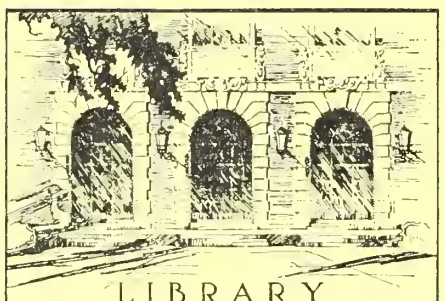

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

057.86
VI
v.12

The person charging this material is responsible for its return on or before the **Latest Date** stamped below.

Theft, mutilation and underlining of books are reasons for disciplinary action and may result in dismissal from the University.

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY AT URBANA-CHAMPAIGN

DEC 12 1978

L161—O-1096

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/videnskeillustro12unse

VIDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň. X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskárna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86.320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasilány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.
Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 1.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 12·—, půlletně K 6·—, čtvrtletně K 3·— měsíčně K 1·—
V Německu:
Ročně M. 12·—, půlletně M. 6·—, čtvrtletně M. 3·—.
V cizozemsku
Ročně Fr. 16·80, půlletně Fr. 8·40.
V Americe:
Ročně Dol. 3·25, půlletně Dol. 1·63.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny insertní
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 1·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 3·— V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4·—

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 4. LEDNA 1917.

Náš císař Karel s vojevůdcem vítězné armády rakousko-německé Falkenheynem.

057.86
VI
v. 12

Nové vítězství ve Valašsku. Rimnicu Sarat dobyt. Wilson a Švýcarsko pro mír. — Czernin ministrem zahraničí.
V příštím čísle přineseme mnoho obrázků z uherské korunovace.

ZA ROKEM 1916.

Co nám přinesl nového a pěkného? Nové nepřátele, ale ku konci přece aspoň kousek mírové naděje. Ztratili jsme 21. listopadu stařičkého císaře, ale máme nového, plného mladistvé síly. Ztratili jsme části území, ale dobyli jsme nových, mnohokrát větších. Ztratili jsme Gorici, ale dobyli Bukurešť. Zavraždili ministerského předsedu Stürgkha, ale máme po něm už třetího nového ministr-presidenta. —

Náš národ se také konečně našel. Dávné volání po svornosti svedlo konečně všechny poslance od nejradikálnějších až po sociální demokraty v jeden společný svaz, za nímž utvořena společná národní rada, nejvyšší dvě sdružení, jež za nás jednati budou v budoucnosti, až se budou řešiti vážné otázky, týkající se bytí našeho národa.

To je náš zisk z minulého roku, že jdeme do nejistého příští sjednoceni a obrněni proti každému překvapení. Chystá se na nás cosi z nového ministerstva, v němž nemáme takového zastoupení, jaké nám přísluší. Několik velmi vlivných německých politiků bude chtíti s min. předsedou hr. Clam-Martinicem naše požadavky řešiti. Mluví se cosi o zasloužené odměně hodných, a o „zasloužením" potrestání nehodných.

I to nás zůstavuje klidnými. Neboť víme sami, nač máme právo, co za své oběti zasluhujeme. Kolik našich drahých zustalo na pláních volyňských či v Karpatech, ve Valašsku, na Soči — a kteří se nevrátí. Nemůžeme za některé svedené, kteří byli také i jinde. Avšak nelze pro jednotlivce odsuzovati celý národ, jemuž ostatně jako celku i jeho plukům bylo vydáno v minulém roce několikráte nejlepší svědectví. Vzpomínáme jen udatných jedenáctých Písečáků v Rusku, 11. poch. praporu osmadvacátníků na Lovčenu a jedenáctých dragounů u Uščečka.

Pomáhali ostatním dobývati Černé Hory, Albanie a Rumunska, kteréžto země nám padly loni do rukou. Na italské frontě není mnoho změn. V polovici května jsme začali v jižních Tyrolích ofensivu, která nás přivedla hodně hluboko na italské území k Asiagu a Arsieru. Ale když pak nastala velká ofensiva Rusů v Bukovině a Haličicouvli jsme poněkud. Přece však držíme rovnocenný kus italské půdy onomu, jejž Italové získali po dobytí Gorice 10. srpna.

Velká ruská ofensiva pod gen. Brusilovem počala 5. června. Rusům se podařilo za cenu ohromných obětí obsaditi skoro celou Bukovinu, kus východní Haliče a dobýti zpět malé části Volyňska. Před Kovelem jim však zastavili cestu Němci.

Ruské ofensivě chtěli pomáhati Francouzi s Angličany novou stejně strašně vedenou ofensivou v Pikardii (na Sommě). Chtěli také uleviti obhájcům Verdunu, na nějž armáda něm. korunního prince útočila od konce února a docílila značných úspěchů, jež teprve ke konci roku zase ztratila. V Pikardii dobyli spojenci malého kousku Francie zpět, ale vykoupili svůj zisk potoky krve a horami peněz za vystřílenou munici.

Když ani Rusům, ani Francouzům, ani Italům se nedařilo v jejich ofensivách uškoditi nějak vážně ústředním mocnostem, vehnali 27. srpna do války Rumunsko. To se vrhlo s velikou chutí na nehájené Sedmihradsko. Dobyli také valné části. Ale jakmile zasáhly čtyřspolkové armády soustředěnými útoky ze severu, západu a jihu — za tři měsíce byli nejnovější spojenci čtyřdohody vytlačeni ze své vlastní země, až ztratili 6. prosince sami své hlavní město.

Tím byl soud čtyřspolku nad bývalým spojencem dokonán. Čtyřspolek se cítil dosti silným, že řekl svým nepřátelům 12. prosince: Chcete-li mír, zde naše ruka. Nepřátelé se zdráhají. Ještě více krve chtějí. Ale tu se do sporu světového vkládá ostatní svět, jenž dosud stál stranou. Amerika, Švýcary, papež volají také po míru, po dohodě beze zbraní. Jde to též.

Neboť beze zbraní bylo utvořeno čtyřspolkem 5. listopadu nové království polské. Beze zbraní prorazila německá ponorka obchodní dvakrát anglickou blokádu a zahájila obchod se Spojenými státy. Z velkých se necítí nikdo poražen. Malé státy a národy mají také právo na život. Když bude na všech stranách dobrá vůle k opravdovému porozumění, snad bude uplynulý rok posledním celým rokem válečným a snad budeme jmenovati rok příští už rokem mírovým.

□ □ □

Naše lyžařská patrola v horách v Tyrolsku.

PRESIDENT ČESKÉHO SVAZU STANĚK O ŘEŠENÍ NÁRODNOSTNÍ OTÁZKY.

V jubilejním čísle „Fremdenblattu", který o vánocích zároveň slavil 70letí svého trvání, vyslovil se v řadě vynikajících politiků také náš Staněk takto:

zemskými hranicemi od sebe odloučeni, nýbrž v každé jednotlivé zemi promícháni.

Ale to není řečeno snad proto, že by nebylo možno najíti řešení. Naopak, musí to jíti — když na obou stranách je dobrá vůle.

Ovšem že se nesmí žádati, aby celý problém dohody, na němž se pracovalo od desítiletí, nyní najednou byl rozřešen. Musí se postupovati kroškol ani nemluvě.

Právě světová válka, která dosud dále zuří, nám ukázala, co znamená dobré školní vzdělání, jmenovitě pro mužstvo. Právem zdůraznil nedávno princ Windischgrätz na jedné přednášce v Uranii, že jsme přesile nepřátel odolali jen vyšším vzděláním školním.

Což pak škodí vývoj škol jedné národnosti

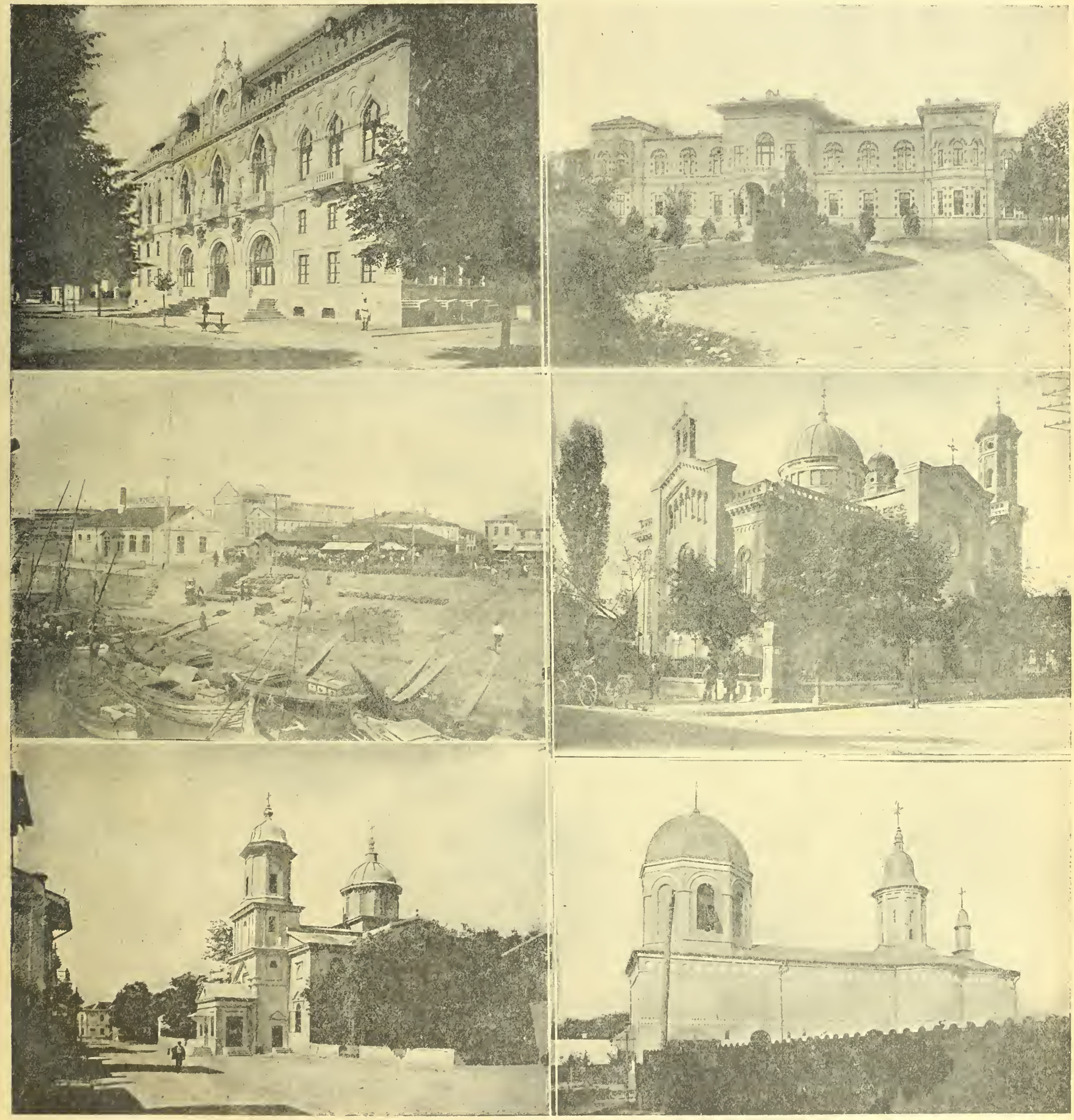

Postup Mackensenových vojů na přístavní město rumunské Galac. První řada: Administrativní palác. — Biskupský palác. — Druhá řada: Rybářský trh na Dunaji. — Katolický kostel ve starém městě. — Třetí řada: Kostel evangelický. — Židovská synagoga. — Galac má celkem 24 kostelův.

Otázka dorozumění se národů naší říše mezi sebou je starým problémem, jenž bohužel podnes není rozřešen, a také asi sotva v nejbližší době najde uspokojivé řešení. Neboť bude velmi těžko nalézti pro všechny velké i malé národní jednotky toho složitého státního ústrojí střední cestu. Smutné zkušenosti četných marných dorozumívacích pokusů v Čechách jsou důkazem, že i v zemi, kde žijí jen dva národové, není lehko utvořit vyrovnání, jež by uspokojovalo oba národy — oč těžší bude teprve vyrovnání v říši, kde bydlí devět národů vedle sebe, kteří nad to nejsou

kem, vyhledávati nejdříve, co je oběma stranám společné. To je dle mého názoru především školství. Nejušlechtilejší touhou každého národa je rozvoj jeho školství v národním smyslu. Zde se musí nasaditi páka a zde musí nejdříve býti docíleno vyrovnání — což by nebylo těžké. V některých zemích jsou již příslušné školní zákony vydány, jenže se bohužel správně nevykládají. Nejdále dospělo vyrovnání — aspoň pokud se týče školství — na Moravě v tak zvaných zákonech o menšinovém školství. Ale dál to ani snad nešlo — o otázkách středních a vysokých

druhé a není-liž nejvyšším zájmem státu, jehož blaho nám všem leží na srdci, když všechny jeho národy se stejně vyvíjejí? Každý rozumný muž může na to dáti jen jednu odpověď.

Bohužel že těch rozumných mužů je ještě dnes po řídku. Dotazník „Fremdenblattu" o této otázce přináší ještě jména Ukrajince dra Lewického, Chorvata Vukoviče, Rumuna Onciula a 4 Němců, Bergera, Friedjunga, Stölzela a Jessera, z nichž však žádný nepovídá nic tak jasného, jako Staněk. Jesser chtěl uplatnit asi německé stanovisko pro řešení této otázky — a skonfiskovali mu ho.

MIR SE BLIŽI.

Ve Vídni, 28. prosince.

President Spoj. Států amerických Wilson poslal 21. prosince v š e m válčícím státům notu, v níž je vyzývá, aby pověděli svoje podmínky míru, mezi nimiž dala by se, dle jeho mínění, najíti střední cesta. „Jsme míru blíže, než si kdo myslí," praví v ní.

Nota Wilsonova byla přijata velmi různě — někde ji přímo odmítli, jinde ji berou velmi vážně a doufají, že přivede nás k míru jistě blíže. Zvlášť když bude podporována ostatními neutrály.

První se přidružilo Švýcarsko. Spolková vláda rozeslala hned 22. prosince všem válčícím státům notu, v níž se opírá o vyzvání Wilsonovo, a nabízí své služby k zjednání míru.

A z Haagu — sídla mírového paláce — se oznamuje 24. prosince, že ostatní neutrálové se chystají kroky Wilsonovy také podepříti, především je to Holandsko a pak severní státy.

Pro blízký mír svědčily i jisté charakteristické známosti. Tak oznamovaly listy už několikrát z Bernu, že tam panuje od nějaké doby velmi silná poptávka po větších a velkých bytech ve všech vznešených městských čtvrtích. Byty tyto jsou hledány buďto přímo, buďto pomocí sprostředkovatelů — a to pro cizí diplomaty. Dá se z toho souditi, že v Bernu chystají se brzké důležité porady.

Anekdoticky — ale přece pro ucho těch, kdož tak touží po míru — velmi krásně zní jiná historka, která se rovněž z Bernu oznamuje 20. prosince, když tam řídil Artur Nikisch, znamenitý německý dirigent, velký koncert.

Nikisch byl bouřlivě oslavován. Po velkých ovacích přistoupil k němu r u s k ý vyslanec a podávaje mu ruku, pravil s úsměvem: „Nyní zajisté přijedete také do Petrohradu?" N i k i s c h zavrtěl hlavou a odpověděl: „To, Excelencí, bude asi sotva možno, neboť žijeme ve válce." Na to vyslanec odvětil: „Dlouho to však již nepotrvá, můžete se klidně připravovat na cestu," a podávaje Nikischovi ruku k odchodu, doložil: „Tedy na shledanou v Petrohradě."

Doufejme, že ruský vyslanec v Bernu je lépe informován o náladě světa, než ruský ministrpresident Trepov, jenž o míru nechce ani slyšet.

Jaké jsou mírové snahy Německa? Nikde nebylo onich z úředního místa psáno, rovněž ne o mírových cílech čtyřdohody.

Ve velkém listě říšskoněmeckém „Köln Ztg." bylo krátce před mírovou nabídkou toto prohlášeno: Nám musí jíti o vybudování a zaokrouhlení naší koloniální moci. Nesledujeme takových politických cílů které by usilovaly o zabrání zemí v Evropě. Velké a souvislé koloniální území lze velmi snadno udržeti, takže tento problém byl by současně zesílením naší vojenské moci.

Tyrolští císařští střelci dostávají za statečnost prapor.

Jinak kryjí se naše světopolitické cíle s politickými cíly našich spojenců, neboť musí směřovati k tomu, aby byl udržen a zabezpečen německo-rakousko-bulharsko-turecký čtyřspolek. Slova říšského kancléře, že má býti utvořen takový stav, který by zajišťoval svobodný vývoj všem národům, i malým, nemohou a nesmějí znamenati, že se zasazujeme o obnovu těch států, které byly našimi nepřáteli, jako Srbsko, Belgie, Černá Hora a Rumunsko, ale pouze tolik, že národnosti, jež jsou nám přátelské, mohou býti jisty naším přátelstvím také po válce.

Dále v článku žádá, aby Anglie vyklidila Calais

a celé pobřeží Francie a Belgie. Pokud to neučiní, je přirozeno, že německé sbory, pokud to závisí od naší moci, z obsazených území neodvoláme. To jsou, praví „K. Ztg.", ve velkých rysech válečné cíle, jak se o nich v německém národě myslí. Zda a pokud s nimi vláda a povolaní činitelé souhlasí, není ještě známo.

Postavte naproti tomu mírové podmínky čtyřdohody, jak je oznámil jiný velký říšskoněmecký list „Lokalanz." z Haagu: Známý cestovatel a diplomatický spolupracovník anglického zahraničního úřadu sir Harry Jonston sděluje v „Daily Mail" mírové podmínky, jež mohou Anglie a její spojenci povoliti, takto:

1. Vrácení Belgie a obsazených částí Francie. Německo a Anglie zaplatí po 100 milionech librách ke znovuzbudování pobořeného majetku. Pro Anglii znamená toto vydání pouze válečné výlohy za 20 dnů.

2. Rusko dostane všecko, co ztratilo. Bude utvořeno neodvislé Polsko, k němuž nesmí náležeti ani Litevsko, ani rusínská část Haliče. Tato část bude spojena s Malou Rusí.

3. Rusku se dostane volné cesty Dardanelami na podkladě úmluvy s Bulharskem a Rumunskem, Srbsko, Černá Hora a Rumunsko budou vyklizeny a obdrží náhradu škody od centrálních mocností i ode všech velkých států čtyřdohody.

4. Rusko obdrží protektorát nad Arménskem, které bude Tureckem vyklizeno. Francii se dostane protektorátu nad Syrií. Anglie obdrží Sinajský poloostrov a Eufrat až po Bagdad. Egypt zůstane tím, čím nyní je. Arménsko obdrží autonomii.

5. Italie dostane Tridentsko, protektorát nad Albanií a snad také nad Rhodem, Dodekanesem a některými dalšími maloasijskými ostrovy.

6. Východní Afrika bude Německu navrácena a k ní obdrží Německo v náhradu i turecký obvod. Anglie upustí od zamýšlené celní ochrany pro neutrály a Spojené státy.

Jaká bude ta střední cesta mezi oběma požadavky je zatím těžko určiti. Hlavní věcí dnes je, že se smí o míru jednati a že se jedná!

Pro dějiny nesmíme nechati opomenuto, že podnět z pokusu čtyřspolku o mír vyšel z — Vídně. První jednání o této věci s kabinety ostatních spojených mocí ústředních počalo za vojenského pronikání do Dobrudže, když katastrofa Rumunska počala nabývati jistých obrysů. Po pádu Bukurešti, jenž rozhodl o osudu země, byly základní body celé věci pevně stanoveny. S nepřátelskými státy nebylo nejmenšího předchozího ujednání.

Ve státech čtyřdohody ozývaly se v tisku ustěpačné hlasy o nabídce míru, kterou učinil vítězný čtyřspolek, jakoby nebylo nikdy vítězů toužících po míru. V historii není ojedinělým úkazem, že vítěz nabízí mír. Nikdo menší než Napoleon zachoval se před stoletím stejně. R. 1806

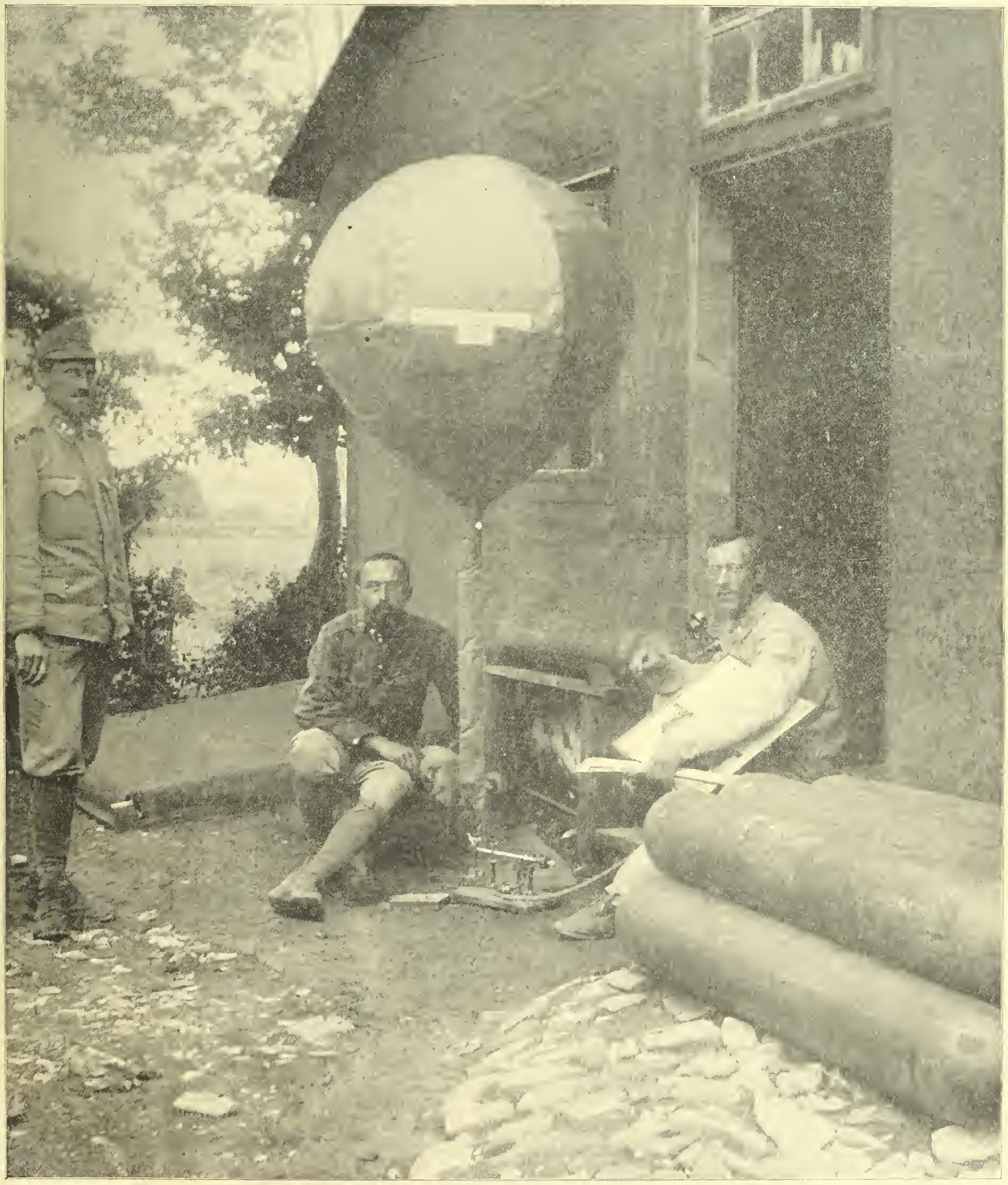

Plnění balonu plynem na plnicí váze. V pravo válce naplněné vodikem.

opětovně píše králi Pruskému, aby zanechal zbytečné války, dne 12. října 1806 praví v jednom z oněch listů: „Jsem uprostřed Saska. Věřte mi, mám tak značné síly, že všecky vaše nečiní vítězství nejistým. Ale k čemu prolévati tolik krve? K jakému účeli? Mluvím k Vašemu Veličenstvu jako muž, stejně jako jsem mluvil k císaři Alexandrovi dva dny před bitvou u Slavkova."

My jsme také mužně promluvili. A nebojíme se, ať dopadnou mírová jednání jakkoliv.

Když nedávno skládalo vojsko v Mnichově přísahu, měl k němu král Ludvík proslov, jejž zakončil těmito slovy: „Počínejte si stejně jako ti,

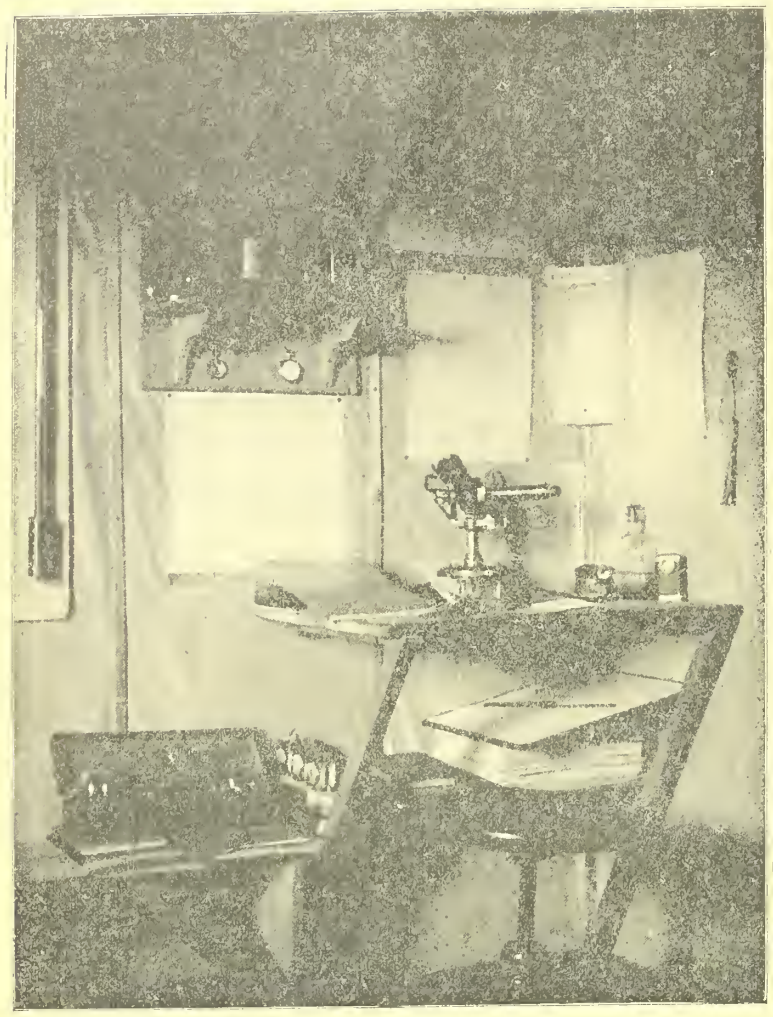

Přístroje polní povětrné stanice. Na zdi tlakoměr, barograf s příslušnými tabelami. Na stole: theodolit a větroměr. Na lávce vlhkoměr.

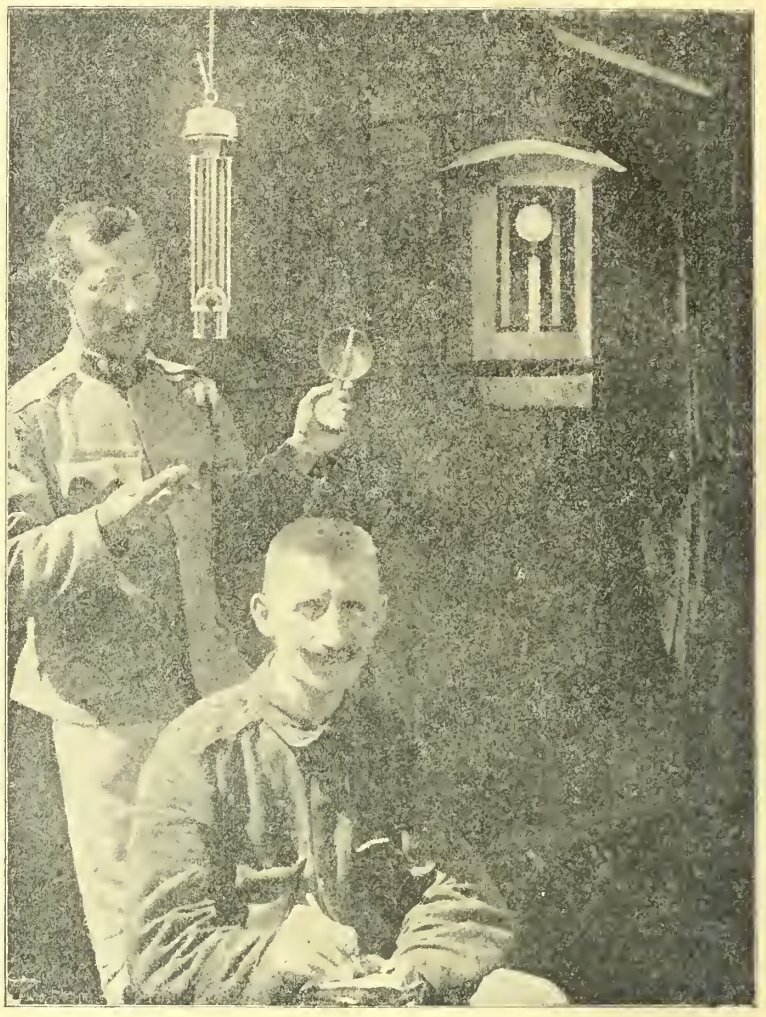

Přístroje polní povětrné stanice: Psychrometr visí. V ochranné skřince teploměr a hydrometr. V levé ruce větroměr, z něhož diktuje do zápisníku vojínovi.

kdož před vámi odtáhli do pole! Ovijte své staré slavné prapory novými vavříny! Doufám, že válka již dlouho nepotrvá, ale stane-li se jinak, pak znovu obstojí sláva i čest naše i našich spojenců. Budiž tedy Bohu poručeno!"

Kdy tedy bude konec války? Společnosti železářské a zbrojovky celého světa se třesou, totiž klesá cena jejich akcií. To je neklamnmou známkou, že akcie války klesají. — A známá anglická pojišťovací společnost Lloyds uzavírá od 20. prosince sázky pro mír do konce června 20 proc. Společnost Lloyds bývá vždy dobře zpravena. Rakousko-Uhersko a Německo odpověděly Wilsonovi oficielně 26. prosince, že rády přijímají nabízené sprostředkování a přijdou na místo vyjednávání, jakmile je Wilson určí. A o papeži se oznamuje z Říma, že je hotov podporovati každé jednání o mír.

Tak se ho snad přece dočkáme.

Statečný vojevůdce polní maršálek šl. Mackensen.

O ZKOUMÁNÍ POVĚTRNOSTI VE VÁLCE.

Již v občanském životě mnohý leckdy poznal důležitost toho, ví-li se, jaké bude v nejbližší či v určité době počasí. Humoristické časopisy si ovšem velmi často a také oprávněně tropí posměch z proroků povětrnosti. Ale věda tu jde stále dále a hlouběji, až dokázala v mnohém překvapujících výsledků. Z pravidelných měření tlaku vzduchu, jeho hustoty nebo vlhkosti, ze směru větru se dají utvořiti zvláštní mapy pro celý svět a pak i velmi pravděpodobná proroctví, jaké počasí asi vykáže v nejbližší době určitá krajina. Když ku příkladu se vlna větru pohybuje z Uher na severozápad a tlačí s sebou vzduch přesycený vlhkostí, může velice lehko prorokovati povětrnostní (metereologická) stanice ve Vídni, že bude v Dol. Rakousích pršet tehdy, až vlna větrová

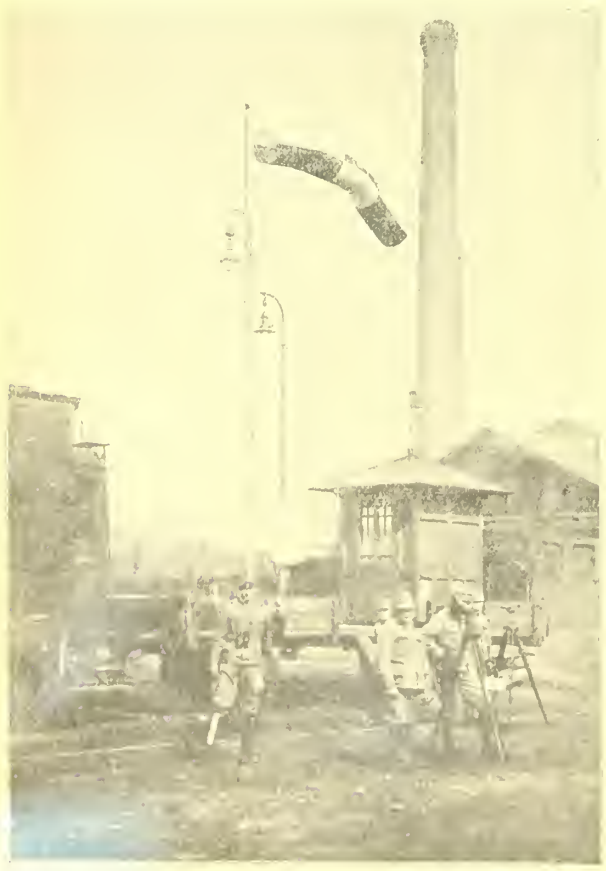

Poustění balonu ku zjištění směru a rychlosti větru povětrnými přístrojem.

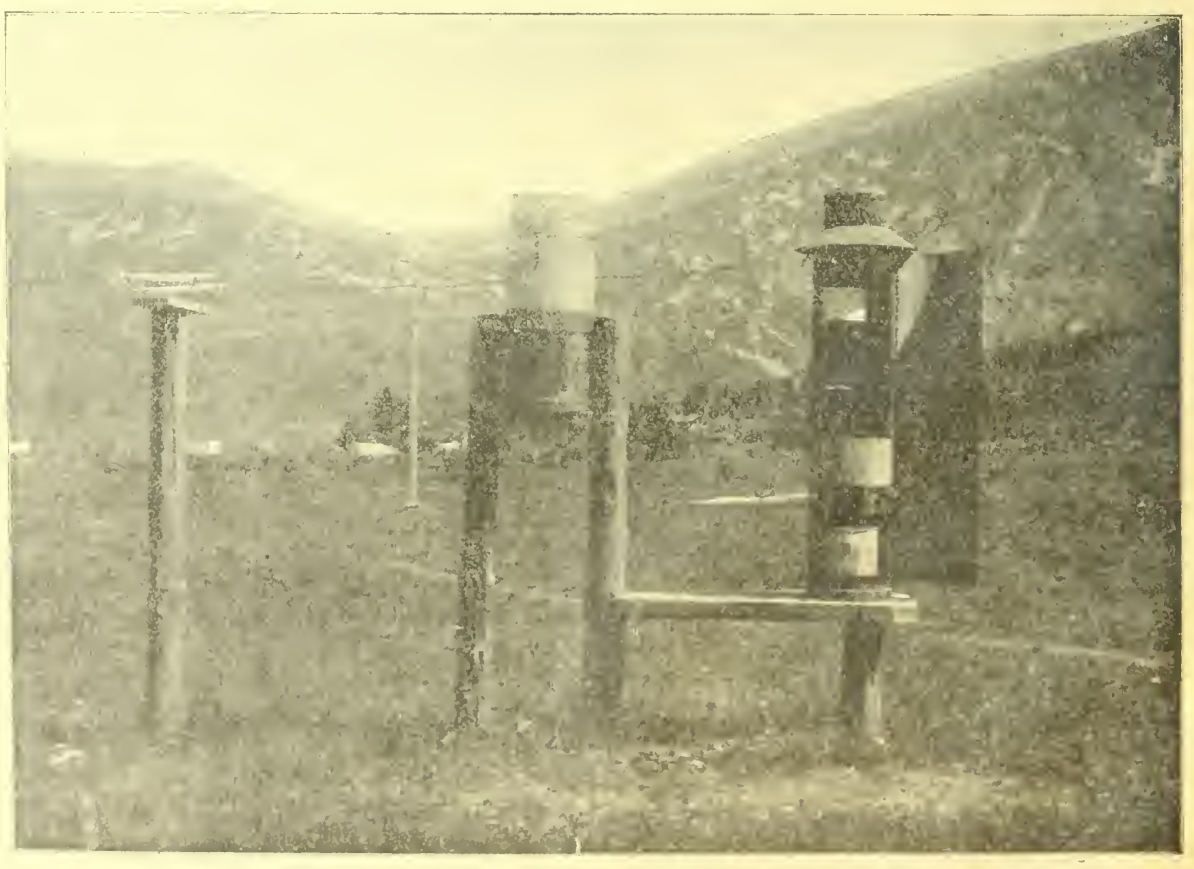

Měřič deště a paprsků v levo, v pozadí větrový prapor ek.

donese mraky dešťové nad Vídeň. Podle toho se pak mohou zaříditi určité podniky, hospodářství, mlýny atd.

To bylo v míru. Oč důležitější je ve válce, ví-li vojevůdce, jaké počasí může očekávati, ví-li dělostřelci, kdy budou mít jasné počasí pro pozorování účinků střelby, ví-li vzduchoplavci, že je nepřekvapí bouře při delším výzvědném letu.

Jen malý příklad: Kdybychom byli věděli o nastávajících velkých deštích po první ofensivě r. 1914 v Srbsku, nebylo by asi došlo k takovému ústupu. — Chce-li nepřítel vypustiti vlny otravných plynů, musí znáti směr zemských větrů. A rovněž tak druhá strana, aby se v čas mohla opatřiti maskami a pod. Proto jsou na všech frontách zřízeny t. zv. polní povětrnostní stanice, které musí bedlivě sledovati každou změnu v ovzduší a hlásí ji do ústřední stanice pozorovací po drátech (buď telegraf nebo telefon). Ta teprve může vojevůdcům s určitou pravděpodobností prorokovati.

Ke konání pozorování jsou ovšem potřebí mnohé složité i zcela jednoduché přístroje. Nejdůležitější jsou strojky na měření tlaku vzduchu (barometr a barograf), jenž se pozná dle toho, stoupá-li sloupec rtuťový či ne; vedle nich pak jsou důležita měření směru a síly větru. Směr větru určí prostý praporek, síla se měří na zvláštním kole (anemometru), jež se otáčí po větru. Z počtu otoček se vypočítá hned síla větru v sekundometrech (t. j. kolik metrů uběhne vlna větru za vteřinu). Tak se měří pozemní větry. Ale ve vyšších vrstvách, v nichž se pohybují aeroplány, vanou často větry zcela jiné. Ty se měří zase pomocí malých balonů buď papírových či gumových, jež se pouštějí do vzduchu (t. zv. pilotové balonky). Balonek letí do výše v určité křivce. A ta se pozoruje t. zv. theodolitem, podle něhož se určuje sklon i rychlost stoupání balonku, aby se pak podle toho určila zase rychlost větru v určitých výškách. Tak je možno zkoumati větrové poměry až na 4500 m do výše.

Přístroje k měření teploty (thermometr), vlhkosti (psychrometr) a množství spadlého deště (ombrometr) doplňují výzbroj takových stanic, které měří pro aeroplány také sílu paprsků slunečních, výšku mraků atd.

Tak i této vědy používá se řádně pro řemeslo válečné.

□ □ □

Synáček: „Jedna jedinká hvězda je na nebi."

Otec v myšlenkách: „Není divu, vždyť je dnes posledního."

Pouštění balonu. Ve středu theodolit s pozorovatelem a zapisovatelem, v levo kreslič balonové dráhy.

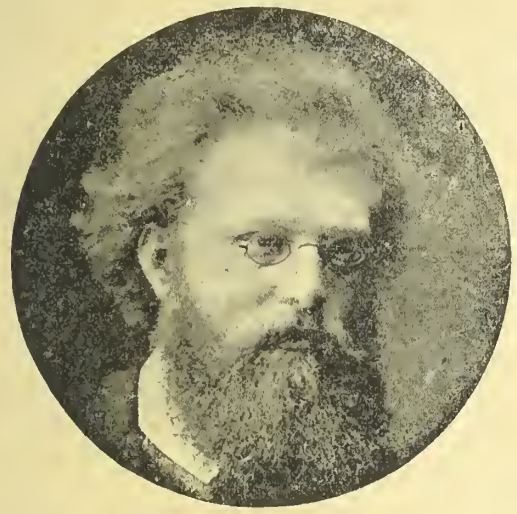

Hans Richter,
bývalý dvorní kapelník ve Vídni, zemřel ve stáří 74 let.

Hrabě Botho Wedel,
nový německý vyslanec u císařského dvora ve Vídni.

Anglický generál Sir Bryan Mahon
převzal velení v Irsku. Byl velitelem armády u Soluně a posledně v Egyptě.

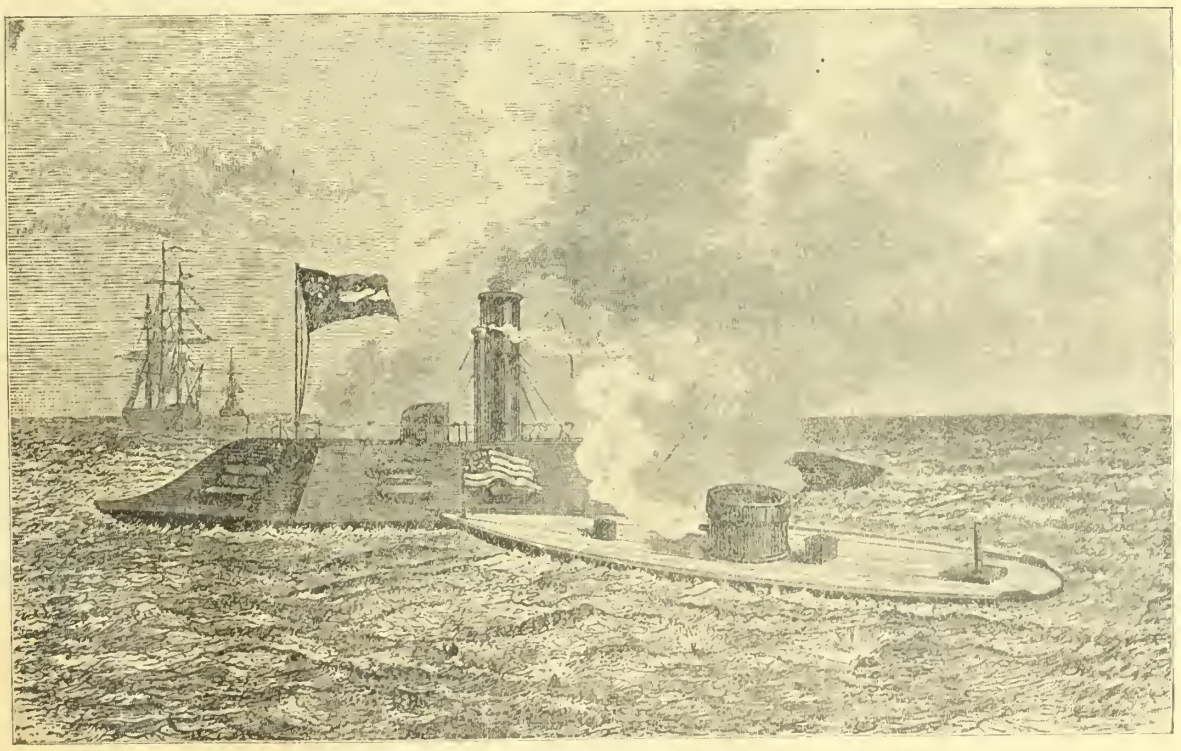

Z občanské války severoamerické r. 1861—1865. Tato námořní válka mezi jižní a severní Amerikou se vedla na pobřeží z Polomace až k Texasu po délce 700 mil. V této válce 9. března 1862 byla poprvé spuštěna v přístavu Norfolk obrněná válečná loď „Monitor". Byla stavěna inženýrem Ericksohnem ze 16cm železného plechu a pojmenována „plovoucí baterii". Uprostřed byla silně opevněná věž s dvěma děly. Náš obrázek představuje boj mezi válečnou lodí „Merimac" a novým „Monitorem", kterému podlehla.

JEŠTĚ JEDNU.

Napsal **M. Jókai.** Přeložil **Z. F.**

Seňor Esteban z Bandozu a seňor Juan z Cavalanu byli dva dobří, ba vzorní přátelé. Bylo o nich známo, že jsou téměř nerozluční, že jeden bez druhého nemůže žíti. Kdo jmenoval jednoho, byl nucen zmíniti se také o druhém.

Oba měli společnou živnost, jeden druhého nešidil, jeden druhému nezáviděl, jeden druhému přál hojného zdaru. Žili a chodili spolu jako Castor a Pollux, jako Orestes a Pylades.

Seňor Esteban z Bandozu obstarával pro společnou živnost látku, kdežto seňor Juan z Cavalanu látku tu vždy řádně zpracoval. Oba pěstovali své umění téměř náruživě a když některý den při poháru starého xereského vína poněkud se rozehřáli, vynášeli do nebe své povolání a neskrblili slovy jeden druhého vychvalujíce.

Věz totiž, milý čtenáři, že seňor Esteban z Bandozu byl hrdelním soudcem v Toledu, kdežto seňor Juan z Cavalanu byl — katem.

Nelze o tom, tuším, pochybovati, že ctihodný kat, má-li dobře a počestně žíti, potřebuje především hrdelního soudce, který jest horlivým ve svém povolání. A rovněž nelze pochybovati, že přesnému a přísnému hrdelnímu soudci velice na tom záleží, aby měl po ruce zručného, vycvičeného kata...

A tak tomu bylo skutečně v Toledu léta Páně 1656.

Celý svět se tomu divil, s jakou úžasnou rychlostí za času těchto dvou hodnostářů prováděly se všechny hrdelní pře a jak krátké bylo tehdy utrpení každého zloděje i lupiče v okolí Toleda! V nejkratší době, způsobem přesným i přísným dostalo se práva každé čarodějnici, každému ďáblem posedlému, každému kacíři a rouhaři, všem cizoložníkům a podvodníkům.

Oba hodnostáři také pečlivě o to dbali, aby velectěné obecenstvo se nenudilo, aby týdenní pořádek byl rozmanitým a vykazoval v pestré směsici mrskání, vypalování různých znamenní, vyříznutí jazyka, stínání a spalování.

Seňor Juan z Cavalanu byl za služby své dobře placen. Dostával od města za každé vymrskání dva stříbrné durasy, za vymrskání a vypálení nějakého znamení čtyři durasy, za jedno stětí dva dukáty a když před tím ještě odsouzencovi nějaký úd usekl, dostal za to dva dublony, a konečně za spálení deset dukátů. K takovému úkonu vyrukoval ovšem vždy v nejhezčí své uniformě a se všemi svými holomky.

Seňor Esteban z Bandozu byl přítelem velmi nežistným. Nepřipustil, aby výnosné řemeslo jeho váženého a milého přítele vázlo a když v Toledu a v okolí nebylo práce, rozšířil pozornost svou i na vzdálenější kraje, takže neuplynul ani jeden týden, v němž

by odtud neb odjinud nebyli s povozem přijeli pro dona Juana z Cavalanu, aby jej dovezli do jiného města, jako nějakého věhlasného praktického lékaře v čas epidemie.

Dlužno ještě podotknouti, že seňor Juan z Cavalanu pracoval v oboru svém velmi rád. Nejen odměna, kteráž mu za každý úkon kynula, nýbrž i náruživá láska k „umění" jeho poháněla jej ku svědomitému a správnému vykonávání jeho povinnosti. Kdykoli před ohromným shromážděným obecenstvem vystoupil na vysoké to jeviště, na němž se odehrávají děsné opravdové tragedie, kdykoli vzal do rukou známé své nástroje, rozhostila se blažená spokojenost na jeho tváři. A když oběť jeho při mučení anebo při popravě téměř ani nezavzdychla, pokládal vždy to za hold a uznání, jež mu za jeho „umění" dávala.

Zvláštní potěšení mu působilo, když někomu hlavu mečem sťal a bleskurychle za vlasy ji uchopiv, mohl se dívati do obličeje odsouzencova, bolestí pasem sebou trha smrtelným záhajicího. V takovém okamžiku obličej jeho přímo zářil rozkoší. Netřeba snad ani podotýkati, že rysy jeho obličeje, které nebyly příliš příjemné, v takové chvíli staly se přímo děsnými, odpornými.

Jednoho dne seňor Juan z Cavalanu dával v malém městě představení, asi půl dne od Toleda vzdáleném. Měl tam popraviti celou rotu chuďasu, kteří na pocestných žádali almužnu — ovšem s bambitkou v ruce.

S prací tou nemělo býti za den hotovo, neboť bylo těch chuďasu mnoho. A seňor Juan rád si dal na čas, aby shromážděné obecenstvo užilo zábavy v plné míře.

První odsouzenec jmenoval se Squirro. Byl to [illegible] drzý chlapík. Jakmile kata spatřil, [illegible]

„Ej seňore Juane, jak se ti vede?"

Lid při této otázce zajásal, což hrdého seňora Juana nemálo podráždilo.

„Zpozdilý lotře, mně se vede dosti dobře, ale pověz mi, jak se tobě v mých rukou povede?"

Shromážděný lid dal se do bouřlivého smíchu, uslyšev tu vtipnou odpověď. Seňor Juan samolibě se usmál a uchopiv milého chlapíka, položil mu hlavu na špalek.

„Nu nespěchej t k. seňore Juane," zaskuhral odsouzenec, uškrtnuv se, „a raději mi pověz, kolika máš hlavu srazit?"

„S tebou bude jich dohromady dvanáct."

„Aj, s tolika nebudeš dnes hotov. Budeš mít co dělat dnes a zítra, není-li pravda?"

„Nu ano, zítra budu s vámi hotov."

Squirro hlasitě se zachechtal.

„Co pak asi dělá v nepřítomnosti tvé tvoje krásná ženuška, ta roztomilá, malá seňora Juanita?"

Seňor Juan k takové zpozdilé, drzé otázce ani neodpověděl. Jen se zamračil a uchopil meč.

Jen ještě okamžik a —

Squirro poslední té chvíle použil a jizlivě se usmívaje promluvil:

Anglická námořní po
Návrat anglického lo

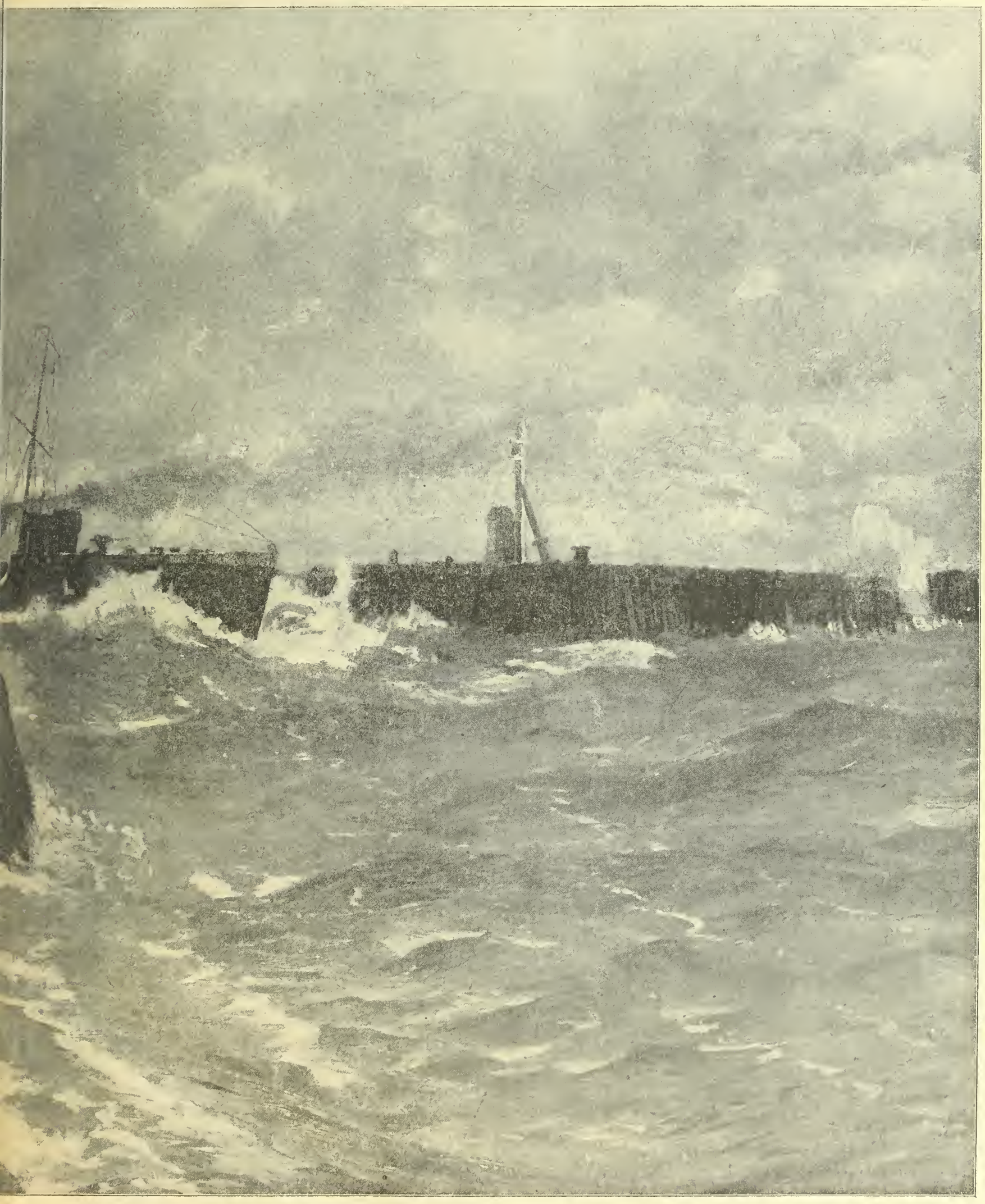

pro neutrální paroplavbu.
do zálivu při hrozné bouři.!

„Odměním se ti za práci tvou. Věz tedy, ty starý bloude, že zatím, co ty zde jiné lidi o hlavu snižuješ, seňora Juanita a seňor Esteban z Bandozu doma o parohy tě povyšují!"

V okamžiku na to srazil kat loupežníkovi hlavu a zlostí se třesa zdvihl ji za vlasy, aby dle svého zvyku podíval se jí do obličeje.

A hle, sražená hlava ještě teď posměšně se naň ušklíbala, jakoby se radovala, že mu v posledním okamžiku takovou ránu zasadila...

A naopak, obličej katův trhal sebou bolestí a nezměrným vztekem. Zdálo se skoro, jakoby jakýsi ďábelský čaroděj ty dvě hlavy by zaměnil...

Vzácné obecenstvo při této podívané vypuklo v hlasitý jásot.

Jásot ten pobouřil kata takovou měrou, že oddhodiv meč, seskočil s lešení a sebrav mošnu se svým nástroji, vyšvihl se na mezka a uháněl domů.

Jedenáct chuďasů čekalo marně na popravu. Ať si šlechetný pan soudce dělá s nimi co chce!

Seňor Juan chce se přesvědčiti, zdali lupič mluvil pravdu. Mezek mu až příliš pomalu utíká!

Seňor Juan cestou přemýšlí. Ha, teď mu počíná v hlavě svítati. Proto tedy seňor Esteban jest tak velkým jeho přítelem. Proto se tedy namáhá, aby mu dodal zločince z celé Arragonie. Proto jej posílá tak často na venek, aby mohl bez překážky těšiti hezkou Juanitu, zatím co muž její ve službě státu meška daleko od svého krbu!

Jest již pozdě v noci, když kat se blíží k svému domovu. Dům jeho jest, jak to již bývá zvykem mimo město, že se může nikým nepozorován k němu přiblížiti.

Seňor Juan tiše slezl s mezka a opatrně krade se blíž a blíže. Okno z pokoje do zahrady jest otevřeno a osvětleno...

Seňor Juan se do vnitř podíval.

Stůl jest prostřen. Stojí na něm zbytky skvostné večeře a láhve vína. A za stolem sedí dvě osoby: jedna jest jeho choť a druhá — seňor Esteban! A nesedí proti sobě, aby je stůl odděloval! Sedí docela těsně vedle sebe, takže pan sudí ramenem svým pohodlně může objímati štíhlé tílko krásné Juanity...

Cítili se zajisté úplně bezpečnými. Věděli, že v noci nikdo do katova domu nepřijde a byli jisti, že seňor Juan dnes a zítra meška daleko odtud za povinností svého úřadu.

Seňor Juan vešel do domu. Nikdo ho nespatřil. Čeládka klidně spala. Snad jí dala domácí paní hodně vína, aby se zpila.

Seňor Juan počal cosi hledat mezi svými nástroji.

Bylo by ovšem velmi krásné a zajímavé bývalo, mečem sťal najednou obě hlavy, když se k sobě navzájem tak skláněly, ale to by býval příliš rychlý konec!

Kat to věděl z doluholeté zkušenosti své a proto vymyslil si něco jiného. Pan sudí měl déle trpěti.

Seňor Juan vybral z nástrojů svých železo, jímž vypaluje se galejním otrokům znamení šibenice, rozžhavil je v kuchyni v ohni, jenž tam ještě od večeře plápolal a po té přikradl se k pootevřeným dveřím, jež vedly do světnice.

Tam teď sotva dýchaje naslouchá.

Zamilovaný seňor Esteban objímá ramenem svým růžolící Juanitu, pohlíží v očka její jako granát zářící a líbá horoucně korálové její rtíky.

Teď právě rozkoší opojen polohlasně jí šeptá: „Ještě jednu hubičku, Juanito!"

Dostal ji.

„Ah, ještě jednu!" žadonil roztouženě. „Ještě jednu, krásná Juanito!"

I tu dostal.

„Ještě jednu!"

„Tu máš i tu!"

„Měj si tedy také ještě tuto!" zařval seňor Juan a vyskočiv z úkrytu svého, vtiskl rozžhavené železo ve sličnou tvář pana sudího.

Seňor Esteban tak se ulekl, že div do mdlob neklesl, málem byl by dostal z toho leknutí padoucnici. Seňor Juan se oň nestaral. Vyběhl ven a zaběhl někam do světa.

A co se potom z něho stalo?

O tom jsem ještě se nedověděl a nikdy více jsem o něm neslyšel.

Ale seňor Esteban z Bandozu až do své smrti mohl ukazovati na své levé tváři vypálené šibeniční znamení — to vím zcela určitě.

□ □ □

Jezdecká výzvědná patrola na horské silnici před otvorem tunelu v Tyrolích.

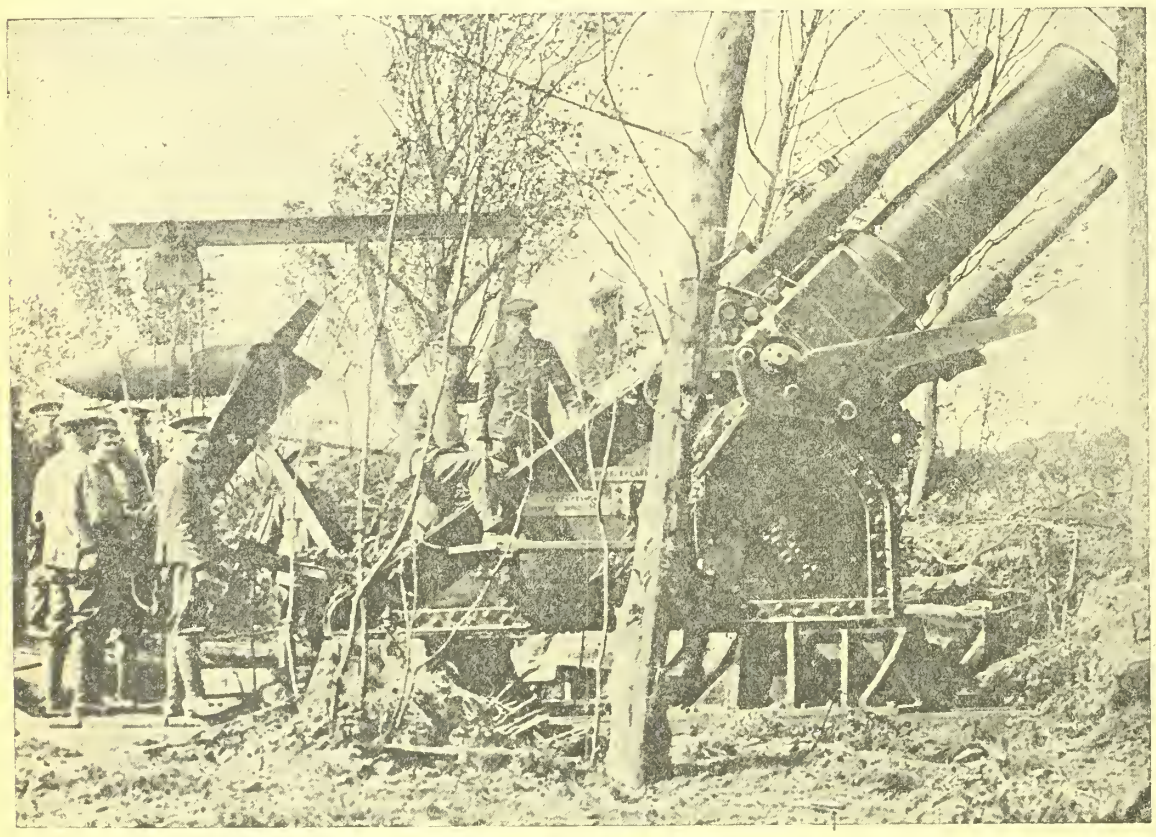

Anglická houfnice na Sommě v činnosti.

PROČ MÁ UHERSKÁ KORUNA NAHNUTÝ KŘIŽEK?

Na uherských penězích a poštovních známkách vidíme vyobrazenou uherskou korunu a každému je z těchto obrázků známo, že kříž na této koruně stojí na křivo. Je nahnut silně na levo. V Uhrách je rozšířena pověst, která nyní je i v některých cizích listech zaznamenávána, že toto zkřivení kříže na koruně uherské pochází z roku 1526, kdy prý v bitvě u Moháče proti sultánu Solimanovi spadla tato koruna s hlavy nešťastnému králi Ludvíkovi Jagelonci a tím že se kříž ohnul na stranu. Tomu tak není. Zkřivení kříže na koruně uherské pochází z doby mnohem pozdější. Je památkou na maďarskou revoluci proti panujícímu rodu Habsbursko-Lotrinskému roku 1848—1849. Když se revoluce nezdařila, prchl tehdejší revoluční ministr uherský Szemere r. 1849 do Cařihradu. Korunu měl s sebou. Nežli opustil uherskou půdu, zakopal korunu na pomezí v lese u Staré Řšavy. A tam koruna ležela pohřbena plná čtyři léta, do roku 1853, kdy teprve byla zase vykopána. Při tom se ukázalo, že kříž její se zkřivil, což tedy bylo již tak ponecháno. Tato uherská koruna skládá se ze dvou částí. Její vnitřek, tvořící přilba ze zlatého plechu, poslal roku 1000 papež Sylvestr králi Štěpánu Svatému. Proto se koruna jmenuje svatoštěpánská. Zevnitřek její, zlatá čelenka to s drahokamy a perlami, jest původu řeckého. Tuto čelenku poslal roku 1075 řecký císař Michal Dukas králi Gejsovi I., který ji dal přidělati na korunu od papeže.

□ □ □

POČASÍ JEŽ DĚLALO DEJINY.

Jak podivné jsou často osudy lidské. Velký stroj zastaví někdy malé zrnko písku a v člověku malá událost vyvolá velký obrat. I dějiny ukazují takové případy. P. Ovel ve francouzské „Revue hebdomadaire" líčí obšírně, jak často nedělal dějiny jediný člověk, ale počasí.

Tak hned Kolumbus by roku 1492 málem neobjevil Ameriku, kdyby mu nepřispělo počasí. Jak známo, vzbouřilo se mu mužstvo, Kolumbus již již obracel a byl by se vrátil, v tom však přišla bouře, jež jeho lodičku zahnala na pobřeží, které tak objevil. Na moři dříve bylo počasí rozhodující; tak „nepřemožitelná armáda" španělského krále Filipa II. podlehla mořské bouři.

Co znamená taková nepatrná okolnost jako nepříznivý vítr, zažil Napoleon. Bylo mu tak zabráněno, aby přistál na pobřeží anglickém a pozoruhodný je jeho list z Boulogne adresovaný admirálu Latouche-Trévillovi, v němž praví: „Kdybychom byli jen šest hodin pány mořských úžin, byli bychom pány světa." Anglie děkuje tudíž za záchranu před Napoleonem mořské bouři.

Na bojištích znamenaly dříve poměry povětrnostní nekonečně více než nyní, velké lijáky mo-

Strašné účinky naší dělostřelby. Rozbité pevnostní dělo italské.

Bosenský železniční zřízenec s naším vojákem na víně.

POLSKÉ ŽENY-VOJÁCI.

V historii zápasů polského národa za osvobození hrály ženy vynikající úlohu. Ženy občtavé, jako Klaudina hraběnka Potocká, která r. 1830 ošetřovala raněné krajany do úpadu a když jí v Drážďanech došly peníze, potřebné na jich podporu, prodala své skvosty na jich vydržování, a ženy hrdinné, které se šavlí v ruce táhly z bojiště na bojiště. Jména některých z nich jsou známa i za hranicemi Polsky, jiných jsou pozapomenuta. Nejčastěji uváděna je trojice: Tomaczewska — Platernowna — Pustovojtowna.

V době vzplanutí nového světového požáru, z něhož vzchází dnes nové království Polské, r. 1914 slavili Poláci stoleté výročí narození prvé z nich, Antonie Tomaczewské. Ve věku 15 let vstoupila v řady povstalců, zúčastnila se na sto bitek a stala se pro svou nezkrotnou odvahu v útoku postrachem Rusů. Z prostého vojáka postoupila na důstojníka. Po povstání uchýlila se do Ruska, kde provdala se za polského důstojníka. V roce 1830 proslavila se Emilie hraběnka Platernová. Když kdysi ucházel se o její ruku ruský generál, odbyla ho hrdě: „Pane, já jsem Polka!" Sebravši četu dobrovolníků, zúčastnila se bojů a překvapujícím vojenským nadáním a strategickými znalostmi zastiňovala většinu důstojníků. Za významné úspěchy svých podniků povýšena byla na rytmistra. V bitce u Šavlí byla raněna; když se zotavovala, dověděla se o pádu Varšavy, což se jí dotklo tak hluboce, že podlomilo to její okřívající zdraví. Smutek vrhl ji znovu na lože, s něhož již nepovstala. Anna Pustovojtová, pod jménem „pan Karel", sloužící v r. 1863 jako pobočník diktátora Langewicze, a její osudy jsou i našemu čtenářstvu známy. Následovala Langewicze až do Těšnova na Moravě, prožívši po jeho boku všechny útrapy válečného tažení, načež se uchýlila do Paříže, kde zemřela 2. května 1881 jako choť polského emigranta a pohřbena byla v Montmorency. Také za nynější války vynořilo se několik jmén Polek, zúčastnivších se v bojích: věrohodné bližší zprávy bude možno zjistiti as až po válce.

□ □ □

hly tehdy ochromiti činnost pěchoty i dělostřelectva, jako se stalo v bitvě u Katzbachu, kde pro lijáky nebyly pušky k potřebě.

Ještě horší účinky měly kdysi deště na zbraně středověké. Tak v bitvě u Kreščaku byli lukostřelci Filipovi neschopni boje, poněvadž zmokly jim luky, naproti tomu Angličané chráněni lesem, zasypali Francouze deštěm šípů.

I ve velké historické bitvě u Waterloo spiklo se proti Napoleonovi počasí. Déšť rozmočil půdu, vojáci Napoleonovi nemohli si rozdělati oheň, byli rozmoklou půdou nejen zdrženi, ale i vysíleni. Blücher proto postupoval rychleji než oni.

Jak velká zima zasáhla ve vývoj událostí válečných je mnoho příkladů, nejen ona nešťastná výprava Napoleonova do Ruska. I v době španělskéválky o dědictví r. 1709 byli Francouzi tuhou zimou tak potřeni. Velká zima měla také vliv na události revoluční r. 1789, 1830 i za doby komuny. Zvláště ohromná zima byla ve Francii r. 1788—89, kdy klesl v Paříži teploměr na 22 stupně pod nulu. I v Marseillu, kde je jinak teplé jižní počasí, klesla tehdy teplota na 17 stupňů pod nulu. Zima a s ní spojené nesmírné utrpení obyvatelstva byla také jednou z příčin velké revoluce francouzské, strašná bída dohánělа tehdy chudé vrstvy k nejhoršímu.

□ □ □

Ze zákopů v Dolomitech.

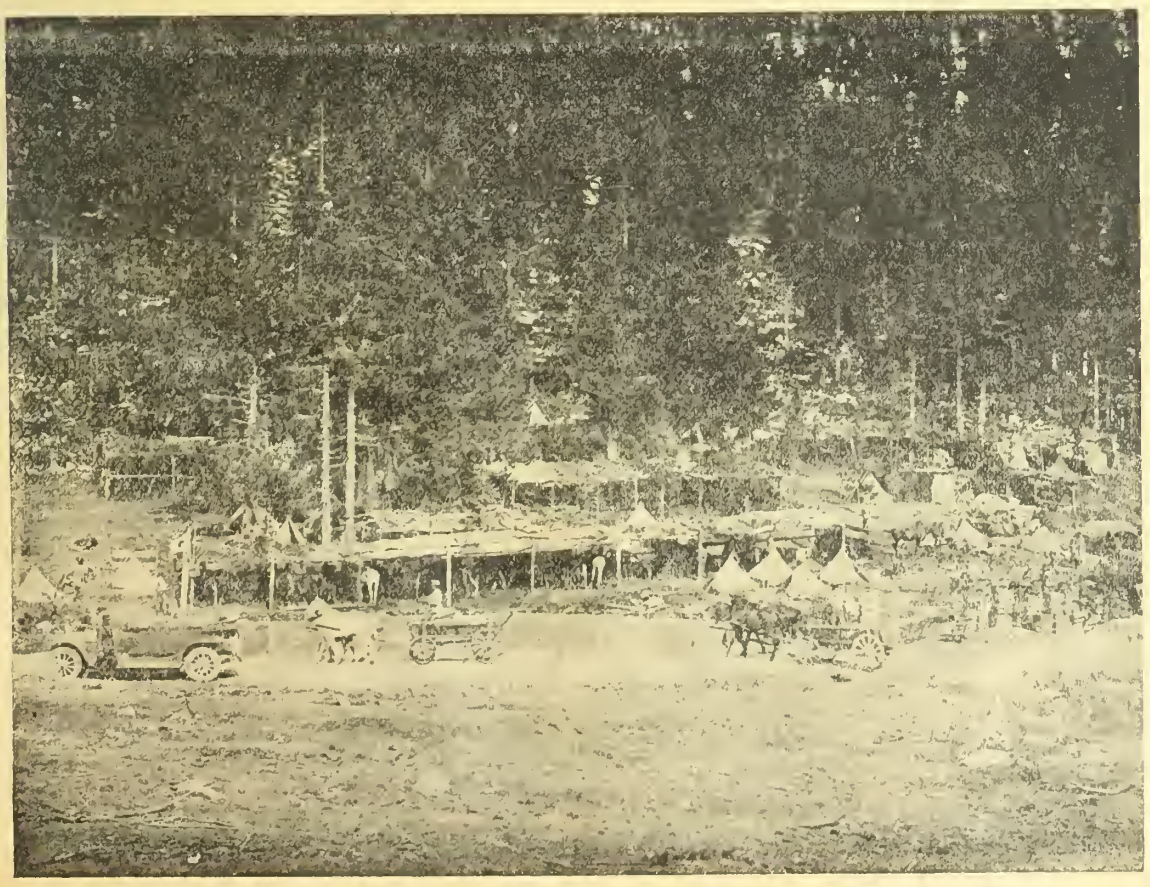

Polní nemocnice v horách.

Chloroformované prase. Sotva někdo vynalezne něco spolehlivého, druhý vynalezne něco ještě dokonalejšího. Dnes jsou už vynalezeny výtečné pokladny, ale zloději je nechají být a raději se vrhli na nevzhledné místnosti, které chovají kapitály, totiž praseči chlévky. A že jdou na to geniálně, o tom svědčí pokus, jenž se stal v Německu. Ve vesnici se pokusili zloději prase v noci ve chlévku chloroformovat. Štětináč byl však zvyklý na zcela jiné vůně, začal tak kvičet, až se domácí lidé sběhli. Zloději uprchli.

OKOLO RUMUNSKA.

Ruští vojenští kritikové, ohlašujíce ústup Rumunů až na Seret, zle kárají rumunské velení a prohlašují, že ono svou neschopností pozbylo práva na samostatnost. Ti, kteří jsou otevřenější, přiznávají, že katastrofa rumunská ohrožuje i to, čeho Rusové s nesmírnými obětmi dobyli v Haliči a Bukovině. Těmito řečmi ovšem se běh událostí na bojištích zastaviti nedá. Ve Valašsku právě tak pravidelně selhává každý rumunský pokus zastaviti se na ústupu, jako každý pokus ruské úlevné ofensivy v Karpatech.

Ruská ofensiva pozbyla smyslu a ve strategickém smyslu je defensivou, jíž hlavním účelem je, zjednati času rumunskému ústupu, zabrániti jeho odříznutí a udržeti frontu, která vhodně mohla by se připojiti na Rusy předpovídanou frontu na Seretu. Úkol ten Rusům se nedaří ani na hranicích sedmihradských, ani v lesnatých Karpatech. Tu i tam útočí Rusové stále, avšak všude bez úspěchu.

Ke své ofensivě soustředili Rusové hojně vojska. Celá osmá ruská armáda Kaledinova byla odvolána ze Stochodu a poslána do lesnatých Karpat. Armáda Lešického, která do nedávna bojovala na této části fronty, byla vržena do Multanska. Obě armády měly všecky oddíly plně doplněny. Těmito silami ruští generálové nešetřili. Ani v používání střeliva si neukládali žádnou reservu. Víme z dosavadních zpráv, že v lesnatých Karpatech dvakráte chtěli vynutili rozhodnutí bubnovou palbou, po které následovaly vždy útoky v hustých masách. Ale všecko toto úsilí nemělo žádného jiného výsledku, než toho, že Rusové na některých místech docílili nepatrných místních úspěchů. Ale k vůli tomu sotva Kaledin a Lešický byli ochotni obětovati nesmírné množství střeliva a bezpočetné řady svých oddílů. A ani tyto místní úspěchy tak draze vykoupené nebyli s to udržeti trvale ve svých rukou. V našich úředních zprávách opakuje se skoro stereotypně, že Rusové útočí stále, ale všude, jak v lesnatých Karpatech, tak na sedmihradských hranicích, jsou s úspěchem odráženi.

Události na bojišti rumunském pak dokazují každým dnem určitěji, že Rusové svou ofensivou Rumunům v jejich zoufalém postavení velmi málo pomáhají. Útěk rumunských armád trvá stále a každý den přináší Rumunům nové a citlivé ztráty. Rumuni nejsou s to vydržeti tlak za sledujících armád v kterékoliv se o jeho zaprození pokusili, tam utrpěli nezdar. Nepomohla jim v jich odporu ruská jízda, která jim přiskočila na pomoc. Nemine téměř ani dne, aby Rumuni neztratili větší počet vojska a počet rumunských zajatců o celé tisíce. Spojenecká vojska postupují ku předu velice rychle, některý den urazí až 30 kilometrů, což je úkon nejvýše pozoruhodný, zvláště musí-li postupující armády na svém pochodu překonávati velmi velké obtíže cest.

Tak na bojištích spojenecké armády statečně a vytrvale budují na svých dosavadních vítězstvích a ničí poslední naději čtyřdohody na obrat v její prospěch.

□ □ □

Důstojníci z ruského zajetí uprchlí, kteří po celý rok bojovali v Persii a nyní se vrátili.

1. kadet Rosenberg, 2. praporčík Jiránek, 3. nadporučík Napravil, 4. rakouský konsul v Bagdadu von Tahy, 5. praporčík Gorasch, 6. praporčík Blond, 7. kadet Valášek.

Ze Staré Prahy: Na Karlově náměstí Německou stavební společností zakoupený dům ke sbourání, na jehož místě má býti postaven nový činžák pro německé úřednictvo.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 21. prosince. Rusové útočí marně u Mesticanešti na vých. břehu Zlaté Bystřice. Jinak bezvýznamné menší přestřelky beze změn front. Dánský parlament se usnesl prodat Spojeným Státům severoamerickým své malé ostrovy antilské.

Dne 22. prosince. Americký president Wilson poslal všem válčícím státům notu, v níž je vyzývá, aby sdělily, za jakých podmínek jsou hotovi učiniti mír. Ministrem zahraničních záležitostí v Rak.-Uhersku se náhle přes noc stal po Burianovi hrabě Czernin, náš bývalý vyslanec v Bukurešti. Burian stal se společ. ministrem financí a princ Hohenlohe propuštěn. — Na bojištích přestřelky. — Čtyřdohoda žádá od Řecka zase něco nového. Německý podmořský člun v zálivu biskajském potopen.

Dne 23. prosince. Švýcarsko se připojilo k mírové akci Wilsonově zvláštní notou mírovou vládám válčících států. — U Mesticanešti dobyly naše oddíly části zákopů Rusy dobyté zpět. V severní Dobrudži dobyli spojenci Tulcev na Dunaji a zajali 1600 Rumunů a Rusů. — Na ostatních frontách přestřelky. — 37-44letí domobranci povoláni na 10. ledna ke službě ve zbrani.

Dne 24. prosince. Neutrální státy hodlají podporovati mírovou akci Wilsonovu. — Na Bystřici Solotwinské již. Bohorodczan malý úspěch našich oddílů; sev. údolí Uzu obsadili Rusové vrch Magyaros. — Spojenci v Dobrudži dobyli Isacev. — V noci na 23. pros. útočili naši torpédoborci na několik italských lodí v úžině Otrantské a potopili dvě, zničivše na zpáteční cestě jeden francouzský torpedoborec. — Ve Francii a Italii jsou proti návrhu Wilsonovu, v Anglii ho vítají.

Dne 25. prosince. Papež na shromáždění kardinálů se vyslovil, že bude neúnavně pracovati k míru. — U Lysce jihozáp. Stanislavi odrazil náš pluk č. 16 několik útoků přesily Rusů a u Cimbroslavy v Karpatech, rovněž u Sozmező v údolí Oitusu odrazili Němci ruské útoky. — Ve Valašsku počaly nové prudké boje. V Dobrudži se dobývá poslední útočiště Rusů, mostní opevnění Macin. — Jinde nic zvláštního.

Dne 26. prosince. Rak.-Uhersko a Německo prohlásily s Bulhar-

ským a Tureckem souhlasně na návrh Wilsonův, že jsou hotovi přímo vyjednávati s nepřítelem o mír. — Ve Valašsku jsme dobyli s Němci silně opevněné posice Rusů u Filipešti a postoupili u Rimnicu—Sarat. Rusů zajato 5500. — Jinde nic zvláštního. — Anglie svolává presidenty svých osad k velké poradě o válce a míru na konec února.

Dne 27. prosince. Švédsko, Holandsko, Brasilie a jiné neutrální státy se přidávají k mírové akci Wilsonově. — Rak.-Uhersko se spojenci odpovědělo Švýcarsku na mírovou notu sdělením, že přijdou k vyjednávání na neutrální místo. — Ve Vel. Valašsku proražena jihových. Rimnicu—Sarat ruská fronta v délce 17 kilometrů a postoupeno v nížině Calmatuiulu. Od 22. prosince zde zajato 7600 Rusů a ukořistěno 27 strojních pušek. U Kezdi Vasárhely boje. — Králi Karlu IV. uherskému předán slavnostně korunovační diplom. — Velmi mocný a nejvíce placený guvernér Pozemkové úvěrní banky Ex. dr Sieghardt složil svůj úřad. Souvisí to nějak se změnami ministerstev.

Dne 28. prosince. V Rumunsku utrpěli Rumuni s Rusy velkou porážku u Rimnicu—Sarat, kterého dobyli spojenci pod Falkenhaynem. Jeho armáda zajala v těchto bojích 10.220 Rusů. Tím jsou nepřátelé nuceni zase ustupovati. — U Soosmezö v Karpatech boje. Sestřeleni tam dva nepřátelští letci. Rovněž u Mesticanešti se bojuje a v údolích Oitozu a Putny. Jinde nic zvláštního. — V Athénách proklel lid Veniselosa. — V Budapešti vrátil král Karel IV. sněmovnám podepsaný korunovační diplom. — President poslanecké sněmovny Sylvestr se nechce dát již voliti. — Konala se dlouhá ministerská rada od rána do 7 hodin večer. — Odpověď čtyřdohody na mírovou nabídku dosud nedošla, ale je prý hotová a žádá nejdříve sdělení podmínek mírových i vyklizení obsazených území. — „Corriere della Sera" oznamuje z Londýna 28. prosince, že nota čtyřdohody je na cestě k presidentu Spojených Států Wilsonovi, jenž ji odevzdá ihned ústředním mocnostem.

Městečko Zlatníky s nouzovým mostem přes Strypu.

Kostelík v Jablonkách v zimním hávu.

SMĚS.

Státní dluhy a jmění Rakousko-Uherska. Národohospodářský odborník dr. H. Patzauer vypočítává ve své studii o rakouském a uherském státním hospodářství příjmy a vydání naší říše. Dle něho dosáhly státní dluhy před válkou dne 30. června 1914 výše úhrnem 20.068,268.000 korun, z čehož připadlo na Rakousko 11.655,183.000 korun a na Uhry 8.413,085.000 korun, za dva roky války ještě o 30 miliard více, takže celkové státní dluhy naší říše páčí okrouhle na 50 miliard korun. Této výše dospěly naše státní dluhy na konci druhéroku světové války. Dle výpočtů maďarského učence univ. prof. dra Fellnera obnáší celkové jmění rakousko-uherské říše 120 miliard korun.

„Prvních pět let války"?? Howard, president listu „United Press of America" píše v dlouhém článku o vyhlídkách na mír a vzpomíná výroku milorda Northcliffa, který považuje za vyloučeno, že by se mohlo mluviti o nějakém mírovém vyjednávání v prvních pěti letech války.

Nobelova cena míru. Komité pro Nobelovu cenu se usneslo, že mírových cen za rok 1915 a 1916 neudělí. Cena za rok1915 bude předána zvláštnímu fondu komité, cena za rok 1916 vyhražena bude na rok příští.

Poslanecké diety nebudou zvýšeny ani paušalovány. „Zeit" se dovídá z dobře zpraveného pramene, že zpráva, jako by poslanecké diety měly býti zvýšeny neb paušalovány, jest nepravdiva.

Poslední barikádník. V Bezděkově u Klatov zemřel daleko široko známý pan Leopold Kodým ve stáří 86 let. Zesnulý, upřímný vlastenec, súčastnil se v roce 1848 bojů na barikádách a byl zajisté již posledním pamětníkem oné doby.

Král bavorský o významu tisku. Při nedávné audienci u bavorského krále byli mu představeni též dva zástupci tisku. Král podal oběma ruku a poznamenal: „Tisk jest velmi důležitým činitelem, avšak málokdo o tom ví!"

Tajemství černé věže.

Román ve dvou dílech.
Napsal **C. šl. Bernau.**

Část první.

KAPITOLA I.

Útěk.

Zuřivá bouře na Adrii. Vichr burácí, blesk za bleskem vysílají černé mraky a ozařují starou věžeňskou budovu, jež otřásá se do základů.

Nahoře, v nejvyšším poschodí, u mříže, stojí silná mužská postava a nahlíží do černé bouřlivé noci. Hodiny utíkají, leč muž stále stojí na svém místě. V jeho nitru uzrává těžké usnesení.

Náhle muž odskočil od mříže do vnitra temné cely v jejímž pozadí leží na holém prkně druhý muž.

"Dnes se to musí podařiti. Ano, dnes! A nikdy jindy."

„Co tě to napadá? V takovém počasí?" — odpovídala druhá postava. „Vždyť nás blesk strhne s hromosvodu."

„Neboj se brachu. Dnešní noc je právě nejpříhodnější ku provedení našeho starého plánu. Buď dnes, anebo nikdy více."

Ještě jednou namítala druhá postava, ale už nejistě.

„Snad se nebojíš," posmíval se Pietro svému spoluvězni, jehož jméno bylo Pavel.

„Pohlédni ven," pokračoval. „Venku nejčernější noc, to je naše štěstí. Neslyšíš, kterak bouře zpívá píseň naší svobody. Dnešní noc upomíná mi na osudnou onu noční hodinku, ve které jsem onoho darebu uchopil za hrdlo."

„Nu, a kdy chceš přikročiti k dílu?"

„O půl noci! V tuto chvíli jde stráž na obchůzku. Jakmile se zahne za roh, nadešel náš okamžik."

„Okamžik, který nám dá svobodu. Který mne přivede k mému dítěti."

„A který uskuteční mou pomstu." Oči jeho při těchto slovech zaplály, pěsti se zaťaly.

„Ty jsi stále ještě ten starý Pietro! Několik let žaláře nemělo na tebe valný vliv."

Pietro zaklel.

„Proč jsem se měl za několik let žaláře změniti? A kdybych půl století oloupen byl o svou svobodu, budu se zabývat stále jen jedinou myšlenkou — pomsty! Kdybych měl procestovati celou Evropou, kdybych obejíti měl zeměkouli, učinil bych to a vynaložil na to poslední své síly, jen abych vypátral Bellu, která mě oklamala, obelhala a zradila, jen abych se strašně pomstil Belle, která uvrhla mě do neštěstí a zničila můj život. Chci žíti jen do okamžiku, ve kterém budu moci pohlédnouti do falešných jejích očí a ve kterém silné mé ruce uchopí ji za bílý její krk . . .

Tu vzchopil se druh, přerušil jeho slova a měkce, skoro plačtivě pravil:

„A já jsem celá tato léta dlel v myšlenkách svých jen u svého dítěte."

Tou chvílí bila dvanáctá hodina.

„Pospěš si, Pavle," volal Pietro, jenž vyšvihl se opět ke mříži a sledoval každý krok stráže, která procházela se na protější pavlači.

Několik minut vytrval na svém místě, pak počaly jeho rty šeptati:

„Pozor — stráž se zahýbá za roh, jde dál — konečně zašla. Rychle! Rychle!

Příšerný hrom doprovázel jeho slova a Pietro v následujícím okamžiku jediným škubnutím vytrhl mříž a vyskočil.

„Rychle pojď," volal na Pavla, který se s obtížemi protahoval uvolněným oknem.

Konečně stáli oba venku a už vlekl Pietro svého společníka k blízké tyči hromosvodu, po níž dostali se šťastně s výše několika poschodí dolů na zem.

Prudký vichr jimi potácel.

Chvilku stáli zde oba nevědouce si rady.

Nový blesk sjel k zemi a ozářil celé nádvoří věžeňské budovy.

Pietrovi pomohl, neboť mohl se orientovati.

„Tam v pravo je zeď," šeptal a vlekl s sebou svého společníka. Vylezeme nahoru a pak jen skok a budeme oba na pobřežní cestě, kterou se dostaneme do nejbližší vesnice."

Obě postavy plížily se ke zdi, jež dělila je od života a svobody. Pietro první se vyšplhal nahoru a podal ruku Pavlovi.

Již stáli oba nahoře a Pietro hledal vhodné místo, kde mohl by seskočiti. A opět ozářil blesk celé okolí, aby Pietro mohl zahlédnouti, že příliv dospěl až k samé zdi. Rty jeho bolestně zašeptaly:

Pobřežní cesta, kterou zvolil k útěku, byla zaplavena a vlny dosahovaly místy až okraje zdi.

A nežli vzpamatoval se Pietro, ozářil blesk obě postavy na zdi, jež takto zahlédly stráže. Nastal poplach, u oken věznice objevila se světla, pokřik dolehl až k uším obou prchajících trestanců.

Jako smyslů zbavený strhl Pietro svého společníka zpět do dvora.

„Světla — světla! Jsme prozrazeni a ztraceni."

Oba pádili na druhý konec nádvoří, leč hluk se už blížil, na dvoře ozvaly se kroky, pokřik a reflektor počal ozařovati prostoru.

Před odvody ve Finsku. Každým dnem se očekává, že povolání Finů do ruské služby válečné, tam dlouho již předpovídané, se uskuteční. Francie a Anglie vykonává v tomto směru v Petrohradě energický nátlak. Jest úmysl, svolati finský sněm zemský a slíbiti mu náhradou autonomii země. Takový vývoj věcí jest tím pravděpodobnější, an vlastní ruský lidský materiál, jejž možno ve zbrani použiti, jest asi nyní vyčerpán, anebo aspoň velmi silně zmenšen, protože otázka náhrady se stala opět aktuelní ztrátou rumunských pomocných zdrojů. — Finsko dle ústavy nebylo dosud povinno Rusku branců svých dávati, ač má své vojenské sbory. V míru čítá toto vojsko 6020 mužů se 236 důstojníky. Posádky mělo jen ve Finsku a velení měl generální guvernér. Za války zřizuje se ještě dalších 8 praporů zemské obrany a náhradní prapory střelecké a ve Sweaborgu 2 kádry záložních praporů pěchoty, z nichž při mobilisaci má se 8 záložních praporů utvořiti pro pevnostní posádku tamější. Z ruské armády byly rozloženy ve Finsku: 1 pěší divise, 1 dělostřelecká brigáda a po 1 baterii dělostřelectva pěšího i pevnostního o 12.350 mužích. Finsko čítalo v roku 1889 2,338.404 obyvatelů, z nichž pak 1,152.111 mužů. Čuchonců bylo 85 proc., Švédů 14 procent.

„Nesmírné černé Německo". Z Haagu se oznamuje, že anglická ministerská krise vyvolala řadu otevřených projevů, které před krátkem byly ještě pokládány za nemožné. Tak pravil, jak sděluje „Daily News" lord Derby: Chceme vrhnouti pohled na mapu. V Evropě i Malé Asii táhne se dnes nesmírné černé Německo 2500 mil dlouhé z Ostende až k Bagdadu, Německo, které je pro zločiny silnější organisováno, nežli napoleonská říše ve svém největším rozkvětu. A toto Německo je prostoupeno nesmírnou železniční sítí a svojí energií. Za tento vzrůst německé říše činí „Daily News" především zodpovědným lorda Haldana, který zameškal otevříti anglické pomocné prameny.

Osm vzpurných belgických provincií nechce platit válečné kontribuce. Z 9 belgických provincií, které vyzvány byly k provedení válečné belgické kontribuce, 8 účast na ní úplně zarilto Vojenský guverneur byl pověřen, učiniti s civilními presidenty těchto provincií nutná opatření na svůj vrub a odmítnuvší provincie budou muset nésti všechny důsledky svého jednání. Na zdar kontribuce nebude to míti žádného vlivu.

Prodej západoindických ostrovů. Říšský sněm dánský nyní konečně přijal předlohu o prodeji západoindických ostrovů. Ve folketingu hlasovalo 90 poslanců pro prodej, 19 proti němu, v landstingu 40 pro něj, 19 proti němu, v obou sněmovnách hlasovali konservativci proti prodeji.

Angličané zaplatili — my sníme. Při své návštěvě v Mylhůzách vyprávěl německý císař důstojníkům též humorem vyprávěl císař, jak oddíl rumunských zákopníků na svém pochodu ulicí spatřil pojednou několik německých automobilů a jak v náhlé panice vs'ákai do vozu pouliční dráhy, aby „elektricky" b:. už co nejdále. Dále vytkl císař drasticky onen výsměch osudu, že se Němcům dostalo do rukou skladiště obilí, na němž byly veliké tabule s nápisy, že obilí bylo Angličany zakoupeno. Císař poznamenal: Angličané to zaplatili, my to sníme, a tomu se říká vyhladovovací válka.

Letošní moderni účes s rajčim peřim.

o některých příhodách při obsazení Bukurešti dle zprávy setníka Lange. Rumunské vojsko ještě neopustilo zcela města, když do něho již Němci vkročili. S

Rumunský král odjede přes Rusko do Anglie? Německé noviny oznamují ze Štokholmu: Rumunský král vyjádřil prý rozhodné přání, že nechce býti déle než týden ruským hostem a chce přes Rusko a Skandinavii odcestovati do Anglie.

Rod Habsburků nevymře. Císařská rodina čítá dnes 31 arcikníže a 55 arcikněžen, v to počítány i arcivévodkyně Alžběta, provdaná za knížete Windischgrätze jakož i ostatní arcikněžny provdané. Každý člen císařské rodiny má své dvořanstvo, skládající se z nejvyššího hofmistra neb hofmistryně atd. apak z tak řečené komory (služebnictva). Ve smyslu domácího zákona císařské rodiny má každý za plnoletého prohlášený arcikníže roční apanáže 100.000 korun.

Noviny s největším a nejmenším nákladem. Nejčtenějším listem světa jest asi pařížský „Le petit Parisien", při jehož nedávné konfiskaci se zjistilo, že vychází denně v počtu 2,120.940 výtisků. Že takový list má na náladu dotyčné země velký vliv, je nepochybno. — V Másrových „Typographische Jahrbücher" uveřejněna jest zprávička o novinách pro zesnulého císaře Františka Josefa I. Panovníku byly denně předkládány noviny, v nichž uveřejněny byly nejdůležitější zprávy ze všech světových novin. Zdejší státní tiskárna zhotovovala tyto noviny ve třech exemplářích. Kromě panovníka obdržel jeden exemplář státní archiv a druhý dostal úřadující gen.-adjutant.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Při průjmu používá se stavících prostředků. Takovými jsou: borůvky, červené víno, pražené polévky, kakao, odvar máty peprné s dubovou korou, svatojánský chléb, žloutek rozetřený s půlkou muškátového oříšku a hráškem kamence, černé sušené jahody a pod. Při zatvrzelém průjmu užívá se na lékařský předpis opiových kapek.

Bílá pomáda na rty. Roztaví se 10 gr bílého vosku, 20 gr čistého vepřového sádla a 1 gr oleje peprmátového.

„Zpět ke zdi," volal Pietro. „Cesta zadní branou je uzavřena, jedinou záchranou může být skok do moře.

Oba prchali zpět kudy přišli za vzrůstajícího pokřiku, který vyvrcholen byl střelnými ranami.

Kol Pavlovy hlavy zafičela kulka a zaryla se do zdi, jež před ním se zvedala.

S napjetím posledních sil se oba vyšplhali nahoru.

„Tam na zdi — na zdi," ozvaly se hlasy za jejich zády.

A opět padlo několik střelných ran... a Pavel sřítil se do vln Adrie, které se nad nim sevřely.

KAPITOLA II.

Strašidlo na zámku Rottenhallu.

Služebnictvo zámku Rottenhallu u Vídně sedělo ve svém společném sále u večeře. Po jídle dalo se jako obyčejně do rozpravy, v níž hlavní slovo vedla 70letá hospodyně Běta Fibichová.

V ruce punčochu a s vážnou tváří pokračovala v započatém dříve vypravování... „a dnes jsou tomu právě tři roky, co starého pana barona v Černé věži ranila mrtvice..."

„A co jste poprvé spatřila strašidlo v Černé věži," vpadl jí posměšně do řeči kočí hraběte.

„Proč se tomu posmíváš? Ušetři si takové řeči. Řekla jsem už vícekráte, že nevykládám věci nepravdivé. Ostatně když něco na své vlastní oči vidím..."

„Nedrážděte Bětu!" praví kuchařka. „Víte, že staří lidé věří v strašidla."

A mladí lidé dnes nevěří nic. Pomalu přestanou věřit v pána boha." odsekla stará Běta příkře.

„Nezlobte Bětu," pravil starý sluha Josef. „Staří lidé jsou rozumější, než mladí."

„Ne vždycky," namítl kočí.

Nastala pomlčka.

Pak začala opět Běta:

„Nevím, co to je dnes se mnou. Mám takovou podivnou předtuchu. Bojím se, že se dnes opět něco stane."

„Ale přestaňte a nebuďte tak pověrčivá. Co by se mohlo stát?" — pravila koketní barončina komorná, která ráda hrála větší roli.

„Nemluvte o pověrčivosti, nemáte vůbec co mluvit. Jste příliš mladá. Ale já jsem zažila už mnoho tak podivných věcí. Lépe, kdybych je vůbec nebyla zažila," pravila Běta.

Do hovoru vmísila se nová služka, která na zámku dlela teprve krátkou dobu.

„Já ráda poslouchám vypravování starých, zkušených žen," pravila. „Povězte mi, prosím, jak vlastně zemřel starý pn. Tolik se o tom vypravuje, mluví se pořád tak tajůplně o Černé věži na zámku Rottenhallu."

Stařena byla usmířena touto poklonou a nedala se dlouho pobízeti k opakování historie, kterou už bezpočtukráte líčila.

„To bylo tak: Starý pán měl prudký výstup s mladým baronem. Ano, právě dnes v noci jsou tomu tři roky, a byl to výstup tak hrozný — nu, vždyť víte, slyšeli jsme ten hluk až do kuchyně — není-liž pravda, Josefe?"

Josef si několikráte zabafnul ze své dýmky a mlčky přikývl.

„Proč pak se oba hádali?" tázalo se dále zvědavé děvče.

„Nepohodli se k vůli nynější paní baronce," — pošeptem a tajůplně odpovídala Běta.

„A proč?"

„Mladý pán chtěl se s ní oženiti, kdežto starý baron nechtěl o tom ani slyšet."

„Proč nepřál starý pán baronce?"

„O tom se šuškají všelijaké věci. Povídalo se, že byla dříve u divadla..."

„Ne, u varieté," vpadl do rozhovoru kočí. „Dokonce se tvrdí, že byla v cirku."

„Lidé vypravovali, že přišla s cikány do obce, kde se svou posádkou dlel náš mladý pán. To ovšem starému pánovi bylo proti mysli. Jeho starý, slavný rod měl přijmouti do svého středu takovou osobu. Nu, a tu se starý pán s mladým pohádali, křičeli oba, až pojednou starý se skácel jako kus dřeva. Zavolali jsme lékaře, ale bylo už po všem. Pan doktor povídal, že starého pána smrtelně ranila srdeční mrtvice."

Stařena umlkla a také posluchači neodvažovali se rušti ticho, až někdo v zadu po několik minutách zvolal:

„Co je ale se strašidlem?"

„To jsme už několikrát slyšeli —" bránili se někteří starší služebníci.

„Jen, prosím vás Běto, povídejte dále —" prosila nejmladší služka. „Já jsem to neslyšela a poslouchám ráda takové vypravování.

Stařena udělala opět vážný obličej, pustila punčochu do klína a začala:

„Právě rok po smrti starého pána viděla jsem strašidlo poprvé."

„Jaké strašidlo?"

„No, modré světlo," šeptala Běta.

„Modré světlo?..."

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Komisní strach.

V pražské blahobytnější rodině byl v den bez masa už přinášen oběd na stůl, když tu zacvrnkalo dlouhé, jaksi slavnostní zvonění. „Komise" — dojista je tu. Nejprve několik poplašných, tlumených výkřiků, pak stěhovaly se úhledné vepřové kotletky do bezpečného úkrytu. A konečně šla milostpaní otevřít. Dva pánové na prahu, obřadní, zdvořilí — úřední důstojnost jim vyzírala z očí. Pozdravili... a že by si dovolili — — „Já vím," usmívala se paní, „jen dále, pánové. Tak tuhle je naše kuchyň, tuhle máme knedlíky zrovna dovařené, tady zase trochu zelí, polívčičku jen bramborovou se sušenými houbami, a to je náš celý oběd, pánové..." Hosté se uklonili, přelétli vše jen zběžným pohledem a jeden zadeklamoval: „Těší nás, milostivá, a přejeme dobré chutnání. My jsme — členové spolku pražských domovníků a jdeme zvát k domácí zábavě, které dojista své přízně neráčíte upříti — —"

*

Zasloužené dědictví.

A.: „Vy jste dědil po vaší bohaté tetě. Máte vy štěstí. Vám lítají pečení holubi do úst."

B.: „Já jsem si to však také s velkým namáháním zasloužil. Považte jen: Každou neděli jsem u ní jedl, pil kyselé víno, aniž bych hnul brvou, pak na rozloučenou sladkou hubičku — to aby čert vydržel."

*

Sedlák v obrazárně.

Sedlák se svou ženou zastaví se před obrazem, na kterém je upevněn lístek: Třikrát prodán. — Vrtí hlavou a pak praví k selce: „Koukej, stará, z toho by mohl být pořádný proces."

*

Ze „Simplicissimu".

Králové Petr, Mikuláš a Albert čtou proklamaci samostatné Polsky. Petr praví: „Ah, to nabídnu své královské služby."

Profesor: „Povězte mi, slečno Václavíková, které je hlavní město Rumunska?"

Václavíková: „Bukurešť."

Profesor: „Chyba lávky. Jassy! Což pak nečtete novin?"

Sousedka: „Ano. Ale ona čte jen v insertech nabídnutí k sňatku a dopisy."

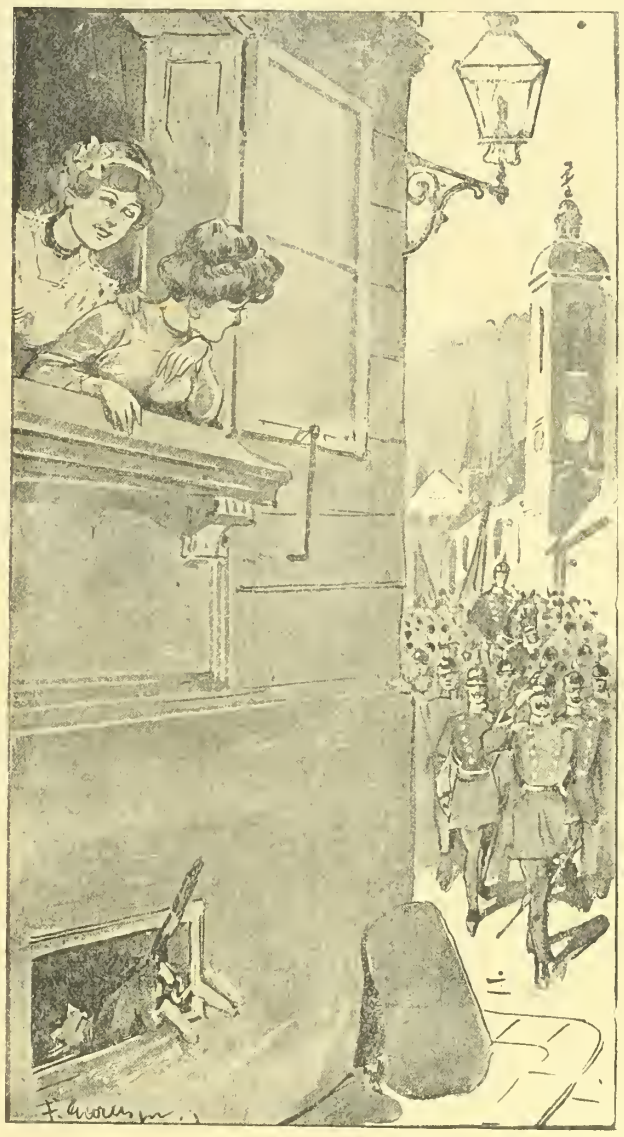

Telegrafie bez drátu.

Pavla: „Vidíš, Tonči, ten lajtnant mě poznal."

Tonči: „Odkud pak?"

Pavla: „Byli jsme loni spolu v lázních."

Tonči: „Nejsi trošku domýšlivá? Naše Micka zase před ním utíká..."

— —

Přesnost ve všem.

Šéf kanceláře k nové komptoiristce, která přišla poprvé o čtvrt, po druhé o půl a po třetí o celou hodinu pozdě: „Slečno, buďte alespoň přesnou ve svém opožďování."

*

Těžká oběť.

Dáma polosvěta ve své společnosti: „Už si nedělám žádné naděje — musíme se zříci také třetího masopustu."

*

Na Sommě.

Angličan ptá se světodruha: „Nu, získali jsme včera půdy?" — „Asi tolik, abychom mohli pochovati své mrtvé."

*

Z Muskety.

„Jak jednoduše udělali to Angličané v Habeši. Podplatili prince, koupili armádu a přes noc celá země byla získána pro čtyřdohodu. Divím se jenom, proč londýnská vláda této dobré methody nepoužije také u centrálních mocností..."

*

Synáček: „Jedna jediná hvězda je na nebi."

Otec (v myšlenkách): „Není divu, vždyť je dnes posledního."

Myslivecká latina.

Ve veselé společnosti svátečních nimrodů vypravují se lovecké příběhy, v nichž hrají hlavní roli psi. Konečně uchopí se slova „civilista", totiž nenimrod a praví: „Pánové," řekl, „to, co jste dnes vypravovali je částečně pravý div; co se však mně minulého léta stalo se zajícem, vás překvapí neméně. Jednou odpoledne šel jsem se svým Azorem na procházku. pojednou zaslechnu hlasité vytí a bědování psovo. Tu běžím přes nízké návrší, za nímž byl Azor zmizel, a co jsem tam spatřil? Velký, starý zajíc políčkoval Azora oběma běhy, až ubohý pes bolestí řval. No, takováto nestydatost se mně u zajíce nepřihodila a teprve když jsem se k němu přiblížil téměř úplně, uprchnul zajíc, kdežto Azor třesa se, hledal za mnou ochranu. Pojednou se mně v hlavě rozsvítilo: Když jsme totiž odcházeli z domu, dal jsem psovi náhubek a chytrý zajíc použil bezmocnosti svého nepřítele k pomstě. Nuže, co tomu říkáte, pánové?"

*

Uzenář: „Co dostaneš, Karlíčku?"

Hošík: „Dva teplé párky a 40 zpátky!"

Uzenář: „A kde máš korunu?"

Hošík: „Tu maminka přinese v sobotu."

*

Vojín dlící na dovolené obědvá po dlouhé době opět u domácího krbu a zvolá náhle sentimentálně: „Po dvou letech první vlas v polévce..."

*

Matka: „No tak, jak dopadl koncert? To otvírali lidé oči, co?"

Otec: „Ba ne; oči zavírali, ale ústa otvírali — jak zívali..."

*

„To je pořád řečí, že chlebenky, cukřenky, máslenky atd. jsou novinkou. Čerta starého. Přece odjakživa, kdo chtěl někoho navštívit, přinesl si vždycky navštívenku —"

*

Pán, potkav žebravého kluka na ulici, doporučoval mu list, řka:

„Dones mi to psaní na poštu, dostaneš krejcar."

„Voni se mejlej," pravil tulák, „já chodím jen žebrat, ale ne posluhovat."

Paní nařizuje kuchařce: „A ať se mi, Máry, brzy vrátíte."

Kuchařka: Mám koupit 20 deka másla, tři vejce, kilo cukru a 12 kilo uhlí. — No, tu přijdu tak k večeři."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

S nejvyšším svolením Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva.

44. c. k. státní loterie
pro občanské dobročinné účely.

Tato peněžní loterie má **21.146** výher v hotovosti v úhrnném obnosu **625.000 korun.**

Hlavní výhra činí 200.000 korun.

Tah koná se veřejně ve Vídni 22. února 1917.

Cena losu 4 koruny,

Losy lze koupiti u oddělení pro dobročinné loterie ve Vídni, III., Vordere Zollamtstrasse č. 5, u král. uher. lot. důchod. ředitelství v Budapešti IX., v hlavní budově ce ního úřadu, v loterních sběrnách, trafikách, u bernich, pošt., telegrafních a železničních úřadů, ve směnárnách atd.

Herní plány pro kupující zdarma. Losy zasílají se vyplaceně.

1964 Z c. k. generálního ředitelství státních loterií (oddělení dobročinné loterie).

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové a neb ocelové K 12·—, 16·—, 20·—. S rádiovým sviticím číselníkem K 16·—, 20·— 24·—. Ve stříbrném pouzdře K 18·—, 24·—, 28·—. S rádiovým sviticím číselníkem K 30·—, 36·—. Zlaté náramkové hodinky K 100·—, 120·—, 140. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obava! Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodi.
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvorní dodavatel,
v Mostě č. 1348 (Čechy).
Ceník na požádání každému zdarma. 1921

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého t síckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vřídky, jatrové skvrny **zmizí!** Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Píšte ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1965.

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu téměř postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Chcete býti od svého **Rheumatismu** důkladně vyléčeni?

1965 **Tisíce již uzdravených!**

Bolesti v kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob. **Nabízím Vám přírodní prostředek k uzdravení!** Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu. **Každému bezplatně na zkoušku.** Pište mi ihned, zaš u Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem. Zasílá

lék pna „U OPERY" BUDAPEŠŤ VI, odd. 169.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána**, konfekční závod v **Sepekově u Tábora**, která nabízí veškeré konfekční zboží dobře šité, různých mod. tvarů a velikosti, též i dle udání míry velice levně: blůzy rypsové, štofové, delenové, sametové od K 3.—. Zástěry do pasu široké s kanýrem od K 1.80, moderní tunikové zástěry od K 3.50 dětské zástěry všech velikostí a střihů, dětské šečky na 3 roky, štofové od K 3.—, pánské košile od K 3.60, dámské bílé la. vyšívané od K 3.- Šátky na hlavu na všecky ceny. Nejvýhodnější nákup pro obchodníky, podomní obchodníky a trhovce frco dob. Objednejte si tříděnou kolekci za 50—100 K. Frco dobírkou. **Nehodící příjmu bez námitky zpět vyměním neb peníze vrátím.**

Novinka!
Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje

ruční šídlo na šití.

Toto šije štepovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20.
Výhradní zastupitelství
P. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, od. 40. 1923

Obchodníkům peněženky, dámské kabelky,

náprsní, školní a nákupní tašky dodá obchodníkům

A. Fryčková v Plzni.

Bohatý očíslovaný vzorník zboží dodá se franko za K 55·—. Nehodící se ochotně vymění. 1944

Pohlednic

umělec. od slav. mistrů 150 za K 10·20 franko, 500 za K 31·—, 1000 za K 60·—.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1874

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. Illustrov. Novinách"!

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housií, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958.

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru. Žádné hrubé, nepěkné, plechové zboží

= jen K 2·10. =

Náhradní filmy serie K 1·—. V krátké době prodáno **půl milionu.** Zašlete obnos 70 h na porto a obal. Dob. o 50 h více.

M. N. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.
Prodavačům rabat. 1925

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Diaľ" nevyhubí Vám od kořínku kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.—, 6 kelímků K 6.50.

Kemeny Košice (Kaschau)
I, pošt. schránka 12/89, Uhry.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - **Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.**

Víno bílé a červené

zasílá **A. OSET, Guštanj** (Gutenstein.)

Korutany. 1960.

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Čistě zař. z. pokoj

s dvěma lůžky jest pro lepšího pána k pronajmutí. Nabídky do administrace tohoto listu. 1967

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo plicní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 35·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44 1.

Jednatelé

spolehliví a svědomití, ku získávání odběratelů pro oblíbený illustrovaný týdeník na vysokou provisi ve všech místech se přijmou. Značný a jistý vedlejší výdělek pro každého! Nab. s 10 hal. známk. na odp. do adm. t. l. pod znač. „Značný výdělek".

Čtěte a předplácejte Vídeňské Illustrované Noviny!

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Engengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskarna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 2.

VE VÍDNI, DNE 11. LEDNA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12.— půlletně K 6.— čtvrtletně K 3.— měsíčně K 1.—
V Německu
Ročně M 12.— půlletně M 6.— čtvrtletně M 3.—
V cizozemsku
Ročně Fr 16.80, půlletně Fr 8.40
V Americe
Ročně Dol. 3.25, půlletně Dol 1.63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni. X.
Ceny insertní:
V insertní části 10 mm vysoký, 40 mm široký K 1.— Zasláno 10 mm vysoký 80 mm široký K 3.— V redakční části 10 mm vysoký, 80 mm široký K 4.

ROČNÍK XII.

Korunovace krále uherského.

J. V. král Karel IV. s korunou sv. Štěpána na hlavě, přioděn svatým pláštěm, skládá pod širým nebem před sloupem Svaté Trojice s křížem v levici přísahu, kterou mu předříkává kníže arcibiskup-primas Jan Csernoch (vedle hrabě Tisza) za asistence arcibiskupa Baradyho z Kalocsi.

KORUNOVACE UHERSKÁ.

V předposlední den minulého roku byl korunován císař a císařovna rakouská na krále a královnu Uher za velké slávy, jakou bylo jen možno v době válečné rozvinouti. Hrdost Uhrů rozkvetla v pomyšlení, že jsou té chvíle středem zájmu celého světa, když si korunují sami svého krále. Jsou toho názoru, že jejich ústava je tisíc let stará a tak vynikající, že jen anglická vedle ní obstojí. Správnost domněnky této teď nemůžeme rozebírati. Poukazujeme jen na události, které předcházely korunovaci, na spory ve sněmovně, kde se poslanci dlouho nemohli dohodnouti, jak má zníti titul krále uherského v t. zv. inaugurálním (korunovačním) diplomu. K zemím koruny uherské totiž patří také vedle Uher Chorvatsko, Slavonie, pak dle titulu v dřívějších dobách patřily Dalmacie, Bosna, Lodoměřsko, část Haliče. Uhři chtěli mít v titulu všecko, ale bez ohledu na dřívější práva zemí. Celkem se jednalo jen o slovíčka, o jejich umístění v pořadí titulu a to takovým způsobem, že se zástupci chorvatských zemí urazili. —

Ke korunovaci byl volen také zástupce paladina (t. j. představitele vladařovy moci v Uhrách, jímž je nyní arcivévoda Josef), který měl spolu s arcibiskupem-primasem vykonati korunovaci. Arcvévoda Josef nemohl úřad ten vykonati; tedy musel sněm se usnésti na volbě jeho zástupce.

Příjezd králův na Západní nádraží v Budapešti. Fot. „Az Est"

Příjezd královských manželů do Budapešti ke korunovaci 27. prosince 1916. Fot. „Az Est"

A tu většina vládní, slepě oddaná Tiszovi, navrhla hraběte Tiszu, jenž je zase u oposice nejnenáviděnější osobou. Přes varovné hlasy, že krále uherského má korunovati jen zástupce celého Uherska — tedy ne někdo, kdo má proti sobě velkou oposici — byl zvolen Tisza. Snad to bylo poslední vítězství jeho tvrdé, neoblomné vůle, neboť neumlkají hlasy, že — Tisza odstoupí.

Když v Rakousku žijeme ve znamení skoro denních změn, proč by také v Uhrách nemělo k nim dojíti.

Nový král se obklopuje novými osobnostmi všude. Volá za své rádce muže, jež zná a kteří odpovídají jeho názorům, dle nichž chce vládnouti.

Korunovace uherská vyvolávala jistě v celém národě českém pocity velmi různorodé a vzpomínky na doby, kdy také Praha prožívala korunovační slavnosti, kdy český král pasoval udatné muže na rytíře svatováclavské, jako král uherský jmenoval rytíře zlaté ostruhy. Nezávidíme Maďarům, že na vlastní oči vidí, jak zástupci národa kladou korunu na hlavu svého panovníka. Máme úctu před vytrvalostí jejich, s níž dosáhli cíle svého, své samostatnosti. Ale snad nám bude dovolena aspoň naděje, že jejich král Karel IV. bude i naším dobrotivým králem Karlem V., jeho národ český jest a bude stejně věrně oddán jako národ Uhrů.

Náš císař Karel zná své Čechy, kde strávil delší čas svého mládí. Byl i častým hostem v Praze, kde mnozí se ještě pamatují na ztepilého poručíka, pak nadporučíka, jak procházel se se svou usměvavou tváří živými ulicemi naší Prahy, zdraven uctivě se všech stran. Zdálo se nám tehdy, že se vrátily časy korunního prince Rudolfa, kdy sídlíval na Hradčanech. — Doufáme, že zase brzy uvidíme vznešenou dvojici panovnickou u nás doma.

Průběh korunovace.

Zvláštními vlaky se sjelo už před 30. prosincem mnoho vzácných hostí do Budapeště. Z cizích panovnických dvorů byl přítomen jedině car Bulharů; velmi četně byl zastoupen císařský dvůr, ale polní maršál Bedřich nepřijel, za to přijeli šéf gen. štábu Konrad a několik velitelů armádních s Kövesem, deputace pluků z pole v polních stejnokrojích, ministři rakouští a zástupci parlamentů. Český svaz zastupovali president Staněk, dále agrární poslanci z Čech Bradáč, Udržal, dr. Zahradník, z Moravy český agrárník Malík; z Mladočechů jeli dr. Tobolka, dr. Franta, ze sociálních demokratů dr. Šmeral a Němec, za katolickou stranu dr. Hruban.

Korunovační obřady se odehrávaly celkem na dosti malém prostranství, ale přes to celé město bylo slavnostně vyzdobeno prapory, přirozeně nejvíce kol královského hradu a po cestě k staroslavnému chrámu sv. Matyáše, t. zv. koruno-

Slavnostně ozdobený řetězový most mezi Budínem a Pešti pod královským hradem. Fot. „Az Est"

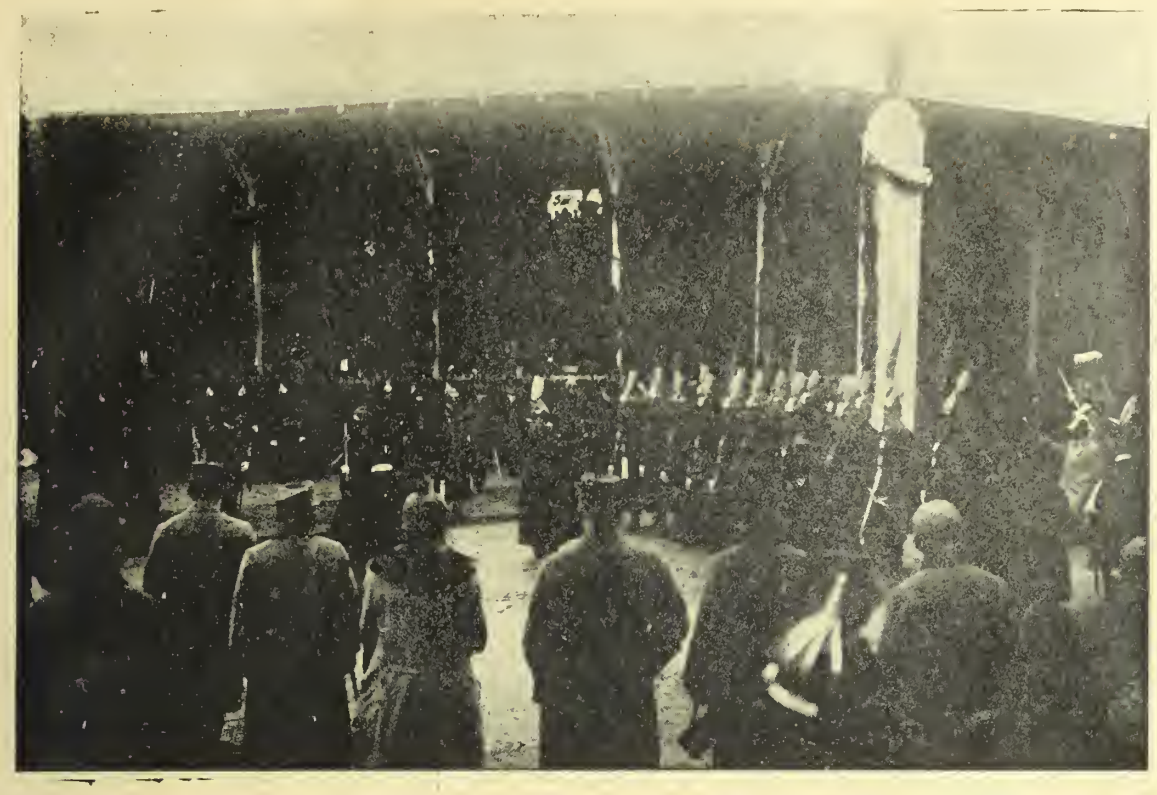

Zahájení korunovačního průvodu uherskou tělesnou stráží. Fot. „Az Est"

vačnímu. Byla to pravá cesta triumfální. Okolní domy ozdobeny zelení a koberci (za vyhlídku z nich se platily také tisíce korun!).

Časně ráno té soboty se shromáždili členové obou sněmoven v parlamentní budově ke společné schůzi. Presideny byli všichni členové vyzváni, aby se odebrali společně ke korunovaci do korunovačního kostela a po té se opět sešli zde, k ukončení schůze. Tím mělo býti naznačeno, že akt korunovační se dál ústavně ve sněmovně, ač se dál vlastně mimo.

V korunovačním kostele byli shromážděni už všichni ostatní hodnostáři a zástupci všech žup země i měst samosprávných. Neboť to národ korunuje svého krále.

Královští manželé vyjeli o půl 9. ráno z hradu v osmispřežním slavnostním voze s velkou družinou do kostela. Po straně jela uherská tělesná stráž a šli dvorní sluhové. Půl škadrony honvédských husarů zahajovalo a ukončovalo slavnostní průvod, jenž se bral vojenským špalírem a davy obecenstva za bouřlivého volání eljen (ať žije) do kostela.

Pod baldachýnem vešli královští manželé dovnitř, přijati na prahu kardinálem Csernochem, a zaujali místo v kapli Loretské po pravé straně provázeni biskupy a dvořanstvem. V Loretské kapli posazeny královské dvojici na hlavu t. zv. domácí koruny, dvořané vzali do rukou korunovační odznaky a vešli do chrámu za zvuků pozounů a víření bubnů.

Korunovační slavnostní vůz s králem, královnou a královicem.

V průvodu neseny prapory Bulharska a Kumánska, Lodoměři a Haliče, Srbska a Ramy, Chorvatska a Slavonska, Sedmihrad a Uher, symboly bývalé a dnešní velkosti království. Král byl oděn ve slavnostní uniformě uherského generála s kalpakem v ruce, po stranách mu kráčeli biskup s apošt. křížem a vrchní podkoní s obnaženým mečem říšským. Královna byla v uherském slavnostním oděvu, vedena za ruku nejv. uher. hofmistrem. Král došel až k svatostánku, kde po pravé straně zřízen byl proň trůn, a po levici pro královnu. Biskupové položili odznaky korunovační na oltář — a kostel zavřen.

Král vstal a přistoupil ke stupním oltáře, kdež stál již kníže-primas Csernoch. Tu se ho arcibiskup kaločský ptá latinsky takto:

„Ctihodný otče! Svatá katolická matka církev žádá, aby přítomný nejjasnější Karel IV. byl povznesen k hodnosti krále Uher."

Kardinál kníže-primas odpověděl rovněž latinsky: „Víte-liž, že je pro tuto hodnost způsobilý?"

Arcibiskup kaločský odpověděl:

„Víme a věříme, že je hoden a že bude sloužiti církvi boží a vládě nad královstvím ke cti."

Pak poklekl král před oltářem a přísahal:

„Já Karel z Boží milosti příště král Karel IV. slibuji před Bohem a jeho anděly, že budu zachovávati zákon, spravedlnost a mír církve Boží i národa jí svěřeného v oddané důvěře v Boží milosrdenství a jak v radě Svých věrných za dobré uznáno; roněž i biskupům církve Boží patřičnou úctu vzdávati a to co od císařů a králů církvi věnováno bylo, netknutým nechati; opatům, hrabatům a Mým lenníkům patřičnou čest dle rady Mých věrných dáti."

Korunovační průvod s osmispřežím před finančním ministerstvem.

Po té políbil král evangelium, sklonil svou hlavu k zemi a byl pomazán knížetem-primasem sv. olejem na pravém zápěstí, na pravém rameni a mezi rameny na šíji. Po osušení v sakristii přinesli dva biskupové plášť sv. Štěpána a vložili ho na ramena králova. Pak počala mše. Primas vytasil meč sv. Štěpána, jejž přijal král kleče. Pak ho vzal opět primas a opásal jím krále, jenž zatím vstal.

Král zamával mečem v podobě kříže ku předu, na pravo a na levo a meč vrazil zpět do pochvy; při každém takovém významném aktu zazněla salva čestné setniny honvédů a děl.

Pak klekl král opět, aby přijal korunu. Kníže-primas a Tisza položili mu společně korunu na hlavu. Primas podal po té králi vždy s latinskými slovy žezlo a říšské jablko. Oba asistující biskupové pak zase meč odpásali a položili na oltář. Král byl zase přiveden k trůnu a se slovy primasa:

„Zůstaň nyní a podrž místo, jež jsi doposud

zaujímal právem následnictví nyní právem dědičným, jež je na Tě Bohem přeneseno,"
posazen na trůn.

Posvátný akt korunovace byl tím skončen a náměstek palatina hrabě Tisza zavolal silným hlasem do chrámu:

„Eljen a király!" (t. j. af žije král), což třikrát opětoval celý kostel ohlušujícím zvoláním: éljen — až do ulic, kde hřměly výstřely a rozhlučely se zvony.

Pak následovala korunovace J. V. královny podobným způsobem. Když bylo vykonáno pomazání královny, položil biskup Vesprimský na hlavu královninu korunu domu a kníže-primas pomocí palatinova náměstka dotkl se svatoštěpánskou korunou pravého ramene Jejího Veličenstva. Když Její Veličenstvo přijalo žezlo a říšské jablko, bylo královna doprovozena ke trůnu, kdež zaujala místo po boku krále. Kníže-primas zahájil Te Deum a nyní zazněly po čtvrté pozdravné rány honvédské setniny. Opětně byly na Blockbergu vypáleny rány z děl a všechny zvony hlavního a sídelního města se rozezvučely.

Za mše sv. odňal biskup vesprimský královně žezlo a říšské jablko a odevzdal tyto klenoty králi. Po evangeliu položili asistující biskupové říšské odznaky opět na podušky, Jich Veličenstva políbila evangelium, které jim předložil biskup kaločský a obřadník. Za obětování předstoupila Je-

Hodnostáři uherští a tělesná stráž před korunovačním kostelem sv. Matyáše.

Fot. „Az Est"

Příjezd královské dvojice ke korunovačnímu kostelu.

jich Veličenstva ke hlavnímu oltáři a klečíce políbila patenu se sv. hostií, kterou Jim předložil kníže-primas, položila po zlaté minci do zlaté misky, obřadníkem podané a vrátila se pak ke trůnu. Při Agnus dei políbila Jejich Veličenstva malý kříž, kaločským biskupem Jim podaný, načež přijala sv. přijímání a po skončené mši opustila kostel a odebrala se do sakristie.

Za nevylíčitelného jásotu obecenstva vrátila se královna Zita do dvorního hradu, kdežto Jeho Veličenstvo vrátil se do kostela, a pasoval řadu vyvolených kandidátů na rytíře Zlaté ostruhy. Všichni vyznamenaní vynikli na frontě hrdinstvím a byli pasováni na rytíře, jsouce oděni polním stejnokrojem.

Následoval akt slavnostní přísahy pod širým nebem. Ohlušující dělové výstřely a znění všech zvonů oslavilo tento velký moment. Všichni shromáždění odebrali se na velké náměstí před katedrálu, kdež král v plném ornátu vstoupil na estrádu, maje v levici kříž, a pozvednuv prsty pravé ruky k přísaze, vykonal před shromážděným národem přísahu na ústavu.

Na to se utvořil korunovační průvod, aby doprovodil krále na korunovační pahrbek, kdež král podle starodávného obyčeje mávl mečem sv. Štěpána na čtyři strany světové, na znamení, že [illegible] nejvyšší strážce říše jest odhodlán hájiti zemi [illegible] všem nepřátelům, ať přijdou [illegible]kudkoli. [illegible] pahrbek byl zřízen na náměstí sv. Jiří ve vzdálenosti as 15 minut od korunovačního kostela. Všechny komitáty dodaly půdu z dějinně posvátných míst.. Tak zaslal komitát feherský půdu z místa, kde byla vyhlášena velká akta svobody, zlatá bula. Byla také dopravena půda ze smutně proslaveného bojiště u Moháče, aby byl dán výraz piete a příchylnosti vůči dějinné tradici. Průvod, který se ubíral k tomuto významnému pahrbku, skýtal obraz nevylíčitelné nádhery a historické pamětihodnosti.

Průvod zahajovala škadrona husarů, na to šli pěšky členové říšského sněmu, delegáti municipií, uherští a společní ministři. Na to následovali na koních: Královský uherský herold, 11 nosičů praporů a královský uherský nejvyšší strážce dveří, korouhevní pánové s korunovačními odznaky, náměstek palatina, arcivévodové, Jeho Veličenstvo král; poněkud v předu v pravo biskup s apoštolským křížem, v levo náměstek královského uherského vrchního podkoního s taseným říšským mečem. Za ním královský uherský nejvyšší hofmistr, královský uherský nejvyšší komoří, kapitán královské uherské tělesné gardy a generální pobočník, po obou stranách uherští gardisté, pak vojsko uherské tělesné gardy; za těmito v povozu oba královští komisaři a oba strážci koruny a rovněž v povozu vysoký klerus. Korunovační průvod uzavírala škadrona husarů.

Král děkoval na obě strany vlídným úsměvem

Hodnostáři s baldachýnem, pod nímž vejde král do kostela, v očekávání krále.

Vstup královských manželů v průvodu hodnostářů do kostela. Fot. „Az Est"

za neutuchajícího volání slávy a pozdravů. To byla nejkrásnější část slavnosti, když tak král jel uprostřed svého národa — každých padesát kroků se zastavuje — na svém bělouši „Krösovi", se zlatě kovaným řemením a zlatými střemeny — až dojel ke korunovačnímu pahorku, hlubokému symbolu moci panovnické.

Stržen vážností okamžiku, vyjel král tryskem na pahorek, vytasil meč sv. Štěpána a zamával jím na všecky čtyři strany světové za bouřlivého volání eljen a hřmění děl.

Pak sjel rovněž tryskem dolů a odebral se rovněž na koni zpět do hradu, kdež počala korunovační hostina.

Členové říšského sněmu a v kostele přítomné notability shromáždili se v sále královského dvorního hradu k tomu účelu zařízenému, kamž dostavila se také Jejich Veličenstva s užší družinou a zaujala místo u tabule pro ně připravené na estradě. U tabule mimo krále a královnu seděli kníže-primas, papežský nuncius, arcibiskup karlovický a náměstek palatina. Jejich Veličenstva byla obsluhována zvlášť k tomu účelu vyslanými členy říšského sněmu za vedení nejvyššího číšníka a nejvyššího truksasa. Brzy vstal král a s pohárem v ruce zvolal: „Eljen a háza" (ať žije vlast), načež kardinál Csernoch odvětil: „Eljen a király", celým množstvím nadšeně podepřen.

Po korunovační hostině odebrala se Jejich Veličenstva se svojí užší družinou do svých vnitřních komnat.

Členové obou sněmoven říšského sněmu shromáždili se, aby pokračovali v parlamentním paláci ve společné schůzi a po autentifikaci protokolu byla společná schůze uzavřena.

Tím byl korunovační akt ukončen.

□ □ □

PŘEDCHŮDCOVÉ UHERSKÉHO KRÁLE KARLA IV.

Náš císař Karel I. jest na trůně uherském toho jména čtvrtý.

Prvním uherským králem toho jména byl Karel I., jenž se v dějinách Uher nazývá také Karlem Robertem. Byl to první král z rodu Anjou a otec slavného krále Ludvíka Velkého. Vládl od r. 1300 do r. 1342.

Král Karel II. byl synem krále Neapolského, jenž je znám pode jménem Ludvík z Dračе. V r. 1385 ho povolala část uherské šlechty na trůn uherský. Ještě téhož roku se dal v Stoličním Bělehradě korunovati. Ale vládl jen krátce. Za 14 měsíců své vlády se stal obětí spiknutí, při němž byl poraněn a pak zardousen.

Král Karel III. byl jako římsko-německý císař toho jména šestý a otec Marie Terezie, tvůrce pragmatické sankce.

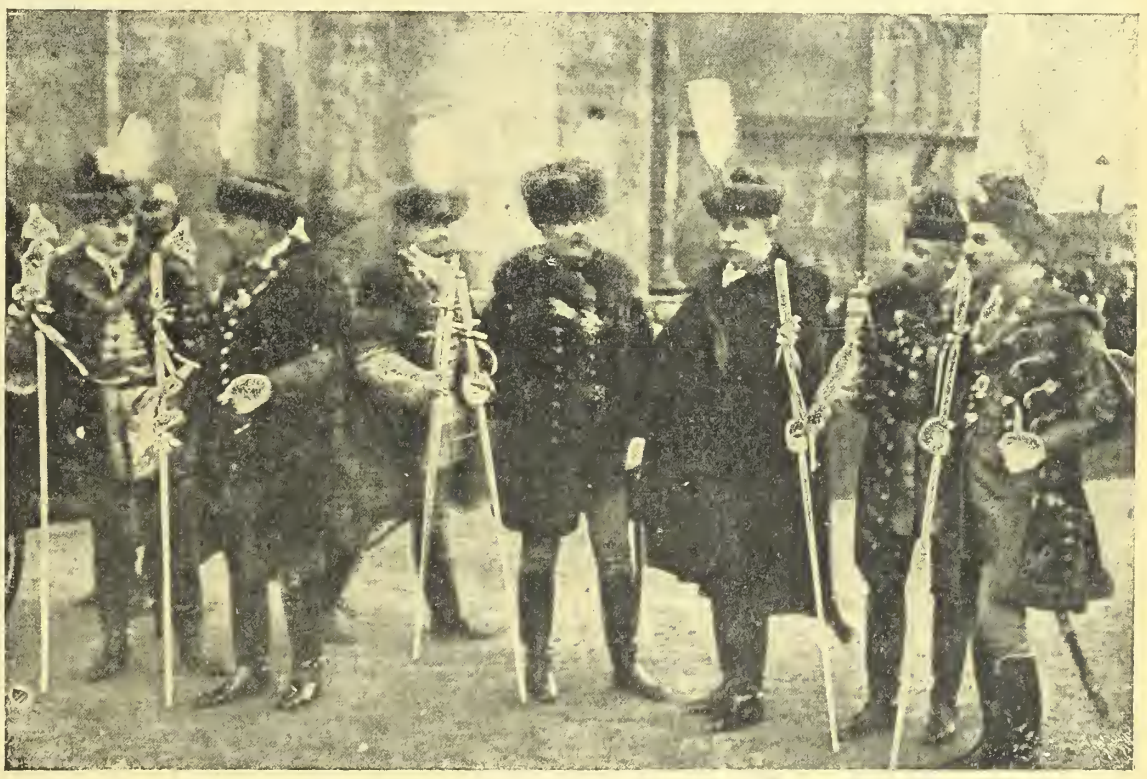

Členová magnátské sněmovny ve svých národních slavnostních úborech.

Ministři, deputace a korporace s prapory.

KORUNOVAČNÍ OBLEK UHERSKÉ KRÁLOVNY.

Největší zájem budila korunovační roba královnina. Byla dle toilety z doby Marie Terezie, chované v majetku kněžny Esterházyové, jež nesla královninu vlečku. Pro zimní čas měla královna pláštěnku střiženou dle prešburské sochy Marie Terezie. Na vyšívání roby pracovalo pod dozorem hraběnky Batthyanovy dnem i nocí po deset dní 30 děvčat. Spotřebovalo se 10 kg zlata. Nádhera toilety byla ještě zvýšena slavnostním pláštěm hermelinovým, jenž je majetkem císařovniným. Hlavu zdobila vysoká diadémová ozdoba — bárta — z výšivek a drahokamů, od níž splývají dlouhé stuhy až k lemu sukně. Nádherné byly též toilety císařovy matky, babičky a tety, jež se též korunovace zúčastnily. Maličký korunní princ jako rytíř řádu zlatého rouna byl oděn zlatým kabátkem lemovaným hranostajem. Veškeré obleky byly zidealisovaným krojem uherských selek.

Korunovační poštovní známky. V den korunovace byly vydány poštovní známky s obrazem panovníka po 15 hal a s obrazem královny po 10 hal. Všechny poštovní zásilky, které v den korunovace byly odeslány, byly opatřeny razítkem: „V den korunovace krále Karla IV., dne 30. prosince 1916."

□ □ □

Vznešená společnost arcikněžen a dvorních dam přihlíží na balkoně finančního ministerstva průvodu.

Celkový pohled na korunovační chrám sv. Matyáše se slavnostním průvodem.

Královna s kralevicem ve slavnostním voze odjíždí z korunovace. Fot. „Az Est"

Prapory zemí a království, které přináležejí i kdysi přináležely ke koruně svatoštěpánské. Fot. „Az Est"

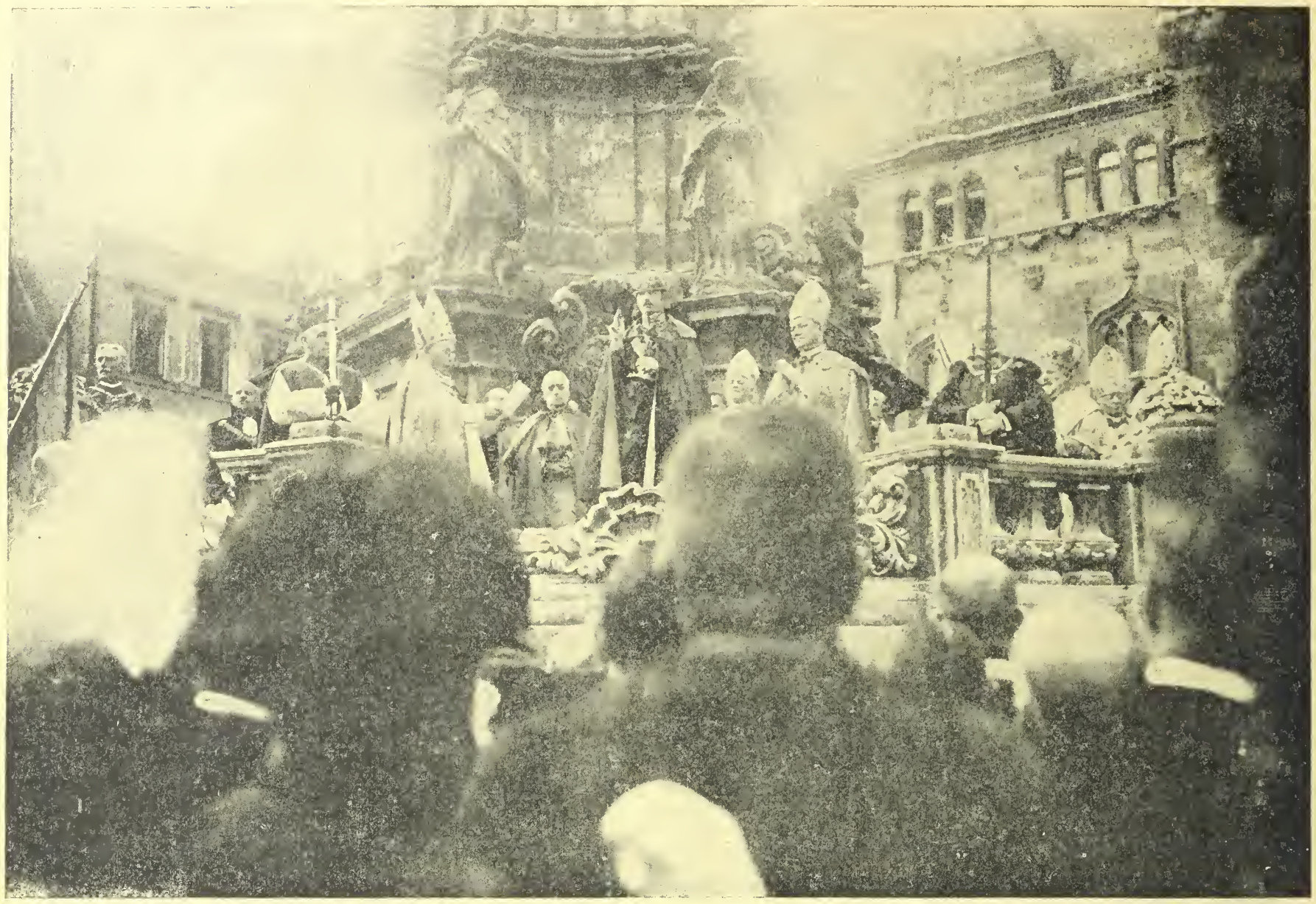

Král skládá přísahu pod širým nebem za asistence biskupské. Fot. „Az Est"

Magnáti jedou z korunovačního chrámu ke korunovačnímu pahorku. První jede hrabě Csekovits, druhý hrabě Desefy. Fot. „Az Est"

Král (×) se starobylou korunou sv. Štěpána na hlavě jede ke korunovačnímu pahorku. Před ním hrabě Tisza (s bílým rajčím peřím).

Fot. „Az Est"

Král (×) s družinou přijíždí na prostranství korunovačního pahorku.

Fot. „Az Est"

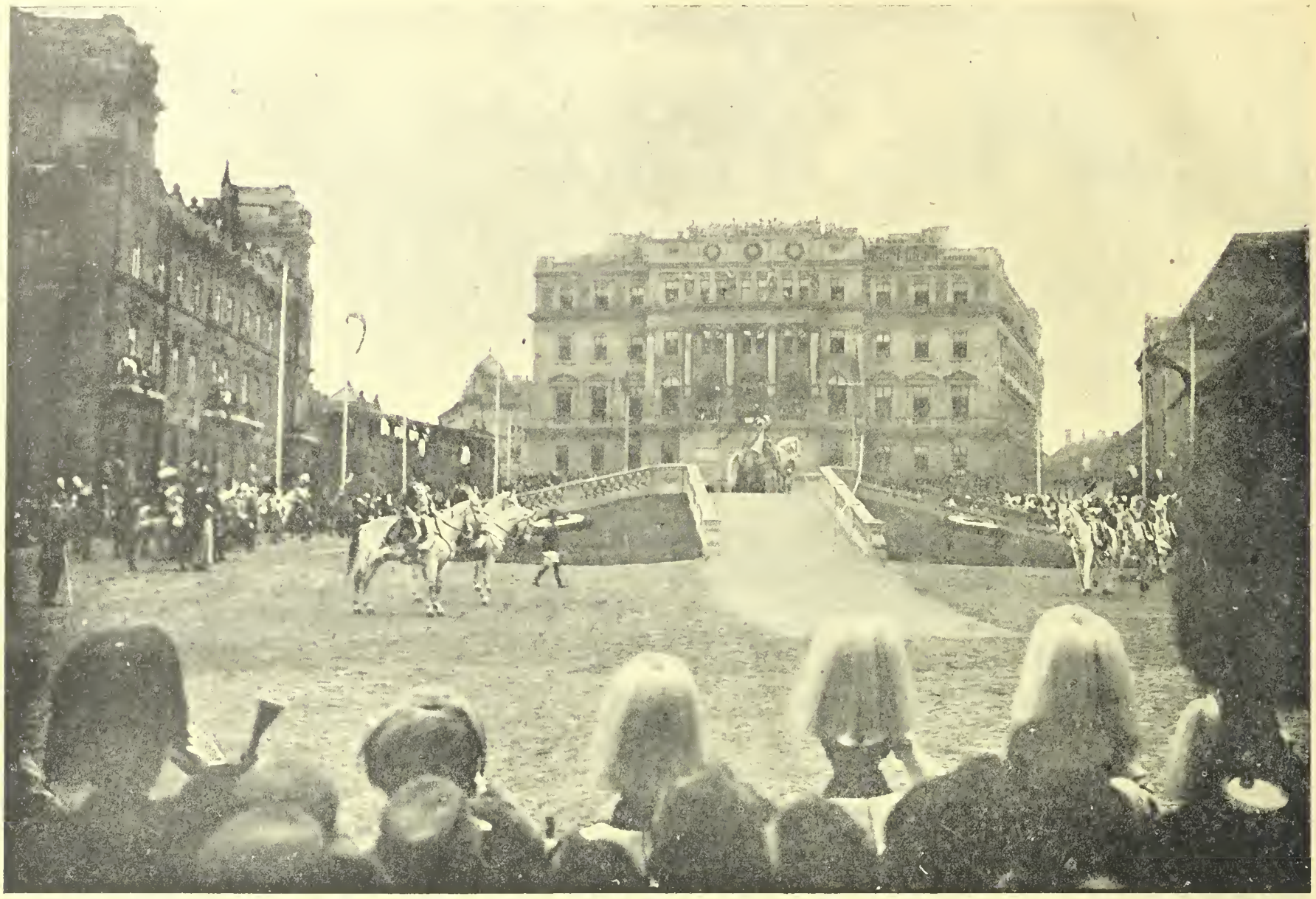

Král na korunovačním pahorku, na náměstí sv. Jiřího, nasypaného z prsti ze všech žup a území koruny svatoštěpánské, mává mečem sv. Štěpána na čtyři světové strany na znamení, že bude hájiti zemi proti všem nepřátelům. Fot. „Az Est"

Hosté na korunovačním pahorku po slavnostní přísaze králově mečem. Fot. „Az Est"

Královský hrad v Budapešti, kde se odbývala korunovační hostina.

POZNÁMKY K UHERSKÉ KORUNOVACI.

Pod tímto titulem pojednává v „Národní Politice" prof. Jos. Pekař o uherské korunovaci a v souvislosti s tímto o významu korunovace české. Prof. Pekař píše: Roku 1806 vzdal se poslední císař římsko-německý František II. titulu císaře římského. Tím slavná důstojnost tato přestala na vždy. Jak známo, přijal císař František o dvě léta dříve hodnost dědičného císaře rakouského. Přijal ji „s ohledem na své nezávislé státy", t. j. jako král uherský a český, a přijal ji proto, že Napoleon pojmenoval se dědičným císařem francouzským. Římské císařství bylo volební, nikoliv dědičné; na snadě byla obava, že Napoleon zmaří volbu příštího císaře z domu Rakouského. Titul císaře rakouského byl tedy stvořen proto, aby arcidům rakouský, mocí svou i dějinným významem prvý knížecí dům evropský, nezůstal v hodnosti za císaři francouzskými a cary ruskými. Tak znovu vsunula se před titul našich králů nová skvělejší titulatura. Nechtěla původně ubírati královským titulům českému nebo uherskému nic z jejich významu státoprávního. Neboť v císařském patentu ze dne 11. srpna 1804, jímž vše to bylo uzákoněno, položen byl výslovně důraz na to, že novým titulem nemají dotčeny býti tituly, ústavy a práva jednotlivých států a království monarchie a zejména má, i když by snad v budoucnosti došlo ke korunovaci na císařství rakouské, „zůstati beze změny i na dále při těch korunovacích, jež jsme My a předkové Naši byli přijali jako králové uherští a čeští". Zákon z r. 1804 nebyl nikdy zrušen nebo odvolán; proto nástupce Františkův, druhý císař rakouský Ferdinand I., dal se hned po svém nastoupení korunovati v Uhrách i v Čechách, proto také třetí císař rakouský František Josef I. znovu a znovu projevoval ochotu dáti se korunovati za krále českého, přes to, že zatím faktický vývoj naplnil císařskou hodnost rakouskou novým obsahem. Nejlepší náš znalec příslušných otázek právních, předčasně zesnulý prof. Bohuš sv. pán Rieger, praví v té souvislosti: „František Josef I. nastoupil také v koruně české jako dědičný král český a sice na základě jejich státních zákonů o trůnní posloupnosti. Toliko dosud není vykonán akt korunovací, jelikož státoprávní poměry dosud nejsou tak urovnány, aby tento akt zachoval při tom svůj náležitý význam jakožto slavná manifestace a záruka státní bytnosti koruny české, i jako záruka vzájemného svazku i poměru právního mezi králem a politickým národem českým. Avšak nevykonáním českého korunování poměry právní nejsou nikterak zrušeny nebo vyvráceny — jako s jedné strany král český (ve smyslu obnoveného zřízení zemského) i bez korunování zůstává legitimním králem se všemi právy, rovněž tak ani s druhé strany bytnost a právo království Českého nezávisí na vykonání nebo nevykonání aktu korunovačního, nýbrž ony platně stojí a trvají samy sebou. Korunování má pouze význam manifestační a garanční, nikoliv konstitutivní (tvůrčí)".

□ □ □

O NÁSLEDNIKU TRŮNU.

Za slyšení, které měl hr. Khuen Hederwary u císaře, došlo k roztomilé episodě. Když panovník mluvil s hrabětem, zaklepal někdo tiše na dveře, vedoucí ze sousední komnaty do sálu audienčního. Císař se obrátil, hleděl ke dveřím, ale neřekl slova. Dveře se otevřely a do sálu vběhl arcikníže následník. Hr. Khuen-Hedervary povstal a uklonil se arcikníženi. Tento nebyl však na rozpacích, nýbrž, jakoby tam hr. Kuen-hedervara nebylo, běžel přímo ke svému císařskému otci, jemuž něco pošeptal. Nedostav odpovědi, ukázal na dveře sousední síně a pravil: „Tam je chlév beze střechy". Tato slova týkala se nové hračky, kterou následník dostal. Hned potom vešla ošetřovatelka a následníka dovedla zpátky do jeho síně.

□ □ □

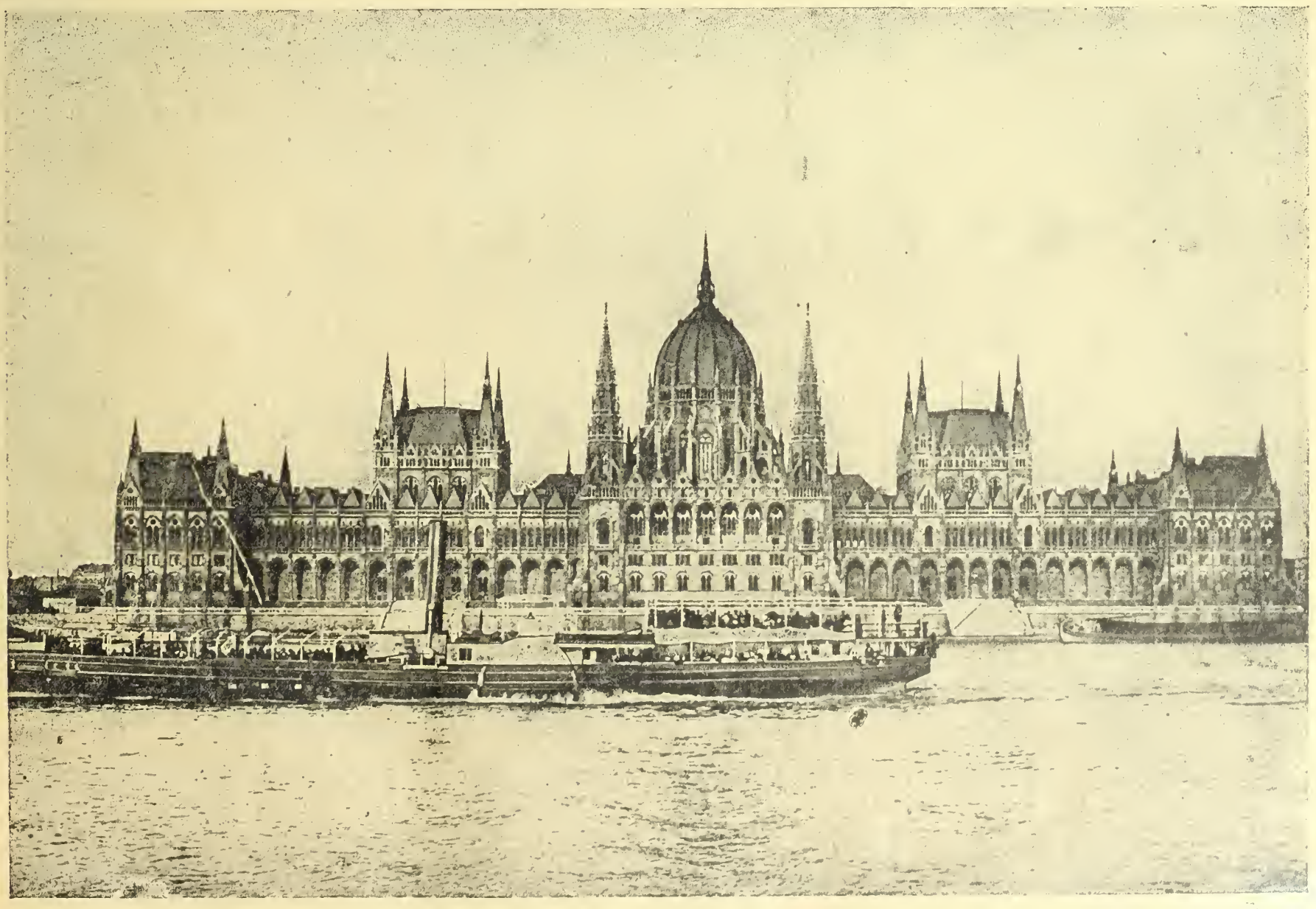

Budova uherského parlamentu, nádherná stavba dle vzoru anglického, kde počal korunovační akt.

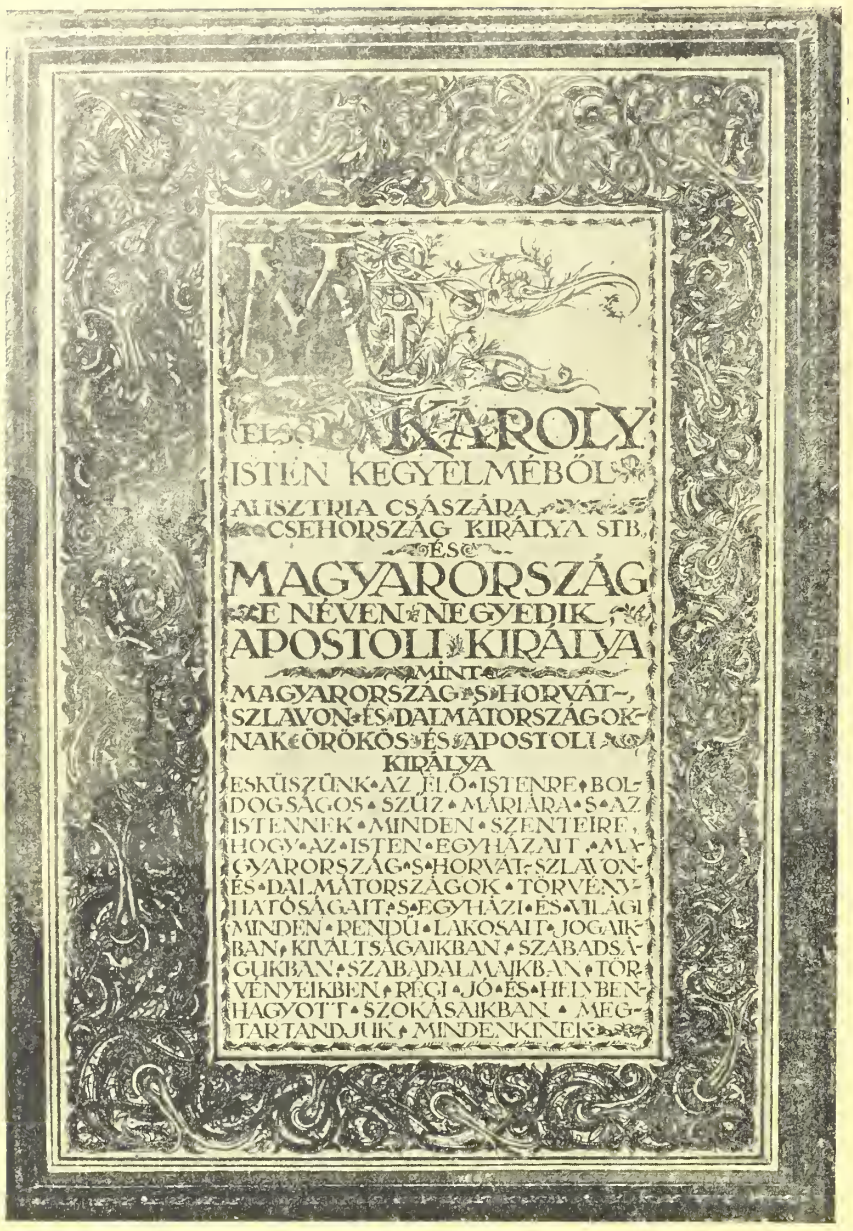

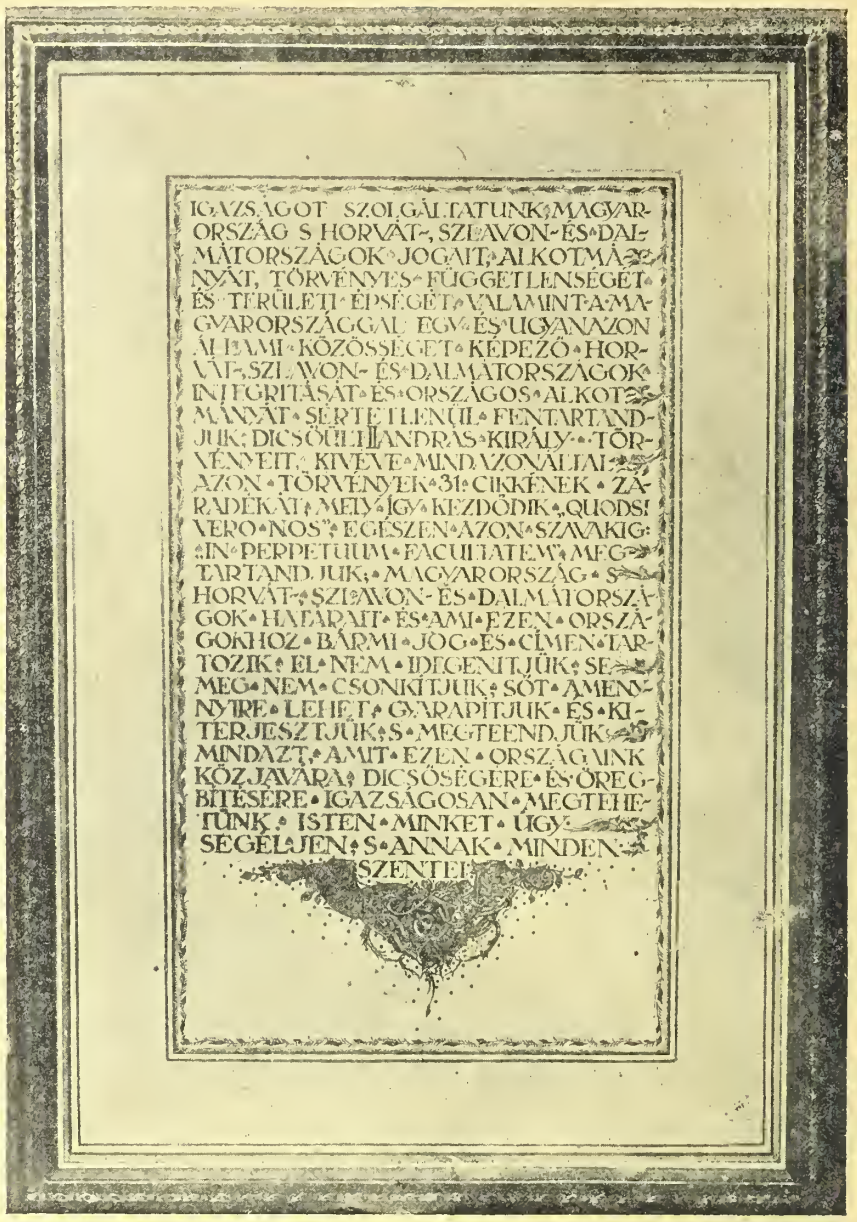

Inaugurální (korunovační) diplom krále uherského v bohaté ozdobě. Fot. „Az Est"

JÍDELNÍ LÍSTEK KORUNOVAČNÍ HOSTINY.

Dvorní kuchyně měla mnoho dní před korunovací už hodně práce. Přípravy řídil dvorní hospodář, ředitel sv. p. Prileszky s vrchním kuchařem Desbalnesem a Klaškem. Víno bylo dovezeno z dvorních tokajských sklepů osobně vrchním sklepmistrem Schmiedem. Je to ročník 1862. — Na hostině bylo 19 chodů: 1. holdovací pečeně, 2. bažanti v plášti, 3. zelená huspenina à la roi (po král. způsobu), 4. paštika z husích jater s šampiony, 5. salát z drůbeže (gourmandský), 6. haschée ze zvěřiny s lanýži, 7. korunovační šunka, 8. huspenina z koroptví, 9. plněný srnčí hřbet, 10. hortobaďský hřbet vepřový, 11. kachna na rožni, 12. krocan po středověkém způsobu, 13. královští kapouni, 14. skalní pstruzi z Tater, 15. tokajský aspik ovocný, 16. drobné pečivo, 17. jemné bonbony, 18. různé ovoce, 19. giardinetto následníka trůnu. — Dle zpráv novin byla prý tato hostina pro královskou dvojici jen názorná; vypočtené pokrmy prý se jí jen ukázaly a pak zanesly zpět do dvorní kuchyně. (N. F. P.)

□ □ □

JAK BYLI KORUNOVÁNI KRÁLOVÉ ČEŠTÍ.

Od nepamětných dob považováno nastolení jako nutný akt nastoupení vlády, zevnější znamení svéprávnosti a celistvosti říše. I v starších dobách, kdy dělo se přijímání za pány země, zvlášť i na Moravě i ve Slezsku, přicházeli vyslanci těchto zemí ke korunovaci do Prahy; od času pak Leopolda II. skládali stavové všech zemí koruny České v Praze společnou přísahu poslušnosti. Zvláště holdováno bylo na Moravě r. 1628, ve Slezsku r. 1617. Za to, když r. 1836 Slezané chtěli býti korunovaci v Praze přítomni, bylo jim to odepřeno.

V dobách předkřesťanských konalo se ujetí vlády nastolením na „stol oten", „stol děden", na obvodle kamenném nacházejícím se na hradě Pražském před palácem, k němuž kníže oděný v prostý šat byl uváděn. Snad používáno při tom i lýčených střevíců Přemyslových, které ještě za Kosmy chovány byly v komoře knížecí na Vyšehradě. Posazeného knížete přijímal lid za svého pána hlasitě volaje a zpívaje píseň „Gospodi, pomiluj ny". Při tom z pavlače paláce házeny mezi lid peníze.

Změny tu nastaly, když Vratislav II. r. 1086 dostal od Jindřicha IV. hodnost královskou. Dne 15. června t. r. pomazal arcibiskup trevirský v kostele u sv. Víta knížete i jeho choť Svatavu a postavil jim korunu na hlavu. Podobně udělil Bedřich I. Vladislavovi II. r. 1158 právo nositi korunu královskou (circulum portale) a Filip r. 1198 Přemyslu Otakarovi I., načež po uznání Otově a papeže Innocentia III. spojena důstojnost tato na věčné časy s trůnem českým. Tehda ustoupil starožitný způsob nastolení církevním ceremoniím, vykonávaným arcibiskupem mohučským a záležejícím v posvěcení a posazení koruny na hlavu (consecratio et diadematis impositio). Péčí Karla IV. ceremonie tyto upraveny dle vzoru francouzského, jak o tom svědčí „řád korunování" v latině sepsaný, jehož nejstarší text jest v rukopise knížat Czatoryských v Paříži a který pravděpodobně již za života Karlova do češtiny byl přeložen.

Dle toho konala se korunovace tím způsobem, že večer před korunovací veden byl panovník panstvem a arcibiskupem pražským, na kterého r. 1344 přešlo právo krále Českého korunovati, na Vyšehrad, kdež mu bylo holdováno, odkud na hrad k sv. Vítu na nešpory a do paláce se odebral. Druhý den pak ve skvělém průvodu za zpěvu a s korunovačními klenoty veden byl do kostela sv. Víta. Zde modlil se nejprve před oltářem sv. Kříže, pak sv. Víta, kde usedl. Zde poželnal jej arcibiskup, klada mu otázky, chce-li církev chrániti a spravedlivým soudcem býti, lidu pak, bude-li věrným pánu svému. Po velké litanii, modlitbách a čtené epištole dva opatové s mitrou přinesli z kaple sv. Václava olej, načež pomazal arcibiskup panovníka a požehnal šat jeho, oděl jej při „sanctus" palliem a odevzdal mu klenoty korunovační a korunu posadil na hlavu, políbiv jej zároveň. Př tom zpívalo kněžstvo „Tedeum" a lid „Hospodine".

Na to přikročeno ke korunovaci královny, která s rozpuštěnými vlasy dvěma biskupy přivedena byla k oltáři a pomodlíc se, vstala, načež nad skloněnou hlavou její odříkal arcibiskup požehnání a pomazal ji sv. olejem na hlavě, prsou a rameni a na hlavu korunu vsadil. Ceremonie tyto byly časem značně rozhojněny.

Po bitvě bělohorské nastaly tu změny významu státoprávního tím, že holdování dědičné stavův, konané dříve po korunovaci, nyní nastoupilo na místo bývalého „přiznávání se ke koruně" a konalo se před korunovací. Holdovací přísaha počínala slovy:

„My společní stavové království Českého, markrabství Moravského a knížectví Slezského přísaháme Pánu Bohu všemohoucímu a Vám —, jakožto Českému králi, markraběti Moravskému a vévodě Slezskému", atd. Tak bylo ještě r. 1792 a 1836.

Poslední korunovace dála se dne 7. září 1836, před tím císař Josef II. nedal se korunovati. Císař František Josef I. prohlásil dne 2. prosince 1848, že nastupuje právem dědičným, neuznávaje nutnosti dáti se korunovati. Od té doby stala se korunovace jedním z bodů státoprávního programu českého.

□ □ □

PASOVÁNI RYTÍŘŮ SVATOVÁCLAVSKÝCH.

Korunovační slavnosti v Uhrách přes to, že vzhledem ke dvornímu smutku a době válečné byly přece jen valně zjednodušeny, byly hodně skvělé. Zejména některé čistě národní ceremonie byly omezeny na míru nejmenší.

Tyto zvyklosti a zjevy provázející korunovaci bývaly stejné v podstatě i při korunování panovníků na krále českého. Bývaly slavné a skvělé (i když na př. při dvorním smutku po smrti Leopolda II. jiné slavnosti byly zakázány) a dály se

Převezení korunovačních odznaků v průvodu korouhevních pánů do korunovačního kostela. Fot. „Az Est"

fels, Jos. Schreiter ryt. Schwarzenfeld, Ferd. ryt. Widmann, Frant. ryt. Wiesenthal, ryt. Rosenfeld, Bedř. Jiří Zádubský ryt. Schventhal a Leop. Tanlov ryt. z Rosenthalů.

Každý k pasování vyvolaný poklekl před trůnem, Jeho milost korunovaný král Český pak se třikráte dotekl mečem svatováclavským jeho levého ramene.

Po vykonaném pasování rytířů obětoval král u oltáře dva bochníky chleba a dva soudečky vína, mimo to rozdával i zvláštní, k účelu tomu raženou minci v hodnotě 30 dukátů.

Při praefaci korunovaný král Český na znamení pokory odložil korunu, při pozdvihování skláněny byly prapory, skloněn i meč říšský. Při přijímání Jeho Milost odloživ znaky královské, přijímal, při čemž se arcibiskup modlil: „Omnipotens Deus, qui Te populi sui voluit esse rectorem etc." — a „Quatenus Te gubernacula regni tenente etc."

Když arcibiskup po mši udílel požehnání, zahřměla děla a zahlaholily zvony na všech pražských věžích.

Král Český ujal se po té žezla rukou pravou a vzal říšské jablko do ruky levé, povstal z trůnu a přijímal korunovační blahopřání arcibiskupovo, kněžstva, nejvyšších důstojníků zemských a šlechty, potom za hlaholu trub a kotlů odebral se v průvodu pobočním východem poblíž oltáře sv. Jana Nepomuckého z chrámu.

□ □ □

opravdu s velikou okázalostí při korunovaci Františka I. v Praze. Slavnosti korunovační provázeny bývaly u nás (jakož tomu částečně i v Uhrách) zvláštními akty milosti panovníkovy, dvorními hostinami a plesy, lidovými zábavami, rozdáváním peněz, častováním lidu a různými dobročinnými skutky, jako na př. amnestií, nadacemi a m. j. Není snad bezúčelno některé připomenouti.

Čelným aktem s korunovací českého krále spojeným bývalo pasování rytířů svatováclavských, jež konal panovník při kredu mezi korunovační mší svatou.

Při korunovaci Ferdinanda Dobrotivého 7. září 1836, když při vyznání víry zpíváno bylo: „A vtělen je z Ducha svatého", přistoupil nejvyšší hofmistr k trůnu u oltáře ve chrámu svatovítském a vyvolal jména těch, již byli k pasování na rytíře svatováclavské vyvoleni. (Svatováclavských rytířů bylo pasováno o korunování Karla VI. r. 1723 47, o korunování Marie Teresie r. 1743 21, o korunování Leopolda II. r. 1791 17, o korunování Františka I. r. 1792 18). Byli to: Karel hr. Lengheim, Josef hr. Schafgotsch, Karel hr. Strachwitz, Jan hr. Trautmansdorf, Fr. Jos. hr. Žerotín, deputant stavů moravských, Vavř. sv. p. Baselli, Jan Václav sv. p. Dobřenský, Karel sv. p. Margelík, Em. sv. p. Trautenberg, Arn. Fleisner sv. p. Vostrovec, Frant. Čenčikar ryt. z Pirnic, ryt. Gersch, Jos. ryt. Hoch, Jan ryt. Kronen-

Arcivévoda Otto v průvodu.

Koburg v korunovačním průvodě ve špalíru dekorovaného mužstva.

PŘEVEZENÍ SVATOŠTĚPÁNSKÉ KORUNY.

V Budapešti 2. ledna o 3. hod. odpolední konal se poslední akt korunovačních slavností: převezení svatoštěpánské koruny a korunovačních odznaků do královského hradu, jehož súčastnil se v zastoupení krále arcivévoda Max. V chrámu sv. Matyáše shromáždili se korunovační hodnostáři, strážci koruny a deputace sněmoven a zástupci města Budapešti, načež byla svatoštěpánská koruna uložena do železné truhly, uzavřena a v šestispřežním nádherném voze převezena do královského hradu. Při tom střileno bylo z děl. Ve svatoštěpánském sále hradním shromáždili se hodnostáři v čele s hr. Tiszou, knížetem-primasem Csernochem a arcivévodou Maxem, jenž přivítán byl provoláváním „Eljen". Na to byla truhlice uzavřena, opatřena pečetmi krále a korunovačních funkcionářů a přenesena do korunní komory.

□ □ □

Korunovační známky v Pešti. Na paměť korunovačního dne vydány byly, jak již ohlášeno, korunovační poštovní známky. Již před 6. hodinou tlačily se tisícové zástupy před pešťskými trafikami. Známky byly kupovány hromadně. Úředníci nemohli se dostati ani do svých kanceláří poštovních, které v pravém slova smyslu byly ob-

léhány. Sběratelé platili za známky v četných případech neuvěřitelné ceny. Z počátku dopoledne platilo se za známky, zejména přetisknuté, 2 až 5 korun za kus, později platili někteří 10 až 20 korun. Odpoledne byl prodej známek skončen.

□ □ □

KORUNOVAČNÍ SEMIK.

Dlouho před korunovací konají se různé zkoušky na velkém dvoře dvorních stájí vídeňských za řízení nejvyššího štolby. Zvláštní pozornost věnuje se nádhernému bělouši z dvorních stájí; tento bělouš je totiž určen k tomu, že pojede na něm císař v den korunovace.

Korunovační bělouš jmenuje se „Krésus". Je uherského původu, 8 let starý, vysoký 16 pěstí. Aby kůň byl vycvičen v jízdě, byl na dvoře stájí zřízen pahorek steiné velikosti jako je korunovační pahorek v Pešti. A také je pamatováno na všecky případy; k vůli jistotě je vedle „Krésa" ve stáji ještě jeden bělouš v záloze.

Cvičení běloušovo není zbytečné, ani jednoduché. Nutno koně zvykati silným zvukům, během cvičení korunovačního šemíka hraje vojenská kapela, zvučí trouby i bubny. Při korunovační slavnosti, kdy, jak známo, císař a král vyjede na pahorek a mává čtvrikrát mečem, užilo se drahocenného postroje, čabraky, sedla atd., jehož se užilo také roku 1867 při korunovaci zesnulého císaře Františka Josefa I. Postroj je uschován ve dvorní komoře pro postroje.

Korunovační bělouš má ostatně los závidění hodný. Neboť korunovační slavnost, kdy nese vladaře, znamená pro něj doživotní „pensi". Po slavnosti je kůň dopraven do kladrubského hřebčince, kde může do smrti žíti v pensi a nebude ho již nijak jinak užito. Dostane zvláštní stáj i obsluhu. Podobně vedlo se korunovačnímu bělouši z r. 1867; tento bělouš dosáhl na koně neobyčejně vysokého stáří při dobrém ošetření a když zašeln, bylo odděleno 1 jeho kopyto, posláno do Vídně, tam zasazeno do stříbra a na stříbrnou desku vyryty nápisy, jaká je to památka. Toto kopyto je rovněž uchováno ve dvorní komoře určené pro postroje.

□ □ □

PRAVNUČKA BOŽENY NĚMCOVÉ.

Kovařovicova opera „Na starém bělidle" na text K. Šípka dle námětů B. Němcové „Babičky" vzbudila pozornost také v Německu. V minulých dnech byl poslán libretistovi Karlu Šípkovi (Peškovi) tento velice zajímavý a jistě dojemný pro nás dopis německý: „Saarbrücken 2, Turnerstrasse 3." 25. prosince 1916.

„Velevážený pane Šípku! Promiňte, že Vás, ač neznámého — obtěžuji. Ale četla isem s největším zájmem mezi uměleckými zprávami, že byla v Praze provozována s velikým úspěchem opera „Na starém bělidle" od Kovařoviče, libreto od Vás. Poněvadž isem pravnučkou „Babičky" a neteří Boženy Němcové, rozené Panklové, neistarší sestry mého otce, pochopíte zajisté můj zájem, a já bych mohla, kdyby Vás to poutalo, poskytnouti Vám množství dat, týkajících se osob knihy, jež všechny mají bezprostřední vztah k mému životu a jež pouze já jako zasvěcená mohu znáti. Byla bych Vám neskonale vděčna, kdybyste mně dobrotivě zaslal libreto a sdělil se mnou své osobní pojetí látky, resp. jak iste právě na tuto látku připadl. Mám ještě obraz své tety Boženy, rovněž snímek posvěcení jejího pomníku v Praze z r. 1863. Poněvadž se cítím býti osobně a duševně této své tetě nejbližší a poněvadž „Babička" jest mojí prababičkou a životním příkladem, vzorem, jako příklad pozoruhodně osvíceného, dobrotivého člověka, má pro mne všechno, co se k ní vztahuje, nesmírnou přitažlivost. Zavážete si mne tedy, velevážený pane Šípku, k velikému díku, dáte-li na můj dopis dobrotivou a obšírnou odpověď. Pozdravuji Vás v duchu co nejsrdečněji a znamenám se v plné úctě oddaná paní Hediška Pabstová, roz. Panklová.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 29. prosince. Švédsko, Norvéžsko a Dánsko poslaly válčícím mocnostem mírové noty. — Severně a severových. Rimnicu Sarat zatlačuje armáda Falkenhavnova nepřítele dále. V údolích Zabala, Narula, Putna a severových. Soosmezě byly mu odňaty řady silných opevnění. Zajato na 3000 Rumunů, ukořistěno 6 děl a více než 20 strojních pušek. — Na výšinu Mrtvý muž záp. Verdunu útočili s úspěchem Němci. — Rumunské ministerstvo přetvořeno. — Ruská vláda otřesena. — Od počátku války zničily ústřední mocnosti nepřátelských lodí s obsahem 3.636.500 tun, z toho 2,794.500 tun anglických. — Ve Švédsku zavedeny chlebenky.

Dne 30. prosince. Korunovace krále a královny v Budapešti provedena. — Ve Velkém Valašsku dosaženo čáry Vizirul—Sutesci a dobyto území okolo Slobozie. Ruské protiútoky odraženy. V Karpatech postup do Rumunska. — Jinde události bez významu. Na Monastir se střílí systematicky a posily bulharsko-německé chystají asi nový u ofensivu.

Dne 31. prosince. Čtyřdohoda odpověděla na mírovou notu čtyřspolku zamítavě. Nepřítel ustupuje v Rumunsku na čáru Braila-Fo[illegible] za těžkých bojů. Východně Kezdi Vasárhely dobyty rumunské pozice. Nereju a Tulnici dobyty. Zán. [illegible] obsazen vrch Solvomtar. — V Dobrudži postoupili [illegible] proti mostnímu opevnění Macinu. — Francouzská pancéřová loď „Gaulois" o 11.290 tunách byla 27. prosince ve Středozemním moři podmořským člunem torpedována.

Dne 1. ledna 1917. Čtyřspolek odpověděl na mírovou notu Severních států. — Nepřítel vržen až na předmostí Brajly a na půl cesty mezi Rimnicu Sarat a Foscani. V karpatských údolích postupujeme. U Harji dobyto několik zákopů nepřátelských za sebou. Nepřítel se brání zuřivě. — Francouzi zajali za rok 1916 ve všech bojích 78.500 Němců. — Čtyřdohoda žádá nové ústupky od Řecka.

Dne 2. ledna. V Multansku stojíme před obrannou linií Brajla-Foscani; úspěchy máme jmenovitě v končinách Paulesci a Soveje. 1300 zajatců a mnoho válečného materiálu ukořistěno. V Dobrudži vrženi Rusové do posledního svého ótočiště Macinu. — Jinde bezvýznamné potyčky.

Dne 3. ledna. V Rumunsku dobyto značných úspěchů proti Rusům a Rumunům, kteří znovu museli ustoupiti, byli vytlačeni z Miery a přes Negrilesci. U Mesticanešti a Manajova (v Haliči) boje. — Také východně Verdunu v Kněžském lese se bojuje. — Večer v Dobrudži dobyli spojenci silného předmostí Macinu a Jijilu. — Nová francouzská válečná loď „Vérité" o 14.870 tunách u Malty byla německým ponorným člunem torpedována.

□ □ □

SMĚS

Císař Karel o bezúčelnosti dalšího válčení. „W. Mittagszeitung" sděluje z Budapešti: „Bud. Hirlap" se dovídá: Král Karel hovořil s hrab. Andrássym o mírové otázce. Vyslovil přesvědčení, že další boj jest bezúčelným a naznačil, že nynější akce přiblíží válčící k míru.

Wilson pro mír jen za všeobecného souhlasu. V americkém situačním článku „Daily Telegraphu" osvětluje se stanovisko Spojených států k mírové otázce. Wilson je odhodlán prostředkovati mírové jednání jen za souhlasu všech účastněných.

V případě neúspěchu Wilsonovy akce žádný americký válečný materiál do Evropy. „Ewening World" sděluje, že v kongrese je dvoutřetinová většina pro to, aby v případě, že by Wilsonova akce neměla úspěchu, vydán byl zákaz vývozu válečného materiálu do Evropy. Také list „New York Herald" usuzuje z prohlášení státního sekretáře Lansinga, že lze toto považovati za přípravu k vydání tohoto zákazu.

Mírová činnost německého velvyslance v Americe. „Daily Mail" sděluje z Nového Yorku: Velvyslanec Bernsdorff zaslal novoyorskému Staatszeitungu vánoční poselství, v němž praví, že třeba míti za to, že nota Wilsonova staví se přátelsky oproti mírovým úmyslům německým. Bernstorff praví dále: Jako betlemská hvězda vedla krále od východu mocí a touhou k dosažení jejich cíle, tak přinesou též slova Wilsonova na pochmurnou zemi paprsek světla a nové naděje na mír a září temnoty bezuzdičného vražděni v Evropě. Německo jest hotovo jíti za tímto světlem v pevné důvěře ve svou sílu, ale nikoli aby provádělo nadvládu. Nežádá žádného cizího území, ale pouze příští bezpečnost proti útokům nebo spiknutím, jež světový mír ohrožují.

Mírové schůze americké. Dle zpráv z Nového Yorku budou se v celých Spojených státech konati od polovice ledna velké schůze mírové.

„Švýcarsko opakuje omyl Ameriky." Dle petrohradských zpráv přes neutrální cizinu se oznamuje, že politické kruhy a listy projevují velikou úctu k lidským citům, které zavdaly podnět ke švýcarské notě, včera ruské vládě odevzdané, a uznávají služby, prokázané švýcarskou vládou a švýcarským obyvatelstvem v oboru podpory invalidů a evakuovaných, jakož i pohostinství, poskytnuté osobám tuberkulosou stiženým. „Novoje Vremia" píše: Švýcarsko opakuje omyl Ameriky, ježto přejíc si, aby válka, třebas přechodně, přestala, opomíjí rozeznávati ty, kdož skutečně jsou vinni na tomto krveprolévání. List připomíná nemožnost zabrániti nové evropské katastrofě podepsáním listin, které Německo považuje za mírové cáry. Mír jest možný jen tehdy, jestliže uskuteční podmínky spojenců, totiž odstranění německého militarismu. Německu znemožní proměniti Evropu podle své vůle ve hřbitov.

Řecko hrozí. Řecká vláda připravuje se k podání nové noty vládám států dohody. V poště se důrazně žádá, aby nynější trapné situaci učiněn byl konec a aby zrušena byla blokáda. Kdyby nebylo této žádosti vyhověno, musela by se řecká vláda chopit jiných opatření, která by zahájila zastavením dopravy řeckého vojska na Peloponnes. Vyslanci dohody slavili vánoční svátky na válečných lodích kotvících v Pireu. Jen italský vyslanec zůstal v Athénách.

Řecký král nemocen? Nemocný král řecký Konstantin požádal vlády států dohody, aby zajistily volnou cestu německým lékařům, které si povolá k vlastnímu chirurgickému ošetřování. V Athénách projevují se vážné obavy vzhledem ke stavu nemocného krále.

Čtyřdohoda přeruší styky s řeckým králem? „Novoje Vremia" sděluje, že čtyřdohoda je odhodlána přerušiti styky s králem Konstantinem a vyslance odvolati.

Všeobecná vojenská povinnost ve Spojených státech. Z Nového Yorku se oznamuje pařížskému „Journalu": Přese všechno popírání je jisto, že ve Spojených Státech bude zavedena vojenská povinnost. Jest v úmyslu utvořiti armádu 3 milionů mužů.

Rodný dům krále Nikoly shořel. Následkem krátkého spojení shořel 22 prosince v Něguši dům, ve kterém narodil se král Mikuláš. Zařízení bylo z největší části zachráněno.

Dobrý a německý mír — nebo německý hněv! Šéfredaktor „Kölnische Ztg." E. Posse napsal do vánočního čísla „Neues Wiener Tagblattu" článek, v němž praví: Jak se chová náš lid k otázce míru? Jest hrd na to, že jsme mírový návrh učinili a u vědomí své síly učiniti mohli, ale ví: Hindenburg jest na stráži a neodpočívá. Pozdravili bychom s jásotem dobrý a německý mír, jenž nás a naše věrné spojence zabezpečuje před dalším přepadením. Kdyby však naši nepřátelé také nyní ještě se odvážili dalším krveprolévaním hlavu svou obtížiti, rozvíří takové šílenství furor teutonicus — německý hněv — k novým činům, pak budeme dále bojovati a dále vítěziti až do konce.

Hrabě Andrássy o mírových podmínkách. Příští číslo švýcarské „Revue Politique Internacionale" přinese článek hr. Andrássyho o mírové otázce. Hr. Andrássy jest toho názoru, že nynější doba jest nejvýhodnější ku zahájení mírových jednání. Anglie může podržeti svoje velmocenské postavení na moři, otázka kolonií může býti rozřešena nevýznamným výměnným obchodem, Belgii musí býti zamezeno, aby v budoucnosti mohla sloužiti za vojenskou základnu jistým velmocem. Srbsko však musí býti potrestáno za své velikášství. Uhry sice nechtějí anektovati Srbsko, avšak Bulharsko musí bezpodmínečně obdržeti spojení mezi bulharskou a uherskou hranicí.

Mírové konference ve Švédsku. „Arbeiterztg." sděluje ze Štokholmu: Listy oznamují, že se bude konati neoficielní konference všech ověřených vyslanců cizích velmocí u švédského dvora. Příslušné kruhy se domnívají, že mír je bližší, než se myslí.

Předseda poslanecké sněmovny odstupuje. Dle listů zaslal předseda poslanecké sněmovny dr. Sylvester předsedovi německo-národního svazu dru Grossovi přípis, kterým projevuje úmysl, že přetížen prací, nepřijme již opětné volby za předsedu poslanecké sněmovny. Odstu Sylvestrův je zajisté ve spojení s posledními vnitřními změnami v říši. Němci již jmenují mezi kandidáty po Sylvestrovi svého posl. Grossa. V poslaneckých kruzích německých panuje názor, že jako na německo-národní svaz měly vliv jisté proudy také i na rozhodnutí dra Sylvestra. Není však také vyloučeno, že vzhledem na očekávaný nový jednací řád sněmovni bude si přát vláda, aby v čele poslanecké sněmovny stál muž pevný, odhodlaný a rozhodný, jímž dr. Sylvester prý nebyl.

Zrušená kancelář. Kancelář českého krajanského ministerstva, jejíž zbytky existovaly, ačkoliv ministr po léta již nebyl jmenován, byla nyní úplně rozpuštěna a zrušena. Z toho lze soudit, že na obnovu českého krajanského ministerstva vůbec se nepomýšlí. „L. N."

„Francouzský národ ani neví, jak dobrý by byl pro něj dnešní mír!" Berlínský „Vorwärts" označuje za přepjatý vojenský fanatism resoluci francouzského senátu o nemožnosti vyjednávati o mír s nepřítelem, který dosud stojí na půdě vlasti, a praví: Kdyby taková zásada jednání mírovému měla předcházeti, pak nemohla by válka nikdy vzíti konce. Také Německo, Rakousko i Turecko mají nepřítele na své půdě — a přes to samy učinily mírovou nabídku. Francouzský národ ani neví, jak dobrým jest pro něj mír, který nyní přichází! Jest mnohem lépe říci mu to dnes otevřeně, na místě ponechávati věc tuto v tajnosti až pro nadcházející konferenci mírovou.

Sázky na mír. Sázky Lloydu na uzavření míru v dubnu 1917 stály dne 20. prosince na 20 proc. a dne 22. prosince ráno po uveřejnění mírové akce Wilsonovy na 37 proc., t. j. 20 prosince sázeli 20 proti 100, že bude mír do dubna, po Wilsonově notě sázejí již 37 proti 100.

Žáci českých škol na Moravě upsali milion korun na válečnou půjčku u Ústřední banky českých spořitelen.

Bílkův „Kristus" v Babicích na Moravě byl pro husitský výraz v obličeji od brněnského biskupa dán v klatbu. Vídeňská „A. Z." k této zprávičce přidává: Z toho je vidno, jak je nesprávné tvrzení, že církev ztratila ve světové válce každé spojení s Kristem.

Své přátele a čtenáře upozorňujeme, že staré poštovní známky 10 a 5haléřové už neplatí. Pozor! Ať neplatíme zbytečné pokuty!

Z LIDOVÉHO HUMORU

Jediná bytost, která pověděla pravdu.

Stařičká královna Viktorie mívala neustále na blízku svého kaplana, aby se ho mohla tázati o radu, kdykoli by se jí zachtělo. Na zámku windsorském byly komnaty kaplanovy odloučeny od komnat královniných jen soukromým koridorem a nejednou se stalo, že královna sama kaplana osobně navštívila. Když kdysi přišla zase ke kaplanovi na návštěvu, uslyšela papouška, jejž kaplan u sebe choval, kterak cosi mrzutě k sobě povídá. „Co povídá to zvířátko?" ptala se královna. Kaplan se dostal do rozpaků a odpověděl: „Kdyby Vaše Veličenstvo dovolilo, raději bych toho neopakoval." „Co to tedy bylo?" ptala se dále. „Co papoušek řekl, urazilo by Vaše Veličenstvo," odvětil kaplan vyhýbavě. Ale váhání kaplanovo jen ještě více rozpalovalo zvědavost královninu. Usmívajíc se prohlásila: „Povězte mi to jen, chci tomu." Kaplan se uctivě uklonil a pravil: „Trvá-li Vaše Veličenstvo na svém, nezbývá mi, než poslechnouti. Papoušek volal: „Šeredná bábo, kliď se odtud!" Ale královna se od srdce rozesmála a pravila: „Přece je tedy v mém státě bytost, která poctivě řekne, co si o mně myslí! Všichni ostatní se bojí pověděti mi pravdu do očí!"

*

Znamenitý lékárník.

Figaro vypravuje historku z vojny: Důstojník poručil cyklistické ordonanci, aby přinesla z blízkého města noviny. Jaké, to mu napsal rychle na kus papíru. Ordonance dojede do města, vytáhne papír, ale běda! Důstojník naškrabal jména časopisů tak nečitelně, že ordonance nemohla rozluštit ani jedno. Chvíli stojí nerozhodně, ale pak si vzpomene při pohledu na nápis Lékárna: lékárníci umí číst znamenitě různé nečitelné recepty. snad se mu podaří i to rozluštit. Vejde tudíž do lékárny a praví zdvořile k lékárníkovi: „Prosím, můžete to přečíst?" Lékárník se podívá na papír, zmizí ve přístěnku a v několika vteřinách se vrací. V ruce drží lahvičku s jakousi tekutinou usmívá se a praví: „Tak co, dlouho to netrvalo, že? Jeden frank, dvacet centimů." A podává překvapené ordonanci lahvičku.

*

Rozdíly.

„Jaký je rozdíl mezi světem a pivem?" „Svět se točí pořád, pivo jenom od sedmi hodin!"

„Jaký je rozdíl mezi půlkou dvoukoruny a namrzlou bramborou?" „Nevím. Jaký?" „Žádný! Obě nikdo nechce!"

*

Láska a vojna.

Anglický voják, vypravují pařížské listy, se hlásil o dovolenou na 8 dní. Plukovník se ho ptá, proč. „Protože jsem už celý rok neviděl svou ženu." — „To je toho!" zabručel plukovník. „Já jsem neviděl svou ženu už dva roky." — „Ale já svou ženu mám rád," vzdechl voják přesvědčivě a plukovník mu dovolenou povolil.

*

„Moje paní je mi velmi nakloněná," vzdychal nešťastný manžel; „miluje mě vášnivě, nevydrží ani okamžik beze mne. A přece nejsem šťasten."

„Stará se o vás tolik?" ptal se přítel.

„Zdali se o mě stará? To si myslím! Vždyť mi i boty sama svléká."

„Když přijdete z hospody na příklad."

„Ne, když tam chci jít!"

Z amerického humoru.

„Svatý Eutychus usnul při kázání sv. Pavla, podepřen o okno, z něhož vypadl a zabil se", pravil učitel ve škole, a obraceje se ke školačce, ptal se: „Co se z toho učíme?" — „Že nemá kázání trvat tuze dlouho," odvětilo děvče.

*

V hospodě sedí tučný chlap, který před tím snědl telecí kýtu a teď by chtěl ještě něco malého a pikantního. Sklepnice mu ochotně podá jídelní lístek a navrhuje mu jedno jídlo po druhém, ale tlouštík všechno odmítá, věčně opakuje: „To že mu není dost malé a pikantní." Tu náhle se ozve od sousedního stolu bas bodrého denního hosta: „Tak mu, Mařenko, chytněte mouchu!"

Dva přátelé, právníci, sedí ve vinárně při skleničce mělnického a živě se baví o rozličných otázkách právních. Když se o jedné otázce nemohou dohodnouti, volá jeden z nich na sklepníka: „Přineste nám trestní zákonník!" Za chvíli sklepník se vrátí a rozpačitě vyřizuje: „Prosím, pánové, pán nechá prosit za odpuštěnou a že prý víno tak také vezme zpět!"

*

Americká historka.

Anglickými listy koluje, jak píší německé noviny, tato americká historka: Jakási dáma, bydlící v Mineapoli, rozhodla se jednoho dne, že navštíví svého muže v kanceláři, která byla v 21. poschodí mrakodrapu obchodní čtvrti. Její manžel však už opustil kancelář, ale nebyl na štěstí daleko a zahlédl svoji choť, vstupující do domu. Vrátil se tedy a dal se vytáhnouti do 21. poschodí za svou ženou, ale už jí nezastihl, vracela se zdviží. Vstoupil do nejbližší klece, aby ji dohonil. Zatím však zvěděla jeho žena dole od vrátného, že choť její jel nahoru, dala se tedy opět vytáhnouti. Za několik vteřin přijel obchodník a ptal se vrátného, viděl-li jeho ženu. Právě vstoupila do zdviže, zněla odpověď. Když otevřel dvéře kanceláře v 21. poschodí, řeklo se mu, že jeho paní právě odešla. Nezbylo, než znova se svěřit zdviži. Jeho manželka učinila totéž dole, po sdělení vrátného, že choť její jel nahoru. Tak se honili manželé přes hodinu. Konečně žena, unavená a mrzutá, řekla si, že na manžela počká a zůstala v kanceláři. Totéž si řekl obchodník a vytáhl noviny a usadil se s nimi na sedátku ve vestibulu v přízemí. Jak dlouho na sebe manželé čekali, historka nepovídá.

*

Student — básník.

Profesor: „Já četl vaše básně, avšak neradím vám, abyste je dal vytisknouti."

Student: „Ale vždyť ony již částečně vyšly tisknuty."

Profesor: „Kde vyšly?"

Student: „V různých časopisech."

Profesor: „Pak by ony časopisy zaslouži-ly, aby zašly."

*

Z dívčí školy.

Profesorka: „Nyní přicházíme k symbolickému významu, který se připisuje barvám. Co o tom víte, Heleno Bílá?"

Helena: „Červená barva značí lásku, modrá věrnost, zelená naději, žlutá je závist, černá je smutek." Po té chce usednout.

Profesorka: „Ale vždyť vy zapomínáte na nevinnost, Heleno!"

Helena: „Ach, kdo také může vše podržet v paměti!"

Nepodařilo se.

V okolí pruskoslezského města Plesu kupují městské paničky podloudným způsobem po vesnicích potraviny. Protože je to zakázáno, vymyslila si jistá paní chytrou pomoc. Opatřila si velkou tykev, kterou rozřízla a vybrala, čímž získala nádobu dosti značného rozsahu a v té chtěla pašovati. Hned v prvním případu však ji potkala nepříjemná nehoda. Přijela z nákupní výpravy drahou a již byla by proklouzla na nádraží četníkům, když v tom se jí tykev z ruky vysmekla a padla na zem. Vyříznutá část tykve se při tom odlípla a z tykve se začaly kutáleti vajíčka, vypadla i hrouda másla a objevil se v ní i slušný kus masa, když se k bližšímu vyšetření ujali tykve strážníci. Ujali se ovšem i paničky, která si nyní odpyká, že chtěla oklamati úřady.

*

Dvojsmysl.

Podívejte se na toho oficianta, jak ten se nafukuje! Ten se jistě domnívá, že je radou — hloupým je k tomu dost!

*

Podezřelá ochota.

Manžel: „Nebudu-li v deset doma, ženuško, nemusíš na mne čekat."

Manželka: „To mne ani nenapadne: nebudeš-li o deváté doma, přijdu já pro tebe!"

*

Mezi studenty.

A.: „Příteli, odkud máš ten pěkný svrchník — ten ani neznám."

B.: „Co? Vždyť ten nosím již pět roků každou zimu!"

A.: „To bych ho byl musel vidět."

B.: „Nech mne domluvit. Ten nosím po pět let každou zimu — do zastavárny."

*

Na Domažlicku.

„Kdo jsou tihle strejcové v těch bílých, dlouhých kabátech a černých širácích, Pepouši?"

„To jsou Chodové, miláčku."

„To bys jich měl asi tucet pozvat na naši veselku. Přítelkyně by uschly závistí, až by slyšely, že při naší svatební hostině bylo dvanáct Chodů —"

*

„To je pořád řečí, že chlebenky, cukřenky, máslenky, kávenky atd. jsou novinkou. Čerta starého! Přece odjakživa, kdo chtěl někoho navštívit, přinesl si vždycky navštívenku —"

*

Chytrý Karlíček.

Ve vesnici Z. je společná škola různých okolních vesnic. Jednoho dne, když bylo špatné počasí, rozpředl se mezi farářem a Karlíčkem následující rozhovor:

Farář: „Karlíčku, ty dnes při tom počasí nemůžeš domů k obědu a zůstaneš u nás; dostaneš svoje nejmilejší jídlo. Co jíš nejraději?"

Karlíček rozhodne se po dlouhém rozmýšlení pro švestkové knedlíky.

Po té vysvětloval pan farář podobenství o rolníku, jenž sel obilí. Když byl vysvětlil význam osoby sejícího, dotazoval se jednotlivých žáků: „Co znamená vlastně podobenství?" — Všeobecné mlčení. — Konečně zvedne se v zadu ruka Karlíčkova.

Farář (jásavě): „Nuže, Karlíčku?"

Karlíček: „Vaječník jím ještě radši!"

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

S nejvyšším svolením Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva.

44. c. k. státní loterie
pro občanské dobročinné účely.

Tato peněžní loterie má **21.146** výher v hotovosti v úhrnném obnosu **625.000 korun.**

Hlavní výhra činí 200.000 korun.

Tah koná se veřejně ve Vídni 22. února 1917.

Cena losu 4 koruny,

Losy lze koupiti u oddělení pro dobročinné loterie ve Vídni, III., Vordere Zollamtstrasse č. 5, u král. uher. lot. důchod. ředitelství v Budapešti IX., v hlavní budově ce ního úřadu, v loterních sběrnách, trafikách, u bernich, pošt., telegrafních a železničních úřadů, ve směnárnách atd.

Herní plány pro kupujíci zdarma. Losy zasílají se vyplaceně.

1964 Z c. k. generálního ředitelství státních loterií (oddělení dobročinné loterie).

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cennik, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD

c. a. k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—, Válečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Massivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava Výměna dovolena nebo peníze zpět. 1920

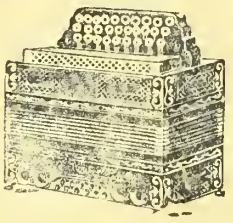

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958.

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Nejlacinější noclehy
Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Víno bílé a červené

zasílá **A. OSET, Guštanj (Gutenstein.)**

Korutany. 1960.

ZDRAVÁ KREV

jest výživnou tekutinou, ze které si tělo béře svoji výživnou látku. Nemá-li krev dostatek výživné látky, tak povstávají mnohé nemoce, které náš život ztrpčují. Zašlu každému na požádání

ÚPLNĚ ZDARMA

spis, ve kterém poukazuji, jak lze krev a **šťávy zlepšiti** a **nemocem:** jako chudokrevnosti, bledničce, nervovým a tělesným slabostem, bolení hlavy, mdlobě **zabrániti** můžeme. Pište ihned ve Vašem zájmu o moji poučnou knihu. 1968

Výpravna operní lekárny Budapešť VI., oddělení 393.

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od kor. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50.

Kemeny (Kaschau) Košice
I., pošt. schránka 12/89, Uhry.

Zdarma a vyplaceně

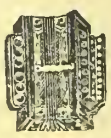

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12 —, 14·—, 16·—, 22·—, 30 —, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy.)

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·10. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal Dob. o 60 h. více.

Přes **million** již prodáno.

J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.
Prodavačům rabat. 1973

Nejlevnější

blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, Ia barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Novinka!

Nepostradatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje

ruční šidlo na šití.

Toto šije štepovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd lehce a bez námahy záplatovati. Nepostradatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20.

Výhradní zastupitelství
P. Lachmann, Vídeň IX.,
Mosergasse 3, od. 40. 1923

Obchodníkům

peněženky, dámské kabelky,

náprsní, školní a nákupní tašky dodá obchodníkům

A. Fryčková v Plzni.

Bohatý očíslovaný vzornik zboží dodá se franko za K 55·—. Nehodící se ochotně vymění. 1944

Pohlednic

umělec. od slav. mistrů 150 za K 10·20 franko, 500 za K 31·—, 1000 za K 60·—.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1874

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Pokud zásoba stačí, nabízím 7 druhů lněných plátěn. Plátno krejčovské, sedlářské, obuvnické a 2 druhy na prádlo. Cena levnější než kde jinde. Dobírkou zasíla **J. Blahut,** výroba lněných plátěn v **Bukovicích u Frýdku,** Rak. Slezsko. 1074

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přílož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 36·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44/1.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres =
Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 18.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—.
Rezervní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychází každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskárna
Vídeň. X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X., všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 3.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M. 12 půlletně M. 6 — čtvrtletně M. 3
V cizozemsku
Ročně Fr. 16·80, půlletně Fr. 8·40
V Americe
Ročně Dol. 3·25, půlletně Dol. 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni. X.
Ceny insertní
V insertní části 10 mm výšky, 40 mm šířky K 1 — Zasláno 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 — V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4·

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 18. LEDNA 1917.

Francouzský pancéřový parník „Gaulois“, torpedován německou ponorkou.

Ponořená válečná loď vezla srbské vojsko z ostrova Korfu do Soluně.

V Rumunsku stálé úspěchy. — Čtyřdohoda odpověděla nám i Wilsonovi. — Naděje na mír mizí.

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

POHANA ČESKÉHO NÁRODA.

Při jmenování hraběte Clam-Martinice ministerským předsedou rozvířil německý tisk celé říše — a našel ovšem odezvu v ostatním tisku — záležitost vystoupení pěti členů z volebního výboru strany konservativních velkostatkářů v Čechách, mezi nimiž je také hr. Clam-Martinic. Nyní je záležitost už tak dalece vyjasněna, že k ní můžeme zaujmouti stanovisko, poněvadž víme jak, proč a kdy k roztržce mezi velkostatkáři došlo.

„Neue Freie Presse" se o tom rozepsala a v pražské „Union" odpověděli už dva jiní členové konservat. velkostatku z většiny, mezi nimi hr. Lažanský, pak ve „Venkovu" ryt. Metall.

Roztržka způsobena byla vystoupením hr. Clam-Martinice a soudruhů z volebního výboru, k němuž došlo, protože zamítnut byl většinou jejich návrh na projev strany. Vystouplí členové oznámili zvláštním přípisem členům strany konservativních velkostatkářů průběh jednání ve volebním výboru, jemuž připojeno jest znění dotyčného návrhu, jenž byl většinou zamítnut.

Pět prvních odstavců není politického rázu. První a druhý se týče projevu smutku nad úmrtím císaře Františka Josefa. Třetí obsahoval pozdrav armádě. Čtvrtý jednal o změně na trůnu, v pátém se přálo Clam-Martinicovi za příčinou jeho jmenování ministrem orby v kabinetě Körbrově.

Zamítnuté odstavce zní následovně:

6. Volební výbor nepotřebuje ani zdůrazňovati, že naše strana trvala mimo jiné vždy na tom, aby dostalo se všem rakouským národům státními základními zákony uznané rovnosti práva na zachování a šetření jejich národnosti a jazyka, rovněž tak odpovídá našim názorům, že mají všechny rakouské národnosti stejné povinnosti vůči státu.

7. S hlubokým žalem musili jsme však pozorovati během války, že dlouholetá státu nepřátelská podvratná činnost jistých živlů ochladila svaté pocity občanské povinnosti a vojenské cti v prsou příslušníků českého národa. Každý ví, každý to praví a nepřátelé národa českého za-

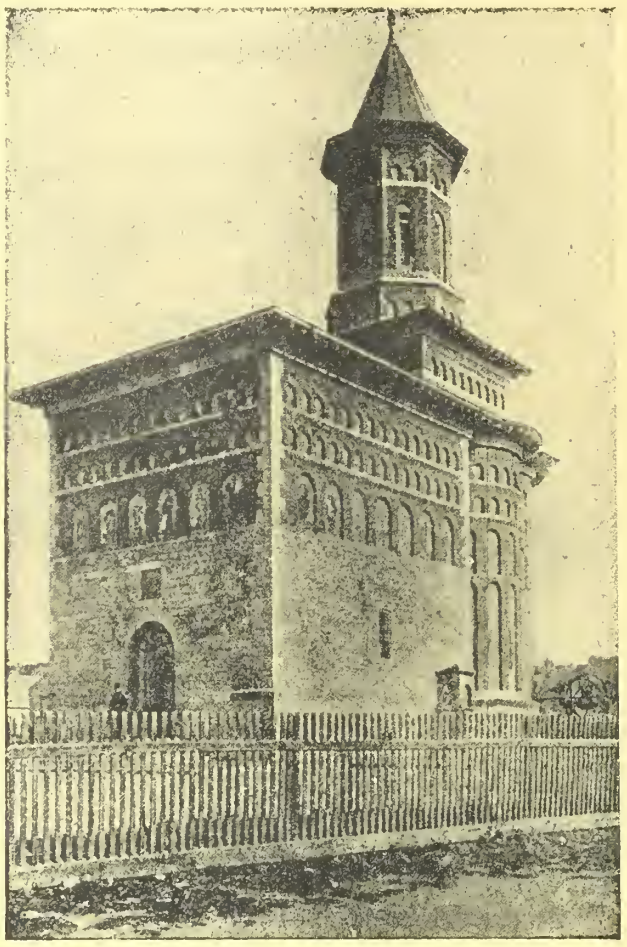

Jassy: Kostel sv. Mikuláše z 15. století, jeden z nejstarších.

znamenávají to s ostrou přesností, že jednotlivé vojenské útvary z českých doplňovacích okresů — proti slavným tradicím starých proslavených českých pluků — v poli selhaly. Také ve vnitrozemí nesly zločinné agitace ovoce; neboť chování se jedné části tisku — zvláště v prvních měsících války — nemohlo vyhověti požadavkům, jež plným právem klade každý vlastenec na projevy domácího veřejného mínění, Musí však býti s uspokojením vytčeno, že v tomto ohledu nastalo od té doby potěšitelné rozhodné zlepšení, že jeví se horlivá snaha, aby dohoněno bylo to, co bylo zmeškáno, a bylo by s naší strany nevděčností, kdybychom s oprávněnou pýchou neuznali, s jakou smrti nedbající odvahou bojují a krvácejí věrní synové českého národa v řadách naší chrabré armády a jak mnoho jich pro vlast zemřelo.

8. Bylo by velkou nespravedlivostí, kdyby rozšiřován byl v předu vyslovený bolestný pocit na celý český národ. Stavíme se proti takovým úmyslům, musíme však v první řadě ve smyslu našich základních názorů opětně a vždy znova klásti důraz na to, že především jsme a chceme zůstati stranou dobře rakouskou, že odsuzujeme co nejostřeji politování hodné případy a že nemáme nic společného s hanebnými událostmi.

V dopise pak praví se dále:

„P. T. členové volebního výboru strany konservativních velkostatkářů v království Českém hr. Jindřich Clam-Martinic, hr. Mikuláš Desfour, hr. Alfons Mensdorff, hr. Josef Nostitz, bar. Oskar Parish, kníže Alfred Windischgrätz navrhli ve schůzi volebního výboru, konané 8. prosince 1916 v Praze schválení a uveřejnění přiloženého projevu.

Kdežto odstavce 1.—5. setkaly se s bezvýminečným souhlasem přítomných, nemohlo býti docíleno všeobecného schválení druhé části projevu. Následkem toho vystoupili výše jmenovaní členové z volebního výboru. Pokládáme si za čest sděliti to k laskavému vědomí. Ve Vídni, dne 10. prosince 1916. Alfred kníže Windischgrätz, Jindřich hrabě Clam-Martinic.

Německý tisk s velkou škodolibostí použil příležitosti a otiskováním sedmého bodu bez osmého dal se do ostouzení českého národa.

Abychom se nevydávali v nebezpečí skonfiskování, uvádíme níže, co 28. prosince napsal zcela správně brněnský „Hlas":

Není a nemůže býti pochybností, že stojíme před důležitou a významnou politickou událostí, která nezůstane asi bez pronikavého účinku na poměry vnitropolitické v říši a v první řadě i na

Z nového sídelního města Rumunska, Jass: Čtyřvěžová kathedrála, dole Národní divadlo. Druhá řada: Kostel Tří svatých, pod ním vila rumunského státníka Bogdana.

poměry v Čechách a také na postavení našeho národa. Že jest událost ta v přímé a bezprostřední souvislosti s utvořením nové vlády a s tím, co tato chystá, toho nejlepším a pádným je důkazem, že došlo k ní teprve dne 8. prosince 1916, ačkoli události, o nichž se navrhovaný projev zmiňuje, staly se na počátku války, která trvá již téměř třicátý měsíc, a přes to, že výslovně se uznává, že poměry od té doby podstatně se změnily, takže nastal úplný obrat.

Jsme si toho vědomi, že ani stín činěných výtek nepadá na nás. Proto také plným právem můžeme otevřeně vysloviti svůj názor a úsudek. Kdyby k navrženému v posledních dnech projevu bylo došlo v pravý čas, byl by zajisté měl velký význam a sotva by se byl minul účinkem, kdežto v nynější chvíli působí dojmem, který Němci naznačují slovy: „Man merkt die Absicht und wird verstimmt" (Poznáváme úmysl, což rozlaďuje). Mimo to zdá se nám, že nejen doba, ale i příležitost nebyla vhodně a snad — budiž nám prominuto — ani dost taktně volena k projevu toho druhu. Úmrtí stařičkého mocnáře a nastoupení na trůn jeho nástupce nezdá se nám býti právě nejvhodnější záminkou pro tak těžkou obžalobu českého národa, jakou navržený projev přes všechny výhrady přec jen býti měl, a po jeho uveřejnění také jest.

Je to oprávněno, svalovati vinu za skutky jednotlivců na celý národ? Nikdy jsme skutků takových neomlouvali, vždy jsme je odsuzovali, a z té duše litujeme, že k nim došlo, a že marným zůstalo úsilí, aby jednak společným projevem povolaných zástupců českého lidu, jednak projevem stran, jichž příslušníky byli dotyční jednotlivci, bráněno bylo úmyslnému svalování viny na český národ. Ale ptáme se dále, když přes to, že uznává se nastalý obrat, a přes to, že při nastalém sjednocení všech českých stran došlo k vážnému programatickému prohlášení pro stát a dynastii, pokus ten se stále opakuje, což byli takoví jednotlivci à la Masaryk, Dürich jen v českém národě? Co zapomnělo se již na Redla, Bayera a jiné? A přec nikomu nenapadlo, aby za skutky jejich činil zodpovědným — národ německý! Zase neuvádíme to jako omluvu, ale právem tážeme se, smí býti celý český národ stavěn na pranýř za skutky neb opomenutí jednotlivců? Což přinesl a stále přináší český národ méně obětí na krvi a statcích v době válečné než jiní národové? Což neplní stejně své povinnosti vůči státu jako ostatní národové?

Rumunský dům ve staré čtvrti Buzeu s vížkou turecké mešity v pozadi.

Ale ovšem, když se uvádí jako důkaz, co „každý ví, každý o praví a nepřátelé českého národa zaznamenávají s ostrou přesností", pak věru je těžkou odpověď i ohledně „jednotlivých vojenských útvarů z českých doplňovacích okresů". Ne každý ví, co praví, a ještě méně ví, co se skutečně stalo, a dokonce, jak se stalo, co bylo vysvětleno a uznáno. A mimo to také ne každý ví a ne každý praví, co se třeba stalo u jiných útvarů, které nejsou doplňovány z českých okresů...

Jen mimochodem uvádíme z brněnského „Tagesbota" o pluku č. 8, který přec také se doplňuje z českých okresů, že po bitvě dne 8. a 9. června 1916 dostavil se divisionář k pluku a obnaživ hlavu, pravil: „Smekám před vaší chrabrostí a vaší smrtí opovrhující statečností. Vykonali jste, co nelze srovnávati!" V divisijním rozkazu ze 6. července 1916 se praví, že se pluk č. 8 zvláště osvědčil, a vysloveno mu nejhlubší uznání a dík jménem Nejvyšší služby. Atd. atd. Takových dokladů mohli bychom na důkaz, že synové českého národa nezpronevěřili se slavným tradicím starých proslavených českých pluků a neřídili se praktickým naučením, že „krásné jest pro vlast zemřít, krásnější pro vlast žít, a nejkrásnější pro vlast — dodávat!"

Cítíme velmi dobře, že dnes nejde o minulost, nýbrž o — budoucnost!

A tu bychom snad s potěšením mohli vítati odst. 6. navrženého projevu, že vystouplí členové volebního výboru strany konservativních velkostatkářů v Čechách a především ovšem nynější předseda rakouského ministerstva hr. Jindřich Clam-Martinic trvali vždy na tom, aby všem národům rakouským dostalo se státními základními zákony uznané rovnosti práva na zachování a šetření jejich národnosti a jazyka. Otázka oktroje „státní řeči německé", která nyní zase straší, jest ovšem čirou negací státními základními zákony uznaného rovného práva. Můžeme tudíž právem doufati, že hr. Clam-Martinic přes

Z dobytého velkého města Buzeu v Rumunsku: Kukuřičná pole v okolí. Vůz s vodou na ulicích města. Charakteristický rumunský domek v okolí. Zeleninový trh v Buzeu.

to, že vystoupil z volebního výboru, vytrvá na tom, co navrhoval dne 8. prosince 1916.

Český národ nikdy nestavěl se proti zásadě, že „mají všechny rakouské národnosti stejné povinnosti vůči státu", a jsme jisti, že se od této zásady nikdy neodchýlí. A stejně jako většina členů volebního výboru strany konservativních velkostatkářů v Čechách, třeba že neschválila navržený projev, nepřestala býti a zůstati chce i zůstane stranou dobře rakouskou, za což ručí celá její minulost, tak i národ český byl, jest a bude národem dobře rakouským, protože věren svému starému programu v mocném, neodvislém a k národům svým spravedlivém Rakousku hledá a nalézti doufá podmínky své bezpečné národní existence a zajištění své národní budoucnosti! Potud „Hlas".

V pražské „Union" se rozepsal 24. prosince nejmenovaný člen konservativního velkostatku v ten smysl, že tak intimní události strany se neměly vynášeti na veřejnost. Ale když už se tak stalo, tedy i většina, jež návrh onen zamítla, prohlašuje veřejně, že věděla, proč právě onen návrh zamitla, poněvadž byl jednostranně namířen jen proti národu českému. Kdyby byl pojat všeobecně, byli by souhlasili; v takovém znění však nemohli dáti urážeti národ, mezi nímž a Němci zaujímá konservativní velkostatek roli prostředníka.

Stejně mužně vystoupil v „Union" hrabě Lažanský, kdež píše: My všichni přejeme si mocné Rakousko, v němž ale nechť také všechna království a země a obývající je národové nalézají své právo a své štěstí.

Posléze ve „Venkově" rytíř Metall zcela přímo upřel „volebnímu výboru právo, aby mohl uděleti hanu či chválu jednotlivým vojenským oddílům v poli nebo jednotlivým vrstvám obyvatelstva v zázemí jakékoli národnosti. To právo náleží jedině císaři, jenž pronese jedině platný soud v čas o všech."

Toho soudu se také nemusíme bát. Ale musíme v čas se ozvat proti hanobitelům našeho jména.

Bonar Law, člen anglického válečného kabinetu, nyní ministr pokladu.

Princ dr. Bedřich Schwarzenberg na obranu cti českého národa.

Na jednostranný úsudek hr. Clam-Martinice o národu českém prohlásil princ dr. Bedř. Schwarzenberg v „Union" toto: „Vrozený smysl pro spravedlnost velí, abych vydal svědectví pravdě a prohlásil, že národ český právě v této válce co do obětavosti a vlastenectví nestojí poměrně za žádným jiným národem monarchie, a že by těžce křivdil tomuto snaživému a pilnému národu každý, kdo pro pokárání hodné výstřednosti jednotlivých příslušníků jeho chtěl by jej jako spoluvinného stavěti na pranýř. Jestliže kde je to na místě, tedy je to zde: „Kdo dobře rozlišuje, dobře učí". Dělají-li různí německo-radikální schrifleitři z těchto ojedinělých případů předmět hlavních a státních akcí proti českému národu, buďsi, dělejte si jej. Vážní politikové nesmějí však s koupelí vylévati i dítě a musejí při každé akci tázati se předem, zda akcí tou účelu předstíranému vskutku prospívají. Prozkoumavše stav věcí s největší svědomitostí, musili jsme tuto otázku zodpověděti záporně."

□ □ □

„BÖHMISCH" ČI „ČECHISCH"?

V „Bohemii" rozbíral J. St. s historickými doklady, kterým namnoze nerozumí nebo nechce rozuměti, spornou mezi Němci otázku, má-li „böhmisch" význam územní, značíc vše, co pochází z Čech, či národopisný, příslušící všemu, co se týká národa českého. I dospívá ovšem výsledku, že „böhmisch" (i latinské bohemicus) je název územní, zahrnující Čechy i Němce v Čechách, a nesmí prý se ho užívati ve smyslu národopisném, jen o Češích, pro něž je pouze případným přídavné jméno „čechisch". Proto prý je nezbytno vymýtiti z úředního názvosloví již konečně „böhmisch", pokud se vztahuje na český národ národopisně, a zavésti po té stránce výhradně „čechisch". K tomu „Nár. Listy napsaly: „Nehodláme za nynějších časů zkoumati, co „Bohemia" v „böhmisch" tvrdí; když už „Bohemia" však začala o tom bez překážky rozhovor, při němž se jí nelíbí ani název nejnovějšího známého informačního spisu o národu českém „Das böhmische Volk", budiž i nám dovoleno upozorniti ji a jiné na velikou nedůslednost. Je-li totiž „böhmisch" pouhopouhý název územní, jenž tedy při místních jménech jen ukazuje, že to neb ono místo s přívlastkem „böhmisch" leží v Čechách, proč se usilovalo po léta, aby se Česká Lípa nejmenovala Böhmisch-Leipa, nýbrž prostě Leipa, proč se tak Č. Lípa valnou většinou v časopsech a jinde uvádí, ačkoli nebylo úřady dovoleno vypustiti tu řečený přívlastek? A proč se — mimo jiné příklady — zakročilo o to, aby se Český Rychnov (Böhmisch-Reichenau) na Kaplicku, blízký Německému Rychnovu tamže, přeměnil v českém i německém pojmenování v Rychnov nad Malší, jako aby se České Zlatníky na Duchcovsku od r. 1912 již nejmenovaly Böhmisch Zlatnik, nýbrž česky sice pořád stejně České Zlatníky, ale německy Schladnig an der Biela? Böhmisch vadí (Leipa) a vadila (Reichenau, Zlatnik atd.) zde právě národopisně a nikoliv územně, jelikož většina obyvatelstva již není česká, jako bývala, ačkoli se přes opačnou skutečnost

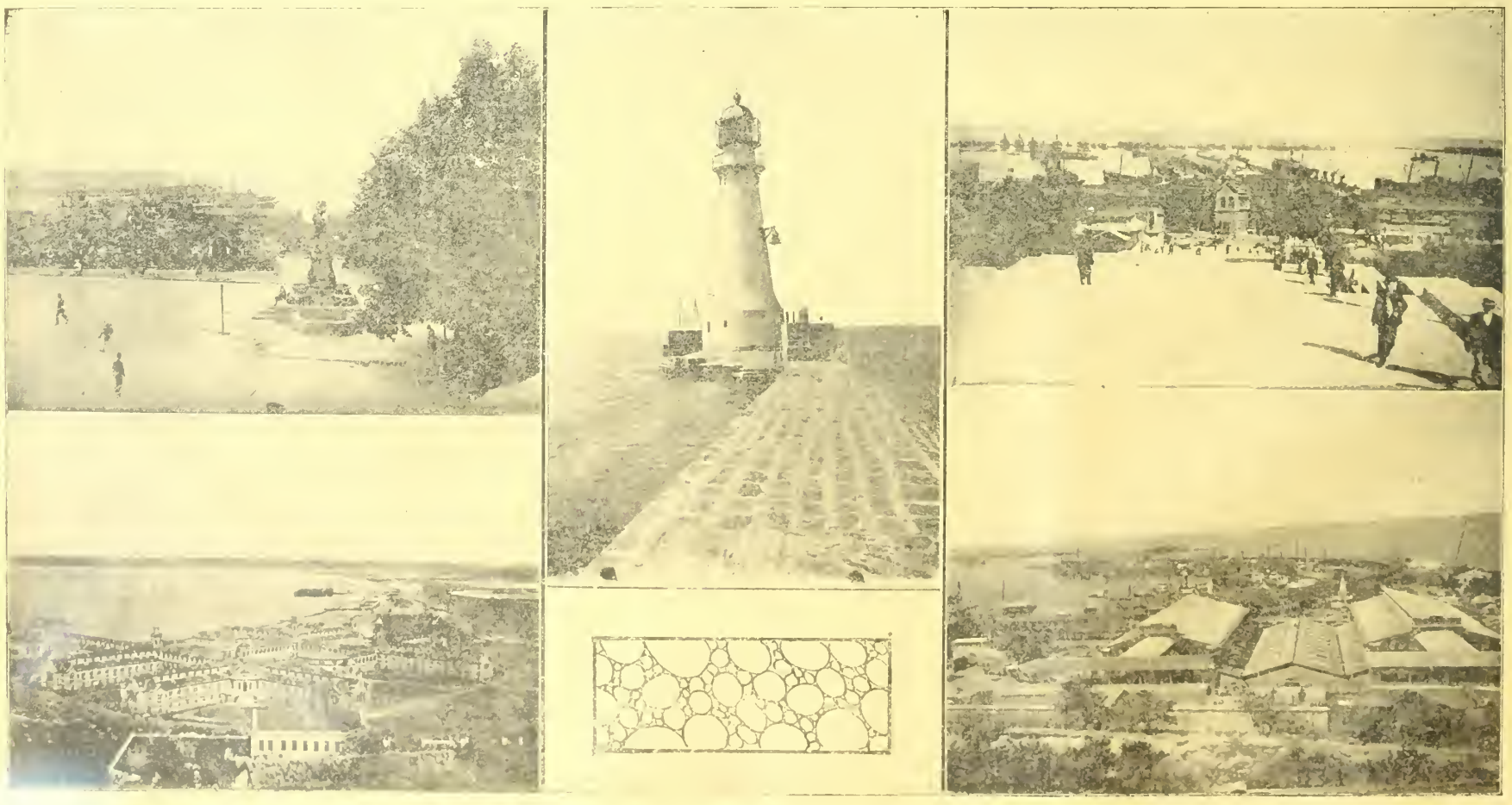

Největšímu jižnímu přístavu ruskému, Oděse, blíží se už také válka! Přinášíme několik obrázků z nového přístavu, pod nim proslulý arsenál, uprostřed maják, v pravo pohled na celý přístav, dole quarantenní budovy.

nezměnila místní jména Německý Brod, Něm. Kopisty na Litoměřicku, Něm. Lhota na Příbramsku atd. Staleté přívlastky v jménech místních Český-Německý, Böhmisch-Deutsch v království Českém osvědčují tedy důrazně, kde jest pravda, kterou se dlužno také v budoucnosti spravovati. Z jiných hojných dokladů, mimo místní jména, toliko jeden: Uznalo-li se potřebným z vídeňského pomníku Resslova, vynálezce lodní vrtule, odstraniti slova: natione Bohemus, nevzešlo to zajisté nikterak z pochybnosti, že se narodil v Čechách (v Chrudimi).

□ □ □

DAVID LLOYD GEORGE.

David Lloyd George narodil se r. 1862 jako syn učitele a byl po časné smrti svého otce vychován svým strýcem, obuvníkem a kazatelem puritánské sekty Campbell-Baptistů. Po skončení studií stal se advokátem v městečku Criccieth, v zátoce tremadocké, známým svou neohrožeností, demokratičností a hlavně svým nadšením pro myšlenku walleského separatismu. Stál v čele hnutí proti církevním desátkům a stal se tribunem walleských puritánů. V roce 1890 byl již zvolen za walleský okres poslancem a v dolní sněmovně prudce zastával radikální stanovisko walleského nacionalismu. V době burské války proslul svým ostrým odporem proti vedení války. Když r. 1905 zvítězili liberálové, byl povolán do kabinetu jako ministr obchodu a oddal se úplně sociálně reformnímu směru, zahájenému Asquithem. V této své funkci prosadil zákon o londýnském přístavu, k němuž se připravoval studiemi v Antverpách, Hamburku a Španělsku. Po smrti ministerského předsedy Campbell-Bannermanna postoupil Asquith své křeslo kancléře pokladu Lloydu Georgeovi roku 1908. Jako kancléř pokladu obíral se Lloyd George se vším úsilím otázkou sociální reformy. V dubnu r. 1909 předložil sněmovně svůj velký rozpočet, který uvedl slovy: „Toto je budget válečný, který má zjednati peníze k neustálému boji proti chudobě a ponížení." Prosadil a provedl tento odvážný rozpočet, který znamenal ohromné zatížení právě nej-

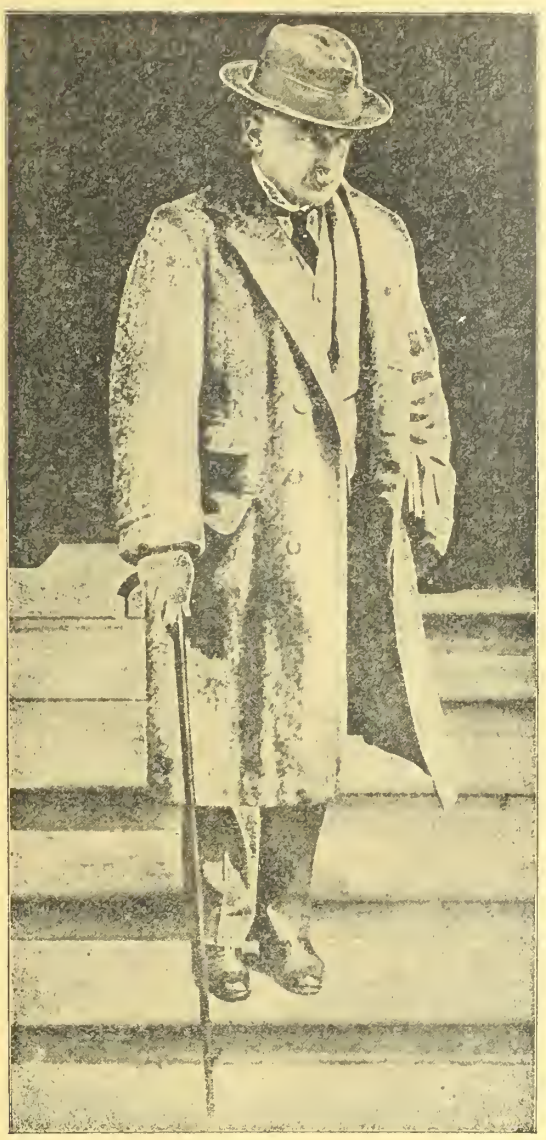

Lloyd George, anglický diktátor.

bohatších vrstev ve prospěch sociální reformy. Roku 1911 podal a prosadil předlohu o národním pojištění proti nemoci a nezaměstnanosti a zákon o starobních pensích. Původně byl naprostým nepřítelem imperialismu a zbrojení námořního, ještě r. 1913 v předmluvě k Waltrově německé knize o nové sociální politice anglické považoval shodu německo-anglickou za základ k lepší sociální budoucnosti Evropy. S nastalou válkou však s odvahou jemu vlastní obrátil se proti svým vlastním názorům, stal se vůdcem militaristického hnutí anglického, v květnu 1915 stal se ministrem muničním a největším zastancem všeobecné branné povinnosti, konečně 7. července ministrem války a teď předsedou ministerstva, vedoucí hlavou Anglie. V jeho rukou spočívá vedení celé světové války i moc, ukončí-li ji nebo ne!

□ □ □

MAPA VE SLUŽBĚ VÁLKY.

Anglický generální štáb a Royal Geographical Society v Londýně vydává velké mapové dílo v měřítku 1 : 1,000.000. Dílo toto má být dle posledních usnesení rozšířeno, a to, jak list zmíněné společnosti rozvádí, má obsahovati celý sever Evropy až k severnímu Mysu a k novému ruskému přístavu v Ledovém moři, Alexandrovsku, na východě a na jihu až po Kahýru. Toto mapové dílo jest směrodatné pro anglické nejvyšší válečné vedení. Do května tohoto roku byly 22 listy hotovy, 18 v reprodukci a 17 v přípravě. Ručně kolorované exempláře byly dány též generálním štábům Francie a Ruska, kdežto ostatní následkem přetížení lisů prací kolorit nebudou míti. Uherské listy píší, že tohoto díla použije B. C. Wallis jakožto podkladu pro národnostní mapu Uher. Dále bude vydán Geographical Society u nakladatelů Finlaye a Rollanda atlas historicko-geografických map Evropy za posledních 130 let. Společnost vstoupila rovněž do služeb války. V jejích místnostech jest zvláštní odbor pro zprávy generálnímu štábu, který jest v těsném spojení s předsedou společnosti a čerpá z knihovny a z atlasů všechny potřebné informace.

□ □ □

Ze života našich lyžařských oddílů v Tyrolích: Lyžaři jdou na posice a výzvědy. Na vrcholku hor se rozhlížejí po zasněžené krajině.

NEPRAVÝ HANUŠ.

Srdce mladého děvčete silně tlouklo, když sedělo v čekárně. Milosrdná sestra šla napřed, aby raněného připravila na návštěvu. Jistě ji nečekal, bude překvapen! A Hedvika Förstrová čekala neklidná, rozčilená. Nebožák má ránu na prsou — ale nikoli nebezpečnou a může se v brzku uzdraviti.

V tom vrátila se ošetřovatelka. Dělala prapodivný obličej a potřásala hlavou.

„To je zvláštní," pravila. „Raněný pravil, že zde musí býti nějaký omyl. Nečeká žádnou návštěvu a neví, kdo by ho mohl navštíviti."

Helena se pousmála. On přece nemůže tušit, že jsme dostali už zprávu, že jsme informováni a že jsem se dala ihned na cestu k němu. O jeho zranění psal mi z fronty jeho kamarád. Hanuš sám nepsal ani řádky.

Obě ženy vkročily do sálu. Hedvika kráčela druhá. Přešly řadu postelí, až ošetřovatelka-sestra stanula u lůžka, kde ležel raněný mladý vojín.

„Zde leží," ukazovala Hedvice vojína, jenž cize pohlížel na příchozí.

„To přece není můj bratr," pravila Hedvika překvapená.

„Jste Hanuš Förster?" tázala se milosrdná sestra.

„Ano, Hanuš Förster je moje jméno!" pravil vojín. Hledáte mě? To nemůže být. Já vás dámy neznám."

Trvalo několik okamžiků, než se Hedvika vzpamatovala.

„To je divné! Jmenujete se přece tak. Hledám svého bratra, jenž se stejně jmenuje. Dostali jsme z pole zprávu, že přijede sem do nemocnice. Psal nám to jeho kamarád od pluku.

Raněný vojín tázal se na jméno a číslo pluku a setniny. Pak se pousmál a pravil:

„To se všecko shoduje. Byli jsme u pluku dva Hanušové Förstrovi. Ten druhý je asi váš bratr. Není-liž pravda, má modré oči, černý vlas, malý vous a je prostřední postavy. Já jsem Hanuš Förster 1. a on Hanuš Förster 2. Byli jsme spolu v bitevní čáře a slíbili jsme si s ostatními kamarády navzájem, že budeme psáti ihned domu, kdyby se některému z nás něco přihodilo. Napsali jsme si vzájemně adresy a tak se asi stalo, že Förster 1. zaměněn byl za Förstra 2. Váš bratr je zdráv, vyvázl bez pohromy, jakkoli měli jsme značné ztráty."

A vojín kynul Hedvice, aby usedla..

„Jen sedněte," pobízela ji ošetřovatelka. „Vždyť přece budete ráda slyšet něco o svém bratrovi."

Hedvika usedla, ošetřovatelka se vzdálila.

Hanuš Förster, jehož oči lpěly stále na Hedvice, se do rozpravy.

„Je to zvláštní," pravil. „Jsem sám a sám. Nemám nikoho ve světě. A věřte mi, nikdy jsem to tak nepociťoval, jako nyní ve válce. Několik povrchních přátel mi sice psalo a poslalo občas nějaký dárek — bylo to hezké od nich, leč přece jen není to to pravé. Nyní náhoda tomu chce, že se o mě, raněného, stará někdo, kdo mě vůbec nezná a v životě dosud nespatřil."

Hedvika podávala mu květiny a balíček zákusků, které s sebou přnesla.

„Jste přece raněný Hanuš Förster, pro kterého bylo to určeno," pravila pomateně se zapýřenou tváří, když vojín se zdráhal dárek přijmouti.

„Je to velice pěkné od vás," pokračoval vojín. Měl bych si dělat výčitky svědomí, že podvádím vašeho bratra a svého přítele, ale na druhé straně je on jistě rád, že není na mém místě. Děkuji vám vřele."

Vyprostil z pokryvky svou levou ruku — pravou měl obvázanou — a uchopil pravici Hedvičinu. A Hedvika, jež zatím potlačila své rozpaky, tiskla ruku vojínovu.

„Je mi potěšením, že způsobila jsem vám příjemný okamžik. Můj bratr jistě by vám ho také dopřál. Náš hodný Hanuš kdyby věděl, jaké starosti mají o něho tři jeho sestry a jak se polekaly, když přišla zpráva, že byl raněn."

„Pisatel dopisu jistě měl jen nejlepší úmysly," odpovídal soucitně vojín. Zavinila to jen náhodná záměna adres."

K dobytí Brailv: Rumunský přístav na Dunaji v Brajle.

Nádherné náměstí v Brajle.

Celkový pohled na dobytou Brajlu.

Generál polní maršálek Mackensen se svým štábem v Rumunsku.

„Psal zcela jednoduše a srdečně. Abychom se nestrachovali, že jeho zranění není těžké. Psal dokonce dvakrát. Na druhém lístku oznamoval vaši adresu, totiž Hanušovu adresu. Ohlásila jsem hned své tetě, která v okolí bydlí, že přijedu. Nu a jak vidíte, jsem zde," pokračovala třesoucím se hlasem a pohlédla raněnému do očí. „Doufám, že se nehněváte..." Nedokončila, následkem svých rozpaků.

Vojín pohlédl na její začervenalou tvář a stiskl jí ruku.

„Děkuji vám," pravil, leč dále nemohl.

Nastala delší přestávka, kterou posléze přerušil vojín a pravil pološeptem:

„Je to zvláštní! Uvažoval jsem už několikráte o své situaci. Bylo mně často smutno, když jsem se viděl tak osamocený. Včera a předevčírem prožil jsem trpké chvíle. Všickni okolo ležící ranění dostali návštěvy svých drahých — jen ke mně nepřišel nikdo. Ani netušíte, jak povděčen jsem vám, že jste přišla..."

Její rozčilení zatím přešlo a počala vyprávěti o svém bratru Hanušovi, o svých sestrách, o svém domovu. Líčila, kterak matka předčasně jim zemřela. Hedvice nezbylo nic jiného, než ujmouti se vedení celého hospodářství.

Vojín mlčky naslouchal a povzdechl několikráte.

„Škoda, přeškoda, že vaše cesta sem do nemocnice neplatila skutečně mně," pravil a pohlédl na Hedviku tázavým pohledem.

Hedvika se zapýřila až po uši a nemohla nalézti ihned odpovědi. Leč nepravý Hanuš vysvobodil ji z rozpaků a položil jí ještě několik otázek, jejího domova se týkajících. A byli by oba rozprávěli ještě několik hodin, kdyby je nebyla milosrdná sestra vyrušila svým příchodem.

Hedvika, která setkala se s káravým pohledem ošetřovatelky, povstala a chystala se k odchodu.

„Škoda, že už odcházíte," pravil raněný. „Jsem vám zavázán vřelými díky za vaši návštěvu. Jak jsem šťasten, že jsem byl zaměněn za vašeho bratra..."

A uchopil její ruce a tiskl je.

„Bylo to tak krásné — — kdyby tak častěji potkalo mě podobné štěstí."

Jako pomatená opouštěla Hedvika lazaret. Přišla do bytu své tety, u níž nalezla telegram svého otce, který sděloval, že o Hanušovi došla nová zpráva, že bitku šťastně přestál. Poslední obavy o jejího bratra zmizely a myšlénky Hedvičiny vrátily se opět k nepravému Hanušovi tam v lazaretu. A neodolala. Druhého dne opět šla do lazaretu a požádala ošetřovatelku, aby ji zavedla ještě jednou k Hanušovi Försterovi.

„Slečno Försterová," vítal ji radostně raněný, „jak jsem rád, že přicházíte. Stále jsem myslel na Vás a abych se přiznal, začal jsem levou rukou

Typická vesnice ve valašské nížině poblíže Rimnicu-Sarat.

Obrovské špýchary obilní, jež zřídila rumunská vláda v přístavu galackém.

škrabati pro vás dopis. Přišla na mě zase taková podivná chvíle a tu jsem vám chtěl psát, abyste přišla ještě jednou..."

Při těch slovech setkaly se oba jejich pohledy a nikdo nedovedl potlačiti své rozpaky. A Hedvika ani nevěděla, jak pronesla tato slova:

„Zůstanu ještě několik dní zde a budu k vám choditi každý den. Je vám to vhod?"

„Vy se ještě takhle tážete. Víte přece sama nejlépe..."

Hedvika usedla na lůžko raněného, jehož obličej zářil radostí.

„Ani nevíte, co se v mém nitru odehrává. Tak šťasten jsem nebyl nikdy ve svém životě. A co je s vaším bratrem, jemuž mám co děkovati za to, že jsem vás poznal?"

Utkvěla na něm vděčným pohledem. Kolik vroucí lásky a upřímnosti obsahovala jeho otázka — —?

Hedvika mu sdělila obsah poslední depeše otcovy a mezi oběma rozvinul se dlouhý rozhovor, při kterém míjela hodina za hodinou. Raněný vyprávěl, že je povoláním inženýr, líčil svoje dřívější léta a na konec pravil:

„Vyprávějte mi, prosím vás, ještě něco o míru. Když člověk několik měsíců vidí jen smrt a umírání, cítí mírové touhy. Přece se konečně musí počítati s možností mírovou."

Hedvika musela opět a opět vyprávěti... A

když nadešla chvilka těžkého loučení, prosila o nedokončený a neodeslaný dopis, který pro ni byl určen. Jak potěšily ji vroucí jeho řádky, prozrazující náklonnost nepravého Hanuše k Hedvice.

Tak uplynulo několik dní. Hedvika každé od-

li," dodal měkkým hlasem, „budu bojovati pro vás, šlečno Hedviko, jen pro vás..."

„Pro mne," odvětila a tiskla ruce jeho k lícím, slzami skropeným.

— — — — — — — — — — — — — —

O MINISTRU ZAHRANIČÍ HRABĚTI CZERNINOVI.

Hr. Otakar Czernin z Chudenic narodil se v Dymokurech 26. září 1872. Po absolvování orientální akademie věnoval se dráze diplomatické,

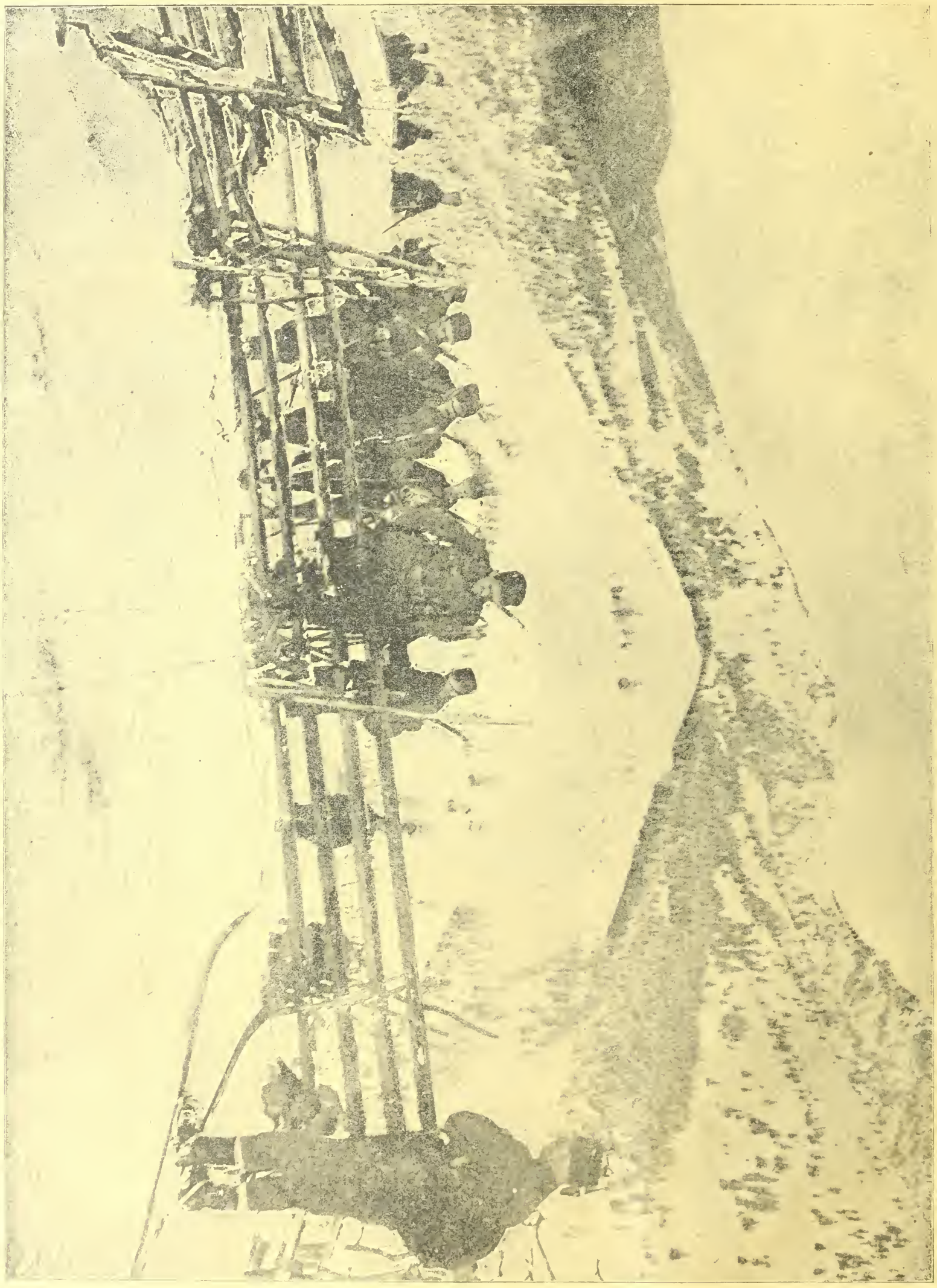

Zima v Tyrolích. Naše lyžařské oddělení na výzvědné cestě horským sedlem.

...dne strávila u Hanuše. Den ke dni bylo těžší ...čení s jejím novým přítelem a Hedvika ani ...nuš nemohli potlačiti slzy. Když nadešla chvi... jejího definitivního odjezdu.

„Zítra budu opět sám a sám," naříkal vojín. ...e vzpomínat na vás. A když se uzdravím a ...ět do pole, snim předem vás navštívit? ..., děkuji vám... A až budu podruhé v po-

Za několik týdnů opouštěl nepravý Hanuš lazaret a ubíral se rovnou do domu Hedviky Försterové, kde byl s nadšením uvítán. A když vypršela jeho dovolená a Hanuš ubíral se podruhé do pole, opětoval svůj slib:

„Teď budu, Hedviko, bojovati za tebe a za naši budoucnost!"

□ □ □

kterou však jako legační tajemník opustil, aby převzal správu svého velkostatku Vinoře. Roku 1903 stal se poslancem na sněmu českém za ústavověrný velkostatek (stranu německých velkostatkářů). R. 1912 stal se doživotním členem panské sněmovny. V říjnu 1913 byl jmenován vyslancem v Bukurešti, kde setrval až do vypovězení války. R. 1897 oženil se s hraběnkou Ma-

rií Kinskou, dcerou knížete Karla Kinského z Vchynic a Tetova.

K řízení naší zahraniční politiky přichází muž, jenž před třemi roky ve své veliké řeči v panské sněmovně podrobil naši zahraniční politiku ostré kritice.

sousednímu státu ruku ku smíření a navázati s ním takové hospodářské a obchodně politické styky, jež by znenáhla sousedský poměr zlepšily."

Hr. Czernin platil v zasvěcených kruzích za důvěrníka arcivévody Františka Ferdinanda a

Maďaři mu toho nezapomněli a když po svém návratu z Bukurešti obdržel vysoké vyznamenání, zavdalo to v uherské poslanecké sněmovně podnět k ostrým útokům na jeho osobu. Tisza se tehdy hr. Czernina rázně zastal a akta uveřejněná v říjnu v červené knize postup jeho

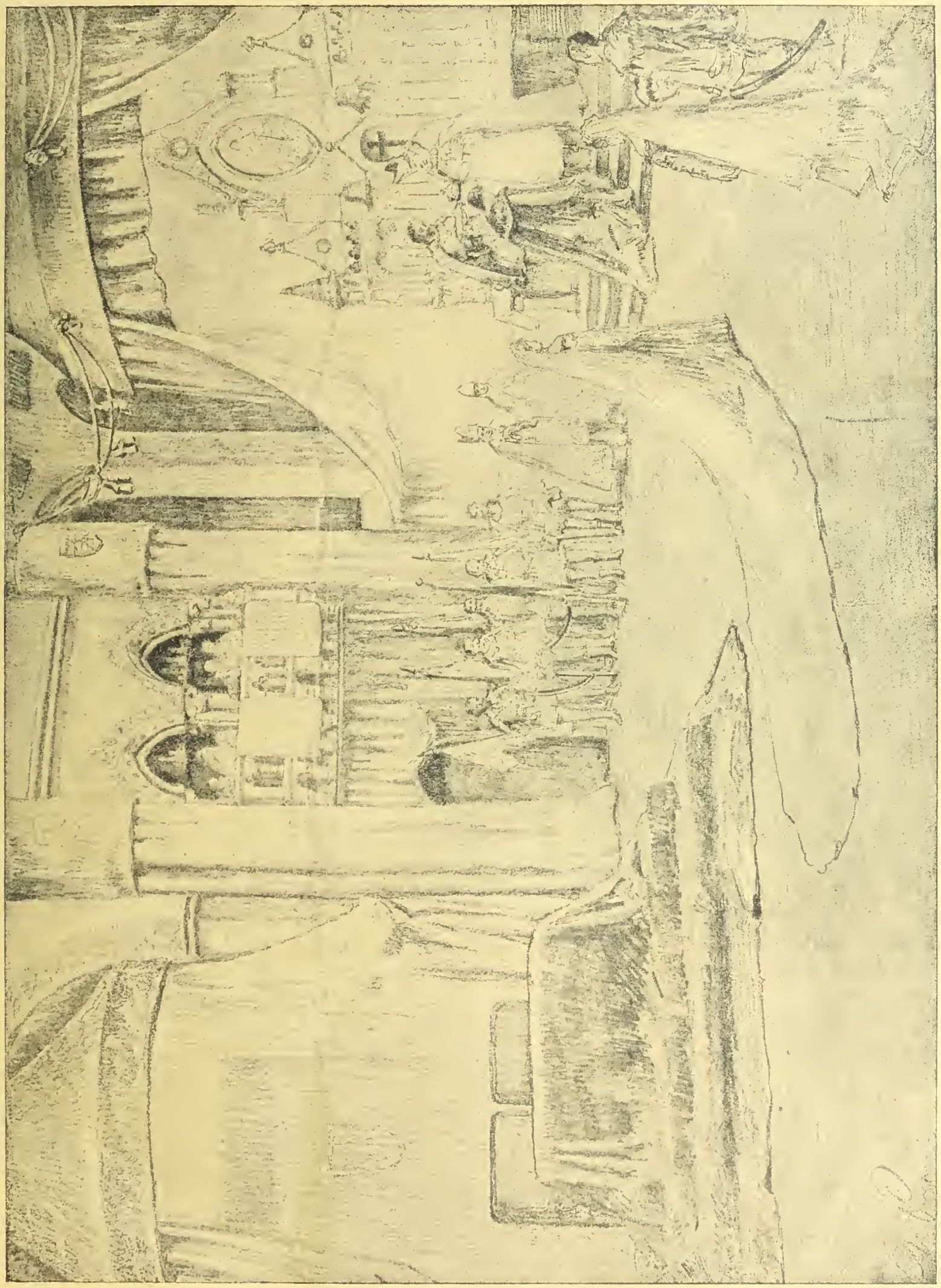

Slavná korunovace v Budapešti.

Císař Karel I. a císařovna Zita korunování na krále a královnu Uher v kostele sv. Matyáše. Palatin hrabě Tisza drží polštář s korunou, již arcibiskup-primas Jan Czernoch krále korunuje. Uprostřed královna v korunovačním úboru z bílého brokátu se 4 m dlouhou, zlatem vyšívanou a drahokamy posetou vlečkou. Na oratoriu král bulharský s korunním princem Borisem, vedle arciknežna Marie Josefa s malým kralevicem. Po obou stranách po pěti praporečnících s prapory. Kostel byl červeným sametem obložen a zemskými znaky ozdoben. Korunovační tepich pochází od sv. Štěpána.

Hr. Czernin tehdy pravil: „Diplomatické války počínají býti trochu drahými a bylo by žádoucno, aby utvořeny byly politické záruky. První, nejlepší a nejjistější zárukou jest ukázati, že dovedeme jednati vážně. Jestliže energickým vystoupením vynutíme si vážnost, kterou malé Srbsko jest povinno velikému Rakousku, pak musili bychom také nalézti velikost, nabídnouti jako první

zmíněná řeč byla příčinou, že i v širších kruzích se stalo známým, že vinořský pán jest vyhlédnut pro vedoucí místo v zahraniční politice.

Jako vyslanec u dvora bukurešťského, jímž se stal v roce 1913, byl osobně uvítán velice přátelsky a zasazoval se opětně za změnu uherské národnostní politiky ve smyslu uherským Rumunům přátelštějším.

jako vyslance dokonale ospravedlnily.

Pokud se týče důvodů, proč právě nyní došlo ku změně na křesle zahraničního ministra, nelze říci nic jistého. Nový panovník obklopuje se rádci, kteří jsou mu osobně známi, a jest zajisté příznačno, že jak hr. Clam-Martinic, tak i Czernin náleželi k nejintimnějším důvěrníkům zesnulého následníka arcivévody Františka Ferdinanda.

Zajímavé jest též stanovisko Czerninovo k české otázce. Jak praví sobotní „Bohemia", dospívá hr. Czernin k poznání, že německá menšina v Čechách nejlépe „jakýmsi druhem liberum veto" musí býti chráněna před znásilněním.

Pojednávaje o změně v ministerstvu zahraničních záležitostí, „Fremdenblatt" píše: Kurs zůstane starý. Jestliže v poslední době byly vykonány pronikavé změny v několika vůdčích osobnostech monarchie, vznikla tato opatření z vedoucí idee. Právě jako u našich odpůrců, je také u nás snaha zahájiti soustředění všech energií. Cíle toho má býti dosaženo tím, že se povolávají k sdružené práci takoví mužové, kteří jsou si navzájem osobně blízci a jejichž jednotná součinnost jest zaručena. Heslo „Spojenými silami" má býti takto uskutečněno. Hr. Czernin a hr. Clam-Martinic jsou spolu úzce spřáteleni a hr. Tisza vzal několikráte nového ministra záležitostí zahraničních co možno nejvřeleji a nejrozhodněji v ochranu proti útokům opposice. Považíme-li mimo to, že hr. Czernin jest vynikajícím důvěrníkem Jeho Veličenstva císaře Karla, že jest delší dobu v nejtěsnějším styku s rozhodujícími činiteli vojenskými, ukazuje se jasně hlubší důvod změn v několika nejvyšších úřadech monarchie.

□ □ □

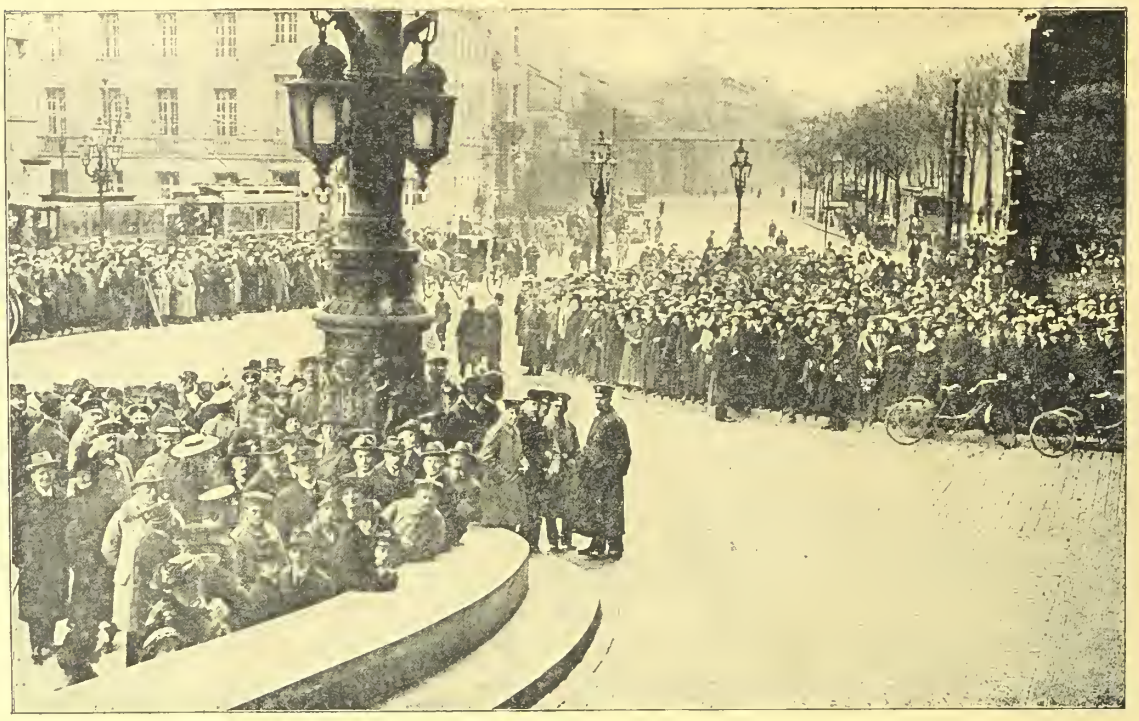

K mírové řeči německého kancléře v říšském parlamentě v Berlíně: Veliké zástupy obecenstva před parlamentem očekávají příchod kancléřův.

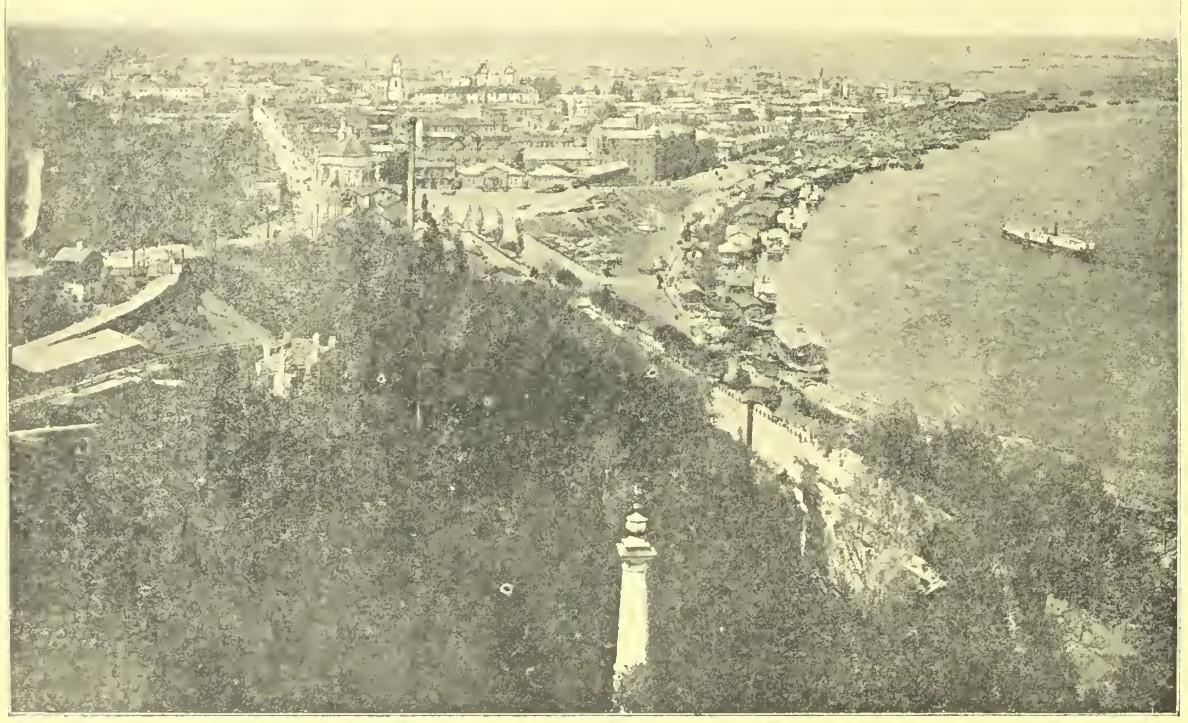

Ruské město Alew, nynější residence rumunského dvoru.

PRAMÁŤ NAŠEHO ZAHRANIČNÍHO MINISTRA.

Poctivá Češka.

Černínové z Chudenic jsou staroslavný český rod hraběcí, jediná to dosud kvetoucí v tev Drslavicu, předního panského rozrodu na Plzeňsku, kde také původní své sídlo Chudčnice v okresu klatovském nikdy z držení svého nepustili.

Rod ten vykazuje mnoho znamenitých mužu i žen. Jednou z nejproslulejších postav této šlechtické rodiny jest dojista Zuzana Černínová z Harasova, pramáť nynějšího našeho ministra zahraničního; tato vznešená, všemi ctnostmi obdařená paní, upřímná Češka, žila v XVII. století. Byla manželkou Jana Černína, [illegible] kraje bechyňského, který však brzy zemřel a pochován byl v Radenín. Byla to dáma vzdělaná, šlechetná a vysoce rozumná. Zanechala po sobě mnoho česky psaných dopisu, velmi tklivých, provanutých starou českou poctivostí a laskavostí; jsou uchovány v archivu jindřichohradeckém.

[illegible] sama o sobě: „Jsem stará, pro[illegible]." O jejím životě mnoho napsal krásného F. Dvorský, jenž také i vydal tiskem zmíněné už její znamenité dopisy. A velmi poutavě píše o ní též Tereza Nováková ve „Slavíně českých žen".

Když se ženil její syn Humprecht r. 1652 s pyšnou cizinkou, jež slula Diana Marie z Gassoldo, zval svou máti Zuzanu na svatbu. Sňatek konal se ve Vídni v červenci 1652. Humprecht, stav se zcela cizomilcem, jen málo Čechů a málo i z příbuzenstva na svatbu svou pozval a na matce žádal, by mu všelikými potřebami pomohla, což ona, pokud jí lze bylo, ráda učinila. Poslala mu nádobí stříbrné, aby s ním naložil, jak mu líbo, tenké plátno na šaty ložní, vlnu, již sama nemajíc ani nitky, od pana syna generála si vydlužila, několik fůr s potravinami a kuchyňským nádobím. K opětnému jeho pozvání na svatební veselí odpovídá: „Co se mého příjezdu tkne, to víš, mé přenejmilejší dítě, že nedostatek zdraví mého mně k tomu nedovolí, jeden den jsem zdráva, dva i tři zase ležím, ovšem žeť Vám, mé přenejmilejší děti, svými nehodnými modlitbami budu hleděti všeliké ochrany boží a Jeho božského hojného požehnání svatého žádati a mou myslí přítomna býti; dosti jsem se, mé dítě, o Tebe ten týden nastarala, stále se mi o Tobě, jak usnu, zdá. Bože! obratiž je na všecko dobré, víš, že já sobě z ledačehos starost dělám, ač uchovej Pán Bůh snům věřiti." A zase v jiném listě: „Nastokrát Ti, můj nejmilejší synu, děkuji, že mne chceš při svém veselí míti, v světě by pro mne nemohlo nic potěšenějšího býti, jako abych Tě mohla ženichem viděti a při Tvém veselí býti, ale víš

Hrad Marburg na Rýně, nynější sídlo válečných invalidů.

Z volyňské fronty: Dělostřelbou zničený les.

mé přenejmilejší dítě, mnoho podstatných příčin, proč se tak státi nemůže, jedno jsem často nemocna, druhá dalekost cesty, třetí mé stroje špatny jsou a mnoho, mnoho jiných příčin."

Snadno si domyslíme, které byly ony mnohé a mnohé jinší příčiny. Jistěť se paní Černínová bála, že jako prostá Češka do nádherné té cizoty se nehodí, po německu zapomínala, po vlašsku a španělsku nikdy neuměla — a po česku ani dvůr, an „panna bohdá budoucí již dceruška" jistě nehovoří! Přece jí ta svatba v hlavě a na srdci ležela; radí Humprechtovi, jak a které staré české zvyky svatební má zachovávati a neustále za jeho blaho v podivných obavách se modlí. Když pak po svatbě bylo, těšila se jednak, až svoji paní dcerušku Dianu u sebe uvidí, jednak se toho shledání bála, částečně pro velké dojmutí a pak, že jako nějaká snad měšťanka se zdáti bude.

Pyšná paní Diana, alespoň v první čas svého manželství záležeti ti dala, by se příbuzenstvu svého chotě zachovala; učila se česky psáti, poslala tchýni své lísteček, a i mluviti se snažila a tak první návštěva, již konali mladí manželé začátkem října 1652 na Radenín, dobře dopadla. Když v mladé rodince děťátko bylo očekáváno a toužený dědic Jan Ferdinand Leopold se narodil, brala stará paní Černínová nejživější účast v osudech svých přenejmilejších dětí, ač čím dále, tím více churavěla. Píše: „Prosím Tě, piš mi, jak se to přemilé děťátko mívá." Slova ta napsána již v jednom z posledních listů jejích. Naposled psala Humprechtovi dne 4. února 1654; poslední její zachovaný list, úředníku Václavu Lejplovi, adresován jest z 9. února 1654. Ve psaní Humprechtovi chválí sobě, že je zdravější — a přece nedlouho po té dne 22. února skonala vzorná paní ve věku poměrně nevelkém 54 let. Pohřbena byla v kostele radenínském po boku manžela, rodičů i synáčka pod kamenem se znakem Homútů z Harasova a nápisem latinským.

□ □ □

ŠÉF „VEDLEJŠI VLÁDY" ODEŠEL.

Guvernér c. k. priv. všeobec. ústavu pro úvěr pozemkový, dr. Rudolf Sieghart, vrátil 23. prosince svůj úřad do rukou císařových.

Dr. Sieghart byl jedním z nejmocnějších mužů Rakouska posledních let. Ba v některých dobách byl vskutku mužem nejvlivnějším. Říkalo se mu: „vedlejší vláda". Už jako státní úředník byl „svatým duchem" mnohých ministrů. A když vstoupil v čelo mocné banky? Byl znám a spřátelen se všemi muži, kteří byli u vlády a to ve všech směrech rozšiřovalo okruh působnosti vedoucího činitele finančního ústavu. Byl udělovatelem tantiem a z toho důvodu hledali k němu cestu poslanci i členové panské sněmovny, politikové i peněžníci, hrabata i baroni. Proto také náhlý pád jeho nabyl rázu sensace.

Z italské fronty: Po boji.

Z italské fronty: Spáleniště městečka Solkana u Gorlice.

To, co předcházelo této neočekávané demisi, je také rázu zcela mimořádného. Dr. Sieghart byl v sobotu dne 23. prosince povolán telegraficky k ministerskému předsedovi hr. Clam-Martinicovi, s nímž měl hned po svém příchodu schůzku. Po této rozmluvě svolal ihned dr. Sieghart schůzi správní rady úvěrního pozemkového ústavu, v níž podal zprávu o svém odstoupení, které 26. prosince schváleno. Záhadnějším stává se celý ten případ o to, že censura potlačuje v novinách některé domněnky o příčinách náhlého odstoupení Sieghartova.

Dr. Sieghart narozen je v r. 1866, je mu tedy 50 let. Počátkem let devadesátých byl dr. Sieghart ještě novinářem ve službách spojené levice a hlavně dra Plenera, jenž jej také v r. 1894 převzal do finančního ministerstva. Odtud povolán byl dr. Sieghart v r. 1897 do ministerského předsednictva, kde byl činným až do r. 1910, po většině jako chéf presidiální kanceláře a sice za ministerských předsedů: Gautsche č. 1, Thuna, Claryho, Wittka, Koerbra, Gautsche č. 2, Hohenloha, Becka a Bienertha. Roku 1901 byl již ministerským radou a za 4 roky na to odborným chefem. V roce 1897 vyznamenán zlatým záslužným křížem s korunou, r. 1906 řádem železné koruny 2. třídy, r. 1907 jmenován tajným radou a v r. 1908 udělen mu velkokříž řádu Františka Josefa. Roku 1910 vystoupil ze státní služby a jmenován guvernérem pozemkového úvěrního ústavu a si-

ce po úporném boji s domem Rotschildovým, jenž kandidoval pro toto místo nynějšího starostu vídeňského dra Weiskirchnera.

Nedá se upříti, že dr. Sieghart byl břitkým novinářem, dovedným politikem a bystrým finančníkem a obchodníkem, kterézto vlastnosti jemu také dopomohly ke kariéře. Dokud byl novinářem,, bylo vlastně jeho majetkem jen péro — dnes je mnohonásobným milionářem. Ještě v poslední době jeho jméno často vyskytlo se v novinách — bylo-li uváděno v souvislost s koupí různých novinářských podniků. Vyvolalo to značný rozruch, jenž teprve vyvrcholil, když dr. Sieghart v listu ministerskému předsedovi dru Koerberovi zaslaném různé pověsti ty vyvrátiti se snažil. Že dr. Sieghart jako guvernér Úvěrního pozemkového ústavu kupoval v Čechách cukrovary, je povědomo. Dnes jeho sláva pohasla, ač nevrhne-li se opět na obor, s nímž původně započal: na novinářství, ovšem velkého slohu. Nutno ještě sděliti, že dr. Sieghart byl také docentem na universitě a že Pozemková úvěrní banka spravuje ode dávna Nejvyšší soukromé rodinné fondy.

Odstupující guvernér Rakouského ústavu pro úvěr pozemkový slul původně Rudolf Singer, byl žurnalistou a teprve, když byl přijat do státní služby, dal se pokřtít a změnil si své jméno na Sieghart.

□ □

SIEGHARTŮV TRUST NOVINÁŘSKÝ PŘECE USKUTEČNĚN?

„Deutsche Tagesztg." píše k pádu Sieghartovu: Dr. Sieghart získal za pomoci na sobě závislého kapitálu většinu akcií velikých továren na novinářský papír a tiskáren časopisů a tím „Neues Wiener Tagblatt", „Oesterreische Volkszeitung", „Fremdenblatt", „Wiener Allgem. Zeitung", „Wiener Mittagszeitung", „Illustriertes Extrablatt" a „Wiener 8 Uhrabendblatt" dostal pod svou kontrolu. Dále dle hodnověrných zpráv velmi silně finančně jest zúčasten při velkém podniku českoněmeckém, jemuž jsou přičleněny „Prager Tagblatt" a sedm německých místních listů v Čechách, a uvedl s „Prager Tagblattem" ve spojení listy salzburské, tyrolské a rakouské. (Zejména jsou ku „Prager Tagblattu" přičleněny denní listy: „Morgenpost" v Praze, „Oesterreichische Morgenpost" v Mor. Ostravě a místní denní list v Ústí n. L. a j. Pozn. red.)

Tyto vztahy ospravedlňují vývody uherského poslance Szmrecsanyiho, který dne 10. září v uherské sněmovně se dotkl potrušťení rakouského denního tisku a vyslovil politování, že vídeňský vysoký finanční svět je s to, vykonávati dalekosáhlý vliv na veřejné mínění v Rakousku a uplatňovati tak dle potřeby své zájmy u vlády. Pád Sieghartův jest tedy více než v jednom směru mnohoslibný."

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 4. ledna. Dobrudža je až na úzký pruh před Galaci nepřítele prosta. V Multanech překročen Milcov, u Soveji dobyty nepřátelské posice. Záp. Valeputny dobyli Rusové jednoho zákopu. Severně Dvinska dobyli Němci ostrůvku na Dvině. — Dru Kramářovi byl změněn trest smrti v 15 let, dru Rašínovi v 10 let, Červinkovi a Zamazalovi v 6 let ze sřeného žaláře. — Francouzské ministerstvo popírá německou zprávu o zničení křižáku Vérité.

Dne 5. ledna. Oficielní odpověď čtyřdohody na naši mírovou nabídku předána. — Braila, hlavní obchodní město Rumunska, dobyta. Dobrudža je úplně v našich rukou. Vstupe až do Karpat jsme na postupu a odrazeny ruské protiútoky. Slobozia a Rolesci dobyty, rovněž Gurgueti a Romanul. — Na francouzské frontě pronikli Němci u Loosu až do 4. linie nepřátelské. — Rusové u Friedrichstadtu silně útočí. — President Kokstein odvolán z vysokého úřadu, jehož správcem jmenován plukovník Höfer v hodnosti ministra. — V Římě počala porada ministerských předsedů čtyřdohody. — Německá zpráva popírá francouzskou zprávu o potopení německé ponorky U 46. — V Africe jsou německá vojska stále úže obklíčována. — Z našeho ministerstva zahraničních záležitostí odstraněni oba první šéfové Macchio a Forgach; s ním odchází poslední činitel, jenž působil při podání našeho ultimata Srbsku.

Dne 6. ledna. Císař Karel a Vilém vydali přibližně stejně znějící armádní rozkazy, že po odmítnutí mírové nabídky čtyřdohodou se tedy bude bojovati dál. — U Rimniceni proraženy nové linie Rusů, kteří jsou tlačeni na Seret. Také v Karpatech jsou tlačeni zpět. — Mezi Mitavou a Rigou pronikli Rusové na části německé fronty. — Holandsko se nepřipojilo k mírové akci Wilsonově.

Dne 7. ledna. Rusové se pokusili jihových. Focsani na frontě 25 km o průlom našich linií. U Obilesti se jim to podařilo, ale byli brzy zastaveni. Severozáp. Focsani dobyto důležitého opěrného bodu Odobesci. Z Karpat se protloukají naše vojska za těžkých bojů stále ku předu. — Útoky ruské u Mitavy se opětovaly, ale byly marné. Počet zajatců vzrostl na 1300.

Dne 8. ledna. Rusové byli u Focsani znova poraženi. U Odobesci dobyto dvou ruských linií zákopů. Focsani je v našich rukou, 3910 mužů zajato. — V údolích Putny a Susity i na horním Casinu dobyto znova půdy. — V úseku Mitavském dobyli Rusové zase části německých zákopů. Jinde odraženi. — Čtyřdohoda poslala Řecku zase nové ultimatum. Kolikáté?

Dne 9. ledna. Jihových. Focsani byli Rusové zatlačeni až k ústí Rimnicu Sarat, sev. dosaženo řeky Putny. Za poslední dva dny zajato 99 důstojníků a 5400 mužů. Také jižněji u Iresci a Campurile postupujeme. — Rusům se podařilo 4. ledna ztracený ostrov na Dvině sev. Illuxtu zase dobýti. Jinde jejich útoky odraženy. — Porady čtyřdohody v Římě skončeny.

Dne 10. ledna. Mezi ústím Putny a Focsani byli Rusové, kteří už samojediní bojují za Rumuny v jejich zemi, zatlačeni za Seret. Ztratili zase 900 zajatců a 3 strojní pušky. Sev. a jižně údolí Casinu byli Rusové zase zatlačeni poněkud zpět, jinde jejich útoky (u Rigy) neměly úspěchu. Jinak beze změn. — Ruský ministerský předseda Trepov, který ještě nedávno mluvil v duině tak bojovně, ustoupil knížeti Golycinu, který se stal ministerským předsedou. Také ministr vyučování hr. Ignatiev odstoupil.

Vídeňská moda účesu: Hlava ozdobená rajčím peřím.

Angličany zadržený parník „Arcikníže František Ferdinand".

Rakouský parník „Körber" od počátku války v anglickém přístavu.

□ □ □

SMĚS.

Obšírné porady v ruském hlavním stanu. V ruském hlavním stanu konají se bez ustání porady. V pátek přijeli tam Sazonov, Stürmer, v sobotu pak velkokníže Nikolaj Nikolajevič, v nejbližších dnech pak přibude tam bývalý ministr Kokovcov a Goremykin. Listy sdělují, že konference odbývají se od časného rána až do pozdního večera a že car několikráte denně přijímá všechny ministry. Ze zástupců spojeneckých velmocí přijal třikráte anglického vyslance, vyslance italského a francouzského pak po dvakráte, a to ve všech případech v jednom dnu.

Velitelé rusko-rumunské armády. Vrchní velení na rusko-rumunské frontě zůstalo v rukou generála Sacharova. Velení nad vojskem rumunským přejímá generál Averescu ještě s jiným rumunským generálem jakožto šéfem generálního štábu. Generál Iliescu, dřívější zástupce šéfa generálního štábu, byl nahrazen generálem Prezanem. Podle zpráv „Echo de Paris" sjednotilo se 350.000 Rumunů v Multansku a bylo zařazeno do ruského vojska.

Hindenburg chce postupovati proti Oděse? Pařížští vojenští kritikové zaznamenávají zprávu, že Hindenburg chce postupovati proti Oděse. Zpráva ta zní prý pravděpodobně.

Rumunska fronta hájena výlučně Rusy. Celá rumunská fronta jest nyní hájena výlučně ruskými sbory. Rumunské divise byly dopraveny za frontu, kde v klidu očekávají, až budou povolány do pozdějších bojů. Generál Brusilov zaujal se svými sbory defensivní posice, zatím co ruská vojenská správa vrhá denně do Besarabie veliké nové zálohy.

Rumunská královna v Petrohradě. Královna rumunská přibyla se svými dětmi do Petrohradu, aby se tam uchýlila ke dvoru. Ne tak dobře vede se mnoha stům rumunských uprchlíků, kteří se musili uchýliti na ruské území a nyní hlavně v Kijevu jsou nuceni těžkou práci podnikati.

Obrovská německá kořist válečná: přes 11 tisíc děl! Množství ukořistěného materiálu válečného, který odňalo Německo nepřátelům, možno určiti jen přibližně, protože bylo ukořistěného materiálu válečného namnoze opět neprodleně použito proti nepříteli. Možno tedy učiti číslice kořisti do Německa dopravené. Už před válkou rumunskou činila kořist dalekopřes 11.000 děl asi s 5 miliony náboji, 3500 strojních pušek, asi půl milionu pušek a karabin a okrouhle 10.000 muničních vozů. K tomu připojuje se velmi značná kořist rumunská, počítaná až do 14. prosince.

totiž okrouhle 500 děl, 400 strojních pušek a velmi mnoho válečných vozidel.

Ruské cíle v Malé Asii. V „Novém Ekonomistu" prohlašuje známý ruský politik Migulin za požadavek válečného cíle ruského nabytí velkých území v Malé Asii s východištěm k moři v Alexandrettě.

Osud srbské pomocné brigády v Rumunsku. O poslední bitvě v Dobrudži, která měla tak překvapujících účinků, sděluje se z Oděsy: Jakmile se nepříteli podařilo těžké dělostřelectvo umístiti do posic, tu nepříliš silně vybudovaná lesní postavení naše zasáhl přívalem ohně, orkánu se podobajícímu, načež na celé frontě podnikl mocný útok bodákový. V zákopech nalézající se Rusové i Srbové musili prchati a zachrániti se před hrozícím jim obklíčením. Srbská pomocná brigáda dobrudžské armády, která se již ve dřívějších dobrudžských bojích dobře osvědčila, je úplně potřena. V severních bažinách byla od Bulharů a Němců obklíčena, z části zajata a z části pobita. Hlavně sestávala ze srbských a černohorských dobrovolníků a stála pod velením gen. Božiče, jenž v bitvě padl. Za posledních bojů o Tulceu a Isacceu byly na celé bitevní čáře ztráty velmi značné, ježto nesčíslné bažiny v kraji tom vyžádaly si mnoho obětí.

Přibrání odsouzenců k vojenské službě. Výnos pruských ministrů spravedlnosti, vnitra a vojenství nařizuje, že má býti zkoumáno, kterým osobám, jež tou dobou pro soudní rozsudek nejsou způsobilé k službě ve vojsku, může býti poskytnuta možnost vstoupiti do vojska. V úvahu přicházejí jen osoby ve věku vojenskou službou povinném, způsobilé pro použití ve válce. Zásadně jsou vyloučeni řemeslní zločinci a zločinci ze zvyku. Za zvláštního zřetele hodná označují se odsouzení pro trestní činy, které jsou charakterisovány jako nával vášně, nebo jako jedno jediné poblouznění způsobené ostatními okolnostmi. Navrhnouti jest jen takové osoby, které se dobrovolně ucházejí, aby byly připuštěny k vojenské službě.

Za Zýkou — sokolem. Málo jest těch mužů i v národě českém, kteří od největší, nejmužnější naší organisace, od České obce sokolské, dosáhli nejvyššího vyznamenání. A náš vídeňský bratr Zýka ho dosáhl, dostal za svou práci pro organisaci sokolskou ve Vídni a Dol. Rakousích velkou medaili Č. O. S. Ta se dává jen za velikou práci! Zýka ji také vykonal. Věnoval zušlechťování duše a těla našich krajanů od svého mládí, od svého vstupu na půdu vídeňskou v r. 1882 až do své smrti 11. ledna t. r. všechny své síly, pokud mu dovoloval úřad ve strojírnách priv. spol. stát. dráhy, kde se z malého úředníka svou vzácnou pílí a svědomitostí opravdovému sokolu vlastní dopracoval hodnosti inspektora. V 56. roce (nar. r. 1859 v Březnici na Písecku) sklátila statné, zdravím kypící jeho tělo náhlá smrt. — Vřelým přáním zesnulého bylo, aby se mohl vrátit do vlasti a té věnovati veškery síly své. Vyplnilo se mu až po smrti — jeho tělesné pozůstatky odpočinou si v rodné hrudě, byly převezeny do Březnice v Čechách do rodinného hrobu. — Památka na bratra Zýku, živá, plodná, příkladná v české menšině vídeňské i v celé velké české obci sokolské jistě nikdy nezahyne. P.

† **Antonín Zýka,**
inspektor priv. spol. státní dráhy.

Rozpuštěný slovanský spolek ve Vídni. Dolnorakouské místodržitelství rozpustilo slovanský vzdělávací a dobročinný spolek „Slavia" ve Vídni.

Knihy pro české děti vídeňské. Osvětový svaz v Praze vyzval před vánocemi jako jiná léta českou veřejnost, aby věnovala pro české děti vídeňské české knihy, které by byly mezi české vídeňské děti o vánocích rozdány. Výzva měla účinek a spolku „Komenský" ve Vídni III., Münzgasse 8 dostalo se prostřednictvím Osvětového svazu i od některých jednotlivců přímo na 1100 českých knih pro mládež, které rozdány mezi české děti vídeňské vyplní zajisté úkol, který dárcové i pořadatel sbírky Osvětový svaz měli na mysli. Význam české knihy není třeba zvláště vyličovati. Význam její však pro české dítě vídeňské jest skutkem dobrým. Spolek „Komenský" děkuje všem, kdož ku sbírce přispěli, děkuje zvláště pořadateli sbírky Osvětovému svazu a připojuje žádost, aby dárcové a veřejnost česká vůbec zachovala účinný zájem o českou menšinu dolnorakouskou.

□ □ □

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová.

Jáhlové pokrmy. Válečná nouzová doba nutí hospodyňku stále přemýšleti, zkoušeti nové pokrmy a hledati náhrady za „drahocennou" mouku a omastek a při tom připraviti pokrmy syté a výživné! Jáhly v mnohých domácnostech se neznají. A přece jsou z nich pokrmy velmi chutné, syté a to nejhlavnější, že jsou ještě ke koupi bez „moučenky". Pokrmy jáhlové špatně upravené jsou hořké. Proto snad ten odpor mnohých hospodyň!

Jáhly nutno zbaviti jejich hořké chuti dvakrát spařením a dobrým propráním ještě ve studené vodě. Uvedu z nich několik dobrých předpisů na syté a dobré pokrmy, ve kterých šetřím velmi omastek a, aby byly pokrmy tito chutné a výživné, doplňuji je tvarohem, povidly a pod. Drahých a vzácných vajec, kterých v této době my ubohé hospodyňky ponejvíce postrádáme, nahražují nám výrobky dra Oetkera.

Tajemství černé věže.

Román ve dvou dílech.
Napsal **C. šl. Bernau.**
(Pokračování.)

Stařena přisvědčila. „Nebylo mi tehda dobře. Ulehla jsem, ale byla mi dlouhá chvíle a vstala jsem opět a chtěla si dojíti pro nějaké kapky do domácí lékárny. A když tak kráčím po chodbě — — tu pojednou — — vy mi to nebudete věřit, ale je to pravda, ještě teď se třesu, když si na to vzpomenu. — tu pojednou vidím před sebou zemřelého starého pana barona — — — Nemohla jsem se hnout z místa za žádnou cenu," pokračovala po krátké pomlčce. „Jako skála jsem stála a upírala pohled na starého pána, jenž pohlížel na mne mrtvými svými zraky a při tom vypadal tak divoce, tak zle — právě tak jako ve svých 30 letech —" povídám, „právě tak."

„No, no, snad nebudete tvrdit, že víte, jak starý baron vypadal ve svých mladých letech," namítl vždycky nespokojený kočí.

„To bych si vyprosila," rozhorleně odpovídala Běta. „Jsem zrozena na tomhle zámku a znám starého pána od jeho nejútlejšího věku. Povídám, že vypadal tehdy právě tak jako ve svých 30 letech."

„A co říkal," otázal se jeden z posluchačů.

„Nemluvil nic, ani slůvka. Strašidla přece nemluví. Jen se na mne díval svýma mrtvýma očima — — a kol něho bylo modré světlo —".

„Ježíš Maria," mně přechází mráz po těle," pravila nejmladší služka.

„Pak zmizel za rohem, ale ve věži bylo i později viděti modré světlo."

„To tam světlo někdo zanesl," namítl nevěřící kočí.

„Nemluvte tak hloupě. Od té doby, co starý pán zemřel, je černá věž úplně uzavřena a nikdo tam nesmí vkročiti," durdila se stařena.

Společnost umlkla a nikdo nekladl stařeně nové otázky.

Po chvíli Běta dodala: „A krátce na to onemocněl mladý pan hrabě a druhý den ležel zmítán horečkou."

„Který hrabě?"

„Náš hrabě Kurt."

„Je to synovec nynějšího našeho pána?"

„Ne, bratranec. Jeho matka byla sestrou starého pána. Hrabě Kurt záhy osiřel a byl u nás na zámku vychován. Jeho otec i matka zemřeli náhle jednoho a téhož dne. Splašili se koně jejich povozu, vůz se rozbil a panstvo přišlo o život."

„Je pravda, že mladý hrabě Kurt byl původně určen dědicem celého jmění zemřelého pana barona?" otázala se komorná paní baronky.

„Nemluvte takové nesmysly. Nikdo nevydědí své vlastní maso a krev a nepošle se žebráckou holí do světa. Ale pravda je, že hrabě Kurt byl miláčkem starého pána a že starý pán měl ho radši než svého vlastního syna, protože si spolu lépe rozuměli. Proto vznikla také povídačka, že starý baron udělá hlavním dědicem svým Kurta. Ale nebylo na tom nic pravdivého, neboť neexistoval vůbec žádný testament."

Běta zívla a pravila:

„Je čas, abychom šli spát."

Uchopla také ihned svou punčochu a svícen a opouštěla světnici.

„Mně přechází mráz po zádech, když si vzpomenu na Bětino vypravování," pravila baroněina komorná po odchodu stařeny.

A ostatní přizvukovali. Jen kočí se nějak nedůvěřivě usmíval.

Jeden za druhým vstával, aby odebral se na lůžko.

Také Josef opouštěl světnici, když ale rozevřel dvéře, zazněl ostrý výkřik temnou nocí.

Josef spěchal na chodbu, ostatní za ním.

U okna nalezli Bětu na smrt bledou a opřenou o zeď.

Třesoucí se rukou ukazovala na černou věž, jež v temnotě noční zvedala se k nebi. A z okna věže zcela uzavřené, pronikal slabý modrý svit.

„On tu byl opět — milostivý pán," sténala Běta. „Náš zesnulý pan baron."

A ukazovala Josefovi modré světlo v černé věži.

Přispěchalo ostatní služebnictvo, modré světlo však náhle zmizelo v temnu noci.

„Josefe, Josefe," volala stařena. „To byl starý pan baron. Josefe, uvidíte, že stane se opět neštěstí — —"

KAPITOLA III.

Baronka Bella Rottenhallová.

Baron Hanuš Rottenhall seděl u snídaně a mazal si bílý chléb máslem a kaviárem. Pak pátravě rozhlížel se po stole a zazvonil na starého sluhu Josefa.

„Nejsou tu žádné sardinky?"

„Pane barone, odpusťte, včera otevřeli jsme poslední krabici."

„Už jsem vám stokrát nařizoval, že nemáte čekat, až dojde celá zásoba, a že máte takové věc zavčas objednati."

Starý sluha mlčky spolkl důtku svého pána. Po chvilce dodal si odvahy a pravil:

„Milostivý pane, smí Leopold zajíti si dolů k doktorovi?"

Jahelník, hodící se nám pro bezmasé dny s příchutí jaternicovou. Pro 4 osoby vezmeme čtvrt kg jahel. Tyto dvakráte vařící vodou spaříme, dobře propereme, odcedíme a nalejeme máme-li slabé polévky, případně vody, aby byly potopeny. Přidáme lžíci husího nebo vepřového sádla, lžíci sole a vše vaříme do měkka, asi 1 hodinu. Dle potřeby přiléváme polévky neb vody. Do měkkých jahel zamícháme 5 dkg utřených jater neb čtvrt litru vepřové krve, přidáme špetku pepře, majoránky a lžíci uvařených drobně rozsekaných hříbků, taktéž tu šťávu z nich, 1 lžíci rozsekané do růžova usmažené cibule, 1 stroužek utřeného česneku. Taktéž kořlík mléka, do kterého jsme rozkverlali celé vejce aneb 1 lžíci polévkového prášku dra Oetkera, vše dobře promícháme, dle chuti přisolíme. Nemusíme-li příliš šetřiti, přidáme 1 lžíci škvarků a dáme na pekáč do růžova upéci, asi půl hodiny. Můžeme podávati k tomu loupané brambory. Jest to pokrm chutný a sytý.

Jáhly s uzeným masem. Jáhly obvyklým způsobem spaříme, zbavíme hořké chuti a dáme do kamenného hrnku a polijeme vařící vodou, do které přidáme trochu uzené polévky, špetku sole a vaříme do měkka. Dle potřeby přidáváme vody nebo polévky. Do měkkých jahel rozsekáme tučné uzené maso, asi na čtvrt kg jahel 2 lžíce uzeného masa nebo špeku. Malou drobně krájenou cibulku usmažíme na sádle do růžova a přidáme k jáhlím, taktéž špetku pepře, dobře vše promícháme a na vymazaný rendlík dáme prudčeji péci. Na zapečené nalijeme kořlík mléka, do kterého jsme rozkverlaly 1 vejce neb místo vejce dáme lžíčku pečivového prášku dra Oetkera a necháme vše do růžova péci. Nemusíme-li šetřiti, pokropíme povrch omastkem. Jest to sytý a neobyčejně chutný pokrm.

Koláče kynuté s jáhlemi. Na misku dáme 15 dkg mouky, lžíci tlučeného cukru, trochu citronové kůry, půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera a špetku soli. Do hrnéčku do vlažného mléka dáme kynouti 2 dkg kvasnic a skynutým kváskem zadělámе tužší těsto a přidáme lžíci rozpuštěného másla. Mezitím jsme vařily 2 hrstě spařených jahel v mléce do měkka (do mléka můžeme přidati též vody). Jáhly nepatrně přisolíme. Měkké a vychladlé zamícháme s kvasnicovým těstem a necháme kynouti. Mezitím připravíme si následující nádivku: 3 hrsti máku jemně utlučeme. Na rendlík dáme malou naběračku mléka, 2 lžíce syrobu neb medu a do vařícího dáme mák dříve utlučený a je-li potřeba, přidáme trochu vody a necháme chvíli povařiti. Mák musí býti řidší. Drahý mák doplníme 2 lžícemi rozstrouhaných vařených bramborů, špetkou tlučeného koliandru a trochou citronové kůry. Zkynuté těsto nalijeme na vymazaný pekáč a připravenou nádivkou potřeme a necháme ještě čtvrt až půl hodiny kynouti. Zkynuté pečeme v dobře prohřáté troubě 20—30 minut.

Řezy s vanilkovou polevou. Ta samá hmota s nádivkou mákovou se upeče a za tepla polije následující polevou: Na rendlík dáme 5 dkg cukru, 1 lžíci vody nebo černé kávy, balíček vanilkového cukru dra Oetkera a vaříme do husta. Hustou polevou pomocí pírka potíráme koláč. Tím dodáme pečivu pěkného vzhledu a chuti. Taktéž můžeme rosolem ovocným, jak jest již několikráte uvedeno, políti.

Řezy s ořechovou nádivkou. Připravme hmotu jak již výše uvedeno a potřeme následující nádivkou: Utlučme 3 dkg vlašských ořechů a přidejme lžíčku tlučených švestkových jader, taktéž balíček vanilkového cukru dra Oetkera, lžíci obyčejného cukru, 2 lžíce tlučených sucharů neb 2 strouhané uvařené brambory a tolik mléka, aby byla nádivka vláčná. Tuto na těsto potřeme a necháme kynouti, pak vedeme si jak jsme již v předešlém receptu uvedli.

Jáhlový nákyp s tvarohem. Jáhly spaříme, jak jsme již uvedli, dáme do hrnku a nalijeme na ně polovinu mléka a polovinu vody, přidáme 5 kostek cukru, lžičku sole, másle neb sádla, necháme vařiti do měkka. Měkké dle chuti přisolíme neb přisladíme a přidáme trochu vanilkového cukru dra Oetkera. Vše dobře promícháme a dáme na vymazaný pekáč vrstvu jáhlové kaše, po té vrstvu připraveného tvarohu, opět vrstvu kaše a dáme do trouby do růžova péci, asi půl hodiny.

Dvě medaile zhotovené v c. k. hlavní mincovně ve Vídni: Dole: arcikněžna Isabela. Nahoře: ministr války šlechtic Krobatin.

„Proč? Co tam chce?"

„Zavolat doktora Wernera na zámek."

„Což je někdo nemocen?"

„Ano. Staré Běty není dobře."

„Co už zase má?"

„Naříká na bolesti hlavy a na tlučení srdce. Ona se totiž dnes v noci zase polekala."

„Jak to?"

„Víte, Milosti, že Běta je velice pověrčivá. Domýšlí se, že včera v noci spatřila na chodbě opět zemřelého pana barona-otce."

„Hlouposti!"

„Vyběhli jsme všichni na chodbu, — ale stařena měla pravdu — — v černé věži skutečně bylo modré světlo," pokračoval Josef. „Já sám jsem ho viděl."

Mladým baronem to škublo po těchto slovech Josefových, leč přes to opanoval se brzo a pravil:

„Nechápu, Josefe, že můžete věřiti takový nesmysl. Vy jste přece rozumný člověk a žádná stará baba. Víte zcela dobře, že černá věž jest uzavřena a že tam nikdo nemůže vkročiti. Kde pak by se tam najednou vzalo modré světlo."

„Pane barone, já všecko vím, ale modré světlo jsem v černé věži viděl na své vlastní oči. Mohu na to přísahat.

„Nenechte se vysmát. Stará Běta vás všecky nakazila svou pověrčivostí."

„Mohu tedy poslat Leopolda k doktorovi?"

„Ano. — Je lépe, když Kurt vyřídí mu poselství. Beztak jde o 10 hodin k němu dolů k vyučování.

Josef nalil pánovi svému ještě plnou sklenici červeného vína, kteroužto baron vždycky po snídani vypil a pak se vzdálil.

Baron zůstal sám. Obličej jeho se zkřivil — oči své upíral k zemi a rty svými stále nervosně pohyboval. Posléze mávl rukou, jakoby chtěl zahnati zlé myšlénky.

Chtěl si právě zapáliti doutník, když někdo prudce otevřel dvéře a na prahu objevila se baronka Rottenhallová.

Přirazila prudce dvéře a pak třesoucí se rukou podávala baronovi list ranních novin.

„Všecko je ztraceno...," zasténala. „Zde čti!"

Baronka klesla do křesla, baron uchopil noviny a četl pološeptem v posledních depeších řádky:

„Krátce před uzávěrkou listu sděluje se nám z Lucary telegraficky, že z tamní trestnice o půlnoci utekli dva trestanci. První je Pavel, jenž falšoval směnky, druhý artista Pietro Carloni, který odsouzen byl na několik let žaláře, protože spáchal atentát na barona Rottenhalla. Oba trestanci prolomili mříže své cely a spustili se po hromosvodu na dvůr, odkudž prchli přes zeď. Podrobnosti o útěku jejich dosud nedošly."

Baron Rottenhall upustil list a zasténal.

„On mne zabije," vyrazila ze sebe baronka. „Uvidíš, on mne zabije!"

„Upokoj se, zachovej chladnou rozvahu a přemýšlej, co dělat?"

„Zde se nedá nic dělat," odpovídala krásná žena, strachem se třesouc.

„Bello, Bello, neztrácej hlavu! Pohlédni nejprve, kdy oba zločinci uprchli."

„Už jsem si to vypočítala. Z úterní noci na středu."

„A dnes je už čtvrtek."

„Ano. Mohou zde být každým okamžikem," šeptala baronka.

„Myslíš jistě Pietra, Pavel ne — o tom bych to nevěřil. Ten bude mlčet, jak to slíbil. Znám ho dobře."

„Stačí, když přijde jen Pietro."

„Nu, ovšem, ale tomu se musí zabrániti."

„Ale jak?" Jak tomu chceš zabrániti. Jeho cesta bude platiti v prvé řadě mně."

„Máme zpraviti policii?" tázal se baron.

„To je šílený nápad. Pomysli přece... Což pak jsi už nadobro zapoměl...?"

„Máš pravdu, to nejde. Ale co máme si počít?"

„Není žádný jiný prostředek než ihned uprchnout a ukrýt se někde, aby nás nenašel," zvolala Bella.

„Tím by bylo nám pomoženo jen na okamžik. Uznáš přece, že se nemůžeme skrývat věčně. Ani ty, ani já. To je nemožná věc pro lidi v takovém společenském postavení, jako u nás."

Bella uchopila manžela svého za ruce a pravila:

„To nebude zapotřebí. Policie bude uprchlíky hledati a najde je. Potom budeme před nimi opět na nějaký čas jisti. Útěk jedině může nás spasiti. Rozmyslila jsem si to dobře."

Baron svraštil čelo a po delší pomlčce odvětil:

„Jestli se zařídíme podle tvého plánu, pak nikomu nesmíme sděliti směr a cíl naší cesty. Nejlépe bude, když udáme falešnou adresu. Všecka námaha byla by marná, kdyby jen jediná služebná osoba znala náš plán, neboť Pietro dozvěděl by se všecko!"

„To je samozřejmé!"

„Snad jen Josefovi mohli bychom se svěřiti. Když mu řekneme, že nikdo nesmí vědět, kam jsme ujeli, bude jistě mlčet jako hrob. Znám Josefa dobře a vím, že se naň mohu zcela spolehnouti."

„Ano, máš pravdu. Ale mluv raději o tom, co máme okamžitě dělat?"

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU

Časová příčina.

„Prosím tě, proč je u vás každý den takový rámus?"

„Tatínek přišel na dovolenou a tu musí maminka troubit budíčka, jinak by se neprobudil."

*

Staré zlaté časy.

Hovoří se o moderních válečných prostředcích, které slaví ve válce tak hrozné triumfy. Tu se obrátí žabka Herta na svého dědečka, který prodělal rok 1866 a praví mu: „Viď, dědečku, byly to přece jen dobré, staré časy, když jste byli zastřelováni z předovek."

*

Poplach.

„Zdá se, že nový vyživovací úřad to vezme zostra."

„Proč myslíš?"

„Nu, už týden nevyšlo žádné nařízení a na burse je proto poplach."

*

Z dětských rozumů.

„Nevíš, proč u knížat a hrabat nejmenují se děti jenom Frantík nebo Karel, ale mají vždycky jmen celou řadu?"

„To se dali tolikrát biřmovat, aby dostali od kmotrů hodně dárků!"

*

Ve škole.

„No tak, řeknu-li: Najedl jsem se bramborů. Jaký je to pád?"

„Žádný! Tatínek povídal, že se letos na žádný pád brambor nenajíme..."

První: „Příteli, dej mi oheň..."
Holčička: „Mami, dej přece ty pánu oheň."
Mami: „Proč já?"
Holčička: „Vždyť ti nedávno povídal: Ty jsi plná ohně..."

Vonásková: „Co pak se ta jejich Rézinka teď tak strojí?"

Mrkvičková: „Vědí, frau Wonasek, vona teď chytla vojenského dodavatele!"

*

Poručík pozoruje na blízkém pahorku pohybující se skupinu. V bojovném rozčilení ihned zašle nadřízeným zprávu:

„Na pahorku 378 jest nepřátelský štáb."

Přicválá pak na koni blíže a pozoruje k svému největšímu zděšení, že se zmýlil a že má před sebou stádo dobytka. Rychle rozhodnut zašle druhou zprávu:

„Nepřátelský štáb, jejž jsem před tím ohlásil, je dobytek."

*

Šťastný manžel.

„Jste ženat, jak jsem slyšel — mnoho štěstí!"

„Ano, měl jsem ve všem hrozný nepořádek — chodil jsem stále s utrhanými knoflíky."

„A teď?"

„Teď si je přišívám sám."

*

Strýček: „To je hrozné, jak mi rychle vypadávají vlasy."

Jeníček: „To není nic zlého, strýčínku. Nad tím se můžeš jen radovati."

Strýc: „Proč pak, chlapče?"

Jeníček: „Tatíček vždycky říká, že nemáš na hlavě ani jednoho dobrého vlásku."

*

"Co, vy jste dcera z druhého manželství vašeho pana otce?" Obstarožná slečna: „Ano, ale to byste měl teprve viděti ty z prvního manželství!"

*

Host: „Tu máš moje poslední peníze... co dnes ještě sním a vypiju, musíš mi dát na dluh."

Hostinský: „Ne, Josífku, teď už jsi pil dost. Když má člověk nemocnou ženu a čtyry hladové děti, nesedne si do hospody, aby tam dělal dluhy. Přijď zas, až budeš mít peníze!"

*

„Kuchařka po velké tragické scéně slavné umělkyně: „Jo, tak kdybych uměla mluvit, to by mi snad Véna do dnes byl věrnej."

Statečný vrchní konduktér.

Velkovévoda Hesenský stál jednou na nádraží před vlakem, se kterým chtěl právě odjeti. Byl zabrán do rozhovoru s několika pány tolik, že přeslechl znamení k odjezdu vlaku. Tu se na něj rozkřikl vrchní konduktér: „Vstupovat! Ihned!" — „Co si to dovolujete!" zvolal velkovévoda. „Nevíte, koho máte před sebou? Já jsem velkovévoda Hesenský." — „A já jsem vrchní konduktér Majer." odsekl konduktér, zavolal „Hotovo", práskl dvířky a vlak odjel bez velkovévody. Kdyby bylo bývalo tak statečného konduktéra ve Vídni, musilo při poslední srážce v Uhrách přijíti o život 66 lidí?"

*

Automobilista k hostinskému ve Lhotě, který mu počítá za přechování automobilu za jedinou noc 24 korun: „Zbláznil jste se? Tolik za jedinou noc?"

Hostinský: „Neračte se horšit, dosud jsem tu neměl automobil na noc a nevím, co se počítá jinde. Ale sám jste řekl, že má 24 koní, a za jednoho koně čítám za noc korunku..."

*

V době úbytku porodů.

„Při poslední statistice se ukázalo, že Zakalená Lhota vykazuje velký přírůstek obyvatelstva. Že obec naše tak vůčihledě vzrůstá, tomu napomáhá uvědomělé zastupitelstvo se svým starostou Valáškem v čele.

*

Nejlepší důkaz.

„Člověče, tobě vrzají boty, to je hrozné. Podle staré pověry je to znamení, že nejsou zaplaceny."

„Nesmysl — to by mně musil zimník vrzat také."

Přítelkyně na návštěvě: „Ale Tino, na mou věru, na tobě není vidět „Fleischnot"."

Tina: „Však mám řezníka."

ZDRAVÁ KREV

jest výži vnou tekutinou, ze které si tělo béře svoji výživnou látku. Nemá-li krev dostatek výživné látky, tak povstávají mnohé nemoce, které náš život ztrpčují. Zašlu každému na požádání

ÚPLNĚ ZDARMA

spis, ve kterém poukazuji, jak lze krev a **šťávy zlepšiti** a **nemocem**: jako chudokrevnosti, bledničce, nervovým a tělesným slabostem, bolení hlavy, mdlobě **zabrániti** můžeme. Pište ihned ve Vašem zájmu o moji poučnou knihu. 1968

Výpravna operní lékárny Budapešť VI., oddělení 393.

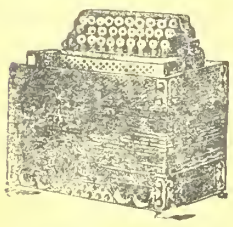

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 80 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

S nejvyšším svolením Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva.

44. c. k. státní loterie
pro občanské dobročinné účely.

Tato peněžní loterie má **21.146** výher v hotovosti v úhrnném obnosu **625.000 korun.**

Hlavní výhra činí 200.000 korun.

Tah koná se veřejně ve Vídni 22. února 1917.

Cena losu 4 koruny,

Losy lze koupiti u oddělení pro dobročinné loterie ve Vídni, III., Vordere Zollamtstrasse č. 5, u král. uher. lot. důchod. ředitelství v Budapešti IX., v hlavní budově ce niho úřadu, v loterních sběrnách, trafikách, u bernich, pošt., telegrafních a železničních úřadů, ve směnárnách atd.

Herní plány pro kupujíci zdarma. Losy zasílají se vyplaceně.

1964 **C. k. generálního ředitelství státních loterií (oddělení dobročinné loterie).**

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

la břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—,

naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15·—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—. Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.)

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Víno bílé a červené

zasílá **A. OSET, Guštanj (Gutenstein.)**

Korutany. 1960

Pokud zásoba stačí, nabízím 7 druhů lněných plátěn. Plátno krejčovské, sedlářské, obuvnické a 2 druhy na prádlo. Cena levnější než kde jinde. Dobírkou zasílá **J. Blahut**, výroba lněných plátěn v **Bukovicích u Frýdku**, Rak. Slezsko. 1074

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·10. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Prodavačům rabat. 1973

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Pla" nevyhubí Vám od

koř. kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Steré dlky a uznávy, dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50.

Kemeny Košice (Kasch au) I, pošt. schránka 12/89, Uhry.

Ve velkém **Obuv, svršky** Nejlepší ruční ceny. Svršky Válečné svršky „Achiles" továrna na obuv a svršky

1976

V malém. **a kamaše.** práce zavýrobní od 12·— Kor. velmi levně Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 76.

Illustrovaný cennik zdarma.

Vole a tlustý krk

jest onemocnění štítných žláz, které včas musí býti léčeno, nemá-li býti činnost tohoto důležitého orgánu čím dále tím obtížnější a nepříjemnější a nemají-li nastati velmi často i dosti považlivé zjevy. Lékařská věda zjistila s plnou určitostí, že jod obsahující přírodní minerální soli v různých stadiích silného krku a volete mají výtečný účinek. S nesčetného množství nemocných všichni potvrzují rychlý a úplně neškodný účinek v jejich nemoci, když požívali našeho ryze přírodního produktu, jenž z nejsilnějších pramenů z Polhory jest čerpán.

Každý tudíž, kdo trpí silným krkem, má vole a nabělhlé štítné žlázy, udělá dobře, když si vyžádá

1972 **!! knihu zdarma !!**

o našem domácím léčení.

Každý obdrží tento poučný spis franko a zcela bezplatně! Pište si proto o ni, bude Vám jen k užitku a každý domácí lékař dá zcela jistě k takovému domácímu léčení své svolení. — Zasílá lékárna

„císaře Viléma", Budapešť, VI., odd. 169.

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 12·—, 16·—, 20·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 16·—, 20·—, 24·—. Ve stříbrném pouzdře K 18·—, 24·—, 28·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 36·—. Zlaté náramkové hodinky K 100·—, 120·—, 140. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obaval Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodi.i HANUŠ KONRAD,

c. k. dvorní dodavatel,

v Mostě č. 1348 (Čechy).

Ceník na požádání každému zdarma. 1921

Novinka!

Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje

ruční šidlo na šití.

Toto šije štepovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20.

Výhradní zastupitelství **P. Lachmann, Vídeň IX.,** Mosergasse 3, od. 40. 1923

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55, Čechy.**

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhradv. 1975

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní.

Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskarna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budiž zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X., všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 4.

VE VÍDNI, DNE 18. LEDNA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M 12 — půlletně M 6 — čtvrtletně M 3
V cizozemsku
Ročně Fr 16·80, půlletně Fr 8·40
V Americe
Ročně Dol 3·25, půlletně Dol 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni X
Ceny inserční
V inserční části 10 mm výšky, 40 mm šířky K 1 — Zaslano 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 — V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

Naše polní děla se dostala až do ledových končin velehor alpských - jak z obrázku vidno.

MÍROVÉ NOTY.

Ve Vídni, 16. ledna.

V posledních týdnech to se všech stran mírovými notami jen pršelo. Všechny noviny celého světa byly plny zpráv, přečasto sobě odporujících, jaká bude odpověď Wilsonovi, kdo vysloví podmínky, jaké budou. Mluvilo se mnoho o míru po tom 12. prosinci, kdy se roznesla po světě zpráva o našem návrhu mírovém. Dnes po uplynutí měsíce víme už určitěji, co jsme tenkrát zde vyslovili jen jako tušení, že naši nepřátelé nebudou snad ochotni k vyjednávání. Nepomohla ani podpora neutrálních států, v čele s Amerikou. Čtyřdohoda v této době míru nechce. V odpovědi nám přímo řekli, že považují náš návrh bez udání podmínek za neupřímný a proto bezvýznamný. V odpovědi Wilsonovi, presidentu spoj. států amerických, byli zdvořilejší a dokonce poprvé úředně prohlásili, za jakých podmínek oni snad by ráčili přestati v lidském vraždění.

Naše podmínky nebyly nikde vysloveny veřejně, ani v poslání čtyřdohodě, ani v odpovědi Wilsonovi. Zdůrazňovalo se jedině naše stanovisko obranné, že isme se proti přesile ubránili a že za jisté záruky naší příští bezpečnosti, rozvoje našich národů isme ochotni k míru.

Nic platno. Čtyřdohodě je to málo. Ona chce mnohem více. Chce především: obnovení všech rozbitých království: Srbska, Černé hory a Belgie, jejich odškodnění za všechny škody, vyklizení obsazených území Francie, Ruska a Rumunska se spravedlivými nápravami, nové upravení Evropy vůbec, záruky pro rozvoj všech malých i velkých národů evropských, vrácení oněch území, které dříve byly státům čtyřdohody od čtvrspolku vzaty, „osvobození Italů, Slovanů, Rumunů, Čechů a Slováků z cizího panství", osvobození porobených národností v Turecku, odstranění zbytku turecké říše z Evropy, znovuzřízení Polska (pod vládou ruskou!) v jeho bývalém rozsahu před prvním dělením, krátce ráj v Evropě na „základě svobody a spravedlnosti". — —

Velice krásné by to bylo, jen kdyby to všechno z jejich úst neznělo jako mlaný žvast, kdyby to nebyl jen kus papíru. Lháři, který jednou, či vícekrát selhal, se nevěří, i kdyby desetkrát přísahal. Zloději, který po celý svůj život kradl, nesvěří nikdo celé své jmění. —

A tak děkujeme také hned zavčas i my celé čtyřdohodě, že nás Čechy chtějí najednou osvobozovat. Musíme se především a se vším důrazem hned sami ozvat, dokud zlomyslní lidé nevyčtou zase hned nekalé úmysly. Pokud dnes možno již říci, činí tak celý český tisk už jednomyslně. My se nikdy neprosili ani Angličanů, ani Francouzů, ani Rusů a Italů, aby nám oni dávali samostatnost. My víme dobře, jak se vede Irům v Anglii, jak se vede Ukrajincům, Polákům, Finům, Gruzínům a mnohým jiným národům v Rusku. Nedovedou-li pánové ze čtyřdohody udělati ráj svým národům doma, nemohou si nikdy osobovat právo, vytýkati někomu něco podobného. Proto slibům jejich, že by chtěli oni upřímně potlačovaným národům pomoci, nikdo nevěří — jako tomu lháři.

Nejsou dávny ty doby, kdy v Paříži, ve středu civilisace čtyřdohody, za níž prý bojují, nevěděli páni státníci, kteří onu notu skládali, zdali Praha leží v Uhrách nebo Budapešť v Čechách. I teď tvrdíme, že jejich vědomosti o národnostním složení Rakouska jsou pražnatné, že jenom k vůli některým osobám pojali do textu bez upřímnosti onu větu, kterou isme [illegible], a která je s to nám doma způsobiti [illegible], neodmítneme-li ji hned s důrazem: [illegible] to právě věta sama. Chtějí osvoboze[illegible]ů, Čechů a Slováků". A kdo pak jsou Čechové a Slováci vlastně? A kde žije ten národ „Slovanů", který se také má osvoboditi? Koho tím myslili? Vždyť Rusové jsou také Slovany. Nechce snad čtyřdohoda mezi těmi „Slovany", které chce osvobozovati, osvoboditi také Rusy od té vlády, která celou ohromnou říši drží v temnotách samovlády? Nechce snad také pomoci oněm potlačeným Slovanům: Polákům, Ukrajincům a Bělorusům v Rusku, kde národ 30timilionový, jako jsou Ukrajinci, nemá jediné školy, jediného spolku, kde deset milionů Poláků nemá ani stý díl těch práv, jaké mají všechny národnosti v Rakousku?

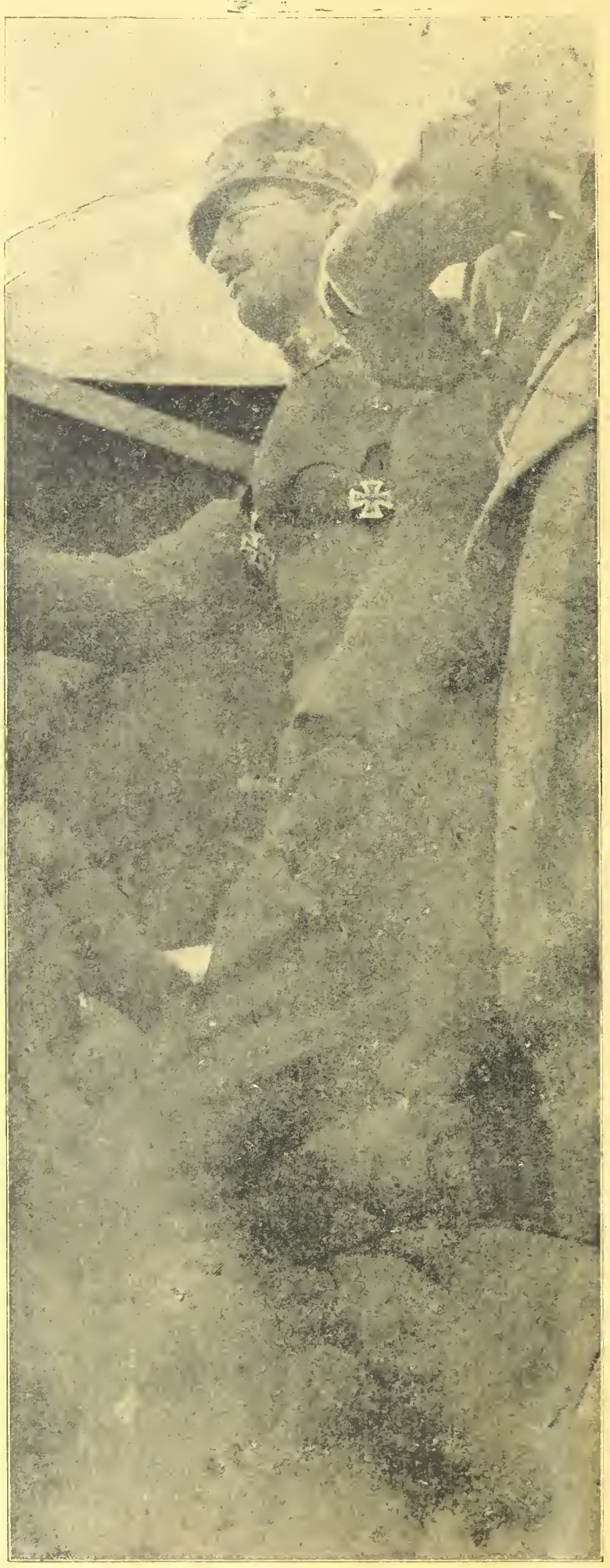

Císař Karel I., jako následník, v zákopu.

Kdo nepředpojatě srovnává poměry, v jakých žijí národnosti jinde a v Rakousku, ten musí doznati, že z národnostních evropských států, jako jsou Rusko, Anglie, Německo a Rakousko, právě v Rakousku se daří všem národnostem poměrně nejlépe. „Národnostní boje", o nichž se nejvíce z Rakouska v cizině psalo, byly jen novinářskými, nezasvěcenými mazaly, kteří mají i mnoho jiného zla z války na svědomí, tak zkresleny, že vzbudily v cizině představu „slabého Rakouska, jen na rozpadnutí". Jak se šeredně zmýlili, ukazují právě dosavadní výsledky války: Národy, které chce čtyřdohoda osvobozovati, bojují udatně právě proti svým nevolaným „osvoboditelům". Nepotřebujeme jich. Jsme toho názoru, že to, co k svému svobodnému národnímu vývoji potřebujeme, nám může dáti také naše domácí moudrá vláda. „Národnostní boje" naše jsou v podstatě vzato jen známkou prudkého života u nás. Tiché vody zapáchají. Kde se žije klidně, tam není pokroku. Kdyby národ nebyl nucen bojovati o své bytí, snad by v blahobytu zanikl, nebo zakrněl.

Při té příležitosti znova zdůrazňujeme, že rozumný Čech nikdy nechtěl a nebude chtíti nějakou „svobodu" zvlášť z ruky ruské, z ruky poskvrněné krví vlastních národů, kteří chtěli u nich doma jen trošku národně žít. Je to přímo bolestnou urážkou nás, kdyby náš celý národ z takových úmyslů někdo chtěl podezřívati. My chceme býti v silném Rakousku a doufáme, že po šťastném skončení války za své oběti také v rámci Rakouska obdržíme zaslouženou odměnu v moudrém podepření svobodného vývoje našeho národa...

Ještě jednu velkou nespravedlivost žádá čtyřdohoda od nás: Čtyřspolek má prý vrátiti státům čtyřdohody také všecka území, která jim byla dříve násilím nebo proti vůli jejich obyvatel vyrvána. Tím se myslí především asi Elsasko s Lotrinskem a Poznaňsko s Haličí.

Čtyřdohoda chce spravedlivý mír. Ve spravedlivém míru by podmínky měly býti pro obě strany stejné. Tedy vedle spravedlivého osvobození všech národů, nejen v Rakousku, ale i v Anglii a Rusku mohli bychom po spravedlnosti žádati také my ona území, která Rakousku byla během let vzata. K Rakousku patřila kdys také Belgie a severní Italie, Španělsko, valné části Balkánu. Mapa Evropy se během let tak často a podivně změnila, že požadavek tak vyslovený čtyřdohodou je nesmyslem.

*

Do míru máme tedy podle posledních zpráv ještě daleko. Náš císař s ostatními spojenci už promluvili k svým vojskům, že jejich podání ruky k smíru nebylo přijato, že tedy musí dále bojovati zbraní za svůj život. Po seznání „podmínek" čtyřdohody nabývají slova jejich tím větší váhy. Německo, Rakousko a Turecko (s výjimkou Bulharska!) by podle nich skoro měly zmizet z mapy světové. Za takových okolností je ovšem každé vyjednávání nemožné. —

Je pravda. Nevede se nám v zázemí dobře. V lecčems se musíme uskrovnit. Ale my víme, že naši protivníci také! Takový nedostatek, jako v Rusku trpí v mnohých krajích, kde nemají dříví, uhlí, masa, cukru, kávy i mouky a chleba, kde sice také zavedli různé lístky, ale nedovedli národ ještě tak daleko, aby jich dovedl vůbec používat — tak zle se nám přece nevede.

Vojensky jsme nepřemožitelni. Přijde na to, kdo to vydrží déle hospodářsky. Naše organisace a kulturní vyspělost nám i tu dává mnohem více nadějí nežli Rusku. Z prusko-francouzské války vyplynul vážný poznatek, že tu zvítězil nad Francouzi ne Bismark ani Moltke, nýbrž bezejmenný učitel, všichni učitelé, kteří v národě vychovali silné, cílevědomé muže. — Vzdělání našich vojáků i lidu je takové, že dobře chápou, oč teď jde. Proto napnou veškery síly k docílení šťastného konce. Dosavadní výsledky opravňují k nejlepším nadějím!

□ □ □

OHLAS ČTYŘDOHODOVÉ ODPOVĚDI.

Jednomyslné je mínění Německa, že vzhledem k dobyvačným záměrům čtyřdohody, jasným z její noty presidentu Wilsonovi a vzhledem ku prohlášeným ryze obranným válečným a mírovým cílům čtyřspolku je nutno, aby německý lid zmnohonásobeným úsilím snažil se válku dle možnosti brzy přivésti k vítězství čtyřspolku a tudíž k brzkému míru. K tomu je dle „Vorwärtsu" třeba svornosti snažiti se dosíci takového výsledku války, aby nepřátelé uznali, že nemohou dosáhnouti svých cílů a musí tudíž uzavříti mír. „Vorwärts" vyzývá tudíž oposici sociálně-demokratické strany, aby upustila od svého odpírání válečných prostředků německé vládě. Němečtí sociální demokraté musí se snažit, aby socialisty nepřátelských zemí přesvědčili o nutnosti přiměti nepřátelské vlády ku prohlášení o zásadě rovnoprávnosti všech národů Evropy jako cíli války, k prohlášení tedy stejnému, jaké podaly centrální mocnosti.

„V." nediví se, že tisk zájemníků války v nepřátelské cizině jásá nad čtyřdohodovou notou, která uposlechla vůle těchto zájemníků. Jásá nad svým vlastním dílem. Tak je v Anglii, ve Francii i Italii. Anglické listy, jak obyčejně, počínají si nejhlučněji. Dle „Az Est" tvrdí „D. Mail", že Německo by se valně nezabývalo mírem, kdyby ho nepotřebovalo. Poznámky německé o burské válce jsou prý urážlivé; vždyť jen 10 let minulo a Burové už bojují proti Němcům na straně Angličanů. Generál Botha porazil Němce v jižní Africe a Smuts velí anglické armádě ve východní Africe. Angličané jsou úplně smířeni s Bury, proti tomu prý vládne v Elsasku-Lotrinkách po 47 letech ještě hanebný vládní systém. „Times" tvrdí, že celý svět je protiněmecký, a až na střední Evropu schvaluje stanovisko čtyřdohody. Německo prý může pokračovat ve své válce, ale bez naděje na úspěch. Jeho porážka přijde docela určitě a potom budou podmínky dohody ještě krutější.

Francouzské listy nechtějí zůstati za listy anglickými. Bývalý francouzský zahraniční ministr Pichon praví v „Petit Journal": Německo vzpečuje se vyjmenovati své válečné cíle jinde, než v mírové konferenci, v níž by dle své známé methody snažilo se podnítiti členy čtyřdohody navzájem. Vzpouzí se dáti záruky proti příští válce, ježto chce nejprve založiti svou nadvládu na územních ziscích a pojistit si je opatřeními, směřujícími k tomu, aby opětné vzkříšení zničených národů a oživení zákona a práva bylo znemožněno. „Temps" dokládá, že rakousko-uherská monarchie uvedla válku v pohyb a že tedy musí býti „potrestána nejtíže". Vládní listy, v jejich čele „Echo de Paris", orgán zahraničního ministerstva, nazývají odpověď Wilsonovi danou „magnou chartou budoucí Evropy". Hervé píše ve své „Victoire": Naše cíle jsou jasny: Oslabení Německa a rozdělení rakousko-uherského soustátí.

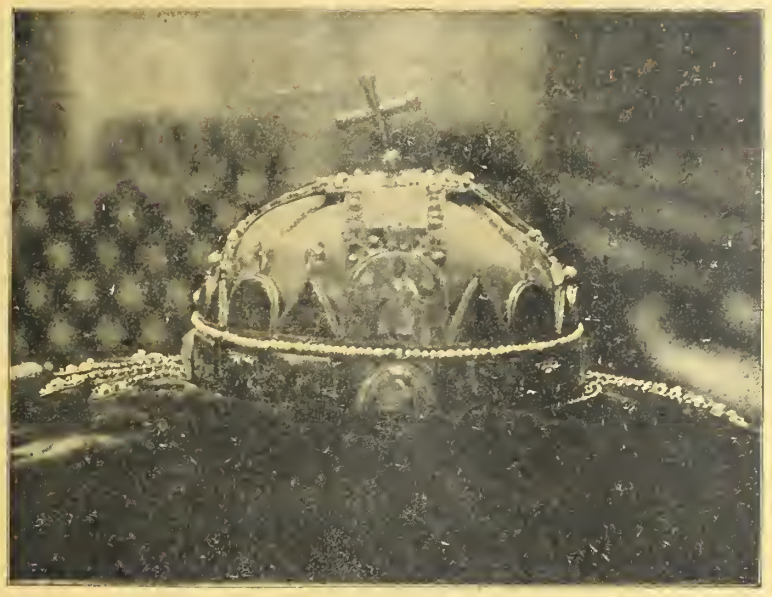

Staroslavná uherská koruna svatoštěpánská.

Italské listy předstihují se bombastem. „Tribuna" tvrdí, že odpověď centrálních mocností je lživa a zamlčuje válečné cíle, odpověď čtyřdohody pravdiva a upřímna. „Secolo" vidí ve čtyřdohodové notě ducha obrany a ideálnost, v notách centrálních velmocí záměry dobyvačné (!) a „zvířecí zlobu Německa" (!).

Situace vzniklá odpovědí čtyřdohody vyvolává v neutrálních zemích namnoze úzkostlivost. Holansko obává se ztížení možnosti udržení své neutrality v tomto roce. Následkem očekávaného zostření anglického nátlaku na neutralitu Holandska nastanou prý holandské vládě pravděpodobně kritické dni.

Největší zájem upírá se k otázce, jaký účinek bude míti odpověď čtyřdohody v severní Americe. Horlivě tuží se ovšem tamní tisk výrobců střeliva a peněžnických kruhů, v nichž prý zavládlo přesvědčení, že Anglie a její spojenci neukážou ani nejmenší ochotu ukončiti válku, pokud nedosáhnou svých vytčených cílů. „Daily Chronicle" dokonce se již dověděl, že Wilson protestoval u německé vlády proti rozšíření ponorkových útoků i na neutrály. Upozornil Německo, že možno, bude-li pokračovat v Tirpitzově taktice, očekávati velké překvapení. Jsou však i v severní Americe listy, které soudí střízlivěji. „New York World" považuje mírové podmínky čtyřdohody za maximální. Bylo by lze je uskutečniti jen tehdy, kdyby Německo a Rakousko byly úplně poraženy. Neskromný je požadavek, aby Rusko a Rumunsko obdržely taková území, jež jim nikdy nepatřila, s druhého hlediska znamenalo by to ovšem „uskutečnění ideálního stanoviska mezinárodní politiky". „American" nazývá mírové podmínky čtyřdohody „strašnými požadavky", jež centrální mocnosti nikdy nepřijmou. Musí tudíž nastat boj na zničení jedné anebo druhé strany, neb všeobecné vyčerpání obou státních koalicí.

Císařovna Zita (první v řadě) při dobročinné slavnosti.

Korunovační trůn v chrámu sv. Matyáše v Budapešti. Vše bylo potaženo rudým damaškem. Naše kresba znázorňuje situaci.

□ □ □

VZNEŠENÁ PATRONKA LÁSKY K BLIŽNÍMU.

Vídeňské listy vzdávají hold císařovně Zitě, jako ochránkyni díla milosrdenství a lásky k bližnímu. Vznešená patronka dobročinnosti v době příprav korunovačních mysliła jedině na nuzné a potlačované, k nimž vedl ji vnitřní soucit s ubohými. Její prosba za děti nezůstala a ani v budoucnosti nebude oslyšena, neboť skvělý

Arcikněžna vdova Augusta Karolina z Meklenburku-Střelic zemřela ve stáří 94 let.

Generál Nivelle, obhájce Verdunu.

Eduard Schulthess, nový president švýcarský.

Generál Liautey, předseda nově utvořené francouzské válečné rady.

příklad a láskyplné provolání vznešené panovnice otevře nejbohatších zdrojů dobrodiní a bude míti v zápětí řadu velkých věnování a nadací. Za slavnostního jásotu korunovačního ukázala císařovna na strašlivou bídu, stíhající za hrůz války miliony nevinných dětí a tím zapsala se do srdcí všech rakouských národů a všeho obyvatelstva. Dílo lásky „Pro dítě" před veřejnost nevstupuje jako byrokratický čin, nýbrž jako vznešený sociální čin nejvyšší ženy v mocnářství, která i nejchudším chce býti pečlivou matkou.

Dne 22. prosince nadělila císařovna Zita jako každoročně v zámku hötzendorfském dětem okolního obyvatelstva. Odpoledne pak téhož dne brala císařovna za účasti oficielních osobností podíl na vánoční slavnosti v ortopedické nemocnici č. 11, která má proslulou pověst a okouzlila svou milostí jak tamní invalidní vojíny, tak i přítomné hosty. Za odjezdu uchystalo obyvatelstvo panovnici nadšené ovace.

□ □ □

ČLÁNEK PSANÝ PRO BUDOUCNOST.

„Journal des Economistes", čelný to orgán stoupenců zásady svobodného obchodu ve Francii přinesl již v lednovém čísle r. 1887 článek o budoucí světové válce, který dnes je poznovu otiskován pro své opravdu pozoruhodné předpovědi.

Polní podmaršálek Leopold z Rollingerů, velitel válečného přístavu v Kotoru, český rodák, slavil nedávno své 70. narozeniny. Město Ercegnovi, kde jako velitel sídlí, jmenovalo jej pro zásluhy čestným měšťanem.

Článek onen před 30 lety už napsaný konstatoval, že rozpočty států evropských r. 1885 dosáhly ohromující číslice 18 miliard 745 milionů; z nich výdaje vojenské politiky pohltily 4440 mil. a úroky z dluhů kontrahovaných většinou z válečných 4860 milionů.

„Představte si nyní válku ve velkých rozměrech" — psal tehdy onen list — „představte si vyrábění mrtvol ve velkém, chvíle všeobecného hospodářského rozrušení a uvažte ohromnou hospodářskou bídu, která by byla následkem všeho. Dluhy států by stouply o 20, 30 nebo 40 miliard a též na dále mír byl by pořád jen přípravou k nové, ještě krvavější válce.

Snad válka, aspoň všeobecná, není tak blízká, snad podaří se hlavním zástupcům evropské diplomacie od případu k případu zažehnati stahující se mraky — ale vydržíme stav elekrického napjetí ještě dvacet let? Snad — ale pak patrně dojde k oné strašlivé vraždě národů. Té se už zabrániti nedá, lidstvo nanejvýše musí se starati o to, aby se předešlo jejímu opakování — — Onen mír, který by byl přípravou k další, nové válce, ten by byl pak ještě strašnější, než sama všeobecná válka, která by mu předcházela.

O to se tedy jedná, aby tato evropská válka

Rakousko-uherská důstojnická hlídka v Alpách.

Horská baterie dělostřelecká na Krnu.

byla poslední. A toho se dá docíliti jen tehdy, když v ní budou zúčastněny všecky síly obyvatelstva — nejen tedy vojenské — t. j. musí se podati důkaz, že lidstvo vůbec většího napětí sil nemůže nikdy už poskytnouti, ani snésti.

Teprve toto vyčerpání všeho lidského materiálu a s tím spojená strašlivá škoda hospodářská může přiměti lidstvo k uzavření takového míru, který by mu zajišťoval pak do nedohledné doby pokoj a klid ku hmotné a duševní práci.

Všecky jiné prostředky, které se uváději k zamezení válek, jsou jen pouhými bezcennými teoriemi, kteréž nikdo neuzná a jimiž také se říditi nebude. Lidstvo musí napřed pocíliti na sobě nejhorší tlak války — a pak teprve nastoupí cestu, jež vede k vzájemnému a trvalému dorozumění.

Z článku toho je zřejmo, že pisatel celkem správně prorokoval. Opravdu dnes jsme již u citované mobilisace veškerých lidských sil, již on uvádí jako poslední fási veliké války a zároveň jako neklamnou předzvěst příštího trvalého míru.

A denně nyní poukazuje se na všech stranách k tomu, že tato válka musí býti poslední, poněvadž její opakování by lidstvo jednoduše už nesneslo. Třeba tedy při míru upraviti poměry tak pevně a určitě, aby vylučovaly jakoukoliv možnost k dalšímu evropskému zápolení.

Pisatel francouzského článku spoléhal při tom na hospodářské vysílení všech států do té míry, že ono samo vynutí si trvalý pokoj na časy nedozírné. Než jiní odborníci soudí, že tu musejí býti i ještě jiné momenty, a to čistě mravního rázu, které lidstvu zajistí po válce dlouhý mír a to takový mír, který by všecky vrstvy obyvatelstva oněch států vzpamatoval z těch strašných ran, které nyní byly mu hroznými zápasy zasazeny. V.

□ □ □

ANGLICKÝ ROMANOPISEC WELLS O KONCI VÁLKY.

„Zeit" přináší pod čarou úvahu o nově knize proslulého anglického romanopisce H. G. Wellse, který pojednává o poměrech po válce. Znamenitý anglický spisovatel, který v poslední době psal bystré sociologické romány přítomnosti, vrací se v tomto díle ku své staré lásce a pokouší se jako prorok z prvků přítomnosti vybudovati fantastický obraz budoucnosti. Wells míní, jako celý svět, že v této válce lze mluviti o konci jen jako o úplném vyčerpání všech válčících stran. Je přesvědčen, že Němci budou vyčerpáni dříve než čtyřdohoda. O jich spojencích mluví jen, když rozděluje jejich země. Praví dále, že ku konci r. 1916 budou již zjevny všeobecné podmínky příštího míru. V tu dobu pozvolna přestanou všecky větší vojenské operace, jen ve východním Středozemním moři upoutá všeobecnou pozornost „válka zrádců a diplomatů", jak Wells nazývá vedení balkánské války. Zatím v celé Evropě zavládne nejhorší bída a každý stát nebude ani pomýšleti na vítězství a úspěchy, jako na svoje hospodářské vyhlídky. „Bledí a chudokrevní národové budou seděti okolo stolu, na němž kreslena bude nová mapa Evropy." A dále. „Kdybych mohl svou smrtí přivoditi konec hohenzollernské říše, rád bych zítra zemřel. Jest mi však jako vše uvažujícímu proroku, hleděti v tvář pravděpodobnosti, že mne o několik lidských věků přežije. To jest pro mne velice smutná pravděpodobnost. Mnohem raději bych předpovídal, že Německo zbaví se svých orlů a Hohenzollernů a bude ochotno zaujmouti přední místo mezi Spojenými státy evropskými."

Ostatně — podotýká „Zeit" — musí se anglickému věštci upříti legitimace k prorokování rakouské budoucnosti už proto, že mu schází základní znalost naší přítomnosti Tak neví ničeho o existenci Němců v Čechách.

Kdo tak mluví, jest beze sporu povolaným zástupcem dnešního anglického světa — končí feuilleton.

□ □ □

Pohled na Körösmező, často jmenované místo naší fronty na hranici haličsko-bukovinské.

Skupina rusínských vesničanů s našimi a německými vojáky na hranici mezi Bukovinou a Multanskem.

Pohled na zasněžené Karpaty na hranici uhersko-rumunské, jeviště prudkých bojů.

Po hostině u bohatého průmyslníka.

Pozvaný tenor praví k choti svého hostitele:

„Milostivá paní, promiňte, že jsem zpíval jen jednu píseň."

Paní: „Prosím, prosím, vždyť jste také málo jedl."

VŠEVĚDOUCÍ MASKA.

Bylo právě 11 hodin večer, když Maurelius Lebas složil noviny a odebral se do své ložnice. Pomyšlení na bílou postel a prachové peřiny vyvolávalo v něm pocit uspokojení, jež ještě více bylo sesilováno špatným počasím a bouří, venku řádící. A při tom existují ještě lidé, kteří v tomto nečase spěchají na maškarní plesy, jako třeba jeho žena! Blázni, kdo raději nezůstanou v teple.

Lebas se pomalu svlékal a již chtěl se odebrati do postele, když pojednou venku někdo prudce zazvonil. V tuto pozdní hodinu? — Kdo to může být? — Slyšel, kterak služka otevřela dveře, pak hlasy v předsíni. A teď služka Anna spěchá rovnou k jeho ložnici. S ustrašeným obličejem vstupuje do dveří.

„Milostpane, je tu nějaký muž v masce a chce s vámi ihned mluviti."

„Muž v masce?"

„Ano. Čeká ve vaší pracovně."

Lebas se polekal. Co to má znamenat? Masopustní žert? Leč nadarmo vzpomínal, který z jeho přátel podobné žerty dělá. Pocit opravdového nepokoje se ho zmocnil a Lebas stál tu před služkou celý bledý a třásl se strachem.

„Řekněte, že jsem už šel spat."

„Ne, milostpane, jděte jen k němu. Mám velký strach. Anebo raději hned uteču."

Lebas nevěděl, co činit. Pohlédl na svou postel, pak na koridor, který dělil ložnici od jeho pracovny, kde čekala záhadná maska. Konečně dodal si odvahy a rozhodl se, že půjde. Vzal pantofle a přehodil přes sebe župan a šel. Už ve dveřích spatřil masku, sedící zcela klidně v křesle. Byl to mušketýr, chlap jak hora vysoký, oděný červeným pláštěm. Chlapisko pohodlně sedělo s nohama křížem přehozenými a kouřilo jemnou cigaretu. Při vkročení pána domu maska ani nepovstala, ani nepozdravila. Teprve, když Lebas zastavil se uprostřed pokoje, pravil nevítaný host:

„Těší mne, že vás mohu, pane Lebasi, poznati. Jen si, prosím, sedněte naproti mně."

Lebas musel uposlechnouti. Posadil se proti masce. Kdo je to a co chce neznámý tento muž a proč přichází v pozdní hodině a v tomto úboru??"

„Promiňte, jestli jsem vás vyrušil, Lebasi. Máte pravdu, když v takovém špatném počasí sedíte raději doma v teple. Je to nejmoudřejší, co člověk může udělat. Ostatně máte příjemný domov. Váš byt je znamenitě zařízený. Mezi tím, co jsem na vás tak dlouho čekal, prohlédl jsem si starodávné vaše hodiny. To jsou jistě tytéž hodiny, které jste kdysi zároveň z pozůstalosti svého strýčka Bellugeona, není-liž pravda?"

Lebas vyskočil. Je to možné, že záhadná maska řekla tato slova? Lebas velkýma očima hleděl na klidně sedícího mušketýra, který klidně jako by se nic nestalo, pokračoval:

Příjezd císaře Karla I. na korutanskou frontu.

Rozdělování chleba na náměstí v Cetyni na Černé Hoře.

„Je to opravdu krásná práce. Dokázal jste, že máte dobrý vkus. Vy máte vůbec dobrý vkus, Lebasi. Tamhle ty krásné staré obrazy, které jste si zavěsil naproti psacímu stolu, náležely jistě staré oné ženě, která se ocitla v bídě a prosila vás, abyste jí je odkoupil. Nebohá žena neznala cenu svých obrazů gobelinových. Dal jste jí 50 franků a večer jste mohl zapsati do svých knih: Dnes vydělal jsem 10.000 franků. Lebasi, vy máte znamenitý vkus, všecka čest!"

Ztrnule pohlížel Lebas na masku. Odkud to všecko ví? Leč mušketýr se jen usmíval.

„Pane," pravil Lebas, „já ještě nevím, kdo jste a co vlastně chcete."

„Jen se uklidněte a pamatujte na to, že je venku ošklivé počasí. Je to jistě obět vykonávat za takových okolností návštěvy a proto mi nabídněte na posílněnou sklenici svého nejlepšího španělského vína, jež jste koupil před několika týdny za velice levný peníz a při tom ještě napálil celní úřady.

Lebas nebyl už schopen slova. I tohle ví maska. Než se ale vzpamatoval, mušketýr už pokračoval:

„Vy jste opravdu chytrá hlava. A jak to bylo s těmi třemi ztracenými bednami? Tři bedny se ztratily. V první bylo stříbro, ve druhé písek a ve třetí..."

Sv. Goarshausen na Rýně s hradem „Kočka" zvaným.

Císař Karel I. mezi svými vojáky na frontě korutanské.

Lebas div že nevykřikl. Co že, tuto zapomenutou už historii uvádí nezvaný host na denní pořádek?

„Prosím vás, přestaňte už," zasténal.

„A tak, tahle historie vám není příjemná. Mluvme tedy o něčem jiném. Snad dovedete se rozpomenout na palmy z akademie. Proč mlčíte? Vždyť je to věc tak zábavná a vy jste při ní shrábl 3000 franků. Nu a loterie Spojených Umění? Není-liž pravda: v onen kritický večer spal váš bratr ve vedlejším pokoji a v tašce měl los, na který padla výhra 15.000 franků. Vy jste četl vedle listinu výher, vzal jste jeho los a dal jste mu do tašky los svůj, který byl bezcenný ..."

Lebas vyskočil, leč silná ruka mušketýrova uchopila ho za rameno a strhla ho zpět na židli.

„A druhého dne pravil váš bratr: „Ty máš z pekla štěstí." Pak jste šel zapít výhru svou a platil jste za bratra svého celou útratu. Nu, jednal jste jako kavalír!"

Lebas nevěděl, zda bdí, či sní. Kdo je tento muž, který zná všecky jeho hříchy? Chtěl prchnouti, leč maska povstala a následovala ho krok za krokem. Lebas seznal, že není uniknutí. Třásl se ve svém županu a pantoflích na celém těle a stál tu jako zločinec, který čeká na hrozný svůj ortel.

V tom bila dvanáctá hodina. Maska náhle ho pustila.

„Jak, už je dvanáct? To jsme se ale rozpovídali," pravila maska, utáhla svůj plášť a přikročila ke dveřím.

„Prominete, Lebasi, že vás už opouštím. Musím odejíti, neboť milenka moje čeká na mne na maškarním plese."

Lebas dodal si nyní kuráže a zavolal na odcházejícího mušketýra:

„Ale povězte mi, člověče, kdo jste, jenž znáte všecky tajnosti mého života?"

„Ah, vy máte pravdu. Zapomněl jsem se představit," zvolala maska ve dveřích. Pak se uklonila a pravila:

„Jsem milenec vaší ženy, kterou vám, Lebasi, ještě dnes v noci svedu ..."

□ □ □

OTÁZKA RAKOUSKÁ — OTÁZKOU ČESKOU.

O významu Čech v budoucím vývoji Rakouska píše profesor dr. Willy Hellpach v berlínské „Vossische Zeitung", který praví o novém rakouském parlamentě toto: „Mohlo by se vůbec říci, že nynější vláda je kabinetem Čechů — ovšem ne ve smyslu národnosti, ale korunní země — neboť nikdy tolik lidí z Čech nevystupovalo v rakouské vládě. Přivádí nám to opět jednou na vědomí, že v této korunní zemi, rozeštvané nejvášnivějšími národnostními boji, také existují nejsilnější politické vůle monarchie; a vyjadřuje

Umělá studně v pohoří Krasu.

Psi ve službách vojenských na Soči.

to, že vnitrorakouský problém je v posledním jádře problémem českým a že všechno vyrovnávání s Uhrami, všechno mobilisováni říšské rady nemuže přinésti ozdravěni Rakouska, zustane-li česká otázka nerozřešena. Možno říci, že s vnitrorakouským problémem je to právě opačné než s gordickým uzlem, pokus nepřátel rozřešiti jej mečem — Rakousko totiž válkou roztrhnouti — ztroskotal; tu musí býti tedy — bohu dík — uzel rozpleten pouze Rakušany; to sice není práce lehká, ale neodložitelná — a konec, za nějž musí se chytiti zauzlená nit, aby byla rozpletena, jmenuje se Praha." — Domníváme se, píší „N. L.", že jsme v právu, vytkneme-li právě při této příležitosti, že ani tentokráte nemůže býti problém český řešen, když vládou hr. Clam-Martinice byl lidový český živel vyloučen z přímé účasti na jeho řešení. K řešení českého problému je nezbytně třeba znáti demokratický obsah češství politického, nacionálního a kulturního v historickém i nynějším vývoji národa českého a přehlížení nebo docela negováni jeho, jak pokusil se učiniti šč[illegible] nové vlády, jest naprostým nedostatkem politické potence. Ostatně rádi bychom to „rozřešení českého problému", jež by se stalo jedině za součinnosti hr. Clam-Martinice a německých stra[illegible] z Čech, viděli. To by byla stavba podobná [illegible] vlásek — domku z karet.

□ □ □

TISK A ZAJIŠTĚNÍ SVĚTOVÉHO MÍRU.

Chéfredaktor „Berliner Tageblattu" Th. Wolff uspořádal o vánočních svátcích anketu chéfredaktorů listů z neutrálních zemí, rozumí se jen listů, které za války byly nakloněny Německu, anebo aspoň nestály na straně čtyřdohody, o otázce, zdali by se nedal zříditi také pro tisk mezinárodní smírčí soud, který by znemožnil štváčskou a šovinistickou práci tisku, neboť dle Wolffa tisk má velkou část viny na propuknutí nynější války. Otázka, s kterou Wolff předstoupil před zástupce neutrálního tisku, není nová. Naopak, byla již na mezinárodních sjezdech tiskových probebatována v tom směru, zdali možno zříditi mezinárodní čestný soud pro žurnalistiku. A to jednalo jen o osobní porušování cti a o sporné hospodářské otázky, neboť vypuknutí války mezi národy Evropy bylo žurnalisty bez výjimky považováno za nemožné a nemyslitelné. Praktického výsledku pohnuté a živé debaty těchto sjezdů neměly vůbec. Je proto pochopitelno, že i tisk neutrální ciziny, který přes svoje sympatie k Německu nedovede se docela vžíti v nynější situaci a náladu Německa, toužícího po zajištění budoucího míru, zůstal k návrhu Theod. Wolffa, až na 2 případy, chladným, skeptickým či dokonce odmítavým. Jen amsterodamský list „Handelblad" a curyšská „Neue Zeitung" jsou pro instituci mezinárodní solidarity na potření štvavého tisku. „Mezinárodní tiskovou radu na jednotném podkladě, nestrannou a autoritativní opatřenou naše oči neuzří. Snad jednou naši zástupci snad v roce 2000 . . ." napsal chéfredaktor „Nieuwe Courantu". Naproti tomu chéf „Basler Nachrichten" věří, že čtoucí obecenstvo po této strašlivé válce vymítí šovinistický, štvavý, falešně vlastenecký tisk: národodárně pospolu žíti v míru. Ještě energičtěji se vyslovuje chéfredaktor „Berner Tagblattu", který je obklopen vesměs tiskem vášnivě francouzským v západošvýcarském území, na něž se ani neodvážil Th. Wolff jako jiným listům poslati svůj dotaz. Nejstřízlivěji a nejvěcněji znějí odpovědi ze Štokholmu, Kristianie a z Rotterdamu. Chéfredaktor „Stockholms-Tidningen" poznamenává, že naopak jedině zajištěním nového mezinárodního práva svobodného slova se podaří vytvořiti trvalé zlepšení, jako na druhé straně možno upoutati řemeslné rušitele míru prostředky tohoto druhu, jakým by bylo sestátnění válečného průmyslu. Ostatně také chéfredaktor „Zuricher Post" praví, že každá práce pro mír bude bezúspěšná, jestliže současně nezajistí se neodvislost tisku v plném rozsahu. A konečně chéfredaktor „Nieuwe Rotterdamsche Courant" vyslovuje naprosto pochybnost o tom, že by před vypuknutím války byli národové plánovitě tiskem k zášti a neduvěře vychováváni, jakož i za války se mu zdá, že tisk není pramenem záští, ale zrcadlem, odrážejícím poměry. „Jsem se vší rozhodností mínění, že tisku příliš mnoho vyčítáte. Ale připouštím, že tisk může činiti zlo. Mohl by zášť, která vedle nělo kypí, nedůvěru, která bez jeho

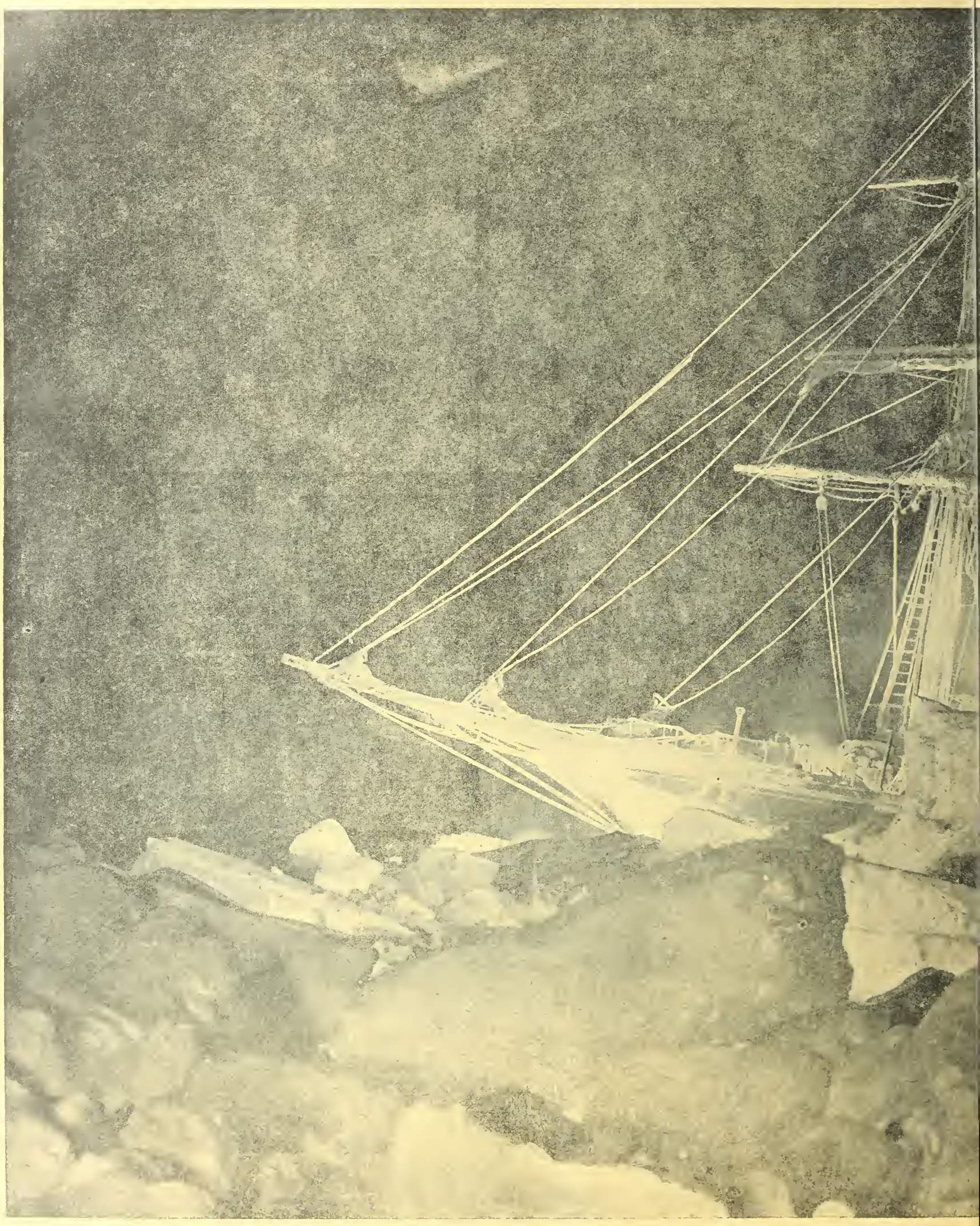

V dlou

Loď poručíka Shakletona v ledových krách. Shakleton po nevýslovných útrapách, ztrativ velkou čá

vlivu povstala, bořiti, zvláště v době velikého napětí, jaké předchází válce." Ale ani toto nelze, jak by mohl dosvědčiti také Th. Wolff. Za války pak dokonce slouží tisk výhradně státu. Stát reguluje vše: listy, které by nesouhlasily s válkou, zastavuje, jako stejně zastavuje a censuruje ty, které ve vlastenecké zanícenosti zacházejí ve válečném nadšení dál, než považuje stát za slučitelné s jeho zájmy. Proto dojista byla okružní otázka Th. Wolffa pouhou ránou do vody. Ne v mezinárodních žurnalistických rozhodčích soudech spočívá možnost udržení a zajištění míru národů. Ale na druhé straně zdá se jisto, že z války nevzejde zášť národů proti národům, a že naopak bude všude, a tedy i v tisku, se odrážeti touha, udržeti trvale mír.

□ □ □

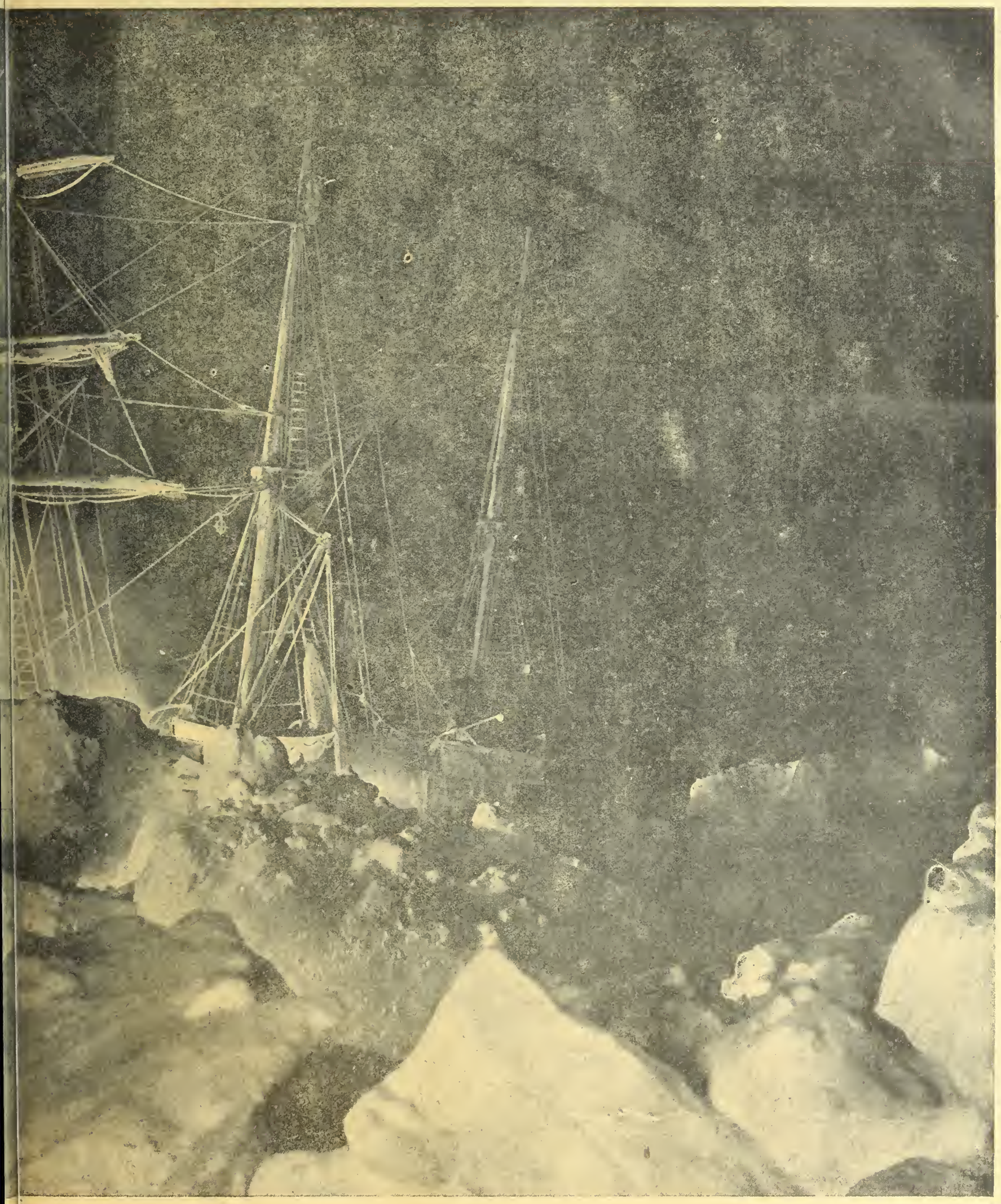

polární noci:
ého mužstva i loď „Erdurance", vrátil se přece ze své výpravy k jižnímu polu šťastně do Anglie.

ZASILÁNI DOPISŮ PODMOŘSKÝMI ČLUNY.

Do Spojených států, Mexika, Střední a Jižní Ameriky, do Západní Indie, na Filipiny atd. mohou býti zasílány otevřené dopisy a dopisnice podmořskými čluny. Váha dopisů nesmí přesahovati 600 g. Zásilky musí býti frankovány a na přední straně nápisem „Tauchbootbrief" opatřeny. Odesílatel nechť vloží zásilku do zvláštní obálky s nápisem „Tauchbootbrief nach Bremen". V jedné takové obálce může býti posláno více dopisů a dopisnic. Na zadní straně vnější a vnitřní obálky, jakož i na přední straně dopisnice napíše odesílatel svou přesnou adresu. Mimo porto je třeba přiložiti ještě zvláštní poplatek. Za dopisnice a dopisy do 20 g 3 K, za dopisy do 40 g 6 K a do 60 g 9 K. Tento poplatek se zaplatí v poštovních známkách na dopis nalepených. Dopisy ani dopisnice se neukládají do poštovních schránek, nýbrž odevzdají se na poštovním úřadě.

□ □ □

ZDRAVOTNÍ VYSVĚDČENÍ SNOUBENCŮ

Vídeňský časopis lékařů píše: Se stanoviska společenské zdravovědy jest nezbytno, aby bylo zavedeno pro snoubence zdravotní vysvědčení. V některých státech sev.-amerických jsou již taková vysvědčení závazna. Bez vysvědčení žádného sňatku. Při nemocech sdělných, pohlavních a duševních není sňatek vůbec dovolen. Právě nynější doba jest vhodná, aby se hnulo otázkou zdravotních vysvědčení před vejitím ve sňatek. Doporučovalo prý by se již nyní, nežli dojde k závaznému zavedení takových vysvědčení státem, zavést aspoň v novinách dobrovolnou službu zdravotní, asi tímto způsobem: Noviny by ve svátek nebo v neděli na místě nápadném uveřejňovaly výhlášku jednotně drženou, která by mohla míti takovéto znění. „Výstraha před nemocemi! Snoubenci! Žádejte navzájem před sňatkem zdravotní vysvědčení!" List žádá dále, aby vracejícím se syfilitickým vojákům byl sňatek znemožněn. Raději méně dorostu, ale zdravého!

□ □ □

V BUKUREŠTI.

Na rohu ulice Caba Victorei a boulevardu Alžbětina, před vojeským kasinem, hemží se mnoho lidí. Dnes v němž sedí rumunští zajatci. Stále se protlačují nové a nové transporty rumunských vojáků v modrých uniformách s vysokými, černými, zimními čepicemi, aby nádherným portálem vstoupili do vysokých sálů. Venku čeká stažen mladých, starých, elegantně oděných dam i selek. Některé přinášejí vodu nebo chléb a cigarety. Většina hledá muže, otce nebo syna. Otevřenými okny se dohovořují se zajatci. Otázky s odpověďmi se střídají, bílé ceduľky s dotazy a odpověďmi přeletují. Samé ustrašené, hledající obličeje. Většina se po čase zklamána vrací. Nějaká chudá žena neustále naříká. Obličeje zajatcu jsou přitisknuty na okenní tabuľky. Pozorují na boulevardu skvělý život a očekávají transport.

Časem projíždí shromážděnými zajatý důstojník. Sotva si jej povšimnou. Skupiny zajatých sedláku jsou předmětem úsměvů. Stará Bukurešť jest jako vymřelá. Zprávy rumunského generálního štábu a nařízení rumunské policie jsou pomalu zalepována vyhláškami Mackensenovými a guvernerovými. Křiklavé plakáty filmů Pathéových a Gaumontových, jež ještě před nedávnem zvaly k návštěvě kina, roztrhány vlají v dešti. Ještě uhánějí ruští fiakři ulicemi a v mnohých kavárnách dostane se šlehaná smetana. Metrové

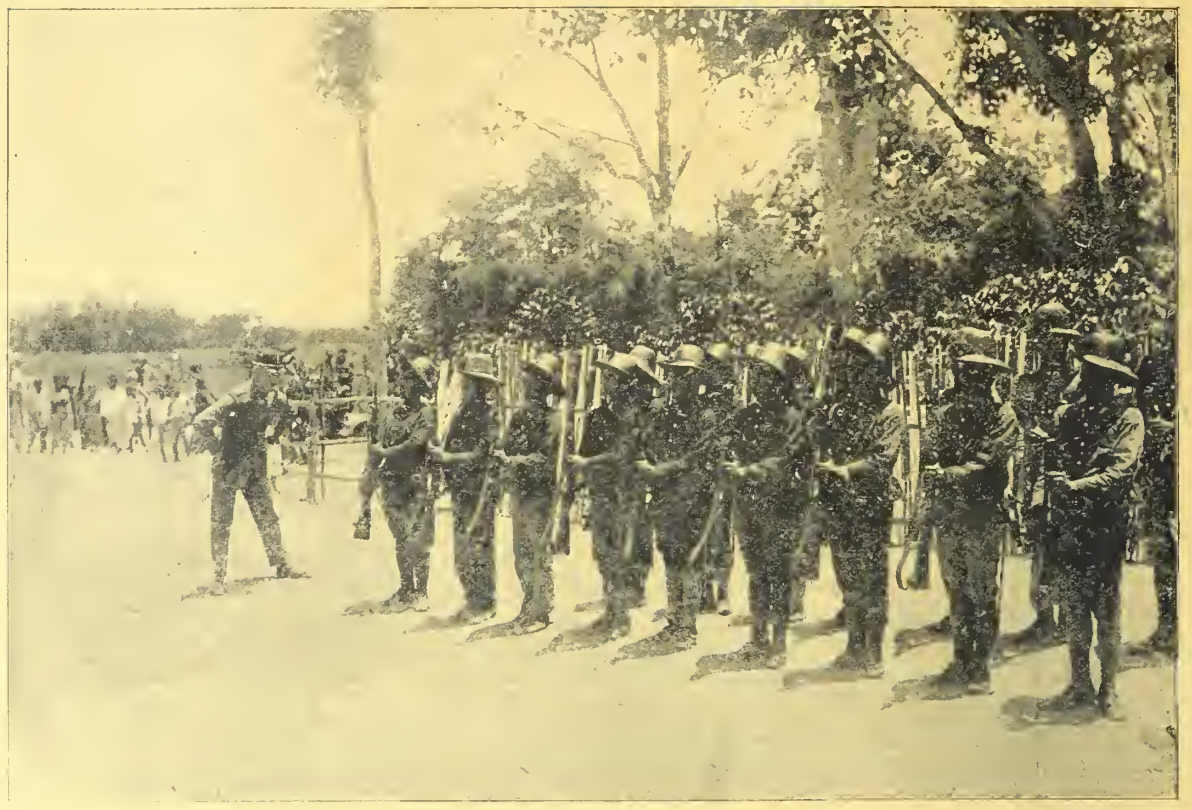

Holandská neutralita ve zbrani: Mobilisované vojsko na Sumatře.

Zásoby dobytka na jihozápadní frontě.

salámy, šunky, pražená káva „mokka" zdobí mnohé výkladní skříně. Pozorujeme-li však život v ministerstvu vnitra, kde sídli guvernér, jsme přesvědčeni, že tomuto životu bude brzo konec.

Ale tito bukurešťští lidé dovedou vše zcela jinak snášeti než my. Jejich přítulností a hravým, nevěcným charakterem nelze tak snadno otřásti. Jisté koželužně byly zabaveny všechny zásoby. Ředitel — Rumun — doprovázel důstojníka k jeho autu: „Prosím, učiníme pro vás, co můžeme."

Nikde nebyli Němci s takovou úřední blahovůlí přijati jako zde. Prosí se o vydávání německých novin a německé úřední zprávy jsou dobrovolně vyvěšovány. Nemáme dojem, že by se na nás pro naše vítězství zlobili. Při nejmenším však to dokazuje málo charakteru. V mnohém připomíná Bukurešť Brusel v prvých měsících války. Rozšiřují se zde také pověsti o velikých rozhodných bitvách, ale blahovolné smýšlení obyvatelstva jest naprosto nebelgické. Většina obyvatelstva trpí válkou jako všude jinde. Maso a mouka jsou ještě laciné a v dostatečné zásobě, ačkoli se to nedalo očekávati při čtyřech bezmasých dnech. Cukr se stěží dostane. Bukurešť byla překvapena, když naše vojsko na severu města objevilo ohromné skladiště cukru, jejž si tam asi nějaký funkcionář uschoval. Ceny životních potřeb denně stoupají zrovna jako ceny pokojů v hotelích, ačkoli dosud nedosáhly cen, jež jsou platny v Jassech. Rumunští uprchlíci platí tam prý měsíčně za světnici až tisíc franků. Rodiny odvedených vojínů dostávají deset franků měsíčně a které mají děti, berou patnáct franků a to bez ohledu na jejich počet.

Nikde se neuplatňuje ženský svět tak dobře, jako zde. Tato jediná internacionála jest prostoupena německými artistkami. Všechny mají francouzská a americká jména. Oslavovaly kdysi v kabaretech ruská vítězství. Když vypukla válka, ukázalo se, že jsou většinou z Vídně a z Berlína. Byly internovány ve Vacaresti. Ale dnes, kdy jsou na ulicích naši a němečtí vojáci, dělají se zase důležitými. Jisto je, že toto vše není celé Rumunsko, ani snad celá Bukurešť. Celkem však Rumuni nemají národního sebevědomí západních národů. Mnozí z inteligence a ze zbylého úřednictva nesouhlasí s vládním rozhodnutím, ale jejich kritika je důstojná a jsou věrni svedené vlasti.

A. Z.

□ □ □

SMRTELNÝ ZÁPAS MĚSTA.

V této hrozné válce s její, až dosud neznámou ničivostí, mizí nejen vesnice, ale i celá města jsou smetena s povrchu zemského. Pierre Mille líčí v „Temps" konec Arrasu. Kdybychom přivedli slepce do Arrasu, řekl by: „Tohoto města není. Jest to bezduchá mrtvola. Při vstupu do města

Polní maršálek arcikníže Bedřich v Bělehradě.

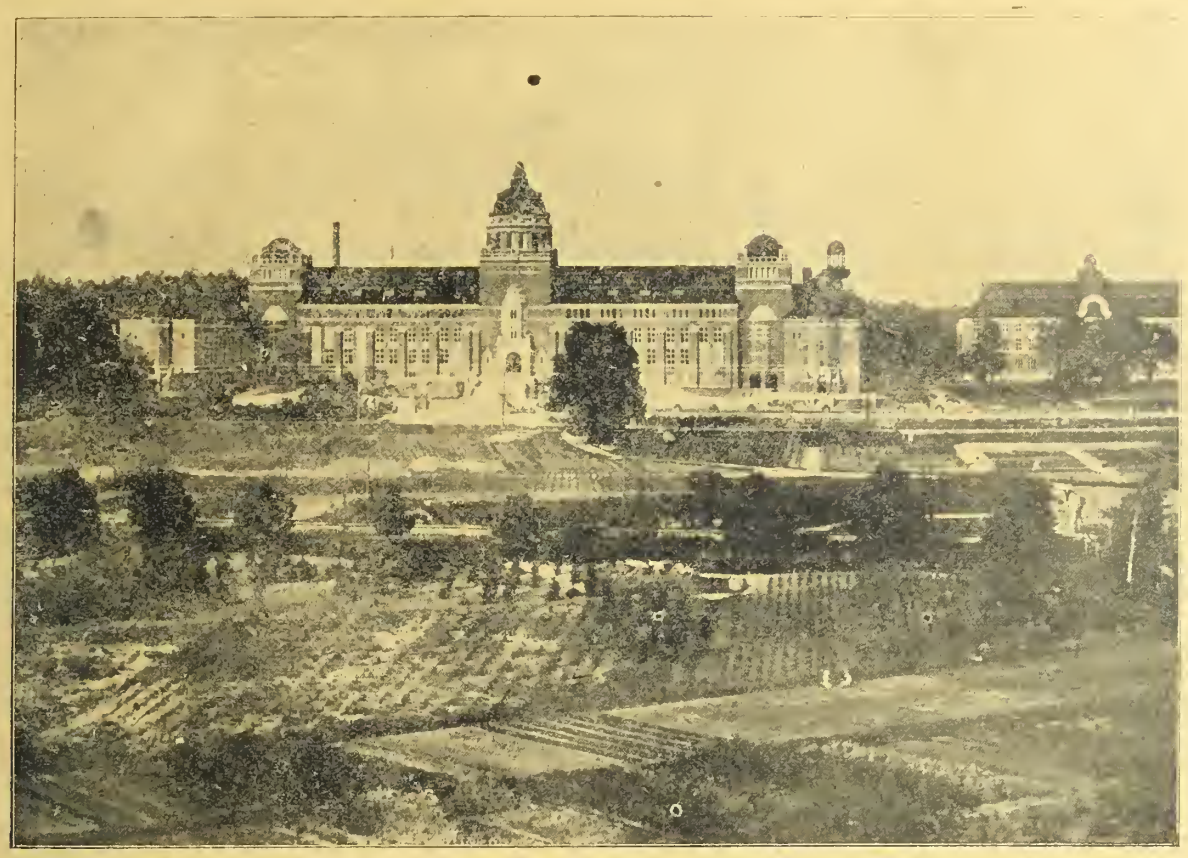

Nová monumentální budova švédské akademie věd a umění ve Štokholmu, dostavena po 6 letech. Zde jest umístěno také říšské museum se zoologickou částí.

nejhrozněji působí mlčení, v němž jest opravdu něco hrozného. Před válkou měl Arras 50.000 obyvatel. Zbylo ... polovice jsou obchodníci, již si od vojáků slibují výdělku, a druhá část jest: šestasedmdesátiletý starosta, jenž se věnoval službě ve prospěch bližních, pomáhají mu dva městští úředníci, již se nedají pohnouti, aby svá místa opustili, několik kněží a jeptišek, několik starců a stařen, kteří nechtějí opustiti místa, k nimž je tolik vzpomínek poutá. Viděl jsem tyto tvrdohlavce. Jsou to hlavně ženy. Byly upozorněny, aby chodily jen při zdech domů a plížení podél zdí stalo se jim již druhou přirozeností. A přece nejsou ušetřeni tito váhavci.

„Včera zase „patnáctka" jednu zabila, již skonala tak třetí v osmi dnech." Nepřipojí se žádné poznámky. Ale Arras přece jen dýchá tiše, neslyšitelně, pod zemí. Život se ukryl pod zemi. Ani jediný dům nezůstal granáty ušetřen. Dnešní Arras má svá dvě poschodí pod zemí. Dokud ještě nezuřil útok ve všech částech města, bylo tam veselo. Byl tam i hotel, jenž až dosud byl německými granáty ušetřen. Jednoho dne hostinská hotel i město opustila. Jak se jí sousedé vysmívali. Téže noci zničil těžký granát hotel až do základů. Mnozí se polekali a kdo nemusil, nezůstal. Arraský chrám, v jesuitském slohu stavěný, jenž kdysi těžkopádně a theatrálně působil, také nezůstal ušetřen. Klenba se střítila a sloupy prořídly. Přibylo mu dnes na pokoře a útulnosti. Snad by mělo býti zachráněno, co bylo dosud ušetřeno. Pořád nechceme pochopiti, že válka se neřídí mírovými zákony. A to jest naším neštěstím.

□ □ □

5 MILIONŮ PADLÝCH V NYNĚJŠÍ VÁLCE.

„Frankfurter Zeitung" oznamuje z Kodaně 8. prosince: Jeden z mnoha milionářů, které udělala válka, měl šťastný nápad věnovati část svých peněz na uvoření ústavu, který by ve formě „Společnosti pro sociální vyhledávání následků války" vydával čas od času bulletin v německé a anglické řeči. Poslední z těchto bulletinů pojednává o otázce, kolik lidských životů tato válka dosud stála. „Není žádné jiné otázky, která by byla tak důležitá, jako ta, zjistiti ztráty na lidských životech ve světové válce", jak bylo odůvodněno vydání onoho bulletinu.

Materiál, na němž založeno pátrání, jest ze všech oficielních i neoficielních sdělení, která se objevila v tomto směru za obě válečná léta, jest s velkou pílí a pečlivostí zpracován. Výsledek, k němuž bulletin dospívá, není nezajímavý. Je po většině v tabeli, z níž pocházejí tato čísla: Kdežto napoleonské války za svého trvání 25 let stály Evropu 2.1 milionu lidí, válka německo-francouzská r. 1870—71 184.000 bojovníků a rusko-japonská 160.000 vojínů pohltila, zahynulo ve světové válce podle bulletinu až do jeho vydání 4.6 milionu lidí. Přepočítáno na dny, dává ztráta pro napoleonské války 235 denně, pro 1870 až 1871 875, pro rusko-japonskou válku 292 a pro světovou válku 6336. Podobně má se to i s počtem raněných a invalidů. Počet prvých udává bulletin na 11.2 milionů, počet druhých na 3.4 milionu. Celkový výsledek ztrát v této válce bude moci býti vydán teprve tehdy, až v příštím míru bude možno listiny ztrát doplniti a mimo to opatřiti materiál o nepřímých lidských ztrátách, o vysoké úmrtnosti válečných zajatců, číslech úmrtnosti v obsazených územích a zmenšení počtu porodů. A především až bude možno zjistiti, jak veliké je mezi padlými procento mladých lidí, kteří dosud byli bez rodiny.

□ □ □

Italská pevnost Punta Karbino.

Anglická zvláštnost: V r. 1366 založený hotel v Manschestru, je prý nejstarší v Evropě.

TVRDÁ ŠKOLA VÁLKY.

Všichni jsme se změnili, přerodili. Díváme se na svět jinak a jinak vše posuzujeme. Předválečně přestali jsme prostě mysliti. Tvrdá škola války značně poopravila i naše názory na svět a život. Neslýchanost stala se samozřejmostí. Od chyby se člověk učí. Čím větší chyby se kdo v životě dopustil, tím více získal na rozvaze a opatrnosti. Draze vykoupená zkušenost jest bezpeč-

nou kolejnici na cestě života. A poněvadž dělnictvo válečné zkušenosti nejdráže vykupuje, lze doufati, že se po válce z bezpečné cesty neuhne a že se dle ní zařídí i ve svých odborových, politických a družstevních organisacích. Pro práci ve straně a dělnickém hnutí vůbec budeme míti jiné měřítko. Práce bude rušnější, dokonalejší, a bude také v době poválečné jinak oceňována. Ne vyvolávání přehnaných nadějí, nýbrž skutečné poměry a potřeby dneška budou organisačním pojítkem a výchovným prostředkem. Všichni stáváme se střízlivějšími a pracovitějšími. Lidé, vrátivší se z pole, budou tvrdšími, vzdoru schopnějšími, neohroženějšími a vytrvalejšími. Více než pro blouznění o krásné zářivé budoucnosti budou míti pochopení a porozumění pro skutečné potřeby života. Naučili se strádati, trpěti a bojovati. Nebudou však chtíti strádati po válce, a proto stanou se vášnivějšími a neoblomnějšími v boji za lepší bytí. To bude míti vliv nejenom na práci organisační, ale i na zdokonalení organisačního útvaru. Organisace budou přetvořeny, přizpůsobeny zvýšeným požadavkům poválečné doby. A práce ve straně a v odboru bude ceněna měřítkem námahy a útrap v poli. Proto budou organisace v době poválečné výkonnějším. Stanou se zbrojnicí nové mírové armády, která nebude se lekati námahy a obětí v boji o právo a moc dělnické třídy. V době poválečné bude a musí býti dělnictvo obětavějším, neohroženějším, vytrvalejším a věrnějším bojovníkem než bylo před válkou. Takovými, jako jsme byli, již nebudeme a býti nesmíme.

□ □ □

O NĚMECKÝCH PONORKÁCH.

Dr. Thomas Curtin je americkým novinářem, národohospodářem a dopisovatelem londýnských „Timesů". Učený Američan procestoval Hamburk, Brémy, Štětín, Lübeck, ale o ponorkách dověděl se přece nejvíce jen v Berlíně. „Dle mých informací," praví dále, „nestaví Němci ponorky v určitém přístavu, nýbrž v 10—20 různých docích, tak že ani inženýři neznají celé konstrukce těchto záhadných a nebezpečných plavidel. V každém městě se zhotovují pouze určité součástky. Celá ponorka se nezhotovuje nikdy v jednom místě. Dělba práce má tu výhodu, že se pracuje rychleji, dokonaleji a úplně tajně. Zmontování a pouštění hotových ponorek děje se v Seebrüggách, v Terstu, Kielu, Brémách a ve Štětíně. Důstojníci a mužstvo cvičí se opět všude. Vyučují se i na pevnině, na starých ponorkách v docích .... a je jich dost. Život na ponorkách není tak těžký, jak se obyčejně říká. Důstojníci i mužstvo těžce pociťují pouze to, že nesmějí píti piva, jinak se živí čokoládou, margarinem, vejci, kávou, cukrem, slaným masem rybami a pod. Pro obveselení mají gramofony. Velmi mnoho se pracuje i v továrnách na stavbu válečných lodí. V Hamburku stojí prý nesmírné množství hotových lodních nestvůr (mohutné pancéře a dreadnoughty). O dělníky není nouze, vždyť polní práce vykonávají 2 miliony ruských zajatců a dělníků.

□ □ □

KRONIKA VALEČNÝCH UDÁLOSTI

Dne 11. ledna. Ústřední mocnosti odpověděly na mírové noty nepřátelů. — V Rumunsku dobyla naše vojska drobných úspěchů v údolích Susity a Casinu, rovněž severně silnice Oituzu. Jinde žádné změny. Rusové i Angličané se ozývají důrazněji na severněji položených křídlech fronty (u Rigy a Yppern). U Beaumontu obsadili Francouzi část německých zákopů. — Anglický křižák „Cornwallis" o 14.000 tunách potopen ponorkou. — Řecko přijalo ultimatum čtyřdohody.

Dne 12. ledna. Původní znění odpovědi čtyřdohody Wilsonovi s udáním mírových podmínek se oznamuje z Paříže. — V Rumunsku naše vojska stále zvolna postupují, při ústí Seretu i v údolí Oitusu, kde zvlášť Rusové utrpěli ohromné ztráty. — Na ruské severní frontě činnost ochabla, za to na záp. francouzské sev. potoku Ancre vzrostla, také záp. Verdunu, ale bez znatelných úspěchů. Němci odrazili všechny útoky. — Naši vzduchoplavci bombardovali s úspěchem italské letiště u Beligny.

Dne 13. ledna. Při ústí Seretu byla tureckými vojsky dobyta Mihalea a 40 nepřátelů zajato; současně dobyli Bulhaři Rusy obsazený klášter severně řeky Buzeu. — V oitozském údolí odraženy silné ruské útoky. Sev. údolí Slaniou postupujeme. — S výjimkou útoků Angličanů na Serre sev. Sommy a v ohbí řeky Černé v Macedonii, bezvýsledných, nikde nic zvláštního. — Z Italie se potvrzuje zánik velké válečné lodi „Regina Margherita" 11. prosince m. r. — Vydána nařízení o spotřebě tuků.

Dne 14. ledna. Turci odrazili záp. Vadeni již. Galace ruské útoky. Jižně Oitozského údolí dobyta na Rusích jedna hora. Jinak v nížině rumunské pro špatné počasí slabá činnost. — Sev. Zlaté Bystřice, na rozhraní tří států v Bukovině, podnikli němečtí granátníci úspěšný výpad. — Také jinde brání špatné počasí činnosti. — U Ochridského jezera odrazily naše oddíly s Bulhary útoky Francouzů. — Ve Varšavě zahájena činnost polské státní rady.

Dne 15. ledna. Turci dobyli již. Galace vesnice Vadeni, poslední místo u ústí Seretu, obsazené nepřítelem. Na dobyté výšiny sev. údolí Susity Rusové marně útočí. — V Dolomitech vyhodili naši zákopníci na Velkém Lagazyoi velkou skalní masu, dělící naše posice od italských. — Sev. Sommy silná dělostřelecká činnost. — Náš poštovní parník „Zagreb" byl u pobřeží dalmatského italskou ponorkou potopen. — Z Italie se oznamuje, že ukořistili dvě naše ponorky a vzducholoďci útočili na Pulji a Terst.

Dne 16. ledna. Rusové učinili výpad z předmostí Namolosa na Seretu, vnikli do části německých zákopů, ale byli hned vytlačeni. Rovněž mezi údolími Susity a Casinu byly útoky Rusů a Rumunů odraženy s velkými ztrátami.

Dne 17. ledna. Švýcarsko mobilisuje! Turecká vojska byla od Vadeni vzata před ruskou přesilou ani na 2 km do hlavní posice zpět Mezi údolími Casinu a Susity útočí Rusové s Rumuny dále. Podařilo se jim dobýti jedné výšiny. — U Smorgonu měly útoky ruské malý úspěch. Na částech francouzské fronty živé přestřelky.

□ □ □

Generál šlechtic Heinrich jmenován guvernérem bukurešťským.

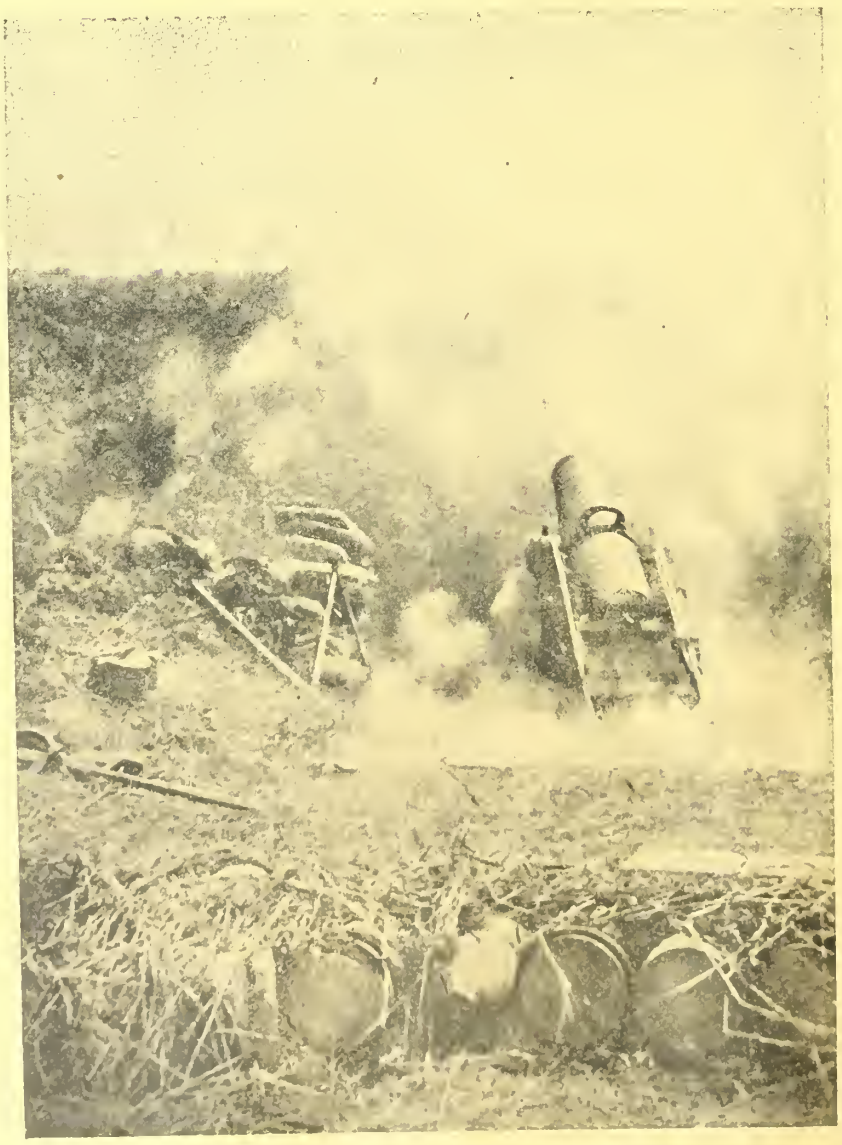

Těžká francouzská dělostřelba na Sommě.

SMĚS.

K úmrtí Eduarda Strausse. 29. prosince večer zemřel po krátké nemoci ve Vídni poslední z dynastie Straussovy, bývalý ředitel dvorní hudby Eduard Strauss ve stáří 81 let. Byl nejmladším ze tří proslavených bratří Straussových. Ve svém soukromém rodinném životě nebyl šťastný. Měl syna, jenž se chtěl věnovati také hudbě, otec však byl proti tomu a proto spálil veškerý domácí hudební archiv, aby se nedostal synovi do rukou. Syn odejel pak do Ameriky, a když se vrátil, spotřeboval s ostatními bratry veškeré jmění Straussovo, jemuž skoro nic nezbylo. Štěstím bylo, že utrpěl železniční nehodu, následkem čehož mu byla pak od dráhy vyplácena roční renta. Vídeňáci mu neříkali jinak než: „krásný Ed'y'.

Zajatci ze Srbska v Africe. Jak zvláštním osudům podrobeni byli naši zajatci v Srbsku, o tom svědčí dopis, který přinesl s sebou ze zajetí invalida p. Macháček z Kutné Hory. Dopis pochází od vojína pana Hrdličky z Citova, který byl zajat v Srbsku, kde původně byli v Obrenovači, načež byli odvezeni do Francie a odtud konečně dopraveni do Afriky do Egypta. Z Obrenovače vyjelo našich zajatců 100, na místo přišlo jich jen 15. V zajetí, u jednoho zemědělce sídlí p. Hrdlička s p. V. Ortem, také Čechem. Vede se našim zajatcům podle dopisu dosti obstojně, stěžují si na horko a pak, což je na Egypt dosti podivno, na nedostatek — kávy.

Starší zajatci do Švýcarska. Papež prohlásil se pro internování starších zajatců, otců více než tří dítek, na neutrální půdě. Ve Švýcarsku jest již 100 takových francouzských zajatců internováno.

Došlo na Portugalsko. Vzhledem k nedostatku masa v zemi nařídila portugalská vláda jeden bezmasý den v týdnu a zakázala porážení hovězího dobytka mladšího než 3 leta. Dále má býti osvětlení v soukromých domech omezeno na polovinu. Obchody musejí býti zavírány v 7 hodin večer, divadla a kavárny v 11 hodin.

Poslední syn ... V Německu je zahájena akce, aby rodinám, kterým ve válce padlo již několik synů, byl zachráněn poslední živý syn. Pruské ministerstvo již podobným žádostem vyhovuje a poslední syny neposílá na frontu, nýbrž přiděluje jim jiné služby.

Žádný nadbytek chlapců za války. V německé veřejnosti bylo rozšířeno všeobecně

mínění, že za války narodilo se daleko více hochů než děvčat. Tomuto názoru odporuje tajný rada R. Behla ze statistického pruského úřadu a sděluje, že dle dat, jež se nemohou nyní ještě uveřejniti, ani v r. 1914, ani v roce 1915 neukázal se vůbec nějaký neobvčejný přebytek chlapců. Obvyklý poměr na 100 děvčat asi 105 hochů, jeví se všeobecně i v roce 1915.

Také na Černé Hoře upisovalo se čile na půjčku. „Cetinjer Zeitung" uveřejnil provolání k upisování 5. rakouské válečné půjčky a konstatuje, že upisovací hnutí pro půjčku bylo na Černé Hoře celkem čilé. Všechny kruhy obyvatelstva projevovaly zájem o půjčku. V samotné Podgorici bylo v prvých dvou upisovacích dnech upsáno 79.500 korun.

Nucená šetrnost v Německu. Vrchní velitel vojenský v Prusku vydal nařízení, dle něhož smí se mladým mužům a dívkám do 18 let věku vypláceti celá mzda jen do 24 marek týdně. Vydělají-li více, vyplatí se jim z tohoto přebytku pouze třetina, kdežto dvě třetiny musí býti uloženy. Slušf beze všeho chváliti toto nucení k úsporám, neboť nynější výhodná konjunktura sotva se udrží a v pozdějších výdělkově nepříznivých dobách přijdou úspory vhod. Neškodilo by, kdyby se obdobně i u nás zavedl takový kurs šetření u těch mladých lidí, kteří se nestarají o rodiny a mají dobré výdělky.

Vzácná dopisnice. „Kölnische Zeitung" obdržela vzácnou dopisnici. Byla podána na poštu 2. listopadu o 3. hodině ráno. Létadlem byla dopravena téhož dne do Nov. Yorku. Dne 3. listopadu předána byla ponorce „Deutschland", která ji vzala do Evropy. V Berlíně byla dopisnice přijata poštou 12. prosince. Dopisnicí sděluje pisatel, že lístek letěl 1600 km vzduchem, 4800 km plul pod vodou a zbytek urazil drahou.

Záhadná věc. Bernský „Bund" přináší tuto ruskou zprávu. Hlavní správa ruského Červeného kříže se usnesla vyšetřit příčiny tak častých sebevražd mezi personálem Červeného kříže.

Osm bratří na dovolené. Zvláštní překvapení způsobil německý císař soukeníkovi Th. Rideterovi v Neudammu. Rideterovi narukovalo od počátku války 10 synů a jedenáctý má narukovat též. Ze synů Rideterových jeden padl, jeden dostal se do zajetí. Rideter, jenž nežije ve skvělých poměrech, napsal císaři žádost, aby jeho synům byla udělena dovolená na vánoce. Následek toho byl, že Rideterovi povolen dar 300 marek a všem osmi synům-vojákům dána na vánoční dovolená.

Tajný rada šlechtic Štěpán Burian, nynější ministr společných financí.

Ztracený drahokam z koruny sv. Štěpána nalezen. Po korunovaci císaře Karla se shledalo, že z koruny sv. Štěpána ztratil se velký krásný topas. Hned začalo se po kameni pátrat a kámen, jenž z koruny vypadl, byl nalezen v kostele sv. Matyáše.

Jak se měli poslanci na korunovaci. Nár. Politice se sděluje z Vídně: Poslanci, kteří se súčastnili spolu s předsedou drem Sylvestrem korunovačních slavností v Pešti, nevyslovují se nijak nadšeně o uvítání, jehož se jim dostalo v hlavním uherském městě. Stěžují si, že si jich tam nikdo nevšiml, a že ani dr. Sylvestr nepřišel s nikým ve styk, takže s řeči, kterou měl připravenu v odpověď na očekávané uvítání, sešlo. Při tom musili poslanci platiti nehorázné ceny za byt a ostatní. Za jedno přenocování v hotelu na ostrově Markétině čítáno jim 105 korun, za jízdu z nádraží do hotelu a z hotelu k městskému mostu žádáno po 100 až 20 kor., o cenách za obědy a večeře ani nemluvě.

Milion arcibiskupa Kohna pro českou universitu moravskou zamítnut? Před časem vzbudil rozruch odkaz bývalého arcibiskupa olomouckého dra Kohna, jenž určil milionový odkaz na zřízení české university na Moravě. Nyní je známo, že státní nadační úřad odkaz Kohnův odmítl. Lze se nadíti, že nebylo v té věci proneseno ještě poslední slovo. Kdyby však tomu bylo tak, třetina pozůstalosti připadla by velechrámu sv. Václava v Olomouci, třetina příbuzným a třetina chudým.

Těžba stříbra v Čechách. Dobrá konjunktura na trhu kovu, která podle všeho potrvá i po válce, má za následek, že v severních Čechách zahájena opětně těžba stříbra v dolech dávno opuštěných. Mimo jiné stalo se tak v Plané Chodové u Mariánských Lázní. Výsledek byl velmi příznivý. Žíla, dlouhá přes 100 metrů, dává prý stříbra značné procento. Práce v poslední době podniknuté potvrdily, že stříbra jest dostatek také do hloubky.

Jak se to dělá. V Korneuburku byly vyvěšeny následovní vyhlášky: „Pro venkovské obyvatelstvo z okolí vydávati se bude petrolej městskou obcí korneuburskou a sice dlužno za každý litr petroleje odevzdati 3 vejce u policejního úřadu, jenž za to vystaví jim poukázky na petrolej. Zásobovací výbor."

12.000 korun pokuty za prodej kávy. Budapeštský kavárník Desider Scheffer byl odsouzen k pokutě 12.000 K za to, že tajně prodával svým hostům v nedovolenou hodinu kávu. K tomu poznamenáváme, že policie budapeštská dává si v poslední době na stihání lichvy a předražování zvláště záležeti.

Salonní vůz pro ministra vojenství. Ringhofferovy závody na Smíchově budují salonní železniční vůz pro ministra vojenství. Vagon je od základu až do poslední výšivky navržen od mladého českého architekta A. Mezery, býv. žáka pražské uměl.-průmyslové školy.

Tajemství černé věže.

Román ve dvou dílech.
Napsal **C. šl. Bernau.**
(Pokračování.)

„Nebude služebnictvu nápadné, že náhle odjíždíme?"

„To bude, ale co si počneme, když přijde Pietro?"

„Máš pravdu. Pojedeme."

Bella povstala a měla se k odchodu.

„Začnu ihned balit své věci."

„Co ale uděláme s hrabětem Kurtem?"

„Nech ho u doktora. Je tam beztak raději, než na zámku."

„Po celou dobu naší nepřítomnosti má Kurt zůstati u doktora Wernera? Máš k tomu tolik odvahy?" tázal se baron důrazně.

„Nezbývá nám nic jiného."

„To je také pravda. Vzít ho s sebou přece nemůžeme."

KAPITOLA IV.

Doktor Werner a hrabě Kurt.

Na konci vesnice, skoro na kraji lesa, stál hezký a útulný domek doktora Wernera, obklopený velkou zahradou.

Před lety patřil domek jednomu členu rodiny Rottenhallovy. Když majitel, jenž byl bezdětný mládenec, zemřel, prodal dědic jeho domek svému universitnímu kolegovi Wernerovi za mírnou cenu. Od té doby byl tu pánem Werner a jeho hospodyně.

Když mladičký hrabě Kurt vkročil do zahrady, pracovala právě doktorova hospodyně Brigitta na záhonku fazolí.

„Dobré jitro, mladý pane," volala na příchozího, sotva že jej zahlédla.

„Přišel jsem dnes trochu dříve," pravil Kurt. „Chci totiž požádat pana doktora, aby šel na zámek, protože stará Běta je trochu nemocná."

„Pan doktor není však ještě doma. Odjel časně ráno, ale vrátí se brzo. Snad mladý pán posečká v besídce. Přinesu nějaké noviny a knihy.

„Ne, ne, studovati budu později," bránil se hrabě Kurt Leuchtendorff. Prozatím zůstanu zde a budu se dívati na tebe, matko Brigitto, jak pracuješ. To mě zajímá daleko více."

A oba se dali do povídání o pěstování fazolí, chřestu a jiné zeleniny, o květinách atd.

Mladý hrabě povzdechl a pravil:

„Hezké to tu máte. Daleko útulnější a přívětivější, než jak je tomu na zámku."

„Ale, ale, mladý pane! Zámek je přece široko daleko pověstný svou krásou a nádhernými komnatami..."

„Neútulné je o tam, říkejte si, co chcete. Park je sice velký a krásný, ale zahradníci stále ho oklešťují. Příroda jest nejkrásnější neomezovaná lidskou rukou. Proto mám raději vaši zahradu, kde všechno roste tak, jak Bůh to stvořil. Žádné ořezané větve, žádné přímé cesty. Tak domácké to tu máte."

A Kurt opět povzdechl.

V tom bylo slyšeti hluk přijíždějícího povozu.

„Pan doktor už je tu," radostně zvolal Kurt a běžel mu naproti.

Doktorův povoz zastavil a Werner z něho vystoupil. Oblíbený lékař byl vysoké postavy, měl živé šedé oči, příjemný inteligentní výraz obličeje a čerstvou, zdravou pleť. Jeho pohled prozrazoval mnoho energie, ale též mnoho dobroty.

„Ah, mladý pán je už zde? Tak časně?"

„Ano, strýčku Karle. Přišel jsem tě poprosit, abys přišel hned na zámek."

„Je někdo nemocen?"

„Staré Bětě se udělalo nevolno."

„Snad to není nic vážnějšího. Ostatně půjdeme se hned podívati."

„Budeš přece dříve snídat?"

„Nebudu. Brigitta schová snídani až se vrátím."

A Werner s mladým hrabětem dali se na cestu k zámku.

Ná půl cestě, když bylo viděti černou věž zámeckou, zastavil se mladý hrabě a pravil:

„Podívej se, strýčku Karle, na naši černou zámeckou věž. Nevypadá nepřívětivě? Já nevím, co to je. Když se podívám na ni, mám vždycky takový divný pocit..."

„To snad působí jenom vzpomínka na smrt tvého strýčka. Také já nemohu zapomenouti na okamžik, když umíral nejlepší přítel mých mladých let.

„Měl jsem ho rád, jako svého otce," šeptal Kurt.

„Však on se k tobě také choval jako otec. Musíš mu zachovati trvalou památku."

„Stará Běta pořád říká, že jsem podoben strýčkovi. Je to pravda?" Doktor Werner podíval se na Kurta a jeho silnou, třebaže dosud mladistvou postavu, zatřásl hlavou a odpověděl:

„Snad postavou. Ale v obličeji se ke dni více podobáš své matce."

Poslední slova pronesl doktor Werner nejistým hlasem.

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová,
byv. odborná učitelka, majitelka hospodyňské školy v Hradci Králové.

Jáhlový nákyp s krémem. Upravíme nákyp jak jsme již v předešlém receptu uvedli a polejeme následujícím krémem. Do hrnéčku dáme 1 lžíci krémového prášku dra Oetkera „Dioba", přidáme asi 2 lžice vody a osminu litru mléka. Vše dobře rozkvrelíme, na zapečený nákyp nalejeme a pečeme do růžova.

Jáhlový nákyp se šimlovou nádivkou. Upravíme jáhlovou kaši, jak jsme v předešlém receptu uvedli. Místo tvarohu dáme následující nádivku: Na talíř dáme 2—3 lžice tvarohu, 2 lžice utlučeného máku, 2 lžice tlučeného cukru, balíček vanilkového cukru dra Oetkera a vše dobře promícháme a, je-li nádivka suchá, přidáme trochu kyselého neb obyčejného mléka. Na vymazaný rendlík dáme vrstvu jáhlové kaše, po té přidáme vrstvu šimlové nádivky a nahoru opět vrstvu jáhlové kaše. Nemusíme-li šetřiti, polejeme povrch koflíkem mléka, do kterého jsme rozkvrelali 1 vejce aneb místo vejce rozkvrelíme do mléka 1 lžíci krémového prášku dra Oetkera „Dioba". Pak necháme vše do růžova upéci.

Jáhlový nákyp jemný. Hořké příchuti jahel zbavíme se spařením. Po té dáme na rendlík a nalejeme mléka, asi půl litru na čtvrt kg jahel, přidáme trochu soli a vaříme do měkka. Dle potřeby přidáme mezi vařením ještě mléka. Měkké jáhly necháme vychladnouti. Na rendlík dáme 1 lžíci másla, 2 lžíce cukru, balíček vanilkového cukru dra Oetkera, 1—2 žloutky a dobře vše třeme asi čtvrt hodiny do zhoustnutí. Pak přidáváme vychladlou kaši a vše dobře ještě zatřeme. Na vymazaný pekáč dáme vrstvu té jáhlové kaše, pak pokládeme krájenými jablky, které posypeme skořicovým cukrem aneb vanilkovým cukrem dra Oetkera a vrstvou jahel ukončíme. Dáme do trouby prudčeji péci, asi půl až 3 čtvrti hodiny. Na upečený nákyp dáme následující bílkový krém.

Bílkový krém. Zbylé 2 bílky šlehámě v hustý sníh, do kterého pak zašlehámě vrchovat u lžíci cukru a přidáme půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera. Tuhý sníh klademe na upečený nákyp. Můžeme krém ozdobně trubičkou vystříkati. Povrch posypeme cukrem a dáme ještě do vlahé trouby stuhnouti. Upečený nákyp krájíme pak na čtverce a vybíráme opatrně lopatkou (rybovkou). Můžeme pokropiti rozředěnou marmeládou neb ovocnou šťávou.

Eduard Strauss, známý vídeňský hudební skladatel, zemřel ve stáří 82 let (nar. 15. března 1835).

Jáhlový nákyp na jiný způsob. Uvaříme jáhlovou kaši jak v předešlém receptu uvedeno, přidáme do ní trochu citronové kůry a půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera, lžíci másla a lžíci cukru. Necháme ještě dobře povařiti a pak naplníme porcelánovou mísu touto kaší a následující hmotou doplníme:

Mandlový puding. Koupíme krabičku dra Oetkera mandlového pudingu. Upravíme pak, jak na krabičce jest uvedeno, a hotový puding za horka nalejeme na mísu na jáhlovou kaši. Můžeme teplý nákyp podati na stůl neb můžeme jej nechati vychladnouti (ztuhnouti). Zejména se tento nákyp doporučuje pro dospělé, kterým se snad měkkost pudingu nezamlouvá.

Knedlíky z jahel. Na misku dáme čtvrt kg mouky, lžičku soli, lžičku Oetkerova pečivového prášku a dobře promícháme. Do koflíku mléka dáme 1 lžíci rozkvrelaného vajíčka a tím připravenou mouku zadělámě v řídké těsto. Do těsta přidáme talířek jáhlové kaše v mléce neb vodě uvařené. Dobře vše promícháme, necháme půl hod. odpočinouti a pak tvoříme knedlíky jako pěst velké a dáme do zasolené vody 20—25 min. vařiti. Knedlíky ty můžeme použíti k různým masům, případně co moučník s následující omáčkou:

Povidlová omáčka. Do hrnku dáme 1—2 lžíce povidel, čtvrt litru vody, lžičku máslové neb sádlové jíšky, špetku tlučené skořice a hřebíčku neb půl balíčku dra Oetkera vanilkového cukru a necháme dobře povařiti. Přidáme trochu cukru, několik kapek citronové šťávy, aby byla omáčka pikantní. Místo povidlové omáčky můžeme použíti makové:

Maková omáčka. Na rendlík dáme 2—3 lžíce umletého neb utlučeného máku a horkým mlékem v řidší omáčku rozředíme. Přidáme lžíci syrobu neb medu, půl balíčku dra Oetkera vanilkového cukru neb špetku hřebíčku, skořice a koliandru, dle chuti omáčku ještě přisladíme.

Dokončení příště.

Když oba dospěli do zámeckého parku, požádal doktor mladého hraběte, aby usedl na lavičku a posečkal, že sám se podívá k Bětě.

Kurt poslechl ochotně svého učitele a usedl do besídky, kde obíral se chvíli svými knihami.

Doktor Werner šel k zámku a potkal Josefa.

„Co je s Bětou?" tázal se ho.

„Naříká si na tlukot srdce."

„Tak? Proč to? Rozčilila se snad?"

„Polekala se zase, pane doktore. Právě jako tenkrát — snad se dovedete upamatovati?"

„Co pravíte, Josefe?"

„Tvrdí, že opět spatřila zemřelého pana barona," tlumeným hlasem pravil starý sluha Josef.

„Už rozumím."

„Víte, pane doktore, jak je pověrčivá. Pokoušel jsem se vymluviti jí její domněnku, ale nic naplat. Ostatně, pane doktore, modré světlo v černé věži spatřil jsem včera i já."

Doktor Werner pohlédl na Josefa, zavrtěl několikráte hlavou a pak pravil s nuceným úsměvem:

„Scházelo ještě, aby vy jste začínal s podobnými věcmi, Josefe, považoval jsem vás za rozumného a rozšafného muže."

Josef se bránil.

„Jak ráčíte, ale nedám si upříti něco, co jsem spatřil na své vlastní oči. Nemohu obelhávati sebe sama."

„Vy tedy tvrdíte, že dnes v noci bylo v černé věži modré světlo?"

„Viděl jsem je, mohu na to přísahati."

Doktor Werner pokrčil rameny.

„Půjdu nyní k Bětě," pravil, aby přerušil svůj rozhovor o zámeckém strašidle. A nechám si od ní vzrušení její příčiny náležite objasniti."

Pak vzdálil se rychle — — —

Hrabě Kurt nečekal dlouho na návrat svého učitele. Doktor Werner přišel za několik minut.

„Neschází jí nic," volal na Kurta. „Má jen silnější tlukot srdce a záchvat pověrčivosti. Obojí ji brzo přejde."

„To se mi ulehčilo," pravil Kurt srdečně." Mám starou Bětu tak rád."

Doktor Werner uchopil se knihy a chtěl zahájiti obvyklé své vyučování, když spatřil, že k besídce spěchá baron Hanuš Rottenhall.

Baron přátelsky pozdravil lékaře, k němuž, jak na první pohled bylo patrno, měl značný respekt.

„Odjíždíme ještě dnes," oznamoval Wernerovi.

„Tak? A proč tak náhle?" udiveně tázal se Werner. Včera přece nebylo o tom ani řeči."

„Belle není volno," vymlouval se baron Rottenhall. „Není sice nemocnou, protože jinak bych zavolal tebe, ale nervosní a chce nějakou změnu vzduchu. Zde jest jí přílišně parno. Chce pryč, někam do chladnější krajiny. Nu a v takovém případě musím povoliti."

„Nevím proč je tu paní baronce horko. Podle mého názoru není to tak zlé. Je teprve počátek července a větší vedro jsme dosud neměli."

„Také jsem jí to řekl. Co si mám však počít? Umínila si to a nechce si nic nechat vymluvit ve své tvrdohlavosti. Ostatně vždyť ji sám znáš."

„No a kam pojedete?"

Bella se dosud nerozhodla pro určité místo. Někam na sever, třeba do Gastýna neb Hallstadtu. Vubec jsou to jen ženské vrtochy, celá ta její cesta."

„Jenže nesmí muž v podobných případech ustupovati. Jsou takové, jak si je vychováme," pravil Werner tonem sice přátelským, nicméně ale prozrazujícím, že nemá k zámecké velitelce valné sympatie.

„A proto přicházím k tobě," pravil baron, aby dokončil trapný pro sebe rozhovor, „se žádostí, abys do svého domu na dobu naší nepřítomnosti přijal Kurta, jestliže ti to nedělá zvláštní potíže."

„Neměj obavy. Vyhovím rád a Kurt bude u mne jako doma. Není-liž pravda, mladý pane?"

„O ano, strýčku Karle! Těším se na to," zvolal Kurt.

„Pak je všecko v pořádku," pravil baron Rottenhall a měl se k odchodu.

Také doktor Werner povstal a pravil ke Kurtovi:

„Dnes je, mladý pane, už pokročilá hodina. Půjdu domů na snídani. Když budete nyní bydlet u nás, najde se dostatečná příležitost, abychom dohonili, co dnes zanedbáme."

Baron a Werner vyměnili navzájem ještě několik slov a rozloučili se.

Werner se vrátil a dojídal snídani, když přišla Brigitta a pravila:

„Četl jste, pane doktore, už dnešní noviny?"

„Co vás to napadá. Měl jsem čas?"

„Podívejte se, pane doktore, je v nich zpráva, která vás bude jistě zajímati."

A doktor Werner četl tutéž zprávu o útěku dvou trestanců, jež na zámku způsobila takový nepokoj baronky i barona.

„Teď chápu, proč panstvo se usneslo ihned opustiti zámek a proč tak rychle odjíždí na sever. Teď rozumím..."

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Starý mládenec přistihne svého sluhu, kterak líbá jeho hospodyni. „Poslouchejte Jene, to už není od vás hezké," praví rozhorleně. „Nedávno jsem vás přistihl, kterak jste pil moje nejdražší víno, krátce na to jsem vás dopadl, jak jste kouřil mé nejlepší doutníky a teď vidím, že líbáte také mou hospodyni..."

*

V kterémsi spolku oslavuje se jubileum předsedy, jenž ujímá se slova a praví: „Děkuji ze srdce za poctu, kterou mi prokazujete. Jsem překvapen tak, že nejsem slova schopen..." A potom pronáší pan předseda tříčtvrtihodinovou řeč.

*

„Jak jste jenom tak omezeného na duchu člověka, jako je Mayer, mohl udělati svým pokladníkem? Vždyť ten hlupák ani neví, kde leží Amerika."

*

Svrchovaný apel.

V trafice za dnešních dnů: „Prosím vás, slečno, alespoň jednoho doutňáska mi přenechte, je to — pro nemocného!"

Doktor: „No, jak pak je to se stolicí, pane Morgenstern, jdete pravidelně denně?"

Pan Morgenstern: „Wie heisst, dneska stolice? Na tu dnešní stravu stačí jednou za tři dny —"

Neobratný soudce předkládaje strážníkovi za svědka volanému revolver nalezený u obžalovaného se táže: „Pane svědku, vy jste přece znalec. Myslíte, že lze touto zbraní někoho zastřeliti na deset kroků, aniž by to pozoroval?"

*

Námluvy.

Starý mládenec ke své nikoli mladší hospodyni: „Poslouchejte, Karličko, co byste říkala, kdybych vám učinil nabídku sňatku?" — Ona: „Ach neee..." — „A když to říkám doopravdy." — Ona: „Ach jooo."

*

Mladí manželé jdou na výlet a ocitnou se v lese, kam za svobodna často chodívali. „Zde, Arture drahý, zde je strom, pod kterým jsi mi dal první políbení... Ach ne, tos nebyl ty!" — On: O zajisté, já jsem to byl pod tímto stromem. Pamatuji se dobře... ale tys to nebyla!"

*

Na Nový rok.

Domovník: „Přeji Vám mnoho štěstí v Novém roce. Také za loňský rok — nebyla jste tehdy na Nový rok doma."

*

Hostinský: „Vy nestydatý člověče, usadíte se v hospodě, poručíte si pivo a jídlo a nemůžete zaplatit? No počkejte, já zavolám strážníka."

Host: „Myslíte, že on to za mne zaplatí?"

*

„Chceš si snad přečísti mé nejnovější básně, dříve než je odešlu do redakce," praví také-básník svému příteli.

Přítel: „No, já tak nespěchám, mohu počkat, až — ti je redakce zase vrátí."

*

Cestující ke kupci: „Tento stroj sčítá, odčítává a násobí a stojí při tom jenom 500 marek." — Malý Moric zatáhne tatíka svého za kabát a šeptá: „Tati, já to udělám za 300 sta."

„Pane doktore, lék, který jste předepsal pro našeho Františka, jest už spotřebován." — „Jak to? Vždyť nařídil jsem, abyste mu dávali jen lžíci denně." — „To je pravda, pane doktore, ale já, muj muž, dědeček a babička museli si pokaždé vzít také lžíci léku, protože jinak by ho František náš nebyl vzal."

*

Plagiát.

Nakladatel k mladému básníkovi: „Psal jste tuto báseň vskutku sám?" — Zajisté! Líbí se vám?" — „Je to skutečně báječná práce." — „Není-liž pravda," odpovídá sebevědomě básnický hrdina — „jsem druhým Schillerem." — „Podle básně," odpovídá nakladatel kousavě, „jste Schiller sám."

*

Rozvedený manžel má ještě vždy budoucnost, rozvedená paní za to minulost.

*

Letos.

„Kde jsi byl, kamaráde, na Sylvestra?" — „Ale v museu." — „Co jsi tam dělal?" — „Byl jsem se dívat na velrybu. Ta také nemá co pít."

Pán: „Kočičko, šla by se mnou na víno?"

Ona: „O né! Maminka mi říkávala, že to s vínem začíná a s mlékem končí."

Matka: „Ale Alfrede, co si to dovoluješ vůči panské?"

Syn-medik: „I nic, matinko, studuji jenom anatomii tváře."

Přátelům Českého Polabí

a zvláště

rodákům z Nymburka a okolí

doporučujeme k odebírání a inserování časopis

„Občanské Listy"

co 30 roků každou sobotu v Nymburce vycházející

a přinášející mimo obvyklé části časopisecké

bohatost zpráv z Nymburka a okolí.

Předplatné:

Celoročně . . . . . K 10.—
Pololetně . . . . . K 5.—
Čtvrtletně . . . . . K 2.50

Jednotlivá čísla po 20 hal.

Číslo na ukázku zdarma.

Admin. „OBCANSKÝCH LISTU" v Nymburce,
Palackého třída č. 119, I. poschodí. 1979

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Rja" nevyhubí Vám od koř. kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50

Kemeny Kočice (Kaschau)
1. pošt. schránka 12/89, Uhry.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·10. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.
Přes million již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.
Prodavačům rabat. 1973

Jest to smutné

cítiti se slabým, trpícím a nervosním a viděti, jak naše síly prchají. Pochybená výživa, zvrácený způsob našeho života, trápení, starosti, jiné duševní vlivy způsobují v naší krvi úbytek výživných látek, čímž bývají poruchy v oběhu krve přivoděny, kterážto okolnost má za následek bolení hlavy, nedostatek chuti k jídlu, zácpu, onemocnění střev a žaludku a mnoho jiných nemocí.

Naše nervy jsou unaveny!

Nespavost, únava, duševní otupělost, rozrušenost, zapomětlivost, bolesti v údech se dostavují a zbavují nás možnosti naše místo náležitě zastávati.

Nové síly — nový život

přivodí náš výživný prostředek, který čistí krev, podporuje výměnu látek a přináší novou chuť k životu. Zasíláme každému, kdo si o ni napíše,

zdarma knihu lékaře.

V naší knize, která obsahuje cenná vysvětlení, poukazujeme, jak nutno tohoto tisíckráte dobrým výsledkem osvědčeného a od lékařů zvučných jmen předepsaného prostředku požívat. Z této knihy dovíte se mnoho důležitého. Proto pište si ihned o ni na: 1980
Výpravnu Operní lékárny, Budapešť VI., odděl. 393.

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD

c. a k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—, Válečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Massivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevnějl se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava Výměna dovolena nebo peníze zpět. 1920

Novinka!
Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje
ruční šidlo na šití.
Toto šije štepovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd. lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena s přísl. a 3rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20.
Výhradní zastupitelství
P. Lachmann, Vídeň IX.,
Mosergasse 3, od. 40. 1923

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
1858 **(bílé Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj **s dvěma lůžky K 2·40.**

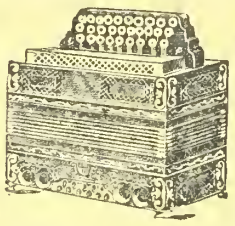

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housíl, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Chcete býti od svého

RHEUMATISMU

dny, bolesti v kyčlích
důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám přírodní prostředek k uzdravení!!!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu. **Každému bezplatně na zkoušku.** Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Lékarna „U opery" v Budapešti
1977 **VI., odděl. 169.**

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Zdarma a vyplaceně

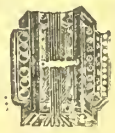

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**
c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy.)

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho rece ptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1965.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, Ia barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, ubrusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Žádejte ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustr. Noviny!"

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres =
Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—.
Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň XVII., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ
ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskárna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie buďtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji — Příspěvky honorují se dle obvykle sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 5.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 pulletně K 6 čtvrtletně K 3 měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M 12 pulletně M 6 čtvrtletně M 3
V cizozemsku
Ročně Fr 16·80, pulletně Fr 8·40
V Americe
Ročně Dol 3·25 pulletně Dol 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni X
Ceny insertní
V insertní části 10 mm výšky 40 mm šířky K 1 — Zasláno 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 1. ÚNORA 1917.

Pohled do lesního ležení z dálky, jak je před zvědavými letci ukryto.

RUSOVÉ NA SERETU.

Dnes je nejdůležitějším bojištěm světové války část u řeky Seretu. Opevněná linie seretská byla prý už dávno před válkou světovou vystavěna dle plánů německých inženýrů jako přehrada, u níž se měl zadržeti vpád Rusů do Valašska. Linie byla 80 km dlouhá a neprodyšně uzavírala údolí dolního Seretu. Jádrem jejím byly tři pevnosti: Foksani, Fundeni a dvojpevnost Brajla—Galac. Mezi těmito pevnostmi byla mohutná polní opevnění.

Když nastala v srpnu r. 1914 válka s Ruskem, mělo Rumunsko dle vojenské konvence s Rakouskem tvořiti pravé křídlo východní fronty, a opevněná čára seretská měla býti operační základnou rumunské armády. Pod její ochranou měla se shromážditi rumunská armáda a vypadnouti proti Besarabii. Než neupřímné Rumunsko mělo pro dodržení vojenské smlouvy zrovna takové porozumění jako kulturní Italie. Oba tito čistí spojenci se vymluvili, že jsme si od nich nevzali svolení k vystoupení proti Srbsku a zůstali „neutrální". A oba se začali připravovati, aby nás v pravý čas mohli přepadnouti, aby nepřišli pozdě k „dělení Rakouska".

Se zradou Italie se počítalo, vůči Rumunsku bylo jen dosti nedůvěry. Když však byli Rusové u Gorlice poraženi a pak vyhnáni z Haliče, Polska a Kuronska, ač hned po Gorlici nám Italie v týl vpadla, zdálo se, že si Rumunsko věc lépe rozmyslilo. Uzavřelo s námi smlouvu obchodní a tvářilo se „neutrálně". Potajmu ovšem zbrojilo ze všech sil. Po zahájení ofensivy Brusilovovy však Bratianu obrátil. Bylo patrno, že veplul plnou parou do vod čtyřdohody. Začalo horečně opevňovati své hranice proti nám a přeložilo opevnění na Seretu vesměs na západní břeh řeky. A nejen to. Pravý bok seretské linie rozšířilo o předmostí macinské, severní bok pevnosti foksanské krylo opevněním na Mgr. Odobesti.

Po pádu Bukurešti byla linie seretská naději Rumunů a Rusů, k níž cesta zatarasena byla opevněnými liniemi na Jalomitě, Calmatijulu, Buzeu, Rymnicilu a Milcovu. Tuhý odpor kladli Rusové na posledních čtyřech liniích, jež dle nabytých zkušeností sami tak doplnili a sesílili.

Když pak obranné linie rusko-rumunské padaly jedna za druhou a pravé křídlo armády arcivévody Josefa přešlo k ofensivě, oznamovaly zprávy z Petrohradu do Paříže a Londýna zasílané, že to všecko nic neznamená, ponévadž k vlastní bitvě dojde až na pevnostní čáře seretské. Tam mělo padnouti vlastní rozhodnutí. Po „vánoční bitvě" mez Buzeu a Rymnicelem, v níž Rusové po tuhém boji zatlačeni byli na opevnění seretská, nastala zase krátká přestávka, a car oznámil vojsku, že prý „jsme se již vyčerpali". Odmítl hrdě mírovou nabídku, neboť „nepřítel [illegible] dosud vytlačen úplně ze všech tří částí rozsáhlého a dosud nesloučeného Polska", a dosud [illegible] nedosáhlo cíle svého válčení. Není pánem [illegible] Cařihradem a Dardanelami. Ba dověděli jsme se i více. Rusové chtěli ze seretské linie podniknouti velikou ofensivu a vyrvati nám Valašsko. Generál Někrasov tuto ofensivu vojsku ohlásil a vyzval je, aby na mírovou nabídku odpovědělo „kulí do plic a bodákem do prázdného žaludku německého lotra".

Hned po Novém roce počala bitva na Seretu. Bulhaři vyhnali Rusy ze severozápadního cípu Dobrudže, obsadili pevnost Macin a Vakareni a tím ohrozili východní bok seretské linie. Brajla padla a Galac je pod palbou děl spojenců. 5. ledna proraženo bylo centrum linie seretské u ústí Buzeu do Seretu a předvoje 9. armády dosáhly Seretu. Dunajská armáda vypudila Rusy z území mezi ústím Buzeu a Galacem a zahnala je za Seret. 6. ledna Rusové opřeni o pevnost foksanskou podnikli veliký výpad mezi ústím Rymniculu a Tartarem. Jen severně od Obilesti, jihových. od Foksan poněkud postoupili. Všude jinde byli krvavě odraženi. Tento výpad nezasáhl rušivě do operací vojska bojujícího jižně, západně a severozápadně od Foksan. Milcov byl na celé čáře překročen, opevněné horské pásmo Mgr. Odobesti padlo do rukou Bavorům. 7. ledna byli Rusové poraženi jižně od Foksan a donuceni k ústupu západně a severozápadně od pevnosti. Za poraženým nepřítelem rychle postupující 9. armáda nedořála nepříteli času, aby se pod ochranou pevnosti zastavil a spořádal, a tak pevnost foksanská 8. ledna padla.

Bitva na Seretu zabírá vždy širší okrsky na pravém břehu řeky. Po provedení protiofensivního nárazu z předmostí u Namalesy zahájili Rusové velkými silami nový útok proti pravému křídlu Mackensenovu v úhlu mezi Dunajem a ústím Seretu. Zde postupující turecké branné síly dobyly 16. ledna poslední pevnou ruskou posici v té končině před Seretem, ves Vadeni, ale už po dvou dnech byly napadeny přesilou ruskou, takže byly nuceny Vadeni zase vykliditi a stáhnouti se na hlavní zajišťovací linii. Ruské oddíly, postupující odtud k jihu na La Burteu byly zadrženy až německou dělostřelbou. Ruský náraz v těchto místech sleduje zřejmý účel uvolniti silně ohrožený Galac a zabezpečiti si vhodnou přeřazovací linii za Seretem, chráněnou před dosahem těžkých německých děl.

Také v podkarpatském Multansku na sever od řeky Susity přivádějí Rusové do boje vždy větší síly. V důsledku nárazu ruské přesily byla zde vyklizena jedna výšina, jinak je mocnému ruskému tlaku stále odoláváno.

Za to dobyto námi 20. ledna důležitého předmostí Naneşti na Seretu.

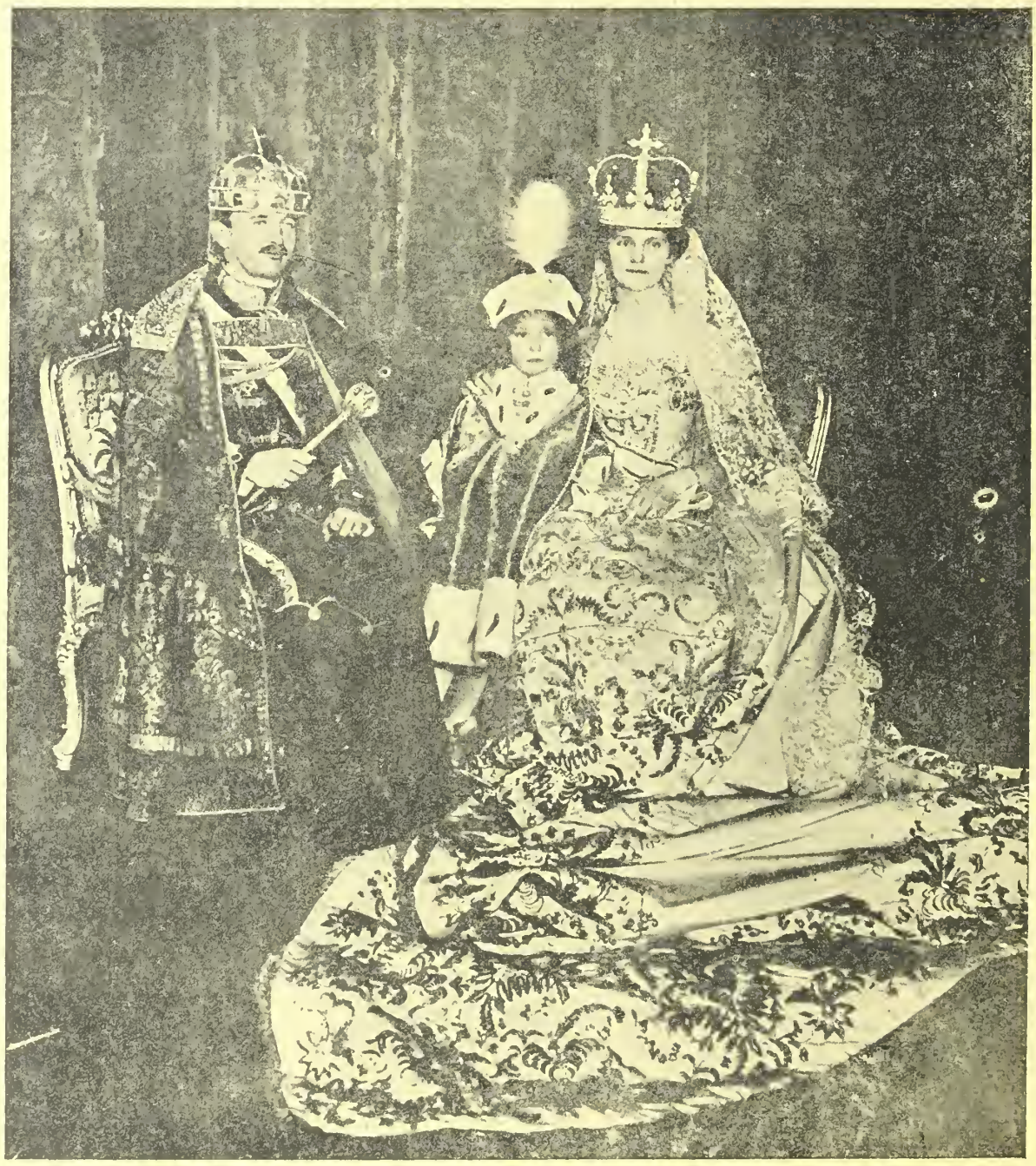

Císař Karel I., císařovna Zita a následník v uherském korunovačním hávu.

JAK PORAZITI ANGLII?

Na tuto otázku odpovídá v „Tägliche Rundschau" bývalý guvernér německé kolonie africké dr. Karel Peters: Zdálo se mi již při mém návratu do Německa v říjnu roku 1914, že se tam cení moc britské říše příliš nízko. Tak na příklad teprve dnešní krise v naší výživě také prostému člověku objasnila, co značí britská blokáda. Přímo vysmívali se koncem roku 1914 v Německu člověku, který třeba jen napověděl možnost, že by také Anglie zavedla všeobecnou branno povinnost, že by tento ostrovní stát vydupal z půdy milionovou armádu, že by tam vyrůsti mohla výroba střeliva ve velkém slohu. Německé fantasii zůstala britská říše domkem z karet, do něhož třeba jen vrazit, aby nastal všude odpad a zhouba: odpad v Egyptě, odpad v Africe, odpad Kanady k severní Americe, odpad Irska atd. Že britská národní hrdost je na periferii možno-li ještě výraznější než v centru, že každá kolonie pokládala tuto válku právě tak za svou jako mateř-

ská země, se netušilo. Dnes to žasnoucí Středoevropan vidí. Že bychom mohli zničit po případě celou britskou říši v Evropě a přece bychom ji neporazili na zemi, tuší teď sotva nejlepší znalci Anglie. A přece by mohla britská vláda v případě potřeby přeložit sídlo do Manchestru neb do Liverpoolu, ale také do Kapského Města nebo do Sydneye, a přece by proto nemusela s námi uzavírat mír. Musíme stále mít na očích, že nemáme co činit se 45 miliony obyvatelů Velké Britanie, nýbrž se státním útvarem o 450 milionech duší a že dalekou většinu této nepřátelské moci tvoří barevné kmeny. Vzhledem k velikosti britské říše sotva lze počítat na pomalé opotřebování vojenských sil. Jen se asi změní poměr barevných živlů k bělochům v armádě pomalu ve prospěch prvních. Rovněž tak asi klesne zdatnost důstojníků. Tyto změny prospěly by nám tím, že barevné elementy přicházejí většinou z tropů a v zimě selhávají. Tíže je posoudit možnost hospodářského opotřebování. Britské národní jmění a anglický směr nelze prozatím vůbec odhadnout. Ale posuzujeme-li opotřebování síly finanční, musíme mít na očích, že britská říše vládne nad zeměmi, kde se na naší planetě hlavně produkuje zlato, jako jižní Afrika, západní Australie, Ašantsko, Zlaté pobřeží, a že spřátelené země musí stále posílat do Londýna zlato za uhlí a střelivo; k tomu přistupuje, že země, která je v produkci zlata na druhém místě, Rusko se svými doly na Urálu a v Sibiři, také padá na váhu na stranu britské říše. Když jsem odjel v říjnu 1914 z Londýna, byly britské ostrovy zásobeny na čtyři neděle a plavidla námořní moci byla by je mohla zcela dobře vyhladovět. Dnes prý Anglie nashromáždila obilí na dva roky. Rozhodně přes naše statečné ponorky má otevřenou námořní cestu a dopravu na všechny strany. Tu není divu, že se britský obchod od počátku války ztrojnásobil. Jen nepatrné procento dovozu a vývozu můžeme potopit. Ale mám za to, že kdyby byly naše ponorky s to zničit 50—60 procent dovozu na britské ostrovy, brzy by massy dělnictva

Ministr zahraničních záležitostí hrabě Czernin v Berlíně. Na cestě do hlavního stanu se představil německému císaři.

byly boje syty a mohly vykonávat nátlak na nynější kabinet. Také našeho vzduchoplavectva by se mělo užívat bezohledněji. Říká se sice u nás, že útoky zeppelinů jen dráždí náladu nepřátel a nepřinášejí vlastního vojenského užitku. To je názor velmi povrchní. Je-li tam nálada proti nám více méně nepřátelská, je zcela lhostejno. Válka se nerozhodne náladami, nýbrž činy střízlivé moci. Kdyby se nám podařilo zničit admiralitu, odkud se řídí bezdrátovou telegrafií každá anglická válečná loď, nebo budovu parlamentu, z něhož znějí stále nejjedovatější řeči a pomluvy, zničilo by to touhu po rozbití naší vlasti u Angličanů více než tucet vyhraných bitev ve Flandrech. Bezprostředně vojensky může býti Anglie zdolána jen u Suezského průplavu a v nilských zemích, jak to poznal již genius Napoleona I. Tam je vaz této říše, tam se dělí v západní a východní polovici. Bude-li takový postup k zemi pyramid podniknut se spojenci Turků, jak vojensky možno, pak také hlodající válka na západě, ponorky a zeppeliny skloní hrdý Albion na kolena.

□ □ □

NÁVŠTĚVOU V LITAVSKU.

Od švýcarského majora Riggenbacha.

Navštívili jsme správu okrsku Vilno-Suwalky, Kovno a Bialystok-Grodno, které jsou nyní pod německou správou, jež je zde podobně zařízena jako v Kuronsku. V Litavsku bylo zpustošení mnohem větší než v Kuronsku a jsou zde také větší obtíže pokud se obyvatel týče. Mluví se zde čtyřmi jazyky: litavsky, polsky, židovským žargonem a rusky. Píše se také různými abecedami, židovský žargon hebrejsky a ruština cyrilicí. Mimořádné obtíže způsobuje zde i židovský proletariát, jenž v mnohých místech tvoří až 73 procent všeho obyvatelstva. Jakmile se židé nemohou věnovati obchodu nebo řemeslům, propadají nejhroznější bídě. Proti bídě a s ní související prostituci se sice mnoho vykonalo, ale dosud řádí. Nesmíme zapomínati, že chudinské péče téměř nebylo.

Ulice děvčat na vdávání: V Rumunsku je zvykem, že v domech, ve kterých jsou děvčata na vdávání, se vystrčí tyče s kyticí na znamení, že ženich jest zde vítaným.

V Kovnu jsme seznali centrální správu obsazených území. Po informativních vysvětlivkách a přednáškách zbylo několik hodin na prohlídku města a okolí. Poloha Kovna na stoku Němenu s Vilií jest velmi příznivá a okolí opravdu malebné.

Vojensky zajímavá byla prohlídka pevnosti a vnějšího opevnění, a to pevnůstek první, druhé a třetí linie, kde byl učiněn průlom. Jediná cesta, jež byla schůdná pro transport těžkých děl, byla chráněna minami, takže Rusové se cítili zcela bezpeční. Ještě dnes vidíme účinky a přesnost německé artillerie na třetí pevnosti, jež střelbou nejvíce utrpěla. Mnohé bylo opraveno a zlepšeno, ale mohli jsme si zcela dobře učiniti obrázek o spoustách moderní války. V jiné pevnůstce byly všechny studny zničeny. Jedna panéřová věž byla hromadou trosek. Teprve po roce našlo se dělo a pod ním dělostřelcova mrtvola.

Z Kovna jsme jeli do Vilny. Tam jsme navštívili pracovny, jež zaměstnávají dívčí i mužskou mládež, a tím je zachraňují před pouličními toulkami. Každá národnost má zde své oddělení, ve kterém se věnuje pozornost národní invidualitě. Lidové umění se zde úsilovně pěstuje. Malý sbor litevských sirotků zazpíval nám několik libozvučných národních písní.

Seznali jsme tam i různá městská zařízení. V Baedeckrovi je Vilna líčena jako město kostelů a „nepříjemných vůní". Papírem zalepená okna měla chrániti nejen před zimou, ale měla zabraňovati i vnikání špatného vzduchu. Město bylo kanalisováno a „vůním" jest konec učiněn. Zdejší plynárna jest jistě světovou zvláštností, poněvadž plyn se získává ze dříví. V celém obsazeném území poznali jsme mnohé odvšivovací ústavy. Brání rozmnožování vší, jež jsou nositelkami skvrnitého tyfu. Prostituce stále ještě řádí, ale velmi mnohé byly zase životu vráceny. Hasičstvo bylo znovu organisováno. Navštívili jsme i židovské ghetto, kde ještě čeká mnoho práce, pokud se čistoty týče. Překvapil nás tam „delikatesní" obchod, jenž ovšem nijak k návštěvě nelákal. Potom jsme ještě v rychlosti městem prošli. Navštívili jsme rozsáhlé městské skladiště, kde jest uloženo za půl třetího milionu životních potřeb. Viděli jsme „ostrahramu", asi jako loretánská zvonková hra pražská. Na chodníku klečeli prosebníci a žádný věřící nemine posvátného místa bez pozdravu, kříže a tiché modlitby. Z kostelů jest nejzajímavější kostel sv. Anny, jenž prý se Napoleonu tak líbil, že řekl: „Chtěl bych si jej na ruce do Paříže odnésti."

Francouzským dělostřelectvem rozstřílené domy v Beauraiu, pod nimiž se nacházeji přece ještě útulky mužstva.

Večer již jsme zase byli v Bialystoku-Grodně. Navštívili jsme tam továrnu na cigarety a marmeládu — vzkříšený průmysl. Architektonicky pěkná vodárna zásobuje město bacilů prostou vodou místo nebezpečné vody z Němenu. Prohlédli jsme si lékařskou polikliniku a měli jsme ještě dosti času, abychom navštívili grodenské děti. Učí se židovským žargonem a dělají dobré pokroky.

V Bialystoku jsme zase poznali vzorně úřadující městskou správu a mnohé zařízení, jež jsou specielně zařízena pro potřebu vojenské správy.

Neradi jsme opouštěli svou poslední stanici. V několika dnech jsme poznali starost o rozkvět obsazených území a byli jsme s poznaným opravdu spokojeni.

□ □ □

RASPUTIN.

Novinami probíhají nyní zprávy o vraždě, jejíž obětí stal se všeobecně známý oblíbenec cara Mikuláše, Rasputin. První zpráva o vraždě byla přijata však s nedůvěrou, jelikož podobné zprávy o Rasputinovi častěji šly světem. Než tentokráte Rasputin vskutku se stal obětí vražedného útoku. Není nezajímavo sděliti něco o Rasputinovi, osobnosti stále ještě velmi záhadné. Vrahem Rasputinovým je kníže Jusupov hrabě Šumarokov Flston, jehož rod náleží k předním v Rusku a spřízněn s carskou rodinou. Dcera velkokníže te Alexandra Michaloviče jest choti knížete Jusupova. Praví se, že příčinou vraždy byla žárlivost a žena. Jiní zase praví, že Rasputin byl násilně odstraněn z politických důvodů. Rasputin byl ruský Cagliostro. Člověk neznámého původu. „Starec" říkají v Rusku těmto lidem. Car jej přivezl do Petrohradu ze Sibiře. Rasputin dosáhl takového vlivu, že ministry činil mocnými a zase je porážel. U dvora hrál přímo mystickou roli. Jisto jest, že na všech převratech v ruské politice měl podílu. V Petrohradě vyprávěly se o něm podivné věci. Dle jedněch byl Grigorij Rasputin nevzdělaný a nesvědomitý dobrodruh, jemuž náboženský oděv sloužil jenom za prostředek, aby nabyl vlivu. Ve skutečnosti šel jen za osobním

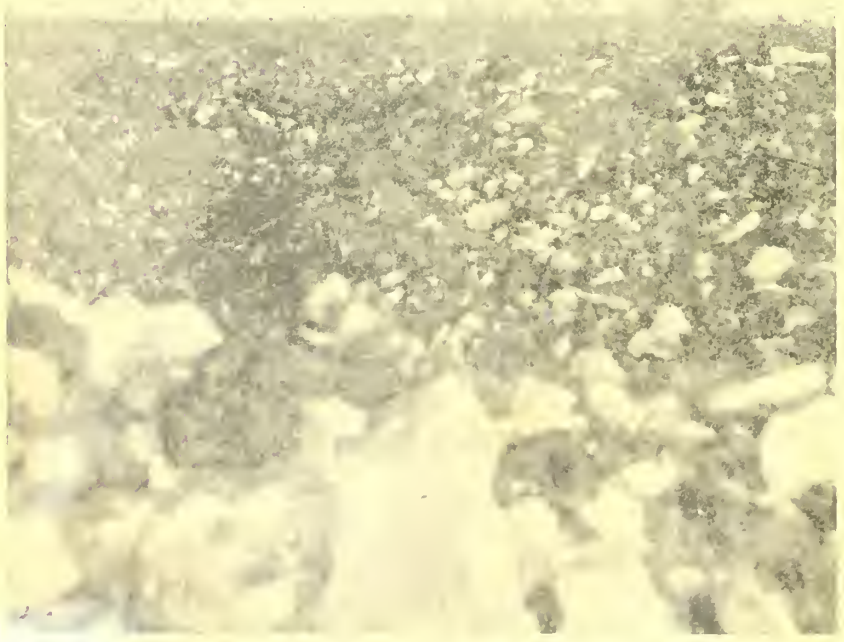

Zamaskovaný bezprostřední pohled z boku na jistý německý zákop, právě ostřelovaný francouzskými dělostřelci.

Rozstřílené starodávné opevnění na hranici mezi Multanskem a Sedmihrady.

prospěchem a ukojením svých výstředních sklonů. Jméno své Rasputin, kteréž výstřednost připomíná, změnil se svolením carovým v „Novič", ale jakživ ho tak nikdo nenazval. Jiní opět líčí ho jako prostého muže z Tobolska v Sibiři ke dvoru přibraného, jako náboženského blouznilka, jehož extase ovšem smyslnou láskou jsou zabarveny, ale sám o svém božském poslání poctivě prý je přesvědčen. Jisto však je, že tento muž byl v posledních letech zlým démonem Ruska, který těžil z bojů mezi aristokratickou a demokratickou stranou. Měl velký vliv na jmenování církevních hodnostářů. Gučkov proti němu mluvil v dumě. Rasputin zmizel, ale brzy se objevil stejně mocný. Atentáty na něho podnikané selhaly. Zajímavo je, že v poslední době získal si přátely i mezi členy dumy. A nyní nestal se Rasputin obětí nenávisti lidu, ale zhynul rukou žárlivého knížecího manžela. Život i smrt Rasputinova znamenají nejtemnější, zároveň také nejzajímavější kapitolu ruských annálů.

O podivné historii této trousí se stále v cizím tisku nejprotichůdnější zprávy. Tak berlínský „Lokalanzeiger" oznamuje: „Ruskoje Slovo" dovídá se, že vrahem Rasputina jest poslanec Puryškievič. Zastřelil prý Rasputina v domě knížete Jusupova. Opouštěje dům, udal policii, že sám je vrahem. Mnoho osob bylo zatčeno. — „Berliner Tagblatt" sděluje ze Štokholmu: Dle „Utra Rossije" žádalo obecenstvo ve všech petrohradských divadlech, aby v meziaktí orchestr zahrál carskou hymnu, jež provázelo provoláváním „hurá". Mělo tak býti projeveno vlastenecké uspokojení nad vraždou. I diplomatické kruhy věnují věci značnou pozornost. Ministr vnitra Protopopov vydal rozkaz, aby vyšetřování nebylo vedeno tajnou policií, ale Ochranou, poněvadž drama má politický ráz. — Dle „Rječi" obdržel Manuilov, propuštěný před tím na svobodu, příkaz, aby súčastnil se vyšetřování. Rasputinovo obydlí je pod dozorem. Jeho psací stůl byl zapečetěn. — „Ruskoje Slovo" vyslovuje podezření, že ve věci měl účast i člen dumy Puryškievič, který byl jejím svědkem a hned potom odjel na frontu. Týž list sděluje z Haagu, že „Times" oznamují, že vláda zostřila s Rasputinovou aférou

Dílo války: Kostel v Tilloy, nepřítelem zcela rozbit.

dozor na tisk. — „Ruskaja Volja" byla podrobena preventivní censuře a potrestána pokutou tří tisíc rublů. Kníže Jusupov byl na hostině, pořádané na jeho počest jedním z petrohradských bankéřů, veřejně oslavován. — Jiné listy oznamují, že zatčeni byli také bývalý ministr vnitra Chvostov a člen dumy Lvov, ale policie to popírá. Do vazby dopraven byl prý řidič automobilu, v kterém byl Rasputin odvezen ze svého domu. Do aféry je prý určitě zapleten ženich dcery Rasputinovy. On a jeho pět přátel bylo zatčeno. Podivnou úlohu v tajemné události má také hospodyně Rasputinova, známá Akulina Nikitišna, která na několik dní zmizela a teď se zdráhá udati, kde meškala. Anglický vyslanec Buchanan poslal prý své vládě zprávu o Rasputinovi, čítající 30.000 šifrových skupin. V anglických kruzích se míní, že Rasputinova vražda je pouze nějakou milostnou zápletkou, což se z ruské strany energicky popírá.

□ □ □

CO SOUDÍ HALL CAIN O ČINNOST ŽEN PO VÁLCE.

„Aftonbladet" zahájil před časem anketu o vlivu světové války na povolání žen. Z Anglie odpověděl Hall Cain:

Nepokládám za nepravděpodobno, že ženy po válce přidrží se zaměstnání, jež dnes zaujímají, rozhodně však v míře, jaká bude pak jejich práci podmiňovati. Je zřejmo, že mnozí mužové budou vyhledávati nové pole činnosti, odpovídající více jejich zálibám a zkušenostem, jež za války získali.

Věřil také, že tato změna bude na prospěch obou pohlaví, že bude ziskem pro celek a že rozšíří obor ženin. Doufám, že velký počet žen oddálí od svodu starého zla (prostituce ve všech jejích rozličných formách uzákoněných i neuzákoněných), onoho zla, které má kořen v bídě ženy a její odvislosti od blahobytu a moci muže.

Dále doufám, že rozšíření pole ženiny působnosti konečně prolomí dětinskou blokádu, která zabraňuje ženě v účasti ve vládě nad národy. Neočekávám arciť, že emancipace žen bude pokračovati jinak, než krok za krokem, stejně, jako tomu bylo u mužů.

Uskutečnění tohoto převratu, věřím, prospěje celku, když ne jinak, tedy tak, že za účasti ženiny bude nová válka světová nemožna, poněvadž žena je vždy válkou nejpostiženější částí, která za bolestí a slz dala světu nejdražší munici války — muže.

□ □ □

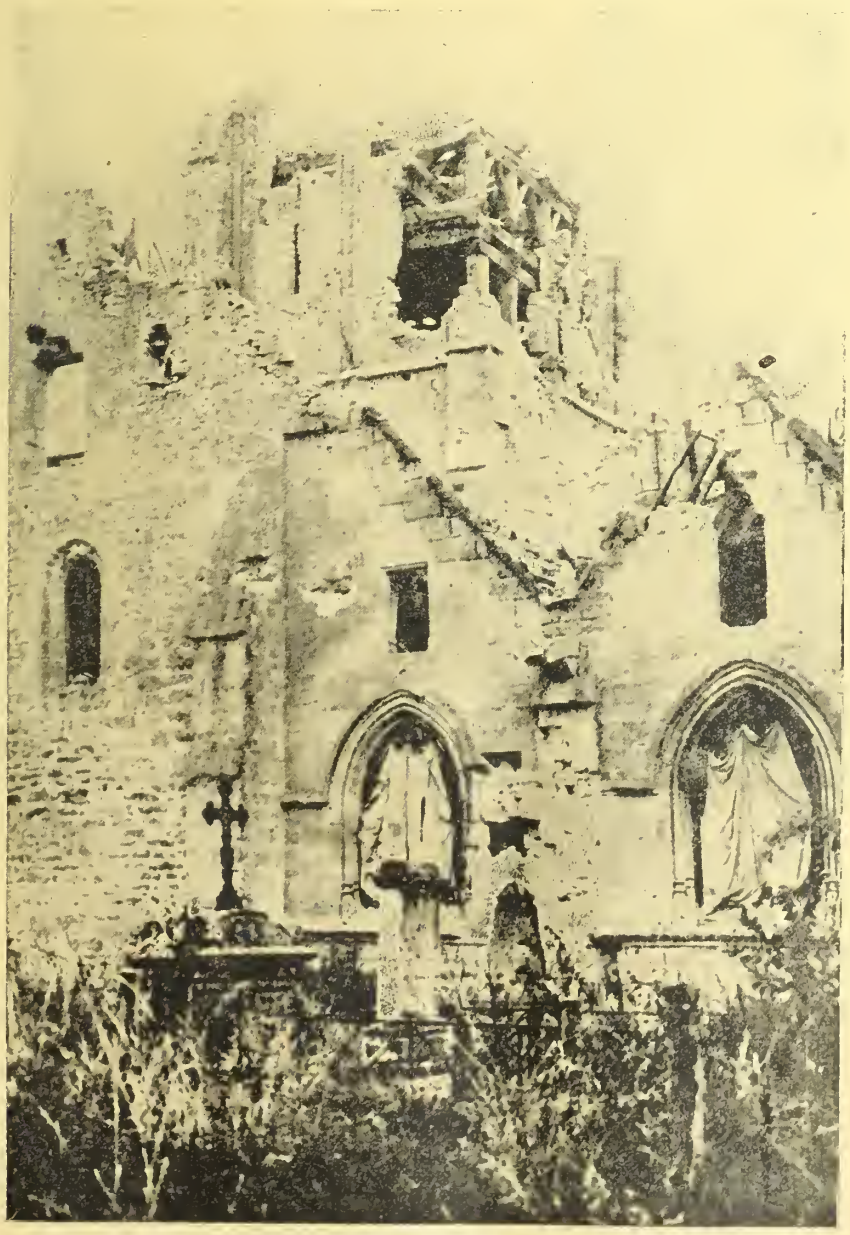

Dílo války: Rozstřílený kostel v Garonne.

Vnitřek téhož kostela.

MEZI LUPIČI.

Napsal M. Jókai.

Hraběnka Renáta, mladistvá dáma, jejíž růžové rtíky stále se usmívaly a jejíž černé oči brzo lašťovně, brzo výsměšně zářily, byla jednoho večera ve slavnostní takořka náladě. I mně prokázala velikou milost. Jen si pomyslete, dovolila mi, abych strávil po jejím boku noc — v kočáře! Byla tam s námi ovšem ještě komorná, osoba zcela zbytečná, ale přece mi dáte za pravdu, pravím-li, že to byla veliká milost. Povím, jak se to stalo.

Příštího dne byl v Aradě velký ples. Hraběnka chtěla přijeti do Aradu již časně z rána, aby byla v čas se svým plesovým úborem hotova. Poručila tudíž, aby přesně v osm hodin večer bylo zapřaženo. V tu dobu byl jsem v saloně jejím sám.

„Můj milý," pravila náhle ke mně, „doprovoďte mne!"

Jak vroucně pronesla ta slova: „Můj milý." Jak sladce zněla slova ta. Při nejmenším musil by býti člověk z kamene, aby takové prosbě nevyhověl.

Avšak já jsem si přece dovolil námitky činiti.

„Milá hraběnko, vždyť jest tma jako v pytli! Ani na tři kroky není vidět. Uvidíte, že někde převrhneme a srazíme hlavu. A nezapomínejte, že pojedeme přes tři řeky. To víte, na naše mosty nelze spoléhati, proboří se pod námi a my bídně utoneme. A potom, cesta vede lesem, v němž jest pověstná skrýše loupežnická. Což jestli nás tam přepadnou a zavraždí? Myslím, že uděláte mnohem lépe, když se dnes ještě doma dobře vyspíte a zítra časně ráno vyjedete. V poledne budeme jistě v Aradu. Budete míti tedy dosti času k úpravě plesové. Hraběnko, prosím vás, vyslyšte mne! Jeďte až zítra."

Ze školy invalidů v Budapešti: Cvičení v chůzi přes překážky s umělýma nohama.

Výcvik jednorukých invalidů v zacházení s hospodářským nářadím za pomoci umělé ruky.

Hraběnka dala se do hlasitého smíchu, prohlásila mne za vzor všech zbabělců a pravila, že nejede ještě toho dne, děj se, co děj.

Ilu, znáte ji. Co si jednou ve své hlavince umyslí, také to provede, ať ji namítá kdo chce, co chce. Jest pohříchu mnoho takových žen. Hraběnka uvedla také důvody, proč ještě večer chce odjeti: předně potřebuje v Aradu delšího odpočinku, a chce-li přijíti do plesu všecka utrmácena po tak dlouhé cestě, a za druhé jest noční jízda mnohem příjemnější a poetičtější. Není tolik prachu, protože nejedou žádné povozy, měsíc a hvězdy krásně svítí a všude slyšeti jest rozkošný zpěv — žabiček. To byly její důvody. Ilu, svéhlavička.

Co jsem měl dělati? Mohl jsem připustiti, aby jela samotna neodvratné záhubě vstříc? Ne, toť nemožno! Řekl jsem tedy, že pojedu s ní.

Velela tomu velmi ráda a ze samé vděčnosti posadila mne v kočáře — proti sobě. Naházela na mne několik balíčků, bedniček a škatulí, zavinula se do kožichu a za chvíli usnula!

Chtěl jsem ji baviti, povídal jsem jí něco, ptal jsem se jí, jak se jí to líbí, ale ona neodpovídala, neboť spala. Ano, spala.

Náhle narazil kočár na kámen. Hraběnka otevřela oči a zvolala: „Kde jest škatule s kloboukem? Nesedíte na mé kytici, milý barone? Prosím, dejte mi pozor, milý barone!"

A hned zase usnula. Chtěl jsem příkladu jejího následovati, ale nervy mé byly příliš rozechvěny, za živý svět nemohl jsem usnouti.

Náhle kočár stanul a naklonil se na pravou stranu, jakoby chtěl trochu si odpočinouti.

Hraběnka se probudila a mrzutě se ptala, co se přihodilo.

Vozka seskočil s kozlíku, přistoupil ke dvířkám a oznamoval, že jest cesta výmoly rozbita, že jsme asi zabloudili a že jen čert ví, kde to jsme.

„Jakáž pomoc," odvětila hraběnka. „Vidíte-li před sebou nějakou cestu, tak jeďte po ní dále."

„Ale —" namítal vozka.

„Někam musí ta cesta vésti!"

„Bojím se, milostivá, aby nás ta cesta nezavedla v místa špatná."

„Bázlivče, což v Uhrách jsou špatná místa? Kde pak asi jsme?"

„Vaše milosti, jsme v lese Čalontě."

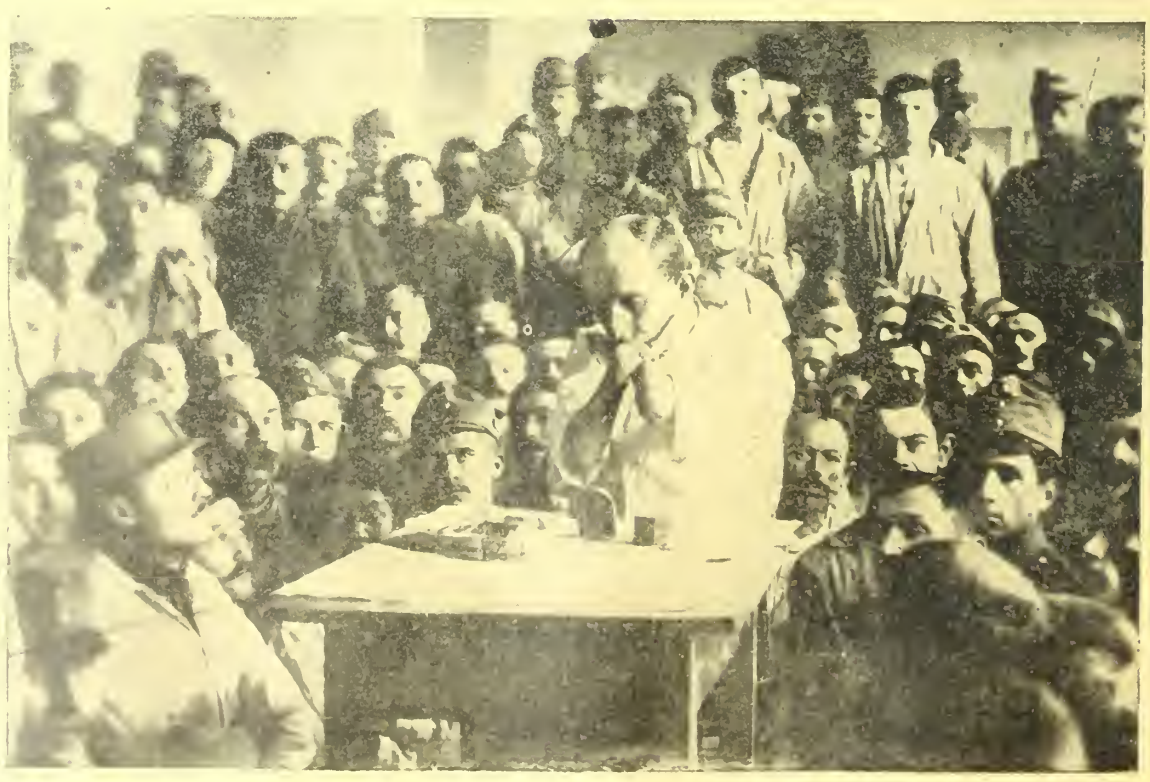

Přednáška bezrukého profesora od narození v invalidní škole v Budapešti. Bezruký se holí pomocí pahýlů.

Obvaziště 6 km za frontou.

„Aj, to jest tedy ten les Čalonta! Nu, jen jeď, za dvě hodiny jistě jej přejedeme."

„Milá hraběnko, myslím, že obavy vozkovy stojí za uvážení."

„A já myslím, barone, že obavy ty úplně jsou zbytečny."

„Vozka se obává, hraběnko, aby se vám nic nepříjemného nepřihodilo."

„Do toho mu nic není!"

„A bojí se o koně."

„To jest jeho věcí!"

„A víte, milá hraběnko, proč vozka o koně se bojí? Povídá se, že v tomhle lese skoro za každým dubem skrývá se nějaký loupežník. Prosím vás, nežertujte s tím černým lesem v noční době! Ještě kdybych měl aspoň své bambitky..."

„Aby vám je lupičové ukradli, viďte?" zasmál se ten diblík v andělské postavě.

Taková byla s ní řeč. Mrzutě odvrátil jsem hlavu.

Tu hraběnka seskočila s kočáru a zvolala radostně:

„Ach, jak krásná to noc! A ta čarovná vůně lesa! A ta tajemná světla! Podívejte se, barone, podívejte se!"

Sestoupil jsem také s kočáru. Hm, mně se ta noc příliš nelíbila.

„Nač mám se dívat? Vždyť jest tma! Ani vás dobře nevidím."

„Cože, vy nevidíte ničeho? A což tamhle to světlo Podívejte se, jak proniká houštinou."

„Vaše milosti," ozval se vozka hlasem stísněným, „tam jest hospoda, ve které scházívají se lupičové buď na radu, aneb po vykonaném zločinu."

Mně vyvstával na čele studený pot.

„Toť výtečné, znamenité," zvolala hraběnka. „Rychle nás tam dovezte."

Suďte o mém zoufalství.

„Nebesa, co myslíte, hraběnko?" napomínal jsem ji. „Ta hospoda je pelechem zlodějů, lupičů, krvežíznivých vrahů. Slyšel jsem, že hostinský je s lupiči spolčen a že okrádá a zabíjí každého, kdo mu přijde pod ruku. Nedávno jsem četl v novinách..."

Hraběnka se smála z plna hrdla.

„Pouhé pohádky, milý příteli. Znám pěkné ty naše noviny. Ale, i kdyby něco pravdy na tom bylo, co nám zbývá jiného? Zbloudili jsme, do Aradu již nedojedeme, někde musíme noc ztráviti. A jiné hospody na blízku není. Musíme se tam zastavit, musíme."

Nákladní automobil ve válce: Příjezd německé automobilové kolony na frontu.

Rozstřílené nádraží v Körösmezö v Uhrách.

Po té nařídila vozkovi, aby jel po tichu za ní a pravila:

„Půjdu napřed, abych vám ukázala cestu."

Ještě jednou jsem ji napomínal, ale všechny mé domluvy byly marny. Odvětila mi pouze:

„Nu, když se bojíte jíti se mnou, půjdu sama."

Co jsem měl dělat? Šel jsem s ní.

Když jsme se k hospodě přiblížili, zaslechli jsme divoké zvuky cikánské hudby.

„Bože můj!" vzkřikl jsem zoufale. „Jistě se tam dnes sešli lupičové z celého kraje."

„Jaká to zvláštní náhoda," odvětila se smíchem hraběnka. „Jedeme na ples do Aradu a zatím si zatančíme hned na cestě."

A bez váhání kráčela ke dveřím.

Přiznávám se upřímně, že jsem měl v úmyslu utéci a hraběnku i s kočárem ponechati osudu. Ale běda! Slečna Cesarina, komorná hraběnčina, umírajíc strachy zavěsila se mně na ruku a táhla mne za hraběnkou.

Čím blíže jsme přicházeli, tím zřetelněji slyšeli jsme výskot a divoké výkřiky tanečníků. Ale ty hraběnku neodstrašily. Neohroženě otevřela dvéře a — vešla.

Vstoupili jsme za ní do podlouhlé jizby, plné kouře. S počátku se mi zdálo, že nás obklopilo nejméně padesát chlapů a že všichni měli ruce krvavé.

Ale když jsem se poněkud vzpamatoval, napočítal jsem jich jen deset i s hostinským a se třemi cikány. Nu, děkuji pěkně, i ti postačili. Bylo to pět obrů tak velikých, div že hlavou stropu neprorazili. A ty ohromné kníry, jež měli! A každému trčely za pasem dvě bambitky.

Lupičové, jakmile nás spatřili, přestali tanco-

vat a výskat, obklopili nás a svýma jiskřícíma očima si nás prohlíželi. Divili se asi nemálo naší statečnosti.

Hraběnka líbezně se usmívajíc takto je oslovila:

„Odpusťte, že jsme vás vyrušili a že přicházíme k vám, ačkoli jste nás nepozvali. Zabloudili jsme v lese a ježto nechtěli jsme celou noc stráviti v lese, odhodlali jsme se navštíviti vás a užiti vašeho pohostinství."

Největší a nejhezčí z pěti lupičů přistoupil k hraběnce blíže, zakroutil si kníry, zabřinkal ostruhami, smekl čapku a elegantně se uklonív, řekl:

„Přítomnost vaše nás nijak nevyrušuje, ba naopak pokládáme za velikou čest, že jste nás navštívili. Dovolte, abych se vám představil. Jmenuji se Fekete Josri, jsem pořadatelem dnešní slavnosti a dovoluji se otázati, s kým mám tu čest hovořiti?"

Dříve, než jsem mohl dát hraběnce výstražné znamení, odvětila nerozvážně: „Jsem hraběnka Renáta a bydlím v sousedstvu."

„Aj, znám dobře jméno vaše. Váš pan otec poslal za mnou jednou dvě kule z pušky své, ale na štěstí mne žádná nezastihla. Nu, není líbo si přisednout, paní hraběnko?"

Hraběnka beze všeho zdráhání posadila se na lavici. Josri sedl si vedle ní, mne si ani nevšimnuv.

„Smím se tázati, hraběnko, kam tak pozdě v noci jedete?"

„Do Aradu na ples."

„Aj, šťastná náhoda vás sem přivedla. Máme tu dnes také ples a nepohrdnete-li, hraběnko, naším pozváním, ujišťuji vás, že se nuditi nebudete. Máme výbornou hudbu, jak se hned přesvědčíte. Hoj, cikáni, zahrajte píseň o „překrásné panně" a hleďte, abyste se vyznamenali."

Jak hudba spustila, Fekete objal štíhlou hraběnku a uvedl ji do kola. Jiný mladý lupič přiskočil k slečně Cesarině a nedbaje, že chudinka skoro umírá strachy, počal se s ní po světnici pro-

Zimní krásy ve slezských Beskydách.
Sáňkaři a lyžaři pocítí jistě velkou radost nad takovou zimní nádherou, která jim je rozkoší, méně našim vojáčkům!

háněti. Ubohá dívka byla bledá jak svíce a sotva se vlekla. Za to hraběnka byla svěží a červená jako růže a tančila tak vesele a spokojeně, jakoby se vznášela nad parketami aradského kasina. Smál se, jakoby se kdo ví jak dobře bavila, nevynechala ani jediného tance a s každým tanečníkem svým roztomile koketovala. Věřte mi, nikdy se mi nezdála býti tak ...ou, tak půvabnou. Viděl jsem ji často na ...ch plesích tančiti čardaš, ale ta ohnivě, tak ... živě, jako s tím hrozným banditou, netančila ... ještě nikdy. Ale měla také výtečného tanečníka. Tančil tak elegantně a choval se k tanečnici své tak dvorně, jako nějaký rytíř. A jak radostně a hrdě zářil při tom jeho obličej. Náhle divoce vykřikl, pustil hraběnku z rukou a postavil se proti ní. Hudba hrála divokou melodii, hraběnka počala svůj tanec. Jako plachý motýlek vznášela se od kvítku ku kvítku, hned se přitulila k svému tanečníkovi, jakoby mu chtěla v náruč klesnouti, ale hned zase od něho se odvrátila a prchala na druhou stranu, odkudž jej opět koketními posunky a pohyby k sobě lákala. Konečně ji však lupič přece rukama svýma uchvátil a vyzdvihnuv ji do výše, točil se s ní v závratném víru uprostřed jizby ...

Hudba umlkla. Tanec byl u konce. Lupič dovedl hraběnku ke stolu a políbil jí ruku. Po té obrátil se ke mně, pohladil mne přátelsky po tváři a řekl:

„A proč vy netančíte, starý pane?"

Taková smělost! Odsekl jsem mu chladně: „Já tancovat neumím."

Bandita pokrčil ramenoma a zdvořile se před hraběnkou ukloniv, pravil:

„Odpusťte, hraběnko, že vás nemůžeme s náležitou úctou pohostiti. Myslím však, že nepohrdnete skromnou večeří naší, kterou vám s čistým srdcem předkládáme."

Po slovech těch poručil, aby přinesli večeři.

Hostinský postavil na stůl obrovskou mísu.

Byly v ní veliké kusy hovězího masa upraveného s paprikou.

Celá společnost zasedla k tabuli. Byla to velkolepá hostina. Bez talířů a bez příborů. Každý

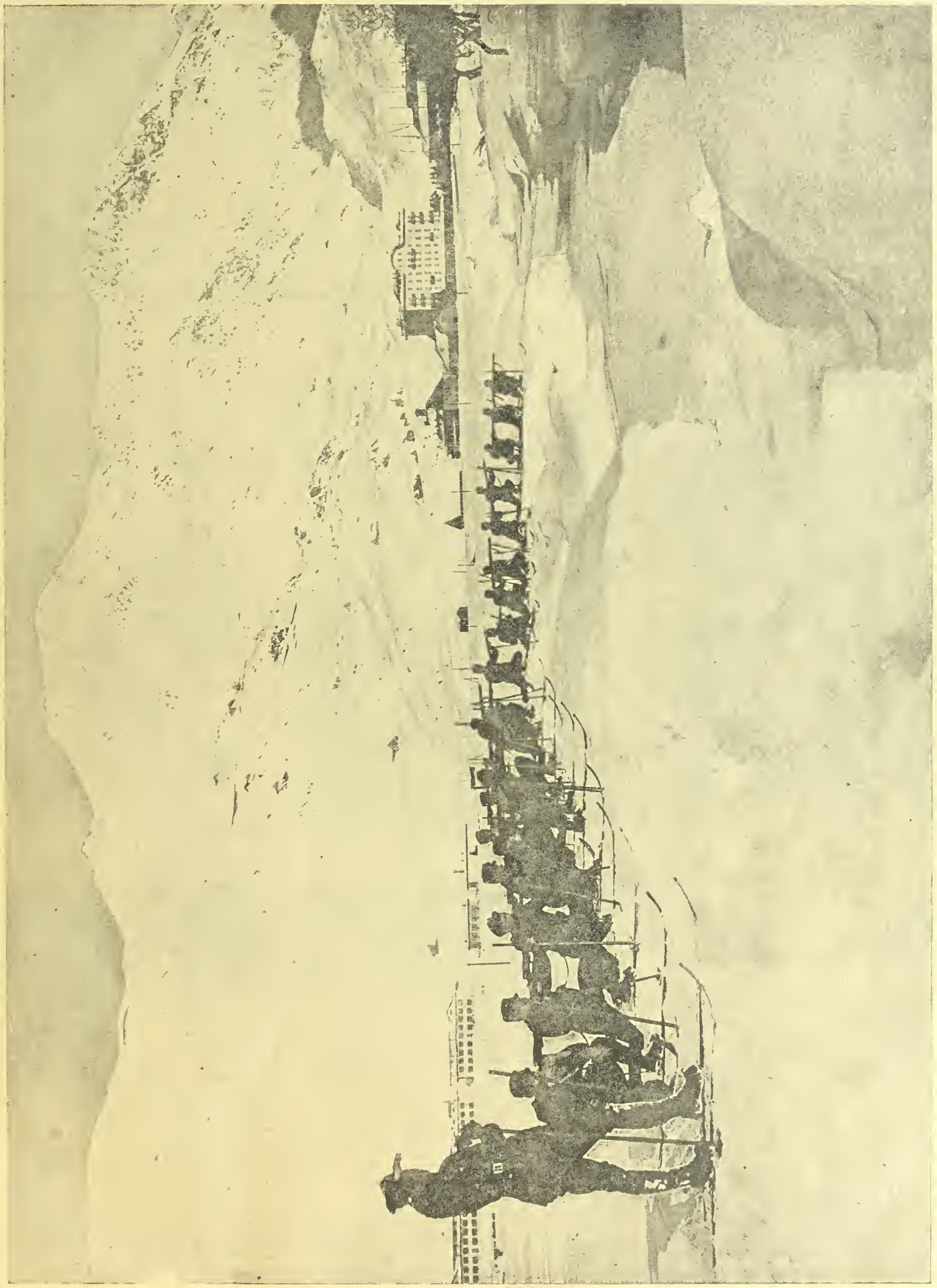

Zimní sport použit ve vojsku.
Řetěz švýcarských střelců na lyžích při cvičení ve vysokých Alpách.

si napíchl kus masa svým kapesním nožíkem. Lupičové nakrájeli si malé kusy chleba a namáčeli si je v omáčce ...

Hraběnce chutnalo znamenitě. Jako by již tři dni nebyla jedla. A já — já jsem nemohl ani sousta požíti.

Josri si toho povšimnul a strašně se zamračil, ale brzo se opanoval a tázal se mne, proč nejím.

„Jest v tom příliš mnoho papriky," odvětil jsem.

Víno bylo podáváno v dřevěných butelkách. Sklenice tu nebylo. Josri Fekete napiv se a otřev hrdlo rukávem své kazajky, podal butelku hraběnce. A ta beze vší ošklivosti přiložila své krásné rtíky k hrdlu butelky a řádně se napila. Toho večera vůbec málo se upejpala ...

Bandita podal butelku také mně.

„Děkuji, nemohu píti. Léčím se homeopaticky."

„Aj, rozumím," zasmál se bandita z plna hrdla, „Similia similibus!"*)

Podívejme se! On uměl latinsky!

„Já mám také podobné pravidlo," vypravoval hraběnce, znova butelku jí podávaje, „včera jsem mnoho pil a dnes jsem se cítil nemocným. Vypil jsem však zrovna tolik, jako včera a tím jsem se vyléčil."

Byla to podívaná, jak ta butelka přecházela z ruky do ruky. Byl jsem přesvědčen, že nás chtějí opíti, aby nás pak tím snáze zavraždili a oloupili.

Konečně bylo po hostině. Podivil jsem se nemálo, že ani jeden nezavrávoral, když jsme vstali od stolu.

„Nu, starý pane," pravil bandita ke mně, „vy netančíte, nejíte, nepijete, co pak tedy vlastně umíte? Hrajete v karty?"

Při slovech těch vytáhl z kapsy karty. Bezpochyby chtěl se takto přesvědčiti, mám-li s sebou peníze ...

„Neumím hráti," odvětil jsem.

„Ale to není tak těžká věc, hned vás tomu naučím. Podívejte se, jednu kartu položím sem, druhou tam. Já si vezmu tuhle kartu, vy onu. Která z obou karet dříve vyjde, ta vyhraje."

Podívejme se, on mne chtěl učiti, jak se hraje landsnecht. Zasmál jsem se tomu v duchu. Ta prožluklá hra připravila mne o dva statky. Ale co jsem měl dělat? Snad by se rozzlobil, kdybych nechtěl s ním hráti.

Sedl jsem si tedy naproti němu a počal jsem hráti. Měl jsem v kapse trochu drobných peněz, položil jsem je na stul.

„Jakže? zvolal lupič. „Snad nechcete hráti o ty drobné peníze? Za koho mne máte? Dovolte, dám sám bank."

Po těch slovech hodil na stul plnou hrst dukátů.

Neměl jsem při sobě ani polovice té částky.

Lupič zamíchal a rozdal karty. Vyhrál jsem. Peníze vyplatil. Nechtěl jsem za živý svět dotknouti se vyhraných peněz, na nichž snad lpěla lidská krev. Nechal jsem je na stole jako sázku. A vyhrál jsem opět. Ani teď jsem se peněz nedotknul. Podivná náhoda! Také třetí, čtvrtá, pátá, šestá, sedmá sázka skončila se výhrou. Na čele mém vyvstával studený pot. Ujišťuji vás, že to není příjemný pocit, když člověk vyhrává na lupičovi! A já jsem již vyhrával tolik, že jsem v celém svém životě tolik nevyhrál. Prosil jsem v duchu Pána Boha: „Hospodine, zbav mne zlata, kteréž bylo asi někomu ukradeno." Ale marně jsem se modlil. Nebe nechtělo se ani do naší hry míchati. A já trnul strachy, když jsem vyhrál po — deváté.

Fekete podíval se na mne jaksi útrpně a pravil s úsměvem:

„Patrně jste zamilován do hraběnky, jinak byste nemohl býti ve hře tak šťasten."

Rozuměl jsem mu. Narážel na přísloví: Štěstí v lásce, neštěstí ve hře. S chutí byl bych mu krk zakroutil. Patrně chtěl se ten chlapík dáti se mnou do hádky. Ale to se mu nepodaří.

Když jsem vyhrál po desáté, udeřil bandita zlostně pěstí do stolu, až všechny peníze poskočily, a vstal.

„Kdybyste takto stále vyhrával, prohrál bych s vámi celé království," zasmál se hřmotně a shrábl do kapsy peníze, které mu zbyly.

Zima v bukovinských lesních horách.

Povodeň na Černé Hoře: Zatopené ulice v Rijece.

K poslední povodni na Černé Hoře: Počátek zřídla řeky Rijeka Crnojeviča, která vytéká silným proudem ze skalní sluje tak, že v délce 2.5 km od svého vzniku je splavnou. Tento obrázek zhotovil jediný černohorský učitel Andrija Jovičevič, příbuzný bratra královny Mileny.

*) Similia similibus = podobné podobným.

Technické vymoženosti ve válce: Automobilová polní kuchyně, obsluhovaná ruskými zajatci.

„Buďte tak laskav," pravil jsem zdvořile, „vezměte si své peníze."

Po slovech těch shrnul jsem k němu dukáty, jež jsem vyhrál.

Podíval se na mne opovržlivě a pravil chladně:

„Za koho mne máte? Seberte si své zlato, nebo vás i s ním vyhodím oknem ven."

Třesoucíma se rukama shrábl jsem svoji výhru a rozdal jsem hromadu dukátů cikánům. Ale hned jsem litoval své štědrosti. Co si o mně ti lupičové pomyslí. Budou mne jistě za boháče pokládati.

Hudebníci, obdrževše dar, po cikánském obyčeji mne obklopili a prosili, abych jim řekl, která píseň jest mi nejmilejší, že mně ji zahrají.

Odkázal jsem je ku hraběnce, která ihned počala zpívat národní píseň. Zpívala tak krásně, tak úchvatně, že jsem úplně zapomněl, kde se nalézám, a tak zuřivě jsem tleskal, jakobych seděl v loži pešťského divadla.

Když dozpívala, požádal vůdce banditů hraběnku o dovolení, aby také směl něco zazpívati. Když se mu dovolení toho dostalo, zazpíval nám krásnou národní píseň, jednu z těch divokých melodií, které se v pustě rozléhají. Pochybuji velice, že by některý náš umělec dovedl píseň tu zazpívati s takovým ohněm, jako tento lupič.

A teď přistoupil Fekete ke mně a požádal mne, abych také něco zazpíval... To mne nemálo rozčililo. Jakže? V tomhle brlohu loupežnickém měl jsem zpívati? Aby se mně snad vysmáli? Vždyť jsem znal všeho všudy jedinou arii: „S bohem, milý kraji!" Nemohu zpívat.

„Neumím docela nic zazpívat," řekl jsem nahles, „a hlas mám chraptivý."

Hraběnka mne však sama francouzsky požádala, abych přece zpíval, dávajíc mi na uváženou:

„Víte, milý příteli, mohl byste toho hořce pykati!"

Ptám se vás, co jsem měl dělat? Uposlechl jsem. Chraptivým hlasem počal jsem jedinou píseň, kterou jsem znal, zpívati. Ale již při třetí řádce hlas mi selhal...

To se ví, že jsem přestal. Hraběnka nemohla se zdržeti smíchu, loupežníci řvali smíchem a já, abych se neukázal býti hlupákem, smál jsem se s nimi, ač mně věru do smíchu nebylo.

Tanec počal znova. Hraběnka tančila bez únavy až do rána. Přestala teprve, když sluneční paprsky vnikaly již do jizby, a řekla banditovi:

„Teď jest již svrchovaný čas. Prosím, poručte vozkovi, aby zapřáhl."

„Kritická chvíle se dostavila," pravil jsem si v duchu. „Bůh nám budiž milostiv!"

Automobil ve světové válce: Na zpáteční cestě s rozstříleným zadním vozem.

Ulice v Lublíně: Také zde se hromadí lidé při nákupu potravin.

Fekete vyšel ze světnice, zbudil dřímajícího vozku, nařídil mu, aby zapřahal, a když kočár k jízdě byl připraven, přišel to hraběnce oznámit.

„Aha!" pomyslil jsem si. „Chtějí nás někde v lese přepadnouti."

Hraběnka tázala se s úsměvem na rtech, co jsme dlužni.

„Byli jste našimi hosty," odvětil Fekete, kroutě si knír. „Za pohostinství nedáme si platit."

To mne ještě více v podezření mém utvrdilo, takže jsem všecek se třesa a strachem téměř umíraje vlezl do kočáru. Podivná věc, Cesarina teď už se nebála.

Fekete doprovodil nás až na silnici, načež hluboce se ukloniv, přál nám šťastné cesty.

Vozka prásk do koní. Teprve, když tryskem velký kus jsme ujeli, volně jsem si oddychl a počal jsem hraběnce činiti výčitky. Řekl jsem jí, že jen ona vším jest vinna, že to bylo velmi neopatrné v noci vydávati se na cestu, že z toho bude nemalá ostuda, až v Aradu o našem dobrodružství se dovědí, a ptal jsem se jí, co tomu řekne svět, až uslyší, že hraběnka Renáta tančila s lupiči celou noc až do bílého rána?

Hraběnka trpělivě mne vyslechla a když jsem dokončil, tázala se mne:

„Nechce se vám spáti?"

„Nemám na spánek ani pomyšlení," odvětil jsem mrzutě.

„Buďte tedy tak laskav a dozpívejte píseň, kterou jste v krčmě začal."

Již jsem tomu diblíku neodpověděl. Přitiskl

jsem se do kouta a dělal jsem, jako bych spal. Stále však jsem očekával, že hraběnka začne mně lichotiti a že mne skroušeně poprosí, abych nikde o tom našem dobrodružství nevypravoval...

Ale div divoucí! Ani slovem se o tom nezmínila. V šest hodin přijeli jsme do Aradu. V sedm hodin vědělo již celé město, že hraběnka s loupežníky tančila a hodovala.

Byla toho večera královnou plesu, ač předem prohlásila, že nemůže tančiti, protože jest příliš unavena. Mně se však zdálo, že přes všechnu únavu jest krásnější a půvabnější, než všechny ostatní krásky.

Nedivil jsem se tomu pranic, že jest unavena. Můj Bože, vždyť tančila s Feketem osmnáctkrát čardáš. Počítal jsem přesně. Měl jsem k tomu dosti času...

Já jsem ostatně toho večera také netančil. Přisedl jsem ke stolku, kde hráli whist. Hráli o velké peníze.

„Směle ku předu!" pomyslil jsem si. „Máš dnes štěstí!"

Pustil jsem se do hry.

Ale běda! Prohrál jsem všecky peníze, jež jsem měl při sobě, a ještě jsem zůstal dlužen tisíc dukátů na čestné slovo...

Vzpomínal jsem na lupiče...

Asi za šest měsíců po té dobrodružné noci četl jsem v novinách, že Fekete Josri, vůdce banditů, byl dopaden a v Szegedíně oběšen.

Spěchal jsem k hraběnce, abych jí novinku tu oznámil.

„Škoda ho!" zvolala hraběnka a hodila noviny na zem: „Byl to znamenitý tanečník."

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 18. ledna. Mezi údolími Putny a Susity maličko jsme postoupili, jižně Oitozské silnice se zhroutily ruské útoky. Severně Krašinu vnikla přesila ruská do jedné přední německé posice, ale byla zase vypuzena. — Na francouzské frontě u Serre ustoupili Němci z části předních posic před Angličany. Jinde nic významného. — Balfour se omlouvá Wilsonovi. — V Rusku jmenován generál Bělajev ministrem války. — Rakousko-uherští ministři na poradách v Berlíně.

Dne 19. ledna. Nepřítel útočí bezúspěšně na naše posice mezi Putnou a Susitou. — V severní části krasské planiny se našim vojákům podařil výpad, při němž zajato bylo 120 Italů se 4 důstojníky. Jinde beze změn. — Pronikly do veřejnosti zprávy, že jeden německý křižník prorazil anglickou blokádu a v Atlantickém oceáně potopil již mnoho lodí.

Dne 20. ledna. Důležité předmostí na Seretu, Nanešti, bylo německými pluky dobyto. Severně údolí Susity útočili Rusové pětkrát marně na naše posice, při čemž ztratili na 400 zajatců. — Jinde menší potyčky bez valného významu. — 18letí povoláni k odvodům.

Dne 21. ledna. Při včerejším dobytí Nanešti zajato 550 nepřátel, ukořistěny dvě strojové pušky a 4 vrhači min. — V úseku Mestikanešti Rusové silně střílí a marně útočili. U Marmaroš-Szigetu donutil rakouský letec nepřátelský aeroplan k sestupu, jehož letci zajati. — Vých. Baranovíči se zdařil německý výpad. — Stürmer v Rusku je opět ředitelem zahraniční politiky. Zdá se, že nálada pro separátní mír [illegible] vzrostl. — V Londýně velký [illegible] — Černohorské ministerstvo Radovičovo v Paříži — odstoupilo.

Dne 22. ledna. Wilson mluvil k senátu důležitou řeč o míru mezi národy celého světa. — V [illegible] u Odobesci [illegible] rusko-rumunské voje. — Vých. Mielnicy na Volyňsku se vyznamenal brněnský 8. pěší pluk zdařilým výpadem, v němž zajal 1 důstojníka, 109 mužů, ukořistil 1 strojní pušku a vrhače min. — Drobnější potyčky na východní i západní frontě.

Dne 23. ledna. Bulhaři pronikli sev. Tulcey na druhý břeh ramene dunajského. V údolí dolní Putny odraženy ruské útoky, také jižně údolí Casunu. — U Gorice dobyt nepřátelský zákop, zajati 3 italští důstojníci a 134 mužů. — Poděl Dviny a sev.-záp. Lucku dělostřelba. — Německé torpédovky se srazily před holandským pobřežím s anglickými lehkými námořními silami. Na obou stranách ztráta jedné torpedovky.

Dne 24. ledna. Bulhaři opět ustoupili se sev. břehu dunajského ramene. — Jinák tu velké mrazy omezují činnost válečnou. — Němci dobyli na sev. ruské fronty na obou březích Aa velkého úspěchu, zajali více než 1500 Rusů. — Za rok 1916 němečtí letci zničili 784 nepřátelských aeroplánů a sami ztratili jen 221 aparát.

□ □ □

Pertev paša, nový turecký vojenský vyslanec ve Vídni.

Mis Nancy Keen-Perkins, 22letá neteř známého W. W. Astora, milionáře v Novém Yorku, provdala se za zakladatele obchodních domů Henri Fielda, jehož roční zisk se páčí na 12 milionů dolarů.

Obtíže neutrální paroplavby: U Štokholmu vyložené mořské miny, které byly švédským parníkem u ostrova Gottlandu vyloveny.

SMĚS.

Kdy se dověděli zajatci na Sibiři o smrti císaře Františka Josefa? Válečný zajatec sdělil z Ruska pešťskému „Az Estu", že v Novonikolajevsku v Sibiři dostali rakouští zajatci zprávu o smrti císaře Františka Josefa I. již dva dny po jeho skonu.

Amerika neuznává úředně království Polského. Krakovský denník „Czas" oznamuje z Varšavy: Konsul Spojených států pozval k sobě zdejší pověřené konsuly neutrálních států a z rozkazu své vlády jim sdělil, že tato nemůže až do skončení války uznati úředně království Polské. V záležitostech státoprávních bude jednáno s polskou vládou, resp. se státní radou jako s ostatními vládami evropských států.

Dvojjazyčnost v Polsku. Rakouské generální guvernérství v Lublíně nařídilo, aby nápisy na budovách c. a k. vojenské správy, orientační tabulky kanceláří a úřadů, návěští a nadpisy u všech vchodů úředních byly nejen německy, ale i polsky sepisovány. Dvojjazyčné nápisy musí také vyhotoveny býti stejně velkými písmeny, nejprve německy a pod to polsky.

Biskup — dělostřelec. Úřední list francouzský oznamuje jmenování biskupa v diecési v Toules rytířem čestné legie za to, že osobně hrdinsky řídil palby jedné baterie dělostřelecké v hodnosti setníka.

Příjemný večer prožijete v dnešní vážné době, když si opatříte kapesní kino a filmy od firmy Bergmann, Vídeň V., Kohlgasse 46. Jeden z našich udatných

obhájců píše nám z pole. Obdržel jsem Vaše rozkošné kapesní kino, z kterého máme ohromnou radost, neboť nám připomíná v zákopech mnohý krásný a příjemný večer. Zašlete ještě 3 kusy a 10 filmů.

Divadlo „Pokroku". Strindbergův „Otec" s Vávrou od pražského Národního divadla jako hostem sehráli ve Vídni 21. ledna. Vynikající čin, jak touto okolností, tak dobrou volbou kusu i přesnou souhrou. Po několika slabších večerech působil tento podnik osvěživě, pověděl divákům něco o strašlivosti myšlenky, je-li si každý otec jist tím, že je otcem vlastního dítěte. Rytmistr — jejž hrál Vávra — se v „Otci" zblázní a zemře pod tíhou té pochybnosti. Byla to opravdu mistrovsky podaná úloha, jako od Vojana. Vedle něho se zdatně uplatnili především pí. Huňková, žena jeho, sl. Dvořáková s pí. Vackovou, dcera, a pp. Huňka s Pražákem.

Sháňka po stříbrňácích. Vídeňská „Zeit" si stěžuje, že ve Vídni utvořily se pokoutní bursy, zejména v kavárnách, kde se obchoduje stříbrnými penězi, zejména zlatníky. Kde kdo sbírá zlatníky od pikolíka až po vrchního sklepníka, agenty těchto burs jsou i ženy. Za zlatník platí se o 20 hal. více. Venkované v nepochopeném odporu vůči papírovým penězům a shromažďují stříbro a toho využívají nesvědomití spekulanti. Kromě toho je celý vývoz do zabraného území. Také venkovští klenotníci kupují stříbrné peníze, aby je roztavili, ježto stříbro mincí má nyní větší cenu než jako peníz. Aby odpomohlo se nedostatku drobných, nutno proti těmto zlořádům energicky zakročit.

Polní maršálek Artur šl. Hübel, nový velitel vojenského geografického ústavu ve Vídni.

Proslulá kráska a milenka cikána Rigo, princezna Claire Chimayiová, zemřela v nepřátelské zemi po dobrodružném životě.

Nový italský ministr války Marone, spolumínik na vypovězení války Německu.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

KAPITOLA V.

Cikánka.

„Prosím vás, paní baronko, mám zabalit do zavazadel také bílý, krajkový kostým?" tázala se Riseta, malá baroničina komorná.

Bella Rottenthalová zlostně zvolala:

„Dělej si co chceš a nech mne na pokoji!"

Děvče otevřelo velkou skříň na šaty, vzalo z ní několik toilett a skládalo je do kufrů.

Během této práce vstoupila do pokoje starší žena cikánského původu.

„Tedy skutečně panstvo odjíždí?"

„Ano," odvětila baronka.

Stará žena obrátla se k děvčeti se slovy:

„Teď jdi k Josefovi a pomáhej mu. Co je zde ještě na práci, udělám sama."

Baronka přsvědčila a děvče nechalo ji o samotě s cikánkou, která zde byla starou známou, což na první pohled byla patrno z jejího počínání.

Sotvaže zavřela komorná dvéře, pravila stařena k baronce:

„Bello, Bello, ty provedeš zase hloupost, jestli mne neuposlechneš."

„Nech mne na pokoji," odsekla baronka Rottenhallová.

„Pověz mně jen, co chceš docíliti svým překotným odjezdem? Uvaluješ na sebe jenom podezření."

„Mám snad čekat, až přijde on?"

„Kdo ti říká, že přijde?"

„To je samozřejmé. Jestliže utekl, pojede rovnou za mnou. Divím se ti, Maro, že to stále nechceš pochopiti."

„Máš vyčkati," odpovídala cikánka. „Říkají to moje karty."

„Ah, tvoje hloupé karty..."

„Tak, hloupé karty? Kdybys byla uvěřila mým hloupým kartám, mnohá nepříjemnost ti mohla zůstati ušetřena, mnohé zlo mohla jsi zabrániti."

„To se snadno mluví."

Mara mlčela. Usedla na židli, vytáhla ze své špinavé tašky staré karty a počala je rozkládati po stole. Po chvilce upřela zrak na obrazec karet a šeptala:

„Ano, tehdy ležely karty jinak. Kdybys byla, Bello, poslechla..."

„Nech minulost, ta se nedá napraviti. Stalo se a na tom nelze nic měnit."

„Musím ti to uvádět stále na mysl. Což jsi zapoměla, jak jsem tě varovala stále před Pietrem..."

„Měla jsem ho ráda."

„A nevarovala jsem tě, abys v osudný onen večer nepřijímala barona?"

Bella sevřela pěstě.

„Onen osudný večer...," šeptala.

„A při tom stal se zázrak, že nepřihodilo se ještě větší neštěstí," doložila cikánka. „Zázrak je vůbec, že jsi zůstala na živu. Kdyby Pietro tehdy nebyl býval na ulici hned zatčen, jistě by tě byl zabil."

Bella mlčela a stará cikánka pokračovala ve vykládání karet a počítala: jedna, dvě, tři, čtyry, pět, šest, sedm — a opět ze začátku. Při každé sedmé kartě se zastavila a pohlížela na Bellu.

„Vidíš, moje karty, rozumíš, co povídají? Říkají, abys nikam nejezdila. Věř mi a poslechni."

A přece pojedu! Kdo mi to může zabrániti?"

„Nikdo. Ale není třeba, abys opouštěla zámek. Tvůj odjezd není nutný. Nehrozí ti žádné nebezpečí, nic zlého..."

„Nedám nic na tvoje karty',, zvolala Bella.

Mara zlostně shrábla karty, uschovala je a pravila:

„Když už kartám nevěříš, pak alespoň s odjezdem tak nespěchej. Máš ještě jiný prostředek."

„Jaký jiný prostředek? To jsem sama zvědava."

„Zavolat policii."

„Ani mne nenapadne! Co pak blázním? Chceš, aby potom přišlo všecko ven? Co pak jsi ztratila pamět a nevíš už, jak se tehdy věci odehrály?"

„Nezapoměla jsem," odvětila Mara. Ostatně dělej si, co chceš, nezapomínej ale, že jsem tě důrazně varovala, nežli jsi se uvrhla do neštěstí. Ty ale nikdy nedala jsi nic na mé rady a výstrahy. Varovala jsem tě tenkrát a stalo se neštěstí, a dnes se historie chce opakovati. Kdy chceš odjeti?"

„Dnes večer." —

— — — — — — — —

Stará Brigitta postavila na stůl sklenici s lučním kvítím a rozhlížela se po pokoji, který už připravovala pro hraběte Kurta. Přinesla nové záclony, koberce, obrazy a snažila se, pokud to prostředky Wernerova domu dovolovaly, aby pokoj hodil se za obydlí hraběcí. Byla skoro hotova se svou prací, když se vrátil doktor Werner ze své odpolední pochůzky u svých pacientů. Byl potěšen vida, jak Brigitta stará se o Kurtovo pohodlí.

Doktor Werner převlékl se do domácího pohodlnějšího šatu, usedl k jídlu a vytáhl odpolední

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová.

Jáhlový bramborový nákyp. Zbyde-li nám malé množství jáhlové kaše neb nákypu, který jinak třeba pohodíme, můžeme upraviti z něho dobrý následující nákyp: Na misku dáme talíř jáhlové kaše, polovinu talíře uvařených strouhaných bramborů, hrst mouky, do které jsme promíchali lžičku pečivového prášku dra Oetkera, přidáme lžíci tlučeného cukru, půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera, dobře to promícháme a zaděláme to koflíkem zbylé bílé kávy, která se velice často neupotřebí, což jest při nynějším nedostatku mléka škoda, a zvláštní jest, že tato dodává tomu neobyčejně jemné chuti. Dobře promíchaný nákyp dáme na vymazaný pekáček asi 15—20 minut péci do růžova. Nemusíme-li příliš šetřiti, pokropíme syrový nákyp rozpuštěným omastkem, možno též použíti morek z kostí. Nákyp můžeme podati s omáčkou povidlovou neb makovou, případně nějakou ovocnou šťávou.

Koláče jáhlové. Z té samé hmoty utvoříme na nízký namazaný plech koláč. Potřeme povidly, do kterých můžeme dáti půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera a špetku tlučeného koliandru, pak pečeme vše do růžova 15—20 minut. Koláče ty jsou neobyčejně syté a chutné.

Bramborové jáhlové knedlíky s povidly. Talíř zbytků jáhlové kaše neb nákypu, 1 a půl talíře strouhaných bramborů ode dne předešlého, malý talířek mouky, do které jsme dali lžičku pečivového prášku dra Oetkera, řádně smícháme a přidáme půl bílku neb vajíčka, 2—3 lžice mléka neb zbylé bílé kávy, lžičku soli, vše dobře dohromady válečkem vytlučeme v hladké těsto. Tvoříme knedlíky jako vejce velké, do kterých jsme dali tuhá povidla, a vaříme jen 5 minut, jinak by se rozvařily. Uvařené polejeme sádlem a posypeme tlučeným mákem.

Halušky z jahel. Na vál dáme 15 dkg mouky a talířek horkých uvařených jahel, lžičku soli a spojíme to v tuhé těsto. Je-li málo tuhé, v mouce ještě vypracujeme jako na nudle. Válečkem rozválíme jako na silnější nudle, necháme proschnouti, pak krájíme čtverečky, které vaříme v zasolené vodě neb uzené polévce, z které můžeme s přidáním jíšky a trochu vařených jahel s použitím polévkového koření upraviti dobrou a sytou polévku. Do vařených čtverečků dáme 1—2 lžice uvařeného a drobně rozkrájeného uzeného masa, vše dobře promícháme, na vymazaný rendlík dáme a necháme zapéci. Na zapečené nalijeme koflík mléka, do kterého jsme rozkverlali půl vajíčka neb místo vajíčka dáme 1 lžičku polévkového prášku dra Oetkera a necháme vše péci do růžova půl až tři čtvrti hodiny.

Tašky s povidly. Upravíme těsto jako na halušky, rozválíme na stéblo silně a krájíme čtverce, do kterých jsme dali lžičku tužších povidel. Okraje potřeme nepatrně bílkem, přeložíme a vaříme v zasolené vodě 5 minut. Uvařené polejeme rozpáleným sádlem a posypeme tlučeným a slazeným mákem.

Řezy jáhlové s marmeládou. Na vál dáme 15 dkg mouky a talířek jáhlové kaše, pak lžičku pečivového prášku dra Oetkera, 7 dkg cukru, 5 dkg utřeného moru neb sádla nebo másla, balíček vanilkového cukru dra Oetkera a špetku tlučeného koliandru. Vše dohromady dobře zpracujeme a vyválíme na stéblo silně v podobě čtverce a dáme na pomazaný plech a pečeme do růžova 10—15 minut. Upečené potřeme marmeládou, složíme na sebe a krájíme z toho řezy.

Generál Avarescu,
vrchní velitel poražené rumunské armády.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Dobrý, přirozený ocet je sám o sobě účinným podporovatelem trávení. Podporuje rozpouštění bílkových a škrobových součástek jídla a prostředkuje jich slučování s tuky. Kromě toho obsahuje ocet etherické a aromatické součásti, jimiž působí příjemným a občerstvujícím účinkem na krev a způsobuje vylučování různých nečistot z ní. Špatný ocet naproti tomu se neslučuje, ale jen povrchně se s jídlem směšuje, kyselina octová dostává se do krve a při delším používání takového octa dostavují se vážné poruchy v trávení a nechuť k jídlu. Z těchto důvodů mělo by se v kuchyni používat jen dobrého octa, poněvadž špatným se jídlo sice okyselí, ale neučiní chutnějším. Tak na př. ovoce, naložené v octě vinném, dostane po několika měsících zcela jiné vzezření a mnohem jemnější chuť, než ovoce, naložené v octě obyčejném nebo méně cenném. Dobrý vinný ocet musí obsahovat nejméně 20 procent přírodního vína. Všechny jiné octy, pod tímto názvem prodávané, nejsou hodny nésti takové označení.

Zápach z úst se odstraní, když se ústa po každém jídle a před spaním vyplachují vlažnou vodou, k níž se přidalo několik kapek roztoku, hypermanganu (nadmangaňanu draselnatého) nebo silice máty peprné. Pochází-li zápach od zkaženého žaludku, užije se kávové lžičky pálené magnesie nebo dvojuhličitanu sodnatého. Prášek zapije se čerstvou vodou.

Chceme-li vyčistiti linoleum, rozředíme terpentin s lihem a malým kouskem vosku a směsí tou řádně koberec linoleový umyjeme. Čistým vlněným šatem třeme pak koberec tak dlouho, až nabude lesku.

---

noviny, aby zběžně přehlédl nejdůležitější nové zprávy. Náhle se zarazil a četl:

„Jak jsme už ráno sdělili, uprchli z trestnice Lancary dva trestanci a sice Pavel Lucino a Pietro Carloni. Dodatečně se dovídáme, že se útěk jejich nezdařil, Pietro Carloni byl postřelen stráží, klesl těžce zraněn k zemi a později byl dopraven do vězeňské nemocnice. Pavel Lucino dospěl sice až na krajní zeď, vyšplhal se nahoru a skočil do moře, ale vzhledem k prudké bouři, která zuřila právě na Adrii, je velice pravděpodobné, že utonul."

Doktor Werner upustil noviny a volal na Brigittu:

„Brigitto, tys už připravila pokoj pro mladého hraběte, že ano? Škoda, že tvá práce byla marná. Myslím, že hrabě Kurt už k nám nepřijde. Podejte mi, Brigitto, rychle hůl a svrchník, musím opět do zámku."

„Ale milostpane, vždyť jste ještě nedopil ani kávu. Což vám nechutná?"

„O chutná, ale nemám čas, musím na zámek." A uchopil kabát a hůl a odkvapil, nechav Brigittu udivenou stát.

Nahoře namířil přímo ke komnatám hraběcím, kde potkal cikánku Mari, opouštějící právě baronku.

„Vezměte zde odpolední noviny, které jsem náhodou dostal na nádraží o něco dříve, než je pošta doručí na zámek a doneste je hned paní baronce," pravil doktor Werner, podávaje jí list.

„A zeptejte se hned, jestli hrabě Kurt skutečně ke mně přesídlí."

Pak obrátil se doktor Werner a ubíral se k pokoji, kde ležela Běta. Cikánka pádila k baronce. V předsíni jejího budoáru rozevřela noviny a pohlédla na řádky, doktorem červenou tužkou zaškrtnuté.

Oči její zazářily.

„Neříkala jsem ti pravdu?" volala cikánka na baronku hned ve dveřích. Moje karty se nikdy nezmýlily. Zde čti!"

Bella vytrhla jí noviny z rukou, upřela oči na zprávu, zamumlala několik nesrozumitelných slov a vrazila do pracovny svého chotě.

„Hanuši, podívej se a čti. Jsme zachráněni."

A klesla na pohovku.

Baron Rottenhall si hluboce oddychl.

„To je ovšem obrat k lepšímu, jaký jsem netušil," pravil pološeptem. Za těchto okolností nemusíme nikam jezditi."

„Ostatně byl tu už doktor Werner a ptal se, jestli se Kurt doopravdy bude ještě dnes k němu stěhovati."

„Doktor Werner tu byl?"

„On přece přinesl tyto noviny a poslal mi je po Mari."

Obličej baronův prozradil po těchto slovech baroničiných trapné překvapení.

Přejel rukou čelo a pak opakoval:

„Doktor Werner tu byl? A kde čeká?"

„Je dole u Běty a chce slyšeti odpověď."

„Pak mu pošlete vzkaz, že k němu hned přijdu."

Když ale baronka opustila jeho pracovnu, pravil si:

„Ne, teď k němu jíti nemohu. Pošlu tam sluhu."

A poručil Josefovi, aby došel za doktorem Wernerem a sdělil mu, že mladý hrabě zatím ještě zůstane na zámku.

Když pak po chvíli k němu opět přišla baronka, pravil:

„Myslím, že je to vlastně jen katova lhůta. Když Pietro dostane se na svobodu, budeme tam jako dnes. Ostatně kdo ví, dostane-li se na svobodu. Jestli zemře..."

„— Pak jsme vysvobozeni...," dodala Bella.

KAPITOLA VI.

Dítě.

„Proč pak jsme museli dnes, maminko, tak brzo odejíti ze zahrady?" tázalo se malé děvčátko. „Bylo přece venku tak krásně."

„Bylo mi trochu chladno. Ostatně víš, že mi lékař řekl, že se nesmím dlouho zdržovati venku," odvětila paní Henningová a počala svlékati děvčátku vrchní šat.

„Smím si ještě hráti trochu se svou panenkou?" ptalo se dítě.

„Ano. Ale ne tuze dlouho. Musíš jít brzo spát."

Děvčátko vybralo si ze svých hraček panenku a počalo převlékati. Asi po půl hodince uložilo ji opět, srovnalo hračky opět do pořádku a vrátilo se ke své matce.

Paní Henningová políbila něžně dítě, pak povstala, vzala lampu a vedla ji do vedlejšího pokoje k lůžku. Pokoj byl zařízen zcela po středoevropsku. Okna jeho vedla do velikého parku, který starou Kahýru odděluje od nového města, vystavěného dle evropského vzoru.

Paní Henningová spustila záclony a hladila děvčátko po vlasech.

„Maminko, prosím tě, vypravuj mi nějakou pohádku. Umíš tak krásně vyprávěti a já večer ráda naslouchám," žebronila srdečně malá Laura.

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Moderní umění.

Malíř Symbolínský ukazuje svému příteli nejnovější své dílo. Tento prohlíží si dlouho obraz a na konec se táže: „Ale poslechni, co pak tvůj obraz vlastně představuje?" — Symbolínský udělá radostnou tvář, poklepává příteli na ramena a praví: „Tys mi konečně porozuměl."

*

Omluva.

Manžel pozorující novou toilletu své ženy: „Jak jsi mohla koupit takový křiklavý moderní kostým?" — Odpověď: „Nezlob se, mužíčku. To byla jediná toilleta v celém nákupním domě, která se hodí k mému bláznivému klobouku."

*

Fíkový list.

„Nosíte už zase smutek?" — „Ano. Můj rukáv má jen díru a proto nosím smuteční pásku na tak dlouho, než si koupím nový kabát."

*

Lichvář, který ve válce zbohatl obchodem potravinářským, praví ke své ženě: „Teď je ale nejvyšší čas, abychom ve cti a slávě zanechali práce a odebrali se do soukromí — sic nás na konec ještě chytnou a zavřou."

*

Vždycky obchodník.

Ženich: „To je samozřejmé, milé dítě, že budeš činná také v mém obchodě, jakmile budeme svoji. — Ale neboj se: budeš-li hodná a pilná, máš u mne existenci do smrti."

*

„Jak se vám líbila dnešní komedie v městském divadle?" — „Jedno jednání je rozhodně zbytečné, jenže nemohu říci, které."

„Milostivá paní, jak jste spokojena se svým manželem? Zažíváte jistě šťastné chvíle mladých novomanželů, že ano?"

„Přeháníte, pane doktore. Můj choť je hodný manžel, ale jako ženich byl daleko podnikavější."

Ve vídeňské kavárně.

„Dámy nesmějí dnes ve Vídni choditi samy bez průvodce do kaváren. Bude zapotřebí, abychom si opatřily obchodvedoucího, který by převzal náš doprovod."

*

Dobrý syn.

Zámožný, ale již poněkud obstárlý pán zemřel a zanechal svoji překrásnou, mladou choť ve velikém zármutku. Čtyři měsíce po smrti manželově dala truchlící vdova život silnému chlapci. Byl to sice zdravý chlapec, ale — černoch.

„Poněkud černé je to dítě," pravila přítelkyně.

„Inu ovšem," vzdychla si dojemně mladá matka. „On truchlí pro svého otce."

*

Cynik.

Nevěsta: „To jest přespříliš! Onehdy telegrafuji svému ženichovi: „Proč žádná odpověď? Jsem zoufalá, dva dni ničeho nejedla!" A víte, jakou jsem obdržela odpověď? Balíček, ve kterém byl — salám!"

*

Karakter.

První agent: „Ale jdi, ten Förster je pěkný lump. Ten okrádá kde koho."

Druhý agent: „A ten tvůj Zimmer jak by smet'! Ale Förster má alespoň karakter. Dává měsíčně 2 procenta na chudé."

*

Ty dnešní pivovary.

„Hostinský, vy máte dnes břečku a ne pivo. Co mne napadá! Že se sládek zmýlil a místo sladu dal do várky zeleninu, co tam mají na sušení."

*

Paní domu ke službě, kterou přistihla při čtení krvavého románu: „Poslouchejte, Marie, jak můžete číst takový krvák?"

Služka: „Milostpaní, vy jste mi poručila, abych zabila našeho kohouta a tu musím mít k tomu nejprve potřebnou náladu."

Zaručený úspěch.

Obchodník: „Máte-li chorobný žaludek, pak jen užívejte tyto mé žaludeční kapky. Účinek bude kolosální. Teprve před nedávnem prodal jsem lahvičku takovou muži, který nemohl nic jíst a nic pít, a sotvaže využíval moje kapky, zavřela ho policie, protože v hospodách dělal dluhy a utíkal, aniž zaplatil útratu."

*

Hajný potká v lese ženu, která sbírá houby: „Poslouchejte, ty houby, které máte v koši, jsou jedovaté." — Odpověď: „To nic nedělá, my je nejíme. Všecko, co nasbíráme, jenom prodáme!"

*

Zklamání.

Piják 31. prosince 1916 ve 12 hodin v noci: „Jojo, máme letos bezsylvestrovský rok."

*

Matka: „No tak, jak dopadl koncert? To otvírali lidé oči, co?"

Otec: „Ba ne. Oči zavírali, ale ústa otvírali — jak zívali..."

*

„Co pak to, slečno, že jste si tentokráte koupila chrta? Mívala jste přece vždycky buldoga."

„To proto, kdyby se mi zaběhl, abych ho spíše dostala zpět. Chrta si neupeče nikdo, ten by za to nestál..."

*

Za kulisy.

První milovník, který přišel pozdě: „To je rámusu, že na mne čekáte čtvrt hodinky. Tamhle slečna Velebická čeká na milovníka už dvaadvacet let a neříká nic..."

*

Co je zbytečnost?

„Dávati na Sahaře zpropitné."

„Jak se těším, slečno Julinko, že budeme dnes celý večer užívati v plné míře rozkoší lásky. Jste přece sama doma."

„Ano, jsem sama. Rodiče šli do divadla a nevzali mne s sebou, protože na repertoiru je milostný kus a láska prý se pro mne ještě nehodí."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Přátelům Českého Polabí

a zvláště

rodákům z Nymburka a okolí

doporučujeme k odebírání a inserování časopis

„Občanské Listy"

již po 30 roků každou sobotu v Nymburce vycházející a přinášející mimo obvyklé části časopisecké

hojnost zpráv z Nymburka a okolí.

Předplatné:

Celoročně . . . . . K 10.—
Pololetně . . . . . K 5.—
Čtvrtletně . . . . . K 2.50

Jednotlivá čísla po 20 hal.

Číslo na ukázku zdarma.

Admin. „OBČANSKÝCH LISTŮ" v Nymburce,
Palackého třída č. 119, I. poschodi. 1979

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Dia" nevyhubí Vám od kor. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50

Kemeny Košice (Kaschau). 1, pošt. schránka 12/89, Uhry.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·10. =

1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes **milion** již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční ceny. Svršky Válečné svršky „Achiles" továrna na obuv a svršky

práce **zavýrobní od 12·— Kor.** velmi levně **Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 76.**

Illustrovaný cenník zdarma.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55,** Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—. Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.)
Obsírný cenik zdarma a vypl.

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu.

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 12·—, 16·—, 20·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 16·—, 20·—, 24·—. Ve stříbrném pouzdře K 18·—, 24·—, 28·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 36·—. Zlaté náramkové hodinky K 100·—, 120·—, 140. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obaval Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 (Čechy).
Cenník na požádání každému zdarma. 1921

Novinka!

Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje

ruční šidlo na šití.

Toto šije štepovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd. lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytuji srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20.

Výhradní zastupitelství
P. Lachmann, Vídeň, IX.,
Mosergasse 3, od. 40. 1923

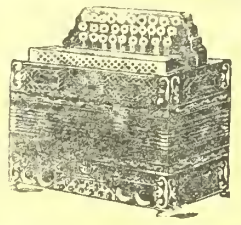

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, Ia barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 80 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1965.

Nabídnutí k sňatku.

Brunetka a blondýnka, dvě hezké a veselé přítelkyně, hledají hvězdu svého života. Nabídky s podobenkou, která se vymění nebo vrátí, pod značkou „Hyacinty" a „Jarní sen" do administrace tohoto listu.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. Illustrov. Novinách"!

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 36·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,

Vídeň X., Siccardsburgg. 44 1.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní.
Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vychazejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskarna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 6.

VE VÍDNI, DNE 8. ÚNORA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M 12 — půlletně M 6 — čtvrtletně M 3 —
V cizozemsku
Ročně Fr. 16·80, půlletně Fr. 8·40
V Americe
Ročně Dol. 3·25 půlletně Dol. 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni. X.
Ceny insertní
V insertní části 10 mm výšky, 40 mm šířky K 1 — Zaslano 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 — V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

V tyrolských Alpách zajatí osvoboditelé italští jsou odváděni do vnitrozemí.

MONROEOVA DOKTRINA.

Ve svém mírovém poselství mluví Wilson o doktríně Monroeově.

James Monroe (čti Monró) byl pátý president Spojených států, a to r. 1816 a 1820. Stal se populárním tím, že získal pro Spojené státy od Španělska Floridu a že Mexiku a jihoamerickým republikám vymohl uznání samostatnosti. Nejvíce se však proslavil proklamací ze dne 2. prosince r. 1823, známou pod jménem „Monroeovy doktríny", v níž prohlásil, že Angličané nechtí plésti odhodlaně svou vládní formu a svůj rozvojový postup.

Navrhuji, aby na příště všichni národové upustili od toho zaplétati se do spolků, které je vhánějí do soutěže o moc.

Navrhuji: Vládu za souhlasu těch, jimž se vládne."

V duchu těchto vět nese se celé poselstvo Wilsonovo. Tvrdí on, že jenom klidná Evropa může býti trvalou Evropou a že mír musí nastati

A dodává na novo Wilson:

„Žádný mír nemůže trvati a nezasluhuje, aby potrval, který neuzná a nepřijme zásady, že vlády všecku svou spravedlivou moc odvozují od souhlasu těch, jimž vládnou, a že nikde nedává práva odstupovati národy od majitele k majiteli moci, jakoby to bylo vlastnictví. Pokládám na př. abych se odvážil jediného příkladu, za ujednáno, že státníci všude jsou za jedno o tom, že by mělo býti jednotné, nezávislé a samostatné Polsko a mimo to, že by měla býti zaručena nedotknutel-

Náš císař Karel I. s císařovnou Zitou v Innsbrucku na historickém vrchu Isel.

se do věcí evropských, ale také že nestrpí, aby mocnosti Starého světa mísily se do záležitostí světa Nového" a že „každý pokus, rozšířiti evropský systém v kterékoliv části Ameriky ohrožoval by náš mír a naši bezpečnost". Toť základ jeho učení. Další podrobnosti jeho doktrín rozvedl Wilson ve svém poselství těmito slovy: „že žádný národ nemá by usilovati o to, aby svou vládní formu rozšířil na některý jiný národ nebo na jinou národnost a že spíše každý národ, ať malý nebo veliký a mocný, má míti na vybranou, aby sám určoval bez překážky, bez ohrožení a bez vítězství, t. j. vítězství znamenalo by porážku některé z válčících skupin a poražený pokládal by je za křivdu, za pokoření. A tu by ihned strojil se zase k odvetě. Jenom mír mezi rovnými může míti trvání. Wilson jest dále pro přímý vstup k cestám k moři a pro obmezení vojska pozemního. Který stát nemůže dostati přístup k moři odstoupením území, má jej dostati neutralisováním přístupu, za všeobecné garancie. Svoboda na moři jest conditio sine qua non pro trvání míru. Vůbec bez obětí a koncesí jest mír nemožný.

ná bezpečnost života, bohoslužby, individuelního a sociálního rozvoje všem národům, kteří až do nynějška žili pod mocí vlád, které oddány jsou víře a účelu, které jejich víře a účelu jsou nepřátelské."

Celkem Wilsonův projev přijat jest všude klidně. Zejména na bursách nijak neúčinkoval. To proto, že vlastně neobsahuje nic, co by znělo jako přímé zasažení Ameriky do evropských poměrů. V.

□ □ □

ČERVENÁ NIŤ SNAH O SVĚTOVÝ MÍR.

Wilsonovo poselství, vytyčující směrnice trvalého míru světového, prodělalo s úspěchem zkoušku ohněm. Nenašel se nikdo, kdo by podezříval nebo posmíval se snaze, jejíž cíl je hodně sice vysoký, nikoli však nedosažitelný. Wilsonův návrh, opírající se o Monroeovu doktrinu, zřejmě neprožívá osudu všech návrhů, jež byly před tím vysloveny, které však narazily vždy na nezdolatelný odpor určité moci. Vůle, zabrániti vypuknutí válek neb uhasiti vypuknuvší plamen válečný, je zrovna 100 let stará. Tehdy také, jako dnes, viděla Severní Amerika krváceti všechny národy evropské, dnes opětně bojující o novou úpravu Evropy. Sotva byla vybojována bitva národů u Waterloo, podala Amerika Evropě návrh o rozhodčích soudech a usadila v Londýně r. 1816 prvou evropskou mírovou společnost, jejíž úkolem bylo vzbuditi aspoň svědomí světové pro mezinárodní záruky o způsobu vedení války, což, jak známo, dělo se pravidelně na výročních mezinárodních sjezdech, a čehož výsledky se jeví jako požehnání v krvavé záplavě dneška, neboť stát střeží druhý stát na dodržování těchto konvencí. Není také nezajímavo uvésti, že byl to Napoleon III., který roku 1864 ve spise „La paix universelle, idée, Napoléonienne devant l'histoire" dovozoval, že „posledním válečným cílem napoleonské panovnické rodiny" je dosažení „věčného míru". Ovšem týž Napoleon III. r. 1869 v druhém spise svém „La paix par la guerre" dovozoval, že poslední světová válka musí dříve zpět dobýti Francii hranice Rýnu — a pak bude věčný mír. Jakou odezvu vyvolala tato podmínka světového míru v Berlíně a co následovalo, je známo. A není proto bez příchuti, že se zrovna dnes vrací Francie zase k téže podmínce, kterou měl poslední z rodu Napoleonova. Ale také východ neměl štěstí se svou vůlí k míru. Když r. 1898 car vydal prvý mírový manifest, ukázala nejlépe jeho ozvěnu berlínská publikace obrázková, podávající mírové konference v karikaturách všech národů. Také výstražnou alegorickou omposici císaře Viléma

Císař Karel I. v Pulji: Císař přijímá zprávu námořního důstojníka.

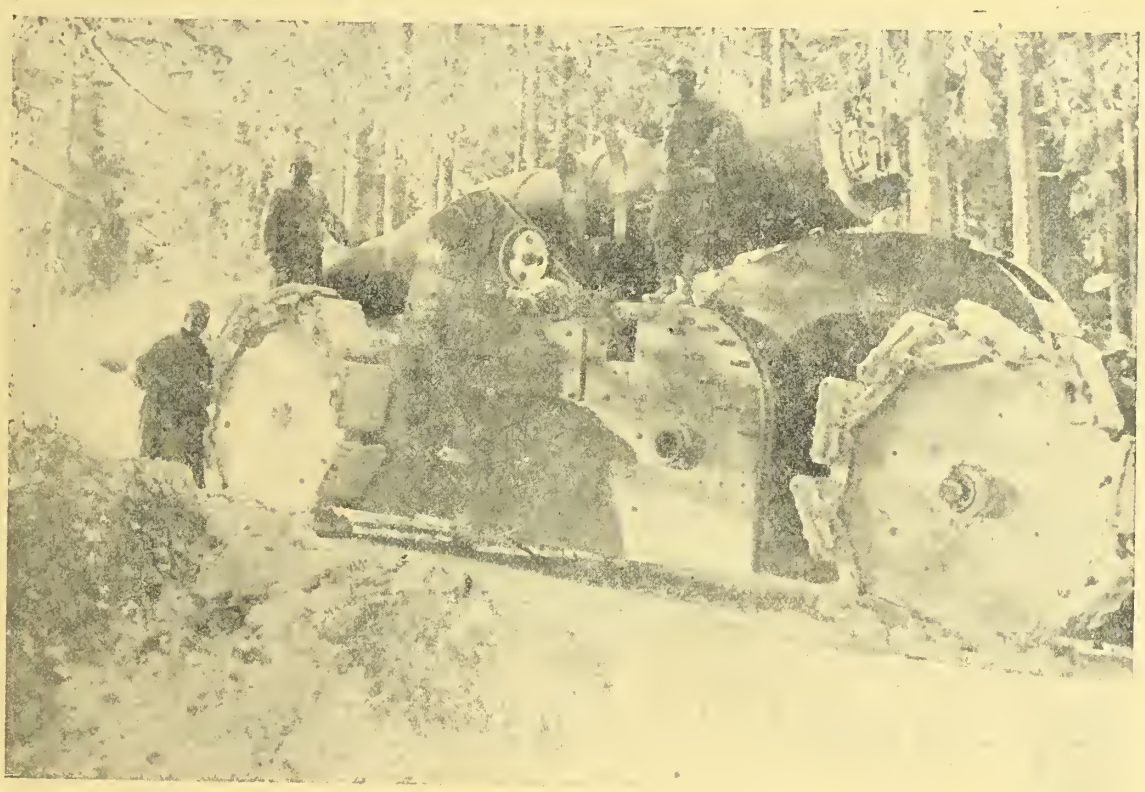

Rakousko-uherským vojskem dobyté obrovské italské lodní dělo, které nalezeno bylo zasněžené v lese jižní fronty.

Život a ruch na trhu rumunského městečka u Braily: Naše, německé vojsko a sestry Červeného kříže při nákupu potravin.

o žlutém nebezpečí potkal týž osud. Jest známo rovněž, jak těžce nesla Anglie, že Německo k haagské konferenci vysílalo jen válečné a protimírové zástupce, jak Asquith 14. června r. 1910 a Grey druhý den na to v parlamentě mluvili zoufale o epidemii válečného zbrojení a o protilidském obratu, který „celý svět povojančí až ke zkáze", jak byla Anglie uražena po zmaru anglicko-německé dorozumívací konference r. 1912 a jak zase Německo vznášelo obžaloby proti obkličovací politice anglické. Možno zajisté shledati mnoho dokladů pro to, jak narážela dobrá vůle k trvalému míru na neporozumění, nedůvěru nebo výsměch, a že dnes tak mnohého se už litovalo a jak mnohé se jeví v minulosti jen jako papírová stěna. Ale velké zkoušky a velká oběť učí. To dnes dodává víry v budoucnost. Proto, jestli před sto lety po útrapách napoleonských válek Amerika mohla zasaditi v Evropě sémě mezinárodní úpravy vedení válek, proč by tentokráte nezdařilo se Wilsonovi vsaditi sémě mezinárodní úpravy trvalého míru, v němž by každý národ našel místo pro svoji svéráznou existenci?

□ □ □

OKOLO MÍRU.

Bývalý president republiky francouzské Fallières, předchůdce Poincaréův, vyslovil se, jak se dovídá „Basler Anzeiger" a sděluje „Fremdenblatt", k profesoru Sorbonny Delfartovi o otázce míru takto:

Mírový návrh Německa je míněn vážně. Já myslím,, že Německo a Rusko bude moci se ne nesnadno dohodnouti o Polsku, bude-li Rusko míti vůli k dohodě. Německo neklade nyní překážek proti uzavření míru v nynější době. Pro Francii, Rusko, Anglii a Italii není však válka ještě zralá k míru. Jen porážka Německa umožnila by Anglii, aby splnila všecky závazky, které uzavřela. Na moc Anglie a na její úvěr připínají se malé státy, které své trvání položily na válku pro čtyřdohodu. Prohraná válka zapuzuje anglickou vlajku s moří a proto lze snadno porozuměti, že Anglie vede tuto válku s veškerým vynaložením nesmírné své moci.

Francouzové mohli by prohranou válku snáze překonati nežli Anglie. Francie není v první ře-

dě osadní mocností a její politika na rozdíl od Anglie pohybuje se v jednodušších čarách. Celá umělá stavba anglického světového státu by se shroutila, kdyby jemu byl odňat jeden úhelný kámen jeho podkladu, a tímto úhelným kamenem je víra světa v nepřemožitelnost Anglie. Válka nevyhraná je pro Anglii válkou ztracenou. S tohoto hlediska není válka ještě zralá k míru. pro Anglii. Po prvním velkém úspěchu — jenž nemusí býti ani rozhodující — bude řeč Anglie v otázce míru zníti smířlivěji.

Anglie ztratila by více než národní jmění, kdyby musela uzavříti mír, který by jí byl diktován Německem jako vítězem, neboť všichni spojenci a dlužníci Anglie škrtli by pak z vlastní vůle pohledávky Anglie z knihy svých státních dluhů. Prohraje-li Anglie válku, bude míti tolikéž nepřátel, kolik má nyní přátel. Proto musí Anglie zvítěziti. Stačilo by ovšem zdánlivé vítězství.

„Basler Anz." praví, že tento projev Fallièresův obsahuje nezakrytý osten proti Poincaréovi. — Projev tento je v mnohém směru také v rozporu s oficielními projevy čtyřdohody o otázce míru a války. Vzhledem k tomu bude záhodno vyčkati potvrzení, zda Fallièresův projev byl „Basler Anzeigerem" správně podán.

Akční výbor švýcarských svazů, zvolený pro řešení mírové otázky a mezinárodního právního řádu, zaslal švýcarské spolkové radě přípis, v němž žádá, aby spolková rada ihned vešla ve styk s vládami ostatních neutrálních států za účelem svolání mezinárodní mírové konference.

Podle zprávy turinské „Gazetta del Popolo", censurou zkomolené, dovídají prý se dobře zpravené kruhy v Římě, že Wilson vydá po svém poselství co nejdříve notu, jejímž účelem jest, aby byl uskutečněn jeho úmysl, shromážditi zástupce válčících států na konferenci. Wilsonovo jednání určují též finanční a politické důvody.

□ □ □

ŽENA, HRDINKA V BOJI!

Muži do zbraně, vlasti k ochraně!

Tak znělo heslo před dvěma a půl rokem, kdy nepřátelé vrhli se se všech stran na naši milovanou říši, jako divá šelma na svoji kořist.

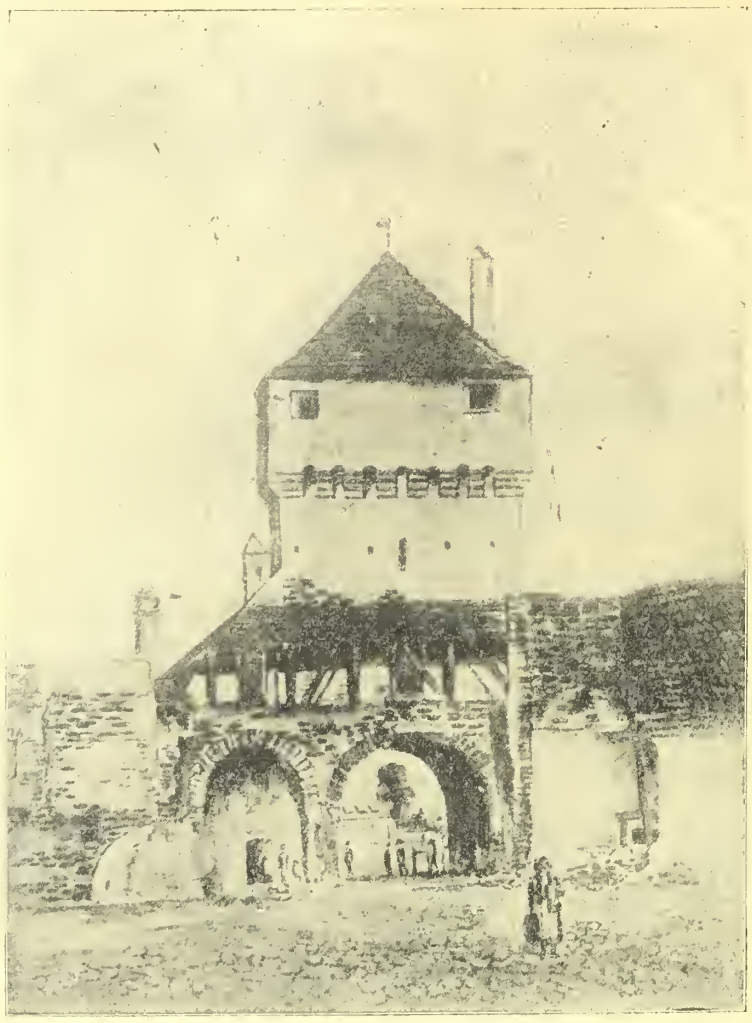

Staré brány v Brašově v Sedmihradech.

Raoul Mader, nový ředitel lidové opery. vídeňské

⊡ ⊡

Vzplanul krutý boj a trvá dál a dále a nám třeba tím více pevného rámě a chrabré mysle. Sílu a vytrvalost až do nejvyššího vrcholu využíti je nejkrásnější ctností národů, která však dobrý výsledek přinese jen tehdy, když i žena pomáhati bude.

Muži složili své občanské povinnosti, opustili ženu, matku, děti, domov svůj, by se seřadili v šiky statných bojovníků k odražení útoků našich nepřátel.

Jak těžká to nastala doba pro naši ženu, které přibyly povinnosti mužovy k jejím již dříve těžkým povinnostem.

Žena naše však pochopila záhy ten vážný stav, který nám přinesla zhoubná válka. Uchopila se práce s nadlidskou silou a srdnatostí tak, že za krátkou dobu stala se dovednou umělkyní ve svých povinnostech. Tam, kde umlkl zpěv oráče a kde dořinčela kosa sekáče, tam žena uchopila se díla muže, aby pílí svou opatřila chléb, bez kterého by se nám těžko, přetěžko bojovalo.

Podobně i v městech všechny podniky a závody jsou obsazeny ženami.

Žena dále osvědčila se jako dobrosrdečná a odvážná samaritánka. Podává po boji zemdleným vojínům občerstvení, hned za bojištěm v úkrytu obvazuje raněným bolestné rány a mnohý náš hrdina louče se s tímto světem, hladí jí srdečně ruku, při čemž mu ona slovy útěchy v posledních okamžicích bolesti zmírňuje.

Buďme si toho pamětlivi, že povinni jsme úctou k těm ženám, jež tolikeré povinnosti dnes svědomitě zastávají. Mnohá žena skrývá ve svých ňadrech velké hrdinství, zápasí s nesčetnými povinnostmi a překážkami silou nadlidskou.

Nevýslovný nedostatek a drahota ji obklopuje se všech stran. Toť neúprosný nepřítel, jenž hrozí zbraní nejostřejší. V tomto trpkém postavení jest si toho vědoma, že svojí trpělivostí prospívá své vlasti. Ovšem tak jedná žena dobrá, svědomitá a přičinlivá, nikoli však žena marnivá a choulostivá.

Dnes žena v každém stavu potřebuje trpělivosti a útěchy. Popatřme na opatrovatelky našich raněných a nemocných vojínů od hlavy korunované až do třídy dělnické, s jakou ochotou a pílí tráví dny i noci u lože jejich. K tomu je třeba nemálo trpělivosti.

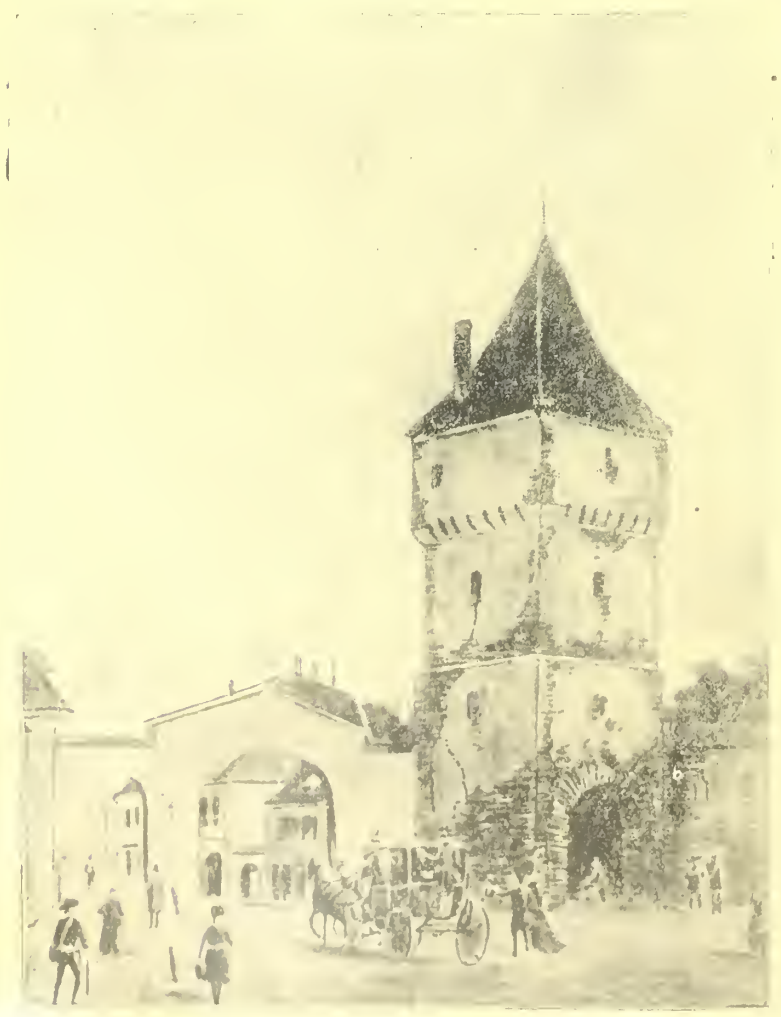

Starý Brašov v Sedmihradech:
Alžbětina brána bývala hájena kožešnickým cechem.

Starý Brašov v Sedmihradech:
Ledererova brána.

Však nejvyššího sebepřemáhání a zmužilosti ženě třeba v takovém trpkém osudu, když ztratí muže neb syna. Bolí srdce, blednou jí líce nad ztrátou pokladů jí nejdražších. V takové chvíli zná ta slova tajuplná — buď vůle Tvá — v takovém utrpení zjevuje se cele šlechetná duše, jež zaslouží tím radostnějšího na věky shledání.

Kéž vyslyší dobrotivé nebe modlitby našich zbožných žen a vzplá nám brzy slunce žádaného míru nad drahou vlastí naší.

Kéž přinese vítězství našemu mladému zeměpánu, který převzal s duší neohroženou péči o národy své. Jeho mladistvá choť, naše císařovna, ukázala se hodnou koruny svojí. I ona kráčí s obětavostí hrdinky po boku choti svého, našeho nejvyššího vůdce, v tomto krutém boji.

Kojme se pevnou nadějí, že tam s hůry nám žehná náš zvěčnělý otec vlasti a jeho mocný duch vede národy naší říše k vítězství pod velením našeho nejvyššího velitele armády a zeměpána.

□ □ □

ŽIVOT V NOVÉM YORKU ZA VÁLKY.

V „Continental Times", listě, vycházejícím v Berlíně v jazyku anglickém, líčí dr. Best velice pozoruhodně život v Novém Yorku.

Nový York je zaplaven penězi a obyvatelstvo se žene za požitkem a zábavou, jen aby zase co nejdříve pozbylo peněz, kterých nabylo snadno. „Když jsem v Sandy Hock ze své holandské lodi viděl obrovskou sochu svobody, zlatil mrakodrapy podivuhodný podzimní večer. Jako symbol připadalo mi toto záření, tento svit a třpyt, jako symbol nadbytku zlata, které nyní panuje v nejvyšších domech na světě a které leží na asfaltovaných ulicích Nového Yorku. Kdo chce, může je zvednouti, shýbnutí není obtížné a pro každého už za dva a půl roku něco zbylo. Po opuštění lodi vrhl jsem se doprostřed tohoto žhoucího a kypícího života, který se stal mnohem bláznivějším a jehož vlny se nad každým zavrou. Všecky okresy jsou zachváceny skutečným opojením, zábavou. I ten, kdo ví, že se od počátku války mnoho změnilo ve Spojených státech, je překvapen touto touhou po životě, tímto hladem po zábavě, tímto bláznivým požitkářstvím, které už nemá ani špetku puritánství a zcela se vyrovná pařížskému. Válečnou vřavu bylo slyšet všady. Ulice jsou přeplněny nádhernými automobily, křiklavé plakáty ohlašují, kde možno se pobaviti, kde lze koupiti nejpřepychovější zboží a podobně. Každý, koho potkáte, bláznivě touží po zábavě. Za zábavou se ženou lidé s očima široce rozevřenýma a tací lidé, kteří ještě před třemi lety v roztrhaných šatech a rozbitých botách, z nichž jim prsty lezly, plaše a shrbeni plížili se v Broodwayi a brali do zaječích, jakmile v dálce strážníka zahlédli, mají dnes vlastní automobily, yachty a nádherné vily, sluhy a kuchaře. Všickni tito povýšenci pochopitelně se snaží dohoniti, co zameškali, stůj co stůj. Jsou rozloženi v ložích divadel a koncertních síní, ale poznáte je na první pohled. Je jim nevolno v bezvadně ušitých šatech a hledí, aby opět už byl doma a mohli vše se sebe shodit.

Ale medailon má také rub. Ti, kdož ničeho nezískali z proudu evropského zlata, trpí lichvou, neboť všechny ceny, zejména ceny potravin, nesmírně stouply. Tito lidé, zmrzlí a hladoví, stojí večer u chodníků a posílají neuctivé poznámky na adresu těch, kdož jezdí kolem, rozloženi pohodlně v nádherných autech...

□ □ □

NEJLEPŠI PROSTŘEDEK PROTI STATNIM DLUHŮM.

Vídeňská „Zeit" píše z Budapešti: Již často byly v Uhrách, stejně jako v Rakousku a Německu, pronášeny stesky na různé „centrály" — „ústředny". Zdá se, že tyto centrály náležejí k nejméně podařeným zařízením centrálních států ve válce, totiž známé potravinové centrály a není naprosto novým žertem upozorňovati, že jest třeba zříditi pouze centrálu, aby zmizel z obchodu předmět, o nějž má nově zřízená centrála pečovati. Stačí vzpomenouti, že v Budapešti nastal nedostatek cukru teprve, když zahájila činnost centrála pro cukr, že dále bylo lze koupiti ve větším množství kávu, dokud nebyla zřízena centrála pro kávu, kdežto nyní se stala káva v Budapešti téměř vzácnostía že konečně zmizely téměř úplně otruby, jakmile se Uhrám dostalo centrály pro otruby. Když jsme předeslali tyto skutečnosti, ne již zcela neznámé, vylíčíme nyní scénu, která se udála kuloirech poslanecké sněmovny... Finanční ministr dr. Teleszky setkal se s bývalým ministrem orby drem Daranyim. Dr. Daranyi, známý agrárník, počal si stěžovati na „centrály", které se dr. Teleszky pokoušel brániti, ač s malým nadšením. Tu přešel Daranyi zdánlivě na jiný předmět: „Chci ti dát radu, jak se můžeš téměř rázem zbaviti uherských státních dluhů." „To jsem zvědav," odpověděl finanční ministr. — Daranyi pokračuje: „Zřiď přec centrálu pro státní dluhy a jak zkušenost učí, zmizí již příštího dne všechny státní dluhy beze stopy." Ministr financí se trpce tváří a míní: „Rád, jsi-li ochoten převzíti předsednictví nové centrály." Daranyi však odmítá slovy: „Nevděčníku, nestačí, že ti dávám tak znamenitou radu?" Při tomto veselém příběhu jest smutná zkušenost, že nám zůstanou centrály i státní dluhy.

□ □ □

BEZMÁLA DVĚ MILIARDY NA DNĚ MOŘSKÉM.

V časopise „Prometheus" snaží se J. Engl vypočítávati cenu materielní ztráty dohodových států v nynější válce na moři. Jeho výpočty, ač přesné, jsou přece jenom přibližným odhadem. Jednak lze těžko přesnou cenu ztrát vypočítati, a pak i údaje o ztrátách na moři jsou neúplné. Lodě ztracené byly stavěny v různých zemích a za nestejných výrobních podmínek. Tak na př. stavební náklady lodí v Anglii stouply v posledním desítiletí před válkou z 1400 na 2380 marek za tunu. Engl béře proto za základ průměr výrobní ceny 1750 marek za jednu tunu. Dle záznamů ztratily státy dohody v nynější válce na moři: Anglie 578.140, Francie 37.060, Italie 59.090, Rusko 52.560 a Japonsko 4180 tun lodního prostoru. V milionech marek ztratily: Anglie 1260.2, Francie 91.5, Italie 113.6, Rusko 108.2 a Japonsko 7.4. Dohromady ztratilo těchto pět států ve válce na moři 731.000 tun v ceně 1580.9 milionů marek. S připočtením ceny uhlí, oleje, střeliva, děl a zásob v obnosu nejméně 250 milonů marek, leží na dně mořském jenom materielních hodnot v ceně 1 a tři čtvrtě miliardy. Tento jistě nízký odhad ztrát pěti dohodových států prokazuje strašlivost i nenahraditelnost nezměrných škod způsobených válkou. Výpočet týká se jen válečných, nikoliv obchodních lodí.

□ □ □

„ZAPLAŤ BŮH, ŽE PŘIŠLA VÁLKA, ZAPLAŤ BŮH, ŽE NEMÁME JEŠTĚ MIRU!"

„Vossische Zeitung" píše: Fanatikem války jest berlínský pastor dr. Philipps, bývalý předseda křesťanských sociálů. Píše v „Reformation" mezi jiným: Díky bohu, že přišla válka, pravím i teď ve 3. roce války. A díky bohu, že nemáme ještě míru. Pravím to ještě dnes přes všecky oběti... Proto pravím ještě jednou: Díky bohu, že máme válku, ona jedině může náš národ zachrániti, jestliže to vůbec ještě jest možno, jak s důvěrou doufáme. Je to veliký operační nůž, jímž veliký lékař národů strašné, vše otravující hnisavé hlízy odřezuje. A díky bohu, že nemáme ještě mír. Rány by se opět uzavřely a zlo stalo by se ještě horším než dříve.

V ústředním listě církevně-liberálního spolku v Berlíně odpovídají bojovnému pastorovi vhodně toto: Všichni rodiče, kteří museli dáti své syny, všecky nevěsty a ženy, které ztratily své druhy, všecky děti, jež oplakávají své otce, budou jásavě souhlasiti s p. pastorem Philippsem, aby válka ještě dlouho, „bohu díky", hodně dlouho potrvala.

P. Alois Jemelka T. J., velmi zasloužilý pracovník o českou menšinu vídeňskou, mrtev.

Alfred baron Skene, člen panské sněmovny, komandér rak. řádu Leopoldova, rytíř železné koruny, velkostatkář a čestný měšťan města Přerova, zemřel.

V bělehradské vile tureckého hejtmana A. Djemala beje.

PORAŽENÝ HRDINA.

Starý, hodný, maloměstský lékař, který pacienty své hojil ke své a také jejich plné spokojenosti většinou osvědčenými domácími prostředky, po dlouholeté praxi opouštěl své působiště a starostliví otcové města radili se o povolání nového lékaře. Jakkoli se srdečně rozloučili se starým lékařem, přece si jen řekli, že jeho místo obsadí nyní jen mužem vědy, mužem, který vyzbrojen je všemi moderními vědomostmi. „A který je ještě mlád," dodávaly s důrazem ctihodné manželky obecních tatíků, z nichž mnohé měly na vdávání dcery, netrpělivě čekající na svého spasitele. Vždyť v malém městě neveliký bývá výběr ženichů a místní lékař, přijde-li svobodný, bývá dobrou partií.

Tak se stalo, že místo bylo zadáno doktoru Balduinovi, mladému ještě lékaři a svobodnému. A protože to byl také hezký muž, nebylo se čemu diviti, že mezi mladými krasotinkami města začaly se šířiti všelijaké choroby a že vyskytovaly se stále častější stížnosti, jednou na bolení hlavy, podruhé na přílišný tlukot srdce, jindy zase na nechuť k jídlu atd. Čekárna nového lékaře byla plna krasotinek, které přicházely někdy samy, někdy v průvodu své matinky a mladý lékař nestačil uděleti rady a předpisovati léky.

„Naše Ema," mluvila za svou dceru paní stavitelová, „má v poslední době stále nové a nové stížnosti, jakkoli jinak znamenitě vypadá. Bolení hlavy, těžké sny, horečka, tlukot srdce..."

„Ano, ano," odpovídal lékař s vážnou tváří. To jsou příznaky, zhusta se vyskytující. Já však mám po ruce báječný prostředek proti této chorobě, který se jistě nemine svého účinku. Zde je prosím recept, jděte s ním do lékárny a dostanete tam lék, kterého vaše slečna Ema bude užívati. Doufám, že se její zdravotní stav zlepší dříve ještě, než spotřebuje celou lahvičku mého osvědčeného léku."

Po těchto slovech rozloučil se doktor Balduin s pacientkou a její matkou, které pak dostaly v lékárně velkou láhev nasládlé zelené vodičky, při čemž hněvivě konstatovaly, že uplyne jistě dlouhá doba, než lék bude spotřebován a než slečna Ema bude moci odebrati se k lékaři pro druhou láhev.

A nemálo divil se také pan lékárník, když shledal, že nový pan doktor léčí mladou slečinku nasládlou obarvenou vodičkou. To je ňáký šelma, ten náš nový pan doktor — ten na ně vyzrál...

Pak přišla deceruška pana městského rady, stěžující si na špatné trávení. Dostala podobný recept s páně doktorovým příkazem, aby užívala ne více než 10 kapek denně, a až celou láhev vyspotřebuje, aby dostavila se opět, pak že dostane nový lék. A opět konstatoval pan lékárník, že je to cukrová vodička, která jen jinak byla zabarvena.

Stejnou medicinu dostala krátce na to paní ředitelová pro svou Amálku, jež žalovala novému panu doktorovi na palčivé pocity žaludeční, jakož i deceruška pana okresního soudce, trpící nervosními záchvaty, a po nich celá řada dalších krásek města. A všecky pily cukrovou vodu a těšily se jen na okamžik, až bude láhev prázdná, aby mohly dojíti si pro nový lék k mladému hezkému, ale zatvrzele lhostejnému lékaři, jenž ne a nechtěl projeviti žádné své pacientce ani trochu nějaké zvláštní pozornosti.

Jenom lékárníkova Lora nepřišla k panu doktorovi. Prohlédla všecky plány svých přítelkyň a smála se s tatínkem, když připravoval nové láhve cukrové vody. A když občas pan doktor přišel k nim dolů do lékárny a dotazoval se na její zdraví, odpovídala pokaždé:

„Děkuji, vede se mi znamenitě," při čemž jí nikdy neušel tlumený povzdech doktorův.

Když uplynulo opět několik týdnů, vzdychal pan doktor hlasitěji. Při jedné příležitosti však se zastavil a pravil k Loře:

„Slečno, vaše hnědá skvrna vedle nosu vám přece jen nesluší. Doporučuji vám, abyste si ji nechala odstraniti. Půjde to bez bolesti. Nemůže sice vaditi vašemu hezkému obličeji, ale lepší by bylo, kdybyste mě poslechla a nechala ji odstraniti."

Malebná zimní krajina na Fratasecco, se stanovištěm pozorovatele na stromě, v zadu jeho zasněžená skrýš.

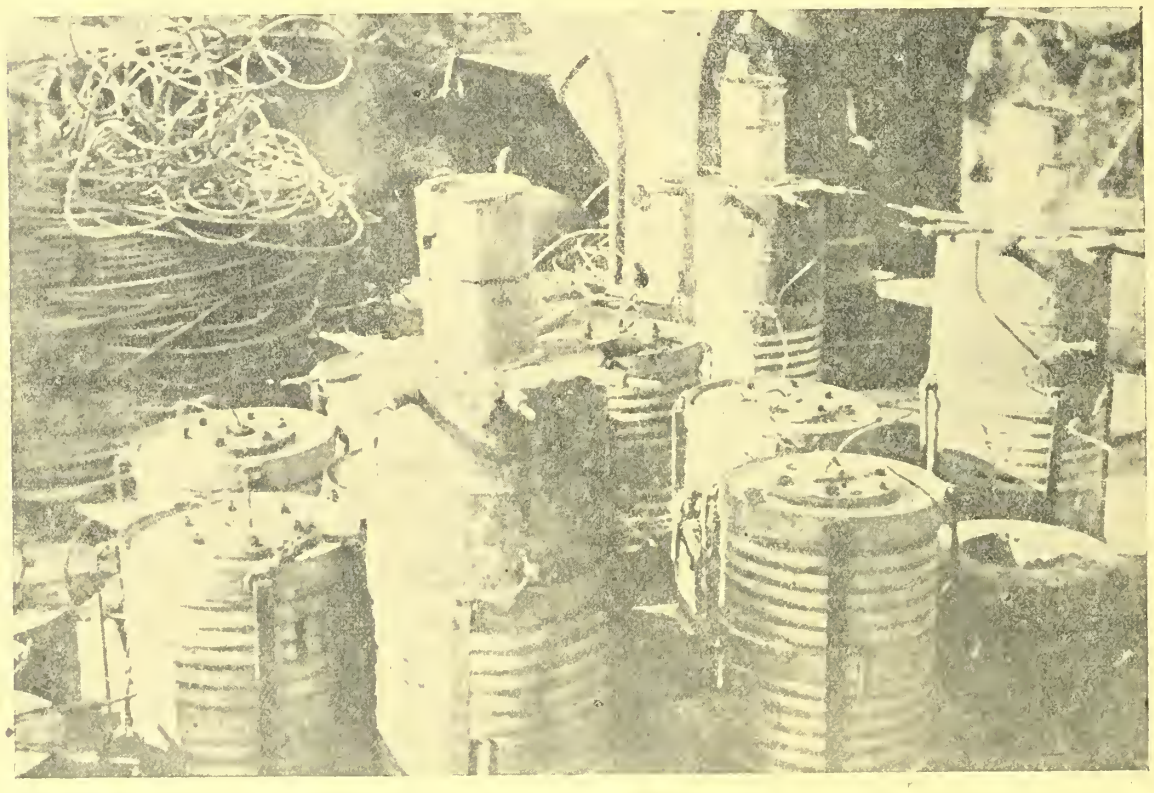

Zajímavé fotografie říčních min rumunských, vylovených rakousko-uherskými dunajskými monitory.

Nová strojní puška opatřená periskopem.

Umělecká skupina drobných kovových předmětů patriotické sběrny kovů ve Vídni.

A ku podivu: Také slečna Lora při bedlivém pozorování v zrcadle objevila na pravé straně svého nosu malý hnědý flíček, kterého až dosud si nepovšimla. A samozřejmé, že uposlechla rady lékaře, který již příštího dne začal své dílo. Protože ale hnědý flíček tvrdošíjně držel, potřebovala procedura delší dobu a slečna Lora musela stále častěji docházeti do ordinační síně mladého doktora, což nezůstalo utajeno a brzo celé město vědělo, že lékárníkova Lora léčí u nového svobodného lékaře svůj hnědý flíček vedle nosu. Za takových okolností nepřekvapilo už, když jednoho dne roznášel posel oznámení zasnoubení slečny Lory a doktora Balduina.

„To je lstivá koketa," volaly rozhořčeně všecky pacientky mladého lékaře, které nuceně pily několik neděl barevnou cukrovou vodičku. „Ta to chytla se svým hnědým flíčkem..."

A podobné projevy rozhořčení se stupňovaly, když doktor Balduin vedl slečnu Loru k oltáři a když při té příležitosti shledaly sklamané krasotinky, že slečna Lora se svého hnědého flíčku na pravé straně nosu vůbec ani nezbavila.

„A ponecháš si svůj flíček na celý život," dodal doktor Balduin, když seděl už ve vlaku, který unášel mladé manžely na svatební cestu... „Nebof jsem mu vázán vděčností: Bez této hnědé skvrny nebyl bych se mohl přiblížiti ke své princezně."

Tu usmála se vítězně Lora a pravila k poraženému lirdinovi triumfujíc: „O, ty bys byl přece přišel!"

□ □ □

POSLEDNÍ DOPIS.

Válečná skizza. Napsal Seyfert z Hortenů.

Svojí jemnou dlouhou ručkou, kterou on tak rád vždy podržel ve své, v chvílích rozloučení, z oněch půvabných procházek snivými večery, napsala dopis — poslední pro něj. Byla to odpověď:

„Pane Calgersone!

Byl Jste mým přítelem. Jest to snad trochu egoistické, „děláme-li" si přátele. Myslím, že člověku dostačiti má samota, v niterném životě. Získal Jste si však mé přátelství pro svoji vzdělanost a jemný takt. Byl Jste mým duševním kamarádem — nic více. Za to měla jsem sloužiti Vám i já. Jak jsem však zpozorovala, překročeny u Vás city enthusiasmu přátelského a zabíháno do posvátnějších citů lásky. Mrzím se nyní, že byla jsem ve Vaší přítomnosti vždy tak volna a srdečně nevázána, čímž mohl Jste chování moje přičítati taktéž za projev vlastní lásce — k Vám.

Nyní tážete se mne v dopise přímo — miluji-li Vás, jako Vy mne milujete. Bude to snad pro Vás bolestí — nemohu však jednati jinak, napíši-li

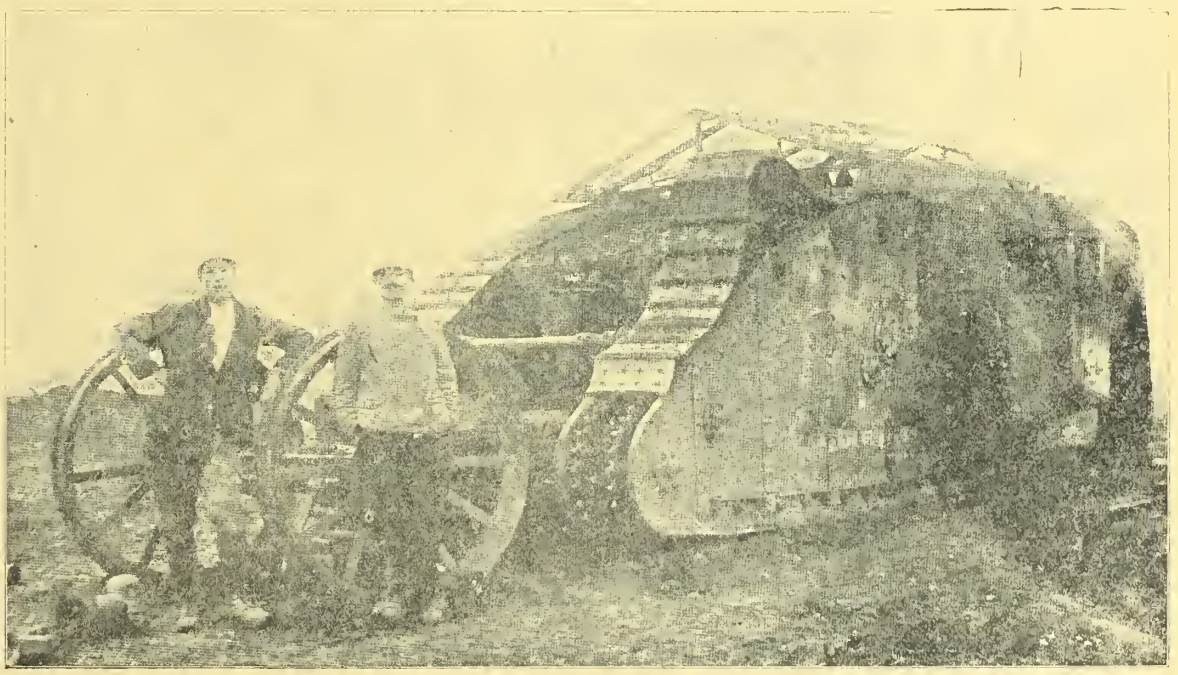

Nový anglický útočný zákopový automobil, tak zvaný „Tank", který má za účel přejet otevřené zákopy. Účinek má býti nepatrný.

„Tank" připravený k výpadu. Němci již několik takových nestvůr ukořistili.

Vám, že milovati někoho celým srdcem poznala jsem teprve po Vašem odchodu, kdy dána mi příležitost setkati se s oním, kterému city lásky své plně věnuji. Doufám, že odpustíte a zapomenete — chci, by mezi námi bylo jasno.

Vaše přítelkyně

Vella Ortová."

Dopis vložila do světlezelené obálky úzkého formátu a zaslala na adresu:

Richard Calgerson,
nadporučík 14. pluku II.
Polní pošta 100.

*

Nadporučík Calgerson seděl v zákopech na nízké primitivní židli a kouře doutník, četl malé francouzské dílo.. Po chvíli zavřel knihu, vstal a přecházeje semo tamo mluvil sám k sobě:

„Vím, že mne miluje. Oh! Kéž bych obdržel již žádanou odpověď. Ne, nemohl jsem se přece mýliti. Napíše „ano". Vello, má jediná drahá bytosti!"

Na to ohlášen bajonetový útok. Při obraně zákopu byl nadporučík Calgerson, který se dosvadně vyznamenával jako chladnokrevný vojín a rozvážný stratég, těžce zraněn do hrudi. Bajonet vnikl až do srdce. Po rychlém ošetření nabyl na okamžik vědomí a v této chvíli zašeptal několikráte jméno: Vello! má Vello! S tímto jmé-

nem na rtech nadporučík Calgerson o 11. hodině dopolední zemřel.

*

Odpoledne donesla ordonance psaní pro Calgersona. Kadett Mühler, kollega nadporučíkův, přeškrtl adresu a zaslal dopis ve světlezelené o-

před půldruhým rokem, ještě v září 1915, bylo obrovským rašeliništěm u moře. Mocná ruka ministra muničního sáhla na osamělou poušť, protože měla dobré spojení po vodě i drahou s železářskými středisky. Poušť oživla a všecko bleskurychle se vyvíjelo. Na obrovském staveništi zdělí 9 mil a zšíří půldruhé míle pracuje denně

sta leží budova správní, stanice telefonní, nemocnice, velký klub personálu technického a písárenského a řada prodejen. Ze středu rozbíhají se paprskovitě řady budov, rovně jako šňůra, napřed malé domky, v nichž jsou ubytovány ženy a dívky. Ve středu města bydlí dělnice, na severu a jihu pracují. Na jihu vyrábějí se látky zá-

Anglické nestvůře automobilové „Tank" došel dech, uvízla před německými zákopy a nyní se pokoušejí němečtí vojáci rozbití její krunýř.

dlce úzkého formátu na jméno: „Vella Ortová, Přibeň, Uhry" zpět s poznámkou — mrtev.

□ □ □

MĚSTO SMRTI.

Conan Doyle popisuje v „Daily Chronicle" nejv[illegible] anglické továrny a skladiště střeliva: Je to [illegible] nyní nejpamětihodnější místo světa. Asi

přes 25.000 dělníku. Většinou jsou to dělníci stavební, kteří budují nové město. Necelá polovice záleží však již z dělníku muničních, kteří výhradně budou zde později zaměstnání. Muniční dělníci — a to je nový div — jsou vesměs děvčata. Nejsou ještě všechna na místě, aby brzy bude jich přes 12.000 a nebudou dělati celý den nic jiného, než vyrábět střelivo. Ve středu mě-

kladní. Tu je velká továrna na ledek, na pravo ještě větší na kyselinu sírovou — tak velké výkonnosti, že více než zdvojnásobí dosavadní anglickou výrobu kyseliny sírové. Vedle je skladiště surové bavlny. Následuje rafinerie glycerinu, destilárna etheru a lihu a továrna na střelnou bavlnu. Odtud dopravuje se střelná bavlna polní drahou na nedaleký pahorek, nazvaný pahorkem

nitroglycerinovým. Musí to býti pahorek, neboť netroglycerin nesmí se tlačiti pumpami, nýbrž vlastní tíhou musí téci na místo, kam je určen. Na pahorku hnětе se glycerin se střelnou bavlnou v látku, jíž se plní náboje. Práce je svrchovaně nebezpečná, méně pokud jde o tlak, ale nejmenší vývoj horka způsobil by ihned obrovskou explosi. Ta smějící se děvčata v blůzách khakiových, která tak vesele zacházejí s tímto výrobkem, byla by roztrhána na kusy, kdyby nastala při výrobě změna. Ovšem jest postaráno, aby dle možnosti bylo neštěstí zabráněno — zatím se děvčata ještě smějí a hnětou nebezpečnou věc — ale vzdálenost mezi životem a smrtí přece zůstává velmi nepatrná. Kontrola svrchované úzkostlivá a pozorná bdí, aby hranice byla zachovávána. Na jiných stranách města jsou dílny, které obstarávají plnění a zhotovují výrobek definitivní — granát. Jak veliká je potřeba střeliva, o tom nemá laik potuchy. Ale neporazíme nikdy Hindenburga, neporazíme-li dříve Kruppa.

□ □ □

DRAHOTA V ČECHÁCH V LETECH 1770 AŽ 1772.

Neslýchaná drahota tehdejší předstihla nynější svízele, jakž patrno z Knihy pamětní, jež chová se ve Vysokém nad Jizerou v městském archivu a založena byla r. 1612. Příčinou drahoty byla neúroda v Čechách i jiných zemích. Z důkladné zprávy, kterou napsal radní Jiří Marynek a po smrti jeho morem dopsal učitel vysocký Josef Kramář, uvádíme některé zvláště významné okolnosti:

„Také se ku paměti dává, že v měsíci červenci r. 1771, když z Turnova z jarmarku šli, v Železném Brodě městě housky sobě koupili. Poněvadž v témž čase měděný peníze byly a tak šly, za tu jednu měděnou grešli (grošík) jednu kršlovou housku koupil, ji na váhu a tu měděnou grešli na druhou váhu dal. Ta měděná grešle ještě tu housku převažovala. Proto se to k paměti zapsalo. Též se k paměti dává, že v ten čas příze málo platila a mezi chudým lidem veliká nouze a bída byla, že ani votrubu (otrub) k dostání nebylo. Lidé kopřivy a rozličné trávy jedli! Bůh račiž se smilovati a to dáti, aby naši potomci na věčné časy hladu netrpěli. — O pekařích tehdejších podotčeno: „V tom tak těžkým a drahým čase ne jako milosrdní, ale jako prskavci naproti maličkým ptáčkům, tak oni proti chudejm se vypínali, i také od mnohejch nepěkně ubroukáni bejvali. Když se po černejch zadinách a otrubích ptávali, ani těch k dostání nebylo. V měsíci srpnu, když začalo obilí z kraje k nám se dostávati, pekaři když chleba nepekli, lidé nemohouc se dočkati jako to jarní neznámé ptactvo, k témuž chlebu lidé tak lakomí velikou tlačeni, až sebe tak mačkali a pekařům vřelé chleby z rukou brávali, však ale téhož chleba nepojedli, poněvadž někteří tuze malej bez svědomí pekli, což také i některým pekařům chleby malé se pobraly a chudému lidu na rynku se rozdaly, a někteří ještě i penězitou pokutou trestáni byli. Takové přijaté peníze chudému lidu se rozdaly." Zajímavé jsou úkazy, které předcházely těmto zlým letům: „Léta Páně 1770 18. ledna na večer v 8. hodinu od Krkonoš taková červená jasnost neb zář byla, že od tej světlosti tak byl červenej sníh, jakoby všechno plamenem hořelo, čehož lidé velice se zlekali, i někteří omdlévali. V tej světlosti veliké sloupy byly a promodralý a prošedivělý stály, až na to těžko bylo se dívati. Po tej červenej jasnosti zase šla jasnost, až se zdálo býti jako ve dne. A tak ty světlosti od osmý hodiny až do dvou hodin s půlnoci trvaly. I také mnohé ze sebe jako nějaké ratolesti, ale dlouhý, se zdály býti tak jako veliké břízy. Po nějaký chvíli jakoby těma ratolestma na nebi někdo třásl, tak se klepaly nebo třásly. Také k paměti se dává, že v témže roce, to jest v zitémže roce, to je v zejmě, veliký sněhy spadly, že v místech 25 loket počítali i tak veliké mrazy následovaly.... Z. 1771 v měsíci Aprilis veliké mrazy byly a o těch mrazích přiletělo sem veliké množství neznámého ptactva. Tito ptáci prý zvěstovali bídu, drahotu a hlad.

□ □ □

Často zajdou celé národy, než napraví, co jedna zvůle zkazí.

V. Hálek.

Bulharská zaopatřovací kolona na pochodu za pěchotou na rumunské silnici.

Bulharská jízda na pochodu proti Rumunům v Dobrudži

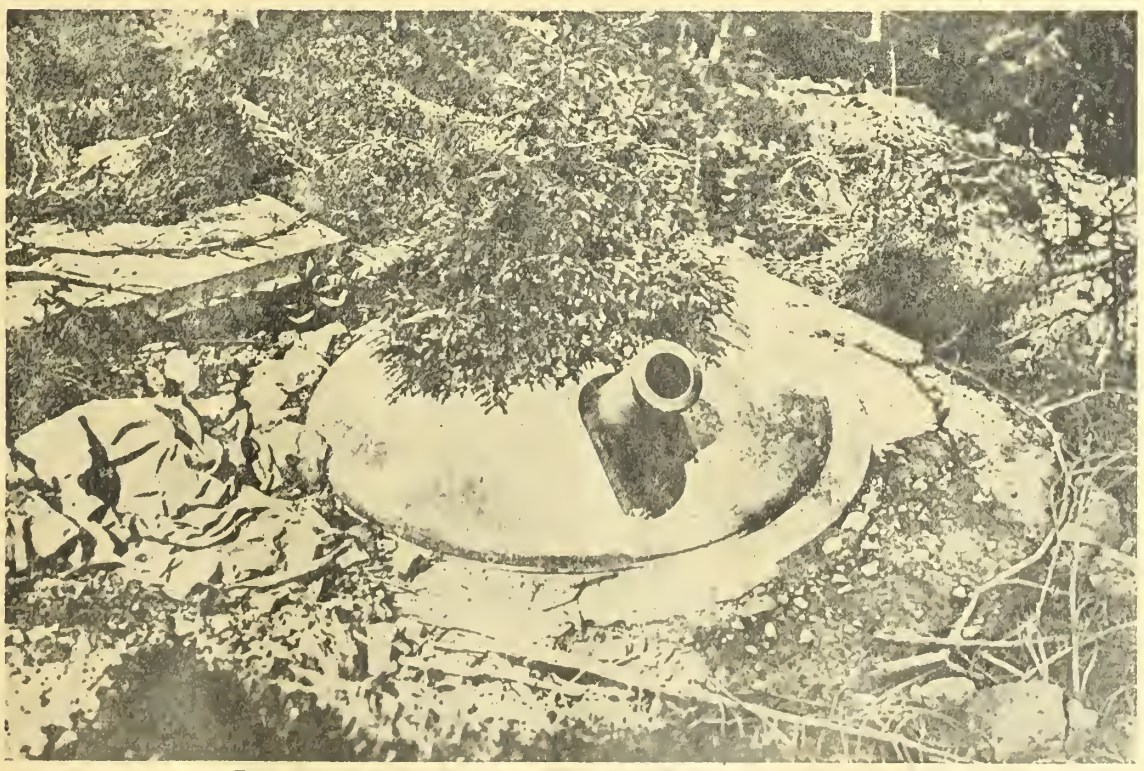

Rakousko-uherská pancéřová houfnice, chráněná proti létadlům uměle postavenými stromky.

ZÁSOBOVÁNÍ A VÝŽIVA LIDU.

Přípravy k hromadnému stravování v Rakousku.

Program říšského vyživovacího úřadu na vybudování válečných kuchyní vyvolává živý zájem ve veřejnosti, jelikož program ten do budoucnosti předpovídá zavedení nuceného hromadného stravování, zejména malých lidí. Bude zajímati, jak se k projektu tomu staví orgán sociálně-demokratický „Právo Lidu". List píše:

Důvody, vedoucí ke kroku tak dalekosáhlému, jsou ovšem velmi závažné. V prvé řadě je zde otáza veliké úspornosti takovéhoto hromadného stravování, jak co do sil při úpravě pokrmů zaměstnaných, tak co do šetrného hospodaření potravinami. Stejně možno uznati do jisté míry důvod, že také obtíže s rozdělováním potravin mluví pro stravování hromadné. Nesmí se však zapomínat, že lidé budou chtíti jísti také ráno a na večer, kdežto ve stravovnách bude se a může se jednat pouze o jedno jídlo denně, o oběd. Proto i nadále budou se dožadovati potřebné dávky potravin. Kromě toho zůstává přesvědčením veliké části obyvatelstva, právě organisačně školenějšího, jakým je dělnictvo, že tak velikých obtíží při rozdělování potravin, jaké dosud se vyskytují, nemusilo naprosto býti, kdyby bylo více dbáno požadavků ze řad dělnictva hned na počátku války vznášených.

Třetí vánoce v poli.

Skrovné zbytky vesnice Haucourtu u Verdunu.

Úřední sdělení praví také dále, a to je věc velmi vážná, že za jistých okolností bylo by nutno použiti také zákonných donucovacích prostředků pro rozšíření hromadného stravování, snad i přímý zákaz úpravy pokrmů v malých soukromých domácnostech. Nevíme zatím, které domácnosti by v takovém případě byly považovány za „malé". Předpokládáme, že „malý" nebylo by totožné s „chudým", a že by opatření toto postihlo všechny vrstvy obyvatelstva stejně. Nesmí se zapomínat, že tak zvané vaření v domácnostech není pouhou přípravou jídla, že se musí rozdělávat oheň a topit také pro celou řadu jiných nevyhnutelných domácích prací, a že tedy režijní úspory nebudou nikdy také žádné.

Dále padá zde také v úvahu neobyčejnou měrou otázka cenová. Tyto nové válečné kuchyně nemají býti žádnými dobročinnými ústavy, každý má si svoje jídlo zaplatiti. Nevíme, kolik druhů těchto kuchyní bude zřízeno. Je velmi mnoho lidí, vydělávajících i dnes ještě 12—14 nebo 20 korun týdně. Z toho dle okolností žije i několik osob. Jsou mnozí, zvláště ženy, obědvající nějakou náhražkovou kávu a brambory. Ale u lidí, považovaných před válkou za lépe situované, může se dnes vynaložiti na oběd obnos tak nepatrný, že je to přímo neuvěřitelno. To jsou tragedie zavřených dveří soukromých domácností. Mají-li býti válečné kuchyně povinné, pak musí poskytovat jídla v dostatečném množství a v takové ceně, kterou mohou různé vrstvy obyvatelstva zaplatiti. Při tom jest jistě oprávněno žádati, aby toto stravování, bude-li všeobecným, bylo skutečně všeobecným, a aby ti, kdož přese všecky obtíže války penězi oplývají, nemohli na úkor celku spotřebovati více, než kterýpoliv těžce pracující a pravděpodobně daleko užitečnější člen lidské společnosti. Rovněž bude nutno řešiti otázku zvláštních kuchyní pro nemocné, starce a malé děti.

To jsou zhruba nahozené prvé otázky, které namanou se po přečtení projektu úřadu pro lidovou výživu. Chápeme nutnost válečných kuchyní, a každý rozumný člověk postaví se zajisté na stanovisko, že je-li možno zajistiti výživu obyvatelstva pouze opatřením tak drastickým, jako by bylo nucené stravování ve válečných kuchyních, nutno to přijmouti a zaříditi se dle toho. Jak se osvědčí v praxi, ukáže nejbližší budoucnost, neboť již do 4 týdnů mají zemské úřady podati zprávy o svých zkušenostech s těmito kuchyněmi. Můžeme při tom jen opětovati, co jsme napsali před krátkou dobou: Nejlepší agitací pro válečné kuchyně bude, nají-li se v nich obyvatelstvo laciněji a lépe a bez menšího tlačení a shánění, nežli při stravování v domácnosti. Pak bude se do nich hrnouti i bez nucení."

□ □ □

Hrad Hoch Osterwitz u sv. Vidu v Korutanech.

Zábava našich vojínů ve volné chvíli na frontě.

OMLAZENI RAKOUSKA.

Berlínská „Kreuzzeitung" otiskuje pod názvem „Testament Františka Ferdinanda" článek od předního německého politika, v němž se praví: „Ve vývoji politických poměrů v Rakousku uplatňuje se nyní následkem mladé a čerstvé osobnosti císařovy rozhodná vůle a silné zakročení. Mnohá zařízení, která se v poslední době stala, působila jako překvapení a přišla také pro politický svět zcela neočekávaně. Kdo tato zařízení a jejich vznik přesně pozoruje a zkoumá, nalezne, že ve všem jest možno zjistiti plánovité snažení k určitým cílům. Za to ručí v první řadě výběr osobností, jaký se až dosud stal, povolání hr. Jindř. Clam-Martinice a hr. Otakara Czernina. Všechna tato jména znamenají vlastně program, ale program, který není od včerejška, nýbrž který aspoň částečně již za života arcivévody Františka Ferdinanda v hlavních myšlenkách byl navržen a nyní má býti uskutečněn." Není prý známo, jest-li zanechal arcivévoda František Ferdinand závěť psanou, ale to je jisto, že císař Karel provádí vůli svého strýce. Tak hr. Clam-Martinic, hr. Czernin, princ Hohenlohe byli důvěrníky zesnulého arcivévody. Jaký je obsah tohoto programu, dohaduje se německý politik. Program rakouský, snažící se o spojení všech sil pro stát, velkorysá politika, která má Rakousko vyvésti z „bídy sporů národních" a „parlamentního zbahnění". Říšská rada má a musí přijíti, ale musí býti zde záruky, že chce a může pracovati. Tyto záruky musí býti zřízeny třeba i dle zásady: Quod medicamenta non sanat, ferum sanat (co léky nevyléčí, to uzdraví železo.) Hlavní chybou Körbrovy politiky prý bylo, že jí pro to scházelo porozumění. Aby toto omlazení Rakouska se stalo bez neb dokonce proti Němcům, jest nemožno. V nynější době prý se ukázalo, že zájmy Německa kryjí se úplně se životními zájmy státu. Dle „Kreuzzeitungu" bylo by prý zločinem, kdo by o tomto poznání chtěl pochybovati.

□ □ □

JAK POVSTÁVÁ RÝMA?

Jest rýma nakažlivá? O této otázce se učenci dosud nedohodli. Někteří míní, že každá rýma pochází z určitého ohniska nákazy a to bylo by snad správné, kdyby se při rýmě vskutku jednalo o jednu, určitou nemoc a určitého nositele nákazy.

Jiní míní, že náhlé nebo místní ochlazení těla vyvolá chorobné zjevy, které mají za následek rýmu. Učenec činil před nedávnem na sobě pokusy, že se lze vystaviti chladnému průvanu a ostrému střídání teploty a přes to, že se nemusí člověk zachladiti a dostati rýmu.

Anglický učenec Allan dospěl bádáním a literaturou k názoru, že jest nejméně pět nakažlivých látek, které mohou způsobiti rýmu. Mezi tím američtí učenci podrobili rýmu a nachlazení vůbec podobnému zkoumání. Toto bádání mělo, jak se zdá, ten výsledek, že všechny dosavadní názory jsou potud oprávněny, že existují různé nemoci se zcela stejnými příznaky.

V „Journal of the American Medical Association" sděluje L. Mill, že sliznice nosu v teplém, vlhkém vzduchu poněkud nabobtná, že však se zmenší její obsah krve. Domnívá se, že z toho může uzavírati, že se zmenšila vzdorovnost krve proti zárodkům nemoci.

Nyní jest v Americe činný velký výbor, který se zabývá větráním budov. Při tom byly za vedení lékařů konány rozsáhlé pokusy ve příčině nachlazení, průvanu a ostrého střídání teploty. 150 mužů bylo vystaveno všem vlivům, o nichž lze předpokládati, že mohou vyvolati nachlazení — náhlým studeným větrům, střídajícím se v teplem a vlhkem, náhlým přechodům ze suché zimy do vlhkého tepla. Ukázalo se při tom, že teplo způsobuje u průměrných lidí nosní rozšíření překážky, což zmenšuje poněkud vzduchovou cestu a způsobuje větší vylučování vlhka ze sliznice — kdežto chladno má opáčný účinek. U topičů, pradlen a osob, které se zabývají podobným zaměstnáním, odpovídají tyo zjevy, poněvadž si zvykli na střídání teploty.

Dle toho lze se chrániti proti rýmě otužováním pokud se týče průvanu a střídání teploty, kdežto

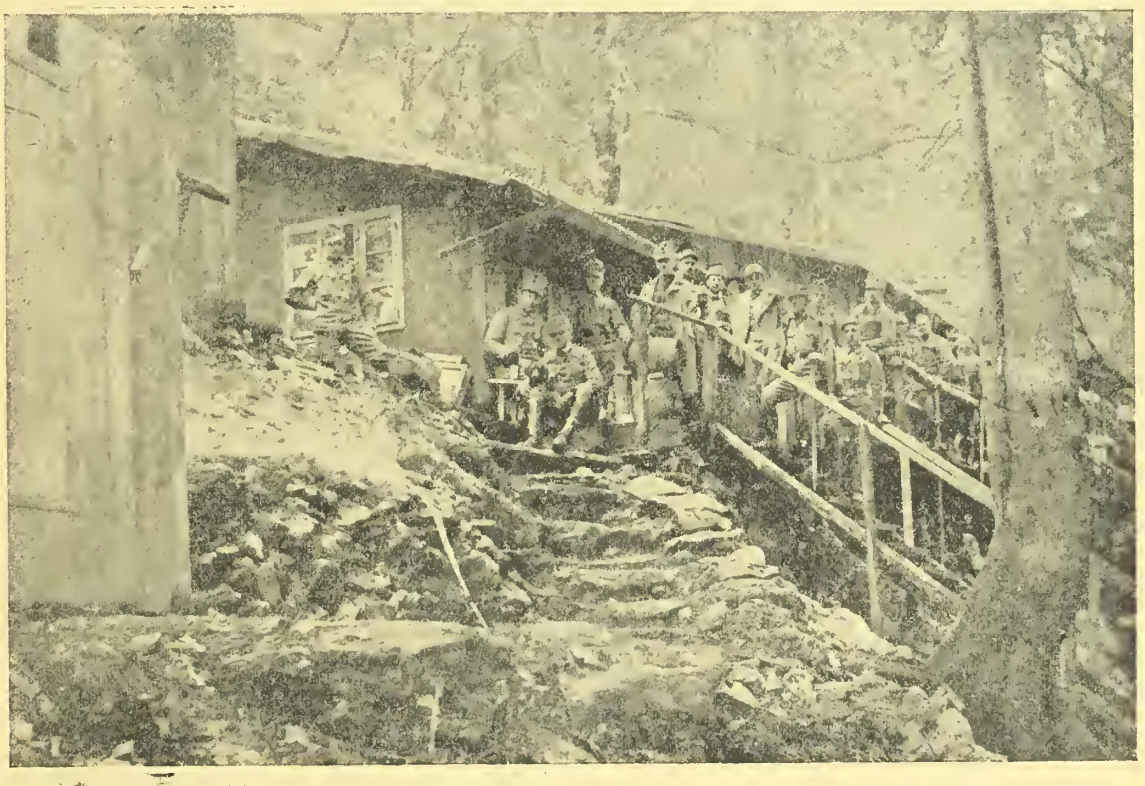

Baráky v lese na hranici korutansko-italské.

Nová budova pro zotavenou vojínů, 6 km za východní frontou.

v obyčejných případech u průměrných lidí povstávají tyto zjevy při průvanu a střídání teploty.

□ □ □

P. ALOIS JEMELKA T. J. MRTEV.

V malé vesnici u Přerova na Moravě, v Kozlovicích, narodil se dne 27. března 1862 syn rolníka Jemelky, Alois. Byl to pozdější slavný kazatel a missionář v Čechách a na Moravě. Studoval gymnasium v Přerově. Roku 1882 vstoupil po ukončených studiích gymnasijních do olomouckého alumnátu. Na kněze byl vysvěcen kardinálem Fürstenbergem dne 5. července 1886.

Veřejnou svou činnost započal na posvátném Velehradě r. 1894, kde byl katechetou ve škole a kazatelem v kostele. Lnul neobyčejnou láskou k dětem a kde se venku ukázal, hrnuly se děti k němu. Brzy na to, asi za rok, povolán do Prahy, kde působil nejdéle. Byl tam kazatelem a missionářem. Po té se dostal do Králové Hradce. Krátký čas na to byl představeným v Praze a potom se dostal do Vídně, kdež působil blahodárně mezi vídeňskými Čechy. Byl velmi ušlechtilý a dobrý.

Lid český ztratil v zesnulém knězi nejen slovutného kazatele, nýbrž i neúnavného organisátora.

Aby svou blahodárnou činnost missijní mohl opříti o širší základnu, založil spolek sv. Zity, ochranný a podpůrný spolek služebných a české katolické tovaryše osamostatnil založením Jednoty českých katolických tovaryšů. Širší veřejnosti hlásal svoje názory v časopisu „Ráj", do něhož přispíval hlavně náboženskými hovory.

Zemřel ve Vídni dne 4. ledna r. 1917.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 25. ledna. Na našich frontách nic zvláštního. — Němci dobyli u Rigy na obou březích řeky Aa několik ruských opevněných lesních posic v šířce 10 km, zajali 14 důstojníků, 1700 mužů a ukořistili 13 strojních pušek. Krutý mráz tlumí jinde činnost.

Dne 26. ledna. V údolí Casinu jsme odrazili výpad Rumunů. — Němci dobyli v úseku řeky Aa nových úspěchů, zajali ještě 500 Rusů, jejichž protiútoky odraženy. Také záp. Verdunu dobyli na známé výšině 304 francouzských zákopů v šířce 1600 m, zajali 500 Francouzů, mezi nimi 12 důstojníků, a 10 strojních pušek. — Řecko odprošuje čtyřdohodu za domnělou vzpouru z 1. prosince. — Německé lehké lodní síly učinily výpad proti anglickému pobřeží a ostřelovaly Southwold.

Dne 27. ledna. Naše vojska zajala mezi údolími Putny a Casinu na 100 nepřátel. — Na Goricku dělostřelba. — Útoky Francouzů na ztracené posice na pahorku 304 se ztroskotaly, rovněž i výpady jejich na jiných částech fronty. — Ani ruské posily nevyrvaly Němcům území dobyté u řeky Aa.

Dne 28. ledna. Vých. Valeputny na Zlaté Bystřici v úseku Mesticanešti vnikli Rusové v přesile do našich předních linií, které byly vzaty o jednu horu zpět. Jinde nic důležitého. — Na francouzské frontě vnikli Angličané do předních linií německých u Transl v sev. Sommy. — A na březích řeky Aa Rusové bez výsledně útočí. — Na fronte mezopotamské fronte řeky Tigridu dobyli Angličané část tureckých posic

Z jihozápadního bojiště: Zbořený most na Soči.

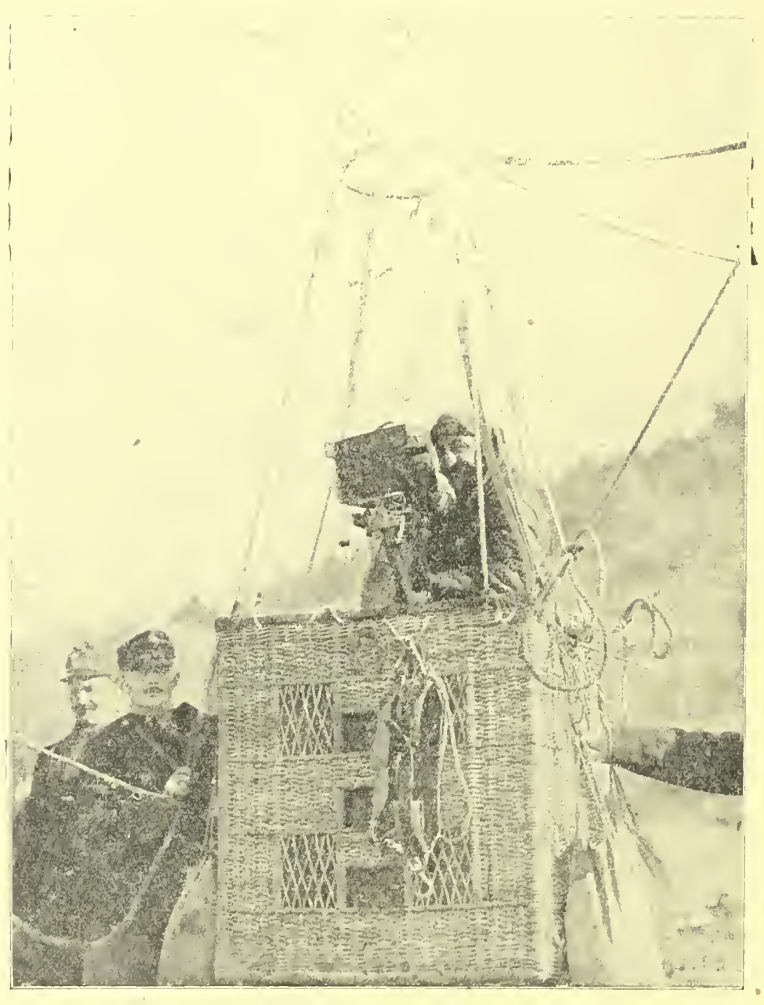

Kinematografický fotograf před vznesením se létacího balonu.

Ruský parník na Dunaji naší dělostřelbou ponořen.

Dne 29. ledna. V úseku Mesticanešti byl včera klid, ale dnes opět počali Rusové prudce, ač marně útočiti. Také na Zlaté Lípě se pokusili Rusové proraziti turecké řady, ale bez výsledku. Naopak Turci učinili smělý protiútok, při němž vnikli až do druhé obranné linie ruské a vrátili se se zajatci. — U Doberdoského jezera se zdařil výpad proti Italům. — U Armentieres anglické útoky, které zde i jinde byly marné. Na výšinu 304 Francouzové podnikli čtyři bezvýsledné prudké útoky. Němci pronikli na Hartmannweiterkopfu ve Vogésách až do druhé francouzské linie a vrátili se se zajatci.

Dne 30. ledna. Na gorické frontě u Konstanjevicy rozrušena valná část italských zákopů, zajato šest italských důstojníků a 140 mužů, rovněž u Vertojby se zdařil výpad. Jinde se útočí na ztracené posice bezvýsledně, jako na výšinu 304 a u řeky Aa.

Dne 31. ledna. Naší a německou vládou ohlášen cizím mocnostem bezohledný boj podmořskými čluny, které od 1. února budou potápěti u pobřeží Anglie, Francie a Italie každou loď bez výjimky, kterou postihnou. Toto jest jedno z nejdůležitějších válečných usnesení, které hrůzy války rozmnoží — ale válku snad urychlí. — Na bojištích odraženy útoky Rusů u ústí Seretu, u Mesticanešti, na březích Aa, kde zajali Němci zase 14 důstojníkův a 900 mužů s 15 strojními puškami. — Jinde nic není zvláštního.

□ □ □

SMĚS.

V Mnichově nemají už — bílých housek. Až do nedávna pekli mnichovští pekaři pěkné bílé housky, jako v době mírové, z pšeničné mouky. Nyní nastal v Mnichově nedostatek pšeničné mouky, a tak je Mnichov bez houstiček. My už ani si nedovedeme představit toto luxusní pečivo — bílé housky...

Za půl milionu zásob. Z Pešti se oznamuje: Policie provedla na udání vyživovacího úřadu domovní prohlídku u bursovního sprostředkovatele Alberta Bihaye a našla u něho skladiště potravin. Byl tu nejrozmanitější výběr ve značné hojnosti. Mezi jiným našlo se u Bihaye: 4750 kg čokolády, 7120 kg mandlí, 300 kg sardinek, 3360 kg koření, 5260 kg ovocných konserv, 9800 kg zavařenin a 450 kg pepře. Potraviny, jež byly arci zabaveny ve prospěch chudých, mají cenu přes půl milionu korun. S lichvářem zahájeno bylo trestní řízení. Na venkově by se dojista takové zásoby hned tak brzy neshledaly a případ poučuje, že prohlídky v městech bývají velmi užitečné.

44. státní loterie pro občanské dobročinné účely. C. k. generální ředitelství státních loterií pořádá 44. státní loterii pro občanské dobročinné účely, jejíž tak odbývati se bude 22. února 1917. Jak z hracího programu vidno, je tato státní loterie pro občanské dobročinné účely bohatě vypravena a poskytuje 21.146 výher, které v hotových penězích vyplaceny budou a hlavní výhry o 200.000 K, 50.000 K, 30.000 K, 20.000 K atd. poskytují velmi příznivé vyhlídky. Losy lze koupiti po 4 korunách ve všech sběrnách třídní loterie, v tabákových trafikách, směnárnách, v berních, poštovních a železničních úřadech atd.

Nedostatek piva v Berlíně. V Berlíně nastal citelný nedostatek piva. Lahvové pivo již pomalu zmizelo. V hotelích a restaurantech se pivo nedostává, takže hosté již nemohou býti obslouženi. Restauratéři začínají více ce čepovati víno a prodávají horké nápoje. Mnohé hostince z nedostatku nápojů musely býti uzavřeny.

Přes šedesát mlýnů v Uhrách úředně zavřeno pro podvody. Pešťské listy sdělují: Na zakročení válečné společnosti plodinové bylo v komitátě bodrožském úředně uzavřeno 60 mlýnů kukuřičných, které obdržely kukuřici ku mletí. Mlynáři, jak se zjistilo, provozovali s přidělenou kukuřicí nekalé obchody. Také v jiném komitátě byla zavřena celá řada mlýnů pro podobné nedovolené manipulace. Proti všem těmto mlynářům bylo zavedeno trestní vyšetřování.

Prodej mléka ve Vídni. Vídeňský magistrát se svolením místodržitelství vydal vyhlášku o úpravě obchodu mlékem ve Vídni, dle které prodej mléka konsumentům, počínajíc dnem, který ještě bude stanoven, může se díti pouze proti úředním výkazním lístkům a jen tou prodejnou, do jejíhož seznamu odběratelů je majitel výkazního lístku zanesen. Těmito výkaznými lístky jsou úřední poukázky na mléko pro děti až do dvou let, eventuelně na místě kojenců pro kojící matky, úřední poukázky na mléko od dvou do 6 let, poukázky na mléko pro těžce nemocné a poukázky na mléko pro domácnosti a jednotlivé osoby. Úřední poukázky na mléko pro děti, resp. kojící matky, a těžce nemocné, kteří jsou bezpodmínečně odkázáni na požívání mléka, mají zajistiti těmto potřebné mléko a dávají nárok na odebírání uvedeného denního množství mléka, které je stanoveno pro děti v prvém roce života, eventuelně pro kojící matky vždy jeden litr, pro děti od 1 do 2 roků tři čtvrtě litru, pro ostatní děti čtvrt litru a pro nemocné od případu k případu. Poukázka na mléko oprávňuje pouze k nákupu úředně stanoveného a veřejně vyhlášeného denního množství pro každou tam uvedenou osobu. Při kolísavém dodávání mléka nedává však bezpodmínečný nárok na odebrání množství mléka, připadající na jednotlivé domácnosti.

Obmezení osvětlování ve Vídni. Zdejší městská rada se usnesla, aby až do obnovení normálních poměrů nebyly až na tři výjimky osvětlovány veřejné hodiny.

Osvětlování vídeňských ulic. Vídeň má celkem 1400 elektrických obloukových lamp, z nichž jest nyní úplně zhasnuto 1200. Ze 45 tisíc plynových svítilen bude nyní po 10. hodině večerní osvětlovati pouze 18 tisíc, čímž docílí se 2000 krychlových metrů denní úspory plynu.

Knihovna „Svatopluka Čecha" ve Vídni, která jak co počtu a výběru knih, tak co do výkonnosti jest z čelných českých knihoven, vykazuje za minulý rok 6837 výpůjček o 31.238 knihách proti 22.041 v roce 1915. Knihovna obohacena loni o 1098 knih, takže má dnes 10.238 knih o 10.890 svazcích. Oddělení knih zábavných chová 7271 knih, z nichž 645 tvoří vzornou knihovnu pro mládež. Časopisů má knihovna 729 ročníků a děl naučných celkem 2287. Podle obsahu půjčených knih připadá na skupinu zábavných 28.381 knih, naučných 1960 a na revue 897 knih. — Z české literatury původní půjčeno 17.622, ze všech slovanských 21.110 a z ostatních jen 9122 knih. Nejčtenější autoři byli: Alois Jirásek 1107 knih, Ignát Hermann 695, H. Sienkiewicz 682. Pravidelných čtenářů měla knihovna na 600, z nichž 57 procent bylo z řemeslnictva, dělnictva a služebnictva. Veřejnou čítárnu navštívilo 2048 čtenářů, pro něž vykládány všechny naše denníky, listy krajinské a 28 revuí. — Místnosti spolkové jsou v Českém domě I., Drachengasse 3.

České opery ve Vídni. V komorních operách, které v „Novém vídeňském divadle" budou provozovány, uzří vídeňské obecenstvo také Dvořákovy „Tvrdé palice" a Blodkovu jednoaktovku „V studni". Jsme přesvědčeni, že obě tyto jednoaktovky budou se ve Vídni dobře líbiti.

Sblížení anglicko-ruské. Hraběnka Naděžda Tarby, dcera velkoknížete Michala Michajloviče, provdala se za anglického prince Jiřího Battenberského, strýce anglického krále Jiřího.

Vlak mýdla zabaven. Na výslovný rozkaz předsedy uherského vyživovacího úřadu barona Kürthyho bylo na nádraží v Zentě zabaveno dvanáct vagonů mýdla. Nynější cena jeho činí 900.000 K a bylo majetkem jistého Israela Pollaka. Zboží bylo prozatím uloženo a lichvář sám vzat do vyšetřování.

Zvon z děl znovu pro děla. Bouřlivou minulost a také budoucnost má zvon v Maria Dormachu u Sagrine v Korutanech. Byl totiž ulit z děl, ve válce proti Italii před mnoha desetiletími ukořistěných. Nápis na něm o tom svědčí. Pak konal několik let služby mírové v kostele a nyní při rekvisici zvonů byl sňat a poslán do kovové ústředny.

Ženy místo zdravotních úředníků. Podle „Rusských Vedomostí" budou v Kyjevě co nejdříve tamější zdravotní úředníci vojenskou službou povinní nahraženi ženami.

Sčítání obuvi ve Švédsku. „Berl. Tidende" oznamuje ze Stokholmu, že švédská vláda nařídila sčítání veškeré obuvi ve Švédsku se nacházející, také obuvi, která je ještě v práci.

Vzácný doušek. Majitel proslulého vinného závodu varšavského Jindřich Fukies poslal kabinetní kanceláři několik lahví vína tokajského z roku 1606 se žádostí, aby bylo vypito při korunovační hostině. Císař dar s díky přijal. Děd Fukiesův poslal rovněž několik vzácných lahví tokajského císaři Františku Josefovi ke korunovaci za krále uherského.

Sedmdesátiletý učenec dobrovolně na frontě. Kašpar René Gregory, profesor pro Nový Zákon na lipské universitě, oslavil nedávno — jak píše „Tägl. Rundschau" — své 70. narozeniny v zákopech. Gregory je rodem Američan. Vysvětlil, proč šel ještě do války. Nechtěl, aby někdo mohl říci: „Universitní profesor Gregory se má dobře, pěkně si učí a my musíme jít za něj na vojnu." Chválí, jak mladší vojáci snaží se všemožně ulehčiti mu jeho službu.

Prohlášen za mrtvého — a byl právě na dovolené. Okr. soudu v Mor. Budějovicích byla doručena zpráva, že jistý vojín z N. Syrovic na bojišti padl. Když bylo představenstvo obce o smrti vojáka vyrozuměno — podivilo se — neboť byl právě na dovolené. Soudce si ho pak předvolal, aby se přesvědčil, že zpráva byla mylná.

Neschovávejte drobných peněz. Na zprávu, že všechny peníze kovové budou přeraženy s obrazem nového císaře, donesla jedna tetička z okolí Hradiště za 800 K samých stříbrných peněz do záložny. Měla je schovány v punčoše. Jak jsou lidé nerozumní, — kolik to jen na úrocích za dobu války pozbyla.

Jediné vejce v měsíci lednu v Berlíně. Každý obyvatel v Berlíně obdrží dle úřední vyhlášky na měsíc leden po předložení lístku na vejce 1 vajíčko.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

„Dneska ne, mé drahé děťátko, až zase jindy. Dnes jsem tuze unavena. Usedni si trochu ke mně ještě než půjdeš spát. Pohovoříme si trochu!"

Usadila dítě vedle sebe a hladíc je po krásných vlasech, tázala se:

„Jestlipak se ještě pamatuješ, jak jsme jely do Kahýry?"

„O, pamatuji se dosud. Bylo to krásné. Jenom na něco se nemohu dobře upamatovat..."

„Nač pak, děťátko?"

„Na to, co bylo před naším odjezdem."

„No, a dovedeš se také upamatovat na svého tatínka?"

Děvčátko zavrtělo hlavou.

„Na tatínka ne. Tak někdy se mi zdá, že ho vidím před sebou, ale obraz jeho hned se mi zase ztratí. A někdy se mi také zdá o jistém, hodném, tuze hodném muži. Myslím pokaždé, že je to můj dobrý tatíček, ale jistě to nevím. Byla jsem asi ještě maličká, když mi můj drahý tatíček zemřel."

„Ano, byla jsi teprve 4 roky, děťátko mé. Ale teď už je čas do postýlky."

Maličká uposlechla, nechala se svléci, u postýlky své pak poklekla a modlila se, jako každý večer za maminku a zemřelého tatíčka.

Pak schovala se pod lehkou pokrývkou a zavřela svá očka.

Paní Henningová zůstala u postýlky a čekala, než Lora usnula. Když se přesvědčila, že dítě skutečně spí, opustila tiše pokojík a vrátila se do své světnice. Rozžela svíčku a pak postavila se k oknu, pohlížejíc ven do černé noci. Očekávala několiko a to se značným rozčilením. V tom spatřila mužskou postavu, blížící se k zahradě. Rychle odstoupila od okna a spěchala do předsíně, aby příchozímu otevřela dvéře.

Aniž by pronesl slova, vkročil cizí muž do jejího pokoje.

Teprve, když uzavřela dvéře, uchopila paní Henningová hosta svého za ruce a políbila bledé jeho líce.

„Bohu díky, vypadáš opět lidsky," pravila.

„Ano, koupal jsem se, nechal se oholit, ostříhat, oblékl jsem nové prádlo, nový šat..."

„Jenom bledý jsi, trochu sestaralý."

„Není divu — po tom, co jsem všecko prodělal."

„Ubohý..."

„Nemluv už o tom. Především, kde je dítě? Jak se mu vede? Je zdrávo?"

„Lora je zdráva a vede se jí dobře."

„Mohu ji teď uvidět?"

„Teď ne. Už je v postýlce."

„Emo! Ty víš, že celá moje touha náležela dítěti. Ty víš, že za celou tu strašnou dobu..."

„Dobrá, vím všecko. Nechci jen, aby se dítě rozčilovalo před svým spánkem. Lora je tuze citlivá, vznětlivá — rozčililo by ji náhlé setkání s tebou. Dítě mohlo by si vzpomenouti na různé věci z minulosti... zkrátka a dobře, je lepší, když ji necháme spát.

Muž se podrobil.

„Máš pravdu, Emo, bude lépe, když necháme Loru v pokoji."

Pak svěsil hlavu, jakoby vzpomínal, povzdechl a tázal se:

„Došly peníze přesně?"

„Ano."

„Neměla jsi žádné starosti?"

„Ne."

„A pověz mi, dovede se Lora upamatovati ještě na svého otce?"

„Ano a ne. Pokoušela jsem se zjistiti pravdu. Nejsem si ale jista. Pamatuješ se, že Lori byla tehdy nemocna. Mám za to, že pamět její utrpěla tehdejší dlouho trvající horečkou a že Lora zapoměla vše, co se událo před její nemocí."

„Tedy nepamatuje se na svého otce?"

„Přece. Často jako ve snu mluví o nebohém tatínkovi a v hlase jejím je vždycky tolik citu a něhy. Leč na jeho vzezření nedovede se upamatovati. Myslím, že je to následek nemoci."

Muž uchopil paní Henningovou za ruce, upřel na ni svůj pohled a pravil:

„Emo, doufám, že mi nic nezatajuješ o zdraví dítěte."

„Můžeš se zcela spolehnouti. Loře se vede velmi dobře."

„A co říkají lékaři?"

„Už delší dobu máme jen jednoho. Profesor Binder je s ní velice spokojen."

„Bohu díky!"

„Profesor Binder prohlásil také, že Lora je úplně zdráva, žádá jen jisté ohledy vzhledem k její něžné konstituci."

Muž si z hluboka oddechl. Pohlížel chvilku před sebe, jakoby shromažďoval si myšlenky a po chvilce se opět tázal:

„Nebude se Lora diviti, až mne opět spatří?"

„Nikoli, připravila jsem ji na tvůj dnešní příjezd a řekla jsem, že zítra ráno přijde k nám na návštěvu strýček Henning."

„Nebude jí nápadna podoba..."

Paní Henningová zavrtěla hlavou.

„Říkám ti, že se nedovede určitě upamatovati — zapoměla všecko!"

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Vaření kávy na studeno. V „Chemiker-Zeitungu" radí profesor dr. Dennstedt hospodyňkám, kterak možno skutečně vařiti kávu ve studené vodě. Rada není dána proto, aby snad usnadnila hospodyňkám práci. Naopak, studené vaření kávy dá mnohem více práce neb obyčejné, ale za to prý je velice úsporné, což má nyní, kdy se počíná objevovati nedostatek kávy, veliký význam. Prof. dr. Dennstedt tvrdí, že všecky dosavadní způsoby přípravy kávy s použitím vřelé vody mají tu nevýhodu, že z rozemleté kávy přijdou do vody jen dvě třetiny jejího obsahu, kdežto asi 25 procent v kávě zůstává a přijde na zmar. Prof. Dennstedt vyzkoumal, že také studená voda vytáhne z kávy její cenný odsah. Pomaleji sice, ale za to mnohem důkladněji, takže v kávě zůstanou jen součástky bezcenné. Předpis na vaření kávy ve studené vodě podle způsobu dra Dennstedta je tento: Na menší množství nápoje obvyklé množství jemně rozemleté kávy — řekněme 15 dkg — do láhve, kterou doplníme studenou vodou, zazátkujeme a obsah důkladně protřepáme. Asi za hodinu třepáme opět a to opakujeme asi třikrát. Druhý den uvidíme, že mletá káva usadila se na dno a tekutina je čistá. Temně zbarvenou tekutinu scedíme do hrnce a zahřejeme tekutinu na bod varu. Černá káva je hotova. Pak usedlinu, jež zbyla na sítku, nasypeme k ostatní zpět do láhve, přidáme asi 5 gr čerstvě mleté kávy a příštího dne máme opět stejné množství dobré kávy. To můžeme opakovati několik dnů. Tímto způsobem obdržíme tři porce nejlepší černé kávy, na něž při obyčejném způsobu vaření potřebujeme 45 gr kávy zrnkové, pouze z 25 gr, nejvýše ze 30 gr zrnkové kávy. Ale nejen že ušetříme, nýbrž také prý dostaneme mnohem chutnější a vonnější nápoj, než při obvyklém způsobu přípravy. Studený způsob vaření kávy dle prof. Dennstedta není u nás načisto novinkou, leckde ho už naše hospodyňky praktikují, ale s — výbornou sladkou smetanou.

Jaké koření může býti doma přichystáno? Bezový květ — thé pro pocení. Heřmánek — při bolení břicha, zvláště u malých dětí při větrech. Ibiškové thé — proti kašli. Lipový květ — thé při prsních chorobách a nastužení. Pomerančový květ — thé při bolestech břicha, kolikách. Salep — odvar proti běhavce. Senna — thé při zácpě. Šalvěj — thé na vyplachování úst. Prsní thé (míchaný ibišek, sladké dřevo a květ slezový) — proti kašli. Zeměžluč — thé při nechutenství a bolení žaludku, neslazené na lačný žaludek, ráno.

Nové koště, než se jím začne zametati, má se spařiti horkou vodou nebo, což je prospěšnějším, horkým roztokem kamence. Koště namočí se několikrát do horké vody, čímž jednotlivé proutky, případně štětiny, ztvrdnou, tak že se hned nelámou. Vůbec je dobré, pokropit koště hodně každý den před metením, aby se prach zbytečně nezvířil. Po metení se koště zase opláchne a postaví do kouta, proutky nahoru.

Krvavé skvrny vyčistí se, pokud jsou čerstvy, posypou-li se boraxem a pak trou, aby borax všechnu krev z látky vystřebal. Potom se skvrny dobře vykartáčují. Opakuje-li se tento postup několikráte, vyčistí se látka úplně.

Čistění oděvu benzinem má někdy ten nepříjemný následek, že se kolem vyčištěného místa udělá temnější kruh, který se delším čistěním jenom šíří. Posype-li se však dříve znečistěné místo křídou, než se potře benzinem, a potom za sucha dobře vykartáčuje, osudné kruhy se netvoří.

Sametový límec u kabátu vyčistíme chomáčkem vaty, namočeným v benzinu. Přetření benzinem dodá i zašlému sametu na límci svěžího vzhledu.

Z Rumunska: Orlí kořist německých vojáků v transylvanských Alpách.

„Tedy zítra?"

„Ano, zítra."

Muž povstal.

Paní Henningová uchopila ho za ruce.

„A ty?"

„Já? Co tím míníš?"

„Co hodláš podniknouti?"

„Já? Já jsem zcela vedlejší. Hlavní věcí zůstává dítě. Ostatně už něco najdu."

Tak snadné to nebude, zejména zde v Kahýře."

„Doufám, že se mi to podaří. Tolik seženu seženu, abych mohl být živ, a to mi stačí k úplné spokojenosti. Jen v Kahýře chci zůstati."

„Nu, ovšem."

Muž uchopil klobouk.

„Nemohl bych...

Nedořekl.

„Nu, jen řekni. Potřebuješ něco? Mohu něco pro tebe učiniti?"

Zavrtěl hlavou.

„Už dost jsi pro mne vykonala. Emo, chci jen podívati se na okamžik na Loru. Pohleď, takováléta jsem po tom toužil."

„Podívám se, jestli spí a vyhovím ti. Musíš se ale chovat potichu, abys ji neprobudil."

„Neprobudím — jen spatřit ji chci na okamžik, mou malou Loru, mé nejdražší dítě," odvětil muž zlomeným hlasem.

Paní Henningová odešla do sousedního pokoje. Po chvilce objevila se na prahu a kývala.

Po špičkách ubíral se host do ložnice malé Lory, ozářené modrým nočním světlem a ve zřejmém vzrušení poklekl k lůžku svého dítěte.

„Mé dítě, má Loro — vše, co jsem prožil — budiž zapomenuto, jen za cenu tohoto okamžiku. Mé dítě, má Loro..."

A s oka jeho skanula velká slza na ručku spícího děvčátka.

KAPITOLA VII.

Léta plynou...

Malá Lora odebrala se následujícího jitra jako každodenně, přesně dle lékařského rozkazu, do kahýrského parku, který kvetl v orientální nádhoře. Tisíce květů ve všech barvách vyrůstalo ze země a slunko šířilo jas a teplo.

Lora hopkovala po boku paní Henningové, když s protější strany přistoupil k nim muž, jenž Henningové podával ruku.

„Pohleď, Loro, zde přichází strýček Henning, jenž k nám přišel na návštěvu."

Dítě pohlédlo roztomile na muže a podávalo mu svou ručku.

„Usedneme si trochu," pravila paní Henningová, aby příchozímu muži poskytla příležitost k rozpravě s dítětem.

A nyní počal muž s Lorou rozmlouvati. Kladl jí všelijaké otázky, na něž dítě velice roztomile a rozumně odpovídalo. V krátké chvilce se oba neobyčejně spřátelili.

„Jsi velice rozumné děvčátko," pravil strýček Henning k Loře a vzal ručky její do své pravice.

„A ty jsi náš hodný, milý strýček," s úsměvem odpovídalo dítě.

A Lora vyprávěla dál o své panně, o svých hračkách, o svém denním životě, o hrách svých a o pohádkách, které večer jí vypravuje matinka. Vyprávěla a při tom ustavičně pohlížela na svého strýčka.

„Proč se na mne pořád díváš, Loro?

„Nevím sama proč, ale musím se na tebe, strýčku, stále dívat," s úsměvem odvětilo dítě.

„Jinak není ale Lora tak přítulná," pravila paní Henningová. „Zejména k cizím lidem je nedůvěřiva. Takhle ještě s nikým nemluvila."

Oči strýčkovy zazářily. Proto také po chvíli nerad vstával, když paní Henningová pobízela k odchodu, protože je čas k snídani.

„Musím se už se strýčkem rozloučiti? ptalo se dítě.

„Ano, milá Loro."

„A nemůže strýček jíti s námi?"

„Teď ne, mé dítě," pravil muž.

„Musíš ale přijít brzo, velice brzo, strýčku. Slyšíš, ještě dnes. Slib mi to," žebronila Lora.

„Strýček bude u nás vůbec bydlet," vpadla jí do řeči paní Henningová. „Ještě dnes večer k nám přijde a ubytuje se u nás."

Lora zajásala a muž přivinul k sobě děvčátko a políbil je s vášnivou něžností.

Od nynějška nastala pro malou Loru nová doba. Strýček Henning převzal vyučování děvčátka a nic mu nedělalo takovou radost, jako neobyčejně rychlé pokroky, které konstatoval u Lory. Ve volném svém čase procházel se po starém městě kahýrském a ukazoval dítěti všecky staré památky egyptských dob. A Lora neobyčejně rychle všecko chápala a čím více strýček vykládal, tím více chtěla vědět. Strýček za nedlouho seznal, že malá jeho Lora už v nynějším útlém svém věku pohlíží na svět a posuzuje očima umělcovýma. A současně shledal u děvčátka neobyčejný talent hudební.

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Postačí.

„Dosud jsem ještě nikdy neslyšela o ženském břichomluvci."

Manžel: „Dej pokoj! Ještě tohle by tak scházelo! Ženské toho namluví ústy beztak dost."

*

Nespokojená.

Tisíc hubiček mi posílá můj mužíček z pole v každém dopise. Doma jsem jich tolik nedostala za celý rok.

*

Z domácího bojiště.

Tchýně: „Takové torpédo je podle všeho hrozná věc."

Zet-reservista: „Ba jo — to je, abych tak řekl, tchýně mezi válečnými prostředky."

*

Záviděníhodný pacient.

„No tak, kmotře, jak to dopadlo včera u zubního lékaře?"

„Ale jak to dopadlo! Sáhnul mi na něj a v tý minutě byl venku..."

„To šel ten zub tak lehce ven?"

„I kde pak zub! Doktor!"

*

Duchapřítomnost.

Profesor ukazuje studentovi vycpaného ptáka: „Mohl by jste mi říci, jaký je to pták?"

Student: „Vycpaný!"

*

Bezmasý den.

Učitel: „Kdy stvořil bůh trávu, byliny a stromy?"

Žák: „To asi v bezmasý den."

*

Hrdina, bez kterého se nenechá válčit.

František Fritzenwalner přijel do své rodné vsi v Tyrolích na dovolenou a povídá ke své nejmilejší: „No víš, Rozárko, ta dovolená je dobrá věc, ale prodlužuje válku."

*

Humor ze zákopů.

Muž píše svojí ženušce z pole: „Milá ženuško: .... též Ti sděluji, že jsem přidělen nyní k telefonnímu oddělení..." — Odpověď: „Drahý mužíčku: ... napiš mi hned číslo Tvého telefonu, bych si Tě mohla zavolat."

*

Protestoval proti vyměření trati.

Sedlák: „Nu a kudy vlastně trať tady, pane inženýre, povedete?"

Inženýr: „Zrovna vaší stodolou."

Sedlák: „Dobře, ale myslíte si, že budu zadarmo ku každému vlaku vrata otevírat?"

*

Soudce: „Proč jste byl posledně trestán?"

Obžalovaný: „No vedí, milostpane, jistotně to nevím, ale myslím, že to bylo skrz ňáký polehčující okolnosti."

*

Lékař: „Dala jste mužovi onen prostředek ku spaní, jak jsem předepsal?"

Paní: „Každé dvě hodiny, pane doktore. Ale byla to tuhá práce, pokaždé ho opět vzbuditi."

V elektrice.

Dáma hlasitě: „Jak je to negalantní, nepostoupil dámě místo!"

Pán: „Promiňte, již jednou nechal jsem jednu dámu sedět, a ta mi to měla velice za zlé."

*

Myslí na všecko.

A.: „Co letos chystáte svému muži k svátku?"

B.: „Stovku doutníků."

A.: „A jak, prosím vás, k takovému vzácnému daru přijdete?"

B.: „Zcela snadno. V posledních měsících jsem mu občas jedno nebo dvě cigára z jeho tašky vzala a jsem jista, že mu teď udělám svým darem potěšení."

„Co dělá, slečno, vaše sestřička? Už je jí lépe anebo potřebuje ještě mé lékařské rady a pomoci?"

„Není zapotřebí, pane doktore. Pan inženýr vzkázal, že to všecko bylo pouhé nedorozumění a že zase přijde — což sestru zcela uzdravilo."

Náčelník kmene lidojedů k zajatému běločhu: „Vaše poslední přání?"

Cestovatel-odsouzenec: „Budiž mi milostivě dovoleno vylíčiti Vašemu Veličenstvu nesmírné výhody způsobu vegetariánské stravy."

*

Pacient: „Za vytáhnutí jednoho zubu žádáte 4 koruny! No, poslouchejte, vy si lehko vyděláte peníze. 4 koruny za pár sekund!"

Zubní lékař: Jak chcete. Budu vám to tedy tahat půl hodiny."

*

Sváteční střelec: „Mizera zajíc... Namířím naň puškou, a klidně zůstane sedět. Chci ho fotografovat a uteče!"

Dětský rozum.

Osmiletý kloučck: „Tatínku, měl bys býti stále rozzlobený."

Otec: „A proč to?"

Synáček: „Protože maminka vždycky říká, že v hněvu nemají se děti nikdy trestati."

*

Učitelka rozhorleně k žákyním: „Musím vám říci, mé dámy, že je mi pět žáků gymnasia milejších nežli jedna z Vás."

Všechny žákyně jednohlasně: „Nám také."

*

Dětská zvědavost.

Matka čtouc hlasitě z knihy: „...Tu on zdvihl revolver a prohnal mu kulku tělem."

Karlíček: „Maminko, a je ta kulka potom ještě k potřebě?"

*

„Táži se vás po druhé, chcete-li mně půjčiti padesát korun. Proč mi ani neodpovídáte?"

„Inu, proto, že uznávám za lepší, abych vám já zůstal dlužen odpověď, než vy mně potom těch padesát korun."

*

Soudce: „Čím se živíte?"

Obžalovaný: „Aspidistrou."

Soudce: „Co jest to? Takového zaměstnání neznám."

Obžalovaný: „To také není žádné zaměstnání. Aspidistra je kytka, která mně přede dvěma lety spadla na hlavu, a z toho teď žiju."

*

Chef: „To je strašné, kdykoliv nového učně nakvap potřebuji, nikdy zde není."

Prokurista: „Hm, jablko nepadne daleko od stromu."

Chef: „Jak to?"

Prokurista: „Inu, jeho otec je policejním strážníkem."

*

První paní: „Kdybych jen věděla, co si mám počít s prožluklými dveřmi, aby nevrzaly."

Druhá paní: „Snadná pomoc. Vezměte si služku, která má milovníka."

*

Mladý lékař vstupuje do čekárny: „Kdo zde čeká nejdéle?"

Krejčí: „Já. Dodal jsem vám oblek už před rokem."

*

Profesor vraceje se z delší cesty: „Teď na mou duši jsem zapomněl klíč od domu v lázních! Ale má žena musí míti přece také klíč od bytu... Hm, mně se zdá, že jsem i ženu zapomněl v lázních."

*

„Co je s tebou, Vojto? Vypadáš nemocně. Co to je?"

„Práce! Nic než práce, práce, práce, od rána do večera."

„A jak dlouho už jsi v ní?"

„Zítra začnu."

*

„Práci chcete mít? Tolik nemám co dělat, abych mohl zaměstnávat člověka."

„Pro mě to stačí."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční ceny. Svršky. svršky „Achiles" továrna na obuv a svršky

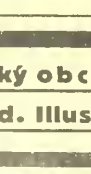

práce zavýrobní Válečné velmi levně Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 76.

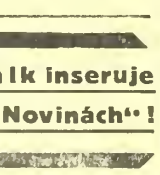

Illustrovaný cenník zdarma.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, Ia barchetové, štofové, tiskové i bez kaníru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAL

c. a. k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1247. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—, Válečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Massivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava Výměna dovolena nebo penize zpět. 1920

Novinka!

Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje

ruční šidlo na šití.

Toto šije štepovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd. lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20. Výhradní zastupitelství **P. Lachmann, Vídeň, IX.,** Mosergasse 3, od. 40. 1923

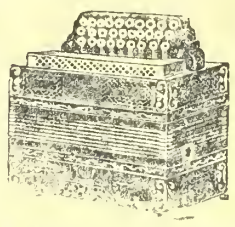

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Pokud zásoba stačí, nabízím 7 druhů lněných plátěn. Plátno krejčovské, sedlářské, obuvnické a 2 druhy na prádlo. Cena levnější než kde jinde. Dobírkou zasílá **J. Blahut**, výroba lněných plátěn v **Bukovicích u Frýdku**, Rak. Slezsko. 1074

Každý objednává

balík 20 m velmi pěkně vybraných látek na šaty, halenky a zástěry za 100 korun pošt. dobírkou u světoznámé firmy

ALOIS STODOLA,

první zasílatelský závod v Chroustovicích, Čechy. Krátký cenník se zasílá každému zdarma na požádání.

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu.

---

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od koř. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50

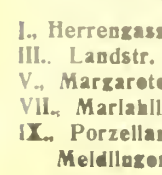

Kemeny Košice (Kaschau). 1, pošt. schránka 12/89, Uhry.

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Zdarma a vypláceně

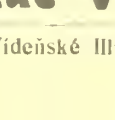

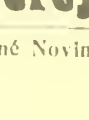

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970 **v Mostě č. 1592.** (Čechy.)

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·10. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann, Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

Čtěte a předplácejte Vídeňské Illustrované Noviny!

TISKOPISY VŠEHO DRUHU

jako: časopisy, cenníky, obch. tiskopisy, plakáty, pozvánky, programy, oznámení, navštívenky, snubní lístky a jiné nabízí

TISKAŘSKÝ A NAKLADATELSKÝ ZÁVOD HRAZDIRA A SPOL.

Provedení v nejmodernější úpravě a v čase nejkratším. Objednávky na venek se promptně vyřizují a co nejlevněji účtují

VÍDEŇ X, EUGENGASSE 22

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. Illustrov. Novinách"!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres = Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 18.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazeji každy čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskarna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovni sporitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychlejí. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny inserční kanceláře a tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 7.

VE VÍDNI, DNE 15. ÚNORA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplací se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M. 12 — půlletně M. 6 — čtvrtletně M. 3 —
V cizozemsku
Ročně Fr. 16·80, půlletně Fr. 8·40
V Americe
Ročně Dol. 3·25 půlletně Dol. 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni X.
Ceny insertní
V insertní části 10 mm výšky, 40 mm šířky K 1 — Zasláno 10 mm výšky 80 mm šířky K 3· — V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

Rakousko-uherský hmoždýř 38·5 cm v rumunské vesnici postavený před Galac k činnosti.

Velký překvapující úspěch ponorek: V jednom dni potopeno 50.000 tun, druhý den 18.000 tun.

KONCE VÁLKY?

Vedoucí státník čtyřspolku, německý kancléř Bethmann-Hollweg, pravil už minulého roku jednou: „K rychlejšímu ukončení této strašné války nebude nám žádný prostředek dosti vítaný, abychom ho ve vhodné chvíli nepoužili."

V Německu se už dlouho uvažovalo o takovém prostředku, který by konec války urychlil. Ale je to prostředek tak strašný, že se sám kancléř, přes svoje odhodlání k tomu, dlouho vzpíral velkému nátlaku různých stran, aby ho použil.

Je to bezohledná válka podmořskými čluny. Radikální strany v Německu už dlouho žádaly, aby německé podmořské čluny potápěly bez dlouhých okolků každou loď, kterou na moři potkají, bez varování a bez zachraňování posádky nebo cestujících.

Bethmann-Hollweg nechtěl tohoto způsobu války na moři, poněvadž viděl jasně také druhé ostří této dvousečné zbraně. Nezapomínal, že tím postiženi budou nejen nepřátelé, nýbrž i neutrální země, z nichž nechtěl udělati nové nepřátele čtyřspolku.

Jest ještě v čerstvé paměti, že v minulém roce pro potopení „Lusitanie" a „Sussexu" německými podmořskými čluny, při čemž přišli američtí občané o život, málem už mohlo dojíti k přerušení styků mezi Německem a Spoj. státy severoamerickými.

Toto nebezpečí, že by nám mohl vyvstati nový přemocný nepřítel, udržovalo asi vedoucí, zodpovědné státníky od svolení k takovému bezohlednému způsobu boje, — dokud to šlo jinak, nebo dokud aspoň nezkusili ještě jiných prostředků k ukončení války.

Vyhnali jsme nepřítele z našich území, dobyli mnohem více, než našeho ještě mají oni, obhájili jsme se, dosáhli plně s v ý c h cílů. Tedy mohli jsme říci: učiňme teď mír.

Ale nepřátelé odpověděli nepřímo nám přes Wilsona hrozbou, že neustanou, dokud nerozdělí Německa, Rakouska a Turecka.

Jde o život. —

Španělská královna na ledě.
Letošní tuhá zima drží nejen na severu, nýbrž i na jihu. Samo Španělsko, které jest velmi teplé, pociťuje tak silnou zimu, jako my u nás. Následkem toho holduje se tam též zimnímu sportu, který pěstuji toliko severané.

A tu nastala chvíle, kdy se odhodlali vedoucí státníci k povolení použití posledního, nejstrašlivějšího prostředku válečného, poněvadž doufají, že jim postihnou nejzarputilejšího svého nepřítele — Anglii v samém srdci.

Prohlásili, že od 1. února v určitém pásu moří okolo Anglie, Francie a Italie naše podmořské čluny budou potápěti každou loď, ať nepřátelskou či neutrální, bez vyzvání, to jest neviditelně pod vodou torpedy, čímž chtějí zabrániti jakémukoli zámořskému dovozu do zmíněných nepřátelských zemí.

Uváženo bylo důkladně vše, pro i proti. Našich nepřátel je deset — ale vůdcem jest jen jeden, Anglie, která je pokladníkem všech. Kdyby té nebylo, válka by už dávno byla u konce. Poklady i mužstvo této veleříše, která obsahuje celou čtvrtinu obydlené naší planety, se zdají nevyčerpatelné. Ale Anglie nemá tyto poklady doma, musí je svážet ze všech konců světa po mořích a rozvážet je touže cestou svým spojencům. Proto anglické loďstvo je tak nesmírné. Poslední známé číslo z roku 1913 praví, že celé anglické loďstvo s osadami má 18,696.237 tun hrubé nosnosti. Co od té doby ještě vystavěli, přesně nevíme. Ale víme o stech, tisících tunách, které Němci už Angličanům potopili — při dosavadním, smí-li se říci, šetrném, humanním způsobu potápění, kdy musel podmořský člun vyplout na povrch, vypálit ránu varovnou, prohledat loď, je-li opravdu na ní zakázané zboží, a pak teprve potopit — když bylo ještě zachráněno mužstvo.

Listiny tak potápěných lodí byly každého dne delší — i při těch ohledech. Počet zboží do Anglie dováženého z jejích osad i z neutrálních zemí se přece tenčil, že museli i v Anglii počíti se zaváděním lístků na různé životní potřeby.

Anglie je veliká, ale jenom, je-li opravdu pánem všech moří, může-li přes moře dovážet vše, co potřebuje a co se v mateřské zemi nedostane.

Anglie potřebuje především obilí, stejně také Italie a Francie, které potřebují vedle obilí také hlavně uhlí.

Světová úroda pšenice byla v uplynulém roce špatná. Musí se na místa průmyslová mnoho dovážeti.

Zima ve Vogesách: V předu osamělý vojín brodí se sněhem na hlídce.

Hindenburg prohlásil Bethmann-Hollwegovi, že posice spojenců na všech frontách jsou tak silné a upevněné, že je vyloučeno každé překvapení, že se ani těch tolikrát ohlašovaných hromadných útoků nepřátel nemusíme bat. —

Nyní řekl Bethmann-Hollweg, že se přiblížil čas, aby se dovolilo velitelům podmořských člunů bojovati proti nepřátelům tak, jak toho jejich dosavadní ukrutný záměr nás vyhladovět — zasluhuje.

Budou tu leckdy postiženi ovšem také nevinní, bude ničen majetek neutrálních států i životy. — Ale neutrálové — už nejsou vlastně dávno neutrály. Neboť jsou účastníky světové války dávno — ovšem jen jako vykořisťovatelé. Dodávali nepřátelům i nám střelivo, potraviny, brali peníze od obou stran — proto musí teď trpěti také od obou stran. Jak se poměry utváří dále, nevíme a nemůžeme prorokovati. Bursy, tyto nejcitlivější jazýčky na válečných vážkách všude v neutrálních zemích zaznamenávaly klesání kursů loďních papírů i zbrojovek. Lodní společnosti zakázaly svým lodím vyplouti, přerušeno poštovní spojení mezi Norskem, Švédskem, Dánskem, Holandskem a Anglií.

Nejzávažnějším je ovšem, že především Spojené státy severoamerické přerušily diplomatické styky s Německou a počaly zabavovati německé lodi, jež od počátku války byly internovány v přístavech amerických. Tento důsledek ohlášené bezohledné války ponorkami padá zatím nejvíce na váhu. —

Ale když v prohlášení Bethmanna-Hollwega, s nímž je prohlášení naší vlády totožno, se ujišťuje, že v š e c h n o bylo uváženo, než byl dán rozkaz k použití posledního německého prostředku k urychlení konce války, tedy rozhodně i vystoupení Ameriky, ostatně loni v květnu ohlášené — tedy musíme tomu věřiti a doufati, že byť i za takovou cenu, bude přece učiněn dříve konec válečným hrůzám. P.

□ □ □

VÝSLEDKY NÁMOŘNÍ VÁLKY.

Na souši brání prudké mrazy větší činnosti, za to prudčeji se rozvíjí drobná válka na mořích. Zprávy, že jeden jediný německý podmořský člun potopil za jedinou výpravu v několika dnech 1 torpedovku a sedmnáct obchodních lodí s nosností 18.056 tun, nejsou žádnou zvláštností.

Na počátku války mělo válečné loďstvo anglické 2,305.000 tun, z toho potopilo německé loďstvo do 1. listopadu 1916 — 563.050 tun, při čemž nejsou pomocné křižáky (21) a jiné pomocné lodi vzaté z obchodního loďstva počítány.

Dle toho možno říci, že za dva a čtvrt roku ztratilo válečné loďstvo anglické čtvrtinu svého stavu z počátku války — což je ohromující výsledek — i bez velkých námořních bitev.

Ještě ohromněji se jeví rostoucí tlak německého loďstva na obchodní loďstvo. Všichni protivníci Německa ztratili do konce října 1916 337.528 tun německými křižáky, 2,967.000 tun podmořskými čluny a minami — celkem 3,322.000 tun. Když počítáme cenu jedné tuny lodi s nákladem jen za 600 marek, obnáší celková ztráta 20 miliard marek. Z toho ztratili jen Angličané sami 2,555.000 tun, 15.330 mil. marek, čili 13.3 procent celkového stavu obchodního loďstva Anglie bez osad.

K tomu můžeme připočísti výsledky práce rakousko-uherského loďstva vůbec a německého za prosinec 1916, takže celkem ztratili naši nepřátelé do konce 1916 — 4,021.500 tun loďstva obchodního, z toho jen Angličané ztratili 3,069.000 tun, což tvoří skoro patnáct procent celkové anglické tonnáže na počátku války. K tomu třeba však také připočísti 401 neutrální loď s 537.000 tunami, zničenou loďstvem ústředních mocností, což představuje cenu asi 27 a čtvrt mil. marek.

Tato data jsou vzata ze spisku německého kontreadmirála Hollwega: „Die Aufgaben der deutschen Flotte im Weltkrieg" (úkoly německého loďstva ve světové válce). Hollweg pojednává také o otázce, proč dosud nemohlo přece německé loďstvo lépe zabrániti převozům vojsk z Anglie do Francie. Nedovoluje tomu především zeměpisná poloha. Cesta z Anglie do Francie jest tak krátká, že náklady vojsk i střeliva se mohou dopraviti zcela dobře v jedné noci z přístavu do přístavu se shasnutými světly, pod ochranou hbitých torpedoborců! Najít je možno jen čirou náhodou. Pro četnější, pravidelné útoky silných loďstev je cesta z německých přístavů přece dlouhou a trvale se menší německé loďstvo v kanálu držeti nemůže.

Tu jsou však především podmořské čluny, které v jistých hranicích mohou působiti a všechny transporty, především zámořských vojsk do Anglie, silně ohrožovati. S jistotou je určeno, že mezi většími loďmi potopenými do 1. listopadu 1916 bylo 101 přepravných lodí se 450.000 tunami nosnosti, z toho 75.000 tun čistých mužstva, ostatní tonnáž připadá na válečný materiál a suroviny. Tyto dodávky přispěly znamenitě k prodloužení války. Kdyby jich neutrálové nedodávali čtyřdohodě, octla by se v mnohých odvětvích také v nesnázích.

K tomu třeba uvážiti, že mnohý podmořský člun tu mnohou — byť i podezřelou loď propu-

Velký anglický kabinet válečný.

První řada z leva na pravo: Sir George Save, státní sekretář (konserv.), Sir Edward Carson, první lord admirality (konserv.), Lord Robert Cecil, ministr blokády (konserv.), Sir Robert Finlay, lordkancléř (konserv.), Lord Milner, bez portefeilu (konserv.).

Druhá řada: Lord Devonport, ministr výživy (konserv.), dr. Addison, ministr střeliva (liberál), Lloyd George, premier ministr, Lord Rhondda, zodpovídá za pořádek a pokoj ve vnitrozemí, Sir Albert Stanley, ministr veřejných prací.

Třetí řada: Lord Curzon, kancléř státního pokladu (dělnická str.), Lord Derby, ministr války, A. Henderson, bez portefeilu (dělnická str.).

stil, aby nečinil své vládě zbytečné nepříjemnosti. Mnohdy také se nemohl bez vlastního nebezpečí vynořiti k torpedování, aby nebyl snad od ozbrojeného parníku prostřelen. Neboť jak je podmořský člun strašnou zbraní pod vodou, tak je bezmocný a slabý vynořen na povrchu. Dosavadní loďní předpisy zakazovaly neviditelné torpedování parníku. Teď, když si Německo podle vzoru Anglie samo dalo dovolení na mořích jednati také podle svého — bude kořist podmořských loděk brzy zmnohonásobena — což pocítí vojska čtyřdohody velmi brzy!

□ □ □

MINISTR LUKÁCS O NOVÉM USPOŘÁDÁNÍ RAKOUSKA.

Bývalý uherský minsterský předseda Lukacs uveřejnil v „N. W. Tagblattu" článek „Nové cesty Rakouska". Praví v něm, že dle jeho úsudku rozvíjejí se již všechny obrovské problémy vnitrorakouské a v Rakousku sváží se již stavivo pro nové jeho státní období. Pak určuje směrodatné vnitrostátní myšlenky rakouské pro budoucnost. Státní myšlenka rakouská musí tam býti uplatněna jako první a nejvyšší, a jí musí ustoupiti vše. Kolem ní musejí s touto směrnicí býti soustředěni všichni národové rakouští. Jak má býti toto soustředění všech rakouských národů provedeno, o tom šl. Lukacs uvažuje v podstatě takto: Soustředění to nelze provésti ani mocí, ani jednostranným, násilným útiskem žádného národa rakouského, nýbrž tak, že vedle vyšší státní myšlenky rakouské musí býti postavena myšlenka druhá, a to idea státu národů, ve kterém není utlačovaných, nýbrž ve kterém se bude moci každý národ jeho nerušeně vyvíjeti dle svých schopností. Na prvém místě potom mluví o Němcích, a to vskutku velmi rozvážně. Především hlásá, že otázka státní němčiny musí být úplně oddělena od okruhu německo-nacionálních zájmů. Šl. Lukacs dosti průhledně naznačuje, že Němci nemohou býti v Rakousku takovým státním národem, jako jsou Maďaři v Uhrách, ale uznává, že se Němcům v Rakousku musí poskytnouti tolik, kolik jim dle jich významu náleží,

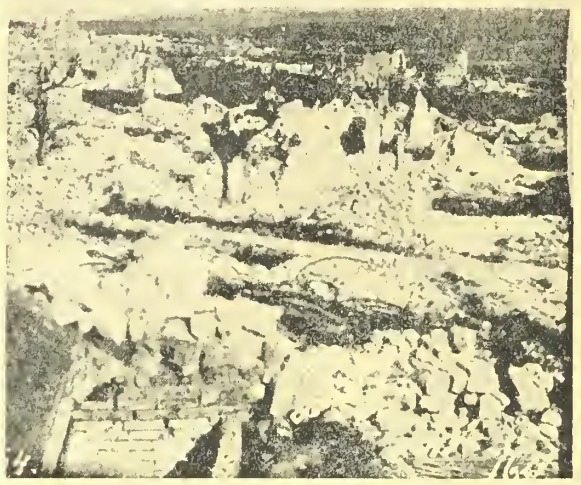

Z francouzské bitevní čáry: Ssutiny městečka Haucourtu a Malancourtu na úpatí vrchu 304.

a při tom projevuje své mínění, že nynější vláda sice učiní zadost velkému významu němectví, že však při tom nezneuzná vysoký význam ostatních národů rakouských. Pak následuje nejzajímavější pro nás Čechy část úvahy Lukacsovy: o poměru rakouského státu k národu českému. Šlechtic Lukacs výslovně praví, že Čechové jsou druhý největší a hospodářsky i kulturně vysoce vyvinutý národ rakouský; konstatuje pak, že velká většina národa českého jest loyální, že nespravedlivě byly sevšeobecňovány jednotlivé trapné zjevy, v Čechách se vyskytnuvší, a že se zřetelem na českou loyalitu by zvláštní směr protičeský byl naprostým zneuznáním historického poslání Rakouska. Doslovně pak šl. Lukacs píše dále: „Ovšem jisto je, že řešení českého problému nezávisí jedině a pouze od ústřední vlády a od Němců, nýbrž že tu také stanovisko Čechů má velkou úlohu. Ale i po této stránce lze postřehnouti určité přesuny. V posledních letech nastaly v myšlenkovém světě českého lidu značné přeměny a upřímná důvěra, kterou velká část českého lidu věnuje nynější vládě, tvoří důvod pro mínění, že také ona bude se při řešení této otázky nalézati v postavení příznivějším nežli její předchůdci." — Takto posoudiv situaci českou, šl. Lukacs stručně píše o otázce polské a jihoslovanské; řešení obou těchto otázek odkazuje na dobu poválečnou, a to hlavně z důvodů mezinárodních. Potom šl. Lukacs uvažuje o hospodářských úkolech nynější vlády, uznávaje tu její dobré snahy, dále doporučuje sjednání dobrého poměru rakousko-uherského a radí i Uhrám, aby z nových poměrů, celé říši nastávajících, zavčas vyvodily zdárné důsledky, neboť očekávaným vzmachem Rakouska a pokrokem v Uhrách bude dán základ obnovené a velké i silné říši rakousko-uherské.

□ □ □

CO SI POČNEME DÁLE?

Na bojištích hřmí dosud děla, konec války je stále nedozírný, leč lid zabývá se již čile otázkou, jak nadejdou poměry, až ustane třesk zbraní. Jsou projevovány různé názory o poměrech, jež mají zavládnout po válce. Ujímají se slova idealisté i škarohlídi. Idealisté vidí vycházeti slunce, které obrodí emancipační snahy po stránce sociální, kulturní i filosofické, škarohlídi zase mraky, z nichž snese se bouře reakce, ponížení a utlačování. Není snadnou věcí býti prorokem v době, ve které za týden snad nahromadí se více událostí než dříve za deset let. Možno však říci upřímně, že není radno oddávati se příliš velkým nadějím, právě jako není zapotřebí propadati hrůze. Poměry budou vždy takové, jakým bude lid. A poněvadž válka nenadělala ze zlých lidí dobré, ani z lakomců nezištné, nelze doufat, že by směřovalo vše k lepšímu. Leč také nebude

Rumunští a ruští zajatí vojáci v Dobrudži v tureckém zajetí.

Ze západního bojiště: V „mrtvém zákopu" snesené miny různé ráže.

možno nedbati přání lidu a říditi státní stroj snad jen dle kancelářských nápadů ve vrchní státní správě. K čemu se lid během devatenáctého století propracoval, toho si ani válkou vziti nedá. Všude vidíme, jak doma tak i za hranicemi, že nabytá práva nedají se již zašlapat. V Rakousku se probouzí parlamentarismus z mrákot, do kterých upadl za války, v Uhrách se volá po volebním právu všem, kteří se vrátí z pole, v Rusku se mluví o obecní samosprávě a volebním právu žen, v Německu je v proudu hnutí za zdemokratisování diplomacie, která chce již za války přenésti správu zahraniční politiky na zástupce politických stran, aby nebyla v rukou jen malého kroužku lidí, a v každém státě vůbec našli bychom zjevy, které nasvědčují, že — o absolutismu vůbec ani nemluvě — reakce politická je po válce nemožnou.

Bude tedy po válce mluviti opět lid. A lid bude též, v to doufáme pevně, značný vliv vykonávati. Co nutno činit, aby byl šťastným tento vliv? Je to otázka nejvýš důležitá. Nezáleží jen na právech, záleží i na vlastnostech člověka. Neřekli jsme svrchu bezúčelně, že poměry budou takové, jakým bude lid. Máme za sebou zkušenosti, že štěstí lidstva není závislým jen na programech, nýbrž na vlastním zhodnocení člověka. Mohli bychom míti programy vznešenější nežli byla Řekům nauka. V tom záleží štěstí člověka.

A je nesporné, že všecky reformy, jichž až posud lidstvo dosáhlo, připravovány byly vlastním hnutím lidstva. Vždy vycházely ze zdola, nikdy nepřišly s hůry. Proto ani zdokonalení lidstva, jehož bude nyní nanejvýš zapotřebí, neočekávejme od vlád. Sami, zase jen sami budeme se musit o to přičiňovati. A budeme k tomu mít síly a prostředky. Vždyť stačí, připojíme-li k tomu, co jsme až dosud činili, další bod. Či, řekněme si s kantorem ve třídě, počneme učiti se další písmeně ve své abecedě.

Dosud jsme učili lidstvo poznávati jeho práva a vymáhali jsme mu práva. Nyní bude nutno — učiti lidstvo povinnostem. Povinnostem oproti sobě i oproti jiným. Poznáním práv naučil se člověk oceňovat, naučí-li se však i povinnostem,

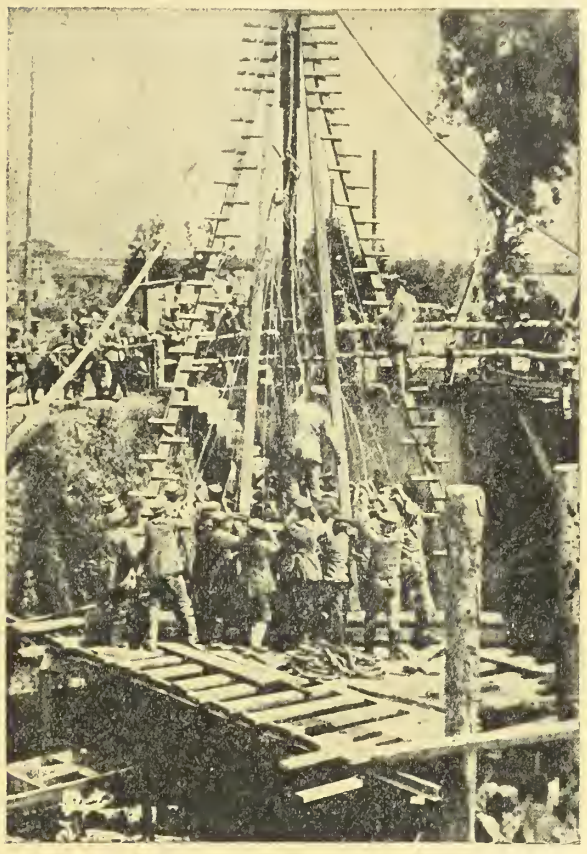

Stavba mostu v pochodové stanici na západní frontě.

bude povznesen. Ano povznesen. Povznesen nad řadu malicherností, jež ho jenom snižují a škodí celému prostředí a povznesen nade vše, co stále ideálnímu soužití překáželo. Velká francouzská revoluce vztýčila heslo: Rovnost, volnost, bratrství! Kdo však stál v cestě jeho uskutečnění? Člověk, nikdo jiný než člověk. Hnal se po zisku, po bohatství. Milejší než štěstí druhů byla mu hrst zlata či nějaká lesklá tretka. Statek a peníze byly nejvznešenější. A není větší lži nežli ta, že je majetek štěstím. Stal se kletbou chudých, ale také nepřinesl trvalého štěstí bohatým. Pouze je zotročil. Stali se jeho sluhy, bědnými sluhy, zaneprázdněnými dnem i nocí a velmi často jim nebylo ani dopřáno zemřít přirozenou smrtí. To si musí lidstvo uvědomit.

□ □ □

JAK DLOUHO ZVÍŘATA A LIDÉ VYDRŽÍ HLADOVĚTI.

Prof. dr. Rabes z university v Halle nad Sálou uveřejnil v „Prometheu" studium o schopnostech živočichů žíti bez potravy. Studie v době, která jaksi sama v sobě nese úvahy o možnostech hladu a hladovění, je jistě včasná, jak konstatuje „N. W. J.", z něhož čerpáme.

Čím více žijí tvorové v klidu, tím déle vydrží bez potravy. Dravci, kteří mnohdy půl dne prodřepí na větvi, vydrží déle, než vlašťovky, které stále šipkou prohánějí se za lovem ve vzduchu. A ještě déle vydrží hladověti plazi, kteří jsou vzorem nehybnosti. Podobný zjev vidíme i při zimním spánku četných zvířat. Ale to vše překonávají ploštěnky, které žijí čile, jak sděluje Steinmann, po měsíce v destilované vodě bez potravy. Někteří živočichové mohou dokonce po léta žíti v jakémsi ztrnulém stavu vysušenosti, aby potom znovu ožili. Tak háďátko pšeničné může přežiti v podobném stavu i 27 let. Trichin žije ve svalech svého nositele až 30 let, aby potom, ocitnuv se v žaludku druhého, znovu se probudil k životu. U plžů jsou případy, že plži, chovaní ve sbírkách po 30 let a skrytí za svou vápennou pukličkou, po té době ve vlhku opět ožili. Runjeet Sugh, který sám nevěřil v umění fakirů, uvést se v ztrnulost a žít delší čas bez dechu a bez potravy, dal zazdíti fakira, uvedšího se ve spánek a zašitého v pytli a s dirkami nosu ucpanýma voskem. Po plných šesti nedělích pytel byl splesnivělý, ale po otevření a polití vřelou vodou fakir opět ožil. Je jisto, že by mnozí lidé nejen dnes, ale i jindy ve chvílích nedostatku by se rádi podobnému umění naučili, zvláště kdyby nebylo spojeno s dlouhými učednickými léty přísné askese, jako prý je...

□ □ □

Ssutiny za těžkých bojů dobytého městečka Malancourtu u vrchu 304.

Rozstřílený kostel ve francouzské vesnici na úpati vrchu 304.

LÍCINÝ HROB

Napsal Octave Mirbeau.

Onoho večera vrátil se starý Cormeau dříve než obyčejně. Všecek rozmrzelý a zamyšlený vlekl se a usedl bez hlesu u krbu, aniž by se byl pohlédl po své ženě, která seděla na nízké stoličce opřena jsouc lokty o kolena, loupajíc a krájejíc mrkev. Stíny večera pozvolna vystupovaly z koutu, zahalivše záhy celou světnici ve smutnou temnotu. V rozpáleném do žhava hrnci vřela monotonně voda. Těsně při krbu odpočívaly nehybně dvě ospalé kočky. Venku uhodil krutý mráz. Hustá mlha halila krajinu krajinu ve svůj nepronikutelný studený plášť, posetý perlami třpytícího se jíní. Občas zavzněl klapot dřevěnek na ztvrdlé, zmrzlé půdě.

„Cormeau!" zvolala žena třaslavým hlasem.. „He, Cormeau!"

Leč Cormeau se nehnul. Měl ruce skřížené přes suché, dlouhé nohy, šíj skloněnu a zdálo se, jakoby bloudil v myšlenkách daleko, daleko...

„He, což neslyšíš? Mrkev docela zmrzla."

A když Cormeau nedbal na tuto poznámku, zvedla svoji hranatou, holou, soví lebku, spočívající na suchém krku a dodala s hořkým přízvukem: „Já jsem si to hned myslila. Nezahrabal jsi ji letos, jako jiná léta. Nechtěls, nechtěls."

Ale Cormeau neodpovídal. Strnule, jakoby z kamene vytesán, seděl nehnutě na svojí stolici.

Královna holandská se svou dceruškou princeznou Julianou jezdí na ledě. Z prava královna, těsně vedle ní drží se hole princezna.

Z německých výpadů u Verdunu na vrch 304: Zajatí Francouzové odváděni německými vojáky do vnitrozemí.

„Co pak se ti stalo?... Cormeau!... Což neslyšíš?" poděšena jeho mlčením zaječela!"

V témže okamžiku zabušil kdosi z venčí na dvéře a brzy na to objevil se v nich smutný stín žebráka, ošumělého, sešlého, stvrdlého žebráka. A zatím co Cormeau a jeho žena naň pohlédli plni nedůvěry svými supími zraky, třesoucím se hlasem promluvil žebrák:

„Prosím.... prosím vás ..."

Pohled sedláka se mocně zasmušil a srostlé, husté obočí se zlostně stáhlo: „Táhni odsud, ty ženichu," zkřikl naň... „Ničemy nebudeme živa."

Smutný, prosebný hlas se poznovu ozval: „Prosím vás, dobrotivý pane!... Venku tak hrozně mrzne. Dnešní noc — ach, Bože — na cestě se tak snadno zmrzne..."

„Co mně je do toho... co mi je o tom... ze dveří táhni, ti povídám!"

„Jen aspoň přes noc mě tu ponechejte... v koutku ve stáji... jen aspoň několik hodin."

„Ve chlévě!" a Cormeau propukl v pustý smích.

„To se na to podívejme — co pak ti to napadlo, chlapíku? U mých krav se chceš vyspat?... Co ti to jenom napadlo... jen táhni, odkuds přišel."

„Prosím vás snažně... ani sousta jsem včera nepojedl!"

Kliď se ti, povídám!"

„Můj kamarád včera zmrzl v silničním příkopě... Což musím sejíti stejnou smrtí?"

„Ať jsi už ze dveří."

„Prosím vás — smilujte se!"

Hlas žebrákův byl smutný — plačtivý. Cormeau řval.

„Hleď ať už jsi venku," povídá. „Kdybys nebyl ničema, měl bys dost k nasycení a i nocleh bys měl. Dobře se ti stalo. Myslíš snad, že budu dřít pro darmošlapy, že je budu snad živit a hostit?"

Táhni!!... Ven, ze dveří... Nerozčiluj mne, to ti povídám... Je mi zima při otevřených dveřích."

Žebrák pokrčil rameny, přehodil si svůj prázdný úzlík přes vyschlá bedra, a řekl prostě: „Není to správné! Není to spravedlivé... s Bohem... žijte blaze."

A zavřel na to dvéře a kráčel pozvolna belhavým krokem svou cestou bez cíle, šepotaje nesrozumitelná slova.

„To je přece hloupé," bručel Cormeau a řekl své ženě rozkazovacím tonem: Zastrč závěru. Ať klepou, až se jim to zmrzí."

Žena poslechla.

„Je to bída," řekla tiše, zatím co zatarasila dvéře těžkou železnou závěrou. „Není to lepší, když taková bídačina pojde? Kdyby měl člověk živit

Pohled z údolí Černe v Macedonii: Protékající řeka má strategický význam a proto pokouší se stále nepřítel, ovšem marně, o její znovudobytí.

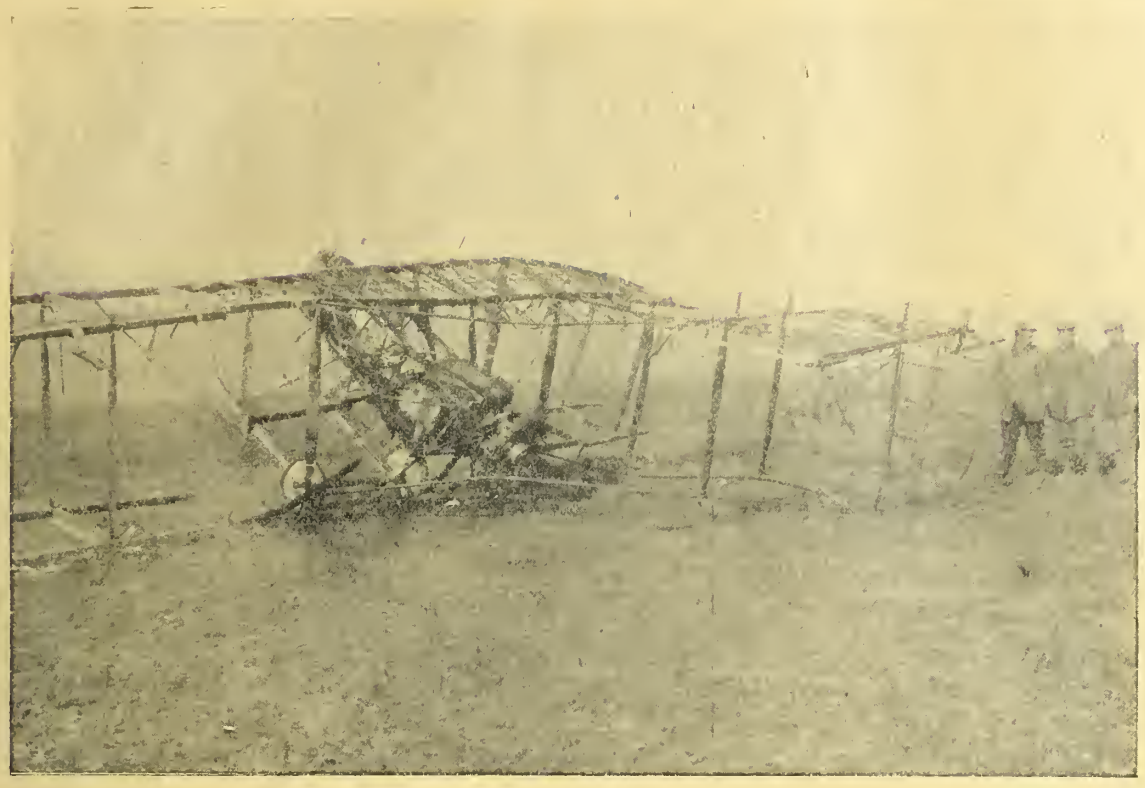

Úspěch potyček s aeroplány: Sestřelený francouzský dvojplošník za německou bitevní čarou.

všechny ničemy, jež u nás zaklepou — no — pěkně děkuju. V chlévě by se jim chtělo spát... Aby nám ještě krávy onemocněly a zcepeněly."

A že zatím nastala noc, rozžehla panímáma svíci, usedla opět na stoličku, aby pokračovala v přerušené práci.

Cormeau se vzpřímil a ztrnulým zrakem hleděl do jasného plamene, hltajícího zvolna žhavé uhlí.

Po několika minutách začla žena: „Cormeau!.. He!... Muži... Povídám — mrkev je dočista zmrzlá... Co pak jsi hluchý?... Proč neodpovídáš, když na tebe mluvím?"

Při skrovném, mihotajícím se světle svíčky pozorovala svého muže, nehybně u krbu sedícího a opakovala: „Proč nic nemluvíš? Něco ti je — něco ti schází. Nejsi, jako jindy bývás."

Konečně odvětil Cormeau: „Nic mi není — pranic."

„O ano, něco ti je! Něco ti schází. Jsi nemocen. Zdá se mi, že jsi všecek zardělý... Zdá se mi, že jsi téměř fialový."

„Nic mi není," ujišťoval ji poznovu sedlák se zřejmým sebezapřením.

„Nezapírej... Jsi všecek modrý."

„Já že jsem všecek modrý?"

„Ano, ano, docela modrý jsi."

„No ano, já nevím co mi je. To se rozumí, dobře mi docela není. Hučí mi v uších... a teď na-

Z tureckého bojiště: Turky zajatí Kurdové při odpočinku na cestě do zajetí.

Z fronty západní: Po rozbití německou artilerií francouzských baterií nalezeno na místě francouzské polní dělo.

hoře na temeni. Když jsem byl před chvílí na Remys-ově poli, myslil jsem, že tam upadnu. To však nevadí... Trochu se projdu a hned se mi uleví."

Pokoušel se povstati — leč marně. Zdálo se mu, že má olověné tělo. Zvláštní slabost zachvátila mu svalstvo, drtila mu ramena a kříž. Zemdlené jeho vlhké ruce marně se chápaly stolu. Jazyk mu vypovídal službu a předměty kol něho začaly se mu otáčeti v kruhu, přijímajíce nejrůznější tvary a strašidelné podoby... Maličký červený plamínek oslnil mu náhle zrak, zatančil divě, až zmizel v temné noci, v noci tak temné, jako nitro země.

Povzdechl slabě. Hrdlo bylo vypráhlé, dech těžký: „Myslím, že zemru. Ano, ano, dnes umru!...."

„Ale jdiž, jak si to můžeš myslit," řekla žena.

„Ano, ano... myslím, že dnes zemru."

„Ale ne, bolí tě jen hlava trochu."

„Ano, ano.... docela jistě dnes zemru. Nic neschází mé hlavě. Smrt mi tam leda sedí. Polož mě na zem, nebo se udusím..."

Položila ho na zem, dala mu polštář pod hlavu a narovnala mu třesoucí se nohy, jež již počaly stydnouti.

„Nuž, poslechni ještě," řekl Cormeau zmírajícím hlasem. „Dej pozor, abys rozumněla, co ti chci vysvětliti. Pojď blíže... už mě to strašně namáhá..."

Žena se nahnula nad umírajícím.

„Slyšíš tedy?"

„Slyším, mluv!"

„Věc je následující... Hřbitov je malý... vím dobře, je malý."

„Ano — ano — rozumím."

„Ale Remy o tom neví. Dej tedy pozor — co nutno učiniti. Slyš dobře. Odkoupíš pole od Remy-ho. Nemá pražádné ceny. Kámen na kameni.. štěrkoviště. Dvacet pistolí jest až moc — když za ně dáš."

„Ale když je to kamenité role — nač bych ho kupovala?"

„Poslouchej dobře... až ho koupíš, dáš ho obecní radě darem."

„Já že bych měla dát pole darem obecní radě? Ty jsi se zbláznil, ubohý Cormeaui... Jen prot , že jsi nemocný, tak mluvíš.."

„Ztiecha — podaruješ pole obecní radě s podmínkou, že ti za to dají na hřbitově pět čtverečných metrů — jednou pro vždy.

To má cenu pět set franků. Rozumíš? Dáš za pole 200 franku a dostaneš za to 500. Tři sta franků tím vyděláš. Pospěš však. Hned zítra po ránu jdi k Remy-mu. Ne později — slyšíš — hned zítra po ránu."

Pět set franků. Pět set franků!

A myšlenky se jí mihotaly při pomyšlení na

tento dobrý zisk... Nepozorovala ani, že utichl. Neslyšela ani slabý, smrtelný chrapot, jenž mu vycházel z hrdla, jakoby z nitra dokonávajících, docházejících nodin. Neviděla, jak se křečovitě svíraly jeho prsty, jak se krčily a zas natahovaly jeho suché nohy, jak se mu široce rozevíraly oči, ztrnule v neznámo zírající a v sloup se obracejí-

SRBSKÉ MÝDLO.

Čtenář se diví, že lze za války mluviti o mýdle srbském, že ze země, která mýdlo dovážela, stala se země vývozní. Až do války mělo Srbsko jen tři malé továrny na mýdlo, po obsazení Bělehradu však byla zařízena velká továrna na mýdlo ve vojenské režii. Jak píše „Pharmazeutische Post", je to vzorný podnik. Suroviny dodávají továrně hlavně vepři, kteří podlehli v Srbsku ve velkém počtu chorobám. Dosud bylo proměněno v mýdlo 3000 kusů vepřového dobytka. Při dnešních vysokých cenách mýdla lze dokonce i pošlé vepře zužitkovati se ziskem. Při tom je mýdlo se 60 proc. tuku prodáváno překupníkům za 3 koruny. Vedle sádla pošlých vepřů je v Srbsku ještě velké množství technických tuků, s nimž dosud v Srbsku nevěděli, co počíti. Teď jsou proměňovány v mýdlo. Především je vyráběno obyčejné mýdlo na praní, které se odvádí vojenským prádelnám. Z tohoto mýdla na praní se potom také vyrábí mýdlo toiletní, způsobem zcela novým, aniž by se musilo znova vařiti.

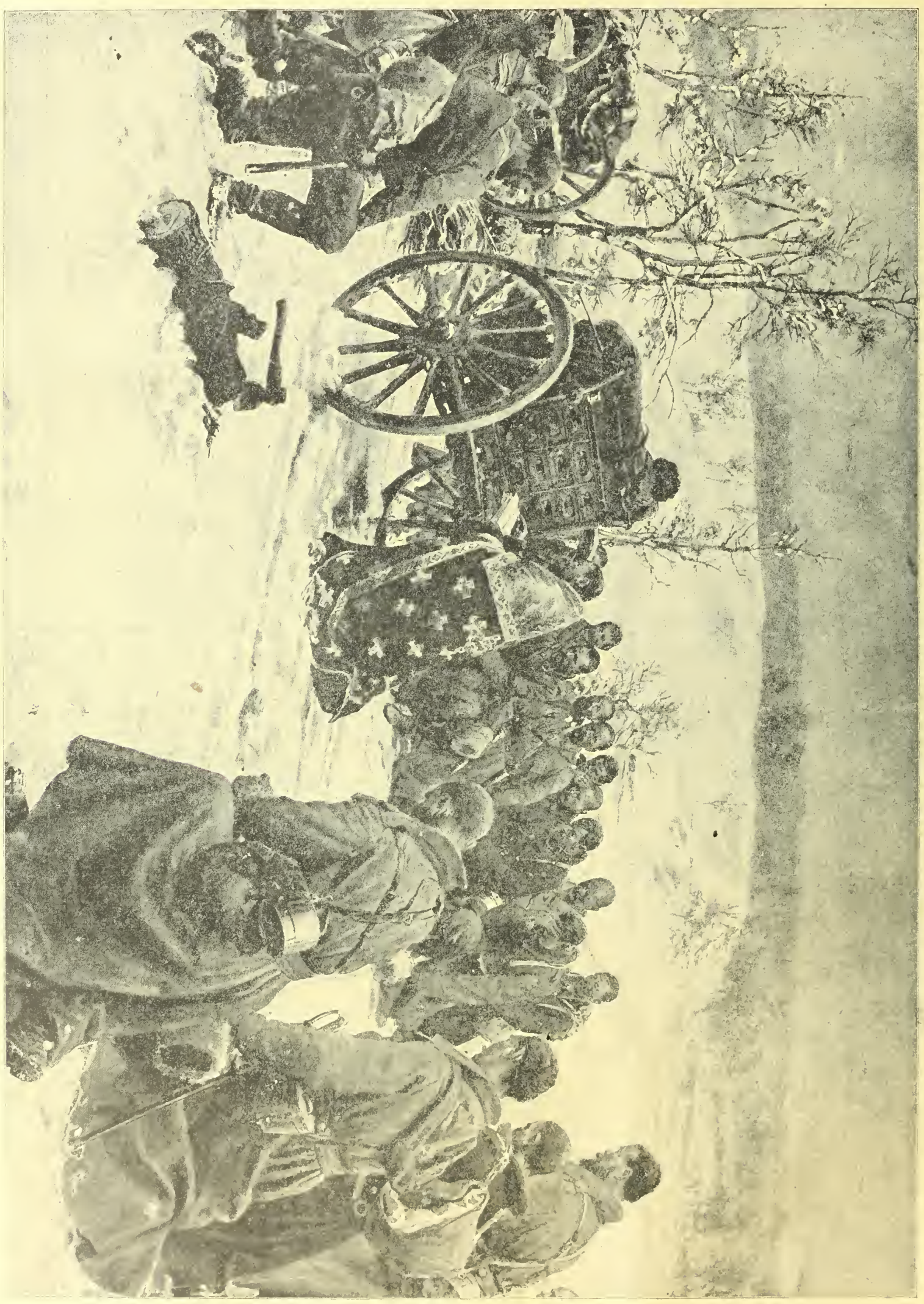

Konání bohoslužeb v poli bylo ruské armádě carem nařízeno.

ci. Náhle napadla sčlee námitka. Což jestli obecní rada dar odmítne?... a zachvěla se při pomyšlení na tuto možnost.

Pak náhle zvolala: „Cormeau!"

Naklonila se nad ním, pak ho náhle uchopila svýma kostnatýma rukama za ramena — a zatřásla jím mocně: „Cormeau... slyš... Cormeau!"

Leč Cormeau neodpovídal. Byl mrtev.

Mýdlo na praní se suší v sušírnách tak dlouho, až má tvrdost mýdla toiletního; potom je hoblováno na jemné hoblovačky. Když úplně vyschly, projdou hoblovačky válcovým strojem, v němž jsou parfumovány a barveny. Třením mezi válci mýdlo tak změkne, že ve vedlejším stroji může býti lisováno v tyče a krájeno na kousky, které potom jsou pěchovány do forem libovolného tva-

K vítězným německým útokům na francouzské frontě v šířce 1600 m u Verdunu na vrchu 304.

Řada první s hora dolů: 1. Granátový trychtýř naplněný vodou dešťovou, z něhož berou němečtí vojáci vodu k pití. Jak strašnou musela býti dělostřelba, vidět je na rozryté půdě a zbytku lesa. — 2. Německá posice u mnohokráte jmenovaného lesa „Forges". — 3. Zbytky chrámu ve vesnici Malancourt. — 4. Vesnice Rouvres, ležící severovýchodně Verdunu, o níž rozhořčeně bylo bojováno, byla nepřátelskou dělostřelbou skoro úplně zničena. — Řada druhá: 1. Zajímavý pohled dopadajících nepřátelských granátů. — 2. Zbytky dvoru Hurtelbix, o jehož dobytí Francouzové po několik týdnů zápasili. Nepatrné zbytky znázorňují urputnost zápolení. — 3. Plocha vrchu 304, viděná z německých posic. Jak děsný jest účinek moderní techniky, viděti jest ze zbytků lesa. — 4. Pohled na osadu Sanou, jejíž domy jsou všechny dělostřelbou rozbořeny.

ru. Konečně ve zvláštní místnosti jsou kousky mýdla hlazeny a baleny. Aby také obal byl co nejlacinější, byla při vojenské mydlárně zřízena dílna, kde jsou vyráběny vkusné krabice. Kromě mýdla na praní a toiletního vyrábí vojenská mydlárna také mýdla medicinální a mycí prášek. Glycerin, získaný jako vedlejší výrobek, je odváděn jiným podnikům. Mydlárna vyrábí také ještě krystalovou sodu a lojové svíčky. V mydlárně je celkem zaměstnáno 60 osob, mezi nimiž je však pouze 9 osob vojenských, ostatní dělníci jsou ruští zajatci.

WILSON A PRAVÝ DUCH AMERIKY.

„Berl. Tagbl." otiskuje úvahu americké Němky Annalise Schmidtové o pravém amerikanismu a Wilsonově poměru k němu. Redakce berlínského listu připomíná, že názory pisatelky o amerických poměrech se namnoze rozcházejí s obvyklým nazíráním v Německu.

„Němci nevěří z plna v poctivost humanitních nálad amerického národa a jeho presidenta. Ale nečiní správně. Wilsonův ton, mnohdy profesorský, vzbudil nelibost nejenom tu, ale také v Anglii. Velmi významní a velmi vzdělaně vypadající mužové smáli se jeho notě. Přirozeně: neboť nevíme-li ničeho o americkém člověku, jak můžeme správně oceniti způsob řeči Američanovy?

Wilson platí u nás, v Evropě a u svých četných nepřátel Ameriee za doktrináře. Sám o sobě řekl, že jeho duch je jednokolejný, který, čeho se jednou chopil, to promýšlí dále, přímo, až na konec. Co mu kromě toho přinesla opětná volba důvěrou lidu, je ta skutečnost, že je nositelem vůle a přání, jež nové pokolení amerických mužů a žen upíná k budoucnosti a jež se snaží vyjádřiti v zákonodárství. Rooseveltova hřmící slova a Taftův jemný jazyk právníka jevily již úmysl, odstraňovati chyby americké soustavy — a také již mnohé provedli. Ale za jejich režimu byly v Bílém domě přece zadní dvířka pro lidi z Wall-streetu.

Za Wilsona se to změnilo. Téměř chorobně

K bojům na vrchu 304: Francouzskou dělostřelbou rozbitá vesnice Mountfaucon.

Nová polská armáda: Polská kavalerie defiluje generálnímu guvernérovi šlecht. Beselerovi před hotelem „Bristol" ve Varšavě.

odloučil se od dollarové diplomacie. A ihned a s plnou silou počal prosazovati svoji vůli, aby splněna byla přání velké massy amerického národa, oné massy středního stavu, farmářů, vzdělaných dělníků, kupců, soukromých zřízenců, učitelů, a oněch zástupců typického americanství, jehož roční příjmy pohybují se mezi 3000 až 4000 dollarů. Wilson poznal svůj cíl v tom, aby udržoval radost ze života a přivodil svobodnou pracovitost těchto mass.

Bylo hned znáti jeho ducha ve vnitřním zákonodárství. Byla zavedena daň z příjmů a příjem do 4000 dollaru zůstal nezdaněn. Přišlo zlepšení v oboru venkovského úvěrnictví pro farmáře, toužícího po povznesení. Přišlo snížení celní sazby, které se mnohým radikálům zdálo nepatrným. Avšak Wilson je příliš státníkem a filosofem, aby nevěděl, že většina našich výpočtu je podmíněna okolnostmi a věcmi, které se tak rychle nemění. Přišla modernisace v bankovnictví a konečně rozhodnutí v železniční stávce před několika týdny, kdy president tím, že dal železničním zřízencum osmihodinovou dobu pracovní, uchránil přání důležité části lidu od zadusení, které jim hrozilo ze zdlouhavých vyjednávání v mezistátní obchodní komisi, řízené kapitalisty. Senátor Lodge, stělesněná republikánsko-kapitalistická blahobytnost, vyjádřil se o tom takto: Wilson se napřed rozhodne a pak vyslechne argumenty jiných.

Dalo se čekati od muže Wilsonova věku, od muže s takovým vědecko-historickým a prakticko-politickým vzděláním, že se náhle přenese do tábora trustových magnátů, úhlavních to nepřátel amerckého lidu, když ho světová válka přinutila, aby se zabýval také věcmi mimoamerickými? Takový dualismus je stěží možný a je tím nepravděpodobnější proto, že Wilson sledoval na Filipinách, v Domingu, v Číně i Mexiku, tytéž směrnice, jako ve své politice vnitřní.

Až do 1. srpna 1914 žili Američané jako vegetariánští samotáři mezi národy. Ani lid ani vláda nestarali se o zahraniční politiku. Nebylo jí. Co otec národa Washington odkázal ve své poslední vůli: varovati se zapletených smluv, to duše lidu věrně střežila. Nyní nebylo již možno sledovati tuto zásadu. Lid i vláda museli vysloviti své stanovisko. Ale to je těžkou věcí, kterou žádná doba, když se dosud nepřemýšlelo o principech a následcích, o souvislosti a vzájemných účincích, které jsou podmínkou každého stanoviska.

Nebylo pro Wilsona snadným vyposlouchati pravý hlas lidu z hluku trhu, ulic a časopisů, často podplacených. Neboť také na druhé straně moře jsou Reventlovové, kteří se tam jmenují Roosevelty, a naháněči strachu, kteří z modrojasných pacifistických oblaků chrlí své zaklínací formule. Wilson čekal, až k němu proniklo ze všeho toho rámusu přání národa, věren jsa svému přesvědčení, které v jedné ze svých knih vy-

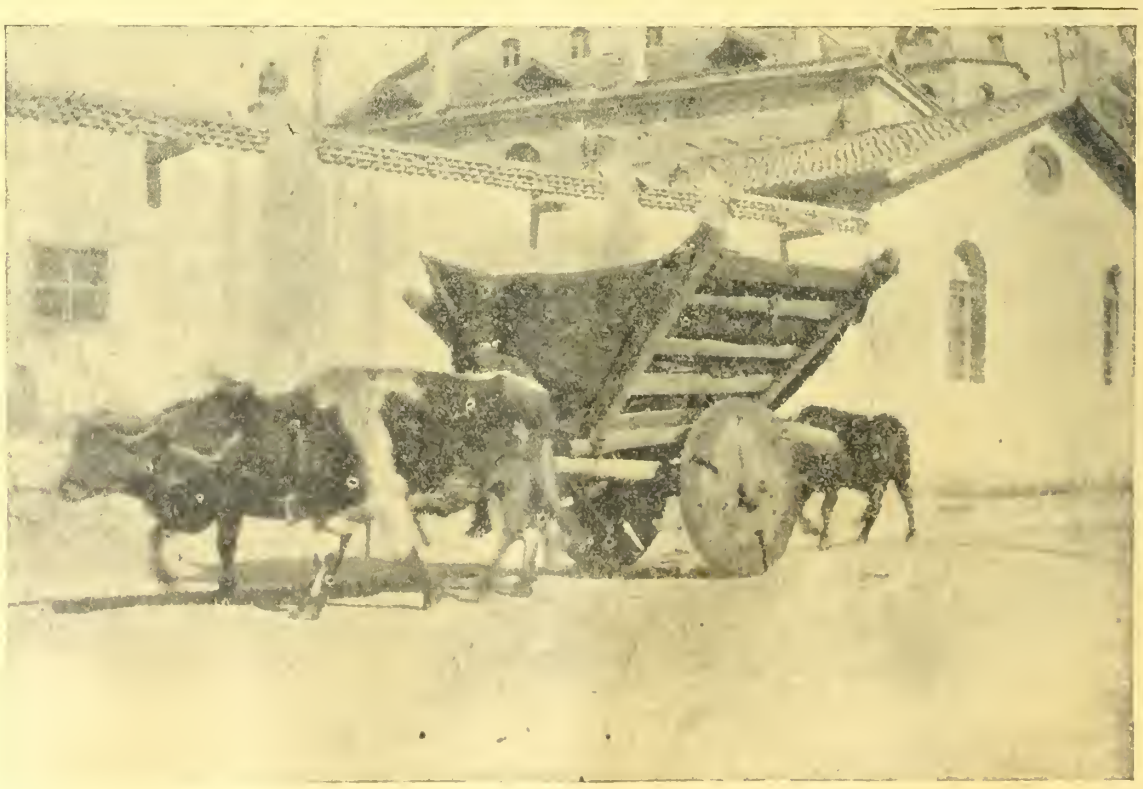

Z tureckého bojiště: Bůvoly tažený povoz turecké zásobovací kolony na silnici v Konia v Malé Asii. Pozoruhodny jsou kola vozu.

Z rumunské fronty: Němečtí vojáci na pochodu do dobytého města Naciu.

jádřil takto: „Není úkolem vládnoucího státníka, aby soudil za národ, nýbrž aby skrze národ mluvil jakožto vyvolený a hlasatel lidu." Sto let politického myšlení dělí americký národ od srpna r. 1914, od jeho zakletého politického spánku.

Za mořem jsou velmi konservativní, konservativnější, než v kterékoli jiné zemi. Rozhodnou-li se tam však o něčem uvažovati, pak uvažují dukladně a pokouší se „to get things right" (dospěti k pravému jádru) s onou životní silou, která ve své síle žene ku předu, nepoutána nijakými tradicemi a nijakým historismem. Za posledních 20 let vyvíjí se všude ve veřejných otázkách více uvažování a iniciativy, více citu pro zodpovědnost. A nyní si americký národ ujasnil také v zahraničních otázkách, co chce. Američané nechápou duševního stavu, v němž národ považuje válku za poslední prostředek k odstranění obtíží, Podvědomé stanovisko pravého Američana ve všech životních otázkách je takovéto: Každému přáti svobody, t. j. umožniti „správné vyrovnání lidských zájmů, lidské práce a lidských sil".

Amerika vypověděla rusko-americkou obchodní smlouvu, poněvadž poněkud omezovala americké židy. Filipinám ponechává stále více vlivu na správu. Dala Kubě samosprávu, když tamnější lid po válce španělské vychovala a dala mu k ní návod — věc, které nikdo u nás nechtěl věřiti, dokud se nestala skutkem.

Lidé tam za mořem nesjednocují společně prožité dějiny, ani oddanost nějakému knížecímu rodu. Ve Spojených státech není státního náboženství. Není tam jako u nás náboženské myšlenky státní, která má tak veliký vliv na lidi. Jsou tam zatím pouze náběhy k americké kultuře. Ale je tam všeobecná touha a schopnost k idei, závazné pro všechny a dochází, přirozeně jen v lepší části lidu, velmi silného a stále životnějšího výrazu v citu společenství, „ve velkém tepu neodolatelného vzájemného soucítění".

□ □ □

Z BERLÍNA.

V německých novinách se nyní dosti často vyskytují úvahy, jež hledí dokázati, že se před válkou příliš mnoho jedlo. Válka přinesla opravdu dokonalou nápravu a vidíme, jak málo člověk potřebuje, aby své tělíčko zachoval. Válka naučila takové střídmosti, že ani nejhorší apoštol střídmosti nemůže tvrditi, že by se příliš mnoho péče věnovalo žaludku. Dnes jen venkované si mohou snad denně dopřáti nějaké vajíčko a týdně liberku másla. Ovšem tyto požitky dovede si dnes berlínská fantasie stěží představiti.

Mlsní Berlíňané stali se opravdu skromnými a žijí nyní nanejvýš zdravotně, takže jim přibývá na štíhlosti a ohebnosti, celkový vzhled stává se duchovějším. Výchova k tomu děje se mnohostranně. Čeho nezaopatří stát, dodá obec a čeho se obci nedostává, má prý míti kupec. Ale dosti často se stává, že tyto znamenité organisace nechají konsumenta na holičkách. Jest opravdu podivuhodno, že člověk nedostane koupiti toho, co by si přál. Různé lístky rozšiřují svou působnost na nové a nové potřeby. Na lístky se prodávají nejen brambory chudých, ale došlo i na zvěřinu boháčů. Protože konservovaná zelenina byla zabavena a čerstvá zelenina až na mrkev a kapustu podléhá přihlášce, není tedy výběr tuze veliký. Zdravý venkovan nemůže si ani představiti, s jakými obtížemi jsou požehnány berlínské hospodyně. A kdyby se aspoň obdrželo to, co jest lístkem předepsáno. I zde platí staré „Kdo dřív přijde, ten dřív mele". V okamžiku jsou zásoby vyprodány a opozdilci odcházejí rozladěni.

S čekáním jest to nyní mnohem lepší. Přece však, kdo chce dostati mouku nebo maso ve dnech pro něho určených, nesmí se nijak zříkati půl až hodinového čekání, mnohdy i ve sněhu a dešti. Avšak toto „zaměstnání" není tak protivno jako bývalo. Dnes již ani strážník o pořádek nepečuje. Pořádku milovní Berlíňané se zde znamenitě osvědčili. „Předbíhání" se naprosto netrpí a ani ctihodné stáří nepožívá žádných výhod. Ovšem že není ani nedostatku na duchaplných, žertovných a hlavně kritických řečích a

Rakousko-uherským vojskem zajatí Rumuni odváděni do vnitrozemí.

Ze západního bojiště: Němečtí zákopníci 50 metrů před nepřátelskými zákopy u Verdunu.

každému se blahovolně popřeje dosti příležitosti, aby svou výmluvnost uplatnil. „Čekání" se stalo opravdu novým demokratickým zřízením. Možno říci, že mimo opravdové boháče jsou všechny ostatní občanské vrstvy zastoupeny. Objevují se nejen méně zámožné měšťanky a služky, ale i „milostivé". Není potom třeba služky, která má sice zdravé a silné ruce, ale pravidelně mívá i mimořádně výkonný žaludek. Představte si jenom pěknou, tlustou husičku asi za 80 marek. V nejlepším případě stačí na tři, třeba i čtyři obědy. Je-li služka, musí býti porce i pro ni — utrhne se ostatním členům rodiny. Kdo se rád dnes dělí?

Husa — bože, husa, to jest nyní skoro malý zázrak na berlínském měšťanském jídelním lístku. Ostatně ve většině případů nelze ani o řádné domácnosti mluviti, poněvadž nelze dnes při prostředních příjmech vésti slušnou domácnost, obědvává berlínská rodina v úředních společných kuchyních. Dostane se tam za 70 feniků ne ovšem přepychový, ale přece jen žaludek uspokojující oběd. Ovšem za tuto cenu není možno oběd v soukromé domácnosti uvařiti.

Při vyvinutém chemickém průmyslu německém jest přirozeno, že o rozmanité náhražky není žádné nouze. Balíčky mají sice lákavá jména, ale obsah bývá nejčastěji mysteriosní. Velmi bolestně se pociťuje nedostatek a drahota salámů. Místo nich se nabízejí nyní „krupičná jelita". Zde je aspoň poctivé jméno, protože zde si koupíme vepřovou krev smíchanou s krupicí, získanou z rozemletých lusků. Ale dejme tomu takový prášek na „silnou polévku s knedlíčky" (ach, jak lákavé!) ukáže se při roztoku jako obratně rozemletá sláma. Jest jisto, že jméno náhražky jest vždycky velmi dobře zaplaceno, ale náhrada bývá bezcenná.

Humor však nijak nevymizel a s odevzdaností se snášejí tyto nepříjemnosti války v naději, že mír odmění za všecka strádání.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 1. února. Neobyčejně krutá zima brání většímu podnikům válečným. — U Narajovky jihových. Lipnice zajali Sasové 60 Rusů.

Bída rumunských uprchlíků: Rumunské ženy s dětmi prchají před nepřítelem ze svého domova.

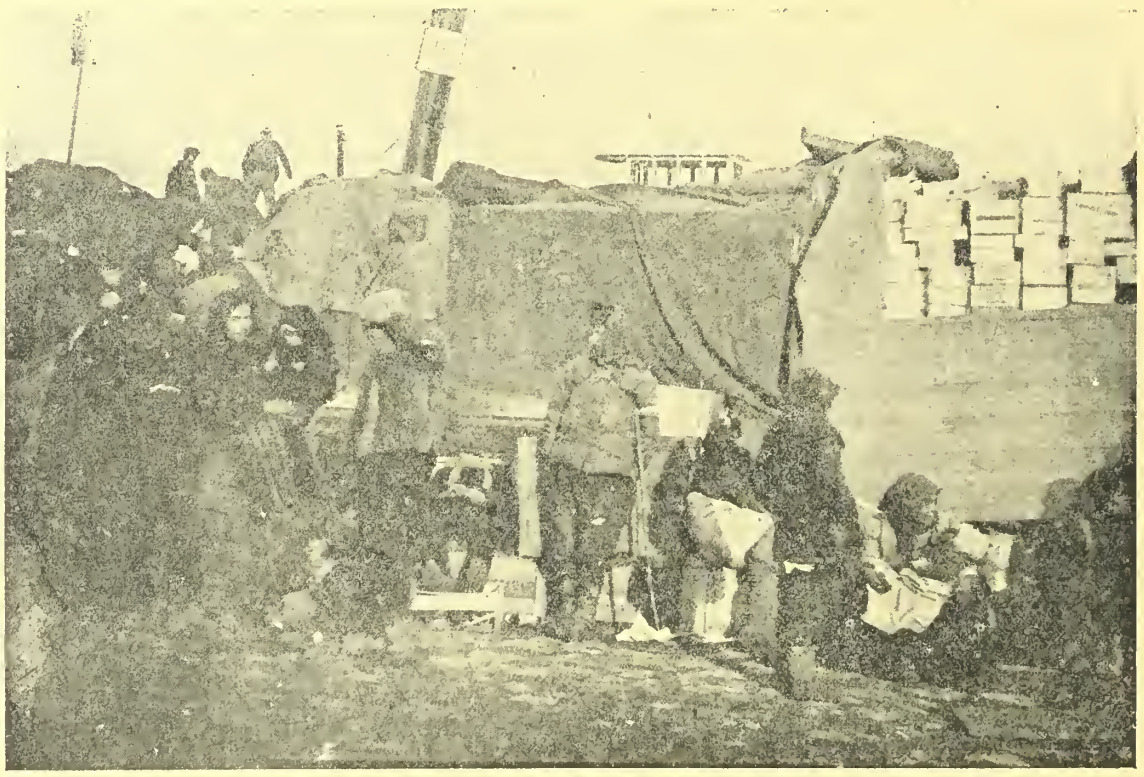

Prchající rumunské rodiny čekají na dunajské paroplavební stanici, aby byly odvezeny do vnitrozemí.

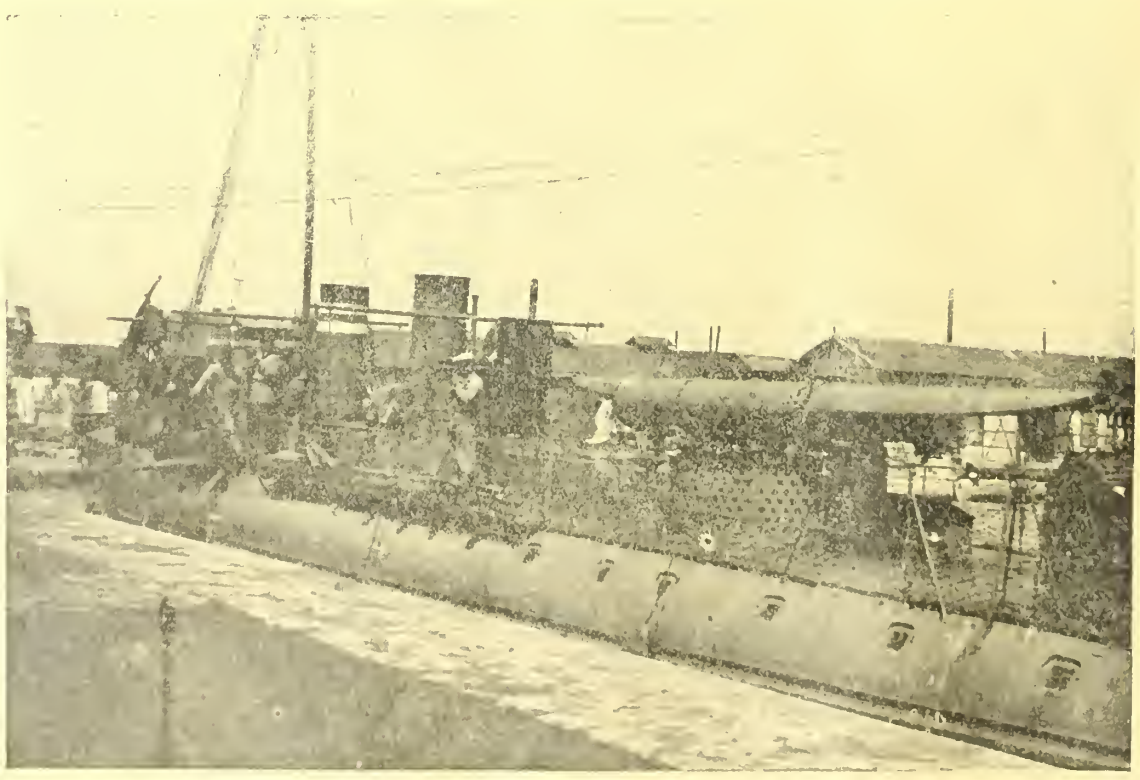

Bojiště rumunské: Bulharská ponorka na Dunaji u Silistrie.

Dne 2. února. Na našich bojištích beze změn. — Na francouzské frontě Angličané jsou neobyčejně čilí, rovněž Francouzi, jinak nic vážnějšího se neděje. — Dánsko, Norsko, Holandsko zastavují lodní dopravu.

Dne 3. února. Na uherské hranici u Bekase odraženy ruské útoky. — Na Sommě a Aa dělostřelba. — Na řece Tigridu trvají několik dní už prudké boje, ve kterých se Angličanům podařilo zatlačiti poněkud turecké linie zpět.

Dne 4. února. Severoamerické Spojené státy přerušily pro zostření války ponorkami diplomatické styky s Německem. Americký velvyslanec se všemi konsuly opustí Německo. — Na bojištích nic významného. — Střelba u jezera Ochridského a v území Sommy v Pikardii. U potoka 'Ancre vnikli Angličané do předního německého zákopu. — U řeky Aa odraženy ruské útoky.

Dne 5. února. President Spoj. států severoamerických Wilson vyzývá neutrální státy, aby se připojily k jeho akci proti Německu. — Na ruském bojišti u Brzežan odražen ruský útok. — Na italském bojišti se zdařil u Plöckenského průsmyku náš výpad, zajato 29 Italů s 1 důstojníkem a ukořistěna 1 strojní puška. V Pikardii stále živé přestřelky. Němci dobyli u Beaucourtu valnou část ztracených zákopů zpět a zajali asi 100 nepřátel.

Dne 6. února. Švýcary odmítly připojení se k Wilsonově akci proti Německu, rovněž Holandsko a Dánsko. — Na bojištích nic důležitějšího.

Dne 7. února. V Bukovině u Kirlibaby ožívl boj a odraženy ruské útoky. Na řece Berezině zajali jsme 2 ruské důstojníky, 50 mužů a ukořistěno 9 vrhačů min. — Na celé francouzské frontě drobné potyčky. — Rovněž v území řeky Černé jižně Monastýru střelba. — Španělsko protestuje proti německé notě. — Amerika nepomýšlí na válku.

□ □ □

SMĚS.

Nové pověsti o ministerské krisi v Italii. Italské listy signalisují novou změnu italského kabinetu Praví se, že přijde opět k veslu Salandra.

Dovoz potravin a píce z Uher bude podle vídeňské „Zeit" v brzké době značně zvýšen.

Oběti ponorek. Dle německé účetní zprávy potopeno bylo ponorkami v posledních dnech 21 nepřátelských lodí o 30.000 tunách.

Husa za 5000 korun. Takového rekordu docílil jistý zámožný občan ze Znojma, který si v bezmasný den zachutnal na huse. Byl dopaden in flagranti a odsouzen k největšímu možnému trestu, totiž k pokutě 5000 korun. Bylo mu pohrozeno, že příště dostane 6 měsíců.

Dělník obdarován panovníkem. Stařičký Jeřábek z Račic u Vyškova, jehož 4 synové padli během války na různých bojištích, byl obdarován panovníkem stříbrnými hodinkami s císařskými iniciálkami a peněžitým obnosem 500 K.

Zásobovací obtíže čtyřdohodových zemí. V „Neue Freie Presse" rozepsal se generální intendant linie Hamburg-Amerika dvorní rada dr. baron Weichs o nové zostřené válce ponorek vzhledem k zásobovacím obtížím států čtyřdohodových a uvádí tam různé zajímavé číslice o spotřebě obilí, specielně v Anglii. Světová zásoba obilí, po odečtení domácí spotřeby, obnášela v Argentině ze staré a nové úrody 900, v Australii 4000, v Indii 1300, v Sev. Americe 6400, v Africe a v Rusku 530 tisíc tun. Z toho bylo do 1. prosince 1916 rozesláno z Argentiny 570 tisíc tun, z Australie 380, z Indie 450, ze Sev. Ameriky 3550, z Afriky a Ruska 200 tisíc tun. Zbývá tudíž ještě k disposici v celku 8 milionů tun obilí. Zásoby pšenice v Anglii obnášely dne 1. prosince 1916 1,450.000 tun proti 1,650.000 roku předchozího. Oproti tomu činí anglická potřeba na dobu od 1. prosince 1916 až do 31. srpna 1917 okrouhle 4 a půl milionu tun, při čemž nutno ještě uvážiti, že domácí produkce v Anglii loni velmi poklesla. Anglie je tudíž letos více než jindy odkázána na dovoz z ciziny. Bude muset dovážet obilí cestou námořní, stejně jako Francie a Italie. Ze světové zásoby obilí, která dle výše uvedených číslic činí 8 mil. tun, potřebovati bude Italie 2 mil. tun, Francie 2.3 mil. tun, dále potřebují neutrálové ve stejném období 3.2 mil. tun obilí. Protože Anglie potřebuje nejméně 4 a půl mil. tun, jeví se celková potřeba v číslici 12 mil. tun proti 8 milionům, které fakticky jsou k disposici. Deficit obilí obnáší tudíž okrouhle 4 mil. tun. Jakým způsobem zaopatří si Anglie a čtyřdohodové státy tento schodek obilní? Nyní se musí uvážiti, že na příklad obilní vývoz z Australie naráží na velké obtíže. Anglická vláda zakoupila v Australii 3 mil. tun pšenice, leč je otázka, jestli se Australii podaří překonati dopravní obtíže a vyvésti toto množství obilí. V dřívějších letech vyvezla Australie nejvíce 1 a půl mil. tun obilí během celého roku. Letos se jí ukládá vývoz 3 mil. ve lhůtě daleko kratší. Z toho vyplývá, že Anglie neseženе dostatečné množství obilí a že nejdéle koncem měsíce dubna nebude mít žádné obilní zásoby. Krise dostaví se však vzhledem k nové válce ponorek asi dříve.

Olga Valoušková-Borová, vynikající operní pěvkyně, zpívala v neděli s velkým úspěchem ve Vídni.

Jižní bojiště. Polní pošta 613-I. Slavná redakce! Předem přijměte vroucí díky za milé „Č. Illustr. Noviny". Učinili jste mně i mým kamarádům velikou radost. Mohu Vám s radostí sdělit, že ihned 2 od naší setniny se přihlásili za odběratele Illustrovaných Novin a bude jich více. Velmi se líbí, jsou v nich nejen pěkné obrázky a výjevy z bitev (mnohá místa jsou nám dobře známa), ale také pěkné nezávadné čtení. Kdo chce učiniti českým vojínům radost, nechť jim předplatí Č. Illustr. Noviny, neboť každého může blažiti vědomí, že svoji hřivnou přispěl k tomu, aby českým vojínům zde na alpských sněhových horách zpříjemnil několik chvil. A to mnoho znamená, neboť by nikdo nevěřil, co zde nám nutno zakusiti, ale konáme rádi své povinnosti jsouce si vědomi, že bojujeme za věc spravedlivou. Český vojín dokázal a dokáže dále, že v jeho žilách koluje dosud ta stará věrná česká krev a když nutno, že dovede obětovat vše i život za svoji vlast a dobrého krále. Těch případů z nynější světové války máme mnoho a také Vid. Illustr. Noviny přinesly o tom nejednou zprávu, jak hrdinně bojovali a statečně umírali na poli cti a slávy vojínové čeští. A nebude to ani v budoucnosti zapomenuto. V před, proti nepřátelům, a kdyby se i se samým peklem spojili — nás nezdolají, my se nedáme. Příště více. Petr Šrámek, odděl. strojních pušek.

Následky zostřené války ponorek. Zostřená válka ponorek považuje se všeobecně za nejdůležitější událost celé války. V Holandsku, Dánsku, Švédsku, Norsku a zejména ve Spojených státech panuje horečné napětí. V Holandsku zastavena z největší části námořní doprava, vláda nařídila, že žádný Holanďan schopný zbraně nesmí opustiti zemi. Dánsko zastavilo dopravu potravin do Anglie a podobné kroky připravují státy skandinavské a i Španělsko. Těžiště situace jest ovšem v Severní Americe. Konference v Bílém domě ve Washingtonu stihá konferenci. Rozhodnutí se ještě nestalo. Soukromé zprávy praví, že Amerika vypověděla Německu válku pro nedodržení slibů Německem daných před národem Americe. Ale nedošlo ještě tak daleko dnes, co toto píšeme. Váleční štváči horečně pracují, v prvé řadě Roosevelt, který naléhá na zabavení německých lodí obchodních v amerických přístavech.

Z Polska. V poslední době opouští majetnější osoby Varšavu a uchylují se do vesnic, kde jsou příznivější zásobovací poměry. Dosud 10.000 lidí opustilo hlavní město polské. — V okresu suvalském potrestáno bylo 12 obcí, protože zakládaly požáry sýpek, ve kterých uloženy byly velké zásoby letošní úrody. Některé obce zaplatiti musely pokutu 500.000 marek.

Burkartův „Mährisch Schlesischer Korespondent" přestane vycházeti následkem nedostatku papíru. Není dosud známo, jestli Burkart bude dále vydávati „Moravské Noviny" a „Nové Illustrované Listy".

Náš nový velvyslanec v Americe hr. Tarnovski přijel právě do Washingtonu a ujal se svého úřadu.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

Zatím také Henning převzal vyučování několika jiných žáků a žákyň. Mnoho ovšem nevydělal, ale stačilo to na živobytí a chránilo ho před nouzí. Za nedlouho byl ale doporučen řediteli egyptského musea, jenž přijal ho za domácího učitele dvou svých synů. Štěstí mu přálo. Seznámil se brzo blíže se samým ředitelem, jenž byl velice překvapen Henningovými vědomostmi a neobyčejným vzděláním.

„Škoda, že nemáte dekret," pravil při jedné příležitosti ředitel. Mohl bych vás ihned angažovati pro museum.

Henning nedal se dvakrát pobízeti. Pustil se do studií a zpravil také Emu o tom, že ředitel ho chce angažovati pro egyptské museum.

Ema na něho udiveně pohlédla.

„Vždyť jsi přece doktorát udělal ve Vídni."

Henning se zamračil a svěsil hlavu.

„To je sice pravda, ale zde nemohu ukázati vídeňský diplom. Musím začít znovu."

Vůle a energie jeho brzo zvítězily. Henning byl promován za doktora a v zápětí jmenován asistentem musea.

Nastal konec bídě, neboť Henning dosáhl takto značného postavení společenského, spojeného se značnými příjmy.

Jeho Lora zatím dosáhla svého dvanáctého roku a chtěla právě poprvé přijmout svátost přijímání.

Byl to velký okamžik pro dítě, které Pavel Henning vychoval v hlubokém duchu náboženském.

Hluboce dojat stál před kostelem, když dítě jeho, oděné v bílý šat, klečelo před oltářem. Doma uspořádal pak hostinu, k níž pozvána byla také přítelkyně Lořina, Lucie Patricková. Byla to rozená Irčanka, jen o několik měsíců starší než Lora, přes to ale už nyní ve svém útlém věku byla vzorem příslovečné krásy žen své země. A Lora milovala ji vroucně, nicmně ale celým svým srdcem lpěla přece jen na strýčkovi Pavlovi.

„Je strýček Pavel bratrem mého tatínka?" tázala se jednou své matky.

„Nikoli, mé dítě, strýček je mým bratrem," odvětila paní Hennigová.

A tím byla celá záležitost pro Loru vyřízena.

Rok za rokem plynul, Lora rostla a rozvíjela se k neobyčejné kráse. Při nějaké příležitosti překvapila strýčka svého o samotě a pravila:

„Strýčku, já mám velkou prosbu."

„Jen ven s ní, mé dítě. Je to něco tak zvláštního?"

„Pro mne ano, milý strýčku. A tebe to možná bude státi moc peněz."

„Jen se neostýchej a mluv! Jmění snad tvá žádost nebude požadovati a nějakou oběť rád přinesu, abych ti způsobil radost."

„Strýčku drahý, ráda bych se učila hudbě. Cítím ve všech žilách, že bych na tomto poli něco dovedla."

„A na jaký nástroj chceš se učiti?"

„Na housle."

„No, to nebude tak nesnadná věc," odvětil Henning a již následujícího dne povolal svého lékaře, profesora Bindera, aby zjistil, zdali nový úkol, kterému Lora se chce věnovati, nebude jejímu zdraví na újmu. Profesor Binder nenamítal pranic a tak se stalo, že už v několika dnech ubírala se do své první hudební hodiny. Učila se s neobyčejnou pílí a nikoli bez výsledku, neboť už po třech měsících prohlásil učitel, že nová jeho žačka dělá pokroky, jaké ještě u žádného žáka a žákyně své nepozoroval a že je pro housle jako zrozená. Největší radost působila Lori ovšem strýčkovi, jenž už vyhlašoval všude radostně, že z Lory bude velká umělkyně.

Tak vyrůstala Lora, stále se osamostatňujíc, neboť strýček poskytoval jí zcela volnou ruku a v průvodu své přítelkyně navštěvovala často kahýrskou palmovou zahradu a jiná významnější místa, ve kterých pohybovala se lepší společnost. Strýček při tom snažil se všemožně, aby poskytl dceři své, která dosáhla už 18 svého roku, dostatečné prostředky k tomuto životu. Poměry jeho ostatně to dovolovaly, neboť Henning stal se zatím docentem na universitě a příjmy jeho opět značně vzrostly — ovšem zase jen ku prospěchu jeho milované dcery, jejíž krása vzbuzovala všude veliký obdiv.

Po jednom slavnostním rodinném večírku, když strýček s paní Henningovou osaměli, pravila paní Henningová:

„Poslouchej Pavle, jestli pak víš, že je tomu dnes už deset let od té doby, co jsi přijel do Kahýry."

Henning sáhl si na čelo.

„Máš pravdu. Deset let! A jak se za tu dobu všecko změnilo."

„Ano, Pavle. Bůh nám byl milostiv. Avšak ty jsi to také zasloužil, Pavle..."

KAPITOLA VIII.

První ples.

Zimní sezona přivábila do Kahýry četnou mezinárodní společnost a zahájena byla velkým plesem v hotelu Shepheard. Plesové místnosti

Když zvony narukují. Lidové pořekadlo dobírá si zapadlé vísky, že tam „praskají pytlem poledne". V jisté vesnici na Boleslavsku pomohli si občané po narukování zvonu lépe. Zjistili, že obecní strážník má starou bambitku, kterou, když hlídal ovoce, plašil špačky a jinou havěť. Obecní úřad mu nařídil, aby v pravé poledne vždy na návsi vystřelil. Ale strážníkovi došla munice a tak není známo, k jakému nyní prostředku tamní občané sáhnou.

Také schránka na peníze. Před několika dny přišel kominický mistr Ladislav Kostka ze Žďáru vypálit zasmolený komín. Před vypálením prohlédl mistr důkladně komín, je-li dosti pevný a nehrozí-li snad nebezpečí roztržení. Při této prohlídce našel dole v komíně krabici plnou větších papírových bankovek, celé to malé jmění. Nález odevzdal dceři majitele domu s dotazem, patří-li papír jako hořlavina do komína a nemá-li otec vhodnějšího místa pro uschování svého majetku.

Transport šílených. Jak oznamuje bernský „Bund", projely stanicí Romanshornem dva vozy švýcarského Červeného kříže, které vezly vyměněné francouzské invalidy z Kostnice do Lyonu. Tentokrát byl to transport neobyčejně smutný: ve vozech bylo 14 šílených vojáků francouzských, většinou zuřivých, opatřených svěracími kazajkami. Byl to nejstrašlivější vlak, který za války projel neutrální zemí.

□ □ □

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová.

Polévky husté bez zasmážky.

Bramborová polévka. Do třílitrového hrnku dáme do poloviny vařiti oloupané, na čtvrtky rozkrájené zasolené brambory. V jiném hrnéčku vaříme veškeru zeleninu: kapustu, mrkev, brukev a kousek cibule. Měkké brambory do jiné nádoby odcedíme, rozšťouchámě a přidáme tolik mléka, aby byla jemná bramborová kaše. Nyní tam nalejeme vodu z těchto odcezených bramborů a zeleniny. Do kofiliku mléka neb vody dáme 1 lžíci polévkového prášku dra Oetkera, rozkverlané nalejeme do té polévky a necháme var přejíti. Prášek dra Oetkera má tu výhodu, že nám uspoří mouku a žloutek. Po té polévku okořeníme špetkou muškátového oříšku neb květu a zelené sekané petržilky.

St. Vigilio: Umělecké památky ze zámeckého parku vévody Abruzzského.

Pažitková polévka. Upraví se jak výše udákané pažitky a místo květu špetka pepře. Zano, místo petržilky dá se 1 celý svazek rozsehustí se také 1 lžicí polévkového prášku dra Oetkera, který jsme v mléce rozmíchali aneb, nemusíme-li příliš šetřiti, přidáme žloutek.

Polévka pórová. Brambory se dají vařit, jak výše udáno. Místo zeleniny rozkrájíme 2 až 3 póry, které dáme na 1 lžící mořku do růžova usmažiti. Po té přidáme do husté polévky aneb přes síto pór protlačíme. Okořeníme pepřem a přidáme 1 lžíci dra Oetkerova prášku do polévky, v mléce neb vodě rozkverláme a necháme var přejíti.

Polévka celerová. Dáme vařiti brambory, jak je při bramborové polévce udáno. Zvláště vaříme 1 cerel na čtvrtky rozkrájený i se zelenou natí. Měkký na prkénku rozmačkáme a přidáme do té zahoustlé polévky z brambor, okořeníme květem a sekanou celerovou natí, pepřem a přidáme 1 lžíci dra Oetkera polévkového prášku. K této polévce se podává usušený krájený chléb.

Polévka petrželová. Upraví se jako celerová, přidá taktéž polévkový prášek dra Oetkera. Okoření se petrželovou natí. Místo cerelu dají se 2 kořeny petržele.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

K čemu je dobrá voda z vařených bramborů. Voda, ve které vařily se brambory se slupkami, obsahuje solanin a doporučuje se pro rheumatické lidi, by si v ní myli ruce a nohy, ovšem jen v horké. Tyto solaninové lázně jsou prý dobré proti rheumatickým bolestem, ale lidé se srdeční vadou nesmí jich užívati.

Pálení a vlnění vlasů žehličky se nedoporučuje, ježto vlasy se přepalují a ničí. Vlasy se pěkně zvlní a zkadeří, namočí-li se na noc cukrovou vodou — šest kostek do sklenice vody — a zapletou-li se vlasy do malých cůpků.

Lupy, zaviňující předčasné vypadávání vlasů, možno odstraniti vymýváním hlavy mýdlem dvakrát týdně a každodenním natíráním pokožky půlprocentním salicylovým lihem.

Myrtu vypěstíme z čerstvé větévky, dáme-li ji do lahvičky s vodou. Asi po čtyřech nedělích objeví se tenounké kořínky. Počkáme, až dostatečně sesílí a potom zasadíme větvičku do hrnce s vlhkou půdou, aby se jemné kořínky nepolámaly.

---

byly nádherně vyzdobeny, společnost, která se v nich shromáždila, byla prvotřídní. Dámy v nejskvělejších toiletách, s drahocennými šperky, nejpřednější hudební kapely, hrající nejkrásnější valčíky všech národů...

Lora Henningová a její přítelkyně Lucie Patricková dostavily se rovněž do plesu a zjev obou těchto krásek upoutal pozornost četných elegánů.

„Kdo jsou tato dvě krásná děvčata?" tázal se mladý elegantní muž svého přítele, když spatřil Loru a její přítelkyni.

„Mohu ti posloužiti, protože obě znám," odvětil tázaný, jenž nebyl nikdo jiný, nežli attaché německého vyslanectví v Kahýře, baron Wangenheim. „Ta prvá je neteř universitního profesora Henninga a její přítelkyně jmenuje se lady Patricková."

„Angličanka?"

„Chraň Bůh, Irčanka!"

„Chtěl bys mne oběma dámám představiti?"

O ano, s největší radostí. Ale v předpokladu, že mé krásné Irčance nebudeš se kořit," odvětil mladý německý diplomat.

„Chraň Bůh, mě zajímá jen Henningová. Je to báječná krása a má v sobě něco vyššího, uměleckého..."

V tom obě dámy přecházely kolem a baron Wangenheim použil příležitosti, aby jim představil svého přítele, hraběte Kurta Leuchtendorffa.

Kurt ovšem ihned prosil Loru o kotilon.

„Je mi velice líto, ale už je zasníben."

„A komu?"

„Attachému perského vyslanectví."

„Jiný taneček snad bude ještě volný pro mne?"

Lora nahlédla do svého programu.

„Jen mazurka není ještě zadána. Chcete-li..."

„No samozřejmě, že chci!"

Když po chvilce obě přítelkyně osaměly, svěřila se Lori Lucii, že hraběte Kurta už vícekráte viděla v palmové zahradě a že je jí neobyčejně sympatický.

„Víš, to je ten, o kterém jsem ti už vykládala," pravila Lora. „Má takové krásné oči a v parku se na mne tak podivně podíval."

„Tak to je tedy on! Je to velice distinguovaný pán to se musí uznat. Na prvý pohled lze v něm poznati rakouského aristokrata. A hezký je také a má v sobě cosi sympatického."

Zatím ples pokračoval a v tanci došla řada na Kurta a Loru, při čemž Lora projevila opět celou svou gracii. Po tanci nabídl Kurt tanečnici své rámě a tázal se Patrickové, jestli dovolí, aby s Lorou odešel do buffetu.

„Tof samozřejmé," odvětila Irčanka. „Proč bych nedovolila?"

„To je totiž tak," pravil Kurt. „U nás doma, když je ples, musí pán odváděti tanečnici svou paní matince."

Lora se smála.

„Nejsme tak úzkoprsí v Kahýře. Jsme vychováni volněji a dívky mají tu větší svobodu a jsou neodvislejší."

„To je velice hezké, přál bych si, aby ve Vídni měla společnost takové názory."

„Vy jste z Vídně?"

„Ano. Proč se ptáte?"

„Protože jsme krajani. Jsem také rozená Vídeňačka."

„To je znamenité! A nemáte touhu spatřiti opět rodné své město?"

„Touhu? — Nemohu přece toužit po něčem, co vubec neznám, co jsem ani neviděla. Nepamatuji se už na Vídeň. Nebylo mi ještě ani 5 let, když jsem opouštěla své rodné město."

„Sama?"

„Sama ne, s matinkou."

„A od té doby žijete ustavičně zde, v Kahýře?"

„Ano a považuji proto Kahýru za svůj druhý domov."

„Nicméně ale zůstáváte přece Vídeňačkou a já jsem rád, že jí jste."

Lora se zapýřila.

„A jak jste, pane hrabě, vy dlouho v Kahýře?"

„Teprve dva dny," odvětil tázaný.

„Poprvé?"

„Ano, poprvé. Přijel jsem z Benátek, kde jsem strávil několik dnů. Je to moje zamilované místo."

„Benátky jsou asi krásné, také bych se ráda tam podívala."

„No, a Kahýra se vám nelíbí?" tázala se Lora.

„O ano, je to rozkošné město. Jsem nadšen tím, co jsem tu spatřil," znčla odpověď Kurta.

„Podíval jste se už také na pyramidy?"

„Dosud ne."

„Pak musíte tak co nejdříve učinit."

Rozhovor pokračoval a přešel posléze také na umění. Lora doznala, že hraje na housle a Kurt nadšeně dodal, že i on mluje hlavně tento hudební nástroj a hned nabízel, že příležitostně bude Loru doprovázeti na pianě, kterýžto návrh Lora rovněž s nadšením přijala.

Oba zaháněli právě v buffetu svou žízeň, když přišel Wangenheim s Lucií Patrickovou. Wangenheim hovořil o pyramidách a umlouval s Lucií výlet. Samozřejmě, že pozval i Kurta a Loru. Smluvili pozejtřek k tomuto výletu.

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Šetrný.

Právní praktikant přinesl svému šéfu vypracovaný arch k podpisu.

„Co... na celém archu?" rozkřikl se šéf. „Což pak nám ještě nedávno nařídilo nimisterstvo spravedlnosti novým příkazem, abychom s papírem šetřili? Mám si nechat dát k vůli vám nos?"

A už měl druhou půlku archu odtrženu a plin spravedlivého hněvu — mrštil jí do koše.

*

Špatný doktor.

„Pane doktore, dnes mohu snad už vypít zase o sklenici piva více — na slávu — když jsme to zase vyhráli v Rumunsku." — Ne, naprosto ne ještě." — „A to byste byl pěkný vlastenec."

*

Roztržitý.

Chůva přináši malého Karlíka: „Milostpane, maji ho nechat na chvíli u sebe."

„Nemám nyní času, dejte ho zatím pod těžítko."

*

Vděčný.

K v a r t ý r s k á: „Buďto zaplatíte, anebo se vystěhujete."

„Tak vám pěkně děkuji. Tam, kde jsem bydlel zprvu, chtěli na mně obé."

*

Ve vojenské nemocnici.

„Kde pak jste byl raněn?" táže se soucitná dáma vojáka. — „Na Bosporu, milostivá paní." — „Ah, to musilo být velmi bolestné."

O n a: „Pěkně vítám, pane poručíku, z války. Jak jste se tam měl..."

O n: „Kdyby nám tam lítaly místo šrapnelů takoví andělé do náruče jako vy, bylo by tu i tam dobře."

C h é f nahoře v kanceláři, přísný pán: „Slečno, takovéhle čistopisy nemohu potřebovat. Dávám vám výpověď."

Dole v kuchyni se rozplývá laskavostí: „Slečno Máry, co pak nám dnes uděláte dobrého k obědu?"

K u c h a ř k a: „Houbovou polévku, jakou uvařili nahoře slečně účetní..."

H o s p o d y n ě, stavíc před vojáka, dovolence, brambory: „Tak si nechte pěkně chutnat, vojáčku, je to od srdce.

V o j á č e k: „Hm, takhle od prasátka, to nemáte v domě nic?"

*

Zamilován.

Z a m i l o v á n: „Musím vám zapovědět naprosto alkohol."

P a c i e n t zoufale: „Ale pane doktore, co si teď počnu, jsem každou chvíli nešťastně zamilován."

*

Očkoval.

Stál jsem ve své zahrádce a očkoval růžový keř. Jeden sousedse zastavil u plotu a přihlížel pozorně.

„Co to dělají?" optal se konečně.

„Ale moje růže se mi už nelíbí, chci mít hezčí druh." —

Sousedchvíli mlčel, pak povídá: „Kdybych to tak mohl se svou starou také udělat!"

*

Tabulka.

Jednomu sedláku přese všechny víchy výstražné přece stále po louce. Konečně tam postavil tabulku s nápisem: Vstup na tuto louku je dovolen jen dobytku."

*

Naivní.

Žena se diví mužíčkovi, když přišel na dovolenou, že kouří.

„Jo, holenku, to jsem se naučil v zákopech, tam všecko kouří."

„A co pak tam nejsou oddělení pro nekuřáky?" ptá se udiveně ženuška.

Idyla na frontě.

Excellence jde na přehlídku části německé fronty před Dvinou. Dříve než se odvážil překročiti jistou mýtinu u řeky, ptal se hlídky:

„Můžeme tu přejít?"

„Moment, Excellence, to muším napřed zjistit," řekl a zavolal do pole:

„Vladimír, Vla-di-mi-ír..."

Na to se ozvalo zpět rusky:

„Vladimir stójit na postu..."

„Teď to ještě jde, excellence, Vladimír stojí ještě na stráži," hlásila hlídka. „Vladimír je dobrý chlap — ale o jedenácté hodině už to nepůjde, to stojí Ivan na stráži, ten je falešný pes, ten střílí."

*

Ze školy.

K a t e c h e t a: „Hobzáčku, víš-li pak, jaký to byl pták, kterého Noe vypustil z archy, aby se přesvědčil, zdali vody už odpadly?"

H o b z á č e k po chvíli: „Byl-li ten ptáček pod bříškem žlutej, tak to byl strnad."

*

Důsledný.

Pan učitel vykládá dítkám pojem kovu. Mezi jiným praví:: „Všecko, co se dá kovati, nazývá se kov. Jmenuj mi tedy, Šebesto, nějaký kov."

Hošík vstane, kouká po zdích a pak se vší odhodlanosti odpoví: „Kobyla."

*

Dověděl se to.

C e s t u j í c í jedoucí v poště: „Co pak je to, příteli, tamhle za zříceninu?"

P o s t i l l i o n: „To je jeden rozbitej hrad."

P a n í vracejíc se pozdě z návštěvy: Och, promiňte, pane doktore, že jsem vás nechala trošku déle čekat, než jsme si smluvili."

K o m o r n á: „Ale nic nevadí, já už jsem pana doktora zatím pobavila."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské illustrované Noviny"!

V krvi spočívá naše zdraví.

Lidský organismus lze porovnati se strojem. Neočistí-li se stroj pravidelně ode všech strusek, nemaže-li se stále, nastane porucha pohonu. Strusky jsou v tomto případě nezpracované potraviny při výměně látek, které musí se odvésti z těla střevy a močí.

Osvěžení krve

mohou způsobiti jen takové jeduprosté prostředky, které příjemným a úplně neškodným přípravkem výměnu látek povzbuzují, oběh krve zrychlují a tímto způsobem zabraňují ze špatné směsi krve povstávajícím zjevům, jako zácpě, těžkostem, návalu krve do hlavy, hemorhoidám, dně, svrbění, kožním nečistotám, otylosti a nekladným nervům a tím příznivě prospívají. Poskytuji každému příležitost o tom se 1951

úplně zdarma

přesvědčiti, jak je to možným. Žádejte o můj nejnovější spis

Láska k lidem.

Pište ihned pod adresou:

Výpravna lékárny „U opery", Budapešť VI., odd. 436.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medaili.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1955

Pokud zásoba stačí, nabízím 7 druhů lněných pláten. Plátno krejčovské, sedlářské, obuvnické a 2 druhy na prádlo. Cena levnější než kde jinde. Dobírkou zasílá **J. Blahut**, výroba lněných pláten v **Bukovicích u Frýdku**, Rak. Slezsko. 1074

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové a-neb ocelové K 12·—, 16·—, 20·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 16·—, 20·— 24·— Ve stříbrném pouzdře K 18·—, 24·—, 28·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 36·—. Zlaté náramkové hodinky K 100·—, 120·—, 140. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obaval Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodi.:

HANUŠ KONRAD,

c. k. dvorní dodavatel,

v Mostě č. 1348 (Čechy).

Ceník na požádání každému zdarma 1219

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

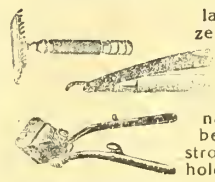

la břitvy ze stříbro-oceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15·—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—. Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zásilatelský závod v MOSTĚ č. 1593 (Čechy.)

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·10. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes **million** již prodáno.

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Každý objednává

balík 20 m velmi pěkně vybraných látek na šaty, halenky a zástěry za 100 korun pošt. dobírkou u světoznámé firmy

ALOIS STODOLA,

první zásilatelský závod v Chroustovicích, Čechy. Krátký ceník se zasílá každému zdarma na požádání.

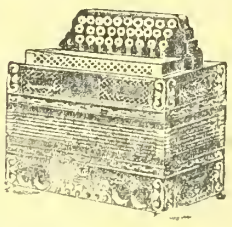

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1953

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

První starostí

každého obchodníka

budiž opatřiti si a bedlivě prostudovati kalendář československého obchodnictva

Jen tak se vyvaruje škod

a mnoha mrzutostí, jež mu z neznalosti různých zákonných předpisů vzniknouti mohou.

Pokročilý obchodník

nečeká, až se octne v tísni, ale hledí se o všem ihned informovati, v čemž mu jedině kalendář československého obchodnictva může býti spolehlivým vodítkem a rádcem.

Kalendář obchodnictva československého

na rok 1917 (ročník XXVII).

Zasíláme jen

proti předem zaslanému obnosu.

Cena K 2.40.

Administrace Českého Lloydu v Praze II.,

Školská ulice č. 34 nové. 1987

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Dia" nevyhubí Vám od kořínku kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Stere dlky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50

Kemeny Košice (Kaschau), 1 pošt. schránka 12/89, Uhry.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 36·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,

Vídeň X., Siccardsburgg. 44 1.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazeji každý ctvrtek.
Redakce a administrace
Videň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskarna
Videň. X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Ucet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualite co nejrychleji — Příspěvky honorují se dle obvykle sazby až po uveřejnění — Neuveřejnene se nehonoruje — Rukopisy se nevraceji
Inserty přijmaji
Administrace ve Vidni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zastupci všude se hledaji

ČÍSLO 8.

VE VÍDNI, DNE 22. ÚNORA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplací se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — pulletne K 6 — čtvrtletne K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Rocne M 12 — pulletne M 6 — čtvrtletne M 3 —
V cizozemsku
Ročně Fr 16·80, pulletne Fr 8·40
V Americe
Rocne Dol. 3·25 pulletne Dol 1·63
Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vidni. X
Ceny insertni
V insertni části 10 mm vyšky 40 mm sířky K 1 — Zaslano 10 mm vyšky 80 mm sířky K 3 — V redakčni části 10 mm vyšky, 80 mm sířky K 4

ROČNÍK XII.

Z německých kolonií v Africe:

Stanice For na břehu Bílého Nilu.

STRAŠIDLO: WILSON.

Koncem ledna podával německý říšský kancléř šl. Bethman-Hollweg své prohlášení o situaci a sdělil, že polní podmaršálek Hindenburg ujistil ho, že naše fronty stojí pevně a že celková situace připouští nám převzíti všecky následky neobmezené války ponorek. Je samozřejmé, že německý kancléř těmito slovy naznačiti chtěl možnost konfliktu s Amerikou. Je přece známo, jak president Spojených států od počátku války stranil čtyřdohodě, specielně Anglii, kterak pravidla mezinárodního práva zdůrazňoval vždycky jen proti centrálním mocem, kdežto čtyřdohodě odpouštěl všecky zločiny na tomto poli, což nejlépe dokázal spor o černé listiny a stejně i anglicko-francouzská válka poštovní. A nejen to: Wilson přece připouštěl po celou dobu neslýchané porušování americké neutrality dodáváním střeliva Anglii a Rusku a nepodnikl nic proti ozbrojování čtyřdohodových obchodních lodí. I ve své akci mírové počínal si Wilson stranicky, čehož dokladem bylo nedávné jeho poselství Mongrem, v němž papouškoval celou řadu požadavků našich nepřátel. Centrální moci měly na paměti tuto stranickou politiku Wilsonovu, nicméně učinily však Spojeným státům ve své notě o ponorkové válce největší koncese. Německá a rakouská nota přece praví, že pravidelná lodní doprava s Amerikou nebude stěžována, jestliže cílem amerických parníků bude Falmouth, a když lodi tyto budou plouti pásmem, jež určí centrální moci. Kromě toho žádala nota, aby americké parníky byly zvlášť označeny a aby americká vláda převzala záruky, že parníky tyto nebudou přijímati na palubu válečný materiál. Toto stanovisko centrálních mocí je zcela pochopitelné, neboť účelem těchto požadavků vůči Americe jest pouze a jedině přerušení muniční dopravy z Ameriky do Anglie.

K přerušení diplomatických styků mezi Amerikou a Německem: Bílý dům ve Washingtonu, sídlo Wilsona, presidenta Spojených států severoamerických.

Co odpověděl Wilson, jest už přes týden známo. Přerušil diplomatické styky, odvolal velvyslance a konsuly z Německa a v kongresu nechal si povoliti 500 mil. dolarů na mobilisaci armády a loďstva, aby se mohlo čeliti elementům, jež sympatisují s centrálním mocnostmi.

Co bude dál? Názory o tom se rozcházejí. Kdežto jedna strana pohlíží pessimisticky na americkou intervenci, oddávají se jiní optimismu a nevěří v nějakou válečnou akci Wilsonovu. K těmto optimistům náleží také „Sonn.-Montagsztg." která bývá informována zahraničním úřadem. Správně podotýká citovaný list, že přerušení diplomatických styků neznamená stále ještě válku. Kdo zná americké poměry, pochybuje, že Wilson se rozhodne k nejkrajnějším krokům. Jak musí se president Spojených států střežiti vážnějšího konfliktu, toho důkazem je Wilsonova politika vůči Mexiku. Válka s centrálními mocnostmi měla by v zápětí srážku se středoamerickou republikou. Jestli Wilson půjde dál, bude míti dvojí volbu: abstraktní účast Spojených států ve válce, aneb také konkrétní? V prvním případě neměla by ovšem celá americká intervence pražádný význam. Jestliže však president rozhodne, aby Amerika poslala do Evropy své válečné loďstvo a své vojáky, pak uvrhne Spojené státy v největší nebezpečí. Je možno, aby američtí admirálové byli tak lehkomyslní a schválili podobnou akci, když je přece známo, že vojenské transporty třeba byly doprovázeny sil-

Parní bárka převáží posádku válečné lodi na pevninu.

Ranní paráda na americké velké válečné lodi.

Americké válečné námořnictvo:

ným počtem válečných lodí, nejsou bezpečny před ponorkami. Čtyřdohodové válečné lodi skrývají se ve svých přístavech a americké válečné loďstvo má podstoupiti bitvu?

To jsou důvody, které neposilují víru v možnost opravdové akce Wilsonovy. Spíše Wilson se omezí jen na podporu čtyřdohody dalšími dodávkami střeliva a kapitálem. Na zostřenou válku ponorek nebude míti nový obrat v politice Wilsonově pražádný vliv. Ostatně sledujme činnost ponorek v každodenních zprávách.

□ □ □

NĚMECKÁ PONORKOVÁ POLITIKA.

Když r. 1917 schválil německý sněm zákonitou novelu, jež povolovala výstavbu 72 ponorek, málokdo jistě tušil důležitost a význam tohoto historického kroku. Dlužno podotknouti, že se vlastně Německo začalo zabývati stavbou ponorek poměrně dosti pozdě a možno říci z důvodů zcela rozumných, pnoěvadž optika i stavba motorů stály v oné době daleko za požadavky na ně kladené. V čele propagandy výstavby německého podmořského loďstva válečného stál ode dávna velkoadmirál Tirpitz, který jediný snad bystrým a prozíravým okem poznal důležitost této mohutné zbraně.

Jak již bylo řečeno, netušil r. 1912 téměř nikdo význam nové novely, z důvodů zcela pochopitelných. Teprve když anglický ministr Chiurchill v bombastických frázích se vyjádřil, že vyžene německé loďstvo válečné ze svých „děr" jako krysy a jedním rázem je zhubí, eprve tehdy, když německé ponorky v odpověď na to potopily několik cenných anglických jednotek — pochopil svět, že ponorky jsou a budou v nynějším krvavém zápolení nadmíru důležitým faktorem. Hned po prvních jich úspěších ukrylo se anglické veleloďstvo do svých skrýší a žádná moc ho, jak se zdá, nepřinutí změřiti své síly s německými křižáky, zvláště po zkušenostech získaných v bitvě skageracké. Možno říci, že německá ponorková politika prodělala během války celou řadu fází — než vykrystalovala ve své dnešní formě, ve formě dvojsečného meče — jak ji nazval říšský kancléř. První její, aby-

Parlament Spojených států severoamerických ve Washingtonu, ve kterém bylo senátem usneseno přerušení diplomatických styků mezi Amerikou a Německem.

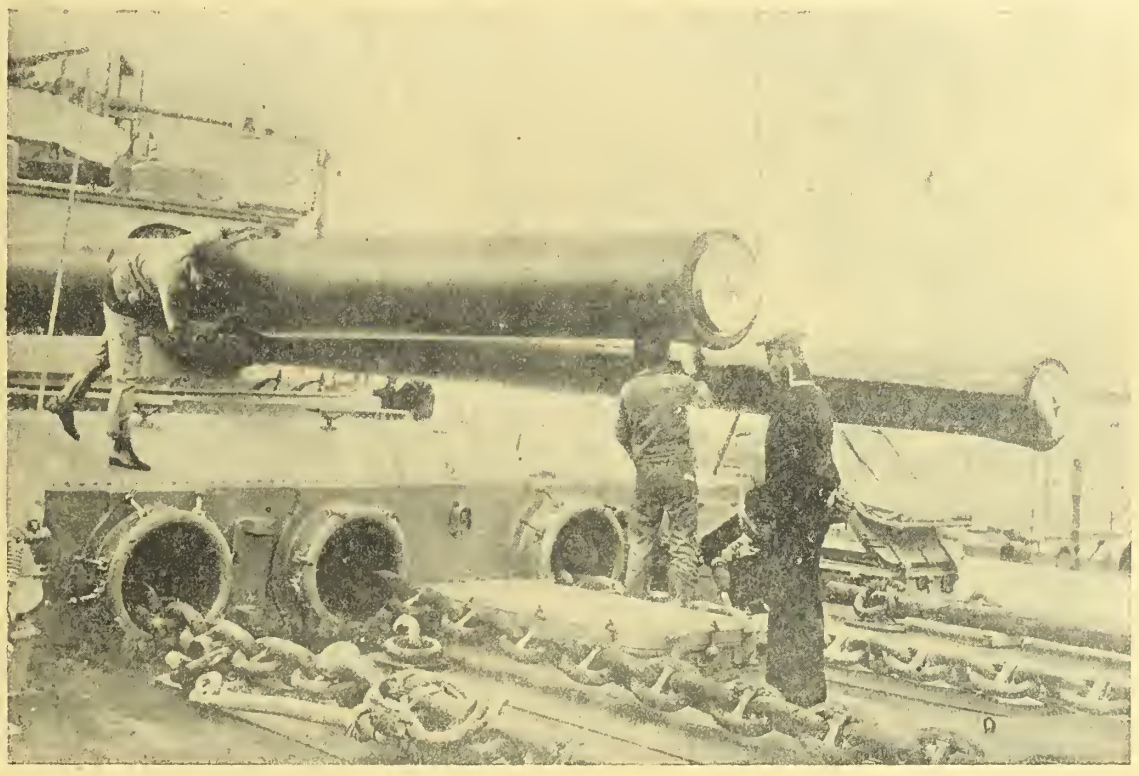

Obrovská děla na americkém naddreadnougthu.

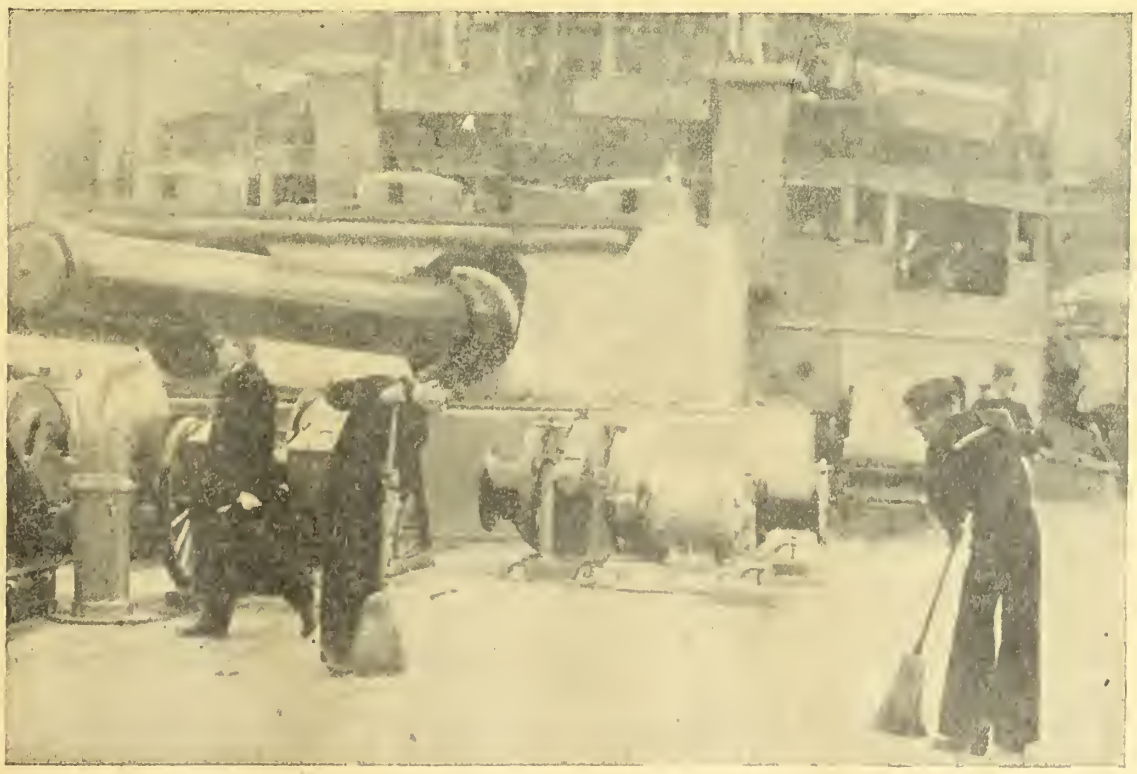

Čistění paluby amerického obrněného křižniku.

chom tak řekli, oficielní krok na kolbiště válečné byl krátce po anglickém prohlášení úplné blokády Německa, t. j. dne 3. listopadu r. 1914. Tehdy angličtí státníci se domnívali, že použili nejmocnější a nejlacinější svoji zbraň, že centrální mocnosti v krátce budou žádati o pardon, z hladu a bídy donuceni jsouce ke kapitulaci. Ku jejich veliké žalosti se tak však nestalo a Německo naopak vyhlásilo protiblokádu a oznámilo neutrálům, že každá jejich loď, vezoucí zboží do Anglie či do Irska, bude bez milosti torpedována. To byl tedy vlastní počátek ponorkové války, t. j. 18. února 1915. Byla to věru krutá rána pro Velkou Britanii. Aby uchránila pokud možno nejvíc své drahocenné loďstvo, používala všech dovolených i nepřístupných prostředků. Tak mezi jiným užívala vlajky neutrálních států. V oné době nastal všeobecný zmatek ve všech kabinetech světových, při čemž se ovšem hlavně zraky upíraly na Spojené státy americké, jichž stanovisko bylo naprosto nejasné. Když však 7. května 1915 byla blíže irskch břehů potopena „Luisitania", vystoupila americká Unie po prvé přímo a otevřeně proti Německu. Věc se jakž takž utišila, teprve když v březnu 1916 byla německými ponorkami potopena „Suffex", tu Wilson nemeškal a zahrozil svým mečem. Německo tehdy částečně povolilo americkým požadavkům z důvodů jednak politických a jednak rázu technického. Když však odmítla nyní dohoda mírové snahy čtyřspolku, toužíc po rozhodnutí na poli válečném — nezbylo nic jiného, než nasaditi veškeré své síly a použíti všech svých zbraní. Ve své poslední notě neutrálům ohlásilo tudíž zostřenou válku ponorkami a tehdy spadla maska. Spoj. státy, jež dosud hrály — abychom tak řekli — úlohu neutrálního nepřítele, přerušily diplomatické styky s Německem a nedosti na tom, snaží se strhnouti ve válečný vír i ostatní neutrály — celý svět — zdá se však, že ne právě s dobrým výsledkem. Dokonce i v Americe samé jeví se značný odpor proti Wilosnovi a jeho politice, jak o tom svědčí poslední řeč senátora Workse, správně vytýkajícího, že za případ „Luisitanie" nese zodpovědnost ame-

rický president sám, poněvadž přes výstrahu Německa dovolil Američanům použíti tohoto parníku pro přeplavbu do Starého světa. Také kodaňský list „Socialdemokraten" poukazuje na jednání Angličanů, kteří prohledávají parníky v Kirkwalu, konfiskují dánskou poštu a omlouvá jednání Němců — jež nazývá sebeobranou.

Úspěch německých ponorek je nepopíratelný. Od počátku války do 31. prosince 1916 bylo potopeno zhruba 4,022.000 tun brutto, z čehož připadá na Anglii 3,060.000 tun, t. j. asi 15 procent celkové anglické tonáže před válkou. Italie ztratila po dobu války 12 procent veškeré své tonáže, což padá zejména při tomto státě na váhu, poněvadž téměř veškeré své uhlí dováží z Anglie. Všechny parníky italské a všechny továrny pro stát a vojsko pracující jsou zásobovány anglickým uhlím. Lze si zajisté snadno představiti následky ochrnutí dovozu uhlí z Velké Britanie.

Pokud se týče loďstva válečného, bylo do konce r. 1916 potopeno dle oficielních zpráv: 8 obrněnců (3 angl., 2 franc., 1 ruský, 2 ital.), 6 řadových lodí vesměs anglických, 5 dělových člunů (3 angl., 3 franc., 2 ital.), 10 torpedovek (5 angl., 3 franc., 2 ital.) a 4 ponorky (2 angl., 2 italské) a mnoho tuctů jiných výpomocných parníku a parníčku.

Po dobrém jistě uvážení rozhodly se centrální mocnosti ku poslednímu svému kroku, uváživše s mathematickou přesností všechny výhody a nevýhody z něho plynoucí — po zralé úvaze se chápou nejmocnější své zbraně, jež je má dovésti k cili. A zdá se, že se neklamou. Poslední oficielní zpráva německá sděluje, že od 1. února, počátku to zostřeného boje ponorkami, bylo potopeno na 200.000 tun, což jest zajisté imponující číslo a nažene strachu i anglickému premierovi.

□ □ □

neztrácejíce naděje. Krejčovské řemeslo, jež se nerentovalo, zaměnili za hrnčířské, sbírali mušle na břehu moře, aby brzy na to zase vyráběli umělé květiny. A když bída rostla, umínili si ji prodávati. Zřídili si vetešnictví. A v tmavé, zadní komůrce malého krámku vštěpovala stará paní Edisonová svému synkovi první základy lidského vědění. Dvanáctiletý, stal se malý Tomáš pikolíkem dráhy Grand-Trunk-Railway. Prodával kávu, doutníky, knihy a noviny a během necelého roku ušetřil si několik set dolarů, jež zaslal ze synovské vděčnosti svým chudým rodičům.

Tomáš Alva Edison sedmdesátníkem (nar. 10. února 1847).

Edison, vynálezce fonografu, telefonu, mikrofonu, megafonu atd., vynálezce elektrické žárovky a stavitel eletrické osvětlovací stanice. Edison jest rozený Američan, otec jeho byl původu holandského a matka ze Škotska. Edison se svým prvním fonografem.

TOMÁŠ ALVA EDISON SEDMDESÁTNIKEM.

Kdož by ho neznal, tohoto muže, jehož neúnavný genius jest hvězdou našeho století — století vynálezů a technických vymožeností — kdož by neznal tohoto slavného učence-samouka, jehož duševní energie a síla nemá příkladu sobě rovného. Z chudého hocha — milionář — „z ničemného kluka, který si stále jen hraje" — jak o něm říkávali — učenec, vynálezce. Nejpestřejší román nemůže být poutavějším a zajímavějším, než život tohoto slavného muže. Jest synem chudých rodičů. Otec Holanďan, matka Skotka, bili se životem s obdivuhodnou odhodlaností, nikdy

Při tom sám byl horlivým čtenářem, zvláště knih poučných, a když pak se mu kdysi, tehdy třináctiletému, naskytla příležitost, koupil si starý, vetchý, tiskací stroj, umíniv si vydávat noviny. A tak vznikl „Grand Railway Trunk Herald". Ve vlaku tiskl noviny, ve vlaku je prodával, ve vlaku byla jejich redakce a ve vlaku byla též jeho chemická laboratoř a ložnice. V oné době vznikla v něm totiž láska k lučbě. Dělal pokusy, „hrál si", jak o něm říkali, a „hrál si" tak znamenitě, že mu kteréhosi dne vybuchla jedna z jeho zkumavek; vznikl oheň a málem by bylo došlo k neštěstí v jedoucím vlaku. Propustili ho za to, což mu však nepřekáželo, aby nepokračoval ve vydávání svého listu, jehož titul ovšem změnil.

Ostré polemiky a hádky s konkurenty způsobovali mu mnohé potíže a když jednoho dne zastihl ho kterýsi redaktor klidně se v přístavišti procházejícího, hodil ho po krátké disputaci jednoduše do moře, aby mu tak zahnal chuť k žurnalistice. A nutno dodati, že se mu to podařilo. Edison nechal novinářství a stal se — ševcem. Leč osud chtěl jinak. Zachrániv kteréhosi odpoledne dítě staničního přednosty od utonutí, byl přijat z vděčnosti za telegrafistu.

Ale jako vždy, více si „hrál" než úřadoval, používaje každé nepřítomnosti šéfovy, aby se obíral svými ideemi. A když mu pak přednosta stanice nařídil, aby v jeho nepřítomnosti odtelegrafoval na aparátě určité slovo, co důkaz, že se z úřadu nevzdálil — vymyslil si zvláštní zařízení, jež automaticky žádané znamení samo odehrálo. Dutky ani tresty nepomáhaly — vynalézal dále. Mezi jiným upravil telegrafní vedení, a sice tak, že bylo možno na jediném drátě telegrafovati dvě depeše protivných směrů. A tak vynalézal dál a dále, až kdysi, chtěje zříditi telegrafní spojení mezi dvěma jedoucími vlaky — způsobil srážku, což vyvrcholilo nádobu trpělivosti jeho představených, jež ho tentokráte bez milosti propustili. Lučba a knihy — pokusy a špatné úřadování — připravily ho o poslední groš — o poslední sousto. Byl by se snad stal žebrákem, kdyby se naň zase osud nebyl usmál. R. 1868 obdržel místo v jisté telegrafní agentuře, což bylo základem budoucího jeho života. Navázal známosti s vynikajícími finančníky, prodal jim své vynálezy, a poněvadž se shledalo, že se osvědčily, nabízely se mu celé společnosti k odkoupení jeho patentů a myšlenek. Peníze se náhle hrnuly se všech stran a Edison toho dovedl využíti. Zřídil si blíže Nového Yorku továrnu, pracoval a vynalézal dále a honosí se dnes nejslavnější snad laboratoří světa. Každý cizinec, jenž navštíví severní Ameriku, nedá si ujíti příležitost zavítati do dílen Edisonových — tohoto města strojů a motorů — do jeho bibliotéky a laboratoře, jež závodí s prvotřídními universitními ústavy. Vzor organisace — vzor oekonomičnosti — vzor čistoty jest toto město, zaměstnávající na 5000 dělníků. Nejpracovitější z nich jest Edison; 18 hodin práce a 6 hodin odpočinku jest jeho heslem a nutno se věru diviti, že tento stařec, dnes sedmdesátiletý, neodchyluje se od svého pravidla, nýbrž pracuje a tvoří dále — kdy jiní již dávno, znaveni životem, odpočívají. Na 600 vynálezů, užitečných i méně cenných, jest dílem Edisonovým, na 800 patentů bylo mu uděleno. Mikrofon, tento nejdůležitější faktor telefonie a j. moderních aparátů jest jeho dílem. Kinematograf a kinematofon, jenž obveseluje a k slzám dráždí občany měst a maloměst, a fonograf, který jest chloubou i poslední hospůdky venkovské — jsou výtvory jeho neúnavného ducha... A elektrická žárovka? Její upotřebení? Obchodní reklama v ní vyvrcholuje a slavnostní iluminace z ní čerpá svoji fantasii. Je symbolem pravého Američana, demokratická a stoicky klidná. V palácích svítí ve stejné formě a stejně jasně králům, jako ve stájích čeledínům. Vnořme ji do vody, rozžehněme ji v bouři a větru, ona svítí klidně dále — jakoby se nic nestalo. Jaký význam má použití žárovky v divadlech, netřeba dokládati. Při této příležitosti dlužno uvésti, že brněnské městské divadlo, bylo jedním z prvních na evropské pevnině, jež žárovku Edisonovu prakticky upotřebilo a když před málo lety Edison zavítal do Evropy, neopomenul navštíviti i Brno. Edison, muž práce, a přece i dobrý otec rodiny. První jeho žena byla prostá tovární dělnice, u něho zaměstnaná, k níž zahořel mocnou láskou, jež, jak se zdá, neuhasla ani tehdy, když co vdovec pojal za manželku dceru bohatého kupce d'Akrona ze státu Ohio. Volné chvíle odpočinku tráví Edison v kruhu rodinném, či ve své knihovně a je zajímavo, že nejzamilovanějším románem jeho je Dumasův „Hrabě de Monte Christo". Snad proto, že život Dantèsův, hrdiny to zmíněného románu, je právě tak pestrý, jako jeho.

Hrabě dr. J. H. Bernstorff, bývalý německý vyslanec ve Spojených státech severoamerických.

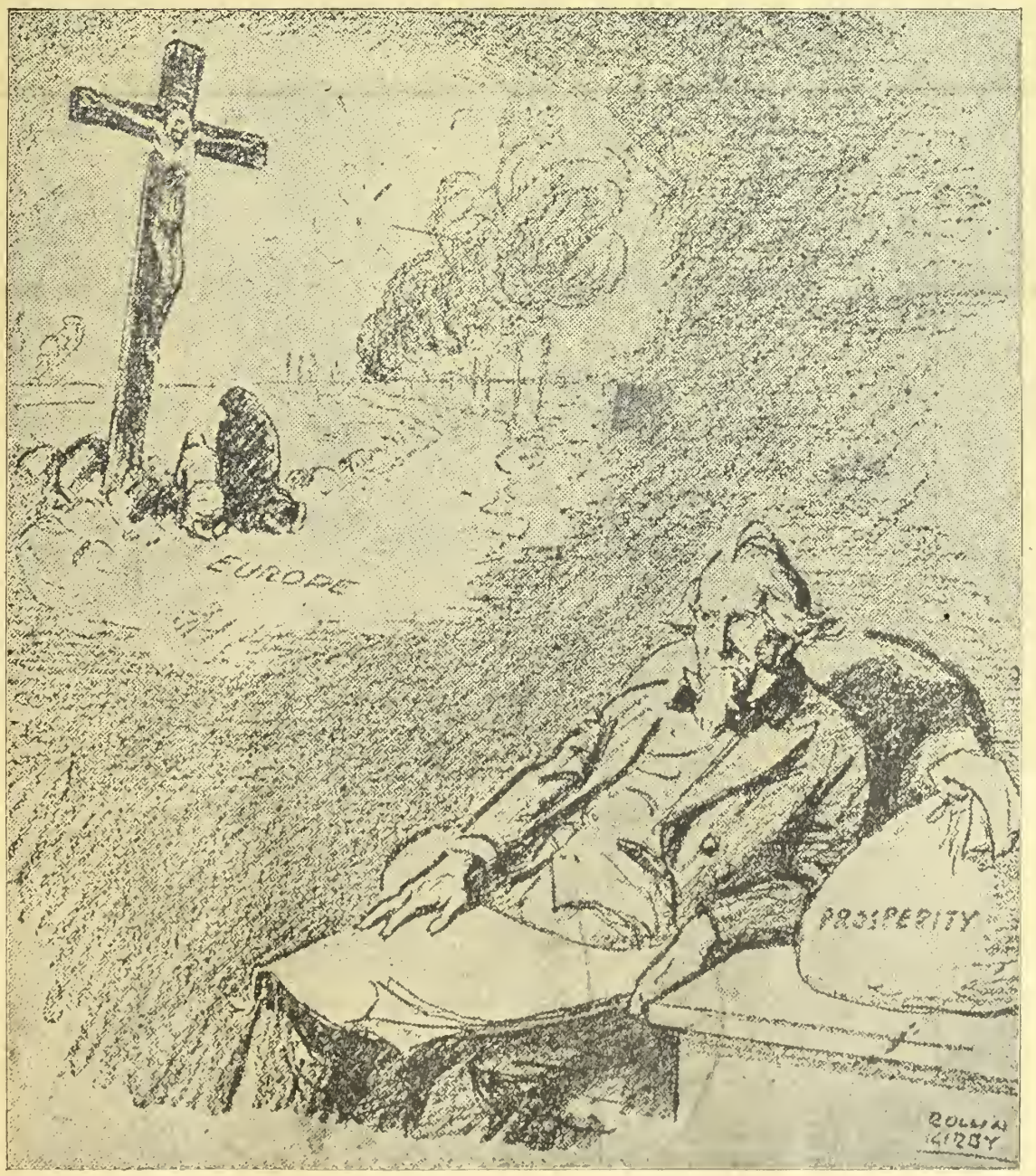

Vděční přátelé!

A anglickém týdenníku „The Sphere" přináší tuto karikaturu nenasitného „Yankee", který nynější válkou bohatne, kdežto Evropě jest prodělávati strašná muka na Golgotě.

□ □ □

AMERICKÉ LOĎSTVO VÁLEČNÉ.

Americké loďstvo válečné zaujímá mezi velmocenskými loďstvy světovými třetí místo. První jest Anglie, o polovinu menší Německo, pak následují Spojené státy severoamerické, dále Francie, Japonsko, Rusko, Italie, Rakousko atd. Přesných dat ovšem neexistuje. Statistika z r. 1910 nám praví, že mají Spojené státy 152 lodí válečných o 1416 dělech a posádce, čítající asi 45.000 mužů. Od oné doby se ovšem poměry změnily a poslední krok Wilsonův měl v zápětí okamžité vydání zákona o rekvisici obchodního loďstva, kterého by se po příkladu jiných států použilo k válečným účelům. Údaje z r. 1909 uvádí nám následující data obchodního loďstva severní Ameriky. 11.641 parníků o celkové tonáži 4,749.000 a 14.047 plachetních lodí, majících celkem 2,640.000 tun deplacementu. Mimo to padají v úvahu i německé lodě v amerických přístavech, které by Amerika konfiskovala v případu vypovězení války, kteroužto možnost však „Daily Express" tvrdošíjně popírá.

□ □ □

Velkým fiaskem může se dramatik státi slavným. S fiaskem malým nelze nic pořídit.

Krásná, ale hloupá paní je nejsmutnější vtip, který si příroda může dovoliti.

Každá lidská duše čeká na svého objevitele.

SKIZZA Z VÁLEČNÉHO ŽIVOTA.

„Věříte v ochrannou moc talismanů, pane setníku?" tázala se dáma společnosti důstojníka, dlícího na dovolené.

„Milostivá," odvětil setník. „Mohu se vám doznat, že osobně jsem odpůrcem těchto „ochranných prostředků", kterých vojáci v různých formách používají. Tyto talismany, zvlášť nosí-li je bojovník v kovovém obalu, často více poškodí, než pomohou. Platí to zejména v případu zranění. Leč přes to..."

Důstojník se odmlčel.

„Jen ven s tím," volaly dámy.

„Přes to vyskytují se případy," pokračoval setník, „že člověk opravdu kolísá mezi vírou a nevěrou stran těchto talismanů."

„Vypravovat!" volali posluchači a posluchačky.

Setník zapálil si novou cigaretu a začal:

„Slyšel jsem už četné historie o talismanech. Ta, kterou vám budu vypravovati, je dle mého názoru nejzajímavější.

Byl jsem do nedávna velitelem chorvatského záložního praporu. Byli to samí statní a hodní hoši, kteří se nebáli ani smrti, ani čerta. Praví synové svého hrdinného národa, kteří s veselou myslí snášeli všecky útrapy a věrně bojovali za svou vlast na všech bojištích, posledně na severovýchodu naší monarchie. Ve skupině mé nalézali se dva mladí muži, kteří v každém směru byli opakem jeden druhého, přes to ale byli dobrými kamarády. Malý Mato R..., živý muž, řemenářský mistr v civilním povolání, byl pokaždé v dobré náladě a rád škádlil své druhy. Druhý byl člověk velice vážné tváře a jmenoval se Simon L...

Tažení rakousko-uherských vojů proti rumunskému nepříteli.

Z rumunského bojiště: Zákopníci odpočívají na po kraji silnice po vykonané těžké práci.

Když Mato R... prováděl své rozpustilé kousky, pohlížel na něho Simon, aniž by se pousmál i když celý oddíl koulel se smíchy. Simon byl hoch vzdělaný, s nejlepším úspěchem absolvoval tsřední školu a i později strávil největší část volného času nad svými knihami. Jednoho dne začali vojáci rozmlouvati o talismanech a Mato vyprávěl:

„Od té doby, co mi babička moje pověsila na krk talisman, který jsem přijal a nosím, jen abych ji neurazil, neboť lpěla na mně celou duší svou — nevede se mi zvlášť dobře. Není tomu dávno, byl bych málem utonul, minulý týden jen náhodou vyvázl jsem z hořícího stavení a dnes ráno nescházelo mnoho a byl by mně přejel automobil."

„Dle mého názoru jsi na omylu," pravil Simon. „Myslím, že jen svému talismanu máš co děkovat, že jsi ještě na živu."

„Nu bodejť," odvětil Mato, „kdybych byl bohatým statkářem s několika páry volů, s pohonšmi a čeledí tak jako ty, smýšlel bych jinak. Takto jsem ale jednoduchý a chudý řemenář a domobranec a troufám si tvrditi, že jen talisman má na tom vinu."

Simon mlčel jako obyčejně. Za několik dní dospěli jsme v boji na pokraj velké rokle. Na druhé straně bylo křoví a v něm ukrytý nepřítel, který ihned zahájil prudkou palbu. Protože jsem musel zjistiti posici nepřítele, poslal jsem chorvatského řemenáře na výzvědy. Mato vyhledal si nejvyšší stranu na samém kraji rokle a vyšplhal se na vrcholek, aby se mohl rozhlédnouti po okolí. V tom začalo nepřátelské dělostřelectvo do nás pražiti a za nedlouho zasažen byl strom, na kterém byl Mato, granátem a už řítil se rozpoltěný kmen i s větvemi do propasti. Jen jediná, slabší větev uvízla na půl cestě do hlubiny a této větve křečovitě držel se Mato. Zatajil se nám dech, neboť považovali jsme ho za ztraceného. Leč Mato se udržel a nám se podařilo lanem osvoboditi ho z nebezpečí, ovšem jen s největším napětím sil. A když vytáhli jsme ho nahoru, spatřili jsme, že z rozervaného šatu na prsou čouhá kus větve. Pohlédli jsme blíže a seznali, že větévka visela na malém kovovém kroužku. Byl to talisman, který dostal Mato od své babičky.

„Nu, Mato, co tomu teď říkáš?" tázal se Simon.

„Povídám: Kdybych tu tretku neměl na krku, nebyl by do stromu trefil granát."

Všecko se dalo do smíchu. Jen Simon zůstal kliden.

Doprava rakousko-uherských raněných vojínů na obvaziště.

Z přední bitevní čáry v Kuronsku: V zadnější posici zpět vržení Rusové očekávají nepřátelský útok.

„Každý nemá takové štěstí jako ty," volal Mato na Simona. „Ty jsi nejdéle u setniny a dosud nebyl ti zkřiven ani vlas na hlavě."

Skutečně Simon měl báječné štěstí. Každý úkol vykonal, z každé expedice i té nejnebezpečnější se vrátil zdráv. Nejcennější výzvědné služby konal Simon. Teprve nedávno šel na výzvědnou pochůzku a první zahlédl nepřátelský aeroplan. Simon způsobil poplach a aerolan ležel za nedlouho roztříštěný před naší frontou. Nedávno měl Simon noční hlídku. Tři muži přišli na pochůzce o život. Střítili se se spukřelé lávky do řeky, čtvrtý utrpěl těžkou ránu. Jen Simon se vrátil zdráv a podal zprávu o nehodě. Následujícího dne vybuchl granát v naší blízkosti a zasypal Simona i jeho druha. Kdežto 6 vojínů přišlo buď o život, neb utrpělo těžké zranění, vyvázl Simon i Mato bez pohromy. Zkrátka, co Simon a Mato podnikli, podařilo se a z každé nehody vyvázli.

V rozhořčeném boji u Tr... byl jsem sám zraněn. Dopravili mě do nemocnice, několik kilometrů za frontou. Jednou dostal jsem návštěvu. Byl to Simon. Měl dovolenou a při té příležitosti si vzpoměl na mě. Na jeho prsou třpytila se velká stříbrná medaile. Malou dostal už dříve. Simon vyprávěl mi několik veselých i smutných historek o mých lidech. O sobě nemluvil, teprve když jsem ho vyzval, aby sdělil, co zažil po dobu mé nepřítomnosti, vyprávěl:

„Dostal jsem opět několik úkolů, které jsem šťastně splnil. Naposledy byl jsem se svým malým oddílem povodní úplně odříznut od našeho zásobovacího sboru. Několik dní neměli jsme ani sousta a žádná naděje na záchranu. Co podniknouti? Tu vzal jsem z našeho podzemního úkrytu stůl, obrátil jsem ho a opatřil si ještě dlouhou tyč. Takto jsem se pustil na vodu a dosáhl za dvě hodiny naší zásobovací kolony. Rychle vzal jsem několik chlebů, konservy, maso, sůl a tabák a vesloval jsem zpět ke svým hladovým kamarádům. Byla to strašná cesta. Každým okamžikem se zdálo, že mě vlny pohltí. Leč já spoléhal na Boha a na můj talisman."

„Na váš talisman?", tázal jsem se udiveně.

„Zajisté, pane setníku," odvětil Simon. „Vy jste ostatně první člověk, kterému se s tím svěřuji. Tento talisman je malá, dřevěná schránka a v ní je kousek pergamenu s arabeskami. Pochází od mého pradědečka, který ho dostal před 120 lety kdesi v jižní Francii od nějakého kněze, jemuž zachránil život. Z vděčnosti dostal talisman, který je přes 1000 let starý. A kněz řekl mému pradědečkovi toto: Dej pozor, ať ho neztratíš. Bude tě chrániti v době největšího nebezpečí. Ale sám, když toho není zapotřebí, nevydávej život svůj v šanc. Jen když to bude opravdu nezbytné, když nebude jiného východiska. Nepodnikej žádné dobrodružství a pomni vždycky: Existuje ještě vyšší moc, která vládne ohni a vodě... Můj pradědeček zemřel ve věku 98 let. Talisman pak nosil dědeček v Italii a za Drávou v dobách Jelačičových. Zemřel ve věku 87 let v Karlovci. Můj otec prodělal těžké chvíle v době okupační, leč vrátil se zdráv. Talisman sdědil jsem já a, jak vám známo, pane setníku, přestál jsem mnohou těžkou chvíli." — Tím skončil Simon. — Po delší pomlčce táže se důstojník:

„Nuže, dámy a pánové, co tomu říkáte?"

Ze západní fronty: Německé vojsko odpočívá v širém poli před odchodem na bojiště na Maase.

Příjezd bulharského a německého vojska do stanice v Dobrudži.

DRAHÉ UNIFORMY.

Nejen civilní šaty, ale i vojenské uniformy podražily značně. Cvilní sukna jsou ještě ze starých zásob a nyní se prodávají jemnější druhy a z nových látek ony, jež byly vyrobeny před zákazem výroby civilních látek. Vojenská sukna dostanou se v různých jakostech. Cena však byla nejen u látek, nýbrž i u ostatní výzbroje průměrně o 200 procent zvýšena. Pět set korun na uniformu a výzbroj není nyní mnoho, teprve za osm set korun pořídí se dobrá výzbroj. Přirozeně, že i uniformy jednoročních dobrovolníků podražily značně. Šedozelená, slušná blůza s černými kalhotami stojí 190—200 K. Před válkou byly tyto dva kusy lepší jakosti za 70 K. Podobně i čepice, šňůry a střapce jsou nyní mnohem dražší. Tím si lze vysvětliti, proč reservní důstojníci tak neradi si pořizují nové uniformy.

NĚMECKÁ VÝCHODNÍ AFRIKA.

Německá východní Afrika, na rozdíl od německé Afriky jihozápadní, jest největší německou kolonií. Plošný obsah její činí něco více než 940 tisíc km² a jest tudíž téměř 2krát větší než říše německá. Její hranici na severu tvoří Britská vých. Afrika, na západě belgický stát Kongo a anglický Nyanza a na jihu portugalská osada Mozambique. Východní břehy omývají vlny Indického oceanu. Listujeme-li v dějinách, shledáváme, že již kol 10. století a dříve byla tato část africké pevniny známa Arabům, do dnešní doby se tam v hojnosti vyskytujícím. První Evropan, jenž vstoupil na její půdu, byl pravděpodobně slavný plavec Vasco de Gama, jenž tu zakotvil na jedné ze svých cest do Indie a sice asi roku 1498, vztýčiv zde portugalskou vlajku. Tak podmanili si východní Afriku Portugalci, držíce ji na to po více než 200 let ve své moci. R. 1660 vzbouřili se však domorodci proti svým vykořisťovatelům, ale teprve kolem r. 1740 podařilo se jim Portugalce úplně a na vždy vypuditi. Vnitřní rozbroje mezi jednotlivými kmeny a jich pohlaváry způsobily, že jednolitá správa země vzala za své, až konečně r. 1840 panující tehdy Seyid Said mascatský byl nucen odstěhovati se na ostrov Zanzibar, ležící blíže pobřeží, odkudž však sahala jeho moc pouze na nepatrný pruh pobřežní. Vnitrozemí podléhalo mu jen v jeho myšlénkách, ve skutečnosti bylo však naprosto neodvislým, ovládáno jsouc lokálně celou řadou pohlavárů. Toho využila r. 1884 t. zv. německá východo-africká společnost, založená téhož roku hrabětem Behr-Bandelinem a Karlem Petersem. Po delším vyjednávání s pohlaváry různých kmenů byla jí vnitrozemní vých. Afrika odstoupena. Když na to sultán zanzibarský nechtěl uznati platnost smlouvy, byl demonstrací německého a anglického loďstva donucen odstoupiti z trůnu. Tím se vyplnila z větší části 200letá touha Němců po koloniích a od oné doby zaujímá Německo třetí místo (po Anglii a Francii) mezi velmocemi koloniálními.

Brzy na to, r. 1886, byly smlouvou s Anglií upraveny hranice nové kolonie. Dvě léta později vzbouřili se však domorodci, zničivše většinu nově založených stanic německých. Vzpoura byla v krátké celkem době potlačena dobrovolnou expedicí z Německa vyslanou a ze státní pokladny podporovanou, takže dne 1. ledna 1891 byla tu definitivně proklamována nadvláda německého císaře. Zemi spravuje od oné doby císařem jmenovaný guvernér, který vládne pěti okresům, v jichž čele stojí okresní hejtmani s výkonnou policejní mocí. Vojsko se skládá z německých důstojníků a poddůstojníků a mimo to ovšem hlavně z domorodců. Jeho výkonnost a zdatnost je známa a doznával ji i anglický tisk sám. Anglické voje, jež sem byly vyslány, měly věru pernou práci, než zdolaly hrstku obránců této půdy, skropené krůpějemi potu, námahy, přičinlivosti a pilnosti německých vystěhovalců-farmářů.

Východní Afrika německá jest větším dílem náhorní planinou, až na úzký nížinatý pás pobřežní. Na severu je země prorvána divokými výběžky nejvyššího afrického pohoří Kilimandžara. Nitro samo jest, jak bylo již řečeno, náhorní planinou, v níž se střídají vršiny a údolí. Břeh mořský jest vlastně celou řadou korálových útesů, smíšených s pískem, hlínou a kamením. Vnitrozemí se skládá většinou z vápencovitého pískovce a břidlice. Tu a tam nalézáme i vápenec a uhlí; železo se vyskytuje málo a ještě méně měď. Za to jsou zde mohutná ložiska grafitová a sluhy, jež dodávala Německu dříve Indie.

Květena a zvířena jest čistě tropická. Kokosovník a palmy všech druhů pokrývají pobřeží, lesy tamaryškové a oranžovníky halí vršiny, skýtajíce osvěžujícího stínu v palčivém slunci rovníkovém. Třtina cukrová, bavlník a oliva rostou divoce. V posledních letech staly se jich produkty hlavním činitelem vývozu. Ze zvířat dlužno jmenovati opice, zejména paviána, pak hyenu, šakala, nosorožce, hrocha a j. Lev se vyskytuje zřídka. Žirafa, antilopa a divoký osel žijí ve vnitrozemí. Krokodilové se vyskytují ve všech řekách i jezerech. Slon žije v kraji bliže jezera Tanganika. Podnebí je tu horké a pro Evropana nesnesitelné a nezdravé. Malaria zde zuřící vyžádala si již mnoho obětí. Vodních pramenů a

Z německých kolonií východní Afriky: Negr ukazuje domorodcům cestu ve velké rokline.

Domorodci východní Afriky při dělení zabitého slona.

Černoši na odpočinku na stepi.

Z východní Afriky: Ženy plemene Kikujů nastupují k tanci.

Z německých kolonií afrických: Černošky s dětmi před svým obydlím.

Vlak s domorodci ve stanici německé východní Afriky.

vodotoků je tu málo a to jest i jedna z příčin nepatrného přírůstku přistěhovalců. Zajímavo je, že teprve v posledních letech, kdy proslulý Graewe našel tu pomocí t. zv. čarovného proutku celou řadu pramenů dobré vody, vzrostl počet farmářů.

Jinak má pouze pobřežní pásmo hojnost vody. Splavnou řekou jest jediný Rufidži, ústící do Indického oceanu. Z velkých jezer sluší jmenovati jezero Viktorie a Tanganika, v nichž se pramení Nil, pak Nyanza, Nikva, Eiassi a j. menší. Důležitým faktorem jest zde t. zv. doba velkých dešťů, jež jest v různých částech země různá. Na pobřeží trvá od března do května a od října do prosince, ve vnitrozemí od listopadu do konce dubna. Krajiny kol jezera Tanganiky, kde se střídají hluboká údolí s vysokými hřbety hor, stávají se za doby dešťů znamenitými, úrodnými pastvinami, v době sucha jsou však bídnou pouští bez života a půvabu. Nejteplejším měsícem jest únor, kdy teplota dosahuje až 45 stupňů, nejchladnějším pak červenec. Pokud se týče obyvatelstva, lze ho roztříditi na 4 třídy: Bojovné kmeny Ašantů, Indy, Araby a přistěhovalé Evropany. Celkový počet obyvatel páčí se asi na 2,900.000 — tudíž velmi málo vzhledem ku rozsáhlému tomuto komplexu. Bojovné kmeny černošské vnikly sem kdysi od severu a jihu. Vlastní obyvatelstvo domácí je na vyšším stupni civilisace a náleží k t. zv. kmeni Bantu. Indové bydlí většinou na pobřeží a zaujímají tu jaksi místo našich židů — provozujíce pokoutní obchod a půjčujíce peníze a j. Vlastními obchodníky jsou zde Arabové, kteří obývají ve věch městech a jejichž obchodní karavany pronikají celičkou kolonií. Přistěhovalých bělochů, po většině Němců, je tu poměrně málo, poněvadž, jak jsme již řekli, klima a nedostatek vody činí tu pobyt pro Evropana nesnesitelným. Vláda německá se ovšem snaží vším možným způsobem povznésti zemi, jež je dosud pasivní. Zřizuje plantáže, podporuje chov dobytka a rolnictví, staví silnice i telegrafní stanice a projekuje dráhy. Za našich dnů se zde již systematicky pěstuje rýže, cukrová třtina, bavlník, kávovník a j. Hlavní vývoz tvoří slonovina, pryskyřice, tabák, cukr, kakao a mn. j. Je jisto, že německý kapitál zde investovaný by se během let mnohonásobně zúročil, že by učinil z této kolonie zdroj pokladu a bohatství. Bohužel, neuzrálý plod padl co oběť války do rukou Anglie a jeho budoucnost je zatím zahalena rouškou nejistoty.

□ □ □

PROZÍRAVÝ PAN MANŽEL.

Moje mladší služka nemohla se shodnouti s kuchařkou a na konec vyvodila důsledky z těchto neshod a podala svou demisi. Najít náhradu nebylo tak snadné a měla jsem mnoho práce a starostí, než se mi poštěstilo. Ze sprostředkovatelny práce poslali mi několik uchazeček, leč žádná z nich se mi nehodila. Nezbylo nic, než abych se obrátila na svého manžela o radu. A hle, můj manžel přeptal se u svých známých a již třetího poslal mi novou kandidátku, která se mi představila takto: Josefa Vondráčková, narozená 1875, katolička, svobodná, domovská obec Drahelice u Nymburka. Děvče bylo menší postavy, hubené, skoro seschlé, leč jinak zevnějšek její byl zcela sympatický. Přijala jsem novou službu a nesklamala jsem se. Děvče bylo pracovité a velice čistotné. A co nejlepšího: Už prvního večera přiběhla kuchařka a sdělovala mi, že nové děvče nic nejí... Oznámila jsem to u večeře svému choti, který se na mě lstivě podíval, a s úsměvem odvětil: Vidíš, drahoušku, právě z té příčiny jsem ti ji poslal. Děvče sloužilo u jistého mého klienta, který mi sdělil, že má chronický žaludeční katarrh a může jíst jen lehká jídla moučná, která jí posílají z domova rodiče. Jinak je hodná a spolehlivá. Neuznáváš, drahá choti má, že v této době je služka s chronickým žaludečním katarrhem pro tebe výhrou z loterie? .... Co tomu říkáte, čtenářky mé, není můj muž znamenitou válečnou hospodyní?

□ □ □

Opakem práce není klid, nýbrž rušení její. Míti klid znamená, nerušeně pracovati.

Jestli člověk pranic nemá na práci, pak bývá vždycky v nejvyšší čas hotov.

NAŠE ÚKOLY PO VÁLCE.

Obrovské úkoly čekají naší monarchii po nynější válce. Vedle rozřešení četných problémů politických a národnostních bude nutno se zabývati důležitými otázkami hospodářskými a sociálními. Máme tu na zřeteli reformy našeho zemědělství, využitkování půdy, ladem ležící, podporu a organisaci průmyslu atd. Je faktem, že naše monarchie má spoustu nevyužitkovaných, aneb nedostatečně využitkovaných hospodářských pokladů. Národohospodářská a sociální statistika dokazuje, jak těžké úkoly čekají na nás po skončení světového zápasu. Na důkaz uvádíme některá data:

Monarchie naše má výměr 676.000 km² a obyvatel 51 mil. Z toho vyplývá, že průměrné zalidnění obnáší 76 duší na 1 km, kdežto v Německu 119. Příčina spočívá v prvé řadě v tom, že přebytek porodů je u nás menší (9.5 proc.) než v Německu (12.7 promille). Je to následek naší větší úmrtnosti kojenců. Bude proto po válce úkolem státu a společnosti zorganisovati péči o matky a kojence na základě nejnovějších zkušeností. Také otázka vystěhovalecká čeká na své rozřešení. Z naší monarchie vystěhovalo se v posledních letech celkem 270.000 lidí, v čemž však nejsou zahrnuti saisonní dělníci, jichž počet čítal téměř 170.000 a v Uhrách ještě více. Je známo, jaké obrovské hospodářské škody působí nám právě otázka vystěhovalecká a je nezbytno, aby ihned po válce učiněna byla opatření, kterými zamezeno, neb alespoň zmírněno bude stěhování z monarchie. Z celkové půdy v Rakousku je 35 proc. polí, luk a pastvin, 32 proc. lesa, 16 proc. půdy leží ladem. Z toho vyplývá, že na poli zemědělství čeká na nás ještě značný kus práce. Zajímavý je také tento fakt: V Německu zaměstnáno je v zemědělství ze sta 25 osob, v Uhrách 68, v Rakousku 35 osob. V roce 1900 měli jsme z tisíce 350 analfabetů, v roce 1910 v Uhrách 437, v Bosně 878. Velká většina analfabetů rekrutuje se z elementů zemědělských a tu je na bílednì, že bude nezbytno rozmnožení lidových škol a školství zemědělského. Průmysl vykonal velký kus práce, přes to nepoštěstilo se mu udržeti stejný krok s Německem, Francií a Belgií. I na tomto poli bude úkolem poválečné doby zmodernisovati zákon, správu a dopravnictví, aby vyhovovalo lépe aktuelním potřebám. Velké dílo bude nutno splniti, aby vyhovčno bylo potřebám nové doby, dílo, na němž pracovati musí všecky národy a všecky vrstvy bez rozdílu, má-li býti dokonáno. A proto poškozují příští naše společné úkoly ti, kteří bez ohledu na nerozřešenou otázku výživy a bez ohledu na uvedené zde úkoly poválečné doby uvádějí na denní pořádek šovinistické požadavky, jež jsou s to poškoditi svornost národů a vnitřní mír monarchie.

□ □ □

Z fronty rumunské: Rakouský telefonista na Seretu, v nejpřednější linii, podává zprávy o pohybu nepřítele.

Na frontě rumunské: Rakousko-uherští zákopníci při první práci.

BRANNÁ MOC UNIE.

Americké vojsko má velice krátkou minulost a nemůže se dosud pochlubiti žádnými většími podniky. Americká branná moc vedla v celku jen dvě války a sice proti Mexiku a proti Španělům, nečítaje ovšem osvobozovací válku proti Anglii. Hlavní síla amerického vojska spočívá v milici, která však nemá v době míru takové výchovy, jako na příklad milice švýcarská. Počet vycvičených vojáků je nepatrný a massy branců podrobují se výcviku teprve během války. Následkem nedostatečných příprav a vzhledem k velkému nedostatku instruktorů je velice obtížné vyzbrojiti a vycvičiti větší sílu vojska. Základem vojenské organisace je silná divise, sestávající z 3 pěších brigád po 3 plucích o 3 praporech, dále divisijní jízdní pluk o 3 škadronách, pak 3 dělostřelecké pluky, každý o 3 oddílech se 3 čtyřdělovými bateriemi, konečně několik setnin zákopnických, dopravní setnina, sanitní, muniční a zásobovací kolona. Síla regulární armády čítá okrouhle 100.000 mužů, značná její část dlí však na Filipinách a na pobřeží panamského průplavu k ochraně pobřeží. V případě války čítá milice 16 divisí o 300.000 mužích. Protože ale Spojené státy mají všeobecnou brannou povinnost pro muže od 18—45 let, má vojenská správa obrovské zálohy lidského materiálu pro své nové náhradní formace, jichž síla odhaduje se na 15 až

Z italské fronty: Dělostřelbou zničená továrna.

Ve skalním brlohu našich vojáků na východní frontě haličské.

20 milionů hlav. Kdežto armáda Spojených států nehraje tak velkou roli, je válečné loďstvo prvotřídní a jak co do kvality, tak i kvantity zaujímá vynikající místo. Americké válečné lodi mají znamenitý dělostřelecký a pancéřový materiál, prvotřídní stroje, dobré mužstvo. V nejbližších letech proveden bude velký námořní program. Postaveno bude 10 velkých bitevních lodí o 40.000 tunách a o 10 dělech 40centimetrových, pak 6 bitevních křižáků o 36.000 tunách, 10 výzvědných křižáků, 50 torpedoborců a 100 ponorek. V přítomné době má Amerika 3 naddreadnougty o 32.000 tunách, které však nejsou zcela dostavěny, dále 14 bitevních lodí, které nutno označit za dreadnougty a naddreadnougty. Vyzbrojeny jsou hlavně 35.6centimetrovými děly. Za polodreadnoughty označují odborníci 11 dalších bitevních lodí třídy „Connecticut" a „Rhode-Island". Dále má Amerika ještě k disposice několik starších bitevních lodí a starších křižáků, pak 3 moderní výzvědné křižáky, 68 torpedoborců, 17 torpedových člunů a 50 ponorek. V případě války pocítila by Amerika značně nedostatek rychlých, výzvědných křižáků. Uváží-li se všecky tyto okolnosti, pak vychází na jevo, že branná moc Spojených států jak na souši, tak i na moři je silným činitelem a že Amerika byla by vzhledem k nevyčerpatelnosti lidských i materielních prostředků nepřítelem velice tuhým, jehož síla by se stále stupňovala trváním války. Na štěstí jsou podmínky amerického zakročení vzhledem k obrovské vzdálenosti a následkem ohrožení oceánu ponorkami takové, že branná moc Ameriky sotva bude vykonávati na další průběh světové války nějaký vliv.

□ □ □

AMNESTIE.

U příležitosti nedávné korunovace J. V. císaře a krále Karla byla publikována také amnestie četných provinilců. Událost tato připomíná na prastaré zvyky při slavných příležitostech toho druhu. Dle starých letopisů dálo se u nás propouštění vězňů při slavných příjezdech královských do města, při korunovacích, ba i při velkých výročních svátcích bylo zvykem na čas lidi ze žaláře propouštěti. O zvyku při slavných příjezdech královských do města, uděliti vězňům milosti, vypravuje Zikmund Winter na četných místech ve svých spisech. O králi Ferdinandu vypravuje, že nežli přijel do města některého, tu, aby mohl uděliti milosti vězňům, chtíval míti popis všech žalářovaných, aby z nich vybral některé. Chystaje se k šťastnému příjezdu do měst pražských r. 1558, král vybral sobě nejprve jednoho vězně, jehož vina byla, že ochromil koně, druhého zloděje a ostatek všecko dlužníky. Do Starého města psal v prosinci: Jakož ste nám poznamenání všech vězňů, kteří na rathouze sedí, na rozkaz náš podali, ráčili sme jim, poněvadž

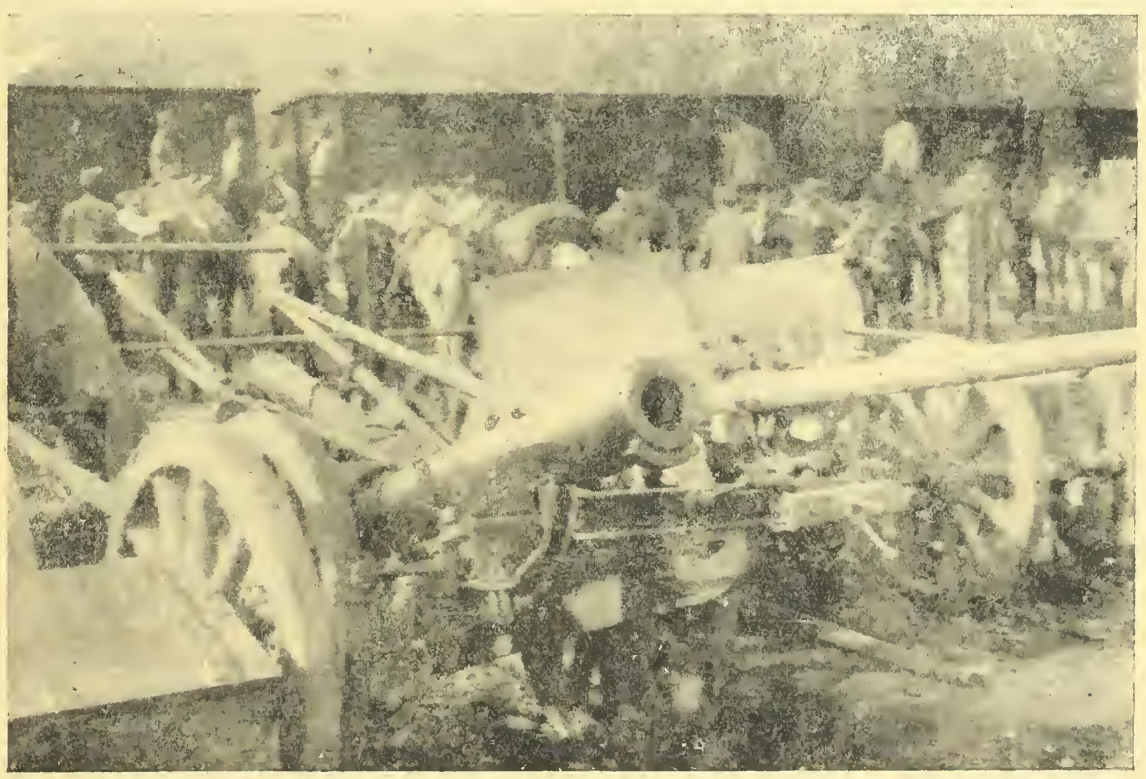

Skládání našich horských houfnic na rumunské frontě v Karpatech.

Rumunska: Civilní obyvatelstvo zaměstnáno při stavbě silnice pod vojenskou správou.

šťastný příjezd náš první v tom způsobu a důstojenství našem císařském sem do království našeho byl, a předešle vždycky za jiných císařů, předků našich, týž obyčej se zachovával, milost učiniti, aby zvláště ti, kteří na hrdlo sedí, účastni jsouce toho, pána Boha za nás prosili; protož, jakú sme milost jedné každé osobě učiniti ráčili, tomu na ceduli vyrozumíte." Cedule se nezachovala. Zdá se, že milost tentokráte obdrželi všichni až na jednoho, jejž v listě jmenuje i s vinou: „Co se Vavřince týče, když s strany velebné svátosti nepořádu se dopustil, o tom poroučíme, abyste ho do zvláštního sklípku vsaditi dali a nevypouštěli." Kterým zločincům tentokrát daroval král hrdlo, ti z města měli býti vypovědčni, a příčinou dlužníků nařídil, aby konšelé jednali s věřiteli o příročí, by mohli vypuštěni býti, „neb někteří pro velmi chatrné dluhy sedí a toliko se pro nějaké skyselení věřitelů trápí". Ke korunovaci Maximiliana za českého krále r. 1562 byla milost učiněna mimo dlužníky též cizoložníkům. Jen zjevní vrahové byli vyňati. Když měl r. 1575 korunován býti Rudolf, propuštěni jsou z pražských vězení jen dlužníci, „aby korunování účastni býti mohli". Po čtrnácti dnech musili do žaláře zase. Nebylo to tedy v těch věcech jednostejnosti. Také z venkovských vězení městských k případnostem rozličným popisy vězněných bývaly králům zasílány. Roku 1570 na příklad vy-

bráno bylo v Pardubicích sedm vězňů, jimž z poručení císaře a císařové milost byla udělena; jeden byl zloděj váčku, dva lapali raky, jiný — Matěj, chodec od Hory — „byl se hanebného lání, hromování v městě Bohdanči proti některým ouředním osobám nevážně a nenáležitě dopustil"; dvě Káče propuštěny, jichž vina byla, „že se neřádně a nekřesťansky dopustily", a naposled milost dána Hříčkovi, „jenž sobě sirotka bez vůle vrchnosti pojal za manželku". Zavítal-li panovník do města venkovského, podávali mu vězňové sami písemnou žádost za vysvobození. I o tomto zvyku Winter doklady uvádí.

□ □ □

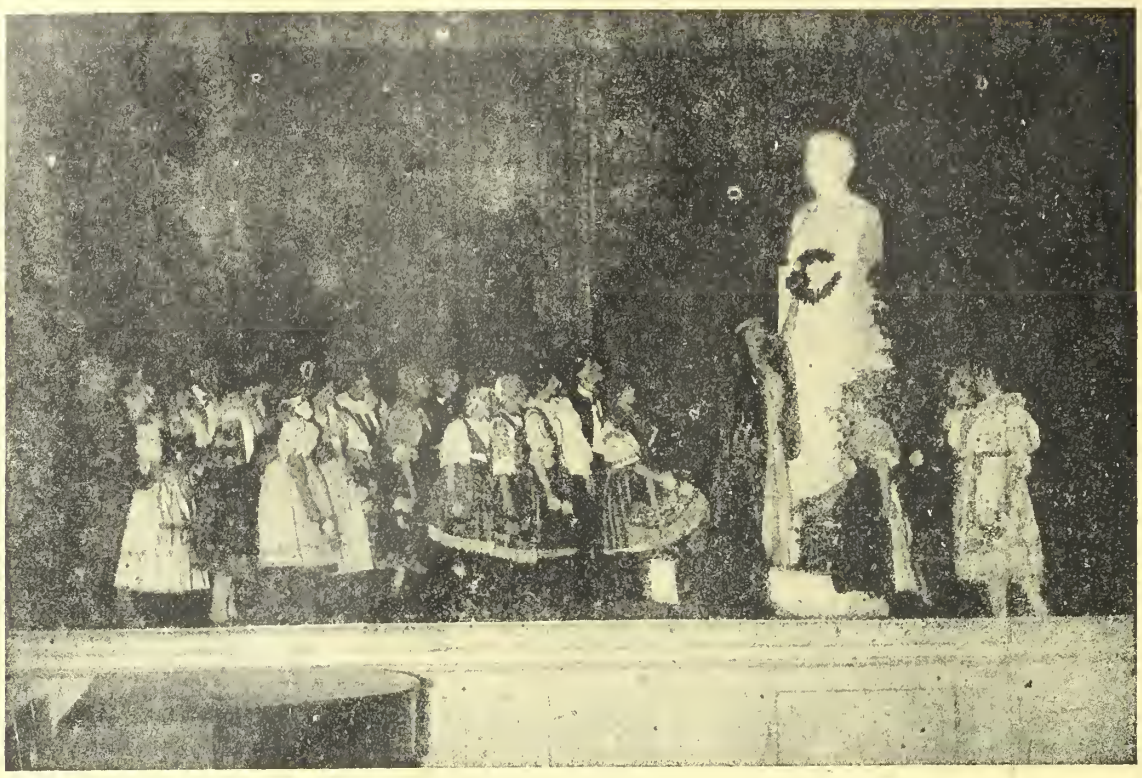

Vídeňští Čechové holdují císaři. Snímek z nedávné manifestace v Českém domě.

REDAKTOR DANĚK ŠEDESÁTNÍKEM.

Dne 20. února dovršil Ant. Daněk (nar. 20 února 1857), sekretář Ústředí starostenských sborů Naší Obce v Brně, šedesátý rok svého činorodého a záslužného života. Mimořádné poměry nedovolují nám šířeji zmíniti se o všestranném působení a vykonané národní, kulturní, menšinové, sokolské a především novinářské práci. Jako 22letý absolvent filosofie doporučen Riegrem, vstoupil do redakce Politik dne 5. října 1879. Odtud odešel r. 1881 do Národních Listů, kde setrval do roku 1884. Odtud počíná potulnou činnost po všech téměř oblastech Moravy a Čech, jako neúnavný národní, kulturní a menšinový pracovník, agilní agitátor, výmluvný řečník, poctivý a rutinovaný žurnalista a podnikavý novinář. Uh. Hradiště, Terezín, Praha, Louny, Olomouc, Brno atd. — všude znám, všude nadšeně vítán a uznáván, poctivě orá národní novinu pluhem hluboko zabírajícím po 38 let.

□ □ □

Redaktor Antonín Daněk šedesátníkem.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ

Dne 8. února. V Karpatech a v Bukovině byly útoky Rusů odraženy. — Jinak situace na ruském bojišti nezměněna. Na francouzské frontě živá činnost dělostřelecká. — V Macedonii menší třenice výzvědných oddílů.

Dne 9. února. Na ruském bojišti nic pozoruhodného. Podobně na italské frontě. Ve Francii dělostřelecký boj.

Dne 10. února. Silné mrazy znemožňují na ruském bojišti větší operace. Blíže Gorice byly Italům způsobeny větší ztráty na zajatcích a válečném materiálu. — Ve Francii zhroutily se všechny úporné nepřátelské útoky.

Dne 11. února. Nic pozoruhodného.

Dne 12. února. V údolí Putny byl zmařen ruský útok. U Halicze a Woronczyna zajali jsme několik Rusů a ukořistili strojní pušku. — V Krasu a údolí vipašském mocný boj dělostřelecký. V Tyrolích docílili jsme na několika místech pěkných úspěchů. — Německé posice na Ancre prudce ostřelovány. Noční prudké útoky Angličanů vesměs odraženy.

Dne 13. února. V údolí Vardaru obživla činnost letců. — Jinak nic zvláštního.

Dne 14. února. U Valeputny dobyli naše voje opěrný bod nepřátelský. Zajato přes 1200 Rusů. — Ve Francii odraženy útoky nepřátel. Dělostřelecký boj zuří dále.

□ □ □

SMĚS.

O rozladění neutrálů rozepsala se „Kölnische Zeitung". List tento připouští, že válka ponorek nemile se dotýká neutrálních států, leč na druhé straně nutno míti na zřeteli, že válka ponorek jest jen odveta na protizákonnou anglickou blokádu. Protože Anglie blokuje německé námořní pásmo, musí Německo odříznout Anglii, Francii a Italii od zámořského dovozu. Neutrálové klidně snášeli anglické porušení námořního práva, musejí si proto nechat líbit německá odvetná opatření. Ostatně otázka právní nehraje dle „Köl. Ztg." tak velkou roli u neutrálů, jako spíše škoda, kterou ponorkovou válkou utrpí. Ponorková válka maří totiž neutrální kšefty s našimi nepřátely. A to je hlavní příčina rozladění neutrálů.

Německo a Amerika. Jak se dalo očekávati, zabavily Spojené státy německé lodi, kotvící v Novém Yorku, Habokenu a jiných amerických přístavech. Mezi zabavenými loděmi nalézá se parník „Vaterland", pomocné křižáky „Kronprinz Wilhelm" a „Kronprinz Eitel Friedrich". Americké loďstvo z Antillů bylo odvoláno a křižuje v Atlantickém oceanu. Vláda Spojených států uvažuje prý o opevnění Nového Yorku, o ozbrojení amerických obchodních lodí a o vybudování silné křižákové služby v amerických vodách, hlavně v okolí panamského průplavu.

400 nových německých ponorek. Švédské listy sdělují, že Německo postavilo nových 400 ponorek, aby lépe mohlo prováděti blokádu. Také velký počet zeppelinů byl vybudován za stejným účelem.

Kolik Američanů žije v Německu. Dle berlínských listů žije v Německu celkem 15—17.000 amerických státních příslušníků. Není vyloučeno, že většina jich zůstane bez ohledu na konflikt se Spojenými státy nadále v Německu.

Tunel pod Bosporem. Jak sdělil „Prometheus" předloženy byly „Středoevropsko-Východní obchodní Unii" plány tunelu, který spojiti má pod Bosporem Evropu s Malou Asií. Projekt tento má prý větší výhody před projektovaným mostem přes Bosporus.

Nejstarší noviny na světě jsou jistě pekingské úřední noviny „King Pap". První číslo těchto novin vyšlo r 911 našeho letopočtu, tedy asi v době, kdy český kníže Václav, řečený Svatý, byl zavražděn. Z počátku byly ovšem tyto noviny velmi primitivní. Počínaje r. 1351 až do počátku XIX. století vychází „King Pao" jednou v týdnu. Od té doby denně a nyní vychází třikráte za den. Ranní vydání tohoto Nestora mezi časopisy tiskne se na žlutém papíře a obsahuje zprávy obchodní, večerní vydání na červeném papíře přináší politické články, denní novinky a místní zprávy. Noviny, tyto mají šest redaktorů, kteří jsou státními úředníky. Průměrný náklad tohoto listu, jenž nedávno slavil tisící výročí svého založení, je prý dosud stejný jako v r. 1500, rovněž i předplatné, třeba že je dnes list ovšem nepoměrně lépe veden a bohatší obsahem než tehdy

Vliv granátů na plodnost půdy. V tísni a válečných hrůzách utěšuje se lidstvo nepatrnostmi, kterým by se jindy snad bylo usmálo. Ale tonoucí stébla se chytá a k smrti smutný vděčně přijímá vše, co vnese do jeho smutku záblesk radosti. Takovou malou radostí v smutku je obsah článku, uveřejněného v „Pearsons Weekly". Článek zabývá se zjevem, pozorovaným častokráte ve válečném pásmu. Bylo totiž zjištěno, že na dosah granátového deště je velice bujné rostlinstvo. A tato skutečnost přiměla autora článku, že napsal pozoruhodná slova: „Není lepší pomůcky, učiniti pusté území plodným, než rozvinouti na něm divoký dělostřelecký boj. Náboje, bohaté ledkem, dobře zúrodní půdu." Pisateli snad ani nenapadlo, že by se mohla půda pohnojiti přímo ledkem a že nebylo by třeba, aby ledek prošel továrnou na výrobu nábojů. Příznivý účinek nábojů na plodnost půdy je už ostatně znám velice dávno. Když před 40 lety v Texasu byly dobývány pařezy statisíců smrků dynamitem, aby tam mohl býti nasázen bavlník, bylo pozorováno, že půda, trhaná dynamitem, byla mnohem úrodnější, než jiná. Výbuchy byla půda zkypřena a rostliny mohly lépe zapustit kořeny. Na mnohých

Z nepřátelského tábora: Rusové při požití kaple co pozorovací stanice. Fotografie pochází od zajatého ruského důstojníka.

místech jest pod vrstvou ornice tenká skalnatá vrstva. Taková půda, jež byla téměř nevýnosná, stala se úrodnou, jakmile byla skála rozbita dynamitem, čímž byla hořejší vrstva orné půdy spojena s dolejší, rovněž plodnou půdou.

Pomoc ve tmě. V londýnských ulicích je doposud za noci udržováno přítmí, aby světlo nevábilo zeppeliny. K tomu přistupuje pověstná londýnská mlha, takže někdy z rána nebo z večera není na krok viděti. Londýňané pomáhají si všelijak. Zmínili jsme se již o jejich elektricky svítících jehlicích do kravat, o malých žárovkách, manžetových sponkách atd. Nyní k těmto světelným efektům přistupují také hudební požitky. Kdosi přišel na znamenitý nápad, na kalhoty s rolničkami. To se ihned ujalo. Četní Londýňané nosí večer na ulici rolničkové kalhoty. Rolničky jsou přišity na lemu nohavic a chrání tak svého majitele, aby do něho ve tmě nikdo nevrazil. Jiní nosí v kapse hrací stroj, který neustále natahují. Ostatní si aspoň pískají. A tak se Londýn nehudebních jinak Angličanů mění za noci v město „velmi hudební".

Důrazné opatření proti výrobě špatného chleba. Okresní hejtman v Mostě vydal vyhlášku, v níž veřejně kárá výrobu chleba a uvádí výslovně: „Okresní hejtmanství dostává denně stížnosti na špatný chléb a skutečně — budiž to k hanbě mosteckých pekařů sděleno — jest mostecký chléb nejmizernější v celém okresu, ačkoliv město Most přiděluje pekařům v jiných obcích. Okresní hejtmanství přísně bude dbáti toho, aby chléb, tato nejdůležitější a nepostrádatelná potrava chudého obyvatelstva, nebyl vyráběn v nebezpečné jakosti. Okresní hejtmanství počká ještě krátkou dobu a poskytuje pekařům příležitost k napravení. Kdo se nepolepší, a kdo mouku místo zpečení ničí, tomu se dostane náležité odměny." A v jednom případě totéž okresní hejtmanství už ani nedalo vyčkávati termínu. Pekaři Stefanovi v Mostě pro stálou výrobu špatného chleba bylo pečení chleba na 14 dní úředně zakázáno.

Padlí Fürstenbergové. Dle Gothajského Almanachu padlo dosud z řad šlechty 2270 členů, mezi nimiž 36 z rodů knížecích. Pravdu děl proto velící generál, jenž o pohřbu neinovější knížecí oběti, prince Bedřicha z Fürstenbergů, na zámku Heiligenbergu u Bodamského jezera pravil: „Válka vyhledává si oběti z paláců i chatrčí."

Starý Brašov v Sedmihradech: Bývalá městská brána vystavená v letech 1577 až 1582 a hájená řeznickým cechem, byla r. 1899 zbořena.

Vliv války na časopisectvo v Německu. Císařský novinový úřad v Berlíně sděluje, že ze 13.000 časopisů před válkou vycházejících nevychází nyní již celá osmina, neboť 1430 časopisů bylo dobrovolně zastaveno.

Choť kinoherečky Portenové padl. Z Berlína se sděluje, že manžel známé filmové herečky Henny Portenové, rovněž známý kinový režisér, v bojích na Somme tyto dny padl.

Divišova ulice ve Vídni. Městská rada vídeňská usnesla se nazvati v XXI. okresu. Floridsdorfě, jednu z ulic Divišovou ulicí po slavném přírodovědeckém badateli Čechu Prokopu Divišovi, rodáku ze Žamberka, jenž o 6 let dříve než Franklin vynalezl a postavil první hromosvod.

Lístky na cukr ve Francii. Francouzský ministr pro zásobování vyzval prefekty, aby neprodleně zavedli poukázky na cukr. Ministr učinil i jiná opatření, aby spotřebu cukru omezil na nejmenší míru.

Na pranýři octlo se 30 vídeňských pekařských a cukrářských firem pro přestupky, spáchané nedodržováním předpisů o výrobě pečiva. Pokuta těmto firmám uložená činí celkem 37.000 korun.

15 milionů vajec zabaveno. Italská vláda zabavila v Miláně u velkoobchodníků 15 milionů vajec, které nyní prodává obyvatelstvu tucet za korunu.

Soupis zásob v domácnostech na Moravě započal a bude přísný. Majitelé polí i ostatní obyvatelstvo bylo vyzváno, aby se dostavili na obecní úřady s příslušnými dodanými archy. Soupis zásob týká se hlavně rolníků, zemědělců a nájemců půdy a bude tentokráte velice přísný.

Lístky na tabák zavedeny byly v Gmundenu a v jiných městech, aby se tabák rozděloval stejně. Každý kuřák dostane legitimaci s ústřižky, bez níž se tabák nevydá.

Tajné zabíjačky. V Berlíně kvetou, jak sdělují tamní listy, tajné zabíjačky. Policie sice ostře zakročuje proti tomu, ale marně. Věc je prý přímo nebezpečím veřejnému zdraví, protože poražená prasata nejsou prohlížena zvěrolékařsky, mohou tedy býti také chorá. Maso z nich se pak tajně prodává, při čemž se překročují nejvyšší ceny. V Emdenské ulici byla provedena prohlídka bytu, která ukázala, jak se to provádí. Do domu bylo přivezeno prase v dětském kočárku. Bylo zakoupeno za 600 K. V bytě byly již všechny přípravy k porážce, což jest zdravotně závadné. Policie prase zabavila a odevzdala je magistrátu.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

Ples chýlil se ke konci. Hrabě Kurt a Wangenheim doprovodili obě dámy do šatny. A při té příležtosti neopomenul Kurt se otázati, jestli smí Loru příležitostně navštíviti.

„O ano, ale teprve v několika dnech. Strýček odjel, aby prozkoumal nově vykopané památky v Assuanu a matce je nevolno. Jakmile bude matinka zdráva, ihned napíši, pane hrabě, matinka bude se těšiti..."

„A vy ne?" tázal se položertem hrabě Kurt. Lora se usmála.

„Samozřejmě, že ano. Vždyť jsme přece krajani."

KAPITOLA IX.

U p y r a m i d.

Wangenheim a Kurt přijeli pro obě dívky v určený den do domu krásné Irčanky a brzo odjížděla celá společnost z města. Venku najala si velblouda a tři osly a jela dál až ke svému cíli. Výletníci obdivovali památky a stanuli při pohledu na poušť při západu slunce, jenž byl uchvacující."

„Není to krása?" tázala se Lora německého diplomata, jenž tu stál zamyšlen.

„Ano, uznávám, že je to velkolepá podívaná, leč upřímně řečeno, naše lesy v mé domovině jsou mi daleko milejší."

„Věřím vám, jakkoli jsem je ještě bohužel neviděla."

Společnost odebrala se pak zvolna na palmovou terasu, kde u čaje shromážděna byla už četná mezinárodní, ale velice vybraná společnos. Max Wangenheim zaujat byl Lucií do té míry, že Kurt s Lorou odkázáni byli sami na sebe. Dlouho oba rozprávěli, až Lora prosila svého společníka, aby jí vypravoval něco o svém životě.

„Ach Bože," odvětil Kurt, „můj život plynul, jak to bývá u většiny mladých lidí u nás v Rakousku, pokud náležejí mému stavu. Pokud se mne týče, pak lituji, že jsem předčasně osiřel. Moje rodiče zemřeli oba následkem neštěstí. Jeli kočárem, koně se splašili a oba utrpěli zranění, kterým brzo podlehli. Bratr mé nebohé matky vzal mě do domu, kte jsem byl vychován. Na neštěstí zemřel můj hodný strýček v útlém mém chlapeckém věku. Po jeho smrti zůstal jsem na zámku u jeho syna. Byl bych se ale cítil nešťastným nebýt mého dobrého učitele, jenž býval nejlepším přítelem mého strýce, jenž se mnou otcovsky zacházel a k němuž jsem celým srdcem přilnul. S mým bratrancem jsem si nikdy nerozuměl. Po maturitě odešel jsem do Vídně, nechal se zapsat na universitě, složil jsem doktorát a vstoupil pak do služeb zahraničního úřadu vídeňského, ve kterých stojím dosud. Své dovolené, kterou právě užívám, použil jsem na cestě do Kahýry."

„Proč jste si zvolil právě Kahýru?"

„Neměl jsem původně v úmyslu jeti sem, leč bratranec můj mne k tomu přiměl. Říkal, že sem také pojede. Já jel napřed, v Terstu jsme se měli sejíti. Čekal jsem několik dní, leč nadarmo. Bratranec nepřijel. Jel jsem do Benátek, kde dostal jsem pak od něho telegram, ve kterém mne žádá, abych počkal, až od něho dostanu další zprávu."

„Jak se zdá, je váš bratranec velice nespolehlivý."

„Ještě více, než nespolehlivý. Počíná si vůbec tak podivně, zejména v poslední době. Mám za to, že je na tom vinna jeho choť a její kaprice."

„A tak, váš pan bratranec je ženat!"

„Bohužel..."

„Jakže, bohužel? Nemáte, jak prozrazujete, žádné sympatie ke své sestřenici. A kde je váš bratranec nyní?"

„Nebudete mi to věřit — ale já nevím. Opravdu nevím. Můj bratranec píše mi pokaždé z města, které právě opouští, a udá mi adresu do města, do kterého obyčejně nepřijede. Takhle cestuje už delší dobu a já marně si lámu hlavu, proč tak činí a proč tak divně jedná. Jeho počínání je mi záhadou. Stojí ale pod vlivem své choti, která je osobou, bez obalu řečeno, výstřední."

„Tahle manželská dvojice, která bez plánu cestuje světem, mě doopravdy zajímá. Chcete mi je oba představiti, když přijedou do Kahýry?"

„Když je to vaše přání, učiním tak. Ale rád to nedělám, protože vy se rozhodně nehodíte k choti mého bratrance. Ona je opakem vaším."

„To nic nevadí. Stačí jen povrchní seznámení."

„Dobrá. Ostatně oba tu ještě nejsou a přijedou-li, stane se po vaší vůli. Ve velkém, cizím městě naskytne se nám brzo příležitost."

KAPITOLA X.

P o z v á n í.

„Došla pro mne nějaká pošta?" tázal se hrabě Kurt vrátného hotelu Shepheard, kde bydlel.

„Ano, pane hrabě. Došel nějaký dopis."

A podal z přihrádky hraběti psaní napuštěné jemnou voňavkou.

Kurt pohlédl na poštovní razítko a seznal, že to je dopis, odevzdaný na místní poště.

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová,

Morkové pokrmy.

Pokrmy ty jsou velmi málo v domácnostech zavedeny. Leda tu a tam upravují se morkové knedlíčky, svítek do polévky, a tuk z kostí používá se na osmažení polévkové zeleniny. V nynější nouzové době, kdy omastek je tak vzácným a drahým, musí hospodyňka věděti, kde jakou náhradu za drahé máslo a sádlo získala. Vypočetla jsem, že dobrá kost morková v ceně 20—30 h dala mně 7 dkg morku (číšku). Sestavila jsem nové recepty s upotřebením morku, které dále uvedu, a doufám, že vážené čtenářky tyto uspokojí. Recepty mé jsou vypočteny pro 4—5 osob.

Morkové řezy. Na misku dáme lžíci utřeného morku, 2 vrchovaté lžíce cukru, 1 žloutek, půl balíčku dra Oetkera vanilového cukru a lžíci utlučených jader švestkových neb ořechových a trochu citronové kůry. Vše dobře třeme asi čtvrt hodiny, pak přidáme z 1—2 bílků sníh a zlehka do hmoty zamícháme. Pekáček vymažeme máslem neb sádlem a dáme vždy vrstvu na lupínky krájených žemliček, které jsme v mléce namáčely. Na to pak vrstvu té třené hmoty a tak pokračujeme, až máme pekáček plný. Po té dáme do trouby a na zapečený nákyp nalijeme následující: Do kořílku mléka rozkverláme půl vajíčka, na nákyp nalejeme a pečeme prudce půl hodiny do růžova. Upečený nákyp pocukrujeme vanilkovým cukrem dra Oetkera a můžeme jej políti ovocnou šťávou.

Morkový nákyp s nudlemi. Talíř zbylých nudlí rozsekáme, přidáme 3—4 lžice rozstrouhaných bramborů. Do kořílku mléka dáme lžíci mouky, do které jsme 1 lžíčku krémového prášku dra Oektera (Dioba) zamíchaly. Mléko nalejeme na nudle, vše promícháme, taktéž přidáme výše uvedenou připravenou hmotu z morku, dáme na vymazaný pekáček a necháme do růžova péci.

Jáhlový morkový nákyp. Upravíme morkovou hmotu, jak jsme výše pod „Morkový nákyp" uvedli, do které zatřeme talíř jáhlové kaše. Je-li hmota málo sladká, přidáme trochu cukru, jáhly potřebují více cukru, a je-li příliš hustá, trochu mléka. Vše dáme na vymazaný pekáček a pečeme do růžova. Upečený pocukrujeme vanilkovým cukrem dra Oetkera.

Jáhlový morkový nákyp s krémem. Ta samá úprava hmoty, na kterou se nalije následující: Do kořílku mléka dáme lžíčku krémového prášku dra Oetkera (Dioba) a lžíčku vanilkového cukru. Dobře rozkverláme a nalijeme na zapečený nákyp a necháme do růžova péci. Místo prášku dra Oetkera, který nám nahražuje vejce, dáme 1—2 žloutky do mléka. Upečený nákyp můžeme políti nějakou ovocnou šťávou.

Morkový nákyp s tvarohem. Ten samý morkový nákyp s jáhlemi, jak jest již předem uvedeno, chceme-li míti sytější a vláčnější, upravíme pomocí tvarohu následovně: dobře utřeme 3 dkg tvarohu a jáhlovou morkovou kaši, vše spojíme a dle chuti přisladíme a pečeme, jak jsme již uvedli. Upečený pocukrujeme vanilkovým cukrem dra Oetkera. Chceme-li míti nákyp úspornější, přidáme 2—3 strouhané vařené brambory.

Chcete býti od svého
Rheumatismu dny, bolestí v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Lékárna „U opery" v Budapešti
VI., odděl. 169.

1986

Závin morkový s jablky. Na vál dáme 20 dkg strouhaných bramborů ode dne předešlého, 10 dkg mouky, 5 dkg cukru, 5 dkg utřeného morku, lžičku pečivového prášku dra Oetkera, špetku tlučeného koliandru a špetku soli. Vše dohromady dobře promícháme a v hladké těsto vypracujeme. Chvíli vytloukáme válečkem, pak rozválíme na stéblo silně a dáme na plech. Polovinu potřeme následující nádivkou: Na talíř rozstrouháme 2 větší jablka, přidáme 2 menší ustrouhané vařené brambory, vrchovatou lžíci cukru, špetku tlučeného koliandru, půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera. Nádivkou tou potřeme polovinu té hmoty a druhou přeložíme a dáme do dobře prohřáté trouby péci 15—20 minut.

Závin se šimlovou nádivkou. Těsto upravíme jako v předešlém receptu a potřeme do poloviny následující nádivkou: Na talíř dáme 3 lžíce tvarohu, lžíci tlučeného máku, vrchovatou lžíci tlučeného cukru a balíček vanilkového cukru dra Oetkera. Je-li tvaroh suchý, můžeme přidati trochu kyselého neb obyčejného mléka. Druhou částí hmoty závin pokryjeme a pečeme 15 až 20 minut do růžova. (Pokrač.)

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Primulky, jichž různé druhy v pokoji od podzimu do jara pěstovati můžeme, aby se dobře dařily a hojně a vytrvale kvetly, vyžadují země, skládající se ze dvou dílů listovky, po jednom dílu vřesovky a země pařeništní a půl dílu písku. Jsou velmi vděčnými pokojovými květinami, nepotřebují žádné zvláštní péče, kvetou nepřetržitě až do jara. Nejlépe daří se jim za oknem nebo v širokém meziokní, odkud však na noc se dávají do světnice, aby jim mráz snad neuškodil. Vadou jich jest, že listy jejich opatřeny jsou jemnými chloupky, které při styku s lidskou kůží zaviňují bolestné záněty a proto musí každý, kdo má jemnou a citlivou kůži na rukou, vystříhati se přílišné blízkosti listů primulek, nebo při přesazování a podobné práci staré rukavice natáhnouti.

□ □ □

Nejšťastnější lidé jsou ti, kteří nikdy nebyli postiženi neštěstím nabýti určitého pojmu o štěstí.

„Kdo mi to asi píše ve městě, kde jsem zcela neznámou osobou?"

Roztrhl obálku a četl:

Milý hrabě Leuchtendorffe!

Prosím, abyste odložil svou návštěvu o několik dnů. Matince je stále ještě nevolno.

S přátelským pozdravem

Eleonora Henningová.

S nevolí zastrčil Kurt dopis do kapsy. Těšil se tak na tuto návštěvu a nyní musí opět několik dní čekat, než spatří opět Loru. Mrzut zůstal stát a přemýšlel, jak si zkrátit dlouhou chvíli.

„Poslechněte, kam byste doporučil cizinci podívat se dnes?" tázal se vrátného.

„Pane hrabě, jděte procházkou bazarem. Tam se vám jistě naskytne zajímavá podívaná. Dnes je totiž velký tržní den."

Kurt uposlechl rady vrátného a odebral se do bazaru, kde doopravdy panoval neobyčejný ruch a kde spatřil obraz, jaký v evropských městech nenalezne. Pestrá orientální směsice působila na něho dojmem téměř pohádkovým.

Kurt prohlížel si zboží na prodej vystavené, ještě více ale ženy z lidu, pak zastavil se také u některých krámů a nakoupil si nějaké předměty, při čemž pouštěl se rád do rozhovoru s kupci. Mohl hovořiti anglicky, francouzsky, německy, italsky, arabsky i turecky. Tak mu rychle uplynulo několik hodin a Kurt seznal, že už je čas k návratu. V tom ale stanul před krámem, kde k jeho milému překvapení spatřil — Loru nakupující.

Rychle přistoupil a s poklonou smekl. „Ruku líbám, milostivá slečno!"

Lora překvapeně naň pohlédla.

„Ach, vy zde? Jak přicházíte do bazaru?"

Chtěl jsem se podívati na bazar a koupit si několik potřebných i zbytečných věcí," odvětil Kurt. „Teď se chystám k návratu, nemohu ale nalézti východ."

Lora se smála.

„Tak se vede cizincům, kteří se odváží do města bez průvodce."

„Já ale nepotřebuji žádný doprovod. Zejména průvodce cizinců je mi proti mysli a připraví mě pokaždé o dobrou náladu. Ostatně teď, když jsem se s vámi setkal, mohu doufati, že mě vyprovodíte z tohoto labyrintu. Tolik srdce snad budete pro mne míti?"

„Tolik srdce? Hm... Nu ano," odvětila s úsměvem a dodala: „Pojďte tedy — hned budeme venku."

A v málo minutách opouštěli oba bazar.

„Smím vás ještě kousek cesty doprovoditi?" tázal se Kurt.

„Proč ne?" odvětila Lora.

Kurt kráčel po boku Lory, jež po chvilce tázala se ho, jestli dostal její dopis.

„Zajisté, velice mne rozladil," odvětil hrabě Leuchtendorff.

„Taak? Je mi líto. A proč pak?"

„Protože jsem se velice těšil na smluvenou návštěvu. Ostatně rozladění mě už přešlo, jak pozorujete, a to prostě proto, že jsem se s vámi neočekávaně setkal."

Lora nedala odpověď. Pohlížela k zemi a tvářila se, jakoby neslyšela tuto poklonu.

Dvojice vstoupila do parku.

„Není tu krásně?"

„O ano. A proto je skoro hříchem jen tak park přeběhnouti a nevěnovati mu ani trochu pozornosti.

„Vždyť můžeme chvilečku usednouti," odvětila Lora a zavedla společníka svého k lavičce, na kterou oba usedli.

Kurt i Lora rozhovořili se o nádheře parku, pak přešel hovor jejich opět na různé jiné záležitosti. Hrabě vzpomněl si na to, že posledně obšírně vyprávěl Loře o svém mládí a připomněl, že dosud nikdy neslyšel o dřívějším životě a o rodičích Lořiných.

„Co já bych vám mohla vyprávěti?" odvětila Lora s úsměvem. Neprožila jsem dosud nic, alespoň nezajímavého."

„Mne zajímá všecko, co se vás týká."

Děvče nedalo hned odpověď.

„Nu...," pobízel Kurt.

„Opravdu nevím, co bych vám mohla vyprávěti. Jako dítě byla jsem velice nemocna..."

„Ah — to je neuvěřitelné. Vždyť tak znamenitě vypadáte."

„A přece prožila jsem těžkou nemoc. Byla jsem slabá na plíce a lékaři se obávali, že zdědila jsem po své matce, která zemřela v mladých letech, těžkou plicní chorobu. Proto dlím v Kahýře —"

„Promiňte, já myslel, že vaše paní matka žije a dlí zde?"

„Jste na omylu. Nazývám svou tetu matinkou, protože mě vychovala a pečuje o mne jako o své vlastní dítě. Ale matka moje to není, ta zemřela. Já sama považovala jsem do svého šestnáctého roku tetinku za svou matku, teprve pak jsem byla správně poučena o pravém stavu věci. Nicméně říkám své tetě i na dále matinko, protože si to plně zaslouhuje."

„A dlíte v Kahýře od svého dětství?"

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Každému podle zásluhy.

Bethmann-Hollweg praví ke svým úředníkům: „Ať mi při udílení nových císařských řádů a vyznamenání nezapomenete na sociálně-demokratický výkonný výbor."

*

Nešťastnice.

„Mladá pnaí zůstavši o samotě naříká si: „O já nešťastná, jakých zklamání dožila jsem se ve svém manželství. Ani jediný domácí přítel nezůstal mi věren."

*

K demonstracím v Rusku.

Ministr: „Nu, což pak vojsko nezakročilo?" — „Zakročilo pokaždé, když teklo na ulicích ještě málo krve."

*

Nějaký umělec onemocněl. Lékař mu zakázal jakékoli další zaměstnání s hudbou. Mistr je nad tim celý zoufalý: Co se má státi s jeho symfonií? Lékař na to klidně: „Skládejte dál, já jsem vám zakázal jen hudbu."

*

Těžký chléb.

Velkostatkář:: „Pánové milí, nesmíte si mysleti, že my zemědělci máme na růžích ustláno. Je to těžký chléb, ten náš fideikomisní...."

*

Pravdivé historky.

Malá Žofička vypravuje ve škole, že dostane malého bratříčka. Když byla tázána, odkud ví tak přesně, že to bude bratříček, odpověděla: „Loni, když matinka ležela tak dlouho na pohovce, dostala jsem sestřičku. Letos na pohovce leží pořád tatínek, tak to tedy musí být bratříček."

*

Nějaký kníže přijde na návštěvu velké továrny na hudební nástroje, při kteréžto příležitosti nechal továrník spustit nový velký orchestrion. Kníže je velice překvapen, na konec pak povídá: „Poslouchejte, rád bych vám vyslovil své uznání. Řekněte — těm chlapíkům, aby z toho aparátu vylezli."

*

Děti doby.

Matka rozhorleně: „No, vy pěkně vypadáte, holoto, po takovém hraní."

Fricek: „To je holt válka mami."

*

Moudrá sestra.

Dvě mladé ošetřovatelky jsou zkoušeny o výživě kojenců. Lékař se ptá:

„Proč je mateřské mléko pro kojence lepší než kravské?"

Po krátkém přemýšlení odpovídá jedna: „Protože mateřské mléko neskysne."

*

Dětská naivnost.

Naše malá pozoruje vedle mne na vesnici pasáka s prasaty. Pojednou se na mě obrátí s otázkou: „Tati, jak se říká praseti, když je čisté?"

*

Z nedokončeného soudního referátu.

Opilý muž vrhl se na hostinského, dal mu pár pohlavků a zvolal: Pokračování příště.

Z nouze všecko dobré.

„Proč pak sedíte, přátelé, zde v kavárně úplně po tmě, člověk vás nemůže ani nalézt?" — „Nemáme-li černé kávy, máme aspoň černou hodinku."

*

Na koncertě zázračného dítěte.

A.: „Víte, příteli, co jest na tomto chlapci zázračného?' — B.: „Zajisté hudba." — A.: „Chyba lávky, ten kluk jest již deset let šest let stár."

„Už by mohl být konec války. Přicházejí na řadu stále starší ročníky. Co si s nimi máme počít?"

„Zadlužený nápadník, který dostal košem: „Tedy je to vaše poslední slovo. Vy nadobro odmítáte můj návrh? Dobrá — ale když mě následkem toho uvrhnete do neštěstí, pak odnášíte vinu pouze a jedině vy."

Ona: „Lepší nésti vinu, než vaše dluhy."

Poučení.

„Pane šéfe, prosím, zač mám prodat tu krabičku se žlutou masou?" ptá se příručí.

„Jo, to je podle toho, co zákazník chce. Jestli umělý med, tedy 6 korun, když fazulový vosk, tedy 3 koruny."

*

Tři sestry.

Návštěvník: „Paní domovníková, nemohla byste mi říci, kde je paní Náhlovská a její tři dcery?"

Domovnice: „Jo, paní Náhlovská shání klepy, slečna Mína shání brambory, slečna Manča shání sádlo a slečna Anči ženicha."

*

Pokušení v celibátu.

„Ty jsi hezké dítě," chválila obstárlá slečna malého, asi sedmiletého hošíka. „Pojď, dej mi hubičku."

„O, já nesmím," zavrtěl hlavou hošík.

„A proč?"

„Já budu panem páterem."

*

Vysoký hodnostář.

Soudní sluha k řediteli: „Prosím vás, pane řediteli, buďte jen hodně přísný na mou dcerušku. Neberte pražádného ohledu na mé úřední postavení."

*

Děti. (Skut. událost ze Starče.)

Při visitaci. Katecheta k žáku: „Jak se nazýval první člověk?"

Žák: „Adam."

K žákyni: „A první žena?"

Děvče vyrazí kurážně ze sebe: „Adamica."

*

Pepa: „Jendo, co je tvůj otec?" — Jenda: „Hudebník." — Pepa: „A na co hraje?" — Jenda: „On hraje v karty."

Z VÁLEČNÉHO HUMORU.

Ze „Simplicissimu."

dva důstojníci, nějaký pěší vojín a člen topografického oddělení jedou společně na dovolenou. Po cestě vychvaluje mnohomluvný topograf nejnovější mapu generálního štábu a praví: „Každá, i malá výšina, je na ní zaznamenána, stejně i každá zvláštnost terénu. Zkrátka a dobře, najdeme na ní každou maličkost." — V nějakém etapním městečku musilo panstvo přenocovati společně v jednom pokoji. O půlnoci probudí pěší vojín tografa těmito slovy: „Kamaráde, odpusťte — nemohu nalézti — nočník — nechtěl byste se laskavě podívati na novou mapu — — snad je tam někde zaznamenán."

*

Několik německých vojáků sedí v podzemním úkrytu a rozmlouvají o odpovědi našich nepřátel na naši mírovou nabídku. Jeden z nich náhle vstane a povídá: „Co ti lidé všecko od nás požadují? Polsko, kolonie, Elsasko, loďstvo, zbudování spustošených území. — Ti jsou s to požadovat od nás také naši výplatu."

*

Poddůstojníkovi v kterýchsi kasárnách bylo uloženo, aby spočítal všecka rozbitá okna a sdělil, kdo má vinu na této škodě. Svědomitý šikovatel napsal tuto zprávu: V našch kasárnách není žádné okno rozbité. Vinu na tom nenese nikdo."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

První starostí

každého obchodníka

budiž opatřiti si a bedlivě pročísti kalendář československého obchodnictva

Jen tak se vyvaruje škod

a mnoha mrzutostí, jež mu z neznalosti různých zákonných předpisů vzniknouti mohou.

Pokročilý obchodník

nečeká, až se octne v tísni, ale hledí se o všem ihned informovati, v čemž mu jedině kalendář československého obchodnictva může býti spolehlivým vodítkem a rádcem.

Kalendář obchodnictva československého

na rok 1917 (ročník XXVII).

Zasíláme jen

proti předem zaslanému obnosu.

Cena K 2.40.

Administrace Českého Lloydu v Praze II.,

Školská ulice č. 34 nové. 1987

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho recepturu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30**, 1965.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55**, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

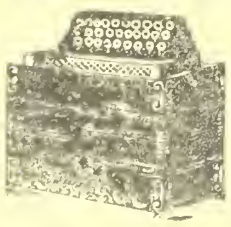

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAL

c. a. k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—, Válečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Massivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budličky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava Výměna dovolena nebo peníze zpět. 1920

Novinka! Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje **ruční šidlo na šití.** Toto šije stehovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd. lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20. Výhradní zastupitelství **P. Lachmann, Vídeň, IX.,** Mosergasse 3, od. 40. 1923

Ve velkém **Obuv, svršky** V malém.

Nejlepší ruční ceny. Svršky. svršky „Achiles" továrna na obuv a svršky

1976

a kamaše. práce zavýrobní Válečné velmi levně **Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 76**

Illustrovaný cenník zdarma.

Zdarma a vypláceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy.)

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·10. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes **million** již prodáno.

J. K. Bergmann, Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Každý objednává

balík 20 m velmi pěkně vybraných látek na šaty, halenky a zástěry za 100 korun pošt. dobírkou u světoznámé firmy

ALOIS STODOLA,

první zásilatelský závod v Chroustovicích, Čechy. Krátký cenník se zasílá každému zdarma na požádání.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, Ia barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky retonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Pokud zásoba stačí, nabízím 7 druhů lněných pláten. Plátno krejčovské, sedlářské, obuvnické a 2 druhy na prádlo. Cena levnější než kde jinde. Dobírkou zasíla **J. Blahut**, výroba lněných pláten v **Bukovicích u Frýdku**, Rak. Slezsko. 1074

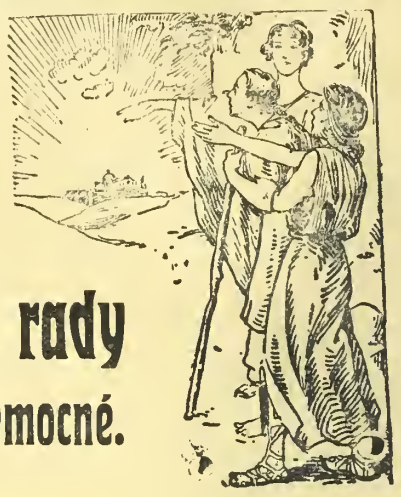

Nové rady pro nemocné.

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, N. 0. Michaelkirchplatz 13, odděl. **663.**

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Diala" nevyhubí Vám od kuř. kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1.50, 3 kelímky K 4.— 6 kelímků K 6.50

Kemeny (Kaschau). Košice 1, pošt. schránka 12/89, Uhry.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. Illustrov. Novinách"!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres = Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plsek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Trst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ
ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazeji každy ctvrtek.
Redakce a administrace
Videň X/1, Favoritenstr. 130
Tiskarna
Videň. X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovni sporitelny 86 320
Prace nejpiednějších spisovatelů jsou vitány. — Fotografie budtež zasilany k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honoruji se dle obvykle sazby až po uveřejnění. — Neuveřejnene se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijimaji
Administrace ve Vidni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 9.

VE VÍDNI, DNE 1. BŘEZNA 1917.

Jednotliva čísla 24 hal.
Předplací se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — pulletne K 6 — ctvrtletně K 3 — měsíčne K 1 —
V Německu
Ročne M 12 — pulletně M 6 — ctvrtletne M 3 —
V cizozemsku
Ročne Fr 16 80, pulletne Fr 8 40
V Americe
Ročně Dol 3·25 pulletně Dol 1·63
Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vidni X
Ceny insertni
V insertni části 10 mm výšky 40 mm šířky K 1 — Zaslano 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 — V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

Tábor tureckých uprchlíků na poloostrově sinajském s rodinami a celým jejich majetkem.

Zvýšená dělostřelecká činnost na všech frontách. — Poslední přípravy k velké nepřátelské ofensivě. — Výměna not mezi Rakouskem a Amerikou.

SVĚTOVÁ VÁLKA.

Zostřená válka ponorných člunů je v plném proudu a denní telegramy referují o úžasných anglických ztrátách na moři. Současně také na různých frontách začíná oživovati boj. Z ruské fronty došly už dne 17. t. m. zprávy o srážkách u Stanislavi, jižně Zborova, u Březan a na jiných místech, na západě došlo k tuhým bojům na potoku Aure a v Champagni. Specielně v Champagni, kde Němci byli v ofensivě, skončil boj neúspěchem nepřítele. Jinak stojí válečná situace uplynulého týdne ve znamení posledních příprav k ohlášené velké nepřátelské ofensivě. Anglický generál Haig ohlašuje, že nová ofensiva potrvá několik měsíců, než docíleno bude rozhodnutí. Také na francouzské a ruské straně vyslovují se obavy, že bude delší dobu trvati, než dospějí boje k výsledku. Všude počítá se s urputnými několikaměsíčními zápasy. Centrální moci jsou ovšem zcela připraveny. Nějaký velký průlom, jako na Dunajci nebo u Verdunu, je vyloučen jak na frontě východní, tak i na západě. Fabius praví v „Neue Freie Presse", že se může opakovati nanejvýše jen případ sommský. Proražení první německé čáry nebude znamenati průlom fronty, protože zatlačená čára v zadu se opět spojí. Zálohy k tomu účelu jsou dostatečné. Jest nepravděpodobné — konstatuje dále Fabius — že nepřítel prolomí německou západní frontu. Není také vyloučena možnost, že válka ponorek ofensivu značně zkrátí. Podobně jako Fabius vyslovují se i vojenští kritikové jiných tiskových organů. Většina znalců shoduje se v tom, že zejména na východní a na italské frontě nemá nepřítel naději na úspěch. U Rigy jsou Rusové již delší dobu zatlačeni do defensivy, ve Volyni dosud zmařen každý ofensivní pokus Rusů, v Bukovině ztratili Rusové dle svých štábních zpráv několik horských posic a ustoupili před „přesilou Němců a Rakušanů" do druhé čáry a na zamrzlém Seretu neodvážili se Rusové dosud ke své, stále ohlašované protiofensivě. Ve velkých rozpacích jsou také Italové. Cadorna sliboval už před několika měsíci nový pochod na Terst, ale skutek utek. Italský tisk je nějak zaražený a prozrazuje velice často své obavy do budoucna. Zejména se obává, že dříve ještě než Cadorna dokončí své přípravy, zahájí nepřítel svůj útok. Z balkánského bojiště nedošly během minulého týdne žádné zprávy o větších operacích. Situace u Bitolje a na Vardaru je v podstatě nezměněna. Z tureckých bojišť docházejí zprávy o tuhých bojích na Tigridu. Angličané dostali posily a jsou v ofensivě. Turci dozvídají ve svých štábních zprávách, že nepříteli podařilo se obsaditi některé přední posice turecké fronty, leč neudávají žádné detaily. Na egyptské frontě nenastala po zmizení El Ariše Angličany žádná změna.

Císař a král Karel I. na frontě jihovýchodní v rozmluvě s důstojníky praporu.

Z tyrolské cesty císaře a krále Karla I.: Císař Karel I. v průvodu arcivévody Evžena v Bolzanu.

Situace diplomatická nebyla ani během uplynulého týdne rozuzlena. Amerika nevypověděla do 19. února válku a nepřerušila své diplomatické styky s Rakousko-Uherskem, přes to že president Wilson dosud nepřijal našeho nového velvyslance ve Washingtonu, hraběte Tarnovského. Neutrální státy neuposlechly výzvy severoamerického presidenta a nepřerušily své styky s Německem. Omezily se pouze na protestní noty proti zostřené válce ponorek, ve kterých se prohlašuje tonem někde mírnějším, někde ostřejším, že neuznávají blokádu Německem prohlášenou za skutečnou a že Německo činí zodpovědné za eventuelní neutrální ztráty, zaviněné ponorkami. Na další pokračování zostřené války ponorek noty neutrálů vliv míti nemohou.

*

Co se děje v Rusku? Soukromé depeše vídeňských denních listů přinášejí ustavičně spoustu možných i nemožných zpráv o vnitřní situaci carské veleříše. Inteligentní čtenář dovede posoudit cenu těchto zpráv, které se fabrikují v kodaňských neb štokholmských, někdy i zrovna ve vídeňských kavárnách a které vyvolávají u nás neoprávněné naděje v brzký mír s Ruskem. Faktem je oproti všem těmto falešným zprávám, že Rusko bohužel je zcela ovládáno válečnou klikou, která o míru dosud nechce nic slyšeti. Car je v

Z nedávné cesty panovníkovy podél jižní fronty: Císař a král Karel I. ve tlelmském údolí přehlíží vojsko za sněhové vánice.

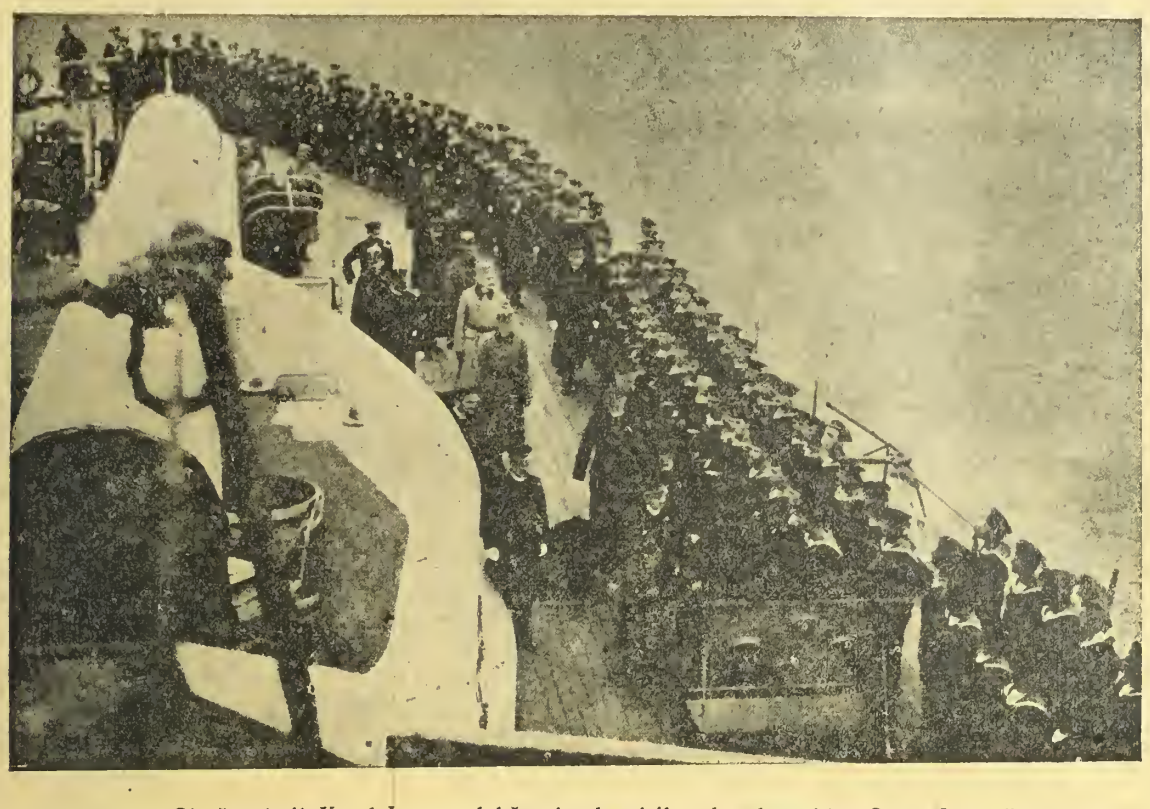

Císař a král Karel I. na palubě rak.-uherského dreadnoughtu „Szent Istvan".

zajetí svých generálů, kteří hlásají boj do krajnosti. Nedělní „Zeit" přinesla dokonce zprávu, že odstavený zahraniční ministr Sazonov, jeden z hlavních původců dnešní války, vrátil se opět do ruského zahraničního úřadu.

□ □ □

ANGLIE V NESNÁZÍCH.

Poprvé během války ocitá se Anglie ve velice vážných nesnázích. Až do nedávna dařily se všechny plány anglické. Nebylo možno, jak napsal major Morath v „Neue Freie Presse", vypuditi Angličany z Egypta, ani z Mesopotamie, ani z Calais. Za to Angličané zmocnili se největší části německých kolonií, obsadili Soluň a podmanili si společně s Francouzi Řecko. Anglie také nejdéle vzdorovala všem hospodářským následkům války a obyvatelstvo její snášelo daleko méně, než Francie a Italie. Leč nyní i na Anglii došla řada a zostřená válka ponorek těžce doléhá na tohoto nejurputnějšího a nejhouževnatějšího nepřítele Německa. Jen za leden potopily německé ponorky dle holandské statistiky 171 anglických lodí, které obsahovaly 399.000 tun. Statistika tato není však úplná, takže možno právem konstatovati, že zostřená válka ponorek stála Anglii v lednu přes 400.000 tun lodního prostoru. Kdyby válka ponorek pokračovala třeba jen v těchto mezích, pak ztratí Anglie za rok 5 milionů tun, kterážto ztráta znamenala by smrtelnou ránu pro anglický dovoz a vývoz, zámořský obchod a zásobování. Leč činnost ponorek, pokud se dá posouditi z kusých a neúplných zpráv denního tisku, stále se ještě stupňuje, takže nebezpečí pro Anglii den ke dni roste. Také neutrálové budou muset počítati ještě s většími ztrátami, neboť minulý týden vypršela lhůta, kterou Německo dalo neutrálním lodím v nepřátelských vodách k návratu do domácích přístavů. Lodi tyto zavčas neopustily cizí přístavy, anebo byly v Anglii několik dní zadrženy a vracejí se nyní po vypršení dané jim lhůty.

Bylo by hříšným optimismem oddávati se naději, že ponorky znemožní vůbec paroplavbu do Anglie, jak to dělá velká část denního tisku vídeňského. To by bylo mnoho žádáno. Válka ponorek má za účel znemožniti zásobování nepřítele potravinami a surovinami. A tohoto cíle mohou ponorky dosáhnout a snad dosáhnou, zejména jestli si neutrálové dobře uvědomí nebezpečí, které hrozí jejich hospodářské budoucnosti, jestliže ztratí větší část své obchodní flotily. Ostatně už dnes bojuje Anglie s potížemi. V anglické výrobě nastala stagnace, různé lokální, zásobovací a dopravní obtíže se množí. Ještě hůře je ve Francii, která nemá uhlí a trpí nedostatkem železa, zejména z té příčiny, že největší a nejbohatší doly padly do německých rukou. Bude-li válka ponorek pokračovati, stane se situace Francie hrozivou.

Král Ludvík Bavorský návštěvou u císaře a krále Karla I.: Momentka z nádraží.

Skupina albánských válečných dobrovolníků, jež dala se do služeb c. a k. vojska v Albanii.

Vážnost situace Anglie zračí se také v zoufalých odvetných opatřeních, která činí londýnská vláda a k nimž náleží v prvé řadě vybudování nového ohromného pásma minového. Tato nová minová pole byla dohotovena dne 7. února a stála více než 15 milionů korun. Nové toto pásmo min zavírá dokonce dánský přístav Esbjerg a část pobřeží holandského. Obě tyto neutrální vlády dosud nic nepodnikly proti tomuto nezákonnému opatření anglickému, jež stihne neutrály, nikoli ale Německo. Ostatně vyčkejme, co nám přinese tento týden.

□ □ □

NÁŠ CÍSAŘ VOJÍNEM.

Je tomu, zhruba vzato, 70 let, co na poeticky krásných nivách horní Italie mladičký arcikníže František Josef zažil svůj křest ohněm. V jinošském věku stojící — budoucí císař rakouský — viděl tu a seznal útrapy válečné, v jeho mladém srdci utvěly strasti a námahy vojáků, a celý jeho dlouhý, požehnaný život byl proto naplněn vždy jedinou touhou, touhou po míru, až mu konečně nezbytná nutnost, na sklonku stařeckých, po klidu tím více toužících let, vtiskla opět meč do ruky. Tehdy, před 70 lety, byl mladičký arcivévoda cílem všeobecné pozornosti, jeho odvaha budila obdiv, a tisíce veteránů hrdinných vo-

jů Radeckého vykládalo doma o laskavém princi, šíříce tak lásku k němu — budoucímu vladaři — po všech krajích rakouských. A stejnými šlépějemi kráčí i nový náš panovník, Jeho Veličenstvo císař Karel I. Bylo to loni před italskou ofensivou, když v březnu mladý arcikníže Karel byl jmenován velícím generálem 20. oddílu na jižní frontě. Tehdy byl jeho sídlem rozkošný zámek Aquaviva, severně Rovereta ležící. Zde vypracovány disposice a brzy na to zaměnil mladý princ příjemný, lustry osvětlený salon zámecký za studený, tmavý sklípek podzemní — cavernu, jak ho jmenují Vlachové. Mladý princ se ukázal býti znamenitým vojevůdcem. Cima di Campoluzo, d'Arsiero, Monte Maronia a jiné a jiné úspěchy jsou nepopíratelným toho dokladem. A když pak na Monte Cimone byl nadobro zlomen odpor Italů, plesalo a jásalo vojsko a ozvěna slavných a vítězných děl zalétala do posledních výšek našeho mocnářství.

V červnu 1916 byl maldý princ pověřen nejvyšším velením na severovýchodním bojišti. Za sídlo zvolil si tehdy Chodorov, městečko jižně od Lvova ležící, kde uprostřed svých věrných pluků hájil naše hranice proti ohromnému tlaku ruských vojsk. Tam hojivými slovy děkoval všem oněm hrdinům, kteří nasazovali svůj život, tam přehlížel a chválil zjizvené a zakrvené naše pluky. Na ony chvíle si jistě vzpomněl, když nyní, co císař, nabízel přátelství našim nepřátelům... Brzy na to nám vypovědělo Rumunsko válku. Po prvních nárazech nového nepřítele viribus unitis vyčistily naše a německé voje Sedmihrady a spojeni s Bulhary a Turky vyhnali ziskuchtivého nepřítele záhy na to i z vlastního domova. — V listopadu 1916, když zemřel stařičký náš mocnář, byl arcikníže Karel povolán z fronty na trůn. Z vojáka se stal — císař — a ukázalo se, že je císař energický, který mocnou a jistou rukou organisuje a mění, uváděje nový, moderní život do tepen našeho mocnářství.

□ □ □

Z Goricka: Kristus Pán v klášterním kostele v Monte Sante. Klášter tento byl italskými granáty zcela zničen, jenom kříž zůstal ušetřen.

NOVÉ BOJE V MEZOPOTAMII.

V poslední době došly zprávy o nových operacích v Mezopotamii. Angličané stáhli na tuto frontu nové posily a obnovili ofensivu směrem Kut-el-Amary. Anglické zprávy mluví ustavičně o úspěších, oproti tomu vydáno bylo v Cařihradě úřední komuniké, odporující vítězným zprávám anglickým. Angličané tvrdili, že obklíčili tureckou armádu na jižním břehu Tigrisu, jež má před sebou Angličany a v týle Tigris, který je ovládán anglickými sbory. Turecké komuniké to popírá a zdůrazňuje, že ottomanské vojsko dle plánu provedlo změnu svého pobřežního postavení, při čemž prý Angličané byli donuceni ustoupiti na 10 km od řeky. Zprávy tyto nedovedou objasniti skutečnou situaci a nutno tudíž vyčkati, jak se věci dále vyvinou. Prozatím se dá konstatovati, že opěrným bodem anglických operací je ústí Šatt-el-Arabu, ve kterém spojuje se Eufrat a Tigris. Angličané poslali sem nové posily, zejména z Indie, a podařilo se jim zatlačiti turecké posice u Kut-el-Amary a překročiti k ofensivě a k obchvatným operacím po

Nepřítel na západě ničí svévolně svými bateriemi osady a domy za bitevní čarou, jak lze spatřiti na tomto obrázku.

Pohled na hlavní ulici německého lesního tábora u Craonne.

obou stranách Tigrisu a na kanálu Haiském. K nějaké rozhodující ráně dosud nemohli přikročiti a Turci uchránili se tím, že zatlačili nepřítele jižně řeky. Turci chtějí jen získat času, neboť blíží se v Mezopotamii změna počasí, která znemožní další operace. Ostatně není třeba přeceňovati anglické úspěchy. Dokud nejsou Angličané v Bagdadu, nemohou vykonávati účinnější vliv na turecké operace. A pak nemohou Angličané tentokráte počítati na součinnost Rusů, protože tito veškeré zálohy, které mají k disposici, potřebují pro rumunskou frontu a na obranu ohrožené Besarabie. Angličané museli by operace proti Bagdadu provésti na vlastní svou pěst a jak obtížný a nebezpečný jest tento úkol, bylo viděti ze dvou zmařených už anglických ofensiv v Mezopotamii.

□ □ □

DESETILETÉ JUBILEUM „VÍDEŇSKEHO DENNÍKU".

„Vídeňský Denník" slavil v těchto dnech desetileté jubileum své činnosti. Nelze mu upříti, že za tuto dobu vykonal obrovský kus národní a výchovné práce a že možno ho směle zařaditi ke všem četným českým denním orgánům. „Vídeňský Denník" vykonal trnitou cestu a bylo mu překonati celou řadu nejtěžších překážek. Zakladatelé jeho, prof. dr. Drozda, ředitelé Špitálský, Hrdina a Pelda, obětavostí a energií svou dovedli zažehnati i nejtěžší krise, v nichž ocitl se „Vídeňský Denník" zejména po zapečetění své první tiskárny. Dnes je „Vídeňský Denník" zajištěn, zdokonalen všestranně rozšířen a může do budoucna pohlížeti s nejlepšími nadějemi. Jeho jubilejní číslo je věrnou kronikou celého českého vývoje ve Vídni za dobu posledního desetiletí a přední místo zaujímá v něm článek řed. Miloše Peldy. Také výstavka, kterou „Vídeňský Denník" při této příležitosti pořádal, byla zdařilá. I my družíme se k nesčetným gratulantům a přejeme „Vídeňskému Denníku" v jeho další činnosti mnoho zdaru.

□ □ □

C. a k. velkoadmirál Antonín Haus

zemřel nedávno následkem zápalu plic. Narodil se dne 13. června 1853 v Tolmíně. Věnoval se námořnictví a co nadaný důstojník dosáhl celkem v krátké době nejvyššího místa. Súčastnil se povstání v Číně co velitel křižáku „Císařovna a královna Marie Terezie".

AMERICKÝ KRÁL PRACHU

Válečné dodávky rozmnožily počet králů-průmyslníků zase o jednoho. Jest to Samuel Dupout. Ve Wilmigtonč ve státě Delavare jest dodnes malý mlýn na prach, jejž roku 1802 založil Petr Dupou z Francie se přistěhovavší. Protože byl přívržencem královým, musil roku 1870 opustiti Francii. Byl prvním, jenž v Americe zařídil větší mlýny na prach. Mlýny zůstaly majetkem jeho rodiny a vyvinuly se na veliké továrny, jimž teprve válka k úplnému rozkvětu dopomohla. V r. 1913 byl čistý zisk 5,900.000 dolarů (asi 30 milionů korun), ale v roce 1914 obnášel již 57,800.000 dolarů (asi 290 milionů korun). Téhož roku vzrostl počet dělnictva z 5.300 na 62.128. S největší rychlostí musily býti stavěny baráky pro 20.000 dělníků. Mezi jeho 68 továrnami jsou nejméně dvě, jež denně vyrábějí čtvrt milionu metrických centů explosivních látek. Denně se nakládá za milion dolarů (5 milionů korun) explosivních látek.

□ □ □

Prosíme důtklivě své přátele, aby obnovili své předplatné pokud možno na nejdelší dobu, protože nejbližší doba přinese nám nové zdražení papíru a list náš musí zavčas se zabezpečiti dostatečnými zásobami. Také je ještě dosti velký počet takových, kteří neposlali předplatné vůbec. Na tyto appelujeme zvlášť, aby splnili svou povinnost.

K novým bojům na západě: Německý spojovací zákop, vedoucí troskami francouzské vesnice k hlavní posici.

Německý zákop, tvořící východisko ze zbořené ves nice. Snímek pochází z okolí potoka Aneru, na kterém se stále houževnatě bojuje.

SVĚDOMÍ.

Byl to věčný student. Jeden z těch, kteří málo kdy podívají se do universitní budovy a opovrhují doma svými učebnicemi, za to ale dovedou celé dny a noci stráviti v hostincích a kavárnách. Jeden z oněch slabochů, kteří nechtí se vzdáti svého cíle a při tom ztrácí rok za rokem.

Často musel poslouchati výčitky svých přátel a příbuzných. Z počátku těžce to nesl, později otupěl však a naslouchal všem kázáním lhostejně. Ostatně, co na tom. Hlavní je, že Marie mu věří a že na podobné povídačky nebude bráti ohled. Snad proto, že ho má ráda? Však on dostuduje, říkávala si, a když se s ním sešla, chlácholila ho, aby neposlouchal zlé jazyky. Vždyť ti lidé ničemu nerozumí, nevšímej si jich a jdi svou cestou." Ba Marie netrpěla ani, aby v její domácnosti mluvilo se o něm nepříznivě. Docházelo často k ostrým výstupům a otec, matka i sestry často poukazovaly na to, že při zkoušce opět propadl. Po takových scénách plakala a když se sešla s Hanušem, říkala, ale bez výčitky:

„Hanuši, prosím tě, dokonči svá studia."

A Hanuš kousl se do rtů a odvětil:

„Ano, má nejmilejší, chci se opět o to pokusiti."

*

Následujícího dne chtěl celý den se učiti — dlouho až do noci. Bylo to jeho pevné usnesení.

Naše posice ve sněhu a ledu. Obrázek tento zachycenna tyrolské hranici.

Z rumunského bojiště: Mina, zapálená elektrickým proudem v okamžiku útoku nepřátelské pěchoty.

Samozřejmé, že jí večer musí říci, že s obvyklé společné procházky sejde.

„Tedy zítra ne?" pravila bolestně.

„Ne, má drahá. Až pozejtří. Slíbil jsem ti, že budu studovati. Či chceš, aby to trvalo ještě déle?"

„Co tě napadá, Hanuši. Zůstaň jen doma a studuj."

A podávajíc mu malou svou ruku na rozloučenou, pravila:

„S Bohem — tedy až pozejtří."

„Ona mne opravdu miluje," pravil si v duchu na cestě k domovu. „Musím jí zítra ráno poslat zase kytici."

Ráno vstal, poslal jí kytici růží a napsal na ukázku svou visitku:

„Když v době růží nemožné je shledání.
je mi tak, jako slepému,
jenž bloudí slunným dnem života."

Když kytice s veršem byla odeslána, usedl si Hanuš spokojeně. „Marie bude míti radost," pravil si v duchu. Pak zabloudily oči jeho na hromadu zaprášených knih a vjel oběma rukama do svých dlouhých vlasů. Dobrá vůle k učení tu je, ale nejde to tak snadno. Snad bude dobře zakouřiti si nejprve dobrou cigaretu? Pak druhou a třetí. Leč nic naplat.

Začal se procházeti po pokoji. U okna zůstal státi a pohlížel oknem. Pak uchopil noviny. Přece člověk musí věděti, co se děje ve světě. Nedočetl a přišel peněžní listonoš. Hodná máti — pamatuje stále na něho. Hovořil chvilku s listonošem. Zatim bylo poledne. Teď je čas k obědu. Dopoledne už je ztraceno. Tedy až odpoledne. Dobrá vůle tu byla.

Po obědě zachvátila ho obvyklá únava. Chtěl ji dnes překonati a zanotoval si popěvek z nejnovější operetky. Pak ale se svalil na pohovku a — usnul. Když se probudil, stmívalo se již. Opravdu k zlosti. Odpoledne je zase ztraceno. Ale jinak cítil se svěží. Rozsvítil lampu, vybral si několik knih a položil na stůl. Jen zakouřit si cigaretu a pak se pustí do práce.

Náhle se zarazil a naslouchal. Večerní hluk z ulice jako na posměch doléhal až nahoru. Jeho nervy silně podléhaly tomuto pokusu. Musel povstati a otevříti okno. Nyní si klidněji oddechl. Bohu dík.

Opět se obrátil, leč jeho pohled vyhnul se knihám. A což učení — času dost.

Ulice hlučela. Takové pěkné večerní korso. Tolik lidu a ta nálada. Cítil, že ho něco táhne dolů mezi davy hlučícího lidu. Jeho vůle ustupovala ...

Dole vzpoměl si ještě na matinku. Opravdu hodná matinka — pokaždé pošle. Sáhl na náprsní tašku. Co na tom, jen užíti světa. Matinka pošle

Úkryty rakousko-uherského plukovního velitelství na bukovinské frontě.

Trosky obce Haucourtu na úpatí známé výšiny 304 na západní frontě. Obec tato byla francouzskými granáty úplně rozbita.

zase. A vkročil do noční kavárny, z níž bylo slyšeti dámskou kapelu.

Usedl k postrannímu stolu a popíjel špatné a drahé víno. Opodál seděla nabarvená kokota, usmívala se na něho. Vyhýbal se z počátku jejímu pohledu, ale cítil ho.

„Ochechule," pravil polohlasitě, což ji však nikterak nezarazilo. A když nepřestala se na něho usmívati, usedl konečně k ní. Mluvil o ledabylých věcech a smál se jejím hloupým a oplzlým vtipům. Občas se zdálo, jakoby ho rušily nějaké nepříjemné vzpomínky nebo výčitky, leč nová její anekdota upoutala opět jeho mysl.

V tom otevřely se dvéře a do kavárny vkročila prostá žena se šátkem na hlavě.

„Kupte růže, čerstvé růže, kupte..."

Zjev kavárenské květinářky vynutil vzpomínku na dopolední kytici a verš. „Dareba jsi a ničemný chlap," šeptal mu stále nějaký neznámý hlas.

A neznámý hlas spílal mu dál: „Lháři, nepamatuješ na svůj dopolední verš? Lháři..."

Ztřeštěně pohlížel před sebe. A v dochu opakoval si: „Když v době růží nemožné je shledání..."

„Platit," zvolal náhle. Jeho společnice se zarazila, ostatní hosté se rozhlíželi, proč tak křičí.

Venku nabyl opět trochu klidu.

„Musím k jejím oknům a prosit tajně o odpuštění."

Skutečně dlouho stál pod jejími okny a pohlížel nahoru. A hle: V okně je kytice růží, jeho kytice. Hlava se mu zatočila a když se vracel k domovu, znělo mu stále v uších: Už zase jsi se nic neučil. Slabochu, lháři, darebo...

*

V noci probouzí se Marie ze svého spánku a rozžíhá světlo. Potichu kráčí k psacímu stolu, béře do ruky jeho verš a čte:

„Když v době růží nemožné je shledání..."

„Ubohý Hanuši," šeptá si a líbá milencův rukopis. „Já tu pěkně hovím si v peřinách a ty musíš sedět nad svými knihami a trápiti se."

Kročeje pozdního chodce vyrušily ji z dumání.

„Dobrou noc, dobrý Hanuši," zašeptala, shasla a vklouzla do postýlky.

Leč sestra její přece ji zaslechla.

„Marie, sníš?" tázala se.

„Ano," odvětila. A šťastný úsměv udusila v prachovém polštáři.

□ □ □

Z DENNÍKU VOJÍNA-ČLOVĚKA.

Dánské noviny citují z deníku francouzského důstojníka Hasslera charakteristickou črtu, uchvacující svojí upřímnou pravdivostí:

Na západním bojišti vyvíjejí se dílčí boje, které ozn ačují se za počátek nové velké nepřátelské ofensivy: Náš obrázek zachycuje rozstřílenou skupinu domů v Haucourtu na úpatí výšiny 304, kde v poslední době Francouzové prudce útočili.

Pevnůstka naší udatné pěchoty na rumunské frontě.

...Zákopy byly dohotoveny — mužstvo odpočívá. Našli jsme při kopání celou řadu mrtvol, zahrabaných tu padlých vojínů. Nebylo času zabývati se s nimi... Byl jsem k smrti znaven. Zalezl jsem do svého vyhrabaného podzemního zátiší a usnul. Když mě probudilo hřmění děl a denní světlo, spatřil jsem v těsné blízkosti ze země vyčnívající stuhlé ruce a nohy padlých a tu zahrabaných vojínů. Byl to hrozný pohled... Vylezl jsem rychle ze své skrýše, když jsem v tom zpozoroval dvě mrtvé hlavy padlých hrdinů. Pohlížely na mě svýma tupě ztrnulýma očima. Ve výrazu jednoho zračila se hrůza a otevřená ústa druhého prozrazovala bol. Poslední slovo, touha po milovaných, matce, či snad ženě, či dětech, či milence se na nich, jak se zdálo, dosud zachvívalo. Čtyři dni a noci jsem ztrávil v tomto příšerném okolí. Zdá se však, že jsem již docela otupěl. Již mnohem, mnohem hrůznější výjevy jsem zažil. City vypovídají pozvolna službu, nervy však dosud pracují, napínajíce se k prasknutí. Život člověka... Hromadu lidských mrtvol v neladu a skladu seskupených, osvětluje jasný měsíc. Ach, jak často, jak často jsem si přál, aby zašel za mraky, aby zhaslo jeho přijemné, stříbrné světlo.

□ □ □

Z ASIJSKÉHO BOJIŠTĚ.

Když do víru krvavých bojů, zuřících na evropském kontinentě, bylo strženo i Turecko, obrátila se pozornost celého světa k Cařihradu a Anglie a Francie a všichni jich spojenci nepochybovali, že nemocný muž bosporský byl napaden posledním záchvatem agonie. Leč jaký to zázrak. Turecko vydrželo — vydrželo plná tři léta a jeho vojsko, organisované a posílené rakouskými a německými důstojníky, vykonalo divy. Obhájení dardanelských úžin zustane povždy zlatým hřebem v dějinách Turku a úspěch Kutel-amarský druží se hrdě k slavným úspěchům sultána Solima. Kavkazské bojiště, Mezopotamie, tažení proti průplavu Suezskému — to jsou tři nejdůležitější body tureckých operací. Nutno říci, že zprávy, docházející k nám z těchto vzdálených míst, jsou tak skrovné, že si nedovedeme učiniti náležitou představu o rozloze a mohutnosti celého tažení, že pomíjíme a nevšímáme si občasných úspěchů tureckých zbraní, vykoupených tu nadlidskou námahou. Příroda se tu staví v cestu, zahražujíc postup vojsk, brzy nebotyčnými horami, brzy bažinatými řekami a nezdravými močály a brzy zase pouští, nedohlednou písčitou pouští, bez živočichů a rostlin, bez studánek a pramenů, v nichž by si mohl znavený, utrmácený vojín svlažiti svoje vypráhlé rty. — Palestina, země svatá, skropená krví křižáckých tažení, jest spojnicí těchto tří bojišť: Bojiště sinajského — bojiště pouště — a fronty mezopotamské a divokých roklin kavkazských.

Turecké voje, operující v těchto odlehlých místech, jsou zásobovány jednak z Malé Asie a Palestýny, a to hlavně pokud se týče potravin a pak z Evropy, odkudž se jim posílá zejména munice a zbraně. Doprava po moři jest ovšem nemožna s ohledem na nepřátelské loďstvo, jež z dlouhé chvíle tu a tam ostřeluje ten či onen turecký, asijský přístav. Hned na počátku války vzalo si za svůj cíl Smyrnu, nejdůležitější to obchodní město maloasijské, ležící ve stejnojmenném hlubokém zálivu Aegejského moře. V dobách míru zaujímala Smyrna ve světovém trhu vynikající jméno. Proslulé smyrenské koberce, olej, kožešiny, jižní plodiny, obilí, tabák, sukna, papír a mnohé, mnohé jiné odvážely odsud obchodní lodi všech kulturních států do svých domovů. Město samo má pestrou minulost. R. 630 př. Kr. zničil je lydijský král Alyates a teprve 400 let na to Antigonos ho znovu vystavěl. Kolem r. 180 př. Kr. zvelebil město Marcus Aurelius. Na obrázku vidíme stopy zašlé slavné kultury z oné doby — velkolepý aquadukt, vodovod — nedaleko Smyrny, kamenný to pomník římského genia. To je Smyrna, kterou nabízí nyní čtyřdohoda Řecku, co žoldácký groš. Veškerá pozornost Anglie je ovšem v prvé řadě upřena na Suezský průplav, tepnu to anglické moci obchodní a námořní. Stálé opevňování přístavu, sesilování posádky a jiné přípravy jsou jasnými příznaky anglického strachu před nepřítelem, který s nasazením všech lidských sil pomalu, ale jistě kráčí v před, podporován jsa duchem techniky a vynalézavosti. Zejména opatřování pitné vody způsobuje tu tureckým vojům bezmezné obtíže. Mnoho desítek kilometru dováží se voda ve zvláštních nádobách, zhotovených z kozí kůže (viz obrázek), udržujíc se tímto způsobem v dobrém a čerstvém stavu. Mimo to i t. zv. „čarovný proutek", jenž v této válce vykonal již mnohé a mnohé neuvěřitelné činy, se zde znamenitě uplatnil a nejvěhlasnější němečtí znalci v tomto směru, pátrají tu úspěšně po nových a nových vodních pramenech. Němečtí inženýři vystavěli zde během války celou řadu silnic a železniční spojení, vedoucí kdysi z Cařihradu přes Haleb a Damašek do Jerusalema, vede dnes pravděpodobně až do těsné blizkosti průplavu Suezského. V dobách míru byla Palestýna téměř zapomenutým krajem. Vědělo se snad o ní, že se tam kdysi potýkali Židé s Filištinskými, vědělo se, že tam žil a zemřel Kristus, ale jinak se o ni žádný nestaral. Jen poutníci, kteří putovali k svatému hrobu, o ní vykládali.

Z přímořských měst Palestýny, jímž kyne [illegible] budoucnost, sluší jmenovati v prvé řadě Jaffu a Haifu (viz obr.) Posledněji jest mimo [illegible] hlavním vývozním městem svaté země a [illegible] spojeno s vnitrozemím železnicí, jež ústí do [illegible] tratě dráhy Damašek-Jerusalem-Jaffa, je

Řička Andecha, vlévající se nedaleko Jaffy do moře Středozemního.

Zásobování tureckého vojska, pouští táhnoucího, pitnou vodou. K uchování a dopravě vody užívá se tu místo sudů zvláštních, z kozí kůže zhotovených měchů.

Přístav v Jaffě, středisku palestinského importu.

Turecké mlýny blíže Jaffy — charakteristika tureckých krajů.

Velkolepý starý aquadukt nedaleko Smyrny v Malé Asii, svědectví dávné, římské kultury.

Molo v Haifě, důležitém to exportním městě palestinském, ležícím severně od Jerusalema.

oproti tomu centrem dovozu, což jest tím více podivuhodno, uváží-li se, že její přístav je vzor špatného přístaviště, vystaveného choutkám moře, jež tu za prudkých bouří divoce doráží na skalnatý, nechráněný břeh. Velké koráby jsou nuceny kotviti ve vzdálenosti 1 km od přístavu Jaffského a zkušený lodivod převáží cestující na pevninu, proplétaje se se svou bárkou mořskými úžinami, jež by nezkušenému veslaři připravily jistou záhubu. Jen blízká vzdálenost Jerusaléma vytvořila z Jaffy důležitý přístav. Svou polohou lákající mořské lupiče stala se za časů Vespasianových sídlem pirátů. Za dob kalifa Omara postavila se do popředí měst palestýnských a za křižáckých výprav byla nejdůležitějším přístavištěm svaté země. Jest zajímavo, že zásluhou rakousko-anglickou bylo město r. 1840 vráceno Turkům, bývalým jeho pánům, kterým ho r. 1799 odňal Napoleon I.

□ □ □

ŽIVOT V BUKUREŠTI.

Arnold Hölbriegel, známý válečný zpravodaj, dlící touto dobou v Rumunsku, popisuje život v Bukurešti a vypravuje mezi jiným tyto pěkné podrobnosti:

Probouzím se zmateně a netuším, kde jsem. Ležím v elegantním hotelovém pokoji oblečený, na měkké pohovce, vedle níž stojí pěkné ustlaná postel. Z okna doléhá sem hluk tramwaye. Ostrý hlad mi konečně dodal úplného vědomí. Rozřešil jsem situaci: přijel jsem včera v poledne po příšerné, několikadenní jízdě do hlavního města rumunského a najal jsem si pokoj v hotelu Boulevard. Mezi tím, co podomek čistil mi boty, ulehl jsem na pohovku s předsevzetím za hodinku vstát a odebrati se k jídlu. Usnul jsem však tvrdě a spal jsem až do rána. Hlad se opět ozývá, neboť jsem 48 hodin nic solidního nejedl.

Vzpomínám na svou jízdu a chápu, proč jsem tak strašně unaven. Poprvé mrzl jsem celých 18 hodin na silnici, nedaleko za frontou. Povoz náš nemohl se dostati ku předu, protože cesta byla neschůdná a my ustavičně propadávali do moře bláta. Nedlouho potom musel jsem si ulehnouti na zakrvácenou slámu v dobytčím voze mezi raněné vojáky, kteří měli velkou žízeň. Pak zase seděl jsem s jistým majorem v nákladním vagonu a naše nohy stály ve studené, páchnoucí tekutině, jež pokrývala podlahu vagonu. Projeli jsme četnými mrtvými vesnicemi za frontou, viděli jsme četné zbořené dvorce, smutná malá města, ve kterých uvázl život. Teprve nyní slyším od oken dvojí hluk: Zvonec tramwaye a volání „Gazeta, Gazeta!". Je viděti, že jsem ve velkém městě jež proudí životem.

O hodinu později kupuji od malého hocha noviny a kráčím do nejbližší velké kavárny. Teď se mi vede znamenitě. Číšník přinesl mi dobrou smetanovou kávu a na talíři hezky velkou hromádku do zlatova upečených rohlíčků z máslového těsta a masem zadělávaných. Německý vojín, sedící u vedlejšího stolu, s úžasem pohlíží, kterak pohlcuji kus za kusem. Leč já si z toho pranic nedělám, vždyť jsem nejedl dva dny. Opravdu je to příjemné posezení v čisté kavárně civilisovaného města. Kolem černě odění muži s klobouky na černých hlavách. Jen jednu vadu mají: mluví příliš nahlas. Ženy, trochu pestře oděné, vrhají své pohledy na všecky strany. Ve vzduchu je cititi cosi jako tuk, smetana, šmink a cigareta...

Platím útratu, podle našich válečných ceníků velice mírnou. Procházím se hlavními, velice elegantními třídami a obdivuji korso. Vidím mladé, bukurešťské pány v elegantním obleku, drahém kožichu, v cylindru a jemných botičkách. Jedno je z toho jasné: že totiž lepší Rumuni dovedli prosaditi osvobození svých synků od vojenské služby, dále, že v Bukurešti je hodně peněz. Báječné výkladní skříně to dokazují.

Večer je pouliční život ještě veselejší. Ženský elegantní svět má ovšem převahu. Stejně v divadlech, kde dnes hrají hlavně Lehárovy operetky a v kinech, kde Rumuni a Rumunky mají radost z německých filmů. Opravdu hnusí se mi velká města, která nedovedou zachovati na otevřených hrobech vážnost. Bukurešť připadá mi jako kokota, jejíž milenec byl probodnut; ona se směje a vrhne se do náruče silnějšího jeho soka.

□ □ □

PODMOŘSKÝ TUNEL LA MANCHE-SKÝ.

Ing. P. H.

Není tomu dávno, co proběhla novinami opět zpráva o zřízení podmořského tunelu průlivem la Manche-ským, jehož projektováním zabývá se lidstvo po plné století, aniž by došlo k uspokojivému rozřešení. Příčina spočívala vždy v nedorozumění interesovaných států, t. j. Anglie a Francie, neboť výhody jednoho byly obyčejně proti zájmům druhého a na to, že by obě tyto velmoce byly kdy spjaty společnými zájmy zahraničními — na to se věru nikdy snad nepočítalo. Spíše byl vždy uvažován opak toho— a to také vždy tříštilo veškeré dozorumění stran vybudování tunelu la Manche-ského.

Tak hned první návrh inženýra Mathieu roku 1802, jenž mínil vybudovati podmořský tunel pro pěší, jezdce a povozy, ztroskotal na odporu Anglie, která mu nepřála ze stanoviska politického, ačkoliv se Francie vší silou přičiňovala o jeho uskutečnění a ačkoliv z technického stanoviska nebylo o proveditelnosti tohoto projektu, již v době tehdejší, žádných pochybností.

Druhý návrh z pozdější doby, zříditi totiž gigantický násep pro dopravu železniční — jehož rozpočet činil asi 900 milionů franků — narazil, z pochopitelných důvodů, na odpor veškerých

Z Něm. Východní Afriky, kde se schylují anglicko-německé boje ke konci: Pohřební průvod padlého askara.

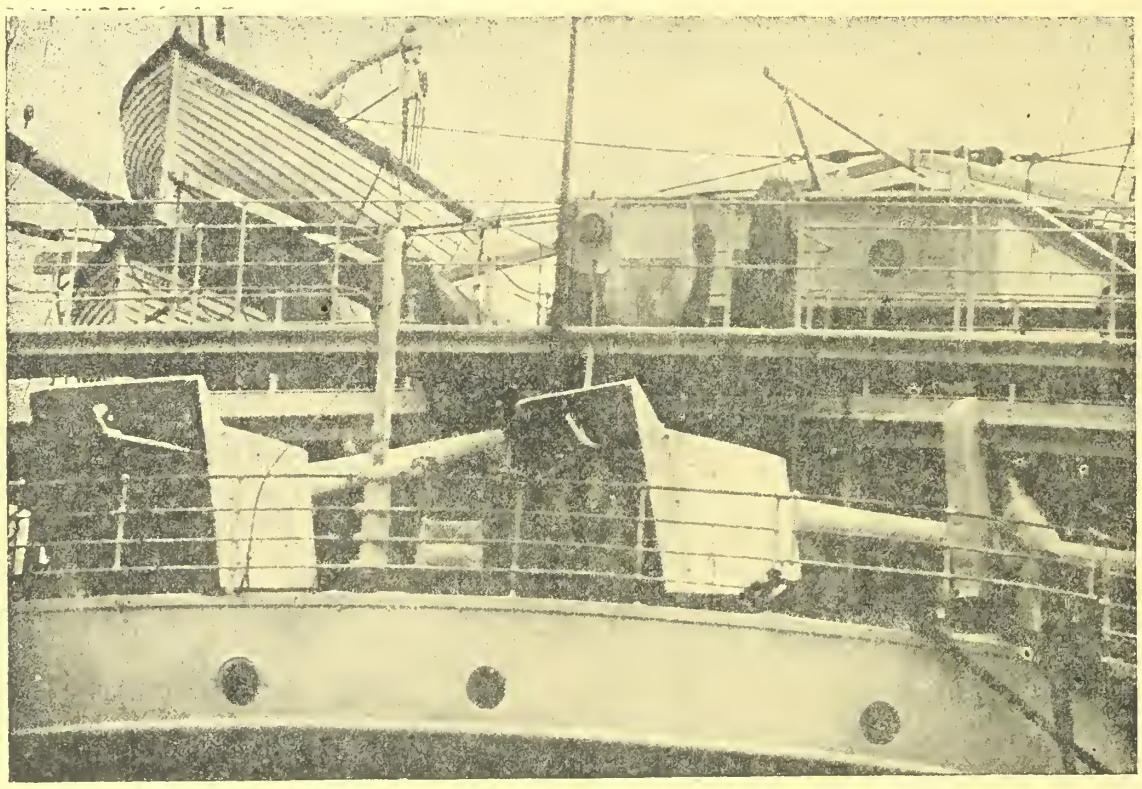

Angličané a Američané ozbrojují své obchodní lodi na obranu před německými ponorkami. Náš obrázek znázorňuje zadní část děly vyzbrojeného anglického parníku.

rejdařských a plavebních společností a sešlo z něho, oněvadž byl vlastně i z esthetického stanoviska technického hrubým znásilněním přírody.

Po té nadešla přestávka několika desítiletí. Evropa se zmítala v posledních záchvatech revoluční horečky a zdá se, jakoby nebylo bývalo času, zabývati se jiným — než-li snahou, osvoboditi se ze spárů krvavé litice válečné.

Až tu náhle opět francouzský inženýr Gasmond předložil světu 4 plány tunelu la Mancheského. Předně mínil zříditi převoz, t. zv. trajekt, asi podobný, jaký nalézáme dnešního dne na př. u Malmö ve Švédsku, který vede ze Švédska z Telleborgu přes moře do Sasnice v Německu, či jakým se ještě před několika málo lety převážel vlak, blíže stanice Gomboš v Uhrách přes Dunaj.

Druhý jeho návrh spočíval ve zřízení mostu, přepínajícího břeh anglický a francouzský.

Třetím plánem bylo zřízení rourovitého tunelu, běžícího po dnu mořském a konečně za čtvrté byl projektován tunel, vedoucí pod dnem mořským.

Dlužno říci, že Napoleon III. byl všem těmto plánům nakloněn a zasazoval se o jich provedení, leč ovšem marně. Návrh trajektu padl ihned, aniž se dlouho o něm uvažovalo. Časté bouře v průplavu, dále husté podzimní mlhy a snad i jiné příčiny stály v prvé řadě — proti jeho uskutečnění. Pokud se pak týče tunelů, postavil se jim na odpor — svět techniků. Považovali projekt za problematický. Při návrhu třetím, zřízení tunelu běžícího po dnu mořském, poukazovali na př. na nerovnost dna, což zase jiní považovali za okolnost zcela podřadného významu. Větší starosti působil však železniční doprava tunelem. Parní pohon byl naprosto nemožný s ohledem na dálku a elektřina nalézala se tehdy ještě v plénkách; a to byl právě kámen úrazu celé věci.

Na tomto bodě ztroskotaly tedy projekty zřízení tunelu. Rovněž i plán, přemostiti průplav la Manche-ský, padl, poněvadž se zdál více fantastický, než aby se mohlo o něm vážně uvažovati.

Počátkem let sedmdesátých zajímali se o spojení Angličané. John Hawehaw předložil projekt zřízení tunelu vládě anglické i francouzské. Anglická vláda dala povolení ku předběžným pracím a s pracemi sondovacími bylo ihned započato. Leč lord Wolseley a John Fowler, zvláště první, počali vysvětlovati svým krajanům v temných barvách ohromné nebezpečí z toho vznikající a tak byly plán i práce v zárodku potlačeny.

Pak se opět pomýšlelo na zřízení mostu mezi Anglií a Francií, neboť se při něm předpokládala po případě možná ochrana proti nepříteli. Bylo uvažováno skonstruovati most z určitých, otá-

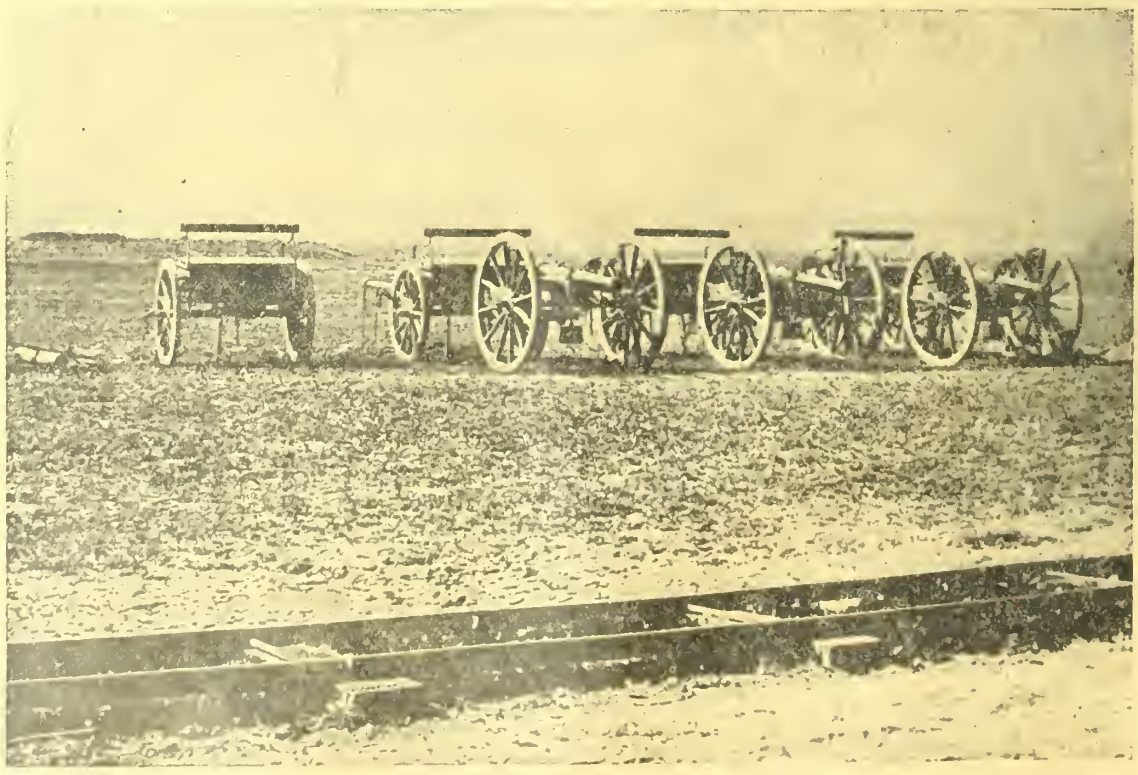

Rumunská děla, ukořistěná našimi monitory na dunajském ostrůvku Zimnici.

Parník německého císaře, „Hohenzollern".

čecích částí, jimiž by se dalo v případě potřeby přerušiti spojení. Ale obtíže se zakládáním a rozestavením pilířů a pak nebezpečí pro plavbu — plán zhatily. Pro posouzení tohoto projektu uveďmež, že na př. Channel Bridge & Co. chtěla zříditi neméně než 340 pilířů, ohromných dimensí. Tím se docílilo světlosti mezi jednotlivými pilíři v šířce 100 metrů, což ohrožovalo plavbu i za krásného počasí a tichého moře, nehledě pak ku mlze, větru a bouřím mořským. Jiný plán mostu obsahoval 121 pilířů, čímž by se bylo docílilo světlosti 300 m. I tento projekt záhy padl, neboť kromě uvedených technických obtíží, stavěly se tu v cestu i rozsáhlé rozpočty. Plán první, železná konstrukce, uváděl rozpočet ve výši 750 milionů franků a projekt druhý, konstrukce ocelová, dokonce 860 milionů franků.

Bujně fantastickým byl další plán — most pod vodou. Patnáct metrů pod nejnižší vodou měla býti zřízena mostovka, neboť se myslilo, že není v této hloubce silného proudu, a že bude tedy objekt před vlnobitím náležitě chráněn. Nad mostem pak, ve výši asi 20 metrů, vodou měly se pohybovati vlaky po silných armaturách s vlastní konstrukcí mostovou náležitě spojených. Pilíře i konstrukce mostu byly tu tedy dostatečně před bouří a vlnobitím chráněny, nikoliv však armatury a vagony. Plán zmizel — rychleji než se objevil...

Další vážné plány objevily se r. 1890 až 1894. Byly to projekty tunelů.

R. 1904 byly předloženy veřejnosti čtyři projekty. Podivuhodno jest, že se i tehdy vyskytl plán zřízení mostu a sice o 72 palířích. Rozpočet však, jenž tvořil přes jednu miliardu, bránil provedení. Podotknouti sluší, že měl most obsahovati na třech místech otáčecí části, jichž se mělo mimo jiné použíti i ku přerušení mostu v čas nebezpečí.

Také padl znovu se vyskytnuvší plán zřízení trajektu, poněvadž zkušenosti, získané na podobných objektech v Americe, Asii i Evropě, jasně poukazovaly na jeho nedostatky. Nepomohlo ani, že starý odpůrce přímého spojení anglicko-francouzského, John Fowler, byl proň nadšen.

Zmíněný trajekt 150 m dlouhý a asi 16 m široký, opatřený silným pohonem, byl by prý umístil 3 vlaky o 18 vagonech a bylo by se asi 4krát denně jezdilo rychlostí 20 mil. Později byl plán změněn v ten smysl, že měl převoz pojmouti jen vlaky dva, a to osobní a nákladní. Přesun vlaků z pevnny na trajekt měl se díti pomocí elektrických elevátorů a, poněvadž podobná zřízení byla již v přístavech vybudována z dob dřívějších, doufal Fowler snížiti rozpočet z 500 milionů asi na polovinu tohoto obnosu. Plán však, jak jsem již řekl, nedošel přes to uskutečnění.

Velmi pozoruhodný je i projekt tunelu, předložený společnost: „Compagnie française de Tunnel".

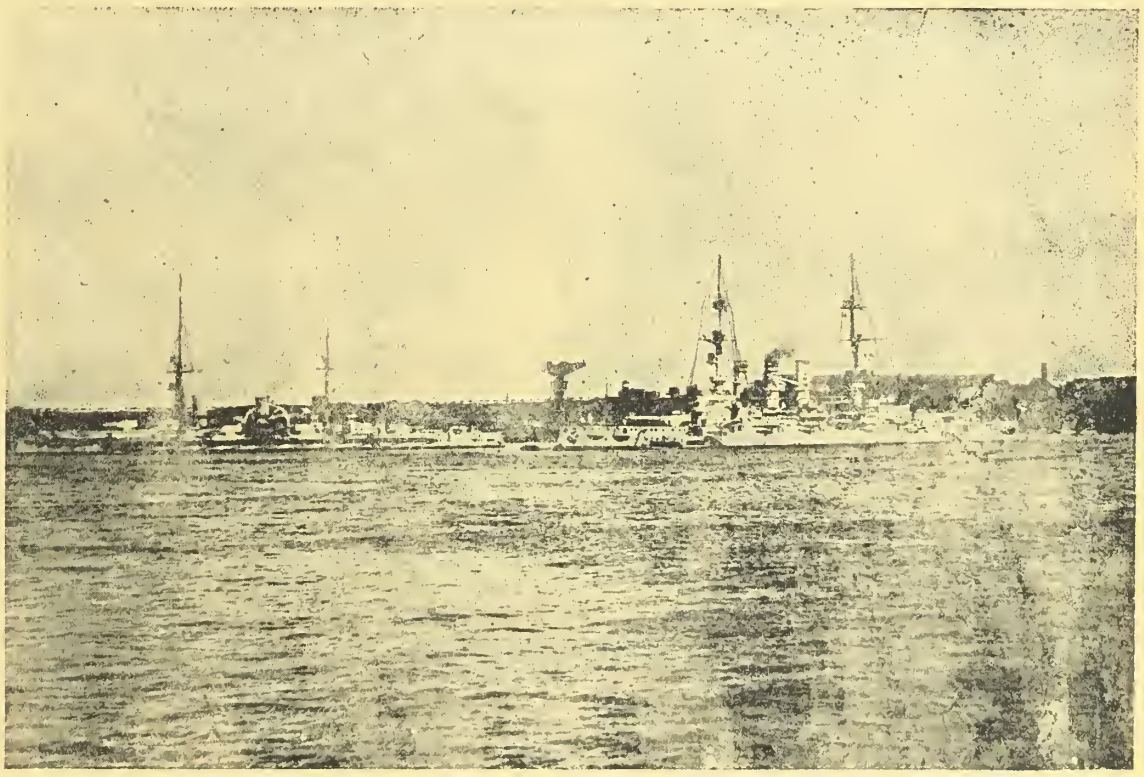

Pohled do německého přístavu v Kielu: Zakotvené válečné lodi.

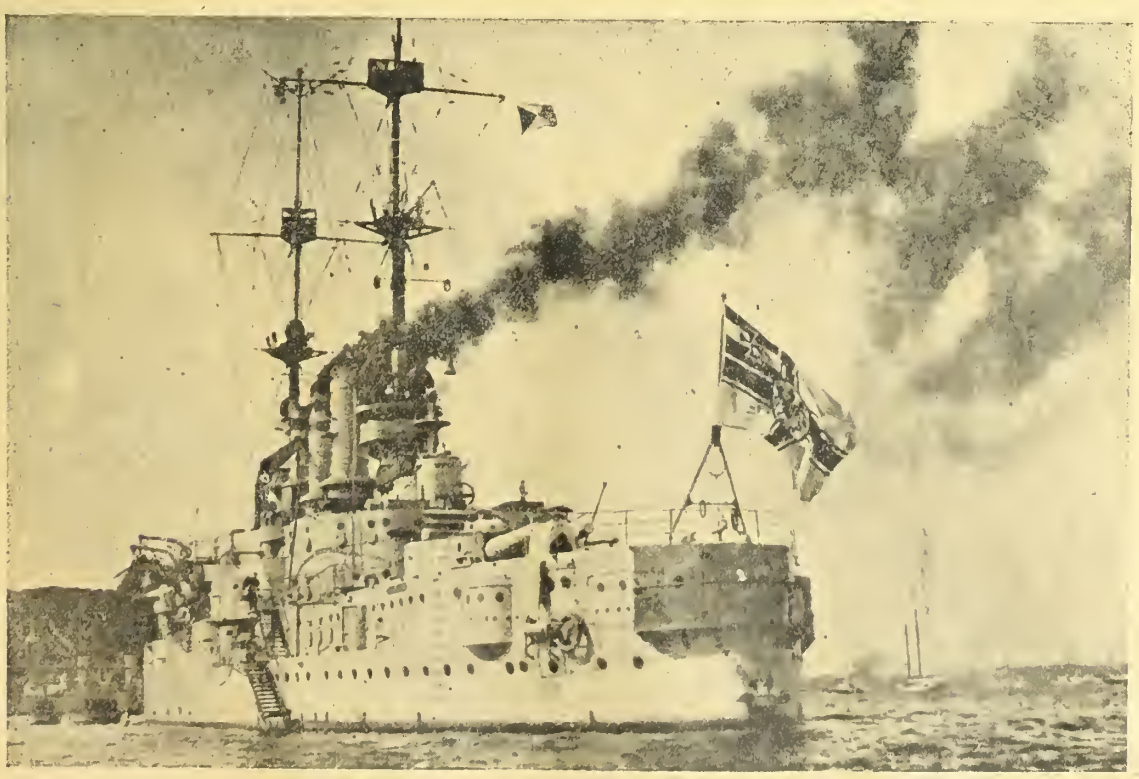

Válečný obrněnec opouští přístav směrem do Severního moře.

Jednalo se tu o dva tunely v průměru asi 18 m, ve vzájemné vzdálenosti 20 stop, jež měly křížiti kanál ve vrstvě t. zv. hnědého vápence, jehož louška se odhaduje veskrze na 100, ba dokonce i na 150 stop (1 stopa zhruba 30 cm). Při tom byla největší hloubka tunelu pod dnem stanovena na 150 stop. Dále bylo projektováno, že budou oba tunely ve vzdálenostech 400metrových vzájemně příčnými štolami spojeny. Se stavbou se mělo začíti u Doweru a odsud se měla dále sledovati formace vápence a to tak, že by se ve vzdálenosti 12 km od anglického břehu dosáhlo největší hloubky, totiž zmíněných již 150 stop. Odsud měl tunel ponenáhlu stoupati a sice v poměru 1 : 17.60 na každých 8 km a ve vzdálenosti 20 km od Doweru mělo se dosáhnouti nejvyššího bodu. Zde by se byl tunel, začatý u břehu anglického, setkal s oním, začatým na pobřeží francouzském a vedeným za stejných poměrů a sklonů. Tehdy byl opět Fowler na pochybách, ve kterých ho potvrzoval i francouzský inženýr Delahaye. Oba považovali plán za ukrutnou směloslost. Delahaye dokonce uváděl, že při stávajících největších differencích hlubin, kolísajících mezi 21—51 m, nelze ani s určitostí tvrditi, sahá-li vápenec skutečně nepřerušeně od břehu ku břehu. Otázka tato nedala se uspokojivě rozřešiti, poněvadž mezi znalci byly v tom ohledu značné rozpory. (Dokončení příště.)

ROZMACH AMERICKÉHO HOSPODÁRSTVÍ.

Veřejnosti jest znám úžasný rozmach amerického hospodářského života během dnešní války. Nový důkaz toho přináší statistika amerického obchodního loďstva. Kdežto před válkou, dne 30. června, měly Spojené státy 21.662 obchodních lodí o 4.800.000 tunách, stoupl počet jejich do polovice roku 1916 na 24.444 o 8,471.000 tunách. V nejnovějším období stoupl počet lodí ještě více. Americký obchodní úřad uveřejnil o tom nové číslice. Roku 1915—1916 vystavěly americké loděnice 937 nových obchodních lodí s obsahem 325.414 tun oproti 1157 lodím v roce předchozím. Počet nových lodí mohl být ještě vyšší nebýt mnoha stávek a kdyby nepanoval velký nedostatek pracovních sil. V prvním pololetí 1916 staly se americké loděnice současně také zdrojem světového loďstva. V období tomto spuštěno v Americe 524 lodí, kdežto v největších dosud anglických loděnicích jenom 100 lodí. Teprve v druhém pololetí vzpamatovaly se anglické loděnice a postavily 246 lodí o 430.522 tunách. Současně předáno americké dopravě 846 lodí, další anglické lodi jsou hotovy a čekají na stroje, jichž výroba se zpozdila. Také Amerika pracovala v druhém pololetí 1916 se zvýšeným úsilím. Stavěla 816 lodí, které budou dostavěny v roce 1917. Četné americké loděnice pracují 24 hodin denně ve třech směnách. Vláda slibuje podnikatelům zvláštní odměnu za rychlou stavbu lodí. Nikdy nečinilo americké obchodní loďstvo takové pokroky, jako v posledních dvou letech. Lodní prostora v státním moři stoupla z 1,076.000 tun na 2.192.000 tun, byla tedy zdvojnásobena. Žádný jiný národ nedocílil tak rychlých pokroků.

□ □ □

NEUTRÁLNÍ LODI A NOVÁ VÁLKA PONOREK.

Tři nepřátelské státy, proti nimž je zostřená válka ponorek namířena, mají dohromady 44.091 obchodních lodí, a sice Anglie 20.892, Francie 17.729 a Italie 5.470. Protože celé obchodní loďstvo evropské čítalo před válkou 86.806 lodí, mají Anglie, Francie a Italie samy přes polovici veškerého evropského loďstva. Ovšem jsou v této číslici zahrnuty také lodi plachetní, které zejména dnes mají mimořádný význam a jsou pro akce ponorek dobrým objektem. Belgie a Portugalsko mají poměrně nejmenší počet obchodních lodí. Belgie má jich 105, Portugalsko 325. Obojí pracují pro Anglii a pro Francii. Z ostatních neutrálů padá na váhu hlavně Holandsko, Dánsko, Švédsko, Norsko a Španělsko. Holandsko čítá 7800 obchodních lodí, Španělsko jich má 897, dále pak jde Dánsko, jež má 2704, Švédsko 2758 a konečně Norsko, které má největší počet: 3109. Tyto neutrální státy budou nejvíce dotčeny novou válkou ponorek.

□ □ □

KRONIKA VOJENSKÝCH UDÁLOSTÍ

Dne 15. února. Na ruské frontě menší bitky u Foscani, na Putně a jižně tunelu Mesticanešti, jakož i u Sereth a severně trati Zborov-Tarnopol. — Na západě silnější dělostřelecká bitva mezi Serre a Sommou a šarvátky mezi Armentieres a Arrasem. Na ostatních frontách žádné zvláštní události.

Dne 16. února. Menší srážky u Dorna Vatry a na Bystřici Solotvinské. Jinak na ruské a také na italské frontě nic nového. V Macedonii nezměněná situace. — Západní fronta: U Armentieres, jižně průplavu La Bassee a v území Sommy stupňovala se dělostřelecká činnost. V Champagni dobyli Němci útokem 4 nepřátelské linie a na výšině 185 v šířce 2600 m a v hloubce 800 m. Zajato 21 důstojníků, 837 mužů, zničeno 20 strojních děl. — Depeše z Ameriky referují o dalších válečných přípravách Spojených Států. Válka Ameriky s Německem se pokládá za jistou.

Dne 17. února. Na východní frontě útočil nepřítel u Herestrau, U Stanislavi, Zborova a Březan zmařeny ruské útoky. — Na italské frontě, v Albanii a na frontě macedonské nic nového. — Na západě nabyla nepřátelská dělostřelba na Sommě, u Artois a na obou březích Ancru větší síly. — Na bojišti v Mezopotamii přešli Angličané k nové ofensivě směrem na Kut-el-Amaru. Turci museli vykliditi některé přední posice, jinak ale frontu svou uhájili. — Německá ponorka potopila americký parník „Lyman".

Dne 18. února. Na ruské frontě ochably boje včera hlášené severně údolí Oitoského. Nepřítel byl všude odražen. Na frontě severně Karpat silnější výzvědná činnost. Menší srážky u Dvinska. — Na italské frontě a na Balkáně nic nového. — Na západě podnikli Angličané po silné dělostřelecké přípravě útok severně Armentieres, jihozápadně Lille a severně průplavu La Bassee. Byli všude dělostřelbou neb v zápase bajonetovém odraženi. Jižně Miraumontu sesílil nepřítel útok a obsadil přední trychtýřovou posici, kterou mu Němci přenechali. Jiný silný anglický útok odražen byl jižně Pys. V Campagni střílel nepřítel na německé, nově dobyté posice jižně Ripoutu. — Na ostatních frontách nic nového. — Německý velvyslanec v Americe hrabě Benstorff opustil parníkem „Frederik VIII." Spojené státy. — V ústí Temže potopena minou veliká anglická dopravní loď. — Italské listy sdělují, že čtyřdohoda není spokojena se způsobem psaní řeckého tisku a že chystá nové ultimatum řecké vládě.

Dne 19. února. Ruská fronta: Menší, úspěšné pro nás srážky vých. Lipnice Dolní, na Narajovce a jižně Březan. — Na italské frontě oživl nepřátelský dělostřelecký oheň. Tavris byl bombardován. Na Balkáně místní dělostřelecký oheň a šarvátky v Macedonii. — Na západě omezila mlha dělostřeleckou i aviatickou činnost. — Spojené státy zaslaly Rakousku novou notu, ve které žádají objasnění stanoviska naší monarchie ke zostřené válce ponorek. — Rakouský zahraniční ministr hrabě Czernin odjel do Mnichova.

□ □ □

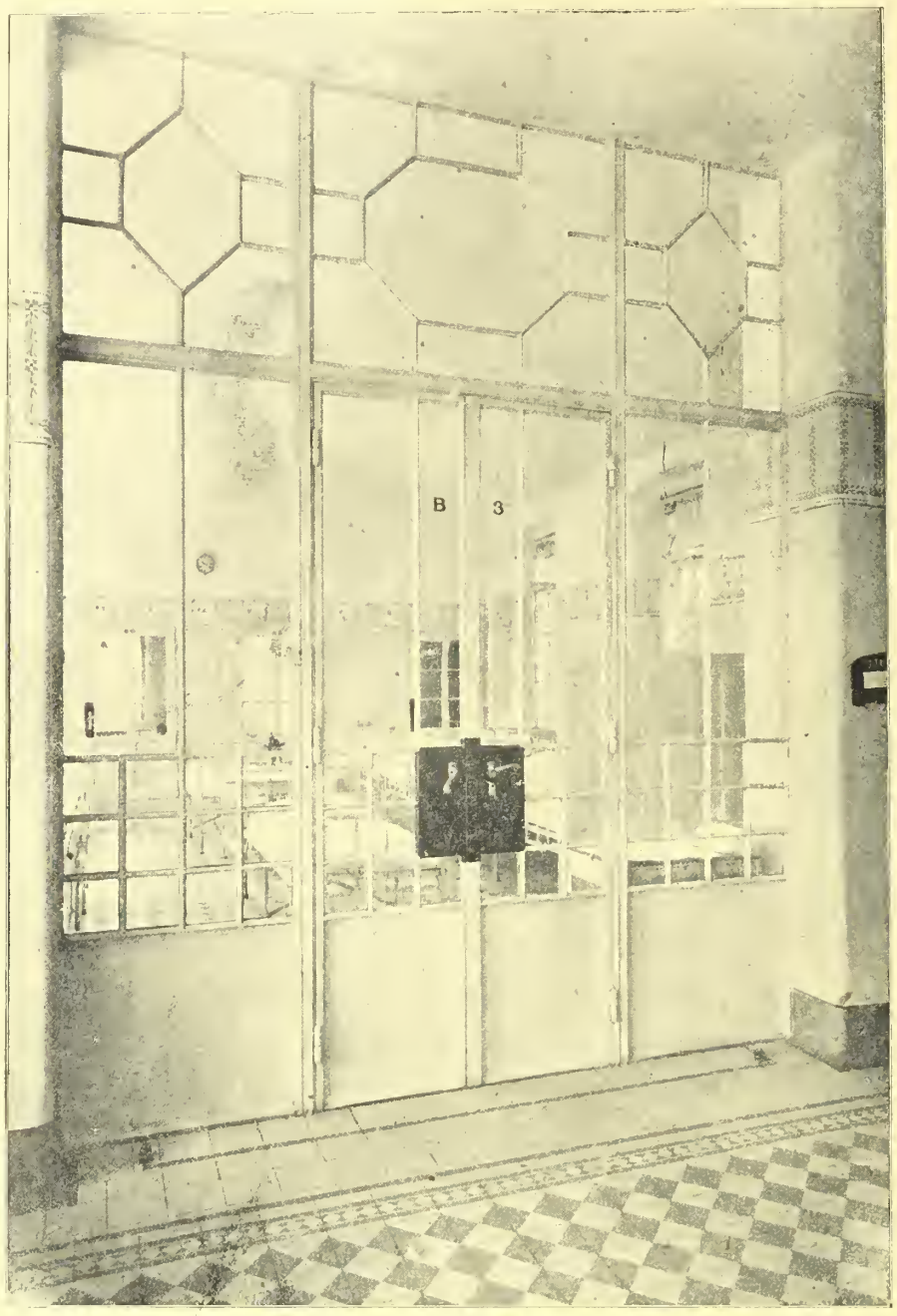

Moderní válečná péče: Dětská nemocnice ve Lvově 1917.

Dětská opatrovna v Krakově.

SMĚS

Parlament sejde se dle zpráv, které kolovaly minulý týden denním tiskem, po velikonočních svátcích.

Arcivévoda Bedřich sproštěn byl minulý týden vrchního velení. Jeho nynější sídlo jest ve Vídni a družina sestává z dosavadního gen. pobočníka, křídelního pobočníka, osobního pobočníka a ordonančního důstojníka.

Sňatek v kruzích české šlechty. Dne 15. února konal se ve Vídni sňatek princezny Hedviky Lobkovicové, dcery knížete Ferdinanda Zdeňka Lobkovice s c. a k. vyslaneckým attachém a nadporučíkem drag. pluku č. 13 Františkem princem Auerspergem.

Proces banjalucký. Zmateční stížnosti, podané proti rozsudku z Banjaluky, byly vesměs zamítnuty. Na stížnosti státního návladního proti výměře trestu byl několika obžalovaným trest zvýšen, jiným zase snížen.

Také na Petrohrad dochází. V Petrohradě vydán byl zákaz prodeje koláčů a jemného chleba.

Letní čas bude zaveden v Německu dnem 16. dubna ve 2 hodiny ráno a potrvá až do 17. září.

Ruská duma sejde se dle nových zpráv koncem února.

Hrabě Clam-Martinic, jenž jest delší dobu nemocen, trpí chřipkou. Vládní záležitosti vede ministrský předseda dál.

Uhelná krise blíží se ke konci V Praze se vrací pouliční doprava do normálních kolejí, divadla, kina a jiné zábavní místnosti jsou opět otevřeny. Stejně i ve Vídni nastal obrat k lepšímu a je naděje, že v krátké době bude uhelná krise vůbec překonána.

Nový ministr honvédů. Na místo barona Hazaie, jemuž svěřeno jiné vojenské poslání, jmenován byl ministrem honvédů polní podmaršálek Szurmay.

Odvody ročníků 1891 1872 započnou 3. března a potrvají do 28. března. Narukovací termín těchto ročníků není dosud stanoven.

Maximální ceny obuvi budou stanoveny v nejbližší době a budou nižší, než ceny dosavadní. Pár mužských bot bude stát 52 koruny.

Český národ a vláda hraběte Clam-Martinice. Parlamentární komise Českého svazu jednala v těchto dnech o vnitřní situaci a usnesla se na projevu, ve kterém se konstatuje, že způsob, jakým byl utvořen kabinet hraběte Clam-Martinice vyvolal obavy v české veřejnosti Při složení kabinetu seslabeno bylo zastoupení českého národa a složení vlády prozrazuje, že vláda chce řešiti sporné otázky národnostní v situaci, kdy český národ není v ní zastoupen. Český svaz vyslovuje přesvědčení, že dnešní doba vyžaduje koncentraci všech sil ku splnění vojenských požadavků státu proti nepřátelské přesile bojujícího a ku vyřízení nejnaléhavějších potřeb širokých vrstev lidových. Konečně žádá Český svaz brzké svolání parlamentu.

Německé požadavky. Zástupci Německonacionálního svazu a Sdružení křesťansko-sociálního předložili hraběti Clam-Martinicovi tyto požadavky:

1. Shromážditi všechny síly k ozdravění sociálních a hospodářských následků války.
2. Trvati na spolku s Německou říší, jenž se v nynější těžké době osvědčil.
3. Proto: a) pracovati k těsnějšímu hospodářskému spojení Rakousko-Uherska s Německem a postupnému vybudování celní a obchodní jednoty, b) uzavříti smlouvy obchodní společně s Německem vůči třetím státům a zabezpečiti vhodná odbytiště.
4. Změny ústavy, pokud se ukázaly býti nutnými, provésti, jakož i vymoci změnu řádu jednacího pro říšskou radu.
5. Němcům v Rakousku zajistiti ono postavení, jež státní zájem vyžaduje.
6. Provésti reformu státní správy, udržeti samosprávu zemí a obcí a dle zvláštních poměrů jednotlivých zemí ji vybudovati a potřebám obyvatelstva přizpůsobiti, v Čechách krajské rozdělení zavésti a německé menšiny v jiných korunních zemích dáti pod vhodnou zákonnou ochranu.
7. Při provedení zvláštního postavení Haliče ve smyslu vlastnoručního císařského listu ze dne 4. listopadu 1916 nad tím bdíti, aby rozšířená samospráva největší rakouské korunní země nevedla k uvolnění státního ústrojí v ohledu k vojenským, finančním, dopravním a jiným zájmům státním.
8. Zavedení německé státní řeči.
9. Zabezpečení německého charakteru německých zemí a německých částí státu, zejména hlavního sídelního města Vídně.

Kozák s rekvirovaným senem.

10. Při úpravě hospodářských vztahů mezi Rakouskem a Uhrami zájmy rakouské co nejdůrazněji hájiti.

Anglická proroctví. Vrchní velitel anglického vojska na západě Haig prohlásil v rozpravě se žurnalisty, že Angličané postavili za frontou 350 km drah a nové ještě postaví. Výroba munice dosáhla vrcholu. Anglie může spojencům dodati více střeliva, nežli tito potřebují. Gen. Haig věří ve průlom německé fronty. Nezáleží prý na tom, pravil, kdo učiní počátek k ofensivě. Začne-li nepřítel, jsme připraveni a vyplatíme ho za jeho smělost. Ku konci byl Haig tázán, co soudí o konci války. Odpověděl: Tento rok bude rozhodujícím v tom smyslu, že budeme rozhodnutí o válce hledati na bojištích, to znamená, že přinese události, jež dokáží, že Německo jest vojensky poraženo. Možno, že tento rok bude také rokem míru.

Upisování 5. válečné půjčky v poli bylo prodlouženo až do 31. března a může proto každý český vojín stále ještě splniti svou vlasteneckou povinnost.

Ukrývané zlaté a stříbrné mince objevují se nyní ve větším počtu. Jak sdělují vídeňské listy, placeno bylo v těchto dnech v První rakouské spořitelně stranami mnoho korun ve zlatě a stříbře, jež patrně byly dosud uschovány.

Nucené vstávání a umývání. Vzhledem na nebezpečí epidemie skvrnitého tyfu vydal c. a k. vládní komisař v Cholmu v Ruském Polsku vyhlášku, v níž se nařizuje mezi jiným: Každého dne nejpozději o 6. hodině ráno musí každý, vyjma nemocné, vstát z postele. Byt, zvláště postele, musí býti provětrány, podlaha spláchnuta a se všech ostatních předmětů setřen prach. Všichni obyvatelé musejí býti v tu dobu umyti, učesáni a oblečeni.

Prvá žena poslancem ve Spojených státech. V americkém státě Montaně byla těchto dnů při doplňovací volbě zvolena za člena kongresu (poslanecké sněmovny) slečna Jeanetta Rankisová. Nová poslankyně jest 34letá a vystudovala na universitě v Montaně.

Vojenské letectví v Americe. Ve vojenském rozpočtu Spojených států na rok 1917 jest také podle švédských zpráv položka na létadla. Na zřízení a udržování 12 letec. výc. škadron (Aero Squadrons) jest povoleno 9.640.000 dolarů. Z této částky má míti také vycvičen určitý počet letců a to 114 mužů v The Regular Army a 296 důstojníků a 200 mužů v The Aerial Reserve Corps, dále to neomezený počet dobrovolných letců v The National Guard. Pokud se týče námořního letectví, byl přijat návrh na zřízení určitého počtu leteckých stanic pobřežních, mimo to budou zřízeny zvláštní letecké školy pro výcvik námořních letců. Je viděti, jak Amerika pochopila důležitost vojenského letectví.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

„Ano, od svého dětství, které bylo šťastné. I když z ohledů zdravotních některé zábavy byly mi zakázány, přece jen mohu říci, že krásnější mládí si nedovedu představiti a že cítila jsem se nejšťastnějším dítětem.

„Nyní jste ale úplně zdráva?"

„Dnes úplně. Strýček se ještě nyní dotazuje profesora Bindera, jenž mě léčil v mládí mém, leč profesor prohlásil opětovně, že není ani stopy po mé chorobě. Strýček je už úplně spokojen."

„Opustila jste někdy Kahýru?"

„Dosud nikdy. Totiž byla jsem na příklad v Alexandrii, jela jsem nahoru po Nilu a doprovázela jsem strýčka svého na některých menších jeho výzkumných cestách. Ale do Evropy jsem se ještě nedostala."

„Zvykla jste si úplně na zdejší život?"

„Ano. Upřímně řečeno: Kahýra stala se mým druhým domovem."

„Tak se mi zdá, že si nedovedete představiti, že byste mohla někdy přesídliti do Evropy?" tázal se Kurt váhavě, při čemž změřil Loru dlouhým, tázavým pohledem.

„Na to jsem opravdu ještě nemyslela," odvětila Lora a povstala.

„Už je čas k odchodu. Nemohu nechat matinku tak dlouho o samotě. Pohleďte tam na ten nedaleký domek na druhé straně. Tam bydlíme. A navštivte nás pozítří. Rozmyslela jsem si to s vaší návštěvou a nebudu čekati tak dlouho. Matince je dnes lépe a pozejtří jsou její narozeniny. Přijde k nám Lucie a také Wangenheim, proto zvu i vás k tomuto intimnímu večírku."

Kurt vřelými slovy děkoval. „Ani nevíte, jakou radost mi tím působíte," pravil na rozloučenou.

Rozradostněna přiběhla Lora domů a vyprávěla o svém setkání s Kurtem.

„Nelměváš se, matinko, že jsem ho při této příležitosti pozvala na pozejtřek k našemu večírku?"

„Proč bych se hněvala? Požíváš přece v tomto ohledu úplnou svobodu. Ostatně i já jsem sama zvědava na mladého hraběte, o kterém už jsi tolik mi vyprávěla a pro něhož jsi tak nadšena."

KAPITOLA XI.

Bezpečnostní opatření.

Tou dobou, co Kurt netrpělivě očekával v Kahýře příjezd svého bratrance, seděl baron Hanuš Rottenhall ve společnosti tajného agenta, kterého poslal mu na jeho žádost vídeňský detektivní ústav „Lumen". Agent jmenoval se Ditrich. Byl to mladý ještě muž s plavým vlasem a inteligentním obličejem.

„Váš ústav je prvotřídní, jak jsem se informoval," pravil baron a přijímá často choulostivé úkoly. V mém případě jedná se o jistého Pietra Carloniho, nebezpečného zločince, kterého na mou ochranu musíte stále dobře střežiti. Tento Carloni..."

„Byl před několika lety odsouzen k těžkému žaláři a odpykal si svůj trest v Lacaře, odkudž pozejtří bude propuštěn na svobodu," skočil mu do řeči agent.

„Odkud to všecko víte?"

„Informoval jsem se."

„Víte také, že Carloni spáchal atentát? Kdo byl obětí tohoto atentátu?"

„Baron Hanuš Rottenhall."

„Ano já. Carloni činil si nároky na ženu, která mi stála blízko a jež se zatím stala mou chotí. Dovedete si nyní představiti mou situaci. Carloni je člověk nebezpečný, násilný. Když nastupoval trest, vyhrožoval, že, jakmile nabude svobodu, strašně se pomstí. Od té doby žije moje paní ve stálém strachu a úzkostech. Této situaci nutno učiniti radikálními prostředky přítrž — už k vůli našim dětem.

Agent mlčel.

„Carloni pokoušel se v uplynulých letech o útěk z věznice, byl ale chycen a trest mu za to prodloužen o celý rok."

„Vím."

„Nesmíte proto tohoto člověka pustiti s očí. Jakmile opustí trestnici, ihned ho sledujte a referujte mi podrobně o všem, co podniká. Každá maličkost je pro mne důležitá."

„Pane barone, buďte bez starosti. Ještě dnes odjedu do Lacary a budu Carloniho krok za krokem sledovati. A kam vám mám posílati zprávy?"

„Posílejte všecky dopisy na staron služku mé choti, která zůstala na zámku Rottenhallu. Jmenuje se Mara Romanová. Ona celou poštu odešle pokaždé za mnou."

„To ale znamená, že se pošta značně opozdí. Přímá cesta byla by výhodnější. Ostatně jak poroučíte."

„Zůstane při tom. Adresa je: Mara Romanová, zámek Rottenhall u Vídně."

Ditrich povstal, uklonil se a opustil barona. Baron zůstal ještě chvíli sedět. Pak povzdechl hluboce a napsal ještě telegram pro baronku Rottenhallovou ve švýcarském Lucernu:

„Uspořádal jsem všecko dle tvého přání. Můžeš býti klidna. Carloni bude střežen od oka-

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová.
(Pokračování.)

Závin s ořechovou bramborovou nádivkou. Tatáž hmota se naplní následující nádivkou: 3 dkg vlašských ořechových jader utlučeme v hmoždýři, dáme na talíř a přidáme vrchovatou lžíci cukru, balíček vanilkového cukru dra Oetkera 2—3 uvařené strouhané brambory, 2—3 lžíce mléka. Připravenou nádivkou potřeme plochu těsta a vedeme si, jak již výše bylo při závinech udáno.

Závin s makovou nádivkou. Utlučeme jemně 2—3 lžíce dobrého máku. Dáme na rendlík, polejeme naběračkou vařícího mléka a necháme do husta uvařiti. Pak přidáme vrchovatou lžíci cukru neb medu, půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera, trochu citronové kůry, špetku tlučeného koliandru, 2 malé uvařené a ustrouhané brambory, vše dobře utřeme a připravené těsto tím potřeme. Pečeme jako předešlý.

Brambory vařené dávám proto do nádivek, abych ušetřila jablka, mák a p. Brambor mně také nádivku zkypří, zvláční a nezasvěcenec nepozná, že by byla nádivka „ošizena" bramborv. Závinv tyto jsou neobyčejně chutné a zároveň syté.

Koření koliandrové, které jest tak málo známé, a poměrně proti jinému koření laciné, mohu upřímně všem hospodňkám doporučiti.

Koláč morkový s povidly. Tatáž hmota morková, jak výše uvedeno, dá se do vymazané zoubkované formy koláčové, na stéblo silně potře povidly, do kterých se dá půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera, několik utlučených jadérek švestkových, jsou-li povidla tuhá, přidáme trochu teplé vody nebo rumu. Na koláč povidly potřený klademe z téhož těsta malé mřížky a dáme do trouby do růžova upéci. Upečený můžeme ledovati vanilovou polevou, jak jest dále uvedena.

Řezy morkové liskové. Na vál dáme 12 dkg mouky, lžičku pečivového prášku dra Oetkera, v mouce promícháme. Pak 5 dkg morku nožem na vále dobře utřeme a přidáme asi 1—2 dkg té připravené mouky, dobře s tím morkem spojíme, vyválíme v tenkou placičku čtyřhrannou. Ostatní připravenou mouku zaděláme 4 lžícemi vody, do které jsme 1 lžíci octa a špetku sole rozkverlali. Nemusíme-li šetřiti, přidáme půl žloutku a spojíme v přiměřeně tuhé těsto, které chvíli vytloukáme válečkem. Po rozválíme na stéblo silně ve čtverec a připravenou čtverhrannou placičku do toho vložíme, se 4 stran těsto přeložíme, trochu rozválíme, pak opět na třikrát přeložíme a necháme asi čtvrt hodiny odpočinouti. Po té opět třikrát přeložíme, necháme chvíli státi, a pak rozválíme na stéblo silně, dáme na pomaštěný plech do dobře prohřáté trouby péci, nejdříve prudčeji, pak volněji, aby se těsto pěkně lískovalo. Upečené prostředkem rozkrojíme a potřeme následujícím krémem:

Jest to smutné

cítiti se slabým, trpícím a nervosním a viděti, jak naše síly prchají. Pochybená výživa, zvrácený způsob našeho života, trápení, starosti, jiné duševní vlivy způsobují v naší krvi úbytek výživných látek, čímž bývají poruchy v oběhu krve přivoděny, kterážto okolnost má za následek bolení hlavy, nedostatek chuti k jídlu, zácpu, onemocnění střev a žaludku a mnoho jiných nemocí.

Naše nervy jsou unaveny!

Nespavost, únava, duševní otupělost, rozrušenost, zapomětlivost, bolesti v údech se dostavují a zbavují nás možnosti naše místo náležitě zastávati.

Nové síly -- nový život

přivodí náš výživný prostředek, který čistí krev, podporuje výměnu látek a přináší novou chuť k životu. Zasíláme každému, kdo si o ni napíše,

zdarma knihu lékaře.

V naší knize, která obsahuje cenná vysvětlení, poukazujeme, jak nutno tohoto tisíckráte dobrým výsledkem osvědčeného a od lékařů zvučných jmen předepsaného prostředku požívat. Z této knihy dovíte se mnoho důležitého. Proto pište si ihned o ni na: 1990

Výpravnu Operní lékárny, Budapešť VI., odděl. 436.

Krém. Do hrnéčku dáme 10 lžic mléka, 1 vrchovatou lžíci cukru, balíček vanilkového cukru dra Oetkera, půl žloutku, 1 rovnou lžíci mouky, vše dobře rozkverláme a necháme na plotně za stálého kverlání rychle zhoustnouti. Do hustého krému můžeme dáti 1 lžíci rumu neb černé silné kávy, neb pár kapek citronové šťávy. Upečenou plochu tím krémem potřeme, na sebe složíme a krájíme z toho ostrým nožem úhledné řezy. Jesti to neobyčejně chutné pečivo a nikdo by nevěřil, že jest z morku upraveno. Jest v ceně 70 hal. a stačí pro 3—4 osoby.

Řezy s bílkovým krémem. Tatáž hmota, jak výše udáno, se upraví a upeče. Upečená se potře malinovou neb rybízovou marmeládou a potře následujícím krémem: 2 bílky dáme do kotlíku, přidáme několik zrnek sole a šleháme v tuhý sníh. Do tuhého sněhu přidáme 2 lžíce tlučeného cukru, balíček vanilkového cukru dra Oetkera a špetku pečivového prášku dra Oetkera, zlehka vše zamícháme a natřeme to na upečenou plochu a povrchu nepatrně pocukrujeme a dáme do vlahé trouby na několik minut stuhnouti. Pak krájíme řezy.

(Dokončení.)

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Bílý hřeben drůbeže jest choroba zaviněná plísní, která zachvacuje nejdříve hřeben a jeví se z počátku malými běložlutými skvrnami, které znenáhla tak se se rozmnoží, že celý hřeben i laloky bílou vrstvou pokryjí. Není-li nemoc léčena, zachvátí plíseň i další partie a rozšíří se až na trup. Drůbež hubne, je mdlá, slábne a chorobě po čase podlehne. Ze začátku onemocnění pomáhá natírání zachvácených částí jodovou tinkturou nebo peruánským balsámem. Namrzlý hřeben jeví se nejdříve barvou bílou, potom modročervenou, hřeben i laloky otékají. Časté a důkladné, při tom však opatrné otírání omrzlých částí sněhem nebo ledovou vodou, nebo natírání měkkým štětcem namočeným do jodového kollodia pomáhá.

Oranžové stromky s nasazenými plody, prodávané v květináčích, náležejí k odrůdě zákrskové, jejíž plody nedosáhnou nikdy té chuti, jako pomeranče dovážené, slouží spíše pro okrasu. Daří se dobře, mají-li stejnoměrnou teplotu 12 až 14 stupňů Celsia v zimě, při vyšší a nestejné teplotě však brzy zacházejí. Také zalévání přílišné, ani sucho velké nesnášejí. V létě může stromek státi venku v polostínu, může býti i občas kropen, kořeny jeho však v květináči musí býti před vyschnutím chráněny vrstvou písku, země nebo kompostu. Roubuje se obyčejně na semenáči citronovém nebo na citronovníku kytajském. Z jara, má-li opět květy a plody nasaditi, musí býti přesazen do dobré kompostové listovky, ku které přimíseno jest něco písku a odpadků rohových.

---

mžiku, ve kterém opustí žalář. Učiněna opatření pro všechny eventuality. Všecky zprávy budeme dostávati přes Rottenhall. Podívám se dnes ještě na děti a promluvím s Marou a pozejtří vrátím se večerním rychlovlakem zpět do Švýcar.

Tvůj Hanuš."

KAPITOLA XII.

Na svobodě.

Zbaven trestaneckého hávu a oděn v civilní šat, stál Pietro Carloni před ředitelem věznice.

„Než opustíte trestnici," domlouval mu ředitel, „chci vám ještě říci několik upřímných slov. Choval jste se v posledním čase vzorně. Kdybyste se tehdy nebyl pokoušel o útěk, byl byste jistě docílil zkrácení trestu."

Ředitel přerušil svá slova, leč Carloni mlčel.

„Poslední dobou poskytl jsem vám různé úlevy — jen proto, že jste se dobře choval. Ostatně mám za to, že spáchal jste svůj čin v záchvatu zlosti a vášně..."

„Pane řediteli, prosím vás, nemluvte o tom," skočil mu do řeči Carloni.

„Musím se toho dotknouti, Carlon, musím. Poslechněte mě! Vím, že nevzdal jste se plánů svých na pomstu. Stále ještě zabýváte těmito zlými myšlenkami. Dlouhou dobu byl jste oloupen o svou svobodu. Teď jste ji znovu docílil. Pohleďte, jste dosud v nejlepších letech, můžete začíti nový život."

Carloni se hořce usmál.

„Je těžké započíti nový život, když mám za sebou dlouholetý, těžký žalář. Lidé projevují tím málo blahovůle..."

To je pravda, leč přes to četní bývalí trestanci stali se na konec řádnými členy lidské společnosti. A já doufám, že i vy mě uposlechnete a stanete se pořádným člověkem. To jsem vám chtěl říci, Carloni!"

„Pane řediteli, nemluvte tak, jakobych byl nějaký zločin spáchal. Nedopustil jsem se bezpráví, neublížil jsem nikomu..."

„Co pak je potom baron Rottenhall?"

„To jsem byl v právu! On mi vzal ženu."

„Ale Carloni, soudci vás přece odsoudili..."

„Ano, odsoudili, ale já se necítím vinným."

Nastala pomlčka. Carloni stál tu vzpřímený, s očí jeho šlehaly blesky.

„Nemyslete už na to," pokračoval zase ředitel. „Zapomeňte na minulost. Uspořil jste si v trestnici slušný obnos, nejste tu bez peněžitých prostředků. Můžete si snadno založiti novou existenci. Poslechněte mou přátelskou radu a začněte život spořádaného člověka. Byl jste v poslední době hodný, ukažte, že jste si zasluhoval mé důvěry."

Ředitel povstal, podal Carlonimu ruku a rozloučil se s ním těmito slovy:

„Odpykal jste si svůj trest, jste nyní svoboden."

Carloni opustil ředitelovu kancelář a ubíral se dlouhým koridorem k východu. Ještě jednou pohlédl na nádvoří a na vysokou černou zeď, na které trefen byl kulí a zraněn, kdežto jeho společník při útěku spadl do vody a dle mínění pronásledovatelů zahynul ve vlnách.

„Také takový nešťastník, který zničen byl zrádnou ženou," zašeptal si Carloni při této vzpomínce na společníka z vězeňské cely. „Takový hodný člověk byl ten Pavel a tak vysoce vzdělaný. Co všecko jsem se od něho naučil! A stále mluvil jen o svém dítěti, lpěl na něm duší svou a tělem. Jen pro ně žil. Jen aby opět spatřil své dítě, odhodlal se k útěku. A na konec nebožák nalezl ve vlnách přílivu svou smrt. Kde je jen jeho dítě?"

S takovými myšlenkami procházel Carloni branou trestnice.

„Svoboden...! Jaký blahý to pocit po takové minulosti. Zelené louky kolkolem, lány polí, stromoví — všecko tu dýchá jiný vzduch, všude vidět a cítit jiný život — zlatá svoboda..."

Jako ve snách kráčel Carloni po silnici a nepozoroval ani, že v nevelké vzdálenosti kráčí za ním nějaký muž.

V brzku ocitl se Carloni na nádraží a koupil si lístek do Terstu. Přijel tam a ubytoval se v hotelu „Alla Steeld d' Oro". O několik minut později ubytoval se v témže hotelu agent Ditrich, jenž najal si pokoj a pak usadil se ve vestibulu, kde čekal, až Carloni půjde do města. Nemusel čekati dlouho, neboť Carloni v brzku sešel se schodů a ubíral se k nejbližší kavárně Degli Specchia. Ditrich ho následoval a když Carloni usedal si ke stolu kavárny, dal znamení svému pomocníkovi, jenž dlel na blízku, a nařídil mu, aby šel do kavárny a pokusil se rozpříst hovor s Carlonim a vyzvěděti od něho další cíl jeho cesty. Pomocník splnil rozkaz Ditrichův. Zašel do kavárny a protože téměř všechny stoly byly obsazeny, nebylo nápadné, že usedl ke Carlonimu, s nímž brzo byl ho upřímně se svěřil, že chce jet do Vídeňského Nového Města, odkudž odbočí k Šoproni a podívá se ke své matce, žijící v jisté blízké vesnici. Agent byl spokojen, mluvil pak ještě o některých lhostejných otázkách, načež zaplatil a opustil kavárnu. V postranní jedné uličce čekal na něho netrpělivě Ditrich, jenž byl zprávou svého pomocníka uklidněn.

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Na jisté hlavní třídě vídeňské bydlí bohatý velkoobchodník vínem, který má kdesi v předměstí velký vinný sklep. Jednoho dne dostal dopis, ve kterém mu anonymní pisatel sděluje, že několik zlodějů stále ho okrádá o menší množství vína, ale že příští noc provedou velkou krádež a vyprázdní celý jeho sklep. Obchodník nemálo byl rozčilen a večer se sebral a šel sám hlídat své vinné zásoby. Vyhledal si úkryt ve velkém sudě, nabil revolver a čekal, stále čekal. Bylo ráno, zloději nepřišli a obchodník mrzut vracel se domů. Jaké však bylo jeho překvapení, když nalezl svůj byt násilím otevřený a úplně vypleněný. Peníze, šaty, prádlo, peřiny, ba i několik kusů nábytku zloději odvlekli. Po zlodějích ovšem nezůstalo ani stopy.

*

Z metereologické stanice.

Prvý úředník: „Kde pak je prapor, jejž vyvěšujeme na znamení, že bude pěkné počasí?"

Druhý: „Vyvěsil jsem jej předešlou neděli, ale bouře nám ho polámala."

*

Dar přírody.

Několik námořníků sedělo kdysi v železničním kupé. Bavili se vesele, proplétajíce svůj hovor řádným klením. Zvláště jeden z nich se v tom ohledu vyznamenával. — „Ale, milý pane," přerušil jej náhle jeden ze spolucestujících, „kde pak jste se naučil tak klíti?" — „Naučil?" ptá se udiveně námořník, „taková věc — přítelíčku — ta je člověku vrozena."

*

Po svatbě.

On: „Zlato moje, řekni mi, kde jest oněch 2000 korun, jež, jak jsi říkávala, jsou tvým věnem?"

Ona: „Ano, ano. můj drahý, měla jsem je, ale vydala jsem je za onu spoustu „nabídnutí k sňatku", jež mi třeba bylo, abych se vdala."

*

Fotograf k dámě: „Prosím, milostivá, račte hleděti na onoho pána. Taak. A nyní prosím, račte se naň pěkně usmáti."

Dáma: „Ne — to nesvedu — to je můj muž."

*

Systém.

„Také jsem lišku viděl přeběhnouti." — „Nuže, a proč pak jste ji nezastřelil, pane profesore?" — Profesor: „Ponévadž jsem šel na lov jezevců a ne na lišky."

*

Praktický.

„Představ si jen, lékař mi uložil, abych po celičký rok se vystříhal piva."

„Nuže, a co hodláš učiniti?"

„Půjdu na radu k jinému lékaři."

*

Vyrovnání.

„Můj drahý," zašeptala, všecka se chvějíc, „nyní, když jsme se vzali, musím ti sděliti moje tajemství."

„Co pak je to, srdéčko moje?" ptal se jí mírně.

„Můžeš-li mi odpustiti, že jsem tě přelhala?" zanaříkala smutně. „Moje, ano, moje levé oko je skleněné."

„To nevadí, to nevadí, dušinko," řekl jí, „brilanty v prstenu, jejž jsem ti co svatební dar věnoval — jsou rovněž ze skla."

Poslední přání.

Kdosi byl náhlým soudem odsouzen k smrti a před popravou byl tázán, jaké je jeho poslední přání. — „Nemám žádné zvláštní přání, jen pošlete někoho k mé ženě, aby jí vyřídil, by nečekala na mne s obědem."

„Nemám ani matky, ani otce, ba všecky své příbuzné jsem ztratil."

„O, to je smutné. Opravdu všichni příbuzní vám zemřeli?"

„Všichni ne — ale zbohatli."

Turistika.

„Nevím, jak si to mám vysvětliti. Čím výše stoupám, tím více pociťuji, že to jde se mnou — s kopce..."

Bez dětí nelze žít.

Dva cestující rozhovořili se ve vlaku o dětech.

První pravil: Děti jsou veliká starost, to je pravda, ale mnohdy jsou i požehnáním božím."

„O ano, to jistě," odvětil druhý: „Nevím věru, jak bych mohl bez dětí žíti."

„Máte mnoho dětí?" ptal se prvý.

„Nikoliv, ani jediné, leč jsem lékařem dětských nemocí."

*

Zapomětlivý.

„Proč pak jsi tak smutný, příteli?

„Ale, jen si představ. Kdosi mi slíbil, že mi půjčí 100 korun, a já jsem na dobro zapomněl, kdo to byl."

*

Zázrak.

Kohosi přejelo auto, poškodivši mu těžce ruku. „Pane doktore," tázal se starostlivě, jakmile se rána hojila, „budu moci hrát na klavír, až se uzdravím?" — „Ovšem že, rozumí se samo sebou," odvětil lékař. „Děkuji, mnohokrát děkuji," zasténal nemocný. Vy jste věru zázračný lékař. Dřív jsem neuměl na klavír ani brnknout."

*

Také pravdivá historka.

Jisté velké město jižního Německa má 1. a 2. purkmistra. Pan purkmistr číslo 1. šel na inspekci stavby kanálové a při té příležitosti zastavil se u nějakého dělníka s dotazem, jak se mu vede.

„Špatně," odvětil dělník. „V době dnešní jest všecko tak drahé a plat nestoupá."

„Oho," protestoval purkmistr. „Máte dost vysoký plat. Za ty peníze dostaneme dva italské dělníky."

Dělník na to: „Dobrá. Pak ale bude také lépe, když město přijme italského purkmistra. Ital udělá práci za oba a druhý purkmistr zůstane nám ušetřen.

*

Záviděníhodné zasnoubení.

„Oznamuji tímto, že jsem se dnes zasnoubil se slečnou Aurelií Mayerovou, nejstarší ze sedmi dcer mého principála. — Antonín Duckmann, účetní."

*

Neobyčejné slovo ze ženských úst.

On: „Paní Krajcová prý rozhodně není hezká."

Ona: „Ta je tak škaredá, jako — — já."

*

Dvě anekdoty Bedřicha Velikého.

Jak známo, zmocňoval se Bedřicha Velikého za jistých okolností náhle hněv, stačilo však často jen několik slov, by byl opět uklidněn, jak ukazuje následující příklad: Při jedné projížďce v okolí Postupimi převrhl se královský kočár a přes to, že si král neublížil nikterak, zmocnil se jej prudký hněv a pozvedl hůl, aby uhodil jí kočího. Tento uhnul se obratně ráně a pravil: „Cožpak vaše veličenstvo neprohrálo nikdy bitvu?" — Bedřich nemohl se při tomto srovnání ubrániti smíchu a hněv jeho úplně zmizel.

*

Na jedné ze svých procházek setkal se Bedřich Veliký se starým invalidou, který měl velkou jizvu v obličeji. „Pověz, starý, při které hospodské rvačce utržil jsi tuto ránu?" — „U Kolína," pravil invalida, „kde vaše veličenstvo musilo zaplatiti cech."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Otok žláz.

U lidí s onemocnělými žlázami je výživa těla snížena a tím síla proti škodám různého druhu značně zmenšena. Proto se musí dalšímu úpadku lékařským ošetřováním včas předejíti. 1948

Naše domácí léčba

jest předpisována od mnoha známých profesorů a lékařů a bylo jí docíleno nejlepších výsledků.

Naše nedostižitelná žlázová

léčebná sůl

ze sta let starých pramenů Árvy-Polhory získaná zlepšuje krevní směsninu a tělesné šťávy, zvyšuje zdatnost a všeobecný stav, zmenšuje naběhnutí žláz, až konečně žlázy zcela zaniknou.

Nezdravé látky

se vylučují, buňky oživují, tělo se přivodí k novému rozmachu energie a hojivá síla se povzbudí. Nechte si ihned zaslati naši

knihu domácí léčby,

kde je způsob používání ve všeobecně srozumitelným způsobem popsán. Tento poučný spis nestojí Vás ani haléře. Váš lékař dá zajisté svůj souhlas k domácímu léčení. Pište ihned na adresu:

Expedice lékárny císaře Viléma,
Budapešť VI., odd. 110.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domáenosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost"
v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Lněné plátno režné, 2 druhy pro krejčí, 1 druh na prádlo, pro zámečníky a kováře, 1 druh obuvnický a slamníkový, nabízí vyhovující jakosti a cenu bavlněných pláten. Zásilky proti dobírce **J. Blahut,** výroba lněných pláten **Bukovice u Frýdku,** Rak. Slezsko. 1974

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

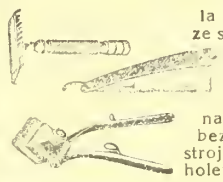

Ia břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—. Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.)

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 12·—, 16·—, 20·—. S radiovým svíticím číselníkem K 16·—, 20·— 24·—. Ve stříbrném pouzdře K 18·—, 24·—, 28·—. S radiovým svíticím číselníkem K 30·—, 36·—. Zlaté náramkové hodinky K 100·—, 120·—. 140. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obava! Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodi.a
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvorní dodavatel,
v Mostě č. 1348 (Čechy).

Cennik na požádání každému zdarma 1219

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955.

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

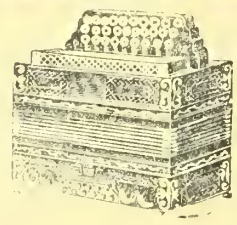

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienbergasse čís. 36.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
(blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pánv po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce při mícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užltek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 36·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44 1.

Novinka!

Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje

ruční šídlo na šití.

Toto šije stehem jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku. Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20.

Výhradní zastupitelství
P. Lachmann, Vídeň, IX.,
Mosergasse 3, od. 40. 1923

Plné, pevné prsí

docílí každá paní a dívka ode mne samé upotřebeným, po 20 let osvědčeným domácím prostředkem. Ručím písemně za jistý a neomylný účinek v každém stáří. Jarmareční reklamy nemám, neb věc, která 20 let se osvědčuje, musí být dobrá. Nechť dámy uváží, ke komu mohou míti důvěru, ke mně, co jediné majitelce vynálezu, neb k nějakému tomu vykřičenému zázraku, kde již z reklamy je vidět, oč vlastně se jedná K dotazům tři 10h. známky. 1993

Pí. I. Jilková,
Šternberk, Morava.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·10. =
1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 seril. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes **milion** již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Nejlevnější **blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile**

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Jednatelé

spolehliví a svědomití, ku získávání odběratelů pro oblíbený illustrovaný týdenník na vysokou provisi ve všech místech se přijmou. Značný a jistý vedlejší výdělek pro každého! Nab. s 10 hal. známk. na odp. do adm. t. l. pod znač. „Značný výdělek".

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ
ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazeji každy čtvrtek.
Redakce a administrace
Videň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskárna
Videň. X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovni spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněne se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijmají
Administrace ve Vidni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci vsude se hledají

ČÍSLO 10.

K. Dohnalek

VE VÍDNI, DNE 8. BŘEZNA 1917.

Jednotlivá čisla 24 hal.
Předplací se v Rakousko-Uhersku s poštovni zásilkou
Ročne K 12 — pulletne K 6 — ctvrtletne K 3 — měsične K 1 —
V Německu
Ročne M 12 — pulletne M 6 — ctvrtletne M 3 —
V cizozemsku
Ročne Fr 16·80, pulletne Fr 8·40
V Americe
Ročně Dol. 3·25 pulletně Dol 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vidni. X
Ceny insertni
V insertni části 10 mm vyšky, 40 mm sířky K 1 — Zasláno 10 mm vyšky 80 mm šířky K 3 — V redakčni části 10 mm vyšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

Přístavní opevnění v Havaně, hlavním městě ostrova Kuby,

které zachváceno je novou revoltou proti Američanům.

Zvýšená bitevní činnost na všech frontách. — Anglický pochod na Bagdad. — Wilsonova plná moc pro všechny eventuality.

SVĚTOVÁ VÁLKA.

Příznivější a jasné počasí na některých částech fronty umožnilo větší výzvědné akce a dílčí operace na různých místech, které vesměs skončily úspěšně pro zbraně centrálních mocí. Na východní naší frontě není, jak se zdá, dosud dokončeno přeskupení ruských armád. Generálové Russkij a Evert velí severní části fronty, Brusilov, o kterém pořád píší listy, že je nemocen, má velení úseku haličsko-volyňského a velitelem jižní části fronty, která dostala značné posily, jest generál Gurko. Za celou ruskou bitevní čarou zjistili naši letci živé vojenské přesuny, jež dokazují, že je v proudu plánovité, třeba pomalé seskupování armád, které mají vydobýti Rusku vítězství. Při tom mimořádnou péči věnují Rusové jižní části fronty, na níž operují také zbytky rumunské armády.

Pokud se týče operační činnosti v uplynulých dnech, nutno zaznamenati zvýšenou činnost ruských hlídek, zejména na frontě Leopolda prince Bavorského. Štábní zprávy hlásily opětovně srážky západně Lucku, u Březan, u Zločova a na jiných místech. Všecky tyto dílčí akce, ať jednalo se o útok, nebo obraru, skončily úspěchem našich a německých zbraní. Po krvavém zmaru ruské ofensivy u Rigy pokoušeli se Rusové také na ruzných částech fronty dvinské o místní útoky, za nichž dospěli někde až k německým zákopum, odkudž ale zpravidla byli zase vypuzeni. Bezúspěšné byly také ruské útočné pokusy v Bukovině, za to útok našich sborů u Mesticanešti korunován byl plným úspěchem. Nepříteli vyrváno několik důležitých výšinových posic a naše čára byla zde náležitě sesílena. Vedle značných krvavých ztrát pozbyl nepřítel v těchto bojích přes 5000 zajatců. Všecky ruské zoufalé protiútoky za účelem zpětného dobytí ztraceného terainu, byly odraženy, naše vojsko uhájilo svůj úspěch. Dál na jih, na rumunské frontě, panoval v posledním týdnu skoro nerušený klid.

Z Macedonie hlásí už několik německých úředních zpráv silnou dělostřeleckou činnost na Vardaru. Také k útoku přešla anglická pěchota a zahnízdila se v německých zákopech východně jmenované řeky, leč protiútok Němců a Bulharů zahnal Angličany zpět. Na řece Černé došlo k bojum německo-italským, v nichž Italové špatně pochodili. Jejich útočný pokus selhal, v protiútoku vzali jim Němci několik zákopů jižně výšiny 1050. Též na frontě v Albanii, kde panuje tuhá zima, došlo k menším, úspěšným pro nás srážkám. Z přímořské a tyrolské fronty došly jen zprávy o zvýšené dělostřelecké činnosti italské, která se místy stupňovala. K očekávanému útoku se však Italové neodvážili.

Na západní frontě zasluhují pozornosti boje v prostoře Armentieres - Arras, jakož i v území Sommy-Ancru. Opětovné zuřivé anglické útoky v lese St. Pierre-Vaast, na cestě z Puisieux do Beaucourtu a na obou březích potoka Ancru selhaly s těžkými ztrátami pro Angličany. Také na kanálu La Bassee útočili Angličané se stejným nezdarem. V celku možno o situaci na západní frontě opětovati výrok směrodatného holandského kritika, jenž prohlásil: „Na západě, jak se zdá, začíná anglicko-francouzská ofensiva methodami uplynulého roku. Nechci však věřiti, že spojenci po loňských zkušenostech budou v podobné ofensivě pokračovati do krajnosti a že budou osvobozovati další francouzská města a vesnice způsobem, který znamená ve skutečnosti jejich zničení. Ostatně i tato methoda je velice zdlouhavá."

Císař a král Karel I. na pohřbu zemřelého velkoadmirála Hause v Pulji. Za císařem kráčeli arcivévodové Bedřich a Štěpán, zástupce německého císaře baron Freyberg a baron Konrád Hötzendorf.

AMERIKA A NĚMECKO.

V poměru mezi Amerikou a Německem nenastala do okamžiku, co tyto řádky píšeme, žádná změna. Denní tisk přináší spoustu optimistických i pessimistických zpráv a pověstí. Referuje o protiválečné agitaci ve Spojených státech, o jitření mezi dělnictvem, na druhé straně zase o horečných přípravách za oceánem a o neodvratnosti války německo-americké. Zprávy tyto si tak odporují, že nelze učiniti si jasný obraz o skutečném stavu věcí a to tím více, ježto americké zpravodajství je takořka v rukou londýnských žurnálů. „Daily Telegraph" na příklad tvrdí, že v novo-yorských směrodatných kruzích se válka považuje za neodvratnou.

Novo - yorský „Herald" tvrdí, že vláda Spojených států se definitivně usnesla na ozbrojení amerických obchodních lodí a že stát poskytne paroplavebním společnostem potřebná děla. Vláda americká podnikla v tomto směru již všechny potřebné kroky. Ozbrojení amerických obchodních lodí znamená ovšem urychlení války. Na amerických bursách se všeobecně tvrdí, že Wilsonovo vyčkávací stanovisko bude u konce, jakmile dokončeny budou válečné přípravy. Také k válečné půjčce americké byly učiněny první kroky. Další zprávy z Washingtonu praví, že Wilson bude v kongresu žádati všeobecný vojenský výcvik. Spojené státy mají vůči svému asijskému soupeři krytá záda. Japonsko, patrně na nátlak čtyřdohody, dalo Americe ujištění, že v případu válečného konfliktu s Německem zaujímati bude tokijská vláda blahovolné stanovisko.

Arcivévodkyně Marie Josefa, matka našeho císaře a krále Karla I., návštěvou ve vídeňské lidové kuchyni.

S velkým napětím očekává se zasedání senátu, který svolán byl na den 5. března a v němž dle všeho stane se definitivní usnesení o míru a válce. President Wilson pravděpodobně předloží senátu své návrhy. Situace je velice nejistá a to tím více, ježto právě v těchto dnech došlo několik zpráv o potopení čtyřdohodových i neutrálních lodí, na jejichž palubě dleli američtí státní příslušníci. Kromě parníku „Lyman" je to francouzská loď „Athos", která byla ponorkou bez výstrahy potopena a s níž o život přišli dva A-

VÁLKA PONOREK A ARMÁDA SOLUŇSKÁ.

Armáda generála Saraila je odkázána zcela na dovoz z Francie a z Anglie a částečně z Italie, a proto také nejdříve pocítí těžké následky zostřené války ponorek. Spojení armády Sarrailovy spočívá na námořní etapní čáře, vedoucí z jihofrancouzských a jihoitalských přístavů k Soluni, a bude nutno Sarrailovi a Briandovi řešiti těžkou otázku lodního prostoru, nezbytného ku zásobení soluňské armády střelivem a potravinami. Armáda Sarrailova potřebuje na příklad denně 1000 kusů dobytka. Z Řecka není možno dobytek si opatřiti, Sarrail je úplně odkázán na jižní Italii a Francii. Cesta do nejbližších jihoitalských přístavů obnáší asi 1500 km, do Marseille 2500 km a je k ní zapotřebí 5—10 dní. Při tom nutno s sebou vozit sladkou vodu a píci, pak potraviny pro lodní personál a j. V celku je zapotřebí k dopravě dobytka 40—50.000 tun lodního prostoru na dobu 5 dní. Jestliže k tomu připočteme ještě potřebu střeliva, stoupne tato číslice na 60.000 tun. Vezmeme-li k naší statistice za základ lodi o 5000 tunách, pak je zapotřebí k těmto transportům 20 podobných lodí. V tom ovšem nejsou zahrnuty transporty vojáků, raněných a nemocných.

Uvažujeme-li nyní střízlivě o zostřené válce ponorek a hlavně o úspěšné činnosti ponorných člunů specielně ve Středozemním moři, pak naskytá se nám otázka: Je možno, aby za těchto okolností zustala soluňská armáda, stojící na tak slabých nohou, na svém místě? Může tato armáda býti uchráněna před katastrofálními následky, jež vyplývají z nové její situace. A jaké strategické výsledky může docíliti armáda, jejíž základy tak těžce jsou ohroženy? Směrodatné francouzské vojenské kruhy budou nuceny zcela vážně zabývati se těžkým problémem Sarrailovy armády, nemá-li soluňské dobrodružství skončiti tak žalostně, jako kdysi neslavná výprava gallipolská.

□ □ □

AMERICKÁ POMOC ČTYŘDOHODĚ.

Všecky vídeňské i berlínské časopisy uvažují o pomoci, kterou Spojené státy poskytnouti mohou našim nepřátelům. Praví se, že o pomoci

Pohřeb velkoadmirála Hause: Císař a král Karel I. u hrobky zemřelého velkoadmirála na námořním hřbitově v Pulji.

meričané, dále parník „Skogland", který potopen s pěti americkými pasažéry, pak jistý japonský parník, který vezl 350 pasažérů, mezi nimi také 2 Američany a několik jiných nepřátelských i neutrálních lodí. Bude-li americký senát rozhodovati pod dojmem těchto událostí, mohou jeho usnesení býti dosti považlivá.

□ □ □

Střídmost, bratře, která sladce s mým se bytem přátelí, pak nekvapná, stálá práce, to mou duši veselí. Fr. Lad. Čelakovský.

této stalo se už ve Washingtonu usnesení. Zatím prý se Amerika omezí na moře. Amerika převezme hlídkovou službu v severním a jižním Atlantickém oceanu a bude tato moře čistiti od kořistních lodí a ponorek. Bude lodi, které plují z amerických a kanadských přístavů, chrániti a umožňovati, aby anglické a francouzské křižníky, které nyní hlídají na americkém pobřeží, mohly býti použity jinde. Americké námořní úřady soudí, že mají dosti lodí k službám, aby chránily americké přístavy a obchod Američanů a spojenců a že při příslušném rozdělení loďstva budou moci poskytnouti dostatečnou ochranu obchodním lodím, dokud nedostanou se do širého moře. Pak odpovědnost za jich bezpečnost převezme loďstvo spojenců. Bylo jednáno také o možnosti ochranného průvodu lodí, avšak soudí se, že tato methoda by nebyla účinná jako rozdělení válečných lodí na jisté body. Námořní departement navrhl převzíti obchodní lodi a vyzbrojiti je jako pomocné křižníky a dáti do služby rychle plující motorové čluny k podpoře flotil torpedovců a hlídkových plavidel. Všecky tyto zprávy dokazují, že mírová otázka vstupuje opět do pozadí a že stojíme před novou kapitolou světové války, jež bude snad ještě strašnější všech dosavadních.

□ □ □

JAKÝ OBRAZ POSKYTOVATI BUDE VÁLKA S AMERIKOU.

O možných vojenských důsledcích nepřátelství se severní Amerikou uvažuje v „P. Ll." vojenský kritik Fabius. Výlučně vylučuje předběžně vliv nového nepřátelství na válečnou situaci na moři, a počítá: Situace amerického vojska je nyní taková, že Spojené státy mohly by v nejlepším případě vypraviti za tři měsíce, tedy okolo 1. května, do Evropy 100.000 mužů, a během dalších 2 měsíců druhých 100.000 mužů a-nebo o něco více. Měli by tedy do konce prvého půlletí 1917 na evropské půdě méně než čtvrt milionu mužů, tedy snad asi třetinu toho počtu, který proti nám postavilo malé a nyní pokořené Rumunsko. Tedy ani čas, ani síla armády při americkém zasažení do války by v ryze vojenském ohledu nehrála valné role. Těchto několik měsíců je pro nás uspokojením, a tato síla amerického vojska nemůže nás lekat. Tím by byla ryze vojenská stránka věci plně zodpověděna. Tři až pět měsíců ve válce je velmi dlouhá doba. Co všecko, jak jsme už několikráte viděli, může se za tento čas přihoditi. Za těchto okolností jsou zajisté důležitější mimovojenské důsledky amerického nepřátelství, neboť na př. už prvým krokem, zabavením německých lodí ve Spojených státech, staví se do služeb nepřátel skoro půl milionu tun německých lodí, a v případě nepřátelství Brasilie by se případ opakoval ještě ve větším měřítku. Americké válečné plány s pozemní armádou jsou však, dle posledních zpráv, rozsáhlejší, než Fabius naznačuje, ale vyžadují ještě více času, než on naznačuje. Vojenský štáb Spojených států hodlá zmobilisovati, vycvičiti a vyzbrojiti 2 miliony mužů ročně. Ale právě proto, že má za úkol proměnit na vojáky takové massy občanů vojensky nikdy necvičených, bude potřebovati svých 200.000 cvičených vojáků a hlavně všech důstojníků a poddůstojníků za jádro příštích velkých sborů a proto prohlašujeme, že před lednem 1918 nepošle do Evropy nijaké pěší vojsko. Případ Ameriky rovná se situaci Anglie, která se vrhla do války

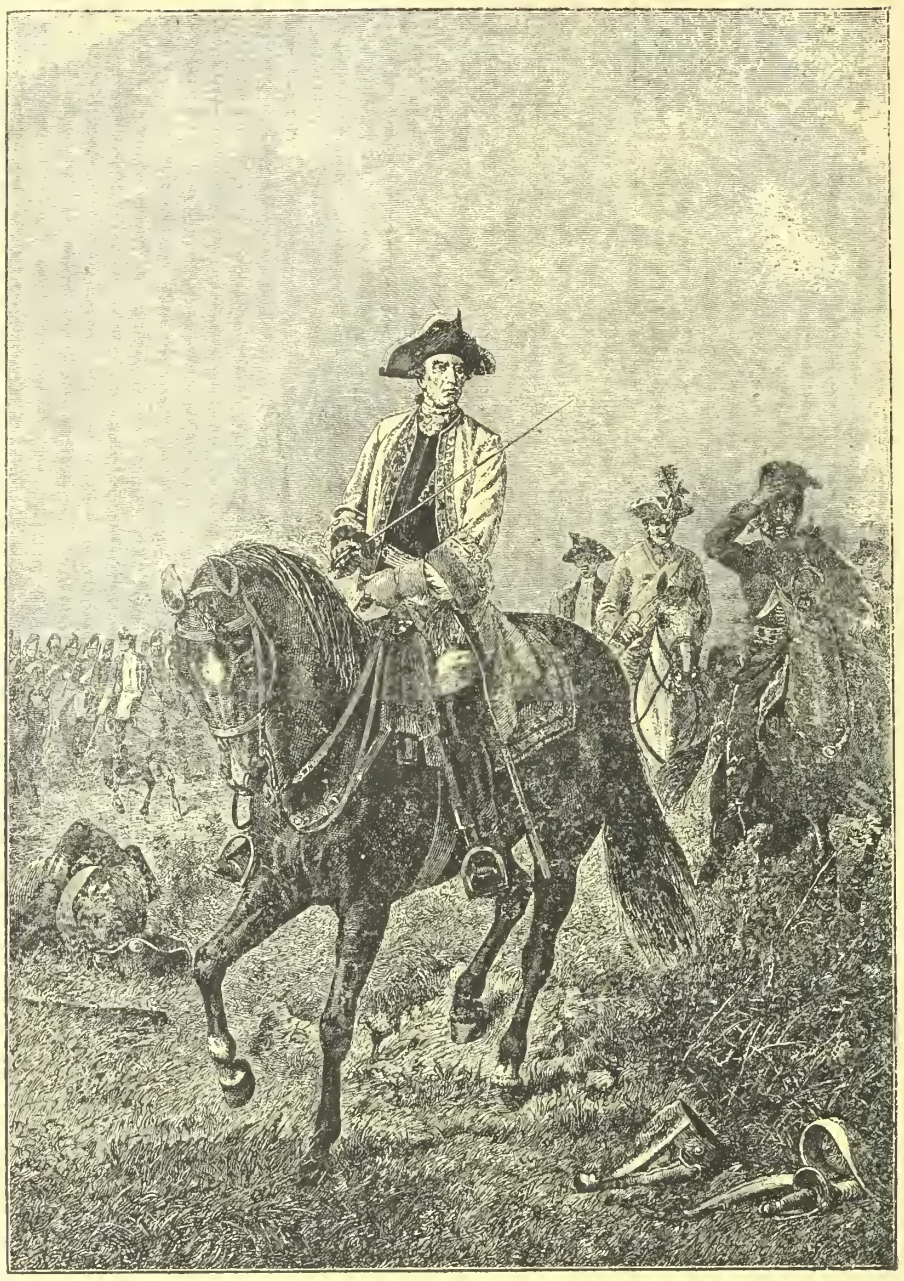

Ku 200letým narozeninám polního maršála Gedeona A., svobodného pána z Loudonů.

Loudon (špatně Laudon) narodil se 2 února r. 1717 jako syn švédského šlechtice, ve škotských službách sloužícího plukovníka. Císařem Františkem, chotěm císařovny Marie Terezie, a Kaunitzem doporučený, sloužil pod Trenkem vedle Dauna. Je znám slavným svým vítězstvím nad Bedřichem pruským v bitvě u Kolína. Zemřel 14. července 1790 ve věku 72 let.

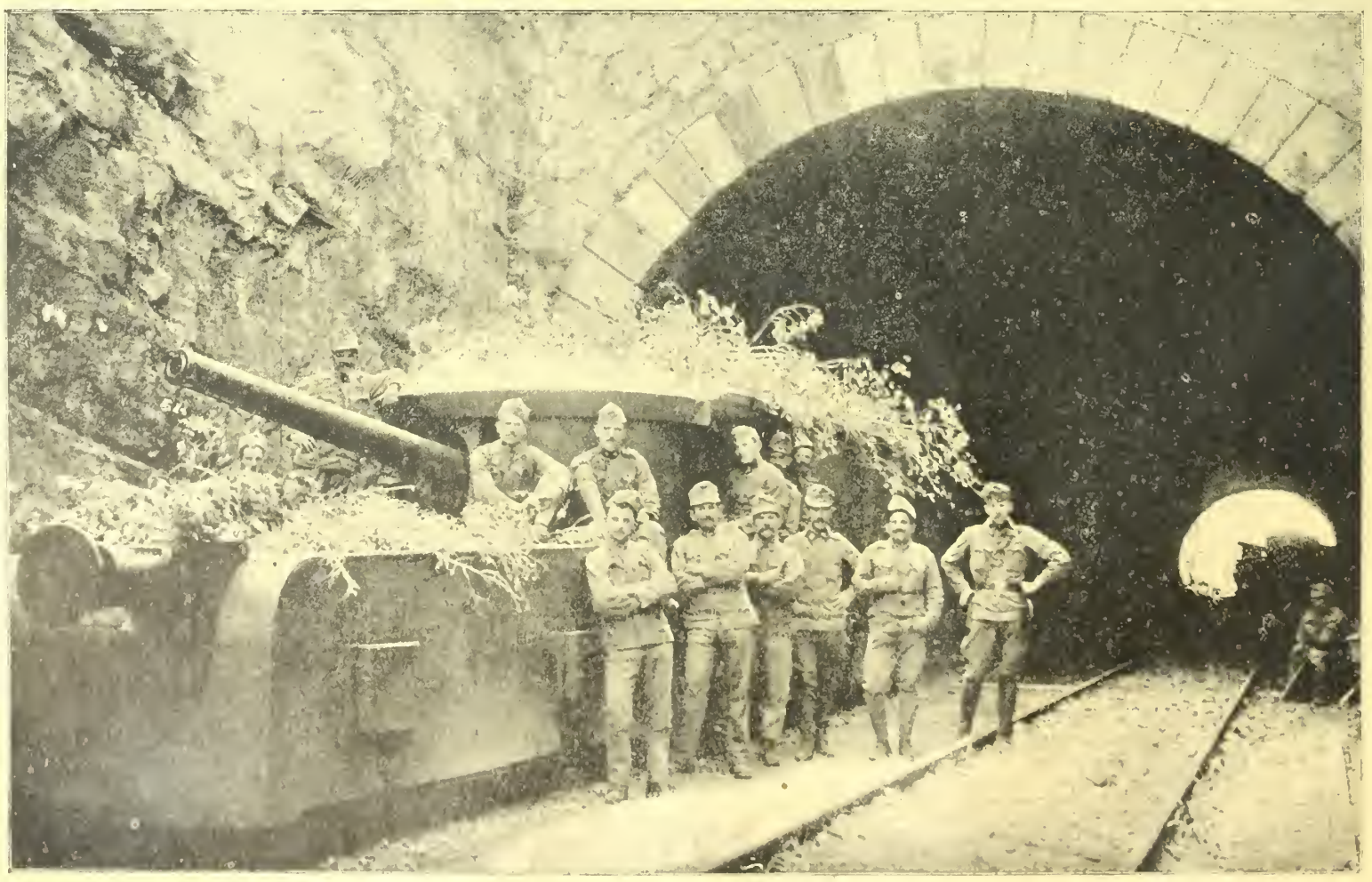

Válka s Italií: Náš pancéřový vlak na jihozápadním bojišti.

takřka bez pozemního vojska. Teprve po roce měla k disposici 700.000 mužů, koncem druhého roku dosadila do Francie 2 miliony mužů, a dle svých údajů udržuje a cvičí na svém území další 4 miliony pro události letošního roku a organisuje nové sbory koloniální. Jak je povědomo, psal John Bull nedávno, že koncem února bude míti Anglie ve Francii nový milion vojska, a že v dubnu a květnu dosadí milion barevného vojska proti Turecku. I proti těmto a podobným přípravám namířena je nová válka ponorek, která má které ovládá všecky otázky v Německu a u nás -- heslo: „Bojovat a zvítězit!" Říšský kancléř odepřel bližší sdělení o německých mírových podmínkách, ale zdůraznil, že mír musí býti trvalý, že musí poskytnouti Německu náhradu za všecky škody a že zabezpečí existenci a budoucnost silného Německa. O Americe mluvil kancléř zdrženlivě. Prohlásil, že válka ponorek jest jen odpovědí na hladovou válku anglickou a že úspěchy ponorek překonají všecky naděje německé marimy.

vem montmartre-ským, a když se vraceli do holubníku, vítal je jejich pán tajůplnými řečmi a pohyby. Holubník byl ostatně i Dalechamps-ovým domovem. Žil tu společně se svými ptáky. V posledních letech se mu dařilo velmi špatně. Malířský cech se odsud odstěhoval a tak počínaly býti rozmary starého podivína veřejnosti na obtíž. Počal ohrožovati kolemjdoucí, jež považoval za vetřelce a nepřátele, zbraní. Se svými sousedy započal dlouhé soudní rozepře, až ho konečně soudní psychiatr uznal za — blázna. Krátkou do-

Dr. Artur šl. Polzer
nový správce kabinetní kanceláře císařovy.

Kardinál dr. baron Hornig,
jenž korunoval císařovnu Zitu, zemřel ve věku 77 let.

Kníže Galicyn,
nynější ruský ministerský předseda.

V zasněženém území jihozápadní fronty: Automobilový park za frontou.

rušiti i převoz válečného materiálu a hatit výrobu.

□ □ □

VÝZNAMNÝ PROJEV NĚMECKÉHO KANCLÉŘE.

Německý říšský kancléř Bethmann-Hollweg pronesl v úterý svou ohlášenou řeč o situaci. Projev tento nepřinesl sice žádné překvapení, ale má neobyčejnou morální cenu, neboť vyplývá z něho pevná víra kancléře ve vítězství. Kancléř mluvil zcela klidně, ne tak rozčileně jako státníci čtyřdohodoví. A v čelo své řeči uvedl heslo,

SMRT DALECHAMPS-OVA.

Na stráních Montmartru žil po mnoho let podivín, jehož každý návštěvník uměleckých tamnějších ateliérů neopomenul navštíviti. Při volbách kandidoval tento originál, který se jmenoval Dalechamps, vždy za okres Montmartre. Nazýval sebe „prvním ministrem smrti", aniž by to býval odůvodňoval. Volební plakáty maloval a pořizoval si sám. Byly psány bílou barvou na černém podkladě a politický svůj směr vyjadřoval na nich kabalistickými kresbami. Pěstoval i holuby, jež natíral „svými barvami". Jedni byli modří, jiní opět červení a jiní zase honosili se pestřím trikolorou zdobeným. Poletovali nad hřbitobu před svou smrtí požádal sám policii, aby se ho ujala, poněvadž prý se necítí býti dosti silným, aby bez zločinu dále živořil. Jeho přání bylo ochotně vyhověno a tak zašel poslední tento mohykán starého Montmartru v blázinci.

□ □ □

Všechna učení po všechen život tak spořádána býti mají, aby dohromady byla celkem.

Člověku na svět narozenému první školou je klín mateřský.

Jan Amos Komenský.

ŽÁRLIVOST.

Kdyby byl někdo pozoroval architekta Aurela Semilského jistého večera minulého měsíce, byl by si učinil pravláštní úsudek o tomto vynikajícím mladém muži, který obohatil residenční město o několik stavebních monumentů neobyčejné krásy a umělecké ceny. Pobíhalť Semilský kolem starého paláce nedaleko řeckého kostela ve vnitřním městě vídeňském bez ohledu na pokročilou noční dobu — pobíhal sem a tam a vrhal zlé pohledy na ozářená dosud palácová okna prvního poschodí, mumlaje ustavičně nesrozumitelná slova a zatínaje pěstě. Co chtěl tento mladý muž, kterého každý divák musel by považovati za blázna?

Palác byl ovšem hoden zvláštní pozornosti, alespoň v ohledu architektonickém, leč který pak interesent bude si ho prohlížeti za tmavé noci po dvanácté hodině, kdy celé okolí pohrouženo jest už v nejhlubší spánek? Ostatně tohoto mladého, nervosního muže jistě nepoutaly zde v této nezvyklé hodině nějaké studie. Takovéto neklidné promenády po dvanácté hodině noční mohou míti svou příčinu jen ve dvou věcech: Buď v milostné nějaké záležitosti, nebo v posledních okamžicích splatné směnky.

Aurel Semilský žil však v uspořádaných poměrech finančních. Teprve před nedávnem stal se dědicem značného jmění, kromě toho jeho projekty byly zdrojem značných příjmů. Před několika měsíci obcházeli jej sprostředkovatelé sňatků a nadhazovali mu skvělé partie, leč Semilský, jenž cítil se do jisté míry blaseovaným, všecky tyto nabídky zamítal.

A přece nebyl blaseovaný. V žilách jeho kolovala jednoduše krev moderního věku, jež rychlým způsobem života ještě více byla nakažena. Byl to muž náladový, rozmarný, jehož myšlení, přesvědčení a slovo mění se každou chvíli, tak jako dubnové počasí, je to nervosní muž, který dnes celým světem opovrhuje a už v následujícím okamžiku užívá ho zase plným douškem.

U žen, které si o jeho nervose vyprávěly veselé historie, měl Aurel Semilský dosud rozhodné štěstí a nevycházel z milostných schůzek. Leč nikdy nebylo snad jeho srdce angažováno tak, jako v tomto okamžiku, kdy asi dvěstěkrát přeběhl kolem starého paláce nedaleko řeckého kostela a vrhal do oken strašné své pohledy. Co se dálo v jeho nitru?

Asi přes dvěma měsíci seznámil se Semilský s jistým předním lékařem hlavního města, jenž díky svému, který podstoupil, a za pomoci novinářských referentů stal se hrdinou dne, takže jméno jeho kolovalo v celém městě od úst k ústům. Avšak protože ve společnosti slavného lékaře dlela krásná a mladá jeho paní začalo Semilského, který několik dní ztrávil v bezprostřední její blízkosti, ovládati pravé divné pocity. Ostatně mladý umělec už dříve znal tuto krásku, která teprve před 2 lety opustila operu a nechala se zavésti k oltáři. Každý přítel umění litoval tehdy odchodu z opery a záviděl šťastnému lékaři, který dobyl tento šperk. Nu a jaký div, že Aurel Semilský za nedlouho konstatoval, že je do ní šíleně zamilován. Když každý čtvrtek večer navštěvoval dům lékaře, který jej pokaždé srdečně zval, sedával naproti krásné, mladé paní, pronásledoval ji svými pohledy a ulevoval si častým vzdycháním.

Paní domu byla k hostům svým vždycky neobyčejně laskavou a také Semilskému, stejně jako jiným, věnovala svou pozornost, což úplně postačilo, aby mladý tento muž nabyl přesvědčení, že láska jeho je tajně opětována. Ano, ona ho miluje z celého srdce svého a je nešťastnou, protože se stala ženou jiného. A když div, že Aurel Semilský počal chotě jejího z hloubi duše své nenáviděti. Viděl v něm tyrana, jenž mučí a pronásleduje mladou paní svou.

Také dnes večer byl mladý architekt hostem lékaře. Shledal paní domu nějak zamlklou.. A ihned si vysvětlil příčinu. Ona se trápí a on dopustil se zase nějaké surovosti. Sevřel pěstě. Kdyby tak mohl vrhnouti se na toho bídníka a vyrvati mu z drápů poklad ten drahocenný! Ne, tento stav je nesnesitelný. Něco se musí státi.

Velkokníže Nikola Nikolajevič a jeho poboční adjutant na inspekci vojska. Velkokníže súčastní se prý nastávajících ruských operací.

Rusové v Černovicích: Vojenský tábor na hlavní ulici města.

Zábavy našich vojínů ve chvíli oddechu po obtižné polní službě.

Nový francouzský pancéřový automobil při vyhazování střeleckých zákopů, užívaný na západní frontě.

činili neškodným. A úzkými, postranními uličkami prchá mladý, inteligentní muž, chlouba a naděje umělecké obce — utíká zahanben jako ševcovský učedník, který svévolně rozbil okno a byl za to náležitě spráskán.

□ □ □

PODMOŘSKÝ TUNEL LA MANCHESKÝ.

(Dokončení.)

Když byl proražen první díl tunelu Simplonského, byli inženýři znovu posíleni ve své naději. Ale jakmile Anglie seznala, že plán začíná být vážným, odporovala vší mocí— jako vždy — jeho uskutečnění.

Tunel měl býti tentokráte vyveden z kujného železa a ne, jak se dosud pomýšlelo, vyzděn kamenem s použitím cementové malty. Co se pak týče dopravy, měla se díti dle systému anglického.

To jsou jaksi nejdůležitější plány toho druhu, plány, s nimiž se mohlo vážně počítati, a o nichž se mohlo uvažovati.

Posledním vážně braným projektem jest plán šéf-inženýra francouzské severní dráhy, Sartiauxa. Dle něho má býti veden tunel o délce 50 km a to v útvaru křídovém, který je hlubinách nepropustný. Tento útvar, silný asi 60 m, nemá prý trhlin a lomů a sahá z Anglie až do Francie. Za těchto podmínek bylo by ovšem vrtání tunelu snadné a obtíže spočívají jen v odvodnění a odvážení materiálu, při čemž ovšem hlavně délka tunelu hraje důležitou roli. Jinak by stavba a stavební podmínky byly daleko příznivější, než na př. u tunelu Gothardského či Simplonského, kde dosahovala teplota nepříjemnou výši, až 40 stup. Celsia a mimo to i časté prameny způsobovaly tu značné obtíže. To vše odpadá při projektu Sartiaux-ově. Tunel by vedl jen asi 50 km pod vodou (Simplon je 705 m nad hladinou) a může se počítat se střední teplotou 12 stupňů Celsia. Jediná obtíž by byla tedy odstranění materiálu, neboť denně dobytá massa tvořila by asi 4000 tun, což je asi 400 vagonů. Při jednokolejném zřízení bylo by tudíž vyvážení téměř nemyslitelno, a dvojkolejný tunel, jenž by musel býti nanejméně 7 m vysoký a 10 m široký, by se nerentoval, nehledě ani ku obtížím technickým, tímto širokým profilem způsobeným. Věc je řešena tak, že mají býti zřízeny dva jednokolejné tunely o šířce asi 5 m, jež by byly v určitých vzdálenostech spojeny příčnými chodbami. Voda prosáknutá i materiál se má jimi odváděti do hlavního odvodňovacího kanálu a šacht a odsud se vyčerpávati. Jimi by se měl i materiál odpravovati. Sartiaux se domnívá vyvrtati za těchto podmínek průměrně 120 m týdně, za 4 a půl roku byl by tunel proražen. Celkové vybudování trvalo by prý 7—8 let.

Musí s ní o samotě promluviti, vyznati se jí a státi se jejím osvoboditelem.

S takovými myšlénkami opouštěl dům a proto nikdo se nebude diviti, že nemohl se odebrati do svého bytu, nýbrž že na půl cestě se vrátil. A šel opět k starému paláci a spatřiv, že v bytě lékaře dosud je světlo, jat byl zlou předtuchou. Teď tedy víte, proč mladý tento muž pobíhal kol starého paláce z místa na místo, proč zatínal pěstě a vrhal zlé pohledy nahoru do osvětlených oken. Co dělat? Nešlo by objednat povoz a poslat lékaře pryč z domu pod záminkou, že tam a tam někdo umírá a potřebuje jeho pomoci. A pak se vplížit k ní, vyznat jí všecko a unésti ji? Ale kde vzít k takovému činu odvahu?

Opět běží po protějším chodníku. Na Štěpánské věži bije už druhá hodina s půlnoci a nahoře v prvním poschodí starého paláce uhasíná napolo světlo. O ten tyran, teď ji má ve své moci, ubohou, nešťastnou.... a ona je bezbranná proti němu....

A mladý muž přicházeje k blízké novostavbě béře do rukou cihlu a mrští ji prudce do okna starého paláce. Okno zařinčí, třepiny jeho padají na chodník, v domě je poplach, po pokojích a chodbách pobíhají ze sna probuzení obyvatelé, okolní okna se otevírají a vážní měšťané a jejich služky zvědavě vyhlížejí, co se to děje. Dva policejní strážníci spěchají, aby rušitele nočního klidu u-

Zámek Beřkovice, na kterém se konal sňatek prince Mořice Lobkovice s princeznou Giselou, rozenou hraběnkou Sylva-Taroucovou.

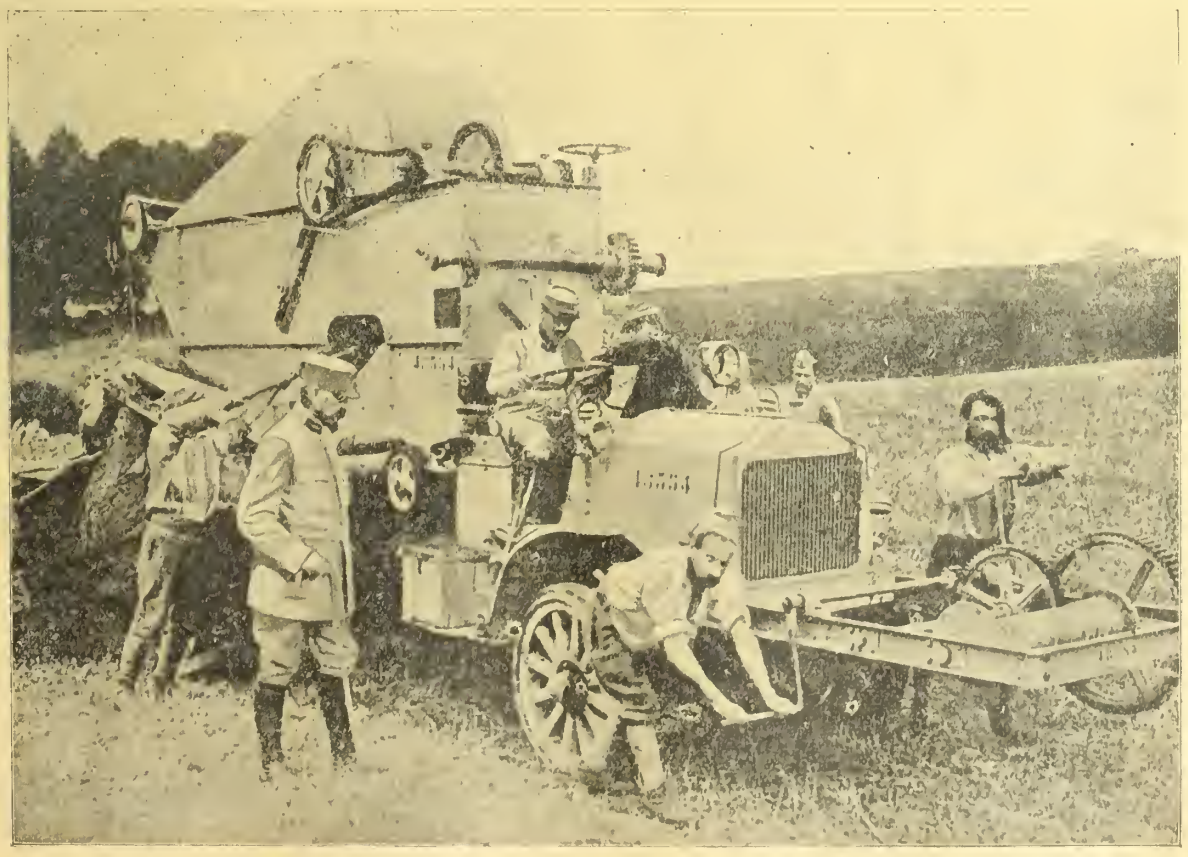

Nový francouzský pancéřový automobil, který samočinně buduje střelecké zákopy a je chráněn těžkými děly.

Tunel má začíti ve Francii u Kap Blanc Nez. Ve Wissaut na trati Paříž-Boulogne by traça vycházela. Pohon by byl, jak jasno, elektrický. První 4 km z Wissaut, až k vlastnímu tunelu la Manche-skému by byly celkem drahé, poněvadž by vyžadovaly zřízení mnoha viaduktu. Vlastní tunel by začal na půdě francouzské u Sangatte a pak by teprve přecházel zvolna pod kanál la Manche-ský, a sice nejprve sklonem 0.01 na 9 km a pak zhruba 0.002 (přesně 0.00181) na 13 km. Od km 26tého do 28 by tunel stoupal asi 0.025 na 2 km. Z anglické strany by byly poměry stupu a sklonu podobné. Na půdě anglické, kde by tunel dvěma oblouky končil, by se traça rozdvojila. Jedna traf by vedla do Doweru a druhá do Folkestone. Rozpočet se páčí na 320 milionu marek. Co se týče rentability, myslí Sartiaux, že by se dráha vyplatila, ovšem v době míru, že by se stávající mírová parolodní frekvence 900.000 osob během let zmnohonásobila a počítá dokonce po dohotovení tunelu s 5 až 6 miliony osob. Totéž platí platí i o zboží, kde by se ovšem mnoho získalo, neboť by odpadlo překládání a s tím spojené ničení zboží a p. Denně by jezdilo v prvních počátcích jen 20—30 osobních a 30—40 nákladních vlaků.

Při celkové úvaze nutno nepopíratelně konstatovati, že zřízení tunelu je mnohem výhodnější, než jakýkoli trajekt, kde bouře, mlha často se zde vyskytující, o mořské nemoci nemluvě, jsou velikými překážkami.

Cesta by se vlakem tunelem projiždějícím vůči paroplavbě zkrátila o 5 hodin, kdežto u trajektu by úspora času nebyla vůbec žádná.

Řekl jsem již na počátku, že z anglické strany provedení tunelu s ohledem na politickou situaci nikdy nepřáli, a teprve v našch dnech se zdá, jakoby toho litovali, což je konečně zcela pochopitelno. Není tudíž divu, že technický svět anglický a francouzský přetřásá tuto pernou věru otázku znovu a že se vyskytují opět a opět nové návrhy tunelu la Manche-ského. Soudě dle anglických žurnálů, zdálo by se, jakoby věc byla již zralá k provedení. „Daily Chronicle" považuje plán za hotovou věc a rozepisuje se o něm široce. Bude prý vystaven tunel 31 mil dlouhý, z čehož 20 mil povede pod mořem. Hloubka kanálu jest průměrně 165 stop (něco více než 50 m) a právě tak hluboko povede tunel pod dnem moře, takže bude chráněn 165 stop tlustým pasem země proti tlaku vodnímu. Tunel nebude prý dvojkolejný, nýbrž mají býti zřízeny 2 rovnoběžné tunely jednokolejné, vzájemně 15.5 m od sebe vzdálené a mnohými příčkami spojené. Ve stejné vzdálenosti od obou tunelů má býti zřízen tunel třetí, značně však užší, jenž má sloužiti ku transportu dělníků a materiálu pro stavbu nutného.

Znalci tvrdí, že bude tunel za 5 let hotov, bude-li zaměstnáno 1200 dělníků, kteří by zpracovali denně 21 metrů. Tak napsal před několika týdny zmíněný již „Daily Chronicle".

Nuž dobře tedy — uvidíme.

□ □ □

Z BIBLICKÝCH MÍST.

Dnes, kdy mnohé naše krajany povinnost válečná zavála do daleké ciziny, daleko na východ do říše turecké, do Asie, do Palestiny, zalétají naše myšlenky k nim, jež snad právě nyní dlí v místech, o nichž jsme často v mládí slýchávali, v místech, o nichž nám ve školách vypravovali a kázali a jež celému křesťanskému světu jsou známy, jsou uctívány a k nimž v dobách míru pobožní poutníci ze všech koutů světa přes moře, hory a doly putovali.

Přinášíme na našich vyobrazeních několik ukázek těchto kamenných svědků dávné minulosti.

Jdeme-li od Betléma, místa, kde se zrodil Kristus a kde téměř každičký kámen má biblickou minulost, k Hebronu, nalézáme asi 6 m od města t. zv. rybníky Šalamounovy, zřízené tímto věhlasnou moudrostí oplývajícím králem židovským. Jsou ve skále vytesány a zvláštními kanály vespolek spojeny. Část vody těchto jezer byla v minulých dobách odváděna ve dvou zvláštních kamenných potrubích, do dnes existujících, až do Jerusalema. Jiné opět potrubí zavodňovalo úzkou hlubokou rokli, t. zv. uzavřené zahrady, kde si dle ústního podání král Šalamoun oblíbil volné chvíle odpočinku.

Šalamounovy rybníky v okolí Betléma, jež zásobovaly kdysi Jerusalem vodou.

Pohled na Bethanii, kde Ježíš dle evangelia vzkřísil Lazara.

Lydda, město na pomezí Malé Asie a Palestiny, dle Lod zvané, většinou Řeky obývané.

Jezero Genezaretské či Tiberiatské, jež bible nazývá mořem Galilejským, všeobecně známé ze života Kristova a apoštolů.

Hebron, kdysi residence krále Davida, zván byl za časů válek křižáckých městem Abrahamovým.

Studna Abrahamova v Hebroně, z bible všeobecně známá.

Dále spatřujeme na obrázku Bethanii, domov chudých, kde dle evangelia bydlil Lazar se svými sestrami Marií a Martou, onen Lazar, kterého v těchže místech kdysi vzkřísil Kristus k novému životu. Dosud se tu ukazují zříceniny „zámku" Lazarova, jeho hrob a dům farizejce Simona, kde byl Ježíš pomazán.

Každému dítěti jest jistě známo jezero Genezaretské či Tiberiatské, jež bible nazývá mořem Galilejským. Jeho okolí bylo kdysi nejčarovnějším krajem Palestiny, nyní však jest opuštěným místem. Hladina jezera Genezaretského, vroubená horskými hřbety, jež na jaře jsou oděny pestrou zelení, leží téměř 210 m pod hladinou moře Středozemního. Jezero samo je asi 20 km dlouhé a 11 km široké, voda jeho je jasná a obsahuje celkem málo soli. Za to jest velmi rybnaté. V něm, jak je známo, lovili ryby i apoštolové, kterým se tu kdysi za bouře zjevil Kristus, jenž zde, na březích jezera, rád prodléval.

Jedním z nejvíce jmenovaných míst biblických jest Hebron (viz obr.), ležící asi 30 kd jihových. od Jerusalema v požehnaném údolí. Za dávných dob residence králů kanaanských, byl na to dobyt židy a stal se pak sídlem krále Davida a východiskem vzpoury jeho syna Absolona. Později ho opevnil dobyvačný rál Rehabeam. Za časů Římanů bylo město zbořeno, brzy na to však opět vzkvetlo a za tureckých vlád posledních století dosáhlo opět své dřívější důležitosti. Kolem r. 1170 stalo se dokonce biskupskou residencí. Okolí Hebronu a Hebron sám jest přeplněn památkami biblickými. Tak tu nalézáme na př. hrob Abrahamův, Isakův a Jakobův, studnu Abrahamovu a j. Arabové nazývají Hebron Chalil er Ralman, jak též Abrahama označují a za časů křižáckých tažení bylo mu dáno jméno Castellum ad sanctum Abraham. Za dnešní doby je zcela bezvýznamným místem, majícím asi 10.000 obyvatelů, vesměs Turků, vynikajících prudkou fanatičností.

POCTIVÝ MUŽ.

Před rožním krámkem ve velkotržnici stojí vyhublý muž a pohlíží na nádoby s kávou, čajem a na zákusky, v krámě rozložené. „Jsem chudák," povídá k hokynářce, která se na něho dívá, „ale přes to poctivec." — „Co se vám přihodilo?" — „Žádná živá duše nespatřila, že jsem dnes časně ráno před tímto krámem nalezl stokorunovou bankovku. Ale, jak říkám, já jsem poctivá duše." — „Stokorunovou bankovku jste nalezl?" — Poctivý muž jakoby neslyšel, co říká hokynářka, pokračuje: „Je možné, že nějaký kolemjdoucí občan ztratil tu bankovku, ale když leží papír právě u vašeho krámu, je ještě pravděpodobnější, že patří vám." — „Nemluvte tak nahlas," šeptá hokynářka. „Když mi dáte peníze zpět, odměním se vám a uveřejním vaše jméno v novinách." — „Když najdu peníze, pokaždé je vrátím," praví poctivec a sedá si na lavici. Hokynářka mu podává kávu, chléb, máslo. „Vy jste hodný muž," praví, „musíte se jednou lépe nasnídati." Poctivec pije už druhou kávu druhou porci másla, sýra a chleba a načíná už láhev vína. „Ano, já vždycky vrátím nalezené peníze, já si ještě nikdy nic nenechal," klábosí ustavičně. Posléze vstává, hokynářka však podává mu ještě sklenici čaje. „Vždyť jste přece poctivec, který přináší lidem ztracený jejich majetek. Jen pijte." Poctivec pije už třetí čaj. „No tak a teď mi už dejte peníze," praví hokynářka. — „Jaké peníze?" — „Nu oněch sto korun, které jste ráno našel." — „Já nic nenašel, ale jsem poctivec a když něco najdu, tak to vrátím," zní odpověď a nežli se hokynářka může ze svého překvapení vzpamatovati, zmizí poctivý muž v davu lidu.

První lékárník.

P r v ý: „Zdali pak víš, kdo byl prvním lékárníkem?"

D r u h ý: „To věru nevím."

„To je snadné — koza."

D r u h ý: „Proč pak?"

P r v ý: „Poněvadž sbírala první traviny a koření a první též dělala pilulky."

ZNAMENITÍ HLUPÁCI.

Nechceme se tu snad rozhovořiti o hlupácích, kteří si získali toto jméno svým chováním a svým celým životbytím — nikoliv — naším úmyslem jest poukázati na ony slavné muže, jež byli v mládí, dříve než se stali věhlasnými, za hloupé považováni. A je jich mnoho, mnohem více, než by se průměrný čtenář domníval. Jednoho považovali za líčemu, jiného za blbce, který se s ohledem na svoji povahu nesnese ani se společností lidskou ani zákonem. Tak soudil svět dříve a tak-

Uveďme v prvé řadě život největšího vladaře a státníka minulého století, který byl ve svém mládí příkladem ničemného lenocha, urputným nepřítelem všech zkoušek, kterého, jak sám doznal, v mládí zajímalo vše jiné, než učení a který přece jen se stal slavným a nesmrtelným.

Napoleon Bonaparte byl považován ve škole za méně nadaného, hloupého hocha, který neměl pro žádný předmět nadání. A několik let na to — se celý svět před ním třásl strachem a králové a knížata obdivovali se jeho geniu.

Podobně se dařilo i geniálnímu fysikovi a hvězdáři Newtonovi. Byl považován za nejhloupějšího mezi všemi studenty. Výsměch jeho kamarádů nutil ho však k učení a záhy se všichni učitelé divili jeho pilnosti a snaze.

Že slavní zpěváci a umělci byli často v mládí považováni za hloupé, je známou věcí. Nešťastný zpěvák Höderlin byl ve škole považován přímo za blbého. Jeho citlivost a měkké srdce byly příčinou, že ho učitelé a kamarádi považovali za slaboduchého.

Zámek Duino, který byl již několikráte bombardován leteckými pumami.

Z italské fronty: Aviatický park za bitevní čarou.

kový je jeho názor dosud. Budoucnost, ta jediná provede na konec vždy důkaz pravdy. Kdo by neměl kamaráda, jehož učitelé, profesoři považovali za naprosto hloupého a který posléze svou pilností, vzdělání a moudrostí vynikl nad všechny ostatní, kteří ho dříve znenáhla předešli? Mnohým byla vždy spolácelá a provázána skvělá budoucnost, studovali obyčejně s vyznamenáním a měli prvotřídní chování — a přece se obyčejně klamali a bohatá kariera znamenala jim po celý život jenom bolestným ideálem. Jiná zase, kterým zv. ničemní kluci, lenoši a p. stali se hvězdami dávky, stali se nesmrtelnými.

Příkladů toho nacházíme v každém směru hojnost.

Ulysses Grant, bývalý president Spoj. států severoamerických, byl, jak sám v pozdějších letech říkával, tak rozpustilým a nezbedným a při tom lenošným, že nemohl naprosto v ničem vyniknouti, což jeho matce způsobovalo trpké okamžiky.

Robert Clève, znamenitý vojevůdce a zakladatel anglického panství v Indii, byl co školák a student tak hloupý a rozpustilý, že ho rodiče poslali na Madaras, jen aby se ho zbavili.

Slavného přírodozpytce Liné-a chtěl dáti otec do učení ke stolaři, když po prvním špatném vysvědčení shledal, že se ke studiu nehodí. Jen jistému lékaři, příteli starého chudého pastora Liné-a, se podařilo odvrátiti ho od tohoto úmyslu.

Německý klasik a básník G. A. Bürger měl ve škole značné potíže s mluvnicí a pravopisem.

O Corneille-u, nesmrtelném to francouzském básníku, se vypravuje, že ho považovali v mládí za hocha „bez všeliké paměti". Tvrdí se dokonce, že všecko, co konal, či slyšel, okamžik na to ihned opět zapomněl. I jeho ženitbu považovali za kousek hloupého jeho ducha. Kteréhosi dne předstoupil zamyšlen před Richelieu-a, který se ho otázal, má-li hodně práce. Corneille odvětil, že mu schází potřebný klid ku práci, poněvadž ho láska připravila o poslední špetku ducha, neboť se zamiloval do dcerky generála d'Andelya, který však této známosti nepřeje. Všemocný kardinál dal si předvolati generála, který strachem

se třesa a nevěda, o co jde, objevil se v audienci. Když však uslyšel, jak se věc má, že jde pouze o jeho dcerku, byl spokojen a nenamítal ničeho více proti jejímu nápadníku.

Walter Scott, jehož jméno proniklo světem a jehož ctí všichni vzdělaní národové, připravoval svým učitelům mnoho trápení. Při každém uličnickém kousku stál v čele a učení bylo mu pouze obtíží, a chtěje býti přijat na universitu v Oxfordu, musil si zaopatřiti zvláštní odporučení.

Olivier Goldschmidt, romanopisec a básník, tvrdí sám o sobě, že velmi, velmi pozdě teprve přišel k rozumu, a o Burnusu se ví, že byl v mládí ve styku s lidmi přímo nesnesitelným, zajímaje se hlavně o sport.

O vlašském básníku Alexandru Mauzoni-m a Alfierim se vypravuje, že byli hrozní nezvedenci ve škole.

Hogath, věhlasný anglický malíř, velmi špatně procházel v studiu a nikdy se nemohl naučiti psáti pravopisně bez chyby a přece jen později uváděl svět v úžas svými výtvory.

Mládí Gorgij-ho, slavného ruského spisovatele, a Šaljapinovo, slavného ruského basisty, je všeobecně asi známo. V mládí byli oba věrní kamarádi. Jeden z nich byl ševcem a druhý — pekařským učněm.

□ □ □

VZPOMÍNKA NA GALILEI-HO.

Letos v lednu bylo tomu 275 let, co zemřel Galileo Galilei, nejslavnější fysik všech dob a zakladatel t. zv. klassické mechaniky. Byl prvním, jenž používal mathematiku co pomocnou vědu fysiky. Jeho věhlasné zákony o volném pádu těles a vzorce z toho plynoucí, umožňují nám vypočítati rychlost a dráhu padajícího tělesa a podobně i tělesa vrženého. Zákony volného pádu těles zkoumal a pozoroval prý Galilei na malých kaméncích, jež pouštěl s vrcholu šikmé věže pisánské. V Pise ukazuje se dodnes v jistém kostele bronzová visací lampa, jejíž výkyvy Galilei pozoroval, založiv tak principie zákona kyvadlového. Uznával a potvrzoval rovněž správnost učení Koperníkova, což mu způsobovalo mnohou nepříjemnost. Galilei je zakladatelem nové periody fysiky a jeho zásluhy v tom směru zůstanou povždy nesmrtelnými. Na sklonku svého života Galilei oslepl a z oné doby zachovala se nám pěkná, dojímavá episoda:

Kdysi za parného odpoledne, sedě ve své ville ve Florencii, a přemýšlel o svém smutném osudu a rozbolněná jeho duše ho pudila mocnou touhou ven, do přírody. Šel tedy, jak ho nohy vedly, až zemdlením konečně usedl. Nesnesitelné horko ho však trýznilo. Leč, jak měl on, slepý stařec, najíti cestu k domovu a zůstati zde — znamenalo zemříti úpalem slunce. Umínil si, že přece jen zůstane, a že se dá raději usmažiti oním sluncem, o kterém tak často bádal, než aby roztříštil údy na dně propasti. — V tom uslyšel kroky a nemeškaje prosil o milosrdenství. „Aj, kdo zde prosí," slyšel hlas. „Tu máš kus chleba." Leč Galilei vysvětloval, že je slepý a že prosí o laskavost, aby byl doveden do svého domova. „Ty jsi tedy slepý, jako já," odvětil příchozí, chudý to žebrák z okolí. „Jak jsi se však mohl odvážiti sem, mezi smrtonosné rokliny? Pojď, vyvedu tě odsud. Znám cestu velmi dobře. Od mládí tu denně chodívám, v těchto nebezpečných místech. Pověz, viděl jsi někdy slunce?"

„Ano," odvětil Galilei. „Oslepl jsem až ve stáří."

„Já jsem slepý od narození a nikdy jsem v životní slunce nespatřil. Neznám ani jeho podobu ani jeho barvu, jen jeho paprsky cítím. Zapomínám však na svůj bol. Hůře jsi ty na tom, vždyť

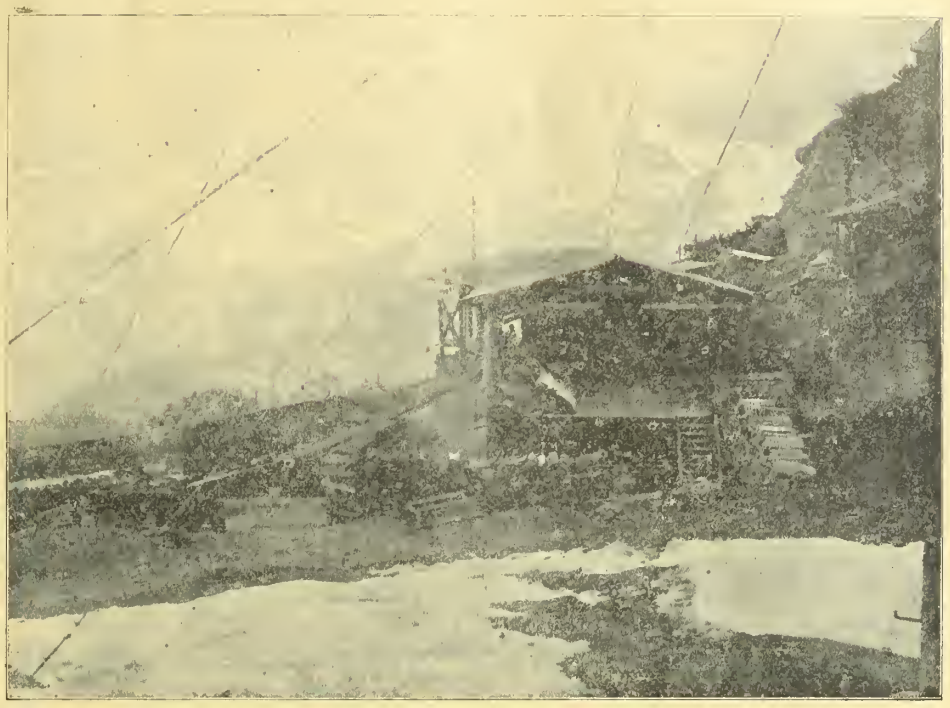

Lanová dráha, postavená k vojenským účelům za tyrolskou frontou.

Velvyslanec Spojených států Gerard, jenž opustil Berlín a dli nyni v Madridu, kde čtyřdohodová diplomacie uspořádala k jeho poctě několik banketů.

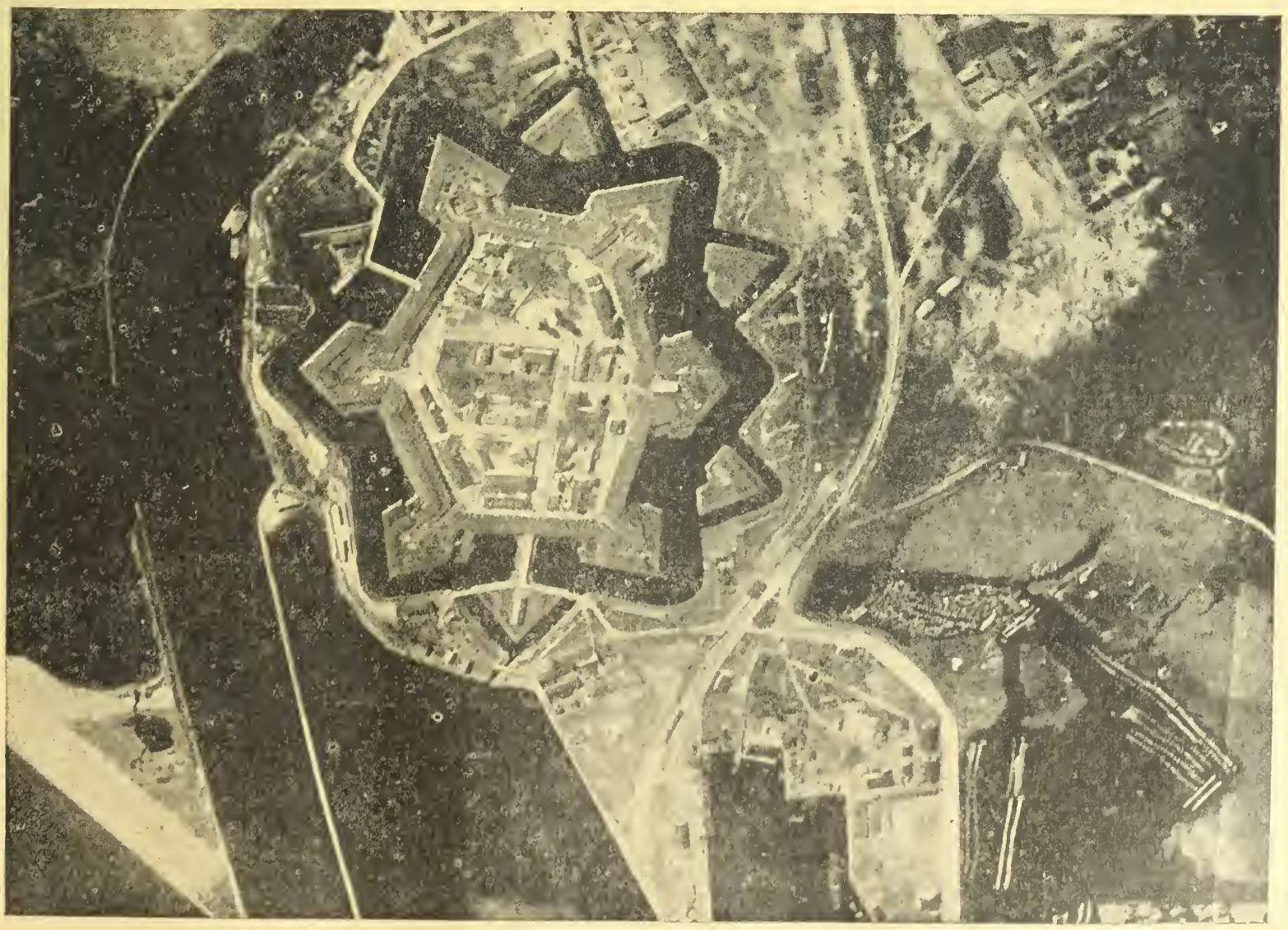

K posledním útočným ruským pokusům u Rigy a na Dvině: Pohled na ruskou pevnost Dvinsk s německého aeroplanu.

jsi ztratil, co jsi měl — — A kam tě mám vlastně dovésti?"

„Do vily Galileo Galilea."

„Ach tam, k tomu dobrému Galileovi, jejž tak týrají? Vždycky mi dá almužnu, když do jeho vily zavítám. Jistě tam jdeš také prositi."

„O, nikoliv."

„A kdo jsi tedy, bratře?"

„Jsem Galileo, o němž mluvíš."

Tu stařec padl na kolena a líbaje nohy slavnému hvězdáři, prosil za odpuštění.

„Odpust, pane, že tě zovu bratrem. Nevěděl jsem, kdo jsi."

Od onoho dne stali se oba věrnými přáteli a při pohřbu Galileově kráčel první za rakví slepý tento žebrák.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 20. února. U Foscani ukořistěny v nepřátelském zákopu 3 stroj. pušky. V území Ludovy zbořena ruská pevnůstka. Živý dělostřelecký boj na Narajovce. — Na frontě v Přímoří sesílený dělostřelecký oheň nepřítele, jakož i na čáře tyrolské v úseku mezi Torbole a Loppio. — Balkánské bojiště: živý dělostřelecký oheň mezi Vardarem a Dojranským jezerem. K útoku se nepřítel neodhodlal. — Na západě selhal anglický útok záp. Messines. Menší úspěšný útok Němců již. de Translay. Francouzské dílčí pokusy v Champagni a ve Vogesách zůstaly bez výsledku. — Ve Středozemním moři potopen byl ponorkami větší počet nepřátelských lodí, mezi nimi velký italský dopravní parník. — Německá vzducholoď podnikla útok na Arensburg.

Dne 21. února. Zvýšená dělostřelecká činnost na různých frontách, zejména v Přímoří a v Macedonii. Jinak nic důležitějšího.

Dne 22. února. Na vých. frontě mezi Dněstrem a Dorna Vatrou byla činnost našich hlídek velice živá. — Na italské frontě nic zvláštního. — V Albánii potyčky. — V Macedonii vých. Vardaru usadili se Angličané v německé posici, protiútokem byli zase vypuzeni. — Na západě vnikli Angličané již. Armentieres do německých posic. Protiútokem byli zase vypuzeni. Dle švýcarských zpráv soustředili Angličané na západní frontě přes 2 miliony vojáků.

Dne 23. února. Na ruské frontě zvýšená činnost dělostřelecká v několika úsecích. Naše hlídky pracovaly i včera úspěšně. K větším akcím došlo u Dračan a sev.-záp. Zalošče. Dělostřelecký oheň byl živý záp. Lucku, mezi Zlatou Lipou, u Zvyčina, vých. Zlocova a jinde. U Rigy zmařeny útoky ruských hlídek. V Rumunsku zmařen ruský útok u Corbulu na Seretu. — Na italském bojišti a na Balkáně nic nového. — Na západní frontě byla bitevní činnost následkem mlhy slabší. Ke srážkám hlídek došlo na frontě u Artois, na Sommě a mezi Maasou a Moselou. — Německý pomocný křižák „Pnyme", zvaný „Möve č. 2", potopil opět několik nepřátelských lodí. V celku připravil „Pnyme" nepřítele o 26 lodí v ceně nejméně 20 mil. dolarů. V anglickém parlamentě sdělil Carson, že v prvních 18 dnech měsíce února potopily ponorky celkem 134 čtyřdohodových lodí. Oproti tomu připlulo do anglických přístavů v téže lhůtě 6.675 lodí a vyplulo 5.873. — V krisi americké nenastal žádný nový obrat. Zaznamenati nutno jen zprávy, že Spojené státy přeruší v brzku své diplomatické styky s Tureckem.

Dne 24. února. Na našich frontách neudálo se nic důležitějšího. V Macedonii dělostřelecký boj na Strumě. — Západní fronta: V okl. Wytšaete živější dělostřelecký boj. V Artois odraženo několik anglických útoků. V území Sommy obsadil nepřítel několik blátem zaplavených zákopů, které Němci opustili. V Champagni marně útočili Francouzové již. Ripont. Severových. Avocourtu vnikl nepřítel do nejpřednějších německých zákopů, leč protiútokem byl zase vypuzen. — Ve válce ponorek lze zaznamenati opět několik cenných úspěchů. Na cestě z Liverpoolu do Holandska bylo potopeno 6 holandských parníků, dále potopen velký parník italský, pak francouzský poštovní parník „Athos", na jehož palubě byli také Američané, stejně jako na potopeném parníku „Skogland". Také na potopeném parníku „Naukoku Maru" nalézali se mezi 350 pasažéry 2 Američané. — President Wilson svolal senát na 5. března. Očekává se definitivní usnesení o míru a válce.

Dne 25. února. Na ruské frontě severozáp. Tartarského průsmyku útočil nepřítel po 7hod. dělostřelecké přípravě. Vnikl přechodně do našich zákopů, protiútokem byl však vypuzen. — Na přímořské frontě sesilují Italové každodenně svoji dělostřeleckou činnost. Zejména v úseku Vertoiby na Goricku vyvíjeli živou palbu, načež přešla jejich pěchota k útoku a vnikla do naší nejpřednější čáry. Protiútok domobraneckého pluku č. 2 vyhnal však nepřítele z našich posic a způsobil mu těžké ztráty. — Na Balkáně situace nezměněna. — Západní bojiště: Jižně Yprů a mezi Armentieres a Arrasem odraženo několik silných anglických útoků. U Mihiche zmařen francouzský útok. Úspěšný německý výpad západně Livienu. Vých. Saaralben sestřelena francouzská vzducholoď. — Z bojiště mesopotámského došla zpráva o znovudobytí Kut-el-Amary anglickou armádou, postupující na Bagdad. — Ponorky potopily dalších 21 nepřátelských a neutrálních lodí. Celková statistika obětí ponorkové války v lednu vykazuje 435.000 zničených tun.

Dne 26. února. U Tartarského průsmyku a již. Březan odraženy ruské útoky. V Přímoří dělostřelecký boj. Na západě selhalo několik anglických útoků mezi Armentieres a Avre a francouzské útoky již. Cernay. — Německé torpedové lodi podnikly útok na anglické jihovýchodní pobřeží a způsobily nepříteli těžké škody a ztráty.

Dne 27. února. Na východní frontě byla bitevní činnost živější. Na italské frontě a na Balkáně nic nového. — Na západě neměly nepřátelské útoky úspěch. Jen mezi Ypern a Sommou vnikli Angličané do německých zákopů. — Z tureckých front nic důležitějšího. — Významná řeč německého říšského kancléře Bethmanna-Hollwega. — President Wilson předložil americkému kongresu poselství, ve kterém žádá plnou moc nad armádou a válečným loďstvem pro všecky eventuality, jakož i právo ozbrojení amerických obchodních lodí. — Velký anglický parník „Laconia" s 300 pasažéry byl potopen. Americký parník „Orleans" proplul blokovaným pásmem a přistál v Bordeaux.

Dne 28. února. Po obou stranách Valleputny podniklo naše vojsko zdařilý útok, dobylo několik ruských výšinových posic, zajalo 1300 Rusů a ukořistilo 11 stroj. pušek a 9 kulometů. — V Macedonii, v obhí řeky Černé, odražen silný útok Italů. Ani píď území nepadla do rukou nepřítele. — Na západě v území Ancru skončily boje pěchoty v předpolí německých posic, dle plánů velení. Na levém břehu Mosy a ve Vogesách odraženy francouzské útoky.

□ □ □

SMĚS.

Válka ponorek a Rusko. Zdá se, že dopravní nesnáze mezi Anglií a Francií pokouší se čtyřdohoda vyrovnati alespoň tím, že diriguje větší massy válečného materiálu — do Ruska, protože ruské severní cesty námořní netrpí válkou ponorek. Jedná se tu především o lodi neutrální, které dříve stály ve službách anglické dopravy a jež nyní se nemohou odvážiti do ohroženého pásma. Bude jich proto použito pro ruskou dopravu. Také americký materiál bude ve větší míře dirigován do Ruska. Murmanská dráha a velké přístavní stavby na poloostrově Kolo nabývají tím většího významu.

Kut-el-Amara je opět v rukou anglických. Psali jsme už několikráte o tomto důležitém místě v Mesopotamii. V r. 1915 postoupilo anglické vojsko přes Kut-el-Amaru proti Bagdadu, utrpělo porážku a ustoupilo za Kut-el-Amaru, která byla obklíčena tureckým vojskem. Po několikaměsíčním obléhání vzdala se anglická posádka v Kut-el-Amaře a od té doby vládli tu opět Turci. Dnes vyklidili naši spojenci město a ustoupili dál na západ a sever.

Povstání na Kubě. Na ostrově Kubě vypuklo nové povstání, jež má ráz silně protiamerický. President Menocala se svou stranou se sice dosud uhájil proti rebelům, leč povstání se přes to šíří a nabylo rozměrů považlivých, že Spojené státy vylodily v Santiagu 4000 vojáků na podporu presidenta Menocala a na ochranu amerického majetku. Také v hlavním městě ostrova, Havanně, vyloděno bylo americké vojsko a do Cabilla di la Cabani připlulo 8 amerických válečných lodí. Přinášíme v tomto čísle titulní obrázek z Havanny.

Válečné úvěry Německa. Německý říšský sněm schválil nový válečný úvěr v obnosu 15 miliard. Proti hlasovali jen členové soc. dem. souručenství. Na úhradu tohoto obnosu bude v brzku vypsána šestá válečná půjčka.

Parlament sejde se dle nejnovějších informací dne 8 května.

Snížení dávky mouky. Minulou neděli přinesly denní listy úřední sdělení, dle kterého snižuje se prodejní dávka mouky na polovici. Opatření toto bylo vyvoláno katastrofálním nedostatkem mouky. V nejbližší době vdávána budou moučná jídla v hostincích a zákusky v kavárnách jen proti moučenkám.

Vyjednávání mezi rakouskou a uherskou vládou o

Z nepřátelské ciziny: Ruská vojenská kapela, provázená tajnými agenty.

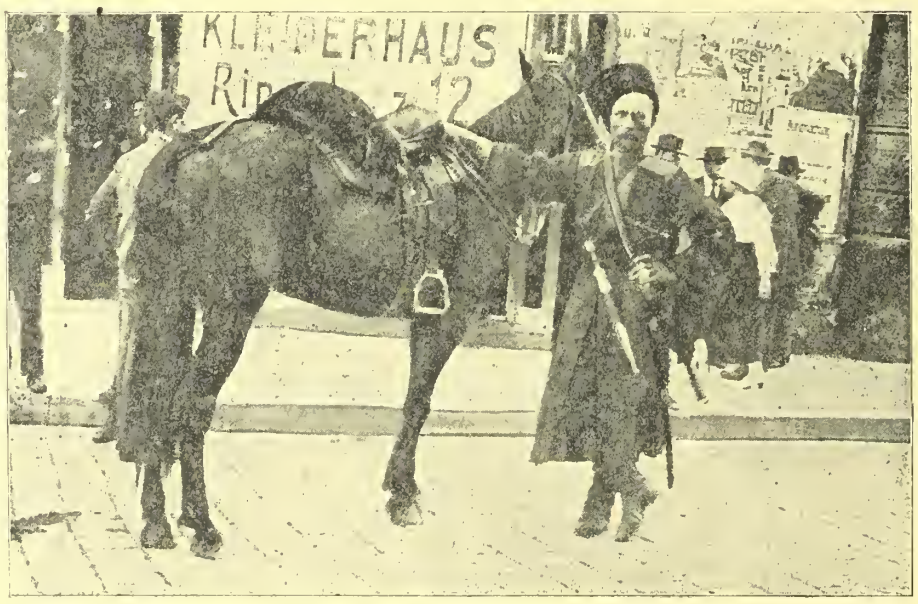

Z okupované Bukoviny: Kozácká hlídka v Černovicích.

Na rychlo improvisovaná ruská vojenská kapela.

novém vyrovnání překročilo dle oficielního komuniké ze dne 24. února tak daleko, že společná vláda může nyní zahájiti obchodně-politické jednání s Německem a ostatními našimi spojenci. V uherském parlamentě byly o věci podány dvě interpelace, hrabě Tisza však prohlásil, že o obsahu rakousko-uherského vyjednávání nemůže sděliti žádné podrobnosti.

Konec uhelné kalamity. Nouze o uhlí všeobecně polevuje. Ve Vídni už otevřena universita a jiné zavřené ústavy, dále kinematografy a j. Stejně i v Praze se situace zlepšila. Velké zásluhy o překonání uhelné kalamity měla také osobní intervence našeho císaře.

Stížnost třech českých obchodních komor, podaná říšskému soudu proti rozhodnutí ministerstva obchodu, jímž se českým komorám nařizuje, aby ve styku s centrálními úřady užívaly německé řeči, byla minulý pondělek zamítnuta.

Program německo-nacionálního svazu a křesťansko-sociálního sdružení, podaný nedávno ministerskému předsedovi, po zásluze odsoudil berlínský soc. dem. „Vorwärts". Nazývá ho programem prázdných slov a doporučuje Rakousku spojení všech sil ku zhojení hospodářských a sociálních následků války.

Generální přehlídky v Rusku. V Rusku provedena bude generální přehlídka veškerého vojenského personálu v etapní a vnitrozemské službě. Všichni schopní k polní službě budou posláni do fronty.

O bývalém americkém velvyslanci Gerardovi kolují všeliaké pověsti, které vrhají divné světlo na tohoto „neutrálního" diplomata. Některé berlínské listy tvrdí, že Gerardův úřad v Berlíně byl vlastně vyzvědačskou kanceláří pro čtyřdohodu. Tvrdí se dokonce, že Gerard to byl, který informoval Anglii o plánech Casementových a že umožnil zatčení tohoto irského vůdce. Nápadné je také, že Gerard z Berlína odjel do Švýcar, pak do Francie a nyní také do Španělska. Všude konferuje s nepřátelskou diplomacií, nechává se jí oslavovati na banketech a při tom pokouší se vykonávati tlak na diplomacii neutrální. Okolnosti tyto dokazují, že Gerard už v Berlíně stál ve službách nepřítele.

Novoyorkští pekaři jsou většinou Němci. Je jich tam téměř 10.000 a kdyby za dnešních poměrů vypověděli službu, bylo by toto město obchodů a průmyslu bez chleba.

Hra moře. Od roku 1883 odplavilo moře na březích Velké Britanie celkem asi 205 hektarů pevniny, za to však nahradilo tuto škodu tím, že naplavilo 12.500 hektarů půdy nové.

Světový výtěžek petroleje obnášel r. 1915 56 mil. tun proti 51 mil. tun v roce 1913. Z toho připadá 37 mil. tun (33 mil.) na Spojené státy severoamerické, 9.1 mil. tun (9.3) na Rusko, 4.3 mil. tun (3.4) na Mexiko, 1.6 mil. tun (1.5) na nizozemskou Indii a totéž množství na Rumunsko.

Povrch Holandska. Čtvrtina holandské pevniny leží v téže výši, co hladina mořská. Polovina veškeré pevniny nizozemské leží 4.5 m pod mořskou hladinou a jen na jediném místě zvedá se tato sníženina asi 300 m nad mořem. Je zajímavé, že Holanďané snaží se zvětšiti svoji zemi a od několika let skultivovali skutečně přes 1000 hektarů země, dříve mořem zalité.

Smrt smíchem. „Daily News" sděluje neobyčejný případ, který se přihodil kterémusi dne v jisté zábavní místnosti v Birminghamu. Mezi posluchači, jež s největší pozorností a napětím sledovali umělecké výkony jongleurů a eskamoteurů, byla přítomna i jistá stará paní, která během produkce jistého komika byla zachvácena tak prudkým smíchem, že konečně klesla v mdlobách k zemi. Přivolaný lékař mohl pouze konstatovati smrt.

Předávka rumunské sítě železniční německé správě. Generální ředitel rumunských státních drah nabídl svoje a svých zřízenců služby Mackensenovi. Dle nařízení maršálka budou rumunští železniční zřízenci vykonávati svoji službu pod vedením německé správy. Rumunská síť železniční obnáší asi 3500 km, t. j. asi 2.5 km na 100 km čtv. (pro porovnání uvádíme, že v Rakousko-Uhersku připadá na 100 km čtv. 6.6 km železnic). Železniční park obnáší asi 800 lokomotiv a 23.000 vagonů, k čemuž se druží ještě velké množství vagonů privátních, zvláště cisternových. R. 1912 byla frekvence rumunských železnic asi 11 miliónů cestujících a 8.5 miliónů tun nákladu (všehož pak rychlozboží připadá asi 75.000 tun. Zaměstnáno bylo asi 4000 osob a výdaje provozovací obnášely zhruba 10 miliónů franků ročně.

Vykopávky ve Slavonii. Již v letech 80tých přišlo se v okolí Mitrovice, starého římského Sirmium, na vykopávky, na stopu dávné římské kultury, pod zemí tu dřímající. Nyní v době války byly tu při kopání zákopu náhodně nalezeny zbytky staré římské villy. Vojáci tu zaměstnaní objevili nádhernou mosaikovou podlahu a našli i hlavu sochy, pocházející z doby císařství. Nyní nařídil chorvatský bán, aby se tu na útraty země kopalo a bádalo dále — seznav správně důležitost a význam těchto objevů. Archaelogické museum záhřebské bylo pověřeno vedením prací, které zahájí na jaře.

Změny v našem námořním velení. Velitelem rak.-uher. válečného loďstva na místo zemřelého admirála Hause jmenován dosavadní místoadmirál Niegovan, šéfem námořní sekce místoadmirál Kailer šl. Kaltenfels.

K nedávnému sňatku nadp. knížete Mořice Lobkovice s princeznou Giselou: Svatební společnost.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

Ditrich odebral se pak na nejbližší telegrafní úřad a telegrafoval Maře Romanové na zámku Rottenhallu u Vídně:

„Carloni přijel do Terstu a odjede hned ke své rodině do Šoproně přes Vídeňské Nové Město. Jsem mu v patách. Ditrich."

KAPITOLA XIII.

Opět doma.

V posledním domečku obce Szilvagy u Šoproně seděla starší žena u kamen a spravovala nějaké prádlo. Musela být někdy kráskou, alespoň prozrazovaly to její oči a černý vlas. Občas zanechala práce a oddávala se svým myšlenkám.

Náhle otevřely se dvéře a do světnice vstoupila mužská postava. Žena se obrátila a při pohledu na příchozího vykřikla překvapením:

„Všemohoucí Bože! Je to možné, jsi to ty, Petře?"

„Ano, já jsem tvůj Petr, matko."

Žena vrhla se svému synovi kolem krku. Nemohla potlačiti své pohnutí a slzela.

„Tedy přece mi bylo dopřáno spatřiti tě ještě před mým koncem," vyrazila ze sebe vzlykajíc.

Když se oba uklidnili po prvním překvapení, zavedla matka syna svého ke stolu.

„Jak jsi bledý, Petře! A hubený. Sestaral jsi také. Jsi teprve 36 let a vzezření máš muže o 10 let staršího.

A při tom hladila jej po tvářích a vlasech.

„Půjdeš, Petře drahý, opět k cirkusu?"

Carloni zavrtěl hlavou.

„To asi nepůjde, matko. Víš přece, že jsem byl střelen do nohy a následek toho je, že nejsem už více způsobilý k obnovení své činnosti co artista. Leč nechme toho, však já se už nějak protluku. A teď mi pověz, jak se vedlo vám doma?"

„Zažili jsme tak jako ty dosti trpkých chvílí. Časy jsou zlé a museli jsme se dosti namáhati, abychom se protloukli."

„A co je nového v Rottenhallu?"

Cikánka pokrčila rameny, ale její oči zaplanuly při vyslovení tohoto jména.

„Teď nic zvláštního se nedovídám. Naposledy jsem slyšela od Margity, že na zámku nikdo nebydlí. Panstvo před několika dny odjelo do světa a neřeklo kam. Jen stará Mara zůstala na zámku a hlídá děti baronovy."

Carloni se ďábelsky pousmál. „Aha, dostali strach a utíkají."

„Ano, strach. A zlé svědomí nedá jim pokoje."

„Chodí Margita stále ještě do Rottenhallu?"

„Chodí."

„Ale ne na zámek?"

„Bůh uchovej!"

„Ostatně Margita musí už být velkým děvčetem. Pamatuji se na ni, jak jsem ji viděl v této světnici. Bylo jí asi 6 nebo 7 roků. Vidím ji tu státi s černými spuštěnými vlasy a divokýma očima."

„Ano, a dnes, jest jí už 20 let."

„Tedy uplynulo od té doby už celých 13 let."

„A kde je Margita nyní?"

„V klášterní škole. Dobře se učila a tak ji pan farář udělal dozorkyní v menších třídách. Ostatně pohlédni oknem, tam přichází."

Pietro Carloni aneb Petr Karoly, jak se totiž ve skutečnosti jmenoval, pohlédl oknem ven a spatřil v nastavším šeru blížící se ženskou postavu.

V následujících okamžicích objevila se ve dveřích mladá dívka krásné postavy, nádherných očí a skvostných černých vlasů.

„Dobrý večer, maminko. Ah, ty máš návštěvu?"

„Margito, ty ho nepoznáváš?"

Děvče zavrtělo hlavou.

„To je přece náš Petr, Margito."

„Ah, tys to! Odpusť, Petře, já tě na první pohled nepoznala. Vždyť je to už třináct let, co jsi odešel. Ale nyní už zůstaneš u nás, není-liž pravda?"

„Jen několik dní. Chci se trochu zotaviti. Musím si zase zvyknouti na svobodný život. Ve všech žilách cítím uplynulých 13 roků. Ale tady u vás se zase rychle zotavím a budu brzo pracovati."

„Co si ale počneš, když v cirku už nebudeš nic platný?" namítla matka.

„Však já něco najdu. Prozatím jsem se nerozhodl. Možná též, že se pustím také do světa."

Oči staré cikánky se zaleskly.

„Co to pravíš? Do světa?"

„Ano. A Margita půjde se mnou, není-liž pravda?"

„Já že mám jít s tebou?"

„Ano. Či nechceš?"

Oči mladého, krásného cikánského děvčete zaplály.

„Ven, do světa širého, dalekého... jak ráda bych šla... Ale co s matinkou?"

„O tu se postaráme, Margito! Matka naše nesmí trpěti bídu. Vždyť se o nás starala a pro nás lopotila. Teď ať užívá klidu na stará kolena. Zaplatíme jí jen to čím jsme jí povinni," odvětil Carloni.

„Pak ovšem s lehkým srdcem půjdu s tebou, Petře."

Nové university. Ve Finsku byly otevřeny dvě nové university. Jedna v Lokhti, která je finská, a druhá švédská v Abo.

Známý francouzský spisovatel Octave Mirbeau zemřel nedávno v den svých 69tých narozenin. Proslavil se válečným románem „Golgotha".

Češi ve Vídni. Vládní rada dr. šl. Hecke vydal knihu, v níž pojednává o různosti německého a slovanského rozmnožování v Rakousku. Zajímavá data přináší spisovatel o vystěhovalectví Čechů do Vídně. Že Čechové, jako již po dlouhou dobu, také v posledních letech svými přebytky opatřovali přírůstek města Vídně z velké části, vidno jest z toho, že podle sčítání z roku 1910 z vídeňského obyvatelstva skoro čtvrtina pocházela ze zemí sudetských, které mají českou většinu. Z úhrnného počtu vídeňského obyvatelstva 2,031.421 bylo rozeno v Čechách 255.869, to jest 12.6 procent, na Moravě 211.289, to je 10.4 proc. a ve Slezsku 32.114, t. j. 1.6 proc., úhrnem 24.6 procent. Z toho bylo z českých okresů rodilých v Čechách 201.886, na Moravě 137.445 a ve Slezsku 2403, úhrnem 311.734 osob, u kterých je český původ, podle Heckea, pravděpodobný. Naproti tomu bylo napočítáno ve Vídni osob rodilých v těchto třech zemích, které přihlásily českou řeč obcovací pouze 75.000, to jest méně než čtvrtina všech osob přistěhovalých do Vídně z českých okresů. Ostatní přijali teprve ve Vídni německou řeč.

Nejnižší teplota na zemi byla zaznamenána dle Meteorogical Magazin r. 1885 ve Veršojansku ve východní Sibiři a činila 68 stupňů pod nulou. Podobná zima nebyla vůbec dosud konstatována ani v arktických, ani v antarktických krajinách. R. 1876 zaznamenáno na 28 stupni a 27 minutě sev. šířky 59 stupňů pod nulou. Nansen na své cestě k severní točně konstatoval 53 stupňů pod nulou.

Bohatství radia v moři. Vlny mořské obsahují ohromné poklady: kdo by našel prostředek ku jeho dobytí, stal by jistě největším boháčem světa, neboť by se jeho jmění páčilo na — ne více a ne méně než 6280 milliard korun. Tento úsudek je výsledkem pokusů, které konal jistý americký chemik. Umínil si totiž, že zjistí, kolik radia se v moři vyskytuje. Dle jeho pokusů a kalkulací obsahuje moře asi 20.000 tun tohoto podivuhodného prvku, který kdysi objevili manželé Curieové. Následkem ohromné dnešní ceny radia, stála by tuna asi 314 milionů korun, čímž tudíž by veškeré v moři obsažené radium mělo cenu 6,280.000 milionů korun.

Teplota vzduchu jest, jak píše „Prometheus", čím výše vystupujeme, tím nižší. Je-li na zemi teplota +9 stupňů C, jest ve výši 2 km 0 stup., ve výši 4 km —10 stupňů C, v 6 km výšky pak již —25 stupňů. Ve výšinách himalajských hor, t. j. 8 km, dosahuje zima —42 stupňů a v 10 km dokonce —50 stupňů. Pokračujeme-li dle této theorie dále, dosáhli bychom na hranici naší atmosféry, tedy ve výši asi 70 km, —273 stupňů C. Nejvzdálenější částky atmosféry mají dle Perlevitze —80 stupňů C zimy a tato teplota jest asi střední teplotou vesmíru.

o o o

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Podává Anuše Kejřová.

(Dokončení.)

Závin lískový s brusinkovou nádivkou. Tatáž hmota z morku se upraví a na stéblo silně rozválí a polovina se potře následující nádivkou: Na talíř dáme 3—4 lžice dobrého tvarohu, vrchovatou lžici brusinek i se šťávou, 1 balíček vanilkového cukru dra Oetkera, lžíci rumu, vše dobře utřeme. Je-li snad potřebí, trochu přisladíme a na připravenou rozválenou plochu do poloviny natřeme, druhou přeložíme a pečeme do růžova 15—20 minut.

Dříve. Nyní.

Skutečnou útěchou

trpícím nervovými chorobami

jest můj nejnovější spis, který poukazuje na počátek a léčení nervových nemocí. Zašlu každému, kdo dopíše o toto zdravotní evangelium

úplně zdarma.

Tisíce děkovacích dopisů. Velmi mnoho bylo vyléčeno, roztržitost, bojácnost, zapomětlivost, nervosní bolení hlavy, nespalost, nemoci žaludkové a mnoho jiných příznaků.

Objednejte ihned útěchu vzbuzující knihu a budete s radostí pohlížeti budoucnosti vstříc.

Expedice Operní lékárny,
Budapešť VI., oddělení 663.

Koláčky z morkového těsta. Těsto lískové upravíme, jak jest již uvedeno, avšak rozválíme poněkud silněji, krájíme malé čtverce, dovnitř dáme tuhou marmeládu aneb jablka neb šimlovou nádivku a jiné, jak jsme již uvedli. Kraje čtverce dohromady spojíme stočením (svazované koláče). Klademe na nepomaštěný plech a pečeme 10—15 minut do růžova. Upečené za horka obalujeme v cukru, do kterého jsme dali balíček vanilkového cukru dra Oetkera.

Rohlíčky s vanilkovou polevou. Těsto morkové, upravené jako předešlé, rozválíme na stéblo silně, krájíme proužky, prostředkem stáčíme v pěkné rohlíčky, tak že nám okraje tvoří lupínky. Upečené rohlíčky za horka potíráme následující polevou: Na rendlík dáme 5 dkg cukru, 1 balíček vanilkového cukru dra Oetkera, 2 lžice vody a vaříme do husta. Hustým cukrem pomocí pírka potíráme upečené rohlíčky, které rychle obalujeme v roztlučených jadérkách švestkových neb ořechových.

Tvarohové koláče morkové. Na vál dáme 10 dkg mouky, lžičku pečivového prášku dra Oetkera, špetku tlučeného koliandru neb skořice a vanilkového cukru dra Oetkera, 4—5 dkg cukru tlučeného, vše dobře smícháme a přidáme lžíci utřeného morku. Nejdříve spojíme to s moukou, pak přidáme 10 dkg tvarohu. Vše dobře vypracujeme a dáme na koláčovou, kulatou, zoubkovanou formu, potřeme šimlovou neb povidlovou nádivkou, aneb použijeme některé z nádivek, které byly již uvedeny. Na koláč můžeme též z toho těsta klásti tenké mřížky. Máme-li nepatrný zbytek vejce, rozředíme jej vodou a koláč tím potřeme. Pečeme 15—20 minut. Koláč ten můžeme po upečení potříti vanilkovou polevou, jak jsme již uvedli.

Rohlíčky z jader švestkových. Na vál dáme 15 dkg mouky, lžičku pečivového prášku dra Oetkera, 1 dkg tlučeného cukru, půl balíčku vanilkového cukru dra Oetkera, nejprve to dobře promícháme, pak přidáme 5 dkg utřeného morku a lžíci tlučených jader švestkových. Vše dobře zpracujeme v hladké těsto a tvoříme z toho malé rohlíčky, které pečeme do růžova 10—15 minut. Upečené teplé obalujeme v cukru, do kterého jsme dali balíček vanilkového cukru dra Oetkera.

Drobivý koláč. Upravíme tutéž hmotu jako na rohlíčky, dáme do zoubkované koláčové formy ve výši tsébla, potřeme ořechovou bramborovou nádivkou neb makovou, jak jest již dříve uvedena. Můžeme též z těhož těsta udělati přes nádivku mřížky. Pečeme do růžova 15—20 minut. Upečený koláč můžeme též politi polevou z vanilkového cukru dra Oetkera.

KAPITOLA XIV.

Cikánská krev.

Carloni poslal Margitu do Rottenhallu na výzvědy, sám pak odebral se do místního hostince, aby vyhledal staré své známé z vesnice. Když se vracel, potkal Margitu, ubírající se domů.

„Co jsi se dověděla?"

„Vím jen tolik, že stará Mara zůstala na zámku a hlídá baronovy děti. Baron a baronka odjeli pryč a nesdělili nikomu směr a cíl své cesty. Ve vesnici se tvrdí, že jen Mara může znáti pobyt panstva."

„Od té se ovšem pranic nedovíme. Mara dovede mlčet jako hrob a zejména mně nic nepoví, neboť mně dobře zná."

„Já jsem také ani k ní nešla. Vím, že by to bylo marné. Ale tobě by, Petře, něco snad napověděl doktor Werner. V posledních dobách dlel u něho stále mladý hrabě Kurt Leuchtendorff, jenž je mu velice oddán. Stálo by za to, abys došel k Wernerovi."

„To také učiním. A co dále jsi se dověděla?"

„Četnictvo zdejší bylo vyzváno, aby dávalo na tebe dobrý pozor."

„Nu, ovšem, na bývalého trestance. Nu a co dále?"

„Stará Mara dostala telegram z Terstu. Prozradil mi to poštovní úředník, který stále se mi koří. Neřekl mi sice jeho obsah, ale tolik naznačil, že telegram se týká tebe a dodal, že Mara po přečtení depeše ihned šla k četnictvu."

„To znamená, že jsem byl už v Terstu stopován. Ale ať, my svůj plán už provedeme."

„Dověděla jsi se ještě něco?"

„Už nic, Petře. Teď ale pojď domů, ať matka nemusí být tak dlouho sama. — — — — —"

Následujícího jitra odebral se Pietro Carloni k doktoru Wernerovi. Staré vzpomínky vířily jeho hlavou, když ubíral se údolím a pohlížel na zámek rottenhallský. Pomrý pohled upřel na starou černou zámeckou věž, jejíž obraz působil na něho tak prapodivně.

Zaměstnán docela svými myšlenkami, přiblížil se k Wernerovu domu, aniž zpozoroval, že Werner přichází mu naproti."

„Dobrý den, Petře," volal doktor Werner. „Co tu děláš? Tvoje sestra mi vyprávěla, že jsi přijel domů. Dobře jsi učinil. Jsi bledý, potřebuješ trochu čerstvého vzduchu. Matka i sestra postarají se o silnou stravu a budeš v brzku zdráv a vesel. Co říkáš své domovině? Změnila se za tvé nepřítomnosti?"

„Vlastně ne moc. Staré své známé jsem ve vesnici nalezl skoro všecky. A byli ke mně všichni roztomilí. Tak jako dříve. A co vy, pane doktore?"

„Sestaral jsem, milý Petře."

„Tak jako já. Ale zůstal jste starým, dobrým doktorem Wernerem. Matka mi vyprávěla, jak jste o ni pečoval, když ležela na smrt nemocna. Děkuj vám, pane doktore, z celého srdce svého za vaši dobrotu."

„Ale nechte takových řečí. Učinil jsem jen tolik, co mi kázala moje křesťanská povinnost..."

Carloni přikývl hlavou.

„Ano, křesťanská povinnost... Kdyby ji každý plnil, jak krásný byl by svět... Pánové z Rottenhallu jsou první, kteří neznají křesťanské povinnosti."

„Petře, stále mluví ještě z tebe stará zášť," pravil káravě doktor Werner.

Carloni zaťal pěsti.

„Nemohu jinak, pane doktore, ten bídák vzal mi ženu."

„Buďte rád, že ji má."

„Já ji miloval."

„Zdá se, že ji milujete ještě dnes?"

„Ne, teď ji nenávidím. Teď jen jediná myšlenka ovládá mne... Víte, pane doktore, kde jsou oba?"

„Mám za to, že jeli do Kahýry."

„Tak daleko?"

„Určitě to nevím. Ale hrabě Kurt Leuchtendorff jel napřed a čeká tam na ně. Psal mi předevčírem, že dlí už několik dní v Kahýře a že tam čeká na svého bratrance a jeho choť. Z toho soudím, že oba manželé rottenhallští v brzku budou Kurta následovati. Jejich děti zůstaly na zámku. Je to chlapeček a děvčátko. Chlapeček 8 roků stár, děvčátko 9."

Carloni umlkl a upíral oči k zemi mezi tím, co jeho hlavou probíhaly divné myšlenky.

Doktor Werner postřehl duševní muka, která zakoušel Petr, a snažil se dát rozhovoru jiný směr.

„Nu a co, Petře, cítíš se zcela zdráv?"

„V celku mi neschází nic, jen bych vás prosil, abyste mi prohlédl raněnou mou nohu."

„K službám, milý Petře."

Doktor Werner prohlédl nohu, položil Petrovi několik otázek a na konec pravil:

„Do cirku se už nemůžeš vrátiti, příteli milý. S akrobatikou se už nemůžeš zabývat. Ale jinak jsi zdráv a můžeš se dožíti 100 let."

Carloni povzdechl.

„Totéž mi už řekl vězeňský lékař."

Carloni měl se k odchodu.

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Výborná lest.

Francouzský ministerský předseda Guisot, který byl, jak známo, r. 1848 z Francie vyhnán, procházel se kdysi s lordem Aberdeenem v parku svého statku Haddo-House. Bavili se živě o hlasovacím právu různých národů, když náhle anglický státník, ukazuje na malý domeček, pravil: „Tento domek mně upomíná na nejhanebnější čin mého politického života.“ — „Snad ne čin násilnický?“ ptal se Guisot. — „Posuďte sám. Měl jsem v tomto domku nájemníka, který však při každých volbách hlasoval pro mého odpůrce.“ — „A vy jste ho za to vyhnal?“ — „Nikoliv, ne, toho jsem neučinil. Snížil jsem však jeho nájemné a sice na jednu guineu,“ usmál se lord, „a následkem tohoto nízkého nájemného ztratil onen muž hlasovací právo.“

*

Nadšení.

„Slečno, slyšel jsem, že váš synovec je znamenitým zpěvákem?“

„Ovšem že. Ujišťuji vás, že při pouhém jeho vypřahování úst je člověk unešen a nadšen.“

*

Nikdy na rozpacích.

„Ale k čemu pak se mám dáti pojistiti? Nejsem ani ženat, ani nemám dětí.“

Agent: „O prosím, já jsem zároveň sprostředkovatelem sňatků.“

*

Labužník.

„To je věru zvláštní uzenina. Vyhlíží jakoby byla vařena v olejové barvě, při tom má chuť líhovou a voní jako petrolej.“

*

Chytl se.

„Jest tisíce způsobů, jimiž člověk dosáhne bohatství. Ale jen jediný jest poctivý.“

„Tak? A který pak je to —“

„Vidíte, věděl jsem hned, že ho nezuáte.“

*

Hromosvod.

Služka otevírajíc vrata napitému služebodárci: „Ah, ubohá naše milostpaní. Celý den mě hubovala a teď budu asi zase vinna.“

*

Moderní děti.

„Cos to zase provedla, ty rozpustilá Andulo? Urazila jsi naší drahocenné čínské figuře cop.“

„Ale mami, vždyť moderní Číňané už nenosí copy...“

*

Diplomat.

Vojín: „Pane šikovateli, já bych prosil o tři dny dovolené, rodiče mne pozvali na zabijačku.“

Šikovatel: „Dobře, jedte, uvidíme, až se vrátíte, mluvil-li jste pravdu.“

Smůla.

„Jak jen se může vaše nevěsta uraziti, proto že jste jí poslal známky?“

„Inu — víte — já jsem jí poslal místo chlebenek — mýdlenky.“

*

Není nad poctivost.

Prvý lupič: Proč jsi vlekl kořist sám, byl bych ti s radostí pomohl.“

Druhý lupič: Špatně jsem vždy, brachu, pochodil — když mi jiní pomáhali.“

*

Opatrnost.

Malý Otoušek k sestřičce: „Poslyš, Miládko, dnes musíme býti hodni, poněvadž pan doktor doporučil otci hodně pohybu.“

Před soudem.

Soudce: Zdá se mně, obžalovaný, že vás již znám. Byl jste zde již vícekráte?“

Obžalovaný: „Ovšem, že jsem tu byl již vícekráte. I já jsem vás ihned poznal, pane soudče.... Trochu jste stloust. A jak se vede milostpaní?“

*

Moudrá rada.

Božka: „Poslyš, Anďo, dnes jsem navštívila svého starého strýce, který je již dlouho nemocen, a shledala jsem, že je mu mnohem lépe.“

Anďa: „Neřekla jsem ti ihned, abys ho v pátek nenavštěvovala, protože jest to nešťastný den.“

*

Naděje.

„Jaké je vaše zaměstnání?“ ptá se policejní orgán člověka, kterého odsoudili, protože žebral.

„Já — já jsem vynálezce.“

„Tak? A co pak jste vynalezl?“

„Ještě nic, ale doufám, že se toho dočkám.“

*

Uhelná krise.

A.: „Víš-li pak, příteli, že v Paříži je velký nedostatek uhlí?“

B.: „Ah — proto byla v Praze a ve Vídni obmezena na drahách doprava.“

*

Mateřská láska.

Matka, držíc vysvědčení synáčkovo v ruce: „Ale nechápu tě, muži, jak se můžeš zlobiti na našeho synka. Vždyť přece vidíš, že má chudák špatnou známku z tělocviku a není tedy divu, že ho druzí snadně přeskočili.“

*

Z kasáren.

Šikovatel k nově narukovanému záložníkovi: „Co jste v civilu?“ „Gastronom.“ „To je znamenité. Můžete hned spravit v kasárnech slynové vedení.“

*

Starostlivá žena k muži: „Dej pozor, Pavle, ať se dnes nenachladíš a nedostaneš rýmu. Nemáš v prádelníku již ani jediný kapesník.“

„Poslouchejte, pane hrabě, jakou cenu má vaše staré jméno?“

„Na oznámení svatebním je cena jeho veliká, za to na směnce žádná.“

Důkaz.

Bankéř k pokladníkovi, hledajícímu místo: „Vy jste byl 5 let zaměstnán u nebožtíka bankéře L...? Ale to přece nemůže důkazem vaší věrnosti.“

Žadatel: „Prosím — ja jsem seděl s ním v kriminále.“

*

Veselí dědicové.

„Pomyslete jen, téže noci, co zemřel váš strýc, zesnula v Pánu i moje stará teta.“

„To je znamenité. Podáme tedy oba společně žalobu.“

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské illustrované Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

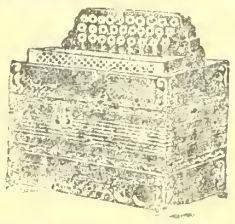

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čis. 35.

BEGONIE

sensač. barev, 30 druhů, novinky růží dosud nevídaných barev a tvarů, azalky, caly, nové jiřinky, cany, hortensie, karafiáty, gloxinie s modr. žlut. tečkov. skvrnit. žíhanými květy, vzácné vytrv. keře okras. a bobulov. rostliny visuté a popínavé, veškerá semena, spis. rady, hnojivo, nejlepší hlína. Na požádání zasílá illustrovaný ceník zdarma a franko

J. SUZA v Potštýně nad Orlicí. 1996

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1958 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotovinv u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, Ia barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann, Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Chcete býti od svého

Rheumatismu

dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

1986

Žádejte ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustr. Noviny!"

Prodejnu veškerých časopisů,

českých, německých, uherských, polských, slovácких, slovinských atd., jak denníků, tak týdenníků, obrázkových a humoristických,

otevřel jsem

ve Vídni III., Steingasse 3,

kterou P. T. obecenstvu vřele doporučuji.

Časopisy možno též u mne předplatiti, které se na žádost do domu dodají, aneb přímo z administrace poštou zašlou.

Velký výběr pohlednic všeho druhu vždy na skladě.

O hojnou přízeň prosí

ve vší úctě

Jan Mottl.

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů.

Školních a koncertních housli za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970 v **Mostě č. 1592.** (Čechy.)

Novinka! Nepostrádatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje **ruční šidlo na šití.** Toto šije šteřovní steh jako stroj. Možno jím kožené věci, postroje, boty, řemeny, kovářské měchy, plachty, pytle, vozové plachty atd lehce a bez námahy záplatovati. Nepostrádatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytuji srážku! Cena s přísl. a 3 rozd. jehlami při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20. Výhradní zastupitelství **P. Lachmann, Vídeň, IX.,** Mosergasse 3, od. 40. 1923

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD

c. a. k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—, Válečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Massivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava Výměna dovolena nebo penize zpět. 1920

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu Všechny nečistoty kůže, jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela zdarma! Pište ihned na adresu Fr. Menschik, Vídeň 62. Facn 1. Oddělení 30. 1997

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky Nejlepší ruční ceny. Svršky, svršky „Achilles" továrna na obuv a svršky

a kamaše. práce zavýrobní Válečné K 15 velmi levně Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 75 I.

Illustrovaný ceník zdarma.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres Herrengasse 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 18. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretezstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Rezervní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plsek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Tarnov s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vychazejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskarna
Vídeň, X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 11.

VE VÍDNI, DNE 15. BŘEZNA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplací se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M 12 — půlletně M 6 — čtvrtletně M 3 —
V cizozemsku
Ročně Fr 16·80, půlletně Fr 8·40
V Americe
Ročně Dol. 3·25 půlletně Dol 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni X
Ceny inserční
V inserční části 10 mm výšky 40 mm šířky K 1 — Zaslano 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 — V redakční části 10 mm výšky 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

Opěrný bod rakousko-uherského pluku na ruské frontě.

Německé úspěchy v Champagni a na Mose. — Rusové obsadili znovu Teheran. — Čína se usnesla přerušiti diplomatické styky s Německem. Hrabě Zeppelin mrtev.

VYROVNÁNÍ MEZI RAKOUSKEM A UHRAMI.

Sdělili jsme již v minulém čísle, že rakouská a uherská vláda ve svém vyjednávání o příštím hospodářském poměru obou států dospěly k výsledku, který sice umožňuje zahájení obchodněpolitického vyjednávání s Německem, jenž ale přece označen byl za výsledek zatímní. Obě vlády nesdělily ovšem žádné podrobnosti své úmluvy, nicméně dostane se veřejnosti žádoucích informací, protože se sejde v brzké době náš parlament, který zajisté celé vyrovnání zavčas vyřídí, tak jako promptně vyřídil rakousko-uherské vyrovnání v roce 1897. Příští hospodářský pořádek mezi Předlitavskem a Zalitavskem má nejvyšší státní význam, neboť závisí od něho otázka, zdali lid bude míti chléb a práci a stát zdroje daní. A řešení otázky této je dnes tím obtížnější, ježto válka způsobila pronikavé změny našeho hospodářského a finančního života. Na druhé straně měly obě vlády zase snadnější úkol, na příklad vzhledem k tomu, že válkou zprovozeny byly ze světa některé palčivé otázky, jež brzdily vyrovnání v roce 1897, mezi nimi na př. idea samostatné uherské banky, která tehdy nadělala tolik hluku ve veřejnosti a tolik starostí našim politikům. Jak spokojeni jsou dnes ti, kteří tehdy byli průkopníky této otázky a podlehli, když uváží dobře, jaké jsou valutové obtíže, jež museli jsme překonati během války. Kdyby nyní

Havanna, majici asi 300.000 obyvatelů, hlavní město ostrovní republiky Kuby, nyní opětně dějiště zuřivého povstání.

Přístav novoyorkský, největší na světě, nyní centrum amerického vývozu munice.

v Předlitavsku a Zalitavsku byla dostatečná schopnost učiti se ze starých chyb, jak hladce dala by se docílit dohoda o všech sporných bodech. V brzké době budou se novým rakousko-uherským vyrovnáním zabývati oba parlamenty, leč tentokráte nejen povolaní politikové a poslanci budou zkoumati ujednané smlouvy, ještě více: i široké vrstvy lidu budou míti více příležitosti vyšetřovati správnost nebo nesprávnost vyrovnávacích zákonů. A proč? Odpověď je na snadě: Každý občan mohl se během války bezpočtukráte přesvědčiti, co je na dosavadních zákonech dobrého a špatného, pocítil to dostatečnou měrou na svém vlastním způsobu válečného života. Vedle obou parlamentů budou tedy i širší vrstvy lidu s napětím sledovati průběh rakousko-uherského vyjednávání. Máme na příklad na mysli otázku celního tarifu, který před válkou způsobil takovou propast na našem jihovýchodě, že muselo přijíti německé vojsko a překročením Dunaje a sedmihradských hor uvolniti naše cesty. Máme dále na mysli obilní cla, která přece jen dovedli jsme zrušiti, když to během války vyžadovala hospodářská tíseň. Jsou to zákony proti dobytčím nákazám, kterými zavírali jsme cesty dovozu z Balkánu a dnes jsme rádi, že dostaneme z jihovýchodu dobytek hovězí i vepřový, aniž bychom se ptali na veterinářské předpisy. Stejně je tomu tak s dováženým chlazeným masem ze severních zemí. Všimněme si dále otázky železniční. Měli jsme dohody a úmluvy o tratích, které nikdy nebyly vybudovány, na př. v Bosně a Hercegovině! Vojáci naši, kteří v plné zbroji museli se často brodit celé dny ve sněhu a blátě, mohou hodně vyprávěti o této otázce a to jen proto, že vlády a parlamenty nemohly se nikdy dohodnout. Naši vojáci, od 18letých rekrutů až do 50letých domobranců, zdokonalili se během války do té míry v zeměpisu (zejména v dopravnickém zeměpisu), že nenechají si malovati Bukovinu v Dalmacii a zase naopak. Také o dunajské paroplavbě naučil se náš lid přemýšleti, jakož i o projektovaných průplavech, neboť dobře pocítil nedostatek ostravského uhlí a rumunské kukuřice. A můžeme si dále povšimnouti vyrovnání finančního, na příklad otázka kvoty. Co platiti bude Rakousko a co Uhry? Tentokráte bude lid dobře počítati, neboť do společného vydání zahrnuto bude veškeré vydání válečné. Bude to jistě pěkný účet... Vláda naše sice dosud nic nesdělila o nové kvotě, také hrabě Tisza odepřel v uherském parlamentě jakékoli bližší sdělení o obsahu vyrovnání, leč vídeňské listy přece už mohly sděliti, že kvota v novém vyrovnání se opět značně zhoršila k našemu neprospěchu. Kdežto v roce 1897 prosazena byla vyšší platební povinnost uherské poloviny říše na společné vydání, podařilo se hraběti Tiszovi ve vyrovná-

Chata domorodců kubánských, překvapujici svou vzhledností.

Válečný pomník blíže St. Juanu na Kubě, postavený v upomínku na válku španělsko-americkou.

ní v roce 1917 uvaliti na Předlitavsko starou, vyšší kvotu. Definitivní číslice dovíme se ovšem později.

Celkem vzato, oba parlamenty, až se sejdou ku projednání rakousko-uherského vyrovnání, naleznou zcela jiné obecenstvo, než před 20 lety, obecenstvo, které bude věcněji sledovati všecky otázky příštího hospodářského našeho poměru k Uhrám. Doufejme, že to věci samotné jen prospěje a že nové vyrovnání přinese nám opravdové zlepšení sousedského našeho poměru.

□ □ □

NĚKOLIK DAT Z AMERICKÝCH DĚJIN.

Jest ještě v živé paměti nedávná Wilsonova mírová nota, ve které Spojené státy dělají prostředníka mezi válčícími skupinami a v níž vystupují jako soudce Evropy. Také v četných předcházejících diplomatických dokumentech představují se Spojené státy neprávem jako ochránce neutrality, mezinárodního práva a malých národů. Jak zachoval Wilson neutralitu v otázce dodávek munice Anglii a Rusku, je dostatečně známo. Jak zachovává mezinárodní právo je nejlépe viděti v otázce ozbrojení obchodních lodí a jak chrání Amerika slabé státy a malé národy, bylo viděti na Španělsku a Mexiku. Ostatně všimněme si některých dat z amerických dějin: Kdo zná dějiny Ameriky posledního století, ten ví, že Spojené státy jsou nejméně legitimovány, aby byly soudcem Evropy. Celé dějiny Spojených států jsou nepřetržitým a s tvrdošíjnou kapitalistickou energií prováděným procesem o rozšíření vlastního území, v němž si veliká republikánská Unie severoamerická jedno území po druhém přičleňovala všemi prostředky, koupí, násilím i lupem. Již dávno před sto lety, ihned jakmile se mladý americký stát oddělil od své mateřské země anglické, zahájil své pokusy o rozšíření svého území. Roku 1803 byla nejdříve od Francie koupena za 15 milionů dolarů Louisitania, nesmírné území, rovnající se svou rozlohou celé střední Evropě a obepínající celé území řeky Mississippi. Takovéto kolosální rozšíření území ovšem Unii dávno nestačilo. Již v r. 1812 byl anektován také poloostrov Florida. Anglie vznesla proti tomu protest a blokovala všecky přístavy Spojených států. Došlo k boji, ale vojsko Unie, jež vpadlo do Kanady, bylo v červenci roku 1814 u vodopádů Niagarských úplně poraženo vojskem anglickým, jež brzo na to obsadilo Washington. V míru, jenž byl pak uzavřen, připadla Florida sice zpět Španělsku, ale toto prodalo za pět let celou Floridu Spojeným státům za 5 milionů dolarů.

Jakmile byly Spojené státy pány Floridy, zmocnila se jich touha po dobytí překrásného ostrova Kuby, jež pěstováním cukrové třtiny byla hotovou pokladnicí Španělska. Poněvadž dobytí

Pevnostní bašty hlavního kubánského města Havanny.

Náměstí „Place d'Arma" v Havanně.

Kuby ukázalo se přece jenom nesnadným, spokojily se Spojené státy v prvé době tím, že z Floridy, Alabamy a Georgie vyklidily Indiány, aby úrodné jich země mohly využíti pro zřizování velikých plantáží. Indiánské kmeny, jež se tomu příčily, byly buďto vyhubeny, anebo přeloženy do území Mississippi. Na to byly zahájeny nové pokusy o dobytí Kuby. V roce 1845 byl podán v americkém kongresu návrh, aby byla Kuba koupena a skutečně také za souhlasu americké vlády utvořila se zvláštní společnost, která nabídla Španělsku za tuto perlu Antill 200 milionů dolarů. Španělsko však odmítlo. Nyní byly na Kubě podněcovány vzpoury. V 50 letech bylo vypraveno na Kubu několik vojenských amerických expedicí, jež skončily tím, že diplomatické styky mezi vládou Spojených států a Španělskem byly přerušeny a hrozilo vypuknutí války. K té ovšem na konec nedošlo, takže Kuba zůstala prozatím ještě nadále v držení Španělska.

Vláda Unie obrátila na to své zraky na západ až k Tichému oceánu. Nejdříve byl do svazku Spojených států pojat Arkansas, pak byl obsazen stát Texas, jenž byl usnesením amerického kongresu k Unii také přičleněn. Mexiko vyhlásilo sice válku, bylo však skoro všude poraženo. V zápětí na to anektovaly Spojené státy také Kalifornii a dosáhly tím nesmírného území v rozměru skoro celých tří milionů čtverečních kilome-

trů. Ale tato expanse ještě nedostačovala nárokům kapitalistických klik amerických. V letech šedesátých došlo k bratrovražedné válce mezi jižními a severními Státy, jež dosavadní rozpínavost na ústavu dobu zthumily. Ale jakmile byl tento domácí konflikt odklizen, již počala zase rozpínavost Spojených států růsti měrou obvyklou. V roce 1867 koupily Spojené státy od Ruska poloostrov Alasku za 7 milionů dolarů, a zahájily agitaci za dobytí Antill. Současně s tím bylo obnoveno úsilí o dobytí ostrova Kuby. Příležitost k tomu se naskytla brzy. Bylo to povstání, jež vypuklo v roce 1897 a při němž byla válečná loď americká „Maine" vyhozena 15. února 1898 do vzduchu. Válka, jež na to vznikla mezi Spojenými státy a Španělskem, měla ten výsledek, že Kuba byla od Španělska oddělena a připadla pod pod protektorát americký, pod nějž se nyní dostaly také ostrovy Filipíny v Tichém oceánu. Když se pak Spojené státy takovýmto v dějinách světa pomalu bezpříkladným postupem v několika málo desetiletích zmocnily nesmírného území mezi oceánem Atlantickým, Tichým, zálivem Mexickým a mořem Karibským, uchvátily na konec také převlaku Panamskou, aby zřízením průplavu Panamského vybudovaly si spojení mezi oběma největšími oceány světa. A nedávno jsme mohli čísti, že tytéž Spojené státy koupily i od malého Dánska jich malou ostrovní državu v západní Indii, aby tím svou hospodářskou i strategickou posici ohledně průplavu Panamského upevnily. Takový byl v několika slovech dobývačný let Spojených států, jež vyrostly v největší republiku světa a nyní v katastrofě evropské zbohatly do té míry, že se staly skutečnou bankou celé čtyřdohody.

Naše námořnictvo: Bombardování italského pobřeží naším válečným loďstvem.

Hospodářství brazilských kolonistů v Itagariku.

MÍRA LODNÍ TONÁŽE.

Ve zprávách o činnosti ponorek jest udávána vždy velikost ponořené lodi v tunách. Na základě mezinárodních úmluv posuzuje se totiž velikost lodi válečné či obchodní dle velikosti deplacementu lodního, lépe řečeno prostoru lodního, sloužícího k dopravě nákladu a osob. Údaje toho se týkající se ve zvláštních knihách registrují a každý stát, mající loďstvo, pověřuje touto úlohou zvláštní úřad, „úřad pro zjištění lodního prostoru".

Angličané používají za jedničku této míry 100 kubických anglických stop, jež zovou tunou registrovanou. K objasnění a představě nechať slouží krychle, jejíž hrana měří 1.415 m. Z toho plyne, že registrovaná tuna má obsah 2.833 m³. Francouzi, Němci, my a jiní používají ku vyjádření lodního obsahu míry metrické a béřou za jedničku 1 m³, jinými slovy, krychle či kostky o hraně 1 m dlouhé, při čemž se však udává i počet registrovaných tun a tu připadá na 1 m³ 0.353 tun registrovaných. Tuna registrovaná je tudíž mezinárodní jedničkou ku zjištění lodního obsahu. Příklad nám objasňuje věc jasněji: Budiž náklad lodní 5000 tun pšenice. Jednou tunou, t. j. 1000 kg, rozumíme váhu 1 m³ vody (ovšem za určitých předpokladů, jež však tu nepadají valně váhu). Poněvadž je specifická váha vody rovna jedničce, kdežto pšenice má specif. váhu 0.75, váží 1 m³ pšenice 0.75 tun, tudíž 1 tana pšenice vyžaduje 1.333 m³ lodního prostoru, čili: 5000 tun pšenice vyplní 6665 m³ nebo v registrovaných tunách vyjádřeno 2353 tun brutto.

Jest na př. otázkou, kolik ovsa je možno na tutéž loď naložiti. Tu plyne: Specif. váha ovsa je 0.4 a váží tedy registrovaná tuna ovsa 1.1332

tun, z toho vychází, že zmíněná loď unese celkem 2720 ovsa. Jedná-li se na př. o náklad uhlí, tu obdržíme celkový možný náklad ve výši 6120 tun, předpokládáme-li specif. váhu uhlí 0.90. následkem čehož pak obdržíme váhu 2.550 tun a z této pak uvedený již výsledek. Je-li specifická váha nákladu větší než jednička, není lodní prostor úplně využit, poněvadž dlužno bráti v úvahu i nosnost lodi.

o o o

PONORKA V NEBEZPEČÍ.

Nyní, v době války ponorkové, naskytá se zajisté otázka, jaká že ochranná opatření jsou nutna v případě, že ponorka je v nebezpečí ztroskotání a jakým způsobem hledí si zachovati její posádka život. Nebezpečí, jež ponorce hrozí, jsou různého druhu. Předně jsou to ovšem střely a torpeda nepřátelských plavidel, pak i eventuelní defekt motorů člunových, či srážka s úskalím, vrakem, ba snad i s jinou ponorkou. Staly se případy, že dokonce i mrtvola velrybí, vlnami mořskými v neznámo nešená, byla příčinou zkázy ponorky. Je na bilednl, že hlavní a první úlohou je záchrana mužstva. Materiál lodní, jako motory, jemné měřicí stroje a p. ponechá se obyčejně osudu. V Německu děje se záchrana posádky „U"-člunů pomocí t. zv. „záchranců", sestávajících z válců kyslík obsahujících, dále ze zvláštní draselnaté tyčinky, příhubce, t. zv. měchu dýchacího a ovšem i různých obvazů. Všechny tyto věci jsou zavěšeny na zvláštním kabátci, jejž si v pádu nebezpečí každý muž obléká. V příhubci jsou dva ventily, ku vdechování a vydechování sloužící. Vzduch vydechnutý jest veden přes tyčinku draslíku, který absorbuje kyselinu sírovou, ve vzduchu obsaženou, a vyčištěný vzduch proudí na to do „dýchacích měchů", kde se mísí s kyslíkem v kyslíkových válcích se nalézajícím a je na to pak vdechován. Mimo to přidává se k těmto věcem i zvláštní láhev s občerstvujícím nápojem. Proti vnikání vody do nosních dírek nalézá se tu zvláštní svěrka, k tomu účelu specielně konstruovaná. Jakmile nastane okamžik nebezpečí, oblékne si každý muž posádky „záchrance" a vrchními otvory ponorky hledí se dostati z hlubin mořských na hladinu. Často je nutno otevříti nejprve spodní ventily člunu, aby se tak vnikající tam vodou vyrovnal nejprve tlak, což teprve umožňuje otevření zmíněných již horních otvorů ponorky, jimiž posádka unikne. Těmito otvory vypustí se nejprve několik bójí, plovoucích to dutých koulí, na nichž mužstvo vraku ponorky hledá útočiště. Nutno podotknouti, že na jednotlivých bójích neb aspoň na jedné je upevněno zvláštní lano s dělením délkovým a tím se okamžitě zjistí, jak hluboko leží ponorka pod hladinou, což jest nesmírně důležito pro výstup mužstva. Přechod z velkých hlubin mořských, kde převládá značně větší tlak, než na povrchu země, vyžaduje totiž, aby se výstup děl co možno pomenáhlu, poněvadž je jinak lidskému zdraví škodlivý, což bylo konstatováno nejen při náhlých výstupech v balonu, nýbrž dokonce i při vyšších horských drahách. Jakmile zachráněný dospěje na hladinu, odhazuje všechnu záchrannou přítěž a hledí se přidržeti bóje a vyčkati příchodu parníku neb jiného plavidla, jež by ho přijalo na palubu. Aby trosečníci na sebe upozornili, používají k tomu účelu zvláštních raket, anebo jsou záchranné bóje opatřeny zvláštními aparáty, vysílajícími elektrické vlny a volající tak o pomoc. Přes tato duchaplná záchranná opatření, jež si námořníci ponorek tak libují, bude přece jen služba posádky podmořských člunů, zdáti se laikovi hrůzyplnou a k smrti odvážnou. Odborníci ovšem tvrdí a statistikami dokazují, že tomu tak není a že jen ostražitost a pozornost jsou hlavními požadavky ponorkového mužstva. Zdravý duch a zdravé tělo a vše ostatní se již poddá. Dlužno podotknouti, že životy trosečníků ponorky jsou závislé na vůli nepřítele, který během této války častěji dokázal, že název gentleman, který mu byl ode dávna přikládán, vlastně nezaslouží, poněvadž, jak je známo, nechal utonouti bez milosti mužstvo německých ponorek a zeppelinů, ačkoli stačilo napřáhnouti jen pomocnou ruku, aby zachránili tyto hrdiny. Naši nepřátelé nazývají Němce barbary, a přece jen mnohé skutky našich soků svědčí o tom, že ani surovosti Barbarů v přepadeném Římě se jim nevyrovnají.

Z ruské fronty: Ruský vojín na pozorovací stráži, ukrytý v koruně stromu.

Zbořeniště Etonu u Verdunu ve Francii pod sněhem.

Vedení zákopu pod zbořeným domem na západní frontě.

POLITOVÁNÍHODNÁ ŽENA.

Byla jistá žena, která po celý den nedělala nic jiného, než vzdychala a naříkala. Ať se stalo cokoli v jejím okolí a v ostatním světě, ona na konec přece jen udělala zoufalý obličej a poloplačíc svěřovala se svému choti:

„Ach, já nevím, co to dnes je se mnou. Cítím se tak strašně slabou..."

„Ale má drahá choti," konejšil ji zpravidla její manžel, „ty pohlížíš stále na ten svět tak ponurými barvami. Vždyť jsme oba zdraví a silní. Nic nám neschází. Či snad nevydělám dosti, abych tobě i sobě zpříjemnil život? Pomni jen, kolik lidí se má daleko hůře než my."

Leč jakmile manžel její takto začal mluvit, rozčilila se tato žena a podrážděným tonem odpovídala:

„Tys hlupák. Proč mi stále poukazuješ na lidi, kterým se vede špatněji než nám? Nevíš snad, že existují tisíce a statisíce, kterým se vede mnohem líp?"

Pak přišla válka a v důsledcích války velká drahota. Jednoho dne pravil manžel:

„Milá choti, teď budeme nuceni trochu šetřiti."

„Tak, tak — šetřiti. Což pak jsme žili v nějakém nadbytku? Chceš tím snad říci, že jsem vyhazovala peníze oknem?"

Muž už neodpovídal a odešel po své práci.

A válka neměla konce a vyžadovala nové vojáky, takže i manžel této ženy musel obléknouti vojenský kabát.

Z jihozápadní fronty: Veselá zábava sněhovými koulemi v době odpočinku.

Z jihozápadního bojiště: Naši vojíni nesou dřevo ku vybudování svých stánků.

„Nedělej si velké starosti," konejšil ji na rozloučenou. „Bude-li mi štěstí i nadále přáti, vrátím se brzo domů zdráv a zase budu pracovati."

Leč žena neposlouchala jeho slov, vrhla hlavu do podušek a plakala a naříkala:

„Já nebohá, co všecko vytrpěti musím. Bože, proč mne tak trestáš? Já ten život už nesnesu. Jsem nejnešťastnějším tvorem pod sluncem.

Válka se blížila ke konci. A hle, muž se už vracel. Byl zdráv a silen, jen levou ruku ztratil.

„Ach já nešťastná žena. Žádná rána mi nezůstane ušetřena. Já nesnesu takový bídný život," volala žena, když spatřila svého chotě.

„Nedělej si žádné starosti," chlácholil ji muž, šel do práce a dřel celé dny a noci, vydělal dvakrát tolik peněz co dříve, nakoupil ženě své nejkrásnější šaty a šperky a zasypával ji penězi. Leč žena jeho stále nebyla spokojena, dělala kyselý obličej a vzdychala. Když pak manžel doléhal na ni otázkami, co jí ještě schází, odvětila:

„Nech mne být. Každý člověk může mít své tajné starosti."

Po těchto slovech obrátila se k manželi svému zády.

Když jednoho dne žena dostala sousedčinu návštěvu, slyšel muž rozhovor obou žen.

„Má drahá, vám přece všecky ženy závidí. Jste zdravá a bohatá. Máte dobrého muže, který vás nosí na rukou," pravila sousedka.

„Dejte mi pokoj," skočila jí do řeči politování-hodná žena. „Myslíte, že peníze jsou štěstím člověka? Co mi pomáhá všecko bohatství, když mám přece muže mrzáka?"

Když muž tato slova zaslechl, musel se velice převládati, aby ženě nečinil výčitky. Pak si ale pomyslel, že ho má přece jen ráda a odhodlal se k radikálnímu kroku. Obrátil se na muže, který jednoruk ým vojákům opatřoval nové ráme a nabídl mu velkou sumu, když mu opatří náhradu za ztracenou ruku. Leč občan ten žádal ještě více peněz. Nebohý jednoruký manžel vysypal ještě větší počet zlatých peněz, leč v odpověď slyšel pořád:

„Ještě málo."

Tu vyprázdnl ten, co chtěl novou ruku, všecky své kapsy a dal za ruku celé své jmění.

„Nic nevadí," pravil si v duchu, „jen když dostanu novou ruku, třeba bych zůstal chudákem."

Druhého dne dostal svou ruku a se zářícím obličejem vešel k ženě.

„Pohleď, choti má. Bylo mi pomoženo. Už nejsem mrzákem. Stal se pravý zázrak. Ovšem stálo mě to celé mé jmění, ale nic nevadí, jen když mám zase obě ruce."

Orientální obchodník-lahůdkář.

Starý Arab, prorokující budoucnost každému, kdo zaplatí malý bakšiš.

Když politováníhodná žena slyšela tato slova, zůstala stát, jako zkamenělá. Pak ale začala křičeti:

„Nešťastníče, cos to udělal? Své celé jmění jsi dal za ruku? Bídníče! Mám snad jít na svá stará kolena žebrotou?"

Teď ale došla muži trpělivost. Uhodil prudce pěstí na stůl a se slovy: „Čert tě vezmi" uchopil klobouk a hůl a odešel, aniž se více navrátil.

Co si počala teď politováníhodná žena? Pobíhala po celém městě od domu k domu, spínala ruce a štkajíc volala:

„O já nešťastná žena, já ubohé stvoření. Zasloužila jsem si takové hrozné neštěstí — —?"

*

Jakkoli toto není pohádka, musím ještě připojiti: Jestli tato politováníhodná žena ještě nezemřela, žije dodnes!

▫ ▫ ▫

TESTAMENT.

Její manžel byl velikým mužem... Štěstěna obdařila ho vším, nač si jen smrtelník může vzpomenouti. A nyní je mrtev. Zákeřná smrt ho náhle skosila. V nejlepších letech. Celým svým okolím obdivován, svou rodinou zbožňován a přece musel odejít.

Ovdovělá jeho choť vzpomíná na zašlé dny svého štěstí. Vzpomíná, kterak rodiče jen zářili štěstím, kterak záviděly jí všecky přítelkyně, když přišel on a požádal o její ruku, bez ohledu, že neměla velké věno a nebyla zvláštní kráskou. A pak následovala léta netušeného štěstí.

Hravě vydělával tisíce a desetitisíce. Jeho obchod vzrůstal, bylo nutno stavět a zase stavět, počet zaměstnaných dosáhl už tisíců. Ve městě i po okrese rostla jeho vážnost, rostl jeho vliv a tak z bývalého, kdysi bezvýznamného obchodního pomocníka stal se velmocný podnikatel a brzo i komerční rada.

Deset roků žil po jejím boku a nosil ji na rukou. Každé přání, jež jí vyčetl z obličeje, splnil, nic jí neodepřel. A jaké bylo to štěstí, když přišel na svět chlapeček a za rok děvčátko. Oba manželé byli nejšťastnějšími tvory pod sluncem a užívali štěstí své více než 10 let.

Pak přišla katastrofa. Náhlá smrt a pohřeb. Mladé vdově se zdálo, že celé město obléklo smuteční háv. Všecky zvony zvonily, sta věnců pokrývalo jeho rakev, tisíce lidu, bohatých i chudých, doprovázeli ho na poslední jeho cestě. Zástupce vlády měl nad rakví smuteční proslov a po něm pan farář chválil jeho dobré vlastnosti, lásku k úřednictvu, dělnictvu, péči o chudinu. I pohřeb byl pro ni dnem velkého triumfu...

Uplynulo několik neděl. Mladá vdova sedí před padem slunce před krásnou svou villou, obklíčenou obrovským parkem. Přichází starý sluha.

Jako u nás zmrzlina, nabízí se v Egyptě a Orientě vůbec chladná limonáda, co osvěžení v parných dnech.

Karavana Beduinů, odpočívající po namahavé pouti v Alexandrii. Mimo velbloudů používají tito synové pouště k svým službám i mezků.

„Milostivá paní, právě byl domovníkovi odevzdán plán pomníku našeho milostivého pána. Chcete, milostivá paní, nahlédnouti?"

Ona přijímá obálku a propouští sluhu.

Když ocitla se o samotě, vzpomíná si na něco. Hledala už před několika týdny jeho testament, leč nenašla. A přece musí závěť existovati. Nebožtík přímo naznačil, že testament napsal. Marně však prohledala jeho psací stůl. A nyní, když v ruce své držela návrh pomníku, vzpomíná si, že musí testament hledat znovu, že musí ho nalézt, vždyť je možné, že nebožtík učinil v něm nějaké ustanovení stran pomníku.

Mladá žena vrací se do vily a v pracovně svého zesnulého muže pátrá po závěti. A hle! Netrvalo dlouho a objevila v psacím stole tajnou zásuvku a v ní — zapečetěný testament.

Začíná číst, leč už bledne a třese se na celém těle. To přece není možné. A přece, zrak ji neklame. Stojí tu černé na bílém:

„Do té doby, než moje děti dorostou a stanou se plnoletými, požívati bude moje choť, jako universální dědička, veškerý výnos celého mého jmění. Dále stanovím, aby úroky ze 75.000 marek, uložených v městské spořitelně, jež ročně činí 3.000 marek, vypláceny byly pravidelně slečně Alžbětě Kumrové na Václavské třídě, v I. poschodí. Ona mne milovala, když jsem byl chudým obchodním pomocníkem a zůstala k vůli

mně starou pannou. Vydržoval jsem ji po dobu svého života a tato povinnost přechází na mou ženu — —"

Dále nemohla čísti. Slzy proudily jí z očí. On ji nemiloval... měl rád jinou! Celých 10 let jejího štěstí bylo klamem, podvodem, lží a přetvářkou... Klesá na židli a němě pohlíží do prázdna. Jak chudou se teď cítí ve ville tohoto mocného muže, jenž jí nenáležel. Pláče hlasitěji a hlasitěji. Nedala si dříve práci, aby mu porozuměla a nyní, když odhaleno bylo tajemství jeho duše, je pozdě.

Vstává a přistupuje k otevřenému oknu. Podzimní vítr otřásl oknem a jí se zdá, jakoby venku listí šeptalo:

„Pozdě, pozdě!"

□ □ □

NAŠE BATERIE NA EGYPTSKÉ FRONTĚ.

Jak známo, súčastnily se rakouské houfnice obrany Dardanel a berou nyní také podíl na ochraně Smyrny. Nejnověji súčastnily se operací na egyptské frontě. Ve vídeňském „Fremdenblattu" líčí jistý účastník této výpravy trampoty a svízele, které naši hoši museli snášeti. Předně dlouhé železniční transporty, pak obtížné pochody přes Taurus a Amanus, pobyt v Palestině v době největšího vedra — to vše snášeli naši lidé s obdivuhodnou energií a vytrvalostí. Na celé této obtížné a nebezpečné cestě nevyskytl se ani jediný příklad onemocnění. Pochod k Suezskému pruplavu proveden byl dle plánu. K dopravě sloužili voli a velbloudi. Docházelo velmi často ke srážkám malých výzvědných oddílů. Na pískách bylo možno postupovati jen pomalu, často s velkým opožděním. U Bir Nigrantiny napadla dvě naše děla anglické oddíly. Ratii naši vojáci vyčistili od nepřítele. Již v srpnu 1916 bylo zjištěno, že nepřítel očekává turecký útok u Romani a proto zde činí přípravy a staví opevnění. Skutečně soustředili tu Angličané značnou sílu svého koloniálního vojska, hodně vycvičené jízdy, četné strojní pušky a masu australské pěchoty. Rakousko-uherský pomocný sbor účastnil se intensivně všech útočných akcí proti anglickým posicím a stejně úspěšně působil také na zpáteční cestě, na níž naše houfnice zdržovaly precisní palbou svou tlak pronásledujícího nepřítele a způsobily mu, dle výpovědi zajatců a Beduinů, velice těžké ztráty. Z těch příčin také nepřítel upustil od pronásledování a dne 15. srpna 1916 nebylo už nikde viděti nepřítele. Bohužel trpěla naše houfnicová divise na zpáteční cestě nemocemi. Mužstvo onemocnělo těžkými žaludečními chorobami následkem požívání špatné pitné vody. Vyskytlo se 11 případů cholery, z nichž 4 byly smrtelné, 60 případů úplavice, několik případu břišního tyfu atd. Také fysické vysílení způsobilo namnoze onemocnění. Dík včasnému zakročení tureckých úřadů, podařilo se zásobiti mužstvo naším domácím masem a potravinami, takže v brzku se poměry zlepšily. Ne tak u Němců, kteří nedostávali obvyklou svou stravu a jichž onemocnělo 25 procent. Rakousko-uherské houfnice a jejich mužstvo získalo si velkou oblibu u tureckých vojáků a u tureckého obyvatelstva. Turci dovedli dle zásluhy oceniti naši pomoc a při každé příležitosti projevují nám svou vděčnost.

□ □

DOMNĚNKY, VÝSLEDKY A FAKTA.

Poslední fase světové války se blíží. V tom se shodují obě skupiny bojujících států, o tom hovoří přední státníci interesovaných velmocí a v to doufá a po tom i dychtivě touží široké vrstvy lidu, znavené a ustrašené krvavými událostmi, jež mátí svět po celá již téměř 3 léta. Anglie se spoléhá dosud na svoje stříbrné kulky, na vyhladovění a vyčerpání svých odpůrců a Německo zase důvěřuje v účinek ponorkové války, která nahánějíc strach a budíc hrůzu u neutrálů, zabraňuje jim podporovati Anglii a její spojence, zejména pokud se týče dovozu. Až historikové a kronikáři let příštích se budou pokoušeti vysvětliti příčiny této hrozné tragedie, až se budou hádati o vinu a nevinu oněch, jež tuto válku vyvolali, budou se jistě shodovati v tom, že světový boj o existenci státu přinesl celou spoustu ne-

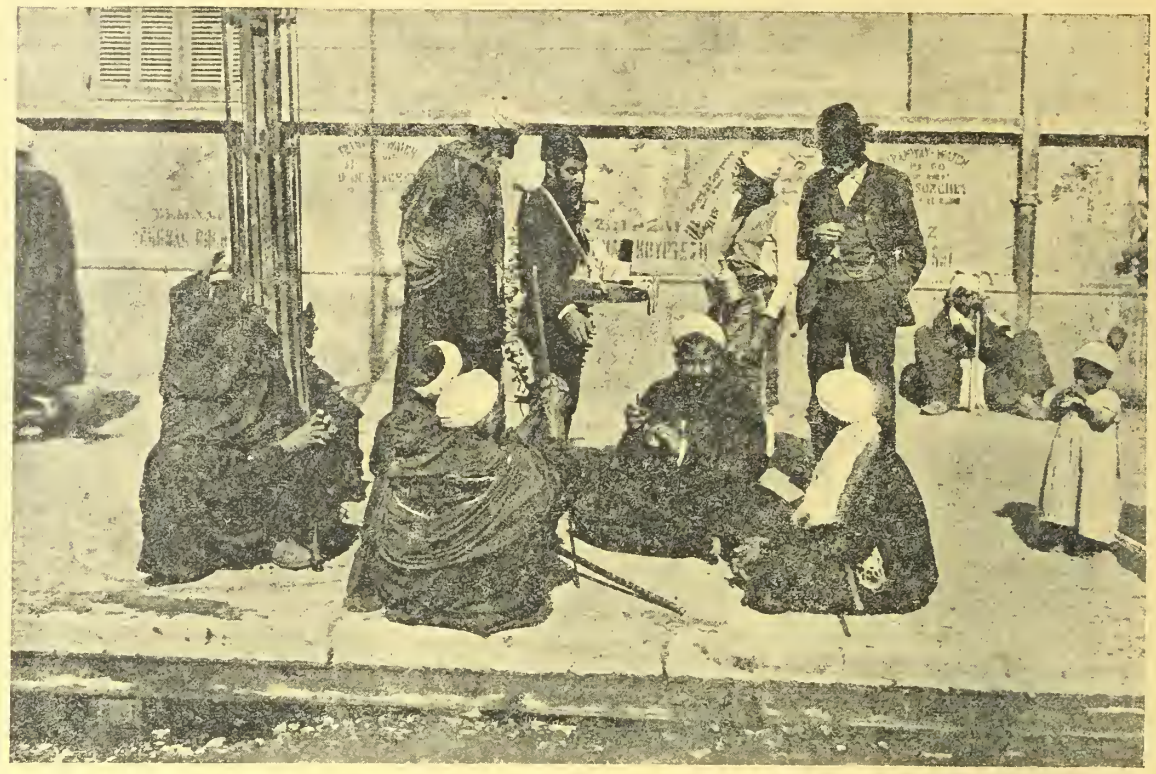

Pouliční politikové a diplomati kahýrští.

Typy arabských žen kahýrských.

Mezek s nákladem sena čeká na svého pána před tureckou kafanou.

„Veřejná herna" v Kahýře: Nejoblíbenější hrou jest tu domino.

Pouliční scéna v Kahýře.

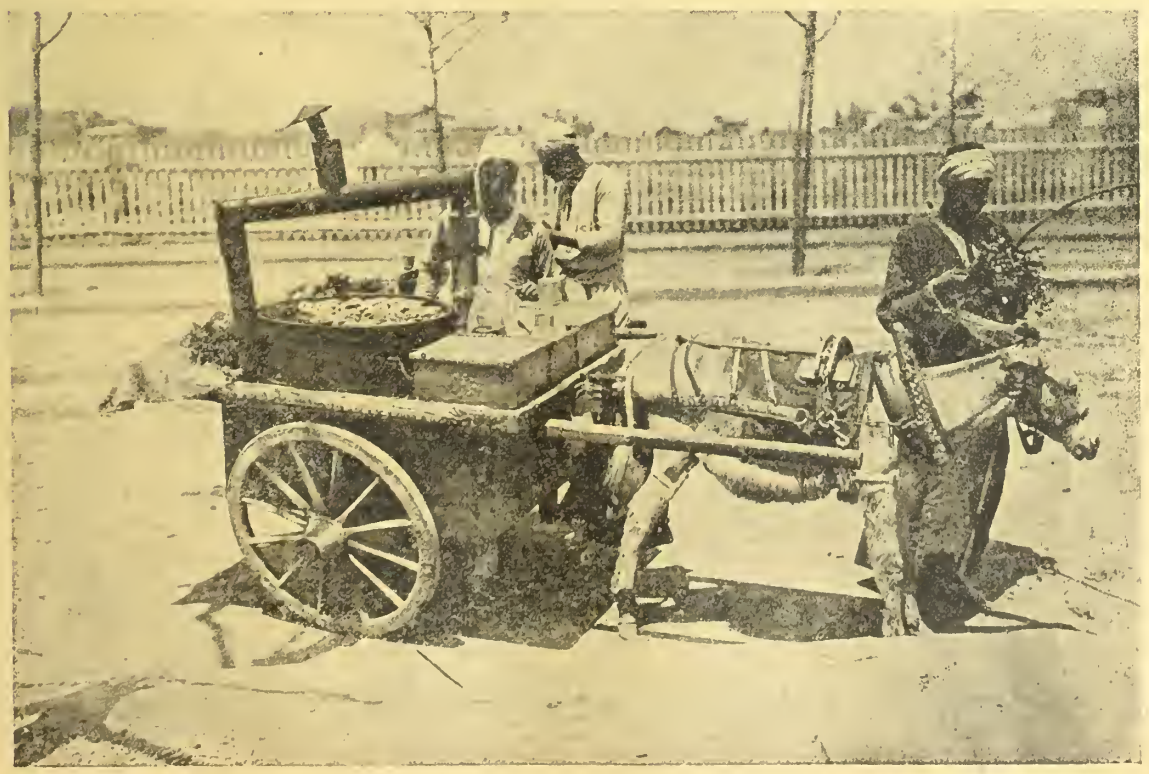

Typický zjev egyptských měst: Prodavač sladkých preclíků.

předvídaných, nečekaných událostí, lépe řečeno fakt, jejichž opak byl s jistotou předpokládán. Bylo na př. známo z let osmdesátých, že francouzské vojsko se znamenitě sice hodí k útoku — románské krvi francouzské, zpěněné, abychom tak řekli, vedrem jižního slunce jest vrozen elán a odvaha hleděti smrti vstříc, kdežto v obraně, jak ukázala tehdy skutečnost, při sebe menším neúspěchu bylo uvrženo ve zmatek a paniku, jejímž výsledem byla záhuba, demoralisace, úplný rozvrat. Jaké bylo překvapeni u nás i v cizině, když po ohromujícím ústupu vojsk republiky v srpnu 1914 následovala mistrná obrana, již dlužno oceniti, chceme-li býti nestrannými. Jiný příklad toho, jak světová válka nás držela za blázna, ukazuje Rusko, o jehož mohutnosti nikdo nikdy nepochyboval, a o němž se namnoze myslilo, že prvni mocný jeho náraz rozdrtí odpůrce. Stala se však neuvěřitelná věc. Spojená vojska centrálních velmoci pohnula ruskými masami a jádro ruských vojů muselo ustoupiti početně slabšímu nepříteli. „Chorý muž bosporský" bylo dávno okřídleným slovem diplomatů a ve válce balkánské, jak se zdálo, se uplatňovalo, leč nyní, nyní, kdy jde o život a smrt, ukázal se býti neočekávaně silným. Drastickým dokladem toho, jak nás světová válka v mnohém ošálila, podává nám zasáhnuti Japonska do konfliktu, onoho Japonska, jež před několika lety potřelo na mandžurských stepich Rusko. Široké publikum a možno říci veškerá žurnalistika byly přesvědčeny, že žlutý, chytrý Japončik přidá se na stranu států středoevropských, aby dokončil s Ruskem to, co se mu kdysi úplně nepodařilo, a hle, jaký klam. Errare humanum est, dí latinské přísloví, leč dlužno uznat, že i zde jest jistá mez možnosti, která se nesmí překročiti a to by měli míti zejména na zřeteli v prvé řadě všichni diplomati a státníci, jichž mýlky zasahují životy a jmění státních občanů. Co je na př. platno francouzským parlamentárníkům, poukazují-li na peněžní naše nesnáze, když vlastní žurnalistika je bezděky usvědčuje ze lži. Nedávno proběhlo francouzskými novinami, že od počátku války stoupl státní dluh o více než 80 miliard, z čehož 58.5 miliard připadá jedině na válečné výdaje. Úbytek příjmu během 30 měsíců válečných vůči téže době v míru páčí se na 1600 mil. Je marným úsilím nepřátelských listů poukazovati na naše peněžní nesnáze. Naši nepřátelé těší se myšlenkou, že nás záhy na kost a kůži vyhladoví a zatím sami zápasí s nepřekonatelnými obtížemi, jak dokazuje nedávná řeč franc. ministra Ribota a jak ještě jasněji dokazují poměry v Italii a Rusku. Hospodářský náš život, to uznáváme, utrpěl válkou velice. Úbytek pracovních sil, úbytek tažného dobytka jsou toho hlavní příčinou a špatná úroda to dovršuje. Ve státech dohody však jsou tytéž poměry, ba možno říci i horší, a sice zvláště v Anglii, úhlavním to nepříteli centrálních mocností. Poměry v Anglii zdají se býti horší, než namnoze tušíme, a řeč stát. sekretáře Helfiericha, proslovená nedávno na schůzi německých rolníku-hospodářu, tuto domněnku v mnohém potvrzuje. Dle něho připadalo z úrody na chlebovinách v Německu 230 kg na osobu a rok, kdežto v Anglii pouze 30 kg. Z obilní úrody vůbec připadlo za těchto poměrů v Německu na osobu 400 kg proti 130 kg v Anglii. I úroda brambor byla v Německu mnohem větší než ve Velké Británii, kde připadalo na hlavu 150 kg, kdežto v říši 650 kg. Co se týče cukru, nelze vůbec obě tyto velmoci porovnávati. I chov dobytka byl v Německu mnohem příznivější než v Anglii. Na 1000 osob v Německu připadalo 320 hovězích kusů a v Anglii na týž počet lidí pouze 260 kusů. Co se týče vepřového dobytka, tu připadlo 370 kusů v Německu proti pouhým 80 kusům v Británii na 1000 lidí. Tyto údaje platí ovšem o roce minulém a předminulém, kdežto nyní, kdy zostřená válka německých ponorek zmenší značnou měrou anglický dovoz, poměry se v ostrovní říši mnohem zhorší a je možno, že historikové, o nichž jsme se na počátku zmínili, budou souhlasně ve svých tlustých svazcích uváděti největší překvapení světové války: Anglie, jež chtěla vyhladověti jiné, byla sama vyhladověna.

□ □ □

Povrch půdy, osetý v Kanadě pšenicí, obnáší 3,135.600 čtverečních kilometrů.

PRAVDA O PONORKOVÉ VÁLCE.

V anglické sněmovně mluvili lord Carson a Lloyd George o zostřené válce ponorek a udali různá data, která nemůžeme nechati bez povšimnutí. Carson sdělil na příklad: 1. Mužstvo britské válečné mariny bylo sesíleno na 400.000 mužů. 2. Do 30. října minulého roku bylo přes moře dopraveno více než 8 milionů osob, dále milion nemocných a raněných a posléze 9 milionů tun výbušných látek. 3. Nebezpečí války je těžké — pravil dále Carson — leč je naděje, že ponenáhlu bude se mírniti vývojem obranných opatření i když neexistuje žádný zázračný prostředek proti ponorkám. 4. Počet ozbrojených obchodních lodí v posledních 2 měsících stoupil o 47 a půl procenta, které nebyly ozbrojeny o 24 procent. 5. V prvních 18 dnech měsíce února bylo potopeno 134 obchodních lodí, v téže periodě však připlulo do anglických přístavů 6657 a vyplulo 5873 lodí. 6. Od počátku února došlo 40 zpráv o bojích s ponorkami. Ku konci appeloval Carson na dělnictvo, aby pracovalo s neochvějnou energií, protože jen úplná součinnost celého národa s loďstvem dovede překonati nebezpečí ponorkové války.

K těmto udáním anglického státníka poznamenává „Pester Lloyd": Dosavadní stav anglických lodních posádek obnášel 350.000 mužů a byl po dobu války dvakrát zvýšen o 50.000 mužů. Zvýšený počet námořníků vyžadovalo ozbrojení obchodních lodí, jakož i nutná stálá služba torpedových lodí, motorových a rybářských člunů podél celého pobřeží, která válečnou marinu oloupila o značný počet zdatných a vyškolených námořníků. K transportům mužstva, raněných, nemocných a válečného materiálu (odstavec 2. Carsonovy řeči) potřebovala Anglie ročně parníků, jež čítají nejméně 30 mil. čistých tun. Doprava potravin a jiného materiálu pro armádu na pevnině vyžadovala jistě stejný počet lodí, takže možno konstatovati, že jen čistě válečná služba anglická potřebovala 60 milionů tun lodního prostoru. Stejnou číslici vyžadovala také ostatní anglická doprava, z čehož vyplývá, že ve službách Anglie bylo 120 milionů tun lodního prostoru. Neutrálové z toho obstarávali 39 procent, kterážto pomoc nyní odpadá. Značná je škoda, kterou utrpěla mírová i válečná doprava a odhaduje se i se ztrátou neutrální pomoci úhrnem na 73 mil. tun. Rovnoměrná dělba je nemožná, protože dovoz pro potřeby země beztak omezen byl na minimum, takže anglická vláda šetřiti může jen na válečné dopravě. To znamená, že v nejbližší době musí silně utrpěti zásobování anglických armád na francouzské frontě a v Soluni. Doznání Carsonovo o těžkém nebezpečí ponorek (odstavec 3.) souhlasí s nedávnou řečí Helfferichovou a Capellovou v německém říšském sněmu. Další Carsonovo udání o procentu ozbrojených lodí je neúplné a nepřipouští ani z daleka odhadnutí počtu lodí už ozbrojených. Sdělení Carsonovo dokazuje, že bude trvati ještě hodně dlouho, než všecky anglické lodi obchodní budou proti ponorkám ozbrojeny. Také udání o poměru lodí ozbrojených a neozbrojených nepodává správný obraz. Jestliže počet potopených lodí v prvních 18 dnech měsíce února činil 134, stoupne počet jejich v druhé části měsíce, protože, jak známo, braly německé ponorky v prvních dnech zostřené války ponorek jisté ohledy specielně na lodi neutrální. K odstavci 5. Carsonovy řeči nutno poznamenati, že Anglie měla na počátku války 8980 obchodních lodí, schopných ke službě zámořské. Tato číslice však klesla do února t. r. jistě na 3600 následkem ztrát, jež Angličané zatím utrpěli. Jestli číslice ztrát, uvedená Carsonem, je správná, pak během jednoho roku pozbude Anglie 2700 lodí, tedy celé dvě třetiny svých lodí, způsobilých k zámořské službě. V souvislosti s tím, co řekli jsme k odstavci 2., bude Anglie během jednoho roku nucena zastaviti všecku dopravu na bojiště. Ostatně Carsonovy číslice vzbuzují dojem, že Carson přiznává jen ty ztracené lodi, které potopeny byly ve vodách anglických. Připočteme-li lodi, potopené v jiných vodách, zhorší se neobyčejně číslice o lodích připlulých do anglických přístavů a opustivších Anglii, nutno konstatovati, že anglický státník započetl sem lodi pobřežní dopravy. Je

Německá válečná loď, připravená k odplutí do moře Baltického.

Válečný přístav Kiel, hlavní základna německých válečných operací námořních.

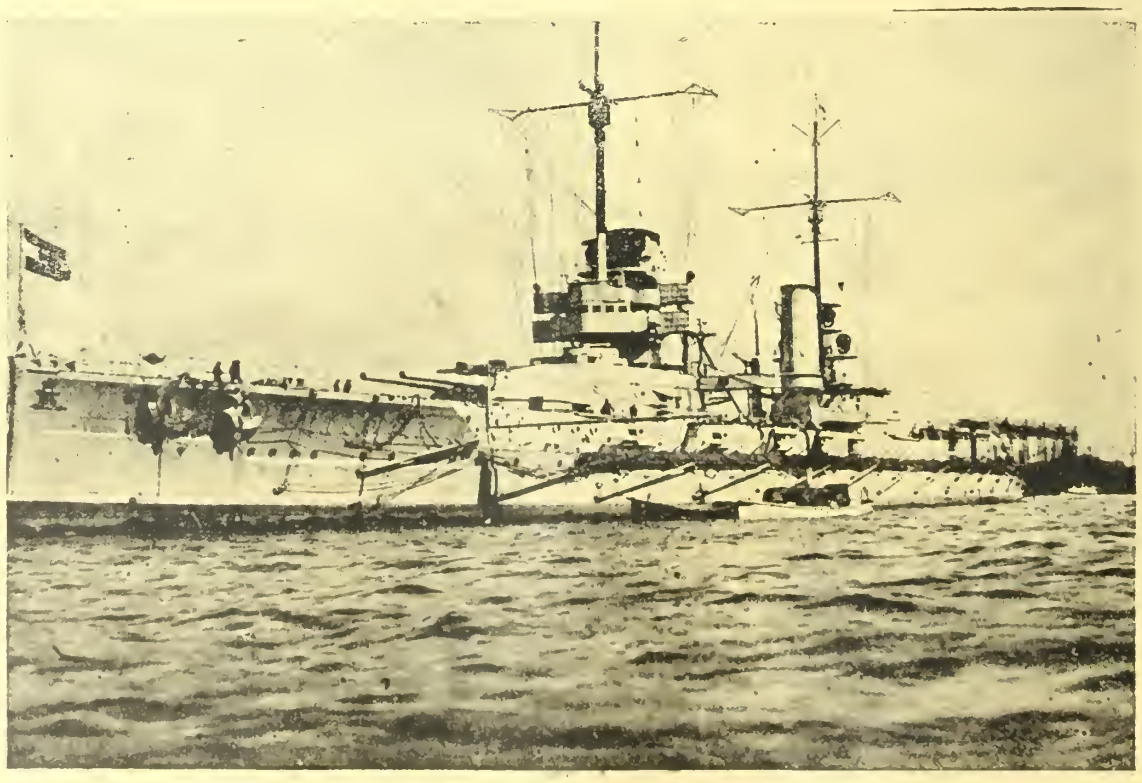

Německá řadová loď v přístavě kielském.

Zámek Duino, po italské dělostřelbě.

přece známo, že všecka anglická města na pobřeží obstarávají své spojení po moři a nikoli po souši. A počet pobřežních lodí je čtyřikrát tak velký, jako počet služby zámořské. Na konec mluvil Carson o 40 bojích s ponorkami, leč nedovedl udati ani jediný případ skutečného zničení ponorky. Dle toho lze posuzovati cenu Carsonova tvrzení o překonání nebezpečí ponorek.

Také Lloyd George mluvil v anglické sněmovně. Tentokráte neoháněl se frázemi, jako to činíval dříve. Naopak, doznal nebezpečí, které hrozí Anglii následkem války ponorek, a ohlásil celou řadu opatření, která těžce postihnou anglický obchod, anglické zásobování surovinami a potravinami, jakož i dovoz válečného materiálu na různá bojiště. George mluvil velice vážně o příští budoucnosti a ukládal zemi, aby napjala všecky své síly a šetřila. Nejzajímavější z jeho řeči je doznání, že rozhodnutí o vítězství neb porážce závisí od lodního prostoru, který čtyřdohoda během zostřené války ponorkové si uchrání. Dále pravil, že Anglie má k disposici už jen polovici lodního prostoru, že značná část lodí byla potopena a že nutno počítati ještě s dalšími ztrátami. Skutečně také anglická vláda přešla již činům. Zavádí chlebenky a jiná úsporná opatření, nařizuje polní práce v neděli a pod. Je ovšem otázka, zdali není už pozdě. Zostřená válka trvá teprve měsíc a už citelně zasahuje do anglického života — co bude během dalších 2—3 měsíců?

□ □ □

BUDOUCNOST NAŠÍ ZEMĚ.

Dle názoru profesora Gareta P. Pervissa jsou vyhlídky lidstva do budoucna velmi špatné. Soudí tak, srovnávaje osud jiných těles nebeských s osudem naší planety. Tvrdí, že lidstvo, za mnoho tisíc let ovšem, zahyne nedostatkem vody. Důkazem toho je měsíc, kde není ani kapky vody a kde pravděpodobně před mnoha miliony lety bylo podnebí podobné našemu. I Mars je prý napolo již vysušený. Jen na jeho horách vysytuje se tu a tam ještě sníh, který se však v žárném letním slunci ihned rozpouští. Právě tak není vody ani na Merkuru, ačkoliv prvky, jež se tam vyskytují, zřejmě dokazují bývalou její existenci. Dle toho lze se domnívati, že i naše země se během doby vysuší do té míry, jako měsíc. Ještě jiné příznaky tomu nasvědčují, jako na př. vyschnutí velkých jezer v jistých částech naší zeměkoule a rovněž i zánik úrodných kdysi krajin, jež jsou dnes vypráhlou pustinou, jako jest tomu v Asii. V poušti východně od jezera Kaspického a západně od velehor himalajských byly nalezeny zbytky měst, nepopíratelně na březích jezer či řek ležících, jichž obyvatelé byli odsud nedostatkem vody vypuzeni, anebo žízní zahynuli.

V Africe nalézáme tentýž úkaz. V Sahaře bylo dříve jistě mnohem více oas s bujnou vegetací a vodními prameny. Nyní tam horký vítr vysuší každou kapku vodní. V posledních letech bylo tam dokonce přírodou vysušeno několik jezer, mezi nimi i ono, jež r. 1849 objevil Livingstone.

Podobně se děje i v Australii, v jižní Americe a Spojených státech, kde na př. na neplodném západě, jak bylo zjištěno, existovaly dříve veliká, vodou bohatá jezera. Hlavní vinu mají na tom ovšem i lidé, kteří kácejíce nemilosrdně stromy, pustoší tak celé komplexy lesů. Tím ovšem za velkých dešťů a v zimě voda se do země nevsakuje, nezavlažuje ji a odtéká nezužitkována do řek a moře. Je možno, že za takových okolností vymizí na zemi sladká voda vůbec — a lidé budou odkázáni jen na vodu dešťovou, jež ovšem ještě snadněji se vypařuje.

Naskytuje se otázka, kam mizí vypařená voda řek a jezer. Větší díl vtáhne, abychom tak řekli, do sebe země a jistý díl pojí se chemicky s nerosty. Zkoumáním měsíce došlo se k názoru, že jeho voda vymizela okysličováním, tím, že kyslík spájel se s horninami a kovy v nitru měsíčním. Vodě zemské je pravděpodobně určen týž osud. V zemi, která neobsahuje vláhy vodní, hyne veškeren život živočišný i rostlinný. Organické látky zmírají okamžitě, nedostává-li se jim hlavní jich výživy— sladké vody. Voda mořská, jež dle souhlasného mínění učenců stává se čím dále tím slanější, bude konečně tak slaná, že v ní

Jihozápadní bojiště: Zásobování potravinami v horách.

Pálení dřevěného uhlí za frontou.

každý živý tvor zahyne, jak je tomu na př. u moře Mrtvého. Pak nadejde asi doba, kdy na naší zemi vyhyne každičká bytost a všeliký organický život. Nebude vody a snad ani atmosféra ji nebude obsahovati a země bude opět pustá a prázdná — jak tomu bylo na počátku světa.

o o o

PŘED VELIKÝMI UDÁLOSTMI.

Na všech stranách jeví se známky blížících se velikých událostí. Na západní i východní frontě jsou v proudu boje, jež označiti možno za předehru jarní čtyřdohodové ofensivy. Platí to zejména o anglických operacích na Sommě a na Ancru. Je na bilanci, ze nejbližší měsíce, ba snad jen týdny, přinesou rozhodující operace na obou evropských hlavních frontách. Čtyřdohoda nevzdala se svých nadějí na průlom německé fronty a učiní ještě poslední pokus, aby zlepšila svou vojenskou situaci a mohla vstoupiti na mírovou konferenci za příznivějších podmínek. Soukromé zprávy referují o obrovských přípravách anglických, francouzských a ruských, v Petrohradě a v Calais zasedaly vojenské konference, na kterých učiněna poslední usnesení, a tiskové zprávy londýnské a pařížské prozrazují, že útok lze očekávati už v nejbližších hodinách. Aniž bychom podceňovali sílu nepřítele, přece jen pohlížíme do budoucna s naprostým klidem. Naše a německé vojenské velení učinilo všecka opatření, aby nepřátelské plány znemožnilo a jsme pevně přesvědčeni, že i tentokráte dostojí svému úkolu. Ostatně, vždyť i loňského roku byla situace podobná. Nepřátelé naši připravovali se k poslední ráně a co pořídili? Na západní frontě předešli Němci anglicko-francouzskou ofensivu útokem proti Verdunu a na východě byla ruská ofensiva v brzku zastavena. Za cenu obrovských krvavých ztrát zmocnili se Rusové jen Lucku, několika míst východní Haliče a Bukoviny. Ohlašovaný průlom se nikde nepoštěstil a Brusilov pozbyl všecky své zálohy. Po rumunských porážkách zhoršila se situace Rusů neobyčejnou měrou, neboť Rusové museli prodloužiti frontu svou a všecky své zálohy soustřediti na obranu ohrožené Besarabie. Není tudíž třeba obávati se ruské ofensivy. Ta selže tak, jako selhala ofensiva loňská. Náš optimismus byl vždycky oprávněný. A pokud se týká západní fronty, víme, že Němci jsou dostatečně připraveni. Nedávný anglický útok na Ancru byl toho novým dokladem. S napětím všech svých sil útočili Angličané, nevyzískali však více, než několik kilometrů terénu. Dobrovolně vyklidili Němci první svou čáru a přeložili obranu na linii druhou už dříve připravenou. A že síla Němců je neztenčena, ukázaly v zápětí úspěšné německé útoky v Champagni a na východ. břehu Mosely, při nichž Němci vyzískali skoro tolik, co na Ancru ztratili. Ostatně citovali jsme už před časem na tomto místě výrok vynikajícího německého vojenského kritika, který napsal, že nepřítel docílí nanejvýše jen opakování případu na Sommě, ale nic více.

Na Balkáně nečekáme žádné změny. Po porážce Rumunska přestala Sarrailova armáda hráti důležitější roli. Dnes je generál Sarrail odsouzen k nečinnosti, obsazení Bitolje bylo poslední jeho akcí. Kromě toho ucítí soluňská armáda co nejdříve těžké následky zostřené války ponorek, neboť právě doprava středomořská velice trpí. Zdá se, že bitvami v Rumunsku byl osud Balkánu definitivně zpečetěn.

o o o

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 1. března. Na východní frontě zmařeny nepřátelské útoky záp. ústí Buzeu, u Faurei, v úsekuSusty a u Dorna Vatry. — Na frontě přímořské živější dělostřelecká činnost, úspěšné výpady našich hlídek u Tolmina a Monte Zebia. — V Albanii a Macedonii situace nezměněna. — Západní fronta: Na obou březích Ancru byla část německých zákopů podle plánu dobrovolně vyklizena a obrana přeložena na jinou, připravenou čáru. Nepříteli zůstala tato operace utajena. Slabé německé oddíly, ustupující dle rozkazu před útokem přesily, způsobily nepříteli krvavé ztráty. Také na Sommě oživl boj. Nepřítel útočil u Le Transley a Sailly, útok selhal. Jen na dvou bodech, kde Angličané pronikli do německých zákopů, povstala nepřátelská střelecká hnízda. Na západ. břehu Mosy selhal francouzský útok. Soukromé zprávy praví, že ofensiva Angličanů, jakož i Francouzů proti Elsasku začíná. — Německé ponorky potopily ruských lodí. S potopeným parníkem „Laconia" přišli o život dva Američané.

Dne 2. března. Východní fronta: Severně a jižně Rigy, u Narockého jezera na Ščaře, na horním Seretu i na Dněstru čilá bitevní činnost. Úspěšný útok něm. vojska na východním břehu Narajóvky. V úseku Mestěcanešti sev. od silnice valeputenské útočili Rusové 5krát proti naší nové frontě, leč všecky útoky se shroutily s krvavými ztrátami pro nepřítele. U Kirlibaby selhal ruský útok. Na italském bojišti a na Balkáně situace nezměněna. — Západní fronta: Mezi Ypern a Arrasem několik marných anglických útoků. U Souchez útočili Angličané, byli ale odraženi. V území Ancru srážky v předpolí našich posic. Německá létadla podnikla úspěšný útok na anglické pobřeží, hlavně na Broadstairs a St. Peter. — Americká sněmovna representantů přijala velkou většinou návrh na ozbrojení amerických obchodních lodí. Listy sdělují, že Německo pro případ války s Amerikou na-

Major arcikníže Karel Albrecht, velitel houfnicové divise, na pozorovacím stanovišti.

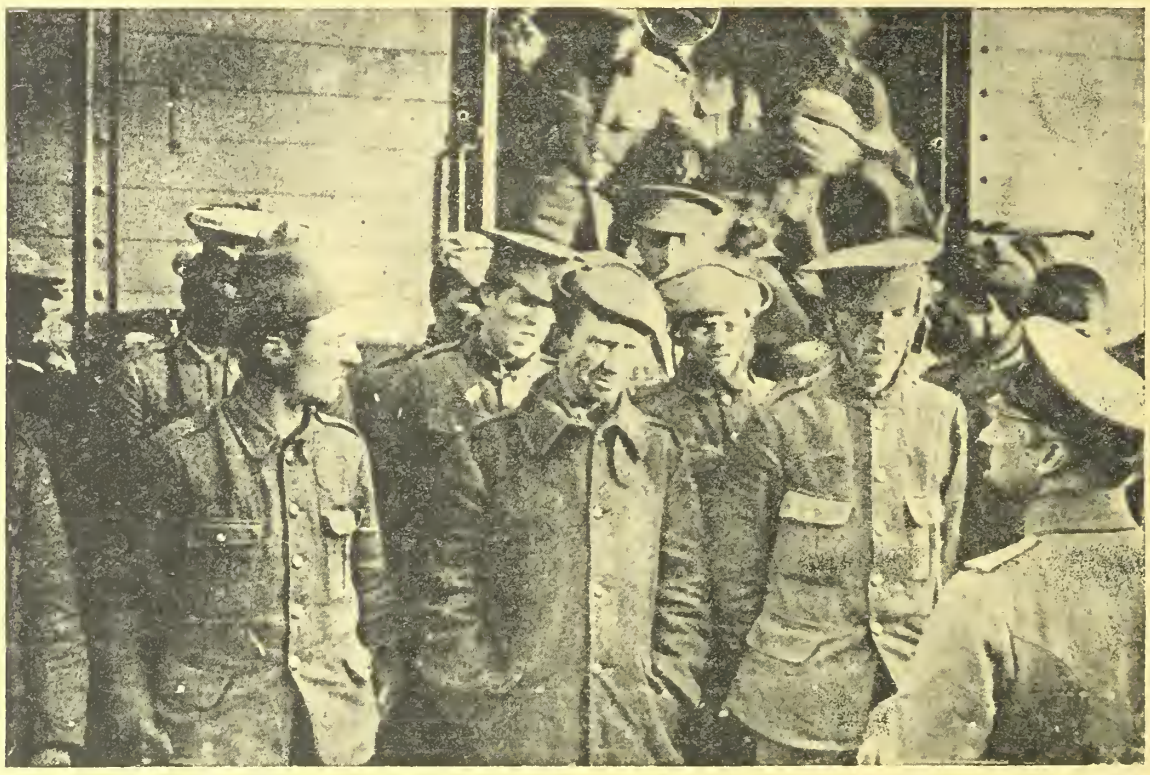

Ze západní fronty: Zajatí Angličané jsou odváženi do vnitrozemí.

Z rumunského bojiště: Spousty padlých Rusů.

bídlo Mexiku spojenectví. — Šéf rak. gen. štábu bar. Konrád Hötzendorf byl sproštěn svého úřadu a na jeho místo povolán generál šl. Arz.

Dne 3. března. Útok našich sborů u Woronczyna západně Lucku pronikl v šířce 2 a půl km, do hloubky 1 a půl km. Nepříteli způsobeny těžké škody, načež se útočné sbory vrátily. Jinak na ruské frontě nic nového. — Na italské frontě v úseku Sugany odražen nepřátelský útok. Záp. Asiaga úspěšný útok našich hlídek. — Na Balkáně situace nezměněna. — Západní bojiště: U Hulluchu a Lievinu odraženy anglické útoky. Na obou březích potoka Ancru nové boje pěchoty, ve kterých nepřítel utrpěl těžké ztráty. — Z tureckých bojišť nic nového. Německé ponorky docílily celou řadu nových úspěchů. Dne 3. března referuje Wolffova kancelář o potopení 47 různých lodí, jež representovaly 91 tisíc tun lodního prostoru

Dne 4. března. Na východní frontě následkem nových mrazů jen nepatrná bitevní činnost. Také na italské frontě a na Balkáně nic důležitějšího. Na západě pohybovala se bitevní činnost jen v mírných hranicích. — V americké krisi žádná změna. Wilson prohlásil, že v otázce války proti Německu nic nepodnikne před zvláštní schází kongresu. — Válka ponorek pokračuje. V měsíci únoru potopeno celkem 800.000 tun lodního prostoru.

□ □ □

SMĚS.

Pro okamžité a bezpodmínečné svolání parlamentu vyslovila se schůze vídeňského měšťanstva, konaná dne 4. března v sále Živnostenského spolku. Na schůzi mluvili svobodomyslní poslanci vídeňští dr. Friedmann a Zenker.

Společný vyživovací výbor dosazen byl na podnět císaře. Jeho sídlo je ve Vídni, předsedou jest gen. major Ot. Pragenau. Společný vyživovací výbor jest informačním a sprostředkujícím orgánem všech rakouských a uherských úřadů, zabývajících se otázkami výživy.

Válečná péče o chudinu. Počátkem března konala se ve Vídni za předsednictví hrab. Clam-Martinice anketa o otázkách výživy, na níž vláda ohlásila pronikavá opatření na poli válečné péče o chudinu. Jedná se v prvé řadě o velké nákupy nejnutnějších životních potřeb, které budou poskytovány nejchudším vrstvám za ceny značně snížené. Vláda za tím účelem poskytne zemským ústředním větší peněžní obnos. Zároveň bylo také usneseno zvýšení podpory rodinám narukovaných domobranců.

Upisování šesté válečné půjčky německé započne dne 15. března.

Povinné hlášení v Německu. V Německu nařízeno bylo povinné hlášení k pomocné službě. Nařízení tomuto podléhají všichni muži od 17 do 60 let.

Snížení dávky chleba nastane 1. dubna v Uhrách.

Změna na místodržitelském stolci v Haliči. Haličský místodržitel gen. major baron Diller odstoupil a jeho nástupcem jmenován gen. dr. Huyn.

Nové rukování. Dne 10. března narukovali 18letí domobranci, odvedení při nedávných přehlídkách. Dne 3. března započaly nové přehlídky ročníků 1891—1872.

Uherský parlament provedl velkou politickou debatu, během které zejména hrabě Andrassy zabýval se poměrem Uher k Předlitavsku a naléhal na obnovení ústavního života u nás. Opposice při této příležitosti utkala se opět s hrab. Tiszou, jemuž vypověděla nový boj. Také tajnou schůzi konal uherský parlament, do veřejnosti však nepronikly žádné zprávy o jejím programu a průběhu.

Poukázky na pivo. Stále se mluví a píše o poukázkách na pivo. A nikoli bez příčiny. Aspoň v sousedním Bavorsku ohlásil už vládní zástupce, že vláda bude nucena zavésti v nejbližší době pivenky.

Mezinárodní konference katolických stran konala se nedávno v Curychu a zbudována na ní mezinárodní katolická unie, ve které zastoupeni jsou katolíci rakouští, němečtí, švýcarští, bulharští, polští, nizozemští atd. České katolíky zastupoval posl. dr. Hruban.

Školství v Srbsku. V Bělehradě zřízena během války kola maďarská, dále založena tu Rakušany škola německá a nejnověji také říšští Němci zřídili tu svou školu. Škol s vyučovacím jazykem srbsko-chorvatským otevřeno v okupovaném Srbsku během války 120.

Censura. V Pardubicích bylo během války zastaveno 7 časopisů, 3 jiné zastavily dobrovolně své vycházení, protože nevycházely s konfliktů s censurou.

Čtyřdohodové konference. V Petrohradě konala se nedávno velká konference vůdců vojenských, na níž jednáno o nastávající ruské ofensivě. Současně také v Calais zasedala čtyřdohodová porada generálů, admirálů a státníků, na níž jednáno bylo o zostřené válce ponorek.

Anglie kupuje lodi. Sdělili jsme už, že anglická vláda vyjednávává se Španělskem o koupi obchodních parníků. Nyní přinesly denní listy zprávu, že Anglie zakoupila 400 motorových člunů, které budou vyzbrojeny proti ponorkám.

Krysa pižmová, ondatra zvaná,
jest úhlavním nepřítelem hospodářství, lesnictví a rybářství. S ohledem na krásnou svoji kožešinu byla kdysi převežena do Evropy, leč tu se zvrhla a stala se bezcennou. V posledních letech rozšířila se v značném množství i v Čechách.

Tajemství černé věže.

(Pokračování.)

„Pane doktore, přijměte ještě jednou můj nejsrdečnější dík za všecka dobrodiní, která jste prokázal mně a matce mojí. Kdybyste mě snad někdy potřeboval..."

„Snad vás, Petře, někdy zavolám."

„Jen zavolejte, abych mohl ukázati, jak jsem vám vděčný."

Doktor Werner významně pohlédl na Petra.

„Ano, Petře, vy jste mužem, kterého možná budu potřebovati. Vy se nebojíte strašidel, ani ne strašidel na zámku Rottenhallu — — — — — —

Za několik dní sdělil Petr své matce definitivní své rozhodnutí o svém odjezdu.

„Skutečně už chceš odjeti?"

„Ano, musím a sice hned. Právě tento okamžik je pro mé plány neobyčejně příznivý."

„Chápu to. Ale v posledních dnech napadla mě myšlenka. Což abychom se pomstili tím, že děti jejich..."

„Ne, ne, matko, to nejde. Četnictvo je zpraveno."

„Ah!..."

„Ano."

„A kdy chceš odjeti?"

„Zítra. Doufám, že mi dáš Margitu s sebou."

Starou cikánkou to škublo.

„Margitu? Mé poslední štěstí..."

„Nebudeš trpěti nouzi, matko. Také těžkou práci nebudeš vykonávati. Najmul jsem už děvče, které všecko obstará. Také peníze ti nebudou scházet. Moje úspory jsou dosti velké. A pak vždyť se brzo vrátíme. Matko, nezdržuj nás, víš, že i Margia touží po světě. V jejích žilách proudí cikánská krev. O tebe se už postaráme, matko."

„Bůh nechť vás doprovází, děti," odvětila stařena.

„Díky, matko. Až jednou přijde den odplaty, pak budu pamatovati též na tvoje utrpení. I na Maru Romanovu přijde řada."

Dva dny po odjezdu Pietra Carloniho a Margity ze Szilvagy odjela Mara Romanová do Vídně. Nesla s sebou telegram, který nechtěla svěřiti poštovnímu úřadu v Rottenhallu. Stála u vídeňského telegrafního úřadu a poslala baronce Belle Rottenhallové do Lucernu tuto depeši: „Zřekni se svého egyptského plánu. P. C. odjel do Kahýry. Mara."

KAPITOLA XV.

První láska.

Malá rodinná slavnost, k níž Lora Henningová pozvala hraběte Kurta, měla pěkný průběh. Kurt působil na paní Henningovou nejlepším dojmem. Lora hrála na housle, Kurt ji doprovázel a byl nadšen Lořiným uměním. Stejně i Lora si libovala, že nikdy ještě neměla tak dobrý doprovod na pianě. Tak se stalo, že oba seznali, že mají v hudbě stejný vkus a proto bylo záhy usneseno hráti společně častěji. Kurt se stal tudíž stálým hostem u Lory Henningové, chodil téměř každý den na čaj, hrál s Lorou a podnikal často procházky a výlety. Kurt byl šťasten. Všecky jeho myšlenky točily se kol Lory, neznámý pocit ho ovládal. V Loře poznal ideál ženy. Neobyčejné okolí, pravláštní kouzlo orientálního města, které ho obklopovalo, stupňovalo jeho náladu. Leč dosud ani slůvko nepropustil přes své rty, které by prozradilo, jak hluboce jest Lorou zaujat. Pocity jeho k Loře byly příliš čisté, ale při tom byl Kurt silný dosti, aby nevzbudil zdání, že jedná se mu o povrchní flirt. Kurt byl rozhodnut posečkati, až do Kahýry přijede jeho bratranec. Byl sice už plnoletým, mohl dělati, co chtěl, leč Hanuš Rottenhall byl jeho poručníkem a proto chtěl se mladý hrabě podrobiti starému zvyku v rodině rottenhallské vládnoucímu a vyžádati si u hlavy rodiny svolení ke svému sňatku. — — — — — —

Lora stála u zrcadla a upravovala si svůj účes. V málo minutách přijde Kurt, aby s ní navštívil egyptské museum. Lora těšila se na tuto vycházku jako malé dítě. Kurt už pro ni nebyl cizincem, také ne pouhým krajanem, upoutal ji k sobě víc, než jiní muži. Lora cítila, že se liší od jiných mužů svého stavu. Kurt nekouřil, nehýřil, neopíjel se těžkým vínem, jak to Lora viděla u anglických důstojníků v Kahýře. Byl to člověk dobrého srdce, upřímné povahy, romanticky založen, žijící pro krásu a umění. A nejvíce imponovalo Loře chování se Kurta k ní samotné. Jeho oči sice mluvily za celé knihy, leč rty mlčely. Chování jeho a způsoby byly nanejvýš korektní a vždycky dovedl se udržeti v jisté vzdálenosti. Právě tato okolnost zvyšovala cenu jeho v očích Lořiných. Čím častěji chodil Kurt do jejího domu, tím více se naň těšila. Jakýs sladký nepokoj zachvátil její život, cítila jakousi touhu blízkého štěstí, blouznila o krásné budoucnosti, o něčem nekonečně krásném, které přijde a přijíti musí...

Podobné myšlenky vířily její hlavou, když se před zrcadlem zdobila — pro něho...

V tom zaslechla kroky. Kurt již přichází. Ruměnec zalil její tváře. Spěchala mu vstříc, srdečně ho vítajíc.

„Mám vám důležitou zprávu," začal Kurt. „Dostal jsem právě telegram, ve kterém mi sděluje bratranec, že zřekl se své cesty do Kahýry."

„A proč?"

Americkou životní kariéru prodělávali zajatci na Rusi: Redaktor „Arbeiter Zeitungu" Täubler, zajatý Rusy, píše svému příteli: Dosud jsem byl čtyři neděle u sedláka, čtyři neděle domácím učitelem u barona, tři dny zemědělským dělníkem, nyní jsem vážným a důvěrným ve velké slévárně. Se mnou pracuje 70 Rakušanů, hlavně Vídeňáků. Také s obecní šatlavou jsem se seznámil, ale vedlo se mi tam dobře. Vůbec vyjdu všude dobře. O změnách vlád a trůnů jsme zpraveni. Všem přátelům srdečné pozdravy...

Kolikráte se herec oženil. V Hanovru slavil herec Barnay své 75leté narozeniny a při té příležitosti vydal své „Paměti", ve kterých líčí, že byl během své činnosti na scéně 1065krát popraven, 1120krát zemřel a 1721krát — se oženil.

Výtěžek zlata v listopadu 1916. Výtěžek zlata všech ložisek „Transvaal Chamber of Mines" obnášel v listopadu 1916: 756.370 uncí zlata v ceně 3, 212.884 liber. Jiné distrikty vytěžily 26.696 uncí zlata v obnosu 113.399 liber šterlinků. Počet dělníků, zaměstnaný v míninách, obnášel koncem listopadu 1916: 196.132 lidí.

Stavební výdaje panamského průplavu nám objasňuje výroční zpráva generála Goethala. Dle ní vydáno bylo do 31. června 1916 za stavbu celkem 1.529.295.000 marek. Kongres povolil sice 1.746.137.000 marek, leč přebytek rozpočtu byl vyčerpán zřízením opevnění vjezdů kanálových. Započítají-li se práce v Coloně a Panamě, obnáší výdaje zhruba 1470 mil. marek. Dlužno však podotknouti, že kanál se neustále opravuje a ohromné baggery jsou dosud v neustálé činnosti.

Fantastický návrh. Před nějakou dobou prošel novinami fantastický návrh, aby byl zřízen od Ledového moře až do Botnického zálivu kanál který by Golfův proud zavedl do Východního moře. Nyní vyskytl se podobný plán. Jde o to vystavěti hráz, jež by se táhla Tatarským zálivem od mysu Stredlije na pevnině až k mysu Pogobi na ostrově Sachalinu. Tatarský záliv je v oněch místech široký pouze 6 km a hloubka jeho je od půltřetího do 7 metrů. Touto hráz', která by měla několik průlomů, má býti odveden celý t. zv. „Tatarský proud" na východní pobřeží Sachalinu a podél severního břehu Japonska do oceánu. Tímto způsobem se doufá, že dosáhne se, aby ruské pobřeží u Japonského moře mělo teplejší podnebí a tím se stalo užitečnějším osadnickým územím. Mimo to je naděje, že by tím Vladivostok byl zbaven ledu. Podle zpráv ruských listů jeví se v Japonsku značný zájem o tento projekt, byl proto učiněn návrh, aby náklad hradily společně oba státy.

Uherští Slováci. Slovenský „Týždenník" přináší několik nových dat, zejména o školství slovenském a pohybu obyvatelstva v Uhrách dle poslední ministerské zprávy z roku 1915, které doplňují slova ministerského předsedy v uherském parlamentě o národnostní otázce: Při posledním sčítání lidu napočítalo sa v Uhorsku včetně aj Horvatsko 2.019.641 Slovákov, ktorí cla toho tvoria 10½% veškerého obyvatelstva. Na krajoch Slovákmi hromadne obývaných je volebných okresov 56, z ktorých dva patria Slovákom (Moravské Sv. Jány a Stupava). Stredných škol (gymnásií, reáloka učitelských pripravovní) na tom istom vidicku je 33 a vo všetkých je vyučovacia reč maďarská. Do ľudových škol chodí 246.107 slovenských detí a z nich len 18.312 do 240 škol slovenských, na ktorých sa však dla Apponyiovského zákona vyučuje maďarčina až 18 hodín týždenne. Okrem toho je 978 škol s 80.363 slovenskými deťmi, v ktorých vyučujú len maďarský a 899 škol s 89.929 slovenskými deťmi, na ktorých vo dvoch najnižších triedach dovolené je užívať pri výklade slovenčinu ako výpomocnú reč. Zo slovenských detí dostává tedy len 8 proc. slovenskú výchovu.

□ □ □

Východohaličské Rusínky v národním kroji.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST

Dobrou polévku kdo chce míti, musí maso přistaviti ve studené vodě. Navaří výborné polévky, ale maso příliš vyvařené již nemá chuti a výživnosti obzvláštní. Tak se vaří polévka pro churavé, pozdravující se, staré lidi sešlé. Dobré maso, ale méně vydatnou polévku navaří, kdo maso přistaví v horké vodě. Získá sice méně vydatnou polévku, ale za to maso je výborné. A když se přidá do polévky smažené zeleniny okořeněné, je pak maso i polévka chutná a výživná.

Proti zvěři chráníme stromy v zimě v ten způsob, že kmen stromu v závitnici ovineme do výše ohrožené 10 cm širokými pásy dehtové lepenky tenké, 2 m dlouhými. Tak doporučuje správce Titlbach z panství kníže te Švarcenberka v Čechách a chválí výsledky. Výlohy obnášejí prý 7.5 haléře za strom.

Čpavek ve chlévech se nenahromadí tam, kde občas podlahu posypeme sádrou mletou a ke stropu někde v zákoutí zavěsíme z latěk neb hrubších kolíků zbitou klec, naplněnou hoblovačkami kyselinou sírovou navlhčenými, patřičně rozředěnou. Takové hoblovačky stále ssají výpary čpavkové a tím se čistí vzduch. Když jsou již hodně nasycené, vyhodíme hoblovačky na hnůj anebo do hnojačky a do klece dáme čerstvé, cvšem suché.

Semena zeleniny potřebné pro vlastní zahradu nakupme co nejdříve, dokud je u semenářů dosti zásob a výběr druhů. Kdo kupuje pozdě, musí býti spokojen se vším a mnohdy vůbec nic nedostane. Tož kupovat co nejdřív.

Chovejme více kachen. Nejvíce krmiva opatří si samy, neirychleji rostou a poskytnou nejdříve maso převýborné i peří dobré a to zvláště kmeny bílé. Pro kachňata se vhodné krmivo nejsnadněji opatří, neboť žerou všecko: odpadky kuchyňské sekané, zeleň, červy, slimáky, hmyz, tudíž neméně zrní potřebují. Vydaří se jistě, chráníme-li kachňata před studeným vlhkem, prudkými lijáky a přesycením. Kde není dosti vody, starejme se, aby měly v náhobě nízké státi čerstvou vodu. Kachny mají také výhodu nepopíratelnou, že mohou býti za toulky puštěny do zahrady, když zelenina trochu odrostla a do sadů ovocných, kdež náležitě prořídí slimáky a dešťovky, mohou-li za večera brouzdat se po zahradě.

Pozor na krmiva. V časopisech bylo sděleno, že tak zvané „otruby rumunské", jichž živná hmota je dosti pochybná, porušují šikovní „dodavatelé krmiv" rozemletým smetím všeho druhu, a to mnohdy i nebezpečným, jako je na př. koukol. Takové „smíšené krmivo" nejen že dobytku neslouží, nýbrž často zdraví kazí. Proto pozor při nákupu otrub a různých „krmiv" a sice netoliko se zřetelem na cenu, nýbrž hlavně na jakost. Ostatně zkušenost nás poučuje, že lépe pochodí ten, kdo méně kusů chová a je náležitě krmí, nežli ten, kdo více dobytka má, ale chatrně krmí.

„Nevím. Nesdělil nic bližšího."

„Škoda. Těšila jsem se na setkání s touto zajímavou manželskou dvojicí. Vaši příbuzní jsou opravdu zajímaví lidé. Takové originály jsou zvláštností na tomto světě."

„Jste na omylu. Něco originelního neshledávám u svého bratrance ani u jeho ženy."

„Zdá se mi ale, že jste nepříjemně překvapen zprávou, že nepřijedou?"

„Nezapírám to. Tento telegram udělal čáru přes mé rozpočty," odvětil hrabě Kurt Leuchtendorff.

„Je mi líto. Ale snad z toho nevyplynou pro vás nějaké nepříjemnosti?"

„To ne, ale měl jsem v úmyslu představiti vás svému poručníkovi, chtěl jsem, aby vás poznal."

Při těchto slovech podíval se Kurt na Loru divným, mnohomluvným pohledem, který přivedl Loru do nemalých rozpaků.

Protože Lora mlčela, pokračoval Kurt:

„Hanuš baron Rottenhall je, jak víte, hlavou naší rodiny, chtěl jsem ho seznámiti s vámi a svěřiti se mu svými plány. Vždyť je to můj poručník."

Loře hořely tváře. A poprve zamhouřila oči před pohledem Kurtovým.

Když za chvilku oba nastupovali cestu k museu, stiskl jí Kurt ruku a zašeptal: „Budu muset svému poručníkovi psáti."

KAPITOLA XVI.

Kurt a Lora.

V čitárně hotelu Shepheard seděl hrabě Kurt Leuchtendorff. Bylo dopoledne, kdy zpravidla byla čítárna prázdná. Jen nějaký mladý muž seděl v pozadí. Muž, kterého Kurt v posledních dnech už několikráte potkal v hotelu i na ulici. Leuchtendorff nestaral se dál o něho a zahloubal se do četby ranních listů.

Náhle byl zavolán svým jménem. Jeho přítel Wangenheim stál za ním.

„Pozdrav bůh. Co tě vede ke mně v hodině tak neobvyklé?"

„Hledal jsem tě nahoře v pokoji a bylo mi řečeno, že jsi zde," pravil attaché a dodal: „Přináším totiž zajímavé novinky."

„Aha! Vypravuj tedy."

„Za prvé. Můžeš mi gratulovat."

„Gratulovat? K čemu?"

„Zasnoubil jsem se s Lucií..."

Kurt vyskočil a tiskl příteli svému vřele ruku.

„To mě těší z celého srdce. Čekal jsem sice podobnou zprávu, ale ne tak záhy. Lucie je rozkošné stvoření. Mé nejúpřimnější blahopřání. A kdy bude svatba?"

Wangenheim se usmál.

„Počkej se svou otázkou. Mám pro tebe ještě druhou novinku: Byl jsem přeložen. A víš kam? Do Vídně..."

„Gratuluji dvojnásobně. Jak vidím, urychlilo přeložení zasnoubení a urychlí též oddavky."

„To také doufám. Nebudu dlouho váhati. A nyní půjdu. Mám dnes mnoho práce."

„Tedy ještě jednou mé blahopřání."

Wangenheim odešel a Kurt v zápětí zavolán byl k telefonu. Byla to Lucie Patricková, která ho zvala k oslavě svého zasnoubení. Kurt pozvánku samozřejmě s radostí přijal a to tím více, ježto u telefonu stála také Lora a ohlašovala mu své účastenství. — — —

Oslava zasnoubení Lucie Patrickové měla skvělý průběh. Nevěsta zářila radostí a i ženich byl v nejlepší náladě. Po oslavě rozptýlila se společnost po zahradě. Wangenheim se svou nevěstou kráčeli po aleji, ve značné vzdálenosti následovali Kurt a Lora. Oba uneseni krásou večera dali se do rozpravy o štěstí obou snoubenců.

„Co myslíte, půjde Lucie ráda do Vídně, rozloučí se s Kahýrou„ tázal se mezi jiným Kurt.

„Proč by se měla loučiti s Kahýrou s těžkým srdcem? Vždyť jde s mužem, kterého má ráda."

„Tedy se snadno rozloučí s rodným svým městem?"

„Zajisté, že snadno."

„Nu, Loro, a šla byste i vy z Kahýry, šla byste ráda, kdyby jste měla muže, k němuž by vás poutal svazek lásky?"

Lora se začervenala a rty její zašeptaly:

„Šla bych s radostí."

Kurtovi tlouklo srdce. Teď nastal vhodný okamžik — šeptal mu jakýsi vnitřní hlas.

„Loro," pravil něžně, chopiv ji za ruce. Loro, vy jste přece už dávno seznala, co se se mnou děje. Mohu vám v této hodině prozraditi, co rty mé dosud zamlčovaly?"

Lora nedala odpovědi, ale tiskla lehce jeho ruce.

„Loro, smím doufati, že nejsem vám zcela lhostejným, smím věřiti, že i vy mě trochu máte ráda?"

Dívce vehnala se krev do tváře. Leč slova schopna nebyla. Jen ruce mu tiskla víc a více a nebránila se, když Kurt se sklonil a přitiskl své rty na její, naopak opětovala polibek.

„Máš mne ráda? Mluv — řekni jen jednou, máš-li mne ráda?"

„Mám tě ráda, už dávno," zašeptaly její rty a slzy jí vystoupily z očí.

(Pokračování.)

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Hubička za 10 marek.

V malém venkovském městečku pořádán byl bazar k dobročinnému účelu. Kroesus tohoto města chodil od stánku ke stánku, provázen svým sluhou, který nesl nakoupené předměty.

„Ah, pan ředitel," zavolala ho náhle neobyčejně hezká dáma. „Kupte něco ode mne a od mé tetinky. Máme na prodej zástěry, šátky, kalamáře, popelníky..."

„Velmi rád," odvětil Kroesus. Dejte mi z každého svého druhu po jednom kusu. Ale povězte mi, neprodáváte také hubičky?"

„Zajisté, kus za 10 marek."

„Pak prosím tak asi o tucet, ale v plné míře, krásná slečno."

„Tetičko, tetičko," volá mladá kráska. „Pojď sem, ale hned. Tucet hubiček pro pana ředitele."

Venkovský Kroesus zůstal stát jako omráčený, zejména když se objevila stará, bělovlasá tetička. Pak ale se vzpamatoval a rychle obrátil se ke svému sluhovi:

„Vojtěchu, převezměte koupené zboží."

*

Dětské nápady.

Devítileté Aničce bylo uloženo ve škole, aby vykládala něco ze života Ludvíka Pobožného. Anička začala: „Ludvík porodil 3 syny." — Učitelka: „Ale Aničko, snad chceš říci: Jeho choť královna..." — Anička: „Ne, král, byli to přece hoši." — Učitelka: „Což pak nevíš, že matinka rodí děvčátka i hochy?" — Anička rozhořčeně: „Paní učitelko, pak nepotřebujeme žádného tatínka."

*

Nekalá konkurence.

Lupič: „Špatné časy. Nic se nedá tu uzmout. Kamkoli přijdu,s hledám, že přede mnou byl tu exekutor."

*

Theorie a prakse.

Pán: „Čím pak se nyní zabýváte, pane profesore?"

Profesor: „Pokouším se vyrobiti mast ze směsi brambor, řepy a jiných odpadků."

Pán: „Toť přece snadné."

Profesor: „Jak to?"

Pán: „Krmte s tím prasata."

*

Geniální nápad.

Ve škole vykládá učitel, jakým způsobem se používá mléka. Vykládá žákům, že z mléka, které rolník nepotřebuje k výživě své rodiny, dělá se máslo, tvaroh, sýr. „A jak naloží rolník s mlékem, které mu ještě zbude?" Frantík se hlásí. „Nu, mluv," praví učitel. „Takové mléko se prodá." — „A co bys, Františku, dělal, kdyby ti i potom ještě nějaké mléko zbylo?" — Frantík chvíli uvažuje a pak povídá: „Pane učiteli, nejlepší by snad bylo, kdybych to zbývající mléko nalil nazpět do krávy aby se mi nezkazilo."

*

Stále stejný.

„Vy jste se jistě nachladil, pane profesore, že tak hrozně kýcháte."

„Ah nikoliv. Nemohu za to, že jsem kýchl, chtěl jsem zívnouti."

Ona vypravuje rozhořčeně: „Představte si, když jsem včera večer šla z kanceláře domů, vyzval mě ten protivný náš prokurista drze, abych ho navštívila v jeho soukromém bytě. Toť se ví, že jsem řekla své mínění..."

On: „Kde? hned na ulici?"

„Ne, v jeho bytě..."

*

Hořká zkušenost.

Manžel: „Že manželství je sladké, řekl mi nejprve náš domácí přítel."

„Nu a co je s vaším ženichem? Má dobrou službu na vojně? A jakou má klasifikaci A, B neb C?

„Nerozummím vám dobře. Já mám totiž ženichů několik, takže mi vydají celou abecedu."

Mezi básníky.

A.: „Proč tak zuříš?"

B.: „Ten dareba Müller, čert ho vem."

A.: „Co ti udělal?"

B.: „Ukradl mi mou myšlénku."

A.: „Uklidni se, příteli, on je tím dostatečně potrestán."

*

Francouzský král Jindřich Čtvrtý prokázal kdysi jakémus bohatému šlechtici tu čest, že jej sám osobně vlastní rukou pasoval na rytíře. Když šlechtic dle předepsaného ritu pravil, že není toho hoden, prohodil král: „Já vím, ale vaši příbuzní mne o to prosili!"

*

Dobrý soused.

On: „Ah, milostivá, měl bych k vám velkou prosbu. Nebyla byste tak laskavá a zazpívala byste doma dnes odpoledne mezi třetí a čtvrtou hodinou?"

Ona ochotně: „S největší ochotou, pane sousede, budete míti pravděpodobně návštěvu?"

On: „To né sice, ale přijde ke mně v tu dobu domácí pán a tu bych ho chtěl požádati, aby mi snížil činži."

*

Velmi jednoduché.

„Víteliž, pravil kterýsi šprýmař, že ihned uhodnu, vidím-li člověka s kufříkem, jde-li na cesty, či vrací-li se z ní?"

„Jak pak byste to mohl poznat?"

„Zcela jednoduše. Jde-li na cesty, nese kufřík na nádraží, vrací-li se z cest, nese kufřík z nádraží."

*

V kasárnech.

Plukovník k vojínovi: „Jak jsi spokojen s jídlem, chasníku?"

Vojín: „Velmi, velice, pane plukovníku."

Plukovník: „A tvoji kamarádi — nedostávají snad větších porcí než ty?"

Vojín: „Nikoliv, pane plukovníku, dostáváme všichni jen malé porce."

*

„Svět soudí všedně, jako všedně smýšlí."

Klicpera.

*

Střídá rád zaměstnání.

„Víte, slečno Amálko, že ženich vaší přítelkyně, který ještě do nedávna byl na západní frontě, je teď v Rusku a v nejbližších dnech odjede na italské bojiště?"

„Nedivte se mu, ten člověk nikde dlouho nevydržel."

*

Děvče z venkova.

Nová služka přijde do knihovny svého službodárce, udiveně pohlíží na spoustu knih a ptá se: „Milostpane, vy jste měl dříve knihosklad?"

*

Pan profesor.

Manželka pana profesora ke svému muži: „Neříkala jsem ti, abys mával šátkem?" — „To je nápad. Mám si utírat nos kloboukem?"

Při nákupu odvoláváejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Lidé slabých nervů.

1998

Není nemoci, která takovým způsobem brala veškeru radost ze života a kterou by životní síly více prchaly, jako slabost nervů. Oproti tomu není u žádné jiné nemoci tak jistá pomoc a úplné vyléčení jako právě u této. Vyléčení možno však jen tehdá dosíci, když naučíme se nemoc samu a její podstatu náležitě znáti.

Nevědomost je vina,

že právě v tomto směru se tak mnoho fušerství provozuje a jen domnělých úspěchů, místo úplného vítězství nad nemocí se dociluje.

Správné ošetřování

slabosti nervů se všemi jejími následky a různými nemocemi je úkolem, který si předsevzal, již padesát roků praxi provozující zkušený přítel lidí a ve velmi zajímavém, všeobecně srozumitelném způsobu o této otázce pojednává. Žádejte toto ponaučující pojednání, neboť Vás nestojí ani haléř a ukáže Vam jak možno opět

pravé radosti ze života nabýti.

Pište ihned korespondenční lístek na adresu:

E. Pasternack, Berlín S. O. Michaelkirchplatz 13., odd. 663.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusnem pouzdru.

= jen K 2·10. =

1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann,
Vídeň. V./2. Kohlgasse 46/III.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub. kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1854 (bliže Pratersternu).

Čisté postele pro pánv po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

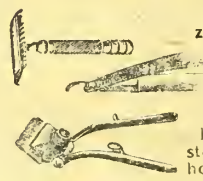

la břitvy ze stříbrné oceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—. znamka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany brousené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—. Pivotridní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.)
Obšírný ceník zdarma a vypl.

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 12·—, 16·—, 20·—. S radiovým svítícím číselníkem K 16·—, 20·— 24·— Ve stříbrném pouzdře K 18·—, 24·—, 28·—. S radiovým svítícím číselníkem K 30·—, 36·—. Zlaté náramkové hodinky K 100·—, 120·— 140. 3leta písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obaval Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodi.
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 (Čechy).
Cennik na požádání každému zdarma 1219

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necíti, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

BEGONIE

sensač. barev, 30 druhů, novinky již dosud nevídaných barev a tvarů, azalky, caly, nové jiřinky, cany, hortensie, karafiáty, gloxinie s modr. žluť. teckov. skvrnit. žíhanými květy, vzácné vytiv. keře okras. a bobulov. rostliny visuté a popínavé, veškerá semena, spis. rady, hnojivo, nejlepší hlína. Na požádání zasílá illustrovaný ceník zdarma a franko

J. SUZA v Potštýně nad Orlicí. 1996

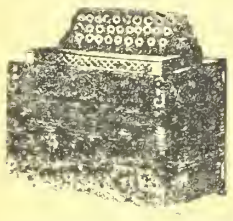

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medaili.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vrádky, játrové skvrny **zmizí!** Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Píšte ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30** 199

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 35·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44 1.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blúzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Novinka! Nepostradatelné pro každého, obzvláště pro železniční, poštovní atd. úředníky, řemeslníky, rolníky, dělníky jest moje **ruční šídlo na šití.** Toto šije šetrně stejně jako stroj. Možno jím kožené věci postroje, boty řemeny, kovářské měchy plachty, pytle, vozové plachty atd. lehce a bez námahy opatovati. Nepostradatelné pro vojíny v poli. Překupníkům a agentům poskytují srážku! Cena sp. sl. a 3rozhlamí při předem zasl. obn. K 4·— a proti dobírce K 4·20 Výhradní zastupitelství **P. Lachmann, Vídeň IX.,** Mosergasse 3, od 40 1923

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu uzasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a uděláme rady pro účelnou reklamu

---

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X/1, Favoritenstr. 130.
Tiskárna
Vídeň. X/1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54017
Účet poštovní spořitelny 86320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budiež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 12.

VE VÍDNI, DNE 22. BŘEZNA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M 12 —, půlletně M 6 — čtvrtletně M 3 —
V cizozemsku
Ročně Fr 16·80, půlletně Fr 8·40
V Americe
Ročně Dol 3·25 půlletně Dol 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni X.
Ceny insertní
V insertní části 10 mm výšky, 40 mm šířky K 1 — Zaslano 10 mm výšky 80 mm šířky K 3 — V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 4

ROČNÍK XII.

Krvavá revoluce v Petrohradě.

Úplné vítězství ruské revoluce. — Duma, vojsko a demonstrující proletariát se spojily, vsadily vládu do žaláře a dosadily novou vládu dumy. Car Mikuláš se poděkoval.

SITUACE.

Události v americkém senátu znamenají konec odporu proti Wilsonovým plánům. Obstrukce je u konce, Wilson má volnou cestu. Odstraněna je poslední překážka, která stavěla se v cestu plánům bojovného presidenta severoamerické republiky. Věci spějí rychle ke svému rozhodnutí. President Wilson a jeho přátelé velice rychle zdolali obstrukci, tento řídký zjev v dějinách amerického kongresu a senátu. Lid a voličstvo obstrukčníků vzepřelo se proti obstrukci a majorita snadno prosadila pak změnu jednacího řádu. Obstrukčníci vidouce, že odpor jejich je marný, nedostavili se ani do poslední schůze senátu, na níž usnášena byla změna jednacího řádu, která vzhledem k tomu, usnesena skoro jednohlasně. Tento vývoj věcí dal se předvídati, neboť trvalý konflikt mezi lidovým zastupitelstvem a vládou není ani myslitelný. Severoamerická Unie nezná ve velkých politických otázkách podobné rozpory. Neboť kdo je vláda? President. A co je president? Také zástupce lidu, ale vyššího, dokonalejšího způsobu, než poslanec a senátor. President Unie je volen celým národem, kdežto poslanec a senátor zastupuje jenom určitý okres nebo stát. V eventuelním vážném konfliktu mezi presidentem a zástupci lidu bude lid míti za sebou vždycky president a nikoli opoziční skupina poslanecká. Stalo se už vícekráte, že konflikty mezi presidentem a kongresem byly rozřešeny ve prospěch presidenta, třeba i po dlouhých a obtížných bojích. Nejnovější Wilsonův spor byl však rozřešen jedním rázem a to proto, že Unie byla v nebezpečí.

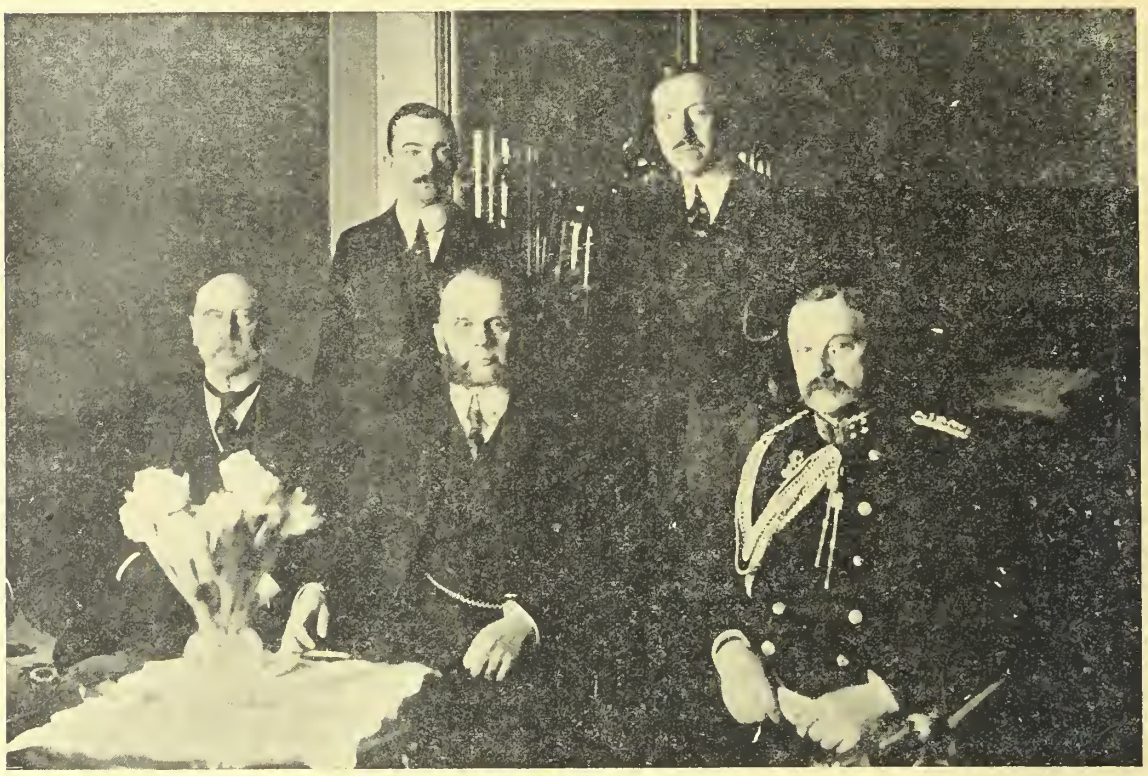

Zvláštní poselstvi našeho mocnářství, vyslané k nordickým státům, za příčinou notifikace nastoupení na trůn Jeho Veličenstva císaře Karla I. Ve středu obrázku kníže Švarcenberg, vůdce poselství, na levo od něho hrabě Festetič. Ostatní pánové jsou čestní kavaliři, přidělení našim vyslancům holandskou vládou.

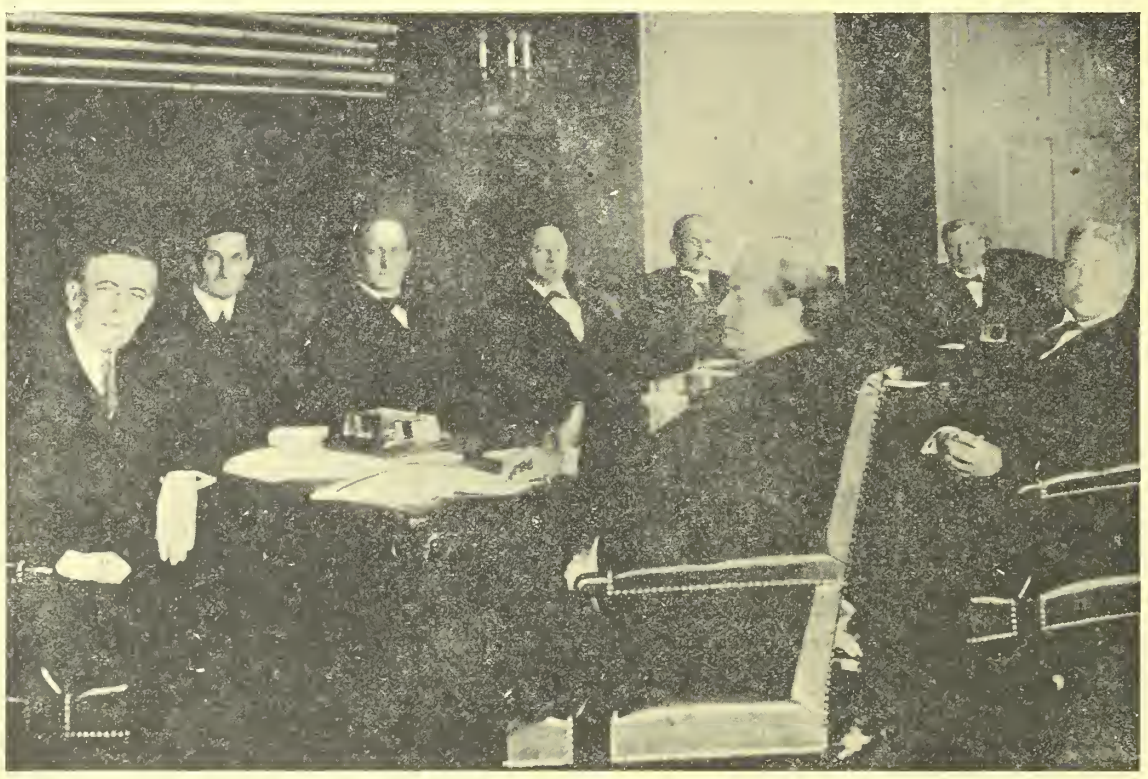

Členové Wilsonova kabinetu projednávají otázku plnomocenství amerického presidenta. — Třetím z leva na pravo jest president Woodrow Wilson.

President severoamerické Unie chce ozbrojiti obchodní lodi a urychluje všecky přípravy k americkému účastenství ve válce. Všecky okolnosti dokazují, že Wilson systematicky připravuje válku. Také diplomatické přípravy vykonal Wilson. Dokladem toho je kabinetní krise, jež vypukla v Číně. Čínský kabinet chce, aby Čína následovala příkladu Spojených států a přerušila své diplomatické styky s Německem. President čínské republiky neschválil toto usnesení, načež vláda podala demisi. V posledním okamžiku zažehnána sice kabinetní krise, president nepřijal demisi kabinetu, který i na dále zůstane ve svém úřadě. Avšak otázka německá nebyla tím ještě vyřízena a je nejisté, zdali zvítězí směr presidenta aneb politika kabinetu. Dle všeho bylo rozhodnutí oddáleno a dopadne dle dalšího vývoje celkové situace. Čína udržovala vždycky přátelské styky s Amerikou, jestliť tato jedinou velmocí, která nečiní si nároky na žádnou část veliké čínské veleříše, a naopak při každé příležitosti staví se proti plánům, směřujícím k rozdělení Číny. Spojené státy bránily vždycky integritu Číny a podporovaly pekingskou vládu také finančně. Proto dovedeme pochopiti sympatie, které projevuje Čína Spojeným státům. Nynější čínský zahraniční ministr Wutingfang je kromě toho anglofilem, studoval v Londýně a byl dlouhá léta velvyslancem čínským ve Washingtonu.

Že Americe padne v týl Japonsko nebo Mexiko Wilson asi nevěří. Naopak jeho počínání nasvědčuje tomu, že Spojené státy mají zabezpečenou neutralitu obou svých hlavních rivalů. Japonsko je předně vázáno svou smlouvou ze dne 5. září 1914 ke čtyřdohodě, v druhé řadě nutno si povšimnouti prohlášení japonského zahraničního ministra Motona ze dne 23. ledna t. r. Motono je vyslovený přítel Ruska, byl velvyslancem japonským v Petrohradě. Ve své zmíněné řeči brojil ce s Amerikou a Čínou. Motono odmítl všecky toval, že Japonsko vyrovnalo své staré differences s Amerikou a Čínou. Motono odmítl všecky intervenční plány v Číně, zasazuje se o neodvislost a integritu Číny a s radostí poukazoval na přátelské styky, které se jeví v poslední době mezi Japonskem a Spojenými státy. To je zcela nová mluva japonského státníka, která dokazuje, že čtyřdohoda a Spojené státy vykonaly v poslední době na dálném východě diplomatickou práci, jejíž důsledky chce vyvoditi Wilson, aniž by mu to senát zabránil. Další vývoj americké krise tomu plně nasvědčuje.

□ □ □

Vathi, hlavní město ostrova Samu, ležiciho v moři Aegejském, jižně od Smyrny. Před nedávnem byla tato residence, nyní Angličany okupovaná, prudce bombardována německými letci.

Bapaume, dějiště urputných bojů ve Francii. — Tichý kdysi kostelik bapaumský, rozbitý na padrť anglickým dělostřelectvem.

VÁLKA.

Minulý týden nepřinesl žádné rozhodující události na bojištích. Na ruské frontě panoval většinou klid, na italské hranici docházelo jen k menším bitkám, jen na západě se urputně bojovalo, a to nejen na Ancru a na Sommě, nýbrž i v Champagni a na Mose. Pokud se jedná o situaci na Ancru, sdělila dne 11. března Wolffova kancelář, že vytvořily se tu poměry, které znamenají jakési prostředí mezi válkou posiční a pohyblivou. Anglické vojsko nedovedlo vyhověti novým poměrům a počíná si bezradně, čehož dokladem je velký počet zajatců, který padl do německých rukou. Ústup Němců vyvolal u Angličanů velké překvapení a zmatek. Nikdo neví, kde se nalézají německé posice. Neexistuje již souvislá anglická čára zákopová. Anglické hlídky z neznalosti situace narazí často na německé zákopy a musí se vzdáti. Ani vůdcové hlídek nejsou orientováni... O bojích na Sommě referovala Wolffova kancelář minulý týden několikráte. Nepřítel pokoušel se o několik útoků, byl ale pokaždé odražen. Větší boje rozpoutaly se v Champagni. Dle francouzské zprávy podařilo se Francouzům dobýti zpět větší část vyčnívajícího úhlu mezi Butte-du Mesnil a Maison-de-Champagne, který nepřítel dne 15. února obsadil. Dle německé zprávy vnikli Francouzové do jednotlivých zákopů na výšině 185 a v Champagni-fe. Jinak byli odraženi. Pak ale podnikli Němci protiútok a dobyli zákopy na výšně 185 zase zpět. Nepřítel uhájil jen dvorec, níže položený. Faktem je tedy, že Němci mají výšinu 185 ve svých rukou. Boj ovšem není dosud ukončen. Německé štábní zpráva ze dne 10. března referuje opět o tuhých bojích, zejména jižně Ripout. Champagne fe vystřídala několikráte své majitele, jinak ale boje tyto nepřivodily žádnou změnu situace. V západní Champagni, po obou stranách Prosnes, útočili Rusové. Vnikli místy do německých posic, protiútokem byli však zase vypuzeni. Boje trvají.

K těmot zprávám dlužno poznamenati, že líčené boje odehrávají se na bojišti, kde Francouzi provedli v roce 1915 velkou ofensivu, která je stála velké oběti a kterou nevyzískali nic jiného, než výšinu185 s okolním územím. Výšinu tuto Francouzové od té doby neobyčejně opevnili a přeměnili ji v silnou pevnost. Až do 15. února t. r. měli ji ve svých rukou, až německý útok vrhl je zpět a zatlačil 1000 m dál na západ. Výšina 185 má značný strategický význam a byla nejdůležitějším bodem francouzské fronty v Champagni.

*

Neutrální listy sdělují souhlasně, že Rusové dokončili své přípravy k velké jarní ofensivě. Bude prý ji říditi sám car Mikuláš. K nové ofensivě má Rusko pohotově přes 3.000.000 vojáků, ohromný počet děl a nadbytek střeliva. Cílem ruské ofensivy bude vypuditi nás z Rumunska, zatlačiti armádu arcivévody Josefa do Uher a znovu obsaditi Lvov. Rusové neříkají, co chtějí odejmouti Němcům, jakkoli Brusilov slibuje, že útočiti bude také na severní části fronty. Je jisto, že nový ruský útok namířen bude proti naší monarchii, stejně jako loni. U Rigy se asi Rusové nebudou pokoušeti o své štěstí, mají na zřeteli hlavně nás. Rakousko zničiti, to je jejich toužebné přání, jejich cíl. Rusové počítají se součinností Italie, a skutečně lze pozorovati na Krasu už delší dobu soustřeďování italského vojska. Je ale otázka, jestli Rusům a Italům ponechána bude iniciativa. Ofensivní akce naše na jihozápadě i na východě nasvědčují tomu, že naše obrana před ohlášenou ruskou a italskou ofensivou nebude pasivní. Spíše se dá očekávati, že nepřátelský útok narazí nejen na tuhý odpor, ale zodpovězen bude zároveň strategickým protiútokem.

Z tureckých front nedošlo v posledním týdnu mnoho zpráv. Jen Rusové ohlásili z Persie opětné dobytí Hamadanu. Dle anglických zpráv ze dne 11. března byl Bagdad tohoto dne obsazen Angličany. Jestli Turci toto důležité město vyklidili ze strategických důvodů, aneb zdali byli donuceni vzdáti se ho, není ještě známo. Nutno vyčkati turecké zprávy.

o o o

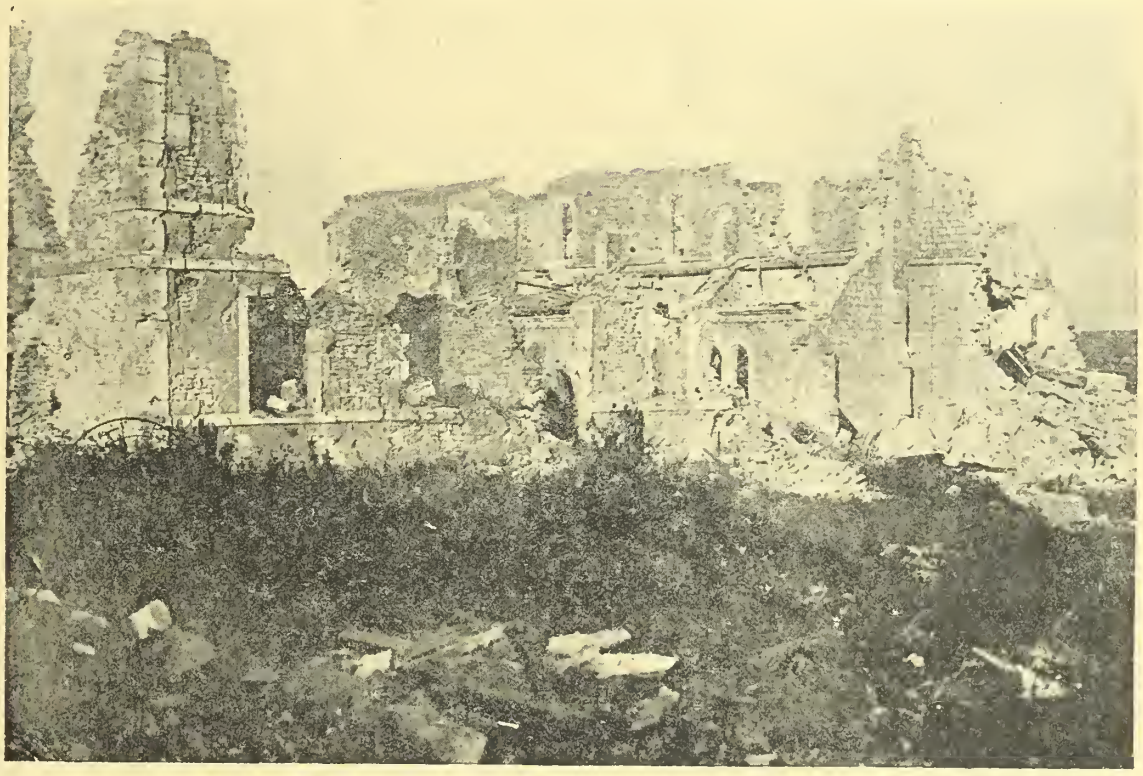

Chrám ve Forges, Francouzi v trosky obrácený.

Bapaume, dějiště urputných bojů ve Francii. — Spustošená hlavní třída města.

REVOLUCE V RUSKU.

Sensační zprávy došly z Ruska. V Petrohradě vypukla revoluce, po několikadenních pouličních bojích uvězněni všichni členové kabinetu Golycinova do žaláře, duma dosadila novou vládu v čele s kníž. Lvovem, car Mikuláš se poděkoval ve prospěch svého mladšího bratra. Revoluce zvítězila na celé čáře a triumfuje s dumou a s armádou, která se postavila do jejích služeb. Nevycházíme z úžasu, když čteme každodenní depeše z Petrohradu...

Co předcházelo sensačnímu obratu v Rusku? Denní tisk přinášel už několik neděl zprávy o stávkách v ruských městech a hladových nepokojích, zejména v Petrohradě. Vláda Golycinova nebrala však ohledy na hlas hladového lidu, potlačovala každé jeho hnutí nejhrubším násilím a místo chleba a mouky častovala ho krveprolévání. Několik dní tekla na ulicích petrohradských krev ubohého lidu, demonstrujícího pro větší skývu chleba. Sešla se duma a činila vládě ostré výtky. Celá řada interpelací byla podána proti aprovisační politice vlády, proti vládnímu šlendriánu a úřednické korupci, proti zlořádům na ruských železnicích atd. Avšak vláda byla slepou a hluchou. Ignorovala poslanecké řeči, ignorovala interpelace a nejen to: nechala zavříti několik socialistických poslanců a poslala i do paláce dumy policii, aby pátrala po kompromitujících dokumentech. Vůdcové dumy zapřísahali vládu, aby zjednala nápravu a neuvrhla Rusko do záhuby. A když vláda zakročila i proti dumě a vymohla si od cara její odročení, došla parlamentu trpělivost. Odročená duma se sešla ke schůzi, prohlásila vládu za sesazenou a zvolila 12členný výkonný výbor, který se ujal moci. Posádka petrohradská v počtu 30.000 mužů prohlásila se s dumou solidární, stejně i revoltující proletariát a v zápětí vsazeni všichni členové Golycinova kabinetu do žaláře a všickni političtí vězňové propuštěni na svobodu. Velitelem Petrohradu jmenován octobrista poslanec Engelhart, nová vláda ihned vydala denní rozkaz k armádě a válečnému loďstvu, ve kterém prohlašuje, že bude pokračovati ve válce, zahájila jednání s diplomacií anglickou a francouzskou, zmocnila se oficielní petrohradské telegrafní agentury a ve zvláštní proklamaci vyzvala dělnictvo, aby se vrátilo do práce a úřednictvo, aby uvedlo úřední činnost do starých kolejí.

Bývalý šéf generálního štábu rakousko-uherských vojsk, jenž bude v nejkratší době pověřen důležitým posláním.

Současně také v Kronštadtu prohlásla se posádka za solidární s novou vládou, stejně i městské rady v Moskvě, Kazani, Charkově, Oděse a četných jiných městech. Pod dojmem těchto Jobových zpráv poděkoval se car Mikuláš II., jenž v době, kdy se tyto věci odehrávaly, dlel v hlavním stanu, a regentem prohlášen jeho mladší bratr. Zároveň jmenován novým ministerským předsedou kníže Lvov, známý z nedávného kongresu zemstev.

*

Co bude dál? Tato otázka nedá se zodpověděti, protože před závěrkou našeho listu nebyly známy ještě všecky podrobnosti. Na otázku mírovou sotva budou události tyto míti nějaký vliv, protože duma je za jedno s vojenskou stranou a její vůdcové, hlavně Miljukov, stojí už dávno ve službách anglických a francouzských. Berlínské listy, stejně i většina listů vídeňských prohlašuje, že není pochybnosti o tom, že vůdcové revoluce jsou rozhodnuti pokračovati ve válce. Tytéž listy zamítají optimismus a doporučují zachovati chladnou krev. V Londýně a v Paříži jsou ostatně spokojeni s výsledkem ruské revoluce, což je důkazem, že v ní hrála roli čtyřdohodová diplomacie, v prvé řadě pověstný Buchanan, anglický velvyslanec v Petrohradě. Londýnské listy napsaly, že březnová revoluce v Petrohradě odstranila vládu, která chtěla Rusko prodati Německu. „Times" praví, že revoluce tato ukázala, že Rusko je na straně čtyřdohody, „Daily News" napsala, že germanofilové v Rusku byli poraženi... Ostatně Bonar Law pravil v anglické dolní sněmovně, že události v Rusku nesměřují k docílení míru.

*

Velkokníže Michal Alexandrovič, jenž prohlášen regentem, je 39 let stár a žil dlouhá léta v cizině. Byl v nemilosti cara Mikuláše, protože uzavřel nerovný sňatek. Svatba konala se ve Vídni.

*

Ještě několik slov o revoluční vládě. Zasedá v ní kníže Lvov, dále Miljukov, jenž převzal křeslo zahraniční, pak Gučkov, sociální demokrat Kerenský, Rodzianko, Šingarev a jiní. Ve vídeňských listech koluje celá řada pověstí, které nebyly do závěrky našeho listu potvrzeny. Mluví a píše se, že Stürmer byl zavražděn, též Protopopov, jiná zpráva tvrdí, že byli zatčeni. Dále kolu-

Podzemní úkryt našeho vojska na Ortlersu v Tyrolích.

Bapaume, dějiště urputných bojů ve Francii. — Se zemí srovnané, rozstřílené obytné budovy bapaumské.

voluce anglického velvyslance Buchanana a konečně se tvrdí, že v Rusku nastolena bude diktatura velkoknížete Nikolajeviče. Všecky tyto zprávy a pověsti budtež přijímány s reservou.

□ □ □

BITVA NA NĚVĚ.

K našemu titulnímu obrazu.

Sobotní denní listy přinesly obšírné líčení krvavého pouličního zápasu, který několik dní zuřil na petrohradských ulicích, hlavně na Něvě a v okolí zimního paláce. Už v pátek dne 9. března demonstrovalo stávkující a hladové dělnictvo, v sobotu a v neděli se nepokoje opakovaly, pokaždé byly ale vojskem násilně potlačeny. Boje dosáhly svého vrcholu v neděli a v pondělí, kdy k revolucionářům připojila se petrohradská posádka, hlavně pak carovy gardové pluky, jež postavily se do služeb dumy. Na ulicích hlavního města ruské veleříše rozpoutala se pravidelná bitva, ve které obě strany stavěly barikády, střílely ze strojních pušek, rozestavených na barikádách a také na střechách domů a používaly jiných zbraní. Nejzuřivější boj byl na řece Něvě a na mostech přes Něvu. Na obou stranách byli četní vojáci a civilisti zabiti a zraněni. Teprve v neděli, když revolucionáři dostali posilu 10 dalších pluků, rozhodnut boj ve prospěch revoluce. Revoluční vojsko obsadilo poštovní a telegrafní budovy, petropavelskou pevnost, všecky vládní paláce, otevřelo všecky věznice pro politické provinilce a po delším úsilí zjednalo ve městě klid. Také před palácem anglického velvyslance došlo k výtržnostem. Nejprve demonstroval tu dav lépe oděných mužů, který provolával slávu Anglii a zpíval anglickou hymnu. Pak ale přišel zástup dělníků a studentů, zatlačil Buchananovy stoupence a vytloukl okna anglickému velvyslanci. Charakteristické je, že právě garda petrohradská, na kterou car tolik spoléhal, první připojila se k revoluci a postavila se dumě k disposici. Také hlavní stan ruský zanechal cara v kritickém okamžiku na holičkách a šéf generálního štábu Alexejev, jakož i generál Brusilov působili na cara, aby se podčkoval. Tutéž radu dal carovi i velkokníže Nikola Nikolajevič, též oba carovi bratří, nový regent, jakož i velkokníže Cyril sympatisují s novou vládou.

Car Mikuláš zůstal tu sám a sám a nezbylo mu nic jiného, než se podčkovati. Tak skončil samovládce ohromné veleříše, jeden z původců světové války.

Nový šéf generálního štábu, nástupce Hötzendorfův, generál pěchoty J. Arz, svob. pán z Aranssenburgů.

□ □ □

BLÍŽÍ SE OPRAVDU KONEC VÁLKY?

Denním tiskem proběhla v těchto dnech pařížská zpráva o projevu francouzského finančního ministra Ribota, jenž s určitostí tvrdil, že válka stojí před definitivním rozhodnutím. Leč nemusíme pátrati v cizozemských telegramech, stačí všimnouti si na příklad nedávné rozmluvy vídeňského zpravodaje „Prager Tagblattu" s jistou osobou, blízkou vládě, ze které vyplývá, že nejen v Paříži, ale i u nás počítá se na směrodatných místech s brzkým mírem. Zpravodaj citovaného listu poukazuje na nedávný projev německého zahraničního sekretáře Zimmermanna o ukončení války ještě v tomto roce a praví dále, že všecka poslední vládní opatření, ať již uskutečněná, neb jen projektovaná, dějí se už s ohledy na přechod do mírového hospodářství. Informátor „Prager Tagblattu" praví doslova: Zajisté nám nejbližší budoucnost přinese důležité zprávy z bojišť. Jdeme vstříc rozhodnutí a také ředitelé státu jsou si dobře vědomi těžké své zodpovědnosti a mohou proto již dnes mluviti o míru. Žurnalista zabývá se pak vnitřními otázkami naší monarchie a konstatuje, že vláda i lid musí založiti nové Rakousko. Musíme zjednati rozumnou dohodu mezi Čechy a Němci. Potřebujeme také parlament jako sýkvu chleba, ale parlament, který je si vědom své povinnosti a zodpovědnosti jako vláda.

□ □ □

DOBRÁ PAMĚŤ.

Mezi francouzskými spisovateli a básníky 19. století byli mnozí, vynikající znamenitou pamětí.

O Alexandru Dumas-ovi, starším, slavném autoru mušketýru, se praví, že ztrativ kdysi rukopis dramatu „Christina", jež se mělo hráti v „Comedii Française", napsal ho znovu z paměti a sice za jedinou noc. Onoho dne, kdy vyšlo tiskem Viktora Huga „Légende de siècle", večeřel Théophile Gantier s několika přáteli, živě při tom rozmlouvaje o novém dílu, jež náhodou, k veliké žalosti celé společnosti, nikdo neměl při sobě. Gantieer však náhle povstal a předříkával na paměť 158 veršů mistrného tohoto díla. Udiveni tázali se ho přátelé, zná-li snad již z rukopisu verše „Legendy", ale Ganter klidně odpověděl: „Nikoliv, dnes po obědě jsem si dílo trochu prohlédl."

□ □ □

Dělo ku odstřelování aeroplánů, připravené k činnosti a keři, travinami i proutím dobře maskované, aby tak ušlo zrakům nepřítele.

Odstřelování nepřátelských letců z německých zákopů.

BITVA NA MARNĚ R. 1914.

Nedávno vyšla ve Štutgartě brožura, v níž Švýcar Heřman Stiegemann z Bernu líčí, pokud možno správným, kritickým pérem události na Marně r. 1914 a hledí věcnými doklady vysvětliti celý průběh gigantické této bitvy, jejíž památce zasvětili Francouzové, jak se zdá, druhý národní svátek. „Vossische Zeitung" přináší úryvek z tohoto spisku, pojednávající o nejdůležatější bitvě velké bitvy marnské, a to o bitvě na Ourcq. Vzhledem ku napínavosti a pozoruhodnosti tohoto líčení reprodukujeme je krátce.

Tehdy, na počátku, v prvých týdnech války, ohromným skokem a mocnou silou vniklo německé vojsko do Francie až na Moselu a Marnu a již dne 1. září usadil se generál Kluck se svým štábem v zámku Compiègne-ském. Tehdy snad nikdo nepochyboval, že odbyla Paříži poslední hodinka. Armáda Kluckova, tvořící pravé křídlo německých vojsk, hleděla napadnouti hlavní město s jedné a vojsko Bülowovo s druhé strany. Joffre seznal vážnost okamžiku a nařídil okamžitě, bylo to 4. září, aby se podnikl útok na pravé křídlo nepřátel, a centrum samo aby se stáhlo ještě dále do nitra Francie. Armáda Maunoryho měla napadnouti Klucka ze zadu, generát Franchet d'Espérey měl se mu postaviti v cestu, zatím co pravé křídlo a armáda Foch-ova se měla vrhnouti na Bülowa. Dále, západně odsud, měla

Rakousko-uherský srub na jihozápadní frontě.

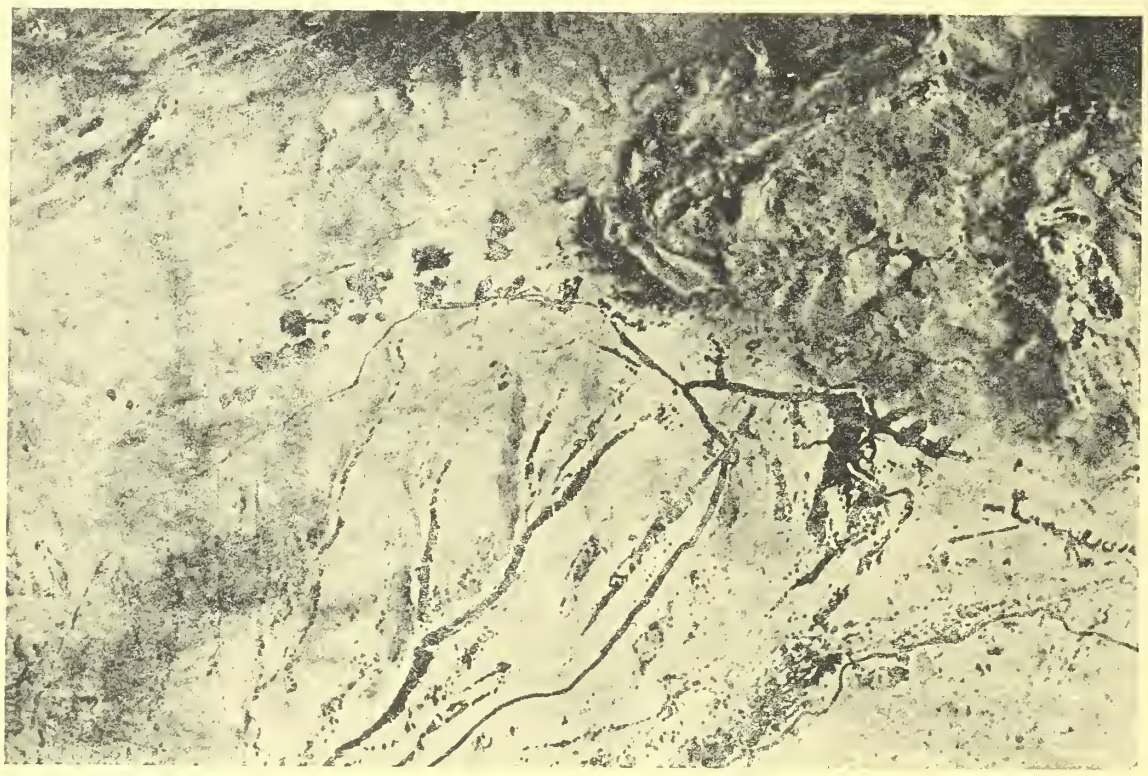

Snímek průsmyku Folzarego po prudké dělostřelbě. Obrázek byl zachycen italským letcem s aeroplánu.

býti třetí armáda německá pod velením Hansenovým, jež ostatně couvala, napadena pravým křídlem Fochovým a na 4. armádní sbor vévody Albrechta Würtenbergského mělo se vrhnouti vojsko Langle de Cary-ho, kdežto německý korunní princ měl býti chopen Sarrailem a sice z boku. Německým vojům byla rozestřena smrtelná síť, v níž měly uvíznouti nezachranitelně a beznadějně. 6. září vzplanula hrozná ona bitva, kdy 5 francouzských a 6 anglických divisí vrhlo se na bok vojska gen. Klucka.

Jen rychlá rozhodnutí mohla věc zachrániti. V prvé řadě jednalo se o to, rozetnouti smrtelnou síť, jež se zvolna stahovala a jejíž tlak byl již již pociťován. Generál Kluck místo aby se bránil, počal útočiti, jsa znamenitě podporován pomořanskými pluky pod velením Linsingenovým. Zdařilo se mu odraziti Angličany až ku Kreščaku a sice s překvapující rychlostí. Bylo to časně z rána. Armáda Frenchova, překvapena nepřítelem, ztratila tím nadobro volnost pohybu. Již kol 9. hodiny ranní nebyli Angličané s to, vykonati přisouzenou jim úlohu, byvše nuceni seřaditi a srovnati znovu své síly v lese Kreščackém, poněvadž spojení mezi nimi a vojskem Manoury-ho nadobro se uvolnilo. Francouzská jízda zatlačena Linsingenem z Provincie stáhla se zatím na jihovýchod a hleděla chrániti levý bok Franchet d'Espérey-ův. Britský vojevudce poznal však zatím, že i jeho pravý bok je ohrožován, neboť tam již Kluck podnikal prudké útoky (jihozáp. od Vandoy) a postupoval zvolna na Jony-le-Chatel.

Náhle však začaly útoky Němců váznouti. Kol 10. hodiny seznali Angličané, že se zhostili hrozného soka, který je uvedl do nepořádku, uvolniv je ve všech možných spárách a skulinách. Německé dělostřelectvo však bušilo dále. Linsingen obdržel náhle rozkaz přispěchati ku pomoci 4. oddílu záloh, který pod trojnásobnou přesilou nepřátel bojoval o bytí a nebytí, a v náhradu za pomořanské pluky zařazeny byly do rozbouřené fronty jízdecké divise německé. Angličané, kteří netušili, kdo proti nim nastoupil, počínali si velmi opatrně a následkem toho pokračovali do předu jen krok za krokem. Trvalo to věru velm dlouho, než se dostali na Grand-Morin a byl již dávno večer, dyž se Frenchovi zdařilo doraziti až do Coulommiers. Dále si netroufal, poněvadž na severním břehu Gradd Morinu řvaly německé baterie a mimo to, bitevní plán postupu se mu nezamlouval.

Ústup pravého křídla 1. armádního sboru byl nutným s ohledem na situaci a dlužno říci, že se stal příkladem nejskvělejší operace toho druhu. Vojsko, jež od 20. srpna vrhalo se z bitvy do bitvy, pronikajíc Belgií a Francií a vykonávajíc až 50 km denního pochodu, konalo nadlidské divy. Hřmění děl, jež z dáli zaznívalo, ponoukalo ho k spěchu. Před sebou, z boku a zvadu nepřítel

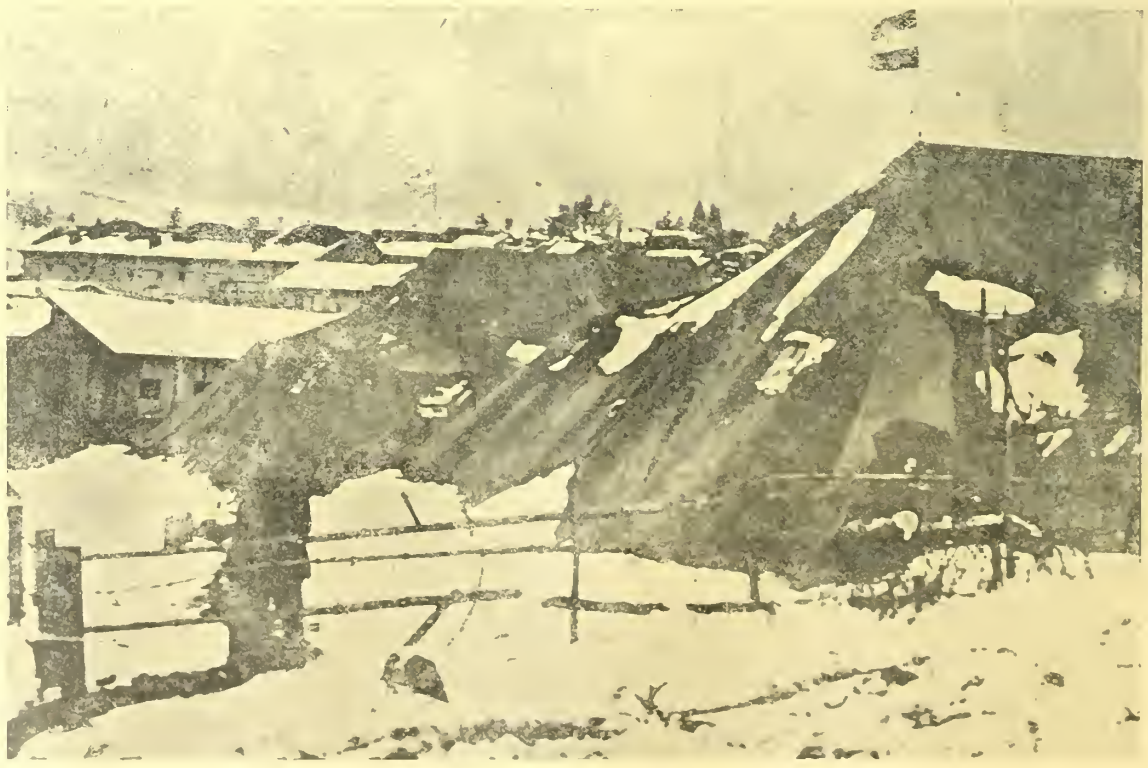

Sanitní stany německé armády v Sedmihradech.

Polní dělo na francouzské frontě, znamenitě ukryté před pátravým zrakem letců.

mnohonásobně větší, to nebyly vskutku pěkné vyhlídky do budoucna.

Bylo asi 10 hodin dopoledne, když se druhé armádní těleso vrhlo v boj. Třetí britský armádní oddíl byl prudkým jeho nárazem nucen ustoupiti a žádal úpěnlivě o pomoc Manouryho, který s těžkým srdcem vyhověl přání anglického vojevůdce.

Zatím razily si pomořanské pluky, za parného dne, cestu zpět, zpět — k útoku. 18. srpna 1870 u Gravelotte nebylo jich pomoci tak nutně třeba jako 6. září tu v údolí Ourcqu. Tehdy bylo jejich zasáhnutí ve večerních hodinách zbytečným, jak se Moltke sám vyjádřil, tentokráte však záviselo od něho téměř vše.

Již večer v neděli vydobyl si druhý armádní oddíl znovu přechod přes Grand Morin, dosáhnuv Ourcqu. V hrůzách bitevní noci, uprostřed požárů a bojů, vyvinula se nová bitva. Třetí divise vyřítila se z lesa Meaux-ského a 4. divise napadla nepřítele u Elavigny.

Následoval ještě nový ústup 4. armádního tělesa a sice opět až ku břehům Grand Morinu a 7. září dokonce až k Ourcqu, kamž generál Manoury s napětím všech sil vysílal svoje nejlepší vojsko, aby vypudil nepřítele. V krutých bodákových útocích bojovaly tu mezi Burey a Acy oba soupeřové a kopce mrtvol pokrývaly tu bojiště. Za ohromných ztrát dosáhla divise Lamazesova Etrepilly. Třikráte byl etrepillský hřbitov dobyt a zase ztracen, třikráte po sobě, až se konečně v něm usadil 2. náhradní pluk Zuavů, 7. oddíl, který 9. a 26. srpna dobyl Mühlhausenu a chtěl se pomstíti za porážku, utrpěnou dne 29. srpna u Combles, pokračoval tu pilně ve svých obchvatných operacích a šinul se zvolna přes Acy-en-Multien. Krok za krokem couvalo 4. německé armádní těleso reserv na Ourcq, na jehož březích bylo stanovisko těžkých baterií německých.

Noc přešla a svítalo již, byl nejvyšší čas, aby přišly pomořanské pluky. Francouzové dostávali neustále posily, bojujíce s neslýchanou a bezpříkladnou obětavostí. Aby bylo možno provésti nový útok, poslal generál Galieni Manourymu 61. náhradní divisi na pomoc. Byla sem dopravena drahou a měla podporovati obchvatné operace. Leč tehdy narazil 7. armádní oddíl Francouzů, který již se blížil k Acy na nového nepřítele, jenž s rozcuchanými a potem slepenými vlasy a horečkou zaníceným okem byl připraven k útoku. Byl to druhý německý armádní sbor, jenž v tom okamžiku zasáhl do boje. Na ohrožených křídlech přispěl ku pomoci, odraziv boční náraz z leva vedený na Meaux a dobyl zálohy na pravém křídle opět Elavigny. Generál Manoury viděl, že mu uniká vítězství a nasadil poslední své síly a napětí, aby ho přece jen na sebe strhl. Nadarmo doufal v podporu Frenchovu, jehož plukům se nezdařilo upoutati 2. a 4. německý sbor a jenž marně se snažil zlomiti účinky německé jízdy a dělostřelectva, které silnici Meaux-Coulommiers hájilo a zuřivé útoky Angličanů odráželo. Jádro vojska Manouryho vykrvácelo u Chambry a Acy, která dokonce ani udržeti nemohlo. Rozstřílené a zničené baterie povalovaly se kolem, bitevní vítězství se obrátilo ve prospěch Němců. 45. francouzská řadová divise a 55. a 56. divise záloh, jež s marseillesou vrhly se v boj, docela zklamaly a byly poraženy. V zoufalství prosil generál Manoury v noci na 8. září generalissima znovu o pomoc. Poslední zálohy byly v boji, a dalece rozestřené křídlo jeho sborů nedalo se koncentrovati, aby tak zabránilo prulom bitevní linie a tak úplnou zkoubu anglických vojů. Přes to, že v německém boku zel řádný otvor, způsobený odchodem 4. sboru, nebyli přec jen Angličané s to využíti této příležitosti ku svému prospěchu. Pokus jejich jízdy předhoniti sbory, chránící ústup 4. sboru, naprosto ztroskotal. Armáda Frenchova 7. září večer téměř ani o krok nepokročila. Bez ustání bušily 2., 4. a 4. armádní sbor 1. německé armády do 6. armády nepřátel. V oné chvíli dosáhl Sarrail z rozkazu Joffre-ova bojiště, přeměniv se z nejkrajnějšího křídla pravého na nejzadnější výběžek křídla levého. Byla to přímá štvanice francouzských vojů, které v ohromném kvapu byly

Z jihoryrolské fronty: Polní kuchyně, vykonávající své blahodárné dílo. Rozdílení menáže.

Z okolí Elbasanu v Albanii: Odpočinek našich vojínů po několikahodinovém úmorném pochodu.

dopraveny od Masy k Ourcq, aby tam rozhodly bitvu, kde divným věru řízením osudu nejednalo se více o ztroskotání Němců, nýbrž o zničení Francouzů. Přes to se však nepřiteli nepodařilo upoutati Němce na Ourcqu.

Uvolnili se na severu a mohutné rány rozdávajíce pokračoval v před a dobyli záhy i Betz, kročiti Grand Morin v široké frontě, aby se pak vrhly na bok a do zad Kluckových sborů, ztroskotal tím strategický plán obchvatový a 6. armáda francouzská bojovala nyní jen pouze o svou záchranu, o své bytí a nebytí.

Armáda Kluckova nemeškala a snažila se na východě a severu sevříti do železných kleští tro-

Nevěda si rady, žádal znovu Gallieniho o pomoc a ten železným koštětem vymetl v Paříži vše, co bylo možno, aby to poslal Manoury-mu. Nemeškaje sehnal 62. záložní divisi a v autobusech, jež sebral na pařížských boulevardech, poslal ji spěšně na frontu. Zároveň obdržel i generál Boëlle, vůdce 4. oddílu armádního, rozkaz,

Lanová dráha na tyrolské frontě,

pomocí níž dopravuje se munice a zásoby pro vojsko s vrcholu na vrchol, přes hluboké strže a neschůdné rokle, jež slouží často i k dopravě raněných s horských vrcholů do údolí. I zde překonává technika hravě překážky, přírodou jí v cestu kladené.

odtrannélho to bodu Manoury-ho. Zdálo se, že levé křídlo Francouzů jest blizko úplné záhubě. Brzy padl i Thury en Valois, které se stalo hned na to nejsilnějším operačním bodem Kluckovým. A když Sarrail marně bušil do 4. německého armádního sboru a když sklamala 61. záložní divise a veškeré pokusy o znovudobytí Acy naprosto neskončily, a anglické pluky nebyly s to přesky vojsk Manoury-ho. Mezitím couvala německá jízda zvolna krok za krokem před Frenchovými pluky od Grand Morinu až na Marnu, bránic každou pid země, pokud to bylo nutno.

Manoury obdržel od Joffre-a přísný rozkaz vytrvati za každou cenu na svém místě, poněvadž bitva vzplanula na celé frontě, slabost byla by neštěstím.

vytrvati na levém křídle do posledního muže a zabrániti tak hrozící protiobchvat. Osmá divise byla mimo to přehozena z pravého boku na levý. Ale všecka tato opatření nepřinesla kýženého výsledku a kryž nastala noc, byla první armáda Němců volna a co vítěz ovládala všecky své pohyby severně od Marny, tisknouc pevně 6. armádu nepřátel, zatím co zadní hlídky 3. a 9. sbo-

ru a jezdci Marwitzovi zabraňovali neustále postupu Angličanů.

V oné chvíli dobyl Kluck již 50 nepřátelských děl, strategická situace se docela zvrátila, porážka Manoury-ho byla téměř dokončena a jemný plán Francouzů pohyby Němců nadobro zmařen.

Generální rozkaz Joffre-ův před bitvou na Marně, dne 6. září, začínal slovy: Le moment est venu d'avancer coûte, que coûte et de se faire tuer sur place; platôt que de reculer — splnil se dokonale v řeži na Ourcqu. Za svítání 9. září zahájil Kluck znovu útok a dobyl záhy Nauteuil. Mezi jasně vzplanutými, granáty zapálenými stohy a stodolami klesla 6. armáda Francouzů, klesalo tisíce a tisíce vojáků Kluckových. S největši námahou podařilo se Boëlle-ovi uspořádati se jižně od Nanteuil, zatím co jízda Bridoux-ova odhodlala se k poslednímu pokusu přes Lévigneu severozápadně Betzu vpadnouti v bok nepřátelský. Leč marně. Zoufale couvali Francouzi na Silly-le-Long. Odpor Manoury-ho byl zlomen a jen jeho a jeho pluků vůle ho dosud udržovala.

Jitro 9. září znamenalo zmaření obchvatu, ponoury-ho a udržení Frenchových pluků v šachu. Přes ohromné ztráty, chystala se 1. německá armáda doraziti Manoury-ho a pak s posilami uchopiti rozzuřeného britského býka za rohy.

Leč rozkaz k ústupu, nařízený nejvyšším vedením, zbavil Klucka ohromné této úlohy. Byl nařízen s ohledem na vytlačení 1. armády od hlavního tělesa bitevního a vzhledem ku novým silám nepřátel, jež se tu objevily. Poněvadž však ústup Kluckův ohrožoval i pravý bok Bülowův, musil následovati všeobecný ústup, který znamenal konec této gigantické bitvy. Francouzové znaven a vyčerpáni nemohli ústup Němců řádně využíti. Kluck ustoupil až k Aisne-ě v úplném pořádku, háje brilantně ústup svých vojů dlouhým držením Nanteuil, Elavigny a Liz. Když se z rána 10. září spojily francouzské a britské pluky, seznali, že se před nimi nalézají jen hlídky, hájící ústup k Soissons-u, leč přes to, jak se zdá, nedůvěřoval French nepříteli, žádaje dokonce Francheta d'Espérey o podporu, překročiv Marnu teprve tehdy, až Němci úplně z obzoru zmizeli.

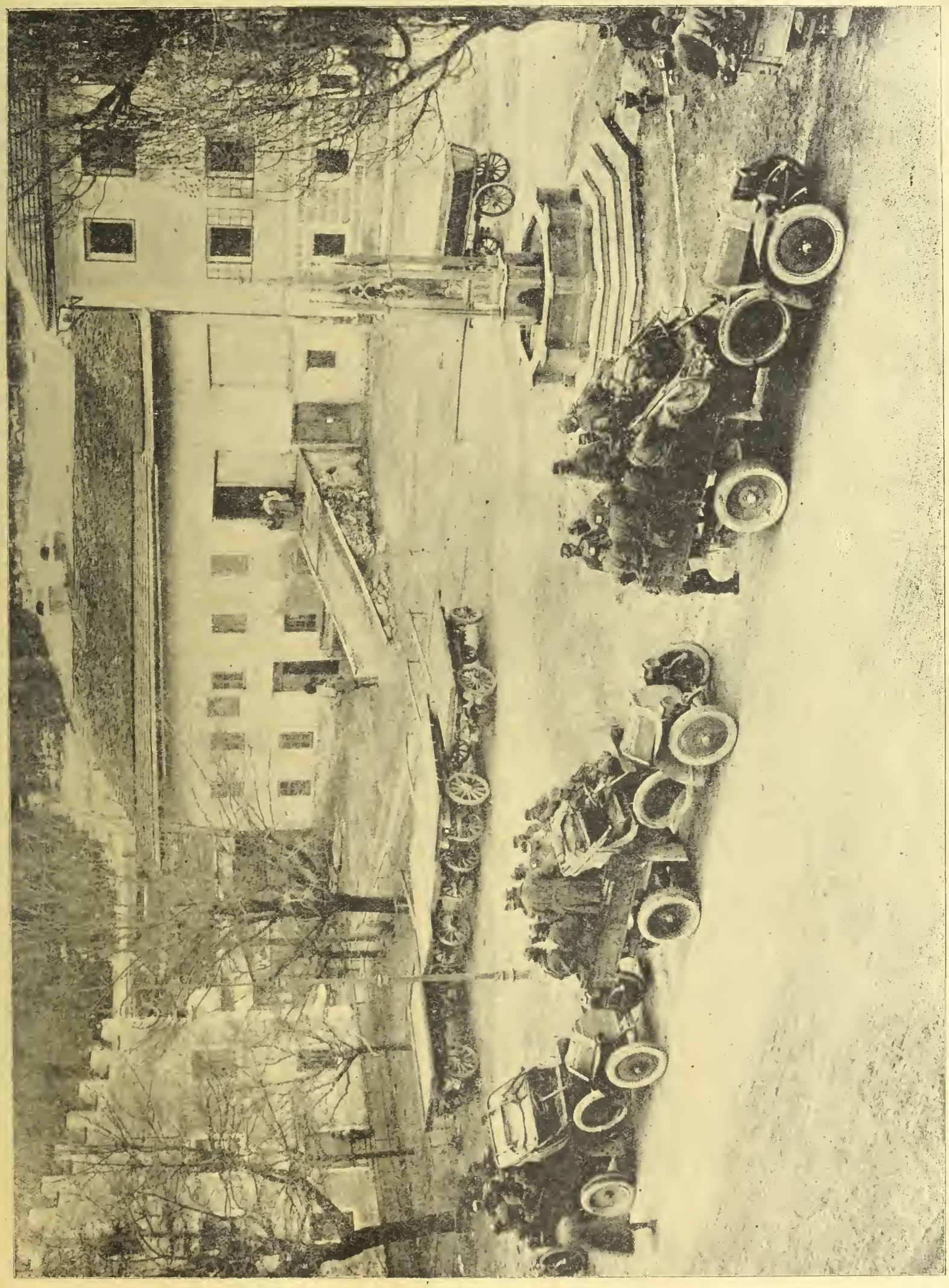

Před desátou italskou ofensivou.

Na jihozápadní frontě činí Cadorna v poslední době horečné přípravy k několikráte ohlašované už nové, velké a prý rozhodující ofensivě proti Terstu. Naši letci zjistili velké pohyby za frontou nepřítele, který posílá do boje už poslední své zálohy. Náš obrázek zachycuje dopravu našich vojenských záloh na frontu pomocí nákladních vojenských automobilů.

DRÁHA BAGDADSKÁ A ŽELEZNIČNÍ SÍŤ V ASIJSKEM TURECKU.

V poslední době obrátila se pozornost světa na bojiště asijské. Angličané ohrožují dobytím Kut-el-Amary a Bagdadu i tepnu asijského obchodu, dráhu bagdadskou, přední to železniční trať asijského Turecka, o jehož železniční síti máme vlastně celkem slabé představy.

Nejstarší drahou v turecké Asii je trať, vedoucí ze Smyrny do Aidinu, vystavěná r. 1866 Angličany. Brzy na to vybudována byla trať, vycházející ze Smyrny k Aifunu, délky asi 100 km, a sice opět anglickou společností.

První drahou, postavenou z tureckého kapitálu byla roku 1870 železnice z Mudanie do Brassy vedoucí, po níž následovala spojení z Haidar Paši do Ismidu, kterážto trať tvoří nyní vlastně nejzápadnější část dráhy bagdadské.

Důležitou jest rovněž trať, která byla vystavena Francouzi v letech 90tých a spojuje Jerusalem s Jaffou, tímto důležitým importním měslem Palestýny. Pak následovaly dráhy Damašek-El Mzerib a Damašek-Bejrut, která přepíná horstvo libanonské, a Rajak-Haleb s odbočkou Hum-Tripolis, kde všude byl investován francouzský kapitál. Z národních a náboženských sbírek Turků zřízeno spojení Damašku s Mekkou, rodištěm to Mohamedovým, které dnes asi vede až do Mediny, tohoto náboženského centra veškerého mohamedánského světa. Důležitým spojením jest i

Charakteristické typy albánských sedláků.

Slavnostní uvítání arcivévody Maxe občany v albánské Ragogině.

dráha Berat-Haifa, vývozního to přístavu palestýnského, která má býti nyní poháněna elektrickým pohonem.

Z nejdůležitějších tratí ve stavbě se nalézajících je, v novinách často nyní zmiňovaná, dráha, jež povede z Jerusaléma směrem k Egyptu přes Suezský průplav.

Centrem veškeré pozornosti bylo však od několika let spojení mezi Bosporem a Perským zálivem, t. zv. dráha bagdadská, protínající celou Malou Asii a Mezopotamii. O nejzápadnější její části Haidar Paša-Ismid jsme se již zmínili a podotýkáme pouze, že byla tato trať r. 1888 převzata „Německou Bankou" od anglo-řecké společnosti. „Německá Banka" obdržela pak koncesi ku prodloužení této trati o 790 km a sice až do Angory a po její dohotovení žádala o další povolení stavby dráhy z Angory do Kaisarie, obnášející asi 410 km a odbočky do Konie, měřící 430 km. Z politických duvodu došlo pouze ke stavbě dráhy do Konie z Aifunu a trať tato byla posléze prodloužena dokonce až k Bagdadu, t. j. o 1700 km délky. Tehdy zřízeno ředitelství t. zv. Anatolských drah, spravované Němci a mimo to i „Společnost pro výstavbu dráhy bagdadské", rovněž německá. Úkolem tohoto sdružení jest zříditi spojení do Basry a dále se zálivem Perským. trať Bosporus-Bagdad je téměř hotova a obsahuje dva delší tunely, z nichž tunel u Bagce 4780 dlouhý byl teprve nedávno dohotoven. O strategickém a obchodním významu dráhy bagdadské netřeba věru se šířiti. Každému je jasno, jaký význam bude míti tato dráha v budoucnu a Angličané snaží se proto aspoň větší její díl strhnouti do své moci, aby tak znamenitě mohli kontrolovati a brzditi vývoj svých evropských soupeřů do dálného Orientu.

□ □ □

JAPONCI V ČINGTAU.

O poměrech v této jediné a proto tím důležitější německé kolonii asijské rozepsal se nedávno „Niewe Rotterdam Courant":

Ode dne obsazení Kiaučau Japonci nezměnilo se tu vlastně mnoho. Nepopíratelně však zde nabyl vrchu orientální charakter. Cesty, silnice a sady jsou Japonci výborně udržovány a naskytá se pouze logická otázka, zůstane-li Kiaučau navždy v rukou Japonska, či, je-li mu určen jiný osud. Jak se zdá, vše nasvědčuje tomu, že Čingtau se stane mezinárodním majetkem a v tom případě lze mu předpovídati skvělou budoucnost. Poněvadž Japonci dobře vědí, že nelze všeho docíliti tlakem a násilím, staví tam již nyní vedle evropské čtvrti čtvrt vlastní. Architektonicky nelze konečně vůči jejich budovám a stavbám ničeho namítati, leč jsou rozhodně podivuhodné a svérázné, jakási kombinace lehkého, vzdušného slohu japonského se stylem evropským, specificky

Typy albánských dobrovolníků, jichž na sta vstoupilo do řad našeho vojska, shromážděni v Petrovaradíně v Uhrách.

Albánci, bojující dobrovolně po boku našich vojínů. Na obrázku vidíme několik těchto odvážných synů balkánských roklin, shromážděných před kasárnami v Tiraně.

německým, v němž jsou vybudovány dosavadní obytná stavení čingtauská. Silnice jsou ovšem stavěny zcela dle způsobu našeho, podobně i vodovody a síla elektrická se všude pokud možno a potřebno zavádí. Obchod sice poněkud ožil, ačkoliv nutno říci, že přerušením přímých spojení s Evropou a Amerikou je silně podvázán. Omezuje se nyní pouze na styky s čínskými a japonskými přístavy.

Celní službu vykonává nyní opět Čína, leč úřednictvo, k tomu nutné, jest vesměs japonského původu, při čemž systém z dob německého panství byl ponechán. V prvních dnech obsazení hrnuli se sem japonští obchodníci, doufající nalézti tu Eldorado peněz, poznavše ale, že se trpce klamali, zmizeli opět. Německým obchodům nastaly ovšem kruté časy, hlavně proto, že všichni jich zřízenci byli odvlečeni do zajetí. Přes to však lze pozorovati značný rozdíl mezi japonským a anglickým zacházením s nepřátelským obchodnictvem a průmyslem. Angličané s největším klidem všechno likvidují a myslíme, že za dnešních dnů bylo by věru marným hledati ve Velké Británii kteroukoli firmu nepřátelského původu. V Japonsku na proti tomu, až na nepatrné výjimky, provozují obchodníci nepřátelských států svůj obchod nerušeně dále. Rozumí se samo sebou, že se musí omezovati jen na vnitrozemí, poněvadž jim bylo loďstvo odebráno. V poslední době se však silně agituje pro bojkot těchto obchodníků a je možno, že se k němu za krátko Japonci odhodlají. Japonci obsadili rovněž německou dráhu vedoucí z Čingtau do Tsineufu, kterou nově opravili a zřídili. Vagony byly znovu natřeny a německé nápisy nahraženy japonskými. Evropské časopisy, jež tu presentovaly německé „Tsingtauer Neuste Nachrichten", úplně zanikly. Japonci za to založili t. zv. čingtau-ské noviny „Seito Šiupo", které však pro tamnější Evropany nemají zvláštního významu, a většina z nich odebírá proto listy šanghajské nebo tiensin-ské. Osobní parníky společnosti „South Mandshuria Railway", vykonávající spojení mezi Dalným a Šanghají, kotví na oné cestě obyčejně i v Čingtau. S ohledem na zdlouhavou cestu z Holandska přes moře do holandské Indie, používá se se zálibou sibiřské dráhy. Čingtau jest rovněž velmi oblíbeným lázeňským místem a pěkný lázeňský hotel tamnější jest nyní pod správou Japonců. Nelze pochybovati, že jest Čingtau nejkrásnějším lázeňským místem na čínském pobřeží, kteréžto okolnosti děkuje i za svůj rozmach.

Německé obyvatelstvo skládá se nyní hlavně z žen a dětí, jež jsou většinou odkázány na podporu šanghaj-ského německého konsulátu. Převážná většina mužů je internována v Japonsku, jest jim však dovoleno volně se svými rodinami si dopisovati a nemají pravděpodobně důvodu k stížnostem, poněvadž se Japonci o své zajatce

Z návštěvy arcivévody Maxe v Albánii: Scéna z ulice skadarské před příjezdem arcivévody.

Předni členové albánské Ragoginy.

výtečně starají a mohli by tak býti vzorem mnohým evropským válčícím státům. Zajímavá a povšimnutí hodná je tu i ta okolnost, že ve styku s japonskými důstojníky a úřednictvem docházíme většího úspěchu, používáme-li němčiny než angličiny. Z toho by se mohlo eventuelně souditi, že se Japonci přizpůsobují více méně snahám německým.

□ □ □

Našim přátelům!

K celému dnešnímu nákladu přikládáme složní lístky a žádáme důrazně všecky abenenty, kteří dlužují předplatné, aby jich použili ku vyrovnání všech nedoplatků. Také na ostatní přátele našeho listu vznášíme prosbu, aby obnovili předplatné na dobu pokud možno n e j d e l š í, protože administrace naše ocitla se ve velkých nesnázích následkem nouze o papír a připravovaného nového zdražení papíru a štočků. Časopis jako „Vídeňské Illustrované Noviny", neopírající se o žádnou kapitalistickou společnost, vyrostl z malých začátků, potřebuje dvojnásobné podpory se strany svých čtenářů a přátel a to zejména v dnešní době, kdy i listy dobře sitnované, velkými bankami podporované, ocitly se v kritické situaci. Vykonej každý svou povinnost, tak jako i tento list snaží se ze všech sil a prostředků, jež po ruce má, aby vyhověl přáním svých čtenářů.

PŘEROV VE SLUŽBÁCH VÁLEČNÉ PÉČE.

V popředí moravských měst, konajících službu samaritánskou, stojí jistě i Přerov, kde od počátku války bylo s neúmornou pílí a starostí pečováno o raněné a nemocné naše vojíny. Když tamnější nemocnice cis. Františka Josefa I. byla přeplněna, nabídla městská rada s největší ochotou místnosti dívčího paedagogia a dívčí obchodní školy ku zřízení reservní nemocnice vojenské. Nemocniční zpráva byla svěřena vrch. okresnímu lékaři panu dru J. Zelenkovi, který spolu s panem drem Fr. Skácelíkem, zasloužilým starostou přerovským a bývalým městským lékařem, vykonal divy, vyléčiv od konce r. 1914 do počátku r. 1917 přes půl čtvrta tisíce vojenských pacientů. Jest ovšem nutno podotknouti, že velký díl této zásluhy padá na obětavost přerovských dam, které nežistně od počátku hrozné této války vykonávají milosrdné služby ošetřovatelek, oslazujíce doslovně, jak na obrázku vidíme, našim raněným a nemocným vojínům trpké okamžiky životní. F. B.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTÍ.

Dne 5. března. Na bojišti ruském a na Balkáně nic nového. V Přímoří bombardovali Italové Constanjevici. V Tyrolích podnikli útok proti Cimě di Castadelle a podařilo se jim po střídavých úspěších usaditi se v přední části naší posice. Boj není ještě ukončen. — Na západě útočili Angličané jižně Saint Pierre-Vaast. Po tuhém boji zůstala část německého zákopu v jejich moci. Jinde byli odraženi. Na východ. břehu Mosy podnikli Němci útok a dobyli francouzské posice v lese Caurieres v šířce 1500 m. Také v jihových. cípu lesa Fosses vyrvána nepříteli posice. Ve vzduchových bojích sestřeleno 18 nepřátelských létadel. — Rakouský zahraniční ministr předal americkému velvyslanci ve Vídni odpověď na poslední Wilsonovu notu o zostřené válce ponorek. Rakousko prohlašuje v notě, že nehodlá upustiti od zostřené války ponorek. — V Severním moři potopen anglický torpedoborec. Rusové obsadili Hamadan v Persii.

Dne 6. března. V Bukovině, jižně Březan, zmařeno několik ruských útoků. Na italské frontě maří špatné p časí bitevní činnost. Italské útočné pokusy proti našim posicím na Castadelle zastaveny v našem ohni. Nepřátelské podkopy před Monte Siefem nepoškodily naše posice. — Na západě odražen prudký útok Angličanů vých. Bonchavesnes. V jiných úsecích mírnější činnost, jen na pravém břehu Sommy prudčí dělostřelecký boj. — V americkém senátě provozuje 11 opozičních senátorů obstrukci proti Wilsonovým plánům.

Dne 7. března. Na ruské frontě zvýšená dělostřelecká akce. Na tyrolské frontě došlo k několika bojům, které skončily úspěchem našich zbraní. Tak při ústí potoka Maso, u Costabelly, u Monte Siefu. — V Macedonii odražen anglický útok mezi Vardarem a Dojranským jezerem. — Západní bojiště: Na Scarpě, po obou stranách Ancru, na Somme, v Champagni a na Mose dělostřelecká činnost. Francouzský útok proti novým něm. posicím v lese Caurieres u Verdunu byl odražen. 15 nepřátelských létadel sestřeleno. — Čínská vláda usnesla se na přerušení diplomatických styků s Německem. Prezident republiky čínské neschválil toto usnesení, načež vláda podala demisi.

Dne 8. března. Na vých. bojišti zahnáni Rusové ze své výšinové posice severozáp. tatarského průsmyku. Ve Volyni zvýšená dělostřelecká činnost. Mezi Vilejkou a Molodečnem vyšinul se z kolejí ruský muniční vlak následkem německého leteckého útoku. — Na frontě italské nepatrná bitevní činnost. — Na západě dělostřelecký oheň v Champagni. Francouzský topedolovec „Cassini" byl německým ponorným člunem potopen. Dále potopeno ve Středozemním moři 9 nepřátelských parníků a několik lodí plachetních. Italské listy referují dále o potopení italské velké bitevní lodi „Giulio Cesare", jejíž katastrofa způsobena byla sabotáží. — Z Holandska se sděluje, že vláda zabránila anglickému ozbrojenému parníku „Princess Melita" vjezd do holandských vod. Holandsko považuje ozbrojené parníky za válečné lodi a bude je ve svých vodách odzbrojovati. — V Americe žádné rozhodnutí. — Na Kubě potlačilo vládní vojsko povstání a zajalo vůdce revolty, bývalého presidenta Gomeza.

Dne 9. března. Na ruské frontě dobyto naše a německé vojsko útokem výšinu Magyaros mezi údolím Trotusu a Uzu. 600 Rusů zajato. Jinak nic nového, stejně i na italské frontě a na Balkáně. — Na západě stupňuje se bitevní činnost. V Champagni podnikli Francouzové silný útok na německé posice již. Ripoutu, které dne 15. února ztratili. Podařilo se jim vniknouti do zákopů na výšině 185 a v Champagne-fe. Jinak byli odraženi. Protiútokem dobyli Němci zákopy na výšině 185 zpět. Francouzský útok proti německým posicím na výšině 304 selhal. V měsíci únoru ztratili Němci 24 létadel, nepřítel 97. — Obstrukce v americkém senátě byla zdolána. Senát se usnesl na změně jednacího řádu, kterou obstrukce se znemožňuje.

Dne 10. března. Při předvčerejším útoku na výšinu Magyaros zajato v celku 991 Rusů a ukořistěno 17 stroj. pušek. Ruské protiútoky odraženy. — Na italské frontě živější dělostřelecká a aviatická činnost. U Gorice sestřelen italský aer-plán. Na Cima di Bocche vnikl oddíl 74. pěšího pluku do italských zákopů a vrátil se se zajatci. V Albánii u Beratu šarvátky. V Macedonii situace nezměněna. — Západní fronta: Jižně Avre odražen francouzský útok. Úspěšný německý výpad vých. Remeše. V západní Champagni po obou stranách Prosnes podnikli Rusové útok, vniklí místy do německých zákopů, protiútokem však byli zase odraženi. Jižně Ripout vyvinuly se nové boje, záp. Champagne-fe, která několikrát vystřídala své majitele. Boje tyto nepřivodily však žádnou změnu situace. Francouzský útok v lese u Cheppy odražen. Úspěšný německý

Přerov ve službách válečné péče: Sladké zátiší v nemocniční kuchyni, zásluha to přerovských dam (z leva na pravo: sl. Nohejlová, pí. dr. Zelenková, pí. dr. Roháčková, sl. Pokorná).

Přerov ve službách válečné péče: Nezištná obětavost přerovských dam-ošetřovatelek vykonala tu za vedení dvou domácích lékařů divy. (Z leva na pravo: I. řada: sl. Henslová, dr. Zelenka, dr. Skácelík, sl. Nohejlová. II. řada: pí. Dvořáková, sl. Hradilová, sl. Kubátová, sl. Hohlová, pí. Zamazalová, sl. Sehnalová, sl. Machová, sl. Ludvová.)

Přerov ve službách válečné péče: Z reservní nemocnice přerovské, ochotně městskou radou zřízené. Sál č. 16. (Z leva na pravo: pí. dr. Garlíková, pí. V. Hanáková, místopředsedkyně odb. Červ. kříže, okr. hejtman Petr ryt. Kundlmayer z Ehrenfeldu, choť okresního hejtmana, dr. Zelenka, pí. Weiglová a pí. dr. Zelenková.)

útok v lese Caurliers a u Flirey. Němečtí letci sestřelili na západě 6 nepřátelských létadel a 2 upoutané balony. — Wilson svolal mimořádné zasedání amerického kongresu na 16. dubna. Dále se sděluje, že Wilson nařídil ozbrojení amerických obchodních lodí, nevyčkav usnesení kongresu. Vláda nařídila, aby americké ozbrojené lodi podnikaly do všech přístavů světa plavby, nestarajíce se o vodní pásmo, německými ponorkami uzavřené, ani o jiné překážky, které příčí se obchodní svobodě Spojených států.

□ □ □

SMĚS.

Císař v Budapešti. Císař Karel prodléval dne 7. a 8. t. m. v hlavním městě uherském a súčastnil se porad o otázkách zásobovacích. Udílel samozřejmě také audience uherským politikům a přijal především opozičního předáka hrab. Andrássyho. Proslýchá se, že na této audienci jednalo se o utvoření koncentračního kabinetu v Uhrách, o jehož nastolení usiluje opozice.

Lloyd George chce vydržeti za každou cenu. Anglický ministerský předseda Lloyd George přijal několik francouzských žurnalistů a pravil k nim, že Anglie nevede dobyvačnou válku, nýbrž boj osvobozovací proti barbarskému násilí, proti militarismu, který šlape veškerá práva a brzdí pokrok světa. Anglický národ klidně a rozhodně snáší oběti války. Trvalo dlouho, než jsme se odhodlali k boji, ale teď vydržíme za každou cenu až do konce.

Hrabě Zeppelin. V Charlottenburgu zemřel v sanatoriu v těchto dnech hrabě Ferd. Zeppelin, tvůrce německého vzduchoplavectva, které Německu v této válce vykonává neocenitelné služby. Hrabě Zeppelin dosáhl věku 79 let. Bohužel nebylo mu dopřáno dožíti se definitivního triumfu své vlasti, na němž vedle ponorek budou velký podíl bráti Zeppelinovy vzducholodi. Hrabě Zeppelin narodil se v Kostnici. Jeho matka pochází ze staré francouzské rodiny, otec jeho, hrabě Bedřich Zeppelin, byl dvorním maršálkem ve službě knížete Hohenzollern Sigmaringena. K historii jeho vzducholodi se ještě vrátíme.

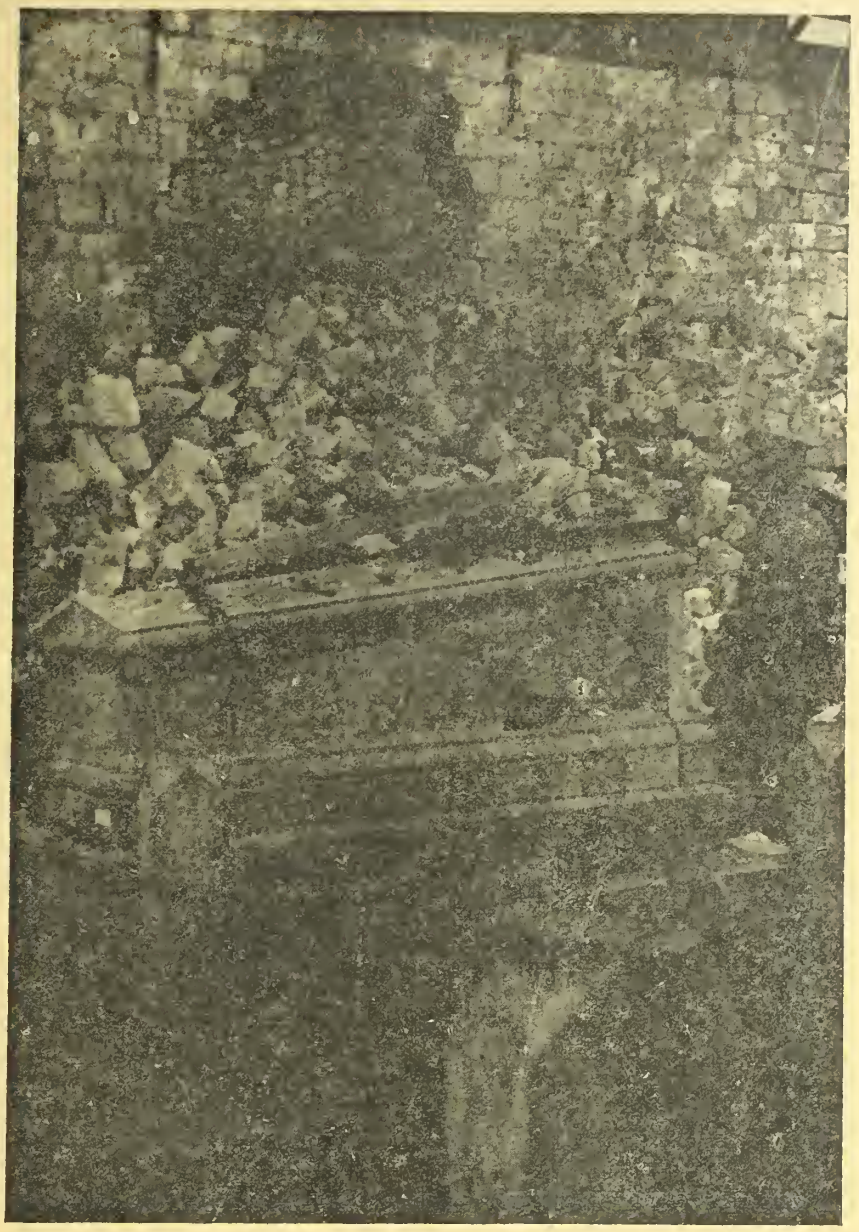

Účinek francouzské dělové rány na hřbitovní zdi v Beaurains ve Francii.

Z rozkazu císaře Karla zrušen trest uvázání, který platil pro vojíny v poli.

Vyjednávání o uvolnění parlamentu. Ministerský předseda hrabě Clam-Martinic konferoval v minulých dnech opět s četnými vůdci stran o svolání parlamentu. Jednotlivé poslanecké kluby jednaly o situaci, též Český svaz, jenž žádá rovněž brzké svolání sněmovny a projevuje ochotu k vyjednávání o změně jednacího řádu. Křesťansko-sociální sdružení usneslo se na resoluci, která žádá svolání parlamentu bez splnění známých podmínek německo-nacionálního svazu. Událost tato vedla k roztržce mezi německo-nacionálním svazem a křesť.-sociálním sdružením a dr. Gross chce se v důsledcích toho vzdáti předsednictví německého svazu.

Presidentem vyživovací rady jmenován byl zemský poslanec hrabě Larisch-Moennich.

Nové poslání býv. uherského ministra honvédů Hazaie. Bývalý ministr uherské zemčbrany baron Hazai jmenován byl správcem celého válečného zálož-nictví.

Jen 2 bezmasé dny. Nařízení o omezení bezmasých dnů již vyšlo, alespoň v Dol. Rakousích. Třetí bezmasý den zrušen, zbývá jen úterek a pátek. Kromě toho je v úterý dovoleno požívání masa skopového.

Úprava cen obuvi. Ohlášená už úprava cen obuvnických výrobků byla publikována v říšském zákonníku a nastoupí v platnost 10. dubna. Bližší podrobnosti přinesly už denní listy. — Zároveň také říšské organisace oděvnického průmyslu založily společnost ku potírání škodlivého překupnictví s látkami.

Zásoby kávy vyčerpány. Jak sdělila „Arbeiterzeitung" jsou zásoby kávy v Rakousku takořka vyčerpány a to hlavně vzhledem k tomu, že vzhledem ke zostřené válce ponorek zastavena byla největší část neutrální dopravy. Nebudou z té příčiny dne 17. března vydány žádné poukázky na kávu, nýbrž teprve až v polovici dubna.

Generál Villa v Japonsku. Denní listy přinesly nepotvrzenou dosud zprávu, že pověstný mexický generál Villa, úhlavní nepřítel Spojených států, odebral se do Japonska, aby tam kul nové plány proti politice Wilsonově.

Tajemství černé věže.

„Ty pláčeš?"

„Radostí..."

Kurt zhluboka si oddychl.

„Zítra mohu přijíti ku tvé tetě?"

„Ano, když chceš — ale —"

Lora se zarazila.

„Či nechceš, abych šel?"

Lora uchopila Kurta kol krku a pohlédla mu do očí.

„Jsem v hlubokém srdci tvá, zcela tvá — na vždy. Ale bylo by lepší, kdybychom lásku svoji zatím ještě nějaký čas skrývali — jako sladké tajemství," šeptala.

„Máš pravdu. Ale já přece musím..."

„Vím, co chceš říci," přerušila ho. Leč rozhodné slovo nemůže ti dáti teta. Svolení závisí pouze od strýčka, který se vrátí až za několik týdnů."

„Je strýček tvým poručníkem?"

„Ano, ba on je více, než poručník. Lpím na něm jako na svém otci. Je to můj ochránce, učitel, vůdce v mém dětství. Prosím tě, posečkej, až se vrátí. Ať je první, kdo se to dozví."

„Máš pravdu, Loro. Tedy až do strýčkova příjezdu zůstane naše láska, naše zasnoubení tajemstvím..."

A přivinul ji vášnivě na svá prsa.

KAPITOLA XVII.

Wernerovy tulipány.

Když Kurt opouštěl dům Lucie Patrickové, zpozoroval, že ho stopuje nějaký mladý muž a při bedlivějším pozorování seznal, že je to týž mladý muž, kterého zpozoroval dopoledne v čítárně hotelu a kterého v posledních dnech několikráte potkal. Co chce ten člověk? Proč mně je stále v patách? Musím to zjistiti.

Kurt shýbnul se a dělal, jakoby byl něco ztratil čekaje, až muž přijde. Pak zpozoroval, že záhadný cizinec skočil do průjezdu blízkého domu. A sotvaže Kurt přešel dům, opět spatřil, že je stopován.

To mu stačilo. Zastavil mladíka a ostrým tonem pravil:

„Pozoruji, že mě už několik dní stopujete. Co chcete ode mne?"

„Nic špatného, pane hrabě," odvětil mladý muž.

„Vy mne znáte?"

„Ano."

„Odkud?"

„Moje kancelář mi sdělila, že jste hrabě Kurt Leuchtendorff. Jsem totiž agentem soukromého detektivního ústavu Callistova v Kahýře, který mi přísně uložil, abych pečoval o vaši bezpečnost."

„O mou bezpečnost?" udiveně tázal se hrabě Kurt. „Což pak mě někdo ohrožuje?

„Můj ústav obdržel příslušné pokyny z Vídně od kanceláře „Lumenu".

„A proč to všecko? Sdělte mi podrobnosti."

„Pokud vím, jedná se vlastně o jistého Pietra Carloniho."

„Carloni, Carloni... Toto jméno je mi známo," pravil Kurt. „Aha, už vím, před lety byl v Rottenhallu. Ale řeknčte mi, co já s tím mám společného?"

„Tento Carloni jel do Kahýry a je zde našimi detektivy přísně střežen, protože se má za to, že se pokusí přiblížiti se k vám, pane hrabě,"

„Vždyť já toho člověka neznám. Nemám s ním nic společného. A co by on ode mne chtěl?"

„To já nevím. Ale z Vídně bylo nám sděleno, že Carloni bude se pokoušeti dostati se s vámi do styku."

„Jestli věc takto stojí, pak máte vlastně střežiti Carloniho."

„Jak na to pohlížíte. Vlastně oba. Mně bylo přísně uloženo pečovati o vaši bezpečnost, jakmile Carloni přijde sem."

„Nesmysl," zvolal Kurt. „Já se nemusím Carloniho obávati. Kdo vlastně aranžoval tuto povedenou věc?"

„Pan baron Hanuš Rottenhall."

Kurt se hořce usmál.

„Nemohu vám brániti v plnění vaší povinnosti, ale žádám vás, abyste mne nadále neobtěžoval. Dávejte si pozor na Carloniho, stopujte si jej jak chcete a kam chcete, mně po tom nic není, ale mou osobu ušetřte takových hloupostí. Chci míti pokoj."

Agent chtěl něco namítnouti, leč Kurt nedal mu domluviti.

„Musíte přece uznati, že nemohu připustiti, abych byl obtěžován a rušen v mém čistě soukromém životě. Trvalé pozorování se strany vaší donutilo by mne k oznámení policejnímu, abych se vás zbavil."

„Nemohu za to, pane hrabě. Ostatně sdělím svou rozmluvu s vámi svému ústavu. Jestli nás pan hrabě zpraví, jakmile Carloni podnikne pokus přiblížiti se k vám, pak snad nebude nutno střežiti vás..."

„To vám slibuji, ale do té doby nechci, abyste mne obtěžovali."

„Dobrá, ane hrabě," pravil agent. „Zachováme se dle vašich přání,"

Proti válečným upírům. Denní tisk zaznamenává každý den zprávy o zatýkání a odsuzování potravinářských podvodníků, lichvářů a spekulantů. Je přímo úžasné, kolik zločinů páše se na tomto poli a proto je na místě, aby úřady všecky tyto přestupky a zločiny co nejpřísněji trestaly. Nejnověji zatčeno ve Vídni asi tucet velkoobchodníků, kteří provozovali podvodnou spekulaci s českým a moravským ovocem. Krátce před tím schytala vídeňská policie několik tureckých kupců, kteří ve Vídni těžili ze řetězového obchodu. V živé paměti jest ještě skandál, jejž měla Depositní banka, jejíž několik funkcionářů bylo zatčeno. V Budapešti sebrala policie celou společnost, která zakládala továrny na papírovou obuv a zaměstnávala v nich dokonce ruské zajatce. Za zmínku stojí také aféra semeringská, kterou přibil na pranýř býv. německý poslanec Silberer, „Arbeiterzeitung" a i „Reichpost". Na Semeringu, zejména v tamním hotelu „Panhans", schází se společnost válečných výdělkářů, které nic není drahé, jež zaplatí každou, i nejvyšší cenu. A lidé tito hýří po celé noci, nedbajíce úředních předpisů o nočním klidu, zavírání hostinců a kaváren, o šetření světlem atd. Hýří a páší orgie, mezi tím co ve Vídni tisíce žen a dětí čekají na kousek chleba a několik brambor....

Německo a neutrálové. Nepřátelé naši se zklamali, když se domnívali, že po příkladu Ameriky také neutrálové postaví se proti centrálním mocnostem. Alespoň už konstatoval president Wilson ve svém poselství kongresu, že ostatní neutrální státy nenásledovaly příkladu Spojených států. Jest známo, že Španělsko, Skandinávské státy, Holandsko a republiky jihoamerické spokojily se jen formálním protestem proti zostřené válce ponorek a že Švýcarsko Wilsonovu notu odmítlo ještě přikřeji. Nedávno potopeno bylo 7 holandských lodí, aniž došlo ke konfliktu. Holandská vláda spokojila se s náhradou, kterou Německo slíbilo. Jinak Německo snaží se usnadniti situaci neutrálů a zejména Španělsku učinilo značné ústupky, takže hrozící krisi s neutrály možno už považovati za odvrácenou.

Válečné úvěry Německa. Až posud činí válečné úvěry, povolené říšským sněmem, 64 miliardy marek. Bylo povoleno: roku 1914 v srpnu 5 a v prosinci 5, r. 1915 v březnu 10, v srpnu 10, v prosinci 10, roku 1916 v červnu 12, v říjnu 12, úhrnem 64 miliard marek. Dosavadními pěti válečnými výpůjčkami uvolněno bylo z povolených úvěrů něco přes 47 miliard marek v pevných válečných výpůjčkách. Vydaný obnos již převyšuje tuto číslici výpůjček. Upisování šesté válečné výpůjčky německé započne příštím měsícem.

Nouze také v neutrálních státech. Ve Švýcarsku zavedeny byly tři bezmasné dny v týdnu. Podobná opatření připravují také jiné neutrální státy.

Železné peníze zavedeny budou ve Švédsku, Norsku a Dánsku.

O život a smrt. Dojímavou věru epizodu z velkého světového dramatu sděluje „Večernaja Pošta" z ruského bojiště: V kterémsi místě srazily se německé hlídky s ruskými. Nastal krutý boj na život a smrt, když tu v nejtužší řeži přiblížila se ku bojujícím divá smečka vlků, hladem jsouc hnána a puzena za kořistí. Nečiníc rozdílu mezi národností a příslušností, vrhla se na zápasící vojíny. A tu se stalo něco neočekávaného. Boj jedním rázem ustal, pušky přátel i nepřátel obrátily se proti společnému nepříteli a za krátko zahnaly krvelačné šelmy. A pak — pak se obě strany vrátily do svých zákopů, klidně utišeni, že si vzájemně zachránily život, oni, jež o život a smrt zápasili.

□ □ □

V krvi spočívá naše zdraví.

Lidský organismus lze porovnati se strojem. Neočistí-li se stroj pravidelně ode všech strusek, nemaže-li se stále, nastane porucha pohonu. Strusky jsou v tomto případě nezpracované potraviny při výměně látek, které musí se odvésti z těla střevy a močí.

Osvěžení krve

mohou způsobiti jen takové jeduprosté prostředky, které příjemným a úplně neškodným přípravkem výměnu látek povzbuzují, oběh krve zrychlují a tímto způsobem zabraňují ze špatné směsi krve povstávajícím zjevům, jako zácpě, těžkostem, návalu krve do hlavy, hemorhoidám, dně, svrbění, kožním nečistotám, otylosti a neklidným nervům a tím příznivě prospívají. Poskytuji každému příležitost o tom se 1951

úplně zdarma

přesvědčiti, jak je to možným. Žádejte o můj nejnovější spis

Láska k lidem.

Pište ihned pod adresou:

Výpravna lékárny „U opery", Budapešť VI., odd. 436

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Škrabané neb okrajované brambory v solené vodě vařené jsou chutnější, než v slupce vařené, ale ztratí se hodně látek živných, pod slupkou zemáku nashromážděných a spotřebuje se o mnoho více zemáků. Toť příčina, proč je účelno vařiti zemáky ve slupce a zemákové pokrmy s oloupaných zemáků vařených, a to zvláště ve všech domácnostech, odkázaných na nákup zemáků. Zručná hospodyně, trochu sečtělejší, dovede přípravou pokrmy tak učiniti chutnými, že ani nejzkušenější jazyk nerozezná, že bylo jídlo připraveno z oloupaných a ne škrabaných neb okrajovaných zemáků. Vařením zemáků ve slupce, tedy neloupaných, ušetříme času, práce a výloh, neboť spotřebuje se méně zemáků.

Mnoho ovoce zachráníme, když časně z jara asi 1 m od země každý kmen ovocného stromu opatříme pásem, lepidlem zalíčeným, a drátem ku kmenu ztuha přitáhneme na horní části nedaleko okraje. Hmyz lepem zadržený ukryje se pod pásem. Tam se občas vylaná a zničí. Kromě toho od března do konce května za mošmourného počasí se pod strom rozprostře plachta, korunou zatřese a tím škůdci na plachtách i květech usazení se setřesou. Ty snadno se sbíráme a zničíme. Je to práce pilná, ale zachráníme jí nejkrásnější plnými, nejlepší květy, z nichž bývá nejlepší ovoce.

A oba se rozešli. — — —

Kurt a Lora prožívali šťastné dny. Oběma milencům otevíral se nový svět. Oba cítili, že jsou k sobě připoutáni na vždy, že žádná moc je na na tomto světě nerozdvojí. Jinak zůstalo ale při staré úmluvě. Tetě Henningové se nesvěřili, čekali na příjezd profesora Henninga.

Konečně nadešel rozhodný den. Celý dům byl na nohou. Lora, teta její a stará služebnice, černoška Saralova, pracovaly na výzdobě bytu, aby profesorovi uchystaly příjemné uvítání.

Když Kurt přišel k Loře, zastihl ji, kterak krášlí pokoj květinami.

„Strýček je velikým milovníkem květin," pravila Lora. „Chci proto všecko ozdobiti květinami. Ať vidí, jak se na něho těšíme."

„Budeš se také tak těšiti a dělati takové přípravy, když já se budu vraceti z cesty?" tázal se žárlivě Kurt.

Lora se šelmovsky usmála.

„Budeš-li také tak hodný, jako náš strýček, pak ano. Ostatně nejkrásnější ozdobu strýčkova pokoje teprve přinesu," dodala. „Jsou to tulipány, které sama jsem pěstila. Umístím je hlavně na strýčkově psacím stole. Ten bude překvapen, až uvidí moje báječné exempláře."

Za nedlouho přinesla Lora se svou tetou do pokoje dva koše velkých, nádherných tulipánů a postavila je na stůl.

„Pohleďte, pane hrabě," volala paní Henningová. „Nejsou to skvostné květiny? Takovéhle tulipány nenajdete v celé Kahýře. A snad nikde jinde."

Kurt přistoupil blíže a prohlížel květiny.

„Nádherné exempláře, ale já jsem už podobné viděl."

„Není možné. Kde, pane hrabě?"

„V Evropě. V naší domovině jsou tytéž druhy tulipánů. Ano, jsou to tytéž exempláře, které pěstují se v našem parku."

„Snad se mýlíte, pane hrabě," pravila paní Henningová. „Tento druh tulipánů nenajdete tak snadno. Povězte mi blíže, kde jste je viděl?"

„V Rottenhallu u Vídně," odvětil Kurt.

Paní Henningovou to škublo, takže nůžky, které držela v ruce, padly na zem.

„V Rottenhallu? U koho?"

„V našem parku a u doktora Wernera, který tulipány přivezl z Holandska."

„Tak, tak, u doktora Wernera v Rottenhallu." A opustila světnici.

Když ocitla se ve vedlejším pokoji, spráskla ruce a šeptala: „Pro Boha, jak to skončí. Kurt je Rottenhallský, zná Wernera..."

Kurt se tentokráte dříve vzdálil, nechtěl zůstati do večera a rušiti jako cizinec setkání profesorovo s Lorou a sestrou. Když odešel, usedla paní Henningová k Loře a tázala se:

„Poslouchej, Loro, mluvil hrabě po mém odchodu ještě něco o tulipánech?"

„Nemluvil. Proč se ptáš?"

„Je to ale náhoda. Brigitta pošle mi cibule a ony to jsou právě tytéž, které on u ní viděl."

„Vždyť doktor Werner, u kterého je Brigitta hospodyní, je přece učitelem Kurtovým. Co na tom vidíš divného?" tázala se Lora.

„Nic, nic," v rozpacích odpovídala paní Henningová. Je to přece samozřejmé. Nu a mluvil Kurt ještě něco více o Rottenhallu?"

„Nemohu se na nic upamatovati. Jen tolik vím, že Kurt na Rottenhallu má příbuzné, kteří slíbili přijeti do Kahýry. Kurt na ně netrpělivě čekal, leč v posledním okamžiku dostal zprávu, že bratranec do Kahýry nepřijede."

„Nepřijede? Poslouchej, kdo jsou tito příbuzní? Jsou to snad zámečtí páni z Rottenhallu?"

„Poslouchej matinko, ty se dnes vyptáváš na podivné věci..."

Paní Henningová dělala, jakoby poznámku tuto přeslechla.

„Nevyprávěl ti Kurt už nic jiného o své rodině?"

Lora zavrtěla hlavou.

„Alespoň nic zajímavého. Jen tolik vím, že bratranec, který jest jeho poručníkem, cestuje se svou chotí bez plánu po světě. Mně se zdá, že Kurt není mu příliš nakloněn a ještě méně jeho choti."

„Jsou tito jeho příbuzní skutečně páni Rottenhallu?"

„To opravdu nevím. Toto místo sice Kurt několikráte vyslovil, jestli je ale Rottenhall ve spojení s jeho příbuznými, nemohu říci. Učitel Kurtův, doktor Werner, žije v Rottenhallu, to vím určitě. Ale matinko, pověz mi jen, proč kladeš mi podivné tyto otázky?"

Zajímá mne historie těch našich tulipánů. Jen tulipánů, nic více..."

KAPITOLA XVIII.

Strýčkův návrat.

Tak, jako kdyby se několik let nebyli viděli, tak bouřlivě a srdečně pozdravovali se Lora a její strýček, Pavel Henning. Profesor byl zasypán už ve dveřích nesčetnými otázkami. Jak se mu vedlo, co všecko pořídil, jak je spokojen se svými výzkumy a podobně.

„Nu a jak se vedlo vám?" tázal se profesor, když zodpověděl všecky Lořiny otázky.

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Veselá příhoda udála se kdysi na francouzském vyslanectví v Petrohradě. Francouzský velvyslanec a velkokníže Vladimír vykládali si zlodějské historky z Paříže a z Petrohradu a na konec se pohádali o otázce, kteří dlouhoprsťáci jsou obratnější, jestli pařížští nebo petrohradští. Posléze uzavřeli vysokou sázku a velkokníže slíbil, že při nejbližší hostině u velvyslance bude francouzský velvyslanec určitě okraden o některý předmět, který nosí u sebe. V brzku došlo k hostině a velkokníže objednal na policii nejobratnějšího zloděje, který převzal úlohu lokaje. Dostal ovšem příslušné instrukce a slib okamžité svobody a velké peněžité odměny, když velvyslance okrade. Velvyslanec dával pozor, ale přece prohrál. Když se pil čaj, tázal se náhle velkokníže, kolik je hodin, Velvyslanec vytahuje hodinky, leč k nemalému posměchu všech přítomných, vytáhl z kapsy — cibuli. Ale nejen hodinky, i taška na cigarety a i peněženka zmizely a rovněž i po zloději ani stopy. Velkokníže vyhrál sázku a zloděj byl náležitě odměněn s napomenutím, aby příště své pokusy konal jinde.

*

Dobrá výmluva.

Manželka: „Kdy pak jsi přišel dnes v noci domů, můj drahý?"

Manžel: „To opravdu nevím, dušinko. Měl jsem tak naspěch, abych byl brzo doma a v posteli, že jsem se vskutku zapomněl podívat na hodinky.

*

Co je lepší.

Statkář k zahradníkovi. „Přejete-li si, dám vám starý klobouk ku postrašení ptactva."

Zahradník: „Prosím, milostpane, kdybyste neměl ničeho proti tomu, mohl byste mi raději půjčit klobouk milostivé paní."

*

Není nad chytrost.

„Ano, oděv se mi líbí a koupím jej, leč musíte mi učiniti malou změnu na něm, změnu velmi důležitou."

„Rozhodně," odpovídá krejčík, „každou změnu vykonávám zdarma. Čeho si přejete?"

„Dobře," odvětil kupující. „Změňte mi tedy cenu ze 150 K na 50 K a já si oděv ihned ponechám."

*

Užitečný dar.

„Mařenka obdržela v kuchařské škole první cenu."

„Táta, je asi hrda na to. A co je to za cenu?"

„Velmi užitečná kniha. Zní: Prvá pomoc při otravě."

*

Spravedlnosti není na světě, žaloval kterýsi milovník vína, s velikou modřinou na čele: „Hle, jaká je to spravedlnost, můj přítel udělal si při jakés srážce vlaků na čele modřinu a obdržel za to 200.000 korun a já za mou modřinu dostanu týden vězení."

*

Nemocný netrpělivě: „Pan doktor prohlíží takové malé děcko skoro hodinu. Jak dlouho to bude teprve u mne trvat?"

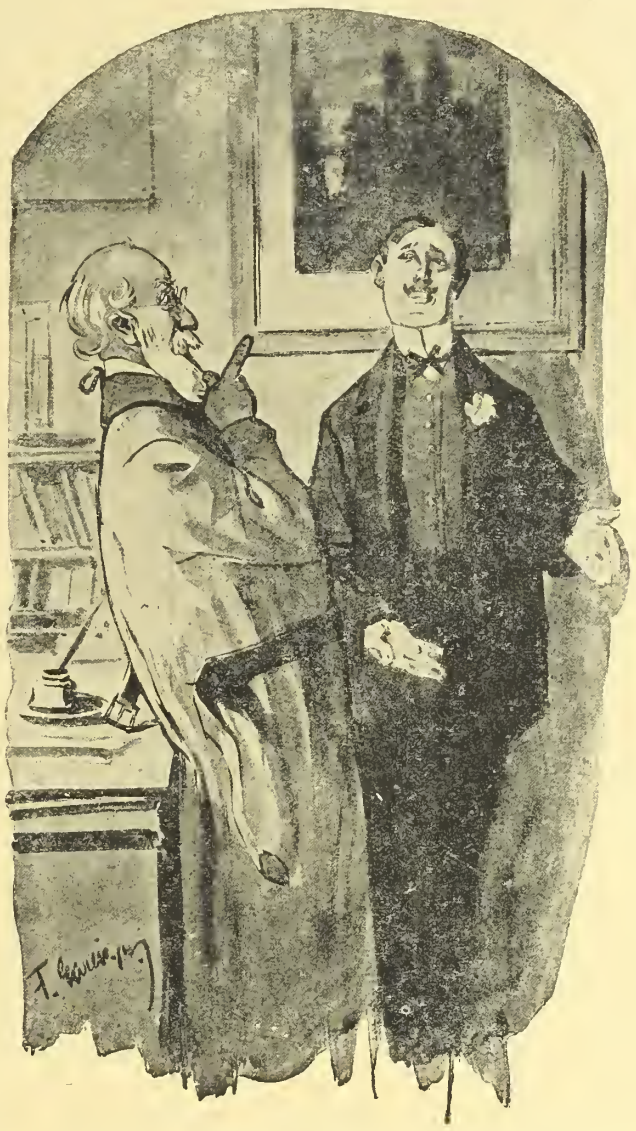

„Prosím vás, pane starosto, musím dodržovati přesně zákonem stanovený počet bezmasných dnů?" — „Zajisté, že je to vaše povinnost. Ale proč se ptáte?" — „No, já totiž bych rád věděl, je-li trestné, když musím místo dvou bezmasných dnů držet celých 7..."

*

Dějepisec.

Strýček: „Nuže mi pověz, Pepíku, kdy začla 30letá válka?"

Pepík: „O bože, to jsme ještě nebrali. Jsme teprve u války sedmileté."

„Jak šťastna bych byla, kdybych konečně nalezla muže, který mi porozumí a také uzná, že žena kromě lásky potřebuje také hodně peněz."

U soudu.

Soudce: „Jste odsouzen k doživotnímu žaláři..."

Odsouzený: „Ale... pane presidente..."

Soudce: „Mlčte, nebo vám přidám ještě pár let k tomu."

*

Otec: „Jak koupil's známku a přilepil's ji dobře na psaní?" — Synáček: „Já jsem si dával pozor, a když slečna na poště se nedívala, vhodil jsem psaní do schránky a rychle jsem utekl. Peníze nesu zpět."

*

Z doby uhelného nedostatku.

„Ty jdeš dnes do divadla, člověče, vždyť tam zmrzneš." — „Neboj se, příteli, dnes vystoupí na jevišti drak chrlící oheň z tlamy, tak myslím, že to vydržím."

*

Co nyní?

Strážník k opilci: „Proč pak stojíte před domem, zapomenul-li jste si klíč, zazvoňte si na domovníka..."

Opilec: „Vždyť už je venku, pane, to jsem já."

*

Hrozné.

Nemocná: „Co myslíte, pane doktore, jak budu ještě dlouho nemocná?"

Lékař: „Může to trvati ještě i 6 měsíců."

Nemocná: „Svatý Bože, do té doby vyjdou všechny mé kostýmy z módy."

*

Vzdor.

„Proč pak pan soudce začudí vždy tak k udušení salon?"

„Inu, dělá to na vzdor své ženě nebožce, která mu nedovolila kouřit."

*

Podivné.

Mladá paní ke kuchařce: „Poslyšte, Matyldo, vy vaříte velmi nehospodárně. Co vy uvaříte, všechno se sní, kdežto když já vařím, polovic tu nejméně zbude."

*

Proč nepracujete?

Jistý žebrák prosil pána o almužnu:

„Proč utrácíte čas žebráním?" osopil se pán na žebráka, který odpověděl:

„Odpusťte pane, žebral jste už někdy?"

„Ne, to nikdy," odvětil hrdě oslovený a žebrák řekl proto:

„Nuže vidíte, neříkejte tedy, že utrácím čas."

*

Paní ke služce: „Kdyby milostpán byl k vám dotěrný, nemeškejte a dejte mu políček."

Nová služka: „Ale ano, milostpaní, už jsem mu dala dva."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Reumatismus, dna, bolení v kříži

Dlouholetá lékařská zkušenost učí, že naším přírodním produktem z celé Evropy, jedině u nás se vyskytujícím, žádným tajným prostředkem, žádnou medicinou, reumatické a dnové bolesti ve svalech a kloubech, lze zmírniti a konečně úplně odstraniti. Záchvaty stávají se čím dále řidčími, až konečně zmizí úplně. Při

ošetřování reumatismu a dny

má náš léčebný prostředek ten účel, aby v něm obsaženými rozpouštěcími součástkami vylučování usazenin z nemocné části těla podporoval a tělo od šlemu osvobozoval. Máme již v našich seznamech tisíce uznání z kruhů lékařských i pacientů, jež všechny vysokou cenu našeho

domácího léčení

nestranně dokazují. Nechte si tudíž ihned naší **léčebnou methodu** zdarma zaslati! — Budete nám vděčným. 2000

E. Pasternack,
Berlín S. O. Michaelkirchpl. 13.,
Oddělení 169.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
jen K 2·10.
1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.
Přes million již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
858
(blíže Pratersternu).
Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Zdarma a vypláceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních housli za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**
c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy.)

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle.
První továrna hodin
HANUŠ KONRAD
c. a. k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1347.
(Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—. Válečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Massivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava Výměna dovolena nebo peníze zpět. 1920

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955
Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné
POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na
Idu Krause-ovou,
která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.
Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma Josef Zána, vlastní výroba v Košíně, p. Chotovinv u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

TISKOPISY VŠEHO DRUHU

jako: časopisy, cenníky, obch. tiskopisy, plakáty, pozvánky, programy, oznámení, navštívenky, snubní lístky a jiné nabízí

TISKAŘSKÝ A NAKLADATELSKÝ ZÁVOD
HRAZDIRA A SPOL.

Provedení v nejmodernější úpravě a v čase nejkratším. Objednávky na venek se promptně vyřizují a co nejlevněji účtují

VÍDEŇ X, EUGENGASSE 22

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres
Herreng 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:
I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—.
Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:
Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.
Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ
ILUSTROVANÉ NOVINY

Vychazejí každý čtvrtek.
Redakce a administrace
Vídeň X1, Favoritenstr. 130
Tiskárna
Vídeň X1, Eugengasse 22
Telefon interurban 54 017
Účet poštovní spořitelny 86 320
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budiž zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje — Rukopisy se nevracejí
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni X. všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi
Prodejny a zástupci všude se hledají

ČÍSLO 13.

VE VÍDNI, DNE 29. BŘEZNA 1917.

Jednotlivá čísla 24 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou
Ročně K 12 — půlletně K 6 — čtvrtletně K 3 — měsíčně K 1 —
V Německu
Ročně M 12 — půlletně M 6 — čtvrtletně M 3 —
V cizozemsku
Ročně Fr 16 80, půlletně Fr 8·40
V Americe
Ročně Dol. 3·25 půlletně Dol 1·63
Předplatné a inserty jsou splatny a řešitelny ve Vídni X.
Ceny insertní
V insertní části 10 mm vysoký 40 mm široký K 1 — Zasláno 10 mm vysoký 80 mm široký K 3 — V redakční části 10 mm vysoký, 80 mm široký K 4

ROČNÍK XII

Pouliční bouře a barikádové boje v druhém největším ruském městě Moskvě.

Úplné vítězství ruské revoluce. — Nová vláda chce pokračovati ve válce.
Strategický ústup Němců na francouzské frontě. — Velká bitva v Macedonii. — Nová vládní krise ve Francii.

SVĚTOVÝ POŽÁR.

Už třetí rok zuří válka, vyvolaná malým Srbskem a stále nové země strhovány jsou do světového zápasu. Do nedávna ještě omezen byl boj na tři díly starého světa, kdežto Amerika posílala na bojiště svou munici a Austrálie své dobrovolníky. Nyní i Amerika zasahuje do světového konfliktu, ve kterém rozhodnut bude starý zápas o světovou nadvládu. A vedle Spojených států také Kanada a Austrálie mobilisují všecky své branné síly a kromě toho i v Číně uzrává usnesení, má-li se největší tato republika postaviti po bok Spojených států a čtyřdohody, či má-li zachovati svou neutralitu. Konečně také Mexiko vstupuje do popředí a zdá se, že i mexické vody stanou se v brzké době bojištěm. Požár se tedy stále šíří a zachvacuje všech pět dílů světa. Bylo by to k zoufání, nebýti naděje, že právě vyvrcholení války vynutí definitivní rozhodnutí a přiblíží nás ke kýženému míru.

Amerika se chystá k činu. Wilson zvítězil nad obstrukcí v senátu a bez kongresu ozbrojuje obchodní lodi a dává rozkazy, aby pluly do všech koutů světa, nestarajíce se o ponorkovou blokádu. Na ulicích amerických měst zavládá válečná horečka, důstojníci a vojáci jsou předmětem nadšených ovací obecenstva. A Roosevelt ohlašuje cestu svého dobrovolnického sboru na evropské bojiště. V takové situaci je republika, která ještě nedávno nabízela mírové sprostředkování mezi oběma válčícími skupinami.

Válka vyvolala také těžkou krisi v Austrálii.

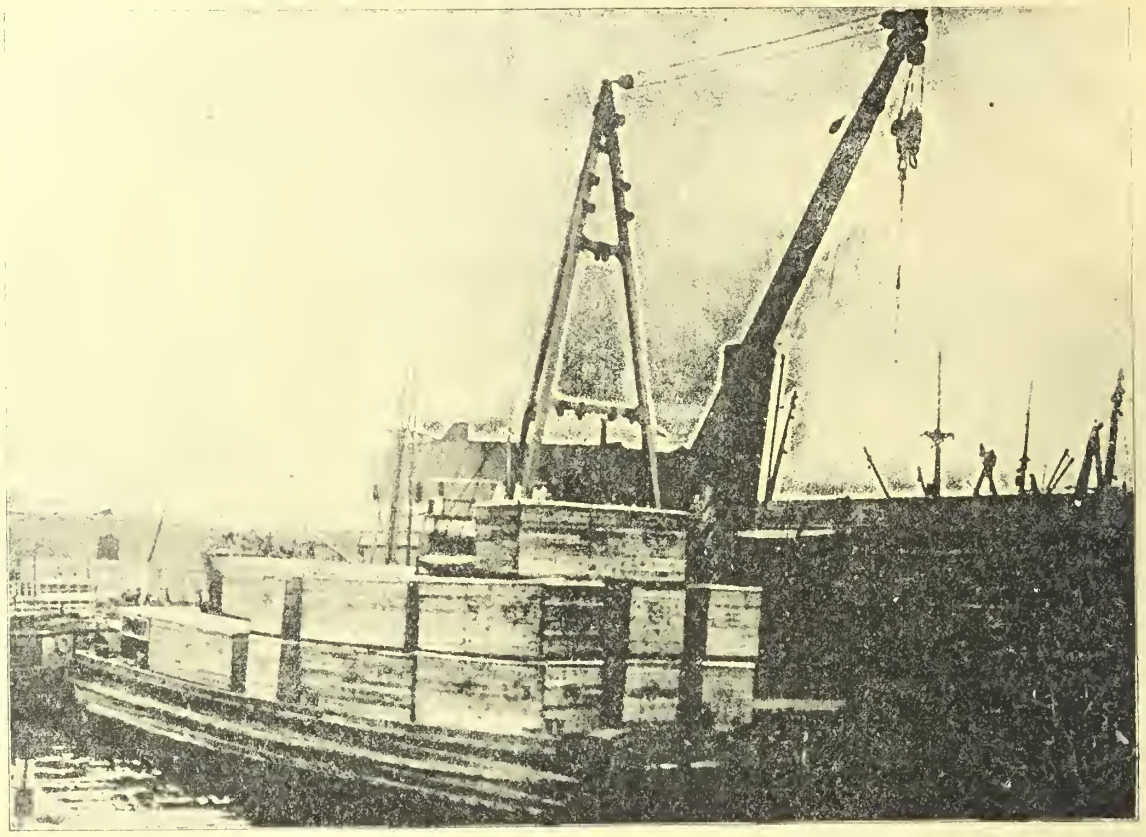

Americká neutralita ve světle pravdy: Nakládání munice pro čtyřdohodu v přístavu novoyorském.

K novým bojům na tyrolské frontě: Rak.-uherská posádka vrcholu Ortleru před svým úkrytem (3900 m vysoko).

Londýnskému kabinetu nestačily totiž pomocné dobrovolnické sbory, které posílala na evropské, asijské i africké bojiště Austrálie a Kanada. Lloyd George žádal, aby Austrálie i Kanada zavedly všeobecnou brannou povinnost. Austrálský ministerský předseda Hughes podal parlamentu příslušnou zákonnou osnovu, jež ale propadla. Následek toho byl, že obě sněmovny austrálské byly rozpuštěny, takže nyní hlasováním všech Australců rozhodnuto bude o tom, má-li být Anglie podporována až do posledního muže a do posledního šilingu. Je pochopitelno, že za takovýchto okolností je celá země zachvácena silnou bouří, ve které politické strany napínají všecky své síly, aby prosadily své stanovisko. Ovšem je otázka, jestli radikální pomoc, kterou poskytnouti má Austrálie, nepřijde pozdě. Vždyť tomu není tak dávno, co Hughes prorokoval konec války v říjnu tohoto roku. Anebo počítá londýnský kabinet s opětným prodloužením války? V tomto případě mohou mu německé ponorky zkřižovati všecky plány. Máme za to, že nejbližší měsíce budou kritické pro Anglii, která nepochybně ztratí takovou část obchodní své floty, že bude odpor její proti míru konečně zlomen.

Válka hrozí se také rozšířiti na Čínu a Mexiko. Spojené státy a Anglie pracují v Pekingu všemi prostředky, aby čínskou veleříši přiměly, by postavila se po bok nepřátel Německa. V prvé řadě pracuje se ovšem penězi a sliby. Ovšem rozhodnutí Číny nemůže situaci Německa nikterak poškoditi. Jinak se mají věci s Mexikem, jež v případě války mohlo by Spojeným státům způsobiti největší obtíže. Wilson si sice počíná, jakoby se neobával mexického nebezpečí, leč na druhé straně dokázaly právě události nejposlednějších 14 dnů, že německá diplomacie nepracovala v Mexiku úplně bezúspěšně a že úspěchy Německa, zejména úspěchy německých ponorek působí v Mexiku velikým dojmem.

□ □

NESLÝCHANÁ DRAHOTA PAPÍRU

stejně jako ustavičné stoupání cen štočků, tiskařské černě a ostatních výrobních prostředků nutí také

„Vídeňské Illustrované Noviny"
ku zvýšení předplatného a cen v drobném prodeji.

„Vídeňské Illustrované Noviny" velice nerady přikročují k tomuto opatření, které je ale nezbytným. Jiné listy už dávno dvakrát, třikrát zdražily a nejen to, omezily také svůj rozsah, použily horšího papíru, špatnější a lacinější tiskařské černě, omezily počet štočků a sáhly k jiným úsporám. Náš list tak neučinil. Vychází ve stejných rozměrech jako před válkou na starém, dobrém

Ze západní fronty, na níž se čeká každým dnem generální útok nepřítele: Pohled na budovy města Lensu, známého svými velkými uhelnými doly.

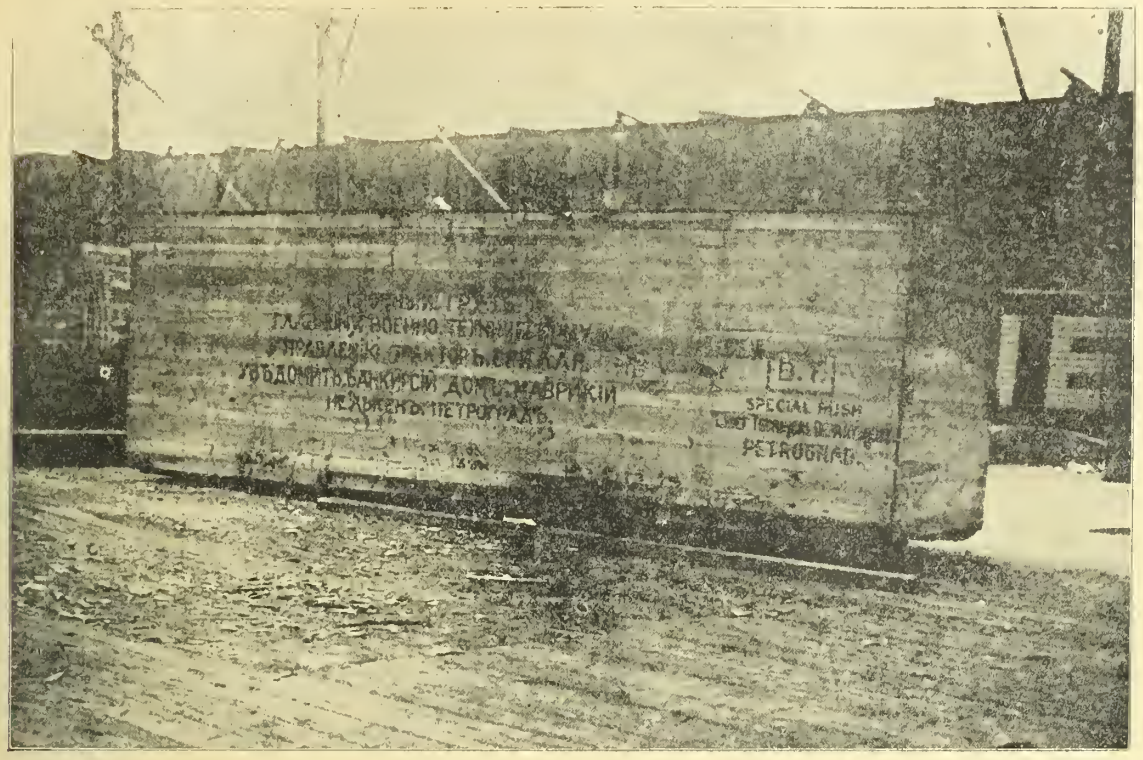

Americká podvodná neutralita: Obrovské bedny střeliva v Novém Yorku, určené pro Rusko.

papíře, při neobmezeném počtu štočků. Naopak „Vídeňské Illustrované Noviny" byly během války značně zdokonaleny, jak po stránce textové, tak i illustrační. Velký obnos věnován na zpravodajství illustrační a na rozšíření počtu redakčních spolupracovníků. List náš napnul všecky síly, aby vyhověl čtenářstvu a dlouhou dobu oddaloval zvýšení cen. Doufáme proto, že naši přátelé a abonenti uznají naši těžkou situaci a bez reptání přinesou tuto oběť. Ostatně je to opatření přechodné a jakmile zlepší se poměry na trhu papíru a tiskařských prostředků, vrátíme se k původním cenám a ke starému předplatnému.

Počínaje 1. dubnem

obnáší celoroční předplatné K 15.60,
pololetní . . . . . K 7.80,
čtvrtletní . . . . . K 3.90,
měsíční . . . . . K 1.30.
Jednotlivá čísla . . . . . K —.30.

Administrace.

□ □

ANGLICKÉ OBTÍŽE.

Anglické obtíže zásobovací následkem zostřené války ponorek den ke dni se přiostřují. Dovoz musel být obmezen na nejmenší míru, zásoby, které byly v zemi, pozvolna budou vyčerpány. Angličtí ministři musejí zapřísahati lid, aby šetřil, úřady jsou nuceny zaváděti maximální ceny potravin a poukázky na chléb, kávu, cukr, čaj, tuky a i na brambory. Poprvé během celé války ocitá se úhlavní nepřítel Německa v nesnázích, o kterých ještě do nedávna neměl tušení. Anglie chtěla vyhladověti Německo, dnes se sama ocitla ve velkém nebezpečí hladu. V této tísni obrací se Anglie na neutrály o pomoc. Na tytéž neutrály, s kterými dříve nakládala velkopansky, kterým poroučela, kterým zabavovala poštu a lodi. Dnes prosí Anglie, aby neutrálové svými obchodními loděmi zachránili anglické obyvatelstvo před hrozícím hladem a snaží se pomocí falešných zpráv Reuterovy kanceláře dokázati, že počet obětí německých ponorek tvoří jen nepatrné procento číslice parníků, které proplují bez úrazu ohroženým pásmem. Angličané zapřísahali neutrály, aby poslali své lodi do Anglie, jinak že ztratí svůj obchod. Jak se tento apel vyjímá vedle známých anglických opatření konkurenčních, kterými neutrální obchod byl po dlouhá léta a zejména během války systematicky ubíjen. Péči o neutrální obchod nevynutily přátelské ohledy, ale strach před hrozící tísní a hladem obyvatelstva britské říše. Jsou přece ztráty anglického obchodního loďstva tak těžké, že londýnská vláda už chápe, že nestačí se svým lodním prostorem a že bez neutrální pomoci prohraje ponorkovou válku. Není tomu dávno, co čtyřdohodový tisk hlásal světu, že ponorky nezamezí anglický, francouzský a italský dovoz a vývoz, když ale nyní sledujeme bedlivě všecka anglická opatření na získání neutrální floty, tu máme ihned důkaz, že optimistické výpočty čtyřdohody ohledně obrany před ponorkami byly velice nespolehlivé, přehnané a že válka ponorek způsobila Angličanům daleko větší ztráty, než se všeobecně předpokládalo. Nedaleká budoucnost úplně potvrdí správnost našich slov.

Německý střelecký zákop v Argonnském lese. Okolí prozrazuje, jak nepřátelské granáty zničily les.

□ □ □

BOJE U MET.

O Metách, velké německé pevnosti, kterou vybudovali Němci na obranu Elsaska-Lotrinska, šířili v poslední době Francouzi všelijaké pověsti. Mezi jiným rozeslala Agence Havas zprávu, že jižní pevnůstky Met jsou v rukou nepřítele. Vzhledem k těmto nesmyslným pověstem prohlásila „Vossische Zeitung" na základě líčení svého válečného zpravodaje, že na zevní pevnůstky Met, které jsou nejblíže verdunské frontě, nepadla ani jediná francouzská střela. Posádka Met byla během války na základě nově nabytých zkušeností přestavěna a sesílena. Je pohotova k boji, leč dosud nenaskytla se jí k tomu žádná příležitost. Mety jsou pevností, k jejíž obraně jsou soustředěny všecky vymoženosti moderního válečnictví.

Rakousko-uherské zásobovací kolony na jisté tyrolské serpentině.

Obrázky z Met: Malebný pohled na městské lázně.

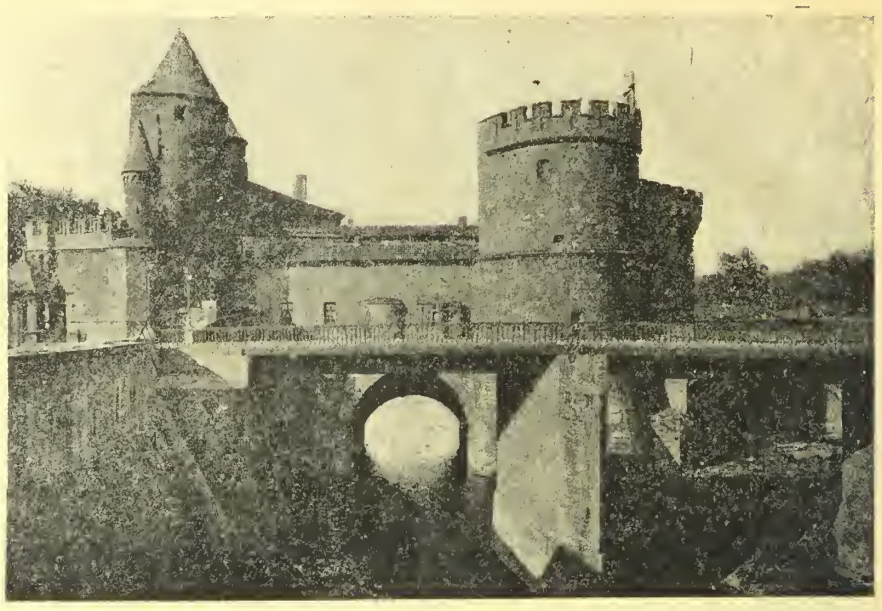

Německá brána v Metách, největší německé pevnosti elsasko-lotrinské.

Francouzští letci několikráte za této války pokoušeli se o návštěvu Met (něm. Metz), ale znovu a znovu museli se přesvědčiti o ostražitosti německých ochranných baterií.

Hlavní město Lotrinska je pevností prvého řádu při ústí Seilly do Mosely. Návštěvníka zaujímají historické stavby, z nichž sluší uvésti římskou (Porte serpenoise) a německou bránu (Porte des allemands) na východě a Diedenhofenskou a francouzskou na západě. Mety mají několik velkých kostelů, z nichž garnisonní má věž 97 m vysokou a pak kathedrálu započatou v 13. století. Z veřejných budov lze uvésti justiční palác, městský dům, divadlo, arsenál, generální komando, museum, klášter atd. Je tu několik středních škol. Na ostrově Chambière je hřbitov s pomníkem pro 7200 v roce 1870 zde padlých Francouzů. V době míru jsou Mety centrem pro dráhy Stieringen-Nancy, Grosshettingen-Luxemburg, Amanweiler (Verdun)-Chateau Solins.

Známy jsou továrny na kožené zboží, koželužny, továrny sedlářské a na obuv i zbrojovka. V okolí jsou velké železárny a historická místa s četnými pomníky z bojů v r. 1870. Okolí Met jest úrodné. Daří se tu výtečné ovoce, zvláště mirabelky, znamenité víno a zelenina.

Mety jsou známy jako Divodurum (božský hrad) starých Gallů. V 5. století zničeny hunským vladařem Attilou. Mety znovuzřízené přecházely z ruky do ruky. Německo a Francie dobývali a opět pozbývali toto město. Po francouzské porážce r. 1870 patří opět Německu. Ve středověku bylo toto město jevištěm stálých bojů mezi katolíky a protestanty.

Němečtí vojevůdcové tvrdí, že pádem Met byl rozhodnut i osud Paříže, jelikož se tím uvolnila silná německá armáda. Bazain, velitel metské pevnosti, byl r. 1873 pohnán před válečný soud a odsouzen pro zradu, ačkoliv hájil tuto pevnost proti Němcům déle, než jak se dalo vzhledem k chatrnosti vnějších fortů očekávati. Němci zajali tam 3 maršálky, 4000 důstojníků a 173.000 mužů a dostali vojenského materiálu v ceně 80 milionů franků, 800 děl a střelivo pro 85 baterií, 66 mitrailles, 300.000 pušek, 2.000 vojenských povozů atd.

O Metách vyšly četné spisy historické, umělecké i odborně vojenské v německé i francouzské řeči.

□ □ □

Kostel v Peronně, který byl francouzskou dělostřelbou zničen.

RUSKÁ REVOLUCE.

O průběhu ruské revoluce přinesl denní tisk během uplynulého týdne spoustu zpráv, které si navzájem odporují. Vůbec panuje ve zpravodajství z Ruska nebyčejný chaos, takže nutno všecky depeše o různých věcech, ať už přicházejí přes Kodaň Stokholm, nebo přes Londýn, přijímati s velkou zdrženlivostí. Jen tolik je jisté, ž ruská revoluce na celé čáře zvítězila, že strhla na sebe veškerou moc obrovské ruské veleříše a že v Petrohradě, v Moskvě a ostatních velkých městech zjednala po několikadenních pouličních a barikadových bojích úplný klid. Absolutismus ruský, který celá staletí týral ruský nrod, dopouštěl s největších násilností a trpěl ve správě státu bezprikladnou korrupci, byl přes noc povalen a z tohoto státního obratu, který v celých dějinách nemá příkladu, zrodilo se nové Rusko, jež opírati se bude o ústavu a o vůli národa a všeobecné rovné a tajné právo hlasovací. Nevycházíme zůžasu, když čteme každodenně nové proklamace a nařízení ruské vlády, v nichž poskytují se národu všecky politické svobody, jež byly snem ruských revolucionářů, nemůžeme věřiti svým zrakům, když čteme, že nový ruský car Michal Alexandrovič nechce býti carem z milosti boží, nýbrž s vůli a s milosti lidu a že tudíž přijme definitivně trůn jen s podmínkou, že národní shromáždění zvolené na základě všeobecného práva hlasovacího dá k tomu svůj souhlas. Dalekosáhlý význam tohoto rozhodnutí je na bilední a prozrazuje už obrysy příští ruské státní formy: Rusko bude konstituční monarchií, ve které hlavní moc soustředěna bude v rukou lidové vlády a v níž pravomoc cara bude silně omezena, tak jako na příklad v Anglii, v Dánsku a v Norvéžsku. Totiž v tom případě, když udrží se u vesla dnešní režim, uhájí se proti reakci, která taří rychle neustoupí z politického bojiště a když zachová si podporu armády na jedné straně a podporu širokých vrstev lidu, hlavně socialistického proletariatu, na straně druhé.

*

Vídeňské listy píší celý týden o ohrožené posici revoluční vlády, o rozporech mezi stranami dumy a o blížící se protirevoluci. Faktem je, že revoluční vláda má nesnadnou práci a že bude muset vynaložiti všechnu energii, aby čelila rejdům reakce, a aby si zajistila podporu socialistického dělnictva. Prozatím se věci vyvíjejí dle jejího receptu. Černomořské válečné loďstvo postavilo se do služeb vlády. Loďstvo východomořské z počátku vzdorovalo, pak ale zvítězily živly nové vládě přátelské. Armáda poslouchá rovněž petrohradský komitét, nechala si líbit uvěznění cara Mikuláše a carevny na Carském Selu a sesazení velkoknížete Nikolajeviče, kterého car v poslední hodině své vlády jmenoval vrchním velitelem ruských armad. Vůbec se zdá, že armada stojí na straně revoluční vlády. Generalita nenávidí ty, kteří špatným zásobováním a nepořádkem ve

Mety: Most sv. Jiří a zahradní ulice.

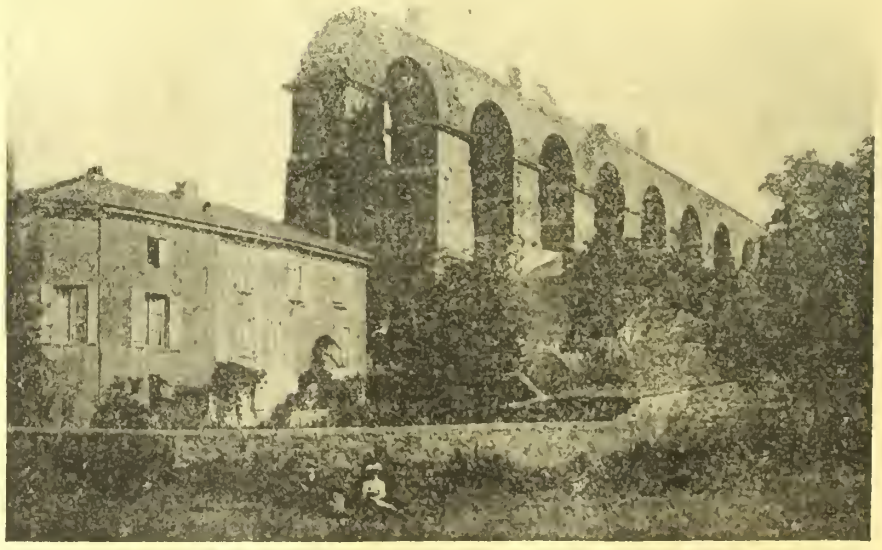

Starořímský vodovod v Metách.

vnitřní správě docílili podílu na neúspěších ruských armád. Liberálním stranám armáda nedává vinu. Naopak vysoké byrokracii, kterou právě duma porazila. Zajímavé je dále, že i svatý synod odsoudil cara Mikuláše, což je jistě událost velkého významu. Do služeb nové vlády postavila se všecka rusko-evropská města. Podobný proces odehrává se nyní také v Asii. Vláda se také zajišťuje před pikle-mi starého režimu a zatýká všecky vlivné osoby z bývalého carova okolí a z řad svržené byrokracie pak se zachová proletariat, který krvácel na bardadách v Petrohradě a v Mokvě za myšlenku mírovou, není ještě známo. Armáda chce pokračovat ve válce, také nová vláda nemluví a nepíše nic o míru. Nechá si to dělnictvo líbit, anebo se vzepře znovu, aby smetlo vládu liberální buržoasie a nastolilo kabinet mír vý? Anebo spokojí se proletariat s politickými a socialními reformami, které dílem provádí a dílem slibuje nová vláda? Upustí socialistické dělnictvo od mírové propagandy a bude podporovati válečnou politiku Miljukvu? Nejbližší doba zodpoví všecky tyto otázky. Zatím zaznamenáváme pouze projev socialistického ministra Kerenského o válečných cílech Ruska Kerenský žádal internacionalisování Cařihradu, samostatnost Polska, ruský protektorát nad Armenii atd. Kerenský se tudíž neliší tuze od Miljukova. Na váhu také padá, že značný vliv na socialism ruský vykonávají dělnické strany francouzská a anglická. To jsou věci, které musíme míti na zřeteli při posuzování ruských událostí.

Denní tisk přinesl ovšem i v posledních dnech celou řadu sensačních zpráv a pověstí, které nebyly potvrzeny. Stürmer a Protopopov nebyli zavražděni, jak první zprávy sdělovaly, jsou jen uvězněni. Za to je pravda, že tři zatčení ministři byli zase propuštěni, mezi nimi ministr financí Bark. Dále je pravda, že velitel východomořského loďstva přišel o život. Z jiných telegramů zaznamenáváme ještě, že Anglie a Francie a nejnověji také Amerika uznaly novou vládu a jsou s ní už ve styku, dále, že velká většina sibiřských politických trestanců, jakož i emigranti z Francie a Anglie vracejí se do Ruska, konečně že vládním rozhodnutím potvrzena byla autonomie Finska a rozšířena pravomoc finského sněmu.

•

Nejnovější zprávy z Ruska shodují se v tom, že v zemi panuje klid. Všickni ministři pracují ve svých úřadech. Ministerská rada koná každý den schůze za předsednictví knížete Lvova. Komisaři dumy rozjeli se po celé zemi, která stojí pod autoriou nové vlády. Otázka aprovisační svěřena byla k řešení zemstvům a obcím za spolučinnosti povolaných odborníků. Dělnický výbor vyzval dělnictvo, aby se ujalo práce. Do Petrohradu a jiných větších měst dováží se ze všech stran spousta obilí a potravin, aby odpomoženo bylo okamžitým nedostatkům.

Naše obrana před nepřátelskými posicemi.

NOVÁ KRISE VE FRANCII.

Uprostřed ruské revoluce také Francie prodělává vnitřní krisi. Kabinet Briandův, jenž už delší dobu musel překonávati těžké obtíže a jehož majorita ve sněmovně stále se zmenšovala podal demisi, která byla přijata. Pravé příčiny demise tohoto nejobratnějšího francouzského státníka zůstanou ovšem před veřejnosti utajeny, tolik je ale jisté, že s jeviště politického odstraněn byl muž, který byl ve Francii nejsilnější oporou čtyřdohodových plánů a francouzské válečné strany. Kabinet Briandův zaželnal už několik krisi chtěl se Briand zachrániti tím, že propustil ministra války, leč tentokráte nezdařil se jeho plán a kdysi nejmistrnější muž Francie musel odstoupiti.

Následnce Briandův je dosavadní ministr financí Ribot. Je to jeden z nejstarších francouzských politiků, jenž byl už členem několika kabinetů. Býval ministerským předsedou, ministrem zahraničních záležitostí a jako takový podepisoval spolkovou smlouvu s Ruskem a ve válce převzal křeslo finanční. Ribot má ve Francii velký vliv na politické kruhy pařížské důvaji, že se mu podaří usjednotiti francouzské strany v okamžiku, kdy mír stává se světovou událostí.

Nový kabinet je sestaven takto: Předsednictví a úřad zahraniční Ribot, justice Viviani, válka Painlevé, marina Lacaze, munice Thomas, finance Thiery, vnitra Malvy, vyučování Steeg, veskeré právo Desplas, obchod Clemenel, orba David, zásobování a výživa Violette, sociální péče Bourgeois, kolonie Maginot, aviatika Viucent. Složení nové fancouzské vlády liší se od kabinetu Briandova tím, že jsou z něho vyloučeny konservativní živly. Kabinet Ribotův znamená sklon ke stranám levice.

NOVÁ NĚMECKÁ FRONTA VE FRANCII.

Minulého měsíce přiložilo německé vrchní vojenské velení operační nůž na svou vlastní frontu a ufízlo v území Ancru vyčnívající kus. Pravděpodobně byl tento upotřebovaný kus území pociťován v celém organismu jako cizí těleso a proto odstraněn. Před několika dny byla asi z podobných příčin provedena operace, tentokráte však ve větším rozměru. Od Arrasu až k Aisně byl podle plánu vyklizen pruh země, ve kterém leží města Bapaume, Peronne, Roye a Noyon. Tato část fronty má délku asi 140 km. Hloubku vyklizeného území nedá se doposud odhadnouti, ani nová fronta německá. Dle všeho ustoupili Němci asi 30 km daleko, což znamená úsporu asi 10 divisí, tedy 150.000 mužů. Ovšem také nepříteli taková úspora prospěje, leč není vždycky oběma stranám stejně prospěšné, když činí totéž. Jména Bapaume a Peronne, Roye a Noyon jsou nám dobře známa a v naší představě mají větší význam. První pocit při čtení zpráv o vyklizení těchto měst byly bolestné, nicméně musíme se sprostiti všech sentimentalit. Musíme si připomenouti, že jedná se o velké věci a potlačiti veliké námitky. Jisto je, že vyklizením tohoto území i když vezmeme za základ většího obsahu, nebyl dotčen žádný citelnější nerv. Je to pouhá ztráta půdy, jejíž rozsah ještě neznáme. Ostatně oceniti, či litovati tento čin německého vrchního vedení, budeme moci teprve po uplynutí několika týdnů, až se jasně objeví jeho následky a až Hindenburg vyloží svůj nový trumf.

K nejnovějším bojům na západě: Německé houfnice v bitevní posici.

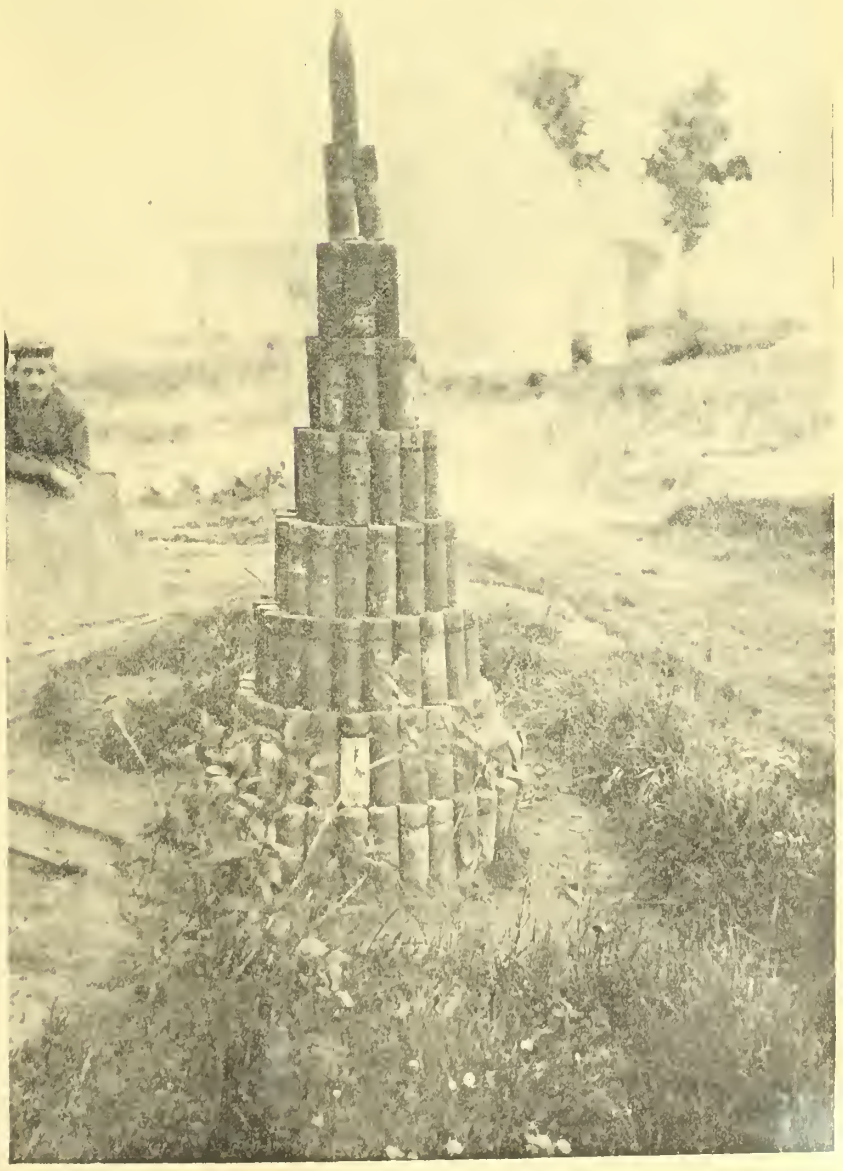

Pomník, který postavili němečtí vojáci ve Flandrech ze slepých střel.

AMERIČTÍ BRIGANTI.

Je podivuhodno, že lidé se právě tak podivují odvážným kouskům lupičů, jako znamenitým dílům umělců či vynálezců. V první řadě to ovšem platí o národech románských, kde ostatně lupičství vzkvétá měrou mnohem větší,než kde jinde, leč i naši lidé zachovávají v paměti „slavné" činy lupičů a do nedávna, ba na mnoze i dnes opěvují je lidoví básníci na jarmarku a jiných veřejných místech. I chladní jinak Němci nečiní v tom ohledu pražádnou výjimku a je známo, že v 14. a 15. století byli loupežníci látkou tehdejší jich poesie a lid je, abychom tak řekli, přímo oslavoval. Tak na př. v Sasku Lips Tullian, v Porýnsku Schinderhannes a v Bavořích Hiesel stali se přímo národními hrdinami.

Ve větší ještě míře byli a jsou dosud oslavováni věhlasní lupiči v Anglii, a sice jednak v pohádkách a jednak v písních. Zvláště je tu jedná o ony pověstné zbujníky, jež v minulých stoletích přepadávali lid na cestách, v lesích a na silnicích. Jejich činy na pustině Hoinslaw v okolí Londýna a jméno nejvýznamnějšího představitele Dick Turpina, který se prohánĕl na pověstném svém bělouši. Black Bessu zná v Anglii každé dítě právě tak dobře, jako jméno Wellingtona či Nelsona, těchto nejznamenitějších vojevůdců Velké Britanie.

Naproti tomu nemají lupiči američtí pražádné historie. V dobách osídlování a za časů první republiky byl lupič v Americe zjevem velmi řídkým. Nikomu tehdy ani ve snu nenapadlo, aby uzavíral svůj statek či majetek na klíč či zámek. Co by se jim bylo mohlo ostatně ukrásti? Peněz na hotovosti ani cenných jinak věcí žádný neměl a ukrásti kravku či jiné domácí zvíře se nerentovalo, poněvadž vyhlídky na odprodej nebyly téměř žádné.

Ale čím více se Amerika zalidňovala, tím více se rozvíjelo zbujnictví. Krádeže stávaly se hojnějšími a odvážnějšími. Společnost lidská zřizovala obranná opatření proti zlodějům, leč ani tito nemeškali a organisovali se. Tehdy se nedělalo mnoho okolků s dopadnutým zlodějem. Obyčejně zaplatil svůj čin životem. Všichni, kteří byli vyhnáni z amerického východu, usídlili se na západě a v novém kraji byl veden neustálý boj mezi těmi, kteří se živili poctivou prací svých rukou a těmi, již považovali západ za rejdiště a domov neřestí, krádeže a lupičství.

Nejbujněji vzkvetl banditský život na americkém západě v době, kdy byly objeveny první rudy drahých kovů. Sotvaže bylo na př. objeveno v Kalifornii zlato, rozneslo se zvěst o této zemi po celém světě, jsouc považována za pelech lotrů, zlodějů a brigantů. Tam ovšem tato vybraná společnost nalézala hojnost hořisti a tam jí skytaly i divoké rokliny a propasti bezpečný úkrytek. Kalifornští banditi, kteří dosud žijí v národních vzpomínkách byli příslušníky všech možných národů. Nejhorší z nich byli Mexičané, národ to španělského původu. Oni znali lépe než všichni ostatní poměry i zemi i lid, oni byli znamenitými jezdci, a oni byli většinou přáteli obecného, prostého lidu, který mluvil španělsky a který je následkem toho oslavoval co národní svoje hrdiny, kteří bojují s „Los Yankee-i" a s „Los Bostennes-i". Přemnohé z nich byla by nikdy nedopadla ruka spravedlnosti, kdyby nebyli s drzou odvážlivostí opustili svoje skrýše. Španěské přísloví dí: „Hlad vyhání vlka z lesa", ale jestliže tito briganti opouštěli svoje útulky a pelechy, stávalo se tak ne snad z hladu, nýbrž z lásky k té či oné krasavici, k níž zahořeli láskou.

Nejvěhlasnější kalifornský lupič byl Joaquin Murieta. Narodil se r. 1849 v státě Sonoře, ležícím v stejnojmenné poušti v Mexiku, v nejbližší blízkosti Kalifornie. Když dospěl, stal se pilným, snaživým a mírumilovným dělníkem v dolech kalifornských. Ale hrubé zacházení zlatokopův s dělnictvem způsobilo, že vešel ve spojení s lupiči. Tak aspoň vypravuje národní pověst. Jisto jest, že byl počátkem let padesátých postrachem a obavou celého státu, naháněje každému hrůzu svými odvážnými podniky a kousky. Byl vůdcem organisované tlupy, sestávající z 30—40 mužů, jeho pobočníkem byl „tříprstý Jack", Američan, proslulý svou surovostí a přísností. Na dopadení této roty byly vypsány vysoké ceny, ale teprve po dlouhé námaze se podařilo zničiti po-

Německé drátěné překážky před lesními posicemi u Craone na západní frontě. Toto místo bylo několikráte uvedeno ve štábních zprávách.

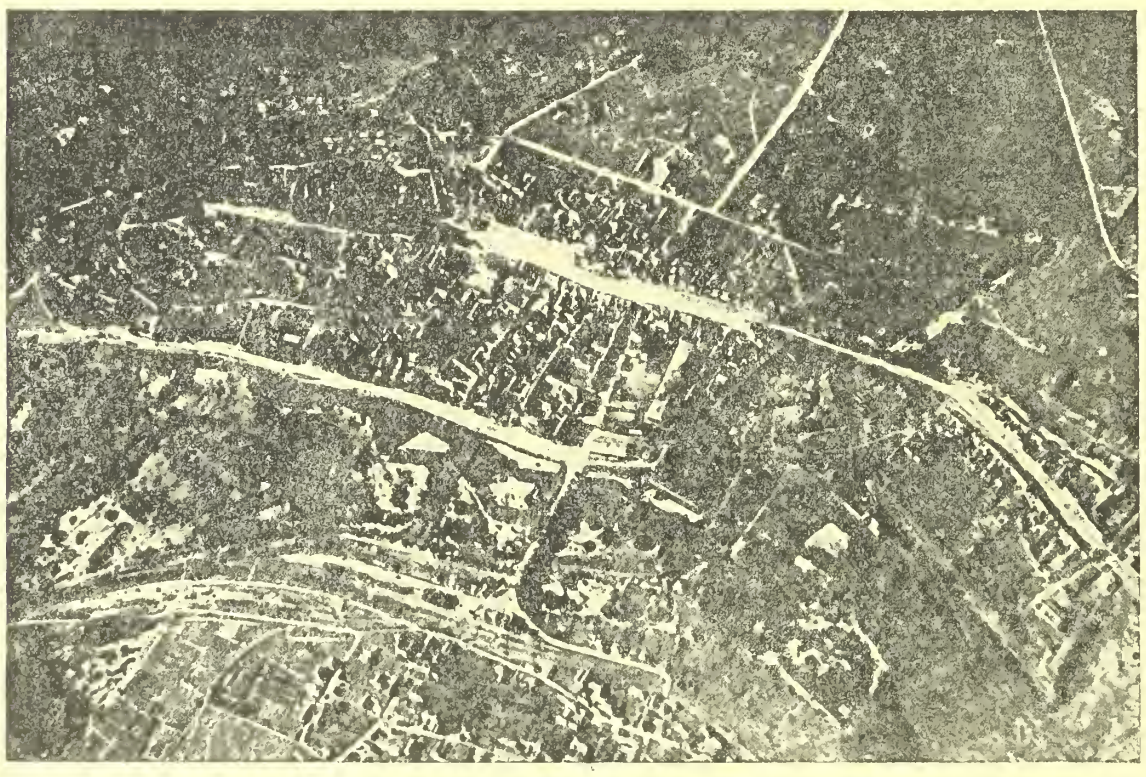

K velkým bojům, které už několik dní zuří na západní frontě: Pohled na Bapaume s aeroplánu.

Podzemní úkryt hrdinných německých obhájců západní fronty.

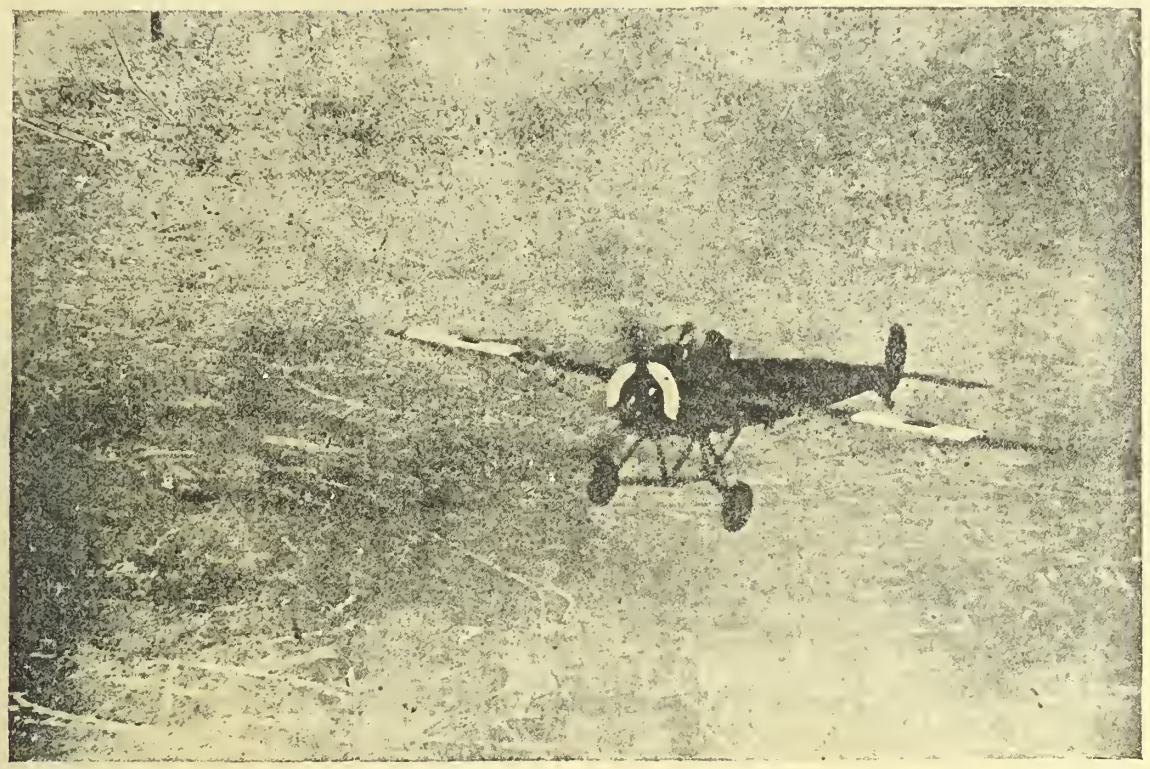

Válečná aviatika: Aeroplán při pronásledování. Snímek jest zachycen z jiného létadla.

slední její zárodek v jižní Kalifornii. Joaquin Murieta a „třírstý Jack" padli v urputném boji s vojskem, proti nim vyslaným. Hlava prvého donešena za čerstva do San Franciska a tam veřejně za dolarové vstupné ukazována zvědavým Američanům. Mexičané tvrdili, že hlava je falešná, a že Murieta uprchl s velkou kořistí do Sonory, kde žil doživotně co zámožný člověk. Je-li toto tvrzení pravdivé, či je-li pouze výronem národní fantasie, jest otázkou.

Poslední slavný kalifornský lupič mexického původu byl Tiburcio Vasques. Před 50 lety prováděl se svou mnohočlennou společností svoje drzé, odvážné a ukrutné činy. Kdysi přepadl se svými 25 druhy jistou osadu v údolí San Joaquin a mezi zbujníky a občany rozvinula se tehdy skutečná bitva. Zdálo se, že Vasquesa polapit není možno, až kdysi v Los Angelos, když se ubíral na dostaveníčko k jisté mladé, zamilované dívce, byl dopaden a v Santa Clari oběšen. Jeho nejvěrnější druh Antonio Chaver znepokojoval na to ještě dlouho Kalifornii, až ho konečně v Arizonu chytli a popravili.

Zmíněný druh lupičů dnes již v Kalifornii vymřel, leč přes to dosud, na odlehlých cestách a silnicích kyne cestujícím na každém kroku nebezpečí. Ještě za našich dnů na př., nebyl-li přepaden ten či onen poštovský dostavník dopravující zboží a cestující z kraje do kraje a nedošlo-li při tom ku krveprolití, budí to všeobecnou pozornost v celém okolí a denníky přinášejí o této „neobyčejné" události sáhodlouhé články.

Podobné přepadení děje se asi následovně: Pošta tažená obyčejně čtyřmi koňmi uhání za svým cílem. V okamžiku, kdy projíždí hlubokou roklí či úvozem, objeví se člověk puškou ozbrojený, na tváři mívá masku a klobouk hluboko do čela zaražený. Hned na to vynoří se ze všech stran i druzí lupiči.

Jerry, poštovský kočí (na břehu Tichého oceánu jmenují se všichni „poštovní panáčci" Jerry), ví z dlouholeté zkušenosti, o co se jedná a o co jde, a zastaví koně. Jeden z lupičů přistoupí blíže a řekne:

„Prosím tě, Jerry, buď tak laskav a sundej mi tam tu bednu."

Kočí ochotně vyhoví.

„Děkuji ti, Jerry. That's all right, my boy!" (Tak je to správné, hochu.)

A kočí jede dále. Ve zmíněné bedně bylo zlato, náležející Wells Fargo Express Compagnie, která obstarává peněžní zásilky na břehu Tichého oceánu. Mnohdy je v bedně málo peněz, mnohdy zase mnoho tisíc. Zatím, co se lupiči dělí o kořist, dojíždí pošta k nejbližší stanici a několik hodin na to hledají již osedlaní četníci, marně po celém okolí, zatím dávno již dobře skryté lupiče.

Osamělí chodci jsou zřídka kdy přepadáváni a sice z příčin zcela jednoduchých. Nikomu totiž nenapadne, aby vlekl s sebou po osamělých cestách peníze či zlato firmy Wells, Fargo a spol. a krom toho jsou často i mezi mírnými občany jednotlivci, vynikající odvahou, silou a srdnatostí. V případě, že přepadnou tito lupiči pěší cestující, jsou vždy velmi galantní k dámám, vůbec je prohlídce nepodrobujíce. Mnohé humoristické anekdoty ze života těchto brigantů dokazují často i vyspělost jich ducha, překypujíce duchaplností.

Jednoho dne byl přepaden dostavník, jedoucí ze Sierra Nevady směrem k městu Sacramento. Cestujícími byli tehdy skoro vesměs nově zvolení poslanci, kteří odjížděli do hlavního města, aby tam zahájili sněm. Když lupiči je okradli, seznali čím vlastně páni jsou, a tu řekl vůdce banditů:

„Soudruzi, vraťte těmto lidem, co jste jim odebrali. Tito pánové jsou politikové a mezi zloději musí vládnouti poctivost. Krom toho, pánové milí, oni jsou na cestě do Sacramenta. Až se za tři měsíce budou navraceti, počkáme na ně, a myslím, že budou potom také velkodušní a rozdělí se s námi o to, o co jiné oloupili. Buďte tedy zatím s Bohem, pánové!"

Ve státě Oregon a Washington je lupičů méně, leč i tu se vyskytují veliké krádeže a i tu se dopadený bandita nešetří. Naproti tomu Arizona a Nové Mexiko jsou pravým pařeništěm nebezpečných těchto lidí, o jejichž dobrodružstvích a

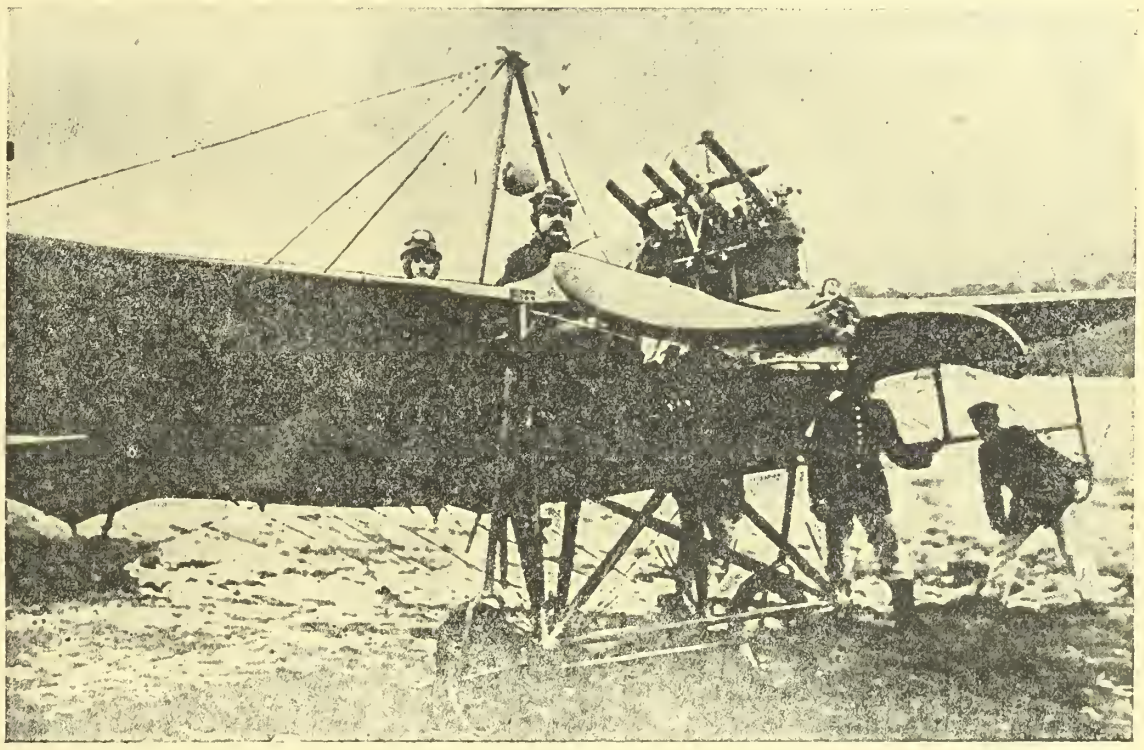

K velkým úspěchům německé aviatiky na západě, východě i na Balkáně: Německý jednoplošník, připravený k pokusnému letu.

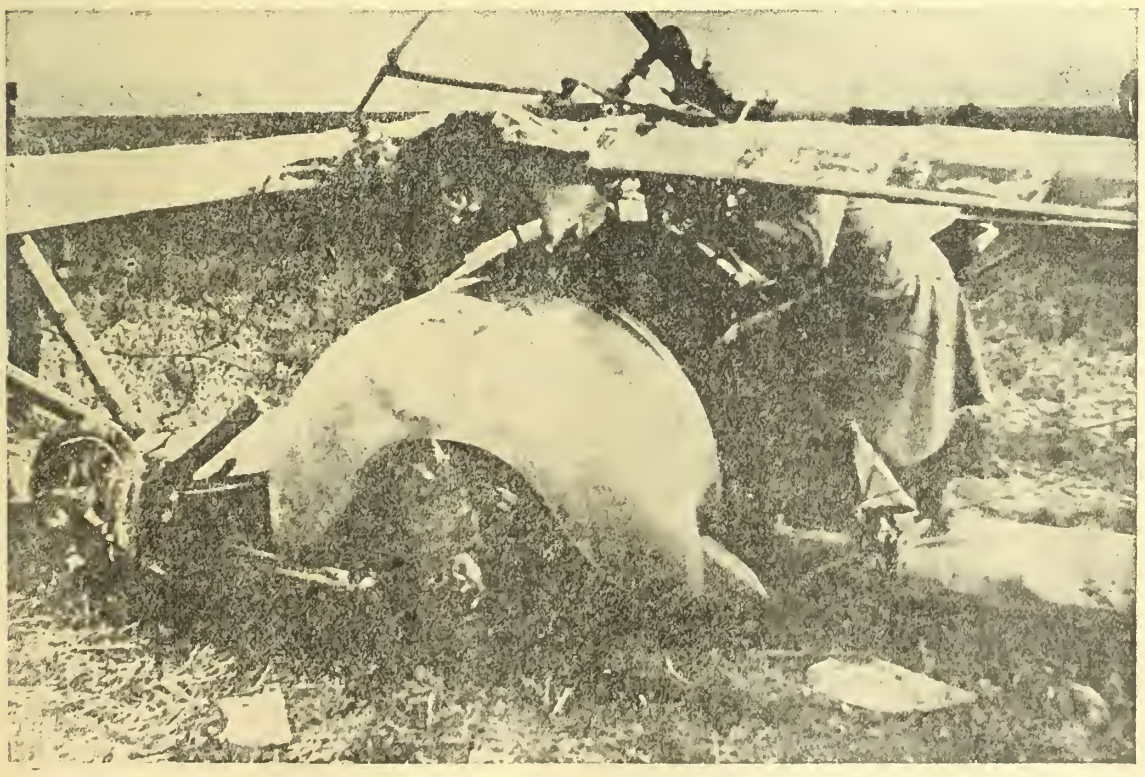

Ze západní fronty: Nepřátelský dvojplošník, který byl na německé čáře donucen ke přistání a padl do německých rukou.

zločinech dalo by napsati na sta a na sta napínavých kriminálních novel a románů.

Budiž tomu jakkoli, jednu věc mají briganti dalekého západu společnou. Všichni, počínaje Murietou a konče „Billy the Kitem", měli velmi rádi krásné pohlaví. Jejich lásky tvoří dlouhé kapitoly jejich dobrodružného života.

Námořní zápas mezi Německem a Anglií dosahuje vrcholného bodu. Náš obrázek zachycuje německé válečné lodstvo v okamžiku vepluti do nepřátelských vod.

KYTICE RŮŽÍ.

Ach, jak velikou oběť ho to věru stálo, aby si zacpatřil tyto skvostné ruže, on, ubožák, který se zamiloval do andělsky krásné herečky, k zbláznění zamiloval, jako kterýkoli z bohatých světáku, kteří ji obletovali. Po dobu celého jednoho měsíce odpíral si snídaní, prodal černý svůj habit a několik knih, celý svůj majetek, vydlužil si u všech možných kamarádů a konstatoval, že se dá v železné posteli i bez žíněnek dobře spáti a že i na obědě se dá ještě leccos ušetřiti. Nebyl nikdy churav, nyní však bezesné noci a skromňoučká strava učinily z něho stín člověka. Co však na tom? Aspoň mohl koupiti tuto krásnou kytici, tyto růže, jež stály 150 franků. „Nemám nic krásnějšího na skladě," řekla mu plavovlasá květinářka. Poslal je herečce do garderoby, deset franku daroval garderobierce a nyni, nahmatal v apse osiřelou, chudou snídani, leč cítil se býti šťastnější, než kterýkoli král. Nádherné růže, každičká sama o sobě zázračný výtvor přírodní, houpající se graciésně na dlouhých svých stopkách, kvetoucí a zmírající pod zrakem zbožňované! Tři dny po sobě, večer jak večer, čekal dychtivě u divadla na odpověď. Ach, ano, nejen že poslal květiny, mezi hebké, omamující vůni vysílající květy vložil diskretně dopis, vášnivostí zaníceny, poctivý, bláznivý dopis, jenž vyjadřoval veškeré jeho city, v němž naříkala zamilovaná jeho duše. Když mu prvního večera garderobierka sdělila, že proň odpovědi nemá, necítil se nijak zklamán. Neměla asi času, aby mu odpověděla, by mu napsala. druhého dne zase nic a zase nic dne příštího. Odcházel volně, bez cíle, krokem zklamaného, s hlavou smutně svěšenou a v srdci hořký bol, jenž nutil k pláči. Ne, ne, to nebylo možno. Že by neměla ani trochu soucitu s ním, který jí svěřil veškeren svůj žal, s ním, jenž jí otevřel své srdce a jenž pouze prosil — vřele, zaníceně a poníženě? Vždyť ničeho nežádal, jen malé, kratinké slovíčko útěchy — „jak je mi vás líto" nebo „nechci, abyste zemřel", slovíčko, jež by si zamiloval, poněvadž bylo od ní. Nic, docela nic. Jak byla ukrutná. Zabloudil v myšlenkách do své studené jizby a vzpomněl si na svoje lože, tvrdé lože bez žíněnek, tak tvrdé, tak chladné, tak opuštěné. Ne, to nebylo možno, nepochyboval o tom, vždyť byla tak krásná, tak dobrá. Neodpověděla dnes, ani včera, ani předevčírem, avšak zítra, ano zítra, či snad pozítří, ano, ano, jistě, jistě mu napíše několik soucitných řádků. Ach bože, s jak vděkuplnou jemností by onen lísteček líbal, jak by se opájel jeho vůní — ne, nikoliv, nelituje toho dosud. Co bylo všecko odpírání jeho proti nevýslovnému štěstí, jež ho za to očekávalo! —

„Květiny, květiny!" zaslechl v tom za sebou. Mladá dívka, jedna z oněch ubohých dětí, jež kupují od garderobierek za lacinÝ groš darované květiny, prodávajíce je pak po ulici a v kavárnách, přistoupila k němu. Vykřikl bolestně — poznal svoji růžovou kytici. Byla napolo zvadlá, umačkaná, smutná, ale byla to ona, poznal ji bystrým okem lásky a koupil ji za poslední frank. Třesoucí se rukou, oči slzami zalité, vyňal opět svůj dopis, který ani nerozevřela, a který nepovšimnutý dlel dosud ve své vonné, diskretní skrýši.

Catule Mendès.

□ □ □

A JEŠTĚ BAGDAD.

Několik dat o Bagdadu: Město toto, nazývané „ráj spravedlnosti", má 150.000 obyvatel. Nej-

větší část leží východně Tigrisu, západně řeky leží pouze jedna čtvrť. Obě části jsou spojeny novým mostem, dlouhým 250 m. V míru měl Bagdad silnou posádku. Město bylo opatřeno silnými zákopy. Bagdad hrál důležitou roli jako stanice mezi Evropou a Indií a význam jeho jistě stoupne po uskutečnění maloasijských železničních projektů. Zajímavé jsou dějiny Bagdadu. Město bylo založeno v roce 762 Abbasovcem El Mansurem a povýšeno na sídlo kalifátu. R. 1238 odstranil Mongol Hutozu posledního Abbasovce a zpustošil Bagdad. Po obsazeni Bagdadu Sulejmanem II. r. 1534 stalo se město dějištěm krvavých piklů, jež konečně vedly k tomu, že Peršané postupovali proti městu a po delším obléhání ho dobyli. Tři roky na to byl velkovezír Hafis paša pověřen, aby město znovu dobyl, nemohl ale dosáhnouti cíle svého, ježto posádka se statečně bránila a osvobozena byla perským vojskem. R. 1629 pokusil se dobýt Bagdad velkovezír Chosrev paša, ale se stejným štěstím jako jeho předchůdce. R. 1638 rozhodl se sultán Murad IV. sám dobýt město a po čtyřicetidenním obléhání za velkých obětí zmocnil se města. Každá z 211 věží městských musela býti zvláště dobývána. Od té doby zůstal Bagdad pod panstvím osmanským.

Bagdad býval druhdy největším městem mohamedánského světa, v době Abbasovců, kalifů damašských a bagdadských, sídlem vysoké vzdělanosti a učenosti. Proslavená Medresa (arabské učebny, vysoké školy náboženské) založena byla r. 1233 Abbasovci. Po pádu Abbasovců nabyl v městě převahu obchod. Vedle obchodníků hromadně navštěvovali Bagdad přečetní cizinci, zvláště Peršané, vyznavači islamu a Indie, aby spatřili hroby v Bagdadě pohřbených mohamedánských světců. Obyvatelstvo Bagdadu sestává z Arabů, Kurdů, Židů, Arménů, Syrů, Nestorianů, přečetných Peršanů a z řídkých Indů. Mohamedáni dělí se na téměř stejné části navzájem nepřátelských Sunitů a Šiitů. Bagdad jest hlavním skladem arabských, indických a perských výrobků, vyváží vlnu, datle a koně. Orientálská krása města Harun al Rašida, toto město „Tisíc a jedné noci", nadchlo i evropské básníky, jež nikdy je neviděli... Pro západní svět jest Bagdad městem pohádky, čarovným rájem východu!

□ □ □

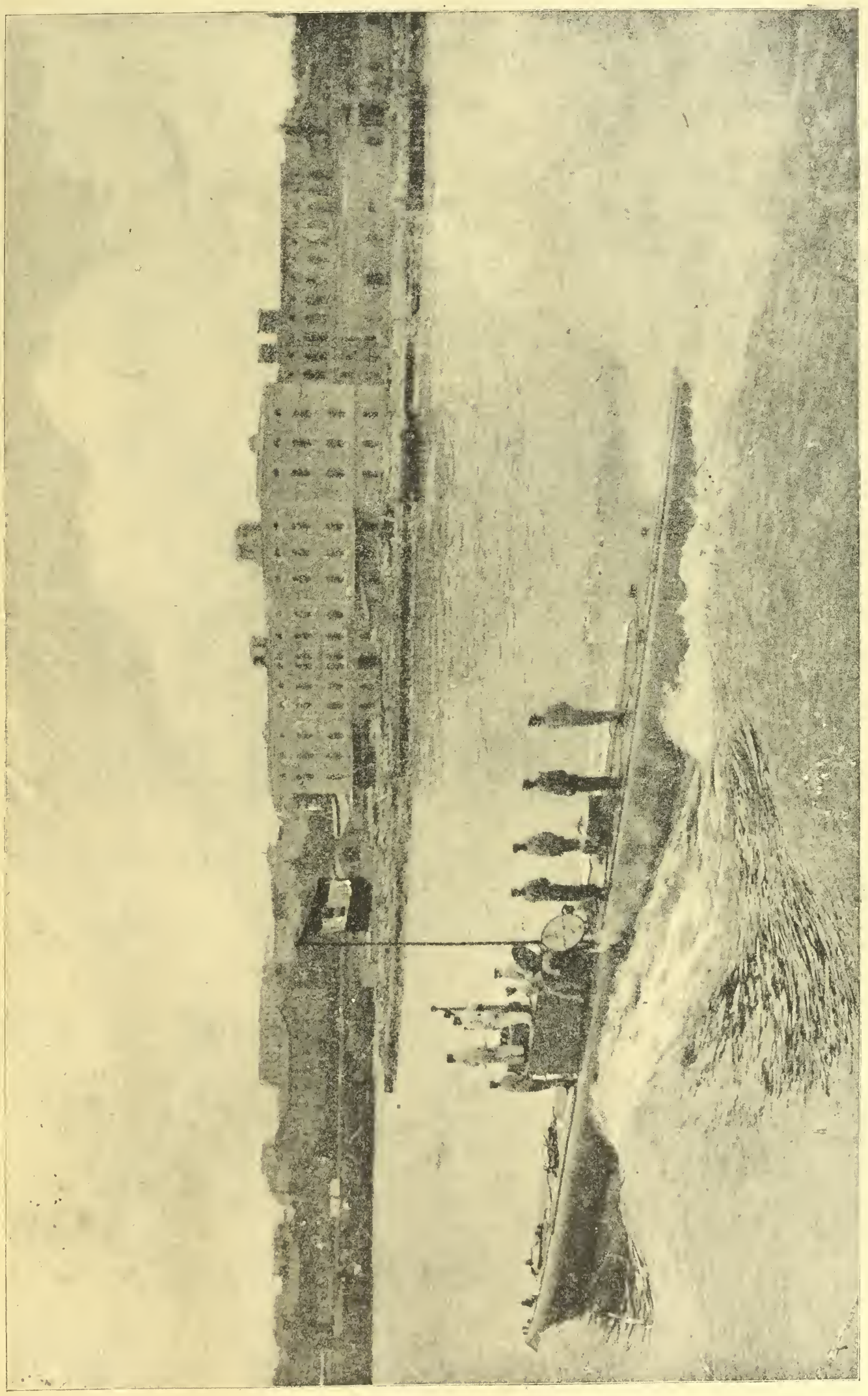

Ku zostřené válce ponorek, která hrozí Anglii těžkou hospodářskou katastrofou: C. a k. ponorný člun vrací se ze své úspěšné výpravy do přístavu.

FALEŠNÉ ANGLICKÉ STATISTIKY.

Anglická vláda uveřejnila v poslední době několik statistik, kterými snaží se dokázati, že počet potopených lodí tvoří nepatrný zlomek celkového počtu lodí, které unikly nebezpečí ponorek. Anglické statistiky dokazují, že počet lodí, které přistály v anglických přístavech aneb je opustily, páčí se do tisíců! Tak prý v prvém týdnu březnovém obnášel 2.500, oproti čemuž potopeno bylo jen 21 parníků, tedy pouze 1 proc. Vzhledem k těmto výpočtům nutno položiti otázku: Jestil jen 1 procento anglických lodí bylo zničeno, proč radí se anglický parlament každý den o nebezpečí ponorek, proč ministři a admirálové, nejnověji lord Carson, poukazují stále na vážnost situace a nabádají celou zem k úsporám, proč anglická vláda vydává v takové době zákazy dovozu a vývozu, kterými těžce postižen musí být anglický a francouzský a také italský průmysl a obchod a proč nutí anglický lid k podobným drakonickým opatřením, jako je na příklad zavedení nedělní práce. Zdá se, že všecky zmíněné anglické publikace, které už vyšly nebo teprve vyjdou, nemají jiný účel, než uklidniti znepokojené davy anglického lidu a ještě více působiti na neutrální státy. Nutno poukázati také na to, že v ponorkové válce nejedná se ani tak o počet potopených lodi, jako spíše o lodní prostor, který representuji, a o materiál, který s nimi byl pochován na dně mořském. Odhadneme-li výsledky války ponorkové s tohoto hlediska, zjistíme nade vší pochybnost, že na příklad už v měsíci únoru zničen byl tak velký počet tun lodního prostoru, který překonal všecky nadčje a výpočty. Budou-li ponorky v dalších měsících míti

podobné výsledky, musí ztráty anglické nabýti rozměru katastrofálních. A na tom nic nezmění falešné londýnské jednoprocentní statistiky ztrát.

□ □ □

ZAPOMENUTÉ DRAMA.

Denním tiskem prošla kratičká zpráva, která nezasluhuje, aby zůstala bez povšimnuti. Jedná se o potopení italského parniku „Minas" ve Středozemním moři, na jehož palubě nalézali se také 3 srbští štábní důstojníci, kteří při záhubě parníku přišli o život. Byli to plukovníci Gojkovič. Dulič a Ristič. Smrt Rističova vyvolává vzpomínku na katastrofu posledního Obrenoviče a jeho nešťastné choti. Neboť plukovník Ristič náleží k vrahům krále Alexandra a on to byl, který losem byl určen, aby zavraždil královnu Dragu. Ristič byl v roce 1903 setníkem a sloužil v Kragujevaci. Byl svými kamarády zasvěcen do spiknutí proti králi a složil také přísahu spiklence. Když v tajné schůzi spiklenců bylo usneseno, že král a královna nemají býti vyhnáni ze země, nýbrž sprovozeni ze světa, zdráhali se někteří důstojníci sáhnout na život bezbranné ženy. Bylo proto rozhodnuto, aby losem určem byl ten, kdo zastřelí královnu. Ku zavraždění krále přihlásil se dobrovolně nadporučík Dimitrijevič. Los, zavražditi Dragu, padl na Rističe, který byl o tom telegraficky do Kragujevace zpraven. Ristič odjel ihned do Bělehradu, kam přibyl jen několik hodin před krvavou nocí. Ristič vykonal svůj úkol, zastřelil Dragu, načež nadporučík Vemič a poručík Antič sekali ještě šavlemi svými do nešťasné královny. Po spáchaném činu opustil plukovník ihned Bělehrad a ráno po vraždě se vrátil do Kragujevace. Od té doby stal se zádumčivým, stísněným a silně nervosním. Dne 8. září 1904 obdržel od krále Petra domácí jeho řád, hvězdu Karla Jiřího. Důstojníci, kteří se súčastnili bělehradské královraždy, většinou už nejsou na živu. Většina jich padla na bojišť, někteří jsou v bláznici a jeden zemřel, když odpykal si těžký žalář. Nyní i Ristič nalezl ve vlnách Adrie svůj hrob.

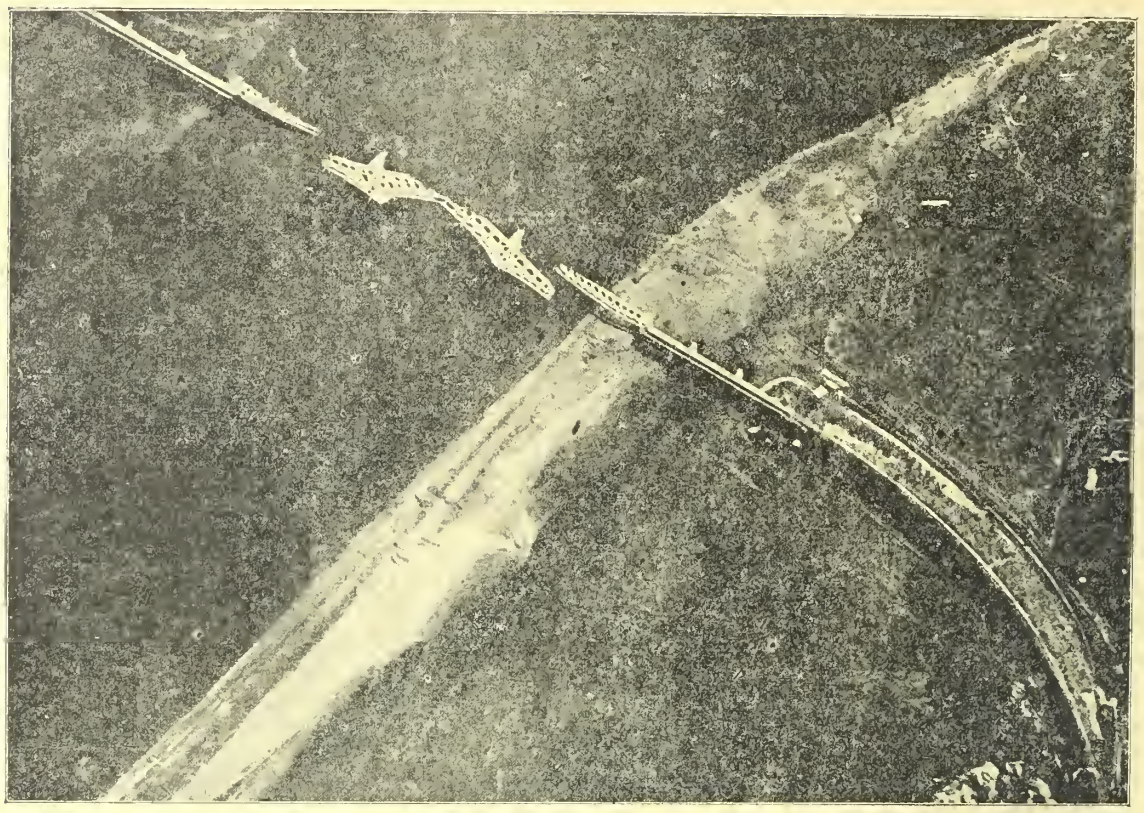

Z rumunského bojiště: Pohled s aeroplánu na zničený most u Fetešti, západně Černé Vody.

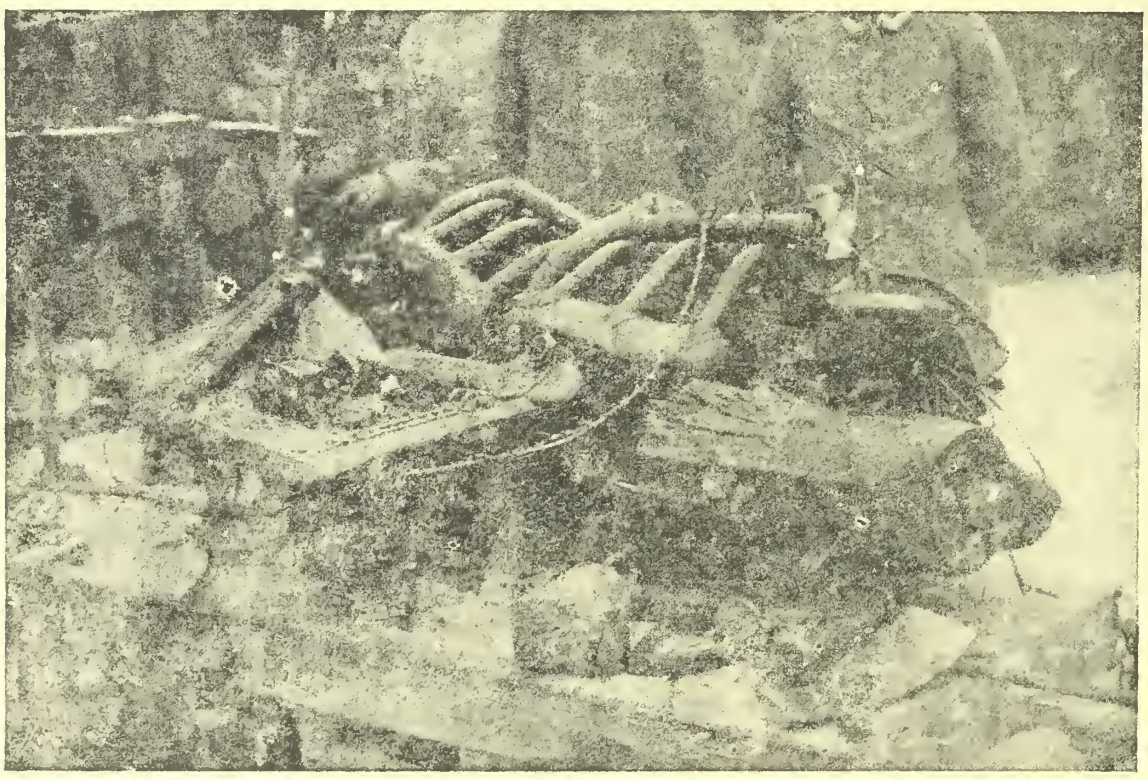

Motor sestřeleného a ukořistěného nepřátelského létadla dopravuje se po německé polní dráze za frontu.

□

AMERIKA.

Kdo nezná americké zvyky a zákony, zvláště na západě, bude se jistě diviti různým opatřením, jichž se tam používá. Tak není na západě neobyčejnou věcí, vezme-li si hotelier zavazadla hostova v „ochranu", nezaplati-li mu tento předem byt a stravu. Důkazem toho, že hospodští a hotelieři tamnější nemohou býti dosti opatrnými vůči svým nocležníkům a hostům, jsou slova jistého hoteliera v San Louis, který na otázku, je-li v Americe skutečně tolik „nejistých" cestujících, zavedl tázajícího se do zvláštní místnosti vyplněné téměř až ke stropu nejrůznějšími zavazadly a řekl: „Pohleďte, to jsou zavazadla cestujících, které jsem si během tří let nechal v náhradu za nezaplacený účet. Nepřihlásí-li se do tří let, prodám je jednoduše."

V San Bernardinu v Kalifornii je často viděti dělníky, pracující na silnicích a železnicích, při čemž vždy dva a dva jsou pospolu na nohou svázáni dlouhým lanem. Každý se ovšem ihned domnívá, že se tu jedná o trestance, leč ve skutečnosti jsou to pobudové, bez domova a přístřeší, nocující obyčejně pod širým nebem a mnohdy žebrotou se živící. Policie se jich proto ujala a živí je, požadujíc od nich práci. Aby všek jim nenapadlo utéci a vyhnouti se tak poctivé práci, svážou jim prostě vzájemně nohy.

Rovněž velmi často setkáváme se s lidmi, jež možno nazvati „zimními rentiery", kteří se objevují počátkem zimy a mizí na počátku jara. Američtí rolníci a sedláci nenajímají obyčejně stálých dělníků, jak je to na př. u nás zvykem, a jen v čas osevu a sklizně přijímají lidi, hledající práci. Ti pak si během letní saisony nahromadí slušný peníz, když ale nastane zima a práce na polích přestane, jsou propouštěni a nenalézajíce nového místa, aneb, jak se rovněž často stává, nehledajíce ho, přesídlí do městských předměstí, navštěvujíce krčmy a hostince, v nichž po způsobu soukromníků a rentierů utrácí svoje úspory. Je jisto, že podobný život je spíše na škodu společnosti i jednotlivců, poněvadž si tito lidé často znechutí

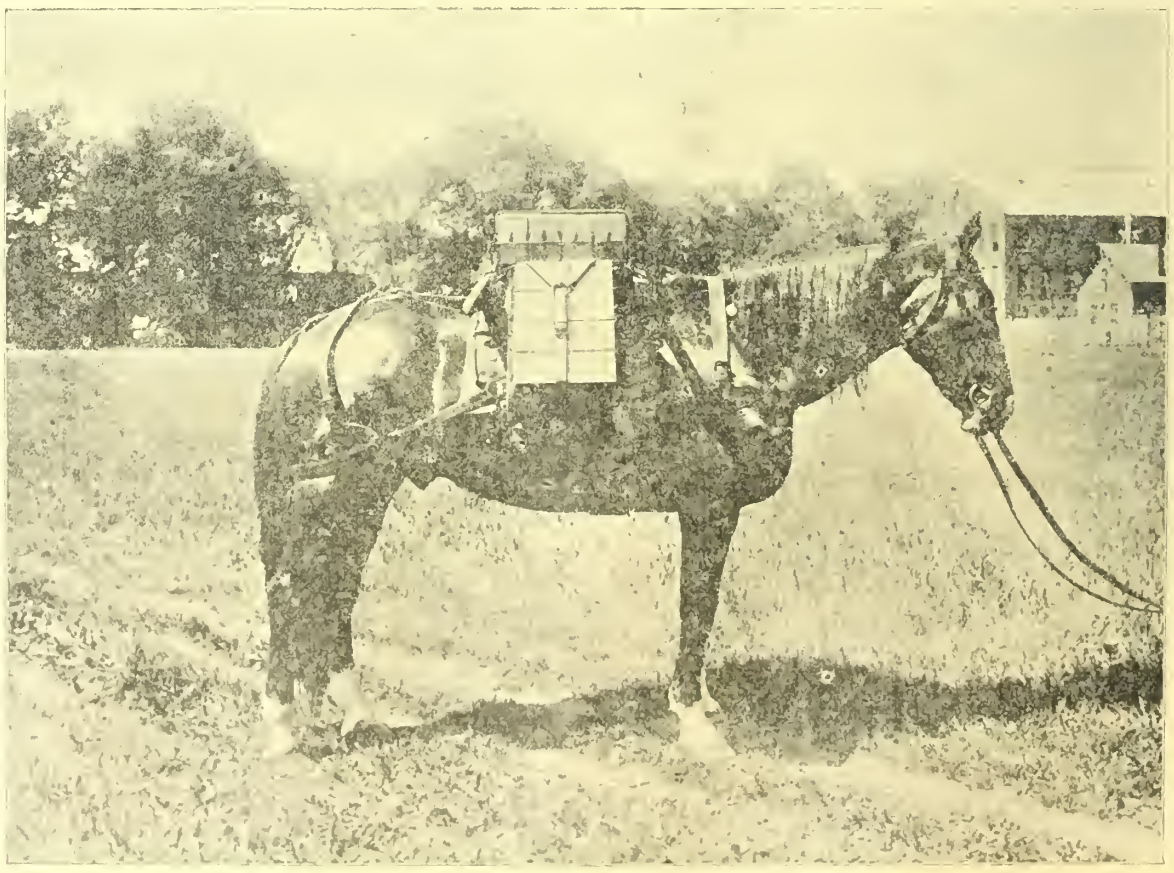

Úplná strojní puška, připravená k dopravě koňmo do fronty. Takových strojních pušek dodala Amerika několik tisíc našim nepřátelům.

Také naši aviatikové vykonali v poslední době mnoho úspěšné práce. Náš obrázek zachycuje c. a k. letce, křižujícího nad nepřátelským pobřežím.

dlouhým přezimováním práci a vrhnou se pak do kolejí zločinu.

Američan, i sebe bohatší, ať na venku, či v městě, zřídka kdy si vydržuje kočího, byť by i měl kočár i potah. O koně se stará a řídí je většinou majetník sám, či snad jeho žena. V městech mají mnozí lékaři povoz a ani jednomu z nich nenapadne, aby si vydržoval i kočího. Lékař sám osobně si řídí povoz, navštěvuje své pacienty a ušetří tím přirozeně značné obnosy. Je znám případ jistého mnohonásobného milionáře, který si dokonce sám čistil koně. Tato okolnost překvapuje zejména nově příchozího, který do Ameriky zavítá.

Železniční náspy jsou ve Spojených státech přístupny každému chodci a dle toho jsou na nich zřízeny pěkné cesty. Často je na této železniční cestě tak živo, že by se člověk domníval, že se nalézá na silně frekventované silnici.

□ □ □

ŽÁDNÝ PROSTŘEDEK PROTI PONORKÁM!

V nynějším boji Anglie proti zostřené válce ponorkové lze konstatovati, že nebyl dosud nalezen ochranný prostředek proti ponorkám a státníci nepřátelských států omezují se v parlamentech na to, že stísněnou náladu okrašlují frázemi. Všecky parlamentní řeči i vývody v tisku souhlasí v tom, že proti ponorkám jsou prostředky dva, obstarání nového lodního prostoru a obranná opatření, jakož i opatření útočná, o nichž však není ničeho slyšeti. Také „Daily Chronicle" zabývají se těmito opatřeními a praví, že proti ponorkám nelze se brániti tím, opatří-li se nová potrava pro ponorky. Nevystaví se týž počet tun, jaký je zničen a také je to nemožné. Nyní v jediném měsíci je potopeno tolik lodního prostoru, jaký lze nahraditi teprve za 6 měsíců. Nebezpečí ponorek nazývá zmíněný list nejtěžší a nejvážnější otázkou, namířenou proti Anglii, a poněvadž nelze tomu čeliti stavbou nových lodí, táže se „Daily Chronicle" po útočných opatřeních a navrhuje, aby bylo zřízeno zvláštní oddělení při admiralitě pro válčení proti ponorkám. Doporučuje zvláště „největšího admirála" lorda Fishera. Nutno prý jej vyzvati, aby pomohl v nynější národní bídě. „Daily Chronicle" ukazuje na to, že lord Fisher před válkou tehdejší vládě podal zprávu o příštím vývoji války ponorkové. Od té doby vyvinuly se poměry tak, jak on byl předpověděl, a opatření, která dříve byla účinná, nyní nestačí. A přece jen válčením proti ponorkám nutno zdolati nebezpečí. Ozbrojování obchodních lodí, což Angličané stále velebí, zdá se „Daily Chronicle" nedostatečným, neboť i kdyby všecky obchodní lodě byly ozbrojeny, přece by je ponorky napadly beztrestně a unikly by v bezpečí. Vypálí torpedo a ihned zmizí. Celá úzkost Angličanů jeví se v těchto řádcích „Daily Chronicle a volání po geniu je velmi příznačné. Dosud vašk neobjevil se žádný genius u nepřátelských admiralit, ani slavený lord Fisher, a tak lze souditi, že nikdo dosud nového prostředku proti obávaným německým ponorkám nenašel.

Obrázek z t. zv. „Havraního lesa" na frontě u Verdunu, který byl dějištěm tuhých bojů.

□ □ □

KOLIK NĚMCŮ JE V SEVERNÍ AMERICE.

U nás odhadujeme počet Němců v severní Americe bydlících na 12 mil. Číslo je nesprávné, poněvadž ne každý, kdo v Americe německy mluví, je Němcem. Mnoho set Němců se totiž v Novém světě záhy aklimatisuje, jednak ženitbou, jednak z důvodů jiných a jen část, ovládána přísnými kněžími luteránskými, lpí na svém původu. Němců není v Americe více než asi 2 a tři čtvrtě milionu, číslo, jež vůči 100 miliónům Američanů naprosto mizí. Jest proto logické, že tato hrstka lidí nemůže míti nejmenšího vlivu na politické události posledních či budoucích dnů.

□ □ □

V Japonsku proniklo vzdělání široké vrstvy lidu do té míry, že za dnešních dnu nacházíme tu pouze jen asi 10 procent analfabetů.
Tři čtvrtiny Japonska jsou hornaté a pouze jen jedna čtvrtina jest ornou půdou.

Námořní kostel v Pulji. Snímek zachycen s aeroplánu.

Dne 11. března. Na východní frontě a na Balkáně nic nového. V Přímoří zvýšená dělostřelecká činnost. — Na západní frontě živý dělostřelecký boj v předpolí nové německé fronty na Ancru, boje pěchoty u Salesu, za kterých německé přední vojе ustoupily do hlavní posice. V Champagni odraženy nové francouzské útoky proti něm. posicím na již. svahu výšiny 185. Z ostatních front žádné důležitější zprávy. — Šéf rakouského generálního štábu šl. Arz přijel do do hlavního stanu německého.

Dne 12. března. Na ruské frontě nic nového. Na přímořské frontě dělostřelecká a minová akce Italů. Nepřátelský útok před Kostanjevicou odražen. Italští letci házeli bez úspěchu pumy na Terst, Isolu a Pirano. Naši letci napadli Pevmu. V Albánii, u Beratu srážky hlídek. V Macedonii nic nového. — Na západě silný dělostřelecký boj. Jižně Ripout zmařen nový francouzský útok. — Angličané obsadili Bagdad. — V Petrohradě vypukly vážné nepokoje.

Dne 13. března. Na několika úsecích ruské fronty živá nepřátelská dělostřelecká činnost, která našimi bateriemi byla opětována. U Zločova, Tarnopolu, na Narajovce a na jiných místech úspěšné výpady našich hlídek. — Na frontě v Přímoří trvá dělostřelecký boj. — Mezi Ochridským jezerem a Prespou odražen francouzský útok. — Na západě, jižně Arrasu odražen silný anglický útok. Na Ancru, mezi Avrou a Oisou, záp. Soissonsu, v Champagni a na obou březích Mosy živější bitevní činnost. Severně Avry pronikli Francouzi do německých posic, protiútokem byli odraženi. Již. Ripout nový velký útok Francouzů. Výšina 185 uhájena proti přesile. Nepatrný zisk půdy zaplatili Francouzové těžkými obětmi. — Naši letci podnikli útok na Valonu. — Německé ponorky docílily opět cenné úspěchy. Průměrně potápějí denně 35.000 tun. — Něm. říšský kancléř Bethmann-Hollweg přijel do Vídně.

Dne 14. března. Na ruské frontě úspěšné boje u Březan. Naši letci bombardovali Radzivilov. Němečtí letci napadli ruské torpedové lodi, které chystaly se k útoku na Kystendži a donutili je k návratu. — Na italské frontě ochabla bitevní činnost. Za to se živě bojuje v jižní Albánii v území jezer Ochridy a Prespy. Francouzské útoky byly tu vesměs zmařeny. — Na západě ztroskotaly anglické útoky v území Ancru, mezi Achiet-le-Petit a Grevedlers, stejně i po obou stranách Bucquoy. V Champagni trvají boje již. Ripout. Francouzské útoky u St. Michel odraženy. — V Petrohradě vypukla revoluce. Po několikadenních pouličních bojích dosadila duma 12členný výbor, který ujal se vlády. Posádka Petrohradu prohlásila se s dumou solidární. Všichni členové ministerstva Golycinova vsazeni do vězení. Velitelem města jmenován poslanec dumy Engelhart. — Čína přerušila své diplomatické styky s Německem.

Dne 15. března. Na ruské frontě dělostřelecké boje. Úspěšné akce našich předních vojů u Stanislavi a Sollotvina. — Na italské frontě oživl dělostřelecký boj. Záp. Asiaga vnikli naši vojáci do italských zákopů a způsobili nepříteli značné ztráty. — V Macedonii trvají boje. Nový silný útok Francouzů severně Bitolje odražen. Stejně byly zmařeny i nepřátelské útoky mezi řekou Černou a Dojranským jezerem. — Na západě pokračují boje v Champagni a na Mose. — Vítězství ruské revoluce je úplné. Městské správy v Moskvě, Kazani, Odese a Charkově se připojily k petrohradskému komitétu. Také kronštadtská posádka postavila se do služeb nové vlády. Nová vláda poslala k carevi do hlavního stanu deputaci, v jejíž čele byl president dumy Rodzianko. Deputace žádala, aby car dosadil kabinet parlamentní. Soukromé zprávy praví, že car je ochoten povoliti. Nové komunické petrohradské vlády sděluje, že v hlavním městě obnoven úplně klid. — Nezaručené zprávy sdělují, že německá ponorka potopila americký parník „Algonquin". — Německý říšský kancléř Bethmann-Hollweg konferoval ve Vídni se zahraničním ministrem a byl přijat císařem v audienci. Císař Vilém přijal současně v audienci Hindenburga. — Nová krise vypukla ve Francii. Ministr války Lyautey ocitl se v rozporu s parlamentem a podal demisi.

Dne 16. března. Na ruské frontě nic nového. Na italské frontě odražen nepřátelský útok na Kostanjevici. Jinak čilá akce aviatiků. V Macedonii těžké boje. Francouzové napadli velkými silami německé posice severně Bitolje. U Nikopole vnikli do něm. posic, jinak byli odraženi. Také mezi Prespou a Ochridou odraženy francouzské útoky. — Na západě pokračuje boj v území Ancru. — Z Petrohradu se sděluje, že car se poděkoval. Regentem proklamován bratr cara, velkokníže Michal Alexandrovič. Také několik členů dřívějších vlád bylo zatčeno, mezi nimi Stürmer, Goremykin a jiní.

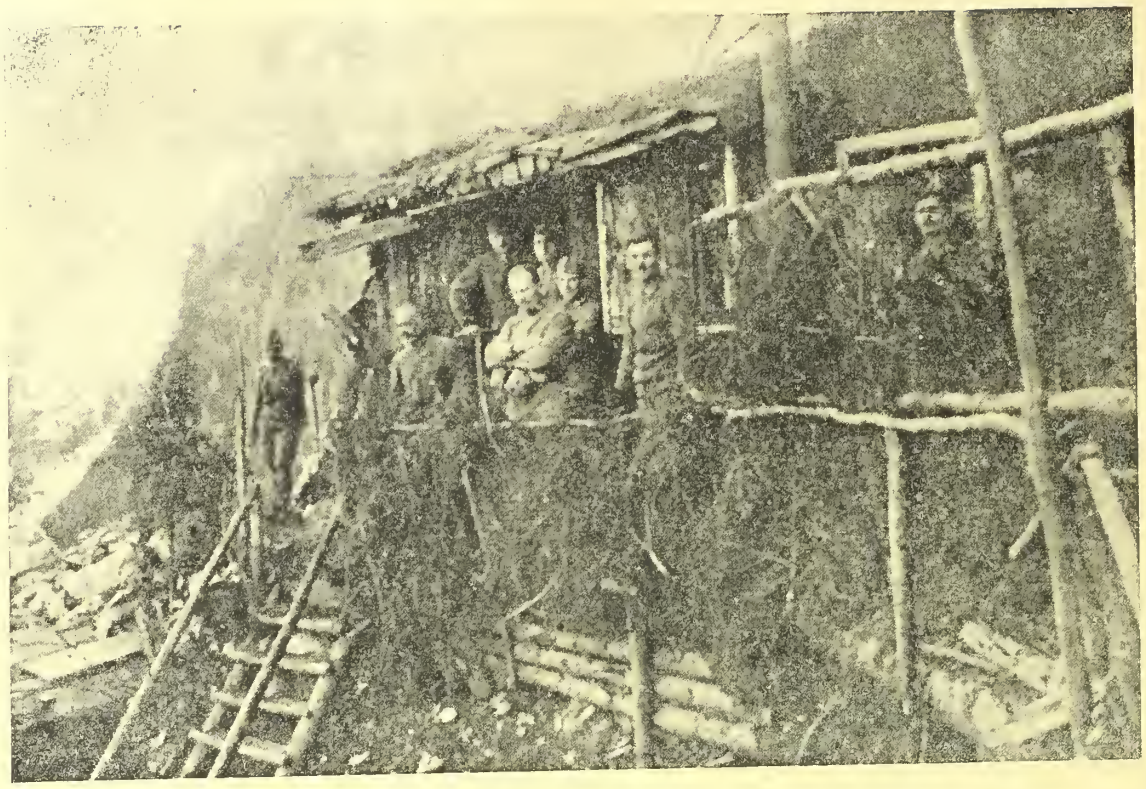

Na italské frontě očekávají se nové boje. Italové se už třesou před naším útokem. Náš obrázek zachycuje naše úkryty v tyrolských horách.

Z italské fronty, kde očekává se v brzku velký zápas: Doprava v Dolomitech.

K novým bojům na italské frontě: Strojní puška v obranné naší posici o Dolomitech.

SMĚS.

Koncentrační kabinet v Uhrách. Budapešťské listy stále se zabývají plánem koncentračního kabinetu v Uhrách. Za kandidáty na Tiszův stolec označují se v prvé řadě hrabě Khuen-Hedervary a dr. Wekerle.

Bulharsko a Amerika. Budapešťský „Vilag" sdělil ze Sofie, že Bulharsko přerušilo své diplomatické styky se Spojenými státy severoamerickými.

Co se stane s Palestinou. Čtyřdohodové časopisy píší o budoucnosti Palestiny a sdělují, že dle plánu našich nepřátel bude Palestina neutralisována. Francouzové dostanou Syrii až k Eufratu, kde začíná ruské pásmo.

Krise ve Švédsku. Ve Švédsku vypukla kabinetní krise. Opposice, která sympatisuje s Anglií, žádá změnu vládního kursu, leč kabinet nechce povolit a podal demisi. Krise se už vleče 14 dní a nebyla dosud rozřešena.

Čínský parlament pro válku. Čínský parlament jednal o zahraniční situaci a usnesl se většinou 300 hlasů na přerušení diplomatických styků s Německem. President republiky

prohlásil, že nebude se vzpírati vůli parlamentu a vůli národa.

Zbrojení Ameriky. Amerika pokračuje horečně ve svých válečných přípravách. Ozbrojování obchodních lodí proti ponorkám je v plném proudu. Soukromé zprávy tvrdí, že formální vypovězení války je otázkou nejbližší doby.

Maximální ceny zavedeny byly také na cukrářské zboží.

Český pluk — gardou na přímořské frontě. K vyznamenáním benešovského pěšího pluku č. 102, který získal si již přes 3000 vyznamenání, lze připojiti dva rozkazy podepsané polním podmaršálkem šl. Schenkem. V prvém rozkaze z 16. října 1916 se praví, že „se zvláštním uspokojením vyslovuje se všem vůdcům i oněm čackým vojskům, jež pamatujíce na svou povinnost vojenskou, hrdinně se bili, i výtečně řízenému dělostřelectvu, které bylo činno neúnavně za nejtěžších poměrů, jakož i všem telefonním formacím za obětavou a těžkou práci plné uznání a přesvědčení, že i na dále vynaloží vše, aby chránili náš Terst." V rozkaze ze dne 20. října se praví: Skupinový velitel podmaršálek šl. Schenk vzkázal ústně, aby pluku č. 102 byly vysloveny jeho pozdravy a vyhlášeno, že pluk mezi všemi vojenskými tělesy v obvodu jeho velitelství je nejlepší. Rozkaz končí: Můžete býti pyšni, vojíni pluku č. 102 na tato slova uznání, neboť vy jste gardou krnské fronty.

Proti špatnému nakládání se zajatci. Nejvyšší soudní dvůr obíral se pozoruhodnou zmateční stížností, kterou podal majitel usedlosti Jan Göri proti rozsudku zemského soudu štýrsko-hradeckého, jímž byl odsouzen na šest měsíců do žaláře. Görimu přiděleni na výpomoc ruští zajatci. K vůli nepatrnému sporu stloukl Göri dva zajatce tou měrou, že měli plno modřin. Právní zástupce Göriho si přál, aby zahraničním ministerstvem bylo zjištěno, že rakouští zajatci v Rusku musí mnohem více trpěti. Návrh tento však byl soudem zamítnut, protože „návrh tento nemůže býti myšlen vážně". Nejvyšší soudní dvůr zmateční stížnost zamítl a potvrdil rozsudek prvé instance. Zástupce generální prokuratury pravil ve svých vývodech mezi jiným, že i váleční zajatci musí býti za všech okolností chráněni před týráním. Ba i zločincům je zaručeno v tom směru dobrodiní zákona. Zajatce nelze však srovnávati se zločinci.

Nedávno byl Jeho Veličenstvo císař a král Karel I. jmenován německým maršálkem a při této příležitosti odevzdány mu byly odznaky této hodnosti, t. j. maršálská hůl a jízdecký bičík. Maršálská hůl je půl metru dlouhá, potažená modrým hedvábím, na němž se stkví ve zlatě šachovitě vyšitý pruský orel. Nahoře a dole jest zakončena zlatou kapslí. Na hořejší z nich je monogram panovníkův a císařská koruna, na spodní pak opět pruský orel. Maršálský jízdecký bičík jest 1 a čtvrt metru dlouhý a končí zlatou kapslí, jež opět je ukončena zvláštní knoflíkovitou rukojetí, na jejíž jedné straně je vyryto jméno regentova a na druhé královská pruská koruna. Celá hůl je pak po délce pětkrát ovinuta stříbrnou šňůrou, končící dvěma střapci.

Strach živočichů před deštěm. Jistý německý přírodopisec tvrdí, že lvi, tygři a kočkovité šelmy vůbec se bojí deště. V deštivých dnech jsou prý tato zvířata velmi rozrušena, třesouce se na celém těle. V mnohých zoologických zahradách dává se jim proto trochu teplého mléka, načež upadají ve spánek. Rovněž i na opice má déšť vliv. Zavřené opice zvedají za deště ruce nad hlavu, sedíce tak nehybně po celou dobu lijáku. Nelze však říci, že by všechna zvířata byla nepřítelem deště. Vlci na př. milují déšť, který přímo zmírňuje jejich divokost. V době deště jest vlk, jak se zdá, tak přešasten, že mu ani nenapadne, aby kuřeti ublížil. Praví se, že i zmije mají déšť rády. Jakmile tlakoměr klesá, ihned se začnou svíjeti a vypínati, poznávajíce svým jemným organismem přírůstek vláhy ve vzduchu.

Průměrná hloubka Tichého oceánu obnáší 4500 m, kdežto hloubka Atlantického oceánu asi 3960 m.

Nový haličský místodržitel generál Karel hrabě Huyn.

Anglická banka „Bank of England", tento nejbohatší peněžní ústav, vznikl asi roku 1695 z věřitelů anglického státu. Tehdy mněla asi 40 zřízenců, 50 let na to stála na počátku záhuby a zachránila se pouze emisí bankovek, z nouze vydaných. Exempláře těchto papírů nacházíme dodnes v soukromém museu této královny bank. Mimo to jsou tu i t. zv. penny-ové bankovky, jež vznikly chybou tiskovou a pak i bankovka, platící milion liber šterlinků, nejvyšší to bankovka, jaká byla kdy vůbec vydána. Dále nacházíme v tomto zajímavém museu i jistý cenný papír, který teprve po 150 letech se vrátil do svého východiska, anglické banky. Mimo to je tu vystaven i seznam všech dosud u „Bank of England", byť i jen pouhý den, zaměstnaných zřízenců, jež vyplňují na 20.000 objemných svazků.

Ve Španělsku se těží ročně na 300.000 tun olova.

Padesát let sibiřským vězněm. Nedávno zemřel v Petrohradě ve věku 80 let hrabě Kazimov, člen staré, šlechtické rodiny ruské. Jeho smrt jest epilogem smutného románu, který svého času působil v aristokratických kruzích ruských velký rozruch. R. 1862 byl hr. Kazimov, tehdy 27letý, odsouzen k doživotní nucené práci na Sibiři a ihned tam deportován, poněvadž soud prokázal, že ze žárlivosti úkladně na honě zastřelil důvěrného svého přítele, Dimitrije knížete Golgorukého. Kazimov, který byl důstojníkem petrohradské gardy a pánem nejbohatších statků v Rusku, byl proto z armády vyloučen a žil pak 50 plných let co trestanec v Tomsku, až se teprve před málo lety jistý petrohradský dělník na smrtelném loži přiznal, že on to byl, jenž zavraždil knížete Dolgorukého, aby se tak pomstil na svůdci své sestry. Hrabě Kazimov vrátil se na to do Petrohradu, zdráhal se však přijmouti dřívější svoje společenské postavení, nepožaduje zpět ani skonfiskované jmění a trávil tu zbytek svého života v osamělosti a naprosté uzavřenosti. V těchto dnech zemřel, osmdesátiletý, co hrdina nejsensačnějšího románu ruské aristokratické společnosti.

Epilog zániku „Titanic". Tyto dny konalo se před jistým pařížským soudem líčení, jednající o žalobě jisté paní Laroche-ové, choti profesora, oběti to katastrofy lodi „Titanic". Žalovaná požadovala na společnosti „Oceanic Navigation Company" odškodné. Profesor Laroche mínil totiž na „Titanicu" odcestovati na Haiti, kde měl obdržeti místo. Jeho rodina měla později za ním přijeti. Bohužel zánikem „Titanicu" přišel o život a jeho rodina uvržena do bídy. Pařížský soud vyhověl žalobě a odsoudil jmenovanou společnost k náhradě škody v obnosu 150.000 franků. V důvodech rozsudku byla hlavní vina svalována na kapitána lodi. Podobný rozsudek vynesl nedávno i jistý anglický soud. Tím pravděpodobně končí smutná a tragická událost „Titanicu", kterou se svého času celičký svět zabýval.

Tajemství černé věže

„Nám nic nescházelo," odvětila Lora. „Jen matinka byla trochu churava, o čemž jsem ti už psala."

„Nu a dnes se cítíš úplně zdráva, není-liž pravda?" obrátil se Henning ke své sestře. Ale přece jsi jen nějak bledá."

„Matinka se dnes asi přepracovala. Ale myslím, že jí jinak nic neschází."

Aby se vyhnula dalším otázkám, povstala paní Henningová a odebrala se do kuchyně s poznámkou, že musí nahlédnouti, zdali je hotova večeře.

Když profesor s Lorou osaměli, tázal se Henning:

„Nu a co je s tebou, Loro? Jak jsi strávila celou dobu mé nepřítomnosti?"

„Zcela dobře, jen tys mi scházel, drahý strýčku."

„Loro, automobil je tu," volala náhle paní Henningová.

„Strýčku, odpusť, že tě na několik hodin opustím. Jedu k Lucii, víš ona se zasnoubila s Wangenheimem."

„S baronem Wangenheimem z německého vyslanectví?"

„Ano. A dnes pořádají velké soiree. Musela jsem Lucii přísahati, že se dostavím a baron poslal už automobil."

„Jen jdi, milé dítě, nezdržuj se a bav se dobře. Já a matinka budeme na tebe čekati. Potom budeme míti dosti času, abychom si pohovořili."

„Víš strýčku, Lucie sestavila bohatý program a angažovala pro dnešní večer dokonce nějakého kouzelníka, který slibuje velké pobavení."

„Kouzelníka? Snad je to ten, kterého jsem už viděl v Assuanu."

„Je prý to nějaký stařec."

„Ano, stařec velké postavy, bílých vousů. A má s sebou krásné medium."

„Tak jdi, Loro, ať nepřijdeš pozdě," pravil strýček.

Lora políbila strýčka na čele a odkvapila. Ve dveřích se však zastavila a volala:

„Strýčku, teď bych byla zapomněla na hlavní věc. Lucie tě prosí, abys také určitě přišel."

„Ne, ne, dítě mé, nemohu. Jsem trochu unaven. Omluv mne u své Lucie."

„Jen jdi," vmísila se do řeči paní Heningová, vrátivší se zatím z kuchyně. „Nesmíme zamítnouti pozvání nejlepší přítelkyně našeho domu. Když nechceš jít ihned, odpočiň si trochu a jdi tam později."

Profesor chtěl něco namítnouti, leč sestra jeho obrátila se už k Loře a pravila:

„Loro, jdi a vyřiď Lucii a ženichovi, že strýček určitě přijde."

Lora zmizela ve dveřích.

„Co tě to napadlo?" tázal se profesor, když zůstal se sestrou o samotě.

„Musíš tam jít z jiné příčiny."

„Z jaké?"

„Tedy poslyš. Naše Lora má známost s elegantním mužem z vyšších kruhů."

„Už vím, psala mi o něm. Je to hrabě Leuchtendorff, není-liž pravda?"

„Nu a víš kdo to je?"

„Leuchtendorff — — toto jméno je mi povědomé. Slyšel jsem o něm před lety, ale teď se nemohu upamatovati."

„Tedy poslyš. Doktor Werner jest jeho učitelem. Snad se nyní rozpomeneš?"

„Werner z Rottenhallu?" zvolal profesor a vyskočil prudce ze svého místa.

„Pro Boha. A to jsi nedovedla tuto známost zmařiti?"

„Jsem zcela nevinna, Pavle. Nevěděla jsem dříve, kdo to je. Byla jsem churavá, nemohla jsem všecko sledovati. Hrabě Leuchtendorff jest dobrým přítelem barona Wangenheima a chodil s Lucií a Lorou na výlety, do divadel, koncertů. Pavle, bojím se, že se připravuje pro nás něco strašného."

„Milosrdné nebe, jen aby moje dítě zůstalo ušetřeno," zoufale zvolal Henning.

„Poslechni dále, jak jsem se dověděla, kdo je Leuchtendorff. Dnes jsme zdobily s Lorou pokoj a stavěly a tvůj psací stůl holandské tulipány, které nám poslala Wernerova Brigitta. A tu přijde Leuchtendorff a poznal rottenhallské tulipány. Teď teprve poznala jsem, že Lořin nápadník pochází z rodiny rottenhallské."

„To je hrozné. A co Lora?"

„Děvče je jako vyměněné. Není pochybnosti o tom, že je mu velice nakloněno."

Profesor zasténal.

„Což povstává z hrobu stará, strašná minulost, která už dávno je zakopána. Ne, ne. Dítě nesmí být postiženo touto katastrofou. Lora musí býti uchráněna za každou cenu!"

A obrátiv se k sestře tázal se:

„Zná Lora nějaké podrobnosti o rodině a o příbuzných hraběte Leuchtendorffa?"

„Neví nic zvláštního."

Náhle rozhodl se profesor.

„Musím si zjednati okamžitě jistotu. Jedná se o štěstí, o budoucnost mého nejdražšího pokladu. Kdy přijde k nám mladý hrabě?"

„Je u nás v poslední době každodenním hostem. Pravděpodobně přijde i zítra. Ostatně, pů-

O mexické aféře koluje v poslední době spousta pověstí. Stačí jen konstatovati, že Německo bylo v právu a jednalo v sebeobraně, jestliže vzhledem k nebezpečí válečného konfliktu se Spojenými státy nabídlo Mexiku spojenectví. Že německá nabídla Mexiku byla prozrazena a dostala se do amerického tisku, který z ní společně s Wilsonem těžil, je sice nepříjemné, ale věc nemůže míti žádné následky. Dle všeho Američané zachytili německé depeše a znali jejich klíč. Ostatně je situace v Mexiku vzhledem ke sporu americko-mexickému ještě nejasná. V Mexiku jeví se velké hnutí proti Americe a je otázka, zdali Carranza mu odolá. Generál Villa odjel do Japonska a kuje tam nové plány proti Americe. Mexiko není, jak se zdá, příliš ochotno dělati protiněmeckou politiku. Dokazuje to fakt, že Carranza zakázal ozbrojeným anglickým lodím přistání v mexických přístavech. Konečně dlužno zaznamenati také zprávu, že v mexických vodách operují německé ponorky, které tu mají někde opěrné body.

Porobené Řecko. Čím dál, tím hloub klesá Řecko, jež přestalo být suverenním státem a stalo se vasalem Francie a Anglie. Nejnověji zavedlo také vyšetřování proti athénskému tisku, který prý dopustil se urážky čtyřdohody. A nejen to. Řecká vláda vydala také nařízení, kterým se tisku ukládá, aby nešířil falešné zprávy, které by mohly zkaliti poměr Řecka ke čtyřdohodě. Listy, které neuposlechnou, budou přísně potrestány. Jak viděti, možno Řecko už škrtnout ze seznamu samostatných států.

Americké vojsko na francouzskou frontu? O této otázce debatuje anglický a francouzský tisk a dochází k závěru, že Francie a Anglie nepotřebují sice americké vojáky, za to ale americkou munici a americké peníze. Přes to bylo by však čtyřdohodovému velení na západě vítané, kdyby se operací na francouzské frontě súčastnila také brigáda Američanů ve znamení solidarity Ameriky se čtyřdohodou. Francouzský tisk slibuje si od této demonstrace velký účinek.

Rasputin II. Ještě neoschla novinářská čerň telegramů, zvěstovavších smrt pověstného Rasputina a už docházejí z Petrohradu zprávy, že Rusko má druhého Rasputina. Je prý to selský mnich Jeromonach Mardarius, o němž stala se už zmínka v ruské dumě. Socialistický poslanec Suchanov to byl, který dne 25. února v debatě o církevních otázkách prohlásil, že církev ruská má náhradu na Rasputina a že Rasputinův nástupce je člověk daleko inteligentnější a vlivnější. Nyní některé petrohradské časopisy přinášejí další podrobnosti o Rasputinovi II. Je to ještě mladý, 27letý muž. Pochází ze staré černohorské rodiny, navštěvoval gymnasium v Bělehradě, později seminář v Kišiněvě a dokončil svá studia na petrohradské theologické akademii. „Otec Mardarius" je věhlasným kazatelem, petrohradská kathedrála je vždycky nabita, když káže mladý tento mnich, jenž je při tom velice krásným mužem. Konečně dlužno poznamenati, že Mardarius je slavofil, kdežto Rasputin byl znám co germanofil.

Těžké účinky zostřené války ponorek. Denní listy oznámily před několika dny, že následkem zostřené války ponorek klesl v měsíci únoru dovoz střeliva a válečného materiálu na západní frontě o celou třetinu.

Zlatníci také přidražují. Vídeňští zlatníci se usnesli zvýšiti ceny svých výrobků. Odůvodňují toto usnesení stoupnutím cen materiálu.

Omezení časopisů v Předlitavsku. Stejně jako v Uhrách došlo i v Předlitavsku k omezení časopisů, hlavně denních listů. Příslušné nařízení nastoupilo v platnost dne 13. března.

Vídeňské jarní kloboukové mody 1917.

jdeš-li nyní k Lucii Patrickové, nalezneš ho tam určitě."

„Aha, proto jsi říkala Loře, že přijdu."

„Ano."

Profesor přistoupil ke dveřím a poroučel služce, aby mu ihned připravila oblek a klobouk.

„Během jedné hodiny dozvím se všecko," pravil profesor.

KAPITOLA XIX.

Starý kouzelník a jeho bronzová figura.

V luxusně zařízeném domě Lucie Patrickové shromáždila se skvělá společnost. Všecky salony byly přeplněny. Služebníci podávali čaj a šampaňské, zábava byla v nejlepším proudu. Pojednou otevřely se ku překvapení všech hostí dvéře posledního salonu, na jehož zadním konci bylo menší jeviště, ozdobené drahými záclonami a koberci. A v zápětí zvedla se opona. Připravila Lucie hostům také pěkný program umělecký. Nejprve hrál pianista několik italských písní, pak přišly na řadu dvě zpěvačky, po nich opět produkce hudební atd. Na konec přišel arabský kouzelník. Elektrické světlo v sále zhaslo a jen jeviště bylo ozářeno tmavočervenným světlem.

„To je kouzelné," zašeptal hrabě Kurt k Loře, vedle sedící.

Lora přisvědčila.

„Jsem zvědav na kouzelníka."

Opona se zvedla a před zrakoma společnosti objevil se velký stařec s dlouhým bílým vousem. Šat měl arabský, trochu fantastický. Zkrátka, impozantní postava.

Stařec se uklonil a dal znamení hudebníkům, aby hráli. Současně objevila se na jevišti ženská postava, zahalená černým závojem. Jen rámě barvy bronzové bylo viděti a kousek zlatové šíje. Figura stála nehybně jako sloup a účastníci večera bez rozdílu obdivovali toto mistrovské dílo tropické krásy.

Kouzelník v bílém turbanu zvedl pomalu ruce a poroučel své bronzové figuře:

„Žij a pohleď na mě."

„Tu rozevřela žena ruce. Oči její zaplály náhle životem a pohled spočinul na jejím veliteli.

Kouzelník vzal na to rudou pásku a položil ji přes oči ženy, která sebou nepohnula. Stařec sestoupil s jeviště, vzal se stolu tabulku, na níž jeden z hostí napsal číslici. A žena se zavázanýma očima uhodla číslo. Jiný účastník večera napsal na tabulku slovo „Irsko" a i to bronzová žena uhodla. Kouzelník šel dál mezi hosty, uklonil se před paní domu a prosil, aby mu vydala nějaký předmět, který má u sebe. Lucie Patricková vložila mu něco do rukou.

„Co jsem dostal?" tázal se kouzelník svého media.

„Koženou tašku."

„Co je v ní?"

„Visitky."

„Co ještě?"

„Fotografie."

Kouzelník otevřel tašku, aby se každý mohl přesvědčiti, že medium uhodlo. Pak přistoupil k Loře a žádal také od ní nějaký předmět. Lora vtiskla mu do ruky stříbrné pouzdro na cigarety.

„Co mi dala tato dáma?" tázal se kouzelník.

„Pouzdro na cigarety," odvětilo medium.

„Jsou v něm cigarety?"

„Jsou."

„Jaký nese pouzdro monogram?"

„L. H."

Hlasy údivu bylo slyšeti se všech stran, neboť nikdo přece nemohl se domnívati, že starý kouzelník je smluven s paní domu a s Lorou Henningovou.

Kouzelník uklonil se před hrabětem Kurtem Leuchtendorffem.

Kurt podal mu nějaký papír.

V tomto okamžiku vkročil do sálu profesor Henning. Šel potichu, aby nerušil produkci.

A opět tázal se stařec v bílém turbanu svého media, co že dostal od hraběte Kurta.

„Kus papíru," zněla odpověď.

„Je to dopis?"

„Ne, ale telegram."

„Na koho adresovaný?"

„Na hraběte Kurta Leuchtendorffa."

Profesor Henning přistoupil blíže, aby nic nepřeslechl.

„Je dovoleno přečísti depeši?" táže se kouzelník Kurta.

„Ano."

„Tedy, co stojí v telegramu?"ptá se stařec media.

„Nepřijedeme do Kahýry. Dopis následuje. H."

Telegram putoval nyní z ruky do ruky, aby se každý mohl přesvědčiti o tom, že medium uhodlo.

Papír dostal se do ruky také profesorovi, jenž ihned pohlédl na místo, odkudž depeše byla odeslána. Četl: Rottenhall u Vídeňského Nového Města. Zachvěl se na celém těle při přečtení této adresy.

Henning utvěl zrakem svým na jevišti.

„Kdo je tato žena, jejíž tvář a oči jsou mně tak povědomy?"

Z LIDOVÉHO HUMORU.

Baron Fröhlich rozmlouvá s koňským handlířem, který koktá, a táže se ho: „Nevadí vám koktání při obchodování?" — Na to handlíř: „Víte, pane barone — důvěrně řě — — řě — čeno, nevadí. Když se mne někdo ptá po ceně, pak řeknu — osm — — osm — osm set. A když kupec udělá přívětivý obličej, řeknu rychle — — osm set padesát."

•

Jistý cestující sedí v nádražní restauraci a čeká na vlak. Nemůže se dočkati a dívá se stále s okna, při čemž rozbije okenní tabuli. „Platit", volá na hostinského a v okamžiku tom vjíždí do stanice už jeho vlak. „Tabule stojí 1 K," praví hostinský. „Upozorňuji vás ale, že nemám u sebe žádné drobné peníze." Cestující má však jenom dvoukorunové bankovky. Podává jednu z nich hostinskému a praví: „Já také nemám drobné. Dejte mi 1 K zpět. Ale hned, protože můj vlak ihned odjede." Hostinský krčí rameny, což cestujícího stále více rozčiluje, neboť vlak už píská. Náhle uzrálo v něm rozhodnutí. Chápe se zavazadel, nestaraje se o dvoukorunovku, která je v rukou hostinského, nežli ale vykročil, vrazil pěstí do druhé okenní tabule. A tím účet vyrovnán.

•

Z milostného dopisu.

„V největší rychlosti tisíc hubiček, protože mám málo času. Tvůj Eduard."

•

Prosba.

„Ona paní, která včera večer seděla v divadle v třetí řadě a měla na hlavě veliké pštrosí péro, žádá se laskavě, aby sdělila posluchači, sedícímu v řadě čtvrté, obsah kusu, který právě hráli."

• *

Roztržitý.

Kterýsi mladý člověk, který byl vzdálen své nevěsty, zmeškal v den svého sňatku vlak a telegrafoval své vyvolené: „Nevdávej se — až přijedu!"

•

Pravda.

Děvčátko: „Mám tatínka, matinku a dědečka."

Starý pán: „A jak je tvůj dědeček stár?"

Děvčátko: „To nevím — ale už ho máme dlouho u nás."

•

Lesť.

Kterýsi pán, který přicházíval obyčejně pozdě v noci domů, když už žena dávno odpočívala v loži, odpověděl, když se ho žena ptala, kolik jest hodin: „Právě jest dvanáct", anebo „Hned bude půlnoc." Kteréhosi večera řekla mu žena místo obvčejně kladené otázky, kolik že jest hodin: „Rudolfe, buď tak laskav a zastav hodiny, bijí dnes tak prudce, že mě to v spánku ruší." Netuše nic zlého, učinil tak muž po vůli. Druhého dne, když se klidně oblékal, ptala se ho žena prostodušně: „Bylo již pozdě, když jsi přišel dnes v noci domů?" — „Tak asi kolem půlnoci," odvětil muž. — „Ale Rudolfe, pohlédni jen na hodiny." A hle, ty ukazovaly na 5 minut před třetí.

•

U odvodu.

Lékař: „Od čeho pak jste krátkozrakým?"

Rekrut: „Roznášel jsem rok v Praze uzenky."

Ženich: „Proč se jen stále se mnou ve společnosti hašteříš?"

Nevěsta: „Aby moje přítelkyně nemyslely, že jsem na tebe odkázána."

Nepopiratelný důkaz.

Ona: „Ah Vláďo, lidé praví, že se honíš pouze za štěstím a že si mne béřeš jen k vůli mému jmění?"

On: „Ale drahoušku, vzal bych si tě, kdybys neměla ani groše."

Ona: „Ah Vláďo, dokaž mi to, a já budu přešťastna."

On: „Dej mi připsati celý svůj majetek a já dokážu světu, že jsem si tě vzal, a žes neměla ani halíř."

Na námluvách.

Ženich přichází promluviti si s otcem své nevěsty. „Chcete, mladý muži, učiniti mou dceru šťastnou?" táže se otec. — „Zajisté," zní odpověď nápadníkova. — „Pak uděláte nejlépe, když se o ni vůbec nebudete ucházeti," praví plným právem tatík, který zná dobře peněžní poměry ženichovy.

•

Dva Irčané umluvili si v zákopě, že jeden druhého neopustí ani v hodině největšího nebezpečí, zejména v případě zranění. Došlo k bitvě, které se oba súčastnili. Pojednou volá Pat Mike, první Irčan, na svého druha, že střelná rána zasáhla jeho pravou nohu. Druhý Irčan spěchá k raněnému, vezme ho na ramena a nese ho ze zákopu. V rozčilení svém nepozoruje ani, že jeho druh znovu zasažen byl granátem, který mu utrhl hlavu. Už přichází mu vstříc lékař a volá: „Člověče, proč mi sem nesete toho chudáka? Vždyť má hlavu ušřelenou." Vojín udiveně dívá se na mrtvolu kamarádovu a praví: „Ale to přece není možné, vždyť mi Pat Mike říkal, že má prostřelenou nohu."

•

Strašná zbraň.

Učitelka čte: „Tehdy vystoupila odvážná Amazonka před pohrdlivě se usmívajícího nepřítele a zvedla smrtonosnou zbraň. Nuže, Božko, co myslíš, co to bylo za zbraň?"

Božka: „Já myslím, že to byl jazyk."

•

Otec uděluje rozhorleně otcovské napomenutí své jediné dceři: „Klárko, buď rozumná a vezmi si především moudrého muže. Tvoje maminka koukala — bohužel — jenom na peníze."

*

Berlínský obchodním Petruschke ve čtvrti Seneberské inseroval koňak ve velkém. Když však kupci otevřeli sudy, shledali, že je v nich jen obarvená voda. Podvodník byl zatčen, ale na policii se bránil s humorem. Prý koňak trochu ovšem rozředil vodou, ale to jen proto, že je z hlubokého přesvědčení nepřítelem alkoholu."

•

„Pane sousede, váš pes k nám vešel do bytu a roztrhl mi šaty." — „Patrně jste ho dráždila." — „Ani zdání. Seděla jsem u piana a zpívala jsem." — „Neřekl jsem to? Tady to máme!"

*

„Nu, chlapečku, jak pak se ti líbí ve škole?" — „Ale hezky. Jen kdyby se mohlo panu učiteli více věřit." — „Jak to?" — „I včera nám namlouval, že čtyři a pět je devět. A dnes najednou nám chtěl zas namluvit, že šest a tři je také devět. Tak co je pravda?"

*

Krafák.

V dlouhé řadě aby člověk na tu každou krátkou dlouho čekal, za krátko ji pak musí zahodit a dlouho je po ní na nic.

*

Mladá paní stěžovala si své matce: „Nemohu více vydržeti s mým mužem. Je denně horší a horší. Pomyslí si jen, včera mi řekl, že vyžene naši kuchařku, poněvadž vše, co ona uvaří, nestojí za nic. A on přece dobře ví, že se poslední dobu mučím zcela sama u kuchyňského stolu."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Nové rady pro nemocné.

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal miliónům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, N. O.
Michaelkirchplatz 13, odděl. **663.**

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, jatrové skvrny **zmizí!** Zašlám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 199

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční práce zavýrobní ceny. Svršky. svršky „Achilles" továrna na obuv a svršky Válečné K 15 velmi levné Wien VII./c, Mariahilferstr. 76

Illustrovaný cenník zdarma.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky a košile

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefirové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhradu. 1975

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodano.

J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Staré nepravé zuby

až za K 1.30 za zub, kupuji každé množství. XVI. Kirchstetterng. 23, II.-15. Tramway se hradí. 1978

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové a-neb ocelové K 12—, 16—, 20—. S rádiovým svítícím číselníkem K 16—, 20— 24—. Ve stříbrném pouzdře K 18—, 24—, 28—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30—, 36—. Zlaté náramkové hodinky K 100—, 120—, 140. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Žádná obaval Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodi:
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvorní dodavatel,
v Mostě č. 1348 (Čechy).
Ceník na požádání každému zdarma 1219

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15·—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—. Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593 (Čechy.)
Obšírný ceník zdarma a vypl.

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu jim postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Pryč s tímto

Vaše zkrácení nohy nevidíte né. Vaše chůze pružná a lehká Každou normální obuv můžete nositi. Brožurku zdarma zasíla **Ex ension,** spol s r. o. Frankfurt n/Mohanem, Eschersheim čís. 20 200

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 36·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,

Vídeň X., Siccardsburgg. 44/1.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. illustrov. Novinách"!

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají: Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.
Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 14.

VE VÍDNI, DNE 5. DUBNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uherskt. s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročné Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Revoluční boje v Revalu,

v nichž vojáci a námořníci carismu věrní byli zaskočeni přesilou revolucionářů.

Boje na německé frontě ve Francii. — Úspěšné akce našich a německých útočných sborů na ruské frontě. — Tuhý zápas v Macedonii. — Ruská revoluce na celé čáře vítěznou. — Car a carevna jsou nadále vězněni v Carském Selu. — Císař Karel návštěvou ve Staré Boleslavi a v Brandýse n. L.

TŘETÍ VÁLEČNÉ VELIKONOCE.

Když jsme loňského roku psali obvyklý velikonoční článek, nevěřili jsme snad ani ve snách, že dožijeme se ještě třetích válečných velikonoc Čekali jsme mír v roce 1916, stejně jako celý svět nevěřil, že válka bude prodloužena až do roku 1917. Dožili jsme se však trpkého zklamání. Válečná furie řádí dále, protože nepřátelé naši příkře zamítli velkomyslnou nabídku čtyřspolkových mocnářů, protože nezřekli se stále ještě svých dobývačných plánů a pořád ještě kladou požadavky, směřující k rozbití naší monarchie. Rakousku a Německu nezbylo nic jiného, než pokračovati v existenčním zápase, který nám čtyřdohoda vnutila. A národy naše přinášejí ochotně nové oběti, protože právě události sběhnuvši se na sklonku minulého roku dokázaly, že vedeme skutečně zápas obranný, že bojujeme o svou existenci.

Vzpomínáme události, které sběhly se v období mezi druhými a třetími válečnými velikonocemi. Do této periody spadá naše ofensiva proti Itálii, za níž naše vojska pronikla hluboko na italskou půdu. Zároveň odražen velký ruský nápor ve Volyni a Bukovině. Území, které generál Brusilov v této své ofensivě dobyl, ani z daleka neodpovídá obětem, jež nepřítel musel přinésti. Brusilov sice zatlačil naši frontu o něco na západ, leč ohlášený průlom nedocílil. Naše východní fronta odolala tomuto genrálnímu ruskému náporu a stojí tu skálopevněji než dříve. Pak přišlo Rumusko. Armáda jeho vpadla do Sedmihradska, leč brzo donucena k útěku. A současně zahájil Mackensen ofensivu v Dobrudži, překročil Dunaj a za nedlouho spojil se s našimi armádami, které zlomily rumuský odpor v pohraničních horách a sestoupily na německé nížiny. Rána za ranou dopadala na zrádného a zákeřného našeho souseda, který na konec pozbyl největší část své země s hlavním městem Bukarešti a musel ochranu zbyku svého území svěřiti úplně pod ochranu ruských vojsk. Rumunsko stihl týž osud, jako Srbsko, Černou Horu a Belgii. Není tředa podotýkati, že porážkou Rumuska neobyčejně zhoršilo se postavení ruské fronty, která musela být neobyčejně prodloužena a zejména na jihu sesílena na obranu Bessarabie a ruského černomořského pobřeží. Události, které následovaly, na příklad zmařena ruská ofensiva u Rigy a nyní ruská revoluce, učinily našeho mocného nepřítele na východě neschopným k velké ofensivě, která byla připravena už na únor, nezačala však ani v březnu

Šef ruského generálního štábu, general Alexejev, jenž dopomohl revoluci k vítězství a strhl na její stranu generální štáb.

Sesazený ruský car Mikuláš II., jenž na rozkaz nové vlády uvězněn byl i s carevnou v Carském Selu.

Vůdce ruských kadetů Miljukov, duše revoluční vlády a nynější ruský pohraniční ministr ohlašuje pokračování Ruska ve válce.

Z italské fronty: Podivuhodně stavěné baráky italského vojska, které při útoku našich pluků staly se kořistí naší a nyní konají nám velice cenné služby.

Malebný turecký hřbitov ve Skoplji. V pozadí štíhlý minaret. Hřbitovní kameny jsou opatřeny fezem, turbanem a p., dle hodnosti a zaměstnání nebožtíkova anebo jsou holé jako u hrobů žen.

ani v dubnu. Je vůbec otázkou, zdali ruské armády po sensačním převratu v Rusku budou pokračovati ve válečných plánech. Vždyť zájem všech Rusů odvrací se od války a soustřeďuje se na politiku vnitřní, která vyžaduje napětí všech sil. A nový režim v Petrohradě, třebaže představitelé jeho pouštěji do světa obvyklé fráze o vytrvání ve válce až k definitivnímu vítězství, bude nucen starati se více o definitivní zdolání reakce a zaželnání socialistické protirevoluce, než o válku, která nyní po vnitřním vítězství dumy má pro petrohradský kabinet význam, už jenom podřadný. Přední otázkou dnešních vládců na Něvě bude, udržeti se proti vnitřním odpůrcům — válka bude jim věci vedlejší.

Leč jiné ještě události odehrály se mezi druhými a třetími válečnými velikonocemi. Je to zostřena válka německých ponorek, zahájena proti Anglii a Francii v odvetu za frivolní protahování války a za anglickou vyhladovovací válku proti německým nebojujícím ženám a dětem. Německo a Rakousko sáhlo k tomuto kroku jen ve prospěch brzkého míru a dnes už možno konstatovati, že ponorky docílly větších úspěchů, než se předpokládalo. Celý hospodářský život Anglie a Francie ocitl se ve krisi, zásobování armád na belgickém, francouském a balkánském bojišti je silně ohroženo. Bude-li válka ponorek pokračovati ještě několik měsíců, je katastrofa pro Anglii neodvratná.

Také Amerika stojí za zmínku v této úvaze. Počítali jsme Wilsona a jeho kabinet už loňského roku mezi tajné nepřátele Německa. Bylo přece na bílední, že Amerika má velikou vinu na dlouhém trvání války, protože umožnila dovoz v boji. Po vyhlášení zostřené války ponorek přerušily Spojené Státy diplomatické styky s Německem a postavily se zcela otevřeně po bok našich nepřátel. Tato událost nemohla u nás vyvolati žádné převapení, a na další vývoj válečných událostí a na rozhodnutí světového zápasu nemůže míti žádného vlivu. Totéž platí o Číně, která následovala Wilsonova příkladu.

Bezprostředně před třetími válečnými velikonocemi stali jsme se svědkem tureckého ústupu z Mesopotamie a z Persie. Jakkoli tato udá-

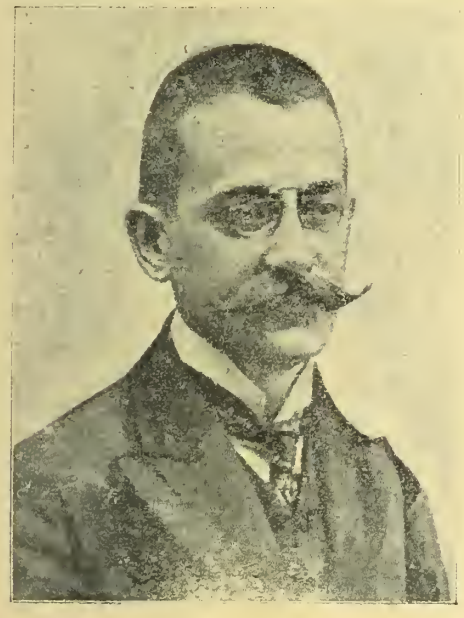

Nový sekční šef vídeňského zahraničního úřadu, uherský poslanec dr. S. Gratz.

K událostem americkým: Senator W. Stone, zástupce státu Missouri, který do posledního okamžiku pokoušel se zmařiti Wilsonovy válečné plány a zachrániti mír s Německem.

Dvorní rada rvt. Monthong šef tiskového oddělení zahraničního úřadu jmenován byl gen. konsulem v Ženevě.

Z francouzské fronty: Přední hlídka Němců ve Flandrech.

Z francouzské fronty: Obranné dělo proti letcům.

lost zejména ztráta Bagdadu je bolestná, přece jen nestrachujeme se o budoucnost Turecka, protože o ní rozhodnuto bude na hlavních frontách evropských. Druhou událostí přítomné doby je anglicko-francouzská ofensiva v severní Francii a v Macedonii. Kdežto v severní Francii Němci vyklidili část obsazeného území z důvodů čistě strategických, zůstala celá ofensivní akce nepřítele v Macedonii bezvýsledná. Jinak ale nejsou operace na obou těchto frontách dokončeny a nelze o nich učiniti závěrečný úsudek.

Celková situace před třetími válečnými velikonocemi může se posuzovati příznivě a do budoucna možno pohlížeti s nejlepšími nadějemi. Vojenský stojíme dnes pevněji, než loni a též vyhladovění naše je zažehnáno. V nebezpečí hospodářské katastrofy je naopak Anglie, která osnovala tyto plány proti Německu a proti nám. Je také fakt, že stojíme po posledních událostech blíže míru. Za to ručí zostřena válka ponorek.

□ □ □

ZMAŘENÁ JARNÍ OFENSIVA.

Císař Vilém vyslovil před několika dny německým vojenským vůdcům svůj dík, protože se jim podařilo strategickým ústupem na Sommě a Oise znemožniti na delší dobu útočné přípravy anglicko-francouzské, zkrátiti při tom německou bitevní čáru a tím sesíliti schopnost její obrany. V císařském tomto projevu označeno je odpoutání od nepřítele za mistrovský kousek vojenského velení. Není už pohybnosti o tom, že německá strategie udělala čáru přes rozpočet našich nepřátel a zmařila, nebo alespoň značně oddálila ohlašovanou velkou společnou jarní ofensivu na všech frontách. Nejnovější boje na západní frontě mají průběh pro Němce příznivý, třebaže ještě není známo, jakou čáru zvolili Němci k další obraně a kudy probíhati bude jejich nová fronta.

Současně zmařen také velký útok armády Sarrailovy. Německé zprávy sdělují, že všecky francouzské útoky na frontě u Bitolje byly odraženy a že útočná činnost nepřítele na této frontě je vyčerpána. Zprávy ze Sofie konstatují neschopnost čtyřdohodové armády v Macedonii k další akci, následkem těžkých jejich ztrát a praví, že osud Sarrailovy armády je zpečetěn.

A ještě větší překvapení vyvolávají zprávy z východu. Ruské vojenské velení připravilo nové milionové armády, aby na jaře podnikly rozhodný útok proti nám. Leč místo ofensivy dostavil se sensační obrat vnitřní a celá obrovská říše východní znjtána je největší světovou revolucí. Car s carevnou jsou uvěznění v Carském Selu. Vojenské velení oddaluje rozhodnutí o zahájení boje a vláda petrohradská má plné ruce, aby se zajistila před protirevoluci. Je otázkou, kdy zahájena bude ruská ofensiva a jestli k ní k vzhledem k potížím vnitřním dojde vůbec! Nejbližší budoucnost je ještě zastřena, ale tolik je jisté, že nepřátele naši byli donuceni odložiti generální svou jarní ofensivu, a že jsou na váhách mají-li jí vůbec uskutečniti.

□ □ □

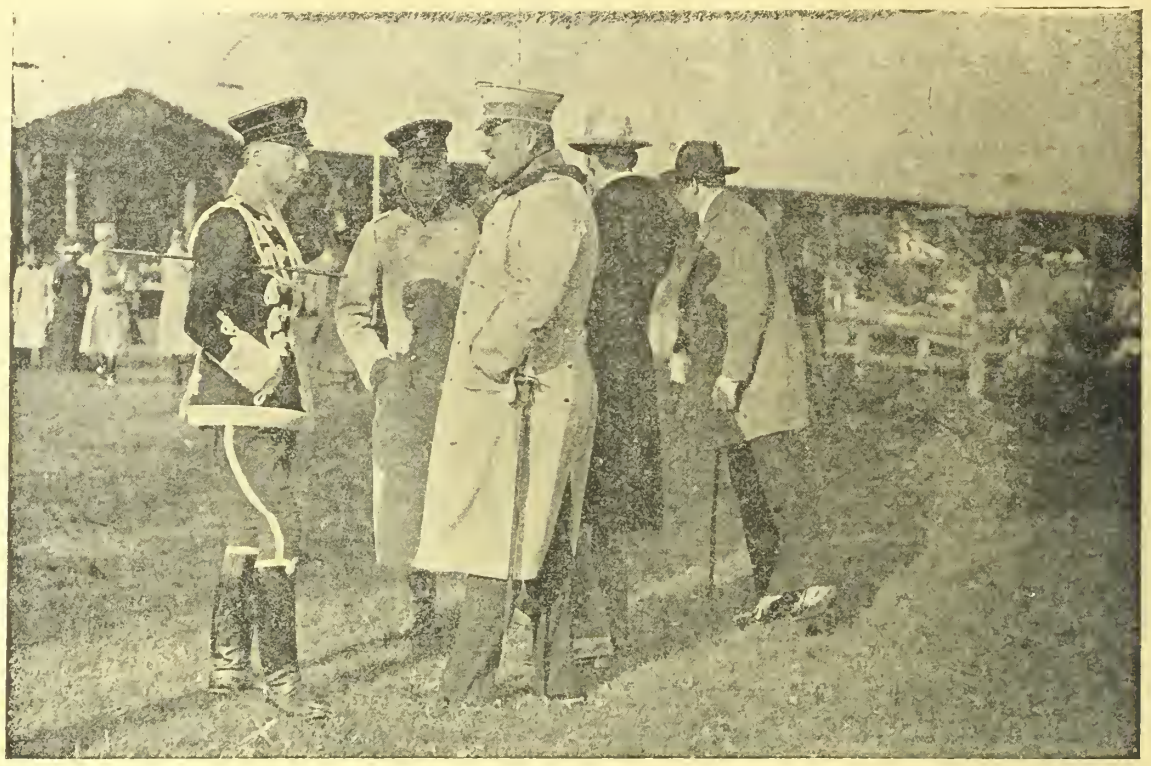

Princ Bedřich Karel Pruský v rozmluvě s princem Bedřichem Sigmundem. Princ Bedřich Karel podnikl nedávno odvážný let aeroplanem a padl raněný do anglického zajetí a po těžké operaci zemřel.

Rakousko-uherský sborový velitel, polní podmaršálek Hofmann návštěvou vojáků naší východní fronty.

JAK SE VZDAL RUSKÝ CAR TRŮNU.

Reuter oznamuje z Petrohradu následující zprávu generála Ruského o tom jak se vzdal car Mikuláš II. trůnu.

Car přijel večer dne 14. března do Pskova a sdělil generálu Ruskému, že si umínil sestaviti zodpovědněn vládu. Manifest toho se týkající byl již připraven.

Hodinu na to sděloval Rodzianko Ruskému, že je nezbytnou nutností, aby se car vzdal trůnu. Mezitím obdržel generál i od velkokníže te Nikolajeviče zprávu v témže smyslu znějící. Ruský neměškal a oznámil vše carovi s podotknutím, aby se v zájmu Ruska tomuto všeobecnému přání podrobil. Car svolil. Žádal však, aby mohl promluviti ještě s Rodziankem.

Leč ten odvětil telegraficky, že je mu naprosto nemožno opustiti v onu chvíli Petrohrad. O poledni dal car zavolati generála Ruského a

Z rumunské fronty: Rakousko-uherští vojáci v záložní posici za bitevní čarou.

Příjezd císaře Karla I. do Staré Boleslavi: Místodr žitel království českého vítá Jeho Veličenstvo na nádraží.

předal mu telegram pro Petrohrad, ve kterém prohlašoval, že se vzdává trůnu. Ruskij však depeši ihned neodeslal, poněvadž se doslechl, že kterýsi ministr s jistým konservativním poslancem ohlásili svůj příchod. Na tuto zprávu se car poněkud utišil, v domnění asi, že se situace přece jen změní.

Zmíněný ministr a poslanec přijeli k večeru o 10. hod. a ihned referovali o událostech. Když se car dověděl, že ho opustila i tělesná jeho garda — prohlásil, že se vzdává trůnu ve prospěch velkoknížete Michaela a ihned napsal potřebné k tomu prohlášení. Deset minut panovalo dusné ticho, které rušil jen klepot psacího stroje. Car se pak podepsal — naposled co car všech Rusů — baron Frederik rovněž. Půl hodiny na to odvážel vlak cara do hlavního stanu.

□ □ □

NOVÉ ZPRÁVY Z RUSKA.

Z celé spousty zpráv, které denní listy přinesly z Ruska, stojí za zmínku hlavně nová řeč Miljukova. Miljukov prohlašuje patrně na nátlak čtyřdohody, že Rusko bude ve válce pokračovati se zvýšeným úsilím. Miljukov chce Cařihrad „osvobození" rakouských Slovanů, zvětšené Srbsko, Rumunsko, Belgii atd. Jiný člen nové vlády Kerenský sdělil, že situace Ruska je sice ještě vážná, ale kritický bod byl už překonán. V několika dnech bude skládati vláda národu přísahu. Národní shromáždění bude rychle zvoleno a sejde se v dubnu. Petrohradský velitel generál K o r n i l o v sdělil žurnalistům, že situace nové vlády se den ke dni lepší. Duch vojska je znamenitý, úplný pořádek bude brzo obnoven. V Petrohradě zasedá velká rada dělnických a vojenských delegátů. „Allgemeine Zeitung" sdělila, že většina delegátů je přesvědčena, že v prvé řadě nutno pomýšleti na pokračování ve válce. Práce byla všude zahájena. Namnoze, zejména v továrnách, stojících ve službách národní obrany, pracuje dělnictvo dobrovolně přes čas a také v neděli. „Zeit" ze dne 28. března sdělila, že do Petrohradu a ostatních velkých měst dovážejí se ze všech stran potraviny. Vláda stanovila jejich ceník. Ceny v Petrohradě klesly o celou třetinu. Devět velknížat v čele s Nikolou Nikolajevičem slíbilo vládě svou podporu. Zprávy o zatčení Nikolajeviče nebyly dosud potvrzeny. Vrchní velení převzal zatímně generál Alexejev. Definitivní rozhodnutí o příštím ruském vrchním velitelstvím se ještě nestalo. Brussilov, Kuropatkin, Lešický a většina ostatních generálů podporuje nový kabinet. Jen gen. Ivanov, který zůstal caru věren byl zatčen. Evert a Radko Dimitrijev byli sproštění svých vojenských funkcí. Celá Sibiř se připojila k nové vládě. Finské, kavkazské i rusofilské polské veličiny slibují rovněž nové vládě svou podporu. Finská samospráva byla rozšířena. Polsku slibuje Miljukov autonomii, o níž usilují však i kavkazské provincie. Revoluční vláda a revoluční strany připravují dalekosáhlé vnitřní reformy. Slibují národní třídní a náboženskou svobodu, hlasovací právo žen, osmihodinovou dobu pracovní a j. Nihilisté se vracejí do vlasti. Též kníže Krapotkin a prý i Gorki se vrátí do Ruska. Veliké ovace byly uspořádány hraběnce Tolstojové. Dále nutno zaznamenati opravu „Abendu", dle níž nová vláda nechce obnoviti londýnskou úmluvu proti separátnímu míru, aby si zajistila volnou ruku. Týž list sděluje, že na carevnu, která je i s carem uvězněna v Carském Selu, vznesena bude obžaloba, a že nejvyšší petrohradský stání návladní byl zatčen. — „Zeit" ze dne 29. března oznamuje, že známí dva židovští advokáti G r u s e n b e r g a V i n a v e r byli povoláni k nejvyššímu ruskému soudu. Nepotvrzené zprávy stokholmské praví, že v Revalu, Perpaty, ve Vladivostoku a v Archangelsku vypukly nové nepokoje. O revoluci v Revalu byly tyto zprávy úředně potvrzeny. Už minulý týden prozradila Petrohradská telegrafní agentura, že východomořské válečné loďstvo z počátku kladlo odpor revolucionářům a teprve po boji přátelé cara podlehli, načež námořní vojáci zjednali v Revalu klid. V těchto bojích přišel o život také velitel tohoto loďstva.

Císař Karel I. na cvičišti v rozmluvě s dekorovanými důstojníky ve Staré Boleslavě.

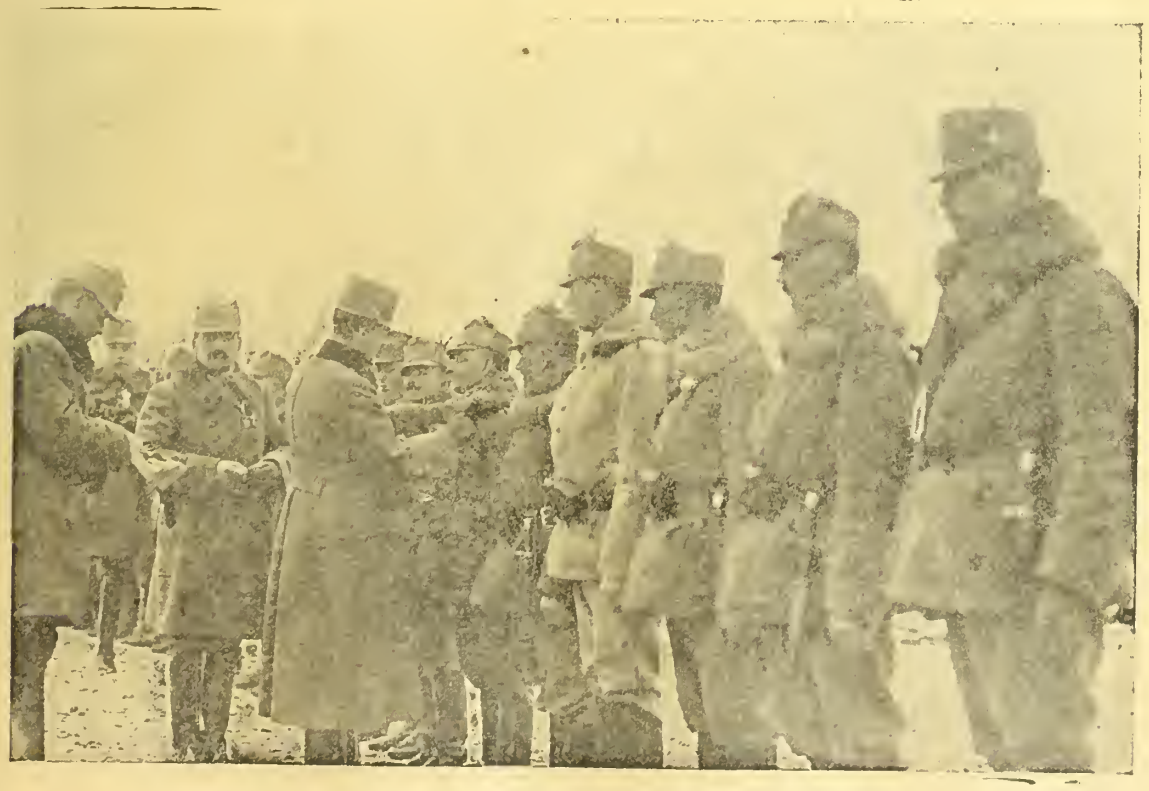

Mužstvo 7. pluku dragounského vyznamenané Jeho Veličenstvem.

L. du Bois:

LIST ZE ŽIVOTA KATEŘINY II.

Bylo to kteréhosi dne měsíce dubna r. 1772, kdy na úpatí jedné z oněch obrovských skalin, jež jsou roztroušeny na stepích kirgizských, odpočívala mladá žena, kozák a jakýsi mnich.

Žena neoplývala sice obvzláštní krásou tělesnou, za to však vyjadřovaly její rysy ušlechtilou povahu, laskavost a něhu.

Kozák byl velkým a silným mužem. Světlý vlas spadal mu v kadeřích na široká ramena a splýval u uší s temným, hustým vousem. Jmenoval se Tugarov.

Muž v kutně byl naproti tomu postavy malé a slabých forem, jeho oči však vyjadřovaly skrytý oheň a přes to, že neměl vousů, byly rysy jeho obličeje mnohem divočejší, nežli výraz tváře jeho společníka. Tento mnich byl Jemeta Pugačev.

Zrozen v zemi kozáků, v malé vísce Simoveisku, byl dlouhou dobu ve službách ruského vojska. Po čase však desertoval a uchýlil se do Polsky, kde našel útulek v kterémsi pravoslavném klášteře. Tam započal nový život a když se po letech vrátil do pustých stepí své domoviny, byla jeho duše naplněna touhou po cti a slávě.

Poměry, jež tehdy v zemi vládly, ho podporovaly.

Peter III. zemřel kteréhosi dne tajuplnou, násilnou smrtí. Pugačev, který mu byl velmi podoben, si umínil, že se bude vydávati za zavražděného panovníka. V Moskvě by se toho ovšem nebyl odvážil, neboť tam byli o smrti Petrově přesvědčeni, ponévadž viděli na slavnostním úmrtním loži vystavenou jeho mrtvolu. Ale byl přesvědčen, že v pustých stepích kirgizských, mezi polodivokými sedláky, najde jistě mnoho přívržencú, kteří budou podporovati jeho revoluční úmysly.

Čaršija (tržiště) ve Skoplji. Čaršija je v městech tureckého orientu centrem veškerého ruchu a života.

Z Bukoviny: Turečtí velbloudi ve službách Buliharů. Doprava tabáku na frontu.

Jen jediná bytost tam žila, a sice jistý kozák, jenž věděl, kdo Pugačev jest a kde se narodil. Vyrostl s ním v téže vísce a od mládí se znali. A bylo proto nutno, aby si přátelství tohoto muže, jež bylo základem všech jeho plánů, za každou cenu udržel. Byl to — Tugarov.

Pugačev se oženil s jeho dcerou a ačkoliv měl již dávno úmysl opustiti ji, přece jen, kde mohl, ukazoval zdánlivou svoji náchylnost k ní a jejímu otci.

„Tugarove," řekl svému tchánovi, „štěstí se na nás usmívá. Před šesti lety neměli jsme ani šupejky a dnes vládneme miliony. Tehdy neměli jsme jediného vojáka a dnes — hle — celé armády."

„Ano, odvětil kozák, „štěstí ti přeje. Nastoupíš na carský trůn. Ale pověz jen, vzpomeneš si také potom na podmínky, za které jsem se stal tvým pomocníkem a spoluvinníkem? Dal jsem ti svoji dceru Žofii za ženu. Nezapomeň nikdy, že ona, jež s tebou sdílela tvoji chudobu, musí se s tebou děliti o slávu a lesk tvého příštího postavení."

„Nikdy toho nezapomenu," ujišťoval Pugačev.

„Jemeto," řekla smutně Žofie, „byli jsme zde tak šťastni. Proč máme opustiti naši step? K čemu nám bohatství a moc? Přeji si jen tvé lásky."

Sotva že domluvila, ozval se z dáli hluk a řev a hned na to množství divokých postav je obklopilo. Byli to kozáci, Baškirové a Kirgizové, ve svých národních krojích odění, kteří ozbrojeni jsouce kosami, motykami a p., tvořili jádro rebelantů „lži Petra III."

Pugačev rychlým mžikem přehlédl dlouhou řadu svých přívržencú a pokleknuv na to před svatým praporem ,v čele zástupu nešeným, modlil se. Když pak znovu povstal, pohlédl vítězně na Tugarova a zvolal:

„Říše je naše."

II.

Málo věru historických osob dá se tak těžko charakterisovati jako carevna Kateřina II. Zdá se, jakoby v ní byli žily dvě různé bytosti, jež se vzájemně neustále klamaly. První: smělá ve svých plánech a energická v jich provádění, obdařena politickým bystrozrakem, druhá pak povahy zdráhavé a otrokyně bujných vášní. Podobně jako velký kardinál Richelieu, psala i ona verše, aby na to ihned tímže pérem podepsala předložený jí ortel smrti.

Z Bukoviny: Naše „třicítka" chystající se k prácl.

Naši letci: Výzvědný letec podává zprávu o nepřátelských pohybech a činnosti.

Zatím co si Pugačev podmaňoval kraj za krajem, dada dokonce raziti mince se svým obrazem, žertovala ona ve svých dopisech Voltaireovi o tomto velkolepém dobrodruhu, jenž se domníval, že „mu několik set spitých sedláků dopomůže na trůn".

Seděla za svým pracovním stolkem, zatíženým spostu knih, jichž hřbety honosily se hrdými, zlatem rytými jmény. La harpe, Diderot, d'Alembert a jiní velikáni tehdejší doby zaujímali tu přední místo. Suitu velké carevny tvořili princezna Ašovova a hrabě Panin, vychovatel velkoknížete Pavla, syna to Kateřiny II.

„Je-li pravda," tázala se s pohrdlivým úsměvem, „je-li pravda, že tento kozák, jak se všeobecně praví, nosí hlavu tak vysoko zdviženu, že nelze rozeznati rysů jeho tváře?"

„Myslím, že by byly ihned dobře rozeznatelny, kdyby Vaše Veličenstvo ráčilo použíti proti němu ostřejší zbraně, nežli pouhé pohrdání. Rebelie začíná býti nebezpečnější, než se z počátku myslilo, dokonce i velký díl kněžstva se k ní přidružil."

„Budiž," odvětila Kateřina, zlostně se ve rty kousajíc. „Ale kdo jsou tito rebelanti? Nic jiného než hovadská stvoření, zvyklá hnoji a blátu, která se neodváží roztrhnouti řetězy a okovy, jimiž jsou spjata, ze strachu, aby způsobený hluk nezalehl až k nám. Několik tisíc rublů učiní je vernějšími a úslužnějšími, než kdy před tím. Nebýti války s Turky a míti řádné generály, byla bych již dávno učinila konec tomuto směšnému povstání."

A promluviv tato slova rozhorlení, umlkla carevna na chvíli, pak se chopila péra a řekla hraběti Paninovi:

„Odpusťte, musím dokončiti svůj list Voltairovi." — — — —

V témže okamžiku vešel ordonanční důstojník, bledý, spocený a zaprášený.

„Co mi chcete sděliti?" tázala se.

„Smutné zvěsti, Veličenstvo," zněla odpověď. „Veškeré vojsko, proti Pugačevu vyslané, bylo poraženo. V tuto chvíli vtáhli již asi rebelanti do Katiševa. Plukovník Bulov byl s celou svou posádkou v Orenburku zničen a věhlasného hvězdáře Lowiecze narazili za živa na kůl, ukazujíce na to mrtvolu jeho veřejně na ulicích, na oštěpech napichnutou, aby ,jak se Pugačev vyjádřil, byl blíže hvězdám, které ho tak zajímaly. Mnoho měst lehlo popelem a insurgenti jsou pouze ještě tři pochodové dny od bran moskevských vzdáleni."

„Dobře, jděte," řekla carevna tonem, neprozrazujícím nejmenšího rozechvění.

Na to ukončila dopis Voltairovi, zapečetila jej, a předávajíc jej čekajícímu komorníku, poručila: „Kurýr — do Ferney!"

Z německé fronty západní: Německé vojsko hasí požár belgické obce, způsobený nepřátelskou dělo-střelbou.

III.

Zpráva důstojníkova nebyla přehnána. Pugačev přitáhl před brány moskevské. Vzhledem ku svým neustálým vítězstvím důvěřoval si čím dále, tím více a byl spit svými úspěchy, leč oddávaje se různým výstřelkům své povahy, ztrácel zvolna moc nad sebou a svými lidmi. Jestliže Tugarov a Žofie mu dosud byli věrni, nedělo se tak snad z lásky k němu. Pugačev zapudil svou ženu, aby se spojil s veřejnou kterous nevěstkou. Jeho tchán vztekem soptil.

Když však nyní došlo k rozhodnému okamžiku, ztratil Pugačev náhle důvěru ve svoji sílu a umínil si, že k dokonání svého díla použije lstivosti, místo aby svedl rozhodnou bitvu.

Pomocí podplaceného jakéhos důstojníka carské gardy doufal se přiblížiti Kateřině II., aby ji pak zardousil, či dýkou probodl. Jasně osvětlené okno eremitáže, oblíbeného to místa carevnina pobytu, mělo býti znamením jeho přívržencům, že dílo jest vykonáno, že vražda se zdařila.

Určeného večera procházel se Tugarov nepokojně před stanem, stěží potlačuje zlobu, jež mu srdce rozdírala. Oči jeho vysílaly blesky. Žofie ho ustrašeně pozorovala. Náhle však probleskla jí hlavou myšlenka a ona lkajíc vrhla se na prsa otcova.

„Otče," zalkala prosebným tonem, „odpusť svým slovům snad nechceš zabíti Jemetu?

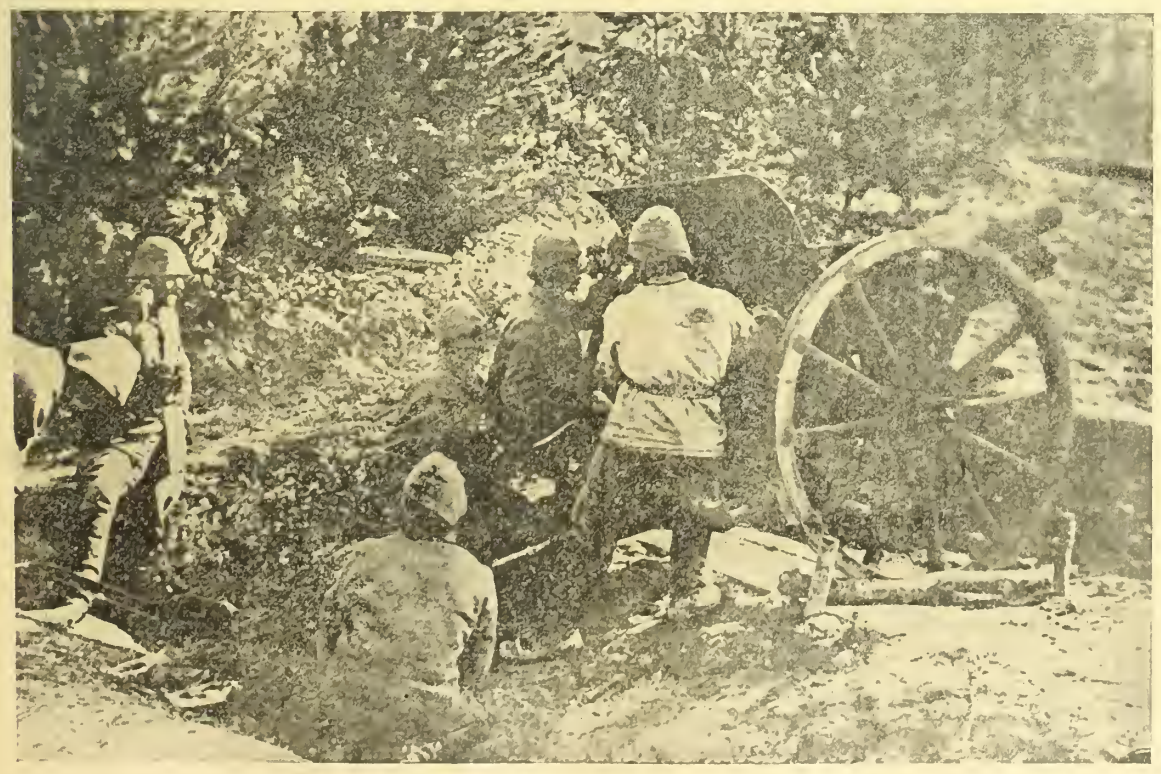

Z ruského bojiště v Haliči: Turečtí naši spojenci dělostřelci.

„Zabíti ho, dítě?" odvětil kozák s zvláštním přízvukem? Což nejsem jeho přítelem, rádcem a spoluvinníkem?"

V témže okamžiku vyšel z kteréhosi stanu Pugačev vínem zrudlý, po boku nové své ženy.

„Jemeto, je čas," zvolal starý kozák a sklopil svůj zrak hněvem schvácený.

Uniforma gardisty tělesné stráže jest již pro tebe připravena. Stráž u brány městské jest již vyrozumněna. Buď smělým a staneš se carem."

„Nuž tedy pojď a obleč mne," zvolal Pugačev.

Jeho pohled zabloudil nedůvěřivě ku kamenným palácům moskevským, jichž stíny jako ohromné fantomy se ve večerním soumraku v dáli zachvívaly. Pak oděn do zrádné uniformy a políbiv nestoudnou svou ženu, šel...

„Buď proklet, bídníku," bručel za ním hrozivě starý kozák.

IV.

V předsíni eremitáže, v jejíž rozlehlých síních tak často Kateřina II. zapomínala své ženské hodnosti a svých královských povinností, stál na stráži před soukromými dvoranami carevny tělesný gardista. Na smrt bledý, bez nejmenšího pohnutí, spíše soše ne žživoucí bytosti podoben, čekal, jak se zdálo, až i nejposlednější zvuk v

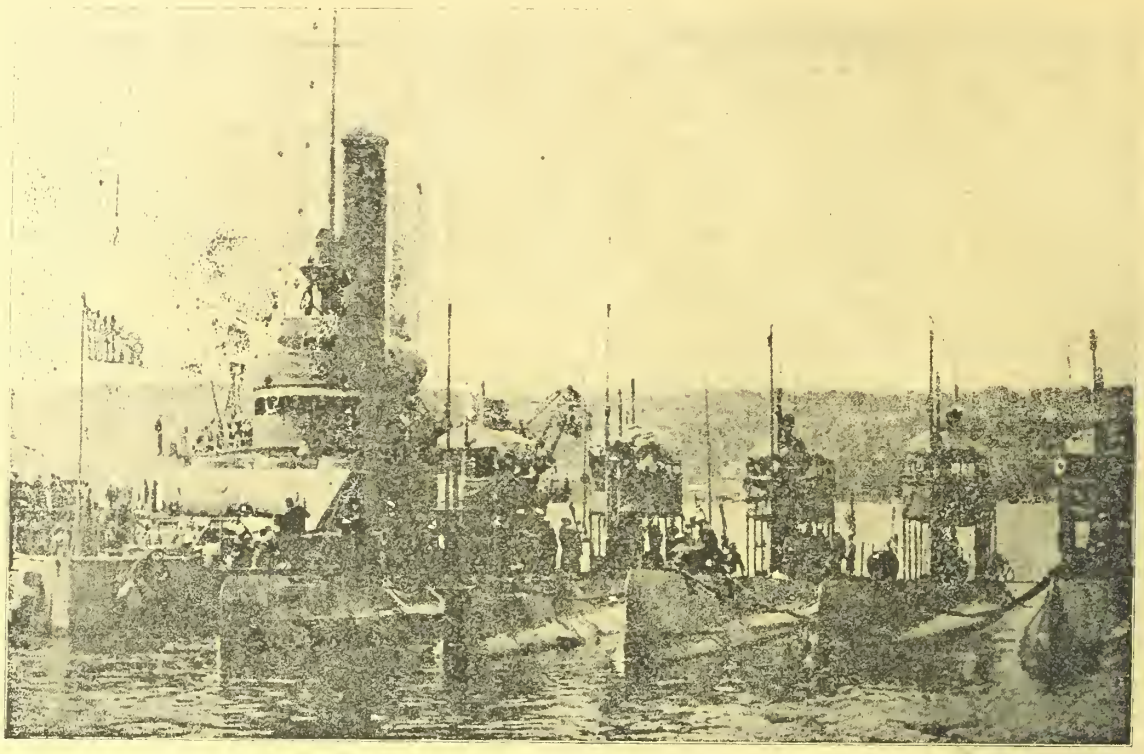

K americkému konfliktu: Americké ponorky v přístavu novo-yorském.

K událostem v Mesopotámii a v Persii: Karavana velbloudů na cestě z Bagdadu do Kermanšahu.

zámku utichne. Pak náhle se obrátil, otevřel bleskorychle dvéře, zavřel je opět a stál před — Kateřinou II.

Carevna se ulekla. Temným pocitem bázně jata, pozorovala udiveně tvář gardistovu, který byl téměř k nerozpoznání podoben jejímu zemřelému manželovi.

Vzpamatovala se však okamžitě. Byly jí jasny úmysly vetřelcovy, a nemeškala tudíž, aby se chopila pistole na římse krbové ležící. Leč Pugačev — neboť on to byl — zastoupil jí cestu.

„Kateřino," řekl tiše, „znáte mne?"

„Odlož masku komediante," odvětila, „vím dobře, že jsi pustý podvodník."

Oči kozákovy zajiskřily. Kateřina se zachvěla. Milovala život, byla slavnou a mocnou panovnicí a byla krásná a zbožňovala požitek.

V okamžiku uvážila nebezpečí, jemuž byla vystavena, a v nejbližší chvíli byla rozhodnuta, jakých že prostředku použije ku své obraně. Potlačivši vši moci svoji hrdost — stala se náhle pokornou. Místo urážek — prosila.

„Nepodaří se vám oklamati mne!" zvolala. „Nejste Petrem III., ale máte mnohem větší schopnosti státi se carem, mnohem větší, ujišťuji vás, nežli on sám. Vaší moudrosti a odvaze sluší ouze zlatem lemovaný plášť purpurový."

Při těch slovech přiblížila se zcela neznatelně ke krbu.

„Žehnám okamžik," pokračovala, „žehnám okamžik, který vás ke mně přivedl. Jsem syta životem, který jsem dosud žila a myslím, že i vás nudí úloha, již jste dosud, třeba že i znamenitě, hrál. Spojme naše osudy. Vládněme společně s jednoho trůnu. Staňte se mým! Věřte, že oněm, jež miluji, připravím nekonečné rozkoše a rajské slasti. Jemeto Pugačeve, odmítáte mne, rcete?"

Carevna, krásná věru a obdivovaná žena, panovnice mnoha desítek milionů poddaných, ubohého kozáka schvátila svými milostnými zraky.

Zatím co Pugačev naslouchal jejím slibným, svůdným a lahodným slovům, měkla jeho duše, jeho srdce ponenáhlu povolovalo. Jeho povaha dříve neústupná, neustálým hýřením ztratila schopnost odporu a sílu.

„Kateřino!" zvolal. „Vám nelze ničeho odepříti, moc vašich slov jest čarovná. Nikoliv, máte pravdu, nejsem Petrem III., nýbrž jen ubohým kozákem, zrozeným v stepích kirgizských. Nabízíte mi vaši lásku, přijímám ji. Vzdávám se svých ctižádostivých plánů, neboť myšlenka sdíleti s vámi korunu carskou blaží mne nevylíčitelně. Chci vám sloužiti jako otrok, chci vás zbožňovati, chci vás..."

A zatím co se rozplýval ve svých roztoužených slovech, nastala změna ve výrazu tváře velké carevny. Náhle, dříve než dokončil svoji větu, jediným skokem byla u krbu a chopivši se pistole, namířila ji na Pugačeva.

„Na kolena, selský chámě, na kolena!" vzkři-

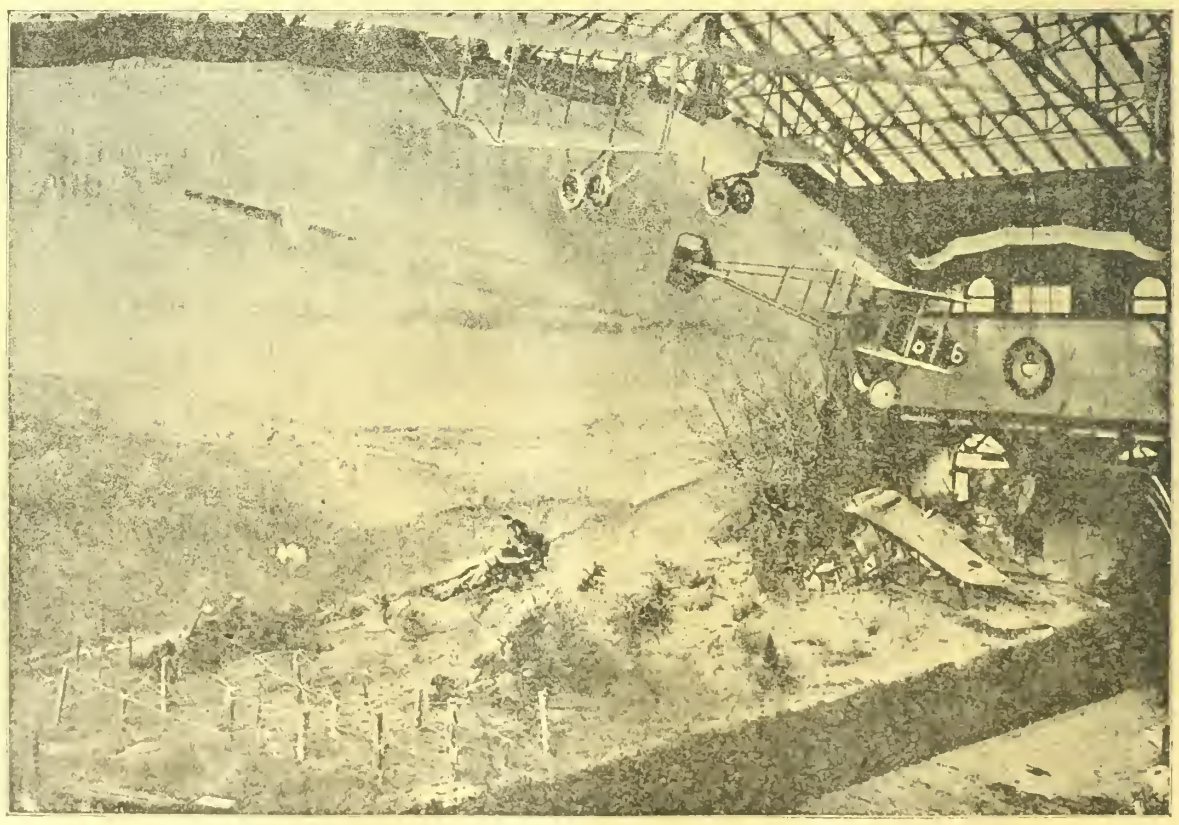

V Berlíně otevřena byla výstava německé vzdušné kořisti. Náš obrázek znázorňuje diorama ukazující, kterak se francouzský letec střílí ve vzduchovém boji před německými posicemi, a jak se německé mužstvo opatrně blíží, aby se zmocnilo kořisti.

Rakouské baterie přejíždějící veliký most galatský v Cařihradě.

kla. Poklekni před svou panovnicí a před svým soudcem!"

Vztek zuřil kozákovi z očí.

„Ničemnice," zasyčel tase svůj kord.

Leč ústí pistole ho ohrožovalo. Chvěl se a couval před velkou carevnou.

„Jsi znamenitá herečka," pokračoval, blíže se pomalu ke dveřím, „ale radím ti, nestřílej. Mohla bys se minouti, anebo mě pouze raniti a pak, pak s Bohem všem tvým radovánkám a rozkošem, tvým nočním divokým orgiím. Můj kord, ten by tě jistě zasáhl."

A dosáhnuv dveří, otevřel je, aniž by císařovna byla změnila svoji posici.

„Pugačev tě zdraví, Kateřino, ale měj se na pozoru, on se vrátí, vrátí se, co Petr III."

„A revoir, Pugačev."

V.

Ať již strach, či hanba, či jiná okolnost, jisto jest, že energie Kateřinina byla ohromena a že se o této episodě nikomu nezmínila.

Druhého dne pak, svolavši své generály, nařídila jim,aby svedli rozhodnou bitvu a potřeli tak rebely. A skutečně brzy na to byl Pugačev na hlavu poražen a těžce zraněn musel se uchýliti se zbytkem svých věrných do pusté stepi. V jeho průvodu nalézal se jen Tugarov a jeho dcera. V nedostupné horské strži, rozdrásán a krváceje, přemýšlel o vratkém štěstí. Naděje však dosud naprosto neztratil.

„Tugarove," řekl svému rádci. „Štěstí nás opustilo, ale lidé urálští ve mně dosud zří Petra III. To stačí, abychom znovu vybudovali nové armády.

Kozák potřásl hlavou, podivuhodně se usmívaje. —

„Naděje je marna," odvětil. „Všechno je ztraceno odpor je nemožný. Nezbývá ti, než abys se vzdal."

„Vzdáti se?" zvolal Pugačev, snaže se vzpřímiti na svém kamenném loži. „Víš-li pak, že by mě Kateřina dala za živa kolem lámati a roztrhati, kdyby mne dopadla?"

„Vím to dobře, Pugačeve, leč co mi na tom záleží? Tvůj život bude mi výkupným za můj vlastní. Jen ještě hodinu a vydám tě v ruce generála Samarova."

A při těch slovech vyňal dýku a klekl na prsa zraněného.

„Rozpomeň se jen na minulost, Pugačeve," pokračoval. „Měl jsi kdy oddanějšího a věrnějšího přítele, než jsem já? Kdo byl prvý, jenž tě prohlašoval na stepich uralských za cara? Já, který jsem se súčastnil tvého podvodu bez všeliké ziskuchtivosti, já, jemuž byl oštěp milejší, než žezlo a stan milejší, než salon paláce. Jen proto, že jsi byl přítelem mého mládí, jen proto, že jsi byl mužem mé dcery, jsem se ti obětoval. Leč ty jsi pošlapal mé přátelství, ty jsi trpce zkoušel moji oddanost. Nyní pocitíš za to mou pomstu! Ať vítěz, či poražený nebyl bys jí ušel. Kdybys byl dosáhl koruny, byl bych býval prvý, jenž by ti ji byl z hlavy srazil, potřísniv hermelin tvého pláště bídnou krví."

Z bojiště rumunského: Třídění a transport raněných do zábojiště.

Známá italská tvrz, Casaratti, kterou dobyl v odvážném útoku zákopnický důstojník Albín Mlaker, o jehož hrdinných činech přinesl denní tisk celou řadu zpráv.

Pugačev zbledl a smrtelný pot se mu řinul po čele.

„Nestvůro, což nejsem dosti ubohým?"

„Ne tak ubohým, jako špatným."

„Dopřej mi času k pokání."

„Vypros si ho u carevny."

„Milost, Tugarove! Netrestej chybu zločinem."

„Zapudil jsi moji dceru."

Pugačevův strach dostoupil při těch slovech vrcholu. Poznal, že starý kozák je nesmířitelný a plazil se proto k nohám Žofiiným, tiše a smutně opodál stojící.

„Anděli, na němž jsem zhřešil ve své zaslepenosti, zdaž mi odpustíš, zdaž se za mne přimluvíš?"

„Buď proklet, nestoudníče!" vzkřikl Tugarov, kopaje ho zuřivě.

„Odpouštím ti, Jemeto," zašeptala Žofie. — —

VI.

Čtrnácte dní na to byl Pugačev vystaven na velikém náměstí v Moskvě, v kleci jako dravec uzavřen a mnoha tisíci lidmi obdivován. Dokonce

i carevna sama přišla se podívati na tohoto neobyčejného muže, který se vetřel do její ložnice a který spoléhaje na svou podobu a štěstí, již již se chápal zlaté carské koruny.

□ □ □

RUSKÁ RENAISSANCE.

Sledujeme-li ruskou revoluci posledních dnů, shledáváme v ní nepopíratelně podobu velké revolnce francouzské, která svého času rozbouřila všechny vášně a pudy lidské, strhnuvší do svých vírů celou Evropu. Sledujeme-l ji dnes okem perspektivním, nalézáme její símě již v dobách Ludvíka XIII. Stoupající dluhy — egoismus milců královych a jiné a jiné věci, strhovaly mračna revoluční a první blesk divoké bouře udeřil 14. července r. 1789. Tehdy lid vrhl se na Bastillu — státní francouzské vězení — dobyl ji útokem a politické vězně, kteří tam úpěli v myší společnosti, za to že rušili hody vyšších kruhů — propustil na svobodu. To byl počátek konce francouzského absolutismu a království, jehož agonie trvala, možno říci, ještě 80 let.

A není tomu dlouho a tytéž události a z těchže důvodů vznícené, staly se v Petrohradě. Ruský lid syt nenasytné vlády vyšších kruhů se vzbouřil — divoce se vzbouřil — dobyl státního vězení Krespy — propustiv uvězněné tam politické vězně, kteří poukazovaly na nešvary carismu, překážejice klidnému užívání a hodování vyšších sfér. Prozatím byla carovi Mikulási svržena jen koruna, bude-li mu sražena i hlava — a nebylo by to nic zvláštního — ukáží události příštích hodin. Proč ostatně vznikla přes noc tak hrozná nenávist proti starému rodu Romanovců, není dosud jasně vysvětleno. Mnohé říšské noviny tvrdí, že prý lid ruský obviňuje cara a hlavně carevnu z náklonosti k Němcům a to že bylo celým jejich hříchem a kamenem úrazu. —

Máme-li býti nestrannými musíme uznati, že nově sestavená vláda — vůči níž se car tak houževnatě bránil — je skutečně vládou lidu — sestávajících z mužů zasloužilých a známých, z mužů, jimž v prvé řadě záleží na zájmech vlasti a národa a ne snad na interesech náprsní kapsy.

Jako za Ludvíka XIV. hrabě Mirbeau — mezi carem a národem. Tehdy, před více než 120 lety, když oznamoval Mirabeau francouzskému králi, že lid je shromážděn ve schůzi, a že ho ani bajonety nerozženou, odvětil králslaboch flegmaticky: „Nuže nechte je tedy pohromadě" a když ruský car se dověděl, že se lid bouří a když mu Rodzianko sdělil vůli národa — utekl se do hlavního stanu. Francouzský král se nevzdal trůnu, poněvadž netušil, co ho čeká — že nadejde den, kdy spitá chátra pařížská poslintá královský jeho trůn. Car Miuláš — kterého v mládí asi domácí učitelé o těchto událostech dobře poučili — vzdal se raději ihned koruny — nežli by si jí dal sraziti i s hlavou.

Rodzianko, který jak jsme pravili, byl prostředkovatelem mezi carem a národem jest od r. 1911 presidentem dumy a náležel původně ku frakci nejkrajnější pravice oktabristů. Při poslední schuzi delegace členů ententy pravil: „Krev, kterou jsme přinesli, krev kterou jsme prolili, nutí nás, abychom válku vedli do vítězného konce. Jsem přesvědčen, že se bliží okamžik, kdy zdrcenému nepříteli nadiktujeme podmínky míru a kdy lidstvu opatříme a zajistíme trvalý klid a mír . . . ."

Novým ministerským předsedou stal se kníže Lvov náležející k nejproslulejším politikům ruským. Pochází z Moskvy. Účastnil se velmi činně revoluce r. 1905.

Ministrem zahraničí stal se úhlavní nepřítel ústředních mocnářství P. M. Miljukov, přední politik a historik ruský. R. 1909 bylo navrženo nejvýslednější pravici dumy, jeho vypovězení z Ruska. Miljukov byl svého času i profesorem dějepisu v Sofii. Sazonov je jeho nejintimnějším přítelem. Od chvíle, co padl jeho syn stal se prudkým šovinistou. Svého času byl středem pozornosti, když ho totiž Stürmer obžaloval z nekalých politických rejdů Miljukov propaguje myšlenku dobytí Cařihradu.

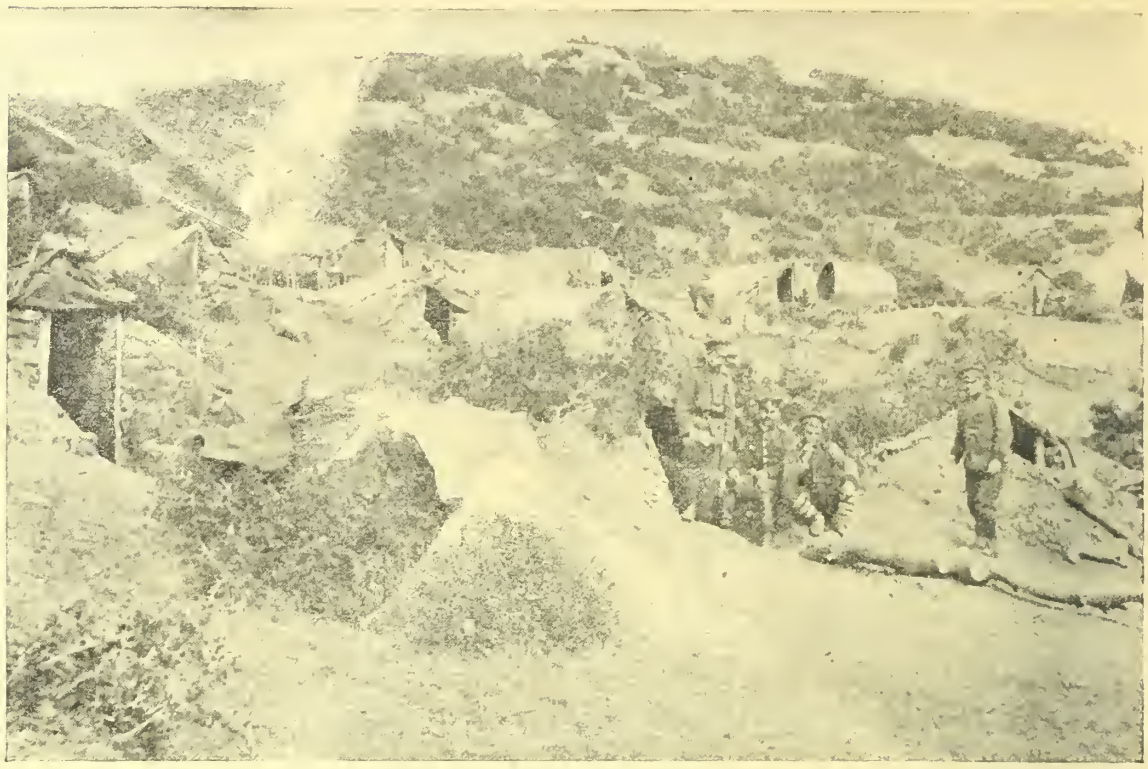

Z bojiště rumunsko-bulharského: Bulharské vojsko tábořící na stráních v rumunské Dobrudži.

Zámek Laxenburg u Vídně, nynější sídlo císaře Karla a císařovny Zity.

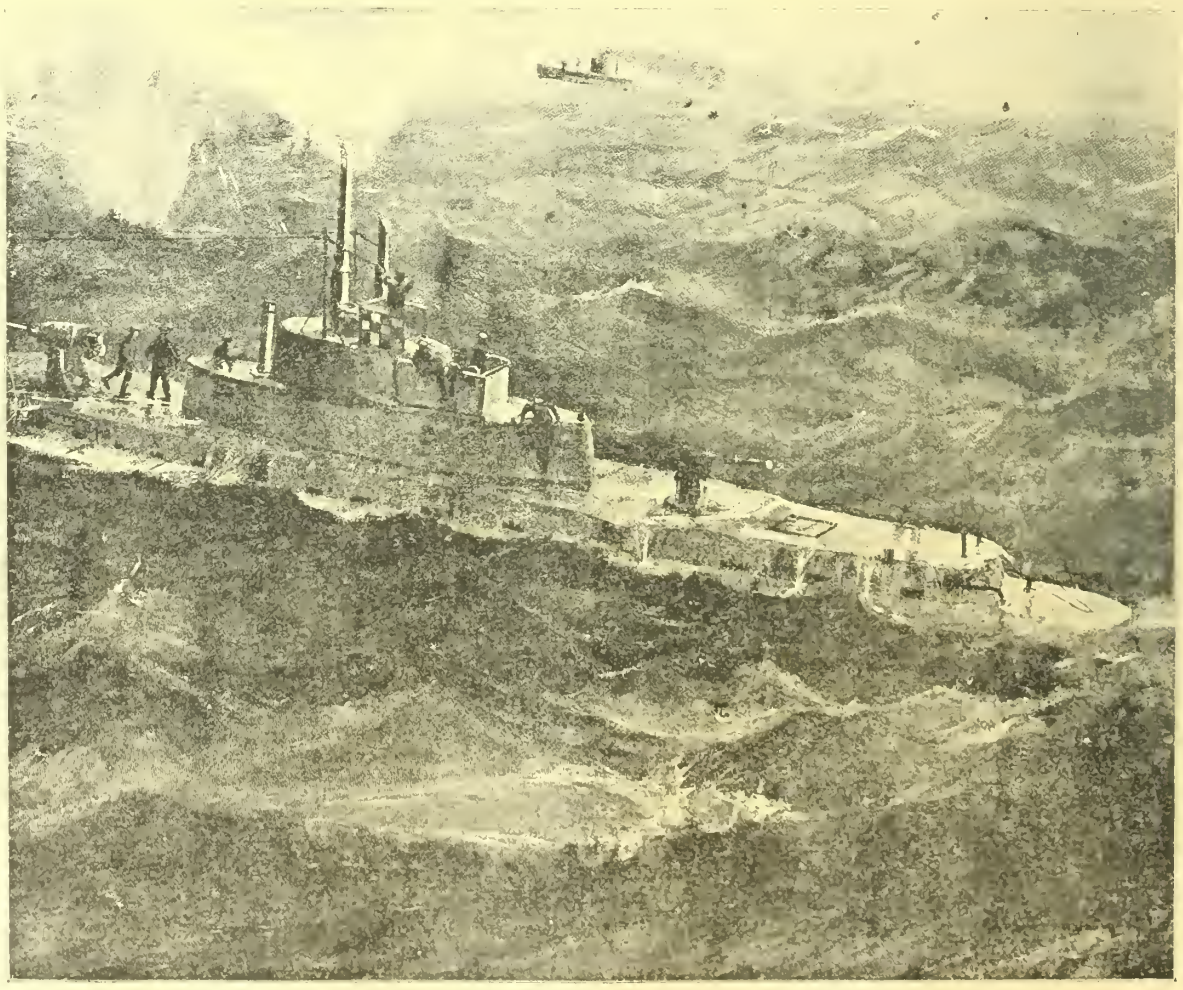

Zostřená válka ponorek: Boj německé ponorky s ozbrojeným nepřátelským parníkem dle anglických vyobrazení.

Z italské fronty: Horské dělo číhající ve výši 3000 metrů.

Saratovský poslanec Kerenskij stal se nyní ministrem spravedlnosti. Je vůdcem strany dělnické.

Rok 1916 interpeloval Sazonova s ohledem na proskakující pověsti o separátním míru. Mírovou nabídku centrálních mocností schvaloval R. 1916 účasnil se organisace finského povstání.

Ministrem dopravnctví je Nekrasov, který r. 1915 vystoupil ze strany kadetů. R. 1916 stal se vicepresidentem dumy. Byl vždy protivládního smýšlení.

Profesor D. P. Konovalov přijal portefeuille obchodu a průmyslu. R. 1909 byl pomocníkem ministra obchodu Šipova. R. 1913 stal se vicepresidentem dumy, leč již následujícího roku z tohoto úřadu odstoupil, poněvadž nechtěl dopustiti vyloučení jistého člena dumy.

Ministerstvo vyučování bylo uděleno prof. Manuilovu, který r. 1916, první upozorňoval spojence Ruska, že jsou povinni všemi svými silami je podporovat. R. 1912 byl zvolen rektorem moskevské unversity — pro svoje politické smýšlení byl však nucen odstoupiti, leč ze solidarity odstoupil tehdy i celý profesorský sbor.

Otěže ministra války přijal A. J. Gněkov, který který byl r. 1910 presidentem dumy. Je původu občanského — známý svoji odvahou a tělesnou silou. Účastnil se dobrovolně burského tažení. Jest zakladatelem strany t. zv. oktabristů. Pochází z obchodnické rodiny. Jeho bratr byl dlouhá léta moskevským starostou. S Miljukovem se mnoho nesnáší. R. 1912 byl pohnán před soud pro souboj, který měl s jistým plukovníkem Myasojedovem, později pro velezrádu popraveným. Gněhov je prvním ruským ministrem vojenství a námořnictví, který je prostého původu, případ to, který je v Anglii, Francii, Itálii a jiných demokratických zemích, již dávno zakořeněným zvykem. Jmenováním Gněhova ministrem války, nastane asi v ruském vojenství obroda a obrat k lepšímu.

Petrohradský poslanec Čingarev stal se nyní ministrem orby. R. 1916 předhazoval v sensační řeči ministru financí, že systematicky klame veřejnost a občanstvo. Ve svých řečích potíral vždy bezhlavost a bezradnost vlády. Poukazoval rovněž vždy na nedokonalý výcvik ruského důstojnictva.

Ministerstvo financí bylo obsazeno kievským poslancem Tereščenkem, který je mnohonásobným milionářem a známým cukrbaronem.

Godniev se stal t. zv. říšským kontrolorem. Ode dávna byl prudkým odpůrcem vlády, poukazuje na její zlořady a zločiny. Je pověstný svým puntičkářsvím v ohledu zákonitého poslušenství.

Tím jsme krátce vylíčili směr a politickou činnost jednotlivých mužů nové ruské vlády — — která až dosud nachází sympatie ve všech zahraničních listech, ať přátelských či nepřátelských. Doufejme, že se v nich ruský národ nezklame, a že po trudných, krví a slzami skropených dobách ruského absolutismu, nastanou slunné dny volnosti a rozkvětu a — míru.

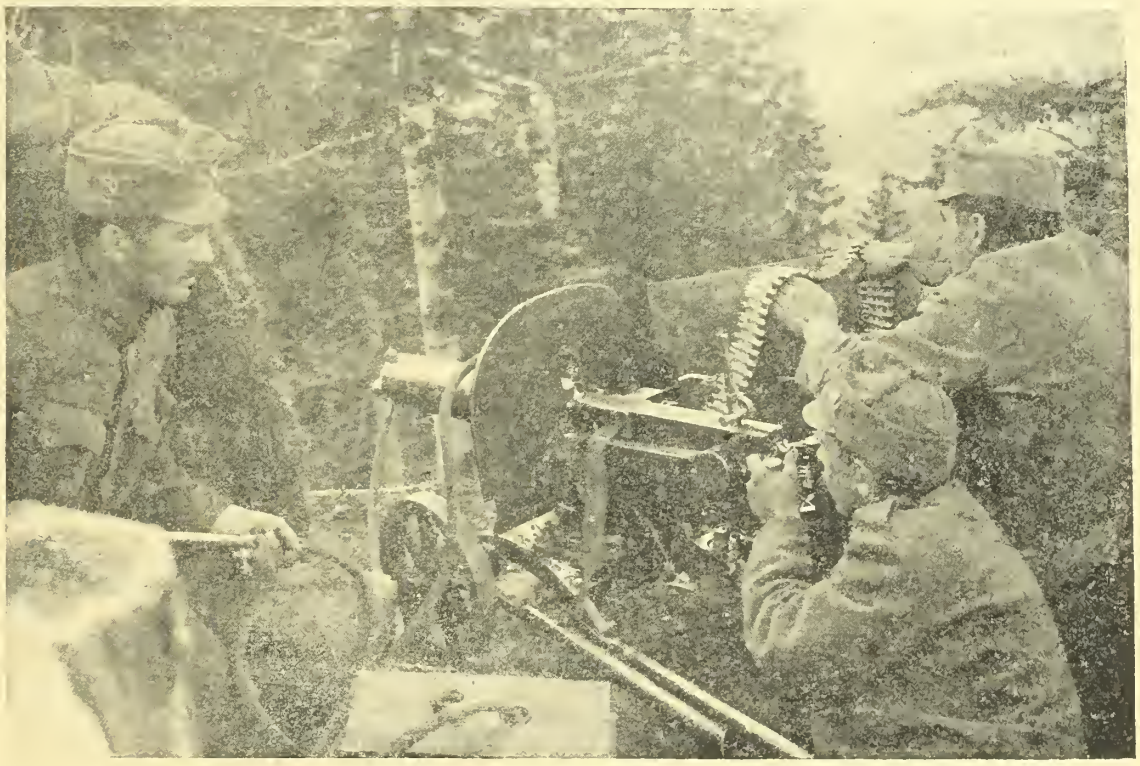

Strojní puška na čekané.

Německo-turecká sanitní kolona odpočívá po úmorné jízdě před osadou Bosanti v Malé Asii.

□ □ □

CO SPOTŘEBUJE VOJSKO.

Jak oznamují berlínské listy uvedl berlínský úřad vyživovací v debatě, o výživě vojska a obyvatelstva zajímavá data, jež s ohledem na jich pozoruhodnost uvádíme. Od srpna roku 1914 do konce srpna 1915 bylo dopraveno na frontu: 388.539 t mouky. Od srpna 1915 do konce července 1916 795.000 t., k tomu se druží ještě 40.370 tun sucharů. Maso a masitých konserv, pak hovězího živého dobytka a rybích konserv bylo v prvém roce 1914/1915 vyvezeno do pole 94.960 tun (v druhém roce válečném 159.170 tun), slaneček 107 tun (18.600 tun). K tomu nutno připočísti ještě velkou spoustu solených a uzených ryb, rýže 17.100 tun (28.880), krup 8.110 tun (16.590 tun), krupice 3.890 tun (11.177), hrachu a fazul 33.020 tun), (49.100), nudlí 8.150 tun (21.830), kyselé kapusty 15.550 (20.140), zeleniny (různě připravené) 31.800 t. (45.860), brambor 39.600 tun (246.000), sýra 22.240 t. (35.660), másla a sádla 26.650 tun (31.900), marmelády 5.730 tun (66.410), kávy čaje a kakaa 28.740 tun (54.430), cukrů 19.580 (51.120) koření, soli, pepře, kmínu, hořčice a pod. 28.020 tun (60.680) Mimo to spotřebováno i mnoho čočky, saga, jahel a konserv různých druhů. Co se týče tabáku bylo prvého roku spotřebováno téměř 1 a půl miliardy doutníků (v druhém roku válečném 2 miliardy a 700 milionů) a

miliardy (2.7 miliardy) tedy dohromady ve dvou prvých letech téměř 8 a půl miliard cigaret a doutníků. Mimo to nutno připočítati tabák žvýkací, šňupavý a dýmkový. Nápojů (vína, šťav, bylo vypito téměř 670.000 hl., při čemž se nepočítá pivo. Mimo to dáno bylo vojsku k disposici 930 tisíc kusů hověziho dobytka, 570 tisíc jehňat a 1 milion prasat. Bylo zjištěno, že vojsko a námořnictvo spotřebovalo za prvé čtvrtletí 1917 jednu pětinu veškeré spotřeby a asi 30 proc. chlebovin. Přičítáme-li k tomu ještě oves a různé surogaty a slámu dovedeme si snadno představiti, jak ohromných dopravnich sil je k tomu zapotřebí. K transportu tohoto množství (bez živých hovězin a 8 a půl miliardy cigaret a doutníků) bylo třeba na 800 tisíc železničních vagonů to znamená na 8.000 vlaků o 100 vagonech.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 17. března. Na ruské frontě odraženy nepřátel. hlídky východně průsmyku Oitozského u Solotviny a u Stanislavi. V lesnatých Karpatech úspěšná činnost našich hlídek. Na italské frontě dobyto naši posici na Costabelle. Z Albanie nic nového. — Na západě pokračují boje. Mezi Sailly a lesem Saint Pierre-Vast usadili se Angličani v zákopech, které Němci dle plánu vyklidili. V Champagni silný dělostřelecký oheň Západně Tahure odražen francouzský útok. — Na Macedonské frontě nové boje severně Bitolje. Angličané obsadili Poroj. — Ve válce ponorek přišlo na celý únor na zmar 325 nepřátelských lodí, které representují přes 700.000 tun lodního prostoru. — V Petrohradě obnoven klid. Car Mikuláš vydal reskript, kterým se vzdává trůnu za sebe i za svého syna, careviče Alexeje. Velkokníže Michal Alexandrovič vydal proklamaci, ve které prohlašuje, že přijme carský trůn jen s tou podmínkou, bude-li to nejen vůle odstoupivšího cara Mikuláše, ale také vůle lidu. Mikuláš žádá národ, aby se podrobil novému kabinetu na tak dlouho, než národní shromáždění, zvolené na základě všeobecného práva hlasovaciho rozhodne o příští vládní formě v rusku. Zároveň převzal vrchní velení ruských armád velkokníže Nikola Nikolajevič. Nová vláda vyhlásila svůj program, ve kterém ohlašuje dalekosáhlé vnitřní reformy: všeobecné právo hlasovací, tiskovou a shromažďovací svobodu, stávkové právo, amnestii, zrušeni protipolských a protižidovských zákonů atd. Zatčení ministři dopraveni byli do petropavelské pevnosti.

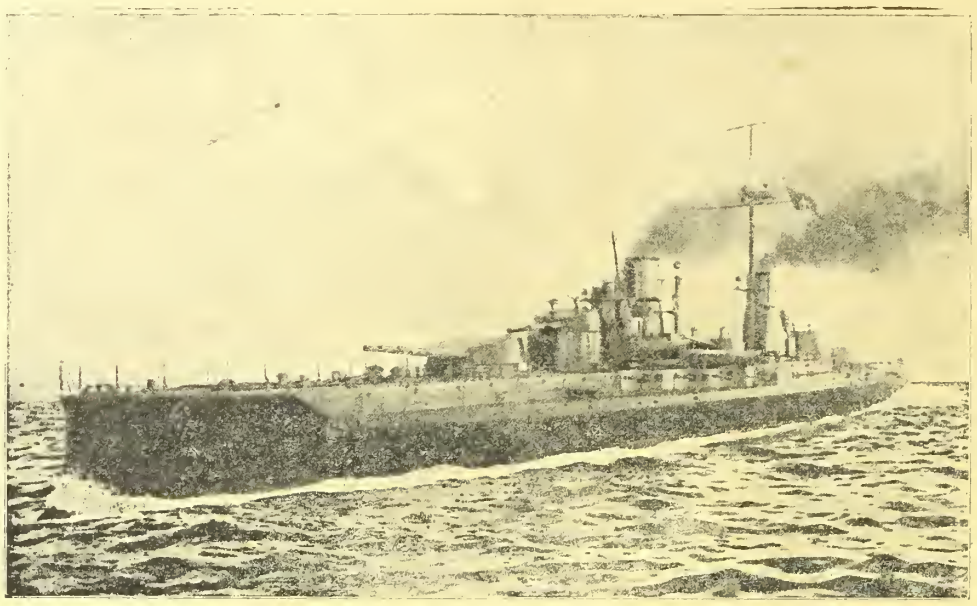

Italská bitevní loď „Giulio Cesare", potopená nedávno ponorkou.

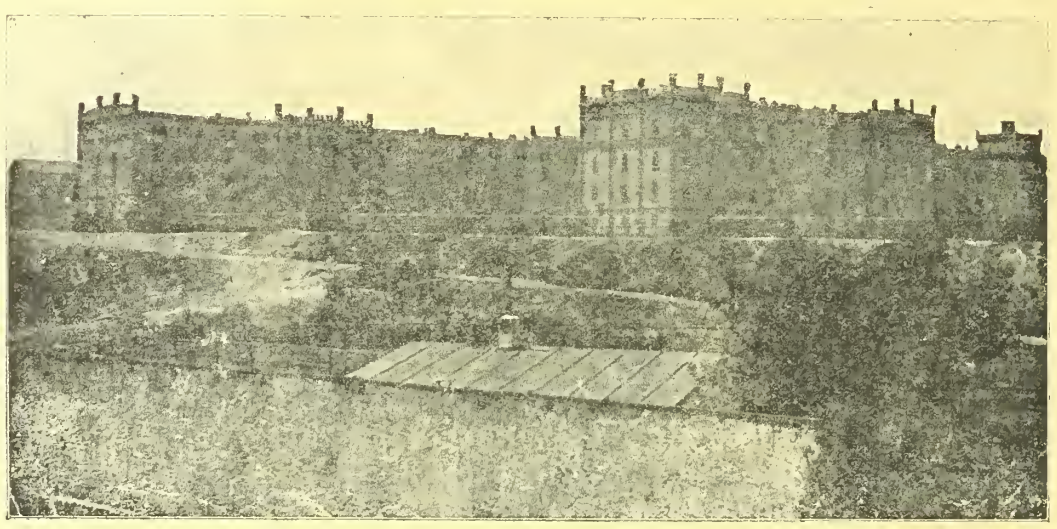

Zeměbranecké skladiště zbraní ve Vídni dosáhlo právě 10leté jubileum svého založení V levo na obrazu skladiště, v pravo kanceláře a útulky posádky.

Dne 18. března. Na ruské frontě nic zvláštního, stejně i na italské. Na západě tuhé boje bodákové u Rochincourtu a Tillov. Mezi Arrasem a Oisou usadili se nepřátele v zákopech a osadách, které Němci dle plánu vyklidili, mezi jiným v Bapaume, Peronne, Roye a Royonu. Dál na jich odraženy všecky francouzské útoky. — V Macedonii nepřátelské těžké boje severně Bitolje nepříteli žádné úspěchy. Všecky dominujici výšiny zůstaly v německých rukou. — Z perského bojiště sdělují Rusové obsazení Kermanšahu. — Z Ruska se sděluje, že generální štáb připojil se k revoluční vládě. Duma jednohlasně uznala novou vládu. Anglie a Francie uznaly rovněž revoluční kabinet. — Německé válečné lodstvo podniklo výpravu do anglického kanálu a k ústí Temže a způsobilo nepříteli těžké ztráty. Německé vzducholodi napadly také Londýn. Při tom jedna znich, „L 39" byla sestřelena. — Německý kancléř Bethman-Hollweg konferoval ve Vídni s hr. Tiszou a odjel pak do Berlina. Francouzská vláda Briandova podala demisi. —

Dne 19. března. Na ruské frontě nic nového. Na přímořské čáře zvýšena dělostřelecká činnost. Italská vzducholoď házela pumy na osady v údolí Adiže. — V Macedonii útočili Francouzi mezi Ochridou a Prespou, ale marně. — Západní bojiště: V posledních dnech bylo územní pásmo mezi Arrasem a Aisnou německým vojskem dle plánu vyklizeno. Dlouho připravovaná strategická operace byla provedena aniž ji nepřítel váhavě pronásledující, rušil. Zadní voje naše zakryly odchod našeho vojska. Ve vyklizeném území byly všecky dopravní prostředky zničeny. Část obyvatel byla tu zanechána, když byla ji dána pětidenní zásoba potravin. — Ve válce ponorek zničeno dalších 116.00 tun. Opět potopeny 3 amer. parniky: ‚Vigilancia', ‚Illinois' a Cit of Memphis. Z Ruska docházeji zprávy o rozporech mezi revolucionářskými stranami a o nových rejdech reakce. Zahraniční ministr Miljukov zaslal čtvřdohodovým velmocem cirkulář, ve kterém prohlašuje, že

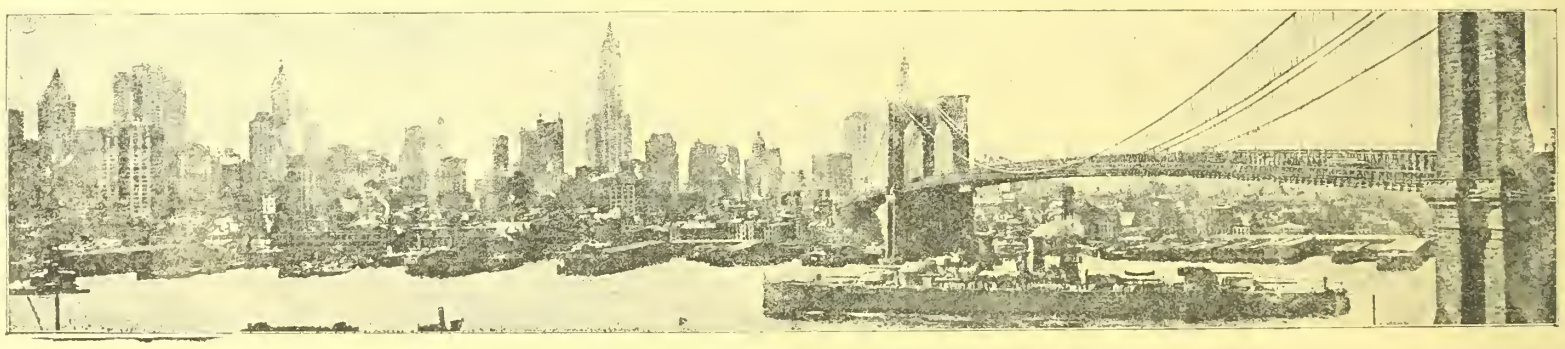

Panorama novo-yorského přístavu: V předu bitevní loď americká „Texas".

Pohled na přístav Bombay. V popředí anglické tvrze.

nyněší petrohradská vláda zůstane věrna všem soustavám, které Rusko uzavřelo, a že vynaloží všecku energii ku připravě vítězství. — Čína zabavila německou koncesi v Hankau.

Dne 20. března. Na ruské frontě živější činnost. Úspěšné akce hlídek na Berezině, na Stochodu a západně Lucku. — Na italské frontě nic důležitějšího. Italští letci bombardovali Terst. — V Albánii srážky hlídek na Vojuši. — V Macedonii zuří už 9 dní velká bitva severně mezi Bitolji a mezi Ochridou a Prespou. Všecky francouzské útoky byly odraženy. Na západě utrpěl nepřítel v území po obou stranách Sommy a Oisy které Němci dobrovolně vyklidili, v několika bitkách pěchoty a jízdy značné ztráty. Na levém břehu Mosy, odražen silný protiútok Francouzů na posice, jež Němci dne 18. března dobyli. Na výšině 304 obsadili Němci 200 m široký zákop. Ve vzduchových bojích bylo sestřeleno 13, obranými děly 2 nepřátelská létadla. — Německou ponorkou potopen byl francouzský dreadnought typu „Danton". — Z Petrohradu se sděluje, že v hlavním městě ruském panuje úplný klid. Dělnictvo vrací se do práce. Vláda vydala nový manifest, ve kterém slibuje pokračovati ve válce a úplné politické svobody až do svolání národního shromáždění. Zároveň sesadila vláda velkokníže Nikolajeviče, kterého car krátce před svým odstoupením jmenoval vrchním velitelem ruských armád, s oddůvodněním, že velitelem nesmí býti žádný člen panující rodiny.

Dne 21. března. Na ruské frontě nic nového kromě úspěšného německého výpadu na Berezině. Na italské frontě nezměněna situace. V Macedonii odražen francouzský útok u Nizapole, Trnové a Rastani. Ztracené výšiny u Trnové a Sugeovy byly znovu dobyty. Na rece Černé sestřelen nepřátelský balon. Na západě menší bitevní činnost. Mezi Arrasem a Bertincourtem u Hamu a Soissonsu donuceny nepřátelské oddíly k ústupu. — Z Petrohradu se oznamuje, že bývalý car a carevna dlí v Carském Selu a jsou v zajetí revoluční vlády. Válečné loďstvo východomořské a černomořské se připojilo k revoluci. Generál Brussilov stane se velitelem celé ruské branné moci. Na Miljukova a Kerenského podniknuty atentáty, jež se nezdařily.

Dne 22. března. Na ruském a italském bojišti žádné větší události. V Macedonii zuří bitva dosud však nepřítel nedocílil žádného úkpěchu. Na západě měly srážky po obou stranách Sommy a Oisy pro Němce příznivý průběh. U Chivres a Missy odraženy francouzské útoky. Stejně zmařen francouzský útok na levém břehu Mosy. — Princ Bedřich Karel pruský, který podnikl v aeroplánu let nad nepřátelskou frontou, se nevrátil. — Německý pomocný křižák Möve se vrátil se své druhé výpravy a potopil na ní 27 nepřátelských lodí. — Wilson udal kongresu na 2. duben . — Francouzská sněmovna vyslovila nové vládě Ribotově 440 hlasy svou důvěru. — Z Petrohradu se sděluje, že vláda chce zabaviti carské statky.

Dne 23. března. Na ruské, italské a na albánské frontě nic nového. V Macedonii ochabují francouzské útoky. Na západě, hlavně ve Flandrech a v úseku Arrasu dělostřelecký boj. Francouzi, kteří překročili u Saint-Simonu a kanál Crozadský byli odraženi. Západně a jižně Margivalu rozpoutaly se nové boje. Francouzský útok v lese La Ville-aux-Bois ztroskotal. Z ostatních bojišť nic důležitějšího.

Dne 24. března. Naše vojsko v tuhém boji dobylo nepřátelské zákopy na Sv. Montaru. Ruský útok na posice naší na Magyarosu selhal. Zajato 500 Rusů. U Dolna Vetry pronikl náš výzvědný oddíl [illegible] nepřátelské čáry. Dále na severní části ruské fronty u Smorgonu, Baranovičů a na Stochodu [illegible]. — Boje mezi Ochridou a Prespou [illegible] u dokončeny. Francouzi neobnovili své útoky proti našim posicím severně a západně Bitole, které zůstaly pevně v německých rukou. — Západní fronta: Po obou stranách Sommy a Oisy srážky předních voïů francouzských. Útočili na německé posice západně La Fère, u Neuville a Martivalu, byli ale odraženi. Na ostatních frontách nic nového. — Nezaručené pověsti praví, že bývalý car Mikuláš uprchl do Finska. Byl prý na něho vydán zatyk. — V ponorkové válce potopena od 1.—15. března 110 nepřátelských lodí. —

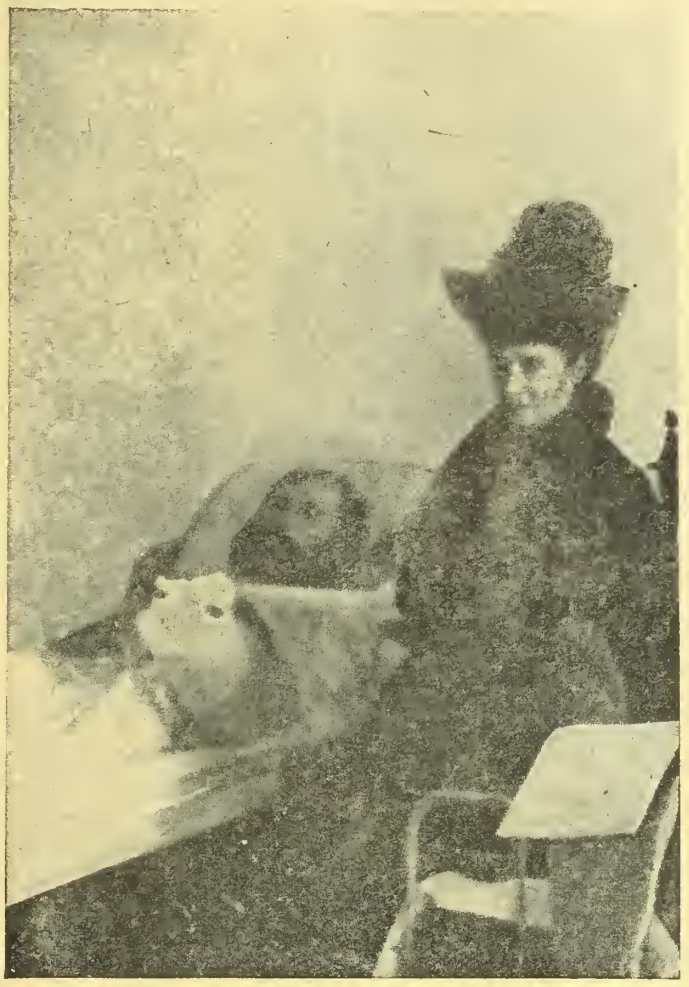

Carevna ruská u lože raněného vojína. Carevna je jak známo německého původu a proto velice nenáviděná ruskými nacionalisty.

DROBNOSTI.

Císař Karel navštívil v těchto dnech Starou Boleslav a Brandýs nad Labem. Obyvatelstvo obou měst připravilo mu okázalé uvítání. — Parlament náš sejde se dle „Hlasu Národa" v květnu. — Uherský ministerský předseda hrabě Tisza je nemocen. — Uherský parlament byl odročen. — Císař přijal v audienci několik opozičních uherských politiků. — Členu panské sněmovny dr. K. Matušovi udělena hodnost tajného rady. — Letní čas bude v Rakousku zaveden dne 16. dubna. — V doplňovacích volbách na mandát Liebnechtovy zvolen do německého říšského sněmu soc. demokrat Stahl do pruského sněmu soc. dem. oposičník spis. Mehring. — Zostřena válka ponorek byla rozšířena také na Sev. Ledové moře. — Vídeňský „Morgen" zaznamenával francouzskou pověst, dle níž válka bude ukončena ještě letos v létě. — Denní listy sdělují, že Španělsko vyjednává s Anglií stran prodeje části svého obchodního loďstva.

Oprava čl. „Přerov ve službách vál. péče". Čti: „drem J. Skácelíkem, býv. zást. starostou." — „dívčí **obecné** školy. — Pod **prostřední** obraz „Přerov ve službách válečné péče" čti text, který je pod poslední fotografií a pod **poslední** obraz čti text, který je pod prostředním vyobrazením. — Čti: „Okr. hejtman Petr rytíř **Kerndtmayer** z Ehrenfeldu."

Tajemství černé věže.

V tom už zase mluvil kouzelník, že se panstvo může ještě přesvědčiti, aby nezůstalo v žádných pochybnostech. Nechť kdokoli z účastníků uloží mediu nový úkol. Protože nikdo se nehlásil, přistoupil stařec k hraběti Kurtovi a vedl ho rovnou k profesoru Henningovi.

„Pánové, podejte si ruce a vy, pane hrabě, podejte mi svou pravici. A teď se ptejte media sám, kdo je náš třetí."

Kurt poslechl a tázal se, kdo je třetí muž, jehož ruku drží.

„Profesor Henning," odvětilo medium.

Překvapen uklonil se hrabě před profesorem a pravil:

„Seznáváme se prazvláštním způsobem. Já jsem hrabě Kurt Leuchtendorff."

„Těší mne velice."

„Prosím, pane hrabě, ptejte se media dále na pana profesora," žádal kouzelník.

„Smím, pane profesore?"

„Tedy odkud přišel dnes pan profesor Henning?"

„Z Assuanu," odvětilo medium.

„Co tam dělal?"

„Pátral po starých památkách."

„Jak dlouho je tomu, co se vrátil do Kahýry?"

„Jen několik hodin."

Kurt obrátil se na profesora, jenž tu stál bledý a nervosní, sotva schopný, aby potlačil hluboký svůj vnitřní nepokoj.

„Smím prositi o vaši náprsní tašku, pane profesore?"

„K službám." A podal mu tašku.

„Co má hrabě Kurt v ruce?" tázal se kouzelník media.

„Profesorovu tašku."

„Co je v ní?"

„Peníze."

„Kolik?"

„Pět liber v papíře."

„Co ještě?"

„Různé poznámky o vykopávkách."

„Co je ještě v tašce?"

„Zapečetěný dopis."

„Na koho je adresován?"

„Nemá žádnou adresu."

„Prosím nahlédněte, jestli se všecko shoduje," pravil kouzelník, vzal tašku hraběti Kurtovi z rukou a podával ji profesorovi.

„Není třeba nahlížeti. Shoduje se všecko."

Opona spadla a ani frenetický potlesk nepřinutil kouzelníka, aby ještě jednou ukázal své medium.

Hosté obklopili nyní profesora a zasypali ho spoustou otázek. V prvé řadě chtěli věděti, co soudí on, tak vysoce vzdělaný muž, o mediu.

Kouzelník i medium dovedli sehráti velice obratnou komedii, která dovede působiti," odvětil s nuceným úsměvem profesor.

„To je více než obratnost," poznamenal baron Wangenheim. Pomalu bude člověk muset věřit v zázraky."

„Věc není tak zázračná, jak se zdá na první pohled. Ostatně viděl jsem starce už v Assuanu. Snad mě zná odtamtud."

„No ale jak se to má pak s vaší taškou?"

„Pokud se týče tašky, nechtěl jsem ho blamovati. Medium neuhodlo všecko. V tašce mé není žádný dopis."

„To je podivné," pravil Kurt. „Medium dokonce uhodlo obsah mého telegramu. Snad mu křivdíte, pane profesore, podívejte se do své tašky, třeba jste tam přece jen zapoměl nějaký dopis?"

„Pane hrabě, nenáležím ke společnosti roztržitých a zapoměnlivých profesorů. Ostatně, tu je taška, přesvědčte se sám."

Kurt otevřel profesorovu tašku a ku podivu: hned na kraji ležel velký zapečetěný dopis bez adresy.

„Vidíte, pane profesore, tu je dopis."

Profesor nemohl uvěřiti svým očím.

„Jak se dostal tento dopis do mé tašky?"

Profesor roztrhl obálku a zběžně četl:

„Čekám na vás, pane profesore, za hodinu před malým hudebním pavillonkem u vašeho domu. Přijďte jistě, musím vám něco říci, jedná se o vaše dítě."

Místo podpisu četl profesor tento řádek:

„Lucara, cela číslo 99."

Pavel Henning zůstal stát jako omráčený. Na čele povstal mu ledový pot, nohy div že nevypověděly službu.

„Lucara, cela číslo 99," bručel pro sebe. „Co to má znamenat?"

Pohlédl na hodiny.

Půl dvanácté.

„Musím brzo pryč," rozhodl se a dodav si poslední síly, rozmlouval ještě chvilku s hosty a pak obrátil se k Loře se slovy:

„Jsem trochu znaven, půjdu pomalu domů. Ty ovšem můžeš zůstati ještě zde."

„Ne, strýčku, nenechám tě jít samotného tak pozdě. Půjdu s tebou."

„Ne, ne, Loro. Chci, abys tu zůstala a neopouštěla předčasně společnost. Je to mé přání."

Pak rozloučil se profesor s paní domu, políbil jí dvorně ruku a opouštěl dům.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST

Linecký řízek. 1 osmina loupaného ovsa namočí se přes noc ve 3 osminách litru vody, načež se dusí podobně jako rýže. K ovsu přimíchá se asi 20 dkg. na nudle rozkrájeného, dobře vytlačeného bílého zelí, pak 1 neb 2 hlavky smažené, jemně rozsekané cibule 2 strouhané brambory, trochu petržele, kmínu a soli. Vše se dobře rozmíchá a pak sformuje v malý bochníček a nechá se na omaštěné pánvi do hněda upéci.

Falešně rýžové maso dle bulharského vzoru. 40 dkg. mladého skopového masa se uklepe, rozkrájí na malé kousky a dusí se se čtvrt kg jemně rozkrájené cibule až se utvoří šťáva. Nyní se k tomu přidá čtvrt kg loupaného ovsa, přes noc namočeného, dusí se ještě trochu, všecko se poleje 3 čtvrt. l. vlažné ovesné vody, osolí, okoření a pak se nechá ještě delší dobu povařiti. Hotový pokrm se rozkrájí a posype sýrem.

•

Rannou zeleninu, jakož i nuřík neboli celer rajská jablíčka, papriku, jedlé dýně a jiné plodiny hodně tepla potřebující ve studenějších polohách jinak nevypěstujeme, leč když je časně z jara vyséváme řídko do květináčů a bedníček, v teplé místnosti vypěstujeme sázenice a ty pak na místo vysázíme, jakmile venku nastane stálá teplota přiměřená. Kdo má účelně zařízené pařeniště na výslunní chráněném, sázenice ranné zeleniny: salátu, květáku, brukve, zelí atd. vypěstuje si v pařeništi osetém již počátkem března.

Klíčivost každého semena vyzkoušejme před zasetím. Zjistíme tím předně kolik třeba vyset, a pak také se přesvědčíme, a to je hlavní účel zkoušky, zdaž semeno vůbec má potřebnou klíčivost. Zkouškou se chráníme před škodou, jakáž povstává výsevem neklíčivého semena. Vždyť často marně čekajíce zmeškáme i lhůty, kdy snad bylo možno výsev opakovati, na př. u zelí, kvaček, řepy, jetele atd., a pak již vůbec osev je nemožný. Jaká škoda nenahraditelvzniká tím každému hospodáři, nejlépe ví každý z vlastní zkušenosti draze zaplacené. Rozumní hospodáři proto kupují semena jen od semenářů velmi spolehlivých a vždy nejlepší, neboť kdo šetří na semeně, spláče nad výdělkem.

Různé přísady ranné chráníme před mrazíky podzimními slabou vrstvou suchého lupení, slámy, hnoje rašelinovitého, natí suchou, jimiž záhonek velmi plytce pokryjeme. Ranné zeráky v zahradě nadkryjeme hadříky, hrozí-li mráz.

Růže kvetou bohatě, pohnojíme-li je fosforečnanem draselnatým v ten způsob, že na plochu metru čtverečného zakopeme plytce 10 gramů onoho hnojiva hned, jakmile růže byly zbaveny zimního obalu.

Přezimované květiny k jaru třeba očistit, všeho zbavit, což je nějak porušené, výhony zkrátit, lupení odumírající odstranit, hlínu obnovit, anebo alespoň hnojivem přiměřeným posílnit, pozvolna navykat na teplo a mírně zalévat vlažnou vodou, aby k novému životu se probudily a hojného květu nasadily. Z jara mnohé rostliny, na př. čapí nůšky, hvozdíky řízky.

Bývalý ruský ministerský předseda Stürmer, jenž první zabýval se otázkou separátního míru s centrálními mocemi, byl rovněž zatčen a je uvězněn v petropavelské pevnosti.

Umělé hnojivo pro zahradu výborné jakosti si opatříme bez výloh, když trus drůbeže z kurníku, trus holubů, husí, ovec, koz, králíků do nějaké nádoby na př. staré bedny sbíráme někde pod střechou. Vysušené hnojivo na prach rozdrcené smícháme s hlínou suchou, po případě pískem jemným a práškem tím pak záhonky zryté před uhrabáním poprášíme. Domácí takové „guáno" lépe poslouží a kromě trochu práce nic nestojí, než mnohé drahé hnojivo, obzvláště „váječné". Podobně lze v zahradě uptřebiti také vysušeného trusu dobytčího a zvířecího vůbec, ano i hnoje záchodového, našelinovou moučkou prosypaného.

Vrabec je nejhorší škůdce zeleniny a ovocných stromů. Vyzobe špenát, mrkev, petržel, salát, přísady, hrášek atd. do posledního lupínku. Ožírá pupeny, zvláště květové na slívách, trnkách srstce atd. Ve vlastním zájmu snažme se proto vrabce vyhubit dle možnosti, a to i z té příčiny, že nestrpí na blízku žádného pěvce a vlaštovkám hnízdění znemožňuje. Báječky o užitečnosti vrabce jsou výmysl lidí, kteří přírodu zkoumají u zeleného stolu neb po hospodách.

Za lepidlo papíru na sklo, na příklad nápisnice na láhve, hodí se rozředěné kvasnice. Lepidlo pevně lpí na skle a neodlepuje se ani vlhkem sklepu. Provádí se lepení v ten způsob, že na kamenou desku natřeme rozředěných kvasnic, nápisnici přes ně přetáhneme, aby se mírně navlhčila a pak ji pevně na sklo přitlačíme.

•

Koláč s bílkovým kremem. Upravíme hmotu jako na koláč třechový č. 1. (krehtz) upečený potřeme malinovou neb rybízovou marmeladou, pokryjeme jej bílkovým kremem: Do koflíku dáme 2 zbylé bílky (čím starší tím jemněji) přidáme špetičku soli, a šleháme v pevný sníh, do tuhého sněhu zamícháme pomalu 2 lžíce práškového cukru, tuhým sněhem potřeme upečený koláč, nožem uhladíme a posypeme povrh koláče cukrem, do kterého jsme přidali dáme do vlažné trouby ztuhnouti.

Koláč s merunkovým kremem. Upečený koláč (hmota již předem uvedená) pokryjeme následujícím kremem: Na misku dáme 1 bílek, lžíci merunkové marmelady, lžíci cukru. Vše třeme do zhustnutí. Čím déle třeme, tím více nám krem nabyde. 1—2 bílky šleháme se špetkou soli ve velmi tuhý sníh. Z lehka k té hmotě zamícháme a klademe na upečenou plochu. Povrch posypeme nepatrně cukrem, aby nám krem pěkně ztuhnul dáme jej do vlažné trouby na chvíli zapéci. Koláč ten je neobyčejně chutný.

KAPITOLA XX.

„C e l a č í s l o 99."

Rychlým krokem spěchal profesor ke svému domu a zůstal státi u malého hudebního pavillonku. Sdělení jeho sestry, hrabě Kurt Leuchtendorff, záhadný strařec a medium a ještě záhadnější dopis, vpašovaný tak obratně do jeho tašky — to vše vyvolávalo v hlavě jeho řadu neklidných myšlenek.

„Kdo je kouzelník a znamená podpis „Lucara cela 99?"

Tato otázka znepokojovala ho nejvíce.

U pavillonku rozhlédl se na všecky strany — náhle utkvěl zrak jeho na lavičce a Henning ke svému úžasu seznal, že zde sedí starý, stříbrovlasý kouzelník, kterého krátce před tím poznal na soiree u Lucie a jehož již dříve potkal v Assuanu.

„Vy chcete se mnou mluviti?" pravil profesor. „Jste sám pisatelem dopisu?"

„Ano, chci s vámi mluviti a já sám jsem vložil dopis do vaší tašky."

„A co chcete ode mne?"

„Posečkejte trochu. Musím si nejprve získati vaší důvěry, a proto vám musím připomenouti, že se vlastně už delší dobu známe."

Profesor Henning pohlédl na starce a zavrtěl hlavou.

„Nedovedu se upamatovati. Snad mi můžete býti nápomocen?"

„Známe se z Lucary."

Profesor se zapotácel. Jeho rty se třásly, když pravil:

„Z Lucary? — Z Lucary — já skutečně nevím . . ."

„Poslouchejte, pane profesore. Nejdu k vám se špatným úmyslem a nechci se vás dotknouti, když vyslovuji jméno, jež vás tak polekalo. Mám nejlepší úmysly. Uklidněte se a sedněte si vedle mne na lavici."

Profesor uposlechl a stařec náhle strhl s obličeje masku.

„Poznáváte mne nyní?"

„Je to možné," zvolal profesor. „Jsi to ty, Petře Carloni?"

„Ano, já jsem Petr Carloni."

Profesor podával mu obě ruce.

„Už jsem tě poznal v Assuanu, ale z Kahýry nechtěl jsem odjeti, aniž bych s tebou mluvil. Poslyš!

Musel jsem sáhnouti k této maškarádě, protože jsem byl stopován a to na příkaz téhož bídníka, který mne oloupil o ženu . . ."

„Vím, Pietro. Nezapoměl jsem na to, co jsi mi ve vězení vyprávěl."

„Ale nemluvme o tom. Podařilo se mi oklamati své pronásledovatele. Čekají stále ještě v Alexandrii, mezi tím, co Carloni už několik dní dlí v Kahýře."

„Co chceš v Kahýře?"

„Čekal jsem tu na něho a na ni. Myslel jsem, že oba přijedou za hrabětem Kurtem Leuchtendorffem, jak měli smluveno. Několik dní sledoval jsem hraběte krok za krokem a tu mi přirozeně nemohlo ujít, že Kurt den co den chodí do domu profesora Henninga a že se ustavičně schází s Henningovou neteří Lorou. Brzo jsem byl také svědkem, jak Kurt něžně se chová k Loře a od té doby není pro mne žádné pochybnosti více, že mezi oběma mladými lidmi vyvíjí se milostný poměr. Proto jsem ti psal, proto jsem si tě objednal na tuto schůzku. Chci ti říci, že za tvým dítětem chodí hrabě Leuchtendorff, jenž jest bratrancem onoho muže, který mi vzal ženu. Že oba jsou z téhož rodu Rottenhallů. Pavle, chraň své dítě! Jinak je ztraceno. Varuji tě před rottenhallskými."

Henning tiskl ruku Carloniho.

„Děkuji ti, milý Petře, mám ale za to, že nenávist k jednomu členu rodu rottenhallského činí tě nespravedlivým vůči druhému členu téže rodiny. Kurt je, pokud vím, mužem čestným a nemyslím, že je Lora v nebezpečí. Ale něco jiného mě tíží, milý Petře. Strašidlá z Rottenhallu se zase objevují. Mrtvá, zapomenutá minulost vstává z hrobu. Ty sám nejlépe víš, co všecko jsem vytrpěl a proč to bylo. Ty snad nejlépe dovedeš pochopiti, co by pro mne znamenalo, kdyby zničeno bylo štěstí mého dítěte, mé nejdražší Lory."

„Ano, právě proto, že to vím. Přece je Leuchtendorff týmže mladým mužem, jehož vychoval doktor Werner. Synovec starého pána z Rottenhallu, jeho miláček. Bratrancem jeho je Hanuš baron Rottenhall, kterého my oba dobře známe, který mne přivedl do kriminálu. Jestli tedy chceš podstoupiti boj proti strašidlům na Rottenhallu, nalezneš ve mne dobrého spojence, povedeme boj proti společnému nepříteli."

Pavel Henning smutně zavrtěl hlavou.

„Petře, ne, já nechci se proti nikomu stavěti. Chci jenom zažehnati nebezpečí, které hrozí mému dítěti. Petře, víš, že jsem vázán svým slovem a že musím mlčeti. Proto nemohu podstupovati veřejně boj proti Rottenhallu. Mám jen jediný úkol, zachrániti své dítě."

„Budu ti při tom nápomocen ze všech svých sil."

VESELÝ SVĚT

Dobrý obchod.

Pět ctitelů mám a dva mi přibyli tento týden půjde-li to tak dále — budu si musit otevřít filiálku!

*

Slepci.

Dva chudí slepci sedí u bran kostela, (to se rozumí v míru), když v tom jistý pán podaruje jednomu z nich almužnu, desetihaléř. Na to praví druhý slepec k prvému: „Znáš ho — toho pána?" — A první odpovídá: „Ne — vidím ho dnes poprve.

*

Lacinější.

Sára praví ku svému muži: „Poslouchej Moricku musíš mi koupit záclonku na okno. Na proti nám bydlí jakýs mladík — a když se ráno oblékám — vidí mi do okna."

Moric: „Víš co Sáro, až se budeš ráno oblékat, postav se k oknu a sázím se s tebou, že si onen mladý pán dá udělat sám záclonku na okno.

*

Nápisy náhrobní.

Vojín — dobojoval, krejčí — došil, pradlena — doprala, herec — dohrál a mlynář domlel.

*

Zná ho.

Synovec: „Drahá tetinko, dnes vyhlížíš znamenitě! O 25 let jsi mladší!" —

Teta: „A přece ti nic nepůjčím."

*

Z dětského světa.

Malý Jiřík si stěžuje: „Ach matinko, strašně jsem se uhodil!"

„Chudáčku — koneční ho mát — jistě tě to bolelo. A plekal jsi?"

„Nikoliv, nikdo při tom nebyl."

*

Pán: Představte si jen slečno, že se mě dnes v noci zdálo, že jsem žádal o vaši ruku .... Jak asi vyložíte tento sen?

Slečna Anda: Zcela jednoduše. Jste rozumnější když spíte — než když bdíte.

Prvý: Kam pak, kam pak, příteli!

Druhý: Koupat se jdu!

Prvý: Jak to — vždyť jdete k nádraží?

Druhý: No — ano což pak myslíte, že půjdu pěšky do Marianských Lázní?

*

Angličan.

Kdys sešli se v jistém švýcarském hotelu Francouz a Angličan. Dle tamnějšího zvyku byl jim oběd předložen společně. Na konci oběda byli přinešeny na společné míse jahody. Angličan si je všechny beze slova vsunul na talíř. Francouz se překvapeně tázal: „Ale pane, vždyť já také rád jahody." A Angličan klidně odvětil: „Ale tak rád jako já jistě ne.

*

Moderní.

Tetinka k Jarmilce: Nuže pověz Jarmilko — je už maminka zdráva?

Jarmilka: Ano — ovšem že — zítra už pojede do Karlových Varů.

*

Lékař (přivolaný k paní soudní radové, migrénou stížené): Co pak vám schází paní N.?

Paní radová N. (rozhorleně): „Můj manžel je soudním radou — pane doktore. . . .

Lékař: Ach — Od toho vám pomoci nemohu — s Bohem.

*

Laciné.

Student: Kolik pak platíš za ten tvůj pokojíček?

Jiný student: 15 korun zůstávám dlužen.

*

Špatně pochodil.

„Pomyslete si jen, nejlepšího svého cestujícího jsem poslal k bohaté vdově Minaříkové se vzorky a nyní mi ona sděluje: „Vzorky vám vracím — ale cestujícího si ponechám — vdám se zaň."

Nelze ničeho namítati.

Starosta: To je těžká věc. Vy říkate, že celá vaše obec vyhořela a žádáte o malou podporu pro sebe. Máte ověřovací listiny?

Žebrák: Prosím ty shořely také!

*

Pět smyslů.

„Kolik smyslů má člověk? Pavle?"

„Pět!"

„Dobře — vypočti je tedy Pepíku!"

„Dvě oči, dvě uši to jsou čtyři a nos je pátý smysl prosím.

*

Špatný diplomat.

Rošťák: Podarujte mi prosím nějakou almužničku, nemám ani rodiny ani přítele!

Oslovený: Jak? Vy nemáte ani rodiny, ani přátel? Inu pak se máte mnohem lépe než já — člověče.

*

To se ví!

„Je mi velmi líto! Nemohu vás podporovati mám sám chudého bratra, který mi den jak den visí na krku."

„Ale — vždyť váš bratr říká, že jste pro něho dosud nic neučinil!"

„No tak vidíte — když nepodporují ani bratra nebudu snad podporovati vás.

*

Prvý: „Děkují vám mnohokráte — jsem vám velmi povděčen, že jste vypomohl touto sumičkou zůstávám vašim dlužníkem — věčným dlužníkem."

Druhý: „Pardon, pardon — nemyslím, že to míníte doslovně."

*

Dvojsmyslnost.

„Slyšel jsem, že ti vyhořel obchod?"

„Pst až za osm dní."

On: Vaše paní sestra ztratila tedy muže? Zda-li pak ještě truchlí?

Ona: Ovšem že! Vždyť víte jak těžko pojišťovny vyplácejí pojistky na život.

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Zvápenatění cév!!!

Moderní pracující člověk nalézá se ustavičně jako ku vyjetí připravená lokomotiva „pod párou". Jeho nervový systém je nepřetržitě do krajnosti napiatý, stává se postupem doby stálým přepínáním nejen vyčerpaným, ale dochází konečně ku úplnému jeho zvápenatění s mnohonásobnými nepříjemnými potížemi. Hrůzyplné strašidlo našeho namáhavého denního žití statisíce připravuje tato nemoc předčasně o jejich mnohoslibný život.

? Jak můžeme tomu předejíti ? Jak možno dalšímu rozšiřování zabrániti ?

V prvé řadě rozumnou životosprávou. Podaří-li se nám život náš uvésti do pravé dráhy, pak ustanou započaté již změny, přestanou se dále rozšiřovat i vzdor zvápenatění veškeré obtíže a možno ještě

vysokého stáří dosíci.

Mezi prostředky, které při sklerose cév (stvrdnutí) byly nejvyhlášenějšími lékaři a profesory doporučovány, stojí náš přírodní léčebný prostředek nejvýše. 1956

Tisíce cítí se šťastnými!

a dosáhnou nerušeného vysokého stáří při požívání našeho přírodního pokladu, o jehož účincích a požívání jsme velmi poučnou knihu napsali, ve které ukazujeme, jak pacient svému lékaři může napomáhati, má-li opět zdraví nabýti.

Upln[illegible]ez výloh

zašleme každému, kdo si o ni požádá, tuto důležitou knihu. Pište, prosím, ihned o ni. Naleznete prostřednictvím naší knihy novou útěchu a naději. — Adresa:

Expedice léká ny císaře Viléma, Budapešť VI., odd. 110.

Prodám vymetaný včelí

la med 2007

květin ový a lipový 55 kg buď v celku, neb v 5ti kg plechovicích po K 10—12 kg franko dobírkou. Též i za nejv s nabídnutou cenu.

E. Lehejček, říd. učitel v. v. Jevišovice u Znojma.

Med třikráte výživnější masa dle lékařských posudků proto ještě lacina požívatina, která patří na každý stůl.

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vrádky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Píšte ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Facn 1. Oddělení 30.** 1997

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55, Čechy.**

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Chcete býti od svého Rheumatismu dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

1986

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry dětské šatečky a koši,

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotovinv u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefirové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, náčelníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasilají. Menší zásilky než za 120 K se nezasilají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční ceny. Svršky „Achilles" továrna na obuv a svršky

práce zavýrobní Válečné K 15 velmi levně Wien VII./t, Mariahilferstr. 76

Illustrovaný cenník zdarma.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann, Vídeň, V./2. Kohlgasse 46/III.

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Zdarma a vypláceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ce-

ník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů:

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy.)

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRÁD

c. a. k. dvor. dodavatel v Mostě č. 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 6·—, 7·—, 8·—. Se švýcarským strojem „Roskopf" K 7·—, 8·—, 9·—. Valečné hodinky památní niklové neb ocelové K 12·—. Masivní stříbrné „Roskopf" kotvové remontoirky K 10·—, 20·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Žádná obava. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 1920

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres = Herreng 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 18. II., Praterstrasse 24. III. Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII. Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 18.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Torst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zastupci všude se hledají.

ČÍSLO 15.

VE VÍDNI, DNE 12. DUBNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předpláci se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zaslano: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Demonstrace v Nev-Yorku při proklamaci války Německu.

Úspěšné boje na ruské frontě. — Příznivá situace německé fronty na západě. — Účast Spojených Států na operacích v Evropě. — Pronásledování a zatykání stoupenců carského režimu v Rusku. — Cesta našeho císaře a císařovny do německého hlavního stanu.

BETHMANN-HOLLWEG A CZERNIN.

Všecky velké řeči, které v poslední době pronesl v německém říšském sněmu kancléř Bethmann-Hollweg byly v prvé řadě projevy pro mír, prohlášení o naší pohotovosti k mírovému jednání. Také nejnovější kancléřova řeč byla projevem pro mír. Tentokráte mluvil kancléř s ohledem na nové události v Rusku a o poměru centrálních mocí hlavně Německa k revolučnímu Rusku. Poslední řeč Bethmanna-Hollwega možno charakterisovati v tom směru, že je to likvidace styků mezi Německem a carským Ruskem! Kancléř líčil dřívější přátelství, které ovládalo styky prusko-ruské, poukazoval na to, kterak toto přátelství stále ochabovalo až konečně ocitlo se Rusko ve vleku čtyřdohody. V okamžiku tomto zradilo Rusko myšlenku míru, neboť čtyřdohoda byla utvořena za účelem zničení Německa. Německý císař i později se snažil udržeti přátelské styky s carem Mikulášem. Ještě během revoluce v roce 1905 radil císař Vilém carovi, aby se nevzpíral vnitřním reformám, o které usiloval ruský lid. Tím, že car neposlechl přispěl značně ke katastrofě svého systému. Car naopak svou politikou přispíval ku zhoršení vnitřní krise a provokoval nespokojence. Místo aby zůstal věren svému dřívějšímu poslání apoštola světového míru, súčastnil se plánů směřujících ke zničení Německa. Rusko cara Mikuláše to také bylo, které krylo srbské intriky proti Rakousku, které začalo proti nám mobilisovati a které první příkře zamítlo naši a německou mírovou nabídku z prosince minulého roku. Carský režim byl tudíž režim války. Vzhledem k obratu, který nyní nastal v Rusku, nabylo prohlášení kancléřovo o mírumilovnosti berlínského kabinetu, většího významu. Německo — pravil kancléř — nechce nic jiného, než aby co nejdříve se mohlo s Ruskem žíti v míru, který by byl zbudován na podkladě pro obě strany čestném. Až potud Bethmann-Hollweg!

Po uěmeckém říšském kancléři také náš zahraniční ministr hrabě Czernin promluvil o válečné situaci a o možnosti mírového vyjednávání. Učinil tak v rozmluvě s redaktorem oficiosního „Fremdenblattu".

Samozřejmé, že nepřichází s nějakým novým mírovým návrhem. K tomu není příčiny, ježto prosincová mírová nabídka centrálních mocí příkře byla odmítnuta. Hrabě Czernin opakuje dnes svůj známý návrh na svolání mírové konference jenž nebyl zakopán, naopak centrálními mocemi ponechán na denním pořádku. Ministr rozšiřuje jen svůj starý návrh novou modalitou, která nepřátelům umožňuje sledovati i nadále válečné jejich cíle a při tom nastoupiti cestu vyjednávání, která eventuelně může vésti k míru. Hrabě Czernin řekl doslova: „Pro ty, kteří chtějí dále bojovati nezanamená konference změnu; mezi tím, co konference bude zasedati, může se v boji pokračovati."

Nyní je řada na čtyřdohodě, v prvé řadě na nové vládě petrohradské, aby k návrhu Czerninovu zaujala stanovisko. Už v dřívějších válkách se stalo častěji, že během nejtužších bitev zasedala mírová konference. Proč by se historie nemohla opakovati? Jinak hrabě Czernin znovu zdůraznil, že centrální moci nevedou žádnou dobývačnou válku, nýbrž jen zápas obranný. Dokud nepřátelé naši budou se oddávati dobývačným illusím, musíme se zdatně brániti. Doufejme, že v brzké době mírové plány hraběte Czernina najdou i ve státech nepřátelských lepší pudu. Do té doby musíme míti strpení a hrabě Czernin může býti jist, že jeho snahy o mír zajišťují mu sympatie celé veřejnosti. Také neutrální cizina mírovou činnost Czerninovou již v první akci mírové a ocení ji zvýšenou ještě měrou v dnešním možná rozhodujícím okamžiku. Nedávné projevy neutrálního tisku jsou toho dukazem.

Nový turecký velkovezír a ministr vnitra Talaat Paša.

Cisařovna Zita za svého pobytu v Budapešti navštívila tamní válečný ústav slepců a rozdávala tam milodary.

□ □ □

PROTI POTRAVINÁŘSKÉ LICHVĚ.

Už třikrát pokoušela se vláda učiniti přítrž válečnému lichvaření se životními potřebami, leč bez úspěchu. Třikráte vydala nařízení, kterými hrozila přísnými tresty lichvářům, aniž docílila žádoucího výsledku. Nyní zakročila vláda po čtvrté a vydala před několika dny nová ostrá nařízení proti lichvě s potravinami, jež jak doufáme, nemohou se minouti svého cíle. Neboť vládní orgány a také celá ostatní veřejnost konečně zmoudřela z ohromných škod, které natropila lichva tisícům a milionům spotřebitelů. Nutno jen litovati, že už dříve nebyl podniknut tento radikální krok. Během 32 válečných měsíců způsobila lichva škody, které páčí se do milionů. Vyhánění cen do závratné výše mělo za následek silné zhoršení celého způsobu výživy. Lichvářské ceny zavinily špatnou výživu milionů malých lidí, žen a dětí. Není tudíž čeho litovati, když svoboda obchodování byla do jisté míry omezena, neboť svoboda obchodování neznamena ještě svobodu vyssávání chudých vrstev lidu. Vždyť i spotřebitel má svá práva a nároky a zasluhuje podpory a ochrany své svobody.

Nové vládní nařízení proti lichvě, nejen že stanovilo těžké tresty proti vinníkům, ono upravilo hlavně stanovisko soudce vůči lichvářům, jehož právomoc byla dosud značně obmezena. Pojem lichvy dříve nebyl zcela určitý, pročež nové nařízení poskytuje soudcům větší svobodu v jeho posuzování. Soudce nemusí na příště bráti podobné ohledy jako dříve a může volněji dle daných okolností rozsouditi otázku, jest-li lichvářova cena byla přehnaná, neb ne. A právě v rozřešení této otázky spočívá jádro každého jednotlivého případu. Dosud dovedli se lichváři vždycky obratně vyhnouti trestním důsledkům svého jednání opírajíce se o stará ustanovení, která nebyla přizpůsobena novým poměrům, vyvolaným válkou. Zejména otázka přemrštěné, přehnané ceny dle starých ustanovení byla dosti nejasná. Proto lze vítati, že na příště soudce sám bude o ní rozhodovati a sice zcela volně, při čemž bude podporován rozsudkem zkušebních komisí, jež složeny budou z členů hospodářsky zkušených a schopných k objektivnímu posouzení předložených otázek. Velkou výhodou nového nařízení proti lichvě je také, že ustanovení tato rozšířena byla na veškeré zboží, sloužící přímo i nepřímo k výživě lidu. Čím dál, čím hlouběji sáhá ruka spravedlnosti na ochranu konsumentů, tím jistější bude vypátrání pravých vinníků. A také jen touto cestou bude možno čeliti řetězovému obchodu, který má největší zásluhy o to, že ceny potravin stouply do závratné výše. Konečně je také zcela správné ustanovení nového vládního nařízení, dle kterého obchodník neb živnostník, jenž dopustil se hrubého porušení zákona, trestán může býti odnětím koncese. Pekař neb řezník, kupec i velkoobchodník, který dosud

nelekal se peněžitých pokut, jistě si věci jinak rozmysli bude-li vidět nebezpečí zavření svého obchodu, živnosti a zničení své existence! Je oprávněná naděje, že nejnovější vládní nařízení proti lichvě konečně poskytne konsumentům žádoucí ochranu proti nenasytným válečným lichvářům, zejména proti těm, kteří lichvaří ve velkém.

NĚKOLIK POZNÁMEK K RUSKÉ REVOLUCI.

Bude ruská revoluce pokračovati se zvýšenou energii ve válce — tak jak hlásá Miljukov — anebo bude hledati mír? To je otázka, kterou se v poslední době zabývá celá evropská veřejnost. Že měšťanští revolucionáři jsou pro pokračování ve válce, o tom již není žádné pochybnosti. Jaké ale stanovisko zaujmou k válce proletářští stoupenci revoluce, kteří v tomto okamžiku vedou společně s měšťáckými živly vládu? Vídeňský tisk z velké většiny píše a referuje v tom směru, že ruský proletariát je bezpodmínečný přívrženec okamžitého míru, leč faktem je, že nikdo u nás doposud nedokázal správnost této doměnky, nebof nemáme z Ruska dosud žádné spolehlivé zprávy o smýšlení ruského dělnictva a depeše, které pouští do světa čtyřdohoda jsou tendenční a zakrývají skutečnou situaci. Chceme-li si získati přibližný alespoň obraz nálady dělnických kruhů, pak uděláme dobře, když si blíže povšimneme projevů, které učinila ruská sociální demokracie při vypuknutí světového požáru.

Ruská sociální demokracie byla před válkou stejně jako sociální demokracie ostatních zemí smýšlení pacifistického. Jak se ale ruská strana soc. demokratická postavila před problém světové války? Nejkrajnější křídlo strany vyslovilo se proti jakékoli účasti proletariátu na válce. Rozhodující myšlenkou při tom byl strach před vítězstvím. Nejradikalnější socialisté se obávali že vítězství Ruska posílilo by carismus a byrokracii. Proto přáli porážku Ruska. Leč

G. m. Ottokar Landwehr šl. z Pragenau, předseda společné vyživovací rady, zřízené na podnět císaře Karla I.

frakce tato byla slabá. Vůdce její je Lenin a vydává ve Švýcarsku malý časopis. Veliká většina sociálně demokratické strany, jakož i ruských revolucionářů vyslovila se oproti tomu hned na počátku války pro válku a pro vítězství Ruska a setrvala na tomto stanovisku. Petrohradský komitét sociálně demokratické strany připravil sice na počátku války manifest proti válce, upustil však od tohoto plánu, jakmile se dověděl, že německá sociální demokracie se vyslovila pro válku. Nálada se ihned změnila. Ruští sociální demokraté vytasili se s argumentem, že jsou povinni k obraně. Vůdce jejich Čeidže prohlásil tehdy v ruské dumě: Ruská civilisace je malý a slabý stromeček, civilisace německá je mocný dub. My musíme tento náš malý a slabý stromeček civilisace brániti před nebezpečím, které jí hrozí. V rozporu s falešnými zprávami o stávkovém hnutí v Rusku, které šířil německý tisk, nedošlo tam v pravdě k žádné větší stávce, jakkoli krátce před válkou byl zejména Petrohrad ohrožen velikou stávkou. Na kongresu sociálně demokratickém v Kodani čtena byla zpráva výboru ruského, ve ktré se konstatuje, že nynější válka stala se massám populární. Prohlášení sociálně demokratické v dumě 8. srpna 1914 zdůrazňuje, „že nyní, když stala se válka faktem a ohrožuje blaho ruského lidu, bude soc. demokracie toto blaho hájiti proti nebezpečí, af přijde z kterékoli strany". Vynikající sociální vůdcové, žijící v cizině mluvili a psali na počátku války ve stejném smyslu. Kníže Krapotkin napsal tehdy, že vítězství Německa znamenalo prý by nebezpečí pro pokrok celé Evropy. Podobně vystupoval také Plechanov, jenž tvrdil, že Německo v roce 1905 a 1906 podporovalo carovy plány. (Bethmann-Hollweg jak píšeme na jiném místě — prohlásil v německém říšském sněmu opak.) Když nynější ministr justiční v Rusku, Keren-

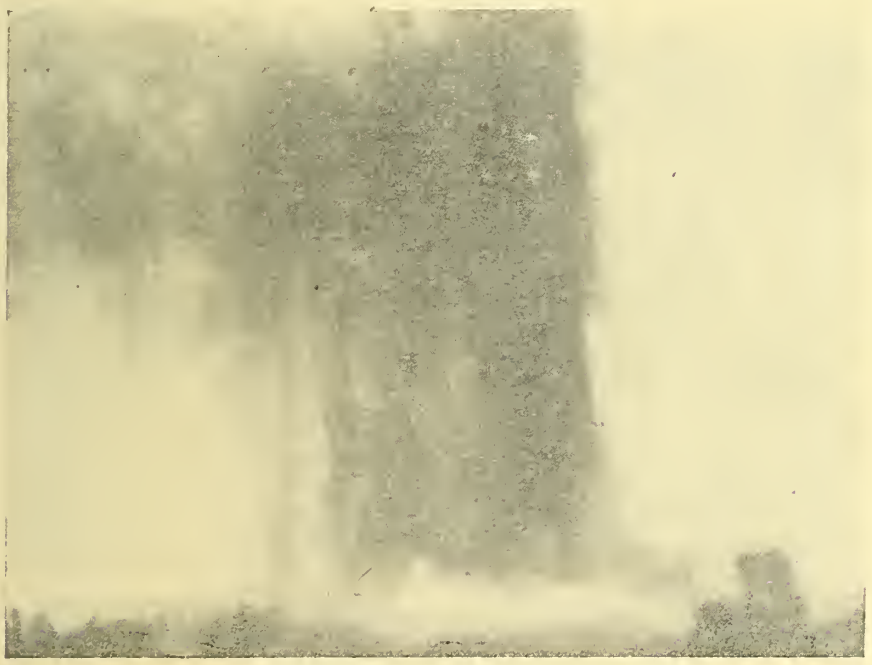

Z ruského bojiště: Hrůzyplná exploze podzemní miny t. j. štoly, v niž se soupeřové pod zemí hledí prokopávati pod posice nepřátelské.

Z ruského bojiště: Hlídka plížící se k nepříteli. Zbraň připravena k obraně — zrak upřený v dálavu — sluch napjat.

Z ruského bojiště: T. zv. španělští jezdci „sedlají se" k obraně. Dřevěná primitivní koza, drátem ovinutá jest jakýmsi druhem přenosných drátěných překážek.

Z ruského bojiště: Boj rakousko-uherské pěchoty y hájicí jistou bitevní posici.

ský obhajoval členy dumy, obviněné z velezrády, poukazoval v plaidoyeru na patriotické prohlášení sociálních demokratů v dumě a pravil: „Stačí připomenouti, že ruský pracující lid v okamžiku proklamace války zapoměl na své třídní snahy a šel umírat na bojiště". Jiný vynikající ruský socialistický vůdce, posl. Alescinski, jenž dosud žil v Paříži, napsal: „Jsem přesvědčen, že v okamžiku, ve kterém carismus bude poražen a nastolena nová vláda, bude tato nucena ve válce pokračovati, aby zahnáno bylo německé vojsko z Francie a Belgie, a aby zabráněno bylo ovládání Evropy imperialismem Viléma II. — Tak a podobně chovala se ruská sociální demokracie a ruští revolucionáři během války. Dělnictvo ruské vstoupilo také do organisací, zbudovaných ku podpoře války a vyslalo své zástupce do válečného průmyslového komitétu, který v celé zemi organisoval výrobu střeliva. Zástupci dělnictva pracovali vedle Gučkova, zasedali se zaměstnavateli ve společných sborech a brali účast na podpůrných akcích ve prospěch zásobování armád. Zdali v poslední době změnili svou politiku, není známo a za takových okolností nezbývá nic jiného, než vyčkati s klidem další vývoj věcí a všecky sensační zprávy z tábora ruských revolucionářů přijímati s jistou zdrženlivostí.

□ □ □

Generállní plukovník Böhm-Ermolli pozoruje se svým štábem průběh srážky na ruské frontě.

Francouzský srub na potoku Forges-ském, často jmenovaném, nyní Němci obsazený.

NOVÁ SITUACE NA ZÁPADĚ.

Vojenští odborníci shodují se v tom, že nová německá čára na froně v severní Francii začíná už nabývati pevného tvaru a rázu. Pilíře nové německé obranné čáry, jež jsou zároveň cílem anglicko-francouzského postupu, tvoří Cambrai, St. Quentin, La fere a Laon. Nejjižnějším bodem německé fronty bude Laon. Tato část fronty kryje Němce před útokem z levého boku a proto také mohli tu Francouzi jen pomalu postupovati, protože Němci kladli tu tuhý odpor. Rychleji postoupili Francouzi na severu kde dostali se přes Chaumy až před pevnost La Fere. Anglický postup od Bapaume na Cambrai nenaznačuje dosud žádnou určitější čáru. Zdá se ale, že míří na Douai, místo, známé svým silným průmyslem.

O situaci na západě prohlásil nový francouzský ministr války Painlevé ve sněmovně: Poprve musela německá hrdá armáda doznati, že západní její fronta není neochvějná. Jakkoli jsou však šťastné a slibné počátky našeho tažení, přece jen bylo by dětinské věřiti, že německý ústup znamená zřeknutí se Němcu této fronty. Hnutí toto dokazuje více síly anglických a francouzských armád než slabost armády německé. Ústup Němcu dovozuje, že Němci vidí potřebu shromážditi své síly k těžké bitvě. Německo soustřeďuje svou sílu a energii, leč naše pomocné prostředky jsou tak úžasné, že musíme německý válečný aparát zdolati. Francouzská energie je neochvějná.

□ □ □

VÁLKA S AMERIKOU.

Konečně se Amerika rozhodla. Ovšem ne pro mír, nýbrž pro válku! President Wilson předložil dne 2. dubna senátu poselství, ve kterém žádá proklamaci válečného stavu mezi Spojenými Státy a Německem. A senát samozřejmě notu tuto velikou většinou hlasů přijal. V důsledcích tohoto rozhodnutí dostal také rakousko-uherský velvyslanec ve Washingtonu od vídeňské vlady rozkaz, aby přerušil diplomatické styky s kabinetem Spojených Států. Velikonoce nadělily nám tedy novou válku . . . .

President Wilson ve svém poselství zabývá se nejprve německou válkou ponorkovou a poukazuje na to, že zostřená válka ponorek upustila od jakýchkoli ohledů vůči neutrálním a americkým lodím, které až dosud velitelé německých ponorek projevovali. Německá vláda zrušila prý i poslední minimum mezinárodního práva, jež dosud zůstalo zachováno, pod záminkou odvety a nezbytnosti, protože neměla zbraně, jichž může použíti na moři kromě těch, které používati nesmí, neberouc zřetel na lidskost ani úmluvy, na nichž spočívá světový

Kerbela, město nedaleko Bagdadu na Eufratu ležící, požívající u Peršanů náboženské úcty. V pozadí mešita Aliova, ve které je uložen posvátný perský meč.

Táborící turecká pěchota v pořící Tigridu v Mesop otamii.

obchod. Každý národ — praví dále Wilson — musí se postavit proti této vyzývavosti. Ozbrojená neutralita už nestačí. Německo popírá neutrální práva používati v uzavřených vodách zbraně na obranu. Německo ohlašuje, že s eskortami, poslanými na ochranu obchodních lodí, nakládati bude jako s piráty. Vzhledem k této neomalenosti, je ozbrojená neutralita více než neprospěšná. Kdybychom se poddali, pak sami bychom zrušili svoje nejsvětější práva. Wilson dále praví, že válečný stav s Německem musí přivoditi úzkou součinnost s ostatními státy, které válčí s Německem. Amerika poskytne jim liberální finanční úvěr, na mobilisaci všech pomocných pramenů a bude dodávati válečný materiál. Válečný stav bude míti také za následek ozbrojení veškerého amerického loďstva proti ponorkám a okamžité rozmnožení americké armády o 500.000 mužů. Pak útočí president na německou vládu, protože prý vyprovokovala dnešní válku bez souhlasu národa. Válku začali držitelé moci v zájmu dynastie a malé skupiny lidí, kteří jsou zvyklí používati svých krajanů za nástroj k dosažení cíle. Též o ruské revoluci zmiňuje se Wilson a praví, že v Rusku mají Spojené Státy důstojného účastníka na čestném spolku! Wilson dokončil těmito slovy: Amerika bude bojovati za nejdražší statky totiž za demokracii a za svobodu malých národů.

*

Americké prohlášení války očekávalo se už delší dobu. Již po zahájení zostřené války ponorek, když Wilson přerušil diplomatické styky s německou vládou, mělo se za to, že Amerika po potopení první americké lodi vypoví válku. Leč německé ponorky potopily amerických lodí několik a Wilson stále mlčel. Snad byla příčinou jeho zdrženlivosti opposice v kongresu a senátu, anebo chtěla Amerika získati času k válečným přípravám. Jiná verse, kterou zaznamenává vídeňská „Zeit" praví, že Wilsonova usnesení o válce urychleno bylo sensačním obratem v Rusku. Amerika byla velkým odpůrcem carského režimu, ujímala se vždycky utlačovaných Poláků, Finů a Židů a šla tak daleko, že vypověděla svou obchodní smlouvu s Ruskem ve znamení protestu proti násilné politice carské. Proto nechtěla také Amerika postaviti se po bok čtyřdohody — nechěla býti spojencem reakčního Ruska. Revoluce v Rusku změnila však situaci. Amerika, která ruskému lidu projevovala vždycky své sympatie, která podporovala jeho liberální snahy, po pádu carismu nemá více příčiny k zamítnutí součinosti se čyřdohodou. Revoluce ruská vysvětluje urychlené tempo událostí amerických.

*

Tisková kancelář sděluje z Ameriky, že proti proklamaci války hlasovalo v senátu jen 8 členů. V debatě však opposice prohlásila, že vládu bude v případě války podporovati. Také kongres schválil Wilsonovy plány bez většího odporu. Mezi tím pokračuje vláda horečně ve válečných přípravách. Verbování rekrutů je v proudu, též ozbrojování obchodních lodí. Vláda vypíše nové daně a bude žádati válečné úvěry v obnosu 15 miliard korun. Francii a Rusku poskytnuta bude ilmed půjčka 2 a půl miliardách korun. „Dail Chronicle" sděluje, že válečný program americký je vypočten na podkladu — tříletého trvání války.

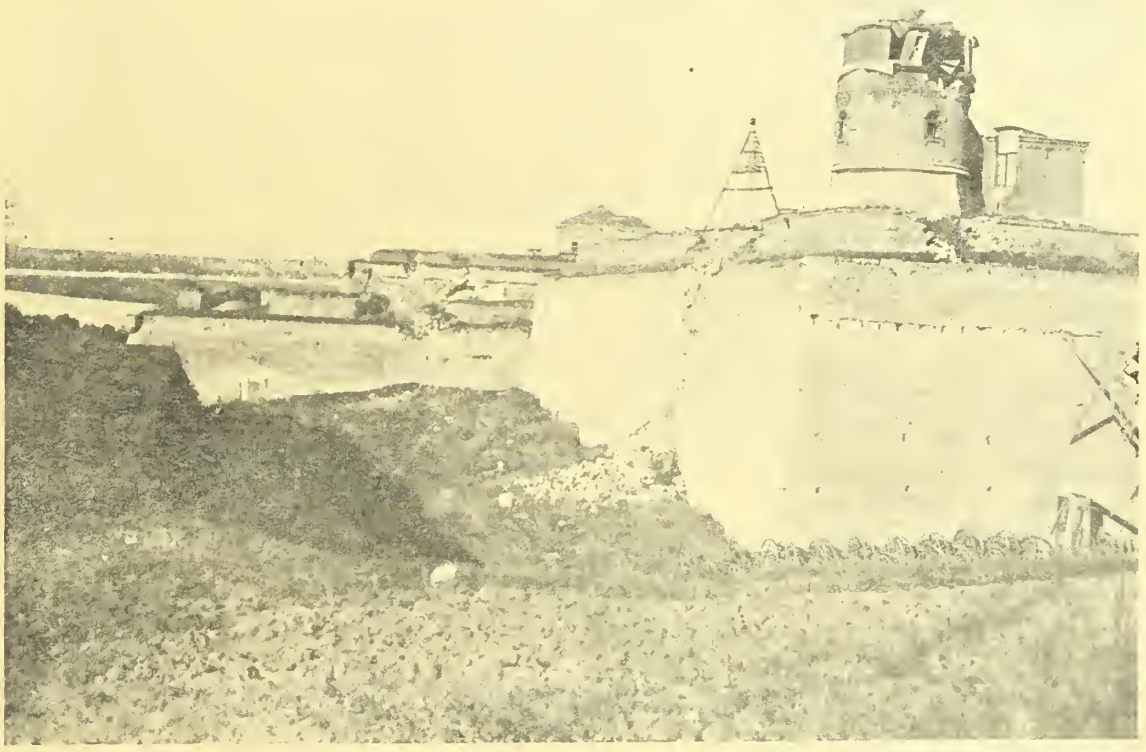

Pevnostní hradby rumunské Kystendži největší a nejkrásnějšího to přístavu černomořského. V pozadí město samo.

Troický most Petrohradský. V pozadí pověstná pevnost petropavelská, kde jak zahraniční listy oznámily, byli uvězněni ministři bývalé ruské vlády.

RUSKÉ SLIBY.

„Politische Korrespondenz" oznamuje: Prozatímní ruská vláda vydala proklamaci k Polákum, v níž nazývá ilusorními politická práva, jež centrální mocnosti daly Polákům a oznamuje utvoření polského státu ze všech území s polskou většinou obyvatelstva, jež ve vojenském ohledu by stál v nejužším svazku s Ruskem. Ústavodárné shromáždění, jež má býti svoláno na základě všeobecného volebního práva do Varšavy, rozhodne však o vládní formě Polska, ale ruské ústavodárné shromáždění projeví teprve definitivní souhlas se změnami území, jež přivodí vznik nového polského státu.

Z NOVÉHO SVĚTA.

Je tomu něco přes 420 let co noha prvého Evropana vstoupila na půdu Nového Světa — na půdu neznámé končiny a země bez níž si nedovedeme za dob dnešních vůbec představiti život obchodní a průmysl. Tehdy, před půl tisíciletím, kdy Kristov Kolumbus, Magellhaens, Balboa Almagro a mnozí jiní, jež toužili po dobrodružství, vnikli do zalesněných pustin amerických, nalezli tu panenskou zemi — plnou bohatství a přírodních nádher, jichž krásný obraz nám podává ve svých verších Chateubriand — nalezli tu panenskou zemi, která musila ustoupiti duchu času a jeho požadavkům, který ve způsobě egoismu, chamtivosti, dobývačnosti a mnohých ještě jiných vlastnosti lidskému duchu vrozených, ji znásilňoval a využíval.

Teprve ponenáhlu, po mnohých a mnohých desítiletích nastával obrat k lepšímu. Přistěhovalci počali hájiti svůj majetek proti dobrodruhům, začli zakládati města, státy, začli se osvobozovati z cizího jha usurpátoru a dnes stojí Nový Svět v čele pokroku, obchodu i průmyslu a t. zv. amerikanismus jest pouze svědectvím, že činnost Nového Světa je svérázná, zcela odlišná od života a mravů, zvyklostí a zákonu našich, t. zv. Světa Starého lépe řečeno světa zastaralého. Nechceme poukazovati na státní útvary a svobodu občana amerického — není k tomu právě vhodná chvíle — omezíme se pouze na ukázky z amerického života a chvatu, který zapomíná hranic a mezí, jež si duch lidský během mnoha staletí oblíbil a za něž si u nás vlastně ani netroufá. — Centrum tohoto amerikanismu jest rozhodně New York — dnes druhé největší město světa. —

Jeho vznik padá asi do roku 1609 když věhlasný anglický plavec Hudson, který byl v holandských službách, objevil skupinu ostrovu, z nichž největší se nazýval Mahathan, ležící při březích Sev. Ameriky. Kolem r. 1626 bylo toto pobřeží a ostrovy za cenu 24 dolarů (asi 120 K) Indiánům odkoupeno a založena tu osada t. zv. Nový Amsterodam nynější to Nový York, kteréžto jméno dostalo se městu až r. 1664 na počest vévody z Yorku. Před 130 lety mělo toto město pouhých 80.000 obyvatel a již jediná tato okolnost nám ukazuje, co znamená americký spěch. Downton, na němž stojí dnešního dne největší domy světa, jest právě onou čtvrtí města Yorku, která byla od Indiánů za několik dolarů odkoupena. Cena těchto pozemků zvýšila se od oné doby na 4 miliardy dol., to znamená přes 20 miliard korun, takže 1 m² půdy new-yorské má dnešního dne cenu asi 10.000 až 30.000 K. Přístav new-yorský, který hraje v této válce tak důležitou úlohu náleží k nejlepším na světě a kotví v něm během roku na 10.000 lodí.

První co překvapí Evropana do Nového Yorku přisedšího jest ohromný maják a pak známe mrakodrapy.

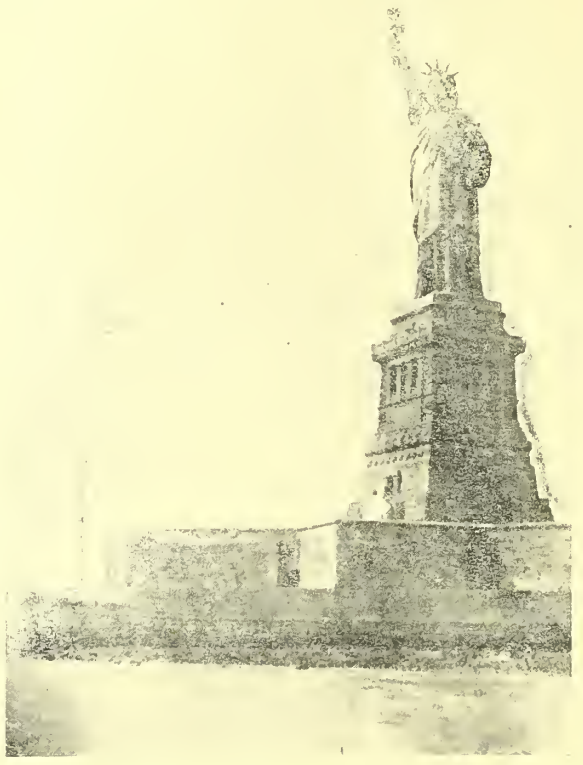

Z Nového Světa. Velhlasná socha svobody přes 93 m vysoká, stojící při vjezdu do přístavu new-yorského nejvyšší to maják světa.

Maják (viz. obr.) jest vlastně ohromnou sochou svobody. Jest největší sochou na světě, 40 m vysokou, stojící krom toho na pidestalu 47 m vyokém. Byl zbudován r. 1886 sochařem Bartholdim. Ve zdvižené pravici této sochy jest nahoře rozhledna.

Imposantní je rovněž most spojující Broklyn s Yorkem, který je 1825 m dlouhý. 26 m široký a stál asi 13 milionů dolarů t. j. pětkrát tolik korun.

Mrakodrapy, tato specialita americká, vyvinuly se asi přirozenou potřebou koncentrační a z důvodů úsporných, což zejména v rozlehlých městech obchodních a průmyslových hraje důležitou úlohu. Můžeme směle říci, že americkému stavitelství dostalo se ohromného rozmachu teprve zřízením republiky t. j. r. 1776. V pravdě americký sloh vlastně neexistuje a je více podmíněn velkovýrobou tovární, následkem čehož je vzhled amerických domů jednotvárný.

Podnikavý americký průmysl dodává nejen okna a dvéře ve velkém, nýbrž i římsy, zábradlí, schody a sloupy s hlavicemi. Řecké sloupy 10 m vysoké, bílé natřené, mohou se objednati v továrně a nutno říci, že jich trvalost je znamenitá.

Ostatně začne-li obytné stavení dodělávati, postoupil jeho majitel obyčejně již do vyšší dolarové třídy a vystaví si dům nový a přišel-li snad na mizinu, vysedává a vyspává v Zentralparku na lavici tak dlouho až zase zbohatné.

Vnitřek obytných stavení amerických je velmi praktický zařízen; celá řada výklenku v místnostech obytných ušetřuje na místě. Obytné domy ve vnitřním městě jsou obyčejně, s úsporných důvodů, vysoké — 10—12 poschodí a jsou následkem toho opatřeny mnoha vytahovadly. Mimo to nařizuje předpis i schodiště, které však Američan, aby uspořil místa, zcela klidně vystrčí na façadu do ulice (viz obr.) nic nedbaje na principie klassického architekta. Tato schodiště jsou obyčejně železná a v případě požárů mají sloužiti k záchraně. Ostatně nutno podotknouti, že façada je v Americe věcí zcela podřadného významu, poněvadž zásadou pra-

Z Nového Světa: Ohromný mrakodrap Fuller Buildung „žehlitko" zvaný, stojící v Madisor Square v New-Yorku.

Z Nového Světa: New-yorské „City College" městská škola, kde mimo učebných sálů se nalézá i prostranný chrám.

vého Američana jest ve všem a všude omeziti se na nejnutnější.

Co se týče hotelů, vyplnil by jich popis celou řadu knih. Přepych je prvním jejich požadavkem. Zlato, stříbro, bronz a mramor jsou při tom nejdůležitějšími činiteli. Velké hotely v Dowtonu mají svoje vlastní strojírny, elektrárny i plynárny a sahají obyčejně i několik poschodí pod zemi a sice tak, že se používá i místa pod chodníkem. Střechy těchto hotelů jsou upraveny v zahrady. Že většina ohromných hotelů náleží Astorovi Vanderbiltovi Gouldovi a j. netřeba podotýkati. Největší hotel „Biltmore Hotel" náleží Vanderbiltovi a stojí na rohu 33. a 34. ulice a má 20 poschodí. Že zařízení hotelů je ohromně nákladné vysvítá z toho, že na př. v „St.t Regis Hotel" stály pouze ložnice na 550.000 dolarů. Za hudbu vydávají velké hotely až 70.000 dol. ročně.

Čtvrt mrakodrapů, které mají dohromady cenu asi 2 bilionů dolarů, rozkládá se na jižním cípu Manhatanu, a obsahuje na 720 obchodních domů, jež byly zřízeny za posledních 25 let. Největší z nich mají 30 až 56 poschodí, 26 budov mezi 20. až 26. etážemi 28 mezi 11. až 19 a 240 budov má více než 12 až 14 poschodí. Tato čísla se ovšem během posledních let značně zvýšila. Rozumí se samo sebou, že nejsou tito obři budov zděni, nýbrž železnou kostrou a zdivem vyplněnou. Dle předpisu nesmí se při domech o více než 17. poschodích používati více dřeva. Sloh těchto mrakodrapů je nadmíru podivuhodný. 3 až 4 spodní poschodí mají vzhled řeckého chrámu, 12 až 20 dalších etaží jest vyvedeno hladce a podobají se bedně, jež vyvrcholuje florentínským římsovým. Často se zdá, jakoby architekt při 20tém poschodí byl zapomněl, kterým vlastně slohem začal. Že cizinec, který rychlostí vlaku vyjíždí výtahem v několika sekundách až do 30. poschodí — podezřelé při tom polyká, netřeba dokládati.

Výtahy, elevatory jak se jim v Americe říká (nikoliv lift) jsou tu všeobecným zvykem. Větší domy jich mají až 30 i více. Mnohé spojují přímo pouze každé 10. poschodí, kde lze opět přesednouti do jiných, jež zastavují v jednotlivých etážích.

Zajímavé zařízení existuje rovněž v knihovnách, o nichž se Evropanu nikdy ani nezdálo a jež jsou spíše chrámu podobny (viz obr.) než školám lidového vzdělání. Přístup volný a každý si zde může vybrati knihu dle svého vkusu, ne snad dle seznamu, nýbrž sám si ji vybéře dle orientačních tabulek a návodů; při odchodu udá svoji adresu a záleží na jeho cti, aby knihu opět přinesl a Američan — pravý Američan — si na své cti zakládá. —

Ostrov Manhatan je podoby jazykové a následkem toho i New-York rozvinul se více do

Z Nového Světa: Washingtonský obelisk, národní pomník Američanů.

délky než šíře. Ulice se většinou protínají v pravém úhlu. Mnohé z nich jsou až 5 km dlouhé. Nejživější obchodní třídou je Broadway (čti bróduej), kterou prý prochází každou hodinu na 20.000 lidí. Jest 5 km dlouhá a 26 m široká. krásu ulice ruší tramway, jež po obou stranách projíždí. Rovněž i mrakodrapy nepřispívají ku vzhledu těchto boulevardů. Třída miliardářů a peněních králů jest t. zv. 5 Avenue, kde jsou paláce světových kapitalistů Rockefellerem popočínaje. Mezi ulici 66. a 100. rozkládá se Zentralpark, podivuhodná to věru oasa uprostřed kamené pouště domů. Jest 24 km dlouhý a 1 km široký.

Ulice New-Yorské jsou pojmenovány číslicemi, což je jak patrno nejpraktičtější.

Jak ohromná frequence obchodní tu vládne — pochopíme ihned uvedeme-li, že vývoz v míru obnáší tu více než celý export našeho mocnářství t. j. 1300 milionů dolarů.

Že nynější světová válka více Americe prospěje než uškodí je jasno a jsme přesvědčení. že vůdčí úloha světová, která byla dosud přisouzena Evropě, přejde, aneb snad již přešla na Svět Nový, který od posledních desítiletí otevřeně závodil se Světem Starým, překonávaje ho ve všech jeho vymoženostech a výtvorech. Slova: největší, nejdelší, nejrychlejší, nejvyšší a nejbohatší stala se již dávno majetkem Američanů a nyní jak se zdá, jedná se jim pouze ještě o slovo — nejmocnější.

□ □ □

K. Schönherr.

POSLEDNÍ VEČEŘE.

Dny stávaly se delšími a paprsky sluneční hřály den ze dne více. Jörg seděl onoho večera při poslední své večeři ve své cele u krajského soudu.

Před několika okamžiky, byla tato nevzhledná místnost dějištěm řídkých událostí. Shromáždilo se tu totiž několik černě oděných pánů, slavnostně oznamujíce, že byla spravedlnosti učiněna zadost.

Z Nového Světa: Obytné budovy americké jsou většinou opatřeny vytahovadly (elevatory), mimo to však nařizuje tamnější stavební řád i schodiště, které se však s úsporných důvodů vystrčí zcela klidně na façadu do ulice.

Z Nového Světa: Největší hotel světa „Biltmore Hotel" náležející miliardáři Vanderbiltovi. Zařízení tohoto hotelu je přímo pohádkovité. Má samostatnou plynárnu, strojírnu a elektrárnu, jež jsou umístěny v podzemních poschodích.

„Tedy zitra! Přesně v 7 hodin ráno . . . za každého počasí! Nechať se Jörg připraví."

Jörg projevil přání, aby mu byl předložen k poslední večeři smažený kapr a porce bramborového salátu s hodně cibulí; byl totiž onoho dne pátek. Mimo to chtěl i několik raků na dojezení. Proč by se nemělo dříve ještě než zahyne, on — Jörg tvor vyššího organismu — zahubiti několik živočichů nižšího řádu!

Muj Bože! Vždyť neučinil vlastně nic hrozného. Oženil se s ženským obrazem; chtěl se ho zbaviti posléze — poněvadž se mu jiná zalíbila. V městě, tam je snadná pomoc v podobném případě, ale na venku, jest mravní pojem dosud silně vyvinut; tam rozvádí manželství každopádně pouze smrt. Ba právě — s dobrým úmyslem hleděl Jörg tomu napomoci. To bylo však všechno.

Buh ví, jak mohl osud přijíti k názoru, že nejlepším trestem za to je oběšeni — uškrcení.

Obhájce za to rozhodně nemohl nebot, jak se říká, zastával věc jako svoji vlastní. Z nejskrytějších úkrytů a skrýší vyšťourával všechny psychologické, polechčující momenty používaje je k uchvacujícím a strhujícím líčením duševního boje, jemuž byl obžalovaný až do okamžiku svého činu vystaven.

Jörg byl zprvu stísněn a starostí plu; když ale uslyšel obhájce, zvedl s podivem hlavu, obdivuje se mu čím dále tím více, až se konečně pyšně rozhlížel po soudní síni. Byl jist, že žádný z přitomných — neměl tak bohatě rozvětvenou a obsažnou duši jako on — Jörg.

Ale sotvaže obhájce přestal — povstal již na druhém konci stolu jakýsi rýpal. Jörgovi byl již dříve nápadným, jeho ďábelský úsměv a potřásání hlavou nepříjemně se ho dotýkaly. Divil se tomu, že pan president dávno již nedal vyvésti tohoto notorického rušitele pokoje — tohoto štváče. Vypujčil si obžalovaného, jak pravil ještě na čtvrt hodinky pouze — a netrvalo to asi 10 minut a na Jörgovi nezustala nitka čistá. Hlava mu klesala níž a níže; konečně se sám sobě zošklivil, že se odplivl mrucě: „Pfuj, u čerta! Na šibenici s ním! Zasluhuje poctivě jen provaz!" Tedy zítra přesně o sedmé ráno.

Pan kat přišel právě na návštěvu a hostitel byl doma.

Jörg právě večeřel a se zuřivou chutí se zakusoval do kapra. Kat chtěl zapříst rozhovor, ale Jörg k němu nebyl nijak nakloněn.

„Nechte mě na pokoji!" křičel; „co mi je po vás."

Kat by byl mohl na tuto poznámku lecos padného odvětiti; ale, že ano, člověk se nechce hned hašteřiti. Mlčel proto a všecek na rozpacích točil mlýnek svými dvěma palci.

Tu se náhle delikvent vyšvihl ze sedadla — začal se rukama ohánět a jak bylo zřejmo dusil se.

„Člověče, co se vám stalo? vyskočil starostlivě kat. „Mluvte přece! Snad jste spolkl kůstku? Opravdu? Pro Boha živého!"

Bušil chroptějícímu Jörgovi do zad, dávaje mu různé pokyny.

„Strčte si prst do jícnu! Snad se vám podaří kůstku vyvrhnouti! Zajezte kousek chleba — snad ji spolknete!

A při tom naříkal ve všech toninách.

„To je pěkné nadělení! Ale milý pane! Komu pak by také napadlo jísti v tak významný den, kapra! Zbláznil jste se?"

Byl přivolán vězeňský lékař.

„Spolkl rybí kost? Jakže? Nuže dobře!"

Pak si pošinul manžetu poněkud na zad a ohledával prsty hrdlo Jörgovo, brzy v pravo, brzy v levo a zase nahoře a opět dole.

„No, no — kde pak vězí ta potvůrka?"

Pomocí zrcadélka objevil konečně kůstku v sliznici zcela blízko hrtánu.

„Dobře! Nyní je nutný lapač kůstek!"

Lapač kůstek jest malá tyčinka, opatřena na konci hubkou, v níž má uvíznouti kůstka v chřtánu se nalézající. Stává se tu a tam, že se hubka uvolní a vedle kustky se etabluje. Obyčejně se pak bez námahy opět vytáhne.

Mezitím přiběhl všecek rozčilen i pan ředitel věznice.

Z Nového Světa: Downton, čtvrt new-yorských mrakodrapů. Před 300 lety odstoupili Indiáni toto území Holaňďanům za pouhých 120 K. Dnes tu stojí 1 m půdy, přes 30.000 K.

Z Nového Světa: Veliké nádraží dráhy pensylvánské v New-Yorku.

Z Nového Světa: Roh 42té a 5té Avenue, které spolu s Broadway, ulicí 43tou jsou hlavními tepnami new-yorského života, centrem bohatství, přepychu a domovem dolarových králů a princezen.

Z Nového Světa: Část ohromného přístavu new-yorského, ani vteřiny neodpočívajícího věčně rušného a šumného, z n čhož se za rok vyváží mnohem více, než za tutéž dobu z celého našeho mocnářství. V pozadí největší mrakodrap New-Yorku t. zv. Woolworth Building

„Pane doktore, co to slyším! Delikvent spolkl kůstku! Prosím kůstku . . .kůstku . . . ."

„Hned! Hned! Vpouštím mu zrovna lapač kůstek do hrtanu!"

„Ano! Tedy . . . ."

Následoval okamžik nejvyššího napětí. Konečně se lapač kůstek objevil zase na světle božím.

„Nuže, pane doktore! Kůstka . . .kde pak je kůstka?"

Lékař si prohlédl svůj instrument. a pravil pak chladnokrevně, ukazuje na hrdlo Jörgovo: „Tam, — uvnitř!"

„Pro Boha", kvílel ředitel. „Moje postavení . . . to je hrozné . . . kůstka . . .kůstka . . ."

Doktor se nedal z klidu vyrušiti. Vnořoval a vytahoval svůj nástroj na lapání kůstek a znovu zase ho vytahoval a vnořoval.

A už tu byl president. Vyrušili starého pána ze spaní. Pak přišel vicepresident a státní nadvládní. Oba nanejvýše rozčilení.

„To jest pěkná historie! Pane doktore, kůstka . . . . kůstka . . . zatracená rybí kůstka", supěli dohromady.

„Trochu strpení pánové, Vězí na těžce přístupném místě! Pozor, pokusím se znovu zase o její vytažení!"

„Ano . . . . tedy . . . ."

A sotva že lékař vytáhl svuj nástroj z hrdla odsouzencova již zase byl hned obklopen a otázkami bombardován:

„Pane doktore, kůstka . . ., kůstka . . . kde je ta zatracená rybí kůstka?"

Lékař si prohlédl pečlivě svůj instrument a řekl na to s obdivuhodným věru klidem, ukazuje na krk Jörguv."

„Tam — tam je!"

Ředitel se tetelil; president si utíral pot z čela; státní nadvládní boulil z pod zdviženého obočí na lapač kůstek. Jeho ostrý zrak zpozoroval pravděpodobně něco neslýchaného.

„Na této týčince byla před chvíli malá hubka", obořil se na lékaře. „Kam se náhle poděla?"

„Také je tam!" Usmíval se zádumčivě lékař a po chvílce jí vylovil. Znal dobře tyto instrumenty a jejich přednosti a vady.

Sliznice Jörgova hrtánu nabíhala. Rozčílení rostlo.

„Zde nelze dlouho uvažovati. Zavolejte specialistu! Rychle! Jen rychle! Ať to stojí cokoli!"

Specialista přispěchal s ohromnou taškou plnou insrumentů.

„Pane docente . . . jsme na pokraji zoufalství . . . . kůstka . . . . kůstka . . . ." a důvěra a naděje rozložila se kolem specialisty.

„Ale pánové," těšil je „buďte jen veselí a spokojení! Bude zase dobře. Vždyť jsem již zde!

Veřejná knihovna a čítárna v New-Yorku, jakouž se honosí každé větší město Spoj. Států.

Nový York po Londýně největší město světa. Před 130 lety pouze 80.000 lidí čitající, má dnes téměř 4 miliony obyvatel.

Já, první specialista pro choroby krční a hrtanu! Jsem zde!"

Z hlubin obrovské tašky vytahoval nástroje rozkládaje je po stole. Sondoval zcela jinak, než jeho kolega, měl zcela jiná zrcadélka a především mnohem vyvinutějšího lapače kůstek. Jeho pohyby byly neobyčejně rafinované a kombinované. Kůstku sice rovněž nevytáhl z otékající sliznice, ale smělý způsob jeho počínání a to že ji po jeden a půl hodinném hledání nechal tam kde byla, přes veškeré výkřiky pánů souděn bylo mistrovským kouskem — bylo přímo ohromující.

Konečně se sliznice Jörgova úplně stáhla, zakrývši pátrajícímu zraku kustku nadobro.

„Studené obklady! Rychle!"

Sliznice otékala dále, dech stával se těžším! Bila půlnoc, bila jedna hodina.

„Ledové obklady! Rychle!"

Sliznice otékala dále. Dech byl písklavý! Hodiny tloukly dvě, tloukly tři.

„Ubohý muž musí obdržeti vzduch . . . musí býti zachráněn . . . ať to stojí cokoli!" řval president a rval si vlasy.

„Zavolejte professora!" poručil nadvládní. „Hned ho jen předveďte!"

Professor přišel, ovšem že bez nástrojů a jak už je to ustáleným zvykem professorů, ruce tvrdošíjně zaražene v kapsách. Oslovil přítomné lékaře zlomyslně slovy sv. Petra: „Celičkou

noc pracovati a nic neuloviti, milení páni kollegové?"

„Odpusťte pane professore". chtěl odvětiti pohyblivý specialista, leč ten ho přerušil a žoviálním a prosebným tonem pravil:

„Milý kolego! Prosím vás nechte toho professora! Udělejte mi to k vůli — ano? Pohleďte já nehledím na zevnější formu!"

Pak se obrátil k Jörgovi.

„Tento muž lapá po vzduchu! Vidí, páni kolegové tuto cianosu... toto inspirující stahování.

„Co vy vidíte, vidím i já, pane profesore," všechno a ještě mnohem více!"

„Jděte zanechte toho professora," prosil tento žoviálním tonem a vysvětloval dále:

„Zde nejsou dlouhé úvahy na místě, milení páni kolegové... oedema glottidis... Je nutno prořízuouti hrtan... okamžitě... rozumíte..."

Specialista se posud usmíval a jeho obličej přímo svítil a hořel zlostí.

„Ovšem že rozumím! Ovšem že! Ovšem že! Náhodou jsem si připravil i potřebné k tomu nástroje! Děkuji pěkně za poučení! Nemyslete si snad, že jsme na vaši klinice."

Tento ton pobouřil opět profesora.

„Pane specialisto," replikoval ostře. „Myslím že snesete slovíčko od profesora — od professora, který..."

Specialista a vězeňský lékař ho však v žoviálním tonu přerušili:

Z Mesopotamie: Pitná voda na poušti, získává se pomoci destilačních aparátů v oasách.

Z dolomitské fronty: Naše hlídka před svým bývalým útulkem, zničeným nepřátelskými střelami.

„Jděte — prosím vás — nechte toho profesora! Udělejte nám to k vůli... ano? Hleďte mi nedbáme na zevnější formu!"

Sípající Jörg byl vzat do práce. Specialista byl ve svém živlu. Vlasy se mu ježily důležitostí. V mžiku si svlékl kabát a vyhrnul si rukávy košile. Vynucoval během operace pohyblivost a jistotu téměř bezpříkladnou. A při tom všem nalézal ještě dosti času, aby pana professora do cesty se mu pletoucího tu a tam jemně odštouchl.

„Kdyby pan professor prosím trochu uhnul.. táák, děkují to stačí!" Ani bys tři nenapočítal a Jörgův hrtan byl již rozříznut a kanüla doň vložena. Vzduch počal ihned prouditi — pískaje si při tom vesele. Nyní mohla sliznice otéci jak jí bylo libo; Jörg dýchal svobodně a volně kanülou. Cyanosa rychle zmizela.

„Bohu díky! Teď má zase vzduchu dosti," jásal pan president. Pan ředitel plakal radostí. Na všech schodištích nastal šum a ruch vše plesalo nad touto milou zvěstí.

„Teď má zase vzduchu dostatek!"

Dokonce i věčný škarohlíd nadvládní díval se nyní spokojenější a obočí, jež jindy neusále bylo zdviženo a napiato mu na okamžik skleslo —

— — — — — — — — — — — —

Od oné děsné noci docházely dotazy po stavu Jörgově; všichni vysocí soudní hodnostáři se naň ptali: „Jak se mu vede? Co dělá? Má horečku? Jaká byla noc? Má chuť k jídlu?"

Lékař nestačil odpovídati. Co svět světem stojí nestalo se, aby se někdo tak mnoho staral o nemocného z tak nízkých sfér.

„Pane doktore, pokračuje zlepšení?" ptal se president a státní nadvládní s obrvím inkvisitorsky vztaženým: „Řekněte mi pane svědku ... chci říci pane doktore, jak dlouho to bude ještě trvati, než nám patienta vydáte?"

A vicepresident — zdá se že byl t. zv. „dobrým" soudcem — rozkazoval lékaři: „Pane doktore hleďte, aby byl onen muž dobře živen ... prvotřídní strava rozumí se... silné polévky... dobrá vína..., aby zase brzo chodil! Ať to stojí cokoli!"

Jistá ošetřovatelka Jörgova, která assistovala při obvazování a malým přehlednutím se trochu provinila proti pravidlům antiseptiky, byla na místě propuštěna. Marné byly všechny její prosby.

„Jděte jen paní! Kde jde o lidský život, tam nepomáhá žádné prošení. Uvažte jen, kdyby se vaší neopatrností podebrala rána Jörgova a on umrel... To je hrozné.... i pomyšlení samo, je strašné! Jděte paní, jděte,.. jste propuštěna! Když se po několika dnech rána zahojila, byla dokonce nařízena i masáž jizvy. a když byl konečně Jörg zase úplně zdravý díky pečlivosti a opatrování, cítě se silným jako nikdy před

Z Mesopotamie: Velbloud — koráb pouště — obložený lékarnickými potřebami a medikamenty na cestě k frontě.

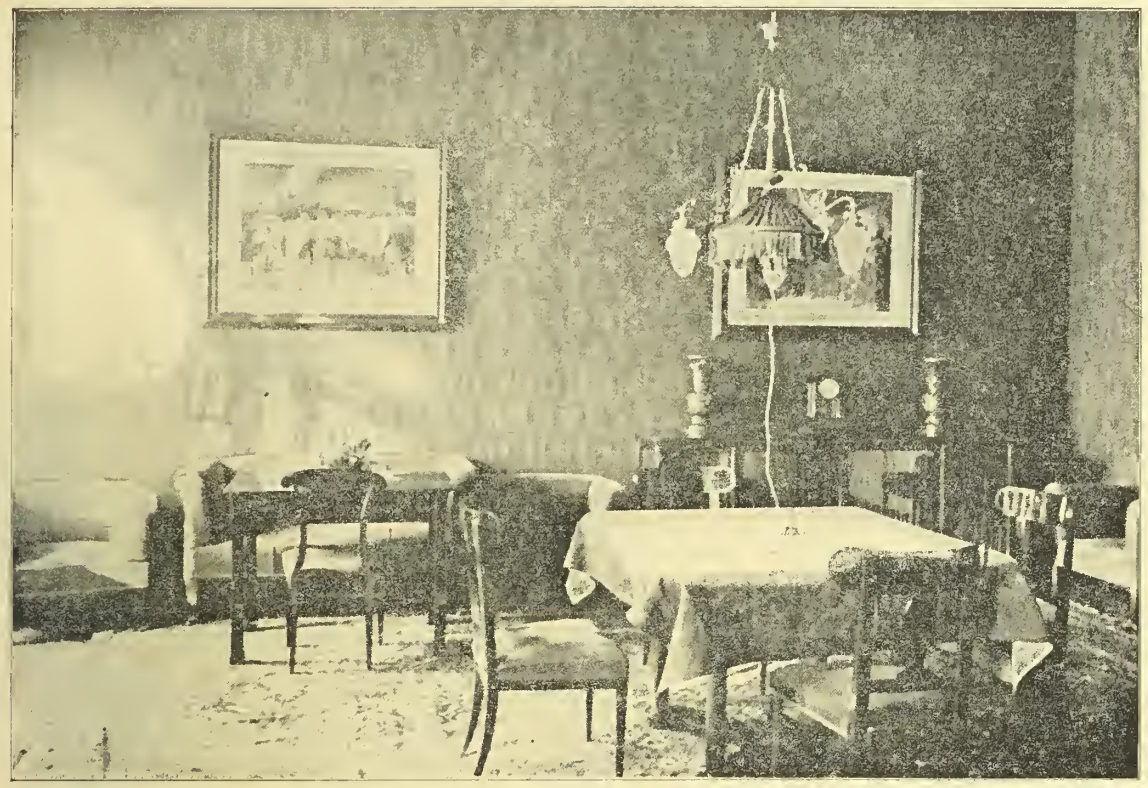

Audienční salon v císařském domě v Badenu u Vídně.

tím, byl kteréhosi dne za jitra o sedmé hodině pozván k malé procházce.

Ne daleko — jak pravili. Jen několik kroků přes chodbu, čtyři a šest schodů dolu — a malými dveřmi — ven — na těsný třikoutý dvorek popravní. Tam byl Jörg slavnostně očekáván. Byli tu všichni — ti, jež ještě před nedávnem tak upřímně zoufali nad jeho stavem. I pan president. Ten nyní jemně postrčil delikventa k černě oděnému pánovi; byl to týž pán, který chtěl za „poslední večeře" Jörgovi, zapříst rozhovor s odsouzeným a byl krátce odbyt slovy: „Nechte mě na pokoji, co mi je do vás!"

Tehdy když uvízla Jörgovi rybí kůstka v hrdle volal president zoufale: Ubohý muž, musí býti zachráněn... ať to stojí cokoli!"

A nyní poručil:„Tento člověk musí zemříti." Konejte svoji povinnost!

Jörg potřásal jen hlavou, jakoby mu nebylo všechno jasno.

A kat vykonal to — co mu bylo poručeno. Odnímání vzduchu — bylo jeho zaměstnáním.

Přítomný vězeňský lékař, prohlédl dvakrát klátícího se Jörga, jakoby nevěděl co mu schází; nepřeřízl však oprátku, nýbrž zlobil se, že srdce nepřestává tlouci.

Pak když bylo vše odbyto — pomodlil se vězeňský duchovní — s výjimkou filosofie byly tu officileně zastoupeny všechny fakulty — Jörg sebou ještě posledně škubl.

Účet specialisty za úspěšnou operací hrtanu a zachránění od udušení a účet katův za úředně provedenou popravu a úplné udušení, byly společně předloženy presidiu a přesně liquidovány.

„Císařský Dům" v Badenu, ve kterém císař Karel udílel nedávno své audience.

Královský zámek v Bukurešti pod ochranou německých stráží.

SIBÍŘSKÁ SÍŤ ŽELEZNIČNÍ.

Rusko, které má již 3 sta let Sibiř ve své moci nedovedlo s jejího nevyčerpatelného bohatství a ohromných lánů úrodné půdy téměř ničeho vytěžiti. Proto se i říká, že Rusko dovede sice dobývati nových zemí, ale kolonisaci nerozumí, neboť mu schází schopnost k vytrvalé, cílevědomé práci kolonisační. Jako příklad špatného hospodářství lze uvésti, že ruská vláda prodala Aljašku za 7,200.000 zlatých rublů Spojeným Státům Severoamerickým, která za jediný rok (1905) vynesla Americe asi 150,000.000 dollarů, t. j. přibližně 730,000.000 korun. Ještě před osmi lety radil konservativní spisovatel Menšikov v „Novém Vzemení" prodati Sibiř Japonsku (!) jak vypravuje český znalec Sibiře prof. Havelka ve svém dílku „Sibiř" (Ústřední naklad. učitelstva československ. v Praze VII. Cena K 1.20.

Tuším, že slavný romanopisec Jules Verne připadl první na myšlenku, zříditi dráhu transasijskou a popsal ji ve svém díle „Klaudius Bombarnak". - Sibiřská dráha Čeljabinsk-Vladivostok, zřízena před 18 lety na ráz, jakoby úderem čarovného proutku, změnila celý tento pruh země, kudy projíždí. Dokud tu dráhy nebylo, nebyl tu ani dovoz ani vývoz, žilo se naturálně, hospodářením. Jakmile tu byla železnice, našly sibiřské produkty dobrý odbyt v Evropě. Kde dříve byla pustina, povstala spousta vesnic, obchodních středisk i zcela nová města, jako: Tatarsk s 18.000 obyvateli, Novonikolajevsk s 100.000 obyv., Tajga s 14.000 a Bogotol s 17.000. Stará města jako Omsk, Tomsk a Krasnojarsk jsou nyní třikráte větší než před dvaceti lety. Dřímající popelka Sibiř se náhle, zcela neočekávaně probudila. Vývoz Sibiře je v každém ohledu pozoruhodný. Tak vyváží se na př. másla každoročně za 56 milionů rublů. V létě za míru bývá každodenně vypravován zvláštní rychlík, pro dopravu másla ze Sibiře do Rigy, Libavy a jiných přístavů, přes Petrohrad a to hlavně do Anglie, Dánska, ale i do Berlína atd. Sibiřské máslo má dobrou pověst a konkuruje s kanadským a australským. Nezpracovaných drahocenných kožešin ročně za 16 milionů rublů. Mimo toho sýr, maso, obilí, dříví i jiné suroviny.

Oficielní Rusko vidělo v Sibiři svého nebezpečného konkurenta a proto byla dokonce zřízena v Čeljabinsku, na rozhraní Sibiře a evrop-

ského Ruska, celnice na sibířské obilí (!), protože sibiřská pšenice vytlačila Rusko ze zahraničních trhů. Byla to trochu spletitá otázka. Každoročně přichází od Sibiře asi čtvrt miliónu ruských vystěhovalců a tito mužíci ovšem jenom zvyšují produktivnost obilní. Naproti tomu slyší uvésti, že na dálný východ se nevyváží, poněvadž tam není odbytu. Sibiř má velké řeky a veletoky, které ústí od Severního Ledového moře, ale moře je splavné jenom asi půl druhého měsíce v roce a ruská vláda teprve v posledních dvou letech projevila ochotu jednati s interesenty o tomto velikolepém projektu. Padá tu ovšem na váhu, že by vývozci ničeho nekupovali v Moskvě a Petrohradě. Zdá se, že zájmy Sibiře v mnohém křižují se zájmy Ruska . . .

V posledních letech byla vystavěna celá řada menších i větších odboček, připojených k transsibiřské dráze, neboť se ukázalo, že jenom nedostatek železnic, ovšem i přímého spojení se zahraničím, byl hlavní překážkou kulturního i hospodářského rozvoje Sibiře.

O tempu zřizování nových velkých drah v Sibiři podává Havelka stručný, ale výstižný obraz v „Ml. Podřipsku" (Mělník 13. čce 1914).

„Mimo amurské železnice staví se 29 nových drah v délce 9.978 věrst (100 věrst jest 107 km). Ku konci r. 1913 měly všechny železnice ruské veleříše délku 65.927 věrst. Altajská dráha bude spojovati Novonikolajevsk s Barnaulem, Bijskem a Sěmipalatinskem (764 věrst) Ačinsk-Minusínská bude míti délku 451 věrst. Kulundinská v Tomské gubernii spojí stanici Tatarsk na hlavní sibiřské linii s novým městem Slavgorodem (296 věrst). Pak Sěmirečenská povede od Taškentské dráhy do města Věrnyj (550 věrst). Zvláště tato je ohromné důležitosti pro obchod sibiřský. Jakmile dráha ze Sibiře do Sěmipalatinska bude hotova, pak se strany středo-asijského Ruska do města Věrnyj zbude pouze dokončiti spojení města Věrkem a bude pak hotova grandiosní linie: Novonikolajevsk - Barnaul - Sěmipalatinsk - Věrnyj - Taškent - Buchara - Kaspické moře. Rovněž i železniční síť ve stepních krajinách mají velkou důležitost pro sibiřský obchod. Z Urálska staví se linie do Hlecka, kterou spojí se Rjazano-Urálská trať. Z Orenburku staví se dráha do Orska (510 věrst). Tato větev jest počátkem jiho-sibiřské magistrály[1]. Taktéž projekt linie Orsk-Sěmipalatinsk byl vládou schválen a se stavbou počne se co nejdříve. Doplníme-li tento seznam Východo-Amurskou dráhou (do stanice Bočkarěvo (o 102 věrstách), od Blagověščenska do Chabarovska), Západo-Amurskou (778 věrst) a Středo-Amurskou (780 věrst), s Blagověščenskou větví (102 věrsty), můžeme si učiniti malou představu o ruchu sibiřském."

Teprve po rusko-japonské válce změnily se názory oficielního Ruska, jež nyní uznává, co bylo zanedbáno. Přece však ještě nepodařilo se usedlíkům, zvaným Sibiřáci, odstraniti vyhnanství, které zemi není ku prospěchu. Rovněž vzdálenost vlády je překážkou rozvoje Sibiře a proto žádají Sibiřáci autonomii (sibiřská města mají sice obecní samosprávu, kdežto zemské okresy jsou přímo podřízeny vládě).

Že i v době války se pilně pracovalo na dokončení sibiřských drah, toho důkazem je zpráva v „Arbeiter Ztg." ze dne 2. listopadu 1916 byla zahájena doprava na centrální asijské Altajské dráze v délce pět set mil a sice čtrnáct měsíců dříve, než se původně určilo. H.

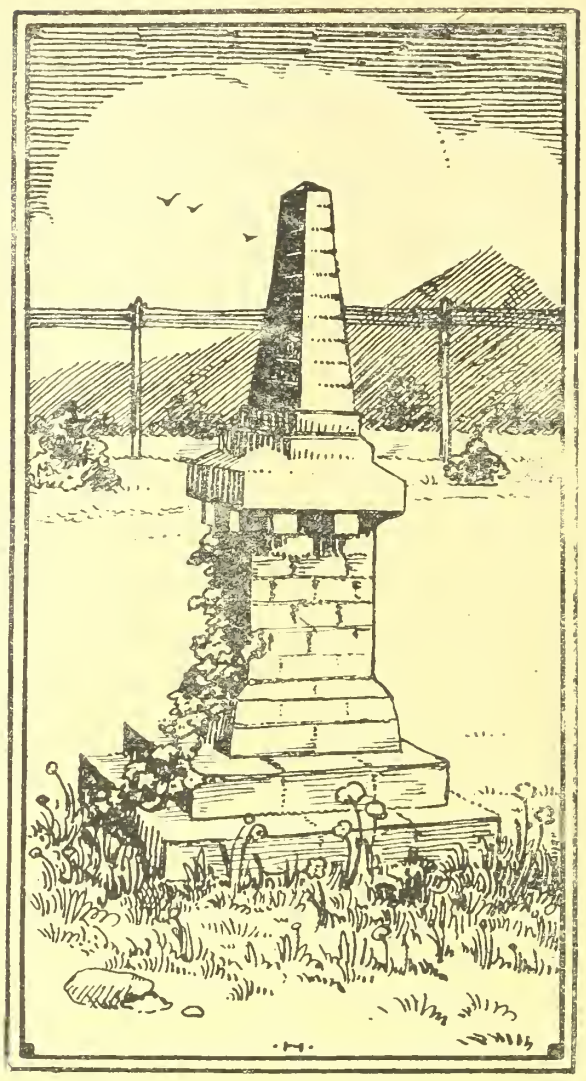

Sloup na hranici mezi Evropou a Asií, totiž mezi Ruskem a Sibiří, kolem něhož vede transsibiřská dráha; v pozadí vyhaslá sopka v Uralském pohoří.

Železniční most přes řeku Ob u Nikolajevska.

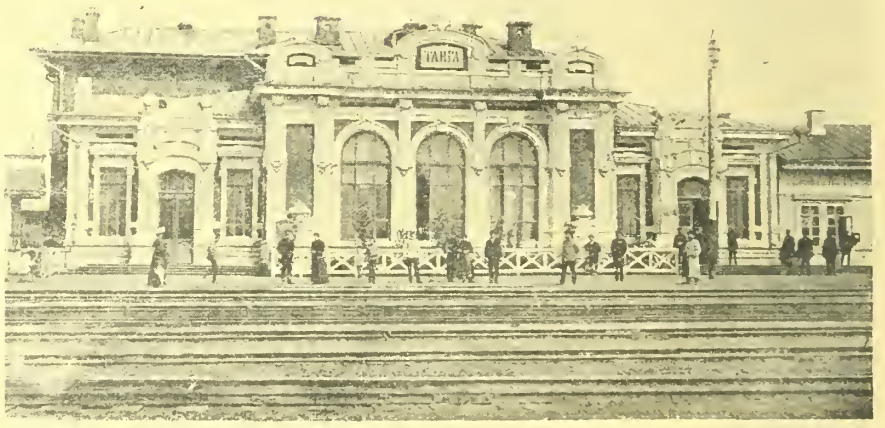

Nádraží v Taigě odkud vede odbočka transsibiřské dráhy do Tomska.

Město Semipalatinsk v západní Sibiři, v němž jsou umístěni četní zajatci.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 25. března. Západně Lucku úspěšné akce našich útočných sboru. U Brodů, Březan a u Smorgonu zvýšena dělostřelecká činnost. — Na planině Krasu proniklo naše vojsko do přední italské čáry u Konstanjevice a způsobivše nepříteli značné ztráty, vrátilo-se zpět se zajatci. Jinak zvýšená činnost nepřátelského dělostřelectva. — V Macedonii nic zvláštního. — Na západě zostřena dělostřelecká činnost ve Flandrech a na frontě Artois u Beaumer, Roisel a východně kanálu Crozatského narazily nepřátelské útoky na německé zajišťovací kolony, které na rozkaz se vyhnuly. U Vregny odražen francouzský útok. Ve vzduchových bojích na západě ztratil nepřítel 17 létadel. — Zprávy o carově útěku byly vyvráceny. — Rakouský zahraniční ministr hr. Czernin odjel do Berlina. — Ve válce ponorek ztratil nepřítel dalších 80.000 tun lodního prostoru.

Dne 26. března. Ruský útok severně údolí Czobanya odražen. Na italské a albánské frontě nic nového. Na západě nové boje jihozápadně Saint-Quentinu. Nové nepřátelské útoky se značnými ztrátami pro nepřítele odražen. Něm. aeroplány podnikly útok na Dünkirchen a Calais. Ve vzduchových bojích na západě ztratil nepřítel 11 létadel. — V Macedonii nové boje severně Bitolje. — Z Ruska se sděluje, že generál Alexejev převzal zatímní vrchní velení na místo sesazeného velkoknížete Nikolajeviče.

Dne 27. března. Menší srážky u Illuxtu, Smorgonu, Baranovičů odražené ruské útoky západně Lucku, severně dráhy Zločov-Tarnopol. Na italské frontě žádné větší události. — V Macedonii pokračují nové boje severně Bitolje. Na západě ochabla bitevní činnost následkem deštivého počasí. Nepřítel obsadil Roisel. Silné nepřátelské sbory napadly v lesích mezi Oisou a Coucy le Chateau německé zadní voje, které před hrozícím obchvatem ustoupi- Menší srážky na čáře Norenil- Lagnicourt, u Equacortu a severovýchodně Peronny. — Z tureckých front nic nového. U Feludže, 10 km jihozápadně Jerusalema sestřelen anglický aeroplán. — Miljukov pronesl novou válečnou řeč, ve které ohlašuje pokračování ve válce až do dobytí Cařihradu a osvobození rakouských Slovanů. — Anglie ohlašuje zostření své blokády proti Německu.

Dne 28. března. Ruské útoky na Magyaros zmařeny. Jižně údolí Uzu dobyta ruská výšinová posice a uhájena proti nepřátelskému protiútoku. Srážky v lesnatých Karpatech a úspěšné výpady u Stanislavi. Na ostatních u sich frontách nic zvláštního. — Na západě uplynul den většinou klidně. Jen po obou stranách Sommy a Oisy došlo ku srážkám. Krvavé ztráty utrpěli Francouzi u La Fere. Úspěšné německé útoky v Champagni. — Z Ruska se sděluje, že národní

[1] Hlavní dráha.

shromáždění sejde se koncem dubna, dle všeho v Moskvě. Generál Radko Dimitriev byl sesazen. Princ Bedřich Karel Pruský zemřel v anglickém zajetí. V Turině vypukly vážné nepokoje, takže byl na město uvalen stav obležení. Také v jiných italských městech došlo k drahotním bouřím. Ve Švýcarsku kolovaly pověsti o vypuknutí revoluce v Itálii. - Také ve Španělsku vypukly drahotní nepokoje.

Dne 29. března. Na našich frontách nic zvláštního až na úspěšný výpad vojáků 64. p. pl. do ital. posic na Krasu. V Macedonii nezměněna situace. — Na západě se bojuje u Croisiles, Ecoust, v Champagni a na výšině 304 u Verdunu. Žádná podstatná změna situace. — Na sinaiské frontě utrpěli Angličané dle cařihradských zpráv porážku a to u Gazy. Nepřítel donucen k ústupu. — Z Petrohradu se sděluje zatčení generála Ivanova. — Švédský kabinet podal demisi.

□ □ □

SMĚS.

Nově odvedení domobranci ročníků 1891 až 1878 budou rukovati dne 16. dubna, ročníky 1877—1879 dne 2. května. V Uhrách budou se během dubna konati přehlídky sproštěných — též u nás. Po velikonocích přijede do Budapešti císař Karel. — V těchto dnech zvýšena byla podpora pro ženy a děti narukovaných vojínů v Předlitavsku podle okolností o 10—15 proc. Ve Vídni obnáší podpora 1 K 65 hal pro ženy, 1 K 32 hal. pro malé děti. Ve Vídni a Víd. Novém Městě sníženy byly na vládní nařízení ceny hovězího masa. Ustanovení o užívání sacharinu v kavárnách nastoupilo v platnost po Velikonocích. — Polské listy sdělují, že Německo chce podle vzoru polského zříditi také autonomní stat litevský. — Z Ruska se sděluje, že car a carevna jsou v Carském Selu přísně střeženi. Proti carevně vede revoluční vláda přísné vyšetřování, stejně proti velkokněžně Marii Pavlovně, která je internována. Petrohradské komité dělníků a vojáků vyslovilose pro pokračování ve válce a podporuje zvýšenou výrobu válečného materiálu. Za to revoluční dělnická „Pravda" žádá zastavení války. Trest smrti v Rusku zrušen. Svatý Synod označil ruskou revoluci za dílo boží a vyzval občany, aby poslouchali novou vládu. — V Římě a v Calais zasedaly čtyřdohodové konference. - Turecký parlament byl odročen do listopadu. — V sensačním vídeňském procesu Kranzově vynesen rozsudek. Kranz odsouzen na 9 měsíců vězení a 20.000 korun pokuty, stejně hlavní jeho spolupachatel Frennd, kdežto druzí dva společníci dostali mírnější tresty. Poněvadž projevil nadvládní podezření, že by Kranz mohl prchnouti, požádal soud o záruku, která byla v obnosu 1 mil K složena.

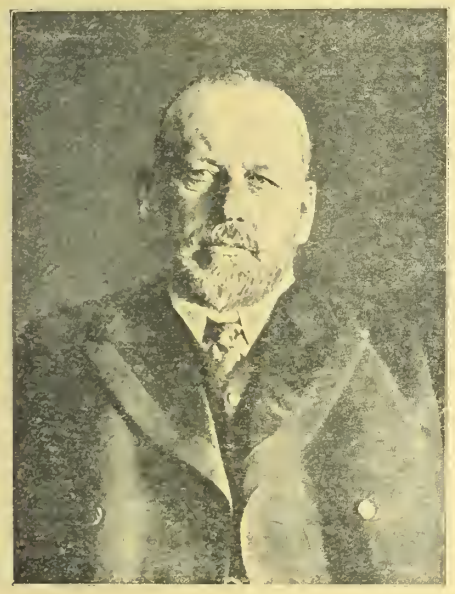

Rodzianko, president ruské dumy, vedle Miljukova hlavní vůdce ruské revoluce.

Křižák plující pod ochranou torpedoborce do nepřátelských vod.

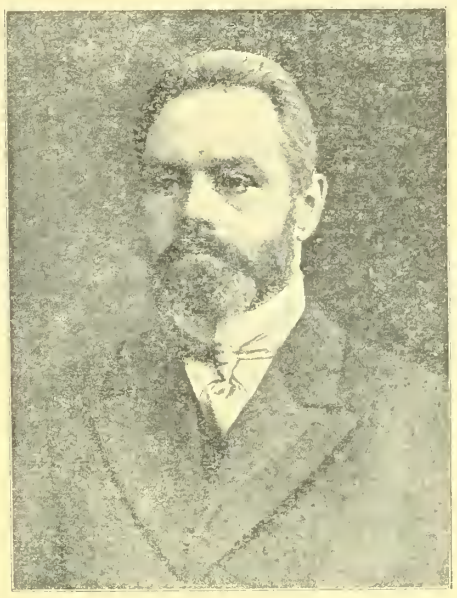

Gučkov, bývalý president dumy, nyní člen ruského revolučního kabinetu.

Tajemství černé věže.

„Nevím ještě, co podniknu, mám ale za to, že Lora a Kurt musí se rozejíti. Kéž jen Bůh dá, aby tuto hodinu dítě mé lehce přežilo."

„Lora je ještě mladá, dá se přemluviti."

„Pokusím se. Kdyby se stala chotí Kurtovou, pak oživlo by všecko to, co musí zůstati zatajeno. To byla by katastrofa pro ni a pro mne jistá smrt."

V tomto okamžiku byly od hudebního pavillonu slyšet mužské kroky. Oba muži umlkli a čekali, až přejde.

„To byl Leuchtendorff," zašeptal Pavel.

„Poznal jsi ho?"

„Ano. Doprovodil Loru ze soiree u Patrickové. Teď ale i já musím domů. Bylo by nápadné dítěti i sestře, kde tak dlouho jsem se zdržel."

A profesor podal pravici svou Carlonimu, jenž ji vřele stiskl.

„Budeš-li mne potřebovati," pravil Carloni na rozloučenou, „jsem k službám. Pobudu v Kalýře ještě asi týden. Hanuš Rottenhall a jeho Bella sem nepřijedou, víš to už z telegramu, který Kurt dostal a já nemám tu více na práci. Pojedu zpět do Evropy."

KAPITOLA XXI.

Pavlovy naděje.

Když Pavel Henning přecházel zahradu, kývala na něho Lora s okna. Vedle ní stála její teta. Oba potmě čekaly na profesorův návrat.

„Strýčku, kde jsi se tak dlouho zdržel? Čekáme na tebe a už jsme měli strach."

„Byl jsem jen v kavárně. Chtěl jsem si přečísti noviny," zalhal Pavel.

Lora takořka zatáhla strýčka do pokoje. Paní Henningová stála tu nehybně a tázavým pohledem dívala se na svého bratra.

„V kavárně že jsi byl?"

„Ano."

„A proč jsi tak brzo odešel od Patrickové?" ptala se Lora.

„Už jsem ti řekl, dítě, že jsem se cítil velice unaven."

„Cítil jsi se unaven a nešel jsi domů odpočinout si, nýbrž do kavárny," vyčítavě pravila Lora a dodala žertem:

„Kurt řekne, že si strýček náš šel někam zahýřit."

Profesor se nutil do úsměvu.

„Tvůj strýček a hýřit?"

Paní Henningová se vmísila do hovoru.

„Už je hodně pozdě, nechte řečí. Loro, pro tebe je už čas, abys šla spát."

Lora povstala.

„Strýčku, ještě něco: Máš zítra v poledne něco důležitého na práci?"

„Zítra v poledne?"

„Ano. Hrabě Kurt Leuchtendorff chce tě navštíviti, no a já jsem ho pozvala na zítřejší dvanáctou hodinu polední."

„Dobrá, v tu dobu budu jistě doma."

Lora políbila strýčka na čelo, tetě ruku a opouštěla pokoj. Ve dveřích chtěla ještě zaříšti hovor o starém kouzelníkovi, leč teta ji zakřikla, že strýček je znaven a že potřebuje po cestě klid. Lora nezvyklá podobnému tonu, udiveně pohlédla na tetu a pak opustila pokoj. Ve své ložnici odložila toilettu, poslala starou služku spát a sama pak ještě dlouhou chvíli stála u okna a přemýšlela o zítřku, který měl přinésti důležité rozhodnutí. Ostatně rozhodnutí se už stalo — pravila si — od okamžiku, co si dala s Kurtem slovo. Zítra, až přijde Kurt ke strýčkovi, odbudou se jen formality. Neboť strýček jistě Kurta nezamítne a nezkazí její životní štěstí. Vlastně zlobila se Lora na dnešní soiree. Chtěla si promluviti se strýčkem a připraviti ho na zítřejší návštěvu Kurtovu. Bohužel, nenaskytla se k tomu žádná vhodná chvilka. Musí zítra po snídani vykonati to, co dnes zmeškala. A když zhasla světlo a uložila do své bílé postele, dlouhou dobu ještě nemohla usnouti. Hlavou její proudily šťastné myšlenky a v polosnění tvořila si obraz krásné své budoucnosti.

Pojednou probudila se z dřímot. Zdálo se jí, jakoby z vedlejšího pokoje, kde spala její teta, zaslechla zasténání. Naslouchala, leč nyní vše utichlo. A po chvilce upoutaly ji opět krásné sny.

KAPITOLA XXII.

Kurt na námluvách.

Když druhého dne z rána přišla Lora do jídelny, nalezla tu strýčka pohroužené do hovoru s tetičkou. Loře se zdálo, že strýček vypadá špatně, zemdlenější, než včera a stejně teta, jejíž líce byly bledé, oči nabělhlé. Teď vzpomněla si Lora, že v noci zaslechla sténání z ložnice tetiny.

„Matinko," pravila lichotíc se podle svého zvyku tetě, „zdálo se mi dnes v noci, že jsi plakala. Probudila jsem se a zaslechla jsem tvoje sténání. Schází ti něco, vypadáš tak špatně..."

„Je mi nevolno, mé dítě. V noci měla jsem silnou migrénu. Také žaludeční křeče se opět dostavily."

„A proč jsi mne nezavolala?"

Z Belgie. Generální guverner belgický vydal nařízení, kterým se v Belgii zřizují dvě správní území. První má svůj střed v Bruselu, druhé v Namuru.

Amerika. O událostech v Americe hlavně o proklamaci válečného stavu mezi Spojenými Státy a Německem píšeme na jiném místě. Zde jenom dodáváme, že v hlavních městech Spojených Států jsou na denním pořádku demonstrace pro válku a proti válce. Oficielní zpravodajství sděluje nyní, že Spojené Státy pokračují ve válečných přípravách. Amerika staví nové válečné lodi, chce v Evropě zbudovati opěrné body pro své loďstvo a povolává do zbraně nové formace. S Mexikem Wilson stále ještě vyjednává a nejnověji zamítl Carranzův návrh na zastavení dovozu střeliva do Evropy za účelem vynucení míru. Na poslední notu rakouskou Wilson ještě nedal odpovědi.

Velezrádné procesy. Císař udělil milost 16 odsouzencům velezrádného procesu v Banjaluce. Osm provinilcům k smrti odsouzeným změněn trest v doživotní žalář (mezi nimi býv. poslanec Črejič a Popovič), 5 provinilců dostalo 25 let, 2 provinilci 16 let a poslední z nich 15 let těžkého žaláře. — Uherské úřady stíhají pro velezrádu posl. Supila a společníky a zabavily jejich jmění. Supilo jak známo dlí už delší dobu v cizině.

Generální komisariát pro válečné hospodářství a pro přechodná opatření z války do míru zřízen byl v ministerstvu obchodu.

Italské strachy před naší ofensivou. Italské listy už delší dobu prozrazují velký postrach před rakousko-uherskou ofensivou proti Itálii. „Tribuna" a „Giornale d' Italia" píší, že touto ofensivou postižena bude nejen Itálie ale i Francie. Začátek útoku čekají Italové v květnu. Ale nejen italské listy i poslanci projevovali v právě uzavřeném zasedání italského parlamentu podobné obavy. Zejména před Hötzendorfrem, kterého označují za velitele nastávajícího útoku, třese se celá Itálie.

Carskoje Selo. Carskoje Selo znamená císařské město. Je to menší ale výstavné město čítající 30 tisíc obyvatel a je s Petrohradem spojeno nejstarší ruskou železnicí. Carský palác téhož jména, letní to residence carova byla založena Petrem Velikým, nalézá se uprostřed starého parku. Alžběta nechala v roce 1744 přestavěti starý letohrádek na veliký palác, který Kateřina II vyzdobila ohromným bohatstvím. Vedle zámku nachází se známá mramorová galerie. V novém parku stojí letní palác, zbudovaný Alexandrem I. a světoznámý drahocennými malbami a uměleckými památkami. Mezi jiným nalézáme tu most ze sibiřského mramoru, spojující dvě jezera a „vítězný oblouk" cara Alexandra I. s ruským a francouzským nápisem „Mým drahým bratrům ve zbraní.

Zprávy a pověsti o míru. Stokholmské časopisy strany sociálně demokratické sdělily v těchto dnech ze politické kruhy očekávají novou německou mírovou nabídku. Jiné listy ustavičně ohlašují separátní mír s Ruskem. Oproti tomu sděluje „Pester Lloyd" z kompetentního místa vídeň., že všechny tyto zprávy jsou nesprávné. Není pravda, že ruská fronta byla seslabena a není nic známo o mírových přáních v Petrohradě. Také „Zeit" ze dne 30. března vyvrací všecky pověsti o nové mírové nabídce Německa, stejně i pověsti o italské revoluci. Jinak je však jisto, že Německo i naše monarchie jsou ochotny uzavříti mír, což jasně dokázala řeč německého kancléře Bethmanna-Hollwega a nedávný projev našeho zahraničního ministra hraběte Czernina. Zejména Czerninův obnovený návrh na svolání evropské konference zasluhuje zvýšenou pozornost. Nutno však vyčkati, jakou odpověď dá

Generál Lyautey nedávno odstoupivší francouzský ministr války, známý svým royalistickým smýšlením.

čtyřdohoda, v prve řadě nová vláda petrohradská.

Důchody anglického krále a jiných panovníků. Civilní listiny anglických králů nejsou vždy stejny. V Anglii je obyčejem, že král po korunovaci vrátí korunní majetek národu, líp řečeno parlamentu a za to se mu dostane jakéhosi druhu odměny ve formě platu. Důchody korunního majetku obnášejí za našich dnů 520.000 liber (t. j. asi 13 mil. K) ročně k čemuž nutno připočísti ještě jiné příjmy v obnosu 40.000 liber (960.000 K). Civilní listina anglických králů byla r. 1830 regulována, to znamená, byly z ní škrtnuty všechna vydání, jež nejsou v souvislosti s vydržováním královských obydlí a dvora. Král Vilém IV. měl dle civilní listiny roční příjem 510.000 liber (12.25 mil K), zatím co královně Viktorii bylo přisouzeno pouze 385.000 liber šterlingů a to z toho důvodu, že mladá panovnice byla svobodná Král Eduard dostával 470.000 liber. Nynější panovník má ještě větší příjem než jeho předchůdce. Císař německý má 22 milionů korun ročního příjmu státem mu přisouzeného; náš panovník 26 milionů, ruský car 48 milionů a král italský „pouze" 15 milionů korun.

Nejstarším sídlem kultury je dle vývodu prof. V. Lexisa krajina mezi Eufratem a Tigridem, nyní jeviště krutých bojů turecko-anglických. Myslí, že egyptská kultura čerpala z babylonské, jakým však se to dělo způsobem je záhadou. Rovněž vznik této kultury je záhadou. Jak na př. se přenášela kultura z doby nevlitické (mladší doby kamenné), proč Keltové, Slované a Germáni, se nevyvinuli tak jak ostatní sousední národové je rovněž zajímavou a zdá se nerozluštitelnou otázkou. Snad příroda sama — podnebí v severních krajinách vládnoucí a jiné, tomu zabraňovaly. Zima — jak ostatně sami víme — vyžaduje mnoho starostí, jak jí protlouci, jak jí zmírniti a snesitelnější učiniti — a všechny tyto starostí zatlačují ostatní lidské a společenské potřeby. Jasný důkaz toho nám podala zima letoší. Dovedeme si tudíž představiti kam cílila veškerá síla národu středoevropských za dávných a dávných dob — kdy ještě snad ledovce pokrývaly naše kraje, kdežto naproti tomu národové v teplých krajinách bydlící — mohli nespotřebovanou energii a duševní schopností vyvinouti v jiném směru ať i uměleckém, vědeckém a museli národové středoevropští starati se a bojovati o své bytí a nebytí — a nacházeli se tudíž asi v témže poměru k ostatnímu světu, jako nynější Eskymáci ku kultuře, která je jen krok od nich vzdálená — a přece jen nepoznána. Je vůbec zajímavo, že středisko kultury člověčenstva vzniklo povždy v krajinách s teplým podnebím — ať už to byla Arabie, Palestýna či Egypt aneb Střední Amerika. Dějiny arabské a egyptské jsou toho jasným důkazem, totéž platí i o Spojených Státech severoamerických.

„Nebylo to tak zlé a pak mě bolesti zase přešly."

„Ale přece mohla jsem ti posloužiti."

„To udělal strýček."

„To je pěkné. Já ležím vedle a spím a strýček místo odpočinku po své cestě musí posluhovati."

„Uklidni se, milá Loro, už je zase dobře."

Profesor seděl během této rozmluvy mlčky a dělal, jak by cele zaujat byl četbou ranního časopisu a nesledoval, co mluví Lora s jeho sestrou.

„Nu a co ty, strýčku? Spal jsi dobře?"

„Děkuji, velmi dobře."

„Ale nevypadáš dobře."

„Však se zase zotavím."

„Strýčku, já bych s tebou po snídani ráda mluvila. Víš, tam na tvém zamilovaném místě, v tvé pracovně."

„Dobrá, Loro, můžeme odejíti hned."

„Když se Pavel Henning usadil u svého psacího stolu v pracovně, usedla Lora na stoličku a jak to dělávala v dětských letech, objala jeho kolena a pohlížela mu hluboko do očí. Strýček hladil ji po vlasech a čekal.

„Musím ti sděliti něco důležitého, strýčku."

„Mluv jen. Čekám."

Nastala delší pomlčka.

„Víš strýčku, já nemohu nalézti slova. Zkrátka a dobře: Ženich mé kamarádky Lucie představil mi hraběte Kurta Leuchtendorffa — — víš strýčku a pak jsme se oba často scházeli — — a dnes přijde Leuchtendorff, aby, — aby tě požádal o mou ruku. Tak, teď to víš."

Strýček byl připraven na toto doznání. Seděl však klidně a jen z hluboka povzdechl, když Lora dokončila. Leč při tom stále se vyhýbal tázavým pohledům svého dítěte.

„Tedy ty si chceš vzíti hraběte Kurta?"

„Ano, strýčku. Miluji ho vřele. Nedovedu ti to vylíčiti. Cením si ho velice. Je to dobrý, rozšafný, velice vzdělaný a jemnocitný muž, jakému v celém světě není rovno. Důvěřuji mu cele . . ."

„Rozumím ti, milé dítě, ale poslouchej mé námitky. Jsi už velká a rozumná a měla bys uvážiti, že tak vysoce důležitá věc, jako jest tato, že otázka tvé budoucnosti nedá se řešiti jen s hlediska citového . . ."

S úžasem pohlížela Lora na strýčka. Netušila ani ve snách, že on pronese jediné slovíčko odporu.

„Strýčku — strýčku —"

Dále nemohla.

„Nech mne domluviti, Loro," pokračoval profesor třesoucím se hlasem. Jedná se o celou tvou budoucnost a tu není možno okamžitě se rozhodnouti a říci ano nebo ne. Musíš nahlédnouti, že podobná věc vyžaduje náležité rozvahy. Včera jsem přijel, hraběte Kurta dosud blíže neznám a již mám učiniti tak důležité usnesení. A pak poslechni: Oba jste byli vychováni v různých zemích, s jinými mravy a obyčeji. Vyrostli jste v různých společnostech. A pak, když se jedná o sňatek, je třeba uvážiti, zdali máte zajištěnou budoucnost. A pak . . ."

„Strýčku, probůh, jak to dnes mluvíš? Když se rozpomenu, jak jsi dříve pokaždé schvaloval všecko, co jsem říkala, pak opravdu nemohu pochopiti tvé dnešní počínání. Vždycky jsi souhlasil se mnou a nyní, když se jedná o mé štěstí, nechceš uznati rozhodnutí mého srdce. Dříve byl jsi vždy proti sňatkům z lakoty, z touhy po penězích, odsuzoval jsi nevěsty a ženichy po materielních výhodách se pachtící. Nezapomněla jsem, strýčku, že jsi mi říkával, že nebudeš mně překážeti, půjdu-li cestou svého srdce, neboť to je jedině cesta správná. Proč dnes mluvíš skoro opakem?"

Profesor prožíval těžká muka. Každá výčitka Lořina řezala ho hluboko do srdce. Leč nic na plat, není jiného východiska, nemá-li se stát ještě větší neštěstí.

„Poslechni mne, Loro. Je pravda, že jsem takto k tobě často mluvíval. Leč tehdy nevěděl jsem, jak se věci vyvinou. Nepředvídal jsem, že se bude o tebe ucházet rakouský šlechtic. Mluvil jsem tehdy povšechně. Ale dnes stojím před konkrétním případem a mám ihned rozhodnouti? Neporážím to, co dříve jsem říkával, nezměnil jsem své názory. Kdybys přišla ke mně a řekla mi, že chceš se provdati za Leuchtendorffa z té příčiny, abys získala titul hraběnky, řekl bych prostě „Nikdy". Rozuměj mi dobře. Diskutuji s tebou jen právě z té příčiny, že ho miluješ. Ano, jen proto, že mluví tvé srdce. Nebýti toho, pak bych . . ."

„Rozumím ti, strýčku," namítala Lora, leč nedořekla. Umlkla a svěsila hlavu. Rty její se třásly. Profesor uchopil ji za ruce a přitáhl ji blíže-ji k sobě.

„Jen dopověz."

„Myslela jsem," pravila Lora poněkud se vzpamatovavši, „že to bude krásný okamžik pro mne a tebe, až ti sdělím své tajemství a že mě beze slova přivineš na svá prsa, dáš nám své požehnání a zatím . . ."

Lora dala se do pláče.

„Dítě neplač a nevěš hlavu. Jak rád bych ti vyhověl. Ale vžij se do mé situace. Nebyl jsem několik neděl doma, teď přijdu a mám se ihned rozhodnouti. Milá Loro, musíš mi nechati s Kurtem trochu času, abych alespoň poznal trochu

Časový inserát.

Kuchařka, která má dobré styky s mužským personálem řeznického neb uzenářského oboru, obdrží stálé místo u dobře situované rodiny.

*

Vypočítavost.

Domobranec přijede na dovolenou, protože mu žena zvěstovala radostnou událost a vidí, že je otcem dvojčat. „Co to? Dvojčata? Vždyť jsi psala jen o jednom chlapečkovi." — To je pravda —odpovídá drahá jeho polovice — psala jsem zůmyslně jen o jednom, protože na to druhé dvojče můžeš si vyžádat novou dovolenou."

*

Nedůvěra.

„Myslím, že zhorší-li se ještě poměry — budem brzy pojídati krysy!"

„Ach což o krysy — těch se ani tak neošklivím — ale představte si jen nahražky za krysy."

*

Svatá pravda.

Otec k lenochu synovi: „Nemohu pochopiti, že se tak bojíš práce; mě je práce nejmilejší zábavou." — Syn: „To je možné, tatínku, ale musíš přece uznati, že se nemohu neustále baviti."

*

Upřímnost.

„Zamiloval jsem se do vaši dcerušky milostivá paní." —

„Těší mne — a do které pak?"

„Ach, to mě je zcela jedno!"

*

Ve svém živlu.

Jistý pěšák vrazí do hejtmana, který ho za to ihned peskuje: „Člověče co pak nevidíte?"

„Odpusťte pane oberlajtnant já jsem dobře neviděl."

„Jak, oberlajtnant, co pak nevidíte, že mám tři hvězdičky?"

„Pardon — já se nevyznám v astronomii" Hejtman rozčilen:

„Jak se jmenujete?"

„Mayer."

„Kompanie?"

„Ne prosím — a synové."

*

Správná odpověď.

„Nuže příteli nebolelo tě to, když jsi spadl se stromu?"

„Ale kdež pak — teprve až jsem dopadl na zem."

*

Následek.

„Škoda, že jste se včera pane doktore neúčastnil mého diner."

„Ach Bože — ještě dnes jsem z něho něco měl — ošetřoval jsem tři, z vašich včerejších hostů."

*

Vrchol všeho.

Kdosi se oženil s velmi ohyzdnou ženou a jda s ní po ulici byl zastaven svým přítelem, který se ho šeptem tázal:

„Prosím tě kdo je ta dáma?"

„Moje žena."

„Ale řekni jen, (šeptal mu přítel do ucha) jak jsi si mohl vybrati takovou družku životní?"

„Mluv jen na hlas — ona je i hluchá."

*

Naivní.

Student ve společnosti: „Ach slečno — já se potím — jako kůň! Také se tak potíte?

Slečna: „Nikoliv já náležím k jinému rodu."

*

Konkurence.

Dva cestující podniků pro výrobu ohnivzdorných pokladnic sejdou se v jisté restauraci. Prvý dí: „My máme nejohnivzdornější pokladny. Zavře-li se do ni slepice a vystaví-li se pokladna po 6 hodin nejpalčivějšímu ohni a pak se opět otevře — nebylo slípce spáleno ani jediné pírko."

„To nic není," odporuje druhý: „Vložíte-li slepici do pokladny naši a 24 hodin ji necháte v ohni a pak opět otevřete — uvidíte, že se slípka silně nastudila a dostala chřipku."

*

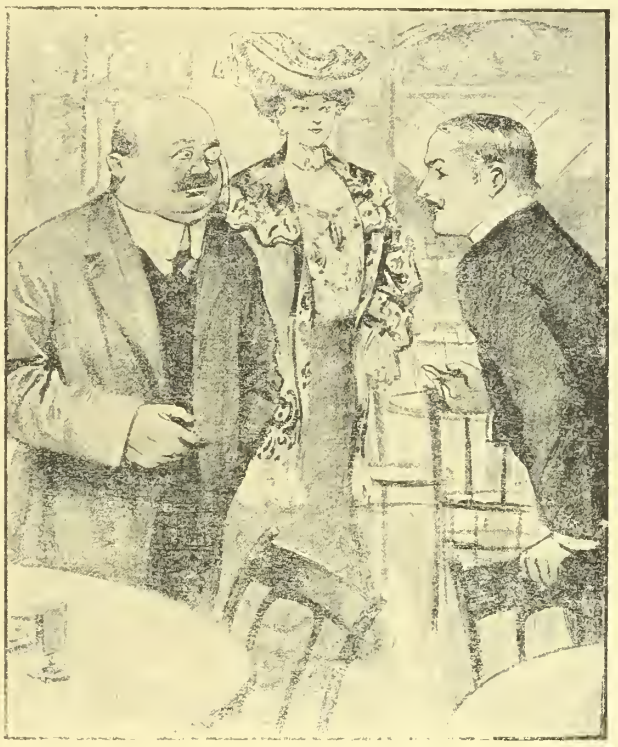

Z prvotřídního restaurantu.

Host k číšníkovi: . . . ..a pak jsem měl ještě vepřovou pečení se zelím."

Číšník . . . „prosím to byla ryba à la gourmand."

Host udiveně: „Jak to?"

Číšník přesvědčivě: „Račte dovolit — dnes byl přece bezmasý den."

Mužiček: „Ale jdi — jak jen můžeš být tak nerozumná — a dělat stále dluhy?"

Ženuška: „Ty to nechápeš drahoušku — lidé by myslili, že nemáme ani groše jmění."

Míra pro lásku.

Naše kuchařka Adelka dostala od svého milence tento strašný dopis, kterým nevěrný voják udělal konec své dlouholeté známosti: Milá Adelko, už nemohu být tvým pokladem, protože Rozárka od sousedního uzenáře posílá mi salámy a jitrnice, které jsou o deset centimetrů delší, než ony od Tebe. Tvůj Alois.

*

Premiera v nevytopeném divadle.

Po prvém jednání chovalo se obecenstvo chladně, jednání druhé přijalo mrazivě a po třetím jednání opouštělo za ledového klidu sál.

*

Přeřekl se.

On (odcházeje): „V 10 hod. budu zase doma dušinko."

Ona: „Dobře, dobře, budu čísti než přijdeš."

On: „Ale nač pak bys celou noc svítila."

*

Jen proto.

„Proč pak tak truchlíš nad úmrtím svého manžela, vždyť jsi s ním nebyla šťastnou."

„Inu je to pravda; 27 let jsem se s ním trápila, ale mrzí mě hlavně, že mě zde zanechal co starou vdovu."

*

V době prohlídek.

Kdesi hrozila prohlídka domácích zásob, zejména mouky. Hospodyně si umínila, že uloží mouku do slamníků v posteli, a že si sama co nemocná na lože lehne.

Umíněno, učiněno. Komise tluče na dvéře. Malý 6tiletý Frantík jde otevřít.

Komise: „Kde pak je maminka synku."

Frantík: „Prosím ona leží v posteli na moucc."

*

Mužné slovo.

Před bitvou u Rocroy (1643) vykládal ve válečné radě princ de Condé, tehdejší vůdce vojska, výhody dobytím města vzniklé. „Uvážil jste však milý princi", řekl maršal Geffion „co by se stalo, jestliže město v bitvě ztratíme?" „Dříve než se to stane, pane maršalku," odvětil Condé „dříve než se to stane, budu mrtev."

*

Válka donutila zapomínat . . .

V jednom z posledních čísel vídeňské „Arbeiterzeitung" kreslí učitel dětského útulku tento obrázek: Bylo to v hodině ručních prací; děvčata šila a obrubovala, pletla a vyšívala, jedna radost . . . Jenom jedna docela maličká, sotva pětiletá, neměla ještě zaměstnání. Dovedl jsem jí k veliké, černé tabuli, dal jí do ruky křídu a vybídl, aby něco nakreslila. Chtěla, abych jí řekl, co má kresliti. Rozvažoval jsem chvíl, abych připadl na něco lechkého a pravil pak: Nu, nakreslí mě rohlík! „Rohlík?" Děvče dívá se na mne velkýma, černýma očima a nerozumí. „Rohlík? Co jest to rohlík?" Teď jsem byl paf: pak jsem rozvažoval; ano, opravdu . . . Ale teď mne to zajímalo ještě více. Mohla bys namalovat snad makovou housku? Tentýž udivený pohled dítěte. Či žemli? Maličká stála s křídou v ruce a dívala se na mne stále udiveněji, jakobych jí vypravoval o vílách a o obrech Ty jsi tedy ještě nikdy neviděla makovou housku? Maličká se směje. Připadá jí to tak veselé. „Prosím, jak vypadá maková kouska? Nuže, to jest . . . Ale jsem v rozpacích. Jak to dítěti mám vysvětlit? Samo mě chce pomáhat. Vkládá mi křídu do ruky. „Prosím, nakreslete mně to!" Kreslím tak dobře, jak dovedu, makovou housku, žemli, rohlík. Maličké se to líbí. Potěšena, pozoruje řadu obrázků a ptá se na konec: „Prosím, a je to snad něco k jídlu?"

Při každém objednávání odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

V krvi spočívá naše zdraví.

Lidský organismus lze porovnati se strojem. Neočistí-li se stroj pravidelně ode všech strusek, nemaže-li se stále, nastane porucha pohonu. Strusky jsou v tomto případě nezpracované potraviny při výměně látek, které musí se odvésti z těla střevy a močí.

Osvěžení krve

mohou způsobiti jen takové jeduprosté prostředky, které příjemným a úplně neškodným přípravkem výměnu látek povzbuzují, oběh krve zrychlují a tímto způsobem zabraňují ze špatné směsi krve povstávajícím zlevům, jako zácpě, těžkostem, návalu krve do hlavy, hemorhoidám, dně, svrbění, kožním nečistotám, otylosti a neklidným nervům a tím příznivě prospívají. Poskytuji každému příležitost o tom se 1951

úplně zdarma

přesvědčiti, jak je to možným. Žádejte o můj nejnovější spis

Láska k lidem.

Pište ihned pod adresou:

Výpravna lékárny „U opery", Budapešť VI., odd. 436.

Nejlevnější

blůzky, šatstoffy, dětské šatečky z Košic,

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefirové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb a polohedvábné od K 5.— výše, u prsy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si třídílnou kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

(8) (bliže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tajného tisíckrát vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vrádky, jaterové skvrny zmizí! Zašlu každému na požádání když mi pošle známk na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Píšte ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30** 199

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

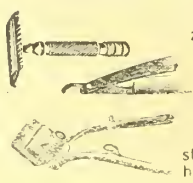

Ia břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení pouniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 nožmi K 12·—, 15·—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zašlu na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod v Mostě č. 1593 (Čechy.)

Obšírný ceník zdarma a vypl

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S radiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·— Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—, 14karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·— 3letá písemní záruka Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět.

První továrna hodin Hanuš Konrad.

c. k. dvorní dodavatel,

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma. 1219

Pryč s tímto

Vaše zkrácení nohy nevidíte ně. Vaše chůze pružná a lehká Každou normální obuv můžete nositi. Brožurku zdarma zašle Extension, spol. s r. o. Frankfurt n/Mohanem, Eschersheim čís. 20 2004

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu

Objednávejte

své potřeby druhu jakéhokoli a odkudkoli vždy jen prostřednictvím takových firem, které inserují ve

„Vídeň. Illustr. Nov."

a při objednávkách a nákupech, odvolávejte se na náš list.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném obalu

= jen K 2·20. =

1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal Dob. o 60 h. více.

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III

EGONIE

sensač. barev, 30 druhů, novinky růží dosud nevídaných barev a tvarů, azalky, caly, nové jiřinky, cany, hortensie, karafiáty, gloxinie s modr. žluť. tečkov. skvrnit. žíhanými květy, vzácné vytrv. keře okras. a bobulov. rostliny visuté a popínavé, veškerá semena, spis. rady, hnojivo, nejlepší hlína. Na požádání zasílá illustrovaný ceník zdarma a franko

J. SUZA v Potštýně nad Orlicí. 1996

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

mám tak veliký úspěch, že nemohu ani pos'ačili stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 4·50, 50 kg K 36·— loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,

Vídeň X., Siccardsburgg. 44 1.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Kamery** pro amatéry **Stativy** s příslušenstvím K 1·60 2·20 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,

Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rakouským státním cenou.

Pokud zásoba stačí nabízí dobré jakosti kanafasy a zefiry m. à K 4·80 až 4·90, Zasílá proti dobírce **Jan Blahut Bukovice u Frýdku Rak. Slezsko.** 201e

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 18.

Akciový kapitál K 40.000.000·— Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní.

Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Vydává: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. Tisk. Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce.
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají: Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 16.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou: Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu: Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.

V cizozemsku: Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe: Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní: V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zaslano: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 19. DUBNA 1917.

Rozhodná bitva u Arrasu,

ve které Angličani napnuli všecky své síly ale průlom něm. fronty nedocílili.

Po Spojených Státech také Kuba, Panama a Brasilie přerušily diplomatické styky s Německem. — Boje na západní frontě se vyvíjejí v obrovskou bitvu od moře až ke švýcarské hranici. — Mírové proudy v Rusku nabývají stálevětší moci.

AMERIKA VE VÁLCE.

Co podniknou Spojené Státy, aby činně zasáhly do vývoje válečných událostí? To je otázka, která zaměstnává celou veřejnost. V prvé řadě má Amerika silné válečné loďstvo, jež vedle anglického a německého zaujímá třetí místo. Toto loďstvo se už několik neděl připravovalo na válku a proto postaví se ihned po bok floty anglicko-francouzské. Za to ale není pomocný americký sbor pro Evropu žádným akutním nebezpečím. Tento pomocný sbor bude muset Amerika teprve organisovati a vyzbrojiti, načež bude nutno překonati těžké překážky dalekého a nebezpečného transportu. Amerika bude muset zverbovat nejprve rekruty, vycvičiti je a ozbrojiti, načež teprve bude možno nastoupiti cestu přes Oceán. Než vše to bude skončeno uplyne nejméně několik měsíců. Jiná je situace na poli hospodářském. Spojené Státy mohou okamžitě celou svou moc hospodářskou a finanční vrhnouti na vážky. Čtyřdohoda může upotřebiti americké miliony, zejména Francie, Rusko i Itálie. Ovšem Amerika půjčovala už dříve, ale draze. Dnes půjčí daleko laciněji, ne-li zdarma. Amerika súčastní se také čtyřdohodové hospodářské války proti Německu, v prvé řadě blokády. Anglie nutila už dříve neutrální státy, aby zastavily svou výměnu zboží s Německem a k dosažení svého cíle používal londýnský kabinet všech prostředků. Anglie uzavírala neutrálům dovoz když se nepodrobili protiněmeckým ustanovením. Ovšem neprosadila Anglie vždycky své stanovisko protože se neutrálové bránili a vedle toho získavali různé zboží v Americe. Nyní však i Spojené Státy použijí tutéž methodu a pokusí se o to, aby stejná opatření učinily také republiky jihoamerické, které jsou do značné míry na severu závislé. Ostatně uvidíme brzo, zdali tento zvýšený nátlak dosáhne svého cíle. Další věc je konfiskace německých obchodních lodí v amerických přístavech: tímto opatřením dostane čtyřdohoda částečnou náhradu za lodní prostor, ztracený ve válce ponorek a přechodně zmírní těžkou situaci, v jaké se ocitla následkem zostřené činnosti ponorkové. Toto všecko však Německo předvídalo. Nadarmo neříkal německý říšský kancléř před zahájením zostřené války ponorek, že Německo je na všecko připraveno a že Hindenburg muže převzíti zodpovědnost za následky, jež vzejdou z ponorkové války. Není pochybnosti o tom, že při tom Bethmann-Hollweg myslel na eventuelní válku s Amerikou.

*

Americké zakročení nemůže vůbec míti žádný vliv na vojenskou situaci v Evropě. Jest-li čtyřdohoda doufá, že po americké intervenci zlepší se její postavení, pak je na omylu. Anglické diplomacii povedl se ovšem mistrovský kousek. V okamžiku, kdy všecky plány čtyřdohodové silně byly otřeseny, kdy ponorková válka ohrožuje hospodářský život Anglie a kdy ruská revoluce ohrožuje další účast Ruska na válce — v tomto kritickém okamžiku, ve kterém zmocnila se čtyřdohodových kruhů vážná obava před budoucnosti, poštěstilo se londýnským diplomatům strhnouti do války Ameriku a tak povznésti znovu klesající náladu v Londýně a v Paříži, a oživiti ještě jednou a naposled naděje v „konečné vítězství". Už několikráte během války shroutily se žalostně plány našich nepřátel na souši a na moři a selhala jejich strategie. Když ale nouze byla největší, zachránila situaci anglická diplomacie. Viděli jsme to při vstupu Itálie a později Rumunska do války a vidíme to nejnověji v krisi americké. Pokaždé získala sice londýnská vláda své spojence a vasaly pro myšlenku pokračování ve válce, ale nikdy nenapravila staré porážky vojenské a námořní, nikdy nedocílila zlepšení celkové strategické situace a změnu válečné mapy. V Německu a Rakousku nikdo nepodceňuje nový stav věcí, jaký nastal po prohlášení války americké. Na druhé straně jsme však pevně přesvědčeni, že nadšení, které intervence americká vyvolala v nepřátelských státech, brzo bude silně ochlazeno. Spojené Státy mají sice k disposici obrovské finanční a technické prostředky. Ale nikdy nedovede Amerika docíliti rozhodnuti na evropských bojištích, krví prosycených. Američané jsou světovými mistry na poli obchodním, průmyslovém, technickém a finančním, ale nepodali nikdy důkaz své schop-

Zajímavý obraz rodiny sesazeného a uvězněného cara Mikuláše II. z roku 1894. Mikuláš II., jeho švakr, velkovévoda Arnošt Ludvík Hessenský, dále nynější carevna, tehdejší zasnoubená princezna Hessenská a princezna Viktorie Melita Koburská, provdaná v roce 1894 za velkovévodu Arnošta Ludvíka. Obě jsou vnučkami královny anglické Viktorie.

K anglickým operacím na sinajské frontě, odkudž nepřítel chystá se k útoku na Palestinu a Jerusalem. Pohled na městečko Nazaret, ve kterém má také rakouský pomocný sbor, který ve vzdálenosti 4000 km brání posvátnou půdu křesťanství proti Angličanům.

nosti k modernímu válčení. Důkazem toho je americký konflikt s Mexikem v roce 1913. Ze vzdálenosti 3000—4000 námořních mil, v době největšího nebezpečí ponorek neobrátí Amerika válku v Evropě k dobru našich nepřátel. Že podobné expedice musí žalostně skončiti, toho důkazem je anglická porážka na Galipolsku a Anglii. V nejbližší době přijde na zmar mnoho amerických statků a krve, leč to, co přežije dopravu a dostane se na evropskou pevninu, ne-

BOJE V ASII.

Nedávné depeše petrohradské telegrafní agentury a kanceláře Reuterovy o spojení anglických předvojů na bojišti v Mesopotamii, poutají pozornost veřejnosti opětně zvýšenou měrou k operacím v Přední Asii. Anglické a ruské zprávy praví, že ku spojení obou armád došlo jižně Chanikinu, poblíž Kisil-Rabatu na perskoturecké hranici. Toto místo leží na řece Djale, při toku Tigridu, asi 60 km severovýchodně

nhájiti a v postupu pokračovati. Prozatím síla jejich není známá. Turci, jak se zdá ustupují na Ki z. z čehož se soudí, že se vzdávají svých po ic na řc e Djalé a koncentrují své hlavní síly kolem Mosulu, který je dle všeho zatímním cílem ruských operací, kdežto Angličani mají z Bagdadu namířeno na Haleb, kde sbíhají se cesty vedoucí do Mesopotamie a Palestiny. Vzdálenost do Halebu obnáší však ještě s 900 km, kdežto do Gazy na sinajském poloostrově je

В. А. Волковъ. Петръ Великій посѣщаетъ наказаннаго атамана

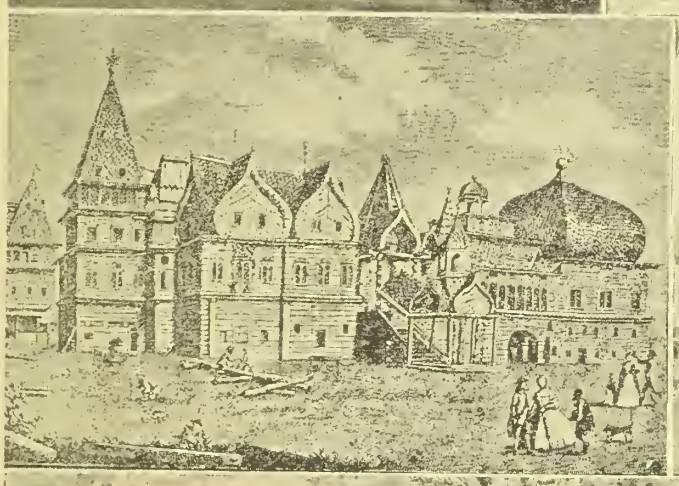

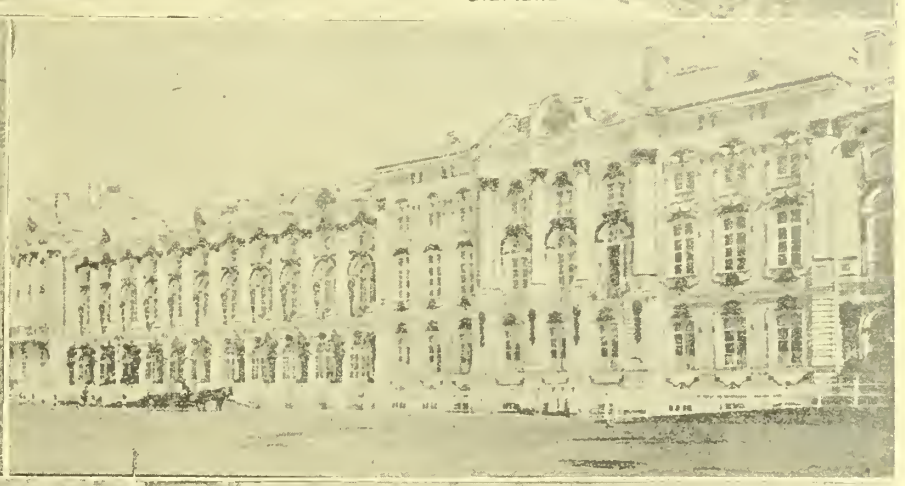

Žalostný konec rodiny Romanovců. Nahoře: Proklamace prvního Romanovce Michala Feodoroviče za císaře ruského v roce 1613. Vedle Petr Veliký u atamana, k smrti odsouzeného. Uprostřed dřevěný palác v Moskvě, ze kterého později vznikl Kreml. V tomto dřevěném paláci sídleli první carové. Vedle Carskoje Sela, poslední sídlo Mikuláše II. Dole: Car Ivan doprovází k šibenici k smrti odsouzené rebely. Ku konci obrázek z revolučních nepokojů v Moskvě.

zachrání Anglii a Francii. Spojené Státy přinesou nadarmo tyto oběti. Vyjdou z boje seslabeny k nemalé radosti svého rivala, Japonska, ale válku nerozhodnou. Ostatně je většina berlíského, vídeňského a budapešťského tisku názoru, že dříve ještě než Spojené Státy vážněji budou s to na francouzské frontě zasáhnouti, bude válka skončena. Rusko nebude moci dlouho ve válce pokračovati. Dříve nebo později bude nuceno říci svým spojencům, že dále nemůže. A tím rozhodnut bude osud čtyřdohody ještě dříve, než Wilson bude moci vrhnouti na váhu svou armádu.

Německo nezalekne se ani nových válečných proklamací Kuby, Panamy, Brasilie atd. Je na bíledni, že Kuba a Panama musí uposlechnouti Wilsona a že i ostatní republiky středo- a jihoamerické jsou ve vleku diplomacie Washingtonské. Všichni tito nepřátelé jdou na lup něm. lodí.

Bagdadu. Fabins konstatuje v „Neue Freie Presse", že je to pozoruhodná událost a pozoruhodný výkon ruského vojska. Jak se zdá, operují Rusové v Persii v několika proudech. Pravděpodobně náleží předvoje u Chanikinu skupině, která operuje u Hamadanu a nedávno obsadila toto město. Anglické sbory, které postoupily do těchto končin, náležejí armádě bagdadské, postupující podél Djalé a Tigridu. Výsledek operací je tím zajímavější, ježto koncem března byly obě armády, ruská i anglická vzdáleny od sebe celých 100 km. Turci svým ústupem vyklidili celou Persii couvli na vlastní půdu a tak umožnili, že fronta ruská od Černého moře počíná tvořiti rovnou čáru s anglickou frontou mesopotámskou. Další vývoj operací na tomto bojišti nedá se prorokovati. Vše bude záviseti od toho, zda-li ruské a anglické předvoje budou dosti silné, aby mohly úspěchy své

z Halebu ještě 700 km. Gaza (Ghazeh) je starobylé město na veliké karavanní cestě z Egypta do Palestiny a Syrie. Z Gazy do Jerusalema jest jen 80 km. Prudké boje, které se v těchto místech už delší dobu odehrávají a teprve v posledních dnech trochu ochably skončily nerozhodně, třeba že anglické zprávy mluví o vítězství anglickém, stejně jako Turci tvrdí, že vítězství náleží jim. Tolik je jisté, že Angličani proniknuvší až ke Gaze, nejen že byli zastaveni na svém postupu, ale museli ustoupiti několik kilometrů na jich od tohoto města, kde dle všeho sbírají nové síly. Angličani upevňují zde své pos ce, chránice současně také stavbu pobřežní železnice, kterou sem vedou od suezského průplavu. Stejně jako Mesopotamie náleží též jihopalestinská Gaza a její okolí k velepamátným krajům Přední Asie. Ležíc mezi Egyptem a říší assyrsko-babylonskou prožívala často válečné

hrůzy. Gazou procházely armády egyptské, assyrské, babylonské, perské, řecké a i římské, později též turecké a arabské. Také Templáři tu kdysi vládli a křižácká vojska utrpěla tu velké porážky. Koncem 18. století dobyl Gazu Napoleon Bonaparte. Dnes bojují na tomto bojišti Angličani a Turci a po boku Turků jejich spojenci Němci a Rakušani. Specielně rakouské dělostřelectvo má velký podíl na operacích těchto a mezi těmito dělostřelci je mnoho českých vojínů.

□ □ □

VÁLEČNÁ SITUACE.

Z kompetentního místa sdělily vídeňské listy o situaci na bojištích: Na východní frontě bylo zjištěno, že ruské vojsko je velice špatně informováno o událostech v Rusku. Vojáci vědí jen, že car se poděkoval a že nová vláda je u vesla. Vojsko dostává informace od svých velitelů, které jsou ovšem často falešné. Jiné zprávy nebyly na frontu propuštěny. Reformy, které ohlásila nová vláda, nebyly přijaty tak příznivě, jak se očekávalo a namnoze způsobily už zmatky. Proto se už také sděluje, že slíbené displinární úlevy byly odvolány, ježto namnoze způsobily uvolnění vojenské displiny. Strava vojáků je stále horší, mužstvo je často odkázáno jen na ryby, hlavně slanečky. Některé oddíly trpí nedostatkem chleba. Mezi vojskem na celé frontě jeví se silná touha po míru. Pokud se týče operací na ruské frontě, stojí za zmínku zejména dobytí předmostí Tobolu na Stochodu. Tato akce zahájena byla dne 3. dubna a byla dělostřelecký dobře připravena. Do boje zasáhlo našich 22 baterií. Pěchota, která přešla pak k útoku docílila v krátké době překvapující výsledek. Předmostí, které bylo 7 a půl km široké a 2 km hluboké, padlo do našich rukou s bohatou kořistí. Skoro celá ruská divise učiněna byla neschopnou k boji. Naše ztráty byly nepatrné. Jinak nedošlo na této frontě k větším akcím, protože počasí to nedovoluje.

Z fronty italské, albánské a macedonské nedošly během uplynulého týdne žádné důležitější zprávy. Na italské a albánské frontě je skoro klid, v Macedonii jen dělostřelecké boje. Za to na západě zuří tuhý zápas a skoro na celé čáře stupňuje se boj. Na čáře u Arrasu zahájili dne 3. t. m. Angličani silnou dělostřeleckou přípravu, která se stupňovala v bubnovou palbu. V zápětí pěchota přešla k útoku a rozpoutala se bitva, která v německé štábní zprávě označena byla bitvou u Arrasu. Nepřítel narazil zde na nové německé posice a nasadil obrovské síly, leč projektovaný prolom německé fronty se přece jen nezdařil. Dle německé štábní zprávy ze dne 10. dubna poštěstilo se sice Angličanům vniknouti po tuhých bojích do předních německých posic na silnicích, které se u Arrasu rozbíhají na všecky strany, ale jinak selhal nepřátelský útok následkem hrdinné německé obrany. Boj ještě není ukončen, ale pohlížíme k jeho definitivnímu s plnou důvěrou. Vždyť právě v těchto dnech ujistil Hindenburg neutrální žurnalisty, že západní fronta je dosti silně obsazena, aby každému nepřátelskému útoku útoku. Též vojenský spolupracovník berlínské „Vossische Zeitung", jenž bitvu u Arrasu nazývá rozhodující bitvou celé války, vyslovuje pevnou naději, že německé straně i tentokráte uhájí vítězství.

□

BRAZILIE PROTI NĚMECKU.

Také Brazilie, jak se ostatně dalo předvídati, přerušila své diplomatické styky s Německem, aby se postavila po bok Spojeným Státům a mohla zabaviti německé obchodní lodi, kotvící v brasilských vodách a zkonfiskovati německý kapitál, uložený v zemi. Brasilie je republika a čítá 13 milionů obyvatel. Brasilský obchod odkázán je hlavně na anglický dovoz, který se odhaduje na 17 mil. liber. Po Anglii přijde Německo s 9 miliony. Pokud se jedná o vývoz, stojí na prvém místě Spojené Státy s 23 miliony liber, pak Anglie s 9.7 mil. a Německo s 9.5 mil. Německo nemá v Brasili investováno mnoho kapitálu. Za to Spojené Státy a Anglie vykonávají v Brasili velký vliv, zejména po stránce finanční. Brasilie je také silně zadlužena. Ve válce nebude Brasilie hráti žádnou roli, stejně nebude míti většího vlivu na hospodářskou budoucnost, neboť je to země, která potřebuje kapitál a prodá proto své suroviny každému, kdo bude moci platit.

□ □ □

K událostem v Habeši: Císařovna Taitu, choť Menelikova.

Z Habeše: Národní tanec Guragů.

Z HABEŠE.

K našim vyobrazením.

Habeš (ve starověku Athiopie) je vedle Sibiře a Maroka třetí dosud samostatná země v Africe. Po spojení jednotlivých, dříve oddělených krajů císařem Menelíkem II. čítala Habeš 540.000 km² a 8 mil. obyvatel. Habeš je hornatá (2 až 3000 metrů) jen pobřeží tvoří rovinu, k níž vede jen několik průsmyků. Řeky Habeše vtékají do Nilu, neb do Rudého moře. Země je bohatá na přírodní krásy a starověké památky. Podnebí je rozdílné; kdežto Samhara je horká a suchá, Koha je horká ale bahnitá; Dega má počasí mírné. Zdravé jsou severní části, za to na jihu řádí horečka a jiné nemoci. Habeš je země úrodná, má také zlaté, železné a uhelné doly. Habešané mají pleť tmavohnědou, jsou prostřední postavy, těla dobře vyvinutého, špatnou vlastností jejich je, že štítí se práce. V zemi převládá mnohoženství hlavně u bohatých vrstev. Praotci Habešanů přišli sem několik set let před Kristem z jižní Arabie. Dílem náleželi k národům suezským. Habešani jsou rozdělení na několik kmenů (na příklad Amhaši, semitští Tigrové, pak Homranové, Gallové a jiní). Panujícím náboženstvím je u nich manofistické křesťanství, největší kostel je v Axumu. Také mohamedánská víra je v zemi zastoupena. Habešané jsou dobří domácí dělníci, tkalci, kováři, pěstují orbu, chovají dobytek a provozují též výnosný obchod. Hlavní město je Addis Alam. Habeš má všeobecnou brannou povinnost. Armáda čítá 150.000 mužů. Výzbroj má moderní. V přítomné době vykonává v Habeši největší vliv Itálie a Anglie. Angličani podnikli v roce 1868 vojenskou expedici do Habeše a odstranili vládu císaře Theodora. V roce 1885 a 1886 válčila s Habeší Itálie. U Adui porazil však 1./III. 1896 císař Menelík Italy tak, že Italové museli se spokojiti jen s Erythräi. Také Rusko Francie a Německo věnovali před světovou válkou zvýšenou pozornost této zajímavé a bohaté zemi a pěstovali zde své obchodní a hospodářské styky.

Jest přece Habeš zemi budoucnosti a pro světový obchod a průmysl jsou tu bohaté zdroje bohatství. Zejména Italové a Angličani vynakládají všecky své síly, aby dostali Habeš do svých osidel. Bohužel, že tamnější režim dosti slabý a kolisavý a nedovede čeliti vlivům těm.

MIROVÉ POVĚSTI.

Minulý týden kolovalo opět několik pověsti. Ze zpráv, že švédští a norvéžští sociálně demokratičtí vůdcové odjeli do Ruska s důležitým posláním vznikly všelijaké mírové kombinace. Také cesta německého soc. dem. předáka Scheidemanna do Kodaně zavdala podnět k pověstem o mírovém vyjednávání v hlavním městě dánském. Pražské listy reprodukovaly nezaručené zprávy berlínských listů, že prý také v Holandsku a ve Švýcarcarsku vede se neoficielní vyjednávání. Bohužel vsecky tyto zprávy a pověsti postrádají podstaty.

□ □ □

O RUSKÝCH PANOVNICÍCH.

Carevna Alžběta. Carevna Alžběta měla zvláštní oblibu choditi často v mužských šatech. Poněvadž byla statná a vysoká slušelo jí to znamenitě. Jistého dne, pořádajíc maškární ples nařídila, že všichni mužští návštěvníci musí obléci ženskou robu, kdežto ženy zase oděv mužský. Poněvadž nebylo dovoleno nasaditi si masku, tvářili se přítomni velmi zkormouceně. Páni nevěděli, jak by se měli pohybovati a otáčeti v širokých sukních a dámy se červenaly při každičkém kroku studem. Jen carevna zářila v plné své krásе a nenucenosti. Velkokněžna Kateřina, pozdější carevna, prohodila k panovníci:

„Štěstí — vaše veličenstvo — že nejste skutečným mužem — neboť jistě bych se do vás zamilovala."

„Utiš se jen — má drahá," odvětila ji carevna, které tato poklona lahodila — „myslím, že bych i já v tom případě tvoji lásku opětovala."

*

Lovčí carevnin se jmenoval Gavrilo Izvolski. Byl to prostý, leč čestný člověk, který snad jediný — směl říci carevně přímo pravdu do očí. Kteréhosi dne když Izvolski jechal podle carevny, vyňal z kapsy malou tabatěrku z obyčejného dřeva vyrobenou, aby si šnupl.

„Není ti hanba, šňupat z takové tabatěrky" — poznamenala Alžběta — „ty — carevnin lovčí?"

„Matuško," odvětil Izvolski „nemám lepší a měl bych snad proto krásti?"

„Nuže dobře tedy," řekla na to carevna „podarují ti tabatěrku zlatou!"

Uplynulo několik měsíců a Izvolski marně na slíbený dar čekal. Nejspíše asi carevna na svůj slib zapomněla. Jistého dne, když Gavrilo přecházel dvůr, zpozoroval hlouček služebníku, o cosi se hádající. Přistoupiv blíže seznal, že si vyměňuji názory o pravdě a spravedlnosti.

„Ach, jaká pak pravda," vmísil se Izvolski do hovoru „i sama carevna často lže."

Všichni se ulekli nad těmito neslýchaně smělými slovy a netrvalo to dlouho a i carevna o nich zvěděla. Nařídila, aby ihned byl lovčí před ní předveden.

„Kdy pak jsem lhala?" obořila se naň.

„Kdy?" odpověděl klidně Gavro, "což pak nevíš, že jsi mi slibila zlatou tabatěrku - matuško - a že jsi mi jí do dneška nedala?"

„Ach, ano máš pravdu, zapomněla jsem" - zvolala carevna, přistoupila ku skříni v koutu salonu stojící a vyňavši odtud tabatěrku stříbrnou, pozlacenou, podala ji lovčímu.

Gavrilo ji přijal, leč pokyvoval povážlivě hlavou.

„Zcela v pořádku to není," pravil zamyšleně.

„Slíbila jsi mi tabatěrku zlatou a tahle ta přece stříbrná!"

„Vskutku, zdá se, že miluješ pravdu", řekla na to Alžběta „musím ti dáti tabatěrku ze zlata. Stříbrnou mi však vrať."

„Ne, matuško" odvětil Gavro „tuto bych mohl používati ve všední dny a zlatou jen ve svátek."

Usmívajíc se, svolila carevna a návrh přijala.

*

Petr III. Když Petr III. nastoupil na trůn, prohlížel si kdysi státní továrny a tak se stalo, že navštívil i mincovnu a když viděl jak se tu v minutě rodí celá sposta rublů podotkl usmívaje se:

„Tato továrna se mi zamlouvá ze všech nejvíce. Škoda jen, že mi nepatřila dříve — já bych se byl postaral o její odbyt."

Takový byl charakter Petra III., manžela to Kateřiny II. a není tudíž divu, že kterési noci z nenadání zemřel.

Residence habešských císařů v Adis Abadě.

Habešské vojsko v bitevní čáře.

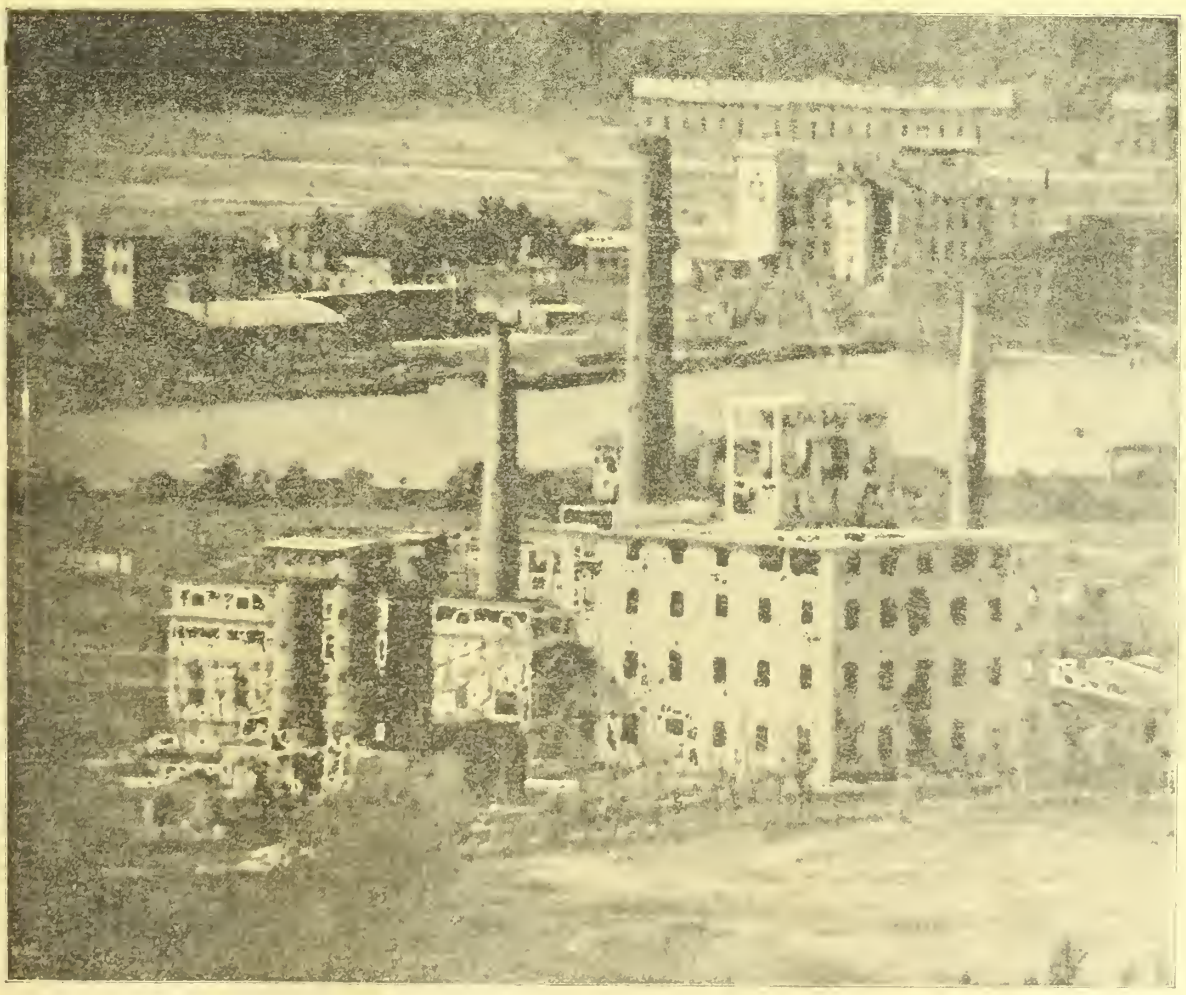

Závody „Adrie" v Arcu byly několikráte cílem útoku nepřátelských letců, pokaždé však nepřátelské aeroplány zahnány našimi letci a obrannými děly.

ŽIVOT ŽENY NA DALEKÉM VÝCHODĚ

Historie posledních let nás poučuje, že se národové dalekého východu poznenáhlu začínají probouzeti ze svého staletého spánku. Znamenitým toho důkazem je rozmach Japonska, které s neslýchanou svěžestí a sílou postavilo se rázem do středu velmocí světových. Rovněž i Čína a Indie obrozují se den ze dne. Následkem vznikajícího pokroku — mění se i poměr mezi mužem a ženou v Orientě; tisícileté okovy, jimiž byla žena východu ode dávna spoutána — povolují zvolna duchu času a pokroku.

Je nutno uznati, že pod vlivem panství anglického v Indii vznikl i pokrok žen indických. Byl tu právě tak činný jako v Číně. Indická víra učí a nařizuje úplnou porobu ženy. V Indii se říká: „Jediná kráva je cenější než tisíce žen." Narození děvčete se tu považuje za neštěstí a po dlouhá staleti nebylo zločinem vrhati novorozená děvčata do dravých proudu indických vod. Tomuto nelidskému jednání učinili Angličané přítrž — zapověděvší rovněž zákonitě — upalování vdov, zlozvyk, který byl v Indii na denním pořádku v tisíci příkladech.

Indické ženě — je přisouzeno zvláštní obydlí — zenan zvané — kde žije s domácím služebnictvem. První povinností mladé dívky jest, aby se naučila vařiti a plésti — vše ostatní je bezvýznamné a špatné, poněvadž dle náhledů Hindů — nemá žena mozku a rozumu. Bohatší indické dívky, jež byly na vychování v Anglii — musejí se při svém návratu do vlasti podříditi domácím zvyklostem a mravům. V pátém či šestém roce — zasnubuje se děvče s chlapcem deset až jedenáctiletým, mnohdy však i mužem čtyřicet až padesátiletým. Když se vdá není obyčejně jedinou ženou svého muže — a nepojídá s ním zároveň, čekajíc poslušně až co pro ni zbude. Porodí-li syna — stoupne značně ve své vážnosti. Stane-li se vdovou musí vykonávati nejnámahavější práce, musí se postit, a abychom tak řekli — musí prositi za dovolení, aby směla déle živořiti. Vdovy a siroty byly prvními prubojci práv ženy indické.

Indii jmenujeme často „kolébkou lidstva" a „zdrojem civilisace". A je zajímavo, že právě odsud vznikl první osvobozující paprsek pro ženu Orientu. Angličanky — to byly, jimž napadlo, že by žena zlepsila svuj a svých družek osud tím, bude-li konkurovati s mužem, ať již v lékařství, advokacii či v jiném a skutečně již r. 1866 vnikly prvé průbojkyně této idee do veřejného života. Záhy počali vznešenější dámy studovati medicinu. Roku 1869 odebrala se do Indie prvá lékařka dr. Klara Swain-ová. R. 1872 byla zřízena v Indii prvá porodnice. Vznešené dámy domorodé následovaly příkladu Angličanek a počaly mimo lékařství studovati i právo, aby mohly zastávati své družky před soudem, kde muži bylo zakázáno — promlouvati s ženou. První indická advokátka otevřela svoji právní kancelář v Pooni. Ani v Anglii v oné době — nepokročily ženy, tak daleko, jako zde. Přespřílišná konkurence tento úkaz ovšem vysvětluje. Indická žena se nikdy nestane klientkou mužovou a vyhledá si jistě vždy družku životní, která jí rozhodně lépe prozumí než nejlepší mužský advokát — či lékař.

S ohledem na 300 milionu obyvatel Indie, jsou uvedená dáta mikroskopickým práškem pokroku — v moři bídy — a nevolnosti. Pokročilé Hindky súčastnily se v posledních letech činně národního pokroku, který cílí hlavně proti panství Velké Britanie. Leč mnohé ženy indické nepoužívají anglických škol a vědění a to proto, poněvadž je od toho brahmanští kněží zrazují, bojice se, že ve styku s nevěrci Evropany, by pozbyli veškerý vliv a moc. Hindustanka starého rázu — tone v nevědomosti a lehkověrnosti, její duch se omezuje na několik pro domácnost praktických pravidel a ona živoří v zenanu v úplné téměř nečinnosti. Jistý missionér tvrdí, že viděl ženy, jež následkem nečinnosti úplně zblbly. Ve všech velkých městech Kalkutě, Madrasu, Bombayi a p. nalézáme za dnů dnešních moderně vypravené dívčí školy. Nutno konstatovati, že v Bengalsku je postavení ženino asi právě takové, jako u nás v Evropě. R. 1908 byla v Kalkutě dokonce svoláná schůze žen, která

Z francouzské fronty: Shromáždiště německých aeroplánů.

Z francouzské fronty: Ukázka úplně rozstříleného a rozbořeného německého zákopu na řece Sommě, v nedávných bojích vyklizeného.

Idilický obrázek zasněžené haličské krajinky. Oasa klidu uprostřed bouře, lomozu a řevu válečného.

Plukovník Kress uděluje vyznamenání tureckým vojínům.

za předsednictví jisté domorodé dámy rokovala o ženské otázce. Lékařského kongresu v Bombayi r. 1909 súčastnily se i hindustanské lékařky — přednášejíce tu se značným úspěchem. Je zajímavo, že ženští lékaři indičtí jsou organisováni.

Prosté ženě v Číně je přisouzen týž osud jako mohamedánce. Zdržuje se po většině doma — a zde se se svými družkami společně baví — a stravuje. Od kolébky až do hrobu žije většinou uzavřena čtyřmi stěnami svého obydlí. Podobně jako v Indii není ani žena v Číně ve veliké vážnosti. U chudiny jest narození děvčete, již se stanoviska hospodářského, hotovým neštěstím. Není se tudíž, co diviti velikému úmrtí novorozených dívek, poněvadž je matky raději usmrtí, neb nechají zahynouti, než by je vydali na pospas jich příštímu bídnému živoření. Otec-manžel, je neomezeným pánem nad ženou, které jen co vdově připadne podíl majetkový. Výdělek Číňanky — připadá muži manželovi; není řídkým zjevem, že soud sám mu toto právo přisuzuje — jako živiteli rodiny. Mnohoženství je sice dovoleno, leč Číňan si musí v tom případě vyvoliti jen jedinou t. zv. hlavní ženu. Bohatá Číňanka liší se od Hindustanky tím, že zatím co tato zastává domácí práce — ona zhotovuje oděv pro rodinu — a možno říci, že i nejvznešenější dámy čínské pěstují krejčovinu. Často se stává, že se stane mužovou rádkyní; vdova není zavrhována — a může se znovu provdati. Prosté ženy lidu, zastávají obyčejně práce polní, rybaří neb slouží, mnohdy i pokoutní obchod provozujíce. Jich výdělek, měří se dle výdělku muže a činí obyčejně polovinu tohoto. Život prosté ženy čínské je tak bídný, že tamnější matka se domnívá, že vykonala znamenitý čin, uškrtí-li svou novorozenou dcerušku aneb hodí-li jí před vrata domu, aby jí sebral, abychom tak řekli lidský pohodný. Rovněž i samovražda vdaných žen není tu řídkým zjevem. „Utrpení ženy v této zatemnělé zemi", tak praví jistý americký missionář. „je nepopsatelné a Číňané, jež věří v putování duší, bojí se hlavně, aby po smrti nevtělila se jich duše v ženskou bytost". Evropské lékařky, jakož i missionářky vrhají v hlubokou tuto temnotu poznenáhlu jasné paprsky světla pravdy a pokroku. Předně odvracejí Číňanky od zlozvyku mrzačení nohou. Od sedmnácti let existuje v Číně škola založena Kang-Jon Kairem, mající za účel propagaci rovnopravností obojího pohlaví. Číňanky, které se odvážily bíti se za pokrok a osovobození ženského jha, skončily obyčejně jako mučeníce. Tak na př. paní Tsin King-ova, která založila čtrnáctidenník pro ženy a dala podnět ku zřízení moderní školy — byla při příležitosti jistého politického povstání v srpnu 1907 popravena; takovýto postup stavil se ovšem v cestu každičkému hnutí pokro-

Islahija — stanice dráhy bagdadské. V pozadí spatřujeme, kterak se nakládá potřebný proviant a píce určené pro frontu mesopotamskou.

kovému. Jiná bojovnice za ženská práva, slečna Sing-Peng-Lie-ova — darovala obnos 200.000 taelů (1 tael asi 4 K) na zřízení dívčího gymnasia v rodném svém městě, mimo to 100.000 taelů na vydržování pedagogického časopisu a 50 tisíc taelů na podporu obecných škol dívčích. Jiná průbojnice pokroku Vb-Fang-Lan-ová, stojí v čele ligy stavící se proti mrzačení nohou, v Číně tak velmi rozšířeném. V posledních letech rozmnožily se v Číně značně i ženské časopisy. Čtyři veliké listy — obírající se pouze ženskou otázkou vychází v Kantoně pět jiných v Šanghai a není většího města čínského, kde by nebylo i ženských novin. Nová čínská ústava, poskytuje nyní ženě větší svobodu, jak o tom svědčí všeobecné zakládání dívčích škol kde se přednáší klassická literatura, moderní jazyky a jiné vědy. V Tiensinu je dokonce ústav pro vzdělání učitelek.

Co se týče Japonky, zaujímala tato od počátku století třináctého našeho počtu, nejčestnější místo mezi ženami dalekého východu a sice nejen v domácnosti, nýbrž i mimo dům, a již co manželka či matka, co vědátorka, spisovatelka a umělkyně — neb rádkyně v politických záležitostech své vlasti. Tato práva ztratila však Japonka za dob domácích rozporů, které zuřily od století 13. až do století 17. V oné době klesla hodnost ženy úplně, což lze přičísti hlavně vlivu čínskému. V posledních

Velbloudí karavany sanitní kolony německé — putující na frontu mesopotámskou.

padesáti letech jest ovšem opět pozorovati zejména ve větších přístavních městech vliv evropský — jak ve společenském životě, tak v různých obyčejích a mravech a odívání. Veškeré tyto snahy podporuje i stát a od doby co se Japonsko vyšinulo mezi státy velmocenské proniká pokrok mohutnými kroky do této země vycházejícího slunce. Sama císařovna jest protektorkou „císařského spolku vychovatelského" vydržujícího mimo jiné školu pro šlechtičny v Tokiu. Mimo to je v hlavním městě Japonska i ženský učitelský ústav. Bohaté a vznešené Japonky podporují ovšem tyto snahy pokrokové zlepšující postavení ženy; pořádají zábavy a spolek, který má do jisté míry politický význam. Japonky jsou čilými a dobrými spisovatelkami a žurnalistkami. V Korei, jež nyní náleží Japonsku, je rovněž pozorovati druh pokroku ovšem v míře dosud nepatrné. Tam na př. nemají dosud ženy, krom křestních jmen, jmén jiných a říká a píše se tam: dcera N. N-a, vdána za M. M-a atp.

□ □ □

ZE ZÁPISKU ZLOČINCE.

. . . Včera touto dobou se to odehrálo: Večer v přítmí pošmourného dubnového dne. Od té doby uplynula noc a zase den. Nyní sedím opět revolverem, utrpěla silnou poruchu nervů, takže po svém probuzení z mdloby nebyla s to sděliti nic určitého o stáří a zevnějšku lupiče o způsobu jeho útoku. Proto není po lupiči ani stopy a má se za to, že čin provedl zločinec ze řemesla. —

Žasnu! Do jisté míry mi lichotí, že můj čin charakterisují jako dílo zkušeného mistra lupičství a že mu propůjčují ráz chladnokrevné jistoty, kdežto v pravdě byl to poslední zoufalý pokus úplně shroucené vůle. Ne, ne, nejsem lupičem z povolání, byl jsem do posledního okamžiku hodným člověkem. Ale jako takový pronásledovalo mě neštěstí za neštěstím.

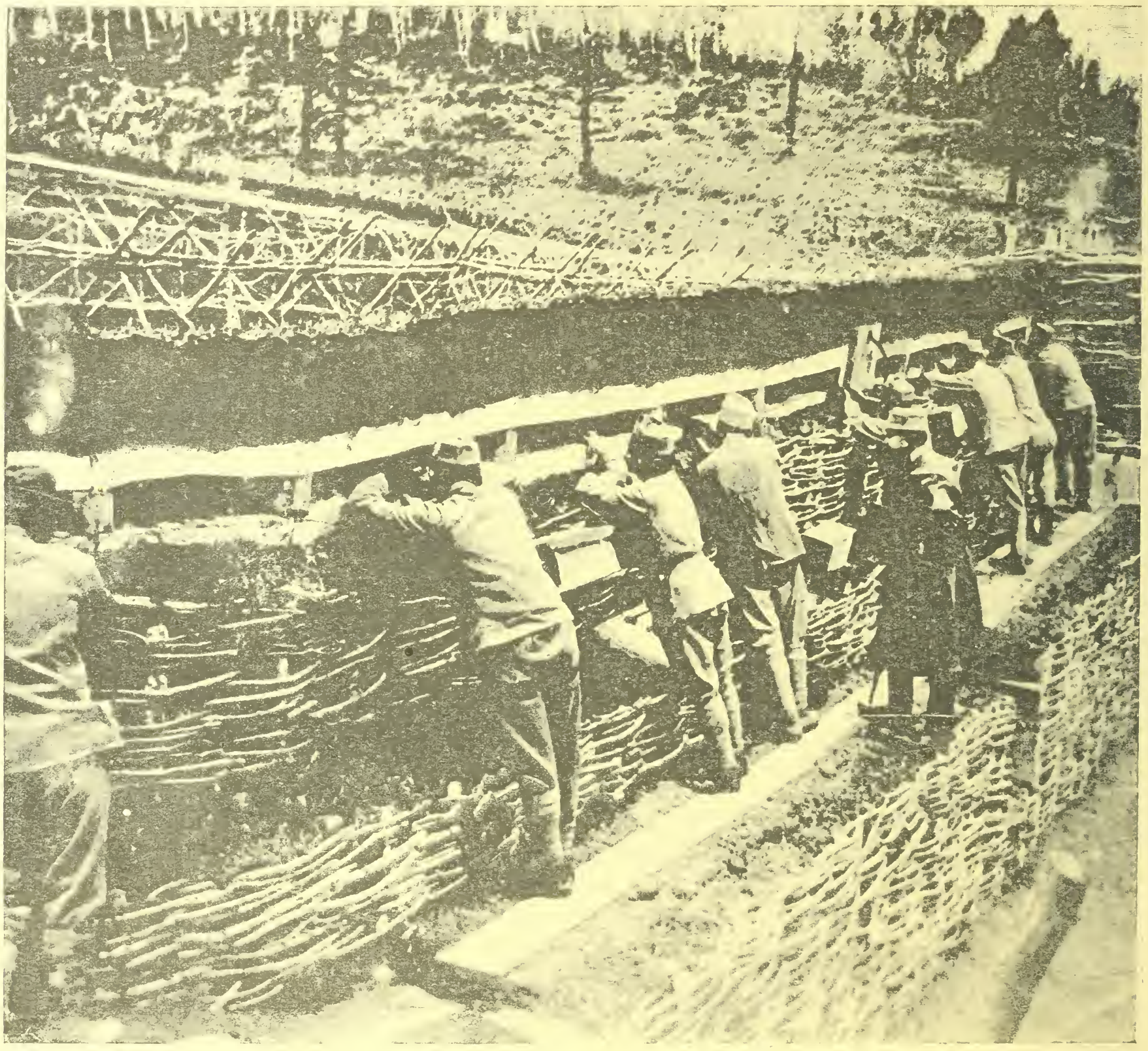

Vzorně vybudované posice rakousko-uherského vojska na ruské frontě.

dobročinné podniky a jsou zejména velkými dobroditelkyněmi červeného kříže. V bankách a obchodních podnicích vykonávají, tak jako u nás funkci úřednickou. Japonky pilně studují a to lékařství, farmacii i porodnictví, navštěvujíce hojným počtem i školy obchodní a průmyslové. Jich výdělky a platy jsou poměrně malé a to je právě předností japonského průmyslu, který lacino vyrábí a lacino prodává. Počet zaměstnaných Japonek — je daleko větší než počet zaměstnaných mužů (roku 1900 činil tento poměr téměř 2 : 1). V textilním průmyslu je na př. 95 % dělnic zaměstnáno a jen 5 proc. mužů. Plat činí asi 60 našich haléřů denně. Japonka nemá pražádných politických práv. Svého času požádaly sněm, aby jim dovolil pořádati žeské schůze — leč vláda se velmi dlouho zdráhala, než povolila. V Japonsku existuje t. zv. ženský ve svém podzemním úkrytu. Vedle mne šumí vlny dunajského průplavu, nade mnou hluk vídeňské ulice. Sedím na kupě slámy a jsem po delší době opět — nasycen. Také tepleji je mi, protože z peněz, které mi padly do rukou, mohl jsem si koupiti trochu čaje a alkoholu. Tělu mému se ulehčilo ale duše moje chce zoufati. Co mám počít? Jsem ještě člověkem, anebo mohu se jim ještě jednou státi. Zdá se mi, že nejbližší noc musí přinésti rozhodnutí o budoucím mém životě.

Ano včera touto dobou se to odehrálo a dnes referují o věci vídeňské listy. Policie zahájila na mne honbu. Jsem ale jist, že mne nechytí. Jak píší listy? Lupič vyhledal si ku provedení loupežného přepadení liduprázdnou ulici, která spojuje dvě chudé čtvrti, netěšící se dobré pověsti. Ubohá žena, kterou přepadl a ohrožoval

Tomu, kdo by mě chtěl odsouditi, předložil bych tuto otázku: Trpěl jste už někdy hlad? Hladověl jste, ale ne jen jediný den, naopak, mnoho dní, neděl, měsíců? Byl jste opuštěn od celého světa, sám a sám, potloukal jste se po ulicích velkoměsta v největší zimě o hladu, duševně chorý s horoucí touhou po trochu lásky v srdci? Jsou okamžiky bídy, které nemožno snésti. Bojoval jsem v těchto chvílích, bránil jsem se udatně, ale nedocílil jsem vítězství, jen samé porážky! A co nejvíce mi dodalo, co mě srazilo k zemi, byla absolutní osamocenost, jež byla mým údělem. Miloval jsem lidstvo, pak ale změnila se moje láska v nenávist. Kdo mě věnoval trochu lásky — kdo mě nenáviděl? Nikdo! Stál jsem stranou cesty, kterými ubírá se život jiných lidí. Miliony přecházely kolem: lhostejně, bez účasti, bez soucitu. Existoval je-

ště někdo, kdo by byl tak opuštěný jako já? Hledal jsem takového nešťastníka, ale nenašel. Každý měl někoho, rodiče, sestry, bratry, ženu, nevěstu, přítele . . . Jen já nikoho neměl. A toto poznání donutilo mne, že upustil jsem od dalšího boje a rozhodl se udělati konec. V této chvíli koupil jsem si revolver . . .

*

Leč v okamžiku, kdy chtěl jsem se rozloučiti se světem probudila se ve mne naposled životní vůle. Byl jsem jako opojený touhou po pomstě za to, že život můj byl zničen. Bylo mě, jakobych revolver, jenž měl se státi mým vysvoboditelem, namířiti chtěl proti celé lidské společnosti, abych se pomstil za dlouhou svou smrt. A v tomto okamžiku uzrál ve mně nový plán a ihned jsem hledal příležitost, abych ho uskutečnil. Potřeboval jsem pro svou pomstu člověka, v němž viděl bych stělesněné ostatní lidstvo. Nechtěl jsem ublížiti tomuto člověku. Nikoli — tím, že namířil jsem proti němu zbraň, demonstroval jsem proti celé společnosti. A až pohlédne na mne oběť moje ustrašeným pohledem. budu míti pocit, jakoby celý svět se přede mnou třásl strachem, jakoby klečel před mnou na kolenou . . .

*

Není pravda, když píší listy, že jsem vyhledal tmavou, opuštěnou ulici ku provedení svého plánu, aby mě policie nemohla tak snadno dopadnouti. Mým cílem přece bylo, nahnati obeti své co nejvíce strachu a kde to mohu jinde docíliti s takovým úspěchem, jako v tmavém opuštěném, liduprázdném zákoutí? Ze silničního příkopu chtěl jsem náhle povstati, aby oběť moje leknutím a hrůzou sražena byla k zemi. Tehdy slyšel jsem se na výkřik, který vydere se z vnitra mé oběti. Pak budu vyrovnán se světem, pak budu moci umřít.

*

A když nadešel rozhodný okamžik, ovládán byl jsem opravdu zcela pocitem pomsty. Seděl jsem skrčený v silničním příkopu několik kroků od lucerny, která dávala slabé světlo. Chtěl jsem jí viděti do obličeje, abych pásti se mohl na jejím strachu a hrůze. Čekal jsem — a když dostavil se kýžený okamžik, vyskočil jsem jako dravá zvěř a vrhl se na ní . . .

Byla to žena. Spatřil jsem v obličeji jejím strašlivý obraz hrůzy a strachu, na který jsem čekal. A slyšel jsem její výkřik, po němž jsem se vrhl a potácel, a který mě bodl do srdce. Byl to výkřik strachu, panické hrůzy, na který jsem čekal!? Ano, byl to výkřik strachu, ale ještě něco v něm bylo, co triumfovalo nad strachem: vyzníval z něho nezměrná láska, jež platila tomu, s nímž loučila se oběť moje v okamžiku, „Otto" — „Můj Otto" — volala tato žena a její výkřik pronikl mou duši jako prázdným opuštěným prostorem a odhaloval mi strašnou skutečnost, jak bídný člověk jsem, jaký politování hodný ubožák, neboť až sám budu umírati nebudu se moci s nikým rozloučiti . . .

*

Je to zázrak, že z mého vášnivě připraveného plánu pomsty, stal se na konec jen obyčejný loupežný útok? Odhodlal jsem se k činu, abych se pomstil nenáviděné lidské společnosti a vrátil jsem se s 21 korunami, které jsem nebohé oběti své uloupil. Tak se stalo, že jsem se nasytil a ohřál a že nyní mohu uvažovati o svém činu. Ještě včera byl jsem zdrcený člověkem, který si chtěl vzíti život. Dnes jsem ztratil odvahu k sebevraždě, byl jsem přemožen a mám nejvýše jen tolik zbabělosti, že dovedu vražditi druhé. Seznávám, že je mi přisouzeno, státi se zločincem!

Rakousko-uherské 15cm houfnice v činnosti.

□ □ □

PŘESNÝ STATISTIK.

Napoleon I. kladl velkou váhu na statistiku, a každý úředník byl si toho vědom, že jen co dobrý statistik může si získati blahovůli císařovu. Z téhož důvodu těšil se přízni císařově i prefekt Berignot, který byl všeobecně znám co znamenitý statistik. Když kdysi Napoleon cestoval jeho departementem umínil si, že Berignota přivede do úzkých a ptal se ho zcela nevinně: „Povězte mi pane prefekte, kolik tažných ptáků táhlo letos vaším departementem?

„Jen jediný Vaše Veličenstvo", odvětil duchaplně Berignot „jen jediný — a sice orel!"

□ □ □

ZTRÁTY VE VÁLKÁCH KDYSI A NYNÍ.

Obyčejně převládá názor, že ve válkách a bitvách dřívějších hynulo méně lidí než v době novější. Dějiny nás však poučují o opaku. Příčina vězí v tom, že vojska nynější jsou více chráněna před nemocemi než kdysi, kdy velký díl zmíral nakažlivinami jako tyfem, úplavicí, kurdějemi, choleron a neštovicemi a pak, že zavedením pušky a děl — boj muže proti muži byl odstraněn, čímž nebezpečí hrozící jednotlivci — bojovníkovi se dosti značně zmenšilo. —

V bojích r. 1756—1762 ztratil Bedřich Veliký na mrtvých a raněných okrouhle asi 140.000 lidí nepočítaje v to ztráty způsobené nemocemi. Ze 363.000 vojáků, s nimiž se Napoleon vypravil r. 1812 na Rus, vrátilo se jich do vlasti pouze 11.000. Ostatní zahynuli po většině v nepřátelské zemi. Za války krimské, ztratila vojska spojenců, čítající 429.000 mužu během 26. měsíčního bojování na 86.000 mužu, zatím co Rusové, mající 324.000 vojáků, pozbyli za 13 měsíců 73.000 lidí. Německá vojska měla za to v letech 1870—1871 při armádě čítající 1,146.000 hlav na 30.425 mrtvých a ve válce rusko-japonské pozbyli Rusové — nepočítáme-li ony, jež zemřeli vlivem nemocí — kol 45.000 vojáků.

Hrozné byly věru v dřívějších dobách ztráty, vznikající následkem válečných nemocí. V krimské válce na př. ztratili Angličané 17.6 %, Francouzi 16 proc., Rusové 15 proc. všeho svého vojska následkem nakažlivin. Jen ve francouzských plucích onemocnělo tyfem okrouhle 35.000 mužů, z nichž 18.000 jich zemřelo. Za války rusko-turecké 1877—1878 onemocnělo 199.530 ruských vojáků tyfem a více jak 43.000 jich podlehlo této nemoci, zatím co ve skutečném boji bylo jich zabito jen 12.200. V americké občanské válce měly Severní Státy 304,860 lidí, z nichž 186.210 mužu zemřelo následkem onemocnění. Pruská vojska ve válce r. 1866 ztratila 4.550 vojáku cholerou schvácených, zatím co jich v opravdových bojích padlo pouze asi 3.400. Za války německo-francouzské r. 1870 až 1871 stalo se mezi němec. voji téměř 475.400 mužů boje neschopno a to následkem cholery, úplavice a neštovic a zemřelo jich tehdy více než 14.600. Ztráty nemocemi páči se ve válce rusko-japonské na 21.800 Japonců a 28.000 Rusů.

V bitvách, kde převládaly, co zbraň oštěpy a šavle hynulo přirozeně ohromné procento súčastněných vojsk. Tak na př. ve válkách slezských u Zorndorfu ztratili Rusové 21.530 lidí, tudíž plných 43 proc. všeho vojska. Tak vysoká ztráta nebyla vubec dosud v žádné válce zaznamenaná. U Kolína padlo 40.5 proc. Prusu, u Waterloo 33.2 proc., u Lipska 26.3 proc., u Sedanu 18.9 proc. a u Wörthu 15.7 proc. Francouzu; u Plevna ztratili Rusové 28 proc. všeho vojska, kdežto u Linjanga 11 proc. V bitvě u Colens padlo 5.5 proc. anglického vojska a na Moderu 6 proc.

Nutno poznamenati, že ojedinělé části armád měly často ohromující ztráty, tak že na př. v bitvě u Wörthu ztratil jistý francouzský pluk 90 % svých vojínů. U Mars-la-Tour ztratil 16 německý pluk 68 proc., jedenáctý a padesátýdruhý pěší pluk 52 proc. svých chrabrých vojínů.

O ztrátách v nynějších obrovských bojích světové války nemůžeme si ovšem činiti žádné představy a různá ona data. tu a tam se vyskytující, nemohou se nijak bráti vážně. Rozepisovati se o nich je ovšem nemožno a ponecháme si k tomu dobu vhodnější a případnější.

□ □ □

Rakousko-uherská hlídka připliživší se až k nepřátelským posicím a přepalující drátěné překážky nepřítele, pomocí zvláštní, plamen šlehající, hadice.

Naše pluky před Galacem v Rumunsku. V popředí rakousko-uherský pěšák opatřený nově zavedenou, ocelovou přilbicí.

PROPADÁVÁNÍ ZEMĚ.

Nedávno proběhla novinami zpráva o hrozné katastrofě, která postihla poloostrov Kamčatku, kde ohromný komplex pevniny zmizel a byl zaplaven mořskými vlnami, při čemž mnoho a mnoho tisíc lidí přišlo o život. Příčina podobných zjevů, jest zřícení velkých dutých otvorů, jež vznikly následkem formace zemských vrstev, v nitru naší země a jež pak obyčejně následkem zemětřesení neb jiných otřesu se propadnou. Že účinky propadnutí se zemského povrchu jsou hroznější, než zemětřesení samo, je

Jak se na vojně kuchaří. Naši hoši spolu s haličskými venkovankami připravují si polední hody.

Drátěné překážky zřízené našimi pluky v hluboce zasněžené krajině. V popředí hlídka na stráži.

jasno. Tak se zmiňuje na př. geolog dr. Hras, že při velkém zemětřesení, jež dne 20. listopadu 1891 postihlo téměř 60 proc. Japonska vznikla puklina 112 km. dlouhá, jež ovšem všechno, co se v jejím okolí nalézalo — bez milosti pohltila. Podobný účinek — v menší míře ovšem, byl pozorován i na Aliašce po zemětřesení v říjnu r. 1899.

Následkem otřesů zemských vznikla na př. kdysi za noci v Catanii na ostrově Sicilii — úzká puklina zemská a sice zrovna pod lidskými obydlími, následkem čehož se ovšem spáry stěn a zdi značně rozestouply. Den na to — zavřel se otvor zemský právě tak rychle, jak se objevil, že nebylo téměř možno konstatovati, kde se nalézal. Hrozná jsou líčení zemětřesení, jež r. 1783 navštívilo Kalabrii. Tehdy se propadla celá pohoří s údolími, městy a vesnicemi. R. 1868 propadlo se město Colocachi téměř beze stopy do země, tisícerými puklinami rozervané.

„Když v prudké bitvě" píše přírodozpytec Brauer „od časného jitra do pozdního večera bojuje 100.000 lidí, padne jich při tom na 8000 až 10.000. To jsou přímo maličkosti proti tomu, co dovede za okamžik zhubiti matka země. Zemětřesení, jež r. 1526 zasáhlo břehy moře Středozemního zničilo na př. v malé chvilce 200.000 lidí". R. 1755 vyžádal si jediný otřes země v Lisaboně 30.000 oběti lidských životů a na Sicilii r. 1693 dokonce 60.000. Rozumí se samo sebou, že na pobřeží mořském, jeví se katastrofa ještě hroznější, poněvadž ti, jež zůstanou zemětřesením ušetření pohltí a zničí rozzuřené mořské vlny. Dokladem toho je uvedené již neštěstí na Kamčatce, o jehož podrobnostech nám schází dosud bližší udaje.

O původu zemětřesení nejsou dosud učenci jednotného názoru. Mnozí tvrdí, že vznikají podzemní činností sopečnou a zdá se, že mají pravdu. Vulkanické, rozžhavené látky mění při styku s mořem, vodu v páru, která prudkým tlakem, způsobuje rozbouření mořské vody mořské zemětřesení. — Jisto jest, že v krajinách sopečných, které se většinou nalézají na pobřežích Oceanu jsou zemětřesení zcela obyčejným zjevem. Tak na př. v Japonsku, kde leží podobné pásmo vulkanické, připadá průměrně jedno zemětřesení na den. Jak ohromné záplavy mohou vzniknouti následkem otřesů zemských o tom svědčí katastrofa z r. 1898 na východním pobřeží Niponu. Tehdy zatopilo moře na 170 mil pobřeží, zhltivše při tom 30.000 lidských životů. Ohromné mořské vlny, jež byly na 30 m vysoké a následovaly za sebou v dvouhodinových intervalech — smetly mimo to 40 tisíc lidí do hlubin mořských.

Často se tvrdí, že zvěř a domácí zvířata — pocitují mnohem dříve než člověk příchod zemětřesení a že to projevuji velkým nepokojem hodiny ba i celé dny před katastrofou. Vysvětluje se to tím, že smysly zvířecí jsou ve vnímaní otřesů země mnohem jemnější a citlivější než cit lidský. Věc je nerozřešena a učenci — aspoň jich většina — tvrdí, že doměnka tato je klamnou.

Z rumunské fronty: Naši vojíni opatření bílými přehozy, aby je nepřítel v zasněžené krajině nepozoroval.

Z ruského bojiště: Rusínský domek obložený slámou pohankovou. O kruté a třeskuté zimě svědčí sáhodlouhé rampouchy se střechy visící (zaslal p. L. Vojáček).

VÁLKA MEZI NĚMECKEM A — KUBOU.

Na Velikonoční neděli přinesly denní listy zprávu, že nynější president ostrova Kuby, Menocal vyzval kongres kubánské republiky, aby po příkladu Spojených Států prohlásil válku s Německem. Kongres poselství přijal a má tudíž Německo nového soka: Černošskou republiku Kubu.

Kuba má 1 a půl mil. obyvatel, z nichž je 7 až 8 tisíc Američanů. Černí obyvatelé ostrova mluví španělský. Kuba až do roku 1901 úpěla pod panstvím španělským a několikráte se vzbouřila, leč Španělsko vždycky revolty mohlo potlačiti. Teprve Amerika v roce 1901 osvobodila Kubu ze španělské moci. Válečné síly Kuby nepadají na váhu, má přece tato republika jen 20.000 vojáků. Ostatně asi nepomýšlí vážně na válku, spíš vyhlašuje válečný stav jenom proto, aby se mohla zmocniti německých obchodních lodí v kubánských přístavech kotvících a konfiskovati německé statky na Kubě.

KRONIKA.

Dne 30. března. Na našich frontách situace nezměněná. Na Krasu zvýšená dělostřelecká činnost Italů. V Macedonii nic zvláštního. Na západě v Artois živější dělostřelba. Východně Neuville-St. Vaast odraženy útoky kanadských pluků. Po po obou stranách silnice Peronne-Fins ustoupili Němci na čáru Royaulcout Sorel. Francouzské útoky severně Soissonsu, Neuville a Margivalu odraženy. Ze Sinajské fronty referují Turci o úspěšných bojích jižně Vady Gazy. — Z Petrohradu se sděluje, že všichni členové domu Romanova skládali nové vládě přísahu. Všecky válečné soudy byly zrušeny. Dělníci muničních továren zřekli se dobrovolně osmihodinové doby pracovní. Censura byla zrušen. Zatčeni ministři Golicin a Goremikin propuštěni. — Ministerská krise ve Švédsku byla rozřešena. Nový kabinet utvořil Svarc. Kurs vlády zůstane nezměněný. — Ve Španělsku zrušeny ústavní záruky.

Dne 31. března. V jižní Bukovině zajaly naše útočné hlídky 200 Rusů. Ve východní Haliči a ve Volyni srážky hlídek. Na přímořské frontě na několika místech živější bitevní činnost. Italský útok jižně Biglie stroskotal. Nepřítel bombardoval Arco. Soukromé zprávy sdělují, že Rusové svou ohlášenou ofensivu odkládají prý následkem tání, za to ale očekávají se v dubnu velké boje na italské frontě. V Macedoni a v Albánii nezměněna situace. Na západě odražen anglický útok u Loosu. U Metz-en-Conture nepřítel odražen dále na jih — dospěl k Handicourtu a Sainte Emilie. V Champagni se bojuje jižně Ripont. — Euver paša přijel do Vídně. — Americký velvyslanec ve Vídni Penfield odjede do Washingtonu. Odjezd jeho z Vídne neznamená ještě změnu v poměru monarchie a Ameriky.

Dne 1. dubna. Na našich frontách nic důležitějšího. Na Balkáně situace nezměněná. Na západě mezi Arrasem a Lensem odražen silný anglický útok. Též útok na vesnici Henin-sur-Conejl zmařen. Mezi silnici z Peronny do Conzean-Courtu a nižinou potoka Omignonu posunuli Angličani svou frontu o 2—3 km ku předu. Z Mesopotamie sdělují Angličani obsazení Sharobina, Boltavahu a Sindiyaku, jakož i Falliyalu, 35 mil západně Bagdadu. — Císař Karel a císařovna Zita odjeli společně s hrabětem Czerninem do německého hlavního stanu, kde dlí německý císař, císařovna a říšský kancléř.

Dne 2. dubna. Na frontě arcivévody Josefa zvýšená bitevní činnost. Jižně údolí Uzu odražen silný nepřátelský útok. V Karpatech úspěšné akce našich hlídek, stejně západně Lucku a u Sviňuch. Na Dvině odražen ruský útok. Na italské frontě a v Albánii nic nového. V Macedonii v jezerním kraji zmařen nepřátelský útok. U Doiranského jezera úspěšný výpad německých hlídek. — Na západě nové boje mezi Arrasem a Aisnou, hlavně na cestách vedoucích na Croisilles a Cambrais, jakož i západně St. Quentinu. Angličani a Francouzi nasadili veškeré síly, které po několika marných útocích odňali německému vojsku na rozkaz ustupujícímu něco půdy. Také v Champagni pokračuje boj jižně Ripont.

Dne 3. dubna. Srážky hlídek na Bystřici Solotvinské, severně Dněstru zvýšená bitevní činnost, též u Zločova, Tarnopolu, Baranovičů a Dvinska. — Na italské frontě nic nového, též z Albánie žádné zprávy. — Na západě severovýchodně Bapaume a západně St. Quentinu nové boje, které nepřáteli stály mnoho obětí. U Ripout v Champagni boj pokračuje. Z Cařihradu se sděluje, že rebelové pokoušeli se zničiti u Mediny trať. Rebelové, najatí Angličani byli zahnáni, trať opravena. — Z Petrohradu se oznamuje, že velkokníže Boris byl zatčen a že Nikola Nikolajevič, který prý chtěl se zmocniti trunu, poslán do vyhnanství na Krym. President Wilson vyzval americký kongres, aby proklamoval válečný stav mezi Amerikou a Německem. Wilson navrhuje vyslání 500.000 amerických vojáků do Evropy, finanční podporu čtyřdohodě a vyzbrojení amerických lodí proti německým ponorkám.

Dne 4. dubna. Na Stochodu dobylo ruské předmostí Tobol. Mezi mořem a Pripetem zvýšená dělostřelecká činnost. Na italské frontě a v Albánii nic nového. V Macedonii mírnější bitevní činnost. Severně Bitolje zmařen nový francouzský útok. — Výbor amerického senátu schválil Wilsonovu proklamaci války proti Německu. — Z Petrohradu se sděluje, že nová vláda vydala proklamaci o polské samostatnosti a ohlašuje svolání národního shromáždění polského, které se usnese na příští formě nové vlády. V zatýkání carových stoupenců v celém Rusku se pokračuje. V Petrohradě došlo k velkým demonstracím proti pokračování ve válce. Také rodina Rasputinova zatčena. — Císař Karel a císařovna vrátili se z německého hlavního stanu do Laxenburgu.

Ze svaté země, které zmocniti se chtějí Angličané: Pouliční život v Jerusalemě.

Alexej Protopopov, bývalý ruský ministr vnitra, jenž je dnes vězněm revoluční vlády a dlí v pevnosti petropavelské.

Generál José Gomez, vůdce kubánských rebelů, jenž při posledním nezdařeném povstání byl poražen a zajat.

Dne 5. dubna. Na ruské frontě nic nového jen u Rigy úspěšné akce německých hlídek. Na italské frontě živější dělostřelecká činnost. Italští letci házeli pumy na Nabrezinu a Sistianu. Na Balkáně bojuje se na Červené Stěně západně Bitolje. Na západě, severně silnice Peronne-Cambrai pokračovali Angličani ve svých útocích před kterými německé vojsko se vyhnulo. Již západně St. Quentinu bombardovali Francouzi několik hodin posice, jež Němci už dříve vyklidili, načež je bez boje obsadila nepřátelská pěchota. — Americký senát 82 proti 6 hlasům schválil Wilsonovu proklamaci války Německu. Rak.-uher. velvyslanec ve Washingtoně obdržel rozkaz, aby přerušil styky s Amerikou. Z Ruska se sděluje, že car a carevna dopraveni byli do pevnosti petropavelské.

Dne 6. dubna. Při dobytí předmostí Tobolu na Stochodu zajato bylo 9.500 Rusů, ukořistěno 15 děl a 150 strojních pušek. Jinak na ruské frontě zvýšená dělostřelecká a letecká činnost Rusů, zejména u Rigy. Illuxtu na Zlaté Lípě, Narajovce a jižně Stanislavi. Na italském bojišti a v Albánii nic nového. Naši letci napadli Grado a Gorgo. V Macedonii v okolí řeky Černé zvýšená dělostřelba. Na západě stupňuje nepřítel dělostřelbu v Artois. Na frontě Aisny u Sapigneulu, severně Remeše úspěšný německý útok, při kterém zajato 827 Francouzů. Ve vzduchových bojích ztratil nepřítel na západě 8 letadel. — Ve válce ponorek zničeno dalších 134.000 tun lodního prostoru. — Americká sněmovna representantů přijala válečný návrh Wilsonův.

Dne 7. dubna. V Karpatech a jižně Stanislavi podnikli Rusové menší výpady, ale bez úspěchu. Jinak na ruské frontě srážky hlídek. Na italském bojišti nic nového. Na Balkáně situace nezměněná. Na západě dělostřelecký boj. V území Sommy boje hlídek Francouzi bombarduji St. Quentin. Na Aisne a kanálu Aisna-Marna stupňuje nepřítel dělostřelbu. Na levém břehu Mosy odražen francouzský útok v lese Malancourtu. Ve vzduchových bojích ztratil nepřítel 44 létadel. Němci 5 léa 2 upoutané balony. — Z bojiště mesopotamského se sděluje spojení ruských a anglických vojů jižně Hanikinu, na levém břehu řeky Dialy. Z fronty sinaiské ohlašují nezaručené zprávy brzký anglický útok na Jerusalem. — Wilson převzal proklamaci války. Senát schválil válečné úvěry. Zároveň zabavila vláda Spojených Států všecky německé obchodní lodí, ležící v amerických přístavech, jichž počet se odhaduje na 100. Mobilisace je v plném proudu. Také Kuba vypověděla válku.

Dne 8. dubna. Na ruském bojišti jen činnost hlídek. Na Balkáně dělostřelecká činnost na Vardaru. V Itálii nic nového. Na západě odražené anglické útoky jihovýchodně Ypern, a u Laiffaux. Nepřítel bombarduje St. Quentin a poškodil tamní kathedrálu. Ve vzduchových bojích zničeno 12 nepřátelských létadel. Během celého měsíce března zničili Němci 161 nepřátelských aeroplánů a 14 upoutaných balonů na západní, východní a balkánské frontě. Němci ztratili 45 aeroplánů. — Velký americký parník „Misourian" byl ve Středozemním moři potopen. V přístavě Guana zničila posádka něm. pomocného křižáku „Cormoranu" svou loď dříve, než Američané mohli se jí zmocniti.

K událostem v Rusku: Něvský prospekt v Petrohradě, nejživější třída ruského hlavního města.

Dne 9. dubna. Na ruském bojišti žádné větší události až na úspěšný náš útok severně Focsani. Na italské frontě žádná změna. V Macedonii dělostřelecké boje. Západní bojiště: Mezi Lensem a Neuville Vittase (u Arrasu) dosáhl dělostřelecký boj velké živosti. Po několika hodinnové bubnové palbě zahájena bitva u Arrasu. Na cestách ke Cambrai rozvinuly se menší bitky, které vyvíjejí se dle ně-

meckého plánu. Od Soissans až do západní Champagne silnější dělostřelecký souboj, též i v Lotrinsku. Ve vzduchových bojích zničeno 17 nepřátelských letadel a 2 balony. — Rakousko-uherský ministr války Krobatin podal demisi, která císařem byla přijata. Petrohradské telegramy sdělují, že kongres kadetů vyslovil se pro ruskou republiku. Finský zemský sněm byl zahájen. Jeho presidentem zvolen socialista Mann.

Dne 10. dubna. Na našich frontách žádné větší události. — Bitva u Arrasu pokračuje. Angličani napadli po prudké střelbě německou frontu v délce 20 km. Po tuhém boji se jim poštěstilo vniknouti do německých posic na silnicích, jež se u Arrasu rozcházejí; průlom se jim nepodařil. V tuhém boji proti přesile měly dvě německé divise značné ztráty. U Laffaux zmařen nepřátelský útok. Podel Aisny silnější dělostřelba. — Rakousko-uherský velvyslanec ve Washingtonu vyžádal si své pasy. Penfield přijel do Ženevy. Bulharsko přerušilo své styky s Amerikou. Po Kubě také Panama přerušila své styky s Německem. V Péru, Chile a v Brasili byla zahájena intesivní agitace pro válku s Německem.

o i p

SMĚS.

Drobné zprávy. Císařští manželé odjeli po Velikonocích do Budapešti. — V otázce parlamentu nestalo se dosud definitivní usnesení. Vídeňské listy tvrdí i nadále, že se parlament sejde v květnu. — Narukování nově odvedených domobranců v Rakousku bylo odloženo. Ročníky 1887—1891 rukovati budou 16. dubna, 1892—1886 dne 14. května. — Nástupcem ministra války Krobatina, jenž podal demisi, jmenován byl g. Stöger-Steiner. — Proti rytm. Lustigovi zahájeno bylo vojenské soudní řízení. — Novým ředitelem vídeňského dvorního divadla jmenován byl dvorní rada šl. Millenkovič. — Císař Vilém zaslal říšskému kancléři vlastnoruční list, ve které mu nařizuje, aby provedl přípravy k reformě zemského volebního řádu v Prusku. — Z Ruska se sděluje: Miljukov měl novou řeč, ve které opakoval staré své prohlášení o nárocích Ruska na Cařihrad, o novém uspořádání Rakousko-uherska atd. Při té příležitosti vyslovil názor, že konec války nastane letos v létě. Soukromé zprávy praví dále, že Miljukov předložil Turecku dotaz stran jeho stanoviska a otázce mořských úžin a Cařihradu. Kerenski měl řeč, vekteré sdělil, že ruská vláda zřekne se všech anexí, ale hájiti bude dobyté svobody. Generál Ivanov byl propuštěn na svobodu. Nová vláda petrohradská ohlásila reformu správy baltických provincií na podkladě autonomie Estanců a Lotychů. — V Polsku zahájen byl soupis všech mužů ve vojenském stáří. — Ochranu rakouských zájmů v Americe převzalo Švédsko. Amerika zabavila také rakouské parníky, ležící v tamních přístavech. Více než 1000 amerických Němců bylo zatčeno. Kongresu byla predložena osnova o okamžité emisi velké čtyřdohodové půjčky. Dělničtí vůdcové američtí prohlásili, že během války nebude dělnictvo stávkovati. Bryan vstoupil do armády jako obyčejný vojín.

Ze Živnostenské banky. Na valné hromadě Živnostenské banky zvolen do správní rady býv. ministr dr. Fořt, dále vl. rada Hotovec, jenž zároveň jmenován vedoucím správním radou. Řediteli Špitalskému udělen titul vrchního ředitele.

Úprava vrhače min v německém zákopu na francouzské frontě.

Řecko. Neutrální listy ohlašují brzký obrat v Řecku. Král Konstantin po pádu carismu ztratil poslední svou oporu. Venizelos dlí již delší dobu v Londýně a vyjednává se čtyřdohodovou diplomacií. Rozhodnutí se čeká v nejkratší době. Neutrální listy mají za to, že Anglie a Francie odstraní řeckou dynastii po příkladu ruském a Venizela udělá presidentem řecké republiky.

Proces proti dr. Bedřichu Adlerovi, jenž jak známo zastřelil hraběte Stürgha konati se bude v květnu. Přeličení bude veřejné a konati se bude 2 dny.

Calais anglickým městem. Cestující neutrálních zemí sdělují: Zdá se jakoby toto starodávné francouzské město bylo ode dávna anglickým majetkem. Nově příchozí ani na okamžik nepochybuje, že se nalézá v anglické zemi — a městě. Do města se smí vstoupiti jen s povolením anglické vlády. Jedním slovem Calais se stalo anglickým operačním bodem na francouzském pobřeží a vyhlíží tak, jako by bylo Angličanům pronajato. Britové toho dosáhli ponenáhlým a pozvolným plánovitým postupem. Nepoužívají nikde násilí a jen ohromnými sumami zlata dosáhli svého cíle. Předně přeměnili přístav od základů. Později strhli do svého majetku i nábřežní skladiště a vystavěli nové. Pak vystavěli nové vojenské město — vedle stávajícího. V létě 1914 vylodili tam 100.000 mužů, kteroužto posádku zvětšili do konce roku na 200.000. Rok na to zvýšili počet tamějšího vojska na 1 milion a nyní prý je tam dokonce 2 mil. vojáků. Denně tu kotví sta parníků přivážejících materiál a j. Dovedeme si představiti, že zásoby pro ohromnou posádku města Calais — v prostranných skladištích pobřežních nahromaděné — má cenu mnoha miliard.

Pěstování kávy. Povrh zemský — kávovníkem osázený — obnáší dle statistiky této vědy věd — 2.245.000 ha a sklizeň kávy činí 836.000 tun. Z toho připadá na Brasilii 1.000.000 ha a 460.000 tun sklizně. Kávovník nese užitek teprve čtvrtým rokem a dosahuje maxima úrody mezi 14. a 18. Mnohdy skytá kávovník již v druhém roce značnou sklízeň. Zisk kávy činí z jednoho plodu 320—900 gr. Dle povrchu počítajíce, dává 1 ha kávovníkového pole v Brasilii až 320 ha dokonce 800 kg kávových zrnek. V znamenité půdě urodí se dokonce až 2.000 kg na ha. Na Ceylonu obnáší průměr úrody kávy na 1 ha 1.200 kg. Rozumí se, že udána čísla kolísají dle poměrů, počasí a jiných okolností. Kávovník kvete obyčejně třikrát za rok a sice v říjnu, prosinci a únoru. Hlavní doba květu jest v prosinci. Týž kávovník rodí přezralé plody, jež jsou černé, zralé plody, jež mají barvu červenou a zelené dosud nezralé plody. Kávovník dosahuje průměrného stáří 50 let. V Indii jsou mnohé z těchto užitečných stromů dokonce i 80 let staré. Kávovník, jenž nenese úrodu — zachází sám sebou.

Tajemství černé věže.

blíže tvého ženicha. Chápeš mne? Nemohu rozhodnouti o tvé budoucnosti, aniž bych věděl, komu tě svěřuji a zdali tvé štěstí v tomto sňatku bude zaručeno. Žádný otec by jinak nejednal."

„To je pravda — — ale, strýčku, vždyť Kurta už znáš."

„Loro, vyměnili jsme navzájem několik slov. To přece není ještě žádná bližší známost."

„Ale tetinka ho zná už delší dobu a též já poznala jsem ho dostatečně."

„To je snad pravda, ale já se chci sám přesvědčiti," odvětil Henning, jenž neměl už dosti síly, aby přímo odporoval a v němž uzrálo usnesení, že nesmí Loře říci přímo ne, nýbrž se musí zatím pokusiti jen o oddálení svého definitivního ano, nebo zkrátka získat času.

Lora ještě jednou namítala, že Lucie zná rovněž Kurta a že baron Wangenheim zná celou rodinu Kurtovu.

„Nu vidíš, zmiňuješ se o rodině svého ženicha," odvětil profesor, „a nevíš ani, zdali jí budeš vhod, zdali tě příbuzní Kurtovi nezamítnou."

„A když se stane, že příbuzní Kurtovi budou proti mně: Kurt není závislý od svého bratrance a jeho ženy. Kurt je plnoletý a zcela samostatný. Ostatně už také svému bratranci o svých plánech psal."

„On již mu psal?"

„Ano. Nejprve čekal, že sem přijede. Když ale dostal zprávu, že baron s baronkou upustili od projektované cesty do Kahýry, tu mu o všem napsal. Nechtěl ho ignorovati, protože bratranec jeho je přece hlavou rodiny a jeho poručníkem. Tato forma stačí."

Pavel Henning zasténal.

„Kurt už psal svému bratranci do Rottenhallu? Nu a odpověď?"

„Odpověď dosud nedošla, ale Kurt očekává ji každodenně. Ostatně stran bratrance jeho nemusíme si dělati žádné starosti."

Profesor povstal a přešel několikráte po pokoji. Pak stanul u okna a dlouhou chvíli pohlížel ven. Jeho usnesení oddáliti odpověď a získat času bylo utvrzeno.

„Snad máš pravdu, Loro, ve svých věcech. Ale přes to musíme vyčkat. Doufám, že mne pochopíš a nebudeš mi zazlívati. Buď ubezpečena, že mám na zřeteli jenom tvé dobro."

V tom rozevřely se dvéře a služka ohlašovala příchod hraběte Leuchtendorffa.

„Ať vstoupí," zvolal profesor.

Lora vyskočila, uchopila strýčka kol krku a prosila:

„Prosím tě, strýčku, buď laskav ke Kurtovi."

„Ale Loro, jak tě může napadnouti, že bych mohl nevlídně zacházeti s mužem, kterého miluješ?"

„A pokud se jedná o vyčkání, neudělej mu těžkou hlavu."

„Jsem přesvědčen, že hrabě Leuchtendorff mě zcela pochopí," odvětil profesor a políbil své dítě, které rychle opustilo jeho pracovnu, aby Kurt mohl se strýčkem o samotě rozmlouvati.

Když Leuchtendorff vstoupil, dostalo se mu od profesora vřelého uvítání. Po výměně několika otázek, vztahujících se k včerejšímu večeru, podotknul Kurt, že už delší dobu navštěvuje profesorův dům.

„Vím," odvětil Henning. „Byla u mne právě Lora a řekla mi všecko. Svěřila se mi, že vás má ráda a že vy lásku její opětujete. Vím také, s jakými myšlenkami zabýváte se pro budoucnost."

„Pak ovšem, pane profesore ..."

„Nechte mne domluvit, milý hrabě. Protože všecko vím, chci vám ušetřiti mluvení. Jen o to vás prosím, abyste prozatím nežádal ode mne žádné definitivní a závazné slovo. Nemohu vám touto dobou dáti určitou odpověď."

Hrabě Kurt udiveně naslouchal profesorovi.

„Pane profesore, snad nepomýšlíte s Lorou na nějaký jiný sňatek ..."

„Nikoli. Nebudu nikdy Loru nutiti k nějakému svazku, jenž by jí byl proti mysli. Štěstí její leží mi v prvé na srdci a také jen z té příčiny nemohu ihned vysloviti své ano. Pečuji o Loru od jejího dětství, prodělal jsem s ní nejtěžší chvíle, zejména v dobách její těžké nemoci. Ona stala se paprskem mého života. Je mi vším a jedinou mou touhou je viděti, že je šťastna."

„Což je i mým vřelým přáním, pane profesore."

„Věřím vám ze srdce rád, ale přes to nemohu dítě ihned dáti muži, o kterém vlastně nic jiného nevím, než to, co bylo mi dnes a včera o něm sděleno. Muži, kterého seznal jsem před 24 hodinami na cizí půdě ..."

„Pane profesore, chápu, že chcete mne dříve blíže poznati, nežli do mých rukou položíte osud své neteře. Jestli neexistuje žádná jiná překážka, pak doufám, že po krátké lhůtě bude Lora mou."

„Nu a vaši příbuzní?" namítal dále profesor.

„Koho tím myslíte?"

„Lora mi říkala, že jste psal svému bratranci."

„V tom ohledu nemějte, pane profesore, nejmenší obavy. Je to jen formalita. Psal jsem jen proto, abych neignoroval svého poručníka. Avšak odpověď pana barona Hanuše Rottenhalla, ať je kladná, nebo záporná, nemůže pranic změniti na mých pevných usneseních."

Z Dob Abrahamových. O městě Damašku se tvrdí, že jest nejstarším městem na zemi. Damašek — dnes našimi vojíny často navštěvovány — vyhlíží za našich dob prý právě tak, jako za dob patriarchy Abraháma. Po 30 století bylo toto město středem dějů dalekých zemí východu. Dnes má asi 150.000 obyvatelů. Dle údajů židovského dějepisce Josefa (žil asi od r. 37—95 po Kr.) založil město Damašek Uz syn Aramsův a vnuk Semův praotec to Semitů, Židů a j. První zmínka činí se o Damašku v Bibli v kap. 15., 2., kde se mluví o Abrahámovi, jehož služebník pocházel z Damašku.

ZAHRADNICTVÍ V DUBNU.

Myslíme, že se zavděčíme našim čtenářům budeme-li přinášeti pokyny týkající se zahradního hospodářství a sice od měsíce k měsíci, jež mohou býti dobrým vodítkem všem, kteří se zabývají zahradnictvím, které jak se domníváme zejména v nynějších smutných dobách stouplo značně v ceně a přišlo k platnosti. Dnes začneme měsícem dubnem, v příměřené chvíli uvedeme květen, pak červen atd.

Ovocnářství v dubnu. Ve školkách čistíme řádky a prohlížíme šlechtěnce a roubujeme. Vysazujeme stromky a zalévámé. Co se týče čistění záhonu, nesmí půda mezi plodinu i stromky zarůstati plevelem, který tudíž nutno odstraniti pletím a kypřením. Rovněž i kamínky nutno při tom odstraniti. Půda se kypří za nejparnější doby denní, čímž všechny kořínky plevele zeschnou. Prohlídka šlechtěnců musí se díti velmi svědomitě. Odnože, z planého podkladu a šlechtěných stromků je nutno střezati, obvazy poškozené obnovovati a tyče přidávati. Koncem dubna roubujeme. Počínáme si následovně: Větev k roubování určená se vodorovně seřízne a pak se kůra 2 cm dlouhým řezem nařízne. Za oddělování takto kůru vloží se při řiznutý roub, rána se na to zavaže, obváže a voskem natře, při čemž je dobře vosk zakrýti hlínou neb hadříkem ovázati, aby ho včely neodnesly. Je-li sucho nutno stromky přesázené pilně zalévati a sice pozvolna asi 1 konev pro stromek až se voda úplně vpije. Zákrsky nutno chrániti před nočními mrazy a sice nejlíp hadrem.

Zeleinářství v dubnu. Pařeniště kromě okurek a fazol vystavujeme více slunci a vzduchu, odstraňujíce přes den okna. Rovněž nutno zalévati a hubiti škůdce. Z pařeniště možno vysazovati přísady rajských jablek do květináčů, kde nejvíce plodí a na záhon přísady ranního a středního karfiolu, kapusty a brukve. Přísady nutno před vyjmutím náležitě poliť a rukou i s něco hlíny vyzvenouti. Vysazování děje se do záhonů náležitě zrytých a z půdou rozmělněnou a urovnanou a v řádcích šňůrou vyznačených. Pomocí roubíku sázíme pak přísady karfiolu a kapusty do trojúhelníka asi půl cm od sebe a brukve asi čtvrt cm. Po kraji záhonů vysazujeme obyčejně tymian. Po vysázení se kořínky zalejí vodou a sice konví bez růže. Mezi tyto sázenice možno vysázeti salát neb ředkvičku, při čemž se salát umísťuje do prostřed mezi dvě přísady kapustovin a ředkev se vyséva nejlíp do řádků, aby se nepoškodila při okopávání přísad. Rovněži i cibule a česnek se může vysazovati a sice 15 cm od sebe. Červená řepa sází se do důlků asi prst hlubokých, v řádcích asi čtvrt m od sebe a po 3 zrnkách. Mrkev, petržel, por, cibule, hrách, zelníček, salát a kadeřávka, dále brukev, zelí a kapusta se také seje co semeno do záhonů a sice do řádků, při čemž u mrkve a petržele obnáší vzdálenost řádků asi 20 cm a důlky jsou asi půl prstu hluboké. Semeno se na to půdou zahrne a deštičkou přitlačí. Cibule, hrách a ředkvička mají řádky 15 cm vzdálené u ředkvičky rozměříme tuto vzdálenost dle její velikosti. Por, zelníček, brukev, kadeřávka, zelí a kapusta sejí se na široko a pak se přesazují. Skoré brambory sázíme v řádcích půl m. vzdálených do trojúhelníku asi 15 cm hluboko. Větší hloubka se nerodí. Koncem dubna sází se rovněž jádra dyňová as 1 m od sebe. Dvě jádra do jednoho důlku. Nemáme-li pařeniště ani v bedničkách, pěstujeme přísady ve volném záhoně. Tu se semena sejí na široko do rozmělněné a urovnané půdy a sice sejeme obyčejně pozdní kapusty, zelí, kadeřávku, brukev, por, cibuli a zejména obnovujeme setbu salátu, abychom ho po celé léto měli dostatek. Záhony opatříme tabulkami s nápisy. Záhony dlužno rovněž často kropiti konví s růží. Dřepčíci, škodlivý to hmyz zejména ředkvičce hubíme tím, že nad záhonem podržíme lepenku dechtem (térem) natřenou, na níž uskakující dřepčíci uvíznou. Také posypávání dřevěným popelem za rosy neb pokropení ředkvičky, odpomůže.

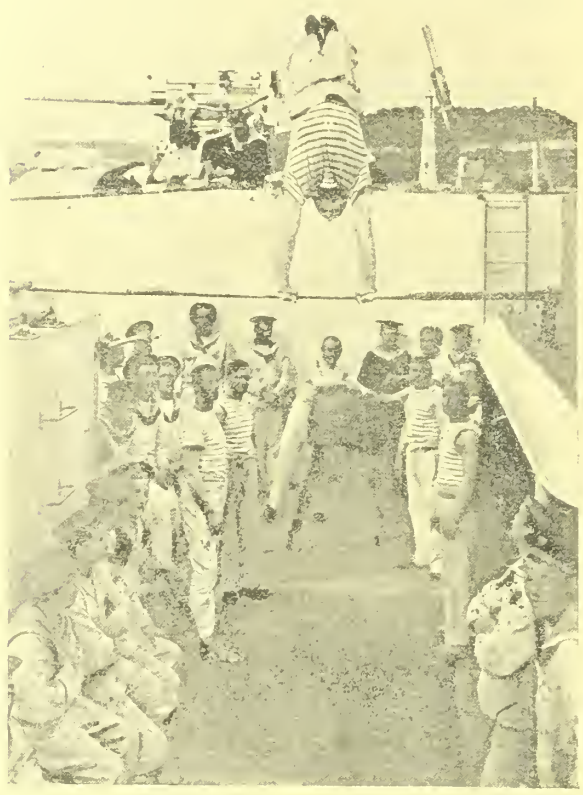

Zábava našich námořníků ve volné chvíli oddechu. (Zaslal p. Jar. Studnička.)

Květinářství v dubnu. Květiny ze světnice vystavujeme častěji na volný vzduch, zalévajíce je. Odnože možno koncem dubna vysazovati do květináčů. Před vysazováním nutno odnože zalíti a opatrně i s něco hlínou podebráním prstů vyjmouti a do květináče vsaditi, který se hlínou naplní, na níž se rýč přísada vloží a teprve hlínou obsype a třemi prsty obě na rukama kol květinky přitlačí a zaleje. Když se květináče nechají asi týden ve světnici pilně je zalévajíce. Co se týče květinových sázenic, přesazujeme je když obdrží asi třetí lístek, na větší vzdálenost, aby se lépe mohli vyvinovati. Rovněž důležitá je péče o **zevnějšek zahrady.** Poněvadž trávu ubylo možno odstraniti obvazy a pokrývky a pro příští přezimování uschovati. Trávníky je nutno metlami očistiti rovněž i chodníky musíme zbaviti štěrku a jiného. Aby nám na chodnících nerostla tráva, dává se již při zakládání chodníků ze spodu vrstva prášku nehašeného vápna, které se poleje, čímž chodník ztvrdne a teprve pak se naň nasype štěrk a písek. Nejlacinější je vytrhati trávu i s kořínky, což je nejsnadněji možné po dešti. Vytrhanou plevel nutno do rozložené hadry neb koleček odhazovati a pak odstraniti. Hlízy sázíme do dobře vyhnojených dolíků, dle síly keře a sice buď jednotlivě neb v chomáčích dle toho jak to požadujeme. Koncem dubna vystavujeme rovněž zušlechtěné růže na volný vzduch do bezvětří.

„Snad ne na vašich usneseních, ale na mých, pane hrabě."

„Jak pravíte?"

„Dejme tomu, že váš bratranec má s vámi jiný svatební plán . . ."

„Pane profesore, já jsem plnoletý, úplně samostatný, žádné dítě více a mohu o svých osudech rozhodovati bez ohledu na svoje příbuzenstvo."

„Snad máte pravdu. Leč pro mne bylo by na druhé straně zase velice trapné, kdybych měl postaviti Loru do kruhu lidí, kteří nepovažují ji za rovnocennou a rovnoprávnou. Nemohl bych dítě své vystaviti eventuelním příkořím a snižování."

„Pane profesore, vidím, že neznáte moje poměry. Musím vás upozorniti v prvé řadě na to, že se svým bratrancem nežiji v žádném užším a intimnějším styku."

„Ať je tomu tak, nebo není. Lora ocitla by se v tomto případě v choulostivé situaci, nenalezla by oporu ve vaší rodině a to by jí celý život ztrpčovalo. Mně rozhodně nemůže být odpověď vašeho bratrance lhostejnou."

„Já se podrobuji, pane profesore, ale upozorňuji vás ještě na to, že jsem úředníkem vídeňského zahraničního úřadu a že se od té doby příbuzní moji o mne vůbec nestarají. Bratranci a jeho ženě bude zcela lhostejno, koho si vezmu. A na konec mohu vám říci, že si ani nepřeji, aby Lora blíže se spřátelila s mým příbuzenstvem, neboť speciálně bratrancova manželka nehodila by se za Lořinu společnici."

„A přece mi okolnosti tyto nemohou zůstati lhostejné. Veřejnost asi nezná váš poměr k bratranci, aneb jen povrchně. A společnost si řekne: Když chot hraběte Leuchtendorffa není vítanou Coltenhallským, nemůže býti přijata ani do společnosti. Lora cítila by se v nesnesitelné situaci a to tím více, ježto domovem vaším je Vídeň, kde společnost je velice difficilní."

Hrabě pohlédl udiveně na profesora Henninga. Podobné námitky nečekal nikdy od kahýrského profesora.

„Nu a co bude, když bratranec můj nebude mým plánům klásti žádné překážky?"

„I potom musel bych činiti ještě různé námitky. Mám dáti Loru do Vídně, když je vychována a strávila celý dosavadní život svůj v Kahýře? Lora je ve Vídni cizinkou . . ."

„Přece je narozena ve Vídni."

„Ano, ale opustila jako dítě Vídeň a byla vychována v Kahýře. Je svobodna, mezinárodní. Naučila se smýšleti kosmopoliticky. Celý způsob její učinil by ji cizinkou ve Vídni."

„Nevěřte tomu, pane profesore. Lora se narodila ve Vídni a má v sobě tolik vídeňských vlastností, že za krátkou dobu bude se cítiti ve Vídni jako doma . . ."

Profesor hluboce povzdechl.

„Pane profesore," pokračoval Kurt. „Řekl jste, abych se ještě nenechával o ruku vaší Lory. Podrobuji se. Ale dovolte mi ještě, abych vám řekl, že Lora znamená pro mne celou mou budoucnost. Že nemám žádné jiné přání, než udělat ji šťastnou na tomto světě. A dovolte, abych vás dále ujistil, že jsem rozhodnut podstoupiti každý boj, kdyby bratranec můj kladl mi nějaké překážky. Miluji vaši neteř. Miluji ji opravdu a upřímně. Cítím, že Lora je mým osudem a mám za to, že i já jsem pro ni totéž."

Profesor zachvěl se na celém těle po těchto slovech hraběte Leuchtendorffa.

„Věřím vám vše, milý příteli," pravil. „Protože se mi ale jedná o zabezpečení budoucnosti mé Lory, opakuji: Vyčkejte. Okamžik rozhodnutí dosud nenadešel."

„A během čekací lhůty smím k vám dále docházeti?"

„Zajisté, že smíte a budete nám hostem velice vítaným. Kdy jste psal svému bratranci?"

„Už asi před 10 dny. Odpověď musí tu býti v nejbližší době."

„A s touto odpovědí přijdete ke mně, není-liž pravda?"

„Zajisté, pane profesore. Vy budete první, kterému podám zprávu."

„Donesete mi dopis za každých okolností, pane hrabě?"

„Zajisté."

„Aniž byste o ní říkal dříve něco Loře."

„Buďte ubezpečen, pane profesore, neřeknu ani Loře nic a půjdu s bratrancovým dopisem rovnou cestou k vám."

„Ať dopadne odpověď jakkoli, ať je zamítavá, nebo příznivá. Dejte mi na to své slovo."

Hrabě Leuchtendorff podal profesorovi svou ruku.

„Dobře milý příteli," pravil Henning. „Zatím nemluvte a nepodnikejte nic v naší věci. Vyčkejte odpověď svého bratrance, přineste dopis ke mně a pak uvidíme, jaké kroky nutno dále podniknouti. Prosím vás o to, abyste Loře vyložil situaci a uklidnil její rozčilení, které jsem způsobil svým počínáním. Budete-li vy k ní mluviti, snad se spíš uklidní. Řekněte jí, že jen v jejím zájmu žádám čekací lhůtu."

Když Kurt opustil pokoj, klesl Henning na židli a oběma rukama uchopil se za hlavu. Takto seděl dlouhou chvíli, nejsa s to potlačiti své rozčilení. Teprve po příchodu sestry, která přišla vyzvědět, jak dopadla rozmluva Henningova s Kurtem, vzpamatoval se profesor a pak vzal péro a psal Carlonimu:

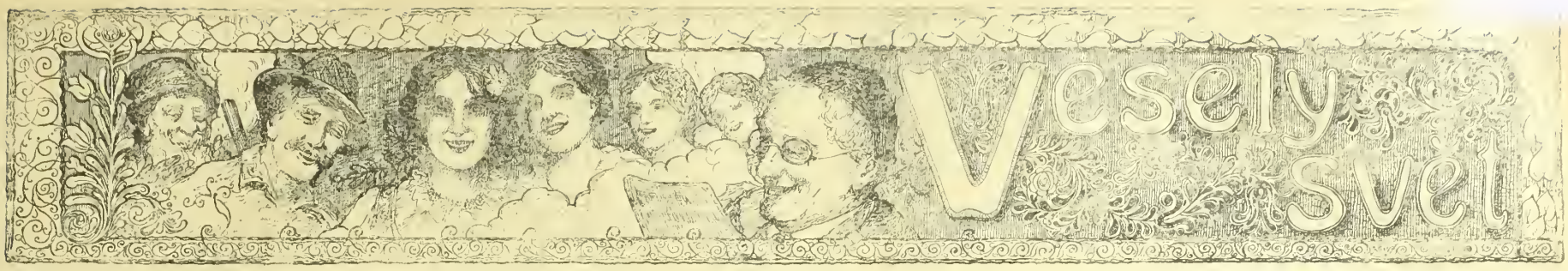

Hrozné.

„Vskutku, vytrpěl jsem již mnoho v živobytí; pomstím se — a oplatím to lidstvu.

„Pro Boha — snad se nechcete státi anarchistou?"

„Ne to by bylo málo; ale stanu se sprostředkovatelem sňatků."

*

Z doby velkých mrazů.

„Milostpaní je tady uhlíř!"

„Táák — uveďte ho jen do salonu."

*

Nějaká společnost debatovala o objevech cestovatele Cooka. Rozpravy se súčastnil také nějaký hrabě, jenž nebyl příliš nadán velkými vědomostmi, rád se ale do každé debaty míchal. Hrabě tázal se profesora, který vedl hlavní slovo: „Povězte mi, pane profesore, přišel Cook o život už na své první cestě?" — Suše odvětil profesor: „Myslím, že ano, leč nedělal si z toho nic, neboť brzo na to nastoupil druhou cestu."

*

Pan profesor.

Stará profesorova hospodyně naříká: „Je to kříž s těmi učenými pány. Pan profesor udělal si na kapesníku uzel a teď už několik dní béře tento šátek a nechce ho vyměniti za čistý, dokud si nevzpomene, co vlastně uzel znamená."

*

Také jeden z postižených nešťastníků.

A: „Dobrá myšlenka napadá člověka pozdě."

B: „Jak to myslíte? Jste snad ženat?"

*

Jednotná fronta.

„Konečně uskutečnila čtyřdohoda plán jednotné fronty." — „Jak to?" — „Nu, že jednotně nic nepořídila."

*

Dva sny.

Moric a Sara Silbersteinovi sedí u ranní kávy. „Mužičku drahý — praví Sara — měla jsem dnes krásný sen. „Taak? A co se ti zdálo?" — „Zdálo se mi, že jsem byla tuze šťastná, protože jsi mi daroval brilantový náhrdelník." — „No Sáro moje, já měl také krásný sen." — „A jaký?" — „Prožil jsem ve snu velice šťastnou chvíli. Zdálo se mi také o brilantovém náhrdelníku." — „O ty můj drahý, hodný manželi . . ." — „Zdálo se mi, že jsem ti nedaroval brilantový náhrdelník."

*

Pessimista.

„Nic si z toho nedělejte příteli — Pán Bůh peče oplatky."

„Už myslím také ne — kde pak by vzal tolik mouky."

*

Z polní pošty.

Milá ženuško! „Nyní teprve vidím jaký užitek má člověk ožení-li se: Moji svobodní kamarádi neumějí si totiž ani jeden, přišíti knoflík a já jim v tom vždy musím vypomoci." —

Milý mužičku! „Nechci ti vše sdělovati, jak bych si přála, poněvadž se stydím censury, ohlašuji ti ale pouze, že se v brzku přihlásím o nový lístek na mléko." — —

*

Mezi manžely.

Mladý manžel se pokoušel rozkousati ve společnosti jisté válečné jídlo, které mu mladá jeho žínka upravila — a která měla všechny dobré vlastnosti, jen že nebyla dobrou kuchařkou.

„Ach, kdybych byl pštrosem — tu by mě jistě všechno chutnalo! řekl ubožák.

„To by bylo báječné — kdybys byl pštrosem!" odvětila mladá paní.

„Jak to — jak to myslíš?" tázal se manžel.

„Ach Bože vytrhala bych ti všechno peří — a ozdobila bych si jím všechny klobouky."

Vojenská latina.

Dva domobranci přijeli na dovolenou. První z východní fronty, druhý ze západu. Vykládají si co zažili a tu praví první: „Milý příteli, vší jsme v Rusku měli tak velké jako chrousti." Na to odpovídá jeho druh ze západní fronty: „A my jsme měli ve Francii blechy tak velké a silné, že když některá skočila na kliku otevřela dvéře . . ."

Kdo jest šťastnější?

„Manžel je přece nejšťastnější člověk pod sluncem."

„Není tomu tak. Domácí přítel je ještě šťastnější."

*

Ochotný.

Moric Finkenstein je odsouzen pro přehánění cen na 3 měsíce žaláře a 1600 K pokuty:

Soudce: „Můžete se sice odvolati, ale neradím vám to."

Finkenstein: „Ghemacht, phane soudci, ghemacht!" — —

Fatální protest.

„Vy si troufáte tvrditi, že mám červený nos od pití? Já protestuji! To není od pití, naopak od podvodného tajného prostředku, který jsem užíval."

„Tak a proti čemu byl ten váš tajný prostředek?"

„Proti červenému nosu."

*

Nevěřící Tomáš.

Vesnický občan ke svému příteli: „Nu Novotný, vy jste byl v neděli ve městě a podíval jste se poprve do zoologické zahrady. Jak se vám tam líbila ta cizozemská zvířata?" — Odpověď: „Dejte mi pokoj, to je všecko šviudl. Taková prapodivná zvířata, která tam lidem ukazují, ani neexistují."

*

Z vojny.

Šikovatel: „Kam vlastně chcete na dovolenou desátníku."

Voják: „Prosím do Nagy-Sepsiszentgyörgy." —

Šikovatel: „Člóóvěče, to nejde — co vás to napadá takové jméno — buď pojedete jinam anebo nikam."

*

Z Velké doby.

„Prosím pane doktore, trpím asi zácpou, pocitují to již po celý týden; žádná stolice — pražádná."

Pan doktor prohlíží chvíli pacienta, oklepává — naslouchá až konečně vytáhne 5 K a řekne: „Člověče tady máte 5 K a jděte se najíst, stolice se jistě dostaví." — —

*

Hrdina.

„A v takovém dešti kulek jste vydržel? Nebylo vám z toho horko?"

„Naopak celý jsem se třásl."

*

Nedorozumnění.

„Sklepníku ještě pivo!"

„Není více žádné, to bylo poslední vašnosti."

Host resignovně: „Nu co naplat, čest la guere."

Soused: „U čerta a já myslil, že je to plzeňské."

*

Důvtip.

Hoch z města dlí na návštěvě u strýce na venkově, kde panuje dosud pěkný zvyk modliti se před jídlem a při nejbližším obědě vrhne se bez rozmyšlení na kouřící se ještě polévku. Strýc se zarazí nad tím pohaustvím a pak se ptá káravě. „Což pak se doma u vás nemodlíte o chléb náš vezdejší?"

„Ale kde pak — nač pak — my jsme už raynování."

*

Žert.

V jisté výstavě ve spěchu, jak už to bývá, spletli se nadpisy a tak se stalo, že pod obrazem, znázorňujícím statnou, bujnými tvary oplývající dámu — byl nápis:

„Opěrná posice našich hrdinů."

*

Za co jest ministr placen.

Vznešená Peršanka, tázala se kdysi ministra krále Kooru, Buzurgemhira, v jisté spletité právnické záležitosti o radu. Buzurgemhir, který se právě v onom odvětví právnictví nevyznal — omlouval se pokorně — a odporučil jí radu znamenitého právnického vědátora v Ispahanu. Vznešená paní se nad tím velmi rozčilila a pravila podrážděně: „Skutečně, váš pán a král má pěkné nadělení s vámi! Vždyť vy nic neznáte!" — „Co se toho týče odvětil klidně ministr „tu vězte milostivá paní, že mě král platí jen za to, co znám, ale rozhodně ne za to co neznám!"

Při nákupu odvolávejte se laskavě na „vídeňské illustrované noviny"!

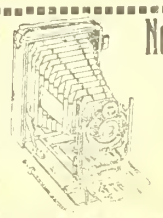

Nejlepší nákup fotografických aparátů,
desek, papíru a všech přípravků nejlepšího druhu,
za levné ceny, zašle též na dobírku
CH. NĚMEC,
Vídeň X., Quellenstrasse čís. 50.

Překrásný obličej
s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tajemného vyzkoušeného receptu. Všechny nečistoty kůže, jako pihy, vrásky, jaterové skvrny zmizí! Zašlu každému na požádání když mi pošle známku a odpověď obsahuje popis toho receptu zcela zdarma! Píšete jinéd na adresu: Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30 199

Nejlacinější noclehy
Vídeň II., Novaragasse č. 45
858 (blíže Pratersternu).
Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Lidé slabých nervů.
998

Není nemoci, která takovým způsobem brala veškeru radost ze života a kterou by životní síly více prchaly, jako slabost nervů. Oproti tomu není u žádné jiné nemoci tak jistá pomoc a úplné vyléčení jako právě u této. Vyléčení možno však jen tehdá dosíci, když naučíme se nemoc samu a její podstatu náležitě znáti.

Nevědomost je vina,

že právě v tomto směru se tak mnoho fušerství provozuje a jen domnělých úspěchů, místo úplného vítězství nad nemocí se dociluje.

Správné ošetřování

slabosti nervů se všemi jejími následky a různými nemocemi je úkolem, který si předsevzal, již padesát roků praxi provozující zkušený přítel lidí a ve velmi zajímavém, všeobecně srozumitelném způsobu o této otázce pojednává. Žádejte toto ponaučující pojednání, neboť Vás nestojí ani haléř a ukáže Vám jak možno opět

pravé radosti ze života nabýti.

Pište ihned korespondenční lístek na adresu:
E. Pasternack, Berlín S. O. Michaelkirchplatz 13., odd. 663.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955
Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. illustrov. Novinách"!

Vaši vepři
musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat, slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte
Bártlovo pícní vápno
Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 5·— loko Vídeň, 50 k K 40, loko sklad Brno, Budějovice a Hradec Králové proti placení předem. — Ceny nezávazné.
Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44/1.

KDO inseruje, prodává!

Pryč s tímto

Vaše zkrácení nohy nevidíte ne. Vaše chůze pružná a lehká. Každou normální obuv můžete nositi. Brožurku zdarma zašle Extension, spol. s r. o. Frankfurt n/Mohanem, Eschersheim čís. 20 2004

Pokud zásoba stačí nabízí dobré jakosti kanafasy a zefiry m. á K 4·80 až 4·90. Zasílá při dobírce **Jan Blahut, Bukovice u Frýdku Rak. Slezsko.** 2011

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní cenník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních housli za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**
c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy.)

8 haléřů
(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle.
První továrna hodin
HANUŠ KONRÁD
c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1347. (Čechy).

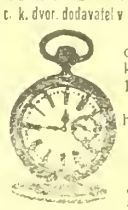

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým plášťem K 28·—, 30·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·— 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět 2013

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry dětské šatečky a koši,
zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7·—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11·— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefirové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Ve velkém. 1976 V malém.
Obuv, svršky a kamaše.
Nejlepší ruční práce zavýrobní ceny. Svršky „Achilles" velmi levné
továrna na obuv a svršky
Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 76

Illustrovaný ceník zdarma.

Každý je nadšen!
Kapesní kino!
Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·20. = 1973
Filmové série vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 sérií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více
Přes milion již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň. V/2. Kohlgasse 46/III

Objednávejte
své potřeby druhu jakéhokoli a odkudkoli vždy jen prostřednictvím takových firem, které inserují ve
„Vídeň. Illustr. Nov."
a při objednávkách a nákupech, odvolávejte se na náš list.

Skvělý vedlejší výdělek
naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni = I. okres = Herrng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:
I., Herrengasse 12. I., Graben 18. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky **3½%**
Akciový kapitál K 80,000.000·—.
Rezervní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:
Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.
Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň V/1., Engengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualité co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 17.

VE VÍDNI, DNE 26. DUBNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předpláci se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročné Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročné Dol. 4·—, půlletné Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2 Zaslano: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8 —.

ROČNÍK XII.

Největší bitva světových dějin,

zuřící již druhý týden na Aisně, hlavně severně Remeše a do níž Francouzi poslali celou svou armádu.

Na celé západní frontě se bojuje. U Arrasu, na Aisně a v Champagni jsou v proudu tři obrovské bitvy. — V Rusku nastává jisté uklidnění. Berlínská stávka byla ukončena. — Rakouský parlament se sejde v květnu. Krise vlády vídeňské byla zažehnána.

UDÁLOSTI V RUSKU.

V ruských zprávách panuje v poslední době zmatek nad zmatek. Depeše, které dostáváme z Petrohradu jsou nedosti spolehlivé. Jsou dva druhy ruských zpráv. První rozesílá do světa petrohradská telegrafní agentura a korespondenti čtyřdohodových tiskových orgánů v Petrohradě a v Moskvě. Tyto zprávy dostáváme často zkomolené a s velkým opozděním. Kromě toho padá též na váhu, že všecky tyto depeše ruské hranice přísně zavřeny nejen pro zpravodajství soukromé, ale i oficielní. Ba ani ruské časopisy nebyly v této době propuštěny přes hranice a přece náš denní tisk byl plný citátů a komentářů, reprodukovaných domněle dle petrohradských a moskevských listů. Dle toho soudný čtenář může posouditi cenu a věrohodnost těchto zpráv. Při tom nutno uvážiti ještě jinou důležitou okolnost, na kterou se u nás zhusta zapomíná. Už před válkou a ještě více podléhají censuře nové ruské vlády. Druhá kategorie ruských zpráv je dílem říšsko-německých a neutrálních zpravodajů, hlavně stockholmských. Tyto zprávy bývají často produktem fantasie. Máte špatné zkušenosti s tímto zpravodajstvím, které už na počátku války se neosvědčilo, naopak působilo vždycky jen žurnastické zmatky a dělá také nynější chaos ruský. Nejnověji vyšlo na jevo — jak sdělila vídeňská „Zeit" — že nejlepší depeše o ruské revoluci, všecka líčení revolučních bojů v Petrohradě a Moskvě, kterými byl zaplaven náš denní tisk v prvních 14 dnech revoluce b y l y ú p l n ě v y m y š l e n é, ježto během celých těchto 14 dní byly ruské hranice přísně zavřeny nejen pro zpravodajství soukromé, ale i oficielní. Ba ani ruské časopisy nebyly v této době propuštěny přes hranice a přece náš denní tisk byl plný citátů a komentářů, reprodukovaných domněle dle petrohradských a moskevských listů. Dle toho soudný čtenář může posouditi cenu a věrohodnost těchto zpráv. Při tom nutno uvážiti ještě jinou důležitou okolnost, na kterou se u nás zhusta zapomíná. Už před válkou a ještě více během války jsme podceňovali vnitřní poměry a vnitřní konsolidovanost nepřátelské demokracie. Cizím je nám skutečný veřejný život demokracie, která značí se především živější, svobodnější a nevázanou činností politickou. Veřejná kritika vlády a veřejná diskuse o všech politických otázkách, je životní její element. Rozpory názorů, jež existují o veřejných otázkách nejen ve společnostech demokratických, ale i nedemokratických, vystupují mnohem silněji ve státech demokratických, jsou zde mnohem otevřenější a bezohlednější, než jinde. V demokracii je lid sám nositelem suverenity a politické strany stále navzájem zápasí o nejvyšší moc politickou. Proto je politika cizích demokracií mnohem hlučnější než kdekoli jinde. Z té příčiny nesmíme život veřejné diskuse v demokratických státech brát příliš tragicky, stejně jako nesmíme na druhé straně věřiti v existenci hřbitovního klidu států autokratických. Rusko teprve před měsícem přešlo z největší autokracie do bezmezné demokracie. Jestli že otevřeme u přetopeného kotle z nenadání ventil pak vidíme, že uzavřené zde páry proudí za silného hluku do volné prostory. Z tohoto hluku však nebudeme vyvozovati, že kotel v nejbližším okamžiku musí vybuchnouti, naopak řekneme si, že byl nejvyšší čas otevříti ventil, aby kotel nevybuchl. Rozpory mezi stranami v Rusku jsou už staršího data, existovaly už před válkou a před revoluci, nemohly ale za vlády carismu tak projevovati, jako nyní, kdy v Rusku poskytnuty všecky politické svobody. Tento proces nesmí se však porovnávati s anarchií, alespoň dokud zuří jen v hlavách intelektuelních lidí, dokud vrchní moc je v rukou vlády. Proto vyčkejme trpělivě jak se věci dále vyvinou.

Arcikníže Albrecht, syn arcivévody Bedřicha, poručík pl. pluku tyrolských střelců čís. 1. bojujícího na jižní frontě.

PRO MÍR.

Náš zahraniční ministr hrabě Czernin pokračuje neunavně v akci mírové a rakouská veřejnost je mu za to také vděčná. Ve svém prohlášení ze dne 31. března, o kterém jsme referovali, pravil hrabě Czernin, že mírový návrh centrálních mocností ze dne 12. prosince 1916 i nadále zůstal nezměněně v platnosti, a že v okamžiku, kdy i protivná strana projeví ochotu ku vyjednávání o čestný mír, nestojí konferenci mírové žádné překážky v cestě. Tento mírový projev hraběte Czernina byl však utlumen do jisté míry válečným pokřikem z Ameriky. Leč i s americkým válečným prohlášením smířila se nyní celá Evropa a je připravena také na další následky, které bude Wilsonův nátlak míti ve střední a jižní Americe. Hrabě Czernin proto povznesl opětně svého hlasu, aby opětně zdůraznil mírovou ochotu naší monarchie a spojenců. Tentokráte navazuje náš zahraniční na nedávné oficielní prohlášení nové vlády ruské, podepsané ministerským předsedou knížetem Lvovem, ve které revoluční vláda tvrdí, že neusiluje o žádné podmanění jiných národů, a že usiluje o trvalý mír na podkladě práva seberučení jednotlivých národů. Hrabě Czernin uznal za nutné promluviti k veřejnosti naší monarchie a celé ostatní ciziny a protože nemůže touto dobou mluviti s parlamentní tribuny, činí tak prostřednictvím c. k. korrespondenční kanceláře. Communiké hraběte Czernina, publikované dne 14. dubna, poukazuje na ruský vládní projev, ve kterém kníže Lvov praví, „že Rusko nechce ovládati jiné národy a bráti jim národní jejich dědictví, že nechce násilně obsaditi cizí území, naopak, že se snaží docíliti trvalý mír, jehož podkladem bude právo každého národa určovati si svoje osudy". V těchto slovech sice nejsou obsaženy žádné positivní mírové podmínky nové vlády petrohradské, nicméně vyplývá z nich, že nové Rusko nesleduje žádné válečné cíle tendencí agresivních. Rakousko-uherský zahraniční ministr hrabě Czernin vyvozuje zcela správně z petrohradského prohlášení, že také Rusko stejně jako naše monarchie a její spojenci chtějí mír pro obě strany čestný. Protože cíle naše a cíle Ruska jsou totožné, nebude tudíž těžké, nalézti cestu dohody. Hrabě Czernin jak se zdá, chce vyjíti vstříc mírovým proudům, které se jeví v demokracii ruské a působiti na veškeré mínění v Rusku způsobem, míru prospěšným. Hrabě Czernin uznává za svou povinnost usnadniti práci ruské demokracie, pokud tato chce nalézti cestu k míru. Hrabě Czernin prohlašuje proto ve svém nejnovějším projevu, že monarchie naše po shodě se svými spojenci chová přání, „žíti v budoucnosti v míru a přátelství s ruským národem, vnitřními i zevními životními podmínkami zajištěným a spokojeným". Tím sprovodil náš zahraniční ministr ze světa bajku, že monarchistické střední Evropě jedná se o obnovení ruské autokracie. Hrabě Czernin prohlašuje dále jménem spojenců výslovně, že nutno uznati volné sebeurčení ruského národa a právní stav, jaký nastal po ruské revoluci. Cesta k dohodě mezi námi a Ruskem je tedy volná, jinou otázkou je však, zda-li v krátké lhůtě docílíme po té stránce positivních resultátů. Bohužel není v moci hraběte Czernina ukončiti tuto příšernou válku pouhým škrtnutím péra, nebo sepsáním obratného komuniké, naopak obrovské mírové práci bude zapotřebí hodně času, trpělivosti a součinnosti všech faktorů. Leč ku cti achvále hraběte Czernina zůstane, že je neohroženým a nejvytrvalejším spolupracovníkem na obtížném díle míru.

*

Současně vydalo také Německo k ruskému národu mírové poselství podobného znění. Stalo se tak vládním prohlášením v „Norddeutsche Allg. Zeitung", v němž důrazně poukazuje Německo na to, že není přáním centrálních mocí, aby ruský národ z dnešního zápasu vyšel ponížen, seslaben. Centrální moci nechtějí porušiti čest a svobodu ruského národa a nemají jiné přání, než žíti v přátelství a v míru se svým sousedem. Také v cařihradských listech publikován byl vládou inspirovaný projev, ve kterém se ku konci prohlašuje, že není také žádná překážka rusko-amerického míru.

G. M. Princ Zdenko Lobkovic, generální adjutant císaře Karla I. a jeho manželka Pavla rozená hraběnka ze Schönbornů.

C. a k. depot dobytka k porážce určeného, v údolí vipašském.

PARLAMENT OŽIVNE!

Říšská rada bude zasedati, rakouský parlament opět oživne. A stane se tak, aniž by pomoci § 14. uskutečněny byly tak zvané „předpoklady", slíbené německým národním stranám, a spočívají v zavedení státní němčiny, oktroje jednacího řádu poslanecké sněmovny a krajského rozdělení Čech. Potřebujeme dokazovati, že svolání parlamentu je státní a lidovou nutností? Je přece nemyslitelno, abychom v této veliké válce, v níž všecky národy přikročují k řešení svých historických a životních úkolů vládly jen byrokraticky a bez součinnosti lidu! Zdali budeme míti parlament nebo ne, nesmí se činiti závislým na předpokladech. Pro nás existuje jen jediný předpoklad a to je ústava. Tři roky roky vládl sice paragraf 14., ale čím více se blíží mír, tím citelnější je potřeba parlamentu. Vláda sama doznala, že není s to přejímati na sebe v této soudné hodině všecku zodpovědnost. Vláda potřebuje parlament, volá ho a parlament bude také na místě a jistě splní naděje rakouské veřejnosti.

Monarchie naše v této válce dokazovala svou sílu. V minulých stoletích byla nucena podstoupiti zkoušky, které často ohrožovaly její existenci. Leč čím těžší byla tato zkouška, tím skvěleji překonala ji monarchie. A takový stát, který odolal tak hroznému tlaku vnějšímu, má se báti před zkouškou své situace vnitřní? Jisté je, že náš národnostní stát dosud nenašel definitivní, pevný svůj vnitřní pořádek, jenž by zajistil klidné soužití všech národů. Dnes ale není vhodná doba ku zkoumání příčin těchto zjevů minulosti. Nicméně naše vnitřní uspořádání před válkou, jakoli nepokračovalo žádoucím tempem, přece jen činilo dobré pokroky. A proces tento bude pokračovati a dospěje svého cíle, nebude-li zvenku rušen. Nepotřebujeme dnes oktroje, nýbrž konstruktivní, státnickou práci, která vykonati se dá jenom na půdě parlamentní. Vůdčím kolem rakouských vlád musí býti neunavná práce pro dohodu mezi našimi národy a pěstování jejich porozumění pro

Generální plukovník arcivévoda Josef, velitel naší jihozápadní fronty. Na jeho frontě, zejména v Bukovině utrpěli Rusové v poslední době několik porážek.

potřebu státního celku. Stát čerpá síly své ze sil národů a proto musí býti jejich živoucím představitelem. Rakouský parlament po zkušenostech této války a po bezpříkladných obětech, které národy přinesly, aby udržely tento stát, nesmí se postaviti a nepostaví se do rozporu k potřebám státu. Parlament dá státu, co mu náleží! Důvěřujeme v náš parlament a politickou prozíravost a jeho schopnost. Okamžité rozladění jednotlivých skupin, které nastalo následkem upuštění od oktrojek jazykových bude brzo uklidněno, ministerská krise, kterou vyvolala demise dvou německých a jednoho haličského ministra bude stejně brzo překonána. Parlament splní všecko, co se od něho očekává! Ovšem i vládě připadne tu důležitý úkol. Parlament totiž potřebuje vůdčí ruku a dokud nenalezne ji ve svém středu, připadá vládě dvojnásobné úsilí. Parlament bude se tázati, jak vypadati bude příští mír, o který usiluje zahraniční politika a v jakém směru ubírati se bude politika vnitřní. Jestli vláda parlament dobře povede nalezne i parlament správnou cestu.

□ □ □

NÁŠ NOVÝ MINISTR VÁLKY.

Nově jmenovaný ministr války generál pěchoty Rudolf Stöger-Steiner ze Steinstättenu, jenž nastoupil úřad odstoupivšího gen. Krobatina narodil se v roce 1861 v Perneppu ve Štýrsku a po absolvování vojenských škol stal se roku 1890 setníkem generálního štábu. Za 6 let stal se majorem, roku 1903 povýšen byl na plukovníka v roce 1910 stal se velitelem armádní školy střelecké, o 2 roky později jmenován byl velitelem 4. pěší divise a povýšen za polního podmaršálka. Súčastnil se naší ofensivy v Polsku, Později bojoval na sočské frontě a obdržel celou řadu vyznamenání.

Generál pěchoty šl. Stöger-Steiner přináší do svého nového úřadu vynikající vojenské vědomosti, bohatou praktickou zkušenost, osvědčený organisační talent a rozsáhlou znalost osob. Přichází přímo z fronty, zužitkoval jako vojevůdce na zodpovědných místech své vědomosti a se známil se důkladně s praktickými potřebami vojska na frontě. Jeho talent organisační, který se již osvědčil za míru, vybudováním armádní střelecké školy, uplatnil se za války na frontě opět a opět. Theoretické vědomosti a praktická zkušenost jsou v osobnosti nového ministra vojenství stejně vynikající měrou spojeny a propůjčují mu skvělý průkaz způsobilosti pro jeho nový zodpovědný úřad.

□ □ □

Z posledních stanic. Hrob ruského letce zdobený křížem, upraveným z vrtule aeroplánu.

Z posledních stanic: Hrob čtyř ruských letců zdobený ruským křížem. V pozadí kolce z ocelek. Zbytek sestřeleného stroje.

NEJVĚTŠÍ BITVA SVĚTOVÝCH DĚJIN.

Veškerý zájem upoutává nyní bitva na západní frontě, kterou německá štábní zpráva ze dne 17. dubna nazvala největší bitvou celé této obrovské války. Stále ohlašovaná rozhodná ofensiva Angličanů a Francouzů proti německé západní frontě je v plném proudu. Po bitvě na Sommě, po strategickém německém ústupu z Bapaume, Peronne, Roye a Noyonu, rozpoutala se nová velká bitva u Arrasu a nedlouho potom rozvinul se nový boj na Aisně, hlavně severně Remeše, který se stále šíří a zachvátil i celou frontu v Champagni. Už biva u Arrasu překonala všecky dosavadní příklady. Nikdy nebylo nasazeno tolik materiálu, tolik dělostřelectva a vojska jako u Arrasu. Počáteční úspěch anglických útočníků nebyl však větší než při dřívějších prulomných pokusech na západě, které všecky selhaly. Šestého dne velké bitvy u Arrasu bylo možno konstatovati, že anglický prulomný pokus se nezdařil. Německá fronta se jenom na některých bodech elasticky vyhnula nepřátelskému tlaku, ale drží stále pevně pohromadě. Nová přední čára u Arrasu stojí nejvýše 5 km za čárou dřívější. Ovšem není boj ještě ukončen a Angličani vrhají do boje stále nové síly.

Bitva na Aisně zahájená obrovskou dělostřeleckou přípravou, trvající bez ustání několik dní, začala dne 16. dubna útokem francouzských mass. Na frontě dlouhé 40 km žene francouzský generál Nivelle po příkladu generála Brusilova, stále nové a nové síly k útoku. Boj zuří od Soupiru až k Betheny, rozšiřuje se však také k vedlejším částem německé fronty. Boj nevede se pouze o první čáru, nýbrž o celé hluboko vybudované opevněné pásmo. Tak kolísá zápas o tyto posice sem, tam, při čemž je cílem německé obrany způsobiti nepříteli co největší ztráty, kterémužto úkolu německé vojsko skvěle dostálo. Už německá štábní zpráva ze dne 17. dubna mohla konstatovati, že i velký francouzský průlomný pokus na Aisně stroskotal. Ovšem není bitva ještě u konce a nutno počítati s tím, že bude po menších přestávkách zuřiti třeba několik týdnů. Francouzská úřední zpráva vypráví ovšem o velkém počtu zajatců, o velké kořisti, hlásí dobytí první a druhé německé čáry. Stejným způsobem referovali také Angličani o bitvě u Arrasu. Naše veřejnost zná ovšem cenu nepřátelských zpráv a důvěřuje zcela berlínským úředním zprávám.

Z vyklizeného území ve Francii: Nepřátelskou [illegible] střelbou zničený chrám v Neuville, kde jak známo byl největší nápor anglických vojsk.

Boj se ovšem šíří dál na jih. Mezi Prunay a Auberine je v proudu nový francouzský útok. Celá fronta v Champagni je v plameni a i z jižní části fronty ohlašuji se útočné pokusy nepřítele. Hindenburg dobře předvídal tento úžasný útok a dnes jeví se nedávný ústup německý v pravém světle. Ukazuje se, že přeložení německé fronty na zad bylo cenným strategickým úspěchem, a že přispělo značně ku zmaru velkého prulomu, který Angličani a Francouzi prorokovali.

□ □ □

NĚKOLIK POZNÁMEK O BRASILII.

Brasilie stále ještě poutá pozornost veřejnosti a to tím více, ježto právě v poslední dnech docházejí z Ria de Janeira, z Porto Alegre, stejně jako z Buenos Aires zprávy o povážlivých výtržnostech proti Němcům. Brasilie je největší jihoamerická republika, má 24 miliony obyvatel, z nichž je 400.000 Němců. Dále žijí tu Portugalci, Španělové též i Italové; kultura je v Brasilii románská. Francie je kulturním ideálem Brasiliánu. Spojené Státy a Anglie ideálem politickým. V zemi už před válkou působili čtyřdohodoví agenti. Při vpádu Němců do Belgie, byla Brasilie jediným neutrálním státem, který oficielne protestoval proti porušení belgické neutrality. V čele proti německé agitace stojí senátor Ruy Barbosa, president akademie a jeden z největších řečníku. Barbosa napadal ještě do nedávna Wilsona, když otálel se zakročením proti Německu. Když Německo ohlásilo zostřenou válku ponorek podala Brasilie ostrou protestní notu. A když došlo k torpedování brasilského parníku „Porana" naskytla se kabinetu brasilské republiky příležitost ku přerušení diplomatických styku s Německem. Německá vláda ovšem počítala také s touto eventualitou a nepřekvapilo jí tudíž, když Brasilie postavila se po bok našich nepřátel. — Ještě jedna věc stojí za zmínku. Poukázala na ní „Zeit": K posílení protiněmeckého smýšlení už v dřívějších letech značně přispívaly všeněmecké plány dobývačné, které nezodpovědný všeněmecký tisk propagoval, a jež rozšířený byly na všecky díly světa. Také o Brasilii psali všeněmečtí spisovatelé a žurnalisti, kteří z jihobrasilských krajů, kde žije větší počet něm. vystěhovalců utvořiti chtěli německou provincii pod názvem: „Německá Brasilie".

□ □ □

Trosky shořelého anglického létadla sestřeleného na francouzské frontě.

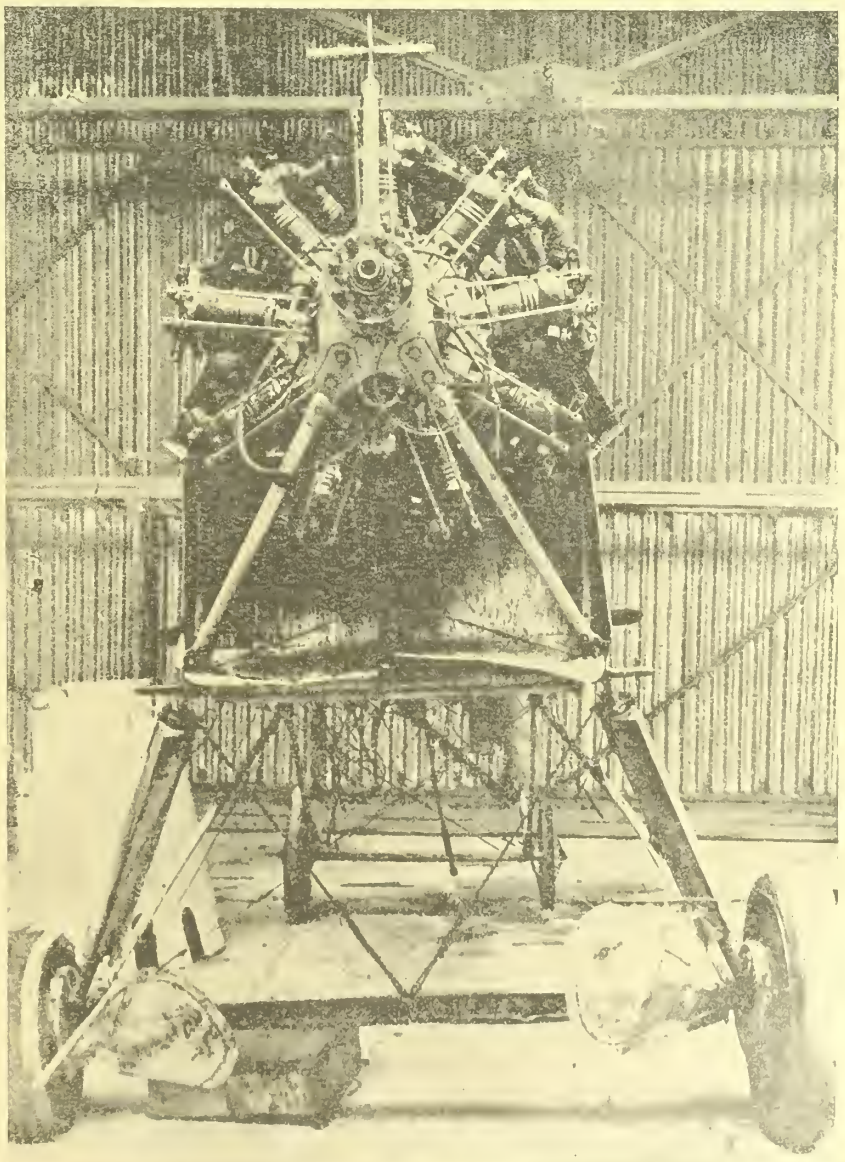

Ukořistěný francouzský aeroplán opatřený motorem typu Voisinova, na jehož výkonnosti si Francouzové tolik zakládají.

François Coppée.

PRVNÍ LÁSKA.

V „Odeonu" dával si onoho dne „le dépit amoreux" a Žofie Cherubinova, která hrála Mariettu, dlela dosud na jevišti, když pootevřel Fabrec dvéře malé garderoby zavolav šelmovský „kuku!"

Fabrec — hezký advokát, známý nejen svou plavou bradkou, nýbrž i svými milostnými dobrodružstvími — dvořil se totiž v poslední době krásné herečce.

Byl velmi překvapen, že našel šatnu dosud prázdnou, leč v témže okamžiku vyšla za zástěny stará garderobierka, jejíž úlohou bylo herečku odívati.

Přejete-li si počkati okamžik monsieur Fabrec — slečnin výstup bude za pět minut skončen.

Fabrec se uvelebil na pohovce přehodiv nohy křížem a snil — zatím, co stařena upravovala toiletní stolek.

Co vlastně míní svoji známosti s Žofii docíliti? O lásce nebylo přece ani řeči. Když se kteréhosi dne stal dotěrnějším, odbyla ho herečka se vší důstojnosti, která se ovšem nijak nehodila k její povaze: Mějte rozum, monsieur Fabrec! Mám asi 100.000 dluhu . . . a vám již dávno propadly akcie panamského průplavu . . . přijďte tu a tam, abychom si popovídali, ale myslím, že nebudeme nikdy ničím více, než dobrými přátely.

Z Nového Světa: Pohled na nowo-yorské město z broklýnského mostu.

Z Nového Světa: Světoznámý most spojující New-York s Brooklýnem, 1825 m dlouhý, 26 m široký a 65 miliónu korun stojící.

Měla pravdu, ale přes to jí každého večera navštěvoval. Krásná, růžolící herečka, bavila ho svojí duchaplností. A tak trávívali spolu část večera.

Uvažuje takto, pozoroval mechanicky líce stařeniny; bylo tak ohyzdné, že se téměř zachvěl ošklivostí. Jako ta mumie! Seschlá, vrašťcitá tvář, vyhaslé oči, namodralá ústa, z nichž vyčuhoval jediný zub — to vše budilo v mladém advokátu strach a hnus. I ona byla kdysi mladou dívčicí, snad krásnou a bezpochyby milovanou! Ačkoli nebyl zlým — byl by v tuto chvíli nejraději stařenu vyhodil ze dvéří.

V tom okamžiku vyšla Žofie v kostymu Marietty s růží ve vlasech, svěží jako jarní jitro, dýchajíc mládím a touhou po životě.

„Ach, Fabrec!" zvolala vesele. Přišel jste v pravý čas. Mám právě čtvrthodinovou přestávku. Budeme totiž dnes večer hráti tentýž kus ještě jedenkráte a to v divadle Gaité ve prospěch Andréa Vicerollesa. Pojedeme tam všichni v kostýmech. Zatím co mi Konstanca připraví věci můžeme se trochu baviti. — Stařena odešla a krásná herečka počala si dobírati Fabreca, k vůli jakémus dobrodružství, jež prý měl s jistou divadelní choristkou. Leč galantní Fabrec, byl v tomto ohledu mlčenlivý. Pravý milovník jest vždycky přečerlivý; miluje ženy a nechlubí se tím. Na zvědavé otázky Žofiiny, odpovídal žerty, takže konečně herečku přesla trpělivost.

„Jaký jste to tajemnustkář Fabreci!" pravila. „Vy mi tedy nechcete vypravovati o vašich úspěších za kulisami? Ani o jediném!"

„Nuž dobře tedy, drahá Žofie," odvětil — usmívaje se. „Přejete-li si toho, budu vám tedy něco o tom vypravovati — a sice — o první moji lásce."

„Byl jste zamilován tehdy do herečky?"

„Ano — ale upozorňuji vás, že to nebylo v ulici Richelieu a že to nebyla členka Comédie-Francaise. Bylo mi tehdy devatenácte let a začal jsem studovati práva. Byl jsem tehdy ještě velmi naivní a bázlivý! Kteréhosi večera navštívil jsem malé divadelko v ulici de Gobelins, kde se dávalo hrůzostrašné drama „Uprchlík". Tam jsem jí poprve spatřil! Ach, Blanca Lilas! Zdálo se mi, že mi nadobro spletla rozum! Byla-li hezká? Byla-li mladá? Tak se táži ještě dnes, ponevadž vím, jak se umějí herečky nalíčiti a upraviti, a že naše divadelní naivky mívají obyčejně dospělé již syny, kteří jsou většinou podprefekty a prefekty na našem venkově. Blanca Lilas zdála se mi však tehdy nejkrásnější ženou na světě. Snil jsem jen o ní. Prodal jsem všechny svoje knihy, jen abych denně mohl do divadla. Blanca Lilas byla jedinou ženou k vůli níž jsem skládal verše. Byly hrozné — ale poctivě my-

Z Nového Světa: Typická budova americké školy.

Z tureckých bojišť: Švadrona velbloudí jizdy na pochodu pouští.

zvěčnělému císaři Františkovi Josefovi I. Pod vlivem události odstoupil rovněž Karel Albert ze Sardinie, který když ztratil, následkem utrpěných porážek způsobených mu Radeckým a Custozzy, Mortary a Novary, veškeru důvěru svého národa předal trůn svému synovci Emanuelovi II.

Od r. 1848 staly se resignace knížat a králů zjevem řidším, aneb aspoň ojedinělým.

Otto I. král řecký byl r. 1862 z trůnu svržen a vypovězen; svých nároků se však nevzdal.

Rovněž i Španělsko přišlo opět na řadu. R. 1870 odřekla se královna Isabela, z donucení Napoleonna III. trůnu a po ní nastoupil její syn Alfons, po němž však brzy přijal vládu syn Viktora Emanuela Amadeus, kterého však panování mnoho netěšilo a vzdal se ho proto po necelých třech letech.

Když se utišil zápas Evropy, nastaly změny na jejím východě. R. 1886 stal se Alexander bulharský obětí spiknutí. Byl zajat a odvlečen do města Reni v Rusku, vrátil se však brzy, leč pod tlakem Ruska musél se přece jen vzdáti své koruny.

Tři léta na to resignoval i jeho soupeř car Milan srbský, který se do syta nabažil namahavého panování a vratké politiky své vlasti.

□ □ □

Z tureckých bojišť: Německé vojsko odpočívající v jisté stanici dráhy bagdadské.

Útulek besarabských uprchlíků v opuštěné podzemní skrýši vojenské.

CAROVI BYLO DOVOLENO ČÍSTI NOVINY.

Jakž jsme se v denním tisku nedávno dočetli, bylo bývalému carovi dovoleno čísti noviny. Použije-li Mikuláš Alexandrovič Romanov — tak se totiž nynější car jmenuje — tohoto dovolení, stane se poprve v jeho životě, že bude čísti pravidelně denní listy, jako každý jiný inteligent. Neboť dokud panoval nečítal novin nikdy. Mimo referáty ministrů, jež se hemžily výmysli a lžemi — poněvadž je žádný nekontroloval (ministři byli vzájemně neodvislí a obyčejně pracovali na úkor druhého) — dostával car ku čtení i extrakt různých tiskovin, které však byly nejnemožnějším způsobem zkomoleny a zkrouceny. Obyčejný občan ruský měl pouze jediného censora, který mu škrtal v jeho novinách, car měl však tři až čtyři. Zvláštní kancelář t. zv. departement pro expedici novin, prosívala v prvé řadě novinářské zprávy carovi předkládané a odstraňovala vše, co by mohlo míti na cara politický vliv. „Znalci", vystříhovali „přípustná" místa a nalepovali je na zvláštní papírové blankety, jež byly pak předkládány řediteli kanceláře. „Povážlivá" místa, byla na to dále předložena ministrovi zahraničí k dobrozdání a ten seškrtal co se ještě dalo. Pak bylo vše vytištěno. Kartáčový otisk přehlédl ještě jedenkráte dvorní hofmistr a pak obdržel teprve car tyto vykuchané noviny. Revolucionáři — znali ovšem různý způsob, jak by carovi předložili svoje žádosti. Car ostatně po dlouhá léta dostával noviny a knihy tajně a sice nosila mu je — vlastní jeho sestra velkokněžna Xenie Alexandrovna.

□ □ □

JMĚNÍ ROMANOVCŮ.

Londýnský Times uvádí v jednom z posledních svých čísel velikost jmění bývalé panující rodiny Romanovců. Dle toho obnáší jmění Mikuláše II. pouze 1 milon rublů v penězích a cenných papírech, kdežto jmění carevnino činí asi 1.100.000 rublů. Velkokníže Alexej, jehož příjem je pevně stanoven, má asi 5 a půl milionů. Jmění deer Mikuláše II. odhaduje se následovně: Olga má asi 5.3 miliony, Taťana 4 miliony, Marja 3.7 a Anastazie 3.3 miliony rublů. Od r. 1906 vykazovala civilní listina obnos 16. milionů. Mimo to tvořily i příjmy plynoucí z carských dolů, lesů a pozemků značný obnos. Dle toho byl by nyní car, vzdor všemu svému jmění poměrně chudým boháčem, poněvadž carské jeho statky stanou se veřejným majetkem. Rovněž i finanční poměry ostatních členů rodiny Romanovců, budou v nejbližší době podrobeny kontrole. Mnozí z nich, jako Nikolai Nikolajevič, mají značné soukromé jmění jiní opět mají málo, nebéřeme-li ohledu na přídavky, jež se jim dostávalo z carské pokladny.

Z EVROPY DO AMERIKY.

Cesta z Evropy do Ameriky přes moře trvala koncem století 19. asi 33 dní. R. 1801 dojel hamburský parník „Hoffnung" z Evropy do Nového Světa za 30 dní. R. 1819 projel tuto vzdálenost maličký zaoceánský parníček „Savannal" za pouhých 25 dnů. R. 1830 urazily parníky tehdy velmi věhlasné společnosti anglické „Cunard" tuto dráhu za necelých 18 dní. „Britania" vykonala r. 1848 cestu mezi Anglií a New.-Yorkem za 14 dní. A „Persia" r. 1856 opatřena strojí o 3600 HP tutéž cestu dokonce za 9 dní. Všecky tyto parníky opatřeny byly lopatkovitými koly poháněcími. Užitím lodního šroubu se zkrátila doprava do Ameriky ještě více. R. 1860 projel první zaoeánní parník „Excelsior", který byl opatřen lodním šroubem, cestu mezi oběma zemědíly za 8 dní a r. 1862 hamburský parník „Prussia" tutéž pouť za 7 dní, a parník „Lohn" r. 1887 dokonce za 6 dní. Moderní parník našich dnů potřebuje pouhých 5 dní ku své cestě z Evropy do Ameriky. Theoreticky bylo by možno dopravní dobu ještě více zkrátiti, leč stroje by zaujímaly pak mnohem větší prostor lodní než dosud, což by ovšem nebylo hospodárné, vzhledem k ohromným investovaným sumám, jež se musí dopravou zboží a cestujících pokud možno brzy nejen umořiti, nýbrž i zúročiti.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 12. dubna. Na ruském bojišti nic nového. Jen zvýšená dělostelecká činnost u Brodů, na trati Zločov, Tarnopol a na Dněstru. Na gorické frontě úspěšné výpady našich pluků 71. a 76. východně Dolní Vertojby. Na Balkáně nezměněná situace. — Západní fronta: Anglické útoky na severním břehu Scarpy odraženy. Obec Monchy obsazena byla nepřítelem, když před tím několik silných útoků bylo odraženo. V boji u Bullecourtu ztratil nepřítel 1000 zajatců a 27 strojních pušek, stejně jako den před tím u St. Quentinu. Od Soissonsu až k Remeši v západní Champagni dělostřelecké boje největší prudkosti. — Ve středoamerických republikách Guatemale, San Salvatoru a Hondurasu zahájena agitace pro přerušení diplomatických styků s Německem. Též Argentina chystá se postaviti po bok Spojených Států. — Petrohradská vojenská posádka vyslovila se pro energické pokračování ve válce a proti separátnímu míru.

Dne 13. dubna. Na ruské frontě žádná změna situace. Stejně i na italské a balkánské frontě. Na západě u Arrasu přestávka. Na Aisně, hlavně u Remeše pokračuje dělostřelecká bitva. — Amerika zahájila odvody půl milionů dobrovolníků na posilu armády a gardy. — Z Petrohradu se sděluje: Socialistický vůdce Čejdže prohlásil, že socialisté žádají, aby všecky vlády zřekli se dobývačných plánů a přikročily k reformě svých smluv.

Dne 14. dubna. Na ruské a jihovýchodní frontě nic nového. Na italské frontě zvýšená činnost dělostřelecká a aviatická. Naši letci napadli ústí Pádu, Italové okolí Plavy, byli ale zahnáni. Na západě prudké boje u Croisilles, Bulecourtu, u St. Quentinu a Remeše. Nepřátelské útoky všude odraženy. Ve vzdušných bojích ztratili Angličani a Francouzi 24 létadel a 4 balony. — Z Petrohradu se sděluje: Kerenski měl řeč, ve které prohlásil, že ruská soc. demokracie musí státi na stráži tak dlouho, než také nepřítel nezřekne se annexních plánů. Německé ponorky potopily v březnu přes 800.000 tun lodního prostoru. Také v Tichém oceánu, u San Franciska jsou činny ponorky. — Wolfová kancelář dementuje všecky pověsti o onemocnění císaře Viléma. — Rumunský ministerský předseda Bratianu ohlašuje brzkou demisi své vlády. Jeho nástupcem stane prý se Ionescu. V Kodani a ve Stokholmu konají se porady soc. demokratických vůdců o mírové otázce. Vůdce něm. soc. dem. Scheidemann odjel do Kodaně. Rakousti soc. dem. poslanci dr. Adler, Seitz a dr. Rener odjeli za stejným účelem do Berlína. — Císař Karel dlel v Budapešti. — Z Ruska se sdělnie, že všecky carovy statky byly zabaveny. — Nová vláda vypsala půjčku svobody. - Rak.-uher. zahraniční ministr hrabě Czernin vydal nový mírový projev. Poukazuje na nedávné oficiální prohlášení ruské vlády, že Rusko neusiluje o porobení jiných národu a konstatuje, že tyto cíle Ruska jsou totožné s cílem naší monarchie. Protože Rusko nemusí bojovati na obranu své svobody, není těžké nalézti cestu k dohodě a císař náš a spojenci chtějí s ruským národem žíti v míru a přátelství.

Dne 15. dubna. Na ruské, italské a na frontách balkánských nic nového. Na západě živější dělostřelba u Dixmuiden a Ypern. U Arrasu došlo následkem přesunutí německé čáry jen k menším bojům. Živě se bojovalo v nížině Scarpy. Anglické útoky odraženy, 20 strojních pušek ukořistěno. Od Soissons až k Remeši zuří prudká dělostřelecká bitva — Živé aviatické boje. — Dle soukromých zpráv rozpoutala se u Remeše velká bitva. — Ponorky potopily 50.000 tun. — Bolivie přerušila diplomatické styky s Německem.

Dne 16. dubna Ve Volyni zvýšená dělostřelecká činnost. Jinak na našich frontách žádné větší události. Prudké dělostřelecké boje v Macedonii. — Západní fronta: Na Scarpě zastaveny německou palbou velké anglické útoky. Německý útok na silnici Arras-Cambrai zatlačil nepřítele zpět na Lagnicourt a Boursies. 15 strojních pušek a 22 děl ukořistěno. U St. Quentinu oživly dělostřelecké boje. Mezi Oisou a Aisnou stroskotal francouzský útok u Vanxaillonu a Chiores. Od Soissous k Remeši rozpoutala se po silné dělostřelecké přípravě bitva pěchoty. V Lothrinsku zmařeno několik francouzských útoků. Poslední zpráva z pozdní hodiny noční sděluje, že na Aisně začala velká francouzská průlomová bitva. Na frontě 40 km jsou v proudu rozhořčené boje o přední německé posice. — Ponorky potopily 40.000 tun — Z Mesopotamie se ohlašují nové boje na řece Diale, ve kterých Turci museli ustoupiti na zadní připravené posice.

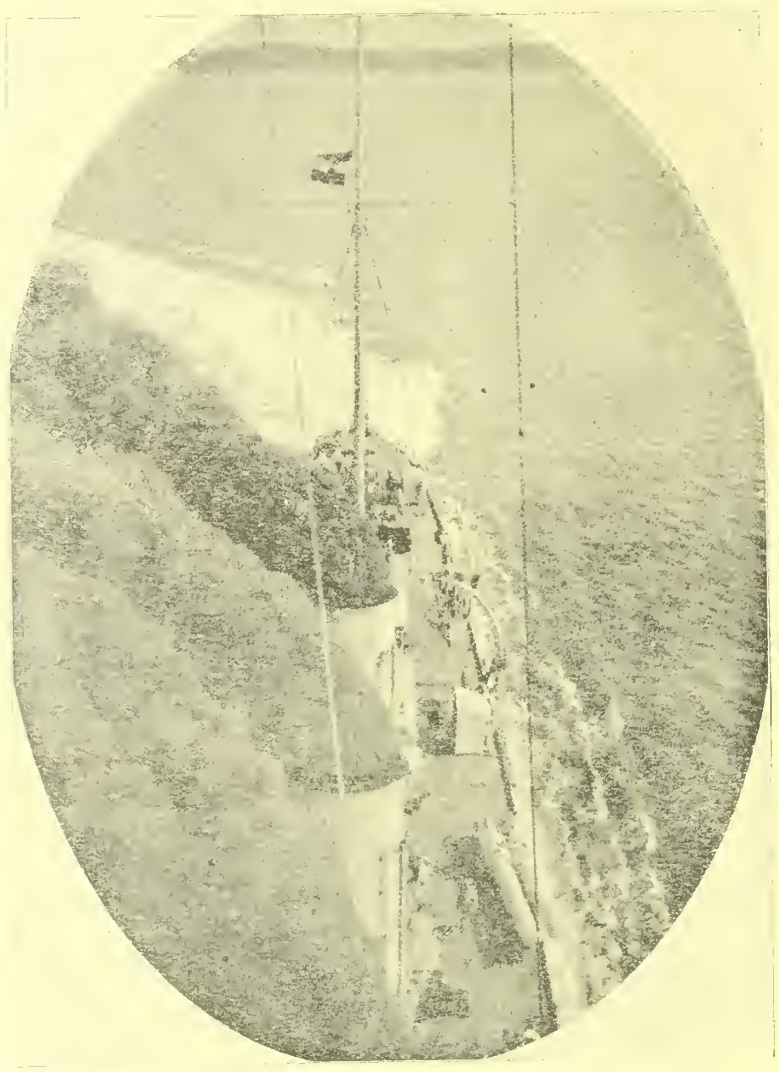

Z naši válečné mariny: Válečná loď „Saida" v okamžiku, kdy opouští přístav Pulji.

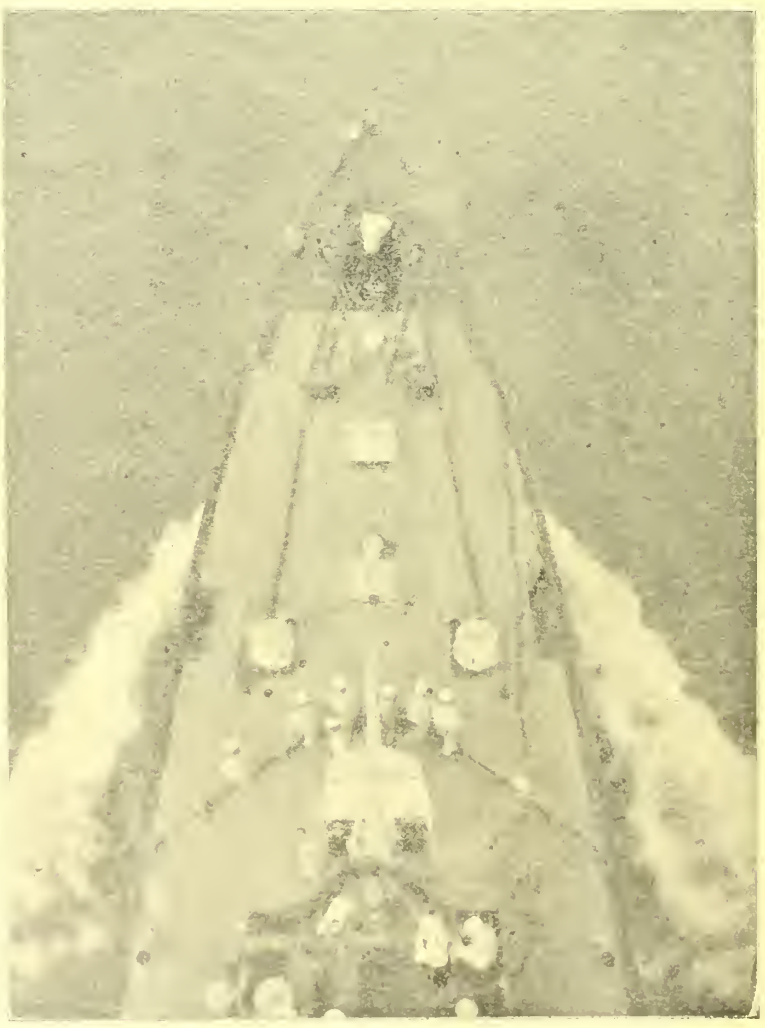

Naše bitevní loď „Saida" v plné plavbě.

Dne 17. dubna. Na našich bojištích nic významného. Na Aisně je v proudu jedna z největších bitev obrovské této války a světových dějin Na frontě 40 km dlouhé, severně Remeše nasadili Francouzi všecky zálohy, aby docílili průlom německé fronty. Zároveň vrhli nové massy a podnikají vedlejší útoky mezi Oisou a Condé-sus-Aisně. Tento velký průlomný pokus stroskotal. Těžké jsou krvavé ztráty nepřítele, jenž vedle toho ztratil 2.100 zajatců. Kde nepřítel vnikl do přední německé čáry, není boj ukončen. Nové francouzské útoky lze očekávati. Též v Champagni rozvinul se boj. Bojiště se tedy prostírá od Oisy až do Champagne. — Vzhledem k tomu, že otázka míru vstupuje do popředí upustila rak. vláda od ohlášených oktrojírek jazykových nařízeni a svolala parlament na polovici května. V důsledcích toho podali ministři Urban, Bärnreiter a Bobrzynski demisi.

□ □ □

SMĚS.

— V Berlíně zastavilo asi 200 tisíc dělníků práci. Stávkáři žádají spravedlivější rozdělení zásob potravin a všeobecné hlasovací právo do pruského sněmu. Hnutí má dle „Abendu" také ráz pacifistický. V první den stávky došlo k pouličním demonstracím, ve kterých asi 20 osob zatčeno. — Čtyřdohoda chystá nové ultimatum Řecku. — Na Jonských ostrovech, kromě Korn, odstraněna byla královská vláda. — Z Ruska se sděluje, že dozor nad sesazeným carem a carevnou byl zostřen. Nikola Nikolajevič ujistil revoluční vládu opětně svou podporou. Mezi petrohradským dělnictvem a továrníky uzavřena nová dohoda na podkladě 8hodinové doby pracovní a zvýšení mzdy. — Francouzský muniční ministr Thomas přijel do Petrohradu, kde dlí deputace socialistů anglických a francoozských. Známý ruský socialista Plechanov se vrátil do Petrohradu. Stane se ministrem veřejných prací. Též sociál.-revoluční předák Lenin, jenž od počátku vede boj proti válce, vrací se do Ruska a ohlašuje akci proti Miljukovi a Gučkovi, které chce odstraniti v zájmu míru. — Italské listy opětně ohlašují brzkou Cadornovu ofensivu proti Rusku.

O otázce výživy konaly se v poslední době ve Vídni a v Berlíně četné konference, na kterých konstatováno, že výživa lidu je zabezpečena až do nových žní. Listy ohlašuji však nové snížení dávky mouky. Od zavedení poukázky masové bylo zatím upuštěno.

Štvanice proti bankám. Po Kransově procesu přinesly různé listy vídeňské několik útoků proti bankám, mezi jiným též proti Ústřední bance a České bance průmyslové, Správně všecky tyto útoky odsoudila „Wiener Allg. Zeitung". Vídeňská „Zeit" sdělila dále, že vyšetřování vedené proti „České bance průmyslové" nedocílila žádný výsledek.

Nové odvody v Rakousku. Od 12. května do 14. června konají se nové přehlídky domobranců 46—50letých, jakož i všech škrtnutých od 24—50 let.

Letní čas nastoupil v platnost dne 16. dubna a současně také dovoleno pozdější zavírání hostinců a kaváren. Ve Vídni jsou hostince otevřeny do 11. hod., kavárny, kluby a pod. do 12. hod.

Asquith půjde do Petrohradu? Vídeňské listy sdělují, že postavení anglického velvyslance Buchanana v Petrohradě je otřeseno a že tento úřad bude obsazen bývalým ministerským předsedou Asquithem. Zároveň se tvrdí, že ruským velvyslancem v Londýně stane se Sasonov..

Byla carevna vyzvědačkou? Justiční ministr pracuje na obžalovacím spise proti carovi a carevně. Carevnu obviňuje z vyzvědačství ve prospěch Německa. Carevna udržovala prý spojení s Berlínem a pomocí bezdrátové telegrafie prozrazovala Německu všecka ruská vojenská tajemství.

Dánské západoindické ostrovy, které jak známo Spojené Státy zakoupily, stanou se opěrným bodem amerického loďstva a budou silně opevněny.

Mexické pomníky. Mexiko není pouze, jak praví Humboldt, městem paláců, nýbrž také městem pomníků. Koncem 18. století dal španělský místokrál Marquina Ferdinandu VII. postaviti pomník, který dosud zdobí velkou promenádu, vedoucí k zámku, a je divem kovolijeckého umění. Pomník představuje Ferdinanda VII. na neosedlaném koni. Podivuhodné je na celé figuře, že je lita z jediného kusu a ne, jako jiné, sestavena z kusů několika. Tvůrcem tohoto díla byl mistr Tosa. Pomník je znám v celém Mexiku pode jménem „el cavallito" (koníček). Jiný pomník představuje posledního císaře Aztéků, Guauhtemoca. Tvůrci jeho byli Indiáni Norena a Guerra, kteří se tím zapsali jako sochaři do mexických dějin umění. Základem pomníku jsou tři nad sebou postavené pyramidy. Na poslední pyramidě stojí Aztek v purpurovém plášti s kopím v ruce: zosobňuje vzdor proti španělské invasi. Mexiko má také svůj pomník svobody. Podobá se berlínské „Berolině", ale je velkolepější a dvakráte tak vysoký. Jiný pomník postavili Mexičané velkému presidentu Benitovi Juarezovi. Představuje řecký chrám. Byl zhotoven v Itálii. Před národní knihovnou stojí pomník německého geologa Humboldta.

Spotřeba sirek v našem mocnářství. Otázka tato, jež zejména v nynější době — zdražení sirek — je velmi zajímavá, podává nám zajímavá data. Průměrně činila v posledních letech spotřeba sirek v obou polovinách našeho mocnářství, kolem 148 miliard kusů v ceně mírové 21 milionů korun, dnes ovšem trojnásobné. Z toho připadalo na Rakousko asi 15 milionů K, na Uhry 5.7 mil. korun, na Hercegbosnu kolem 300.000 K. V Rakouské polovině spotřebuje se 75 milard, v Uhrách 37 miliard a v Hercegbosně 6 a čtvrt miliardy kusů sirek v ceně asi 167 milionů K, takže z toho lze souditi, že větší díl spotřeby sirek připadá na domácnosti.

Lokomotiva o 28. kolech. Jednou z největších lokomotiv je ona, jíž se používá na trati Atchison and Sancta Fé, která je pravým obrem a divem americké práce inženýrské. Bez tendru váží na 4620 centů a s tendrem dokonce 7.000. Tender má možnost pojmouti na 4.000 galonů petroleje ku pohonu a 1 nutného a na 12.000 galonů vody pro kotel. Obrovská tato lokomotiva má 28 kol. Její přednosti je v prvé řadě neobyčejná její výkonnost. U starších typů lokomotiv, vychází s kouřem značné množství tepla a tepelné energie nezužitkováno do atmosfery. Nový tento stroj jest tak konstruován, že lze teplo vyházejících plynů dokonale využíti; Odvodní trubky jsou tak vedeny, že lze rozehřatý vzduch znovu upotřebiti ku zahřívání kotle. Jak dalece lze využíti teplo, vysvítá z 50 proc. úspory, potřebného jindy paliva. Uvedená lokomotiva utáhne snadně nákladní vlak o jedné anglické míle.

Z Palestiny, ohrožené anglickou ofensivou: Jaffská třída v Betlémě.

Výška ptáčího letu Zajímavá pozorování ptačího letu učinil professor Pöschel. Dokud nebylo vzduchoplavby, přeháněla se obyčejně tato výška; tak na př. sám slavný Alexandr Humboldt věřil, že kondor americký jest schopen vzlétnouti do výšin 7100 metrů. Gätke tvrdil, že mnozí ptáci vzlétají 10.000 až 12.000 m nad zemí. Dle nejnovějšího bádaní se shledalo, že je to nemožno, poněvadž ve výši 10 km nad zemí je teplota vzduchu nesnesitelná živoucím tvorům a sice 54° C pod nulou a mimo to i značně zmenšený tlak vzduchu by byl v těchto závratných výšinách nepřekonatelnou překážkou letu ptačího, aby se ptáci zvedli nad první vrstvu mrakovou; tvrdí dokonce, že nynější let ptáků dosahuje nejvýše 1000 m.

Zajímavé drobnosti. Pokud je známo, skončilo v Německu, od založení císařství na 380 tisíc lidí samovraždou. — Je zajímavo, že se v čínských školách vyučuje mimo obligátní angličiuu i němčině. — Létající ryba je dle nejnovějších údajů 45 cm dlouhá. Dovede přelétnouti 100 až 150 m ve výši 6 až 7 m nad zemí, ba stává se, že překonávají i vzdálenost 400 m.

Největší hloubky mořské. V knihách čteme často mylné údaje o hloubkách mořských a sami máme často mylné představy o tom. Největší hloubky nacházejí se v Tichém Oceáně. Tak u ostrova Tonga v souostroví Kermadec byla měřena hloubka mořská lodí „Pingonin" a konstatováno 9.435 m. Jinou hloubku zjistila loď „Nero" u ostrova Guam a sice 9.636. To jsou největší dosud známé hlubiny vodní.

Svolání parlamentu očekává se v nejbližších dnech. Parlament bude však svolán, aniž by splněny byly známé předpoklady, o které usilovaly německé národní strany. Vláda hraběte Clam-Martinice, ohlášení oktroje zatím vzala z denního pořádku. Příčinou tohoto rozhodnutí je aktuelnost mírové otázky, což také naznačeno ve vládním komuniké, vydaném při té příležitosti. Toto rozhodnutí vlády mělo za následek, že oba němečtí ministři dr. Urban a dr. Bärnreiter, stejně jako ministr pro Halič Bobrzynski podali demisi. Krise vlády však byla brzy zažehnána a němečtí ministři zůstali v kabinetě, když císař Karel v audienci německých vůdců ujistil, že vládní politika zůstane nezměněna, pevně za svými cíly kráčejíc.

Tajemství černé věže.

„Děkuji Ti za Tvé přátelství a Tvou oddanost, kterou projevil jsi mi výstrahou svou před hrabětem Leuchtendorffem. Nezapomenu nikdy, jaké starosti a obavy měl jsi o mé dítě. Bohudíky, že Tvoje obavy byly bezpředmětné. Leuchtendorff byl u mne, otevřeně prosil o ruku mého dítěte. Učinil na mne také nejlepší dojem. Leuchtendorff psal už také na Rottenhall. Od odpovědi, kterou dostane v nejbližších dnech, budou záviseti další moje kroky. Nechci považovati příznivé vyřízení naší věci za úplně nemožné. V mém srdci žije ještě malá jiskřička naděje. Snad dopis z Rottenhallu vše rozluští. Snad se obrátí pak všecko k dobru Lory, anebo nedovedu popsati tuto hroznou myšlenku. Jestli rozhodnutí barona rottenhallského dopadne špatně, pak se obrátím na Tebe s prosbou. Vím, že mohu na Tebe počítati.

Tvůj Pavel."

Když Henning zapečetil dopis a uložil, oddal se opět svým myšlénkám. Seznal, že Lora miluje Kurta, který lásku její opětuje. Seznal, že nebude snadno tento svazek zrušiti, nemá-li srdce jeho Lory krvácet. Může nyní zničiti štěstí Lořino? Tak dlouhá léta žil jen pro své dítě, obětoval pro ně všecko a nyní má je stihnouti tak krutý osud. A jak polekal Loru, jen když ji domlouval, aby posečkala. Což kdyby musel pronést přímé — nikoli. Lora by to nepřežila. Profesor uznával, že sestra nalezne také dosti síly, aby pronesl zamítavé slovo. Vyčkat, získat času. To je jediné východisko. Kurt není také žádný Hanuš Rottenhall. Je to upřímný člověk, poctivec od kosti, kavalír na slovo vzatý, neschopný nějakého skutku svého bratrance. A přece není možno, aby on a jeho dítě se spojili. Vždyť při svazku tom musela by na veřejnost přijíti pravda, znovu oživla by strašná, pozapomenutá minulost. Profesor rozpomenul se na poslední svá šťastná léta, leč dnes nad ním opět visí Damoklův meč!

KAPITOLA XXIII.

Kurtova přísaha.

Hrabě Kurt Leuchtendorff pokračoval ve svých návštěvách v domě profesorově. Stejně jako dříve docházel denně za Lorou, hrál na piano, pil svůj čaj, leč k výletům nebo vycházkám nenaskytovalo se už tolik příležitosti, jako dříve a když, pak jen za účasti profesora nebo jeho sestry. Strýček a teta byli stále účastníky všech schůzek a podniků Kurtových a Lořiných. Kurt cítil, že jsou přísně střeženi, cítil, že je konec jejich dřívější svobodě Často byl by rád promluvil s Lorou několik slov o samotě, rád by byl trochu pookřál intimnějším rozhovorem, leč nikdy nenaskytla se už příležitost. Bylo pro Kurta skoro trýzní, že má sedět vedle Lory jako cizí člověk.

Konečně podařilo se mu při jedné příležitosti zašeptati Lořе do ucha několik slov. Že by s ní rad alespoň hodinku promluvil někdy o samotě.

Lora přisvědčila a zašeptala v odpověď:

„Umožním to."

Následujícího dne šla Lora ke své přítelce Lucii Patrickové a štěžovala si trpce, že strýček a teta nenechají ji s Kurtem ani chvilečku o samotě a že od Kurtových námluv nemohla promluviti s milencem svým důvěrné slovíčko.

„Pomohu ti, Loro," pravila Lucie. „Zítra není tatínek a maminka doma. Wangenheim přijde a tu bys mohla přijít i ty a Kurt."

Byla tedy ujednána schůzka u Lucie a Lora ihned pozvala Leuchtendorffa.

Následujícího dne se sešli oba v zimní zahradě Lucie Patrickové. Zejména Lora zářila štěstím a vrhla se Kurtovi kol krku.

„Jsi ráda, že nám je dopřáno několik okamžiků o samotě?" tázal se Kurt.

„Jak bys mohl pochybovati? Vždyť jsem sama Lucii žádala, aby to nějak zaranžovala."

Kurt pohlédl Loře do očí a šeptal:

„Loro, s tebou se stala změna. Tvoje oči jaksi zvážněly, sesmutněly. Tvůj úsměv není už nenucený. Měj ke mně důvěru a svěř se mi, co tě tíží."

„Mám obavy o naši budoucnost," šeptala Lora.

„Proč obavy?"

„Nevím, co se to u nás teď děje. Všecko se změnilo, strýček a teta nejsou už tací, jak bývali."

„Nechápu, co je s nimi?"

Teta má stále oči uplakané a vzdychá. Mám tak divný pocit, jakobych já toho byla všeho příčinou. A strýček se také změnil od svého návratu. Není už tak důvěrný ke mně, zvážněl neobyčejnou měrou, zavírá se ve svém pokoji o samotě a sedá dlouho mlčky se skloněnou hlavou. S ním se stala taková prapodivná změna."

Kurt snažil se Loru ukliduiti. Použil veškeré své výmluvnosti, aby jí dokázal, že Henningova situace je pochopitelná, že chce vyčkati pouze a jedině za tím účelem, aby poznal blíže člověka, kterému má svěřiti do rukou osud svého pokladu. Profesor přece neví, jestli není nápadník jeho Lory nějaký podvodník, hýřil, hráč nebo člověk zadlužený.

Lora svěsila hlavu.

„Je od tebe velice pěkné, že takto mluvíš. Ze svého stanoviska máš snad pravdu, ale trapnou skutečností zůstává, že strýček před lety vždycky říkal, že v podobných záležitostech má se

ZAHRADNICTVÍ V KVĚTNU.

Ovocnářství v květnu. Záhony se kypří a čistí a divoké výhony šlechtěných stromů odstraňujeme. Housenky nutno ničiti a stromky zalévati. Často slýcháme o očkování na očko, což má svůj původ v tom, že očko během léta vyžene ratolest, kdežto očkování v červenci a srpnu provedené pouští výhony teprve na jaře a sluje tudíž očkováním na očko, kteréž se však neodporučuje, poněvadž výhon je slabý a často zimrzne. Očkovaná plánata vyhnala mnohdy již dlouhé výhony, jimž nutno dáti přímý směr, což se docílí přivázáním výhonu k čípku, který jsme nad očkem ponechali a sice lýkem a dosti pevně. Rovněž i vinné révě dlužno věnovati pozornost, čerstvé výhony, jež značně povyhnaly, nutno přivázati k tyčím neb p., a úponky síly ubírající dlužno uřezati.

Zelinářství v květnu. Pařeniště lze ponechati po celý den bez oken, jen okurky musí být zakryte. Okna se musí na noc po celé další léto prkny zakrývati, aby pes či jiná zvířata neb bouře pařeniště nepoškodila. Záhony nutno čistiti od plevele, kypříti a zalévati. Mšice na listech se zaprašují zacherlinem neb doutnajícím dřevěným uhlím, na něž se vhodí něco tabáku. Mšice se dýmem tak vznikajícím zničí. Rovněž lze i melouny sázeti. Čerstvou sklízeň v pařeništích dávají okurky, fazole a hrášek. Na záhony sejeme semena pozdního karfiolu a zimní ředkve, rovněž i semeno salátové. Rovněž můžeme vysazovati všechny druhy zelenin na záhon. Zásada musí býti, že mladší přísada je vždycky lepší než starší, třeba silnější vyhlížející. Při vysazování přísad nutno půdu zalíti, aby změkla a kořínky ze nepretrhaly. Půda záhonů nesmí býti ani příliš mokrá, ani velmi suchá. Nejlepší je půda čerstve zrytá. K dělání důlku užívá se ronoiku. Nejvýhodnější doba ku přesazování jsou 4 hod. odpoledne neb za pošmourného dne. Karfiol a zelí sázíme do trojúhelníku, asi půl metru od sebe, brukev čtvrt metru, cibulky a por 15—20 cm. Celer obyčejně půl metru. Stačí však i čtvrt m., poněvadž se během léta vyhrabá. Do podzimu, kdy pak celer nejvíce roste do výšky, sázíme již 50 cm. vzdálenosti. Přísadám celerovým, cibulkovým a poru zkracuje se při přesazování nať na 1 třetinu při celeru kořínek i kořen. Na volných místech lze rovněž vysaditi okurky, papriku a rajská jablka a sice i s hlínou. Rajská jablíčka asi 1 m od sebe. Chceme-li semeno okurek sázeti přímo na záhon, je dobře nechati ho nejprve vzklíčiti. Jádra (2 až 3) se v tom případě v kousku plátna občas noří do vlažné vody a pak na teplém místě uchovají až vzklíčí sázejí se na půl m. od sebe. Nejlépe je vysázeti je na nahrnutou hrázku a dobře vyhnilým hnojem je mírně z krýti. Při tom se nesmíme lekati z vadnou-li mnohé přísady. Přes noc se opět osvěží. Přísady nutno hned po vysázení zalíti. Při vysazování jednejme hospodárně sázejíce mezi karfiol, kapustu a zelí přísady salátové, mezi brukev a salát, okurky a mezi rajská jablka fazole. Brambory dosáhnou v květnu výšky asi jedné píďě a tu je nutno, je okopávati, čímž se půda zkypřuje a čistí a brambory jak se říká nezarustají. Hlína se sice kopáním kypří, ale neurovnává. Plevel nutno odstraniti. Rovněž i repu nutno čistiti t. j. jakmile dosáhnou její listy asi 5 cm délky oškrabujeme je t. j. obyčejnou motykou řádky mezi repou kypříme a čistíme, ne však kopáním nýbrž jen podbíráním ztvrdlého povrchu země. Plevel se vybírá.

Kvetinářství v květnu. Květiny se ze světnice vystavují na volný vzduch ne však na slunná místa, nýbrž pokud možná do stínu stromů, neb budov. Zvláště za poledne je nutno, chrániti je před palčivostí slunečních. Vysazujeme-li růže musíme předně vybrati dobře připravenou půdu, kde vyházeme důlek, jejž dobře vyhnojíme, zarazíme tyč a růži z květináče překlopením opatrně vyjmeme, nejde-li to rozbijeme květináč. Růže se na to postaví do důlku, zasype hlínou a k tyči volně jedním obvazem u korumy přivaže a pak dobře zaleje. Tyč má sáhati až nad korunu. Co se týče vysazování ostatních květin, odporučuje se k tomu pošmournový den aneb ráno či večer od 4 hod. odpoledne počínaje. Vysazování samo je obyčejné, jakž jsme již při růži uvedli. Při přesázení se květiny dobře zalejí. Zalévati je vůbec nutno za teplého počasí denně a před večerem ještě jedenkráte. Trávníky nutno sesekávati a stříhati. Po vysečení trávy kolem chodníků napneme šňůru, a motykou neb rýčem přesně vyrovnáme. Tím zůstávají chodníky vzhledné.

Útulek našich vojínů v zasněžené chatě v Karpatech.

VÁLEČNÁ KUCHYNĚ.

Úprava vepřového masa a tuku do zásoby. Mnoho hospodyň peče do zásoby pro zlé časy vepřovou pečeni a zalívají ji sádlem. Stává se, že špatně připravený pokrm časem plesniví. Nutno si počínati následovně: **Tučná vepřová pečeně** se posolí a okmínuje peče obvyklým způsobem za stálého polévání od měkka. Měkká pečeně se rozkrájí na tenké plátky, (šťáva z ní upotřebí se na polévky, na brambory a p.) Pečeně na jiný pekáč pokmínuje a dále pomalu vypíká. Občas vidličkou propíchne, aby se tuk snáze vypekl. Když máme veškerou mastnotu vypečenou, teprve maso do čisté, kamenné nádoby s tukem nalejeme. Po vrchu tuhé pokryjeme papírem, který jsme namočili ve vodě, pak povážeme a uschováme. Zejména doporučuji takto vypéci prorostlé vepřové bůčky.

Máslo převařujeme do zásoby následujícím způsobem: Rozkrájíme máslo dáme na rendlík a necháme pozvolna vařiti. Mezi vařením sbíráme pěnu. Je-li již máslo čisté dáme na kraj plotny, zamícháme do něj stěrku mouky a necháme ustáti. Pak slijeme do čistého hrnku a povrch (tuhý) pokryjeme opět papírem. Taktéž upravené vychladlé máslo se nekazí a neplesniví, nežloutne a dá se udržeti dlouhou dobu.

Placičky z kalu máselného. Tento kal máselný tak mnoho hospodyň vylévá aneb je použije na brambory a podobně. Jest to velmi cenný materiál k úpravě následujících placiček: Do rendlíku, kde jsme převařovali máslo dáme asi 10 lžic kalu máselného 25 lžic mouky. Pak přidáme 3 lžice cukru, lžičku soli, asi 2 neb 3 lžice mléka. Vše dobře dohromady smícháme a na pomaštěný plech tvoříme malé placičky, které do růžova po obou stranách upečeme. Jsou to neobyčejně jemné chruplavé placičky.

přenechat rozhonutí srdci. Sliboval mi, že nebude sňatku z lásky klásti žádné překážky. Pamatuji, jak vždycky říkal, že jen láska bude pro mou volbu směrodatná a že základem šťastného sňatku je vždycky jen láska. A jak mluví teď? Že prý rozum se musí uplatniti a podobně. Proč si strýček najednou tak odporuje, proč změnil náhle své názory?"

„Neměj mu to za zlé," namítal Kurt, leč Lora pokračovala:

„Za zlé? Za zlé mu to nemám, o tom nemůže být řeči. Vím, že strýček má jen mé dobro na zřeteli. Přes to nedovedu se zbaviti pocitu, že se v našem domě pojednou všecko změnilo. Tak se mi zdá, že jsem cizí ve své vlastní domácnosti. Strýček a teta stále spolu něco rozmlouvají a když já přijdu, ustávají v řeči, nebo začnou o něčem zcela jiném mluviti. Nedávno poslali mě do postele jako nějaké malé dítě a pak spolu dlouho do noci rozmlouvali. Když pak teta odebrala se do své ložnice, slyšela jsem, jak hluboce si povzdychla. Proč to? Proč skrývají přede mnou své tajnosti? Co tíží strýčka a tetu?"

„Milá Loro, snad to není v souvislosti s tebou?"

Naopak Kurte. Vše se točí kolem mne. Cítím, že mě strýček a teta něco zatajují, že něco strašného přede mnou skrývají. Tíží mne příšerná předtucha. Bojím se o naši budoucnost, Kurte, bojím se, že nás stihne veliké neštěstí."

„Neměj obavy, strýček přece říkal, že jeho svolení k sňatku závisí od odpovědi Hanuše z Rottenhallu."

Těmito slovy pokoušel se Kurt upokojiti Loru.

„Vidíš, Kurte, v tom také spatřuji něco záhadného. Jsi přece plnoletý a řekl jsi, že zamítavé stanovisko tvého bratrance nezmění tvé usnesení. Proč strýček tedy činí další kroky své odvislé od odpovědi tvého bratrance?"

„Uklidni se. Zítra nebo pozítří bude tu z Rottenhallu odpověď a strýček bude jednati dál. Doufej, že to všecko dobře dopadne."

Marná byla však Kurtova slova útěchy.

„Vidím, že mne chceš za každou cenu jen utišit, Kurte. Jsem ti vděčna za to, ale přece jen nezměníš mé přesvědčení, že nás čeká těžká budoucnost. Kurte, Kurte," zaštkala, „uvidíš, že budou činiti pokusy rozloučiti nás. Já to cítím . . ."

Polekán uchopil Kurt Loru za ruce.

„Nás dva rozloučiti? Jak můžeš takhle mluvit? Dokud žiji, nezřeknu se tebe."

A Kurt přivinul Loru na svá prsa.

„Neopustíš mne?" tázala se šeptem.

„Neopustím za živý svět. Ať přijde cokoliv, Jsi moje v mém srdci, tak jako já jsem tvůj. Přísahám ti to u Boha! Vyjímaje, že sprostíš mne slova mého," prohlásil Kurt slavnostně.

KAPITOLA XXIV.

Ještě jeden pokus.

Mezitím co Kurt se pokoušel zbaviti Loru všech obav, dodati jí zmužilosti a rozptýliti všecky její těžké myšlénky, seděl profesor Henning se svou sestrou ve své pracovně. Obličeje jejich prozrazovaly trýznící myšlénky, jež na ně doléhaly.

„Už došel dopis z Rottenhallu?" tázala se paní Henningová svého bratra.

Profesor zavrtěl hlavou.

„Bojíš se toho dopisu?"

„Ne příliš. Hanuš Rottenhall je přece vázán svým slovem. Musí mlčeti a on bude mlčeti."

„Jsi o tom tak pevně přesvědčen?"

„Ano. Vždyť je jen v jeho vlastním zájmu, aby nevyšly na přetřes skutky jeho minulosti."

„No a proč tedy čekáš na jeho odpověď?"

Profesor pokrčil rameny.

„Je to šibeniční lhůta, kterou dávám svému dítěti."

„Vždyť přepokládáš, že Rottenhall bude mlčeti?"

„Ano, to předpokládám. Ale tím není záležitost ještě odbyta. Za první je pravděpodobné, že baron Hanuš Rottenhall odepře svolení ke sňatku Kurtovu bez jakéhokoli odůvodnění. A za druhé: Když i bude mlčeti o minulosti, najde nějakou zamítavou výmluvu. Na příklad řekne, že Lora nehodí se do hraběcího rodu neb podobně. Hanušovi nemůže být přece vítaným, mít Loru stále na blízku. A v tomto případě naleznu i já výmluvu vůči svému dítěti. Mohu říci ne, aniž bych si musel nechat líbit předhůzku, že jednám nelidsky. Nemohl bych snésti výčitku, že já jsem to byl, který zničil Lořino štěstí.

„Ale pověz mi, Pavle, co učiníš, když baron Hanuš Rottenhall proti všemu očekávání nebude klásti sňatku svého bratrance žádné překážky? Co pak?"

Profesor Henning uchopil se za hlavu.

„Co pak? Co pak? To sám nevím . . ."

„Nebylo by pak dobře nechat věc svému vývoji?"

„Nikoli, to je nemožné," zvolal profesor. Za žádných okolností nemůžeme přece dopustiti, aby náhoda všecko prozradila a otevřela Kurtovi a Loře oči. A pak to by bylo neslušné ode mne vůči Kurtovi. Jak bych tu vyhlížel?"

Sestra jeho už umlkla. Profesor povstal a počal prudce choditi po pokoji. Po chvilce se obrátil k sestře a pravil:

„Musíš mluviti s Lorou. Musíš jí vysvětliti, jak těžko bych se s ní rozloučil, že nesnesl bych její odchod do Evropy. Že krvácelo by mně srdce,

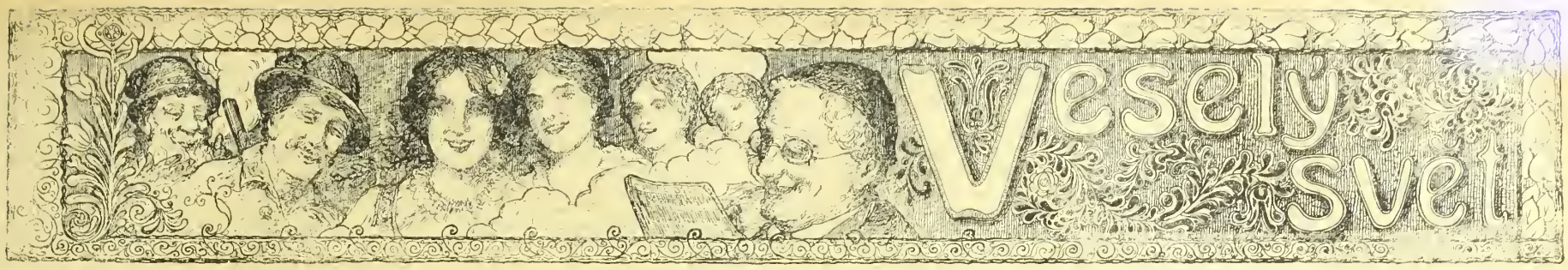

Chytrý nápad.

„Posílám svému muži do pole noviny, co je to ale platné, když doprava trvá 8 dní a zprávy, když manžela stihnou, jsou už zastaralé."

„A to si nevíte rady? Posílejte mu noviny o několik dní dříve."

*

U fotografa.

„Prosím pane udělejte trochu přívětivý obličej."

„Nemohu, jsem pesimista."

*

Uhodl.

Šef závodu plísní svého sekretáře: „Proč pak musíte mít celý den v ústech doutník pane sekretáři? Podívejte se na mne já také kouřím celý den, ale ne při práci."

*

Buď anebo!

Manžel na cestě k nádraží: „Jdi trochu rychleji má drahá ženo, abych si mohl ještě před odjezdem vlaku koupiti na rychlo džbánek piva. Anebo jdi pomaleji, abychom zmeškali vlak."

*

Moderní dítě.

Malé děvčátko zabloudilo a dalo se na ulici do pláče. Ihned shromáždil se kolem něho zástup zvědavců. Lidé se vyptávají: „Jak se jmenuješ?" — „Nevím" — zní odpověď. „Kde bydlíš?" „Nevím . . . ale číslo našeho telefonu je 42.622."

*

Svět ho unavil.

„Nechceš se synu můj opravdu oženit?" — „Ne, já vymírám — —"

*

Přisahali věrnost praporu.

Jednoho dne přeběhlo do zákopu našich několik ruských vojáků. Důstojník náš táže se přeběhlíků: „Co pak jste nepřisahali věrnost svému praporu?" — Ó ano, přísahali" — zní odpověď. „Přece je náš prapor od včerejška ve vašich rukou."

*

Myslila na to.

Jistý stolař pravil na smrtelném loži své manželce: „Drahá ženo, až zemru, vezmi si za muže mého tovaryše — je to velmi řádný člověk a rozumí řemeslu."

Žena: „Ach, dobrý mužičku už jsem si také naň myslila."

*

Právě proto.

K jistému boháči přišel jistý šejdíř a prosil ho o peněžitou výpomoc:

„Vždyť vás ani neznám pane!" pravil boháč.

„Právě proto k vám přicházím!" odvětil prosebník.

*

Marné.

K jistému chuďasovi vloupal se v noci zloděj hledal a tápal kolem po kořisti. Leč chuďas dosud nespal a seznaje co se děje řekl k zlodějovi: „Ale člověče — nenamáhejte se zbytečně, hledal jsem celý den a nenašel jsem nic — a vy chcete po tmě něco najít?

*

Jistý rakouský arcivévoda byl na manevrech ve Štyrsku a ubytoval se v městečku L. Večer opustil byt a šel na procházku. Na okně svého pokoje nechal ležet pouzdro se svou drahocennou cigaretovou špičkou. Malý synáček hospodáře vloudil se do jeho pokoje a brzo odcházel odtamtud s kořisti: Cigaretovou špičkou. Tatínek ho dopadl, k nemalému leknutí spatřil však, že špička je už zlomená. Spráskal nezbedu a počal slepovati špičku, aby zažehnal velkou bouřku. Skutečně také jí jakž takž slepil a položil zase na okno. Hned na to přišel arcivévoda, uchopil špičku a zvolal: Tu se dějí zázraky. Včera jsem špičku rozbil a ona je dnes celá.

V hostinci.

Prvý host k sousedu: „Co myslíte pane, zdá se, že v tom vínu je mnoho vody — ne?"

Druhý host: „Ne — ale myslím, že v té vodě je málo vína."

*

Bázlivost.

„Pane rado, musíte mi odpustiti ale ze sňatku s vaší dceruškou nebude ničeho. Políbil jsem jí a ona mi dala za to záhlavec."

„Ach — to nesmíte bráti tak vážně. Ona je ještě tak bázlivá."

*

Radost.

Muž (vstoupivší náhle do světnice): „Raduj se ženo — vyhráli jsme los!"

Choť (po druhé vdaná): Ach Bože, Bože, škoda, že se toho nedožil nebožtík."

*

Strašná pomsta.

Právník, jenž po 20 semestrech při rigorosu propadl: „Tak slečno Vlasto — teď se ale pomstím za to celému člověčenstvu — krvavě se pomstím."

Slečna Vlasta: „Jak to myslíte?"

Právník: „Dám se zapsat na medicinu."

*

Ach tak.

„A proč jste odešla z vašeho posledního místa?"

„Poněvadž mě můj pán políbil, milostivá paní!"

„A vy jste se k vůli tomu rozhněvala?"

„Já ne, ale milostpaní!"

*

Theorie.

Otec, kráčeje se synkem po ulici, pončnje jej: „Pes, který moc štěká nekouše."

Jdou dále kolem jakéhos statku, ze kterého náhle vyběhen veliký pes zuřivě štěkající. — Tatínek utíká se synkem co může. Když jsou oba v bezpečí, ptá se synek: „Ale tatínku, vždyť si povídal, že pes, který moc štěká nekouše — a teď přece před ním utíkáš."

„Inu milý hochu — já to vím — a ty to také víš — protože jsem ti to řekl — ale ten hafan to ještě neví."

To je něco jiného.

Šikovatel: „Pěšáku Blažku přišel jste o 24 hodin později z dovolené. Obdržíte za to 14 dní kasárníka. Voják: Prosím pěkně, otec mi dal pro pana šikovatele 10 kg sádla." — Šikovatel: A tak — to je něco jiného. — S tak těžkým břemenem jste věru nemohl utíkati.

*

Nezná ho.

Kdosi se ptá malého Moricka: „Pověz mi když si tvůj tatík vypůjčí v lednu 300 K a splácí měsíčně 30 K, kolik bude ještě v červnu dlužen?"

Moricek: „Ach ano — to znám — ale vy neznáte mého tátu."

*

Přání.

Paní (u piana si popěvující: „Kdybych ptáčkem byla, přes moře bych přeletěla atd . . . .

Manžel: Stákra — to bych si poskočil — kdyby se to vyplnilo."

*

Přesně dle receptu.

„Ale člověče, co jste to udělal předepsal jsem vám 3 kávové lžíce denně a vy používate lžíc polévkových."

„Račte prominout pane doktore, my s nimi jíme kávu."

*

Válečný astronom.

Sedlák: „Jak je to jen možné, že slunce na jedné straně zapadá a na druhé straně zase vychází?"

Starosta: To je přece zcela jednoduché. Slunce se v noci znovu vrátí na své místo ale poněvadž je tma — tak to nevidíme."

*

Nejmilejší.

Otec: „Pověz mi Karlíku, co máš ve škole nejraději."

Karlík: „Přestávky."

*

Rychle rozhodnut.

V gymnasiální třídě byl kdosi vyvolán, aby zodpověděl nějakou otázku. Povstal, odpověděl starému panu profesorovi, a pak zase chtěl usednouti. V následujícím okamžiku však vyskočí s výkřikem. „Co se stalo?" ptá se profesor. „Někdo mi ze zadu postavil na židli péro, abych si ho vrazil do masa" — odpovídá žák. Nejprve panuje hrobové ticho, pak ale profesor zvolá: „No tak dlouho neotálejte, běžte ven a vyssajte z rány inkoust."

*

Poštovní úředník vrací malému Frantíkovi dopis se slovy: „Dopis tvůj musí být výše frankován — je těžký." Na to vece Frantík: „Nu a když na to dám ještě jednu známku, bude ještě těžší."

*

Ze školy.

Ve škole ukládal učitel žákům slohovou úlohu. Žáci měli stručně vyložiti, co je to „touha po domovu". Většina správně odvětila a někteří ze svého života mohli podati i různé příklady. Jeden líčil své bolesti za svého třídenního pobytu v cizím městě, kterak toužil po mamince a tatínkovi, jiný vykládal ,že nemohl spát, když dlel na návštěvě u strýčka, a že chtěl hned zpět k sestrám a bratřím atd. Konečně táže se učitel malého Fridolína, zdali i on pocituje někdy podobné touhy po domově. A Fridolínek vstává a odpovídá: „O ano pane učiteli, každý den, když přijdu do školy."

*

Na výstavě zvířat.

Na jakési výstavě zvířat, pronášel předseda velice duchaplnou řeč a řekl mezi jiným toto: Už naši předkové byli hrdi na své koně, a což teprve voli, které zde vidíte: tak velké voly, jako u nás, nenaleznete nikde jinde . . . Samozřejmě, posluchači na znamení suhlasu odpověděli bouřlivým potleskem.

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se svět. ino i optikou. 1955

Fychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenan c. k. rak. státní medailí.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tajemného výzkoušeného receptu. **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vrádky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela zdarma! Píšte ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30** 1997

Nejlepší nákup fotografických aparátů,

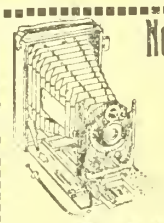

desek, papíru a všech přís. nejlepšího druhu, za levné ceny, zašle též na dobírku 2018

CH. NĚMEC,

Vídeň X., Quellenstrasse čís. 50.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. = 1973

Filmové serie vzájst po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více

Přes milion již prodáno.

J. K. Bergmann,
Aldeň. V./2, Kohlgasse 46/III

Pryč s tímto

Vaše zkrácení nohy nevidíte ně. Vaše chůze pružná a lehká. Každou normální obuv můžete nositi. Brožurku zdarma zasílá **Extenslon**, spol. s r. o. **Frankfurt n/Mohanem, Eschersheim čís. 20** 2004

Otok žláz.

U lidí s onemocnělými žlázami je výživa těla snížena a tím síla proti škodám různého druhu značně zmenšena. Proto se musí dalšímu úpadku lékařským ošetřováním včas předejíti. 1948

Naše domácí léčba

jest předpisována od mnoha známých profesorů a lékařů a bylo jí docíleno nejlepších výsledků.

Naše nedostižitelná žlázová

léčebná sůl

ze sta let starých pramenů Arvy-Polhory získaná zlepšuje krevní smíšeninu a tělesné šťávy, zvyšuje zdatnost a všeobecný stav, zmenšuje naběhnutí žláz, až konečně žlázy zcela zaniknou.

Nezdravé látky

se vylučují, buňky oživují, tělo se přivodí k novému rozmachu energie a hojivá síla se povzbudí. Nechte si ihned zaslati naší

knihu domácí léčby,

kde je způsob používání ve všeobecně srozumitelným způsobem popsán. Tento poučný spis nestojí Vás ani haléře. Váš lékař dá zajisté svůj souhlas k domácímu léčení. Pište ihned na adresu:

Expedice lékárny císaře Viléma,
Budapešť VI., odd. 110.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Nejhezčí ozdobou ženy jest

krásně vyvynuté, bujné

POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

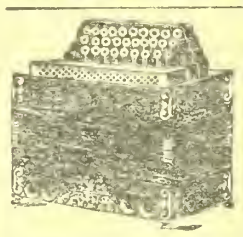

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užltek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 5·— loko Vídeň, 50 k K 40, loko sklad **Brno, Budějovice** a **Hradec Králové** proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,

Vídeň X., Siccardsburgg. 44/1.

Pokud zásoba stačí nabízí dobré jakosti kanafasy a zefiry m à K 4·80 až 4·90, Zasílá pr ti dobírce **Jan Blahut, Bukovice u Frýdku Rak. Slezsko.** 2011

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry dětské šatečky i koši,

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotovinv u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Pro chybně mluvící

jistý návod, též písemně zasílá **FR. FIBINGER**, odborný učitel v **PRAZE II., Vávrova 6.** Prospekt zdarma. Známku na odpověď! Za doporučení se žádá. Výsledek zaručen! — — Opis z dopisu. Velectěný pane! Byl jste mi doporučen z kruhů profesorských jako výborný učitel pro chybnou mluvu. Jsem 28. r. stár, mám střední školu a universitu atd. A. A.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost"
v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Vojenské

náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·- Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·— 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin
Hanuš Konrad,
c. k. dvorní dodavatel,
v Mostě č. 1348 Čechy.
Ceník na požádání každému zdarma 1210

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

la břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—,

naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany brousené nože do zásoby, tucet 4 50, 5·—, 6·—, Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593 (Čechy.)
Obšírný ceník zdarma a vyp.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: **I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.**

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní.
Vklady na knížky a účty.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. Tisk Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X 1., Eugengasse 22.

VIDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají: Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 18.

VE VÍDNI, DNE 3. KVĚTNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Druhá bitva u Arrasu,

která skončila nejkrvavější anglickou porážkou.

Bitvy na západní frontě pokračují. — Ve válce ponorek utrpěla Anglie nové těžké ztráty. — Rozhodnutí o válce neb míru v Rusku vyhraženo bylo národnímu shromáždění. — Nové násilnické plány čtyřdohody proti Řecku.

BITVY NA ZÁPADĚ.

Ústup německých armád od Bapaume, Peronne a Roye donutil nepřátelské vojenské velení k novým plánům. Nepřítel tehdy jen čekal na povel k útoku. Na celé frontě byl připraven vésti rozhodnou ránu. Na Sommě mělo se rozhodnouti o vítězství. Leč z čista jasna ustoupili Němci do zadních, dlouhou dobu připravovaných posic a vylákali nepřítele do bažinatého, zpustošeného území. Nepřátelské plány byly zmařeny, Angličani museli upustiti od rozhodného útoku, neboť nejprve bylo třeba znovu vybudovati silnice a dráhy ve vyklizeném území, vystavěti nové posice a posunouti těžkou dělostřelbu. Hindenburgova strategie docílila zde velkého úspěchu, který uznali také nepřátelští vojenští kritikové. Angličani a Francouzi museli nyní změniti své plány a zahájiti útok na obou koncích nové německé obranné čáry, u Arrasu a na Aisně. Vzduchová čára mezi oběma těmito městy označuje přibližně novou německou frontu na Sommě. Nepřítel přikročil k útoku na obou koncích nové čáry v naději, že se mu zde podaří průlom, a že celá německá fronta bude zatlačena daleko zpět. Výsledek bitvy u Arrasu je znám už ze zpráv denního tisku a z pojednání, uveřejněného v posledních dvou číslech našeho listu. Angličani docílili nepatrné začáteční úspěchy a zatlačili německou čáru o několik málo kilometrů. Průlom selhal vzdor

Z vyklizené Francie: Spousty, jež dovede nadělati jediná rána granátu. Dvorec, nedaleko Biauraine ve vteřině, jedinou ranou zničený.

Z vyklizené Francie: Osada Hancourt — hromada sutin. Neslýchaná nad pomyšlení prudká dělostřelba nepřítele, srovnala toto bývalé sídlo klidných občanů úplně se zemí.

úžasným obětem nepřítele a vzdor neslýchanému napětí sil a materiálu. Hned na to začal útok na Aisně a v Champagni. Na Aisně vnikli Francouzi, kteří tu nasadili celé tři čtvrtiny své armády do přední německé čáry, leč dále ani o krok. Druhý útok selhal stejně jako první. Ani zde průlom nedosažen a Francouzi obětovali nadarmo 150.000 mužů. Bezvýsledný byl také průlomný pokus v Champagni, kde získal nepřítel jen část německé přední čáry. Tam, kde pronikl hloub, vypuzen byl německým protiútokem. Na Brimontu bojovali po boku Francouzů také ruské pomocné sbory, které utrpěli úžasné ztráty, aniž docílili nejmenšího úspěchu. Síla Rusů, dlících už skoro rok na francouzské frontě, odhaduje se na jednu divisi, ze které však po odečtení ztrát mnoho nezbylo. Bitvy zuří ovšem dále, jak u Arrasu, tak i na Aisně a v Champagni, leč po posledních německých zprávách není třeba pochybovati, že německá západní fronta odolá generálnímu náporu nepřátel.

TISÍC DNŮ SVĚTOVÉ VÁLKY.

Dne 20. dubna dosáhla světová válka svých 1.000 dnů. Vzpomínáme při té příležitosti na průběh válečných událostí, na vražedný zápas národu, který teprve teď dosahuje svého vrcholu v bitvách na západní frontě. Nenávist našich nepřátel, v prvé řadě Anglie, poskvrnily čest Evropy. Vyprovokovala bezpříkladné vraždění na bojištích, zorganisovala hladovou válku proti německým ženám a dětem a nesčetný počet zločinů proti právům a lidskosti. A tato nenávist zmařila také ukončení zápasu a mír, k němuž loni před vánocemi centrální moci podávaly svoje ruce, způsobila pokračování ve válce a pracuje také nyní proti míru. Nepřítel zahájil válku s heslem „zničiti Německo a rozděliti Rakousko a Turecko" a kreslil už novou mapu Evropy. Leč dnes v 1.000 den války stojí tu centrální moci pevně a nerozborně, Německo nebylo zdoláno a Rakousko a Turecko vyšly ze zápasu neobyčejně posíleny. Nesplnily se nepřátelské plány a válečná mapa značně se liší od mapy, kterou před válkou zhotovili pánové v Londýně a v Paříži. Ani jediná utopie a fantasie našich nepřátel nestala se skutkem. Naopak opak se splnil. Rána našich nepřátel, mířená na srdce naše selhala a stejně selhou i všecky nejnovější plány nových pánů petrohradských. Naše mocnářství vyjde z boje osvěženo, sesíleno, protože právě světová válka semkla národy naše v pevný šik a seskupila je kol mladého císaře. Naši nepřátelé nepotřebují se také starati o nové uspořádání vnitřních poměrů v Rakousku, jak to činí Miljukov. My sami si uspořádáme naše vnitřní záležitosti ku spokojenosti všech národů.

Z vyklizené Francie: Kostelík v Monfaucon, hroznou nepřátelskou dělostřelbou v trosky obrácený.

Z vyklizené Francie: Zde kdysi stávala vesnička. — Kde jsou její obyvatelé? Kde jsou klidné, jasné její večery, když z komínů vystupoval zvolna kouř prosycený vůní brambor? Hromada cihel a dřeva a zápach sanytru a krve, jsou posledním jejím zbytkem.

ŽÁDNÝ SEPARÁTNÍ MÍR.

Vždycky jsme varovali před přehnaným optimismem, kterému se v různých aktuelních otázkách oddával zejména vídeňský tisk. Správnost této zdrženlivosti nejnověji opětně se potvrdila v záležitostí separátního míru s Ruskem, který jistá část vídeňského tisku považovala skoro za zabezpečenou věc. Minulou neděli nastalo vyjasnění a sice vyjasnění negativní. Přátelé míru dočkali se sklamání! Čtyři projevy došly v tento den z Petrohradu a všecky zdůraznily, že petrohradská rada dělníků a vojáků rozhodně zamítá plán separátního míru s centrálními mocnostmi. První prohlášení pochází z angl. pramene a proto nebyl mu na počátku připisován rozhodný význam. Leč další tři projevy vyšly přímo z řady dělníků a vojáků a byly odpovědí na několik přímých dotazů, mezi jiným na dotaz amerických socialistů. Petrohradská telegrafní agentura rozeslala o nich oficielní depeši, ve které se praví: President petrohradské rady dělníků a vojáků, člen dumy Čejdže telegrafoval socialistickému členovi amerického kongresu Meyrovi v odpověď na jeho dotaz: „Prosím vás, jako jediného socialistického člena amerického kongresu, abyste kategoricky dementoval všecky pověsti, dle nichž ruští socialisté podporují myšlenku separátního míru s Německem". — Jiný oficielní projev rady dělníku a vojáků prohlašuje rovněž, že tato korporace, representující ruský socialismus, neusiluje o separátní mír, žádá všeobecný mír bez anexí a bez válečné náhrady na podkladě volného rozvoje národů. Socialisté jsou toho názoru, že proletariát všech zemí musí působiti v tomto směru. — Konečně je ještě zajímavá italská zpráva, kterou přinesla turinská „Stampa", a v níž se konstatuje, že Rusko zůstane věrno londýnské úmluvě, která jak známo zavazuje všecky naše nepřátele neuzavírati žádný separátní mír.

Pověsti o separátním míru natropily už dosti zmatku. Už od počátku války byly šířeny a při každé příležitosti znovu a znovu se vyskytovaly, aniž by měly nějaký určitý podklad. Když v roce 1914 uzvřena v Londýně dohoda proti separátnímu míru, hlásili nezodpovědní zpravodajové, že se dověděli „ze směrodatných míst", že Japonsko nepřistoupilo na tento pakt. Brzo se ukázalo, že tato zpráva náležela do říše novinářských výmyslů. Když Itálie vstoupila do války objevily se zase pověsti, že Itálie nechce nic slyšeti o londýnském paktu. Další vývoj věcí ukázal však, že římský kabinet je úplně ve vleku Anglie a že nemá moci a sil ani dost málo čeliti londýnským diktátům. Když Spojené Státy postavily se po bok našich nepřátel, začali sensace chtiví zpravodajové šířiti zprávy, že Spojené Státy nepřistoupily na úmluvy našich nepřátel. Poslední depeše americké dokazují však opak. A když překvapila Evropu ruská revoluce, ihned začali rakouští a stokholmští zpravodajové fabrikovati telegramy, ve kterých se tvrdilo, že revoluční Rusko je nakloněno separátnímu míru, že nová vláda petrohradská nepřistoupí na londýnský pakt, aby si zabezpečila svobodu rozhodování atd. Zejména vídeňské listy zaplaveny byly podobnými zprávami, které byly pak příčinou nejnesmyslnějších fantastických pověstí, šířených mezi lidem a vyvolávajících neoprávněné naděje. Nepochybujeme ovšem, že toto zpravodajství bude pokračovati ve své politice, a že důvěřivé obecenstvo vzdor všem smutným zkušenostem bude mu věřiti.

Co se nedá upříti, je fakt, že ruští socialisté a v prvé řadě petrohradský výbor dělníků a vojáků vykonává značný vliv na politiku provisorní vlády petrohradské a brzdí do jisté míry válečnou politiku Miljukova. Pravda je, že ruská revoluce značně změnila válečné cíle Ruska a bude v tomto směru míti i nadále blahodárný vliv. Propaganda pro „všeobecný mír bez anexí a bez válečných náhrad", kterou zahájili socialisté ruští, jistě nezůstane bez výsledku. Ostatně četli jsme právě v těchto dnech, římské depeše, ve kterých bylo sděleno, že Rusko zříká se Cařihradu a Dardanel a že se spokojí internacionalisováním mořských úžin.

Anglické válečné a obchodní lodi před Portsmouthem.

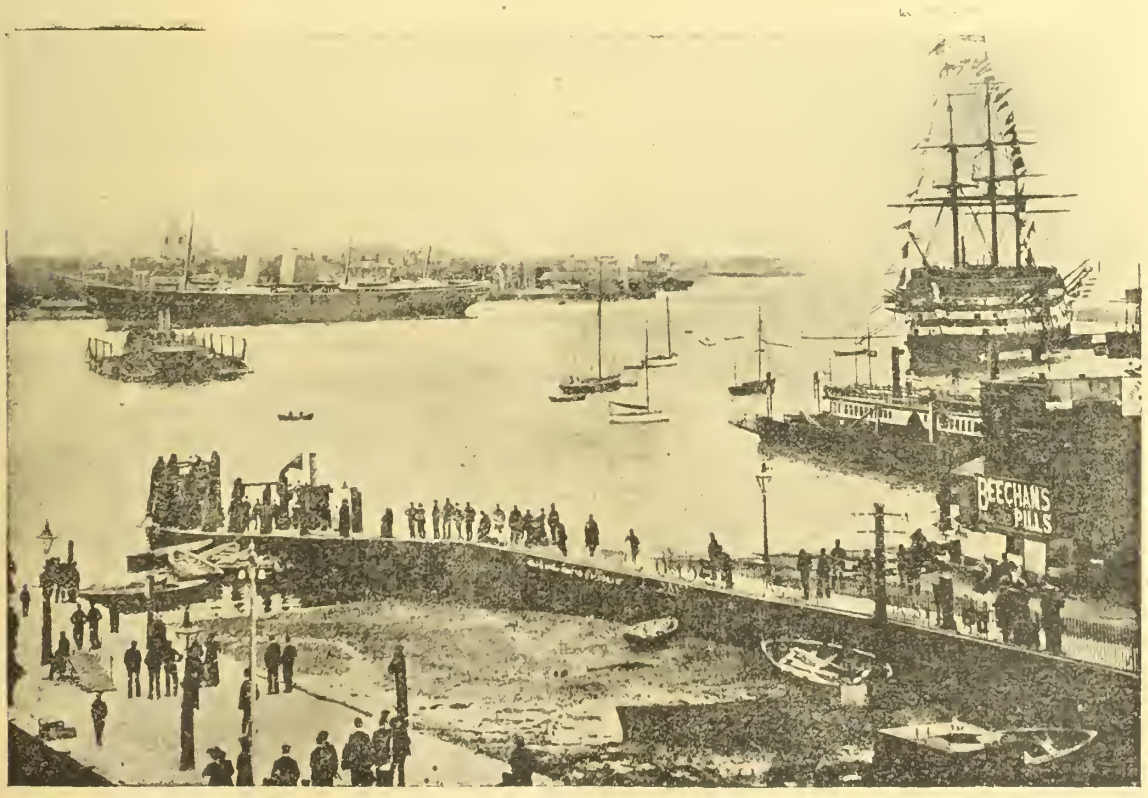

Pohled na přístav Portsmouth, největší a nejsilnější námořní pevnost anglickou.

NEJVĚTŠÍ PORÁŽKA ANGLICKÁ.

.Wolffovo komuniké ze dne 24. dubna nazvalo druhou bitvu u Arrasu největší anglickou porážkou v této válce. A sice dle pravdy, neboť anglický plán prolomiti německou frontu po obou stranách Scarpy a silnice, Arras-Cambrai žalostně stroskotal o udatnost německého vojska. Celá útočná fronta u Arrasu, mezi Lensem a Boullecourtem v délí 30 km je poseta spoustou anglických mrtvol. Anglie utrpěla zde úžasné ztráty, které musí míti těžké následky a jistě ochromí další vývoj velké západní ofensivy. Bylo to poslední velké napětí anglických sil. Anglie, jejíž existence je silně ohrožena zostřena válkou ponorek, chtěla se zachrániti velkým náporem na souši. Proto se rozpřáhla k rozhodné a největší vojenské ráně, ve které utrpěla nejstrašnější porážku celé války.

Pro nedostatek místa nemůžeme reprodukovati všecky zprávy, které o této důležité vojenské události přináší oficielní i soukromé zpravodajství. Omezujeme se jen na zajímavé líčení, jež přinesla „Grazer Tages Post": Druhý anglický průlomný pokus u Arrasu, podniknutý nejméně se silou 20 divisí roztříštil se skálopevnou německou frontu. Útočníci na žádném místě nedocílili půdy. Malý zisk asi 100 metrů poblíž Guemappe (jihovýchodně Arrasu) uveden byl v německé štábní zprávě jen z té příčiny, aby porovnáno bylo obrovské napětí nepřátelských sil a úžasné. ztráty Angličanů a uvedena na pravou míru cena územního zisku nepřítele. 50.000 mrtvých Angličanů leží před německými posicemi. Angličani a Francouzi prohráli tedy jarní tažení, na které skládali všecky své naděje. Francouzi poslali do ohně poslední své zálohy a pozbyli je buď na Aisně, neb v Champagni a vyčerpání sil jak u Angličanů, tak i u Francouzů nemůže zůstati bez těžkých následků. Ovšem i obránci mají ztráty, které ale z daleka nemohou se porovnati se ztrátami nepřítele. Doufejme, že nejnovější tato porážka poučí nepřítele definitivně, že marné jsou jeho naděje na zdolání centrálních mocí a že přispěje k urychlení míru. Ostatně předkládá všeobecné domění, že bitvami na západě ukončena bude válka. Naznačil to v těchto dnech i Balfour, jenž nazval bitvu na západě bitvou mírovou a sdělil, že konec války nastane ještě letos v létě.

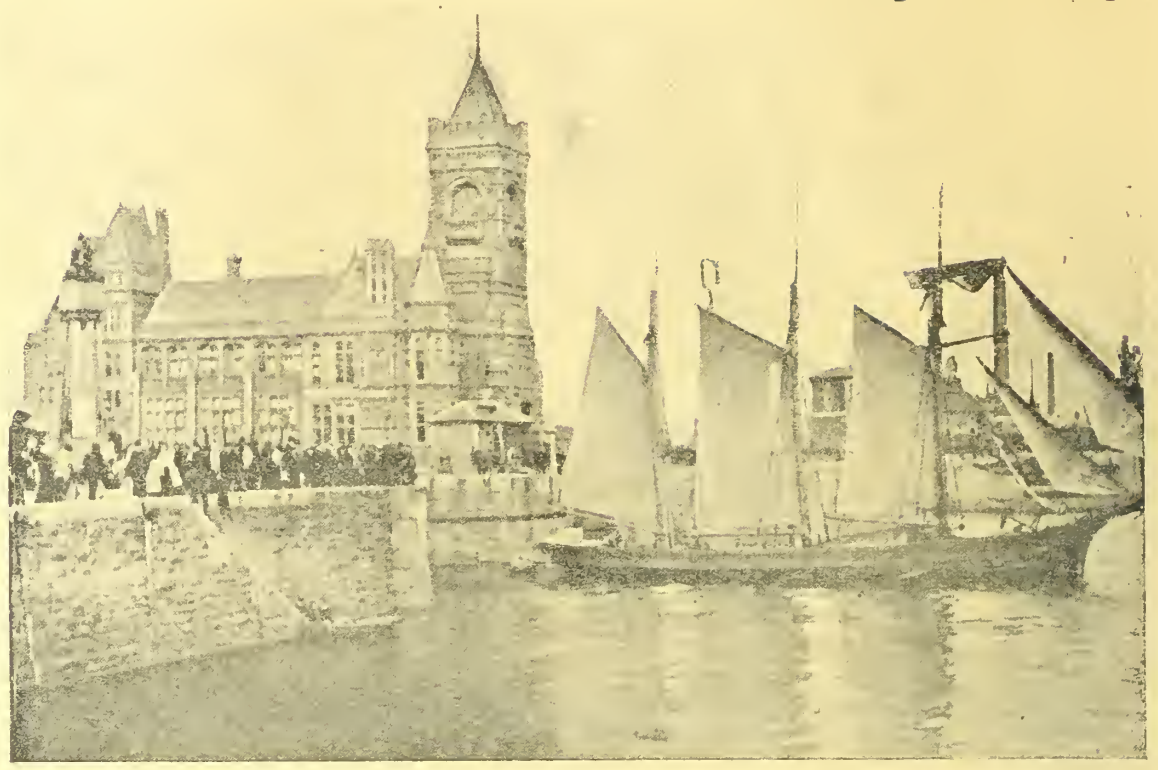

Anglický přístav Cardiff, druhý největší přístav Anglie. Dovoz a vývoz Cardiffu obnášel v míru 13.7 mil. tun lodního prostoru, nepočítaje dopravu pobřežní.

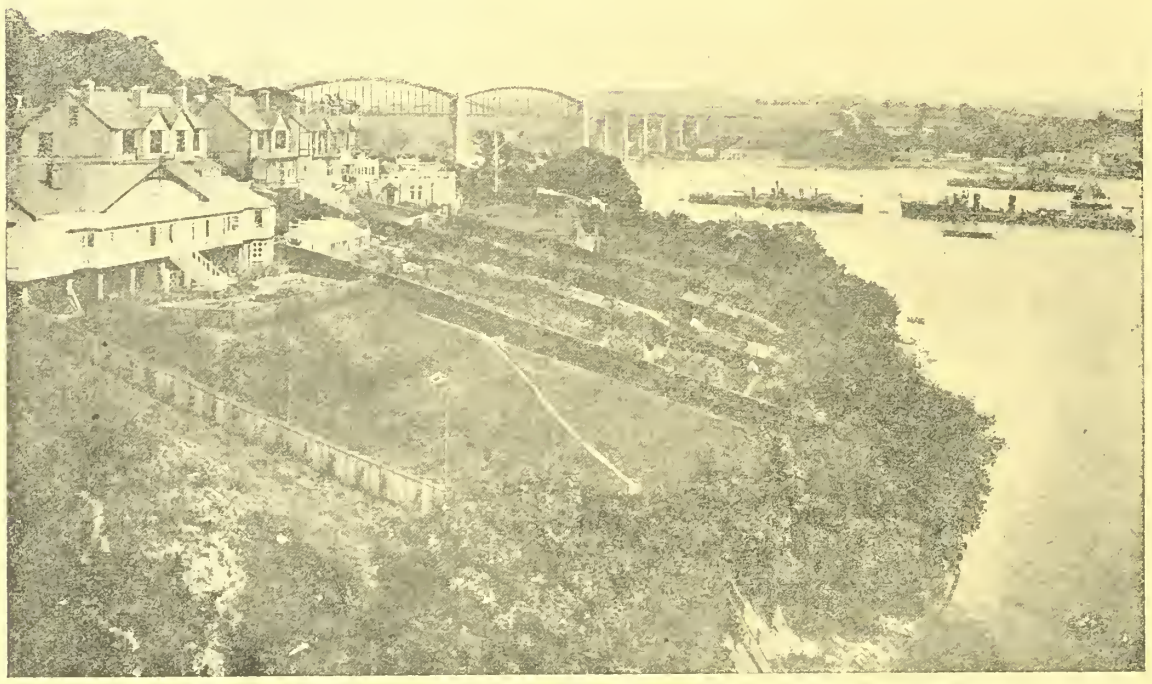

Celkový pohled na anglický přístav Plymouth v hrab ství Devanském.

□ □ □

ZASE NOVÝ KROK K MÍRU.

Vládní orgán „Fremdenblatt" uveřejnil v těchto dnech nový projev rakousko-uherského zahraničního úřadu, který jistě znamená další krok k míru. Vláda prohlašuje v něm, že nechce anektovati žádnou část ruského území. Svým projevem dává odpověď nedávné berlínské konferenci rakouských, uherských a německých sociálních demokratů, na níž položena byla vládám centrálních mocností otázka, zda-li chtějí přijmouti formuli ruského proletariátu a vyslovit se výslovně pro mír bez anexe a peněžní náhrady. Naše vláda dobře učinila, že ihned tuto otázku zodpověděla. Neboť tento okamžik byl opravdu příznivý k veřejnému prohlášení, „že naše monarchie nemá absolutně žádné agresivní plány proti Rusku a nechce zvětšiti své území na jeho účet". Je to potěšitelný krok na cestě k dohodě, kterou náš zahraniční ministr hrabě Czernin již před delší dobou nastoupil a stále sleduje. Ovšem není tím vyhověno zcela socialistickému přání, neboť socialisté žádají zřeknutí anexe nejen vůči Rusku, ale anexe vůbec, stejně jako válečné náhrady. Rakouská vláda neučinila také svůj projev v úřední formě, neboť ani článek vysoce oficiosního listu nemůže nahraditi úřední vládní prohlášení. Není to také oficielní všeobecné odřeknutí se všech anexí, jako to učinili Rusové, nýbrž jen částečné odřeknutí vůči Rusku. Pokud se týče anexí na účet jiných zemí, přistoupí vládní projev volný výklad. Ruským přáním tedy zcela nevyhovuje projev „Fremdenblattu", leč když chceme věc posouditi spravedlivě, pak musíme porovnati postup naší vlády s politikou kabinetu berlínského. Je přece ještě v živé paměti, že před několika dny zamítla berlínská oficielní „Nord-

Partie v přístavu v Plymouthu.

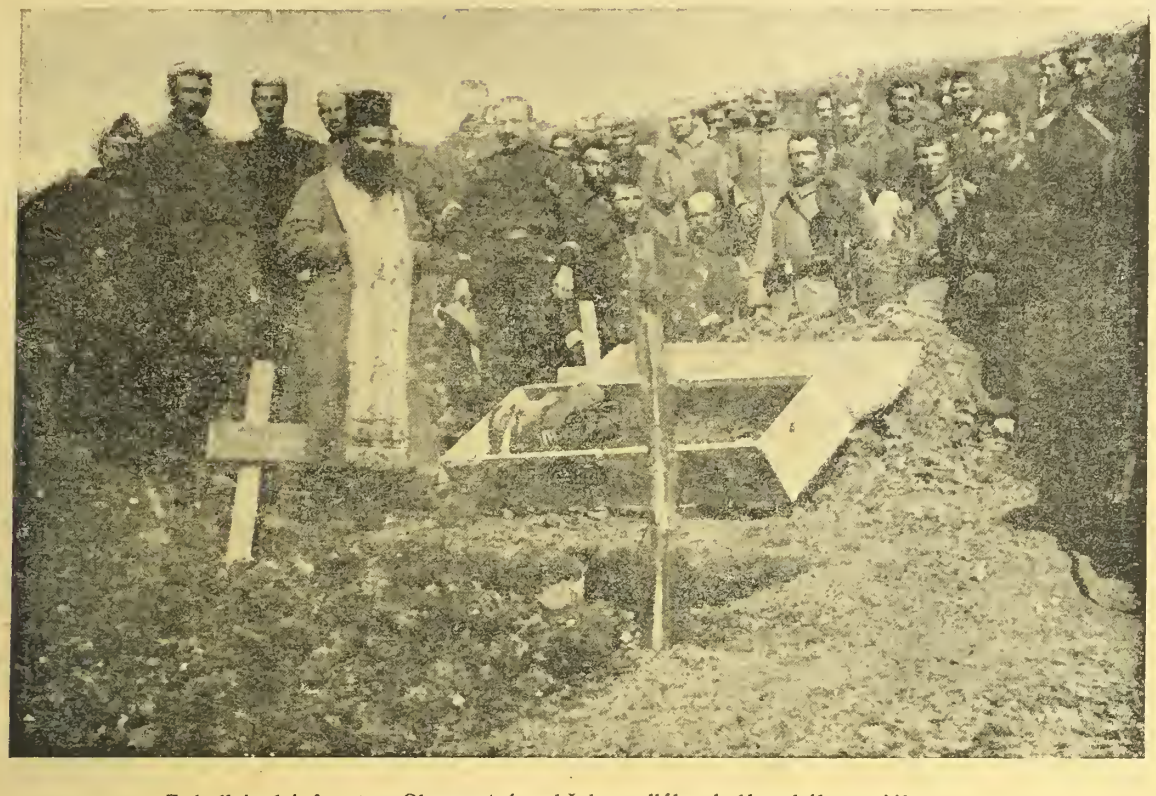

Z balkánské fronty: Slavnostní pohřeb padlého bulharského vojáka.

deutsche Allg. Zeitung" podával znovu nějaké úřední, nebo jen oficiosní prohlášení. Kancléřův orgán mlčel po ruském vládním zřeknutí se anexí a peněžní náhrady, za to ale tím obšírněji a intesivněji zabýval se přemrštěnými požadavky, o kterých píše anglický a francouzský tisk. „Myslí náš nepřítel na západě, že němečtí soc. demokraté schválí tyto anglické a francouzské podmínky?" — Tak volá orgán německého kancléře k sociálním demokratům a dodává. Západní nepřátelé se klamou, když spoléhají na naše sociální demokraty." — Tímto prohlášením dal kancléř na jevo, aby němečtí sociální demokraté sami odpověděli. Kancléřův hlas však chtějí přehlušiti Všeněmci svým pokřikem a volají po německém míru, po míru s anexemi na východě i západě, v koloniích s peněžitou náhradou. Tím vítanější je nový Czerninův projev. Není znamení slabosti, když státník jako je Czernin má tolik odvahy přiznati se veřejně ke svému zdravému rozumovému názoru a když řekne už „je nejvyšší čas udělati konec lidským jatkám".

Ku konci dlužno ještě konstatovati, že nejnovější prohlášení našeho zahraničního ministra za hranicemi vyvolalo silný ohlas. Alespoň ohlašuje se z Petrohradu nový vládní projev, který vyjde v nejbližších dnech, a ve kterém přesněji sděleny budou mírové podmínky.

□ □ □

Karavany ruských uprchlíků na pochodu přes Bukovinu.

Z obsazené Macedonie: Typický pohled na vesnici u Doirana.

ANGLIE V PONORKOVÉ VÁLCE.

Obtíže, které vznikly Anglii následkem ponorkové války přiostřují se den ke dni. A není divu. Každý druhý, třetí den hlásí Wolffová kancelář půl sta tisíce zničených tun nepřátelského lodního prostoru, někdy i více. Od počátku války ztratili Angličani 6 mil. tun. Není divu, že dnes vázne doprava na četných místech anglického pobřeží, že některé přístavy byly uzavřeny. Anglie nemůže se zásobiti potravinami a trpí proto velká její průmyslová města nedostatkem chleba, masa atd. Obyvatelstvo, které bylo uvyklé vždycky na nadbytek všech životních potřeb, zmocňuje se nepokoj, ježto není už ani brambor, cukru a mléka. Také doprava potravin a materiálu na evropské, asijské i africké bojiště neobyčejně trpí. Je přece známo jakému nebezpečí vystaveny jsou na příklad lodi, které musí plouti Gibraltarem, přes celé Středozemní moře do Soluně, neb směrem Suezu. Velká část lodí nedosáhne svého cíle a přichází na zmar i s nákladem. Anglické zásobování obtíže přiostřují se také následkem loňské špatné úrody. V Americe byla jen prostřední sklizeň pšenice, ani v Indii a v Austrálii nebyla situace lepší. K tomu se oznamuje z Ameriky, že také letošní sklizeň bude špatná, protože zejména pšenice špatně přezimovala. Tak špatné odhady neměla Amerika už celých 30 let, jako letos. Vývoz ze Spojených Států bude proto letos silně omezen a to tím více, ježto staré zásoby, které vždycky měla Amerika, tentokráte úplně jsou vyčerpány. Je přece v živé paměti, že v prvém roce války uhradil americký vývoz obilí celých 50—60 proc. evropské spotřeby. Letos klesly kromě toho také vyhlídky argentinského dovozu na nejmenší míru a doprava australská mnoho nepomůže, protože Australie má málo obchodních lodí. Wilsonovo zasáhnutí neprospěje Anglii ani vojensky ani hospodářsky. Zásobovací obtíže Anglie a čtyřdohody se po americké intervenci spíše zhorší, než zlepší. Chce-li Amerika uskutečniti své válečné plány a bude-li organisovati armádu, pak bude se tak díti na účet fabrikace čtyřdohodové munice a na účet zemědělství.

Za této situace jsou lodní ztráty ve válce ponorkové pro Anglii katastrofou. Marně se domáhá anglický a francouzský tisk, aby zakryl pravý stav věcí. Bude-li válka ponorek pokračovati ještě delší dobu, musí státníci londýnští povoliti. Anglie nemůže riskovati ztráty svého obchodního loďstva, která by ochránila celý její obchod, na němž založen je blahobyt země a kolonií. Dříve nebo později bude ponorkami donucena k míru. Německé vojenské a námořní velení se neklamalo, když prohlásilo, že ponorková válka urychlí konec války.

HRŮZYPLNÁ CHÝŠE.

(Dobrodružství z jižní Ameriky.)

Byl horký den a nejslabší větérek nezavanul listovím. Jel jsem koňmo ze svého statku do Santa Maria a umínil jsem si, že budu nocovati v jisté chýši, nalézající se asi ve středu cesty v jistém močalovišti. Byla majetkem stařeny Isabely zvané. Když jsem tedy přišel až k domku, volal jsem jí jménem, leč marně — nikdo se neobjevoval. Skočil jsem se sedla, přivázal koně ku stromu a sejmuv z něho sedlo, pokrývku a otěže vešel jsem do stavení. V chýši se nalézal stolek a na něm plechová krabička s čajem. Bylo tam tma a vzduch byl naplněn hnilobným puchem. V předu byla postel a vzadu bylo viděti houpací síť.

Chtěl jsem si ukrátiti chvíli kouřením a přikročiv k ohništi chystal jsem se zapáliti cigaretu, leč se znal jsem, že popel ohniště byl studený. Isabela opustila již asi tedy včera chýši. Snad odjela ku své sestřenici Terezií do Igitimi a vrátí se až zítra. Nuž budiž tomu jakkoli, usadím se tu tedy bez jejího dovolení, jak je to v Paraguai běžným obyčejem. Ale jen o stravu bylo zle — poněvadž mimo čaje tu nebylo ničeho jiného. Přinesl jsem si vody z bažiny a rozdělav oheň vařil jsem ji — chodě zatím s prázdným žaludkem semo tamo po světnici.

Nastala noc vedro se zmírnilo. Všude zavládlo ticho — jakoby celé okolí vymřelo — a jen moskyti bzikali mi kolem uší dotírajíce na mne nemilosrdně. Vypiv několik číší čaje — umínil jsem si, že zaspím únavu a hlad dle starého přísloví, kdo spí ten jí. Umíněno — vykonáno a poněvadž nebylo dosud pozdě otevřel jsem, s ohledem na dusný vzduch, dvéře chýšky a ulehl.

Chvíli jsem ležel a rozmrzele přemýšlel o zítřejším ránu, kdy budu nucen tři plné hodiny jeti na koni s hladovým, kručícím žaludkem. Nepřijde-li stařena před mým odchodem — vytrpím hrozná muka. Jak bude však překvapena najde-li mě ve své posteli.

Náhle zaslechl jsem neurčitý šelest. Napjal jsem zrak i sluch jsa přesvědčen, že to není hluk myší, leč zatím nastalo již opět ticho. Zavřel jsem tudíž oči a hledel usnouti. Leč bylo vedro a dusno k udušení. V síti se jistě lépe spalo — myslil jsem si. Bojoval jsem dále se svoji únavu, když jsem v tom opět uslyšel zmíněný již zvuk — tentokráte byl silnější, zdalo se jakoby se třela kost o kost. Pojal mne strach. Otevřel jsem oči; měsíční světlo rozsvětlilo okolí. Obrátil jsem hlavu směrem k síti, poněvadž zvuk odsud vycházel a spatřil jsem ku velikému svému podivu, že se síť houpá ze strany na stranu. Leč která že tajemná síla byla toho příčinou? Náhle však — spadla z ní na podlahu veliká jedovatá zmije.

Vyskočil jsem rovnýma nohama, ale v témže již okamžiku bylo slyseti ostrý, hrozivý sykot. Zmije se vztyčila proti mně — pohlížejíc na mne zlostně svýma zlatýma očima. Měl jsem tolik duchapřítomnosti, že jsem se nehnul s místa — poněvadž jsem věděl, že by mne had při sebe menším pohnutí bez milosti — k smrti uštknul. Přešel okamžik — a nezbývalo mi nic jiného než pohlédnouti se po zbrani — po revolveru — ackoliv bylo jasno, že by výstřel byl zbytečný, leč tonoucí stébla se chytá, a zbraň v ruce přece jen vždy dodává větší odvahy.

Pozoruje zmiji dále — seznal jsem, že to jeden z oněch jedovatých hadů, kteří žijí, jak na pevné zemi, tak ve vodě, zřídka kdy se osaměle vyskytujíce. A vskutku v témže okamžiku — zjevila se zmije nová — brzy na to třetí a čtvrtá. Všechny přicházely z podkroví, spouštějíce se do sítě, aby na to slezly na podlahu chýše.

Vlasy se mi na hlavě hrůzou ježily. Jakmile se tři neb čtyři octnou na podlaze — vrhnou se asi na mě — a pak veta životě! Každičký nerv se ve mě chvěl - v očekávání kdy nadejde onen okamžik, kdy hladká a studená těla hadí ovinou mé nohy, mé ruce, má ňadra, krk, atd. — zapouštějíce do měkkého masa smrtonosný jich jed. A jak se mám proti tomu brániti? Tato hbouplá krvelačná zvířata hadí — byla nyní mnohem silnější nežli já. — Náhle mě však popadl vztek. Bylo by to zbabělstvím — zahy-

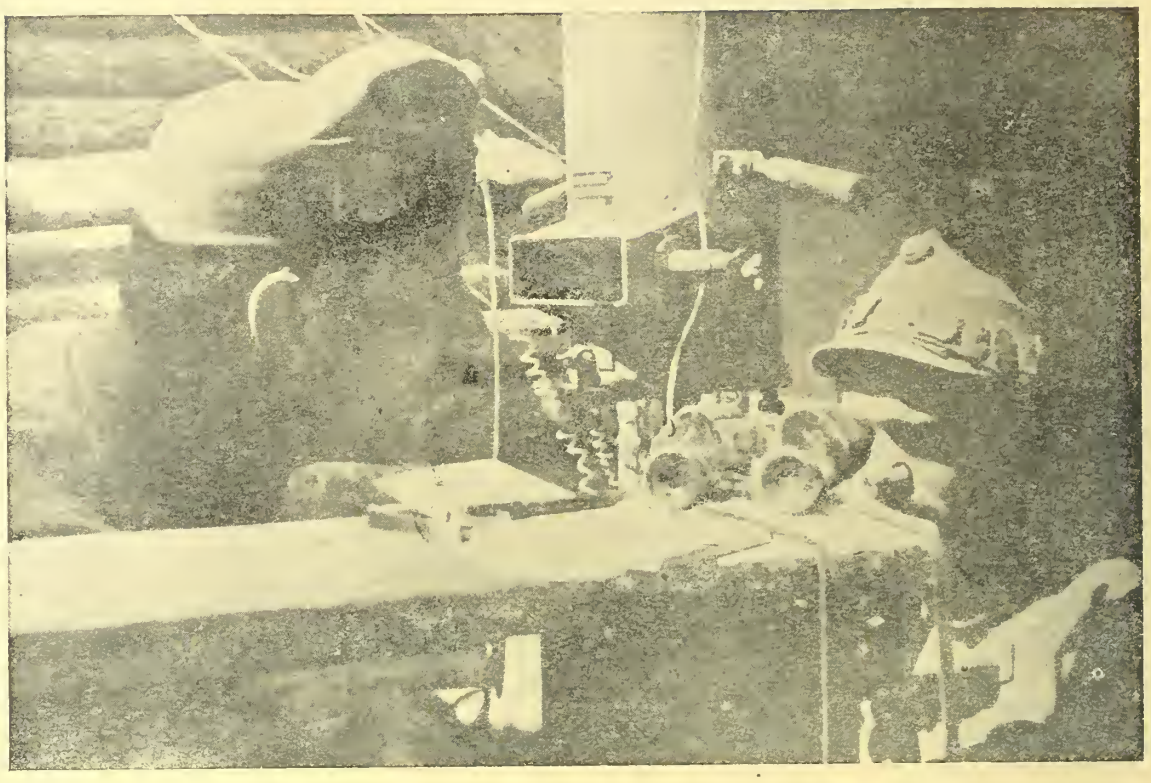

Periskopy ku pozorování nepřátelské posice, jakých používá naše vojsko na ruské i italské frontě.

Z ruské fronty: Naši vojáci vyzbrojeni ochrannými maskami proti otravným plynům, kterých zhusta nepřítel používá.

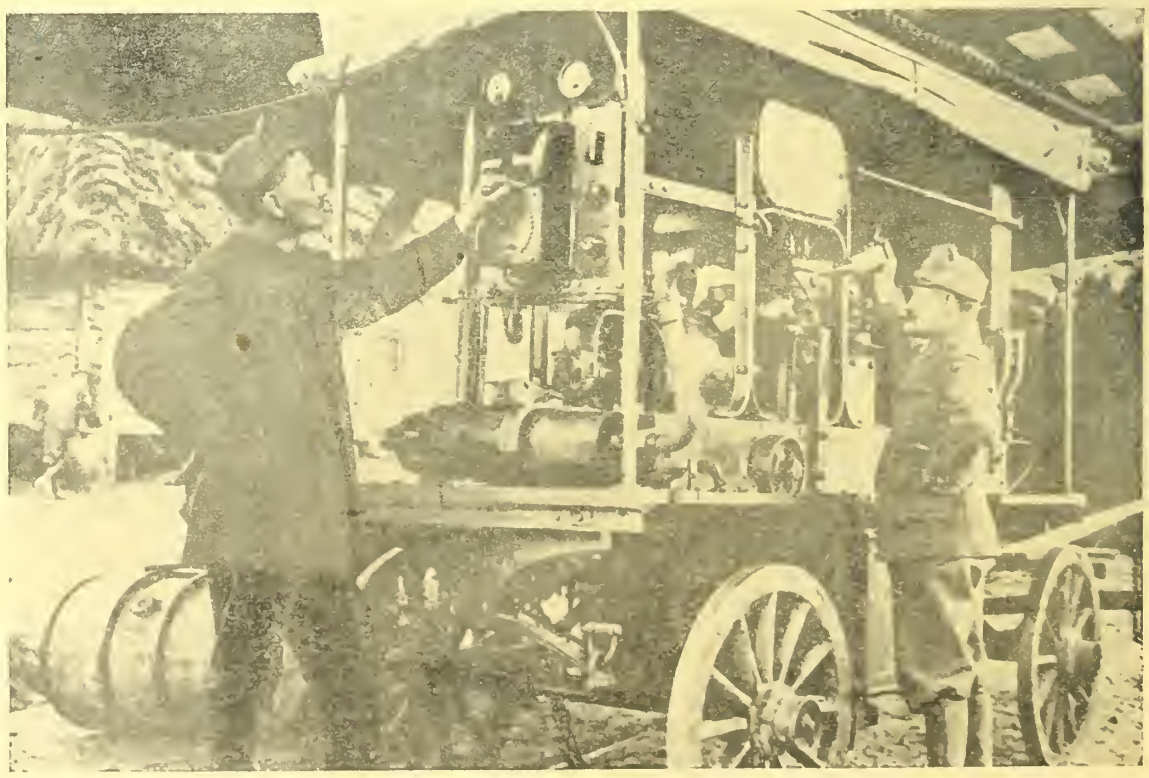

Válečná technika: Elektrický vlak s obrovskými reflektory ku osvětlování nepřátelské fronty.

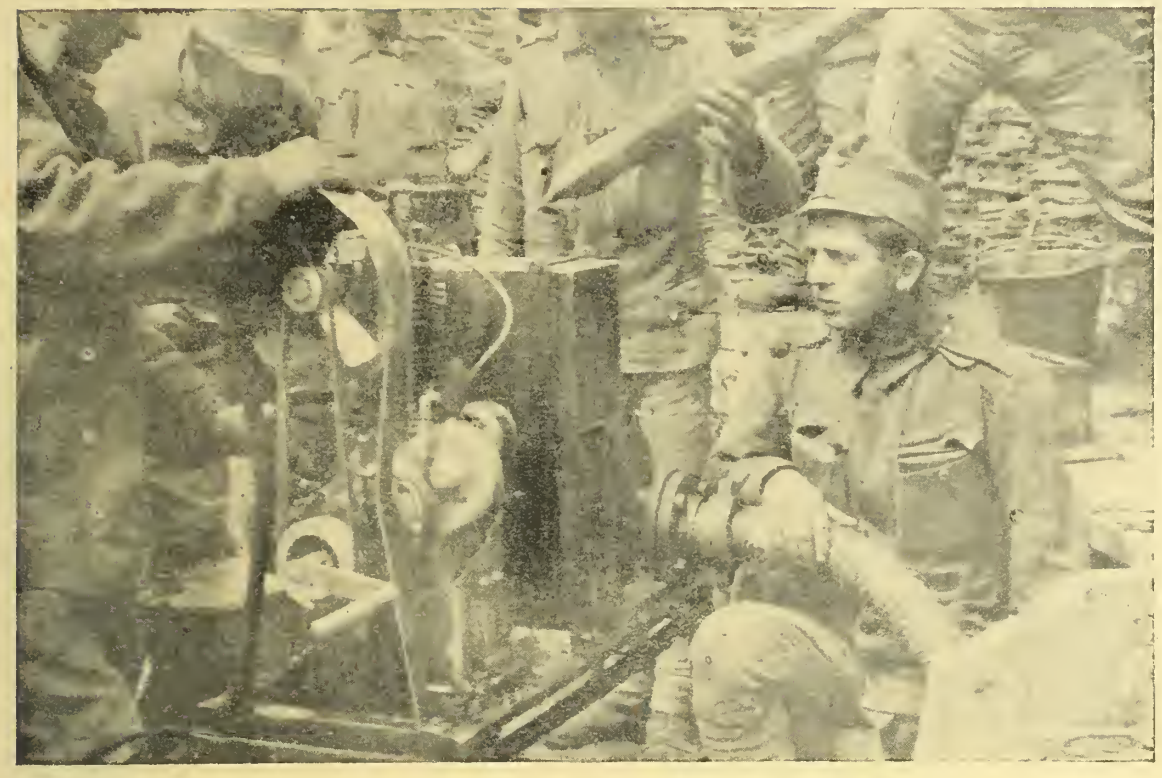

Benzinové motorové čerpadlo pro odvodňování bažinaté posice.

nouti bez jakékoli obrany. — Vytrhl jsem revolver z opasku a vystřelil. — —

Zlobný sykot byl odpovědí a v dýmu prachu jsem viděl jak se hadí těla zuřivě svíjí a kroutí. Každým mžikem jsem očekával záhubné ušknutí — leč v tom mě nervy vypověděly službu a já jsem klesl ve mdlobě k zemi.

Když jsem procitl, stálo slunce již vysoko nad obzorem. Rozhledl jsem se — síť byla prázdná nepohnutě visíc na svém místě. Divil jsem se, že jsem dosud při životě.. Snad to byl sen. Povstal jsem a vyšel před chýši. Kůň byl dosud přivázán na svém místě. Když jsem ho osedlával, tu ze zvyku jsem se chtěl jako vždy přesvědčiti mám-li nabytý revolver. Neměl jsem ho vůbec. Našel jsem ho ve světnici, leč byl prázdný. Nesnil jsem tedy. Pohlédl jsem do sítě mimovolně — a hle — leželo zde mrtvé tělo Isabely v úplném již rozkladu. Ubohá stařena, byla asi některési noci přepadena jedovatými hady — a usmrcena. Mráz mi přeběhl po zádech — a jako štvaný vyběhl jsem z chýže a rychle odjížděl z těchto míst hrůzy a smrti.

Neochabujte v agitaci pro „VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY", největší a nejrozšířenější český lidový illustrovaný časopis a získavejte mu nové abonenty a nové prodejny.

Naší vojáci dopravují do svých posic tak zvané „španělské jezdce".

K obrovským bitvám, které odehrávají se na západní frontě: Německé obranné baterie v akci proti nepřátelským létadlům.

MARCEL PRÉVOST.

PROČ ŽENY RÁDY MLUVÍ.

Když se blíží jaro vzpomínám si vždy na malý žert, který jsem každoročně slýchával v mé domovině. Jistý starý soudce, který navštěvoval dum mých rodičů, chytával mě často za bradu tázaje se: „Víš-li pak hochu, kdy ženy nejméně hovoří?" Stavěl jsem se nevědomým ačkoliv jsem s určitostí věděl, že odpoví, jako vždy jindy: „V únoru . . . poněvadž má pouze dvacetosm dnu." Moje matka pak proti tomu protestovala; tvrdívala, že je pan soudce zrovna takový mluvka, jako nejvýmluvnější žena a nutno říci, že měla pravdu. Myslím, že i mnohá hezká čtenářka protestuje — ale jak pravím jen některá.

Většina našich krásek schvaluje doměnku o mnohomluvnosti ženské — ode dávných dob ženám privilegované. Zabýváme-li se touto otázkou nestranně, musíme uznati, že mnohé milé naše družky neštěbetají bez vkusu, což snadně seznáme přirovnáme-li je vzájemně. Stačí jen usaditi, se v kavárně, kde se schází ženy. Muži hrávají tu obyčejně kuleční, domino, šach neb karty; ústa mají při tom obyčejně začepována doutníkem, cigaretou a dýmkou. Mnozí jsou tiše zabráni do novin — pilně je počítajíce. Naproti tomu nemají ženy v kavárně žádné příležitosti, k ukrácení chvíle a proto — mluví — a zase mluví. Myslil bych dokonce, že čaj, káva a pečivo jest tu jen pouhou dekorací. Ženy jsou obyčejně slabými jedliky a domnívám se, že by se spokojily i s prázdnými stolky a šálky a miskami, jen kdyby se mohly in corpore baviti a štěbetati.

Co je příčinou tohoto podivuhodného rozdílu obojího pohlaví? Učenci myslí, že jsou to okolnosti fisiologické a tvrdí, že „nervové centrum mluvení" jest u ženy zcela jiné, než u muže. V prvé řadě je rozdíl ovšem v hrtanu patrný. Ženský vysoký hlas vychyluje jazýček hrtanní snadněji, než hluboký hlas muže. Tudíž samotná příroda poskytla ženě větší možnost mluvení a to je jistě věc velmi vážná. Mimo tento dar přírody jest tu ještě odedávný rozdíl ve vychování. Muži se klade od časného mládí mlčení za ctnost. Na střední škole je mlčení disciplinou a mluviti za tělocviku, neb jiných podobných předmětu, je trestným. V dívčích pensionátech nejsou naproti tomu tak přísné řády kázeňské. Jakmile je dívka odchována — zastává většinou práce jež nevyžadují mlčení. Starost o hospodářství a výchova dětí nutí ji neustále k mluvení a zvláště při výchově malých dětí jest řeč nejdůležitějším činitelem. My — muži — můžeme býti tedy vlastně vděčni štěbetání našich matek a vychovatelek, neb jinak bychom pravd podobně ani mluviti neuměl. Ještě však je zde jiný důvod, abychom byli v našem úsudku spra-

vedliví; podporujeme totiž ženu sami ve štěbotu a neustálém mluvení, poněvadž nám to je povětšině příjemno. Ústa žen krásných — věru každý rád vyslechne. Krásné ženě, mladé ženě je v naši společnosti dovoleno mluviti dle libosti — a kdyby i obsah jejich slov byl naprosto prázdný — říkáme, že jsou duchaplná... Chyba je pouze to — že mladá žena čím dále tím více stárne a že čas, který ji znenáhla ničí krásu — béře jí i vkus štěbetání. Nadejde konečně den, kdy mladí lidé říkají: „Nesnesitelná husa!" Na to by mohli její vrstevníci odpověděti: „Před dvaceti lety mluvívala o těchže věcech a tehdy jí zbožňovali"

Z uvedeného plyne, že lze ženě prominouti, že mluví více než třeba; jest jí to jednak vrozeno a pak — muži samotni jí v tom ohledu podporuji. Nelze ovšem přes to popříti, že je bezmezné blábolení velikou chybou ženy, zejména proto, že má pro ni špatné následky. Hovor bez jakéhokoli plánu, zabraňuje jí logický pochod myšlení, Tlachavá žena přemyšlí pouze tehdy, když mluví a to není správné. Řeč je krátká a rychlá; soudíme-li dle řeči na myšlení — přijdeme k úsudku, že jsou myšlenky povrchní a proto jest i většina ženských rozhovorů mělká. Existuje snad praktický prostředek jak zabrániti ženskému štěbetání? Vzpomínám si, že před několika roky na tři sta new-york-ských dám nejlepší společnosti se zapřísáhlo, že po tři dny a noci nepromluví ani slovo. Z toho důvodu uchýlily se do jisté osamělé budovy. Nevím již určitě — porušily-li přísahu. Myslím, že by se tomuto ženskému zlozvyku dalo čeliti patřičnou výchovou. Bylo by nutno, vštěpovati mladým dívkám již v nejútlejším mládí cnost mlčení. Moudré vychovatelky musely by dohlížeti, aby rozhovor mezi chovankami byl rázu vážného a poučného; musely by jim denně klásti na srdce, že mluvení všech na jednou je naprosto nepřístojné. Učitelové a učitelky museli by poučovati tlachavé dámy: Umiňte si slečny, že každého dne za jitra budete čtvrt hodiny nadobro mlčeti, později půl hodiny, pak celou hodinu a že po tu dobu budete se straniti hluku, a že budete přemýšleti a netlachati. Nelitujte toho — vždyť vám zůstane přes to ještě mnoho času k hovoru a zábavě. Malá tato kázeň utvrdí a posilní jen vaši konversaci.

□ □ □

O STANOVENÍ BODU NA MOŘI.

Má-li se vyměřiti určitý díl mořské hladiny, jako je to na př nutno v čas války při blokádě určité části moře, lze to na mapě učiniti několika jednoduchými čarami. Na mořích vyznačiti body jistými signály, či značkami neb dokonce stabilisovati je k účelům vyměřovacím jako na pevné zemi t. zv. trigonometrickými body je zhola nemožno. Námořníci musí tudíž používati na moři jiného způsobu ku určení momentání polohy lodní, neb jistého místa mořského .

Již ve starověku dělo se tak pomocí hvězd. Nařídi-li se dalekohled na hvězdu polární, též severku zvanou, bude svírati jeho osa s rovinou vodorovnou určitý úhel a dá se dokázati, že jest tento úhel, t. zv. výška polová, vždy roven zeměpisné šířce dotyčného místa. Nalézá-li se tudíž severka právě v zenitu t. j. kolmo nad hlavou, nalézá se pozorovatel na 90° stupni severní šířky, jinými slovy, přesně na severní točně. Tímto způsobem dá se tedy zcela jednoduše vyšetřiti zeměpisná šířka. Leč i slunce dá se k tomu účelu upotřebiti. Dne 21. března prochází slunce nebeským rovníkem. Zaměříme-li tudíž na jeho střed a zjistíme-li jeho úhel nad obzorem o oka-

Z Habeše: Děvče kmene Oromo.

Válečný tanec kmene Somalů.

Černá otrokyně habešská.

Achiopičtí bojovníci na pochodu.

mžiku kdy prochází poledníkem, obdržíme kulminaci a tudíž i jistý úhel t. zv. výšku rovníkovou, jež se s výškou polární vzájemně na 90° doplňuje. Obnáší-li tudíž výška za jistého měření 80°, jest výška polární 60°, čímž je určena opět zeměpisná šířka. Poněvadž je známo, že uvažovaná stálice, leží 20° severně od rovníku nebeského plyne z toho, že její kulminace tvoří úhel 40° a možno následovně uvažovati: Nejvyšší bod rovníku nebeského musí tvořiti úhel 20°. Hledaná zeměpisná šířka rovná se pak 90° bez 20° t. j. 70°.

To však nestačí ku stanovení určitého místa na moři. Musí býti známá i t. zv. zeměpisná délka. Příklad nám to objasní. Na kterémkoli místě slunce právě kulminuje to jest nastává tam poledne. A nyní nalezneme pomocí tabulek vzdálenost poledníka, na němž se právě nalézáme; od poledníka nulového t. j. řekněme na př. Greemviche-ský a sice je tato vzdálenost udána ve stupních. Jedná-li se o délku východní neb západní zjistíme hodinkami, které v případě prvém, hodiny Greemviche-ské předbíhají. O tom nás opět poučí zvláštní tabulky a lze to ovšem i snadno vypočísti, víme-li, že jeden stupeň délkový tvoří diferenci 4 minut, tudíž 15° celou hodinu.

Zeměpisnou šířku a délku lze však i přímo a najednou určiti. Úhel, který svírá paprsek z našeho oka k jisté planetě vycházející, s kolmicí v místě, kde pozorujeme, úhel zove se zenitovou vzdálenosti i na jiných místech naši zeměkoule tatáž a sice právě na oněch místech, které leží na kružnici, nad jejímž středem se zmíněná ona planeta nalézá v zenitu a konstatujeme-li pak poledník a tuto kružnici obdržíme dva body, z nichž jeden je bod z něhož pozorujeme a druhý je bod souměrný k ose zemské.

□ □ □

Nový rakousko-uherský ministr války generál pěchoty Stöger-Steiner.

UŠLECHTILÝ NÁROD.

Anglický lékař Th. Tarnell, který prožil dlouhá léta mezi Vaciry — polodivokým to národem na pomezí zadní Indie, vykládá o tomto „ušlechtilém" plemeni podivuhodné věru věci: „Když se na př. zrodí chlapec, tu šťastná jeho máteř, prosí Boha, aby se jí podařilo vychovati z něho věhlasného lupiče a zbůjníka! Kdysi navštívil tento lid výslovný anglický, kolonisační agent, který svolav pohláváry, předčítal jim desatero odpručuje jim v prvé řadě poctivost a slušnost. Vacirové ho poslouchali, jak se zdálo, k slzám téměř dojati, slíbivše mu říditi se dle jeho slov — nekrásti, neloupiti a nepřepádati více své klidné sousedy. Na rozchodu obdržel, zmíněný agent ku svému překvapení dokonce množství drahocenných darů mezi jiným i antilopu řídké odrudy a umělecky zpracovanou a zbarvenou slonovinu. Poněvadž se domníval, že toto bohatství pochází ze jmění Vacirův, rozhovořil se o něm bliže, leč záhy seznal, že jsou to vesměs uloupené věci, k čemuž se i Vacirové prostodušně přiznali. Se zlodějstvím Vacirů, bychom se konečně mohli smířiti, poněvadž se ko, nečně na celém světě krade, leč tento pronárod jest i hrozně krvelačný a rána nožem, či dýkou, jest u něho více méně za uvítání. Spory, vyřizují se tu zbraní. Na pokraji každé obce je dřevěna věž, z níž stráž výstřelem oznamuje blížící se nebezpečí. Vacirové jsou velmi žárliví; nevěrné ženě useknou bez milosti nos, leč nepomáhá to mnoho, následkem čehož ženský nos je tam vzácnosti. Jistá Vaciřanka prosila Tarnella, o umělý nos; když však lékař sdělil jejímu manželovi že by podobný nos stál 30 rupií řekl divoch s filosofickým klidem: Nevím proč bych měl za nos vydati 30 rupii, když za 70 obdržím novou ženu.

□ □ □

Z Habeše: Amharský velitel se svým doprovodem.

Tržiště v Adis Abadě, nejdůležitějším městě Habeše.

PROSLULÉ PROROCTVÍ GAZOTTE-OVO.

O konci nynější války vyskytují se přečasto mnohé předpovědí, jichž se ovšem široké vrstvy lidu ihned chápají, aby tak apsoň částečně ukojily svoji naději v brzký konec, neb šťastné jeho rozřešení. Mnozí z těchto „proroku" dosáhli značné popularity a drastickým toho dokladem je nedávno zemřelá paní de Thébes, po celém světě asi známá. Je jisto, že ode dávných dob vyskytovaly se lidé prorokující budoucnost, ať již to byli v bibli zmínění proroci, či Pythie delfská, či římští kněží a záhada je pouze, síla jejich moci, viděti v budoucnost. Neboť nutno uznati, že mnozí z nich skutečně správně předpověděli události, jež se teprve po letech staly a na př. i nyní vzpomínáme si na předpověď světové války proslavenou, kdysi dávno, Nostradamem. Z nejproslulejších proroctví vůbec, je všeobecně známá předpověď veliké francouzské revoluce Cazotte-em, dosud naprosto nerozřešená to záhada. Francouzský spisovatel a člen akademie, La Harpe pojednává o ni ve svých dílech, které vyšly tiskem teprve r. 1866.

Jacques Cazotte narodil se r. 1720 v Dijonu a byl vychován jesuity; později se stal velmi obratným spisovatelem a praví se, že kdysi za jedinou noc napsal libreto opery „Les sabots"

Z fronty: Německý ostrostřelec „zastřelnic" se v posici. Na pušce je připevněn dalekohled, umožňující lepší cílení.

mínal [illegible] veselé příběhy svého života. Champort vypravoval nejbujnější vtipy a mravné dámy mohli se při nich za vějířem ukuckati. Pak následoval rozhovor o náboženství. Jeden citoval Voltaira, jiný opět Diderota a podobně. Pak přišel hovor na revoluci, ku které Voltaire pod-

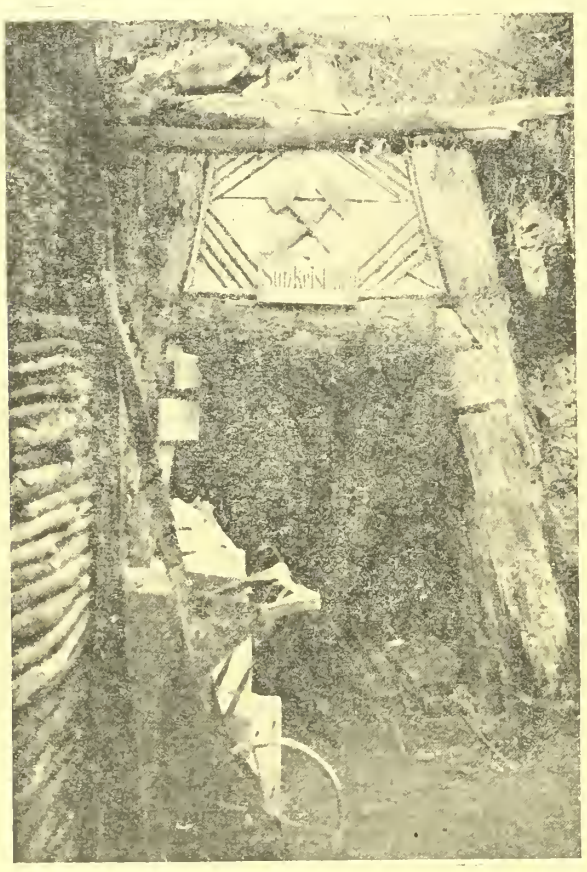

Z fronty: Vchod do podzemní štoly, t. zv. míny, ve které se sokové snaží pod zemí vzájemně se přiblížiti.

Řád Františka Josefa, — nová dekorace, určená hlavně pro dvorní úředníky.

Z francouzské fronty: Nově vybudované německé posice na Sommě, kde zahajují Angličani nové boje.

pro komponistu Rameau-a. Známý je mimo jiné i jeho román „Le diable amoreux" t. j. „Zamilovaný ďábel". Cazotte prý byl velmi pobožný a ostrý protivník francouzské revoluce. Rád se zabýval mysticismem a předpovídáním budoucnosti, jež jak se vyjadřoval, mu samotni duchové svěřovali. R. 1872 byl, co odpůrce revoluce, kteréhosi dne veřejně na ulici přepaden a jen srdnatosit své dcerky měl co děkovati, že vyvázl životem. Jeho přátelé mu tehdy blahopřáli, leč on jim odvětil: „Za tři dny budu popraven". Byl o tom pevně přesvědčen a upravil proto všechny své záležitosti, a skutečně třetího dne, byl zatčen a stranou revolucionářskou odsouzen k smrti. Mnozí jeho vrstevníci tvrdí, o něm, že byl odařen jasnovideckými schopnostmi. Zmíněný již La Harpe, slavný dramatik a profesor literatury pařížského lycea, zabývá se, jak jsme již řekli ve svých spisech Cazotte-ových životem a pojednává obsáhle o jeho proroctvích.

„Zdá se mi", tak vypravuje La Harpe „zdá se mi jako by to bylo včera a přece jen se to stalo na počátku r. 1788. Byli jsme zhromážděni u kteréhosi našeho kolegy akademika. Společnost byla různorodá a hojná. Byli tu lidé ode dvora, soudci, učenci, akademici ap. Bavili jsme se znamenitě. Po hostině a znamnitém víně, přesahovalo veselí poznenáhlu meze společenských forem, přecházíc do rozpustilosti. Každý si vzpoměcoval a všichni byli jednotného názoru, že ona a nikdo jiný bude základem jeho slávy. On to byl, jenž ukazoval lidem svého století směr myšlení. On to byl, jehož hltavě čtli, jak sluhové v předpokojích, tak i páni v salonech. A tak se hovořilo dál a dále — jedni těšíce se a doufajíce, že revoluce záhy dosáhne svého účelu, že zlomí pouta svobody a myšlení a jiní opět — starší páni — litujíce, že se toho nedočkají.

Jen jediný host mlčel. Byl to pan Cazotte, příjemný a podivínský muž, v jehož duši jak bylo zjevno odehrával se nevysvětlitelný jakýsi boj. Povstal náhle a řekl: „Pánové! Těšte se; budete všichni svědky oné veliké a hrozné revoluce, jíž si přejete. Víte snad, že se poněkud zabývám prorokováním; — ujišťuji vás, dožijete se jí." — „To věru netřeba prorokovati, to je jasné", ozval se kdosi — „Máte pravdu", řekl Cazotte „ale chci vám ještě více sděliti. Víte-li pak, jaký následek bude míti tato revoluce, kde bude vládnouti rozum nad náboženstvím, pro lidstvo, stát pro nás všechny, jež jsme tu shromážděni; víte-liž pak jaké budou její účinky a výsledky?" — „Nuže vyložte nám to tedy" — ozval se Condorcet s ironickou prostodušností. „Filosof vždy rád vyslechne proroka". „Vy, pane Condorcete", vpadl mu do řeči Cazotte „vy zemřete v temném sklepení věznice; otrávíte se

Z fronty: Malebný útulek německých vojínů.

tam, aby jste tak ušel ruce katově — jedem, který budete míti při sobě." — Po těchto slovech nastalo na okamžik ticho, leč ihned na to vybuchli všichni v pustý smích, poněvadž byli přesvědčení, že pan Cazotte následkem vína popustil uzdu svoji fantasii. — „Pane Cazotte" pravil kterýsi host „pohádka, kterou jste nám právě bájil, není ani z daleka tak veselá, jako na př. váš „zamilovaný ďábel"; který ďas vám to našeptal: vězení, jed a kata? Co to vykládate o filosofii a vládě — rozumu?" „Ano to je právě ono, co vám pravím" řekl Cazotte — „rozum zavládne všude — a nebude obce ve Francii, kde by nebyl jeho chrám". „Je-li možno" usmíval se uštěpačně Chamfort, a vy budete pravděpodobně veleknězem těchto chrámů". Cazotte odvětil klidně. „To teprve uvidíme; ale, vy, milý pane Chamforte — otevřete si tepny a několik měsíců na to zemřete." — Hosté na sebe udiveně pohlédli. Cazotte pokračoval: „Vy pane vicomte d'Azir, vy si sice neprořežete žíly, leč dáte si kteréhosi dne šestkrát žilou pouštěti, aby jste ulevil svému rheumatismu — a v noci na to zemřete." — „Vy pane Nikolai, vypustíte ducha na popravišti — a rovněž i vy pane de Malesherbes".

„Děkují pěkně", zvolal pan Rouchar; zdá se, že se pan Cazotte zajímá jen o akademiky — strašné věci na ně sesílá; ještě díky Bohu — že

já . . ." „Vy?" přerušil ho Cazotte „i vás nemine popraviště". „Ach, jde asi o nějakou sázku", křičela společnost „uzavřel asi sázku o veliký obnos, že nás všechny popraví." „Nikoliv pánové, mýlíte se" bránil se Cazotte. „Tedy nás asi Turci či Tataři přepadnou" křičela společnost. „Ani to né" odvětil Cazotte „vždyť jsem vám již dříve řekl, že budete trpěti pod nadvládou filosofie a rozumu. Ti, jež vás usmrtí budou sami filosofy, jež zrovna tak, jako vy dnes, budou citovati verše Diderotovi.

Jednotlivci společnosti nepochybovali, že se Cazotte zbláznil a někteří myslili, že žertuje. Chamfort uznával, že tyto žerty nejsou naprosto duchaplné, tím méně příjemné.

„A kdy se to stane, co prorokujete" tázali se jasnovidce. „Neuplyne ani šest let a vše, co jsem vám pravil, se vyplní" odvětil Cazotte. „To je věru podivuhodné" — Tentokráte jsem se sám (La Harpe totiž) chopil slova — „na mě jste zapomněl?"

„S vámi se stane zázrak" odpověděl Cazotte „stanete se křesťanem". Všeobecný smích byl odpovědí na tato slova. — „Nyní jsem se uklidnil", zvolal Chamfort „zahyneme-li tak jistě — jako, že se stane La Harpe křesťanem, tak se nebojím."

My, ženy můžeme býti šťastnými, že se nás obyčejně revoluční hnutí nedotýká" — pravila náhle vévodkyně de Gramond — „ne snad, že bychom se do ní nepletli, ale nečiní nás a naše skutky zodpovědnými. „Bohužel madame, tentokráte se mýlíte. Mezi ženou a mužem nebude dbáno žádného rozdílu." — „Ale, co nám to říkáte, pane Cazotte? Vy prorokujete přímo konec světa?" rozčilovala se vévodkyně. A Cazotte odvětil: „To nemohu tvrditi, ale ujišťuji vás paní vévodkyně, že i vás a s vámi i jiné dámy vašeho světa, povezou v káře na popraviště, s rukama na zádech spoutanýma". „Tedy ani kočár uvnitř černým suknem potažený, mi nebude dopřán?" tázala se madame de Gramond. „Nikoliv, i vy i vznešené jiné dámy, budete spoutány v káře vlečeny ulicemi pod guillotinu" odpověděl pan Cazotte. „Jakže, vznešené dámy? Tedy snad princezny? ptala se vévodkyně?" „Ještě vznešenější," zněla Cazotte-ova odpověď. Celým shromážděním prošlo při těch slovech živé pohnutí a hostitel se začal nelibě mračiti; všichni uznávali, že žert zachází příliš daleko. Paní de Gramond, aby zaplašila chmuru — netázala se dále a řekla znovu žertovně. „Shledáte vážené shromáždění, že mi pan Cazotte nepopřeje ani zpovědníka." — „Rozhodně, že ne madame, ani vám ani komukoli jinému. Jediný člověk, který ho z milosti obdrží bude" — — umlkl na okamžik — „Nuže tedy" dodávala mu vévodkyně odvahy „nuže tedy, kdo bude onen šťastný smrtelník?" — těch slovech vstal hostitel rozčileně od stolu a „Francouzský král" řekl klidně Cazotte. Po přikročiv k jasnovidci, řekl mu přísně: „Milený pane Cazotte! Myslím, že tento ponurý žert trval již dosti dlouho, a že jste vůbec překročil již, jak se mi zdá dovolenou mez!" Cazotte neodvětil ani slova, zvedl se však a chystal se k odchodu. Leč paní de Gramond — chtěla přes to jen věc zase urovnati a přistoupivši proto k němu řekla žertovně: „Nuže, pane proroku! Všem jste nám předpověděl pěkné věci, ale o sobě jste se dosud ani slůvkem nezmínil" — Sklopil na okamžik zrak, zamyslil se a pak odvětil: „Znáte-li pak madame historii o obležení Jerusalema? „Ovšem že, jak by ne, ale předpokládejte, že mi to známo není" — odpověděla vévodkyně.

„Nuže tedy, madame", pokračoval Cazotte. Za onoho obležení, chodil po hradbách města po 7 dní jistý člověk před zrakem nepřátel i obležených, volaje. „Ach běda Jerusalemu! Ach běda Jerusalemu! Sedmého dne pak vzkřikl. Ach běda Jerusalému, ach běda i mě samému," a v témže okamžiku, byl zasažen kamenem z praku nepřátelského vrženým." A řka tato slova, poklonil se Cazotte a vzdálil se — — —

Potud La Harpe. V pozdějších letech vznikl spor o tomto proroctví, jež se doslova a přesně vyplnilo. Jedni tvrdili, že vyplývá ze schopnosti jasnovidcovi druzí opět myslili, že Cazotte bystrou kombinací okolností, pomocí svého důvtipu mohl hravě budoucnost prorokovati. Spor jako mnohý jiný zůstal nerozřešen a proslulé proroctví Cazotte-ovo zůstane asi záhadou.

□ □ □

Z německého vojště: tak zvaná granatová puška v činnosti.

Z vyklizené Francie: Zříceniny domů města Craonne. Zpustošeného v posledních krvavých bitvách nepřátelskou dělostřelbou.

Z vyklizené Francie: Ulice v Bapaume, jak ji našli po dobytí města Angličané.

Z vyklizené Francie: Sporý zbyteček obytného stavení v Montfaucon. V popředí hrob daleko svých milých vzdáleného, padlého Němce.

Z vyklizené Francie: Tam, kde nyní leží hromada kamení, zbytky nábytku, spousty dřeva a železa, stávalo kdysi tiché městečko Bapaume.

KONEC VÁLKY LETOS, V LÉTĚ?

Newyorský „Sun" krotí velmi střízlivými slovy americkou válečnou horečku a rozsáhlé vojenské přípravy, rozpočtené na dlouhou dobu, a praví: Jen ten, kdo nechápe vnitřní hybné síly války a jejich dnešní stav, může se domnívati, že by válka mohla býti prodloužena ještě přes letoší rok. Nikoliv, neboť posledně jsou kostky vrženy: západní mocnosti soustředily na své frontě vůbec vše, co jejich země mají vůbec k disposici: stroje, lidi i všechen důmysl, a uvolněné Rusko na východě horečně se chystá k rozhodnému napětí sil. Proti centrálním mocnostem vedena bude přímo na hlavu poslední rána: nevydrží-li jí, je válka skončena, vydrží-li, pak nikdo se neodhodlá k nové a pak je rovněž konec. Toto rozhodnutí musí se státi rozhodně během letošního léta, takže na podzim budeme míti mírový podzim.

□ □ □

Skupina šarží stavebni skupiny 5/Lw 25, která od počátku války vykonala mnohé platné služby.

Rusinská vesnička 4 km za frontou ležící, vyšla z tuhých bojů jako zázrakem neporušena.

SMĚS.

Politické drobnosti. Říšská rada svolána byla na 30 května. Vláda činí již všehny potřebné přípravy. Krise kabinetu vyvolaná demisi dvou německých ministrů dr. Urbana a dr. Bärnreithera byla zažeh-nána. Ministři zůstali ve svém úřadě. — Císař a císařovna dleli v těchto dnech v Bolzánu a vrátili se opět do Vídně. — Německý říšský sněm se sešel ke schůzi a po vyřízení několika menších předloh, byl zase odročen. — Španělsko zaslalo Německu novou notu, ve které si stěžuje na válku ponorek a žádá šetření španělských práv na moři. — Ruská zpráva vyvrací všecky pověsti, dle kterých Rusko chce dáti Anglii v zástavu ostrov Dago, Oesel, Alandy a některé baltické provincie. Tyto zprávy jsou pouhým výmyslem. — Ukrajinci, Turkestan, Kavkazsko usilují o samosprávu, stejně i turecké provincie středoasijské. — Srbská vláda dementuje všecky pověsti o Protičových sbližovacích pokusech mezi Srbskem a Rakouskem. — Luxemburský kabinet odstoupil. — Nepotvrzené pověsti praví, že král Konstantin byl zatčen. — Turecký velkovezír Talaat paša přijel do Berlína a pojede do Vídně. — Anglická vláda činí nové pokusy o rozřešení otázky irské. — Dánský král přijel do Stokholmu. — Čtyřdohoda chce obsaditi Palestinu a svěřiti zprávu země Belgičanům. — Balfour přijel do Waschingtonu, kde byl okázale uvítán. Nezaručené zprávy tvrdí, že jeho syn padl na sinajské frontě do tureckého zajetí. — Socialistická mírová konference konati se bude v polovici května ve Stokholmu. — Argentinská vláda připravuje pro Německo novou notu o válce ponorek. — Petrohradská telegrafní agentura ohlásila, že ruská vláda vydá nové oficielní prohlášení, ve kterém přesněji sdělí své válečné cíle a mírové podmínky. — Nezaručené zprávy praví, že podobnou notu předloží i čtyřdohoda.

Anglické ztráty. „Tägliche Rundschau" oznamuje z Haagu, z informovaného pramene, přesné údaje anglických ztrát během války až do konce března 1917. Dle toho ztratila: **Anglie:** 300.000 padlých, 810.000 zraněných, **Irsko:** 50.000 padlých, 115.000 zraněných, **Škotsko:** 68.000 padlých, 180.000 zraněných, **Kanada:** 82.000 padlých, 140.000 zraněných, **Již. Afrika:** 24.000 padlých, 45.000 zraněných, **Australie:** 54.000 padlých, 145.000 zraněných **Indie:** 175.000 padlých, 260.000 zraněných, **různé jiné sbory** 23.000 padlých a 55.000 zraněných. Dohromady tedy 776.000 mrtvých a 1,750.000 zraněných. A to je pouze Anglie.!

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 18. dubna. Na ruském a italském bojišti situace nezměněna. V Albánii na Vojuši zmařen pokus Italů přechod přes řeku. V Macedonii na Červené Stěně u Bitolje vyrvána nepříteli posice, která v březnových bojích zůstala v jeho rukou. 200 Francouzů zajato. — Na západě u Arrasu a na Sommě, živý dělostřelecký boj. Nepřítel pokračuje v bombardování St. Quentinu. Na Aisně ochabl dopoledne boj, teprve večer obnovili Francouzi své útoky. Na úpatí Beaulneru, u Craonne, u La Ville-aux-Bois, též u Le Bodat a Courcy odraženy nepřátelské útoky, jen u Braye získal nepřítel později půdy V Champagni zadržen velký průlomný pokus na frontě dlouhé 20 km. 500 Francouzů zajato. Později Francouzi útok obnovili. Nové boje jsou v proudu. — Z Ruska se sděluje, že Alexejev jmenován definitivně vrchním ruským velitelem.

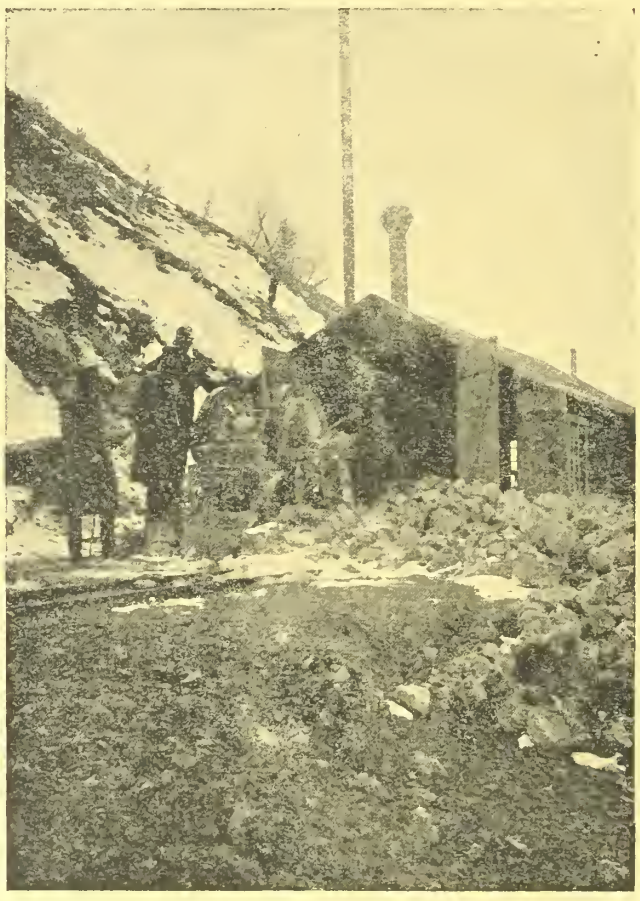

Parní drtič, připravující nutný materiál pro stavbu silnic a p. — těsně za frontou.

Dne 19. dubna. Na ruské frontě místy zvýšená dělostřelba. Na italském a albánském bojišti nic nového. V Macedonii klid. — Na západě pokračují velké bitvy. Francouzské průlomné pokusy na žádném bodu nesplnily nepřátelské naděje. Jen u Braye zaznamenati může nepřítel místní úspěch. Na Brimontu súčastnily se útoku Rusové; byli rovněž odraženi. U La Ville-aux-Bois zařídili se Němci v zadní čáře. V Champagni rozvinuly se nové boje severozápadně Auberive- které se stále stupňují. V noci obnoveny francouzské útoky podél kanálu Aisne-Marne. V Champagni byl malý nepřátelský zisk, kterému vyrovnán německým proti útokem. — Ze sinajské fronty sdělují Turci, že Angličani se připravují k novému útoku. — Z Petrohradu sdělují nezaručeně zprávy, že došlo tam k pouličním výtržnostem proti provisorní vládě. Též v Oděse a v Kijevě došlo prý k výtržnostem. — Ve Stokholmu sejde se nová konference skandinávských státníků. Španělský kabinet podal demisi.

Dne 20. dubna. Na ruské frontě zvýšená nepřátelská činnost dělostřelecká. Na západě zuří boje. Němci za[illegible] severovýchodně Soissons novou, dosud už připravovanou posici, tak zvanou linii Siegfriedovu a vzdali se pobřeží Aisny mezi Coudé a Soupirem. Jinak pokračují bitvy na Aisně a i v Champagni. Živě se bojuje zejména na silnici Thuizy-Nauroy a v Auberive, které Němci dobrovolně vyklidili. Nepřítel, jenž získal něco půdy byl zase zatlačen a druhý průlomný pokus opětně selhal. Francouzi nasadili v těchto bojích 30 divisi. — V Macedonii nové boje na Červené Stěně u Bitolje. — Miljukov a Kerenski přijali deputaci anglických a francouzských socialistů a prohlásili, že Rusko i nadále bude pracovati ku zničení pruského militarismu. Čtyřdohodové orgány sdělují, že Rusko za žádných

Ukrajinští chasníci a děvčata — dělníci a dělnice — vypomáhající našemu vojsku, čekající na výplatu.

Před hostinou těsně za frontou. Loupání a škrabáni brambor — lahůdky za našich dnů.

okolnosti neuzavře separátní mír. — Ve Stokholmu a v Kodani pokračují socialistické mírové porady. Také zástupce české soc. demokracie posl. dr. Šmeral odjede do Kodaně. Účastenství ruských socialistů na poradách ve Stokholmu je zajištěno, stejně přijedou i socialisté angličtí a francouzští. — Čtyřdohoda hodlá koncem dubna nastoliti v Řecku diktaturu Venizelovu. — Novou vládu ve Španělsku převzala opět liberální strana. Kabinetu předsedá Prieto, jenž chce setrvati v neutralitní politice. — Z Norvéžska se sděluje, že sněmovna koná tajné schůze, na kterých bude rozhodnuto o otázce míru, neb války.

Dne 21 dubna. Na ruské a balkánské frontě situace nezměněná. Na italské frontě zvýšená činnost letců. Italští letci napadli Terst, v odvetu podnikli naší aviatikové útok na San Canziano. - Na západě stupňuje nepřítel dělostřelbu mezi Loos a drahou Arras-Cambrai. Na Aisně a v Champagni bojuje německé vojsko hrdinně a čelí všem útokům nepřítele. Štábní zpráva nemůže uváděti jednotlivé činy udatenství vojáků všech jednotlivých zemí. Nové boje u Braye. Paiíry, východně Craonne, mezi Prosnes a nížinou Suippe. Tři nepřátelská létadla sestřelena. Německé torpedovce podnikly útok na Calais a Dover a utkaly se s několika nepřátelskými loděmi, z nichž jedna potopen. několik poškozeno.. Dva německé čluny se nevrátily. — Petrohradský výbor dělníků a vojáků se vyslovil proti separátnímu míru s centrálními mocemi. — V Německu zrušen zákon proti Jesuitům a jazykový paragraf, proti používání cizích řečí na spolkových schůzích

Dne 22. dubna. Na našich frontách nic nového. Západní fronta: V Artois a ve Flandrech dělostřelecký boj. Na Aisně ochabla bitva, též v Champagni. U Braye, Hurtebise, na silnici Remeš-Neuschatel severně Prosues a na západním břehu Snippy srážky ve kterých nepřítel utrpěl také ztráty. — Na sinaiské frontě u Gazy obnovili Angličani útok. Byli znovu odraženi a druhá bitva u Gazy skončila vítězstvím tureckým. — V Minsku zahájen kongres delegátů ruské armády.

Dne 23. dubna. Na našich frontách nic nového. Západní bojiště: Mezi Loos a drahou Arras-Cambrai dělostřelecký boj. Severozápadně Lensu vnikli Angličani do předního německého zákopu, proti útokem byli však vypuzeni. Na Aisně a vChampagni sesiluje nepřítel dělostřelecký oheň. Nepřátelský útok severovýchodně La Ville-aux-Bois odražen, francouzské útoky mezi Prosnes a nížinou Suippy nepřinesly nepříteli žádné výhody. Noční německá zpráva referuje o novém velkém anglickém útoku u Arrasu, který byl opěně odražen. — V Macedonii dělostřelecké boje. U Doiranu pokusili se Angličani o útok, který byl ale bulharským vojskem odražen. — Japonsko ozbrojuje obchodní lodi. — Nová španělská vláda zachová neutralitu. — V Norvéžsku zažehnána nová vládní krise. Kabinet bude pokračovati v neutralitní politice. — Krise rakouské vlády šťastně vyřízena. Němečtí ministři zůstali v kabinetu hraběte Clama-Martinice. Parlament svolán na 30 května.

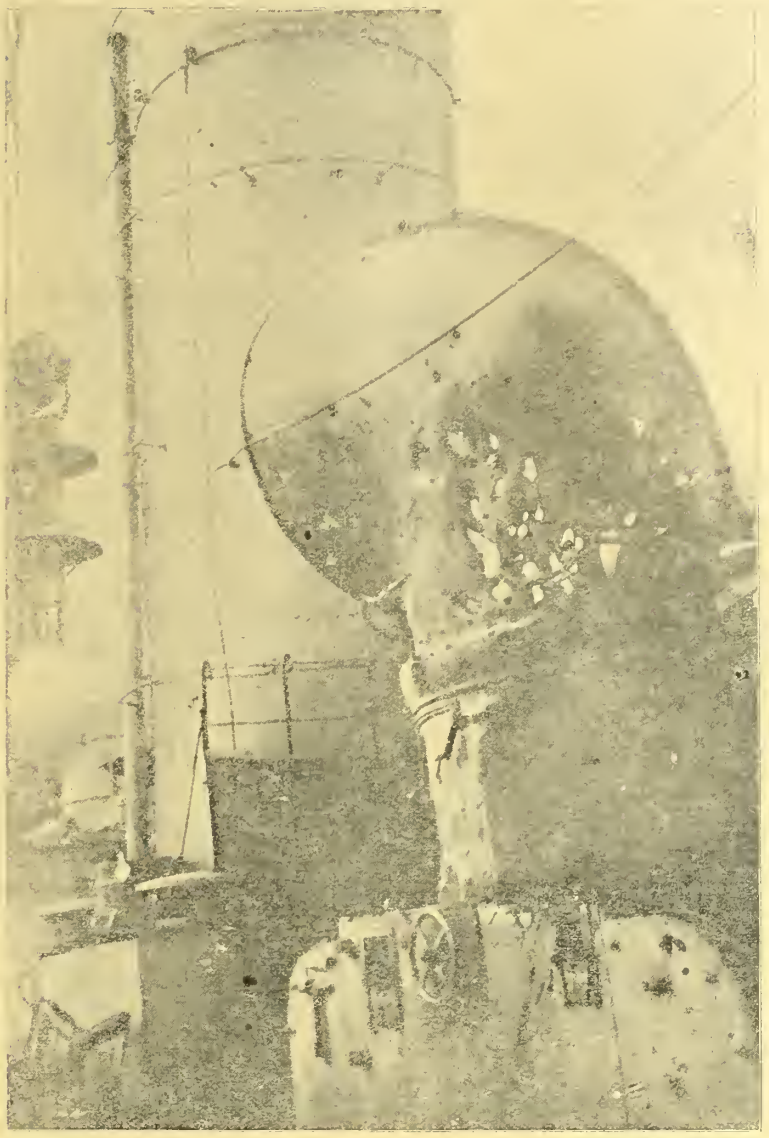

Ventilator c. a k. křižáku, poškozený dělovou střelou.

Dne 24. dubna. Na ruské frontě, též italské a v Macedonii nic nového. — U Arrasu rozpoutala se druhá ohromná bitva. Po několikadenní bubnové palbě přešly massy anglické pěchoty na frontě 30 km dlouhé k útoku, při kterém používaly pancéřových automobilů. I tentokráte zmařen nepřátelský nápor a všude, kde Angličani z počátku získali půdy, byli protiútokem zahnáni. Bitva trvá. Ohniskem tuhého zápasu jsou západní části Lensu, Aviontt, Oppy, Gavrelle, Roeux a Gulmappe. Také na obou březích Scarpy zmařen nový nepřátelský útok. Ztráty Angličanů jsou úžasné. Jen na silnici Arras-Cambrai získali Angličani něco půdy. Stějně jako na Aisně a v Champagni stroskotala také druhá průlomová bitva u Arrasu. Anglie utrpěla zde těžkou porážku.

Dne 25. dubna. Na našich frontách nic nového. Jen na německé části ruské fronty u Jakobstadtu a Postavy živější dělostřelecká akce. — Na západě zuří druhá bitva u Arrasu, živě bojuje se o vesnici Gavrelle. Po obou stranách silnice Arras-Cambrai odražen nový anglický útok, vedený přes Manchy-Vancourt. Ztráty Angličanů jsou těžké. Úspěšné německé akce na pobřeží. V Champagni sesílený dělostřelecký oheň. Na Brimontu selhaly nové útoky nepřítele. Těžké anglické a francouzské ztráty aviatické. Dne 23. t. m. ztratil nepřítel 20 létadel, dne 24. t. m. 19.

Tajemství černé věže.

kdyby mě opravdu chtěla opustiti. A pak jí řekneš, aby se z lásky ke mně zřekla hraběte Kurta Leuchtendorffa.

Paní Henningová zasténala.

„Mluv s ní, vylož jí to všecko a pokus se přemluviti ji, aby se zřekla Kurta. Zadrž ji, než se sřítí do propasti... Byla by to její smrt, kdyby se dověděla, čí je vlastně dcerou..." — — — —

Za několik hodin vrátila se Lora od Patrickové osvěžena schůzkou svou s Kurtem a uklidněna jeho přísahou.

Teta ji uvítala a vyměnivši několik lhostejných slov, tázala se, kdy že Lucie Patricková bude slaviti svůj sňatek.

„Myslím, že už v březnu. Baron Wangenheim nechce déle čekat. Vlastně nemůže také, protože v polovici března musí nastoupiti svůj úřad ve Vídni."

„Přece by mohl odjet do Evropy napřed a nechat Lucii zde?" namítla paní Henningová.

„To by Lucie nesnesla. Za tak krátkou dobu, že by se měla rozloučiti se svým ženichem? Teprve před několika dny slavila zasnoubení a teď by mělo nastati loučení."

„A pojede-li do Vídně, pak se zase musí rozloučiti s rodiči. To jí nebude těžké?" tázala se paní Henningová Lory a upřela na ni pátravý pohled.

„To bude ovšem pro Lucii těžká chvíle. Má odejít do cizího světa a rozloučiti se s rodiči, kteří jí jsou nejdražším pokladem."

Paní Henningová čekala na tato slova.

„A když bys si vzala hraběte Kurta Leuchtendorffa, musela bys se rovněž rozloučiti se strýškem a tetičkou, kterou stále ještě nazýváš svou matinkou."

„Co tě napadá?" zvolala Lora. „Nenechám vás o samotě. Mluvili jsme o tom s Kurtem několikráte a jsme rozhodnuti vzíti vás do Vídně.

„Co, do Vídně? Myslíš, že strýček může zanechati svého úřadu, přerušiti započatou práci, své vědecké bádání a pátrání po starých vykopávkách, které mu slibovalo velký úspěch?"

„Ale matinko, strýček přece může ve svém vědeckém bádání pokračovati ve Vídni. Své místo v Kahýře může opustiti, protože Kurt je odhodlán opařiti mu ve Vídni nové místo, třeba lepší, než je dosavadní. Ve Vídni mu to bude snadné, má tam značný vliv, známosti a protekci. Neopustíme strýčka ani tebe, matinko. Kurt už všecko zaranžuje, důvěřujte mu. — — — —

Za půl hodiny dostavila se paní Henningová do pracovny svého bratra.

„Ano. Lora nepomýšlí ani z daleka na možnost rozluky. Říkala, že strýčka neopustí a že Kurt se o tebe ve Vídni postará. Věří, že půjdeme společně do Vídně. Ujednala to už všecko s Kurtem, který chce všecko ve Vídni zaranžovati. Nemohla jsem odporovati, Lora působila na mne velkým dojmem."

„Teď opravdu neznám jiné východisko," zasténal profesor.

KAPITOLA XXV.

Osudný dopis.

„Poslouchej Kurte, pozoruje tě už delší dobu. Co ti je? Nedělá ti dojem šťastného ženicha," pravil baron Wangenheim, když usedl s ním v hotelové síni a pil anglické likéry. „Před chvílí jsi asi 4krát neb 5krát povzdechl. Co to má znamenat?"

Kurt zůstal vážný.

„Máš pravdu," odvětil. „Nejsem tak veselý, jako dříve, jakkoli jsem nejšťastnějším člověkem od té doby, co vím že Lora mne miluje. Ale profesor Henning dělá mi jisté obtíže a to tíží Loru a stejnou měrou také mne."

„Ale Kurte, profesor přece nebude klásti vážný odpor tvému sňatku," namítl mladý diplomat.

„Já také doufám. Ale Lora zná dobře svého strýčka a mluvila o něm a o jeho počínání v posledních dnech takovým způsobem, že i mně působí úzkosti. Loře se zdá, že Henning se vymlouvá a oddaluje rozhodnutí z nějakého jiného, jí zcela neznámého, důvodu. Lora tuší, že profesor něco před ní skrývá, že nechce s pravou barvou ven."

„Nedělej si takové starosti, Kurte. Děvčata mají často kuriosní nápady. Nevěř tomu. Ostatně dostal jsi z Rottenhallu odpověď?"

„Dosud nedostal."

„Doufej, že dopis tvého bratrance poručníka nebude zamítavý a je to všecko v pořádku. Na tvém místě bych si nedělal nejmenší starosti."

„Proč ale Henning je v takových rozpacích? Lora myslela, že bude šťasten, až se mu svěří se svým tajemstvím a on zatím na mne činil dojem opáčný."

Já dovedu pochopiti profesora. On se obává, že sňatek tvůj nebude vítaným tvému bratranci. Proto čeká na jeho dopis. Myslí, že bratranec nepřipustí, aby vzal si dívku občanskou! To je asi celá příčina Henningova počínání a jeho nerozhodnost."

Po této rozmluvě rozloučil se Kurt se svým přítelem a ubíral se do svého hotelového pokoje.

Na psacím jeho stole ležel zapečetěný dopis. Kurt poznal písmo svého bratrance a poručníka. Roztrhl obálku a četl:

Milý Kurte! Nemohu tvrditi, že dopis tvůj mě potěšil. Naopak, působil na mne dojmem velice nepříjemným. Vím, že jsi tak zvaný idealista, člověk, který se na ostatní reální svět dívá jako dítě a jemu rozumné úvahy nejsou přístupné. Mám řešiti těžký úkol a považuji po zralém

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Jak se zbavíme mravenců. Často se stává, že se v bytě objeví mravenci, jinak sice užitečný hmyz, leč v kuchyni a pokojích nanejvýše nepříjemný. Tu nutno v prvé řadě nalézti jich vchod, který se nalézá hlavně v podlaze či na okně a toto místo, kudy mravenci vylézají natříti sírovým práškem. Za krátko zmizí mravenci úplně. Prostředku tohoto užití, odporučuje se zejména na sklonku léta.

Atlas od skvrn vodou vzniklých očistiti. Dva prsty obtočíme hadříkem, měkkého bílého plátna a zašlá místa atlasu po šířce zcela lehounce potíráme. Z počátku ze zdá jakoby vlákénka atlasu se prodlužovala, leč tento úkaz zmizí spolu i se skvrnami okamžitě, potíráme-li látku opět ve směru podélném.

LacinÝ tlakoměr pořídíme si snadně, napnmme kterýkoli hrnec, či nádobu pískem vloživše pak doň jedlovou šišku. Otevřou-li se šupiny šišky nastane pěkné počasí, má-li se dostaviti počasí deštivé, stáhnou se šupiny a přiléhnou úplně k šišce.

Jantar slepíme velmi snadně navlhčíme-li oba zlomené kousky žíravým draslem a pak je k sobě přitlačíme ohřívajíce je při tom mírně. Spojení nastane v tak dokonalé formě, že vůbec nerozeznáme jakékoli správy.

Příbory s bílými kostěnými rukojetěmi. Zašlé a zažlontlé rukojeti těchto příborů vybělíme tím, že je namočíme ve vodě a vystavíme je na to pod skleněným poklopem slunečním paprskům. Kdyby snad tento jednoduchý prostředek selhal, vložme rukojeti příborů na 2 až 4 hodiny do roztoku kyseliny sírové. Po uplynutí této doby stanou se opět zcela čistě bílými.

Stříbrné příbory vyčistí se jednoduše, spláchneme-li za krátko po jídle vřelou vodou, osnšíce je na to zároveň je při tom drhnouce.

Větrání peřin. Je všeobecně zakořeněný názor, že jest dobrým větrati peřiny na slunci, aby se tím i péří zčeřilo. Slunečnímu parnu vystavené peří stává se ale křehkým a tím i méně pružným. Nejlépe je větrati peřiny a vyklepávati je při zatažené obloze, za teplého dne.

Peřiny čistiti po nemocném. Peří se vyváří 3 až 4 dny v slabém louhovitém roztoku kyselého octanu sodnatého. Pak přeceďme kapalinu vyperme dobře peří čistou vodou a v rozestřených sítích ho usušme.

Prostředek ku bílení prádla. Za 20 hal. chlorů a za 20 hal. glauberovi soli se vhodí do 6ti litrů vařící vody a smíšenina nechá se několik dní ustáti. Na to hotové toto bělidlo naleje se do lahví k uschování. Při použití vezme se větší šálek tohoto roztoku a vleje se do kbelíku studené vody, prádlo pak čistě před tím vyprané se na 24 hodin do toho vloží a v čisté vodě se na to vymáchá. Prádlo stane se běloskvoucím, aniž by tímto prostředkem v nejmenším utrpělo.

Plstěné staré klobouky vyčistiti. Malým hadříčkem v petroleji namočeným se silně otírají. Po vyprchaným zápachu tím vzniklého odporučuje se, vystaviti klobouuky na vzduch na okně. Nebo si připravíme roztok sestávající z 5 lžíc salmiaku a právě tolika lžíc vinného octanu, k čemuž se přidá 1 a půl lžíce soli kuchyňské a roztok dobře protřepejme a pak jím potírejme zamaštěná a propocená místa až se klobouk opět čistotou leskne, načež ho osušíme suchým kouskem sukna.

Voskované plátno práti. Potřeme ho měkkým ve vlažné vodě namočeným flanelem a na to ho dobře osušíme. Několik lžíc mléka nakapaných na plátno a suchým suknem dobře vytřených dodá voskovanému plátnu zvláštního lesku.

Skvrny dehtové (terové) odstraníme, jestliže třeme poskvrněný předmět petrolejem, pomocí lněného neb vlněného hadříků a pak dobře osušíme.

Lesní vůně. Lesní vůni lze si snadně opatřiti. Terpentinový olej rozptýlí se totiž pomocí rozptylovače, jakého se obyčejně užívá při voňavkách, v místnosti. Osvěžující účinek vůně, rychle se v bytě rozšiřující je překvapující. Těkavým olejem terpentinovým usmrcuji se zároveň mnohé mikroskopické škodlivé zárodky ve vzduchu pokojovém uzavřené. Škodlivý vliv na lidské zdraví terpentin nemá.

Plíseň ve sklepích zažené se tím, že rozprášíme nehašené vápno po stěnách sklepových a případně ho vsypeme i do větších spar a děr. Stěny musí býti při tom vlhké; suché stěny musí tudíž nejprve náležitě omočiti. Vápno se v doteku s mokrou stěnou hásí a zničí při tom vše-hen organismus plísnivý. Následujícího dne se stěny omyjí. Sklep je tak aspoň asi na dobu dvou let zbaven vší plísně.

Chrápání při spaní přerušíme okamžitě pohladíme-li chrápajícího jemně po hrdle (ovšem ze vně). Spící ničeho nepozná, ale přestane okamžitě chrápati.

Petropavelská pevnost v Petrohradě, poslední oporný bod carských stoupenců. Krátce před jejím dobytím revolucionáři, bylo tu popraveno z nařízení carské vlády 400 studentů v prvních dnech vzbouření zatčených.

---

uvážení tvé záležitosti za svou povinnost čeliti rozhodně važnému kroku, který chceš podniknouti. Tvoje volba nemohla hůře dopadnouti. A z té příčiny musím bohužel svolení k tvému sňatku odepříti. Eleonora Henningová není ženou pro hraběte Kurta Leuchtendorfa. Ta dívka je snad neposkvrněna, hodná, spořádaná a vzdělaná o tom nepochybuji, ale je to dcera muže, který dopustil se zločinu, za který byl uvězněn v trestnici v Lucaře. Sděluji ti to otevřeně a doufám, že i idealista, jako ty nemůže přes tato fakta přejíti k dennímu pořádku. Abys nebyl ani v nejmenší pochybnosti o pravdivosti mého sdělení tedy posloužím ti ještě veškerými detaily: 1. Eleonora Henningová jmenuje se ve skutečnosti Eleonora Luciusová. 2. Je to dcera muže- který se jmenoval Pavel Lucius a dopustil se falšování směnek, který byl odsouzen na několik let těžkého žaláře a uvězněn v Lucaře, odkudž pokoušel se uprchnouti, leč na útěku utonul. 3. Eleonora byla vychována na mé útraty. Otec její chodil se mnou totiž do školy, seděl se mnou na jedné lavici a tu jsem se po jeho odsouzení ujal jeho dcery. Sestra Pavlova jistá paní Ema Henningová vzala dítě k sobě a dostala ode mne značný peněžní obnos, aby mohla odebrati se do Kahýry, kde vychovala dítě trestancovo. Také později zaslal jsem jí ještě peníze. — Toto sdělení snad postačí, abych ti dokázal že jsem znamenitě informován. Proto také musím říci své rozhodné nikoli! Doufám, že po objasnění celé věci snadno zapomeneš na svůj první románek....

Kurt nedočetl zdrcen klesl na židli. Co zde četl, nemohlo býti lží. Jeho bratranec nemohl si to vymysliti. Proto se též profesor zdráhal vysloviti své ano... Proto se vytáčel, vymlouval, žádal čekací lhůtu.

A Lora? Je Lora informována? Ví Lora, že jméno její je poskvrněno?

Ne, ne, Lora je nevinná, Lora nic neví. Ale profesor ví všecko — jen proto nedal k sňatku ihned své svolení. Čekal na dopis z Rottenhallu. Profesor je čestný muž, proto oddaloval své usnesení.

Jak to skončí? Zříci se Lory, uposlechnouti bratrance. Zříci se svého štěstí?

„Ne, ne!"

„Ale opašovati do vídeňské společnosti dceru zločince? Dceru trestance z Lucery uvésti do kruhu jeho přátel? To je rovněž nemožno. Dcera falšovatele směnek a jeho diplomatická kariera?

Nutno hledati východisko, ale jak?

Osudný dopis uváděl Kurta na pokraj šílenství.

Konečně vzpoměl si na slib, daný Henningovi, uchopil vonný dopis a spěchal s ním rovnou do musea, aby tam vyhledal profesora a předložil mu odpověď bratrance.

— — — — — — — — — —

Na smrt bledý stanul Kurt před profesorem, který spatřiv jej a seznav jeho rozčilení, tušil nejhorší a začal se třásti na celém těle.

„Obdržel jste dopis?"

„Obdržel."

„Ukažte!"

„Posečkejte pane profesore. Smím vás prosit, aby jste mě zbavil slova, které jsem vám dal stran tohoto dopisu."

„Co vás napadá? Trvám na tom, abyste mi dopis ukázal, jsem muž a budu míti dosti sil, abych snesl i to nejhorší. Dejte mi psaní!"

Beze slova podal Kurt profesorovi bratrancův dopis. Viděl, jak profesor ho četl a jak na čele třpitily se mu kapky studeného potu . . .

Uplynulo několik minut. Konečně odložil Henning dopis a pravil hlasem zlomeného starce:

„Teď vidíte milý hrabě Leuchtendorffe, že měl jsem vážné příčiny nedati ihned souhlas k sňatku mé Lory. Váš bratranec klade vám překážky, jak správně jsem předvídal.

„Je to všecko pravda, co stojí v tom dopise?"

„Ano — je to pravda — — a není to také pravda — — Jedná se jen o . . . Ach teď ne, jindy. O ten bídník, zlosyn!"

„Nerozumím vám pane profesore."

„Později se dovíte všecko pane, jen strpení. Nyní mám k vám jen tuto otázku:

„Ustoupíte od Lory?"

„To nemohu" — zašeptal Kurt, chvěje se na celém těle.

„Vy musíte! Máte-li Loru opravdu rád — musíte — odvětil Henning.

„Nežádejte to ode mne pane profesore. To je nemožné. Nejen proto, že mám Loru šíleně rád, ale i z té příčiny, že jsem vázán přísežným slibem daným Loře. Nemohu zrušiti své slovo, dokud Lora mě ho nesprostí."

„Teď musím požádati Loru, aby vás sprostila daného slova. Doufám, že to u ní dosáhnu.

„Pane profesore nepřenáhlete se. Prosím vás svěřte se mi se vším a pak oba společně . . .

Henning nedal mu domluviti.

„Dostanete ode mne žádané objasnění, ale prosím vás ušetřte mě v tomto okamžiku. Nechte mne pro dnešek, abych se mohl vzpamatovati. Zítra vás prosím orozmluvu."

Kurt podal profesorovi ruku a opustil jeho úřadovnu.

Po jeho odchodu přiskočil Henning k telefonu volal svou sestru.

„Lora ať ihned ke mně přijde do musea. Musím s ní mluviti."

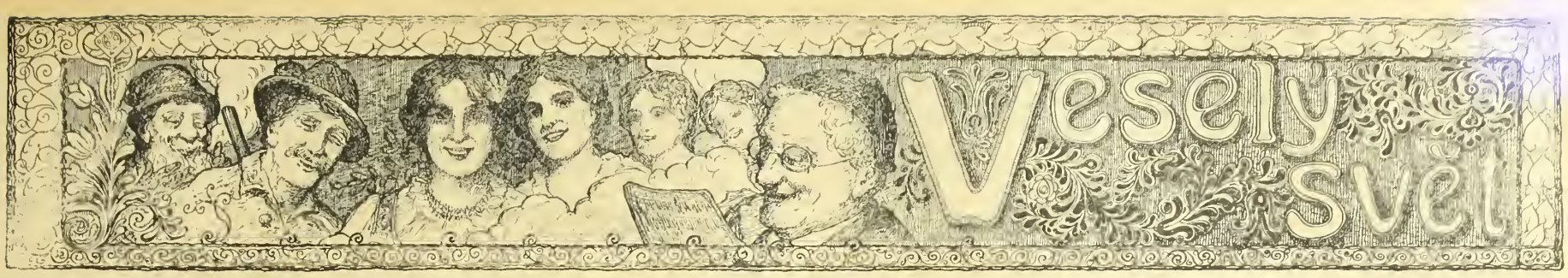

Ze školní úlohy.

„Jízdní lístky jsou nyní prohlíženy ženami, které byly dříve muži proštipovány."

*

Rozdíl.

Paní A: „Je váš manžel kuřák?"

Paní B: Doma — když jsem přítomná — nikdy."

*

Hoch: „Když mně dáte 50 haléřů, tak vám dopomohu k řádu."

Pán: „Ty? A jak to chceš udělat?"

Hoch: „Skočím do vody, vy mně vytáhnete a dostanete vyznamenání.

*

Nemoc.

A: „Jakže vy chodíte sám na promenádě? A kde máte paní?"

B: „Ale — něco ji schází!"

A: „Táák — je snad nachlazena?"

B: „Ale ne — nemá boty."

*

Pravda.

Kdosi pravil k Anaxagorovi:

„Jest přece jen velkým štěstím, míti to — co si člověk přeje!"

„Myslím, že je mnohem větším štěstím — býti spokojeným s tím, co člověk má," odvětil Anaxagoras.

*

Stejně a stejný.

Jistý lékař ptal se kdysi šprýmáře, jehož si chtěl dobírati, jaký že je rozdíl mezi slovem stejně a stejný.

„Ach toť jednoduché," odvětil šprýmař „Sir William Fergnoson byl znamenitý a věhlasný lékař. Vy jste jako on stejně lékař, ale ne stejný lékař!"

*

Nedůvěřuje si.

Mladý bankovní úředník žádá o ruku dcery svého šefa. Bankéř se tomu velmi podivuje:

„Tak zajištěné postavení u mne nemáte, abych vám mohl svěřiti svoje dítě!"

*

Je to zvláštní věc, tenhle dnešní papír. Je to vždy stejně nestydatě drahé, ať už to člověk kupuje jako potřebu ku psaní, jako noviny anebo jako podrážku u bot. Ale přece je zde jakýsi rozdíl.

Nemají-li papír noviny nemohou vycházet, a má-li jej člověk nemůže vycházet také, protože by se vracel z vycházky bos! Není to zvláštní?

*

Zná ho.

Dva obchodní cestující potkali se náhodou ve vlaku.

„Právě přijíždím z Brna," praví prvý „měl jsem tam ohromné štěstí. Co myslíte kolik jsem prodal?"

„Jakže bych to uhodl" — dí druhý.

„Ovšem že nemůžete to věděti, ale hádejte přibližně."

„No asi polovinu."

„Čeho polovinu?"

„No asi polovinu tohoto, co mi chcete říci."

*

Děti.

Jistá rodina má dvě děti, které si neustále přeji ještě jednu sestřičku. Vždycky kdykoli letí vrány kolem, slyší matinka jak její dítky volají: „Vráno, vráno, přines nám malou sestřičku!"

Kterýchosi dne potká matinka jistou porodní babičku a v hovoru praví žertem: „Tak paní Buryánková, budete-li míti příště nějaké děvčátko, tak nám ho přineste."

Malý Karlík, který tato slova slyšel — zatáhal náhle maminku za ruku řka: „Ale matinko, vždyť mi přece nechceme dvě, jednu přece jsme si už vrány objednali.

*

Z kasárny.

Kaprál vojínu: Lenochu, myslíš snad, že se blíží konec světa, že jsi si nevyčistil ani boty?"

*

Z vojenské školy.

Šikovatel k vojínu: „Co se stane zemře-li voják?"

Vojín: „Vyškrtne se ze svazku armády."

*

Mezi kolegy:

Pan rada: „Dřív než půjdu do úřadu vypiji ještě šálek černé kávy."

Pan kolega: „Ták — vy můžete po kávě spáti?"

MODERNÍ MANŽELSTVÍ.

Pan domácí: „Kam pak tak spěcháte milostivá paní?"

Rozvedená paní: „Ale — jsem pozvána na večírek k mému manželovi."

Zdvořilost.

Host: „Pravě jsem chtěl již odejíti sklepníku, poněvadž mě necháte tak dlouho čekat na placení."

Sklepník: „No — to by nevadilo pane Bezdíček, vždyť zítra zase přijdete."

Host: „Ano, ale což kdybych zemřel."

Sklepník: „No — což na tom — škoda by nebyla tak značná."

*

Pro ukrácení chvíle.

Jistý lékař ošetřující těžce nemocného, amputoval mu jednoho dne nohu.

Blízký příbuzný pacientův tázal se na to lékaře:

„Prosím pane doktore, doufáte snad, že nemocný se ještě uzdraví?"

„Co vás to napadá, není ani za mák naděje."

„Nuže — proč ho ještě trápíte a způsobujete mu bolesti?"

„Ale když pak — pane — musíte uvážiti, že je při nemocných vždy v prvé řadě nutno — aby se jim ukrátila dlouhá chvíle."

*

Na cesty.

Žena na cestu se chystající: „Nuže mužíčku, jak se ti líbím v cestovním oděvu.

Muž: Znamenitě — v cestovním úboru vždy velmi znamenitě."

*

Roztržitý.

„Jak se vede panu manželovi, paní profesorová?"

„Ale — je den ode dne roztržitější. Poslala jsem ho nedávno s cukřenkou pro cukr a on mi koupil slanečka."

*

Pevné předsevzetí.

Prvý: „Nuže kdy se budete ženit — takový fešný muž — už jste téměř rok vdovcem."

Druhý: „Ženit ani mi nenapadne — i kdybych byl ještě šestkrát vdovcem — neožením se!"

*

Dobrá hospodyně k muži na dovolené z vojny přišedšího. „Ale, ale, ty jsi osmáhlý — pěkně osmáhlý — a ta pěkná světlá vousiska. No teď budeš moci aspoň nosit ty světlé kravaty."

*

Aby bylo krásně.

Paní k služce: „Proč pak jsi hýbala tlakoměrem Mařko? Ať se mi to vícekráte nestane."

„Odpusťte milostivá paní — nic jsem nepokazila, jen jsem chtěla, aby bylo zítra pěkně, poněvadž mám „aus."

*

Specialisté.

Profesor: „Nuže tedy pánové, vy by jste se chtěli specialisovati a v kterém odvětví?"

Prvý kandidát: „Já bych chtěl býti očním lékařem."

Druhý kandidát: „A já ušním lékařem."

Třetí kandidát: „A já prosím lékařem — tělesným."

*

Každý dle svého.

Malíř: „Vy by jste byl dobrým modelem. Potřeboval bych vás. Seděl jste už někdy?

Pobuda: To se ví, že jo — šest neděl k vůli krádeži."

*

Filosof.

Filosof Schopenhauer pravil kdysi žertem: „Jakže, že není přátel v nouzi? Právě naopak! Jakmile máte přátele ihned se octne v nouzi a žádá vás o pomoc."

*

Chytrák.

Cukrář vděkuplně k malému chlapečkovi, který mu přinesl noviny.

„Nuže, chlapečku, vezmi si za odměnu hrst cukrlat."

Chlapeček: „Ach — prosím vás dejte mi je sám."

Cukrář: „A proč pak? Stydíš se snad?"

Chlapeček: „O nikoliv, ale vy máte větší ruku."

*

Zvláštní osud.

Jistá neduživá dívka z vesnice hledala ve městě místo služebné. Neměla ponětí, že se v městě často v domácnostech svítí a vaří plynem. Domácí pan u něhož vstoupila do služby, vysvětloval jí proto osobně, jak se s plynem zachází a jak se zapaluje. Po třech dnech ptal se zda-li již se s plynem skamaradila.

„Ach pane doktore" odvětila „to je věru zvláštní osud. Takový oheň nikdy neuhasne. Od oné chvíle — tři dny je to už — co jste ho zapálil, neustále hoří a zdá se, že asi vůbec neuhasne."

*

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské illustrované Noviny"!

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

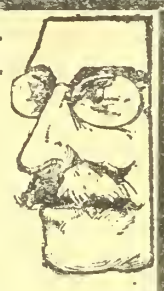

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naději v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

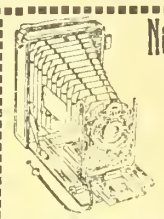

Nejlepší nákup fotografických aparátů,

desek, papíru a všech přípravků nejlepšího druhu, za levné ceny, zašle též na dobírku 0 8

CH. NĚMEC,

Vídeň X., Quellenstrasse čís. 50.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Pro chybně mluvící

jistý návod, též písemně zasílá **FR. FIBINGER,** odborný učitel v **PRAZE II., Vávrova 6.** Prospekt zdarma. Známku na odpověď! Za doporučení se žádá. Výsledek zaručen! — — Opis z dopisu. Velectěný pane! Byl jste mi doporučen z kruhů profesorských jako výborný učitel pro chybnou mluvu. Jsem 28. r. stár, mám střední školu a universitu atd. A. A.

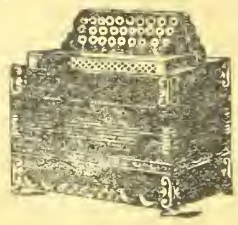

Velký výběr všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Chcete býti od svého Rheumatismu dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

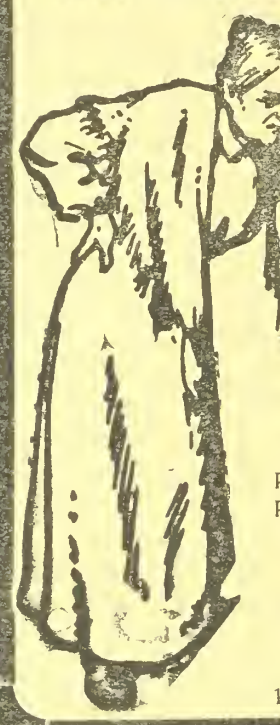

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromeně ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

1986

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin HANUŠ KONRÁD

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 65·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět 2013

Každý je nadšen! Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= Jen K 2·20. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více

Přes **milion** již prodáno.

J. K. Bergmann, Aldeň, V./2, Kohlgasse 46/III

Pryč s tímto

Vaše zkrácení nohy neviditelné. Vaše chůze pružná a lehká. Každou normální obuv můžete nositi. Brožurku zdarma zasílá Extens'on, spol. s r. o. Frankfurt n/Mohanem, Eschersheim čís. 20. 2004

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balzám Ria" nevyhubí Vám od kořínku kuří oka, bradavice a rohy, výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznávací dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50

Kemeny Košice (Kaschau) pošt. schr. n. a 12/22), Uhry

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry dětské žaťečky a koši,

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské žaťečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9·50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30. 1997

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrate se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Zdarma a vypláceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970 **v Mostě č. 1592.** (Čechy.)

Objednávejte

své potřeby druhu jakéhokoli a odkudkoli vždy jen prostřednictvím takových firem, které inserují ve

„Vídeň. Illustr. Nov."

a při objednávkách a nákupech, odvolávejte se na náš list.

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres, Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Rezervní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Teršt s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol. Vídeň X 1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 19.

VE VÍDNI, DNE 10. KVĚTNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Bouřlivé květnové demonstrace v Paříži,

při kterých došlo ke krvavým srážkám mezidavy lidu, demonstrujícími pro mír a policii.

Velká nepřátelská ofensiva na západě zmařena. — Povážlivé výtržnosti proti nové vládě v Petrohradě. — Čtyřdohoda se dělí o Palestinu. — Cadorna ohlašuje novou ofensivu.

PROUDY V RUSKU.

Na místo starého autokratického Ruska se svou jednotnou vůlí a jednotným válečným programem nastoupilo Rusko revoluční, ve kterém zápasí několik proudů. Těmito slovy dá se charakterisovati nynější stav věcí v Rusku. Rozeznáváme dosud tři hlavní směry v Rusku. První je imperialistický, touží po anexích, chce pokračovati ve válce. Představitelem jeho je Miljukov. K tomuto politickému směru hlásí se inteligence, část šlechty a jak se zdá i část armády a selského lidu. Druhý proud representuje komitét dělníků a vojínů. Tento proud je silně socialistický, republikánský, chce mír bez anexí a bez peněžité náhrady, ale ne mír okamžitý, bezpodmínečný, nýbrž mír, který zajistí volný národní vývoj všech národů. Je to formule, která může znamenati málo, anebo také mnoho, neboť připouští různé výklady. Revoluční strany ruské žijí v idealismu a chtějí, aby celý svět měl účast na štěstí, které si v Rusku vydobili. Tím se vysvětluje, proč tak hluboko zakořeněna je v Rusku náklonnost ku „osvobození" cizích národů. Rusko-turecké války byly populární v ruském lidu, i u sedláka, protože se zejména v roce 1877 jednalo o osvobození balkánských národů. Také teď mluví ruští revolucionáři o osvobození cizích národů a chtějí cestou sebeurčení učiniti

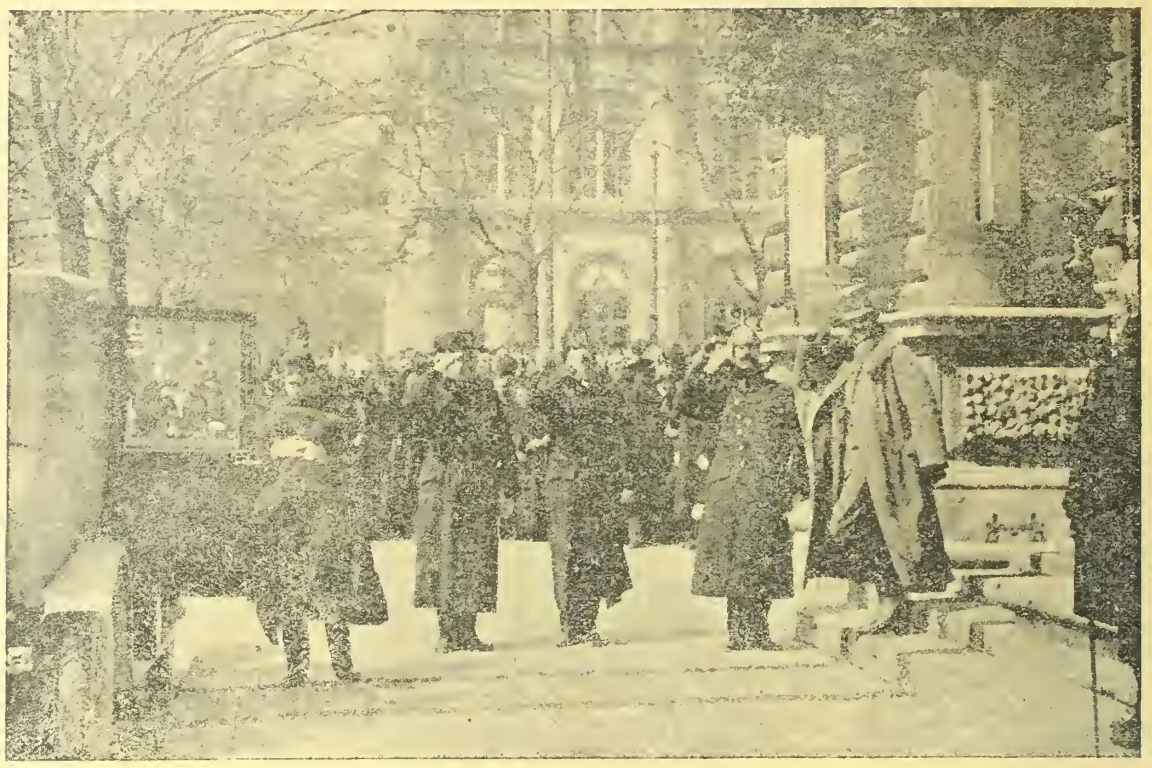

Slavnostní zahájení jarní výstavy výtvarného umění ve Vídni za účasti císaře Karla.

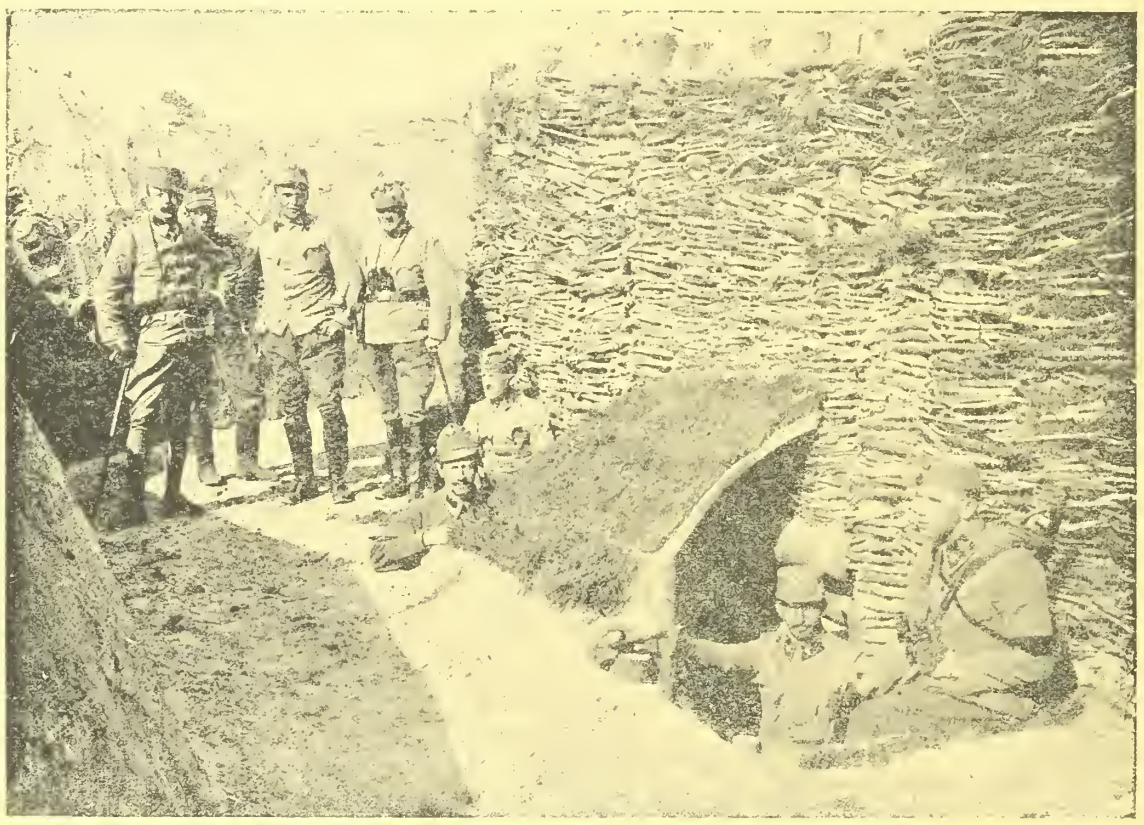

C. k. domobranecký pěší pluk číslo 2. ve své posici.

je šťastnými, jak sami chtějí býti. Ruští revolucionáři jsou ve svém způsobu důslední. Zamítají anexe jen proto, protože porušují sebeurčení národů. Jestliže válečné cíle imperialistů ruských shodují se v duchu s cílem Anglie a Francie, pak zase mírové podmínky ruských socialistů sbližují se s podmínkami Wilsonovými. Vedle těchto dvou proudů uplatňuje se v Rusku ještě třetí směr, v jehož čele stojí doktrinářský sociální demokrat L e n i n, který vrátil se nedávno z vyhnanství do Ruska. Tento směr žádá mír za každou cenu, nemá žádné vnější válečné cíle, chce ukončiti ihned válku a provésti sociální revoluci přesně dle receptu Marxova, chce zrušiti soukromý majetek, strhnouti celou politickou moc do rukou dělnictva atd. Tento směr by byl nejdříve ochoten uzavříti s centrálními mocemi mír a vystoupiti ze čtyřdohody. Leč ve státech čtyřdohody nemá tento proud žádné přívržence, kdežto oba druhé směry mají spojence ve čtyřdohodě a zamítají separátní mír. Na počátku války hlásal Lenin odpor proti válce, obával se vítězství Ruska, které by posílilo autokracii a vyzýval proletariát k nejkrajnějšímu odporu proti válce. Leč nikde Lenin neprorazil, jeho skupina je stále tuze slabá a sestává s generálů armády, kdežto ostatní socialistické skupiny mají za sebou velké masy proletariatu a selského lidu. Expansivní jsou všecky tři skupiny a tato vlastnost spočívá snad už v ruské povaze. Imperialisté chtějí anektovati a dělničtí vůdcové chtějí osvoboditi jiné národy a Lenin chce poraziti buržoasii. Pro separátní mír je jen Lenin, leč tento směr je slabý, než aby mohl uzavírati smlouvy. Při programu pro mír všeobecný, mají však také ostatní státy dohodové mluviti a nutno proto vyčkati, jaký bude jejich všeobecný mírový program, než odhadneme vyhlídky míru.

□ □ □

NAŠE VÁLEČNÁ A MÍROVÁ POHOTOVOST.

Od okamžiku, ve kterém projevily centrální moci svou ochotu k míru, namáhá se Anglie ze všech svých sil, aby překroutila naše slova a dokázala, že jsou doznáním slabosti. Táž čtyřdohoda, která nechává na západní frontě krvácetí statisíce svých synů zbytečně, táž Anglie, která dnes zápasí se zásobovacími obtížemi, jež působí ji válka ponorek — tatáž Anglie píše a mluví o naší slabosti . . . Správně odpovídá na to „Fremdenblatt": Chceme mír, ale ne proto, že bychom stáli na pokraji záhuby, chceme mír jen proto, abychom zabránili další krvácení lidstva. Můžeme otevřeně říci, že naše vojenská situace na severu a jihovýchodu, stejně jako na jihozápadě nebyla nikdy lepší. V době, v níž na frontách panoval klid nebylo naše vojsko nečinné. Pokračovalo ve výzbroji a výcviku, nahromadilo spousty válečného materiálu, zejména

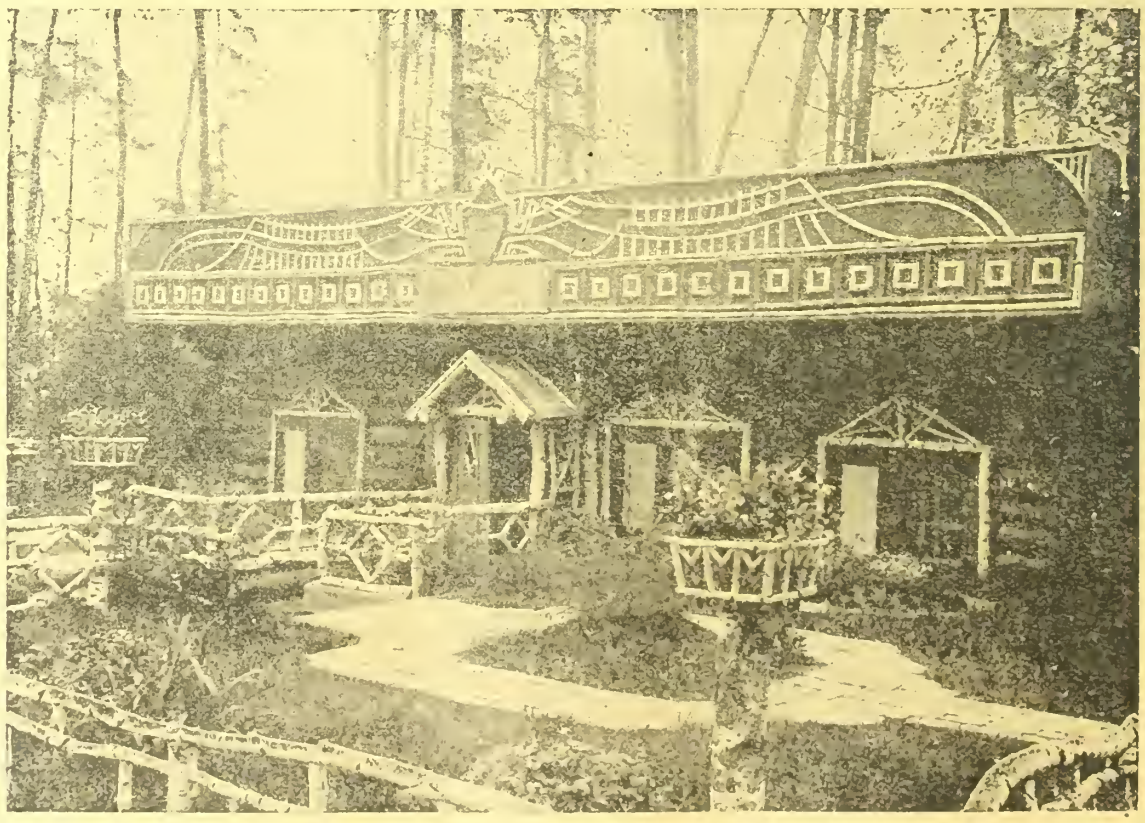

C. k. domobranecký pěší pluk číslo 2. na Ikvě. Sídlo velitelství.

Naší zákopníci opevňují nově obsazený minový trychtýř.

munice. Máme takové zálohy, že můžeme každé události se strany nepřítele čeliti, ba naše vojenské velení je také s to, překročiti samo k aktivním činům, když bude tím urychlen konec války. Válka má jen jediný cíl: Dobýti vlasti šťastný mír!

Že jsme docíliti mohli tuto situaci, za to vděčíme, obětavosti obyvatelstva, jehož důvěra v moc našich zbraní nedala se ani nejtěžšími zkouškami otřásti. Na průmysl dal nám prostředky válečné, které zajistily převahu našeho vojska. Ovšem ukládá doba obyvatelstvu těžké oběti; obyvatelstvo strádá nedostatkem, leč tato okolnost nezmění nic na jeho vytrvalosti. Vydržíme v tomto zápase — ručí nám za to opatření, která byla učiněna. Do nové úrody jistě obstojíme! Ku předčasnému a nepříznivému zakončení války nemůže nás nikdo donutiti ani před novými žněmi a tím méně po nich. Vzhledem k dnešní situaci, která je pro monarchii kosolidovaná, můžeme s pýchou a u vědomí své neztenčené síly říci, že spějeme k míru, že ale můžeme ve válce pokračovati, jestliže naši nepřátele zamítnou ruku, která byla jim podána. Chceme mír — ale nemáme ho více zapotřebí, než naši nepřátelé. Jejich ztráty jsou těžké, budoucnost nejistá. — Zaznamenáváme tento projev vídeňského vládního „Fremdenblattu", který po posledních událostech nabyl významu.

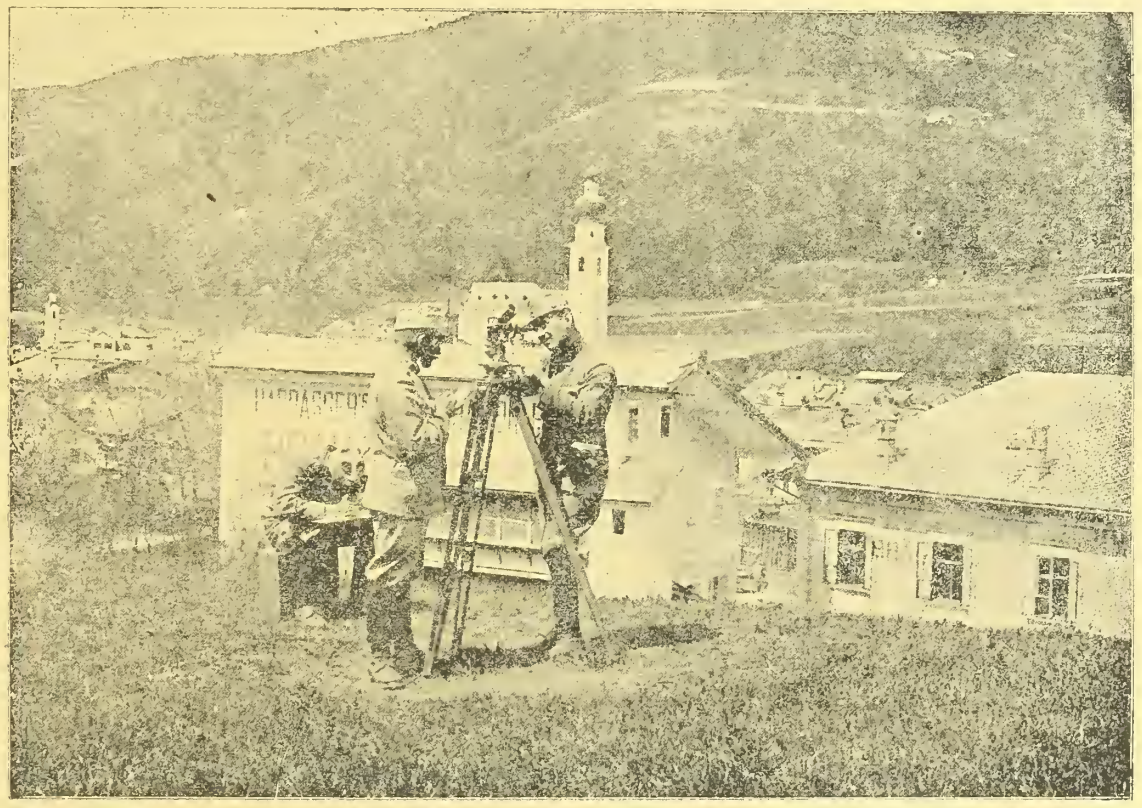

Meteroologická stanice v Dolomitech.

Ruští váleční zajatci staví za frontou silnice.

OSUD PERSIE.

Dobýti Bagdadu Angličany, další anglický postup přes Samaru, spojení s ruskou frontou v Persii a snahy o uzavření africko-asijského kruhu na poloostrově sinaijském, staví do popředí zájmu otázky východní v prvé řadě osud Persie. Jsou známy cíle anglické politiky v Asii, k jichž posile nařídil lord Curzon v roce 1904 — demonstraci v Perském zálivu a jež odhaleny byly veřejnosti uveřejněním detailů anglických úmluv z roku 1914 a 1915. V nich vyjádřil se bývalý anglický vyslanec v Teheranu Walter Tornley, státní podsekretář pro Indri Grant a orientní politik Chirol o perském a afganistanském problému následovně: Cílem anglické východní politiky je imperativ Curzonův: Anglie musí dostati Eufrat za svou hranici. A skutečně byl za tím účelem již po dlouhá léta ochranný kruh kolem anglického klenotu, Indie stále a stále rozšiřován. Dokazuje to kontrola suezkého průplavu, kterou nabyla Anglie nákupem většiny akcií, okupace Egypta, dále budování námořních opěrných bodů na Rudém moři a posléze usazení Angličanů na Perském zálivu. S domorodými pohlaváry jižní a východní Arabie uzavírala Anglie různé smlouvy. Koupila ostrovy Sokotru, Kurii, Murii a Mesirah. Oman, Hadramant a Bahrein dostaly se pod anglický protektorát. V Koveitu, jehož šeich, turecký vasal, koupen byl anglickými librami a rytířským titulem, vztýčil anglický konsul v roce 1906 anglickou vlajku, u vjezdu do přístavu a na dvou ostrovech, které leží před přístavem. A aby odtrhla El-Ahsu od ottomanské říše, podplatila Anglie také šeicha Vahabitů. Protože také šeich Mohammerahů podobnými prostředky dal se získati pro anglickou politiku stal se Perský záliv mare clausum a ku posile ochranného kruhu na západě Indie scházely jen dva poslední body: Mesopotamie a Persie. Přirozeně, že Anglie použila nynější světové války, aby uskutečnila své plány Mezi tím, co Rusové a Francouzi krváceli na evropských bojištích, přikročili Angličani pomoci indických vojsk k obsazení Mesopotamie, aby z ní udělali přívěsek Indie. Další vývoj věcí je znám. Po Kut-elAmare zmocnili se Angličani Bagdadu, nyní obsadili též Samaru a postupují ještě dál na sever a na západ, když na perské hranici docílili spojení s ruskou armádou. Osud Mesopotamie bude v brzku rozhodnut a k rozřešení problému perského, podnikli

Angličané už dříve různá opatření. Jen zatím účelem byly státní finance perské systematicky podkopávány. Nebezpeční vlastenci perští na nátlak anglických intrikánů posíláni do vyhnanství a reakcionáři najímáni za řády a za peníze do anglických služeb. Anglie byla také mistrem při rozeštvaní domorodých kmenů a dovedla vytloukati kapitál z jejich rozporů. Stejně si počínali i Rusové a mohli tak skliditi také ovace své politiky. Nešťastná Persie je dnes také vojensky v moci svých usurpatorů a je otázka, zdali se ji ještě poštěstí, zažehnati hrozící těžký osud.

□ □ □

ČTYŘDOHODA SE DĚLÍ O MALOU ASII.

Denním tiskem prošlo už několik depeší o poslední čtyřdohodové konferenci v Savoysku, ze kterých vysvítá, že naši nepřátelé se už rozdělili o západní Malou Asii. Podnět k nové dohodě v Savoysku ujednané, dán byl vojenskými operacemi anglickými proti Palestině. Kdežto jižní Palestina přiřknuta byla Anglii jako území, jež krýti má Suezský průplav, bude střední, severní Palestina neutralisována. „Corriere della Sera" a jiné italské listy sdělily, že je při řešení palestinské otázky nutno bráti zřetel na politicko-náboženské zájmy; z té příčiny nejsou také poslední usnesení definitivní. Palestina není také jen problém čtyřdohody, nýbrž problém mezinárodní. Citovaný list sděluje dále, že příštích anglických operací v Palestině, súčastní se také vojsko francouzské a italské. Čtyřdohoda chce touto cestou uplatniti své nároky na Palestinu ještě před zahájením mírové konference. Vyjednávání čtyřdohody v Saint Jean v Savoysku netýkalo se však jen Palestiny, nýbrž též jiných tureckých území v Malé Asii. Rozřešení této otázky bude však dle „Corriere della Sera" velice obtížné, neboť súčastněné moci budou se muset spokojit jen minimálním programem, jenž bude nutno vykrystalisovat. Dosavadní formule: Mesopotamie Anglii, Syrie Francii, Smyrnu, Adanu a Konii Itálii připouštějí velké možnosti diskuse. Otázka Smyrny je však spjata s anglickými i francouzskými železničními projekty; Francie chtěla kompaktní Syrii, Anglie reklamovala pro sebe Alexandrettu. Rozhodnutí se nestalo, ale citovaný list naznačuje, že Francie zřekla se Smyrny, začež dostane celou Syrii.

□ □ □

ZPRÁVY O MÍRU.

Jak denní listy sdělily, přijal císař Karel v audienci Björn Björnsona, k němuž ve své rozmluvě mimo jiné pravil: Domnívám se, že znám válku lépe, než všichni mužové, vedoucí dnes nepřátelské státy. Znám nejenom finanční a hospodářské důsledky války, ale vím také, co to znamená, umírati v zákopech. Dlouhou dobu války prožil jsem v poli. Viděl jsem padnouti a umírati lidí u svých nohou. A vím proto snad také lépe nežli jiný císař a král, co mír pro lid znamená." „Abend" k tomu poznamenává: „Kdo nevzpomněl by si při těchto slovech na známý výrok Bedřicha II. o válce: Válka je takovou propasti bídy, její výsledek je tak nejistý a její následky pro zem tak zkázonosné, že vládce země nemůže dosti uvažovati, než vezme ji na svá bedra. Kdyby viděli králové všechnu hrůzu lidu, sevřelo by se jim srdce. Jejich obrazotvornost není dosti živou, aby představili si v pravé podobě všechno utrpení, jež na ně nedoléhá. Kníže, jenž počne neoprávněně válku, je horší tyrana. Bedřich II. nebránil tento názor na válku, aby národ a Evropu neuvrhl do propasti bídy, i když jeho obrazotvornost byla dosti živou, aby představil si utrpení války v pravé podobě. Nebylo tehdy lidového zastupitelstva, jež mělo by vůli utrpení, přání a stížnosti lidu mu oznámiti." A citovaný list pokračuje: Od té doby se společně nesený poměr utrpení potěšitelně změnil; vzájemná důvěra zaujala místo poručníkování a poslušnosti, neboť vládce naučil se znáti svůj lid, lid naučil se důvěřovati svému panovníkovi. Věříme v mír, protože slyšíme, že si jej císař přeje a protože vidíme, že neváhá použíti prostředků pro tento nejvyšší cíl, jichž by bylo státní umění před poznáním, přinášejícím válku, nikdy nepřipustilo. List věří v demokratickou budoucnost císarství v Rakousku.

□ □

K posledním bojům na Aisně: Trychtýř způsobený výbuchem miny.

Zajímavé posice našeho vojska na Cellonkofiu v Korutanech, zbudované v poschodích.

NEZDAR ZÁPADNÍ OFENSIVY.

Nezdar nepřátelské ofensivy na západní frontě dokazuje nejlépe odstoupení šefa generálního štábu Nivella, který úplně vyvrací všecky vítězné zprávy, jimiž Francouzi chtěli oklamati svět. Když Nivelle nastoupil nejvyšší úřad ve francouzské armádě byla situace podobná. Tehdy jednalo se o to, aby odstaven byl do pozadí tak zvaný vítěz v bitvě na Marně, generalissimus Joffre, při čemž nešetřeno řády a tituly, jak to bývá obyčejem. Na Jofre-ovi se vymstilo dvouleté sklamání, neboť vítězství na Marně se neuhájilo. A Když Joffre zmizel za kulisy, skládány naděje na generála Nivelle-ho. Co se vytýkalo Joffre-ovi? Že stále váhá, že úzkostlivě uvažuje, že jeho opatření jsou polovičatá a pod. Tomuto váhavému a opatrnickému způsobu válčení připisovala se hlavní vina, že se ohromným útokem nepodařilo vypuditi Němce ze země. A nyní naskytla se francouzskému vrchnímu velení nová příležitost ukázati co umí. Za příznivějších okolnosti nemohl Nivelle přikročiti k akci. Několik měsíců shromažďovali Francouzi i Angličani obrovské massy střeliva, doplňovali mezery v armádě a rozmnožovali zálohy. Účinná byla také pomoc anglická. Takořka polovinu břímě převzali Angličani. Již chtěl Nivelle zasaditi mocnou ránu, aby ukázal svému předchůdci, že jeho systém náleží minulosti, již se chystal k rozhodnému útoku, když Hindenburg a Ludendorff provedli na válečné šachovnici mistrovský tah a ukázali, že i ve formě války zákopové jsou přípustné nové myšlenky a nové formy a nové boje. Když Nivelle přikročil k útoku, ukázalo se, že předpoklady, na nichž budována jeho akce, se shroutily. Nyní chtěl Nivelle rychlým rozhodnutím vynutiti za změněné situace vítězství. Učinil tak se geniální ideou a technicky bezvadným způsobem. A Nivelle byl by dosáhl svého cíle, kdybychom věřiti mohli francouzským vítězným zprávám. Ve skutečnosti byl však úspěch jeho tak skrovný, že po několikaměsíční přípravě nedocílil nic jiného, než malý záhyb německé fronty, dobytí několika vesnic a zajetí několika tisíc Němců. Skutečný výsledek zápasu prozrazuje nepochybný nezdar. Nivelle se zklamal a Francouzi se nyní stydí a proto dali Nivellovi ihned odměnu. A zapomněli při tom, že sami tak roztrhali síť lží, kterou napjali nad posledními událostmi.

□ □

TALLEYRAND PROROKEM.

Jak ujišťuje pařížský „Matin", bylo vše, čím nás nyní dějiny oblažily dávno prorokováno a sice Talleyrandem, tímto, znamenitou inteligencí za to však tím špatnějším charakterem, vynikajícím státníkem který na kongresu vídeňském zastupoval vládu Ludvíka XVIII. Zmíněný časopis cituje jeho slova: „Můžemc býti jisti, že jestliže se Prusko spojí se Saskem a jestliže se mu zdaří strhnouti pod své žezlo i ostatní menší německá knížata, stane se v málo letech nejvýše nebezpečným konkurentem. Jednota Němců jest jich slávou, jich dogmatem, jich až do fanatičnosti zabíhajícím náboženstvím. Francie nemusí se tohoto sjednocení obávati, obsadí-li levý břeh Rýnu. Ostatně, kdo by mohl vytušiti veškeré následky — kdyby se podobná massa jako je Německo, uvedlo do pohybu — kdyby všechny jedničky a prvky se spojily? Kdož ví — co by se všechno stalo — —? A z toho soudí „Matin", že musí Francie obsaditi levý rýnský břeh a pokud možno roztrhati jednotu německé říše.

□ □ □

Jednoho každého největší starost o to býti má, aby viděno to na něm bylo, že takový jest, za jakého chce jmín a uznán býti.

Karel ze Žerotína.

POSLEDNÍ SLOVA VĚHLASNÝCH LIDÍ.

Každý realista, či gymnasista ví, že Julius Cesar padaje pod ranami spiklenců v senátě římském a vida mezi nimi i svého přítele, bolestně vzkřikl: „I ty — Brute!" Brutus pak sám, ubit jsa kdysi, v jakési potyčce klesl se slovy: „Moc a síla jsou jen prázdný zvuk a dým!„ Císař Augustus umíraje pravil: „Tančete a plesejte radosti". Francouzský satyrik Rabelois řekl na smrtelném loži: „Komedie je ukončena". Císař Tiberius opustil svět řka: „Zdá se mě, že jsem se stal Bohem"! Když anglický kancléř Toma Morus měl již hlavu na špalku, v očekávání smrtelné rány katovi — odchýlil v posledním okamžiku svoji bílou bradu a pravil: „Ona není nicím vinna"! Viquerva, který byl s pověstným Dantonem veden v páru na popraviště, chěl Dantona ještě naposled políbiti, než guillotina vykoná své dílo, leč Danton to odmítl slovy: „Nech toho příteli — naše hlavy se beztoho sejdou v jedné a téže díře"! Když královna Marie Antonietta stoupla na popravišti náhodou katovi na nohu, omlouvala se: „Odpusťte prosím nechtěla jsem tak učiniti". Často je podovuhodný klid a důvtip slova, jimiž musí umírající očekávati svůj konec. Když zmíral velký přírodozpitec Buffon — pravil ku okolostojícím, jež tonuli v slzách: „Prosím vás — neruše mě, abych mohl pozorovati, jak zhasíná život od vteřiny k vteřině". Maršál Mavro Saski řekl umíraje: „Zdál se mi krásný sen". Kařdinal Richeliu — tento veliký státník pravil vypouštěje svoji duši: „Neměl jsem nikdy nepřátel, leč nepřátel státu". Slavný skladatel Billim umíraje — zpíval si jistou partii ze své opery „Puritáni". Poslední slova Donizettiho byla: „Vlast, svoboda a neodvislost"! Mozartův otec leže nemocen a byv krátce před smrtí tázán je-li fatalista, či kalomista odvětil: „Jsem pianista". Dubary-ová, milenka Ludvíka XIV., vší silou se vzpírala smrti a ještě na popravišti prosila kata: „Jen vteřinu ještě — pane kate — jen ještě vteřinu"! Jean Jacques Rousseau naříkal před smrtí zlomeným hlasem: „Ach — nebudu více viděti slunce" a lord Byron zesnul s pravým klidem Angličana řka: „Budu nyní spáti".

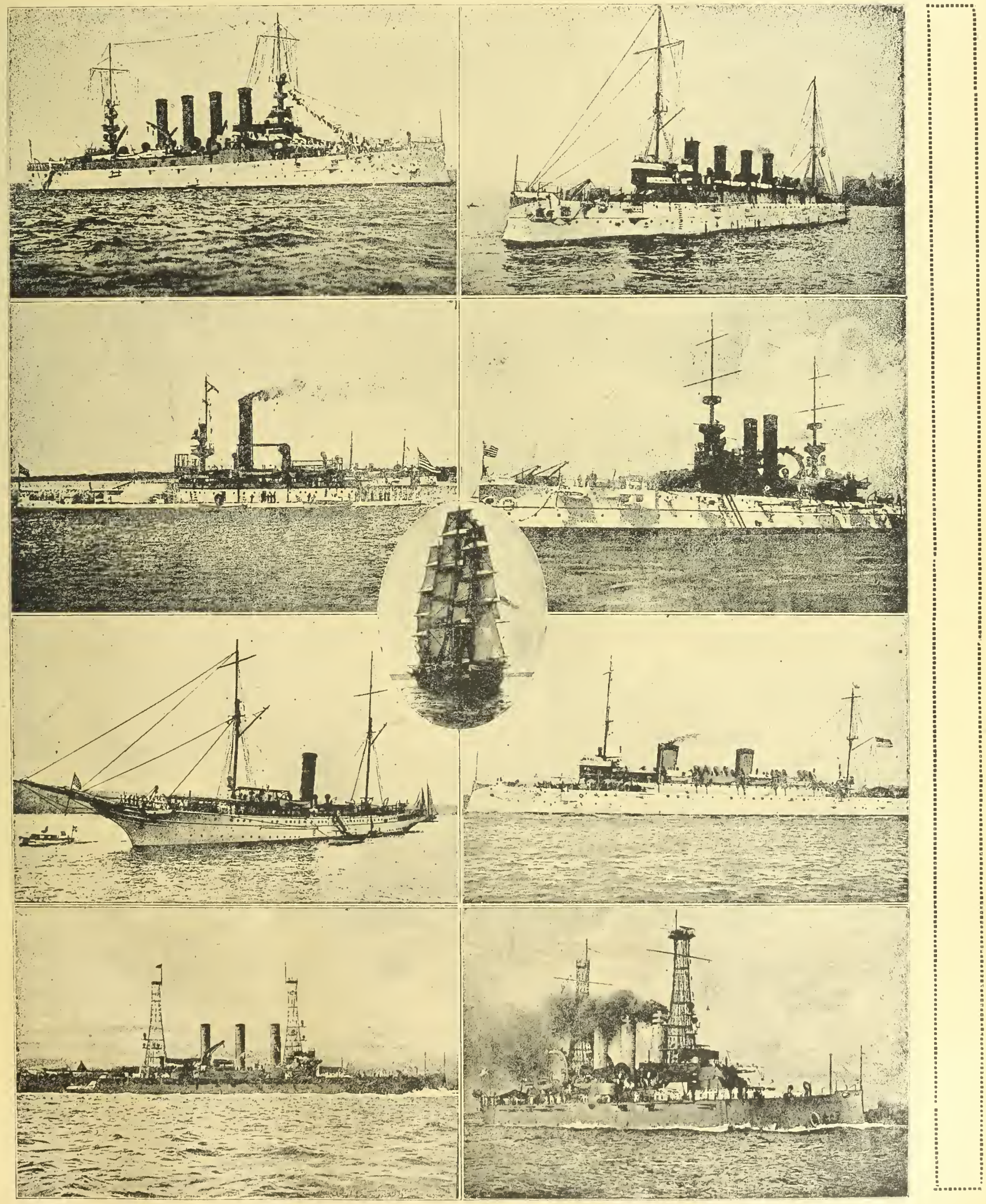

K válce mezi Německém a Amerikou. Horní řada: Americká bitevní loď „Maryland" z roku 1903. Křižák „Columbia". Druhá řada: Monitor „Florida" z roku 1901. Bitevní loď „Wisconsin". Třetí řada: Jachta „Mayflower", majetek presidenta Spojených Států. Školská loď „St. Mary's" Křižák druhé třídy „Minneapolis". Poslední řada: Bitevní loď „Minnesota" z r. 1903 dreadnought „Nebraska" z r. 1904.

NĚMECKÝ POKUSNÝ ÚSTAV PRO ZUŽITKOVÁNÍ OBILÍ.

Když po vypuknutí války počal se jeviti nedostatek obilí a mouky začali jsme šetřiti moukou tím, že zavedli jsme chlebenky a jiná podobná opatření, že začali jsme mísiti chlebovou moukou s brambory a pod. V Německu šli ještě dále a zřídili zvláštní ústav pro zužitkování a spracování mouky, který docílil značné úspory celou řadou nových vymožeností. Ústav zbudoval velké pekárny, pracující s velkými úsporami, zřídil skladiště obilí a mouky, zorganisoval školu a kursy, ve kterých učí obecenstvo zacházeti s moukou a obilím dle nových method, kterým dají se docíliti velké úspory. Německý pokusný ústav obilní vynalezl mezi jiným novou methodu pro rozesílání mouky a obilních výrobků. Za tím účelem se mouka, krupice neb otruby silným tlakem 800—100 atmosfer tlačí do zvláštních forem a když touto cestou stuhne, zabalí se do obyčejného papíru neb lepenky a je schopna dopravy bez pytlů, které jak známo jsou dnes drahým materiálem. Při tom mouka nic neutrpí na jakosti a je chráněna znamenitě před zkázou a hmyzem a při transportu nepotřebuje tolik místa. Spotřebitel potřebuje pak stvrdlou masu jen roztloucí. Ústav tento objevil také novou methodu, při které ušetří se kvasnice, někdy

Z činnosti našich sanitních sborů: Hlídka dopravuje raněného vojína do polního lazaretu.

Německý pokusný ústav pro spracování obilí. Kaštany připravují se, aby mohly sloužiti za přísadu ke chlebové mouce.

vůbec, někdy z velké části, jako třeba u bílého chleba. Při tom ušetří se také asi 2 % mouky, které při kvašení přijdou na zmar. Chuť pečiva nikterak neutrpí. Nejedná se při tom o nějakou chemickou přísadu, nýbrž o pouhé řízení biologické. Pekař ušetří tu nejenom část mouky a kvasnic, ale také mnoho času, neboť těsto je za 20 minut připravené pro pec. Odpadá tím také nákladná práce noční. Pekárna zmíněného ústavu vyrábí touto cestou denně 2000 chlebů. Také aparát na měření vodního obsahu mouky byl ústavem tímto vynalezen a umožňuje každému pekaři a rolníkovi během půl hodiny zjistiti, kolik vody je obsaženo v mouce, kterou prodává a kupuje a dle toho se také každý může zařídit při výrobě chleba.

□ □ □

J. MAYNE.

CO VYPRÁVOVAL AMERICKÝ LOVEC.

Master Frank H. Mayer ze San Franciska v Kalifornii byl ve svém okolí všeobecně známý, jako znamenitý sportovec a lovec. Master Mayer prožil mnohá léta v Coloradu, Novém Mexiku, Arizoně a jiných státech na západním pobřeží.

V rozbouřených oněch letech svého života, kdy prošel veškerá údolí a hory oněch krajů, prodělal master Mayer mnohá nebezpečná dobrodružství.

Poněvadž master Mayer se kdysi v Idahu doslechl, že v krajích Hondurasu, skytá se lovci dobrá příležitost ukojiti své choutky, umínil si, že se tam odebéře. Kteréhosi listopadového jitra slézal tam divoké stěny a rokle. Vyšel si tehdy na lov jistého druhu nosorožců. Pěstitel dobytka Hanson v oněch krajích usedlý, udal mu směr, kde asi nalezen celé stádo těchto horských koz, které sám častokráte spatřil na nedostupných a závratných výběžcích skalních. Mimo to mu Hanson vypravoval, o obrovském beranu, který vynikal neobyčejně velkými rohy. Sám se prý několikráte pokusil zvíře uloviti, leč marně. —

Master Mayer si v duchu pevně umínil, že krásný tento exemplář skolí. Když slézal, zabrán těmito myšlenkami, strmé stěny, zpozoroval smečky různé zvěře i stopy medvědí. Leč nevšímal si toho valně, kozorožec ho zajímal více.

Konečně dosáhl master Mayer vrcholu hory a stanul na veliké skalní plošině, na níž nebylo nejmenší stopy po rostlinách či bylinách. Uprostřed této plošiny, asi padesát stop vzdálen vyčníval asi osm set stop vysoký skalní útes.

Mater Mayer uchopil ruučníci a hledal pozorkořist. Leč spatřil pouze dva kroužící krahujce a ničeho více.

Kolkolem panovalo mrtvé ticho opuštěnosti a osamělosti. Zvědavosti puzen, kráčel lovec blíže ku skalnímu útesu, zapáliv si klidně dýmku. Čím více se mu blížil, tím více neschůdnější by-

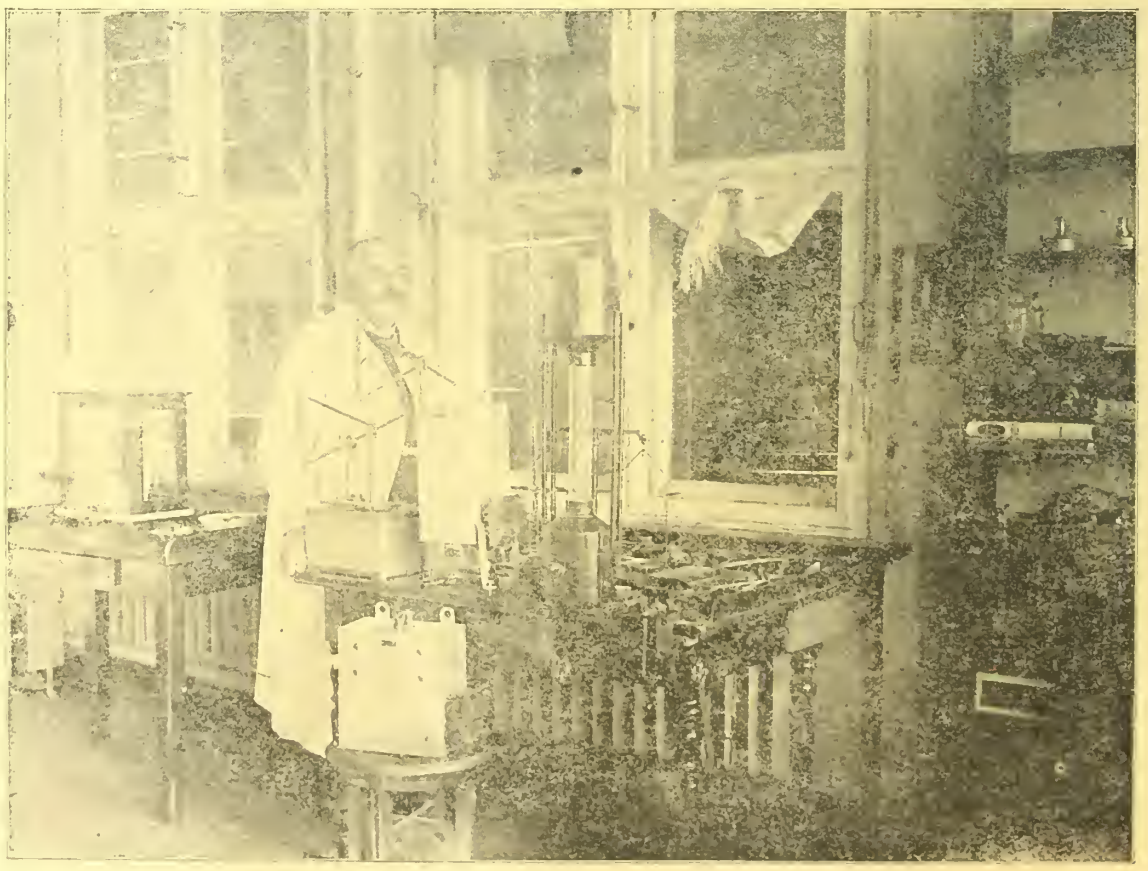

Aparát, kterým se zjišťuje přesné množství vody v obilí.

Sanitní hlídka křísí vojína, který padl do mdlob při plynovém útoku a dodává mu kyslík.

la cesta. Útes přímo kolmo trčel ze skalní plošiny. Ani jediný rys, roklinka či skulina nerušily jeho hladký, tvrdý povrch, čímž pro pozorovatele byl zvýšován dojem vážnosti a ztrnulosti této mrtvé skály.

Když master Mayer uvažoval, bylo-li by možno slézti tento útes, utkvělo oko jeho náhle na předmětu, který se vysoko, asi nad polovinou trčící skaliny, pohyboval.

Instiktivně se ukryl a sáhl k dalekohledu. Nyní teprve uhlídal jakousi skální římsu, jež pouhému oku mizela, a jež se kol skalního útesu vinula. Na této závratné, vysoko se vznášející cestě, kráčel majestátně beran, jehož ohromné rohy překonávaly vše, co master Mayer na svých dobrodružných cestách dosud viděl.

A nyní vypravuje lovec sám.

Šťastnou náhodou, nalézal jsem se tak blízko skaliny, že mě kozorožec nemohl spatřiti. V nejbližším okamžiku jsem naň namířil a vypálil. Téměř zároveň s ranou, zakymácel se i beran a ku mému překvapení, klesl na témže místě kde stál, to jest asi šest set stop nade mnou.

Proklínal jsem svojí smulu, rovněž jsem si byl jist, že beran spadne s útesu dolu a uvažoval, jak bych se domohl skolené kořisti. Za každou cenu chtěl jsem míti drahocenné rohy, přes to, že se zdálo, že nejsou dosažitelny, zrovna tak jakoby se nalézaly na vrcholu Čimbarosa.

Bližší ohledání skalního útesu, vedlo mě k úzké puklině, která jak se zdálo vedla až k vrchola. Chopil jsem pušku a všechnu ostatní přítěž stranou a šplhal jsem se nahoru v nejisté naději, že se tak dostanu až na skalní římsu, kde se nalézal skolený kozorožec.

Ctižádosti puzen šplhal jsem krok za krokem, a dostihl jsem konečně jakýsi druh lavice, které ku největší mé radosti se vinula až k místu, kde ležel zastřelený beran.

Leč čím dále jsem po ní kráčel, tím se stávala užší až asi 50 stop od kozorožce, byla nejvýše nebezpečná, poněvadž po mé pravici se nalézala propasat do hlubiny spadající.

Mimo to začalo silně sněžiti. Jediný chybný krok a byl bych se střítil 600 stop hluboko a údy si na padrť roztříštil. Padající sníh způsobil kluzkost kamene, takže jsem se zastavil a uvažoval. Zdálo se, že se vše proti mě spiklo. Tam nahoře ležel kozorožec! Měl jsem dáti život v šanc za rohy, anebo jsem se měl vrátiti s prázdnou?

Zdálo se mi, že by to bylo zbabělé, vrátiti se nyní, kdy jsem byl tak blízko svého cíle. Pohlédl jsem na mrtvé zvíře a jeho rohy a to rozhodovalo. Za každou cenu se musím k němu dostati. Ačkoliv byla ukrutná zima, přece jen jsem se vyzul, abych tak snadněji mohl lézti v před.

Na místě, kde beran ležel rozšiřovala se cesta náhle až na pět stop, tvoříc tu jakýsi útulek, jejž jak jsem později seznal, zvěř často používala.

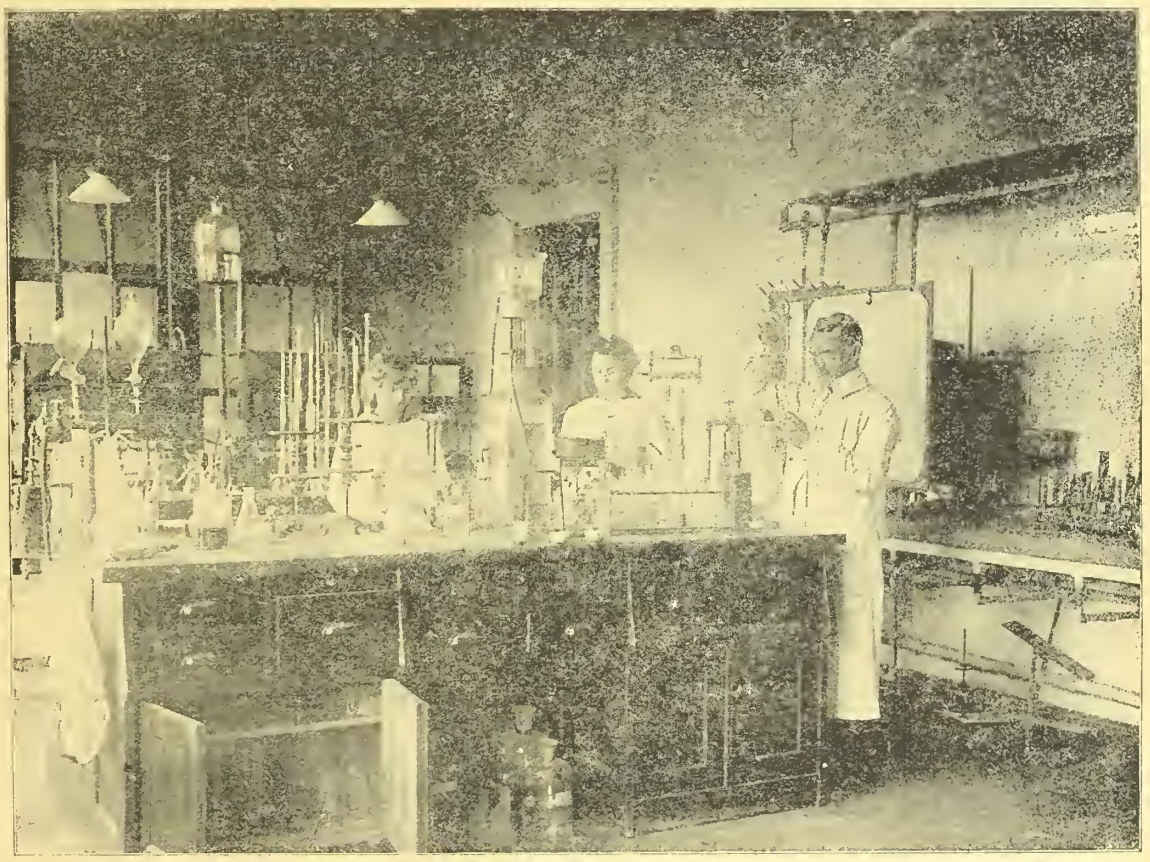

Všeobecná chemická laboratoř v německém pokusném ústavu pro zužitkování obilí.

Mlýn pro spracování obilí v německém pokusném ústavu obilním.

Každým krokem stávala se cesta neschůdnější a když jsem byl již, již na místě — začala mi náhle půda pod nohami uhýbati a já jsem s hrůzou pozoroval — ó Bóže — pozoroval jsem, že padám . . ., že padám . . .

Do dnes při tom pomýšlení se mi srdce zachvívá a smysly se mi kalí.

Hledal jsem jakýkoli skalní výčnělek, jehož bych se zadržel, když jsem v tom náhle klesl prudce na kolena, že jsem téměř bolestí ztratil vědomí. Zavřel jsem bezděčně oči. Když jsem je po několika vteřinách opětně otevřel, ležel jsem na pravém boku, na místě, kde byl útes nejstrmnější. Levá noha visela nad propastí, zatím co polozmrzlé moje ruce se křečovitě držely studené, holé skály, marně oporu hledajíce. Cítil jsem jak ponenáhlu mé tělo se šine, ponenáhlu, leč neustále! Vše záviselo na okamžiku.

Beznadějně jsem zavřel oči. Rozčilení a napětí posledních vteřin, byly silnější, než moje síla. Náhle jsem cítil jakési zavanutí, jež mi až na tvář zasáhlo a k mému sluchu dolehl skřek a když jsem malátně otevřel zrak, spatřil jsem nad sebou dva mohutné supy, kteří kroužili nade mnou, těšili se s příštích svých hodů.

Vykřiknuv napjal jsem poslední své síly pohnuv se vší silou v před. Ztuhlé moje ruce hledaly podporu a nadlidská moje námaha mě zachránila.

S vytrvalosti zoufalce vlekl jsem se namáhavě v před. Brzy jsem se přiblížil až ke kozorožci a hlava mi klesla vysílením do měkké jeho srsti.

Hodina uplynula, než jsem se opět vzpamatoval. Moje vysílení bylo tak ohromné, že se mi svaly v křečích chvěly. Konečně jsem se poněkud zotavil a začal ohledávati berana.

Bylo to nesmírně veliké, prastaré zvíře a celé jeho tělo bylo jizvami pokryto. Levé jeho oko — mu úplně chybělo a proto mě asi beran nepozoroval. Když jsem jej stáhl, našel jsem pod kuži a masem čtyři kulky.

Levé jeho ucho mělo kulatý otvor, kterým asi prošla kule, snad tatáž, jež mu vypálila oko. Můj výstřel byl smrtelný, poněvadž mu prošel celým tělem.

Nastala mi ale nesnaz nová. Jak jsem měl dopraviti kořist dolů? Bylo to rozhodně nemožno, abych ji vlekl na svých bedrech po úzké pěšince, a hoditi ji dolů nebylo rozumné, poněvadž by se byly rohy poškodily. A přece jen bylo nutno — po všem tom, co jsem prodělal — nasaditi všechny možnosti, abych kořist neporušeně přinesl domů.

Brzy mi napadl plán. Uřízl jsem zvířeti hlavu a z jeho stažené kůže nadělal jsem pásků, které jsem vespolek svázal, takže tvořily dlouhý provaz, na jehož konci jsem upevnil hlavu s rohy. Pak jsem hodil trup zvířete do hlubiny a hlavu s rohy jsem na šňůře spustil pokud bylo možno, pustiv ji na to teprve. Padla ku veliké mé radosti přímo na trup, odskočila kousek a neporušena zůstala ležeti dole na skalní plošině.

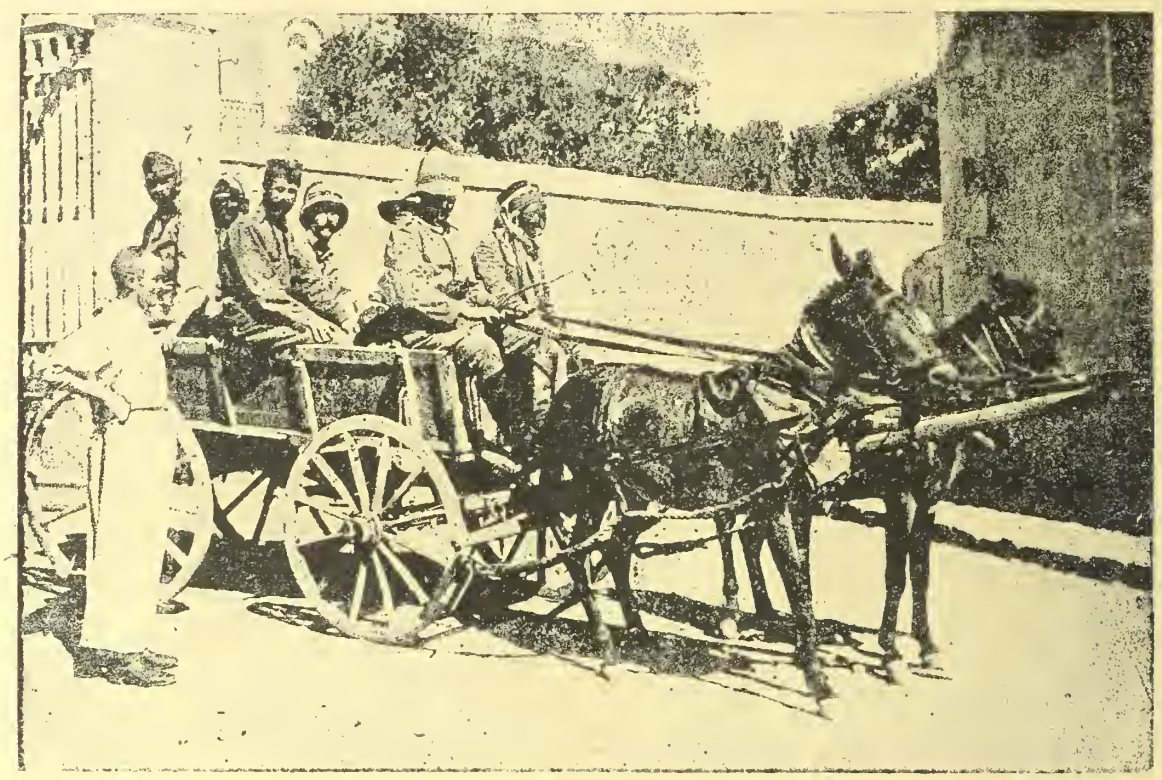

Z Palestiny, o kterou se už našl nepřátelé chtějí rozděliti: Naši a němečtí vojáci opouštějí po svém uzdravení jerusalemský lazaret.

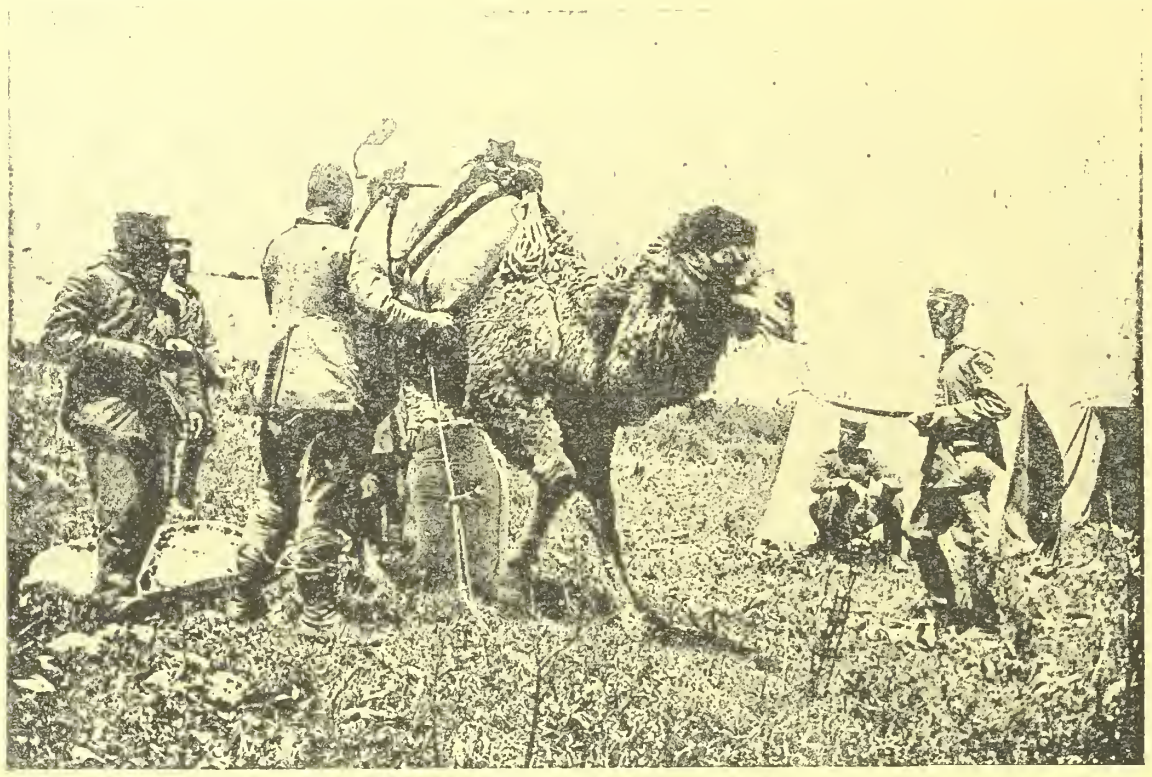

Z fronty v Mesopotamii: Velbloudi s proviantem ve službách německých vojáků za frontou na Tigridu.

Jak však se dostanu sám dolů? To bylo příští moji úlohou. Hrozná hlubina zela přede mnou. Byl jsem uchvácen strachem a začal jsem se chvěti, jakmile jsem sledoval svými zraky úzkou krkolomnou pěšinku. Leč dolů jsem musil nic naplat.

Mimo to bolely mě strašně kolena, ba všechny údy, které byly nejen zraněny, nýbrž i polozmrzlé. Sevřel jsem rty a přešinul jsem docela stuhlé své nohy, přes úzký výběžek. V jistém okamžiku se mi zdálo, že jsem ztracen. Visel jsem mezi nebem ta zemí. Leč chopil jsem se křečovitě skály, klouzal dále a byl zachráněn. Šťastnou náhodou vysušilo slunce kluzké kameny, neboť jinak bych byl jistě sklouzl do propasti. Po nekonečné době strachu, bolestí a utrpení dosáhl jsem paty útesu. Tehdy mi však síly došly, omdlel jsem. Když jsem se opět vzpamatoval, ležela přede mnou moje kořist, zcela neporušena a nepoškozena.

Trup, který pádem velmi utrpěl, stal se ovšem nepotřebným. Zdařilo se mi ještě, sestřeliti oba supy, kteří se těšili na mojí mrtvolu. Pak jsem však opustil toto nebezpečné místo.

Vysílen, zraněn, zmořen a sténající došel jsem konečně do příbytku Hansonova. Hlavu kozorožce, která měla pro mne cenu větší 1.000 dolaru, vlekl jsem na ramenou.

Mimo tuto kořist utrpěl jsem těžké poranění na koleně, jež mě po šest neděl vázalo na lože.

Hanson mě vyhlašoval za hrdinu. V celém okolí o mě vypravoval a mě cenil, vystavuje a karaje střídavě moji hrdinost a smělost.

Hlavu kozorožce dal jsem upraviti a visí nyní v mém pokoji, co trofej. Vždy, kdykoli na ni pohlednu, vzpomenu si na onen studený listopadový den, kdy jsem zápasil mezi životem a smrtí a mráz mi přechází po těle, vybaví-li se mi před očima ona hluboká, srázná propast.

□ □ □

STANE SE PODNEBÍ ZEMSKÉ TEPLEJŠÍ?

Je známo, že následkem šikmé polohy osy zemské, vzhledem ku ekliptice (zemské dráze) vznikají čtyři roční počasí t. j. jaro, léto, podzim a zima. Co je příčinou, že se jednou během velkého intervallu časového přikloňuje více k slunci jižní část naší zeměkoule, jindy opět severní, zůstane snad povždy záhadou ona část země, již slunce déle zahřívá — jest následkem toho i teplejší a světlejší a vyvozuje na ni změnu podnebí a tím i změnu života organického.

Na rozhraní století 19. měla severní polokoule zemská o šest slunečních dnů více, než jižní. Tento rozdíl poroste prý dle názoru našich a-

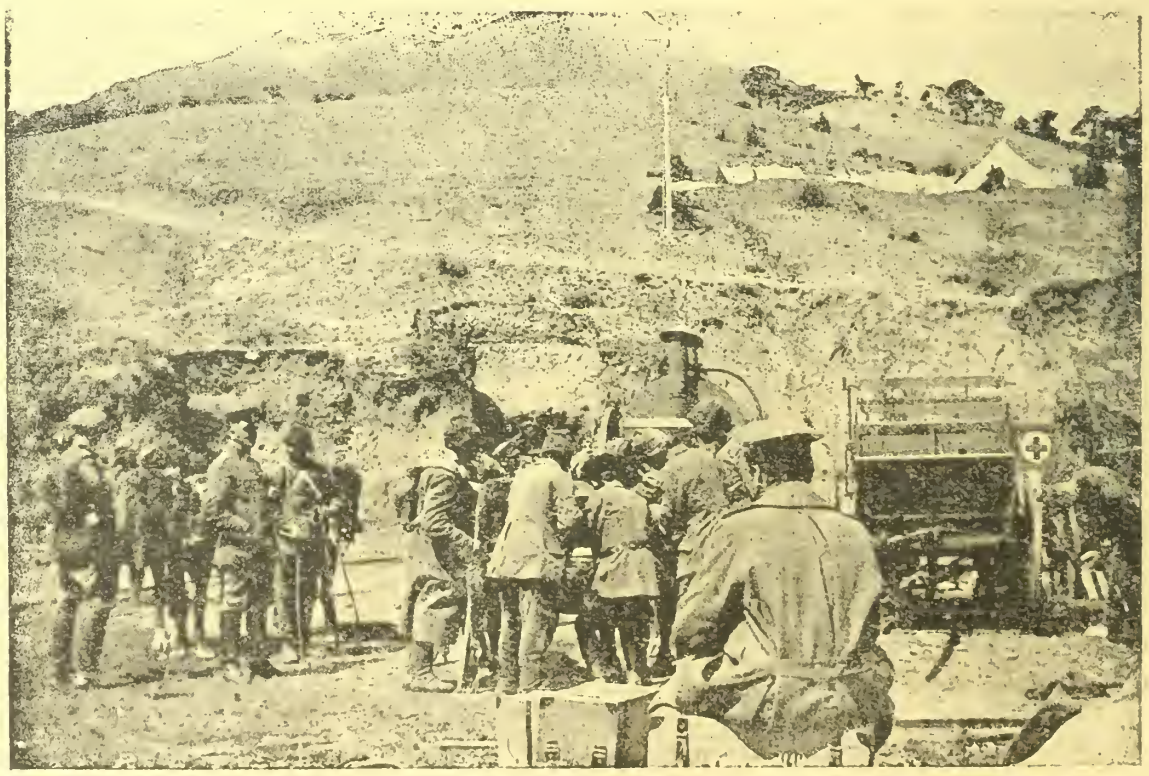

Německá pomoc Turecku: Německá sanitní kolona odpočívá po obtížném pochodu před Bosanti v Malé Asii.

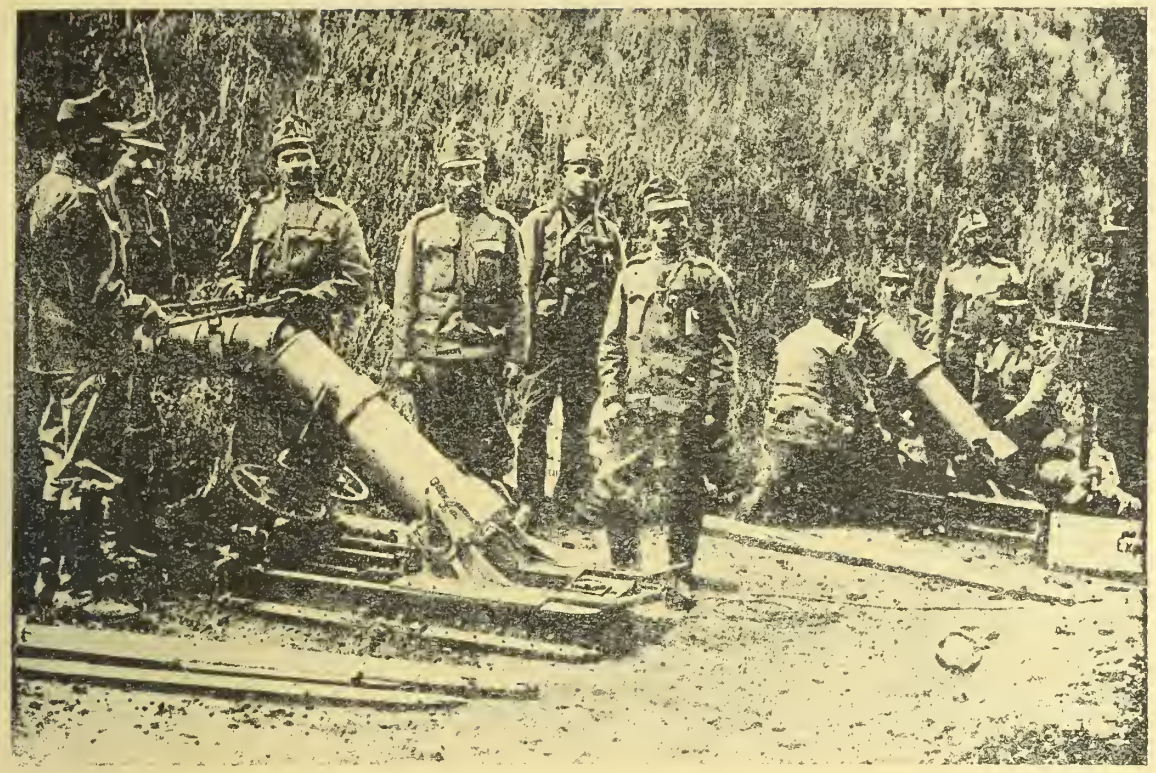

Rakousko-uherský 22 cm. kulomet na jižní frontě.

stronomů do 36 a teprve za 10.500 let nastane na polokouli jižní opačná změna. Bedliví pozorovatelé přírody tvrdí, že se účinky této terciérní doby, začínají již jeviti v životě našeho ptactva. Tak na př. dokazuje toto faktum znamenitý ornitolog F. Schuster v „ornitolożském časopise", sestavuje tam dokonce celou statistiku a tabulky, této otázky se dotýkající. Uvádí na př., že mnohé ptactvo, jež dříve na zimu naše kraje opouštělo — nyní u nás přezimuje a tvrdí, že přezimovací krajiny těchto ptáků, pošinují se znenáhla více a více k severu. Také jest zjištěno, že jisté druhy ptactva, jež přezimovaly v dobách dřívějších ve střední Evropě — uchylují se nyní na zimu do krajin severněji ležících.

Ve středním Německu — zejména v Hesensku přezimuje jak bylo seznáno čím dále tím méně špačků, ať již je zima mírná, či krutá. Lidem to ovšem není nápadným, poněvadž úbytek nepozorují a nesledují. Velmi zajímavé údaje — uvádí Schuster o přezimování čápa, vlaštovky a p. a cituje při tom různá pozorování ornitologů dřívějších dob.

Ale nejen přezimování ptactva v severnějších šířkách, nýbrž i jich usazování a zahnízďování vůbec svědčí o změně podnebí a nastávající větší teplotě na severní polokouli. Ptáci jižních krajin, usazuji se znenáhla v jižním a severním Německu. Domácí pak ptactvo německé uchyluje se ještě dále k severu.

Bylo by zajímavým provésti tato pozorování i v jiných krajinách evropských rozumí se, že je to možno jen v dobách míru, za spoluúčinnosti všech národů. Profesor Dr. Conavetz v Gdansku uvádí ve svém spisku rovněž některé doklady theorie Schusterovi.

Na jaře r. 1888 objevila se v západním Prusku t. zv. slípka stepní (Syrrhapies paradoxus), leč v následujících letech vrátila se opět do svého asiatského domova a v Prusku se vůbec nerozšířila. Vlastním domovem slipky stepní jsou stepy středosijské, počínaje stepí kirgizskou a konče hluboko v Mongolsku. Rovněž i jestřáb (Platalea Lenerodia) objevil se několikráte v západním Prusku, ale jak se zdá nepřichází tento úkaz v úvahu, poněvadž již v letech 1685—1759 zjistil ornitolog J. T. Klein jeho přítomnost u ústí viselského. V posledních letech byl tento pták zastřelen u Gulbeinu, Elbenga a Kahlbergu. Domov tohoto jestřába jest sev. Amerika a již. Asie.

Že poznenáhlu nastává na severní polokouli teplejší podnebí dokazuje mimo úkazy ornitologické i hypothésa Reibisch-Simrothova o t. zv. pendulaci zemské. V Německu se této otázce věnuje od několika let pečlivá pozornost jak v tisku všeobecném tak i v časopisech odborných. Dle zákonu fizikálně-astronomických, měla by v příštích desitiletích na severní polokouli býti zima, čím dále tím mírnější. Zkušenosti letoší zimy poučily nás o opaku, leč učenci, jako častokráte již použiji ku obraně své theorie starodávného přísloví: Žádné pravidlo bez výjimky.

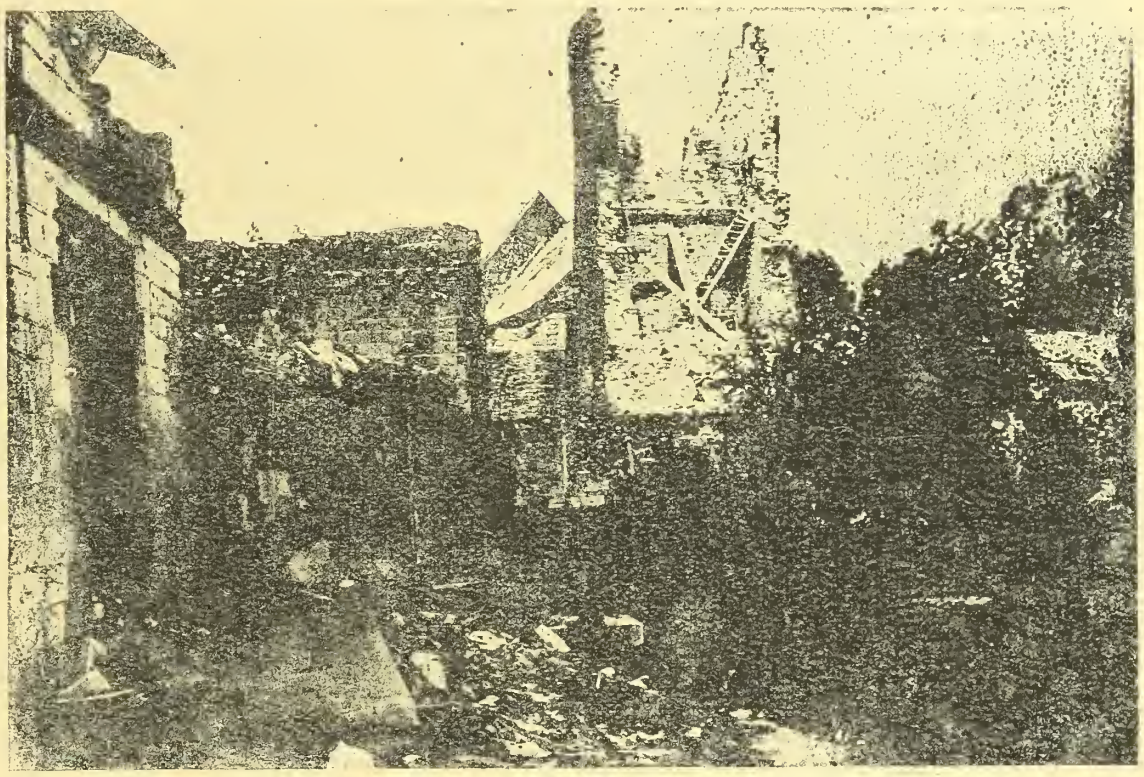

Zříceniny Auberine. O tuto obec a okolí svádělí Francouzi a Němci několik tuhých bojů, až na konec Němci trosky vyklidili.

K rozhodným bitvám na západě: Osada Tahureu Auberive. Obě tato místa několikráte uvedena byla v německé štábní zprávě.

□ □ □

NOVOTINY POSLEDNÍCH 70 LET.

V posledních 70ti letech byla vynalezena a prakticky použita celá řada věcí bez nichž si dnes lidstvo téměř ani představiti nemůžeme. Jsou to na př. ocelová péra, automobil, pancéřové plotny, telegraf, spací vůz a vůz restaurační, elektrické osvětlování, telefon, vytahovadlo pro lidí i věci, ohromné hotely, tramvay, fotografie, dopisnice, torpédo, strojní pušky revolvery, umělé barvy, hypnotysmus, massaž, vzduchoplavba, konservování masa a ryb, galoše, nepromokavé plátno, svitiplyn, šicí stroje, metereologie, atd. Mezi nejnovější objevy spadá i objevení bacilů záškrtů, zápal střepého střeva, různé bacily a sta jiných a jiných věcí, jako gramofon, bioskop, kinematograf, psací stroje. Tak vidíme vesměs věcí, jež přímo srostly s lidskou společnosti.

□ □ □

Rozšiřujte a předplácejte
Vídeňské Illustrované Noviny!

VLÁDA A PARLAMENT.

Několikadenní vládní krise v Předlitavsku byla skončena k plné spokojenosti. Parlament bude svolán na 30. května, kabinet hraběte Clama Martinice zůstane v úřadě, beze změny. Všecky potřebné přípravy k obnovení parlamentní činnosti jsou už v plném proudu. Tyto zprávy jistě přijala celá veřejnost se zadostiučiněním, neboť znamenají, že nastal obrat ve vnitřní situaci naší říše a že vrací se opět ústavní a parlamentní poměry.

Vláda zahájila nové období vnitřní politiky programovým prohlášením ze dne 26. dubna. Sděluje v něm nejprve své své usnesení stran svolání parlamentu na den 30. května a praví dále, že sněmovna bude se nejprve zabývati otázkami výživy a jinými hospodářskými záležitostmi rázu sociálního a finančního. Pro nastávající parlamentní zasedání předloží vláda pracovní plán a naváže jednání se stranami, jakož i přistoupí ku odstranění politické censury. Vláda vyslovuje naději, že v parlamentě nalezne podporu pro své snahy, aby zajištěny byly současné potřeby pro budoucnost položeny základy svorného soužití rakouských národu. Vláda trvá pevně na svých cílech, které si stanovila zvlášť pro úpravu jazykové otázky se zřetelem ku potřebám státu a jeho správy, jakož i při uživání jazyka u orgánů zemských a bude proto vláda tyto záležitosti stále míti na zřeteli. Se stranami říšské rady jednati bude kabinet o záležitostech, jež spadají do kompetence parlamentu. Co se týče otázek země České zamýšlel vlastnoruční list císaře ze dne 16. července 1913 použíti rady a spolupůsobení osvědčených pracovníku a pak přikročiti k usnesením. Nynější vláda, jež i nadále považuje toto opatření za nezbytnou a naléhavou potřebu státní bude postupovati podle intencí císařského vlastnoručního listu. Vláda bude se také horečně zasazovati o uskutečnění vlastnoručního listu ze dne 4. listopadu m. r. o odluce království Haličského a při tom neopomene pečovati o docílení sblížení mezi oběma národy, Halič obývajícími.

□ □ □

LIDOVÝ CÍSAŘ.

Plným právem nazýváme císaře Karla císařem lidovým. Už jeho prosincové pokusy mírové a úsilí o zakončení světové války vznikly z lásky k jeho národum a nejširším vrstvám, jež bez reptání přinášejí na oltář vlasti bezpříkladné oběti. Je také v živé paměti, že císař Karel dal osobně podnět k celé řadě vládních opatření, jichž cílem je zmírnění situace chudiny. Stejně je na tomto poli činná také císařovna. Císař Karel pečuje o chudé ženy, kterým zejména ve větších městech připadl následkem nedostatku potravin velice těžký úkol. Před několika dny dlel na př. ve Sv. Hypolitu, kde oslovil ženu z lidu, vyptával se na poměry, zejména pokud se týkají otázky potravin. Vyslechl pozorně prostičkou ženu, která mu bez obalu svěřila své útrapy a konejšil ji slovy, že nedaleká doba přinese nám mír. Dne 26. dubna předložil ministr veřejných prací mocnáři návrhy na vyznamenání civilních funkcionářů za zásluhy jejich v době války. Mezi vyznamenanými je 437 dělníků a při této příležitosti vyslovil se císař Karel dělnictvu pochvalu a uspokojení, protože dělníci bez ohledu na strádání, které ukládá jim válka, houževnatě přispívají k vítězství našich armád. Síla a zdatnost našeho dělnictva — pravil císař — osvědčila se během války skvěle, což ukládá nám po válce zvýšenou péči o všeobecné blaho, aby i dělnictvo mělo z ní užitek, který si zajisté plnou měrou zaslouží.

□ □ □

NOVÉ LÉTACÍ STROJE.

Zeppeliny a i jiné vzducholodě jsou opatřeny obyčejně dvěma lodičkami pro vůdce a posádku. Dorozumívání a předávání rozkazů z jedné loďky do druhé děje se telefonicky, telegrafický neb pomocí zvláštních potrubí k mluvení upravených. Poněvadž za větru je nebezpečí porušení těchto nařízení dosti možné užívá se v novější době t. zv. pneumatické pošty, z kterých důvodů jsou obě lodice spojeny zvláštním potrubím. Papír sdělení obsahující namotá

Němečtí vojáci, ozbrojení maskami proti plynu čekají ve svých posicích na Aisně útok nepřítele.

Angličtí zajatci z posledních bitev na západní frontě.

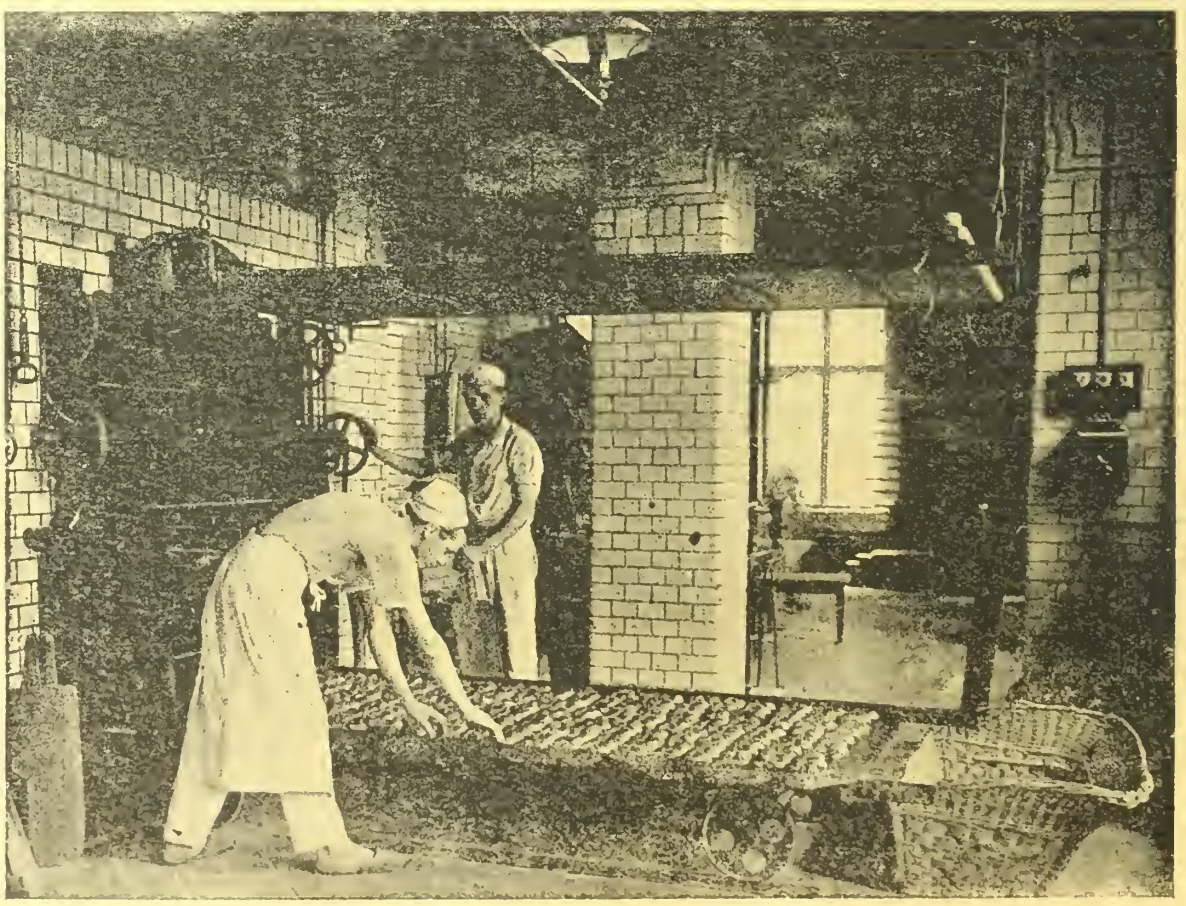

Pekárna německého pokusného ústavu pro zužitkování mouky, ve které se denně vyrobí 2.000 bochníků chleba bez kvasnic.

Rakouští domobranci pletou za frontou slaměnou obuv.

se na kulatou tyčinku, jež tlakem vzduchu v malém okamžiku je zanešena na místo svého určení. Tím je dorozumění možno, jsouc zcela neodvislo od hluku motorů a počasí.

Rovněž velmi důležitým je orientace pro vzduchoplavce, která se děje jako na mořích, buď pomocí těles nebeských, slunce, měsíce a hvězd zejména severky neb kompasem. Leč i tu rozhoduje počasí, a v tmavé noci ani obyčejný kompas by nebyl nic platný. V nové době jsou užívány kapesní kompasy svítící a sice tak, že jehla sama to jest severní její pol fosforestuje. Tyto kompasy, jež se těší velké oblibě, nosí se buď při hodinkách, co přívěsek neb přímo na hodinkovém náramku.

Francouzi staví v poslední době aeroplány, jichž nosné plochy jsou z „celonu", který není ničím jiným než buničinou spojenou s kyselinou octovou, což vytvořuje zcela průhlednou látku. Letecké stroje mající podobné nosné plochy a vznášejí se ve výšinách nad 800 m stanou se tak téměř neviditelnými. Rozumí se samo sebou, že theoretický by věc vyhovala a jedná se jen ještě o vyzkoušení celé věci. Domníváme se však, že pokud nebude zmenšen hluk motorů aeroplán poháněnících — bude vždy možno stroj ve výšinách vypátrati, poněvadž naprostá neviditelnost jeho je vyloučena.

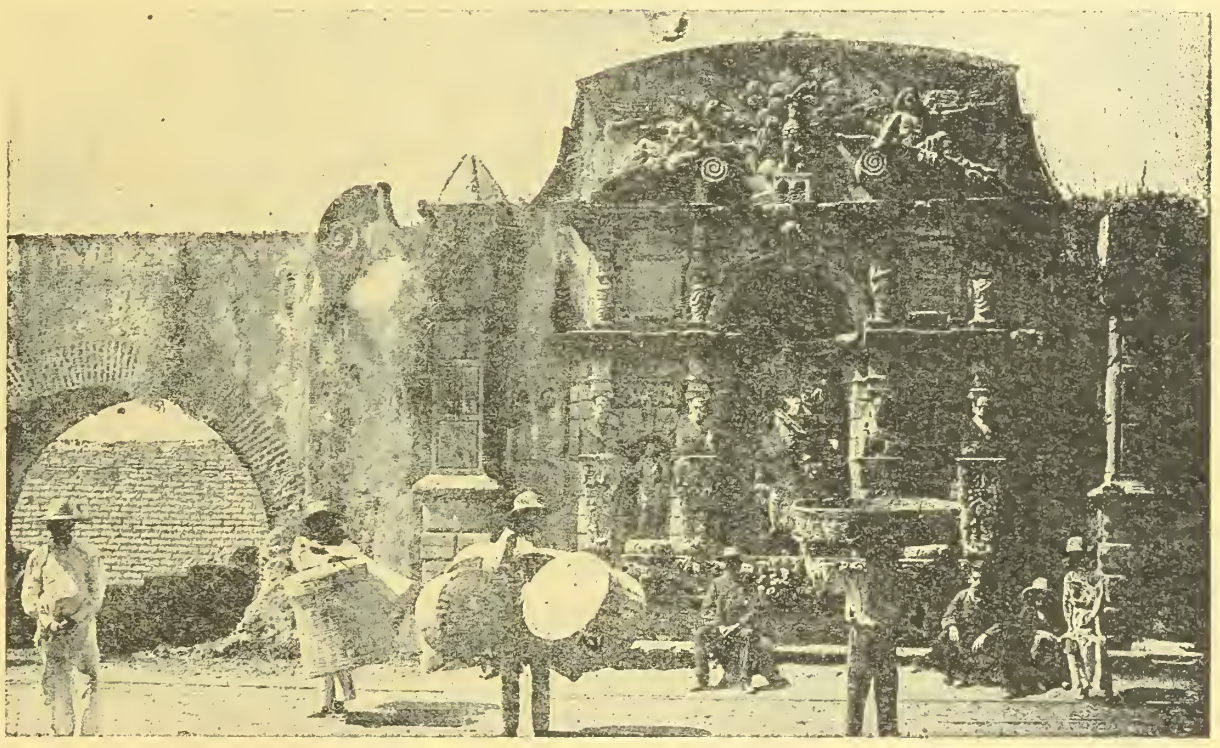

Z Mexika: Pouliční scéna z Carnadoresu, kde se zachovaly ještě zbytky aztekické hudby.

Posice rakouského domobraneckého pluku číslo 2. na Ikvě: Velitelství 3. praporu.

ŽENA PO VÁLCE.

Postavení ženy po válce, je otázkou, kterou se zajímají všechny kulturní státy světové. Francouzský časopis „la Renaisance" přináší úvahy znamenitých mužu této otázky se týkající. Celá řada publicistů a vudkyň ženského hnutí projevuje zde svůj názor o této otázce: Tak na př. Emilie Vilatroux-ova doufá pevně, že rodinný život bude vždy vysoce oceňován, jakž už tradice Francouzů žádá a že pravý feminismus vyjadřující se v idealistech, harmonii a národním duchu tuto tradici bude podporovati.

Charles Chénu, bývalý president advokátní komory, uvažuje o otázce této ze stanoviska praktičnosti. Je nutno, praví, činiti rozdíl mezi válečnými nutnostmi, jichž ustálení by znamenalo v mnohém ohledu ochrnutí normálních poměrů a mezi zřízeními jež jak zkušenosti dokázaly, ukázaly se býti dobrými a mohou tudíž i nadále zůstati. Měly-li by ženy při všeobecné reorganisaci práce, býti i nadále ponechány na místech, jež jim byla ve válce přisouzena, bylo by to nutno velmi dobře uvážiti. Rozumí se samo sebou, že rozeznávati dobře zníněný již rozdíl není věci zcela jednoduchou.

Paní Carolina André-ová, předsedkyně spolku pro ochranu a záchranu ženy, je toho názoru, že potřeba sama vykáže ženě přiměřené místo. Nový život společenský bude zbudován nejen na muži, nýbrž na muži i ženě. Francii bude třeba spojených sil manželských svazků. Rozumí se však, že musí žena býti ochotná přejmouti na se veškeré z toho vznikající povinnosti. V prvé řadě bude musíti bojovati proti vrozené ji nestálosti.

Paní Julie Siegfried-ová, presidentka národní rady žen francouzských, vysvětluje zase, že si žena musí býti vědomá také, že na novém poli činnosti — potřebuje v prvé řadě mnoho vytrvalosti a chuti k práci, aby snad se jí nedostalo výčitky, že se pouze domýšlela býti schopna nových ji přisouzených prací.

Pavel Painlevé, důvěřuje velice ženským schopnostem a je přesvědčen, že se problém této otázky v občanském životě záhy rozřeší. Součinnost muže a ženy je v budoucnu samozřejmá. Práce ženy bude, jakž tomu bylo ostatně i před válkou vždy hledána a nutna a vyžaduje pouze různých nařízení a zákonů, zejména pokud se týče ochrany mateřství. Postavení ženy bude po válce změněné. Rozumí se ovšem, že nutno posečkati o čem nás zkušenosti poučí, stane-li se svět lepším a lidské pokolení šťastnějším a naopak.

Neochabujte v agitaci pro „VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY", největší a nejrozšířenější český lidový illustrovaný časopis a získavejte mu nové abonenty a nové prodejny.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 26. dubna. Na některých místech ruské fronty žádná dělostřelecká činnost Na italské a albánské frontě žádná změna situace. — Západní bojiště: Na bojišti u Arrasu ochabla bitevní činnost. Jižně Scarpy útočili Angličani třikrát velkými silami, ale třikrát odraženi. U Gavrelle umístili se Němci na východním okraji vesnice. Nepřítel ztratil 6 létadel. — V Mesopotamii obsadili Angličani Istabulak. Kabinet Lambrosův v Řecku podal demisi. Král konferoval se Zaimisem. Rozhodnutí se nestalo.

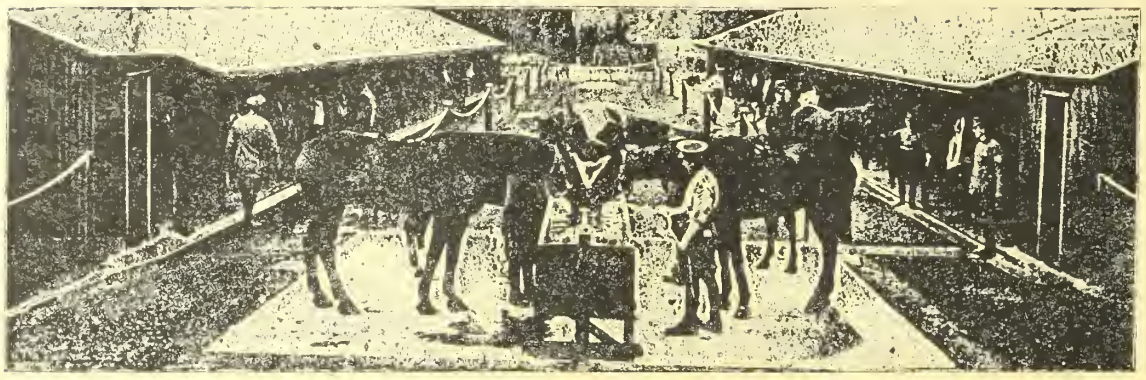

Anglický lazaret pro koně za frontou ve Flandrech.

Primitivní ruská polní opevnění, jaká Rusové stavěli v první fási války.

Vzpomínka na karpatskou bitvu: Myslivna na Klavča okolní hroby padlých hrdinů.

Dne 27. dubna. Na našich frontách nic nového. V Macedonii u Doiranu pokračovali Angličani ve svých útocích, leč bezvýsledně. Na bojišti u Arrasu zvýšené dělostřelecké boje. Jižně Scarpy odražen s těžkými ztrátami nový anglický útok. Na Aisně a v Champagni oživuje dělostřelecká bitva. Nepřítel ztratil na západě 11 aeroplánů a 2 balony. — Německá ponorka bombardovala přístavní stavby v Gouray u Alžíru. Z tureckých bojišť žádné důležité zprávy. Vídeňský list uveřejnil císařský patent o svolání parlamentu na 30. května a vlastnoruční list ministerskému předsedovi, který se zamítá demise ministrů Urbana, Bärnreitera a Bobrzynského Z Řecka se sděluje, že král Konstantin poděkuje se dne 6. května ve prospěch prince Jiřího. Situace v Athénách je opět velice napjatá. — Amerika naléha na Čínu, aby vypověděla Německu válku. — Na 9.—11. května svolána nová konference skandinavských státníků do Stokholmu. — Balfour a Joffre přijeli do Washingtonu a byli přijati Wilsonem. Ve městě bylo jim připraveno okázalé uvítání. — Z Ruska se sděluje, že Gučkov a Plechanov onemocněli. Miljukov měl řeč, ve které pravil, že Rusko se nespokojí s autonomií pro rakouské Slovany. Jen úplná jejich nezávislost může rozřešiti tento problém. Soukromé zprávy referují o povážlivých agrárních výtržnostech v Rusku. Také Ukrajinci a Bělorusové žádají samosprávu, stejně i Sibiř bude tvořiti samostatný správní obvod.

Dne 28. dubna. Na našich bojištích nic nového. O odvetu za italský aviatický útok na Terst, házelo naše létadlo pumy na S. Canziano a na ústí Skoby. Na bojišti u Arrasu pokračuje dělostřelecký boj na Scarpě. U Monchy odražen nový útok Angličanů. Od Loos až ke Queantu rozpoutala se nová bitva pěchoty. Po třetí selhal úplně velký anglický útok na frontě 30 km dlouhé Nepřítel utrpěl těžkou porážku; ztráty jeho jsou veliké. Na Aisně a v Champagni pokračuje dělostřelecký boj. — V Macedonii po odražení posledních anglických útoků mírnější bitevní činnost. Soukromé zprávy ohlašují také ofensivu belgickou. — Republika Liberia vypověděla Německu válku. — Wilson prohlásil, že Amerika neuzavře separátní mír. — Z Ruska se sděluje, že generál Alexejev odjel na rumunskou frontu, kde sešel se s Brusilovem. Gen. Trepov byl zatčen. — Bavorský ministerský předseda přijel do Vídně. — Anglická námořní létadla napadla německé lodi u Zeebrügge. Němečtí letci bombardovali ústí Temže, hlavně přístav Margatu. Také Sulina na Černém moři byla předmětem útoku německých letců. Rumuni ztratili torpedový člun. - Císař Karel zaslal Tiszovi vlastnoruční list, kterým mu vyslovuje důvěru a žádá vypracování reformy uherského volebního řádu.

Dne 29. dubna. Na několika místech ruské fronty živější dělostřelecká činnost. Na italské frontě úspěšné výpady našich hlídek v průsmyku tonalském. Na Balkáně nic nového. Bitva u Arrasu, skončila těžkou porážkou Angličanů. Velký třetí průlomný pokus na čáře Lens-Queant opět selhal. Zuřivé boje rozpoutaly se Acheville až k Roeux. Angličani vnikli do předních německých posic v Arleux, Oppy, u Gavrelle a Roeux. Protiútokem byli odraženi do starých posic, jen obec Arleux zůstala v jejich moci. Také jižně Scarpy odraženy všecky nepřátelské útoky. Ztráty Angličanů jsou neobyčejně těžké. — V měsíci březnu bylo potopeno 885.000 tun lodního prostoru.

Dne 30. dubna. Na našich bojištích nic nového. V Macedonii dělostřecké boje. Na západě útočili Angličani čtyřikrát proti Oppy, leč osada tato zůstala v rukou obránců. Na Brimontu zmařeny nové francouzské útočné pokusy. — Nepřítel ztratil 29 létadel a 3 balony Dle noční německé zprávy ze západní fronty rozpoutaly se u Arrasu, na Aisně a v Champagni dělostřelecké boje. — Quatemala přerušila své diplomatické styky s Německem. — V Petrohradě uspořádali ranění vojáci, rekonvalescenti a invalidi velkou demonstraci pro pokračování ve válce. Gučkov se uzdravil. — Americká sněmovna přijala zákon o služební povinnosti. Novým francouzským šefem generálního štábu jmenován generál Petain.

Dne 1. května. Na našich frontách nic nového. Italští letci napadli Terst a okolí, leč bez úspěchu. Naše létadla házela pumy na Villu Vicentina. Na západě mají dělostřelecké boje průběh pro Němce příznivý. V Champagni zmařen francouzský útok jižně Nau-

roy a Moronvillers. Létadel zničeno 11, pozor. balonů 5. — V ponorkové válce potopeno 1,113.000 tun. — Turecký velkovezír Taalat paša přijel do Vídně. — Ve Francii schyluje k nové krisi vlády. — V Petrohradě došlo k demonstracím proti nové vládě. Generál Kaštalinský zastřelen. Na několika místech došlo k revolverovým a pumovým útokům. Výbor dělníků a vojáků odsoudil tyto události a vyzval obyvatelstvo, aby zabránilo činnost rozkladných živlů. — Ve Spojených Státech povoláno k 1. září půl milionu mužů do zbraně. — První květen minul v Rakousku klidně.

□ □ □

SMĚS.

Politické drobnosti. Krise kabinetu Clama Martinice byla také formálně vyřízena. Císař Karel projevil ministerskému předsedovi svou důvěru a zamítl demisi obou německých a haličského ministra. — Přípravy pro nastávající zasedání parlamentu jsou v plném proudu. Též čeští a jihoslovanští poslanci konali přípravné schůze. Parlamentní komise Českého Svazu prohlásila, že poměr její ke kabinetu zůstává nezměněný. Parlamentní komise klubu chorvatsko-slovinského konala také společnou poradu s Českým Svazem, na které konstatována úplná jednota v názorech na situaci. Otázka presidenta sněmovny není ještě rozřešena. Dr. Sylvester definitivně zřekl se kandidatury. Německé strany kandidují posl. dr. Grossa. Kabinet hraběte Tiszy zůstane ve svém úřadě. Císař vyslovil mu důvěru a uložil mu, aby vypracoval celou řadu socialně-politických předloh, jakož i osnovu rozšíření volebního práva českého se zvláštním zřetelem na hrdiny v zákopech. — Bavorský ministerský předseda baron Hertling přijel do Vídně a konferoval se zahraničním ministrem hrabětem Czerninem. — Hrabě Czernin přijal zástupce finančního, průmyslového a obchodního světa a konferoval s nimi o hospodářské situaci a o opatřeních mírových. — V nejbližší době zahájeno bude upisování nové válečné půjčky rakouské i uherské. — Dvorní rada a bývalý poslanec dr. Sláma v těchto dnech zemřel. — Viceadmiral Kailer šl. Kaltenfels zemřel. — Turecký velkovezír Talaat paša dlel v Berlíně a ve Vídni, kde měl důležité politické konference. — Rakouským státním příslušníkům v Americe byla ponechána úplná svoboda, kterou dosud požívali. — V německém rozpočtovém výboru podávali zástupci vlády zprávu o situaci. Účastníci schůze nabyli dojem, že válka se chýlí rychle ku svému konci. — Švédský socialistický předák Brantig prohlásil v rozpravě se žurnalisty, že věří v brzký mír. Srbští socialisté konali v Marseille kongres, na kterém přijali usnesení, ve kterém vyslovují naději, že revoluční Rusko a čtyřdohodoví socialisté zabezpečí spojení celého národa srbsko-chorvatsko-slovinského a lepší jeho budoucnost.

Z tyrolské fronty: Skupina dopravující do horských posic dříví a materiál.

Republika Liberia staví se po bok nepřátel Německa. Angličani a Francouzi vítají tento krok, který je namířen hlavně proti německým zájmům v západní Africe. Velká část obchodu této republiky byla dosud v německých rukou, nyní ovládnou pole Angličani. Liberia má také silnou německou kolonii. Němci mají též na území Liberie bezdrátové stanice. Liberia čítá půldruhého milionů obyvatel, hlavně černochů. Založena byla Spoj. Státy v roce 1821 a prohlásila v roce 1847 svou samostatnost. Presidentem je černoch.

Česko-německé vyrovnání a mírová otázka. O nastávajícím parlamentním zasedání napsal „Pester Lloyd": Říšská rada byla svolána a na vysoké tribuně musí být konečně zdůrazněna jednotnost národů celé říše. A to slovem i skutkem! Rychle vyrovnání rakouských národů může nejlepší odpověď dáti na čtyřdohodové fráse o ochraně malých národů, které hlásá také Wilson. Čtyřdohoda nebyla by se směla ani opovážiti vystupovati jako ochránce svobody národů a jejich práv, kdyby národy naše spojily se v parlamentě a nrovnaly své záležitosti.

Proces proti dr. Bedřichu Adlerovi započne dne 18. května a potrvá dva dny.

Socialistická mírová konference ve Stockholmu konati se bude dne 15. května. Francouzští socialisté konferenci neobešlou, dle všeho též Angličani zůstanou doma. Vůdce ruské sociální demokracie Plechanov rovněž pracuje proti obeslání konference ruskými delegáty. Denní tisk přináší každodenně spoustu zpráv o socialistickém vyjednávání; tyto zprávy si navzájem odporují a nutno je přijímati s velkou reservou.

Tajemství černé věže.

„To nikdy neučiním! Nikdy!"

KAPITOLA XXVI.

Strašná hodina.

Zlou předtuchou jata, vstoupila Lora do strýcovy musejní pracovny. Nestalo se dosud, aby jí Henning povolal do musea.

„Co se stalo?" — tázala se, spatříc bledý jeho obličej a chvějící se rty.

„Sedni si Loro a seber všecky své síly."

„Strýčku mluv. Co se stalo? Přišel z Rottenhallu dopis?"

„Ano."

„Poručník Kurtův odpírá svolení k sňatku."

Lora opřela se o židli, aby nepadla.

„Z jakého důvodu?"

„Ah dítě — — kdo ví" — —

„Rottenhall musel přece udati nějakou příčinu. Strýčku nechal tu Kurt bratrancův dopis? Nech mi ho přečísti."

„Dopis si odnesl Kurt" — odvětil Henning.

Lora prožívala strašná muka. Z tisíce ran krvácelo její srdce.

„Strýčku — zvolala. — Mluv celou pravdu! Ty víš daleko více. Řci, co má Kurtův poručník proti mě."

Henning mlčel.

„A co říkal Kurt?" vykřikla Lora.

„Kurt — Kurt? Loro vzpamatuj se! Prosil jsem Kurta, aby, — aby — ustoupil" —

„Strýčku pro bůh . . ."

Henning přisvědčil.

„Ano. Dítě mé. Prosil jsem ho, aby ustoupil. Řekl jsem mu, že musí ustoupiti, jestli tě má opravdu rád."

„A co řekl na to?"

„Že nemůže, že je vázán tobě svým slovem. Snad jen tehdy, když ty sprostíš ho slibu jeho."

„A přece mé dítě, musí se tak stát. Zavolal jsem tě z té příčiny, abych tě požádal, by jsi sprostila hraběte Kurta Leuchtendorffa daného jeho slova. Loro neměj mi za zlé. Není jiné posty, jiného východiska."

„Strýčku tohle ty žádáš ode mně? Když víš, jak lpím na Kurtovi, který je mi vším. Víš-li pak, že mě tím připravíš o celé mé životní štěstí, že děláš kříž přes celou mou budoucnost?"

A Lora upadla v křečovitý pláč.

„Loro, uklidni se, mě to stejnou bolest působí. Ale musí to být!"

„Strýčku, ty mi něco tajíš, já už dlouho tuším, že něco přede mnou skrýváš. Nějaké tajemství, s kterým se nechceš svěřit" —

Henning neodpovídal.

„Mluv strýčku, je tomu tak?"

„Loro ušetří svého strýčka. Mohu ti říci jen tolik: Jestliže nevrátíš Kurtovi jeho slovo — pak — pak — stihne mne a mou sestru, stihne i tebe velké neštěstí!"

„Můžeme potkati větší neštěstí než ztráta Kurta?"

„Loro, strýček a teta tvoje, jsou ti ničím? Neuposlechneš-li mne jsem zničen a též má sestra. Řítíš nás oba do propasti. Teď to víš, dle toho jednej."

Lora upřela zraky své na profesora, který tu stál jako zkamenělý.

„Dobrá — zašeptala — já sprostím Kurta jeho slibu — — Ještě dnes mu napíší a požádám ho aby ihned odjel."

A po těchto slovech potácela se ze dveří, bez pozdravu, bez pohledu na Henninga.

Profesor učinil pohyb, jakoby chtěl dítě zadržeti, leč Lora už byla pryč. Jako smyslu zbaven klesl, sténaje:

„Odešla bez políbení, — bez pozdravu" — —

KAPITOLA XXVII.

Ve chvíli zoufalství.

„Poslal jsi matce naši peníze?" ptala se Margyta svého bratra, když uklízela hotelový pokoj.

„Samozřejmé, že poslal" odvětil Carlani.

„A jak jsi se dohodl s ředitelem?" tázala se se dále Margyta.

„Neobnovil jsem smlouvu" odvětil Carloni.

„To znamená, že pojedeme brzy pryč."

„Ano. Nemáme tu přece už nic na práci. Třicátého tohoto měsíce máme poslední představení a následujícího dne o polednách jedeme zpět do Evropy."

Carloni usedl po těchto slovech a začal psáti dopisy. Margitta ustoupila k oknu, aby bratra svého nerušila. Náhle zvolala:

„Slyš Lora Henningová jde kolem."

Carloni se pousmál.

„Nepozoruješ, že v poslední době nějak špatně vypadá a je neobyčejně roztržitá."

Carloni psal dál a nedal odpověď.

Po chvilce přerušila Margitta opět mlčení.

„Poslechni Oretro, Lora jde do hotelu. Ráda bych věděla, co tu vlastně chce. Hleď a je nějak rozčilená. Musím se podívat, co tu vlastně dělá."

Margitta sběhla po těchto slovech se schodů a zahlédla Loru, zavírající za sebou právě dveře čítárny.

Margitta šla po tichu za ní. Čítárna byla tou dobou prázdná. Jen Lora tu seděla a psala dva dopisy.

To je podivné — pravila si v duchu Margitta. Proč nepíše Lora doma?

Po tichu přešla Margitta kol Lory, která byla tak zahloubaná do své práce, že jí ani nezpozorovala. Margitta usedla opodál, zakryla se velkým anglickým žurnálem a sledovala počínání

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Proti bezesnosti čili nespaní. Nelze-li nám usnouti pro rozčilení nervů duševní námahou položme si do týla vlhký ručník před spaním. Kdo trpí tak zv. horkosti hlavy a má při tom nohy studené, natři si před spaním dobře nohy kartáčem ve chladné vodě namočeným, neb ručníkem namočeným a dobře vyždímaným.

Skvrny cukernatými látkami způsobené barolem, sektem, ovocnými šťávami a p. odstraňuji se nejlépe destilovanou vodou. Malou hubkou neb lněným hadříkem namočeným v čisté destilované vodě potíráme skvrnitá místa, až skvrna zmizí.

Skvrny, způsobené travou, ovocem a červeným vínem, zmizí po vydrhnutí lihem. Skvrny však nesmí dříve přijíti ve styk s vodou. Zůstalo-li přece cosi, zmizí za příštího prádla.

Cementové podlahy se čistí zředěnou kyselinou solnou a pak se spláchnou čistou vodou. Nezmizí-li všechny skvrny nutno pokus vícekráte opakovati. Roztok obsahuje 20 dílů vody a jeden díl kyseliny solné.

Jak vyčistíme zašlé zrcadlo. Časem každé zrcadlo ztrácí lesk, naběhne a je mlhavé. Takovéto zrcadlo nabude opět lesku, jestliže sklo očistíme bavlněnou hadrou která byla navlhčena čistidlem pálené magnesie v benzinu rozředěné. Na 15 gramů pálené magnesie dá se 15. gramů nejčistšího benzinu. Čistidlo toto lze uschovati v dobře ucpané láhvi.

Čistění láhví. Skleněné láhve se dobře vyčistí syrovým bramborem rozkrájeným na plátečky. Tyto se dají s trochou vody do láhve a dobře se jimi potřepe. Ony vtáhnou všechnu nečistotu do sebe. Na to láhev čistou vyplákne.

Kalný ocet vyčistíme, když do něj vlejeme čajovou lžíci čerstvého mléka. Obyčejně se usadí zákal ve 24 hod. na dně nádoby. Pak-li se ve třech dnech nečistota neusadila opakujeme nálev čerstvého mléka ještě jedenkráte a zajisté se ocet vyjasní, načež jej do jiné láhve opatrně přelejeme.

Proti mouchám. Nasypeme prášek ze sušených listů dyňových, feniklu a koriandru na žhavé uhlí, při uzavřených dveřích a oknech. — Pověsme větve břízové v místnosti, kde se mouchy nalézají. Mouchy na ni nasedají a za jitra je možno i s větvemi vyhoditi. — Nebo: Roztok 1 kg kamence ve 4 litrech vody se přidá do vápna ne barvy, jimiž bílíme či barvíme stěny. Je to naprosto nenebezpečno a mouchy se podobných místnosti vzdaluji. — Nebo: Rozprašme posvětnici neb kuchyni pomoci rozprašovače tinkturu t. zv. perského prášku proti hmyzu obsahujícího nezředěný vinný kámen.

Zajímavý fotografický snímek z jihozápadního bojiště zachycující mlhy klesající do údolí.

Bodnutí hmyzem učiníme neškodným pak-li ihned zraněné místo potřeme buď čpavkem, lihem neb kouskem jádrového mýdla. Následkům bodnutí včelího předejdeme přiložíme-lihned na poraněné místo kapku oleje, aniž bychom jej roztírali.

Jak osvěžíme květiny. V hrncích pěstované květiny zbujní velice a osvěží se, když občas na litr vody přidáme náprstek lihu a tím pak květiny zaléváme.

Kopřiva lékem. V domácnosti i lékárně zaujímá kopřiva vynikající místo, co léčivo v mnohých nemocech, zvláště proti chudokrevnosti. Návod k užívání je následující: Časně z jara pokud list je zpola rozvinut, hrst kopřiv i s kořenem se uvaří a odvar ob den se pije; vždy kofilíček. Pro pozdější dobu se mladé kopřivy suší ve stínu, pak se na suchém místě uschovají a když třeba vždy hrst sušených kopřiv spaříme půl litrem vody a takto připravovaný odvar se užívá.

Vlasy před vypadáváním chráníme častým mytím kopřivovou vodou. Připravuje se takto: Rozřezané listy kopřivové močíme v měkké (dešťové) vodě a sice ve sklenici, kterou postavíme na slunce. Pro vůni přidáme něco růžového oleje. Prostředek tento odstraňuje zároveň i lupy.

Jak odstraníme z vlasů šupiny. Šupiny jsou vždy zjevem chorobným. Proto je třeba ihnedv počátcích je odstraňovati. Za tím účelem natřeme důkladně ricinovým olejem. Za 24 hod. pak umyjeme hlavu francovkou. Opakujeme-li to dvakráte týdně zmizí šupiny a vlasy přestanou vypadávati.

Bradavice zmizí, přiložíme-li na ně každého večera medovou náplast. Za 8—10 dní bradavice zmizí.

Červený nos se léčí, natíráme-li jej jemně vatou do benzinu namočenou a chvílku ji na nose přidržíme.

Lory, jejíž vzezření prozrazovalo nejkrajnější rozčilení a velký duševní boj, ve vnitru jejím se odehrávající. Psala plačíc a třásla se na celém těle.

Margitta byla hluboce dojata pohledem na Loru. Co se děje ve vnitru této krásné dívky? Již chtěla k ní přistoupiti, když Lora zavřela oba dopisy, uschovala je za ňadra svá a kvapně opouštěla čítárnu. Jakýmsi nepokojem puzena, pustila se Margitta za ní. A viděla, že Lora namířila k promenádě, vedoucí podél Nilu, jež tou dobou byla velice málo oživena. Rychleji a rychleji spěchala Lora, vzdalujíc se města. Margitta tušila nějaký zoufalý plán a sledovala ji krok za krokem. Konečně dospěla Lora k malému lesíku. Zde usedla pod palmu a sepjala obě ruce k modlitbě. A když skončila modlitbu a poznamenala se křížem, zahlédla Margitta, že se v ruce její ocitl malý revolver. V následujícím okamžiku vrhla se Margitta na Loru a vytrhla jí z rukou zbraň, která už byla namířena proti pravému spánku.

„Proč, proč — chtěla jste provésti tak hrozný čin — vyrazila ze sebe Margitta, když opanovala se po svém rozčilení.

Lora mlčela a němě pohlížela na svou zachránkyni. V okamžiku nevěděla, co se s ní stalo. —

Margitta uchopila oba dopisy, které Lora položila vedle sebe a zastrčila je do své tašky.

Pomalu přicházela Lora k sobě.

„Děkuji vám" — pravila k Margittě a dala se do usedavého pláče. „Jak se stalo, že jste mne pozorovala?" dodala — poznavši ve své cikánské zachránkyni medium ze soiree u Patrickové.

„Sledovala jsem vás už od hotelu!"

A nyní dala se Margitta dovyprávěti, jak pozorovala jí od jejího příchodu do hotelu.

„Život pro mne je těžký, ukládal mi oběti nad mé síly" — zašeptala.

„Nebojte se! Vzpamatujte se, za krátký čas a překonáte všecky útrapy" — konejšivým hlasem pravila Margitta.

„Pochybuji velice. Život už nemá pro mne žádné ceny."

Margitta nepřestala konejšiti Loru posléze jí požádala, aby nastoupila zpáteční cestu k domovu, by mohla ulehnouti a odpočinouti sobě.

„Domu nemohu v tomto stavu."

„Nemusíte rovnou domů, Zůstanete zatím u mne. Myslete, že jsem vaše sestra."

Lora vděčně tiskla ruku krásné cikánky.

„Není-liž pravda, vy budete mlčet", neřeknete nikomu, co jste viděla a čemu jste zabránila? Jen aby se to strýček a teta nedověděli, bylo by to příšerné."

„Neřeknu nikomu nic, jen bratrovi to musím doznat, aby věděl, proč vás vedu k nám. A teď pojďme slečno Henningová."

„Nejmenujte mě tak — cize. Říkejte mi prostě Loro."

„A vy mě Margito."

Pomalu vracely se obě dívky do města. V hotelu, kde bydlel Carloni, uvedena byla do Margittina pokoje a ulehla tam na chvíli. Brzo usnula. Margitta odebrala se do bratrova pokoje, sdělila bratrovi několika slovy, co zažila a předala mu oba dopisy. Carloni byl zdrcen.

„Nesmíš ji nechati o samotě" — pravil — „a já musím zase ukliditi Henninga a jeho sestru, kteří jistě budou jí pohřešovati. Oba pak kráčeli k Loře, která se zatím probudila. Seděla na loži a byla spánkem značně osvěžena.

V tom hlásil sluha, že profesor Henning přišel do hotelu a přeje si nutně mluviti s Carlonim.

„Pro Bůh vzkřikla Lora. Ukryjte mě, strýček mě nesmí nalézti u vás v tomto stavu."

„Buďte bez starosti — chlácholil jí Carloni. Strýček vás tu nespatří a nedozví se, že jste tu byla."

Margitta zůstala u Lory, kdežto Carloni vzkázal po sluhovi, že čeká na profesora v čítárně a sám ihned také odkvapil.

KAPITOLA XXVIII.

Rozhodnutí Henningovo.

„Baron Rottenhall psal" — těmito slovy uvítal Henning Carloniho.

„A co stojí v dopise? Jak odpověděl?"

„Odpověď dopadla daleko hůře, než jsem čekal."

Henning nechtěl sděliti přímo obsah dopisu a pokoušel se zamlčeti detaily.

„Odpověď Rottenhallova mě donutila, abych Leuchtendorffa požádal, by upustil od Lory."

„A co řekl Kurt."

„Odmítl, že Loru miluje, — pravil — že se jí nezřekne nanejvýš když Lora sama sprostí ho daného slova. Byl jsem proto nucen vyzvati Loru, aby ho sprostila. Neviděl jsem už jiné cesty. Stálo mě to mnoho namáhání, než jsem vyřkl vůči Loře toto slovo, ale musel jsem . . .

„Co odvětila Lora? Uposlechla?"

„Ano — třebaže s těžkým srdcem. Nejprve vykřikla zoufale ne a vyčítala mi, že skrývám před ní tajemství. Pak ale řekla ano a slíbila, že Kurtovi bude ihned psát" — —

„Teď bys Loru donutil?" vyčítavě děl Carloni. „Teď už chápu."

„Co jsem měl jiného dělat. Nemůže se přece státi Leuchtendorffovou ženou zejména po dopise, který Kurt dostal. Pro Loru je to strašná rána, ale přece, neztrácím naději, že se věci obrátí nyní k lepšímu. Lora se uklidnila když mě opouštěla."

U fotografa.

„Tááák — prosím jen ráčte sedět zcela klidně, oči pěkně otevřít — táák — trochu se usmívá obličej prosím zcela vážný.

*

Báječné.

Jistý německý advokát podal žalobu a udal za důvod:

„Mist gruben ausräumungsverbindlichkeitserfüllungsübertretungsfall."

*

Stálé zaměstnání

Jistého studenta navštívil exekutor a pravil: Jsem poslán jménem krejčího Beránka, abych mu vymohl váš dluh."

Student: „Ach tu vám gratulují, že jste tím dosáhl tak dobrého a stálého zaměstnání."

*

Přeřekl se.

Šef: Nechápu pane sekretáři, že musíte po celý den v kanceláři kouřit a čmudit! Podivejte se na mne — já kouřím přece také celý den — ale nikdy ne při práci!"

*

Ze soudní síně.

Soudce: Řekněte nám obžalovaný, za jakých okolností jste krádež provedl?"

Zloděj: „Prosím slavný soude, za okolností velmi polehčujících."

*

Pozdě.

Ve třetím měsíci po svatbě narodil se jisté paní klučík; kdosi pravil, ironicky: „Zdá se, že se ten kluk narodil moc brzo."

„Ne — ne —— ale svadba byla poněkud pozdě," odvětil druhý.

*

Jen den.

Sprostředkovatel sňatků. „Bohužel nedá se to napraviti... pán, kterého jsem vám představil žádá, aby jeho budoucí žena byla světlovlasá."

Slečna: „To je věru hloupé, že jste nepřišli včera. Měla jsem krásný zlatý vlas."

*

Jak to bývá.

Strýc, který přijel náhle na návštěvu k dětem: „A co to ještě nejste umyty, ani není uklízeno?"

Děti: „Prosím strýčku maminka vás očekává až na zítřek."

*

Před soudem.

Soudce k vězni: „Už jste zase zde, jen abych se stále s vámi obíral."

Vězeň: „Prosím já tím nejsem vinen, ale pan strážmistr. Měl mě nechat běžet.

*

Chyba.

„Poslouchej Katy — Pepík se prý včera ve škole učil, že v přírodě je všechno dobře a správně zařízeno. Myslím ale, že to není pravda. V loni jsme měli dost piva a žádný led a letos zase až moc ledu a pražádné pivo!"

*

Co z toho?

Když kdysi syn slavného světového spisovatele Tolstého dokončil s vyznamenáním svá studia, vrátil se do otcovského domu Jasné Poljany.

Tolstoj ho vřele uvítal a pak se tázal:

„Nuže tedy, synáčku, nyní jsi mudrcem, že ano?"

„Máš pravdu, otče."

„Vyznáš se v právech, historii a archeologii."

„Ano, ano otče."

„Rozumíš gramatice, rhetorice a fisiologii.."

„Ovšem že otče."

Také v logice, morálce a theologii jsi honěný..."

„Ano můj otče."

„Nuž dobře! Vezmi tedy koště a zamet kobilance na našem dvoře!"

Z doby vaječné nouze.

„Povězte mi Vonásku, čím se proslavil Kolumbus."

„Prosím tím, že vynalezl vejce."

*

Zvědavec.

„Strýčku, bolí tě ještě uši?"

„Jak to myslíš — Karlíčku?"

„No — tatínek včera maminee povídal, že ti přece jedenkráte dal pořádně za uši."

*

Trpělivost.

Obecní strážník skrytý za křovinou pozoruje, že zloděj se snaží vniknouti do jistého selského stavení, ale nedaří se mu to a vzkřikne proto konečně: „Nuže pospěš si — nemohu již déle čekati."

*

UČENÁ ODPOVĚĎ.

„Pane doktore, je láska nemoc?"

„Ano. Avšak ne takovou, která ztenčuje počet obyvatelstva."

*

Nejlepší.

Nemocný: „Prosím pane doktore, já nevím co si počít, sedět nemohu, stát nemohu ležet nemohu."

Lékař: „Oběste se tedy — to jste dosud neskusil?"

*

Roztržitost.

Roztržitý profesor vstoupí do pokoje a ponévadž se mu zdá, že něco zaslechl praví:

„Je zde snad někdo?"

„Ne" — odpovídá skrytý zloděj.

„No tak — a já bych byl myslel, že tu někdo je" — dí roztržitý pan profesor.

*

Z přírodopisu.

Synáček ukazuje tatínkovi obrázek hedvábníka: „Podívej se tatínku to je užitečná housenka, která dává hedvábí."

Otec: „Užitečná, užitečná? Jen se podívej na účet od švadleny a považ hned jaký nese užitek."

V době nouze.

„Prosím vás proč chodíte nyní stále k prachárnám na procházku?"

„Aby mne to nemrzelo, že nemám co kouřit."

*

Z našich dnů.

Paní kupující balíček čaje a voníc k němu. „Prosím vás nechutná tento čaj jako seno?"

Kupec: „To nevím milostivá — dosud jsem seno nejedl."

*

Dobrý popis.

„Jací jsou to lidé, ti Hanákovic? Může se člověk s nimi snášeti, mají dobré styky?"

„Ach, jim je to snadné! Mají telefon, poštu mají ve stavení a tramway jim zastavuje před domem."

*

Dětská logika.

Matka k šestileté Mařence: „Že se nestydíš, báti se po tmě — pohleď jen tvá malá sestřička spí zcela v tmavém pokoji a nemá strachu."

Mařenka: „Co pak ta — ta ještě nemá rozum."

*

Z dětského světa.

Otec k synovi: „Pověz mi Jaroušku, dám-li ti tři kousky chleba s máslem a mimo to čtyři jablka, kolik budeš míti dohromady?"

Jaroušek: „Dohromady? — Dohromady budu míti dost!"

*

Praktický

Prvý: „Prosím tě, poskytni mi malého zaměstnání jsem nyní bez práce."

Druhý: „Inu — dobře — můžeš mi vypomoci v kanceláři. Že jsi mým starým druhem dám ti 6 K denně. Jinému bych dal jen 3 K."

Prvý: „Víš co, vezmi si jiného, dávej mu 3K a zbývající 3 K připadnou mě."

*

Z řečí obhájce.

Slavný soude! Především se musím ohraditi proti tomu, aby se pan státní nadvládní držel křečovitě vlásku, jejž vylovil v polévce, jež byla obžalovanému nasolena, a aby na tomto nepatrném věru vlásečku, neustále rejdil a jezdil!"

*

Bezcitný úd.

Prvý: Co myslíte, který úd našeho šefa je nejnecitlivější?"

Druhý: „To v pravdě nevím".

Prvý: „Oho to je přece snadné — nos — poněvadž ho jeho paní už tak dlouho za nos vodí — a on stále nic neví.

*

Zklamání.

Úředník: „Prosím pane šef, hlásím se z dovolené."

Šef: „Táák — no a zastihl jste vašeho strýčka ještě při životě, anebo byl již mrtev."

Úředník: „Nikoliv pane šef — už se mu zase vede dobře. Cesta byla bohužel zbytečnou."

*

Je to pravda!

Nedávno jsem byl na jisté schůzi velkoobchodníků dobytkem. V šatně zastihl jsem jednoho z nich který stoje před zrcadlem a upravuje si vázanku tlustými prsty, plnými brilantů mručel si k sobě:

„Báječné, jak dnes moje brilanty blískají. Škoda jen, že také nehřmí."

*

Dětská upřímnost.

Malý Olonšek k strýčkovi: „Pověz mi strýčku, až budu velký, budeš ještě stále mým strýčkem a já tvým synovcem?"

„Rozhodně, mé dítě; i když ti bude šedesát let, budeš stále mým synovcem tak jako dnes."

Olonšek chvíli přemýšlí a pak praví:

„Ano ale potom přece budeš už dávno mrtvý, strýčku."

Při nákupu odvolávejte se na „Vídeňské Illustrované Noviny"

Nové rady pro nemocné.

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal miliónům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolcstí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, N. O.
Michaelkirchplatz 13, odděl. **663.**

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny **zmizí!** Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1997

Nejlevnější

blůzy, sukně, zástěry dětské šatečky a košile,

zasílá firma **Josef Zána,** vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhradv. 1975

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·20. = 1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více
Přes **milion** již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III

Pryč s tímto

Vaše zkrácení nohy neviditelné. Vaše chůze pružná a lehká. Každou normální obuv můžete nositi. Brožurku zdarma zasílá **Extension,** spol. s r. o. **Frankfurt** n/Mohanem, Eschersheim čís. 20. 2004

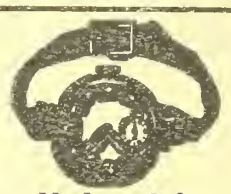

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S radiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb penize zpět.

První továrna hodin
Hanuš Konrad,
c. k. dvorní dodavatel,
v Mostě č. 1348 Čechy.
Ceník na požádání každému zdarma 1219

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

la břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—, na prosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·—, Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo penize vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971
c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.)
Obšírný ceník zdarma a vypl

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrafte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Pokud zásoba stačí nabízí dobré jakosti kanafasy a zefiry m à K 4·80 až 4·90, Zasílá proti dobírce **Jan Blahut, Bukovice u Frýdku Rak. Slezsko.** 2011

Pro chybně mluvící

jistý návod, též písemně zasílá **FR. FIBINGER,** odborný učitel v **PRAZE II., Vávrova 6.** Prospekt zdarma. Známku na odpověď! Za doporučení se žádá. Výsledek zaručen! — — Opis z dopisu. Velectěný pane! Byl jste mi doporučen z kruhů profesorských jako výborný učitel pro chybnou mluvu. Jsem 28. r. stár, mám střední školu a universitu atd. A. A.

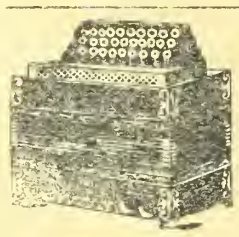

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční práce závodní ceny. Svršky box. K 15 Válečné vrsky velmi levně. „Achilles" Vídeň VII./c, továrna Mariahilferstr. 76 na obuv a svršky

Illustrovaný ceník zdarma.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj **s dvěma lůžky K 2·40.**

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10·80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie. Speciální prodej bluz MARGARETE REISENFELD, WIEN, III/1., Neulinggasse 24. Telefon II./650.

Objednávejte

své potřeby druhu jakéhokoli a odkudkoli vždy jen prostřednictvím takových firem, které inserují ve

„Vídeň. Illustr. Nov."

a při objednávkách a nákupech, odvolávejte se na náš list.

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od kož. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny Košice (K aschau , pošt. schran a 12/222, Uhr

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Žádejte

všude ve veřejných místnostech týdně vycházející

Vídeňské Illustrov. Noviny!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres =
Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K. 80,000.000·—.
Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1353.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol. Vídeň V. t., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 20.

VE VÍDNI, DNE 17. KVĚTNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročné Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Nová anglicko-francouzská ofensiva v Macedonii,

zahájená dne 8. května a podporovaná zbytky armády srbské s pomocnými sbory Venizelovými.

Bitvy na západě pokračují pro nepřítele bezvýsledně. — Čtyřdohodová ofensiva v Macedonii selhala. — Také Italové ohlašují novou ofensivu. — Nové zmatky v Rusku.

KRISE NEUTRALITY.

Poslední události ve Španělsku nutno sledovati se zvýšenou pozorností. Je známo, že kabinet Romanovesův byl vystřídán kabinetem liberálním, jemuž předsedá P r i e t e. Nová vláda je liberálně demokratická a prvním jejím činem bylo obnovení ústavních záruk. Teprve po jejím nastoupení vyšly na jevo příčiny, jež donutily Romanonesa k odchodu. Bylo to hlavně memorandum, které podal kabinet králi, v němž vyslovuje se pro vstup Španělska do války a pak nota dřívější španělské vlády proti německé ponorkové válce. Nová vláda podala ihned neutrální prohlášení, kterým do jisté míry uklidněny byly obavy stran další španělské politiky. Leč přes to nebyl by přílišný optimismus na místě, neboť situace Španělska není rozřešena, což dokazují nám nejnovější události. Vzpomeňme na příklad nedávný projev bývalého konservativního ministerského předsedy Maury, který způsobil v denním tisku největší sensaci. Maura vyslovil se sice pro zachování španělské neutralitní politiky, současně zasazoval se však o vřelejší spojení Španělska ke čtyřdohodě, při tom ale zdůraznil staré nároky Španělska na Gibraltar a Tanger. Tento projev, jakož i celá řada jiných věcí dokazuje jasně, jaký neklid zmocnil se v poslední době španělských politických kruhů. Geograficky, historicky, hospodářsky a intelektuálně gravituje Španělsko k západním mocnostem. Nicméně jevily se v zemi od počátku války dva proudy konservativní: katolické a vojenské kruhy sympatisovaly s Německem, liberální politika s Francii a Anglii. Jinak ale shodují se konservativci a liberálové, přátelé Němců i Francouzů na neutra-

Císař Karel I. u organisované vídeňské mládeže, mladých střelců a skautů. Přehlídka konána v Horním Sv. Vítě.

K mezinárodnímu socialistickému kongresu mírovému ve Stokholmu, který sejde se dne 17. června a kterého se súčastní také zástupci české strany soc. demokratické. Na našem obrazu zachycen je výjezd do přístavu stokholmského, dále přístavní partie, dole jiný pohled na město a na konci královský zámek.

liní politice, kterou podporoval i dřívější ministerský předseda Romanones za celou dobu své vlády. Teprve ku konci nastal obrat, který přivodil jeho pád. To byl počátek neutralitní krise Španělska.

Na španělskou neutralitní krisi měla přirozeně velký vliv politika Spojených Států. Chceme-li rozuměti španělským citům, pak musíme vzpomenouti na Severní a také na Jižní Ameriku, neboť osudy Španělska skoro už 500 let jsou spjaty s osudem španělských zemí v Americe. Španělsko nezapomělo dosud na nešťastnou válku se Spoj. Státy, jakkoli už uplynulo po ní 20 let. Různé rozpory mezi Španělskem a Spojenými Státy existují do dnešního dne. Když president Wilson v únoru tohoto roku přerušil diplomatické styky s Německem následkem zostřené války ponorek a vyzval současně ostatní neutrály, aby jeho příkladu následovali, tu Španělsko, jediná velmoc mezi neutrály doprovázela svou odmítavou notu s poznámkami, namí namířenými proti Spojeným Státům. Španělsko vědělo dobře, že jeho stanovisko dotkne se nemile kabinetu ve Washingtonu, protože bude míti vliv na státy jihoamerické, které opravdu také nenásledovaly ihned Wilsonova příkladu. Jižní Amerika je pole, na kterém potírají se Španělsko a Spojené Státy. Španělsko má za sebou velkou část jižní Ameriky následkem krevního příbuzenství a společné řeči. Za to ale Spojené Státy vynakládají už po desetiletí veškeré úsilí, aby potlačily jakýkoli evropský vliv v Americe, hlásají ideu panamerickou a pokoušejí se uchvátiti jižní Ameriku hospodářsky. Z počátku triumfovalo Španělsko nad tajnou diplomacií Wilsonovou. Pak ale přišla ruská revoluce, prohlášení americké války Německu, potopení španělského parníku „Parana" německou ponorkou, načež Brasilie, největší jihoamerická republika, příbuzná s Portugalskem, přerušila své diplomatické styky s Německem. Tato událost vyvolala silné hnutí v ostatních jihoamerických republikách, především v Argentině, kde Španělsko má největší vliv. Tu zmocnila se neutralitní, třebaže čtyřdohodově přátelské politiky kabinetu Romanonesova panika a Romanones podal demisi, protože země nechtěla ho následovati na skoku do války. Leč diskuse o válečném problému nebyla tím zastavena, naopak znovu v celé zemi rozpoutána a bude se v ní pokračovati také ve španělské sněmovně, která se sejde v brzké době.

Dr. Ludvík Zammenhoff, vynálezce esperanta zemřel.

□ □ □

ŠESTÁ VÁLEČNÁ PŮJČKA.

Také v Rakousku zahájeno upisování na novou válečnou půjčku a sice na šestou, jako v Německu. Po rekordní číslici, kterou skončilo upisování v Německu, dá se očekávati, že také rakouští upisovatelé budou následovati tohoto příkladu a s radostí vykonají svou vlasteneckou povinnost. Není třeba šířiti se obšírně a dokazovati, že je nutno poskytovati státu potřebné pomocné prostředky ku vybojování vnuceného nám zápasu. Naši udatní bojovníci odrazili vítězně útoky nepřítele na všech frontách, válečná situace je pro nás příznivá a jedná se jen o to, abychom svou vytrvalosti zmařili naděje nepřítele, který věří, že nás hospodářsky seslabí a zemdlí. Naše obyvatelstvo v těchto 3 válečných letech v pevné důvěře v životní sílu a budoucnost monarchie přineslo tak obrovské oběti, že není zapotřebí žádného zvláštního nabádání, aby upisovalo šestou válečnou půjčku. Kdo by chtěl bojovníkům na frontách odepříti prostředky k dalšímu zápasu? Kdo chtěl by vlasti odepříti úvěr? Nepřátelské státy vynakládají úžasné síly, aby dostáti mohli finančním úkolům, jež jim válka ukládá. V nejnovější době získali v Americe úvěrní pramen, který otevře jim své pokladny, naplněné miliardami. Leč tento nový spojenec je jenom věřitelem, který půjčuje na úroky, takže čtyřdohodové státy i nadále klesati budou do úžasných dluhů, kdežto na druhé straně moci centrální kryjí potřebu svých peněz na vlastním trhu a zůstávají jen dlužníkem svého občanstva. Třebaže válka způsobila strašné hospodářské škody jak u nás, tak i u našich nepřátel, přece jen padá velice na váhu, že velká část našeho válečného vydání plyne opět ku prospěchu produkce domácí a z tohoto vnitřního cirkulačního procesu vyplývá možnost našich půjček, aniž při tom příjmy lidu byly vyčerpány. Potřeba penězve válce je větší a naléhavější a vyslovuje se proto také v příznivých podmínkách

Důstojníci polské legie, které jak známo tvoří kádr polské armády. Na pravo nadporučík Slek, přidělený dosud vídeňskému sborovému velitelství, vedle nadporučík dr. Boleslav Dlugoszovský, dále poručík rytíř Josef Ryskievicz a nadporučík dr. Ol. Gorka.

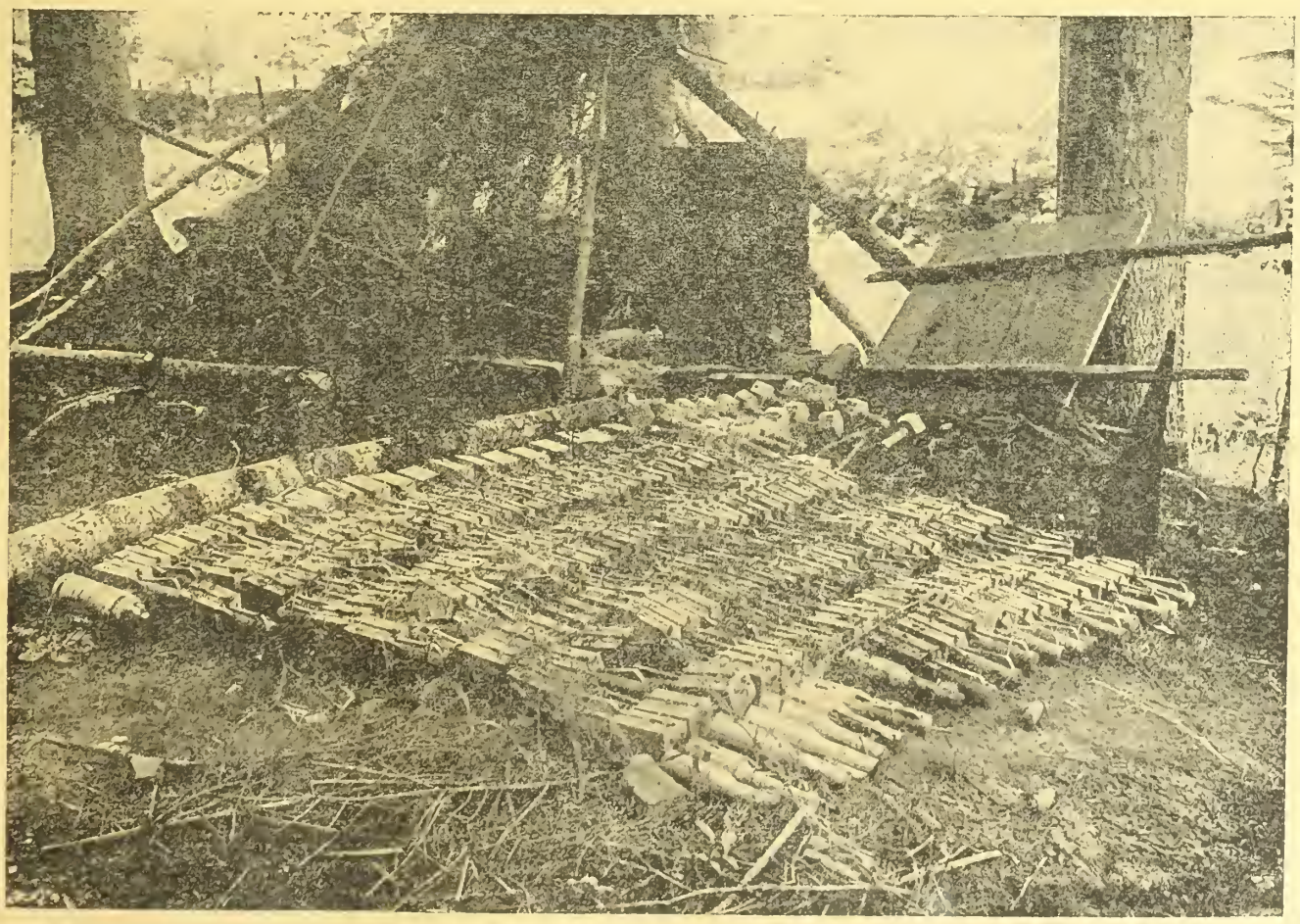

K posledním bojům na východní frontě: Ukořistěné ruské granáty.

jež zaručuji se občanstvu upisujícímu půjčky. Upisování válečných půjček není tudíž jen vlasteneckou povinností, nýbrž také výnosným obchodem. Pro obrovské kapitály, které v oběh uvádí dálka, neexistuje lepší uložení, než je válečná půjčka. A také není nic jistějšího nad válečnou půjčku! Kdo upisuje válečnou půjčku, pomáhá zabezpečiti existenci státu a zajišťuje si dobrý úrok. Kdo je proto ve šťastné situaci a docílil během války zisky, neb úspory, nechť neváhá, uložiti je tam, kde určuje vlastenecká povinnost a osobní zájem: ať upisuje válečnou půjčku. Kdo tak činí, zvyšuje vojenskou a hospodářskou sílu monarchie a poskytuje zahraniční politice státu do rukou nejúčinnější prostředky k docílení brzkého a čestného míru. Naše šestá válečná půjčka musí proto skončiti imposantní číslicí — pak bude to doopravdy půjčka mírová.

□ □ □

NEJLEPŠÍ VYHLÍDKY DO BUDOUCNA.

Zpravodaj jistého vídeňského poloofficelního listu měl v těchto dnech rozmluvu s vynikající politickou osobností o dnešní situaci a o otázkách nedaleké budoucnosti. Státník tento prohlásil mezi jiným: Aniž bychom se oddávali optimismu můžeme všeobecnou situaci označiti za příznivou a stejně i vyhlídky naši budoucnosti.

Císař Karel předává řád poddůstojníkovi, který se už po druhé vyznamenal neobyčejnou udatností.

Cambrai, Doni a St. Quentin jsou cílem dnešní anglické ofensivy v prostoře Arrasu. Náš obrázek zachycuje rozbořenou osadu u Cambrai.

O otázce míru musím se zdržeti jakéhokoli proroctví. Všecky podobné řeči nemají ceny. Neboť dnes nikdo neví, kdy přijde mír, ani státník, ani vojevudce. Nás zatím zajímá jen otázka, zdali jsme s to pokračovati ve válce a tuto otázku mohu zodpověděti kladně. Válka ponorek jeví účinky, které předstihly naše nejodvážnější naděje. To není žádná fráse to je skutečnost! Snad budeme s to uveřejniti v brzku potřebné důkazy. Situace je dnes taková, že můžeme neutrálům poskytovati jisté koncese, aniž bychom zmařili své plány proti čtyřdohodě. Ostatně jest už známo, jak velká je hospodářská bída čtyřdohody. Nejvíce trpí Anglie, — nepochybně nejlepší dokument dobrého úspěchu ponorkové války. Dále zabýval se vynikající tento politik ofensivou na západě a pravil: Ofensivu nepřátelskou na západě považuji za vyřízenou, jakkoli není vyloučeno, že nepřítel obnoví útok. Ruskou a italskou frontu považuji za neochvějnou. Snad se něco odehraje ještě na Bálkaně, což ale dopadne ke škodě našich nepřátel. Intervence Ameriky selže. Čtyřdohoda očekávala zcela jiné výsledky a též i samotné Spoj. Státy. Na jednu věc musím poukázati, totiž na omyl, který v centrálních říších je rozšířen o Turecku. Ústup ottomanské armády byl mistrovským dílem a působí nepříteli velké nesnáze. Ostatně tvrdí i čtyřdohodovi vojenští kritikové, že před

Gazou se schyluje teprve k rozhodné bitvě mezi Turky a Angličany. Vnitřní situace Turecka je konsolidovaná a ottomanské obyvatelstvo je rozhodnuto vydržeti až do konce, protože ví, že jedná se o jeho existenci. Stejné přesvědčení převládá i v Bulharsku. Čtyřdohoda pracuje opět novinářským lhaním a falšováním nejhrubšího kalibru. To je známka špatné její situace. My však můžeme do budoucna pohlížeti s nejlepší důvěrou.

□ □ □

ŠTOKHOLMSKÁ KONFERENCE.

Celý svět mluví a píše o nastávající štokholmské konferenci sociálně-demokratických stran. Už jsme byli tak zvykli na tříštění kulturního společenství národů a na rozháranost starých obvyklých pojítek mezi národy, že myšlenka na opětnou schůzku mužů z různých zemí, myšlenka na možnou rozpravu politiků ze států, které vedou válku, působiti musí mocným dojmem. Od prvních mírových příprav k míru je sice ještě daleko a bude nutno překonati ještě těžkou cestu, leč po třech letech války jen pomýšlení na možnost ukončení krvavého zápasu působí jako kouzlo. Ať už výsledek štokholmské konference bude jakýkoliv, první krok byl učiněn a snahy mírové budou pokračovati. V každém případě má stokholmská konference veliký význam. Je to přece první mírová pora-

Opuštěná zřícenina francouzské vesnice u Arrasu.

Bitvy v Champagni: Zbořené domy ve vesnicích za bitevní čárou.

da, třebaže jen soukromá. Nutno se rozpomenoti na to, že byly doby, ve kterých už skoro nikdo nevěřil v internacionálu a v nějakou dohodu od národa k národu, která se označovala za nesplnitelné přání. Přestalo přece každé společenství, přerušeny byly všecky styky mezi příslušníky cizích národů. Kde dříve vládla shoda, spolučinnost, tam nastalo nepřátelství a nenávist. Jak prudce potírali se navzájem v tisku katolíci francouzští a němečtí, jak se navzájem zasypávali výčitkami a obžalobami? Jak bezradně stáli socialistické strany všech evropských států, jichž zástupci dleli dříve pod společnou střechou?

Štokholmská konference oživla v nás naděje, že sbořené mosty po válce rychle budou obnoveny, že oživnou rychleji než se má za to mezinárodní styky a že obnovena budou stará mezi-státní opatření a stará intelektuální spojení. Moderní válka může sice dlouho trvati, neboť organisace národů vykonaly pravé zázraky. Leč úkolem státu není, aby své nejlepší síly vyčerpal ve vražedném boji, naopak, aby je šetřil na příští dobu. Jsme proto povděčni v hodině nejčernějšího pessimismu těm, kteří se snaží, aby nebyl úplně ubit smysl pro kulturní společenství a sledujeme s největším zájmem štokholmskou konferenci, která jistě podá důkaz, že propast mezi národy není taková, aby se nedala překlenouti. Přemrštěný nacionalismus vede k osamocení a nemůže nikdy nésti dobré ovoce. Proto konstatuje celý kulturní svět se zadostiučiněním, že uprostřed nejstrašnější bitvy hledá se spojení od národa k národu, že vznikají nové mezinárodní styky. Slova se ujímá dobrovolná, nezištná diplomacie, která klestí cestu k dohodě. Internacionála není mrtvá, jak bylo falešně hlásáno v prvním roce války, naopak ukázalo se, že ani pravý a hrdý pocit národního příslušenství nevylučuje možnost a potřebu mezinárodních styků. O této otázce vyslovili se teprve před nedávnem povolaní učenci, mezi nimi katolický theolog v Salcburku, prof. Seifel. Týž zavrhuje sice zásadně internacionalismus, není však ani přítelem principielního nacionalismu. Obojí nutno zabraňovati — praví Seifel — a sice z lásky k národu. Každý národ musí se snažiti, docíliti všecko dobré pro svůj celek. Toto dobro může však docíliti, když uhájí plně své dobré vlastnosti a při tom přijímá pozvolna také dobré vlastnosti jiných národů. S podobnými názory na otázku tuto můžeme se smířiti, neboť připouštěji otevřenou cestu k onomu internacionalismu, který pečuje o povznesení svého vlastního státu a národa a utužuje spojení jeho s ostatním světem. Že tento internacionalismus na konci třetího příšerného roku války opět vzplane, — to je paprsek, jenž probouzí opět důvěru v budoucnost.

□ □ □

Bitvy u Arrasu: Osada v bitevní čáře, obrácená úplně dělostřeleckým ohněm v trosky.

Z bojiště u Arrasu: Jak vyhlížeji po boji selské dvorce na bitevní čáře a za frontou.

ORGANISACE AMERICKÉ ARMÁDY.

Americký ministr války sdělil v těchto dnech, že počet rekrutů, kteří teď budou v Americe odvedeni, obnáší 3 miliony. Bude však zapotřebí ještě 1 milion, který bude vylosován. Do 1. června t. r. bude 500.000 mužů ve zbrani. Druhých 500.000 bude pod prapory 1. října. Počítá-li se i s výcvikem nejdelším, totiž pololetým, bude moci americké vojsko zasáhnouti na evropských bojištích během roku 1917 — alespoň první jeho část. Není ale vyloučeno, že celá akce bude urychlena, neboť vláda chce vybrati některé regulární sbory a poslati je do Francie. K výcviku tohoto vojska povolání byli angličtí a francouzští důstojníci. Jádro expedičního sboru amerického čítá 60—70 tisíc mužů národní gardy, která stála v poslední době na mexické hranici. Americké válečné loďstvo očekává se v evropských vodách už v měs. květnu. Čtyřdohodové listy píší, že tím vstoupí námořní válka do nového stadia, kterýžto názor však nemůže potvrditi žádný střízlivý pozorovatel situace. Americké válečné loďstvo bude proti Německu právě tak bezmocné, jako loďstvo anglické. Ostatně nejbližší budoucnost ukáže, jak klamný je optimismus čtyřdohody. Také americké přípravy proti ponorkám sledují Němci s úplným klidem.

□

GUY DE MAUPASSANT.

JARNÍ VEČER.

Jeannetta se měla vdáti za svého bratrance Jacques-a. Znali se od nejutlejšího mládí a jich láska neprošla proto oním stadiem ceremonielnosti, jak tomu jinak obyčejně bývá. Stýkali se — aniž by byli tušili, jak se miluji.

Mladá dívka, poněkud koketní, škádlívala často nevinnými žerty mladého muže, o němž byla přesvědčena, že je mladíkem čestným a dobrým a pokaždé když se s ním setkala, objala ho se vší upřímností své duše, však bez tulení, onoho tulení a stisku, jež zvlňují tělo od konečků prstů až k patám.

On pak jednoduše soudil: „Je roztomilá, má malá sestřenička;" a snil o ní s onou dávkou instinktivního pohnutí, jež člověk vždy pocituje pro mladou, svěží dívku. Tyto úvahy netrvaly však dlouho.

Kteréhosi dne slyšela Jeanne náhodou, kterak její matka pravila (k tetě Albertě, neboť teta Lison byla starou pannou). „Ujišťují tě, že se ty děti mají rády; je to zřejmé. Co se mě týče, byl by Jacques skutečně zetěm, jakého bych si přála."

Jeannetta počala od oné chvíle svého bratrance zbožňovati a skutečně milovati. Vždy, kdykoli ho spatřila červenala se a její ruce se chvěly v rukou jinochových; a kdykoli se zrak její setkal s jeho zraky, sklopila oči, upejpajíc se, když ji chtěl, jako vždy jindy, objati; zpozoroval to záhy. Stal se smělejším a v zaníceni, které obsahuje tolik ukojující ješitnosti jako opravdové lásky, objal kdysi vřele svoji sestřenici, šeptaje ji sladká slova: „Miluji tě, miluji tě!"

*

Dny následující byly vyplněny milostným cukrováním, pozornostmi atd. rozvíjejíce všechny způsoby milování, jež jich intimita zbavovala studu a ostychu.

V saloně objímal svoji nevěstu před svými sestrami, matkou a matkou Jeannetinou i tetou Lison. Procházívali se spolu zcela samotni, v lese neb po břehu malé říčky, neb na loukách květy prosetých.

Očekávali okamžik své svatby se vší trpělivosti, nořice se roztouženě do všech sladkostí lásky a okoušejíce vzácný puvab malichernych líbezností, tisknutí prstu, vášnivých pohledu, tak dlouhých, že v nich duše jejich splývaly; a zdálo se, jakoby nepokojné jich rty na sebe číhaly, se očekávaly a si slibovaly.

Častokráte, když uplynul den za těchto vášnivých vlahostí, za těchto platonických měkkostí, upadali z večera do podivuhodného smutku, vzdychajíce společně, aniž by věděli, aniž by chápali tyto vzdechy, plné touhy a očekávání.

Obě matky a sestra Lison, pozorovali zamilované, usmívajíce se radostí a dojmutím. Tetu Lison, dojímalo to, jak se zdálo, nejvíce.

Byla to malá osůbka, zřídka kdy mluvící, vždy v pozadí ustupující, nezpůsobující nikdy hluku ani šramotu a objevující se jen v hodinách odpočinku, vcházejíc na to do svého pokojíčku, kde se uzavírala. Měla tvář dobráckou, oko sladké a smutné zároveň a v kruhu rodinném neznamenala ničeho.

*

Obě její sestry, které byly vdovami, zaujímaly ve společnosti určité postavení a považovaly ji proto za bytost zcela bezvýznamnou. Chovaly se k ní s prostou důvěrností, která obsahovala jistou dávku pohrdlivé laskavostí vůči staré panně. Jmenovala se Lise.

Když se dlouho nevdávala a když se seznalo, že se asi nikdy již neprovdá, překřtili ji z Lise na Lison. Dnes se jí všeobecně říkalo „teta Lison", stařičká skromná ulizánka, hrozně bojácná a milovaná svými příbuznými jaksi ze zvyku a z utrpnosti.

Děti se s ní nikdy nemazlily. Žila zcela osaměle a odloučeně. Když sní chtěli promluvit, poslalo se pro ni do jejího pokojíčku, onoho pokojíčku, kde protloukala ubohý svůj život.

Když ji nenalezli, nemluvilo se více o ni, nevzpomínalo se více na ni. Byla jedním z oněch úbohých tvorů, kteří zmírají zapomenutí svými nejbližšími a jichž úmrtí nezpůsobuje ani prázdnotu, ani smutek, jednou z oněch bytostí, které neužily ani života, ani známostí, ani lásky těch, jež žili v jejich blízkosti.

Telefonní stanice v minovém trychtýři, způsobeném našimi zákopníky.

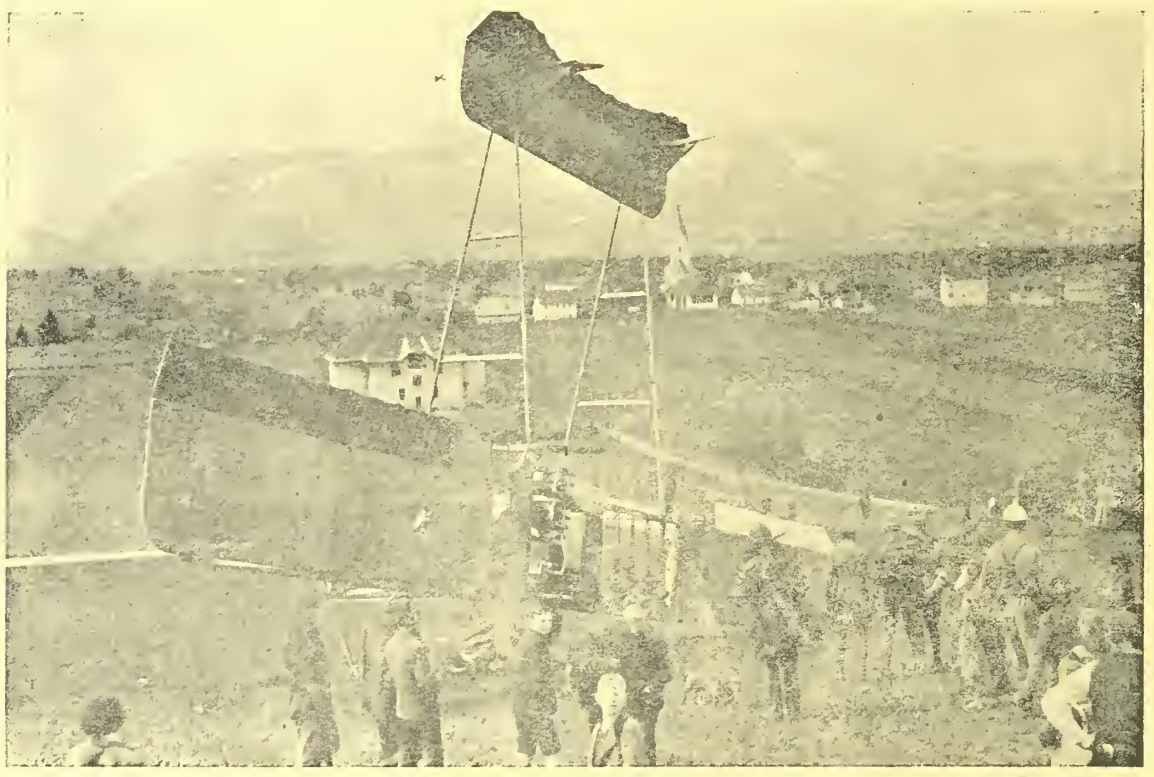

Z jižní fronty: Rakousko-uherským vojskem sestřelené nepřátelské létadlo.

Zničená turistická útulna na jižním bojišti. Byla použita jako opěrný bod a stala se obětí granátů.

Postup rak. uherských zákopniků proti mínovému kráteru. Zákopnici vlekou sebou material na stavbu překážek.

Její kroky byly vždy chvatné, leč tiché, nikdy hluku nezpůsobující, neklopýtající; její ruce byli něžné a hebké, jakoby z vaty, lehounce a delikátně všeho se dotýkající.

Stačilo, aby někdo zavolal „teto Lison" a tato dvě slova vykreslila v duši okamžitě její podobu právě tak, jako když se řekne „konvice na kávu" nebo „cukřenka".

Domácí pes byl více milován a hýčkán; lísaje se když naň volali: můj malý, můj hezký, můj drahý psíčku. O něho by se bylo mnohem více truchlilo a plakalo.

*

Koncem měsíce máje byla určena svatba. Mladí snoubenci stápěli se vzájemně ve svých toužebných zracích, tisknouce si vřele ruce a vyměňujíce si srdce.

Jaro, které se tento rok pomalu blížilo, třesouc se dosud zimou, pod šedivým pláštěm mrazů a mlhavých chladů jitřních, objevilo se z nenadání v plné své kráse.

Několik slunných dnů, poněkud zamlžených, vzkřísilo náhle život přírody, otevřelo květy, jakoby časovým proutkem, probudivší na ráz všechna poupata a první, vonné, jarní květy.

A pak, jednoho odpoledne, vyšlo i slunce, krásné slunce sfouknuvší všechny mlžiny a rozhlížející se vítězoslavně po kraji. Radostná touha naplnila přírodu, přenášejíc se na lučiny a háje, na zvířata a lidí. Zamilovaní ptáčci volali na sebe, třepotajíce křídloma.

A nepokojni pod vlivem těchto změn, potlačovali Jeanetta i Jacques více z bázně než ze zvyku, svoje něhy a výlevy své lásky, chvějíce se nad prvními výdechy lesa, sedíce tiše, samotni — vzdáleni všech, na lavičce před zámečkem a pohlížejíce těkavým zrakem dolů na hladinu vodní, na velké, bílé, hrdě plující labutě.

A teprve, když nadešel večer, cítili se uklidněnými pokojnějšími a po diner, odpočívajíce, rozmlouvali sladce při otevřeném okně salonu, zatím, co jich maminky hrály piquet při příjemně zastíněném svitu lampy a co teta Lison pletla punčochy pro místní chudé.

V dáli černal se les vysokých jedlí široký rybník a mezi skrovným listovím stromů objevila se náhle lůna. Stoupala zvolna a zvolna mezi větvovím na čistém obzoru se rýsujícím, plujíc tiše po nebeské báni, mezi miliony hvězdami, zastiňujíc je svým leskem a pohlížejíc na zemi svou melancholickou tváří, v níž se zachvívají tonhy a sny všech toužících, básníků a zamilovaných.

A snoubenci pozorující tyto krásy, byli uchváceni sladkostmi měkké noci a hebkostí ozářených travin a houštin, a odcházejíce zvolna procházeli se po velkém jasném pažitě až k břehum stříbrných vod rybníka.

*

Když byly sehrány čtyři partie piquetu, vzmáhal maminky obyčejně spánek.

Císař Karel a císařovna návštěvou v Bolzánu. Obyvatelstvo uspořádalo mu nadšené ovace.

Jaro v ruském Polsku: Obtiže dopravni za frontou.

„Bude nutno zavolati děti" řekla na to jedna. Druhá pak pohlížejíc na vzdálený obzor, na němž se rýsovaly dva stíny, odvětila něžně: Nechme je ještě — vždyť je tak krásně venku! Lison na ně počká; není-liž pravda Lison?"

Stará panna zvedla vyrušeně oči a odvětila nesměle:

„Zajisté — počkám na ně."

A obě sestry odešly klidně na lože.

Teta Lison pak povstala rovněž a zanechavši v lenošce počaté dílo, klubko a velkou jehlici, přistoupila k oknu a pohlížela do krásné, vlahé noci.

Oba milenci chodili bez cíle po pažiti až k břehum rybníka a zase zpět až na jasný, zelený pažit. Držíce se za ruce, nehovořili ani slova, jakoby oněměni krásou poesie, která zahalovala zemi, až náhle spatřila Jeanetta silhuetu staré panny o okně, ozářeném světlem lampy.

„Hled", pravila „teta Lison nás pozoruje."

Jaques zvedl hlavu.

„Ano", odvětil „máš pravdu teta Lison nás pozoruje."

A pokračovali dále v procházce a snění.

Leč poznenáhlu rosa polila traviny a slabý větřík je zamrazil.

„Vraťme se," řekla Jeanetta.

A vraceli se zpět. — —

Když vešli do salonu, teta Lison již opět pletla; hlavu nad práci sklončnou a malé hubené prsty se jí chvěly, jakoby zmoženy únavou.

Jeanetta se k ní přiblížila.

„Tetinko, půjdeme nyní spáti."

Stará panna zvedla zraky. Byly zarudlé, jakoby uplakané. Jacques a jeho nevěsta si toho nikdy nepovšimnuli. V tom zpozoroval mladý muž, že konečky střevíčku dívčiných jsou celé zaroseny. Plni nepokoje tázal se ji starostlivě.

„Nestudí tě to do tvých malých nožek?"

A tu náhle počaly se prsty tetiny třásti — tak silně třásti, že ji dílo z ruky vypadlo až se ji klubko skutálelo na podlahu. A pak si zakryla rukama tvář a dala se do křečovitého bolestného pláče.

Obě děti k ní spěšně přistoupily Jeanetta poklesnuvši, objala ji tázajíc se vzrušeně:

„Co se ti stalo tetičko? Proč pláčeš teto Lison?

A ubohá stařena vzlykajíc, hlasem slzami změklým, tělo bolem shroucené, odvětila:

Proto — pro — to — že — se — tě — tázal: „Nestudí tě to — do — tvých — malých — nožek?" Mě — se na to nikdy — nikdy nikdo netázal — — nikdy!... nikdo!"

□ □ □

PERLAŘI V ARABII.

Nejdrahocennějším pokladem v očích obyvatelů arabského pobřeží Perského zálivu a tamních ostrovů je a věčně zůstane perla. Všude v kavárnách, v bazarech a při každé příležitosti mluví tamní domorodec jen o perlách. Hlavní středisko obchodu s tímto mořským pokladem jsou ostrovy Bahreinské. Od června až do října je doba práce. Lovci perel spouštějí se do mořských vod a pátrají po perlách. Od Bahreinu až k Ras Rekamu kotví tou dobou stále přes 5.000 člunů, které dodávají na pobřeží enormní poklady. Jaká je to radost, jaká nálada, když se čluny vypravují k práci. Každý člun chce uchvátiti největší kořist! Těžkou mají práci lovci perel, ale malou odměnu, neboť lví zisk nemá domorodec, nýbrž ziskuchtivý indický kupec a lichvář, který v době, kdy práce odpočívá zásobuje lovce perel potravinami a poskytuje jim malé zálohy a stává se předem majitelem příštího výtěžku lovu. Proto také žádný domorodý pracovník ještě nezbohatl. Ale při své těžké a nebezpečné práci při své bídě oddává se pověrčivý obyvatel Bahreinu naděje, že jednoho krásného dne uloví největší perlu, která udělá z něho přes noc boháče. Práci svou koná domorodec stejně jako před 1000 lety. Čluny má takové, jako před 1000 lety, nejprimitivnějšího rázu. Žádná moderní plavidla nezná lovec perel z Bahreinu a nenávidí také všecky novoty. Lov začíná počátkem června. Na pobřeží spatříme tou dobou celé plovoucí město. Ještě před východem slunce zahajuje lovec své přípravné práce. Uzavírá také sázky na největší perlu. Pak napije se hořké černé kávy a s prázdným žaludkem se potápí. Oběd čeká ho teprve po skončené práci, po západu slunce. Tak jako člun potápěče, je primitivní i celá jeho výzbroj a jeho nářadí. Zvláštní kostí uzavírá si nosní dírky, aby do nich nepronikla voda. Na pravou ruku navlekne si pět kožených prstu, aby chránil se před poraněním. Kolem těla si ovine provaz, na kterém má upoutaný koš pro svou kořist, a kterým také dává znamení svým společníkům v člunu zůstavším. Potápěč spouští se vedle člunu do hloubky 20—30 metrů a sice po provaze, který připevněn je na člunu a na jehož konci uvázán je kámen. Lovec naplní rychle koš a dá pak znamení do člunu, aby ho vytáhli, dlouho ve vodě se nezdrží, v nejlepším případě 2—3 minuty. Veliká většina potápěčů vrací se do člunů v mdlobách, což není nic divného při nedostatečné jejich výzbroji. Také záchvaty dušení se často dostavují. Lidé tito nedocílí vyššího stáří a trpí těžkými chorobami. Rheuma, neuralgie jsou u nich častým zjevem též němota. Nemalý je počet ubožáků, kteří stali se obětí některého mořského dravce, nejčastěji žraloka. V bazarech v Bahreinu setkáváme se zhusta se žebráky, kterému schází ruka nebo noha. Potápěči vypravují příšerné historie. Tak jednou chytil žralok lovce perel za pravou ruku, leč přece jen mohl lovec dáti signál k vytažení nad hladinu, na níž se objevila krvavá vlna a po ní nešťastník i žralok. Rozpoutal se děsný boj, protože žralok nechtěl lovcovu ruku pustiti. Aby ho zachránili, usekli ostatní lovci kamarádovi ruku, a aby zastavili krvácení, strčili pahýl do horkého oleje. A nešťastník přežil tuto strašnou chvíli a denně sedává v bazaru. — Když lov je skončen, dopraví se košík na pobřeží; mušle se druhý den otevřou, skořápky složí do beden a perly se pečlivě vyhledají a dle velikosti, barvy a váhy urovnají. Ovšem, že kořist je v brzku v rukou obchodníka a lichváře, který uloží ji do své náprsní tašky a jde do bazaru, neb do kavárny a už ní obchoduje. — Perly se vyváží do všech konců světa, při čemž ovšem šeich Bahreinu vybírá poplatek. Sežene do roka pěknou sumičku vzdor podloudnictví, které se tu provozuje přes veškerý dozor v největších rozměrech. Bahreinská perla je velice cenné zboží. Bohatší Arab odjíždí sám do Indie a prodává tu své zboží, které má největší odbyt na indických knížecích dvorech. Mnoho milionů bylo z moře tohoto vytěženo, leč jaké poklady skrývají se ještě v jeho hlubinách?

Ze slavných bitevních dnů 1914—17. Pahorek Zvininu.

Hřbitov padlých hrdinů na Zvininu.

□ □ □

Není větší bolesti, než vzpomínati v bídě šťastných dob, ale: není větší bolesti než předvídati návrat běd, jimiž jsme prošli, když se zdá, že nastala doba klidu. Dante.

O VZNIKU GRANÁTU.

Granát, jehož jméno jest odvozeno z latinského granum t. j. koule, byl původně dutým nábojem, formy starodávných kamenných kulí, naplněným výbušnou látkou, ku které případným otvorem vedl doutnák. Rukou, aneb pomocí zvláštního praku, byl pak tento náboj vrhán do řad nepřátelských. Aby se docílilo dalekého vrhu a pak ku metání těžkých granátů, bylo hned ze začátku při jich používání, pomýšleno na pomoc mechanickou, strojovou. Z ručního granátu, stal se tak náboj dělový, jenž se vývinem balistiky, čím dále tím více zdokonaloval, ztrativ během doby kulovou svoji formu, přijav dle účelu, jakému sloužiti má i tvar a velikost.

Výroba granátů, děla se dříve vesměs v továrnách státních a jen zřídka kdy i v podnicích soukromých. V nynějším světovém zápolení obírají se jeho zhotovováním takřka i nejmenší dílny zámečnické, ve službách válečných stojící. Tisíce, ba miliony dělníků a dělnic jest dnešního dne zaměstnáno výrobou tohoto náboje, jehož produkce přesahuuje meze veškerého pomýšlení. Ohromná většina mužských, práce schopných sil, které nejsou použity v řadách bojovníků, aneb které nevykonávají jiné, všeobecnému blahu potřebné služby, pracuje dnes v továrnách na střelivo. Hlavní části granátu jsou; obal náboje s třaskavinami a zapalovač, jakož i t. zv. kartáč, který není ničím jiným než kovovým nabitým válcem, opatřeným zapalovačem. Obal nábojový jest jakási roura, na jednom konci se zužující a na druhém pak, pevným dnem opatřená. Bývá obyčejně, buď z lité neb lisované ocelé. Lití jeho děje se všeobecně známým způsobem do pískových forem. Obaly, neb také pláště zvané, lisují se však mnohdy z objemných, ocelových tyčí, které se do bíla rozžhaví a pak tlakem mnoha atmosfer do forem lisují. Při tom vniká ostrý ocelový hrot do tekoucí ocele, tvoříc tak otvor, kdežto se stran tlačí se při tom zvláštními plotnami, které dodávají granátu zevnější formu. Na to se jednotlivé kusy zvláštní pilou odděluji, hotový kus se případnou pákou odstraní a zbylá, zatím poněkud schladlá tyč, se znovu vloží do pece k dalšímu rozžhavení.

Lité a lisované pláště granátové se pak temperují, t. j. obaluji se jemným prachem uhelným, zahřívají se na určitou teplotu a nechají se pak zvolna chladnouti. Vypracování nutných závitů, otvorů a p. je pak prací soustruhů. Rozumí se samo sebou, že se při tom pláště dobře zkoumají a pečlivě prohlížejí. Předně musí vyhovovati žádané a přesné rozměry, při čemž se mnohdy požaduje přesnost i zlomků milimetru. Velký význam má rovněž stejnoměrné rozdělení materiálu kol osy, ponévadž se tím zvyšuje přesnost výstřelu. Mimo to podrobuji se, zvláště pláště větších kalibrů, zkoušce na tlak, při čemž se předpokládá, že obal musí snésti tlak až do 100 ba mnohdy i více atmosfer. Granáty pro děla lodní a obléhací mají špičku specielně kalenu, aby se o panceřové plotny neohnuly a aby se jich pronikání usnadnilo. Někdy se mimo to opatřuji ochrannou kapslí buď niklovou, neb z kovu chromového, wolframového neb molybdenového, které vynikají neobyčejnou tvrdostí.

Každý obal je opatřen vodícím kruhem měděným, který se do vysoustruhovaných žlábků za horka vkládá.

Jakmile je plášť hotov, následuje jeho plnění třaskavinou, která musí míti velikou výbušnou a zápalnou schopnost. Zapalovač sám připojuje se obyčejně teprve před bezprostředním použitím granátu. Jeho konstrukce je různá. Rozeznáváme ho dle toho, zapaluje-li ze strany přední či zadní, či až po nárazu, či po učité době. Často jest kombinací těchto možností.

Takto zhotovený náboj je vlastním granátem, jehož zhoubné účinky jsou každému známé.

Ku výstřelu granátu se používá t. zv. kartáč, který je lisovaný z jediného kusu plechu, někdy i válcovaný. Dle velikosti granátu řídí se pak i třakavá výplň kartáče. Ve spodní části kartáče je zapalovač, který při úderu zvláštního trnu se zapálí. Spojení mezi kartáčem a vlastním granátem v jednolitou patronu, děje se týmž způsobem, jako při puškových a jiných nábojích a sice tak, že se spodní část granátu, šroubovým závitem opatřená našroubuje na horní část kartáče. Při malých kalibrech děje se tak v továrně a při větších až na bojišti.

□ □ □

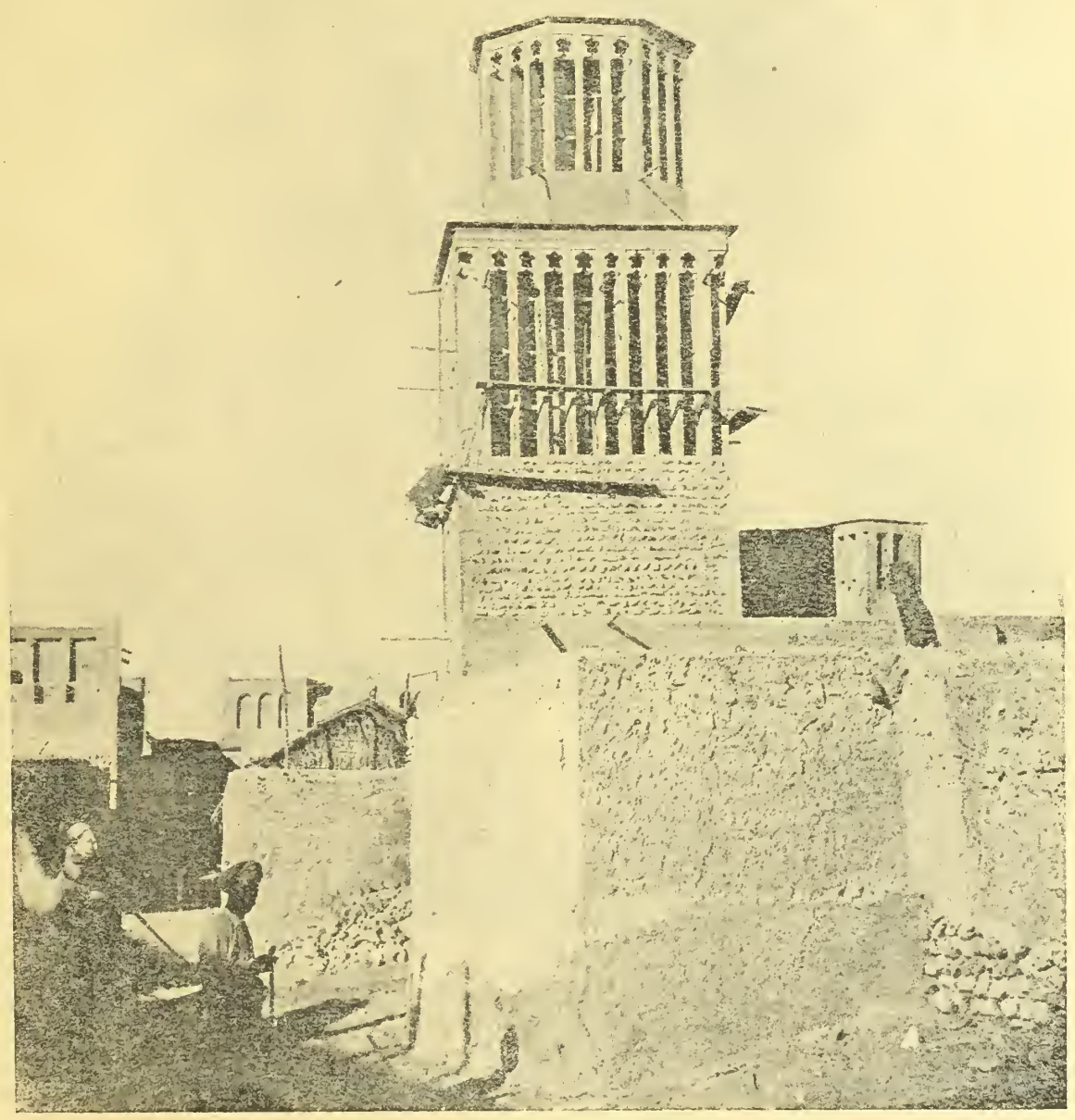

Větrná věž v Bahreinu, opatřená kol do kola velkými větrnými vějiři, které vháněji do bytů chladný vzduch. Tímto zařízením chrání se okolní byty proti vedru.

ČÍNA VE VÁLCE.

Čínská vláda se jednomyslně usnesla vypověděti Německu válku. Tedy nový nepřítel! Čína i s Mongolskem a Tibetem má 11 mil. čtverečních kilometrů a čítá 330 mil. duší. Vojenská moc obrovské této říše je však nepatrná. V r. 1912 měla Čína 36 divisí, dnes je však situace daleko horší. Znalci tvrdí, že ve skutečnosti má Čína dnes jen 9 divisí a několik brigád pravidelného vojska a 6 divisí, 13 smíšených a 3 jízdní brigády republikánské gardy. Mírový stav čínské divise čítá 11.000 mužů, 2000 koni a mezků a 54 děl. Čínské vojsko má pušky Mauserovy, dále japonské, kulomety má německé a japonské; dělostřelecký materiál je původu německého, rakouského, francouzského a japonského. Válečných lodí má Čína 43, z toho 10 křižáků a 8 torpédek. Čína má také vojsko policejní a četnictvo, které však od jakživa nemělo velikou cenu.

□ □ □

POZORUHODNÝ BALON.

Když se r. 1804 Naleon dal korunovati za císaře francouzského, vynaložili Pařížané všechny své schopnosti a síly, aby mu projevili svoji sympatii a lásku. Mimo jiné přijel tehdy do Paříže i věhlasný tehdy vzduchoplavec Garnier, který dal ušíti ohromný balon, na kterém byla dole připevněna veliká císařská koruna, osvětlená 300 nejrůznějšími světly. Několik minut před skončením pompesního ohňostroje byl balon vypuštěn a sice právě na náměstí notre-damském, za ohlušujícího jásotu přítomných. Brzy zmizel balon i světla v temnotách, severák ho hnal k jihu a příštího dne byl spatřen nad Římem a klesl konečně v nejbližší blízkosti věčného města — pozoruhodná to věru náhoda — právě na hrob Neronův, kde se pevně zachytil až ho prudký náraz větrů srazil na blízkou skalinu. Občané Campagne ho pak našli, nemálo se divíce několika řádkům jeho nadpisu: „Paříž, 25 Frimaire v roku XIII., (data letopočtu republikánského. Pozn. red.) Korunování císaře Napoleona, jeho svatost papežem Piem VII." Balon byl na to odvežen do Říma a tam uschován v jisté místnosti kaple svato-peterské, až ho zase roku 1815 odvezli do Francie, kde byl dlouhá léta soukromým majetkem. Teprve r. 1843 objevil se opět tento historický balon, a sice ve veřejné dražbě. Jméno onoho, který ho tehdy vydražil se nám nezachovalo a tak tedy neslavně skončila dráha tohoto slavného kdysi balonu.

□ □

Lázně v každé domácnosti.
STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ
od revmatismu, nastuzení, ischiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na První velkovývoz zesílené léčivé minerální slatiny MARIE ZELENÝ, Č. Čermá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — Doporučeno předními lékaři.

CRAONNE V ROCE 1814 A 1917.

Na témže bojišti, na němž zápasí dnes Angličani a Němci, svedl Napoleon v tažení svém 1813—14 nejskvělejší bitvu. Beitzke o ní napsal: Bitva u Craonne byla nejkrvavější celé války 1813—14. Zde bojovali Francouzi s ruskou houževnatostí. Jádro francouzské armády přišlo na zmar, zvláště mladá garda. Území, na kterém se bitva odehrála, tvoří klín mezi mořem a Maasou. Mezi silnicí soissonskou, k Laonu a od Eperny přes Remeš zvedá se planina asi 27 km dlouhá. To je jádro dnešních německých posic na Aisně. Krajina je většinou lesnatá, směrem k Laonu je území vlnité a hodí se dobře k obraně i k útoku. Na východní části u Corbone-Craonne je planina úzká a klesá příkře k nížině. Po celou délku planiny vede velká silnice Soissons-Corbény. Celé toto území uzavírá postup na Maubeuge, odkudž vycházejí silnice do všech dílů Francie. Útočník musí přírodní tento blok obejíti, tak jak to udělal Napoleon a současně provésti frontální útok, aby tamní posice dobyl neb aspoň otřásl. Před sto lety bojovali tu Rusové a Prusové proti Napoleonovi. Vrchní velitel Blücher usadil se v noci před bitvou v Brayi. Když okolní posice po strašném boji a s nasazením posledních záloh dobyl Napoleon dík svému dělostřelectvu, byla osada Braye opět sídlem francouzského generálního štábu. Blücher nevyhrál bitvu jen z té příčiny, že selhalo na východním křídle dělostřelectvo. Žádné dělo v této bitvě neztratil a žádné zajatce. Ústup Blücherův na Laon se úplně zdařil. Kdyby se byl Napoleonovi podařil obkličovací plán od Merry-au-Bar, pak [illegible] celá rusko-pruská armáda byla odříznuta a padla do zajetí. Dnešní obraz je tento: [illegible] západním křídle, to je na frontě Soissons-[illegible] započaly první francouzské útoky. Bojovali [illegible] Ailetty u Laffaux a Vanguillonu ne[illegible] Francouzům zisku. Stejně jako v roce 1814 neboť i tehdy útočil zde Napoleon marně a [illegible] přenesl útok na východní křídlo Corbe[illegible]-Craonne. Dnešní francouské útoky z čáry Remeš-Ville-a-Bois měly stejný cíl jako operace Napoleonovy, totiž ochromení východního křídla. Udatné německé vojsko, hájící Brimont a čáru Aisne-kanál Marny zasluhuje plné uznání. Francouzi prodloužili útok dál přes Remeš a Němci nazvali část tohoto obrovského boje bitvou v Champagni. Obec Aubérive, asi tam, kde křižuje se Suippa a stará římská silnice, je nejkrajnějším bodem útoku, který znamená obchvatný pokus německého východního křídla. Protože tento obchvatný plan se Francouzům nezdařil, nezbylo nic jiného, než podniknouti frontální útok, stejně jak to učinil vroce 1814 Napoleon. V místech, kde před 2—3 týdny bojovala zoufale 2. a 66. ffrancouzská divise, tam pokoušeli se dne 7. června 1814 maršálové Ney, Victor a Grouchy o zatlačení ruských vojů pod velením Voronzova. Maršálové Victor a Grouchy byli v bitvě zraněni. Vedlo se jim před sto lety právě tak, jako dnešním francouzským útočníkům. V těchže místech, kde Napoleon nasadil svou gardu, vedlo také dnes francouzské velení hlavní ránu. 20. francouzský sbor při ní vykrvácel, aniž něčeho docílil, neboť posice na silnici Soissons-Corbeny, zvané Chemin des Dames zůstaly pevně v německých rukou. A za nimi je ještě několik německých obranných čar. I když se tedy Francouzům dnes neb zítra podaří zmocniti se první čáry, nezískají tím mnoho; alespoň dosud se průlom na křídlech nepoštěstil.

Typy arabských obchodníků a rybářů perel

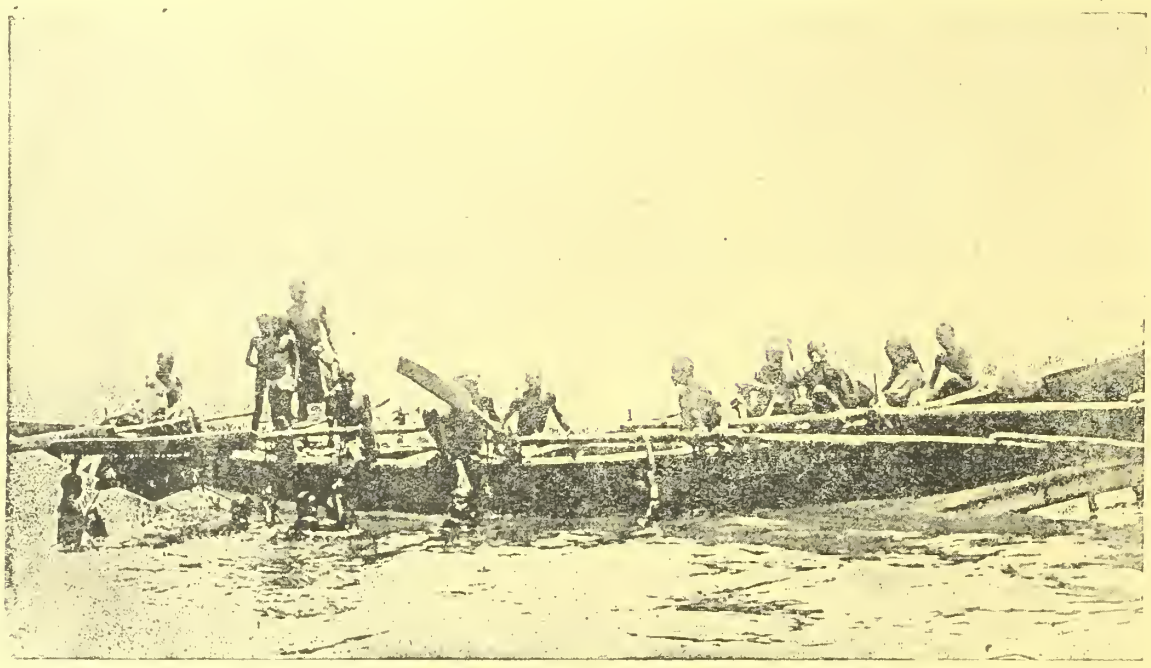

Potápěči, lovící perly, při práci.

□ □ □

BRANNÁ POVINOST V AMERICE.

Americká sněmovna přijala velkou většinou hlasů zákon, kterým se zavádí vojenská služební povinnost v Unii a Lansing už telegrafoval to všem neutrálním vládám. Zákon tento rozmnožuje pravidelnou armádu na 287.000 mužů a národní gardu na 625.000 mužů. Zákonem zmocňuje se vládá ku provedení odvodů 200.000 mužů. Současně povolily také americké zákonodárné sbory potřebné peněžní úvěry. Anglická a francouzská deputace dlí ve Washingtonu a radí se v Bílém domě o nejvhodnějším využitkováním všech vojenských, finančních a hospodářských pomocných prostředků, kterým oplývají Spojené Státy. Amerika připravuje také

Prohlídka zavazadel perlových rybářů v Bombayi, která provádí se, aby zabráněno bylo podloudnictví s perlami.

Arabské pobřežní lodi, sloužící k různým pobřežním službám.

velkou „půjčku svobody". Touto cestou chce Amerika opatřiti svobodným vládám peníze k vedení války autokracii.

□ □ □

AMERICKÉ PLÁNY PROTI NĚMECKÝM PONORKÁM.

Američané se sice stále ještě oddávají naději, že britské válečné loďstvo jednoho krásného dne nalezne nějaký účinný prostředek proti německým ponorkám, při tom ale zabývají se už intensivně problémem, jakým způsobem by mohly také Spojené Státy přispěti k záchraně Velké Britanie a její námořní moci. Prozatím chce Amerika změniti dopravní system a nynější velké těžkopádné dopravní lodi nahraditi menšími, lehčeji pohyblivými a rychlejšími parníky. K tomu účelu staví se na amerických loděnicích motorové čluny o 1000 tunách. Tyto lodi budou míti mnohou výhodu. Kouř jejich pozná ponorka až ve vzdálenosti 10 mil, kdežto velký parník pozná na 30 mil. Kdežto nyní mohou ponorky operovati kordonem, ve kterém jedná lodice od druhé je vzdálena 50 mil, bylo by při používání nových amerických lodí zapotřebí k uzavření nějakého pásma třikrát tolik ponorek než dosud. Většina nynějších dopravních lodi nemá velkou rychlost a ponorka snadněji je dohoní. Za to nové motorové lodi budou plouti při nejmenším stejnou rychlostí jako ponorky a vzhledem k jiným výhodám budou schopny lepšího manevrování a snadněji uniknou pronásledující ponorce. Při tom mohou připraviti ponorku o torpeda, ježto dovedou měniti kurs a vyhýbati se, takže mnoho vypálených torped poletí nadarmo a mine se cíle. Američani mají za to, že německé ponorky berou sebou 10—15 torpéd. I když z 15 torped docílí 10 tref, pak v budoucnu bude ponorka s to potopiti jen 10.000 tun, místo 50.000 v době přítomné načež vyčerpána bude její zásoba a lodice se musí vrátiti do svého opěrného přístavu. A Američani už vypočetli, že v případě zavedení motorových lodí bude Německo nuceno sílu svých ponorek pětkrát zvětšiti, chtějí-li docíliti stejný účinek jako dnes. Amerika doufá, že už počátkem podzimku tyto první motorové lodi budou spuštěny do moře. Stavba dalších bude pokračovati a je prý naděje, že německá ponorková válka tímto způsobem bude zmařena. Času je ještě dosti dle amerického názoru. Neboť, když ponorky budou ničiti anglické dopravní lodi po dobu celého roku a ve stejné míře jako dnes, neucíti Anglie skutečný nedostatek potravin. (?)

□ □ □

BITVY U ARRASU.

Krvavý zápas u Arrasu pokračuje již po několik neděl a dosud není jisté, kdy definitivně skončí. Sotvaže Angličani vzpamatují se po zmařeném průlomném pokusu, již zahajují novou bubnovou palbu a posílají k útoku nové a nové massy pěchoty. Nejstrašnější byl však útok dne 2. a 3. května, který Wolfova kancelář označila za čtvrtou bitvu u Arrasu. Angličani nasadili zde 300.000 mužů a pokoušeli se v zoufalé bitvě prolomiti německou frontu. Obranné massy pěchoty, jízdy, velká vzduchová loďstva a celé řady automobilů byly k disposici pro okamžik, ve kterém bude německá čára prolomena. Úžasnými krvavými ztrátami a velkým počtem zajatců zaplatil nepřítel tento marný průlomný pokus a Němci uhájili celou frontu. Jen malý lokální úspech docílili Angličani tím, že na severním křídle pronikli o několik set metrů ku předu a obsadili vesnici Fresnay. A tento nepatrný zisk půdy zaplatili proudy lidské krve a spoustami materialu.

Bitva byla zahájena ráno strašnou palbou několika tisíc děl nejtěžšího kalibru a deštěm min. Když Angličani mysleli, že něm. posice jsou zralé k útoku, hnali pěchotu ku předu. Při prvním náporu se jim poštěstilo usaditi se ve Fresnay a Roeux, kdežto z ostatních míst do nichž přechodně pronikli, protiútokem byli odraženi. V některých úsecích odražen nepřítel v boji ručními granáty. Bitva zuřila až do večera, kdy nový tento průlomný pokus úplně selhal; anglické ztráty nelze ani odhadnouti. V noci bojovalo se

Potápěčí, pátrající po perlách.

Čluny perlářských potápěčů v přístavu Bahreinu.

jsme ve Fresnay. Protiútok Němcu vypudil Angličany i z úzkých zákopů nejpřednější čáry, ve kterých se mohli usaditi. Také proti obci Oppy podnikli Angličani v pozdních hodinách nočních pátý nápor, který skončil jako všechny předchozí útoky krvavou jejich porážkou. Tento bitevní den u Arrasu přinesl Němcům úplné vítězství.

□ □ □

DRUHÁ BITVA U REMESE.

Ani v druhém ohromném průlomném pokusu na Aisně nemeli západní nepřátelé štěstí. Bitva zuří již druhý týden, leč projektovaný průlom se nepoštěstil. Útok zahájen dle Wolffovy kanceláře ze dne 7. května strašnou dělostřeleckou přípravou, která nemá příkladu. Asi 15 francouzských divisí podniklo pak generální útok na Chemin-des-Dames, leč Němci uhájili důležité toto výšinové pásmo a ztracené přední posice dobyli opět protiútokem. Jen zimní vrchol zůstal v moci Francouzů, kdežto Royere-Fe a Malval Fe vystřídaly své páně několikrát, až na konec byly německým vojskem uhájeny. V celku možno konstatovati, že veliká jarní ofensiva Angličanů u Arrasu a Francouzů u Remese, ve které nasadil nepřítel přes 1 milion vojáků, už selhala. Ovšem nejsou bitvy ještě ukončeny.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 2. května. Severně Oitozské silnice odražen ruský útok. Jinak na našich frontách nic nového. Letci naši napadli Valonu. Na západě zmařeny nové anglické a francouzské útoky u Lensu, Monchy, Fontaine a na Aisně. Nepřítel ztratil 14 létadel. — Quatemala přerušila diplomatické styky s Německem.

Dne 3. května. Nepřátelský útok v údolí Putny odražen. Jinak na ruské frontě živější dělostřelecká činnost. — U Arrasu obnoven nový velký anglický útok, který opětně odražen. Na Aisně stupňuje se dělostřelecká činnost. Létadel ztratil nepřítel na západě 16. — Bývalý španělský ministr-president Maura měl řeč, ve které vyslovil se pro neutralitu Španělska, žádal vřelé styky s Anglií a Francií, ale reklamoval pro Španělsko, Tanger a Gibraltar. V Řecku Zaimis převzal křeslo z zahraniční.

Dne 4. května. Ruský útok severně údolí Susity odražen; jinak na východní frontě nic nového. Na italské frontě obvyklá dělostřelecká činnost. U Gorice zničen italský plynový útok, 3 ital. letci sestřeleni. Naše aviatikové házeli pumy na Codigoro, Villu Vicentinu a Valonu, kde vznikl velký požár. Nepřátelský letecký útok na Terst zůstal bez výsledku. Soukromé zprávy ohlašují novou Cadornovu ofensivu. — Na západě u Arrasu odražen nový průlomný pokus na frontě mezi Acheville a Queantem dlouhé 30 km. Jen do Fresnay vnikli Angličani a u Bullencourtu zmocnili se malé části předních německých zákopu. Bitva zuří dále. 1000 Angličanů padlo do zajetí. Na čáře Soissons-Remes je dělostřelecká bitva v plném proudu. Na Brimontu, u Braye, na Zimním vrchu odraženy nepřátelské útoky. Nepřítel ztratil 10 létadel. Francouzi ohlašují brzký rozhodný útok na něm. frontu ve Francii. Dosavadní nepřátelské ztráty v západní ofensivě odhaduje Wolffova kancelář na 300.000 mrtvých a raněných. Anglický dopravní parník „Arenciar" s vojskem na palubě byl torpedován. — V Macedonii pokračují dělostřelecké boje. — Turecký velkovezír přijel z Vídně do Sofie. — Miljukov vydal novou notu proti separátnímu míru a pro boj do konečného vítězství. Nota měla za následek velké pouliční demostrace v Petrohradě proti provisorní vládě, hlavně proti Miljukovi a Gučkovi. — Viviani a Joffre dlí ve Washingtonu, vyjednávají s Wilsonem a byli zejména v senátu předmětem velikých ovací. — Z Mexika se ohlašuje brzký sklon Carranzovy vlády k Wilsonovi. — Čínský kabinet jednohlasně přijal usnesení pro okamžité prohlášení války Německu. — Ve válce ponorek potopeno 50.000 tun.

Dne 5. května. U Zborova nezdařené ruské minové podkopy. Živější dělostřelba mezi Kovelem a Stanislavou. Naši letci napadli Sagrado. Pescaru, Castellamare a Ortonu. Jinak na našich frontách nic nového. — Na západě došlo po krvavém shroucení včerejšího anglického čtvrtého průlomného pokusu jenom u Bullecourtu k větším bojům, ve kterých útočící masy anglické pěchoty opětně s těžkými ztrátami odraženy. 1225 Angličanů zajato, 35 strojních pušek ukořistěno. Na Aisně pokračuje dělostřelecká bitva s největším nasazením střeliva. Silné francouzské útoky na několika místech zmařeny. O Zimní vrch se ještě bojuje. Mezi Aisnou a Brimontem nové francouzské útoky. Nepřítel usadil se jen na jednom místě ve vybíhajícím německém předním zákopě. Východně La Neuville byli Francouzi vypuzeni protiútokem z něm. zákopu a ztratili 500 zajatců. Severně Prosnes odražen francouzský útok, u Naroy získal nepřítel přechodně něco půdy. Nepřítel ztratil 7 létadel a upoutaný balon. Další depeše Wolffovy kanceláře sděluje, že na Aisně rozpoutala se nová velká bitva. — V Paříži zahájeny porady členů čtyřdohodových parlamentů. — Z Petrohradu se sděluje, že došlo tam k novým pouličním projevům proti nové vládě a pro ni. Při demonstracích padlo několik střelných ran. Nezaručené pověsti ohlašují přesídlení vlády do Moskvy a demisi Miljukova a Gučkova. S komitétem dělníků a vojáků vede se vyjednávání za tím účelem, aby komitét vyslal své členy do vlády. — Z Mexika se sděluje, že tamní vláda chce přerušiti diplomatické styky s centralními mocnostmi.

Dne 6. května. Na ruském bojišti nic nového. U Gorice úspěšný výpad naší hlídky. V Macedonii prudký dělostřelecký boj zejména u Paralova. Německý letec přeletěl Odesu. Na bojišti u Arrasu odraženy silné anglické útoky jižně Lensu, na Scarpě a u Queantu. Jižně Cambrai utrpěli Angličani při

Kroje bohatých Arabů v Bahreinu.

Typický arabský člun, kterých používají lovci perel.

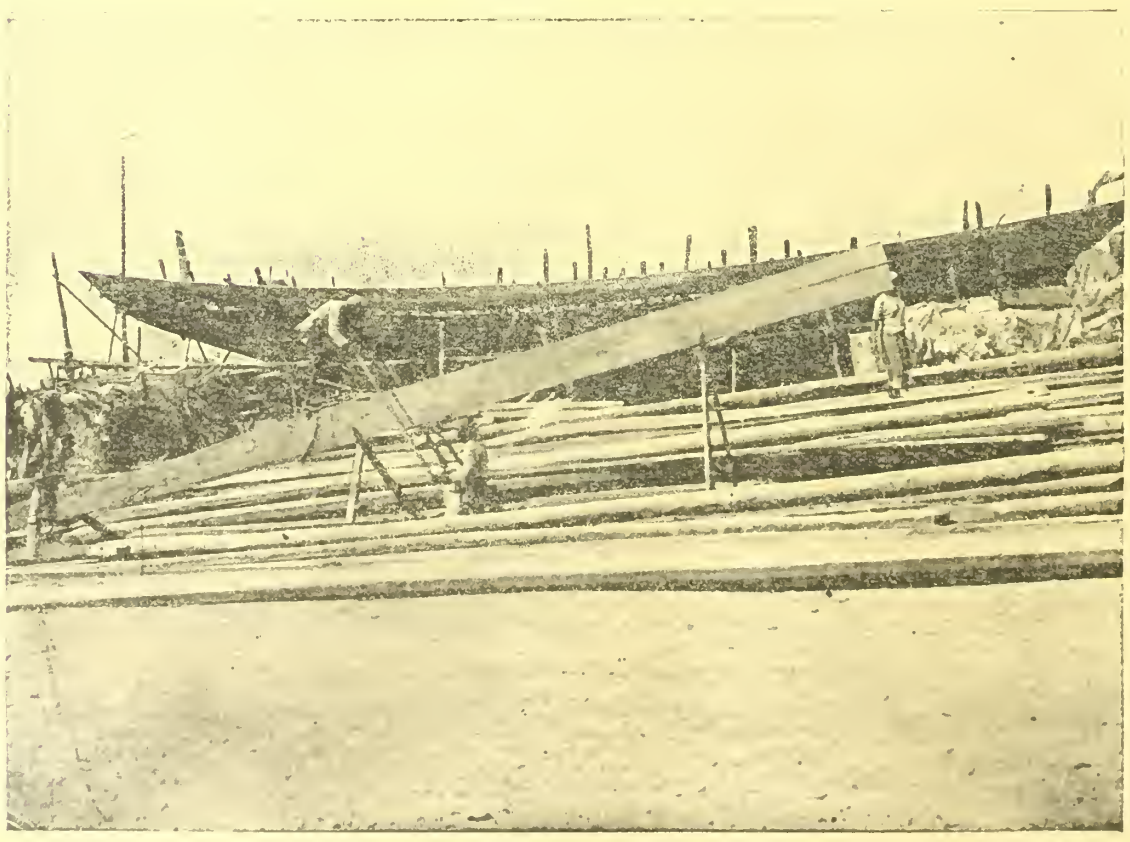

Arabská loděnice pro stavbu člunů.

bezvýsledném svém útoku mezi Villers-Plaisich-Gamelieu značné ztráty. Nový veliký francouzský útok na Aisně provedený mezi Ailettou a Craonne na frontě 35 km dlouhé zmařen. Na několika místech se ještě bojuje. Východně farmy Royere stojí Němci na severní části Chemin des Dames. Zimní vrch a vesnice Chevreux zůstala v rukou nepřítele. Nepřátelské útoky proti výšině 100 u La Neuville, jakož i u Nauroy v Champagni byly zničeny. — V ponorkové válce potopeno dalších 32.000 tun. Za celý duben ztratil nepřítel přes 1,000.000 tun lodního prostoru. — Petrohradský komitét dělníků a vojáků vydal proklamaci k národům čtyřdohody ve prospěch míru bez anexe a peněžní náhrady. Duma byla svolána. — V Paříži sešla s čtyřdohodová konference. — V Řecku utvořil Zaimis novou vládu, příznivou čtyřdohodě.

Dne 7. května. Za příznivého počasí byla včera na ruské frontě dělostřelecká a letecká činnost živější. Na italském a albánském bojišti nic nového. V Macedonii prudké dělostřelecké boje. Slabší anglické útoky v okolí řeky Černé byly odraženy. Na západě pokračuje prudký dělostřelecký boj mezi Lensem a Arrasem. Nepřítel bombarduje opět St. Quentin. Na Aisně odražen nový silný útok mezi tvrzi de Malmoison a Brave. V noci zahájil nepřítel útoky severně Raffaux a mezi silnicemi Soissons-Ailles. Všecky německé posice uhájeny. Na Zimním vrchu kolísaly boje. V protiútoku dobyli Němci severní výběžek výšiny této opět, a uhájilo ho před novými útoky Francouzů. Chevreux je v německých rukou. V celku byl také tento veliký bitevní den na Aisně pro Němce úspěšný. 14 nepřátelských létadel bylo sestřeleno. — Mírová socialistická konference ve Stokholmu odložena byla na 17. červen. — Černošská republika Haiti přeruší diplomatické styky s Německem. — Na polovici května ohlašuje se příjezd amerických válečných lodí do evropských vod. — Mezi rakouským zahraničním ministrem a německým říšským kancléřem vyměněny byly vřelé depeše, ve kterých zdůrazněna byla úplná dohoda ve společné práci v této vážné době.

Dne 8. května. Situace na našich bojištích nezměněná. V Macedonii v obhí řeky Černé přešel nepřítel na frontě 8 km dlouhé k útoku, který dík udatnosti německého a bulharského vojska odražen. Na západě u Arrasu sesiluje se dělostřelecký souboj. Tuhé boje u Nouex, Fontaines a Nieucourtu. Nepřítel odražen. Fresnay znovu dobyt Němci. Jižní okolí Bullecourtu zůstalo v rukou anglických. Na Aisně ochably boje. U Craonelle odraženy nové francouzské útoky, stejně i na čáře Bauxaillon-Corbeny; jen západně Craonne docílil nepřítel místní úspěchy. V květnu ztratili nepřátelé na západě. 762 aeroplánů a 29 balonů. — V ponorkové válce potopeny 3 velké nepřátelské parníky.

Dne 9. května. V jižní Bukovině odraženy slabší ruské útoky. Mezi Ochridou a Prespou zmařilo rakousko-uherské vojsko nepřátelský útok. Jinak zuřil na macedonské frontě velký boj. Sarrail vedl k útoku celou svou armádu. Zejména v obhí řeky Černé byly boje zvlášť rozhořčené. Nepřítel byl všude odražen. Nepřítel utrpěl těžkou porážku. Na západní frontě následkem špatného počasí slabší činnost bitevní. Fresnay uhájili Němci proti novým útokům. — Z Petrohradu se sděluje, že po několikadenních demonstracích a velkém napětí zjednán byl ve městě opět klid. Vláda zůstane v úřadě, též i Miljukov, jenž prohlásil že politika kabinetu zůstane nezměněná.

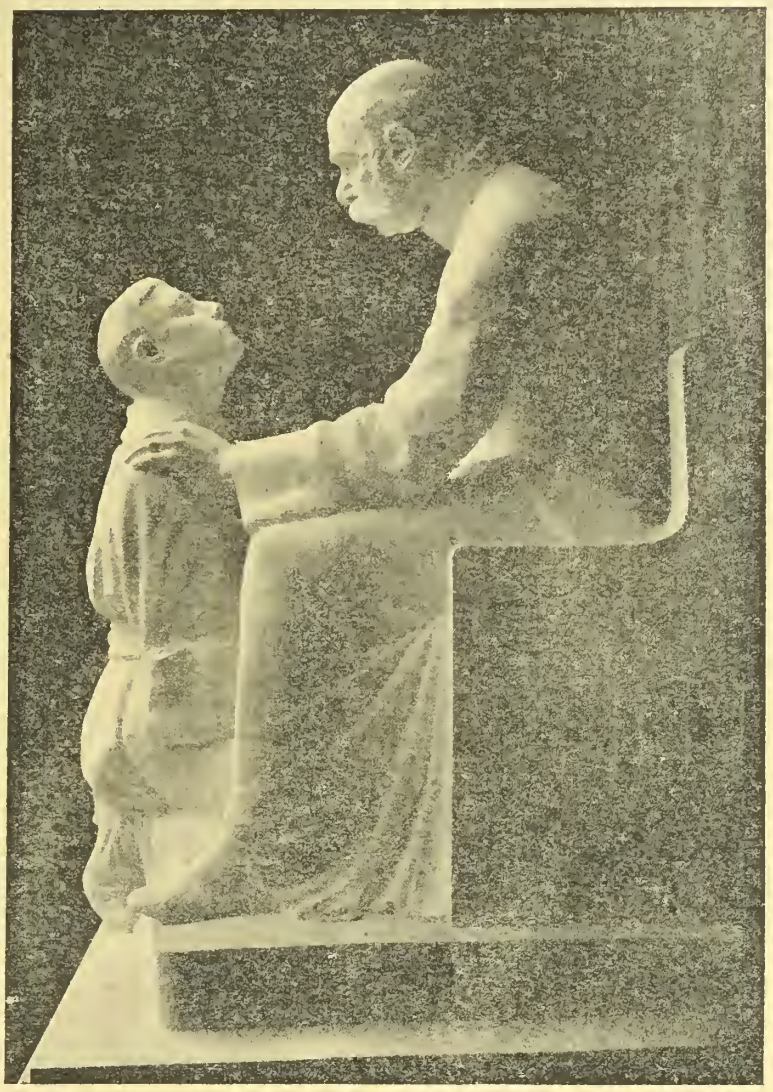

Model invalidního pomníku císaře Františka Josefa, který umístěn bude před invalidním kostelem ve vídeňském X. okresu. Model je dílo sochaře Gratha.

SMĚS.

Politické drobnosti. České strany konaly v uplynulých dnech v Praze důležité konference, na nichž učiněna usnesení ohledně postupu české delegace v nastávajícím parlamentním zasedání. Týden před sejítím se říšské rady koná se schůze konventu seniorů. Presidentem poslanecké sněmovny zvolen bude dr. Gross. Přípravné práce pro reformu jednacího řádu poslanecké sněmovny jsou v plném proudu. V nejbližších dnech budou jmenováni noví členové sněmovny panské. — Císař Karel dlel v posledních dnech v Haliči. Císařovna a ministerský předseda ho doprovázeli. — V královském hradě pražském zahájeny opravné práce. — Ministr války Steiner-Stöger dlel v těchto dnech v Budapešti. — Uherský miuisterský předseda hrabě Tisza pokusil se o smír s oposici a nabídl dvěma členům ústavní strany ministerská křesla. Oposice však tuto nabídku zamítla. — Stokholmská socialistická konference sejde se v nejbližších dnech.

Tajemství černé věže.

„Věříš tomu doopravdy?"

„Ano. Byla rozhodně klidnější Bohu dík! Myslím, že —

Carloni vpadl mu do řeči.

„Byl jsi tvrdým vůči svému dítěti — tvrdší, než jsem čekal. A mám za to, že počínání své nemůžeš zodpovídati."

„Petře!"

„Nenamítej nic. Trvám na svém! Místo, abys postavil se proti Rottenhallovi, žádáš od Lory tak těkou oběť a vrháš své dítě do neštěstí. Proti baronu Rottenhallovi se musíš postaviti - rozumíš! To je tvoje svatá povinnost.

Profesor byl zdrcen mluvou Petrovou.

„Co jsem s krvácejícím srdcem učinil, musel jsem učiniti, abych zabránil neštěstí ještě většímu. Nenutil jsem Loru, abych snad šetřil Rottenhalla. Ostatně opakuji, že doufám, že Lora těžkou tuto zkoušku na konec přece jen překoná".

„Jak špatně znáš ženské srdce. Zde vezmi a čti!" — Káravě pravil Carloni, podávaje Henningovi dopis, který Lora psala strýci svému na rozloučenou.

„Co — dopis — od Lory? Snad se něco nestalo — milosrdné nebe" — —

„Profesor zběžně přečetl Lořiny řádky. Pojednou zbledl jako stěna a upustil dopis, potáceje se.

Carloni ho zadržel, aby nespadl.

„Vzpamatuj se pavle, nic se nestalo, tvé dítě bylo zachráněno a žije!"

Henning vytřeštil oči na Carloni jako šílenec.

„Věř mi Pavle Lora je zachráněna. Margitta jí sledovala a zabránila provedení jejího hrozného plánu."

„Zachráněna! Je to pravda? Přisahej mi!"

„Přisahám. Margitta ji vyrvala revolver z ruky a odvelda ji do města."

Hening jakoby pozbyl řeči. Hleděl tupě před sebe, nejsa schopen slova. Jen sténal.

„Vidíš Pavle, tvým počínáním donutil jsi dítě k rozhodnutí tak zoufalému. Nechtěl jsem ti to z počátku sděliti. Myslel jsem, že tě mohu ušetřiti této chvíle. Po zralé úvaze však jsem ti řekl všecko, abys viděl, že Lora nepřekonala by rozluku s Kurtem. Nenuť dítě své k této rozluce, nechceš-li ho zabit. Vezmi si má slova k srdci. Jen proto dal jsem ti dopis její, abys seznal, do jaké situace ji přivádíš, abys nezavinil nové neštěstí."

Dlouhou chvíli trvalo, než profesor Hening se vzpamatoval. Třesa se na celém těle, přistoupil konečně k Petrovi, padl mu kol šíje se slovy: „Máš pravdu Petře. Poslechnu tě. Nyní mám jedinou cestu a ta vede do Rottenhallu . . ."

„Tedy uznáváš, že mám pravdu, když pravím: Společný boj proti rottenhalským."

„Ano. Ostatně Hanuš Rottenhall dopustil se nového zločinu: zrušil své slovo. Teď nutno přikročiti k dílu!"

Oba přátelé se rozloučili když Carloni uložil Pavlovi, aby Loře se nepřiznal, že dopis četl. Pavel slíbil, že dítěti nedá nijakým způsobem na jevo, že je informován. Ještě jednou děkoval profesor Carlonimu a pak odešel rovnou k hraběti Kurtovi Leuchtendorffovi.

KAPITOLA XXIX.

Objasnění.

V zoufalé náladě seděl Kurt ve svém hotelovém pokoji, když sluha ohlašoval profesora Heninga. V obavě, že profesor přináší novou smutnou zprávu, šel mu otevříti dvéře.

„Přicházím pane hrabě, abych vám sdělil, že jedu do Rakouska, kde jsem ochoten podati vám objasnění, jež jste ode mne žádal."

„Co pravíte? Do Rakous? Snad rovnou do Vídně?"

„Ano přímo do Vídně. Před odjezdem vám mohu sděliti jen tolik, že Lora není dcerou zločince. Ve Vídni dostanete důkazy!"

Oči Kurtovi zazářily.

„Vy opravdu jedete do Vídně?"

"A z Vídně do Rottenhallu!"

„A nemáte nic proti mému sňatku s Lorou?"

„Já proti němu nic nemám. Svolení své nepotřebuji vám dávati, — dá vám ho váš bratranec, baron Hanuš z Rottenhallu."

Udiveně pohlížel Kurt na profesora.

„A dá Hanuš své svolení?"

„Za to vám ručím. Musí dáti. O to se už postarám!"

„Pojedeme společně!"

„Ano, společně. A Lora se svou tetou mohou nás doprovázeti."

KAPITOLA XXX.

Pro štěstí Lořino.

Ještě jednou ubezpečoval Carloni Loru Henningovou, že profesor a jeho sestra nedoví se nic o sebevražedném jejím pokusu, načež Lora opírajíc se o rámě Margitty nastoupila cestu k domovu. Margitta nepřestala jí dodávati útěchy a vzmužilosti až dospěly obě k profesorovu domu. Loučivši se s Margittou padla ji Lora do náručí.

„Zůstaneme přítelkyněmi! Bylas mi nápomoc-

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Cizí těleso z hrtánu odstraniti. Uvízne-li komu kus masa, či kůstka č. p. v jícnu, foukněme mu silně do ucha. Dostaví se obyčejně na to zvracení a tím se dotyčná věc vyvrhne.

Proti bledničce. Osobám bledničkou trpícím dávejme syrové vejce s pivem rozmícháné, libové maso, častěji čerstvé mléko v malých dávkách pak špenát a staropečený chléb. Po jídle nemá nemocný nikdy ihned píti.

Proti hlístám. Sušená jádra citronu neb dyně se roztlukou na moučku, která se ve vodě rozmíchá, nechá několik hodin ustáti a pak se pije. Prostředku tohoto třeba ráno na lačný žaludek užívati až hlísty pohynou. Tentýž prostředek užívá se i proti tasemnicím.

Proti svrabu čili prašivce. Nejlepším prostředkem je olej rozmarýnový, kterým onemocnělé místo natíráme.

Na spáleniny hodí se zvláště bílek syrového vejce, který chladí, rychle schne a rychle hojí. Dle potřeby musíme jim spáleniny častěji natříti.

Proti pihám. Kdo chce míti čistou, bílou pleť natři si večer před spaním pihovitá a skvrnitá místa citronem rozkrájeným na tenké lísky; pleť se tak vyčistí a vybílí.

Jemná ruka. Kdo chce míti ruku bílou a hebkou, nechť si důkladně umeje ruce v teplé vodě, na to se hodně namydlí, přikápne něco glycerinu do dlaně a ruka se tak dlouho tře až je zcela mydlovou pěnou pokryta, načež se osuší, aniž by se byla oplákla vodou. Když takto denně ruku umýváme, zmizí mozole a nečisté pukliny a ruka nabude hebkosti a skvělé bělosti.

Gumové prádlo. Límce gumové nutno vždy v čistotě udržovati, aby se na nich neusazoval ani prach, ani špína, ani vlhkost. Pronikavý zápach gumového prádla způsobuje mnohým lidem bolení hlavy. Abychom ho odstranili, vložíme dotyčné prádlo do čerstvé vody, jež stále obnovujeme, dokud cítíme, že zapáchá. Na to se dá prádlo osušiti na volném vzduchu.

Gumové prádlo se čistí tím, že ho vložíme do teplé vody, v němž se dá ohýbati, zatím co v studené vodě tvrdné a lehce praskne. Na to ho lze práti pemzou a ostrým kartáčem, spláchnouti studenou vodou a ručníkem osušiti.

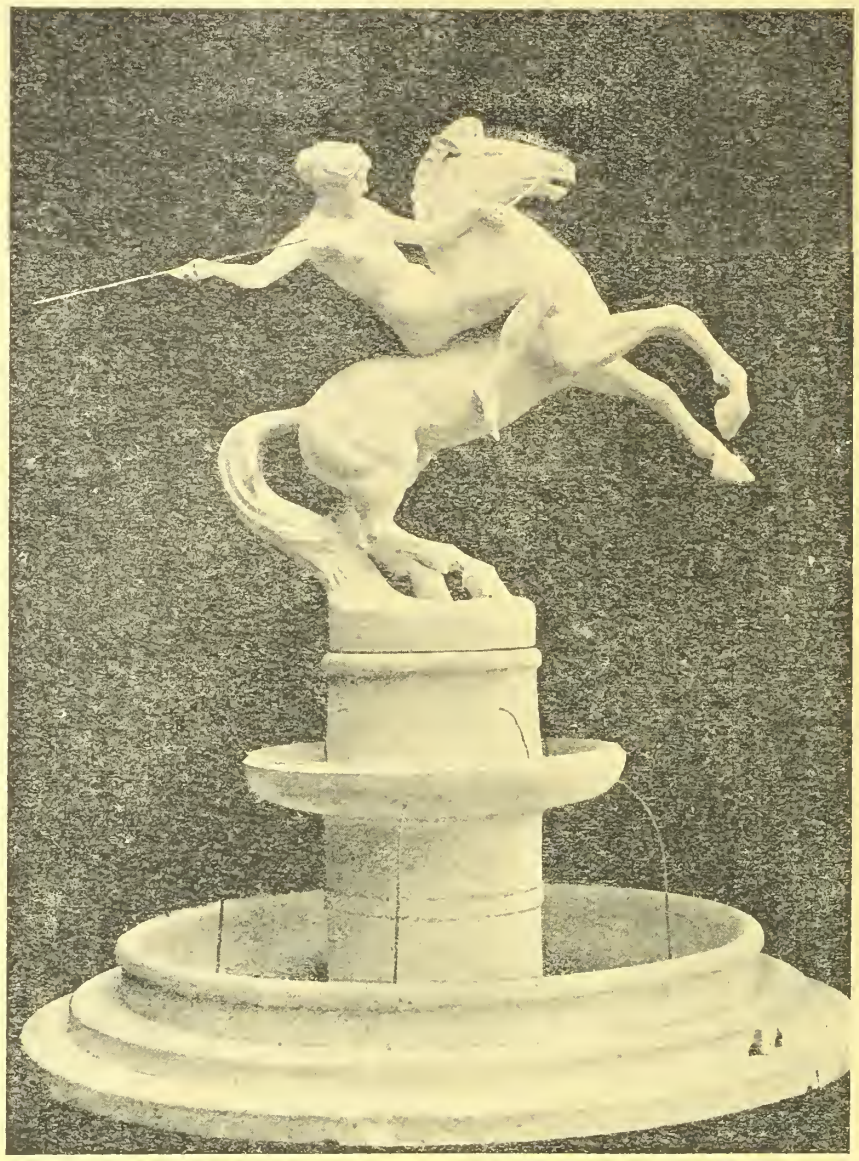

Grathův projekt studny pro Vídeň, znázorňující Amazonku.

Petrolej hoří mnohem lépe vhodíme-li do něho kousek kafru asi jako oříšek velký, aneb osolíme špetkou soli knot.

Staré deštníky a slunečníky. Zachovalé části hedvábných povlaků deštníkových lze použíti, buď za podšívku do klobouků neb rukávů. Drátěné vzpruhy, můžeme si nechati obrousiti a lze je používati co jehlice ku pletení, a p.

Proti molům. Nalejme teplý ocet na ohřátý kámen, neb žehlítko a vzniklé výpary vpustíme na předměty v nichž se moli nalézají, čímž je naprosto zhubíme, aniž bychom předmětům ublížili. — Nebo vsypme do určité dávky lihu nejlepší jakosti, osmý díl kafru a stejné množství roztlučeného španělského pepře. Nechme roztok po celý den ustati až se kafr úplně rozpustí a na to proceďme kapalinu kouskem plátna. Na to pokropme touto tekutinou veškerý uložený oděv, pokud možno stejnoměrně, zabalme ho dobře a uzavřeme. — Nebo: Přidejme ku 100 dílům benzinu 1 díl naftalinu a abychom odstranili nepříjemnou vůni přidejme ku roztoku tolik kafru až zápach naftalinu zmizí. Rozprašovačem pak rozprášíme tekutinu na místa, kde se moli usadili, aneb kde by se mohli zahnízditi.

Proti blechám. Nakape se do prádla neb peřin citronové šťávy. Blechy zmijícnu, foukněme mu silně do ucha. Dostakoji, či bytě, tu se odporučuje rozhoditi ve všech koutech mateří douška, ponékud v ruce rozetřenou, uzavříti všechny dvéře a okna a ve 3—4 dnech vymizí poslední dotěrná bleška. — Nebo: Nalejme na půl kg. kamence 1 litr vříci vody a necháme vše tak dlouho na ohništi, až se louh úplně rozpustí. Horkou tekutinou natíráme pak pomocí štětečku spáry a štěrbiny podlahy, kde blechy ponejvíce se udržují. Lidskému zdraví se tím naprosto neuškodí.

Proti švábům. Na místa, jež si šváby oblíbili rozhoďme čerstvé slupiny okurkové. Za krátko neřád vymizí. Procedura se musí stále opakovati (pokud jsou ovšem okurky), abychom tím i zarodek vymítili.

---

nou v nejtěžší chvíli mého života, zachránila jsi mi život! Nenalézám slov, abych ti poděkovala. Budeš-li ve svém životě potřebovati někdy pomoc, jistě ti ji neodepřu."

Cikánka políbila vroucně Loru.

„Už dávno pociťovala jsem k tobě sympatie a přála jsem si se seznámiti s tebou. Děkuji ti za tvou důvěru a přátelství" — pravila.

Když si navzájem slíbily, že se budou častěji navštěvovati, rozloučily se.

Lora potichu vklouzla do domu a uchýlila se do svého pokoje, aniž by šla jako obvykle, přes tetinčinu světnici. Chtěla si ušetřiti otázky, kde strávila poslední hodiny. Sotvaže se přestrojla, zaslechla tetino volání:

„Loro, jsi už doma?"

„Ano."

„Strýček se vrátil."

„Hned přijdu — odpovídala Lora a snažila se mluviti veselejším tonem.

Po chvilce skončila toilettu a spěchala do strýčkova pokoje. Profesor už na ni čekal, objal ji a vroucněji než jindy tiskl na svá prsa. Lora pohlédla naň tázavě. A i strýček upřel na ni svým hlubokým pohledem, provázeným těžkým povzdechem.

„Pojď dítě, sedni si, musím s tebou mluviti." Lořе srdce prudce tlouklo. Leč beze slova poslechla.

„Přicházím od Kurta."

„Od Kurta a co je s ním?"

„Nepotřebuješ se znepokojovati. Naopak! Domluvili jsme se oba definitivně a dospěli jsme ku přesvědčeni, že Rottenhallovo slovo může spočívati jen na nějakém nedorozumění... Lora nechtěla věřiti sluchu svému. Strýček nic neví o událostech posledních hodin. On ale také nic nemluví o příšerné rozmluvě, kterou měl s ní před krátkou dobou. Rottenhallský dopis, že je nedorozumění?"

„Ale strýčku — —

„Ano jen snad nedorozumění. Řekl jsem to také Kurtovi."

„Nu a v čem spočívá tedy překážka?

„Poslyš nejdříve. Usnesli jsme se s Kurtem, že oba pojedeme do Vídně, kde se všecko vysvětlí. Zde v Kahýře nemůžeme nic podnikati. Cesta do Vídně a na Rottenhall je nezbytnou. Ještě 30. t. m. v poledne odjíždí loď, která nás povezе. Vidíš, že máme nejvyšší čas k cestovním přípravám. Chceš jet s námi?"

„Strýčku!" — jásala Lora.

„Beze žertu! Připravujte se obě, ty i teta na cestu."

„Strýčku a jaké jsou ještě překážky?"

„Nebuď tak zvědavou dítě. Překážky ještě jsou, dovíš se o nich. Budou ale brzo překonány. Spoléhej na svého strýčka."

Lora padla profesorovi kol krku.

— — — — — — — — — — — —

„Ty chceš odjet do Vídně?" tázala se Henningová svého bratra, když s ním večer zůstala o samotě.

„Ano."

„Pavle, víš-li pak co riskuješ? Nezapomněl jsi na minulost?"

„Nemluv o tom! Uvážil jsem všecko. Musí to být. Jedu tam jen k vůli Lořе. Nedělal bych to, kdyby se nejednalo o záchranu jejího štěstí.

„Pavle, já tě varuji. Bojím se, abychom nejeli nadarmo. Bojím se, že se sříti to, co s velikou námahou bylo vybudováno. Chceš obětovati všecko, co máš?"

„Musím, Emmo, musím!"

Henningova sepjala ruce.

„Nikdo nemůže od tebe žádat, abys vrhl se do propasti. Považuji za svou povinost zdržeti tě od kroku, který chceš podniknouti a který uvalí na tě největší neštěstí. Poslyš Pavle, nejezdí, pro Boha tě prosím!"

Leč profesor zavrtěl hlavou a resolutně odvětil:

„Nenechám se zadržeti! Musím do Vídně ať se stane cokoliv! Lořino štěstí musím vykoupiti za každou cenu!"

— — — — — — — — — — — —

Nedbale oděna a neučesaná seděla Bella Rottenhallová ve svém pokoji a vykládala si karty. Její obličej prozrazoval už vyšší stáří. Veta je po její bývalé kráse! A co nezpůsobila léta, udělal zase výstřední způsob jejího života, jehož následky se už dostavily. Jen oči její zachovaly ještě svůj starý lesk.

V tom vstoupil baron Hanuš Rottenhall. Lhostejně pohlédl na svou ženu a pak pravil:

„Rozmyslela jsi si? Odjedeme?"

„Kam chceš zase jet?"

„Chci domů, konečně domů! Jsem syt našeho dosavadního cikánského života. Chci ke svým dětem, po nichž tak toužím" — —

Bella odhodila karty do kouta a hněvivě zvolala:

„Řekni raději, že toužíš po vídeňském hýření."

Baron mlčel. I Bella umlkla. Teprve po dlouhé chvíli přerušila mlčení.

„Chceš doopravdy odjet?"

„Ano a sice dovnou do Rottenhallu!"

„O tom nemůže být ani řeči!"

„To uvidíme! Já pojedu zpět. Jsem syt svého potulování za hranicemi. Ale usnesení už nezměním."

„Což jsi sešílel? Zapomněl jsi na nebezpečí, která nám hrozí? Zapomněl jsi na Carloniho?"

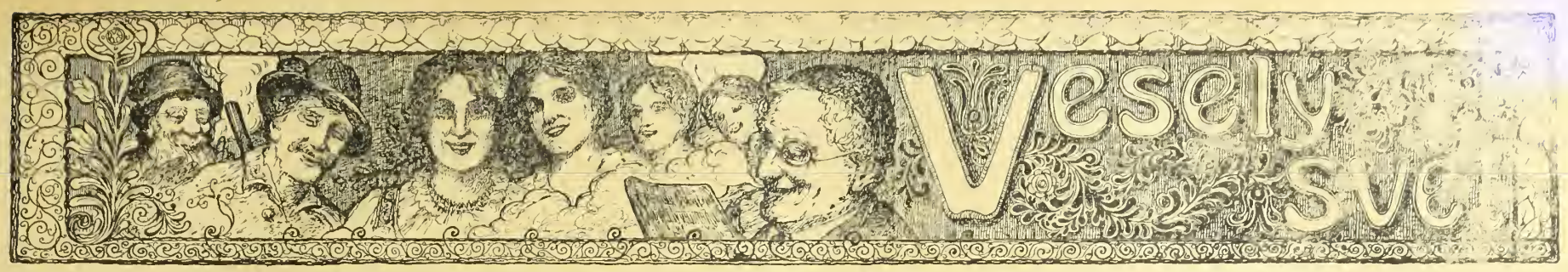

Ve vojenské kantýně.

(Vojín ke kuchaři přinášejícímu knedlíky:)

„Kuchaří — jak vidím ty knedlíky, ozve se ve mně touha po domově."

„A človíčku, vždyť knedlíky jsou tady — a ne — doma!"

*

Má pravdu.

„Za dnešních dnů můžeš klidně vejíti do největšího lahůdkářského krámu aniž bys měl haléř v kapse a objednati bez risika nejdražší lahůdky."

„Jak to myslíš?"

„Inu, vždyť je jasno, že ti je nemohou prodat, poněvadž je sami nemají."

*

Přizpůsobila se době.

Vykládačka karet k dámě: „Pěknou kartu máte milostpaní — pěknou. Stojí vám v ní, že dostanete v nejbližší době znamenitý dar — a sice — balík vuřtů a 20 kg brambor."

*

Nahrážka.

A: „A řekněte mi prosím — sníte vy doma tolik polévky, že kupujete stále tolik polévkových, náhražkových kostek?"

B: „To sice né — ale shledal jsem, že je to výborná — jemná náhrada za arabskou gumu — a tu velmi potřebuji.'

*

Svědectví.

A: „A on ani netuší, že už brzy zemře?"

B: „Ovšem že ne — naprosto ne — včera si dal tisknout 100 visitek."

*

Prorok.

„Myslím, že bude již brzy mír — zdálo se mi totiž dnes v noci o rohlících a o párku s křenem."

*

Ano, ano je to tak.

„Kam pak jdeš Pepíku s tím štamprletem?"

„Pro pivo pane Vocásek!"

*

V restauraci.

Sklepník: „Pozor milostpaní polévka je strašně vřelá. Spálil jsem si v ní oba palce právě."

*

Nerad sladké.

Starosta: „Posloucheite člověče — vaše žena si opět u mne stěžovala, že všechny peníze utratíte; myslete přece na své děti a pracujte — práce je sladká."

Lump: „Jo pane starosto, já nerád sladké věci."

*

Útěcha.

„A vyznal se tvůj ženich tvému otci z dluhů."

„Ano, ano."

„Nuže a zbavil se jich."

„Dluhů ne — ale mě."

*

Doslova.

Pepíček: „Tatínek není doma prosím."

Host: „Táák a jak to?"

„Pepíček: „No tatínek povídal — řekni tomu hlupákovi až přijde, že nejsem doma."

*

Dialog.

Prvá přítelkyně: „A po kom se stále ohlížíš?"

Druhá přítelkyně: „Ale po onom pánovi tam — s kterým jsem se jednou bavila."

Prvá přítelkyně: „Ach pro Boha, kdybych se měla za každým točit, s kterým jsem se bavila — to bych vůbec musila jíti po zpátku."

Dětský nápad.

Julinka k mamince pozorující mladá několika nedělní prasátka. „A řekni matinko — jak mohl čáp unésti všechna tato malá prasátka."

*

Z vyššího světa.

Průvodce v museu k dámě z vyššího světa: „A toto je prosím obydlí křováka."

Dáma z vyššího světa: „Tak a — kde obývá jeho paní?"

*

Také pravda.

Profesor: „Kdo byl největším mužem starověku Ondřeji?"

Ondřej: „Obr Goliáš, pane profesore."

*

Diplomat.

Mistr k učni: „No tak co Franto — jak si daleko s práci."

Učeň: „Už dělám druhou botku pane mistr."

Mistr udiveně: A první je již hotová?"

Učeň klidně: „Ne — tu budu teprve dělat."

*

Resolutní.

Host (pojídající polévku a nalézající v ní několik vlasů):

„Sklepníku doneste mi hřeben."

„Na co prosím vašnosti."

„Abych vyčesal tu polévku."

*

VARIUM ET MUTABILE . . .

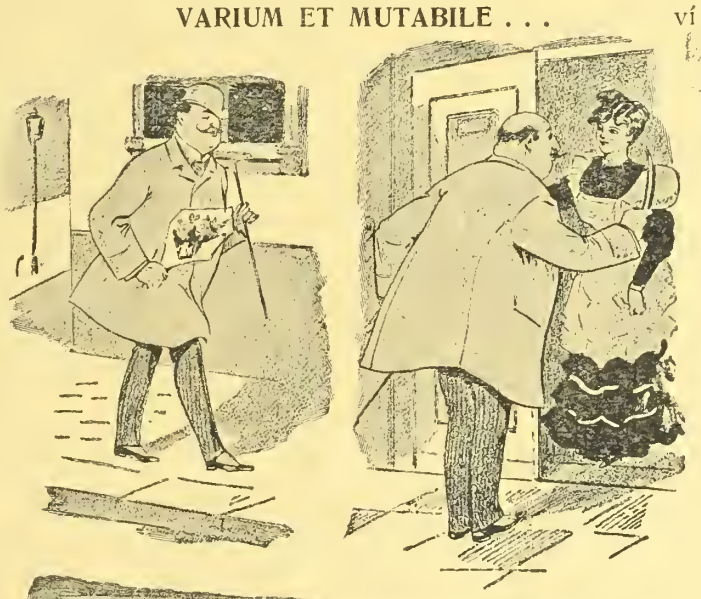

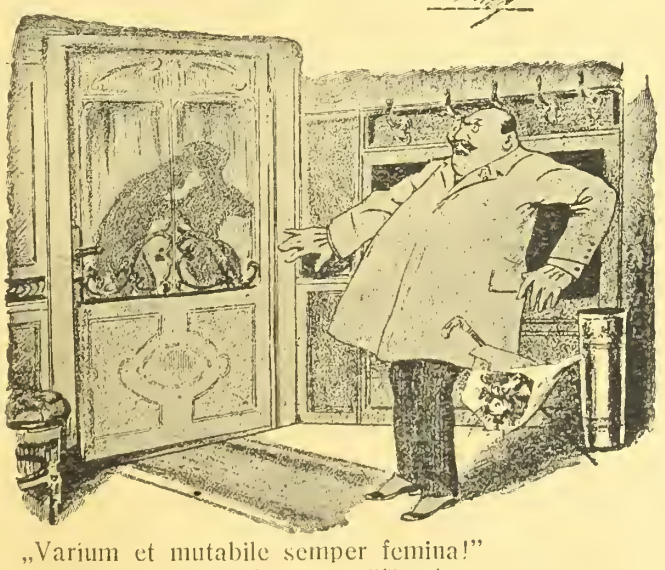

„Varium et mutabile semper femina!"
Tak to řekl starý Vergil při číši vína
přátelům svým, jež se přeli o věrnost svých žen,
kterou chtěli dokázati tím, že chaos jmén
druhu asinus a jiných metali si v tvář
s přídavkem — ač neobvyklým u těch druhů — lhář.
„Nač ty hádky," pravil Vergil „slyšte chvilku jen,
Vy tvrdíte věrnost a druzí nevěrnost žen;
spojte obě slova v celek, čtěte ze všech stran,
jeden smysl, jedna možnost. Beze všech obran:
Ženy jsou — nač důkaz vésti v hádce mizerné! —
věrné nevěrné anebo — nevěrné věrné!"

Pavel H-a.

Jediný prostředek.

„Člověče ty nevíš jak špatně odměňuje Laura moji lásku — jak mnou pohrdá, ačkoliv moje srdce jen pro ni bije."

„Víš co, stávkuj. Snad to pomůže a obdržíš větší odměnu, zastaví-li tvoje srdce na několik dní práci."

*

Naše doba.

„Jen pohleď mužíčku, jak pan Kyselka jest dnes elegantní. Škoda, že ten člověk nemá pražádnou vnitřní cenu."

„Inu to přináší doba. Všechny nahrážky mají pěkný obal a nestojí za nic."

*

Nemožnost.

„Ale uvaž jen mužíčku, bude-li všeobecně zavedeno spalování mrtvol, nebude možno zachovati věrnost až do chladného hrobu."

*

Zázrak.

A: „Prosím vás co tak tloustnete. Máte tváře jako balonky."

B: „Ach, jakž by ne — chodním k zubnímu lékaři a ten mi dává pokaždé něco na zub."

*

Dobrá vyhlídka.

Panstarosta: „A co pak máte v tom ranci Koukale?"

Koukal: „Inu, koupil jsem selátko — a drahо — pane starosto, ale dá-li Pán Bůh ženě zdraví — uvidíte jaké prase bude o vánocích mít."

*

Z roztržitosti.

Žena holičova překvapivši muže hladícího služku po tváři: „Co vidím — ty se neostýcháš hladiti služebnou po tváři?"

Muž holič: „Ach odpusť — já já jsem v roztržitosti myslil, že je to cizí pán a že ho mám holit."

*

Právě tak.

Poučoval jsem svého synáčka a vyprávěl jsem mu o stvoření světa. „A širé vody nazval Bůh mořem a souši — zemí"

A Edáček mi skočil do řeči.

„A my to také tak nazýváme."

*

Pomoc.

„A což doví-li se to můj muž" — —

„Inu co na tom. Pošlete ho ke mě a já mu zaplatím bolestné."

*

Tak je to.

„Klobouk mám od pana továrníka a šaty od pana hraběte!"

„A co máš od svého muže."

„Nic, moje přání vůči němu jsou tak malá jako jeho požadavky po mě."

*

Optimista.

„Doufám, že ona stokholmská konference bude jistě počátkem míru."

„A proč tak myslíš."

„No nezasedá v ní ani jeden diplomat."

*

U pokladny.

„Prosím o lístek!"

„A kam račte."

„To je jedno kam mi ho dáte — chci si koupiti domek na venkově a dosud nejsem rozhodnut kde."

*

U sprostředkovatele sňatků.

Stará panna žlutých svadlých tváří: „Přála bych si pěkného mužíčka pokud možno krátkozrakého."

*

Jak pochopí přísloví.

Karlík: „Chtěl bych rád vědět příčinu proč všechny cesty vedou do Říma a žádná nevede do Prahy."

Při nákupu odvoláveite se na „Vídeňské Illustrované Noviny"

Chcete býti od svého
Rheumatismu dny, bolesti v kyčlích
důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromenělé ruce a nohy, škubání, pichání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

1986

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

MANUŠ KOHEN

c. k. dvor. dodavatel v Moste 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·— 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—. 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět 2013

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

(blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. · Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

---

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od kořínků kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny Košice (Kaschau), pošt. schránka 12/222, Uhr

Zvápenatění cév!!!

Moderní pracující člověk nalézá se ustavičně jako ku vyjetí připravená lokomotiva „pod párou". Jeho nervový systém je nepřetržitě do krainosti napiatý, stává se postupem doby stálým přepínáním nejen vyčerpaným, ale dochází konečně ku úplnému jeho zvápenatění s mnohonásobnými nepříjemnými potížemi. Hrůzyplné strašidlo našeho namáhavého denního žití statisíce připravuje tato nemoc předčasně o jejich mnohoslibný život.

? Jak můžeme tomu předejít ? Jak možno dalšímu rozšiřování zabránit ?

V prvé řadě rozumnou životosprávou. Podaří-li se nám život náš uvésti do pravé dráhy, pak ustanou započaté již změny, přestanou se dále rozšiřovat i vzdor zvápenatění veškeré obtíže a možno ještě

vysokého stáří dosíci.

Mezi prostředky, které při sklerose cév (stvrdnutí) byly nejvyhlášenějšími lékaři a profesory doporučovány, stojí náš přírodní léčebný prostředek nejvýše. 1956

Tisíce cítí se šťastnými!

a dosáhnou nerušeného vysokého stáří při požívání našeho přírodního pokladu, o jehož účincích a požívání jsme velmi poučnou knihu napsali, ve které ukazujeme, jak pacient svému lékaři může napomáhati, má-li opět zdraví nabýti.

Úplně bez výloh

zašleme každému, kdo si o ni požádá, tuto důležitou knihu. Pište, prosím, ihned o ni. Naleznete prostřednictvím naší knihy novou útěchu a naději. — Adresa:

Expedice léčebných pramenů císaře Viléma, Budapešť VI., odd. 110.

Okouzlující krásu

a mladistvé, svěží vzezření až do pozdního stáří udrží ženy a dívky, když se řídí mým tisíckráte vyzkoušeným a odborným lékaři stkvěle doporučeným receptem (dle dra Idelsona). Tisíce odborných listů. Vyrážky, pihy, vrásky, lišeje, jakož i červeň obličeje zmizí určitě. Zašlu každému popis tohoto receptu úplně zdarma! Pište ihned na adresu; V. Jellnek, Vídeň 66, Schránka 37. Odd. 8. Zpětné porto. 202

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes million již prodáno.

J. K. Bergmann, Vídeň, V./2, Kohlgasse 46 /III

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10'80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie.

Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ, III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry dětské šatečky i koší,

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotovíny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11 — výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhradv. 1975

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách!"

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrafte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Pokud zásoba stačí nabízí dobré jakosti kanafasy a zefiry m à K 4·80 až 4·90, Zasílá proti dobírce **Jan Elahut, Bukovice u Frýdku Rak. Slezsko.** 2011

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres, Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III. Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 93. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 13.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava Pardubice, Plsek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vídeňské Illustrov. Noviny"!

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň V./1., Eugengasse 22

VIDEŇSKÉ
ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 21.

VE VÍDNI, DNE 24. KVĚTNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Desátá bitva na Soči.

Italové zahájili na přímořské frontě novou velkou ofensivu, ve které vynaložili všecky své síly, leč nedosáhli dosud žádného positivního výsledku.

Nejen na celé západní frontě, nýbrž i na Soči zuří velké bitvy. Nepřátelé mají na všech frontách strašné ztráty, ale žádné cennější úspěchy. — Zmatky v Rusku trvají. Nový, koaliční kabinet nastolen. — Štokholmské mírové porady započaly.

Z ALBA JEJÍHO VELIČENSTVA CÍSAŘOVNY ZITY.

(K 25tým Jejím jmeninám.)

Šest měsíců máme novou císařovnu a přece jest dosud málo komu známá a zvlášť rod císařovnin není dosud širší veřejnosti znám, ačkoliv náleží k nejvznešenějším a nejmocnějším rodům světovým.

Jindřichem III., který byl r. 1859 zavražděn. Při této příležitosti je zajímavo zmíniti se o podivuhodné shodě, dle níž francouzské dynastie končily vždy podobnými si tragediemi, při čemž číslo 89, se svými násobky a díly, hrálo vždy důležitou úlohu. Po Valois, kteří jak jsme řekli pocházeli z Capetovců, nastoupil na trůn Jindřich IV. Navarský, který byl z rodu Bourbonského.

vé jeho větve a sice rod de Vendome, Montpensier, Condé, Conti, Soissons atd. Královská rodina Bourbonů byla založena Jakubem hrabětem de la Marche a dosedla, otcem Jindřicha IV., vévodou Antonínem na trůn navarský. První manželství Jindřicha IV., krále dobrého, jak mu říkají Francouzi, kteří ho zbožňuji — bylo nešťastné. Druhé manželství s Marii Medicejskou

Z alba předků Jejího Veličenstva císařovny Zity. Pramáť Bourbonské větve španělské, sicilské a parmské, manželka francouzského krále Ludvíka XIII., královna Anna rozená arcikněžna rakouská, matka krále „slunce", Ludvíka XIV., který dal základ Bourbonské větvi španělské, sicilské a Parmské. Obrázek znázorňuje královnu Annu se svými syny Ludvíkem (pozdějším králem Ludvíkem XIV.) a Filipem praotcem to větve orleánské.

Rodina Parmská, z níž císařovna Zita pochází — je větví slavného rodu Bourbonského; který jest jak známo prastarým franckým rodem šlechtickým. První písemná zmínka pochází o tomto rodě z r. 921, kdy Adhémar založil řeholnictví Souvigny. Leč již jeho děd, hrál značnou úlohu ve vojích Meroveovců a byl pravděpodobně již tehdy vévodou.

Po Meroveovcích nastoupili v říši francké Karolingové a po nich Capetovci. Rod Valois, který měl svůj původ v Capetovcích, vymřel

Bourboni uznávají za zakladatele svého rodu čtvrtého potomka Athémarova, uměleckým duchem oplývajícího Archaumbalda I., který vystavěl zámek Bourbon, jenž dal později jméno celému okolí. Desátý Archaumbald vdal svoji dceru Beatrixi za Roberta Capeta, šestého to syna krále Ludvíka svatého. Syn Robertův, Ludvík I. kulhavý obdržel od svého královského bratrance titul vévody bourbonského. A od oné chvíle zůstává rod Bourbonů neustále v blízkosti králů francouzských a pozdějších dobách vznikají no-

nebylo mnohem lepší, leč aspoň plodnější. Narodil se z něho Ludvík XIII., který pojal za manželku Annu rakouskou. On byl tudíž prvým Bourbonem, kterému již v kolébce bylo do vínku dáno žezlo a koruna a jehož potomkům proudila v žilách krev Habsburků.

Nejstarší jeho syn byl Ludvík XIV., mladším synem byl Filip, zakladatel rodu Orleánského, který po vyhnání starší větve Bourbonské r. 1830, měšťanským králem Ludvíkem Filipem dosáhl trůnu.

Z alba předků Jejího Veličenstva císařovny Zity. Rod Bourbornský-Anjou a větev Bourbonsko-Parmská. Z leva na pravo, prvá řada: král Filip IV. španělský (1605—1665), král Ludvík XIV. francouzský (1643—1715), Filip IV. španělský v mužném věku. Druhá řada: Dauphin Ludvík, syn Ludvíka XIV. a Anny Rakouské, vévodkyně Adela Bourgogne-ská, matka Ludvíka XV., Ludvík Dauphin, v chlapeckém věku, praotec španělské, sicilské a parmské větve Bourbonů. Třetí řada: Vévodkyně Parmská, vévoda z Berry, jehož dcera je prababičkou císařovny Zity, Marie Terezie Savojská, matka vévody z Berry, Don Louis z Parmy. Čtvrtá řada: Hrabě Chambord, poslední Bourbon a bratr babičky císařovny Zity, jeho žena roz. Marie Terezie Beatrice z Modeny, král Karel X. poslední člen starší linie Bourbonu.

Ludvík XIV. pojal opět za choť princeznu Marii Terezii Habsburskou a sice dceru Filipa IV. španělského, posledního to Habsburka této země, neboť r. 1770 vymřeli jím Habsburkové ve Španělsku. Sňatek tento nebyl však sňatkem z lásky, neboť rivalita Bourbonů a Habsburků, převáděla se na všechny členy těchto rodin. Ludvík chtěl tímto sňatkem docíliti dědictví španělského. Když pak Filip IV. zemřel bezdětný, určil Ludvík XIV. svého druhého vnuka Filipa králem španělským. Ku svojí jemné, dobré choti, neměl Ludvík XIV. valné náklonosti, jeho známosti s la Valliére, paní de Montespan, de Jontages a paní Maintenon jsou toho dostatečným dokladem.

Sňatek Ludvíka XIV. s Annou rakouskou, sprostředkoval věhlasný kardinál Mazarin, který tak zájmům státu obětoval své vlastní zájmy rodinné, neboť Ludvík chtěl napřed pojati za manželku neteř Mazarinovu, Marii Manciniovou. Po něm nastoupil Ludvík XV. vnuk Ludvíka XIV. na trůn a po něm jeho synovec Ludvík XVI. a na to jeho bratr Ludvík XVIII., Monsieur zvaný a konečně hrabě z Artois co Karel X., jehož dětmi byly vévoda Angoulémský a miláček Pařížanů vévoda z Berry, který se později zasnoubil z Bourbonkou, nejstarší dcerou Františka I. Sicilského, princeznou Karolinou Ferdinandou Luisou. Dne 13. února 1830 byl však vévoda z Berry zavražděn, vraceje se z divadelního představení. Jeho choť povila však několik měsíců na to synáčka a sice vévodu Jindřicha z Bordeaux, který po nezdařeném pokusu své matky, usaditi se znovu na trůně francouzském, zemřel co poslední rodu Bourbonského.

Rodina Parmská, z níž pochází císařovna Zita jest odvětvím slavného rodu Ludvíka XIV. a Habsburské princezny Marie Terezie. Vnuk obou (později Filip španělský) založil jmenováním svého nejmladšího syna, Dona Filipa vévodou z Parmy, Piacenzy a Quastally tuto větev Bourbonů, která mírem v Cáchach

Donna Maria de Neves, teta císařovny Zity.

r. 1748 byla všeobecně za platnou uznána. Bratr Filipův, Don Carlos, stal se pak co Karel II. zakladatelem sicilské větve Bourbonů, jehož posledním členem byl František II., jehož smrtelné pozůstatky [illegible] nedávném císař Karel [illegible] z Arca do Tridentu.

František II., který pojal za choť sestru [illegible] jest tudíž nejen příbuzným [illegible] Karla I., nýbrž i císařovny Zity [illegible] Parmském, následoval [illegible] Ferdinand a pak zase tohoto [illegible] za poručnictví své [illegible] Marie Luisi Bourbonské. Po [illegible] kongresse obdržel syn Napoleonův [illegible] leč po jeho smrti [illegible] Bourbonům, jež odstoupili [illegible]. Po Karlu II., [illegible] který měl za manželku [illegible] z Berry, tudíž vlastního [illegible] francouzského. Poněvadž pak [illegible] byl otcem vévody Roberta posledního Parmského, [illegible] to arciknězny a nyní císařovny Zity, jest tudíž vévoda z Berry, [illegible] posledním členem hlavní větve rodu Bourbonu a právoplatným pradědem císařovny Zity a ona a její bratři jsou tudíž jedinými jeho potomky.

Císařovna jest jak známo velmi hudbymilovná, sama jsouc znamenitou varhanistkou. Je tudíž zajímavo, že i její předkové byli velkými ctiteli umění a o Filipu V. španělském, vypravuje se následující:

Kdysi onemocněl těžkou náladovou chorobou a všechno umění lékařů ukázalo se býti marným. Tu byl povolán tehdy nejslavnější a dosud snad nepřekonatelný pěvec Carlo Broschi, Farinelli zvaný, který nemocnému králi, za oponou jsa schován přednášel nejkrásnější tehdejší operní arie, takže se král brzy uzdravil a Farinelli stal se tak jeho přítelem. Arií slavíka uspával krále, a zpívaje mu jí i když král byl v umírání. Filip V. ho obsypával vyznamenáními Jeho gáže páčila se na 12.000 dolarů, mimo cenné dary, kterých se mu dostávalo. Když nastoupil na trůn Frdinand

Tchýně a tchán císařovny Zity, arcikněžna Marie Josefa a její zesnulý choť arcivévoda Otto.

byl Farinelli, který byl mimochodem řečeno kastrát, jmenován grandem španělským, rytířem řádu Calatrava a generálním intendantem opery.

□ □ □

UDALOSTI V RUSKU.

Ruská revoluce překonala první ministerskou krisi. Postestila se koalice, o kterou usiloval ministerský předseda kníže Lvov. Socialisté různých směrů, v počtu 5 neb 6 členů, vstoupili do vlády mezi nimi též revoluční socialista nejkrajnější levice. Vůdce selské strany Kerenský zůstal ve vládě a převzal po Guckovi křeslo ministra války, čímž zajištěna byla co jisté míry jeho aktivní účast na vedení války. Místopředseda petrohradského komitétu dělnicko-vojenského Skobelev převzal ministerstvo námořnictva. O něm platí totéž, co o Kerenském. Čeče nevstoupil do vlády, má v ní však svého zástupce Skobeleva. Kníže Lvov může býti spokojen, neboť výměnou obětí Guckova za dva socialistické vůdce na křesle ministra války a námořní správy, zajistil si u dělnictva a sedláctva větší porozumění pro pokračování ve válce, imperialita Miljukov, jehož denisi žádali socialisté vystoupil z vlády. Křeslo zahraničního ministra předal intimnímu svému politickému příteli Tereščenkovi, nadějnému mladému muži asi 30letému. — V celku lze konstatovati, že ve věcném sporu mezi prozisorní vládou a dělnicko-vojenským výborem v otázce války a míru, zvítězila vláda. Dělnicko-vojenská rada navrhla novou formuli: „Pokud možno rychlé docílení všeobecného míru bez anexí a bez náhrady na základě sebeurčení národů." Tuto formuli vláda zamítla a potvrdila svůj program, prohlášený dne 9. května. Také druhý hlavní socialistický požadavek: Demokratisaci armády — zamítla vláda. A výbor dělníků a vojáků povolil a nejen to, vydal i nové dvě prokla-

Z alba předků Jejího Veličenstva císařovny Zity: Strýc císařovny a velkostrýc císařův, vévoda Miguel de Bragança, narozený r. 1853; jeho sestra Marie Terezie jest nevlastní matkou arciv. Otty, císaře Karla a druhou matkou císařovny Zity.

mace k ruské armádě a k socialistům všech zemí, ve kterých vyslovuje se proti separátnímu příměří a proti sbratřování vojáků na frontě. Nová rekonstruovaná ruská vláda, kabinet knížete Lvova číslo 2. znamená tedy jen změnu osob, ale ne programu, při čemž odstraněny dosavadní vedlejší vlády vyvolávající zmatky. Výsledek ruské krise sklamal tedy všecky optimisty, kteří stále ještě věřili v nějaký separátní mír s Ruskem a zmařil všecky pokusy v tomto směru podnikané. Dělnicko-vojenský výbor petrohradský praví výslovně ve svém provolání, že separátní mír znamenal by zrádu dělnické demokracie všech zemí. Zároveň ale zvou ruští revolucionáři socialisty všech zemí do skupin ke společné poradě o všeobecném míru.

SITUACE NA FRONTÁCH.

Na ruské frontě nedošlo ani v posledním týdnu k nějakým pozoruhodnějším událostem. Jinak ale trpí ruské armády stále ještě následky vnitřního převratu. Obtíže zásobovací se prohlubují, disciplína mužstva se uvolňuje, hlavní masy přecházejí do zvláštních výborů, v nichž se zástupci důstojníků a mužstva o otázkách čistě vojenských, jako generál [illegible] snášejí o [illegible] a [illegible] armád na [illegible] dále [illegible] a jiné denisi ministr války Guckov vyhrožuje jen nepřístojnostmi v armádě, způsobené [illegible] stavem věcí v Rusku. Nový ministr války Kerenský převzal velice těžkou [illegible]. — Na italské frontě o [illegible] na Soči už několik dní zase [illegible] vynakládá obrovské úsilí, [illegible] Italský nápor italský dne 14. května [illegible] velkou porážkou, také 15. května [illegible] Italům sjezdí a naše vojsko [illegible] svého [illegible]. Dne 16. května poštestilo se [illegible] obsadili mezi Auzzou a Canale levý břeh Soči, [illegible] rozšíriti dobyté [illegible]. Přechod [illegible] obsadili Kuk. Jinak [illegible] útoky na celé [illegible] přímořské marné. Cadorna doufá, [illegible] byl západními spojen i k této ofensivě, která jistě selže, jako všecky dřívější jeho pokusy. — Dějištěm krvavé bitvy je Macedonie a sice území od ústí Marice až k Prespě. Na frontě této bojuje zajímavá směs národů. Frontu centrálních mocí brání hlavně vojsko turecké a bulharské, vedle toho také Turci a Rakušané. Útok vedou Angličani, Francouzi, Italové, Srbové, Rusové a venizelovští Řekové. Při tom jak známo používají Angličani vojáků australských, kanadských a egyptských, kdežto Francouzi rádi obětují [illegible] svém děl své černé vojsko. Boje trvají.

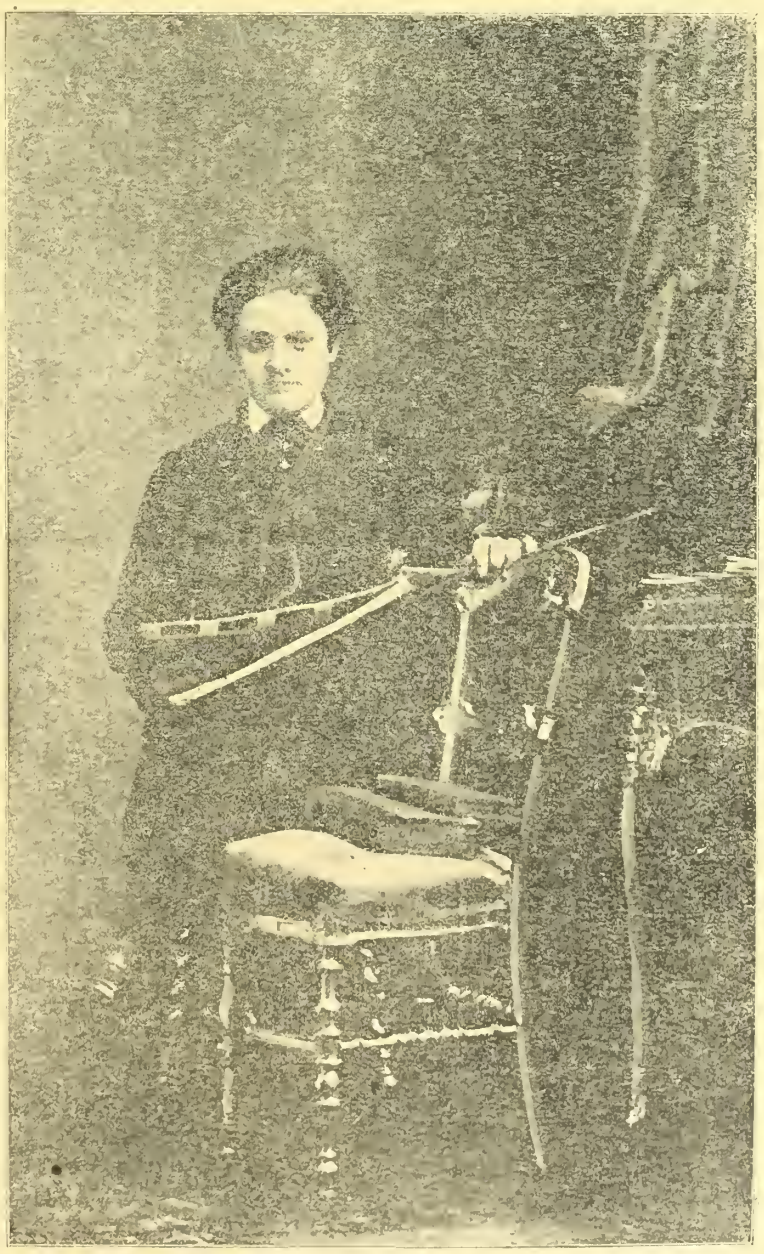

Princ Ludvík Maria a princ Filip z Aquileje (větev bourbonsko-sicilská) v jinošském věku.

CH. SIGMEY.

OBĚTOVALA SE.

Villa Nationale jest jistě nejčarovnějším koutkem země. Příroda tam snesla všechny svoje poklady, rozvinuvší tu rovněž veškeré své vnady; všechny živly přispívají tu svým způsobem k její kráse, závodíce ve spolek, aby nakreslily obraz neslýchané svěžesti a čarovnosti.

Představme si břeh mořský, chlazený stínem palmovníků, vavřínů a oranžovníků, mohutných jako odvěká naše dubiska. A kol do kola sametově zelený trávník, bohatě květy posetý. Kamelie, karafiaty, fialy, geranium, všechny tu vysílají volně svoji vůni; každým měsícem objevují se nové a nové květy, každičký květ dýchá svéraznym dechem. A mezi keřinami bělají se mramorové sochy bohyň a víl; Najady, Flora, Pomona, skrývají se tu a zase objevují lidskému zraku, zdá se skoro, že podobně jako mythologické nymfy, prchají i ony před moderním satyrem — před obecenstvem, který ruší jejich samotu.

Uprostřed zahrady stojí křehký pavilonek, kolem jehož zábradlí se vinou guirlandy s hroznovitými květy glycinie; jmenuje se la casa armonica. Večer tu hraje umělecký orchestr s enthusiasmem, jen italskému, zpěvumilovnému národu vlastním, nejkrásnější arie Belliniho, Rossiniho, Donizettiho, Verdiho, Mercandanteho, či Cimarosovi.

Z Alp: Rakousko-uherské posice, s dělostřeleckým pozorovatelem.

Z Alp: Horský průvodce a vůdce, stojící ve službách naší armády, dostávající rozkazy.

Na pravo táhne se lávou dlážděná silnice, strada di Chiaja, vroubená paláci a letohrádky a tam se projíždějí equipaže milionářu.

Na levo pak jest moře, modré, blankytné moře v objetí širokých ramen zálivu, jako siréna v objetí fantově; za vlahých letních nocí zaléhá sem zpěv rybářů, slavných to troubadourů moře. A před námi v dálavě bělá se Capri, oblíbené sídlo ponurého tyrana Tiberia římského, jehož majestatní vila-zřícenina se rysuje na večerně jasném obzoru, co nejvyšší bod rozeklaných hor. A za noci osvětlují záliv dva majáky: měsíc a Vesuv.

*

Kterýchsi večera, seděl jsem na břehu moře se svoji přítelkyni, u které jsem byl hostem, a jež bydlela již po delší čas v Neapoli. Mlčeli jsme oba. Žhavý pochodeň Vesuvu, odrážela se v tiché hladině moře, mísíc svoje purpurové reflexy se stříbrnými svitem měsíčním.

Z parku zaznívala hudba a balsamové výpary květů, vanuly k moři; tisíce světel zářilo od Sorrenta až k Margettině a dále k Filippo, od zálivu doléhal sem zpěv rybářu a tóny kytar a mandolín.

„Ach, tento kraj musí býti jistě rájem lásky."

„Řekněte raději vášně," dodala má průvodkyně. „Kolik vlnek v tomto zálivu, tolik zločinů a románů se tu již jistě odehrálo! Pohleďte, zde na tomto místě právě udála se asi před desíti lety hrozná scéna.

Tehdy zamiloval se jistý mladík, sotva dvacítiletý, do mladé dívčiny. Byli oba z dobrých rodin. Dívčině bylo asi 16 let. Měla jen matku, otec ji zemřel kdesi ve vyhnanství. Rodiče mladíkovi žili na venkově a on sám studoval v Neapoli. Sešli se tu kteréhosi říjnového dne — pohlédli si do očí a — zamilovali se. Nastala zima a karnevál slavil svůj vjezd. Mladému studentovi podařilo se snadně, přiblížiti se, na vznešeném kterémsi plese, zbožňované dívčině a vyznati ji svoji lásku. Ona ji opětovala. — A když karneval uplynul, utužili svoji lásku sladkými psaníčky a tajnými dostaveníčky v kostele za postního týdne.

Vzdor všemu tomu, byla jich láska zcela čistá, neposkvrněná. Matka dívčiny, nevěděla o ničem. Milující se zasnoubili a student, který dobře věděl, že nesmí ve svém stáří mysleti ještě na ženitbu, nesvěřil se nikomu, ani svým rodičům se svoji láskou. Leč hrozná katastrofa měla obě tyto milující se bytosti stihnouti. Jako když se vrhne orel na svoji kořist, tak zasáhl osud svým jedovatým spárem obě tyto děti, zničiv jejich naděje a zlomiv jejich srdce.

Matka dívčiny onemocněla, byl povolán lékař, starý, po čtyřicet let již známý, přítel rodiny,

Podzemní skrýše našich vojínů, pod ledovcem Ortlerským.

Útulek našich pluků v rozervaných stržích korutanských Alp. Střechy baráků nutno zatížitikamením, aby je vítr neodnesl.

který znal nemocnou, již za útlého mládí. Byl dobrým přítelem jejího manžela a zůstal i ji povždy dobrým a upřímným rádcem. Il dottor Tancredi byl rovněž hezkým mužem, vysoce nadaným a charakterním.

Když se přiblížil k loži nemocné, zbledl, poněvadž seznal, že každá pomoc je marná. I nemocná vycítila, co ji čeká, jeho zrak ji to prozradil, a prosila o kněze. Když přišel, přelétl její ústa matný úsměv, dceruška plakala; lékař, bledý a smutný, potlačil svůj žal, zatím, co kněz konal svoji svatou povinnost.

Náhle se umírající prudce zvedla, napiavší poslední své síly, otevřela oči a pravila, chápajíc se ruky dceřiny a doktorovi: „Umírám! Ale, dříve ještě než navždy zavřu oči, chtěla bych, aby se vyplnilo nejvroucnější přání mého života. Dceruško moje — hleď — toť tvůj choť Tancredi; jest sama na širém světě — buďte ji oporou, ochráncem! Nyní zemru s pokojem, poněvadž vím, že jsem ji svěřila šlechetnému muži. Žijte blaze a vyplňte moje poslední přání . . ."

Zemřela. Snoubenci poklekli a kněz vykonal dříve ještě než se pomodlil za duši zemřelé, jich spojení po celý život.

•

Je to věčná věru pravda, že láska zvedá a osvěcuje šlechetné duše.

Z Alp: Nedostupné hnízdo naší hlídky v Alpách korutanských.

Student byl jako bleskem omráčen, když se dověděl o této hrozné zprávě, vzdor tomu však měl pro svoji milenku jen slova útěchy. Podrobuje se osudu nepomýšlel ani na to, aby dívčinu od svatby odvrátil. Miloval ji přes příliš, nežli by byl chtěl poskvrniti její vzpomínku na matku.

Přemohl se do té míry, že mladé paní doktorové ani nepsal, uzavíral se doma z bázně, že by ji mohl potkati na ulici a hleděl ji zapomenouti. Mnohdy doléhala ovšem na jeho ubohé srdce hrozná pokušení . . . nutilo ho to, aby vyhledal onoho muže, jenž mu uloupil štěstí, — aby ho vyhledal a urazil, aby ho donutil k souboji, aby ho — usmrtil!

Leč šlechetné jeho srdce, zvítězilo vždy v těchto hrozných duševních bojích, jež jsou mnohem hroznější a obtížnější, než hrdinné boje vojínů.

Tak přešla zima; po sedm plných měsíců, nebylo o studentovi ničeho slyšeti. Počátkem jara obdržela madame Tacredi od něho konečně dopis; bylo to pouze několik řádků: Sděloval ji, že byla zima, se svými deštivými a melancholickými dny v souladu s jeho žalem a že mu bylo tudíž snadným žíti, ale nyní, kdy nastalo jaro, které svým veselím je v příkrem odporu s jeho bolem a touhami, nyní že se mu stal život nesnesitelným a že jí posílá poslední svůj pozdrav.

Z Alp: Používání vrtacího stroje, při stavbě lanové dráhy.

Téhož dne viděli mladého muže v okolí Frisia na vysoké výspě mořské; od onoho okamžiku zmizel.

Dva dny na to vypukla hrozná bouře mořská. Doktor vraceje se od nemocných, našel svoji choť v slzách se rozplývající. Tázal se jí něžně, co že jí schází, leč ona odpověděla vyhýbavě a vzlykajíc uzavřela se do svého budoaru.

Lékař pozoroval, že se stalo něco neobyčejného. Nikdy mu nesdělila tajemství své dívčí lásky. Mlčení mladého muže ji utišilo, doufala, že na ni zapomene. Trpěla sice tímto pomýšlením, leč hrozila se, představila-li si, že by snad . . . .

Byla ctnostná a ctila svého manžela. Vzpomínala na svoji matku a cítila se silnou, když tu obdržela onen hrozný dopis, který ji drásal duši i srdce.

Doktor vybídl k večeru svoji choť ku malé procházce k ville.

Zdálo se, že se zotavila poněkud. Říkala si v duchu. Neusmrtí se! Psal onen dopis v rozčílení, v okamžiku zoufání... Navštívím jej — řeknu, že jsem pozvána k přítelkyni....

Procházeli se po pěšinách vily, naslouchajíce hudbě, když v tom k nim dolehly rozčilené hlasy.

Obecenstvo běželo ku břehu a oni ho následovali. Na břehu, na tomto právě místě, byl zatím velký sběh lidí. Moře se dosud zlobně vzdouvalo

a černé vlny dorážely na pískový břeh, pěna stříkala drobíc se na miliony kapek, jež Vlach nazývá mare vechio.

Obloha byla jasná, ale měsíc byl dosud skryt; nad vodou bylo tudíž ponuré přítmí.

Když se lékař se svojí chotí přiblížili ku břehu, hledělo obecenstvo upřeně na vlny mořské, ukazujíce na určitý bod.

„Nemýlím se, jistě — jest to kus dřeva!"

„Rychle, pro rány boží, je to člověk!"

Mluvčí nedokončil ještě svoje slova, když se v tom zvedla v místech, kam všichni upřeně zírali, obrovská vlna. Vzdula se kdesi daleko, v temnotě, jako ohromný had, vzpěněná, mlčící a hrozná! Na jejím hřbetě ve vřící pěně pohyboval se hnědý předmět.

Madame Tancredi, zemřela dva dny na to v blázinci.

UTRPENÍ SHACKLETONOVY EXPEDICE K TOCNĚ.

V „Daily Chronikle", sděluje sir Ernest Shackleton o strašných utrpeních, jimž byl se svými

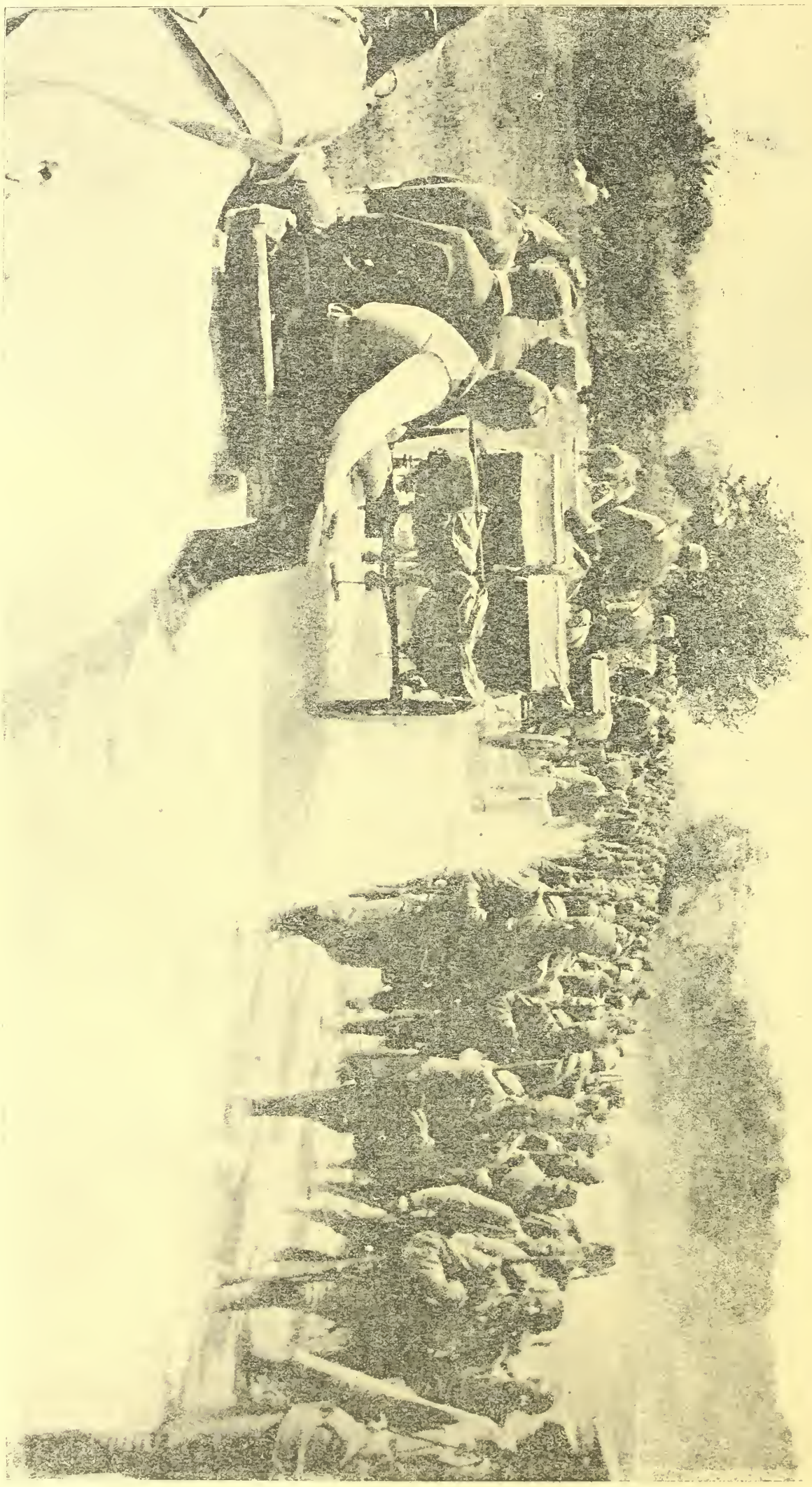

Za frontou v Rumunsku: Srdnatí „Bosánci" vrací se z předních řad do svých ubikací. Zpívajíce své táhlé písně, mající tolik společného s tkavým voláním muezinovým, vzpomínají na svou vlast — daleko — daleko vzdálenou — na findžan crne kafe sa smotkom — na ženu, lepu Maru. Bezbele . . Kdy se zase vrátí?

„Ujišťuji vás, že je to člověk", pravil kterýsi namořník.

„Nikoliv, u čerta, je to prkno!"

„Je to člověk!"

„Je to prkno!"

Doktor přistoupil s paní blíže, hledíce rovněž na podezřelý bod, který byl cílem celého shromáždění.

Ale jen okamžik.

Vlna se zarazila roztříštivší se za řevu vody, za ohlašujícího hromobytí.

A [illegible] se udála hrozná ona scéna.

Choť lékaře, vyrazila srdcelomný výkřik, a vrhla se na to na černou, znetvořenou mrtvolu, kterou divoká vlna ji vmetla pod nohy.

Uhodl jste další, že ano....

průvodci po celá dvě léta vystaven, uprostřed sněhové a ledové pláně.

„Moji kamarádi", tak vypravuje, rozdělili se na dvě skupiny. Zatím, co dne 14. III. 1915 opustila „Aurora" předhoří Hut, aby zaměřila k mysu Evansovu, dorazili 3 členové naši výpravy a 2 psy, po překonání ohromných obtíží na ledovou poušť. Na cestě jim pošlo 16 psů a sice

následkem krutých mrazů. Hrozný blizzard stěžoval postup a zima 36° Fahrenheita byla nesnesitelná za těchto okolností. Přec se jim zdařilo doraziti až do zásobovacího tábora. Když výprava na tuto cestu vyrazila, trpěla většina účastníků kurdějemi. V zásobišti bylo dostatek sušené zeleniny, takže se uzdravení za poměrně krátkou dobu opět dostavilo.

vadž nové divoké bouře a vichřice led prolámaly a protrhaly. Do konce roku 1916 pobývalo se, po tom nešťastném pokusu, ve staré chýši na mysu Roydo, kamž jsem dne 10. ledna 1917 s „Amoro" dorazil, nalezmuv tu zbývající členy výpravy, vzdor všem námahám a strastem úplné při zdraví.

Antracitu dobylo se r. 1916 na 88.5 milionů (proti 88.98 v roce 1915 a 90.8 v roce 1914); ponevadž výtěžek hnědého uhlí obnášel 509 mil. tun (432 resp. 423) je celková těžba uhlí asi 598 mil. tun proti 513 mil. r. 1914. Výroba koksu stoupla ze 34.5 mil. tun r. 1914 na 43 mil.; petroleje se dobylo 292 mil. sudů o 190 litrech, kdežto r. 1914 jen 266 mil. Těžba železné rudy se zdvoj-

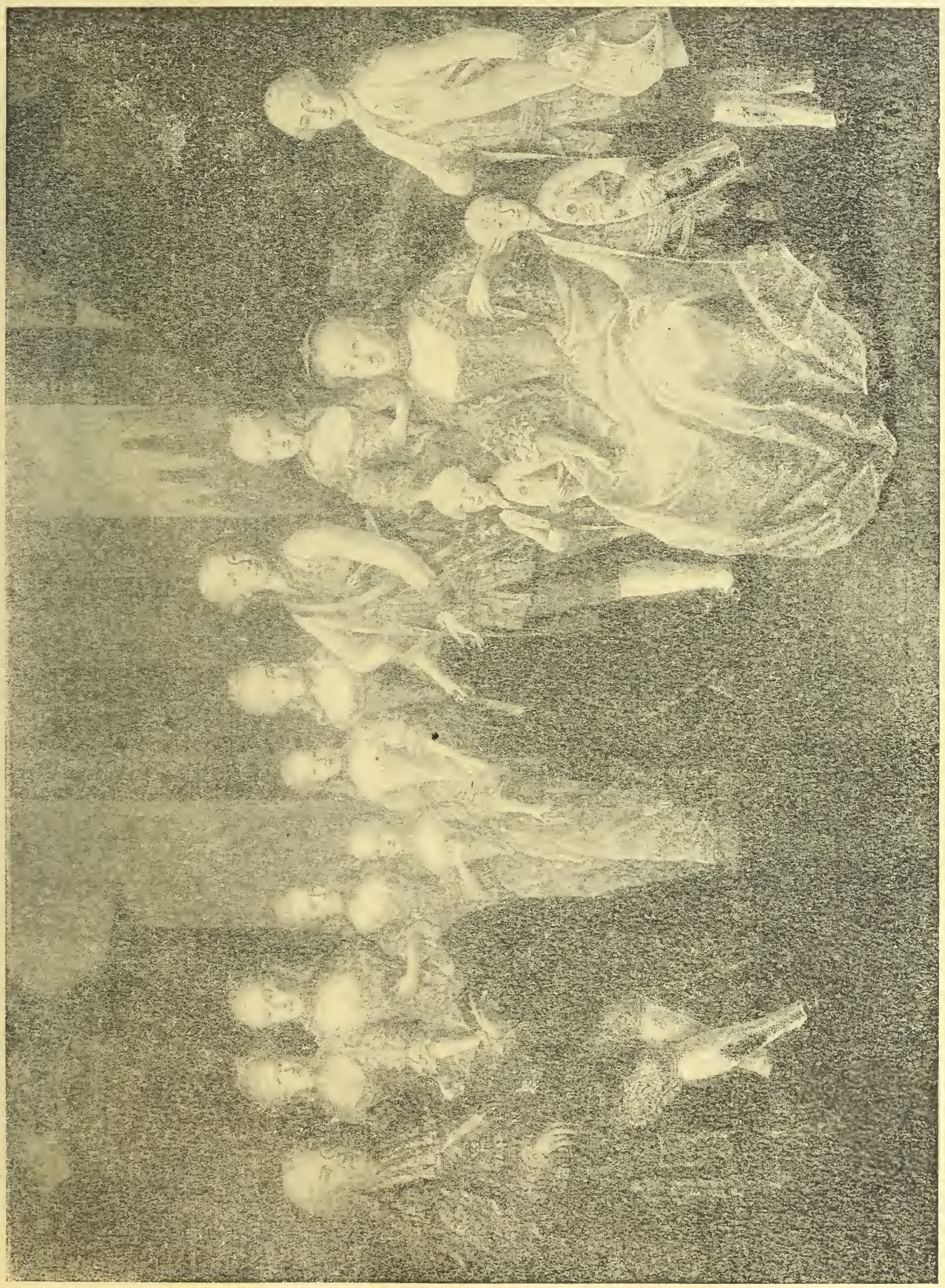

Dvě stě letě výroči narození císařovny Marie Terezie, zakladatelky rodu Habsbursko-Lotrinského. Císařovna Marie Terezie nastoupila na trůn r. 1740 a sice dle zákona t. zv. pragmatické sankce a získala si o zvelebení Rakouska velikých zásluh. Schönbrunn, Terezianská akademie a jiné a jiné důležité budovy a zákony, jsou jejím dílem. Obrázek znázorňuje císařovnu Marii Terezii a jejího manžela Františka I., obklopené jejich dětmi.

Od 18. března 1916 až do konce dubna zamrzlo moře mezi mysem Evansovým a Hutem, ačkoliv prudké bouře, tvoření se ledu silně překážely. Počátkem května nastala perioda mírnější. Led dosáhl tloušťky ruky.

Mackinlosch a Hayward si umínili, že dne 8. máje přejdou přes led až k mysu Evansovu. Provedli svůj úmysl, zahynuli však při tom, poně-

MONTANNÍ PRODUKCE SPOJENÝCH STATŮ.

Nedávno ve veřejnost vešlá data udávající produkci ve všech odvětvích hornictví a hutnictví Spoj. Státu r. 1916. ukazuji v přirovnání s čísly minulých let, jak ohromný vliv měla a má válka světová na sev. Ameriku.

násobila: r. 1916 dobyto bylo na 81.1 tun proti 42.9 v roce 1914. Rovněž i výroba feromanganu se zdvojnásobila; jeho produkce obnášela r. 1916 asi 355.400 tun, kdežto r. 1914 pouhých 185.100 tun. Olova se získalo minulého roku asi 1940 miliomu tun, proti 1160 mil. tunám r. 1914, mědi 583.400 (538.700) niklu 61.7 mil. (30.1 mil.) Rtuti se dobylo r. 1916 asi 29000 lahví 24 kg těžkých,

proti 16.300 r. 1914. Rovněž i výtěžek zinku byl značnější, než léta minulá a obnášel 672.000 tun vůči 362.300 tunám r. 1914. — Největší díl americké produkce hornictví připadl do ciziny, buď ve formě surového materiálu, nebo co materiál válečný, státy ententy objednaný.

Jest pouze otázkou udrží-li Spojené Státy, následkem zasáhnutí do války světové, tuto produkci i na dále na zmíněné výši. Ponévadž odňala mobilisace i hornickému a hutnickému průmyslu valnou část dělnictva a náhrada za ně je v nynějších dobách nemyslitelna, bude asi těžba a výroba r. 1917 státi daleko a daleko za léty minulými.

O KOČKÁCH A OBLIBĚ KOČEK.

Věhlasný básník Petrarka, miloval svoji černou kočku se smaragdově zelenýma očima a když vzala za své, napsal ji dokonce na náhrobní kámen verše.

Do dnes ukazuje se v Padově kostra milované kočky velkého básníka. Rovněž i francouzské básnířky vévodkyně de Maine a Madame des Haulières, zbožňovaly své kočky, tvrdíce o nich ve svých verších, že jsou hodnými družkami gracií. Také historik Müller byl milovníkem koček; Colbert, příklad to znamenitého finančního ministra, měl ve své pracovně celou smečku koček a mnohým z nich postavil dokonce umělecké

Rakousko-uherští důstojníci vyslýchají čerstvě lapené italské letce.

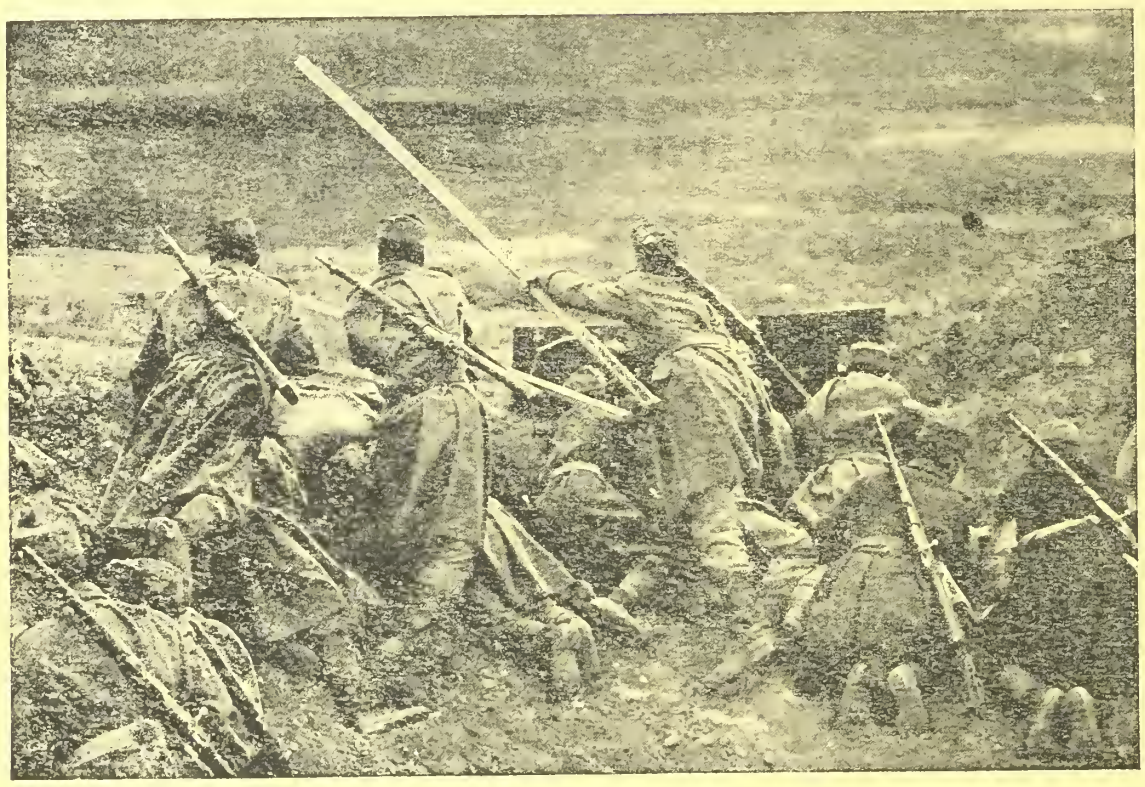

Oddíl rakousko-uherských zákopníků odstraňuje pomocí příhodných latí drátěné překážky z „trychtýře".

pomníky, ku cti jejich památce. Když r. 1784 byla v Norimberce otevřena závět stařičkého advokáta Neuville-a shledalo se, že odkázal celé své jmění svoji hospodyni s následující komickou podmínkou: Jeho kočky měly do svého konce býti v jeho domě vydržovány, živeny a hlídány a mělo se pro ně vydávati týdně 12 krejcarů na výživu a čtvrtletně 4 zlaté na topivo, obnos, který v tehdejších dobách byl velmi značný. Dvě staré panny byly mimo to určeny za hlídače koček. Podobně jednala i znamenitá harfenistka de Puis v Paříži a jistá bohatá dáma, kterou znal věhlasný jesuita Drexel, a které v odkazu zanechaly svým miláčkům 5000 dolarů. Egypťané ctili kočku, co posvátné zvíře, ponévadž se prý kdysi bohyně Isis v kočku proměnila. Zcepenčla-li kočka truchlil Egypťan více o ni, než o své nejbližší a zahubil-li někdo úmyslně kočku byl usmrcen. Perský král Cambyses přemohl Egypťany jen lstí a sice tím, že jeho bojovníci šli Egypťanum vstříc s kočkami v náručí a žádný bohabojný Egypťan by se nebyl odvážil poraniti neb usmrtiti toto božské zvíře. Rovněž i Turci ctí kočky nade vše — ponévadž prý to bylo zamilované zvíře proroka Mohameda, který prý raději ustřihl kus pláště, na němž kočka odpočívala, než by ji byl zahnal, a který chtěje kdysi zvláště vyznamenati jistého Araba nazval ho „otcem kočičím". Kočkám je dokonce dovolen přístup — jediným ze všech zvířat — do mohamedánských mešit, či džamiji.

Ve středověku přikládala se kočkám hojivá moc a namnoze se dosud na venkově užívá kočičího sádla ku zmírnění bolestí a neduhu. Vypravuje se, že kterási norimberská dívka, vyhojila si souchotě sádlem kočičím, ale následek toho byl, že začala mňoukati jako kočky, chytajíc s nevídanou obratností myši.

JAK SE R. 1415 VE VÍDNI SYSLOVALO

Když uherský král Matyáš po plná dvě léta dotíral na město Vídeň, aniž by mu byl císař Bedřich III. mohl vzdorovati, dosáhla nouze v odříznutém městě neslýchané míry a donutila konečně občanstvo, aby kapitulovalo. Hlad byl tak veliký, že lidé požívali otruby a kůru stromovou, neštítíce se pranic masa kočičího a psího. Více než 600 lidí zemřelo hlady, v předměstích bylo mnoho domů liduprázdných, podobně i ve vnitřním městě. Podivuhodně se nás dnes dotýká provolání tehdejší městské rady k měšťanstvu, v němž se zdůrazňuje kapitulace a uvádějí i mnohé ceny nutných životin: hubená krávka stála 12 až 14 zlatých, libra telecího asi 64 pfeniků. Dnešním Vídeňákům a myslíme, že i Nevídeňákům se zdají ceny jistě přijatelné. Leč v oněch dobách byla kupní cena peněz velmi značná a když císař daroval tehdy Vídeňákům

Čerstvý trychtýř, opevňovaný pískovými pytly a ochrannými štíty a chráněný ručními granáty proti útoku nepřítele.

Obsazeni „trychtýře" rakousko-uherskými zákopníky.

1000 zlatých, znamenalo to veliký dar a rovněž i 100.000 zlatých válečné náhrady uherskému králi vyplacené, byl neslýchaně vysoký obnos. Syslové však byli tehdy zrovna tak rozšíření, jako za dnů dnešních a současný kronikář trpce na ně žaluje. Po obsazení města byly u mnohých občanů nalezeny úžasné zásoby v penězích a životních potřebách, že jak prý se král Matyáš vyjádřil, by byl jediný z nich mohl zásobovati celé město po jedno čtvrtletí. Třeba to zní přehnaně — nutno souditi, že se lidé po 430 letech nijak nepolepšili. Ostatně postaral se král Matyáš po obsazení města, aby hladovící a trpící byli brzy ukojeni a v čele vítězného vojska, jelo 32 vozů s potravinami a na konci průvodu bylo hnáno 1000 volů pro porážku určených.

□ □ □

ZLODĚJ VIRTUOS.

V těchto dnech bude se porotní soud v Nizze obírati záležitostmi „černé bandy", „Bande noire de la cote d'azur", jež již po čtyři plná léta ohrožuje bezpečnost na celé Rivieře, a jejímž vůdcem není nikdo jiný než ředitel státní zastavárny a půjčovny z Nimes. Tato, znamenitě organisovaná, společnost, měla několik tuctů členů, z nichž většina vykonávala méně nebezpečné „obchůdky", vůdcem ji přisuzované, zatím co vůdce sám vykonával divy řemesla zlodějského, užívaje svých druhů ponze k hlídání, zkoumání, vyzvídání a p.

Tento zloděj-virtuos, který se objevoval pod různými jmény jako Bonetti, Rosaldi, Sala a p., byl Italem, asi třicitiletým, vychytralým, vzdělaným a neobyčejně obratným. Obýval elegantní vilu v okolí Janova a nutno říci, že byl všeobecně vážen a ctěn.

Jeho methoda operační byla právě tak jednoduchá jako geniální. Předsevzatou loupež, předložil nejprve vždy svým druhům k uvážení a detailnímu studiu. Když pak od nich zvěděl všechny podrobnosti, sedl v Janově do expresního vlaku do Nizzy jedoucího, kde měl najatý stálý byt. Zde měl i svoje auto, znamenitý to vůz, který ujel až 120 km za hodinu. V nitru tohoto auta, lépe řečeno pod jeho polštáři, nalézal se celý arsenál zbraní a loupežnických nástrojů. Při svých výletech odíval se lupič obyčejně černým, hedbávným trikotem neb nanejvýše elegantním frakovým oděvem a mimo to se halil do širokého kožichu. Na krátkém řetízku hodinkovém měl zavěšen velký diamant, jehož používal ku vyřezávání okenních tabulí.

Sedl tedy do auta, přiblížil se nepozorovaně k vyhlédnuté vile, vnikl lišácky do jejího nitra a sebral vše drahocenné, co se dalo a na to se obratně, se vší možnou rychlostí vrátil opět do Janova. Když jeho oběti krádež zpozorovali a žalovali, mohl lupič dokázati svoje alibi a žil tak klidně dále, co zámožný soukromník.

Umístění t. zv. drátěné žíněnky v nově vzniklém „trychtýři".

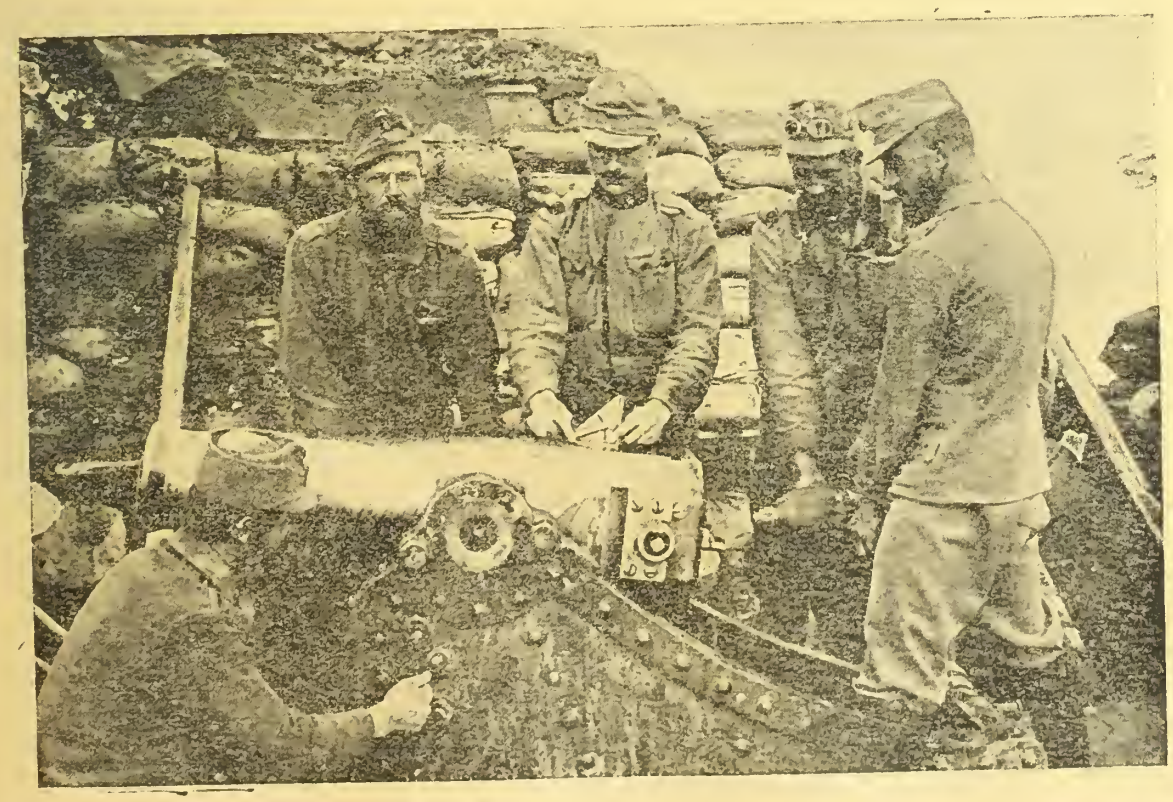

Rakousko-uherská houfnice připravuje se k práci.

Mezi jeho oběti náleží i americký sportovec Gordon Benett, vydavatel New York Heraldu. Zatím co byl ponořen v sladký spánek, byl mu z pokoje, z nočního stolku odcizen drahocenný náhrdelník v ceně 40.000 franků. Jindy opět vnikl lupič do komnat velkokněžny Anastasie, ale malý psíček v sousedním pokoji se nalézající, donutil drzého nočního hosta k ústupu, dříve ještě než si mohl přivlastniti klenoty a bohaté šperky této princezny.

Myslil, že učinil všechna opatření a že ho proto nikdy nedopadnou a mýlil se přece. Kteréhosi dne chtěla policie z Nizzy, z určitého důvodu věděti, komu, že náleží elegantní auto, jež bylo tu a tam pozorováno. Dala si předložiti seznam aut. Jediné auto zločincovo nebylo tam zanešeno a to stačilo, aby policie pochopila. Dosud nebylo možno donutiti vůdce této loupeživé bandy k přiznání. Jeho společníci se již přiznali.

Simuluje stále šílenství, ponévadž ale v jeho janovském obydlí, bylo nalezeno mnoho cenných věcí z lupů pocházejících — nepomůže mu tento jednoduchý, oblíbený, obhajovací prostředek mnoho. Rozhodně však nutno uznati, že systém tohoto, v kruzích mu rovných, slávou oplývajícího muže, byl dobře promýšlený mající pouze jedinou ale důležitou chybu — že byl prozrazen.

□ □ □

CO CHCE SARRAIL?

Nové živé boje, které se rozpoutaly na Macedonské frontě kladou pozorovateli otázku: Co chce Sarrail? A v jaké souvislosti je akce jeho s ostatními válečnými plány čtyřdohody? Neboť je jisté, že general Sarrail neřídí se speciální situací macedonského bojiště, nýbrž plány jeho jsou součástkou celkového válečného plánu našich nepřátel. Generál Sarrail zahájil dne 10. května na celé macedonské frontě nový zápas přesně dle methody, s jakou se už seznámil na západě. Úžasná dělostřelecká příprava a po ní útoky pěchoty. Leč také Bulhaři osvojili si německé methody, zejména způsob obrany ručními granáty. Ukázalo se, že v bitevní přestávce v Macedonii pilně se pracovalo a není tudíž divu, že bulharské zprávy mluví o obrovských ztrátách útočných sboru, anglicko-francouzských. Ovšem doznávají také Bulhaři, že nepřítel, na několika místech vnikl do předních bulharských zákopů. Dále zdůrazňují bulharské štábní zprávy součinnost tureckého vojska. Leč nezapomínejme na naši otázku: Co chce Sarrail? Nejspíše je jeho úkolem pobídnouti Rusko k zahájení ofensivy na rumunské frontě, kteroužto verši potvrzuje také zvýšená činnost ruských výzvědných hlídek zejména v Moldavě a na Bystřici. Ostatně nejbližší budoucnost odhalí plány Sarrailovy úplně.

•

Na macedonské frontě bojuje několik národů. Německé štábní zprávy zmiňují se o útocích anglických, francouzských, ruských, italských a také srbských. Také pomocné sbory řecké, pod vedením nepřátel Venizelových tu bojují. Obranná fronta obsazena je bulharským, německým, tureckým a také rakouským vojskem. Ohnisko bitvy je hlavně území řeky Černé. Čtyřikráte útočil nepřítel v hustých massách, ale jen Srbům podařilo se přechodně vniknouti do našich posic. Za to Angličani, Francouzi, Italové i Rusové byli krvavě odraženi a Němci a Bulhaři uhájili tak všechny své posice. Není pochybnosti o tom, že ofensiva soluňské armády dlouho byla připravována a že nutno se připraviti na očekávání útoku a delší trvání zápasu. Úkolem Sarrailovým bylo zpětné dobytí Srbska a pomoc Rumunsku. Dnes má Sarrail nepochybně v plánu vyprovokovati k ofensivě také armády ruské, alespoň pokud operují na nejjižnější části ruské fronty.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 9. května. Na všech našich frontách nic nového. — Na západě zmařen opět mohutný nový francouzský útok na Zimním Vrchu. V Macedonii trvá bitva. — V německé spolkové radě podával kancléř zprávu o situaci a vyslovil naději v brzké a šťastné ukončení války.

Dne 10. května. Nezměněná situace na našich frontách. U Arrasu, Remeše a Soissonsu zmařeno několik nových nepřátelských útoků. Také v jižním Elsasku vyvíjejí se nové boje. Bitva na řece Černé v Macedonii pokračuje. Dosud odraženy všecky nepřátelské útoky. Ruská provisorní vláda zahájila vyjednávání stran rozšíření kabinetu povoláním socialistických zástupců na ministerská křesla.

Dne 11. května. Na našich bojištích situace nezměněná. Jen na Soči dělostřelecká akce. — V Macedonii nezměnily nic obnovené francouzské a srbské útoky mezi Černou a Vardarem na ztracené bitvě čtyřdohody. Byly úplně odraženy. — Na západě dosáhlá dělostřelecká činnost u Arrasu větší živosti. Další útoky u Fresnay, Roeux, mezi Monchy a Cherisy a u Bullencourtu byly odraženy. Bitevní činnost mezi Remeši a Soissons zase oživla. Silné francouzské útoky mezi Zimním Vrchem a silnicí Corbeny-Berry-au-Bac, jakož i u Prosnes odraženy. Ve vzdušných bojích sestřeleno na západě 18 nepř. létadel. — Ve Štokholmu začaly předporady socialistické konference. — Z Petrohradu signalisuje se brzké rozšíření provisorní vlády, do které vstoupí vůdcové socialistických stran.

Dne 12. května. Na Soči stupňují Italové dělostřeleckou činnost. V Macedonii stroskotaly nové nepřátelské útoky. U Dobropolje nejsou boje dosud ukončeny. Na západě odraženy nové anglické nápory mezi Gavrelle a Scarpou, na silnici Arras-Cambrai a u Bullencourta. U Roeux se ještě bojuje. Na Aisně a v Champagni pokračují dělostřelecké boje střídavé živosti. 15 nepřátelských létadel sestřeleno. U pobřeží flanderského došlo k menší námořní bitce, ve které potopen anglický torpedoborec. V ponorkové válce potopeno 29.000 tun. — Petrohradský komitét dělníků a vojáků 23 proti 22 hlasům zamítl vyslati do vlády své zástupce. Usnesení toto podrobeno bude ještě revisi. — Ve Štokholmu sešla se konference severních neutrálů, která zamítla návrh mírové akce skandinávské a usnesla se pokračovati v politice neutralitní.

Jak se pranýřovali a trestali šejdíři a podvodníci za času císaře Maximiliana I.

Dne 13. května. U armády na Soči rozpoutaly se včera živé dělostřelecké boje, které trvaly dlouho do noci. V Macedonii na výšinách u Dobropolje a jižně Humy zmařeno několik nepřátelských útoků. Západní fronta: Veliké útoky Angličanů na bojišti u Arrasu ztroskotaly. Jen do Roeux vnikl nepřítel, kdežto výhody, které nabyl u Bullencourtu protiútokem zase pozbyl. U Monchy také selhaly nepřátelské útoky. Sesílený dělostřelecký boj na Aisně, kanálu Marny až dále k Tahure. Aeroplánů ztratil nepřítel na západě 17. — Říšský kancléř Bethman-Hollweg přišel do Vídně a byl přijat v Laxenburgu císařem v audienci; též s hrabětem Czerninem konferoval. — Ruská vláda zřizuje nová ministerstva.

Dne 14. května. Dělostřelecká bitva na Soči trvá. Italský útok u Plavy odražen. V Macedonii stupňují se dělostřelecké boje mezi Vardarem a Prespou. Ná západě u pobřeží sesilují Angličani dělostřelecký boj. U Arrasu ochably boje, za to se stupňovaly mezi Lensem a Quentem. Další útoky u Oppy a Fampoux stroskotaly. U Bullencourtu tuhé boje. Nemci uhájily trosky této obce. Na Aisně nezměněná situace. V Champagni silné dělostřelecké boje. Nepřítel ztratil 12 létadel. — Ruský ministr války Gučkov podal demisi. — Na konferenci německého říšského kancléře se zahraničním ministrem Czerninem konstatována úplná shoda ná cíle obou vlád, jakož i základní obrysy cílů obou velmocí. Francouzský velký dopravní vojenský parník „Colbert" potopen.

Dne 15. května. Bitva na Soči pokračuje. Italové pokračovali v útoku na frontě 40 km dlouhé. Byli všude se strašnými ztrátami odraženi. Tam, kde v prvním náporu pronikli do našich předních zákopů, odrazil je protiútok. Bitva trvá a šíří se na ostatní části přímořské fronty. — Západní fronta: Dělostřelecké boje u Yperu. Nový anglický útok u Monchy a jižně a východně Bullecourtu krvavě odražen. V Champagni a na Aisně pokračuje dělostřelba, stupňovaná hlavně proti Chemin des Dames. Farmu Sainte-Berte dobylo německé vojsko skvělým protiútokem. Východně Mosy odražen francouzský útok na vesnici Blanché. Na ostatních frontách nezměněná situace. — V Severním moři zničena Angličany Zeppelinova vzducholoď „L 22". — Říšský kancléř Bethmann Hollweg měl v něm. říšském sněmu řeč, ve které odepřel vázati svou politiku na zřeknutí se anexí, neb přijetí programu dobyvačného. — Situace v Rusku se přiostřuje. Soukromé zprávy praví, že z Minsku táhne vojsko na Petrohrad. Petrohradský velitel, generál Kornilov odstoupil. Socialisté trvají na demisi zahraničního ministra Miljukova. Na ministra Kerenského byl spáchán v dumě atentát, který se však nezdařil. — Novým francouzským velitelem jmenován Petain.

Dne 16. května. Pátého dne sočské bitvy docílily naše zbraně opět plného úspěchu. Mezi Auzzou a Canale získal nepřítel kousek levého břehu Soči, leč nemohl úspech svůj rozšíriti. Útoky u Plavy a Zagory odraženy. Přechodně obsadili Italové Kuk. Bezúspěšně útočili u Monte Santa a Monte Gabriele, jakož i jižně a jihovýchodně Gorice, v obvodu Kuti Hribu. 2000 Italů padlo do našeho zajetí. — V Macedonii dělostřelecké boje mezi Doiranským jezerem a Prespou. Boj se šíří též na frontu Strumy. — Na západě ochabl boj následkem špatného počasí.

□ □ □

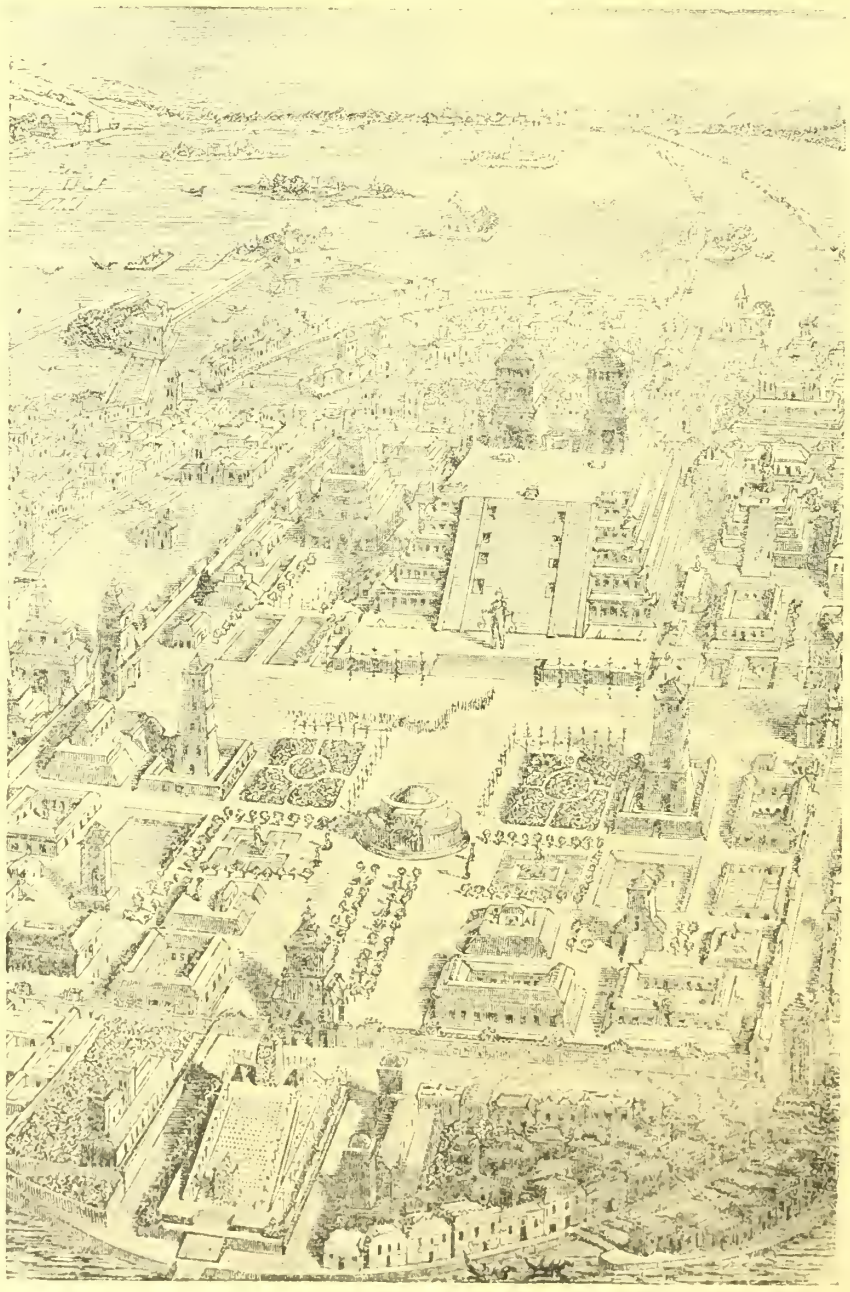

Ze zašlých dob slávy praobyvatelů Mexika Azteků. Ohromný komplex chrámových staveb v Tenochtitlanu.

SMĚS.

Politické drobnosti. Předsednictvo Českého Svazu a parlamentní komise zasedaly v těchto dnech v Praze a pokračovaly ve svém jednání dne 17. a 18. t. m. ve Vídni. Místopředsedou poslanecké sněmovny na místo posl. Žďárského bude posl. Udržal. — Polské porady ve Vídni skončily neočekávaným usnesením: Polský klub upustil od požadavku odluky Haliče a žádá jen splnění haličských požadavků finančních a hospodářských. Dr. ryt. Bilinski vzdal se předsednictví polského Kola a jeho zástupcem zvolen bude dne 30. t. m. ve zvláštní plenární schůzi Polského Klubu kníže Ondrej Lubomírovski. Ministr pro Halič dr. Bobrzynski v důsledcích událostí v Polském Klubu obnovil svou žádost za propuštěnou. Jeho nástupcem bude dr. Leo. Státní rada varšavská žádá dosazení polského regenta. Kandidátem Poláků je arcivévoda Štěpán, bratr arcivévodů Bedřicha a Karla. Ve Štokholmu konají se porady ruských, haličských a poznaňských delegátů o aktuálních otázkách polských.

Vnitropolitické události poslední doby poutají zájem celé veřejnosti.. Po pádu oktroiírek pro král. České, odstraněna s denního pořádku také odluka Haliče. Protože však Poláci zároveň zaujali stanovisko proti vládě a Polské Koło vrchní hejtmanství se usneslo odepříti kandidaturu Clama-Martinice svou parlamentní podporu, nejsou vyloučena nová překvapení. Ministr pro Halič Bobrzynski obnovil demisi, jak se zachová vláda vůbec, není v okamžiku, co píšeme tyto řádky dosud známo. Dlužno též zaznamenati, že vláda v nejbližší době hodlá zříditi ministerstvo sociální péče, v jehož čelo povolán bude některý parlamentní politik

Anglické ztráty lodní. V horní sněmovně anglické sdělil Lord Curzon: Anglie měla 15. června 1916 asi 3900 lodí o více než 16,900.000 celkové tonáže. V březnu 1917 měla Anglie 3500 lodí o celkové tonáži 16.000.000 tun. Neutrální země měly veliké ztráty, a náhrad jest jim do jisté míry nemožná. Dle programu anglického ministra námořnictví bude vystavěno za rok na 3,000.000 tun lodních. K tomu je nutno na 100.000 nových dělníků. Týdenní dovoz ocele musí se zdvojnásobiti. Vláda se chápe nejdrastičtějších prostředků, aby se zvětšil celkový obsah lodní, ale myšlenka, že anglické obchodní loďstvo, bude po válce větší než loďstvo všech ostatních národů dohromady; jest idcál, jenž nebyl uskutečněn před válkou a bylo by blahovým předpokládati, že by se mohli v budoucnu uskutečniti.

Oslava založení města Říma. Oslava dne založení Říma, byla zahájena otevřením t. zv. archeologické promenády, velkolepého to sadu, jehož tvůrcem jest Quido Baccelli. Archeologická promenáda rozkládá se od Fora až ku bráně sv. Šebestiana. Jest seskupením znamenitých historických upomínek a pomníků, jako zřícenin královských zdí, Porta Capena zřídla caracallská a jiné a jiné historické zbytky veliké ceny, které jsou pěkně restaurovány a stromovím obsazeny. Na 16.000 stromků bylo v tomto antickém sadě vysázeno. Ministr vyučování předal „promenádu", jménem státu, veřejnosti. V den oslavy došlo na městskou radu mnoho darů ve prospěch dobročinností. Ženy darovaly svoje prsteny, poslanci své odznaky, leč i zlaté hodinky, řetízky a větší sumy peněžité byly darovány.

Co vykouří vojsko. Jak ohromné spousty tabáku vykouří vojsko dokazuje statistika, sestavená německými průmyslníky tabákového odvětví. Dle ní dodalo se armádě r. 1914 téměř půl milionů kusů doutníků a asi právě tolik cigaret. Roku 1915 zdvojnásobila se tato potřeba. K tomu se druží ještě 9000 tun kuřlavého, žvýkacího a šňupavého tabáků, jakož i ohromné množství dárků ve způsobě cigaret, doutníků a tabáků, jež nejsou ve zmíněné statistice zahrnuty.

Anglické finance. „Times" udává v jednom z posledních svých čísel přehled státních příjmů a vydání způsobených v letech 1914 až 1918. Dle toho obnášejí tato vydání v milionech librách vyjádřeno r. 1914/15, 1915/16, 1916/17 a 1917/18 563, 1559, 2198 a 2290 a příjmy 226, 336, 573 a 638. Příjem obnášel tudíž 40.1, 21.5, 26.07 a 27.8 procent vydání příslušného roku. Půjčky spojencům a koloniím, které vlastně nejsou vydáním, nýbrž spíše uložením kapitálu, nutno od těchto údajů odečísti, chceme-li nabýti náležité představy o

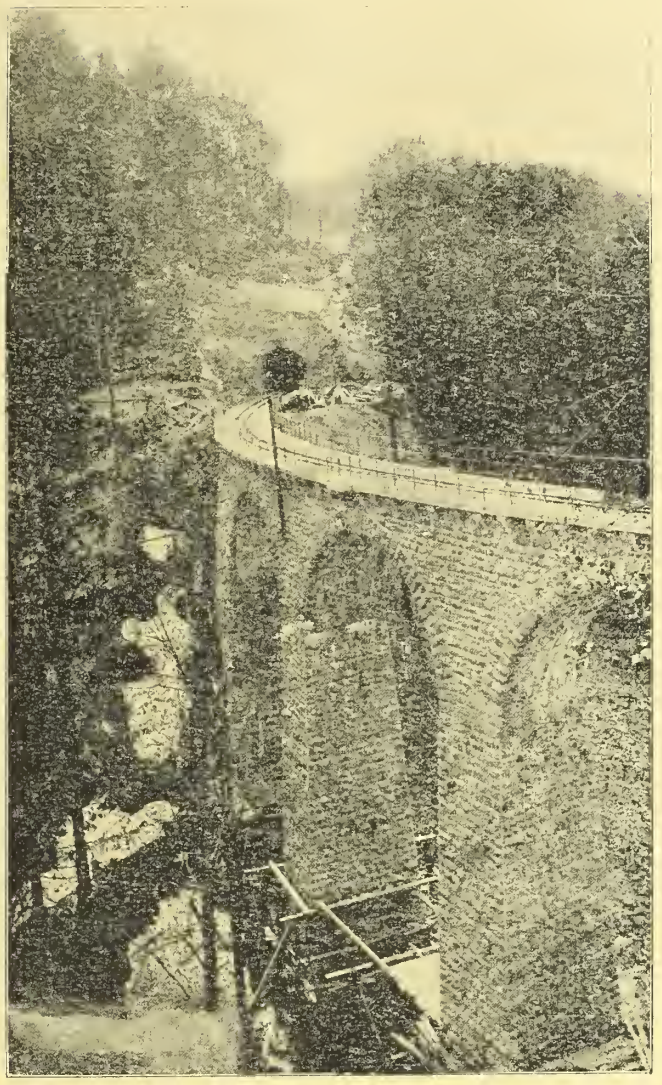

K desítiletému trvání dráhy mariazellské, náležející k nejkrásnějším horským drahám evropským. Vycházejíc ze Sv. Hipolitu vine se z počátku, co dráha adhésní nížinou, aby později, co ozubnicová dráha šplhala na vršiny a hřbety Alp. Cestovateli se tu naskytá krásná scenerie horská, oživena serpentinami silnic, umělými stavbami viaduktů a tunelů a uchvacující dalekým rozhledem, hluboko do lučinatých údolí štyrských.

příjmech a vydáních při čemž nutno uvažovati 14/15 a 15/16 dohromady, poněvadž i půjčky jsou pro tato obě období udána společnou cifrou. Po odečtení půjček od vydání obnášejí státní příjmy v letech 1914/15, 1916/17 a 1917/18 celkem 32.2, 35.7 a 33.7 procent státních vydání. Z toho soudí Times, že stav financí v nynějším období není právě dobrý, třeba že je lepší než r. 1914/15, leč domnívá se, že Bonar Law příjmy běžného roku podceňuje.

Výroba porcelánu. Jest tomu 210 let, co se v Evropě vyrábí porcelánové zboží. První porcelánový výrobek byl vyroben r. 1708 v Drážďanech.

Znamenité české housle. Přičiněním chorvatského bána barona Skerlecze, darovala zemská vláda chorvatsko-slavonská hudebnímu virtuosovi Zlatkovi Balokovičovi drahocenné housle, aby mu bylo umožněno získati sobě a svému národu čestné místo v hudebním světě mezinárodních umělců. Je zajímavo, že drahocenný tento nástroj pochází od slavného českého houslaře Kříže z Prahy a byl koupen za 25.000 K.

Král rolník. „Daily Mail" oznamuje, že anglický král pracuje týdně, dva až tři dny, při příznivém počasí na svojím bramboříšti v zámecké zahradě ve Windsoru spolu s princeznou Mary a princem Jindřichem.

První válečný zpravodaj. Povolání válečného zpravodaje je dle udání italských listů mnohem starší než se všeobecně myslí. Rozumí se, že dle výkladů těchto novin, byl prvním válečným zpravodajem Vlach. Jmenoval se Antonio Porcello di Pandoni a účastnil se tažení Milánských proti Benátčanům v r. 1451—1452. Byl přidělen šefu generálního štábů benátského a uložena mu úloha sepsati a popsati všechny důležité pohyby a přesuny vojska a jiné pozoruhodné události válečné. Jest zajímavo, že byl Pandoni zároveň i zpravodajem strany protivné. Obdržel totiž dovolení, navštíviti i vojsko Milánských pod vedením Franceska Sforzy, aby i tam vykreslil náležitý a správný obraz válečného tažení.

O původu petroleje. Chemik Engler se domnívá, že petrolej vzniká ze zaniklých těl mořských živočichů. Rozmanitost olejů vysvětlnie rozličnými podmínkami tvoření, jako je teplo, tlak a čas. — Walden toto tvrzení popírá, poukazuje na neprovedené toho dosud důkazy. Připouští sice, že zvířata mají podíl na tvoření petroleje, domnívá se ale, že rostlinstvo hraje tu úlohu důležitější. — Mayer, zkoumaje naftu shledal, že petrolej vznikl z tuků neb solí mastných kyselin činností bakterielní. V této otázce dlužno si povšimnouti důležité okolnosti, že totiž loziska petroleje nalézají se jen v jistých krajinách nahromaděna jako v Rumunsku a na Kavkaze.

Tajemství černé věže.

„Nezapoměl, ale za to dostal jsem nové potvrzené zprávy, že Carloni zmizel, jakoby se propadl do země. Není nic o něm slyšeti. Dle všeho nejel ani do Kahýry. Anebo rozšířil zprávu o svém odjezdu do Kahýry jenom na postrach. Snad se mu něco stalo."

„Kdyby dal Bůh."

„Říkám ti jednou pro vždy: Carloni zmizel, není se třeba ničeho obávati. Souhlasíš se mnou a pojedeme do Rottenhallu?"

Baronka setřela s čela studený pot.

„Tobě se velice lehko mluví. Tebe Carloni nechá na pokoji. Bude se mstit jen na mě. Pohlížíš vůbec na celou věc tak ledabyle. Na můj strach nedbáš, jen když sám jsi jist. Jinaký bys byl, Lucius byl na živu, kdyby se tehdy nebyl utopil. Jinčí měl bys strach o svou kůži."

„Nesmysly! Nech si podobné výčitky. Což nejel jsem do ciziny k vůli tobě, což nepotloukám se tu takovou dlouhou dobu jen abych ti vyhověl? Putujeme z místa na místo jako cikáni jen proto, že máš fanatický strach před Carlonim."

„Což mé obavy nejsou oddůvodněny?"

„Ne zcela. Podle zákona nemá na tebe Carloni žádné nároky."

„Byl to přece můj muž."

„Nesmysl! Cikánské sliby a obřady nemají platnost před zákonem, což už v tvém procesu bylo konstatováno, kdybys nežila stále ve slepých a fanatických představách, mohlas už dávno nabýti svého klidu."

„Dříve jsi mluvil jinak."

„Dříve. Ale od těch dob uplynulo mnoho let. Sestárl jsem. Nechal jsem se přesvědčiti. A také Carloni asi jinak smýšlí po deseti letech káznice jeho horkokrevnost jistě ho pominula."

„Ano, ano, z tebe mluví jen egoismus. Na mne již nemyslíš. Tobě je zcela lhostejno, že návrat náš do Rottenhallu musí být pro mne trapný."

„Opakuji ti ještě jednou, že Carloni na tebe nemá žádné právo."

„Snad dle vašich zákonů. Ale co vědí zákony o našich svazcích, o našich přísahách? Hanuši poslechni mne a nejezdí do Rottenhallu. Mám zlou předtuchu. A dnes měla jsem strašný sen. Zůstaň zde, jinak stane se neštěstí — —"

„Bello ty mi už musíš prominout, jestli zákony respektují víc, než cikánské přísahy. Nejsem cikán a proto mi to neměj za zlé. Ostatně mé usnesení se už nedá změnit. Připrav se, zítra pojedeme!"

Za několik dní přijela dvojice na Rottenhall. Bella byla nervosní na celé cestě a sotvaže se podívala na děti, už běžela ke staré Maře a zasypávala ji nesčetnými otázkami stran Carloniho.

„Nespatřila jsi ho, neslyšela jsi nic o něm?

„Neviděla a neslyšela. Jen tolik vím, že přišel domů a pak se svou sestrou Margittou odjel. Od té doby není po něm stopy."

„Nu a co detektiv v Kahýře?"

„Psal mi. Ostatně jsem ti jeho dopisy už dříve poslala. Nového nepsal už nic."

„Vím, že psal o bezvýsledností svého pátrání. Carloniho nenašel."

„Dovedeš si jeho zmizení vysvětliti Maro?"

„Mám za to, že naše engagement."

Za chvíli seděla Bella s baronem u snídaně.

„Kurt mi už zase dělá starosti."

„Je dosud v Kahýře?"

„Ano je tam jako uvázaný. A ženit se chce! Hned v Kahýře. Jakoby na to neměl času ještě 10 roků. A víš koho si chce vzít?"

„Nu?"

„To je k neuvěření vyhledal si ženu, která mě nemůže být vhodnou. Loru Henningovu!"

„Loru? Strašidlo minulosti!"

„Ale já jsem mu spravil jeho hlavu. Napsal jsem mu dlouhý dopis, po kterém jistě pustí svoje myšlenky a plány ze své hlavy."

„Napsal jsi mu, že to dcera Luciuse? A víš jistě. že děvče, které si Kurt vyhlídl, skutečně je Lora Luciova?"

„Ano, napsal jsem mu přímo, že je to dcera zločince, že její otec jmenuje se Lucius. A detektiv do Kahýry poslany zjistil, že Kurt každý den chodí do domu Henningova."

„Přece může existovati více rodin stejného jména."

„To je pravda! Ale adresa Lory Henningové shoduje se zcela s adresou, na kterou jsem kdysi poslal peníze. O tom už není nejmenší pochybnosti. A Kurt samozřejmě nedostane nikdy svolení mé k tomuto sňatku."

„Mě je to lhostejné" — odvětila Bella. — Nemám zájmu na Kurtovi a ještě méně na jeho děvčeti. Jen jedna věc na mne divně působí, že totiž celá minulost opět oživuje."

„Jak to — celá minulost?"

„Nu, Carloni je svoboden. A teď zase vystupuje najednou Pavlova dcera. Věř mi, mám strašný strach. Svírá mne takový divný pocit, jakoby se nad námi stahovala těžká mračna. A stále pronásledují mne příserné sny."

„Nebuď pověrčivou" — trochu popuzen pravil baron. „Co klábosíš o minulosti? Carloni zmizel, Pavel Lucius se utopil. No a s jeho dcerou přece budu hotov."

Císař obyvatelstvu monarchie. Císař Karel, zvláštním vlastnoručním listem ministerskému předsedovi hraběti Clam-Martinicovi, vyslovil obyvatelstvu říše dík za jeho obětavost a trpělivost a pronesl naději v brzkou lepší budoucnost.

O ponorkové válce promluvil nedávno Curzon, jenž prohlásil, že prý Angličani počítali s většími ztrátami v ponorkové válce. Na výsledek války nebudou míti tyto ztráty žádný vliv. (?)

Separátní mír s Rakouskem. V poslední době šíří čtyřdohodový tisk zprávy o separátním míru s Rakouskem. Na příklad sdělila „Dail Expres", že otázka budoucnosti naší monarchie posuzována je čtyřdohodou už jen ze stanoviska čistě vojenského. Proto prý musí čtyřdohoda pracovati k separátnímu míru s Rakouskem a vymoci jen záruky pro práva jednotlivých národů. Citovaný list však zároveň podotýká, že tento obrat ve čtyřdohodě nemá svou příčinu v lásce k Rakousku, naopak čtyřdohoda jen doufá, že touto cestou snáze zdolá Německo.

Socialistická konference ve Štokholmu. Minulý týden započaly ve Stokholmu předporady mezinárodního socialistického kongresu. V prvé řadě konají se porady sociálně demokratických delegátů holandských a skandinávských, které potrvají dva až tři týdny. V červnu započne pak velká konference, na kterou přijedou delegáti ruští a němečtí, rakouští, italští, američtí a dle všeho alespoň zástupci francouzské a anglické socialistické minority. Z Rakouska jedou do Štokholmu: Za Čechy Haberman, Němec, Šmeral, Seitz, Huber a Tůma, za Bosnu Glumač a Markič, za Rumuny Gulgorovici a za Uhry Bokanyi, Buchinger, Garani a Weltner.

Rodzianko proti separátnímu míru. Při zahájení ruské dumy pronesl Rodzianko velkou válečnou řeč, ve které odmítl všecky naděje na separátní mír a zdůraznil, že Rusko musí pokračovati ve válce až do vítězství nad pruským militarismem. Rusko splní všecky smlouvy, které uzavřelo a zůstane věrno svým spojencům. Tento projev přijala duma s velkým nadšením a uspořádala při té příležitosti ovace velvyslanci anglickému a francouzskému.

Noví nepřátelé Německa. Quatemala, která nedávno přerušila své diplomatické styky s Německem, je největší středoamerickou republikou a čítá skoro 2 miliony obyvatel. Je to bývalá španělská kolonie, která si v roce 1821 vybojovala svou samostatnost. — Černošská republika Haiti přešla také do tábora německých nepřátel. Haiti čítá přes 1 a půl mil obyvatel a je v područí Spojených Států.

Chemin des Dames. Tato častokráte nyní jmenovaná silnice, kde se nyní odehrávají nejkrutější boje světové války, vděčí svoje jméno dcerám Ludvíka XV., pro něž byla zřízena. Princezny Adelaida, Žofie a Victorie, dcery královy, bydlívaly v létě s oblibou u paní de Narbonne, čestné to dámy dvora, jejíž zámeček de la Beye u Bouconville, nalézal se v hrabství laonskem. Poněvadž krajina, je celkem pahorkovitá a neschůdná pro obyčejné, nenamahavé procházky, byla tu pro dcery královské zřízena r. 1770 silnice. Začínala asi tři míle od Soisonsu, na křižovatce silnice vedoucí z Paříže do Maubeuge, přetínala v délce 18ti km vršiny craonské a sestupovala na to do údolí Ailetty a procházejíc pak lesem baucleresk'm, vcházela na statek paní de Narbonne. S ohledem na vznešené dámy, jichž potřebě sloužila, říkalo se ji obecně chemin-des-dames-, kterýžto název se až na naše dny zachoval.

Nedostatek papíru. Italské noviny vycházejí jen o jednom listě. Několika větším vlašským journálům je toto omezení určeno na jeden den v týdnu.

Postaví se také Mexiko po bok Wilsonovi? Tato otázka je přetřásána zahraničním tiskem, zůstala však dosud nezodpovězena. Ovšem sdělují čtyřdohodové listy, že Mexiko v brzku se připojí k nepřátelům Německa a že vstup Quatemaly do války urychlí jeho rozhodnutí. Agence Havas také sdělila, že mexický vyslanec v Paříži prohlásil, že generál Carranza bude postupovati jako Wilson.

□ □ □

Donna Margerita rozená princezna Bourbonsko-Parmská.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Reconvalescenti po záškrtu mají zachovávati úplný klid, trochu později vstávati, vyvarovati se těžší práci, tělocviku a sportu. Platí to zejména pro děti.

Krvácení. Při krvácení nosu je v prvé řadě nutno uvolniti krk od všelikého stažení límcem a jiným vznikajícího. Pak se vplachuje do nosních dírek (obyčejně teče krev jen z jedné dírky nosní) chladná voda neb jemně tlučený led — je-li právě při ruce Hlava se při tom má držet zpříma. Neustane-li krvácení, je dobře ucpati nosní dírky vatou neb jiným, plátěným, bílým kouskem.

Bradavice odstraniti. Trou-li se bradavice denně kouskem čerstvého citronu a necháme-li pak omokřené takto bradavky oschnouti, zmizí během několika měsíců. Nebo: kyselina salicilová 1 díl, kolodia 8 dílů, kyseliny mléčné 8 dílů se smíchá. Tekutinou touto se pak bradavky denně natírají. Po několika dnech popraskají bradavice a lze je velmi snadně sloupnouti. Proces tento je naprosto neškodný.

Barevně natřené dveře nesmíme umývati teplou vodou a mýdlem, protože tím ztrácí se barva. Umývejme dveře jen studenou vodou, do níž přimísíme trochu salmiaku. Pak je třeme až uschnou a trochu leštíme.

Zalívače do peřin. V létě a na podzim nasbírejme třešňové a švestkové pecky, které se dobře očistí pak svaří a dají na to sušiti. Jimi pak naplňme menší pytlíček do ½ neb tří čtvrtin, sešijme ho dobře a a vložme tento polštářek do vyhřáté trouby. Trpí-li kdo studenýma nohama není lepšího zahřívajícího prostředku nad právě uvedený. Může se vložiti do lože při spaní nebo na cestách, co podložka pod nohy.

Proti štěnicím. Dobrým prostředkem jest řídký, teplý klih, jímž natřeme všechny spáry a skuliny v nábytku. Zárodek v nich se nalézající se tím naprosto zhubí, poněvadž je zalit vrstvou uschlého zatím klihu. U čel a postranic postele nutno bráti zejména zřetel na jich zaklínování, jež nutno dobře klihem prolíti. Rovněž i žíněnky nutno podrobiti na podezřelých místech této proceduře, zvláště v rozích, kde se zejména nalézají jemné trhlinky. Rovněž i dveře nutno dobře prohlédnouti. Nebo: Rozhoďme suchou mateří douškou v ložích a koutech pokojových a uzavřeme na to okna a dveře. Po uplynutí 48 hodin zahyne všechna tato nepříjemná nečest. Nebo: Naprašme následující tinktůru do spar postelí resp. nábytku a podlahy: 1 díl obyčejného tabáku (stačí i zbytky doutníků neb cigaret a p.) a močí se v 10 dílech benzinu v ne zcela uzavřené nádobě pak se procedí a přidá se 1 díl surového naftalinu a tinktuře se na to východoindickým melisovým olejem dodá snesitelné vůně.

Bella vrtěla hlavou.

„Nenahlížíš to?" Netrpělivě zvolal baron.

„Myslím, že bude lépe, když mu dopis vůbec neodešleš."

„Už je pozdě Bello. Dopis jest už odeslán!"

KAPITOLA XXXI.

Cesta do Evropy.

V podivné náladě probouzela se Lora ráno po strašném dni. Ještě tísnila ji myšlenka minulosti, leč strýčkův slib, že ve Vídni všecko bude urovnáno, dodal ji novou naději v lepší budoucnost. Stála tu vítězně překonavši nejtěžší chvíli svého života.

Ještě nebyla oblečena a už její stará služka ohlašovala návštěvu neznámé slečny. Byla to Margitta.

Obě dívky uvítaly se srdečně.

„Přicházím, abych se tě optala, jak se ti vede?"

„Dobře Margitto. Pomyslí si — Všecko bude v pořádku. Úplná změna nastala v poslední hodině. Kurt smí opět přijít. Strýček pojede do Vídně a všecko uspořádá. Margitto ani nevíš, jak jsem šťastná! Mohla bych výskati! Jenom něco mě ještě tíží. Víš Margitto, že jsem včera napsala dva dopisy a nechala je ležet vedle sebe — — Co se s nimi stalo?"

„Dopisy vzala jsem k sobě a spálila jsem je nepřečtené."

Nebyla to celá pravda. Margitta spálila jen jedno psaní, pro Kurta určené. Druhé dostal Henning, musel ale slíbit, že se Loře neprozradí.

Lora si oddechla. Cítila se osvobozenou.

„Bohu díky, žes tak učinila. Nemohla jsi nic lepšího udělati."

„Tedy hrabě Leuchtendorff může k tobě opět přijíti?" Tázala se Margitta, aby dala rozhovoru jiný směr.

Lora přisvědčila.

„A kdy pojedete do Evropy?"

„Tuším 30tého."

„Opravdu? To jedeme společně, neboť můj bratr a já rovněž 30. jedeme do Evropy"

Ještě než mohla Lora vysloviti své potěšení nad touto zprávou, otevřely se dvéře a objevil se v nich Pavel Henning. Lora představila mu Margittu.

„Potkal jsem hraběte Leuchtendorffa" — pravil profesor k Loře. „Dnes odpoledne přijde k nám v obvyklou hodinu."

Když se Margitta vzdálila, tázala se paní Henningová Lory:

„Jak jsi se seznámila s touto dívkou?"

„Na nilské promenádě. Zalíbila se mi tak, že jsem se s ní hned spřátelila."

„Víš něco bližšího o ní? Jak můžeš se tak rychle spřáteliti s cizí osobou? Zejména zde v Kahýře, kde se pohybuje tolik dobrodruhů."

Profesor přerušil toto kázání sestřino.

„Margitta je velice hodné a spořádané děvče" — pravil. Informoval jsem se o ní."

Paní Henningová chěla ještě něco namítnouti, leč bratr přerušil rozmluvu poznámkou, že není času na zbytečné hovory, protože nutno dokončiti přípravy na cestu.

Emma se otázala:

"Zůstáváš na svém usnesení? Pojedeš?"

„Ano pojedem společně s Leuchtendorffem a s Lorou. Nechceš-li s námi, můžeš ovšem zůstati v Kahýře."

Paní Henningová s povzdechem opustila světnici.

Odpoledne přišel Kurt. Tentokráte nechal profesor a jeho sestra oba mladé lidi o samotě. To bylo otázek a vypravování, neboť už několik dní nenaskytla se jim podobná příležitost. A jako děti těšily se na nastávající cestu po moři.

— — — — — — — — — — — —

Za tři dny unášel vlak profesora, Loru a Kurta do Alexandrie, kde Loru očekávala Margitta. A v brzku se krásná cikánka s celou společnosti dobře seznámila a přivedla i svého bratra. Všecko šlo hladce. Jen Kurt se pozastavil nad tím, že profesor zná už Carloniho, vlastně Karolyho, jak se Petr celé společnosti představil. Henring odvětil, že s Karolym setkal se v Assuanu a další známost, že sprostředkovala Lora s Margitou.

Lora se cítila na lodi nesmírně šťastnou. Občas naskytovala se sice otázka jest-li jen Kurt a strýček ve Vídni a v Rottenhallu dobře pořídí, leč pevná její víra její ve vítězství ji neopouštěla. A Kurt zvlášť se snažil, zejména ve chvílích, kdy byl s Lorou o samotě, aby víru tuto v nevěstě své ještě více utvrdil. Henning poskytoval dvojici dosti volnosti. Sedával většinou v čítárně a v knihovně u psacího stolu, ponechávaje Loru ve společnosti Kurta. A Karoly málo kdy připojoval se ku dvojici, spíše vyhledával společnost profesorovu. Za to Margitta často dlela na palubě s Lorou a Kurtem. Večer prožívala Lora nejkrásnější hodiny. Dlouhé chvíle prohlížela s Kurtem na moře a na obzor a vyprávěla si s ním o příští krásné budoucnosti. — —

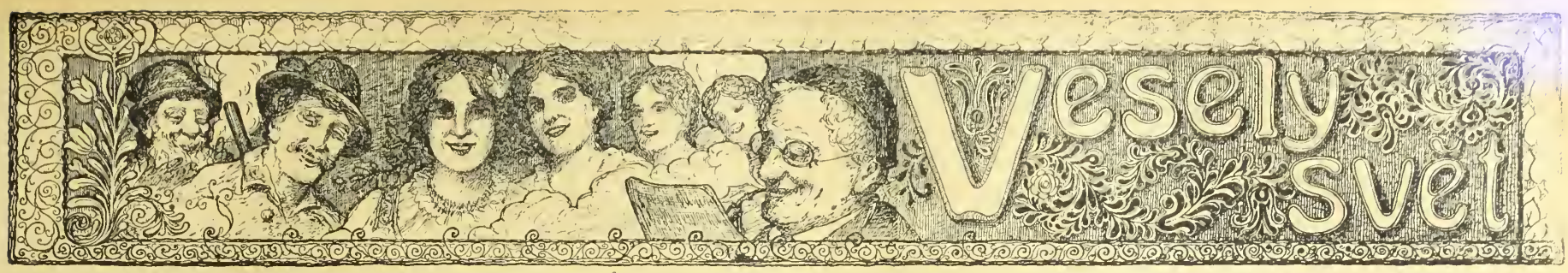

Také dar.

Tatínek k sedmileté dcerušce: „Tak Olginko — pozítří má Venoušek svátek musíme mu přáti a něco podarovat."

Olginka: „Víš co tatínku — nech mu vytrhnout ten zub, co ho stále bolí."

*

Jeden za všecky.

Šef ke svým zřízencům: „Děti letos nemůžete jet na dovolenou. Kdo nemá 4 nedčle dovolené nesmí dle nařízení úředního odjeti a já vám přece nemohu 4 neděle povolit. Za to ale odjedu já na tři měsíce."

*

Vyznamenaný král.

Loňského roku podnikl císař Karel, tehdy ještě jako následník trůnu, inspekční cestu na italsko-rakouské frontě. Při té příležitosti zastavil se před maďarským důstojníkem Gabrielem Kiralym (Kiraly znamená česky král) a oslovil ho: „Jak se jmenuješ?" „Poslušně hlásím: Kiraly Gabor." Následník se obrátil ke svému pobočníkovi a pravil s úsměvem: „Teď se přihodí vzácná věc! — „Co by se mohlo přihoditi Vaše Císařská Výsosti?" — ptá se pobočník. „Arcikníže udčlí vyznamenání králi." Odvětil následník a připjal důstojníkovi na prsa zlatou medaili.

*

Dobrý počtář.

Poštmistr je tázán cestujícím, který přijel na venkovské nádraží, jak dlouhá je cesta do kteréhosi místa, pojede-li tam s párem koní. Poštmistr odpovídá: „Pojedete odtud po silnici a jste na místě za tři hodiny." — „Nu a kdybych zapřáhl dva páry koní, vykonal bych cestu rychleji?" „Zajisté" praví poštmistr. Silnice je sice špatná ale s dvěma páry koní budete na místě budete u cíle za 2 hodiny." — „Což, když vezmu šest koní?" — „Pak vykonáte cestu za hodinu." — „Víte co" — rozhodl se náhle cestující — „já nechám zapřáhnouti osm koní a sám mohu zůstati zde."

*

Pan profesor.

Profesor (africký cestovatel) v dámské společnosti: „Slečno, jste mi tak povědomá. Musel jsem vás už někde vidět. Nebyla jste prosím vás někdy na Sahaře?"

*

V den zlaté svatby.

Jubilant (sentimentálně): „Ach — dnes před 50 lety — to byl ještě čas rozmyslet si . . .

*

Dříve a nyní.

Číšník: „Když jsem dříve nosil jídlo a volal: Pozor, omáčka" — tu se každý vyhýbal. Dnes ale zůstane stát a otevře hubu.

*

V soudní síni.

Soudce: „Prospěl by jste, obžalovaný, nemalou měrou, kdyby jste dal na jevo lítost nad svým činem. Obžalovaný: Jak to mám pane soudce udčlati?"

*

Diplomat.

„Musím s politováním konstatovati, že přijímáte dary od svých podřízených."

„Prosím pane šef, nevzal jsem dosud ani haléře od nich."

„Dobře, nemyslím penčžité dary, nýbrž naturalie, pokud jsou k dostání i tabák.

„Myslím, že to nevadí. Latinské přísloví přece dí: Naturalia non sunt turpia."

*

Říšská rada bez Sylvestra.

Sylvestr podal demisi a parlament zůstane bez Sylvestra. V době míru vypadalo to v našem parlamentč po celý rok jako o Sylvestru.

Předprodej.

„A při příštím dobročinném večírku, budete prý slečno prodávati hubičky?"

„Ano, ano."

„A nemohl bych již dnes jednu obdržeti v předprodeji?"

*

Zázračný továrník.

„A prosím tč, řekni mi muži proč se ti lidé tak sbíhají?"

„Jede pan továrník Houžvička — ten co přidal dčlnictvu a úředníkům 300 procent na gáži — tak se jdou na nčj podívat."

Válečná technika.

Při zkoušení účinku střel na panceřové plotny. Po prvé ráně panceřová plotna zůstala neporušena. „To je báječné! Nové naše panceřové plotny snesou každou ránu."

Po druhé ráně prostřelí střela hravě panceřník.

„To je báječné. Nové naše střely prostřelí každou panceřovou plotnu."

*

Maloruské přísloví.

Neplač ubohá, že's dostala se tomu — ať plače raději on, že čerta vede domů.

Sousedovy děti.

„S těmi sousedovými syny je opravdu kříž a sama ostuda. Nejstarší syn kradl, druhý hraje." — „Nu a třetí?" „Ten dělá obojí. Stal se komponistou."

*

Zbytečný zákaz.

Ve vídeňských tramwayích jsou vyvěšeny tabule s nápisem: „Kouření přísně zakázáno". Zbytečný zákaz, neboť ve Vídni už dávno trafiky tabák a jiné kuřivo neprodávají.

*

Nestačí.

Holohlavý pan baron k slavné herečce: „Vřele milovaná dono — popřejte mi jen jedinou kučeru vašich krásných vlasů."

Herečka: „Ale pane barone — kupte si raji celou paruku, jediná kučera vám nestačí.

*

Na finanční strážnici.

Jisté hezké děvčátko chtělo přes hranice propašovati mouku a ukrylo si ji pod bluzičkou. Leč finanční strážník přece jen nedal se ošiditi, rozepnul knoflík bluzy a mouka se vysypala na zem. Děvče se začervenalo jako růže a ve svých rozpacích koktalo: Su - šené mlé - ko.

*

Na dovršení.

V jistém velkoměstě rušila mnohočlenná, často hlomozící rodina, pod ní bydlícího lékaře v práci, a to tím více, poněvadž dětský pokojík se nalézal přímo nad pracovnou doktorovou, a neoplýval pravděpodobně koberci. Veškerá přátelská napomínání lékařová minula se cílem. Konečně odhodlal se lékař k návštěvě nad ním bydlící rodiny. Zaklepal. Mladá, plavovlasá paní přišla mu otevřít. Krátká výměna slov a lékař se nabídl, že zakoupí pro dětský pokojík silný koberec. „Ach Bože" řekla mladá paní „jestliže už by jste byl tak laskav a něco nám chtěl dáti, tu věřte — nepřejeme se ničeho jiného než — gramofon."

*

Vděk.

Zloděj k obhájci: „Děkuji vám pane doktore, že jste mě svou výmluvností osvobodil; dovolím si vás brzo navštíviti."

Obhájce: „Prosím, prosím, ale jen ve dne."

*

Dosti posilněn.

Lékař k nemocnému: „A cítíte se býti posílen po onom léku?"

Těžce nemocný: „Ano pane doktore, posilnil jsem se a mohu nyní zcela bez obavy nastoupiti cestu na onen svčt."

*

U vykládačky.

„Za rok slečno se vdáte za barona."

„Máte sice pravdu, že se vdám, ale za mnohem většího pána."

„Táák — tedy za hrabčte."

„Nikoliv — ještě výše."

„Tedy asi za bagounáře."

*

Zvrácený svčt.

V divadle jsou obyčejně prvořadé krásky v posledních řadách a na galerii a ty, jež by pro svou ohyzdnost měly sedčti docela vzadu — trůní obyčejně v předních řadách.

*

Nepředloženě.

Matinka: „Ale, ale Malčinko, kde pak jsi se zase válela? Podívej se jen na zástčru, sama skvrna, sama skvrna — jako selátko vypadáš."

Malčinka: „Selátko? — Co pak je to matinko?"

Matinka: „To ty nevíš? To je dítč od prasete."

Německo-česká korespondentka

se znalostí stenografie a psaní na stroji. S nastoupením místa ihned

se hledá.

Oferty s udáním nároků na služné pod značkou: **„Ihned"**, zašlete do insertní kanceláře **Bock & Herzfeld, Vídeň I., Adlergasse 6.** 2034

Zdarma a vyp acená

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebnich a holičských nástrojů:

Školnich a koncertnich housli za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti predem zaslanému obnosu zasilá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970 **v Mostě č. 1592.** (Čechy.)

Lázně v každé domácnosti.

STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ

od revmatismu, nastuzení, ischiasu, dny, nervosy, neurastheme, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obrátte se s plnou důvěrou jedině na I první velkov. zesílené léčivé miner. slatiny

MARIE ZELENÝ, Č. Černá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — Doporučeno přednimi lékaři.

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky i košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízi veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7·—, zástěry tunikové prací od K 12·—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11·— výše, košile dámské bílé od K 9·50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10·80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie.

Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ, III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Lékařské rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal miliónům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti: suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S. O, Michaelkirchplatz 13, odděl. 663.

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

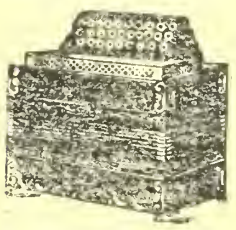

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Šťastný, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čis. 36.

Okouzlující krásu

a mladistvé, svěží vzezření až do pozdního stáří udrží ženy a dívky, když se řídí mým tisíckráte vyzkoušeného a odborným lékaři stkvěle doporučeným receptem (dle dra Id 'sona) Tisíce odborných listů Vyrážky, pihy, vr sky, lišeje, jakož i červeň obličeje **zmizí určitě.** Zašlu každému op s tohoto receptu úplně **zdarma!** Pište ihned na adrasu; **V. Jelinek, Vídeň 66, Schránka 37. Odd. 8.** Zpětné porto. 202

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrátte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpark Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro zátaječníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55, Čechy.**

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

(blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu látek do domácnosti obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost, v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·— 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin Hanuš Konrad, c. k. dvorní dodav. tel. **v Mostě č. 1348 Čechy.**

Ceník na požádání každému zdarma. 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Na břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·— naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15·— 20·— Náhradní strany broušené pro že do zásoby, tucet 4·50, 5·— 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zás. a na dobírku nebo zaplacené předem zaslaný obnos 19 71

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD, zasílatelský závod v Mostě č. 1593 (Čechy.

Obsáhlý ceník zdarma a franko

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách!"

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. obec. Herrengasse 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margareteustrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 182. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX. [illegible]

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Rezervní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Tábor a Tarnów a expositury v Gradci a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868

Majitel: Družstvo „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X 1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 22.

VE VÍDNI, DNE 31. KVĚTNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Protiútok ručními granáty v Korutanech.

Úplné fiasko 10. italské bitvy na Soči. — Bitvy na západě, jakož i v Macedonii trvají a nepřítel nedocílil dosud žádného positivního úspěchu. Mírová myšlenka v Rusku na postupu. Nová vláda vyslovila se pro uzavření rychlého míru. — Kabinet hraběte Tiszy podal demisi.

DESÁTÁ BITVA NA SOČI.

Počátkem června sejde se italský parlament, není tudíž divu, že Cadornovi uloženo, aby za každou cenu vynutil nějaké italské vítězství, kterým zaželnati by se dala hrozící bouře. Dne 13. května oslavovala kromě toho Itálie také druhý rok vypovězení války. Ministři se rozjeli na všechny strany řečniti a vlastenecká chasa italská demonstrovala. Není tudíž divu, že Cadorna nešetří lidským materiálem a obětuje nové a nové tisíce jícnům děl, aby mohl se pochlubiti sebe menším úspěchem, třeba jen takovým, jako byla Gorice. Je přece nezbytno povzbuditi italské válečné strany a zaželnati nebezpečí, které hrozí Itálii následkem jejího vojenského i politického fiaska zejména se strany přátel míru, je nutno také povoliti aspoň do té miry tlaku Anglie a Francie, které ostrými výčitkami zasypávají kabinet římský a provisorní vládu petrohradskou, protože až dosud nepodnikly nic, aby ulehčily obtížnou situaci západní fronty v její dnešní rozhodné ofensivě. A kromě toho Itálie nemůže zapomenouti loňskou svoji katastrofální porážku, která připravila ji o 313 děl, 148 strojních pušek a 31.000 zajatců. Cadorna už loni v listopadu marně se pokoušel opraviti si svou pošramocenou situaci v deváté bitvě na Soči, leč bezúspěšně. Nyní obnovil svůj pokus ještě jednou a doufejme, že naposled, neboť desátá bitva na Soči zklame Italy stejně jako všecky předešlé ofensivní pokusy a Cadorna vyčerpá v ní poslední síly svých armád, než aby ještě jednou se mohl pokusiti o své štěstí. Vnitřní situace italská nesnese už další zbytečné plýtvání lidským materiálem a žádné nové válečné oběti vůbec. Ze švýcarských hranic docházejí každý den velice povážlivé zprávy o nepokojích v italských městech, o dělnických stávkách, o povážlivých zjevech v armádě a v námořnictvu. Nálada v Itálii podobá se situaci, jaká panovala v Rusku před vypuknutím revoluce. Kromě toho zoufalá je sitnace italské aprovisace. Zkrátka a dobře: Vojenská vnitřní situace Itálie a zásobovací obtíže její nutí vládu, aby vynutila rozhodnuti ve smyslu brzkého skončení války. Mír se blíží, Itálie nemůže už dlouho pokračovati v boji a Cadorna proto musí v posledním okamžiku učiniti pokus, aby zachránil co se ještě zachrániti dá. My ovšem i tentokráte jsme optimisty a doufáme, že desátá italská ofensiva na Soči skončí vítězstvím našich zbraní. Cadorna se přepočítal devětkrát a zklame se i po desáté.

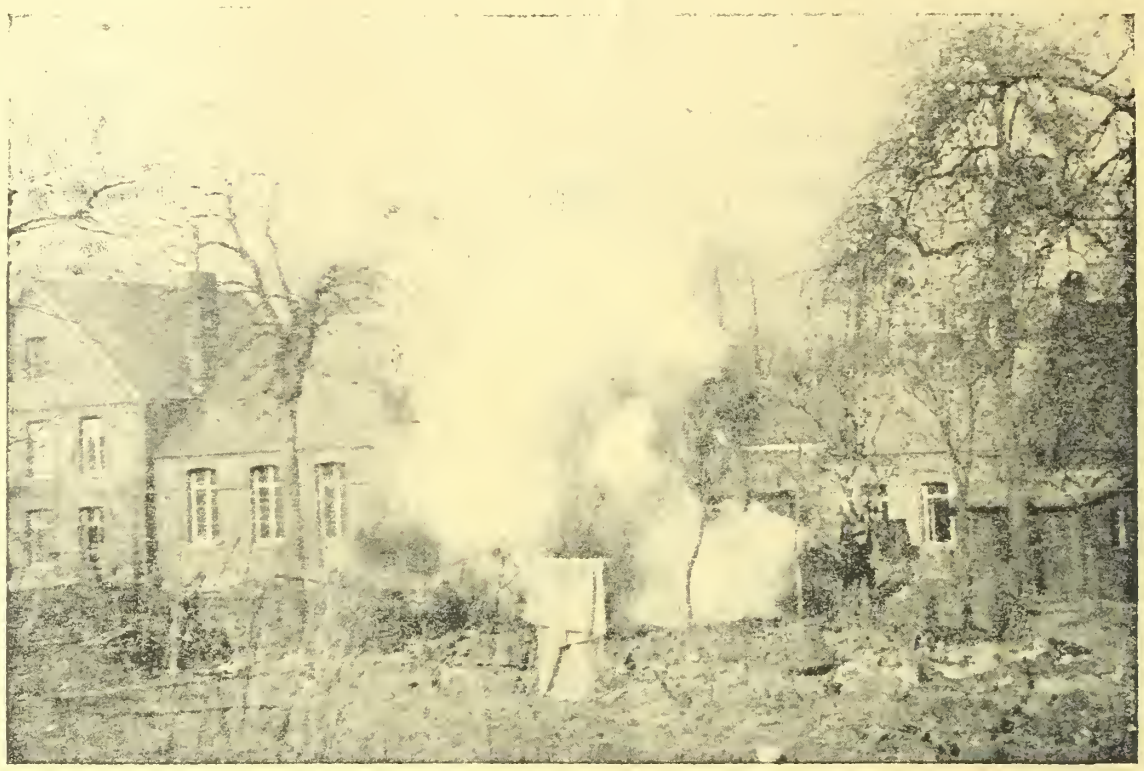

Z rozbouřené fronty francouzské: Explose nepřátelského granátu na nádvoří obytného stavení.

Z rozbouřené fronty francouzské: Bubnovou palbou roztepaný a rozoraný povrch zemský.

MÍROVÉ NADĚJE.

V politických kruzích švýcarských, které udržují dobré styky se čtyřdohodou, nastal v poslední době zajímavý obrat v názorech na situaci. Není tomu ani tak dávno, co celý svět, pokud ovládán je čtyřdohodovými intelektuely, předpovídal porážku centrálních velmocí s matematickou přesnosti. Rozpočet tento opíral se o převahu čtyřdohodového lidského a válečného materiálu a o nadbytek potravin ve státech čtyřdohody, jakož i o parolu našich nepřátel, že ve válce bude se tak dlouho pokračovati až centrální moci budou prositi o mír. Neboť dle tehdejšího názoru, není žádný jiný mír možný, než takový, který vítěz diktovati bude poraženému. Tak se pohlíželo na výsledek války do nedávné doby — a dnes? Už nemluví čtyřdohodoví státníci o míru čtyřdohodovém, ani o zardousení centrálních mocí, ani o čtyřdohodové schopnosti protahovati válku do nekonečna. Příroda roztrhala staré rozpočty, vmísila se do války a diktuje mocným hlasem: Konec!!! Svět je ohrožen ohromným nebezpečím, jaké snad nikdy ještě nepoznal. Světový hlad to je, který válečné strany donutí k obratu. Ne hlad na straně centrálních moci, ale na druhé straně, která dříve se chlubila plným pytlem mouky. Dnes ví celé Švýcarsko, že čtyřdohoda počítá s velkou neúrodou. Zprávy ze Severní Ameriky jsou velice nepříznivé, stejně zprávy argentinské. Hrozí příšera katastrofální neúrody. V letech 1910—1915 odhadovala se americká úroda na 80.8, 83.3, 80.6, 91.6, 95.6, a 88.8. V roce 1916 klesly číslice tyto na 78.8 a letos odhaduje washingtonský depar-

V posici se zahrabávající rakousko-uherský zákopník, který se pokouší vytvořiti spojení s nově vzniklým trychtýřem.

Italská fronta: Naše posice v zasněžených Alpách.

tement orby úrodu na procent 63.4. To je číslice, která pro skončení války má větší význam, než největší bitva na evropském bojišti. Tyto číslice zrcadlí se také v amerických bursovních cenách. Roku 1914 znamenala pšenice v Chigagu $77^{7}/_{8}$, letos znamená v New Yorku 272. Špatnou situaci Argentiny dokazuje také zákaz vývozu obilí, který tamní vláda právě vydala. Tak se stala starost o chléb největší starosti čtyřdohody. Kdežto Německo zvyklo si pozvolna na nové poměry a dovede se uskrovniti, je čtyřdohoda v nebezpečí, že národy její z blahobytu náhle vrženy budou do bídy. A toto nebezpečí nutno zažehnati za každou cenu! Anglie a Francie nemůže se odhodlati k nějakým radikálním úsporám v zásobování, protože posílily by tím doma mírovou myšlenku. A jaká katastrofa dostaviti se musí, až nastane nebezpečí světového hladu. Takový skok z nadbytku do největší bídy nesmí čtyřdohoda riskovati. Nedivme se proto, že čtyřdohodoví politikové revidují své válečné cíle a že veškerá diplomacie pracuje jediným směrem: Ukončiti válku čestným způsobem, — ukončiti ji dříve, než zákon přírody ji zastaví. Špatné jarní počasí značně přispělo pacifismu. Válka spěje ku konci, protože musí být ukončena, protože celému světu nedostává se pracovních sil na ošetření osevu, na sklizení úrody, protože špatné počasí zhatilo čtyřdohodové naděje na dobrou úrodu. Ostatně se zdá, že ve Washingtonu horlivě

Z rozbouřené fronty francouzské: Explose zbloudilého francouzského granátu, uprostřed trosek bývalé vesničky.

Z rozbouřené fronty francouzské: Kostelík v Brimontě — obět nepřátelské dělostřelby.

se hledá formule pro mír a snad se už našla. Čtyřdohoda přijímá ruskou parolu: mír bez anexe a náhrady a spornou otázkou je dnes už jen výklad těchto slov. Co se rozumí slovem anexe? O tom mají centrální moci při zásadní jednotě ještě odchylné názory od čtyřdohody. Leč zítra neb pozítří se odchylky tyto snad zmírní. Tlak přírody je ohromný a před americkými číslicemi úrody bledne válečná vášeň. V každém případě je to úžasný pokrok, když překážkou dohody mezi oběma stranami jest už jen různý výklad přijaté západní paroly.

□ □ □

BETHMANN-HOLLWEG.

Po velikém napětí dostavuje se dosti často zklamání. Také poslední řeč německého říšského kancléře šl. Bethmanna-Hollwega nepřinesla to, co čekaly kruhy, toužící po sensaci. Po této řeči nevíme o positivních válečných cílech německé politiky nic více, než co už dříve nám bylo známo. Německý říšský kancléř odvolával se ve své řeči výslovně na základní zásady svých projevů, dříve učiněných a odepřel sděliti nějaké podrobnosti svého mírového programu. Tuto negativní hranici překročil jen slibem vůči Rusku, že Německo nebude ztěžovati dobrý poměr k Rusku žádnými přemrštěnými požadavky, jestliže v Petrohradě objeví se opravdová vůle k míru. Tím kancléř dal na jevo, že činí rozdíly mezi nepřítelem na východě a nepřítelem na západě. To je však jediný jasný bod v celé řeči. Jinak mluvil kancléř velice zdrženlivě a nemluvil ani ve smyslu socialistických odpůrců všech anexí, ani ve smyslu všeněmeckých stoupenců politiky dobývačné. Možná dost, že k této zdrženlivosti přiměly ho do jisté míry poměry zahraniční, leč hlavní příčinou této Bethmannovy politiky budou jisté ohledy na německou situaci vnitří. Ještě nikdy během celé války nebyly stranické rozbory v Německu tak příkré, jako právě v tomto okamžiku, ještě nikdy nestaly strany proti sobě tak nesmířitelně jako v otázce válečných cílů a mírových podmínek Německa. Kancléř stojí tu uprostřed nejživějších útoků z levé i pravé strany a ví dobře, že jakýkoli jeho sklon k té či oné straně, rozbil by německý vnitřní mír. Proto německý říšský kancléř čeká ...

Německý kancléř má lepší situaci, než rakouský zahraniční ministr hrabě Černin, který několikráte mohl zdůrazniti definitivní ráz našeho válčení a specielně vůči Rusku mohl se vysloviti pro socialistickou formuli: mír bez anexí a bez peněžní náhrady. Toto otevřené a jasné prohlášení hraběte Černína setkalo se s jednomyslným souhlasem veřejného mínění celého Rakousko-Uherska. Jakkoli rozdílné jsou poměry národů a poměry stran naší monarchie, přece k Černínově mírové politice hlásí se všecky národy a všecky

politické strany bez rozdílu. Jiné jsou ovšem poměry v Německu. Ale jeden moment nás uklidňuje: že totiž názory Černinovy a Bethmannovy jsou totožné, alespoň pokud se týká našeho poměru k východu, kancléř potvrdil Černinovu formuli vůči Rusku a nyní je na ruské demokracii, aby ukázala dosti síly a prosadila mírovou svou vůli také u svých spojenců.

□ □ □

TIZSOVA VLÁDA PROPUŠTĚNA.

Uherský ministerský předseda T i s z a odstupuje s celým kabinetem! Toť událost, která svým významem rovná se významu svolání rakouského parlamentu. Pád Tiszovy vlády v Uhrách právě v předvečer sejití se rakouského parlamentu jest vlastně již úvodním slovem k novému životu v naší říši. V cizině tato zpráva vzbuzuje ohromný rozruch z docela jasných příčin: Tisza hrál v průběhu evropské války tak pronikavě vydatnou roli v mezinárodní politice, jsa často buď z ryze maďarské osobnosti či z opravdového sebevědomí státnického mluvčím naší říše před světem mezinárodním, že jeho odchod značí opravdu zánik prvotřídní stálice na politickém obzoru. Zdálo se přece — soudíme-li podle projevovaného sebevědomí Tiszova — jakoby bytost jeho byla neodlučitelna od naší státní budoucnosti. A zatím — ejhle, i tu vývoj života, to-

Rakousko-uherský oddíl telegrafního pluku, při práci v jižním Tyrolsku.

Zajímavý obrázek, znázorňující explosi pumy a ničivou její moc. Kmeny stromů, větve a hlína, vše se ocitá rázem ve zhoubném víru smrtonosného náboje.

hoto nejsměrodatnějšího zákonodárce, rozhodl jinak. Tiszova vůle střetla se s mladou, pružnou, životodárnou vůlí panovníkovou a důsledek byl přirozený: Tisza se vzdal a panovník bez otálení demisi jeho přijal.

Tisza vládl od počátku června 1913. Vláda jeho byla dvojího druhu: zjevná a skrytá. Dějiny teprve nám sdělí, který z těchto druhů byl vlivnější a zkázonosnější. Tušení nám praví, že skryté účinkování Tiszovo bylo v říši naší mnohem pronikavější a dalekosáhlejší než-li jeho vládnutí veřejné. D u c h T i s z ů v byl patrný příliš nápadně také v oboru zahraniční politiky. Zdálo se vůbec leckdy, napsal jistý říšskoněmecký list, jakoby Tisza byl říšským kancléřem u nás. Tisza byl člověk úporný, tvrdošíjný a životním úkolem jeho bylo: Zajistiti v Uhrách dosavadní pořádek, jenž udržuje při politické moci maďarskou aristokratickou kastu a dusí hrdla všem uherským národnostem. Tisza byl nejúpornější zpátečník v ní. Sami svobodomyslnější Maďaři útočili naň jako na nejzarputilejšího protivníka pokroku politického v zemi.

Jest známo, že zvěčnělý císař byl také protivníkem Tiszova ducha v uherské politice a že vroucím jeho přáním bylo, aby v Uhrách volební právo bylo zlidověno. Pohříchu zklamání, jehož se dožil s volební opravou v Rakousku, naplnila císaře obavami o osud říše, pakli by i uherská volební oprava měla vyvolati takové vnitřní nejistoty a zarputilosti vášní národnostních. P r o t o s t a ř i č k ý c í s a ř o t á l e l. „Mohli jsme míti také všeobecnou volební reformu, kdybyste v Rakousku dovedli se na základě všeobecného volebního práva sejíti k pokojné tvůrčí práci před očima císařovýma!" tak řekl pisateli uherský státník Kristoffy v roce 1911. Kristoffy byl právě propagátorem všeobecné volební opravy v Uhrách a byl považován za důvěrníka zvěčnělého následníka trůnu.

Mladý císař vykonává tedy politické závěti jak císaře Františka Josefa I., tak arcivévody Františka Ferdinanda, uvolniv přijetím demise Tiszovy politický vývoj v Uhrách. Co dále bude v Uhrách se díti, o tom rozhodne monarchova vůle. Ale třeba připomněti, že i náš parlament měl by s p ě c h a t i s p l n i t i h o r o u c í t o u h u z v ě č n ě l é h o c í s a ř e a takto povzbuditi mladého jeho nástupce k d ů v ě ř i v o s t i ve v š e o b e c n é v o l e b n í p r á v o v U h r á c h!

č. s.

□ □ □

MÍROVÉ TOUHY A NADĚJE.

Ze zvláštní informované strany se nám píše: Ještě se bojuje na frontách, ještě se ničí, boří, ale z trosek válečných jako květ sněženky prodírá se a rozevírá vstříc slunci kalich m y š l e n k y m í r u. Děj se ještě co děj, ona už je tu, vzkvétá a naplňuje Evropu novým ovzduším. Amerika

Umělecké výtvory našich vojínů v jisté posici ve východní Haliči.

Z posledních stanic slávy: Pohřeb, rakouskými sbory, sestřeleného letce v jižních Tyrolích.

začíná po třech letech evropského utrpení teprve válku a straší nás prodloužením našich trýzní, čehož chce prý se dopouštěti z pouhé lásky k nám, z ryzí nezištnosti. Ale nám se zdá, že se podobá herci, jenž přichází na jeviště, když už hra dohrána. Opona však ještě nespuštěna a tak se ještě může zúčastniti alespoň bengálového osvětlení herecké skupiny. Američané přicházejí prý zajistiti nejkrásnější pořádek v Evropě, ale rozumějí Evropě právě tak, jako my Americe. Vadí jim to však právě tak málo, jak málo vadila jistému americkému korrespondetu v Petrohradě neznalost ruštiny. „Já amerikanský korespondent, pa russki něznaju!" tak se tam představoval a přece posílal „věrohodné zprávy" o Rusku. Tak chce nyní i pan president Wilson státi se tlumočníkem ideálů malých evropských národů, ač informace o jich existenci musí si teprve opatřiti. Amerika myšlenky mírové v Evropě už nezatopí novou krví.

Těžiště mírové myšlenky jest nyní v Rusku. Náš ministr zahraniční hr. Černín má dějinnou zásluhu o to, že myšlenku mírovu vyslovil nejzřeltelněji a nejbezvýhradněji. Vypustil ji, jako vypustil Noe z korábu živého tvora, aby poznal z okolností, vrátí-li se či nikoli, je-li už někde země nad vodami či nikoli. Naše rakouská myšlenka mírová našla pevnou půdu v Rusku. O co se tam nyní vede boj, toť pouze boj za naši myšlenku mírovou a proti ní. Zdá se, že naším nejmodernějším stoupencem jest ruská armáda. Soudíme tak ze stálých nářků nynějších vládců Ruska nad sbratřováním se vojsk na frontách, nad odporem ruských vojsk proti ofensivě. Je-li tomu opravdu tak, pak ani ministr války Kerenskij, jenž jede nyní na frontu, aby prý vojsko nadchl novým duchem, nezmění této nálady ruského vojska.

Našemu lidu třeba jen dáti jednu dobře myšlenou radu: dokázali jsme, že dovedeme vytrvati v bojích, dokažme, že dovedeme býti trpěliví i v mírové myšlence. Buďme sebevědomí, že náš úřad zahraniční má nejupřímnější snahu, ničeho vhodného neopomenouti, co by mír uspíšilo. Důvěřujme mu a buďme dobré vůle ještě v těchto posledních chvílích. Vedlejším jest, je-li naděje na zvláštní mír s Ruskem či není, hlavní jest to, že tam naše myšlenka mírová nalezla nejúrodnější půdu. Příští mír musí býti základem nového života, proto nebude jen slovem na papíře smluvním, nýbrž opravdu oním slovem, o němž se praví: A Slovo Tělem stalo se.. Kdo si představuje příští mír šablonovitě, dokazuje, že se ničemu z těchto strašných tří let nenaučil, že sám chce pokračovati ve starém způsobu života. Nový mír bude však i novým životem. Myšlenka mírová není už nemluvnětem. Pravíme také, **že největší politické překážky míru ve střední Evropě jsou bezmála odklizeny.**

□ □ □

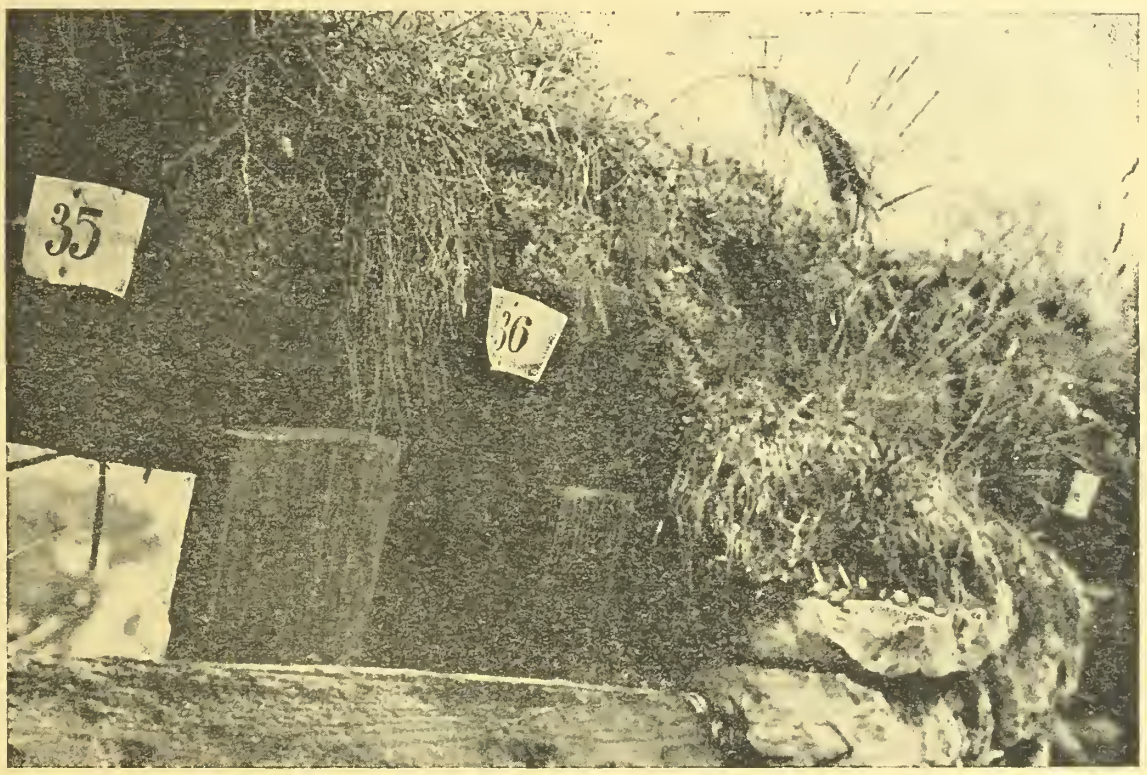

Vzorný zákop našich pluků.

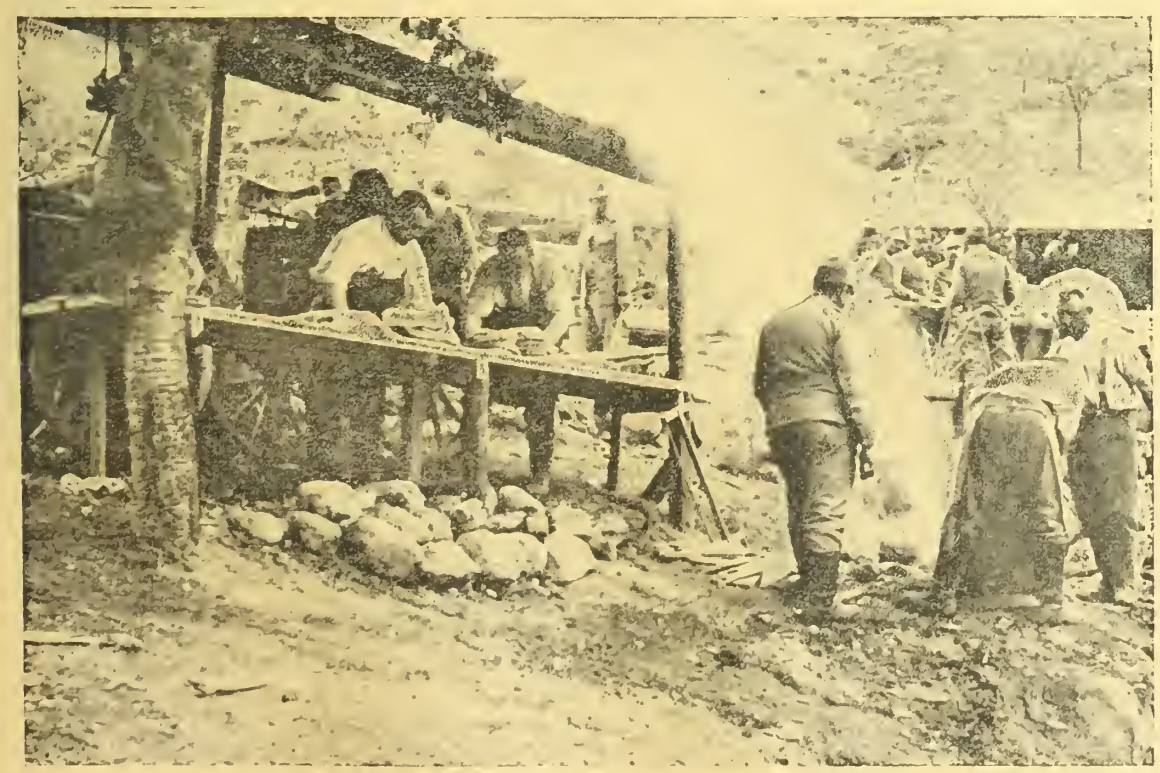

Polní kuchyně při práci v již. Tyrolsku.

ŠESTÁ RAKOUSKÁ VÁLEČNÁ PŮJČKA

Upisovatelům šesté válečné půjčky se dostane těchto výhod: 1. Bonifikace ½ % jako při dřívějších půjčkách válečných. 2. U amortisační státní půjčky kromě této bonifikace ½ % jednoměsíční úrokové iuissance, která plyne z toho, že 5½ % dílčí úroky podle bodu 4. subskribčního prospektu se započítají v 1. květen 1917, kdežto úroky kuponové po smyslu prospektu (1. odstavec 2) platí od 1. dubna 1917. — Dle vyhlášky finančního ministra budou jako 6. rakouská válečná půjčka vydány daněprosta 5½ % umořitelná státní půjčka a 1. května 1917 splatné daněprosté ½ % státní pokladní poukázky. Upisovací cena obnáší pro státní půjčku 92.5, pro státni pokladní poukázky 94 %. Titry státní půjčky jsou datovány 1. dubnem. Titry státních pokladních poukázek 1. květnem 1917. Úroky při dílčích splátkách upisovatelem hražené budou započítány od 1. května 1917. Státní půjčka bude vyplacena v nominální hodnotě a bude umořena v letech 1923 až 1957 vylosováním. Ostatní modality a výhody jsou podobné jako při dřívějších půjčkách. Upisování bude skočeno 8. června 1917.

□ □ □

Často zajdou celé národy, než napraví, co jedna zvůle zkazí. V. Hálek.

MELINA.

Když pan Kalvary procházel se na korsu, utkvěl pohled jeho na divadelním plakátu, který tučnými literami ohlašoval pohostinskou hru velké herečky, slečny Meliny. Je to možné? Melina —— Celou cestou vzpomínal. Ano je to ona. Viděl ji před sebou, jako před lety, když byla ještě maličkým roztomilým děvčátkem, skoro dítětem. Tehdy byla ještě počátečnici ve svém umění, stejně jako v lásce a navštívila ho poprve — v jeho mládeneckém bytě. Pan Kalvary vidí její líce rozpálené studem a rozčilením, její nádherné oči a slyší v duchu její rozkošné a naivní ještě žvatlání. Už vrátil se Kalvary do svého mládeneckého bytu, leč na Melinu nemohl zapomenouti. Už se na sebe zlobil a bručel si do vousů: Nesmysl; Melina byla jenom malou epizodkou v mém životě: a po ní následovala přece celá řada přítelkyň, blondýnek i brunetek. — Ale na konec přece se nemohl uklidniti. Usedl ke stolu a vyhledal ve spoustě milostné korespondence své malou podobenku, hrst vlasu a růžový papír, na kterém byly řádky, které mu Melina psala před lety. Stalo zde: Milý příteli! Ani včera, ani dnes jsem tě nespatřila. Jestli také zítra nepřijdeš, nezbývá mi nic jiného, než vyhledati Tě ve Tvém bytě. Věčně Tvoje Melina.

S úsměvem četl Kalvary lístek tento, který před časem tolik radosti mu způsobil. Jestli se Melina dnes ještě upamatuje, komu psala tyto řádky? Asi sotva, neboť v jejím pohnutém životě byla známost její s Kalvarym jen momentkou, jaká upadne snadno v zapomenutí. Po delším rozmýšlení připsal na Melinin lístek tato slova: Ctěná Slečno! Sázím 100 K proti 1, že se nedovedete upamatovati, komu jste hořejší řádky psala a koho jste jimi učinila nejšťastnějším člověkem pod sluncem. Pak vložil list do obálky, napsal na ní adresu umělkyně a poslal do hotelu, ve kterém Melina bydlela. Teprve potom nabyl klidu a usedl spokojeně k novinám a ke kávě.

Teprve že dopil kávu a dospěl v novinách k inseretní části, zaklepal někdo na dveře jeho bytu a v zápětí objevil se mladík s dlouhými plavými vlasy, který se uklonil a podal Kalvarymu dopis se slovy:

„Zde je pane odpověď slečny Meliny."

Když opustil pokoj, četl Kalvary:

„Milý, starý příteli! Žena jistého našeho statkáře dala včera život synáčkovi pro toto dítě přijímám 100 K, které jste dal v sázku, neboť víte, že jste prohrál. V odměnu vaší velkosrdečnosti odpouštím vám nezdvořilost, které jste se dopustil ve svých řádcích. Melina."

„Melino! zvolal Kalvary. Toto slovo znělo mu jako zapomenutá melodie a vyvolávalo v něm nejživější vzpomínky.

Netrvalo dlouho a Kalvary se rozhodl. Oblékl se pečlivě. objednal kytici růži a spěchal k hotelu.

V předsíni zastal mladou hezkou služku.

„Je slečna Melina doma?" tázal se.

„Je. Račte jen vstoupit do vedlejšího pokoje."

V následujícím okamžiku stál Kalvary před svou milenkou z mladých let. Jak je krásná a svěží. Kalvary ztrácel hlavu!

„Buďte mi vítán drahý příteli, volala na něho Melina, podávajíc mu ruku, kterou Kalvary vřele tiskl ke rtům. A netrvalo dlouho, seděli oba těsně vedle sebe na malé pohovce."

„Vzpomínáte ještě? — Pamatujete se? — dotazoval se jeden druhého a tato otázka, stále opětovaná zněla, jako refrain starého románku. Melina vypravovala, co zažila na své umělecké dráze, mezi tím co v Kalvarym uzrávalo usnesení, že ještě v tomto okamžiku pronese rozhodné slovo a nabídne bývalé své malé, rozkošné přítelkyni sňatek.

„Ano pamatuji se také na začátek naší známosti" — pravila s úsměvem. — Bylo to jednoho krásného nedělního odpoledne, když jsme podnikli spolu výlet na budínský hrad. Byli jsme oba tak veselí a rozdovádění, jako školáci a trotropili jsme cestou všelijaké kousky. Pamatujete se ještě? Na zpáteční cestě překvapila nás průtrž mračen a my se uchýlili do malé krčmy — pamatujete se?"

Kalvary překvapeně pohlížel na umělkyni, neboť opravdu nedovedl se upamatovati na po-

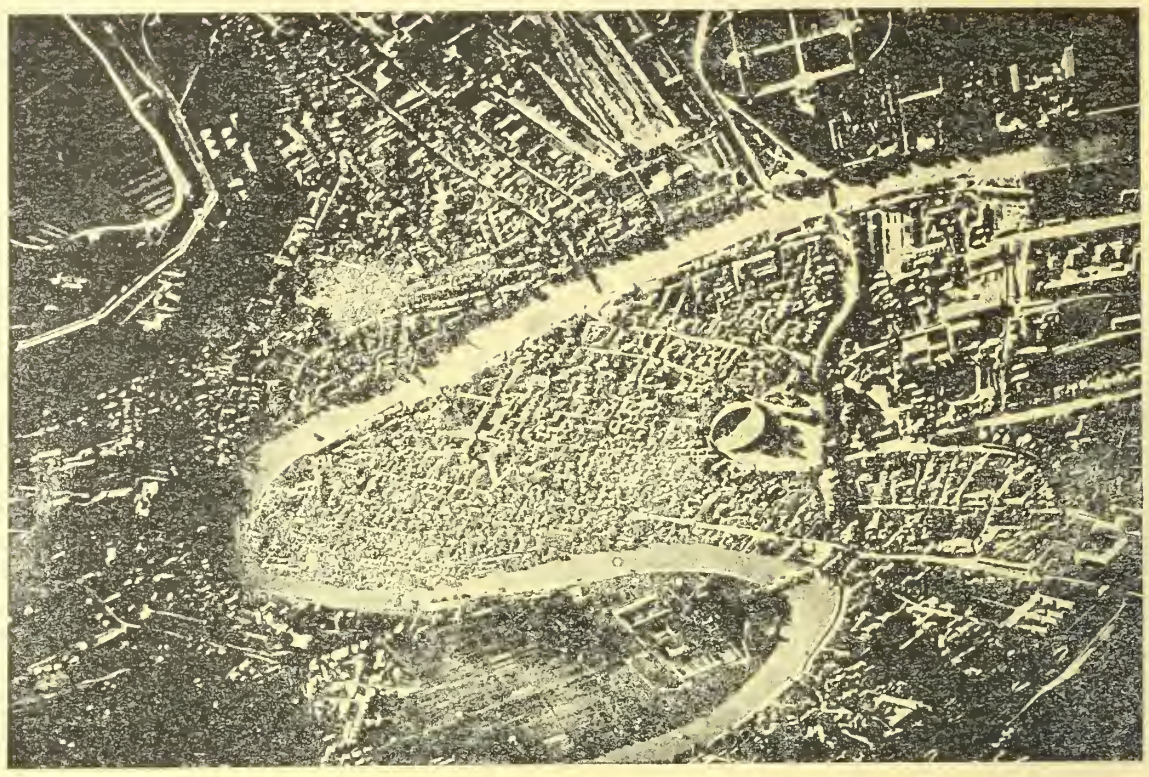

Pohled na zemi ze vzdušných výšin. Italské město Verona z ptačího hledu rakouského létadla.

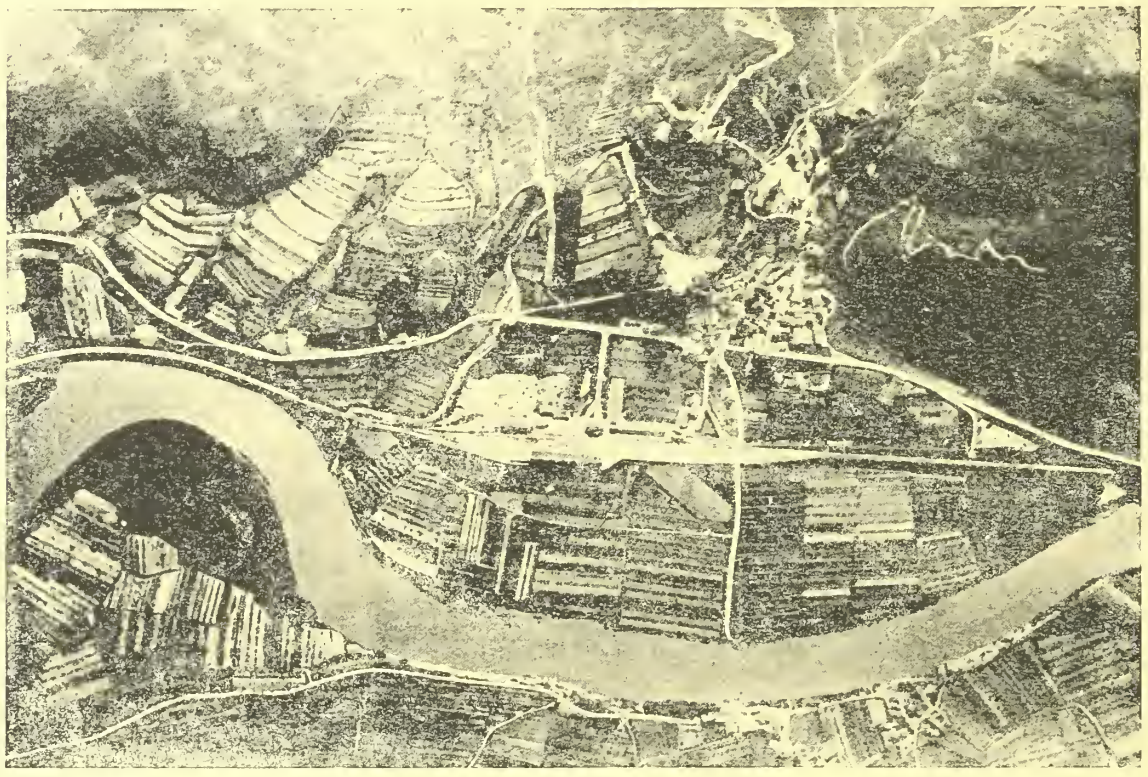

Pohled na zemi ze vzdušných výšin: Město Bassano, bombardované našimi letci.

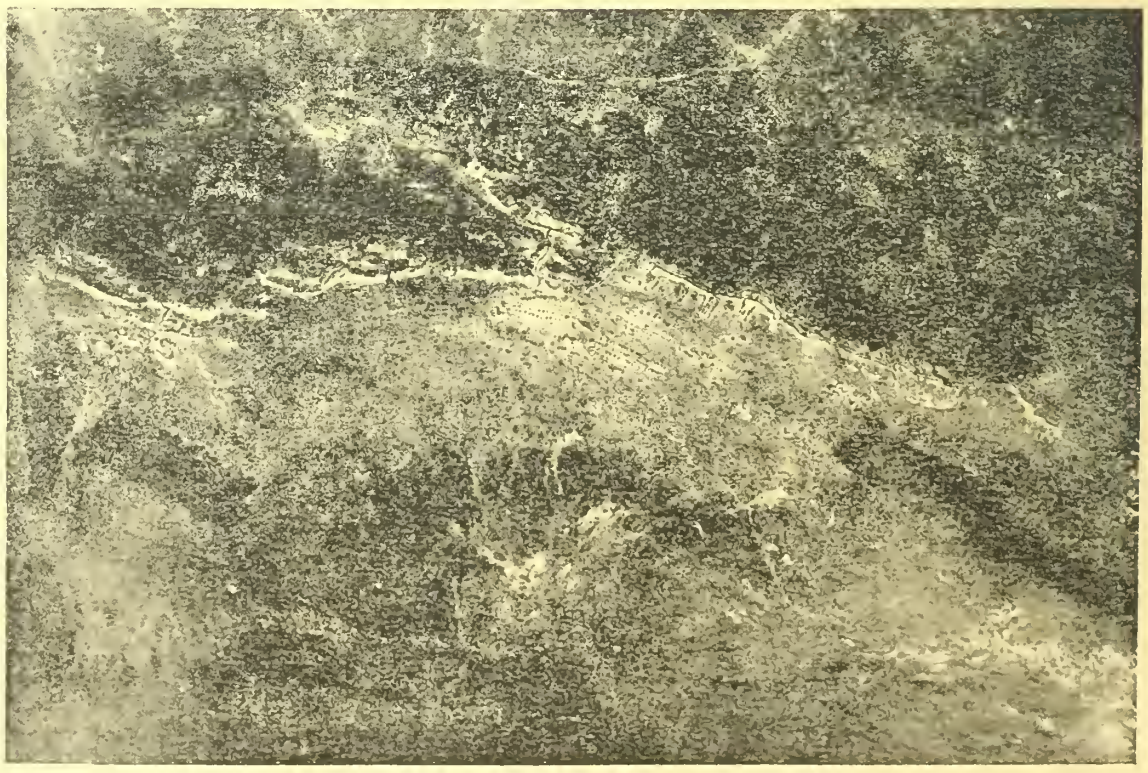

Pohled na zemi ze vzdušných výšin: Vojenský tábor v průsmyku Rolletském, zjištěný rakouským letcem.

Z fronty italské: Konsignace nově přibylých italských vojínů-zajatců.

JAK SE VZÝVALI DUCHOVÉ.

Století osmnácté nazývá se obyčejně stoletím pokroku, ale přes to, oplývalo mimo vzdělání i hojnou vírou v mysticismus a okultismus. Cagliostro čili pravým jménem Josef Bolsamo, Sain-Germain a Ivan Schrepfer jsou toho jasnými důkazy. Dokonce i mocný král Bedřich Vilém II. byl velikým přívržencem tajemných věd. O tom, jak se za jeho času vzývali duchové, vypravovala markhraběnka Vilémína z Brandenburg-Bairethu, sestra Bedřicha II. Dle ni přednášel kolem let padesátých 18. století na universitě v Halle jistý profesor, který uměl rovněž vzývati duchy. Bedřich II., jenž se o něm doslechl, pozval jej do Berlína žádaje ho, aby mu předvedl některé pokusy toho druhu. Profesor odvětil: Nejsem si jist nebude-li moje tajemství působiti na duši vašeho veličenstva nepříznivě, což by mi rozhodně nebylo příjemným — leč jsem ochoten vysvětliti celou věc vašemu veličenstvu. Obyčejně se dělá pokus pomocí dýmu v temné místnosti, kde jsou shromáždění zvědavci. Onen dým jest omamující a ku jeho vytvoření používá se různých věcí, jichž recept jsem si sestavil. Tu obyčejně zvědavec upadne do spánku, jenž mu umožňuje sice chápání slov, leč volného myšlení ho naprosto zbavuje, aneb mu rozčilí divoce fantasii, jež pak dle slov, jež mu k uchu doléhají — pracuje.

dobný výlet, ani na průtrž mračen a tím méně na společný pobyt s Melinou v krčmě v okolí budínského hradu. Leč stará jeho přítelkyně nepřipustila ho ke slovu a pokračovala:

„A když jsme v malé, špinavé a dusné krčmě chtěli zavříti rozbité okno, rozpadla se okenní tabule zcela a střepina padla mi na rámě. Ulekla jsem se, když zahlédla jsem, jak z rány vytryskla krev, kterou jste chtěl milý a dobrý příteli zastaviti svými rty. Pamatujete se?"

Melina odhalila po těchto slovech krajkový rukáv svého negližé a ukázala nahé bílé rámě, na kterém patrna byla ještě jizva.

„Vzpomínáte můj nejmilejší příteli?"

Kalvary povstal, omlouvaje se, že dlouho se zdržel a že, v klubu očekávají ho jeho přátelé. Slíbil ale, že přijde po druhé.

Když se ocitl na ulici zůstal státi a vrtěl hlavou. Věděl přece určitě, že s Melinou nebyl na budínském hradě, že neutekl před bouřkou do krčmy, že nerozbil okno a nelíbal zraněné rámě své přítelkyně. Jen jedno nevěděl: S kým ho Melina zaměnila — —?

Nabídnutí k sňatku Kalvary ovšem Melině už neučinil.

□ □ □

Upisujte na VI. válečnou půjčku!

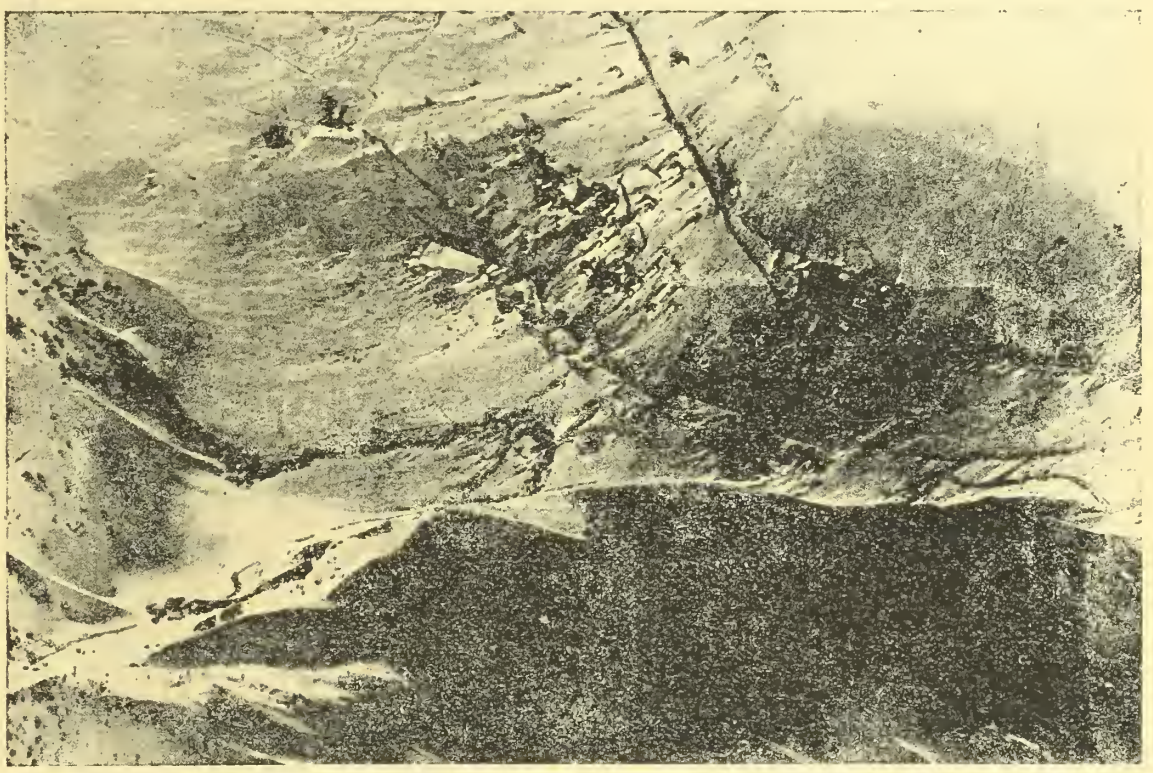

Pohled na zemi ze vzdušných výšin: Italské posice ve výši 2.300 m, zjištěné našimi letci.

Z rozbouřené fronty francouzské: Cíl nepřátelských, zuřivých útoků — starodávné město Cambrai.

V předběžném rozhovoru se zvědavým, který si přeje viděti ducha, seznám různé detaily a jednotlivosti osoby, jež se má zjeviti a na to zavedu mého klienta do místnosti zmíněným dýmem naplněné. Jakmile pozoruji, že omámení začíná působiti kladu otázky a tvrdím fantastické věci. Řeknu na př.: „Vy vidíte nyní ono či onoho — který vyhlíží tak či onak", a jeho rozbujněná fantasie je mi nápomocnou. Pak se otážu změněným hlasem: „Čeho si přeješ." Každý je přesvědčen, že k němu promlouvá duch a dává odpovědi. Já pak neustále mluvím za ducha a tak to pokračuje do konce až se zvědavec opět vzpamatuje ze svého spánku, či lépe řečeno omámení. —

Král vyzkoušel sám pravdivost tohoto vysvětlení a vložil pak recept do sbírky svých rukopisů. Je jisté, že i druzí „čarodějové" onoho století znali podobný dým a klamali důvěřivé občanstvo, právě tak a snad ještě horším způsobem, než jsme uvedli.

□ □ □

V sebezapírání budtež děti záhy cvičeny. Do rozechvělé duše krásné a pravidelné tahy vznášeti, jest právě tak nemožno, jako na třesoucí se papír. John Locke.

*

Hry jsou květná pouta, jimiž mládež k sobě vížeme. J. Kr. B. Gutlsmus.

CÍSAŘ A PARLAMENT.

V Laxenburku byli minulý týden přijati vůdcové parlamentních stran. Císař sdělil jim své přání, aby si parlament uvědomil svůj úkol a pracoval. Tato vůle císařova je také vůli lidu, vůli národů naší monarchie bez rozdílu. Parlament se schází po tříleté přestávce, protože ze všech stran vedeny byly stížnosti, protože přítel i nestaré choroby musí být potlačeny, parlament nesmí být nadále místem politických intrik. Parlament musí pracovati tak jak žádá císař a jak žádají to všecky národy. Nepopíráme, že bude zapotřebí důkladných poltických změn, a že říšská rada bude muset podstoupiti velice těžký úkol. Spousta pracovního materiálu je nahromaděna a čeká na zástupce lidu. Kromě toho otáztožná s požadavky národů. Lid chce dělný parlament, lid chce volnou tribunu, kde tlumočiti může své tužby a požadavky, své žaloby a bolesti. Parlament nesmí býti politickými intrikami odsouzen k nečinnosti, k bezmocnosti. naopak musí se postaviti do služeb státu a národů. Doufáme proto, že apel císařův k vůdcům stran nezůstane bez účinku.

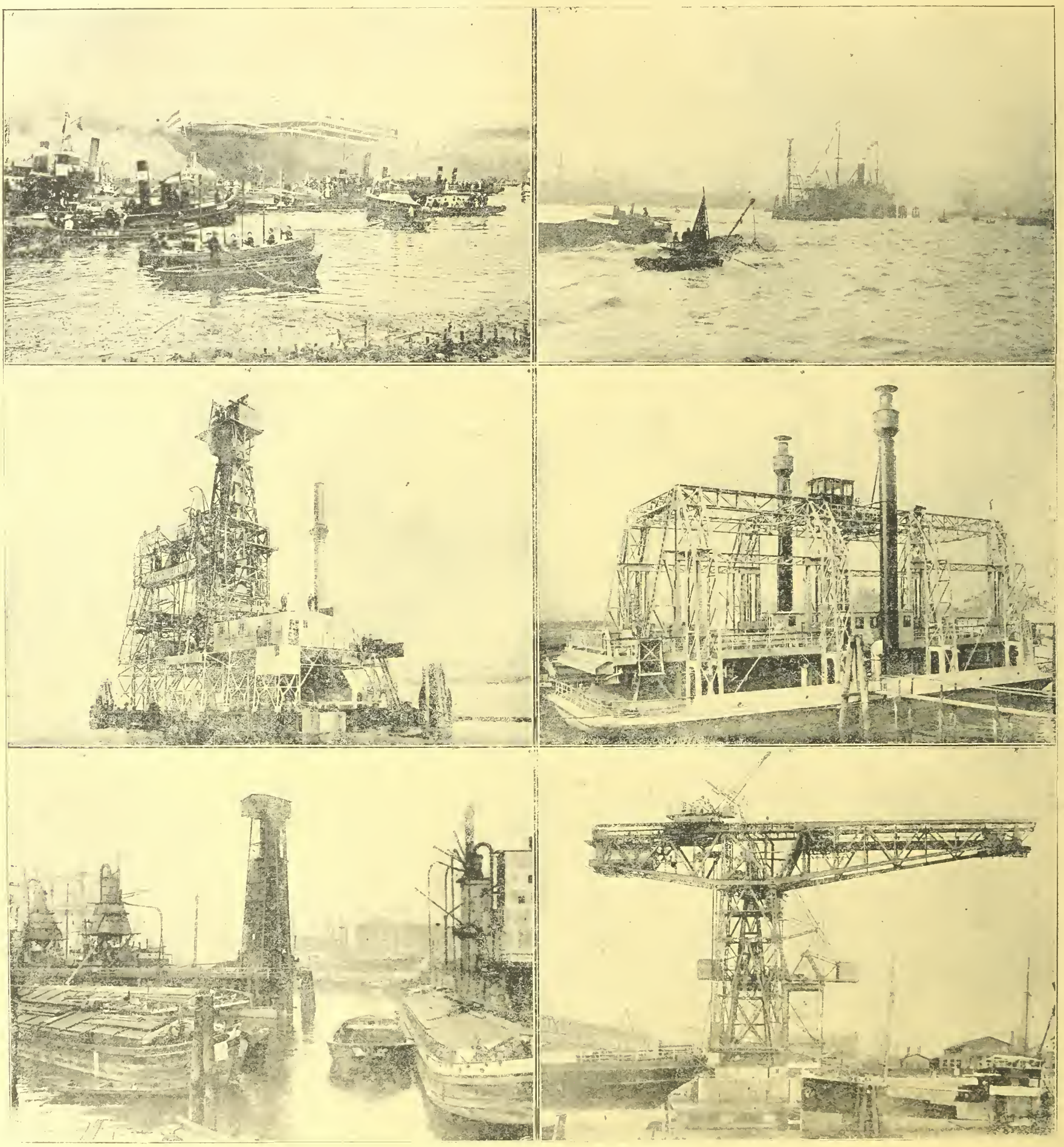

Moderní obchodní přístaviště, základ zahraničního obchodu a trhu, vypravené nejduchaplnějšími vymoženostmi lidského ducha technického. Z leva na na pravo: 1. Křest nové lodi v hamburské rejdě. 2. Ruch v hamburském přístavě. 3. Uhelný elevator lodní, nahražující sílu mnoha set lidí. 4 Lodní prám sloužící k dopravě rozměrných nákladů. 5. Obilní elevator lodní, který v krátké době, zvláštním ssacím zařízením naloží neb složí mnoho metrických centů obilí. 6. Gigantický jeřáb v loděnicích hamburských.

přítel bolestně pocifoval, že ve velké této době vládne se u nás bez lidového zastupitelstva. Tomuto stavu učiněn byl nyní konec a brány parlamentu otevřeny. Přece ale pohlíží každý k zahájení parlamentu s divnými pocity, neboť nálada v poslaneckých kruzích není právě nejružovější. Stará hesla se opět vyskytují, kuloární intriky oživují. Zkrátka jeví se příznaky staré nemoci našeho parlamentarismu.

A právě proto nutno dnes vůči zástupcům lidu zdůrazniti: Stará politika nesmí být obnovena, ka míru je stále akutnější. Je ovšem jisté, že parlament nemá nyní tolik moci, aby nepřítele donutil k míru, a že nemá také prostředky, aby učinil náš život alespoň tak snesitelným, jako byl před válkou. Ale přece jen bude moci vykonati na tomto poli velký kus práce, zejména v otázkách aprovisačních bude moci zjednati částečnou nápravu, stejně i v otázkách cenníkových. Lid má důvěru ve své zastoupení a věří, že parlament zjedná nápravu.

Císař mluvil s vůdci stran, přání jeho jsou to-

CELKOVÁ KOŘIST NĚM. PONOREK.

„Leipziger Neueste Nachrichten" přinášejí data kořisti německých ponorek od počátku ledna 1916 do konce dubna 1917. Dle toho bylo potopeno:

1916	leden—únor	238.000	bruto	registr.	tun
	březen—duben	432.000	„	„	„
	květen—červen	219.000	„	„	„
	červenec	103.000	„	„	„
	srpen	209.347	„	„	„
	září	254.000	„	„	„

	říjen	393.500	bruto	registr.	tun
	listopad	408.500	„	„	„
	prosinec	415.500	„	„	„
1917	leden	439.500	„	„	„
	únor	781.500	„	„	„
	březen	885.000	„	„	„
	duben	1,091.000	„	„	„

Dle udání admirality bylo od počátku války do konce ledna t. r. potopeno na 4,317.500 nepřátelských a 641.000 neutrálních tun, dohromady tedy 41,958.500. Tři poslední měsíce neobmezeného podmořského boje vykazují v únoru 781.500 t., v 885.000 a v dubnu 1,091.000 tun, dohromady tudíž 2,757.500 tun. Toto číslo dodatečnými údaji a zprávami se zvýšilo na 2,772.000 tun. Celková suma ponořených tun zvýšuje se tím na 4,998.500 tun a spolu všech nepřátelských a neutrálních na 7,770.500 tun t. j. zhruba $7^{3}/_{4}$ milionů tun.

Dále jest pozoruhodná tato číslice. Dne 26./II. konstatovala admiralita celkem 3,314.500 tun anglického lodního prostoru.

Z ruské a polské architektury církevní. Z leva na pravo: 1. Garnisoní kozácký chrám v Cholmu, typus ruské basilliky. 2. Obdivuhodná stavba malého ruského kostelíka, uchvacující svoji útulností. 3. Biskupská residence cholmská. 4. Malebný kostelík z okolí Lublina, upomínající v mnohém na dřevěné kostelíčky moravského Valašska. 5. Chudička nádhera kostelíka v Bučači. 6. Chrám v Galabě v ruském vnitrozemí. 7. Vesnický chrám ruský v guberuli Kievské produkce uměleckého ducha ruských vesničanů.

JAPÓNSKO VE VÁLCE.

Japónsko účastnilo se dosud činně války, jen dobytím Čingtanu a obsazením některých ostrovů jižních moří, leč jinak dokázalo svoje spojenectví s entente výborně organisovanou velkovýrobou munice pro Rusko. Tato okolnost přispívá a přispěla značně ku ohromnému výkvětu jeho hospodářství, posílivši v prvé řadě japonské finance a upevnivši postavení této země na dalekém východě.

Obchodní bilance Japonska byla v posledních dvaceti letech od r. 1894 až 1914 s výjimkou let 1906 až 1909 naprosto pasivní; r. 1912 a 1913 dosáhlo toto pasivum 92 až 97 milionu jen. (japónská mince asi tolik co 2.45 K). R. 1914 klesla následkem zmenšeného dovozu na 4.6 milionů. Vývoz byl tehdy 591.1 milionů jen a dovoz 595.7 milionů. Roku následujícího stoupl vývoz na 708.3 miliony jen, kdežto dovoz klesl na 532 a nastala tudíž aktivita obchodní bilance plných 176 milionů jen. Z celkového dovozu připadá celkem 410 mil. jen na suroviny a polovýrobky, z čehož padá na bavlnu 200, surové železo 50, kůži 34 a vlnu 28 mil. jen. Příznivou obchodní bilanci lze přičítati zejména odpadnutí dovozů německých výrobků, což tvořilo sumu 60 až 70 mil., pak zmenšení dovozu anglického v témže asi obnosu a mimo to zaniknutím vývozu k nám a do Německa, do Anglie a Ruska. Celková suma exportu a importu japónského zdvojnásobila se od roku 1913 a obnášela r. 1915 1.24 miliard jen. V prvých měsících r. 1916 obnášel vývoz 660 milionů jen, dovoz 496 mil. a přebytek vývozní činil tudíž 164 mil. jen a lze tedy pro r. 1916 počítati s celkovým exportním přebytkem 200 až 250ti mil. jen.

Rakousko-uherský zákopník vyhrabuje a staví spojení mezi zákopem a nově vytvořeným trychtýřem.

Z tyrolských Alp dolomitových: Rakousko-uherské posice vypravené všemi moderními obrannými prostředky, jako strojními puškami, dráty nabytými elektrickým silnoproudem a j.

Stupňování japónského vývozu, jest následkem ohromných objednávek jeho spojencu, které dokonce dosáhly tak značné výše, že působily obtíže ve státních i privátních zřízeních japónských. Asi 1200 strojíren zhotovuje tam mimo stávajících sedmi arsenálů válečný materiál s podporou státu bylo zřízeno na 45 munič. ních továren a celá řada velkých podniků pro výrobu pušek a střeliva. Již v srpnu 1916 obnášely objednávky a sice čisté válečné více než 200 milionů jen. Obsáhlými objednávkami válčících států, nastal ovšem ohromný rozmach japónského průmyslu, který v kapitálu bank a dopravních a elektrických podniku našel dobrou oporu. Aby tento nový průmysl válečný nezanikl ihned po válce, byly na Rusku a Číně vynuceny takřka smlouvy, dle níž i mírová potřeba válečná těchto zemí bude v Japónsku objednávána. Mimo výrobu zbraní a munice rozmnožilo se tu značně i tkalcovství a přádelnictví. Postavení, jež si tím Japónsko vydobylo na trzích čínských a východoindických, zůstane mu asi i po válce. Počet přádelen bavlněných dostoupil šestinásobné výše. V tkalcovnách nastal rovněž neslýchaný rozmach. Průmysl vlněný, který r. 1915 zpracovával za 28 milionů jen ovčí vlny z Austrálie dovážené, nemůže nyní ve válce, vyhověti vůbec všem objednávkám. Hornictví a dolování dospělo jak se zdá v dobývání mědi svého vrcholu. Produkuje se 72.000 tun mědi a vyváží se 57.000 tun. V prvé polovině r. 1916 stoupla produkce na 50.000 tun. Zinek se dobývá zejména na Korei a výhodnými smlouvami s australskými dolovými společnostmi stoupla jeho produkce až na 100.000 tun. Ocelárny a železárny se všeobecně rozšířily a zvětšily. Objednávek se nahromadilo tolik, že nebylo možno stačiti, tím spíše, poněvadž suroviny scházelo. V celém Japónsku dobývá se totiž ponze asi 150.000 tun surového železa. Strojnictví se zdokonalilo a vzkvetlo nejvíce a vyváží dnes na celé východoasijské pobřeží až do Austrálie. Ještě mohutnějším tempem vzrostlo japónské loďařství, jež odpadnutím konkurence a neslýchaným stupňováním dopravních cen, bylo silně podporováno. Zavedením nových linií a společností zajišťuje si Japónsko vládu v Tichém Oceáně a skytá japónskému stavitelství lodnímu pro budoucnost pěkné vyhlídky. Japónské loďstvo mající asi 2.5 milionů tun bruta má rovněž znamenité výtěžky. Podotknouti sluší, že i chemický průmysl, Ně-

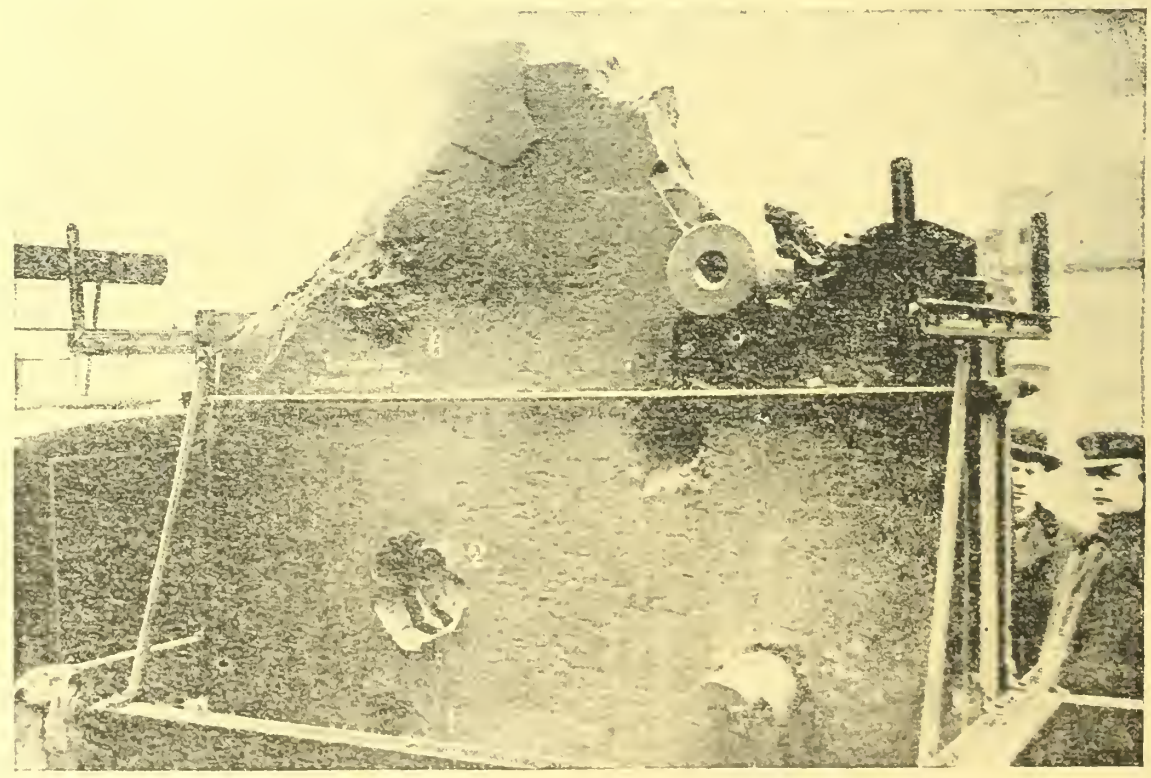

Účinek granátu, kalibru 28 cm, na silnou pancéřovou plotnu.

Z rozbouřené fronty francouzské: Boření obytného stavení z vojenských důvodů.

meckem silně potlačovány, vzkřísil se tu s velikou živostí, leč dosud nedokázal nic obzvláštního.

Placení velikých válečných objednávek, děje se částečně zlatem, částečně půjčkami. Ačkoliv národohospodářství Japónska značné věru sumy shráblo je podivuhodno, že finance Japónska nejsou uspokojivý. Příjmy obnášely: r. 1908/09, 1912/13 a 1915/16: 795, 687 a 630 milionů, jen a vydání: 636, 594 587 milionů. Předpokládáme-li že má válka špatný vliv na příjmy celní a daňové není divu, že na r. 1916/17 bylo nařízeno všeobecné spoření. Rozpočet počítá příjmem a vydáním o 550 mil. jen. Příjmy daňové jsou zařazeny o 313, clo s 32, vývoz ze státních produktů s 157 miliony, mimořádná vydání pak tvoří výdaje ministerstva války 16, řádná vydání námořnictva 46, a mimořádná 39 milionů jen. Ciferně nestojí tedy japónské finance právě skvěle. V dobrém světle je však vidíme, pozorujeme-li cílevědomou konverci zahraničního dluhu japónskými státníky. Vnitřní dluhy stouply od 31. srpna 1915 do r. 1916 o 85 milionů a sice na 1076 milionů. Zatím co dluh zahraniční v téže době o 82 milionů jen klesl, to jest snížil se na 1433 milionů. Aktivitu obchodní bilance, a z toho plynoucí přebytek peněz používá nyní vláda na umoření zahraničního dluhu. Do konce března 1916 zaplatilo Japónsko svým zahraničním dluž-

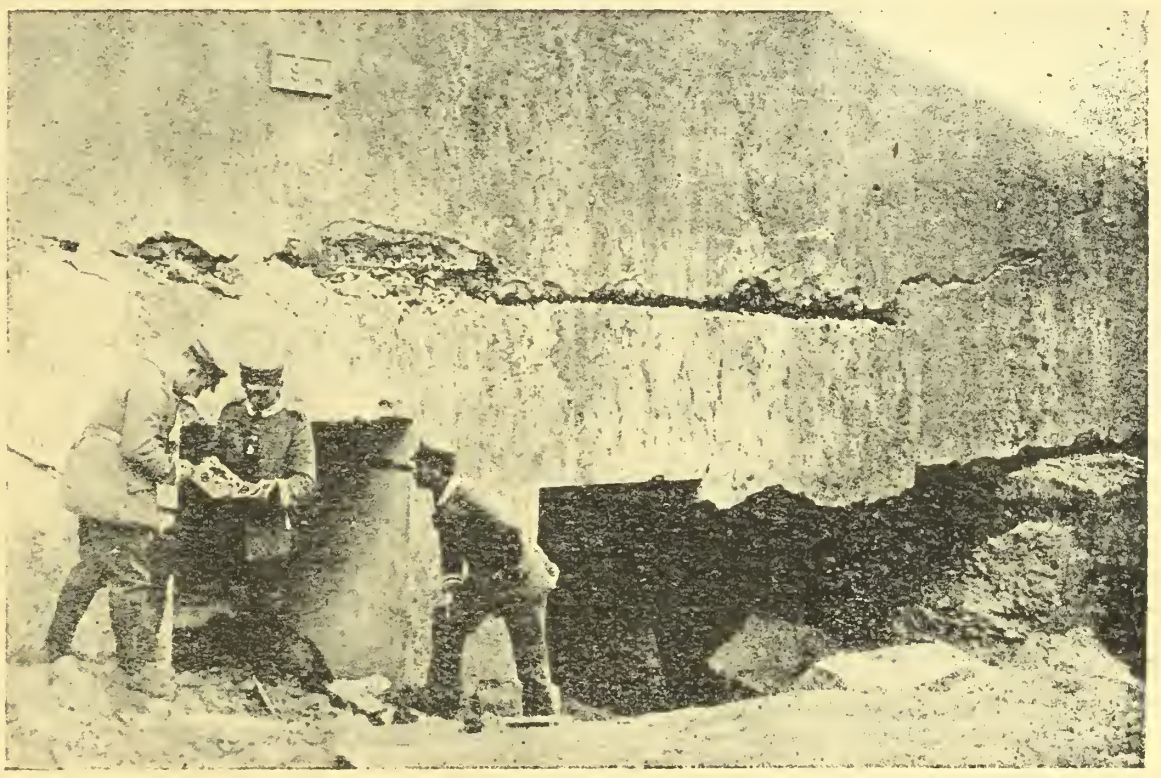

Z rozbouřené fronty francouzské: Stav brimontské tvrze po nepřátelské kanonádě.

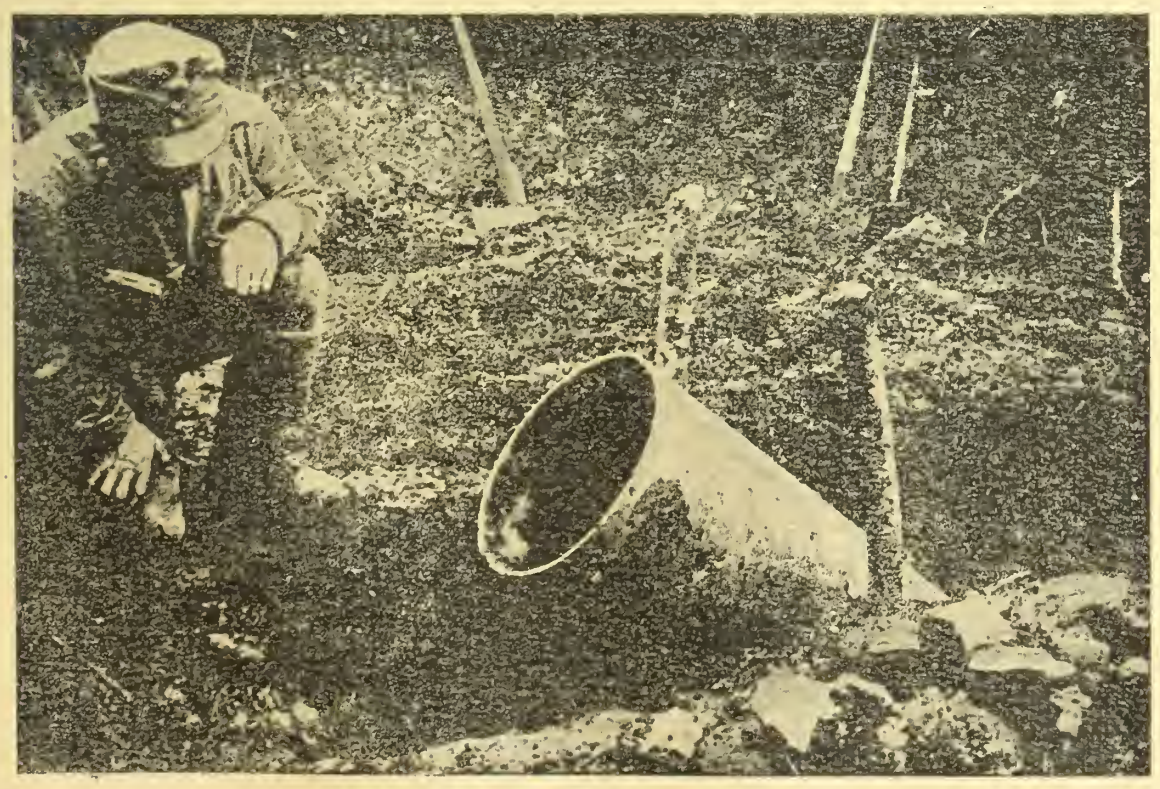

Molga secunda Porta, 40ti cm vrhač min.

níkům na 133 milionů, čímž odlehčilo své povinnosti, zuročovací a získalo větší neodvislost zvláště na anglickém trhu zlata. Japónskem proponované reformace vojska a námořnictví a přestavba drah z úzkokolejného systému na normálně rozchodný vyžadují však tak ohromného kapitálu, že na to nestačí ani všechny ony miliony, které se nyní do země se všech končin světa hrnou.

SALÁT LÉČIVEM.

V „lékařských črtách z východu", zmiňuje se dr. Christian Hundwill o všeobecné oblibě v pojídání salátu. Píše: „Jistě pozoruhodná a uvážení hodná je obliba v salátě, v salátě úplně syrovém, bez jakékoli přípravy, jež tu nazývají „has", kterážto obliba přichází zejména ovšem na jaře k platnosti. Všichni prodavači a kramáři mají ho plno. Jdeme-li kolem bytu známého, zve nás ihned na salát, jako nás dříve zval na malý findžan černé kávy. Na ulicích sbírají děti chudiny odpadky salátu, jež zámožnější občané odhodili. Tento hlad, tato obliba v pojídání salátu, činí dojem instinktivního hladu. Snad se tu jedná o proces čistění krve, nebo snad přirozená potřeba organických látek výživných, jako solí železa, a jiného, jež zelenina obsahuje, nutká člověka po zimním půstu na jaře ku pojídání salátu.

I staří řečtí a římští lékaři, jako Dioskorides, Celsus a Galenus vyhlašují léčivost salátu a tvrdí, že jest užitečným ku vyhojení různých nemocí prsních, kašle souchotinářského, rheumatických potíží, bolestí žaludečních, melancholie a hypochondrie. Římský historik Suetonius sděluje, že římský císař Augustus, deset let před narozením Kristovým, onemocněl těžkou chorobou jaterní a sice tak silně, že konečně upadl v hlubokou melancholii a jeho okolí bylo přesvědčeno, že záhy zemře. A tu byla kdysi udělena svoboda otroku Antoniu Musovi a ten si předsevzal, že vyléčí císaře na smrt nemocného a sice vodními lázněmi a salátem, což se mu skutečně podařilo, za což se mu dostalo mnoha darů, vyznamenání a výsad.

Svěží, zelený salát obsahuje organické železo, (hlávkový salát 5.21 proc., zimní salát 1.26 proc.), sodík (7.54 hlávkový salát, polský salát, čili salát polní 9.34 proc. a salát římský 35.30 proc.), mimo to i draslík, vápenité součásti, fosfor a křemičitany. Tyto organické, výživné soli jsou velmi důležitým činitelem pro výživu našeho těla, zejména pro tvoření krve a bílkoviny. Zvláště cenným je obsah sodíku, neboť vylučování kyseliny uhličité z krve člověka, je odvislo od obsahu sodíka v krví, zatím co železo kyslík do krve těla lidského přivádí.

Dříve než se salát pojídá a upravuje, nutno jej dobře vyprati a sice v čisté vodě, abychom tím odstranili všechny mikroby, které se obyčejně na zelenině v hojnosti nalézají, a jež jsou lidskému zdraví velmi škodliví. Ždímati se salát nemá, neboť tím se z něho vylučují nejužitečnější jeho součástky, to jest organické soli. Místo octa, odporučuje se k přípravě salátu, šťáva citronová neb kyselé mléko, či smetana a ku zmírnění kyselosti posype se dle libosti cukrem.

Salát ve stavu syrovém, je mnohým lidem mnohem chutnější, než salát upravený co zelenina, a sice asi proto, poněvadž syrový salát se velmi pomalu tráví a zrovna tak pomalu rozkládá, zatím co salát vařený se rozkládá velmi rychle a způsobuje tím, všechny možné žaludeční potíže, nadýmání, zácpu a p.

V mnohých krajinách je do dnes zvykem, že se na jaře používají jemné výhonky divoce rostoucích dru-

hu zeleninu, jako šťavele, jitrocelé, kerblíku, řeřichy a p. upravujíce se, co špenát, neb salát, aneb požívajíce se co zelenina polévková.

Nelze popříti, že jest to zdravé, jarní léčivo, stojící několik pouze haléřův.

Zejména by se mělo hojnější měrou používati této regenerace krve jarní svěží zeleninou, u dětí, které zejména po dlouhé zimě trpívají různými nemocemi, vznikajícími nedostatečným jednak pohybem a pak zejména nedostatkem zdravého vzduchu, čímž se ovšem, jak na prvý pohled jasno, krev velmi znečistí. A právě tak, jako nyní na jaře, pod vzrůstajícím teplem a vláhou, počne prudčeji prouditi míza v kůře stromové, děje se tak i v žilách člověka a zejména v těle dětském a tímto novým prouděním šťáv, vylučuji se z těla lidského opotřebované součásti, při čemž lehce nastávají různé katarhy plicní a hrtanové a s nimi spojené dětské nemoci, jako záškrt a spála.

Jednoduché léčení užíváním salátu, usnadňuje tento jarní proces obnovovací, zabráňujíc tím zároveň vznikaní nemocí a je věru zajímavo, že děti většinou rády pojídají syrový salát, zatím co salát vařený jim po chuti není.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 17. května. Na ruském a albánském bojišti nezměněná situace. Na Soči pokračuj bitva. Hlavní útok vedli Italové východně Plavy-Salcana a u Goríce. Na Kuku se rozhořčeně bojuje. Útočníci a obhájci střídaji stále své role. Také italské nápory v prostoře Monte San Gavrele selhaly. 400 Italů zajato. V úžině Otranto potopily naše válečné lodi 24 italských parníků. Na zpáteční cestě došlo k tuhým bojům s italskými námořními silami, ve kterých nepřítel utrpěl těžké ztráty. Také kterýsi anglický křižák byl v bitvě této potopen. Na západě opustili následkem silného anglického protiútoku území Roeux. Severně Scarpy, u Riencourtu útočili Angličani marně. V květnu zajato na úseku u Arrasu přes 2300 Angličanů. U Vaxaillonu, Laffaux, Froidmontu úspěšné německé výpady. Na této části fronty zajato v květnu 2700 Francouzů. — V Macedonii pokračuje bitva. Zuřivě se bojuje zejména u Bitolje. Všecky útoky armády Sarrailovy zmařeny. — V ponorkové válce potopeno 32.000 tun. — Miljukov opustil definitivně ruský kabinet.

Dne 18. května. Bitva na Soči trvá. Výšina Kuk zůstala v rukou nepřítele. V území Gorice útočil nepřítel marně. Italský útok proti Monte Santo odražen. Také na tyrolské frontě stupňují Italové dělostřelecký oheň. Od počátku ofensivy ztratili Italové 3000 zajatců. — U Arrasu dělostřelecké boje. Zříceniny Bullecourtu byly německým vojskem vyklizeny. Na Aisně dělostřelecké boje. Další útoky nepřítele byly odraženy. — V Macedonii utrpěl nepřítel citelnou porážku. Podnikl několik silných útoků proti Makovu, které všecky s těžkými ztrátami ztroskotaly. — Bývalý vrchní velitel srbské armády generál Putník zemřel v Nizze.

Dne 19. května. Na východě zvýšená dělostřelecká činnost ruská. Úspěšný německý letecký útok na Kystendži. — Tuhé boje na Soči. Italové marně se namahají rozšířiti svůj začáteční úspěch u Auzzy na levém břehu Soči. Všecky útoky proti výšinám u Vodice odraženy. Také u Gorice uhájeny všecky naše posice. Jediným výsledkem celého týdenního krvavého zápolení Italů je rozšíření jejich předmostí u Plavy o 2 km. — Na západě pokračují boje. Po obou stranách silnice Arras-Douai a na Zimním Vrchu odraženy nové nepřátelské útoky. — Na macedonské frontě ochabl boj. — Jaffa byla vyklizena civilním obyvatelstvem. Na vyklizení Jerusalema se však nepomýšlí. — Ve válce ponorek potopeno od 15. května 327 nepřátelských lodi. Od zahájení zostřené války ponorek zničeny 2⅜ mil. nepřátelského lodního prostoru. — Honduras vypověděl Německu válku.

Dne 20. května. Na ruském bojišti nic nového. 10. bitva na Soči pokračuje. Nepřítel, proniknuvší u Auzzy na druhý břeh Soči, byl zahnán přes řeku. Také u Vodice Italové poraženi a tamní výšiny zůstaly v moci našeho vojska. Nepřátelské útoky u Gorice rovněž zmařeny. — V Macedonii odraženo několik nepřátelských útoků u Kravice. — U Arrasu obnoven boj. Nepřátelské útoky u Monchy, Acheville a Queantu odraženy. Na Aisně pokračují dělostřelecké boje, které se rozšířily také na frontu v západní Champagni. Nepřítel ztratil na západě 8 létadel. — Bavorský ministerský předseda vyslovil naději, že válka bude na podzim ukončena.

Dne 21. května. Na Soči pokračovali Italové ve svých útocích, zejména na čáře Vodice-Salcano. Nepřítel útočil marně, ani píď země nezískal. Přes 200 Italů zajato, 5 aeroplánů sestřeleno. Na macedonské frontě dělostřelecká činnost. Anglické a francouzské válečné lodi bombardovaly Kavalu. — Tuhé boje na západě. Angličani útočili velkými silami na silnici Arras-Cambrai. Kde pronikli do německých posic, zaženi byli protiútokem. Jen mezi Fontaine a Bullencourtem přenechali Němci nepříteli část rozstříleného zákopu. Úspěšné boje u Laffaux, Braye, Cernay a farmy Hartenbise. Velké boje v Champagni. Francouzům se podařilo usaditi se na hoře Cornillexu, jižně Nauroye, jihozápadně Morauvillers. O několik jiných posic se ještě bojuje. Nepřítel ztratil 14 létadel. — Nezaručené pověsti praví, že Angličani obsadili Archangelsk a Charbin.

Dne 22. května. Ruská dělostřelba oživla značnou měrou na různých místech. — Italové uznali za dobré oddechnouti si. Teprve v pozdních hodinách večerních zahájili útok na naše zákopy před městem Gorici se vinoucí, ale nevyplatilo se jim to. Dnes za jitra odstřelovaly nepřátelské baterie naše posice na krasské planině. V Korutanech a Tyrolsku zvýšila se značně činnost děl. — U Hulluch a Bullencourtu zmařeny připravované útoky nepřátel. Na Aisně a v Champagni trvala prudká dělostřelba po celé dopoledne. Odpoledne byly zahájeny na planině od Paisy počínaje a až k lesům La Ville-aux-Bois sahaje, prudké útoky Francouzů, které s neslýchanou houževnatostí trvaly až do večera. Nepřítel byl za ohromných ztrát nucen, vrátiti se do svých původních posic.

Dne 23. května. Na ruském bojišti v některých úsecích dělostřelecké boje. Na Soči trval bitevní klid. Jen u Gorice útočil nepřítel, byl ale odražen. Na Krasu rozpoutala se nová zuřivá bitva. Také v Korutanech a v Tyrolsku místy zvýšená bitevní činnost. — V Macedonii slabší bitevní akce následkem špatného počasí. Na západě u Hulluchu, Bullecourtu a na planině Palvy až k lesu La Ville-aux-Bois odraženy nepřátelské útoky. — Brasilie odvolává své neutrálitní prohlášení. — Ve válce ponorek ztratil nepřítel 72.000 tun. — Demise Tiszova kabinetu přijata s přáním panovníkovým, aby zatímně vedl dále otěže vlády uherské, potud, pokud se nenajde vhodný nástupce, za něhož se považuje buď hrabě Khuen, neb Serenyi, neb Karolyi. — Císař povolal předáky uherských stran k audienci, aby seznal jich smýšlení o změně vlády. Jedná se tu zvláště o hraběte Julia Andrassyho Apponayi-ho a Aladara Zichyho, které lze považovati rovněž za kandidáty místopresidentní.

□ □ □

Generální plukovník šl. Falkenhausen, vrchní velitel 6. armády německé, byl jmenován generálním guvernerem belgickým, na místě nedávno zesnulého svob. pána z Bissingů.

Dováženi pitné vody do vysoce situovaných posic bitevních.

PRAPORČÍK V Z. VILÉM EISELT.

který byl od 19. ledna 1916 až do 21. dubna důstojníkem-pozorovatelem u letecké kompanie č. 18 podnikl dne 21. dubna 1916 výzvědný let, směrem k Husiatýnu a více se nevrátil. O jeho osudu byl jeho oddíl po dva dny v nejistotě; třetího dne objevil se nad Buczacz-em ruský letec, který pomocí malého padáku, na němž byl upevněn dopis sdělil, že praporčík Eiselt se nalézá v ruské vojenské nemocnici, zraněn. Téhož dne došla i z předních řad zpráva, dle níž dne 21. dubna 1916 jedno z našich a jedno nepřátelské létadlo, se hořící střítily. Z obou těchto zpráv vychází na jevo, že řízný rakouský pilot, šikovatel Karel Kulík a pozorovatel, praporčík v z. Vilém Eiselt, v nejbližší blízkosti našich linií se pustili ve vzdušný boj. Z udání posádky jistého nepřátelského létadla, jež krátce na to, bylo našim vojskem sestřeleno, lze souditi, že praporčík Eiselt, neztrativ při nešťastném pádu hořícího létadla, duchapřítomnost, vyskočil z něho, z výše asi 10ti metrů při čemž si přivodil mimo těžkých spálenin i zlomeninu nohy, takže byl nalezen ve mdlobách. Od onoho dne zmizela po něm veškerá stopa, proto se každý, který se vrátil z ruského zajetí prosí, aby je-li mu co o osudu tohoto srdnatého letce známo, o tom bližší údaje na Velitelství c. a k. leteckých oddílů Vídeň, XIII. podal.

□ □ □

SMĚS.

Politické drobnosti. Přípravy k parlamentnímu zasedání jsou v plném proudu. Dne 21. května přijal císař Karel vůdce parlamentních stran v Laxenburgu, mezi nimi také zástupce Českého Svazu. Konference měla ráz velice srdečný a vedla k rozpravě o všech politických a parlamentních otázkách. Dne 21. května konal se konvent seniorů, zároveň zahájil ministerský předseda hrabě Clam-Martinic porady s vůdci parlamentních stran. — V polské krisi nestalo se žádné nové rozhodnutí. Noví paiři byli jmenováni. Z Čechů biskup Doubrava, posl. dr. Fořt, dvorní rada Vrba; dále povoláni do panské sněmovny budou Konrád Hötzendorf, gen. Pflanzer-Baltin, dr. Weiskirchner, Pattai, Gessman, generál Ermolli, gen. pl. Dankl, vydavatel „Neue Freie Presse" dr. Benedikt, býv. ministr Hochenburger atd. Presidium panské sněmovny zůstane na svém úřadě. — Zahraniční ministr hr. Černín dlel v Berlíně a vrátil se zpět do Vídně. — Proces proti dr. Bedřichu Adlerovi skončil odsouzením obžalovaného k smrti. — Císař nařídil propuštění velké části internovaných a konfidovaných. Posl. Klofáč obdržel pozvání k první schůzi parlamentu. Klofáč je jak známo od počátku války ve vyšetřovací vazbě. Na red. Duška a soudruhy podána nová obžaloba, nikoli ale na dv. r. Oliče a posl. Soukupa. — Protipolitický zákon vyvlastňovací v Prusku zrušen.

Čína odkládá svůj vstup do války. Čínský parlament usnesl se, odložiti své usnesení o prohlášení války Německu až po projektované rekonstrukci kabinetu.

Štokholmské porady. Dne 25. a 26. května konala se ve Štokholmu separátní konference stálého štokholmského socialistického výboru s rakouskými socialními demokratickými (německými) zástupci. Dne 29 a 30. května, jednal výbor s delegáty uherskými.

Politické procesy. Obhájce dr. Bedřicha Adlera dr. Harpner podal zmateční stížnost proti rozsudku nad Adlerem. — Pražská finanční prokuratura žádá ve věci dr. Kramáře a dr. Rašína náhradu škody v obnosu 7 milionů korun a navrhuje, aby k posouzení tohoto požadavku byl delegován vídeňský zemský soud.

Praporčík v z. Vilém Eiselt.

Geologické výzkumy v Srbsku. Za součinnosti saské vědecké společnosti konají se v bývalém Srbsku a v sandžaku novi-pazarském geologické výzkumy. Výzkumná cesta zahájena byla počátkem srpna 1916 v Bělehradě a vedla přes Kraljevo a Rašku, kde byla podniknuta malá exkurse do hor Kopaonických rudami hojně oplývajících. Na to byla prozkoumána krajina Nového Pazaru, Ribaniče a horního údolí Ibarského a pak Mitrovice, čímž se došlo k jakési uzávěrce výzkumů rakouských geologů ve vých. Bosně i v Macedonii konaly se rozsáhlé výzkumné cesty.

Polibky maršála Joffra. „Petit Parisien" sděluje svým čtenářům o francouzském maršálkovi následující historku: Za svého nynějšího amerického pobytu byl Joffre pozván na diner ku státnímu podsekretáři Philipovi. Kterási z pozvaných dám žádala maršálka, aby políbil její dvě dcerušky, 15ti a 17tileton. To stačilo, aby i v ostatních dámských hostech vzniklo přání po polibku věhlasného generála. Leč generál vymyslil duchaplný strategický ústup, oznámiv, že ony jež jsou ze starších ročníku než 17tileté — nikdy nelíbá.

Itálie je prvním státem na světě, který pohání dlouhou železniční trať elektřinou. Švýcarsko, které má nejvíce drah ze všech států, usneslo se pohánětí svoje tratě rovněž elektrickým proudem.

Carevna-matka matka to bývalého cara Mikuláše, která je rodem dánskou princeznou, uchýlí se prý do kláštera.

Třetí zimní tažení. Nedělní denní listy přinesly zprávu, že známý francouzský agitátor Soulier sdělil na kodaňských poradách, že Francie a Anglie činí již příprav k zimnímu tažení. Zprávu tuto nutno ovšem posuzovati zdrženlivě.

Tajná smlouva rusko-japonská. Listy sdělily minulou neděli, že prý Rusko má tajnou smlouvu s Japonskem pro případ, že by se odloučilo od západních svých spojenců. Tato smlouva zaručuje prý japonsku veliké výhody na dálném východě.

Noví nepřátelé Německa. K nepřátelům Německa připojila se nyní také středoamerická republika Honduras bývalá to španělská kolonie, která v roce 1821 vydobila si svou samostatnost. Čítá asi 800.000 obyvatel. Kromě toho také Nigaragua přerušila své diplomatické styky s Německem.

Sasanov opět na obzoru. Denní listy přinášejí zajímavou zprávu, že Sasanov, který měl převzíti místo velvyslance, na rozkaz petrohradské vlády zůstal v Petrohradě, aby byl k ruce novému zahraničnímu ministrovi Tereščenkovi.

Tajemství černé věže.

KAPITOLA XXXII.

Nová známost.

Parník přistal v Brindisi. Četní pasažeři opustili zde loď, jiní opět vstoupili. Kurt Lora a Margitta seděli na palubě a pozorovali nové příchozí. Tu tu povstal Kurt.

„Jestli se nemýlím, jde tamhle můj přítel z mladých let Robert Jäger. Promiňte dámy — podívám se na přístavní most a vrátím se brzo".

Za chvíli objevil se Kurt opět, ale ve společnosti mladého, štíhlého muže.

„Zde je můj nejmilejší přítel z mladých let malíř Robert Jäger, kterého už dlouhá léta jsem neviděl," volal Kurt, představuje jej Loře a její přítelkyni.

Oči mladého umělce spočinuly na krásném obrazu, jaký obě dívky poskytovaly a dlouho trvalo, než se z překvapení svého vzpamatoval.

Když Jäger později seděl o samotě s Kurtem nemohl krásu obou společnic ani dost vynachváliti. Nejvíce zajímal se brunetku, Margittu, ve které našel dlouho hledaný model pro svůj obraz Ruth.

„Ta je zrovna stvořena pro tuto biblickou figuru" — nadšeně zvolal umělec.

Kurt poklepal malíři na rameno a pravil: „Je to znamenité děvče a má ty nejlepší vlastnosti. Jmenuje se Margitta Karolyová, jak jsem ti ji už představil pochází z Uher. Cestuje se svým bratrem a jedou oba jako my do Vídně. Více ti říci nemohu."

„A její společnice blondýnka?"

„To je Lora Henningová, dcera kalifornského profesora a učence. Svému nejlepšímu příteli mohu prozraditi, že jsem s ní zasnouben."

Také obě dívky hovořili o novém příchozím a zejména Margittě se umělec velice zamlouval. Později, když Lora stála stranou s Kurtem, zasypávala ho dotazy o Jägrovi.

„Proč se o něho tak zajímáš?" ptá se Kurt s úsměvem.

„Já ne, ale Margitta."

„To je dobré. A já mám dělat dohazovače?" smál se Kurt. „Vy se mě všichni líbíte. Také Jäger zasypal mě podobnými otázkami."

„Opravdu, zajímá se o Margittu?"

„Zajisté! A chce ji malovat."

„Opravdu. A smím ji to říci?"

„Raději ne. Počkej až on sám ji to sdělí."

„A co jiného mi můžeš říci o něm. Vždyť ho přece znáš z mladých let."

„Otec Jägrův je správcem velkého císařského statku, který sousedí s Rottenhallem. S jeho synem seznámil jsem se za svého pobytu u doktora Wernera, který jak ti známo byl mým vychovatelem. Měli jsme se rádi jako dva bratři. Také později, když Robert šel do Vídně na akademii scházíval jsem se s ním častěji. Pak dostal Robert římskou cenu za své práce a odebral se na dvě léta do Itálie. Od té doby jsem ho nespatřil až dnes. Jinak je to velice roztomilý člověk, poctivá duše, věrný jako zlato, spolehlivý a nejlepší kamarád."

— — — — — — — — — — — —

Za nedlouho po této rozmluvě seděl Kurt a Jäger ve společnosti s Lorou a Margittou. Lora ustavičně pozorovala malíře, jenž prozrazoval hned neobyčejný zájem o Margittu. Mluvilo se o cestovních příhodách, pak ale Jäger přenesl rozhovor na umění a již se svěřil Margittě svými plány a prosil, aby mu posloužila za model. Kurt a Lora naslouchali a smáli se.

„Konečně!" — zvolal Kurt. „Trvalo to hezký dlouho! Mohl jsi se svěřit stručněji, bez tak dlouhých okolků."

Ještě téhož dne zhotovil Jäger malou skizzu Margittiny hlavy.

Kurt a Lora nadšeně chválili jeho práci, kdežto Margitta trochu koketně pohlédla malíři do očí a tázala se ho pološeptem:

„Jsem vskutku tak hezká?"

A malíř nadšeně:

„Tisíckráte krásnější."

KAPITOLA XXXIII.

Přítelův slib.

Celá společnost přistála konečně v Terstu. Bylo usneseno přes den zůstati ve městě a prohlédnouti si jeho památky a večer nastoupiti cestu vlakem do Vídně. Odpoledne pobídl profesor Henning obě mladé dvojice, aby podnikly výlet do Miramare. Chtěl totiž stráviti několik hodin o samotě s Karolym. V brzku seděli oba v kavárně a Henning svěřoval se Petrovi, že pohlíží na příští budoucnost s jistými obavami.

„Já, nikoli." Odpověděl Karoly.

„Ty zapomínáš na nebezpečí, které mi hrozí v okamžiku, kdy vstupuji na rakouskou půdu. Víš přece . . ."

„Nemluv o tom! Mnoho let od té doby uplynulo. Nikdo tě už nepozná."

„A přece nejsem jist. Naopak, těžké myšlenky stále nedají mi pokoje. Což kdyby mě poznali? Co bude s Lorou? Nechci na to ani pomysliti. Poslechni Petře: Už dříve, jsem tě chtěl o něco prosit. Nech Margittu na příště stále u Lory. Rozumíš mi? Nechci jeti s vámi rovnou do Vídně. Změnil jsem svůj plán a chci jeti za vámi

Počasí budoucnosti. Známý francouzský abbé Moreaux, náležející k nejlepším metereologům, připomíná v „Petit Journal", že již r. 1901 upozorňoval, že kolem r. 1918 nastane v evropském počasí pronikavá změna. Moreaux se domnívá, že tato předpověděná změna nastává již nyní, soudě tak dle nedávné mrazové vlny, jež se snesla nad Evropou. Počasí v letech 1900 až 1917 bylo deštivé. V příštích letech budou prý poměry ještě mnohem horší — kruté zimy stanou se asi pravidlem. Otázka zásobování uhlím nezmizí následkem toho ani po válce. Jak abbé Moreaux podotýká, nutno tyto mrazy přičítati silné aktivitě sluneční, která r. 1900 počala a nyní je na svém sklonku. — Léta prý budou naproti tomu mnohem teplejší. — Pěkné věru vyhlídky.

Zavedení tabákového monopolu ve Francii. Tabákový monopol zavedl ve Francii Napoleon I. Maxim D u-Camp vypravuje o tom následující: Na velikém dvorním plesu r. 1810 zpozoroval císař krásnou dámu — posetou takřka drahokamy a šperky a budící proto všeobecnou pozornost. Když se císař ptal po jejím jméně a stavu, bylo mu sděleno, že je to choť jistého bohatého kupce, který si obchodem tabákovým založil ohromné jmění. „Tabák tedy tak mnoho vynáší?" ptal se císař zamyšleně. A již dne 29. prosince vydal dekret, jímž nařizoval, že je na příště dovoleno jen státu, pěstovati tabák a vyráběti jeho produkty.

Slavný nemluva. Dle známého přísloví „mluviti stříbro mlčeti zlato", řídil se jmenovitě slavný učenec Isaak Newton. Byl dlouholetým členem anglické sněmovny, aniž by se byl kdy jediným slovem účastnil debaty. Jenom jedinkráte promluvil několik slov — když se totiž jednalo o zasklení rozbitého okna v zasedací síni sněmovny.

□ □ □

ZAHRADNICTVÍ V ČERVNU.

Ovocnářství. Přepichujeme semenáčky, jakmile ve školce vzrostly a 2 až 3 lístky nasadily. Děje se to tím způsobem, že je na nejhustších místech vybíráme, kůlový jich kořen zkrátíme asi na polovici a pak je přesazujeme do záhonu, do řádků asi 20 cm od sebe, vzájemné vzdálenosti asi 10 cm a pak zalejeme. Nejvýnosnější doba k tomuto úkonu, jež se zove pikování jest počasí pošmourné, poněvadž za horka mnoho sazenic zajde. Hlavně se pikují hrušně a jabloně. Netřeba dodávati, že před vyndáním semenáčků, nutno půdu řádně zalíti, abychom je při vyjímání z tvrdé půdy neporouchaly. Očkovanei na spící očko z roku minulého, dáváme přímý vzrůst, co budoucím kmenům, což se děje připevňováním v polovici čípku, a sice pevně. Opadané plody, jichž si obyčejně žádný nevšímá, nutno sbírati, poněvadž značná jich většina je červivá, obsahuje tak zárodky ovocných škůdců. Tyto padávky předkládají se buď dobytku, neb se ničí prvým vhodným způsobem. Pro odstranění mšice, jež se vyskytuje na listech, používáme následujícího roztoku: Svaříme 1 l vody se 7 proc. výtažkem tabákovým, velkou lžíci soli, sody a nadmangaňanu draselnatého, což pak vlejeme do vody ku postřikávání určené a sice až nabude modravé barvy. Stříkačkou pak postříkáváme listy mšicí napadené. Rovněž i vinnou révu postřikujeme a sice vápenou vodou neb roztokem zelené skalice, výhony přivazujeme.

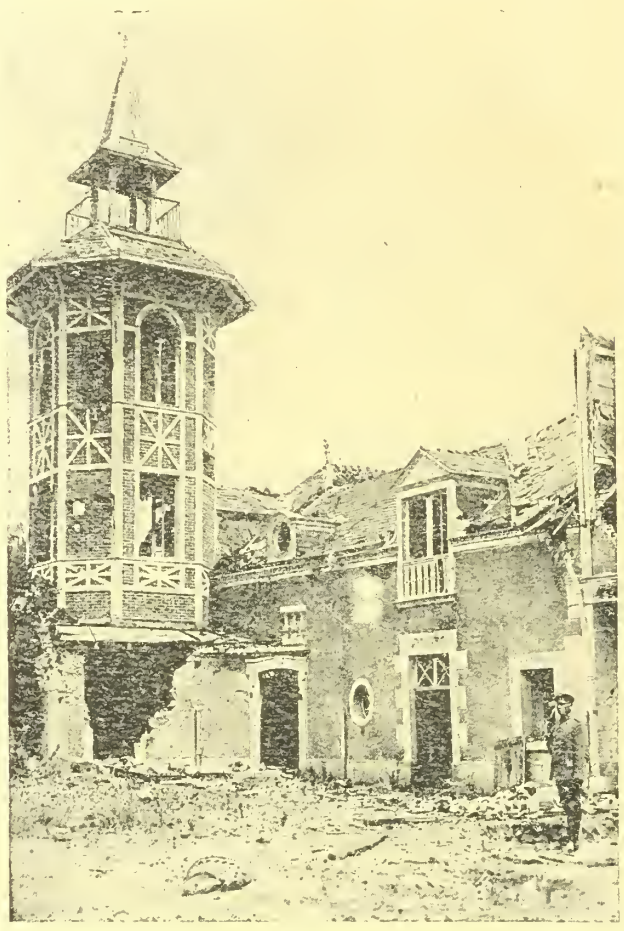

Zámeček v Brimont s viditelnými stopami francouzských střel.

Zelinářství. V pařeništi, kde ponenáhlu všechna zelenina zmizela, začneme počátkem června sázeti melouny, neb se tam naseje přísada pozdní zeleniny t. j. zelí, brukve, kapusty, karfiolu, čímž jsou tyto přísady znamenitě chráněny proti pohromám živelním. Nemáme-li pařeniště možno semena pozdních zelenin vysévati na volný záhon a obnovujeme setbu ředkve všeho druhu, hrášku a fazol. Přísady salátu a zelí se vysazují. Záhony se čistí a zavlažují, a červená řepa, mrkev, petržel a vysetá cibule se přetrhává, což má ten účel, aby bylinky byly přiměřeně od sebe vzdáleny. Slabší se tudíž vytrhují (z téhož důlku) a nejsilnější se ponechává. Vzdálenost zbylých rostlin bývá u řepy asi 30 cm, u mrkve, petržele a cibule asi 15 až 20 cm. Vytrhané přísady, vysazují se na prázdná místa, kromě mrkve a petržele, jež by se po přesazení nedařily. Co se týče hrachu, květáku, fazol, rajských jablek, okurek, dýní a brambor nutno je kopčiti, t . j. přihrneme je opatrně, kopečkovitě až po první listy, ovšem abychom nepoškodili kořenů. K rajským jablkům, fazolím a hrachu přidáváme tyčky případně je k nim přivazujice. Okurkám uštípneme hlavní výhon, t. j. od kořene počítaje asi za pátým listem, čímž vyhanějí nové, plodonosnější výhony. Jsou-li okurky hustě sázené nutno je rovněž přetrhávati, tak aby z jednoho důlku vyrůstaly pouze 2 byliny. Důlky buďtež vzdáleny nejméně 50 cm., neboť okurky se silně rozvětvují. Při křenu je nutno čistiti i kořen t. j. hlína se odhrne a boční výhony kořene se ořežou. Odporučuje se všechny zeleniny pilně okopávati a pleti, aby půda lépe větrala a rostlina lépe kořeny zapouštěla. V červnu sklizíme již hojně salátu, brukve, karfiolu, zelí, špenátu.

Květinářství. Počátkem června zaséváme semena calcelarií, cinarií, prvosenek a j. a to do bedniček a mimo to přímo na záhon semena levkojí, pomněnek, macešek, silenek, aster, karafiátů, sedmikrásek, slizových růží a m. j. Semena nutno pilně čistiti a zalévati. Dokud nevzejdou, je dobře, pokrýti je listnatými větvemi. Koncem června se eventuelně přepiehují, rovněž je tato doba nejvýhodnější pro přesazení kamelií a azalek, při čemž musí býti dobře pískem promíchaná. V červnu sklizíme první semena květů, které dáme pak na stinná místa dobře vysušiti, kamž rovněž ukládáme cibulky hyacintů, tulipánů a p. Záhony po odkvetených květinách se znovu obsazují a sice hlavně althenanem, tery, ageratem, irisinou, achirantusou, coleusem, mezendrianciemem a j., kteréžto přísady se koupí u zahradníka, nemáme-li snad vlastního skleníku. Opínavé rostliny, jichž výhony přivazujeme prostřihují a skracuji se na zvlášť hustých místech. Špalíry přistřihujeme dle rovně napnuté šňůry neb dle potřeby v oblouku. Koncem června očkuji se růže a sice na bdící očko (viz měsíc květen).

□ □ □

---

o 2—3 dny později — dle toho jak se věci vytváří. Z toho vydíš, jak je Loře potřebí společnosti tvé sestry. A pak: Margitta se vyzná trochu ve Vídni, kdežto moje dítě přichází do cizího města."

„Buď bez starostí Pavle, Margitta neopustí Loru. A já zůstanu u nich. Pojedu s nimi do Vídně a ubytuji je obě u jisté dobré ženy, která byla kmotrou Margittinou. U ní se budou obě dívky cítiti jako ve vlastním domě. Z Vídně pojedu ke své matce, ale jen na několik dní. Pak se zase vrátím do Vídně a doufám, že tou dobou také ty už budeš na místě."

„To je možné — já jsem ale rozhodnut nepřiblížiti se ke své dceři ve Vídni dříve, než její záležitost bude uspořádána. Nevím, jak to dopadne. Baron Hanuš Rottenhall má proti mě strašnou zbraň a kdyby došlo ke katastrofě, nesmí Lora býti svědkyni."

„Pavle drahý, ať se stane cokoliv, můžeš počítati s mou pomocí: Budu tvou Loru střežiti, ale myslím, že to nebude ani třeba."

„Nezapomínej, že vedeme boj na život a na smrt! Kdo ví, co mi přinese nejbližší hodina."

„Toho jsem si vědom! — odvětil Karoly. „Ale přes to věřím, že tento boj dopadne k mému a ke tvému prospěchu."

„Neznáš dobře barona Rottenhalla. Ten chlap je všeho schopen."

„O znám ho dostatečně. A když i vystoupí proti tobě, přece i ty máš proti němu velkou zbraň. Teď přece nemůže říci Rottenhall pravdu o tobě, Když by to byla i jeho záhuba. Dosud jsi mi sice pranic neřekl a nesvěřil nic bližšího o svých plánech, ale já jsem se už všelicos dovtípil. Vím, že máš velkou zbraň proti Rottenhallu. Ostatně by nebyl opustil Kahýru a to s Lorou"!

Pavel Henning mlčel.

„Nemohu mluviti tak, jak bych si přál" — pravil po krátké pomlčce.

„Vím, že jsi vázán svým slovem".

„Ano. On ho sice zrušil, ale snad to všecko zase napraví."

„To jsi na omylu."

„Vyčkáme zatím a proto tě také prosím, abys zachoval přísné mlčení."

„Samozřejmé."

Profesor vytáhl z kapsy balíček popsaného papíru.

„Během naší cesty — pravil profesor — sepsal jsem všecko, co Lora musí se dovědětí o mé minulosti. Prosím tě — —

„Nech mě domluvit. Tyto papíry ti předávám s prosbou, abys je uschoval až do onoho okamžiku, kdy bude nutno Loru o všem zpraviti."

„Ano. Ale mám za to, že ústní objasnění tvoje . . ."

„Nevíme přece nikdo, co se stane se mnou. Chci, aby měla Lora ve svých rukou zbraň, kdyby byla napadena."

Karoly převzal papíry a uschoval je.

„Kdy je mám Loře předati."

„Když se něco stane, totiž kdyby baron Rottenhall něco proti mě podnikl a kdyby Lora 8 dnů nedostala ode mne žádnou zprávu."

„Rozumím. Přisahám, že učiním dle tvé vůle. Přisahám to ve své nenávisti proti Rottenhallu!" slavnostně sliboval Karoly.

KAPITOLA XXXIV.

Ve Vídni.

Když mladí lidé vrátili se z Miramare, prosil Robert Jäger profesora Henninga o svolení, aby směl se připojiti ke společnosti na další cestě její do Vídně. Henning s radosti přislíbil a informoval zároveň Loru a Margittu, že on sám a Kurt prozatím nepojedou dál, nýbrž že zůstanou 2—3 dny v Terstu. Zároveň zavolal k sobě Henning Kurta, jenž nemálo byl překvapen, když slyšel, že má zůstati v Terstu, kdežto Karoly s Margitou a Lorou, jakož s Robertem Jägrem pojede do Vídně napřed. Leč Kurt se podrobil, když professor řekl, že má své příčiny a že později všechno vysvětlí.

Večer Karoly, Jäger s oběma dívkami odjel, kdežto profesor a Kurt zůstali. Na cestě z nádraží vyložil profesor Kurtovi, že nechtěl jen z ohledů na společnost, aby Kurt jel s Lorou rovnou do Vídně. Až se Lora s Margitto ve Vídni ubytuje, může ji navštěvovati, leč společný příjezd vyvolal by snad zbytečnou pozornost a řeči v kruzích přátel Kurtových. Leuchtendorf uznal správnost profesorova počínání.

Profesor sdělil Kurtovi, že může druhý den jet dál do Vídně, on sám, že ještě zůstane, vyzval ho však, aby u Rottenhalla ani slovem se nezmínil, že profesor Hennig přijel do Rakouska. Kurt slíbil, že se bude říditi přáním tímto, jakkoli shledával Henningovo počínání velice podivným. A podřídil se i když profesor požádal ho, aby ve Vídni čekal na další zprávy a pokyny.

Slunko pražilo a zalévalo paprsky svými císařské město, na jehož třídách panoval čilý ruch. Korutánská třída hemžila se davy elegantního obecenstva.

„Ty Margitto, krásně je ve Vídni. Nemohu se do sytosti nadívati na město a jeho obyvatele. Chápu, proč Kurt lne takovou láskou k Vídni.

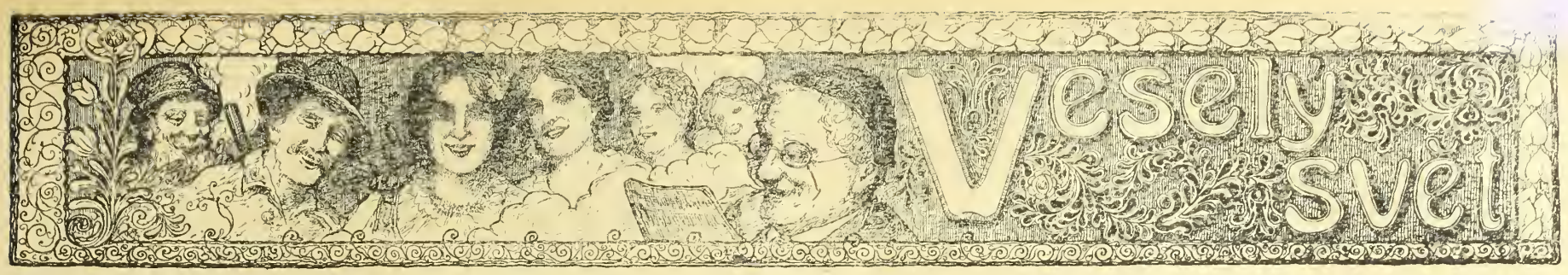

Ze soudní síně.

Soudce k obžalovanému: „Kdy jste vyloupil pokladnu?" — „Bylo to při nočním útoku."

*

U Fleků.

Host při prázdné sklenici: „Staří Čechové se měli dobře. Ti pili pořád ještě jednu!"

*

Snadné.

A: „Byl jste již v — v — v — počkejte leží mi to na jazyku."

B: „Taák — tak vyplázněte jazyk prosím — já si to přečtu."

*

V lázních.

A: „To je náhoda, že jsem se tu s vámi setkal.',

B: „Co tím chcete říci? Chodíte vy tak zřídka do lázní, aneb chcete totéž tvrditi o mě?"

*

Hospodárnost.

Madame ke služce: „Tak? 40 haléřů stojí dnes cibule? No víte co, zajděte raději k sousedce, vypůjčte si cibuli a vrátíme ji, až budou zase lacinější."

*

Časová oprava.

„V Mnichově jsou číšnice, které nesou v jedné ruce deset džbánů piva."

„Kdyby tak Pánbu dal . . ."

*

Blízké příbuzenstvo.

Notář: „A jak odůvodňujete vaše nároky na toto dědictví pana Mikysky?"

Ona: Jsem blízkou příbuznou zesnulého, poněvadž můj dědeček — rozumějte dobře pane notáři — můj dědeček a dědeček pana Mikysky byli oba dohromady dědečci."

*

U pokoutního divadelního ředitele.

Ředitel k herci: „Vy musíte při zítřejším představení provésti scénu v hladové věži. Za tím účelem odepřu vám na tento den poukázky na chleba a na maso, abyste hrál opravdověji."

*

V předsíni pana barona.

„Chcete říci panu baronovi, že sem přišlo asi tucet pánů, kteří mu chtějí gratulovati k jeho zasnoubení? Sluha: „Nesmysl! Jestli možno někamu gratulovat, pak jsou to jen baronovi věřitelé!"

*

Dobrý výklad.

Jistý dělostřelec vrátil se z vojny a bydlel po čas své dovolené u své nejmilejší, což se všeobecně pomlouvalo, a namítalo, že by se přece válečným sňatkem mohli státi svojími a tu kdosi nadhodil.

„No víte — u dělostřelectva to tak rychle nejde — ti se musí nejdříve dobře zastřílet, než se do toho dají.

*

Předpotopní polévka.

Profesor ke kuchařce: „Co pak jste tam dala — do té polévky — že tak zapáchá."

Kuchařka: „Vařila jsem ji prosím z těch kostí, co měl pan profesor na stole."

Profesor: „Pro Boha živého — vždyť to byli kostí mamutí — a z těch dělala jen snad Eva Adamovi polévku."

*

Upřímnost.

Slavný filosof Kant, který měl zvyk sám k sobě promlouvati, upadl ve stáří v podivuhodný návyk projevovati bezděčně svoje myšlenky v přítomnosti svých návštěv nahlas, což mu mnohdy způsobovalo veliké nepříjemnosti. Tak kdysi obdržel návštěvu vysoce postaveného pána, který chtěje dokázati svoji duchaplnost, trýznil filosofa neunavně dlouhým, prázdným žvaněním. A tu veliký filosof promluvil konečně — domnívaje se, že jen si to myslí: „Ach můj Bože — Bože — kdy mě zbavíš této hrozné návštěvy."

Vždy stejný.

Profesor ku své dceruške: „Jak jsi mohla dovoliti, aby tě pan adjunkt políbil."

Dceruška: „Ach tatínku, on je tak hezký."

Profesor: „Můžeš to opravdu dokázati?"

*

Domýšlivost.

Vdova k sochaři: „Musíte zhotoviti pro mého nebožtíka muže co nejlepší náhrobek."

Sochař: „Ach o to se neračte obávati milostivá; každý, kdo vidí moje pomníky, by nejraději ihned zemřel."

A atelieru moderního malíře.

Malíř ke své modelce: „Rád bych obraz tvůj umístil letos v jarní naši výstavě, ale bojím se, že tvá máti velice by se rozhněvala." Modelka: „Neboj se nemusíme ji říkat, že jsem to já na tvém obrazu."

*

V době drahoty.

Zákazník obchodníkovi: „Cože, za tak maličký kornoutek mravenčích vajíček žádáte 50 haléřů?" — „Člověče co si jen myslíte, při dnešní nouzi o vejce . . ."

*

V městském parku.

Strážník k neznámému cizinci, který odhazuje stranou přečtené noviny: „Není dovoleno, odhazovati papíry a odpadky, — proto jsou v celém parku koše." — „Táák? Nu pak mi sem nějaký takový koš přineste!"

*

Přesný claqueur.

Claqueur: „Prosím pane režisere vyvolejte mi onoho pána, který hrál krále."

Režiser ho vyvolá a herec-král udiveně se ptá co si přeje.

Claqueur: „No přece — když jste mě dával ony tři koruny — tak jste mi kladl na srdce, abych vás rozhodně po třetím jednání vyvolal."

*

á Dobré chutnání.

Host: „Tuhle sklenici mi už nedávejte. Je prasklá a může se mi při pití snadno rozpoltit."

Číšnice: „Jen se nebojte, to se tak brzo nestane. Sklenice ještě dlouho vydrží, jen čistiti jí stále nesmíme."

*

Ohleduplný.

Slečna Klára: „A řekl jste pane Hemzale panu Tichému, aby odpustil, že jsem se nedostavila v neděli na výlet."

Pan Hemzal: „Ach slečno — mluvil jsem s ním ráno — ale poněvadž byl ještě v hlubokém negližé netroufal jsem si o vás mluviti."

*

U vyšetřovacího soudce.

Soudce: „A co se stalo po prvé ráně, kterou vám protivník zasadil?"

Žalobce: „Prosím pane soudce — zasadil mi na to třetí ránu!"

Soudce: „Jak to, myslím, že chcete říci druhou?"

Žalobce: „Ne, ne — druhou jsem mu napálil já."

*

Ze světa divadelního.

„Slečno, pozoruji, že jste si nezměnila pro poslední jednání, které se odehrává o 10 let později, vaši toaletu."

"Právě proto pane intendante — myslím, že si publikum přece nebude pamatovati jaké šaty jsem měla na sobě před desíti léty."

*

„Pane řediteli, kdy pak dostanu to černé domino" —

„Později slečno — později — Potřebuji ho nyní za rytířský plášť, pak si ho oblékne Vršovský, který hraje ďábla, a v třetím jednání bude nutno pokrýti s ním oltář. Pak ho teprve dostanete."

*

Konec konců . . .

Nejsem naprosto vybíravým; sním všechno, co se mi na talíř předloží. Jsem rovněž odpůrcem onoho směru, který nadává nepřátelům, vystavuje jich chyby a proklíná je; leč tento týden, když jsem neměl ani džbánek piva, ani doutník, ani chleba, ani kávu, ani . . . nezdržel jsem se a zvolal jsem konečně v sobotu mohutným hlasem: „Bůh ztrestej Anglii."

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky i košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu praci, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky v štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, riskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, u brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. · 1975

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Tah již dne 1. června t. r.

10 hlavních velkých výher v obnosu

K 1,842.000

kromě nesčetné řady vedlejších výher po K 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000, 5.000 atd. možno učiniti během jediného roku zaplacením již první splátky per K 10.— na následujících výhodných 10 cenných papírů:

Druh cenných papírů	Tah každoročně	Hlavní výhry K
1 los rakouského červeného kříže z r. 1866	1./6., 1./11., 1./2., 1./5.,	500.000·— 200.000·— 300.000·— 150.000·—
1 los rakouského červeného kříže z r. 1882	1./7., 2./1.	30.000·— 60.000·—
1 los uherského červ. kříže z r. 1882	1./9., 1./3.	30.000·— 0.000·—
1 los budap. basilliky z roku 1886	1./9., 1./3.	30.000·— 20.000·—
1 výh. 1. 3procent. pozem. los I. Em. z r. 1880	16./8., 16./11., 15./2., 15./5.,	90.000·— 90.000·— 90.000·— 90.000·—
1 výh. 1. 3procent. pozem. los II. Em. z r. 1879	5./9., 5./1., 5./5	100.000·— 60.000·— 60.000·—
1 prem. kupon losu rakouské o červeného kříže z r. 1882	1./7., 2./1.	30.000·— 60.000·—
1 prem. kupon losu uherského červeného kříže z r. 1882	1./3., 1/9.	0.000·— 0.000·—
1 prem. kupon losu basilliky z r. 1886	1./3., 1/9.	30.000·— 20.000·—
1 los Jószív (Dobré srdce) z r. 1882	15./11. 15./5.	20.000·— 12.000·—

Tuto celou skupinu všech 10 cenných papírů, majících každoročně 25 tahů, přenecháme každému při udělení ctěné objednávky obratem pošty jen na **54 měs. splátek po 10 K.**

Každý los musí vyhrátí a již zaplacením první splátky nabude kupující okamžité herní právo.
Následující objednací lístek račte ihned zaslati vyplaceně v uzavřené obálce:

Dle Vaší nabídky ve „Vídeňských Illustrov. Novinách" kupuji od Vás skupinu 10 cenných papírů jen na 54 měsíčních splátek po K 10.—.

První splátku K . . . . . odeslal jsem poštovní poukázkou a očekávám obratné zaslání zákonitě vystavené kolkované prodejní listiny, abych měl již dne 1. června t. r. nárok na slosování.

Jméno Bydliště

Povolání Pošta

Veškeré objednávky, dotazy atd. nutno říditi na adresu:

Štěstěna, společnost pro obchod cennými papíry **v Brně,** společnost s ručením obmezeným.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

(blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —60, —·80 a 1·—. · Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10'80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie. Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ, III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny **zmizí!** Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1997

Vole a tlustý krk

Jest onemocnění štítných žláz, které včas musí býti léčeno, nemá-li býti činnost tohoto důležitého orgánu čím dále tím obtížnější a nepříjemnější a nemají-li nastati velmi často i dosti povážlivé zjevy. Lékařská věda zjistila s plnou určitostí, že jod obsahující přírodní minerální soli v různých stadiích silného krku a volete mají výtečný účinek. S nesčetného množství nemocných všichni potvrzují rychlý a úplně neškodný účinek v jejich nemoci, když požívali našeho ryze přírodního produktu, jenž z nejsilnějších pramenů z Polhory jest čerpán.

Každý tudíž, kdo trpí silným krkem, má vole a naběhlé štítné žlázy, udělá dobře, když si vyžádá

2038 **!! knihu zdarma !!**

o našem domácím léčení.

Každý obdrží tento poučný spis franko a zcela bezplatně! Pište si proto o ni, bude Vám jen k užitku a každý domácí lékař dá zcela jistě k takovému domácímu léčení své svolení. — Zasílá lékárna

„císaře Viléma", Budapešť, VI., odd. 110.

Lázně v každé domácnosti.

STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ

od revmatismu, nastuzení, ischiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na První velkov. zesílené léčivé miner. slatiny

MARIE ZELENÝ, Č. Čermá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — Doporučeno předními lékaři.

Inserujte! Vydělávate!

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRÁD

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od kož. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. doplsy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny Košice (Kaschau) I. pošt. schránka 12/222, Uhry.

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

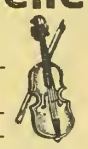

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy.)

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes **million** již prodáno.

J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III

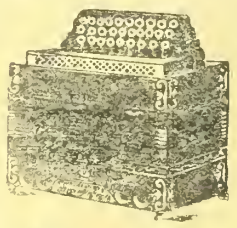

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Okouzlující krásu

a mladistvé, svěží vzezření až do pozdního stáří udrží ženy a dívky, když se řídí mým tisíckráte vyzkoušeného a odborným lékaři stkvěle doporučeným receptem (dle dra Idelsona). Tisíce odborných listů Vyrážky, pihy, vrásky, lišeje, jakož i červeň obličeje **zmizí určitě.** Zašlu každému opis tohoto receptu **úplně zdarma!** Pište ihned na adresu: **V. Jelinek, Vídeň 66, Schránka 37. Odd. 8.** Zpětné porto. 202

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční práce **zavýrobní ceny. Svršky** box. K 15 Vále. čné vrky velmi levně. **„Achilles"** Vídeň VII./c, továrna na obuv Mariahilferstr. 76. a svršky

Illustrovaný cenník zdarma.

Sensační časový román

„Tragický osud vyzvědače."

od Joži Milovana

neobyčejně poutavý a napínavý, v němž hlavní roli hraje italské vyzvědačství,

brožovaný pouze za 1 K 20 hal.

proti předem zaslanému obnosu zašle vyplacený Administrace „VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN", Vídeň, X., Eugengasse 22.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40.000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X./1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 23.

VE VÍDNI, DNE 7. ČERVNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatne a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zaslano: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Požární katastrofa ve Vyškově.

Staroslavné hanácké město Vyškov postížené nedávno hroznou katastrofou, při níž padlo 67 domů za oběť rozzuřenému živlu, a jež si vyžádala i mnoho lidských životů. Z hora dolů: 1. Pohled na spáleniště z Panské ulice. 2. Část zničeného arcibiskupského zámku a pivovaru. 3. Shořelé budovy na Velkém náměstí, kde bylo zničeno na 22 budov a 320 osob připraveno o přístřeší. 4. Zadní trakt radnice, jenž padl úplně za oběť dravému živlu. 5. Zadní trakty domů náměstí, až do základů zničených. 6. Vyhořelá ulice „Pivovarská". 7. Pohled z věže kostelní na ulici „Školní" a „Nádražní". V pozadí spáleniště zámku kníž. arcib. olomouckého. 8. „Růžová ulice po požáru.

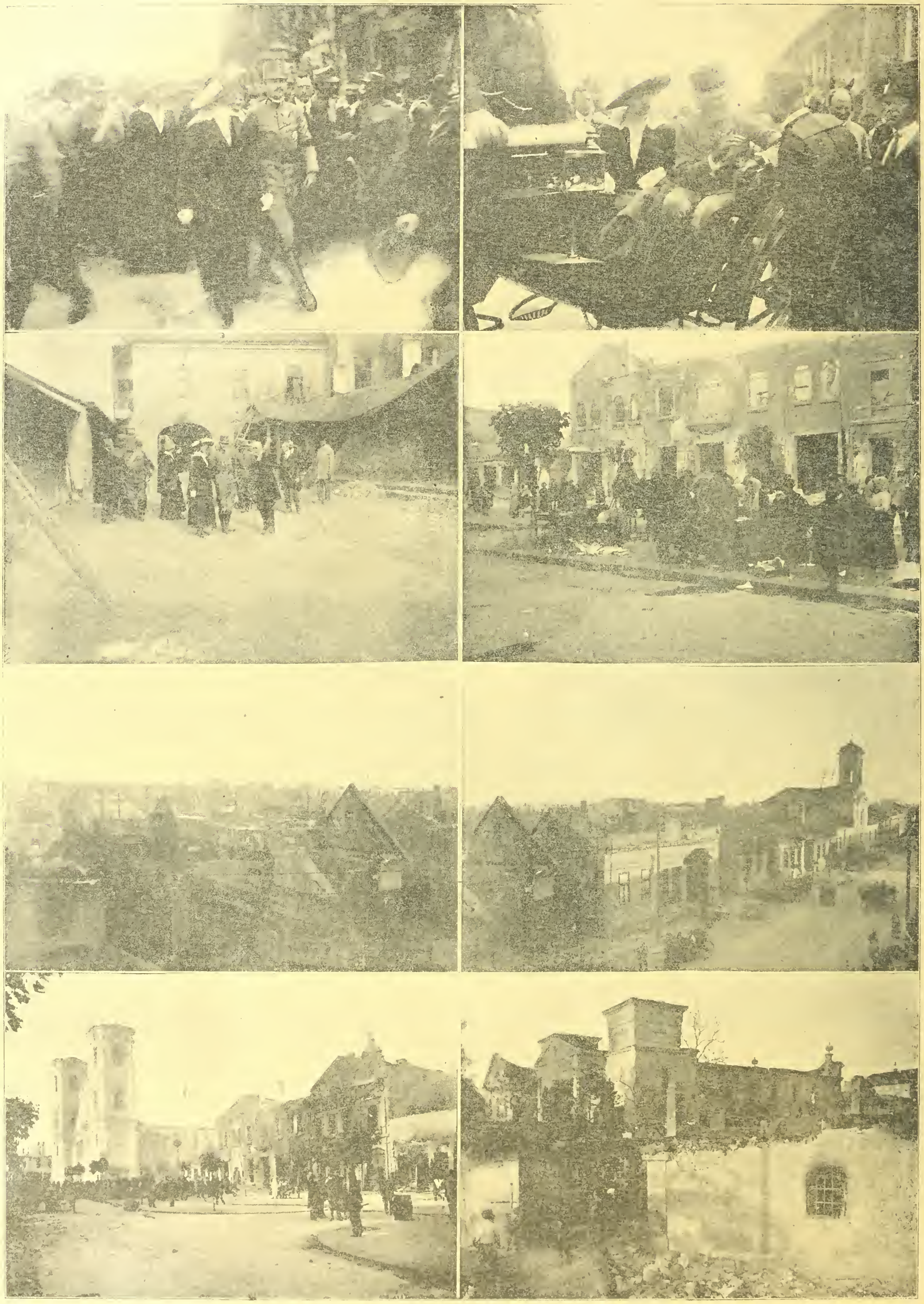

Požární katastrofa v Děnděši v Uhrách: 1. Návštěva císařských manželů, císař a císařovna ve středu obyvatelstva. 2. Císařští manželé na dvoře radnice. 3. Celkový pohled na město postižené katastrofou. 4. Římsko-katolický kostel v Děnděši. 5. Císař v rozhovoru s arcibiskupem št. Egrem Szmerecsanyim. 6. Palác komerční a hospodářské banky. 7. Část zpustošeného města. 8. Okolí židovského templu v Děnděši.

VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

Vydavatelstvo Vídeňských Illustrovaných Novin ve Vídni zahájilo prostřednictvím c. k. poštovní spořitelny ve Vídni sbírku ve prospěch pohořelých ve Vyškově, pod číslem účtu 158.678.

Účelem akce této je zmírnění bídy, způsobené katastrofálním požárem. Neštěstí, jež stihlo ve třetím válečném roce obyvatelstvo Vyškova, je nepopsatelné a vyžaduje nejrychlejší a nejúčinnější pomoci celé veřejnosti. Prosíme proto snažně veškeré P. T. čtenáře a příznivce a kakaždého jednotlivce zvlášť: Pomozte zmírniti strašnou bídu ubohých pohořelých, jichž otcové, synové a bratři stojí v poli a chrabře chrání vlast svou proti nepříteli. Dokažte s jakou vřelou láskou lnete k naši milé Moravěnce a jak těžko sdílíte s ní toto neštěstí.

Složní lístky, jež k celému dnešnímu nákladu přikládáme neodložte bez použití! Nechť žádný z nich nepřijde na zmar. Vyplňte ho sebemenším obnosem a ihned odešlete. Zapište se všichni v této těžké chvíli zlatými písmenami v srdce ubohých obětí katastrofy vyškovské a pomozte zaceliti ránu, veškerému obyvatelstvu tohoto milovaného moravského města, způsobenou.

Katastrofa vyškovská nemá na Moravě příkladu rovného. Přes 67 domů zničeno, mnoho jiných poškozeno, 600 lidí je bez přístřeší, 5 osob přišlo o život a 70 k úrazu. Materielní škoda obnáší 4 mil. korun, leč stále ještě nejsou tyto číslice úplné a každý den se ukazuje, že následky a škody katastrofy jsou ještě větší.

Jednej každý rychle a dle možnosti. Neboť jen rychlá pomoc je nejvydatnější.

Veškerá jména šlechetných dárců a věnované obnosy budou uveřejněny ve Vídeňských Illustrovaných Novinách.

Na jeden složní lístek může také vícero osob upsati.

Jméno a obnos, kolik každý upsal, možno na zadní straně prostředního útržku napsati a pak úhrn všech obnosů na přední straně složního lístku poukázati.

V tomto případě se musí nalepit 10haléřová známka.

Slavné redakce a administrace veškerých časopisů, jakož i korporace a vůbec všichni, jež jsou ochotni súčastniti se této pomocné akce, mohou si vyžádati složní lístky, které k laskavému použití odešleme úplně zdarma.

Vydavatelstvo
Vídeňských Illustrovaných Novin.

□ □ □

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

Pod tímto zahlavím budou uveřejněny jména a obnosy šlechetných dárců:

Vídeňské Illustrované Noviny, Vídeň K 100·—.

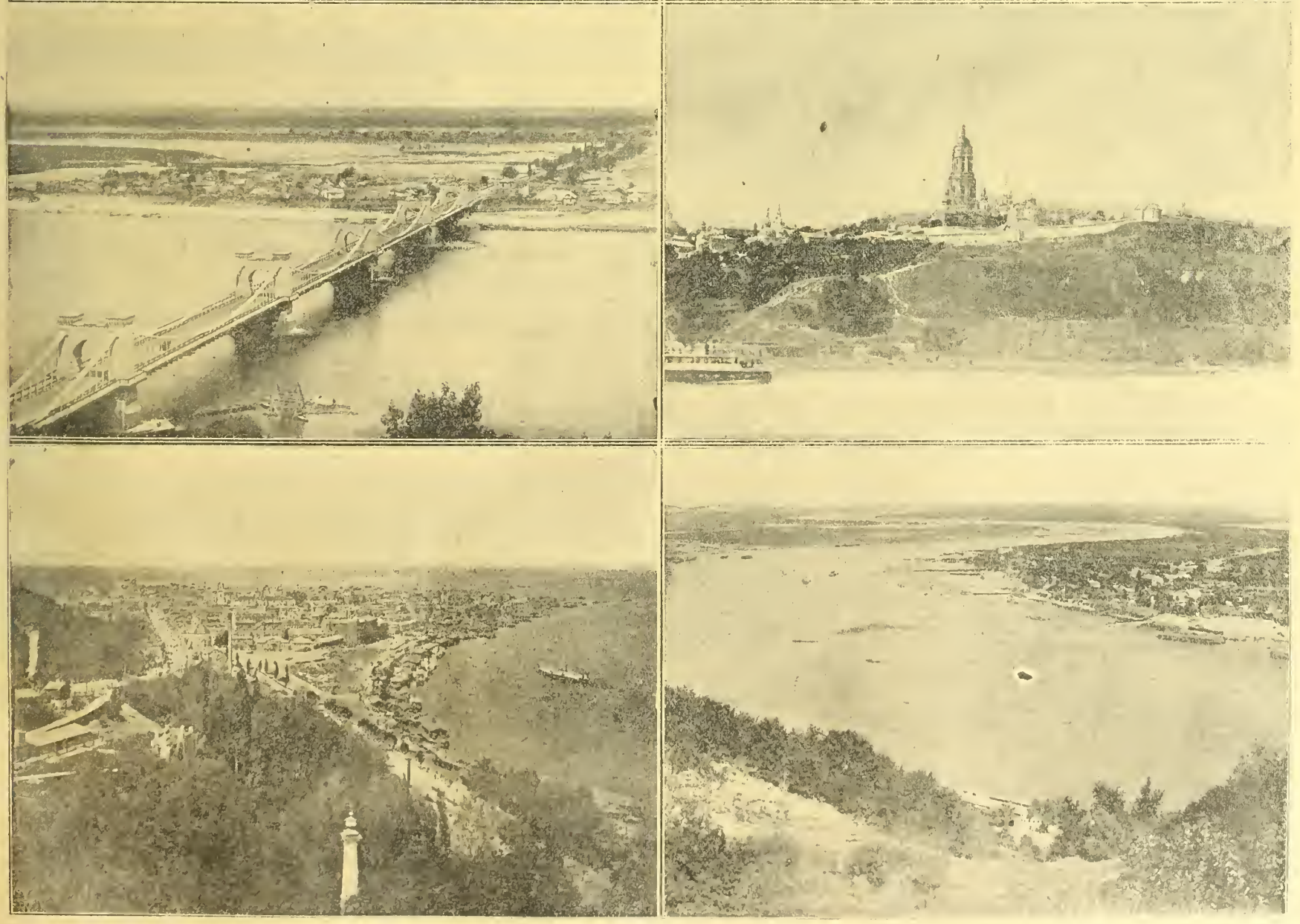

Kijev hlavní město Malé Rusi čili Ukrajiny, mající asi 300.000 obyvatel na řece Dněpru ležící. Za posledních bouří, byla tato ruská pevnost jevištěm divokých scén. Z leva na pravo: 1. Klášter Mašigorský nedaleko Kijeva na břehu Dněpru ležící. 2. Slavná kathedrála Kijevská. 3. Lanový most Mikuláše přes Dněpr (1080 m dlouhý). 4. Světoznámá Pečerskaja Lavra, pocházející ze století 11tého — navštěvovaná ročně více než 200.000 poutníky 5. Panorama Kijeva. 6. Řeka Dněpr protékající Kijevem.

STÁTOPRÁVNÍ PROHLÁŠENÍ ČESKÉ DELEGACE.

Zástupcové českého národa ze všech tří zemí koruny svátováclavské vstupujíce na radu říšskou v době světodějných událostí válečných, kdy zevšeobecnělo hnutí, směřující k odstranění nadvlády národa nad národem prohlašují:

Poselství českého národa vychází z hlubokého přesvědčení, že nynější dualistický útvar vytvořil k patrné újmě celkových zájmů národy vládnoucí a potlačované a že k odstranění každého nadpráví národnostního a zabezpečení všestranného rozvoje každého národa, v zájmu celé říše i dynastie jest nezbytně nutno přetvoření mocnářství Habsbursko-lotrinského ve spolkový stát svobodných a rovnoprávných národních států.

Opírajíce se proto v této dějinné chvíli o přirozené právo národů na sebeurčení a svobodný vývoj, posílené nad to u nás nezadatelnými právy historickými a státními akty plně uznanými, budeme se v čele svého lidu domáhat sloučení všech větví československého národa v demokratický český stát, při čemž nelze opomenouti i větve československé, žijící v souvislém celku s historickou vlastí českou.

*

Státoprávní ohražení Slovinců, Chorvatů a Srbů.

Poslanci, spojení v Jihoslovanský klub, budou se na základě národnostní zásady a chorvatského státního práva zasazovati za spojení všech území mocnářství, obývaných Slovinci, Chorvaty a Srby, v samostatné, každého národního cizího panství prosté, na demokratickém podkladě vybudované státní těleso pod žezlem habsbursko-lotrinské dynastie a za uskutečnění tohoto požadavku jednotného národa zasadí se všemi silami a s touto výhradou súčastní se prací parlamentu.

*

Prohlášení polské.

Resoluce polských říšských a zemských poslanců má toto znění: Polské zastupitelstvo zjišťuje, že dávnou snahou polského národa jest docílení neodvislosti Polska a volný přístup k moři a prohlašuje se touto snahou solidární. Polské zastupitelstvo zjišťuje, že polská otázka má mezinárodní ráz a považuje rozřešení její za zástavu trvalého míru. Polské zastupitelstvo vyslovuje naději, že císař rakouský, Polákům nakloněný, vezme rozřešení polské otázky do své ruky a obnovením Polska pomocí Rakouska postaví Polsko Rakousku po bok jako přirozeného a trvalého spojence.

TRŮNNÍ ŘEČ.

Dne 31. května pronesl císař Karel I. za obvyklých obřadu v ceremoniálním sále dvorního hradu ve Vídni svou první trůnní řeč, která je politickou událostí prvého řádu. Ještě nikdy nemluvil některý mocnář ke svým národům tak volně a prostě, jako náš mladý císař Karel. Ještě ze žádné trůnní řeči nevanula taková láska k lidu, jako z trůnní řeči mladého vládce naší monarchie. Císař věnoval nejprve posmrtnou vzpomínku svému předchůdci, načež prohlašuje, že chce vládnouti ústavně a že šetřiti bude všecky svobody, zaručené státními základními zákony. Císař poskytne státním občanům monarchie účast na správě, kterou mu zaručuje ústava. Vidí ve věrné součinnosti národů a jeho zástupců nejpevnější oporu svých snah. Císař projevuje pak vřelými slovy touhu po míru, načež zabývá se vnitropolitickými poměry monarchie. Ohlašuje změnu a doplnění rakouské ústavy a praví, že požehnaný rozkvět našeho života neobejde se po dlouholeté neplodnosti bez rozšíření ústavních podkladů celého veřejného života, jak v monarchii vůbec, tak i v jednotlivých korunních zemích, zvláště pak v Čechách. Císař vyslovuje naději, že podaří se mu zjednati předpoklady, aby v rámci jednotného států a za spolehlivého zaručení jeho funkcí, poskytnut byl také volný, národní a kulturní vývoj rovnoprávným národům. Z té příčiny vyhražuje si také císař Karel složiti slib na ústavu teprve v pozdější době, až základy nového, silného a šťastného Rakouska pevně budou vybudovány, jak

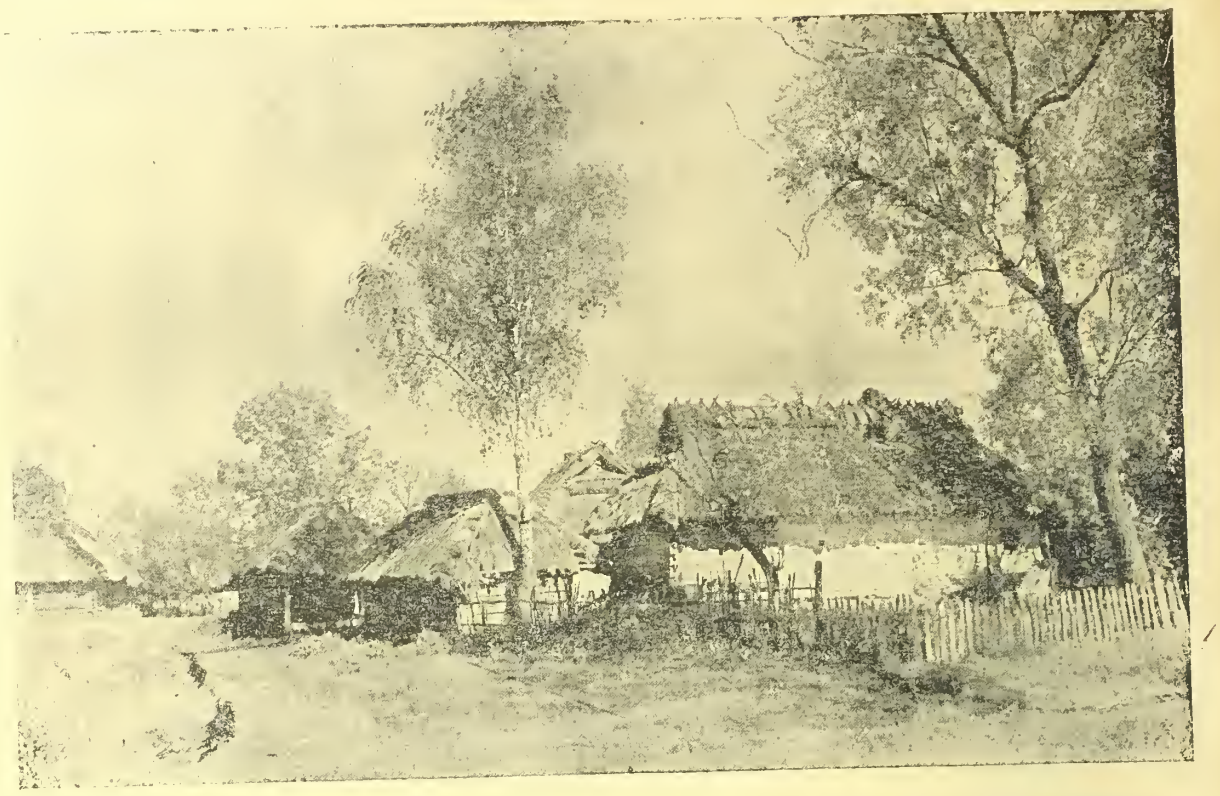

Ukrajina: Malebný koutek ruské dědiny upomínající živě naše moravské Slovácko.

Charakteristická náves ukrajinské vesnice.

Ukrajina: Cestujeme-li touto poetickou části Ruska setkáváme se často s vodními mlýny, které mnohdy jak na obrazku zřejmo, tulí se v idilických zákoutích.

Zázračná Bohorodička v zákopech italské fronty.

uvnitř, tak i na venek. Císař prohlašuje, že chce vládnouti národům svědomitě, spravedlivě, ve smyslu konstitučních ideí, zděděných po otcích a v duchu oné pravé demokracie, která právě během válečné bouře jak venku v poli, tak i za frontou skvěle obstála svou zkoušku. Další část trůnní řeči obsahuje bohatý program socialně-politický, který zaručuje pracujícím vrstvám lidu lepší budoucnost.

□ □ □

PO PÁDU HRABĚTE TISZY.

Pád uherského ministerského předsedy hraběte Tiszy zaměstnával po celý týden domácí i zahraniční tisk. Krise ovšem dosud rozřešena nebyla, jakkoli u audience vystřídala se celá řada uherských vládních a opositčních poslanců. Za bezprostřední příčinu Tiszova pádu označuje se odpor jeho proti radikálnější volební reformě, kterou chce provésti v Uhrách císař Karel. Hrabě Tisza vzpíral se také stanovisku polských a berlínských směrodatných kruhů k otázce polské a neosvědčil ani dost ochoty k bezprostřednímu sblížení s Německem a ještě upjatějším byl v záležitosti dodávek uherských potravin do Rakouska. I v otázkách celkové politiky zahraniční je Tisza v rozkolu s Vídní. S Tiszou odchází z politického kolbiště nepřítel uherského lidu a nepřítel nemaďarských národností, které snad nyní dočkají se lepších dnů! Hrabě Tisza chce odjeti po rozřešení krise na frontu a po celou dobu války neníní už zasahovati do politiky.

□ □ □

CECIL, ASQUITH A RIBOT.

Po německém říšském kancléři promluvil v anglické dolní sněmovně lord Cecil, jenž zdůraznil že válečné cíle londýnského kabinetu jsou nezměněny. Smlouvy s Ruskem jsou v platnosti dokud je nová říšská vláda sama nezmění. Cecil vyslovil se proti vrácení německých kolonii a proti dálšímu tureckému panství nad Arménii a Syrii. Mír, který čtyřdohoda uzavře, musí býti spravedlivý a trvalý. — Po Cecilovi mluvil Asquith, jenž vyslovil přesvědčení, že ruská vláda uzná nutnost anexí v tomto smyslu: 1. K osvobození porobených národů. 2. Ku spojení národu násilně rozdělených. 3. Ku změnám území za účelem dosažení strategické hranice. — Ve francouzském parlamentu mluvil o francouzských válečných cílech Ribot. Pravil, že Francie nepokračuje ve válce v duchu dobývání a anexí, nýbrž jen proto, aby si vzala to, co je francouzské. Francie nechce potlačiti žádný národ nepřítele, neboť uznává svobodu všech národů. Francie nebude v den vítězství volat po pomstě, nýbrž po spravedlnosti! Německý vojenský despotismus musí býti zničen. Německo chtělo války, vina není na straně naší, nýbrž německé. Budeme žádati vrácení odňatých území. Rusko neřekne slovo: Mír bez náhrady. Nebude se také jednati o válečné náhrady, které budou uloženy za trest, ale o pokání, o dílo spravedlnosti. Celý svět bude tvořiti soudní dvůr. Ribot poukazoval pak na řeč ruského generála, který pravil, že je směšné mluviti o míru bez anexí, dokud Němci mají v rukou Belgii, Srbsko a část Ruska a Francie. Francouzské demokracii leží na srdci, aby ruská armáda zahájila brzo ofensivu. Nechť Rusko splní svou povinnost a čtyřdohoda nemusí se ničeho obávat. Naši nepřátelé poznají, že plány jejich jsou zničeny.

□ □ □

NEPŘÁTELSKÁ OFENSIVA V LÉTĚ.

Wolffova kancelář sdělila v těchto dnech, že čtyřdohoda nedosáhla v posledním 2měsíční zápase na svých frontách svého cíle. Jestli na to nepřátelé skutečně vynutiti chtějí rozhodnutí, pak lze novou ofensivu jejich očekávati během letošního léta. Ostatně jeví se už známky této ofensivy a prozrazuje plány našich nepřátel také zvýšená činnost na frontě východní. Německé listy sdělují ze Sofie, že také generál Sarrail zahájí v brzké době hlavní svůj útok na frontě macedonské.

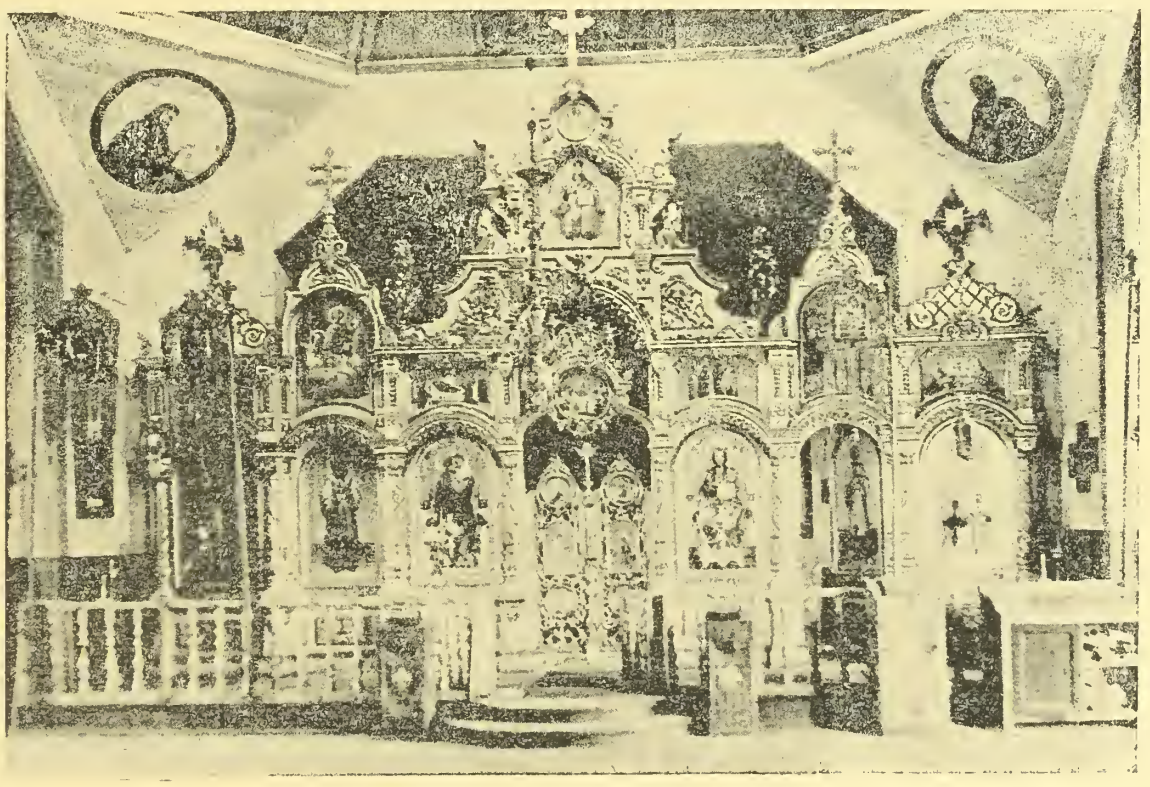

Typus oltáře, ruského dřevěného kostelíka, oplývajícího nádherou barev, leskem a bohatstvím obrazů.

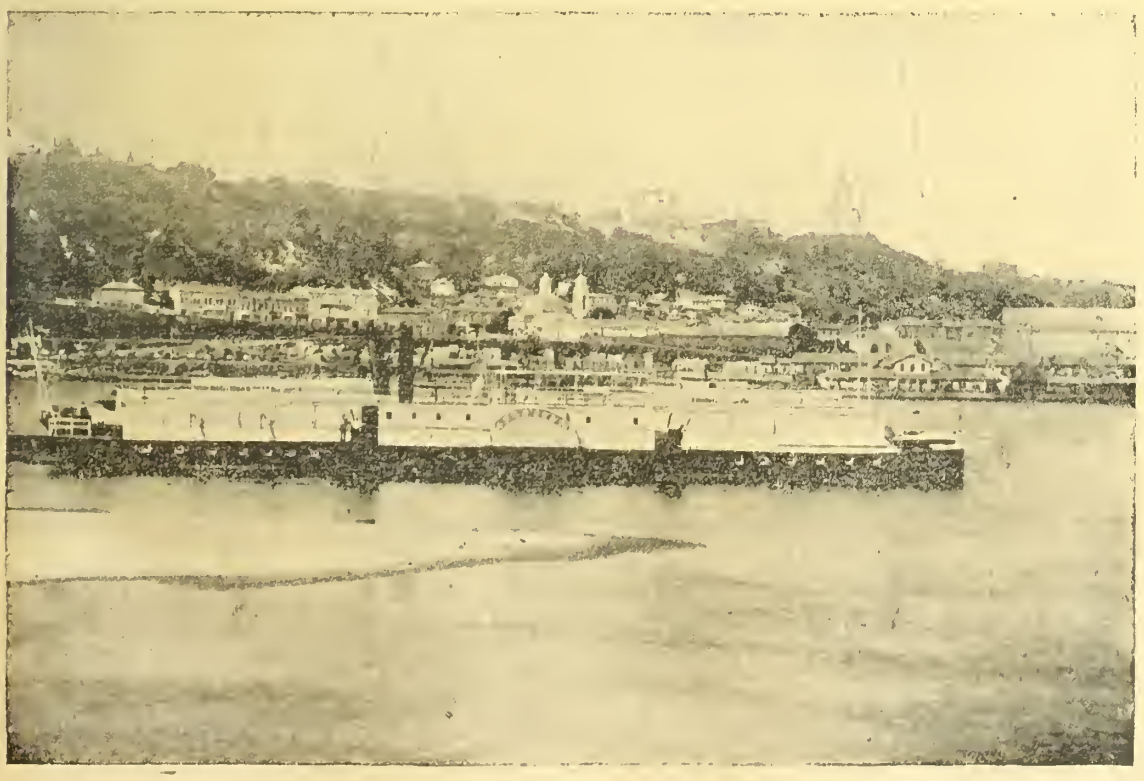

Ukrajina: Přístav kijevský založený na řece Dněpru.

Z Tyrol: Vojín spouštějící se po strmé skalní stěně do údolí.

ZIMNÍ PROCHÁZKA V PETROHRADĚ.

Črta trochu satirická.

Napsal Čeněk Slepánek.

Dočetl jsem řádky o namrzlém nose francouzského spisovatele Alex. Dumase za procházky petrohradskými ulicemi. Jest tak radostno čísti o něčem, čeho se můžeme sami dožíti, zachce-li se. Proto jsem četl s čilým zájmem Francouzovo vylíčení zábavné příhody.

„Nejprve vše šlo dobře. Tout allait bien. Divil jsem se, jak malý účinek měla na mne ruská zima a smál jsem se docela potichu všem slýchaným o ní vypravováním, byl jsem ostatně nadšen, že mám takovou příležitost přizpůsobiti se ruskému podnebí. Zatím však po nějaké době, začal jsem se domnívati, že pozoruji, jak lidé s jistým neklidem pohlížejí na mě, ač beze slova. Brzy však nějaký pán, jak se zdálo, hovornější než jiní, pravil míjeje mne: ‚Noss!"

Tak začala příhoda s namrzlým nosem.

„Noss! noss!" volal pak na Alex. Dumase izvoščík v letu svých saní.

Poněvadž Alex. Dumas neznal ani slova rusky, pokračoval ve své procházce, nemysle, že je potřebné pozastavovati se nad jednoslabičným slovem. Ale na admirálském náměstí potkal ho muž z lidu, jenž nelene popadl kus sněhu a jal se mu ze všech sil Dumasův nos, čili „noss" jak to psal Francouz, zvyklý všude vecpávati zbytečné souhlásky.

Tomuhle žertu Alex. Dumas nechtěl dobře rozuměti a vytáhnuv z kapsy jedno rámě, zasadil jím muži z lidu takovou ránu, že chudák odletěl na deset kroků. Leč v zápětí prosili mu sedlácí, kteří neprodleně přiskočili a ochránili Dumasovy paže, zatím co ztyrany muž z lidu znovu se dal do práce, zachraňuje takto Dumasův nos, jak se pak dověděl Francouz od policejního dustojníka.

Protože jsem byl v Petrohradě už po druhé, aniž by se mne bylo přihodilo cosi podobného, ba aniž bych byl býval někdy alespoň svědkem takové příhody, znepokojila mne tato mezera v mých petrohradských, zkušenostech. Petrohradské zimy Alex. Dumas asi nepřebral ve svém líčení ale snad petrohradské duvtipnosti.

Okna pokoje, směřující do nádvoří kasárny, kde vojíni právě cvičili se v pozdravech, jakoby salvy stříleli, byla notnou mrazovou pomázkou natřena. Mohlo býti teprve něco málo přes dvacet stupňů zimy.

„Chcete-li si navyknouti na zdejší zimu, choďte za nejtužšího mrazu po břehu Něvy", radila mně stará Němka, vdova po stolařském mistru, obývající komurku vedle kuchyně. „Muj muž to také tak dělal. Ale po tom se přece nachladil a zemřel z toho."

„Sám jsem si myslil, že na březích Něvy možno se otužiti nejvíce. Protože jsem bydlil dosti blízko, nebyly tyto procházky spojeny se zvláštní ztrátou času.

Vyjdu si tedy k Něvě po obědě, rozhodl jsem.

Připoměl jsem, aby se mi v tu a tu dobu připravil samovar. Až se vrátím bude zvlášť příjemno u bublajícího samovaru.

Hned po obědě začalo se slabě stmívati. Ale byl to jen silnější odstín celodenní pochmurné nálady, trvající ostatně už delší dobu. Je to taková nálada, která má podobu umrlčího hávu, Ještě blikající olejový kahanec a zobrazení jest úplným.

Co vlastně zamýšlejí nebesa, nelze rozeznati. Jsou bezbarvá, jakoby bledničkou postižena. Kde jest slunce, marně bys pátral. Nekonečná bezvýraznost se rozprostírá nad městem; její odstín jest patrným i v městě. Dobře jsem se oblékl. I vatu jsem si přivezl pro případné doplnění zahřívacího prostředí.

Astrachanského kožichu, kožešinové čepice s pořádnými náušníky a kašmírového šálu okolo krku, čím vším byl opatřen spisovatel francouzský, jsem však neměl.

Tančivě hrála hudba na blízkém kluzišti na jednom z četných pruplavů. Izvoščíkové i se svými koníky podobali se podivuhodným jednotným výtvorum, stejně hustě ojedinělým; hřívy a ocasy koní i bradaté tváře izvoščíků měly hojné drobné střechýle. Co chvíli rozlehly se bouchavé rány: to třískali izvoščíkové pážema na příč prsou, aby se zahřáli, ačkoli ve svém dobrém vycpání oděvem všeho druhu, ve velikých beranicích a nemotorných botech podobali se nejspíše dobře napěchovaným bavlnovým žokum.

„Požalysta, báryn..." (račte, pane) kynuli, míjejíce mne; někteří z rozletem až ke mně zajeli, aby tím působivěji účinkovala jejich nabídka. „Prikazte!" Odmítal jsem vytrvale.

Málo lidí šlo pěšky. Ruský občan má izvoščíka v denním rozpočtě. Patří to k dobrému tónu, když se vyjde z domu, zavolati nejprve na jazetčíka (prodavače novin) a pak na izvoščíka. Oba jsou stejně ochotni, jakmile se ozvou jejich tituly, za domácího pána nebo opravdového bárynu v domě bydlícího obstará sprostředkovatelství dvorník (domovník) nebo švejcar (domovníkův pomocník). Vzbuzuje to zajisté respekt na ulici, jede-li takový malý shon před domem, když pán vyjde.

„Gazetčík!"

„Izvoščík!"

Pán béře noviny, vsedá na izvoščíka, při čemž dvorník či švejcar zapíná úslužně přikrývku na saních.

Na nejvyšších bodech fronty jsou situovány hlídky, oznamující přílet nepřátelského aeroplánu.

Saněmi shlazený sníh svítil jako sklovina, na níž klouzaly jak saně tak nohy chodců. Co chvíli někdo se právě zvedal ze země i právě na ni padal. Padl přede mnou vojín rovnou čelem do země, takže se i mně při tom zajiskřilo v očích. Poležel si minutku, pak vstal, protřel si čelo jako po spánku a šel dále svoji cestou.

„Beregis'!" (pozor) zazpíval izvoščík s trojky, ověšené zvonky, jež roztřásaly slavnostněí chorály do uliční šedi. Pyšně seděl na kozlíku.

Jiním a přimrzlým sněhem chundeláté mosty podobaly se kostrám po čemsi předpotopně nemotorném, a elektrická světla dodávala jim vzhledu fantastických příznaků v rámci hrubého pozadí severo-západní oblohy, do níž se vrysovaly zasmušilé obrysy tvrze petropavelské, jakoby z něvských ledů vyrůstající. Byla to vyhlídka stejně velkolepá jako hrubá!

Zdálo se, že Něva spíše ústí k severo-východu než k západu, že ústí přímo do Ledového Moře, jehož dech hrne se sem rozevřenou mezerou mezi Kamenným a Vasilevským ostrovem i vlastním Petrohradem, ožehuje vše mrazným dechem a všechno tekuté proměňuje ve hmotu. Zkřehlá

K desáté ofensivě Italu: Klášterní chrám na hoře Monte Santo, na jejichž úbočích se rozhořčeně bojuje.

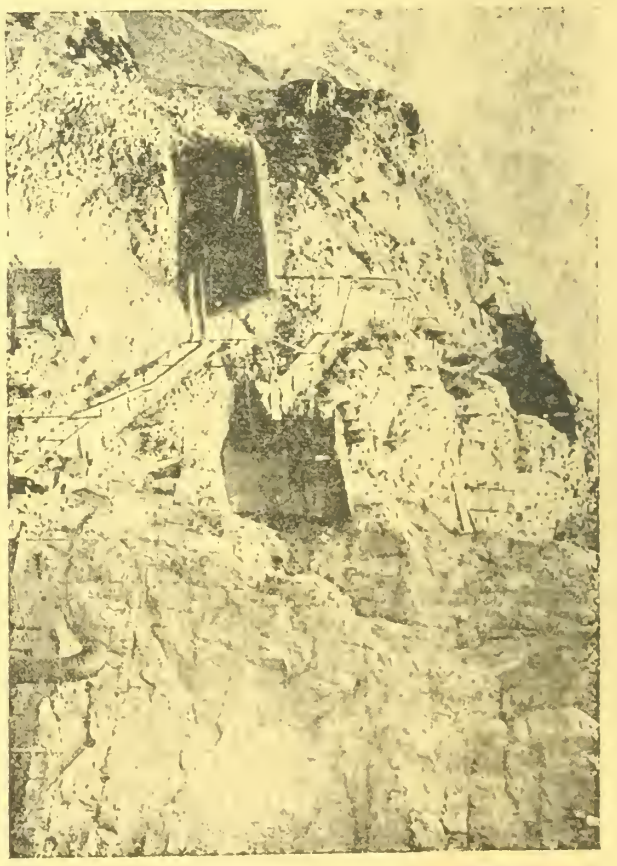

K desáté ofensivě Italu: Posice našich vojů nalézající se v Alpách mnohdy na neuvěřitelně vysokých a nebezpečných stržích či stěnách.

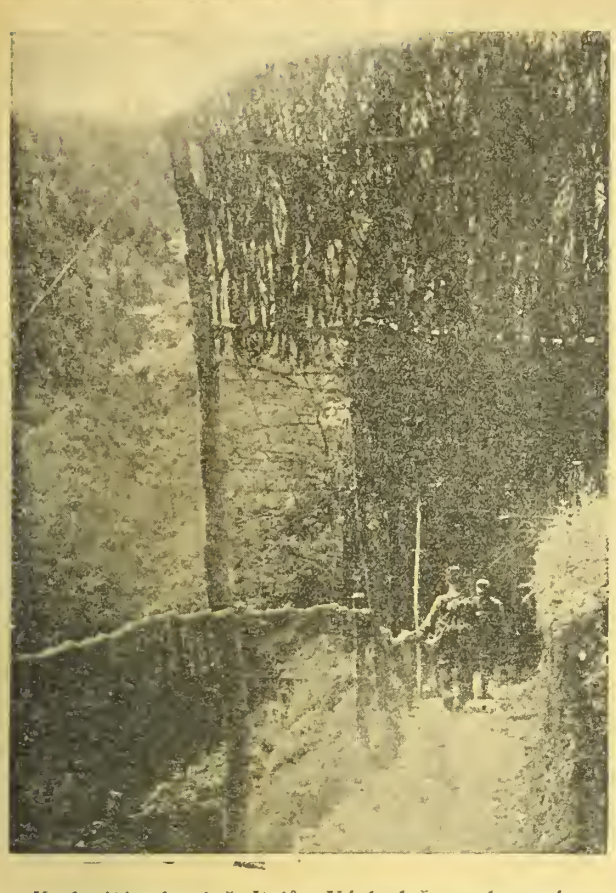

K desáté ofensivě Italů: Východně maskovaná cesta naší pěchoty v Alpách korutánských.

země i zkřehlé pomocné dřevěné mosty, zkracující v zimě přechod přes Něvu, zpívaly při pohybu a doteku celé písně sopránem i altem. Dalekými rozběhy rozjížděli se bruslaři a jako vystřelené šípy letěli volně a nehnutě po něvské hladině.

Teplo — či v tomto případě už mrazoměry ukazovaly přes 25° R., což patrně nemělo znamenati vyvrcholení. Lidé, kteří seděli na izvoščících, choulili se jako ježkové do svých teplých obalů. Ani nosů, ani uší nebylo jim vidět. Každý bradatý izvoščík podobal se sv. Mikuláši, vezoucímu dary nebes na hříšnou zemi. Skrčení pasažeři byli mně k smíchu.

„Vy jste mně pěkní Rusové", hovořil jsem k nim v dobré náladě pod vousy. „Vizte mne, jakým jsem chlapíkem." Cítil jsem sice, že skřehlost proniká do mne se všech stran, že se jaksi zúžuji, schnu, leč chtěl jsem hrdinský zápoliti s těmito pocity. A ještě nikdo na mne nepohlédl podezřívavě, ještě ani jednou jsem nezaslechl: „Noss! noss!"

Šel jsem ulicemi Vasilevského ostrova, obdivuje se jejich měřičské zajimavosti, k níž mohl dáti plán každý školák, udělav nejprve čáry rovnoběžně na delku a přeťav je rovněž rovnoběžně na příč. Tak se staví při továrnách dělnické osady.

Už jsem šel s námahou, ale chtěl jsem dojíti až na moře totiž na jeho cípeček, jímž polyká Něvu Finský záliv. Aťsi, jest to přece jen moře. Vody má Petrohrad, jakmile roztaje až nazbyt, takže jest obtížno vyznati se v jejím původu, ale moře není obyčejná voda.

Mělo nyní také pevnou skořápku. Ohromné nánosy sněhu tvořily přímo hradby, příšerně pohyblivé. Jakmile zadul vítr zatančilo celé prostranství nejdivějším tancem, jenž by se mohl nazvati válčíkem šílenství. Jako nějaký obrovští ptáci zvedaly se mimo to celé plachty sněhu a letely, přeletovaly, sedajíce a znovu se zvedajíce do povětří; hory se kupily, kde před chvílí byly doliny a roviny, prohlubně vznikaly na místě výšiny. Středem jako nějaká silnice, lemovaná po obou stranách stranách telegrafními holemi, prostupovala stejně široká dráha stejnoměrně vztýčená. Patrně označení směru zálivu, zda i k praktickým účelum, nerozuměl jsem. Sla do dálky se slabými záhyby a ztrácela se jakoby alej v pralese ve spoustě strnulých mlh a sněhových závějí. Člověk sotva by se dnes odvážil uraziti drobet cesty touto drahou!

Ale už jsem se zajíkal nedostatkem volného vzduchu. Ještě jsem se ohledl po Petrohradské straně na protějším břehu Něvy. Vylhlížela chmurně a surově. Ale zlatová kopule kazanského chrámu prosvitala přece jako mešní ornát skloněného nad svatou obětí kněze a při samé zemi doléhal až sem jeho těžkomyslný zvon, jako tlumené vzlykání a sténání veškeré té hromadné pochmurnosti objaté nemilosrdnými nebesy.

A teď rychle domů!

K samovaru, samovarčíku!

Všechno ostatní ustoupilo do pozadí a jen samovar jsem měl před očima s vyleštěnými boky, jež se smály svudně, s párou z hrdla odfrkující i mírně stoupající ke stropu. Přijde host a porozpravíme si o tom, co píšou večerníky a o dějích století, jako u Ivana Sergěviče Turgeněva vrcholy bernských Alp Finsterachoru a Panua.

Představa samovaru šla se mnou, jak s námi chodívá v noci měsíc. Škádlila mne, odbíhajíc a přibližujíc se, jen jí jsem se zabýval. Vše ostatní pozbylo zajímavosti, neboť nebylo už v ničem zajímavosti. Surová ustrnulost sevřela všemu živému hrdlo, takže se vše zalykalo a bezvládně vzdávalo. I budovy se ježily mrazem, jenž asi dosáhl už třicítky ne-li více, a beznadějný zoufalý smutek nebes dopadal jaksi všemi čtyřmi do bezbranných ulic, jež, zdálo se neměly ani pevné půdy pod sebou ani základu, nýbrž jen tak jako ze stavebnic by byly postaveny.

Ó, jak úžasně zavřeštěl a zapištěl dřevěný most, na nějž jsem vstoupil s odhodlaním, že se po něm rozběhnu úprkem, abych už raději byl na druhém břehu!

Pak jsem nejbližším směrem zamířil k Voznesenskému prospektu. Jen dech se zalyká, ale jinak byl jsem prohřátý.

Najednou však začal jsem také pozorovati, že jsem čímsi nápadný mimojdoucím. Vzpomněl jsem si na Dumasuv noss — a horlivěji jsem třel svůj. Mimojdoucí jako na povel si mne dále prohlíželi, nikdo však nepromluvil. Tyto pohledy budily zmatek. Nos zdál se býti úplně v pořádku. Snažil jsem se uhodnouti z pohledu, co mám na sobě závadného, avšak nepodařilo se mně to.

Jistě jsem jim nápadný jako cizinec, chlácholil jsem se: Rus rozezná cizince snad i pouhým sluchem! Trochu mně to i lahodilo, že jsem čímsi nápadnější v tak velikém městě!

Konečně však pozastavil se nade mnou muž, jenž mne předešel. Když popošel několik kroků ohlédl se po mně jako mně a neřekl nic. Učiniv několik kroků dále přede mnou, pohlédl na mne znovu a řekl:

„Vám ucho poloděnčlo..."

Nežli jsem mohl dobře porozuměti, pohlédl na mne ještě důkladněji a zdůraznil:

„Da, da, vam ucho poleděnčlo."

Už jsem pochopil: ornizlo mně ucho: Dle pohledu mužova bylo to levé ucho. Chytl jsem po něm: jaksi se scvrklo a ztuhlo skořápkově. Bylo už úplně bezcitno, jakoby už ani nebylo mojí spoluživou věci. Velice jsem se polekal, že se vrátím do Evropy bez ucha.

Ihned jsem začal zachrannou práci nabrav plnou hrst sněhu; ještě nebylo pozdě: první vrátivší se pocit byl velice bolavým a bolest třením se vzmáhala, jako když prsty, jimž zašlo za nehty, vnoříme do studené vody. Protože jsem se nevyznal dobře v této zachranné práci, objevila se krev. Obecenstvo sledovalo s chápavým zájmem. Stará žena s dělnického lidu upozornila mne na rukavici, kterou jsem musil svéci, a jež upadla na zem. Teď už i za nehty zašlo.

Záviděl jsem Alex. Dumasovi, že to s jeho nosem lépe dopadlo než s mým uchem.

□ □ □

ZKLAMANÉ NADĚJE.

Jest ještě v živé paměti, jaké naděje skládala čtyřdohoda v letošní jarní ofensivu. Státníci a vojenští vůdcové zcela určitě spoléhali na obrovskou přesilu svého materiálu a věřili v průlom německé fronty a radikální změnu vojenské ma-

V úpomínku naší ofensivy proti Italii. Posice naší 10ti cm houfnice. V pozadí Cellenkofel.

Z rozbouřené francouzské fronty: Německý zákop, probihající francouzskou vesnici.

Hřbitov u Beaurains, zpustošený nepřátelskou dělostřelbou.

py. A dnes? Ofensiva na západě zuří už několik měsíců, aniž docílila positivního resultátu. Plány Sarrailovy selhaly a Cadorna nemá stále ještě Terst. Nepřítel dobyl tu a tam některou přední posici, ale průlomné pokusy všude selhaly; válečná mapa v podstatě nevykazuje ani na počátku června nějaké větší změny. Statisíce lidských životů obětovali naši nepřátelé marně. Není opravdu nejvyšší čas, aby zastavili krveprolévání, uznali, že vojenskou moc Německa nezdolají a podali ruku k míru, na který celý svět s toužebností čeká? Dosavadní zkušenosti ze západní fronty mohly by vládní kruhy londýnské a pařížské přece jen přivésti k rozumu a přimětí je ke kompromisnímu míru, o který zasazuje se všemi silami také jejich spojenec Rusko.

*

Na západě panoval uplynulý týden jakási stagnace. Kol Ypru, u Arrasu, u Kemese a v Champagni zuřil dělostřelecký boj střídavé prudkosti, místy podnikli Angličani a Francouzi prudké útoky, ovšem bezvýsledně, leč k novému generálnímu náporu se nikde neodvážili. Patrně sbírají nové posily, doplňují své zálohy a provádějí nové přeskupení.

*

Bitva na Soči není ještě ukončena. Italové obnovují po menších přestávkách své útoky a pokoušeli se také o prulom na nejjižnější části fronty, na planině Krasu. Cadorna chtěl oslaviti žleté trvání války prulomem na Terst a skutečně vydal také dne 24. května štábní zprávu, která v Itálii vyvolati mohla domněnku, že italská armáda prolomila rakouské posice mezi mořem a Fajti Hribem. V pravdě zatlačil tu Cadorna naše přední posice u Jamiana asi o 1 km zpět a nic více. Cadorna se sice chlubil, že Italové obsadili výšiny 92, 77 a 58, jakož i 21, leč naše posice na levém křídle začínají teprve u Hermady nad Duinem, z čehož vyplývá, že se nepřítel nedostal ani k naší čáře, tím méně mohl ji tedy prolomiti Své lokální úspěchy zaplatili Italové strašnými krvavými ztrátami.

*

Na některých částech ruské fronty začíná oživovati dělostřelecký boj hlavně proti německým úsekům. Zdá se, že tyto ruské podniky jsou demonstrativním dukazem toho, že prohlášení ruského kabinetu o útočných plánech ruské armády myšleno je dooopravdy. Zprávy štokholmské tvrdí dokonce, že ruské vládě nebylo proti mysli, když se stále šířily pověsti o separátním míru. Jednalo prý se petrohradskému kabinetu o to, aby získal času ku potřebným přípravám zdokonalení dopravy, doplnění zásob střeliva a potravin a k celkové reogranisaci ruských armád, jichž disciplina skutečně se uvolnila. Tuto reorgnisaci horečně provádí nový socialistický ministr války Kerenský a nikoliv bez úspěchu. K ohlášené ruské ofensivě, jejíž přípravy všude jsou patrny,pohlíží se s velkým napětím vstříc.

□ □ □

CÍSAŘOVO POPRSÍ OD KAUTSCHE

Profesor Jindřch Kautsch, který byl na podzim minulého roku pozván do stanu nynějšího armádního velení, vytvořil poprsí Jeho Veličenstva, jehož rozmnožovací právo udělil úřadu pro

Mírová reminiscence z dě

Před více než sto lety, dne 16. června r. 1814 vtáhl za ohromného jásotu obyvatelstva vítězný císař František I. svrhnuv z trůnu nepřemožitelného Napoleona, který z chudého synka advokátního vyšvihl se až na slavný trůn kr

válečnou péči, ku zvýšení invalidního fondu.

V mladistvých rysech a svěžesti ukazuje nám poprsí vyrazuplnou tvář mladého mocnáře, v ornátě zlatého rouna, aneb v imposantní uniformě polního maršála. Na první pohled je zřejmo, že jen pevná a jistá ruka a jemný duch dovedly oživiti mrtvý materiál nerostu. Představa vznešenosti, plná ušlechtilé krásy a umění Vzpřímen a sebevědomý: Majestátní.

Poprsí bude se prodávati v různých velikostech, a jest si jen upřímně přáti, aby co symbol zřejmého vlastenectví a co dokument porozumění vznešené charitativní úlohy úřadu pro válečnou péči, dalo největšího rozšíření.

□ □ □

UDÁLOSTI V RUSKU.

Rusko má rekonstruovanou vládu, ve které zasedá 5 socialistických ministrů, leč kurs vlády zůstal i nadále nezměněný. Vyplnilo se to, co posledně jsme napsali: V petrohradském kabinetu provedena byla jen výměna osob v politice své kabinet knížete Lvova číslo II. pokračuje. Vláda propaguje mír bez anexí, činí nátlak na spojence své na západě, aby podrobili své válečné cíle revisi, leč na druhé straně souhlasí s hesly anglickými a francouzskými o „vrácení" o „náhradě škody" a pod. Jakoby mezi formulemi těmito byl opravdu nějaký podstatný rozdíl! Poslední projevy ruských ministrů, zejména nového zahraničního ministra Tereščenka, dokazují jasně, že Rusko sleduje staré cíle, a dává jim jen nové formule a že se snaží, aby uvedlo nové formule v soulad s hesly londýnských a pařížských státníků. Zkrátka a dobře kníže Lvov vzal do kabinetu socialisty, aby urovnal rozpory mezi provisorní vládou a dělnicko - vojenským výborem, propustil Miljukova a Gučkova, kteří upadli v nemilost socialistů, ale Kerensky, stejně jako Tereščenko nedělají žádnou jinou politiku, než oba jejich předchůdci. Možno dokonce říci, že změna na křesle ministra války prospěla ruské věci, protože Kerensky, jenž je u vojáků velice populární, provádí reorganisaci ruských armád daleko úspěšněji, než Gučkov. Při tom Kerensky začíná odhalovati pravou svou tvář a odcizuje se čím dál, tím více socialistům. Řeční pro ofensivu, nabádá vojáky k útoku a papouškuje staré fráse o pruském militarismu. Co nevidět bude Kerensky plout ve vodách ruského nacionálního měšťanstva. Stejně i Tereščenko upevňuje svazky Ruska se západními spojenci a hlásá nutnost znovudobytí Belgie, Srbska a Rumunska a propaguje obnovení ofensivy na ruské frontě.

*

Z ostatních pravdivých i nepravdivých zpráv, kterými zaplaven byl v posledním týdnu denní tisk, zaznamenáváme jen cestu nového ministra války Kerenského na frontu, jeho četné konference s generály a armádní rozkazy, ve kterých nabádá vojáky k disciplině a slibuje akci na frontě. V Petrohradě, v Moskvě a Rize konalo se několik vojenských a selských kongresů, na nichž přijaty resoluce proti separátnímu míru. Vojenská a dělnická rada v Petrohradě přijala návrh, který žádá uveřejnění tajných smlouv diplomatických.

...lu habsbursko-lotrinského:

...ního města říše, vraceje se z Paříže, kde spolu se svými spojenci, upravil rozbouřené poměry evropské, ...couzských, a který veden jsa sobeckosti a ctižádosti rozpoutal boje mezi národy, až ho stihl zasloužený trest.

ZMĚNA VE FRANCOUZSKÉM VRCHNÍM VELENÍ.

Jak jsme už v jednom z posledních čísel ohlásili, nastaly nové změny ve francouzském vrchním velení. Uprostřed velké ofensivy na západní frontě, která trvá už několik týdnů a ve kterou skládali naši nepřátelé největší naděje, odchází vrchní velitel francouzský v nemilosti. Ofensiva, od které očekával se průlom, se nepoštěstila, nepodařilo se německou frontu proraziti, ani otřásti, tak zvaná čára Hindenburgova stojí tu pevně, uhájená a lokální úspěchy, které Francouzi docílili na ojedinělých místech fronty, dokazují sice jejich udatnost a zdatnost velení, leč nedosáhly očekávaný velký resultát. Z této příčiny sproštěn Nivelle vrchního velení a jmenován velitelem kterési armádní skupiny. Vrchní velení převzal jak oficielně sděleno dne 17. května generál Petain, o kterém je známo, že své vlasti prokázal na verdunské frontě neocenitelné služby a tuto pevnost zachránil pro Francii. Petainovi dán k ruce generál Foch, jenž stal se šefem generálního štábu. Původně měl se šefem generálního štábu státi Castelnau, leč od tohoto plánu bylo upuštěno, ježto Castelnau je prononcovaný monarchista a nemůže požívati důvěry radikálně republikánského ministra války. Leč i Foch je dosti blízký monarchistům, takže jmenování jeho znamená náhradu za to, že Castelnau nebyl povolán na tento úřad. Je ovšem otázkou, jestli nové francouzské velení bude míti větší štěstí, než všichni ostatní předchůdci. Je v živé paměti, jaké naděje skládali Francouzi v Joffreho, pak v Nivellelio a jakého zklamáni se dožili.

Stavba silnice za frontou: Spousta dělníků pracuje tu dnem i nocí tvořic tak hračkou dlouhé silnice a pevné objekty.

Italští zajatci z 10. bitvy na Soči, odpočívající pod dozorem naší hlídky.

SOUKROMĚ JMĚNÍ ROMANOVCŮ.

Není pochyby, že Mikuláš Alexandrovič Romanov byl jedním z největších boháčů světových. Peníze, pozemky, lesy, továrny, dílny a doly — všechno to se během let seskupilo kol carské rodiny, dosálnuvši až do chvíle podčkování cara Mikuláše závratné výše. Stačí podotknouti, že agrárník Romanov měl 42 milionů 500.000 desjatin pozemků. Mimo těchto pozemků vládních, měl ještě pozemky apanážní v rozsahu asi 8 milionů desjatin. Rozumí se samo sebou, že carské pozemky byli qualitativně lepší všech ostatních. Nejlepší ornice, nejlepší lesy, lučiny a statky mu náležely. Všechny statky nebyly spravovány, část byla zorána, část ležela ladem a část byla pronajata sedlákum a jiným pachtýřům, od nichž plynulo roční nájemné až 12 milionů rublů.

Mimo agrarnictví pěstovali Romanovci i průmysl. Měli na sto továrn a dílen na porculán, papir, sklo atd., a mimo to i 1500 mlýnu, jež vše bylo soukromým jměním ruského cara. Co se týče dolů nutno se diviti, že jich nebylo tak využíváno, jak by se dalo očekávati a za doklad toho slusí podotknouti, že se dolovalo jen asi na 100 místech. I vinařství hojně pěstovali a stržili v tomto hospodářském odvětví na 20 milionů rublů ročně.

Je jasno, že za takových okolností neměl car o sebe a svou rodinu zvláštní starosti — a žil klidně a v úžasném přepychu. Bohužel však, hleděli všichni Romanovci, kde bylo možno stržiti groš, hromadivše kapitál pro dny pošmourné a nebezpečné. Jak veliké bylo celkem jmění Romanovců nedá se přesně určiti, poněvadž gigantický tento kapitál je uložen v anglické bance a skutečná jeho velikost, byla vždy držena v tajnosti. Tímto kapitálem, jejž má car uložen v Bank of England je vázan na Anglii a tato příčina byla jistě jednou z nejdůležitějších, že uposlechl rady a svody Anglie.

TEREŠČENKO.

Nástupce odstouplého Miljukova, nový ruský zahraniční ministr Michal Ivanovič Tereščenko je mladý muž asi 30letý. Dosud byl Tereščenko finančním ministrem. Svá studia odbyl si na několika universitách v Německu. V roce 1911 vrátil se do Ruska a v prvním válečném roce získal si diplom juristické fakulty v Kijevě. Je předsedou průmyslového komitétu kijevského, největším cukerním magnátem v Rusku a je také majitelem velkých statků v Kijevě, Jekaterinoslavi, Kursku, Charkově a Černigově. Když byl povolán do zatímní revoluční vlády, začala se proti němu jeviti silná oposice mezi dělnic-

Psi ve službě válečné na jižním bojišti.

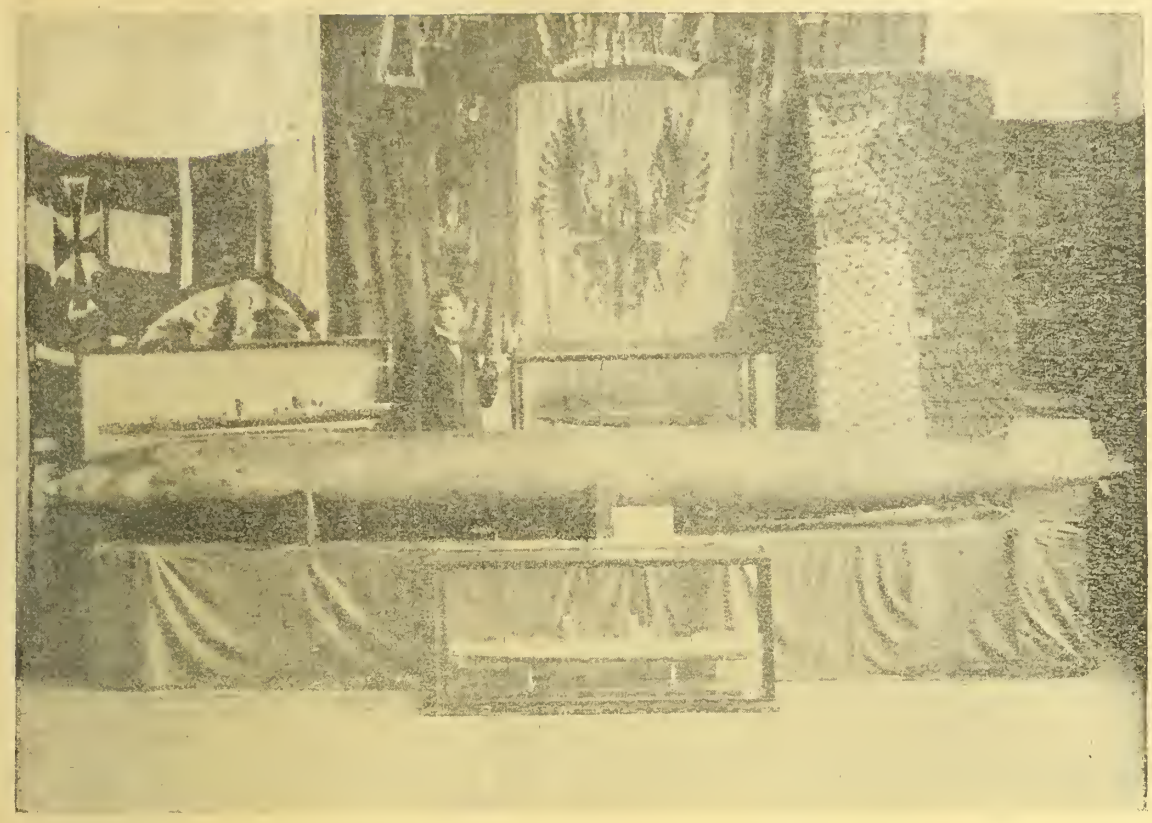

Torpédo 45tiem kalibru, na pravo v pozadí ochranná síť proti torpédům.

tvem. Tereščenko je stoupenec politiky Miljukovy a teprve nedávno měl v Moskvě řeč, ve které se zasazoval pro pokračování ve válce.

* * *

O PRÁCI TĚLESNÉ.

Tělesná práce bez duševního vlivu je nemožná a každá naše činnost fysická je podmíněna předběžnou činnosti psychickou. Tělesná práce vyžaduje krom toho značné množství výživných látek, které musíme našemu tělu přiváděti. K těmto výživninám patří v prvé řadě i kyslík ve vzduchu obsažený a je ze zkušenosti známo, že ve vzdušných a zdravým vzduchem naplněných místnostech mnohem lépe se pracuje, než v dílnách a kancelářích začuzených, zakouřených a nevětraných.

Výsledek naši práce závisí tudíž hlavně na zmíněné této okolnosti. Práce nás unavuje, poněvadž odnímá krvi, důležité látky výživné, jež se žaludkem znovu musí nahraditi. Velký vliv má práce i na oběh krve tudíž i na plíce. Bylo zjištěno, že mezi látkami, jež za tělesné práce jsou přiváděny do krve — jest i mnoho součástí, jež podporuji činnost srdce a plíc. Ještliže vstříkneme tekutinu, jež vzniká ve svalech člověka prací znaveného, do těla pokusnému zvířeti — seznáme okamžitě, že zvíře započne těžce oddychovati, jakoby bylo prací schváceno. S postupem práce — vzrůstá i tato substance svalová a můžeme říci v přímém poměru. Nadměrná práce způsobuje svalovou hipertrofii a zároveň i hipertrofii srdeční, neboť — budíž tomu jakkoli — srdeční činnost jest vždy funkcí práce člověka.

Nutno uznati, že nebyla ještě do dnů dnešních — podána jasná analysa činnosti těla i duše lidské. Bylo však s určitosti konstatováno, že při každé sebemenší práci mozku — nastala i určitá ztráta sil tělesných; každému je jasno, jak těžkou a spletitou jest tato důležitá otázka a její řešení. Předně se jedná o problém duševních schopností a nadání. Cvičením duševním možno každičký i sebe slabší nerv znamenitě posílit; u duševních schopností rozhoduje ovšem vždy v prvé řadě talent, poněvadž jsou konec konců určeny vždy jisté hranice za něž se obyčejně nezachází. Rodičové a vychovatelé měli by zejména na tuto okolnost dbáti a pečlivě se dle ni říditi. A jak se smí souditi o duševním klidu? Spánek je jeho pravým představitelem, leč i chvílkové odpočinutí myšlenek — zmenšení duševního napětí — jest jistým druhem nervového klidu. Bylo seznáno, že pohled na mírně se pohybující plochy — jako na př. na kolébající se moře neb modrou oblohu ba i na strop světnice, utišuje nápadně činnost nervů. Automatické pohyby těla, především lehké ruční práce ženské, jsou podobným uklidňujícím prostředkem duševním. — —

Velmi důležitou věcí jest výchova dětí, kdy se druží ku práci dítěte ať pohybem, učením či jiným vznikající i vzrůst těla dětského, a následkem toho i větší spotřeba výživných látek. Vzrůstu musíme ovšem v každém ohledu dáti přednost před prací, nechceme-li, aby se dítěti uškodilo. Přemírná práce tělesná, či duševní zhubla by dítě zcela jistě a jakmile se pozoruje vliv námahy na tělo dítěte, nutno se ihned poraditi s lékařem o dalších krocích. Největším hříchem by bylo nutiti rostoucí dítě k práci. Se stanoviska zdravotního mají se hodiny učebné co pracovní, co možno omeziti a duševní klid pokud možno podporovati.

Hloupý je názor, domníváme-li se, že se můžeme po práci fysické, oddati klidně práci psychické, považujíce to za odpočinek. Bylo zjištěno, že únavá vznikající po práci tělesné, se zvětšuje, napínáme-li krom toho i naše nervy.

Velké nebezpečí pro rostoucí tělo je i špatné pěstování sportu, jak dokazuje ohromné množství hipertrofie srdeční mezi 12. až 16. věkem chlapeckým. Cílem všech rodičů musí býti v prvé řadě: harmonický vývin všech sil — duševních i tělesných. Uvedené platí ovšem obecně. Rozumí se samo sebou, že je v zájmu každého jednotlivce a národa, aby pracoval pilně tělesně i duševně, nalézaje při tom ještě dosti času k práci duševní a i odpočinku.

Ruský vojín zapomenut všemi — uvázlý v drátěných překážkách při loňských bojích.

Beduini kočovní synové pouště údolí Tigridského, účastní se hojně bojů v Mezopotamii.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 24. května. Italské útoky na frontě od Plavy až k moři byly odraženy. — V lese Apremontském vniklo německé vojsko do francouzské posice. Němci sestřelili 10 anglicko-francouzských létadel. — Císař Karel nařídil propuštění domobranců ročníků 1865 a 1866 na dovolenou. — Rusové odrazili německý útok na západní hranici Multanska. — Německá vláda zaslala uspokojivou odpověď na poslední španělskou notu. Následkem krvavých výtržností v Lisaboně byl nad městem vyhlášen výjimečný stav. — Německá ponorka potopila anglický dopravní parník „Transylvania".

Dne 25. května. Bitva na Soči se stupňuje k největší prudkosti. Všecky italské nápory, zaplacené velkými obětmi, stroskotaly. — Na západě menší boje. Německé vzducholodi podnikly úspěšný útok na několik opevněných bodů anglického jižního pobřeží. V uherské krisi nestalo se rozhodnutí. Není vyloučeno, že rozřešení krise převezme arcivévoda Josef.

Dne 26. května. Bitva na Soči zuří. Obrovské útoky Italů na Krasské planině se vesměs sbroutily se strašnými ztrátami. Italové za každou cenu chtěli proraziti směrem k Terstu a soustředili na tomto úseku 700 děl. Útoky jejich před Hermadou zastaveny. Stejně selhaly i průlomné pokusy u Jamiana. — Na západě odraženo několik nepřátelských útoků u Loosu a v Champagni. Na ostatních bojištích nic nového. — Amsterodámské listy ohlašují novou mírovou nabídku císaře Karla Rusku. — Ve válce ponorek potopeno 70.000 tun. — V Lisabonu došlo k velkým drahotním bouřím, též v Kristianii. — Kandidatura arcivévody Josefa na stolec uher. ministerského předsedy ustoupila do pozadí. V kombinaci je hrabě Jul. Andrassy.

Dne 27. května. Místy silnější dělostřelecký oheň na ruské frontě. Na italském bojišti tuhé boje na jižním křídle sočské armády. Na planině Krasu hnal nepřítel velké massy k útoku. Na Fajti Hribu a u Konstanjevice útok zastaven v nejpřednějších zákopech. Mezi Jamianem a mořem byly boje ještě prudší. Několik výšin vystřídalo své pány, leč fronta zůstala na konec v moci obhájců. Od 13. května zajato na Krasu 7.000 mužů, úhrnem od počátku sočské desáté bitvy 13.000 Italů. — V Macedonii žádné větší boje. — Na západě dělostřelecký oheň. Menší nepřátelské útoky u Acheville, Monchy, Pargny, Vauscaillou odraženy. Nepřítel ztratil 16 létadel. — Kerensky navštívil armadu Brusilovu. Zprávy o obsazení Archangelsku a Charbina Angličany a Japonci se vyvracejí. — V uherské krisi nestalo se rozhodnutí.

Dne 28. května. Zvýšená dělostřelba na ruské frontě. — Na Soči ochably boje, též na Krasu omezili se Italové po několikadenních hromadných útocích jen na ojedinělé útočné pokusy. Na západní frontě zmařeny nepřátelské útoky mezi Cheriby a Bullencourtem. Živější dělostřelba v Champagni. Ve válce ponorek potopeno 27.000 tun nepřátelského lodního prostoru.

Dne 29. května. Bitevní činnost na některých místech ruské fronty oživuje, zejména v Haliči. Na Soči obnovili Italové po svatodušní přestávce své útoky, úspěchy nikde nedocílili. — Na řece Černé v Macedonii zvýšená dělostřelecká činnost, na Vardaru srážky předních hlídek. Na západní frontě žádné větší události. Na tureckých bojištích nezměněna situace. — Francouzští socialisté upustili od svého odporu proti štokholmské konferenci, kterou nyní obeslali.

Dne 30. května. Na ruském bojišti živější dělostřelba. — Na Soči uplynul den klidněji. U Vodice a Jamiana odraženy nové silné ital. útoky. V Albánii u Beratu srážky hlídek. V Macedonii nezměněná situace Na západě živější dělostřelecká činnost. V Artois a Chemin-des-Dames odraženy nepřátelské útoky. — Štokholmské socialistické konference pokračují také za účasti delegátů českých. — Rakouský parlament otevřen. Češi, jihoslované a Poláci podali svá státoprávní ohražení.

□ □ □

SMĚS.

Politické a vojenské drobnosti. V poslední době kolovaly ve spojení s demisí uherské vlády Tiszovy pověsti o brzském ustoupení společného ministra financí barona Buriana. Tyto pověsti byly vyvráceny. — V české veřejnosti kolovaly zprávy o socialistických ministrech. Dr. Soukup odmítá v Právu Lidu tyto myšlenky, tvrdě, že je vyloučeno něco takového za nynějších poměrů a proti vůli nejen strany, ale i českého národa. Čeští spisovatelé poslali Českému Svazu prohlášení, opatřené 150 podpisy, v němž zapřisáhají české poslance, aby v tomto pamětihodném okamžiku, kdy rozhodovati se bude o četných otázkách velikého významu pro český národ, byli toho plnou měrou pamětlivi. Kromě jiného jsou čeští poslanci vyzýváni, aby neopouštěli dopomoci k vykonávání mandátu oněm poslancům, kteří jsou ve vyšetřování a jimž mnohoměsíční vyšetřovací vazbou nebylo dokázáno politické provinění. Ku konci vyzýváni jsou poslanci, aby hájili práva a program českého národa s mužnou energií. — Do panské sněmovny bylo povoláno 55 nových členů, mezi nimi 7 Čechů: královéhradecký biskup dr. Doubrava, býv. min. dr. Fořt, průmyslník Kulp z Trvičova, velkostatkář dr. Radinský, prof. pražské techniky dv. rada Velflík, profesor pražské university dvorní rada Vrba a hrabě Schönborn, president zemské správní komise v Čechách. — Císař a král Karel nařídil v minulých dnech, aby osoby narozené v letech 1865 a 1866 a přibrané k domobranecké službě, pokud samy nepožádají, aby dále byly ponechány v aktivní vojenské službě, mimo gažisty na odpočinku a v poměru mimo službu, pak mimo příslušníky domobraneckých korporací byly co nejdříve, nejpozději pak do 30. června 1917 propuštěny na dovolenou. Nařízení toto netýká se osob, které dobrovolně na dobu války vstoupily do vojska, dále gážistů v poměru mimo službu, kterým není dosud 60 let. — Svaz českých měst volá po obnovení ústavnosti v král. českém, ježto sněm království Českého svou samostatnou povahou a svým dějinným i aktuelním významem jest zákonodárným činitelem souřadným, rovnoprávným a rovnocenným říšské radě. — Čeští a po nich i němečtí sociálně demokraté podali brněnskému městskému zastupitelstvu návrh na zlidovění volebního řádu do obcí. Brněnský starosta jim odpověděl. Dokazoval, že v Brně z lidového volebního řádu hrozí veliké nebezpečenství jeho německému rázu, jenž prý musí býti na věčnou budoucnost uchován. Je to zajímavé přiznání. Je z něho patrno, že i brněnský pan starosta vidí, jak český obchod a průmysl postupuje v Brně mocnými kroky, jak český majetek tam neobyčejně vzrůstá, že více než polovice obyvatelstva je tam česká, že „německý ráz" má v Brně zkrátká už jen radnice.

Jaroslav Bořita hrabě Martinic, známý z defenestrace hradčanské, jež byla prvním vánkem blížící se vichřice války 30ti leté. Slavný rod této české šlechty vymřel r. 1789 po meči. Marie Anna sestra posledního Martinice pojala za manžela hraběte Clama, čímž byl dán základ novému rodu Clam-Martinicův, jehož potomkem je nynější rakouský ministrpresident.

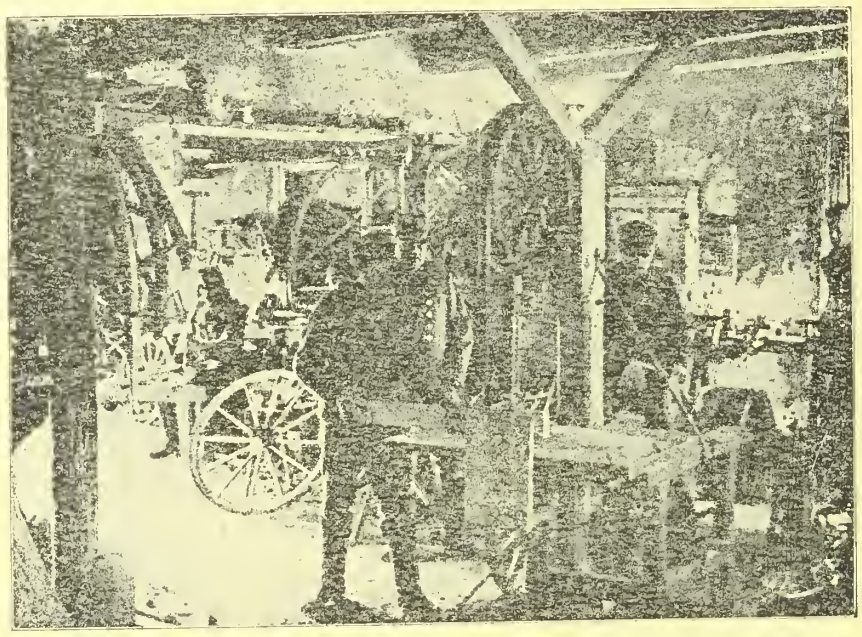

Polní dílna vojenská, zaměstnávající nejrůznější řemeslníky a dělníky vojíny.

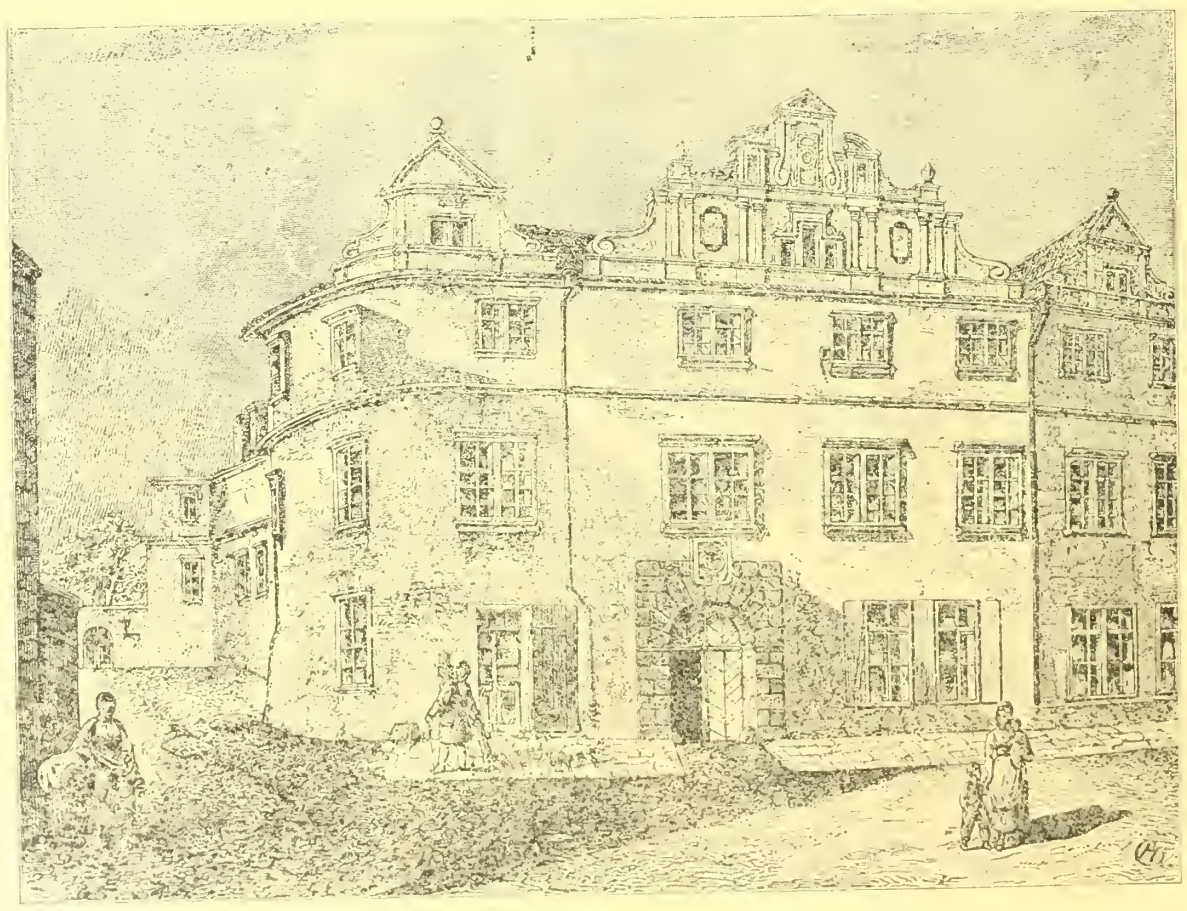

Starodávný palác hrabat Martinicův na Hradčanech.

— V Lisaboně došlo pro hlad k plenění obchodů a že policie a vojsko muselo použít zbraně a obnoviti pořádek. K podobným výjevům došlo také na venkově Zostřenou ponorkovou válkou vytvořená situace Portugalska je znepokojivá. — Hladové bouře zažilo po Švédsku také Norvéžsko. Zejména v Kristianii došlo k bouřlivým projevům. Lid žádal chleba, vytloukal obchody.

Mírové pověsti. V poslední době vyskytlo se opět několik mírových pověstí. Zaznamenáváme z nich jedinou; přinesl ji vídeňský „Abend", jenž převzal ji z amsterodamských časopisů. Dle této zprávy chce císař Karel předložiti Rusku v brzké době velice výhodné mírové nabídky. Neutrální tisk slibuje si dobrý výsledek.

Výbuchy a požáry. V minulých dnech postižena byla různá města velkými katastrofami. Dne 24. května řádil strašný požár ve Vyškově. 67 domů vyhořelo, 600 osob je bez přístřeší, 70 lidí zraněno a 5 osob uhořelo. Hasiči přispěli na pomoc z Prostějova, Bystřice p. H., Brna a celého okolí Vyškova. V budově radnice shořelo mnoho zásob pro výživu bytovatelstva. Bída pohořelých je hrozná. Císař daroval pohořelým 20.000 K, městská rada vídeňská 10.000 K. — Obrovský požár vypukl také v městě Dědeši (Gyönges) v Uhrách. Tisíc domů zničil požár, který vznikl v prádelně všeobecné nemocnice a jenž pro nedostatek vody a následkem velkého sucha velice se rozmohl. Shořela zejména radnice, kostel, skladiště potravin a mnoho veřejných budov. Škoda odhaduje se na 20 milionů. Císařští manželé město navštívili. — Velký výbuch udal se v muničních dílnách a skladištích v Bolovci v Čechách. Z trosek vytaženo 13 mrtvol, je ale obava, že celkem asi 50 osob přišlo o život.

Snahy o separátní mír. V anglické dolní sněmovně požádal posl. Bryce, aby nebyl uzavírán žádný zvláštní mír s Rakousko-Uherskem a Bulharskem. Bonar Law odpověděl: Myslím, že to závisí na okolnostech. Všechno, co bych mohl říci, jest, že naši nepřátelé pokoušejí se celý čas, aby odloučili od nás spojence, kteří bojují proti nim. Podle mého přesvědčení, čímž naprosto nechci naznačiti, že taková možnost existuje, nebyla by žádná rána pro Německo tak osudná, kdyby jedna z druhých mocností byla od něho odloučena. Projev ministra byl přijat velkým potleskem.

Wilson nechce vyjednávati s Německem. Denní listy ohlašují nové poselství Wilsonovo, ve kterém prohlásí prý president, že s autokratickými vládami nebude vyjednávati. Ti, kdož zavinili vypuknutí války, musí nejprve zmizeti. Wilson žádá úplnou náhradu za škody v Belgii a ve Francii a varuje Rusko před nebezpečnou formuli míru bez anexí a bez náhrady. Rusko naopak musí prý pokračovat v boji.

□ □ □

KULTUS KUCHYNĚ.

Kdyby žil za dnešních dnů starý Alexander Dumas, podivil by se jistě kam až dospěla dnešní válečná kuchyně a nezbylo by mu ničeho jiného, než napsat nový kuchařský slovník, s doprovodem neméně duchaplným, jak tomu učinil při svém prvém slovníku kuchařském. Málo komu je asi známo, že jedním z nejčelnějších děl tohoto tvůrce „Tři mušketýrů" je „Dieliounaire de Cuisine" dílo to, které napsal 2 léta před svoji smrti, vyplniv tak dávné svoje přání. Říkával vždy: „Chtěl bych pět set svazků svých děl zapončiti kuchařskou knihou" a stalo se. Tento „kuchařský slovník" vyniká přede vším úžasnou objemností — váží asi 5 liber. Ačkoliv jsou na něm znatelný i stopy cizího ducha přec jest jen celek dílem mistra Dumas-e psaný lahodným hebkým fracouzským jeho pérem, jak ho známe z jeho spisů a sice ze spisů nejlepších. — Je jisto, že jen Dumas labužník, továrník makaronů a znalec jídel v každém směru, mohl se odvážiti napsati toto filosofické dílo kuchařského umění.

Dumas říkával: „Člověk se neživí tím co pojídá, nýbrž tím, co stráví". Od narození je nám souzeno, abychom neiméně třikráte denně jedli, a tím nahradili síly práci utracené mnohdy však také, bohužel často, lenosti spotřebované. Jedinec, toho či onoho národa, té či oné země, to či ono náboženství vyznávající, stará se v prvé řadě o to, aby nezahynul, t. j. jinými slovy stará se o svoji potravu, musí jísti a píti. Způsob uhájení této potřeby je ovšem různý. Jediný divoch, ii, puzen jsa hladem: civilisovaný člověk jest vždy více méně labužníkem. (Ovšem dnes asi ne. Pozn. redakce.)

Pro civilisovaný svět však Dumas svůj „slovník" napsal. Chuť — apetit— tuto charakteristiku kultury, dělí Dumas na tři druhy. Předně chuť, jež vzniká delším postěním, a ta není vybírává, nečiníc často rozdílu mezi syrovým a vařeným, čistým a špinavým vzhledným a nevzhledným. Jiným duchem, jest chuť, jež se dostavuje v chvíli, kdy nemáme sice hlad, leč před našima očima jsou vykládány všelijaké lahůdky, chystané hostiny. Tuto chuť definuje dobře francouzské přísloví: L'apetit vient en mangeant." Třetí způsob apetitu se dostavuje po přepychovém jídle, když jsme již úplně nasyceni a když, v okamžiku, kdy se zvedáme od stolu — předkládá se nám mísa se zvláštní pochoutkou, jež má býti překvapením hostiny — a již náš žaloudek neodolá. — V mnohých menších restauracích anglických, bylo do nedávna zvykem používati místo ubrousku, ubrus. Dnes ovšem v každé restauraci je ubrousek absolutní nutností. V starověku však byl přepychem. Teprve staří Řekové zavedli při svých neslýchaných hodech používaní ubrousku, ale tak, že si ho každý host přinášel sám. To byly ovšem ubrousky přepychové, zlatem a perlami vyšívané a měly spíše účel okrasný. V Římě ani za dob císařů, nebylo ještě ubrousků. Alexandr Severus pokládal to za své knížecí právo, aby mu otroci při hostinách utírali ruce malými plátěnými ubrousky.

Jak ohromný převrat způsobilo objevení Ameriky a východní Indie ve vaření pochopíme zvláště nyní, kdy se nám nedostává mnohého — dnes absolutně nutného koření. Ještě v století 13tém, bylo koření drahocennou raritou, takže opat ze Saint Gilles v Langnedocu, žádaje cosi na krále Ludvíkovi, zaslal mu, aby si ho naklonil, malý svazeček skořice a muškatových oříšků. Tehdy se vůbec dary, jimiž se úředníci podmazávali všeobecně zvaly „Epices" t. j. koření a do dnes vyžaduje tento název ve Francii i jinde dar, kterým si jiného hledíme nakloniti. — Pepř užívá se v Evropě teprve asi 150 let. Dříve se cena jeho rovnala zlatu (skoro jako dnes. Pozn. red.). Obchodníci, jimž se poštěstilo zaopatřiti si několik uncí peře, či jiného koření, honosili se názvem „Epicier et Poivoier" (kořenář a pepřář). Dumas se domnívá, že koření působí dráždivě na lidského ducha a praví, že všichni umělci a básníci, jako Aristo, Tasco, Boccaccio, Titian a jiní rozohňovali svoji fantasii kořeněnými jídly. Jisto je, že Leonardo da Vinci, Tintorello, Pavlo Veronesse, Guido Reni, Rafael a jiní, byli neobyčejnými labužníky.

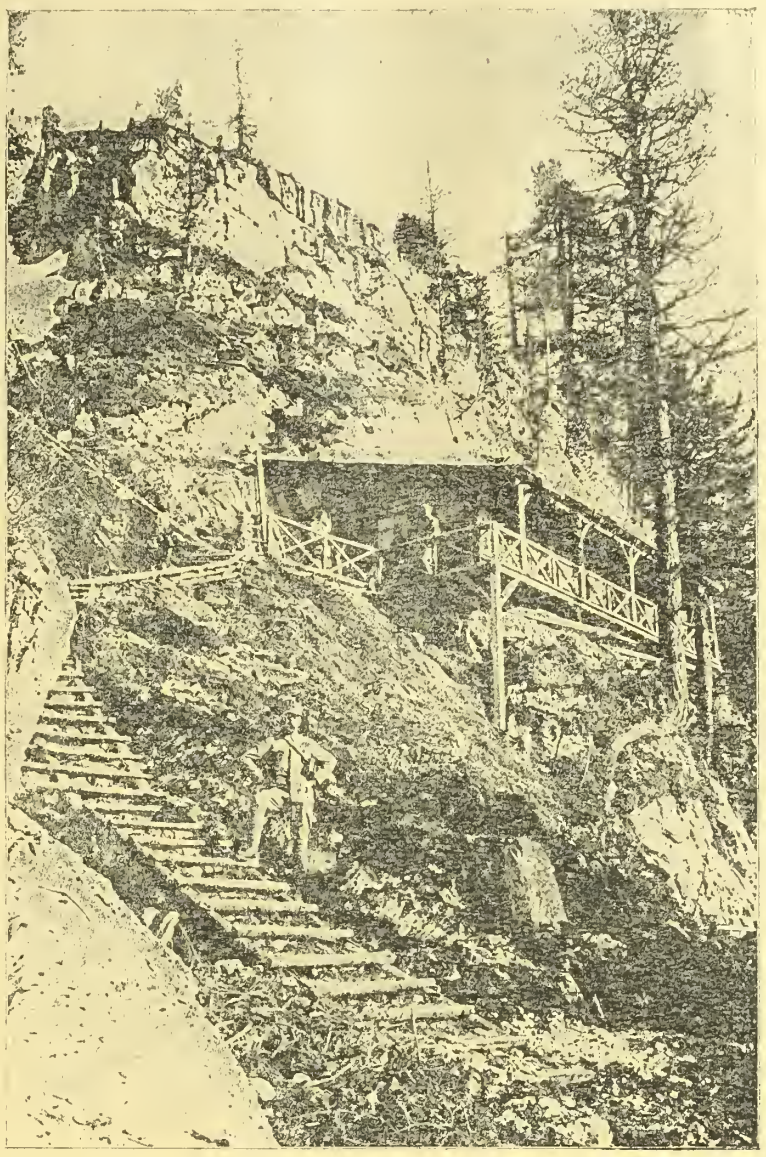

Kazatelna vojenského duchovního nedaleko posice F. na frontě jihozápadní. Okolí jeho je v poslední době dějištěm krvavých, ale bezúspěšných italských útoků.

Tajemství černé věže.

„Není-liž pravda — odpovídala Margitta. „Říkala jsem ti už v Kahýře, že budeš hlavním městem své rodné země nadšena. Tys nechtěla věřiti."

Nedaleko Štěpánského chrámu pozvolna kráčely dvě nápadně krásné dívky a prohlížejíce si výkladní skříně veselé rozmlouvaly.

„O věřila jsem, ale mé naděje byly všecky předstihnuty." Ale víš Margitto, co bych ráda viděla?"

„Co?"

„Dům, ve kterém jsem se narodila a kde jsem bydlela až do smrti ubohé mé matky. Snad při té příležitosti probudí se ve mě vzpomínky na mé mládí."

„To asi sotva. Tehdy bylas ještě malička."

„Snad přece."

„Pokusit se můžeme. Kde jste bydleli?"

„Na Seilerstätte. Říkala mi v Kahýře teta. Ale na číslo domu se nepamatuji, ale tolik vím, že [illegible] nám byla velká kavárna a variete."

„To snadno najdeme. Seilerstätte není velká."

Obě dívky zabočily do Johannesgase a pak na Seilerstätte, až Margitta stanula před nějakým starým domem.

Lora rozhlížela se na všecky strany, nedovedla však potlačiti své zklamání.

„Bohužel, nemohu se na nic upamatovati."

„Pojďme, podíváme se trochu do vnitř domu."

„Přec nemůžeme jít do cizího domu?"

„Proč ne. Nejsme přece v Orientu a v žádném cizím městě. V takovém vídeňském činžáku bydlí sta a sta lidí a projdeme všemi schody a poschodími, aniž by se nás někdo otázal, co chceme a koho hledáme."

Obě dívky vešly do průjezdu, prošly dvorem, šly po schodišti nahoru až do 4. poschodí. Leč Lora stále ještě nedovedla se na nic upamatovati. Teprve na zpáteční cestě vykřikla Lora radostí.

„Hle toť socha sv. Jana Nepomuckého. Ano je to ona, pamatuji se na ní."

A zůstala státi před starodávnou, dřevěnou soškou, jež utkvěla ji z dětských let v paměti. Leč nadarmo vzpomínala na otce a matku. Nemoc asi vymazala z paměti všecky vzpomínky..

Když ocitly se opět na ulici, oddechla si a pravila:

„Teprve teď cítím se ve Vídni, jako doma. Nejsem tu cizí, jak jsem si myslela."

„Chápu tě milá Loro. Teď ale musíme se vrátit. Robert Jäger na mě bude čekat. Víš, — dnes začne malovat a já slíbila, že budu mu modelem."

Lora se pousmála.

„Myslíš, že se mu jedná jen o model, aneb o hezkou Margittu?"

Margitta se zapýřila.

„Nedělej vtipy Loro! Co by na mě viděl Robert zvláštního, zejména teď, když přišel ze ze[illegible] tak pověstné."

„No mlč, uvidíme. Zeptám se ho při nejbližší příležitosti."

„Není zapotřebí. Ale pověz, mám tě doprovoditi domů, nebo trefíš sama?"

„Trefím, toť se ví. Vždyť německy umím a když zbloudím, mohu se zeptati strážníka."

„Tedy s Bohem! K jídlu budu doma."

[illegible] Ringstrasse a šla dál do IV. okresu. Měl Robert Jäger atelier svůj na Gusshausstrasse.

Na Schwarzenbergplatzu spatřila muže, který už vícekráte ji sledoval. Jak se zdálo, čekal na ní. Margitta urychlila svůj krok, aby vyhnula se nepříjemnému oslovení. Cizinec šel za ní. Teprve, když vkročila do domu Jägrova, ohlédla se rychle a spatřila, že cizinec stojí na protějším chodníku a dívá se za ní.

„Pomyslete si ten dotěrný člověk už zase šel za mnou — pravila Margitta, když podávala ru[illegible]líři."

„Není také divu," zvolal Jäger s úsměvem. „Za takovou kráskou všichni muži nohy si ubíhají."

„Už jste zapoměl, co jsme spolu smluvili?"

„Co myslíte?"

„Smluvili jsme si navzájem, vlastně vy jste mi svatosvatě slíbil, že mi nebudete dělat žádné poklony" — pravila přísnějším tonem Margitta.

„Dobrá, dobrá. Teď ale raději k práci. Beztak jste se opozdila."

„Ano opozdila, protože jsme dnes podnikli delší procházku."

„Smím být tak zvědav a zeptat se s kým?"

Margitta se usmála.

„Vím, že jste zvědavý. Leč právě proto vám to nepovím."

„Také dobře."

Margitta usedla a Jäger chopil se svého malířského načiní.

Chvíli oba mlčeli, pak začali o lhostejných věcech. Jäger předkládal všelijaké otázky. Mezi jiným:

„Prohlížela jste si dnes opět památky Vídně?"

„Nikoli. Jen výkladní skříně jsme okukovali a pak jsme hledaly její rodný dům."

„Čí rodný dům?"

„No, Lořin."

Počátkem 19. století, za panování Ludvíka XIV. a Františka I., obědvalo se ve Francii a místy i v střední Evropě o 10. hodinách dopoledne a o čtyřech odpoledne se již večeřelo. Sto let na to, byly tyto důležité denní výkony posunuty na dobu pozdější. Obědvalo se v poledne a večeřelo o sedmé večer, jak tomu je dosud mezi měšťanstvem a prostým lidem. Ve vznešených rodinách oznamoval se počátek oběda či večeře troubením, jakž se tomu děje dosud na mnohých knížecích dvorech německých.

První skutečnou restauraci pařížskou zařídil si jistý Boulanger v rue de Poulies, asi v polovici předminulého století. Nad jeho vraty skvěl se lákavý nápis: „Pojďte ke mně všichni, jichž žaludek je chorý — a já vás vyhojím." (Dnes by si to žádný hospodský asi netroufal. Pozn. redakce.) Zavedení hostinců jest pokrokem kultury lidské společnosti. Původní hostince podobali se našim, jak je známe z nynější doby válečné — kde se prodávalo jen nejnutnější. Myšlenka Boulangerova poskytnouti hostům všeho dobrého k jídlu a pití a pěkné posezení, byla tudíž geniální a byla proto hned následována. Dnes ovšem jméno Boulangerovo, který vykonal tolik dobrého pro lidstvo, jest úplně zapomenuto.

Zvláště v době revoluční nastal všeobecný rozkvět restaurací, kaváren a hostinců a mnohé z nich zachovaly si historickou památku. Tehdejší hostinští nosili dokonce kord, oděni jsouce úhledným kavalírským hávem.

Uvedené jest několik ukázek z kuchařského slovníku Dumasova, který jak seznáváme není obyčejnou knihou kuchařskou, nýbrž spíše filosofickým a historickým dílem kuchařského cechu. Dumas však sledoval ve svém díle i reformu kuchyně — chtěje utvořiti jakousi kosmopolitickou kuchyni, která by se přizpůsobila národním jídlům různých národů i pronárodů.

Tak na př. španělský ocet nemá pražádné chuti, kdežto olej je ostrý a následkem toho jest každé jídlo, na př. salát pro cizince ve Španělsku nestravitelné. A tu právě přišel Dumas na myšlenku nahraditi olej žloutkem syrových vajec a ocet šťávou citronovou. Salát upravený tímto způsobem patřičně osolený a opepřený je prý k nezaplacení dobrý.

Dumas je vůbec toho názoru, že obliba v salátu je vlastně degerací lidské chuti, vzniklé jejím přejemněním. Pouhá myšlenka pojídati salát k srnčímu hřbetu (salát se smetanou) je prý kacířstvím a hříchem. (Za naší doby ovšem zvlášť.)

Ještě horším ba přímo culinárským neznabožstvím jest, upravují-li salat, toto mirtum compositum, dámské ruce, jak se tomu všeobecně děje, ačkoliv by se tato úloha hodila nejméně pro lékaře, ba pro chemika. Dle Dumase měla by přípravě salátu věnovati se větší péče a sice, měl by se salát celou hodinu před upravením stále práti a vypírati

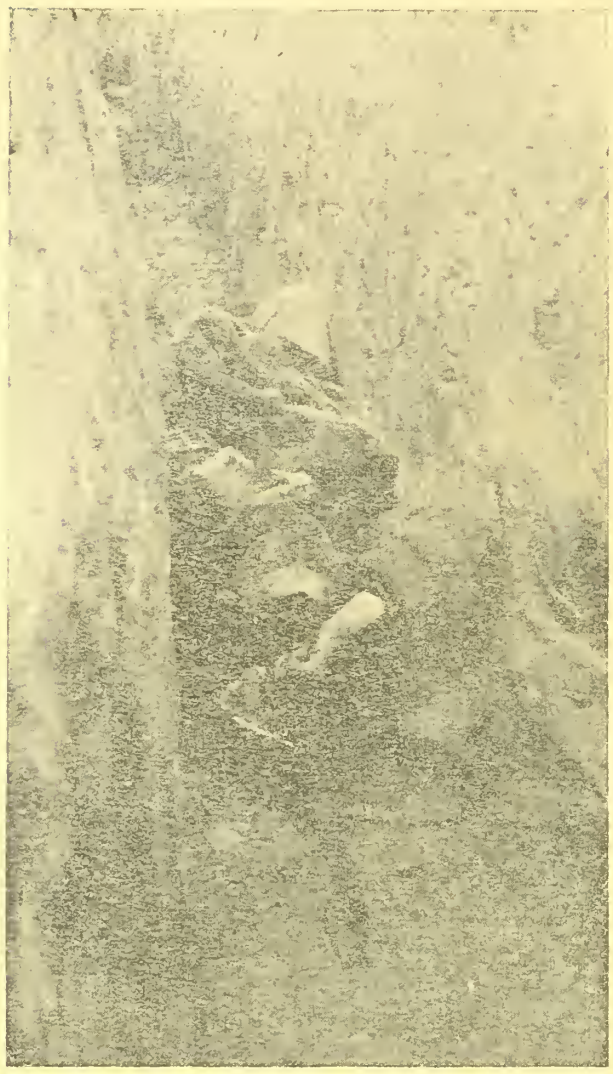

Na poli slávy: Padlý Rus zapadlý v našem zákopu.

a tímto způsobem docíli-li bychom prý jaks taks — jakési travniny vyššího řádu, jež by se mohla požívati. —

Málo komu je asi rovněž známo, že beafsteak byl prvním pojitkem mezi Angličany a Francouzy ode dávna úhlavními to odpůrci ba nepřáteli. Beafsteak spatřil světlo světa za dnů bitev waterlooských a stal se záhy oblíbeným jídlem francouzským od svého britského příbuzného se však liší. Francouzi a ostatní Evropané připravují beefsteak ze spodní části plece, kdežto Angličané berou k tomu účelu části spodního trupu — kříže — jež jak Dumas sděluje, je v Albioně mnohem jemnější než na kontinentě, a sice proto že Angličané svoje hověziny lépe vykrmují a dříve poráží, než jak se tomu děje kdekoli jinde.

„Anglický kuchař", praví Dumas doslovně, rozkrájí maso určené za beefsteak na řízky asi centimetr až dva silné, potluče je poněkud a k jich úpravě používá vždy kamenného uhlí a někdy dřevěného, neb hnědého. Abych nabyl náležité představy o anglickém rumsteaku neopomenul jsem si ho poručiti, kdykoli jsem zavítal do Anglie a ujišťuji, že jsem se vždy rozplýval požitkem. Je nekonečně chutnější než naše filet a kdo ho chce dokonale poznati musí zabočiti do některé taverny londýnské City, kde se upravuje s omáčkou a la Madeira, neb máslem anšovis. Kdybych věděl, že existuje na světě národ, jenž zná tajemství nakládání okurek — navštívil bych ho — a dal bych si tam dělati beafsteak.

Koteleta dosáhla nejvyššího stupně své úpravy za císaře Ludvíka XVIII., který ve své královské hodnosti, ji věnoval velikou pozornost. Jeho kotolety nebyly jednoduše na rožni smaženy, nýbrž mezi dvěma jinými koteletami dušeny. Král pak vlastnoručně položil tento cenný pokrm na mísu, aby mu neušel ani atom vůně a výparu této lahůdky. I kvíčaly dával upravovati tím způsobem a dříve než tento pokrm byl předkládán na královskou tabuli, musel speciální královský koštýř kvalitu jídla posouditi. Bibliotékář francouzského ústavu Petit-Radel byl takovýmto koštýřem broskví a vykonal prý v tomto oboru nepřekonatelné služby.

Že Dumas v mnohém zabředá do individualismu, se diviti a učinil by tak i každý jiný poněvadž chuť lidská je vždy individuelní, čehož nejlepším dokladem je doba nynější, kdy člověk musí jísti, vše, co se jísti dá a kdy nespokojenost následkem toho je všeobecná. Ovšem těch, jež s čistým svědomím mohou za dnešních dnů říci, že to či ono jim chutná — zkrátka všechno — je věru málo a starému Dumasovi, který jest nám znám z obrázku, co kudrnatý (Dumas byl krevlem t. j. míšencem bělocha a černošky) dobrotivý, usměvavý pán s tváří buclatou a lalůčky gourmanda — trpce by se zkřivila tvář, kdybychom mu předložili naše válečné pochutiny, chlebem počínaje a prázdným talířem konče. Ostatně, jakým již Dumas byl — podnikavým a neumorným — je možno, že by vynalezl recept nových máslenek, kterými by se dalo přímo mastiti, aniž by si člověk vystál očistec než si omastí prsty.

□ □ □

„A tak — se slečnou Henningovou jste se tedy procházela" podotkl s úsměvem Jäger.

Teď teprve poznala Margitta, že se Jägrovi podřekla.

Rozhovor pak pokračoval a ještě vícekráte prozradil Jäger svou žárlivost, což Margittě působilo radost.

Konečně pohlídla Margitta na hodiny a vyskočila.

„Už musím jít. Je nejvyšší čas. K večeři musím býti doma."

Vzala klobouk na hlavu, uchopila tašku a loučila se s malířem.

„Zítra ve stejnou hodinu!"

Když Margitta odešla pohlížel malíř dlouho na obraz, který pomalu už byl hotov a několikráte povzdychl.

V dumání vyrušen byl klepáním na dvéře. [illegible] vyskočil a šel otevřít.

Elegantní, asi 50letý muž vstoupil a tázal se s úklonou, zdali má čest mluviti s Robertem Jägrem.

„Ano, já jsem Jäger Robert" — odvětil malíř a podal cizinci křeslo.

Viděl jsem u Neuholda skizzu, která je vaším dílem. Rád bych ji koupil a Neuhold odkázal mě přímo na vás. Jsem baron Hanuš Rottenhall — představil se dodatečně.

Jäger udal mu pak cenu svého díla, na níž ihned přistoupil.

V tom utkvěl pohled na nedokončeném obrazu.

„To je něco báječného" zvolal Rottenhall. A tvářil se chvíli jakoby studoval obraz.

„Malujete z hlavy aneb máte model?" — tázal se pak po delší pomlčce.

„Dle modelu."

„To je znamenité. Musí to být sensační kráska. Nevěřil bych, že je ve Vídni, mezi modelkami z povolání, našlo by se takové božské stvoření."

„Není to model z povolání."

„Škoda. Smím se tázat na jméno?"

„Lituji, že nemohu sděliti," odpověděl malíř.

Rottenhall zakoupil si pak ještě jiné skizzy zaplatil je a opustil atelier. Ubíral se rovnou na Schwarzenbergské náměstí, kde na něho čekal veřejný posluha.

„Milostivý pane, už jsem se to dověděl Ta slečna bydlí ve Weihburgasse na čísle 11. a její jméno je Margitta.

„A co jste učinil s dopisem?"

„Odevzdal jsem ho s výslovným podotknutím že je určen slečně Margitě."

„Pak je dobře, odvětil baron spokojeně zaplatil posluhovi a ubíral se dál do vnitřního města.

— — — — — — — — — — — — —

Když se Margitta vrátila domů, čekala na ní Lora s dopisem v ruce.

„Dopis pro mne? Odkud? Od koho?"

„To je právě otázka. Musí to být něco zvláštního. Dopis přinesl veřejný posluha se slovy, že je určen slečně Margittě. Adresa není na dopise žádná.

Margitta otevřela obálku a četla dlouhý dopis, plný poklon a pochlebování. Na konec omlouvá se pisatel Margittě, že ji několikráte sledoval a prosí frázemi, obvyklými u vídeňských hýřilu o nevinnou schůzku. Podpis baron Hanuš Rottenhall. Vídeň. Wendelingasse 11.

„To je nestydatost!" zvolal Margitta, když dočetla dopis. „Tedy Rottenhall je ten floutek, který mě stále sledoval. O kdyby tušil, že jsem sestrou Petra Carloniho."

Margitta uschovala dopis do tašky a spěchala do salonu.

„Na dnešek prosím o krátkou dovolenou" — pravila už ve dveřích.

„Slyšte!" volala šibalský Lora. „Nejprve dostane záhadný dopis od nějakého neznámého elegantního páua a pak chce odejíti. Něco za tím vězí."

„Máš pravdu. Dopis bude ještě více zajímati mého bratra. Pojedu ihned k němu."

KAPITOLA XXXV.

V železničním kupé.

Stará Karolyová seděla u roztopených kamen a připravovala večeři. Nebyla v dobré náladě a občas bručela:

„Tak je to s dětmi. Dokud jsou malé potřebují matku, ale když dorostou zapomínají — —"

„Matko nedělej nám výčitky" odpovídal ji Petr. Margitta přijde určitě. Jen trochu strpení.

Sotva že Petr tato konejšivá slova pronesl, otevřely se dveře a vkročila Margitta.

„Matko! Jak jsem ráda, že tě zase vidím. Jak se ti vedlo?"

„Dobře mé dítě. Vždyť jste mi poslali tolik peněz. Mnohem více, než mohla jsem spotřebovati."

Petr přistoupil ke své sestře.

„Co je nového?"

„Dostala jsem dopis, který tě bude jistě zajizajímati" — odpověděla Margitta, podávaje bratrovi dopis, který dostala od barona Rottenhalla.

Rychle četl Carloni.

„To je opravdu zajímavé. Samozřejmé, že to musíme využitkovati. Kdy chceš jet do Vídně?"

„Ještě dnes."

Z italského humoru.

V Římě ocitl se na ulicích plakát, ve kterém nabízí se nějaký ferina ku psaní milostné korrespondence všeho druhu. Mezi jiným stojí na plakátě. Specialita: Milostné dopisy uraženým a zamilovaným služkám. Dále Urážlivé dopisy, káravé listy nevěrným manželům, nejvřelejší vyznání lásky infateristům a kavaleristům. Na dopisy anonymní poloviční ceny.

*

Důkaz.

Šéf mi slíbil, že mi přidá, musím mu však dokázati svoji přičinlivost a vytrvalost. Sláva — už je to hotovo. Zaopatřil jsem dnes vajíčko — slepičí vajíčko — a zítra ho dám šéfovi.

*

Stesk.

Tak bych se mohla nyní pěkně vdáti — ani výbava se nepožaduje s ohledem na stávající poměry — všechno by tu bylo — jen žádní mužové.

*

Neklamné znamení.

Malá Oluška: „Nekřič tak — v saloně je návštěva."

Otáček: „Jak to víš?"

Oluška: „Právě jsem zaslechla jak maminka řekla tatínkovi „drahý mužíčku."

*

Vrchol roztržitosti.

Manželka k profesoru-manželovi jedoucímu do Budapešti „. . . . a nezapomeň staroušku a pošli mi pohled až dojedeš na místo!"

Profesor: „Pohled — pohled? A odkud?"

*

Náhlé přiznání.

Bratranec: „Dnes kdosi požádal o tvoji ruku. Uhodneš kdo?"

Sestřenice: „Snad onen tlustý vládní rada?"

Bratranec: „Nikoliv."

Sestřenice: „Tedy tajemník Vršina?"

Bratranec: „Také ne."

Sestřenice: „Nuže nevím tedy kdo by to mohl býti!"

Bratranec: „Já — sám — jsem to byl."

Sestřenka: „Ach drahý Karle! Ty — ty? Ach já jsem tě již dávno milovala."

*

Vzor čistoty.

Kuchařka: „Co pak to čistíte milostivá paní tím kartáčkem na zuby."

Milostivá: „Štiku, co jste dnes koupila má tak nečisté zuby, že ji je musím rozhodně vyčistiti."

*

Při zkoušce.

Profesor: „Pane kandidáte, znáte-liž pak pověst o Alexandru Velikém?"

Právník: „Ano — pane profesore — ano — tak — podle — jména."

*

Z hotelu.

Cestující najímá v hotelu pokoj a táže se na jeho cenu. „V prvním poschodí 10 K, v každém vyšším poschodí o 1 K méně" — zní odpověď. „Děkuji, na to je mi hotel tuze nízký."

*

Ta censura . . ."

Turinská „Stampa" přinášela zprávy o velkých mrazích v Itálii, když censor jednoho krásného dne zabavil všecky číslice stupňů. Teď je otázka zda-li bude teplejí?

*

Za našich dnů.

Student vrátivší se domů: „A kde pak jsou naše hezké kravky?"

Otec trpce: „Jak se jen můžeš tak hloupě ptát — buď je máš v hlavě anebo v břichu."

*

Div.

„Co je ti? Jsi nemocen?"

„Ale ne — pil jsem jen poněkud více piva! Tak? A jak je to možné?"

Vídeňský humor.

Vězeň k žalářníkovi: „A prosím vás — když se už vše rekvíruje pro výrobu munice, kdy pak seberou ty mříže v mém okně?"

*

Je tomu zvyklý.

„A jak se choval váš kůň při onom strašném výbuchu?"

„Ani se nehnul — víte — on byl dvě léta na vojně."

*

Hlavní věc.

A: „Smím vás pozvat na neděli k obědu?"

B: „Hm vlastně jsem už na polo zadán, ale co máte dobrého?"

*

Už jenom to!

Host: A to je znamenité! K jídlu nic, k pití rovněž nic, ke kouření také nic! „Co tedy vlastně máte?"

Sklepník: „Jen ještě hudba — je prosím k dostání."

*

Pozoruhodné:

Slečna Klára: „Ale to je zvláštní pane doktore, že jste se dosud neoženil?"

Doktor Vrzal: „Ano, ano to je věru pozoruhodné; studoval jsem sice práva, ale ta pravá se mi dosud do cesty nenamanula."

*

Prozradil se.

Malý Karlík: „Vy zůstanete u nás na večeři — že ano?"

Pan Kudlička: „Proč se ptáš Karlíčku?"

Karlík: „Inu tatínek se už po třetí ptal v kuchyni maminky: On se stále ještě nemá k odchodu?"

*

Řízná odpověď.

Nesvorná paník služce ze služby odcházející: „A co vám mám napsati do služební knížky, vy lenochu, vy hrubče."

Služka: „Inu milostpaní — napište tam, že jsem u vás vydržela rok."

Dobré chutnání.

„Giornale di Sicilia" referuje o neslýchaném falšování potravin v Itálii. Všecko se už falšuje, dokonce i čokoláda, cukr, káva a j. V krabici marmelady byla chemickým šetřením zjištěna řepa, škrob a cukerin. Krabice, čisté jahodové konservy obsahovala směs řepy, pilin a sacharinu. Krabice polévky naplněna byla kaši z klíhu, jež zbarvena byla cibulovými listy. — Podobných lahůdek mají italští kupci na skladě celou řadu.

*

Přiznal se.

Lékař: „Kde cítíte bolesti, snad v hlavě?"

Pacient: „Co vás to napadá, v hlavě nic nemám."

*

Oekonom.

„Proč pak děláte tak dlouhé kroky?"

„Inu, abych si uspořil boty."

*

Ohleduplný.

Ona: „Zdá se, že jsi přišel až ráno z klubu."

On: „Nuže, abych ti řekl pravdu — víš — nechtěl jsem tě v noci polekati."

*

V tanečních hodinách.

„Proč pak nechcete dnes se mnou tančiti slečno, předešle jste se mnou tančila přece dvě polky."

„Ano — máte pravdu — ale předešlý večírek by' dobročinný — jak víte."

*

Nebezpečné.

Setník prohlížející koně: „Vskutku krásný hřebec, krásný, jen škoda, že tak mnoho chrápe. Pepíku poslyš — odnaučíš-li ho tomu — dostaneš 10 K."

(Deset dní na to.)

Setník: „Pepíku ty's vskutku čaroděj, hřebec už nechrápe — tu máš slíbených deset korun. Ale pověz mi, jak jsi to dokázal?"

Pepík: „Zcela jednoduše pane setníku. Jakmile začal hřebec chrápati, polil jse mu hlavu putnou studené vody — a hned bylo po chrápání."

Setník: „Výborný prostředek — znamenitý. Ale tady máš ještě 10 korun, leč dej pozor, aby se o tomto prostředku nedověděla moje paní, poněvadž i já chrápu."

*

Zlomyslník.

„Proč pak jste natloukl tak nemilosrdně vašemu učni?"

„Ha — takový ničema — považte jen — nalepil mi místo na bedny se sklem, na sudy s vínem nápis: ‚opatrně'."

*

Jak tomu rozumět.

Šef k podřízenému: „Jen mnoho nemluvte člověče. Vím docela jistě, že když nejsem v kanceláři — jste vy nejlenošnějším člověkem v celém úřadě."

*

Neklamné znamení.

Chlapec na ulici k pánovi vynikajícímu červeným nosem: „Prosím pane neztratil jste tento nožík na vytahování špuntů?"

Pán s červeným nosem: „Ne — ale jak to, že se právě na mě obracíš?"

Chlapec: „No — tatínek povídal, že jste ho asi ztratil vy."

*

Vždy užitečno.

„A myslíte pane rado, že je to užitečno — umí-li vychované děvče hrát na piano?"

„Rozhodně milostivá paní, neboť vdá-li se a miluje li upřímně svého muže — může mu svou lásku dokázati tím, že přestane hrát na klavír."

*

Na úřadě.

Policejní komisař: „Nestydíte se člověče s takovýma špinavýma rukama dostaviti se před soud?"

Zloděj: „Jó vědí pane soudce — já jsem si myslil — což kdyby chtěli otisk mých prstů.

S nejvyšším svolením Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva.

32. c. k. státní loterie
pro spol. vojenské dobročinné účely.

Tato peněžní loterie má **21.146** výher v hotovosti v úhrnném obnosu **625.000 korun.**

Hlavní výhra činí 200.000 korun.

Tah koná se veřejně ve Vídni 26. července 1917.

Cena losu 4 koruny,

Losy lze koupiti u oddělení pro dobročinné loterie ve Vídni, III., Vordere Zollamtstrasse č. 5, u král. uher. lot. důchod. ředitelství v Budapešti IX., v hlavní budově ce ního úřadu, v loterních sběrnách, trafikách, u berních, pošt., telegrafních a železničních úřadů, ve směnárnách atd.

Herní plány pro kupující zdarma. Losy zasílají se vyplaceně.

1964 **Z c. k. generálního ředitelství státních loterií (oddělení dobročinné loterie).**

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým sviticím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin
Hanuš Konrad,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 Čechy.
Ceník na požádání každému zdarma. 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·— naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—. známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené no, že do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971
c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.
Obšírný ceník zdarma a vypl

Na **1.000.000** ručních šídel jsem již prodal Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní se vším příslušenstvím, proti předem zaslanému obnosu K 4·—, na dobírku K 4·20, Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 203
P. E. Lachmann Vídeň IX.,
Mosergasse 3, odd. 40

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Nejlevnější blůzy, sukně, zástěry, dětské šatečky : košile

zasílá firma **Josef Zána**, vlastní výroba v Košíně, p. Chotoviny u Tábora, která nabízí veškeré zboží konfekční a prádlo všech velikostí na každé stáří: Blůzy rypsové, štofové, hedvábné, voilové, atlasové a j. od K 10.—, zástěry do pasu prací, široké od K 7.—, zástěry tunikové prací od K 12.—, dětské šatečky štofové a prací 45, 50, 55 až 60 cm dl. od K 11.— výše, košile dámské bílé od K 9.50, pánské oxfortové, zefírové a flanelové od K 9.50, sukně flanelové, la barchetové, štofové, tiskové i bez kanýru od K 13.—, šátky kretonové, vohlové a j. po K 3—3.10, tybetové vlněné, hedváb. a polohedvábné od K 5.— výše, a brusy, ručníky, kapesníky v levných cenách. Objednejte si tříd. kolekci za 175—300 K franko dobírkou a obal zdarma. Jedině objednávky se vyřizují. Ceníky a vzorky se nezasílají. Menší zásilky než za 120 K se nezasílají franko proti dobírce, nýbrž nefranko dobírkou a za obal se účtuje 1 K náhrady. 1975

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obratte se s důvěrou na
Idu Krause-ovou,
která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Nejlacinější noclehy
Vídeň II., Novaragasse č. 45
1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955
Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Lázně v každé domácnosti.
STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ

od revmatismu, nastuzení, ischiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na První velkov. zesílené léčivé miner. slatiny MARIE ZELENÝ, Č. Čermá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — Doporučeno předními lékaři.

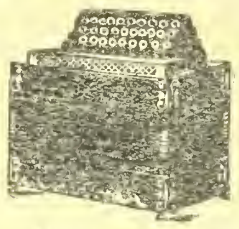

Velký výběr
všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost, v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10'80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie.
Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ, III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.
= Jen K 2·20. =
1973

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více
Přes **million** již prodáno.
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III

500 korun!

Vám vyplatím, když mají „balsám Pia" nevyhubí Vám od kor. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v káži do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv. doplsy. Cena i kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny Košice (Kaschau)
I, pošt. schránka 12/222, Uhry.

Ve velkém. 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.
Nejlepší ruční ceny. Svršky čné vrchy velmi „Achilles" továrna na obuv a svršky
práce zavýrobní box. K 15 Vále levně. Vídeň VII./c, Mariahilferstr. 76

Illustrovaný cenník zdarma.

Sensační časový román
„Tragický osud vyzvědače."
od Joži Milovana

neobyčejně poutavý a napínavý, v němž hlavní roli hraje italské vyzvědačství,
brožovaný pouze za 1 K 20 hal.
proti předem zaslanému obnosu zašle vyplacený
Administrace „VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN", Vídeň, X., Eugengasse 22.

Překrásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže**, jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1997

Žádejte všude ve veřejných místnostech týdně vycházející
Vídeňské Illustrov. Noviny!

Vaši vepři

musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat. slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte

Bártlovo pícní vápno

Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 5·— loko Vídeň, 50 k K 40, loko sklad Brno, Budějovice a Hradec Králové proti placení předem. — Ceny nezávazné.

Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44/1.

Proč se tak blaženě usmíváte?
? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských
Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu téměř postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni
= I. okres = Herrengasse 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:
I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. IX., Laudstr. Hauptstr. 96. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 108. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Gestade 18.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:
Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.
Centrála v Praze založena r. 1868.

Vydává: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budteż zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 24.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 14. ČERVNA 1917.

Velké vítězství rakousko-uherských zbraní na planině Krasu,

k němuž nemalou měrou přispěly udatné české pluky.

Veliká porážka italských armád na Soči. Udatná vojska rakouská dobyla v protiútoku všecky posice u Jamiany, ztracené v posledních 14 dnech. Italové ztratili v tomto boji přes 10.000zajatců. — Čtyřdohoda ohlašuje novou velkou ofensivu na všech frontách i na Soči.

NOVÉ RAKOUSKO.

Nový život nastal v Rakousku! Parlament po tříleté nečinnosti zase otevřen, národy mají opět svou tribunu, censura silně polevuje. — Jakoby nám všem spadl kámen ze srdce, který dlouho nás tížil. Volněji se nám dýchá, naděje na šťastnější budoucnost oživují. Není to jen silná víra v brzký úspěch mírových snah našeho mladého císaře, která posiluje pokleslou náladu, ale také přesvědčení, že nové Rakousko, jak ho ohlašuje císařova trůnní řeč zacelí všechny rány válkou způsobené a odmění národy monarchie za obětavost a útrapy třech válečných let. Brány nové šťastnější budoucnosti otevírá císař Karel svým národům, kterým v trůnní řeči zabezpečuje rovnoprávnost, volný vývoj kulturní a ústavní život, jak ho žádá novodobá demokracie. A co nás naplňuje zadostiučiněním je, že trůnní řeč, slibující změnu rakouské ústavy, nejen že nezamítá, nýbrž potvrzuje požadavky českého národa, tlumočené ve významném státoprávním prohlášení Českého Svazu na radě říšské.

Mocný byl dojem našeho státoprávního prohlášení nejen v českých zemích, ale i ve Vídni, v celé monarchii a také za hranicemi. Velká část německého tisku nepíše nepříznivě, naopak uznává, že naše požadavky, jakož i požadavky ostatních Slovanů odpovídají duchu nové doby.

K výročnímu dni naší vítězné ofensivy proti Itálii: Císař Karel na Folgarii.

Císař a král Karel s polním maršálkem Hötzendorfem a štábními důstojníky ve střeleckém zákopu na italské frontě.

Že všeněmecký tisk a také nacionalistický tisk maďarský prudce prudce proti Čechům útočí, jistě nikoho nepřekvapí. Štvaní toto seriosní kruhy nebudou brát tragicky, stejně jako ignorovati budou všecky denunciační narážky na Čechy namířené. Český národ osvědčil nesčetněkráte svou vřelou lásku k císaři Karlovi a k dynastii, lpí na monarchii a jestli žádá přetvoření Rakouska ve spolkový stát demokratických národů, pak je to v zájmu říše a dynastie! Ale od Wolffa nebudeme se učiti rakouskému patriotismu, stejně jako maďarští utlačovatelé národností nemají práva poučovati nás o rakouském vlastenectví. Ať si mluví a píší, co chtějí: Myšlenka sebeurčení národů je na postupu, — Rakousko se blíží ku svému obrození.

□ □ □

SOCIÁLNÍ MINISTERSTVO.

Císařský vlastnoruční list ukládá kabinetu hraběte Clama-Martinice, aby připravil osnovu zákona o vybudování nového ministerstva pro sociální péči a zdraví lidu. Do oboru tohoto nového úřadu spadá potírání válečných epidemií, sociální péče o rodiny padlých válečníků, péče bytová, ochrana mládeže a sociální pojišťování. Nové ministerstvo sloučí různé oddíly několika ministerských resortů v jeden úřad a bude provozovati sociální politiku ve větším slohu. V prvé řadě případne mu úkol zaceliti těžké rány, způsobené tříletou válečnou dobou. Jak veliký je počet postižených, kteří potřebují mimořádné ochrany a péče, není dosud známo, ale jisté je tolik, že musíme býti připraveni na velkou číslici vdov a sirotků, jakož i invalidů. To, co stát je dlužen těmto obětem války, musí býti zaplaceno. Bude to značná suma, která zatěžovati bude dlouhá léta náš státní rozpočet. Kdybychom měli jistotu, že po válce rázem obnoven bude hospodářský život, nemuselo by nám být úzko, leč většina národohospodářů prorokuje na poválečnou dobu stagnaci a velice pomalý hospodářský oživovací proces. Čím obtížnější budou tedy naše poválečné hospodářské poměry, tím těžší úkol bude míti nové ministerstvo pro sociální péči. Nové ministerstvo bude se musit přizpůsobit všem novým zkušenostem, jak na poli sociální péče, tak i zejména na poli sociální hygieny a osvědčiti si všecky nejnovější methody. Nové ministerstvo musí se stát úřadem pro lid, potřebující pomoci, úřadem pro chudinu, nebude smět úřadovat byrokraticky, nýbrž humanně. Dobré lidí bude nutno postaviti ve služby dobré věci.

□ □ □

ČESKÉ PLUKY NA SOČI.

„Prager Tagblatt", který Čechům jistě není příliš nakloněn píše: Z oficielních zpráv je známo, jak skvěle bránila se naše česká pěchota proti bezpočetným útokům italským. V krasské

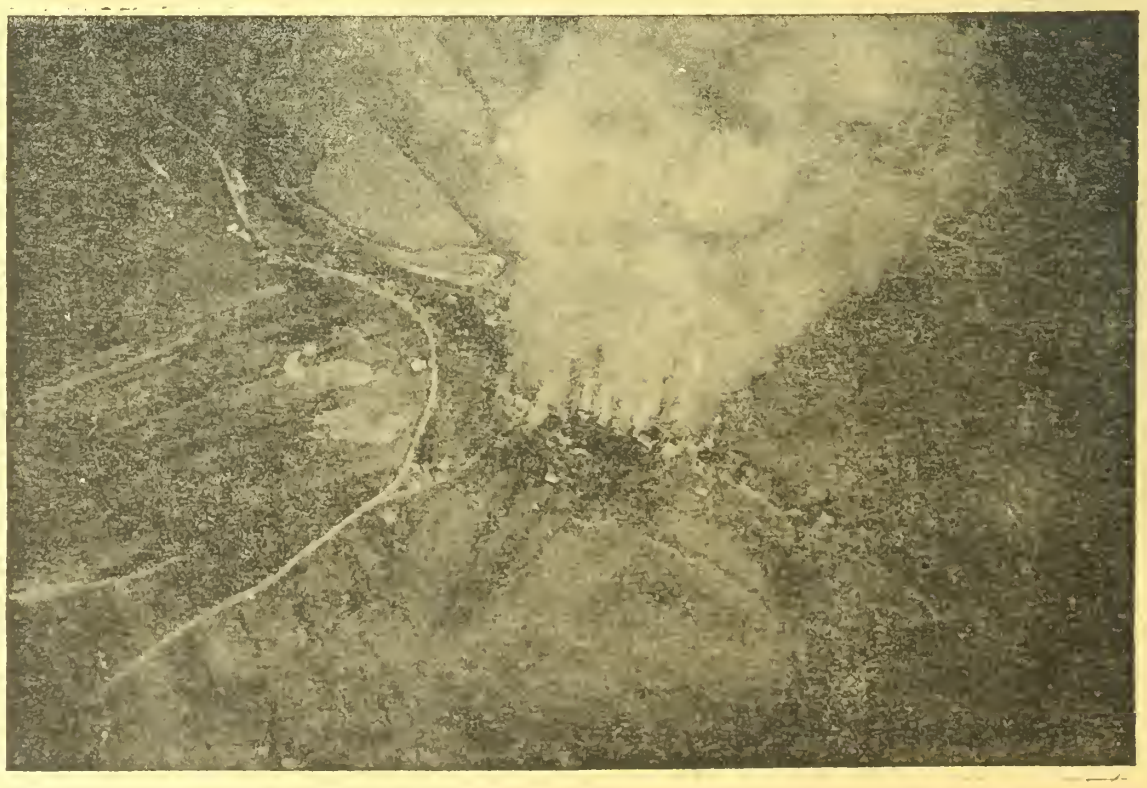

Z ruské fronty: Pohled s aeroplánuna vesnici Manajov, roztřílenou nepřátelskou dělostřelbou.

Stavba nové, velké, vystavní dvorany v Drážďanech byla v těchto dnech dokončena.

náhorní planině podala právě ze nejtěžších dní skupina českých pluků jednu z nejkrásnějších zkoušek přímo neslýchané odvahy a statečnosti. Na vlastní oči viděl jsem jeden z protiútoků chrabrého benešovského pluku č. 102 a budějovických hrdinů z pluku č. 91, kteří vypudili nepřítele přes nespočetnou jeho převahu z nejpřednějších příkopů, v nichž se byl před tím usadil, a viděl jsem na vlastní oči, jak jej zahnali za jeho největších ztrát. Činy statečných pluků č. 21, 98, 91, 102 a 11 budou zapsány v historii desáté sočské bitvy opravdu zlatými písmenami. Nejenom v odražení nepřátelských vojsk, ale i v protiútocích dovedli naší zmínění hrdinové zdolat a zkřížit veškeré nepřítelovy úmysly. Jedenadvacátníci bojovali u Hudilogu proti osmeronásobné italské přesile. Tamější postavení byla nepřítelem se tří stran obklíčena a urputně ostřelována. Po dva dni bránili se stateční Čáslavané proti Italům. Byli od své armády úplně odtrženi a přes to, statečně se hájíce, nevzdali se svých posic. Nepřítel marně se namáhal beznadějnými útoky, aby jedenadvacátníky předskočil — marně bez výsledku! Teprve když se jim dostalo přímo od velitelstva rozkazu, aby se neudržitelného postavení vzdali a vyklidili svá místa a aby zaujali nové posice asi o kilometr dále, prosekali se chrabří hrdinové nepřátelskými liniemi a uchránili se tak nepřátelského obklopení. Na Goricku bylo nutno nejvýš obdivovati se hrdinským činům pražského domácího pluku č. 28. Poskytl činů takřka neuvěřitelných. Už v bitvách dřívějších vyznamenal se jeden z praporů tohoto pluku nejvýš statečně. I tentokráte odrazil četné italské útoky a zahnal nepřítele do jeho původních posic. Jeden z vysokých velitelů mi řekl: „Chování českých pluků za poslední desáté bitvy bylo prostě vynikající. Byly to skvělé činy, jimiž nás tito vojáci acích na krasské náhorní pláni, a tak přispěli velmi často rozhodující obraty v bitevních situacích na krasské náhorní planině, a tak přispěli velice mnoho k zaznamenaným úspěchům."

Rakouská vzduchoplavecká služba v poli: Převádění plynu z dračího balonu do balonu koulového.

Klášter a citadela, města Lucku, ve válce světové často v popředi vystupujícího.

□ □ □

ROZPRAVA O VÁLEČNÝCH CÍLECH MONARCHIE.

Vídeňský a budapeštský tisk píše už několik dnů o válečných cílech naší monarchie. Hlavní slovo vede ovšem „Neue Freie Presse", dále též „Reichspost", v Budapešti „Pester Lloyd". Listy zdůrazňují v prvé řadě prohlášení zahraničního ministra hraběte Czernína, že proti Rusku nemáme žádných dobývačných plánů a že nechceme zvětšiti území své na účet Ruska. Jinak ale píši listy, zejména „Reichspost" o našich cílech na Balkáně. Srbsko ani Rumunsko nesmí na příště ovládali tok Dunaje, aby nám kdykoli se jim zlíbí, zatarasily dunajskou cestu na Balkán a do Černého moře. Velkosrbská politika nesmí nás na příště ohrožovati. V zájmu bezpečnosti jaderské naši paroplavby a ku zajištění Kotoru je nezbytné, aby Lovčen zůstal v naší moci. Vůči Itálii musí si monarchie zajistiti Terst a Rjeka musí zůstati otevřeným branami našeho zámořského obchodu. Výsledkem ohromných obětí které říše přinesla ve válce, nebudiž rozšíření území, ani vzrůst moci z touhy po slávě, nýbrž pouze a jedině zajištění budoucnosti říše, její hranic a záruka politické a hospodářské konsolidace monarchie.

□ □ □

BILANCE VÁLKY.

Strašlivou bilanci války, sestavil mnichovský sociálně demokratický časopis „Die Glocke". Píše: Až skončí tři válečná léta, budou útraty válečné asi takové: Válečné půjčky 350 miliard marek, mrtvých a raněných 24 miliony mužů. Pouze mrtvých 7 milionů mužů. Invalidů 5 milionů, mrtvých a invalidů 12 milionů mužů. Mimo to nutno připočísti ztráty vzniklé úbytkem porodů, které činí 9 milionů nezrozených lidských bytostí.

Útraty válečné nezaplatilo by všecko zlato světa, neboť veškerá těžba zlata na světě v době 500 let činila asi 62 miliardy marek, tedy ani

pětinu válečných půjček. Kdybychom těch 350 miliard válečných výloh chtěli vyplatiti ve 20markách, mohli bychom udělati kolem rovníku devětkráte pás. Celý státní dluh evropský, jenž byl před válkou 104 miliardy marek, po třech letech válečných vzrostl již na 450 miliard marek.

Kdybychom těch 7 milionů zabitých chtěli seřaditi v pohřební průvod, byl by to pohřeb sáhající z Paříže do Vladivostoku.

Veškeré anglické obchodní loďstvo před válkou bylo odhadnuto nejvýše na 3 miliardy marek, tedy méně než činí úroky válečné půjčky, které Anglie má již nyní platit.

□ □ □

BOROEVIČOVO VÍTĚZSTVÍ.

Po negativním výsledku desáté bitvy na Soči připravovali Cadorna a vévoda Aosta nový útok. Nechtěli uznati definitivní zmar své 10. ofensivy a kvapně sebrali poslední posily a doplnili zásoby střeliva. Vojsku svému poskytli zatím klid a kojili se nadějí, že novým náporem dosáhnou svého cíle. Naši letci mohli zjistiti, že Italové skutečně činili přípravy v rozměrech nebývalých.

Leč generální plukovník Boroevič, velitel udatné armády sočské seznal brzo nepřátelské plány a zkazil Cadornovi zavčas koncert. Boroevič podnikl protiútok a předešel akci italskou dříve ještě, než přípravy její byly dokonány. Naše vojsko napadlo nepřítele v místech, kde chystán byl velký průlom naší fronty. Nebyla to snadná práce, neboť Boroevič má proti sobě nepřátelskou přesilu. Italové mají tu nejen početnější armády, ale i silnější dělostřelectvo. Tím cennější je proto vítězství Boroevičovo. Naše vojsko znamenitě využilo terén krasské planiny, překvapilo nic netušícího nepřítele a v mocném nezadržitelném útoku vypudilo ho z celé prostory mezi Jamianem a Duinem. Nepřítel ztratil v této bitvě všecky lokální úspěchy, získané na dobu posledních 2—3 týdnů a zaplacené neslýchanými krvavými ztrátami a a velkým počtem zajatců. Leč význam našeho vítězství nejeví se ani tak v dobytých posicích a v italských ztrátách, jako ve zmaru připravovaného generálního náporu Cadornova, jehož cílem byl Terst. Bezprostřední pád Terstu italský tisk už několikráte ohlásil a tím větší je proto blamáž italského vrchního velení.

□ □ □

RUSKÁ OFENSIVA.

Ministr Kerenski měl v petrohradské radě dělníků a vojáků řeč, ve které pravil, že práva, jaká poskytla vojákům ruská revoluce neplatí v žádné armádě světa. Dřívější ministr války Gučkov nechtěl podepsati tato nařízení, která vypracována byla vojensko-dělnickým výborem, a četní vojenští velitelé hrozili demisemi, jestli provedeny budou reformy tak pronikavé. Jen proto Kerenski ostře vystoupil proti důstojníkům, kteří se zabývali podobnými plány. Kerenski zabýval se pak svým programem, který chce za všech okolností uskutečniti a pravil, že ruská demokracie, jejíž je Kerenski věrným služebníkem, pracuje ku vybudování moci, jež by přání a požadavky revolučního ruska dodati mohla důrazů. Neboť význam diplomacie odpovídá jen moci armádě a loďstva. Pak mluvil Kerenski o ruské ofensivě a prohlásil: Nehlásám, že ofensiva musí začíti dnes, nebo zítra. To je věci strategie. Je ale nutno, aby ruská armáda byla v každém okamžiku pohotova k boji a to nejen k defensivě, nýbrž i k ofensivě. Kerenského řeč měla mocný dojem a četní delegáti z fronty prohlásili pohnutými slovy, že jsou ochotni táhnouti, kam je Kerenski pošle.

□ □ □

NOVÁ BITVA NA ZÁPADĚ.

Ve čtvrtek ohlásila Wolffova kancelář, že na frontě ve Flandrech po několikadenní nejsilnější bubnové palbě zahájena byla velká bitva. Téhož dne v noci též kancelář sdělila oficielně, že Angličani po strašných bojích na této frontě,

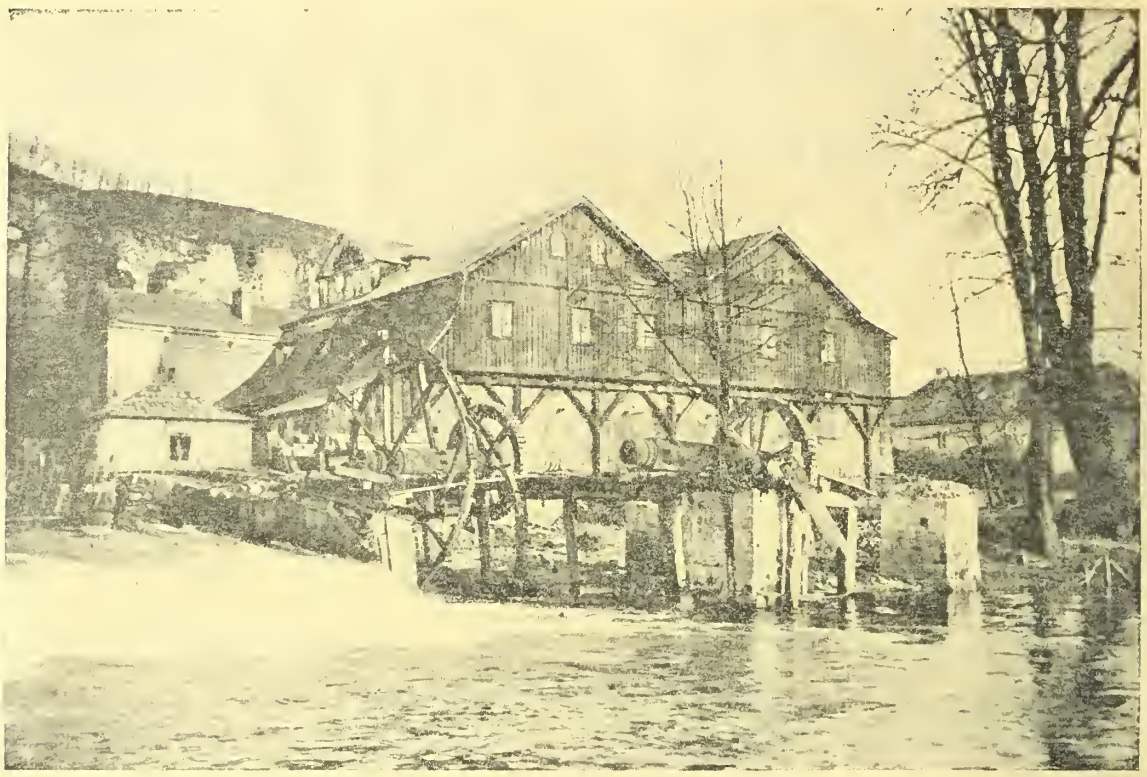

Ruský mlýn, jehož dílny byly granáty zbořeny.

Polní stráž v bažinách volyňských.

Za frontou v jižním Tyrolsku: Zbořená budova skladiště.

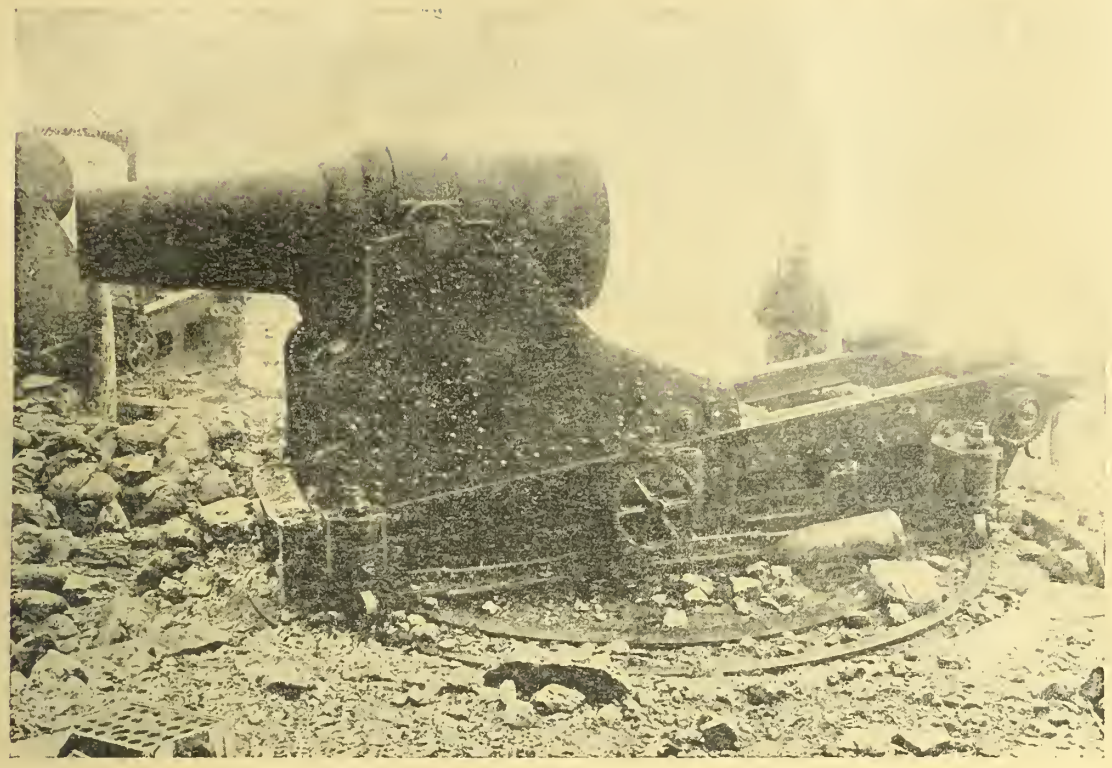

Italský hmoždíř kalibru 28 cm ukořistěný hrdinnými našimi pluky blíže Campomolonu.

zejména v okolí Vytschaete, vnikli do německého obranného pásma. Podrobnosti nejsou v hodinu co tyto řádky píšeme dosud známe, ale tolik je jisté, že nutno počítati s novým, obrovským anglickým pokusem o průlom německé západní fronty. Již v polovici května začali Angličani stupňovati ve Flandrech dělostřelecký oheň. Ve dnech 16. až 21. května byla dělostřelecká přípravná palba v plném proudu a od té doby se stále stupňovala, až v prvních dnech měsíce června dosáhla svého vrcholu. Už během bubnové palby podnikl nepřítel na některých místech výzvědné útočné pokusy, tak na příklad na potoce Douve u Messimes, Varnetonu, Meninu atd. Tyto útoky byly předzvěstí velkého útoku, který dne 7. června na celé frontě ve Flandrech skutečně zahájen. Strašná bitva pěchoty je v plném proudu, výsledek její očekává se s největším napětím.

□ □ □

K LASKAVÉMU POVŠIMNUTÍ!

Abychom všem nedorozuměním předešli sdělujeme, že v čísle 23. „Vídeňských Illustrovaných Novin" přiložené složní lístky „Vídeňské Illustrované Noviny", Vídeň účet II. číslo 158.678 jsou určeny výhradně ku poukázání daru

„POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ",

což na každém jednotlivém složním lístku na pokraji z levé strany vytištěno jest.

Ku poukázání předplatného a účtů jest toto konto číslo 158.678 neplatné. Pak-li někdo již tak učinil, že tohoto složního lístku ku platu předplatného neb účtu omylem použil, prosíme o laskavé písemné sdělení, abychom veškerým nedorozuměním se vyvarovali.

Ku poukázání předplatného neb jiných platů „Vídeňským Illustrovaným Novinám„ může býti použito pouze složního lístku poštovní spořitelny „Vídeňské Illustrované Noviny ve Vídni", číslo 86.320.

Administrace.

□ □ □

KDO JE VINEN?

Ve würtenberské sněmovně učinil v těchto dnech ministrpresident baron Weizsächer významné prohlášení. Pravil mezi jiným: Nestojí za námahu ztráceti slova o anglo-americké myšlence, že německý národ oddělí se od svých vudců. V čele se svým králem stojíme věrně po boku německého císaře na ochraně napadené německé vlasti. Opět a opět odvažují se naši nepřátelé svalovati vinu za vypuknutí války na nás. Dovolte, abych při té příležitosti připoměl: Ruský vyslanec ve Stuttgartu pravil ke mně před vypuknutím světového požáru: „Anglie chce válku, protože chce zničiti německé válečné loďstvo". Tento projev znamená uznání viny na válce a zároveň je důkazem, že ruský diplomat chtěl zbaviti Rusko viny na katastrofě. Ovšem je jisto, že všickni naší nepřátelé mají na válce stejnou vinu. Carskou vládu už stihl zasloužený trest.

□ □ □

Různé druhy italských bojovníků, zajaté na sočské frontě.

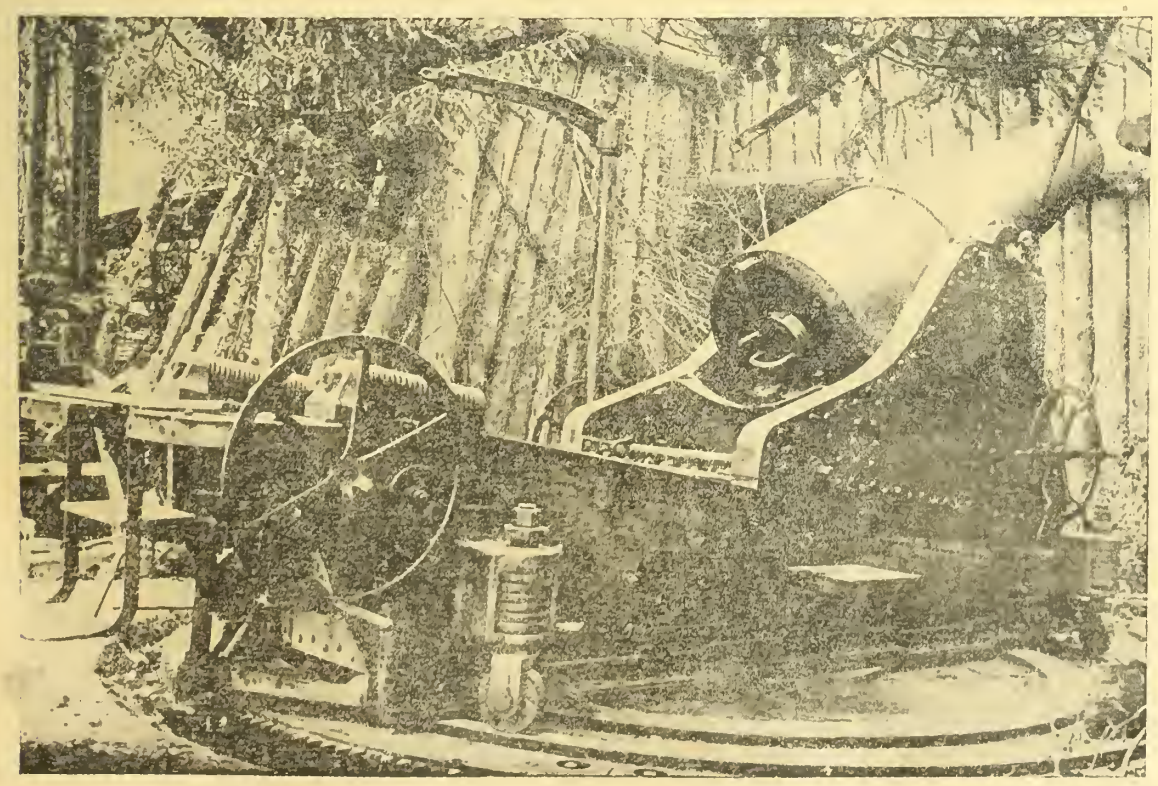

Italská houfnice 28ti centimetrová, ukořistěná v krvavých bitvách jižně průsmyku barcolaského.

UPISUJTE NA IV. VÁLEČ. PŮJČKU.

Dva čeští členové panské sněmovny o válečné půjčce. Vážný hlas svůj pro horlivé upisování VI. rakouské válečné půjčky pozvedly i vynikající dvě české osobnosti politické, jakými jsou dr. Karel Mattuš a býv. ministr dr. Josef Fořt, oba členové panské sněmovny. Dr. Mattuš poukazuje na veliký význam půjček válečných pro zdolání úkolů poválečných, a protože na urovnání poválečných otázek finančních má každý občan bez rozdílu zájem, již z toho důvodu zajisté upíše, seč síly jeho stačí a prospěje tak celku i sobě". Dr. Fořt dovolává se skvělé české účasti na VI. půjčce a praví, že občanstvo české v zázemí nemůže horoucnost svého úsilí po dosažení míru a z něho plynoucích podmínek zdárného vývoje příštího zdůrazniti způsobem pádnějším, než když do služeb tohoto úsilí postaví nejkrajnější ochotu a součinnost při opatřování finančních prostředků, ke šťastnému ukončení děsné nynější vřavy válečné nezbytně potřebných. — Upisovací lhůta byla jak známo prodloužena do 22. t. m.

□ □ □

PAUL MARGUERITTE.

PŘI KOUPÁNÍ.

Bylo to věru rozkošné místečko na břehu potoka Loing. Rodina Riourova ho jednoho dne objevila, abychom se dobře vyjádřili, anektovala ho, co svůj majetek. Noha lidská sem nezabloudila; staré vrbiny skláněly tu své větve, do jasné, průhledné vody, na jejímž dně se odrážel čistý jemný písek a husté křoviny byly zde dostatečnou ochranou před zrakem zvědavce. A proto sem každého odpoledne docházela slečna Hortensie v průvodu svého ženicha, pana Libona, aby se tu společně se svými dvěma sestrami a bratříčkem koupala, rozumí se, že pod ochranou pečlivého mateřského oka paní Riourové a za přítomnosti svého dědečka, kterého paralysa poutala na širokou, pojízdnou lenošku.

Slečna Hortensie, veliká a bělostná, temně černých očí a purpurových rtů, upejpala se ve vodě, vyrážejíc občas pisklavé výkřiky, když ji Viktor — její bratr, dvanáctiletý to klučina, šplíchl hrst vody do obličeje a poučovala s mateřskou pečlivosti plavecké pokusy svých o mnoho mladších sester, Renaty a Berty.

Kteréhosi dne byla koupačka zvláště veselá a blížila se právě ku konci. Křehký a tenounký monsieur Libon, jenž se strašně bál studené vody — a za živý svět by nebyl do ní vlezl — protože měl právě lehkou rýmu, jak vždy ujišťoval, usmíval se přešťastně na svoji nevěstu. Paní Riourová připravovala koupací plášť. Dědeček pak ve své lenošce, pohyboval bradou jako králík, na důkaz rozkoše, jež mu připravovaly sluneční paprsky, ohřívajíce mu široká jeho záda.

Cařihrad, nejkrásnější město světa. Záliv cařihradský t. zv. Zlatý Roh, v dobách míru pestrým rejem korábů a gondol přeplněný, východisko výletů do údolí Sladkých Vod.

Tureckým vojskem, zajati Rusové, při společném obědě.

Náhle — jako když blesk sjede za slunného dne — tak se všichni ulekli. Jakési tělo pláclo sebou do vody, že se tisícerými kapkami na všechny strany roztřískla. — Jakási ohromná nestvůra — jako hřbet hrocha — vynořila se na povrch a za pištivých výkřiků ustrašených dívek — objevilo se tlusté, vousaté jakés chlapisko, chlupatých prsou a rozcuchaných vlasů a řechtalo se, hloupě a hovadsky — jako by bylo přešťastno nad svým podařeným žertem.

Slečna Hortensie chystala se ihned ku spěšnému ústupu, mladším jejím sestrám vylézaly oči z důlků a paní Ricourová křičela:

„Vy nestydatý člověče! Jak se můžete odvážiti tak beze všeho se před námi objeviti, jakoby jste byl udělal kotrmelec z měsíce; jak se můžete odvážiti nás postrašiti! Hortensie, pojď ihned z vody — ihned ti povídám!"

„Ale, co pak se stalo?" odvětil neznámý ve svém prostém rozmaru. „Potok náleží všem. Slečinky se také přece v něm koupají! Jen žádný strach, má kořátka, já nejsem žádným vlkem!"

„Táhněte odsud", křičela paní Riourová: „Táhněte odsud." Jak můžete býti tak drzým? Pane Libone, řekněte přece tomu člověku, aby se vzdálil. Ven, Hortensie — ihned ven z vody, děti!"

„Ale vždyť vám povídám milá paní, že nemíním roztrhati vaše děťátka. Neokusuji rád kosti — člověk by se nimi mohl udusit. Co se týče té veliké slečinky — tu bych konečně nic nenamítal — byla by to královská pochoutka."

„Pane Libone, vaše nevěsta jest urážena! Viktore ven z vody! Zakazuji ti, abys se pral! Pane — zastaňte se nás přece!"

A v největším rozhorlení hodila na záda svých mladších dcerušek plášť, zatím co Viktor neohroženě, stříkal ze všech sil neznámému muži do obličeje; slečna Hortensie až po krk ve vodě skrčená, měřila vetřelce zrakem plným tichého, hlubokého pohrdání.

Ten však žertoval dále. „Oho! Hahaha!" Ty malé kuřátko — ty mi naháníš věru málo strachu. Ach, slečno — vyvalujte na mě oči jak libo — nedostanete mě odsud. Potok náleží všem! Já — jak vidíte — nikomu nezabraňuji, aby se se v něm koupal. Ani onomu panovi" — a při tom ukázal na Libona — „ať jen vleze do vody. Budu jistě poslední, který by mu v tom bránil — to může dosvědčiti sám — neníliž pravda pane!"

Paní Riourová ječela ze všech sil:

„Hortensie půjdeš-li pak z vody! Budu ho žalovati! Poženu ho před soud! Uvidíme, jest-li do-

Německá zásobovací kolona na pochodu rodištěm Kristovým — Betlemem.

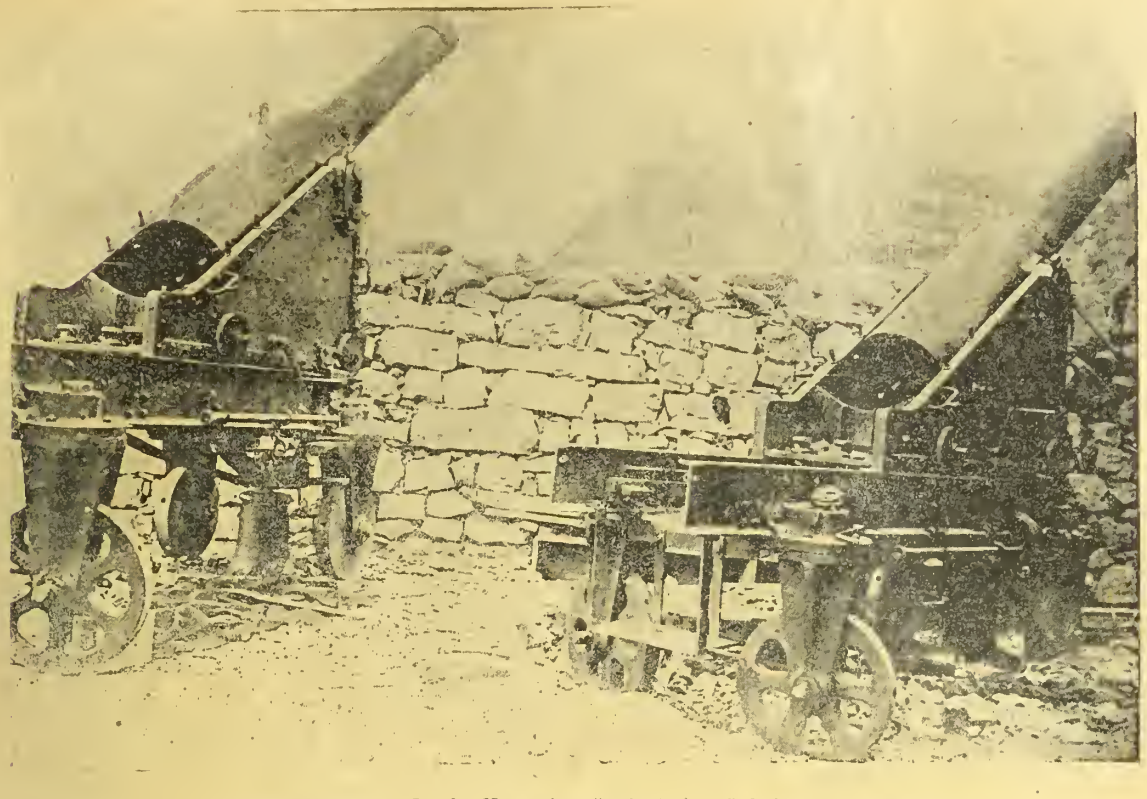

K desáté ofensivě Italů: Horské naše baterie očekávají útok nepřítele.

voleno, aby takový blázen padl mezi nás — jako z měsíce, aby děsil slušné lidi při koupání!"

„Jakže slušné lidi! Což pak neplatím daně jako jiný! A když se už právě zmiňujete o měsíci, viděla jste už někdy úplněk?"

A plovaje na břichu — vystrčil znenadání nestydatě na rozčilenou společnost — objemnou dvojitou polokouli — potaženou modře páskovitými podvléčkami.

„Nestydo! Prasáku! Pane Libone — toho bych se věru nebyla od vás nikdy nadála! Dokonce i dědeček pociťuje urážky vám činěné a vy — vy stojíte tiše jako kus polena."

A vskutku, dědeček byl velmi rozčilen; pokoušel se hroziti svými berlami, vyrážeje při tom bez přestání podivuhodné výkřiky: „Ga, ga, ga! To, to, to! Ale — ale!"

Konečně pochopil celkovou situaci i pan Libon, a cupaje svýma tenkýma nožkama — křičel na tlustého muže:

„Ven z vody, vám pravím — rozumíte!"

Leč chlapisko — položivši se na znak — třepalo nohama a odpovědělo:

„Jak prosím, co jest libo?"

„Vylezte hned z vody — povídám!"

Neznámý přiložil ruce k uším — chtěje tím naznačiti, že špatně slyší — a kroutě očima na všechny strany ptal se:

„Co si přejete — prosím?"

„Aby jste vylezl okamžitě z vody!" vřeštěl pan Libon — všecek zelený a žlutý námahou.

„Mluvíte ke mně?" ptal se klidně koupající.

„Ano pane, k vám — ano k vám!"

„A táák," odvětil neznámý flegmaticky. „Totiž — abych vám řekl pravdu — já vás vůbec ani neznám!"

„Však se o to postarám, abyste mě poznal! Mé jméno jest Libon, mám dobré přátele a protektory — a vy jste v neprávu! Ujišťuji vás — že... že!... Ne — ne — Hortensie — jen se koupej klidně dále! Neobávej se ničeho dokud jsem zde!"

Leč ona trhnuvši zlostně rameny — vynořila se docela z vody; mokrý plavecký úbor — přilnul při tom svůdně k oblým a pružným tvarům dívčího jejího těla. Pan Libon, viděl jak se hanbou zarděla — halíc se rychle do svého koupacího pláště; pak zmizela v křovinách.

„Ach," vzdechl neznámý. „Slečna již odchází, právě nyní, kdy voda je tak příjemná? Škoda, škoda — jaká to slast!"

A potápěje se a šloupachaje ve vodě, jako vycvičená kachna, třepetaje časem nohama ve vzduchu opět vstávaje — řehtal se, otřásaje se lahodou.

„Brrrr, brrrr, je to zde skutečně báječné místečko, budu sem od nynějška choditi denně. Potok náleží všem! Proto jsme občany svobodné republiky a tu přestává všechno!"

Rakousko-uherští vojíni opatření ochrannými maskami proti otravným plynům, rektifikují v zákopě strojní pušku.

Nový typ děl opatřený periskopem, užívaný na frontě sočské.

Při tom dělal nejpodivuhodnější grimasy, nadýmaje tváře k prasknutí. Monsieur Libon, který naň pohlížel s němým pohrdáním, odplivl do vody.

„Oho! Nešpiňte mi vodu — prosím laskavě! Myslíte snad, že máte k tomu právo, protože máte rýmu?"

Z hustých křovin zavzněl zlomyslný úsměšek, zatím co madame Riour běsnila dále:

„Rychle, děti; pospěšte si. Viktore necháš toho házení! Jestliže po tom člověku hodíš uvidíš co ti udělám! Ach — však já si dám nyní větší pozor. Nebýti ani schopen — zastati se rázně své nevěsty a budoucí své tchýně!"

Pan Libon, jakoby neslyšel, zakašlal diskretně — pohlížeje po očku na neznámého, jenž se šibalsky, pod svým vousiskem usmíval. Dědeček se zatím utišil, vyrážeje pouze na důkaz své nelibosti jakési zvuky, jako „put, put", při čemž mu bublinky slin tu a tam ukáply na kabát.

„Nuže tedy pojďme již!" pravila paní Riourová, urovnávajíc koupací šat svých dětí, v pojízdné stolici. „Pane Libone tlačte prosím dědečkovu lenošku, abyste aspoň nějak byl užitečným!"

A společnost se konečně hnula, zatím co neznámý je provázel, plovaje a vesele si popěvuje: „Lalala - tralala - tramtarára - tralala!"

„Pospěšme si!" opakovala bez přestání rozčilená paní Riourová. „Pospěšte si pane Libone! Vždyť lezeme jako želvy! Viktore muj ty Bože — kde pak zmizel ten kluk!"

Leč v tom již se objevil — nezbeda — schovávaje rychle malý jakýs balíček pod prádlo, dědečkovi do nohou.

„Co pak je to?" tázala se paní Riourová.

„Ale nic — plavky a ještě jakés maličkosti, které jste zapomněli."

„Jaké pak maličkosti?"

„Ale nic — jen si pospěšte; pane Libone — dovolte nyní povezu zase já chvilinku dědečka."

Opřel se do lenošky — a rozejel ji brzy tak, že ku uspokojení celé společnosti — záhy přeustihli dotěrného plavce, který ponenáhlu mizel v hustém vrboví. Viktor poháněl lenošku čím dále tím více, že dědeček až ustrašeně koktal:

„Ga, ga, ga, — ne, ne, — ga, ga!"

Teprve na kraji obce Viktor zarazil. Pak vyňal balík- který před chvíli pod prádlem schoval a rozbalil jej. Objevily se modré kalhoty, šedy kabátec, šněrovací botky, vesta a košile poněkud ušpiněná.

„Tu se podívejte," pravil „sebral jsem mu šaty. Teď může za námi běžeti — chce-li. Jen si představte jeho obličej — až sezná, co se stalo."

Rodina Riourová, matka i děti, na sebe pohlédly. A Hortensie, ačkoliv byla mrzutá i Berta i Renata a Viktor vybuchli náhle v pustý smích, v divoký darebácký řehot, s nímž se časem mísily vysoké, pisklavé, flautové tony pana Libona. Leč paní Rioruová, naň tak opovržlivě pohlédla, že okamžitě zmlkl.

„Děti", řekla pak „zbývá nám pouze jediné; odevzdati totiž tyto věci četníkovi. Ať si tam to chlapisko, pro ně dojde. A není-li mu to vhod, ať přijde k nám — strýček Filip mu to vysvětlí! Pojď, Viktore, dám ti hubičku! Ale Hortensie, směj se přece — představ si jen obličej toho nestydy, toho blázna — až vyleze na břeh!"

Otřásala se při tom smíchem a děti se řehtaly s ní. Pak šla celá společnost k četníkovi, který jim slíbil, že zahájí okamžitě nutné úřední řízení. Když pak uslyšel strýček Filip, co se stalo — přísahal — zatínaje zuřivě pěsti, že by byl toho chlapa na místě zabil.

Pan Libon zmizel, dvá dny po této události pod jakousi záminkou — jako by ho země pohltila. Slečna Hortensie — nijak se nad tím nerozčilovala — a zasnoubení se tak, bezbolestně rozplynulo.

KERENSKI.

O novém ruském ministru války Kerenském, který provádí právě reorganisaci ruské armády a připravuje ofensivu, přináší budapešťský Vilag některá zajímavá data. Kerenski je prý v Rusku nejpopulárnějším člověkem a kolují o něm přímo pohádky a svaté legendy. Býval advokátem a v této funkci zasvětil celý svůj život obraně ruských politických provinilců a bojovníků proti carskému režimu. Stál vždy v čele pokrokového tábora. Bojoval v tisícerém nebezpečí za svobodu a zasazoval se všemi silami o své klienty; když už vedeni byli na šibenici. Sám byl několikráte obžalován pro pobuřování proti státu, kterého se dopouštěl ve svých obhajovacích řečech. Zvlášť proslavil se Kerenski svou řečí v procesu Beilisově, ve které prudce napadal tehdejšího ruského ministra spravedlnosti. Byl polmán před soud, leč duma ho nevydala úřadum a ubránila ho tak před pomstou ministrovou. Zajímavé je, ministr Sčeglovitov, který kdysi vydal na Kerenského zatykač, nyní sám sedí v pevnosti petropavelské a je vydán na milost a nemilost Kerenskému. Když Kerenski, který je velikým řečníkem, mluvil v dumě o hruzách sibiřského vyhnanství, stichl celý parlament a poslanci plakali. Kerenski vášnivě zastával se práv ruského selského lidu a učil 100 milionů mužíků revolučním zásadám. Byl tribunem agrární otázky. Obdivuhodná je pracovní energie tohoto muže. Kerenski účastnil se také obstrukce v dumě a byl nálím vyveden vojáky ze zasedacího sálu. Tehdy zvolal na ministra Sčeglovitova: „Však přijde i váš den". — Ministr se usmíval na Kerenského a pokyvoval hlavou. Nevěřil, že se pohrůžka tak rychle splní.

Ruská fronta: Obrana nově vybudované cesty přes volyňský močál.

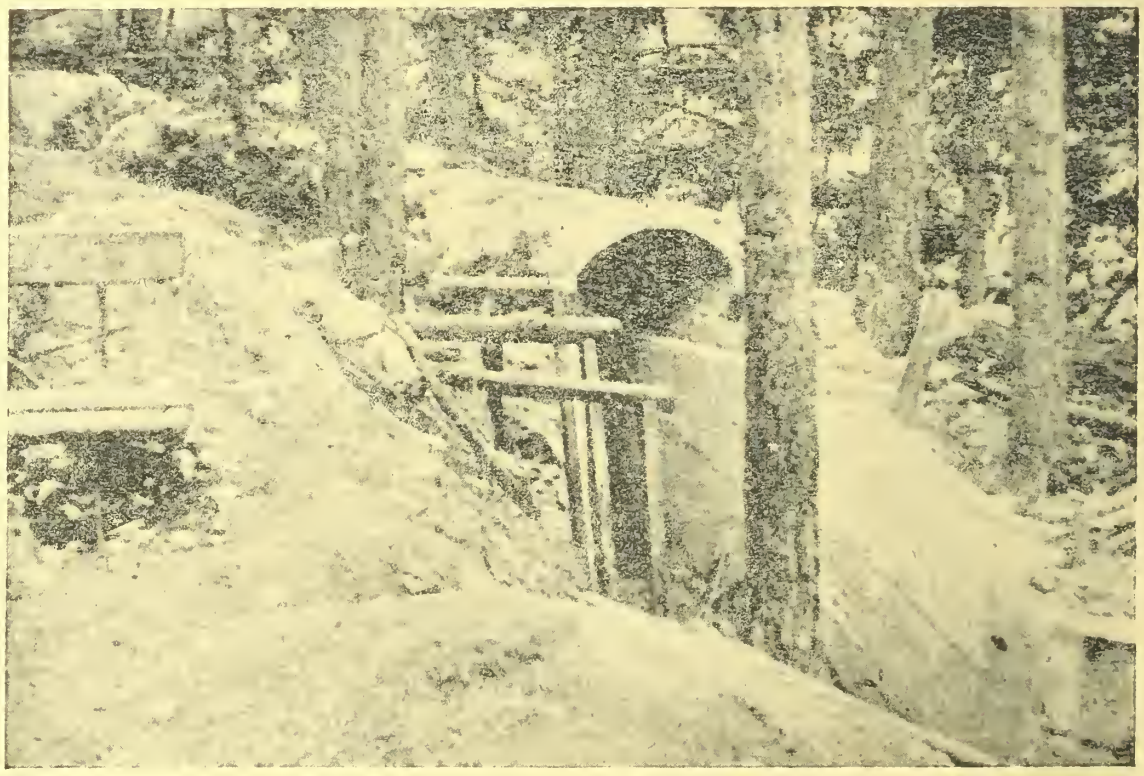

Na frontě jihozápadní: Betonované zákopy našich vojáků.

Z jaderského pobřeží: Lázně Sistiana, které byly několikráte cílem italských leteckých útoků.

Z ruské fronty, na které očekávají se v brzku důležité události. Stavba zákopu a obranných posic.

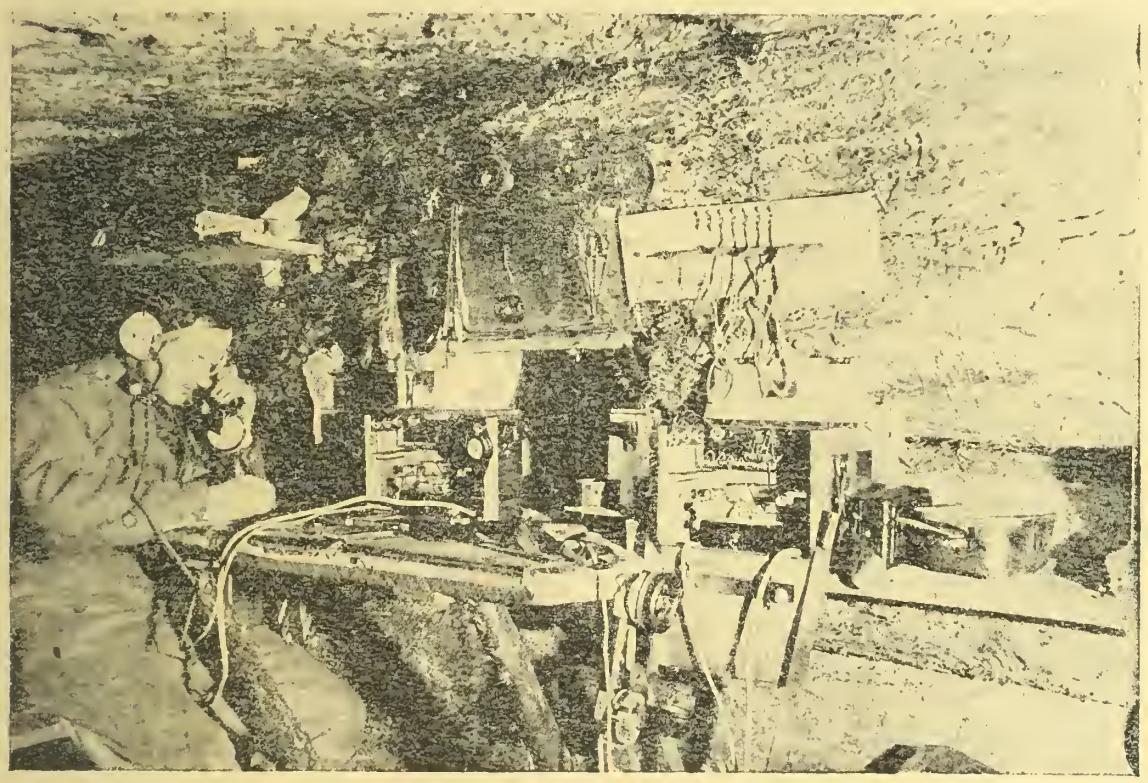

Telefonická centrála plukovního velení v podzemním úkrytu.

Rakouská hlídka se 45centimetrovým reflektorem.

FRANCIE NEÚSTUPNÁ.

Ve francouzské sněmovně měl ministerský předseda Ribot novou řeč o situaci. Opakoval starou frási, že Francie nesleduje žádnou politiku dobývačnou, nýbrž politiku práva a spravedlnosti. Nenechte se klamati formulemi, jichž účelem je oklamati demokracii. Chceme, aby nám byl vrácen náš majetek a provincie, které nepřestaly náležeti Francii, které násilím byly nám vyrvány. Chceme jednoduše to, co nám patří! Kdo by nám mohl odepříti právo na zadostučinění za spáchané ukrutnosti? — Francouzská sněmovna přijala pak velkou většinou denní pořádek: Poslanecká sněmovna, tento kompetentní mluvčí suvereniy francouz. lidu, zasílá ruské demokracii svůj pozdrav. Sněmovna prohlašuje, že od války, která vnucena Evropě útokem imperialistického Německa, očekává spolu s osvobozením obsazených území také vrácení Elsaska-Lottrinska a náhrady škod, válkou způsobených. Sněmovna zamítá myšlenku ovládání a ujařmení cizích národů, počítá ale s tím, že úsilí armád republiky a spojenců dovolí ji po porážce pruského militarismu docíliti trvalou záruku neodvislosti velkých i malých národů.

□ □ □

HLAD V ŘECKU.

Jakkoli čtyřdohodové listy stále referují o zmírnění blokády proti Řecku, přece násilná opatření Anglie a Francie proti malému tomuto bezbrannému státu pokračují. A účinky blokády jsou katastrofální. Blokádá trvá 6 měsíců a za celou tuto dobu byly propuštěny jen 4 parníky s obilím do řeckých přístavů. Tyto parníky složily 18.000 tun obilí a třetinu tohoto nákladu skonfiskovali Angličani pro obyvatelstvo krajů, které podřídily se vládě Venizelově. Protože denní spotřeba Řecka činí 1000 tun, stačila tato zásoba jen na 12 dní. Není tudíž divu, že země trpí strašnou bídu. Hlavní město Athény bylo několik dní zcela bez chleba. Řecké časopisy přinášejí strašné zprávy o hladu. Uveřejňují také listinu osob, které zemřeli hladem. Dle jednoho takového výkazu zemřela v Porosu hladem 1 osoba, v Epiru 40, v Ithase 3, v Thesalii 7, v Lauriumu 3, ve Spetsa 4, v Lacedemonii 3, v Calavrytě 4, v Marathonu 3, v Calamě 1 atd. Dle jiného výkazu zemřelo hladem v Řecku za měsíc leden 25 osob, v únoru 29, v březnu 49, v dubnu 88. Počet úmrtí hladem stále stoupá. Veliký počet úmrtí v odlehlých obcích Řecka, která nemají snadné spojení s většími městy, je rovněž značný.

□ □ □

STÁŘÍ „MODERNÍHO" LÉKAŘSTVÍ.

Staří kněži a učenci v Tibetu, byli povždy znamenitými lékaři a to již v době, kdy Evropa byla ještě zahalena rouškou barbarismu a nevzdělanosti. Sibiřští budhisté požádali před několika lety ruskou vládu, aby jim dovolila zříditi zvláštní lékařské školy, kde by o svém léčivém umění mohli přednášeti a učiti. Petrohradská akademie — byla následkem toho vyzvána, aby prozkoumala způsob a principie therapie těchto lékařů. Za základ této zkoušky byla vzata tibetská „příručka lékařství", která již před 1200 lety byla známá a je dosud vážena co znamenitý soubor vědy Aeskulapovi. Ruští akademici konstatovali, že byly mnohé therapie a léky v této příručce dávno obsažené, teprve před nedávným časem objeveny moderní medicinou, tudíž mnoho století později. Tak byla na př. již před několika sty lety známa tibetským lékařům anatomie člověka — se všemi kostmi v lidském těle a důležitými nervy — ba věděli, že dokonce horní pokožka obsahuje na 11 milionů por. Před 1500 lety léčili Tibetanci mnohé neduhy, týmiž prostředky jako lékaři doby dnešní: konstatovali rychlost pulsace krevní a dle barvy jazyka jednotlivcova usuzovali na zdraví jeho. Mimo různé medikamenty odporučovali tito asijští lékaři nejen koupele, obklady a p., nýbrž i masáž. Zajímavým je, že byl každý lékař, jehož nástroje nebyly nalezeny v čistotě, přísně potrestán. Prastará tato „příručka" — odporučuje rovněž řádnou solidní životosprávu — zavrhujíc nestřídmost každého směru a stavíc výchovu duše na místo prvé, dobře tím vystihujíc starodávné přísloví „ve zdravém těle zdravý duch!"

□ □ □

KRÁLOVNA MADAGASKARU.

Denní listy oznámily nedávno, že zemřela v Aljedu královna madagaskarská. Tím je zakončena kapitola tropického království — smutná kapitola, jíž příčinou byla Francie. S nastoupením Ranavalony, vstoupily na Madagaskaru v platnost i nařízení a zákony Francouzů, které tento africký ostrov spoutaly nejprve formálně, aby ho potom vydaly úplně v moc Francouzů.

Ranavalona III. Manfaka, poslední královna Madagaskaru, nastoupila na trůn dne 13. června 1883 po Ranavaloně II., v době, kdy si Francouzi stěžovali na utiskování svých krajanů, na rušení obchodních smluv a jiné bombardujíce konečně několik přímořských míst ostrova, aby tak dali důraz svým slovům. Ale nová panovnice, která pojala za manžela prvního svého ministra Rainilairivonyho, který byl zarputilým nepřítelem Francouzů, nechtěla povoliti francouzským požadavkům, což mělo za následek, že r. 1885 pronikli Francouzové od Tasnatavy do nitra ostrova. Ačkoliv Madagaskové zůstali vítězi v těchto bojích, vešli konečně s Francouzi přece ve smlouvu, kterou se svěřovali pod jejich ochranu. Smlouva byla pak r. 1890 uznána Anglií za platnou. Byl jmenován francouzský generální president, který si zvolil Antananarivo za své sídlo. Brzy však vznikl spor o výklad smlouvy a poněvadž r. 1894 byla obnova smlouvy vládou Madagaskaru odmítnuta, vnikl r. 1895 generál Duchesne ze západního břehu do nitra ostrova. Po velkých ztrátách dosáhl a obsadil konečně i hlavní město a sice 18./II. 1895. Královna se na to vzdala podepsavši smlouvu, dle níž uznala Francii za svoji a své země ochránkyní a Francii bylo dále dovoleno obsaditi ostrov svým vojskem. Manžel královnin, ministr-premier Rainilairivony byl zajat a na jeho místo dosazen jiný.

Prvním generálním guvernérem Madagaskaru až do října 1905 — byl generál Galieni — v této válce již mnohdy jmenovaný, který se v bojích madagaskarských častěji slavně vyznamenal.

R. 1897 byla pak královna Ranavalona sesazena. Nejdříve určeno ji za bydlo Reunion, později však byla poslána do Alžíru. Ranavalona — bývala mocná královna — která zajížděla často i do Paříže budíc tam všeobecnou pozornost — zemřela tak v cizině, daleko své ostrovní říše vzdálena.

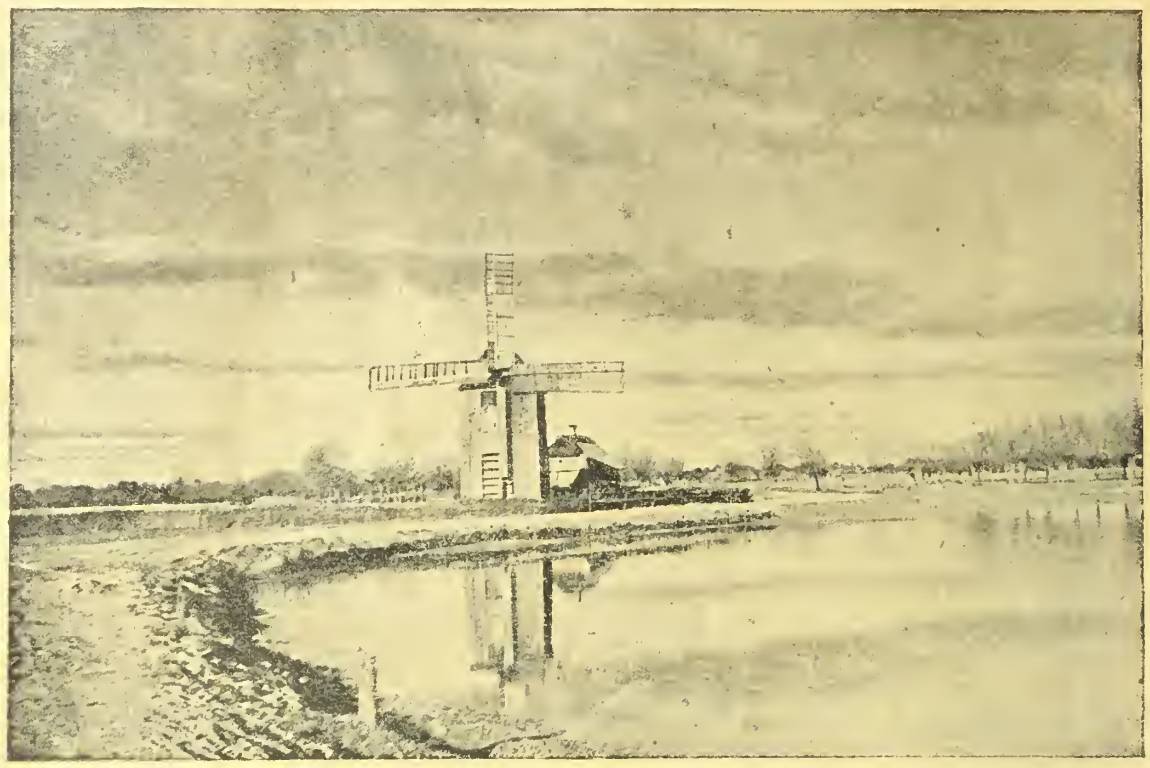

Větrný mlýn na jezeře Galabském v ruském nitrozemí.

Kymače, útulná ruská víska v Bukovině.

□ □ □

NÁVRAT VÁLEČNÝCH ZAJATCŮ.

Mezinárodní společnost Červeného kříže obrátila se na válčící státy s dotazem o radu týkající se návratu válečných zajatců:

Poněvadž válka nabyla netušených rozměrů, je nutno uvažovati o osudu oněch milionů mužů, kteří v daleké cizině, mnozí nyní již téměř tři léta, dlí v zajetí.

Všichni ti, kteří je navštívili, vědí dobře, jak velká jsou psychická a fysická utrpení těchto lidí — zbavených svobody. Mimo stupňující se nedostatky stravování, dostavuje se znenáhla i zmalátnělost následkem nečinnosti a přísnosti režimu, kterému jsou zajatci podrobeni. V jistých zemích zvětšuje se následkem toho mezi zajatci i úmrtnost. I nejsilnější tělesná konstituce neodolá, konec konců ohromným, psychickým a fysickým odpíráním a tuberkulosa nabývá v zajateckých táborech den ke dni půdy.

Je ovšem jisto a zároveň chvályhodno, že se mnohé vlády i soukromníci snaží osud těchto nešťastníků zmírniti, leč hospodářská situace se do té míry zhoršila a veřejné potřeby a požadavky se tak zvětšily, že je nutno vážně pomýšleti na návrat zajatců — této národní síly ladem ležící.

Bylo by tedy záhodno, aby se zajatci poznenáhlu vraceli do vlasti, lépe řečeno byli poslani domů, při čemž by oni, kteří jsou zajati nejdéle, vraceli se první.

Kamkoli pohlédneme schází tvůrčí síla a nejvíce v polním hospodářství. Je sice pravda, že se zajatci nepřátelských států k polním pracím používají, ale je jisto, že domorodec spracuje a

Lublin sídlo generálního guvernéra rakouského, nyní jaksi hlavní město obsazeného území Ruska.

obdělá svoje role mnohem pečlivěji a lépe než cizinec. Válčící státy musily by se zavázati a ručiti za to, že by vrátivší se zajatci nebyli znovu zařazeni do armády, nýbrž, že by se vrátili ku své dřívější práci, aby tím odpomohli aspoň částečně všeobecné bídě a nouzi.

□ □ □

Z italské fronty, na níž připravuje Cadorna novou jedenáctou už ofensivu: Rakouský 30.5 centimetrový motorový hmoždíř při svém výstřelu.

ROSTOUCÍ MILIONY.

Z Budapešti se oznamuje: Hrabě Nako, jeden z nejbohatších magnátů maďarských, měl v torontalském komitátě nádherný statek, který mu však působil i mnohé starosti. Čistý výtěžek byl totiž pramalý a hrabě si proto umínil, že statek prodá. Před válkou mu byly nabízeny tři až 4 miliony, ale jakmile vypukla válka, nabídky utichly. V prvém roce války, nebylo vskutku požitkem býti statkářem. Leč v druhém roce, počaly ceny pozemků stoupati a kterési dne obdržel hrabě Nako od kterési podnikavé a bohaté firmy budapeštské nabídku, na odprodej svého statku za závratnou sumu 7 mil. korun. Obchod byl uzavřen a peníze vyplaceny k všeobecné spokojenosti obou stran. Leč válka zuřila dále a ceny stoupaly den ode dne rovněž. Před krátkou dobou byl bývalý statek hraběte Nako prodán szegedínské továrně na zpracování lnu a sice za 13 milionů. Během necelého tedy roku bylo tu vyděláno 6 mil K, kteréžto štěstí nutno ovšem připsati na účet této války. Leč tato finanční pohádka, má ještě prosaický epilog. Dle zákona o válečném zisku, nelze přírůstek kapitalů považovati, za zisk, leč každý výdělek, jehož se dosáhlo následkem t. zv. válečných konjuktur, jest podroben velikým poplatkům. Následkem toho lámou si nyní budapešťští mudrci daňoví hlavu, je-li těchto 6 milionů ziskem válečným, neb pouhým vzrůstem jměním. Jedná-li se o případ poslednější, neobnášely by daně zvláštní velikosti, leč v případě druhém obdržel by uherský stát více než 45 procent z tohoto výtěžku, který by se tím zmenšil na 3 miliony, leč nutno uznati, že ani ty nejsou — k zahození.

□ □ □

Upisujte na VI. vál. půjčku!

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 31. května. Nezměněná situace na frontě ruské Úspěšné šarvátky německých a bulharských předních vojů v Macedonii. Na italské frontě jen dělostřelecké boje. U San Giovani a jihozápadně Tržice zmařeny dva italské útoky. Na západě živější dělostřelba u Ypern. Na Scarpě odražen útok několika anglických setnin a stejně ztroskotaly i nepřátelské útočné pokusy u Monchy a Guemappe. Silnější dělostřelecké boje podél Chemin-des-Dames a na Mose. Soukromé zprávy čtyřdohodové ohlašují novou ofensivu našich nepřátel na západě, nový italský nápor na Krasu a generální ofensiva armády Sarrailovy. — V ponorkové válce potopeno 21.000 tun. Ročníky domobranců 1867—1893 v Rakousku povolány na 14. a 28. června k vojenské službě. — Císař Karel pronesl svou trůnní řeč. — Americký státní sekretář Lansing sdělil v americkém zahraničním výboru, že čeká konec války ještě letos.

Dne 1. června. Nezměněná situace na ruské a albánské frontě. Jen na německé části ruské fronty, zejména u Smorganu a Baranovičů a na trati Zločov-Brody stupňují Rusové dělostřelecký boj. — V Macedonii srážky hlídek na Vardaru a u Doiranského jezera. — Na západě stupňuje nepřítel dělostřelbu u pobřeží, v ohbí Ypern, na kanálu La Bassée u Hulluchu a Fontaine. Jinak na západní frontě nezměněná situace. — Německý císař zaslal našemu mocnáři blahopřejnou depeši k vítězným bojům na Soči a praví v depeši, že také velkou ofensivu na západě možno považovati za zmařenu. — V Petrohradě konal se kongres důstojnických delegátů fronty, na kterém přijata resoluce pro okamžité zahájení ruské ofensivy. — Francouzští socialisté se usnesli súčastniti se štokholmské konference a to jak delegáty majority, tak i minority, leč minister. předseda Ribot odepřel jim pasy.

Dne 2. června. Na ruské frontě situace nezměněná. Na italské frontě u Gorice zmařeny nové italské útoky. Živá námořní a letecká činnost u Terstu. — V Macedonii na řece Černé dle bulharské štábní zprávy bubnová palba. Na pravém břehu Vardaru odrazili Němci a Bulhaři nepřátelské útoky, též západně jezera Doiranského. Na dolní Strumě dělostřelecký oheň. — Na západě stupňuje nepřítel dělostřelbu. U Soissonsu úspěšný německý výpad do francouzských posic. V květnu zajato na západě 237 důstojníků. 12 tisíc mužů a ukořistěna 3 děla a 211 strojních pušek. — Ve válce ponorkové zničeno 64.000 tun. Američané ztratili první válečnou loď. — Čtyřdohodové listy sdělují, že Rusové vykonali poslední přípravy k ofensivě. Nové změny v rakouském kabinetě. Uherská krise trvá. Společný ministr baron Burian odjel do Budapešti se zvláštním posláním císaře.

Italská opevnění, naší dělostřelbou rozbitá.

Z fronty italské: Naší dělostřelbou zničená opevnění.

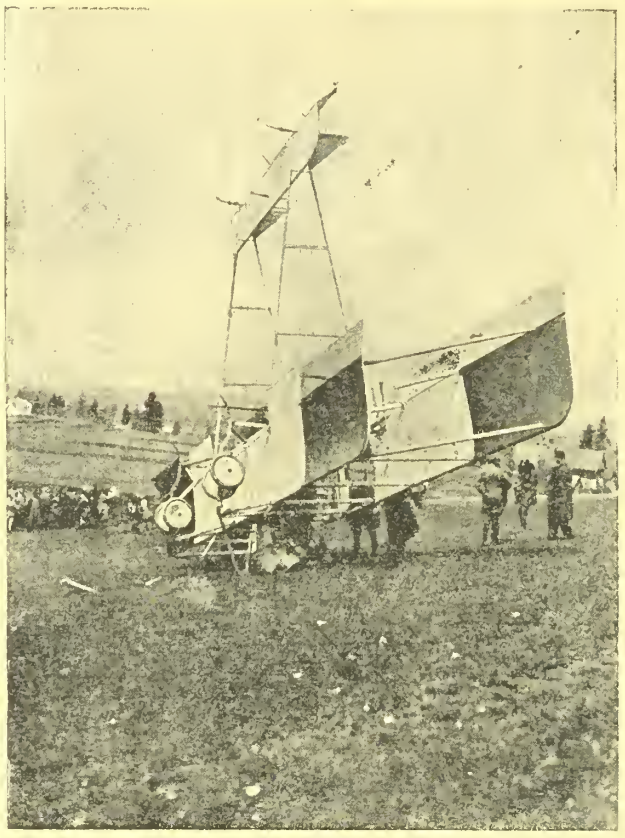

K desáté ofensivě Italů: Italský dvojplošník sestřelený ve vzdušném boji na periferii města Běláku.

Dne 3. června. V území sv. Marka na italské frontě úspěšné akce našich hlídek. 500 Italů zajato. Nepřátelští letci bombardovali Terst. — V Macedonii odraženy nepřátelské útoky jižně Humy a Alčak Mahn. Na západě dělostřelecké boje. U Loosu, na potoku Souchez, u Monchy odraženy nepřátelské útoky, též na pravém břehu Mosy, Haudicourtu, Cambres a St. Mihieln. Nepřátelských létadel sestřeleno 20. — Císařští manželé rakouští navštívili sočskou frontu. — V uherské krisi žádné rozhodnutí. Nové vyjednávání vede v Budapešti společný ministr financí bar. Burian.

Dne 4. června. Na východním bojišti odražen krvavě útok rumunského vojska v údolí Putny. Východně Gorice zmařené italské protiútoky. 600 Italů zajato. Na Faiti Hribu zajato 850 Italů. V obvodu Jamiana oživl boj. Bylo zjištěno, že Italové poslali do desáté bitvy na Soči 35 divisí. Ztráty jejich obnášejí 16.000 zajatců a nejméně 160.000 mrtvých a raněných. — Na západě v ohbí Vytschaete silná dělostřelba. U Monchy, Hulluchu, Lensu a Cherisy odraženy anglické útoky. Na Zimním Vrchu a u Braye úspěšné německé útoky. — V Macedonii srážky hlídek. — Kerenský a Alexejev ohlašují, že ruská ofensiva je připravena. — Odvody v Polsku zahájeny.

Dne 5. června. Na ruském bojišti nic důležitého. — Na italské frontě jižně Jamiana dobylo naše vojsko v plánovitém protiútoku značnou část posic ztracených před 2 týdny. Marně podnikal nepřítel nové útoky, byl odražen a ztratil nových 6500 zajatců, takže celková kořist v bitvě na Soči stoupla na 22.000. Na západě živá dělostřelecká bitva v ohbí Vytschaete. Též u pobřeží, na kanále La Bassée a na silnici Bapaume-Cambrai oživla bitevní činnost. Podél Aisny a v záp. Champagni dělostřelecké boje. U Braye odražen silný francouz. útok. Ve vzduchových bojích sestřeleno 12 nepřátelských létadel. — Ruský vrchní velitel Alexejev sesazen a jeho nástupcem jmenován Brusilov. — Černohorská vláda podala demisi.

Dne 6. června. Na východním bojišti nezměněná situace. Italové marně útočili mezi Vippachem a mořem. Naše vojsko rozšířilo dobyté území u Jamiana dobytím důležité výšiny. Počet zajatců stoupl na 10 tisíc mužů a 250 důstojníků. Brigáda veronská, anconská a jiné byly úplně potřeny. V tunelu St. Giovanni ukořistěna velká polní nemocnice. Bojiště je poseto italskými mrtvolami. Italští letci podnikli útok na Bolzáno. — Na macedonském bojišti házeli nepřátelští letci zápalné pumy na obilní pole podél toku Strumy. — Na západě trvá dělostřelecká bitva. Boje v Artois se stupňují. Prudké anglické útoky mezi Gavrelle a Famfoux odraženy krvavě. Nepřítel pronikl jen u nádraží Roeux do naší posice. Boj není ukončen. Nový francouzský útok u Braye nepřinesl nepříteli zisku, za to ale stál ho těžké oběti. Čtyřdohodový tisk ohlašuje brzké zahájení nové velké ofensivy na všech frontách, která bude podporována také operacemi válečného loďstva. Nepřátelské lodi bombardovaly Ostende. — V Číně vypukla revoluce. Italie proklamovala samostatnost Albánie. Bulharský ministerský předseda Radoslavov přijel do Berlína.

Dne 7. června. Nezměněná situace na ruské frontě. Na Soči pokoušel se nepřítel o znovudobytí ztracených posic svých u Jamiana. Okolí tohoto místa bylo opět dějištěm velkých bojů. Hromadné italské útoky zmařeny, 500 zajatců padlo do našich rukou. Od 12. května obnáší kořist zajatců 27.000. — V Albánii u Beratu srážky hlídek. — Ve Flandrech vzplála ráno po strašné bubnové palbě velká bitva. Na kanále La Bassée až ke Scarpě, u Hulluchu, Loosu, Lievinu a Roeux odraženy velké útoky. Na Chemin-des-Dames obsadili Němci nepřátelskou posici v délce 2 km. Nepřátelské protiútoky zmařeny. Dle pozdější zprávy ze dne 7. června vnikli Angličani po strašných bojích do německého obranného pásma v oblouku u Vytschaete.

□ □ □

SMĚS.

Politické drobnosti. V kabinetě hr. Clam-Martinice provedeny některé změny. Ministr pro Halič definitivně odstoupil, jeho místo zůstalo zatím neobsazené. Ministrem orby jmenován sekční šef Seidler. Dále rozhodnuto, aby zřízeno bylo ministerstvo sociální péče. Přípravy vykoná ministr Bärnreiter. — Uherský tisk a také uherské politické strany, zejména nár. strana práce píší rozčileně o českém a jihoslovanském státoprávním ohražení v parlamentě vídeňském a o tom, že rissky sněm uherský učiní při nejbližší příležitosti energický projev. „Venkov" uveřejnil zajímavou stať o uherském Slovensku a sděluje že obyvatel uh. Slovenska čítá 33.000 km² a má přes 2.000.000 obyvatel. — Trestní vyšetřování proti re-

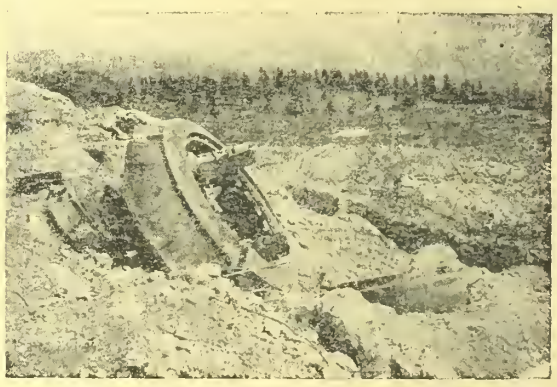

Betonová opevnění italská, naší dělostřelbou úplně rozbořená.

Hrůzoplný výbuch nepřátelského granátu velkého kalibru a jeho mocné účinky.

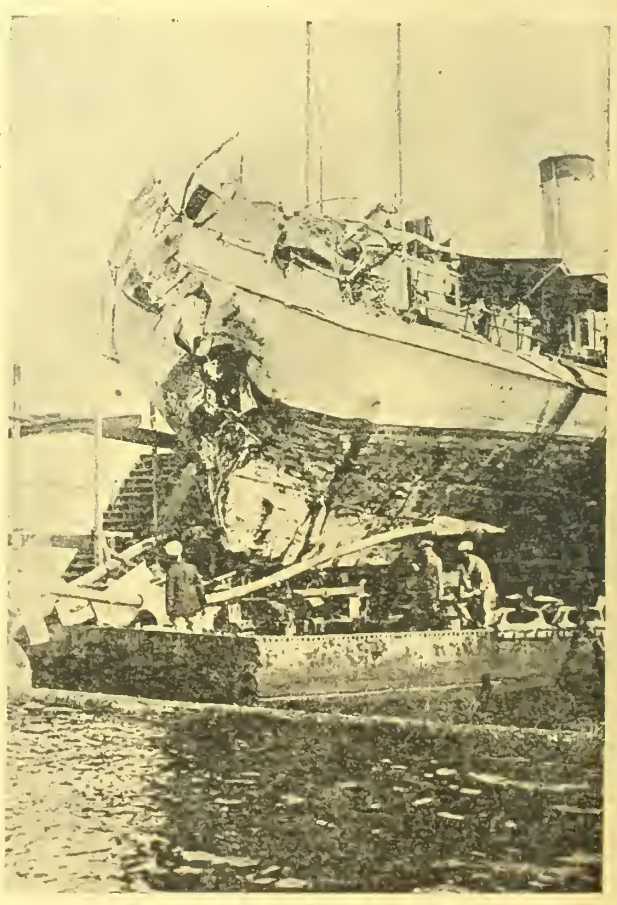

Paroloď, hrubě torpédem poškozena, uchýlivší se do rakouského přístavu.

daktoru „Času", Cyrilovi Duškovi a soudruhům bylo zastaveno, Dušck propuštěn na svobodu. Klofáčovi doručen dne 28. m. m. obžalovací spis pro velezrádu. Přelíčení je projektováno na polovici června. S napětím se čeká, jaké rozhodnutí o aféře učiní imunitní výbor poslanecké sněmovny a plenum parlamentu. Proces proti dr. Preisovi začne 18. června. Internovaný bývalý poslanec a starosta Lublaně dr. Hribar byl propuštěn. — V Praze a v Plzni vypuklo v minulých dnech mzdové hnutí v továrnách, pracujících pro potřeby armády. Dík úsilí vlády a dělnických organisací ujednána dohoda. Dělnické požadavky z velké části splněny, načež práce zahájena. Podobně skončilo i mzdové hnutí ve Vídni. — Čtyřdohodové listy sdělily, že prý Rusko má ještě 10 mil. vojáků a 100.000 důstojníků. Vyjednávání petrohradského kabinetu se západními spojenci ohledně revise válečných cílů není ještě ukončeno. Wilson zaslal Rusku notu o válečných cílech Ameriky, jejíž publikace se v brzku očekává. Francouzský ministr Ribot ohlásil publikaci některých dosud tajných úmluv mezi státy čtyřdohody, hlavně Ruskem. — Štokholmské socialistické porady pokračují. Také angličtí delegáti dlí ve Štokholmu. Čeští zástupci odjeli minulý týden. Socialistům francouzským odepřela vláda Ribotova pasy. Delegáti uherští už byli vyslechnuti komitétem skandinavsko-holandským, též němečtí delegáti z Rakouska a čeští centralisti. — Novou francouzskou ofensivu ohlašuje nepřátelský tisk v prostoře Verdunu a Toulu. Také Sarrail zahájil nové boje na macedonské frontě. U Gazy na sinajské frontě a na bojišti africkém obnoveny boje.

Parlament pilně pracuje. Po vyřízení formalit, volbě presidia a volbě výborů usnesl se na reformě jednacího řádu, která stane se brzo zákonem. Významného vítězství docílily slovanské strany v úterní schůzi. Minoritní návrch, který stanoví protokolování nenemeckých řečí byl přijat 203 proti 185 hlasům. Sněmovna projednala mírový návrh posl. Daszynského a zahájila jednání o rozpočtu. V prvních schůzích podali čeští poslanci celou řadu návrhů a interpelací, které žádají propuštění odsouzených a uvězněných poslanců, vyřízení otázky druhé české university, revisi záležitosti odkazu arcibiskupa dr. Kohna atd. Jedna z interpelací zabývá se katastrofou v Bolevci, jiná událostmi v Prostějově.

Vítězství na Soči. Český svaz na radě říšské zaslal gen. Boroevičovi blahopřejný telegram za příčinou vítězství našich zbraní na Soči. Gen. pluk. Boroevič odpověděl děkovným telegramem, ve kterém sděluje, že české pluky bily se na Soči jako lvi.

Kromě Benátek existují pouze ještě dvě města, která jsou vystavěna na malých mořských ostrůvcích a jsou to Amsterodam a Gent. Po Benátkách následuje Amsterodam — pokud se týče množství těchto ostrůvku. Benátky stojí na 118ti malých ostrůvcích, vzájemně 378ti můstky spojených. Amsterodam je vystavěn na 100 ostrovech a má asi 300 můstků, zatím co Gent se rozkládá na 26ti ostrůvcích spojených vespolek 270 mosty.

Ohromné ceny obrazů v Anglii. Když nedávno zemřel sir Josef Becham a jeho velikánská sbírka obrazů se prodávala, bylo docíleno přímo neslýchaných cen. Tak strženo za „kathedrálu Salisbury-skou" od Constabla 150.000 K a právě tolik za jiné dílo tohoto slavného umělce. Serie třinácti jiných Constablových obrazů byla prodána za okrouhlé půl milionů korun. Krajinka od Crona byla zaplacena 110.000 K a právě

Z bitvy u Arrasu. Německý reflektor bdící nad pohyby útočných mass anglických.

tak i Morlandův obraz „Blahovolný sportovec". Pak bylo prodáno 12 obrazů Turnerových za něž strženo 660.000 K. Je vidět za co lidé mohou ve válce vydávati statisíce.

Výzkumy nitra Australie. Kapitát White skončil právě svoji čtrnáctou výpravu do nitra Australie a sděluje o tom v „Science" mnoho zajímavého. Výcodisko této cesty byla Ootnadata v již Australii. Nejprve sledoval tok řeky Albergy, pak namířil svou cestu podle pohoří Everadského, proniknuv tak až k horám Muscerava. V celé této oblasti shledal naprostý nedostatck ssavců a rovněž i hadů. Ptačí svět byl tu však za to přehojně zastoupen. Bylo tu zjištěno na 94 druhů ptáků, mnozí dosud naprosto neznámí. Po obyvatelích hor Musceravských, o nichž se zmiňuji velbloudáři — našli se jedině stopy nákresů v jeskyních. Za to byl objeven nový kmen v pohoří Everadském. White uvádí o této race mnoho zajímavého a ku prohloubení studia sloužícího.

Nedostatek sirek ve Francii. Oeuvre přináší úvahy o nepříjemnostech vzniklých ve Francii nedostatkem sirek. Praví se tu: Pokoušeje se marně, nejméně v 10ti trafikách, abych obdržel sirky. Poskočilo mi prudce srdce když jsem v trafice jedenácté spatřil náhle vysokou hromadu škatulek na sirky. Chopil jsem se okamžitě jedné podávaje prodavačce 10 sous. „Nemám drobné zvolala, vytrhnuvši mi energicky škatulku sirek. Nuže vysvětlil jsem ji, že se dá tato závada snadně odstraniti tím, vezmu-li si hned pět škatulek sirek. Prodavačka na mě vytřeštila zrak: „Pět škatulek? Obávám se pane, že jste se zbláznil." Objala ostražitě svoje škatulky a žalovala ostatním kupcům na tento projev sysla. Poněvadž jsem si nevěděl rady ptal jsem se skromně, co bych měl učiniti, abych sirky dostal. „Kupte si skleničku kořalky!" a tak mi nezbylo nic jiného, než abych přes všechny zákazy vlády se stal alkoholikem. Vysrkl jsem spěšně liker, který byl ostatně nad pomýšlení hrozný, a uchopiv pak vítězně škatulku sirek a zaplativ 10 sous pádil jsem ze dveří. Když jsem byl na ulici v bezpečí — konstatoval jsem, že sirky byly zcela nehořlavé a poněvadž kořalka mi spálila veškeré vnitřnosti, vešel isem do nejbližší lékárny, jsa nucen koupiti si prostředek ku zmírnění bolestí a sice ze pět franků.

Národní hospodářství v Argentině. V posledních letech učinila Argentina mnohý pokrok, zvláště pokud se týče národního hospodářství, bylo dříve obděláno z 205.050.700 ha země pouhých 15.8830.000 ha. Nyní bylo nově obděláno přes 1.213.000 ha to jest více než polovina celé Belgie. Úroda obnášela na 52.380.000 metrických centů pšenice a 11.000.000 metrických centů lnu. Zajisté imposantní pokrok.

Upustí Německo od zřízení státu Polského? Georg Bernard, jenž bije se stále za rychlý mír s Ruskem, píše ve „Vosische Ztg.": „Prozatímní ruská vláda slí-

Tajemství černé věže.

„Přijedeš však pozdě večer."

„To nic nevadí. Loru jsem na to připravila."

„Dobrá tedy pojedeš ještě dnes, ale předem ti rozumím dát potřebné pokyny."

A Petr zavedl sestru do vedlejší světnice, mezi tím, co matka prostírala k večeři. Seděli dlouhou chvíli pohromadě, až matka je zavolala.

Petr povstal.

„Rozuměla jsi mi dobře!"

„Ano. Učiním tak, jak jsi řekl.

Po jídle doprovodil Petr Margittu na nádraží. Margitta usedla do vlaku a přemýšlela o tom, co zítra napíše baronu Rottenhallovi.

Ve Vídeňském Novém Městě vstoupil do jejího kupé nějaký muž. Margitta nahlédla a poznala barona Hanuše Rottenhalla. To je znamenité, komedie může hned započít.

„To je šťastná náhoda" začal Rottenhall, „že se setkávám právě s vámi milostivá slečno, kterou už tak dlouho pronásleduji."

„Je to ovšem prapodivný způsob známosti" s koketním úsměvem podotkla Margitta.

„Snad. Já však doufám, že prominete. Ostatně dostala jste už můj dopis a víte, kdo jsem."

„Ano váš dopis — — Musím vám však říci, že mne dopis tento překvapil. Je přece velice odvážné psáti podobným způsobem cizí dámě."

„Máte pravdu, leč já nicméně doufám, že jste mi už odpustila."

„Ještě ne."

„Co mám tedy činiti, abych si zasloužil vašeho odpuštění."

„O tom teprve musím přemýšleti."

„A smím doufat, že se budete na příště se mnou alespoň trochu, trochu zabývati."

Margitta pokrčila rameny.

„To ještě nevím. Neznám vás. Ale nezakazuji, abyste doufal" — —

Rozhovor točil se pak o různých lhostejných věcech až Margitta udělala zmínku, že zítra odpoledne půjde na svačinu k Demlovi.

„Sama?"

„Ne, s větší společnosti."

„Škoda, že se nemohu připojiti."

„Nesmíte také."

„Nu a večer?"

„Jdeme do divadla."

„Sama?"

„Ne, s mou přítelkyni."

„A kdy budete konečně sama?"

„Na příklad zítra dopoledne půjdu sama do musea."

„To je znamenité. Mohu přijít také?"

„Dobra, přijďte do přírodo-historického musea do oddělení pro — opice."

„Je to zlomyslný žert?"

„O ne. Nesmýšlejte o mne tak špatně."

„Nevím, nevím. Vy jste krásná a nebezpečná jako čarodějnice . . . ."

Margitta dala se do smíchu.

V tom zastavil vlak na nádraží jižní dráhy ve Vídni.

„Slečno smím vás doprovoditi k povozu?"

„Budete-li tak laskav."

A když usadila se do automobilu, naklonila se s okna a pravila:

„Abyste nevěřil, že jsem zlomyslná, čekám na vás zítra dopoledne v 11. hodin v čajovně kavárny de l'Europe na Štěpánském náměstí."

KAPITOLA XXXVI.

Přípravy.

Profesor Henning přijel do Vídně. Z nádraží jel rovnou k tetě Margittině. Jakkoli tísnily ho těžké starosti, přece jen cítil se šťastným, když opět držel Loru za ruku a viděl radost s jakou ho vítala. Profesor děkoval Margittě a jejím příbuzným za to, že ujali se Lory a slíbil, že Loru hned odvede, jakmile najde byt.

„Strýčku musíš ale najmout byt někde v okolí, abych neměla daleko k Margittě, s níž jsem ztrávila tolik příjemných hodin."

„Samozřejmé, že ti vyhovím. Podívám se ihned do sousedního domu. Viděl jsem na vratech viseti ceduli. Půjdu tam a sdělím ti za chvíli výsledek."

Skutečně netrvalo dlouho a profesor vrátil se se zprávou, že najal v sousedním domě pěkný byt s nábytkem a že hned může se nastěhovati. Zároveň sdělil Loře druhou radostnou zprávu, že totiž baron Kurt Leuchtendorf ještě dnes večer přijde k nim na návštěvu.

A skutečně dostavil se baron Kurt k Henningovi a zůstal zde na večer. Oba mladí lidé měli opět šťastnou chvíli.

Profesor neopomenul se pozeptati, zda-li Kurt navštívil už Rottenhall. Dostal odpověď, že Kurt už třikráte byl u doktora Wernera a pokaždé slyšel, že baron Hanuš Rottenhall dlí ve Vídni. Po baronce se netázal a barona ve Vídni ještě nenavštívil, protože vyčkati chtěl nejprve návrat profesorův.

„Proč jen se baron pořád vzdaluje svého domova?" vyzvídal Henning.

„Také se tomu divím. Dříve nebyl takový. Naopak v tomto čase nejraději dlel na venkově, neboť byl náruživým lovcem. Myslím, že se s Bellou nepohodl, anebo táhne ho do Vídně nějaký ženský magnet."

Henning tázal se ještě na Rottenhallovu vídeňskou adresu a uslyšel, že baron bydlí ve Wendelingasse 11. v mezipatře.

bila slavnostně přičleněným národům svobodu. Nevidíme tedy naprosté žádné příčiny, abychom trvali na zřízení samostatného polského státu. Máme důvěru k Rusku, že svému slibu dostojí. A shledáváme za těchto okolnosti samozřejmým, že ruští Poláci budou ruské rodině národů vráceni a že dostanou svobodu své národnosti od osvobozeného Ruska. Dle všeho, co slyšíme, zdá se totéž také Polákům samým býti nejmilejším. Poláci pak sami budou se moci s Rusy dohodnouti o přičlenění k ruskému státu nebo vyřazení. Polský problém nesmí v žádném případě dále státi mezi ústředními mocnostmi a jejich ruským sousedem.

Pokyny v záležitosti vyživovacích příspěvků. Rodiče mají za syna na vojně nárok jen na tolik, kolik jim na výživu poskytoval; nejvíc mohou dostat jen nejvyšší sazbu denní. Živil-li narukovaný pěstoun dítě, má dítě nárok na výživ. podporu. — Matce nemůže býti zastavena podpora z důvodu, že syn uzavřel válečný sňatek; manželce pak náleží příspěvek ode dne sňatku. — Dokud invalida nevydělává tolik, že výživa jeho příslušníků jeví se být zapezpečena jako před válkou,mají tito příslušníci nárok na příspěvky. — I rodina dělníka, zaměstnaného při válečných úkonech má nárok na vyživovací podporu. — Má-li kdo syna na vojně, který sice své rodiče penězi nepodporoval, ale vykonával práci v domácnosti a nutno-li za toho syna zaměstnávat placenou sílu, vzniká tím nárok na vyživovací příspěvky.

Žena Eskymaků. Eskymáci, jež za posledních výprav k točně — prokázali vědě mnohé dobré služby, jsou posud národem na nejnižším stupni kultury lidské stojící, přes to, že duch civilisovaného světa, až k nim již dolehl. Bydlí dosud v zcela primitivních obydlích. Fritjof Nansen a Peary píší o těchto obydlích a životě v nich mnoho zajímavého. Díky své dobrodušnosti — zachází Eskymák se svoji ženou, která není obyčejně jeho jedinou družkou životní — velmi dobře. Muž je jejím jediným pánem lépe řečeno, ona je neomezeným jeho majetkem a záleží na něm jak s ní zachází. Je-li mu libo — může ji klidně vyhnati — půjčiti neb vyměniti jako saně nebo člun. Ponévadž je Eskymáků mužů více než-li žen je tam po ženách veliká poptávka a následkem toho je tam staropanenství neznámou věcí. Žena Eskymáků je mnohem dříve způsobilejší ku vdavkám, než muž k ženění. Stává se proto často, že leckterý starý vdovec — odláká mladou dívčici, ženichovi, který není dosud schopen ženiti se. U Eskymáků existuje i t. zv. „ženění pokusné". Mládenci si mění vzájemně svoje „ideály" tak dlouho až najdou onen pravý s nímž jsou spokojeni a s nímž na to žijí až do sklonku svého života. Co tomu říkáte naší mládenečkové?...

Státní loterie pro společné vojenské dobročinné účely. Generálním ředitelstvím st. loterie ve Vídni vydaná mimořádná st. loterie pro spol. voj. dobroč. účely, jejíž tah koná se 26. července 1917, zasluhuje již pro svůj vlastenecký a dobročinný účel všeobecnou pozornost a možno očekávati, že se jí súčastní nejširší kruhy obecenstva. Dle výherního plánu stanoveno 21.146 výher v cel. obnosu 625.000 K, mezi nimi hlavní výhra o 200.000 K. Cena losu 4 K. Losy možno obdržeti ve všech trafikách, loteriích sběrnách, směnárnách atd.

Neklamný a znamenitý prostředek věhlasnými lékaři odporučovaný a hojně užívaný, rheumatismus nastuzení, ischias, dnu, nervosu, neurasthenii, zácpu a nehybnost údů, zraněními zejména válečnými, způsobenou — rychle zaželnávající, jejž zasílá „První velkoobchod zesílené léčivé minerální slatiny" **Marie Zelená, Č. Čermá u Náchoda.** Zásilky 5ti kg po 2 K.

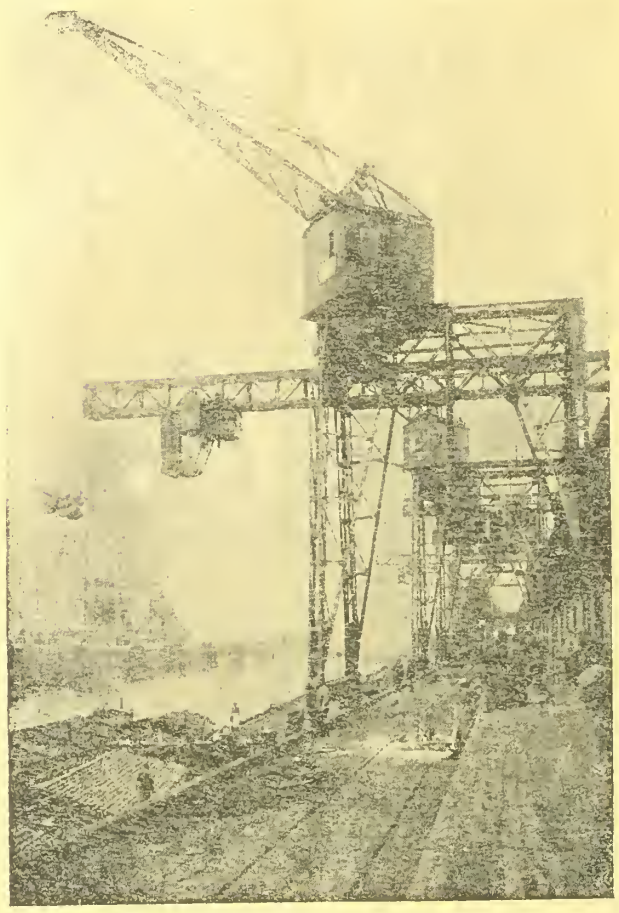

Z ruchu velikého přístavu obchodního. Elektrický jeřáb-obr v hamburské rejdě.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Mléko z bobů. Japónci našli dobrou a lacinou náhradu za mléko, a sice mléko bobové. Šťáva jež jakýmkoli způsobem z bobů vytlačí — je úplně čistým bílým mlékem, které je zejména v horkých krajinách hledaným a jmenovitě v Japónsku a Číně rozšířeným — jsouc zde hlavním zdrojem výživy chudiny. Ku přípravě toho vegetárního mléka je nutno boby nejprve měkšiti. Šťáva vytlačená podobá se sice velmi mléku obsahuje však i mnoho jiných součástek.

Aby nepraskla sklenice, naléváme-li do ní horkou kávu, či jinou vřelou tekutinu odporučuje se do ní vložiti kovovou lžíci, která hlavní procento tepla do sebe přejímá a jen slabý díl přepouští sklu, které se tudíž zvolna může roztahovati — a nepraskne.

Proti kýchnutí. Často se stává, že na koncertech, přednáškách, či ve společnosti musíme nezabranitelně — mohutně kýchnouti. A—pšíí. Tomu se zabrání velmi snadně tím, že v okamžiku, kdy se nebezpečí blíží — přejedeme si jemně dvěma prsty, ukazováčkem a palcem — boky nosní. Kýchnutí se rozhodně nedostaví.

Polévka z kostí. Hospodyně vezme několik drobno rozsekaných hovězích kostí, dá je do vody v poměru ¼ kg kostí 2 ½ litru vody, pak polévkové koření, trochu okrájených bramborů, 2 lžíce krupek, ovesné rýže, neb drobných, vypraných fazolí a sůl, jakož i jiné přísady, které dává do polévky, nechá vařit a dle potřeby přileje vody. Tato polévka je dobrá a silná.

Čerstvé maso, ať už hovězí, vepřové, telecí, skopovou neb zvěřinu uchráníme před nákazou, když kusy jeho nevypraně pověsíme do bedny, na jejímž dně zapálíme kousek síry a kouř její necháme projíti bednou. Po silném vykouření bedny, trvajícím asi 24 hodin, vezmeme maso a uložíme je na nějakém tmavém místě.

Peřiny pod hlavou. Jistý lékař tvrdí, že mnoho peřin pod hlavou škodí. Kdo odpočívá na zádech, nepotřebuje peřin vůbec. Většina lidí je naučena klásti si při spaní pod hlavu 3 až 4 ba snad i více peřin a domnívají se, že by jinak neusnuli. Nechať se však přesvědčí jen jedenkráte a shledají, že se jim bude mnohem volněji než kdy jindy.

Terpentin. Užívání terpentinu v domácnostech je velmi mnohostranné. Moli a jich hnízda vypudí se pouze terpentinem, pokropíme-li jim skříně, truhle a p., kde se nalézají. Rovněž lze terpentinu použíti proti štěnicím a mravencům. Terpentin je také vyzkoušený prostředek ku zmírnění bolesti spáleninou způsobených. Stačí několik kapek a bolest se zmírní, či pomine. I při rheumatických bolestech je terpentin znamenitým lékem a natřeme-li jim stižená místa — seznáme to okamžitě. Skvrny olejem způsobené lze rovněž odstraniti terpentinem, lépe řečeno vodou, obsahující několik kapek terpentinu.

□ □ □

Když se Kurt večer loučil, vyzval ho profesor, aby přicházel každý večer a obnovil opět hudební hodinky.

„Budeme sedávati pospolu, jako v Kahýře — dodala Lora a pohlédla něžně na Kurta."

Druhého jitra přišla na návštěvu Margitta a docházela pak častěji, aby s Lorou procházela se po městě a prohlížela si jeho zajimavosti. Také do divadla a koncertu často spolu chodily, jenže těžce nesly, že Kurt a Henning nikdy je nedoprovázejí. Lora však omlouvala oba, že jsou příliš zaměstnání svými záležitostmi.

KAPITOLA. XXXVII.

Rozprava se synovcem.

„Nu konečně, to je div, že přicházíš. Nechal jsi mě hezký dlouho čekat!" — těmito slovy vítal Hanuš Rottenhall svého synovce hraběte Kurta Leuchtendorffa, jenž právě vstoupil. Slyšel jsem, že jsi byl třikrát už u doktora Wernera, ale nikdy jsi nepřišel nahoru k nám."

„Slyšel jsem pokaždé, že dlíš ve Vídni" — bránil se Kurt.

„Mohl jsi přece navštíviti Bellu!"

„Nechtěl jsem tvoji choť vyrušovati a pak upřímně řečeno nejsem v tak dobré náladě, abych mohl vykonávati návštěvy. Mě zaměstnává v plné míře jiná záležitost.

Rottenhall pohlédl překvapeně na svého synovce. „Myslím, že tvoje záležitost jest už vyřízena? Jinak bys nebyl ve Vídni, nýbrž seděl bys v Kahýře."

„Jsi na omylu. Záležitost moje a slečny Henningové není vyřízena. Přišel jsem jen, abych si s tebou o věci té pohovořil."

„Já však mám za to, že ti nemohu říci nic více, než co jsem ti napsal; — pravil Hanuš Rottenhall trochu ostřeji."

„Především chci, abys mne podrobněji informoval. Jak se stalo, že jsi na příklad hned věděl, že jedná se o slečnu Henningovu a odkud znáš její poměry?"

„O Luciovi jsem ti už psal. Byl to můj přítel z mládí. Chodili jsme spolu do škotského gymnasia ve Vídni. Seděli jsme v jedné lavici a Lucius mi tehdy dosti často pomáhal, protože jsem byl ve škole velkým lenochem. Na prázdniny jezdíval Lucius do Rottenhallu a stal se miláčkem mého otce."

„Pak to byl jistě pořádný člověk, když si ho mohl tvůj otec tak oblíbiti. Ostatně doktor Werner říkal, že otec tvůj byl dobrý znalec lidí."

„To je pravda, leč v tomto případě se otec náš zmýlil. Lucius nás zklamal. Jak se věci sběhly nevím, ale tolik je jisté, že Lucius falšoval podpis mého otce a vyzvedl pak v bance značný obnos."

Kurt bledl.

„Nu a co učinil tvůj otec?"

„Nejprve nechtěl podati trestní oznámení, leč věc nedala se už utajiti. Stalo se to vinou banky a pak neopatrnosti — na podrobnosti nemohu se už upamatovati a Henning dostal se před porotce. Aféra tehdy vyvolala velký rozruch."

„Jak si vysvětlíš čin Henningův, když sám jsi uznával, že byl to spořádaný člověk?"

„Dnes se těžko dovedu upamatovati na všecky podrobnosti. Co přimělo Henninga k činu, zůstalo nerozřešeno. Myslím, že jeho rodinné poměry nebyly skvělé. Nu a na konec byl Henning odsouzen, odpykával si trest ve věznici, pokoušel se o útěk, spadl však do moře a utonul."

„Nu a řekni mi, jsi zcela jist, že Lora Henningová je dcerou tvého bývalého spolužáka? Nemohl jsi se zmýliti?"

„Omyl je vyloučen. Lucius měl sestru Marii, vdovu. Ta vzala dítě do Kahýry a adoptovala je.

„Nedal jsem detektivovi rozkaz, aby střežil tebe, to se stalo" — — —

„Nechme toho. V každém případě dělal jsi strážného anděla Loře, což bylo od tebe velice šlechetné."

Rottenhall ignoroval tuto ironii a pravil: Já sám jsem ji poslal větší peněžitý obnos k její podpoře, protože jsem nechtěl, aby dítě mého spolužáka nevinně trpělo. Znám adresu její v Kahýře a dozvěděl jsem se, že do jejího domu chodíš ty. Omyl je tedy vyloučen!"

„Od koho dostal jsi z Kahýry podrobnou zprávu?"

„Od jistého svého známého."

„Od známého? Hanuši dle všeho byl to detektiv, který mne na tvůj rozkaz střežil, a který pátral v Kahýře po Carlonim, — víš koho myslím?"

Rottenhallovi vehnala se krev do tváří.

„Ostatně to jsou moje věci. Pravda je, že jsem myslel, proč že má nevinné dítě trpěti za hříchy svého otce. A poslal jsem do Kahýry peníze."

„To je velmi pěkné. A právě proto nemohu věřiti, že jsi mínění své stran Lory mohl jen tak beze všeho změniti."

„Jak to myslíš?"

„Když je Lora nevinná na zločinu svého otce, není přece žádné příčiny" — —

„To je zase zcela něco jiného. Dítěti svého nešťastného a zbloudilého přítele z mladých let poskytnouti v bídě podporu, aneb vzíti je do svého domu, je veliký rozdíl. Uznáš zajisté, že

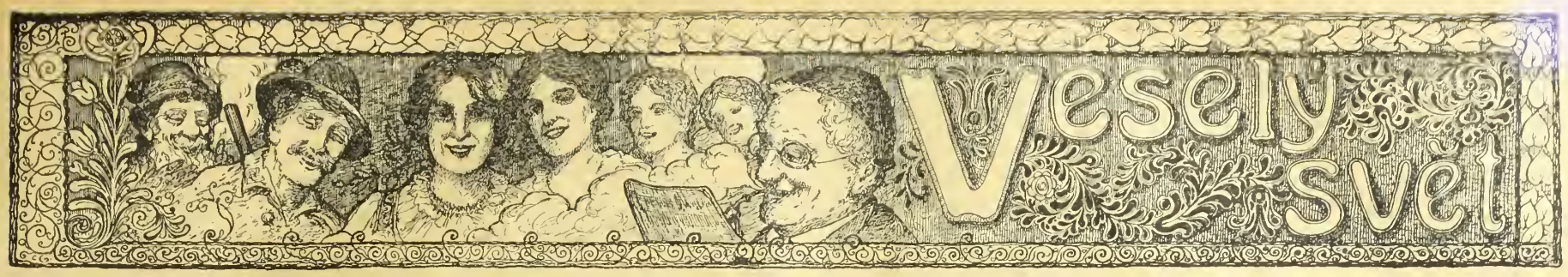

Hrozné sny ve světové válce.

Jedlík: „Člověče dnes jsem měl hrozný sen. Zdálo se mi, že jsem polykal oheň."

Piják: „To že je hrozný sen — a jak pak mám tedy nazvati svůj. Zdálo se mi, že jsem pil — vodu."

*

V hostinci.

Prvý host k sklepníkovi: „Doneste mi ledvinky, dobře dušené a hrubě krájené — rozuměl jste?"

Sklepník: „Prosím vašnosti."

Druhý host: „Mě doneste rovněž ledvinky a sice méně dušené a jemně krájené — rozumíte?"

Sklepník: „K službám vašnosti" (a do kuchyně volaje) „Kuchařko dvě porce ledvinek."

*

Přátelé v nouzi.

Znamenitý filosof Schopenhauer učinil příležitostně následující poznámku: „Jakže, že nalézáme přátele v nouzi? To není věru pravda! Sotva, že máme totiž přátele — již se ocitají v nouzi, žádajíce po nás peníze."

*

Mnohočlenná rodina.

Jistá bohatá paní přijela z venkova do města, navštíviti svoji dcerušku, která byla v pensionátě na vychování. „Máte asi mnoho dětí, že ano" ptala se ji představená ústavu. Já — já že mám mnoho dětí?" divila se paní. „Mám pouze jedinou dceru a ta je ve vašem ústavě!"

Představená: „Ale vždyť ji za posledních měsíců navštívilo aspoň jedenácte bratří!"

*

Poznala sysla.

Pan k trafikantce: „...a povězte mi — existuje nějaký dobrý prostředek, aby se zabránilo vysychání tabáků."

Trafikanka: „Ovšem že, ovšem — nejlepším prostředkem je tabák — neschovávati."

*

Mezi příbuznými.

Bratránek-měšťan: „Jen si představ Jóžo — ztratil jsem na váze 15 plných kilo."

Bratranek-venkovan: „Ale neboj se — zůstalo to mezi příbuznými — já jsem totiž za to přibral o 15 kilo."

*

Veliký požadavek.

Jistý generál, starý mládenec, měl ve zvyku čistiti si nůž a vidličku před upotřebením. Jistého dne byl pozván kamsi k večeři a tu i tam neopomenul říditi se svým starým obyčejem. Hostitelka zpozorovavši to — přinesla mu jiný příbor leč generál opakoval svůj zvyk, a sluha, který přisluhoval přinesl nový příbor po třetí. „Což pak u čerta myslíš" vykřikl naň generál, „že budu utírati příbory pro celou společnost."

*

Ministr. a censor.

Vzdor všeobecným korupcím v Prusku po smrti Bedřicha Velikého vládnoucím, nemohl tehdejší ministr nabýti vhodné censory pro svůj censorský edikt ze dne 18. prosince 1788. Mnozí ze studu nechtěli se oddati tomuto úřadu, bojíce se jednak škrtnouti to, co ministru překáželo a škrtajíce ono co si ministr přál, aby veřejnost zvěděla. Ministr byl nad tím velmi rozhorlen a jeho zlost dosáhla vrcholu, když kteréhosi dne četl v jistých novinách větu: „Běda zemi a národu, jehož ministr je osel." Dal hned zavolati censora a obořil se naň: „Což pak jsem vás jmenoval censorem, aby jste povolil tisku podobnými urážlivými slovy se vyjadřovati? Leč censor jmenoval se Cosmar — odvětil dvojsmyslně s úsměvem: „Jak poroučíte Excelenci. Přejete-li si tedy opravím to a napíšeme místo: „Běda zemi a národu" atd. — „Blaze zemi a národu" a bude dobře".

Po líbánkách.

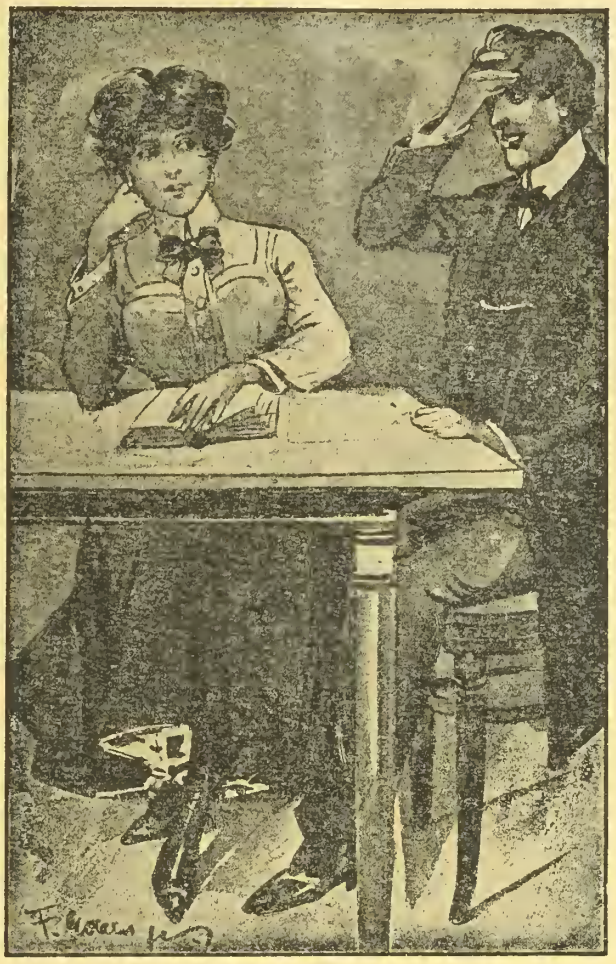

Ona k rozmrzelému muži: „A jen si představ, jak bys beze mne mohl žíti?"

On: „Jak? — No znamenitě!"

Problém.

Host: „Poslyšte sklepníku — myslím, že je to Röntgenova pečeně — že ano?"

Sklepník: „Jak to prosím?"

Host: „Inu — pozoruji na talíři jen samé kosti — a žádné maso."

*

Není to tak zlé.

„Je-li pravda, že se u Vás v klubu více nehraje?"

„Ale proč by né — jen že je to přísně zakázano!"

Na večírku tanečním.

„Střežte se slečno, říkají o mě, že jsem dámám velmi nebezpečným!"

„To asi velmi špatně tančíte."

*

Obět.

Stará panna: „Vaše žádost o ruku mne velmi těší, ale povězte mi pane doktore, jak to že jste si vyvolil právě mě?"

Doktor (smutně): „Ach Bože — stal jsem se obětí amerického souboje."

*

Jedovatý.

Mladý lékař: Prošlé noci jsem byl šestkráte probuzen!"

Přítel: „Ale jděte — a proč si tedy nekoupíte prášek pro spaní."

*

V hostinci za války.

Host: „Sklepníku kdy pak dostanu tu roštěnku s bramborem?"

Sklepník: „Ach prosím už není žádná, ta kterou jste si poručil snědl pan restauratér sám, poněvadž mu moc voněla."

*

Vzpomínka.

Pamatuji se, že pan profesor Ždímalek, byl vždy duchaplný teprve při druhé sklenici."

„Hachacha — to je možné — ale pak tomu bohužel už druzí nerozuměli."

*

Milé přání.

Karlík: „Dejte mi za 20 korun rybího tuku prosím ale co možna hodně málo."

Lékarník: „Proč pak hodně málo?"

Karlík: „Poněvadž ho musím užívati."

*

Při kávě.

„Zdali pak jsem vám slečno už vykládal pověst o Petru Velikém?"

„Ach ano, ale jen ji vypravujte ještě jedenkráte — snad vám při tom napadne něco jiného."

*

Pěkné vyhlídky.

„A co říkala tvá žena, že už tak mnoho nepiješ?"

„Inu co říkala — povídala, že ji aspoň budu moci koupiti za to co ušetřím tři klobouky."

*

Vojín ze staré školy.

Kolem roku 1740 žil ve Štokholmu jistý starý plukovník, který bojoval ještě pod velením krále Karla XII. Každého jitra — když povstal z lože a vykonal svoji modlitbu — oblekl si starou svoji polní uniformu, nasadil si široký klobouk s pérem, opásal se mečem, nabil svoji pistoli a vypálil ji se slovy: „Ku cti a památce mého velikého krále Karla XII.!" Pak se opět svlékl, a odebral se ku snídání.

*

Dvořanská odpověď.

Ludvík XIV. byl kdysi v zámeckém divadle versaillském přítomen melodramatu, jehož látka byla vzata z římských dějin. Vedle něho seděl kardinal Bigotin — známý svými vědomostmi a ctitel umění dramatického. Král sledoval hru s napětím a když pěvec zpíval poněkud nesrozumitelně jistou arii, v níž se častěji vyskytovalo slovo Nycticorax, (slavík) obrátil se náhle k „vševědoucímu" Bigotinu, tázaje se ho po významu toho slova. Kardinál však neměl o tom ani ponětí; věda ale, že musí každopádně dáti králi odpověď — aby zachoval dobrou svoji pověst pravil klidně: „Nycticorax, jest jméno jistého méně známého, ale znamenitého ministra, římského císaře Marka Aurelia, který si ho velmi vážil pro jeho věrnost a oddanost!" Král pokynul blahovolně hlavou a obrátiv se k druhému svému sousedu, hraběti Eux pravil spokojeně se usmívaje: „Úžasně vzdělaný člověk je ten náš kardinal. Není věci, jež by mu nebyla známa!"

Letní sandále

se 16 mm silnou dřevěnou podešví

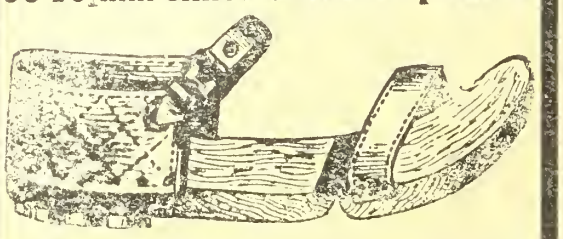

se šedivou neb hnědou látkou a silnou vložkou.

Čís.	21—26	délka cm	14—18,	1 pár	K 3·—
„	27—34	„ „	19—24,	1 „	„ 4·—
„	35—40	„ „	25—28,	1 „	„ 5·—
„	41—46	„ „	29—32,	1 „	„ 6·—

Zasílá jen proti předem zaslanému obnosu aneb dobírkou, když část obnosu předem poukázána byla. Při objednávce 6 párů a předem zaplacení jich, zašlou se vyplacené do poslední stanice. Jeden 5 kg balík obsahuje 10—12 párů sandálů.

Sandálová továrna EMIL STORCH,
VÍDEŇ VI., Capistrangasse 53. 2045.

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin
HANUŠ KONRÁD
c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1347. (Čechy).

Niklové neb ocelovéhodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Vlastní správkař.

Moje zázračné ruční šicí šídlo nejrychleji prošívá jako šicí stroj. — Největší vynález, abyste si mohli sami kůži, roztrhanou obuv, koňské postroje, kožešiny, koberce, plachty na vozy, stanové látky, plst, cyklistické pláště, pytle, plátno, všechny ostatní silné látky látati a šíti. Nepostradatelné pro každého. Dobrodiní pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Pevná konstrukce, dětský snadné ovládání, záruka za upotřebitelnost. Mnoho pochvalných dopisů. Cena plného šicího šídla s klubkem niti, 4 různými jehlami a návodem k použití K 3.50, 3 kusy K 10.—, 5 kusů K 15.—. Zasílá proti předem zaslanému obnosu vyplaceně, neb na dobírku. do pole jen proti zaplacení předem.

JOSEF PELC, OPAVA,
Lastenstrasse 3 15.
Prodavači se hledají. 2044

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**
c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy.)

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní se vším příslušenstvím, proti předem zaslanému obnosu K 4·—, na dobírku K 4·20, Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037
P. E. Lachmann. Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40.

Lázně v každé domácnosti.

STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ

od revmatismu, nastuzení, ischiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na První velkov. zesílené léčivé miner. slatiny

MARIE ZELENÝ, Č. Čermá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — **Doporučeno předními lékaři.**

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ní požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naději v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

Chcete býti od svého Rheumatismu dny. bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Hévizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

1986

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

KDO inseruje Prodává!!

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etaminové blůzy od K 10'80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie.
Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ, III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1838 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Víno bílé a červené

od 56 litrů výše na dobírku

zasílá A. OSET, Guštanj (Gutenstein.)
Korutany. 2042

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od koř. kuří oka, bradavice a roh. výrostky. v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny Košice (Kaschau) I. pošt. schránka 12/222. Uhry.

Velký výběr

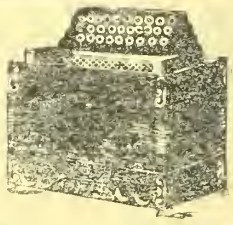

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny. Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Žádejte

všude ve veřejných místnostech týdně vycházející

Vídeňské Illustrov. Noviny!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

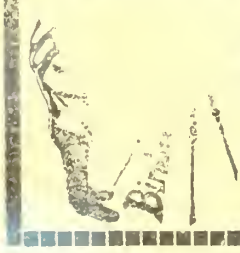

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více.

Přes milion již prodáno. 1973
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 45.

S nejvyšším svolením Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva.

32. c. k. státní loterie

pro spol. vojenské dobročinné účely.

Tato peněžní loterie má **21.146** výher v hotovosti v úhrnném obnosu **625.000 korun.**

Hlavní výhra činí 200.000 korun.

Tah koná se veřejně ve Vídni 26. července 1917.

Cena losu 4 koruny.

Losy lze koupiti u oddělení pro dobročinné loterie ve Vídni, III., Vordere Zollamtstrasse č. 5, u král. uher. lot. důchod. ředitelství v Budapešti IX., v hlavní budově celního úřadu, v loterních sběrnách, trafikách, u berních, pošt., telegrafních a železničních úřadů, ve směnárnách atd.

Herní plány pro kupující zdarma. Losy zasílají se vyplaceně.

1964 **Z c. k. generálního ředitelství státních loterií (oddělení dobročinné loterie).**

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce.
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 25.

VE VÍDNI, DNE 21. ČERVNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a zálovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm vysoký, 40 mm široký K 2·— Zasláno: 10 mm vysoký, 80 mm široký K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Bitva ve Flandrech, jíž označují naši nepřátelé za začátek nové ofensivy.

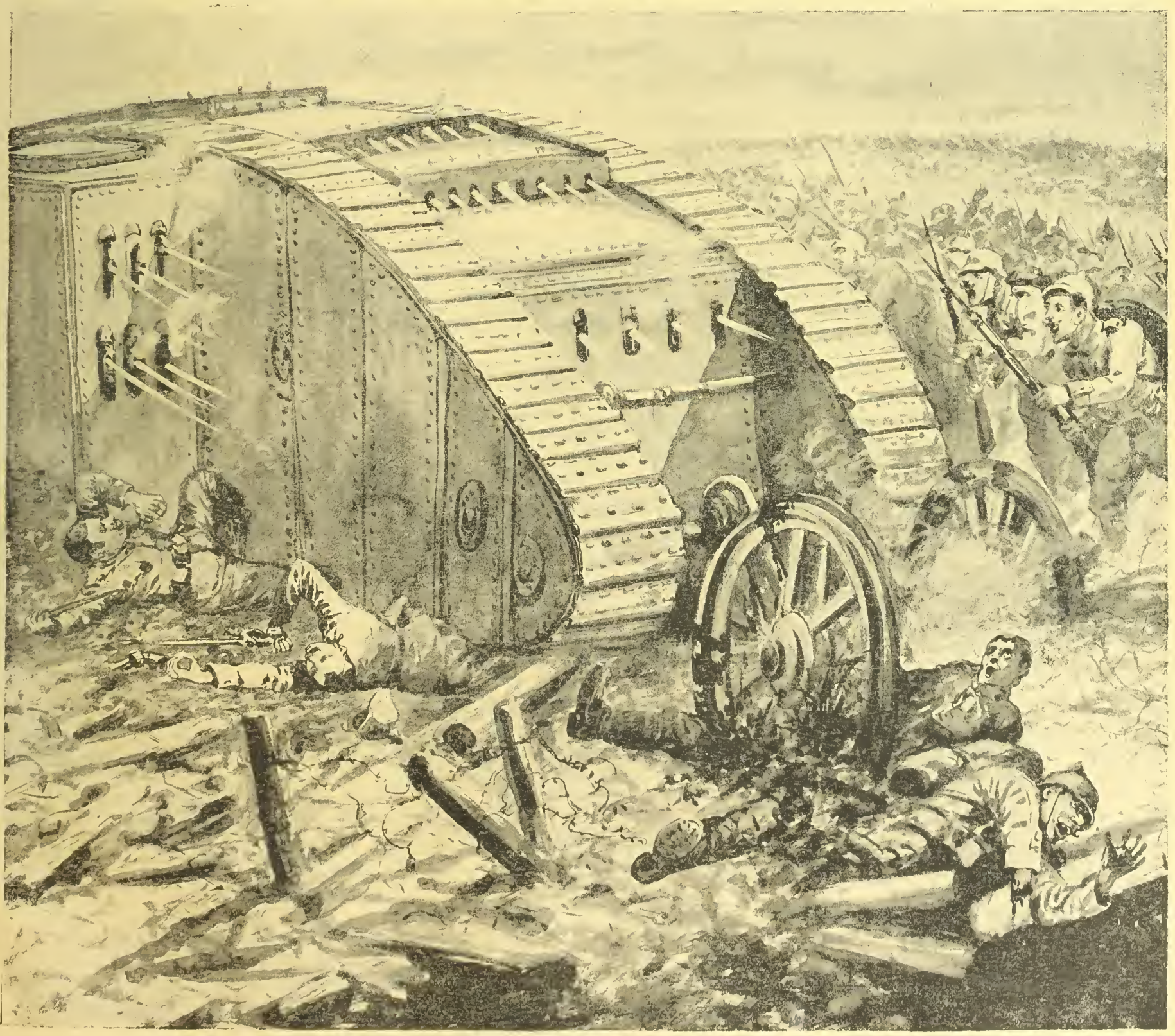

Čtyřdohoda vypudila řeckého krále z Athén a obsazuje Řecko. — Nová italská ofensiva na frontě jihotyrolské. — Bitva na západě pokračuje. — Nová vláda v Uhrách.

NOVÉ OFENSIVY A OTÁZKA MÍROVÁ.

Jistý čelný list vídeňský uveřejnil v těchto dnech zajímavou rozmluvu s vynikajícím diplomatem, který pravil mezi jiným: Angličani zahájili novou ofensivu a docílili lokální počáteční úspěch, kterým z pravidla začíná každá velká útočná akce. Obránci nemohou úspěch takový zabrániti, zejména když útočník nashromáždil k přípravě velké massy střeliva. Také bitva ve Flandrech má průběh stejný, jako předchozí anglické a francouzské průlomné pokusy a další postup anglický jistě bude zastaven německými zálohami. Německá fronta stojí tu neochvějně, průlom byl opět znemožněn. Ofensiva ve Flandrech je však pozoruhodná nejen v ohledu vojenském, ale, i politickém. Angličani útočí sami, snad jen Francouzi podniknou ještě útok, ale nečekají na americkou pomoc. Na ruské frontě panuje stále ještě klid a Italové nevzpamatovali se ještě po posledních porážkách a nejsou s to, obnoviti útok. Generál Sarail má rovněž velké mezery ve svých řadách po posledním nezdařeném útoku a musí je nejprve doplniti. Jestliže Angličani přikročují k útoku sami, pak tím podávají důkaz, že nemohou déle čekat a že všecky síly musí vynaložiti, aby docílili rozhodnutí v době, pokud možno nejbližší. Otázka mírová — pravil dále zmíněný diplomat — ustoupí ovšem během těchto bojů do pozadí, leč po skončení bitev, které potrvají snad až do srpna, neb do září budou si muset západní naši nepřátelé předložiti otázku, zda-li k míru nevede ještě jiná cesta, než pomoci zbraní. Do té doby bude jak doufáme, také největší anglický válečný štváč Lloyd George odstraněn ze svého úřadu. Jeho posice už dnes je silně otřesena a když Angličani nedostojí svému slibu a nevyhovují velké vítězství, je osud nynějšího kabinetu londýnského zpečetěn a pravděpodobně přijde k veslu opět Asquit, aby řešil otázku mírovou. Diplomat zabýval se pak posledními událostmi ve Francii a v Rusku a zdůraznil, že krise francouzská i ruská bude ku prospěchu mírové myšlence.

Chrámy, litici válečné, za oběť padlé: Útulný gotický kostelík v Rémeneville ve Francii, spustošený zběsilou nepřátelskou dělostřelbou.

Trosky ruského kostela v Konstantinově.

□ ⊡ □

BITVA NA ZÁPADĚ.

Ve Flandrech zuří velká bitva anglicko-německá, která dle rozsahu příprav a cílu náležeti bude k největším bitvám celé světové války. Hlavní bitevní oheň vzplanul v okolí Ypů a přesahuje až před Lille. Bitevní čára je dlouhá 20 až 25 km, leč útok se pozvolna šíří dál na sever a na jih. Dle zpráv o průběhu třetího a čtvrtého dne bitvy zuří bitva na čáře 70 km. Není pochybnosti o tom, že se tu jedná o nový ohromný pokus prolomiti německou frontu a zatlačiti německé armády z důležitého průmyslového kraje, který rozprostírá se za největší německou frontou ve Flandrech. Jsou kritikové, kteří mají také za to, že nepřítel chce u Ypů obchvátiti pevnost Lille, jiní zase praví, že cílem anglického útoku je hlavní město belgické Brusel. Ostatně nedaleká budoucnost poučí nás o tom, která z těchto verší je správná. O výsledku bitvy nedá se dnes mnoho sděliti. V posledním čísle oznámili jsme už německou zprávu o dobytí St. Eloi, Vytschaete a Messines anglickými útočníky. Druhý den bitvy přinesl postup Angličanů dál na východ přes obě posledně jmenovaná místa. Do anglických rukou dostalo se tím území trojúhelníkového tvaru v šířce 8 km a v hloubce 4 km. Třetí a čtvrtý den byl už klidnější. Angličani neobnovili velký útok, za to ale zahájili dělovou palbu na nové německé posice východně Vytschaete a Mesines a současně také rozšířili boj dál na jih, skoro až ke Scarpě. Anglické štábní zprávy kryjí se v podstatě se zprávami Wolffovy kanceláře. Uvádějí dobyté obce, poukazují na to, že Němci nepodnikli v prvých 2 až 4 dnech bitvy žádné protiútoky a sdělují, že kořist, která Angličanům padla do rukou je veliká, že ale nedala se dosud zcela přehlédnouti. V prvních 2 dnech bitvy napočteno 6.500 německých zajatců a 20 ukořistěných děl. vedle velkého počtu strojních pušek. Bitva ve Flandrech není dosud ukončena, naopak čeká se, že potrvá několik týdnů, neboť Angličani mají za svou frontou úžasné spousty materiálu lidského i dě-

Trosky městečka v Champagni ve Francii. V pozadí zničený chrám.

Chrámy, litici válečné, za oběť padlé: Francouzskou kanonádou rozbořený kostel v Champagni.

lostřeleckého, což dokazuje, že jsou připraveni na dlouhý boj velkého slohu.

□ □ □

MÍROVÉ OTÁZKY.

„Právo lidu" oznámilo z Berlína: Marcel Cachin oznámil francouzské národní radě, že mu Branting předal text dotazníku, který navrhl holandsko-švédský komitét ve Štokholmu a který rozeslán byl ovšem národním sekcím. Text tohoto dotazníku zní: 1. Mírové podmínky: a) Všeobecné základy mírové: Právo národu disponovati volně nad sebou samým, národnostní autonomie, anexe, válečné náhrady, obnovy; b) použití těchto zásad na konkretní případy: 1. Belgie, Srbska, země albánské, Finsko, Polsko Litva, Šlesvik, Arménie; 2. Ukrajina, . Židé, 3 osady; 2. Základní zásady mezinárodních styků: a) Mezinárodní právo, mezinárodní řád, mezinárodní smírčí soudy, povinná vyšetřovací lhůta v případech konfliktů, jiné prostředky k udržování míru (League to enforce peace — svaz k vynucení míru), sankce, nucená opatření. b) Odzbrojení a svoboda moří. c) Prostředky k uspokojení oprávněných potřeb hospodářského rozpětí bez rozšíření území (zmezinárodnění mezinárodních dopravních cest, úžin, průplavů, hlavních železnic atd.) d) Odstranění tajné diplomacie. 3. Praktické provádění těchto cílů: a) V jaké míře smějí býti tyto otázky projednávány při vyjednáváních mírových? b) Mají býti jmenovány studijní komise, by chystaly řešení jistých otázek? 4. Akce Internacionály a demokracie. a) Spolupráce neutrálů na míru; b) přímá spolupráce parlamentů; c) spolupráce socialistických stran; d) jakých opatření se chopí Internacionála, aby během přípravy k vyjednáváním i během zasedání oficielních konferencí, jež jsou pověřeny sestavováním podmínek mírových, vykonávala stálý vliv. 5. Všeobecná konference socialistická. a) Jste ochotni súčastniti se všeobecné konference? 1. Bez podmínek? 2. Jestliže nikoliv, za jakých podmínek? b) Zpráva jak se chovala socialistická strana za války; otázka zodpovědnosti. c) Většina a menšina.

□ □ □

NOVÁ VLÁDA V UHRÁCH.

Uhry mají tedy nového ministerského předsedu. Jest jím hrabě Mořic Esterhazy, jeden z opositních politiků, kterému teprve před nedávnem nabízel hrabě Tisza křeslo ve svém kabinetě. Jmenování provedeno bylo minulý pátek, za přítomnosti císaře Karla v Budapešti. Hrabě Esterhazy je členem ústavní strany a hraje v uherské politice už delší dobu vynikající roli. Je jedním z nejbohatších uherských magnátů, syn hraběte Mikuláše Esterhazyho. Po skončení státoprávních studií stal se v roce 1906, když mu bylo 25 let poslancem uherského říšského sněmu. Hrabě Esterhazy je osobou velice oblíbenou a politické kruhy uherské věří, že poslání jeho nebude bezvýsledné, jakkoli na druhé straně nikdo nepodceňuje obtíže, které nutno překonati. Hrabě Esterhazy utvoří kabinet ze zástupů stran menšiny a uchopí pak svého úkolu, kterým je v prvé řadě uherská volební reforma a po ní rakousko-uherské vyrovnání. Hrabě Esterhazy konferoval už s četnými politickými vůdci, přijal také žurnalisty, leč o svém programu nesdělil žádné podrobnosti. Chce zavésti všeobecné právo hlasovací v Uhrách, ale při tom dbáti bude zřetel na udržení maďarské moci. Chce také provésti rakousko-uherské vyrovnání na podkladě, které mluvil jeho předchůdce hrabě Tisza. S velkým úsilím chce pracovati na poli sociální péče a projektoval zřízení několika nových ministerských úřadů. Hrabě Esterhazy dlel v těchto dnech v Badenu a byl přijat císařem v audienci, ve které rozvinul svůj program. Též konferoval při této příležitosti s rakouským ministerským předsedou hrabětem Clamem-Martinicem a se zahraničním ministrem hrabětem Czerninem. Ministerská listina uherská bude publikována v nejbližších hodinách.

□ □ □

Spustošené nitro kostelíka v Semptu, v Belgii.

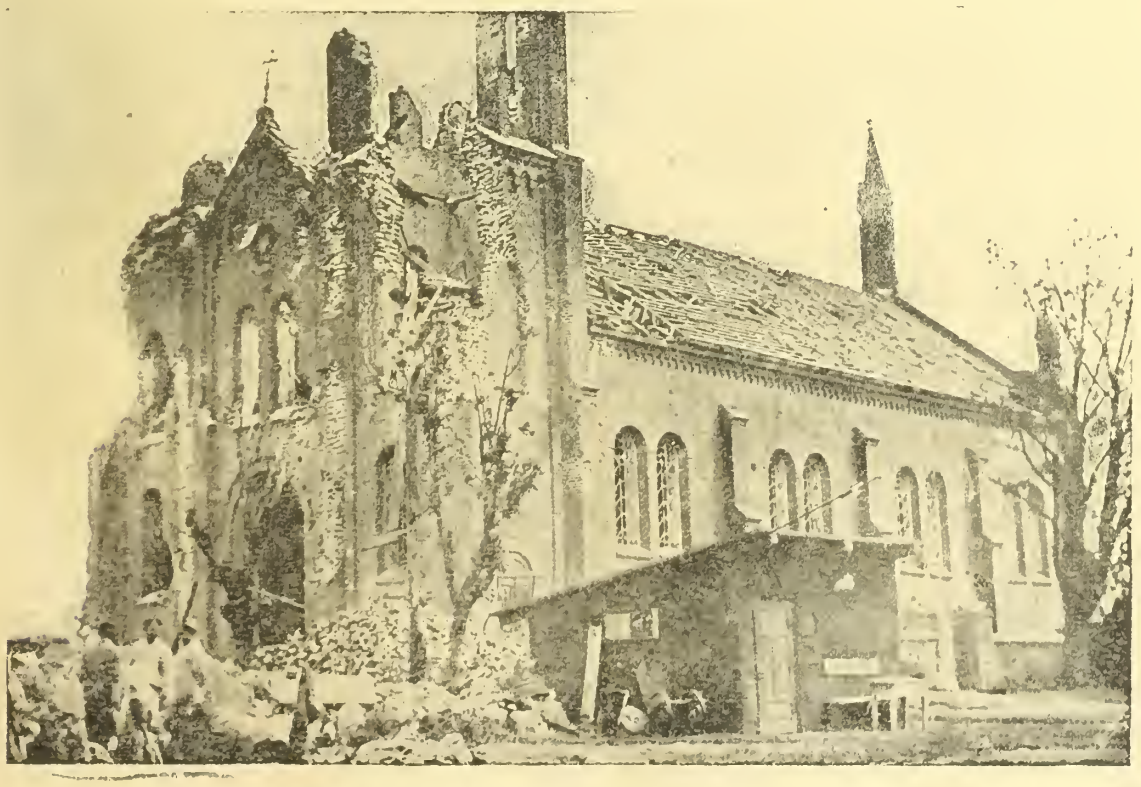

Dílo ruských granátů: Zničený chrám v Klusovu, v Polsku.

Upisujte na VI. vál. půjčku!

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

Přenos s č. 23. Vídeňské Illustrované Noviny	K	100.—
2. Václav Čapský, Vídeň X.	K	10.—
3. Karel Tomíček, Vídeň X.	K	10.—
4. Leopold Rytina, Vídeň X.	K	5.—
5. Dr. Josef Očadlík, Vídeň X.	K	3.—
6. Václav Tomášek, Vídeň X.	K	1.—
7. Ant. Sochr, Vídeň X.	K	1.—
8. Frant. Fiala, Vídeň X.	K	3.—
9. Ladislav Kudla, Vídeň X.	K	2.—
10. Rudolf Tichovský, Vídeň XIII.	K	2.—
11. Josef Šídlo, Vídeň X.	K	2.—
12. Karel Makarius. Vídeň X.	K	2.—
13. Václav Rach, Vídeň X.	K	3.—
14. Ferd. Smrčka, Vídeň X.	K	5.—
Součet	K	149.—

Pakli někdo složního lístku číslo 158.678, na jehož jehož okraji natištěno je „Pohořelým ve Vyškově", omylem použil k zaplacení účtu Vídeňským Illustrovaným Novinám, nechť ihned nám písemně podá zprávu, aby se předešlo zavčas všem nedorozuměním.

*

Čtenáře „Vídeňských Illustrovaných Novin", kteří kupují list náš v prodejnách a kteří neobdrželi složní lístek číslo 158.678, určené výhradně pro sbírku „Pohořelým ve Vyškově", žádáme, aby si ve svých prodejnách vyžádali tyto složenky, anebo nám o ně dopsali a pak jich laskavě použili k jejich účelu.

Administrace.

□ □ □

Bavorský princ Leopold prohlíží strojní pušku německého létadla.

Obranné posice rakousko-uherské na Doberdu, stužené všemi možnými prostředky moderního válečnictví.

PROHLÁŠENÍ HRABĚTE CLAMA-MARTINICE.

V poslanecké i panské sněmovně podával ministerský předseda hrabě Clam-Martitinic vládní programové prohlášení. Vzpomínal nejprve udatných bojovníků v poli a děkoval obyvatelstvu vnitrozemí za obětí, které ve válce přináší. Promlouvaje pak o politice vnitřní pravil, že partikulární a národnostní snahy vystupují do popředí a touží po uskutečnění s takovou prchlivostí, jež nezbytnost pospolitosti pouští stále více a více zřetele. Bez ohledu na vyšší pospolitost, v jímž rámci by mohly býti uvedeny v soulad, upadají navzájem v příkrý rozpor. Vnitropolitické síly, na místo aby se vzájemně podporovaly a posilovaly celek, se neutralisovaly. Připomíná státoprávních prohlášení v prvé schůzi sněmovny a praví, že byla pronešena dokonce s větším úsilím a jednostranností než se dělo jindy. Leč naučení této války jsou jiná. Pevné základy říše, jež vynikly z politických zmatků posledních let na štěstí neporušeny, projevily se jako neochvějní nositelé bezpříkladné, přáteli i nepřáteli obdivovaného pocitu moci. Tak silným, jako bylo a jest Rakousko v této válce, musí býti i mír. Pouze pevně založený, síly plný, zdravý stát, dostojí požadavkum budoucnosti. Nevyniklo-li z řady prohlášení v prvé schůzi přiznání k státu tak zřejmým způsobem, jsem po tříleté válce a v této chvíli v to doufal, dlužno příčinu toho spatřovati v národnostní podrážděnosti. Ti, kteří bez rozdílu národnosti na frontách obětují pro Rakousko krev svých srdcí, nebudou mít pro to porozumění.

Ministerský předseda poukazuje pak na státoprávní ohražení, pronesená v první schůzi parlamentu a praví, že národnostní programy, jež jsme tu slyšeli, nemohou být již proto uskutečněny, poněvadž se navzájem křižují, poněvadž si navzájem odporují. K odstranění poměrů, jež jež se na jedné straně považují za potřebné změny, činí se návrhy, jež by pro druhou stranu musily přivodit ještě mnohem nesnesitelnější stav a národy Rakouska by byly odsouzeny, kdyby svá přání takovou měrou stupňovaly, mařit své síly v nekonečných a bezvýsledných bojích. Zvláštní osadnické poměry, v jakých ubytovány jsou kmeny a lidové vrstvy v tomto vnitřním jádře Evropy, vedly nezbytně k utvoření našeho státu a dějiny v této válce prokázaly za nejvážnějších podmínek správnost této tvorby. Na místo oněch programů, jež odporujíce potřebám celku, nezměnitelným poměrům, ano dokonce i navzájem sobě samým, nejsou způsobilé k uskutečnění, chce vláda vám nabídnouti jiný program, který se ovšem od ouěch silně liší, leč přece snad vše to, co je proveditelné v oněch návrzích, obsahuje a uvádí v soulad. Tento program ukazuje vám na místo temných mizivých

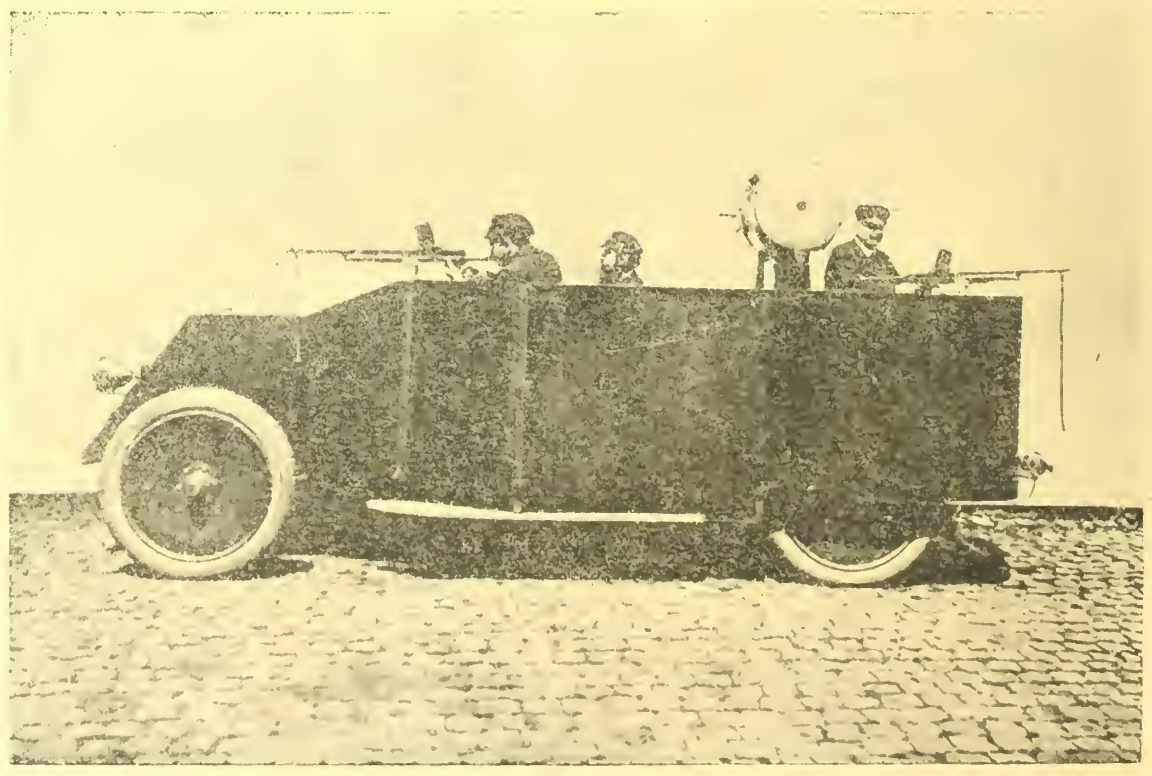

Belgické opancéřované auto, opatřené mitrailleusou a reflektorem.

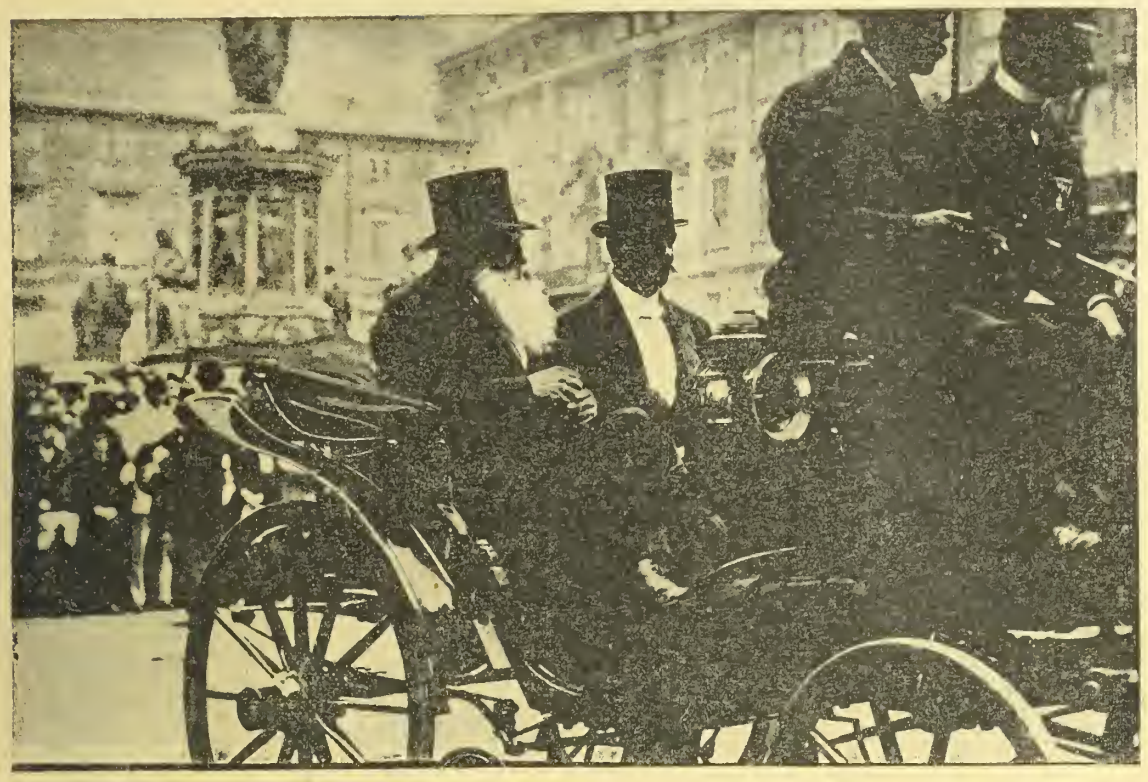

Nový předseda poslanecké sněmovny dr. Gross a křesťansko-sociální vicepresident Jukel na cestě k parlamentu.

státních útvarů, skutečný, vyzkoušený silný stát. Nemůže se krýt s ideály, jež směřují k protilehlým hodům, leč skytá pospolitost, kterou přes mnohá trpká slova, jež padla již v této sněmovně, v nitru svých srdcí přece všichni milují, ne blouznivou nacionální přepjatost, leč láskou oddaných, vděčných, důvěřujících synů. (Odpor a výkřiky Čechů.)

Ministerský předseda praví dále: Program vlády je rakouský. Rakousko, jež vzniklo a vzrostlo ze slavného historického vývoje, Rakousko, jež nabylo opět v této válce vědomí své nerozborné síly, Rakousko, jež se hotoví v pocitu omládlé životní energie býti mocným činitelem v hospodářském a sociálním světovém vývoji budoucnosti, Rakousko jako důstojný, hrdý, pevný a věrný hrad svých národů. Vláda proto nemůže nijak a nikdy připustiti, aby se něčí ruka dotýkala lehkovážně osvědčených základů. Po té slibuje ministerský předseda, že dostane se postupem času Rakousko k ústavě, jaké je celku i částem, státu i národům zapotřebí. V ústavodárném výboru spatřuje nástroj k společné práci. Zvláštní obtíže národnostního problému v Rakousku vyhranily v naší politické mysli zvláštní druh monopolního postavení a jestliže stále silněji vystupujícími sociálními problémy nebyly, nejen rozřešeny, nýbrž ani ztlumeny, je to důkazem toho, že nejen výhradně z těchto obou směrnic, nýbrž pouze ze širšího hlediska, které se vztahuje na celé množství světem hýbajících duševních a hmotných lidských otázek, možno nabýt správné orientace. Vyčerpávali jsme nad příliš dlouho svoje síly národnostními problémy, a zdaří-li se nám jednou najít bod klidu, dospějeme potom teprve tam, odkud národnostně jednotné státy vyšly a budeme musit dohánětí předskok, jaký jsme jim za pečování o jiné, ne méně důležité lidové nezbytnosti, připustili. Ministerský předseda promlouvá o podkladech plodné práce na poli ústavnosti politické, v životě hospodářském, konsolidaci po válce a také nových zdrojích příjmů. Promluvil dále o sociálně-ochranném zařízení a pravil ku konci že v této historické chvíli zdůrazňuje své nejlubší přesvědčení, že formule záleží v těchto prostých slovech: Buďme všichni především Rakušany! Mnozí z nás leží v zákopech. Němci, Češi, Poláci, Ukrajinci, Slovinci, Rumuni, Srbochorvaté, Italové a koule pušek střílely dobře a bodáky byly dobře ostré. Všichni jsme měli tutéž myšlenku: Rakousko!

□ □ □

OBRAT V ŘECKU.

Co se již delší dobu očekávalo, stalo se skutkem: Čtyřdohoda donutila řeckého krále Konstantina k abdikaci ve prospěch druhého jeho

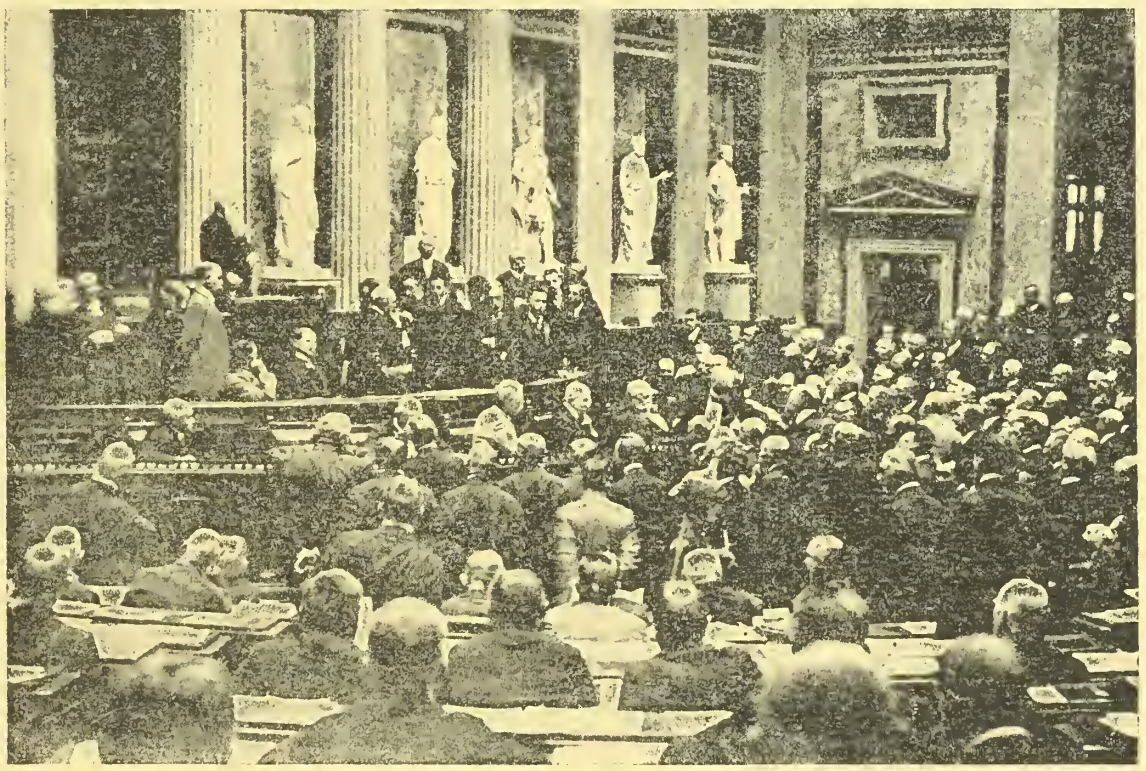

K zahájení rakouského parlamentu: Momentka zachycená při proslovu nového presidenta dr. Grossa.

Rozbité zvony zřícené věže kostelní v Bruselu, v Belgii. Kdysi vesele z výšin hlaholící, staly se obětí bezcitné rány dělové.

syna, prince Alexandra a vypudila ho ze země. V Koryntu vylodila své vojsko a také do Thessalie přišli angličtí a francouzští vojáci, aby obsadili železnice a zmocnili se úrody, kdežto v Epiru obnovili Italové Janinu. Řecko je v moci čtyřdohody! Jaký je vojenský význam těchto událostí? Řecká armáda byla zbavená svého znamenitého vůdce a gener. Sarrailovi nehrozí nyní nebezpečí z Athén. Snad pokusí se čtyřdohoda, aby za pomoci strany Venizelovy naverbovala řecké vojáky do služeb Sarrailových. I když se jí to z části podaří, nebude míti toto vojsko velikou cenu, neboť morálka řeckých vojáků po posledních událostech je silně otřesena. Násilné zařazení řeckých pluků, nebo násilné rekrutýrky nepřinesou dobré ovoce. Jinak se mají věci hospodářské. Čtyřdohoda zabaví celou úrodu Thessalie. To znamená, že bude sprostěna starostí o zasobování soluňské armády, které silně je stěžováno válkou ponorek. Angličani a Francouzi opatří si touto cestou velké zásoby obilí, a uvolní si značnou část dopravního loďstva, které obstarává spojení mezi Anglií a Francií a Balkánem. Okolnosti tyto dokazují, že generálu Sarrailovi do budoucna připadá ještě aktivní role. Sofijské zprávy alespoň stále ještě připouštějí možnost nové brzké ofensivy soluňské armády generála Sarraila. Budoucnost ukáže jich oprávněnost.

□ □ □

DĚDICTVÍ.

Bulířová rodina dožila se jednoho krásného dne překvapení: Přišel listonoš a přinesl od notáře psaní, ve kterém notář žádá paní Bulířovou, aby ho co nejdříve navštívila v důležité dědické záležitosti.

„Snad nám na konec někdo něco odkázal" pravila paní Bulířová a v duchu vzpomínala na své a manželovy příbuzné. Leč nenašla mezi nimi nikoho, který by mohl odkázati třeba jen 1000 korun.

Bulířová oblékla černý kostým a společně se svým manželem nastoupila cestu k notáři.

Milostivá paní jsem potěšen, že vám první mohu gratulovati k vašemu štěstí." Těmito slovy vítal notář manželé Bulířovy.

„K jakému štěstí? Co se stalo?"

„Hanuš Kalous odkázal vám milostivá paní celé své jmění."

V podobných okamžicích musí se starší lidé chytati nejbližšího stolu. Také Bulířovi div, že nepadli, neboť radostná zvěst tato pusobila na ně jako blesk. Hanuš Kalous, ten starý mládenec, že jim odkázal své jmění? Jak je to možné? Vždyť není ani jejich příbuzný.

„Můj starý, dobrý přítel" plačtivě pravila paní Bulířová. Přece jen na mně nezapomněl a zachoval v srdci památku na mne."

A při tom pátravě pohlížela na svého muže, co tomu as řekne. Leč i ten nebyl schopen myslit a mluvit, ale tolik bylo na něm patrno, že celá věc nepusobí na něho nejšpatnějším dojmem, — právě naopak.

„Muj drahý, dobrý přítel! — rozpovídala se paní Bulířova. „Skutečné jsem si nezasloužila, že je tak dobrý ke mně. Byl to muj první nápadník, kterému jsem dala košem — víš drahý manželi jen z lásky k tobě. Vy pane notáři ještě si to dovedete upamatovati."

„Ano milostivá paní! Kalous si u mne také trpce stěžoval na své neštěstí a později velmi často na vás vzpomínal. Nyní ale k věci. Prosím, usedněte si, já přectu testament!"

Oba manzelé usedli a notář vzal ze železné pokladny akta Kalousova. Nebyla to maličkost, co Kalous odkázal: Tři domy, villu a ještě značnou sumu na hotovosti. Ráno ještě lámali si Bulířovi hlavu, jak seženou peníze na letní byt a nyní mohou odjeti do nejpřednějších světových lázní a netázati se na ceny.

Na konec pravil ještě notář: Klient muj zesnulý uložil mi jeste, abych milostivé paní předal tento uzavřený list. Milostivé paní ukládá, aby dopis přečetla v mé přítomnosti, aby nikomu ho nedala čísti a pak papír zničila. Jestli milostivá paní tuto podmínku splnit nechce, připadne jmění dobročinným účelum."

Paní Bulířová odstoupila s dopisem k oknu a pohlédla ještě na svého chotě, který dělal hloupý obličej. Pak rychle roztrhla obálku a četla dopis starého mládence:

„Dnes je tomu právě 40 let, co milostivá paní, tehdy děvče ještě 18leté, povýšeně prohlásila, že nechce se státi mou ženou... Pamatujete se ještě na tuto významnou chvíli? Já sám se pamatuji, jak rozčilen a sklíčen jsem od vás odcházel, jak nešťastným jsem se cítil. Ano tehdy jsem nevěřil, že se dočkám příštího dne — v tak zoufalé byl jsem situací!

Ale zklamal jsem se ve svém pessimismu, neboť dožil jsem se mnoha let a jak víte vedlo se mi znamenitě. Neměl jsem příčinu ke stížnostem, ba nastřádal jsem si dokonce značné jmění. Žil jsem dobře, měl jsem mnoho krásných žen a dosáhl jsem 65 roku bez nejmenší rušivé a znepokující disharmonie...

Milá přítelkyně dovolte, abych nyní na sklonku svého života, vyslovil vám svuj nejsrdečnější dík. Bylo by nevděkem a hloupostí, kdybych neuznal, že za své štěstí a za svuj klid jen vám musím vděčiti. Jaký osud byl mne stihl, kdybyste mi nebyla dala košem — —? Nebylo by se mi vedlo o nic lépe, než vašemu manželi. Jako nádeník byl bych musel v potu tváře bojovati o svůj vezdejší chléb, neboť z vás stala se energická žena, velitelka. Byl bych musel pracovat a poslouchat, jako pracuje a poslouchá váš

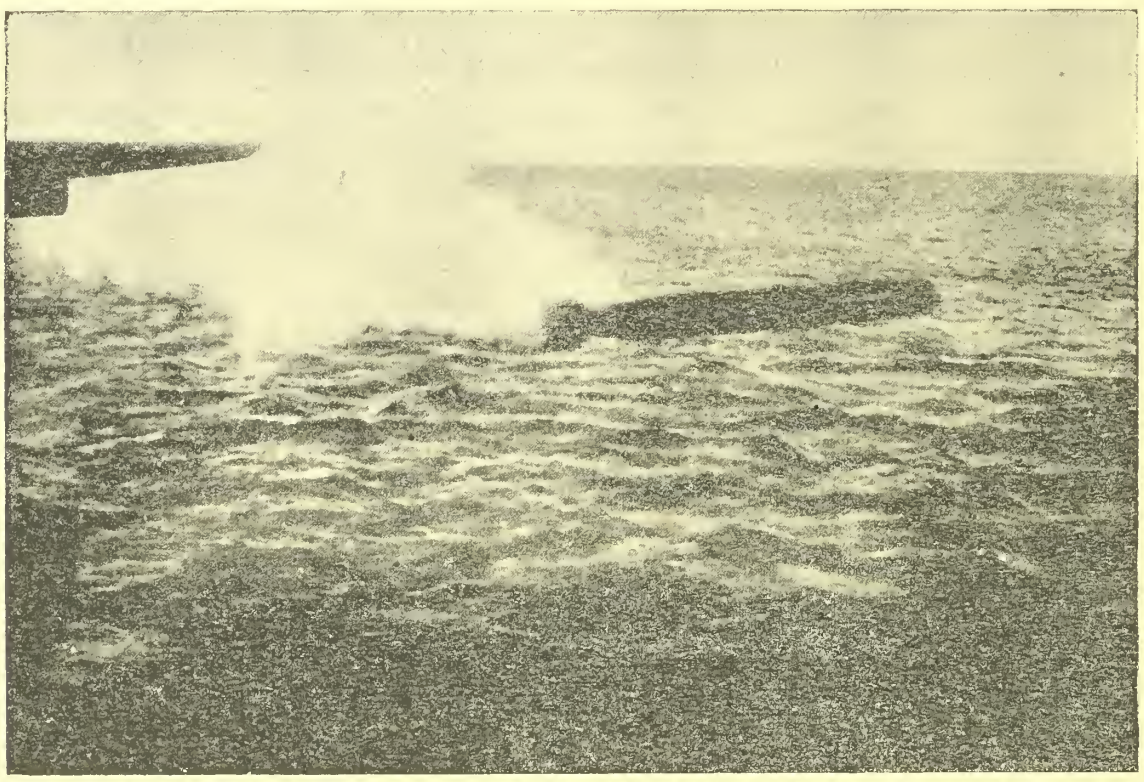

Z modré Adrie: Smrtonosné a hubicí torpédo, vypálené z děla boku našeho křižáku.

Z modré Adrie: Rakousko-uherské torpedové čluny plující za svým cílem, zčeřenou, slunečními paprsky ozářenou, Adrii.

Z modré Adrie: Po práci vykonané poblíž italské Ancony, vrací se torpedový člun plnou parou do svého východiště.

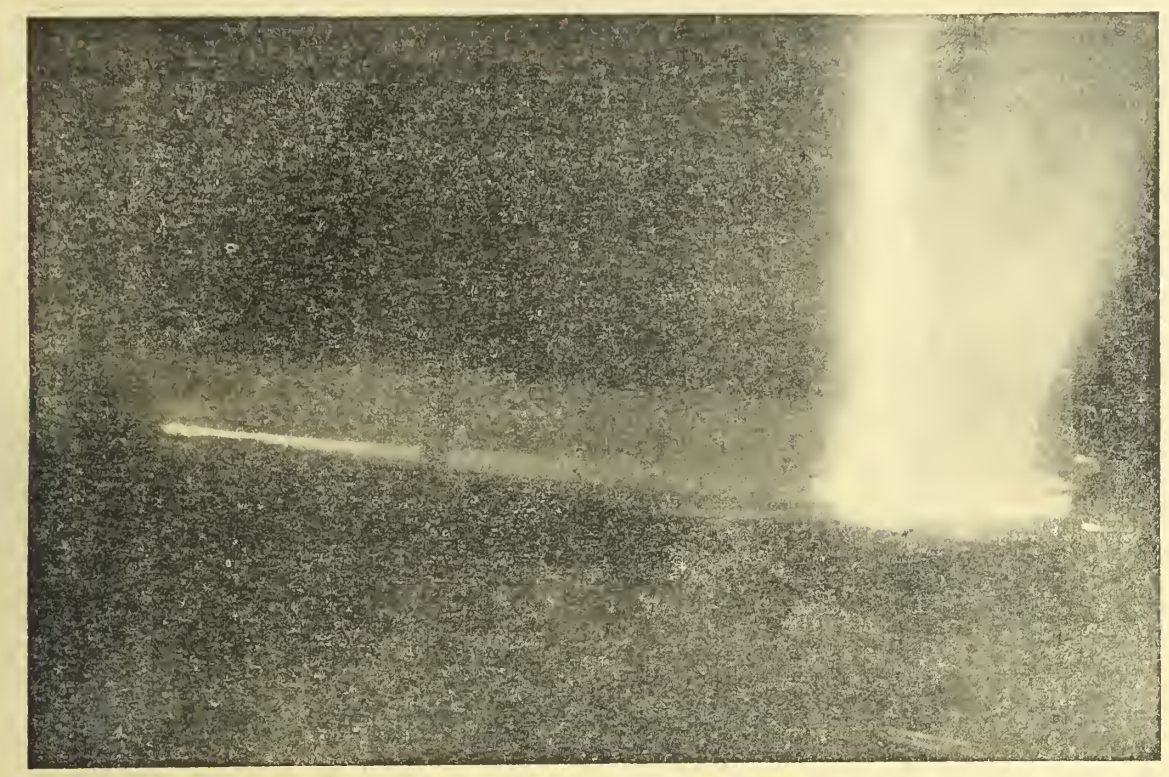

Lodní oči — reflektory — osvětlující pronikavým svým světlem pobřežní osady a místa.

manžel. Často jsem ho pozoroval, kterak chodí se svěšenou hlavou do svého úřadu, kterak ho ovládáte a kterak on klesá stále na služebníka. A když jsem o tomhle všem uvažoval, musel jsem z plného srdce děkovati vám, že jste mi dala košem, takže mě nestihl osud vašeho ubohého manžela. Milostivá paní nebylo by hezké ode mne, kdybych nebyl vděčným. Proto také považuji za svou povinnost, odkázati své jmění vám, jako svému největšímu dobrodinci. Vy jste mě zachránila před neštěstím, přijměte tudíž tento dar."

*

„Co stálo v dopise?" tázal se Bulíř své ženy, když odcházeli z notářova domu.

„Což pak jsi neuhodl?" tázala se paní Bulířová. Ten hodný člověk nemohl do své smrti zapomenouti bolest, kterou jsem mu způsobila jako 18leté svobodné děvče. Ale své jmění odkázal mi přece, protože jse mu byla nejmilejší na světě." — — -

□ □ □

JAK ŽIJI RUŠTÍ EX-MINISTŘI.

Spolupracovníku „Ruskoje-Slovo", který při prohlídce petropavelské pevnosti pronikl až k baštám, v nichž jsou uvěznění členové bývalé vlády, dostalo se příležitosti, pozorovati tyto „zašlé, politické hvězdy", aniž by to tušily „Bašta Trubeckého", tak vypravuje, k níž došel labyrintem dvoru, chodeb a temných budov, hlídaných a mnoha zámky uzavřených, obsahuje 80 cel, na dvě poschodí rozdělených. Zařízení jich pozůstává z železného lože, stolu při zdi upevněného, malého kohoutku vodovodního a džberu. To je veškeren komfort ex-ministrů, k vůli nímž nestaly v tom ohledu naprosto žádné změny. Podobně jako jich revolucionářským předchůdcům, jest i jim zakázáno míti při sobě jakékoli osobní potřeby či věcí a co se týče stravy jest naprosto vojenského rázu".

Sparami dveřními podařilo se zmíněnému zpravodaji, pozorovati tajně, bývalé ministry. „Stürmer, seděl všecek skrčen na svém loži; jeho nálada vyjadřovala beznadějnost. Protopopov procházel se ve své cele jako divé zvíře v kleci, nedbaje na šramot a hluk, jenž k němu zvenčí doléhal. Suchomlinov, jenž do nedávna byl docela spokojený a usměvavý, zdál se být zdrcený a sesmutnělý. Rozháraný jeho vous a hluboké oči dodávaly jeho tváří ráz neutěšenosti. Obávaný generál Sošťčansky, jemuž se všeobecně říká kat, odpočíval znaveně na svém loži, zahalen oblaky dýmu své cigarety. Vyrubava konečně, která co intimní důvěrkyně carevny, hrála povždy značnou úlohu ve státních řízeních a aktech seděla tichounce,

Transport pozorovacího balonu. Pomocí zvláštních kladek a lanoví, tažených koňmi a mužstvem převáží se balon na potřebné místo.

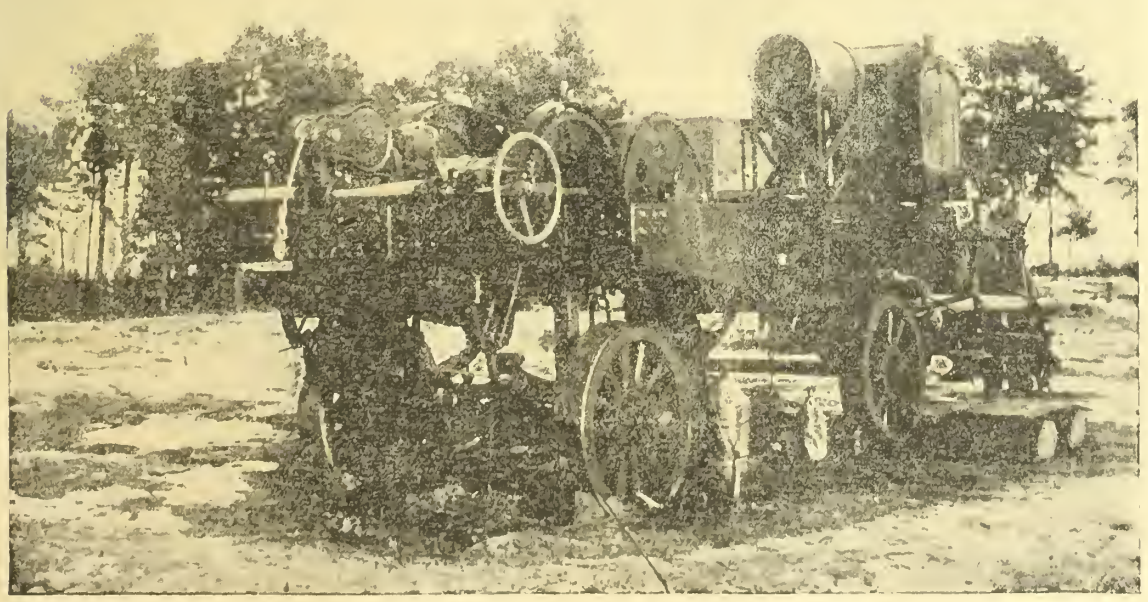

Zvláštní motorové zařízení ku pouštění pozorovacího balonů, skonstruované z ukořistěného nepřátelského materiálu.

oddána jak se zdálo na milost a nemilost osudu, který ji strhl z nejvyšších výšin do propasti.

□ □ □

ŘÍŠSKO-NĚMECKÝ LIST O ČESKÉ POLITICE.

„Neueste Nachrichten" posuzujíce postup slovanských, zejména českých stran v rakouském parlamentě, dospívají k tomuto úsudku: „Čechové tentokráte provádějí veskrze reálnou politiku, to znamená, pracují pro Stokholm a příští mírový kongres, pro který ohlašují svoje požadavky. Pozoruhodná je při tom nová forma státoprávního ohražení, kterouž žádají také spojení slovácých území z Uher s jich příštím státem. Dojista se k tomu lehce neodhodlali, poněvadž byly napjaty leckteré nitě mezi Čechy a maďarskou stranou neodvislosti, což tímto přirozeně musí býti zničeno. Ale demonstrace pro národnostní program Wilsonův je Čechům nyní daleko důležitější. Totéž platí přirozeně i o Jihoslovanech, Polácích a Rusínech".

RUSKÁ ARMÁDA.

„Frankfurter Zeitung" líčí situaci ruské armády a praví, že všecky zprávy v uvolnění její disciplíny a o rozkladu byly přehnané. Od ruské revolnce uplynulo již čtvrt roku a ruské velení zreorganisovalo armádu tak, že je prý

schopna ofensivy. Severní armáda na čáře Baltické moře-Dvinsk-Smorgon stojí pod velením Dragomírova. Střední armádě na Pripětu velí generál Evert. Tato armáda je v dobrém stavu a může hned zahájiti útok. Jižní část fronty od Pripětu, přes Halič, Karpaty až do Rumunska stojí pod velením generála Brusilova, který loni o těchto dobách vedl ruský útok u Lucku a v Bukovině s bezohlednosti, která nemá příkladu. Nyní byl Brusilov jmenován vrchním velitelem na místo Alexejeva, důkaz to, že vláda souhlasí s jeho ofensivním programem.

CO CHTĚLO RUMUNSKO?

Petrohradské časopisy otiskují tajná ujednání mezi Ruskem a Rumunskem, která dokazují, jak nenasytné bylo Rumunsko, jaké přemrštěné požadavky kladlo a jak zasloužený je trest, který je stihl. Když Rumunsko koncem roku 1914 bylo považováno za ztracené pro centrální moci, dala čtyřdohoda petrohradskému carskému kabinetu příkaz, aby vyjednával s Rumunskem. Jednání vedl Stürmer, Sasonov a Bratianu a jednalo se o územních anexích na účet Rakouska a Bulharska, o podmínkách těchto anexí a o postavení, jaké Rumunsko bude požívati na mírové konferenci. Rumunsko žádalo celou Bukovinu, celou Transylvanii, Banát, části z bulharského území se Šumlou a Varnou. Rusko namítalo, že severovýchodní Bukovina s Černovicemi je obydlena Ukrajinci a vzhledem ke své zeměpisné poloze má připadnouti Rusku, leč když Bratianu trval na svém povolili Sasonov a Stürmer. Rumunsko žádalo také záruky, že žádná válčící moc čtyřdohodová neuzavře separátní mír. Rusko žádalo pro srbské obyvatele Banátu národnostní svobody, Bratianu odporoval až Rusko upustilo od tohoto požadavku. Rumunsku slíbeno, že na kongresu mírovém bude míti stejné postavení, jako velmoci a že bude na příště zastupováno velvyslanci, podobně jako Turecko. Rumunsko stále však ještě váhalo podepsati smlouvu. Dne 14. srpna 1916 napomenulo Rusko energicky Bratiana, aby urychlil akci, vzhledem k ofensivě Brusilově; dne 23. srpna Rumunsko konečně smlouvu podepsalo a zakročilo. Fiasko této intervence je dostatečně známo. Petrohradské listy správně podotýkají: Jestliže Belgie a Srbsko jsou nešťastné oběti cizí anexní politiky, je Rumunsko oběti svého vlastního imperialismu a své nenasytnosti.

ZMĚNA VLÁDY VE ŠPANĚLSKU.

Změna vlády ve Španělsku dokazuje, že země tato prožívá těžkou krisi a je-li pravda, že kabinet Pietrův porazil Romanones, pak je to krise neutralitní. Ministerstvo Romanonesovo, které vládlo před Pietrem, chtělo jak známo válku. Pietro chtěl zaujmouti ještě stanovisko vyčkávací. Leč zatím vzplála v zemi nová agitace pro válku. Liberální měšťáctvo, republikáni, ba dokonce i socialisté chtějí válčiti pro svaté statky demokracie po boku Francie, Anglie, Ameriky a Ruska. Jen strana konservativní a katolická čelí této agitaci, kterou silně v poslední době posílilo zvláštní francouzské poselstvo, které vyjednávalo v Madridu a nabídlo Španělsku jisté koncese koloniální. Rozhodnutí se očekává v brzké době. — Nový ministerský předseda Dato býval už několikráte ministrem a má silný vliv. Dosud stál na půdě politiky neutrální, není ale jisto, jak se zachová na příště.

NOVÁ NOTA WILSONOVA.

Americký velvyslanec v Petrohradě odevzdal ruské vládě poselství Wilsonovo o boji za svobodu všech národů. Cílem, pro který jdou Spoj. Státy do války, a který jasně prohlašují, není ani hmotný zisk, ani zvětšení území, nýbrž osvobození všech národu. Panující třídy v Německu, aby ušly nevyhnutelné porážce a zachovaly svoji moc uvnitř i na venek, oč zoufalé usilují, používají všemožných prostředků, a využívají k tomu i těch tříd vlastního národa, k nimž byly vždy nespravedlivé. I svobodomyslné názory, které tyto třídy v poslední době projevují jsou jen takovým prostředkem a mají chrániti mocenské zájmy — Berlín-Bagdad — nespra-

Pouliční scéna v Dobré Vodě v rumunské Dobrudži.

Voda a potraviny dopravují se v neschůdných horách, pomocí malých voziků, mezky tažených.

Válečný materiál: Munice, pušky, prach a náboje, transportují se v Alpách svérazně konstruovanými, vlaskými kárkami, volským potahem tažením.

S ohledem na veliký nedostatek kůže, tohoto nad míru ve válce potřebného činitele, zřízeny byly v poslední době za frontou — zvláštní sběrny, kde se shromažďuje sta a sta kůží, v bitevní oblasti poraženého a vojskem stráveného dobytka.

Desinfekční stanice v obsazeném Rusku, kde se oděv vojínů, onemocnělých nakažlivinami, podrobuje důkladnému praní desinfekčními prostředky.

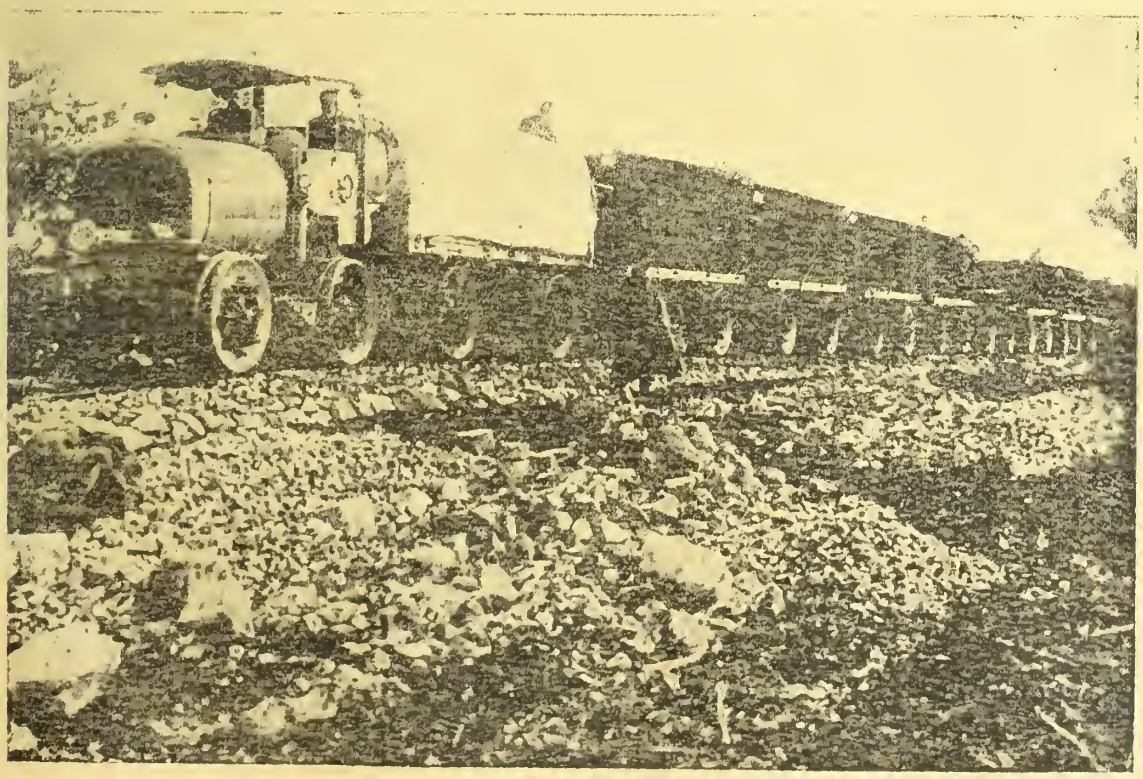

Ku rychlé dopravě válečného materiálu podél bitevní linie, zřízeny byly zvláštní elektrobenzinové dráhy, jež vykonávají velmi platné služby.

vedlivě nabyté. Smyčky této sítě nutno roztrhati. Status quo ante, stav, jaký byl před válkou, nesmí býti obnoven. Nebojujeme za tento stav, který vedl k světové válce, nýbrž za svobodu, samovládu a rozvoj národů. Je třeba napraviti křivdu, zjednati jistoty a zabrániti, že křivda nebude zase páchána. Fráze nepovedou k ničemu. Musí nastati odčinění, které jest nezbytné. Žádný národ nesmí býti nucen pod vládu pod níž nechce žíti. Žádné území nesmí změniti majetníka, bude proto nutno, aby jeho obyvatelům byla zebezpečena možnost života a svoboda. Náhrady škody smějí býti žádány jen na zaplacení zřejmě spáchané křivdy. Jiná moc nesmí býti obnovena, než ta, která má za cíl zabezpečiti mír světa a sjednocení národů. Sbratření lidstva nesmí býti již krásnou, ale jalovou frází, nýbrž základ síly a skutečnosti.

Národy musí zařídit společný svůj život a musí zjednati dělné společenství, aby tento život byl zajištěn proti útokům autokratické a sobělibé moci. Za tyto věci můžeme obětovati krev a poklady. To jsou věci, které jsme vždycky hlásali, jakožto svou snahu a jestliže nyní nebudeme obětovati krve a pokladů a nebudeme-li míti nyní úspěchu, nebudeme nikdy s to, abychom se sjednotili v dobyvačnou sílu veliké věci lidské svobody. Nadešel den, zvítěziti nebo podrobiti se.

□ □ □

NOVÝ UHERSKÝ KABINET.

Nová uherská vláda je sestavena. Hrabě Esterhazy byl minulý čtvrtek přijat v Laxenburgu císařem v audienci a předložil mocnáři ministerskou listinu, která byla schválena. V pátek přijel císař do Budapešti a v sobotu vyšla nová listina ministrů v úředním listě. Presidum hrabě Esterhazy, ministerstvo vnitra Ugron, justice dr. Waszonyi, nejvyšší dvůr hrabě Bathyany, obchod Serenyi, finance Gratz, orba Mezöffy, Chorvatsko hrabě Jan Zichy, ministr honvédů gen. šl. Szurmay. Parlament uherský brzo bude svolán a bude mu předložena osnova zákona o zřízení pěti nových ministerstev.

□ □ □

BOLEVEC.

Bolevec jest obec asi s 2500 obyvateli v okresu plzeňském, vzdálená od Plzně 2 km na sever. Obec skládá se z pěti části: Velký a Malý Bolevec, Bílá Hora, Zavadilka a Košutka. Poslední část souvisí úplně s Plzní. Obec rozkládá se podél erární silnice z Plzně na Třemošnou. Bolevec je známý svými četnými rybníky, z nichž „Veliký" a „Kamenný" těší se zvláštní oblibě Plzeňanů v létě, poskytujíce znamenitou koupačku. V zimě dodávají rybníky přírodní led měšť. pivovaru. Rybolov z nich zakoupila obec plzeňská pro svou aprovisaci. Obec, před několika lety ještě převážně agrární, má teď většinu obyvatelstva průmyslového, zaměstnaného v podnicích v Plzni i v obci samé. Vedle cihelen a menších podniků jest v Bolevci veliká továrna na střelivo a střelnice na rozhraní s katastrem třemošenským. Kromě toho v těsném sousedství Bílé Hory je společenský pivovar, jeden z velikých podniků pivovarských v Plzni, a na druhém břehu řeky ústřední jatky. Obec je starého původu. V listinách ze století 13. připomíná se pode jménem Olevec.

□ □ □

HARDEN O ČEŠÍCH A SLOVANECH.

Harden napsal v revui „Zukunft": „Všem Slovanům je příležitost příznivá, po prvé rozšiřují Čechové své státoprávní požadavky až do uherského Slovácka a rakouští Poláci se dožadují pruské země. Z potopy se stal světový obrat. A Berchtoldové, Clamové, Czerninové, Hohenlohové poznali, že úzká cestička k míru vede jen přes demokracii a sebeurčení národů. Právě před těmito etapami zavíral cestu balvan, jejž odvalit nebylo snadno. Ač jsou všecky hlavy politiků z maďarské šlechty podobny, o vládě lidu a volném vývoji osobnosti národů nebylo lze tak těžko mluvit s nikým, jako s hr. Štěpánem Tiszou. Nikdo se nestavěl tak skalopevně proti přání, dáti masám volební právo, nechat žít Rumuny, Sasy, Chorvaty, Čechoslováky uherské svým způsobem, pod vlastní správou, jako tento. Cesta je volna a nejen k volební opravě."

□ □ □

HISTORICKÁ CHVÍLE

Charles Rivet, spolupracovník pařížského „Temps", uveřejňuje v tomto listě jednotlivosti, za jakých se car Mikuláš II. vzdal ruského prestolce a ujišťuje čtenáře plnou jich pravdivostí. Píše:

Když bylo carovi jasno, že události petrohradské jsou mnohem vážnějšího rázu, než se zprvu domníval, soudě dle zpráv svého okolí, umínil si, že odjede do Carskoje-Sela, aby se konečně s Rodziankem poradil o požadavcích dumou kladených. 12. března byl průvod carův vyzván k odjezdu.

Vzdor veškerému spěchu, nemohl přece jen dvorní vlak odejeti z hlavního stanu dříve, než 13. března mezi 4. a 5. hodinou ranní. Jako obyčejně, byly i tentokráte připraveny dva vlaky na cestu. V prvním seděla carská družina a služebnictvo a ve druhém car. Směr cesty bylo Tosno.

Ve stanici Likoslavi, došel z Petrohradu telegram komandanta mikulášského nádraží, aby oba vlaky jeli do Petrohradu a ne do Carskoje Sela. Nařízení bylo sděleno veliteli paláce Vojekovu, jenž měl určiti delší disposice. Oba zvláštní vlaky carovi, dorazily kolem půlnoci do Bolgoje. Tam sdělil průvodu jistý důstojník železničního pluku, že Tosno a Ljubanov jsou již v držení vzbouřivšího se vojska. Vojekov tomu dosud plně nevěřil, ačkoliv mezitím již obdržel zprávy od Rodzianka a generála Alexejeva. Bylo ještě možno dosáhnouti Malaja-Vichera, leč v tom případě bylo nutno přerušiti jízdu druhého dílu vlaku v němž se car nalézal, poněvadž díl prvý, byl již zadržen nespokojenci.

Následkem nedobrovolné zastávky, bylo nutno zpraviti cara o stávajících událostech. Velitel paláce, sdělil na to carovi, že je nemožno dosáhnouti Carskoje Sela, poněvadž se trať nalézá v rukou revolucionářů, a že i pluky petrohradské porušily svoji věrnost.

Mikuláš II. pochopil asi v onom okamžiku, že všechno je ztraceno. „Je-li to vule národa", pravil „podčkuji se a odebéřu se do Livadie — s předpokladem ovšem, že moje žena a děti zůstanou zdravými", dodal vzlykaje. Na to vyšel car, zdrcen událostmi na plošinu svého vagonu.

Bylo usnešeno, rychle se obrátiti a odejeti do Pskova ku generálu Ruskému.

Vlak tam dorazil 14. března v 8 hodin večer. Generál Ruski očekával cara na nádraží. Car ho uvítal, jako obyčejně, co nejsrdečněji, leč v jeho hlase byly zřejmy stopy hořkosti a bolu. Po krátké rozmluvě, uvolil se car, uděliti Rusku zodpovědné ministerstvo. Ruski však, jenž věděl již všechny detaily události, jež se v Petrohradě sběhly odpověděl:

„Jest již pozdě! Rozhodnutí Vašeho Veličenstva, přichází pozdě a povolené koncesse jsou dnes již bezcenné."

15tého března, ve čtyři hodiny za jitra, měl Ruski telefonickou rozmluvu s Rodziankem, jež trvala plné dvě hodiny. Poněvadž se car dověděl, že nejen generál Evert a Brusilov, nýbrž že i Ruski, radí k odstoupení z trunu, poslal telegram Rodziankovi, sděluje mu, že se vzdává vlády ve prospěch svého syna Alexeje. Telegram však nebyl odeslán, poněvadž byl mezitím ohlášen příjezd delegace výkonného výboru, zastoupené Sulginem a členem prozatímní vlády Gučkovem. Vyslanci přijeli do Pskova 15tého března v 10 hodin večer.

Co tento den pro cara znamenal, lze snadno pochopiti. Nejmocnější vladař evropský, jehož ještě před 24ti hodinami jeho poddaní slepě poslouchali, který co panovník odcestoval do hlavního stanu, musel nyní, na malém nádraží očekávati poslušně příjezd dvou mužu, z nichž Gučkov, který odhalil v dumě Raspustinovu aféru, byl jeho nepřítelem, zatím co mu byl Šulgin úplně cizím. Přineson mu tito vyslanci lidu, o němž se domníval, že mu je slepě oddán, světlý paprsek naděje? Pravděpodobně se tak domníval, poněvadž byl potěšen, když mu oznámili svuj příjezd Ale klamal se velice.

Rozprava s delegáty konala se na nádraží. Šulgin sám o ni vypravuje následující.

„Když vlak vjel do stanice Pskov, vstoupil adjutant do našeho kupé a řekl: „Vaše Veličenstvo, vás očekává." K dvornímu vlaku bylo jen několik kroků. Nebylo mi v duši právě příjemno uvážil-li jsem, že neholený a téměř nemytý mám předstoupiti před bývalého cara. V salonním voze bylo mimo vladaře, který byl oděn v kavkazské uniformě, několik pánů jeho suity. Rysy jeho tváře byly klidné. Podal nám ruku a byl celkem laskavý. Dvorní hofmistr, generál Nariškin musil dle carova nařízení, veškerý rozhovor písemně sledovati a zaznamenati.

Pak vstoupil generál Ruski, omlouvaje své zpoždění. Gučkov mluvil prvý. Obával jsem se, že bude bezohledný a nesoucitný a že řekne carovi do oči různé hrubosti. leč mýlil jsem se. Mluvil dlouho. plyně, nezmiňuje se o minulosti a hovoře pouze o přítomném, snaže se vysvětliti svým posluchačům, jak hluboce již země pokles la. Mluvil. oči maje sklopeny, aniž by na cara pohledl — a mohl tak snadněji vykonati přisouzenou mu, těžkou úlohu. Zakončil ujištěním, že jediné rozřešení celé události jest, aby se car vzdal trůnu ve prospěch korunního prince za poručnictví velkoknížete Michaela".

Když Gučkov skončil šeptal mi generál Ruski: „Jest to již usnešenou věcí".

Pak se chopil slova sám car: Jeho hlas a pohyby byly mnohem klidnější a mírnější, než Gučkova. Pravil: „Dnes i včera jsem dlouho uvažoval a přemýšlel a jsem rozhodnut, vzdáti se vlády. Do třech hodin dnešního rána, chtěl jsem tak učiniti ve prospěch svého syna, leč rozmyslil jsem si to, poněvadž jsem seznal, že bych se od něho nemohl odloučiti".

Na to se car chvíli odmlčel, aby opět tímže tichým a mírným hlasem dále pokračoval:

„Doufám, že jste mi porozuměli. — Rozhodl jsem se vzdáti se trůnu ve prospěch mého bratra."

Pak se odmlčel, jakoby čekal na odpověď. Řekl jsem:

„Tento návrh nás překvapuje; očekávali jsme pouze resignaci ve prospěch careviče. Prosím tudíž za dovolení, o několik minut rozhovoru s Gučkovem".

Oznámili jsme pak, že důvody carovi chápeme. Gučkov pravil, že by se nikdy neodvážil odporovati citům otcovským. Zdálo se mi, jakoby v tváři právě sesazeného vladaře se kmitl záblesk spokojenosti. Vysvětloval jsem, že přání carovo je samozřejmé, neboť odloučení se otce od syna, by situaci nanejvýše zhoršilo. Malý car by jen neustále myslil na své rodiče, a snad by

Typus Ukrajince-staree, upominajici živě na slavného L. N. Tolstého.

Kostelík z obsazeného územi Ruska. Charakteristický svými cibulovitými báněmi věžnimi.

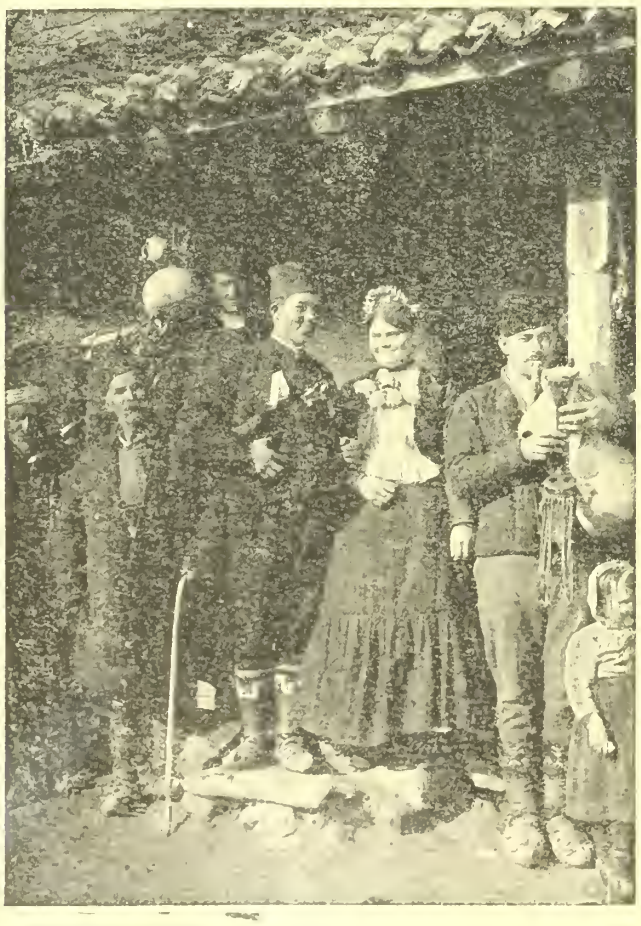

Z idyl Srbska: Srbská svatba, která se koná mnohem slavněji než svatby naše, kde zpěv, tanec, střelba a hudba neberou konce a jež je provázena starodávnými zvyky v ústním podáni lidu zachovalými.

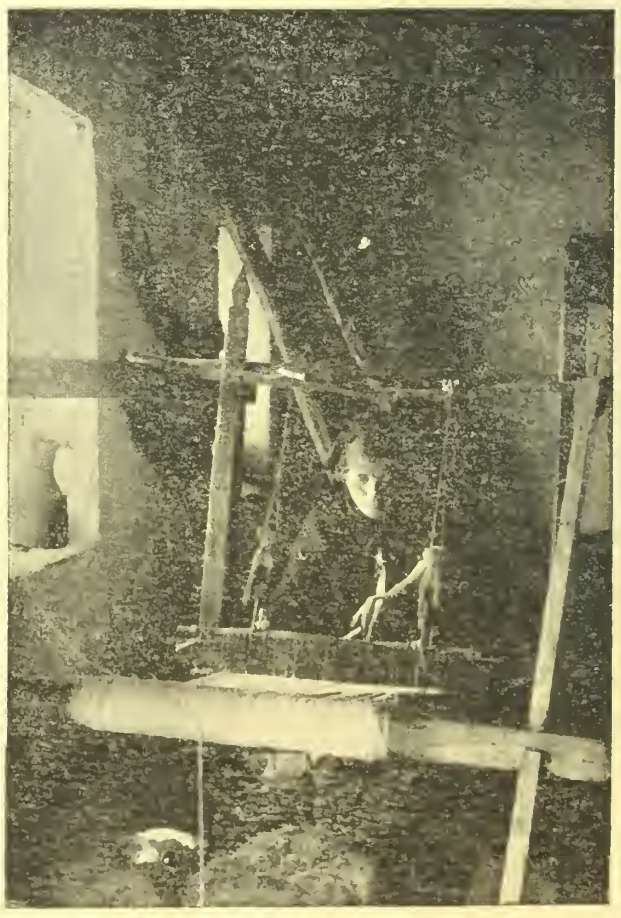

Z idyl Bulharska: Na Balkáně je průmysl tkalcovský domovem; oděv mužský i ženský je výrobkem pilných žen, od nitě počinaje až k úplnému zhotoveni. Obrázek znázorňuje Macedonku-přadlenu.

v něm vznikla na konec nenávist vůči oněm, jež ho od nich odloučili. A pak jak by přisáhal malý car na konstituci? To jest jistě vážná otázka. Všechny tyto komplikace, budou odstraněny nastolením velkoknížete Michaela, který může přísáhati na konstituci a svoji přísahu i splniti.

Za těchto okolností, přijali jsme tudíž rozhodnutí carovo.

Mocnář se nás ještě tázal, jak dalece můžeme ručiti za to, že v zemi nevypuknou bouře, následkem jeho resignace. Ujistili jsme ho, aby byl v tom ohledu bez obav. Pak odešel car do jiného kupé, aby podepsal příslušný akt. Když se vrátil, řekl: „Zde jest poděkovací listina, čtěte!"

Žádal jsem na to cara, aby ku větě: „Odkazujeme vládu našemu bratrovi, v úplném souhlasu, se zástupci národa", přidal ještě slova „a nechť odpřísáhne národu svoji věrnost", k čemuž car svolil.

Akt byl pak na stroji v několika exemplářích rozmnožen a císař jej tužkou podepsal. Nahoře v levo na malých těchto listinách bylo slovo: „Stavka", na pravo pak: „Šef generálního štábu".

Tato památná historická událost, vysoké důležitosti, stala se mezi 11tou a 12tou hodinu noční z 15tého na 16tého března.

Pak nastalo rozloučení. Zdálo se mi v onom okamžiku, že obě strany nechovaly v sobě ani špetku nepřátelství. Car zachoval svoji chladnokrevnost a nutno říci, že nám byl spíše přátelsky nakloněn než reservován.

□ □ □

Zničené sruby a opevnění na frontě italské, naším dělostřelectvem se zemí srovnané.

volnce, prohlásivší vnitřní program za nejzávažnější, zasadila panslavismu jen ránu z milosti. Panslavistický proud může sice do jista zase ožíti, ale na tu chvíli a na dlouhou dobu zmizel v Evropě, jakožto hnací síla. Rakousko-Uhersko dávno tuto situaci pochopilo. Soupeřství na východě je to tam od té chvíle, kdy nové Rusko nezajímá se již o Balkán. Všecko se mění. Nastoupí-li, jak se podobá, na místo mocného jednotného státu na Rusí stát spolkový, přijde-li po carismu nikoli republika, nýbrž několik republik,

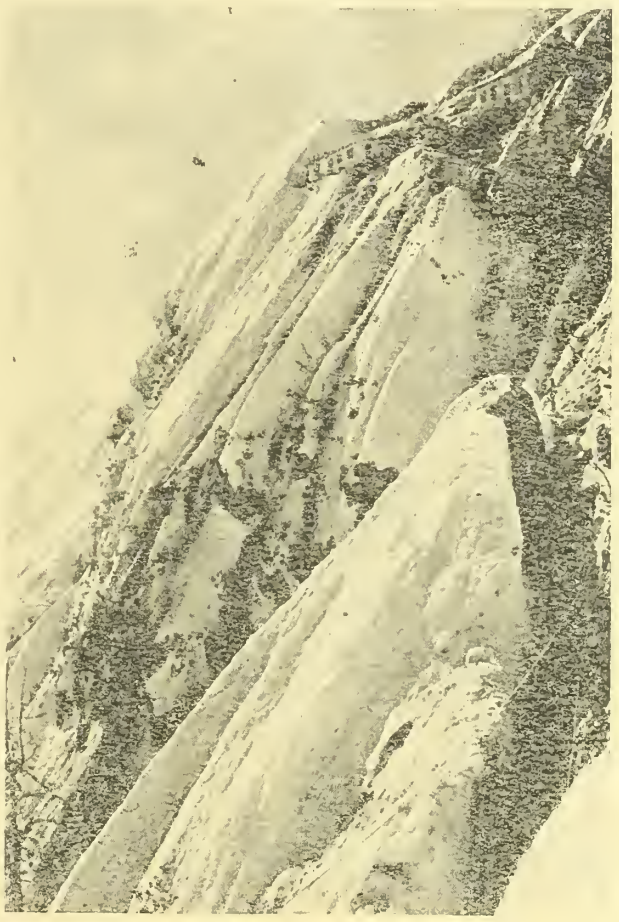

Rakousko-uherské posice v Alpách Dolomitových, navštěvovaných v míru statisíci turisty domácími i zahraničními.

pak Rakousko-Uhersko má na vybranou jednati. Jeho slovanští národové nebudou již tíhnouti k Rusku. Nebude tudíž od nich hroziti nebezpečenství Rakousko-Uhersku. Jakmile se Rusko zřeklo rozšiřování, jest rozdělení Rakousko-Uherska prázdnou pohružkou. Rakousko-Uhersko může naopak, nestrachujíc se odstředivých snah, klidně přikročiti k novému uspořádání, po kterém jeho státníci ode dávna toužili. Západní mocnosti nemají již nijakých prostředku, aby otmuto přetvoření zabránily od té chvíle, kdy Rusko upustilo od rozkouskování Rakousko-Uherska.

□ □ □

BOROEVIČ-CADORNA.

Nejhubenější úděl ve světové válce připadl italskému vojenskému velení, — leč špatná věc, pro kterou Itálie šla do války, není hodná jiného údělu. Houževnatost, se kterou Cadorna po desáté usiluje prolomiti rakouskou frontu, minula se úplně výsledkem. Cadorna nedosáhl ani jediného svého cíle. Chtěl obchvátiti naše posice na Hermadě ze severní strany, marně. Pokoušel se zúžiti naši frontu, ale docílil za cenu strašných ztrát jen nepatrných lokálních úspěchů na Kuku a u Jamlje (Jamiany), leč o ovoce tohoto úsilí brzo připravil ho náhlý útok Boroevičův. Cadorna už ohlašoval v italských listech pochod na Terst, ale přepočítal se, blamoval se nesmrtelně! Boroevič stal se osudem Cadornovým a Boroevičovo vojsko mstitelem nevinné krve, kterou na naší straně vyžádal si zákeřný útok našeho bývalého spojence. Přes 180.000 mužu ztratili Italové v poslední ofensivě, ale přes to zahájili 11. června nový útok na planině Sedmi Obcí. Cadorna chce obětovati poslední své zálohy.

□ □ □

CO STOJÍ ODĚV ŽEN?

Nejvíce stojí odívání ženy Angličany; a i nejjednodušší oděv Angličanky stojí značné peníze. Na druhém místě stojí Američanka, která zejména za klobouky a šperky vydává značné obnosy. Pak přichází Japonka. Cena oděvu, jež nosí pod svým kimonem vznešená Japonka obnáší obyčejně 100—125 fr. Kimono samo, stojí 190 franků. T. zv. „obi" má cenu 100 fr. Každá Japonka vznešené společnosti musí mít i cenné hřebeny a jehlice do vlasů, které jsou obyčejně posety drahokamy. Musí míti dovnčž i hodinky elegantní shawl a tak stojí oděv vznešené Japonky kolem 2500 franků. Méně, než bychom si myslili, potřebuje Francouzka pro své toilety. Každá Francouzska si předně svoje šaty, aspoň některý jejich díl — upravuje a spravuje, čímž již značnou quotu ušetří. Pak přichází na řadu Němka, Holanďanka, Švédkyně, Češka. Nejméně peněz dle statistiků — potřebuje ku svému odívání Ruska. Elegantní Rusky spotřebuji — sice mnoho — leč ohromná většina žen ruských je v odívání velmi skromná.

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Za času perských válek nosili Řekové dlouhé vlasy, které v podobě uzlu, upevňovali na vrchu hlavy.

Pět jest posvátné číslo u Číňanů.

V Americe žije 14 druhu jedlých želv.

V Rusku je největší úmrtnost v Evropě a sice zmírá tam, 41 lidí z každého tisíce, ročně.

Betonové forty a opěrné body Italů, rozdeptané a rozdušané mocnou naší palbou.

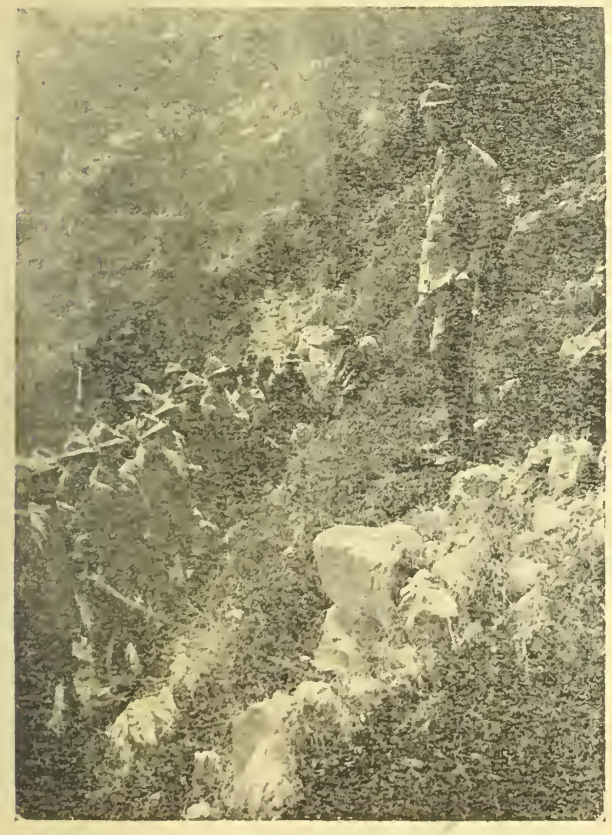

Nová italská ofensiva na jihotyrolské frontě: Několik zajatých Vlachů, v průsmyku Barcola.

NOVÉ RUSKO A RAKOUSKO!

„Action Francaise" publikovala tento pozoruhodný projev: Třeba zřejmě říci, že Mikuláš II. nebyl by padl, kdyby byl panslavismus zvítězil. Jako všechny velké události, má také revoluce ruská příčiny několikeré, ale carismus padl, protože jeho východní politika skončila úpadkem a zbavila jej části jeho vážnosti. Již rok před revolucí bylo u Rusu nápadno jejich vystřízlivění a lhostejnost ke všem východním otázkám. Re-

Poslední pocta padlému nepříteli: Pochovávání našimi vojíny.

Kdosi vypočítal, že se za normálních poměrů vypije za 4800 miliónu K piva.

Mezi 15ti osobami jest pouze jedna s normálními očima. Největší díl chybných očí mají lidé plavovlasí.

Židé užívají alkoholu nejmírnější a jsou tudíž nejzdravějším plemenem. Průměrná doba jich života jest 40 let, kdežto u křesťana pouze 37 let.

Japonsko je tak hornaté, že lze jen šestinu této země obdělati v úrodná role.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 8. června. Na ruské frontě v úseku Mesticanesci živější dělostřelecké boje. — Na Soči žádné větší boje. Na planině Sedmi Obcí dělostřelba. Bitva ve Flandrech trvá. Anglické útoky jihovýchodně Ypern odraženy, též na jižním křídle fronty bojovali Němci úspěšně, leč u St. Eloi, Vytschaette a Messines vnikl nepřítel do německých posic a postoupil dál přes Vytschaette a Messines. Protiútokem byli Angličani zastaveni. Později byly udatné německé pluky vzaty zpět na zadnější připravenou čáru asi 2 km západně Varnetonu. Na ostatních částech západní fronty jen dělostřelecké boje. Dle noční německé zprávy nemohli Angličani ve svých útocích ve Flandrech pokračovati. Dle anglické štábní zprávy ztratili Němci Messines, Vytschaette o Oostaverte. Angličani zajali 5000 Němců a padla jim do rukou značná kořist. — V Kronstadtu vypukla revolta proti petrohradské vládě, která byla potlačena. Tamní dělnicko-vojenský komitét podřídil se pak vládě. — Radoslavov přijel do Berlína a pojede též do Vídně. Král bulharský byl v Badenu hostem našeho císaře. — Císař a král Karel přijel do Budapešti a jmenoval hraběte Esterhazyho ministerským předsedou.

Dne 9. června. V Karpatech a v Haliči šarvátky. Na Soči nic nového. Dělostřelecký boj na planině Sedmi Obcí. Na Balkáně nezměněná situace. — Ve Flandrech pokračuje bitva. Anglické útoky proti německým posicím východně Vytschaette a Messines odraženy. Veliký útok však nepřítel neopakoval, teprve večer vyvinuly se nové boje v nížině Douve a po obou stranách průplavu Ypern-Comines. Tyto boje nepřinesly Angličanům žádný zisk. Noční útoky u Vermelles, Loosu, a Lensu, Croisilles byly z těžkými ztrátami pro Angličany odraženy. Anglická úřední zpráva sděluje, že počet zajatých Němců z bitvy ve Flandrech stoupl na 6.000, děl ukořistěno 20. Dle soukromých zpráv také Francouzi se chystají k novému útoku. — Ve válce ponorek potopeno 47.000 tun. — Z Ruska se sděluje, že generál Gurko odstoupil. — Císař Karel navštívil v Ebenthalu krále bulharského. — Na francouzském pobřeží vyloděno bylo prvních 9000 amerických vojáků. Generál Persching přijel do Anglie.

Dne 10. června. Ruské bojiště: Ve východní Haliči zvýšená ruská bitevní činnost. Na Soči nic nového. V údolí Sugany a na planině Sedmi Obcí vyvíjel nepřítel dělostřelecký boj. Jsou patrné živé pohyby nepřátelského vojska. Na Balkáně nezměněná situace. Ve Flandrech, hlavně na obou křídlech dělostřelecké boje. V noci podniklo několik anglických setnin útok, leč s nezdarem. U Alaincourtu, jižně Beine v Champagni u Verdunu a v lese Apremontu úspěšné výpady německých hlídek. Nepřítel ztratil 9 létadel. Anglické a francouzské loďstvo bomardovalo Kavalu. Na Kavkazsku zvýšená činnost předních stráží.

Dne 11. června. Na východním a balkánském bojišti žádná změna situace. Na italské frontě započal nový italský útok na náhorní planině Sedmi Obcí a vní činnost. Boje na planině Sedmi Obcí pokračují. Italské útoky namířeny byly hlavně na Monte Formo, Monte Chiesa, zůstaly ale bezvýsledné. Italská letecká eskadra házela pumy na Drač. — Ve Flandrech stupňuje nepřítel dělostřelecký oheň. Východně Messines podnikla útok anglická jízda. Jen její trosky se vrátily zpět. V Artois živá dělostřelba. V Champagni nezdařily se francouzské útoky výzvědných hlídek. V květnu zratili Němci na všech frontách 79 létadel a 7 balonů, nepřítel 114 létadel a 26 pozorovacích balonů. — Anglie projevila vůči Rusku ochotu k revisi válečných cílů.

Dne 13. června. Na ruském bojišti a na Balkáně žádné větší boje. Nové italské útoky na planině Sedmi Obcí byly odraženy. Na Soči dělostřelecké boje. Ve Flandrech silné dělostřelecké boje. Západně Varnetonu zmařen silný anglický útok. Na potoku Souchez vnikl nepřítel do německých zákopů, protiútokem byl však vypuzen. Na Aisně, Mose, a v Champagni dělostřelecké boje. Německá létadla podnikla útok na Londýn. Na jiných bojištích nic nového. —

Válka, která nešetří ani majetku, ani životů, neušetřila ani oltářů a chrámů. Nitro kostelíka v oblasti Sommy — bohopustě zničené.

Pustá zkáza kostelíka v Neuville ve Francii. Co léta vytvořila — zničil okamžik!

Forma. Bitva ve Flandrech pokračuje. Prudké anglické útoky západně Hollebeke a Vambeke, jižně Doure ztroskotaly. Na Chemin-des-Dames úspěšné akce německých hlídek. — Wilson zaslal Rusku notu o válečných cílech Ameriky. — Republika san Domingo vypověděla Německu válku. — Dato převzal utvoření nové španělské vlády.

Dne 12. června. Na východní frontě hlavně na Dvině a Smorgonu, u Březan a na Narajovce živější bitevní činnost. Ve válce ponorek zničeno 59.000 tun lodního prostoru. — Král řecký Konstantin byl donucen čtyřdohodou k abdikaci. Odebéře se do ciziny. Nástupcem stane se jeho mladší syn Alexandr. — Čtyřdohoda poslala do řeckých vod válečné lodi a vylodila v Koryntu vojsko. Též do Thesalie proniklo čtyřdohodové vojsko, aby tam zabavilo úrodu. Italové obsadili Janinu a chtějí zabrati celý Epirus.

SMĚS.

Parlament pracuje plnou parou. Po uzákonění nového jednacího řádu vyřídil rychlou cestou 1. čtení zatímního rozpočtu. Debatu zahájil ministerský předseda hrabě Clam-Martinic vládním prohlášením, které otiskujeme na jiném místě. Za Český svaz promluvili dr. Stranský, dr. Sobotka, dr. Šmeral. Stříbrný. Jiní řečníci přijdou ještě na řadu. Sněmovna zvolila českého soc. dem. posl. Tusara novým vicepresidentem.

Anglický parlament o české otázce. V anglické dolní sněmovně podán byl dotaz, zda-li Rakousko má být dle plánu čtyřdohody rozděleno v několik samostatných států a zda-li Čechům a Slovanům má se dostati v přiměřené formě samospráva. Lord Robert Cecil odpověděl, že spojenci chtějí těmto národům dopomoci ke svobodě, leč neusnesli se o bližších okolnostech.

Socialistické vítězství v Petrohradě. Při petrohradských obecních volbách, konaných na základě všeobecného práva hlasovacího, zvítězil socialistický blok. Druhé místo zaujala strana kadetů.

Císař Karel o míru. Jak známo dlel císař Karel minulý pátek v Budapešti za účelem rozřešení uherské vládní krise. Při té příležitosti byl císař svědkem imposantní demonstrace pro všeobecné právo hlasovací, které se dle policejního odhadu súčastnilo 100.000 lidí. V audienci budapeštského purkmistra pravil císař, že považuje za svou povinnost využitkovati první příležitost, jež se naskytne k uzaření čestného míru.

Masaryk o Rusku. Vídeňské listy přinesly v poslední době několik zpráv o Masarykovi. Masaryk protestoval prý proti svolání rakouského parlamentu protože tento je nezákonný. Byl v Petrohradě, odkud telegrafoval do Londýna a Paříže pessimistickou zprávu o situaci v Rusku a pravil, že rozhodnutí ve válce nestane se na východě, nýbrž na západě. Ruská vláda je slabá, válečný úřad petrohradský se třístí. Jen Kerenski je přesvědčen o nutnosti pokračování ve válce.

Vyjednává se v Petrohradě? V neděli reprodukovaly listy zprávu v Timesů, že do Petrohradu přijelo rakouské poselstvo, které vyjednává o mír. C. k. tisková kancelář tuto zprávu označuje za výmysl. „Neue Freie Presse" přinesla v těchto dnech zprávu anglických listů, dle níž Hindenburg zaslal petrohradské radě vojáků a dělníků depeši, ve které se vyslovuje pro mír bez anexí. — V anglickém parlamentu podal jistý poslanec tento dotaz: Ví vláda, že zástupci vojensko-dělnické rady vyjednávají v Petrohradě se zástupci nepřítele a že tito zástupci... Zde byl poslanec přerušen poznámkou, že dotaz nepatří k věci a nemohl domluviti.

Polské stížnosti. „Nová reforma sděluje, že němečtí krajští načelníci poručili městům Sosnovci, Bendžinu, Čeladži a Zavěrči užívati ve vnitřním úřadování jazyk německý. Městské knihy mohou být vedeny v jazyku německém a polském. Městská rada v Kielci poslala telegram generálnímu gubernatorovi lublinskému, ve kterém se protestuje proti zavádění němčiny do městských obecných škol. Dziennik Cieszynski si stěžuje, že policejní president varšavský zakázal svým úředníkům mluvit v kancelářích polský. Polské listy sdělují, že ve Varšavě došlo k nepokojům drahotním.

Politické drobnosti. Náš parlament šťastně přestál první svou krisi, vyvolanou přijetím českého návrhu na protokolování neněmeckých řečí a pokračuje pilně ve svých pracích. V úterý promluvil ministerský předseda hrabě Clam-Martinic k rozpočtovému provisoriu, načež zahájena politická debata, která ještě trvá. Také panská sněmovna zasedá. Výkonný petrohradský výbor dělnické a vojenské rady se usnesl zaslati mezinárodní socialistické kanceláři a sociálněmokratickým organisacím všech zemí, jmenovitě soc. demokracii rakousko-uherské vyzvání a žádost, aby učinily všechna opatření, aby zabráněno bylo popravě dra B. Adlera, „průkopníka svobody všech národů a myšlenky světového míru". — Spisovatel Havlasa, který delší dobu byl ve vyšetřovací vazbě, propuštěn na svobodu, — Čeští sociálně demokratičtí delegáti posl. Habermann a Němec odjeli do Štokholmu. Také nár. socialisté chtějí poslat do Štokholmu své delegáty. — „M. N. Nachrichten" dovídají se že na intervenci českých poslanců očekává se, že v brzku obdrží dr. Kramář milost. Při poslední audienci českých poslanců u císaře byla i o této věci učiněna zmínka a také v parlamentě bude o aféře mluveno. — Parlamentární komise Českého Svazu jednala v těchto dnech o záležitostech dolnorakouské české menšiny a učinila různá usnešení. Český Svaz podal ve sněmovně interpelaci o záležitostech českého školství dolnorakouského. — Republika Nicaragua přerušila diplomatické styky s Německem. — Ve Španělsku vypukla nová krise, která má svou příčinu v situaci zahraniční. — Podle anglických zpráv panuje v anglických a francouzských přístavech od několika týdnů nejživější činnost, z které lze souditi, že na moři možno očekávati velice důležité události. Dovolené důstojníkům a mužstvu válečného loďstva se zásadně neudělují. Mužstvo, které jest na dovolené

Zhouba, již rozsela jediná rána těžkého granátu v kostele v Lovani v Belgii.

bylo telegraficky povoláno zpět. Tisk ohlašuje, že loďstvo spojenců z dosavadní pasivity vystoupí a aktivně zasáhne do světového zápasu, aby uspíšilo konce války. — V poslední době přinesl denní tisk několik anglických a francouzských výroků o trvání války a všecky tyto projevy souhlasí v tom, že válka ukončena bude koncem tohoto roku.

Prostějov. Poslanci Bechyně a soudruzi, též dr. Kadlčák a soudruzi podali v parlamentě tuto interpelaci

Dne 26. dubna 1917 došlo v Prostějově následkem oprávněných obav nejširších kruhů v příčině aprovisace k politováníhodným událostem při nichž zahynulo 24 osob a velký počet lidí byl mimo to zraněn. Události tyto vyvolaly ve veřejnosti velký a pochopitelný rozruch, ježto nebyla o nich vydána žádná, pravdu vyličující, úřední zpráva. K vuli uklidnění a zamezení podobných událostí táží se podepsaní: 1. Je vláda ochotna podati úplnou zprávu o těchto smutných událostech? 2. Je vláda ochotna zaříditi, aby osoby, tyto události zavinivší, byly dle skutečné viny potrestány? 3. Co hodlá vláda učiniti, aby pozůstalým po obětech dostalo se přiměřené náhrady? 4. Chce vláda zaříditi, aby podobné události byly pro budoucnost znemožněny?

Divadelní představení ve prospěch spolku „Komenský" ve Vídni, které se koná za pohostinského vystoupení mistra Vojana 23. a 24. června 1917 v Arbeiterheimu v X. okresu vídeňském Laxenburgerstr. 8 jest prvním velkým podnikem „Komenského" v době války. Podniky spolkové, šibřinky a výlet, které se dříve pořádaly ve prospěch spolku „Komenský", bývalý dostaveníčkem české Vídně. Není pochyby, že tak bude i při představení „Cyrana", které poskytne veřejnosti české řídký umělecký požitek. Vstupenky od 1.50 K do 6 K prodávají se v knihkupectví J. R. Vilímka I. Schottenring 1, v knihkupectví J. Otty I. Gluckg. 3, v sekretariátu „Máje" V. Margaretenpl. 7, ve Slovanské Besedě u pí. Vomáčkové I. Dracheng. 3, u školníko ve škole „Komenského" X., Quellenstr. 72 a v kanceláři spolku „Komenský" III., Münzgasse 8, a možno je také objednati prostřednictvím roznášeček Dělnických Listů.

Visutá dráha lanová nad Niagarou. Nad propasti vodopádu Niagarského byla zřízena visutá dráha lanová, nový doklad vyspělosti technického ducha. Vozy na ní projíždějící mají 24 sedadel a 22 míst k stání, jich váha obnáší netto 3.5 t. a jsou poháněny po 6ti ocel. lanech, průměru 25 mm. Rozpětí nad propastí obnáší zhruba 548 m. Na jednom konci jsou lana pevně zakotvena, na druhém pak konci jsou vedena přes kotouč průměru 1 a čtvrt m. a vyvážena a napnuta protizávažím o váze 10 t. Průhyb lan kolísá dle zatížení a dosahuje až 30 m., takže se vůz u prostřed proběhnuté dráhy nalézá ještě 50 m. nad hladinou. Lano tažné jest rovněž vedeno přes kotouč, který je poháněn elektrickou silou. Rychlost pojíždějícího vozu obnáší až 120 m. za minutu. Zvláštní bezpečnostní opatření zabraňují, v případě přetrhnutí lana, katastrofě. Rovněž i dveře vagonů jsou opatřena zvláštními zámky tak závislými, že jen na konci jízdy je lze opět otevříti. Dráhu vystavěla společnost Niagara Spanisch Aerocar & Co. dle patentů Tores y Quevedes za obnos 250.000 K.

Z ruského bojiště, na kterém vyvíjejí se místy dělostřelecké boje a útoky výzvědných oddílů, předzvěsti ruské ofensivy: Nepřátelský zákop vedoucí středem močálu, kdysi jeviště prudkých a krvavých řeží.

Lidé mění vzhled země. Lidská ruka změnila během staletí značně vzhled Evropy. Tak na př. v Holandsku vzniklo 90 proc. veškeré orné půdy, vysušením moře. V Anglii pak pilné ruce proměnily mnoho tisíc čtverečních kilometrů močálů a bažin v úrodné nivy. Amerika, jako v mnohém jiném stojí i tu v popředí. Ve Spojených Státech, kde se kultivuje neúrodná pustina v plodonosné role, byl k tomu účelu ohraničen prostor čtvrt milionů čtverečních kilometrů, který se vhodně kanalisuje, upravuje a drenážuje a za několik málo let bude tak získán nádherný komplex úrodných rolí.

Největší předpotopní slon. Z 10ti, ba dokonce i více dosud známých předpotopních druhů slonů jest dle údajů F. A. Lucasa největší mamut (Elephas imperator), pocházející z Kansasu a Nebrasky. Od těchto obrů našli se zbytky a kostry svědčící o tom, že zvíře musilo dosahovati výše 4 až 5 metrů. Mastodos zřídka kdy dosahoval výše 3 m. Ze živoucích tvorů je africký slon, něco více než 3 a indický asi 2 a půl metrů vysoký.

Množství spotřebovaného čaje. V nynější době všeobecného nedostatku, je zajímavo zmíniti se i o spotřebě a vývozu čaje, který nyní v mnohých rodinách zastupuje kávu při snídani a svačině. Vývoz a spotřeba čaje stoupá jak známo rok od roku. Čína a Japousko vyvážejí ho ročně kolem 50 milionů kg v ceně 350 milionů korun. Z toho přejímá Anglie téměř polovinu a po ní následuje Australie. Na každého Kanaďana připadají roč. 4 libry čaje, na Holanďana 1 a půl; Američan, Rus, o němž by se jistě myslilo, že vypije nejvíce čaje, spokojuje se jednou librou čaje ročně. Francouz pouze s 80ti a Němec s 75 gramy.

Kaieturský vodopád v britské Guinei je prý pětkráte větší než vodopád Niagarský a jeho síla dvakrát větší. Tato vodní energie, která leží dosud ladem, činí prý na 2½ milionů koňských sil.

Tajemství černé věže.

nemohu do domu přijmouti dceru padělatele směnek. A pak pomysli, do jaké trapné situace uvedl bys Loru, kdybys objevil se s ní ve společnosti, která do detailu zná celou aféru."

„Ale Lora nemá o věcech ani tušení. Je hrdá a otevřená, jako pravda sama. Kdyby věděla, jistě nebyla by se ke mně ani přiblížila. Ostatně paní Henningová, když se dověděla kdo jsem, začala mi dělati obtíže, stejně i profesor Henning."

„No tak vidíš, když ti Henningovi kladou překážky, jak můžeš chtíti, abych já svolil?"

Kurt svěsil hlavu a neodpovídal. Náhle pozvedl zrak a tázal se.

„Poslouchej Hanuši měla paní Henningová ještě druhého bratra, kromě Lucia, který utonul?"

Překvapeně pohlédl Hanuš na Kurta.

„Neměla. Slyšel jsem, že žije v Kahýře v domě profesora Henninga. To je asi bratr jejího zemřelého manžela, kterému nyní vede domácnost."

„A tak" — odvětil Kurt skoro bezmyšlenkovitě.

Rottenhall povstal.

Naše záležitost je tedy vyřízena, není-liž pravda? Uznáváš, že Luciovu dceru nemůžeš uvésti do naši společnosti..."

„Ne, to neuznávám, milý Hanuši!"

„Pamatuj, že bez mého svolení — —"

„Tvoje svolení? Tys sám uzavřel sňatek svůj proti vůli otce svého a to se ženou, která ti nebyla rovná."

„Dovol, to je zase zcela něco jiného. Já jsem si vzal umělkyni a ty chceš se oženiti s dcerou zločince."

„Jen neužívej tak silných výrazů — pravil Kurt chladně a hral klobouk. „Vím, jak pohlížíš na celou věc. Já ovšem smýšlím jinak a budu také jinak jednat."

„Co tím chceš říci?"

„Že Lora bude mou ženou."

„S mým svolením nikdy."

„Tak bez tvého svolení."

„Jsem hlavou rodiny."

„Jen tak dlouho, dokud tě budu uznávati. Nemáš na mě žádné zákonné právo. Je to jen rodinná tradice."

„Která platila po staletí a kterou i ty dodržeti musíš."

„Nic nemusím!" zvolal Kurt.

„Nestydíš se dělat skandál? A myslíš, že já ji přijmu do svého domu?"

„To je mi zcela lhostejné. Své životní štěstí nechci obětovati k vůli tvým vrtochům. Lora se stane mou chotí."

„Pak tě žádám, abys nevstoupil nikdy více na zámek Rottenhallský."

Chladně pohlédl Kurt na barona.

„Buď bez starostí" — pravil. „Nalezu své ženě lepší společnost, než je tvoje rodina," a beze slova odešel.

KAPITOLA XXXVIII.

Požadavek Henningův.

Baron Hanuš Rottenhall vidával nyní Margittu častěji. Někdy byla k němu roztomilá, jakmile však baron stal se důvěrnější zvážněla náhle a odbývala ho chladně, někdy i ironicky a měla nemalou radost z jeho rozpaků. A starý záletník zaplétával se čím dál více do osidel Margittiných, jeho zájem pro Petrovu sestru rostl den ke dni. Jednou přišel baron s krásnou stříbrnou taškou. Margitta si prohlédla věc, pochválila mistrnou práci a pak podala opět baronovi.:

„Ponechte si to pane barone! Nepřijímám žádné dary."

„Dary?" To je jen malá pozornost."

„Ale přece jen předčasná" odsekla Margitta a Rottenhall odešel opět s nepořízenou."

Jinak byla Margitta rozmarná, stále koketní a dovedla barona brzo zcela upoutati. Baron se často na sebe zlobil. Tolikrát už myslel, že je u cíle, leč Margitta mu v posledním okamžiku přece jen vyklouzla. Často si myslel, že bylo by nejlépe, udělati konec, scházela mu odvaha. Nazval sebe samého bláznem, leč při tom zůstal slabochem, než aby se mohl zbaviti pouta Margittina.

Poslední týden strávil baron Hanuš Rottenhall ve Vídni. Doma se vymluvil, že má mnoho práce. Každý den docházel za Margittou a strávil s ní četné hodiny v kavárně, neb u Demla. Tentokráte byla k němu Margitta zvlášť přívětivá a baron, který z něžným pohlavím dovedl zacházeti a měl vždycky velké štěstí, stál tu před Margittou bezmocný, jako školák. Všecky jeho dříve osvědčené prostředky k ovládnutí ženy, všecka jeho routina úplně selhala, když se ocitl ve společnosti krásné cikánky.

Dnes byla opět v dobré náladě a baron vracel se do svého bytu. V předsíni čekal na něho sluha.

„Prosím je tu onen pán, který už včera vás hledal. Nechtěl odejíti a řekl, že počká, až se vrátíte. Uvedl jsem ho proto do salonu."

„Nedal ti visitku?"

„Nedal pane barone."

„Berl. Tageblatt" o českém prohlášení v parlamentě. „Berliner Tageblatt" píše o prohlášení Českého Svazu: „Toto prohlášení zdá se na první pohled stavěti poněkud dalekosáhlé požadavky, ve skutečnosti však modifikuje dosavadní státoprávní přání Čechů ve velmi pozoruhodném, duchu doby nikoli právě odporujícím způsobu. Nenechává sice ani nyní pojem historicko-politické individuality zemí svatováclavské koruny padnouti, ale staví se ve svých požadavcích podstatně přece na půdu národně-státního řešení v rámci říše Rakouské — výslovně je odmítnut dualistický vztah k Uhrám — nestaví tedy více požadavku po pojmutí německých území Čech a Moravy k nově zřízené československé jednotě. To jest, chcete-li, určitý pokrok".

Výraz tváře. Uvážíme-li, jak mnoho závisí v našem životě od dobrého dojmu, jaký činíme, či nečiníme — nebude nám nijak podivno, že se naše vdavekchtivé krasavice všemi prostředky upravují, aby svoji krásou na první pohled uchvátily. Krása však není každému dána, ale za to sympatický vzhled a chování jsou často plnou její náhradou. Často slýcháme: „Není sice krásná, ale velmi za to příjemná a sympatické, milé tváře", a toho může každá mladá dívka docíliti. Vše závisí od její vůle, aby se dovedla ovládati a zlozvyků zbaviti. Mnohé mladé dívky mají tu nectnost, že při řeči, ve společnosti, při bavení pitvoří nejrůznějším způsobem ústa a rty. Stává se proto často, že výraz tváře — jinak zcela pěkný a pravidelný — se znetvořuje a odpuzuje. Také ostatní pohyby člověka okrašlují neb zhyzdují celé jeho bytí a odporučuje se proto, častěji sebe sama pozorovati a chybných zvyku zanechati.

Poslanci vracejí se z ciziny. V těchto dnech vrátil se do Vídně všepolský poslanec hrabě Skarbek, který už od počátku války dlel v cizině.

*

Za stávajících poměrů jezditi do lázní jest dosti obtížným a proto jest pro každého pacienta velkou výhodou, může-li si tytéž lázně při větším pohodlí a levněji upraviti doma. — V tomto případě jest jediný neklamný a znamenitý prostředek, věhlasnými lékaři doporučovaný, jimiž statisíce od rheumatismu, nastuzenin, ischiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války vyléčeno bylo. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na první velkovývoz sesílené léčivé minerál. slatiny. **MARIE ZELENÝ, Č. ČERMÁ u Náchoda.** Zásilky **5 kg po 2 K.**

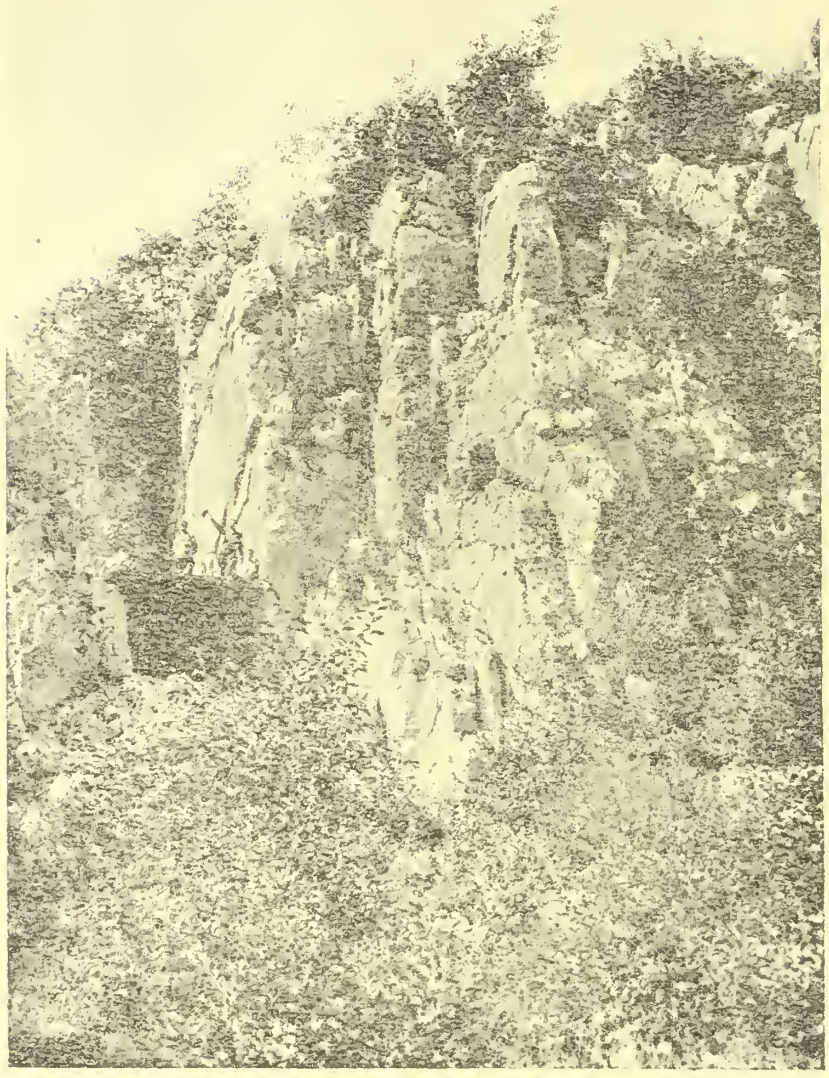

Z italského bojiště: Dobyté a obsazené muniční skladiště na hoře St. Giorgie.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Vlhké ruce. Nejjednodušší prostředek proti vlhnutí rukou jest časté jich mytí ve vodě obsahující něco octa neb louhu. Proti pocení nohou odporučujeme největší čistotu, časté měnění ponožek, jež se mohou časem poprášiti práškem salicilovým.

Med na plátně namazaný jest znamenitou léčivou náplastí — zmírňující rány vzniklé úderem: bodnutím, říznutím a p.

Po úleku neb strachu je dobře upotřebiti šumicích prášků. Je to nejmírnější a nejnevinější prostředek k utišení nervů.

Špatný žaludek lépe řečeno nechuť k jídlu vyléčí se nejsnáze půstem. Ani teplá ani studená jídla se nemají v tom případě používati nýbrž postiti se tak dlouho, až se sama sebou dostaví znovu chuť k jídlu.

Nemoci a bolesti ušní. Americký lékař specialista ušních nemocí, dr. Sakston tvrdí, že z 1000 případů ušních nemocí 600 jich pochází od bolení zubů — neb dásní neb nemocí zubních vůbec. Chraňte tudíž svoje a svých dětí zuby.

Papír se isoluje proti ohni namočí-li se dva- až třikráte do roztoku louhového.

Mokré boty a střevíce, byť by se i sebe více osušily ztratí přece jen svoji ohebnost a formu. Tomu lze lehce zabrániti, vyplníme-li je při sušení papírem, že se záhy osuší, ale zachovají nadále i svoji hebkost, povolnost a formu.

Mramorové plotny čistí se nejlépe horkou vodou, ale bez mýdla. Skvrny na mramoru lze snadno odstraniti šťávou citronovou, neb pomocí kyseliny sírové, leč v tom případě nesmí se používati mydla. Skvrny vinné odstraňují se z mramoru roztokem salmiakovým.

Kdy lampy dobře svítí. Jasné světlo lampy záleží na čistotě lampy, komínku a knotu: ale přes sebe lepší pozornost lampa přece jen někdy čmoudí a knotek uhelnatí nad potřebu. Namočíme-li knot dříve než jej do lampy dáme v silném octě a pak jej dobře vysušíme bude lampa jasně svítiti, neboť v octě namočený knot nečmoudívá.

Jak rozsvítíme hasnoucí oheň. Mnohdy vyhasne oheň v kamnech, když ho nejvíce potřebujeme. Dáme-li však na uhlí téměř již vyhaslé kousíček kalafúny vzplane ihned opět jasným plamenem. Na vzniklý plamének nutno ovšem ihned přiložiti několik kousků dříví.

Hanuš vstoupil do salonu. U okna seděl cizinec, obrácený zády ke dveřím, a zvolna vstával, když se otevřely dvéře.

„S kým mám čest?" — tázal se baron.

„Neznáš mne?"

Baron uskočil zpět a sáhl si na čelo.

„Je to — — — je to možné? Pavel?"

„Ano Pavel Lucius!"

Rottenhall zbledl jako stěna. Jeho ruka hmatala po křeslu, které stálo opodál. A hlas jeho ze změnil. S velkou námahou mohl ze sebe vykoktati:

„Myslel jsem, že jsi dávno mrtev. Tys tedy neutonul při svém útěku z Lucary."

„Jak vidíš neutonul, neboť jsem živ a zdráv."

Baron vrhl sebou do křesla.

Po delší pomlčce vypravil ze sebe opět.

„Tys tedy porušil dané slovo?"

„Ne, ja ne, ale ty jsi zrušil slib svůj" — odvětil profesor Henning.

„Dodržel jsem, co jsem slíbil. Pamatuješ, jakou jsme tehdy uzavřeli dohodu?"

„Zajisté."

„Slíbil jsi, že se už neukážeš, že se nikdy nevrátíš do Rakouska a nepostavíš proti mně. Je to pravda?"

„Ano slíbil jsem to. Protože jsi však ty porušil své slovo, necitím se povinen, slib svůj dodržeti."

„Prosím, abys mluvil určitěji. Co tím chceš říci?"

„Slíbil jsi v onen příšerný den, kdy spáchal jsem svůj čin, že nikdy neodhalíš závoj, který zastírá minulost mou a mého dítěte. Zavázal jsi se, že nikdy neřekneš, že je to dcera Pavla Lucia."

Rottenhall dlouho neodpovídal, jen hluboce oddychoval.

„Nu a co tu chceš? Proč se mi najednou stavíš v cestu? Zapomínáš, jakému nebezpečí se vystavuješ? Jediné mé slovko přece stačí a ty sedíš opět ve vězení."

Profesor Henning zachoval klid.

„Toto slůvko baron Hanuš Rottenhall nepronese."

„Kdo mi to zabrání?"

„Tvůj rozum ti poví, že nebude moudré vyvolati nový skandál."

„A když přece tak učiním?"

„Pak ovšem nebudu mlčeti, jako dosud jsem mlčel. Zrušil jsi své slovo a také já tě nebudu už šetřiti. Když chceš zavolej policii, ale pak jsi sám také ztracen."

Henning pronesl tato slova se zvláštním důrazem.

Rottenhall vyskočil ze svého křesla a počal rozčileně pobíhati po pokojí. Pojednou zůstal státi a pravil:

„Nechme minulost. Co chceš ode mne?"

„Dobrá. Mluvme tedy klidně a bez vyhrožování. Nepřišel jsem, abych ti způsobil těžkou hodinku. K vůli sobě bych sem vubec nejel. Jedná se o životní štěstí mého dítěte, které tak miluji! Chci od tebe, abys nyní hraběti Kurtovi Leuchtendorfiovi řekl celou pravdu, — celou pravdu, rozumíš?"

Rottenhall se hořce pousmál.

„Víc nic. Opravdu, ty nechceš mnoho, pravil ironicky."

„Zachovej jen chladnou krev. Nemohu jinak. Když Kurt nestojí o tvé svolení k sňatku jako hlavy rodiny, pak musí se dovědětí, že rodina, ze které pochází Lora, je bezvadná."

„A proto mám říci Kurtovi celou pravdu?"

„Ano."

„To je nemožná věc."

„Nenahlížím, proč by to bylo nemožné. Nemáš jsi se přenáhlit a psáti Kurtovi do Kahýry svůj dopis, kterým jsi zrušil dané slovo. Kdybys byl dostál slibu a napsal tento dopis — —"

„Už se stalo a nedá se to napraviti. Přes to ale nemáš právo, žádati ode mne tak těžkou oběť" — zvolal baron.

„Toto právo mám a chci ho úplně využitkovati. Ale ne ke svému prospěchu, jen k dobru dítěte. Chci od tebe, abys doznal pravdu jenom jedinému člověku. Jen Kurt musí se všecko dovědět. Pro veřejnost zustane všecko i nadále tajemstvím. Tvoje věrolomnost donutila mě k tomuto požadavku."

Pak vzal Henning klobouk a dodal:

„Dávám ti 8 dnů na rozmyšlenou. Rozmysli si dobře!"

„A když ti nevyhovím?"

„Tak poneseš těžké následky."

„Když ale pronesu osudné ono slovo, které tě zničí a přivede zpět do Lucary?" — zvolal Rottenhall.

„Ty to slovo neproneseš. A když — pak věz, že jsem také na tuto eventualitu dobře připraven."

Rottenhal se obrátil k Pavlovi zády a zůstal nehybně stát u okna. Výraz jeho obličeje prozrazoval strašný boj, který se odehrával v jeho nitru.

„Tedy za osm dnů si přijdu pro tvou odpověď. Dobře si všecko rozmysli, Hanuši. Budeš-li moudrý, shodneme se!"

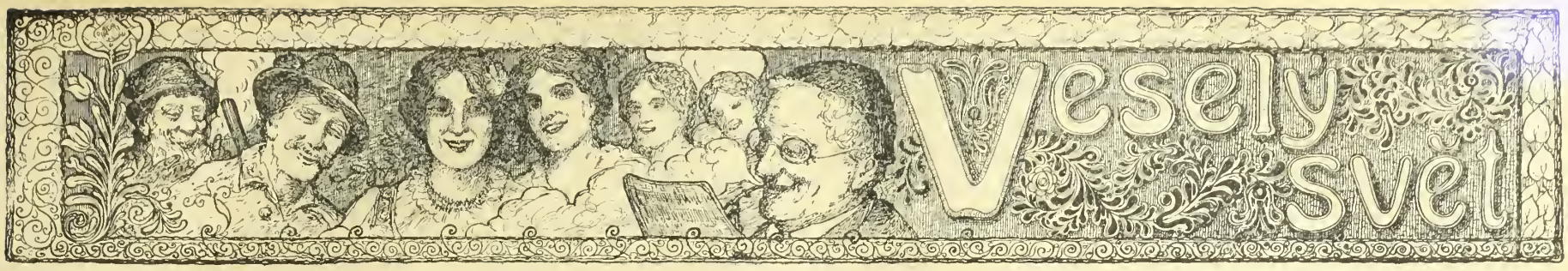

Dobře ho zná.

Profesor vycházeje z kostela po svatbě se svoji žínkou: „Nuž tedy milé dítě, nyní budeme na věky svoji."

Žínka: „Ano, máš pravdu Venoušku — ale víš — zapiš si to do notesu."

*

Na dráze

Kondukté r: „Co pak to znamená: Vám je aspoň 70 let a koupil jste si jen dětský lístek?"

Občan z Polsky: „Inhu — chož pak nejsme všichni dhětmi Israele?"

*

Náhrobní nápis!

Odpočívej v pokoji —
do našeho shledání.

*

Poptávka.

„Nechcete snad prodat vaše staré žíněnky?"

„Nevím, nevím — je po nich veliká poptávka — dosud se mi nabídlo 6 továren na tabák, že mi je odkoupí."

*

Moudrý názor.

„.... a povězte pane profesore, co myslíte, když se dívka nevdá, je tím zničen její život a naopak vdá-li se . . ."

„Profesor skočí ji do řeči... je tím zničen i život jejího muže."

*

Přirovnání.

V jisté společnosti bylo shromážděno více dám i pánů. Seděli kol jednoho stolu. Jistá slečna přiložila tvář na chvilku k ubrusu a po chvílce, vzhlédnuvší do zrcadla zvolala: „Ach božinku — celý vzorek ubrusu se mi otiskl na tvář". — „Ano, ano milostivá slečno" — podotkl kterýsi pán „to je zrovna tak jako když člověk sedí delší dobu na dírkované žídli."

*

Nepolepšitelný.

Krejčí: „Jakmile nevyrovnáte ihned účet, nehnu se odtud."

Student: „Tááák — tedy mi půjčte 30 kor., abych zaplatil bytné — sice nás oba vyhodí."

*

Z letního bytu.

Městská dívenka:„A proč pak ta slepice neustále kvoká?"

Hospodář: „Inu snesla vejce asi"

Dívčina: „Ba nemyslím, nemyslím — soudím spíše, že je to nervosa."

*

Schválně.

Paní: „Máři spálila jste nadobro maso!"

Služka: „Schválně milostivá paní — maso již zaváněło."

Paní: „Ale i omáčku jste docela přesolila."

Služka: Schválně milostivá paní — brambory byly namrzlé."

*

Stará bota.

Pan Vlaštovka k rybáři: „A to je všechno, co jste ulovil — tuto starou botu?"

Rybář: Inu vědí — stará bota má dnes větší cenu — než kterákoli bělice."

*

Hudební manžele.

„Pomyslí jen, paní berní o nás vykládá, že jsme nemuzikální a my přece máme gramofon se 600 plotnami a hrací hodiny, jež každou hodinu hrají nejrůznější korsky hudební."

*

Humor velikánů.

Kdysi navštívil synovec slavného skladatele Meyerbeera — věhlasného komponistu Rossiniho, aby mu dal posouditi smuteční pochod, složený na paměť zemřelého svého strýce. Rossini poslouchal, poslouchal a pak řekl: „Je to velmi pěkné, ale věřte mi, bylo by mi milejší, kdybyste byl vy zemřel a smuteční pochod složil váš strýc."

V rychlosti

V slovní potýčce, která vznikla v jisté společnosti rozčilil se vysoký hodnostář vojenský a pravil ku svému protivníkovi „. . . . cože . . . snad si myslíte, že jste více než já? Nejste ani o chlup více než-li já — vy osle!"

*

Důkaz.

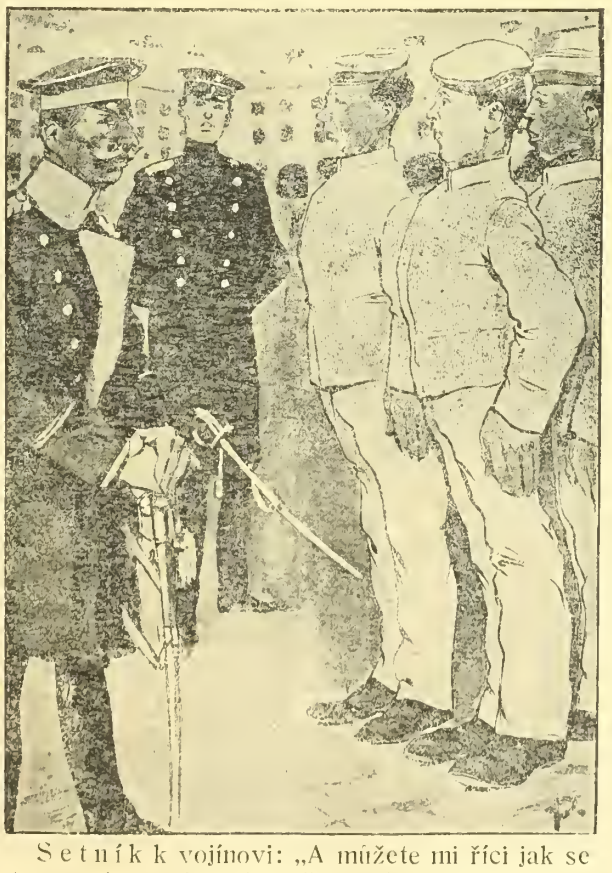

Setník k vojínovi: „A můžete mi říci jak se to pozná, že rána šla příliš na levo či na pravo, neb přehnaně nahoře neb dole?"

Vojín: „Poslušně hlásím to se ukáže samo."

*

Podivné.

„A že ten jízdní řád stojí stále 60 haléřů? To je přece podivné. Vždyť jezdí přece nyní tak málo vlaků."

U kartářky.

„Od černého pána hrozí vám nebezpečí, Za to ale jistý plavovlasý jinoch . . ."

„Ach to mě vše nezajímá — chci věděti jaká bude v zimě moda."

*

Ví proč.

„Proč jse's zanesl do knihy cizinců co atlét?"

„Uvidíš a pochopíš až nám hotelier předloží účty."

*

Poslední.

„Tak co vypijeme na rozloučenou ještě jednu?"

„Dobře — ale poslední. A kde — u ‚jelena' nebo u ‚slona'?"

„Myslím u ‚jelena'."

„Tak tedy u ‚slona' předposlední!"

*

Logika.

Myslím, že rok po míru budou vůbec všichni lidé tlustí — poněvadž každý bude chtít dohoniti co zanedbal. Nyní se lidé nedojedí — a pak se přejedí.

*

Šťastivec.

„Zda se, že se cítíte šťastným nad výběrem svoji manželky."

„Ano, ano — pravdu díte — včera ode mne utekla."

*

Strašná domněnka.

Mladší žena k manželovi: „Posíláš zase 5 korun prostředkovateli sňatků? Jak to? Snad jsi si mne nevybral na splátky."

*

Žaloba.

Soudce: „A když jste natloukl vašemu protivníku ve rvačce, jež vznikla v čekárně nádražní, vrátil jste se opět a natloukl jste mu ještě jednou. Vysvětlete nám proč?"

Obžalovaný: „Poněvadž byl vlak opožděný."

*

Nevím, nevím.

A: „Zase prý bude zavedena novota u vojska a sice pušky, jež mohou vystřeliti 90 ran najednou."

B: „Ale nepovídejte, skutečně — kdyby je byli měli za války 30tileté, byla by vojna trvala pouze jen rok."

*

Pomsta je sladká.

První přítelkyně: „Za námi stojí jakýsi pán: pozoruje a vysmívá se nám."

Druhá přítelkyně: „Nech ho jen, nech ho — je to náš prvý komik — a večer se mu vysmějeme my."

*

Lepší.

Lékař: „Neztrácejte jen ducha. Bude zase dobře. Pohleďte před třemi lety, byl jsem stižen touže nemocí co vy — a dnes jsem opět zdravý a čilý."

Nemocný: „A povězte mi — kdo vás vyléčil?"

*

Dobré zaměstnání.

Úředník v zastavárně k mladému malíři: „Lituji velice, ale my nepřijímáme obrazy bez ověření, ale mohu vám prodati krásné ověření — stojí pouhých 30 korun."

Malíř: „A co byste mi půjčil pak na obraz?"

Úředník: „Dvacet korun."

*

Děti naší doby.

Učitel: „Nuže Vojtěchu, kdy zemřel Bedřich Veliký?"

Vojtěch: „To prosím není v dějepisu."

Učitel: „Ne? (Otevře knihu a ukazuje na jisté místo.) Nuže hleď, zde stojí přesně † 1786."

Vojtěch: „A tak — já myslil, že je to číslo jeho telefonu."

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S. O,

Michaelkirchplatz 13, odděl. **663.**

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,

Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Jednatelé

spolehlivi a svědomití, ku získávání odběratelů pro oblíbený illustrovaný týdenník na vysokou provisi ve všech místech se přijmou. Značný a jistý vedlejší výdělek pro každého! Nab. s 10 hal. známk. na odp. do adm. t. l. pod znač. „Značný výdělek".

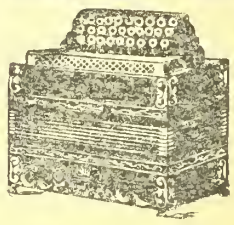

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Žádejte

všude ve veřejných místnostech týdně vycházející

Vídeňské Illustrov. Noviny!

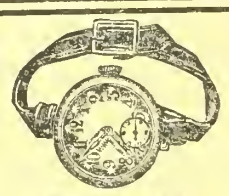

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·-. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—, 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma. 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

la břitvy ze stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—

naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—. známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené no, že do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11 —, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí· Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Lázně v každé domácnosti.

STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ

od revmatismu, nastuzení, ichiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na První velkov. zesílené léčivé miner. slatiny

MARIE ZELENÝ, Č. Čermá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — **Doporučeno předními lékaři.**

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Víno bílé a červené

od 56 litrů výše na dobírku

zasílá A. OSET, Guštanj (Gutenstein.)

Korutany. 2042

Speciální blúzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10'80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie. **Speciální prodej blúz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ. III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.**

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost, v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlí a p. Důležití zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní se vším příslušenstvím, proti předem zaslanému obnosu K 4·—, na dobírku K 4·20, Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Vlastní správkař.

Moje zázračné ruční šicí šídlo nejrychleji prošívá jako šicí stroj. — Největší vynález, abyste si mohli sami kůži, roztrhanou obuv, koňské postroje, kožešiny, koberce, plachty na vozy, stanové látky, plst, cyklistické pláště, pytle, plátno, všechny ostatní silné látky látati a šíti. Nepostradatelné pro každého. Dobrodiní pro řemeslníky, rolníky a vojiny. Pevná konstrukce, dětský snadné ovládání, záruka za upotřebitelnost. Mnoho pochvalných dopisů. Cena plného šicího šídla s klubkem nití, 4 různými jehlami a návodem k použití K 3.50, 3 kusy K 10.—. 5 kusů K 15.—. Zasílá proti předem zaslanému obnosu vyplaceně, neb na dobírku. do pole jen proti zaplacení předem.

JOSEF PELC, OPAVA,

Lastenstrasse 3 15.

Prodavači se hledají. 2044

S nejvyšším svolením Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva.

32. c. k. státní loterie

pro spol. vojenské dobročinné účely.

Tato peněžní loterie má **21.146** výher v hotovosti v úhrnném obnosu **625.000 korun.**

Hlavní výhra činí 200.000 korun.

Tah koná se veřejně ve Vídni 26. července 1917.

Cena losu 4 koruny,

Losy lze koupiti u oddělení pro dobročinné loterie ve Vídni, III., Vordere Zollamtstrasse č. 5, u král. uher. lot. důchod. ředitelství v Budapešti IX., v hlavní budově ce ního úřadu, v loterních sběrnách, trafikách, u berních, pošt., telegrafních a železničních úřadů, ve směnárnách atd. Herní plány pro kupující zdarma. Losy zasílají se vyplaceně

1964 **Z c. k. generálního ředitelství státních loterií (oddělení dobročinné loterie).**

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od kof. kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 8 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. doplňy. Cena i kelímku s ubezpečacím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny (Košice (Kaschau)

I. pošt. schránka 12/222. Uhry.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·— Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes milion již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 18. II., Praterstrasse 24. III. Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 109. VII. Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 80. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 18.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravské Ostrava Pardubice, Plsek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Turn s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1858.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 26.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V Cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm vysoký, 40 mm široký K 2·— Zasláno: 10 mm vysoký 80 mm široký K 6·—. V redakční části, 10 mm vysoký, 80 mm široký K 8·—.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 28. ČERVNA 1917.

Nová, velká italská bitva

na planině Sedmi Obcí.

Před novými bitvami na západě. — Anglický ústup na Strumě. — Diplomatické vyjednáváníRuska se západními mocemi o zmírnění válečných cílů. — Obsazení Řecka čtyřdohodovým vojskem

DEFINITIVNÍ NAŠE VÍTĚZSTVÍ ZABEZPEČENO.

Nový ministr honvédů polní podmaršalek Szurmay učinil v těchto dnech prohlášení o válečné situaci a pravil mezi jiným: Ať potrvá válka ještě déle, ať dojde ke čtvrtému nebo i pátému zimnímu tažení — nemůže se nám nic státi! Desátá bitva na Soči skončila nepopíratelnou porážkou italskou a dokázala neochvějnost naší vojenské situace a jistotu našeho konečného vítězství. Nikdo neví, kdy přijde mír. Voják také o tom nemyslí, alespoň náš voják ne. Dokud trvá válka, bojuje náš voják a jak bojuje, to vidíme každý den. A voják náš bude bojovati dále, až nepřítel pochopí pravdu, které se stále vzpírá. Právě teď, na sklonku třetího válečného roku, je situace naše lepší, než kdykol jindy. A nemůže se zhoršiti! Toto Rakousko-Uhersko, které dnes vidíme, je vítězné Rakousko. Na všech frontách stojíme pevně rozhodnuti vytrvati, neboť každý ví, že jedná se o naší existenci. Můžeme s plnou důvěrou pohlížeti budoucnosti vstříc.

Podobný projev četli jsme v těchto dnech také v neutrálních listech. V „Bundu" rozepsal se Stegeman o válečné situaci a dospěl k závěrku, že letní ofensiva 1917 nepřinesla žádné positivní rozhodnutí. I když ruská armáda přikročí ještě k ofensivě, nepodaří se čtyřdohodě její plán.

K nejnovějším velkým úspěchům německé aviatiky. Pracovní síň německého leteckého sboru na západní frontě, ve které zkoumají se snímky letců.

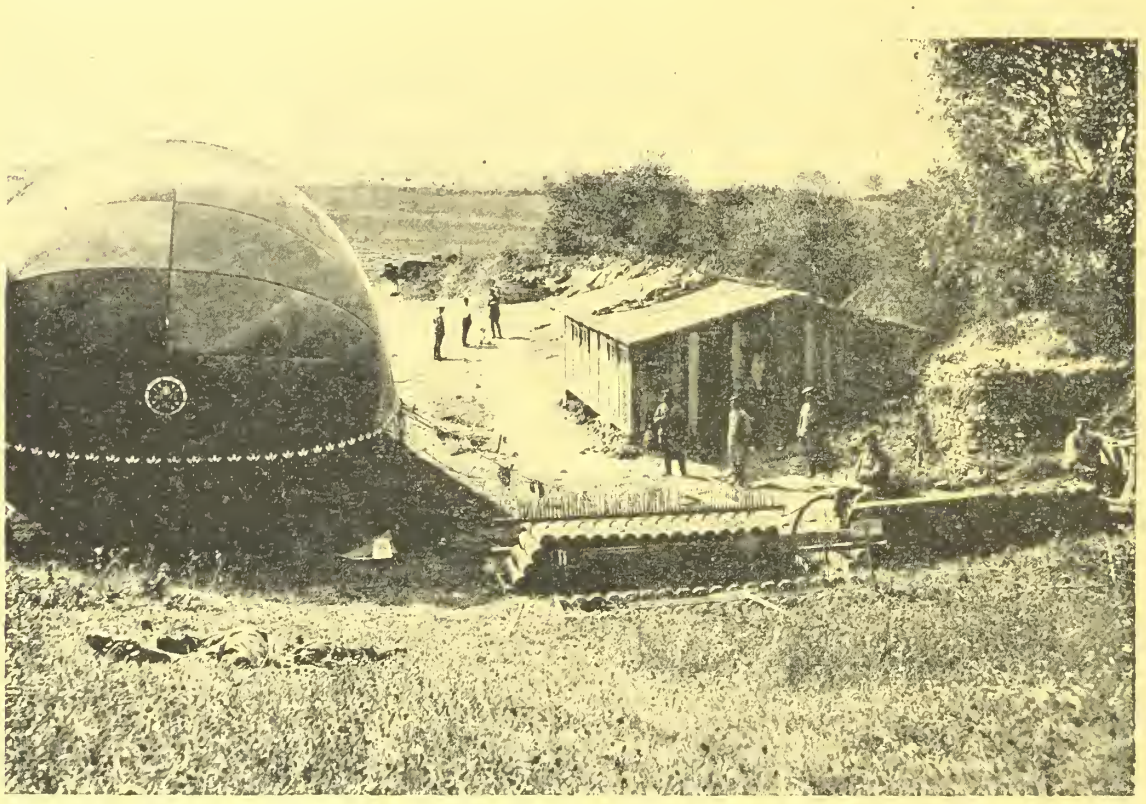

Přistaviště pozorovacího balonu na západní frontě.

Centrální moci uhájily vnitřní svou čáru a ovládají ji u Mosulu, Aleppa, od Lille až k Ostende, od Mittavy až k Tridentu, Terstu, a Drači. Všeobecná válečná situace je vyrovnaná a ani nové projektované operace čtyřdohodové nemohou přinésti žádné větší změny.

*

Jinak nelze o událostech na bojištích sděliti nic důležitějšího. Ve Flandrech trvají boje. Mají ráz dílčích operací a jak tvrdí Wolffova kancelář jsou to dle všeho přípravné operace k projektovanému velkému anglickému náporu na celé frontě. Také na francouzské části západní fronty nenastaly žádné podstatné změny. Na Soči trvá bitevní přestávka, na ostatní části italské fronty jen dílčí operace. Nezměněná je i situace na ruské frontě, jen místy oživuje občas dělostřelba. Na frontě v Macedonii docílili Němci a Bulhaři v poslední době cenného úspěchu tím, že na pravém anglickém křídle západně Demirhissaru obsadili několik vesnic v přední čáře v šířce asi 40 km.

□ □ □

ROZHODNUTÍ V OTÁZCE MÍROVÉ.

Jak všecky okolnosti dokazují, rozhodne nejbližší doba o velké otázce míru, neb pokračování ve válce. Denní list přinesl celou řadu zpráv o notách, které stále se vyměňují mezi čtyřdohodovými vládami. Pokud se jedná o nepřátelský tábor, není pochybností o tom, že Anglie, Francie a také Spojené státy chtějí ve válce pokračovati, kdežto Rusko a vedle toho také Italie chtějí mír. Vstup Ameriky do války vznítil válečnou náladu v Londýně a ve Francii nebývalou měrou a to tím více, ježto Wilsonova příkladu následovala celá řada dalších amerických menších i větších států a přerušila diplomatické styky s Německem. Vedle Anglie, Francie, Ruska, Italie, Japonska, Srbska, Černé Hory, Belgie, Rumunska Portugalska má proti Německo ještě Spojené Státy, Brasilii, Čínu, Kubu, Panamu, Quetemalu, Bolivii, Honduras, Haiti, Liberii, Nigaragua a San Domingo, tedy maličkost — celkem 23 odpůrců. Tyto okolnosti podporují v Londýně a v Paříži hnutí pro pokračování ve válce a potlačují snahy mírové. Důkazem toho jsou nedávné projevy ve francouzské sněmovně. Ribot i Viviani zapřisahali Francii a čtyřdohodu, aby nezřekla se naděje v úplné zdolání německé vojenské síly a pokračovaly ve válce. Podobně pracuje také Wilson, čehož důkazem je jeho poslední nota Ruska a řeč ve Washingtonu. Leč Anglie, Francie a Amerika svůj tlak proti míru rozšiřují také na neutrální státy a nejen to vykonávají ostrý tlak též na své vlastní strany socialistické, aby brzdily jejich mírovou konferenci ve Štokholmu. Že se blíží rozhodnutí dokazuje také poslední násilni-

Bitva ve Flandrech: Německé 21centimetrové dělo, v akci proti anglické přesile.

Z bojů na Soči: Trosky italské vzducholodi, sestřelené našimi letci u Gorice.

cký akt čtyřdohody proti Řecku. Buď se blíží mír a Anglie a Francie chce postaviti mírovou konferenci v otázce řecké před hotovou věc, anebo bude čtyřdohoda vésti ještě jeden a poslední rozhodný útok a zatím účelem chce si v Řecku posíliti svou posici. Podezřelé rejdy provozuje čtyřdohoda také ve Švédsku a ve Španělsku. Poslední krise v obou těchto státech jsou jen důsledkem anglického a francouzského diplomatického tlaku. Velký zápas je v proudu také v Italii a pak hlavně v Rusku, kde Anglie, Francie a Amerika vynakládá všecko své úsilí, aby utlumila mírové proudy a snahy po míru a přiměla petrohradskou vládu a ruské velení k pokračování ve válce. Tento diplomatický zápas v Rusku dosahuje v poslední době svého vrchole. Čtyřdohoda chce si zjednati jasno a Rusko nebude moci už dlouho odkládati své rozhodnutí. Už také z té příčiny, že v nejnovější době také Německo prohlásilo, že chce s Ruskem mír bez anexí a bez kontribuce. Rakouský zahraniční ministr prohlásil to už dříve, dnes činí to také Německo a přišla tudíž řada na Petrohrad, aby dal definitivní odpověď. Nejbližší doba přinese důležité rozhodnutí.

□ □ □

NA SVĚTOVÝCH FRONTÁCH.

Anglický a francouzský tisk rozepisuje se o velkých připravách ku všeobecnému útoku čtyřdohodovému na všech frontách. Tentokráte nejedná prý se jen o útok na souši, ale současně také na moři. „Dail Nevs" a také jiné londýnské listy vysvětlují nynější stagnaci na frontách jen tím, že pracuje se na plánech a že dokončují se přípravy k poslednímu, ale rozhodujícímu útoku. Tyto domněnky, potvrzuje také neutrální tisk, zejména švýcarský, který sděluje, že všecky anglické přístavy jsou pro volnou dopravu uzavřeny následkem velkých vojenských transportů. Čtyřdohoda dokončí v brzku tyto přípravy, vyčká též definitivní rozřešení krise řecké, načež zahájí akci. Při tom bráti bude také čtyřdohodové loďstvo, které dosud vázáno bylo v řeckých vodách a nyní bude uvolněno. Anglie chce do nastávajícího zápasu zasáhnouti celou svou námořní moci. Londýn. časopisy prozrazují také už určité útočné plány anglické proti německým přístavům v Severním a Baltickém moři a proti pobřeží Jutska. Čtyřdohodový tisk stále ještě je optimistický a slibuje si mnoho od intervence americké. V posledních 14 dnech přistálo na francouzské půdě několik amerických vojenských transportů. Jsou to zatím ponejvíce jen sbory technické. Další větší transporty se očekávají. Do pozdního podzimu chce Amerika poslati do Francie nejméně 125.000 vojáků. Podaří-li se jí to vzhledem k nebezpečí ponorek, je ovšem jinou otázkou.

□ □ □

Zříceniny vesnice za frontou ve Flandrech.

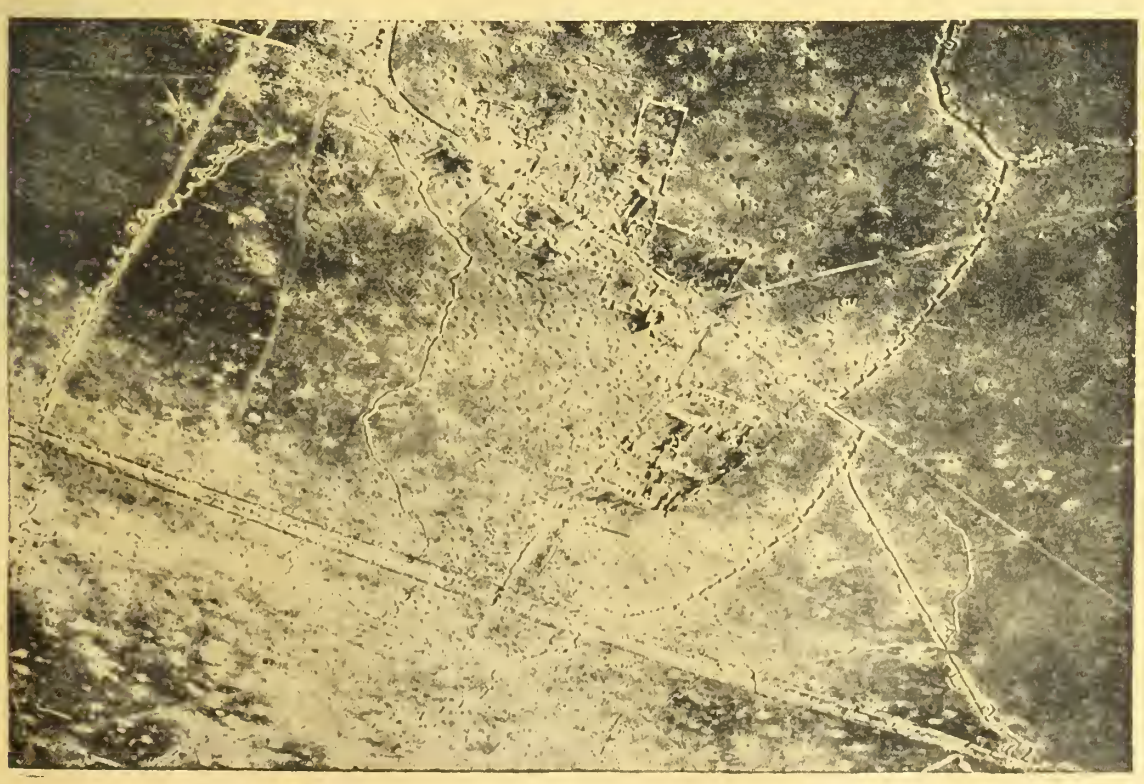

Německý letecký snímek vesnice Bermericourtu a okolí po anglické bubnové palbě.

KRISE KABINETU HRABĚTE CLAMA-MARTINICE.

Rakousko má novou vnitropolitickou krisi, kterou vyvolaly strany polské. Průběh krise je dostatečně znám z denního tisku. Polské strany, sdružené v Polském Klubu na radě říšské jsou už delší dobu rozladěny, protože odluka Haliče narazila za tím na různé překážky a protože vláda odkládá splnění jiných haličských požadavků. Průchod své nespokojenosti daly Poláci ve známém svém usnesení ze dne 16. května, ve kterém zaujali vuči hraběti Clamovi-Martinicovi stanovisko opoziční a později v resoluci krakovské, která zdůrazňuje vedle haličských požadavků, také všeobecný požadavek polský po sloučení všech krajů polských v jednotnou samostatnou Polsku, pro kterou kromě toho žádají přístup k moři. Protože vláda dosud nezaujala stanovisko příznivé těmto polským požadavkům, usnesl se Polský Klub nepovoliti vládě hraběte Clama-Martinice rozpočet. Vláda ocitla se tím v kritické situaci, ježto bez Poláků nemá většinu ve sněmovně a to tím více, ježto i Český Svaz zaujímá ke kabinetu stanovisko opoziční, stejně jako všecky ostatní strany slovanské. Hrabě Clam-Martinic předložil tudíž v pondělí, dne 18. června císaři Karlovi demisi celého kabinetu. Tomuto rozhodnutí předcházely dlouhé ministerské porady, které trvaly dne 18.

června celý den a v nichž bylo dne 19. pokračováno. Protože nepodařilo se nalézti východisko z krise, nezbylo nic jiného než demise celé vlády.

Císař Karel nepřijal demisi ihned, nýbrž uložil hraběti Clamovi-Martinicovi, aby znovu vyjednával s parlamentními stranami a pokusil se nalézti východisko z krise. Hrabě Clam-Martinic vrátil se do parlamentu a předložil stranám nové návrhy na zřízení velkého koncentračního kabinetu, ve kterém vedle 11 ministrů resortních zasedati mělo ještě 6 ministrů krajanských. Vyjednávání trvalo opět několik dní, na konec se však opět rozbilo, neboť česká delegace odepřela svou podporu ministerskému předsedovi a Poláci a také Jihoslované nechtěli vstoupiti do projektované německo-polské většiny bez Čechů. Hrabě Clam-Martinic obnovil proto ve čtvrtek dne 20. června svou demisi, která byla přijata. Sněmovna se pak odročila na úterek 25. června a zahájí pak ihned 2. čtení zatímního rozpočtu, načež vyřídí předlohu zákona o prodloužení poslaneckých mandátů a provede volbu delegací eventuelně ještě některé imunitní záležitosti, jak naznačil hrabě Clam-Martinic (posl. Klofáč). Nástupcem Clama-Martinice byl jmenován v sobotu odpoledne dosavadní správce ministerstva orby šl. Feidler, jenž utvořil přechodní kabinet úřednický.

□ ◘ □

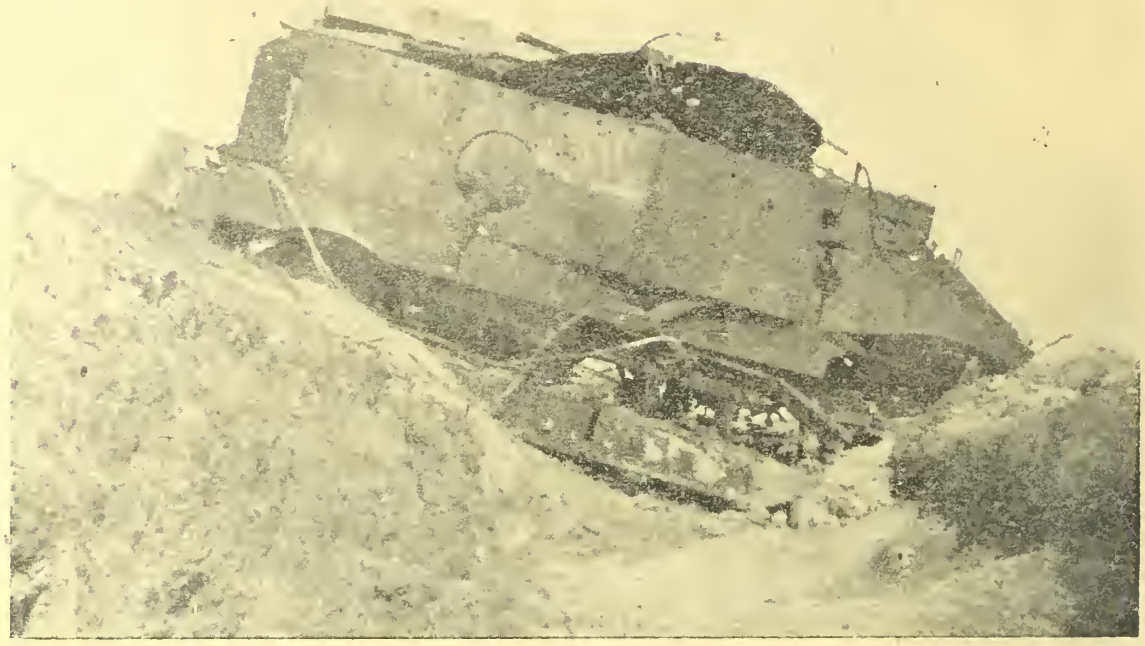

Anglický pancéřový automobil, ležící rozstřílený německými granáty v zákopech u Ypern.

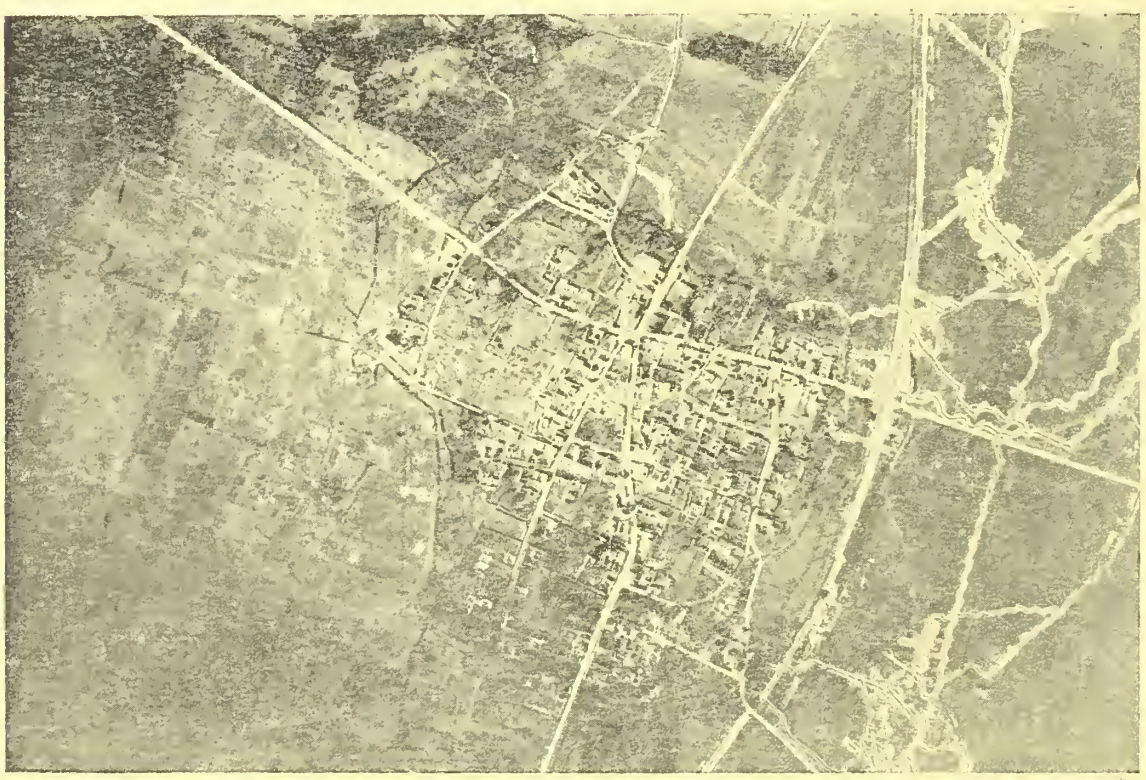

Avíatický snímek vesnice Prunay ve Flandrech, v jejímž okolí odehrály se tuhé boje.

NOVÉ ZNAŽENÍ PAPÍRU

nutí nás k naléhavému apelu ke všem abonentům a přátelům našeho listu, aby obnovili rychle předplatné na dobu co nejdelší. Složní lístky přikládáme k celému nákladu a prosíme, aby jich bylo v plné míře použito. Předplatné celoroční obnáší 15.60 K, pololetně 7.80 K, čtvrtletně 3.90 K, měsíčně 1.80 K.

□ □ □

ŘÍŠSKO-NĚMECKÝ HLAS O SITUACI V RAKOUSKU.

„Vorwärts" praví: Rakouská krise ministerská dokazuje zřetelně, že příkazem okamžiku je revise ústavy v hlavě i údech. Státoprávní ohražení všech nenčmec. národů monarchie a průběh rozpočtové debaty, jež ostatně v poměru k válečným poměrům vedena byla klidně a důstojně, pomíjejíc srážek, dokazuji, že centrálistický kurs je nemožný. Jen spolkový stát autonomních národu, jak je požadován znamenitým německonacionálním učitelem práva drem Redlichem, českým sociálním demokratem drem Šmeralem a německým sociálním demokratem drem Rennerem, je vysvobozením ze staletého, bolestného zla. Zmenší třecí plochy národnostní a zakotví hlouběji ve všech národech mnohojazyčné říše vedle výlučného a extremního zdůrazňování národnostního principu též nezbytnou státní myšlenku. Cesta k tomuto cíli není lehká a nelze ji rychle uraziti. Nejlépe by se odporučovalo utvoření přechodného ministerstva, jež by pečovalo o zmírnění sociálních válečných škod a jež by důrazně zastupovalo občanské zájmy před vojenským násilím. Hlavní jeho úlohou byla by však příprava pronikavé změny ústavy, jež musila by obsáhnouti i demokratisaci obcí a okresních zastuptelstev, ve srozumění s národy, které by na podzim, po utvoření velikého koaličního kabinetu, položily v říšské radě poslední kámen k vlastní, samostatně vybudované ústavě. Tento program — a tento jediný — může vésti k ozdravění Rakouska, jež jest německým zájmem a jehož šťastné provedení bude konečnou porážkou křiklounských šovinistů všech národů.

Citovanému listu nelze upříti znalost našich poměrů a zároveň i správnost jeho názoru na naši vnitřní situaci rakousko-uherské monarchie. Bohužel je málo listů v Německu, které mají odvahu doznati totéž.

□ □ □

PŘEVRAT V ŘECKU.

Předseda a sekretář helenské unie ve Švýcarsku rozšířili protest, jenž byl přijat na mimořádné valné hromadě unie dne 15. t. m.: 3 státy ententy, Francie, Anglie a Ruska, osvojily si práva, jež nezakládají se na žádné smlouvě a jež odporují zásadám helenské ústavy. Dle vlastního doznání odzbrojily lstí řecký národ a přikročily k

Hlavní město Nizozemska, Amsterodám, který podobně, jako italské Benátky je vystavěn na celé řadě menších ostrůvků mořských. Jak známo, žil tu ve vyhnanství a zemřel slavný učitel národů J. A. Komenský.

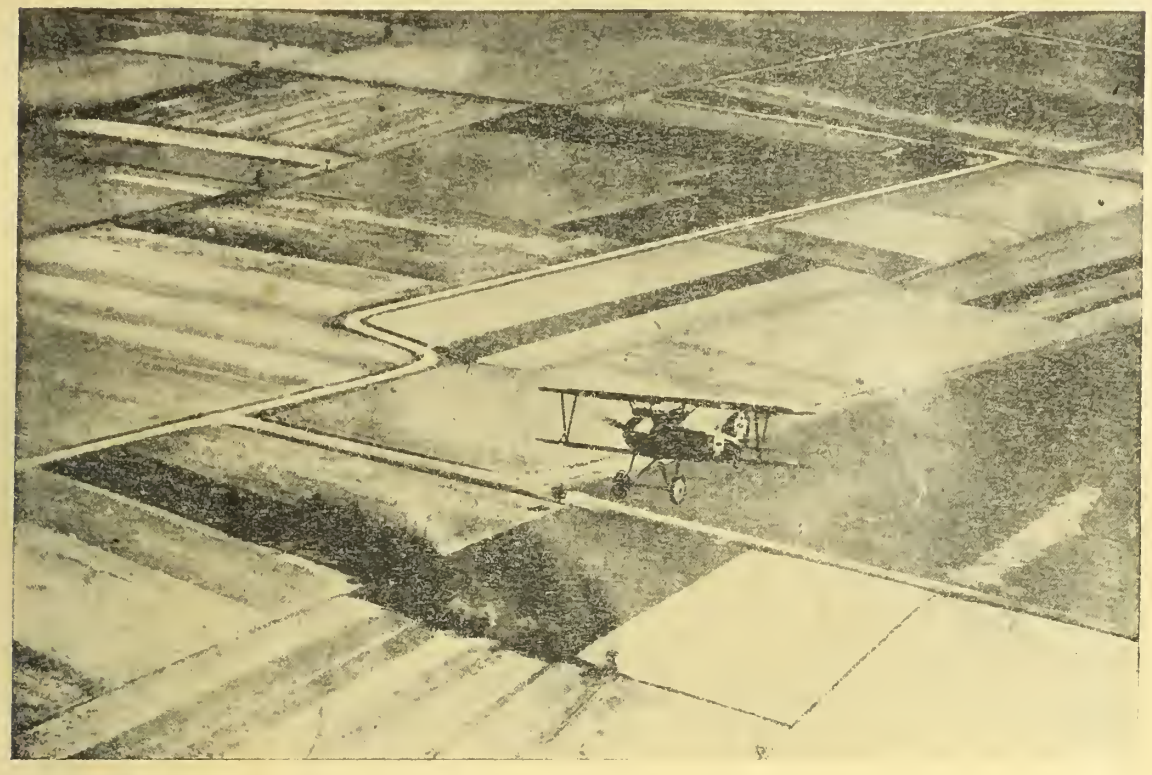

Vznášející se létadlo, zachycené fotografickou deskou z jiného, nad ním letícího aeroplánu.

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

Přenos s č. 25. Vídeňské Illustrované Noviny	K	149.—
15. Obchodní škola, Vyškov	K	10.—
16 Vasický Jan, Kyjov	K	2.—
17. Opletalova Adela, Blansko	K	10.—
18. Nejmenovaný, Vídeň VIII.	K	6.—
19. Kubánek Josef, Jilemnice	K	3.90
20. Svatoň Rudolf, Chrast	K	1.20
21. Mizerová Hermina, Prostějov	K	4.—
22. Apfelbauer Josef, Nymburk	K	4.—
23. Barcal J., Praha I.	K	2.—
24. Hošek Josef, Plzeň	K	2.—
25. Jaroš Josef, Studénka	K	2.—
26. Zetek Antonín, Dombrová	K	2.—
27. Michálek Josef, Česká Skalice	K	5.—
28. Sbírka: Třídírna pol. pošty, Praha	K	10.50
29. Sbírka: Čeští vojíni kanceláře I., Josefov	K	11.—
30. Mg. Ph. Lupp Jan, Chrast	K	5.—
31. Madr Jan, Pražské Předměstí	K	2.—
32. Vojtíšek Antonín, Vídeň XXI.	K	2.—
33. Knotková Heřmilka, Vídeň X.,	K	30.—
34. Kalista Josef, Vídeň IV.	K	10.—
35. Pěnča Josef, Karlov	K	10.—
36. Dosadil Josef, Chvalkovice	K	1.—
37. Petrová Marie, Chvalkovice	K	1.—
38. Petrová Cecilie, Vítkovice	K	4.—
39. Albrecht Jan, Pelhřimov	K	2.—
40 Krejča Jan, Pelhřimov	K	2.—
41. J. U. Dr. Baštař K., Jaroměř	K	1.—
42. Kalužík Cyril, Feldsberg	K	4.—
43. Myslivcová Božena, Vinařice	K	4.—
44. Čermák Theodor, Smiřice n./L.	K	5.—
45. Crnek Vincenc, Lazy	K	2.—

ozbrojenému obsazení země, když byly národ učinily neschopným každého odporu, pomíjejíce svých povinností a nedbajíce svých vlastních podpisů. Zrušily suverenní práva a svobodu země zcela neodvislé, změnivše je v prostý protektorát. Nabídly integrující součástku naší vlasti, aby si koupily mlčení Italie. S brutálním násilím přinutily panovníka země Jeho Veličenstvo krále Konstantina, aby proti zřejmé vůli svého národa opustil zemi. Nemohouce zdržeti se rozhořčení, jež se nás zmocňuje vzhledem k tomuto státnímu převratu a zločinu proti svobodě, kterou nám zajistila krev našich otců, vzhledem k ďábelským plánům, jimiž je řecký národ násilně vháněn do tohoto vražedného boje, protestujeme důrazně před civilisovaným světem, jestli takový ještě je, a zapřisahame ho, aby s námi pozvedl hlasu, aby helenskému národu vrácena byla jeho svoboda a jeho nezadatelné právo říditi své osudy dle vlastní vůle.

*

V Řecku zatím vládne čtyřdohoda dle své libosti. Anglicko-francouzské vojsko proniká stále hloub do bezbranné země a obsazuje nejdůležitější strategické body. Nový král Alexandr musí se říditi rozkazy čtyřdohodového generálního komisaře a ministerský předseda Zaimis udělá brzo místo Venizelovi, který bude vládnout přesně dle pokynů londýnských a pařížských.

Obvazovna — útulek raněných vojínů — zřízená v hlubinách volyňského pralesa.

Francouzské létadlo, které se střítilo na selský dům a prorazilo střechu.

46. Černošek Eduard, Nová Ulice	K	10.—
47. Kaseter Josef, Petřvald	K	3.—
48. Vaculík Rud., Petřvald	K	2.—
49. Morway Elisabet, Petřvald	K	2.—
Součet	K	326.60

PŘED RUSKOU OFENSIVOU.

Pravděpodobný útok ruských a rumunských armád označuje vojenský spolupracovník „Frankfurter Zeitung", který napsal: Poměry na východní frontě jsou pro centrální moci naprosto nejisté. Všecky zprávy o rozkladu ruské armády nutno přijímati s největší reservou. Tolik dá se konstatovati, že u ruských vojevůdců, stejně jako v ministersterstvu války je jedná vůle k útoku. Leč na druhé straně tato vůle nedovedla ještě odstraniti všecky překážky, které stojí v cestě ruské ofensivě. Nové zprávy z Ruska zejména pak depeše o diktatuře, kterou na frontě vykonává v pravém slova smyslu generál Brusilov, ukazují, že Rusové hodlají zahájiti útok na celé frontě, dlouhé více než 2000 km. Je také jisto, že armáda rumunská bude tentokráte státi pod vrchním velením ruským. Termín ofensivy není jistý. Každý list hádá jinak, ale všickni se shodují v tom, že operace započnou snad už v době nejbližší.

ANDERS EJE.

PARTIE KARET.

Jako všechny zvláštní události a příhody, začíná i tato čirou náhodou.

Vlak vyjížděl ze Štokholmu v půl dvanácté. Bylo to před vánocemi. Každý asi zná, jak příjemně se cestuje 26tého prosince; že k tomu třeba ocelových nervů, trpělivosti Jobovy, spojené s bezohledností, nejlépe new-yorskou, a pak hlavně — dobrých loktů! Věděl jsem o tom všem, leč přes to jsem si umínil, že si vydobudu místo při okně mého kupé, a mimo to, že si zamluvím dobrý oběd v restauračním voze.

V liftu jsem náhodou pohlédl do zrcadla. Jaká to prokletá zeleň — připadal jsem si jako piják opia! Podařený obrázek pro dobrodružnou povídku, kterou jsem měl náhodou prožít.

Když jsem přišel na nádraží bylo půl desáté; to bylo věru hloupé! Nechci tím právě říci, že jsem ve svém spěchu, došel poněkud brzy na nádraží a že jsem se za to styděl, neboť opatřiti si v tuto dobu ve vlaku sedadlo u okna, stojí skutečně za jakoukoli oběť — ale myslím, že se má při všem zachovati určitá míra. Napadlo mi, že jsem dosud nečetl noviny a právě naproti mě kynula čítárna pěkného hotelu . . .

Bylo tam ranní ticho. Posluhovačka utírala červeným jakýmsi šátkem nábytek; když mě uviděla, zavrtěla podivuhodně zadkem a bručíc

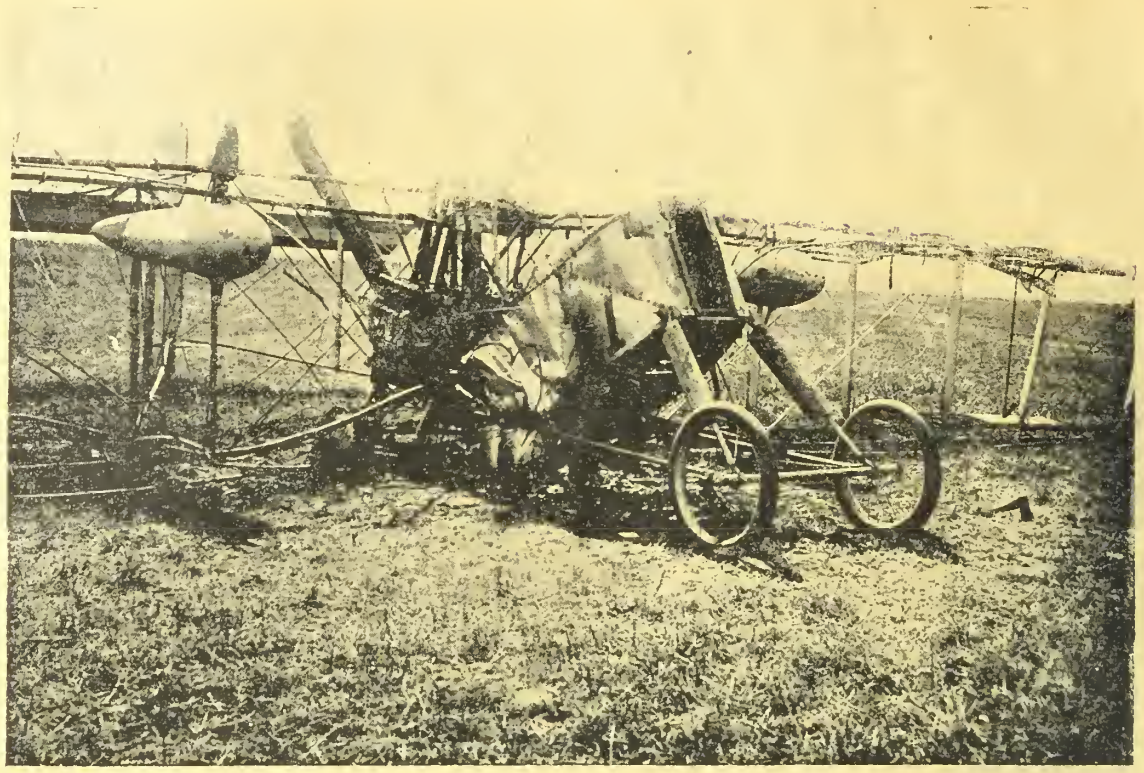

Úspěchy německé aviatiky v bitvách na západě: Francouzský dvojplošník typu Voisinova, německými letci donucený k přistání.

Italský Caprani, sestřelený na Soči rakousko-uherskými obrannými bateriemi.

odešla. Přelétnuv válečné depeše a počínaje čísti místní klepy a skandály, uslyšel jsem náhle čarovný jakýs hlas z vedlejší kterési místnosti, jenž ihned upial mojí pozornost. Nikdy v životě jsem podobný hlas neslyšel. Den před tím jsem hledal v šlechtickém almanachu, kteréhosi vzdáleného příbuzného z matčiny strany, který tam byl zaznamenán, co metafisický spisovatel, toho času v Rumunsku. Co jsem nyní zaslechl, krylo se s mojí představou o onom příbuzném. Náhle zalétlo k mému uchu švédské slovo a sice — Bůh mi to odpust — výkřik: „u čerta"! Na to následovala celá řada švédských zaklení a hned na to ozval se ženský hlas a musím věru dodati, že to byl krásný ženský hlas.

„Vždyť víš, že ti klení naprosto nepomůže," mínila neznámá klidně a měkce.

„A co tedy pomuže?" ptal se podivuhodný, hluboký hlas posměšně."

„Peníze."

Nastalo ticho. Obrátil jsem list žurnálu, a věřil jsem pomalu, že jsem snil.

Basso metafisico: „Kolik potřebujeme?"

Soprano simpatiko: „Nejméně jeden tisíc."

„Hahaha! Dnes večer obdržíš pět tisíc."

„Milý příteli vzpamatuj se."

„Vymyslil jsem nový zpusob hraní — vím, co říkám. Pochybuješ-li o tom Tomasino, můžeš to zkusiti se mnou . . . ."

„Děkuji nemám pražádné chuti, — spáliti se."

„Dobře tedy poklade můj. Nevložím-li však dnes večer 5000 do tvých malých ruček, můžeš mě klidně nazvati oslem. Do oné chvíle zůstaneme si vzájmně cizími, madame. Usednete si v dámském oddělení. Comprenez?" A já vypiji rychle ještě toto pivo, poněvadž jest nejvyšší čas k vlaku . . ."

Posluhovačka vešla s utěrákem opět do čítárny, přirazivši zlostně dveře. Vrhla na mě dva zlobné zelené zraky, zvedla čtyři kalamáře a opět je postavila. Bylo čtvrt jedenácté. Oblékl jsem zimník, chopil se své tašky a spěchal jsem na nádraží . . .

II.

Chci-li nyní vypravovati vše, co jsem prožil ve vlaku ze Štokholmu do Göterborgu v kupé čís. 3. den před vánocemi musím konstatovati, že jest tato událost příliš suchá a na druhé straně zase příliš obsažná, ku sepsaní novely. Telegrafický referát a policejní udáni zesílené několika portréty a skizzami náležitě označenými zvláště mezi stanicemi Alingas a Herrljunga pomohly by věci ještě více. Neboť každý detail, jež tu sděluji je tak pravdivý, jako čtyři základní způsoby počítání.

Tehdy jsem však na věc pohlížel jinak a sotva že vlak dorazil do Göterborgu, uznal jsem, že tato událost se mohla zcela dobře přihoditi na

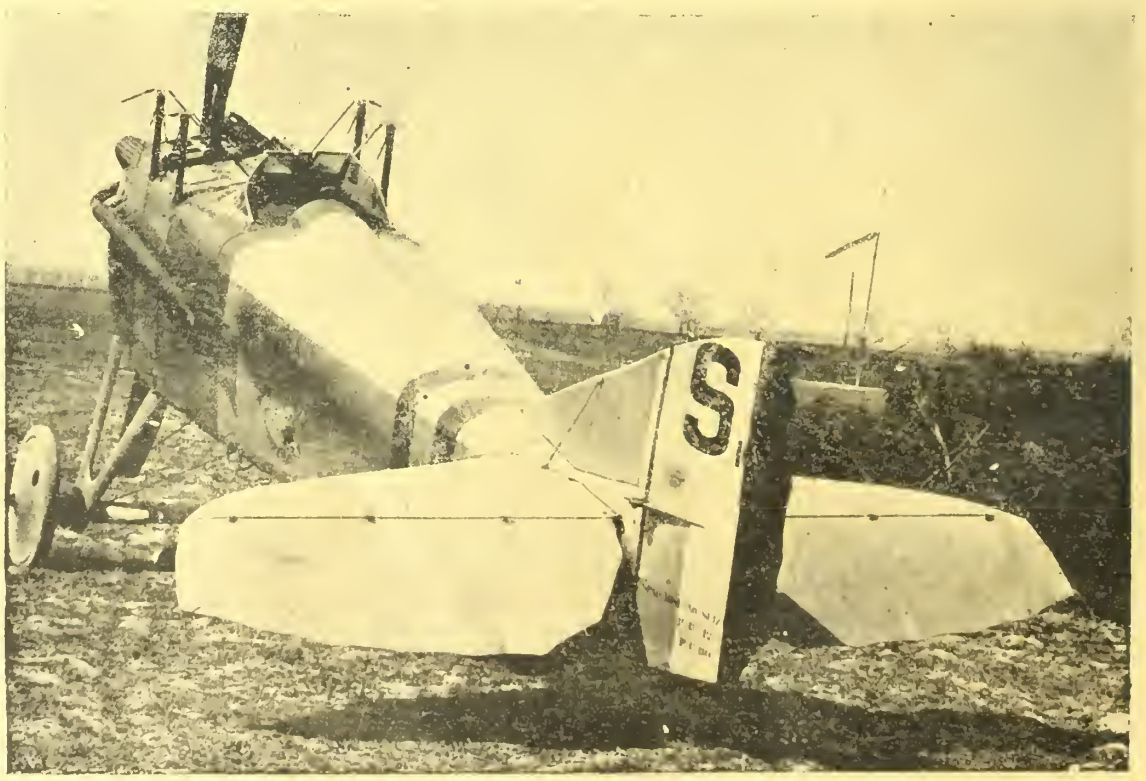

Ukořistěný francouzský jednoplošník typu Spadova.

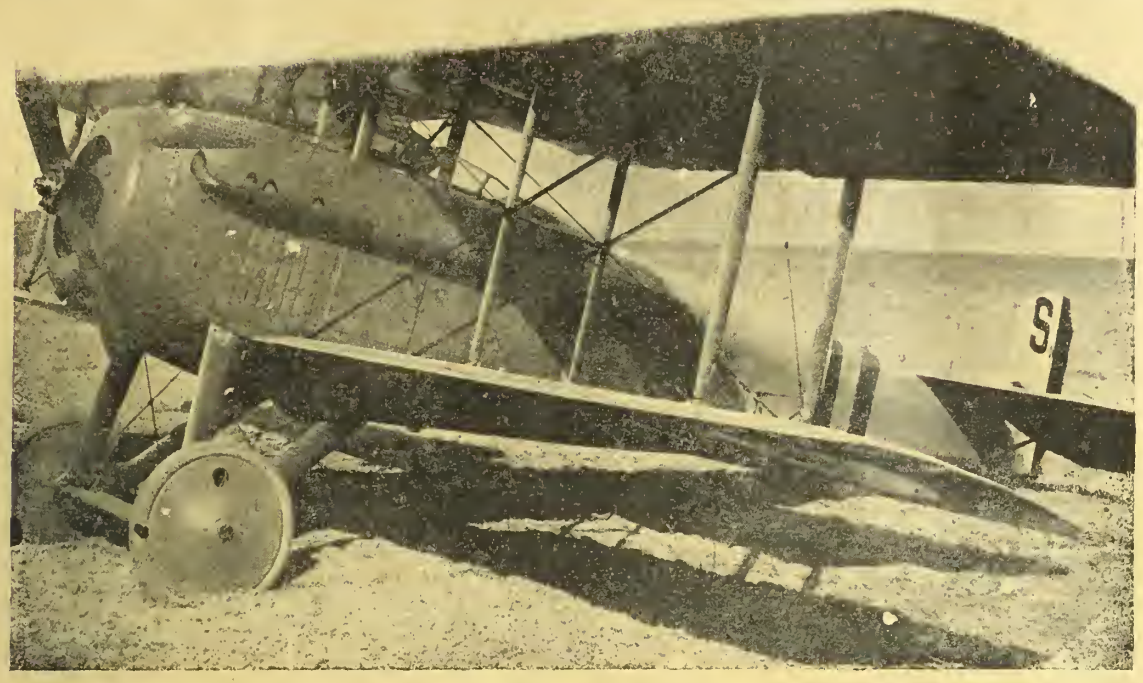

Avlatika ve válce: Nový typ francouzských létadel. Aparát tento byl neporušený ukořistěn v posledních bojich na Zimním Vrchu.

trati Monte Carlo-Niza. Nyní však myslím, že je moji povinnosti, abych začal vypravovati, co se vlastně sběhlo.

Po ohromných obtížích zdařilo se mi skutečně — vydobýti si sedadlo u okna.

V prvých minutách mě naprosto nic nezajímalo, a o nikoho jsem se nestaral. Líným pohledem sledoval jsem prchající řady domů, pročítal bezděčné reklamy a firmy továren na obuv a jiné.

Pak následoval tunel, vodní hladiny, les a žíznivé lučiny, malá role, až náhle vše zmizelo v oblacích dýmu lokomotivy, anebo to snad byla pára ucházející z topných rour.

Každému je známo, jak se může ve vlaku utlouci několik hodin, kdy nevíme, co bychom počli. — Člověk prostě snídá, aneb pozoruje a kritisuje své spolucestující. I já jsem tak učinil.

Předně mi bylo jasným, že je nás v kupé šestero, sobě vzájemně cizích lidí. Naproti seděla nejrepresentativější osoba našeho oddílu. Kožich, brilantové prsteny, navoněný plonovous, zlatý skřipec, lakové botky a hedvábná čepice to dosvědčovaly. Měla zavřené oči — učenec, žijící ve svém světě. Vedle něho mladší dáma s tisící balíčky v síti na zavazadla, které neustále bedlivé střežila a zcela na protější straně kupé tlustý hejtman od pěchoty, který bez oddechu dýmal cigarety. Vedle mě seděl mladý, hladce oholený pán, který neunavně cosi počítal a s jakousi listinou srovnával. Pracoval tak klidně, jakoby seděl v kanceláři. Šestým členem naší společnosti byl jakýsi gymnasista, s neslýchanou spoustou vyrážky na čele, který hltal pětadvacetihaléřové knížky v témže spěchu — v jakém pádil náš vlak krajinou.

III.

Odpoledne jsem asi trochu dřímal. Vagon sebou náhle tak prudce škubl, že kterási taška spadla ze sítě, přímo na má kolena. Lokomotiva pískala jako divá a lidé pobíhali vlakem jako bezhlaví. Můj protějšek vyskočil — snaže se vší silou — jíž bych mu nebyl ani přikládal — otevříti okno a pan hejtman se hleděl protlačiti do chodby vagonu. Napolo ospalý — nedal jsem se strhnouti všeobecným rozruchem — přitáhl jsem jen nohy blíže k sobě, aby vousáč mohl lépe k oknu. Vteřinu na to — hučel vlak již dále; nic se nestalo, a oknem se jen mihla stanice: Shävle. Pozoroval jsem zároveň, že jsme nyní pouze tři v kupé a znovu opět — nyní po druhé — uslyšel jsem onen hluboký hlas.

Basso metafisico z hotelu, kde sem ráno dlel — onen pán s plnovousem, brilanty, lakovými střevíci, hedvábnou čapkou, tázal se mně v celkem dobré švédštině.

„Snad vám neublížila moje taška, pane?"

„Ach ne", odvětil jsem „ani trošinku".

„Člověk musí býti vlastně vděčen, že se na

Anglický aeroplán typu Sopvithova, sestřelený v posledních bojich ve Flandrech.

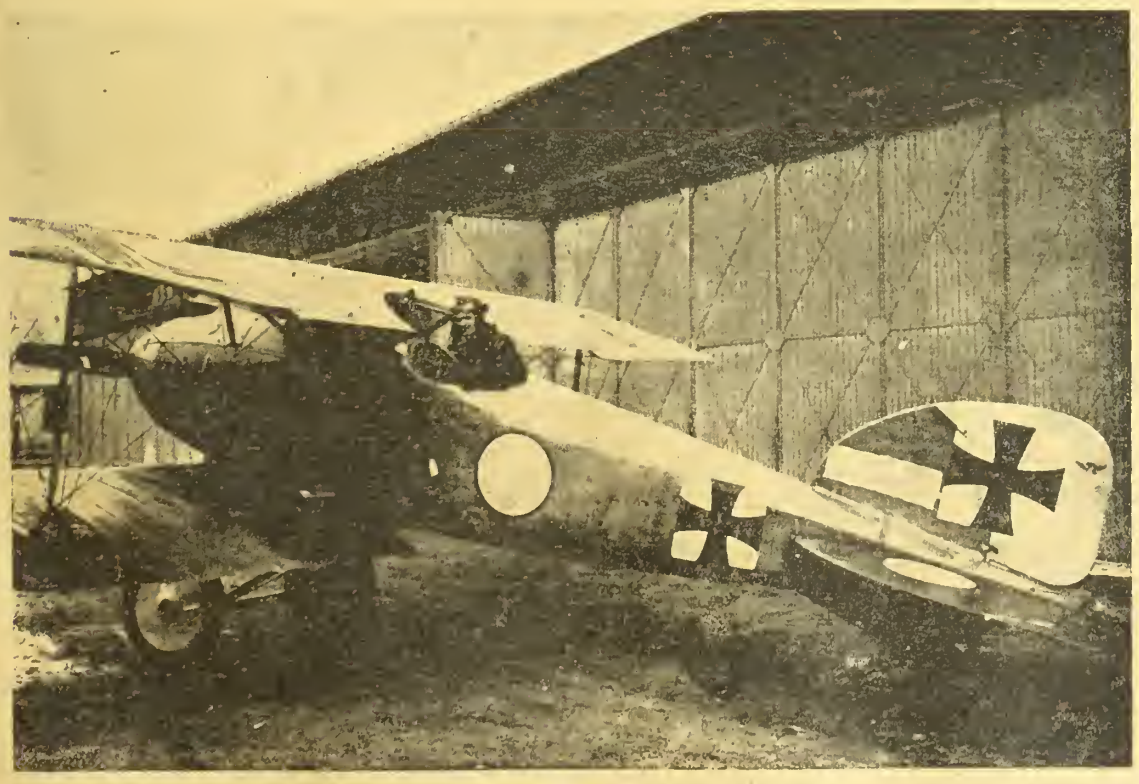

Německý aviatik, poručík Schäfer, který sestřelil 30 nepřátelských létadel, zemřel hrdinnou smrtí, byv sestřelen v boji s nepřátelskou přesilou.

tak nudné cestě, vůbec něco stane" vpadl do hovoru třetí elegán, onen, jenž neustále počítal.

„Myslil jsem skutečně, že se srazily vlaky."

„Pan jest snad agentem společnosti proti úrazu?" tázal se vousáč usmívaje se sympaticky.

„Ó nikoliv, odvětil druhý „spíše naopak. Mám akcie této společnosti."

Vousáč rozpřáhl ruce, chtěje dodati svým slovům duchaplnosti.

„Ach to je báječné, na mou věru. I já mám podobné akcie .... Hahaha!"

A tímto způsobem byl hovor zahájen. Páté přes deváté se mluvilo, jak už to bývá, o válce, vánocích, železnicích a bursovních spekulacích. Dlouhé mlčení vynutilo živý rozhovor; i hladce oholený gentleman, jenž se zdál býti přímým a mlčenlivým — Američan na polo — oživl náhle. a stal se výmluvným. Podotkl jsem, že by se vlastně mělo více pečovati o ukrácení chvíle na cestách. Najíti dobrý prostředek — k ukrácení času při cestování — u Boha — to je věru stupeň ku slávě.

Náhle mi něco napadlo. Chtěl jsem vousáčovi býti nápomocen — byl-li to skutečně on, který promluvil ráno ona tajuplná slova, jichž smysl byl průzračný. Zvědavost a potřeba ukrátiti si nudu mě k tomu pohnaly.

„Vždyť na př. karty, jsou znamenité na cestách."

Hladce oholený pán vedle mě pokynul hlavou.

„Zajisté. Ale kdož, prosím vás má karty sebou?"

Vousáč opakoval svoje ruční gesta a řekl: „Já".

Deset minut na to přenechal jsem svoje místo u okna oholenému pánovi — já sám jsem v karty nehrál. Elegán s plnovousem, vyňal z tašky nové karty a bylo usnešeno hráti ecarté a sice tři serie o třech hrách; výhra se měla při začátku každé hry určiti.

„Kolik při první?" ptal se boháč v kožichu a brilantech.

„Učiňte sám návrh", odvětil druhý.

„No — to je konečně zcela jedno. Snad se stoupajícím obnosem; deset korun první partie, pětadvacet druhá a padesát třetí. Ovšem nemáte-li nic proti tomu!"

Oholený pán přitakal:

„Dobře", řekl „začneme tedy."

IV.

Bylo to rozhodně pozoruhodné setkání. Byl bych nyní přísahal, že to byl hlas onoho neznámého z hotelu, který proslovil ráno slova: „Vymyslil jsem nový způsob hraní.. Mužeš mě nazvati oslem, nedonesuli ti dnes večer 5000 K." A nyní jsem měl býti svědkem, uskutečnění tohoto úmyslu. Zcela nepozorovaně zaměnil jsem své místo s protějším, abych mohl lépe vousáče sledovati.

Zatím co druhý opatrně míchal karty, vyňal vousáč pěknou tabatěrku z lesklého kovu, a nabídl nám cigaretu. Poněvadž jsme však neměli chuti ku kouření, zapálil si sám a položil pak tabatěrku na stolek. Zde však byla v cestě hře a proto ji cvičeným hodem, vhodil do protější sítě na zavazadla. První partii vyhrál hladce oholený pán a sice zcela hravě a obě desítky putovaly do jeho kapsy. Zdálo se mi to zcela spravedlivým, poněvadž vousáč hrál dle mého úsudku velmi ledabyle. Při druhé partii se však vousáč náležitě revanchoval a shrábl padesát korun. Několik minut na to vyhrál i partii třetí. Švéd pozbyl 75 korun. Leč tato ztráta ho nijak nerozčilovala a usmíval se dokonce.

Následovala nová serie.

„Snad vám to bude vhod považovati cifru ztrátu za sázku nové serie?" ptal se boháč-cizinec. „První partie tedy 75, druhá stopadesát a třetí tři sta?"

Švéd se na vteřinu zamyslil a řekl pak krátce a rozhodně:

„Jsem srozuměn."

Hra byla nyní pomalejší — zvláště se strany vousatého pána, který znamenitě hrál. Při každém výhozu okamžik otálel a uvažoval jak se zdálo všechny možnosti. Leč to bylo nepopíratelně jeho právem. Zdálo se mi, že počítá, a pochopoval jsem, že „nový způsob jeho hraní", musí se přece jen osvědčovati, neboť každá možnost podvodu byla téměř vyloučena — karty byly nové a Švéd byl velmi bystrozrakým.

Vousatý pán vyhrál všechny tři partie — druhou s jistou obtíží dokonce — ale konečně přece. Jeho soupeř ztratil 600 korun a neusmíval se již vesele.

„Zdá se, že máte štěstí", pravil pouze.

„Přestaneme raději — nemyslíte?"

„Ne, ne, proč pak? Nemám chuti, pozbýti tak beze všeho 600 korun."

„A sázka?"

Švéd nahlédl do své náprsní peněženky.

„Nevím budu-li míti dosti hotových peněz, ale můj šek vám vyplatí každý portýr v Göterborgu."

Pán s plnovousem se poklonil na důkaz souhlasu.

„Nuže?"

„První partie 300, druhá 600, třetí 900 aneb řekněme 1000, abychom to zaokrouhlili."

„Dobře."

Hra začla znovu. Vousatý pán dával velký pozor a vyhrával dále hravě. Neměl mrohý ani žádnou kartu — a to bylo právě zvláštní leč přes to vyhrával, jako by z očí svého spoluhráče vyčetl jeho karty. Ku konci hry vyhrál vousáč na Švédovi přesně 2500 korun. Ten sice poněkud zbledl, ale jinak zachoval klid.

V témže okamžiku vlak zastavil. Venku na peroně ozvaly se hlasy a pronikavý chlapecký hlas: „Herrljunga, Bombóóny!"

Chrámy válkou v trosky obrácené: Zříceniny kdysi nádherného kostela v Dotrienu v Champagni.

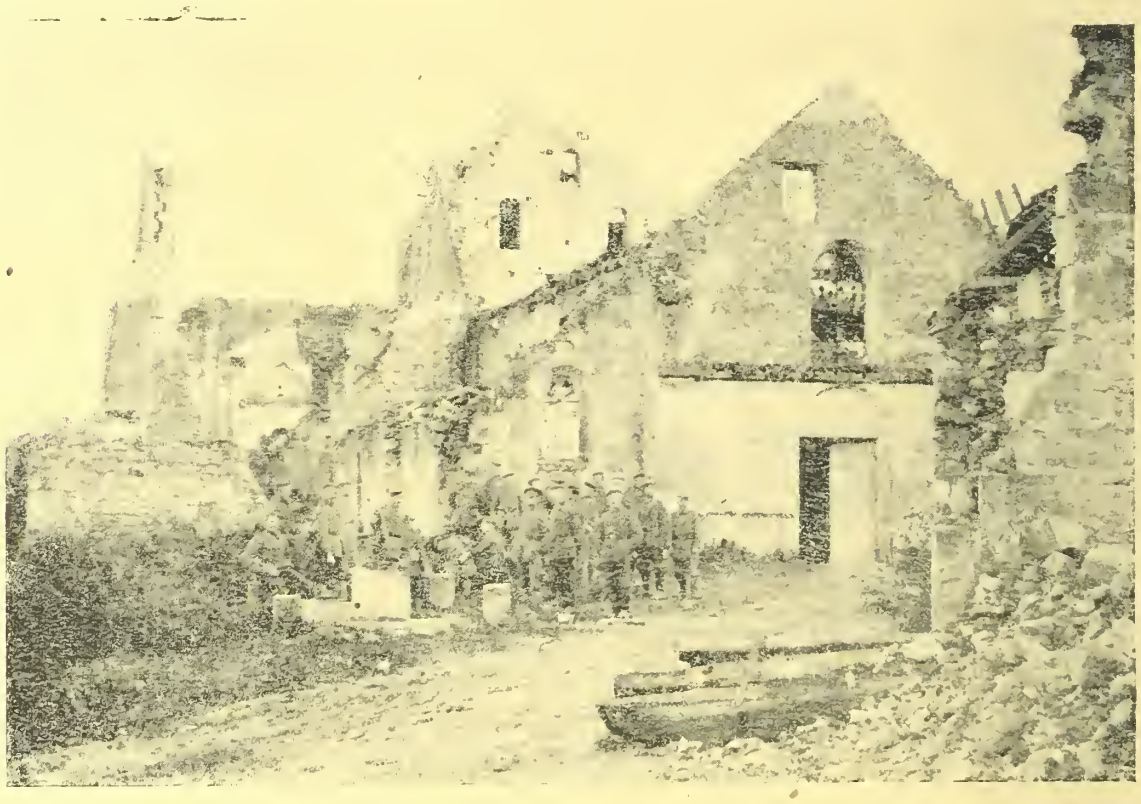

Zbytky vesnického kostelíka zničeného v Champagni v posledních bojích.

Jiný pohled na zbytky chrámu v Dontrienu vyhozeného do povětří.

Zříceniny chrámu jisté vesnice u Arrasu.

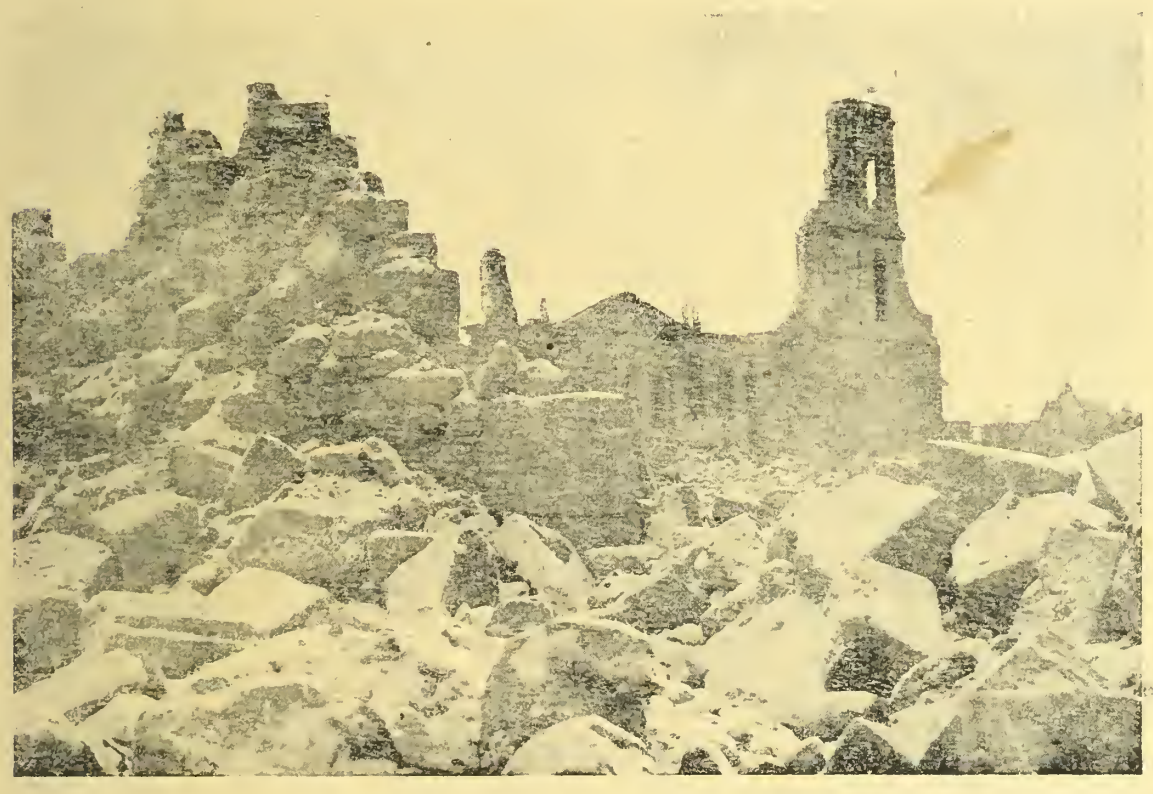

Hromada kamení — bývalý chrám v Lovani, v Belgii.

Vnitřek zpustošeného kostela v Athiesu.

„Přestaneme?" tázal se vousáč ,s gestem jakoby chtěl shrábnouti karty a složiti.

„Proč pak? Vždyť máme ještě čas!"

„Nuž tedy ještě jednu serií?"

„Řekněme: dvě partie. A pak stopp!"

„Jak myslíte. A point?"

„První partie 2500 a druhá..."

„A druhá...?"

„Šest tisíc. Můžete to odmítnouti, nelíbí-li se vám to."

„Hodí se mi to výborně."

První partie byla celkem normální. Oba měli čtyři body. Nyní se to rozhodne.

Vousáč vyložil kartu.

Poprve jsem zpozoroval, že jeho manžeta se poněkud zachvěla — a já jsem zbystřil svoji pozornost. Kdyby byl nyní Švéd obdržel krále. byl by jistě vyhrál — ale ne. Pohlédl do karet a řekl pak s obdivuhodně, klidným tonem:

„Proponuji.."

Vousáč otálel s odpovědí.

Nyní mi bylo teprve nápadno, že opakoval určitý pohyb, který jsem dříve považoval za koketerii: pozvedl totiž zraky, jakoby byl hluboce uvažoval. A nyní pomohla náhoda Švédovi — vlak pádil ohromnou rychlosti a při jistém zálybě vrhla mě odstředivá síla přímo do náručí vousatého gentlemana.

V témže okamžiku byl mi „nový způsob hraní" jasný — a udivený můj zrak upírající se do sítě nad hlavou hladce oholeného mladíka, prozradil oběma hráčům stav událostí. Přesně nad hlavou mého krajana, ležela tabatěrka vousáčova, na jejíniž příklopu byla celá řada malých zvětšovacích zrcadélek — a v nich se odrážely zcela jasně karty, mladíkovy. Báječná věru a jistá inspirace při hraní karet.

Vynálezce nového způsobu hraní — musil uznati, že jest ztracen a vrátil beze slova peníze a šek. Tabatěrka pak byla přec odpor jejího majitele, vyhozena z okna.

Bylo mě pouze líto onoho děvčete se sympatickým hlasem. Neboť neobdržela onoho večera ničeho — a musila se spokojiti pouze tím, že mohla svého průvodce nazvati oslem.

Leč i to bylo něco. — —

□ □ □

ZEMĚ KRÁSNÝCH ŽEN.

Mythologická země Amazonek, Georgie a Kavkaz, jsou i za dnů dnešních krajem krásných žen. Mužové Georgie jsou hrubí, bojovní lidé, kteří ve svých snahách osvobozovacích připravili Rusku již trpké chvíle. Je tudíž tím podivuhodnější že Georgi-anky nemají v sobě ani stopy divokosti a bojechtivosti, jako jich muži, nýbrž jich hlavním zaměstnáním jest pěstovati svoji tělesnou krásu. Každého roku je odsud zavlečeno na tisíce žen do harémů cařihradských, smyrenských, soluňských, ba i do Bagdadu, Fezu a Meky se mnohá krasavice v dobách míru dostala. S ohledem na bohatý zisk v odkupném, hledí rodičové od nejútlejšího mládí zvýšiti vším možným způsobem krásu svých dcer. Den jak den natírají jich tělo jemným olejem a jinými trestěmi, aby se tím kůže stala běloskvoucí a jemnou. Nehty rukou a nohou se třpytí téměř leskem a o vlas se obzvláště pečuje. Mimo to tajemnými kapkami očními, hledí se rozšířiti oční panenky a docíliti ohnivého pohledu. Tím však není dovršena „výchova" Georgiánky. Jsou vyučovány hře na housle a různým tancům, aby každá věděla jakým způsobem má krátiti chvíle svého budoucího choti. Zajímavá jsou vyjednávání, při prodávání některé dcerky, kdy rodičové se snaží, aby pokud možno hodně za ní strážili. Není-li Georgiánka prodána v cizinu, vdá se ve své vlasti. Jinoch, který si ji oblíbí, přijde zkrátka jednoho dne, a odvede si ji domu. Často se stává, že manželství takové trvá krátko. Panu manželovi se po několika týdnech žena zmrzí — propustí ji proto — a ona je nucena vrátiti se do své rodné chaty, kde však dlouho nečeká, poněvadž ji za krátko odvede jiný hoch, či muž. Vdovy georgické liší se od vdaných svých sester zvláštním vysokým postříbřeným neb pozlaceným čepcem, aby se z daleka již vědělo, že je opět — k zadání.

□ □ □

? Máte již zapravené předplatné na druhé pololetí? ?

NĚMECKO PRO MÍR BEZ ANEXÍ A KONTRIBUCÍ.

Vysoce důležitý projev publikovala v těchto dnech oficielní „Norddeutsche Allg. Zeitung". Nové Rusko několikrát prohlásilo, že jeho cíle jsou jiné než válečné cíle původní. Nové Rusko razilo pro svá přání formuli míru bez anexí a válečných kontribucí. Tato formule nikterak nepřekáží míru mezi Ruskem a spojenými mocnostmi, které od Ruska nikdy anexí ani kontribucí nežádaly. Ústřední mocnosti a jejich spojenci chtějí se naopak svobodně navzájem s Ruskem dohodnouti a vyrovnáním zjednati stav, jenž by jim napotom zaručil pokojný přátelský sousedský život vedle sebe na všecky časy. Domníváme se, že tato prohlášení, jež byla již ve všech dosavadních projevech spojených mocností pronesena, předstihuji co do jasnosti a určitosti o mnoho vývody presidenta Wilsona, — Vídeňský vládní „Fremdenblatt" doprovází tento projev několika glosami a píše: Prohlášení „Nord. Allg. Zeitungu" rozptýlí zajisté všechny pochybnosti, činící pochybným pevné odhodlání německé vlády, mír s Ruskem na podkladě „bez anexí, bez kontribucí". List konečně konstatuje, že Rakousko-Uhersko a Německo velmi brzy, když nový režim v Rusku se dostal k vládě, v několikerých projevech ukázaly svou vůli dospěti k dohodě s východním sousedem a poukazuje při tom zvláště na výroky hr. Czernina a končí, že mírová formule zatímní vlády ruské prohlašuje se znova v posledním projevu vlády německé za podklad k pokojné dohodě mezi námi a republikou ruskou.

Jak se ve válečném území uzavírají cesty.

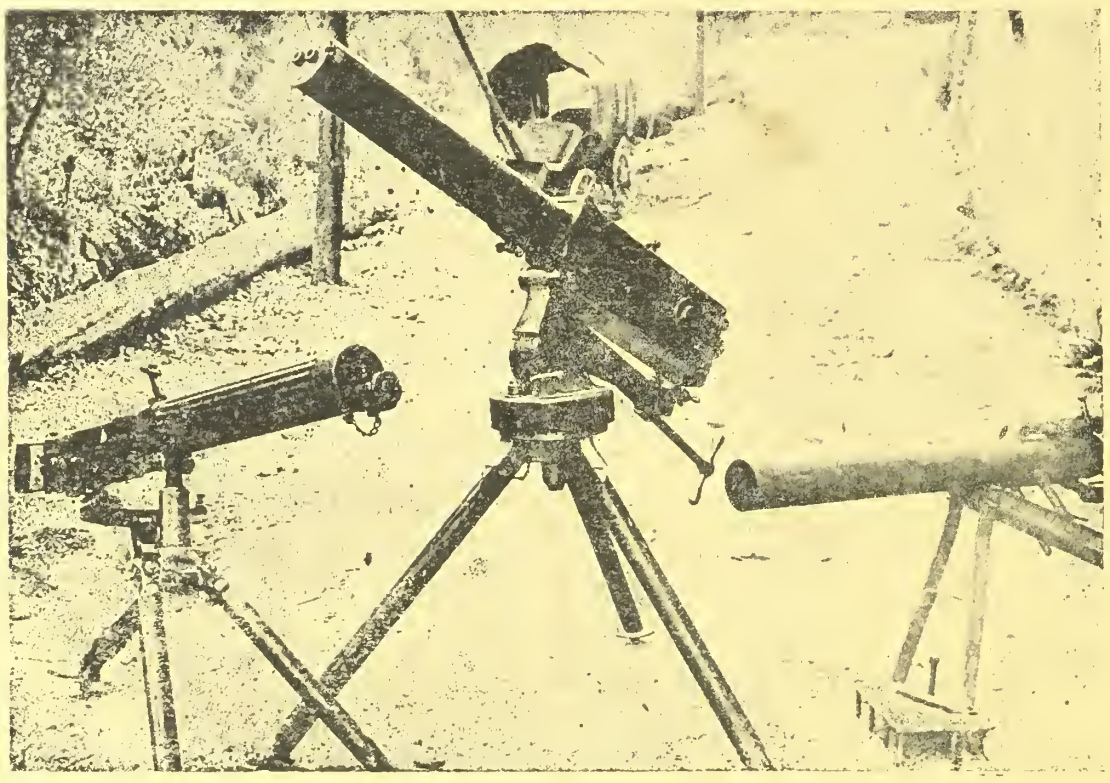

Italský ukořistěný kulomet a strojní puška.

□ □ □

VÁLKA A ŽENA V ITALII.

Nedostatek pracovních sil mužských, který se pociťuje nyní ve všech válčících státech, ba namnoze i v státech neutrálních způsobil, že žena zvolna vniká do všech odvětví práce, obchodu a průmyslu prokazujíc tím neocenitelné služby státu. Na počátku války přejímala žena pouze práce lehčí, které namnoze již v míru zastávala, ponenáhlu však přejímala i těžší a těžší práce, jež druhdy byly privilejem mužovým. Nejlépe pozorujeme rychlé přizpusobení se ženy různým pracím tam, kde obléká uniformu, která ji dříve snad jen v maškarních dnech zdobila.

Rovněž i mladé Italky a ženy jižních zemí, jež jsme si dříve představovali co personifaci ženství, vášnivého a milujícího, neb v rodinném kruhu panujícího — musely se ponenáhlu přizpůsobiti duchu času — válečné době — a jak sděluje římský korespondent Timesu, v mnohém se velmi osvědčily. Již v prvých měsících války, bylo možno spatřiti mladé Vlašky, co konduktérky na římských tramvajích. Personál bankovní a obchodní, jenž byl mezi 20 až 39ti lety povolán vesměs do zbraně byl nahražen písařkami a absoventkami obchodních škol. Také do jiných departementů státních úřadu byly povolány ženy a dostalo se jim 20 až 28 lir (asi 20 až 28 K) týdenního platu. Vzdor malému vzdělání mají ženy veliký talent přizpůsobovací a chápací, což je jich znamenitou předností. Rovněž i při různých pracích hospodářských a v továrnách se velmi mnoho používá ženských sil.

Mezi 500.000 osobami zaměstnanými v 2200 muničních továrnách italských, nalézalo se na 100.000 žen. Zatím co v srpnu 1914 bylo jich zaměstnáno pouze 1760, stouplo toto číslo v říjnu 1916 nad 60.000 dělnic. Denní mzda obnášela 6 až 10 lir (6—10 K) při jedenáctihodinné práci.

Znamenitě se osvědčily ženy zejména v továrnách pro ošacování vojska, rovněž i ve vojenských pekárnách. Před válkou bylo v Italii jen velice málo ošetřovatelek. Teprve před několika lety bylo jich nepatrné množství na poliklinice římské, anglickými milosrdnými sestrami vychováno. Nyní disponuje italský červený kříž slušným počtem těchto dobroditelek raněných a nemocných. Ve vojenskch nemocnicích bylo na 20.000 kuchařů a ordonancí nahraženo ženami a v listopadu minulého roku byla vyslána do fronty první vojenská lékařka.

Obytné stavení za tyrolskou frontou, zasažené italskými granáty.

Výplata vojenské mzdy za volyňskou frontou.

l v bitevní čáře jsou ženy značně užitečné; mnoho tisíc vykonává tu pomocné služby v technických odděleních vojenských. Jich pracovní doba trvá tam 6 až 12 hodin a pracuje se i v neděli. Za denní dobu dostávají 30 soldů (asi 1.50 K) a 10 % více za dobu noční. Mimo to ovšem i celou stravu, byt a noclech.

□ □ □

NOVÉ ROZDĚLENÍ STRAVOVÁNÍ ČLOVĚKA.

Prof. Bergonié v Bordeaux pojednává ve svých hygienických, národohospodářských a sociálních spisech o změně doby a množství stravování lidského. V jisté přednášce v pařížské akademii věd vykládal tento učenec, že má-li člověk získati pokud možno nejvíce energie bylo by záhodno, aby doba jeho hlavního stravování připadala na 8 hod. ráno. Strava v této době pojídaná má obsahovati nejméně 1500 až 2000 kalorii (kalorie jest jednička pro teplotu, jako na př. centimetr pro délku). V 6 hod. večer měla by býti zařazená druhá snídaně, jež by měla 1000 až 2000 kalorii. Prof. Bergonié, který se zabývá studiem tohoto vyživovacího systému po dobu delší 10ti let, odporučuje, aby se tato doba stravování zejména v teplých dobách ročních dodržovala. Zvykne-li si tomu nevečeřeti mezi 6tou a 7mou hodinou večerní, seznáme, že již po několika dnech vznikne v nás hned po ránu veliká chuť k jídlu, která se však k poledni vyvine v odpor ku bohatěji vypravenému obědu. Prof. Bergonié, poukazuje mimo jiné i na důležitou okolnost poměru pracovní doby a odpočinku, neboť podle nového rozdělení stravování byl by dělníkum a zřízencům poskytnut 16ti hodinový odpočinek.

Poznamenati sluší, že bylo zjištěno, že člověk potřebuje ku své výživě denně 3000 kalorii. Uvážíme-li, že 1 gr mléka obsahuje 1 kalorii, jest nutno, aby člověk vypil 3 litry mléka, aby nahradil spotřebovanou energii atd.

□ □ □

POUTNÍ KOSTELÍČEK NA HOŘE PRAŠIVÉ VE SLEZSKU.

Ve východních Bezkydách českého Těšínska vévodí rozkošným rovinám 804 m vysoká Prašivá, jejíž jméno z dob pohanských pochází. Totiž pohané na té hoře konali své obřady a když lid na víru křesťansku pokřtěn byl, nazvána hora Prašivou, aby snadněji noví křesťané na své bývalé náboženské obřady zapomenuli. A toto jméno zachovalo se až po dnes, tedy celých tisíc let. Hora Prašivá je slovanskému lidu ve Slezsku posvátnou, jako Moravanům Radhošt a Čechům Říp neb Bílá Hora. Každoročně v den sv. Antonína Paduanského, dne 13. června

Poutní kostelíček na hoře Prašivé ve Slezsku.

a v následující neděli schází se tam tisíce a tisíce lidu slovanského ze Slezska, Moravy i uherského Slovenska. Též i českopolské tábory byly tam pořádány. Letošího roku připadá 250tileté jubileum toho kostelíčka a zasvěcení sv. Antonínu Paduanskému. K hoře Prašivé a kostelíčku připíná se mnoho bájí a zvěstí, které z pokolení na pokolení se přenášejí. Letoší 250leté výroční památka byla slavnostně oslavena.

□ □ □

Za frontou jihotyrolskou: Typický obrázek zillerthalského statku.

MOUDRÁ SLOVA.

Chceš-li míti den příjemný — čiň potaji dobré a užitečné.

Děláme co můžeme; trpíme co musíme. Jak se možno dle toho zařídíti, je jasno. Kdo je moudrým řekne, že jen tímto způsobem možno se státi šťastným.

Práce jest jediným, leč nejlepším způsobem proti těžkostem života. Kdo po velikém bolu a žalu hodně pracuje — zmírní smutek a zapomíná rychle na vše.

Nepovídej nikdy nic špatného o jiném, nevíš-li toho určitě, a zvíš-li to s určitostí, taž se sám sebe: nač to mám povídat.

Co se stalo, stalo se, po tom co jsi ztratil, neohlížej se, hodiny nouze zapomeň, ale to, co tě naučila nezapomeň nikdy.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 14. června. Na východním a balkánském bojišti žádná změna situace. Na planině Sedmi Obcí dělostřelecký oheň. Jinak na italské frontě nic nového. — Ve Flandrech a v Artois silnější dělostřelba. U Ypern minové boje. Šarvátky u Douve. Německá létadla napadla Londýn. Angličani a Francouzi obsadili Larissu, Korynt, Italové stojí před Prevesou.

Dne 15. června. Ve východní Haliči a ve Volyni pokračuje zvýšená ruská bitevní činnost. Na Soči žádné zvláštní události. V Korutansku stupňuje nepřítel palbu. Na Rambonu odražen italský útok. Na planině Sedmi Obcí pokračují dělostřelecké boje. — Na Balkáně nezměněná situace. — Ve Flandrech začala bubnová palba, které následovaly prudké anglické útoky, ve kterých nepřítel zatlačil německé pojišťovací hlídky na čáru, dál východně ležící mezi Holebeke, Douve a jihozápadně Varnetonu. U Monchy nové bezvýsledné anglické útoky. Na Chemindes-Dames prudká francouzská dělostřelba. V Uhrách nastolen kabinet hraběte Esterhazyho.

Dne 16. června. Silnější dělostřelecký oheň ve východní Haliči. — Na Soči trvá bitevní přestávka. Živější bitevní činnost v průsmyku Plöckenu, jižně Sugany a v území Zebio. V údolí Adamela zmocnili se Italové přední naší hlídky. Ve Flandrech stupňuje nepřítel dělostřelecký oheň. Živé boje na frontě v Artois. U Loosu a Bullencortu, též u Monchy pronikli Angličani do německých posic, protiútokem byli však zatlačeni. Na Aisně a v Champagni dělostřelecký oheň. Dle francouzských zpráv dobyl nepřítel v posledních bojích na západě asi 1000 km² své země. Ukořistili 800 děl a 50.000 zajatců. Na ostatních bojištích nic nového. — Ve válce ponorek potopeno 73 tisíc tun. Rak. ponorka potopila ve Středozemním moři nepřátelský torpedoborec. Anglické válečné lodi „Avenges" a „Annam" byly potopeny. — Německá létadla podnikla úspěšný útok na Dvinsk. Při posledním útoku na Londýn byl zničen jeden Zeppelin. Blokáda Řecka zrušena. Anglie činí přípravy k novému zimnímu tažení.

Dne 17. června. Na ruské frontě, hlavně na uherské hranici šarvátky. Na Goricku letecké boje. V Macedonii, na frontě Strumy vyklidili Angličani několik vesnic. Ve Flandrech dělostřelecké boje a dílčí útoky, které vesměs zmařeny. Tyto operace pokládají se za přípravu k novému rozhodnému útoku na celé frontě. — V Rusku provedeny nové změny ve vojenském velení. Šéfem gener. štábu jmenován gen. Loukomský. Ruský zahraniční ministr Tereščenko zaslal čtyřdohodovým mocnostem notu, ve které žádá revisi válečných cílů. Král řecký opustil Řecko a přijel do Tarenta.

SMĚS.

Přijde ještě ruská ofensiva? V rozmluvě se spolupracovníkem Dagens Nyheter prohlásil francouzský ministr Thomas na dotaz, má-li se vyčkati obnovy ruské ofensivy: Na to odpovídám, že by se toho mohlo Rusko odvážiti, kdyby země nestála pod vlivem revolučních otřesů. Za takových poměrů mohou náhle a neočekávaně nastati události, situaci měnící. Proto jen prohlašuji, že věřím v možnost obnovy ruské ofensivy. Německá propaganda v Rusku zaslužuje nejvažnější pozornosti.

Protiněmecké demostraee v Ženevě. V Ženevě došlo v těchto dnech k velkým demonstracím před ně-

Chrámy zničené válkou: Zbořený kostel v Cheluveltu ve Flandreeh.

meckým konsulátem, německými hotely a kavárnami Policie zakročila a zatkla asi 14 osob.

Cíl anglické ofensivy ve Flandreeh. Poukázali jsme již na několik odborných úvah, řešících otázku jaký cíl sledují Angličané ofensivou ve Flandrech. Dle jedněch úvah jedná se Angličanům o to, aby Němce dostali od belgického pobřeží, zmocnili se Zeebrügge, kde hledají základnu německých ponorek, které jim způsobují veliké ztráty na loďstvu. Jiní odborníci soudí, že Angličané chtějí se zmocnit železných drah, spojujících belgické vnitřní území s německou frontou. Major Morath připojil k tomu nový názor, který nevylučuje záměry, o nichž jsme se již zmínili, a jenž mluví o anglickém plánu k dobytí linie tří měst Brusel-Gent-Brugge. Angličanům jedná prý se o prulom této čáry, o průlom fronty, 60 km. dlouhé. Zmíněná belgická města leží opravdu takřka v jedné čáře, jejíž nejbližší bod je od Yprů vzdálen na 50 km.

Cizina o naší monarchii. Švýc. čas. „Le Genévois" poukazuje na to, jak se lidé přepočítali pokud jde o Rakousko-Uhersko a praví, že dunajské mocnářství, jež bylo považováno za nejslabší stát v Evropě a o němž se říkalo, že se shroutí při prvním nárazu, nejen že odolalo útoku, nýbrž osvědčilo i překvapující ofensivní sílu. Ani naděje, že tato země bude první u konce svých sil, se nikterak nesplnila. Je dokonce viděti, že propouští nejstarší ročníky, aniž tím oslabuje sílu armády. Podobně se klamalo Německo o síle Francie a podceňovalo sílu Anglie. Ale také dohoda přeceňovala nepřemožitelnou moc parního válce ruského. Avšak nejnesprávněji dopadl domněnky, pokud jde o Rakousko-Uhersko. Všecky tyto zklamané naděje a předpoklady, z nichž světová válka vznikla, dosvědčují, že nelze odkládati, aby nalezena byla formule, způsobilá k usmíření národů.

Král Konstantin v Luganu insultován. Král Konstantin byl v jisté koncertní kavárně v Luganu obecenstvem poznán a insultován. Musel prchnout zadními dveřmi a pod ochranou policie mohl se vrátiti do svého hotelu.

Čtyřdohoda chce vyhladověti Norvéžsko. Čtyřdohodové listy sdělily, že čtyřdohoda přestane dodávati Norvéžsku obilí, dokud energický nezakročí v Německu proti zostřené válce ponorek.

Anglie nsiluje o nový převrat v Rusku. Jak sdělil v těchto dnech jistý čelný list vídeňský, usiluje Anglie v poslední době o to, aby Rusko stalo se konstituční monarchii.

Censura. Prvním činem nového uherského kabinetu hraběte Esterhazyho bylo zrušení politické censury v Uhrách. Jen vojenská censura zůstane v Uhrách v platnosti. U nás nejeví se dosud obrat k lepšímu, naopak jsme obdařeni také censurou parlamentu, kterou vykonávali dříve dva úředníci zahraničního úřadu a ministerstva války, nyní president dr. Gross. Celá řada řečí, v parlamentě pronesených, propadla také už konfiskaci.

Po Řecku — Španělsko. Čtyřdohodové listy jsou velice spokojeny s událostmi v Řecku a vyslovují přání, aby po Řecku přišla řada na — Španělsko.

Nové sídlo řeckého krále Konstantina. Dle zpráv, švédských a dánských listů usadí se sesazený král řecký Konstantin v Dánsku, na zámku Smidstrupu.

Katastrofy uplynulého týdne. V uplynulém týdnu událo se opět několik katastrof. V Pečkách vjel vlak do skupiny asi 100 žen a dětí, které na trati sbíraly uhlí. 6 žen bylo na místě usmrceno, několik těžce zraněno. Následujícího dne 1 ze zraněných zemřela. Americké telegramy sdělily, že města San Salvator a Santa Clara sopečnou katastrofou byla zničena. Několik tisíc lidí přišlo o život. V muničních závodech Ashton-Under-Syne v Anglii udál se výbuch, při kterém 41 osob usmrceno, a 80 zraněno. — Na Steinfeldu udál se minulou neděli ráno katastrofální výbuch, při kterém vyleteli do povětří tři skladiště prachu v Möllersdorfu. 6 osob bylo usmrceno, 30 těžce a 300 lehce zraněno. Materielní škoda veliká. Příčinu neštěstí nezavinila zločinná ruka.

Brasilie. Před 50 lety měla Brasilie asi 13 mil. obyvatel. Dnes čítá asi 25 milionů duší.

New-Fundland. Nový Fundland jest jedinou končinou země, kde není žádných plazů, ani zmijí, ani ještěrů, ani žab, ba ani dešťovek tam není.

Ural. Nejvíce smaragdů-drahokamů vykope se v pohoří Uralském, rozvážejíc se odsud po celém světě.

Poštovní frekvence světová. Mezinárodní poštovní unie je nyní rozšířená téměř po celém světě, vyjímaje částečně Čínu a některé jiné prastaré státy a kraje. Když byla r. 1875 unie založena obsahovala 37 milionů km² a jejich služeb používalo 350 milionů lidí; nyní ovládá unie 113 mil. km² s 1150 miliony obyvateli. Počátkem války rozeslala na 18 miliard psaní, 6 milionů dopisnic, 6 miliard tiskovin, 539 miliard vzorků bez ceny, 676 poštovních poukázek, 700 průvodních listů celkem 40 miliard zásilek t. j. 109½ milionů kusů denně. R. 1889 bylo na zemi na 35.443 úřadů nyní jich je na 280.000 a zaměstnaných osob na 1,400.000. Nejvíce poštovních schránek má Německo a Švýcarsko. Německo má asi 314.500 poštovních úředníků, Spojené Státy asi 260.000, Anglie kol 205 tisíc, Francie 100.500, Rusko 80.000, Japonsko 78.900.

Cestování po moři před 320 lety. Profesor Breasted, který po tři léta bádal na Sicilii a v Palernu našel kamenou desku s nápisem, svědčícím o tom, že egyptský král, který dal postaviti první pyramidy, podnikl cestu přes Středozemní Moře do Libanonu, a sice v průvodu 40 lodí, aby získal dřeva cedrového, potřebného pro stavbu chrámů. Tato námořní cesta byla — dle tvrzení Breastedových — podniknuta v 30tém století před narozením Kristovým, tudíž 2000 let před známými plavbami Šalomounovými.

Africký slon nedává jiného užitku než slonovinu.

Zbořený chrám v Hattenchatel ve Fladreeh, kde již druhý týden zuří velké boje.

Dne 18. června. Na ruské frontě a na Balkáně situace nezměněná. V úseku Rombonu odňalo naše vojsko Italům opěrný bod a odrazilo protiútok. Ve Flandrech ztroskotalo několik anglických útoků, u Varnetonu a Croisilles. Jinak na západě nic nového. Německé Zeppeliny podnikly nový útok na anglické jižní pobřeží, při čemž vůdčí loď „L 48" byla sestřelena. Kabinet Clam-Martinice podal demisi.

Dne 19. června. V úseku Valeputny byl odražen ruský útok. Na planině Sedmi Obcí a v údolí Sugany, mezi Asiagem a Brenton je v proudu nová živá dělostřelecká bitva. Ve Flandrech při trvalé dělostřelbě nezměněná situace. V Champagni vnikli Francouzi do přední německé posice jihozápadně Vysoké Hory. Na ostatních frontách nezměněná situace Bulharský ministerský předseda Radoslavov přijel do Vídně.

Vnitřek kostela v jisté obci na Sommě, která francouzskou palbou srovnána byla se zemí.

Kly odrostlého zvířete mají cenu 1000 až 1200 korun. Na proti tomu má slon indický mnohem větší cenu, neboť ho lze upotřebiti k různým pracím, jakž se na př. nyní děje v Německu, kde s ohledem na nedostatek potahu, užívá se slonů ze zvěřinců. Indický slon má cenu až 14.000korun.

Snad? Ve Wyomingu byl vykopán úplně zachovalý dinosaurus, předpotopní to nestvůra, který prý žil před 3 miliony (?) léty. Srst je ku podivu dobře uchována, takže lze zcela dobře posouditi, jak byla tehdejší zvěř porostlá. Zvíře toto vyhynulo pravděpodobně suchem, či snad slunečním žárem. V písku a v naplaveninách mořem způsobených konservovalo se pak maso, zkamenělo později a kůže i se srstí zůstala rovněž. To se prý stalo před 3 miliony lety praví — učenci.

Nejstarší strom. Na ostrově Cos, na asijském pobřeží, roste prastarý platan, v jehož stínu vyučoval

prý starý Hipokrates svoje žáky. Strom jest tudíž stár nejméně 2500 let. Objem kmenu činí plných 10 m, větve dosud se každoročně halí v čerstvou zeleň, leč nejdelší větve bylo nutno umělým způsobem podepříti, aby se nezlomily.

Zelený vlas. Blíže měděných dolů na ostrově Kubě a jiných ještě krajích, nachází se lidé se zeleným vlasem. To není snad, jak píše Corriere della Sera", nová moda, nýbrž podivuhodná hra přírody. Ruda měděná zbavuje se dříve než vchází do obchodu různých cizích součástí, jež obsahuje a děje se to tavením ve zvláštních pecích. Při tom se vylučuji jisté plyny, které maji tu vlastnost, že zbarvuji vlas na zeleno. Příčina vězí v chemické reakci, která vzniká arsenikem, obsaženým v plynech tavící se v mědi. Vlas se tím nijak nepoškozuje — roste vesele dále — jen že na zeleno.

□ □ □

LÉKAŘSTVÍ.

Desatero tělesného zdraví. Znamenitý dětský lékař Selter v Solingenách, sestavil desatero tělesného vývinu dítěte, které všem pečlivým maminkám, co nejvřeleji odporučujeme. První přikázání dí, aby matky samy kojily svoje dítky, což značně přispívá k udržení zdraví a života dětského. Zjistilo se, že čtyřikráte více dětí zmírá odchováno jsouc lahví, než těch jež bylo kojeno. 2. Když se dítě odstaví, nechť se živí pouze mlékem a něco málem polévky. V druhém roce může se mu dávati mimo mléko a polévku i chléb (ovšem bílý) a vařené ovoce t. j. kompot. 3. V přestávkách mezi jídlem, nemá se dítěti dávati ani jísti ani píti. 4. Více než pět přestávek je dítěti škodlivo. 5. Světlo, vzduch a čistota jsou hlavními základy zdraví. Nedostatek světla, vzduchu a čistoty je škodlivo duchu i tělu dítěte, proto se odporučuje, aby se dítě nalézalo pokud možno v prostorných místnostech, a aby se denně koupalo. Slunce, vítr a déšť dítěti neškodí, naproti tomu nejsou mu vzduch znešvařený, blativé počasí a zamračené dny prospěšný. 6. Dítě se má odívati jednoduše, ale rozhodně čistě a sice halenkami, jež propouští dostatek vzduchu, a jimiž výpary těla mohou unikati a dále musí býti oděv volný a lehký. 7. S nastalým soumrakem, nechať dítě se položí k spánku. 8. Ložnice musí býti vzdušná a suchá nikoliv však příliš teplá, ani příliš chladná. Časné usínaní prodlužuje život lidský a sílí. 9. Je-li dítě nemocno poptej se ihned o radu lékaře a nežádej o radu různé felčary a „léčivé" babky. 10. Ku ochraně dítěte před nakažlivinami, opatř mu zvláštní příbor a nedovol, aby spávalo v témže loži s odrostlýma.

Koupáním vzniklá hluchota. Často se stává, že při koupání a plování máme náhle pocit nahluchlosti. Obyčejně se tomuto úkazu nepřikládá valné důležitosti a za příčinu se uznává vniknutí vody do ušního prostoru. Často však se dostavuje mimo tuto momentání nahluchlost i jiné nepříjemné úkazy, jako šumot a tlukot v uších a bolení hlavy a zmalátnělost a v tom případě nutno ihned požádati lékaře o radu. A co je příčinou těchto nebezpečných zjevů? Nic jiného než ušní tuk, který sám o sobě nezpůsobuje sice žádných těžkostí, leč při koupání je vpláchnut z pokraje ušního otvoru hlouběji do ucha, kterýžto úkaz vzniká ostatně i za jiných okolností na př. při silném kýchnutí. Stačí vypláchnouti ucho vlažnou vodou, čímž se tuk odstraní a nepříjemný pocit hluchoty se všemi, jinými jmenovanými příznaky opět zmizí. Nejde-li to vodou nutno tak učiniti olejem, aby se tím zatvrdlý tuk změkčil.

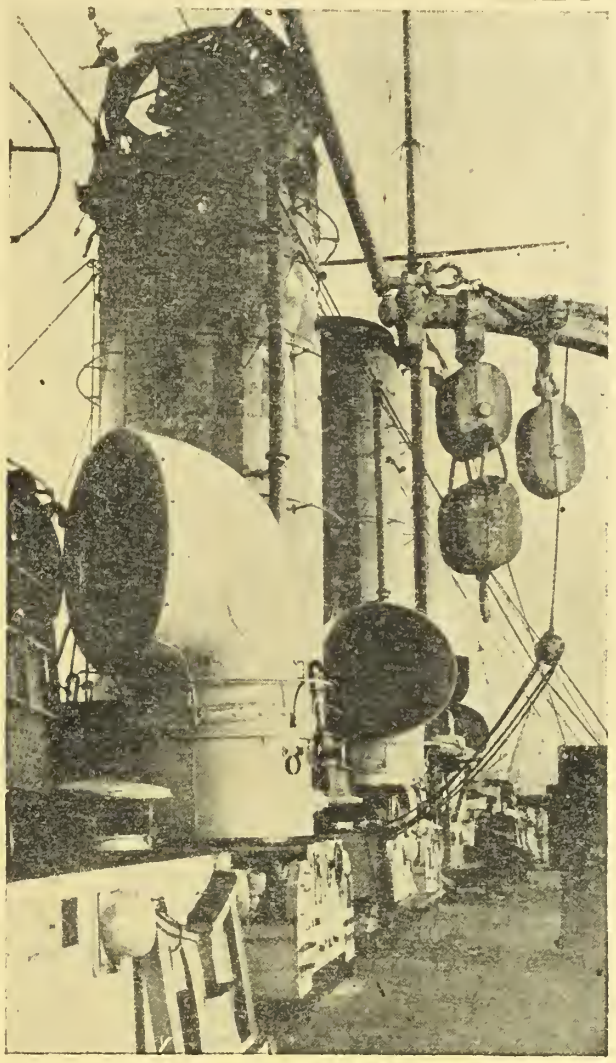

Rakousko-uherský křižák „Novara", vrátivší se ze své výpravy s poškozeným komínem.

Nový prostředek pro spaní. Mezi ohromným množstvím různých prostředků jest i následující dobrý a vyzkoušený a jednoduchý způsob jak lze přivábiti spánek kterýsi čtenář uvádí ho veřejnosti v jistém časopise, obírajícím se „zdravovědou" a píše: „Trpěl jsem delší dobu nervosní bezesností a žádný prostředek, jejž mi lékaři odporučovali mi nepomáhal. Kterési noci, kdy se mě vedlo zvláště zle, seznal jsem, že nosní sliznice byla naprosto suchá, takže se mě téměř obtížně dýchalo. Abych tomu odpomohl namočil jsem dva kousky vaty (ne salicilové) v čisté vodě a vsunul je pokud bylo možno do nosních dírek, čímž ihned se mi uvolnil dech. A nejen to: za krátko dostavila se únava a během 10 minut usnul jsem tvrdým spánkem spravedlivého. Za několik hodin jsem se probudil a obnoviv pokus usnul jsem opět, čímž je dokázáno, že jednoduchý tento prostředek bezesnost zahnal. Postupuje tímto způsobem po několik týdnů vyléčil jsem se úplně a spánek se dostavoval pravidelně. Nyní používám tohoto prostředku jen tehdy, přicházím-li pozdě v noci domů ze společnosti většinou vzrušen a rozčílen a nikdy se neklamu. Když jsem se kteréhosi dne tázal lékaře o vysvětlení, odpověděl mi, že věc není nikterak podivuhodná, poněvadž nosní otvory jsou v jistém vztahu k mozku. Chladnou vatou osvěžil se mozek tak, že se dostavil spánek. Škodlivost tohoto prostředku je absolutně vyloučena.

Chléb a zuby. Zubní lékaři se domnívají, že náš venkovský chléb není dobře propečen a následkem toho jeho zbytky, jež zůstávají mezi sparami zubními se rozkládají a působí nakažlivě i na chrup. Jisto jest že nejlepším a nejvýživnějším byl náš venkovský chléb a jeho tvrdá a tlustá kůra, která je zejména chrupu užitečna, poněvadž jej nejen čistí, nýbrž brousí Mimo to obsahuje domácí chléb i bílkoviny, škrob a soli, kteréžto součásti podporuji trávení, základ to našeho zdraví.

Kuří oči. Pro odstranění kuřích ok, odporučuji se nad všechny chemické prostředky, koupele nohou. Každého jitra a večera je nutno koupati nohy v mydlinové vodě a sice ve vodě vlažné a pak odtrhnouti tolik přebytečné kůže, pokud je to nehtem vůbec možno. Teplá voda změkčí rohovinnou kůži a tímto způsobem, můžeme se tudíž snadno kuřích ok, v krátké době úplně zbaviti.

Tajemství černé věže.

KAPITOLA XXXIX.

Carloni u Wernera.

„Těší mne, že jste se stal trochu rozumnějším" pravil doktor Werner ve své řeči s neočekávaným svým hostem, Petrem Carlonim.

„Rozumějším?" — opakoval Petr. „Jak to?"

„No já myslím, že jste upustil od starého svého plánu pomsty. Udělal jste dobře. Neboť všecky ty staré věci nenechají se už napraviti."

„Tak tedy myslíte."

„Ano. A nemám pravdu?"

„Ne zcela."

Carloni se zamlčel, leč tváře jeho mluvily jinou řečí.

„Pane doktore, podobné věci se nezapomínají. Ostatně odklad neznamená ještě zřeknutí plánu."

„Petře, Petře, vy se chcete ještě jednou střítit do neštěstí."

„Prozatím si nedělejte starosti pane doktore. Rottenhall musí teď uvésti do pořádku jinou nutnou věc. Vyčkám, jak to dopadne a pak teprve si s ním promluvím."

„Je to snad ona záležitost, která je ve spojení s hrabětem Kurtem Leuchtendorffem?" — tázal se doktor Werner.

„Ano" odvětil Carloni. „Doufám, že jste dostatečně informován."

„To jsem."

„Hanuš Rottenhall ocitl se v nebezpečné situaci. Proto jsem odložil provedení svých plánů. Příchod Pavla Henninga je pro barona strašnou ranou. Leč nyní k věci pane doktore, přišel jsem k vám s prosbou."

„Nu?"

„Na své cestě z Kahýry seznámil jsem se s mladým mužem. Kurt mi ho představil Je to váš synovec, Robert Jäger."

„Můj Robert, malíř?"

„Ano. A Jäger se zajímá o mou sestru, která jak se zdá je mu rovněž nakloněna.íí

„Oho! To mi říkáte novinku. Nu a bylo by to neštěstí?"

„To sice neříkám, ale neznám Jägra blíže a proto přišel jsem k vám. Prosím, abyste neříkal svému synovci, že bratr Margittin je propuštěný trestanec."

Werner podal ruku Carlonimu a tiskl ji.

„Víš přece Petře, že jsem měl o tobě vždycky nejlepší mínění. Omluvil jsem tvůj čin. Měl jsi Bellu rád a bránil jsi svou lásku, svou čest, když ji podnikl útok na barona Rottenhalla. Nemluv o tom více a nedělej si žádné zbytečné starosti. Robert Jäger není malicherný muž a já ti dávám své slovo, že se mu o tvé historii ani slůvkem nezmíním. Jestli se oba mladí lidé mají rádi, nikdo nebude jim překážeti. Robert vydělá si slušný peníz a také po otci něco zůstalo. Já mu své svolení dám s největší radosti."

Carloni děkoval Wernerovi.

„Nezapomenu nikdy tato vaše slova" — pravil pohnutě. Až někdy budete potřebovati někoho, kdo by pro vás šel do ohně, nezapomeňte na mne! Jsem k službám."

Oba muži po této rozmluvě povstali, neboť Werner chtěl ve vesnici ještě navštíviti nemocného. Petr ho chtěl kousek cesty doprovoditi.

Oba muži kráčeli po silnici. Bylo viděti, jak Werner byl oblíbený, neboť kde kdo co nejsrdečněji zdravil.

Blížili se pomalu k zámeckému parku, v jehož pozadí černá se stará zámecká věž.

„Černá věž stojí tu stále ještě a škaredí se jako před 10 lety" — poznamenal Carloni. „Nevím jak to přijde, už když jsem se na ní poprve podíval, bylo mi divno. My cikáni a polocikáni jsme ovšem pověrčiví."

„Stejně jako jiní lidé."

Zatím dospěli oba muži k malému domku, ve kterém ležel Wernerův pacient. Werner vešel, kdežto Petr Carloni šel dále a zabočil na levo do rottenhalského parku, jehož část byla obecenstvu přístupná. Pohroužen v myšlenkách kráčel Petr dále hloub do parku až pojednou sebou prudce trhl. Mezi stromovím a divokými keři objevila se náhle ženská postava. Byla to Bella; pozvolna se procházející parkem a čtoucí knihu. Carloni se opanoval a klidně kráčel proti ženě. „Bello!" — zvolal.

Baronka pozvedla oči a leknutím vykřikla. Kniha padla na zem, ruce a nohy se ji třásly.

„Pro boha tě prosím, neubližuj mi" sténala.

Carloni pohlížel na ni chladně a opovržlivě se usmíval, když viděl, jak Bella strachem se třese a před ním ustupuje.

„Uklidni se nic ti neudělám. Jak jsi stále ještě tak zbabělá, jako dříve."

„Vždyť jsi mi slíbil — — —"

Něco podobného jako soucit probudilo se v Petrovi.

„Tato strachem se třesoucí, odkvetlá žena s vybledlými lícemi, se širokými boky — — ne, tuto ženu nemůže už nenáviděti. A k vůli ní, že chtěl sprovoditi se světa barona Rottenhalla? K vůli této ženě, že seděl 10 roků v trestnici?"

„Nic se ti nestane" — pravil chopiv ji za ruku, přitáhl ji na lavičku.

„Zde si sedni, chci si s tebou pohovořiti."

Bella usedla a Petr viděl, jak se ještě třese a

ZAHRADNICTVÍ V ČERVENCI.

Ovocnářství v červenci. Stromy nutno pečlivě a hodně zalévati a v nynějších suchých dnech i ovoce. Ku zalévání béřeme vodu, na slunci vyhřátou, do níž se přimíchá asi 1/5 až 1/3 hnojůvky. Je-li vody po ruce dosti, stačí polévati kořen stromů kol do kola, a sice do šíře, kam až sáhají větve, aneb vyrýváme po tomto obvodě rýčem důlky a jamky, neb malý příkopek 20 cm hluboký, do nichž se voda naleje a půdou opět přikryje. Co se týče ovoce, postřikuje se toto v podvečer čistou vodou. V podvečer proto, aby paprsky sluneční mokré ovoce neskvrnily. Rozumí se samo sebou, že se k tomu účelu používá stříkaček. V červenci se děje i očkování na t. zv. spící očko, kteréžto jméno má odtud, že vyhání až příštím jarem. Úkon je týž, jako při očkování na bdící očko, jen řežeme očka přímo se stromů na jednoročních ratolestech se strany pokud možno jižní, aneb z listů, v jichž žlábku se očko nalézá a tu ořezujeme čepel, řapík ponechávajíce. Očka se béřou pokud možno jen silná a pěkně vyvinutá a očkuje se nízko, jednak proto, že se tu očko snadněji ujme a pak je v zimě chráněno sněhem. Důležitou prací je i sbírání padavek, která se bohužel málo koná, aneb aspoň ne tou měrou, jakou by zasloužila. Padavky chovají po většině zárodky různých škůdců, kteří sady ohrožují. Z padavek lze připraviti buď dobytku krmivo, aneb se ničí v hnojůvce. Upozorňujeme rovněž, že je dobře při velkém množství ovoce, toto poněkud protrhati a větve, jak je přirozeno, podepříti a sice tyčemi v podobě T, které se podkládají hadrem, kusy korkovými neb věchty slámy, aby se neotlačily. I vínu dlužno věnovati pozornost. Úponky blíž hroznů se ořezují. V červenci máme první sklizeň ovocnou a sice: jablka hrachůvky, hrušky jakoubky, pak meruňky, časné broskve, rybíz a angrešt.

Zelinářství v červenci: Sejeme brukev, salát a ředkvičku, jako v měsíci předešlém; kadeřávek a kapusta a květák se přesazují na čerstvě zryté záhony na půl metrové vzdálenosti, při čemž záhony dlužno udržovati v čistotě. Karfiolové listy, se podlamují a nad kytici ohýbají, aby nezhnědla. K fazolím, hráchu a rajským jablíčkám přidáváme oporné tyče, při čemž u posledních vyřezujeme květonosné větévky, jež seslabují vývin ostatních, dříve již vykvetlých plodů. Povalující se cibulové natě přestanou se vůbec zalévati, aby nehnily.

Národní kroj z okolí Nového Pazaru.

Pažitce, která má na záhoně přezimovati, ustřihne se na krátko nať a sice přímo nad povrchem záhonu, což se však děje jen u pažitky již nechceme na zimu pro kuchyň pěstovati. Celer, květák, kapusta a rajská jablka nutno pilně zalévati rozředěnými výkaly, neb hnojůvkou. Velikou pozornost nutno věnovati i housenkám a motýlům, které nutno všemožně ničiti.

Zelinářská sklizeň čevencová přináší nám skoré čili nové brambory, salát, ředkvičku, květák, zelí, kapustu, fazole, špenát a brukev.

Květinářství v červenci. Bylinky, jež jsme nepřesadili v červnu přesazujeme nyní. Cinerarie, calcerarie a primule přepichujeme do bedniček neb pařeniště, ostatní na záhon. Přísadky je dobře po přesazení poněkud zastiniti a zejména cinerarie, calcerarie a primule nutno chrániti před ostrými paprsky slunečními, nejlépe stínem stromů. Mnohé květiny, jež sesílily nutno přesaditi do větších květináčů. Kamelie a azalky mohou se vystavěti na volné místo do zahrady do stínu a třikráte denně je postřikávati. Čím větší horka, tím více zalévání a neškodí občas i rozředěnou hnojůvkou. Květinám kořovitým, jako chrysanthémám, fuksiím, vasilkám a j. uštipujeme hlavy. — Vzrostlé trávníky se sežínají a zalévají. Co se týče růže, této nádhery zahrad, možno ji ještě do poloviny července očkovati nestalo-li se tak v červnu. Koncem měsíce se očkovaným kořenům obvaz povoluje, aby oběh šťávy byl volnější, stavíce je na rovno a přímíme je.

□ □ □

LITERATURA.

Chvíle v přírodě. Kniha krásy krajinářské a rozjímavé. Napsal Jaroslav Fr. Urban. Nakl. Fr. Švejdy v Praze VIII. Cena 1.20 K. Líceň velebné přírody jest látkou svěže psaných črt mladého autora Jar. Fr. Urbana. Ve velmi propracovaných a láskou k přírodě provanutých obrazech ožívá před očima věčně mladá a krásná příroda, takže se vám zdá, že pohlížíte na nádherný pastel, nebo že se kocháte pohledem na rozkošná přírodní zátiší. Zajímavými příběhy a úvahami zpestřena krajinomalba těchto drobných črt. V knize najdete i sensitivy, které naráz zaujmou každého, kdo se rád opijí výhledy do volné přírody, v níž možno si vykoupiti mír a dosnít svůj nejčistší sen, jak pěkně napsal krajinář a lyrik Fr. Pečinka. Kniha „Unií" prostě vypravená v malém formátě zaujme vkusnou obálkou, představující březový háj. Knihu vřele doporučujeme!

□ □ □

---

jak se stále rozhlíží, jest-li nehrozí ji nějaké nebezpečí.

„Neboj se říkám ti ještě jednou. Kdybych byl chtěl, mohl jsem se pomstiti už dávno, mohl jsem tě zardousiti. Rozumíš? Ale já vidím, že nejsi hodna, abych se nechal ještě jednou zavříti. Chci s tebou klidně mluviti, poslouchej tedy a uklidni se.

Bella ještě nedůvěřivě pohlédla na Carloniho, který pokračoval.

„Mnoho let uplynulo od té doby, co jsme stáli proti sobě tváří v tvář. Tys ovšem trávila tuto dobu v blahobytu, já v kriminále."

„Stalo se tak tvojí vinou" podotkla Bella, která se zatím pomalu probírala ze svého vzrušení.

„Měl jsem si snad nechat líbit, že mě baron Rottenhall připravil o mou ženu?"

„Lépe bys byl učinil. Ostatně nebyla jsem tvou právoplatnou ženou."

„Ano bylas ji! Před bohem. Víš přece, jak cikáni o tom smýšlejí. Jsi přece sama původu —"

„Nejsem!"

Carloni se opovržlivě pousmál.

„Budeš tedy popírati svůj rod? Nezapomínej na to, co dověděl jsem se od Mary . . . Leč nechme toho, nemluvme o tom. Dle našich zákonů byla jsi mou ženou."

„Oba jsme pokřtěni a tím pozbyly platnosti naše zákony."

„Mám tě snad připomenouti na přísahu, která nás spoutala?"

Bella mlčela.

„Víš Bello co chci vědčti? Jestli tvoje lakota — neboť jen k vůli penězům jsi mne opustila, jestli tvoje věrolomnost přinesla ti štěstí? Jestli jsem nebyl nadarmo 10 roků pohřben v žaláři?"

Po těchto slovech pohlédl pátravě na Bellu.

„Mohla jsem být šťastnou nebýt tebe. Strach před tvou pomstou otrávil celý můj život. Mě a také Hanušovi."

„To mne těší. Nu a pověz mi ještě, zdali jsi nepomyslela nikdy na křivdu, kterou jsi způsobila mě?"

„Posuzovala jsem naši věc zcela jinak. Beztak jsme se k sobě nehodili. Byl to jen cikánský sňatek." — odvětila Bella.

„Jakže? My že jsme se k sobě nehodili? Zapomínáš na hodiny, které jsme spolu prožívali? Vymizely ti z paměti chvíle naší velké vášně? Nepamatuješ se na přísahy naše? A podivné bylo, že jsme se k sobě nehodili teprve od okamžiku, kdy přišel bohatý baron Rottenhall."

„Nechme podobných řečí" — pravili Bella, které při těchto otázkách bylo značně nevolno. „Co chceš nyní podniknout, Petře?"

„Proti tobě nic. Léta uplynula, moje láska je mrtva. 10 let kriminálu a nemoc mě značně změnily. Také ty jsi se velce změnila. Ostatně řekl jsem ti už, co jsem říci chtěl a myslím, že naše cesty nebudou se už křižovati. S Bohem!"

Bella si oddechla.

„S Bohem Petře a odpusť mi!" — pravila měkce podávajíc mu ruku. Carloni však se tvářil, jako by neviděl, pozdravil jen sníže a odešel s protichodnými pocity. Chápal svou situaci. V srdci jeho bylo prázdné místo, které kdysi zaujímal obraz Belly a později, když zrádně ho opustila, nenávist k ní. A teď — teď vyhaslo obojí.

— — —

Bella se vracela zvolna k zámku. Poslední slova Petrova ji sice uklidnila, leč zcela bezpečnou se přece jen necítila. Zdálo se jí, jakoby Petrův klid byl jen zdánlivý a jakoby Petr na něco číhal. Nyní chtěla se Bella se vším svěřiti Hanušovi.

„Kde je můj manžel?" tázala se sluhy.

„Odjel asi před půl hodinkou do Vídně."

„Už zase odjel!" zvolala roztrpčeně Bella a ubírala se k Maře. Leč ani tu nezastihla doma, takže nemohla se nikomu svěřit a strávila proto celé opoledne v nejšpatnější náladě.

Baron se vrátil teprve k večeři. Srdečně ji pozdravil, leč Bella nedala odpověď a se zamračenou tváří usedla ke stolu.

„Stalo se ti něco nepříjemného?" tázal se baron.

„Ne, až na to, že můj manžel pokaždé, když s ním chci mluviti, není doma. Stále jezdí do Vídně. Myslím, že věčné obchody, které stále předstíráš, mohly by už jednou vzíti konec."

„Které předstírám?" — bručel Hanuš. „Co to má znamenat?"

„Však budeš vědět. Myslím, že tě do Vídně táhne něco jiného, s čím se ovšem necheš pochlubiti. Také Mara tak smýšlí o tvých stálých cestách."

„Dej mi pokoj s Marou, která celou svou chytrost čerpá z karet."

„Které často říkají pravdu."

„V tomto případu se však zmýlily" — odvětil posměšně Rottenhall. „Ale nechme takových nesmyslu, co jsi mi chtěla důležitého říci?"

Bella vyprávěla o svém setkání s Petrem a vypravování její působilo na barona velkým dojmem. Na konec podotkl Hanuš:

„Petr sestárl, nabyl klidu, jeho láska schládla, když tě po letech spatřil. Vždyť i ty jsi sestárla a i já. Možná, že jsi mu lhostejnou, leč mne jistě nenávidí měrou desateronásobnou."

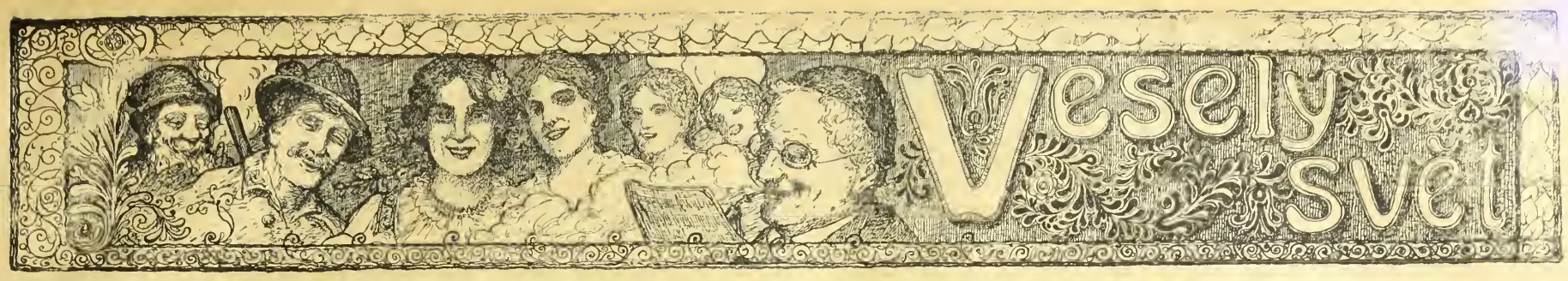

Stydlivá.

Mladá žena, nevědouc, jak by svěřila matce sladké tajemství, tázala se stydlivým hlasem: „Pověz mi mamičko, cítíš se již babičkou?"

*

Manželská hádka.

On: „Kdybys aspoň mluvila logicky."

Ona: „Ano, ano — to věřím — to by se ti hodilo."

*

Důsledná kuchařka.

Dvě paničky se sejdou. První se táže: „Nu paní Vondravcová, jak jste spokojena s novou kuchařkou?" — „Dejte mi pokoj! Hned první noci vykuchala mi prachové peřiny a zmizela beze stopy."

*

Ouřada.

Lupič: „Peníze sem — anebo odbila poslední hodina vašeho živobytí!"

Pokladník: „Dobře, dobře — dostanete co žádáte, jen prosím nejprve stvrzenku."

*

Při prohlídkách.

„Člověče — vy jste se jistě narodil v bezmasý den."

*

Ach tak!

A: „Je-li pravda, že jste se stal vegetariánem?"

B: „Ovšem, ovšem a sice proto, že mi předně dobrý můj přítel přenechává luštěniny — a pak poněvadž mi řeznik nedává více na dluh."

*

Neuváženo.

Nemocný: „Jest váš prostředek proti rheumatismu osvědčený?"

Lékař: „Ach Bože — a jak — mám patienta, který ho užívá již po 25 let."

*

Příhodnější.

On: „Budeme si tedy dopisovati pod značkou „věčná láska."

Ona: „Myslím, že by bylo lépe pod značkou: „brzký sňatek."

*

Domněnka.

Jistý host s červeným velikým nosem převrhl bezděky číši vody, kterou mu sklepník předložil. „Ó, ó... zvolal sklepník... myslil jsem si to — milostpane!"

*

Poznal ho.

„Myslím, že bude trvat vojna ještě několik let."

„Tak, tak — a co pak vlastně dodáváte?"

*

V zlosti.

„Prosím račte mi dáti zítra dovolenou — mám promoci."

„U čerta, což pak musíte býti všude."

*

Tak je to.

Profesor: „Kolik baček piva vyčepujete týdně, pane hostinský?"

Hostinský: „Deset, pane profesore — deset."

Profesor: „Vědět bych prostředek jak byste jich spotřeboval patnáct."

Hostinský: „A jaký — smím-li se ptáti?"

Profesor: „Kdybyste každou sklenici dobře natočil."

*

Dobrá odpověď.

Šafář jda okolo cikánské boudy, počal hlasitě volati: „Cikáne, cikáne!" Tu vyskočí cikán rychle ze své boudy a ptá se pokorně, „co rozkáže pan šafář?" — „I nic," odsekne mu mrzutě šafář, „já tebe nevolal ale svého psa." — „Nu, nic nedělá," odvětil cikán, do boudy se stahuje, „jméno často k jménu se trefí, i já měl psa, jenž slul šafář!"

Kosa na kámen.

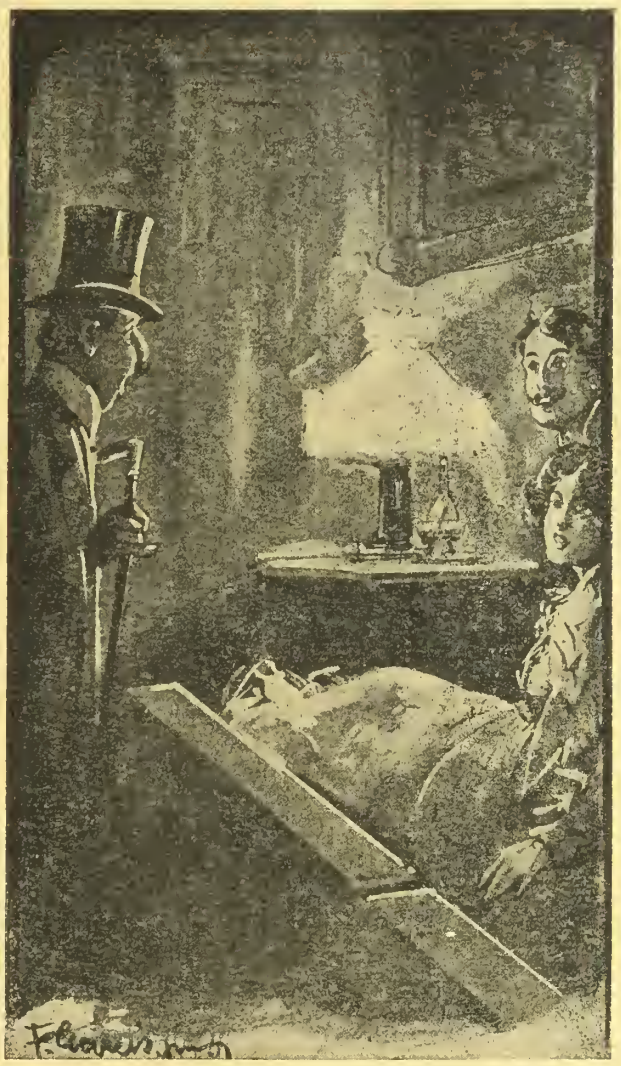

Vyrušený párek byl kdysi náhle překvapen v chambre separée cizím pánem: Milenec se nad tím velmi rozčílil a zvolal: „Pane, zdá se, že nevíte co se sluší a patří vstupujeme-li do cizí místnosti. Půjčím vám knihu o dobrém chování, abyste se v tom ohledu trochu poučil."

A druhý odvětil: „Prosím, prosím přijmu ji milerád můžete-li ji postrádati."

*

Považlivé.

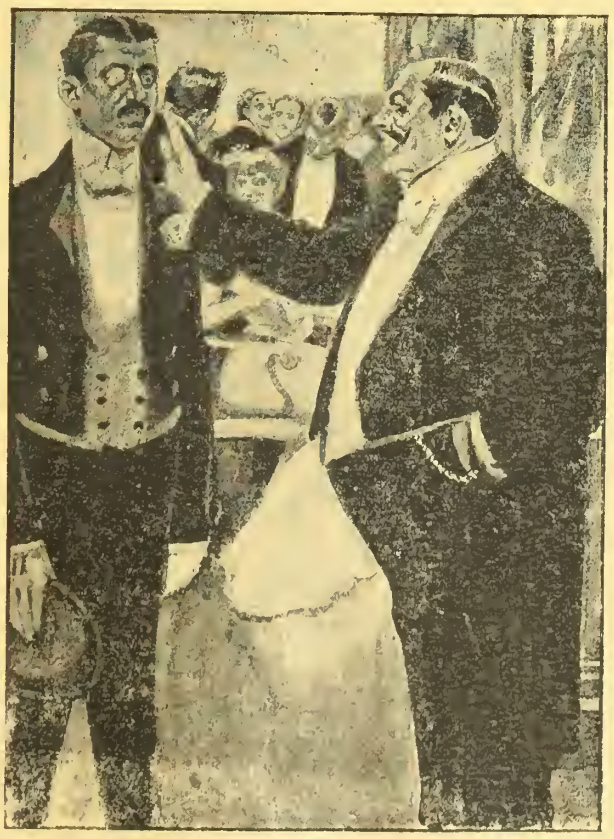

„Tedy ty jsi se oženil příteli; — nu — a cítíš se šťastným?"

„To se rozumí — ostatně člověk si zvykne na vše."

Mezi služkami.

„Cože, ty chceš opustiti své panstvo?"

„Ano — zítra vyžádám si své pasy."

*

Překvapení.

Malý Pavlíček: „Poslouchejte slečno Studníčkova, moje sestra Marta, vezme si vašeho bratra Karla; ale neříkejte to nikomu, poněvadž on to ještě neví."

*

Dopis ze zákopu.

„Drazí rodiče! Mám tak rozskřípané péro, že bych nevydržel psát nebýt bubnové palby, která skřípot utlumuje.

*

Čistotná hospodyně.

Mladý manžel vychvaluje svoji ženušku. „Musím doznati, že moje drahá polovice je velice čistotná. Všecko, co přinese na stůl je cítit mýdlem."

*

Stále stejný.

Roztržitý pan profesor lapil ve svém bytě lupiče, kterého chtěl předati policii. Po cestě pravil náhle zlosyn: „Je mi líto, pane profesore, ale musíme se rozejíti! — a pan profesor, který již dávno zapomenul, co se stalo, odvětil: „Nuž dobře, dobře — navštivte mě zase někdy."

*

Vyrovná se to!

Domobranec: „Moje váha je stále stejná. Protože mám v poli dobrou stravu, přibývám na váze právě tolik, co ztrácím následkem své touhy po nevěstě."

*

Z vojny.

Šikovatel: „Tak co Bubličku, kdy pak má císař pán svátek?"

Bubliček: „Když dostaneme víno a pečeni."

*

Projev souhlasu.

„Je to pravda, žes byla propuštěna ze služby — táže se několik kamarádek své sklíčené přítelkyně. — „Ano." — „A proč?" — „Naslouchala jsem klíčovou dírkou právě v okamžiku, když náš milostpán poprve řekl své paní důkladně své mínění a tu nemohla jsem se udržeti a začala jsem za dveřmi aplaudovati."

*

Tak, anebo tak.

Tetička: „Na tvé narozeniny ode mne něco dostaneš, Toníčku; ale zeptám se nejdříve pana učitele, jak se chováš ve škole."

Toník: „Víš co — tetičko— chceš-li mě podarovati — tak se ho neptej!"

*

Policejní infformace.

O panu Izidorkovi můžeme sděliti, že je stále bez zaměstnání, v létě se potlouká krajem v zimě je většinou zavřen a vede vůbec záviděníhodný život. —

*

Z vojny.

Kdysi když jsem byl na hlídce, uviděl jsem náhle zeměbrance Morice Kleina, jak vleče v každé ruce husu a tázal jsem se ho proto — na čí že rozkaz rekvíroval. —

„Prosím pan šikovatel nám ráno povídal, že by dal půl života za husu — a tu jsem mu přinesl — hned raději dvě husy."

*

Leč má krátké nohy.

Cikán přišel do světnice, v níž pán zády ke dveřím obrácen seděl. Rychle popadl malé bicí hodinky a ukryl je pod paží. Pán však maje před sebou zrcadlo, viděl, co cikán dělá: neřekl mu ale ničeho, věda, že jakmile hodinky počnou bíti, čímž cikán uveden bude do nesnází. Když hodinky smrtily, tázal se pán cikána: „Co pak ti to cinká?" — „Ostruhy na nohou," řekl chladně šelma cikán a byl — bos!

KRÁSNOU A LEVNOU OZDOBU pro své příbytky i pro umělecké sbírky získáte, předplatíte-li si u podepsaného nakladatelství velké

NĚMEJCOVO ALBUM.

Prof. Aug. Němejc barvami zachytil to, co Aleš kreslil pérem: život českého venkova, kouzlo a poesii české vsi. Jeho vráskotí výměnkáři, plzeňští dudáci, starostlivé panímámy a švarné mladice, zamilované do furiantských šohajů, to vše nutno viděti provedeno v barvách, máme-li poznati, jaký poklad chovají dosud naše starosvětské národní kroje. Ale i obrazy alle-gorické, náladové skupiny, humorné genry atd. naleznete v námi chystaném albu. Němejcovo album doprovázeno bude odbornou statí známého výtvarnického kritika Dra. F. X. Harlasa a Němejcovým životopisem z péra Petra Fingala. Album bude obsahovati celkem

50 VELKÝCH OBRAZŮ

provedených v bezvadném moder. barvotisku a kromě těchto ještě

ŘADU SKIZ A VYOBRAZENÍ

v textu a počalo vycházeti 15. června t. r. v pěti seš. po 10 obrazích. Velikost jednotlivých listů 40 × 60 cm. Subskripční cena celého díla do 15. června: K 70.—, nebo na 3 měsíční splátky po K 25.—. Krámská cena po ukončení subskripce K 90.—. Přihlášky a předplatné přijímá

KAREL BENÍŠKO,
nakladatel „VZLETU" v Plzni Klatovská tř 32.

Odstřihněte a vyplňte. (Nehodící se škrtněte.)

Přihlašuji se za odběratele Němejcova alba.
Předplatné K 70.— zasílám současně — zašlu na 3× (první splátku K 25.— posílám současně.)

Plná adresa.

Otok žláz.

U lidí s onemocnělými žlázami je výživa těla snížena a tím síla proti škodám různého druhu značně zmenšena. Proto se musí dalšímu úpadku lékařským ošetřováním včas předejíti. 1948

Naše domácí léčba

jest předpisována od mnoha známých profesorů a lékařů a bylo jí docíleno nejlepších výsledků.

Naše nedostižitelná žlázová

léčebná sůl

ze sta let starých pramenů Árvy-Polhory získaná zlepšuje krevní smíšeninu a tělesné šťávy, zvyšuje zdatnost a všeobecný stav, zmenšuje naběhnutí žláz, až konečně žlázy zcela zaniknou.

Nezdravé látky

se vylučují, buňky oživují, tělo se přivodí k novému rozmachu energie a hojivá síla se povzbudí. Nechte si ihned zaslati naši

knihu domácí léčby,

kde je způsob používání ve všeobecně srozumitelným způsobem popsán. Tento poučný spis nestojí Vás ani haléře. Váš lékař dá zajisté svůj souhlas k domácímu léčení. Pište ihned na adresu:

Expedice lékárny císaře Viléma,
Budapešť VI., odd. 110.

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**
c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy.)

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět 2013

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „báječný Ria" nevyhubí Vám od kož. kuří oka, bradavice a rok. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s zbezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny (Kaschau) Košice
I. post. schránka 12/222. Uhry.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápalatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodoné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší K 3.50, 3 kusy K 10.—, 5 kusů K 15.—. Zasílá, při předem zaslaného obnosu vyplacenně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELC, OPAVA,
Lastenstrasse 3/15.
Prodavači se hledají. 2044

Specialita! Specialita!

Ia. náhražka citronu

za kg K 5·—
přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2015 Telefon 4135.

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Lázně v každé domácnosti.

STATISÍCE TRVALE VYLÉČENÍ

od revmatismu, nastuzení, ischiasu, dny, nervosy, neurasthenie, tělnatosti, zácpy a nehybnosti údů po vyhojených ranách z války. Obraťte se s plnou důvěrou jedině na První velkov. zesílené léčivé miner. slatiny

MARIE ZELENÝ, Č. Čermá u Náchoda. Zásilky 5 kg 2 K. — Doporučeno předními lékaři.

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno.

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Víno bílé a červené

od 56 litrů výše na dobírku
zasílá **A. OSET, Guštanj** (Gutenstein.)
Korutany. 2042

Speciální blůzový velkoobchod.

Největší výběr nejnovějších modelu, elegantní saloní práce, vkusné etamínové blůzy od K 10'80. Nejlacinější nákupní pramen, neboť není žádná režie.
Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ, III/1., Neulingasse 24. Telefon II./650.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
1358 (bliže Pratersternu).
Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

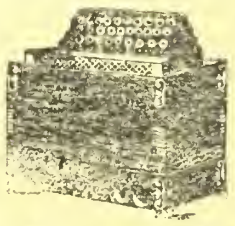

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi. pytlů a p. Důležití zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní se vším příslušenstvím, proti předem zaslanému obnosu K 4·—, na dobírku K 4·20. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037
P. E. Lachmann Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40

Každý je nadšen!
Kapesní kino!
Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·20. =
Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více.
Přes million již prodáno. 1973
J. K. Bergmann,
Vídeň V/2, Kohlgasse 46/II

KDO inseruje Prodává!!

Ovocné víno a vermutové víno ovocné nejlepší jakosti zasílají ovocné vinné sklepy Siegmunda Altbacha

Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Jednatelé

spolehliví a svědomití, ku získávání odběratelů pro oblíbený illustrovaný týdennik na vysokou provisi ve všech místech se přijmou. Značný a jistý vedlejší výdělek pro každého. Nab. s 10 hal. známk. na odp. do adm. t. l. pod znač. „Značný výdělek".

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychlejl. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonorují. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 27.

VE VÍDNI, DNE 5. ČERVENCE 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Nové boje na francouzské frontě.

Němci provedli na Aisně a v Champagni několik dílčích útoků, které vesměs dosáhly svého cíle.

Na nové válečné radě spojenců usnesena generální ofensiva na všech frontách, nevyjímaje ani frontu ruskou. — Mírová debata v poslanecké sněmovně. — V Řecku dosazen opět k veslu Venizelos.

NOVÁ VLÁDA V RAKOUSKU.

Rakousko má od 23. června nový kabinet. V čele jeho stojí dřívější správce ministerstva orby dr. ryt. Seidler, jako ministr vnitra zasedá v něm bývalý tyrolský místodržitel hrabě Toggenburg, jako ministr výživy generálmajor Höfer, jako ministr zeměbrany gen.-major Czapp. Vedle těchto ministrů zasedají v nové vládě 4 sekční šefové jako správci jednotlivých resortu a sice Mataja jako správce ministerstva obchodu, Schauer jako správce ministerstva justice, Wimmer jako správce ministestva financí, Homann jako správce minister. veřejných prací a Banhans jako správce minister. železnic. Ze starých ministrů kabinetu hraběte Clama-Martinice nezasedá v nové vládě než ministr výživy generálmajor Höfer. V novém kabinetě není také žádný státník, který měl podíl na vládě § 14.

Nový ministerský předseda byl v sobotu dne 23. června dopoledne císařem pověřen svým posláním a rovnou z Laxenburgu odebral se do parlamentu a sdělil žurnalistům své jmenování. Při té příležitosti představil mu senior české žurnalistiky v parlamentě, hlavní redaktor „Národních Listů", císařský rada Penížek parlamentní novináře a vyměněny proslovy o význam tisku, dovede ho oceniti a dodal, že chce v budoucnu zůstat v úzkém styku se zástupci žurnalistiky. Dr. ryt. Seidler odebral se pak k presidentu parlamentu dr. Grossovi a žádal ho, aby svolal konferenci předsedů stran, na které o hodinu později vyložil svůj program a sdělil v prvé řadě, že jeho kabinet je přechodní, zůstane v úřadě jen do září a po vyřízení zatímního rozpočtu, zákona o prodloužení mandátů a po volbě delegační, připraví půdu pro velký parlamentní kabinet, který přikročí k velkému dílu, přestavbě Rakouska.

Nová vláda představila se v úterý dne 26. června lidové sněmovně, kde byla dosti příznivě přijata. Německé strany stejně jako i Poláci povolí nové vládě státní nezbytnosti a oposice nebude klásti žádné překážky. Jihoslovani a Románci už dne 23. června prohlásili, že kabinet sice neodpoví dnešní situaci, ale že pojmou k němu stanovisko vyčkávací. Čechů dotkle se dost nemile, že v nové vládě nesedí žádný český úředník, naopak některé resorty jako obchod, železnice, veřejné práce obsazeny jsou exponovanými Němci. Leč i při zachování opoziční své taktiky, nebude Český Svaz dělat nové vládě žádné obtíže a to tím více, ježto program její jest minimální.

*

Nový ministerský předseda dr. ryt. šl. Seidler narodil se v roce 1862 ve Švechatech u Vídně, studoval ve Vídni, načež vstoupil do dolnorakouské služby zemské. Na to stal se sekretářem obchodní a živnostenské komory v Lubně a později vstoupil do služby státní. V roce 1900 jmenován byl ministerským sekretářem v ministerstvu orby, za tři roky stal se sekčním radou, roku 1906 jmenován byl dvorním radou a stal se profesorem na vídeňské vysoké škole zemědělské. Pak rychle postupoval a stal se vynikajícím funkcionářem ministerstva orby a súčastnil se důležitého hospodářského vyjednávání s Uhrami a Německem. Vydal též několik vědeckých děl. Politický hlásil se v dřívějších dobách k agrární skupině Pantzově. Z dřívějších dob je znám svým koncilientním chováním a požívá všestranné důvěry.

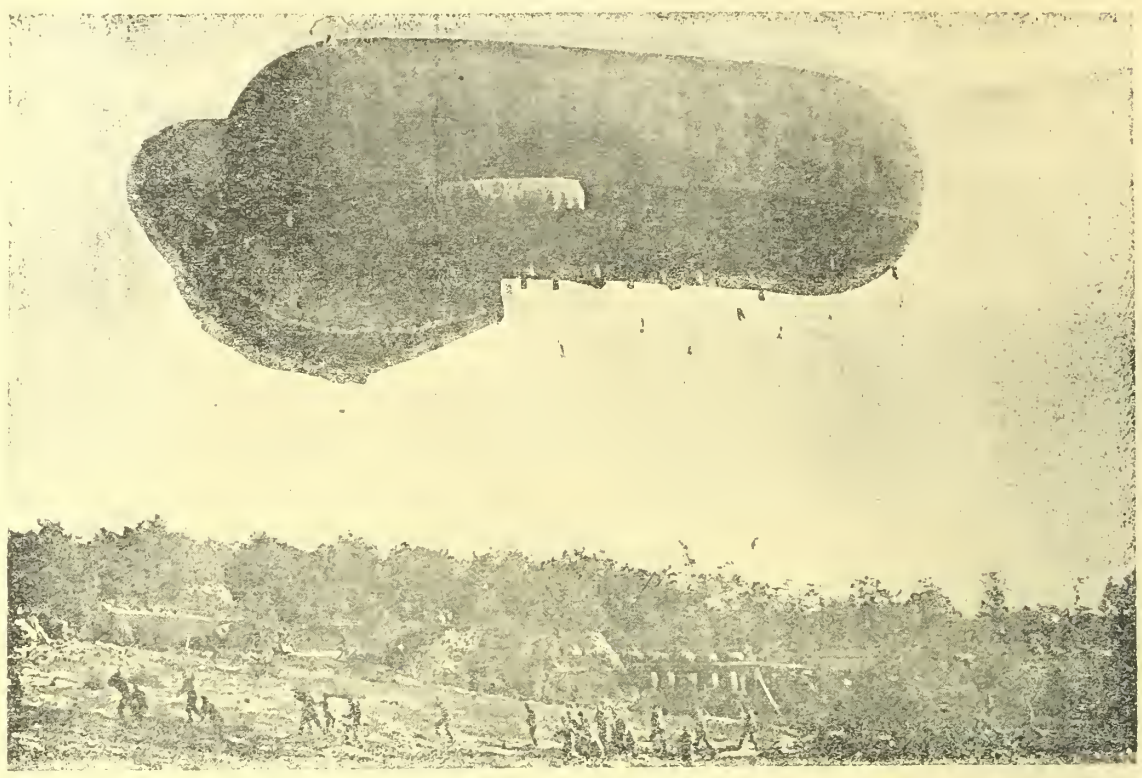

Transport rak.-uher. pozorovacího balonu. Pískovými pytly zatížen, a lany k zemi přidržován, jest balon dopravován, obsluhujícím ho mužstvem, na určené stanoviště.

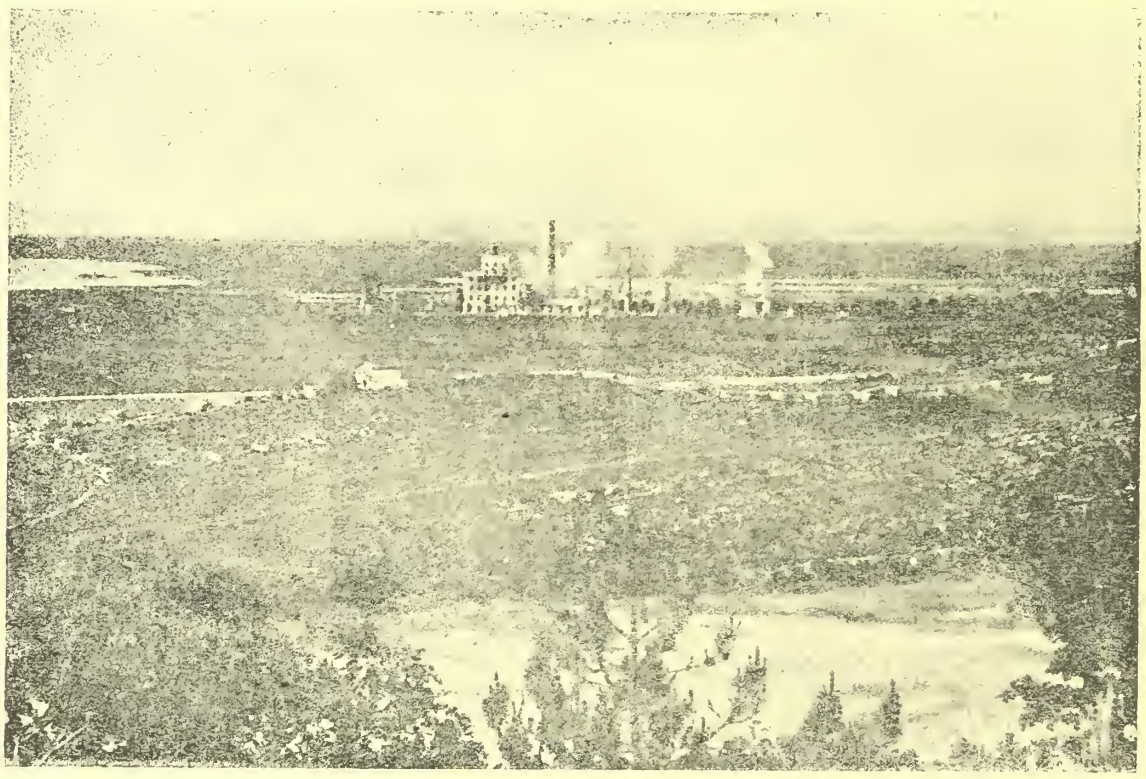

Továrny „Adria" u Tržiče, jejichž celkový pohled jsme nedávno přinesli, a jež padly do rukou Italů, v okamžiku bombardování rak.-uher. dělostřelbou.

□ □ □

UPLYNULÝ VÁLEČNÝ TÝDEN.

Po vítězném odražení mocného útoku šesté italské armády na planině Sedmi Obcí, nastala na několik dní bitevní přestávka. Nejtužší boje odehrávaly se na výšině Monte Torno a Monte Zebio a dále až k Cima Dieci vysoké 2216 m. Italové následkem tvrdošíjného našeho boje utrpěly velice těžké krvavé ztráty. Cadorna pokoušel se pak ojedinělými útoky na jednotlivých částech fronty vyplniti čas, který potřebovalo jeho vojsko k oddechu a k zasobování střelivem. Tak rozvinuly se nové boje v průsmyku Plöckenu, jižně Brenty a i jinde, které vesměs skon-

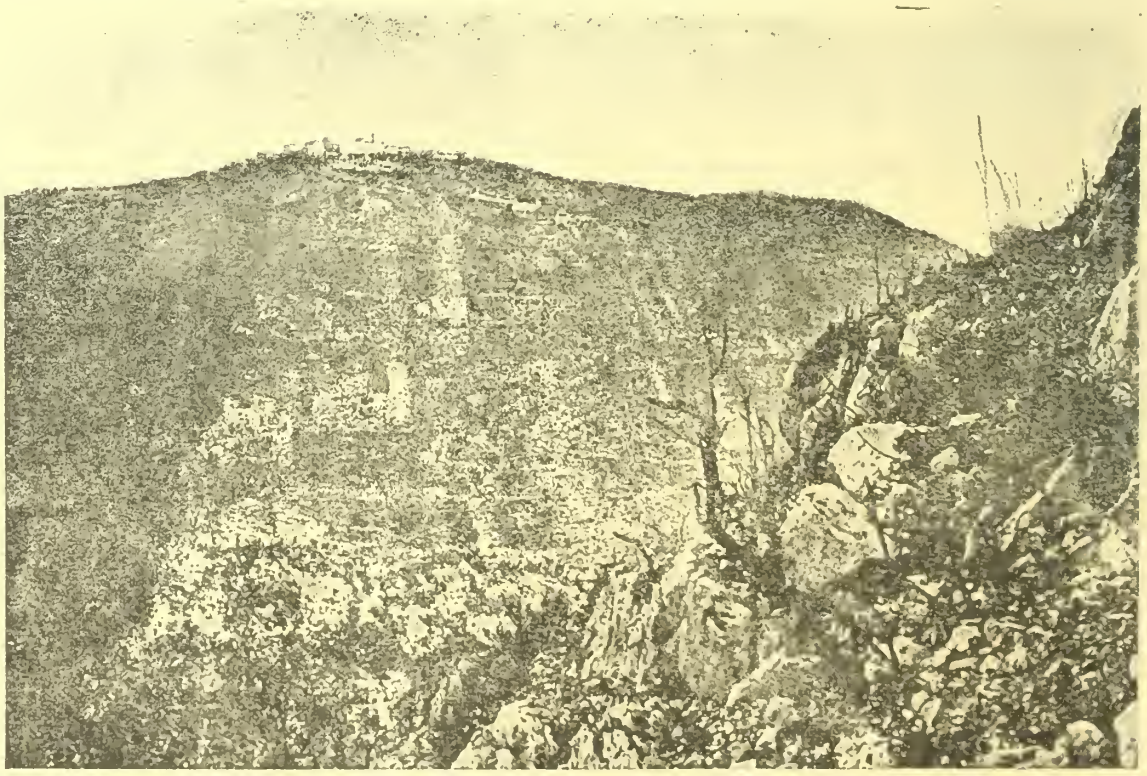

Hora Monte Santo — Sveta Gora — s klášterem, o jejíž dobyti se Italové bezpočetnými útoky marně namáhali. Fotografováno z kláštera protilehlé hory Monte Sabotino, rovněž často ve zprávách gener. štábu jmenované.

Z desáté bitvy sočské. Se zemí srovnaný, v trosky rozvrácený kostelík v Selu v Přímoří.

čily citelnými italskými porážkami. Při tom naše vojsko v protiútoku dobylo míst italské posice. Stalo se tak dle štábní zprávy zejména v území Rombonu. Dne 14. června započal v údolí Sugany, pak mezi Brentou a Asiagem prudký dělostřelecký boj a po 24 hodinách přešly italské masy na celé planině Sedmi Obcí k velkému útoku proti úplně rozstříleným posicím našeho vojska. Nejzuřivěji útočil nepřítel na úseku Monte Forno a proti Monte Ortigaře. Východně Cima Dieci získal za cenu velkých ztrát několik set metrů půdy. Leč protiútok připravil jej o celý jeho zisk. Kromě tohoto nepatrného a ostatně také přechodného zisku půdy, shroutil se celý italský nápor, Bitva na planině Sedmi Obcí není ještě definitivně ukončena, ale už v první její fási pozbyli Italové nejméně 40.000 mužů. Cadorna se opět zklamal, když věřil v úspěch svých vojsk na planině Sedmi Obcí.

Na východní frontě je v poslední době trochu živěji. Štábní zprávy referují o dělostřeleckých bojích u Smorgonu, na frontě u Lucku na Zlaté Lípě, Narajovce a také dál jižně Dněstru v Karpatech. Leč k ohlášenému útoku stále ještě nedošlo, jakkoli prošlo už několik termínů, které čtyřdohodový tisk udal pro zahájení velké ruské ofensivy. Poměry v ruské armádě líčil neutěšeně generál Brusilov, jest-li totiž nejsou zprávy o nové jeho řeči, jak je šířil v těchto dnech neutrální tisk falšované. I jinak je stav Ruska nepříznivý. Vnitřní zmatky trvají. Nad Petrohradem bylo opět vyhlášeno válečné právo. V Sebastopolu došlo k bouřím námořníků proti novému režimu. Vůbec se zdá, že bude trvati ještě delší dobu, než bude v Rusku zjednán úplný pořádek a než ruská armáda bude schopna stále ohlašované ofensivy. Ve Flandrech je situace nezměněná, za to na jižních částech západní fronty, na příklad na Chemin-des-Dames, u Vauxaillonu a jinde přešlo německé vojsko k dílčím ofensivním akcím, které vesměs měly dobrý výsledek a přinesly útočníkům značný zisk terénu. Na Macedonské frontě trvá bitevní přestávka, jen z Thessalie hlásí Angličani a Francouzi stále nové „úspěchy". Bezbranná tato země je takořka už celá v moci čtyřdohodového vojska. Už potřebuje čtyřdohoda poslat jen Venizela do Athén a pak míti bude celé Řecko ve své moci.

* * *

ÚČINKY PONORKOVÉ VÁLKY VE FRANCII.

Ztráty, které utrpěla Anglie v ponorkové válce jsou dostatečně známy, nesprávný byl by však názor, že trpí jen Anglie a ostatní čtyřdohodové státy méně. Naopak bylo dokázáno, že na příklad Francie má stejné ztráty, které budou míti následky ještě katastrofálnější, nežli v

Z desáté bitvy sočské. Hora Fajti hrib, o níž svedeny byly nejurputnější boje, ve kterých sta a sta bojovníků skropilo svou krví holé balvany a kamení.

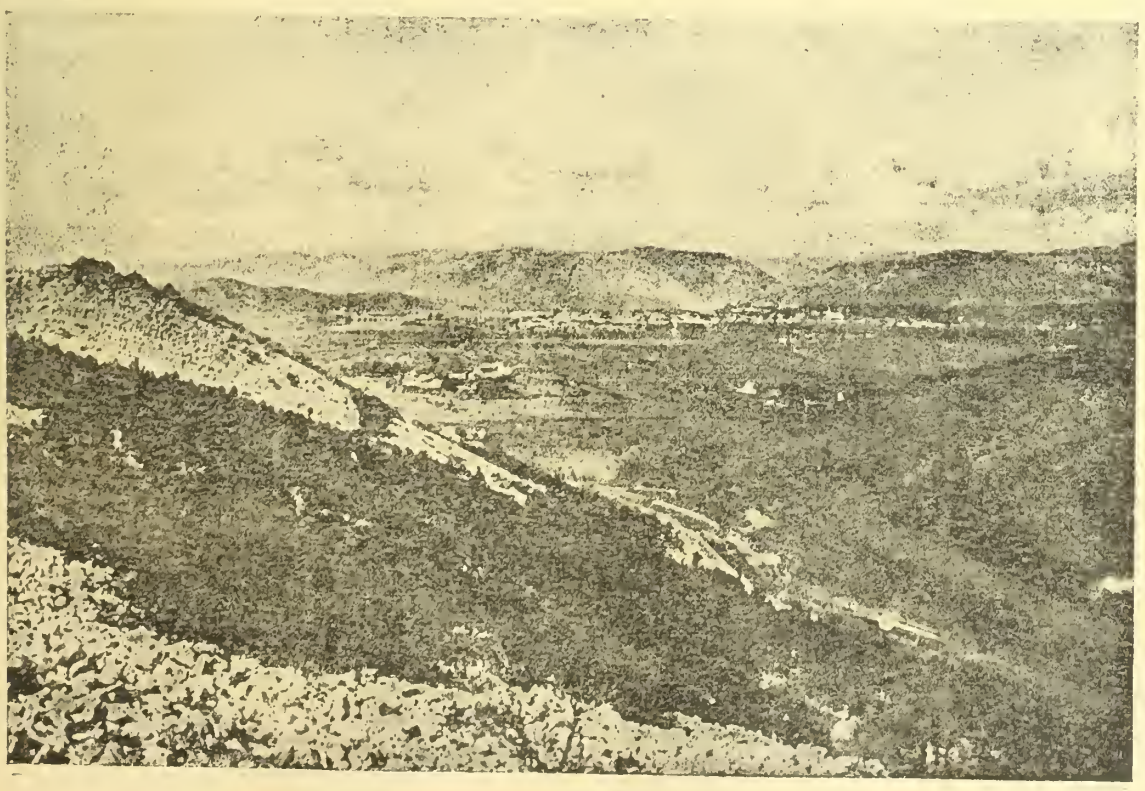

Z desáté bitvy sočské. Situace před Gorici. V pozadí Gorice sama.

Anglii. Číslice ztrát francouzských nezůstaly daleko pozadu za anglickými, leč relativně je postižena Francie ještě více než její spojenec a diktátor Francie trpí neobyčejně od té doby, co ponorky ve zvýšené míře jsou činny v moři Středozemním. Od počátku války až do konce roku 1916 bylo potopeno 1813 různých lodí, které representovaly 3,533.184 tun lodního prostoru. Z toho bylo lodí francouzských 223 o 339.720 tunách. Na celkové ztrátě byla tedy Francie súčastněna asi 9.5%. Od té doby až do června stoupla celková ztráta v ponorkové válce na okrouhle 9.25 mil. tun. Z toho případne na Francii nejméně 880.000 tun. Ve francouzské sněmovně sdělil však poslanec Tissier, že francouzské obchodní loďstvo ztratilo doopravdy 1,023.000 tun. Co znamená tato ztráta, to poznáme teprve, když budeme pátrati jakou sílu representuje francouzská obchodní flota. Před válkou měla Francie asi 2.320.000 lodního prostoru. Tento stav byl novostavbami, nákupem a konfiskacemi zvýšen asi o 330.000 tun, kdežto upotřebeno neb jinak námořními nehodami přišlo na zmar 150.000 tun. Z toho vyplývá, že Francie v druhém válečném roce měla nanejvýše jen 2½ miliom tun lodního prostoru. Od toho odečteme nyní ztráty ve zostřené válce ponorek, tak jak je ve francouzském parlamentě odhadl Tissier t. j. 1,123.000 tun a shledáme, že Francie nemá už

více k disposici než slabého 1½ milionu tun. Jest-li ponorky německé budou i nadále pracovati s dnešními úspěchy a potrvá-li válka ještě delší dobu, bude Francie se svým obchodním loďstvem v dubnu, nebo květnu roku 1918 hotova. —

□ □ □

VOJENSKÁ A DĚLNICKÁ RADA V PETROHRADĚ.

O „vedlejší" ruské vládě čteme denně. O složení a organisaci její ví se však málo. U příležitosti národního sjezdu rad dělnicko-vojenských, který právě obrovskou většinou schválil politiku prozatímní vlády, přinášíme několik organisačních dat o tomto důležitém tělese. Revoluce uložila dělnickým organisacím ruským, které dotud byly vybudovány velmi nedokonale, těžké úkoly, pro něž bylo třeba zříditi organisaci, která by mohla činiti nárok na representaci dělnictva a měla dostatečnou autoritu. To znamená: na volbách do R. d. v. musil se účastniti pokud možno veškerý proletariát. R. d. v. má toto složení: Každá továrna, zaměstnávající nejméně 500 lidí, má právo na jednoho zástupce. Pokud jde o zástupce vojenské, volí každý pluk (4000 mužů) jednoho člena rady. Mimo to zástupce, zvolené petrohradskou posádkou, jsou přítomni

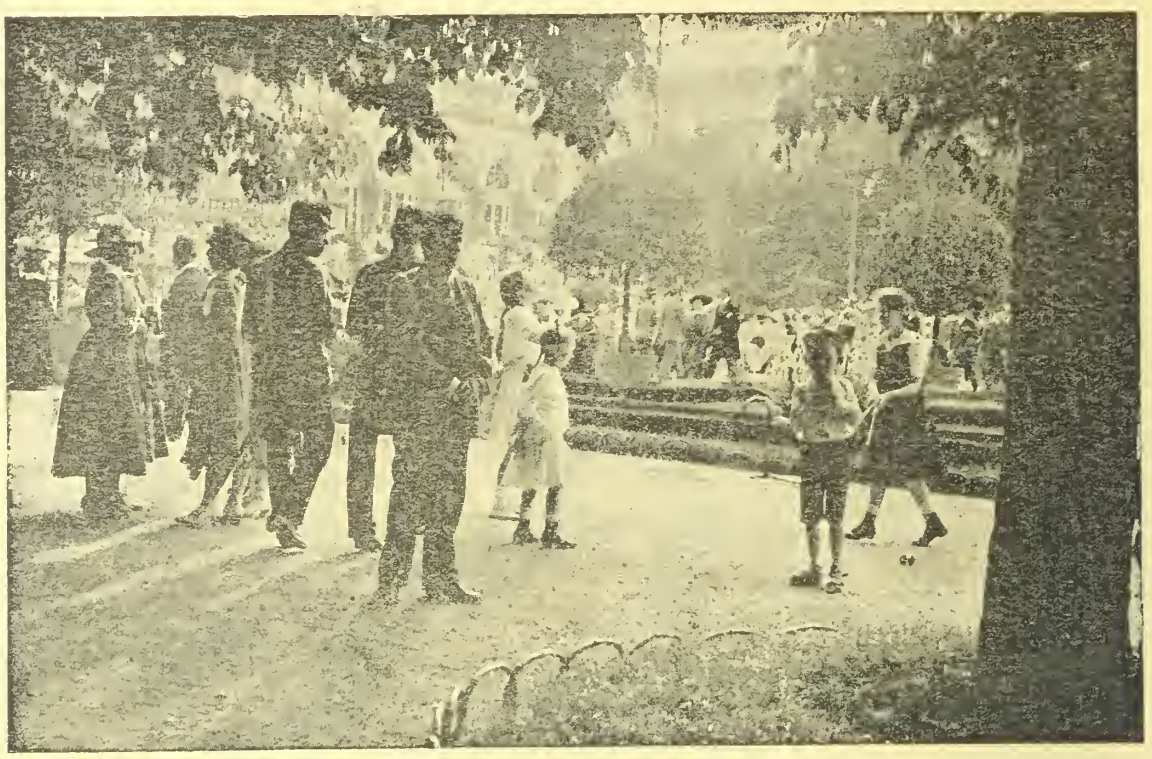

Ve vídeňském městském parku v červnu 1917.

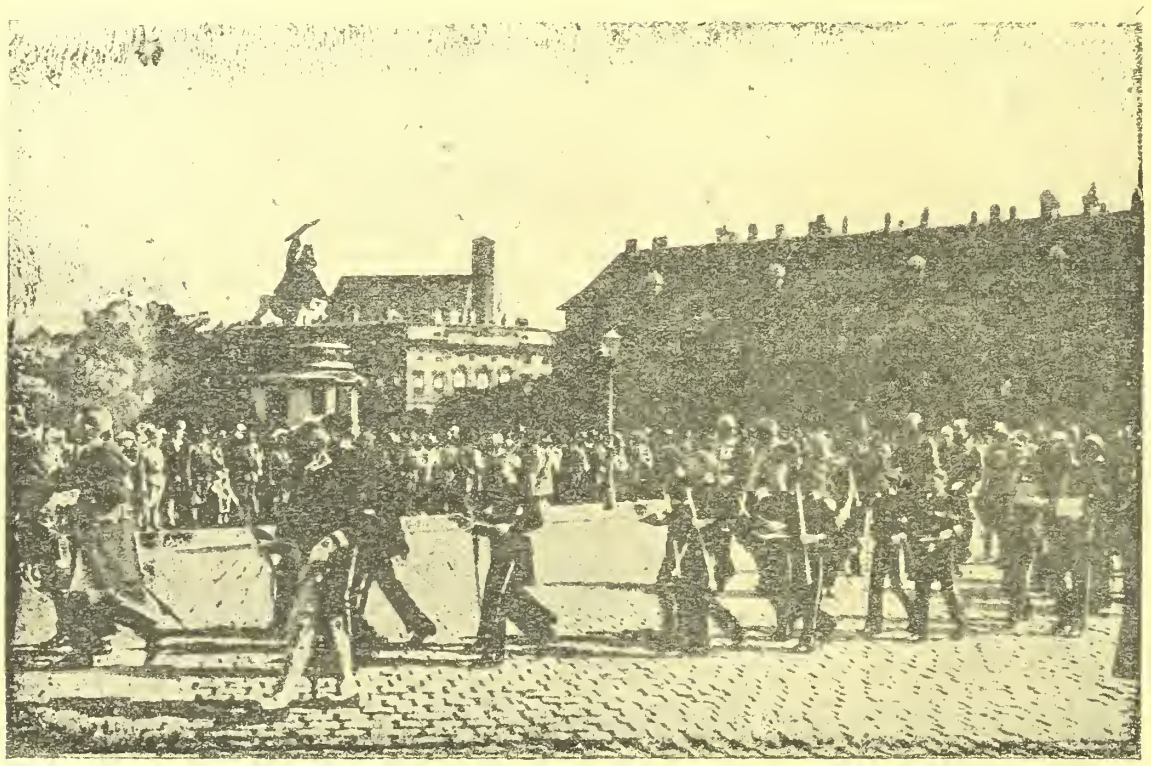

Průvod o Božím těle ve Vídni.

PETROHRADSKÉ KONGRESY.

Všeobecný kongres zástupců rad dělníků a vojáků celého Ruska schválil 543 hlasy proti 126 následující resoluci:

1. V uvážení, že za nynějšího stavu věcí bylo by sloučení celé moci v rukou měšťáctva samotného smrtelnou ranou pro věc revoluce a že na druhé straně přenesení veškeré moci na rady dělníků a vojáků značně by oslabilo revoluční síly, schvaluje sjezd utvoření koaliční vlády.

2. Sjezd uznává prohlášení socialistických ministrů o všeobecné politice vlády jako uspokojivé a schvaluje je.

3. Sjezd žádá nynější vládu, aby svůj politický program energický uskutečnila, zejména aby usilovala o všeobecný mír bez porušení území na podkladě práva národů, aby vybudovali si sami svoji politickou budoucnost, aby vydatně potírala obtíže finanční a národohospodářské krise, aby energicky čelila proti všem pokusům o protirevoluci.

4. Sjezd žádá, aby co nejdříve se sešlo ústavodárné shromáždění.

5. V den šťastného provedení uvedeného programu zříditi společný orgán, který zastupuje celou organisovanou ruskou demokracii, který musel by zahrnovati také zástupce sedláků a jemuž socialističtí ministři museli by býti zodpovědni za celou zahraničn. a vnitřní politiku vlády.

také zástupci vojenských shromáždění, konaných na frontě. Celkem má nyní petrohradská r. d. v. 3000 členů. Hlavním pracovním orgánem je výkonný výbor, mající asi 90 členů. V něm mají všechny strany sociálně demokratické své zástupce. Tento výbor smí také samostatně rozhodovati, kdežto výlučně výkonným orgánem je kancelář. Výkonný výbor zaměstnává 2000 pracovních sil. — Postupem revoluce vznikaly také v jiných městech rady d. v. Všeruskou dělnickou radu representovala dosud rada petrohradská. Všeruské shromáždění r. d. v., právě zasedající, má za úkol, kromě jiného, také zřízení definitivního centra r. d. v. Víme, že petrohradská r. d. v. byla v neustálém konfliktu s prozatímní vládou, křížíc její plány a dovolávajíc se autority, jakožto representant všech r. d. v. Komuniké o všeruském sjezdu, jež obsahuje schválení dosavadní politiky prozatimní vlády, zdá se nasvědčovati tomu, že nyní nastane snesitelnější poměr mezi r. d. v. a vládou. Zdá se pravděpodobným, že poslední události (aféra Grimmova) nemálo přispěly k tomuto vyjasnění. Ovšem prorokovati o dalším vývoji ruských věcí nelze ani na základě všeruského sjezdu r. d. v. vzhledem k neustáleným poměrům na Rusi, které nejen že se neuklidňují, naopak stále přiostřují, jak je nejnověji nejlépe viděti v kontraktu petrohradské rady dělníků a vojáků s ruskou dumou a říšskou radou.

□ □ □

Dánský král, odjíždějící z nádraží v Christianii do královského zámku, k návštěvě svého norvéžského souseda.

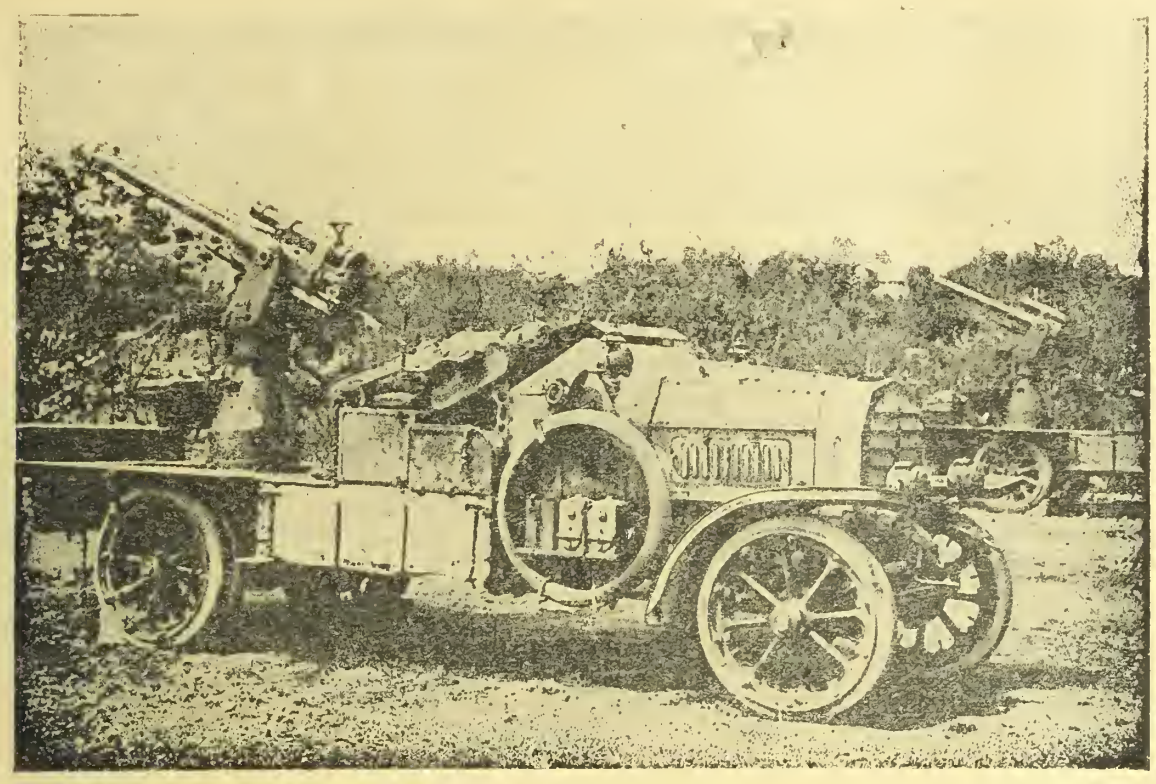

Rakouské automobily se strojními puškami.

MÍROVÉ PROHLÁŠENÍ NOVÉ RAKOUSKÉ VLÁDY.

V poslanecké sněmovně podal nový kabinet dr. ryt. Seidlera prohlášení o otázce mírové, kterou na denní pořádek uvedly pilné dotazy poslanců Daszynského, dr. Stojana a dr. Hrubana. Ministerský předseda pravil: Tyto dotazy spadají do konference zahraničního ministerstva. Po konferenci s hrab. Czerninem mohu sděliti toto: Doměnka, jakoby c. a k. vláda sebeurčovací právo národů uznala za podklad trvalého míru, je klamná. C. a k. vláda stojí na podkladu článku 5. státního základního zákona z 21. prosince 1867, dle jehož ustanovení je Jeho Veličenstvu vyhrazeno uzavříti mír, a tím je mu svěřeno hájení zájmů a spojenectví národů Rakouska v každém rozhodném okamžiku. Za výslovného zachování výsostných práv koruny je c. a k. vláda každé doby ochotna v dohodě se spojenci zahájiti na podkladě čestného míru vyjednávati s nepřáteli, odmítá však rozhodně každý jiný podklad pro mírové vyjednávání. Ministr zahr. záležitostí otevřeně vyslovil naši ochotu k uzavření čestného míru, který by obsahoval záruky svobodného, zajištěného vývoje mocnářství. O tom naši nepřátelé nemohou býti v pochybnostech. Pokud naší nepřátelé toto stanovisko c. a k. vlády a našich spojenců nepřijmou, budeme dále bojovati v pevné důvěře, že hrdinné výkony našich armád ve spojení s obětavou činností v zázemí přinesou plody, které národům mocnářství zajistí odměnu jejich vytrvalosti ve formě čestného míru. Pravou lidskosti proniknuté intence, které mluví z předložených dotazů a jsou c. a k. vládou plně oceňovány, mohou býti považovány za důkaz, že politika centrálních mocí, směřující k uzavření čestného míru, nalézá v názoru slavné sněmovny a ve vůli rakouských národů silnou oporu.

V dalším vládním projevu, který uveřejnil dne 30. června „Fremdenblatt" uznává vláda právo sebeurčení národů v otázkách vnitropolitických a zamítá jen tendence, které této formuli dává čtyřdohoda.

□ □ □

Z ŘEČI POSLANCE STŘÍBRNÉHO.

Poslanec Jiří Stříbrný vylíčil v říšské radě přímo neuvěřitelné mučení a týrání internovaných osob v Thalerhofu (ve Štýrsku). C. k. kor. kancelář nepropustila ani stín příšerných událostí, jak podal je posl. Stříbrný, dokládaje každý fakt četnými svědky, z nichž někteří sedí též v říšské radě. Vídeňské listy však oproti českým mohly uveřejniti některé — ovšem jen některé — podrobnosti. Jest to jen nepatrný zlomek nesčetných žalob, jež posl. Stříbrný uvedl. Tak na př. tyto úryvky z oné řeči: „Dozorčí orgány zaviňovaly smrt internovaných. Zrovna inteligentní lidé, na př. kněží, pak ženy, byli nuceni k nejnižším pracím a při tom bitím poháněni. Když se počet internovaných tak rozmnožil, že v hangarech nebylo již místa, muselo mnoho lidí spáti ve stanech při 15—20 st. C. mrazu. Úmrtnost mladých děvčat a starců za špatných poměrů sanitních stále rostla. Před desifenkcí šatů museli se internovaní, také ženy a dívky, venku svlékati do naha a často čckati v mrazu nazí až hodinu, než své šaty opět dostali. V prosinci 1914 dosáhl počet internovaných číslice 5000. Že při velkém počtu internovaných a nedostatku sanitních opatření vyžádaly se epidemické nemoci, mezi nimi také skvrnitý tyf, mnoho obětí, je pochopitelno. Jenom epidemiemi zahynulo v Thalerhofu 1200 lidí; jenom na hřbitově bylo pohřbeno na 2000 mrtvých... Cestou do tohoto tábora internovaných byli lidé týráni a jeden transport třiačtyřiceti internovaných byl na silnici pobyt oddělením honvédů. První tři dny tábořili internovaní pod širým nebem. Na malém kousku pole byly zatlučeny čtyři koly a nikdo nesměl překročiti vyměřený prostor, ženy, dívky a muži spali pohromadě. — Ministr Georgi vyzval posl. Stříbrného, aby mu předložil všecky potřebné důkazy, že zavede o každém jednotlivém vyšetřování a rozhodné dle spravedlnosti.

□ □ □

Italští zajatci z posledních bojů východně Gorice.

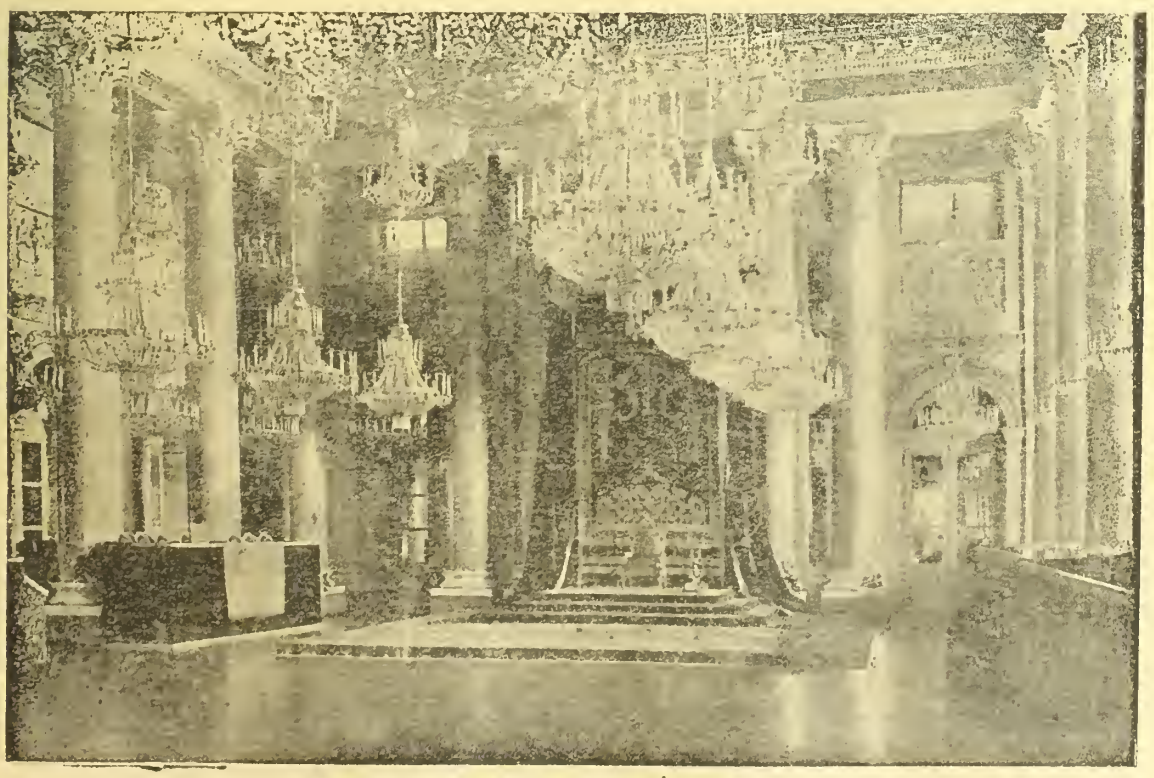

Velký ceremoniální sál ve vídeňském dvorním hradě, ve kterém přijal dne 31. května císař obě sněmovny.

JAROSLAV FR. URBAN.

VEČER U MOŘE.

Ticho večera sklání se nad krajinou. Tak lehce a zdlouhavě — —

Sedím v zadumání na břehu Lida a hledím v dál — —

Vzduch prohřátý, naplněný odeurem zelenčho rostlinstva, jen bujněl. A stromy chvěly se harmonickým šelestěním.

Nedaleko rozkládalo se město plné ruchu a shonu s pyšnou kopulí San Marca, se svými canally a gondolami. Stranou, „kam jen oko doletuje, širá modrá tiš — — Jen lazur v zlaté záři oblévá svět celý. A v blankyt dýšeš, cit i myšlenka v něm pluje." (Konopnická.)

Dojat velebností a krásou moře, sedím nepohnutě a hledím v dálavu, kde blankyt nebes s modrozelenou tišinou se snoubí. Jen několik ostrůvků s olivovou zelení přerušuje rozlehlou tišinu melancholického šumění. Mně napadají mi slova básníka Leonardiho: „Když tu sedím a pohlížím, neurčité končiny a nadlidské mlčení a nejhlubší klid si v mysli své představuji, a bezmála se srdce chvěje. A poněvadž vítr slyším šuměti mezi rostlinami, tu onen nekonečný klid s tímto zvukem srovnávám: a připomínám si věčnost a mrtvé doby a současné a žijící a jejich zvuk. A v této nesmirnosti topí se má myšlenka, a ztroskotání jest mi sladkým v tomto moři."

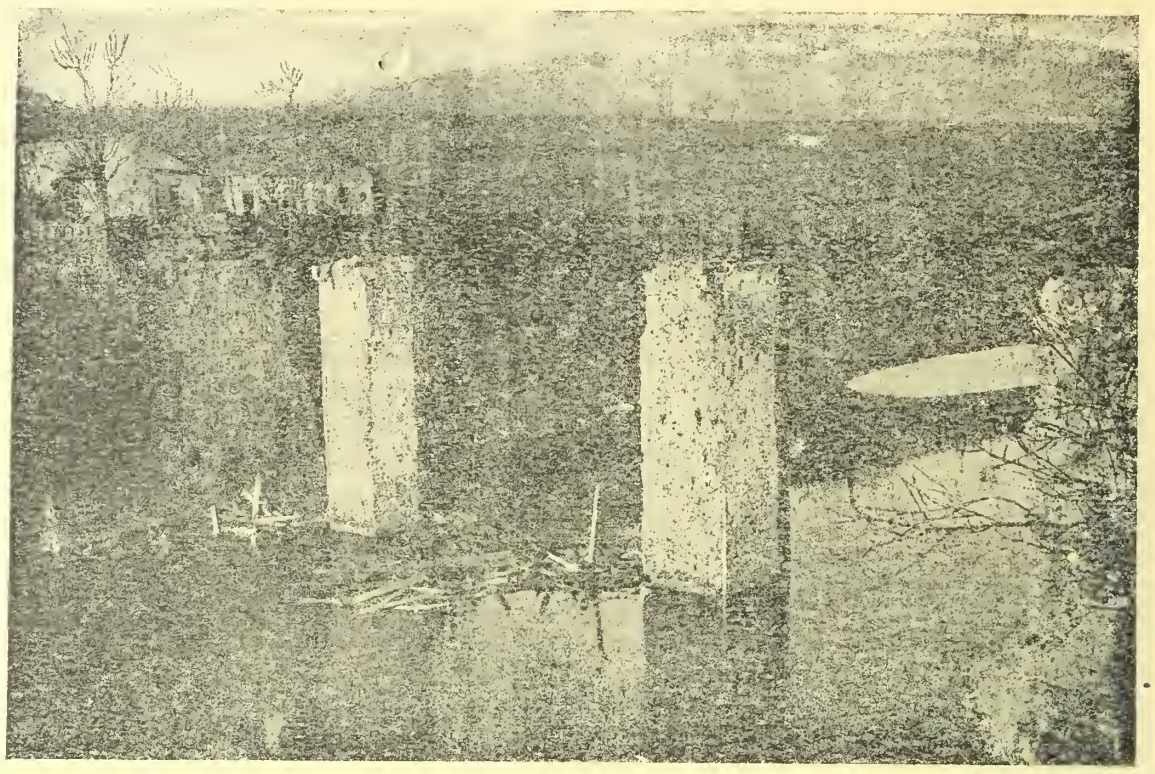

Z desáté bitvy Sočské. Porušený most sočský v Pevni, kde vlastní kontsrukce mostni byla zničena, takže zbyly jen pilíře.

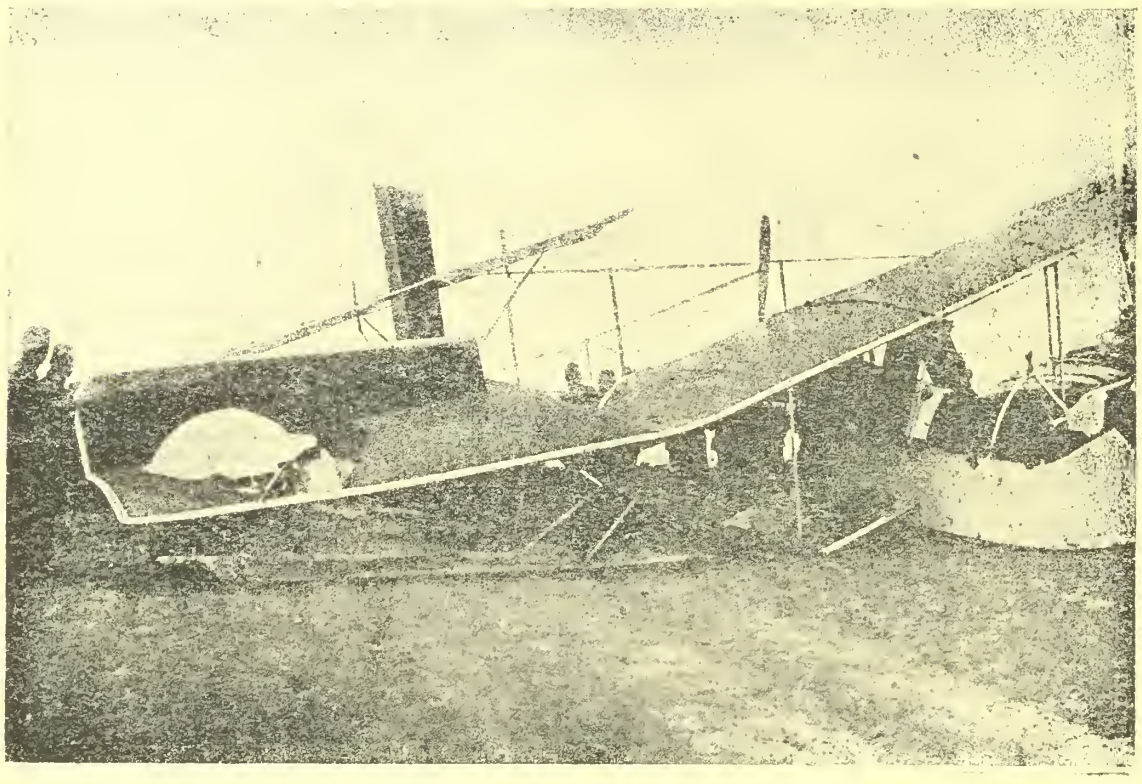

Episoda z ruského bojiště. Výzvědný ruský aeroplán sestřelený obrannou naší palbou.

Zářivý kotouč sluneční lehce se nížil k obzoru, obklopený nádhernou gloriolou červánků, protrhanými místy zfialovělými čmouhy. Zlaté paprsky dopadají na vodní pláň, jež skví se v nejrůznějších odstínech barvitosti a světla.

Rozčeřené vlny, na nichž tu a tam hozeny kolébavé bárky, hrají stříbrným leskem s nádechem duhového vidma; prohlubně jsou krásně modré, místy až černé, a celá pláň září opálově.

Hle!

Teď slunce v celé velkoleposti zmizelo z dosahu oka, jako by zapadlo do bezedných hlubin oceánu. Červánky mizejí a splývají v nádherný souzvuk země s nekonečnem. Velkolepá apotheosa nesvětského díla — — splynutí kontrastů.

Šero lehce líbá krajinu a zahaluje ji svým pláštěm intimnosti.

Duše rozteskní se ku vzpomínce truchlivé.

Lehýnce snesla se noc v krajinu. Tak krásná v svém půvabu a kouzlech.

Rozteskněn hledím v němém údivu od jednoho břehu ke druhému přes tišinu moře i k výšinám nebes, kde hvězdy, jako nádherné lampy nad věčnem zavěšené, zářně hoří ohněm spásy.

Patřím v krásu a chvěji se mnohými díky.

Náhle tichý popěvek probudil mne ku všednosti života. Několik mladíků se švitořivými dívkami, v jichž ebenových vlasech hořely šarlatové stuhy, procházelo se ostrovem. Zpívali vesele:

A pasar per sta contrada,
la me rende compassione
a veder ste giovinotte
e non esser mi el padrone!

Zvonivý zpěv dlouho mi zněl duší.

Zmizeli v aleji stromů. — —

Smutek náhlý, tak nenadálý rozhostil se v choré duši, jež tu hledala zotavení.

A vstav, šel jsem domů.

Světla přístavní již hořela.

Táhlý zpěv gondolliérů zaznínval v uši, tak mile dlouze.

Kontury lehce splývaly v sebe — a stíny vznikaly a zanikaly.

Vše bylo tak tiché a velebné — — — — —

□ □ □

TŘI PLNÁ LÉTA, BEZE ZPRÁV O VÁLCE.

Sir Arnošt Shackleton, odvážný polární cestovatel, přistál dne 29. května po tříleté nepřítomnosti v Anglii; v prvých srpnových dnech r. 1914 vyjel na dalekou pouť, aby prozkoumal neznámé dosud končiny antarktické. Tři plná léta nezalétla k němu a jeho 50ti průvodčím nejmenší zprávička o světové válce. Jistému francouzskému zpravodaji sdělil Shackleton o své výpravě následující: „Zdá se mi to býti téměř nevhodno, mluviti nyní o moji výpravě. Vzhledem ku strašné nynější válce, ztratilo mnohé na svém vý-

Řezníci našeho vojska při práci. Poražený kus je ihned stahován, sekán a upravován k dalšímu pochutnání a posilnění.

Rakousko-Uherská pěchota byla během války opatřena miniaturními děly, snadno přenosnými, pouze dvěma až třemi muži obsluhovanými.

znamu; jen kolem války se vše točí. Vyjeli jsme, jak víte, počátkem měsíce srpna 1914, v době kdy se zdálo, že mocni spojenci a nepřátelé Německa snadně zvítězí. Od onoho okamžiku až do 10. ledna 1917 nedověděla se první expedice ničeho více o válce, žádná sebe menší zpráva k ni nedolehla. Šťastnější byl druhý její díl, který jsem vedl sám a který již po 20ti měsících své pouti vešel opět ve styk s civilisovaným světem: Tehdy se mi šťastně podařilo ve člunu asi 12 m dlouhém dosáhnouti Sloních Ostrovů, jižní Georgie. Do dnes mi tane na mysli onen okamžik vykoupený velkou námahou. Poněvadž jsme byli zcela vyčerpáni, takže jsme se ztěží vlekli, urazili jsme cestu 50 km za 36 hodin, dorazivše tak k zasobovací rybářské chatě. První moji otázkou bylo: „Kdy skončila válka?" Odpověď uvedla nás v nevyšší úžas. Uvažte jen, připadali jsme si jako z mrtvých vstalí. Jako prudké rány, zasahovaly nás ostatní zprávy. Jedovaté plyny, tekutý oheň, torpedovaní podmořskými čluny, zánik „Luisitanie" a smrt milionů lidí, to vše jsme se dověděli, náhle, prudce, beze všech příprav, tak jako když se přečte na několika málo stranách celá, mnohá léta trvající tragedie. A všechna tato líčení byla tak hrůzyplná a strašná, že jsme se bezděky tázali nesešílel-li snad svět. Když jsem 3 měsíce na to dne 30. srpna 1916, mohl zachrániti část expedice, která s věrným mým druhem Wildem, mě očekávala na Sloních Ostrovech, musil jsem ovšem zodpověditi tytéž otázky a všichni posluchači byli právě tak udiveni a zmámeni jako my. Dvacetosm mužů, kteří po několik měsíců toužebně mě očekávalo, obklopeno jsouc vysokými útesy, a kteří aby zahnali hlad pojídali konečně traviny a jistý druh plže, zapomnělo náhle na všechny svoje strasti, přejíc si jedině, abychom jim vypravovali o ohromném boji, který se odehrává v daleké jich domovině. A uvažte jen co oni lidé všechno prožili! Čtyřikráte — nejprve na norvéžské lodi, pak na uruguajské a konečně dvakrát na chileském korábu — jsem se pokusil dosáhnouti Sloních Ostrovů, leč pokaždé mě ledová tříšť uzavřela cestu. I při mém posledním pokusu — při onom, jež se konečně zdařil — bylo moře ještě dva dny před mým příchodem úplne blokováno a den po mém odjezdu bylo opět nenesjízdé. Můžete si představiti jak jsme měli naspěch, abychom neztratili ani minutu drahocenného času. Hodinu po našem přistání, byli všichni členové výpravy opět na palubě, aby nastoupili zpáteční cestu. Učinili jsme celou řadu metereologických pozorování, jež se zdály chile-ské vládě do té míry zajímavými, že se usnesla objasniti je vědecky. Naše objevy a zkušenošti pokud se týče otázky vyživovací, naleznou v nynější válce jistě mnohého upotřebení. Byla mi poskytnuta příležitost rozhovořiti se o těchto o-

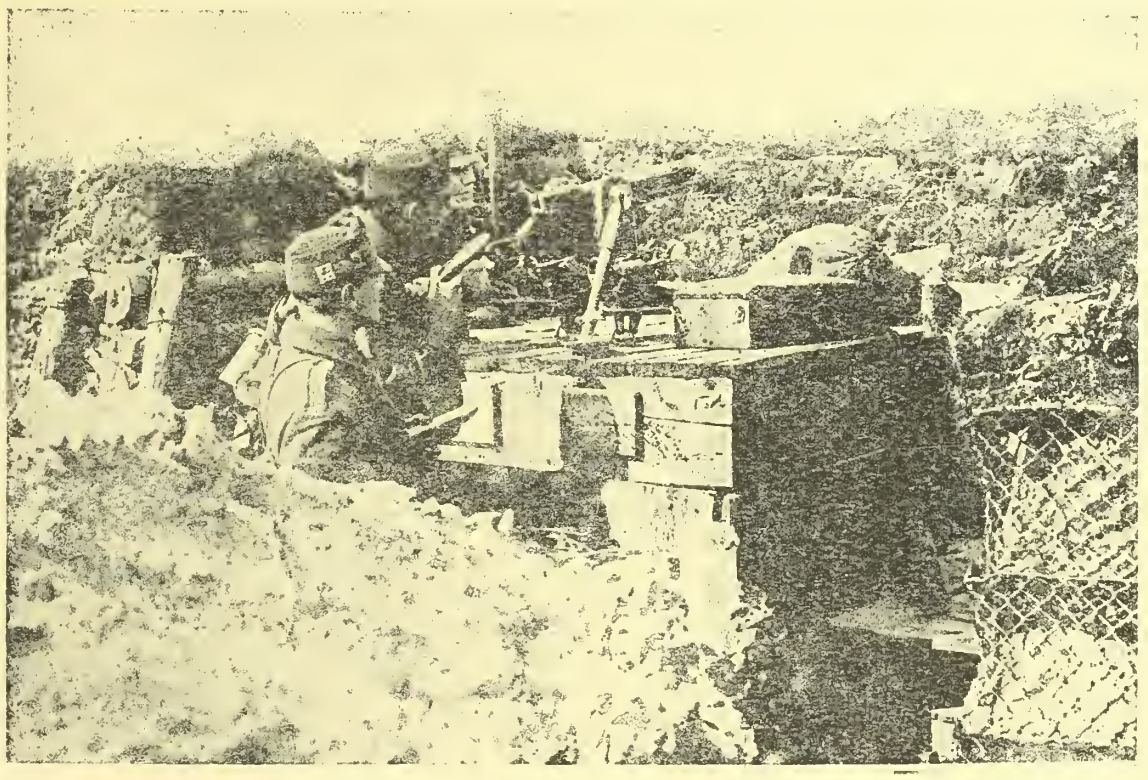

Pěchotní dělo trpaslík chystající se k práci. Na obrázku vidíme, že podklad „děla" je pouze dřevěný a náboj, jež doň právě vojín vkládá, ne větší než šiška jedlová.

tázkách s příslušnými činiteli v Novém Yorku, při přednáškách konaných ve prospěch červeného kříže ve Spojených Státech. Před 10ti dny byl jsem ještě v Londýně a byl jsem překvapen báječnou válečnou horečkou, jež tu propukla. Když jsem tam dlel před několika měsíci, abych organisoval moji pomocnou expedici, nalezl jsem tam strastiplnou náladu, poněvadž každý, třeba že to i neprojevil — bezděčně cítil, že válka proti Německu určitě propukne. Tentokráte jsem však měl pocit, že Amerika volně opět dýchala, neboť rozhodnutí již padlo. Dokonce i v státecch západních, které jsem navštívil — v oněch státech, které se o válku naprosto nezajímaly, neexistovalo jediné stavení, jediná chata, z nichž by nevlály prapory s polem hvězd a vedle často barvy Francie. ....Celá moje družina, aspoň oni, jichž zdravotní stav tomu nezabraňuje, přihlásila se již k vojsku. I já samotný ztrávím v Anglii jen několik dnů, abych se pak dal do služeb své domoviny". „A co budete dělati po válce?" ptal se žurnalista. „Po válce?" To vám mohu již dnes svěřiti: Zachovám-li si zdravé údy — bude točna zase jediným mým cílem!"

Vzorný srub našeho vojska v okolí Styru na ruském bojišti. Beton, pytle cementové, železo a dřevo jsou tu spojeny v nerozborný téměř celek.

Rozšiřujte a předplácejte
Vídeňské Illustrované Noviny!

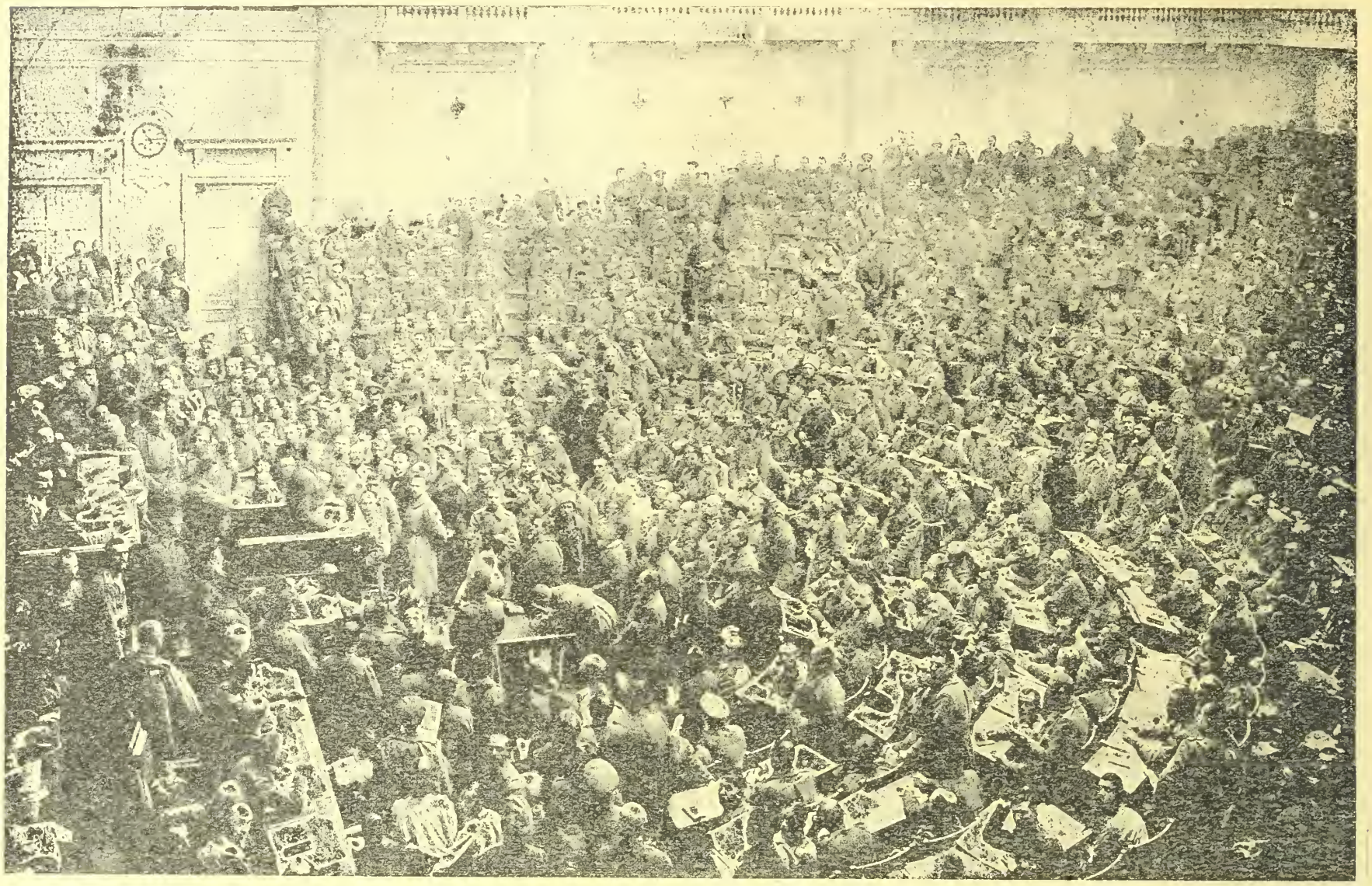

V Petrohradě zasedá velký sjezd rady dělníků a vojáků, na kterém došlo k novým projevům pro mír bez anexí a kontribucí. Sjezd přijal v tomto směru několik resoluci. Mimo jiné usnesení také návrh, kterým se vyzývá zatímní vláda, aby rozpustila ruskou dumu a říšskou radu. Vláda odepřela rozpustiti dumu, za to ale zrušila říšskou radu.

K nejnovějším krvavým bojům na západní frontě, o kterých napsala Wolffova kancelář, že jsou jen p řípravou velkého generálního náporu: Pochod mužstva se strojními puškami do předního zákopu.

Pohled do Škodových závodů, největšího to podniku pro výrobu děl v Rakousku, zásobujícího hojnou měrou i Německo, Bulharsko a Turecko. Zaujímajíc před válkou poměrně malý komplex pozemkový, vzrostly Škodovy závody během tří let evropské války, ve velké tovární město, které zaměstnává mnoho tisíc dělníků, mužů a žen, neunavně dnem i nocí pracujících. (Z leva na pravo.) 1. a 2. Kovárna děl, kde se dělová massa pod tlakem 1500 tun vytepává a ková. 3. Slévárna, kde se v ohromných i menších formách železné neb jiné kovové součásti dělové slévají. 4. Ocelové město — soustružna děl, kde se součásti dělové obrušují a soustruhují. 5. a 6. Montovna, kde se dělové součásti skládají a děla v celek montují. 7. Nově zhotovená děla přejímají a deponují se ve zvlá štní přejímací síni. 8. Střelnice Škodových závodů, kde se každé nově zkonstruované a zhotovené dělo zkouší.

NOVÉ ŽNĚ.

Nejtěžší doba nastala. Jest mrtvá doba žní, kteréž v jižních zemích již započaly. Nedostatek mouky i bramborů dosáhl vrchole a spotřebitelé musí svou trpělivost napiati na nejposlednější strunu. Málo týdnů, leč s ohledem na výživu lidu dosti týdnů dělí nás ještě od prvních dodávek chleba. Nedostatek potravy se tvrději pocituje, že přecházíme do nové vyživovací saisony bez nejmenších zásob, což jest poprvé v našem hospodářském životě vůbec a ve válečné době také zvláště, a že budeme musit bezodkladně plodiny spotřebovati, tudíž na nějaké úchovy pro budoucnost nebude ni pomýšlení. „Předržování" o hladu tudíž vstupuje do nové, dosud ani ve válce nebývalé fáse trpělivosti, k níž se jak vláda, tak obyvatelstvo hotoví. Za nejrychlejší odevzdání sklizně kynou zemědělcum ještě větší premie, nežli v obou válečných letech minulých, kdy nebyla sklizeň spozdena, kdy byly ještě zásoby a kdy nebylo takové naléhavosti potřebí. Všecky, v lidské moci ležící výpomocné prostředky vláda i správa vojenská dává zemědělství za tím účelem k disposici. Prozatím jest nutno vrhnouti se na ramou zeleninu jako na vypomoc v nejkrutější nouzi. Přísnost vlády v postupu všech opatření na ochranu rovného přidělování je nyní velice odůvodněna, neboť již teď prozrazují mnohé zjevy nesvědomitost nepovolaných, odboru zcela vzdálených spekulantů, jimž se musí s důrazem na kobylku a jistě nepřeháníme, tvrdíme-li, že hůř než v celé té hrozné době válečné nyní vnesen byl do všech organisací výživy nepořádek a nepravidelnost, takže nespokojenost obyvatelstva vzrostla na nejvyšší bod. Byla ustavena nová rozdělovna potravin, jejíž činnost — prý! — má zhoubným nešvarům v té příčině konec učiniti. Úřad ten nezamýšlí zasahovati do samosprávy obcí, nýbrž hodlá ruku v ruce pracovati s okresními a městkými správami. Zástupcům státní vlády byl dán k ruce poradní sbor, sestavený ze zástupců správ městských i venkovských obcí, kterýž bude jí přispívati radou i znaleckou pomocí. První čin nového úřadu bude se týkati opatření potravou těžce pracujícího dělnictva. Ostřeji než dosud bude se nastupovati proti všemu tajnému hromadění zásob v domácnostech, jakož i hlavně proti obchodu pokoutnímu. Vláda chce vyrovnati rozpor mezi nadbytkem a nedostatkem. Co se v přírodě zatím děje, netřeba zvláště doličovati. Třetí červnový týden nenapravil v ní ničeho, ale hodně škody přiostřil. Sucho je takové, že marně hledáme v dějinách podobného. Dějí se přípravy pro „důstojné uvítání" nového obilí, ale otázkou je, jak toto bude vyhlížeti a mnoho-li ho bude. Tato otázka při stále se horšícím stavu všeho rostlinstva denně roste na předmět, dosud nepoznaných starostí. Již dříve v průběhu války opětovali různé vynikající kapacity nejen národohospodářské a diplomatické, ale i vojenské, že my střední státy v této válce jsme uzavřenou obleženou pevností. Z hlediska hospodářského každý ví, co to znamená: jsme odkázání na vlastní výrobu všeho, co potřebujeme. Důsledek toho je, že toho všeho máme i při normální sklizni průtahem obležení stále méně, ale přímou pohromou je neúroda, při níž i v normální době stáváme se poplatníky ciziny. V normální době klesá domácí valuta, ubývá národního statku a blahobytu, neboť ubude nejen zlata, ale i hodnoty zboží.

□ □ □

JAPONEC O AMERIČANU.

Japonec Motosoda Zumoto z Tokia, který vydává noviny ve své vlasti, v anglickém jazyku psané, způsobil si nepřátelství veškerých mužů-Američanů. Hned jakmile vstoupil do přístavu New-Yorku — projevil prý svoji soustrast americkým mužům. Mnozí cizozemci jich politovali, ale žádný podobným způsobem, jak to právě učinil zmíněný japonecký redaktor. Japonec přisvojil si mnoho a mnoho amerikanismu a doufá, že dobré americké vlastnosti v Japonsku brzy zdomácní. „Ale" praví, či píše „jedno zařízení se v Japonsku neujme nikdy — a to je žena". Zumota se diví proč Američanky touží po větších právech. Vždyť vše se v Americe vlastně kolem ní točí. Obdrží-li ještě větší práva — co bude pak z amerických mužů-manželů? Ze

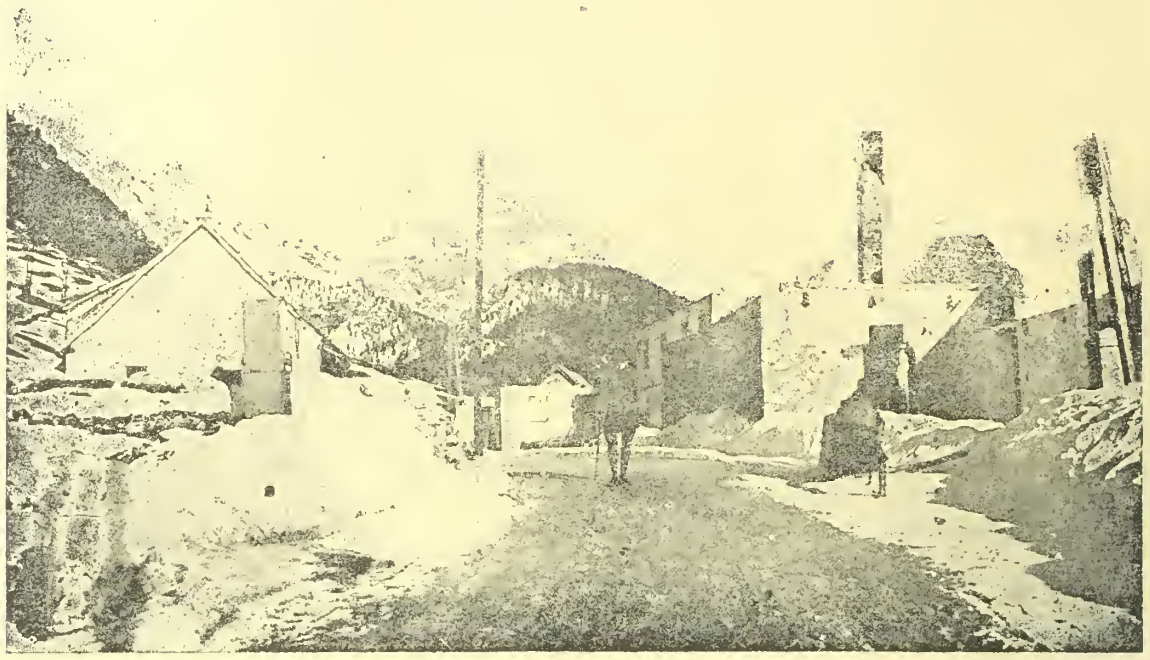

Útulná kdysi vesnička, ležící v oblasti italské fronty, stala se obětí ničivých granátů.

Z pohraničí Orientu: Kovotepci v Novém Pazaru. V Čaršiji, či bazaru, tržišti to každého moslimského města sdruženy jsou všechny živnosti v jednotlivé cechy, veřejně tu svá řemesla provozujíce. Výrobky jsou vesměs ruční prací.

Z pohraničí Orientu: Turecká kuchyně v Novém Pazaru, která se těší oblibě ve všech mohamedánských centrech, a kde se prodávají oblíbená jídla vyznavačů Allahových, jako čorba nejrůznější kvality, pečené jaňce, sukburek, jalmi dalma, sako kabagi, pilaf a m. j.

Z pohraničí Orientu: Rolník z Bjeljopole jz. od Nového Pazaru, obdělávající pole nejprimitivnějšími nástroji. Železný pluh, radlo, brány a j. jsou tu téměř neznámou věci.

Z pohraničí Orientu: Prizrenští pekaři. Je zajímavo, že na celém Balká[n] sahaje až hluboko do Bosn[y] provozuji živnost pekařskou většinou Albánci, svými bílými fezy ostře se od ostatních občanů odlišující.

Z pohraničí Orientu. Stará kafana v Djakové u Prizrenu. Centrem tureckého, venkovského života jsou kafany, druh to jakýchsi krčem, kde se však místo alkoholu, v malých fildžanech za jeden až dva krejcary prodává černá káva s kouskem sečera a kde pan kavárnik bývá obyčejně i holičem.

srdce je mi vskutku líto těchto mužů, pokračuje Japonec „zdá se že jsou spokojeni odevzdavše se osudu. Zdá se mě, ale že se souží neustálými starostmi, těžce trpíce pod jhem zodpovědnosti. Sami nežádají mnoho, leč nároky jich žen jsou strašné a tak se stává, že americký manžel není ničím jiným, než americkým otrokem. Každému cizinci napadá ihned, že je americká žena nejdražší věcností životní". Přepych „chovati si" ženu, domnívá se Zumoto, je v Americe právě tak hledaný, jako jinde přepych chovati si plnokrevné koně závodní, neb bydliti v čarovných hotelích, či palácích. Každý musí uznati, že americký manžel je po všem tom, co jsem uvedl užasně ubohý a politováníhodný tvor.

ODPOR PROTI VYNÁLEZŮM A POKROKŮM.

Nejznamenitější vynálezy a objevy, zavdávají mezi učenci vždy příčinu k odporu, který často dokazuje značnou omezenost ducha lidského. Zpráva Franklinova o jeho pokusech o atmosferické elektřině, vzbudila mezi učenými pány věhlasné společnosti († 1804) „royal Society", v Londýně, trpký úsměv. Francouz Leban, který poukázal na svítyplyn, byl silně potírán, poněvadž jak se učenci shodovali není možno, aby lampa bez knotu svítila, takže jeho vynález byl teprve 14 let po jeho smrtí v Paříži prakticky používán, zatím co v Briminghanu svítili plynem již r. 1805. Když se jednalo o stavbu prvních drah, povstali opět mnozí a mnozí učenci a laikové, mohutně svým jazykem proti novému dopravnímu způsobu bojujíce. Jisté lékařské sdružení a dokonce i jistá fakulta v Bavorsku, projevili svůj názor, že rozvoj železnic, by znamenalo veliké nebezpečí lidskému zdraví. Nesmírný pohyb kol, způsobí prý u cestujícího otřesy nervů, u pozorovatele závrať a jiné nervosní pocity a proto nutno prý celou trať pokrýti dřevěným bedněním. Mezitím i v samé Francii pronášel znamenitý přírodozpytec Arago ještě r. 1838 ironické řeči proti stavbě železnic a jistý Thiers, statný hodnostář a kronikář myslil, že pro obchod stačí zříditi kratší tratě v blízkosti větších měst; větší tratě neodporučoval.

Předloze, aby se Amerika a Evropa spojily podmořským kabelem, aby se tím docílilo telegrafického styku, stavěl se i znamenitý fysik Babinet v cestu, opíraje se o theorii elektrického proudu a tvrdě, že není možno na tak značnou vzdálenost vysílati proud. Nejdrastičtěji dokázal slabost a omezenost lidského ducha člen francouzské akademie věd Bouilland. Flamarion o něm píše: „Byl jsem sám přítomen jisté schůzy akademie. Bylo to onoho významného dne, kdy fysik du Moucel tlumočil shromážděným učencům nejnovější objev Edisonův, demonstruje před nimi tímto aparátem. Když počal stroj po skončené řeči hovořiti, vstal náhle jeden z přítomných akademiků, jakýsi starý pán a obořiv se prudce na Edisonova zástupce a uchvátiv ho za krk křičel: „Podvodníku, lumpe!" Myslíte snad že se budeme diviti, lecjakému břichomluvci!" To se stalo léta Páně 11. března 1878 po narození Krista Pána.

□ □ □

RAKOUSKÉ VÁLEČNÉ CÍLE.

O válečných cílech Rakouska vyslovila se dle „Gazety Wieczorne" jistá vysoce postavená osobnost následovně: Po osvobození Polska z ruského jha zůstalo Rakousko-Uhersko věrno svým zásadám a zamítlo plán anektovati Polsko, který byl z některých stran navrhován. Poslední prohlášení hr. Czernina a projevy německého říšského kancléře stojí rovněž na tomže stanovisku. Vítězství rakousko-uherských armád a okupace dalších nepřátelských krajů nezměnilo ničeho na válečných cílech Rakousko-Uherska a jeho spojenců. U nás není přívrženců anexí jako v Německu. Jsme přirozenými politickými a hospodářskými přáteli Polska a zajištění polského státu je i v zájmu Rakouska. Pokud se týká Srbska jsou pro Rakousko-Uhersko rozhodujícími dva momenty. K obnovení srbské politiky, podporované Ruskem proti Rakousko-Uhersku nesmí dojíti. Provokace Srbska a srbská iredendistická agitace v jihoslovanských krajích Rakousko-Uherska musí pro vždy ustat. V těs-

ném hospodářském svazku s Rakousko-Uherskem nalezne Srbsko možnost svého hospodářského vývoje. Totéž platí i o Černé Hoře. Je ovšem samozřejmé, že Rakousko-Uhersko nevrátí dobytého Lovčenu, neboť jeho držení má pro Rakousko-Uhersko význam cenné záruky, poněvadž zaručuje držení Kotoru a lodní cestu do Albanie.

Albanie musí býti po válce autonomní zemí, prostou italského vlivu. To může se státi, když zůstane Albanie pod vojenskou a hospodářskou chranou Rakousko-Uherska.

Rumunská otázka je pro Rakousko-Uhersko identickou s otázkou Dunaje. Dunaj musí pro nás zůstati volná, a spojení mezi Bulharskem a Tureckem nesmí býti podvázáno cizí mocností. Svobodná komunikace na Dunaji musí býti za všech okolností zajištěna.

Pokud se týká Italie jsou proposice na odstoupení i jen čtverečního metru půdy, posvěcené hrdinnou obranou, se vší rozhodností zamítány. Naopak, Rakousko-Uhersko žádá lepší úpravu vojenských hranic proti Italii, neboť jižní Tyroly a Terst nesmí nikdy tvořiti předmět italských požadavků a intrik.

□ □ □

JAK DLOUHO BUDE JEŠTĚ UHLÍ?

Dle nových bádání geologů, připadá v bilionech tunách vyjádřeno různým zemědílům následující množství uhlí: Amerika 5 bilionů, Asie 1 bilion, Evropa 0.8 bil., Australie 0.2, Afrika 0.6.

Tyto odhady obsahuji uhlí kamenné a hnědé dohromady.

Uvažuje-li se jen uhlí kamenné, připadá na Rakousko a Německo dohromady 450 miliard tun, Anglii a Irsko jen 190 miliard, Rusko 58, Francii 16, Belgii 11. Dle toho a čísla roční spotřeby různých zemí lze vypočísti jak se ještě dlouho s uhlím vystačí. Z výpočtu plyne, že v Německu se vyčerpá uhlí za 2000 let, zatím co v Anglii stačí ještě jen na 700 let a ve Francii

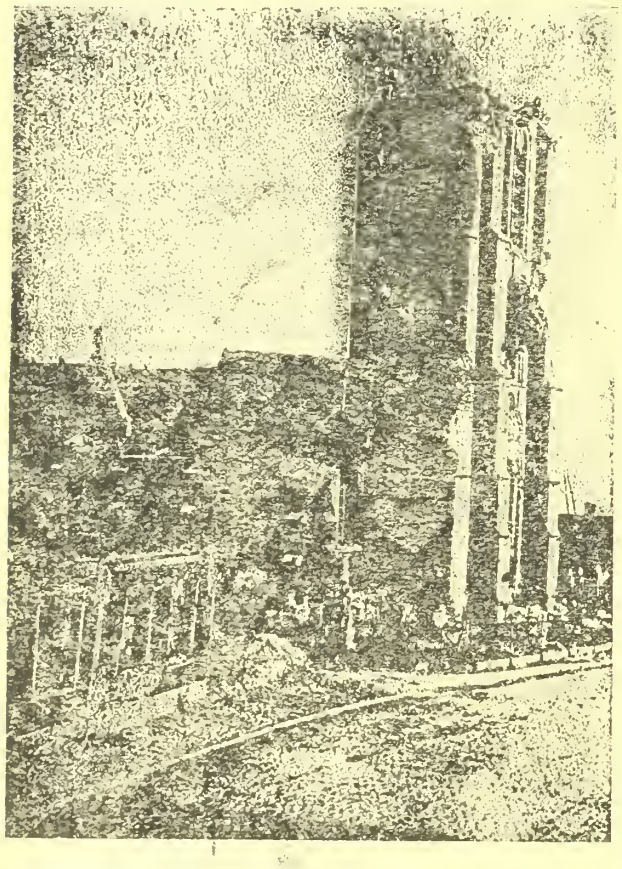

Anglická děla zpustošila rovněž kostel v Beclaere u Ypern.

sotva 500 let. Znovu se tedy naskytá technikům úkol, nahraditi uhlí jinou tepelnou energii, v prvé řadě využíti teplo slunečních paprsků. Tato úloha, v plenkách se dosud nalézající, bude asi největším vynálezem 20tého století, daleko významnějším a větším než vynález aeroplánu. (Ku uvedenému sluší podotknouti, že jeden bilion (milion milionů), čili 1000 miliard t. j. číslo vyjádřeno 12ti nulami. Uvážíme-li že je na světě jeden a půl miliardy lidí a dejme tomu, že by každý spálil ročně 5 tun uhlí bylo by to za rok 7 a ½ miliardy tun a za tisíc let teprve 7500 miliard t. j. 7 bilionů a 500 miliard tun uhlí. Jak vidět mnoho strachu zatím míti nemusíme.)

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 20. června. Italové zahájili na náhorní rovině Sedmi Obcí nové mohutné útoky, jež byly odraženy. Mezi Yserou a Lysem sesílil dělostřelecký boj. Německé vojsko dobylo opět území jež ztratilo před několika dny u Vysokého vrchu v Champagni. — V Luganu konaly se demonstrace proti bývalému řeckému králi. Veliké protiněmecké demonstrace v Ženevě. — Rusové odrazili útoky Kurdů u Ognotu a Senehu.

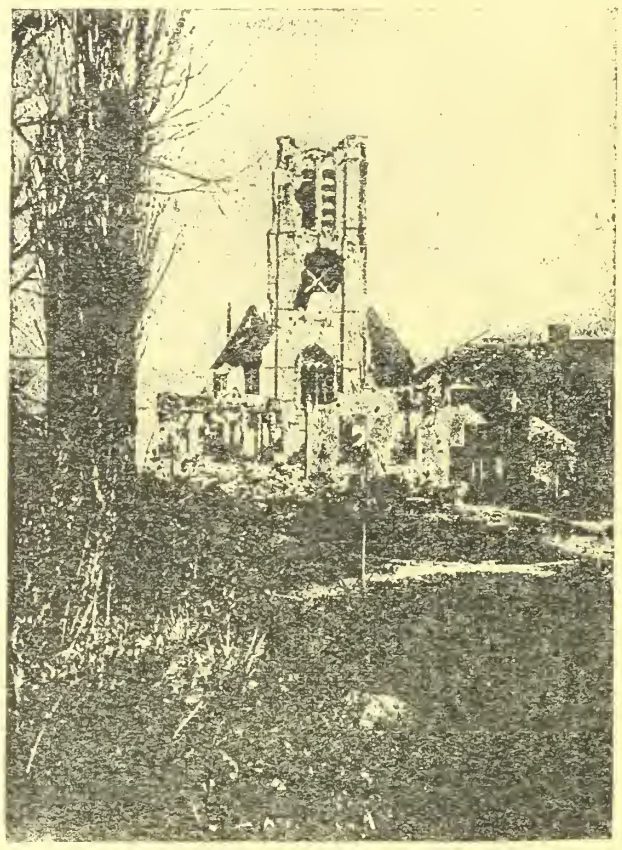

Ze západního bojiště: Jak vyhlíží nyní chrám v Zoonebecke u Ypru, který byl cílem anglické dělostřelby.

Dne 21. června. Na našich frontách žádná změna situace. Na západě živější bitevní činnost u Lensu, Vauxaillonu a Nauroy. Jinak nic nového. Německá ponorka bombardovala italský severoafrický přístav Benghazi.

Dne 22. června. V Haliči zvýšená bitevní činnost. Na Balkáně nezměněná situace. Ve Flandrech až k Armentieres živá dělostřelba. U Varnetonu a Houplines odraženy anglické útoky. Ve Vauxaillonu prudké protiútoky o znovudobytí ztracených posic. Jen na jediném místě zmocnili se části německých zákopů. Jinak byli všude odraženi, stejně jako u Cornilletu. Úspešné německé útoky u Prunay, Nauroy a na Poehlebergu.

Dne 23. června. V Karpatech, v Haliči a ve Volyni nepřátelská delostrelba, zvlášť u Březan. Na italské frontě a v Macedonii nezměněná situace. Ve Flandrech a v Artois maří špatné počasí bitevní činnost. Na Chemin-des-Dames dobyli Němci protiútokem francouzské posice jihovýchodně Filainu v šířce 1500 a v hloubce 150 metrů. 300 Francouzů zajato. Nepřítel útočil na Cornillet a u Vauxaillonu, aniž docílil nějakého úspěchu. Ve vzduchových bojích sestřeleno v posledním týdnů 28 létadel a 4 upoutané balony. Ve válce ponorek zničeno v květnu přes 800.000 tun lodního prostoru. Novým ministerským předsedou v Rakousku jmenován dr. ryt. šl. Seidler, jenž utvořil přechodný kabinet úřednický.

Dne 24. června. V Haliči dělostřelba poněkud povolila. Dne 22. června bylo vých. od Březan a Zborova sestřeleno letci šest nepřátel. balonů. Italské bojiště: V Plöckenském úseku déle trvající nepřátelská minová palba. Naše útočné hlídky zmocnily se na Monte Sief polní stráže. Jihovýchodní bojiště: Přestřelky hlídek. — Západní bojiště: Po silné palbě následovaly severně od Warnetonu a těsně jižně od Scarpy anglické výzvědné výpady, jež byly odraženy. V úseku vauxaillonském a jižně od Filainu, jakož také na západním břehu Aisny, v západní Champagni a na levé straně Mosy byla dělostřelba občas silná. Soustředěná účinná palba donutila Francouze, aby vyklidili území, jehož získali dne 18. a 21. června východně od vrchu Cornilletu.

Dne 25. června. Na Strypě, Zlaté Lípě a Narojovce, též v Karpatech a Kirlibaby živější ruská dělostřelba Na italské a balkánské frontě nic nového. Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech, zmařené anglické útoky na frontě od kanálu La Bassee až k potoku Souchez a dále až k Arrasu. Také všecky francouzské útoky u Vauxaillonu proti nedávno dobytým německým posicím, byly odraženy s těžkými ztrátami. Na ostatních frontách nezměněná situace. — V Petrohradě došlo k novým povážlivým výtržnostem. V Řecku připravuje se nástolení nového kabinetu s Venizelem v čele.

Dne 26. června. Ruské a balkánské bojiště nic nového. Na italském bojišti dobylo naše vojsko protiútokem ztracené posice jižně údolí Sugany 1800 Italů zajato. Ve Flandrech dělostřelecké boje. U Hurtebije podnikli Francouzi po silné dělostřelecké přípravě útok na německé nedávno získané posice a vnikli na některých místech do přední německé čáry. Protiútokem byli z velké části opět odraženi. Na ostatních frontách nic nového. — Ve Španělsku zrušeny opět ústavní záruky.

Dne 27. června. Na našich bojištích nic významného. Na Balkáně nezměněná situace. Na západě ve Flandrech ochabl dělostřelecký boj následkem špatného počasí. Jen u Lensu útočily velké anglické síly, které byly odraženy. V jediném zákopu na silnici Arras-Lens usadil se nepřítel. Též u Fontaines útočil nepřítel marně. Na ostatních frontách zádné větší události. — V Řecku dosažena vláda Venizelova. Francouzské vojsko obsadilo Athény.

Dne 28. června. Severně Dněstru silnější nepřátelská dělostřelba. Jinak nic nového. Kořist naše a bojů na Monte Ortigaře činí 7 děl, 52 strojních pušek 200 bajonetů. Na západě silná dělostřelba ve Flandrech. U Dünkirchen a Ostende boje pobřežních baterií a válečných lodí. Jinak na celé frontě jen srážky předních vojů. — Venizelos utvořil nový kabinet a složil přísahu. Očekává se, že brzo vyhlásí Řecko válku Bulharsku a Turecku. Venizelos svolá parlament a chce mobilisovati část řecké armády. Angličtí letci házeli pumy na horu Olivetskou u Jerusalema.

□ □ □

SMĚS.

Parlament. Říšská rada vyřídila za nové vlády zatímní rozpočet, který stal se už zákonem. Přijala zákon o prodloužení poslaneckých mandátů a v těchto dnech provede volbu do delegací. Příští týden nastane přestávka v plenárních schůzích, leč výbory nepřestanou zasedati. Pracovní jejich materiál je obrovský a proto budou výbory zasedati i v červenci a v srpnu. Záležitost poslance Kloláče čeká také na své vyřízení ve výboru justičním a imunitním, s napětím pohlíží se vstříc rozhodnutí o otázce konference vojenských soudů proti osobám civilním.

Politické drobnosti. Ruská rada dělníků a vojáků svolává na konec června do Stokholmu mezinárodní socialistickou konferenci a pozvala na ní v těchto dnech také československou stranu sociálně demokratickou „Právo Lidu" rozepsalo se o tomto pozvání a prohlásilo, že čeští sociální demokráte budou na konferenci této zasazovati se o lidový český stát s přivtělením Slovácka. Co bylo prohlášeno v rakouském parlamentě, bude opčtováno i ve Stokholmu.

Propuštěný sokolský pracovník. Známý sokolský pracovník V. Pragr z Kolína, jenž několik měsíců byl ve vazbě u zeměbraneckého soudu v Praze, byl v těchto dnech propuštěn na svobodu. Také trestní vy-

Rozvrácený kostel v Docelaerol ve Flandrech, po posledních bojích.

šetřování proti redaktoru Kladenské „Svobody" bylo zastaveno.

Na zámek Clam v Dolních rakousích u Greinu na Dunaji přestěhoval se dosavadní ministerský předseda hrabě Jindřich Clam. Zámek tento koupil předek jeho Perger z Höchenpergu, když rod jeho byl v 14. století z Korutan vypuzen. Ministr-premier dal ze Smečna vše odvézti, i služebnictvo jinam přemístil. Jak se proslýchá, bude hrabě Clam-Mrtinic v brzku jmenován generálním gouvernerm Černé Hory.

Němečtí socialisté odmítli ministerské křeslo. Odstoupivší ministerský předesda hrabě Clam-Martinic během posledních pokusů o záchranu svého kabinetu nabídl německé sociální demokracii křeslo ve vládě a sice pro dr. Rennera. Německá sociální demokracie tuto nabídku odmítla.

O Klofáčovi nestalo se dosud definitivní rozhodnutí. Imunitní výbor poslanecké sněmovny projedná-

val návrhy dr. Baxy na propuštění Klofáče a dr. Mataji na zastoupení záležitosti justičnímu výboru. O obou návrzích nestalo se ještě usnesení, naopak výbor odročil jednání až sněmovna schválí, neb zruší nařízení § 14., mezi nimi nalézá se i zákon, na základě kterého Klofáč byl zatčen. Imunitní výbor vyhražuje si však znovu o Klofáčovi jednati, jest-li do 10. VII. neučiní sněmovna usnesení.

Císařští manželé v Mnichově. Císařští manželé navštívili dne 30. června Mnichov, kde dostalo se jim okázalého uvítání.

Předseda Českého Svazu u císaře. Předseda Českého Svazu na radě říšské posl. Staněk byl ve čtvrtek, dne 28. června přijat v Badenu císařem v audienci. Také vůdcové jiných stran byli přijati mocnářem. Pogačnik, Romančuk, Lubomirski, Dobernik a Hauser. V pátek dne 29. června bylo přijato císařem presidium poslanecké sněmovny císařem.

Posl. Klofáč v Německém Brodě. Posl. Klofáč dostal v těchto dnech krátkou dovolenou a odjel do Německého Brodu, kde súčastnil se pohřbu svého otce.

Nové rukování v Rakousku. Nedávno odvedení domobranci starších ročníků rukovali dne 28. června.

Výsledek rakouské V. válečné půjčky je skvělý a předstihl všecky dosavadní půjčky. Obnáší dle provisorních dosud výpočtů skoro 5 miliard.

Co se děje v Petrohradě? V Petrohradě očekávají se opět důležité události. Telegram ze dne 23. června oznamoval uvalení válečného práva na hlavní město ruské, depeše ze dne 24. června referovaly o nových pouličních bouřích, za kterých vojsko střílelo do lidu strojními puškami. Pozoruhodné je dále, že ruští delegáti, kteří slíbili přijeti do Stokholmu odložili svou cestu následkem petrohradských událostí. Co se opět děje v hlavním městě ruské veleříše?

Ztroskotalý pokus mírový. Švýcarský socialista Grimm, který nedávno přibyl do Ruska, obrátil se prostřednictvím švýcarského vyslanectví v Petrohradě na člena švýcarské spolkové rady Hoffmanna, jenž vede švýcarské zahraniční záležitosti s dotazem, zda by mu nemohl sdělit německé podmínky míru s Ruskem, protože se chce pokusit o zprostředkování. Hoffmann vyhověl a poslal do Petrohradu šifrovanou zprávu, v níž oznamoval, prý podle opětovných rozmluv s vynikajícími osobnostmi německými, že Německo nepodnikne ofensivy, pokud bude naděje na dohodu po dobrém, a chce s ním učiniti čestný mír s úzkými styky obchodními i hospodářskými a finanční podporou znovuvybudování Ruska; nebude se vměšovati do vnitřních poměrů Ruska, dohodne se s ním o Polsko, Litvu i Kuronsko a vrátí mu obsazené území, vrátí-li Rusko zabrané země Rakousku. Ale tento telegram byl zachycen a uveřejněn v Brantingově štokholmském listě „Socialdemokraten". Rada Hoffmann byl nucen po tomto odhalení vzdáti se své hodnosti a socialista Grimm okamžitě byl vypovězen z Ruska. I velká dělnická a vojenská rada ruská schválila jeho vypovězení 640 hlasy proti 121.

Nové zdražení vídeňských listů. Počátkem měsíce července zdražily vídeňské denní listy opětně následkem nového stoupání cen papíru. České listy budou nuceny učiniti stejná opatření.

15.000 anglických děl. Španělský spisovatel Carillo, který navštívil anglickou frontu ve Francii, napsal, že počet anglických děl, kterých nyní bylo užito ve Francii, oceňuje se na 15.000 Tento počet bude v několika měsících znásoben.

Nové daně a válečná vydání. Z nedávné řeči ministra financí v říšské radě dověděli jsme se něco o válečných vydáních i o chystaných daních. Válečné dluhy rakouské do konce r. 1916 činily 31²/₅ miliardy. Z toho vyživovací příspěvky pro příslušníky mobilisovaných osob činily do konce dubna t. r. 3¹/₂ miliardy a vzhledem k zvýšení jejich budou dokonce tohoto roku vyžadovati ještě další 2.1 miliardy. Výdajů na uprchlíky bylo 600 milionů, na ulehčení výživy nemajetných vrstev 300 milionů, na válečné invalidy a pensisty 400 milionů, na obnovu Haliče již sta milionů atd. Z nových daní ministr zatím jen všeobecné ohlásil daň z majetku, prý řádně odstupňovanou a rozdělenou na řadu let, dále zdaněnní spotřeby, jež bude pravděpodobně doplněno zdaněním nákladu na živobytí tedy, přepychovou daní, jíž má býti zároveň obmezen nerozumný přepych. Uchystána jest též daň na kartely.

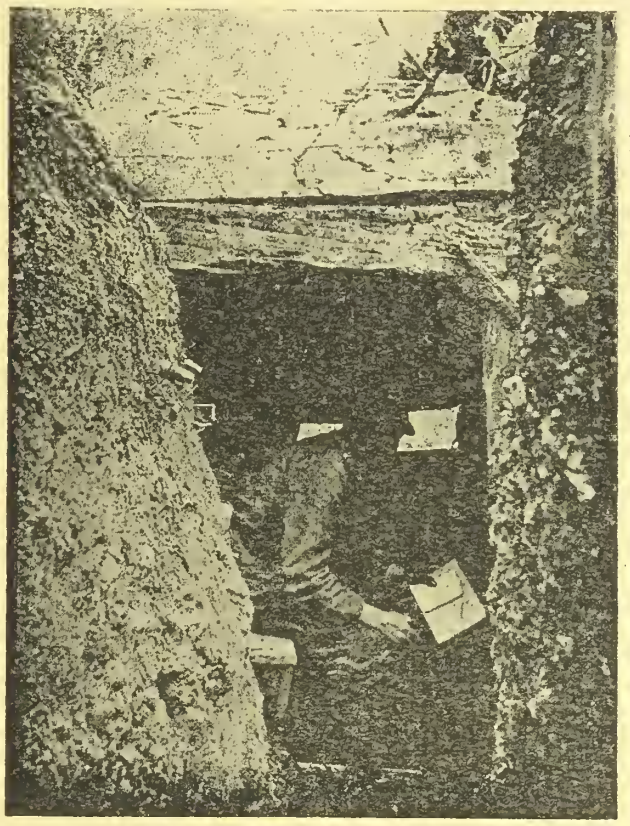

Z desáté bitvy sočské. Rakousko-uherská hlídka, pozoruje a zaznamenává účinky bubnové palby.

Odporučuje se k povšímnutí rakouské vládě. Vláda anglická rozhodla, aby byli propuštěni bez výjimky všichni zajatci, kteří pro nedávné povstání v Irsku jsou ve vazbě. Vídeňská „Arbeiter Zeitung", uvažujíc o této amnestii, činí tak s podtitulem: „Doporučuje se k povšimnutí rakouské vládě!"

Humor v parlamentě. Při nedávné řeči posl. Daszyńského v radě říšské přihodila se veselá historka. Když se zmínil o posledním ruském carovi a pravil, že byl pouze internován a že se mu nic jiného nepřihodilo, zvolal polský lidovec Dobija: „Protože nebyl při tom posl. Heine..." — Poslanec Heine, jak známo, litoval toho, že v Haliči bylo použito příliš málo šibenic.

Poslanec Daszyński ve své řeči v poslanecké sněmovně mluvil o poměrech v Haliči a pravil: Vtrhnutí do Haliče bylo vtrhnutím šibenice a vraždění. Někteří mluví o 30.000 pověšených, jiní praví, že pověšeno dvojnásobně tolik. Věšelo se bez jakéhokoli vědomí, oč se jedná. Místo mnohých případů chci uvésti jen jedinou událost: Vesnický blbec, jehož se chtěla obec zbaviti, byl poslán do království polského. Vrátil se se třemi rubly v kapse, byl zadržen německým vojskem a když se našly u něho ony tři ruble, zatčen a ihned oběšen.

Sodnaté jezero. O jezeru Mugadi, které objevil anglický inženýr Shelford ve východní britské Africe, je známo, že jeho dno je úplně sodnaté. Jezero leží v čisté dolině 3000 stop hluboké. (1 stopa asi 30 cm.) Na jedné straně zvedají se břehy 6000 stop vysoko nad moře a na straně druhé až 8000 stop. Kolem jezera není nejmenší stopy lidského života, jen krásný plameňak růžový tu v hejnech žije. Hledí-li se na jezero, které je 10 mil. dlouhé a 3 míle široké, z výšin, pozorujeme se, že voda má načevenalou barvu. Hloubka vody obnáší jen několik palců, a dno se zdá býti z růžového jakéhos kamene, což není nic jiného, než soda, která jak se vrtáním zjistilo sahá značně hluboko, pokrývajíc 20 čtverečních mil. Anglická vláda tu ovšem pilně kutá.

V Portugalsku ženi se lidé ve věku velmi mladém. Stává se, že si čtrnáctiletý „muž", béře za ženu dvanáctiletou „dívku".

Tajemství černé věže.

KAPITOLA XL.

Hanušův pomocník.

Se zasmušilou tváři procházel se baron Rottenhall lesem. Původně měl namířeno k myslivně později ale odbočil v levo a pustil se hloub do lesa. Šel asi půl hodinky, když mezi stromy spatřil střechu malého domku. Byla to chata lesního hlídače Františka Sobaty. Když baron vstoupil, zvedl se a poníženě zdravil hosta.

„Je něco nového?" ptal se baron.

„Ano je tu zase Carloni."

„Už vím. Znáš ho dobře?"

„Ano. Seděl jsem s ním celý rok ve společné cele v Lucaře."

„Pak budeš znáti také Pavla Lucia, který s Petrem dlel současně v kriminále."

„Pavla Lucia, který se utopil?"

„On se neutopil naopak žije!"

„To pro mne novinka."

„Jsi sám doma?"

Sobata přisvědčil.

„Musím si s tebou důvěrně pohovořiti. Potřebuji nutně tvé pomoci, rozumíš?"

„K službám milostpane" odvětil jeho bývalý sluha, pohledl však na barona podivným pohledem.

„To co žádám nebude snadný úkol, leč proveden být musí. Rozumíš, za každou cenu! Dovedeš se upamatovati, jak Lucius vypadá?"

„Dovedu, vídával jsem ho častěji. Myslím, že pan baron byl někdy spřátelen s Pavlem."

Baron vrhl na Sobatu zlý pohled.

„To nemá s tím nic společného. Považoval jsem Pavla Lucia za mrtvolu, leč on se opět objevil, což je mi strašně nepříjemné. Chápeš už?"

Sobata mlčel.

„Aha, ty nechceš rozuměti — pravil Rottenhall. Poslouchej Sobato, nenuť mě — —"

„Není potřeba nutiti mně. Pan baron potřebuje jen říci, co mám dělat."

„To se dozvíš, buď bez starosti. Lucius je mi zkrátka v cestě. A ty mě musíš osvoboditi z této situace."

„Mlostpán může odcestovati."

„Hlupáku, Lucius musí býti nadobro odstraněn. Rozumíš už konečně?"

„Já rozumím, ale — —"

„Mlč, nech si své námitky pro sebe. Jest-li chceš neb ne, to je lhostejné. Musí se tak státi."

Sobata sevřel pěstě.

„A jak?" — —

„To se dozvíš. Přijď zítra večer k černé věži."

„Dobrá."

„Rozhlédni se tam dobře. Stojí tam ještě všecko tak jako tehdy."

„V kolik hodin?"

„O 9."

„Dobře přijdu."

„Jen dej pozor, aby tě nikdo neviděl."

„Buďte bez starosti."

KAPITOLA XLI.

Kurtovy záměry.

Téhož odpoledne dostavil se Kurt Leuchtendorff do bytu profesora Henninga. Nešel však jako obyčejně do salonu k Loře, nýbrž zastavil se nejprve v pokoji profesorově.

Henning uvítal srdečně přichozího.

„Co máte na srdci pane hrabě?"

„Byl jsem u Hanuše z Rottenhallu a měl jsem s ním živou rozpravu."

„A její výsledek?"

„Jsem s Hanušem hotov! Z té příčiny přicházím k vám pane profesore. Chci vám říci, že jsem se pevně rozhodl vzíti si Loru proti vůli svého poručníka. Baron Hanuš Rottenhall nemůže podati skutečné veto a já nanejvýše porušim svým činem jen rodinnou tradici. Stran Lory, zamítám na příště jakékoli vměšování se se strany Hanušovy."

„Tak, tak... Vy chcete —"

„Chci se s Lorou oženiti a to co nejdříve a prosím jen o vaše definitivní svolení."

„Toto svolení vám ještě nemohu dáti, můj příteli. Slyšel jste sám od svého poručníka, že minulost Lory je nějak záhadná. Nemohu přece připustit, abyste si vzal za ženu dítě falšovatele směnek. Váš stav, vaše jméno a postavení ve společnosti zavazuje vás — —"

„Buďte ubezpečen, že raději se vzdám titulu zřeknu se svého jména a postavení a přijdu k vám jako jednoduchý občan Kurt Leuchtendorff."

„Nu a majorát?"

„Připadne druhé větví našeho rodu."

„A z čeho pak budete potom říti? Lora je chudá nemá věna, kromě sumy, které v dobách jejího dětství poslal ji baron Rottenhall."

„Nic nevadí. A Hanušovi peníze vraťte. Já budu pracovati. Mám místo, nějaké peníze zbyly také po matce."

„Vy však nemusíte zničiti celou svou budoucnost — — Nemohu si jinak pomoci, než vyčkat až baron Rottenhall odvolá své tvrzení, že otec Lořin je zločincem. Baron musí vám říci, že Pavel Lucius nefalšoval směnky. Dříve vám nemohu dáti své svolení!"

Hrdina. Pařížské listy sdělují v sáhodlouhých článcích o jedenáctiletém hrdinovi Benjaminu Cavroy-ovi, pocházejícímu z kteréhosi, Němci okupovaného, departementu severní Francie. Malý Benjamin ztratil rodiče a stal se vojákem. Jistý pluk pěchoty ho adoptoval, oblékl mu uniformu a vzal ho do zákopů, kde pobyl po 9 měsíců a kde jak listy s důrazem podotýkají, „udatně spoluúčinkoval". Zmíněný pluk, byl později dirigován do Srbska a předal australskému pluku, který ho vystřídal, malého hrdinu. Cavroy pobyl dalších 6 měsíců mezi Australany. Když pak byli tito vystřídání Belgičany, kterým však to nepůsobilo zvláštní potěšení, hleděti na malého hocha, kterak se ohání smrtonosnými zbraněmi. Byl poslán do zábojiště, kde musí nyní chodíti do školy. Jak je jasno, poznamenává „L' Oeuvre", zachovali se Belgičané v tomto případě velmi rozumně, což o ostatních souditi měrou značně menší.

Spoření vodou. Městská rada budapeštská nařídila největší spořivost vodou, odůvodňujíc to nedostatkem materiálu ve vodárnách a pak tím, že spotřeba vody v létě, zvláště v nynějších parných dnech, se značně zvýšila. V jednotlivých okresích jsou vodovody mezi 10. hod večerní a 6. hod. ranní vůbec uzavřeny a mimo to vytápění koupelen není dovoleno. Dle výpočtů znalců připadá v Budapešti na osobu a den 290 litrů vody, což úplně stačí. Budapešť má ostatně mnohem lepší zásobování vodou pitnou, než jiná velkoměsta.

Chleba z jiker. Ve východní Rusi, kde zejména v zimních měsících zuří často hlad, připravují si sedláci zvláštní druh chleba z rybích jiker a sice z ryb žijících tam v ohromném množství ve sladké říční vodě. Tento pokrm je velmi dobrý a výživný. Výroba „rybí mouky" liší se velmi málo od naší mouky obilní. Jikry se osuší a melou a z mouky takto vzniknuvší peče se chléb obyčejným, nám všem známým způsobem.

Jak nabyl tak pozbyl. Jistý Ital, kterému přála štěstěna v Monte Carlu, vyhrál tam v několika dnech veliký obnos. Konečně si umínil, že odjede se svými přáteli, a opatřil si nutné listiny a cestovní lístky. V okamžiku, kdy platil hotelový účet a předal svoje zavazadla vrátnému k expedici, napadlo mu, zaskočiti si ještě na okamžik do herny a jednou si ještě zahráti. Leč běda, štěstí ho tentokráte opustilo, a neuply ani tři hodiny a on pozbyl na 400.000 vyhraných peněz. Mamon a chtivost ho svedly a tím způsobem vše co nabyl, ještě rychleji pozbyl.

Něco o jehle. Čísla dokazují, že Anglie měla v čas míru největší vývoz šicích jehel. Ohromné továrny a železárny v Sheffieldu, Birminghamu a Londýně, vyráběly denně na 50 milionů šicích jehel, rozesílajíce je do všech končin světa. V posledních letech vyrvalo Německo, Anglii tento vývoz, postaviv se samo v čelo vývozu a výroby této důležité součásti lidské kultury. Jeho továrny v Cáchách, Burtscheidu, Altenu, Iserlohnu, Norimberku aj. vyráběly denně na 200 milionů jehel. Velikou konkurenci byly Anglii i Spojené Státy a Francie, které produkovaly denně rovněž na 150 milionů šicích jehel.

Spotřeba petroleje Za rok se spotřebuje na 200 milionů metrických centů petroleje, z čehož jedna třetina připadá na vytápění lodí, strojů a lokomotiv, dvě třetiny na jiný účel.

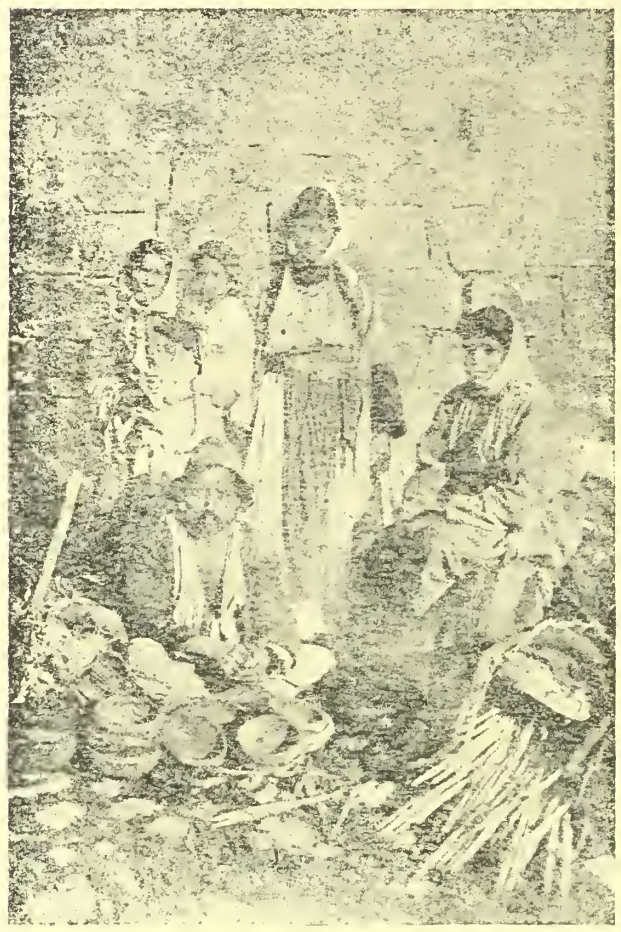

Z pohraničí Orientu: Hrnčíři v Djakové. Veškeré potřeby vyrábí si lid na Balkáně většinou ručně a nejjednodušším způsobem beze strojů a továren.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Sýr. Sýr má dva až třikrát větší výživnost než mnohé druhy masa. Bylo by tudíž dobře, vyráběti ho větší měrou, již z toho důvodu, poněvadž je vzhledem ku své výživnosti lacinější než cokoli jiného. Není naprosto pravda, že by snad byl sýr těžko stravitelný, jak se namnoze tvrdí, nutno ho pouze dobře rozkousati a sežvýkati, poněvadž je těžší než maso a jiné potraviny. Při nákupu je dlužno dbáti toho, aby nebyl sýr příliš měkký a zvlhlý a bílým práškem pokrytý. Nadmíru měkký sýr, je vlastně již v prvním stadiu rozkladu. Otravné látky tím vznikající podobají se jedu uzenicovému a vznikají uschováváním těchto ve vlhkých místnostech, kde vládne teplá temperatura. Sýr nutno uchovávati, zvláště za teplých letních měsíců, v suchých komorách či místnostech.

Aby se nepřipálilo mléko natřeme hrnec dříve než do něho nalejeme mléko, nějakou mastnotou. Odporučuje se též čistiti nádoby od mléka roztokem sodovým, který se nechá v nádobě delší chvíli státi.

Líhnutí drůbeže nastává u kuřat 21 den od okamžiku kdy slepičí vejce bylo nasazeno. Krůty se vylíhnou 26—29 den, housata a káčata ve 28—32 dnech, holoubata po 17 až 19 dnech a kanárci po 14 až 15 dnech.

Linoleum lesklé udrží se takto: Koberec linoleový umyje se řádně vodou do níž byla dána polovina mléka. Na to se tře lihem terpentinovým, v němž je rozpuštěn vosk a pak se buď měkkým kartáčem neb flanelem vyleští. Asi po tři týdny tře se linoleum denně na sucho. Pak se procedura opakuje. Linoleum zůstává lesklé a trvale pěkné.

Inkoust smejeme s papíru následující tinkturu: 35 gr. čisté soli, 35 gr. kamence a 140 gr. salmiaku se rozpustí ve vodě, čímž se inkoustové skvrny potírají.

Boj proti mouchám. Po různých pokusech v Anglii provedených se seznalo, že se mouchy rozplemeňují i v zimě, a sice v místnostech, kde vládne teplota kolem 20° C. Jistý učenec jménem Japson, který se obíral vývinem a životem much, dí následující: Vejce muší dozrávají během 24 hodin a líhnutí nastává v 11 dnech. Dle Japsona bylo by nejlepším prostředkem, osvoboditi se od much, případně všechny zhubiti, kdyby se za zimních měsíců muší hnízda na teplých místech se nalézající vyhledala a úplně zničila.

Čerstvě natrhané květy. Natrhané květy udržíme v čerstvém stavu, vložíme-li je do písku, aneb čerstvé vody, při čemž je dlužno každého jitra uříznouti vždy kousek stonku. Aby se voda rychle nekazila odporučuje se vsypati do ní něco dřevěného uhlí.

Jak se čistí kartáče na vlasy. Kartáče na vlasy čistí se nejlépe studenou, lépe řečeno ehladnou vodou, což má tu výhodu, že štětiny nevypadávají. Pereme-li ho vodou teplou a mydlem, kartáč měkne a kazí se.

„A když vám řeknu, že nepotřebuji toto Hanušovo slovo, že prohlášení vaše mi úplně stačí a že k vám mám plnou důvěru?"

„Ne, ne baron Rottenhall musí toto prohlášení dáti. Stran Lory musí panovati úplné jasno!"

„Pak se ovšem musím podrobiti — pravil Kurt resignovaně. „Kdy budete mluvit s Hanušem?"

„Třináctého tohoto měsíce, to je pozítří, v pátek. Dal jsem mu lhůtu na rozmýšlenou, která v pátek vyprší. Dnes ráno dostal jsem od něho dopis, ve kterém mě baron žádá, abych dne 13. t. m. přijel na zámek Rottenhall."

„Já tedy ještě počkám, ale ujišťuji vás předem, že vezmu si Loru i v tom případě, když se rozmluva s baronem zůstane bez výsledku."

Oba muži se rozloučili a Kurt odebral se k Loře, která už netrpělivě ho očekávala.

KAPITOLA XLII.

V Jägrově atelieru.

Robert Jäger dokončil velký svůj obraz a aby oslavil významný tento svůj den pozval Kurta, Loru a Margittu do svého, za tím účelem zvlášť vyzdobeného atelieru. Hosté byli nadšeni obrazem, jaký poskytoval slavnostní háv atelieru a ještě více dokončeným dílem mistrovým, slibujícím senzační úspěch. Když dosti vynachvalili Jägra usedli k večeři a k vínu. Kurt a Lora zářili štěstím, jen Jäger prozrazoval jisté rozladění.

„Zdá se mi, že vám něco schází?" tázala se Lora umělce.

Jäger se bránil s úsměvem. Leč Kurt a Lora a Margitta nepopustili a naléhali stále úsilovněji aby se přiznal, co ho tíží.

„Musíte se nám na místě vyzpovídati" zvolala Lora.

„Že musím? Nu tak tedy vězte, že lituji v prvé řadě, že obraz byl tak rychle dokončen."

„Proč?"

„Protože — protože budete nyní řídšími mými hosty" melancholicky odvětil Jäger.

„Naopak" zvolal Kurt. „Teď tím častěji budeme k tobě docházeti, protože nebudeš tak zaměstnán jako dříve a budeš s to, věnovati se nám více než dosud."

„A k nám také musíte častěji docházeti" dodala Lora.

„A když budu chtíti docházeti každý den?"

„Tím lépe."

„Vy proti tomu nic nemáte?' obrátil se Jäger k Margittě.

„Nemám právo do toho mluviti. Je to přece věc Lořina" odvětila Margitta.

„Bezcitné stvoření" vece Jäger polo do opravdy, polo žertem.

Po chvilce Jäger se opět zamyslil.

„Teď bude smutno v mém atelieru" pravil s povzdechem.

„Proč?" ptala se Margitta.

„Protože vy už nepřijdete."

„Přijde za to jiný model."

„Margitto! Jak můžete takhle mluviti, vyčítavě pravil Jäger. Margitto nesužujte mě!"

Margitta tvářila se k úsměvu, nešlo jí to od srdce. Oba se pokoušeli zavésti rozhovor na jiné pole, leč první ani druhý nemohl potlačiti vnitřní nepokoj. A když se loučili, tiskli si dlouho beze slova ruce a vyměnili navzájem mnohomluvný pohled...

KAPITOLA XLIII.

V Rodaunu.

Po dlouhém naléhání přistoupila konečně Margitta na návrh Rottenhallův, aby podnikla malou projížďku do Rodaunu. Baron dostavil se ve smluvenou hodinu na místo a oba jak jeli v automobilu ke Stelzrovi do Rodaunu. Margitta chovala se jako obyčejně, za to baron tentokráte nebyl tak dobývačný jako jindy. Naopak jakési mračno spočívalo na jeho čele a ústy to občas nervosně škubalo.

Dvojice nalezla si u Stelzra místo a usadila se k snídaní.

Rottenhall poslouchal nejprve různé vyprávění a žerty Margittiny, pak ale náhle se otázal:

„Slečno Margitto cestujete ráda?"

„Ano, velice ráda."

„Nechtěla byste podniknouti se mnou delší cestu?"

Margitta dala se do smíchu.

„Myslím to zcela vážně" — zapřísahal se baron Rottenhall.

Margitta ho přerušila:

„Nedovedu si představiti nic krásnějšího, než cestovati ve vaší společnosti a prohlédnouti si některé krásy světa."

„Činím zcela vážný návrh."

„A kdy chcete odejeti?"

„Dne 13. t. m."

„To je nešťastný den. Proč ne raději zítra, 12. t. m.?" — ptala se s ironickým úsměvem.

Rottenhall zvážněl a pravil:

„Zítra nemohu. Mám důležité jednání."

„S nějakou krásnou dámou?"

„Nikoli, s přítelem svým z mladých let."

„To mohu věřiti a nemusím."

Hrozný kuřák.

Host u stolu: „Já nekouřím vůbec nikdy!"
Kuřák: „A nač máte tedy prosím vás ústa?"

*

Dvojsmyslné.

„Jak se ti líbí Emilova žena?"
„Jako tvoje — docela dobře!"

*

Malý byt.

A: „Poslední náš byt se nám znamenitě líbil, ale měl jednu vadu — byl velmi malý."
B: „Ach — zvětšila se vám snad rodina?"
A: „Oh ne, to ne, ale klobouky a sukně moji ženy se značně zvětšily."

*

Zase profesor.

Studující oznamující kdo schází: „Prosím dnes schází Švancara."
Profesor: „Švancaro, proč nejste dnes ve škole?"

*

Dobrá manželka.

Moje žena je vskutku velmi rychlá! Když před nedávnem slyšela u lékaře, že mým churavým očím prospívá hlavně barva zelená, neměškala a koupila si ihned zelený kostým za 500 K.

*

Každý něco.

Dva občani přišli co deputace k starostovi: „Prosím pane starosto" začal prvý „přicházíme na vás s prosbou (obrátiv se na svého druha): „Já jsem řekl svůj díl Aloisi — nyní mluv ty."

*

U obuvníka.

Zákazník: „Jsou-li pak boty skutečně dobré a vytrvalé?"
Obuvník: „Nemohu se jinak odporučiti, než vás ujistiti, že mě záhy opět navštívíte."

*

Ze školy.

Učitel: „Nuže, Františku, dávej dobrý pozor: stojí-li v jistém dvoře jedenáct automobilů a čtyři z nich odejedou, co zůstane ještě v nádvoří?"
Františk: „Prosím .... mhm — smrad od benzinu!"

*

Oko za oko.

Herec: „Prosím, pane řediteli já bych prosil, byste mi v druhém jednání předložil pravou, skutečnou pečenou husu, abych si na ni pochutnal."
Ředitel: „Velmi dobře, ale pod jedinou podmínkou, že se na konci jednání zastřelíte z pravého, ostře nabitého revolveru."

*

Moudré rozhodnutí.

Kterýsi šef kanceláře pozoroval po delší dobu, že jeho podřízený, který právě nevynikal velikou pilností — z večera se hojně potuluje po okolí v sadech a hájích a obyčejně ve společnosti jisté krasavice. Napomenul ho proto několikráte, ale když to nic nepomáhalo, podal naň konečně stížnost k nadřízenému úřadu a žádal, aby byl zmíněný úředník, v zájmu kanceláře a práce přeložen. Již po několika dnech obdržel akt zpátky s kratičkou pouze poznámkou: „Předložte znovu — po devíti měsících."

*

Diplomati.

Kteréhosi dne předstoupila deputace vojínů, obsluhujících koně, před plukovníka, žádajíce ho, aby jim s ohledem na to, že jsou již tak dlouho na vojně vymohl vyznamenání.

Plukovník se krátce zamyslil a řekl pak: „Inu s radostí milení hoši — bude ale třeba, abyste se podívali na nějaký čas do zákopů — pak obdržíte co žádáte!"

Deputace zaraženě sklopila oči, pak dodavši si odvahy prosila:

„Ale pane obrst, to zůstaneme u svých koní — člověk se tak těžko loučí se zvířetem, když si na ně zvykl."

Velmi jednoduché.

A: „... a jak jste se po rozvodu rozešli vlastně?"

B: „Velmi jednoduše. Děti nemáme — a tak si vzala moje žena klec s kanárkem a já — kuchařku."

*

Přání.

Komorná objímajíc sluhu, do něhož se prudce zamilovala: „Ach Karle — mám tě hrozně ráda, kdybychom tak mohli žíti daleko na nějakém ostrově."

Pán domu, jež je nepozorovaně překvapila „To věřím — to proto, že neumím plovat — že ano?"

Tak je to.

Pán: „Zdá se slečno, že se nechcete vdáti!"
Stará panna (hořce): „Já? Páni tomu tak chtějí!"

*

Mlčeti zlato.

Hostinský: „A nestěžoval si onen cizinec, že mimo kávu, neobdržel žádného mléka?"
Sklepník: „Nikoliv."
Hostinský: „Nuže tedy zítra mu nepotřebujete dávati k snídani ani cukr."

*

V hostinci.

Hostinský počítaje: „Vy máte .... jedno svinské ucho!"
Host: „Nikoliv dvě mám!"
Hostinský: „Totiž myslím, že jste jedno měl k večeři.

*

Výmluva.

Učitel: (vida žáka, jak trhá nezralé třešně) „Co to děláš na stromě?"
Žák: „Prosím pane učitel, chtěl jsem pověsiti na strom několik třešní, které spadly."

*

Pěkná vyhlídka.

Hospodyně: „Ještě jednu otázku — než vás přijmu do služby — umíte mlčeti?"
Kuchařka: „Hněvám-li se mlčím čtrnácte dní milostpaní."

*

Z vojenského humoru.

Jistý Angličan byl jmenován poručíkem. Setník měl při té příležitosti proslov a pravil: „Gratuluji vám pane poručíku ku jmenování. Nyní jste náš kamarád. To mě těší. A protože jste nyní důstojníkem, mohu vám sděliti, kde visí klíč od důstojnického klosetu."

*

Zlá předtucha.

Bouře natropila v zahradě velkou škodu. To zpozoroval pětiletý Jeníček a dal se proto do pláče.

Zahradník: „Co pak je ti Jeníčku — proč pláčeš?"

Jeníček: „Ano — ano — protože zas řeknete, že jsem to učinil já.

*

Mohutný kompliment.

Když někdo lichotil vevodkyni z Queensberry bránila se vždy podivuhodnými slovy: „Je to velmi pěkné, ale to není všechno nic proti mému formanovi." Konečně se ji kdysi mladý jakýs šlechtic tázal co vlastně její slova znamenají a jak to, že forman může lichocení šlechtice překonati? „Ano — ano" odvětila stará dáma s úsměvem „když jsem byla ještě mladou a kdysi zavítala do Piccadilly potkala jsem jakéhos formana, který poháněje svůj potah, marně táhal na své dýmičíce, která mu vyhasla. Když jsem ho po delší dobu pozorovala, obrátil se na mě a pravil: „Madame, madame, dovolte, abych si na září vašich očí zapálil fajfku!"

„Takovou poklonu mě dosud žádný neučinil a musíte uznati, že to byla znamenitá poklona."

*

Duchapiný.

V době, kdy slavil slavný komponista Abel své triumfy, odebral se kteréhosi odpoledne na koncert pořádaný v Ranelagh, kde byla dávána jedna z jeho symfonií. Leč kapelník ji dirigoval tak špatně, že skladba úplně zanikla. Abel se hrozně zlobil a chystal se k odchodu když tu k němu přišel kterýsi jeho přítel a ptal se ho v zapředené rozmluvě, kdo že byl dirigentem koncertu.

„Kain!" odvětil Abel lakonicky.

„Jakže, Kain? „Neznám věru žádného kapelníka, toho jména!" odvětil přítel udiveně —

„No to je onen Kain, který zabil svého bratra Abela" zvolal na to rozhořčeně slavný komponista.

Chcete býti od svého
Rheumatismu dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?
Tisíce již uzdravených!

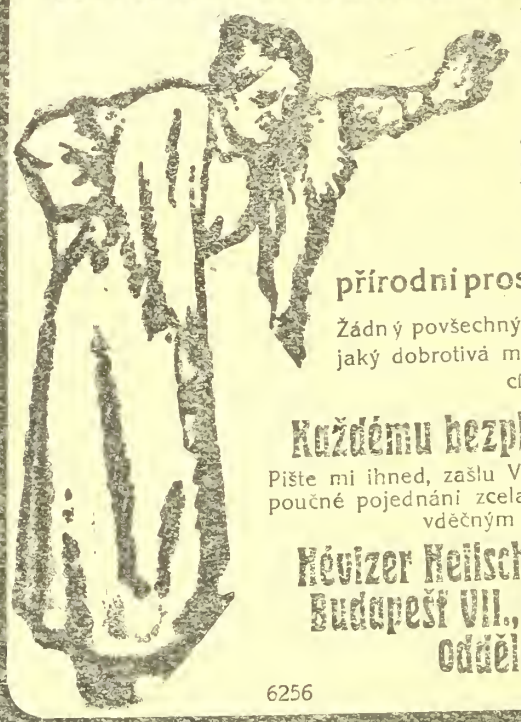

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromenělé ruce a nohy, skubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Neitschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

6256

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápalotavati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší K 3.50, 3 kusy K 10.—, 5 kusů K 15.—. Zasílá, při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELC, OPAVA, Lastenstrasse 3/15.
Prodavači se hledají. 2044

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Nejlacinější noclehy
Vídeň II., Novaragasse č. 45
1358 (blíže Pratersternu).
Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Apartní blůzy. Saisonní prodej nejnovějších modelů, elegantní saloní práce, za ceny značně snížené. Vkusné etamínové blůzy od K 10.80. Nejlacinější a nákupní pramen, neboť není žádná režie. Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ III./1, Neulingasse 24. Telefon II./650. 2027

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se neciti, obratte se s důvěrou na
Idu Krause-ovou,
která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci může.
Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Víno bílé a červené
od 56 litrů výše na dobírku
zasílá **A. OSET, Guštanj** (Gutenstein.)
Korutany. 2042

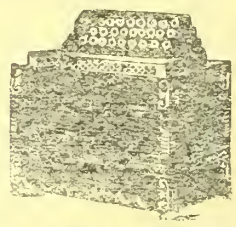

Velký výběr
všech hudebních nástrojů, jako gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Nepříjemné chloupky
v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!
s mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapideuth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. Cena K 6.80. Zasílá diskretně proti dobírce
salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd 13. 2057
Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Všem bratrům Čechům
doporučujeme, aby při nákupu látek do domácnosti obrátili se na
Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost, v Hronově (Čechy).
Zbytky pokud zásoba stačí zasílá 20 metrů za 100 K. Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Žádejte všude ve veřejných místnostech týdně vycházející **Vídeňské Illustrov. Noviny!**

Vojenské náramkové hodinky
přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svíticím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.
První továrna hodin
Hanuš Konrád,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 Čechy
Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrooceli K 3·— 4·— 5·— naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se výmění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971
c. k. dvorní dodavatel
HANUŠ KONRÁD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.
Obšírný ceník zdarma a vypl.

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožúra, již každý, kdo o ní požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku spravkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní se vším příslušenstvím, proti předem zaslanému obnosu K 4·—, na dobírku K 4·20. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037
P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40.

Každý je nadšen! Kapesní kino!
Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·20. =
Filmové serie vzlášť po K 1·- Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal naporto a obal. Dob. o 60 h více
Přes milion již prodáno. 1973
J. K. Bergmann,
Vídeň V/2. Kohlgasse 46/III

KDO inseruje Prodává!!

Výtečné fotostroje
zvlaště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenaný k rakouské medaili

Vaši vepři
musí brzy ztučnět, krávy více mléka dávat, slepice mnoho vajec snášet, když jim pravidelně do píce přimícháte
Bártlovo pícní vápno
Výloha malá, užitek 100násobný. 5 kg na zkoušku K 5·— loko Vídeň, 50 k K 40, loko sklad Brno, Budějovice a Hradec Králové proti placení předem. — Ceny nezávazné.
Mich. Barthel a spol.,
Vídeň X., Siccardsburgg. 44/1.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA
filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.
Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.
Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816
Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 28.

VE VÍDNI, DNE 12. ČERVENCE 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Nová ruská ofensiva ve vých. Haliči.

Rusové na nátlak Anglie a Francie zahájili novou ofensivu; po několikadenních krvavých bojích nedocílili však žádného většího úspěchu.

Amnestie všech politických provinilců v Rakousku. — Úspěšná činnost parlamentu. — Řecko ve vleku čtyřdohody.

NOVÉ POKUSY O ČESKO-NĚMECKOU DOHODU.

Denním tiskem prošlo v posledních dnech několik zpráv o obnovení česko-německých smiřovacích pokusů. Třeba že dosud nebyly ve věci zahájeny rozhodné kroky, již fakt, že otázka česko-německé dohody ocitá se znovu na denním pořádku, znamená potěšitelný obrat. Zkušenosti tříleté války zajisté dostatečně poučily oba národy, Čechy, Moravu a Slezsko obývající o nutnosti definitivního uspořádání záležitostí česko-německých a o nutnosti mírového soužití. Jen odvaha dosud scházela na obou stranách — odvaha k uznání starých chyb a k nápravě. Namítne snad někdo, že průběh dnešního zasedání říšské rady dokázal, že národnostní rozpory se přiostřily, neboť i panská sněmovna stržena byla do víru národnostních třenic. Námitka tato je bezpodstatná, neboť projevy bouřliváčků ve sněmovně poslanecké i panské není třeba bráti příliš tragicky. Od Wolffa a od hraběte Osvalda Thuna nelze přece čekati nic jiného a rozvážnější živly v německém táboře nestotožňují se s těmito projevy. Naopak většina Němců uznává nutnost česko-německé dohody už se zřetelem na zahraniční situaci, chce zapomenouti na události posledních let a podati ruku k míru. Němci právem poukazují na to, že zejména dnešní politika polská nutí je ke smíru s českým národem. Němci vidí, že je konec tradicionelnímu spojenectví německo-polskému v rakouském parlamentě a že sbližení s Čechy je nezbytné, nemají-li být Němci isolováni. Touto novou situaci zabýval se v poslední době Německo-nacionální Svaz na radě říšské a také sdružení německo-českých pairů a faktem je, že proudy, usilující v prvé řadě o mír s Českým Svazem, nabyly vrchu. Jsou to zejména alpští poslanci německého národa, kteří usilují o dohodu a také němečtí křesťanští sociálové, kteří žádají obrat v německé vnitřní politice zejména se zřetelem na změněné stanovisko delegace polské. Jak vídeňská „Zeit" prozradila, vede tuto akci v Německo-nacionálním Svazu posl. dr. Lodgman které podporují německo-čeští agrárníci, členové pracovní pospolitosti, ba v poslední době i němečtí národní dělníci, pověstní až do nedávna radikálním svým stanoviskem. Pokud se české delegace týká víme, že tato dlouhá léta usilovala o česko-německý mír a že dík její ústupnosti a prozíravosti dohoda byla před válkou už skoro hotovou věcí. Že se vyrovnání v posledním okamžiku rozbilo, bylo vinou německých stran, které nyní snad už chybu svou uznávají.

□ □ □

Senzační zasnoubení v císařské rodině: Princezna Hohenlohová z Langenburgu, která zasnoubila se v nedávných dnech s arcivévodou Maximiliánem, bratrem našeho císaře. Princezna je dcerou nejvyššího hofmistra Konráda Hohenlohe a narozena byla v Teplicích r. 1897.

ŘECKO VE VÁLCE.

Konečně dostala čtyřdohoda Řecko tam, kde ho míti chtěla. Nový ministerský předseda Venizelos s neobyčejnou rychlostí přizpusobil se přáním dohody. Sestavil kabinet, složil přísahu a hned na to odvolal řecké diplomatické zástupce z Vídně, z Berlína, ze Sofie a z Cařihradu. V notě, kterou řecký vyslanec ve Vídni Gryparis podal našemu zahraničnímu úřadu se poukazuje také na fakt, že řecké vojsko už bojuje na macedonské frontě. Tím nastal mezi centralními mocnostmi a Řeckem válečný stav.

Tento vývoj věcí už nikoho nepřekvapil. V tom okamžiku, kdy král Konstantin opustil svou zem, bylo zřejmé, že vrátí se do Athén Venizelos, ujme se vlády, lépe řečeno diktatury a že povede zbytky řecké armády proti Bulharum, Němcům a Turkum. Venizelos od jakživa věrně plnil všecky rozkazy londýnské a pařížské a bude je plniti i nadále. Čtyřdohoda získala nyní v Řecku spojence, bude míti k dispósici všecky přístavy řecké, dráhy, telegraf všecky arsenály, dělostřelecký materiál a loďstvo. Řecko stane se opěrnou čárou operací soluňských, ale také základnou nové projektované vojenské akce čtyřdohodové proti Malé Asii. Venizelos povolá do zbraně armádu, provede rekrutýrky a dodá Angličanům a Francouzům nový lidský materiál pro jícny německých a francouzských děl. Čtyřdohoda dosáhla v Řecku svého cíle, — nešťastná tato země, vyčerpaná balkánskými válkami a zmítaná po celá uplynulá tři léta těžkými vnitřními zmatky, je nyní spoutána u nohou anglických a francouzských diktatorů.

□ □ □

HARDEN O AMERICKÉ ÚČASTI VE VÁLCE.

Harden v „Zukunft" uvádí tyto podrobnosti o pomoci Americe dohodě: „Na poli a v loděnicích, v továrnách i na bojišti bude pro dohodu pracovati deset milionů mužů. Již jsou americké

Denní listy sdělily, že král anglický a vláda nařídily, aby členové anglického královského rodu a princové, kteří mají německá jména a tituly, přijali jména anglická. Na našem obrázku vidíme na hoře hraběte Hohensteina, později vévodu Tocka, otce královny Mary, který následkem králova rozkazu ztratí své jméno. Vedle jeho matka Klaudina Rhédejová, choť vévody Alexandra Würtenberského, dále jeho otec vévoda Alexandr Würtenberský, dole princ Jindřich Battenberg a jeho choť Beatrice Anglická.

automobilové sbory na francouzské frontě činny. Dělníci budou studovati v dílnách nejnovější pokroky letectví; neboť Amerika chce vytvořiti silné vzduchové vojsko. Do zpustošených území vysílá zákopníky, kteří znovuzřídí naše průplavy a dopravní cesty, do dolů horníky, kteří mají pomáhati při těžbě uhlí. Parní tanky s tekutými hořlavinami jsou na cestě. Závody ocelářské a železářské poskytují nevyčerpatelné zásoby a loďstvo o třech milionech, s novými obrannými zbraněmi dle slov pana Lloyda Georgea, má prokázati lichost německých nadějí v ponorky. V Holandsku a Skandinavii mohou se američtí konsulové o to starati, aby zboží, dovezené do zemí těchto neutrálů, nebylo vyváženo do zemí nepřátelských. Smlouva Spojených Států s Kanadou zabezpečuje vyhlídku na obilní sklizeň. Úvěr, poskytnutý pro válečné výkony, pozdvihne valutu a dluh, jejž bude míti platit Spojeným Státům, nebude dělati finančním ministrům žádné starosti. Na „americkou půjčku svobody" bylo deset dnů před počátkem subskripce upsáno sedm set milionů franků. Tak vyhlíží počátek americké součinnosti. Bilance její má překonávající sílu; a nikdo zajisté nesmí pochybovati, že jdeme vstříc míru, jenž se bude opírati nikoli o proměnlivý výsledek nebezpečného vyjednávání, ale o krvavou porážku Německa.

□ □ □

AMNESTIE POLITICKÝM PROVINILCŮM.

Justiční výbor konal dne 2. června za přítomnosti ministerského předsedy a správce mi-

Nový vídeňský policejní president dvorní rada Eduard Gayer.

nisterstva spravedlnosti odpoledne schůzi, na které učinil ministerský předseda dr. šl. Seidler toto prohlášení:

Jeho Veličenstvo náš nejmilostivější pán a císař z čistě spontanního rozhodnutí zaslal mi Nejvyší vlastnoruční list, který jsem právě obdržel a který si dovoluji ihned přečísti:

Milý rytíři Seidlere!

Jest Moji neochvějnou vůlí konati povinnosti a práva, svěřená Mi Božskou Prozřetelností, takovým způsobem, abych utvořil základny pro zdárný a požehnaný rozvoj všech Svých národů. Politika nenávisti a odplaty, jež živena nejasnými poměry, rozpoutala světovou válku, bude po jejím skončení za všech okolností a všude musit býti nahražena politikou smířlivosti. Tento duch musí také převládat ve vnitru státu. Jde o to, uspokojiti s odvahou a pochopením a ve vzájemném vycházení si vstříc národní přání. V tomto znamení smířlivosti chci s mocnou pomocí Boží vykonávati Svoje vladařské povinnosti a chci, vstupuje jako prvý na cestu mírné shovívavosti, rozestříti závoj zapomenutí nad všemi oněmi politováníhodnými politickými zbloudilostmi, jež udály se před válkou a za války a jež vedly k trestně-právnímu stíhání.

Promíjím přisouzené tresty osobám, které odsouzeny byly civilním anebo vojenským soudem pro některé následující trestní činy, spáchané v civilním poměru:

Velezráda (§§ 58 až 62 st. z.), urážka Veličenstva (§ 63), urážka členů panujícího domu (§ 64) rušení veřejného pořádku (§ 65), povstání (§§ 68 až 72), vzpoura (§ 73 až 75), násilné jednání proti shromáždění, svolanému vládou k projednání veřejných záležitostí, proti soudu anebo jinému veřejnému úřadu (§§ 76, 78, 80), dále trestné činy podle článku I., II. a IX. zákona ze 17. prosince 1862 říš. zák. čís. 8 z r. 1863, jakož i napomáhání k uvedeným zločinům (§§ 211 až 219).

Dánský ministr Stauning, který vede mírovou propagandu ve Stokholmu.

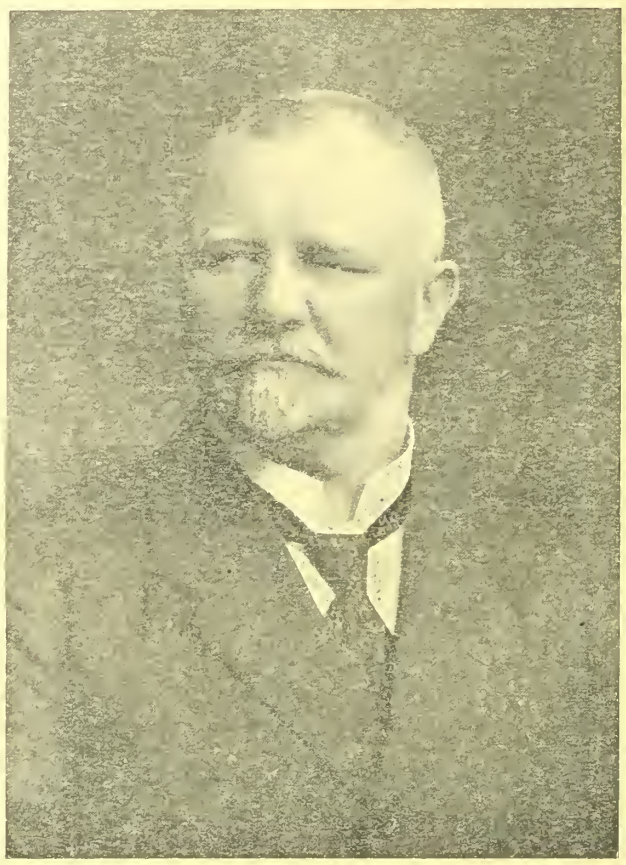

President Českého Svazu na radě říšské posl. František Staněk ze Zeletavy, pod jehož osvědčeným vedením docílila česká politika na radě říšské řadu cenných úspěchů.

Král řecký Konstantin a jeho bratr princ Pavel a sestra princezna Helena.

Došlo-li k odsouzení nejen pro některý z označených trestních činů, chci trest prominouti, jsou-li ostatní trestné činy, buď poměrně nepatrné, nebo mají-li ráz převážně politický.

Není-li trestní řízení ještě právoplatně skončeno, ustanovuji, aby bylo řízení zastaveno a přerušeno, bylo-li zavedeno jen pro trestné činy na počátku označené.

Avšak z této milosti budtež vyňaty všechny osoby, které unikly stíhání útěkem do ciziny, přešly k nepříteli nebo po propuknutí války se do mocnářství nevrátily.

Zároveň s trestem promíjím neschopnost podle zákonitých předpisů jakožto následek odsouzení nastalou, dosahovati určitých práv, postavení a oprávněností, jakož i ztrátu volebního práva a volitelnosti do veřejných korporací.

Očekávám s důvěrou, že všichni moji národové, následujíce příkladu, jejž obzvláště Němci a jejich zástupci svým umírněným státní zájmy podporujícím chováním také za nedávného parlamentního rokování k Mému živému uspokojení dávali, sejdou se při společné práci k řešení všech oněch velkých úkolů, které na prahu nové doby k nám přistupují, aby zhojeny byly rány, které válka zasadila a aby věci byly nově upraveny.

Mám za to, že za obranu proti poslední ofensivě na jihozápadní frontě Mého vojska, dík neoblomnému chování Mých statečných čackých vojínů šťastně provedou, nemohou podle své povinnosti nejdobrotivější Prozřetelnosti a Svým národům lépe poděkovati nežli tímto aktem milosti.

Volím k tomu dnešní den, kdy Můj nejvroucněji milovaný nejstarší syn milostí Boží daro-

Albert Ballin, generální guverner linie Hamburg-Amerika.

vaný slaví podle jména svátek svého svatého patrona.

Tak přivádí ruka dítěte, jež je povoláno, aby jednou řídilo osudy Mých národů, zbloudilé zpět do vlasti.

V Laxenburku, dne 2. července 1917.

Karel v. r.

Seidler v. r.

□ □ □

RUSKÁ OFENSIVA.

Snílkové otevírají oči. Hvězda pokoje, které jásali vstříc, ukázala jim svou krvavou tvář. Ruská revoluční demokracie odstavivši heslo míru bez anexí a náhrad vstoupila do zbrojnošských služeb dohody, která jí poručila, aby znovu prolévala ruskou a naši krev na půdě haličské, tedy na půdě mocnářství, které ústy hraběte Czernina otevřeně a bez záludu prohlásilo, že po ruském území netouží. Ruský ministr války Kerenskij brzy zapomněl zásad dříve hájených, a zapřáhl mladou svobodu ruskou do válečného vozu zuřící Anglie. Na frontě 50 km. široké žene statisíce revolučních vojáků proti našim postavením u Narajovky a na Strypě, Lvov je ruským heslem dne. Kerenskij živí se nadějí, že prorazí rakouskou frontu mezi Brody, Březany a Karpaty, a slibuje si od úspěchu v těchto místech zpětvzetí naší obranné čáry od Brestu Litevského na severu až k Lesním Karpatům. Zprávy generálního štábu mluví o hromadném obětování životů na straně ruské a rozhořčeném do krajní prudkosti boji pěchoty. A výsledek? První náraz vyžádal si nejtěžších ztrát na straně nepřátel, a jako cena těchto obětí, zůstala vesnice Koňuchy v ruských rukou. Bohužel, není nadějě, že by revoluční Rusko již nyní uznalo osudnost svého počínání, není nadějě, že by opětovnému krveprolévání brzy byl učiněn konec. Také noví držitelé moci v Rusku musí

si okrvaviti hlavy, nežli bez přetvářky vezmou do ruky snítku pokoje.

*

Bitva u Březan trvá, nabývá prudkost i rozsahu. Zasahuje do ní patrně všecko ruské vojsko, pokud je možno poslat je do ohně. Středisko bojů nedělních a pondělních byl prostor od Koniuch k Březanům. Koniuchy jsou 16 km sv. od Březan. A na této frontě útočilo dle německé zprávy 16 divisí. Tedy na 1 m přijde 15 útočníků. Že takové massy jsou dobrým terčem pro děla i kulomety obráncovy, je jisté. Ztráty Rusů dle zpráv gen. štábů jsou veliké, daleko větší než bývaly. A to je mnoho. Ruská artilerie, řízená cizími důstojníky se patrně stará, aby nebyly malé. Neboť taktika Brusilova je známa: Pluky, které byly obráncem odraženy a ustupují, dostanou se do ohně vlastních batterií. Je známo, že tento způsob ničení vlastní ustupující pěchoty vlastní dělostřelbou zavedl gen. Nivelle také ve Francii a že pro to byl po první bitvě na Aisně suspendován. Brusilov však byl loni carem za to vyznamenán a Kerenský mu jistě uznání neodepře. Brusilov se nemusí báti, že revoluční rada na něho zavolá: Redde mihi legiones!, jak zavolal francouzský parlament na Nivella.

Arcivévoda Maximilian, narozený v roce 1895, druhý syn arcivévody Otty a arcivévodkyně Marie Josefy.

mu k bitevní pohotovosti loďstva, jež prý nikdy nestálo v takové vážnosti u přátel a nepřátel jako nyní, aby chránilo slávu starých podání a zabezpečilo Anglii a spojencům obchodní cesty námořní.

□ □ □

MÍROVÁ ROZPRAVA EVROPSKÝCH STATNÍKŮ.

Opět promluvili o otázce míru a války různí státníci Lloyd George, Ribot a Bethman-Hollweg. George mluvil v Glasgově a pravil: Válka dojde ke konci až spojenci dojdou cíle, který si vytýčili, když přijali vyzvání, jež Německo mrštilo ve tvář civilisaci. Ale bude-li ukončena jen o hodinu dříve, bylo by to největší neštěstí, které přišlo na lidstvo. Říká se, že národ Německa je hotov dáti dostiučinění a mír. Nesporně můžeme my i oni míti nyní za určitou cenu mír. neboť Německo míru potřebuje. Ale to jest mír, jenž Německu by dal hospodářský i jiný dozor nad zeměmi, které obsadilo. Mesopotamie, zahrada odenská, obilnice světa, jest nyní za tureckého panství pouští. Co se stane z Mesopotamie, o tom musí rozhodnouti mírová konference. Nikdy nemůže býti přenechána trvalé tyranii Turků. Totéž platí o Arménii. Pokud jde o osud německých osad o tom rozhodne přání obyvatelstva. Nevyněžnějších rukou, nežli jsou ruce německé vinutí národové budou patrně potřebovati jimiž by se jim vládlo. Je-li tu se strany německé jaké přání, že se spokojují s těmito hlavními podmínkami? Rakouský ministerský předseda právě s určitostí odmítl zásadu, že osud národů třeba utvářeti podle vlastních jejich přání, ale pokud se toho nedosáhne, není míru, nebo kdybychom měli mír, nebylo by tu záruky, že bude trvalý. Míru na spravedlivém podkladu by národové neporušovali. Trvalý mír zaručí zničení vojenské moci Pruska. Nejlepší zárukou by bylo zdemokratisování německé vlády. Nikdo nechce Němcům předpisovati způsob vlády, ale vyjednávali bychom s demokratickým Německem ve zcela jiném duchu, stanovisku a smýšlení, nežli s Německem, které je ovládáno útočným, opovážlivým duchem pruského militarismu. Vlády spojenců jednaly by moudře, kdyby takto rozlišovaly ve svém všeobecném stanovisku při každém projednávání mírových podmínek. Evropa jest opět prosáklá krví nejchrabřejších a nejlepších, ale nezapomínejme dlouhé řady posvěcených důvodů. Jsou to zastavení na křížové cestě k osvobození lidstva. Volám k národům naší země i mimo ni, aby bojovali dále za veliký cíl mezinárodního práva a mezinárodní spravedlnosti, aby již nikdy ukrutná moc neseděla na trůně spravedlnosti a barbarská síla netřímala žezla svobody.

□ □ □

Nový uherský ministrpresident hrabě Esterhazy a generální adjutant císaře princ Lobkovic.

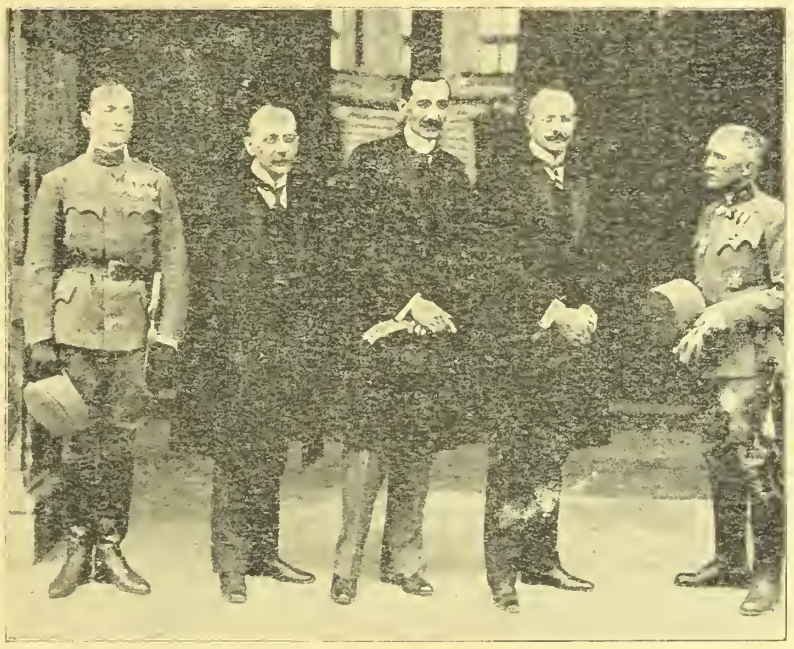

Noví mužové v Uhrách: Přednosta presidiální kanceláře uherského ministerského presidia dr. Barczy, finanční ministr dr. Graetz, ministr vnitra Ugron, ministr obchodu Serenyi, ministr honvédů Szurmay.

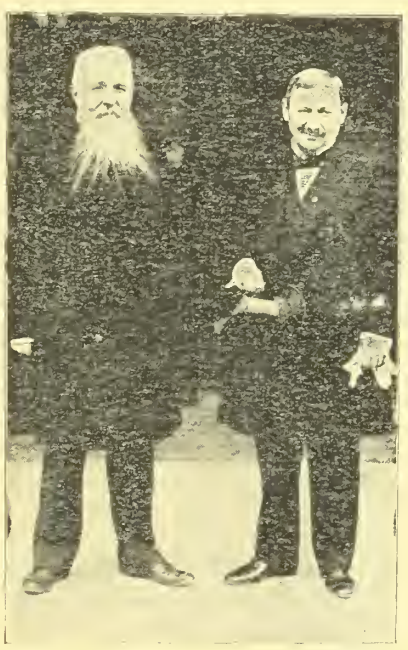

Nový ministr à latere hrabě Bathyany a ministr spravedlnosti dr. Vaszonyi. Z kruhů uherských státníků:

Zatím se Rusům podařilo zmocniti se vesnice Koniuch. Dále je obránci nepustili, ač u Koniuch šel útok za útokem. Vlastní útok, jehož taktickým cílem má býti průlom posicí naší druhé armády, podporuje Brusilov dvěma diversemi. Jedna jde směrem na Kovel, a tu možno prohlásiti za zmařenou. Naše čtvrtá armáda severmohla úplně rozvinouti. Druhá diverse míří na ně od dráhy Kovel-Luck ji zarazila spíše, než se pevnost Halič na Dněstru a dosud se nedostala za přípravné dělostřelecké stadium. Naše zpráva počítá s delším trváním bitvy u Březan, ale zní důvěřivě.

*

Na západě za deště mírnější bitevní činnost. Němci ohlašují místní úspěchy na Dámské cestě a před Verdunem. Dle některých švýcarských listů chystá se na západě nová ofensiva, za níž nepřátelé vrhnou do boje všecky zálohy. Dlužno vyčkat potvrzení názoru toho, neboť dle „Zürch. T." zamýšlí čtyřdohoda odložit rozhodnutí o světové válce až na příští rok, kdy má býti ruskou a americkou armádou vymeceno. Nastávající operace nebudou proto rozhodující. Již od roku 1915, kdy nezdařila se zářijová ofensiva v Champagni, odkládá se rozhodnutí rok na rok. V tom případě asi čtyřdohoda počítá hlavně na Ameriku, kdežto Rusové mají upoutat rakousko-německé armády. Dle „Morning Post" čítá americká armáda 712 tisíc mužů proti 327.000 ze 6. dubna. „Kölnische Zeitung" pochybuje o číslici, bude to prý armáda na papíře. Anglický král po pětidenní návštěvě u válečného loďstva anglického blahopřál admirálu Beatty-

Generál Boroevič velitel sočské armády a vítěz u Jamlany.

Rozšiřujte a předplácejte
Vídeňské Illustrované Noviny!

PIERRE MILLE.

NEMOCNÁ STAŘENA.

Přeložil L. F. Budínský.

Nemocná stařena ležela v páté posteli na levé straně. Na hlavě měla bílý čepeček. Z obličeje bylo viděti pouze její zažloutlý, špičatý nos.

Doktor Bentram a sekundární lékař přistoupili k loži nemocné stařeny.

„Co se stalo?"

„Odpusťte, že jsem vás požádal, abyste sem na okamžik přišel" vykládal sekundární lékař. Nemocná si však neustále přála, abychom vás zavolali. Nemyslím, že vám chce něco důležitého říci. Bezpochyby si jen přeje, abyste ji trochu potěšil, ježto jste s ní vždy tak přívětivě mluvil. Znáte ji snad již od dřívějška?"

Nikoli, doktor Bentram ji neznal! Zajímala ho pouze těžká její choroba.

„Bohužel, zbytečně jsem vás obtěžoval," pokračoval sekundární lékař, „neboť jak vidím — pozbyla stařena již vědomí."

Dr. Bentram se zamračil. Mrzelo ho, že stařena, kterouž operoval, umírá. Znal dobře svého primáře! Ten se jistě zeptá: „Jakže? Číslo páté již zemřelo? A kdo operoval? Doktor Bentram? Aha!"

Bentramovi se zdálo, jakoby již slyšel jeho impertinentní hlas...

Plnění rakousko-uherských pozorovacích balonů, těsně za frontou.

Z obiasti italské fronty: Vyšiny u Plavy, jichž půda zbrocena je krví přátel i nepřátel.

Přistoupiv blíže k elektrickému světlu, četl lístek, jejž mu ošetřovatelka podala:

„Klára Wernerová — vdova — 72 let stará — posluhovačka — živí svého malého vnuka — pije jen vodu — přijata do sanatoře 16. p osince — žaludeční vředy — byla operována doktorem Bentramem."

A pod těmito slovy byl vyznačen diagram stoupání a klesání horečky pacientčiny. Doktor Bentram naklonil se nad nemocnou. Na jejím zažloutlém obličeji vyvstával studený pot. — — Pak pokrčil rameny. Stařena byla prací udřena špatně živena! Nebylo jí pomoci.

Skoro by to byl již nahlas řekl, mlčel však spíše ze zvyku, než z opatrnosti.

„Pojedete přímo domu, pane doktore?"

„Bohužel, nemohu! Zavolali mne k těžce nemocnému! V mé vozka zdržuje se tam její. V onom předměstí není prý nikdo životem jist."

„A co si tedy počnete?"

„Pojedu tam v taxametrové drožce, jichž vozkové nejsou tak bojácní. Moje choť mne denně prosí, abych si koupil revolver. Dosud jsem se však k tomu neodhodlal, neboť dobrý revolver jest teď nadmíru drahý."

„Já bych na vašem místě peněz nelitoval, neboť lůza v předměstí jest vskutku drzá."

„Eh, já se nebojím!" zasmál se doktor Bentram a odcházel.

Stařena odpočívala na loži s široce otevřenýma očima.

*

Uplynul rok.

Doktor Bentram stal se primářem v sanatoři.

Na starou nemocnou posluhovačku již úplně zapomněl. Jakáž pomoc, když se některá operace nepodaří. —

Jednoho dne spatřil v hovorně malou stařenku, kteráž jej jak se zdálo s napětím pozorovala.

„Nuže, matko, co vás sem přivádí?" tázal se jí přívětivě, když došla na ni řada.

„Vy mne již neznáte, pane doktore?" tázala se stařena.

Bentram pokrčil rameny.

„Věru, nepamatuji se —"

„Jsem posluhovačka Wernerová, kterouž jste loňského roku operoval."

Teď se Bentram upamatoval. Jakže? Ona stařena, že by ještě žila? Tedy se přece jeho operace podařila!?

Usmál se srdečně a podal stařeně ruku. „Výborně! To rád slyším! Inu ano, vždyť vy jste pila jen vodu."

Teď se pamatoval na všecko, i na to, že stařena nebyla zvykla alkoholu. Inu, takoví lidé vždy více vydrží.

„Nu matko, jste nyní úplně zdráva? Či snad máte ještě bolesti?"

Vojenský hřbitůvek v Prvačině: ....za jasných, jižních večerů, zpívají tu mušky svoje smutně písně a cypříše šumí, šumí, co pozdrav v dál.

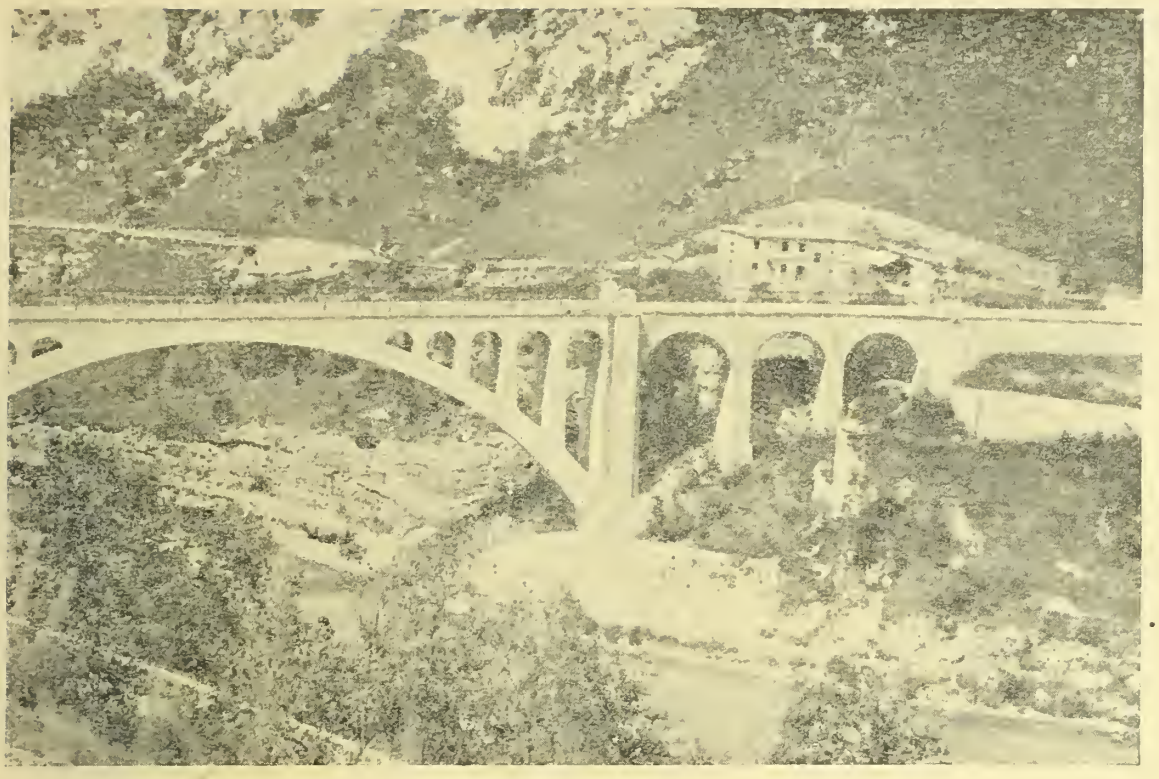

Z oblasti italské fronty: Světoznámý most přes řeku Isonzo, čili Soč, jehož největší oblouk má světlost 85 m. Jest to největší železniční kamenný most vůbec a předči ho pouze silniční most v Plavě v Sasku, který má rozpětí 90 m. Most sočský, podobně jako mnoho jiných divů techniky, stal se obětí válečné furie.

„Ach, pane doktore, pane doktore," koktala stařena, „já jsem všecka šťastná, že dárek můj přijímáte."

□ □ □

RUSKÁ OCHRANA.

Milánské listy uveřejnily v poslední době mnohé zajímavosti o Ruské Ochraně, této obávané tajné policii, která byla nástrojem ku potlačování každičkého svobodného hnutí na Rusi. Její organisace byla ohromná a rozvětvovala se nejen v carské říši, nýbrž i v cizozemsku rozprostírala své sítě, do níž bezohledně lovila své oběti. Tajní policisté, agenti provokatéři, náleželi všem třídám obyvatelstva. Po vypuknutí revoluce byl archiv tajné policie zabaven, a již první jeho uveřejněné stránky, překonávají nejbujnější obrazy fantasie. Uvádí se v nich episoda, kterou zažil italský korespondent v redakci „Rječi".

V okamžiku kdy jsem vešel do pracovny — vypravuje — četl právě Balachov, korektor redakční, hlasitě: „Zrada nás ohrožovala krok za krokem. Nedůvěřovali jsme ani jedinému člověku...." Balachov byl mladíkem skrovným a jemným... Dvacet minut na to byla poslána revolučním výborem k okamžitému uveřejnění listina agentů provokatérů. Jich seznam byl nalezen v archivu Ochrany. V dodatku listiny bylo uvedeno i jméno Balachov, zaměstnaný v „Rječi". Balachov zbledl k smrti, koktaje namáhavě,

„Ó nikoli, pane doktore, jsem zdráva jako ryba. Sousedé říkají, že je to pravý zázrak. Od té operace běhám a pracuji, jako by mi bylo teprve dvacet let. A proto přicházím, abych vám srdečně poděkovala — —"

„Ale, ale —"

„A vás poprosila, byste tuto maličkost ode mne přijal."

Po slovech těch podávala Bentramovi malou skřínku v pijavém papíru zavinutou.

Bentram balíček rozbalil a skřínku otevřel: na černém aksamitu ležel skvostný revolver.

„Víte, pane doktore," vykládala stařena, „já jsem tehdáž v noci všechno slyšela, když jste u mé postele stál a s mladým lékařem mluvil; to byste si nebyl pomyslil, není-li pravda? Vy jste se domnívali, že jsem bez vědomí, ale já jsem slyšela všecko. A od té doby chvěla jsem se strachem, když jsem si vzpoměla, že musíte často jeti do předměstí, kde panuje taková nejistota, že i vozka bojí se tam jeti — a tu jsem spořila a spořila, až — až—"

Bentram byl hluboce dojat. Tato chudá žena pracovala do úpadu a spořila, aby mu mohla koupiti tuto skvostnou zbraň, aby mu udělala radost — a jeho bohatí patienti?

„Děkuji vám srdečně, milá matko," pravil chvějícím se hlasem a vděčně tiskl její ruku.

Z oblasti italské fronty: Klášter na hoře Monte Santo, o němž se často dočítáme ve zprávách generálního štábu.

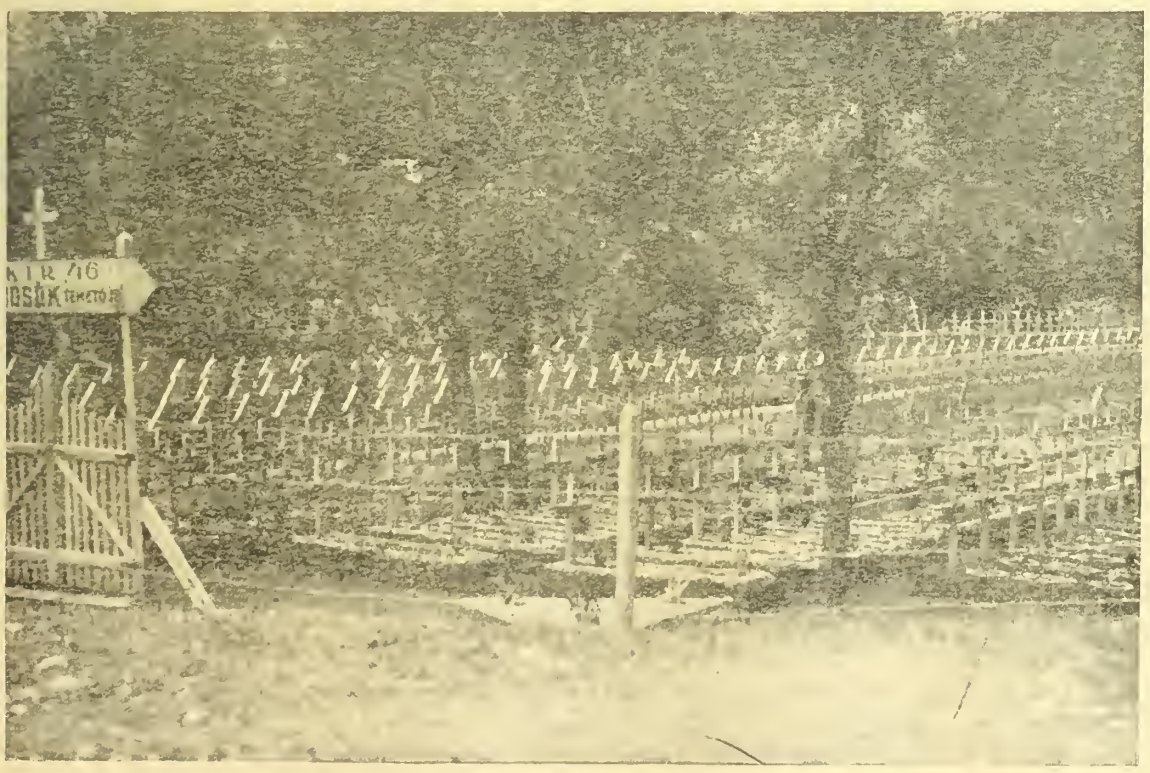

Z bojiště ruského: Kříž na kříži — poslední útulek padlých na Volyňsku.

se asi jedná o nedorozumění a že se omyl vyčtlí. Na to opustil, přímo útěkem, redakci.

Několik dnu později, zaslal pracovním syndikatem nově jmenovaný komisař petrohradského předměstí Viborgu redakci „Rječi" následující zprávu: „Včera 9. dubna 1917 o 1 hodině 55 minutách odpoledne spáchal N. P. Balachov v hotelu de Finnlande samovraždu. Soudruzi, po nahlédnutí v přiloženou listinu seznáte toho důvody." Psaní mělo francouzský nadpis, který zněl: „Document humain" a v překladě se v něm praví: Mým kamarádům vojákům a z redakce „Rječi". Spoluobčané! Mé jméno jest uvedeno v v listině agentu provokatérů, petrohradského oddělení Ochrany. Moje služby jsou tam zaznamenány a praví se tam, že jsem za měsíční honorář 25 rublů dodával informace o redakčních členech časopisu „Gazette des Ouvriers." Měl jsem dva pseudonymy Vorobiev a Morosov. Dovolte mi, občané, abych vám o věci sdělil několik slov:

V zimě r. 1913, byv jednoho dne zatčen ve svém bytě, byl jsem převezen do budovy Ochrany, kde jsem byl výhrůžkami donucen k slibu, že se dám do služeb tajné policie. Několik dnu před tím obdržel jsem místo v redakci „Louče". Vrátil jsem se všecek zničen a zlomen domů, přemýšleje o své situaci. Chtěl jsem nejprve

všechno vypovědíti svým kamarádům, leč scházela mi k tomu odvaha. Uplynul měsíc, aniž si jak se zdálo v ochraně na mne vzpomněli a oddechl jsem si, když jsem tu náhle obdržel dopis bez podpisu, kde jsem byl vyzýván k dostavení ku bráně divadla Marina. Chápal jsem, že tím měla býti zahájena moje „práce" a měl jsem pocit k smrti odsouzeného. Nesel jsem tam však. Den na to, když jsem z rána odcházel, zastavil mne na uhlí neznámý člověk, střední postavy, s bradkou a oslovil mne: „Pane Balachov, musím Vám něco říci." Tušil jsem, že jest to agent Ochrany. Všedli jsme do nákru a zavedl mne do malého domku, nedaleko Ohcerskaja. Tam se odehrála scena, která mi dosud hrůzu nahání. Neznámý na mne neustále dorážel, opředaje mne jako pavouk a uskřbuje se potměšile. Chtěl mě absolutně přesvědčiti, že mi nic jiného nezbývá, než pro Ochranu pracovati. „Nezavazuje vás to k ničemu", pravil. „Nebudeme Vám ničeho rozkazovati. Budete nám jen sdělovati, co uznáte za dobré. Ale snad byste chtěl nejprve podniknouti cestu na zotavenou do Narymu?" (Narym je místo v Sibiři, kde byli vězněni političtí zločinci.) Cítil jsem jak můj odpor vážne, hlavu jsem měl jako v kleštích a nebyl jsem více schopen myslem. Vzpomínám si, že mi konečně pravil: „Utište se a uvažte všechno dobře.... Apropos, znáte snad jistého....? Jmenoval pak jméno jisté osoby, mne naprosto neznámé. Ukázal mi fotografii. „A tohoto zde — viděl jste ho již někdy?" Zavrtěl jsem hlavou. Jmenoval mi pak ještě celou řadu lidí popsav mi je dokladně. Když byl výslech u konce, doprovodil mě ke dveřím, opakuje bez ustání: „Dobře si věc rozmyslete... Ostatně vás již považujeme za našince...."

Nikdy jsem více tohoto neznámého nespatřil. Když jsem se ze své polohypnosy vzpamatoval, umínil jsem si, že nechám věc běžeti, to jest, že budu vyčkávati dalších událostí. Jistého večera, opouštěje v průvodu svého kolegy tiskárnu a rozloučiv se s ním na rohu ulice, spatřil jsem jak ke mně míří jakýs neznámý muž, hrubého a plochého obličeje. Jmenoval mne jménem, chtěje ihned věděti, jak se můj průvodce jmenuje a čím se v tiskárně zaměstnává. Dal jsem mu vyhýbavou odpověď a brzy jsem se ho střásl. Po celé cestě mne však až k mému bytu sledoval. Měl jsem pocit, jakoby mi ledová lepkavá massa stékala po zádech. I r. 1914 jsem měl setkání s jistým agentem a to v době — bylo to na podzim — kdy jsem se vracel z mé rodné vísky. Tehdy byly moje nervy silnější a mohl jsem chladnokrevně při svém výslechu odpovídati. Informace jsem nepodal ani jediné, poněvadž mi byly všechny neznámé, nepovědomé.

To je všechno. Nikdy více jsem se od oné doby nesetkal s některým agentem tajné policie, nikdy jsem neobdržel honorář a pseudonýmu jsem nikdy neužíval. Nikdo nebyl mou vinou zatčen, poněvadž jsem nebyl denunciantem a moje svědomí je v tom ohledu klidné.

Později jsem byl povolán na vojnu; brzy však mě opět propustili a žil jsem zprvu v Helsingforsu, později v Petrohradě, co korrektor „Rječi" Přisáhám, že jsem neměl k Ochraně nejmenších vztahů a že jsem se s jejími policisty více nesetkal. Jen jednou se mi zdálo, že jsem v zástupu lidu poznal onoho agenta s bradkou. Bylo to kteréhosi únorového večera, na Něvském Prospektu. Nemohu to však tvrditi.

Po skončení tohoto dopisu se usmrtím. Je mi to úplně lhostejné, co o mě budou souditi. Chtěl jsem jen objasniti jakým způsobem byli mnohdy agenti Ochrany najímáni. Jedno však nemohu pochopiti. Proč mě vedla tajná policie v evidenci, co svého „pracovníka". Chtěla tím snad dokázati svoji znamenitou organisaci? A kdo byl onen neznámý, který na moje jméno dostával měsíčně 25 rublů honoráře?

To je všechno... Nyní je nutno, učinit všemu konec a zemříti. Přeji si smrti, poněvadž je pro mne nejlepším východiskem.

Dokonce i v případě, že bych za svoji slabost musil pykat v žaláři, byl by mi budoucí život peklem, poněvadž by mě spoluobčané a kamarádi považovali povždy za policejního špicla.

Buďte šťastni, svobodní občané, svobodného Ruska! — Budiž váš život radostný a neskalený.

N. P. Balachov.

□ □ □

Polní soudy: Schůze soudu jedná pod širým nebem o odsouzení vyzvědače.

SLOVA UHERSKÉHO MAGNÁTA.

Nová doba je nositelm nových myšlenek. To je nepopíratelná pravda, proti níž názory obránců starých řádů ničeho nesvedou. Tak v Rusku revoluce sestřásla carism, osvobodila národy a připravuje půdu pro lidovou republiku. I v Uhrách dějí se věci veliké. Lid bouří na ulicích Pešti pro všeob. právo hlasovací a v klubu uherských magnátů pronáší hr. Karolyi řeč, za kterou by se žádný revolucionář nemohl stydět. Hr. Michal Karolyi pravil: Od Ruska přes Čínu vznikla nová éra, která zabírá národy opozdilé. Uhry nesmějí býti posledním koutem na zemi, který se hýbe. Za tuto válku nezodpovídáme. „Odmítám ztotožňovati se s touto válkou", prohlásil Karolyi, „ti kdož ji vyvolali, nesměji již nikdy nabýti moci. Bývalá vláda má zodpovědnost za tuto válku, její bídu a drahotu, i za to, že trvá tak dlouho a teklo tolik uherské krve." O sociálních přeměnách pravil: „Půda náleží především tomu, kdo hájí vlast, jakož i nástupcům těch, kdož pro vlast trpěli a pracovali a padli za říši. Budou povoláni, by vládli a budou tak činiti s větší chutí a nevydají zemi riskantním podnikům. Hrabě Karolyi netajil se tím, že je radikálně pro mír. Pravil: „Jsme přesvědčeni, že mír mezi národy uskuteční se jen tehdy, docílíme-li mezi nimi smíření, k čemuž diplomacie ukázala se neschopnou, lid však toho schopen bude. Toť poučka, již nutno si vyvoditi z této války."

□ □ □

VENIZELOS.

Venizelos již na jaře r. 1915 chtěl Řecko vehnati do války. Uzavřel se čtyřdohodou smlouvu, která měla zemi pevně připoutat celým osudem k těm, kdož sledovali vždycky jen vlastní zájmy a plány. Král Konstantin však smlouvy neuznal a Venizelos brzo na to v Athénách dohrál. Jak pracoval proti králi v Řecku, jakých prostředků bylo třeba, aby krále vyhnal ze země a lid odvrátil od neutrality, netřeba dnes obšírně připomínat, poněvadž veškeren útisk Řecka, v němž hlad byl hlavním prostředkem, je dosud v živé paměti. Venizelos roztrhl Řecko,

Polní soudy: Poslední cesta delikventova na popraviště.

Arcivévodkyně Marie Valerie na návštěvě v útulně válečných invalidů v Zeillern u Amstetten.

porušil jednotu státu: uchýlil se do Soluně a tam si zřídil druhou vládu. Dohoda se postarala nejdřív o úplné odzbrojení řecké armády a pak blokádou vyvolala takový nedostatek nejnutnějších životních potřeb v Řecku, že král, aby národ zachránil před smrtí hladem, se poděkoval a opustil zemi. Řecký lid dlouho se bránil zatažení do války. S jakým nadšením bude nyní bojovati, je po velkých útrapách, kterých zažil, na snadě.

▫ ▫ ▫

Z HISTORIE RAKOUSKÝCH AMNESTIÍ.

Velkodušný akt našeho mocnáře, vzbudivší všeobecný radostný ozvuk, připomíná zvláštní shodou okolností zcela podobnou událost, nastalu právě před šedesáti roky. Za pobytu svého v Miláně udělil císař František Josef I. dne 25. ledna 1857 úplnou amnestii všem příslušníkům království Lombardsko-Benátského, k Rakousku tehdy náležejícímu. Nadmíru příznivý dojem, jejž ušlechtilý čin tento ve všech vrstvách obyvatelstva způsobil, přiměl panovníka, že za pobytu svého v Uhrách — dne 8. května 1857 — všeobecnou amnestii i na příslušníky všech zemí mocnářství svého rozšířil. Tato všeobecná amnestie vztahovala se — jak již v první větě dotyčné proklamace bylo ohlášeno — v první řadě na tresty, přisouzené již pro delikty od roku 1848 spáchané. — Osobám, jež byly odsouzeny pro účastenství na tak zv. „pražském spiknutí" dne 10. května 1849 k doživotnímu nebo mnohaletému žalářování na pevnostech nebo státních vězeních, prominut byl tento trest již aktem zvláštní milosti, o němž edikt vydán v Laxenburku dne 12. července 1856, tedy rok před amnestií všeobecnou. Podnětem k tomuto aktu milosti bylo narození arcikněžny Gizely.

▫ ▫ ▫

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Ve 30 státech je dosud dovoleno, aby zastávaly ženy stav advokátní. Nejvíce advokátek je dosud v Americe, Kanadě a Australii. I mnohé evropské státy, jako Francie, Dánsko, Švédsko a Švýcarsko mají ženské advokáty.

Na zřízení vzducholodí pomýšleli lidé již před 100 lety. Německý mechanik Fr. Leppich konstruoval vzducholoď, nabídnuv ji Napoleonu I. a později i caru Alexandru I.

Amerika neobdržela své jméno, jak se dosud myslilo po Vlachu Amerigu Vespuccim, nýbrž dle indianského slova amerik, což značí „veliký člun."

Veliká pole diamantová nalézají se v jižní německé Africe a byla objevena svého času berlínským chemikem Heinem.

50 milionů litrů rtuti nalézá se v jisté končině v Mexiku; je to celé jezero rtuťové, které má cenu asi 42 mil. korun. Krásný věru dárek přírody.

Město Praha je prvním městem ve výrobě rukaviček: Již r. 1895 vyvezlo se z Prahy na 1 mil. 320 tisíc párů rukavic v ceně 26 milionů korun.

▫ ▫ ▫

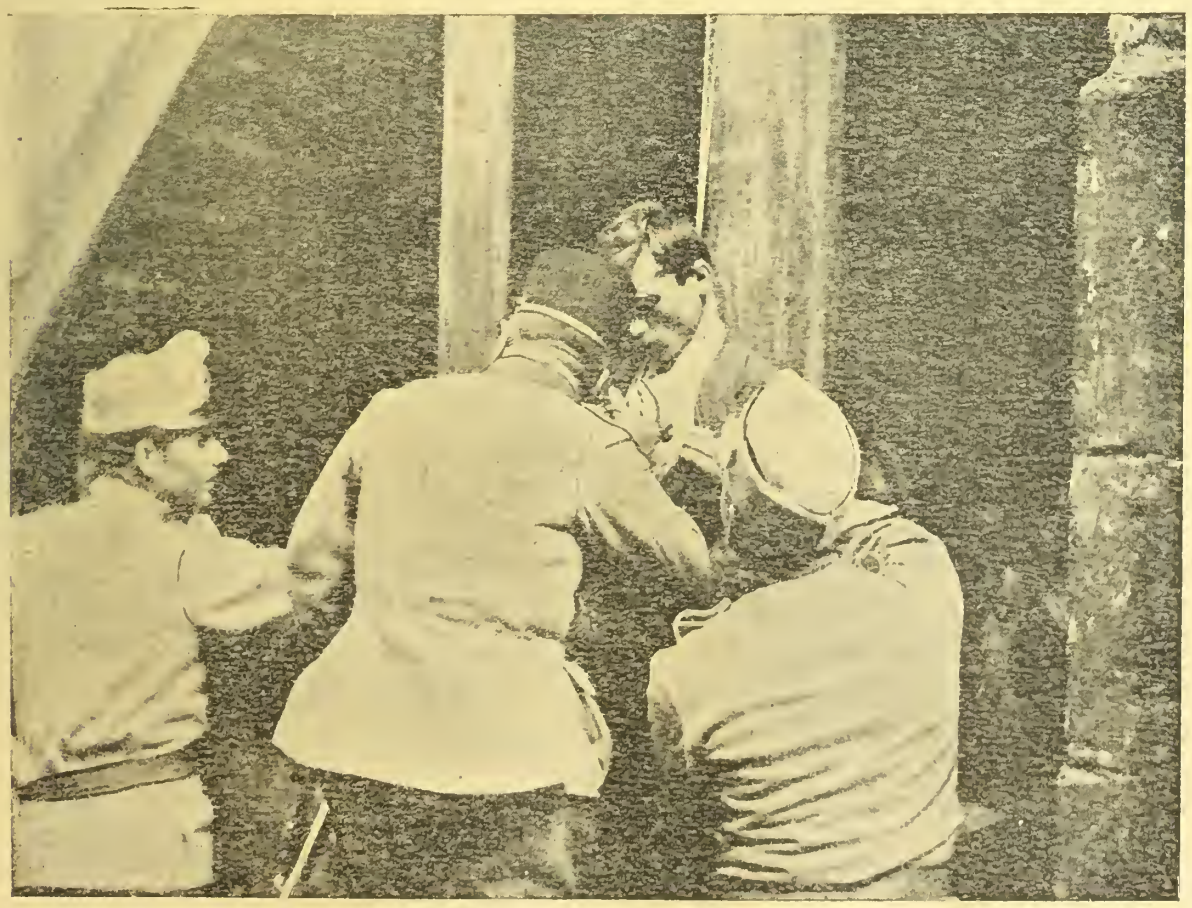

Polní soudy: Vojenský lékař, ohledává srdce popraveného vyzvědače, zda-li ještě nejeví známky života.

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

	Přenos s č. 26. Vídeňské Illustrované Noviny	K	326.60
50	Staněk Václav, Plzeň	K	8.—.
51	Jetel Boh., Vysočany,	K	2.—
52	Drábek František, Horní Jelení	K	7.80
53	Netresta Adolf, Dlouhá	K	1.—.
54	Dvořák Tomáš a choť, Vídeň XV.	K	10.—
55	Stráníková Marie, Vídeň III.	K	5.—
56	Chvátilová Marie, Vídeň I.	K	2.—
57	Novák Alois, Hulín	K	2.—
58	Blahová Zdenka, Bolešiny	K	2.—
59	Matějka A., Komárov	K	1.—
60	Dr. Vaina Frant., Nová Paka	K	15.—
61	Boukal Václav, Mokrá	K	2.—
62	Hejda Josef, Babí	K	6.—
63	Hájek Václav, Vrbka	K	5.—
64	Navrátilová A., Kroměříž	K	1.—
65	Uhlík Ferd., Rakovník	K	2.—
66	Manželé Juříkovi, Terezín	K	10.—
67	P. Höschl Cyrill, Vosečany	K	5.—
68	Soja Karel, Bojkovice	K	5.—
69	P. Černoch Vincenc, Horní Lhota	K	2.—
70	Klapil Frant., Mořice n./H.	K	4.—
71	Špetík Josef, Horní Datyně	K	10.—
72	Nováková, Josefa, M. Ostrava	K	4.—
73	Chytilková Bož., Mor. Ostrava	K	10.—
74	Čermák, Prostějov	K	3.—
75	Knittl Karel, Dolní Kounice	K	3.—
76	Martinec Jan, Čejkovice	K	5.—
77	Řehůřek P. M., Brno	K	5.—
78	Gottwald Jan, Jevíčko	K	2.—
79	Kožíšek Ferd., Jihlava	K	1.—
80	Čevrla V., Nenkovice	K	2.—
81	Řem. Živ. Beseda, Strmilov	K	10.—
82	Krahulík Bohumil, Steyer	K	5.—
83	Schinakl W., Hammr	K	5.—
84	Sládeček Jos., Ratimov	K	7.—
85	Macholán Václav, Zákřany	K	1.40
86	Sítek Alois, Orlová	K	2.—
87	Pešát Leo, Michálkovice	K	10.—
88	Pospíšil Josef Hodov	K	2.50
89	Gücky Jan, Staré Město	K	4.—
90	Klaus Oktavius, Zlín	K	20.—
91	Přikryl Frant, Hohic	K	5.—
92	Bartosch Adalbert, Deutsch Wagram	K	3.—
93	Pekárek Rudolf, Panské Dubenky	K	3.—
94	Ostrožný Leopold, Polská Ostrava	K	3.—
95	Wolos Marie, Trzebinia	K	5.—
96	Pištěková Marie, Trzebinia	K	1.—
97	Varova Frant., Trzebinia	K	2.—
98	Demusovna Eva, Trzebinia	K	2.—
99	Novotný Josef, Jihlava	K	3.—
100	Sluníčko Alois, Zbuch	K	5.—
101	Stiborek Adolf, Kopřivnice	K	4.—
102	Regenbogen J., Lvov	K	40.—
103	Šťastný D., Vlkovice	K	5.—
104	Paul Frant., Č. Budějovice	K	15.60
105	Liska František, Vídeň III.	K	10.—
106	Hlaváček Jos., Louny	K	2.—
107	Malý Václav, Horní Růžodol	K	2.—
108	Podhajský Jos., Bořkovice	K	2.—
109	Gabriel Jan, Želechovice	K	5.—
110	Zajíček Ant., Újezd	K	3.—
111	Urban Jan, Zábřech	K	4.—
112	Hajná Marie, Hodov	K	2.—
113	Raimund Filip, Petřvald	K	5.—
114	Pippá Anna, Jihlava	K	6.—
115	Havlík A., Brandýs n./O.	K	1.—
116	Novák Ferd., Praha VIII.	K	4.—
117	Plot Eduard, Želetava	K	4.—
118	Hybler Č., Zlín	K	5.—
119	Truneček dr. C., Praha	K	5.—
120	Brychta Alois, Kopřivnice	K	10.—
121	Minařík F., Vrdy	K	2.—
122	Šilhart Jos., Nymburk	K	1.—
123	Světelský Fr., Bartošovice	K	1.—
124	Dědek Josef, Čáslav	K	5.—
125	P. Měštan, Cavalese	K	10.—
126	Kučera Josef, Světnov	K	2.—
127	Koníček Frant., Vítkovice	K	2.—
128	Královec Jaroslav, Havlovice	K	3.—
129	Strbačka Jakub, Halenkov	K	5.—
130	Weberova Mark., Staňkova Ves	K	2.—
131	Blahut Jan, Bukovice	K	3.—
132	Lausová Anna, Rosice	K	2.—
	Součet	K	743.90

▫ ▫ ▫

ZAJATÝ MILIARDÁŘ.

Pařížské listy sdělují podivuhodné dobrodružství, které prožil americký miliardář James Samuel Slater, který přijel před dvěma lety do Paříže s předsevzetím, baviti se tu výdatně, vzdor válce. Učinil si známost s dámou z polosvěta Aimée Roosnal-Neppeu-ovou, rozenou Holanďankou, připomínající v každém ohledu, bujnými tvary oplývající modely Rubensovy. Slater, jehož jmění se odhaduje na 150 milionů dolarů, obdařoval svoji přítelkyni dary všeho druhu, dal ji připsati část svých cenných papírů a koupil jí auto o 60ti HP., aby si mohla prohlédnouti jižní Francii. Párek se zdržoval v Clermontě, Nizze, Toulousu, Bordeaux a Vichy. Za šofera měli robustního, 32tiletého Francouze z jihu, který vlivem Američanovým byl od vojny osvobozen. Z vděčku za to, stal se milencem krásné Holanďanky. Před rokem, když byli ve Vichy, pohnul párek, zamilovaného Jankée, aby koupil v departementu Allier, statek Bouchots, který se nalézá nedaleko Saint-Remy.

To se mu ale nevyplatilo, neboť sotva že tomuto přání vyhověl, a sotva že se usadili v osamělém tomto zámku, byl Slater prohlášen za zajatce. Služebnictvu se namluvilo, že je bláznivý „strýček z Ameriky", který se denne opíjí, stávaje se na to nebezpečným, kterého však z ohledu rodinných nechtějí dáti do blázince. Tím bylo

Vyhlídka z Gradiskutty na jih a k pohoří krasskému.

Rakouská a německá pěchota ve společném střeleckém zákopu ve Volyni.

každé podezření odvráceno a Slater, který měl v Paříži v avenue Jena zařízen nádherný byt o 12ti pokojích, byl uzavřen do pusté cely, jejíž zařízení pozůstávalo z železného lože, stolu a židle. Tato cela chráněna před zvědavci železnými dveřmi a zamřížovanými okny, nalézala se v pozadí parku v jistém pavilone, jehož ostatní tři místnosti byly docela příjemně zařízeny a byly obývány jistým marseilleským nosičem Barreau-em, který od šofera Biskaye, dostával měsíční honorář 500 franku za hlídání zavřeného Američana. Záliba ve whisky byla hlídacem podporována, neboť měl nařízeno přinášeti mu ji denně plnou lahev. Jinak však ho nechali hladověti a při nejmenším odporu byl zpracován velikými volskými dutkami. Tento prostředek byl rovněž používán, bylo-li nutno pohnouti miliardáře k vyřízení obchodní záležitosti, jako na př. podepsaní šeku. Téměř denně bylo slyšeti křik týraného, leč služebnictvu se vysvětlilo, že je to „strýčková krise". Nábytek pařížského bytu byl dopraven do Bouchots, a donutivše konečně Slatera, aby podepsaný blok šeku vydal své bývalé milence, odejel párek do Toulouse, kde hodoval v hojnosti a prepychu po plných šest měsíců, dada se konečne i oddati.

Mezitím došly na amerického generálního konsula v Lyoně různé důležité dotazy stran Slatera, a záhy vyskytla se domněnka nestal-li se obětí zločinu. Věc předána policii. Rovněž i obyvatelé Saint Remy stali se podezřívavými, poněvadž zaslechli kterési noci několik výstřelů směrem od pavilonu. Později bylo zjištěno, že se Slater pokoušel o útěk, zmocniv se při tom pušky hlídačovi a vypáliv naň několik ran. Když vnikla policie do letohrádku, našla Američana polo vzteklého a na kost vyhublého. Cela měla vzezření kloaky, vyplněné nečistotou a výkaly a Barreau měl dokonce nařízeno, dveřním otvorem, čas od času stříkačkou hnojůvkou postříkati vězně, aby ho tak bacily zaneřáděného vzduchu poznenáhlu umořili

Zatím co policie na místě vyšetřovala, vrátil se pan Biskaye s choti z Toulousu. Čtvrt hodiny na to, nalézali se všichni tři zlosynové ve vězení v Gannatě. Po předběžném vyšetřování bylo zjištěno, že bylo na Američanovi vylákano více milionů dolarů, které byly uloženy v několika bankovních ústavech. Tak bylo na př. v jisté bance v Toulousu nalezeno půl milionů Slaterových peněz. Šperky, Holanďance odňaté, měly cenu 800.000 franků. Slater, který byl dán do sanatoria, má nyní pouze jediné přání, vrátiti se totiž, co možno nejdříve do Ameriky. Chuť po dalším světáckém životě pařížském ho nadobro přešla.

□ □ □

? Máte již zapravené předplatné na druhé pololetí? ?

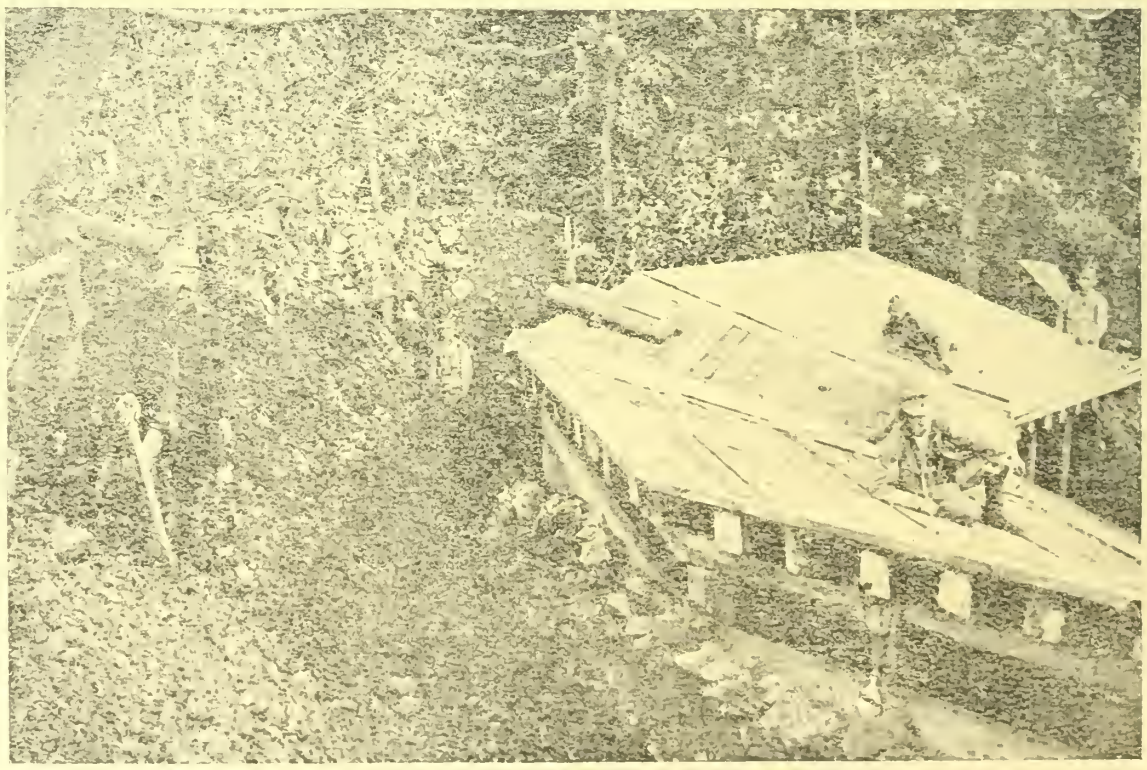

Kaverny (ital. caverne = sklep) našeho vojska u Gorice.

Věrný druh pluku čis. 11. Plukovni pes v toaletě.

ARCHEOLOGICKÉ PROMENÁDY V ŘÍMĚ.

Před málo týdny byly v Římě, jak jsme nedávno oznámili, otevřeny veřejnosti t. zv. „archeologické promenády." Jich účelem jest udržeti a volným okolím přístupným učiniti, veškeré historické a umělecké památky antického Říma. Modernisačním snahám architektu má se tím učiniti přítrž. Myšlenka tato pochází již z r. 1887 a sice od Quida Bacceliho, který ji přednesl co interpelaci v parlamentě. Tehdy se jednalo o to, zabrániti, aby se vila Ludovis přestavěla v moderní palác a aby se na místě kde stojí koloseum, postavil blok domů, sedm až osm poschodí vysokých. Od oné doby, bylo na antické tváři, Říma často velmi hřešeno. Vedle čarokrásného chrámu Fortuny, trčí nyní nesmírna obluda továrny na pečivo, cirkus maximus má za souseda plynárny. Návrh Bacceliho směřoval k tomu isolovati staré stavební památky římské a veřejnými sady je obklopiti. Nutná suma kynula však až r. 1907 a tak se zatím od věci upustilo až nyní vystoupila opět v popředí. Nedávno usnesla se městská rada římská uvolniti podobným způsobem i císařské forum. Akci podporuje silně italský tisk, vyslovuje ji co vlastenecký čin prvého řádu. (Odporučujeme našim vlastencům!)

□ □ □

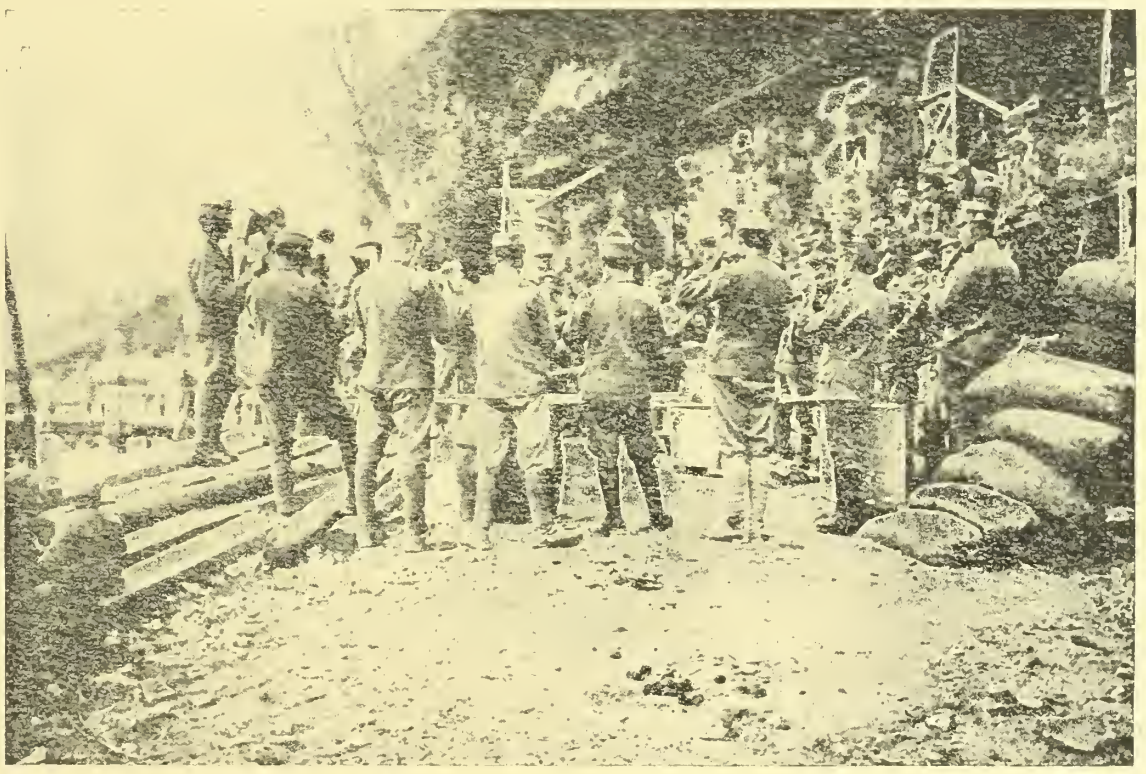

Z oblasti italské fronty: Hudba, nervy utišující, bol zmenšující na všechno dává zapomenout.

Vídeň za války: Střed Prátru, centra vídeňského „Hetzu". Zde se lze ještě lacino nasytiti — veselím, kterého je tu i v nynější válce nadbytek.

JAK SE VÁŽÍ ZCELA LEHKÉ PŘEDMĚTY.

Při vážení obchodních nákupů nesejde obyčejně na jednom neb dokonce i několika gramech rozdílu váhy. Lékárník naproti tomu váží své zboží v mnohých případech již na miligramy. Mnohem však ještě větší přesnosti při vážení vyžaduje práce chemiků, kde se jedná o zjištění množství prvků rozložené, té které látky. Zde přichází v úvahu tisíciny, ba často i miliontiny miligramu. Rozumí se samo sebou, že se tyto nepatrné částečky nedají zjistiti obyčejnými váhami. Používá se k tomu účelu zvlášt konstruovaných vah, jež jsou tak citlivé, že ukazují působení každého sebe slabšího zavanutí vzduchového a každého sebe menšího usazeného prášku. Jsou proto chovány ve zcela neprodyšném prostoru, skleněnými stěnami uzavřeném. Zvláště jemná váha ku vážení nejnepatrnějších částic pozůstává z vahadla zhotoveného z křemité tyčinky, jež spočívá na rovněž křemitém ložisku. Na jednom konci vahadla visí na křemité tyčince vzduchem naplněná a na to zatavená láhvička a pod ní miska pro vážení příslušné látky. Tato zařízení jsou na druhém konci vahadla vyvážena kuličkou rovněž z křemene zhotovenou. Celá váha nalézá se v prostoru neprodyšně uzavřeném, opatřeném mimo to pumpou na zhuštění vzduchu a vývěvou a kromě toho měřítkem pro zjišťování tlaku vzduchu. Vzduch v zatavené láhvičce nad miskou má určitý atmoferický tlak a teplotu a následkem toho i určitou hustotu. Vyssává-li se z prostoru, v němž se váha nalézá, vzduch, zmenšuje se přirozeně následkem zředění vzduchu odpor vůči skleněné láhvičce, čili jinak řečeno, stává se tato vzhledem ku svému okolí těžší a klesá. Při zhuštění vzduchovém, hustilkou, nastane zase zjev opačný. Má-li se váhy použíti, dá se ku zvážení zvolená látka na misku, načež vahadlo přirozeně na jedné straně klesne. Na to se prostor, v němž je váha umístěna neprodyšně uzavře a hustilkou se pak do něj vhání vzduch, a sice tak dlouho, až vahadlo je opět v horizontální poloze, což se dá zjistiti zvláštním zařízením. Na to se na měřítku pro zjištění tlaku vzduchového zjistí tlak vzduchu a sice na zlomky milimetru. Z rozdílu původního tlaku a nynějšího, dá se váha vážící látky vypočítati, při čemž je dlužno bráti ohled na změnu temperatury a vlhkosti vzduchu. Touto váhou dají se zvážiti látky, jejichž váha nepřesahuje miliontý díl miligramu.

□ □ □

Rozšiřujte a předplácejte
Vídeňské Illustrované Noviny!

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTÍ.

Dne 29. června. Zvýšená bitevní činnost v Haliči. Dělostřelecký oheň u Gorice a Plöckenu. Na západě tuhé boje mezi La Bassee a Scarpou. Velký útok anglických sil v předpatí západně Lensu, které už dříve nebylo pro Němce bitevním územím byl ranou do vzduchu. Útoky Angličanů u Hulluchu, Mericourtu, Fresnay a Gavrelle byly zastaveny, stejně útok u Avionu. Po rozhořčených bojích usadili se Angličani v německé přední čáře mezi Oppy a Gavrelle. Na Chemin-des-Dames dobyli Němci útokem francouzskou posici východně Cerny v šířce 1000 m. Na výšině 304 zdařil se německý útok a Francouzi vytlačeni z posice široké 2000 m. a hluboké 300 m. — Ve válce ponorek potopeno 24.000 tun. — Volby do ruského národního shromáždění byly stanoveny na 30. září a národní shromáždění svoláno na 13. říjen.

Dne 30. června. V Haliči stupňují Rusové dělostřelbu, zejména v okolí Březan a Koňuch. U Koňuch podnikli útok pěchoty, které byly odraženy. Dle německé zprávy zahájily massy pěchoty na celé frontě mezi Strypou a Zlatou Lípou útok, který shroutil se v našem ohni. Italské bojiště. Nepřátelští letci házeli pumy na Terst a okolí. Na Monte Ortigaře ukořistěno v celku 12 děl. Na Balkáně nic nového. Západní bojiště: Jihovýchodně Arimentieres, na Yzeře, u St. Quentinu odražené nepřátelské útoky. Úspěšný útok bavorského vojska u Corbeny. Němci vnikli v šířce 1200 metrů za francouzskou čáru a vrátili se s velkou kořistí. Poslední územní úspěchy u La Borelle a na výšině 804 byly rozšířeny. Z fronty sinajské se sděluje, že při útoku anglických letců na Jerusalem 3 nepřátelské aeroplany byly sestřeleny. — Řecko přerušilo diplomatické styky s centrálními mocemi. — Anglický ministerský předseda Lloyd George měl v Glasgově řeč, ve které pravil, že hodina míru dosud nepřišla a že čtyřdohoda musí pokračovati ve válce až do zničení pruského militarismu o do demokratisace německé vlády.

Dne 1. července. Ruská fronta: Ve východní Haliči jest u vojenské skupiny generálního plukovníka šl. Böhma obranná bitva v plném proudu. Po několikadenním zřejmém stupňování dělostřelecká bitva v největší prudkost. Do boje zasáhla i nejtěžší děla. Odpoledne byly zahájeny jižně a jihovýchodně od Březan a u Koňuch silné pěšácké útoky, které byly všude úplně odraženy. Kde se části nepřátelské pěchoty mohly v naší zhoubné palbě vůbec zdvihnouti, zůstaly ležeti v naší závěrné palbě. Velmi silný útok, zahájený v pozdních odpoledních hodinách severozápadně od Založče, zhroutil se ve výtečně soustředěné dělostřelecké palbě. K půlnoci pokusil se nepřítel jižně od Březan proraziti bez dělostřelecké přípravy. Byl odražen. V noci dělostřelba se zmenšila, v ranních hodinách opět ožila. Na ostatních frontách nic nového. Na západě ochably dělostřelecké boje. Na Chemin-des-Dames a u Cerny zmařeny všecky francouzské protiútoky proti novým německým posicím. — Hindenburg a Ludendorff dleli ve Vídni a v Badenu.

Dne 2. července Východní bojiště: Nepřítel hnal mezi Narajovkou a Strypou svoje dohromady stažené masy pěchoty do bitvy způsobenm, jen jemu vlastním. Nehledíc k těžkým ztrátám, které mu již způsobila naše dělostřelba, posunoval svoje útočné vlny neustálým dosazováním hustých záloh do blízkého bitevního území. Pozvolna účastnilo se útoku nejméně 20 pěších divisí. Na celé 50 km. široké bitevní frontě zuřil boj pěchoty s nejkrajnější prudkostí a rozhořčením; při tom byl nepřítel z největší části již před našimi nejpřednějšími zákopy odražen. Nejsilnější hromadné útoky směřovaly proti krajinám jižně od Březan a Koniuch, kde byly odraženy v závěrných postaveních. Všechny pokusy nepřítele, opětované houževnatě, přenésti do těchto krajin útok, shroutily se za nejkraj-

Dr. Ludvík Kaiser, příští první kapelník vid. Lid. opery.

něji velkých ztrát. Západně od Zborova a v ohbí Stochodu nemohl se v naší dělostřelbě rozvinouti započatý útok. Lze očekávati další trvání bitvy. Na ostatních místech fronty pouze přechodně oživující dělostřelecká a minová palba. Německá štábní zpráva přiznává ztrátu vesnice Koniuch. — Na západě stupňují se dělostřelecké boje mezi Somou a mořem. Na Chemin-des-Dames odraženy nové francouzské protiútoky. — V Číně dosazena opět na trůn dynastie Madžů. Hsuang Tang prohlásil se císařem. — V Rakousku vyhlášena všeobecná amnestie politických provinilců.

Dne 3. července. Jihozápadně Zborova podařilo se nepříteli po nasazení velké přesily zatlačiti ohraničenou část naší fronty do připravené zadní posice. V těžkých bojích rakouské vojsko krok za krokem ustupujíc umožnilo zasažení záloh k obnovení situace a poměru sil. U Koniuch ruské útoky odraženy, u Březan bitevní přestávka. Na ostatních frontách nic důležitějšího.

Dne 5. července. Na ruské frontě byly krvavě odraženy ruské útoky u Březan. Dle ruské štábní zprávy ukořistili Rusové v bojích u Koniuch a Zborova 10.000 zajatců, 7 děl a 7 strojních pušek. Jinak nic nového. Ve Flandrech oživla bitevní činnost. Na Chemin-des-Dames útočili Francouzi na nově dobyté německé zákopy, ale marně. Na ostatních frontách nic důležitějšího.

SMĚS.

Ofensiva a mírové vyhlídky. Do Petrohradu přijeli v těchto dnech delegati petrohradské rady dělníků a vojáků; setkání jejich s delegáty německými bylo velice srdečné. Bez ohledu na to, že je v proudu nová ruská ofensiva neposuzují se vyhlídky těchto nových porad nepříznivě.

Čeští sociálně-demokratičtí delegati ve Stokholmu poslanci Haberman, Němec a dr. Šmeral dokončili své porady s holandsko-skandinavským komitétem. O těchto konferencích vydáno bylo obšírné komuniké, které četli jsme sice v listech berlínských a v „Oester Lloydu" u nás však propadlo konfiskaci.

Generální ofensiva na obzoru. Čtyřdohodové listy ohlašují, že ofensivě, která už několik dní je v plném proudu, obnoveny budou velké boje na západní a italské frontě a že současně také anglické loďstvo vstoupí do akce.

Válečné cíle svobodných zednářů. „N. W. Journal" ze dne 4. července, že v Paříži konal se sjezd svobodných zednářů čtyřdohodových zemí, na které usneseny byly tyto mírové podmínky. Vrácení Elsaska-Lothrinska Francii, zbudování neodvislého Polska a Čech, osvobození a sdružení všech národností habsburské dynastie.

J. Exc. dr. Doubrava odejel na frontu. J. Exc. dr. Josef Doubrava jel v pátek Olomoucí na frontu. Cestuje na frontu za svými diecesany. Visitoval totiž krajiny, ze kterých je četně mužů v poli, a byl požádán od nich, aby je navštívil také v poli. J. Exc. vyhověl, když naléhavě požádán byl take od příslušného divisionáře.

Vzducholodí z Ameriky do Evropy. Po provedení podmořského spojení Ameriky s Evropou obchodními ponorkami, zabývají se německé technické kruhy opět živěji otázkou spojení obou světových dílů cestou vzduchem. V „Prometheu" otištěna byla úvaha, dovozující, že k tomuto spojení nehodí se létadlo, ale pouze vzducholoď, a vypočítávají dobu potřebnou k cestě a vlastnosti, jež by ona vzducholoď musila míti při cestě 6000 km. Počítá-li se s hybnou silou 800 koňských sil a s rychlosti 60 km. za hodinu, trvala by cesta okrouhle 100 hodin, čili 4 dny, pro kterouž dobu bylo by třeba 2700 kg. topiva a celkem bylo by nutno počítati na dopravní potřeby (oleje na mazání strojů a t. d.) zatížení třicet pět tun, s motory, výstrojem a mužstvem 40 tun. Poněvadž na tunu zatížení nutno počítati 1000 krychl. metrů plynového prostoru, musila by ona loď, počítá-li se pouze s 10 tisíci kg. nákladu, míti plynového obsahu 50 tisíc krychl. metrů. Dosavadní Zepeliny mají průměrně polovinu této velikosti, konají cesty 2500 až 3000 km., proto lze otázku spojení Nového i Starého světa pokládati za snadno řešitelnou.

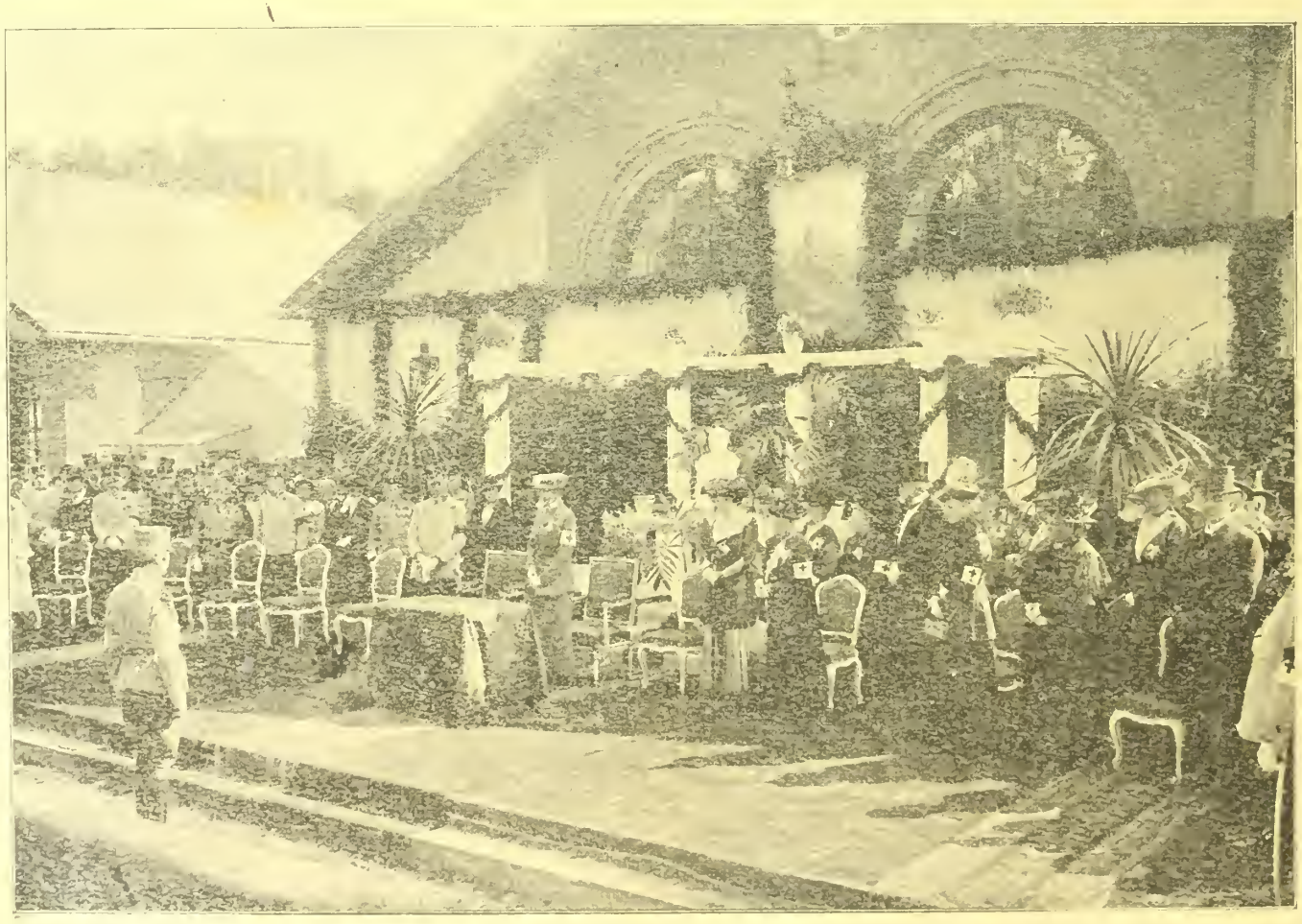

Slavnostní otevření nového hlavního skladiště Červeného Kříže ve víd. Pratru za účasti arcivévodkyně Marie Terezie a arcivévody Frant. Salvatora.

Malé divadlo Globe, loutkové hry ze Shakespeara. Složil Bedřich Beneš. Vypravil Jaroslav Procházka. — Stran 192, s barevnou obálkou, s 3 barevnými přílohami, s kresbou titulního listu a záhlavím každé hry. — Cena 8 K. Knihu považujeme s dobrým svědomím za loutkářsky nejlepze všech samosta-

tných pokusů poslední doby, a muže býti slyšena jak dítětem, tak studentem i dospělým.

Parlament pracuje dále a vyřídil také už zprávy justičního a ústavního výboru o císařských patentech § 14., stran zrušení porot a podřízení civilních osob vojenským soudům, kterým odepřeno bylo ústavní schválení. Parlament vyřídil také už osnovu zákona o úrazovém pojišťování dělníků a zahájil debatu o otázkách výživy lidu.

Kolik je na světě moslimů. Počet moslimů odhaduje se na 260 milionů. Turecké noviny tvrdí, že jich je dokonce 270 mil. Ačkoli není číslo toto přesné, pouěvadž sčítání lidu v pustinách a divokých krajích je téměř nemožno, jest přece jen úctyhodné. Dle jednotlivých zemí a státu je v Tureeku samotném 27 mil. mohamedánů a sice 3 miliony v Turecku evropském a 24 mil. v asijských a afrických krajinách tureckého sultanátu. V Bosně a Hercegovině žiji na 600.000 moslimů a 100.000 v ostatních balkánských státech. Mnoho mohamedánů žije i v Rusku, totiž 24 milionů, z čehož na Rusko evropské připadá 14 milionů a 10 milionů na Asii. V anglické Indii, která má asi 250 mil. obyvatel jest 60 mil. moslimů, v Číně jich jest kol 40. na Persii, Afganistanu a nezávislou Arabii, připadá jich asi 20 mil. V Africe je islam převládajícím náboženstvím. Vyznávačů víry mohamedovy je tu 60 až 70 mil. Mimo poušť Saharu sev. Afriku a Sudanu, žiji Mohamedáni i na východních ostrovech afrických, hlavně Madagaskaru. Několik tisíc jich žije i v Americe a Brasilii.

Po třiceti letech! Jak oznamuji švédské listy, zabývají se ve Velkém Beltu, asi jednu námořní míli severně od Nyborgu vzdáleném, zvednutím velikého nákladu, který již po plných 30 let leží na dně mořském. Náklad pochází od švédské lodi „Dorka", která tu r. 1883 s 1200 tunami uhlí ztroskotala. Pouěvadž uhlí nyní opět značně podražilo, doufá se, že náklad zvedání se tím vyrovná. Uhlí je dle vykonaných zkoušek, dosud úplně potřebitelné.

Rovným dílem. V Číně nesmí nikdy otec učiniti jednoho ze svých synů universálním dědicem. Všichni jsou si rovni a všichni mají stejné právo na stejný podíl na dědictví.

Láce. Australští přistěhovalci obdrželi ještě před nedávnem 1 ha půdy, za roční nájem 35 haléřů k pronajmutí. — Ve Španělsku se mnohdy stává, že je víno tak laciné, že se ho užívá míst vody ku zhotovování masti na boty.

Úbytek chovu ovcí v Evropě. Jistý francouzský statistik, zajímal se stavem chovu ovcí v Evropě, během posledního století. Ve svých uváhách o tom sděluje, kolik ovcí připadá na jednotlivé země resp. státy a dokazuje tím státy úbytek ovcí. Francie měla dle toho r. 1842 celkem 32 milionů ovcí zatím co jich má dnes asi 15 milionů. Ještě více zmenšil se chov ovcí v Německu, které mělo r. 1870 25 milionů ovcí a r. 1914 snad necelých 7 milionů. Rakousko-Uhersko mělo r. 1869 na 20 milionů jehněčího a r. 1905 méně než 10 milionů kusů. Podobně klesl i chov ovcí ve Švédsku, Norvéžsku a Dánsku. V Anglii chov ovcí téměř zmizel, neboť r. 1871 měla tato ostrovní říše na 32 milionů ovcí o kterézto množství zmenšilo se do dnes na ne více a ne méně než 1 a půl milionů kusů.

Apartní blůzy. Saisonní prodej nejnovějších modelů, elegantní saloní práce, za ceny značně snížené. Vkusné etamínové blůzy od K 10·80. Nejlacinější a nákupní pramen neboť není žádná režie. Speciální prodej blůz MARGARETE REISENFELD, VÍDEŇ III./1, Neulingasse 24. Telefon II./650. 2027

Jaké spousty způsobila italská dělostřelba v klášterním kostele v San Giovani u Duina.

Specialita! Specialita!
Ia. náhražka citronu
za kg K 5·—
přímo u výrobce
Siegmunda Altbacha
Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2055 Telefon 4135.

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné
POPRSÍ.
Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obratte se s důvěrou na
Idu Krause-ovou,
která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno
Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry

Ovocné víno a vermutové víno ovocné nejlepší jakosti zasílají ovocné vinné sklepy
Siegmunda Altbacha
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Tajemství černé věže.

„Snad nebudete na konec žárlit?"

„Nenapadá mi ani ve snách. Nemám k tomu příčiny."

„Zůstává tedy při mém návrhu? V pátek odjedeme?"

„Děláte žerty, nebo to myslíte vážně?"

„Zcela vážně."

„Nu, ale já vám zatím nemohu dáti určitou odpověď."

KAPITOLA XLIV.

Předtucha.

„Máš chvilku času pro mne? — tázal se profesor Henning Lory.

„Pro tebe jsem vždy k disposici, strýčku."

„Chci totiž na několik dní odejeti a sice sám."

„A proč?"

„Nemohu ti doprobna vysvětlovati účel cesty. Zdržím se však jen několik dní. Abys však nemusela zůstati zde sama, chci tě nechat u doktora Wernera, který tě jistě bude dobře opatrovati."

„Kde bydlí Werner?"

„V Rottenhallu."

„Na zámku?"

„Nikoli. On je přece lékařem tamního okresu."

„Mluvil jsi už s ním?"

„Dosud nikoli, ale dnes s ním promluvím. Jedu odpoledne k němu a posledním vlakem se zase vrátím."

— — — — — — — — — — — —

Pavel Henning jel druhou třídou jižní dráhy. Ve Vídeňském Novém Městě vystoupil. Cítil se tu zcela cizím, jakkoli před 20 lety velice často tu byl hostem. Vše se tu změnilo, zvětšilo, zbohatlo. V tlačenici u nádraží srazil mu někdo klobouk, který se zakutálel k nohoum staničního přednosty. Tento zvedl klobouk a podal ho Henningovi. Pavel poděkoval a pak najal povoz a poručil vozkovi, aby zavezl ho do Rottenhallu. A brzo ujížděl po zaprášené silnici.

Když v dálce objevila se zeleň rottenhallského parku a mocná černá věž zámecká, tu jakýsi divný pocit sevřel srdce Henningovo...

„Zámek Rottenhall... tam rozhodlo se o jeho osudu. A dnes mám se opět odebrat. .?"

Profesor Henning jel právě kolem domu doktora Wernera. Nařídil kočímu, aby zastavil a vrátil ho zpět, že zbývající kousek cesty vykoná pěšky.

Setkání s doktorem Wernerem bylo neobyčejně srdečné. Profesor sdělil pak svému staréemu příteli, že má dnes schůzku s baronem Hanušem Rottenhallem, nechtěl ale říci pohnůtky, které vedly ho k této cestě. Vznesl na doktora Wernera jen prosbu, aby ujal se Lory, kdyby z nějaké příčiny donucen byl opustiti Vídeň.

Doktor Werner s radostí slíbil.

„Učiníte tak za každých okolností?

„Zajisté!" odvětil doktor Werner.

„Snad nevíte, že Lora se zasnoubila s hrabětem Kurtem Leuchtendorffem?"

„Vím, jsem o všem informován. Kurt řekl mi většinou všecko. A co říci nemohl, neb nedovedl, to jsem snadno uhodl."

„Děkuji" — odvětil profesor a dodal:

„Musím činiti takové opatření ohledně Lory, ježto není zcela vyloučeno, že Hanuš Rottenhall upozorní na mne úřady. Rozumíte mi?"

„Ano chápu situaci. Rottenhall je všeho schopen."

„A to tím více, ježto zejména nyní jsem mu strašně nepohodlný."

„Neobávám se nejhoršího. Pokud se však jedná o Loru, můžete se zcela spolehnouti na mne. Nedělejte si pražádné starosti!"

Pavel vstal a měl se k odchodu.

„Děkuji vám ještě jednou pane doktore. Musím už jít, baron Rottenhall čeká na mně v 7 hodin."

„Doprovodím vás kousek cesty."

Oba muži pozvolna kráčeli po silnici, když pak Henning chtěl odbočiti v levo, pravil Werner:

„To není správná cesta k zámku. Patrně jste zapomněl. Musíte jít rovným směrem."

„Nezapomněl jsem cestu. Nejdu do zámku, nýbrž postranní cestou přímo k černé věži."

„Překvapeně pohlédl doktor Werner na Henninga."

„K černé věži — to je prapodivné."

„Rottenhall mi psal, že mě očekává v černé věži. Jdu tam, jakkoli děsné vzpomínky mne tíží. Tam, — v černé věži rozhodlo se o mém osudu — —"

Oba muži umlkli. Měli za sebou velkou část parku a černá věž stála před nimi.

„To je divné — šeptal Werner, — vždyť černá věž od nešťastného onoho dne — zůstala zavřena a lidská noha tam nevkročila.

Profesor otřásl sebou po této poznámce.

„To jsem nevěděl — ale teď už není pomoci, Musím tam jít, baron na mne čeká."

Oba muži se podáním ruky rozloučili, doktor Werner se vracel, Henning kráčel zvolna k černé věži....

Demonstrace v Budapešti. V Budapešti uspořádalo těchto dnech dělnictvo velké demonstrace pro všeobecné právo hlasovací a proti straně Tiszově. Při demonstracích těchto bylo vytlučeno 75 kaváren a celá řada modních a luxusních obchodů. Zejména vytlučen byl klubovní dům Tiszovy strany. Několik osob zraněno. Městský hejtman budapeštský následkem těchto událostí podal demisi.

Novým bánem chorvatským jmenován byl v těchto dnech župan šl. Miha lovič.

Brasilie ve válce. Brasilie zrušila neutralitní dekrety ve válce mezi čtyřdohodou a Německem, čímž nastal válečný stav mezi Německem a Brasilií. Také Řecko odvolalo své diplomatické zástupce u centrálních moci a prohlásilo, že nastal válečný stav, protože řecké vojsko bojuje už na macedonské frontě.

Kozáci pro válku. V Petrohradě konal se sjezd kozáků, který usnesl se jednohlasně na resoluci proti separátnímu míru a pro pokračování ve válce až k úplnému vítězství.

Císař v Mnichově a ve Stuttgartu. Císař a císařovna dleli v těchto dnech v Mnichově a také ve Stuttgartu.

Rychlé zotavení města. Letos je tomu 10 let, kdy stihlo americké město San Francisko hrozné zemětřesení, kterému padlo za obět 28.000 velikých budov. Škoda způsobená obnášela tehdy jeden a půl miliardy korun. Během tří let zvedlo se San Francisko opět z popele a trosek. Škoda zemětřesením tehdy způsobena byla menší než škoda požární. Po prvních otřesech prchalo sta tisíce lidí z nešťastného města, leč nedávné sčítání lidu konstatovalo přírůstek 60ti tisíc nových obyvatelů, vzhledem k době kdy město bylo stiženo katastrofou.

Znamenitý obchod. V Edmontani, blíže Alberta, koupil kterýsi notář před několika lety kus pozemku 10 m širokého a 45 m dlouhého, kterým vede nyní velmi frekventovaná silnice. Tento pozemek koupil za necelých 1600 K a banka Dominian mu zaň vyplatila v málo letech na to 200.000 K.

Objevení pijavého papíru. O tomto objevu, který zatlačil písek, který ho dříve po několik staletí nahražoval, úplně do pozadí, vypravuje Weekly následující: První pijavý papír, byl vyroben v jisté továrně na papír v hrabství Berkshire. Objev nutno děkovati neopatrnosti kteréhosi dělníka, který opomenul dodati papírové masse potřebného množství klihu. Majitel továrny rozloben nad nepozorností dělníkovou, propustil ho ihned z práce, brzy však pozoroval, že „zkažený výrobek" znamenitě ssaje inkoust aniž by čerstvě psané rozmazoval. Továrník neměškal a vhodnou reklamou docílil za krátko tak značného odbytu, že se stal milionářem.

□ □ □

Rakousko-uherský posel opatřený zvláštní kyslíkatou sirenou.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Výživnost ořechů. Lidé navykli od mnoha století vařené a pečené stravě a tomu se přizpůsobil i náš organismus. Leč lékaři předpisuji mnoho jídel syrových. V prvé řadě odporučuji na př., aby se ořechy pojídaly po celý rok a ne pouze o vánocích. Jsouť velmi výživné, obsahujíce bílkoviny a tuky v množství, jako málo které jiné plody, či strava. Jsou-li zuby špatné ořechy postrouhati a v tomto stavu teprvé pojídati. V každém případě, nutno je však tak dlouho žvýkati, až se přetvoří téměř v mléčnou tekutinu.

Med jest nejvýživnější a nejvydatnější potravou leč přes to se ho celkem velmi málo užívá. V dobrých a čistých nádobách lze med dosti dlouho udrženi. Účelné pojídání medu chrání od nastuzení a záškrtu. Med je zvlášť pro děti odporučeníhodný, a je mnohem zdravější, užíváme-li ho ku slazení kávy, či mléka nežli cukr.

Sádlo se nejlépe uchová v nádobách porcelánových a sice na chladném místě, při čemž nutno nádobu pokrýti.

Krásná plet. Kdo chce míti krásnou pleť, čistou a jemnou nechť se neumývá ani příliš chladnou, ani příliš teplou vodou. Po umytí namočíme jemnou hubku ve zvláštní vodičce a natřeme tvář, krk, šíji a ramena. Dokud tato vodička, již jsme se natřeli, úplně sama neoschla nevystavujme se průvanu neb proudění vzduchovému. Vodičku si každý snadno zhotoví, když do 125 gr. růžové vody přidá 8 gramů boraxového práškua 16 gramů benzoové tinktury. Před upotřebením je nutno tekutinu dobře protřepati.

Proti rýmě. Obyčejná cibule se oloupe, rozkrájí na hrubé kousky a potom se dusí s cukrem, nejlépe cukrkandlem. Šťáva takto vyvařená užívá se vždy po dvou hodinách a to kávová lžíce. V dobře ucpané lahvičce dá se nápoj uchovati.

Hojení odřenin na nohou. Odřeniny na nohou vyhojí se velmi snadno rozestřeme-li blanku, jež se nalézá ve skořápce vaječné na odřeninu až úplně přilehne a zaschne. Odřenina se záhy zahojí.

Mastné nádoby. Vymýváme-li mastné nádoby je nutno přimísiti do vody borax a salmiak, čímž se vymytí značně ulehčí.

Dobré lepidlo. Chceme-li nalepiti papír na sklo (předměty, okno a p.) nalepíme je bílkem vejcovým, jejž dobře rozpěníme a rozředíme.

Výborné leštidlo na parkety a linoleum. ½ litru vody dá se vařit, přidá se 8 dkg vosku, 30 kg saldaterinu a konečně za 2 kr. satinobru. Směs tato se dá vařiti a při tom se šlehačkou (ku dělání sněhu) tak dlouho míchá až je hustá jako máslo. Mastička takto připravená, se hadříkem na parkety natírá a pak se kartáčem podlaha leští.

Muší skvrny jsou zejména na hlazeném nábytku ohyzdné. Stejné díly růžového oleje, líhu a vody poskytnou dobrou vodičku k jich odstranění, načež se politura do sucha měkkou kůží utře.

KAPITOLA XLV.

V černé věži.

U malých dvířek, které vedly k černé věži stál Sobata a pohlížel dolů na cestu k vesnici. V tom šla kolem zámecká děvečka s velkým džberem pro vodu.

„Jestli pak jsi všecko připravila?" tázal se jí.

„Ano všecko je v úplném pořádku."

„Dobře. Pan baron beztak co nevidět přijde!"

„To je ale divné, že milostpán chce, abych právě v černé věži dělala pořádek. Proč pak nepřijme návštěvu v přední části zámku, kde je přece tolik krásných pokojů."

„Tomu ty zase nerozumíš. Ostatně tam už někdo přichází."

A skutečně blížil se po stezce volným krokem profesor Henning.

U dveří uvítal ho Sobata a vedl ho hned nahoru do pokoje. Děvečka zvědavě pohlížela za oběma muži.

Nahoře očekával Henninga baron Rottenhall.

Profesor rozhlédl se po pokoji a tázal se:

„Kde je Kurt?"

„Na druhé straně v zámku," odvětil Rottenhall.

„Zavolej ho sem."

„Později."

„Později? Proč?"

„Musím s tebou ještě několik slov promluviti o samotě."

Oba muži na sebe pohlédli. Z jejich obličejů patrna byla pevná vůle.

„Chci ti učiniti návrh" — pravil baron.

„Jaký návrh? Jsou přece zbytečné všecky návrhy a všecky řeči. Ty víš, co od tebe žádám. Učiníš to, je dobře, když ne, ucítiš následky!"

„Aneb ty!"

„Snad."

„Vyslechni nejprve. Uznáš, že z této trapné situace musím hledat východisko. Nabízím ti 100.000 korun, když upustíš od svého požadavku.'

,Ne ne!" odvětil chladně Henning.

„Tedy, 200.000 korun."

„Ne."

„300.000 korun."

„Ani za milion — zvolal profesor Henning rozhodně, — štěstí Lory nemohu za žádné peníze prodati. Zůstane při tom, co jsem řekl!"

Rottenhallovi vehnala se krev do obličeje.

„Pak mi nezbývá — —"

Nedomluvil a zaskřípal zuby.

„Co ti nezbývá?" — tázal se ostře Henning.

Baron mlčel.

„Proč nemůžeš se svěřiti Kurtovi. Kurt je čestný muž. Nikdo se to nedoví od něho. Kurt bude mlčet, když dá své slovo, nezruší ho jako ty!"

„Nemohu mu to říci?"

„Proč jsi mu tedy psal a prozrazoval věci, o kterých měl jsi mlčet?"

Několik okamžiku panoval v pokoji hrobový klid.

Pak povstal baron a pravil:

„Dobrá. Tedy zavolám Kurta a řeknu mu to!"

„Zavolej ho, ale rychle. Mám daleko na nádraží a nechci zmeškati vlak.

Rottenhall vrhl podivný pohled na profesora.

„Tedy nemáš se mnou slitování?"

„Měl ty si slitování, když se jednalo o Loru a když psal si dopis, kterým jsi toto všecko vyvolal?"

Rottenhall zatnul pěsti.

„Člověče ptám se tě naposled — — Už jednou, v této místnosti — —"

„Nepřipomínej mi ty věci a zavolej Kurta" — energicky odvětil Pavel Henning.

„Dobrá" vyrazil ze sebe baron a zazvonil. V jeho nitru odehrával se strašný boj.

Sobata vstoupil, leč Rottenhall otálel dáti rozkaz."

„Dej své rozkazy!" zvolal Pavel.

„Jdi dolů" — pravil Rottenhall, obraceje se k Sobatovi „a řekni Kurtovi, aby sem přišel."

Sobata chtěl odejíti.

„Počkej ještě. Řekni také Maře, aby sem poslala čaj" — dodal chraptivě.

V pokoji nastal klid, když Sobata odešel. Po několika minutách se vrátil Sobata se zprávou, že Kurt přijde hned. V tom vkročila také Mara s čajovým příborem.

Podala šálek čaje baronovi a šálek profesorovi.

Žíznivě vypil Rottenhall svůj šálek na jeden tah. Jeho ruka se třásla, když kladla šálek na stůl a oči dívaly se podivně na Henninga.

Pavel Henning dosud nevzal šálek do rukou.

Hrobové ticho panovalo v pokoji. Jen těžké oddychování baronovo bylo slyšeti...

A prsty jeho křečovitě vryly se do polštáře pohovky, když Pavel Henning sáhl po čaji...

— — — — — — — — — — — —

Za půl hodinky přikročil baron Rottenhall k děvečce, která ještě stála u vchodu do černé věže. Jeho obličej byl bledý jako stěna, jeho hlas se třásl, když se tázal:

„Viděla jsi odcházeti pána, který před půl hodinou šel nahoru?"

„Toho pána s velkým kloboukem?"

„Ano."

Při odvodu.

„Člověče, vy jste se jistě narodil v bezmasý den."

*

Časový inserát.

Přijme se kuchařka. Dobrý plat, dostatek jídla a pozorná obsluha se zaručuje.

*

Pan profesor

Pan profesor potkav na ulici svého žáka, zavolal ho k sobě a pravil: „Richtře, víte kde bydlí náš školní lékař?" — „Pane profesore zde v této postranní ulicí na čísle 5, dvéře 4." — „Dobra Richtře, sedněte si!"

*

Naivnost.

Synáček: „Hleď, tatínku, dnes nám pan katecheta povídal, že pomsta boží sahá až do čtvrtého kolena: což má také někdo čtyři kolena?"

*

Je Bolevec v Poznaňsku?

Vídeňská „Rundschau" uveřejňuje dne 31. května 1917 dotaz: „Ctěná Zeměpisná společností ve Vídni! Kde vlastně leží Bolevec, místo v nejširších kruzích neznámé? Jest správným sdělení Pester Lloydu, že toto místo leží v pruské provincii — Poznaňsku?"

*

Studovaný ďábel.

Katecheta ústavu učitelského zkouší z náboženství. „Migrine, co pravil ďábel k pánu Ježíši, pokoušeje ho po druhé?" — Kandidát: „Jsi-li syn, jsi-li syn Boží, spusť —" Katecheta: „Ale, ale, vy hříšníku, ďábel ten text uměl a vy jej neumíte! Sedněte si, máte čtyrku!"

*

Z lásky k manželi.

„Tahle ta pani Vobořilová žije asi v dobrých poměrech. Taková válečná nouze všude, kam se podíváme a ona při tom stále tak znamenitě vypadá a tloustne den ke dni." — „To je tak: Ona čeká stále, že manžel její přijde z fronty na dovolenou. A proto stále smaží a peče pro něho, když ale manžel nepřichází, je nucena sníst všecko sama."

*

Odborníci.

Slavná komise přišla do vsi přesvědčiti se, kolik krávy dojí a kolik lze tedy získati másla. Komisař stojí v kravíně a ptá se děvečky: „Kolik dává denně ta kráva?" — „Tolik a tolik" — „A kolik ta druhá?" — „A ta třetí?" — „To je jalovice!" — „Já se vás neptám, je-li to jalovice, ale kolik dává mléka denně!?" — „Ta kráva ještě neměla tele!" — „Já se vás neptám po tom, měla-li ta kráva tele, ale kolik dává mléka denně!!?" Stalo se na Moravě nedaleko Letovic před nedávnem.

*

Vojenská latina.

V hostinci „U krejcarového rohlíku" sedělo několik invalidů a každý vypravoval ono, co zkusil. První pravil: „Já měl tak zrychtovaný kvér, že jsem sestřelil eroplán ve výši 10 tisíc metrů jako hrušku.

Druhý: „To nic není já měl takovou repetýrku, že když jsem z ní vystřelil a koule nikoho netrefila, vrátila se do pušky zpět."

Třetí: „Láry fáry! U našeho regimentu jsme měli takové rukavice, že jsme do nich chytali nepřátelské koule, dělali z nich pyramidy a kryli se za nimi před nepřítelem."

„To jsou samé báje," povídá čtvrtý: „U naší baterie jsme měli takové vši, že pár utáhlo i nejtěžší kanon do konce."

„To si myslíte, že jsou nějaké zvláštnosti," praví pátý: „U naší švadrony sloužil dragoun, který byl v civilu vojenským dodavatelem, přišel v době války o celé své jmění a dal se dobrovolně na vojnu."

Opatrně.

Student ku svému druhu: „Poslyš, dnes v noci se mi zdálo, že jsem dostal peníze. Neposlali ti snad z domu něco?"

*

Zvědavost

Paní k nové služebné: „Pravila jste, že vás sousedka propustila proto, že jste poslouchávala za dveřmi, že ano?"

Služka: „Ano prosím — milostivá paní."

Paní: „Nuže tedy — povídejte — povídejte co jste slyšela."

*

Fakt.

Kritik: „Měl jste velmi taktní publikum při vaši premiéře. Škoda, že jste tam nebyl."

Básník: „Bohudík. Byl to tedy úspěch?"

Kritik: „Při scéně zamilovaných v 3 jednání, opustilo divadlo taktuplně svá místa. Nikdo nechtěl milující rušit."

*

Před divadelní pokladnou.

Dvě děvčátka jdoucí na dětské představení žádají slečnu pokladní:

„Prosíme dva lístky na stání, ale vedle sebe."

*

Dobrá odpověď.

Stará kněžna Lievenová chtěla dáti svému oblíbenci ministru Guizotovi darem svoji podobizny a ponévadž slyšela chválit talent malíře Leona Cogneta, dopsala mu, aby ji navštívil. V Paříži však žili náhodou dva malíři téhož jména, požívajíce stejné pověsti, a náhoda tomu chtěla že dopis dostal nepravý Cognet, jenž byl krajinkářem a nemaloval portrétů. Při první návštěvě hned po prvních slovech kněžniných seznal malíř, že jde o omyl. „Madame", pravil, „nejsem malíř portrétů". „Aha", prohodila s opovržlivým úsměvem vévodkyně, „vy tedy nejste Leon Cognet, historický malíř, a malujete jen krajinky!" — „Promiňte, madame", odsekl malíř, „ale zříceniny rovněž maluji!"

Pravda.

Nikdo nemá tušení, jakou smrtí sejde, a než umřel, nevěděl rovněž nikdo jak vlastně žil.

*

Upřímnost.

Milostivá: „Nuže, Mařko — co říkáte — líbí se vám ta vása. Věnoval mi ji můj muž k narozeninám."

Služka: „Ach, milostpaní je hezká, ale už jsem rozbila cennější věc."

*

Zvláštní pocta.

Mladý známý lékař byv představen na večírku jisté slečně: „Slečno zdá se, že vás znám! Nedala jste si snad nedávno trhati u mne zub?"

Slečna: „Neměla jsem dosud té cti!"

*

Zbytečné.

Dnes jsem sháněl po lacinych botech — až jsem si nohy uběhal."

„Nuže to máš tedy po starosti."

„Jak to?"

„No když jsi's uběhal nohy — nepotřebuješ přece již boty."

*

Ze školní síně.

„Ale pánové!" napomínal jistý profesor s katedry své posluchače, „když přednáším, tedy se nebavte, a chcete-li se bavit, tedy jděte někam, kde nepřednáším!"

*

Vegetarian.

„Dnes jsem vyhrál 1000 K v loterii a proto si poručím dobrý oběd... Sklepníku, doneste mi čtyři porce špenátu a dva litry kysibelky."

*

Špatné vysvědčení.

Paní: „Je to pravá a dobrá látka?"

Obchodník: „Ach milostivá tak pravá jako náj vlas, milostivá paní."

Paní: „Dobře — dejte mi něco jiného."

*

Na cestách.

Profesor: „U čerta teď jsem v pěkné bryndě. Nemohu si vzpomenouti, v kterém že hotelu bydlím."

Známý: „A vůbec netušíte, jak vyhlížel."

Profesor: „Ne — jen číslo pokoje jsem si zapamatoval."

*

Útěcha.

„Když onemocním, vyhledám lékaře, neboť i ti chtějí býti živi. Oni mi předepíší recept se kterým jdu do lékárny, aby mi předepsané upravili, neboť i lékárníci chtějí býti živí. Když přijdu domů, hodím recept i lék do záchodu."

„Ale u čerta — k čemu to?"

„Eh prosím tě — i já chci býti živ."

*

Půjčka za splátku

Při jistém obědě ve Filadelfii, seděli kdysi spolu arcibiskup Rhau a rabin Josef Kraskopf. Před nimi na stole se rozkládala nádherná, růžová šunka. Arcibiskup, obrátiv se k svému sousedu, tázal se ho ironický: Milý rabine, dovolíte, abych vám nabídl kousek této báječně vonící šunky?" Leč rabín odvětil duchaplně a břitce: „Děkuji, děkuji, nechte toho jen pane arcibiskupe, až na vaši svatbě.

*

Dvořák a Vrchlický.

Slavný český komponista Dvořák, často býval hluboce zahloubán, přes to však sledoval hovor, odpovídaje mnohdy až za dlouhou chvíli na otázky mu kladené. Kdysi jel spolu s Vrchlickým, poděkovati se za udělené vyznamenání do Vídně. Když projížděli krajinou kol Třeboně, podotkl Vrchlický. „Ale poslyšte Dvořáku, to je tady komáru, že?" Leč Dvořák zamýšleně před sebe hledě, ani muk. Uplynula čtvrt hodina půl hodina a blížila se již Vídeň když tu náhle Dvořák vyhrkl: „Inu to je od těch rybníků."

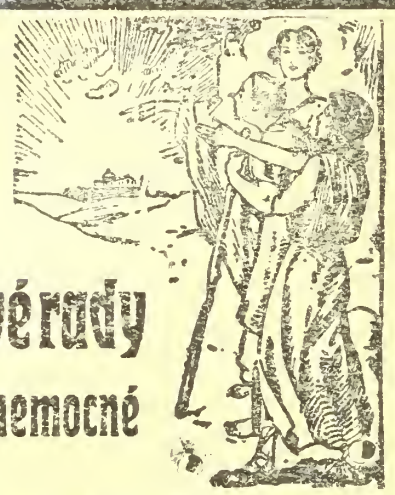

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlin, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, odděl. 663.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Na **1,000.000** ručních šidel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní se vším příslušenstvím, proti předem zaslanému obnosu K 4·—, na dobírku K 4·20. Na bojišti jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·— Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes **million** již prodáno. 1973

J. K. Bergmann, Vídeň V/2, Kohlgasse 46/III

KDO inseruje Prodává!!

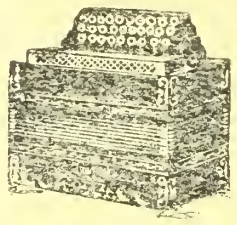

Velký výběr všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční práce zavírobní ceny. Svršky box. K 15 Valečné vrsky velmi levně. „Achiles" Vídeň VII./c, továrna Mariahilna obuv ferstr. 76. a svršky

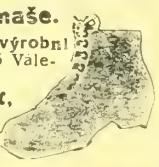

Illustrovaný ceník zdarma.

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelovéhodinky kotvové K 16·—, 18·—20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—. 60·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápalatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodoné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší K 3.50, 3 kusy K 10.—, 5 kusů K 15.—. Zasílá, při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELC, OPAVA, Lastenstrasse 3/15. Prodavači se hledají. 2044

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balzám Pic" nevyhubí Vám od kuř. oka, kuří oka, bradavice a rok. výrostky. v káži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímka s návodem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny Košice (Kaschau. I, pošt. schránka 12/222, Uhry

Hledám lékaře specialistu pro tajné mužské nemoce

Nabídky do adm. t. l. pod značkou:

„Tajné nemoce"

60 kusů zaručeně potřebných předmětů za K 3·80 dobírkou zasílá

Jan St. Vondrák v Žamberku. 2060

Přesvědčte se a budete mile překvapeni!

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch.) dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970 **v Mostě č. 1592.** (Čechy.

Akciový kapitál K 80,000.000.—. **ŽIVNOSTENSKÁ BANKA V PRAZE.** Reservní fondy K 25,000.000.—.

Emise 1917 100.000 nových akcií

Živnostenské banky v Praze

po K 200·— nomin. v úhrném obnose K 20,000.000·—.

(Zvýšení kapitálu z K 80,000.000.— na K 100,000.000.—.)

Dle platných stanov ústavu našeho může v základě usnesení valné hromady akcionářů ze dne 10. března 1912 náš akciový kapitál, obnášející K 80,000.000.— zvýšen býti až na 100,000.000.— a jest zároveň správní rada zmocněna, aby zvýšení toto provedla.

Že správní rada nepoužila po tak dlouhou dobu svého zmocnění, toho důvod sluší hledati v událostech válečných, jež emisi v roce 1914 připravovanou překazily.

Nyní však lze již v dohledné době očekávati příznivý mír a s ním návrat k opětnému rozvoji našeho hospodářství.

Úkoly, které pak obchodním bankám vzejdou, jsou veliké a obsáhlé a zejména pro nás bude řádné splnění těchto úkolů nad jiné důležité. Prvním předpokladem řádného splnění těchto úkolů jest dostatečné vyzbrojení bank silným vlastním kapitálem, který jim umožní vyhověti potřebám života hospodářského v míře co největší bez újmy vlastní mobility.

Novou emisí sesílí náš ústav netoliko vlastní kapitál akciový, nýbrž — docíleným ažiovým ziskem — podstatně také své reservní fondy, činící nyní K 25,000.000.—, čímž i vnitřní cena našich akcií získá.

Opírajíce se o hospodářské důvody, jež usnesení správní rady o zvýšení akciové jistiny vyvolaly a jež dojista dojdou všeobecného schválení, dovolujeme si Vás zváti k účasti na subskripci

100.000 nových akcií Živnostenské banky v Praze po K 200.— ceny jmenovité na jméno znějících, v úhrném obnosu 20 milionů K.

PODMÍNKY UPISOVACÍ.

Upisování děje se zvláštními listy upisovacími

V CENTRÁLE ŽIVNOSTENSKÉ BANKY V PRAZE

a v jejich filiálkách: **v Brně, v Českých Budějovicích, Frýdku-Místku, Hradci Králové, Jihlavě, Klatovech, Kolíně, Krakově, Liberci, Lvově, Mělníku, Olomouci, Moravské Ostravě, Pardubicích, Písku, Plzni, Prostějově, Táboře, Terstu, Karlových Varech a ve Vídni.**

Lhůta upisovací **skončí dne 16. července 1917** o 12. hodině poledni.

Kurs upisovací stanoven na K 260.— pro akcionáře a K 280.—, pro neakcionáře.

Na čtyři staré akcie připadá v zásadě jedna nová akcie.

Páni akcionáři, kteří subskripce se súčastní, nechť předloží při vykonávání úpisu své akcie staré (bez kuponových archů, jež budou po označení o vykonaném úpisu hned vráceny.

Současně s přihláškou na nové akcie dlužno složiti jako **kauci K 60.**— akcionáři a **K 80.**— neakcionáři na každou upsanou akcii. Tato kauce se súročí 3½% p. a. po ukončení repartice súčtuje se upisovatelům jako splátka na přidělené akcie.

Repartici upsaných akcií provede správní rada Živnostenské banky v Praze ve lhůtě co nejkratší a vrátí pak ihned kauce i s úrokem upisovatelům, pokud jim akcie nebyly přiděleny.

Přidělené akcie dlužno plně **doplatiti nejdéle do 31. srpna 1917.**

Nové úplně splacené akcie budou P. T. pánům upisovatelům vydány začátkem roku 1918 jedině proti navrácení pokladní stvrzenky o vykonaných splátkách a repartičního listu.

Kdo by v ustanovené lhůtě nové akcie nesplatil, ztratí všechen nárok na ně, a kauce jim složena propadne ve prospěch reservního fondu banky.

Ode dne 1. září, do kteréžto doby dlužno přiřknuté akcie plně doplatiti, až do 31. prosince t. r., nahradí banka předem 3½% úrok p. a. z emisního kursu.

Za správní rok 1918 budou míti nové akcie stejný nárok na dividendu jako akcie staré.

K upisování potřebné tiskopisy obdržeti lze zdarma u pokladen Živnostenské banky v Praze a u jejích filiálek.

V Praze, dne 30. června 1917.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA V PRAZE.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychlejí. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.
Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 29.

VE VÍDNI, DNE 19. ČERVENCE 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny inserční:
V inserční části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Nové boje na řece Lomnici ve východní Haliči.

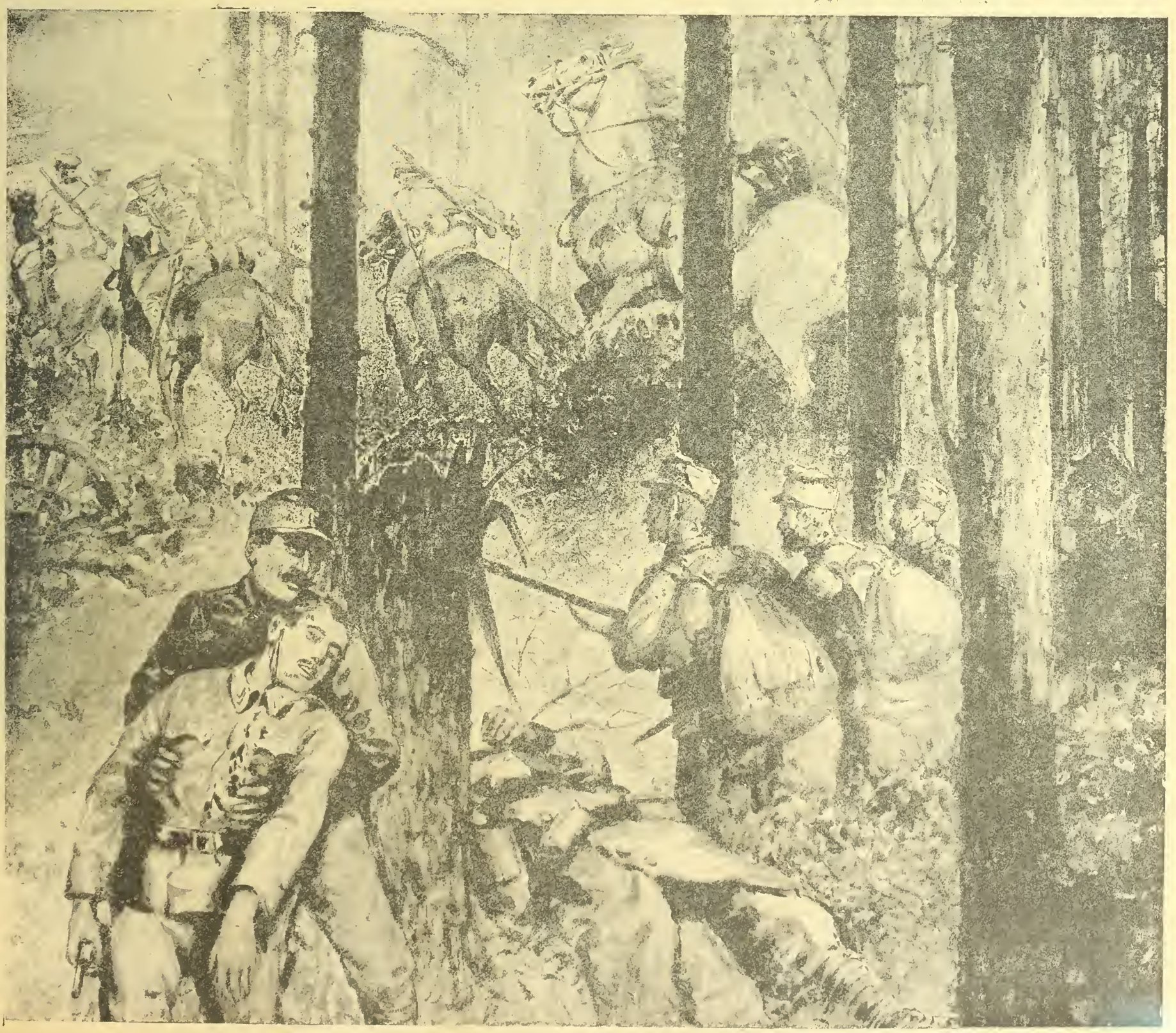

Rusové obsadili námi vyklizené město Halič, průlom fronty však se jim nepodařil. — Velké vnitropolitické změny v Německu.

NOVÁ ORIENTACE V RAKOUSKU, V UHRÁCH A V NĚMECKU.

V Rakousku se pracuje vší silou pro novou orietaci vnitřní politiky. Vláda zřekla se § 14., chce vládnouti jen parlamentem a dělá už přípravy k nastolení koncentračního kabinetu a současně připravuje půdu pro změnu ústavy. V pátek minulého týdne opět prohlásil ministerský předseda doktor rytíř Seidler, že je přáním vlády a také přáním koruny, aby přípravné práce pro změnu ústavy rakouské ihned byly zahájeny. Že vláda rakouská pro novou orientaci pracuje upřímně, toho důkazem je všeobecná amnestie, zastavení činnosti válečných a výminečných soudů a mnoho jiných opatření. Leč nejen v Rakousku ale i v Uhrách nastala změna kursu, která datuje se od pádu ministerstva Tiszova. Kabinet hraběte Esterhazyho přivedl pronikavé změny ve vládě chorvatské a činí horečné přípravy k zavedení všeobecného volného práva hlasovacího v Uhrách. Všecky osobnosti nasvědčují tomu, že Uhry spějí lepší budoucnosti vstříc. Senzační zprávy docházejí také z Německa. Není tomu dávno co berlínská vláda vzpírala se všem vnitropolitickým změnám a odkazovala je všecky na dobu poválečnou. Dnes ale změnila se situace. Ústavní výbor německého říšského sněmu pracuje plnou parou a rozpočtový výbor přerušil jednání o nové 15 miliardové úvěrní předloze, protože strany levice v prvé řadě sociální demokraté žádali předem určité sdělení o vnitropolitických plánech vlády. V Berlíně zažili kritický týden prvého řádu. Mluví se o demisi říšského kancléře Bethmanna-Hollwega, o odstoupení státního sekretáře mariny Capella, jenž jak známo vede zostřenou válkou ponorek, kolují určité pověsti o nastolení parlamentárního režimu a o pronikavých změnách na kompetentních vládních místech v Německu a v Rusku. O reformních plánech vnitřních se proslýchá, že provedeno bude nové spravedlivější rozdělení volebních okresů, aby na příště neexistovaly volební okresy s různým počtem voličů, třeba v poměru 1 : 10. Také ve spolkových státech, v prvé řadě v Prusku, bude zavedeno všeobecné právo hlasovací. Zkrátka a dobře: Demokratisace je i v Německu na vítězném postupu a spějí k uskutečnění všecky ideály pokrokových a lidových stran. Není třeba zvlášť podotýkati, že novou orientaci nejen u nás, ale i v Německu urychluje také brzký konec války. Třeba Lloyd George a Ribot a také jiní nepřátelští státníci straší ještě dlouhým trváním světového zápasu, přece na druhé straně nelze upříti, že všude počítá se s brzkou mírovou konferencí a že vlády proto zařizují dle toho svou politiku. Není tomu dávno, co oficiosní vídeňská „Allg. Zeitung" naznačila, že společná vláda chce, aby na konferenci mírové představilo se Rakousko nové, Rakousko konsolidované a smířené se všemi svými národy, Rakousko, které rozluštilo problém jihoslovanský a také otázku českou. Totéž platí ještě i o Uhrách a také o Německu a tím vysvětluje se také obrat v politice berlínské. Konference mírová je přede dveřmi — potvrzují to i účastníci porad ve Stokholmu a vlády berlínská i vídeňská se snaží, aby znemožnily nepříteli vměšovati se do našich vnitřních záležitostí a usnadnily dohodu zejména s demokratickou vládou veleříše ruské.

Z bitvy u Stanislavi: Rakouský voják klade kabel k drátěným překážkám na přední čáře.

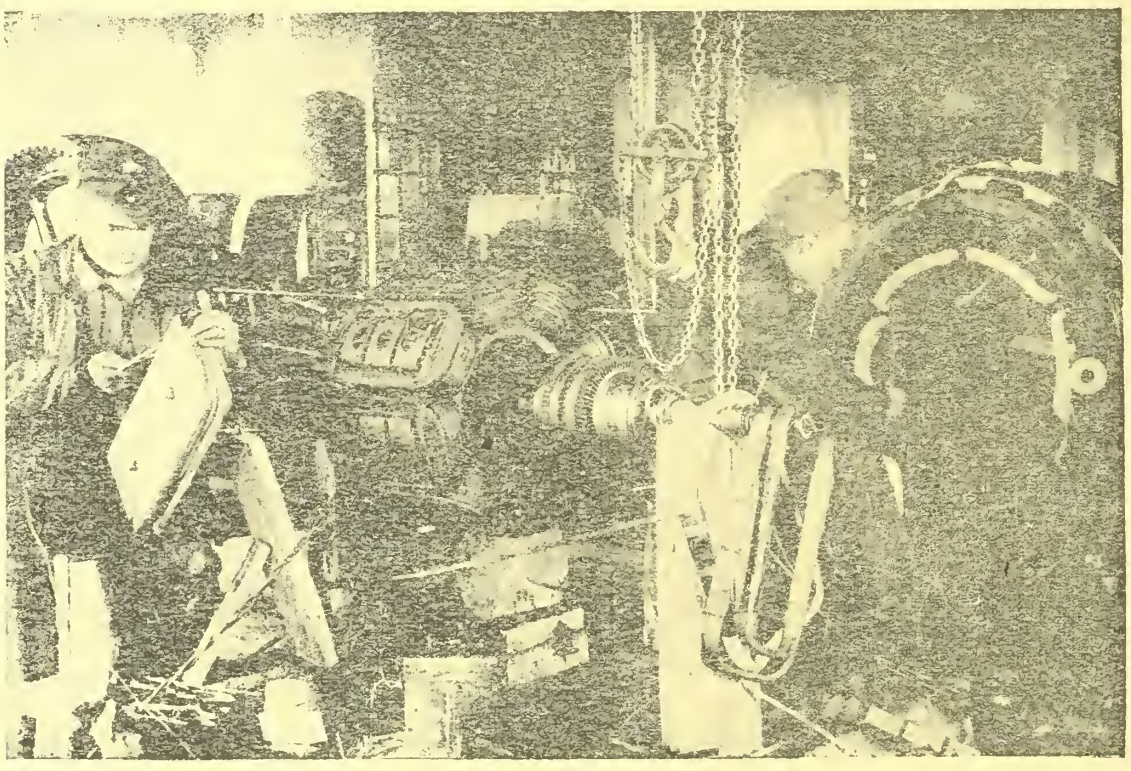

Rakouské elektrické stroje, které dodávají elektrický proud až ke drátěným překážkám nejpřednější čáry.

□ □ □

POLITICKÁ OFENSIVA.

Bitva na ruské frontě trvá a nejeví se dosud známky jejího konce. Úřední zprávy rakouské i německé nás ovšem uklidňují a referují o úplném zmaru ruských hromadných náporů a o uhájení naší fronty v útoku, jaký jsme dosud nezažili, který je nejkrvavější v celé válce a stál Rusko největší oběti. Bitva ovšem trvá a není tudíž radno prorokovati, její definitivní výsledek. Prozatím vás zajímá fakt, že všecky pessimistické zprávy o neschopnosti Ruska k dalšímu válčení ukázaly se též mylnými. Vídeňský tisk živil u nás opět falešné názory o Rusku a

K nedávné vítězné bitvě na Soči: Útočící rakouská skupina brodí se jezerem, aby obchvátila nepřátelskou posici.

K nedávné bitvě na Soči: Útok rakouského vojska na italskou posici na Hermadě. Důležitou tuto posici která chrání Terst, hájilo hlavně udatné vojsko české, mezi jiným pluk písecký a benešovský (Obrázek vyňat z časopisu „Unsere Krieger.")

proto muselo se dostaviti zklamání, když Rusové z čista jesna přešli k ofensivě, když úřední zprávy vídeňské i berlínské musely konstatovati, že Rusové poslali proti nám, dobré vojsko, spolehlivé dobře vycvičené a znamenitě vyzbrojené. Už se Vídeň oddávala názoru, že z této strany nehrozí nám nebezpečí a zatím přišel útok, který svou prudkostí předčil všecky dřívější. Z vídeňských, berlínských i petrohradských zpráv se dočítáme, jaké spousty dělostřeleckého materiálu dovedli Rusové soustřediti na útočné frontě, jak veliký počet strojních pušek, zasáhl do zápasu, že také těžká dělostřelba ruská silně byla rozmnožena a opatřena také těžkými kalibry, které pohybují se za frontou na kolejnicích. Jsou to těžká děla francouzského, anglického, japonského a amerického původu a obsluhované většinou také cizími důstojníky a muži. Vlasy nám vstávají hrůzou na hlavě, když čteme, v jakých nepřehledných hustých řadách ženou se Rusové do vražedného ohně německých a rakouských děl, jak padá na jedinou salvu tisíce a desetisíce lidských životů...

Cílem nové ruské ofensivy je Lvov. Prozrazuji to telegramy frankfurtské i londýnské, jež sdělují současně, že za tímto cílem operují společné čtyry velké ruské armády. Nápadné je, kterak Rusové ve svých štábních zprávách zúmyslně pochvalují udatné činy česko-slovácké brigády, která v ruských řadách bojuje proti armádám centrálních mocí. Naše vídeňské listy, zejména „Neue Freie Presse" a její vojenský kritik Fabius rozepisuje o tomto zjevu tendenčně a zúmyslně zamlčuje, že v Rusku žije celá desetiletí více než půl milionů Čechů, kteří nabyli ruské státní občanství a jsou v Rusku povinní vojenskou službou, stejně jako mnoho německých kolonistů ve Volyni a kteří rovněž musí bojovati v ruských uniformách, aniž by Fabius vyvozoval z toho nedostatek vlastenectví u rakouských Němců.

□ □ □

VÁLEČNÉ CÍLE NĚMECKA.

Na sjezdu pokrokové strany Šlesvik-Holštýna mluvil bývalý státní sekretář Dernburg o válečných cílech Německa. „W. Ztg." přináší o jeho prohlášení tuto zprávu:

1. Neodmítáme samostatnou Belgii. To však nevylučuje, abychom nepodporovali rozdělení obou vzájemně se potírajících národů, Vlámů a Valonů, budou-li si toho přáti. Dále musíme míti záruku, že žádná země nebude moci v Belgii vykonávati větší vliv, než my.

2. Zamítáme získání kusů Francie, jako rudonosné pánve severofrancouzské; stejně zamítáme jakékoliv koncese ohledně Elsaska-Lothrinska.

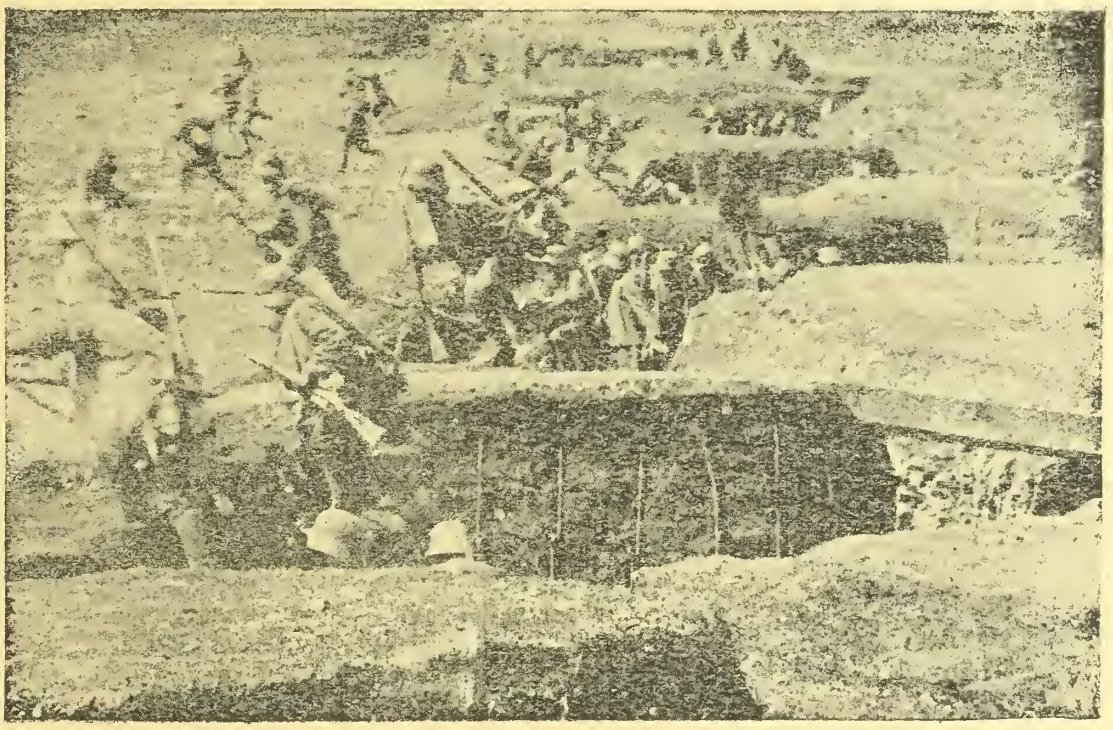

Rakousko-uherské vojsko opouští své zákopy na Soči a žene útokem.

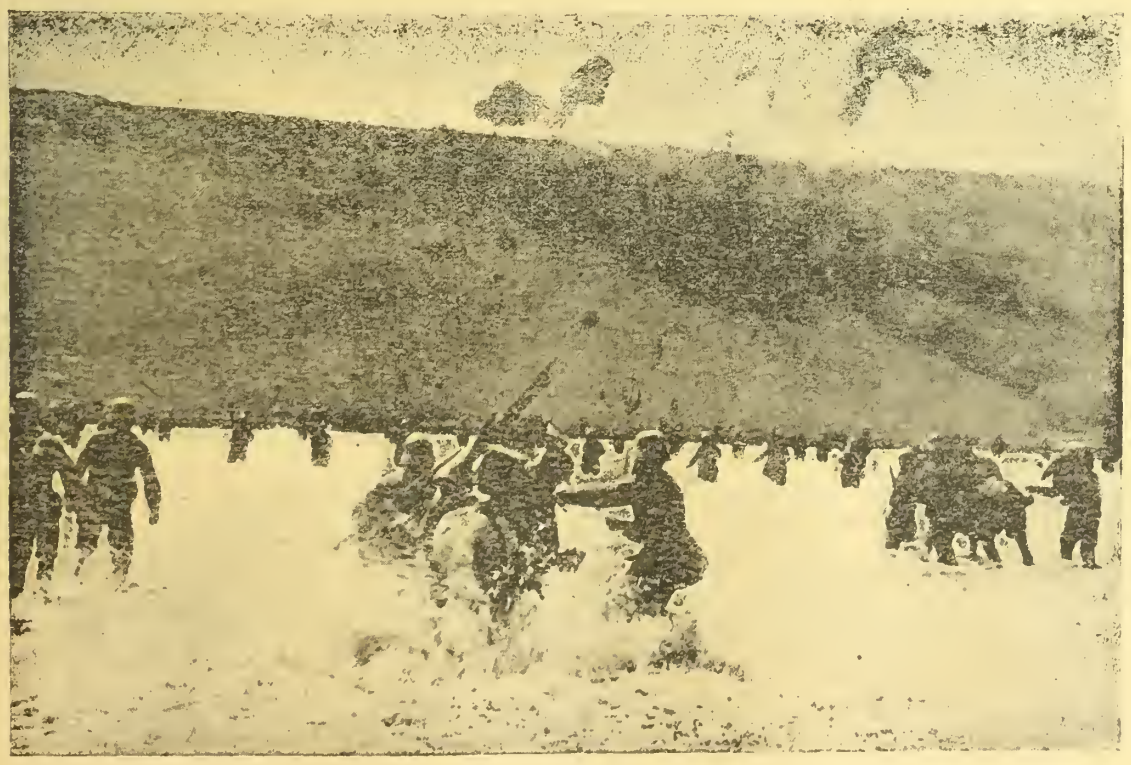

Z bitvy sočské: Rakouský oddíl se strojními puškami postupuje proti nepříteli a musí brodíti se jezerem.
(Vyňato z časopisu „Unsere Krieger.")

3. Nemáme ničeho proti tomu, jestliže vrchní velení armádní z důvodů obrany Německa žádati bude jisté přesunutí hranic.

4. Pokud jde o naše válečné cíle na východě, nutno tu vyčkati dalšího vývoje. Pokud jde o naše spojence na jihu, a na jihovýchodě, jest na nich, aby řekli, co chtějí.

5. Žádáme vrácení uloupených kolonií a doplnění jejich obvodu na onu míru, o níž jsme se v roce 1914 s Anglií již skoro dohodli.

6. Žádáme, aby upuštěno bylo ode všech oněch cílů, které vytkla hospodářská konference pařížská.

7. Žádáme volné moře, vyloučení nadvlády kterékoliv země na moři, žádáme zvláště obnovu a doplnění mezinárodního práva ve válce i v míru. Moře nesmí býti majetkem žádného národa, nýbrž velkou cestou všech národů.

Sjezd vývody Dernburgovy schválil.

□ □ □

ANGLICKÝ MÍROVÝ PROGRAM.

Dle Daily News uveřejnila pacifická společnost anglická, jež má jméno Spolek pro demokratickou kontrolu, svůj program. Tato společnost vyslovuje se proti každému válečnému odškodnění a prohlašuje, že válku vedoucí státy mají utvořit společný fond, z něhož by se mohly hradit výdaje na odčinění válečných škod. Spolkem navržená určení hranic jsou tato: 1.

Belgie: Úplné znovuzřízení neodvislosti a zemní nedotknutelnosti. Zadostiučinění za hmotné škody. 2. Francie: Vyklizení obsazených území. 3. Srbsko, Černá Hora, Rumunsko: Vyklizení a znovuzřízení neodvislosti. 4. Elsas-Lotrinsko: Obyvatelstvo rozhodne o svém vlastním osudu. Podobné luštění budiž upotřebeno v Trentinu a sousedních sporných obvodech. 5. Polsko: Svobodu a neodvislost. 6. Rakousko-Uhersko: Autonomii všech národností monarchie. 7. Turecko: Zmezinárodnění Cařihradu a úžin. Mezinárodní kontrolu turecké říše. 8. Německé osady: Žádné anexe na základě dobyvatelského práva, což však neuzavírá v sobě zřízení stata quo. Tropická Afrika bude mezinárodními zárukami neutralisována. Kromě toho žádá společnost nutnost zajištění úplné hospodářské svobody pro všechny země a vyslovuje se pro zásadu otevřených dveří pro všechny národy a jich osady. Konečně mají vlády vzdáti se každé tajné diplomacie.

□ □ □

SVOBODOU K MÍRU!

Svobodu a mír žádá nyní německý národ a svobodou doufá přiblížiti se ke kýženému míru. Pozdě, teprve ke konci třetího válečného roku uplatnilo se toto doznání. Na počátku a uprostřed války bylo jiné smýšlení v Německu. Nikdo takořka nebyl proti tomu, že vedení Německa vloženo bylo do rukou jediného muže, ba velká většina tvrdila, že právě tento systém je nejschopnější k úspěšnému válčení. Říšskoněmecký tisk často ukazoval, že Německo dík tomuto systému vládnímu je ve velké výhodě vůči svým demokratickým odpůrcům. Tito demokratičtí odpůrci Německa mysleli už od počátku zcela jinak. Shledávali v autokrat. vládním systému nejslabší stránku Německa a snažili se využitkovati ji. Nejprve přicházeli angličtí a po nich francouz. státníci a mluvli o postupímském

Vicepresident poslanecké sněmovny Vlastimil Tusar byl nedávno přijat císařem v audienci, ve které dle pravdy informoval mocnáře zejména o aprovisačních poměrech na Moravě.

systému, o pruských junkrech a o pruském militarismu. V Německu nebylo z počátku těmto řečem přikládán valný význam. Když ale válka začala se prodlužovati do nekonečna a touha po míru ovládla celé veřejné mínění, tu nepřátelský argument značně byl posílen. Ozvaly se hlasy, že příští mír nesmí být jen příměřím, naopak, že to musí býti mír trvalý a nepřátelská demokracie hned dodala, že takový trvalý mír bude možný jen tehdy, když Německo vstoupí do řad demokratických států! A tato myšlenka nabyla rychle půdy v celém Německu, zejména po skvělém vítězství ruské revoluce. Celé Německo uznává, že bylo vyzbrojeno k válce, ale nikoli k míru, který je přece konečným cílem války. Demokracie ovládla v Německu massy lidu, i střední stavy a kolik stoupenců má demokracie, tolik přátel má také mír. Nejen majorita národa, ale i německého říšského sněmu neštítí se poukazovati na poslední projevy Lloyda Georgeho, Ribota a Wilsona, kteří otevřeně hlasují, že s demokratickým Německem bude mír snadněji uzavřen, než s Německem dnešním. Tak povstala v Německu těžká krise. Německo chce svobodu a chce mír! Kéž i nám je obojí dopřáno.

□ □ □

VÝZNAMNÝ PROJEV.

V těchto dnech zasedalo v Praze zemské zastupitelství československé strany sociálně-demokratické, které přijalo, jednohlasně tuto resoluci: Širší zemské zjastupitelstvo československé sociálně demokratické strany dělnické v Čechách považuje zlidovění všeho zákonodárství a správy za nejnaléhavější požadavek, který nesnese odkladu. Samosprávné sbory obecní i okresní, jakož i zemský sněm jsou posud uzavřeny statisícům občanů, kteří v nynější těžké době konají vůči státu a společnosti s největšími obětmi svou povinnost. Žádáme proto, aby s největším urychlením obecní i okresní samospráva byla v duchu doby zlidověna zavedením všeobecného, rovného, přímého a tajného práva hlasovacího pro muže a ženy se zastoupením menšin. Totéž platí o zemském sněmu českém, jehož privilegovaný volební řád jest pro české dělnictvo naprosto neudržitelný a musilo by působiti dojmem ponižujícím, kdyby na základě tohoto řádu nové volby měly

Partie z Laxenburku, sídla císařovny Zity, kde konala se před několika dny schůzka našeho císaře s císařem Vilémem. Náš obraz zachycuje gotický most v zámeckém parku laxenburském, dle obrazu Schaeffrova, z díla „Monografie z Laxenburgu".

býti ještě jednou předsevzaty. V případě, že by bylo zapotřebí ústavního činitele za účelem provedení volební opravy zemské, nechť nadán jest sbor říšských poslanců obou zemských národností z Čech právem zemské konstituanty. Zastupitelstvo vítá četné projevy českých měst, vyslovivších se pro zlidovění a reformu samosprávy, postrádá však s politováním projevů stejného rázu z českých obcí venkovských. Případné pokusy o nové dohodovací konference národnostní chceme jako každý pokus o zmírnění národnostních protiv podporovat, ale máme za to, že smiřovací úřady nemohou se omeziti jen na úpravu národnostních poměrů v Čechách, nýbrž že musí se vztahovati na celý národnostní problém ve státě a poměr národů navzájem i ke státu. Považujeme projev Českého Svazu i prohlášení našich delegátů ve Štokholmu, aby říše přetvořena byla ve spolkový stát rovnoprávných národních států s ochranou menšin za vhodný způsob, kterým by nejen každému národu dáno bylo právo sebeurčovací a zabráněno bylo zasahování jednoho národa do záležitosti kmene druhého, nýbrž který říši učinil schopnou dálšího hospodářského rozkvětu.

HRDINNÝ ČIN C. A K. PĚŠÍHO PLUKU ČÍS. 28.

Úředně bylo v těchto dnech sděleno: 10. sočské bitvy zúčastnil se také c. a k. pěší pluk čís. 28 slavným způsobem. 27. května dostal se jeho druhý polní prapor do boje. Části tohoto praporu odrazily úspěšně několik nepřátelských útoků. 28. května dostal se také třetí polní prapor na tuto bitevní frontu. Když prapor se blížil ku frontě, nalezl velitel pluku podplukovník Theodor šl. Praschak, svými podřízenými tak ctěný a milovaný, rekovnou smrt. 4. června provedli 28., vedení majorem Juliem Meergansem, důstojníkem to, který ztrávil celou svou služební dobu u pluku, velmi řízný útok, který měl netušený úspěch. 3000 zajatců, v tom 42 důstojníků, 30 kulometů, jedno revolverové dělo, jedna polní nemocnice a nespočtné množství válečného materiálu bylo kořistí. Důstojníci a mužstvo drželi se vzorně. Co muž, to rek. Obtížný prostor, v němž útok podniknut, byl zasypáván nepřátelským dělovým krupobitím, který stateční 28. prorazili se statečnosti, která je vzorem. Ovšem, mnoho statečných vojínů musilo položiti svůj život za čest pluku, avšak plni nadšení a s novou chutí po činech vyčkávají 28. na jihozápadní baště říšské další události.

Několik obrázků z vojenského skladiště zbraní ve Vídni: Celkový pohled na budovu. Po stranách obrázky z dílen. Uprostřed ukázky z cvičení. Střelba ze zákopů s použitím periskopu při úplném zakrytí hlavy střelce, dle nejnovějšího systemu Kaučičova.

JAROSLAV FR. URBAN.

V PŘÍRODĚ.

„Jen v přírodě probouzí se v nás člověk k lidství svému; v přírodě vzepne se ten člověk, a lidství jeho začne vztahovat ruce vyše, k božským nebeským výšinám"

Vesský učitel Verner vyšel si na procházku. Pod větroplašsky naraženým kloboukem, hluboko staženým v čelo, usmívá se bezstarostná, snivě naladěná jeho tvář. Je vesel a příroda s ním. Krátčí plavnou chůzí poli a loká ranní, vlahý, měkký vzduch. Příroda po noci, v níž se blýskalo a trochu sprchlo, spokojeně oddychuje. Les dýmá modravě. Všechno se pozvolna probouzí, protírá si ospalé oči, aby pohlédlo vstříc zlatovlasému slunci, vyhoupnuvšímu se ze změti oranžového svítání.

Východ plane šarlatovou záplavou a zlato slunce rozlévá se mocnými proudy po krajině.

Obilí zatíženo klasy naklání hlavinky a jemný vánek pohrává jimi. Celý kraj chví se vlnami, jež letí přes zelené lány ovsů, bělavého žita i přes zlatozelené pruhy ječmene, ani pšenky nevyjímaje. Brambory obsypány květem tu bílým, hned zase fialovým, tetelí se na záhonech, mezi nimiž pobíhají kropenaté křepelky a tlukou: „Pojďte žít! Pojďte žít!" Medulky jetele — říká se jim také „papy" — cítit jest kus cesty, neboť větřík zanáší daleko, až k nám, vonný jejich

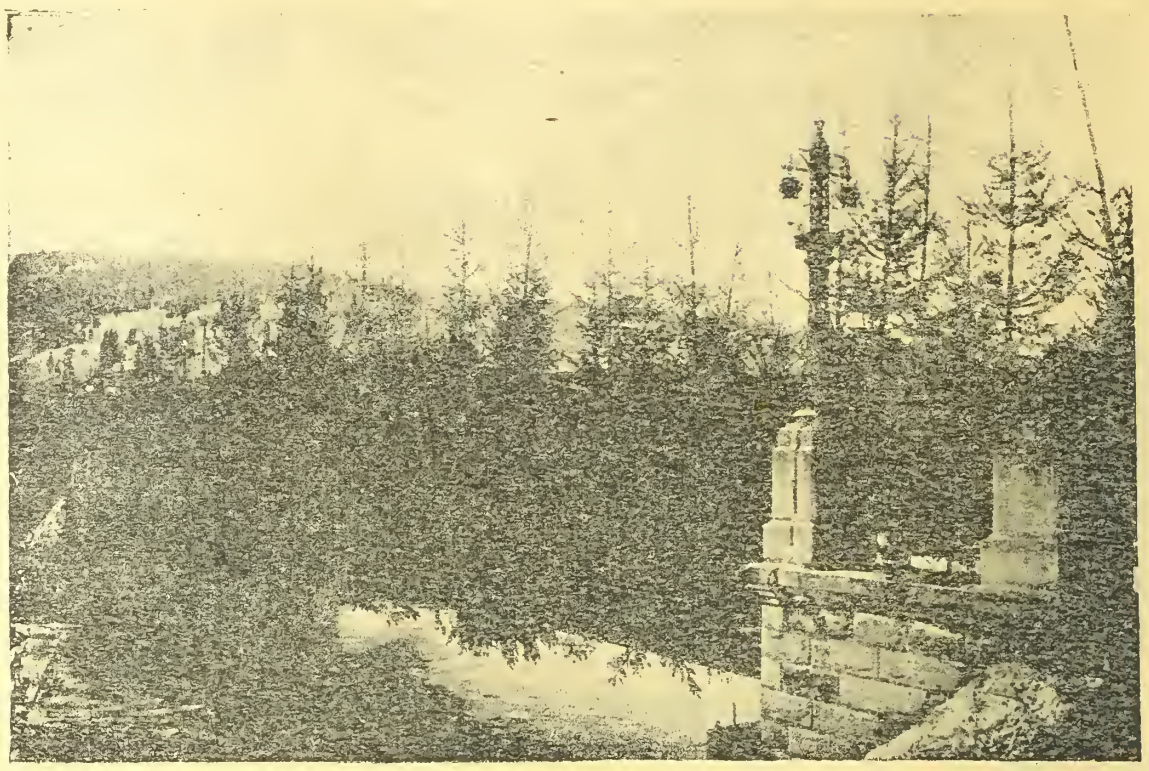

Z bojů v Haliči: Maskovaný most proti ruskému dělostřeleckému ohni.

Generál pěchoty baron Sukovaty na východní frontě.

pozdrav. Nejen nám, ale také čmelákům a neúnavným včelkám z blízké vesnice, jež při potoce, skryta v olšinách, rozhodila své domky.

Učitel Verner sklání se a utrhuje „pápu". Kvítek za kvítkem vyškubuje a ssaje mednou šťávu. Jak je to příjemné ssát dárek přírody, cítit vůni a postříknouti si ruce rosou, jež tak opálově září. Chvílemi zdá se, když zlaté provázky mocněji zašlehnou, že konečky rostlin hoří, že malinké jiskérky planou na zdvižených jich vrcholcích. — Polní cestou, kterou jde, teče voda v kolejích k potoku deroucímu se rozervanou hlinitou roklí mezi vrbovým proutím. Z rokytí vyletí s křikem čejka, již jmenujeme „kníharka". Vesluje vzduchem a pronikavé její „kní — kní — kní" dlouho zní v duši.

Pozoruje ji, jak mizí v oblacích, byl by málem šlápl na písklátka, kdyby vyplašený chocholouš nebyl vyletěl zrovna mu u nohy. Zaražen zahleděl se k zemi a vida v hnízdečku tři mladé chocholoušky k sobě se tulící, zaradoval se.

I pestrého stehlíčka, který vyzobával na zemi úbor pupavy, vyrušil. Poodletěl, ale ne daleko. Vida, že mu nehrozí nebezpečí, usedl na jiný úbor — jest jich tu plno — a hodoval dále.

Stranou mezi poli vinula se mez, kde keř šípků růžovými květy královał. A opodál panáčkoval rozdováděný ušáček. Vrány brouzdajíce bramboříštěm vznesly se s rámusem a brázdíce mohutnými rozmachy křídel vzduch, letěly v les kamž zapadl i chodec.

Jsou to u nás chudé lesy, suché a ponejvíce rudokoré borovice. Mechu málo; jen tak někde, kde pramének vyskočí na povrch a zavlaží kousek půdy vůkol, zazelená se to mechem a travou. Jinak jen suché jehličí a spadalé větvičky chřestí pod nohama. Na pokraji hněv, čekanka, nějaký svízel s drobounkými nazelenalými kvítky, zvonek s modrými kalíšky, do kraje vyzvánějícími, místy i pavinec, něco rozcuchaných jestřábníků — a to ostatní je skoro samá pupava. Milou vůni, duši na posilu, posílají kopce mateřídoušky. Mezi tím, jako pohozené míče, objeví se pýchavky, jež na podzim jest terčem hochů, kteří dobytek na draha vyhánějí a jejichž křik a výskot kolem vesele plápolajících ohníčků odvážně probouzí ozvěnu lesa.

Verner kráčí hlouběji do lesa, aby úplně osaměl, aby ničeho neslyšel než stromy, les a ptactvo v něm. Chce žíti alespoň chvíli, sám a oddati se zúplna myšlenkám, jež v tichu tak velebném naplňují nitro člověka.

„Šel do lesa", píše nadšený opěvatel přírody Henry David Thoreau — „poněvadž chtěl žíti s rozmyslem, střetnouti se s pravou podstatou života a hleděti, zdali by se nemohl naučiti tomu, čemu se naučiti může, aby v hodinu smrti nemusil říci, že vlastně nežil. Nechtěl žíti něčím, co by

Rakousko-uherský vojenský transport s polním automobilem.

Zničený kostel v Athiesu ve Francii.

nebylo životem — jeť život věc tak vzácná; také nechtěl žíti v odříkání, leč by to bylo naprosto nezbytno. Přál si žíti hluboko a vyssati všechen morek života, žíti tak junácky a po spartansku, aby na hlavu porazil všechno, co není životem; zabrati kosou hodně široký řad a sežnouti u samé země, vyzráti na život a obmeziti jej na nejnutnější míru, a objeví-li se nízkým, tu zachytiti plnou a pravou nízkost a ukázati ji světu; pak-li vznešeným, poznati ho zkušeností a podati o tom věrnou zprávu na své nejbližší vycházee."

Slunce vrhá za ním unavené pruhy světla, jež chvějí se v pohybech stromů. A co pojednou zří? Na zemi oblita září slunce, leží deštěm vybílená lebka vrány a opodál ostatní část těla, místy dosud krytá peřím. Hůl pohnula mrtvolkou a hejno dotěrných much odletuje a zase se navrací. Ještě více nadzdvihne mrehu. Paprsek sluneční ozlatí několik oranžově pruhovaných hrobaříků, kteří namáhají se vykopati mrtvole hrobeček.

Dva kontrasty — život a smrt v jednom momentu. Záhada o smyslu života vzruší duši, zanechávajíc v ní neurčitou myšlenku o velikém, ehmurném a přee tak prostém tajemství.

Rozčepýřená šiška sletěla se stromu a padla zrovna na mrchu. Pohnuly se mouchy bzučivě a sedly zase znova na kořist.

Několik červených skvrn, jako z hlubin země vytrysknuvší plamínky, poutalo pozornost. Rumělkové kloboučky muchomůrek bílc postřiknuté odrážely se jásavě ve změti šedi.

Hlouběji v lese stromy staly se hustší nízkým podrostem, jenž barvou mnoho se nelišil od starých borovic s rozpraskalou korou.

Tu i váuek přestával; stromy vydechovaly vnní pryskyřie, a Verner vdechoval do sebe něco ladícího k touhám a snivé lenosti. Nedbá, že větve šlehají mu do tváře, že proráží sítě pavučin, poházené jehličím a kapkami, nevšímá si, že je má na šatě a po obličeji, — jen spěje dál — dál, aby v brzku došel nízkého podrostu, kde tak krásně se přemýšlí. — — Zde ehee býti sám — se svou bolestí i radostí. Tu požaluje přírodě, a ona jediná zase dovede jej rozveseliti svými kouzly. Ona je mu milenkou i přítelem; jest mu vším. Dává krásu i sílu, což nikdo jiný nemůže dáti.

Rozhrnuje podrost, kapky rosy stékají po rukou i obličeji a chladí jeho rozpálené líce. Mylenka na úplné se odevzdání sobě nutká jej pospíchati na známé místo, kde nikým není vytrhován, leda nějakým broučkem, motýlem nebo ptákem. Často zabloudí sem i hopkujíeí zajíček, veverka nebo též jiný obyvatel lesních tišin.

Z rokle, z níž vydobyli vápenný kámen a která teď zarostla vřesem a borovicemi, vyletěla, celá jsoue poděšena, sojka. „Kák — kák — kák",

Německé a turecké vojsko v Jerusalemě: Proslov velitele k vojákům, kteří ubírají se na sinajskou frontu.

Zásobovací kolona na rakousko-uherské frontě v Sedmihradsku, kde v poslední době oživly tuhé dělostřelecké boje.

roztřáslo se vzduchem. Vykládaná křídla zamáchala, červeň na hřbetě se mihla, a již je pryč. Ještě za chvíli vydává pronikavý křik. A nad roklinou vesele poletuje párek odvážných modrásků. Lesní včely honí se po květinách, rozházených mezi nízkými stromky a keříčky, jež tady jsou pestřejší.

Panenské břízy s větvemi dolů malátně visícími a přehozenými závojem jemnýeh zelenavých krajek tak mile tichounce šustí jako hedvábí. Stranou třese několik zimavýeh osik postříbřenými listy. Vedle pěšinky, mezi vysokou, kosmatou šedou travou, vyskočil drozd a s hvízdotem poodletěl. Lesem zní příjemné: er, er, er, — cí, — crercrcí. — Hned nato ozývá se odpověď: píp, píp, píp. Na jívě, jako na zavolanou, ozval se někdo svým tík, tík, tík. —

Kdes v trávě úkrytu kobylka cinká citeru. Cvrček ladí housle a mušky jako na signál tančí vlahým vzduchem, jakoby byl bál.

Všude šum, ruch, shon, zpěv a tanec... Flétny, píšťaly, trubky, housle, cimbály a šalmaje zvučí, hlasy vyzvánějí cin, crercereí, píp, tík, ká, cí — tý, lo, tuì, pík, tík, crererrí. Z houští ozývá se sedmihlásek. Ve skupině hlohu a trnek mile cinká pěnkavička. Žluva lékařka překlepává kdesi kůru. Je slyšeti její stejnoměrné: klik, klik až sem jako v ozvěně. I veverka, jako tajtrlík, zašustlia po zemi a několika skoky ocitla se

na osamělém dubu. Houpala se čtveračka na větvi, jejíž listí vlnělo, a posmívala se. — A!! Jaká radost!

Malý hříbek s černohnědým kloboučkem na stranu splácnutým vykukoval zpod kuželovitého jalovce. Radost zmocní se duše a nožík v zápětí měkce vjede do bílého třeně.

„Tiryk, tiryk," zakřiklo pod jalovcem, vyletěl sameček koroptví polekaně a odkřepčil do mlazů.

Lesem dále zněl koncert ptactva a odrážel se o kmeny i koruny stromů, letěl dále tento pozdrav lesův, až zmizel v jiných zvucích. Z houští najednou, kde se vzala, tu se vzala, kobrtá se bába s nůší na zádech. Sbírá suché chrastí a houby. Míjí Vernera beze slova, ubírá se dál lesní průrvou, sbírajíc na zákopech červenající se jahůdky.

Zešeřilo se najednou. Z ocelové oblohy linuly vlažné paprsky mdlého, jako by nemocného světla. Zraky chodce hleděly prázdnotou mezi korunami stromů nahoru k obloze, na níž srocovaly se chuchvalce olověných mraků, valících se jako ohromní draci. Chtě, nechtě musil se obrátiti k domovu. Vítr profukoval průsekem mezi vysokým lesem a mlázem dosti značně.

Co tak kvačí k domovu, pln obavy z deště, cestou, jíž jde, belhá se mladý kos a na něm chumáč much-masařek, s křídly harašivě tlukoucími o sebe. Ostrým mávnutím rozehnal je a vzal ubožátko do rukou. Chvělo se strachem — a tak důvěrně tulilo se k teplé ruce. Kos vypadl kdesi z hnízda a mouchy jej zrádně přepadly. Snad by jej byly i udolaly. Po chvíli jej pustil na měkký tamaryškový koberec mechu. V drobounkých očičkách zaperlila se radost. Utíkal do houštiny a ladil si hrdélko. Druhý den nalezl jej v kaluži vody, jež se nastavila v hluboko zabořené koleji, mrtvého. Chtěl se snad napíti a zatím našel smrt, jež jako tajemný plaz skrývá se za vším, což jest. Co vlastně je základem našeho života? Jen smrt je základem, nezměnitelnou skutečností, proti níž není odvolání.

Zvolna vracel se Verner domů — neboť obavy z deště nebyly tak veliké — a vnímal vše tak dychtivě, tak hltavě, že by ses, čtenáři, děsil jeho nenasytnosti. V přírodě může býti nenasytný, jenom když není barbarský. Jen v přírodě cítíš se oproštěn, jen tehdy, jsi-li samoten, můžeš se nerušeně oddati velikým myšlenkám, jen tehdy můžeš se zahloubati do záhadných dálek, na něž ti ve víru života nenapadne ani mysliti, ani času nezbývá; jen v přírodě možno ti vzpomínati na to, o čem tvá vzrušená duše snila v extasi.

Příroda, ty lesy, pole, luka i to zlaté povětří, v němž se s rozkoší koupáš, poskytne ti všeho, i toho, co jiný by ti odepřel. Cítíš vůni váti celým krajem, vidíš život v nejrůznějších formách, slyšíš symfonie ptactva a hmyzu, vidíš život i smrt, zmar i zdar, lásku i nenávist, jíž stíhá jeden druhého, zříš krásu a sílu. Nač psáti dále? To se musí žíti! Péro nestačí neumělými slovy naznačiti stou část krásna, jež nám příroda podává, a poznáme-li je přec, nevyslovíme vše tak dokonale, jak jest ve skutečnosti, neboť to vše jest nevyslovitelné, a co je nevyslovitelné, jest božské.

Verner vrací se s radostí ve tváři k domovu. Do jeho snů a illusí voní mu mateřídouška, mezi níž pobíhají střevlíci, kovaříčkové a zelené kobylky. Na žloutnoucích klasech houpají se drobounká sluníčka. Tu a tam v polích zvoní kosa a zpěv skřivánků. Slunce unaveně svítí s opilého nebe v jeho cestu. Vrány s veselým křikem zvou do přírody: „k nám, k nám."

(Z knihy „Chvíle v přírodě.")

□ □ □

DOBRODRUŽSTVÍ NA MOŘI.

Jako napínavý dobrodružný románek čte se příhoda dvou mladých Finů, které při vyjížďce pro zábavu na moře překvapila vichřice a způ-

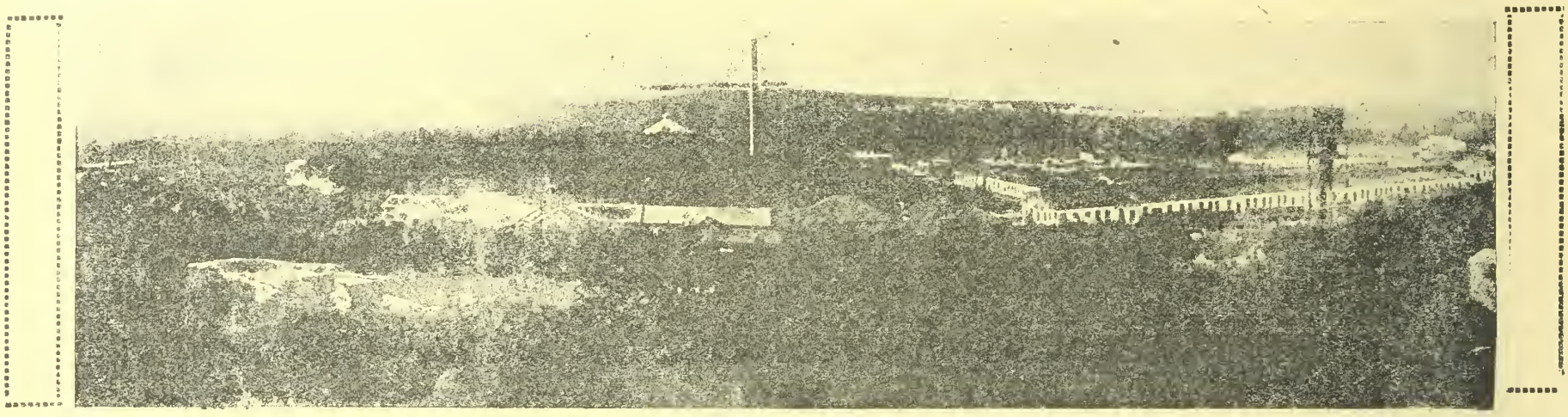

Rakouský muniční průmysl: Pohled na filiálku Škodových závodů v Bolevci u Plzně.

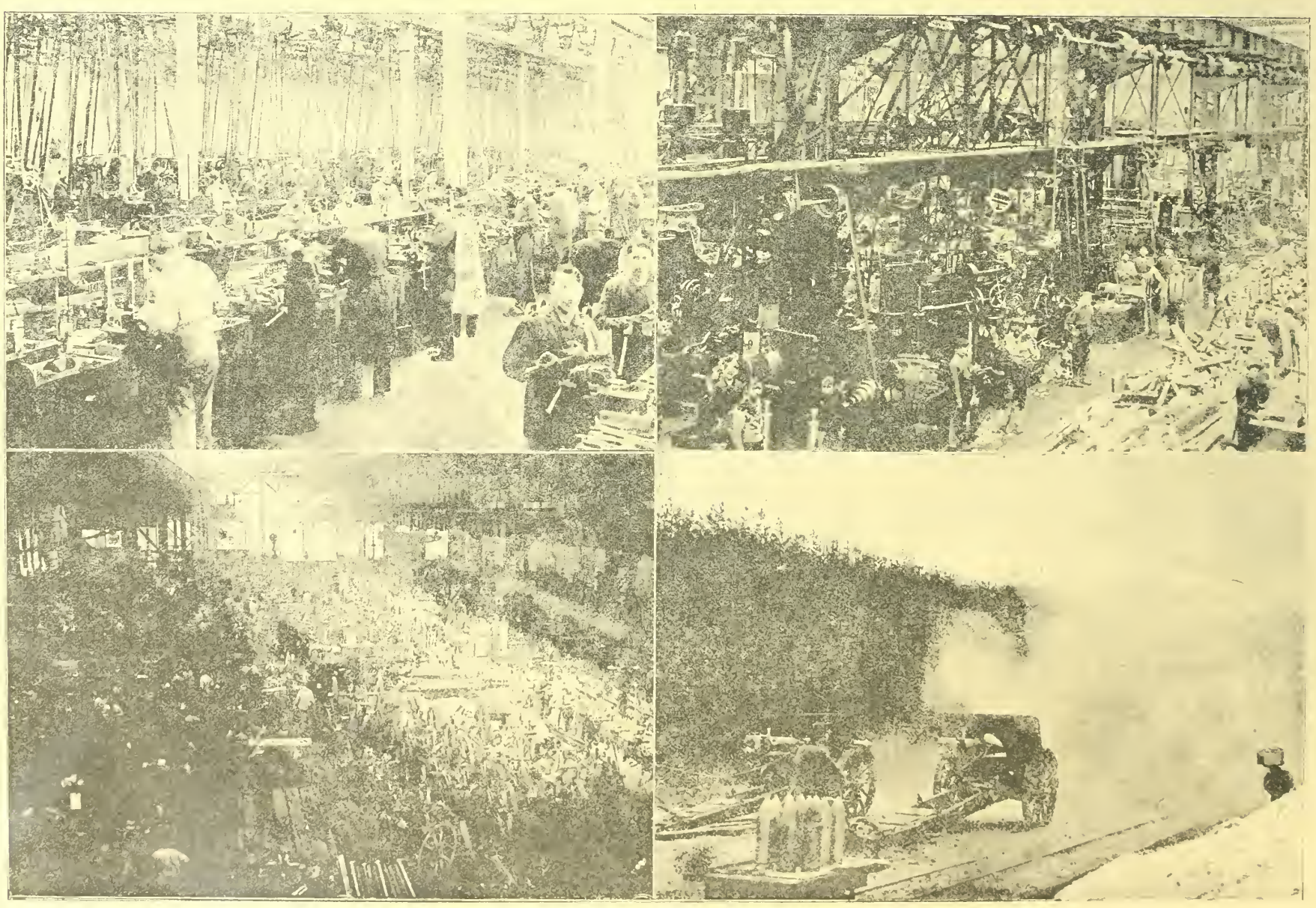

Ze Škodových závodu v Plzni: První dva obrazy nahoře dílny mechanické; dole 1. montovna, 2. zkušebni pokusy s náboji.

sobila jim několik dnů pekelných muk. Jak se oznamuje ze Štokholmu, vyjeli si dva mladí Finové Bromels a Gröning na moře v plachetním člunu toužíce po malém osvěžení v prázdné chvíli. Chtěli se vrátit po několika hodinách, pročež vzali s sebou pro posilnění pouze několik obložených chlebíčků; ani ve snu jim nenapadlo že bude malý zákusek několik dní jedinou jejich potravou. Sotva však vypluli na širé moře, byli přepadeni velkou severovýchodní bouří, která hnala člun bez vesel stále do rozbouřeného moře. Dva dni a dvě noci potácel se člun na zpěněných vlnách. Ale na tom nebylo dosti. Gröning, nezvyklý moři, byl zachvácen prudkou horečkou a jeho druh měl nemalou práci, aby zabránil horečkou obluzenému skočiti do moře.

Znenáhla bouře ustávala a churavý Gröning se zotavil, čímž však dosud těžká zkouška nebyla u konce. Nebylo co jíst a oba vystáli muka hladu, k tomu ještě ve dne pražilo nemilosrdně slunce, zatím co noci byly studené. Hodiny se nekonečně vlekly. Zdlouhavě uplynulo několik dní. Naděje na záchranu už se oba dávno vzdali. Už téměř tupě přihlíželi, jak člun jejich je stále hnán dále do širého moře.

Sedmého dne, když oba muži byli polomrtví, zdálo se jim náhle, že vidí na obzoru temný pruh. Země snad? Nadčje vzpružila poslední jejich síly. Pokud mohli rukama veslovali, ale po mnohodinné námaze bylo jejich zoufalství ještě zvětšeno poznáním, že stali se obětí optického klamu. „Byl to okamžik nevýslovného zoufalství," vypravoval později Bromels. „Nyní jsme byli nezvratně přesvědčeni, že jsme ztraceni. Byli jsme tak seslábli, že už jsme sotva mluvili. Daleko na obzoru vycházela majestátně krvavá sluneční koule. Moře se přímo koupalo ve zlatě, nastával nový den, ale vidčli jsme, že už ho nedožijeme. Poručili jsme své duše bohu a ulehli jsme na dno člunu, abychom vyčkali smrt. Usnuli jsme. Ale hodiny naše ještě nebyly sečteny. Přišla nám záchrana doslovně z nebe, ve chvíli největšího nebezpečí. Připravili jsme se na to, že vykročíme ze života a polomrtví jsme upadli v bezvědomí, v němž jsme zůstali 24 hodiny. Tu osmého dne přišla jako zázrakem záchrana. Probudili jsme se v jednu hodinu odpoledne a vidčli jsme nad hlavami kroužiti dva obrovské ptáky. Byla to dvě vodní létadla. Snesla se níže. Volalo se na nás. Několika slovy vysvětlili jsme své položení a prosili o pomoc. Posádka hydroplánů byla ochotna poskytnouti nám něčeho k snědku a láhve mléka. Ale pokud nám ještě síly stačily, prohlásili jsme, že taková pomoc by nepomohla dvěma mužům, kteří se postili osmkrát 24 hodiny. Snažně jsme prosili, aby nás vzali na palubu. Svolili, a brzy jsme byli každý na jednom létadle. Byli jsme zachráněni! Cílem létadel byl jeden ostrov, kde nám letci věnovali všemožnou péči. Ošetřili a obvázali naše ruce a obličeje spálené sluncem a vodou a co bylo pro nás nejdůležitější, dali nám nadbytek jídla. Za dva dny jsme snědli devět divokých kachen, půldruhého kila másla a právě tolik cukru, o jiném ani nemluvě. Bylo toho však třeba nejvyšší měrou, neboť důkladný půst stál nás každého 20 kg váhy."

□ □ □

LOV NA ORANGUTANY.

Ervald Conrad, slavný cestovatel dalekého orientu, popisuje ve svém cestopise mimo jiné i lov na orangutany na ostrově Borneu. Píše:

Večer devátého dne po našem odjezdu z Rjabanga našli jsme pěkné místečko, k odpočinku jako stvořené. — V okamžiku, kdy jsme zde chtěli rozbíti náš tábor a naše zásoby a věci z člunů sem přenésti — počal Malajec, který měl rozdělati ohniště pronikavě vřeščeti a směrem k nám uháněti. Polo šílený strachem, skočil do vody — zatím co celý déšť kamení a dřev se za ním sypal. „Pane — drahý pane — orangutani jsou tu," křičel ubohý domorodec přibliživ

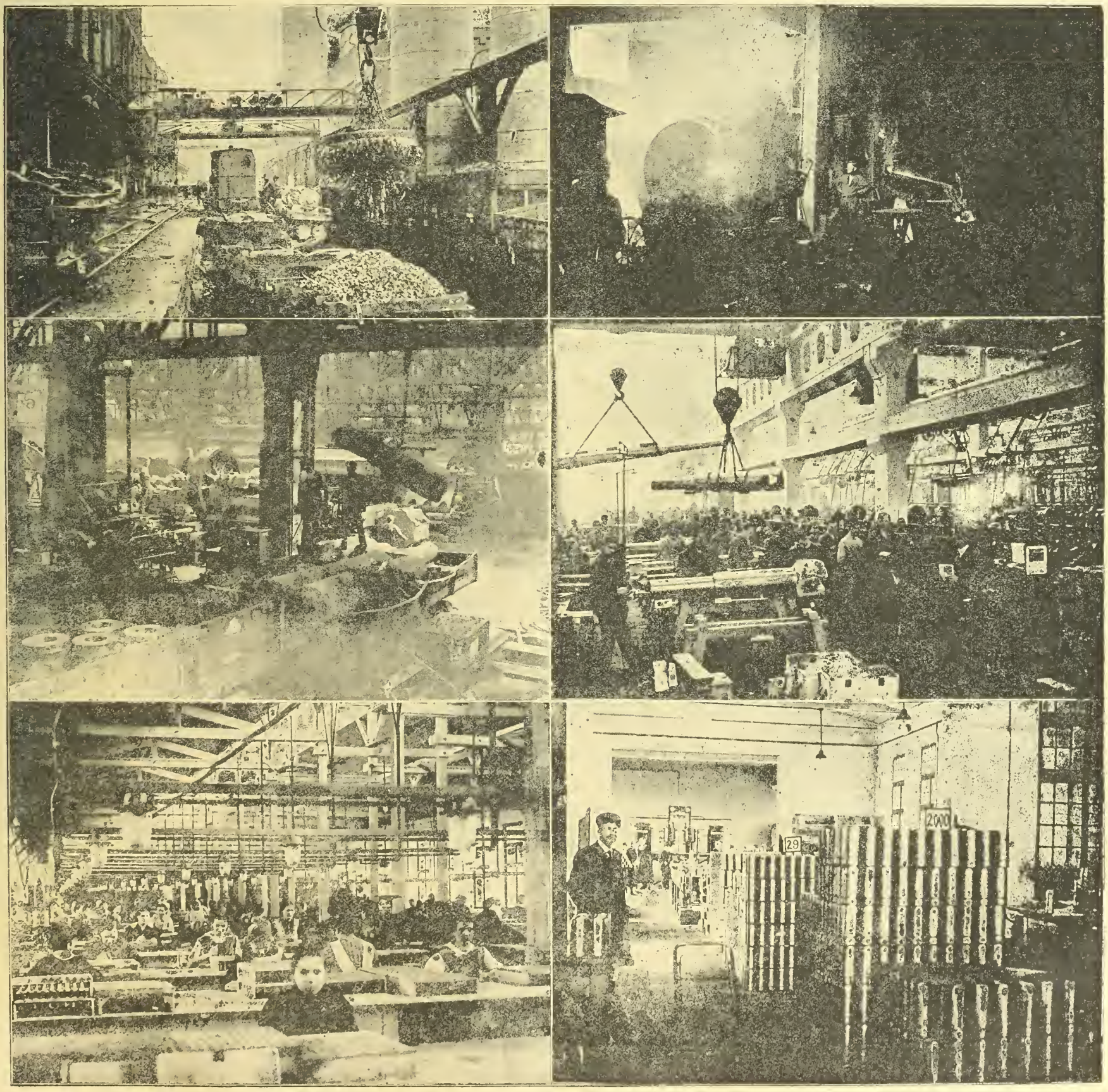

Škodovy závody v Plzni: 1. Tovární dvůr s velkým magneticko-elektrickým jeřábem. 2. Slevárna 3. Velká soustruhárna. 4. Soustruhárna dělová. 5. Hotové náboje. 6. Revise zapalovačů.

se našemu člunu a skutečně dva krásné exempláře této opice — objevily se na břehu — cenice na nás bílé své tesáky. Můj společník zvedl okamžitě pušku — chystajíc se je skoliti, leč zadržel jsem ho. Chtěl jsem lapiti opici živou — a výstřel pušky byl by jistě zaplašil celý orangutaní tábor, který se pravděpodobně nalézal zcela na blízku. Orangutan je nebezpečným sousedem, napadaje člověka bez všelikého úvodu. Musili jsme býti proto opatrni a přenocovali jsme tudíž v člunech. Malajci činili zatím přípravy k lovu. Z prutoví jistého stromu byly upraveny zvláštní košatiny, jež měly podobu sudu, opatřeny jsouce otvorem, který se samočinně uzavíral. Mimo to bylo připraveno deset dlouhých las. Jakmile se rozednilo vystoupili jsme na břeh.

Orangutan má zvyk mění-li svůj pelech, tráviti noc obyčejně na vysokých stromech. Poněvadž náleží k nejsilnějším tvorům pralesa — je více méně neobezřelý a bezstarostný. Jen tomu lze děkovati, že lze vypátrati jeho pobyt a učiniti nutné přípravy k jeho chycení — dokud ještě klidně dříme.

Malajci, kteří byli na výzvědách, nám oznámili, že našli několik vysokých stromů, na nichž se uvelebila celá orangutaní rodina. Rychle jsme připravili košatiny: připevnili jsme je na jednotlivé kmeny ve výši asi 3 stop od země, kolem každého kmene byli postaveni čtyři do-

Z Balkánu: Rolník z Bělopolje na Novopazarsku při vláčení.

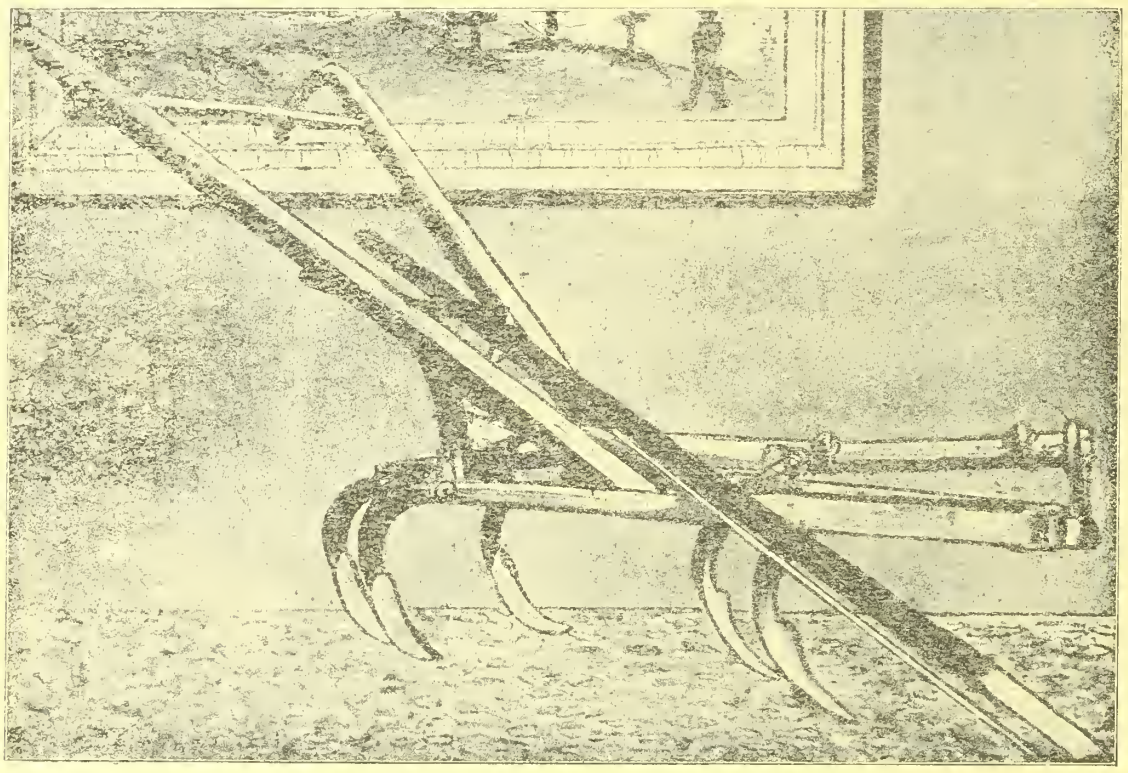

Historický pluh v mírovém museu v Ženevě. Je to památka z let 1863 a byla zhotovena z mečů jako symbol míru.

morodci, kteří s lasem v ruce očekávali sestup opice, zatím, co já i Scott s nabitými puškami jsme opodál číhali.

Netrvalo to dlouho; zdá se, že nás ospalý milostpán zpozoroval dříve než my jeho. Bylo slyšeti jakýs chrapot a brzy na to spatřili jsme vysoko nad námi divoké líce orangutanovo, který se zvolna se stromu spouštěl dolů. Když dospěl na nejdolejší větev, zarazil se a pohlížel dolů, aby seznal, co se vlastně děje. Nezdálo se, že by byl zvlášť opatrným, poněvadž ho naše přítomnost nijak nerozčilovala. Byl právě při ranní toaletě; protahoval se, narovnával záda, hladil si svůj rozcuchaný vous, utrhnuv tu a tam některou větev, aby ji pak, pohladiv, či poškrábav se s ní — na nás hodil.

Pozorovali jsme každičký jeho pohyb, zatím co on se o nás, jak se zdálo — ani v nejmenším nestaral. Pak se otočil a zmizel v koruně stromu. Jako starostlivý otec rodiny, šel asi probuditi svou družku, neboť se náhle oba objevili společně. Ona jako něžná matka chovala v náručí svého kojence a od té chvíle pohlížely na nás tudíž tři páry opičích očí. Naše chování je, jak se zdálo — rozveselovalo — a začali dokonce napodobovai komické pohyby Malajců, kterých jako by se ani nebáli, snad proto, že jim byli podobni černou barvou svého těla.

Byla to věru zábavná podívaná zde, v hlubině, pralesa; trpělivost naše však byla záhy u konce, kterýsi Malajec zvedl kamen a mrštiv jim po samci-orangutanu, trefil ho do ruky; opice zařvala jako běs. V následujícím okamžiku objevili se i na ostatních stromech orangutaní manželé s dětmi. Další házení kamenim opice ještě více rozdráždilo; konečně odvážil se jeden ze starších orangutanů a spouštěl se se stromu dolů a dolezl až k naši košatině. Nenadál se toho asi — zastavil se — očenichal celý koš a snažil se pak strhnouti ho se stromu, ovšem že marně. Věc se mu zdála býti směšná; na ostatních stromech zavládlo ticho a všichni hleděli pozorně na jeho počínání; zvědavost potlačila vztek a bojovnou náladu a na to jsme čekali.

Vzduchem náhle zasvištělo laso, leč opice postřehla nebezpečí a oháněla se rukou. Malajci však neustali; se čtyř stran mihaly se lasa až ho jedno uchvátilo za ruku. Chtěl se vyprostiti druhou rukou, při čemž se pustil kmene a sřítil se do koše, kde jsme ho záhy spoutali. Byl náš. Boj trval celkem dvacet minut. Nyní začal však koncert na okolních stromech; ruch, šum, řev, vytí a štěkání byly nejlíbeznějšími tony produkce. V bezuzdném vzteku slézaly opice, aby osvobodily svého druha, zatím, co jiné na nás metaly větve a kusy ulomených dřev. Na pěti místech byl veden zuřivý boj a všude tentýž obrázek, všude týž výsledek. Nehledě na tuto půtku — poznaly opice nebezpečí lasa a nespouštěly se proto níže. Nemohly jsme všechny po-

Boje na západě: Skupina kanadských vojáků vrací se na nákladním automobilu z boje v přední čáře do svého úkrytu za frontou.

Oprace v Palestýně: Německé a turecké vojsko před nádražím v Jerusalemě.

lapiti. Během čtyřhodinové námahy chytli jsme čtyři orangutaní samce; jedňoho jsem zastřelil v okamžiku když se vrhl na kterého Malajce. Samičku jsme nechytli dosud ani jedinou. Napadlo nás postaviti koš pod strom. A hle — samička i s dětmi přiblížily se blíže, aby ještě jednou uviděli svého obránce a tak se nám podařilo jednu po druhé polapiti. Opičí jich láska uvedla je v záhubu.

□ □ □

OBCHODNÍ DOPRAVA VZDUCHEM.

Angličan Holl Thomas, průbojník anglické aviatiky, který obdržel před devíti lety cenu „Daily-Mail", v obnosu 10.000 liber (240.000 K) rozhovořil se nedávno v aeronautické londýnské společnosti o obchodní vzdušné dopravě. Thomas pravil mimo jiné ve své přednášce — o níž se všechny anglické listy široce rozepsaly Že obchodní létadla nezatlačí asi železnice a jiné dopravní prostředky do pozadí. Jest ale toho názoru, že způsobí převrat a že budou míti ohromný vliv na vývin obchodu, více na př. než mají létadla válečná na válku. Úspěch vzdušných obchodních létadel je závislý na stanoviscích interesentů. Lhostejnost veřejnosti a obchodního světa — měla jak víme značný zpětný účinek na vývin vojenských aeroplánů. Aby tomuto zlu bylo zabráněno, utvořeno bylo zvláštní komité s lordem Northcliffem v čele, které bude hájiti zájmy budoucích vzdušných létadel.

Thomas uvedl mnohé, důležité důvody pro výstavbu vzdušné dopravy k účelům obchodním. Aeroplan jest dle jeho názoru, nejen nejrychlejším transportním prostředkem vubec, urazit 80 až 100 mil (angl. míle jest asi 1.5 km) za hodinu, nýbrž lze ho za našich dnů považovati za praktický stroj, který lze určitým nákladem zatížiti. Paříže by se dosáhlo létadlem z Londýna ve třech hodinách (místo v sedmi), Říma za 12½ hodin (místo 42) a Petrohradu a Cařihradu za jediný den. Co se pak týče jistoty nebylo létání od samého jeho počátku skutečně nebezpečné. Obecenstvo by se musilo statistickými daty v této věci náležitě objasniti. Přednášející uvedl pak rozpočet pro pravidelnou vzdušnou dopravu mezi Paříží a Londýnem, ze kterého plyne, že by jedna míle této cesty, stála asi 4 šilinky a 8 pencí (5.60 K), leč tento vývoj by se značně zmenšil kdyby létalo denně více strojů. Aby se tato kvota snížila na 3 šilinky (3.60) musela by býti denně 4 létadla v činnosti. Doprava osobní stála by asi 5 liber (1.20 K) s předpokladem, že by se plně využilo motoru. Ještě výnosnější byla by vzdušná pošta. Psaní o váze 1 unce (31 gr.) stálo by ½ penny (5 hal.) a za balík 3 liberní platilo by se pouze 2 šilinky (2.40) vždy ovšem za předpokladu, že bylo létadlo plně zatíženo. Thomas míní, že by stát sám se měl postarati o tuto poštovní dopravu, která by přejala i dopravu osobní.

Další využití vzdušné dopravy obchodní, rentovalo by se zejména pro kratší tratě a v koloniích, kde by tvořila jaksi doplněk sítě železniční. Vliv povětrností byl by pranepatrný — míní Thomas — a nijak by nebránil pravidelnosti dopravní; že by zřízení četných přístavišť mělo za následek značné zvýšení výdaju — popírá Thomas tvrzením, že by nájem a udržování přístavišť pro dopravu Londýn-Paříž staly pouze 250 liber (1000 K), jež by se taxou 2 pencí (20 h) na jednu míli připadající umořily — za předpokladu, že by se vykonalo ročně nejméně 2920 letů. Důležitost přístavišť — pravil přednášející — nelze dosti oceniti. Dlouhá traf z Londýna do Tokia mohla by býti přerušena na každých 10 mil jednou přístavní stanicí. Mlha a tma noční nebyla by rovněž překážkou kdyby ve vzdálenosti každé 10té míle byl zřízen jakýsi maják. Dle toho principu byly by možné i delší lety námořní. Co by záleželo na vydání — byla-li by umožněna vzdušná doprava mezi Londýnem a Novým Yorkem?

Nepříjemné zjevy provázející let dnešního létadla — jako hluk kymácení, zima, nepohodlí a j. zmírní se prý jednak během doby vlivem pokroku a mimo to zmírnily by se značně i pomalejším letem, jakým by se osobní doprava provázela.

□ □ □

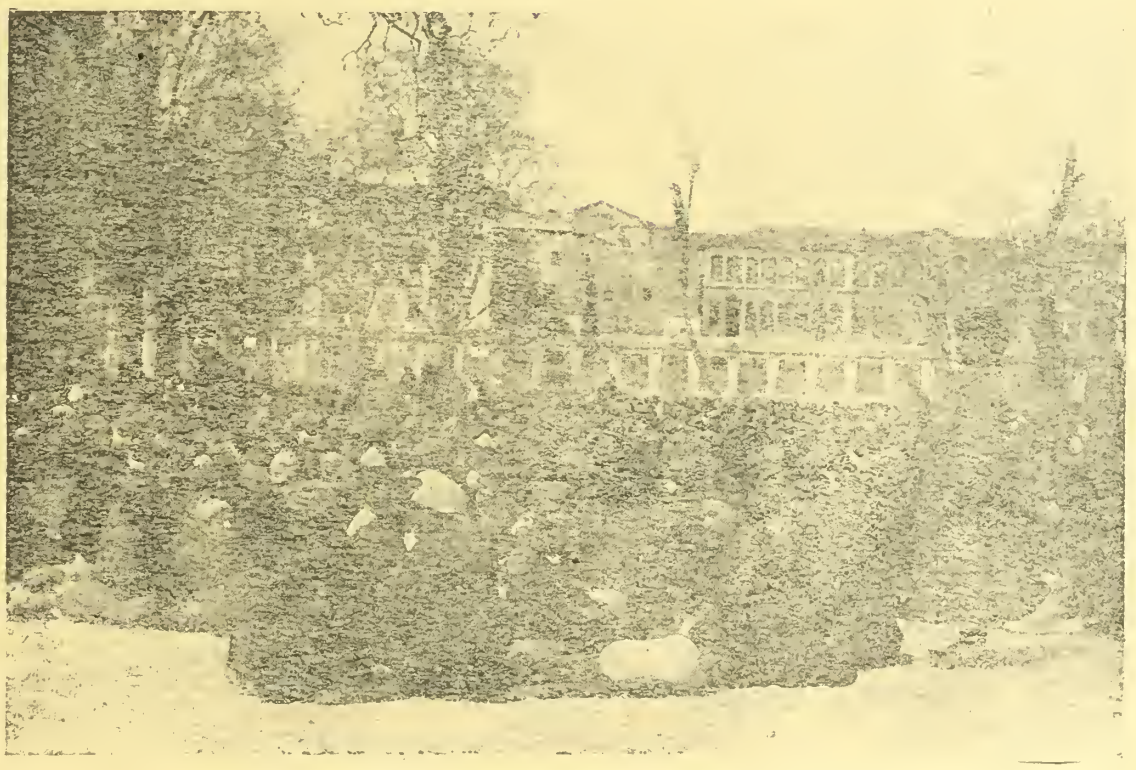

Turečtí rekruti na nádvoří Achmedovy mešity v Cařihradě.

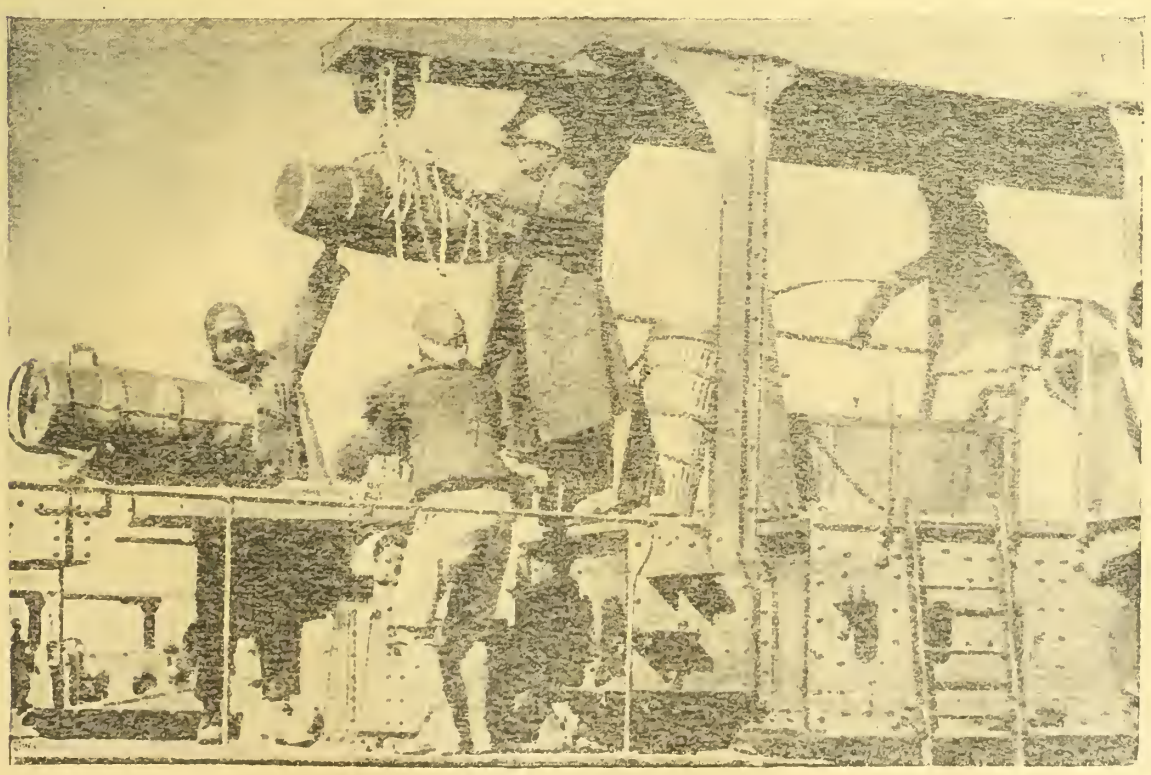

Nová francouzská obrovská děla na kolejnicích se zvláštními jeřáby pro náboje. Podobná děla užívali Rusové v bitvě u Zborova.

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

	Přenos z č. 28. Vídeňské Illustrované Noviny	K	743.90
133	Čechovský Josef, Kateřinice	K	5.—
134	Hejda Vilém, Mor. Budějovice	K	1.90
135	Němec Marie, Vídeň XVIII.	K	3.—
136	Vychytil Jos., Halkovice	K	3.—
137	Fahnrich J.. F., Dvůr Král. n./L.	K	2.—
138	Koza František, Křižanov	K	—.90
139	Hanáček Antonín, Písek	K	3.—
140	Chaloupka M., Purkare	K	1.—
141	Spoř. a zálož. spolek, Nové Město n./M.	K	6.15
142	Kahovec R. J., Plzeň	K	2.—
143	Kasová Steffi, Nymburk	K	2.—
144	Hýlková Eliška, Brno	K	3.—
145	Matula Jakub, Bradlo	K	15.—
146	Valenta Josef, Dvůr Suchá	K	2.—
147	Sbírka voj. dělnictva B. J. H. v Blumau	K	11.90
148	Sbírka voj. dělnictva B. J. H. v Blumau	K	15.—
149	Novotný Bohumil, Klatovy	K	1.—
150	Skupa Cyril, Osek	K	5.—
151	Sbírka voj. Červ. kříže, Břeclava	K	3.60
152	Helán Frant, Komanda Haidenschaft	K	3.—
153	Dietl Josef, Mor. Ostrava	K	5.—
154	Horák Frant., Niederleis u Vídně	K	6.—
155	Mencl Alois, Černilov	K	4.—
156	Gala Ferd., Podivín	K	3.—
157	Tomášek Josef, Velím	K	3.—
158	Jirátko Matyáš, Waidhofen a/Y	K	2.—
159	Drábek Čeněk, Litomyšl	K	5.—
160	Měřínský Jan, Žabčice	K	5.—
161	Pakta Ant., Milostovice	K	2.—
162	Staněk Frant., Bialobrzogi	K	3.—
163	Čechmanek Al. Bialobrzogi	K	2.—
164	Faltejsek Frant., Jablonec n./Orl..	K	5.—
165	Löwi Jakob, Hoštialkov	K	4.—
166	Smrček Ant., Mlač	K	15.
167	Zakal Frant., Vídeň, XIV..	K	5.—
168	Soška Frant., Jaroměřice	K	2.—
169	Matyáš Ludvík, Val. Klobouky	K	4.—
170	Morávková Betty, Vídeň I.	K	2.—
171	Kučera Josef, Kostomlaty	K	2.—
172	Hellebrand Rob., Milostovice	K	2.—
173	Trnka Josef, Kopřivnice	K	10.—
174	Učitelský sbor, Bolehošť	K	2.40
175	Občanská záložna, Frenštát	K	6.—
176	Fialová Bedřiška, Plzeň	K	5.—
177	Weis Alois, Feldpost 287	K	5.—
178	Sbírka vojínů účet. kanc. 93. Z. D. pol. pošta 220	K	16.—
179	Krejčí Jan, K. F. A. 8. S. Z. 6. pol pošta 509	K	10.—
180	Zedníček, Sv. polní pošta 316	K	5.—
181	Bayerova C., Otrokovice	K	10.—
182	Veselka Frant., Křižanov	K	5.—
183	Hromádka I. R. 6. polní pošta 419	K	3.—
184	Šmíd Frant., I. R. 6. polní pošta 419	K	5.—
185	Svoboda Frant., I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
186	Přikryl Boh., I. R.. 6. polní pošta 419	K	2.—
187	Vévoda Ant., I.. R. 6. polní pošta 419	K	7.—
188	Kříž Frant., I. R. 6. polní pošta 419	K	10.—
189	Ševčík Tomáš, I. R. 6. polní pošta 419	K	5.—
190	Krátký Arnošt, I. R. 6. polní pošta 419	K	3.—
191	Urbančik Jan, I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
192	Janoušek Fr., I. R. 6, polní pota 419	K	2.—
193	Nedvědický Fr., I. R.. 6. polní pošta	K	2.—
194	Homola Jan, I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
195	Jeřábek Mich., I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
196	Vyskočil Jos., I. R.. 6. polní pošta 419	K	2.—
197	Štrobl Jan, I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
198	Gotthard Ant., I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
199	Sonček Vinc., I. R. 6. polní pošta 419	K	2.—
200	Jabornik Rud., Vel.. Bílovice	K	3.—
201	Tkalcovský výrobní spol. Hronov n./M.	K	2.—
202	Suma Jozsef, Mariavolgy	K	1.—
203	Votrubová Frant., Purkersdorf	K	3.—
204	Mühlbacher Ed., Chudčice	K	2.—
205	Valenta Ant., Feldpost 627	K	1.—
	Součet	K	1056.75

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTI.

Dne 5. července. Všecky ztracené posice u Březan byly protiútokem dobyty. Na ostatních částech fronty stupňují Rusové dělostřelecký oheň. Na ostatních frontách žádná změna situace. Němečtí letci napadli s úspěchem Harvich.

Dne 6. července. Nové ruské útoky u Zborova byly odraženy. Ruský útok jižně údolí Casina je v zárodku utlumen. Ruské štábní zprávy sdělují, že ruská kořist z bojů u Zborova činí v prvních dnech 10.000 zajatců, 25 děl.

Kathedrála sv. Petra v Royl, nepřátelskou dělostřelbou úplně zničená.

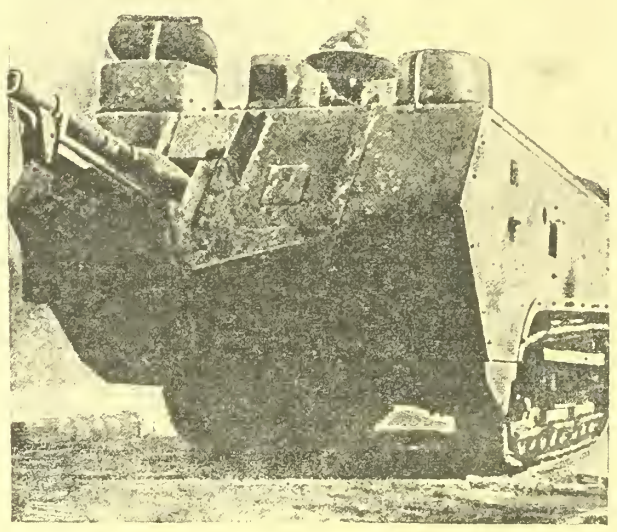

Nejnovější francouzské tanky, které vyzbrojené jsou děly, strojními puškami a kulomety.

Dne 7. července. Rusové obnovili s velkými silami své útoky u Stanislavi, Březan, Zborova a Batkova, Zvyzynu a i na jiných místech. I tentokráte byli odraženi se strašnými ztrátami. Bitva skončila pro ně největší porážkou, kterou v této válce utrpěli. Jen u Březan zanechali u předpatí svých posic 13.000 mrtvol. Bitva trvá. — Na západě dělostřelecké boje a menší zmařené útoky nepřítele u Nauroy, na Vysoké Hoře u Grimontu a jinde. — Na ostatních frontách žádné rozhodující události. — Venizelos v Řecku mobilisuje. V Číně vypukla občanská válka. Přívrženci starého ministerského předsedy s vojskem táhnou proti Pekingu, kde Tsjang Hsun vyhlásil opět monarchii a sebe proklamoval čínským císařem.

Dne 8. července. Východní fronta: V Karpatech dělostřelecký oheň. V Stanislavi opětoval nepřítel s s velkou tuhostí své útoky. Všecky útoky rozbily se o udatný odpor a znamenitou součinnost všech zbraní miskolčské divise. Nepřítel, proniknuvší na několika místech do nejpřednějších zákopů, byl okamžitým protiútokem vypuzen. Též zůstal výpad podniknutý bez přípravného ohně, bez výsledku. V údolí Bystřice Solotvinské nasadil nepřítel opět velké síly k útoku. Osvědčený slezský pluk císaře a krále Františka Josefa I. uhájil své posice. Na západní irontě, ve Flandrech dělostřelecké boje. U Černy shroutil se velký francouzský útok. Za to úspěšně skončily německé útočné akce jižně silnice Laon-Soissons. — Německá létadla napadla Londýn, Francouzi a Angličani házeli pumy na Trier, Kolin, Essen, Karlsruhe a jiná města německá. — Ukrajina a Litva prohlásily svou samostatnost.

Dne 9. července. V Karpatech a na Bystřici Solotvinské útočili Rusové silnějšími výzvědnými sbory. Severozápadně Stanislavi muselo naše vojsko první své posice přenechati po dvoudenním houževnatém zápase nepříteli. Rozšíření ruského územního zisku bylo zameženo zálohami. Na jiných frontách našich žádná změna situace. Na západě úspěšné akce německých sborů na Chemin-des-Dames, u Parguy-Filain, u Laonu-Soissonsu a jinde. — V severním moři potopen anglický torpedoborec a lapač min. Ve válce ponorek zničeno v červnu přes milion tun nepřátelského lodního prostoru. — Krise v Berlíně se přiostřila. V nejbližších dnech očekává se důležité rozhodnutí koruny, za kteroužto příčinou konala se v Berlíně korunní rada.

Dne 10. července. Mezi Dněstrem a Karpaty odrazilo spojené vojsko několik ruských útoků, pak ale před přesilou nepřítele ustoupilo za dolní tok potoku Lukavice.. Nepřítel nepronásledoval na ostatních frontách žádná změna situace. Německá krise nebyla ještě rozřešena. Německý korunní princ byl zavolán do Berlína.

Dne 11. července. Ruské bojiště: V Karpatech ži-

SMĚS.

Ruský socialistický tisk o ofensivě. Z hlasů socialistických listů o ruské ofensivě je celkem patrno, že se podřizují nastalé skutečnosti. „Zemlja i Volja" píše: Včera mohla se ještě řešiti otázka, v jakém způsobu, za jakých okolností a politických podmínek byla by ofensiva přípustna — dnes i jen pokus protestovati proti dané skutečnosti neměl by jiného výsledku, než že by těžký stav ruské revoluce ještě více zapletl a počet obětí jen rozšířil. Gorkého „Novaja Žizn" praví: Všecky strany, bolševiky nevyjímaje, souhlasí, že v ofensivě jednou zahájené musí se vytrvati až do konce.

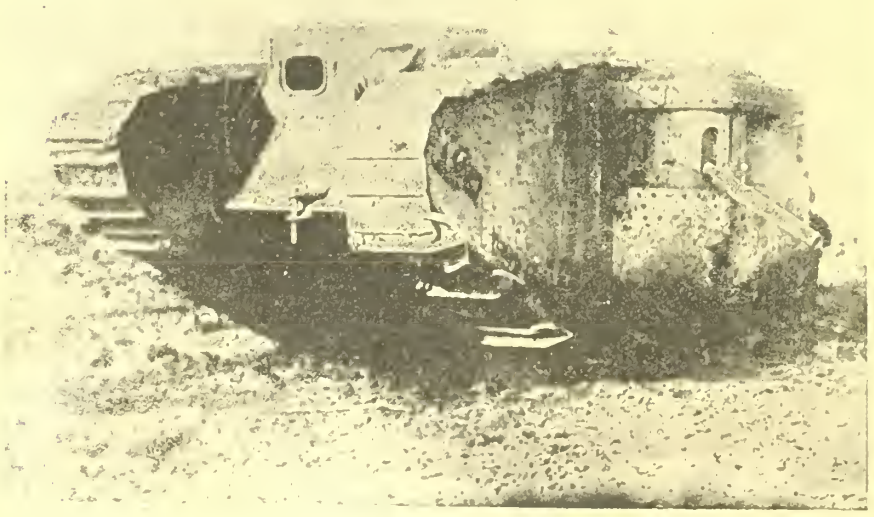

Anglický tank, který súčastnil se bitvy u Arrasu a byl německým vojskem ukořistěn.

Jiný anglický tank, který uvázl ve střeleckém zákopu a padl Němcům do rukou.

Ruská ofensiva ofensivou — mírovou? Polské listy vyslovují názor, že ruská ofensiva, nezdaří-li se, bude poslední válečnou akcí Ruska, po níž přijde mír.

Letoší Husovy oslavy. Husovy oslavy byly letošního roku poněkud živější, nežli tomu bylo loni a předloni. Napsáno bylo četně článků, i přednášky konány, v Čechách a na Moravě pak páleny byly hranice. O slavnostní náladě v českém lidu svědčí také zpráva o představení v Národním divadle, kde se hrál Jiráskův „Jan Hus" na oslavu památného dne Husova výročí. Titulní úlohu v tomto slavnostním představení hrál Vojan, který byl neustále volán a sklidil bouři potlesku. Po představení obecenstvo nehýbalo se z divadla a všichni herci byli nesčíslněkrát vyvoláni. Konečně vystoupily 2 dítky v národních krojích na jeviště s novou kyticí. Když konečně vyšlo obecenstvo z divadla, nešlo domů, nýbrž ubíralo se se Ferdinandovou třídou, po Příkopech a na Staroměstské náměstí k pomníku Husovu a zde ve 1/4 11. zazpívalo národní hymny: „Kde domov můj!" a „Hej Slované!", načež v naprostém klidu se rozešlo. Všude jevila se slavnostní nálada.

Jak dlouho potrvá ruská ofensiva? Podle zpráv z ruské strany možno počítati s pokračováním ruské ofensivy ve velikém rozměru. Tvrdí se, že dosavadní průběh bojů vyvolal v ruském obyvatelstvu a armádě ohromný jásot. Rozhodnutí pokračovati v ofensivě jest všeobecné a rovněž ony kruhy, které dosud byly proti pokračování ve válce, při úspěšném průběhu prvního bitevního dne nabyly jiného názoru. „Rječ" uveřejňuje výroky ministra války Kerenského, který mezi jiným pravil, že ani okamžik nebyl v pochybnostech o tom, že ruští vojíni vykonají svou povinnost. Horečka sbratřování minula úplně, nespolehlivé elementy byly odstraněny za frontu a jak ruská tisková kancelář oznamuje, pokleslo pak anarchistické hnutí ve vnitrozemí po energických opatřeních vlády na míru nejmenší.

Bude brzo konec války? Jak sdělily vídeňské listy prohlásil ruský velitel severní fronty, že nedojde k novému zimnímu tažení a že válka rychle spěje ke konci. Také ruské listy tvrdí, že nynější ruská ofensiva je poslední válečnou akcí, po níž přijíti musí mír. Oproti tomu je zase Viviani pessimistou. Pařížští žurnalisté, kteří s ním mluvili po jeho návratu z Ameriky, vyprávěli, že lze teprve na jaře 1918 počítati s americkou pomocí. Nutno tudíž připraviti veřejné mínění na novou válečnou zimu.

Nezapomínejte na spolek „Komenský" ve Vídni. Jeho úkolem je pečovati o české školy pro děti české v Dolních Rakousích a udržovati českou menšinu při národním vědomí. V zemích českých stejné úkoly vykonané Ústřední Matice Školská a Národní Jednoty. Že práce „Komenského" není podceňovatelná, dokazují tato čísla: V roce 1910 bylo v Dolních Rakousích 421.654 osob, které se narodily v ryze nebo převážnou většinou českých okresech v zemích českých. Možno říci s velikou pravděpodobností, že to byli Čechové. Kromě toho přihlásilo se za Čechy ještě 31.511 duší narozených v Dolních Rakousích. Je tedy podle posledního sčítání ve Vídni přibližně 453.165 Čechů, nečítaje Slováky, kteří jako příslušníci uherského státu nejsou dle obcovací řeči tříděni. Je to tedy velmi významná část československého národa, která žije na nehostinné půdě vídeňské a nemělo by jí býti zapomínáno právě v době nynější, kdy pomoci a posily potřebuje a bude potřebovati více než kdy jindy. Adresa spolku „Komenský" jest Vídeň III./1., Münzgasse 8.

První albánská lidová kuchyně v Dračí.

Čeští vojíni „Komenskému". Čeští námořníci z lodi Jeho Veličenstva „korunní princ Rudolf" věnovali na české školství dolnorakouské K 52.—. Čeští námořníci z lodi Jeho Veličenstva „Aspern" věnovali k témuž účelu K 60.—. — Čeští vojíni polní pošty 393 (pan šikovatel Šimůnek) věnovali K 70.—. Všem dárcům srdečné díky!

U příležitosti amnestie věnoval spolku „Komenský" ve Vídni III., Münzgasse 8, nejmenovaný 20 K a ženský odbor Národní Jednoty Pošumavské v Humpolci K 50.—. Výbor „Komenského" vzdává za tyto dary upřímné díky!

Židovské tábory budou rozpuštěny. „Zeit" se dovídá: Sionistickému poslanci Reizesovi bylo v parlamentě dáno na srozuměnou, že židovské tábory uprchlické budou rozpuštěny. V jednom z největších z nich, v Německém Brodě, bylo už dáno obyvatelům jeho na srozuměnou, že v nejbližší době bude jim opět dáno právo k svobodnému pobytu.

Řemeslnická a živnostenská jednota ve Vídni upozorňuje všecky rodiče, poručníky a sbory učitelské, hochům, kteří zamýšlí odebrati se do Vídně, aby se vyučili tomu kterému řemeslu, odporučovali buď Řemeslnickou a živnostenskou jednotu nezaopatřování práce" ve Vídni IX. Prabo nyní stejný účel sledující „Spolek pro mergasse 6. — Jen tyto dvě živnostenské korporace mají možnost umístiti hochy v prvé řadě u mistrů českých aneb v druhé řadě u mistrů německých, kteří však svým smýšlením českému hochu nikdy neublíží. Při nynějším nově zavedeném dozoru na učně, jsou také různé šikany, ústrky a zneužívání učňů vyloučeny. Jmenované korporace považují národní zachování našeho dorostu a výchovu jeho za řádné mistry za svou první a nejsvětější povinnost. Dotazy buďtež řízeny na Řemeslnickou a živnostenskou jednotu ve Vídni I., Adlergasse 12.

Mimořádné sčítání lidu. Jak se dovídáme, konají se v statistickém departementě ministerstva vnitra přípravné práce k mimořádnému sčítání lidu. K sčítání lidu dojde po uzavření míru a současně proveden bude soupis domácího zvířectva.

Přímluva z Uher za omilostnění Bedřicha Adlera. Sociálně-demokratická „Nepszava" přimlouvá se za udělení milosti dru. Bedřichu Adlerovi, poukazujíc k tomu, že vraždu na hr. Stürghovi spáchal rovněž jen z politických popudů.

Tajemství černé věže.

„Ten šel dolů postranní cestou k vesnici."

„Běž rychle za ním a řekni mu, že tu nechal tašku.!"

Děvečka běžela po cestě, ale nespatřila už cizince.

peronu železničního úředníka.

„Odjel onen pán s velkým, bílým plstěným kloboukem?" — tázala se děvečka na nádražním

„Ještě ne, je ale už ve vlaku" odvětil úředník.

Děvče proběhlo kolem vlaku a skutečně spatřilo u okna pána s velkým plstěným kloboukem.

„Milostpane pan baron mě za vámi posílá. Zapomněl jste svou tašku" — volalo děvče sotva dechu popadajíc — a podávalo mu tašku.

Cizinec něco zamručel převzal tašku a dal děvečce korunu odměny.

V následujícím okamžiku zapískla lokomotiva a vlak ujížděl — — —

KAPITOLA XLVI.

Pavel Henning zmizel.

Jako každodenně, čekala i tentokráte Lora na svého strýčka a nešla spát. Věděla, že vlak přijíždí do Vídně po 12. hodině a že z nádraží jižní dráhy vrátí se Henning povozem za malou čtvrt hodinku. Uchystala stůl, vzala knihu a čekala.

Uplynula však už celá hodina a strýček stále nepřicházel. Patrně zmeškal vlak, pomyslela si Lora, anebo se něco stalo? Snad železniční neštěstí — —

Dlouho nemohla usnouti. A když konečně spánek ji překonal, těžké sny nedaly jí pokoje. Ráno se probudila a první otázkou její bylo, jest-li přijel Henning. Služka však musela dáti zamítavou odpověď.

Rozčileně vyskočila Lora z lože.

„Kolik je hodin?"

„Půl desáté."

„Když strýček zmeškal večerní vlak, pak už tu mohl být s ranním rychlíkem" uděšeně zvolala. Co se to jen stalo?"

A dokončila rychle svou toilettu a běžela k Margittě.

„Pomysli si Margitto — strýček slíbil, že včera v noci přijede a dnes tu dosud není. Bojím se, že se mu přihodilo nějaké neštěstí."

„Nebuď tak bláhová Loro! Profesor Henning není přece malé dítě. Uklidni se, však on se vrátí."

„Nemohu si pomoci ale mám o něho takový nepopsatelný strach.

Nicméně dala se Lora trochu uklidniti a čekala do odpoledního vlaku. Obě dívky vyhlížely stále okny, leč hodiny míjely a Henning se nevracel.

„Už je to takové — něco se stalo. Ó já nešťastná!"

A Lora dala se do pláče.

Margitta telefonovala Kurtovi, aby přišel Loru uklidniti:

Za půl hodinky byl tu Kurt a když vyslechl, co se přihodilo, uklidňoval Loru.

„Neboj se, nemohlo se přihoditi žádné neštěstí. To by už byla stála v novinách nějaká zpráva."

Náhle se zarazil.

„On byl u mého poručníka."

A jakýs divný pocit ho ovládal.

„Snad se zastavil a zdržel u doktora Wernera" — namítal. „Počkejme ještě několik hodin a když se nevrátí, pojedeme spolu k Wernerovi."

Lora se konečně trochu uklidnila a když Henning se nevrátil, usedli oba do vlaku a jeli do Vídeňského Nového Města. Margitta zůstala ve Vídni. Když Kurt a Lora vystoupili na nádraží ve Vídeňském Novém Městě s vlaku, stál tu zámecký povoz z Rottenhallu a Kurt se dověděl, že baron Hanuš Rottenhall před malou chvíli odjel do Vídně. Leuchtendorff použil hned tohoto povozu a jel k doktoru Wernerovi.

„Pane doktore" — volala Lora už na prahu — „nebyl u vás včera strýček?"

„Zajisté — celou hodinu u mne pobyl" — zněla odpověď doktora Wernera, který se zarazil, když v tvářích Lory a Kurta seznal rozčilení, nasvědčující, že se něco stalo.

Kurt krátce líčil, že profesor odjel do Vídeňského Nového Města a že slíbil vrátiti se téhož dne v noci do Vídně. dosud ale nepřjel.

„Jak pravím, profesor Henning byl zde, setrval u mne celou hodinu a pak šel na zámek. Doprovázel jsem ho kus cesty."

„A nevrátil se ze zámku?" — tázala se Lora.

„Ne. Rozloučili jsme se spolu u černé věže. Henning mi řekl, že na něho čeká baron Hanuš Rottenhall a já jsem se vrátil."

Lora dala se do pláče a nenechala se uklidniti.

„Neplačte slečno a utište se. Půjdeme hned pátrati po strýčkovi."

„Snad abychom se šli zeptat na zámek?" — prohodil Kurt.

„Tam se asi nic nedovíme — odvětil Werner. Nahoře Henning jistě nezůstal. Lépe bude, když se půjdeme informovati na nádraží."

Lora byla srozuměna a společnost dala se na cestu.

Po cestě sdělil Werner Loře, že profesor Henning naznačil včera možnost odjezdu na kratší dobu a požádal ho, aby se jí ujal po dobu jeho nepřítomnosti.

„Strýček, že mluvil o možnosti odjezdu?" udiveně tázala se Lora a pohlédla na Kurta.

Konference státníků a audience. Císař Karel po svém návratu z Mnichova a Stuttgartu do Vídně přivítěvu saského krále. Po něm přijel do našeho hlavního stanu generál polní maršálek šl. Hindenburg, generál Ludendorff a v zápětí císař Vilém a německá císařovna. Náš císař i německý přijali v audienci rakouského i uherského ministerského předsedu a zahraničního ministra hraběte Czernina. Těmto poradám přikládá se velký význam pro otázku dalšího pokračování ve válce a míru. Ministerský předseda dr. ryt. Seidler a zahraniční ministr hrabě Czernin konferoval v poslední době několikráte s presidentem Českého Svazu Staňkem a místopředsedou poslanecké sněmovny Tuzarem.

Bethmann-Hollweg ochoten k míru bez anexí. Dennimi listy proběhla sensační zpráva říšskoněmeckého poslance Heineho, jenž konferoval s německým kancléřem a sdělil nyní, že kancléř uzavřel by dnes mír bez anexí a náhrad na východě i na západě. Bethmann-Hollweg však musí ještě mlčeti, protože diktuje mu to jeho postavení.

O Masarykovi sdělovaly vídeňské listy, že požádal rakouskou vládu o svolení k návratu do Rakouska. Tato zpráva je zcela bezpodstatná. Masaryk dlel také ve Stokholmu. V rak. poslanecké sněmovně byl Masaryk a Dürich vyzván presidentem, aby se do 20 dnů vrátil, neb omluvil svou nepřítomnost. Podobná výzva byla uveřejněna také ve „Wiener Ztg." Jest-li Masaryk a Dürich během této lhůty se nevrátí ani neomluví, budou mandáty jejich prohlášeny za neplatné.

Ministerští kandidáti. Vídeňské listy stále píši o brzkém nastoupení parlamentního kabinetu, který přijde ještě dříve než jak na pádu hraběte Clama-Martinice bylo projektováno. „Zeit" uvádí také už jména nových ministrů, jako na příklad barona Becka a Korbra, knížete Bedřicha Schvarzenberga, hraběte Sylvu Tarouca, Trnku, Weiskirchnera, Finka, Urbacha atd.

Plzeň. Vítkovice. Události v Plzni jsou známy, též průběh stávky u Škody a militarisace dělnictva. Že věci plzeňské byly v míru uspořádany je zásluhou soc. dem. poslanců, zejména Pika. A že správná byla taktika plzeňská, toho důkazem jsou události ve Vítkovicích, které skončily neblaze. Nebudeme se šířiti o situaci na Ostravsku a o bouřích ve Vítkovicích, které vedly k ostrým, vládním a vojenským opatřením, ježto to censurní poměry nedovolují. Ostatně záležitost byla důkladně projednána ve sněmovně a čtenáři jsou informováni z parlamentních referátů. Přejeme si jen, aby na Ostravsku co nejrychleji obnoven byl klid a pořádek a aby spravedlivé požadavky dělnictva byly splněny a to tím více, ježto dělník jistě nese nejtěžší břímě válečné.

Po amnestii. Celá řada věznic v Rakousku a táborů politických provinilců byla otevřena amnestovaným... Kloáč je na svobodě. Dlí na Choceňsku.

Vojna Buříval, Netolický, Gratenauer, redaktoři „Času" Hájek, prof. Štěpánek, antimilitarista Emil Špatný, odsouzenci kyjovští dr. Keller a jiní, bývalý starosta poštorenský Havlíček a nepřehledná řada politických vězňů, hlavně českých, jihoslovanských, italských i polských a rusínských je na svobodě a ti, kdož ještě podrženi byli ve věznici, protože čekají na nový akt mocnáře propuštěni budou v době nejkratší.

Pěší divise 19. a česko-slovácká brigáda. Vídeňské listy a také němečtí poslanci podezřívali české mužstvo 19. pěší divise, která bojuje u Zborova a podali dokonce v poslanecké sněmovně interpelaci, v níž se zřejmou tendencí se táží ministra zeměbrany, kde

K bitvě východohaličské: Starý dřevěný kostelík římsko-katolický v Březanech.

se tato divise nyní nalézá. Toto podezření nutno energicky odmítnout, neboť právě 19. divise konala u Zborova divy statečnosti, což konstatovala zejména „Reichspost". Také z ruské štábní zprávy o činech česko-slovácké brigády, bojující v ruských řadách, chtěli šovinistické kruhy vytloukati politický kapitál. Oproti tomu prohlásila kompetentní místa, že tato česko-slovácká brigáda sestává s ruských státních příslušníků české národnosti.

Venizelos a Pašič. Venizelos po převzetí řecké vlády uzavřel se čtyřdohodou novou smlouvu a telegrafoval Pašičovi, kterého ujistil, že Řecko nyní splní spojeneckou smlouvu se Srbskem. Venizelos také už mobilisuje řeckou armádu.

Rovným dílem. V Čině nesmí nikdy otec učiniti jednoho ze svých synů universálním dědicem. Všichni jsou si rovny a všichni mají stejné právo na stejný podíl na dědictví.

V Rusku. Na Rusi panuje zvyk, že onen, který obdrží řad Panny Marie, má právo vyprositi milost kterémukoli dsouzenci k smrti.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Bílé a měkké ruce. Abychom obdrželi bílé a jemné ruce, umyjeme je předně v teplé vodě, aby kůže rozvlhla, pak je namydleme dobrým mýdlem, přidejme do pěny kávovou lžíci glycerinu a ruce tím dobře natíráme; pak se osuší, aniž bychom je vodou spláchly. Úspěch se dostavuje velmi brzy, opakujeme-li tento proces dvakáte denně.

Černý vlas. Černý vlas, který se pálí častěji želízkem, následkem čehož se mu dostává světlejšího odstínu, nutno po každém pálení namazati olejem, aby mu tím dodalo tolik tuku, kolik ho rozžhaveným železem pozbyl.

Ostříhané vlasy žijí 2—3 léta. Pak se kudrnatí a točí a nedají se více upravovati. Vlasy po zemřelých nedoporučuje se nositi, poněvadž se nedají želízkem páliti, ani jinak upraviti.

Kterak se odstraní skvrny matovaného nábytku, povstalé stříknutím vody. Skvrny potrou se lehce t. zv. brunolínem, který obdržíme u materialisty za nepatrnou cenu. Přebytek nanešeného brunolínu otře se rychle šátkem neb hadříkem.

Kterak se připravuje voskové leštidlo na parkety. 200 gr. žlutého vosku poleje se 900 gr. vody, zavaří se, přidá 25 gr potaše a vaří se po jistou dobu, načež se přidá ještě 10 gr. silice terpentinové (pozor! snadno vznětlivá látka) a míchá se neustále až vše schládne. Vše se pak zředí na 1000 gr., aby se docílilo stejné hustoty. Má-li se obdržeti určitá barva přidá se více neb méně satinobru neb jiné jemné žluté barvy, která se při míchání, co nejlépe v uvařené tekutině rozptýlí.

□ □ □

Též Kurt byl překvapen.

„Profesor Henning výslovně mě prosil, abych o vás slečno pečoval, což jsem s radosti přislíbil. A dodal také, že Kurt bude moci za vámi každodenně dojížděti" — vysvětloval doktor Werner.

„To je prapodivné" šeptala Lora.

Když dojeli na nádraží, odebral se doktor Werner ihned ke staničnímu přednostovi, kterému zběžně vylíčil oč se jedná. Přednosta zavolal úředníka, který před tím konal službu.

Úředník přišel a dovedl se upamatovati přesně. Líčil, že cizinec přijel, že mu spadl klobouk, který on zvedl a viděl ve spodu nápis firmy a dole tučně „Kahýra". Pak najal povoz a odjel směrem k Rottenhallu. O půl deváté se vrátil a spěl do vlaku vídeňského. Nějaké děvče ze zámku přiběhlo udýchané za ním a předalo mu tašku, kterou zapomněl na zámku.

„Odjel určitě k Vídni?"

„Ano, zcela určitě."

„Tak možná shledáte se s ním, až se vrátíte" — pravil doktor Werner.

Leč Lora nedůvěřivě krotila hlavou a neklid její se stupňoval, když s Kurtem vstupovala do vlaku, aby se vrátila do Vídně.

Margitta čekala na Loru se smutnou zprávou.

— — — — — — — — — — — —

Druhého dne ráno přijel Carloni, kterému Margitta telegrafovala, co se stalo.

Lora musela obšírně vyprávěti, co naposled se mezi nimi mluvila a co se dověděla u doktora Wernera.

„Vyčkejte slečno drahá" prohlásil pak Carloni. Také mě říkal profesor Henning, že možná na krátkou dobu odcestuje. Vyčkejte snad za několik dní přijde od něho zpráva. Profesor Henning měl nutné důvody k odjezdu!"

Lora na okamžik získala klidu a trpělivě čekala. Při každém zazvonění vyběhla s nadějí, na listonoše čekávala celé hodiny a stále nahlížela z oken, — leč profesor Henning stále nepřicházel — —

Také doktor Werner přijel několikráte, i Carloni, leč po profesoru Henningovi ani stopy. Lora se stávala zoufalou . . .

— — — — — — — — — — — —

Osmý den po zmizení profesora Henninga, seděla Lora ráno u okna a mlčky pohlížela na ulici.

V tom vkročil Carloni.

„Dnes je tomu osm dní" — pravila šeptem.

Carlon přisvědčil.

„Všecko čekání je marné, on nepřjde. Bože můj, kdybych mčla jen tušení, co se s ním stalo a proč odjel."

„Snad vám mohu dnes něco říci" — pravil Carloni.

„Opravdu Petře, a proč už dříve jste nemluvil, proč mě necháte v takové strašné trýzni a nejistotě? To jsem od vás nečekala. Já tu šílím strachem — a vy mlčíte" — —

„Byl jsem k mlčení donucen!"

„Donucen?"

„Svým slovem!"

„Jaké to jsou zase tajnosti? Komu jste dal své slovo?"

„Vašemu strýčkovi."

„Strýčkovi?"

„Ano. Už dříve. Henning předal mi tyto listiny a řekl mi, abych vám je vydal, jest-li bude nucen odjeti a nevrátí se za osm dní."

A vytáhl z náprsní kapsy svazek listin, aby je podal Loře.

„Bože, co — co tu jen stojí psáno? Nevíte Carloni?"

„Nevím. Mám ale za to, že jsou tam pro vás důležité zprávy. Musel jsem profesorovi přisáhati, že papíry nikomu nedám do rukou, jen vám."

Lora pohlédla na vnějšek obálky.

„Ano je to jeho písmo. A co pravíte Petře, kdy že vám strýček listiny předal už v Terstu?"

Žádná odpověď, neboť Carloni zatím pokoj opustil. Lora byla sama. Rychle roztrhla obálku a četla.

KAPITOLA XLVII.

Otec svému dítěti.

Mému milovanému dítěti!

Až dostaneš do rukou tyto řádky nebudu už více mezi živými! Postaral jsem se o to, aby tě dopis tento zastal teprve tehdy až nebude mi vůbec možno ústně ti sděliti pravdu.

Je to doznání, které Ti musím učiniti. Snad smutné doznání — snad doznání mé viny. Ale ať už o tom budeš mysleti tak či onak, tolik vezmi na vědomí, že všecko, co stalo se, stalo se jen z lásky k Tobě.

Snad jsem nejednal správně, snad mě budeš proto odsuzovati. Ale počkej a přečti tento list až do konce.

Především věz, co věděti musíš v prvé řadě:

Nejsem Tvým strýčkem!

Jsem tvůj otec!

A jako otec mluvím k Tobě — ke svému dítěti....

Miloval jsem vroucně Tvou matku, což Jsi jistě často slyšela od mé sestry. Ona byla hvězdou mého skrovného domu.

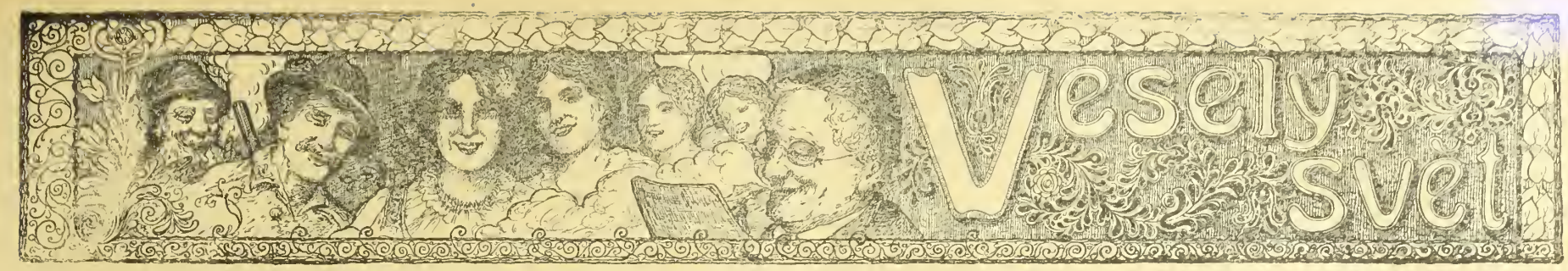

Na venkově.

Hostinský k hostinské: „Vsaď se, ti lidé jsou jistě z města, poněvadž jedí nejdříve brambory."

*

Milenec-vojín.

„Přísahej mi Edouši, že mě nikdy neopustíš!"

„Nikdy neopustím? Za osm dní mám po dovolené!"

*

Není nad chytrost.

Poštovní úředník: „Psaní je příliš těžké, musíte naň přilepiti ještě jednu známku!"

Selka: „Ale prosím, pak bude ještě těžší."

*

Opatrnost.

Mladý lékař: „Bylo by dobře, kdyby jste vybídla pana Novotného, aby učinil testament."

Domácí paní: „Ach Bože — učinil ho již — dříve než vás pozval — pane doktore."

*

Umění.

Obchodník uměleckého závodu: „Ano, ano — to máte pravdu, umění pochází od slova uměti, leč přes to vám nemohu dáti více než polovinu. Umělecký obchod pochází totiž od slov uměti obchodovati."

*

Příjemná společnost.

Žena (na procházce). Jak je krásné, procházeti se v tak rozkošné krajině v příjemné společnosti."

Muž: „Máš pravdu. To by musilo být báječné!"

*

Jakž jinak.

Matka: „To je mi pěkné. Ty už si tedy pálíš vlasy a pudruješ tváře?"

Dcera: „Inu jakž jinak maminko? Mám si snad pudrovat vlasy a pálit tváře?"

*

Upřímnost.

Manželka: „Ty již opět odcházíš? Ach, kdybys věděl, jak je to zde večer nudné!"

Manžel: „To já vím dobře a proto právě odcházím."

*

Boháč.

„Proti studeným nohoum je dobře ovinouti si kolem nich papír."

„Tak, tak; ovinu si tedy kolem nich pár stováků."

*

Duchapřítomnost.

Paní domu spatřila v přítmí, jak její manžel líbal služebnou. Leč pan manžel nebyl nijak na rozpacích a pravil: „Co to drahá ženuško — já myslil žes ty to — to jest následek toho je-li tma."

*

Z cikánského humoru.

Cikán se chtěl pochlubiti, že i on daň platí a poněvadž neměl ničeho, co by podléhalo dani sebral mladá kořata a šel k bernímu úřadu. „Cikáne, co's nám to přinesl v tom pytli?" tázali se ho u úřadu. — „I přinesl jsem, poníženě prosím, kořata, abyste mně z nich předepsali daň, neboť mohu přece snad z mého statku, zrovna tak daň platiti jako jiní hospodáři."

„Cikáne, jaký to máš v ruce velký klobás! Což pak nevíš, že je dnes Velký pátek!" káral farář cikána — „Nu, co chcete, velebný pane," na to cikán. „Veliký pátek, veliký klobás, až bude malý pátek, bude malý klobás."

Cikán kradl v zahradě mrkev. Když už byl pln pytel, postihl ho zahradník. „Cikáne, co pak tu děláš?" vzkřikl na něho. „Plel jsem!" odvětil cikán, přeskočil zeď a uhýbal odtud.

Cikán měl býti popraven. Když se ho tázali, co by si před popravou ještě přál, odvětil: „Může-li to býti, obraťte šibenici, abych visel zády k silnici, neboť já se tuze stydím.

V pohraničním úřadě.

Úředník k cestujícímu, který mu předkládá ukrutně umaštěný pas. „Cože pane — to že je pas — to je snad „máslenka!"

*

Mohl by kompromitovat.

„Prosím tě, neohlížej se na tohoto tlustého pána. On by nás třeba pozdravil a ocitly bychom se v rozpacích."

„Proč?"

„Vždyť je náš sousední koňský řezník."

*

Operetní zpěvačka.

„Máte dnes slečno námahavou úlohu v kuse?"

„Ach — já se namáhám teprve po představení — — —"

*

Metereolog.

„Tedy mezi námi slečno, jeďte jen klidně na venek, letos bude velmi pěkně."

„No dovolte — vždyť jste před chvíli pravil vaší paní, že bude stále pršet."

„Inu to platilo jen pro ni — vždyť nemusí jezdit každoročně na venek."

U fotografa.

„Ne, ne; ruku nedám do kapsy. To by si hned celé příbuzenstvo přišlo ke mě vypůjčit."

*

U soudu.

„A nejdražší jídla jste prý pojídal a vína popíjel?"

„Inu — jináče to přece nešlo pane soudče — říkali mi stále a stále „pane barone."

*

Dva snílci.

Žena básníkova: „Můj muž je úplný snílek!"

Jiná žena: „Můj též — sní jen o telecích nožičkách a březňáku."

*

Vzájemná omluva.

„Ach odpuštte, stoupl jsem vám na kuří oko."

„Ale, ale prosím — to bych spíše já musil prositi za odpuštění — já totiž kuří oči nemám."

*

Všechno je dražší.

Lovec, který postřelil honce: „Člověče, vy za to žádáte 40 K? Vždyť jste jiná léta byl vždy spokojen s 5 K."

Honec: „Inu vědí milostpane — vždyť je přece všechno dražší."

*

U holiče.

Holič (k osmiletému Lojzkovi, který se přišel dáti ostříhati, maje pouze 20 hal.): Milý hochu, nyní to stojí 40 hal."

Lojza: „Tak mě prosím ostříhejte vlasy jen za 20 haléřů."

*

Příjemná vzpomínka.

Manžel dívá se do výkladní skříně knihoskladu a spatří zde knihu s nápisem: Šťastný rodinný život aneb jak upoutám k sobě svého muže. — „Ta kniha je mi nějak povědomá — praví si v duchu manžel... Už vím, to je tatáž kniha, kterou mi nedávno moje něžná choť hodila na hlavu!"

*

Ostrý čich.

Byl jednou zámožný pán v Praze, veliký to milovník honby. Měl také psa, kterého při každé příležitosti vychvaloval, a myslil vůbec, že lepšího a moudřejšího psa není na světě. Šel jednou na procházku se svým miláčkem po Praze. Pes zůstane před jistým venkovanem státi a ani chlupem nehne. Pánovi je to divné, i otáže se tedy venkovana, jestli snad nemá nějakou zvěřinu v kapse, kterou ten pes zvětřil. — „Poníženě prosím," odpověděl venkovan, „to ne, ale já se jmenuju Zajíc."

*

Chápal dle svého.

Nedávno jsem zavítal do vísky, která byla v době míru velmi oblíbena a mnoho turistů a hlavně automobilů ní projíždívalo. Auta však byla ve válce zrekvírována a nyní vládl ve vísce příjemný klid.

Ptal jsem se proto jistého sedláka: „Nyní vám je asi teskno po automobilech, že ano?"

„No, není to tak zlé", odvětil „ba mohu říci, že ještě lepší, protože nám husy a slepice dráže platějí než dříve."

*

Pravdivá historka.

Do železničního kupé, ve kterém bylo všechno obsazeno, vešel v posledním okamžiku raněný vojín. Většina cestujících byli vojáci. Krom toho seděla tam hezká, mladá slečinka a přívětivý jakýs pán v prostředních letech.

Nikomu se nechtělo, přepustiti svoje místo raněnému, který musil státi, opíraje se o berly. Přívětivý pán našel však východisko. Obrátiv se k mladé dámě pravil:

„Nechtěla byste slečno sednouti si mi na klín, aby se ten vojáček mohl uvelebiti?"

Zázrak.

Nedávno jsem šel vedle kina a údivem jsem strnul. Před vchodem stal vyvolávač a křičel, živě při tom gestikuluje: „Račte jen vstoupiti prosím, račte vstoupiti „mrtví se budí přesně ve 4 hodiny". — A já jsem dosud mysili, že hodinou duchů je půlnoc — —

*

Něco z politiky.

U parlamentářů a u žen neznamená „nikoli" ještě odepření žádostí.

*

Z evropského varieté.

Mistr v boxerství Lloyd George zřekl se mistrovství ve prospěch Wilsona.

*

Clamovo Rakousko.

Milý pane hrabě Clame-Martinicí! Váš program je Rakousko? To je znamenité! Není tento parlament skutečně Rakousko? Aspoň se tak zdá — —

*

Povzdech lakomce.

„Chtěl bych býti miliardářem a živiti se vzduchem!"

*

V nesnázích.

Slečna: „Co byste učinil pane Březino, kdybych se náhle před vámi vrhla do řeky?"

Pan Březina: „Uvádíte mě do nesnází slečno; nebyla byste prosím ochotna, odložiti to o týden později, až se naučím plovat?"

*

Zvědavá stařena.

Jistý dobrodušný strážník, odpovídal delší dobu ochotně na otázky staré jakés dámy. Ale ponenáhlu ho počala věc nuditi. „A k čemu potřebujete šavle? tázala se ho zvědavá paní. „Abych udeřil onoho po hlavě, kdo by se na mě obořil". — „A k čemu máte číslo?" — „Aby mě mohl každý snadně popsati", odvětil krátce strážník. — „A nač je", ptala se stará paní, uchopivší ho za rukáv „tento řemen, co máte pod bradou?" „Ten mi slouží za oporu mým čelistem, když musím odpovídati na hloupé a nudné otázky", odvětil strážník pohrdlivě.

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Jen několik dní pěstíte si obličej „Cremem Mirabellis" a mýdlem k tomu příslušným (dle mé methody) a každý bude se vás tázati, jak tak náhle mladě a krásně vypadáte. Vyrážky, jizvy, uhry a všecky nečistoty kožní zmizí a kůže stane se hebkou a do růžova bílou. „Crem Mirabellis" zachová krásu až do vysokého stáří Kelímek K 2.—, velký kelímek K 4.—, nepostradatelné mýdlo k tomu K 1.—, (Puder Mirabellis učiní obličej neobyčejně svěžím.) Cena K 1.—, K 2.—, K 3.—.

Při padání vlasů, při lámání vlasů, při bolestech, svrbění, při lupech a prázdných místech používejte tisíckráte osvědčeného, chvalně známého prostředku, „Hariolu", který podporuje vzrůst vlasů a je nejlepším prostředkem ku pěstění vlasu. Budete denně děkovati, že jste této rady uposlechl. Cena i s návodem úspěšného pěstění za láhev tak dlouho jak stačí zásoba K 8.

Mast na obočí. Pikantní ráz, dokonalé, výrazné krásy, husté obočí docílíte tmavobarvící a vzrůst podporující mastí na obočí. Cena K 3.50.

Lesk očí činí očí plnými výrazu a lesku. K největší kráse vyvíjejí se oči vaše jejich leskem. Pohled stane se živějším, zmizí únava, temný stín. K 3.50 za láhev

V. Mirabell Vídeň VI., Mariahilferstr. 41, dvéře 25.

Ovocné víno a vermutové víno ovocné nejlepší jakosti zasílají ovocné vinné sklepy Siegmunda Altbacha
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Žádejte všude ve veřejných místnostech týdně vycházející Vídeňské Illustrov. Noviny!

Každý je nadšen!
Kapesní kino!
Aparát s 50 filmy
v vkusnem pouzdru
= jen K 2·20. =
rilmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal na porto a obal. Dob. o 60 h více
Přes **million** již prodáno. 1973
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III

Na **1,000.000** ručních šidel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlů a p. Důleží e zejmena pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (? rozlične druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtu ji se zvlášt. Na bojiště jen proti předem za slanemu obnosu. 2037
P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápiatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a liné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojiny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.
JOSEF PELZ, OPAVA, Lastenstrasse 3/15.
Prodavači se hledají. 2044

Hledám lékaře specialistu pro tajné mužské nemoce
Nabídky do adm. t.l. pod značkou:
„Tajné nemoce"

Všem bratrům Čechům
doporučujeme, aby při nákupu látek do domácnosti obrátili se na
Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).
Zbytky pokud zásoba stačí zašlá 20 metrů za 100 K. Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají. 1815

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSI.
Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrafte se s důvěrou na
Idu Krause-ovou,
která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci může
Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Specialita! Specialita!
Ia. náhražka citronu
za kg K 5·—
přímo u výrobce
Siegmunda Altbacha
Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2055 **Telefon 4135.**

Vytečné fotostroje
zvláště do pole se světelnou optikou. 1955
Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravam K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
C. Birnbaum fotozávody.
Rumburk 55, Čechy.

Nejlacinější noclehy
Vídeň II., Novaragasse č. 45
1858 (blíže Pratersternu).
Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

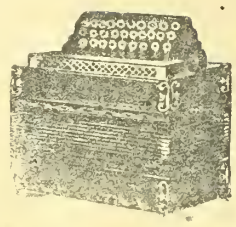

Velký výběr všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma 1958

G. Stlastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

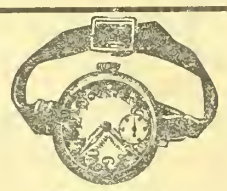

Vojenské náramkové hodinky
přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.
První továrna hodin
Hanuš Konrad,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 Čechy.
Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

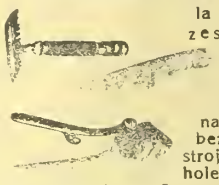

la břitvy z e stříbrocell K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971
c. k. dvorní dodavatel
HANUŠ KONRAD,
zasilatelský závod v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.
Obšírný ceník zdarma a vypl.

Otok žláz.

U lidí s onemocnělými žlázami je výživa těla snížena a tím síla proti škodám různého druhu značně zmenšena. Proto se musí dalšímu úpadku lékařským ošetřováním včas předejíti. 1948

Naše domácí léčba

jest předpisována od mnoha známých profesorů a lékařů a bylo jí docíleno nejlepších výsledků.

Naše nedostižitelná žlázová léčebná sůl

ze sta let starých pramenů Árvy-Polhory získaná zlepšuje krevní smíšeninu a tělesné šťávy, zvyšuje zdatnost a všeobecný stav, zmenšuje naběhnutí žláz, až konečně žlázy zcela zaniknou.

Nezdravé látky

se vylučují, buňky oživují, tělo se přivodí k novému rozmachu energie a hojivá síla se povzbudí. Nechte si ihned zaslati naší

knihu domácí léčby,

kde je způsob používání ve všeobecně srozumitelným způsobem popsán. Tento poučný spis nestojí Vás ani haléře. Váš lékař dá zajisté svůj souhlas k domácímu léčení. Pište ihned na adresu:

Expedice lékárny císaře Viléma,
Budapešť VI., odd. 110.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budiž zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 30.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol 4·—, půlletně Dol. 2·—
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 26. ČERVENCE 1917.

Z průlomné bitvy u Zločova.

Německý říšský sněm přijal velkou většinou mírovou resoluci. — Velký úspěch rakouské a německé protiofensivy u Kaluže a u Zločova. — Těžká krise v Rusku.

KRISE V NĚMECKU.

Krise v Německu nebyla demisí říšského kancléře Bethmanna-Holwega zcela vyřízena. Krise trvá a očekávají se ještě další politické změny. Vyjasnění snad nastane po příští schůzi německého říšského sněmu. Rekapitujeme poslední berlínské události: Dne 14. července uveřejnil „Reichsanzeiger" tuto císařskou vyhlášku: Jeho Veličenstvo císař ráčil nejmilostivěji povoliti říšskému kancléři, předsedovi státního ministerstva ministru zahraničních věcí dru šl. Bethmanu-Hollwegovi propuštěnou z jeho úřadu, o níž žádal, a zároveň propůjčiti hvězdu velkokomtura královského domácího řádu Hohenzollernského a jmenovati státního podtajemníka skutečného tajného radu dra Michaelise říšským kancléřem, předsedou státního ministerstva a ministrem zahraničních věcí.

Téhož dne publikoval soc. dem. „Vorwärts" tuto novou mírovou formuli, na které se usjednotila velká majorita říšského sněmu a s níž prý také císař Vilém projevil svůj souhlas:

„Na pralu čtvrtého roku válečného prohlašuje říšský sněm: Jako dne 4. srpna 1914, platí pro německý národ i nyní zásada: „Nevede nás touha dobyvačná". K obhájení své svobody a samostatnosti své územní državy chopilo se Německo zbraní. Odmítajíc myšlenku vynuceného dobytí území, snaží se říšský sněm o mír na základě dorozumění a trvalého smíření národů. S takovým mírem jsou politická, hospodářská či finanční znásilnění neslučitelná. Rovněž odmítá říšský sněm všecky plány, jež směřují k hospodářskému odříznutí a zničení národů po válce. Pouze hospodářský mír se svobodou moří po skončení války připraví půdu trvalému přátelskému spolužití národů. Veden těmito úvahami a cíli, bude říšský sněm činně podporovati utvoření mezinárodních organisací právních. Pokud však nepřátelské vlády takový mír odmítají a Německo a jeho spojence ohrožují zábory a znásilněním, bude německý národ odhodlaně a neochvějně stát semknut a vytrvá na obranu svých spojenců práv na život a vývoj. Německý národ ví, že je ve své jednotě nepřemožitelný."

*

Vídeňský hlas o padlém Bethmannu.

Vídeňské listy i „Arb.-Ztg." věnují Bethmannu-Holwegovi namnoze slova uznání. Uznává se, že jeho situace byla vždy těžká; nesvědomitá smečka válečných štváčů zahájila naň často pravou bubnovou palbu, ale bylo by mylné se domnívati, že kancléř padl pro tyto štvanice Všeněmců, kteří řvali z plna hrdla: „Válka až do konečného vítězství!" Naopak v říšském sněmu utvořil se mírový blok, který chystá slavnostní prohlášení pro mír na základě dorozumění; dobyvačné plány, prodlužující do nekonečna válku, jsou, jak lze očekávati, nadobro pohřbeny. Že kancléř odstupuje, není proto, že

K posledním návštěvám německých knížat ve Vídni: Král Saský a jeho sestra, arcivévodkyně Marie Josefa.

by byl zásadním odpůrcem míru, naopak přese své diplomatické a dvojaké řeči byl v nitru nakloněn dorozumění a lze se domnívati, že přátelé míru na základě dorozumění neradi nechali padnout kancléře, ale došlo se k přesvědčení, že odpor nepřátel bylo by možno překonati jen tehdy, bude-li utvořena zcela nová situace a přijde-li nový muž. K této nové roli mírové neměl již Bethmann-Hollweg síly. Jeho jméno bylo příliš spiato s minulostí, jeho prohlášení mirová vyzněla na prázdno; cítilo se, je třeba nového muže a nového kursu v říši. V novém kancléři musí býti stělesněn příští mír na základě zřeknutí se záborů a odškodnění, aby bylo i cizině jasno, že jedná s novým Německem za změněných vnitřních poměrů.

Kancléře porazila tudíž naléhavá, všemi vrstvami, kromě zapřísáhlých militaristů, těžkého průmyslu a junkérů, cítěná nutnost, že strašlivá válka evropská skončiti musí. Kdyby byl kancléř poražen těmito válečnými živly, bylo by to pro Německo velkým neštěstím, ale Bethmann-Hollweg odchází, protože musí udělati místo kancléři mírovému.

Nemožno říci, jak se vyvinou věci jisto je však, že militarismus přestal býti již v Německu onou vševládnou mocí že těžký průmysl v této vnitřní krisi zvítěziti nemůže a že touha po míru je v Německu tak silná, že i Hindenburg, když vycházel z budovy generálního štábu, byl vítán četnými hlasy: Dobrý mír, Excellenci!

*

Co je známo o novém kancléři.

O osobě nového kancléře německého dovídáme se z poslaneckých kruhů: Michaelis je již dlouho velmi oblíbeným a známým úředníkem. Je to jasně vidoucí. otevřená hlava.. která je především způsobilá, aby vedla politiku říše demokratickým směrem. Je to muž větší inteligence, než byl Bethmann-Hollweg. Oblíbenosti zís-

kal si v širokých vrstvách, zejména svým vystoupením proti ministru orby, Scholemerovi. Ministr orby vzal totiž svého času v ochranu bohaté velkostatkáře a jejich lichvářskou politiku se zemědělskými výrobky. Ačkoliv již dříve měl Michaelis jako komisař pro výživu značné sympatie, stoupla tímto činem jeho popularita ještě více. O zahraniční politice jeho nelze ovšem nic jistého říci, poněvadž Michaelis neměl dosud příležitost k otázce zahraniční politiky zaujmouti stanovisko. Jen to je známo, že dosud sympatisoval s názory centra a levice říšského sněmu, tedy se stranami, které se vyslovily pro mír bez anexí. Lze vzíti za pravděpodobné, že povede mírovou politiku a sice ve směru, jak dosud byla také v Rakousko-Uhersku vedena, rozhodnějším způsobem než se to dálo až dosud.

□ □ □

ITALSKÝ PARLAMENT PRO MÍR.

V italské sněmovně podal socialista Treves návrh, který se přimlouvá za brzký mír a za mezinárodní obnovu Evropy. Italie má tři válečné formule, pravil: Formuli svatého egoismu, svatého altruismu a nenasytného imperialismu. Ministr Sonnino musí prohlásiti, pro kterou z těchto formulí je. Řečník je proti protektorátu nad Albánii. Albánci mohou dnes říci o italských vojácích totéž, co v roce 1849 řekl Daniel Manin o Rakousku, jež Benátsko tak znamenitě spravovalo: Nám záleží na tom, že dobře spravují; hlavní věcí jest, aby šli svou cestou. (Ministr Sonnino volá: Zajisté, ale též jiní tam nesmí jíti!) Italie, pokračuje řečník, měla by se nejprve rozpomenouti na zanedbané kraje jihoitalské, nežli převezme závazky někde jinde. Politika Italie jest v odporu s politikou nového Ruska, které se nechce bíti pro vlastní imperialismus, tím méně pro imperialismus cizí, který Italie a její spojenci užívají ostatně jen jako záminky války proti středoevropským velmocem a jejich militarismu. Lid se táže kdy nastane konec jeho obětem. Pokud jde o národnosti, rozhodnou národové osud války plebiscistem. Jistý francouzský akademik napsal, že tak zvané nevysvobozené italské kraje nemají chuti odtrhnouti se od Ruska. Z toho vyplývá nutnost plebiscitu. Socialistická strana myslí, že mír musí býti dílem mezinárodního proletariátu a proto souhlasí s konferenci štokholmskou. Avšak socialisté nezapomenou ani na této konferenci zájmů Italie. Jejich formulí jest: „Žádná anexe, žádná kontribuce, svoboda života a národa." Ze zákopů ozývají se výkřiky: „Příští zimy nesmí býti války!"

Radikál Pantano odpovídá Trevesovi a praví, že ze zákopů neozývá se onen výkřik, nýbrž naopak se volá: „Vytrvati tak dlouho, jak toho žádají zásady, aspirace a zájmy Italie!" Na krajní levici se volá: „Přestaňte s vaším planým povídáním! Také vojáci jsou unaveni!" Výkřik tento byl podnětem ke rvačce, která se na krajní levici strhla. Tyto události v italském parlamentu dokazují jaká je v Italii nálada proti válce.

□ □ □

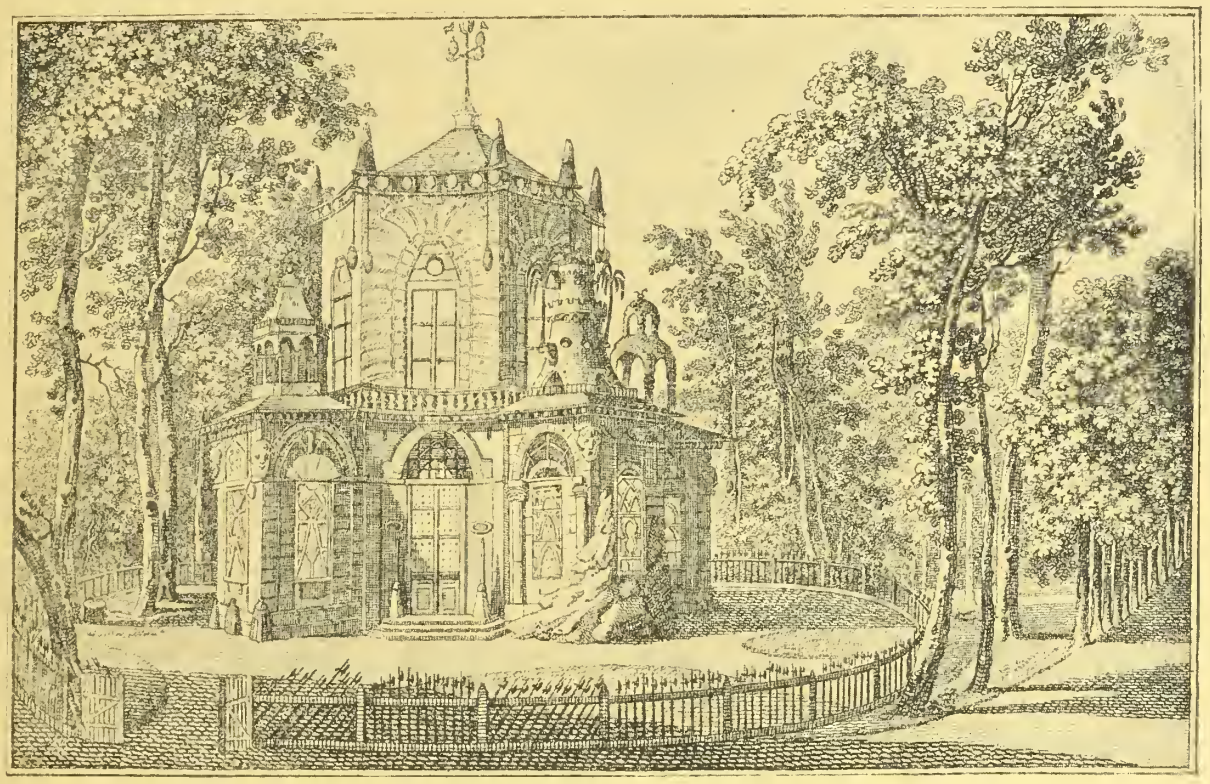

Z Laxenburgu: Tak zvaný „dům rozmaru", o kterém píše kronika laxenburgská, který však už dávno zmizel.

Laxenburg, místo poslední schůzky císaře Karla a Viléma: Pohled na zámek v roce 1858.

BILANCE LETNÍHO ZASEDÁNÍ PARLAMENTU.

Parlament ukončil letní zasedání a odebral se dne 15. července na letní prázdniny, které ovšem nepotrvají dlouho, jen asi do polovice srpna a které nejsou úplné, neboť různé výbory i po dobu těchto prázdnin budou zasedati a připraví celou řadu zákonů, jež vyřízeny budou v plenárních schůzích srpnových. V prvé řadě budou to ústavní výbory sněmovny poslanecké i panské, které i přes léto pilně budou pracovati, aby parlament hned na podzim mohl přikročiti k řešení důležité této otázky.

Poslanci rozjeli se domů plně uspokojeni! Sněmovna vykonala opravdu velký kus práce. Obnovila ústavní život v Rakousku, posílila neobyčejně posici parlamentu. Vykonala značný kus sociálně-politické práce: Novelu úrazového pojišťování dělníků, zákon o pojišťování horníků, zákon o vyživovacím příspěvku a jiné. Sněmovna zdůraznila nutnost ústavního systému tím, že odepřela parlamentní sankci patentům § 14. Pro český národ bylo toto zasedání zvlášť významné. Bylať otevřena našim vůdcům tribuna, na níž mohli pronésti žaloby našeho národa a jeho požadavky. Státoprávní prohlášení Českého Svazu ze dne 30. května t. r. tlumočilo jistě touhy celého národa a v této situaci mělo pro budoucnost naši velký význam. Také nelze upírati, že do značné míry jen vlivem parlamentu došlo k poslednímu vnitropolitickému obratu,, jehož nejlepším výrazem je všeobecná politická amnestie. Parlament uspokojil nás v tomto zasedání a nezklame nás ani na podzim.

□ □ □

RUSKÁ OFENSIVA.

Švýcarské zprávy opětně oznamují, že světová válka dostává se do rozhodujícího stadia. Toto poznání zdají se švýcarské listy čerpati ze čtyřdohodových pramenů, jež napovídají nové vzepětí voj. sil dohody, jímž má být definitivně i válečná situace pozměněna ve prospěch dohodových mocností. Boje na západě nevybočují však nad normální koleje, na jižním italském bojišti nejsou hlášeny žádné zvláštní změny a stejně tak tomu je na bojišti macedonském, kde se ovšem stále jako dříve bojuje, jenže v prostorech místně ohraničených.

Naproti tomu vykazuje druhý díl ruské revoluční ofensivy stejnou prudkost, jaká byla při jejím zahájení a v důsledcích toho hlásí také určité prostorové změny. Ve vojenské úvaze vídeňské „Rundschau" se uvádí, že na ruské revoluční vojsko třeba hleděti jako na velmi vážného protivníka, který jak počtem tak i organisací technickou výzbrojí, ale i svou vnitřní kázností rovnocenným činitelem. Přes všechny vnitřní překážky a obtíže podařilo se ruskému vedení, ovšem za bohaté podpory spojenců, postaviti na důležité a široké části fronty bitevní massy a vésti je k ofensivnímu podniku velikého slohu. Ukazuje se dále, že vojenská síla nové republiky není ještě ani z daleka vyčerpána nebo dokonce snad zlomena a že v širokých vrstvách obyvatelstva, především ve vojsku, jest nálada stále ještě pro válečné cíle hodně šovinistická.

Že ruské útoky byly velmi prudké, že byly prováděny massami, vyzbrojenými všemi technickými a válečnými prostředky po nesmírně prudké kanonádě, víme z úředních zpráv. Tyto mnohonásobné nápory vedly k zatlačení rakousko-uherské obranné linie jižně od Dněstru. Tento ústup proveden byl stupňovitě nejdříve od Bystřice Solotvinské, na níž leží Stanislavov, k dolní Lukavici, při které leží město Halič vyklizené a Rusy obsazené, a odtud opětně déle na západ až k Lomnici. Dle sdělení oficielních zpráv děl se tento ústup plánovitě a bez rušení nepřítelem. Nyní dostali se Rusové v bitevní styk s našimi vojsky až na nové frontě, kterou tvoří řeka Lomnice. Od původních postavení na Bystřici Solotvinské postavením novým na Lomnici je průměrně něco kolem 20 až 25 km. Části ruských sil překročily i Lomnici a obsadili Kalluž, ale protiútokem zapuzeni byli opět na druhý břeh.

K 200. výročí památného vítězství nad Turky u Bělehradu: Statue prince Evžena Savojského v Turině.

Celkem sleduje ruské hlavní velení původní plán, jehož cílem je dosažení Lvova. O to usiloval svými hromadnými nápory v červnu min. r. Brusilov. Jeho úmyslem bylo, posunouti ruská vojska západně od Lucku směrem ke Kovelu tak aby mezi Kovel a Lvov vražen byl ruský klín a aby spojení těchto důležitých míst bylo přerušeno, Usiloval, aby totéž se stalo jižně od Lvova, tím, že by mezi Lvov a mezi Karpaty vražen byl druhý ruský klín. V těchto šlépějích jde i hlavní velení ruské revoluční armády. I ono usiluje o zatlačení rakousko-uherské fronty jižně Dněstru a směrem ke Kovelu.

Naše protiofensiva.

Nový německý říšský kancléř dr. Michaelis předčítal během své čtvrteční řeči v německém říšském sněmu depeši generálu Hindenburga a Ludendorffa, ve kterém se parlamentu sděluje, že armáda bojovného prince Leopolda prorazila ruskou frontu u Zborova. Současně také rakouská a německá štábní zpráva sdělily, že spojené armády ve východní Haliči v odpověď na ruský útok zahajují protiofensivu a že již prvého dne prolomily ruskou čáru od Zborova až k hornímu Seretu. Tímto úspěchem byl dle Hindenburga úplně vyrovnán začáteční účinek ruské ofensivy.

Zborov leží 85 km východně Lvova. V prostoře Zborov-Koňuchy útočili Rusové před nedávnem marně proti našim posicím. Za to podařilo se právě v těchto místech frontu ruskou proraziti. U Zborova operovala na nepřátelské straně 11. ruská armáda, dále na jih 7. a 8. ruská armáda. Velitelem tohoto úseku je generál Kornilov.

Také naše ofensiva u Kaluže byla korunována úplným zdarem, neboť Rusové byli donuceni k ústupu až na druhý břeh Lomnice. a naše přední oddíly překročily i tuto řeku. K dalšímu průběhu těchto operací pohlíží se s velikým napětím vstříc.

□ □ □

NOVÝ KANCLÉŘ O SITUACI.

Německý říšský kancléř dr. Michaelis pronesl dne 19. července své exposé očekávané s velikým napětím. Řeč jeho zklamala levici, zejména sociální demokraty. „Arbeiterzeitung" i „Vorwärts" dává to nepokrytě na jevo Nový kancléř sice přijal mírovou resoluci většiny ale jen z té příčiny, že musel. Z počátku se pokoušel přiměti strany, aby od ní ustoupily, anebo aby alespoň odložily hlasování. Majorita na to nepřistoupila, naopak příkře odmítla všecky tyto pokusy. Dr. Michaelis musel se tedy smířiti s resolucí, která byla sněmovnou přijata 216 proti 114 hlasy. Za to řeč dr. Michaelise byla dvojaká a připouští stejný výklad, jako všecky poslední mírové projevy odstoupivšího kancléře Bethmanna-Holwega. Kancléř pravil, že Německo nemůže nabídnouti mír, že sice Německo nemá dobývačné plány, ale hned na to dodal, že hranice Německa musí býti na všecky časy zajištěny. Kancléř zklamal také pokud mluvil o nové orientaci vnitřní politiky Německa. „Arbeiterzeitung" napsala: V Německu bude se muset ještě mnoho změniti, než budeme moci uvěřiti, že máme před sebou nové a svobodné Německo. Prozatím to vypadá tak, jakoby nový kancléř udělal krok do zadu.

I když nedá se upříti, že levice zejména socialistická je zklamána, přece na druhé straně nutno doznati, že přijetí mírové resoluce učiněn byl v Německu velký krok k řešení mírové otázky, neboť takto německý říšský sněm ještě nikdy nepromluvil naopak byli jsme v něm vždycky svědky jen válečných [illegible]

Pomník prince Evžena Savojského ve Vídni.

Hrobka prince Evžena Savojského ve Vídni.

RAKOUSKO DŘÍVE A NYNÍ.

Ve svých článcích, jež vyšly nyní souborně pod názvem „Z české fronty", zabývá se známý český historik prof. J. Pekař mimo jiné otázkou, kdo založil Rakousko. Naproti tvrzení, že to byli Němci, uvádí řadu historických fakt, o nichž dlužno si přát, aby přešla do vědomí všeho českého lidu nyní, kdy se národ náš domáhá státní samostatnosti. Teprve zvolením rakouské dynastie na královský trůn český, dokazuje prof. Pekař, bylo Rakousko v pravém slova smyslu umožněno a velkým učiněno, neboť Uhry byly z největší části obsazeny Turky, Jádrem a základem monarchie musil proto být stát český, „největší a nejsoustředěnější to státní útvar v tehdejší střední Evropě, převyšující rakouské země nejen rozsahem (poměr tu byl český stát přes 130.000 čtv. km. alpské země necelých 100.000 čtv. km.), ale zejména silou hospodářskou a vynikající kulturním pokrokem. Český stát odváděl v 16. století přes 67 proc. daní, alpské země jen přes 32 proc. V zemích české koruny před r. 1620 bylo zhruba 2.3 až 2.4 milionů Čechů, 1.3—1.6 milionů Němců a mimo to asi půl milionů Poláků a lužických Srbů (tedy úhrnem přes 4 mil. obyvatelstva), alpské země měly sotva 3 miliony obyvatelů a z Uher byly pod panstvím habsburským necelé 2 miliony lidí! Praha byla od 1526 až do 18. století největším městem říše, Vídeň teprve v 18. století dostihla počtem obyvatelstva Prahy. Již na základě této statistiky nutno dát za pravdu prof. Pekařovi, že český stát byl hlavním základem monarchie, a také hlavním pramenem moci habsburské, neboť alpské země byly provinciemi říše německé, stát český však byl suverenní a vskutku jen podle jména lénem říše Král český byl prvním světským kurfiřtem t. j. volitem německých králů, a toto kurfiřtství české bylo hlavním právním základem (vedle faktické moci českého státu) římsko-císařské moci kabsburských panovníků a tím mocného a vůdčího postavení jejich v Evropě." — Tak vypadalo Rakousko při svém vzniku a takový význam pro ně měl český stát. Tyto vzpomínky zajisté jsou s to, aby dotvrdily oprávněnost nového českého státu jak ho žádá dnes celý národ.

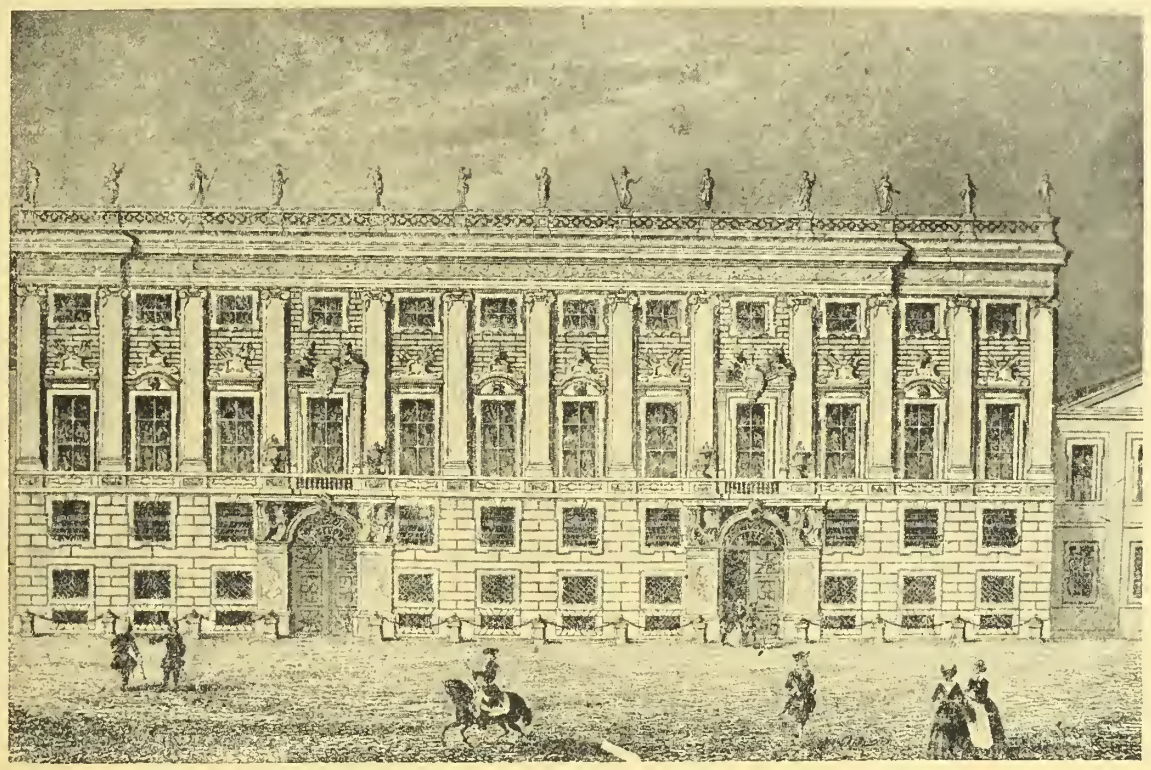

Belveder ve Vídni, kdysi residence prince Evžena Savojského. Ku 200 výročí vítězství nad Turky u Bělehradu dne 16. srpna 1717.

Plán bitvy u Bělehradu v roce 1717.

□ □ □

ŠTOKHOLM A MÍROVÁ OTÁZKA.

Zprávy, došlé ze švédského hlavního města, posilují v nás naději na dohledné uzavření míru více snad ještě, nežli všechny porady vedoucích státníků. Podaří-li se docíliti účasti socialistických zástupců všech válku vedoucích států; shodnou-li se tito delegáti na společném mírovém podkladě — pak učinila otázka míru nesvolávaný ruskou radou dělníků a vojáků do Štokholmu význam tak nesmírný. Bude-li to slovanský národ ruský, z jehož popudu obdrží svět vykoupení míru, bude to největší dar, kterým osvobozené Rusko přispěje lidstvu. Velká, všeobecná konference štokholmská za účastí všech národů započne dne. 15. srpna.

□ □ □

ADRESA PANSKÉ SNĚMOVNY CÍSAŘI.

Adresní deputace panské sněmovny dostavila se k Jeho c. a k. Apoštol. Veličenstvu, aby mu odevzdala adresu, která byla usnesena na schůzi panské sněmovny 28. června. Vůdce deputace kn. Fürstenberg měl k Jeho Veličenstvu proslov, v němž vzdal za nejlaskavější přijetí deputace nejoddanější dík a prosil Jeho Veličenstvo, aby přijalo adresu věrné a poslušné panské sněmovny. Císař přijal a odpověděl: „S upřímným zadostiučiněním přijímám z Vašich rukou adresu panské sněmovny říšské rady. Jest Mi důkazem, že v oněch kruzích, jež Vás, ctění pánové, ke Mě vyslali, jsou Mé panovnické úmysly správně chápány a vykládány. Jsou Mi však také novým důkazem, že v oněch kruzích, jež Vás, ctění pánové, ke Mě vyslali, jsou Mé panovnické úmysly správně chápány a vykládány. Jsou Mi však také novým důkazem tradičních pocitů příchylnosti k císařskému domu a k osobě panovníkově, jednomyslné a bezpodmínečné oddanosti k zájmům našeho ctihodného státu a piety k slavným zkázkám jeho dějin. Očekávám s plnou důvěrou, že panská sněmovna říské rady také na příště v úsilovné spolupráci s ostatními činitely zákonodárství dá svůj značný rozhled a své bohaté síly do služeb vřele milované vlasti a důvěřuji v její úspěšnou spolupráci při velkém úkolu vystavěti ze zmatků války základy požehnáného mírumilovného rozvoje smířených kulturních národů", Po odpovědi Jeho Veličenstva císaře provolal místopředseda kníže Fürstenberg mocnáři trojnásobné sláva, v něž přítomni nadšeně vpadli. Po té byli všichni dostavivší se vyznamenáni oslovením, při čemž Jeho Veličenstvo každému jednotlivci podal ruku.

□ □ □

AMERICKÁ VOJENSKÁ MĚSTA.

Jak známo, Američané chtějí sebrati za několik měsíců vojsko půl milionů mužů, které má býti posláno do Evropy ale poněvadž Amerika nebyla zařízena na takové vojsko, neznala evropských kasáren z dob ozbrojeného míru, je nyní přetěžkou úlohou, kde ubytovati toto vojsko. Stanů pro tolik lidí není také možno je vyrobiti, poněvadž lodní plachty a jiné látky nejsou v dostatečném množství. Američané rozhodli se tudíž, že pro své brance postaví celá města dřevěných budov. A tak válka vyvolala objednávku jistě svého druhu jedinou: americká vláda objednala 48 měst, každé město pro 12.000 mužů. V každém takovém dřevěném městě bude ubytováno 10.000 branců, celkový počet obyvatelstva takového města bude 12.000, a jak již řečeno, má býti ve Spojených Státech 48 takových měst. Praví se, že dříví je dosti a poněvadž budovy budou pokud možno jednoduché, bude počet dělníků stačit. Aspoň úřady se tak domnívají. Pokud bude možno, budou pracovati na těchto stavbách dělníci nevyučení.

□ □ □

J. S. TURGENĚV:

TŘI NEOTIŠTĚNÉ ČRTY.

I. Museum.

Byl jsem nemocen a léčil jsem se v mořských lázních ve Ventmoru, malém to městečku na ostrově Wightu.

Toto místo nehonosí se obvzláštní věhlasností; je málo navštěvováno a pak — není v něm ničeho co by lákalo cizince.

Příjemná nížina pokrytá žlutým pískem, tvořícím mořský břeh, kde není ani stavení, ani roklin, šíří se daleko až k mezi městečka. Vlny mořské zelenavé barvy a studené severní větry, doléhají v čas přílivu až k samotným, jednoduchým stavením. Po odlivu, lze spatřiti na mokrém, tvrdém pískovci rozervaném mnohými prohlubněmi, škrobené postavy Angličanu, volně se procházející.

Později jsem seznal, že bylo ve Ventoru i tak zv. „museum".

Z nudy a zvědavosti jsem si umínil, prohlédnouti si ho.

Ukázali mi staré, vetché stavení, jakousi nevelikou sušírnu, na níž — zřejmě dodatečně — byly vytvořeny nesymetrické otvory, jakýsi to druh oken.

V prvních okamžicích jsem v polotemnotě vůbec ničeho neviděl. Sušírna podobala se našim sušírnám žita, jen že měla obložené stěny a nenatřenou podlahu.

Na stěnách, podlaze i stropě rozloženy byly podivuhodné rarity.

Byly tu většinou věci, vyplavené na břeh a pocházejí ze ztroskotaných lodí. Byly tu kusy nábytku a zařízení, různých druhu, potopených lodí. Zkamenělé mořské hvězdice a lastury byly symetricky uspořádany na podlaze podél stěn

Ve vzdáleném koutě upjal veliký jakýsi předmět mou pozornost. Přiblížil jsem se mu. Byl to zbytek starodávné, dle mnohých známek vlašské lodice. V měkkém večerním osvětlení se starý tento výtvor zašlých dob podivuhodně odrážel od pozadí bělavé stěny.

Rozhlednuvše se přesněji, seznal jsem, že je aspoň toto číslo musejní sbírky (všechny věci byly tu číslovány) starého původu..

Lodice byla stará a chatrná, že se zdál, že se sřítí. Myši a červi prožvýkali ji téměř nadobro. Plíseň pokrývala původní její barvu. Na jednom místě, jak se zdálo byl dosud zřejmý jakýsi rapis.

Sehnul jsem se blíže a luštil jej a shledal jsem, že je to jméno lodě: „La giovane speranza" — mladá naděje.

*

II. Rozehod.

Je tomu už dávno a mnoho již času uplynulo,

Střelecký zákop lineckého domobraneckého plukučíslo 2.

Pohřeb rakouského vojína na vesnickém hřbitově za frontou.

kdy bylo obyčejem ruských šlechticů, zváti se vzájemně na návštěvu a hostiti se po týden i dva s veškerým komoňstvem, rodinou a dvořanstvem.

I mě se kdysi stalo náhodou, že jsem ztrávil několik dní v podobném pohostinském domě. Tam byla shromážděna celá okolní společnost, mnoho mladých lidí, mladých a krásných žen a dívek. Všichni byli oddání nevázanému veselí a mladistvé bujarosti. Zábavy byly jednoduché a nevinné; procházky po lesích, veslování a domácí hry po večeři.

Mezi mladými dívkami padla mi do oka jen jedna: rovněž host jako já — přítelkyně hostitelčina. Nebyla vznešenější ani krásnější ostatních a nebyl bych si ji snad ani povšímnul — kdyby nebyla několikrát na mě pohlédla — za sněným a smutným pohledem. Cítil jsem onen pohled každým okamžikem leč nevěděl jsem jak mu ujíti, jak se osvoboditi. Pokoušel jsem se zapříst s ní několikráte rozhovor. Odpovídala mi pokaždé jasným, očividně nepřirozeným hlasem a to, co mluvla postrádalo veškeré zajímavosti a poučnosti

Nastal čas rozchodu. Odcházel jsem spolu se synem naši hostitelky. Všichni nás šli vyprovoditi. Vše bylo již připraveno. Vymčnivše poslední stisk ruky, sestupovali jsme zvolna k východu, když mě znenadání zavolal jakýsi hlas.

Obrátil jsem se. O zábradlí balkonu oběma rukama opřena, stala ona — černooká dívka, která se tak ráda smála.

Z desáté sočské bitvy: V bitevním zákopu.

Z desáté bitvy na Soči: Pohled na zákop po bub nové palbě.

Nepoznal jsem ji hned — tak bylo její líce změněno. Bylo znetvořeno smrtelnou bledostí, oči rozšířeny podivuhodnou září, leč její rty a ústa chvěla se smíchem, jako kdy jindy; nepozvedajíc hlasu a neměníc přízvuku jeho, pravila:

„Vezměte mě... sebou! Vezměte."

„Ale vždyť já... já odcházím... Jakž bych mohl...?" zašeptal jsem, ustrnut údivem...

„Odveďte mě... odsud na vždy."

Sepjala náhle ruce — —

„Milý příteli! Dáte věru dlouho na sebe čekati!" volal na mě z dola hlas mého průvodce.

Pospíšil jsem rychle a za okamžik na to seděl jsem již v kočáře. Koně objeli dvorec a jakoby schválně, pod samotným stromořadím.

Zvedl jsem hlavu..

Na balkoně, s rukama, které bezvládně visely dolů, stála dosud mladá dívka. Ještě jedenkráte zahleděly se záhadné její oči na mně; zdálo se mi, že v nich zřím výčitku.

Zpozoroval jsem ještě, jak kdosi k ní přistoupil, jak k ní rozmlouval a jak ona odpovídala svým všedním, nepřirozeným smíchem.

Zdálo se mi náhle, že se vše kolem mne směje a veselí. I my jsme se smáli, uhánějíce zvolna po pěkné silnici v pohodlném kočáře; leč jakési tajemné rozčilení uchvacovalo mou duši. Neptal jsem se, učinil-li jsem dobře či špatně. Leč obraz oné dívky se sepjatýma rukama, se mi ještě po dlouhá léta v mysli objevoval.

*

III. Polibek.

Procházel jsem se kteréhosi letního odpoledne po lesní stezce.

Les byl mladý a čistý, nízký les s nejrůznějšími druhy stromů a květin. Rozložitá bříza mísila svůj bílý kmen se sivozeleným topolem.

Tu a tam vzrustala mladá dubiska.

Den byl jasný a horký; leč hustými větvemi nepronikalo slunce; dole na husté trávě chvěly se a pohrávaly a mihaly se světlé a temné pruhy.

Pozoroval jsem tuto podivuhodnou hru, když tu náhle jakýsi stín, zastřel vše temnotou. Otočil jsem se. Nebyl jsem v lese samoten.

Dva kroky ode mne, zvolna a hebounce, nedotýkajíc se trávy, chvěla se ženská postava.

Stanul jsem. I žena se přiblížla a stanula. Rychlým pohledem seznal jsem její božsky krásnou tvář, obrysy podivuhodného těla, které se rysovaly z pod jemného tkaniva oděvu. Byla čarukrásná a mladá, leč neznal jsem ji.

Náhle se ohnula a políbila mě na čelo.

Zachvěl jsem se. Nepopsatelné rozechvění mě uchvátilo, dech se mi tajil, ztratil jsem moc nad sebou. Rozepial jsem ruce. Přání prodloužiti blažený pocit polibku zachvívalo mým tělem a

Z italské fronty: Pohled na nepřátelskou bitevní čáru na Soči.

Z ruské fronty: Zákopy linecké domobrany.

duši. Zvedl jsem hlavu... Byl jsem opět sám, a ona stoupala tiše a jemně, nedotýkajíc se země ani travin. Zdálo se mi jakoby měla křídla — malá a pruzračná. Pomocí nich se vznášela, jemně plynouc vzduchem.

Utikal jsem za ní, volal jsem. Přál jsem si, aby mě znova zlíbala krásnými svými rty..

Leč marně, vzdalovala se dál a dále.

A zatím co jsem ji marně pronásledoval spatřil jsem v lese, nedaleko mě, jinou osobu. Byl to mladý, jinoch; kráčel lehounkým krokem zvedaje hrdě svoji kučeravou hlavu. Bezstarostně a veselé hleděl jeho zrak: a jeho plná, ruměnná ústa se usmívala.

Spatřil jsem jak se krásná žena u něho zastavila, k němu nahnula, objavši jej vroucně, a líbajíc jej v růžové jeho, pootevřené, plné rty.

A tu jsem náhle pochopil, kdo byla ona kráska a kdo byl onen jinoch.

Ano, ano — byla to ona — Musa, milenka básníkova. Cítil jsem dosud její chladný polibek na čelo... její poloviční chladný polibek, kterým obdarovává nás prosaisty — zatím co celou svoji lásku a milování věnuje jemu — bezstarostnému básníku — rýmotvůrci.

JAK BOJUJÍ RUSOVÉ.

Zpravodaj Voss. Ztg. konstatuje především, že provozují dále Brusilovu taktiku mass. Jejich zákopový systém, budovaný po měsíce dle anglo-francouzského vzoru, jest přímo před útokem

nacpán lidmi. Těsně za nimi a následovány silnými zálohami, pak následují útočné kolony. Ruské dělostřelectvo bylo opět silně rozmnoženo, zejména těžká děla, kterých už v podzimní bitvě bylo mnoho. Velká část jich jest anglicko-francouzského původu; také mužstvo je obsluhující jest namnoze anglické a francouzské. Dělostřelectvo, bohatě zásobené střelivem, vyvinuje palbu nevídané dosud na této frontě intensity. Bubnová palba mnoha hodin mění celý útočný prostor v pole trychtýřovitých jam. Vedle velkých pancéřových automobilů, které se tam vyučily už v podzimní bitvě, užívají Rusové velkých hrubých děl na pohybujících se kolejích, jež se poprvé objevila za poslední ital. ofensivy. Jedno z těchto děl, které zasáhlo do bojů u Březan, mělo nesmírný kalibr 45 cm. Základnou ruského dovozu jest nyní prostor u Tarnopolu; železniční síť, budovali pro vojenské účely. Konečné stanice tratí na frontu vedoucích jsou tak daleko posunuty vpřed, že spojenecká, dalekonosná děla mohla mnohdy čilou dopravu v nich citelně poškoditi. Také ostatní dopravní síť za ruskou frontou byla mnohaměsíční prací znamenitě vybudována.

□ □ □

CO JE ANEXE, KONTRIBUCE A SEBEURČOVACÍ PRÁVO NÁRODŮ?

Holandsko-skandinavský výbor uveřejňuje zprávu belgických delegátů Vandervelda a Brouckérena, která je 24 strany dlouhá a v níž se praví, že válka je pravděpodobně rozhodujícím bojem mezi dvojí politickou zásadou. U dohody se velmi často daří činné a silné demokracii rozvinutím značné reelní politické činnosti, držeti na uzdě síly imperalistické. Socialisté mocností dohodových mají za úkol očistiti tuto obrannou válku od všeliké choutky po odvetě. Nejpodstatnější socialistickou povinnosti jest obrana proti útoku německého imperialismu a proti jeho pokusu o světovou hegemonii. Podle mínění delegace vzniká anexe, jestliže válčící strana proti přání obyvatelstva postaví pod svou svrchovanost všecko území protivníkovo nebo jeho část. Klasický případ jest německá anexe Elsaska-Lotrinska. Kontribucí rozumíme pokutu, podobnou oné, kterou kancléř Bismark roku 1871 žádal od přemožené Francie. Sebeurčovací právo národů znamená, že národové nemají pánů ani venku ani uvnitř. Delegace by se nezdráhala sejíti se se socialisty většiny, kdyby se zřekli svých omylů a bez obalu zaujali stanovisko proti svým vládám.

□ □ □

ANGLICKÁ ŽENA.

Marcel Guinaud, uveřejnil v Journal de Geneve celou řadu pojednání o Velké Británii, a v jednom z posledních článků vystihuje charakteristiku anglické ženy. O Angličance panuje — — mnohé mínění. Mnozí, jež čerpají svoje přesvědčení z románů Dickensových, viděli vždy jen všechny misses sufražetkami ohyzdnými a bojovnými. Angličanka je dle mínění svých spoluobčanů bytost vyrovnaná, silná a úctyhodná. Ne v Hydeparku, na řečnické tribuně pod širým nebem, míní Angličani — má se žena pozorovati a úsudek si o ní tvořiti, nýbrž má se vyhledati v její pracovně a dílně, kde pracuje a rozkazuje, tam se jeví správný její obraz.

Na nejzasšším konci temné uličky v centru skotského města, vypíná se nemotorná, bezvýrazná fasada tovární budovy. Vzhled budovy je ponurý. Sotva že jsme vkročili do vnitř, obraz se rázem změnil. Zástup veselých, přívětivých ženských tváří je zříti vukol; jsou hezké a pilně v práci zabrané; světlohnědý oděv není obzvláště elegantní. Pracují tu ženy všech společenských tříd. Angličanky, jež se dobrovolně přihlásily do práce a jež jsou honorovány a jiné, které jsou nuceny živiti se výdělkem svých rukou. Jen zámožné resignují na svůj výdělek ve prospěch válečných dobročinných účelů. Vypravuje se, že se dělnice této továrny chopily iniciativy, hospodářsky a společensky slabším pomoci a jich osud zlepšiti. Ze své mzdy odkládají část, a z těchto sbírek jsou vydržovány ošetřovatelky nemocných a jiných.

Z obsazeného Rumunska: Rumunský sedlák při orání.

Rumunský obchodník s melouny.

Jak se v Rumunsku mlátí obili.

Rumunští sedláci a selky posílají úrodu melounů do města na trh.

Z obsazeného Rumunska: Rumunský pastýř v údolí Argesulu.

Z obsazeného Rumunska: Rumunský sedlák odjíždí na pole.

S překvapující jistotou obrušuji a soustruhují jemné ruce ženské 15ti centimetrové projektily, kalibrujíce je, opatřujíce ji měděným pláštěm, provádějíce všecky manipulace, takže náboj, opouštěje muniční továrnu, je úplně hotov a čeká pouze, aby byl naplněn třaskavinou. Práci navyklé prsty, pomíjejí všecky zbytečné pohyby. Sportovní charakter Angličanek objevuje se i při tomto zaměstnání. Každá dělnice má vedle sebe psací papír na němž zaznamenává počet vyrobených kusů, aby se mohla honositi „rekordem". V dílnách, kde panuje neobyčejná čistota, kutálejí se velké náboje jako zavinutá děcka od stolu ku stolu, přecházejíce z ruky do ruky, klouzajíce brzy v prkenné stroje a opět ve vyšší poschodí stoupajíce, aby hned na to sestoupily o dvě poschodí níže a zakončujíce svoji cestu v skladišti, kde jsou pak systematicky číslovaný. V každém oddělení továrním dohlíží mužský a ženský dílovedoucí na práci a výrobu. Paní dílovedoucí má na límci obyčejně odznak své hodnost.

Je to skutečně obdivuhodné pozorovati tyto dělnice 18ti až 22tileté při práci. Pohled čerstvý a volný a svěží, hlava zdvižená, vykonávají svou práci se vší možnou ženskou gracii proměňuji vše neästetické v krásno, obklopujíce nevlídné a přímé stroje mladistvou svěžestí a bujarosti.

Ženy mají v Anglii určité přednosti. Žena se tu všeobecně ctí, a nutno říci, že je to jejím přičiněním. Na ulici i doma věnuje Angličan ženě největší pozornost. Tato úcta vůči ženě v Anglii, pochází hlavně z hlubokého oceňování, jež muž vůči ženě pociťuje.

POZORUHODNÉ PÍSMENO.

V dějinách Napolenů hraje písmeno „M" velmi pozoruhodnou roli. Marboeuf, byl oním mužem, který ve vojenské škole v Brienne, první seznal veliké schopnosti Napolenona I. Mortier byl věrným vojevůdcem Bonapartovým, zatím co ho Manreau zradil. Marie Louisa byla matkou jeho syna a Moskva dějištěm smrtelné jeho porážky. Co diplomat, musil ustoupiti obratnému Meternichovi. Jména pěti předních maršálků Napolenových totiž Massena, Mortier, Macdonald, Moncey a Murat, začínala písmenem „M", podobně jako jména 26ti divisních generálů. Poslední bitvu svedl Napoleon u Mont-Saint-Jean nedaleko Waterloo. Zvítězil v bojích u Millesimot, Mondovi, Marenga, na řece Moskvě, u Montepanu a Montmirail. Milán bylo první Moskva posledním nepřátelským městem, které navštívil. Jeho průvodce na sv. Helenu byl Montholon a prvním jeho komorníkem Marchand. Prvním, kdo ho oklamal, byl Murat pak následoval Marmont. Mallet způsobil proti Bonapartovi spiknutí a vlivem Menon-ovým pozbyl Egypt. Jména jeho tří prvních ministrů, začínala rovněž na „M". Byli to: Maret, Montalivit a Malieu. Poslední jeho francouzskou residencí byl Malmaison. — Rovněž i v životě Napoleona III. hrálo písmeno „M" zajímavou úlohu Dívčí jméno jeho manželky — byla totiž rozenou princeznou Eugenii de Montijo — začínalo na „M". V Italii svedl prvou svoji bitvu u Marenga. Před tím měl však již srážky u Montebello nedaleko Magenta. Tam zvítězil pomocí svého maršála Mac Mahona, kterého za vděk povýšil na vévodu milánského. Na to slavil vjezd do Milána zatlačiv Rakušany z Moriguama. Pak vyhrál krvavou bitku na Minciu vrátiv se zpět ku branám Mantovy. Po r. 1859 bylo vše, co začínalo písmenem „M" pro Napoleona III. velmi osudným. Nejprve dobrodružství v Mexiku, které končilo smrti nešťastného císaře Maxmiliana. Marně skládal r. 1870 naděje v maršálka Mac Mahona, vévodu z Magenty a Palikao, kterého povýšil na hraběte de Montabean. Od Mohanu byl zatlačen k Mosele a na Mase začaly kruté jeho porážky. U Met nastal konec. Nejsilnějším jeho sokem byl Moltke.

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Na celém světě je celkem 70.000 novin deníků, z čehož připadá jedná třetina na Ameriku.

Brasilské kokosovníky dosahují stáří až 700 let.

ABDIKACE ŘECKÉHO KRÁLE.

Dopisovatel londýnského „Times" sděluje svým čtenářům události, které se sběhly v posledních dnech před abdikaci řeckého krále Konstantina, který nyní žije ve Švýcarsku, požívaje tu pouze 20.000 liber šterlingů, Angličany povolených. Píše:

„Jonnart, zmocněnec ententy, choval se po dobu vyjednávání — lze-li vůbec o jakém mluvit — velmi zdvořile, leč i velmi věcně a neobl0mně. Věděl, že jeho poselství mělo vojenský ráz, a považovali ho, abychom tak řekli za věc a úlohu jízdectva.

Vrchní komisař spojenců narazil na velké překážky. Moře rozčílených telegramů dobře míněných, leč naprosto neinformovaných rozlilo se po hlavních městech zemí ententy a výstrahy sledovaly za výstrahami, že poděkování krále Konstantina způsobí válku občanskou a že Athény se stanou jevištěm krvelačných scén. Nejprve se hledělo docíliti toho, aby ententa se omezila pouze na obsazení Thesalie. Jiný návrh pravil, aby jen Gunaris, generál Dusmanis a plukovník Metaras byli vydáni spojencum; jakási to špatná parodie občanu eclaisských. Nebylo šetřeno sil, aby se ententa pohnula k jakémukoli kompromisu.

Kterési neděle obdržel Zaimis od Jonnarta vysvětlení oč se ententě vlastně jedná a stal se zároveň svědkem mocných snah zachrániti posici krále Konstantina. Když řecký premier podal později králi zprávu o těchto událostech, rozcházeli se oba s jistými nadějemi.

V Athénách se zatím neustále hemžily zprávy o válečných lodích, které prý křižuji v průplavu Korynt.ském. Na kterémsi náměstí sešlo se sice několik set záložníků, aby vyslechlo nadšenou řeč jistého Liviveatose, leč kromě zpěvu posměšných písní, nestalo se nic jiného.

Leg ace ententy radila přívržencum Venizelosovým, aby opustili Athény: většina odebrala se do Syry nebo do vesnic v zálivu Salamisském ostatní obyvatelstvo vysedávalo kritického dne většinou v kavárnách, aneb se procházelo po ulicích; teprve když vešlo ve známost, se reservisti rozešli, uklidnilo se obyvatelstvo a odcházelo za svítání do svých domovu.

Po významném pondělku, odebral ze Zaimis o deváté hodině ranní na palubu křižáku, kde mu Jonnart sdělil, že je jeho rozhodnutí nezměnitelné a kde mu zároveň doručil ultimatum, které ve jménu Velké Britanie, Francie a Ruska požadovalo abdikaci krále Konstantina a sice během 24ti hodin; odduvodnění pravilo, že král porušil konstituční zákony říše. Zaimis odešel se sklopeným zrakem. O jedenácté hodině byl již opět v Athénách, a odebrav se přímo do paláce residenčního oznámil králi jeho osud.

Král, který ho vyslechl s největším klidem řekl:

„Přeji si, aby byla svolána korunní rada." Ministr president opustil, všecek jsa stísněn, sál. Král odešel do své pracovny a několik minut na to zastihl jej tam, osobní jeho adjutant, v myšlenkách zabořeného s hlavou skloněnou, sedícího.

O půl dvanácté byla zahájena korunní rada; byl tu přítomen Zaimis, Skuludis, Lembros, Dimitrakopulos, Gunaris, Stratos, Kalogeropulos, Rallis a Drogumis, tudíž všichni bývalí premiéři.

Zanjavš:e svá místa, přečetl jim král požadavek a ultimatum spojenců. Praví se, že se král, když dočetl osudná slova, ptal svých ministrů o radu. Gunaris se zvedl a řekl: „Nemožno! To je naprosto nemožno, aby..."

Král mu vpadl do řeči slovy: „Umínil jsem si že jim vyhovím."

Korunní rada trvala až do půl třetí odpoledne. Ministři stáli na svém nalézti nějaké východisko, jimiž by se ententa dala uspokojiti, aniž by král Konstantin musil abdikovati. Leč výsledek všeho bylo poznání, že je situace beznadějná a schůze byla skončena.

Chování se ministrů ukazovalo shromážděným při vchodu žurnalistům, že se udály důležité věci. Gunaris nebyl mocen slova, Skuludis byl bledý a třásl se a jen podporován svými sluhy, mohl vstoupiti do svého auta; když dojel domů padl prý do mdlob.

Velký německý parnik „Vaterland", který byl v Americe zabaven a nyní je postaven do amerických námořních služeb.

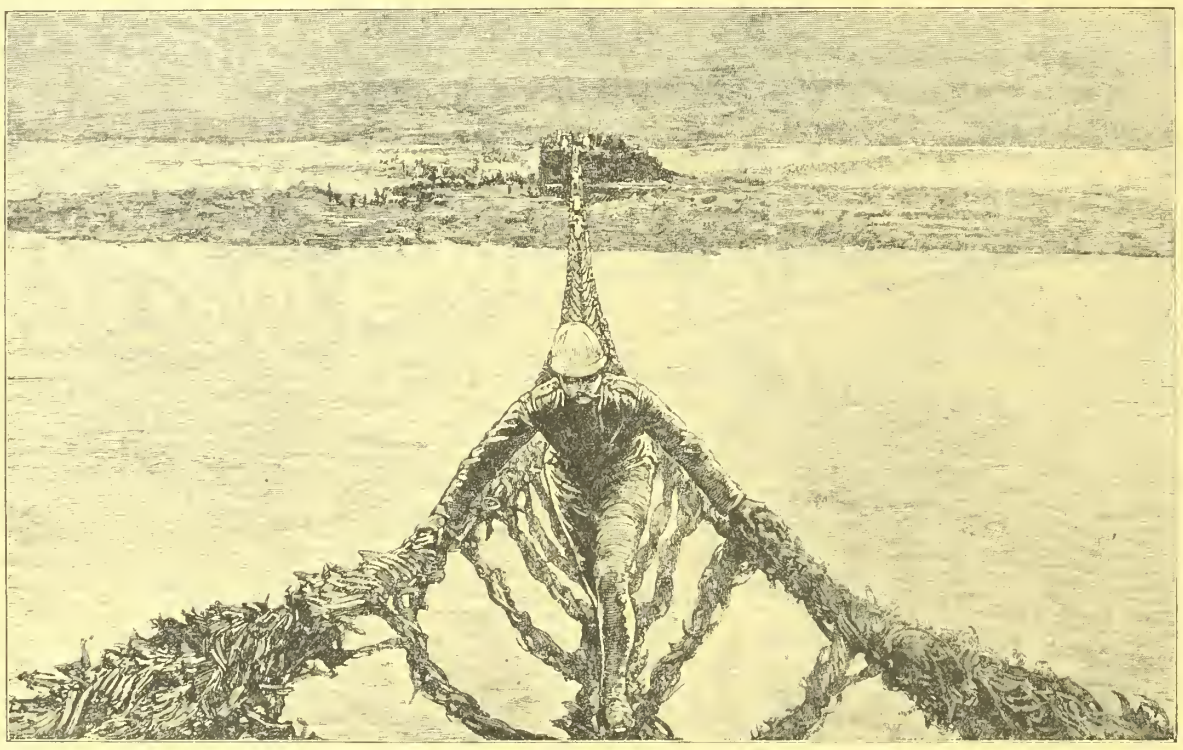

Lanový most přes řeku Yassan v Indii, nejnovější dílo techniky.

Italské pohraniční městečko Como, poblíž hranice švýcarské, kde Italové soustřeďují stále velké vojenské síly.

Rovy ruských letců padlých v boji ve vzduchu.

Mezitím dala vláda vyhlásiti, že není dynastie v nebezpečí a že Jonnart, co zástupce spojeneckých velmocí, si přeje, aby Řecko zůstalo neodvislé a mocné.

Později vešlo ve známost poloúřední francouzské communiqué, jež ujišťovalo, že ochranné mocnosti zruší blokádu, uplyne-li nastávající krise bez hluku a klidně a že se postarají o zásobování země a lidu. Tato zpráva měla velký vliv a kol poledních hodin rozšířila se městem zpráva, že se v nejbližších okamžicích stane cosi velkého, a v ulicích města se následkem toho tvořily hloučky zvědavců.

Zpráva o obsazení Korintského průplavu francouzskými vojsky, byla uveřejněna nápadným tiskem v polednicích. Náhle nastal šum a ruch; důstojníci v bílých svých letních uniformách, ruku na svých kordech, pozvedli svého hlasu a mezitím táhl nepřehledný dav lidí ulicemi, zvědavě prohlížeje shromáždění, do jehož víru se mu však nechtělo.

V paláci odebral se zatím král se všemi členy královské rodiny k luncheu nezmiňuje se ani slovíčkem o uplynulých událostech. Leč u stolu vládlo tísnivé ticho. Bezprostředně po skončení tabule oznámil král, že je nucen, vzdáti se svých práv. Královna na to vypukla v pláč a klesnuvši na pohovku nebyla schopna slov. Rovněž i princezny byly naprosto zdrceny.

□ □ □

REVOLTY V HOLANDSKU.

Kdybychom měli věřit německému tisku, pak by byl výklad události v Amsterodamě, v Rotterdamě a j. velmi prostý: Anglie to byla, jež zase svými agenty a penězy popíchla lid, aby Holandsko dohnala do úzkých. Ve vládních kruzích hledí se prý na nepokoje vážnější, než se zato mělo, píše důvěrník „Leipz. Neuste Nachrichten". Policie přišla na stopu protivládní propagandě, ač hnutí to není ještě revoluční. Velkou úlohu má prý ve věci socialisticko-revoluční strana a také anarchisté. Projevy amsterodamské měly prý protiněmecký ráz, byly namířeny proti ministrovi Posthumovi a snad proti celému kabinetu van der Lindea. Ministr zemědělství je totiž dohodou označován za původce vývozní politiky do Německa. Propaganda je živena velikými penězi z ciziny a má za účel podporovat novou vládu v duchu dohodovém. Na štěstí ve vládních kruzích seznali toto nebezpečí a hlubší jeho důvody už po týdny se šířící. Bude prý se postupovat proti němu opatrně, ale energicky. — Amsterodámský „Maasbote" upozorňoval už vládu dříve, že v Holandsku o hladu, když je tam dost rýže za brambory, je zneužitím, neboť země má dost životních prostředků. Jiní viní amsterodamský „Telegraaf" jako hlavního pachatele, ježto bylo zjištěno, že lidé tohoto listu měli vůdčí roli při kravalech. Tím prý je dokázán jasně politický a protiněmecký ráz nepokojů. Nepokoje projevily se na mnoha místech země. Tak i na ostrově Kattenburgu, kde vyloupena byla skladiště, ukradena slanina za několik tisíc zlatých, několik lidí bylo zastřeleno a na tržišti byli těžce zranění tři mladíci a jiné osoby lehce. Revoluční výbor v Amsterodamě nařídil všeobecnou stávku na 24 hodin následkem nedostatku bramborů. Výbor měšťanstva vydal k zámožnějšímu obyvatelstvu provolání, aby se na týden udrželo požitku bramborů. „Berl. Tgbl." dostal zprávu z Roterdamu, že vojsko odepřelo v Amsterodamě střílet do lidu. Důstojníci pak mužstvu nařídili, aby se vrátilo do kasáren. V noci dopraveno bylo do města 2000 vojáků z jiných kasáren, hlavně z obvodu severních, jimž prý lze více důvěřovati. Ve vojsku šíří se propaganda pro vzpouru. Příčinu bouří je vládní politika vyživovací, jež dovolovala vývoz potravin a v zemi rostla tíseň o živobytí. Dle telegramu „Tägl. Rundschau" posádky měst Amsterodamu, Rotterdamu a Haagu byly zesíleny. V Rotterdamu účastnili se projevu internovaní Rusové; byli nyní isolováni na strážných lodích. Jednotlivé části města Amsterodamu jsou ještě policii uzavřeny, ježto z domů se střílelo. Ranami šavlí raněno bylo as 30 osob.

□ □

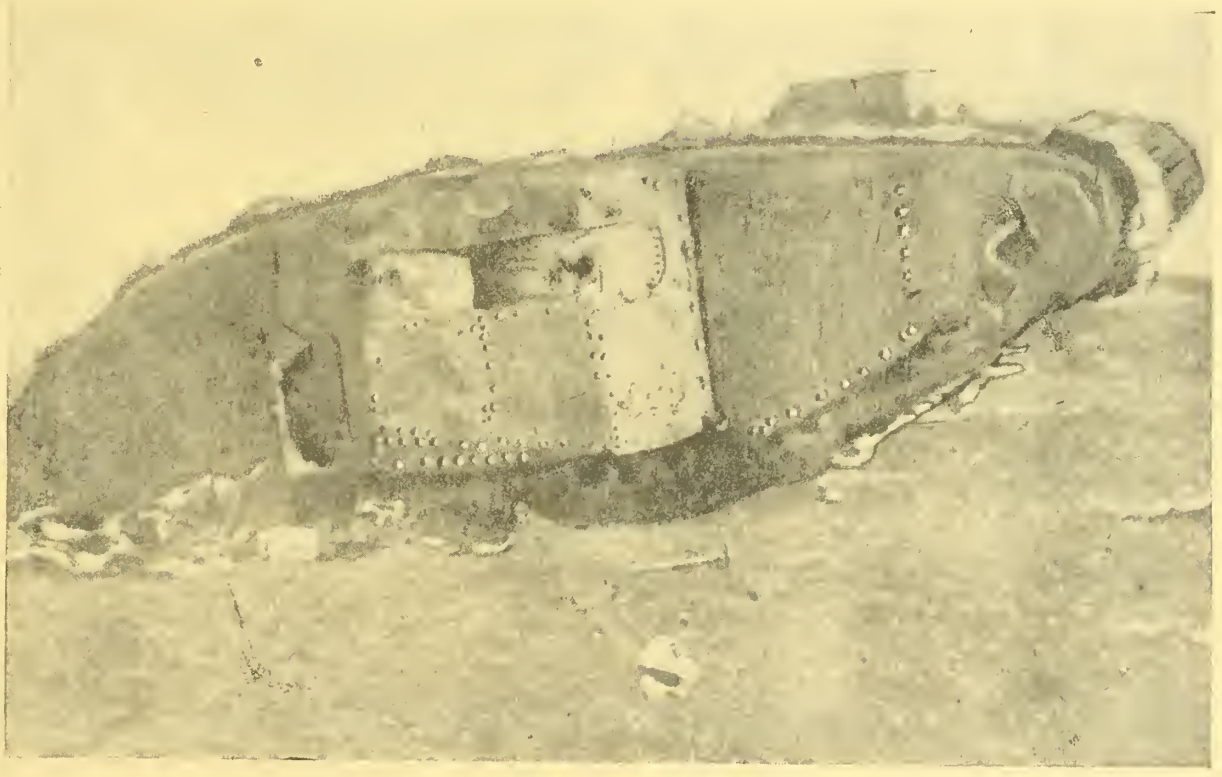

Zničený anglický tank, památka z bitvy u Arrasu.

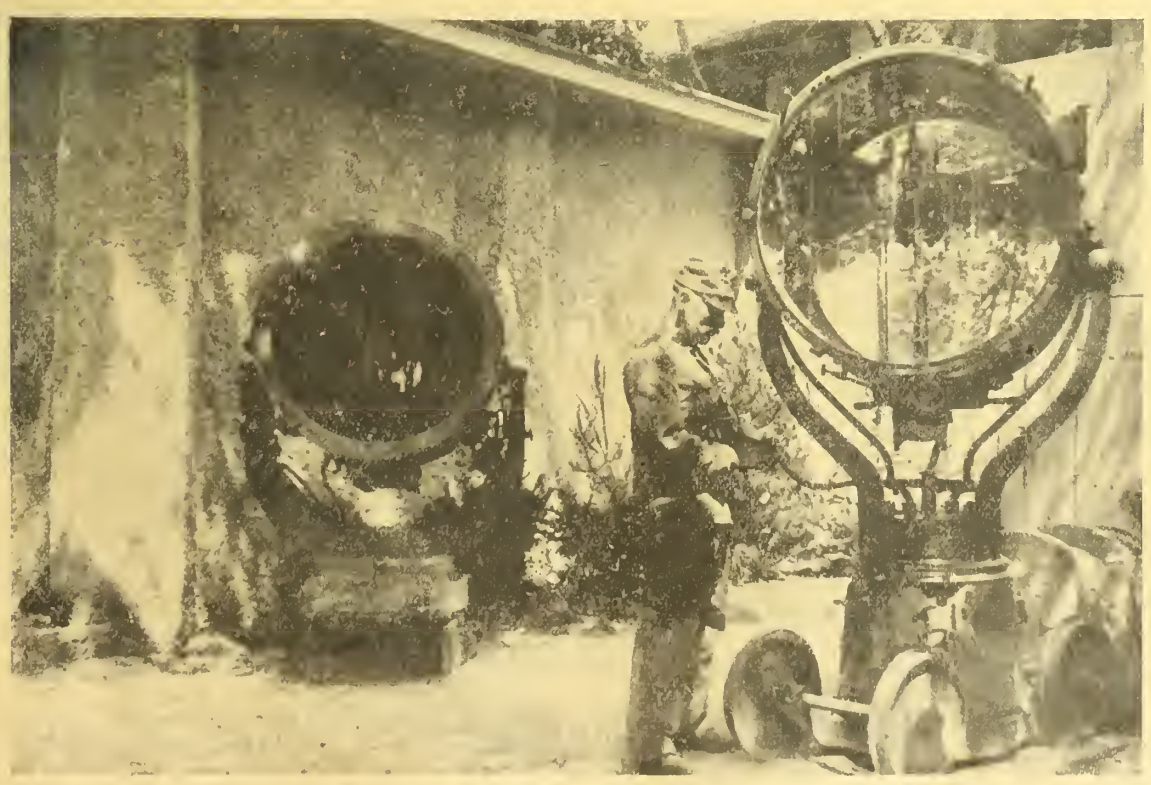

Ukořistěný italský reflektor.

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

Přenos z č. 29. Vídeňské Illustrované Noviny	K	1056.75
206 Sbírka mužstva lodi S. M. S. Szigotvar v Kotoru	K	12.—
207 Em. Kocourek, Hulín	K	2.—
208 Bartušková Anastazie, Poruba	K	5.—
209 Kašpar Cyril, Krakov	K	1.—
210 Štegr Václav, Libušín	K	1.—
211 Čapek Karel, Olešnice	K	10.—
212 Fuxa Josef, Nové Město	K	3.—
213 Šandera Jindřich, Nové Město	K	3.—
214 Sedláček Frant., Loštice.	K	1.—
215 Tomira Josef, Dombrova	K	4.—
216 Vyskočil Lad., Dražkovice	K	2.—
217 Tuzar Frant., polní pošta č. 287	K	2.—
odolský Josef, polní pošta č. 287	K	2.—
219 Prokeš Josef, polní pošta č. 287	K	2.—
220 Navrátil Josef, polní pošta č. 287	K	2.—
221 Krahánek Frant., polní pošta č. 287	K	1.—
222 Přibyla Josef, polní pošta č .. 287	K	—.50
223 Mašin Josef, polní pošta č. 287	K	—.50
224 Pospišil Alois, polní pošta č. 287	K	—.50
225 Sadovský, polní pošta č.. 287	K	—.50
226 Navrátil Albin, polní pošta č.. 287	K	—.50
227 Hubáček Alois, polní pošta č. 287	K	2.—
228 Solař Frant., polní pošta č. 287	K	1.—
229 Mayer Leop., Běhařovice	K	—.50
230 Stádler Jan, Jemnice	K	5.—
231 Kotrba Václav, Jemnice	K	1.—
232 Rochelt Jan, Jemnice	K	1.—
233 Praxler Jan, Jemnice	K	1.—
234 Homola Leopold, Jemnice	K	1.—
235 Konečná Kateřina, Hluk	K	10.—
236 Besta Eduard, Zábřeh	K	10.—
237 Slabihoudek Frant., V. Outěchovice	K	2.—
238 Jech Frant., Klučenice	K	2.—
239 Jírová Anna, Chounšice	K	1.—
240 Blíma K., Nová Paka	K	5.—
241 Krč J., Horní Bříza	K	2.—
242 Němec F., Čeladná	K	5.—
243 Peukert Frant., polní pošta č. 515	K	3.—
244 Sbírka českých žel. zřízenců Debina	K	34.—
245 Polach Adolf, Května	K	5.—
246 Sochor Josef, Vídeň V.	K	2.—
247 Cvičitelský sbor „Sup" Žižkov	K	3.—
248 Císařová V., V. Bytyška	K	3.—
249 Baštová Marie, Sázava-Buda	K	5.—
250 Nemocnice milosrdných bratří, Vyzovice	K	5.—
251 Votruba J., Zbraslav	K	2.—
252 Smetana Rud., polní pošta 412	K	20.—
253 Sbírka důstojníků a mužstva pol. p. 529	K	92.10
254 Nadp. Sokol Vlad., polní pošta 214	K	10.—
255 Spáčal F., Loučka	K	2.—
256 Skácel F., Nenakonice	K	2.—
257 Januška Josef, Olomouc	K	10.—
258 Zárubová Marie, Havlovice	K	2.—
259 Lihm Josef, Pola	K	1.—
260 Sbírka staveb. setniny 102. pol. p. 1649	K	25.—
261 Demek Ignác, polní pošta 373	K	2.—
261a Rataj Aug., Žirovnice	K	5.—
262 Janíček Josef, Náměšť	K	5.—
263 Harvánek Josef, Bystřice n./P.	K	10.—
Snáška	K	1409.85
Přenos	K	1409.85
264 Spáčil Richard, na Salaši	K	2.—
265 Šimáček Jan, polní pošta 363	K	14.20
266 Stanovský Jan, polní pošta 287	K	4.—
267 Vondráček V., Lhůta	K	2.—
268 Sbírka 12. komp. l. střelec. pl. p. p. 291	K	31.—
269 Sbírka Josefa Nováka pol. pošta 432	K	19.—
270 Ševčík Frant., Hrušov	K	10.—
271 J. U. Dr. Heller Jos., Hora Kutná	K	—.50
272 Sbírka Al. Pegříma, Petřvald	K	5.—
273 Hrubý Fr., Hradec Králové	K	2.—
274 Marek Jan, Vídeň XIII.	K	5.20
275 Chudoba Frant., Vimperk	K	2.—
276 P. Barnáš L., Praha-Hradčany	K	4.—
277 Novák Ant. Plzeň,	K	1.—
278 Nečesaný Rud., Rychaltice	K	1.—
279 Sbírka Ant. Poupny mužstva věžních houfnic polní pošta 547/I.b	K	40.—
280 Severa Theodor, polní pošta 220	K	2.—
281 Pechanec Karel, Hodonín	K	2.—
282 Faifarková Emma, Nová Kdýň	K	5.—
3 Kadlček Jan, Dombrová	K	5.—
284 Funda Josef, polní pošta 361	K	1.—
285 Fröml Mat., Skarzysko	K	10.—
286 Lelek Ot., Lampeřtice	K	2.—
287 Škoda F., Radvanice	K	1.—

Z ruského bojiště: Hrob padlého leteckého důstojníka za frontou sedmihradskou.

sadili Rusové Kaluž. V Přímoří mírná dělostřelba. Na Balkáně nic nového. — Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech. Anglické útoky u Lombartzyde se shroutily. V Artois tuhé dělostřelecké boje. Severně Remeše úspěšné německé útoky. V Lothringách živější dělostřelba. — Demisse německého říšského kancléře šl. Bethmanna-Hollwega byla přijata. Náměstkem jeho jmenován dr. Michaelis. Majorita německého říšského sněmu usjednotila se na nové mírové formuli.

Dne 15. července. Živější dělostřelecké boje v Rumunsku a v Karpatech. Na Lomnici jižně Kaluže odraženy nové ruské útoky. Na ostatních našich frontách nezměněná situace. — Na západě zvýšená dělostřelecká činnost ve Flandrech. Na Chemin-des-Dames vyrvali Němci Francouzům důležité posice jihovýchodně Courteconu v šířce 1500 m a hloubce 800 m. V západní Champagni podnikli Francouzi po 4 denním nejtěžším ohni silné útoky jižně Nauroy až jihovýchodně Moronvilliers. Útok selhal. Při druhém útoku rozvinul se na několika místech nepřátelského vpádu bajonetové boje, které pokračovaly až do rána. Na výšině 304 odraženy nové prudké útoky francouzské. — V Berlíně konala se důležitá konference říšského kancléře, všech státních sekretářů za účasti Hindenburga a Ludendorfa. Rakouský parlament ukončil své letní zasedání.

Dne 16. července. V lesnatých Karpatech a jižně Sestru odraženy ruské výzvědné hlídky. U Rigy a Dvinska stupňují Rusové dělostřeleckou činnost. Na italské frontě odraženy nepřátelské dílčí útoky u Jamiany. — Na západě tuhé dělostřelecké boje ve Flandrech, anglické útoky u Lombardzyde, stejně i francouzské pokusy o znovudobytí ztracených posic na Chemin-des-Dames byly marné. V západní Champagni zůstala část německých zákopů v rukou francouzských. Na Hochbergu nebyly tyto posice protiútokem zpět dobyty. Za to na Poehlbergu obsadili Němci starou svou čáru. Na ostatních bojištích nic významného. — Nový německý kancléř ohlásil na své exposé.

Dne 17. července. Na haličské frontě byli Rusové protiútokem vypuzeni opět z Kaluže a ustoupili na druhý břeh Lomnice. Na ostatních našich frontách nic nového. Na západě odraženy anglické útoky u Lombartzyde, francouzské útočné pokusy na čáře Malval-Cerny. Za to byly úspěšné německé útočné pokusy na silnici Laon-Soissous a u Courtecourtu. Připravovaný francouzský útok proti výšině 304 v zárodku utlumen.

□ □ □

SMĚS.

Prohlášení vlády pro změnu ústavy. V ústavním výboru podal ministerský předseda ryt., dr. Seidler toto prohlášení: Vláda uznává revisi ústavy za nezbytnou. Ústava má vady. Mluví se v ní o rovnoprávnosti, která ve skutečnosti není, čímž vzniká zdání, že Rakousko je státem uvnitř nemocným. Stát se společnou dynastií a společnými zájmy musí míti v zájmu politiky vnitřní i zahraniční uspokojené a uklidněné národy. Vláda učiní všecko, aby otázka revise ústavy byla rozřešena. Dr.. Seidler sděluje, že revise ústavy musí býti provedena v rámci státu rakouského a po dorozumění všech národů. Při revisi ústavy bude třeba zjednati platnost zásadě sebeurčení národů, avšak za zachování jednoty říše.

Hřbitovy padlých aviatiků: Hrob francouzského leteckého důstojníka.

288 Hess Frant., Zblovice	K	2.—
289 P. Kalvoda Fr., Vizovice	K	2.—
290 Sbírka K. Pavlišta, 21 cm. Ks. Ms. Batt. č. 7./4. polní pošta 3	K	33.—
291 Landsfeld K., Malenovice	K	4.—
292 Pracovní oddil kamenolomu Vöslava	K	14.20
293 Krejčíková Vlasta, St. Michel	K	5.—
294 Andrlík Osv., Žabovřesky	K	1.—
295 Marek F., Vyškovice	K	1.—
296 Hruška Matěj, Nová Ves	K	2.—
297 Demek Ig., Sokolnice	K	2.—
298 Skařupa Jos., polní pošta 377	K	2.50
299 Soukup Jan, Novosedy	K	2.—
Součet	K	1651.45
Omylem poštovní spořitelnou poukázaných čís. 102 Regenbogen J., Lvov	K	40.—
Úhrnem		1611.45

□ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 12. července. Jižně od Dněstru pronikli Rusové k lemnickým posicím rakouského vojska. Ruský výpad na Stochodu jihovýchodně od Kovelu byl odražen.. — Rakousko-uherské letecké loďstvo házelo s úspěchem pumy na nádraží a barákový tábor u Cividale. — Na flanderské frontě vzplanul prudký dělostřelecký boj. — Útok anglických létadel na německo-turecké loďstvo před Cařihradem a na turecké ministerstvo vojenství v Cařihradě.

Dne 13. července. Na nové čáře na Lomnici bylo odraženo několik ruských útoků. Jinak situace nezměněná. Dle štábní zprávy ruské obnáší počet rak. zajatců za poslední 3 dny 10.000 a počet ukořistěných děl 80. Na ostatních našich frontách nic nového. — Na západě podnikl nepřítel několik útoků ve Flandrech a v Artois, které všecky odraženy. — Dle tureckých zpráv, ustoupili Rusové v Mešopotamii zase až na perskou hranici a ztratili spojení s mesopotamskou armádou anglickou. — Demisse německého říšského kancléře šl. Bethmanna-Hollwega byla přijata.

Dne 14. července. Jižně Kaluže menší boje. Jinak je situace ve východní Haliči nezměněná. U Smorgonu a Dvinska oživují boje. Dle ruských zpráv ob-

Z anglické fronty: Hrob anglického aviatického důstojníka, sestřeleného německými letci.

Ředitel Kranz neuprchl do ciziny. Některé listy přinesly zprávy, že Kranz uprchl do Švýcar. Tato zpráva je však nesprávná, neboť Kranz dlí v Karlových Varech.

Stokholmské konference. Do Stokholmu přijel v těchto dnech polský sociálně-demokratický posl. Daszynski. Dr. Viktor Adler vrátil se ze Štokholmu do Vídně. Všeobecná stokholmská konference koná se dne 15. srpna a pojedou na ni posl. Haberman, Šmeral a Němec v zastoupení české strany sociálně-demokratické.

Řecko. Venizelovo Řecko plní pilně všecky rozkazy čtyřdohodové. Mobilisuje záložníky a připravuje se k válce. Také obchodní lodi ozbrojuje dle vzoru anglického. Čtyřdohoda za to vydává Řecku zabavené loďstvo, poskytuje úvěr a nyní vyklizuje i ké obsazená řecká území. Athény jsou už zbaveny ických a francouzských vojáků a také Italové volna vyklizují Epirus.

Rozpravy o ústavě. Před ukončením zasedání říšské rady konaly se ve Vídni v lůně Českého Svazu četné porady o projektované revisi ústavy. V těchto poradách se v Praze dne 24. t. m. pokračovalo za účasti Národního Výboru a Národní Rady. Ústavní výbor sněmovny poslanecké a panské zasedá. Také německé strany konají ve Vídni a také v Praze porady o revisi ústavy.

Po amnestii. Všichni odsouzení čeští poslanci, i dr. Kramář a Rašín jsou již na svobodě. Všecky věznice politických vězňů ve Vídni, v Čechách a ve Štýrsku jsou už prázdné.

Březany. Město Březany, které leží v onom úseku fronty, kde ofensiva Rusů stále se obnovuje, patří mezi nejpěknější místa Haliče. Má 13.000 obyvatel. Od Lvova je vzdáleno 70 km. Leží na Zlaté Lípě, nedaleko jezera 5.3 km. dlouhého a 1 km. širokého. Jsouc pamětihodností je zámek, který stojí na ostrově dvou ramen Zlaté Lípy. Vystavěn byl roku 1554 Mikulášem Sienianským. Okolí pro svou krásu nazývá se Švýcarskem Podolským.

O carovi. Podle Ruské Volje koná bývalý car v průvodu bývalého svého dvorního maršálka hr. Beckendorfa vždy ráno projížďku na velocipédu v parku. Tyto dny sletěl s kola a poškodil si levou nohu. Kromě toho narazil se do hlavy a omdlel, takže musil býti odnesen do zámku, kde byl osobním lékařem ošetřen. Dle jiné zprávy vyslovil se car, dověděv se o úspěších ruské ofensivy, přání, aby mohl bojovati v řadách ruského vojska.

Náhražky mouky. Staré vzpomínky na krušné doby velkých voien, kterých vlast naše prodělala do syta, vyprávějí, že za válečných běd lid mlel si mouku ze stromové kůry a smísiv ji se zbylým moučným prachem a otrubami, pekl si z ní placky. A dodávají, že náhrada obilin do chleba následována byla častými úmory. Znali u nás v dřívějších dobách vojnu vždy jen v průvodu dvou stejně nevítaných družek, hladu a moru; říkávalo se proto jedním dechem: vojna hlad, mor a neúroda... To oddálení neúrody na konec je samo již charakteristické; není to pramen s počátku uvedeného hladu, ale následek moru a vojákování a zanedbání zemědělství, plynoucího z toho. Stejně v dobách hladu na Rusi sáhlo se k stromové kůře jako náhradě mouky; v Italii zase dávali přednost — pilinám a hlíně. Je zřejmo, že byly chleboviny nastavovány nesystematicky a jak koho napadlo. Teprve XX. věk uvedl do nastavování potravin systém, opíraje se o vědu. Tak světová válka přinesla semílání slámy, sušené řípy, sušených bramborů, jetele a nyní vede k zpracování kořenů pýru

Rakouský reflektor pátrající po nepřátelských hlídkách.

Před válkou bylo nastavování potravin stíháno jako nebezpečné zdraví a životu. Zatím došli jsme k novým názorům, ale bylo by dobře pro upokojení lidu, aby lékaři se o věci znovu vyslovili.

Radoslavov o Češích. Podle „Ultra vyjádřil se bulharský ministerský předseda dr. Radoslavov po svém návratu z Vídně k českému zpravodaji Karlu Kozákovi-Čermákovi v Sofii, že císař Karel je vládce neobyčejně vznešené povahy, ve kterém Češi mají svého nejsilnějšího a nejlepšího ochránce. Budou-li mají, mohou Češi dočkati se úplně svobodného a zdravého vývoje uvnitř hranic rakousko-uherské monarchie.

Výška mraků. Dr. Rheden ve Vídni provedl pomocí světelného kužele, vrženého reflektorem svisle vzhůru, řadu měření výšky mraků. Dle dvou měření provedených za pěkného počasí byla výška jednoho shluku mračen 1920 m, kdežto jiné mraky na ním se nacházející byly ve výši 3.810 m a 4.310 m. O čtyři dny později nalézala se vrstva řas ve výši 3000 m a tenký závoj řas dosáhl dokonce 10.050 m. Deštové mraky vznášely se za deště 3.810 m, po dešti 3.410 m vysoko; o 10 minut později nalézaly se 3.260 m vysoko a klesly na to 3.000 m, kdy se spustil opět déšť. Velmi zajímavé jsou výsledky měření oblaků, které nenadále se objevily. Úplně jasná oblaka byla pojednou založena tenkou vrstvou lehkých mráčků, které byly 5.200 až 6.200 m vysoko; na to se na jihu blýskalo a o půl hodiny později přeletěl oblohu deštivý mrak ve výši 1.380 m. Uvedeného světelného kužele možno též užíti ku stanovení průhlednosti vzduchu. Jednou mohl býti kužel tento sledován ve výši 930 m, jindy dokonce až přes 10.000 m. Shluky mraků, jež prostému oku zůstávají neviditelný, mohou býti ještě zjištěny pomoci reflektorů.

Alois Jirásek kandidátem Nobelovy literární ceny? „Náchodské Listy" oznamují, že spolek spisovatelů-realistů „Máj" usnesl se reklamovati letošní literární „Nobelovu cenu" pro Aloise Jiráska. Což slyšíme opravdu s povděkem! Už pro ono hrdinství stařičkého našeho romanciéra, s kterým se postavil v čelo manifestujícího spisovatelstva, ač současně v těchže okamžicích byla vyslovována klatba nad jeho „F. L. Věkem", který byl vyhostěn ze školních knihoven.

Syslové. Dva dvounozí syslové-producenti se setkali na spížování. „Nemáš mouku?" zeptal se první. „Mám. Nemáš vejce?" odvětil druhý. „Mám. Chceš vyměniti?" „Chci. Kolik vajec za kilogram?" „Čtyři. Platí?" „Platí!" Jeden sysel přinesl kilogram mouky. Platila pod rukou dvě koruny. Druhý přinesl čtyři vejce. Stály veřejně dvě koruny. Lidé v okolí mluvili o drahotě. Ale při tomto obchůdku zůstalo při starém — čtyři vejce = dvanáct krejcarů, kilo mouky — dvanáct krejcarů = nula od nuly pojde. Kdo dělá drahotu, páni národohospodáři?

Tajemství černé věže.

Nemohl jsem ale milované ženě poskytnouti bohatství. Byl jsem mlád a musel jsem si budovati existenci. Ale ve skrovném našem domě cítili jsme se šťastni. A když Ty jsi přišla na svět, neznala naše radost hranic.

Je to možné, žíti v takovém štěstí? říkávala často Tvoje matka. Nehrozí nám těžký osud? Tak ptávala se často, jednou s úsměvem, po druhé s vážnou tváří a dodávala, že tak veliké štěstí, jaké jsme zažívali musí býti později draze zaplaceno.

A měla pravdu — — bohužel — —

Onemocněla a brzy jsme ji odváželi na hřbitov. Strašné byly to chvíle, které se zhoršovaly, když hrozila mi nyní i finanční katastrofa. Pracoval jsem ve dne v noci, abych zaplatil dluhy, nemocí způsobené. Ale katastrofa blížila se stále rychleji a nedala se zažehnati. A k tomu přišel lékař a sdělil mi, že i mé dítě trpí matčinou chorobou. Myslel jsem, že sešílím. A uzdravení je možné jen tehdy, když odjedu s Tebou daleko z Vídně, nejen do Meranu, do jižních Tyrol, ještě dál na jih aspoň do Kahýry. A nejen na krátkou dobu, nýbrž na léta. Jen trvalý pobyt v jiném podnebí, že může tě zachrániti.

Co měl jsem dělat, abych zaplatil dluh a umožnil Tobě přesídlení do Kahýry?

— — — — — — — — — — — —

Musím se zmíniti také o minulosti, abys mi úplně porozuměla. Když jsem byl ještě na gymnasiu, měl jsem dobrého kamaráda. Byl to baron Hanuš Rottenhall. Byl lenošným, špatným žákem a byl stále odkázán při svých úlohách na mne. Měl jsem na něho značný vliv, což uznával i otec jeho. Tak se stalo, že jsem o prázdninách často dlel na zámku jeho otce. Starý baron byl v pravém slova smyslu kavalír. Když jsem odešel na universitu utvrdilo se naše přátelství. Byl jsem vždycky idealistou. Myslel jsem že všichni lidé v mém okolí jsou šlechetní, až jsem se přesvědčil o pravém opaku. Myslím tu hlavně mladého barona Hanuše Rottenhalla. Věřil jsem v opravdovost jeho přátelství a nechápal jsem stále, že se mě držel jen proto, že mě potřeboval.

Po skončení studií poznal jsem tvoji matku. Přijel jsem s ní také na zámek Rottenhall a starému baronovi se velice zamlouvala. Neopakovali jsme svou návštěvu, za to ale mladý baron docházel často do našeho vídeňského bytu. Občas i my jsme u něho byli na návštěvě, ale jen když dlel ve Vídni. Pak Tvoje matka onemocněla a Hanuš dlouho nepřišel. Pak se vrátil, ale celý změněný. Poznal někde nějakou krasojezdkyni, nápadnou krásku, Bellu Romanovou, bývalou uher. cikánku a zamiloval se do ní. Jestliže už v mládí dopouštěl se všelijakých kousků, pak v době své vášně stal se z něho lump. Vyhazoval peníze plnýma rukama, dostal se do rukou lichvářů, pouštěl se do nebezpečných a pochybných transakcí, jen aby opatřil peníze, které Bella stále potřebovala. Zkrátka: Hanuš začal vésti život, za který se starý zámecký pán do hloubí duše své styděl. V této době přicházel do Vídně starý baron Rottenhall častěj a jednou nás navštívil a svěřil se mi se svými starostmi o Hanuše. Prosil mne, abych svým vlivem působil na Hanuše. Slíbil jsem leč Hanuš odmítl příkře všecky mé pokusy. Ba vysmál se mi a na konec odbýval mne urážkami. Řekl mi přímo, že se pevně rozhodl oženiti se s Bellou. Cirkus Genesetti, u kterého Bella byla zaměstnána, opustil Vídeň a odjel do Milána. Hanuš Rottenhall jel za ním. Tou dobou zhoršil se velice stav Tvé matky, až nešťastníce skonala. Nedlouho potom dostal jsem z Rottenhallu dopis, ve kterém mě starý pán žádal, abych k němu přijel. Vyhověl jsem a na Rottenhallu jsem se dozvěděl, že Hanuš už zase je ve Vídni a sice ve společnosti Belly. A zděšeně vyprávěl mi starý baron, že Hanuš mu sdělil své odhodlání ke sňatku s Bellou. Snažil jsem se uklidniti starého šlechtice, leč marně. A následek toho byl, že starý baron začal se zabývati plánem vydědit Hanuše a určiti svého miláčka, synovce Kurta Leuchtendorffra svým dědicem. Krátce na to přijel Hanuš z Vídně na zámek Rottenhall. Došlo mezi nimi k prudkým scénám. Hanuš musel se také doznati k velkým dluhům, ale starý baron odmítl platiti. Tou dobou také Ty onemocnělas a já se ocitl v těžkých finančních obtížích. Lékař mi řekl, že jen odjezd do Kahýry Tě může zachrániti. Ale kde sehnati peníze? V zoufalství přišla mě myšlenka na Hanuše Rottenhalla. Věděl jsem, jaké ohromné sumy promrhává se svou Bellou proč by mi nemohl pomoci? Vyhledal jsem ho, ale zhrozil jsem se jak vypadal. „Jsem na pokraji zoufalství" vyprávěl mi. „Bella naléhá na svatbu, chce se zbaviti svého muže" — —

„Což je provdaná?"

„Bohužel. Je to ale jen cikánská svatba, bez církevního požehnání. Její cikánský manžel se jmenuje Petr Carloni a je to artista. Je do ní silně zamilován a střeží ji s tureckou žárlivostí. Musím tomuto nesnesetilnému stavu udělati radikálním prostředkem konec. Nu a čím já ti mohu pomoci? tázal se mne.

Vyprávěl jsem mu své bolesti, žádal jsem o peněžitou pomoc, Hanuš klidně mne vyslechl. Nejprve prozrazoval jeho obličej nemilé překvapení, pak ale se náhle vyjasnil a baron byl jako

Nejlenošnější národ jsou bez pochyby Malajci až na řídké výjimky nestarají se od nejútlejšího mládí ani v nejmenším, aby se něčeho naučili. Provozují-li náhodou nějakou živnost, nenapadne jim ani ve snu, aby se namáhali k zbohatnutí a přece mají značnou energii, která se vyvíjí hlavně ve sportovních produkcích.

Katolická církev má celkem 50 kardinálů, 13 patriarchů, 297 arcibiskupů, 1257 biskupů, 22 opatů-exemple. Katolíků jest celkem 285,385.844, z nichž žije v Evropě 182,437.522 a sice 177,385.444 římského a 5.081.678 řeckého vyznání. V Asii je 5,422.641 katolíků, z čehož 4,599.865 římských a 862.776 řeckých. Afrika čítá 2,681.740 římsko-katolíků a 40.000 katolíků řeckého vyznání. Amerika má 89,996.513 katolíků, mezi nimi 86.651.512 římské a 345.500 východní církve, v Astralii je 8,374.412 římských katolíků.

Angličtí milionáři. Svého času sdělil anglický ministr financí (byl to tehdy Mr. Lloyd George), že žije v Anglii na 10.300 osob, kterým se má zvětšiti daň, jinými slovy, že je tam na 10.300 osob, které mají ročně více než 120 000 K milionů důchodu. Celkový příjem těchto boháčů obnáší 130 milionů liber, takže přibližně připadá na jednoho z nich kapitál ve výši 12.621 liber šterlingu t. j. 24krát tolik korun.

Rekordní červen. Letoší červen byl od 70ti let, to jest od doby kdy se zaznamenávají dešťové srážky, nejsuššim měsícem. V celku spadlo jen 7 mm srážek, což je méně než polovina srážek dosud nejsuššího června, který byl r. 1858. Naproti tomu spadlo r. 1886 na 228 mm srážek tudíž 30krát více než letos.

Nejpřesnější hodiny na světě jsou normální hodiny v Greenwichu od r. 1900, hodiny berlínské hvězdárny od r. 1897 a chronometr astronomického ústavu ve Washingtoně. Hodiny berlínské hvězdárny opozdují se na př. ve 30 dnech o jedinou vteřinu.

Královský palác madridský je jeden z nejkrásnějších stavení na povrchu zemském. Výdaje obnášely asi 24 mll. korun. Palác je vystavěn z bílého mramoru a na každé straně má délku 183 m. Nádvoří je kryté sklem a zaujímá plochu čtverce o straně 73ti metrů.

□ □ □

LÉKAŘSTVÍ.

Očkování.

V dřívějších dobách řádily nakažliviny často hroznym přímo způsobem v řadách obyvatelstva; dnes jest tomu Bohu díky jinak a málo jest věru smrtelníků, kteří by se na př. pamatovali na epidemie neštovic ve větším rozměru, jaké řádily před desítiletími. Přes to však to zní přímo neuvěřitelně, že dosud zmírá ročně v britské východní Indii 170.000, v Persii 50.000 až 100.000 lidí nákazou neštovic, to jest jedna třetina všech dětí. Na ostrově Haiti vyžaduji si neštovice ročně desetinu všeho obyvatelstva. Že se u nás nevyskytuji neštovice ve větší míře, děkuje v prvé řadě očkování. Tento způsob ochrany proti neštovicím, byl znám již ve starověku; tehdy se osobě onemocnělé odnímalo něco látky z pupenců neštovičních a ta se pak zdravému člověku vpouštěla do nepatrných kožních trhlin, což, mělo za následek, že na onom místě vznikl mírný pupenec, leč jinak zůstalo tělo proti nemoci imunní. Poněvadž však osoba tímto způsobem očkovaná, mohla snadno nakaziti jiné, neočkované, byl tento způsob brzy zázán. Leč již r. 1796 pozoroval anglický lékař Jenner, že člověk očkovaný látkou odňatou neštovicemi nakažené krávě, zůstává rovněž imunní vůči této

Požár Servitského chrámu ve vídeňském 9. okresu.

nemoci, aniž by při tom, je-li očkován, jiné nakaziti mohl. Tak bylo zavedeno očkovaní kravským sérem a sice nejdříve dobrovolně, později v mnohých státech nuceně. V Anglii nařízeno bylo nucené očkování až r. 1857. Od r. 1898 bylo však opět zrušeno. Získávání séra děje se tím způsobem, že se zdravá, dobře živená kráva umělým způsobem neštovicemi nakazí. Jakmile pupence uzrají, tu se látka nakažliviny sbírá a chemickým způsobem upravuje a čistí. Touto mízou se pak děti, případně i dospělí, očkují.

*

Jest známo, že i očkování má mnohé odpůrce, kteří poukazuji na různá onemocnění, jež v zápětí na to vznikla. Jest jisto, že byly takové případy skutečně zjištěny; leč co znamenají v poměru k milionům příkladům, jež se zdařily a s ohledem na absolutní zmenšení nebezpečí epidemie? Jsou to většinou nešťastné případy, jež nemůže žádný předvídati a jež mají svůj původ v zjemnělé krvi dotyčné osoby a p., což ovšem se nedá předem konstatovati. Sluší poznamenati, že se v Anglii od r. 1898 kdy byl zrušen zákaz nuceného očkování, vyskytly opět a opět veliké epidemie neštovic, jimž mnoho set lidí padlo za oběť.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Recept na vaření piva. Starý a osvědčený recept na vaření piva v domácnosti jest následující: 60 dkg ječmene se v teplé vodě očistí a ječmen se nechá vlhký a přikrytý ležeti 3 dny až vzkličí. Potom se nechá tento slad 2 dny sušiti ve studené místnosti načež se praží více méně dle toho, má-li býti pivo světlejší nebo tmavější. Pražený slad se pak roztluče v hmoždíři a nasype se do 16 litrů vody. Přidá se čtvrt kila cukru 2 nebo 3 deka chmele, 2 deka t. zv. pendreku" a hrst sušených švestek nebo jablkových slupek. Vše se dvě hodiny vaří, potom se tekutina přes sáček přecedí a nechá se stát 3 dny v [illegible] (nejlépe hliněném) na místě ne studeném. Dřív však než vystydne, dá se do tekutiny za 20 hal. rozpuštěných kvasnic. Nejlépe se hodí kvasnice z pivovaru, když jich však není, třeba se spokojiti obyčejnými kvasnicemi. Proto je nápoj poněkud kalný. Pivo však je chutné a výživné a neškodné. Kvasnice [illegible] a na povrchu nádoby se usazuje pěna, která se denně opatrně sbírá. Po 3 dnech se pivo pomocí gumové hadice stočí do láhví. Aby se zčistilo, kapnou se do každé láhve 3-4 kapky čistého lihu. Pak se láhve korkem uzavrou a nechají se státi v teplejší místnosti. V létě se mohou postaviti (nikoliv položiti) hned do sklepa. Za 8 dní se může pivo požívati. Dostane však lepší pěnu, nechá-li se státi něco déle. Potřebné součástky lze koupiti v drogerii. Upozorňujeme však, že kdo chce doma vařit pivo, musí to ohlásit a zaplatit předepsanou daň, jinak je to trestné.

---

vyměněný. Z počátku jsem ho nechápal, teprve po půlhodince se mě rozbřesklo v hlavě. Vím pro tebe pomoc — pravil náhle. „Mohu ti opatřiti peníze. Ale pod jednou podmínkou."

„A sice?"

Musíš mi dáti nejprve své čestné slovo, že mě nikdy neprozradíš.

Okamžik jsem váhal, pak ale podal jsem mu ruku.

Hanuš přiznal se mi na to, že falšoval směnky na jméno svého otce, směnky na větší sumy peněz, které v nejbližších dnech předloženy budou k výplatě. Otec nyní nezaplatí ani krejcaru, naopak vydědí ho, jakmile věc vyjde na jevo. Byl jsem zdrcen zprávou Hanušovou. Hanuš pokračoval: „Ty jediný mohl bys mne zachrániti. Což kdybys převzal vinu na sebe? Co ti záleží na cti — není ti záchrana tvého dítěte přednější?"

Bodlo mne u srdce! Ano mé dítě, má milovaná Lora musí být zachráněna,

„Máš-li ještě tolik, abych mohl poslat Loru do Kahýry pak — — — pravil jsem.

„Zajisté, že mám. A nejen to, postarám se také o jeho budoucnost. Půjdu k otci a opatřím si peníze pro tebe a tvé dítě. K tomu účelu mi peníze poskytne, ale o směnkách, které pozejtří jsou splatné nic věděti nesmí, jinak jsem ztracen."

V mém nitru odehrával se dlouhý zápas. Na konec jsem podlehl. Vzpomínka na dítě, které zápasí mezi životem a smrtí rozhodla.

Tak se stalo, že jsme se s Hanušem dohodli, že já půjdu ke starému baronovi a řeknu, že falešné podpisy na směnkách jsou mým dílem. A usneseno, že dítě moje bude adoptováno mou sestrou, že ponese jméno Lora Henningová a že nikdy se nedoví, kdo byl její otec a že falšoval směnky. Hanuš dal své čestné slovo.

Za několik hodin stál jsem před starým zámeckým pánem rottenhallským a sdělil mu svou domělou vinu. Pamatuji, jak opovržlivě na mě tehdy pohlédl baron. Ani slova neřekl — jen se ode mne obrátil. Vycítil jsem, že jsem škrtnut ze seznamu jeho přátel...

Baron Rottenhall nepodal trestní oznámení, přes to ale vyšla věc na jevo. Hanuš Rottenhall stloukl jednoho z dotěrných svých věřitelů jízdeckým bičem a on běžel k soudu. Řekl jsem při přelíčení, že já jsem pachatelem a nenechal jsem obhájce svého mluviti o mé tísni, o nemocí ženy o její smrti a o mé lásce k dítěti. Nechtěl jsem dopustiti, aby jména jejich byla pošpiněna. Byl jsem tudíž odsouzen a to na deset let těžkého žaláře.

Byl jsem uvězněn v dalmatském pobřežním městečku Lucaře. Snášel jsem svůj osud, leč touha spatřiti své dítě nedala mi pokoje. A duševní můj stav se stále zhoršoval. Doktor Werner posílal mi zprávy z domova. On jediný zachoval mi přátelství. Dozvěděl jsem se, že starý zámecký pán zemřel krátce na to, když nastoupil jsem svůj trest. Dověděl jsem se dále, že otec a syn měli v černé věži příkrou scénu, za které starý pán byl raněn mrtvicí, jež zpusobila mu smrt. A krátce na to dověděl jsem se i o atentátu, který spáchal artista Petr Carloni na Hanuše Rottenhalla, který mu vzal Bellu Romanovou. Náhoda tomu chtěla, že Petr Carloni po svém odsouzení poslán byl také do Lucary a že uvězněn byl v sousední cele. Spřátelili jsme se. Petr Carloni je muž, který mi dopomohl k útěku, on také předal ti tento list. On byl jediný, který cítil se mnou v mém neštěstí, jenž pochopil lásku mou, která uvedla mě ke zločinu.

„Zachránil jsem se tím, že skočil jsem do moře. Už zdálo se, že nevyváznu, neboť moře bylo rozbouřené. V posledním okamžiku uchopil jsem se křečovitě nějakého kusu dřeva, pak ale nevěděl jsem, co se se mnou dále dělo. Procitl jsem za několik hodin a viděl jsem, že ležím v rybářské lodici; dalmačtí rybáři to byli, kteří mne zachránili. A zachránili mne po druhé, protože nedovezli mě na rakouské pobřeží, kde byl bych padl do rukou úřadům, nýbrž ke břehům italským. A již v několika dnech odplul jsem na palubě velkého parníku, který zavezl mne do Alexandrie. Pak to netrvalo dlouho a já dostal jsem se do Kahýry. Pamatuji se ještě dnes na šťastný pro mne okamžik, když přišel jsem večer a spatřil tě poprve spící už v dětské postýlce. V tuto chvíli zapoměl jsem na všecky útrapy posledních let na všecko trápení a muka v žaláři. Pak následovalo několik šťastných let mého života. Tys rostla, já pracoval a vydobil si brzo v Kahýře vynikající postavení — —. Až náhle neštěstí dostavilo se do našeho domu. Vrátil jsem se z výzkumné cesty a doma slyšel jsem, že do našeho domu dochází hrabě Kurt Leuchtendorff. A div, že mrtvice mě neranila, když seznal jsem, že je to skutečně hrabě rottenhallský, jehož poručníkem je původce mého neštěstí baron Hanuš Rottenhall. Další vývoj věci je Ti znám. Pokoušel jsem se znemožniti Vaše spojení, ale marně. Kurt pak psal svému poručníkovi a žádal ho o svolení k sňatku. A nyní dostavilo se to, čeho jsem se nejvíce obával. Baron Hanuš Rottenhall nejen, že odepřel své svolení ke sňatku, nýbrž sdělil Kurtovi také, že tys dcera Pavla Lucia, téhož Pavla Lucia, který pro falšování směnek byl odsouzen na 10 let těžkého žaláře, později ale z Lucary z trestnice utekl a na útěku dle všeho utonul. Baron Hanuš porušil slovo, které

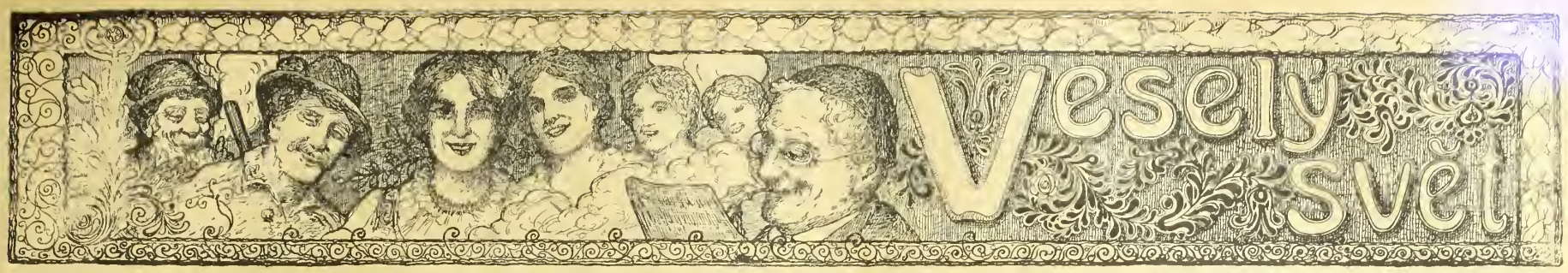

Vymřelo.

Profesor přírodopisu vida na pastvě pasoucího se vepře: „A já jsem myslil, že toto zvíře, už dávno vymřelo."

*

U dohazovače.

„Jakže — tu mi nabízíte — vždyť je hrbatá a kulhá a ty vpadlé tváře."

„Ano — ano, ale na každé tváři 50.000 K."

„Co pravíte 200.000 K. To je ovšem něco jiného."

*

Mezi domácími.

„Tak tedy — pan Kvasnička se k vám přistěhoval? to vám udělá velikou radost."

„Tak a jakou?"

„Inu — až se od vás zase odstěhuje.

*

U lékaře na hostině.

Lékař: „Milení přátelé — přeji vám dobré chuti — ale uvažte dobře — čím více stravu rozžvýkáte tím méně sníte."

*

Ofensiva.

Kvartán: „Člověče dneska zahájil náš třídní děsnou ofensivu."

Tercian: „Jak to — tomu nerozumím dobře!"

Kvartán: „Edovi dal jednu, Frantovi dvě a mě dokonce tři „kule". Mimo to je jich celá řada lehce raněných — samé „stače".

*

Výdělek.

„Dnes jsem vydělal za sekhundu 50 K."

„Jak to?"

„Docela snadně. Přišel khe mě khupec a chtěl khoupit šaty. Nebyla na nich cena a ptal se co sthojí. Chtěl jsem říci 200 K ale v poslední sekhundě jsem řekl 250 K a dhostal jsem je."

*

V tanečních hodinách.

„Prosím páni, pravil taneční mistr, každý kdo tančí musí platit vstupné."

„Pardón, vždyť já jsem vůbec netančil, omlouval se mladík, jenž se domníval, že se to týká jeho.

„Jakže? Vy že jste netančil? Vždyť se potíte jako lev."

*

Chtěl se přesvědčit.

Do jistého města přišel sedlák a spatřil kterak před lékárnou sedí holohlavý lékárník a ptal se ho tedy nemá-li prostředek pro vzrůst vlasů. „Rozhodně, rozhodně, odvětil lékárník." „Prosím račte jen dovnitř. Odporučuji vám tuto mast která je v úžasné oblibě, jak vidíte na celé řadě odporučení. Za 24 hodin vám začne růsti nový vlas". — „To je báječné" vece na to opatrný sedlák." „Namažte si tedy vaší celou hlavu a já se přijdu zítra přesvědčiti jak mnoho vám oněch nových vlasů narostlo."

*

Z dějepisné přednášky.

Roztržitý profesor dějepisu přednášel o Robespierrovi, podotkl: „... tento výstřední člověk nezanechal žádných dítek kromě svého bratra, který s ním byl zároveň popraven." Jindy zase pravil: „O následcích válek křižáckých nyní pomlčíme; promluvíme si o nich více až v následujícím století," a opět jindy: „Kdyby byl Valdštýn nebyl zavražděn byl by později jen umřel." — „Kníže Svatopluk zemřel, rozkázal synům svým, aby byli svorni." — „Hunové vtrhše do města a nikoho nenalezše, všechno zavraždili." — „Ladislav Pohrobek narodil se rok po smrti své matky a proto zove se Posthumus." — „Když se Alexandr Veliký narodil, byl ještě malý." — František Palacký narodil se po prvé r. 1798 v Hodslavicích na Moravě." a dokončiv jednou přednášku o Kolumbovi, pravil: „.... A tak nazvána nová země na věčnou památku svého objevitele Krištofa Kolumba, Amerikou."

Nový pozdrav.

Zvoní 12 hodin poledne! „Jdete už k obědu? Tedy na zdar! Špatnou chuť!"

*

Obětavá ženuška.

„Váš pan manžel upsal válečnou půjčku a dostal dovolenou?"

„Nebyla jsem moc potěšena a byla bych upsala radčji dvojnásobnou sumu, aby dovolenou nedostal."

*

Termín engagementu.

„Jak dlouho míníš zustati u tohoto divadla?"

„To závisí od toho, jak dlouho tu zůstane velká etapní stanice vojenská.."

*

Pádný důkaz.

Strava je věru velmi špatná a slabá — považte jen naše teta již po celý týden nevyňala svého chrupu z nočního stolku.

Z opatrnosti.

„Vede se ti asi zle, že neseš své věci do zastavárny?"

„Ale co tě napadá — to jen aby mi to exekutor nezabavil."

*

Kritikové.

„Kdo jsou ti páni, co se stále hádají. Ten první je divadelní kritik — onen druhý — je kritik divadelní kritiky a ten třetí kritisuje kritika divadelní kritiky.

*

Z divadla.

Jeden hudlař umění vystoupil jako Tamino v „Kouzelné flétně". Sotva odzpíval první arii, opakoval Když skončil, tleskání nepřestalo. Tu předstoupí pěvec a praví: „Nevím věru, zpívám-li opravdu tak překrásně, anebo si veleváženě obecenstvo tropí ze mne šašky!"

*

U graphologa.

„To je zvláštní! První rukopis svědčí o jemném a poddajném charakteru." — „Ten také pisatelka měla, když byla ještě mou nevěstou!" — „Kdežto druhý poukazuje na energii a neoblomnou vůli ..." — „Zcela dobře — to byla pisatelka už mou ženou!"

*

Zázračný dalekohled.

Optik chválil výbornost svých skel. — „Jak daleko možno nejlepším vaším dalekohledem vidět?" ptal se kupující. „Uvidím na deset hodin cesty?" — „Ach, co je to deset hodin cesty!" temál se optik, „stojím vám s celým svým optickým řemeslem za to, že uvidíte na 50.000 mil daleko — ano, milý pane, tímto dalekohledem můžete vidět i měsíc."

*

Pro budoucnost.

Ševcovský učenník nesl láhev s pivem domů, ale na ulici začal dovádět, upadl a roztloukl láhev. I plakal a naříkal. Tu se slitoval jistý pán nad ním a dal mu peníze, aby si láhev a pivo za se koupiti mohl. Učenník se poděkoval a prosil, aby mu řekl, kde bydlí. S podivením tázal s ho pán, proč by to chtěl věděti. Chlapec odpověděl: Prosím, pane, já se ptám jen proto, abych věděl, kam mám pro peníze jíti, kdybych zase někdy něco roztloukl.

*

Ze škotského humoru.

V západoškotské obci žil škarohlíd, jehož jedinou útěchou bylo, když si jeho přátelé naříkali na neštěstí: „Mohlo to býti ještě horší." Jednoho rána vypravoval mu pastor, že měl tak hrozný sen, že dosud ho tíží. „Zdálo se mu, že jsem v pekle a prodělávám muka prokletých. V celém životě jsem nčco podobného nezažil; ještě se třesu, vzpomenu-li si nato." Sedlák obvykle podotkl: „Mohlo to být ještě horší." — Pastor odvětil: „Johne, Johne, ujišťuji vás, byla to největší duševní muka, jež jsem kdy vytrpěl; jak by to mohlo býti horší?" — Sedlák mu klidně odpověděl: „Mohlo to být pravdivé;" — „Mezi škotským lidem panuje namnoze víra, že čert jest opravdovská osoba. V komůrce spali dva staří manželé, zatím co z kamínek odrážel se červený lesk. Přišla sem koza a pila mléko ze džbánku, při čemž prázdný převrhla, aby poslední kapku dostala. Hlukem vzbuzena byla spící žena, která v polosvětle spatřila dva rohy a chlupaté tělo. Domnívala se, že si čert pro ni přišel. Prosebně zvolala: „Vem si, Johna, vem si Johna, já nejsem ještě připravena." — Venkovský lékař ošetřující lorda poučil sluhu, jak má měřiti teplotu nemocného a zapisovat. Jednoho rána se ho vyptával, jak je a děl: „Doufám, že teplota dnes nebude větší." Služebník vypadal zaražený a děl: „Jistě, právě jsem na to myslil, neboť pán zemřel o půlnoci ..."

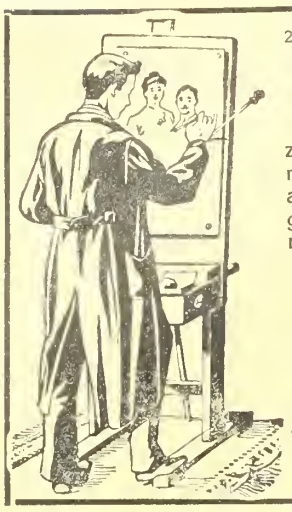

2067 Pietni

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chomrada, VÍDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43. oddělení 16.

Cenníky na požádání, zástupci se přijímají.

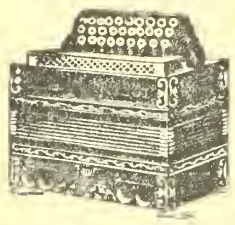

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Chcete býti od svého **Rheumatismu** dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i sla ost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádn v povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

6256

KDO inseruje Prodává!!

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle

První továrna hodin HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové nebo ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·— 20· Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·— 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

60 kusů zaručeně potřebných předmětů za K 3·80 dobírkou zasílá **Jan St. Vondrák v Žamberku.** 2060

Přesvědčte se a budete mít překvapení

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes **milion** již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (? rozličné druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtuji se zvlášť. Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zaplatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Lastenstrasse 3/15. Prodavači se hledají. 2044

Hledám lékaře specialistu pro tajné mužské nemoce

Nabídky do adm. t. l. pod značkou: **„Tajné nemoce"**

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů;

Školních a koncertních houslí za K 12·—, 14·—, 16·—, 20·—, 25·—, 30·— a výše.

Dobré harmoniky za K 8·—, 10·—, 12·—, 14·—, 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 50·—, 70·— a výše.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch.) dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy.)

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „bal- Dip" nevybuhí Vám od koř. kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kříž do 3 dnů bez bol. Steré díky a uznáv., dopisy. Cena i kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

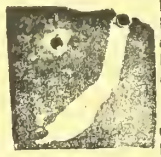

Kemeny Košice (Kaschau.)

I. pošt. schránka 12/222, Uhry

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům jednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Specialita! Specialita!

Ia. náhražka citronu za kg K 5·— přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2055 **Telefon 4135.**

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. illustrov. Novinách"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro zatáčeníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

C. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce Vídeňských Illustrovaných Novin a mám tak veliký úspěch, že nemohu uspokojiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni = 1. okres = Herreng 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 18. II., Praterstrasse 24. III. Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 18.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1853.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, V./1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budiž zasílány k vůli aktualitě co nejrychlejí. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonorují. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 31.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a zálohovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 2. SRPNA 1917.

Vítězné naše vojsko v osvobozené Stanislavi.

Vítězný pochod rakouských a německých armád v Haliči. Tarnopol, Stanislava a Nadvorna osvobozeny. Rusové ustupují na frontě 250 km dlouhé. Ofensivní pokusy u Dvinska, Smorgonu a v údoli Susity byly po malých počátečních úspěších zastaveny.

BOJE NA VÝCHODĚ.

Události na východní frontě přinesly překvapení. Ruská ofensiva proti Lvovu nejenom že byla po malých počátečních úspěších zastavena, ještě více: Rusové byli na celé frontě od Zlaté Lípy až ke Dněstru donuceni k ústupu a následkem toho bylo úplně rozhodnuto o osudu Tarnopolu. To je výsledek velké ofensivy, která podle opětovných projevů Kerenského měla vynutiti definitivní rozhodnutí o míru, neb válce. Situace Rusů tentokráte je opravdu kritická. Stačí čísti jen ruské štábní zprávy a dočteme se, že disciplina ruské armády vzala za své, Kerenský doznává, že četné pluky ruské odepřely poslušnost, že ustoupily ze svých posic, aniž vyčkaly útoku. A když útok spojeného vojska rakouského a německého započal, odebrali se teprve vojáci ruští na schůzi, kde se radili, mají-li vyhověti rozkazu vlády a bojovati nebo nemají. Kerenský žaluje v úřední zprávě, že tyto události, měly za následek ruský ústup a poukazuje na to, že tyto zjevy zavinila jen agitace Leninových maximalistů. Když uvážíme, co se současně dělo v Petrohradě, že tam celé pluky opustily se strojními puškami, děly panceřovými automobily kasárna a táhly k Taurskému paláci, aby vynutily zastavení ofensivy a demisi vlády, — tu musíme se tázati: Je možno, aby toto Rusko pokračovalo ve válce, je možno, aby prolévalo dále krev za zájmy svých spojenců a aby odmítalo nabízenou mu ruku k míru?

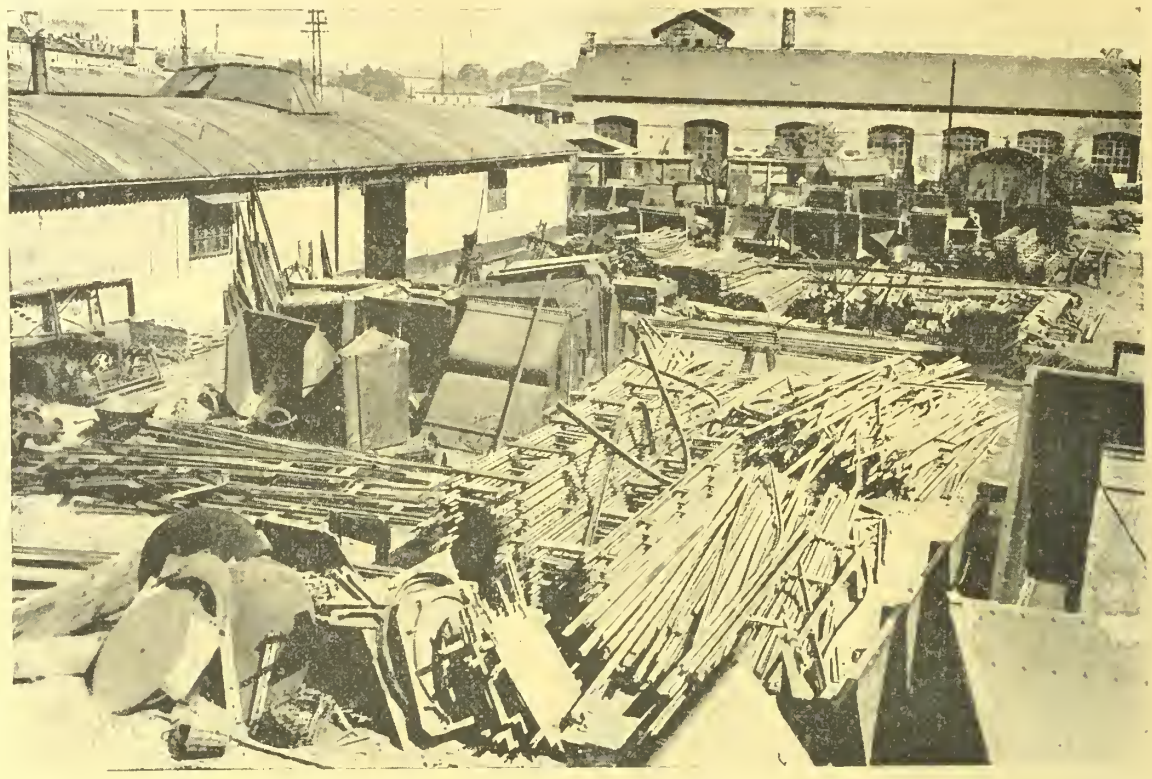

Polní dráhy: Kolejnice a vagony polní dráhy v dílně za frontou.

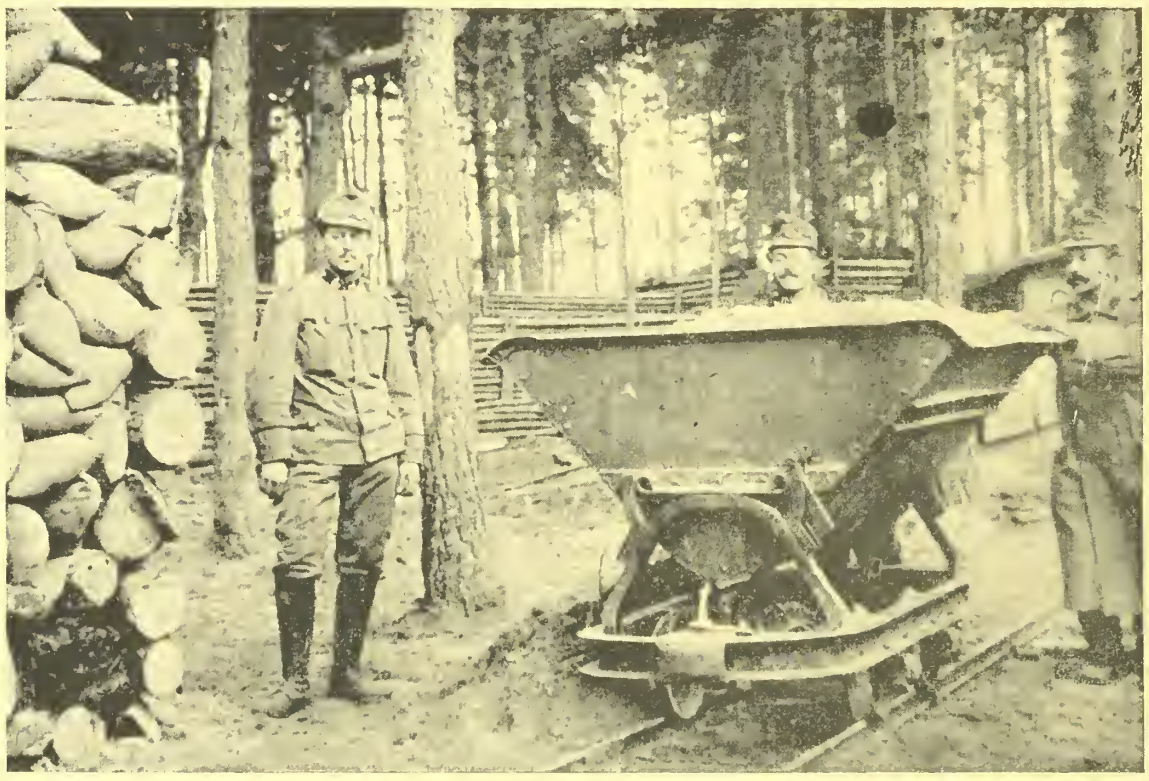

Doprava písku polní dráhou.

Máme za to, že poslední události na ruské frontě a poslední, třeba že násilím potlačená revoluce v Petrohradě, přesvědčí rozhodující činitele v hlavním městě ruském, že jen rychlý mír zachrániti může ovoce revoluce a existenci celého Ruska.

□ □ □

OCHOTA ÚSTŘEDNÍCH STÁTŮ K MÍRU.

Fremdenblatt uveřejňuje článek, v němž se praví: Jako náš zahraniční ministr prohlásil v rozhovoru 31. března, že naším cílem je čestný mír, tak i německý kancléř ve své sněmovní řeči projevil vůli německého lidu k míru s nepřítelem, ponévadž Německo sáhlo ke zbrani jen na obranu své svobody, samostatnosti a územní državy. A jestliže císař Karel ve své památné trůnní řeči již dne 31. května světu oznámil, že pravou mírovou formulí je vzájemné uznání hájeného mocenského postavení, učinili nyní stejně i volení zástupci německého lidu prohlášením, že smíru všech národů. Tím jsou válečné a mírové Německo chce mír dorozuměním k trvalému smíru všech národů. Tím jsou válečné a mírové cíle ústředních států tak jasně vytčeny, že na ně lze odpověděti buď ano nebo ne. Po této opětné iniciativě ústředních států vědí nyní v Paříži a v Londýně určitě, jaký mír nabízejí národové Rakousko-Uherska a Německa. Jako netouží po cizím majetku a po politickém, hospodářském a finančním znásilnění nikoho, tak ohražuji se proti každému zasahování do vlastních vnitřních poměru a proti rušení našeho politického, hospodářského a finančního pořádku a vývoje. Na tomto základě oboustranné rovnoprávnosti jsme jako dosud i nadále ochotni k dohodě s nepřítelem, abychom lidstvu otevřeli brány k požehnání míru, jenž by, chráněn mezinárodními smlouvami, poskytoval pevné záruky, že nevrátí se hrozné neštěstí, jakým je nynější válka.

□ □ □

CO SE DĚJE VE VARŠAVĚ?

Ve Varšavě konají se v posledních dnech důležité porady buď přímo z podnětu prozatímní státní rady polské, anebo za její součinnosti. Polské časopisy referují o těchto poradách nadšeně a přikládají jim světový význam v rozhodujícím stadiu války. Hlavním účelem porad, jak lze z polských časopisů vystihnouti, jest otázka příštího utvaru polské říše a zabranění použití polských legií ve frontě. V čelných polských kruzích není jednotnosti. Jedni chtějí, aby příští Polska byla neodvislým královstvím, druzí re-

Opravené vozy polní dráhy se znovu natírají.

Zajati Rusové nakládají vykopanou hlínu.

publikou. Tyto rozpory jsou již zaneseny i do legií. Množí se případy odpírání přísahy potud, pokud nebude do přísežní formule vsunuta „republika" místo „království". Pro republiku prý pracují zejména polští sociální demokraté, ale i v jiných stranách jsou prý čelní politikové pro republiku. Četná zatýkání ve Varšavě a jiných místech jsou prý vlastně, jak některé polské listy sdělují, důsledky odmítnutí přísahy a odporu proti tak zvané „Polnische Wehrmacht". Poněvadž ale zatýkání a uvězňování vyvolávalo všeobecnou nespokojenost a více rozjitřovalo, než uklidňovalo, učiněna jiná opatření. Přísahu odpírající jsou propuštěni, dostávají občanský oděv a jsou posílání domů. Tyto zjevy byly asi jednou z hlavních příčin, které přivodily konání porad ve Varšavě, za přítomnosti zástupců vlády německé a rakousko-uherské. Z těchto porad vyšla prozatímní polská státní rada posílena. Vydala dva projevy veliké důležitosti. Prvý projev označují polské časopisy za proklamaci neutrality polské říše" a druhý za „proklamací svrchovanosti prozatímní polské státní rady nad polskou armádou". Nejdůležitější část obou projevů zní takto: 1. Prozatímní státní rada, až do chvíle utvoření vlády polské, vykonává jako zastupitelka funkce polské vlády. Aktem prozatímní státní rady jako zástupkyně vlády vyzvání vojínů, aby složili vojenskou přísahu. Samým faktem přísahy polského vojska stala se státní rada pro toto vojsko nejvyšším pánem politickým. Od té chvíle bez souhlasu státní rady nemůže býti použito vojska polského na frontě. 2. Legií upotřebí se dnes, ve smyslu jejich poslání, výlučně jako kádrů vojska polského 3. Zatímní státní rada, jako politická vláda polské říše, vyzve obyvatelstvo polské za hranicemi země, aby tvořené tam vojenské odíly polské neměly polského charakteru armády polské, a nebylo jich užito v nynější válce. 4. Zatímní státní rada přikročí hned k organisaci říšských úřadů polských ve smyslu pro projekt schváleného dne 3. července t. r.

□ □ □

KRISE VÁLKY.

„Arbeiterzeitung" nazvala dnešní události v Německu krisi války. Němečtí poslanci cítí, že to dále nejde, že dnešní politika a vedení války ji nemůže skončit, ale prodlužuje do nekonečna. Proto chtějí vzít věc do svých rukou: Předně, že prohlásí, že Německo nechce žádné výboje, ale že se brání, a že pro provedení tohoto programu chtějí převzít vládu v Německu do svých rukou. Co tomu říkají vládnoucí nad německým lidem? Tvrdí stále: vytrvat, vytrvat, pak bude nepřítel prosit o mír. Ve výboru sněmu ozvaly se pochyby vůči těmto slibům tak hlasitě, že vzbudily svědomí. Při ponorkové válce se sliboval spolehlivý úspěch; ale místo toho přišli noví a těžší nepřátelé! Dnes se poznává, že bez pomoci Ameriky by válečná vůle nepřátel dávno zhasla a my se přiblížili míru. — Jak nerozumně se jednalo s ruskou vůlí k míru! Představou, že se s Ruskem docílí zvláštní mír, se ruská vůle k válce znovu oživila a ruská ofensiva je plodem této politiky. Ještě dosud jsme se nevzdali anekčních myšlenek, tak utopických a nemorálních, ještě nejsme naklonění k dorozumění a míru, ale jsme náchylni k násilnému míru. Měsíce prchají, ale hrůzy války se nemění. Snahy, aby se strany sněmu sjednotily na mírové formuli, ukazují krisi války. Německý národ chce mír, chce ho; je toho přesvědčení, že mír je možným, že musí být vážně a důrazně hledán a jest bezmyšlenkovost a beztalentnost, že se dosud nenašel. Z této nevole nad sliby do neznámého budoucna povstala vůle, aby se začalo jednou s novou orientaci uvnitř vážně. Strany pochopují, že k prodloužení války přispěly nemálo politické poměry v Prusku, kde first privilegovaných vládne nad dospělým národem, kde kasta, která se považuje jako bohem dosazená vrchnost nad poddanými jako osud, který se bez námitek musí poslouchat. Vlastní důstojnost nakazuje německému lidu, aby učinil bezmyšlenkovité vládě konec a otevřel cestu vládě lidu. Demokratické Německo by od-

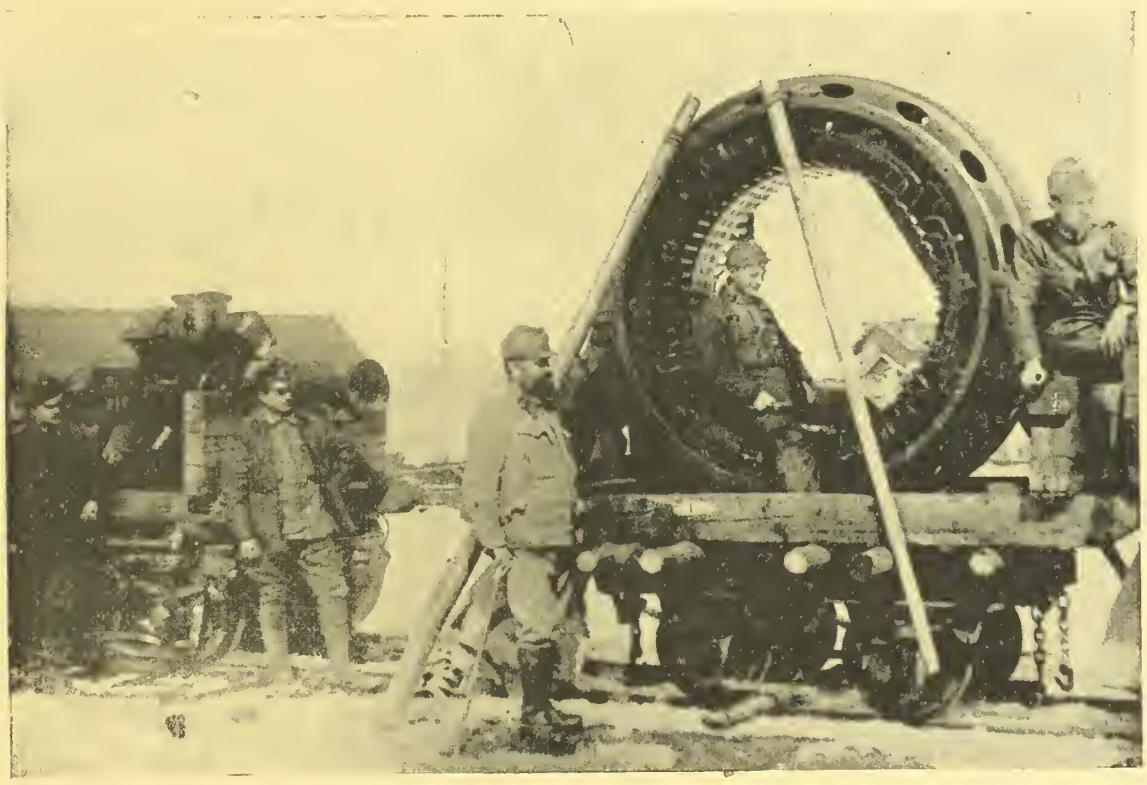

Rakouský elektrický generátor, jakých používá naše vojsko za frontou.

Obrázky z Říma: Zříceniny chrámu Castorova a Vítězný oblouk.

zbrojilo nenávist nepřátel a sesílilo možnost míru. Snad se sněm skutečně vzmuží a zbaví vlády ty, kteří německý lid přivedli do neštěstí a hanebné pověsti.

□ ◻ □

ANGLICKÁ ODPOVĚĎ NĚMECKÉMU KANCLÉŘI.

Anglický ministerský předseda Lloyd George měl v těchto dnech řeč, ve které odpovídal na poslední projev nového německého kancléře dr. Michaelisa a pravil mezi jiným: Jaká naděje pro mír nalézá se v řeči nového kancléře? Myslím, pro čestný mír, jedině možný mír. Je to obratná řeč, je to řeč, jež se obrací na všechny strany. Obsahuje věty pro ty, kdož vážně si přejí míru, avšak jsou v ní také věty, kterým vojenské kruhy v Německu budou rozuměti, věty o zabezpečení německých hranic. To jsou věty, kterými bylo Elsasko Lotrinsko anektováno, které od r. 1914 napojily Evropu krví, které anektují Belgii a Rusko, to jsou věty, jež Evropu opět uvrhnou do nové krvavé lázně. Jest to řeč muže, jenž dbá pozorně vojenské situace. To nechť si pamatují spojenci, Rusko, Anglie, Francie, Italie a všichni ostatní.

Jaký druh vlády si Němci zvolili, to se týká jedině a výhradně samého německého národa, avšak, jaké vládě můžeme důvěřovati, abychom s ní uzavřeli mír, to jest naší věcí. Řeč německého kancléře svědčí dle mého mínění o tom, že vůdčí místa v Německu jsou pro tu chvíli

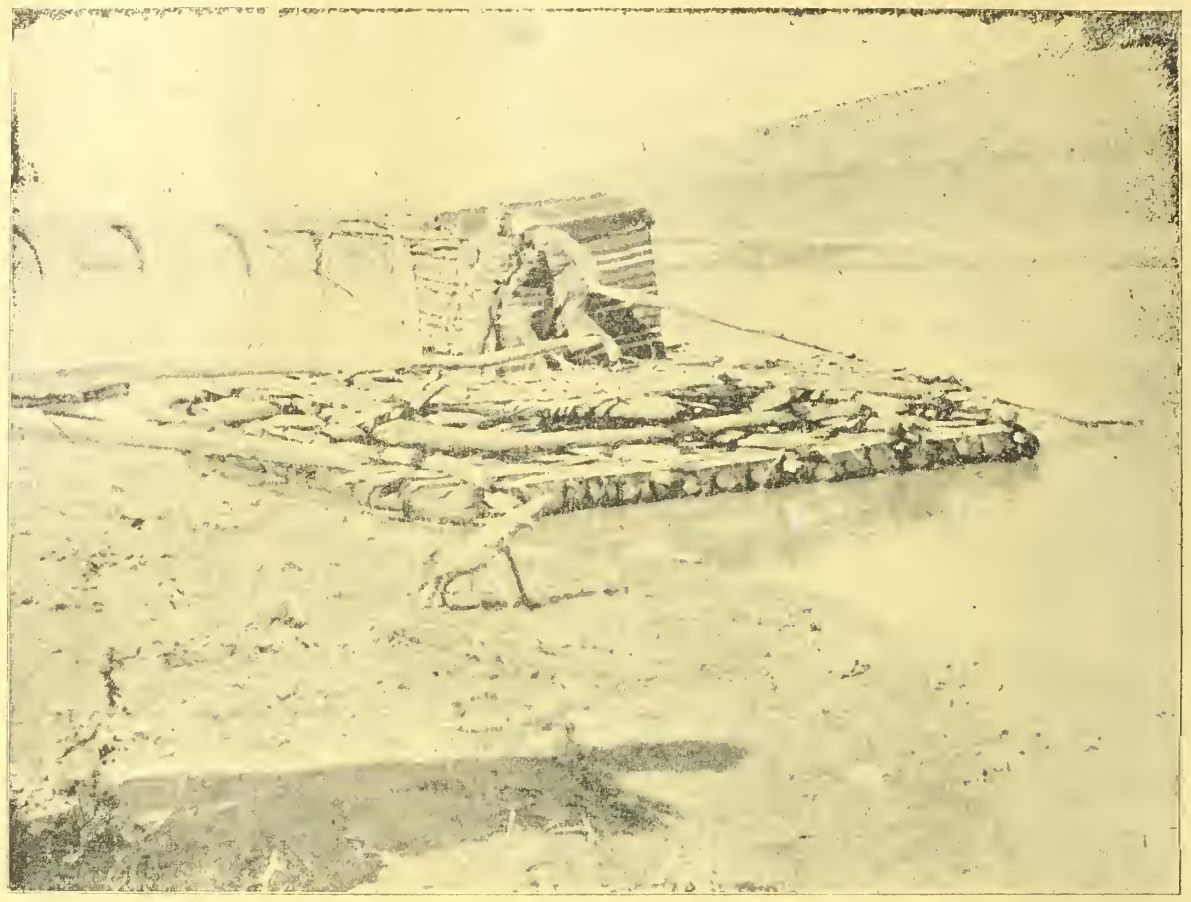

Z Turecka: Kelech na Tigrisu. V pozadí starý velký římský most.

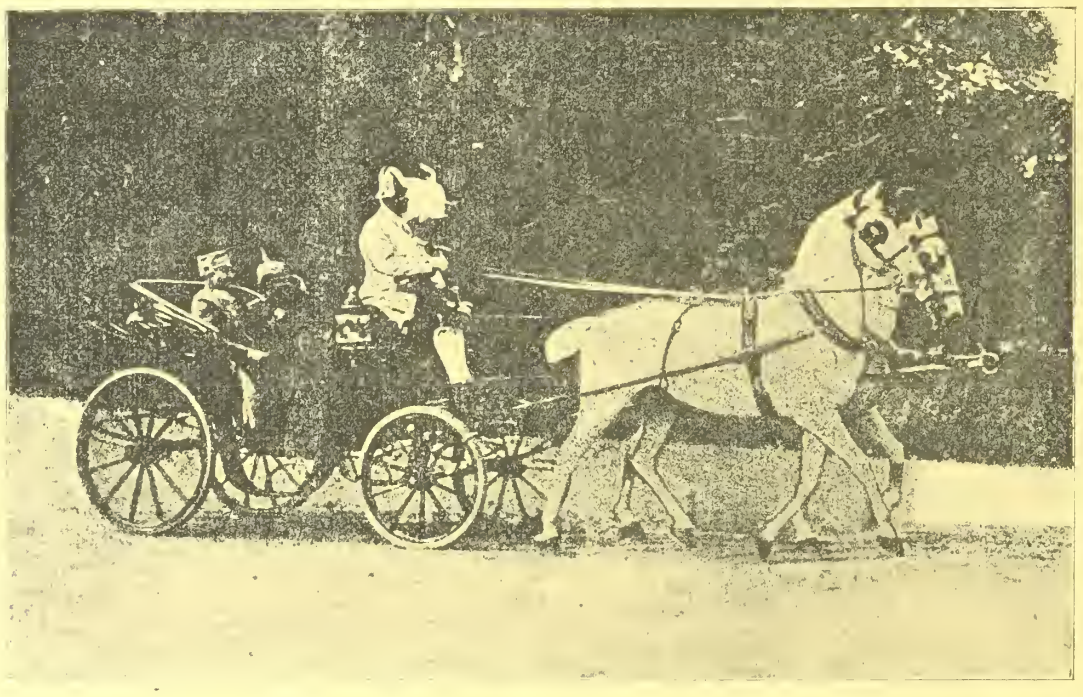

K nedávnému pobytu německého císaře v Laxenburgu: Císař Vilém a císař Karel na projížďce parkem.

rozhodnuta pro válku. V oné řeči se nečiní ani zmínky o nějaké naději pro Belgii. Způsob vyjadřování v řeči je však plný výhružek pro Belgii. Zabezpečuje německé hranice. To znamená, že i tenkrát, jestliže Němci Belgii obnoví, obnovení to bude klam a mam. Belgie musí býti národ, nikoli ochranné území.

Němci praví, že nás vyhladoví. Daleko jsme vzdálení toho, abychom hladověli; naše zásoby potravin na rok 1917 až 1918 jsou již zabezpečeny, ovšem při náležité šetrnosti. Činíme nyní opatření pro plán obdělávání polí, který zabezpečí potraviny na r. 1918, i když naše lodní ztráty budou vzrůstati. Omezili jsme svůj dovoz velmi podstatně o několik milionů tun, abychom ušetřili lodí. Národ naší země posud se nesetkal se strádáním, jež by mohlo se srovnati se strádáním, jímž trpí německé obyvatelstvo téměř po dva roky. Ale, praví Michaelis, Amerika nemá armády. A kdyby měla armádu, neměla by lodí, aby ji dopravila přes moře. Michaelis zná Ameriku právě tak málo, jako Němci znají Anglii. Upadají právě v tutéž chybu, co se týká Ameriky, v jakou upadli vzhledem k Velké Británii. Pravím předem, že nebude dlouho trvati, až Michaelis, dožije-li se toho, dojde k jinému mínění a pronese jinou řeč. Cíle jsou denně jasnější. Velký německý časopis nedávno pravil, že Němci bojují za svobodu a neodvislost své vlasti. To nebylo nikdy pravda. Dáváme přednost svobodnému Německu, mohli bychom uzavříti se svobodným Německem mír, avšak s Německem ovládaným autokracií nemůžeme mír uzavříti za žádných podmínek. Když byli proti úzkoprsé autokracii na východě, měli záminku. Po tom, co se přihodilo, již nemají. Rusko stalo se nejen velkou demokracií, jež nebojuje za rozšíření vlastního území, nýbrž přímo prohlásilo, že je ochotno, zaručiti svobodu národu, který kdysi byl pod ruskou vlajkou.

□ · □

POTLAČENÁ VZPOURA LENINOVÝCH BOLŠEVIKŮ.

Vzpoura Leninovců, která v příštích dějinách bude asi zaznamenávána pod jménem „červencové povstání bolševiků", jest potlačena. Trvala jen několik dnů; omezila se vlastně jen na Petrohrad, kde středem jejím byla tak zv. viborgská čtvrť, v níž nalézají se četné továrny a arsenály. Průběh této revoluce je z četných zpráv dostatečně znám. S obou stran bylo jednáno bezohledně, vedle strojních pušek zasáhly do revoluce také obrněné automobily a děla. Zatímní vláda ovládla úplně situaci prostředky násilnými. Po krvavém potlačení vzpoury přikročila

Z Turecka: Dobrovolníci kurdští oslavují sultánovo nastoupení trůnu.

Bývalý řecký král Konstatin se svým nejstarším synem a oběma dcerami ve švýcarských lázních.

nyní k zatýkání jejich původců, při čemž, jak tomu obyčejně již bývá, budou trpěti vinní s nevinnými. Nejbližší dny snad nás poučí, dovede-li prozatímní vláda používati také prostředků mírných a smířlivějších, či bude-li si bezpodmínečně a násilně vynucovati poslušnost, kterážto tendence by mohla býti mnohými zvrácena v opravdovou hrůzovládu. Zvítězil směr vládní, směr pořádku a při tom ovšem také tendence válečná. Praví se, že Lenin byl ve službách německých a že provisorní vláda má v rukou dokumenty, které dokazují jeho přímé účastenství na zradě ruské věci. Potvrdí-li se tato zpráva, pak by prozatímní vláda měla zajisté nesmírně účinnou mravní zbraň ve svých rukou, kterou by snadno udolávala hnutí, jež nemůže jí býti v těchto chvílích lhostejné. Třeba však pochybovati o tom, že by příčiny revolty bolševiků byly vyvolány z venčí a nikoliv snad vnitřní nespokojeností. Bolševíci netvořili většinu mezi stranami socialistickými, byli malou skupinou, skoro bychom řekli sektou, za kterou ve výboru dělnickém a vojenském stálo celkem asi 125 zástupců, asi šestina zástupců všech socialistických a demokratických stran. Tato krajní levice měla nesporně svoji existenci odůvodněnu v současných poměrech, přihlížíme-li k tomu, že také strany buržoasní a krajně válečné uplatňovaly často příliš hlasitě své názory a vytyčovaly cíle imperialistické. Krajní levice pravidelně zdvihla hlavu v těch chvílích, kdy nedařily se plány imperialistů a kdy také na frontách neodehrávaly se věci tak, jak si ruské veřejné mínění přálo. Zbavila se vláda bolševiků, krajní oposice, není tím ještě řečeno, že místo bolševiků nezaujme strana či skupina nová, a že vnitřní politický pokoj a mír je již trvale zajištěn. Je těžko se vysloviti, jaké stopy zanechá tento hluboký otřes vnitřních ruských poměrů. Vůdci budou asi všichni zchytáni a voláni k zodpovědnosti, ale vůdči myšlenky, jsou-li poměry opodstatněny, mívají život tužší a vytrvalejší. Zejména nesmí být podceňována působivost myšlenky mírové, to jest zahájení mírového jednání okamžitě, o něž v prvé řadě bolševici usilovali. Stejně tak nelze se domysliti všech důsledků nejnovějších událostí na frontu, kde se mluví otevřeněji a bezohledněji. I to však by bylo čistě vnitřní záležitostí ruskou. S hlediska všeobecné politiky bylo by si co přáti, aby Rusko co nejrychleji vyšlo z poměrů anarchistických a aby se zkonsolidovalo, jednak proto, že vnitřní anarchie skytá zbraň reakčním živlům a ohrožuje dílo revoluce, jednak že také vnitřně zcelené, pevné a spořádané Rusko bude pro mír, po němž i ono touží, činitelem cennějším, než Rusko rozvrácené. Úlohu, zachranit Rusko před anarchií převzala prozatimní vláda, které v čelo se postavil Kerenský, jenž obdržel dalekosáhlou plnou moc diktatorskou.

V moderní době ve staré čínské říši. Obuvnický reklamní průvod po ulicích Nankingu.

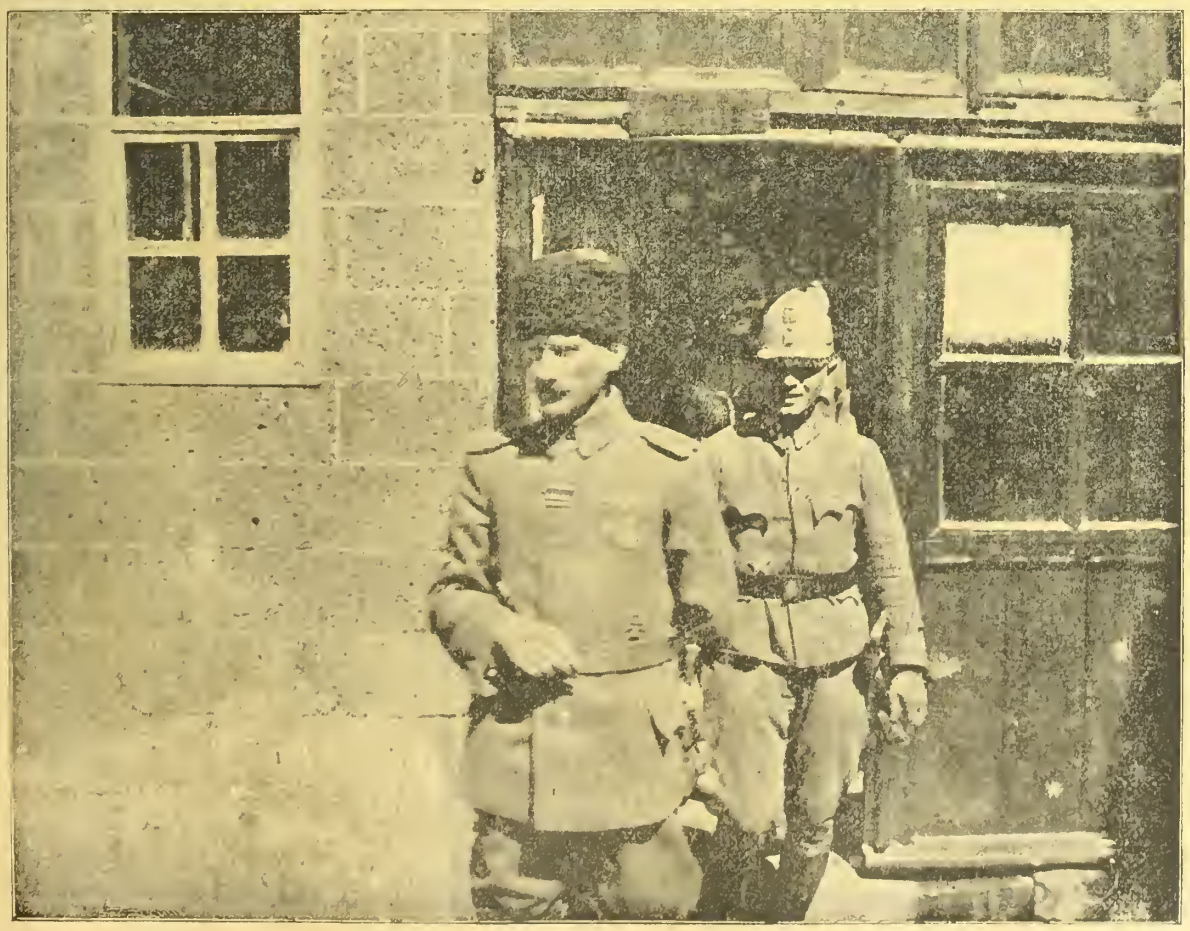

Mustafa Kemal paša, velitel druhé armády.

RUSKÝ ÚSTUP V HALIČI.

Ve východní Haliči ustupují Rusové na frontě 250 km. dlouhé. Tarnopol je dobyt německý vojskem, Stanislava, Nadvorna obsazena vojskem rakouským. Přes 3000 km půdy je osvobozeno. Také na Narajovce a v Karpatech donuceni Rusové k ústupu, který nebylo možno dosud zastaviti. Rusové snaží se ulehčiti ustupující armádě ofensivou na severnímní a na jižním křídle. Podnikali prudké útoky u Dvinska, Smorgonu u Kreva a vnikli na některých místech do první německé čáry. Německý protiútok zastavil však jejich dálší postup, obec Krevo byla opět obsazena Němci. Podobně skončily i operace na jihu, hlavně v údolí Susity. Rusové provedli sice mocný nápor, zmocnili se naší první čáry v údolí Susity, ale dálší jejich postup byl zastaven v zavírací posici, ležící něco dál na západ. Boj ovšem pokračuje na celé frontě od Východního až k Černému moři.

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Praví se, že Foeničané první vyráběli sklo.

Zkušený zahradník neubijí krtky, neboť oni čistí zemí a hubí škodlivý hmyz a jeho zárodky.

SELMA LAGERLÖFOVA:

STARÁ AGNETA.

Po horské stezce stoupala zvolna stařenka, drobnými třaslavými kroky. Byla maličká a hubená. Obličej její byl zvadlý a pobledlý, leč bez vrásek a tvrdosti staroby. Byla oděna dlouhým pláštěm a na hlavě měla řasnatý čepec. V ruce modlitební knihu a v kapesníku větvičku levandule.

Tam — vysoko na horách, kde již nerostl jediný strom — tam byla její chýška. Stala zcela na pokraji širokého ledovce, který vrhal svůj ledový proud z vrcholků sněhem pokrytých velikánů — hluboko do údolí.

Byla neděle — a stařenka se právě vracela z kostela. Ale bylo to veru podivuhodné: necítila se dnes spokojenou jako jindy, nýbrž tesknota jakás vetřela se jí do duše. Pan farář kázal o smrti a o zatracených; dojalo ji to mocně. Náhle si vzpomněla, že slýchala za svého dětství vypracovati, že mnozí zatracenci musí věčně bloudit po vrcholcích studených a zasněžených hor — tam v blízkosti, kde ona sama nyní bydlila. Vzpomínala si na všechna ona vyprávění o onech nešťastných dušich věčně po ledovci putujících, o těchto neúnavných stínech bičovaných studenými větry a mrazivými vichřicemi horskými.

A tu jí náhle pojal hrozný děs, a zdálo se jí, jako by její chata ležela ohromně vysoko. Což jestliže ti, jež tam nahoře — neviditelně ve výšinách alpských bloudí — zamíří na ledovec! A ona, která byla tak osamělá a opuštěná... A při myšlence na svoji opuštěnost — zesmutněla ještě více. Zabředla opět do víru oněch starostí, jež jí denně tížily. Cítila onu krutost — tak daleko býti vzdálená lidských příbytků.

„Stará Agneto", pravila si, jak to mívala ve zvyku v opuštěnosti, „sedáváš denně nahoře ve své chýši a předeš. Den jak den se lopotíš a dřeš abys hladem nezemřela. Ale — má někdo z toho radost, že žiješ? Má? Pověz, stará Agneto?

„Snad kdyby žil ještě někdo z tvých nejbližších. Kdybys bydlela níže — ve vesnici, žila bys snad k radosti jiného. Chudá jak jsi — nemohla bys sice vyživiti ani psa ani kočku, leč mohla bys aspoň někdy žebrákovi přístřeší poskytnouti. Neměla bys bydleti tak daleko od silnice, stará Agneto. Kdybys jen jedenkrát podala žíznivému poutníku sklenku vody, věděla by jsi, že jsi někomu prospěla, že nejsi zbytečná."

Povzdechla a řekla si, že ani selky, které jí dávaly len ku předení, by jí neoplakaly. Pokoušela se sice všemožně, aby poctivě a dobře vykonávala svoji práci, leč bylo jistě mnoho jiných, kteří to lépe dovedli. A slzy jí vstoupily do očí, pomyslila-li, že by si pan farář, který jí po mnoho let vídal na jednom a témže místě v chrámu Páně — řekl, že je to zcela lhostejno schází-li tam čili nic... „Připadám si jako zesnulá," pravila k sobě „nikdo se po mě neptá. Mohla bych docela klidně zemříti. Jsem již zmrzlá chladem zimy a samoty. Mé srdce zmrzlo, to je to."

„Ach můj Bože, můj Bože", pravila „kdyby jen jediný člověk mě potřeboval, snad by se ještě našel plamének tepla ve staré Agnetě. Ale což mám snad kamzíkům plésti punčochy neb mezkům vystýlati lože?" „Pravím ti" řekla zvednuvši ruce k nebesům „musíš mi někoho poslati, který potřebuje mé pomoci, sice si ulehnu a zemru."

Tu přicházel jí náhle vsříc vysoký, vážný mnich. Připojil se k ní, poněvadž pozoroval, že je truchlivá a ona mu svěřila svůj žal. Řekla mu, že jí srdce v těle, chladne a že se z ní stane bludná duše ledovce, nesešle-li jí Bůh někoho, pro něhož by mohla žíti.

„To může Buh učiniti", řekl mnich.

„Což nevidíš, že jest tu nahoře Bůh bezmocný?" odvětila stará Agneta. „Zde není než studená, prázdná pustina."

Stoupali neustále výše. Mech byl měkký, alpská kvítka vroubila kožnatými lístky stezku, a velikáni horští se svými stržemi a propastmi, ledovými plánětmi a sněhovými kupami vypínaly se před nimi tak mocně a drtivě, až se ňadra svírala. Tu spatřil mnich chýši staré Agnety stojící na prahu ledovce.

Z dobytého Rumunska: Dobytčí trh v moldavské vesnici.

Scéna ze zelinářského trhu v Pitešči v Rumunsku.

Rumunští sedláci na týdenním trhu ve valašské vesnici.

Rumunský sedlák v kukuřičném poli.

Rumunský obilní špýchar.

Rumunský sedlák po vinné sklizni.

„Ach", pravil „ty tu bydlíš? Nejsi tedy opuštěná; máš zde velikou společnost. Pohleď jen!"

Mnich sevřel ukazováček a malíček a držel je před očima stařeně, prose ji, aby pohledla na vrchol hory. Leč stará Agneta zavřela strachem oči.

„Jeli tam něco k vidění, nechci to spatřiti," řekla, ulekaně „Buh nás opatruj! Hrůzné věci se tu mohou státi."

„Nuže tedy, pak žij blaze", pravil mnich. „Sotva se ti podruhé naskytne příležitost, abys něco podobného spatřila."

Stařena se stala zvědavou, otevřela oči a zahleděla se k sněhovým pláním. Zprvu neviděla nic zázračného, pak ponenáhlu pozorovala, jak se tam nahoře vše živě pohybuje. Viděla, jak se cosi bílého mihalo na bílém pozadí. To o čem se domnívala, že je to mlha a výpary a modrobílé zabarvení ledu, byl zástup zatracenců, mučených věčnou zimou.

Malá stařenka stála, třesouc se jako osyka. Vše bylo právě tak jak to slýchavala v pohádkách starých. Mrtví bloudili tam nahoře v nevyličitelném hoři a mukách a strachu. Většina z nich, byla zahalena v cosi dlouhého, bílého ale všichni byli bosi a prostovlasí.

Bylo jich nespočetně mnoho. A čím více k ním hleděla, tím více jich přicházelo. Mnozí vykračovali hrdě a vzpřímeně, jiní přicházeli plynouce téměř, jakoby tančili po ledových polích, ale viděla, že všichni rozdírali si do krvava nohy na ostrých a špičatých hranách ledovce.

Bylo to právě tak jak v pohádkách. Viděla, jak se neustále k sobě tulili, jakoby se chtěli ohřáti, a hned na to se zase vzdalovali, ustrašeni smrtelným chladem, jenž z jich těl příštil. Zdálo se, jakoby z nich zima vycházela, jakoby jich přičiněním sníh netál a mlha nestala se teplejší.

Všichni se nepohybovali, někteří stáli tiše, jakoby ztuhlí mrazem a zdálo se jako by tu stáli ode dávných let, neboť sníh a led se kolem nich nahromadil, takže jen vrchní část těla byla viditelná.

Čím déle pohlížela malá stařenka nahoru, tím více se utišovala. Strach zmizel, leč za to se rozesmutněla nad mukou těchto ubohých. Nebylo tu ani přestávky v mukách, ani odpočinku pro zraněné nohy, které šlapaly po studeném ledu rozdírajíce se o jeho ostří, jakoby zcela vybroušeného. A jak jim bylo zima, jak se třásli mrazem, jektajíce zuby. I ti, jež byli zkamenělí a ztuhlí a nemohli se hnouti — všichni mrzli v zžírající, pálící a nesnesitelné zimě.

Bylo tam mnoho chlapců a dívek. Leč v jejich modře, zmrzlých očích nezářilo mládí; zdálo se, jakoby si hrali, leč bez radosti — radost zemřela. Třásli se chladem a strachem a chulili se jako starci, zatím co nahé jejich nohy jakoby hledali ostrohraný led, aby je ranil.

Co stařenku nejvíc dojímalo byli ti, jež leželi na tvrdém ledovci a ti, jež jako veliké střechýle na všech stranách skalin dolů viseli.

Tu sklonil mnich svou ruku a stará Agneta, viděla nyní pouze prázdná a holá sněhoviště. Těžké massy ledu ležely tu v neladu, leč neobklopovaly žádnou zkamenělou příšeru. Modrý lesk na ledovci nevycházel ze zmrzlých těl. Vítr si pohrával s několika sněhovými vločkami, ale duchů tu nebylo.

Leč byla přesvědčena, že dobře viděla a ptala se mnicha:

„Je dovoleno, učiniti něco, pro tyto nešťastné zatracence?"

Odvětil: „Kdy zakázal Bůh lásku, dobrotu, milosrdenství a útěchu rozsévati?"

A po těch slovech odcházel, a stará Agneta spěchala do své chaty a usedla si, aby uvažovala a přemýšlela. Po celičký večer hloubala jak by mohla pomoci oněm nešťastníkům po ledovci bloudícím. Neměla času mysliti na svoji osamělost.

Následujícího dne sešla opět dolů do vísky. Usmívala se a kráčela z vesela. Stáří ji nijak netížilo. „Mrtví", řekla si „neptají se po růžových lících a lehkých nohou. Žádají pouze, aby se na ně s trochou vřelostí vzpomínalo. Ale na to mládí nemyslí. Ano, ano; ale jak se mají pak zesnulí ochraňovati před nesnesitelnou zimou a chladem smrti, když jim staří svá srdce neotvírají?"

Když vstoupila do krámu, koupila tam veliký svazek svící a u kteréhosi sedláka objednala si hromadu dříví;aby to mohla zaplatiti musila ovšem převziti dvakrát tolik předení než obyčejně.

K večeru když se opět vrátila domů, modlila se mnoho a hleděla si zpěvem nábožných písní zachovati dobrou náladu. Leč přece jen se stávala od okamžiku k okamžiku zdráhavější. Přes to ale učinila, co si předsevzala.

Upravila si lože ve světnici. V druhé světničce narovnala hranici dříví a zapálila je. Do oken postavila po dvou svících a otevřela dvéře svoji chýšky dokořán. Pak si ulehla.

Ležela v temnotě a naslouchala.

Ano, byly to kroky. Zdálo se, jako by někdo kráčel po ledovci. Blížilo se to pomalu a loudavě těžce vzdychajíc. Plížilo se to kol chaty, jako by ze strachu vkročiti do vnitř. Zůstalo to státi těsně při rohu stavení a chvělo se to, harašíc.

Stará Agneta to nemohla snésti. Vyskočila rázem z lože, spěchajíc do nejvzdálenější komůrky, kde se pevně uzavřela. To bylo mnoho; maso a krev to nemohly snésti!

Ze vnitř chaty zalehly k ní těžké vzdechy a klouzavé kroky, jakoby zraněných, rozedraných nohou. Vlekly se stále, dále a dále, nahoru k ledovci. Tu a tam zaslechla i vzlykot, brzy však zavládlo opět úplné ticho.

Stará Agneta byla strachem všecka bez sebe. „Jsi zbabělá stará čarodějnice", pravila. „Oheň uhasíná a drahé svíce dohořívají. Což má býti vše zbytečné, jen pro tvou ničemnou zbabělost?" A když takto domluvila, povstala znovu, strachem plačící, zuby jektající, s údy třesoucími a vyšla ze své skrýše a vkročila opět do světničky.

Znovu tu odpočívala a čekala. Neměla více strachu, že přijdou. Ležela tu pouze, strachujíc se, že je zaplašila, a že se již nepokusí znovu přijíti.

A tu počala volati do temnoty, tak jako v dávných dnech svého mládí, když spěchala za stádem: „Mé bílé malé ovečky, mé ovečky na

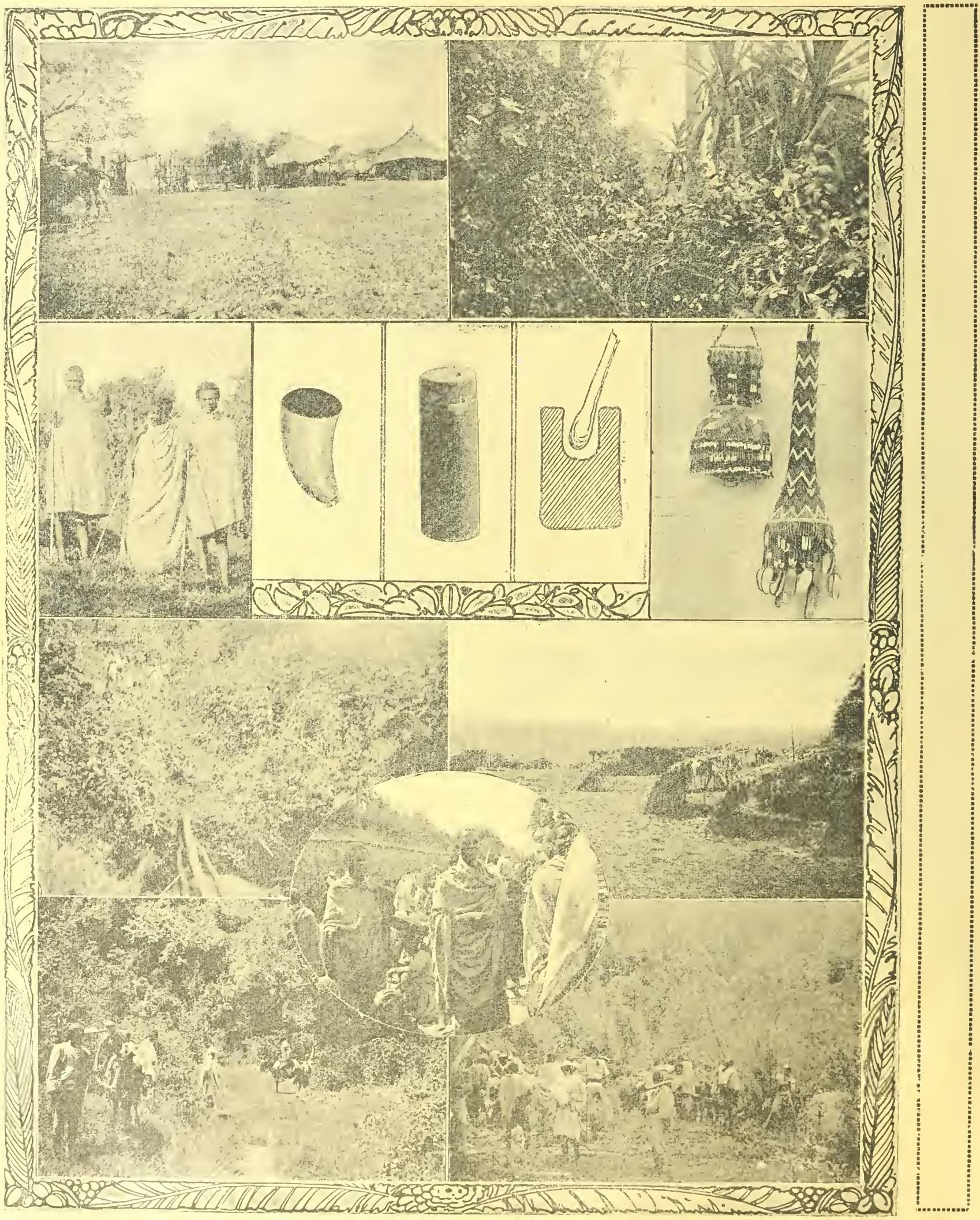

Kávovnik: Celní brána pro kávu v Kaffě. Hrob císaře Koja Šecočiho, obklopený kávovníky. Druhá řada: Sedlácl z okolí Kaffy. Kávové číše a láhve. Třetí řada: Kávový les v Adis Abadě. Čtvrtá řada: Prales v údolí řeky Merra. Partie z pralesa dísského.

horách, pojďtě, pojďte! Pojďte dolů ze strží a skalin mé bílé, malé ovečky!"

A tu, jakoby mocný vítr zadul z hor a zachvěl vetchou chatou. Neslyšela kroků a upění, jen vítr skučel a burácel ve všech koutech a pískal kol chýšky. A znělo to, jako výstraha. „Ššš, ššš, nestrachuj se, nestrachuj se!"

Měla pocit, že je světnička plna jakýchsi bytostí, že se strašidla tlačí ku stěně, protlačujíce ji bezmála. Časem se zdálo, jakoby tito neznámí chtěli nadzvednouti střechu, aby měli více místa. Ale stále tu byl kdosi, který jakoby šeptal: Ššš, ššš, nestrachuj se, nestrachuj se!"

A tu se stará Agneta utišila a byla šťastna. Sepjala ruce a usnula.

A ráno se domnívala, jakoby vše bylo pouhým snem. Ve světničce nebylo ničím hnuto, oheň vyhasl a světla rovněž. Ani kapka loje nezbyla po svících.

NÁŠ NEJNOVĚJŠÍ NEPŘÍTEL: SIAM.

Také Siam vypověděl válku centrálním mocem, zatkl všecky jejich státní příslušníky a zabavil lodi a majetek. Ovšem jen na nátlak Anglie. Siam, stát na poloostrově Východní Indie, je absolutním královstvím. Má rozlohy 600.000 km², obyvatelů 8.1 mil. Král se jmenuje Vajiravudh; narodil se r. 1881 a na trůn nastoupil r. 1910. Státní vydání obnášela v poslední době 143.8 mil. kor., státního dluhu bylo 188.8 mil. K. Vojska bylo v míru 120.000 mužů. Válečných lodí Siam měl 12, děl 61. Dovoz dosáhl výše 142.7 mil. kor., vývoz 153.5 mil. Obchodního loďstva bylo 45 plachetníků, 33 parníky. Železnic bylo ve státě siamském 1100 km. Siam sousedí s francouzskou kolonií Kočinčinou. Zhusta se tu stávalo, že loupeživé obyvatelstvo přepadávalo francouzské osadníky Kočinčiny. Siamci vpadli za noci do francouzského území, pokradli dobytek a majetek, pobili lidi a prchli. Francouzská vláda uzavřela proto vzájemnou smlouvu s královstvím siamským, dle které státy se zavázaly vydati si navzájem pachatele a loupežníky, budou-li přistiženi. Aby kontrola byla účinnější, vytýčeno mezi oběma státy pohraniční pásmo zšíří asi 20 km., jež je pod dozorem četnictva.

	Přenos	K	1665.65
314	Spoř. a zálož. spolek Vrtky	K	5.—
315	Mikšík Josef, polní pošta 369	K	3.—
316	Haška Fr., Štěpánov	K	5.—
317	Lenochová A., Osík	K	4.
318	Sedláček V., Kostelc n./O.	K	2.—
319	Kloc Ant., Klatovy	K	1.—
320	Nekula Ant., Mladěnovice	K	1.—
321	Vytřens Josef, Dombrova	K	5.—
321a	Dachovský K., pol. pošta 440	K	2.—
322	Kolek Frant., Šenov	K	2.—
323	Máková Lípa ve Stružimi	K	1.—
324	Pecival Ant., Jilovice	K	1.—
325	Benešová A., Ostrov	K	6.—
326	Gross Marie, Vöslau	K	2.—
327	Štefek Hynek, Litovel	K	10.—
328	P. Hegr Jan, Brzvany	K	3.—
329	Waněk Jan, Rychvald	K	2.25
330	Fuchs K. ve Třtici	K	2.—
331	Vachata Robert, Pulje	K	6.—
332	Smrčková Anna, Studená	K	3.—
333	Nejmenovaný z Přerova	K	3.—
334	Wetchý Rosalia, Vídeň X.	K	8.28
335	Haneška Frant., Lipník	K	2.—

První a druhý obraz: Velká jahodová pole u Grenbergu. Třetí obraz: Pěstování jahod: Na konci sklizeň jahod.

Dokud byla stará Agneta na živu, pečovala takto o mrtvé. Přadla a lopotila se takže mohla denně na noc zapalovati hranici a svíce. A byla přešťastná, ponévadž věděla, že ji někdo potřebuje, že je někomu k užitku.

A tak nadešla kdysi neděle, kdy se neobjevila na svém místečku v kostele. Několik sedláků vypravilo se nahoru do její chýšky, aby seznali co ji schází. Byla mrtva, a snesli proto mrtvolu do údolí do vesnice, aby ji tam pohřbili.

A když příští neděle spouštěli starou Agnetu do hrobu, právě přede mši, jen málo lidí ji provázelo na poslední cestě. Také nikdo neplakal a netruchlil.

Ale náhle, v okammžiku právě, kdy měla být vykropena, objevil se na hřbitově jakýsi veliký, vážný mnich a přistoupiv blíže, upozorňoval na zasněžené vrcholy Alp. A tu viděly lidé nad hrobem stojící, že se celičký řetěz alpských hor halil se v nejjemnější červeň, jakoby zářil radostí, a že se nad ním vinul pas žlutavých, malých plaménku. A těchto ohníčků bylo právě tolik, kolik jich zesnulá věnovala zatraceným.

A lidé pravili: „Bůh budiž pochválen! Ona, pro kterou tu nikdo netruchlí a nepláče nalezla tam nahoře, ve věčné samotě radost a lásku.

□ □ □

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

	Přenos z č. 29. Vídeňské Illustrované Noviny	K	1611.45
300	Straka Frant., Vappoltenreith	K	3.—
301	Blažek Frant., Bohňovsko	K	5.—
302	P. Schwarz Jan, Meclov	K	2.—
303	Fibinger Fr., Praha II., 1817	K	2.—
304	Pláček Ant., Děhylov	K	2.20
305	Okénka Josef, Hrubá Vrbka	K	2.—
306	Kyselý Frant., Šumvald	K	2.—
307	Sedláček Karel, Tršice	K	1.—
308	Huk Josef, sbírka baráku 16, Blumau	K	20.—
309	Hruška Jan, Ohlstadtl	K	2.—
310	Kouba Josef, Teplice,	K	6.—
311	Černaj Stanislav, Zbrašín	K	3.—
312	John, Z., Pelhřimov	K	2.—
313	Krýza Ed., Vídeň XIV.	K	2.—
	Snáška	K	1665.65
336	Fiala Viktor, Myslibořice	K	1.—
337	Sbírka: Čeští dělostřelci čís. 14. pol. pošta 608	K	21.—
338	Malura Karel, Děhylov	K	2.—
339	Moškoř Jos., St. Město	K	2.—
339a	Valtera Jan, Č. Skalice	K	4.08
340	Grygárkova A., Černovíř	K	2.—
341	Polášek Jan, Mistřice	K	15.—
342	Kopecký Jos., Nové Mlýny	K	1.—
343	Rokyta T., Kielc	K	2.—
344	Kloudová F., Vídeň XVI.	K	2.—
345	Uhlíř Jos., Ostrov	K	7.51
346	Krehnáček Jan, Řepčín	K	1.—
347	Linhart Ant., Bučovice	K	2.—
348	Knittl E., Vídeň X.,	K	2.—
349	Klíma Cyrill, Vídeň X.	K	10.—
350	Kratochvíl K., Chrudim	K	3.90
351	Vácha A., Brandýsek	K	2.10
352	Trgana V., polní pošta 608	K	1.—
353	Vrobel Arnošt, polní pošta 287	K	3.—
354	Marie Černá, Mor. Krumlov	K	2.—
	Součet	K	1831.77
	V čísle 30. mýlně poukázáno čís. 209 Kašpar Cyrill, Krakov, méně o	K	1.—
	Součet	K	1832.77

□ □ □

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

CO CHCE NĚMECKO.

Už posledně jsme referovali o věci nového německého říšského kancléře. Dnes ještě dodáváme: Říšský kancléř řekl světu, čeho Německo chce dosáhnouti v této válce: Chce se dohodnouti se svými nepřáteli o míru, který by říši německé zaručil životní podmínky na pevnině i na moři, zajistil na věčné časy její hranice a národům přinesl trvalé smíření. V prvé řadě však chce, ježto v této válce si vedlo úspěšně, uzavírati mír co vítěz. V tomto smyslu pojímá též kancléř resoluci levice a centra sněmu předloženou a kterou sněm též schválil, a tak s ní souhlasí celý národ německý a německá armáda se svými vůdci. Novou mírovou nabídku však vláda neučiní, nýbrž čeká, až nepřítel, znaje válečné cíle Německa, bude k míru ochoten. Pokud jde o vnitropolitické otázky, tu má nový kancléř tento program: Chce provésti volební reformu do pruského sněmu, slíbenou císařským poselstvím ze dne 11. července. Chce sblížiti parlament s vládou a jest ochoten přibrati na rozhodující místa muže, kteří vedle osobní schopnosti mají též úplnou důvěru velkých stran. Ovšem jenom tenkráte, když tím nebude zkráceno právo říšské vlády na řízení vnitřní politiky, „neboť", pravil výslovně, nedám si vzíti vedení z rukou!" Toto jest politické kredo nového kancléře, tedy nynější německé vlády. Ti, kdož čekali dalekosáhlé reformy vnitropolitické a nové cíle politiky zahraniční, jsou zklamáni a řeknou si právem: „Proč vlastně Bethmann-Hollweg musel odejít?" Naprostou jasnost, která jeho odstoupením měla býti dosažena, prohlášení nového kancléře nepřineslo. Nechtěl naraziti ani na pravo, ani na levo a nastoupil „zlatou střední cestu", čili začal tanec mezi vejci. Trochu brzo.

□ □ □

UDÁLOSTI V RUSKU.

Rusko vede na své západní frontě ofensivu, ale uvnitř říše provaluje se dále těžká krise a hlodá na státním ústrojí. Velké mírové hnutí a hnutí sociální, jakož i naléhavé řešení spletitých národnostních problémů je nápadným protikladem revoluční ofensivy ruské a chmurným jejím pozadím. Ono působí těžké vnitřní poruchy a přivedlo druhý ruský koaliční kabinet knížete Lvova do rozporu s massami lidu, s vlastní armádou. Při posuzování ruských věcí, zejména při sledování velmi četných telegramů třeba míti stále na paměti, že zahraniční tisk staví nás velmi často do faktu, která dle svého způsobu a ke svému účeli upravuje: netřeba v úsudcích přeháněti, neboť Rusko nemůže se měřiti očima evropského západu, jsouc říši nesmírně rozsáhlou, v níž zavládají překvapující, těžce pochopitelné hospodářské, sociální i politické poměry. Se zřetelem na rozměry, sociální rozvrstvení a komunikaci, sotva by bylo správno domnívati se, že vývoj může se díti s překotnou rychlostí a že se mohou od staletí vžité poměry, založené na tolika zvláštnostech a opřené o příslovečnou „širokou ruskou náturu" a stejně tak známou pomalost změniti přes noc. Tím nebudiž nijak řečeno, že by snad hnutí, jaké nyní v Rusku trvá, nebylo intensivní. S druhé strany třeba při každé zprávě pečlivě zkoumati, nenese-li obvyklý buržoasní cejch, to jest, nepřehání-li a nesnaží-li se již předem diskreditovati každý počin nespokojeného a bouřícího se ruského lidu a ruského dělnictva. Nesmí býti totiž zapomínáno, že v Rusku je při veslu vláda koaliční, v níž jsou zastoupeny silné a vlivné kruhy ruské buržoasie, kapitalistu a imperialistu, kteří si přejí, aby cizina se jich očima dívala na ruské poměry a dle názoru si vykládala ruské události. To, co se nyní v Rusku odehrává, zasluhuje však zvláštní pozornosti. Petrohrad, který zahájil boj proti carismu a který boj tento provedl, zmítá se opětně revoluční horečkou. Se zbraní v ruce procházejí zástupy petrohradskými ulicemi nesouce standarty s nápisy revolučními, mírovými a protivládními. Střílí se, lidé jsou zatýkáni a opětně se odehrávají bouřlivé scény. Jest to hnutí přechodné, okamžité, nahodilé, či je to teprve počátek věci horších? Těžko tu lze něco určitého předpověděti. Jaký byl původ a rozsah těchto událostí, dovídáme se z různých opatření provisorní vlády a z několika provolání rad dělníků a vojáků a rad delegátů selského lidu. Demonstrace, jak se praví, vznikly jakožto protest proti rozpuštění několika pluků, které daly příliš hlasitě na jevo svoji nespokojenost s nynějším režimem a které váhaly vykonati rozkazy, jež udělilo ministerstvo vojenství. Tyto ruské revolty vojenské nejsou v posledních měsících zajisté žádnou zvláštností: slyšeli jsme o vzpouře kronštadské a také o jednom pluku, který musel býti v jisté vesnici vládě oddaným vojskem sevřen, obklíčen a donucen ke vzdání se. Karakter nového hnutí není však výlučně vojenský, za ním stojí ruský proletariát, ruské strany krajní levice, v jejíž čele je Lenin, které jsou v ostré opposici proti nynější vládě, proti nové její revoluční ofensivě. Vláda ocitla se v nové těžké krisi, která vedla k demisi 4 ministrů strany kadetů. O výsledku krise referujeme na jiném místě.

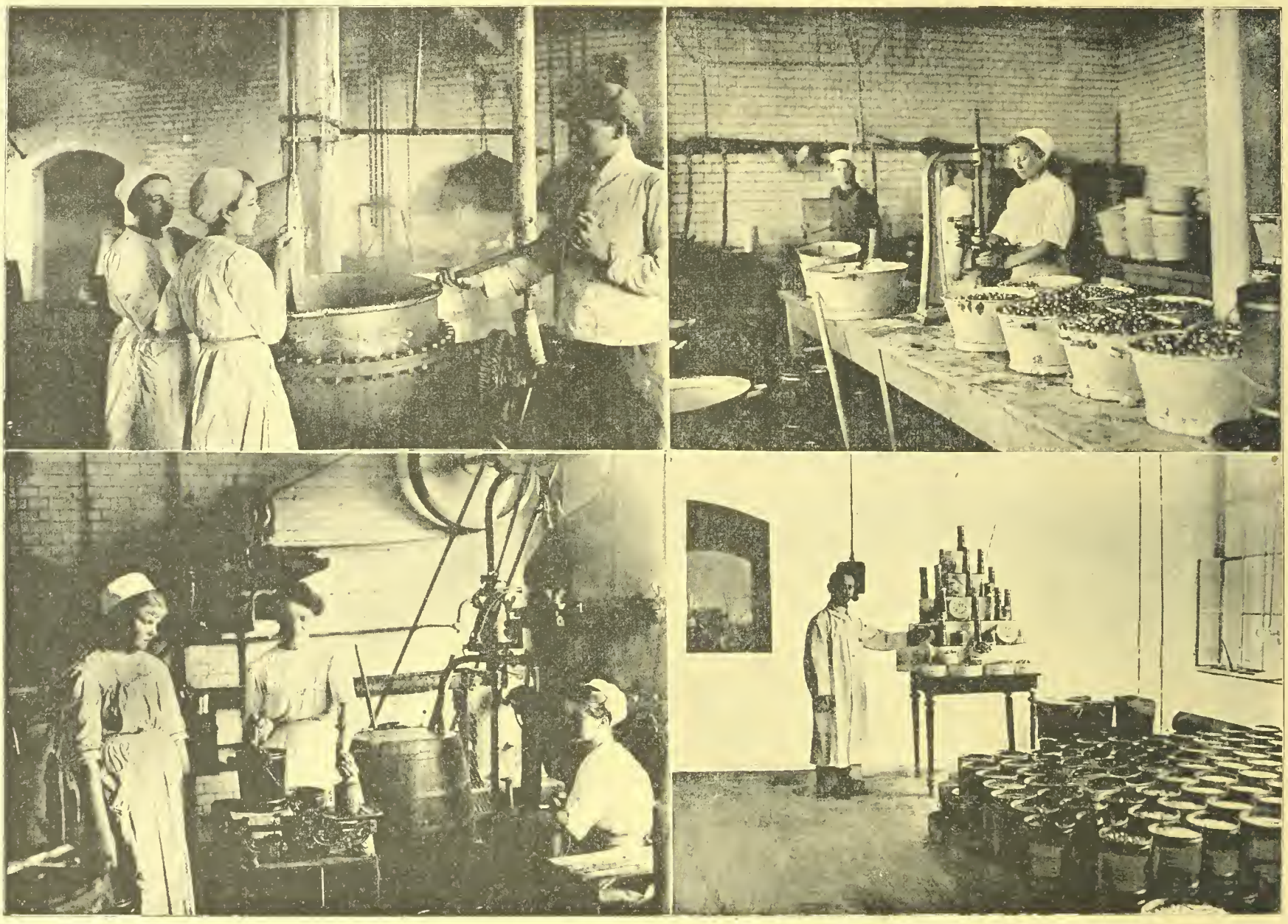

Výroba marmelády v době válečné: 1. Zavařování ovoce. 2. Sklenice naplňují se ovocnou marmeladou. 3. Vážení marmelády. 4. Naplněné kbelíky připravené k rozeslání.

□ □ □

UMĚLÝ DÉŠŤ.

Pokusy způsobiti umělý déšť, byly velmi často konány, ale s nevalným výsledkem. Zakládaly se zprvu na zkušenosti, že po každém zablesknutí následuje na chvíli silnější déšť, poněvadž mocnou jiskrou elektrickou se vzduch značně otřese. Proto, jakmile byl vynalezen střelný prach, snažili se lidé ostrou střelbou přinutiti vodní páry, aby se srazily a deštěm spadly. V posledních desitiletích myšlenka oživla a prováděna byla prakticky v Americe inženýrem Edvardem Powersem r. 1874. Dva roky později vypouštěl na Novém Zélandě Ferdinand Hattermann z téže příčiny k balonum připevněné výbušné bomby do mračen. Tutéž myšlenku měl Američan Daniel Ruggles r. 1880, jenž chtěl dodospěti k cíli výbuchy dynamitu a třaskavého plynu. Oba posléze jmenování opatřili si výsadu na svůj vynález. Konečně r. 1891 povolil

kongres Rugglesovi na pokusy značný obnos a vyslal úřední komisi s gen. Dyrenforthem v čele počátkem srpna do nitra Texasu, kde po mnoho měsíců ani kapka deště nespadla. Výprava měla s sebou balony, naplněné třaskavými plyny, dynamitové rakety, jež pomocí draků vypouštěny a konečně zapalován střelný prach. Střelba započala dne 9. srpna — druhý den odpoledne pršelo; 18. srpna znovu, silněji ještě stříleno a opět pršelo druhý den odpoledne. Válečné tažení skončilo den 25. srpna a kanonádou způsoben byl dle údajů komise již druhého dne dopoledne vydatný déšť a bouřka. Ovšem jsou to zprávy — americké, které se nesmějí bráti do slova. Metereolog G. E. Curtis tvrdí, že nenapršelo nikde ani na 1 mm. Není-li v mračnech vodních par, nepomůže sebe větší střelba.

□ □ □

postoupila, jest ministr zmocněn sazby 2 K, K 1.80 a 1.60 zvýšiti. Na podporu budou míti nárok i rodiny aktivně sloužících. Zákon obsahuje ještě mnoho podstatných a rodinám vojínů příznivých změn, na které poukázáno bude jistě, než se počne provádět. Soudí se však, že vstoupí v platnost již dnem 1. srpna t. r.

□ □ □

J-K SI PŘEDSTAVUJÍ ANGLIČTÍ SOCIALISTÉ PŘÍŠTÍ MÍR.

„Union of Demokratic Control", který byl založen na začátku války, uveřejňuje v anglických listech rozvrh budoucích podmínek, za nichž by mír mohl býti uzavřen. Podmínky tyto jsou: Belgie — úplné obnovení její suverenní neodvislosti a integrity a naprosté hospodářské znovuzřízení: Francie — vyklizení obsazeného území; Srbsko, Černá Hora a Rumunsko — vyklizení a obnovení neodvislosti; Elsasko-Lotrinsko a Trentino — hlasování lidu; Polsko — utvoření volného neodvislého Polska; Rakousko-Uhersko — samospráva národů; Turecko — internacionalisace Cařihradu a Dardanel, mezinárodní kontrola nad tureckou říší; německé kolonie — žádné anexe na základě práva výboje, což však neznamená ještě status quo ante, neutralisace tropické Afriky za mezinárodních záruk.

□ □ □

i kdysi doby kdy vášnivě hrál. A kteréhosi dne vyhrál tak značný obnos, jaký dosud nikdy nebyl v Monte Carlu vyplacen. Velkokníže seděl za hracím stolkem s jistým anglickým lordem, svým přítelem. Pozoroval jak malá bílá kulička běhá na okrouhlém stolku, ale nevsadil ani franku. A když se ho lord tázal, proč nehrá, odvětil, je rouleta hrou dětí, poněvadž dovoluje malé vklady, nejvyše 6.000 franků a to že ho nedráždí. „A kolik byste chtěl najednou vsaditi?" ptal se lord a velkokníže odvětil krátce. „Pokaždé 100.000 franků". — „Velmi pěkné" na to lord, pojďmež a zahrajeme si oba za této podmínky. Vytáhněte si číslo. Vyjde-li zaplatím vám 36krát tolik, kolik činí banka; nevyjde-li zaplatíte mi vašich 100.000 franků". — „Dobře", přitakal kníže klidně „volím číslo 7." Hra začla. Malá kulička ze slonové kosti běhala na všechny strany

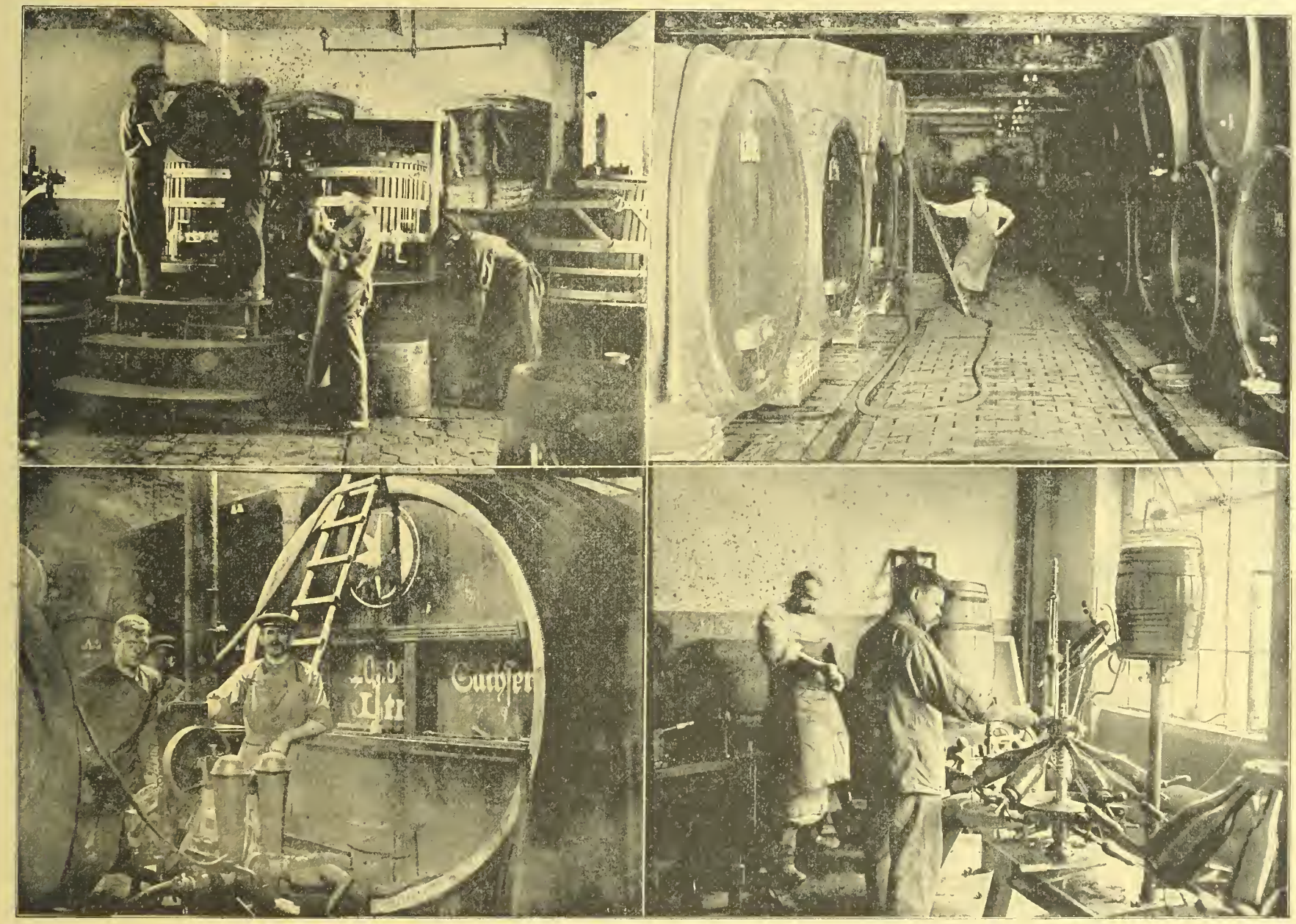

Výroba marmelády a ovocného vína: 1. Chladírna ovocné šťávy. 2. Sklep. 3. Obrovský vinný sud říšskoněmecké vinárny v Döhlen-Röhtě. 4.. Malinová šťáva tlačí se do láhví.

VYŽIVOVACÍ PŘÍSPĚVEK.

Nový zákon o vyživovacím příspěvku, přijatý v prvém zasedání poslanecké sněmovny, spočívá téměř cele na zásadách sociálně-demokratického návrhu. Zákonem tím budou zavedeny pouze tři stupnice příspěvkové. Každá osoba ve Vídni obdrží příspěvek v obnosu 2 K denně, v jiných větších městech (Čechách jsou jimi Plzeň Aš, Ústí, Podmoklí, Bubeneč, Budějovice, Chrudim, Cheb, Jablonec, Boleslav, Karlovy Vary, Chomutov, Hradec Králové, Vinohrady, Louny, Litoměřice, Nusle, Pardubice, Praha, Liberec, Rumburk, Smíchov, Teplice, Děčín, Trutnov, Warnsdorf a Žižkov) K 1.80 a ve všech menších místech K 1.60. Ve stáří není činěno rozdílu, dítě i dospělá osoba obdrží příspěvek stejný. Pouze ta výjimka jest učiněna, že osoby trvale práce neschopné, patřící k rodině narukovaných a v domácnosti jejich bydlící, obdrží dení podpory K 4.—, 3.60 a 3.20. Také nebude činěn rozdíl mezi stranami, jež nájemné platí, nebo jež mají vlastní příbytek. Pouze tam, kde jest rodina tak četná, že by měla obdržeti denní podpory více než 12 K, nesmí nad těchto 12 K býti příspěvek poskytován. Kdyby drahota ještě

VELKOKNÍŽE MICHAL CO KARBANÍK.

Ruský velkokníže Michal Nikolajevič, nejstarší člen ruské carské rodiny, který zemřel před několika lety v Canesu, byl jedním z nejznamějších hostí francouzské Riviery, kde trávil mnohá leta v zimních dobách. Svou velikou, bílou bradou podobal se více ruskému mužíku, než maršálku. Po celých deset let neopustil svého letohrádku a své zahrady. Tam se denně projížděl v malém kočáře, který byl tažen oslíkem. Hernu v Monte Carlo, která v oné době byla nemyslitelná bez některého ruského knížete, nenavštěvoval velkokníže v posledních letech. Leč byly a zastavila se konečně na — sedmičce. A lord musil svému příteli zaplatiti tři miliony a 600.000 franků. Ovšem že velkokníže dal lordovi příležitost, aby část své prohry opět obdržel. Hráli dále a když přestali obnášela výhra velkokníže te „pouze" jeden milion franků.

□ □ □

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Krev jíž obsahuje odrostlý člověk, obnáší 1/17 celkové jeho váhy.

Nejvíce kanárků pěstuje se v anglickém městě Norwichu, odkudž se během roku vyváží na 50 tisíc těchto ptáků a to jmenovitě do Ameriky. Na 4000 obyvatelů Norwich-ských živí se pěstováním kanárků.

Lidská čelist je teprve ve 20. roku úplně vyvinutá.

U starých Skandinávců vládl obyčej, že v dobách velikého hladu obětovali bohům svého krále. Z toho či onoho důvodu byli jich králové v oněch dobách vždy plni starosti a strachu o svůj národ.

Proti červenému nosu užívá se benzin.

□ □ □

FRANCOUZSKÉ ZLATO ZA VÁLKY.

Georges Prade uveřejňuje v Journalu přehled nákupů Francie v cizině během roku 1916. Za podklad mu slouží výkazy celního ředitelství. V úvodu praví: „Ze všech stran nám hlásají spořivost a uskrovňování a tu je nutno zvěděti k čemu se používá našich peněz. Počneme celkovou sumou. R. 1916 nakoupili jsme v cizině okrouhle za 15 miliard franků. Sami jsme prodali tudíž vyvezli zboží jen za 5 miliard franků. Rozdíl je tudíž 10 miliard, kteryžto obnos Francie vydala a který se ovšem více nenahradí, čímž odpadá i jeho zdanění, které by nám bylo aspoň jeho zlomek zachovalo. R. 1913 obnášel dovoz 8 miliard franků, vývoz 7 miliard, takže rozdíl byl 1 miliarda, který se snadně bankovními operacemi, úroky našich zahraničních půjček, částečným ziskem našeho obchodu a zlatem cizinců do Francie přicestovavších vyrovnal. Ba byla kdysi epocha, 1907 až 1908, kdy tento rozdíl byl pouhých 500 milionů a kdy náš finanční ministr zakoupil zlaté naše mince v cizině se potulující. V roce 1916 máme 20krát větší deficit, ale žádný příjem, abychom ho aspoň částečně umořili. Musíme proto hleděti, uskrovniti naše vydání.

Pohledněme nyní blíže na rozpočet nákupů: Za naši výživu platíme cizině a přede vším Americe 76 milionů franků. Detailní rozdělení je následující: chleboviny, mouka, rýže 1 miliarda 693 milionů, maso 564 milionů, víno 332 milionů, likérů 30 milionů, káva 289 milionů, cukru 41[illegible] milionů, kakao 100 mil.

K tomu nutno poznamenati, že jsme v letech dobré sklizně vydávali za chleboviny, jen 20[illegible] milionů, za maso 38 mil. a za cukr rovněž 3[illegible] l.

Zde je tudíž v prvé řadě nutno spořiti a opět spořiti. Mírnost a spořivost a skromnost stávají se národní nutností a potřebou.

Co se týče nepostradatelných surovin nutných pro náš průmysl, jsou čísla dovozu za r. 191[illegible] ještě vyšší než naše výživa totiž 6 miliard 452 milionů. Nejdůležitější jsou: železo a ocel 1 miliardu 200 milionu, jiné kovy 650 milionů, uhlí 1 miliarda 142 milionů, bavlna 425 milionů, lněné látky a vlna 315 milionů, hedvábí 218 milionů, semena olejnatá 342 mil., petrolej a lih 383 milionů. Zde je jakákoli úspora nemožná, poněvadž většinu těchto surovin absorbuje náš válečný průmysl, zatím co zbytek, zpracovaný a náležitě upravený, tvoří hlavní jádro našeho vývozu.

Jiná vydání jsou: koně 275 milionů, stroje 687 milionů, předíva 902 miliony, různé nástroje 392 milionů, chemické výrobky 320 mil. franků. Jen v jediném bodě zmenšil se náš dovoz, leč toto umenšení není naprosto žádnou úsporou, spíše opakem. Sdělujeme to, leč bez poznámky, která by byla ostatně zbytečnou. V roce 1913 dovezli jsme z ciziny na 3 miliony a 250.000 tun umělého hnojiva, v roce 1915 pouhých 29.960 tun a v roce 1916 dokonce pouhých 278 tun. Porovnejme tato čísla s dovozem obilí a pochopíme ihned souvislost.

Ano, ano, nechť mluví čísla sama, ona jsou výmluvnější a dokazují mnohem více než nejlepší řečníci parlamentu.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 18. července. Jižně od Kaluže rozšířilo chorvatské řadové vojsko a bavorské prapory své, předevčírem vybojované úspěchy dobytím výšiny u Novice. Východně od Kaluže bylo skončeno vyčišťování levého břehu Lomnice. Západní bojiště: Vojenská fronta korunního prince Ruprechta: Dělostřelecký boj ve Flandřích byl na pobřeží prudký. Když se setmělo, podnikli Angličané útok severně od silnice Arras-Cambrai. Byli zahnáni zpět až na úzké zálomové místo západně od Bois-du-Vert. Dnes ráno byl palbou zahnán anglický prapor, který postupoval severně od Fresnoy. Na levém břehu Mosy bylo přes den bojováno. Po tříhodinné nejsilnější dělostřelbě podnikli Francouzové útok v šíři 5 km od Avocourtského lesa až k dolině západně od Mrtvého Muže. Na jihovýchodním konci lesa malancourtského a po obou stranách silnice Malancourt-Eses vnikli po roztrpčeném boji do zákopů, jichž nedávno jsme tam dobyli; jinak byli zahnáni zpět. Náporem, večer zno-

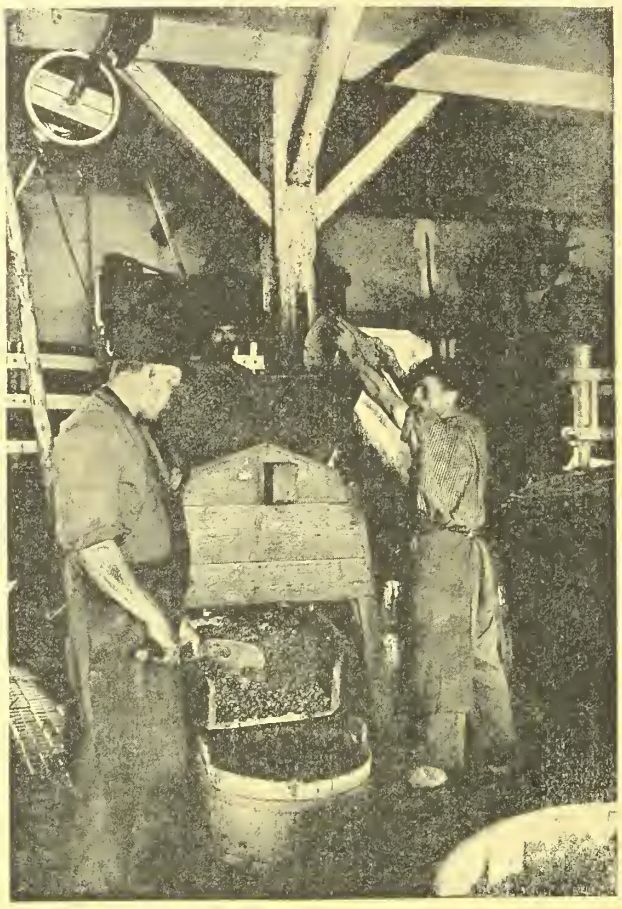

Výroba marmelády: Tlačení jahod.

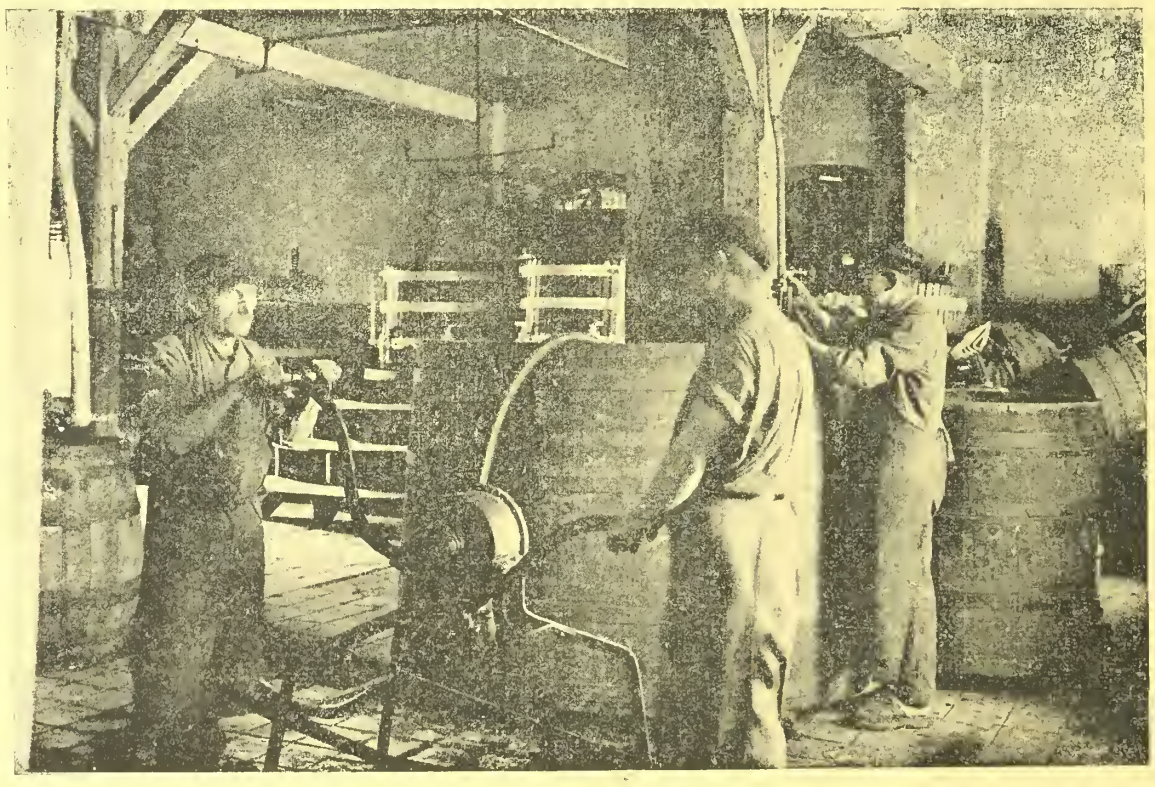

Vytlačená šťáva čerpá se do sudů.

vu zahájeném, pokusil se nepřítel rozšířiti svůj zisk; tento útok shroutil se bez úspěchu s velkými jeho ztrátami.

Dne 19. července. Jižně Kaluže podnikli Rusové pokusy, aby znovu dobyli ztracené výšiny. Byli odraženi. Severně Dněstru až ke Brodům úspěšné akce našeho vojska. Na ostatních našich frontách nic důležitějšího. Ve Flandrech prudké dělostřelecké boje. U St. Quentinu na Hochbergu a u lesa Avocourtu úspěšné německé útoky. — Nepokoje v Petrohradě byly vládním vojskem s použitím dělostřelectva potlačeny. Provisorní vláda nařídila velké zatýkání vinníků poslední revolty. — Německý říšský sněm přijal velkou většinou mírovou resoluci.

Dne 20. července. Vyprovokováno ruským útokem přešlo rakouské a německé vojsko na frontě u Zborova k protiofensivě. Tři nepřátelské linie byly proraženy, Rusové zatlačení do hloubky 15 km. 3.000 Rusů zajato, 10 děl ukořistěnou. Na západě ve Flandrech stupňované dělostřelecké boje, též na frontě v Artois Nepřátelské útoky u Lombartzyde, Gavrelle, u St. Quentinu odraženy. Úspěšný německý útok na Winterbergu; francouzský protiútok vedl k těžkým bajonetovým bojům, ve kterých Francouzi část ztracených zákopů opět dobyli. — Z Ruska se sděluje: Finský sněm přijal zákon o autonomii Finska. Anglické torpedoborce přepadly v holandských vodách 10 německých parníků, z nichž jen jeden unikl, ostatní buď potopeny neb ukořistěny. V nových pouličních bouřích na ulicích Petrohradu, které vyvolali ozbrojení stoupenci Leninovi, bylo přes 50 osob zabito, 400 raněno.

Dne 21. července. U Novice a Kaluže rozšířilo naše vojsko své úspěchy. U Babina zatlačen nepřítel přes dolní Lomnici. Protiofensiva směrem k Tarnopolu úspěšně pokračuje. Augustovna, Jezierna a Nesteravce jsou v našich rukou, předmostí Tarnopolu je v dosahu našich baterii. U Smorgonu, Kreva a Dvinska stupňují Rusové dělostřelecký oheň. Také v Rumunsku vyvíjejí živější činnost. Na západě pokračují prudké dělostřelecké boje ve Flandrech, na frontě v Artois na Chemin-des-Dames. — Ve válce ponorek zničeno v červnu celkem více než 1,000.000 tun nepřátelského lodního prostoru. — Ruský ministerský předseda kníže Lvov podal demisi. Ministerským předsedou stal se K e r e n s k ý. V Petrohradě zjednán úplný klid. Rebelové hlavně Leninovi bolševici byli odzbrojeni a z velké části uvěznění. — Rak. panská sněmovna dokončila své letní práce.

Dne 22. července. Východní bojiště: Boje ve východní Haliči dozrávají k mocné ráně proti ruským armádám. Včera odpoledne pronikli naši spojenci až k seretskému předmostí tarnopolskému. V noci bylo na několika místech dosaženo dráhy, vedoucí Kozova do Tarnopole. Také ruské masy jihovýchodně od Břežan se uvolňují. Bylo zahájeno pronásledování směrem na Kozovu. Město Tarnopol a četné obce východně od Seretu jsou v plamenech. Bylo ukořistěno mnoho válečného nářadí. Počet zajatců nemohl býti ještě odhalen zjištěn. Na dolní Narajovce vzrostl včera dělostřelecký boj do značné síly. V Karpatech došlo místy k přestřelkám. U vojenské skupiny generála-plukovníka šl. Woyrsche byl střelecký boj a Ščaře a Sekveci živý. Severní křídlo ústní se bojů, počínajících u vojenské skupiny generála-plukovníka šl. Eichborna. Mezi Krevem a Smoronem podnikli včera večer Rusové útok velkými silami po mnohodenní silné dělostřelecké průpravě. Jich nápor shroutil se s velkými ztrátami na frontě německého vojska. Po neklidné noci vzplanuly tam dnes ráno nové boje. Směrem na sever k Naročskému, jakož i Drysvjatskému jezeru a Dvinsku potrvala zvýšená střelecká činnost. Namnoze ztroskotaly ruské výzvědné nárazy. Na italské frontě a na Balkáně nic nového. — Na západě pokračují tuhé boje Chemin-des-Dames. — Na sinajské frontě obnovují Angličani útoky u Gazy. — Nový ruský ministerský předseda Kerenský vyzbrojen byl plnou mocí diktatorskou. V Petrohradě zahájeno velké zatýkání bolševiců.

Dne 23. července. Spojené vojsko obsadilo výšiny těsně západně Tarnopolu. Rusové ustupují také na Narajovce a v Karpatech. U Smorgonu bojuje se v první německé čáře, kam Rusové vnikli. U Dvinska odraženy silné ruské útoky. Také v Rumunsku očekává se ruský útok. Císař Vilém, jakož i císař Karel odjeli na ruskou frontu. Tuhé boje na Zimní hoře, Na Chemin-des-Dames, u Avionu a Mericourtu. — Zatýkání v Rusku pokračuje. V Petrohradě zatčeno několik tisíc Leninovců. Také Lenin byl dle soukromých zpráv zatčen. Petrohradská vláda vydala provolání k národu a k armádě, apeluje, aby napjaty byly všecky síly k záchraně Ruska a sděluje, že Rusko pozvalo na srpen spojence ke konferenci, na které jednáno bude o válečných a mírových otázkách.

Dne 24. července. Vítězství západně Tarnopolu zlomilo odpor ruský mezi horním Seretem a Tatarským průsmykem. Německé vojsko dobylo Trembovly východní břeh Seretu; ruské massy, které byly tu vrženy proti Němcům, nic nezměnily na tomto úspěchu. Rakousko-uherské a německé divise překročily v bojích prostoru Podhajce. Také po obou stranách Dněstru zahájili spojenci v ostrém pronásledování nepřítele postup na celé frontě. Stále ještě nebylo v překotu událostí možno zjistiti počet zajatců a množství kořisti všeho druhu, ani přehlédnouti a srovnati všecko to, co Rusové při překotném vyklizování bitevního pásma nechali ležet. S podivuhodnou houževnatostí pokouší se ruské velení ulehčiti poraženým východohaličským armádám útočnými podniky na jiných úsecích fronty. V Karpatech měl býti tento cíl dosažen nejprve dílčími útoky. V cípu třech zemí, v území Tölgyesu a mezi údolím Kasina a Putny bylo včera odraženo několik podobných útoků. Severně údolí Putny přešli dnes ráno Rusové místy společně s rumunskými prapory opětně k útoku. Na rumunské frontě místy bubnová palba. Rusové útočili u Jakobstadtu marně. Ráno jejich útok v široké frontě potlačen byl už v zárodků našim ničivým ohněm. Jihozápadně Dvinska útočili Rusové po silné

dělostřelecké přípravě šesti divisemi proti našim posicím, které úplně byly uhájeny. Po houževnatých bajonetových bojich musil nepřítel s úžasnými ztrátami ustoupiti. Také u Kreva útočili Rusové dopoledne opět na frontě 5 kilometrů: byli odraženi. Obec Krevo je opět v našich rukou. V celku útočil nepřítel jižně Smorgonu s 8 divisemi, jichž pluky byly zajatci a padlými vojáky zjištěny. Jen zbytky jejich se vrátily. — Na italském bojišti místy zvýšená dělostřelecká činnost. — Ve Flandrech bubnová palba, která nasvědčuje, že Angličani připravují nový nápor

Dne 25. července. Postup spojenců v Haliči pokračuje nezadržitelně. Tarnopol je v německých, Stanislava a Nadvorna v rakouských rukou. Rusové kladou místy nový odpor. Jižně Tatarského průsmyků donutil Kövess Rusy k ústupu. V údolí Susity vnikl nepřítel do přední naši čáry. Jeho postup zastaven v uzavírací posici. U Smorgonu Rusové přestali útočiti. — Ve Flandrech stupňují Angličani bubnovou palbu do krajnosti. — Z Petrohradu se sděluje: Kerenský pokračuje v zatýkání bolševiků a ohlašuje neiostřejší opatření ku obnovení klidu. Rada dělníků, vojáků a sedláků dala Kerenskému a jeho kabinetu všecky plné moci.

SMĚS.

Parlament sejde se v polovici srpna ke krátkému zasedání. Výbory započnou pracovati jež 6. srpna.

České porady v Praze jsou již v plném proudu Neopomeneme o jejich výsledku referovati.

Panská sněmovna dokončila minulou sobotu své práce a odebrala se na letní prázdniny Panská sněmovna přijala v poslední schůzi zákon o vyživovacím přísněvku, novelu úrazového pojišťování horníků učitelskou pragmatiku a jiné menší předlohy, kdežto všecky justiční předlohy vrátila sněmovně poslanecké, když na nich provedla některé změny a prohlásila mezi nimi junktim. Zákon o válečné dani není dosud vyřízen, komise panské sněovny odročila své rozhodnutí na podzimek. V parlamentních pracech nastala nyní úplná přestávka. Jen uhelný subkomitet pokračuje ve svých poradách.

Projev konservativního velkostatku. O poradách členů konservativního velkostatku, které konaly se 24. července v Praze za předsednictví prince Bedřicha Schwarzenberka a za účasti členů panské sněmovny a českého zmského sněmu vydáno komuniké v němž je uvedeno: Konservativní velkostatek zachová věrnost králi a památliv starých tradicí bude usilovati o celistvost říše, jakož i uznání historicky odůvodněných individualit jednotlivých království a zemí. Zúčastní se novostavby Rakouska, to jest revise ústavy a bude trvat při tom na úplné rovnoprávnosti a rovnocennosti národů a na udržení daných útvarů království a zemi. Bude se snažiti, aby práva českého království uvnitř monarchie byla v plné míře uplatněna. Konservativní velkostatek přeje si toužebně, aby při novém uspořádání ústavních poměrů českého království dosaženo bylo dalekosáhlého sebeurčení, které je zajisté slučitelné s jednotou státu. Trvá na jednotnosti a nedělitelnosti království a na zrovnoprávnení obou zemí obývajících národů. Velkostatek vyslovuje se dálc pro volební reformu českého zemského sněmu a pro dosažení čestnčho míru.

Švýcarský listonoš v letnim svém úboru.

Masaryk a Brusilov. Prof. Masaryk a generál Brusilov vyměnili si navzájem blahopřejné depeše za příčinou domělého vítězství česko-slovácké brigády v Haliči.

Uvěznění, internování a konfinování byli v uplynulém týdnu z 90% propuštění na svobodu a odebrali se většinou do svých měst a obcí. Amnestovaní poslanci byli při svém návratu v četných městech předmětem velkých ovací, zejména dr. Kramář.

Baron Beck na obzoru. Vídeňské i pražské listy označují barona Becka za přištího ministerského předsedu. Baron Beck jednal už s vůdci stran, též s posl. Staňkem, Práškem a Tusarem. V první polovici srpna zahájí baron Beck vyjednávání oficielní.

5 miliardová úvěrni předloha v Německu byla v tečení schůzi říšského sněmu všemi hlasy proti hlasům soc. demokratické minority přijata.

Proti censuře. „Neue Fr. Presse" ohražuje se v úvodniku nejráznějšimi slovy proti rakouské censuře. Censura padá prý do zvyklostí, které měla v době bezzodpovědnosti a bez parlamentu. Ani prý v této vážné době neboji se státni úřad, že svoji censurni politiku a sloupcovými bílými skvrnami dá podnět k dalším nelibostem. Censura má jen jednu zásluhu: „V nejširších vrstvách vzbudila poznání, že bílá skvrna, tento symbol nedemokratického myšlení a správy jest škodou pro celou říši."

Bohatství rud v Indii. Bohatství Indie se rok od roku značně zvětšuje. Hlavně se kutá kamenné uhlí a zlato. Uhlí se dobylo během necelých pěti let v obnosu 52.000.000 a zlata více než za 43.000.000 mil. Kamenného oleje vytěžilo se na 12.000.000 milionů a rudy manganové rovněž tolik.

Mosaiková podlaha. Skládati podlahu z malých, vícebarevných kaménků bylo známo Egyptanům již 2300 let př. Kr. V Babylonii dělali mosaikové podlahy 1000 let př. Kr.

Množství evropských lékařů. „Nature" uvádí na otázku kolik je v Evropě lékařů následující: Anglie zaujímá mezi všemi národy v tom ohledu místo prvé a má na 30.000 lékařů t. j. 7.8 na každých 10.000 lidí. Německo je poněkud slabší, neboť tu připadá na 10 tisíc lidí jen 4.3; na třetím místě je Rusko, které má 21.000 lékařů. Zatím co jich má Francie asi 20.000; pak následuje Italie s 19.000, Španělsko 14.000 a na posledním místě státu s více než 10.000 lékaři stojí Rakousko-Uhersko mající jich asi 10.500. Ze 160.000 lékařů evropských žije jich na $^3/_4$ ve městech. Zvláště bohatý je v tom ohledu Brusel, kde připadá na 10.000 obyvatel 24 lékařů.

Spojení Španělska a Francie. Francii a Španělsko spojuje na 100 cest a sice většinou Pyrenejemi ve[illegible]h. Jen 3 z nich jsou železnice.

Tajemství černé věže.

mi dal, odhalil Tvému snoubenci celou mou minulost a při tom celou tíhu svého zločinu na mne uvalil. Ovšem Kurt nevěděl a neví do dnes, že já jsem Tvůj otec, věří, že jsem jen Lořin strýček. Za těchto okolnosti rozhodl jsem se, odjeti s Vámi do Vídně a vynutiti na baronu Hanušovi prohlášení, že Lořin otec byl čestný muž a nedopustil se činu, o kterém psal Kurtovi. Musel jsem se takto rozhodnouti, protože Kurt i potom nechtěl se Tebe zříci a odhodlal se ke sňatproti vůli svého poručníka. Ve Vídni vyčkal jsem nejprve, co pořídí u rottenhallského pána hrabě Kurt. Když se tento vrátil s nepořízenou, neboť baron nechtěl ani slyšet o sňatku svého synovce s dcerou zločince, nezbylo mi nic jiného, než odebrati se za baronem, a překvapiti ho svým zjevem. Věřil baron, že už dávno jsem mrtev. A objevil jsem se před ním jako strašidlo z hrobu povstavší. Byl zdrcen, ale nechtěl vyhověti. Dal jsem mu osmidenní lhůtu na rozmýšlenou. Baron psal mi nyní, že očekává mne v černé věži zámku rottenhallského a já půjdu si k němu pro odpověď. Předem napsal jsem ale tento list a předal ho Petru Carlonimu, aby Ti ho předal pro případ, že se nevrátím. Toto přiznání musel jsem ti učiniti a přenechávám Ti nyní zodpovězení otázky, jestli tvůj otec byl zločincem, či nikoli. A když mi za mou velkou lásku odpustíš — — pak polož červené růže na rottenhallský hřbitov. Má duše je najde.

Tvůj nešťastný otec Lucius.

KAPITOLA XLVIII.

Lora Luciová.

Bledá, třesoucí se na celém těle, seděla Lora po přečtení dopisu na lenošce. s

„Otče — otče" šeptaly její rty. „Nyní jsem tě našla — a ztratila".

„Je to ale možno, že nejsi na živu? Může osud býti tak ukrutný?"

Nyní teprve porozuměla Lora všemu posledním událostem. Pochopila jednání profesorovo a jeho sestry a všecky záhady posledních dnů v Kahýře.

„Co ale stalo se s otcem? že by spáchal sebevraždu? Ne to není možné! To odporuje jeho charakteru."

„Účelem cesty jeho byla schůzka s Hanušem Rottenhallem. Proto se tedy obával neštěstí."

Teď bylo Loře jasno. Otec její je přece uprchlý trestanec, neodpykal si svůj trest. Měl tudíž příčinu k obavám. Tušil, že Rottenhall ho zradí, a dá úřadům, aby se ho na vždy zbavil.

Zdrcená seděla tu Lora a zakryla obličej svůj oběma rukama.

„Ale on nemusí býti mrtev. Snad hrozil mu Rottenhall trestním oznámením a on prchl."

Tato myšlenka vzkřisila ji k novému životu.

„Ano otec žije, jenže nesmí psát, aby se neprozradil. Pak ale zmocnily se jí nové pochybnosti a stará muka ji trýznila. A jakási zlá předtucha ji pravila, že ztratila nejen otce, ale že zříci se musí i svého snoubence.

— — — — — — — — — — — —

Do pokoje vkročil Kurt, aniž ho Lora slyšela. Teprve když vložil ji ruku na rámě, pozvedla hlavu a procitla ze svých myšlenek.

Kurt chtěl ji něžně vzíti do náruče, leč Lora odstoupila rychle, sténajíc.

„Nedotýkej se mne. Musíme naší historii ukončiti."

Kurt chtěl něco namítnouti, leč Lora nenechala ho domluviti.

„Budeš jinak mluviti, až se dovíš, co já jsem se, v této hodince dověděla. Pak uznáš, že se musíme se rozejít.

„Loro, všecko vím; vím, že Pavel Lucius neutonul, nýbrž, že prchl do Kahýry ke svému dítěti."

„Co, ty víš — —?"

„Všecko vím! Nejprve jsem to tušil, pak jsem všecko uhodl. Leč nemluvme o tom."

„To nejde! Musíme si to říci. Musí nastati jasno mezi námi. Musíš se dověděti, že můj otec byl pro falšování — —"

„Také vím!"

„A přes to chceš, abych se stala tvou ženou?"

Kurt přitiskl ji beze slova k prsoum.

„Ano to chci. Ty se staneš mou ženou."

„Není možné, abys pojal za choť dceru zločince."

„Nemluv Loro takhle o svém otci. Opakuji ti, že trvám na svém."

„Kurte je možné, že jsi tak šlechetný?"

„Má láska k tobě všecko překoná. Mám tě rád, více než celý život svůj."

Lora pozvolna nabírala sil.

„Leč slyš Kurte, otec můj je nevinen. Když už všecko víš, tedy přečti si ještě tento dopis. Přečti ihned, abys viděl, jak trpěl — nevinen."

„Jak to myslíš?"

„Otec vzal na sebe těžký zločin, aby zachránil mě. Vzal na sebe cizí zločin. On sám je čistý."

„A kdo — kdo je pravý vinník?"

„Hanuš!"

Kurt zbledl a sevřel pěstě.

„Ten bídník? S tím budeme ještě účtovati."

„Ne nebudeme zatím účtovati" — vmísil se náhle do hovoru třetí hlas.

Válka ponorek zklamamla. Soc. dem. posl. Scheidemann mluvil v něm. říšském sněmu o válce ponorkové a poukazoval na to, že soc. demokrati právem potírali tuto válku, která působí více škody, než přinese užitku. Vláda slibovala, že válkou ponorek bude v dvou měsících učiněn konec celé světové válce. Tato lhůta již nyní dávno uplynula a výsledek se nedostavil. Říká se v Německu, že válka ponorek jest jediným prostředkem k dokončení války ještě v tomto létě. Tato iluse se shroutila, protože se musela shroutiti. Německému národu byla tím prokázána špatná služba. Pravda jest, že tuto válku nemůžeme dokončiti prostředky vojenskými, jako ji nemohou jimi dokončiti naši nepřátelé.

Mírová revolnce německé socialistické menšiny. Mírová revoluce německé sociálně demokratické menšiny, navržená v nedávné schůzi německého říšského sněmu posl. Haasem, majoritou ovšem zamítnutá, žádá okamžité zahájení mírového vyjednávání o uzavření míru na základě sebeurčení národů, dále na podkladě zadostiučinění za všechna spáchaná bezpráví a konečně okamžité zrušení stavu obležení a zřízení socialistické republiky.

Přeložení plukovních kádru do jiných zemí. Na podnět posl. Kaliny byl podán poslanci českými, polskými a rusínskými v parlamentu dotaz, kterým podrobeno věcné kritice opatření ministerstva vojenství ve příčině přeložení plukovních kádrů z jejich sídel do zemí jiných. Takovým způsobem přeloženy byly české a moravské pluky většinou do Uher až do vzdálenosti 500 kilometrů od jejich domoviny a na místo nich přišly do Čech a Moravy pluky německé, hlavně pak maďarské. Opatření toto, pokračuje se v dotaze, vyžaduje při dnešním nedostatku nákladního a osobního voziva, při nesnadné dopravě uhlí a při zmenšeném počtu vlaků pro civilní osoby velikých obtíží dopravních a způsobuje jen hříšné plýtvání voziva. Pro zpětné přeložení plukovních kadrů jsou však také jiné důvody: finanční, zásobovací a zdravotní. Četná města a obyvatelstvo v doplňovacích okresích mají zájem na tom, aby plukovní kadry byly domácím okresům opět vráceny.

Američané již jdou! O příjezdu prvního amerického vojska do Paříže s generálem Pershingem v čele píše roterdamský „Coureant": Za ohromného jásotu slavil svůj vjezd do Paříže americký generál Pershing se svou družinou. Již před tím shromažďovaly se všude davy a tomu, kdo nevěděl, oč jde, povídaly to každé chvíle se ozývající pokřiky: „Američané již jdou!" Po ulicích stály mladé dívky s růžemi, celými koši růží, které pak vhazovaly do nekonečné řady vozů, v nichž přijížděli od nádraží američtí důstojníci. V prvém voze seděli Pershing a maršálek Joffre, kteří ve chvíli byli tak zasypáni růžemi, že jim z nich jen vyčnívaly hlavy. Důstojnictvo toho večera bylo hostem vlády, mužstvo hostem města Paříže. Po dva dny se zdrželi v Paříži, která jim byla ukazována. Všude v divadlech a v zábavních místnostech měli Američané volný přístup. Po dvou dnech zotavení odebralo se americké vojsko do fronty. Také další oddíly vojsk amerických budou řízeny přes Paříž.

Stejné dni a noci. V Quittu, městě, které leží přesně na rovníku, vychází slunce po celý rok den jak den o šesté ráno, zapadajíc v šest hodin večer.

Zdražení v míru. V časopisech z r. 1911 v máji se dočítáme o nespokojenosti zdražení tabákových výrobků. Bylo zvýšeno: drama na 2 hal., uherské cigarety 2 hal., sport na 3 hal. Hülgy na 4 hal., Hercegovina 4 hal., Memphis 5 hal., Sultan 5 hal., Princessas 5 hal., Stambul 6 hal., dlouhé 5 hal., krátké 6 hal., Portoriko 8 hal., viržinky (ty co vymřely) 12 hal., Kuba 11 hal., trabucco 18 hal., Britanika 16 hal., regalia media 18 hal. Uherský tabák 80 hal. Jaké to byly zlaté ceny za oněch krásných časů.

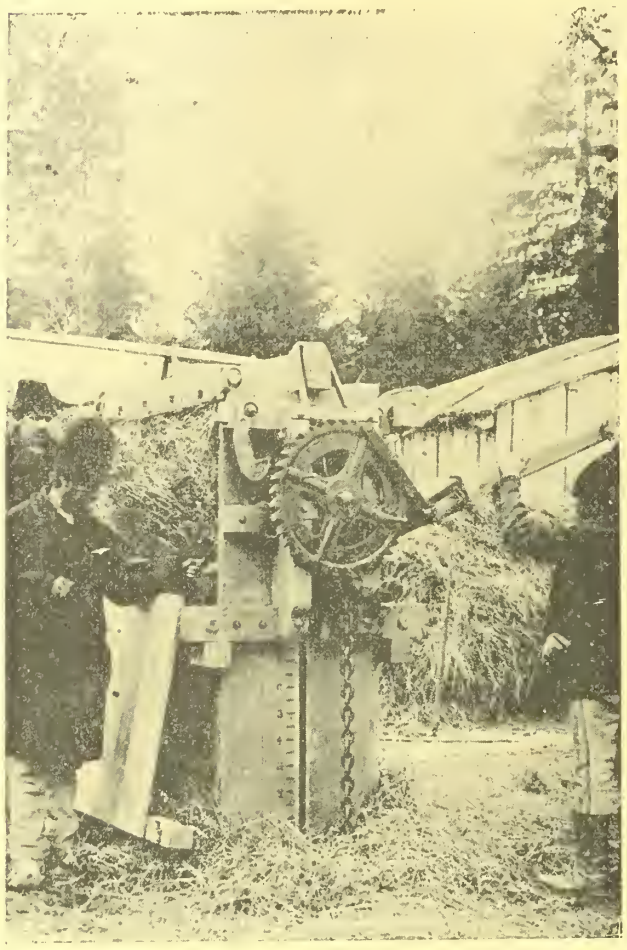

Rumunští sedláci u řezačky.

Nová nabídka míru z Berlína? W. Allg. Ztg. sděluje, že v kodaňských kruzích převládá názor, že v nejbližší době bude podána z Berlína nová nabídka míru. V Německu je rozšířen názor, že tato nová nabídka přijata.

V Korei nesešívají krejčí oděvu, nýbrž slepují je. Když oděv přistřihnou namažou okraje lepidlem a slepí je dohromady, kus na kus dle toho jak je toho třeba. Tím je práce krejčovská skončena. Často se stává, že podobný oděv ve švech popustí, leč tomu s dá snadno odpomoci, neboť každý slušný a spořádaný Korejčan nosí při sobě lahvičku s lepidlem a jakmile zpozoruje, že se mu kde oděv rozlepil, nemeškáhne vytáhne lepidlo, namaže švy a až je zase vše v pořádku kráčí vesele dále.

Příčiny smrti. Dle lékařských dobrozdání umírá stárobou z milionu lidí jen 900, od osypek 28.400, od úrtvice 27.000, záškrtem 48.000, úpalem slunečním asi 25.000. Tato čísla jsou asi průměrnými čísly pozemské úmrtnosti.

Normální člověk. Normální padesátník má býti 169.5 cm vysoký a 62.5 kg těžký. Ženě v těchže letech přísluší, 158 cm výšky a 54.87 kg. V každém kubickém centimetru krve lidské má žena pouze 4½, muž 5 milionů krevních tělísek. V krvi ženské jest více vody než v mužské a poměr obnáší 80.11% : 78.15 %.

Morálka veleměst. V Chicagu se prý stává, že si dámy z vyšších kruhů, vyberou ve velkých obchodech kožešiny a jiné části oděvu a toilet a i drahocenných věcí a dají si je poslati domů, aby je daly posoudit svému manželi, dříve nežli je zakoupí. Po většině pak oblékají je téhož večera na plesy neb do divadel a jiných společenských zábav a příštího dne je pak vracejí obchodníkům, poněvadž prý se to panu manželi nezamlouvá. Praví se, že i v New-Yorku i Londýně vládne podobný mrav.

□ □ □

LITERATURA.

Ve sněhu východní Sibiře. Román napsal J. S. Povyšlo nákladem Laichterovým. Cena K 1.80. Poučná tato romaneta, zajímající zvláště v nynější době svým okolím, je poutavé líčení ztroskotané výpravy rybářské, která po únavné a strasti plné pouti sněžnými pustinami nejopuštěnějšího cípu Sibiře vyprostila se z náruči smrti. Kniha je jakýmsi kapesním cestopisem, zkrášleným romanovou poesii a vřele ji našim čtenářům odporučujeme

□ □ □

Byl to Petr Carloni.

Kurt i Lora obrátili se k příchozímu, který dodal.

„Nejprve budeme hledati Pavla Henninga. Když ho najdeme, budeme jak doufám míti také Hanuše Rottenhalla."

„Petře, vy něco víte!" — zvolala Lora. Mluvte rychle."

„Dosud nevím nic. Mám jen podezření" odvětil Petr.

„Mluvte, pro boha vás prosím, mluvte!" zvolala Lora.

„Henning jel do Rottenhallu a od tohoto okamžiku zmizela po něm stopa. Rottenhallský baron je nebezpečný člověk, neštítí se žádného prostředku, takže mám — — obavu, že" — —

„Pro boha, co pravíte?"

„Obávám se nejhoršího" —

„Musíme pátrati! Ihned pátrati!" zvolal Kurt.

„A jestli se baron opovážil — — pak běda mu — pak pomstím se mu strašně za všecky — —"

Druhý díl.

KAPITOLA I.

Policejní oznámení.

„Tak se mají věci ve skutečnosti! Doufám, že jsem vám načrtl jasný obraz záležitosti."

Těmito slovy skončil hrabě Kurt Leuchtendorff obšírný svůj výklad policejnímu komisaři vídeňského bezpečnostního oddělení dr. Štěpánu Wolffovi.

Komisař, který po celou dobu s napětím naslouchal, kývl hlavou na znamení souhlasu.

„Jsem dostatečně orientován. Naši úřední mluvou řečeno, podáváte policejní oznámení, že profesor Pavel Henning se od pátku dne 13. t. m. pohřešuje. Není-liž pravda?"

„Ano" — váhavě odvětil Kurt. „Leč jako svému starému kamarádovi z dětských už dob chtěl bych ti své udání něčím doplniti. Obávám se, že profesorovi přihodila — se nehoda, ne to je slabý výraz" — —

„Snad se báváš, že se stal obětí vraždy?"

„To také nemohu říci, nemám důkazy."

„Má tu Henning nepřátele?"

„Slovo toto nemohu užíti, ale Henning je jisté osobě velice nepohodlný. Tato osoba měla v kritický den s Henningem rozmluvu."

„Cože rozmluvu" zvolal Wolff. „A kde?"

„V černé věži rottenhallské."

„Prazvláštní."

„A kde leží věž?"

„Je zcela oddělena od zámku, osamocena ve velikém parku. Vedou do ní jen jediné dvéře, se zámkem je ale spojena mostem, který vede do prvního poschodí zámku. Profesor šel do černé věže, před vstupem se ještě ohlédl a pohlížel zpět, ale zpátky nepřišel."

„A kdo je ona osoba?"

„Baron Hanuš Rottenhall. A abych ti usnadnil obraz situace, tedy věz, že profesor Henning není nikdo jiný, než Pavel Lucius."

„Pavel Lucius, — teď je mi vše jasné. Znám dobře celou jeho aféru, teprve před nedávnem studoval jsem znovu všecka akta procesu. Je to záhadná historie, ve které Rottenhall hraje divnou roli. Věc je čím dál, tím zajímavější."

V tom zazvonil telefon. Vídeňské Nové Město volalo komisaře Wolffa a službu konající komisař novoměstský oznamoval Wolffovi, že o Rottenhallu rozšířili cikáni pověsti, dle nichž profesor Henning byl zavražděn. Tyto pověsti přiměly barona Hanuše Rottenhalla k podání oznámení úřadům ve Vídeňském Novém Městě, že prof. Henning, který dne 13. t. m. dlel v Rottenhallu zmizel. Baron Rottenhall sdělil dále, že Henning po návštěvě v Rottenhallu odjel večer do Vídně. Baron si přeje vyjasnění záležitosti, aby učinil konec cikánským pověstem.

„Také nám záleží na věci — odpověděl komisař Wolff a sdělil ihned novoměstskému úředníkovi, že ihned pojede do Vídeňského Nového Města, aby se súčastnil vyšetřování."

— — — — — — — — — — — —

Odpoledne byl ve Vídeňském Novém Městě velký výslech za účasti policejních orgánů místních a také komisaře doktora Wolffa.

První byla vyslýchána zámecká děvečka. Přišla bledá, ustrašená a rozčíleně odpovídala na otázky vyšetřujícího komisaře Everta z Vídeňského Nového Města.

„Dejte pozor. V pátek minulého týdne přišel k panu baronovi z Rottenhallu na návštěvu nějaký cizí pán a šel do černé věže. Pamatujete se na to?"

„Pamatuji. Bylo to v pátek 13. Dostala jsem rozkaz, abych dala do pořádku velký pokoj v černé věži. Stará cikánka Mara vyřídila mi tento rozkaz a musela jsem nechat své práce a jít uklízet černou věž. A práce tam bylo! — vyprávěla. „Prachu několik prstů vysoko, všecko přeházené. Nevěděla jsem, kde mám dříve začít."

„Co pak se tam dříve neuklízelo?" — tázal se Wolff.

„Vůbec neuklízelo. Od té doby co zemřel starý pán zámecký, nikdo do černé věže nevkročil. Alespoň to říká stará Běta."

„Kdo je Běta?"

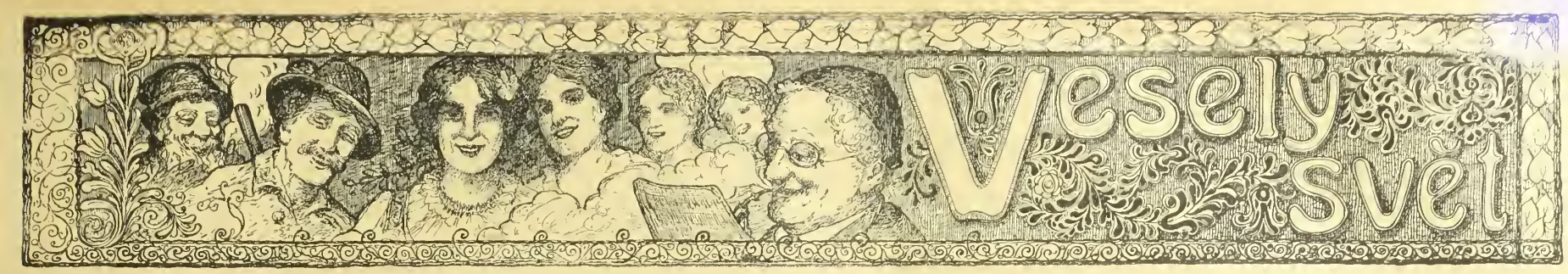

Netrpělivý domobranec.

„Rozárko, kde jsi s tím pivem — tak dlouho mne žíznivého necháváš čekat. Pamatuj, že mám jen osmidenní dovolenou!"

*

Duchaplnost.

Aby se pan Zvěřinář přesvědčil, zdali psaní na poště dlouho ležeti nezůstane, poznamenal si na obálce: „Poště odevzdáno dnes."

*

Fatální příprava.

Dlužník: „Taak? Vy mi přinášíte účet. Tak si prosím sedněte a předem vyslechněte, že mi lékař v prvé řadě nařídil, vystříhati se přísně každého rozčilení.

*

Duchapřítomnost

„Půjčte mi pětku," pravli kdosi k příteli. — „Nemám," řekl tento, „mám pouze tři zlaté." — „Nic nedělá, sem s nimi, zůstanete mi dva zlaté dlužen."

*

Počtář zahradníkem.

„Podle zahradnické příručky vzejde hrách za osm dní. Dne 13. června právě v poledne jsme jej seli. Dnes máme 21. tři čtvrti na 12., tedy za čtvrt hodiny se musí objevit."

*

Dlužní úpis.

Sedlák vypravoval advokátovi, že svému sousedu půjčil 100 zlatých, které mu tento bez ohledu na časté upomínání posud nezaplatil a žádal ho, aby jej žaloval. — „Nu, a máte přece něco v ruce?" tázal se advokát. — „I ano, pane doktore, tuhle hůl."

*

V rozpacích.

„Neníliž pravda, tatínku, když zpívají 3 zpěváci společně, tak se jim říká trio. A jak se říká, když zpívají 4 zpěváci?" — To je kvarteto." — „Nu a což když k nim se připojí ještě pátý zpěvák?" Tatínek po malém přemýšlení: „Pak je to zpěvácký spolek."

*

V době nových - -enek.

Na levici u břehu sedí pán oděn pouze plavkami a kloboukem a čte knihu. Jede mimo parník, hustě obsazený výletníky. Dámy jsou pobouřeny, žabky zvědavě pokukují. „Ten člověk má nápady!" rozčilnie se hlasitě stará slečna „Ale, milostivá", uklidňuje ji sousedka, „nic není přirozenějšího. Ten chudák jistě čeká na poukázku na šaty."

*

Dlouhá lhůta.

Lakomec, jenž ležel na smrtelné posteli, dal si přivésti notáře a řekl mu: „Napište nejdříve úvod, články budu vám pak diktovat." — „Dávám, odkazuji, přenáším," psal notář, totéž i nahlas odříkávaje. — „Dát, odkázat, přenést! Jak bych to mohl udělat?!" — „Nic nedělá," odpověděl notář, „napíšeme tedy:" „Půjčuji až do soudného dne?" — „Tak, tak, to bude dobře!" zvolal lakomec, sotva dechu popadaje a podepsal závěť.

*

Napoleon a jeho generál.

Byli dva herci a neměli se rádi. Jednou hrál herec X. Napoleona I. a herec Y. jeho generála. Napoleon I. neměl paměť právě vycvičenou. Bylo-li mu čísti listy, napsal si přede hrou na ně obsah jich skutečně a na jevišti je pak pohodlně přečetl. To stalo se i dnes. Ale ďábel nikdy nespí. Generál podal zrádný úmysl: přinesl Napoleonovi z bojiště list, však čistý jako sklo. Již počal oko pásti na rozpacích Napoleonových, když tento, podávaje mu list zpět, klidně pravil: „Čtěte sám, generále!" — Generál byl ovšem omráčen a po chvíli teprve vykoktal z prázdného listu cosi, čemu obecenstvo ale pranic netleskalo.

Zná svou paní.

Služka: „Milostpaní, rychle, venku čeká nějaký pán od policie a chce s Vámi mluvit! Bohudíky, že jsem nevinná."

*

Půjčka za oplátku.

Služka k sousednímu domácímu pánu: „Náš milostpán vzkazuje, abyste zastřelil svého psa, který celou noc štěká." — Soused: „A já vzkazuji vašemu pánovi, aby uškrtil svou dceru, od rána až do večera zpívá."

*

Zlomyslný pan manžel.

„Ženuško, měl jsem dnes tak krásný sen —"

„Nu pověz, co se ti zdálo?"

„Zdálo se mi, že jsem musel platit mládeneckou daň."

*

Ty děti.

Matka s dětmi jdou v letním měsíci kol trestnice a potkají tuláka ve slamáku a bosého, kterak ho četníci vedou do vězení. „Kam ho vedou maminko." — „Do vězení. Kradl a nyní musí 6 měsíců sedět." — „Ale poslyš mami, vždyť on je bos a na hlavě má slamák, jak ho pustějí za 6 měsíců, když už bude zima...?

Oprávněné rozhořčení.

Číšnice: „To je neslýchané! Když stála porce 80 haléřů dával tento host 10 hal. zpropitné a teď, když už stojí tatáž porce 4 K, dává mi 4 h."

*

Indové.

„Proč nenechá pan president Wilson hlasovati také o nás?"

*

Oprávněná otázka

Pokladní požární pojišťovny: „Pane Kozáku, je nejvyšší čas, abyste zaplatil požární pojišťovací premii." — Kozák: „Co pak hoří?"

*

U lékaře.

Lékař: „Vy si tedy stěžujete, že vás stále mrazí v nohou. No počkejte„ já vám něco předepíši." —

Pacient: „Nejlépe tak metrický cent uhlí."

*

U knihkupce.

Osmileté děvčátko přijde ke knihkupci a žádá rádce lásky. „Cože? Rádce lásky?" — ptá se udiveně knihkupec. — „Ano, ale prosím pro zralejší mládež."

*

Vždy svědomitě.

Jistý lékař, šéf velkého lazaretu, byl velice svědomitý pán a dbal přísně na to, aby vše, co nařídil, bylo také vykonáno a zaneseno do příslušné knihy, kterou prohlížel, chtěje se přesvědčiti, že nařízení jeho bylo uposlechnuto. V této knize je také tato poznámka sanitního důstojníka: „Sestry se dnes dle předpisu koupaly". A pod tím podpis šef-lékaře: Viděl X. Y.

*

Humor herce.

Kočující společnost divadelní dávala v malém městečku o trhu představení a sice Schilerovy „Loupežníky". Divadélko bylo velmi chatrné, jen tak z prken sbité, z kulis mohlo se ihned vstoupiti do ulice. Náhodou zůstaly při tom představení dvéře otevřeny. Karel Moor právě stál na scéně a očekával umučenou postavu svého dlouho vězněného otce, když do dveří vrazí velikánský vůl, který patrně měl divadlo za svou stáj. Kráčel zvolna bez bázně na scénu. Karel odvrácen, slyše kroky, rychle se obrátil a zvolal: „Hrůzné šálení, toť můj otec!"

*

Důslednost obecních tatíků.

V jistém malém městě udělala divadelní společnost bankrot. Aby ale město nebylo bez divadla, zaplatila městská rada dluhy a ustanovila dva radní, kteří by divadlo sami řídili. Jeden z nich určoval repertoir a druhý, známý hospodářský kupec, vydával vše, co bylo třeba ke hře. Jednou dostal rekvisitářskou poukázku platící pro představení dne 21. února. Dávati se mělo: „Dva lakomci". K tomu potřebovaly se dvě láhve vína a dvě housky. Kupec přečetl to, škrtnul jednoho lakomce, jednu láhev a jednu housku.

*

Dumas a žampiony.

O Alexandru Dumasovi slavném tvůrci „Tří mušketýrů" je známo, že byl nejen znamenitým labužníkem, nýbrž že i pramizerně ovládal němčinu, jako asi většina jeho rodáků. Kdysi navštívil německé Švýcarsko a chtěje si poručiti mimo jiné i žampiony, objasňoval své přání v podivuhodných gestech a urývky slov řeči Luterovi sklepníkovi, který jsa patrně poněkud natvrdlý, nechápal a nechápal. Konečně požádal slavný spisovatel o tužku a papír, aby graficky své přání zobrazil. Netrvalo to dlouho a sklepník přinesl náhle udivenému Francouzovi deštník. Dumas patrně tak znamenitě naskizoval žampion, že chytrý sklepník ihned pochopil — ovšem špatně.

Ze školy.

Učitel: Mohl bys mi Pepíku říci kam vede touha po alkoholu?"

Pepík: „Prosím pane učitel — do hospody."

*

To nejde.

Cizinec: „Prosím vás, strážníku, proč pak nezatknete onoho opilce, který způsobuje takový rámus?"

Strážník: „To nemohu učiniti milý pane, to je náš šef."

*

Rozumná odpověď.

A: „Ale řekněte mě prosím vás, co děláte, že jste tak tlustý?"

B: „Upřímně řečeno — z hola nic."

*

Dle svého.

Učitel: „Když se vrací vlaštovice a kvítka začnou kvésti, co se blíží?"

Žák: „Blíží se — blíží se — — (vítězoslavně) prázdniny."

*

Každá něco.

„Propustila jsem svoji kuchařku před třemi měsíci, poněvadž si vždy do své kuchyně vodila svého milence, jistého Poláka."

„Svatý Bože, to není docela nic. Já jsem propustila svoji Mařku, poněvadž měla plnou kuchyň švábů a rusů."

*

Připomenutí.

Matka: „Píšeš snubní lístky?"

Dcera: „Ano matinko."

Matka: „Nezapomeň poslati jeden snoubenci, včera byl velmi roztržitý a je možno, že na své zasnoubení úplně zapomněl.

*

Trpělivost.

Ona: „Ale poslouchej Františku, ty piješ již 5. čtvrtku vína a hubuješ stále, že nestojí za nic."

On: „Ještě jsem se neodřekl naděje, že obdržím lepší víno."

*

Pravě naopak.

Jistý host stěžoval si hostinskému, že mu víno nadobro nechutná: „Je tam velmi mnoho vody" poznamenal. „Právě naopak" milý pane „je tam mnoho vína v té vodě."

*

Dobré znamení.

Pán: „Vy mi tedy zvláště odporučujete tento byt?"

Domácí: „Rozhodně — partaj co tu loní bydlila vyhrála hlavní los."

*

Podezření.

Manžel noviny pročítající: „Statistikou a pokusy bylo zjištěno, že jsou plavovlasé ženy horší brunetek." (Manžel k sobě.) Myslím, že si moje žena barví vlasy na černo.

*

Něco jiného.

„Lékař mi přísně zakázal píti víno ... hm — musím se tudíž poohlédnouti po něčem jiném."

*

Také důvod.

Poddůstojníkům a mužstvu bylo kdesi sděleno, že dovolené mohou být na příště udíleny jen v nejnutnějších případech. A za takové platí těžké onemocnění, úprava neodkladných obchodních záležitostí neb majetkových poměrů atd. Krátce na to předložil jistý vojín službu konajícímu poddůstojníkovi tuto žádost o krátkou dovolenou: Svobodník J. K. prosí o několikadenní dovolenou, aby mohl upraviti poměry své vlastní ženy ...

*

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

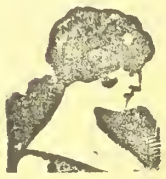

Jen několik dní pěstíte si obličej „Cremem Mirabellis" a mýdlem k tomu příslušným (dle mé methody) a každý bude se vás tázati, jak tak náhle mladě a krásně vypadáte. Vyrážky, jizvy, uhry a všecky nečistoty kožní zmizí a kůže stane se hebkou a do růžova bílou. „Crem Mirabellis" zachová krásu až do vysokého stáří Kelímek K 2.—, velký kelímek K 4.—, nepostradatelné mýdlo k tomu K 1.—. (Puder Mirabellis učiní obličej neobyčejně svěžím.) Cena K 1.—, K 2.—, K 3.—.

Při padání vlasů, při lámání vlasů, při bolestech. svrbění, při lupech a prázdných místech používejte tisíckráte osvědčeného, chvalně známého prostředku, „Hariolu", který podporuje vzrůst vlasů a je nejlepším prostředkem ku pěstění vlasu. Budete denně děkovati, že jste této rady uposlechl. Cena i s návodem úspěšného pěstění za láhev tak dlouho jak stačí zásoba K 8.

Mast na obočí Pikantní ráz, dokonalé, výrazné krásy, husté obočí docílíte tmavobarvící a vzrůst podporující mastí na obočí. Cena K 3.50.

Lesk očí činí oči plnými výrazu a lesku. K největší kráse vyvíjejí se oči vaše jejich leskem. Pohled stane se živějším, zmizí únava, temný stín. K 3.50 za láhev

Červené tváře nejlepší prostředek pro bledé dámy, kterým vykouzlí krásné červené tváře a rty. Lesk vůbec není znát a nejde pryč.) Cena pro láhev K 3.

V. Mirabell Vídeň VI., Mariahilferstr. 41, dvéře 25.

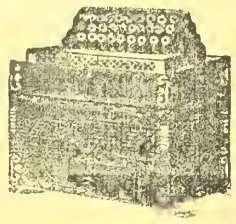

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36.

Oslňivě krásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí! Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Píšte ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1997

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= Jen K 2·20. =

Filmove serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes milion již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Konigasse 46./III

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (? rozličné druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtuji se zvlášť. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám záplatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Zárnka za spotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně. při dobírce porto zvlášť. do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Lastenstrasse 3/15.

Prodavači se hledají. 2044

60 kusů zařízení potřebných předmětů za K 3·80 dobírkou zasílá **Jan St. Vondrák v Žamberku.** 2000

Přečtěte se a budete mít překvapení!

Specialita! Specialita!

Ia. náhražka citronu

za kg K 5·—

přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2015 Telefon 4135.

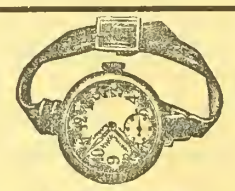

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S radiovým svíticím číselníkem K 30·—, 35·— 40·- Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin

Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy

Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

la břitvy z ostříbrocelí K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4 50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11 —, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro zátáčeníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,

Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. stálí medailí

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSI.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrátte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci může

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají 1815

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách!"

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40.000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budiž zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonorují. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 32.

VE VÍDNI, DNE 9. SRPNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročné Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm vysoký, 40 mm široký K 2·—. Zaslano: 10 mm vysoký, 80 mm široký K 6·—. V redakční části: 10 mm vysoký, 80 mm široký K 8·—.

ROČNÍK XII.

Ohromná bitva ve Flandrech,

největší a nekrvavější celé tříleté světové války.

První den bitvy ve Flandrech přinesl Angličanům menší místní úspěchy, které v druhý bitevní den německým protiútokem napraveny. — Velký průlomný pokus se nezdařil. — Na východě obsazeny Černovice spojeneckým vojskem.

MÍROVÉ PROJEVY.

Minulý týden přinesl opět několik mírových projevů. Po anglickém ministerském předsedovi promluvil lord Cecil, jehož řeč byla sensační, pokud se týkala Rakouska. Pravil totiž, že Anglie vidí hlavního nepřítele v Německu a nikoli v Rakousku. Na tento projev odpověděl vídeňský vládní „Fremdenblatt", který zdůraznil nejprve, že mocnářství naše při mírovém jednání bude státi věrně po boku Německa, stejně jako v boji. Náš spolek prohlásil „Fremdenblatt" je tak pevně stmelen, že žádná lidská moc by nebyla s to, aby jej uvolnila. Mocnářství a německá říše nedaly však opětovně vzniknouti žádné pochybnosti o tom, že jsou ochotny k čestnému míru, k míru, který sblíží navzájem národy a učiní přítrž vášnivé nenávisti jejich. Naskytla-li by se možnost, dosáhnouti tohoto cíle tím, že by angličtí státníci považovali cestu přes Vídeň za schůdnou, nesoudíme, že bychom proti takovému mínění měli postaviti příkré „Ne". Prohlásil-li Cecil, že o Elsasku-Lotrinsku má Francie vysloviti svá přání a Anglie že je má podporovati, můžeme na to odpověděti, že v této otázce Německo bez podmínky a bez jakékoli výhrady nás nalezne na své straně. Cecil ví zajisté, že vrácení Elsaska-Lotrinska by mohlo býti vynuceno jen od Německa úplně poraženého a že naše mocnářství bude bojovati až do posledního dechu po boku svého věrného spojence.

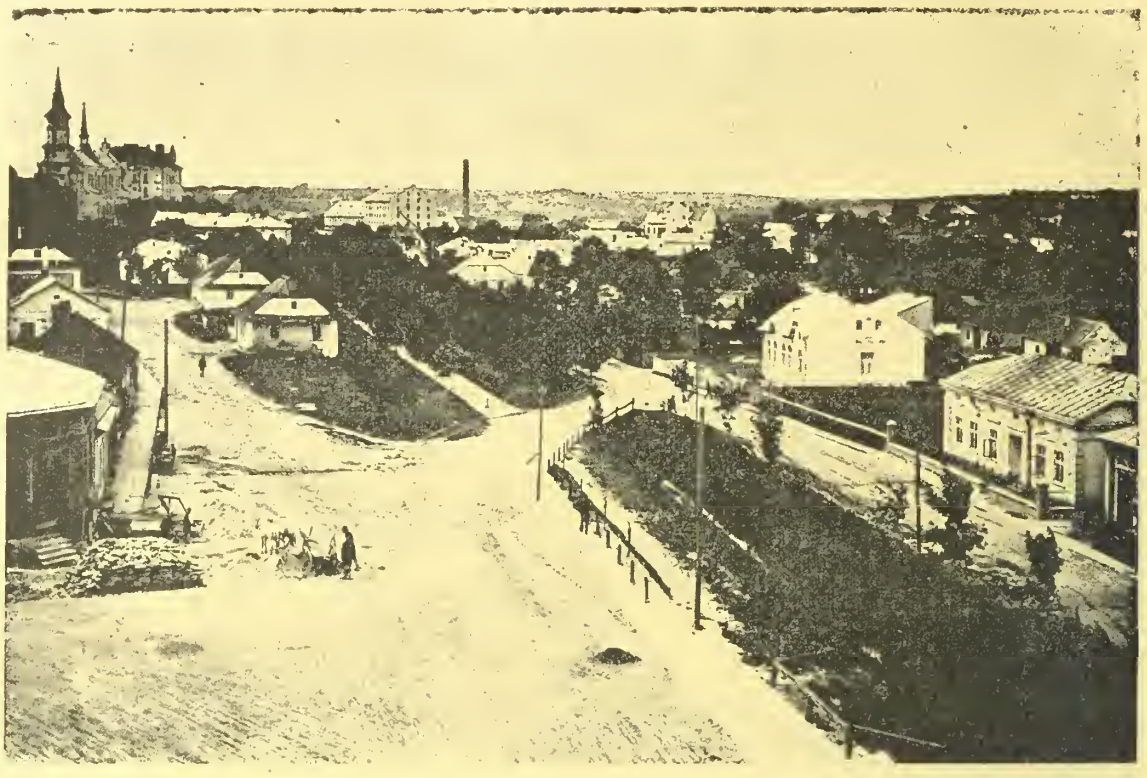

Slavná vítězství spojených zbraní, rakousko-německých ve východní Haliči: Celkový pohled na osvobozený Tarnopol.

Pohled na městečko Březany, kde začala ruská ofensiva, která vyprovokovala nás k protiútoku. V pozadí Zlatá Lípa.

Pokud jde o osud Srbska, objasnili jsme, stanovivše své všeobecné mírové zásady, s dostatek též svoje stanovisko k útvaru Srbska po míru. Jednoho však nelze dosti důrazně a energicky konstatovati, nechť osud rozhodne o Srbsku jakkoli: Srbsko nesmí býti ohniskem agitace proti mocnářství a nesmí býti ustavičným nebezpečím pro evropský mír. Rakousko-Uhersko musí vynaložiti vše, aby znemožnilo návrat takových poměrů.

Pokud jde o tak zvanou jihoslovanskou otázku, poukazuje „Fremdenblatt", že naši Jihoslované nenašli žádné překážky ke svobodnému kulturnímu vývoji, neboť u nás vládne zásada, že každý národ se může svobodně rozvíjeti ve své svéráznosti. Jihoslovanská otázka se týká toliko nás a nepřízname ji nikdy mezinárodního rázu, neboť jsme pevně odhodláni, býti a zůstati pány ve vlastním domě. Reklamujeme pro Rakousko-Uhersko vlastní sebeurčovací právo.

V sobotu večer přijal zahraniční ministr hrabě Czernin vídeňské a budapeštské žurnalisty a prohlásil jim toto: Pan Lloyd George prohlásil za své poslední řeči, kterou měl v Londýně, že řeč říšského kancléře ve schůzi říšského sněmu dne 20. t. m. jest dvojsmyslná. Tento pokus jest pro mne sám o sobě nesrozumitelný, poněvadž vývody říšského kancléře byly velkrze jasné a jednoznačné, prosty každého nedorozumění. Tato výtka jest však ještě tím nesrozumitelnější, považí-li se, že pan Lloyd George odsunul ve své řeči mírovou resoluci německého říšského sněmu úplně stranou, ačkoliv tato resoluce, na kterou se říšský kancléř sám odvolával ve svých vývodech, tvoří s řečí dra Michaelse nerozdílný celek. Obě tyto enunciace říšské vlády a říšského zastupitelstva jsou projevem jednotné vůle německého národa v otázce mírové. Jest nápadno, že v dohodových státech se stejně ignoruje německý říšský sněm, který jest zvolen na základě všeobecného, rovného, přímého a tajného práva hlasovacího, jako celé sociální zákonodárství, ve kterém Německo daleko předstihuje západní země. Právě toto usnesení německého říšského sněmu neměl pan Lloyd George ignorovati, jestliže jako zástupce oněch mocností, které staví do popředí stále myšlenku demokracie, chtěl vážně pojednati o postavení Německa k otázce mírové.

Hrabě Czernin odvolával se pak na dřívější své prohlášení, že centrální moci jsou ochotny uzavříti čestný mir. Nikdy nesvolíme v mír, kteby nebyl pro nás čestný. Jestliže dohoda nevstoupí s námi ve vyjednávání na těchto dosti zřetelně vyznačených podkladech, budeme pokračovati v této válce a budeme bojovati až k nejkrajnější mezi. Jest mi lhostejno, zdali v tomto přiznání chce viděti znamení slabosti nebo

Nádraží c. k. rakouských státních drah v Tarnopolu, kteréžto město jak známo celé tři roky bylo v ruské moci.

Útočné kolony obsazují v útoku nepřátelský granátový trychtýř.

síly; pro mne platí jenom jako znamení rozumu a mravnosti, které vzpírali se proti tomu, aby byla dále vedena válka, jejíž další pokračování jeví se už dnes býti nesmyslným. Poněvadž jsem proniknut přesvědčením, že dohodě se nikdy nepodaří nás poraziti, a poněvadž ve svém obranném postavení nemáme úmyslu zničiti nepřítele, musí tato válka dříve nebo později skončiti mírem na podkladě dorozumění. Z toho vyplývá však pro mne přirozený závěrek, že další oběti a utrpení, uložená celému lidstvu, jsou bezúčelná a že v zájmu celého lidstva jest nutno co nejdříve dospěti k tomuto míru na podkladě dorozumění. Toho si přejeme. Ale opakuji, že nikdo nesmí se klamati o tom, že tato mírová tužba má pevně vytýčené hranice a že může uskutečniti jenom uvnitř rámce cti. Jako jsme společně bojovali se svými věrnými spojenci, uzavřeme společně s nimi mír, nyní nebo později; a budeme společně s nimi pokračovati v boji až k nejkrajnější mezi, jestliže na nepřátelské straně není vůle nebo porozumění pro toto stanovisko.

Projevuji přání, aby světu se podařilo nalézti po uzavření míru ony prostředky a cesty, které trvale zabrání tomu, aby opakovala se taková strašlivá válka. Každý morálně myslící muž má povinnost přistoupiti s nejlepší vůli k tomuto gigantickému dílu a všechny státy na celém světě musí se pokusiti, aby společnou prací vytvořily záruky, které pro budoucnost znemožňují takové strašlivé neštěstí, jakým jest nynější světová válka.

Oba základní principy, na kterých může po mém soudu dojíti k míru na podkladě dorozumění, jsou: 1. Bez znásilňování. 2. Zabrániti opakování války.

Za výkladu o vnitřní situaci prohlásil ministr zahraničních záležitostí: Demokratisace ústavy jest požadavkem doby. V Rakousku a v Uhrách chystají se vlády zahájiti veliké dílo a provésti cestou ústavní. Ale Rakousko stejně jako Uhersko ohražují se proti cizímu vměšování zvenčí. Chceme si svůj dům obstarati sami, jak to naše vlády a naše zastupitelské sbory považují za správné. Nevměšujeme se do záležitosti cizích států, ale žádáme v tomto směru úplnou reciprocitu.

Útočné sbory, hledající v prudké nepřátelské střelbě úkryt.

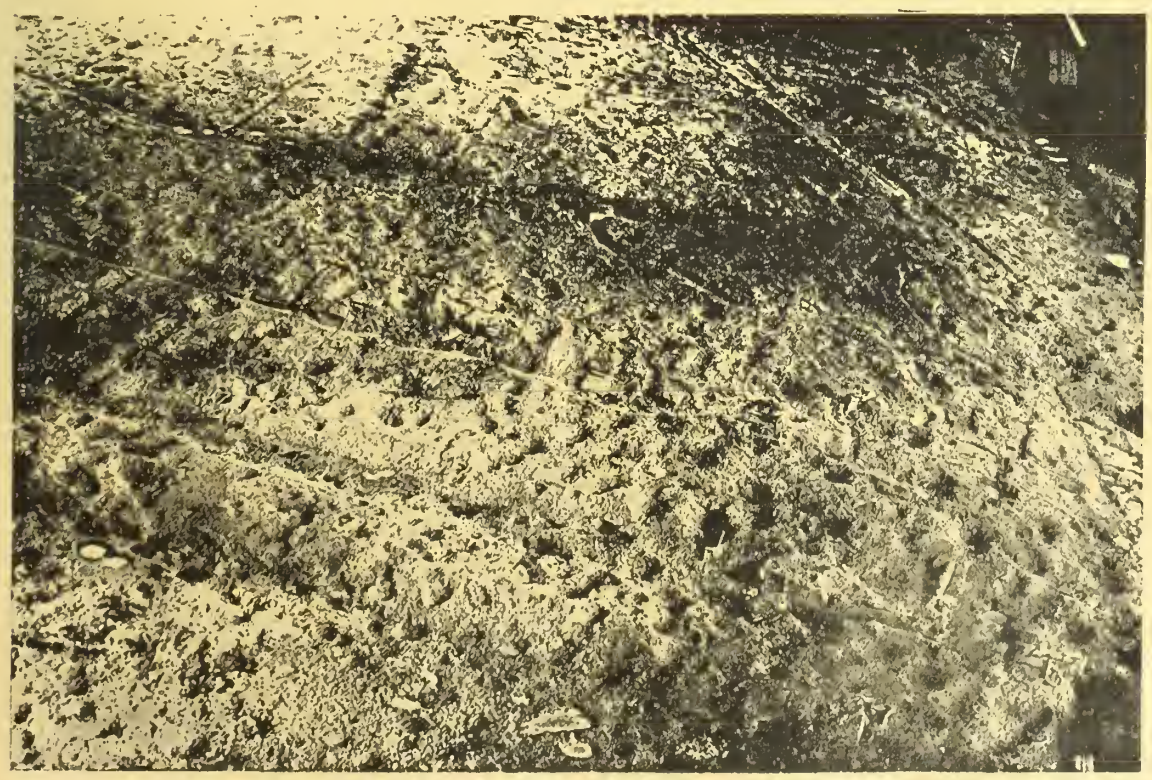

Před novým generálním náporem ve Flandrech: Německé zákopy dle snímku letce.

PRO TI VÁLCE PONOREK.

Vídeňská A. Z. reprodukuje řeč, kterou v poslední debatě v něm. říšském sněmu pronesl mluvčí soc. minority posl. Hasse. Posl. Hasse zabýval se mezi jiným také válkou ponorek a pravil: Vláda hlásá stále, abychom vydrželi, abychom uchránili své nervy. Lid se opanoval, ale poznenáhlu procitl také z válečné horečky. Už několik let šeptá se nám útěcha, že potrvá jen krátkou dobu, a válka bude ukončena. Stále byl jsme jen konejšeni. Konečně měl 1. srpen tohoto roku přinést jistě osvobození. Také s vysokých míst bylo naznačeno, že brzo budeme diktovati mír. Byl citován také výrok jistého admirála, že za několik měsíců docílí ponorková válka úplného úspěchu a že Anglie bude donucena uzavříti mír. Také většina obyvatelstva uvěřila těmto vítězným nadějím, leč poznenáhlu se probudilo přece její kritické svědomí. Co nám všecko vláda namluvila? Že Anglie nedočká už politicky novou úrodu, že bude donucena prositi o mír. Tyto názory kolovaly od úst k ústům. Pak ale přišly zprávy, že v Anglii zaveden jeden bezmasý den, který ale brzo zase zrušen. A další zprávy došly, že v Anglii nahromaděny jsou obrovské spousty rýže, tak že libra její stojí 36 hal., že tucet vajec v Anglii stojí šilink. Máme i nadále udržovati národ v šílené domněnce, že v nejbližší době bude Anglie vyhladověna a donucena prosit o mír? Bylo nám vypočteno, že lodní prostora Anglie bude tak seslabena, že londýnský kabinet nebude s to pokračovat ve válce. Leč i tu přišlo obyvatelstvo samo věci na kloub a zjistilo, že výpočty tyto jsou falešné protože bylo úplně zapomenuto na to, že Anglie má k disposici lodi celého světa a že proto je nesmyslem ztráty, které působí ponorky, připisovati všecky k neprospěchu Anglie. Budeme i nadále udržovati něm. národ v klamu?

BITVA VE FLANDRECH.

Nová velká bitva vzplanula na západě. Po více jak 14denní dělostřelbě, která se vystupňovala až do nejprudší palby vířivé, zahájili Angličané na široké, asi 50 km měřící frontě od Nieuportu až k řece Lysu útoky, ze kterých se dnes ráno vyvinula pravidelná bitva. Tato bitva, v historii světové války flanderskou zvaná a řadící se, co do použití branných mass a množství válečných prostředků, k největším ofensivám celé světové války vůbec, sleduje, pokud lze v prvních okamžicích přehlédnouti, současně cíle dva: ulehčujíc ustupujícím Rusům na východě tím, že váže značné množství branných sil německých a že vyžaduje jakožto protiopatření s německé strany vynaložení stejně značného množství válečných prostředků, sleduje cíl válečně politický; současně však má hlavní útok anglických sil na zřetel cíl strategický, který dlužno hledati v anglické kalkulaci na oslabení severního pilíře německé fronty západní, na pozvolné vyčerpání sil, snad i na rychlý průlom v některém, obrany méně schopném místě, takže by se fronta, až dosud typicky nehybná,, uvolnila, zakolísala, a byla přinucena k ústupu do Belgie. Vzdálenosti nejsou tu ovšem značné — velké belgické město Gent je od fronty vzdáleno jen asi 50 km, ale neobyčejná pevnost německých obranných postavení a jejich složitost nedávají naděje na rychlý průběh a nanejméně již na poměrně snadné dosažení prostorových úspěchů, jak jsme viděli při ofensivách sommské, arraské, šampaňské a před Laonem. Také tato bitva, které předcházelo přímo mechanicky strojové drcení obranných zákopů a přerytí takřka každého metru půdy, slibuje být obvyklou strašlivou bitvou posiční, při níž dle zkušeností útočník má vždy tolik ztrát, že nikdy nevyváží několik dobytých čtverečních kilometrů. Nebylo by však příliš objektivní, spatřovati účel a význam takových bojů v touze po území a v jeho dosažení, jde při nich o sílu nervů, o materielní i morální převahu, o překonání jedné ze stran přesilou mužstva a válečně technických prostředků, krátce řečeno, o vyčerpání a udolání, o diktování vůle i činu stranou jednou straně druhé. Angličané dlouho byli nečinni na flanderské frontě; konali v době poměrného klidu plné přípravy. V jejich řadách zastoupena jsou vojska ze všech britských kolonií a snad na tomto válečném jevišti vystoupí první kontigenty Američanů, které před časem přibyly do Francie.

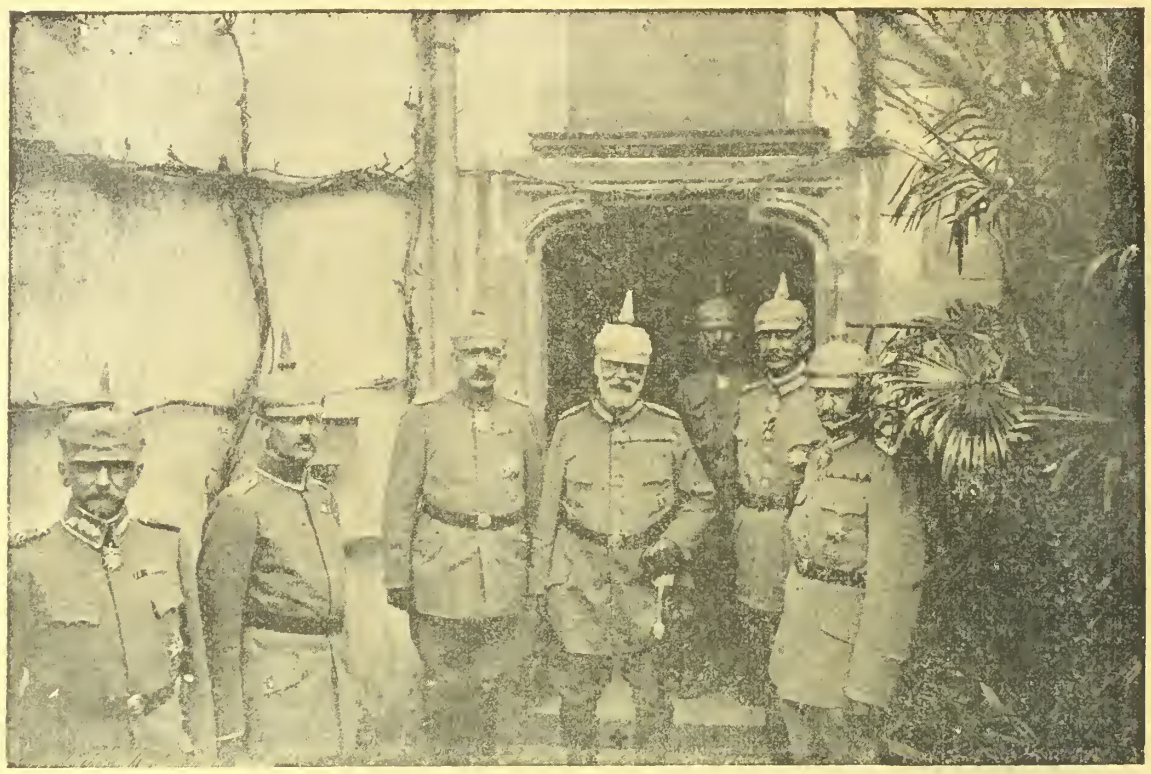

Král Ludvík bavorský při své návštěvě na východní frontě.

Král Ludvík bavorský udělujíci vyznamenání útočným oddílům vojska.

*

První den velké bitvy ve Flandrech přinesl odražení anglického útoku. Po strašlivém zápolení se střídavým úspěchem zůstalo v rukou Angličanů jen místo Bixschoote, jež pravděpodobně bude hromadou ssutin, a vedle toho snad obsadili Angličané několik jam, jejichž posádkám bylo projíti mučivou Golgathou vířivé palby. Naznačili jsme, že půjde o jednu z bitev posičních, které neslibují náhlých a dramatických obratu, rychle se střídajících scén a dalekosáhlých ústupů či postupů. Vývoj bitvy dá nám za pravdu. Druhý bitevní den nepřinesl nepříteli opět žádný zisk, naopak ztráty, Nejen, že Angličani někde nepostoupili, naopak na četných místech byli zatlačeni z dobytých míst. Anglická štábní zpráva přiznala ústup ze St. Julien, jakož i vpád Němců do aglické přední čáry u Ypern-Roulers. Boje trvají a budeme o nich obšírně referovati.

□ □ □

V RUSKU TVOŘÍ SE NOVÁ VLÁDA.

Zprávy z Ruska sdělují, že Kerenski sestavuje nový kabinet, ve kterém zastoupeni budou kadeti. Strana tato položila pro svůj vstup od kabinetu tyto podmínky: 1. Válka až do konce v dohodě se spojenci. 2. Potvrzení všech ujednání v dohodě s mocnostmi, vedoucími válku proti ústředním mocnostem. 3. Jasné a důkladné formulování vnitřní politiky. 4. Odkázati řešení všech sociálních problémů konstituantě. 5. Nejkrajnější boj proti anarchii. 6. Racionelní řešení finančních otázek. — Jak se dále sděluje byly tyto podmínky přijaty, což znamená, že

Východohaličská vesnice u Březan během posledních bojů.

Z osvobozené Haliče: Celkový pohled na městečko Bučač.

Miljukovi kadeti jsou opět pány situace v Rusku. Ministerská listina bude publikována v nejbližší době a po utvoření nové vlády sejde se v Moskvě národní shromáždění.

□ □ □

JAK JE V ARNOPOLI.

Válečný zpravodaj „Frakf. Zeitung", dr. Fritz Wertheimer, píše svému listu ze zabrané Tarnopole zajímavý dopis, z něhož tuto uvádíme úryvky: „Od 6. hod. dnešního rána je Tarnopol, nebo lépe řečeno, zříceniny nešťastného města Tarnopole, v našich rukou. Nejvýznamnější obchodní město východní Haliče je dnes jen hromádkou trosek, zahalenou dýmem. Z větších budov veřejných jsou dosti ušetřené rusínské a polské gymnasium, kde byly ruské lazarety, reálka a radnice, pošta, soudní budova, kde bylo kdysi umístěno ruské velitelství a později lazaret. Velké továrny, mlýny, vinopalny a pivovary byly vyhozeny do povětří, pokud už nebyly roztříleny r. 1915. Ulicemi města valí se proud lidí, většinou židů. Tarnopol měl 40.000 obyvatelů, z toho byly dvě třetiny židů. Vzezření těchto lidí je strašné. Pět dní nevyšli ze sklepů, jsou nepravení, nemytí, rozcuchaní. Většina nemá nic, než holé ruce. Ještě v pátek ráno se zde nevědělo, co se stalo. Teprve v noci chystali se Rusové k odchodu. V sobotu si dal generální komisař ruské republiky zavolati starostu a nařídil mu, aby ihned zřídil ve městě občanské vojsko, večer že přijdou do města Němci. V 10. hodin večer počíná se probouzeti obchodní ruch. Na tržišti, kde stojí řada železných stánků, prodávají bílé chlebíčky, staré pět dní. Před 5 minutami stály 20 feniků, nyní vzhledem na velký odbyt, jemuž se chlebíčky těší u našich vojáků, procházejících městem, jsou chlebíčky po 30 fenicích. Ulicemi se ozývá „Wacht am Rhein" a Heil dir im Siegeskranz". Židé provolávají slávu našemu vojsku a do jejich volání se mísí tlumený rachot děl..."

□ □ □

OSVOBOZENÁ VÝCHODNÍ HALIČ A BUKOVINA.

Naší vítěznou ofensivu osvobozena takřka celá východní Halič a Bukovina. O Stanislavi a Tarnopolu jsme už referovali, nyní zmiňujeme se ještě o jiných dobytých městech. Bučač je město s 12.000 obyvately. Rusové byli tu od července 1916..Město je proslulé velikým obchodem lihovým, obilním a značným vývozem vajec. — Delatyn byl v ruských rukou od 11. srpna 1916. Je to železniční křižovatka. Obyvatelů mělo město před válkou 6000. — Tlumač je okresní město, má 6000 obyvatelů a nádherný park, 200 let starý. — Otynie je městečko s 5000 obyvatelů a je v ní velká továrna na hospodářské stroje. — Kolomyje leží 70 kilometrů

Černovice hlavní město Bukoviny, dne 3. srpna t. r. našimi pluky znovudobyté.

Celkový pohled na Březany.

na východ od naší staré čáry. Město má 45.000 obyvatelů. Je to důležitý železniční bod východohaličský. Město je velice staré a má silně vyvinutý průmysl. Po prvé padlo město do ruských rukou 16. září 1914. V říjnu téhož roku bylo přechodně osvobozeno a zůstalo v našich rukou do 30. června, kdy padlo opět do rukou ruských a zustaly v nich až do včerejška. Zaleščíky, na Dněstru mají 6.000 obyvatel. Město má důležité předměstí, o které se několikráte zuřivě bojovalo. Posledně bylo v moci ruské od června 1916. — Valeputna je obec v okresu kimpolunském v Bukovině. — Kuty leží na bukovinské hranici na Čerenoši. Čítá 8.000 obyvatel. — Seletín má 5.000 obyvatel; leží v okresu radaukém v Bukovině. V celku bylo osvobozeno třináct haličských okresních hejtmanství a sice: Nadvorna o 191.642 ha. 90.000 obyvatelu; Bohorodčany o 89.257 ha. 69.000 ob.; Stanislav o 86.887 ha. a 158.000 ob.; Pečeničyn o 12.153 ha. a 46.000 ob.; Podhajce o 105.199 ha. a 93.000 ob.; Zborov o 63.071 ha. a 84.000 ob.; Kosov o 191.973 ha. a 85.000 ab.; Kolomyje o 79.971 ha. a 124.000 ob.; Tlumač o 91.868 ha. a 110.000 ob.; Bučač o 119.274 ha. a 138.000 ob.; Trembovla o 69,733 ha. a 81.000 ob.; Tarnopol o 116.399 ha. 142.000 ob.; Čortkov o 69.420 ha. 76.000 ob. Tím je takořka celá východní Halič opět v moci naši a též skoro třetina Bukoviny.

□ □ □

K. JACOBSEN:

JEHO VNAH.

Byl teplý letní den. Na terase Alsterovy kavárny v Hamburgu bylo vše přeplněno. Malí i velcí lahodili se labužnicky zmrzlinou či limonádou.

Náhle se zastavila drožka před tropickými velkými palmami vroubícími kavárnu kol do kola. Plavovlasý mladík vyskočil, podávaje několik stříbrňáků kočímu. Pak pozoroval terasu hledaje prázdné místo. Náhle překvapeně zvolal: „Svatý Bóže jsi to ty Jidřichu?"

„Zajisté, jest mi ctí honositi se tímto jménem" odvětil oslovený a povstal „a nemýlím-li se, jsi ty Karel Šmíd, zvaný Veliký?"

„Dobře, dobře, zcela správně. Zdá se, že jsi nezapomněl na universitu právě tak jako já. Byly to věru krásnú chvíle."

„I já si tak myslím. Nuže přisedni si ke mě."

„Ale pověz mi, co tu děláš?" ptal se plavovlasý muž obědnávaje číši vína.

„Piji víno" odvětil klidně oslovený.

„Totiž — myslím — jak jsi se sem dostal?"

„Přišel jsem po svých, jež mi Bůh ve své milosti uděliti ráčil."

To dovršilo číši trpělivosti tazatelovi.

„Povím ti něco" pravil „jsi úžasně nudný a mluvíš se mnou způsobem, jako bys přijel přímo z Berlína."

Stavba nové železniční stanice suezské dráhy.

Pohled na městečko Bosanti, poslední stanici Quatalské dráhy.

„A nemýlíš se v tom ohledu. Byl jsem tak smělý a založil jsem v Berlíně chemickou továrnu. Čistý roční výtěžek obnáší 30.000 marek."

Šmid vyvalil očí po tomto sdělení.

„Člověče, jak jsi nabyl tohoto nezaslouženého štěstí?" ptal se změněným hlasem.

„Cherche la femme!" odpověděl dotazovaný, přikloniv číši k ústum. Když ji opět postavil na stůl, zvážněl náhle.

Světlovlasý jinoch vypukl ve smích, leč Jindřich jakoby toho nepozoroval pravil: „Je-li libo Karle, projděme se trochu. Chci ti něco vypravovati, ale pouze mezi čtyřma očima."

Karel Šmid povstal a vyšel se svým přítelem na ulici.

„Je nutno, abych se svoji povídkou, začal hodně z daleka" prohodil Jindřich „a nejlépe bude započnouti v oné době, kdy jsme se po studiich rozešli. Víš dobře, že jsem se na universite zvláště zajímal o chemii, mimo můj odbor farmacentský. Zajímala mě proto, poněvadž ji jednak lékárník potřebuje a pak proto, poněvadž jsem chemickou vědu měl rád.

Po více let byl jsem ředitelem kterési lékárny a pak se mi podařilo koupiti lacino starou apotéku. Moji dobří, staří rodičové, kteří již zemřeli, dali mi k tomu účelu také svoje úspory, radujíce se ze štěstí svého jedináčka.

Brzy učinil jsem si známosti, vlivných lidí, zejména lékařů. Nejraději navštěvoval jsem dům zdravotního rady Weibrechta, kde jsem prožil vskutku nejpříjemnější chvíle svého života. Lékař byl starým, jemným, veselým pánem. Ač byl šedesátník, vyhlížel znamenitě. Byl vdovcem a domácnost mu řídila dvacetiletá jeho dcerka Eliška.

Byla to krásná dívka, za kterou se ohlíželi všichni okolní mladíci a rovněž i já. Nebyl jsem ji lhostejný a spřátelili jsme se, a z přátelství bylo by se vyvinulo všechno možné, nebýti náhody, která můj život všinula do jiných kolejí.

Byl poslední den v roce. Budu naň povždy vzpomínati. Byl jsem spolu i s jinými hosty pozván na Silvestra k Weibrechtovům.

Tam panovalo bujné veselí. Já jsem snad byl ze všech nejveselejší. Zpíval jsem a řečnil, při čemž jsem se často zahleděl do černých oči radovi dcerky. Onoho večera mě celého popletla. Několikráte jsem chtěl před ni padnouti na kolena, abych ji vyznal lásku, ale bál jsem se, že bych snad nemohl povstati, poněvadž mě víno trochu oslabilo nohy. Dvě hodiny po půlnoci nastala doba rozchodu. Když jsem vyšel na čerstvý vzduch, počalo se mi v hlavě jasniti a čím dále tím více stával se střízlivějším.

„Moje lékárna!" Ano, mohl jsem mysliti na ženitbu, mohl jsem hezké dcerušce radově vystlati útulné hnízdečko, poněvadž lékárna byla pravým dolem zlata.

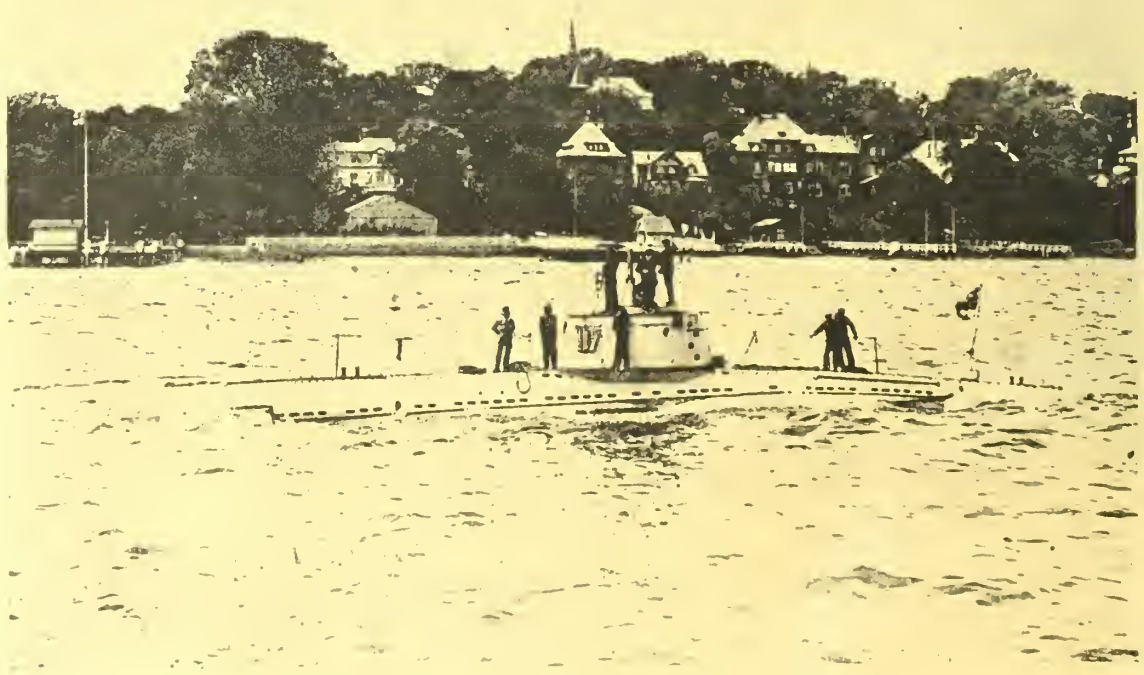

Německý torpedový člun opouští přístav, aby podnikl výzvědnou plavbu.

Turecká vojenská kolona odpočívá u staré studny uprostřed pouště.

Pomalu jsem stoupal po starých, kamenných schodech vyňal jsem klíč a otevřel těžké dubové dvéře. Z předsíně přišel mi vstříc provisor.

„Opozdil jsem se trochu milý příteli" pravil jsem, „je mi vskutku líto, že jsem nepřišel v půl jedné, jak jsem vám slíbil. Ale, však víte, když se sejde společnost, těžko se odchází.

Zablábolil cosi jako: prosím, prosím, nic se nestalo, ale tvář měla tak kyselý výraz, že bylo zřejmo, že nemluví od srdce. Pak oblékl kabát a rychle odešel.

Zavřel jsem dvéře a vešel do světničky, která byla určena pro onoho nešťastníka, který měl noční službu. Ulehl jsem oblečen a brzy jsem usnul. Náhle jsem prudce vyskočil. Zvonek lékárny zvonil. Ovlažil jsem líce mokrým ručníkem, aby mě přešel spánek a na to jsem otevřel

Do vnitř vešla služka.

„Pro milostpána", pravila podávajíc mi recept.

Pohlédnuv na ni rozespalým okem vybídl jsem ji, aby usedla.

„Sedněte, sedněte, pilulky budou ihned hotové."

Pak jsem vyňal ze skříně velikou svoji knihu a opsal recept. Leč znavené moje oči, bloudily nejistě po bílé ceduličce lékařově a písmo se mi mihalo zmateně před zrakem. Konečně bylo vše hotovo. Poznamenal jsem jméno nemocného a dal jsem škatulku s pilulkami služce, která se na to rychle vzdálila.

Po několika minutách jsem opět usnul.

*

Na nový rok byl nádherný slunný den. Protřel jsem si oči a pohleděl na hodinky. Bylo již deset. Upraviv se trochu, vyšel jsem z lékárny.

„Co to bylo v noci?" Ach ano, služka jakás přinesla recept pro nemocného. Lék sestával ze čtyř součástí, z nichž poslední byl atropin.

Těšilo mě to, že přes to, že jsem byl trochu napitý přece jsem si jen pamatoval co se zběhlo a co jsem dělal.

Ach hle, závaží jsou dosud na vahách.

Cože? Myslil jsem že padnu, když jsem vzal do ruky malé závažíčko. Byly to 2 desetiny gramů. Svatý Bóže! S takovýmto množstvím atropinu možno i nejsilnějšího člověka usmrtiti. Což se lékař spletl? Běžel jsem ku skříni, vyňal knihu do níž se zanášejí recepty a horečně jsem hledal. Tu je to — na poslední stránce. Ne, ne, — lékař dobře předepsal dvě setiny gramu. Nebylo tudíž pochyby — že jsem se spletl sám.

Bylo to docela jisté, že jsem učinil chybu, poněvadž to závaží zřejmě dokazovalo; mimo služky u mě v noci žádný nebyl. Bylo to přímo jisté, že jsem způsobil smrt člověka, daje mu desateronásobnou dávku atropinu, než měl předepsanou.

Turecká zasobovací stanice na poušti sinaiského poloostrova. V pozadí nová suezská dráha.

Letecké přístaviště spojeneckých armád v Macedonii.

Dle zákona nebyl jsem opravdovým vrahem a mohli mě pouze odsouditi na několik let do káznice pro neopatrnost, která způsobila smrt. V onom okamžiku jsem to jasně chápal. Ale sám před svým svědomím připadal jsem si vrahem.

Usedl jsem a přemýšlel. Uvažoval jsem, co se nyní stane. Lékař zjistí náhlou smrt a možná že skonstatuje jed co příčinu. Není pochyby, že bude analysovati pilulky, které jsem mu poslal. Pak požádá o recept, aby se přesvědčil, že vina nespočívá na něm, nýbrž na lékárníkovi. Mě pak zatknou a dají do vazby. Při soudním líčení, řeknu, že jsem byl o Silvestru poněkud rozjařen, že jsem byl u zdravotního rady a poněkud více, než kdy jindy pil. Pak mě odsoudí nejméně na 3 léta do žaláře. To mi bylo vše jasno a hrůza mě uchvátila.

Náhle jsem se zasmál a vesele vyskočil. K čemu sedíš uprostřed tolika jedů, spásy trpících? Chopil jsem se láhve atropinu. Tím, čím jsi se provinil, budeš i potrestán. Vyňal jsem zátku a nasadil láhev k ústům.

Mohu tě ubezpečiti Karle, že to byl krásný ale i hrozný okamžik. Jsi přesvědčen, že budeš za okamžik zbaven všech starostí a strastí. Odhazuješ vše a jako vojín před nepřítelem, prcháš ze života. Ale pak se ti objevuje jiný obraz. Daleko, daleko, v tiché vesničce sedí stařík a stařena a prosí Boha, aby dal v novém roce jich jediná-

čkovi štěstí. Prosí za milost Boží pro něho a zítra snad budou stati nad jeho mrtvolou. Celé štěstí jejich života je tím zmařeno, ztrozkotáno!

Ne, to se nesmělo stati. Proč bych měl usmrtiti ubohé moje rodiče? Nejprve onoho nešťastníka, pak sebe a konečně ony staré, dobré lidi, kteří by za mne ceněli krev?

Odhodil jsem talíř s jedem až se na kusy rozbil.

Tím pominula krise a stal jsem se klidnějším. Usvědčil jsem se, že nejsem skutečným vrahem, že se na mne nebude ukazovati prstem, ani že se mne nebudou báti stíhati. Byl jsem oběti zlomyslné náhody. Nebudou mne pronásledovati, nýbrž litovati. Když skončí můj trest, budu se moci klidně vrátiti mezi lidskou společnost.

Ponenáhlu jsem se úplně utišil a beze strachu hleděl v budoucnost.

A čekal jsem, co se bude díti.

Nestalo se však ničeho. Ani zdravotní úřady mě nepředvolávaly, ani policie, ani soud. Vše bylo jako dříve.

Je zřejmo, že se příčina mé nešťastné oběti Adolfa S. neobjevila. Jeho lékař vyhotovil ihned úmrtní list, ponévadž nemocný trpěl těžkou chorobou.

Nemusel jsem se tudíž obávati soudů a tak ponenáhlu plynul den za dnem, týden za týdnem a nadešlo jaro. Člověk by myslil, že jsem se během doby zbavil muk a tíhy svého svědomí. Ale naopak. Čím jsem si byl jistější, že nebudu trestán, tím více vzrůstal vnitřní můj strach a neklid.

Kteréhosi dne zabloudil jsem na procházce, až na hřbitov. Zamyšleně prohlížel jsem hroby. Při jednom chodníku zpozoroval jsem jednoduchý, černý kříž, na kterým se shýbala socha anděla. Bezděky jsem si přečetl náhrobní nápis. Stálo na něm: Adolf S. Zachvěl jsem se. Pak jsem se sehnul a četl dále: narozen 12. května 18 . ., zemřel 1. ledna 18 . . Ano, nebylo pochyby, že to byl on, kterého jsem otrávil.

Rozechvěn stál jsem nad hrobem své oběti. Rána v mé duši poněkud již zhojená, znovu se rozevřela. Připadal jsem si opět vrahem. V ruce jsem měl kytici květů, které jsem cestou natrhal. Položil jsem ji na hrob.

V tom přicházely za mnou dvě dámy v smutek oděné.

„Znal jste snad mého nebožtíka muže?' tázala se mě starší.

Chtěl jsem lháti a říci, že ano, leč nad hrobem jsem si neodvážil mluviti nepravdu.

„Nikoliv, milostivá paní, ale podivuhodný tento anděl vzbudil moji pozornost. Je to obdivuhodný, umělecký výtvor a zvláště líce."

„Ano, je to krásné dílo, již často jsem ho slyšela chváliti," odvětila paní a podotkla: „Račte nám odpustiti, ale pozorovaly jsme vás z povzdálečí, jak jste kladl kvítka na hrob. Těšilo nás to, neboť Adolf miloval květiny. Děkujeme vám mnohokráte. A na to mi podala ruku a rozešli jsme se.

Na hlavní třídě potkal jsem se s Eliškou. Vedle ní kráčel mladík, vypravující jí cosi. Smála se tomu a líčka jí zářila, zatím co její oči utkvívaly na mladém muži.

Smekl jsem Eliška sotva že poděkovala, zatím co mladík uctivě pozdravil.

Jiný čas, jiní lidé, pomyslil jsem si. Zanedbával jsem ji, ponévadž mi nebylo do milování; vyvolila si tudíž jiného.

Druhého dne vyšel jsem si opět na procházku. Zase jsem přišel až ku hrobu Adolfa Š. Nečekal jsem ani dvě minuty a opět se objevily obě dámy z předešlého dne; pokynuly mi jakoby byly tušily, že mě tu opět najdou.

Rozhovořili jsme se nejprve o nebožtíku, při čemž jsem byl často na rozpacích, ponévadž jsem zesnulého neznal. Dámy nechápaly moje chování a přály si zvěděti, proč se zajímám o hrob Adolfa Š.

Od onoho dne scházeli jsme se často na hřbitově, aniž bychom si byli umluvili dostavení-čko.

Po několika týdnech pozvala mě paní Š. na večeři, při čemž jsem seznal, že dámy žijí v dobrých, přímo skvělých peněžních poměrech. Pak jsem se ponenáhlu i se sličnou Kateřinou spřátelil až, došlo k ženitbě. Naše manželství je skutku šťastné. Máme zdravé a veselé dítky a

Ze sinajského bojiště: Turecká kolona u studny.

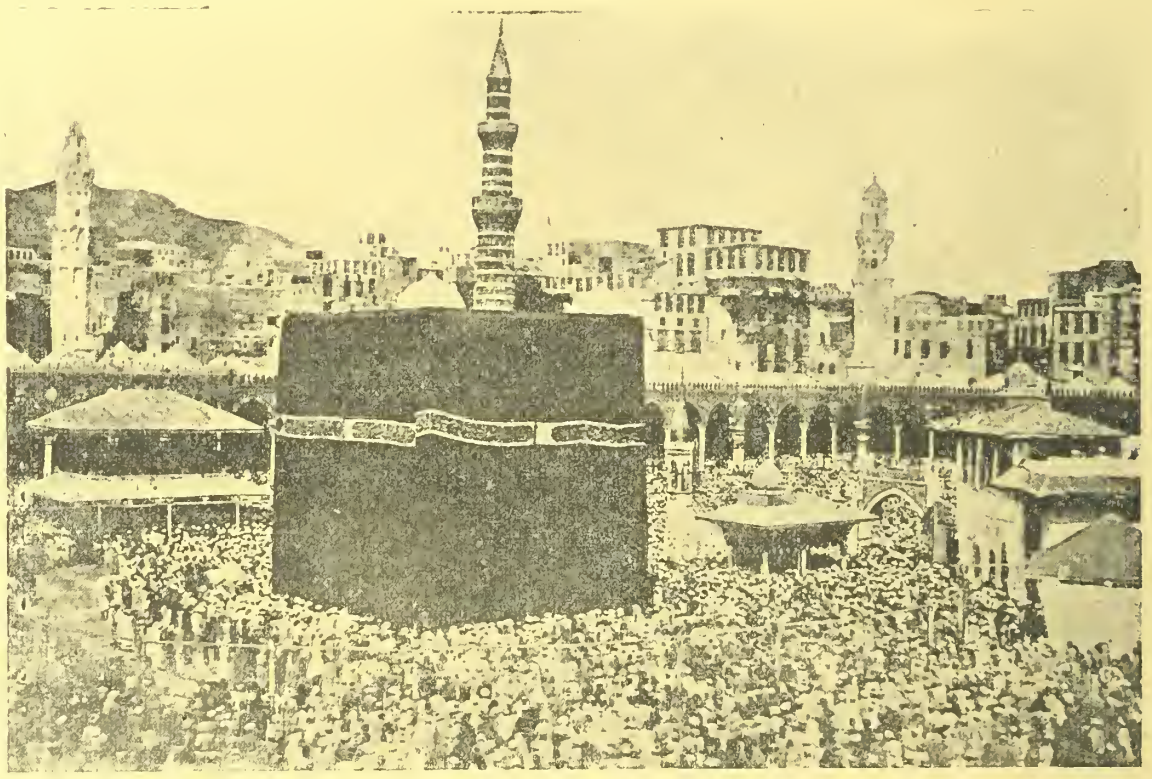

Celkový pohled na Mekku, posvátné místo mohamedánské, které nedávno bylo opět obsazeno šerifovým vojskem.

Turecké etapní území Taurus: Romantická průsmyková silnice, sloužící znamenitě tureckým vojenským automobilům.

Úspěšné ničení nepřátelských drátěných překážek při haličském průlomu.

Pouštění balonků s novinami na východní a západní frontě.

Vypouštění balonků s novinami. Děje se tak na východě i na západě za účelem správného informování nepřátelského obyvatelstva v nevědomosti udržovaného.

žijeme v hojnosti. Stín mé nešťastné oběti vstupuje často mezi mne a mou ženu.

Často uplynou týdny a měsíce v klidu. Pak náhle padne vzpomínka, objeví se obraz nebožtíkuv, či cosi podobného a mému klidu je konec.

Jindřich ustal. Kráčeli chvíli tiše a pak se zeptal náhle Karel:

„A nikdy jsi se svoji ženou nemluvil o nemoci a smrti jejího otce?"

Ach nikdy, Buh mě toho chraň! Za nic na světě bych si nepřál, aby o tom moje žena zvěděla. Proč bych ji měl vrhnouti v nezměrná muka. Své tajemství vezmu sebou do hrobu a ušetřím tím žal své milované Katušce. Ty jsi jediný clovek, kterému jsem se svěřil, poněvadž te znám ze studentských dob, co cloveka mlčenlivého. Nevíš ani, jak se mi nyní v duši ulevilo. Dobrá moje hvezda přivedla tě mě v cestu. Děkuji ti."

„Ach neděkuj, ničím jsem ti neposloužil. Že jsem vyslechl tvoje zajímavé vypravování, je prirozeno. Ale povez mi mohl bys mě seznámiti se svoji choti?'

„Ovsem že, chtěl jsem tě ostatně pozvati na vecéři k nám."

„K nám? Což pak je tvoje žena v Hamburgu?"

Ovšem že je. Nyní je u své přítelkyně, ale brzy přijde pro mne, poněvadž jsme si dali dostaveníčko. Pak pujdeme k večeři. Ty, co Hamburcan zavedeš nás snad někam, kde bychom se dobře nasytili a napili.

Pak vyšli z kavárny, kde již čekala paní Katuše.

„Že jsi konečně přišel Jidřichu!" zvolala když spatřila oba pány. Karel Šmid se představil a záhy ubírali se všichni tři do městské pivnice, kde se příjemně uvelebili.

Právě dopíjeli třetí láhev rýnského. Karel Šmid byl vážnější, než kdykoli jindy. Neustále mu vrtal osud jeho přítele mozkem. Často pohlížel na Jindřicha a zdálo se mu, že na jeho líci čte strašnou obžalobu.

Konečně, když přinesl sklepník čtvrtou láhev, nemohl se déle přemoci. Po celý večer uzrávalo v něm jakési předsevzetí. A nyní mu to bylo již jedno, ať se stane cokoli. Pravil:

„Váš pan otec zemřel před vašimi vdavkami, že ano, milostivá paní?"

„Ano, asi dvě léta dříve", odvětila.

„Zemřel náhle, anebo jste jeho smrt čekali? tázal se dále Karel Šmid.

„Tatínek churavěl po celý rok. Zemřel v noci na Nový rok. Nikdy pokud budu živa nezapomenu onoho dne.

„A mohli jste přivolati lékaře, který by zmírnil poslední okamžiky jeho života?"

Jindřich byl v onom okamžiku na smrt bledý. Marně dával svému příteli znamení, aby hovor jinam zabočil. Pak uchopil číši a pil, aby zakryl své rozrušení.

„Pozvali jsme tedy domácího lékaře", pokračovala paní. „Předepsal otci pilulky atropinové, které dala služka v lékárně ihned upraviti. Než se však dívka vrátila byl otec už tak slabý, že nemohl polýkati, a pilulky už přijati nemohl. Moje matka pak pilulky uschovala a má je pravděpodobně dosud."

Jindřich si těžce oddechnul a postavil číši pruce na stůl až s rozbila.

„Smělost, přináší mnohdy štěstí", pravil Šmid, a připil svému příteli na zdraví, který mu při tom významně stisknul ruku.

□ □ □

GENERÁL KORNILOV.

Zeit přináší některé podrobnosti o veliteli ruské jihozápadní fronty generálu Kornilovu: Za gorlického prulomu byl jako velitel 48. divise. Přes to prchl s devíti dustojníky do lesa. Pět dní se skrýval v houští a v noci plížil se vždy za ruským vojskem. Konečně zmořený hladem a zimnicí vzdal se muniční koloně u Sanoku. V zajetí choval se pyšně. I vuči arcivévodovi Josefovi zachoval svou dustojnost. Hned žádal o lékaře, aby se zjistilo, že se octl v zajetí jen proto, že byl zraněn. Když mu arcivévoda připomněl, že mu u Lvova odňal 25 děl: pravil: „Ano to byl útok s boku, ale nahradil jsem tu ztrátu svým průlomem u Humenného." Za tohoto hovoru byl fotografován. Později se mu podařilo prchnouti z Kyseku v Uhrách přes rumunské hranice.

□ □ □

UCATN ST ČESKÝCH PLUKŮ.

Při přehlídce pluku pěchoty hr. šl. Abensperg a Traun čís. 21 velitelem armády generálem plukovníkem Světozarem Boroevičem z Bojny, proslovil vojevůdce ke shromážděným důstojníkům pluku tuto řeč: Přišel jsem sem, abych vám vyslovil svuj nejsrdečnější dík a své plné uznání. „21." jest starý pluk. Pokračovali jste nyní rovnocenně ve slávě svých předků, kteří vytvořili pluku dějiny. Zavážete si mne, jestliže mužstvu svého pluku vyložíte, že se skvělými výkony jeho u Hudilogu jsem mimořádně spokojen. Pluk se doplňuje z Kutné Hory a mohu říci, že pluk může se vykázati výsledky, jež jej opravňují, aby stanul s hlavou pyšně vztýčenou od velitele až do posledního muže vedle každého gardového vojska světa. Chci býti hlasatelem, chci býti věstcem těchto slavných činů pluků. Těší mne, že vím, že mohu dáti pluku nejtěžší úlohy ,že jej smím postaviti před nejtěžší situaci, ačkoli toto také vždy činiti nechci a nebudu. Prosím, abyste tlumočili tato má slova všemu mužstvu pluku.

*

„Neue Freie Presse" přináší tento přípis člena panské sněmovny polního podmaršálka Hugona knížete z Dietrichsteinu: „V Inšpruku, 20. července 1917. Ctěná redakce! Jest politování hodnou, ale známou skutečností, na níž poukázal také princ Ferdinand Lobkovic ve své řeči v panské sněmovně 29. června 1917, že náš tisk při vynikajících výkonech našich vojsk uvádí v případě, že se tyto doplňují z německých, uherských, jihoslovanských nebo haličských obvodů, buďto řeč, anebo doplňovací okres nebo příslušnou zemi oněch oddílu, avšak při oddílech s jinou mateřskou řečí se spokojuje pouze udáním čísla onoho oddílu. Ve Vašem listě bylo několikráte pochvalně vzpomenuto výkonů střeleckého pluku č. 14, nebylo však ani slovem naznačeno, že se jedná o oddíl moravský, jehož mužstvo je v převážné části mateřské řeči české. Jestliže takto jednají pokoutní nacionalisté štvavé listy, netřeba o tom ztráceti slov. Ale od světového listu rázu „Neue Freie Presse" mohlo by se očekávati, že jest pod jeho důstojností, jednati stejným způsobem. S projevem zvláštní úcty znamenám se nejoddanější Hugo kníže z Ditrichsteinu, polní podmaršálek, člen panské sněmovny a moravský zemský poslanec.

□ □ □

ÚČINKY RUSKÉHO PŘEVRATU.

Účinek ruského převratu na ostatní Evropu byl mohutný. Ve Francii přikročeno ihned 18. března pod bezprostředním dojmem ruské revoluce k opravě francouzské ústavy, dle níž parlament má nabýti rozhodujícího vlivu nad vedením zahraniční politiky, kdežto dosud správa zahraniční politiky příslušela výhradně kabinetu a presidentovi. Sněmovně mají býti sdělovány mezinárodní smlouvy, které se týkají existence národa, stanoví jeho závazky a zodpovědnost, a víží jeho osudy s osudem jiných národů.

V Anglii přikročeno k opravě volebního řádu a 2. června schválila dolní sněmovna 329 proti 40 hlasům opravu volebního práva, dle níž posledními seznamy vykázaný stav voličů 8 a půl milionů se téměř zdvojnásobí. Z nových voličů nejméně 2 miliony nových mužských hlasů připadne zvlášť špatně placenému, necvičenému dělnictvu.

Ve Švédsku pod dojmem ruské revoluce propustil švédský král Gustav ministerstvo Hammarsköjldovo a 29. dubna navrhl liberálně socialistický blok, disponující většinou ve sněmovně, nový zákon o změně švédské ústavy: Uzavírání zahraničních spolků má za součinnosti říšské rady, královo právo rozhodovat o válce a míru má být obmezeno, vojenskou moc možno uvésti na válečný stav jen, aby chráněna byla neutralita země, nebo aby odražen byl útok, říšský sněm má býti trvale informován o zahraniční politické situaci říše, tajný výbor zahraniční má býti stálým zřízením, zasedajícím i v době, kdy nezasedá říšský sněm.

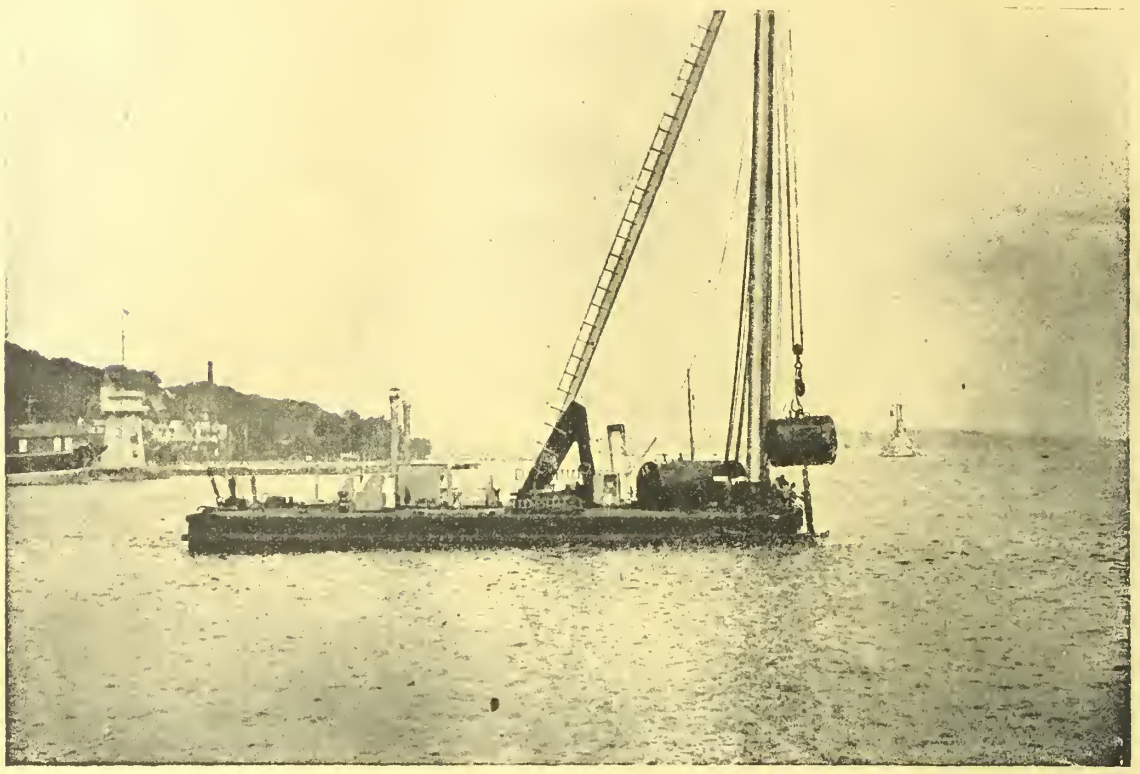

Plovoucí jeřáb při střídání signálů.

Námořníci při vyučování a cvičení.

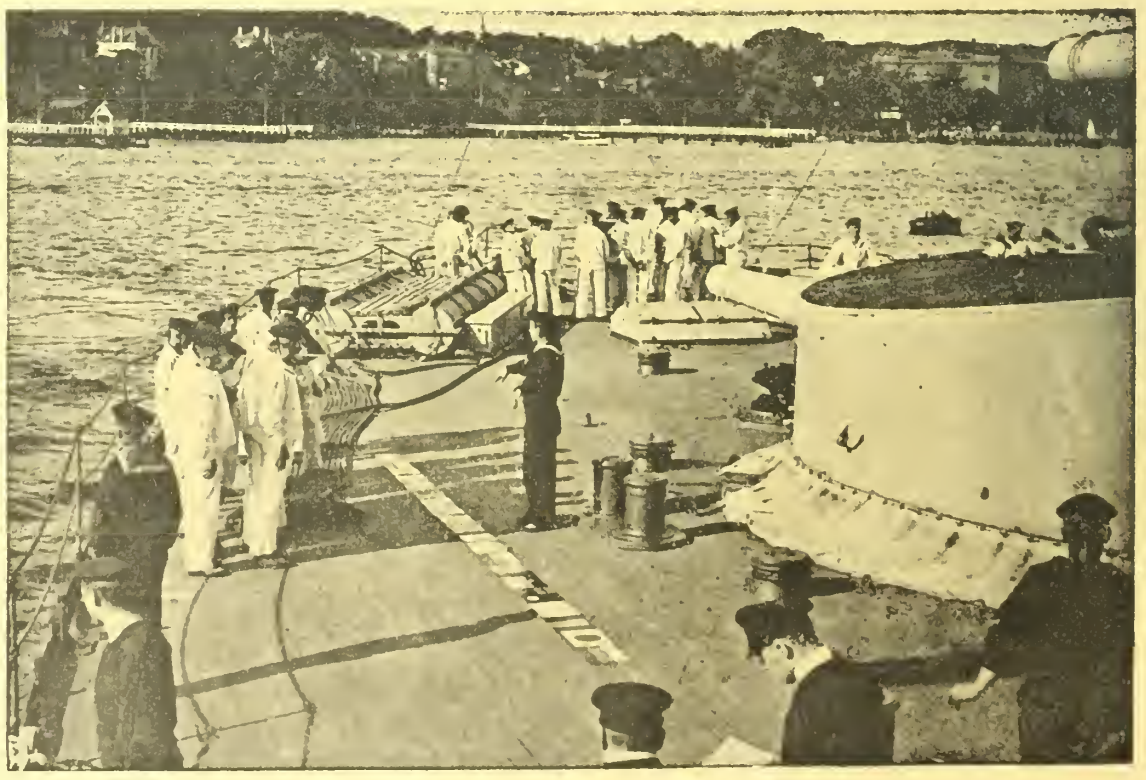

Tělocvik námořníků na palubě.

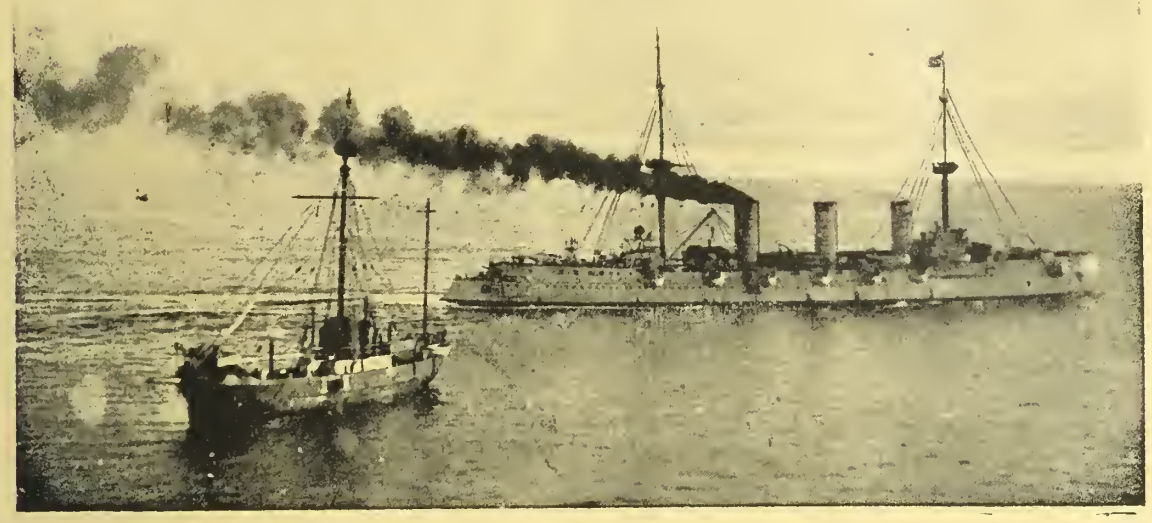

Válečná loď „Císařovna Augusta Viktoria".

V Německu ustanoven byl hlavní výbor říšského sněmu, který zasedá i za odročeného sněmu. Projednává otázky zahraniční politiky a války, čímž zabezpečeno býti má, aby směrodatná rozhodnutí o příštím osudu německého národa směla se díti toliko za součinnosti říšské správy a říšského sněmu. Dne 3. května ustavil se 28členný ústavní výbor, jemuž podán společný návrh pokrokářů, národních liberálů a centra na opravu ústavy. Německá vláda ochotna byla zprvu toliko k volební reformě, která by spočívala jen v rozdělení obrovských volebních obvodů a v zavedení poměrných voleb v nových okresích. Ústavní výbor šel však dále: žádá zavedení všeobecného rovného, přímého, tajného a poměrného práva hlasovacího ve všech spolkových státech a v Elsasku-Lotrinsku, zejména pak demokratisaci pruské sněmovny. Ještě dne 30. března 1917 vyslovil se říšský kancléř Bethmann-Hollweg proti změně pruského volebního řádu během světové války. Ve velkonočním poselství císaře Viléma slíbeno je sice všeobecné hlasovací právo do pruské sněmovny i jakási oprava panské sněmovny pruské, ale mlčí se o době provedení volební opravy a o rovném právu hlasovacím. Nařízením císaře Viléma z 11. července 1917 datovaným z velkého hlavního stanu byla pruská sněmovna postavena na základ rovného volebního práva. Socialistická opposice ohlásila osnovu zákona, podle níž k uzavření mezistátních smluv, jakož i k vyhlášení války a k uzavření mírové smlouvy má býti nezbytný souhlas říšského sněmu. Jménem neodvislých socialistů ohlásil říšský poslanec Lebedour, že podá v ústavním výboru návrh na přetvoření německé říše v německou republiku.

V Rakousko-Uhersku nejviditelnějším následkem ruské revoluce je pád režimu Tizsova, jehož demissi přijal císař Karel dne 23. května v Děnděši a obnova parlamentarismu v Rakousku, jež nastala svoláním lidové sněmovny na den 30. května.

□ □ □

SAMOSTATNÉ LITEVSKO.

Litevský sjezd konaný v Petrohradě, jednal o politické situaci Litvy a prohlásil Litvu za samostatnou republiku, ve které zaručuje se stejné právo a náboženská svoboda všem občanům bez rozdílu národnosti a pohlaví. Na sjezdu byly uváženy tyto body: 1. Že část před válkou náležela Rusku, druhá část však Německu. 2. Že ruská Litva je obsazena německým vojskem. 3. Že tím stává se litevská otázka otázkou mezinárodní a bude také předmětem mírové konference. 4. Že rada dělníků vydala o všech územích, nyní obsazených nepřátelskými vojsky zásadu, žádné anexe a žádné náhrady s právem všech národů, aby svobodně rozhodovaly o svých osudech. 5. Evropská a americká demokracie uznává nutnost spojení se všech národů, které až dosud byly rozděleny mezi různé státy. 6. Že Litva byla až do konce XVIII. století neodvislým státem. 7. Že všechny tyto okolnosti pracují k uskutečnění ideálu politické svobody. Opírajíce se o mezinárodní právo rozhodovati svobodně o svých osudech přijali Litvíni následující usnesení: 1. Velký národ litvínský má být bez výjimky spojen v neodvislém neutrálním státu. 2. Jeho neutralita má být zajištěna mírovým kongresem. 3. Litvínští poslanci mají býti připuštěni k mírovému kongresu. 4. Konstituční shromáždění Litvy, zvolené všeobecným, přímým, tajným, a rovným hlasováním lidu rozhodne o budoucí formě státu a jeho vnitřní organisaci.

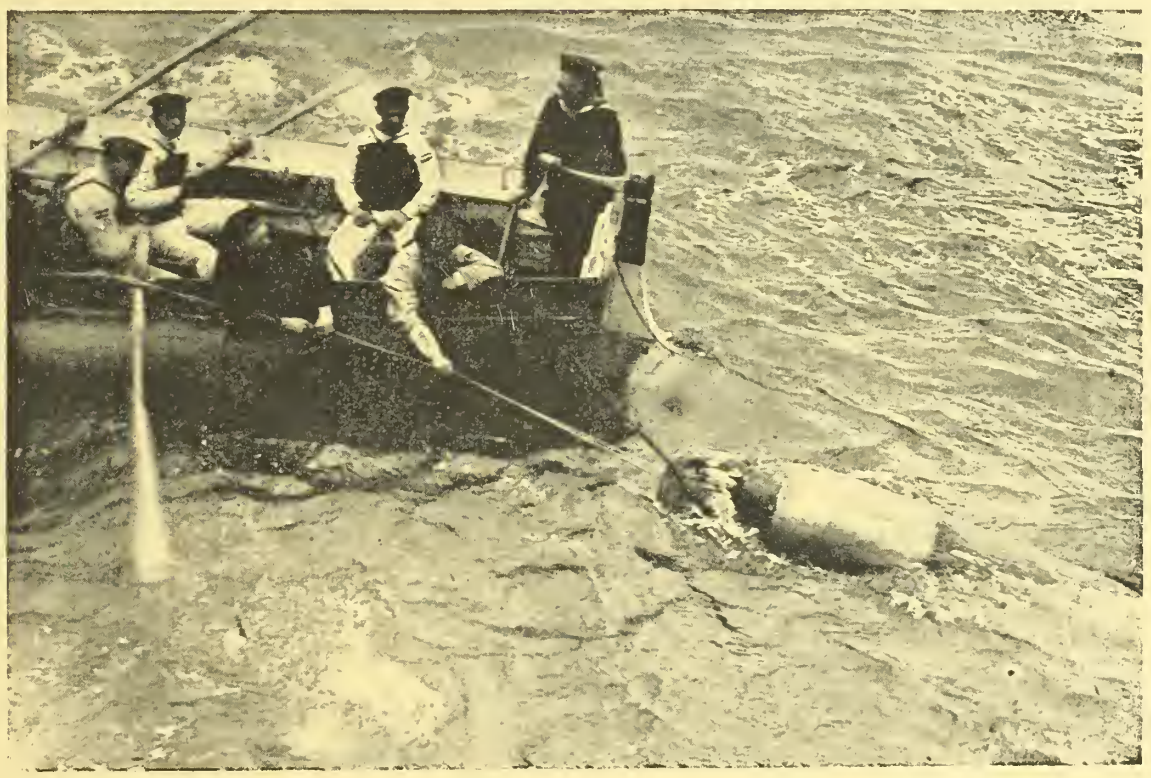

Cvičení s torpédy: Námořníci zachraňují pokusné torpédo.

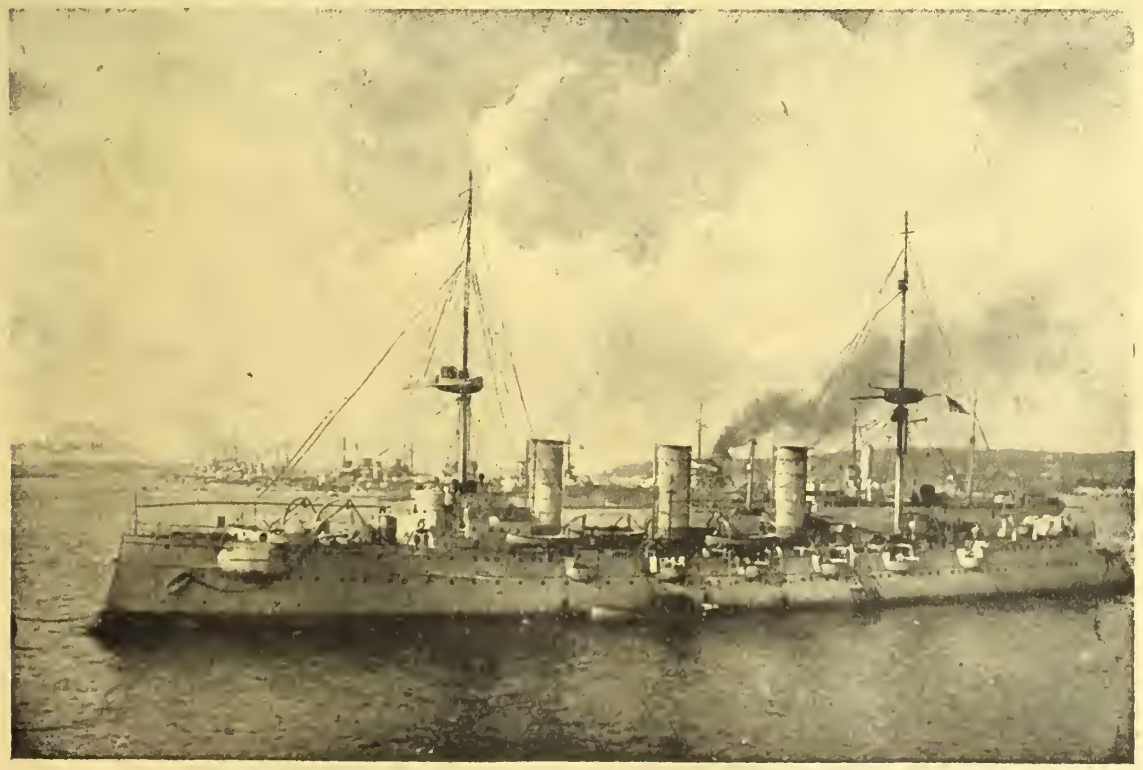

Jiný pohled na „Císařovnu Augustu Viktorii. V pozadí pancéřový křižák.

□ □ □

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Lev má dvakráte tolik krve co člověk.

Americké dámy miluji nade vše čokoládu. Dokonce i do kostela si ji dají přinésti, pijíce ji klidně při kázání.

Nedaleko Gibraltaru byl svého času ostrov Atlantis, který byl zničen zemětřesením a sopkami.

□ □ □

SBÍRKA VIDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHORELÝM VE VYŠKOVĚ.

Přenos z č. 29. Vídeňské Ilustrované Noviny	K	1832.77
355 Bubik Josef, polní pošta 287	K	2.—
356 Hajdusek Vojtěch, polní pošta 287	K	1.—
357 Obornÿ Dom., polní pošta 287	K	1.—
358 Násovský Stan., polní pošta 287	K	1.—
359 Sedláček A., Laškov	K	2.—
360 Jos. Králiček a Jos. Beneš, Král. Pole	K	6.10
361 Vaněk Josef, Holič	K	2.10
Součet	K	1847.97

Oprava. Pan Ant. Poupera, jenž laskavě učinil sbírku pro „Pohořelé ve Vyškově" a v čísle 30. „Víd. Illustrovaných Novin" ze dne 26./7. 1917 pod číslem 279 sbírka Ant. Poupny mužstva věžních houfnic pol. pošta 507/1 b. K 40.— uveřejněna byla jest správnou až na jméno pana Poupery, který omylem Poupna vytištěn byl. Jeho žádosti vyhovujíce uvádíme veškerá jména dobrodinců, kteří ku sbírce té přispěli:

Borůvka Jan, pol. pošta 517/I.b	K	10.60
Schopf Ed., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Erben Rud., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Poupera Ant., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Jansa Jos., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Aubrecht Václ., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Čeřeň Jos., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Záložanský Kar., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Cihal Kar., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Marek Jos., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Jelinek Jan, pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Hanicko Jar., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Hartig Milos., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Gloser Jos., pol. pošta 517/I.b	K	2.—
Müller V., pol. pošta 517/I.b	K	1.—
Kolč Jos., pol. pošta 517/I.b	K	1.—
Kalvoda Ant., pol. pošta 517/I.b	K	1.—
Bobek Václ., pol. pošta 517/I.b	K	—40
Úhrnem	K	40.—

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 26. července. Na horní Susitě vyvíjí nepřítel opět čilou činnost. U armády generálního plukovníka šl. Kövese byla Rusům vyrvána Baba Ludová. Nepřítel opustil své karpatské posice severozápadně této výšiny a ustupuje na východ. Skupina generálního plukovníka šl. Böhma-Ermolliho dobyla Delatýn, Čtynii Tlumač a Bučač. Německé vojsko stojí

1200 dětí z Rakouska přijato na dobu prázdnin ve Švýcarsku. Náš obrázek zachycuje nahoře: skupinu vídeňských dětí před chrámem v Einsiedelnu, vedle cvičení chlapců, uprostřed modlitbu před obědem, dole dívky při práci za pěkného počasí venku a za deště v místnostech útulny.

na západním kraji Trembovly. Úspěch u Tarnopolu byl rozšířen dobytím několika výšin. Jižně Smorgonu zmenšila se následkem soustředěného dělostřeleckého účinku našeho místa ruského vpádu. Nepřítel musil zde ustoupiti, takořka celá dřívější posice je opět v našich rukou. — Ve Flandrech pokračuje bubnová palba. — V Paříži zahájená byla nová čtyřdohodová konference. — Ohlašuje se nová nepřátelská generální ofensiva na všech frontách.

Dne 27. července. Na horní Susitě zmocnil se nepřítel obce Soveje a Negrilesci. V lesnatých Karpatech kolísá ruská fronta od Tatarského průsmyku až ke Kirlibabě. Kolomyje obsazena rak. vojskem. Též Čortkov a Trembovla jsou v německých rukou. — Na západě ve Flandrech dělostřelecké boje. Na Chemin-des-Dames zmařeny nové francouzské útoky. — Ruská vláda svolává do Moskvy národní kongres. Lenin byl zatčen. Vláda chce urychliti proklamaci ruské republiky.

Dne 28. července. Na Putně mohl nepřítel svou frontu o něco posunouti ke předu. V Bukovině další pokroky. Hora Tomnatic dobyta německým vojskem. Jagelnice překročena, Horodenka obsazena rak. vojskem — Na západě pokračuje bubnová palba ve Flandrech. Francouzské útoky na Chemin-des-Dames. — Německá létadla podnikla útok na Alandské ostrovy a bombardovala také Paříž. — Kerenski byl v bojích v Haliči na ruce zraněn. Dle soukromých zpráv ztratili Rusové na svém ústupu, který se děje na frontě 350 km. dlouhé, celkem 200 děl.

Dne 29. července. Na horní Putně provedeny byly pohyby, vynucené tlakem nepřítele. V jižní Bukovině získává spojené vojsko půdy. Kuty jsou v našich rukou. Čeremoš překročen. Východně Horodenky zlomen ruský odpor. Rakouské a německé vojsko překročilo Zbruč a bojuje na ruském území. Na severní části ruské fronty nic nového. Na Balkáně a na italském bojišti žádné zvláštní události. Ve Flandrech dosáhla dělostřelecká bitva nejvyšší síly. Na několika místech. Jihovýchodně Ailles útočili Francouzi několikráte s nezdarem. Na frontě sinajské u Gazy obnovují Angličani své útoky. — Rakouský ministerský předesda dr. ryt. Seidler byl pověřen utvořením definitivního kabinetu. — V Rusku tvoří se nový kabinet za účasti kadetů. Kadeti dostávají se opět k veslu.

Dne 30. července. Severně údolí Susity a po obou stranách údolí Casina ztroskotalo několik útoků nepřítele. V Bukovině získáváme při překonávání tuhého odporu ruského dále půdy. U Valputny byl dobyt opěrný bod tunelový, nahoru od Fundul-Moldavy překročeno údolí Moldavy. Soverovýchodně Kutů bojují spojenci na pravém břehu Čeremoše. Mezi Prutem a Dněstrem byl nepřítel opět odražen překročili jsme západní hranice Bukoviny. Honvédi obsadili Zaleščiky. Mezi Skalou a Husiatýnem bylo haličské pobřeží Zbruče vyčištěno. Vynutili jsme si místy přechod na ruské území. V prostoře jižně Brodů vpadly rakousko-uherské a německé útočné sbory s úspěchem do nepřátelských zákopů. Ve Flandrech trvá několikadenní dělostřelecká příprava anglická. Na Chemin-des-Dames pokoušelo se včera francouzské velení na frontě nejméně 9 kilom. široké s nejméně 3 nově nasazenými divisemi o velký útok. Po bubnové palbě vyrazil ráno nepřítel od Cerny až k Winterbergu u Craonne několikráte k útoku; naše osvědčené divise odrazily všude útok dělostřeleckou palbou a protiútokem.

Dne 31. července. Ruské bojiště: Po obou stranách údolí Casina útočil nepřítel opětovně velkými silami. Severně údolí byl úplně odražen. Na jižních výšinách zmocnil se našich předních zákopů. V Bukovině kladli Rusové namnoze značný odpor. Spojené vojsko postupuje za bojů východně linie Jakobeni—Fundul Moldava—Sipot dále ke předu. Divise, které postoupily pres Kuty, získaly nejhořejší Seret. Mezi Prutem a Dněstrem byl nepřítel v živých bojích vypuzen ze svých posic východně Sniatyna a jihovýchodně Zalesčíků. U Kryvče, severně Dněstru, dobyly osmanské pluky v osvědčené udatnosti nepřátelskou frontu. Na Zbruči vynutilo si rakousko-uherské a německé vojsko na frontě široké 50 km. na několika místech přechod na východní pobřeží Ve Volyni úspěšné výpady hlídek. Ve Flandrech stupňovala se dělostřelecká bitva k nejkrajnější živosti a potrvala přes celou noc nepřetržitě a ráno přešla v nejsilnější bubnovou palbu. Pak zahájen na široké frontě od Ysery až Lysu silný nepřátelský útok. Bitva pěchoty ve Flandrech tím začala.

Z florenckých památek: Deera Niubova.

SMĚS.

Změny v kabinetě Seidlerově. Protože poslání barona Becka ztroskotalo, pověřen byl dr. ryt. Seidler utvořením definitivního kabinetu. Po celý týden vyjednával ministerský předeseda se stranami ohledně utvoření pracovní většiny v parlamentě a vybudování nové vlády, ve které má vedle ministerského předsedy a 4 úředníků zasedati 12 ministrů parlamentních a sice 6 Němců a 6 Slovanů. Vyjednávání není ještě ukončeno, alespoň v době, co tyto řádky píšeme. Někteří politikové byli povoláni opět k císaři.

Nové odvody v Rakousku. Ročníky 1897, 1898, 1899 povolány jsou k novým odvodům. Hlášení stanoveno je na 6.—11. srpen odvody na 3.—22. září.

Ztráty ve vzduchové válce. Wolffova kancelář sděluje obšírnou statistiku německých a nepřátelských ztrát ve vzduchových bojích, která končí těmito číslicemi: Od počátku války zničeno ve vzduchových bojích nebo sestřeleno 2298 nepřátelských a 683 německých aeroplánů, 186 nepřátelských pozorovacích balonů a 3 německé.

Tajemství černé věže.

„To je stará zámecká hospodyně" pravila děvečka, která je na zámku od svého mládí."

„Nu a je věž stále zavřena?"

„Už několik let je uzavřena a nikdo tam nevkročil. Také by tam nikdo nešel, protože se říká, že tam straší a sama Běta tomu věří."

„A pan baron přijal svého hosta v černě věži?"

„Ano, viděla jsem, jak ten pán šel nahoru."

„A byla jste také ve věži?"

„Ne, čekala jsem dole."

„A viděla jste ho odcházet?"

„Běžela jsem za ním až na nádraží, protože zapoměl nahoře tašku. Byl už ve vlaku, když jsem přiběhla na nádraží."

„A co dělal ve věži Sobota?" vmísil se do výslechu náhle doktor Werner.

„To nevím."

„Můžete už jít" pravil komisař. „Zavoláme si nyní Sobotu. A kdo je to vlastně?" tázal se Wernera.

„Pokud vím, je to lesní hlídač barona a těší se jeho zvláštní protekci. Je to nebezpečný člověk, byl také už trestán a seděl v Lucaře?"

„A přes to se těšil baronově přízni?"

„Ano!"

Sobota vstoupil a dělal hloupý obličej.

„Pan baron přijal v pátek, dne 13. návštěvu nějakého cizího pána. Není-liž pravda?"

„Já nevím", odvětil Sobota.

„Přece jste stál u věže, když cizinec přišel."

„A tak toho myslíte. Ten pán šel nahoru do věže k baronovi."

„Byl jste také nahoře?"

„Byl."

„A co jste tam dělal? Zavolal vás tam baron?" tázal se Werner ostře a pohlížel Sobotovi do očí. Sobota se ušklíbal.

„Nevolal mě tam, šel jsem sám. Měl jsem tam zednickou práci. Baron ale povídal, že hned nemohu nic dělat, že přijde návštěva. A dodal, abych šel dolů a až host jeho přijde, abych ho zavedl na horu. Počkal jsem, když cizinec přišel, vedl jsem ho do pokoje a pak jsem čekal venku, až mě pán zavolá."

„Nu a zavolal vás, potřeboval vás?"

„Ano, asi za půl hodiny."

„A slyšel jste, co oba páni spolu mluvili?"

„Neslyšel nic. Zdi jsou silné a těžkými dubovými dveřmi nic nepronikne."

„Víte snad, jestli oba páni byli rozčileni?"

„Nic nevím, neslyšel jsem nic."

„A když vás baron zavolal, jaké jste dostal rozkazy?"

„Nařídil mi, abych šel pro Maru a řekl ji, že má do černé věže přinésti čaj."

Wolff utkvěl tázavým pohledem na doktoru Wernerovi.

„Je tu Mara?"

„Ano, zavolal jsem jí."

Mara vstoupila a zodpovídala otázky obou komisařů. Černá věž byla uzavřena už od smrti starého zámeckého pána. Nikdo do ní nevkročil. Proto bylo služebnictvu nápadno, že baron najednou nařídil, aby starý pokoj v černé věži uklidilo a vyvětralo. Když baron přijal návštěvu, dostala jsem rozkaz, abych přinesla 2 šálky čaje. Cizince Mara viděla, nemůže se však dobře upamatovati na jeho zevnějšek.

Po výslechu stařeny rozhodli se oba komisaři odjeti na nádraží a vyslechnouti staničního úředníka. Tento potvrdil jim to, co již slyšeli.

„Nebylo vám u muže nic nápadného? tázal se Wolff.

„Nic zvláštního. Cizinec se mě jen tázal, je-li jeho zpáteční lístek ještě platný. Řekl jsem, že je a zahlédl jsem, že lístek měl číslo 333. Tři trojky, proto jsem si to pamatoval."

Wolff přistoupil k telefonu a zavolal Vídeň. A skutečně se dověděl, že lístek číslo 333 ve Vídni na jižní dráze byl vydán, a že útržek jeho byl večer zase ve Vídni vrácen.

„Myslím, že tím je řízení naše zde ukončeno" pravil Evert. Je dokázáno, že Henning opustil Rottenhall a večer se vrátil do Vídně. Musíme jet do Vídně, a pokračovati tam v pátráni. Tedy pojedeme?"

„Ne, pane kolego. Ještě nepojedu! Mám ještě v Rottenhallu něco na práci" — odvětil komisař Wolff.

„Snad u Wernera?"

„Nikoli, na zámku!"

KAPITOLA II.

Hanuš Rottenhall a policejní komisař.

„Ach ty chceš najednou odcestovati? — zvolala Bella ke svému manželi, který seděl naproti ní celý bledý a nervosní.

„Je to něco tak zvláštního?"

Poslyš jen! Co tě napadlo odjet sám a sám do světa. Proč chceš cestovati sám? Vždycky jsme jezdili společně, proč najednou nechceš jet se mnou?"

„Mě se zdá, že je to u tebe zase záchvat žárlivosti. Domníváš se snad, že pojedu v jiné společnosti?"

Německý kancléř pro spolek Německa s Rakousko-Uherskem. Říšský kancléř Michaelis měl rozmluvu s berlínským korespondentem „Neue Freie Presse", v níž pravil: Německo a Rakousko-Uhersko jsou v takovém spojenectví na zdar i zkázu, že zdá se mi nemožno chladnokrevně pomysliti, že by jednou mohlo dojíti k odštěpení se jednoho člena tohoto svazu. V Německu je zakořeněno přesvědčení, že Německo a Rakousko-Uhersko jsou na sebe tak odkázány, že od těsného spojení je odvislá jejich přítomnost, jejich budoucnost i život a jsem přesvědčen, že při nejmenším ve stejné míře trvá toto přesvědčení také v Rakousko-Uhersku. Válečné společenství mezi oběma spojenci je pro mne téměř nerozlučitelné. Abych to vyjádřil se vší zřetelnosti, rozhodl jsem se, třebas je mi to velmi těžké, přerušiti své práce a v neděli odcestovati do Vídně. Jedním z prvních činů mé vlády bude vysloviti císaři Karlu a vedoucím rakouským a uherským státníkům naše nazory o spojenectví mezi Německem a Rakousko-Uherskem. Věrné soudruženství až ke společnému míru je zásadou, kterou stavím pro politiku obou spojených říší. Rozumí se samo sebou, že společný mír neznamená konečný termín, nýbrž spojenectví a společná práce nalezne teprve své pravé pokračování po šťastně dosaženém míru.

Třetí vláda revolučního Ruska. Třetí ruské revoluční ministerstvo je toto: Kerenski, min. předseda, Někrasov, min. bez portefeuille a místopředseda. Tereščenko, ministr zahraničních záležitostí, Čeretěli, ministr vnitra, pošt a telegrafů. Prešanov, kontrolor výživy. Černov, min. orby, Skobelev, min. války Vladimír Lvov, vrchní prokurátor sv. synodu, Gudonov, říšský kontrolor, Jefenes, min spravedlnosti, Perešenkov pro veřejné zdravotnictví.

Dívky chtěly odejít s vojáky. „Národnie Noviny" píší: Ze Segedína odcházela nedávno pochodová setnina. Odjíždějící vojáky doprovázel na nádraží zástup matek, manželek a dívek. Po rozloučení nacpali mužstvo do vozů a vlak se hnul. Ale když zastavil na první stanici, seznal velitel, že poslední vagon, který měl být prázdný je najednou plný děvčat Věc byla veliteli tím nepříjemnější, že na vlídné slovo nechtěly dívky vystoupiti. Musela přijít stráž, a ta děvčata vyhnala. Velitel setniny si oddechl' Na příští stanici však, kde se vzaly tu se vzaly, zase byly v posledním voze dívky. Když je stráž vyhnala, obešly vůz a druhou stranou zase vůz obsadily. Když je opět vysadili, zůstala stráž ve voze, protože se velitel obával, že by odvážné dívky šly s vojáky až na frontu.

Vegetarian. V nynější době všeobecného vegetarianství bude jistě zajímati sdě-líme-li že dle nejnovějších výzkumů, obnáší tlukot srdce vegetarianova za minutu 58 tepů, zatím co srdce člověka pojídajícího maso, vykoná za tutéž dobu 75 tepů..

Vliv teploty. Pekaři tvrdí, že lidé snědí v zimě o 25 proc. více chleba než v létě za teplého počasí.

□ □ □

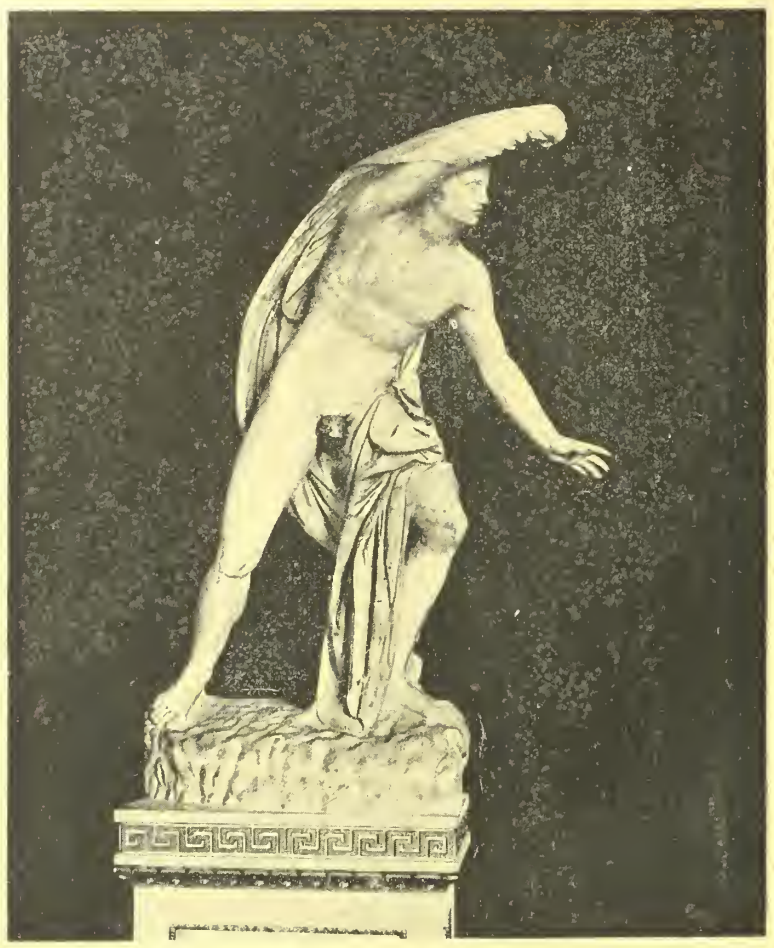

Památky z Florencie: Syn Niobův.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Květiny v domácnosti. Květiny dodávají obytným místnostem přívětivého ozhledu, zkrášlují obydlí i i chudé dělnické rodiny a činí je zdravějším, přispívajíce tu k osvěžení vzduchu. Zejména to platí o rostlinách s bohatým listovím, které denně vydechují veliké množství kyslíku, očisťujíce naproti tomu vzduch od kysličníku uhličitého. To je zejména pro obydlí dělnických rodin zpravidla těsná a hustě obydlená, velmi důležito a lze proto doporučiti, aby se listnaté květiny v našich domácnostech v hojné míře pěstovaly.

Muškátový ořech proti vším. Tři až čtyři muškátové oříšky se nastrouhají a naplní se jimi dva malé pytlíky, které se zavěsí na tkaninci tak, aby jeden visel na prsou a druhý mezi lopatkami na zádech. Prostředek ten osvědčil se dobře vojínům v poli.

Jemné krajky a j. podobné tkaniny, které delším ležením sežloutly, vybělíme, když je po vyprání necháme ležeti 24 hodin v kyselém sbíraném mléce nebo podmáslí.

Vrzání dveří se zabrání, když se závěsy natřou tuhou; stačí také prášek z oškrabané tužky.

Prostředek proti štěnicím. Štěnice jsou zajisté velice nepříjemní, ale také nebezpeční hosté, zdržující se většinou ve starých vídeňských činžácích, kde mnohdy nepomáhá proti nim ani největší čistotymilovnost hospodyňky. K vyhlazení štěnic doporučuje se ve vodě rozředěnýroztok sublimátu, jenž zhotoví se takto: 1 gram sublimátových pastilek rozpustí se ve 30 gramech vody, k tomu přidá se 70 až 90 proc. alkoholu. Roztok nastříká se do všech skulin, trhlin a koutů, stěn, postelí, vložek, podlahy, dveří, židlí na zadní strany obrazů atd.

Staré olejové obrazy se osvěží přetřením salmiakovou vodou pomocí jemného sukna. Sežloutlá bílá a světlá místa přetřou se vodou, okyselenou kyselinou solnou nebo kysličníkem vodičitým.

Nepromokavé plátno. Na 1 kg. mazlavého mýdla v horké vodě rozpuštěného se přidá roztok zelené skalice, až se mýdlo se propere a smísí se se 100 gr. kaučuku a 1 a půl kg. lněného oleje.

Vlhké boty nutno po řádném očistění dobře osušiti a pak namazati pomocí vlněného hadru terpentýnovým olejem. Olej chrání je i před myšmi.

□ □ □

„Ať je tomu tak, nebo není mě se tvé chování v poslední době vůbec nelíbí. Nejsi celé dny doma. Sedím tu v Rottenhallu věčně sama. Musíš mít ve Vídni přece jen nějaký magnet, který tě tam táhne."

„Nech mne na pokoji se svými žárlivými nápady. Jsi nervosní od té doby, co jsi spatřila Carloniho."

„Neomlouvej to! Sám nepojedeš nikam, to ti povídám!"

„Pojedu přece! Pojedu pozejtří a sice sám!"

Bella se kousla do rtů.

„Jsem zvědava, jaká je to cesta?"

„Čistě obchodní."

„Od které pak doby staráš se o obchodní záležitosti. Vždyť až dosud všecko obstarával správec."

„Tentokráte si to obstarám sám, bez správce!"

„Ty lžeš!" Zvolala Bella. „Lžeš! Nejedeš za obchodními věcmi. Máš nějakou ženštinu a s tou chceš odjet!"

„Nekřič tak! Nemusí služebnictvo všecko slyšet."

„To je mi zcela lhostejné. Já ti jen říkám, že s tou ženštinou nepojedeš. Ručím ti za to. A běda ji, jest-li ji dostanu do svých rukou."

„Nic ji neudčláš" chladně a zatvrzele odsekl baron.

„Kdo mi to zakáže?"

„Já sám."

„Uvidíme."

„Ostatně nesnesu tvoje každodenní scény. Jsme oba nervosní, sestárli jsme. Náš poměr je už nesnesitelný a proto ti navrhuji Bello: Rozejděme se! Já pozejtří odjedu na několik dní a než se vrátím Bello, opustíš ty Rottenhall. Není jiné pomoci, máme-li se oba uklidniti. Jsi srozuměna s rozchodem?"

Nežli překvapena Bella mohla dáti odpověď, vstoupil sluha a sdělil, že policejní komisař doktor Wolff z Vídně přeje si mluviti s baronem.

Stín přeletěl tvář Hanušovou. Nicméně ale pravil klidně:

„Ať vstoupí!"

„Buď tak laskava" — obrátil se k Belle „a nech mě s tím pánem o samotě. Bella uposlechla a opouštěla pokoj se slovy:

„Daleko jsi to dopracoval! Už i policie přichází do domu."

Rottenhall přijal komisaře se zdánlivým klidem a příjemným hlasem se tázal:

„Co si přejete pane doktore?"

„Přicházím v záležitosti profesora Henninga. Potřebuji nějaké informace."

„Informace? Ode mně?"

„Pane barone vždyť jste sám žádal úřady, aby zavedly vyšetřování."

„To je pravda, já ale chci odjet a nerad bych se nechal rušit výslechy."

„Chcete odjet?"

„Ano."

„Pane barone, neráčil byste cestu svou odložiti?"

Rotte..hall zlostně vyskočil. „Ani mi nenapadá. Vůbec nechápu, proč mne obtěžujete. Víte přece, jak se věc sběhla. Jste informován, že profesor Henning odjel do Vídně. Proto mne nechte na pokoji! Je vyloučeno, abych odložil svou cestu. Ostatně pátrejte ve Vídni a ne v Rottenhallu. A po Vídni mi nic není.

„Snad máte pravdu. Ale i když budeme ve Vídni pátrati, budeme snad vaši pomoci potřebovati."

„Nevěděl bych k čemu."

„Nesmíte zapomínati, že poslední životní známka o Henningovi přišla z Rottenhallu."

„Ne z Rottenhallu" — skočil mu baron do řeči. „Z jižní dráhy ve Vídni."

„Vida pan baron je dobře informován. A právě proto jste jedinou osobou, která nám může být nápomocnou. Profesor Henning je přece přítel váš z nejmladších let a tu máme za to, že snad se vám svěřil, co hodlá podniknouti?"

„Nechte mne na pokoji. Mám té věci až po krk. Moje styky s Henningem jsou už zapomenuty. Je tomu 20 let, co jsem se s ním rozešel. A při poslední rozmluvě neříkal nic, co chce podniknouti a jaké má plány. Nemohu se na nic určitějšího upamatovati, jen na to, že Henning mimochodem naznačil, že by rád jel zpět do Kahýry."

„Máme ale za to pane barone, že profesor Henning měl se svým přítelem z mládí důležitější rozmluvu po 20 letech nepřítomnosti. Víte snad, proč Henning přijel vlastně do Vídně?"

„Pokud je mi známo, chce vydati nějaké vědecké dílo a shání ve Vídni nějaký materiál a pak hlavně nakladatele. A pak vyřizoval tu nějakou rodinnou intimní záležitost."

„Snad vám pane barone řekl o této své rodinné záležitosti něco určitějšího?"

„Nevím co by mi mohl říci. Co mi je ostatně do jeho intimních věcí" — zvolal rozčileně baron.

Komisař se podivně usmál.

„Nerozumíte mi pane barone a nemáte příčiny k rozčilování. Ostatně jsme informováni, že profesor Henning navštívil doktora Wernera, že dcera jeho Lora je zasnoubena s vašim synovcem hrabětem Kurtem Leuchtendorffem a že za

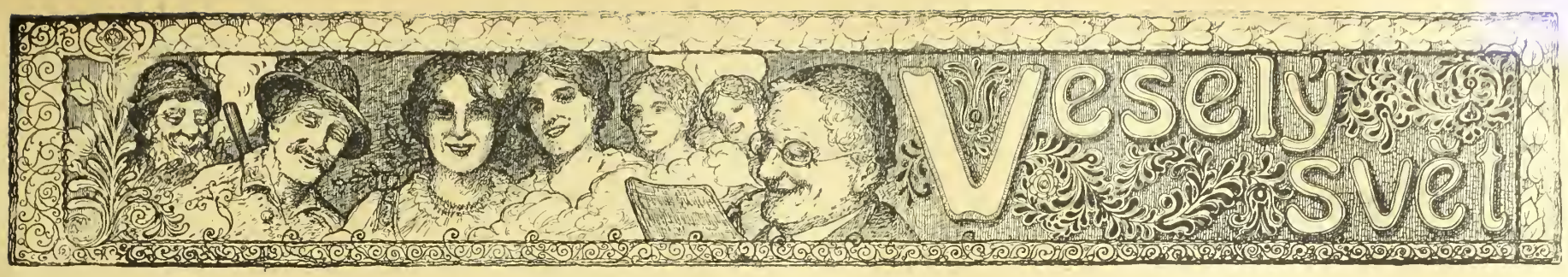

Nejstarší.

„Kdo je nejstarší v této obci?" ptal se pan okresní jistého sedláka."

„Ach pane okresní, je to starý Máchal, ale minulého týdne zemřel."

*

Podezřelé.

„Otvírá vám vaše paní rovněž dopisy, které vás docházejí?"

„Jen tehdy, stojí-li na listě „vlastnoruční dodání."

*

Obrázek z velké doby.

Kupec: Cože nyní jsou hodinky o pět korun dražší než před rokem?"

Prodavač: „Ach ano — musíte přece uvážiti, že metrický cent ocele podražil rovněž o 5 korun."

*

Jen polovic.

„Právě jsem potkal revírníka Koroptvu, který mi pravil, že mu žena povila dvojčata.

„Ale dejte pokoj — tomu musíte vždy věřiti jen polovic."

*

Útěcha.

Prosebník: „Nevěříte jistě, jak se lze dnes těžko zvednouti."

Milionář: „Jen počkejte ještě okamžik — až budou aeroplány lacinější, pak to půjde snadněji."

*

Galantnost?

Hostitelka: „Myslím pane inženýre, že vám chutná?"

Host: „Ó, rozhodně milostivá paní, mám takový hlad, že bych snědl i to nejhorší."

*

Úspora.

Prodavač: „Zde jsou dva teploměry, milostivá paní, jeden je Celsiův a druhý Reaumurův. Dle Celsiova vře voda při 100 dle Reamura při 80°".

Paní: „Vezmu tedy Reamurův, ten je úspornější."

*

Dobrá odpověď.

O svatbě jistého držgrešličky tázán byl družba, známý to čtverák, ví-li asi, proč se říká: „Všude dobře, doma nejlíp." — I odpověděl: „Jak pak bych nevěděl! Doma si člověk na příklad vezme, co se mu líbí, kdežto v cizině musí býti spokojen s malem."

*

Z vojenského humoru.

Kterýsi berlínský list vypravuje tuto historku: Do vozu elektrické dráhy vstoupí setník, ale protože jsou všechna místa obsazena, zůstane stát uprostřed. Téměř současně vstává nedaleko něho starý domobranec, ale setník mu milostivě kyne: „Jen seďte!" Bodrý domobranec se posadí, ale za chvíli chce znova vstáti. Laskavý setník však ho opět usadí. Vůz přejel zatím několi stanic. Po třetí vstává domobranec, ale když setník opět chce mu pokynouti, praví voják zoufale: „Poslušně hlásím, pane setníku, nechte mne konečně vystoupiti, musím se beztoho vracet šest stanic!"

*

Dlouhé spaní.

V B—ském semináři budíval mladé theology páter spirituál obyčejně slovy: „Pochválen buď pán Ježíš Kristus!" načež theolog musil vstát a příslušně odpovědět. I stalo se kteréhosi dne, že theolog Doušek, odebrav se později večer na lože, zaspal a ranního zvonění ani burcování neslyšel. Po ranní modlitbě prošel spirituál sálem ještě jednou, chopil spáče silně za rameno a hlasitou otázkou: „Doušku, jak pak dlouho budete ještě spát?" probudil ho ze spaní. Doušek, uleknuv se, vyskočil, třel si oči a odpověděl jako obyčejně: „Až na věky věkův. Amen."

Stejné role.

„Vy jste tedy správním radou akciové společnosti Co máte při tom na práci?" — „Nic, jen mlčet." — „To je znamenité: jako můj muž v manželství."

*

Prozradil se.

Bohatá dáma k mladému muži, který se k ní stále vtírá: „Nenamáhejte se. Víte přece, že je tatínka ve všem poslechnu, a otec nechce o vás ani slyšet, protože vás nezná." — Elegán: „Mám já to smůlu! Jedni mne znají tuze dobře a odmítají mne a ti, co mě neznají nechtějí mi také dát své dcery."

Důkaz.

To už je tak; všichni lidé nemají stejné zaměstnání. To vidíte na víně — jeden ho nosí a druhý ho pije.

*

Stejná nebezpečenství.

To je můj amulet — ten mě chrání proti všemu, jako na př. proti dělostřelbě, mečovým ranám, zasnobení a p.

*

Jak tomu rozuměl.

Zbohatlý bagounář k učiteli klavíru: „Poslyšte pane Vykoukal. Dvě léta se ten můj kluk již u vás učí a stále nic neumí. Nemyslíte, že by to pomohlo, kdybych koupil nový klavír?"

*

Strach.

Plukovník k hejtmanovi domobrany, který se bojí své ženy: „Jen nahlas, nahlas, nebojte se pane hejtmane, vaše paní nás neslyší."

*

Při koupání.

(Ve shromáždění tučných, lalůčkovitých panů radů):

Kolega ku kolegovi: „Tak co pane kolego, kolik tonaže jste ztratil od lonska?"

*

Ze studentských let.

„Kdy dostaneš vlastně nové šaty?"

„Myslím, že ve čtvrtek, nepoptá-li se ovšem krejčí mezitím, jaký jsem platebník."

*

Nedorozumění

„A jak se daří našemu příteli Javůrkovi?"

„Když jsem ho viděl posledně neměl ani košile na sobě."

„Chudák ubohý. Tak nízko tedy poklesl?"

„Totiž — koupal se právě."

*

Dobrá hlava.

Čeledín: „Pantáto, já na vašem místě dal bych Vašíčka na studie, on má moc dobrou hlavu." — Sedlák: „Jak pak ty to můžeš vědět?" Čeledín: „Dobře, pantáto: O posvícení pral se s Tondou, ten ho kříš' opukou do čela, opuka se rozlítla, ale hlava zůstala celá."

*

Diplomatický.

Ona: „Bývají chvíle, kdy se přeji býti mužem."

On: „Kdy na příklad?"

Ona: „Když kráčím vedle modistického krámu a pomyslím jak by byla moje ženuška šťastná, kdybych jí koupil nový klobouk."

*

Přepočítal se.

A (v čekárně): „Nyní jste vy na řadě pane!"

B: „Jděte jen vy napřed, (přesvědčivě) snad mi pan doktor něco zaplatí — dostane-li od vás — je mi totiž dlužen!"

A: „Hahaha — i mě je dlužen."

*

Na stoně.

„Ne, ne, dítě moje, to není nic podivuhodného zmešká-li tvůj muž jednou vlak. To se může státi každému."

„To je sice pravda, otče, ale uvažte jen ... telegrafoval mi ve dvě hodiny, že zmeškal vlak. A ten přece odjíždí až ve tři odpoledne."

*

Opařen.

Kdysi setkal se slavný francouzský básník Viktor Hugo ve vlaku s jakýmsi mluvkou, úplně mu neznámým. Žvanil neustále, dorážel na slavného mistra a když Hugo v bezmezné netrpělivosti konečně povstal chtěje se vzdáliti, zvolal pan neznámý: „Víte-li vůbec kdo já jsem a s kým jste mluvil? Já jsem Viktor Hugo!" — „To je věru podivné" — odvětil klidně slavný spisovatel „já jsem to totiž také."

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživým, slabým a malomyslným zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy. 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, od'el. **663.**

Specialita! Speciálita!

Ia. náhražka citronu

za kg K 5·—

přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 205 Telefon 4135

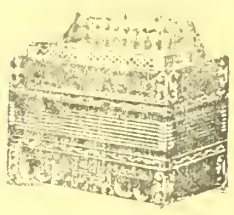

Velký výběr

všech hudebních nástrojů jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou 1958

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro zátáčečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. stát. cí medail.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSÍ.

Dámy, které v případě tomto úplně se necítí, obrátte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno

Ida Krause-ová Přešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h. více.

Přes milion již prodáno 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň V./2. Konigasse 46/III

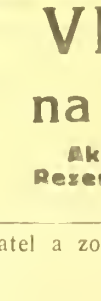

Na **1 000.000** ručních šidel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlí a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 rozličn. druhy K 4— a K 3·50. Porto a dobírky účtuji se zvlášť. Na bojiště jen proti předem za slaném obnosu. 203

P. E. Lachmann Vídeň IX

Mosergasse 3, odd. 40

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadno jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zaplatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplacené, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Lastenstrasse 3/15. Prodavači se hledají. 2044

---

60 kusů zaručeně potřebných předmětů za K 3·80 dobírkou zašle **Jan St. Vondrák v Žamberku.** 2060

Pište věčně se budete mít překvapení!

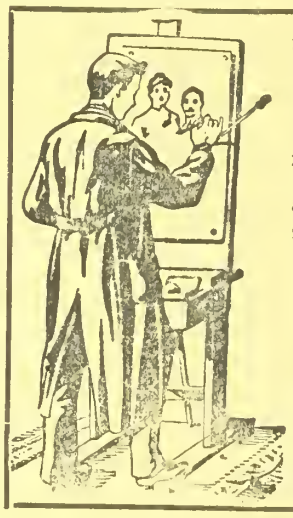

2067 Pietní

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chmrada,

VÍDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Cenníky na požádání, zástupci se přijímají.

Ve velkém 1976 V malém

Obuv, svršky a kamaše

Nejlepší ruční práce, zavýrobky velmi ceny. Svršky „Achilles" čné vršky velmi levné. továrna na obuv a svršky Vídeň VII./c Mariahilferstr. 76

Illustrovaný cenník zdarma.

Zdarma a vypláceně

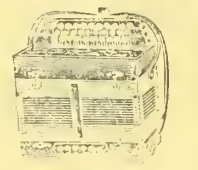

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·— 2řadové vid. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100·—, 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD**, c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy)

KDO inseruje Prodává!!

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Moste 1547. (Čechy).

Niklové nebo ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massiv. stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny visací a stojací ve velkém výběru co nejlevnější se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb. peníze zpět. 2013

---

500 korun!

Dám vyplatím, když můj „halo Pio" nevyhubl. Vám od kož. kuří oka, bradavice a roh. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Stoté díky a uznáv. doplsy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

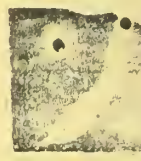

Kemeny Košice (Kaschau), I. pošt. schránka 12/222, Uhry

Vole a tlustý krk

jest onemocnění štítných žláz, které včas musí býti léčeno, nemá-li býti činnost tohoto důležitého orgánu čím dále tím obtížnější a nepříjemnější a nemají-li nastati velmi často i dosti povážlivé zjevy. Lékařská věda zjistila s plnou určitostí, že jod obsahující přírodní minerální soli v různých stadiích silného krku a volete mají výtečný účinek. S nesčetného množství nemocných všichni potvrzují rychlý a úplně neškodný účinek v jejich nemoci, když požívali našeho ryze přírodního produktu, jenž z nejsilnějších pramenů z Polhory jest čerpán.

Každý tudíž, kdo trpí silným krkem, má vole a naběhlé štítné žlázy, udělá dobře, když si vyžádá

2038 **!! knihu zdarma !!**

o našem domácím léčení.

Každý obdrží tento poučný spis franko a zcela bezplatně! Pište si proto o ni, bude Vám jen k užitku a každý domácí lékař dá zcela jistě k takovému domácímu léčení své svolení. — Zasílá lékárna

„císaře Viléma", Budapešť, VI., odd. 110.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres Herrena 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. II., Graben 16. III., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 93. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 16.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—.

Rezervní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Torst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonorují. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 33.

VE VÍDNI, DNE 16. SRPNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Pronásledování ruských armád v Bukovině něm. vojskem.

Operace na východní frontě úspěšně pokračují. Rusové následkem tlaku spojeného vojska vyklizují Podolsko a Moldavu. V Petrohradě nastolen nový koaliční kabinet Kerenského, který chce ve válce pokračovati.

RUSKÉ ZMATKY.

Těžká krise, která zmítá prudce už několik měsíců celé Rusko, dosáhla svého vrcholu. Rusko stojí před novým převratem. Vnitřní anarchie nebyla potlačena, naopak zhoršuje se den ke dni, a odpor velké části vojska proti dalšímu válčení měl za následek zastavení ruských ofensivních operací v Kuronsku a v Rumunsku a zavinil ústup celé ruské armády z východní Haliče a z Bukoviny. Četli jsme v poslední době několik proklamací vlády a dumy, dělnicko-vojenské rady a armádních velitelů, četli jsme také notu zahraničního ministra Tereščenka a dostalo se nám potvrzení všech zpráv o kritické situaci uvnitř říše a o zoufalé situaci armády. Dnes není pochybnosti o tom, že v Rusku nastává změna kursu, že lidu vzaty budou svobody, které Rusko nabylo po pádu carismu. Už ofensiva zahájena byla Ruskem ne tak na nátlak čtyřdohody, jako spíše za tím účelem, aby ucelena byla opět armáda, obnovena disciplina a aby potlačena byla násilím agitace bolševiků, kteří žádají zastavení války a přetvoření Ruska v ideální socialistický stát. Ofensiva selhala a vyvolala protiofensivu centrálních mocí, která zatlačila ruské armády z východní Haliče a z Bukoviny. Ruská armáda musela ustoupiti protože četné pluky odepřely bojovati na cizí půdě a proti rozkazům velení ustoupily z bitevní čáry do zázemí. Ruské vojenské velení netajilo tento příšerný stav v ruské armádě, naopak sdělilo všecky detaily ve svých štábních zprávách a označilo zároveň viníky. A protože současný pokus bolševické vzpoury v Petrohradě ztroskotal, začalo v Rusku strašné pronásledování socialistických bolševiků, zatýkání, na frontě obnoven trest smrti a nastaly hromadné popravy neposlušných vojáků a desertérů, zkrátka obnovena stará hrůzovláda jen s tím rozdílem, že dříve diktoval car a dnes Kerenski. Vláda také v několika notách ohlásila nejostřejší opatření za účelem obnovení klidu v zemi a novou organis. odporu armády. Zatkla několik tisíc stoupenců Leninových, povolala do Petrohradu spolehlivé vojsko, rozpustila finský sněm a provedla celou řadu kroků na potlačení nové eventuelní vzpoury a znemožnění událostí, jaké sběhly se na příklad v Kronstadtu. Po celých 10 až 14 dní konají se v Petrohradě důležité schůze ruských a čtyřdohodových politiků, vláda byla v permanenci, v hlavním stanu zasedaly velké válečné rady. Ruská armáda ustoupila zatím z Haliče a z Bukoviny do Podolska a když zbavila se nespolehlivých živlů, s nimiž zatočila s nebývalou bezohledností, dostala nové posily z vnitrozemí a postavila se na nový odpor postupujícím rakouským a německým armádám, které stojí už na půdě podolské a bessarabské. Vláda petrohradská zároveň prohlašuje, že bude pokračovati ve válce a věří, že ústup z Haliče a Bukoviny zůstane epizodou. Nezklame se opět, jako vícekráte se už zklamala? A podaří se jí udělati pořádek v Petrohradě, poštěstí se jí záchrana na národním kongresu, který bude se v brzku konati v Moskvě? Asi stěží, neboť nepodařilo se dosud ucelit petrohradskou vládu která je ve stavu demise. Vždyť i postavení Kerenského není tak pevné jak se zdá a Kerenski také jen proto nabízel demisi, již ovšem vláda nemohla přijmouti. Situace Ruska je zoufalá, jen mír může přinésti záchranu.

* * *

FINSKO.

Mezi Ruskem a Finskem vypukl zřejmý konflikt, který nebude už možno skoncovati v míru, nýbrž jen násilím. Finský zemský sněm, který jak známo má socialistickou většinu vypracoval novou ústavu finskou a prohlásil Finsko úplně neodvislým. Z počátku Finové nenaráželi v Petrohradě na velké překážky, protože ruští socialisté podporovali snahy finských soudruhů. Po ruském ústupu z Haliče a Bukoviny, po potlačené revoluci bolševiku v Petrohradě, nastala v Rusku změna kursu, nastolena diktatura a tím také vyvolán obrat proti Finsku. Vláda Kerenského, která z počátku nechtěla vyhověti kadetům, kteří zaujali příkré stanovisko proti Finsku a Ukrajině najednou obrátila, neschválila usnesení finská rozpustila finský sněm a vypsala no-

Císařovna Zita a císař Karel při nedávné návštěvě v Lublani.

Za svého pobytu v Lublani navštívili císařovna Zita a císař Karel tamnější průmyslovou školu.

Nadšené ovace, uspořádané císařovně a císaři na lublaňských ulicích.

Císařovna Zita loučí se v Lublani s císařem Karlem.

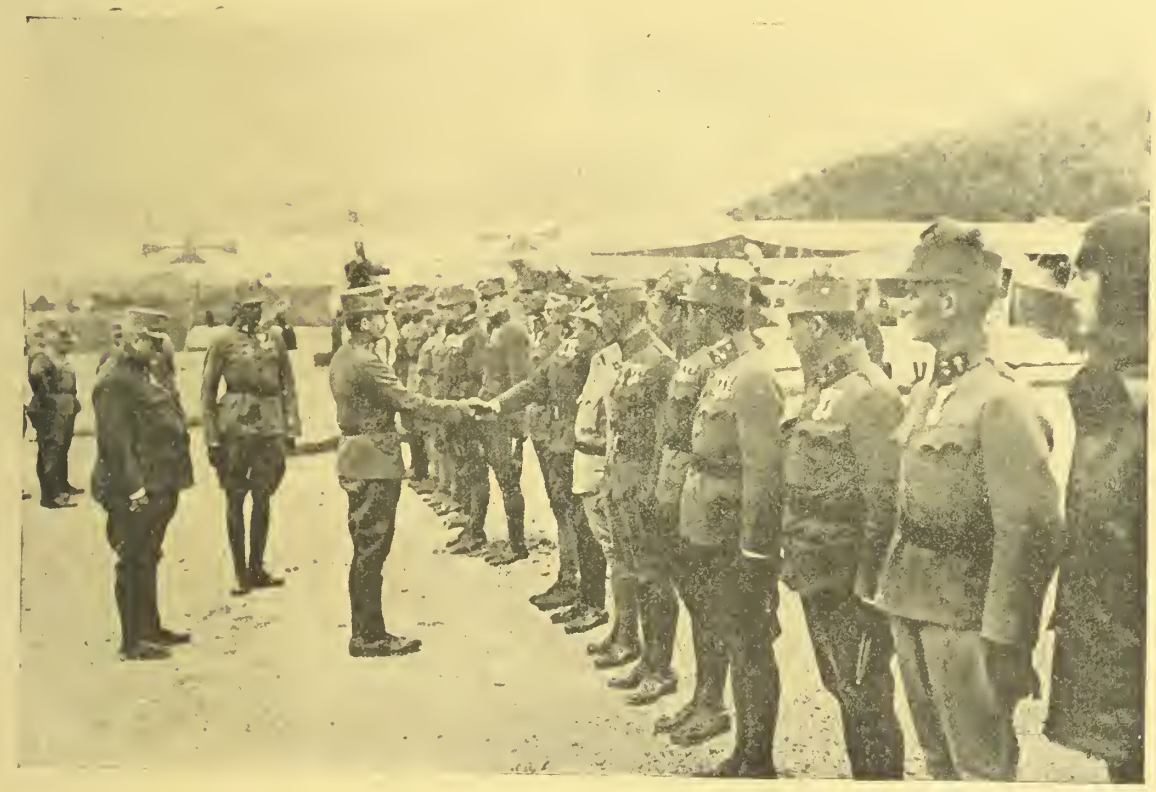

Císař Karel na inspekční cestě v Tyrolsku: Zastávka u rak.-uh. letců.

Císař Karel za svého pobytu v Lublani rozmlouvá s nejmenším vojínem.

vé volby. Tím vypukl mezi Ruskem a Finskem zřejmý konflikt.

*

Finsko má 377.000 km² rozlohy, obyvatel 3.3 mil. Z toho je 2.4 mil. Finu, 400.000 Švédů, 8.000 Rusů a 3.000 Němců. Roční přírůstek obyvatelstva obnášel 1.3%. Hlavní město Helsingfors má 200.000 obyvatel. Kromě toho žije 300.000 Finů v Americe. Finsko je země neobyčejně vyspělá. Analfabetů má jen 0.9%. Oseté pudy má 5.7%, lesů 91.5%. Puda je rozdelená mezi malé rolníky. 54% veškeré orné pudy je rozděleno na majetky méně než 5 ha, 22% na statky 5—10 ha. Celkový výtěžek úrody činí ve Finsku 340 mil. finských marek. Vývoz másla do Anglie má cenu 26.4 mil., do Německa 3.3 mil., do Ruska 2 mil. země má 4380 průmyslových podniků, které zaměstnávají 10.000 dělníku. Finsko vyváží hlavně do Německa (202 mil.), pak do Ruska (140) a do Anglie (60). Vyváží hlavně obilí, kov, stroje, minerálie, dříví atd. V roce 1912 přistálo ve Finsku a vyplulo 10.000 lidí s tonáží 2.9 mil. Z toho bylo lidí finských 6.447, ruských 1.078, švédských 850, norvéžských 447, německých 441, dánských 49, britských 237 atd. Železnic má Finsko 3.500 km.

□ □ □

K UDÁLOSTEM V POLSKU.

Známý německý spisovatel Friedrich Naumann, vydal spisek pod názvem: „Co se stane z Polska", v němž posuzuje poměry v Polsku, jak se vyvinuly během války. Vytýká Němcům, že činí nesprávně, jestliže Polákům předhazují nevděčnost vůči „osvoboditelům" a vysvětluje, proč Poláci nepovažují obsazení Polsky německým a rakouským vojskem za „osvobození". Od národa, který až dosud znal pouze politiku protestu, nelze žádati najednou skoro nadlidský smysl pro realitu. Hluboký vliv na smýšlení polského lidu měla hospodářská opatření válečná. Z prováděných rekvisicí a nucených koupí Poláci nabyli dojem, že Němcům nezáleží na další životní schopnosti Polska. Především Lodž trpí rekvisicemi mědi a myslí se tam skoro všeobecně, že rekvisice měděných nádob a nástrojů měla za účel, zničit životní sílu průmyslu. Líče tovární podniky ochrnuté těmito rekvisicemi, vychází Naumann z „továrních sálů s pocitem hlubokého dojetí, neboť i když to, co se tu děje, jest nutno, jest ukrutno. Máš tu dojem národohospodářsky neupraveného a proto neúčelného jednání. Tím mnohem více pokazíme než získáme." Naumann zdůrazňuje silně kladný živel, který se může založení státu opříti: silně vyslovené polské národní sebevědomí. „Nebude-li národní myšlenka uspokojena, může velmi snadno jednou chtít vystoupiti revolučně, jakmile tomu dovolí vojenské poměry doby. Varšava se podle mého mínění raději zničí, než by dobrovolně vešla v nové poddanství. Na tomto místě přestává všechno myšlení na prospěch a staré plameny vyšlehují ze země. Je tu možné ještě mnohé překvapení. V zoufalém boji byl si podali ruce aristokrati i socialisté, a mnohé části měšťanské vrstvy pohněvané okupací a rekvisicí by pozbyly své obvyklé opatrnosti." Naumann konečně žádá, aby velké ideje nebyly podávány v příliš malých dávkách. „Bojím se však, že zde byla tato chyba učiněna a denně jest dále činěna. Před 5. listopadem 1916 byla ještě úplná nezávazanost, chtějí-li ústřední mocnosti hráti úlohu osvoboditelů činili nic. Když však už učinily „velké gesto", ohlásivše se jako nositelé svobody, jest proti vnitřní logice jejich vlastního postupu, když se sladkokyselou tváří si nechávají každičký krok pomalu vybojovati. Co chceš učinit, učiň celé!

*

Polské a německé časopisy jsou nyní plny úvah a polemik. Vše točí se kolem zatčení Pilsudského. Jedni se zlobí, druzí se radují. Odstup velitelství polských legií po zatčení Pilsudského zavdává novou příčinu k nespokojenostem a obviňování. Odpírání přísahy se nyní množí a množí se také zatýkání. Němci vytýkají stoupencům Pilsudského nevděk. Pilsudsky byl prece zatčen proto, že chtěl legionáře převésti do tábora, ústředním mocnostem nepřátelského. Když se to nezdařilo, píše „D. T.", vyrukovala prozatímní polská státní rada s pasivní resisten-

ví: „nelze zničit první zárodky polské armády, nikdo nemá práva hospodařiti s polskou krví a polský lid chce nyní zůstati mírumilovným živlem..." To prý si nemohou nechati ústřední mocnosti líbiti a musí proti takové pasivní resistenci Poláků zakročiti. Dosavadní vývoj věci v Polsku jde víc a více vlastní cestou, směrem poškozujícím zájmy centrálních mocností. směrem, jenž musí dříve nebo později přivoditi zrevolucionování Poláků, obývajících mimo království Polské. Poláci chtějí přivtělení jinostátních území — i Litvy — ku své příští říši, chtějí zmezinárodnění Gdanska a Visly. Poláci volají na pomoc levici — nynější většinu — německého sněmu pro své zájmy a proti zájmům centrálních velmocí. Poláci nestarají se již o to, kdo bude napříště východním sousedem Německa, nýbrž o to, „co tomu řekne svět", hlavně Amerika a příští mírová konference. Poláci hrozí zřízením rusko-polské a francouzsko-polské armády a polské vlády v Londýně jako protiváhy vládě varšavské, hrozí agitací z Varšavy pro tyto účely. A vrcholné je prý dojista tvrzení, že všecky tyto zjevy v Polsku byly vyvolány — politickými událostmi v Německu! — „T. R." proti tomu uvádí, že z Polska nevymizely, jak tyto události ukazují, ještě nikterak rusofilské city.

□ □ □

MEMORANDUM POLSKÝCH SOCIALISTŮ.

Holandsko-skandinávský výbor přijal dne 26. července delegáta polské sociálně demokratické strany v Haliči a Slezsku, říšského poslance Daszyňského, který odevzdal toto memorandum: Zástupci polské sociálně demokratické strany ve Varšavě nemohou se do Štokholmu dostaviti, protože jim císařské německé okupační úřady odepřely pasy. Memorandum jest proto předloženo pouze jménem polské socialistické strany v Haliči a ve Slezsku s poznámkou, že obě strany po 26 let společně mají zastoupení v Internacionále. 25 milionu Poláku vede velmi pohnutý, národně politický život a potlačovatelé obávají se jich a pronásledují je jako politický myslicí národ. Od r. 1790 podnikli Poláci deset krvavých válek a revolucí pro svoje osvobození. Polští sociální demokraté prohlašují: Žádáme volné, neodvislé Polsko jako výsledek této války. Bez volného Polska nespatřujeme v Evropě žádné možnosti trvalého, na demokracii založeného míru. Jsme přívrženci sebeurčovacího práva národů a proti annexím a kontribucím, jakož i proti hospodářské válce po krvavé válce dnešní. Jsme pro vybudování země společnou pomocí. Pro nás jest otázkou volnost moří, svobodný a volný přístup k moří. Jsme přívrženci volného světvého obchodu. Jsme pro světový mír na základě dorozumění národů.

□ □ □

NOVÁ VLÁDA V NĚMECKU.

Po několikanedělní krisi byly v Německu provedeny důležité změny vnitropolitické a jmenována celá řada nových státních sekretářů a podsekretářů a několik pruských ministrů. Většina nových mužů jsou však bezbarví úředníci a jen několik politických osob dostalo se do vlády. Proto také není levice německého říšského sněmu tuze spokojena s tímto rozřešením krise a věří, že noví muži zůstanou v úřadech svých jen přechodně a že dříve neb později budou muset rozhodující činitelé v Německu provésti dokonalou parlamentarisaci vlády říšské a také vlády pruské.

Sociálně demokratický říšský poslanec Gustav Haberman, český delegát na stokholmských mírových konferencich.

Z nových mužů v Německu je zajímavou osobou na příklad dr. Spahn, známý předák centra, který stal se pruským ministrem justice. Osobnost Spahnova je dostatečně známá. — Dr. August Müller, první sociálně demokratický státní podsekretář v říšském úřadě německém, narodil se r. 1873 ve Wiesbadenu. Vystudovav střední školu, vstoupil jako učedník do uměleckého a obchodního zahradnictví svého otce a po vyučení odebral se jako zahradnický pomocník do Dortmundu. Odtud pak později do Düsseldorfu. Wansbecku a Hamburku. Roku 1896 dlel krátký čas v Londýně. V těchto dobách zajímal se velmi živě o sociální a národohospodářské otázky a byl horlivým členem odborových organisací. R. 1898 vstoupil do redakce „Volksstimme" v Magdeburku, kde působil tři leta, zdokonaliv se velmi vědecky a politicky. R. 1901 odebral se na universitu do Curychu, kde studoval národní hospodářství a státní a správní právo. Zde dosáhl doktorátu veřejného práva. Vrátil se pak opět do redakce „Volksstimme", kde působil další tři léta. V této době počala jeho činnost v družstevnictví, stal se členem dozorčí rady konsumního družstva v Magdeburku. R. 1907 vstoupil do nakladatelské společnosti německých konsumních spolků v Hamburku a stal se redaktorem publikací centrálního svazu německých konsumních spolků. O dvě leta později byl zvolen za zástupce generálního sekretáře tohoto svazu a r. 1912 za vedoucího člena představenstva konsumního svazu. Když ve válce byl zřízen vyživovací úřad, byl do něho povolán jako člen představenstva. — Dr. šl. Kühlmann od září min. roku zastupoval německou říši u turecké vlády. Kühlmann jako syn dřívějšího generálního ředitele anatolské dráhy narodil se v Cařihradě. Dokončiv právnickou přípravnou službu, nastoupil r. 1898 diplomatickou dráhu; o dvě léta později stal se legačním sekretářem. Působil v Cařihradě, ve Washingtoně, později v Londýně, kde ho zastihla válka. Během války stal se vyslancem v Haagu a pak v Cařihradě. Je mu 44 let. — Wilhelm v. Waldow byl doposud vrchním presidentem v Po-

Dr. Arnošt Zimmermann dosavadni německý státni sekretář zahranični, bude pravděpodobně imenován velvyslancem v Cařihradě.

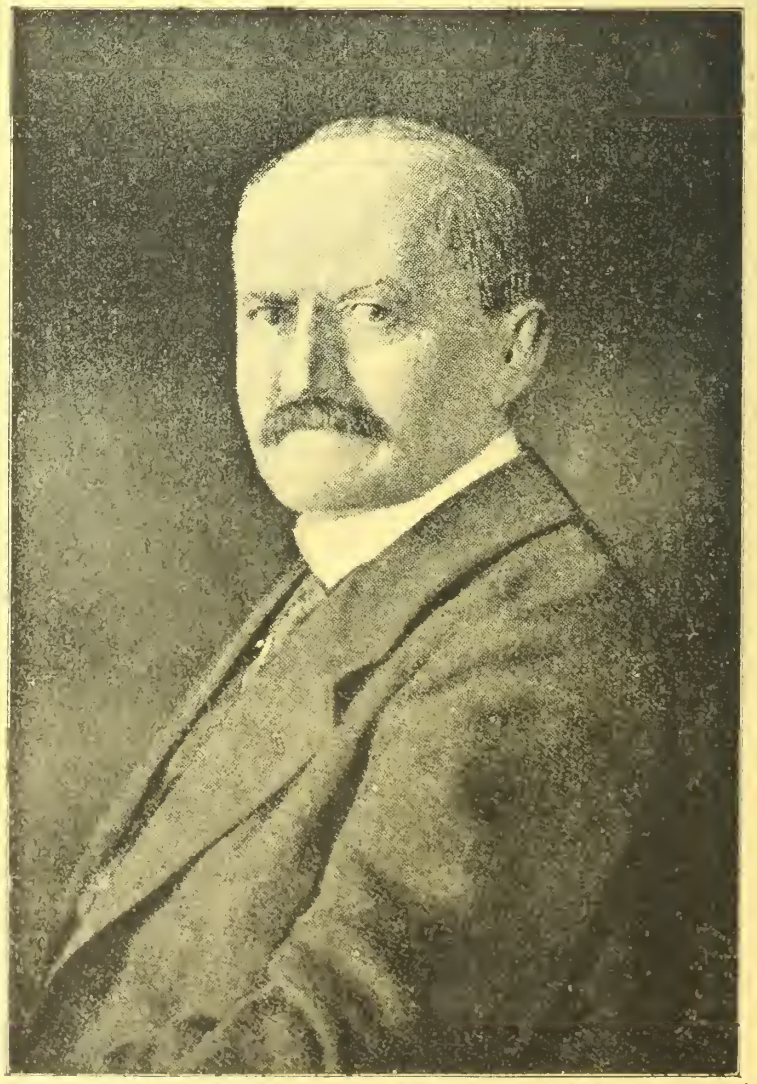

Nový německý říšský kancléř dr. Michaelis, dříve státni sekretář pro výživu. Minulý týden dlel ve Vidni a jednal s hrabětem Czerninem o prostředcich k miru.

mořanech. Již od zřízení válečného vyživovacího úřadu počítán byl za kandidáta na místopresidenta. Doposud byl muž vysloveně konservativních názorů a při svém dosavadním úřadování projevoval neobyčejnou měrou jednostrannost. Je mu 60 let. Vstoupil do státní služby r. 1878, od r. 1886 až 1898 byl zemským radou, od r. 1898 vrchním presidiálním radou v Kralovci a rok na to stal se vládním presidentem tamtéž. Od roku 1903 byl vrchním presidentem. — Nový ministr vnitra Dr. Drews stojí ve státní službě od r. 1891. Od roku 1897 až do roku 1902 byl komisařem v ministerstvu vnitra. Na to stal se zemským radou v Oscherleben. Po dvou letech vrátil se jako tajný vládní rada do ministerstva vnitra. Roku 1911 stal se vládním presidentem v Köslině a po třech letech vrátil se opět do ministerstva vnitra jako státní podsekretář. Je narozen v Berlíně a velmi energický člověk. V politických věcech je prý prost předsudku a ve své správní činnosti ukázal se býti modernistou.

VÝVOJ K SPOLKOVÉMU STÁTU.

„Voss. Ztg. přináší od svého vídeňského dopisovatele Emila Ludwiga článek, nadepsaný „Vývoj k spolkovému státu". Tak si totiž představuje jedině možný vývoj Rakouska. Argumentace jeho je taková: Přes padesát let bojují Němci v Rakousku s 5 slovanskými a 2 latinskými národy o udržení své nadvlády, boj tento však zůstal nerozhodnut. Tuto dějinnou skutečnost vášnivá práce radikálních Němců spojenci svému často zatajuje; v Německu vznikl samozřejmý pocit, že jsou spojenci opravdu německorakouské říše. Válka na počátku svém zdála se naznačovati novou nadvládu Němců, neboť skutečnost, že monarchie bojovala po boku německé a proti slovanské a latinské velmoci posílila populární cit německého spojenství a zdůraznila tento národní moment i uvnitř. Skutečně také po procese Kramářově a aféře českých pluků zatáčelo se v Rakousku do německé křivky. Ale byla to zase právě jen křivka, která po třech letech musila nutně přejíti do jiné, nenémecké. Neboť to, co se v Evropě během války, třeba že opozděně, až v posledním roce vyvinulo, t. j. právo národů na sebeurčení, musilo působiti rozhodujícím způsobem právě na Rakousko. Jeť Rakousko právě v tomto směru zmenšeným, ale školním přímo obrazem národního problému evropského. Jako ve velkém tlačí vývoj státy k vzájemnému smluvnímu poměru, ve kterém každý požívá svobody, sám se určuje a spravuje a přece přistoupením na společná zřízení chrání proti katastrofám sebe i jiné, tak i národové Rakouska se hotoví zformovati volnou autonomií ve spolkový stát. Němci, zejména německý svaz se přirozeně postavili proti těmto snahám. Jen málo jich upozorňovalo, že ty tam jsou doby, kdy na Dunaji se zpívala „Wacht am Rhein". Teprve v posled. týdnech tato ztrnulost mizí a co dříve se zdálo paradoxem, je uznáváno menšinou, která každým týdnem více roste a jejíž základní myšlenka svou historickou logikou si zjedná většinu. Poznalo se a je na čase, aby se to poznalo i v Německu, že zpronevěrou dvou pluků nelze obviňovati celý národ a že proces proti jeho duševním vůdcům je ve svých předpokladech tak nejistý jako nebezpečný ve svých následcích, především však, že v sousedství ruské republiky nutno se slovanskými národy vládnouti prozíravěji a liberálněji než dosud. Autor článku vidí jedinou cestu: samosprávu národů, zde Němci, tam Češi, Poláci atd. Na místo zevní dosaditi národy a zříditi národní státní kanceláře asi jako bývaly dvorské kanceláře josefínské doby, s tím rozdílem, že země by nahraženy byly národy se státními tajemníky. Pak by měla každá národnost svůj politický domov, država každého národa byla by bezpečna a co bylo dosud byrokraty vášnivě potíráno, otázka jazyková, se ukáže jako problém povrchní.

Z posledních bojů v Haliči a Bukovině: Major pozorující protiútok svého oddílu, na okraji lesa lysonského.

Pomník zbudovaný zavražděnému býv. rak.-uh. následníkovi arcivévodovi Ferdinandovi z Este a kněžně Mohenbergové na místě sarajevského atentátu.

9. ZÁŘÍ VE ŠTOKHOLMU.

Velká socialistická konference ve Štokholmu sejde se dne 9. září. Přípravné práce narážely na těžké překážky. Několikráte byla konference už svolána, leč pokaždé byla zase odložena. Doufáme, že tento termín je definitivní. Vyhlídky kongresu posuzují se rozličně. Je dosti pessimistu, kteří nevěří ve zdárný výsledek konference, jako na druhé straně jsou četní optimisté, kteří se nevzdali svých nadějí, skládaných v tento volný sněm socialistického světa. Zdar či nezdar dalších porad závisí na úsilí holandsko-skandinavského komitétu, jenž se snaží postaviti mosty přes propasti názorů, jež dělí socialisty té i oné válčící skupiny a dosud odstraněny definitivně nejsou. Jakkoliv jsme si dobře vědomi, že pouhé sejití se socialistických delegací neznamená již mír, přece jen tolik jsme oprávněni od výsledku porad očekávati, že uspíší probuzení svědomí a že nás přiblíží k rychlému konci války. Velkou zásluhu na předběžných sjezdových pracích mají Rusové. Jejich porady ve Štokholmu a jejich zájezd do Anglie, Francie — nyní také do Italie — měly podstatný vliv na veřejné mínění socialistů. Zdařilo se jim k účasti přiměti zásadně jak socialisty anglické, tak francouzské. Tím však není řečeno, že by vše již bylo vyřízeno a účast zajištěna. V Anglii je silný proud, nepřející Štokholmu; nevychází jen z tak zv. „britského svazu", v jehož čele je ministr práce Hodge, opírajícího se hlavně o organisaci topičů a námořníků, kterou řídí Havelak Wilson, nýbrž zachvátil také část členstva i representantu oficielní dělnické strany. Hodge s největším rozhořčením odmítá mírový kongres ve Štokholmu, dokud německá vojska stojí na obsazené půdě, a Hav. Wilson stále ještě slibuje že topiči a námořníci překazí odjezd anglických delegátů. Také ve Francii není ještě vše definitivně ujednáno. Známo je svorné stanovisko menšiny a většiny, a kromě toho Ribotovo kategorická prohlášení, že socialistům, kteří by chtěli jednati s náhončími císaře Viléma, pasů nevydá. Prý se však poslední dobou mínění obrací ve prospěch Štokholmu, i v měšťáckých kruzích. Snad děje se tak v důsledcích událostí v Rusku. Socialisté francouzští jsou nyní plně také zaměstnáni soudruhem Alb. Thomasem, ministrem pro střelivo, proti němuž vzrůstá silná oposice. Není vyloučeno, že strana nedá svůj souhlas, aby Thomas nadále byl v kabinetě. Datum konference mírové ve Štokholmu bylo posunuto na 9. září po přání Angličanů i Francouzů. Důvodem tu bylo, že nejdříve budou konati socialisté dohody konferenci 28.—29./8., načež se koná 3. září sjezd anglické dělnické strany. Ruští delegáti zajeli nyní do Italie, aby jednali ohledně účasti se socialisty italskými! Oficielní straně (orgán „Avanti") odmítla svého času vláda vydati pasy. Do Štokholmu se také hlásí Američané, a sice Americká dělnická federace. Její poslanci, kteří (jak uvádí Daily News) nejsou socialisty, objasní stanovisko amerického dělnictva v předporadách. Opačného názoru je Gompers, který příkře se staví proti štokholmskému kongresu.

Rozdílení vyznamenání na palubě křižáku „Novara".

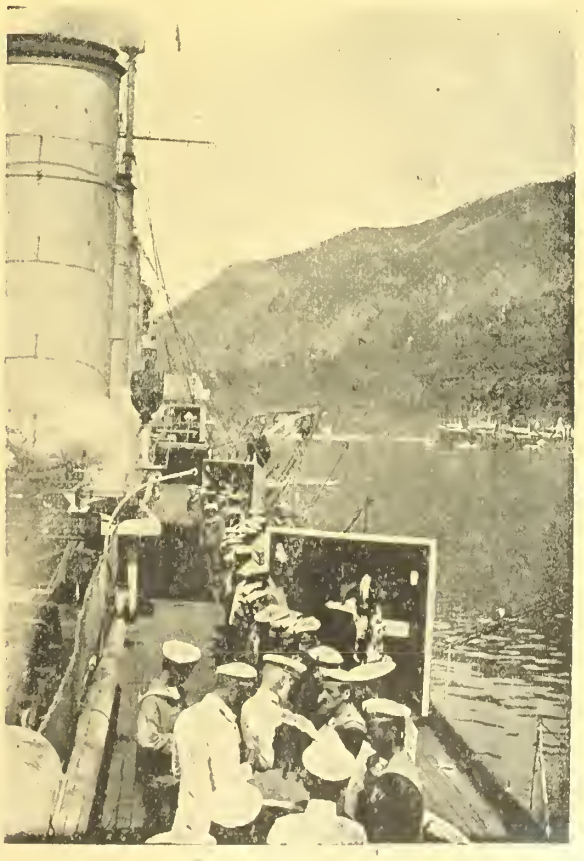

Rozdílení vyznamenání na palubě křižáku „Novara".

HONORÉ DE BALZAC:

EL VERDUGO.

Z věže malého městečka Mendy zavzněla právě dvanáctá. V onom okamžiku opíral se mladý, francouzský důstojník o zábradlí dlouhé terasy, táhnoucí se podél sadu mendovského zámku; byl zabrán v hluboké snění, hlubší než slušelo jeho bezstarostnému životu vojenskému; ale nutno v pravdě říci, že nikdy nebyl čas, krajina a noc vhodnější k úvahám, než tentokráte. Krásná obloha španělská klenula nad ním svůj azur. Třpyt hvězd a vlahé světlo luny, osvětlovaly čarovné údolí, koketně se pod ním prostírající. Šef praporu, stojící pod kvetoucím oranžovníkem, viděl hluboko pod sebou městečko Mendu; připadalo mu, jakoby se bylo skrylo před ostrými severáky za skalami, na nichž stál zámek. Když se poněkud pootočil, spatřil moře, jehož jas vroubil krajinu, jakoby do stříbrného rámu. Zámek byl osvětlen. Veselý ruch plesu, zvuky orchestru, smích důstojníků a jejich tanečnic, to vše zaléhalo k němu, mísíc se se vzdáleným hukotem vln. Svěžest noci, dodávala jeho tělu, denním vedrem zmalatnělému, novou sílu. Zahrady a okolní sady byly vonícími a sladkými květy tak obsypány, že mladý důstojník se přímo stápěl ve vonných jejich výparech.

Zámek z Mendy, náležel španělskému grandovi, který ho právě nyní se svoji rodnou obý-

Organisace polské armády: Ve varšavské odvodní místnosti.

Polští legionáři po složené přísaze.

val. Celičký večer pozorovala starší dcera zámeckého pána důstojníka s tak zvláštním, smutkem protkaným zájmem, že nebylo divu, že tento pohled, plný soucitu, Francouze rozrušil a v dumání zahloubal. Klára byla krásná; a ačkoliv měla ještě tři bratry a sestru, zdál se majetek markýze de Legañes přec jen tak značný, že Viktor Marchand byl přesvědčen, že mladá šlechtična obdrží značné věno. Ale, jak by se mohlo mysliti, že by stařec, který si na své hodnosti granda zakládal více než kterýkoli jiný Španěl, dal dceru synovi obyčejného pařížského kramáře? Ostatně byli Francouzi nenáviděni. Markýz byl u generála G..t...r, který onen kraj spravoval, v podezření, že stojí v čele nespokojenců, agitujících ve prospěch Ferdinanda VII.; proto byl prapor, jehož byl Viktor Marchand komandantem, v městečku Mendě usazen, aby tak celé okolí, jež markýze poslouchalo, držel v šachu. Krátce před tím došlá zpráva maršálka Neye-e dávala tušiti, že se Angličané pokusí v nejbližší době vyloditi tu své voje; a v ní byl právě markýz označen, co důvěrník londýnského kabinetu. Mladý důstojník byl proto stále opatrným a obezřelým, přes to, že mu a jeho vojákům hrdý Španěl připravil co nejlepší uvítání. Když vyšel na terasu, zkoumaje svěřené mu město i kraj, ptal se sám sebe, jak by si měl vysvětliti ono neumorné přátelství, které mu markýz projevoval a onen klid v kraji, který byl v odporu s domněnkami generálovými; ale od jistého okamžiku byly jeho myšlenky čím dále, tím více zatlačovány pocitem opatrnosti a velmi oprávněnou zvědavostí. Zpozoroval totiž v městě spoustu světel. Ačkoliv byl svátek sv. Jakuba, přece jen za jitra nařídil, že musí veškeré iluminace a ohně v určitou hodinu přestati. Jen zámek činil v tom ohledu výjimku. Viděl sice tu a tam zablesknouti se bajonet jeho hlídek, leč jinak panovalo slavnostní ticho a z ničeho se nedalo souditi, že by se byli Španělé oddali svátečním hodům. A čím více si chtěl vysvětliti přestupek, jehož se obyvatelé dopustili tím více zdálo se mu to tajuplnějším a záhadnějším, ponévadž věděl, že jeho důstojníci dlí v městě, vykonávajíce tu s vojskem policejní službu. S mladistvým zápalem spěchal tudíž k blízkému prulomu, aby jím rychle slezl dolů a tímto, způsobem, co možna brzy stihl hlídku, která stála na straně zániku ve směru k městečku. Slabý šramot ho zarazil; domníval se, že jest to lehký, ženský krok, po písku stoupající. Ohlédl se, leč neuzřel ničeho; ale jeho zrak byl přímo očarován zvláštním leskem Oceánu. Náhle tam spatřil hrůznou scénu, takže zůstal překvapením všecek ztrnulý, neboť nevěřil svým smyslům. Bledý svit měsíce ozařoval v dálce plachty lodní. Zachvěl se hledě si namluviti, že toto

Cvičení polských legionářů puškami.

Boje na západě: Francouzští zajatci z krvavých bojů u Craonne.

vidění jest pouze optickým klamem, vyvolaným rozmarem vln a měsíčního svitu. V tom zavolal ho chraplavý jakýs hlas jménem a když se ohlédl k prulomu spatřil tam vojína pomalu vystupujícího, který ho pred večerem doprovázel do zámku.

„Jste vy to pane komandante?"

„Ano. Nuže co se stalo?„ ptal se ho důstojník šeptem, neboť jakýsi druh tušení nutil ho k opatrnosti.

„Ti holomci se začínají vrtět jako červi a spěchám, abych vám dovolíte-li, sdělil moje pozorováni."

„Mluv!" odvětil Viktor Marchand.

„Sledoval jsem právě muže, který se s lucernou plížil v tato místa. Lucerna je proklatě podezřelou věcí! Nemyslím, ze by tento křesťan cítil povinnost v tuto dobu rozžehati svíce... Plížil jsem se za ním a tu jsem asi tři kroky odsud, pane komandante, objevil otýpku klestí."

Hrozný výkřik, který se náhle ozval městem, přerušil vojína. Náhlá zář osvětlila velitele. Ubohého granátníka zasáhla kulka do hlavy a klesl. Hranice slámy a suchého dřeva zaplála asi deset kroku před mladým mužem. V plesové síni zmlkla hudba i smích. Smrtelné ticho přerušované pouze jakýmsi sténáním, následovalo po slavnostním hluku a hudbě. Na bílém povrchu Oceanu zavzněla dělová rána. Studený pot vystoupil důstojníkovi na čele. Byl bez kordu. Pochopil, že jeho vojsko bylo zničeno a že Angličané přístanou. Cítil se býti zneuctěn, zůstane-li na živu; viděl se již před vojenským soudem; a pak jediným pohledem změřil hlubinu sklánějící se do údolí, chtěje se vrhnouti dolů, když se ho v tom chopila Klářina ruka.

„Uprchněte!" pravila; „moji bratři mě sledují, aby vás zabili. Dole u skály naleznete koně Juanitova. Jděte!" Pobízela ho. Mladý muž na ni okamžik překvapeně pohlížel, ihned na to poslechl však pud sebezáchrany, jenž člověka i nejsilnějšího, nikdy neopouští a prchal udaným směrem; prchal po skalinách a útesích, kam se dosud jen kozy odvažovaly. Slyšel, jak Klára volala na své bratry, aby ho následovaly; slyšel kroky svých vrahů; slyšel kulky několika salv, jejich sykot kol svých uší, leč dosáhl přes jen údolí, nalezl koně, vyskočil naň a zmizel jako blsek.

Za málo hodin dojel mladý důstojník do sídla generála G...t...r, kterého přistihl s celým stábem právě při hostině. „Přináším vám svoji hlavu!" zvolal šef praporu, když vstoupil bledý a rozedraný do síně. Posadil se a vyprávěl příšerné dobrodružství. Hrozné ticho zavládlo po jeho zprávě.

„Vidím, že jste měl více neštěstí než viny," odvětil konečně generál. „Nejste zodpovědný za činy Španělu; a jestliže maršálek nebude jiného mínění, osvobozuji vás."

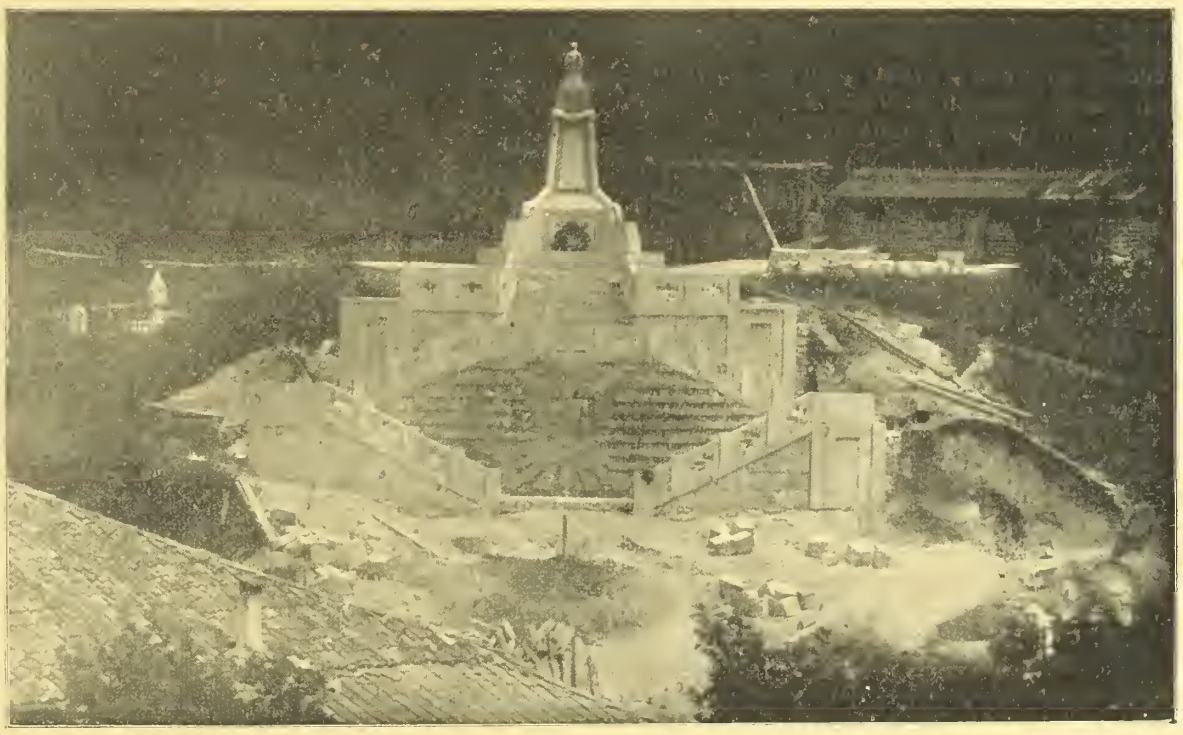

Z italské fronty: Pomník rakouských padlých hrdinů v Bondu u Judikarii.

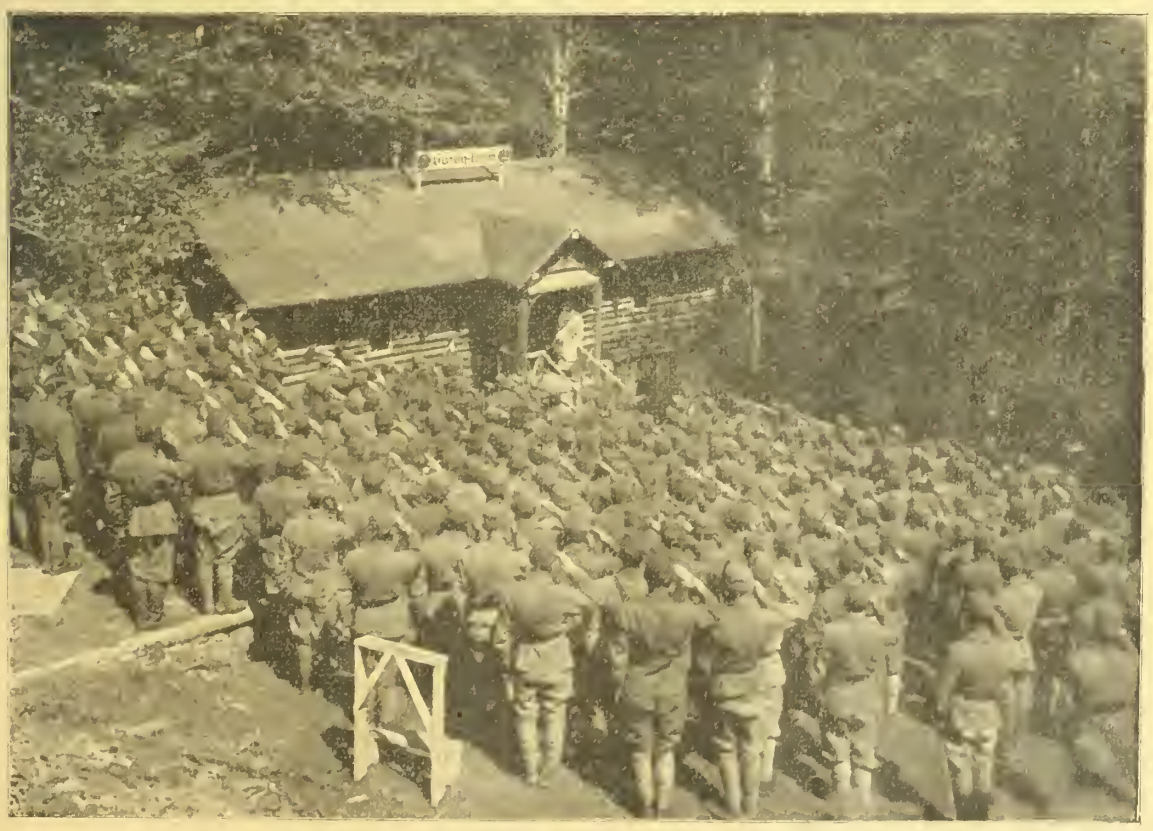

Slavnostní svěcení nové útulny vojínů za italskou frontou.

Tato slova dodala mladému dustojníkovi jen málo útěchy. „A jest-li že se to doví císař!" zvolal.

„Nuže — dá vás prostě zastřeliti," odvětil generál. „Však — promluvme si ještě o tom" podotkl přísným hlasem, „abychom se pomstili na tomto kraji, kde se vede válka jako mezi divochy, a abychom jim nahnali strachu."

Hodinu na to byl již pluk pěchoty, oddělení jízdy a dělostřelby na pochodu. Generál a Viktor jeli v čele této kolony. Vojáci, jimž byla podána zpráva o mrzkém zavraždění jejich soudruhu, byli rozzuřeni vztekem. Cesta mezi hlavním stanem a Mendou byla za krátko vykonána. Na pochodu shledal generál, že většina vesnic jest ve zbrani; všechna tato bídná hnízda byla obklíčena a obyvatelstvo zdecimováno.

A jako mnohdy, tak i tentokráte, nevysvětlitelnou náhodou zustaly anglické lodě zakotveny na širém moři; teprve později bylo seznáno, že toto loďstvo vezlo jen dělostřelectvo a rychleji dorazilo k cíli než ostatní, pěchotu vezoucí. A proto bylo městečko Menda, opuštěné svými budoucími osvoboditeli, bez velkých obtíží Francouzy obklíčeno. Ustrašené obyvatelstvo kapitulovalo na milost a nemilost. Leč sebeobětí nejsou řídkým zjevem na tomto poloostrově; a poněvadž vrahové Francouzu předvídali, že Menda by při všeobecné známé ukrutnosti generálově lehla popelem a veškeré obyvatelstvo, že by bylo povražděno, umínili si vydati se sami generálovi. Přijal jejich nabídku, ale za

podmínkou, že mu budou vydáni všichni obyvatelé zámku až do posledního sluhy; bude-li tato kapitulace přijata, slíbil generál, že udělí ostatnímu obyvatelstvu města milost a že zakáže svým vojákům jakékoli drancování a pálení města. Mimo to byla obci předepsána ohromná kontribuce a bohatí měšťané byli zatčeni co rukojmí, že bude pokuta během čtyřiadvaceti hodin zaplacena.

Generál učinil všechna opatření, aby zajistil své vojsko, pečuje zároveň o obranu kraje a odmítnuv obsaditi domy a obydlí svými lidmi. Rozloživše je v otevřeném táboře, zaměřil k zámku a zmocnil se ho násilím. Členové rodiny Leganesovi i služebnictvo byli pečlivě střeženi; byli spoutáni předvedeny do sálu, kde se dříve konal ples. Z oken této síně mohla se snadno přehlédnouti terasa, nad městem se vypínající. Štáb sám se uvelebil v místnosti vedlejší, kde generál nejprve předsedal válečné poradě o opatřeních, dle nichž se mělo zabrániti přistání. Zatím co byl vyslán pobočník k marsálkovi Ney-ovi a vydán rozkaz, rozestaviti děla na pobřeží, zaměstnával se generál a jeho štáb zajatci. Dvě stě Španělů, jež obyvatelstvo vydalo, bylo ihned na terase zastřeleno. Po této vojenské exekuci, poručil generál, aby se na terase postavilo tolik šibenic, kolik bylo v sále zámeckých lidí a aby ihned byl povolán městský kat. Viktor Marchand použil volné chvíle, jenž zbývala až k diner, aby vyhledal zajatce. Brzy se vrátil ke generálovi.

„Spěchám za vámi", pravil pohnutě, „abych vyprosil několik důkazů vaší milosti."

„Vy!" pravil generál s hořkou ironií.

„Ach!" odvětil Viktor „prosím vás o smutný věru projev vaší milosti. Když spatřil markýz, že zřizují šibence, vznikla v něm naděje, že proň a jeho rodinu použijete jiného způsobu popravního; prosí vás, aby jste šlechtice dal stíti."

„Dobře," pravil generál.

„Dále prosí, aby jim byl poslán kněz a aby jim byla sňata pouta; slibují, že se nepokusí ani v nejmenším o útěk."

„Svoluji," řekl generál „ale ručíte mi za ně."

„Starý šlechtic, nabízí vám konečně celé své jmění, jestliže ušetříte jeho mladistvého syna."

„Velmi dobré," odvětil velitel. „Jeho statky náleží bez toho již králi Josefovi." Zamyslil se náhle. Jeho čelo se vraštilo, jakoby podlými myšlenkami; pak dodal: „Povolím vám více ještě než si přejete. Uhodl jsem účel posledního přání. Nuže nechť si vykoupí své jméno; ale nechať věčně Španělsko vzpomíná na jeho zradu a jeho popravu. Onoho, z jeho synů, ušetřím, který přejme úlohu katovu. Nyní jděte a nemluvte mi více o tom."

Předkládalo se diner. Důstojníci tišili při tabuli svůj hlad, zvětšený námahou, kterou zakusili. Jen jediný z nich scházel při hostině: Viktor Marchand. Po dlouhém zdráhání vstoupil do sálu a letmo přehlédl smutné divadlo, které se mu naskytovalo, v téže síni, kde ještě přede dvěma dny viděl za válčíkových tónů kroužiti hlavinky obou mladých dívek a jejich tré bratrů; zachvěl se při pomýšlení, že za krátko je srazí meč katův. Připoutáni na pozlacená křesla, seděli tu otec i matka úplně bez hnutí. Osm sluhů stálo tu s rukama vzad svázanýma. Těchto patnácte osob pohlíželo na sebe vážně; jich oči neprozrazovaly ani v nejmenším vnitřní jich pocity. Hluboké oddání se v ruce osudu a lítost nad nezdarem jejich podniku byly na jejich čele zřejmě čitelný. Nehybné stráže na ně pohlížely, uznávajíce žal ukrutného nepřítele. Záchvěv zvědavosti probělil všemi, když se Viktor objevil. Poručil, aby byla spoutaným sňata pouta a sám uvolnil provaz, jenž vázal Kláru k židli. Usmála se smutně. Důstojník nemohl se však opanovati, aby nepohladil její rámě, obdivuje se zároveň bujnému jejímu vlasu. Byla pravou Španělkou, měla španělský teint, španělské oči, dlouhé, vyklenuté řasoví a panenku černější než peruť havrana.

„Podařilo se vám to?" ptala se, pohlížejíc naň oním úsměvem smrtelným, který má v sobě vždy cosi dívčího. Viktor povzdechl. Jediným mžikem přehledl tři bratry a Kláru. Nejstarší byl třicetiletý, malé postavy, celkem špatně urostly, ale přes to, že se choval opovržlivě a hrdě, bylo v jeho bytosti cosi urozeného; zdálo se, jakoby nepostrádal úplně oné jemnosti cítění

K vítězným operacím našim ve východní Haliči: Posice pěšího pluku v posledních tuhých bojích.

Otomanští vojáci ve východní Haliči: Turecký štáb sleduje akci nepřítele.

Část zákopu ve východní Haliči po bubnové palbě.

Boje ve východní Haliči: Útok našich vojáků pod ochranou plynových pum.

Otomanské vojsko v Haliči, které se v posledních bojích opětovně vyznamenalo.

Pohled na Podhájce s aeroplánu.

která učinila někdejší španělskou galanterii tak pověstnou. Jmenoval se Juanito. Druhý, Filip, byl dvacetiletý a podobal se Kláře. Nejmladší byl stár osm let. Malíř by byl shledal v jeho rysech, cosi z neústupnosti římské, jíž David vtělil dětem svých republikánských obrazu. Starý Markýz, měl dlouhý, bílý vlas a jeho hlava zdála se býti modelována dle výtvorů Murilových. Mladý důstojník sklopil oči, neboť pochyboval, že by některý z těchto šlechticů přijal nabídku generálovu; přes to však se odvážil, svěřiti ji Kláře. Španělka v prvém okamžiku ustrnula; leč rázem se stala její tvář opět klidnou a ona poklekla před svým otcem.

„Ach!" pravila k němu „nechať vám Juanito přisáhá, že bude věrně poslušen vašich rozkazů; pak můžeme býti spokojeni."

Markýza se zachvěla naději; když však se naklonila ku svému choti a uslyšela Klařino sdělení, klesla ubohá tato matka ve mdloby. Juanito uhodl vše; vyskočil jako lev v kleci. Viktor poručil vojákům, aby odešli, obdržev od markýze ujištění úplného podvolení se. Služebnictvo bylo vyvedeno, předáno katu a oběšeno. Když byla rodina samotná s Viktorem povstal otec a pravil: „Juanito!"

Juanito odpověděl jen záporným pokynem hlavy. Klesl do své židle pohlížeje na své rodiče suchým a hrozným zrakem. Klára usedla si mu na klín a pravila vesele se tváříc, objímajíc jej a líbajíc mu oči: „Drahý Juanito, kdyby si věděl, jak mi bude smrt z tvé ruky sladká! Nemusím se štítiti doteku, nenáviděných rukou katových. Vysvobodíš mě z muk, jež mě očekávají a .... muj dobrý Juanito, nechtěl jsi se přece nikdy dozíti toho, abych někomu náležela, nuže..." Její sametové oči šlehly ohnivě na Viktora, jakoby chtěly v srdci Juanitově vzbuditi ošklivost vůči Francouzům. „Neztrácej odvahy!" pravil bratr Filip, „neboť jinak vymře náš, královský téměř, rod."

Náhle se Klára zvedla; hlouček, jenž se utvořil kol Juanita se rozestoupil a toto vskutku vzpurné dítě spatřilo před sebou svého starého otce, který zvolal slavnostním hlasem: „Juanito poroučím ti!"

Poněvadž mladý markýz zůstal bez hnutí seděti, vrhl se mu otec k nohám. Bezděčně následovali Klára, Manuel, a Filip jeho příkladu. Všichni vzpínali k němu ruce, k němu, jenž měl uchrániti jich rod před zapomenutím. Zdálo se jakoby všichni opakovali slova otcova: „Synu muj, což pak se ti nedostává španělského cítění a síly? Chceš, abych ještě dlouho před tebou klečel a uvážil si již svůj život a svoje muka? — — Jest to můj syn, madame?" tázal se pak stařec, obraceje se k markýze?

„Svoluje!" zvolala matka zoufale, když zpozorovala zvláštní pohyb obrví oka Juanitova, jehož smysl byl znám pouze ji.

Mariquita, druhá dcera, klečela na kolenou, objímajíc slabýma svýma ručkama šiji matčinu; a poněvadž hořce plakala, přistoupil k ní malý Manuel, aby ji kárał. V onom okamžiku přicházel zámecký almužník; celá rodina ho ihned obklopila a vedla k Juanitovi. Viktor, jenž neměl více sil, dívati se na toto divadlo, pokynul Kláře a spěchal ke generálovi, aby se pokusil o poslední. Nalezl ho při nejlepší náladě, uprostřed hostiny, popíjejícího se svými důstojníky, z nichž mnozí počali již vesele řečniti.

Hodinu po té, předvedeno bylo na terasu sto nejvznešenějších obyvatel Mendy, aby dle nařízení generálova, bylo přítomno popravě rodiny de Leganès. Kol šibenic, na nichž byli pověšeni služebnici, a pod nimiž měli býti popraveni šlechtici — byl rozestaven oddíl vojáků.

Hlavy jejich dotýkali se téměř nohou těchto mučeníků. Dvacet kroků před nimi zvedal se špalek a leskl se zahnutý meč. Kat byl přítomen a měl sám vykonati popravu, kdyby se byl Juanito zdráhal. Brzy uslyšeli Španělé v nejhlubším tichu kroky více osob, odměřený pochod vojenského průvodu a dušený hřmot pušek. Tyto různorodé zvuky mísily se s rozdováděným hlomozem důstojnické hostiny, jako před nedávném, kdy taneční rej plesový skrýval pod rouškou veselí krvavou zradu. Veškeré zraky byly upřeny k zámku, a bylo viděti šlechtickou rodinu, jež s neuvěřitelným klidem se blížila. Čela všech byla jasná a klidná. Jen jediný opíral se

všecek bledý a vyčerpán o kněze, jenž tomuto muži, který jediný měl zustati na živě, dodával veškeré útěchy, jež skytá náboženství. Kat i celé shromáždění chápali, že Juanito převezme dnes úlohu popravčího. Starý markýz a jeho žena, Klára, Mariquita a oba její bratři poklekli několik kroku před špalkem. Kněz vedl Juanita. Když došli na místo, chopil ho kat za rukáv, zavedl ho stranou dávaje mu pravděpodobně naučení, jak si má počínati. Zpovědník rozestavil oběti tak, aby nemusily dívati se na popravu. Leč oni byli pravými Španěly, jež beze strachu dívali se smrti vstříc.

Klára přistoupila prvá ku svému bratrovi „Juanito", pravila „měj soucit s malou moji odvahou! Započni mnou."

V onom okamžiku zavzněly spěšné kroky mužské a hned na to objevil se Viktor. Klára již klečela; obnažená její šíj svádčla již meč. Důstojník zbledl, leč měl přece ještě tolik síly, aby přispěchal blíže. „Generál ti dá milost, pojmeš-li mě za muže", pravil tichým hlasem. Španělka vrhla na důstojníka pohled plný opovržení a hrdosti. „Měj se k dílu, Juanito!" pravila jasným hlasem.

Hlava její skutálela se před Viktora. Markýza de Leganěs sebou křečovitě trhla, když uslyšela tento zvuk; byla tu však jediná známka její bolesti.

„Stojím dobře, milený můj Juanito?" tázal se malý Manuel svého bratra.

„Ach, ty pláčeš Mariquito!" pravil Juanito ku své sestřičce.

„Ó ano!" odvětila dívenka. „Myslím na tebe, ubohý Juanito: budeš tu bez nás, věru velmi nešťastný!"

Obrázek Řecka postavivšího se za nové vlády Venizelovy po bok našich nepřátel: Vinaři z Moreny (Peloponnes), kteří až do nedávné doby udržovali obchodní styky s centrálními mocemi.

Anglický ozbrojený parník „Dalton", potopený rak.-uh. ponorkou.

Brzy na to zjevila se vysoká postava markýzova. Pohleděl na krev svých dětí, obrátil se k němým a nehybným divákum, rozepjal ruce k Juanitovi a pravil silným hlasem: „Španělé; svému synovi uděluji otcovské požehnání! A nyní, markýzy uděřte bez bázně, nelze vám toho zazlívati!"

Když však viděl Juanito předstupovati svoji matku podpíranou zpovědníkem vybuchl náhle: „Ona mě kojila!" Jeho hlas vzbudil ve shromáždění výkřik hrůzy. Hluk hostiny a smích důstojníku rázem zmlkl při tomto strašném výkřiku.

Markýza pochopila, že odvaha Juanitova byla vyčerpána; jediným skokem vrhla se přes balustradu a roztříštila si lebku o skálu. Výkřik obdivu zavzněl ze všech úst. Juanito padl do mdlob.

„Pane generále", pravil polospitý kterýsi důstojník. „Marchand mi právě vypravoval některé detaily popravy; sázím se, že jste ji nenařídil..."

„Zapomněli jste pánové," přerušil ho G., že za měsíc bude pět set francouzských rodin tonouti v slzách, a že jsme ve Španelsku? Cheete snad, abychom tu zanechali svoje kosti?"

Po těchto slovech nebylo nikoho více, ani poddustojníka nevyjímaje, který se byl odvážil vyprázdniti svoji číši.

Vzdor veškeré úctě, jež mu byla vzdávána, vzdor titulu el verdugo t. j. kat, jejž mu španělský král udělil, co hrdý predikát, k jeho markyzátu, byl Juanito de Leganěs ode dne ku dni nespokojenější: žil samotářský a málo kdy se ukázal veřejnosti. Tíhou svého obdivuhodného zločinu schvácen, očekával pouze zrození druhého svého syna, aby se pak klidně mohl připojiti ku stínům, jež ho bez ustání provázely.

Z ŘECKÉ DNEŠNÍ HISTORIE.

V Řecku, kde došlo již 18. července 1916 k požáru letního sídla krále Konstantina v Tatoi, přinesl rok 1917 státní převrat, útěk krále Konstantina z Athén a ustavení národní vlády, která vyhlásila ústředním mocnostem válku. Úpadek královské moci v Řecku byl postupný, ale nezadržitelný během celého třetího roku světové války. Od athénské vlády odpadly nejprve ostrovy Thasos, Lemnos, Chios, Kamos a Mytilene. Koncem září došlo k revoluci na Krétě; loďstvo dohody připlulo před Athény. 85 válečných lodí se 70—80 tisíci muži. Král Konstantin opustil hlavní město Athény a utvořila se národní vláda soluňská. Král podrobil se ultimatu dohody, aby ihned súčastnil se války nebo nařídil

Známé lesy u Koňuch ve východní Haliči, které byly dlouhou dobu dějištěm tuhých bojů.

Němečtí vojáci v zákopech bukovinských.

úplnou demobilisaci. Rychlé střídání ministerstev Karogelopulosa, Lambrosova, nezachránilo řeckého krále. Dohoda podala mu v říjnu 1914 ultimatum, v němž ho vyzvala ku předání všeho válečného loďstva. Po pulnoční korunní radě, která trvala do třetí hodiny ranní, bylo usneseno ultimatu vyhověti a vydati válečné loďstvo. Dohodě se však zdálo, že řecký král neplní převzaté závazky a vylodila vojsko v Athénách. V noci z 21. a 22. listopad došlo k vypuzení vyslancu ústředních mocností z Řecka. 27. listopadu ohlásil anglický tisk vyhlášení války Venizelem Bulharsku. Rakousko-Uhersku. Německu a Turecku. V Athénách došlo v prvých dnech prosince ke srážce vládního řeckého vojska s vyloděným vojskem dohody a k bitvě v ulicích athénských. Rozhodla palba křižníků, kotvících před Athénami a řecká vláda uvolila se vydati své dělostřelectvo. Ani tím však se dohoda nespokojila a po vítězství ruské revoluce odhodlala se odstraniti řeckého krále, jehož ochráncem byl dosud ruský car. Sesazení řeckého krále usneseno na konferenci dohodových mocností v Londýně 28. a 29. května, protože oženěn je s princeznou Žofií pruskou, sestrou císaře Viléma. Londýnské usnesení provedeno počátkem června. Sjezd helenských kolonií z Evropy, Afriky a Ameriky, sešedší se v Paříži, prohlásil krále Konstantina a jeho rod zbavena trůnu a požádal ochranné mocnosti Řecka, aby uznaly helenskou republiku. Král Konstantin odjel 12. června o 5. hod. odpolední z Athén, donucen k podčkování vrchním komisařem dohody Jonnartem. V důsledku připojení se Řecka k dohodě zrušena blokáda Řecka. Řecku vrácen ostrov Korfu a Italové vyklidili řecký Epirus. Nastolená Venizelova vláda svolala sněmovnu, rozehnanou v květnu 1915, na 25. červenec 1917, aby vyhlásila válku ústředním mocnostem. Řecí vyslanci v Berlíně, ve Vídni, v Sofii a v Cařihradě byly odvoláni a styky Řecka s Německem, Rakouskem, Bulharském a Tureckem dne 7. července přerušeny.

PIVO, PIVO, PIVO!

Přátele piv truchlí. Denně klesá výroba piva, poněvadž rakouské pivovary až na nepatrné výjimky zastavily práci surovou, a nahrážky, jichž bylo ještě loni dostatek, jsou spotřebovány a vyčerpány. Nenastanou-li pronikavé změny vymře pivo v srpnu či září úplně asi podobně jako vymřel vepř domácí, blahé paměti.

Leč z vlivných stran nechce se prý tomu dopustiti. Nejsou to ale zájmy pivovarníků neb soucit s nimi, nýbrž požadavek těžce pracujícího lidu v muničních továrnách a jinde a pak i bída hostinských, které se má tím odpomoci. Bude-li možno vysladiti aspoň část letoší sklizně ječmene budou jim dle spravedlivého klíče poděleny všechny pivovary v Rakousku, Uhrách a Německu. Rozhodnutí ovšem ještě nepadlo, poněvadž do dnešního dne nelze si učiniti správnou představu úrody ječmene.

Byla rovněž nahozena otázka, nebylo-li by snad odporučení hodno vyráběti t. zv. „řídké pivo" — normální to fabrikát z chmele a sladu, jen že vařeného při nižší teplotě, než jiná piva, čímž by se uspořilo sladu a piva by bylo více. Pokusy však ukázaly, že podobná piva postrádají všeliké chuti. Začla se ale vyráběti nahrážka pivní a ta spočívá v jakémsi druhu umělého piva, jež se vyrábí z chmele přidáním cukerinu a dodatečného přídavku kyseliny uhličité a které vzhledem, ba dokonce i chuti má mnohou podobnost s pivem normálním. Ku výrobě tohoto umělého piva selnalo by se surovin dosti, že by pivovary mohly jakž takž pracovati.

Ku zabránění konkurence publika a všeobecné výroby, a poněvadž produkce piva je důležitým činitelem daňovým, pomýšlí ministerstvo výživy, vydati zvláštní nařízení týkající se výroby umělého tohoto moku, která jen v každém případě podmíněna povolením úřadu pro výživu lidu. Výměra daně pivní nebude však nijak změněna. Vláda ovšem bude výrobu umělého piva kontrolovati. Lacinější však nové pivo asi nebude. Mimo to mohlo by se vyráběti i pivo normální, s předpokladem ovšem, že by z letoší

Rekvisice zvonů v elsaské vesnici.

Z Albánie: Údolí Velkého Fandu.

sklizně ječmenné mohla se část předati pivovarům, byť by to bylo i jen několik tisíc vagonů. Pokud se týče pivovarnictví, skýtá mu vláda kde může, pomocné ruky. Z rakouských pivovarů, kterých je více než 1000, je jich vlastně jen 60 akciovými společnostmi, které si mohou v nynějších těžkých dobách vypomoci různými fondy. Většina ostatních, po měsíce již v nečinnosti stojících, leží naprosto ladem a je ráda používá-li se jich místností co špýcharů, sušíren ovoce a zeleniny, neb co dílen a závodů ku vyrábění ovocných šťáv a marmelády.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 1. srpna. Východní bojiště: Severně údolí Casina shroutily se opět živé útoky nepřítele. V jižní Bukovině postupujeme dále na Kimpolung. Jihozápadně a severozápadně Černovic byl nový protiútok, podporovaný odporem nepřítele, zlomen. Rusové ustupují. Západní bojiště: Velká bitva ve Flandrech započala. Nejtěžší celého, dnes končícího třetího válečného roku. S massami, jako dosud nikdy v této válce ještě s většími než na východě Brusilov, útočili Angličani a s nimi Francouzové včera na frontě 25 kilometrů široké mezi Noordschoete a Varnetonem. Cíl jejich byl velký: jednalo se o to, aby zasazena byla zničující rána moru ponorek, které z flanderského pobřeží podkopávají anglickou námořní nadvládu. Nepřítel zmocnil se v několika úsecích trychtýřových posic v naší čáře a získal na několika místech přechodně značné půdy. V nezadržitelném protiútoku vrhly se naše reservy nepříteli vstříc a zatlačily ho přes den po rozhořčených bajonetových bojích opět z našeho bitevního pásma ven anebo do nejpřednějších trychtýřových posic. Severně a severovýchodně Ypern zůstalo nepřítelem uhájené trychtýřové pásmo hlubší: zde nemohla být trvale uhájena obec Birschote. Večer podnikl nepřítel nové mocné útoky, které nepřinesly obrat ve prospěch nepřítele.

Dne 2. srpna. Ruská fronta: Nepřítel útočil několikráte živě po obou stranách údolí Casina; naše udatné vojsko v protiútoku a v několikahodinových, bajonetových bojích zvítězilo. Armáda generálního plukovníka šl. Kövesse získává v bojích svých půdy. Výšiny východně Gragoilsoy, východně trojzemí a v okolí severně Kimpolungu jsou v naší moci. Síly generálního plukovníka šl. Böhma-Ermoliho postupují bezprostředně jižně Dněstru proti ruské hranici. Ústí Zbruče bylo z největší části od nepřítele vyčištěno. Na bojišti ve Flandrech došlo teprve odpoledne opět k dělostřeleckým bojům. Od Langemarcku až k Lysu několikahodinová bubnová palba proti naší čáře, dříve než nepřítel nasadil k večeře na frontě této velké síly k útoku. Rozpoutaly se opět těžké boje, ve kterých divise, vedené nepřítelem do boje všude odraženy a namnoze také naše bitevní čára při úspěšných protiútocích byla přeložena ku předu. Na žádném místě nezískal nepřítel výhod, naopak ztratil v našem neochabujícím ohni mnoho krve a při našich protiútocích v místech vpádu několik set zajatců. Po neklidné noci zhroutily se časně ráno východně Wytschaete obnovené anglické útoky, s těžkými ztrátami.

Dne 3. srpna. Černovice a Kimpolung byly dobyty. Skoro celá Bukovina je osvobozena. — Italové ohlašují novou ofensivu. — Ve Flandrech mají velké deště operace. Anglické útoky na silnici Nieport-Westende a u Bixschoote odraženy. Neutrální kritikové považují anglický útok ve Flandrech za zmařený. Kořist centrálních mocí během 3leté války činí 3 mil. zajatců a 12.000 děl. Území nepřátelského je v jejich mocí přes 500.000 km². — Vyjednávání o nový koaliční kabinet v Rusku za účasti kadetů nevedlo dosud k cíli. — Plán parlamentního kabinetu dr. Seidlera ztroskotal.

Dne 4. srpna. Nepřátelské útoky severně údolí Casina a na průsmyku Tölgyesu ztroskotaly. Operace v Bukovině úplně pokračují. Italští letci bombardovali Pulji. Ve Flandrech následkem špatného počasí ochabla bitevní činnost.

Dne 5. srpna. U Černovic dospělo spojené vojsko až na ruskou hranici. Jinak operace příznivě pokračují vzdor novému tuhému ruskému odporu. — Italští letci podnikli útok na Pulji. Ve Flandrech ochabla bitevní činnost následkem špatného počasí.

Dne 6. srpna. Na východní frontě dobyta Radauc. Východně Černovic tuhý ruský odpor. U Gurahumory získali jsme nové pokroky. Útoky nepřítele v území Casina zmařeny. Na italské frontě obnovili Italové na Soči dělostřelecké boje. Na Balkáně nic nového. Ve Flandrech stupňují Angličani dělostřelecký boj. Silné dílčí útoky v několika úsecích mezi Ypern-Meninem a Lysem byly všude odraženy. Mezi kanálem La Bassée a Scarpou a na Chemin-des-Dames tuhé dělostřelecké boje. Z Petrohradu se sděluje: Ruská krise byla definitivně rozřešena. Kerenski podal demisi, která nebyla přijata. Kerenski zůstane a utvoří nový kabinet, který bude pokračovati ve válce a potlačí anarchii.

Dne 7. srpna. Na frontě Mackensenově dobylo německé vojsko silné ruské posice severně Foscani a zajalo 1300 Rusů a ukořistilo 13 děl. Na hoře Casinului vyčerpal se nepřítel novými, marnými útoky. Na Soči dělostřelecký boj. Ve Flandrech a v Artois dělostřelecké boje. Rakouský ministerský předseda dr ryt. Seidler tvoří nový kabinet úřednický.

Dne 8. srpna. V lesnatých Karpatech další úspěchy spojeného vojska U Foscani rozhořčené boje. Rusku-rumunské protiútoky odraženy. Úspěch Němců rozšířen. ve Flandrech provedli Angličani po silné bubnové palbě u Nieuportu nový útok; byli v bajonetových bojích odraženi, stejně u Draaibanku

□ □ □

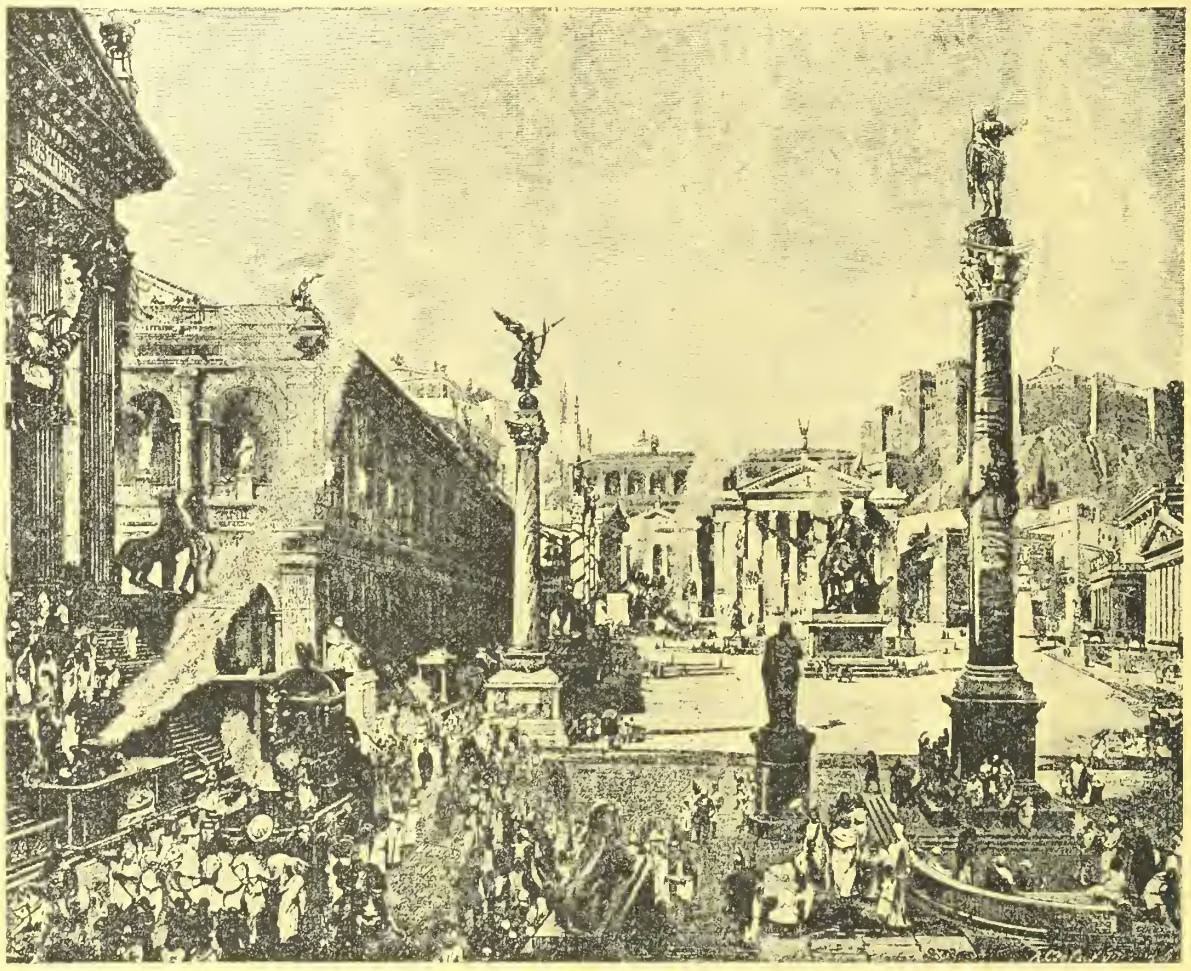

Celkový pohled na Forum ve starověkem Římě. Uprostřed basilika a chrám Jupiterův.

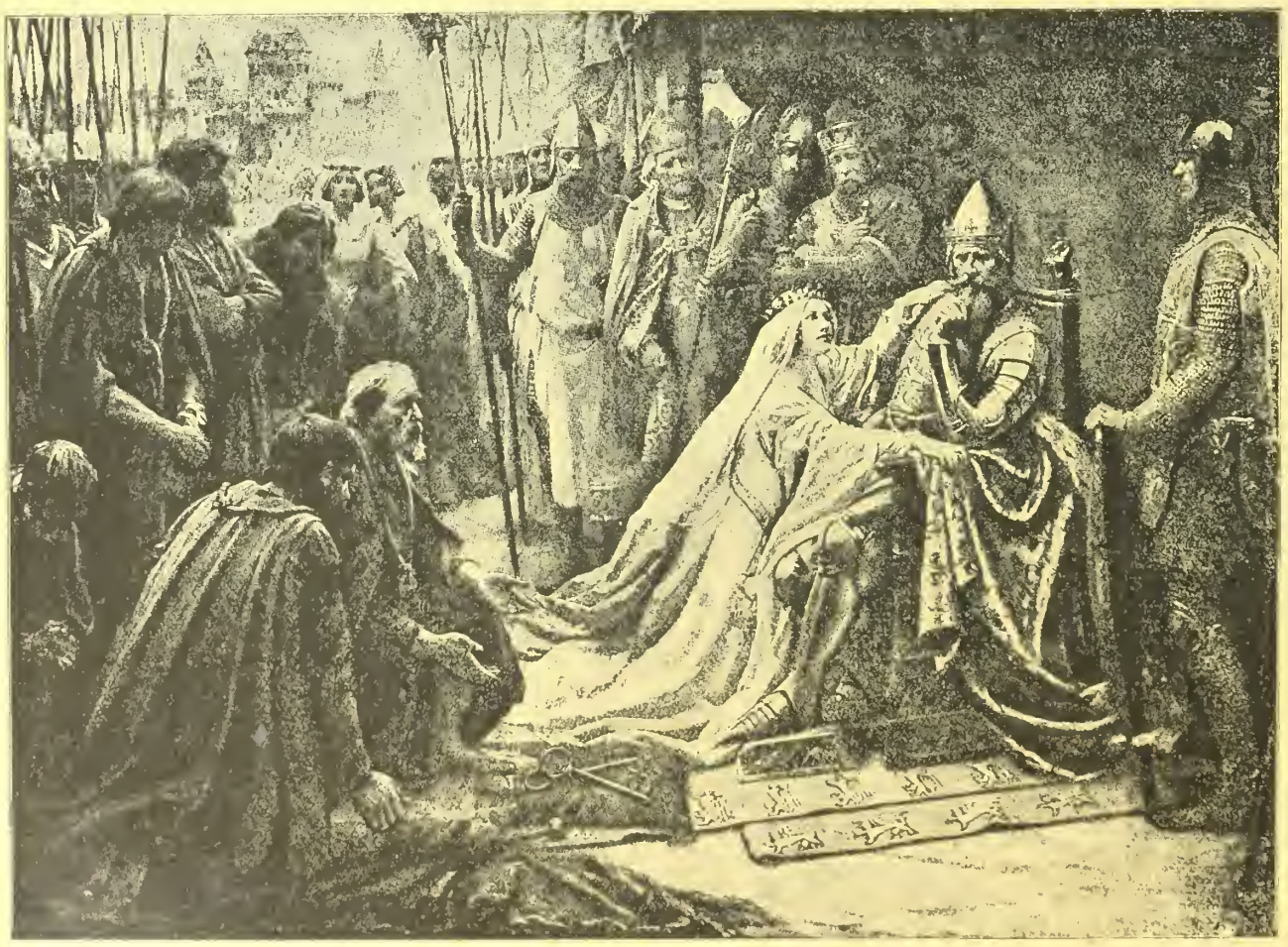

Zajímavá vzpomínka ze 14. století, dnes zvlášť aktuelní vzhledem k poměru anglicko-francouzskému. Král anglický Eduard III. porazil Francouze na hlavu a zmocnil se v roce 1347 Calais. Za žádnou cenu nechtěl vrátiti důležitý tento přístav Francii a když obyvatelstvo v Calais se vzbouřilo, potlačil revoltu násilím a sta a sta vzbouřenců dal odsoudit k smrti. Náš obrázek zachycuje deputaci z Calais a královnu která prosí krále, aby dal milost k smrti odsouzeným občanům.

SMĚS.

Rakousko mostem mezi Anglií a Německem. Berlínský „Vorwärts" zabývá se řečí Balfourovou a nazývá ji opatrnou a moudrou. Nápadnou jest vůbec šetrnost již anglický ministr projevil vůči Rakousku. O nějakém roztrhání tohoto státu není více řeči. V poslední době bylo Rakousko často nazváno mostem, který vede z Anglie do Německa. Zůstaneme-li při tomto obrazném pojmu, pak neukázal Balfour žádné chuti, vyhoditi most tento do povětří.

Dr. Kramář nesúčastní se zatím politiky. Na pozdravný přípis výkonného výboru mlado-české strany, ve kterém vysloveno současně vroucí přání, aby se opět dr. Kramář ujal vedení strany, odpověděl dr. Kramář přípisem, že zatím z příkazu lékařského zůstane vzdálen činnosti politické.

Zrušený mandát prof. Masaryka. Dne 3. srpna přestali být členy poslanecké sněmovny poslanci Viktor Candussi-Giardo, Josef Dürich, dr. Gustav Gregorin, dr. Tomáš Masaryk a dr. Jiří Pitacco. Předseda sněmovny dr. Gross učinil ve schůzi 3. července sdělení, že jmenovaní poslanci přes 30 dnů nesúčastňují se zasedání parlamentu, aniž by měli dovolenou a vyzval je ve smyslu § 6. zákona z 11. června 1914 a § 6. jednacího řádu, aby během 30 dnů dostavili se do sněmovny aneb svoji

nepřítomnost omluviti. Lhůta uplynula a dlužno tudíž ve smyslu uvedeného zákona a jednacího řádu považovati jejich mandáty za uprázdněné.

Persekuce Poláků pokračuje. Německé úřady v obsazeném polském území pozatýkaly a uvěznily řadu polských vynikajících osob, zvláště ve Varšavě. Nejprve zatčen byl jak známo organisátor polských legií Pilsudski, potom major legionářů Sosnovski, který byl před časem vyznamenán pro udatnost v bojích proti Rusům, dále spisovatel Sierošovski a veliké množství jinch. Německý generální guvernér ve Varšavě oznámil polské státní radě, že jmenovaní Poláci zatčeni byli proto, poněvadž sympatisovali s Ruskem po pádu carismu a organisovali potají vojenskou brannou moc. Zatýkání vyvolalo v celém Polsku i v Haliči veliký rozruch, o jehož rozsahu nelze si z kusých zpráv učiniti náležitou představu. Jisto jest, že si to Poláci nechtějí nechat líbit a zakročili již u rakouského ministerského předsedy, aby vyjednával s německou vládou o propuštění zatčených Poláků. Budiž podotčeno, že Pilsudski vydal nedávno projev, aby z Polska utvořena byla samostatná republika a k tomu cíli také všemi prostředky pracoval.

Hrabě Tisza pronesl v poslední době celou řadu ostrých projevů proti Čechům. Nemá dosti na výpadu, který proti Čechům učinil v uherském sněmu a za který od hraběte Karolyiho v „Magyaroszagu" sklidil název krvelačného válečného štváče, a ozval se proti Čechům znovu v interviewu, jejž poskytl redaktoru „A Napu". „Vlastizrádná" politika Čechů nebude dle jeho názoru působiti na vnitřní poměry Uher a národnosti. Zvětší prý jen ochladnutí mezi Slováky a Čechy. Za to však dá vládě právní titul a uloží jí za povinnost, aby napříště s největší přísností zamezila všem hospodářským a kulturním stykům, pojícím český národ se Slováky.

Konec generála Brusilova. Generalisimus Brusilov byl dán k disposici zatímní vládě. Vrchním armádním velitelem jmenován byl generál Kornilov.

Co se stalo s Leninem. O událostech v Rusku nemáme přímých zpráv, poněvadž ruské časopisy k nám nesmí. Pokud možno kontrolovati ve spoustě všelikých zpráv, byli v Petrohradě stoupenci Leninovi, kteří chtějí mír okamžitý, potlačeni takovými prostředky, jakými se okamžitého míru domáhali. Vytáhli na ulice ozbrojeni, došlo k bitvě a byli poraženi, při čemž padlo asi 2500 lidí. Lenin byl obviněn, že je agentem německé vlády. Jedny zprávy pravily, že uprchl, druhé, že byl zatčen, třetí, že se se přihlásil soudu dobrovolně, čtvrté, že je na svobodě, a tak z tohoto zmatku zpráv nelze říci, co s ním vlastně jest. A zpravodajský zmatek z Ruska ve všech ostatních věcech je stejně zmatený. Jisto je, že Rusko potřebuje mír, aby mohlo republiku s demokracii upevniti doma bez ohrožování z venčí a proto rada dělníků a vojáků naléhá, aby se co nejdříve konala socialistická konference mírová ve Štokholmu a vyslala delegáty do Francie, Anglie i Ameriky, aby tamnější socialisty přiměli k účasti na všeobecné této konferenci, která má býti zahájena již během několika dnů.

Ztráty dohodových válečných lodí. Německá úřední zpráva konstatuje, že za poslední rok neztratilo Německo ani jednu větší válečnou loď, dohoda však 18 velikých jednotek. Celkové ztráty dohodových válečných loďstev činí o 28.000 tun více, než byl stav válčného loďstva Ameriky na začátku války, anebo o 20.000 tun méně než měla Italie s Japonskem dohromady válečných lodí při vstupu do války.

Nová ruská fronta. „Times" oznamují že Rusové zřídili nyní za Zbručí novou frontu. Hindenburg přivedl, očekávaje veliké bitvy na jižní části ruské fronty, 10 nových divisí na bojiště. Kerenski se rozhodl přetvořiti generální štáb a vojenský okres petrohradský. Chce povolati k rozhodování mladé, činorodé důstojníky, kteří se vyznamenali jak na frontě, tak při demokratické organisaci vojska.

Německý rytmistr baron Richthofen, známý válečný letec, na kterého Angličani vypsali vysokou cenu, dlel nedávno v Badenu u Vídně.

•

Australie je co do velikosti ze všech světa dílů nejmenší. Měří skorem 9 mil. km² a sestává z pevniny australské a ze skupiny k ní přilehlých ostrovů, které se soudruhem jmenují Occanie. Zvířena není počtem druhů zvlášt bohatá, ale od ostatního zvířecího světa značně odlišná. Žijí tu na příklad klokani ptakopyskové, rajky, kivi, černý orel a j. Obyvatelstva má jen na mil. Původní obyvatelé jsou Negři, ale ti jsou již též na vymření. Většinu obyvatelstva tvoří Angličané a Číňané.

Asie je co do velikosti největší a co do počtu obyvatelstva nejvíce zalidněný zemědíl. Měří přes 44 mil. km² (as 800krát tolik co Čechy). Ze zvířectva jsou tu zastoupeny skorem všechny druhy. Vysoké stepi jsou vlasti divokých jednokopytníků, na jihu žijí četné druhy opic a největší druhy dravců. Je tu vlast četných obrovských hadů a ještěrů. Na severu žijí sobi a menší dravci, poskytující vzácné kožešiny. Také ptactvo zastoupeno je druhy nejrozmanitějšími. I domácí zvířata jsou po celé Asii hojně rozšířena. Obyvatelstvo náleží k 6 skupinám. Indoevropané, Semité, Malajci a Mongolové jsou nejrozšířenější. K Indoevropanům náleží Peršané, Arméni, Řekové, Hindové, Čingalci a j., k Semitům Židé a Arabové, k Malajcům Javanci, Malajové, k Mongolům Číňani, Japonci, Jakutové, Kirgizové, Korejci, Mongolové, Samojedi, Tataří, Tibeťané. To jsou ovšem jenom významnější národové uvedených plemen.

Kolik papírů spotřebuje německý denní tisk: Německý denní tisk, vyjímaje časopisy beletristické spotřebuje 80 milionů kg papíru denně, t. j. 552.8 milionů kg týdně, čili 28⅔ miliardy kg ročně, t. j. 2 miliony 9krát sto tisíc vagonů.

Pštros dosahuje stáří 80ti let. V zajetí dává ročně asi 1800 gramů peří.

Ovce v Indii. Ovce v Indii se užívají, co dopravní zvířata. Cesty himalajské jsou strmé a ovce po nich snáze, než kterékoli jiné zvíře může projíti. Každá ovce unese asi 7⅓ až 9 kg nákladu. Zvířata se ženou od vsi ku vsi a ostřihují se jen tak dalece, kolik vlny kupec požaduje. Platí se výměnou a sice hlavně za žito. Když jsou ovce úplně ostříhané vrací se jich majitel zpět, a každá z nich je obtížená dávkou žita či jiného.

Kožený klobouk. Nejnovější moda Pařížanek je kožený klobouk, který úplně zatlačil v pozadí klobouk slaměný. Moda si ho vyvolila, nic nedbajíc na to, že v něm bolí hlava, že je těžký, nevzdušný. Hlavní věci je, že je drahý, dražší než sláma a že „sedí typ top".

Tajemství černé věže.

těchto okolností měl profesor vážné příčiny k schůzce s vámi. Víme také pane barone, že Henning už ve Vídni vás navštívil, a že v černé věži setkal se s vámi po druhé. Nebyla to jen jednoduchá, nahodilá návštěva, naopak jednalo se jistě o důležitější věc pro něho i pro vás."

Baron zrudl v obličeji. Na taková slova nebyl opravdu připraven.

„Když tedy za každou cenu chcete věděti, co jsme spolu jednali, tedy vězte: pravil baron setřev s čela studený pot. Jednali jsme o rodinné záležitosti, jednali jsme o sňatku Lory Henningové s Kurtem Leuchtendorffem."

„A schůzka se konala v černé věži?"

„Ano."

„A proč právě v černé věži? Měl jste k tomu nějakou zvláštní příčinu?"

„Profesor Henning si to přál. Nechtěl rušiti mou ženu a navštíviti nás oficielně."

„Taak — A proto byla černá věž na rychlo uklizena..."

„Baron mlčel, komisař pak vstal a podávaje ruku pravil:

„Děkuji. Nemám tu nic na práci. Vrátím se do Vídně a budu tam pokračovati. Kdybyste se snad pane bárone něco dovděl, tak sdělte to komisaři Evertovi."

Po těchto slovech rozloučil se dr. Wolff a opouštěl zámek.

KAPITOLA III.

Co vyprávěla matka.

„Milý Carloni, tak se věci mají. Proto jsem jel k vám. Mám za to, že jste na omylu. Vyšetřováním nebylo zjištěno pranic závažnějšího proti Baronovi Rottenhallovi."

Takto mluvil doktor Werner ke Carlonimu.

„Snad — odvětil Carloni. Ale na druhé straně se mi zdá, že vyšetřování nebylo vedeno dosti obratně."

„Policejní komisař Wolff vedl sám vyšetřování. —"

„Wolff jest jen člověk může se mýlit. Bezvýsledné vyšetřování nemůže nikterak změniti mé přesvědčení; faktem je, že profesor Henning zmizel a že za tím vězí baron Rottenhall. A baron je člověk, který neštítí se žádného činu. To přece sám doznáte."

V tom vstoupila Margitta.

„Margitto tys zde? Proč jsi přijela?"

„Chci s tebou mluviti Petře."

Doktor Werner povstal.

„Musím ještě v okolí navštíviti dva své pacienty. Nechám vás tedy o samotě."

„Co se stalo?" tázal se Petr své sestry po odchodu doktora Wernera.

„Nic, — já jen nechci déle hráti tu svou komedii s baronem Rottenhallem."

„Proč Vždyť sama jsi to považovala za hru."

„Ano, tehdy, ale dnes už nikoli."

„Mluv, co se ti přihodilo?"

„Poslyš Petře — snad jsi už pozoroval, že mi Jäger není lhostejný. A právě z té příčiny hnusí se mi ta komedie."

„To ovšem chápu. Ale pověz mi, co říká Jäger? Je ti skutečně nakloněn? A jaké má záměry?"

„Robert se mi doznal. Má mě opravdu rád a řekl mi už že se v brzku musím stát jeho chotí."

„Dovedu se vžíti do tvé situace a přeji ti z celého srdce to nejlepší, ale nevím, zda-li je nynější okamžik vhodný, abychom Rotenhallovu věc nechali padnouti. Právě teď, kdy se má státi rozhodnutí. Když proti němu chceme vésti konečnou ránu."

„Ale Petře, nezapomínej, že Robert nestrpí takové věci."

„Margitto dnes nemůžeme povoliti. Ty musíš odjet s Rottenhallem. Já sám s Robertem promluvím a vysvětlím mu věc.

„Poslouchej Petře, zanech svých plánů. Podívej se, Bella stala se ti zcela lhostejnou. Upust od své pomsty. Buď rád, že věc takhle dopadly."

„To není všecko, co má na svědomí Rottenhall. Mám s ním ještě jiné účty k vypořádání. Pojď k matce. Už jsem ji říkal, že ti příležitostně všecko musí sděliti."

Oba odebrali se do vedlejší světnice, kde seděla stará matka jejich.

„Už jsem slyšela — pravila stařena. — Pojď jen Margitto a poslouchej, co ti budu vyprávěti."

„Byla jsem tehdy ještě mladá a plná důvěry v budoucnost. A vašeho otce měla jsem šíleně ráda. Tu ale přišla ona, — jako had. Po celé dny dlela u nás, nabízela nám všecky služby a vtírala se k nám."

„Kdo to?"

„To ti povím později."

„Každý večer seděla u našeho krbu se mnou s s tvým otcem a stále po něm koulela svými vášnivými zraky. A jednou nechala spadnout s hlavy šátek svůj a ukázala své vlasy. Byly černé, jako peří havrana a dlouhé, že sáhaly až na zem. A otec váš podivenč na ní pohlížel. Ja jsem se smála, protože jsem ještě nerozumněla. Byla jsem ve své lásce důvěřivá, možno říci lhoupá."

„Každý večer jsem na něho čekala s loučí a vyhlížela ven, brzo-li už přijde. Jednoho večera však čekala jsem marně. Nepřišel a také

ZAHRADNICTVÍ V SRPNU.

Ovocnářství v srpnu. Prohlížejí se očka a ona, jež jsou hmyzem neb jiným poškozená se nahražuji novými. U oček, jež se ujala, povoluje se obvaz, prořízne se nutím na protější straně očka. Větve v červnu a v červenci přištipnuté, které mnohdy do srpna vyženou nové výhony přeštipujeme znovu až na 1 očko. Poboční výhony jsou uzralé u 2 až 4letých štěpů dosáhly-li síly v průměru asi 3 cm. Tu je odřízneme zcela hladce blíže větevního kroužku a sice ze spodu vzhůru, aby se kůra nezatrhla. Ve výši asi 2 cm ponechává se 8 oček, z nichž se vyvine příští koruna štěpu. Ovoce sklízí se (jabka, hrušky, broskve a meruňky) něco dříve před úplným dozráním. Co se týče padanek, ba i slupek, ohryzků a odpadků ovocných, dovede z nich pečlivá hospodyně upraviti dobré pochutiny jako huspeninu (gelé), marmeládu, šťávu, víno, likéry ocet a p. Zmíňme se krátce o přípravě rosolovin čili huspenin.

Prvý způsob: Sebraná červivá jablka, jablkové odřezky a j. p. operou se v čisté vodě, na to se rozkrájejí a semenníky i vše od červů vyhlodané se vykrají a odstraní zbývající čistá část vloží se do kotle (v malém do email. hrnce) a polije se vodou tak, aby byly všechny kousky pod vodou a vaří se až vše jest zcela měkké. Pak odcedíme vodu ze zavařeniny, která v sobě chová rozpuštěné šťávy jablečné jmenovitě kyselinu jablečnou, cukr, soli a hlavně látky pektinové, jež zpsobuji rosolovatění šťávy ve stavu studeném. Když se všechna šťáva scedí, přefiltruje se plátnem, zavaří do husta a naposled se k ní přidává cukr. Po přidání cukru se rosol pomoci bílku čistí a barví, se šťávou alkermesovou, na zeleno chloryfylem a na modro indigem. Zahnštěná, jasně čirá šťáva se plní do sklenic a nechá se ustydnouti. Studená tvoří pěkný, vzácný rosol, který možno i na nejlepší tabuli, co lahůdku předložiti. Druhý způsob: Nezralá a červivá jablka se očistí a do kotle ev. do hrnce email. vloží. Na to se nalije voda, až jsou všechny části zatopeny, načež se vaří, až do řídkosti kaše, která se plátnem neb žíněným sítem procedí. Odcezená šťáva zavaří se s cukrem a sice na každý litr šťávy dá se 40 dkg cukru a nechá se as ¼ hodiny vařiti. Tato huspenina má krásnou žluto-červenou barvu, chuť příjemnou a je pochotkou dětí a dospělých.

Zelinářství v srpnu. Do pařeniště neb na záhon vysévá se salát, hrášek, fazole, vodnice a špenát. Mimo to nutno zeleninu chrániti před housenkami; sklízí se česnek, cibule a zelenina pro denní potřebu. Česnek a cibule nechají se schnout, vážíce se do věnce. Nutno je chrániti před mrazem a vlhkostí. Fazole se zavařuji buď v octě neb se ukládají do sole.

Nakládání zelených fazoli v soli. Mladé zelené fazole suchým hadrikem očistíme a nakrajíme, jako k vaření. Pak je vložíme do čisté sklenice — podobně jako na zavařeniny, či okurky — a sice 2 cm silnou vrstvu fazolí posypeme solí a upěchujeme, při čemž vystouplou vodu slejeme a fazole opět posolíme až se konečně sůl nerozpouští. Pak se nasype opět nová vrstva fazolí 1 cm. silná a proces jako dříve se opakuje, až je sklenice pluá. Pak se obváže papírem či plátnem a na suché a chladné místo postaví. Fazole takto upravené vydrží dlouho do jara, neztrácejíce chuti. Před vařením je ale nutno fazole aspoň ve třech vodách vymočiti, aby pozbyly přespřílišné slanosti.

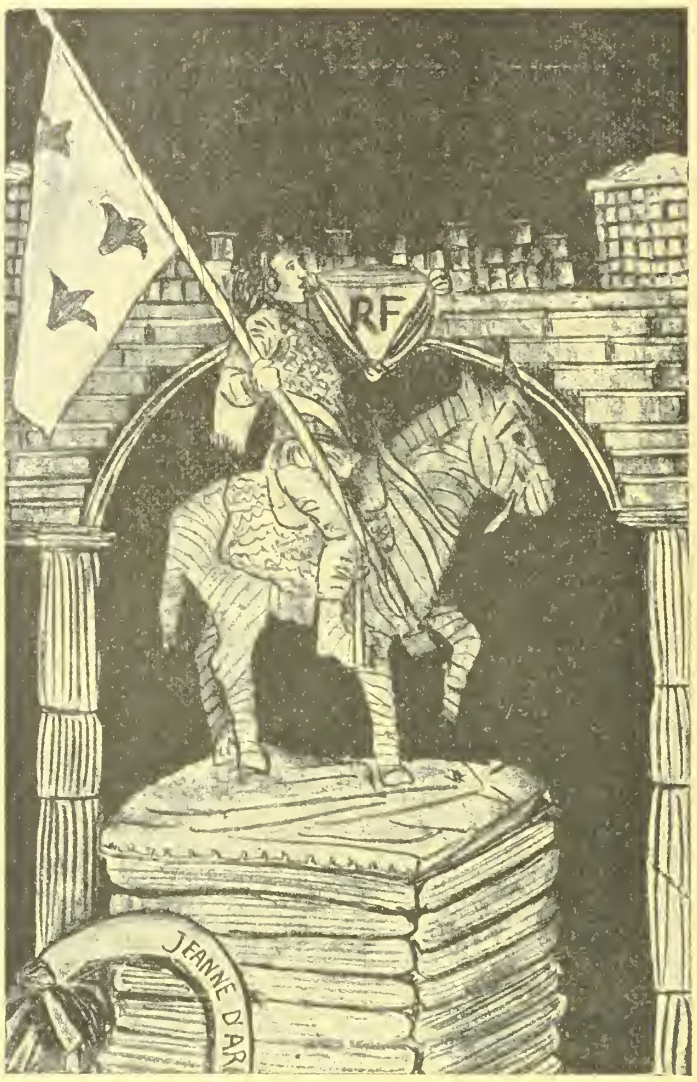

Pařížští obchodníci vystavili v posledních dnech ve svých výkladech, sošku Panny Orleánské, Johany z Arců, národní to hrdinky francouzské v bojích proti Angličanům. Sošky jsou zhotoveny z látek, obvazů a krabic všeho druhů.

Nakládání okurek. Okurky se nakládají buď v soli neb octě. K nakládání béřeme okurky zdravé, bezvadné, nevelké. Očistíme je kartáčem ve studené vodě a klademe je pevně vedle sebe do sudu a j., jehož dno vyloženo jest koprem a višňovým listím. Pak následuje opět vrstva kopru a listí, pak okurky atd. až je nádoba plná. Po vrchu přikryjeme okurky listím a koprem. Před tím svaříme měkkou vodu se solí, aby byla slaná, jako osolená polévka, necháme vystydnouti a studenou nalejeme na okurky, aby je přesahovala, zandáme nádobu přiléhajícím víkem, přitížíme a postavíme do teplého místa, aby se zakvasily. Kvašení trvá asi 8—10 dní. V té doě necháme okurky pokoině státi; jen slané vody, zmizela-li, se doléva, by byly okurky stále zatopeny. Po ukončeném kvašení se usazenina na povrchu odstraní, víko očistí, zatíží a jak podotknuto, nádoba do chladného místa postaví. Má-li se jich brzy používat, nechají se v teple až se ukvasí, pak možno postavit je do chladného místa. Chceme-li ale okurky pro delší dobu udržet, je radno nakládat je do sudu s obojím dnem, z nichž vrchní opatřeno otvorem, jimž by se mohly okurky rovnat do sudu, který se dá dobře uzavřít. Počínáme si jako dříve, jen že zůstanou v teple jen asi 3—4 dny, kdy začnou kysat a pak dobře uzavřeny dají se do sklepa, kde se časem sudem obrací až do té doby, kdy okurky míníme odbírati. Po každém odebrání nutno sud opět dobře uzavřít.

Květinářství v srpnu. Cinerarie, calcerarie, primule a levkoje zimní přezazují se do květináčů, kde přezimují. Přísady ostatních květin, rozsazujeme na záhony, abychom jimi na podzim ozdobili záhony pro jaro. Z břečtanu, zimostrázu, vavřínu, thují seřezáváme větvičky o 3—4 očky, zasazujíce je do bedníček, v nichž je asi 10 cm vysoko lehčí písečnaté hlíny. Vzájemná vzdálenost je asi 3—5 cm. a řídí se dle vzdálenosti odnože. Zasazené odnože staví se do stínu, kde se mírně a občas postřikuji. Přílišná vláha škodí. Růže se očkuji na spící očko, podobně jako na očko bdící, jak jsme u- i již v předešlých číslech.

---

marně jsem ho hledala v celé vesnici. Div, že jsem nesešílela. Tys tehdy nebyla ještě na světě, Petr se učil chodit a svýma velkýma očima stále se mě ptal, proč že nejde tatínek. Uplynulo několik dní a nepřišel on ani ona a sousedé proto už vyprávěti: že už dlouho se scházeli v sousední vesnici, že spolu do lesa chodili a pod. Ale dříve mě nikdo nevaroval. Tak ubohou jsem se stala, ubohou, opuštěnou zatím co roky míjely..."

Jednoho večera, právě když jsem se vrátila z města, kde jsem prosila v cirku Geneseti, aby tam přijali Petra, stála jsem u krbu, když náhle se otevřely dvéře — a vstoupil váš otec Arpad.

Vrhl se mi k nohoum a prosil za odpuštění. A já — odpustila. Věřila jsem jeho zpovědi, že jen slepá vášeň vedla ho k útěku, ale nezeptala jsem se proč se vlastně vrátil. Teprve později jsem se dověděla, že nebylo to pokání, že ne láska k ženě a k dětem přiměly ho k návratu, nýbrž jen zrada jeho milenky.

Zradila ho, opustila.

Takto trávil u mne celé dva měsíce až zase dopis přišel psaný cizí rukou. Arpad ho přečetl, zrudl v tváři, pak zmačkal papír, hodil do ohně a čekal tak dlouho až zbyl z něho jen popel. A ještě téhož večera odešel a nikdy se nevrátil...

Stařena se odmlčela.

„A kdo byla ta žena? tázala se Margitta.

„Mara Romanová."

„Mara ze zámku?"

„Ano."

„Pak rozumím. Petře já tě poslechnu. Matka dcera, Mara a Bella, nechť na mne pamatují."

„A Hanuš Rottenhall na mne!" dodal Petr Carloni.

KAPITOLA IV.

Mara Romanová.

Stará Mara stála před svým zámeckým pánem. A z jejich očí sálal hněv a zloba.

„Jsi na omylu, tak to nepůjde, to si líbit nenecháme" pravil ostrým, výhrůžným tonem Baron úzkostlivě na ní pohlížeje.

„Mluv aspoň tišeji" pravil, neboť bál se, aby služebnictvo se nedovědělo, že si spolu týkají.

„Mluvím jak chci!" odsekla. Přišla jsem ti naposled říci, že s rozvodem nebude nic."

„Když budu chtět nikdo mi nezabrání."

„A přece!"

„Uvidíme."

„To také uvidíš. Neradím ti, abys nechal dojít k nejhoršímu."

„Ty vyhrožuješ?"

„Nevyhrožuji — varuji tě jen. Zapoměl jsi snad, že jsem ti dvakráte v černé věži musela pomáhati."

Baron zbledl.

A hlava jeho klesla.

„Nepřipomínej mi tyto hodiny."

„Zbabělče!" zvolala Mara a odcházela."

„Zůstaň Maro! zůstaň."

Musím ti říci, že takový život nepovedu. Nemohu se s vámi snésti, s Bellou, ani s tebou. Musíme tomu udělati konec!"

„Ne."

„Chci pryč od vás, chci svobodu, chci volně dýchati," křičel.

„Abys se mohl vrhnouti nějaké jiné ženštině do náruče" odvětila Mara.

„Raději čertovi než vám."

Hlas mu selhal.

„Nerozčiluj se tak, škodíš svému zdraví," pravila ironicky Mara.

Sevřel pěsti a povstal hrozivě.

„Mlč čarodějnice stará, sice tě zardousím!"

„Nechtěl bys mne raději otrávit?"

„S výkřikem, který mu však uvázl v hrdle, klesl baron Rottenhall do svého křesla.

V pokoji na stalo hrobové ticho.

Pak vzpřímila se stará cikánka a s vítězným úsměvem na rtech postavila se před barona.

„No tak, zůstane tedy při starém? Mluv?"

Ještě jednou pokoušel se baron klásti odpor. Leč stará cikánka odvětila energicky.

„Nikoli. Jak jsem řekla. Buď se podrobíš, aneb půjdu ihned k soudu."

„To neučiníš! Víš dobře, že bys musela jít sebou."

„Také půjdu. Ale vedle tebe!"

Rottenhall seznal, že po zlém nic nepořídí, začal tedy domlouvati v dobrotě, prositi. Naříkal, že je nervosní, podrážlivý, zejména po tom, co událo se posledně ve staré černé věži. Zříkal se svého plánu rozvodu a dokazoval jen, že je pro něho nezbytnou krátká cesta na zotavenou. Cikánka dala si konečně říci.

„Dobrá. Když se ti jedná jen o malou cestu, o zotavenou, dobře. Jeď si! Ostatně je to nejlepší prostředek po tom všem co se tu odehrálo. Ale co bude s dětmi? Stará Běta je už stará a slabá. K dětem je zapotřebí slušší ruky."

„Budu hledat pro ně vychovatelku. Třeba pomoci inserátu ve vídeňských listech. A otáží se o radu doktora Wernera."

„Dobrá. Učiň tak ale ihned." Třeba ještě dnes pojedeš-li do Vídně."

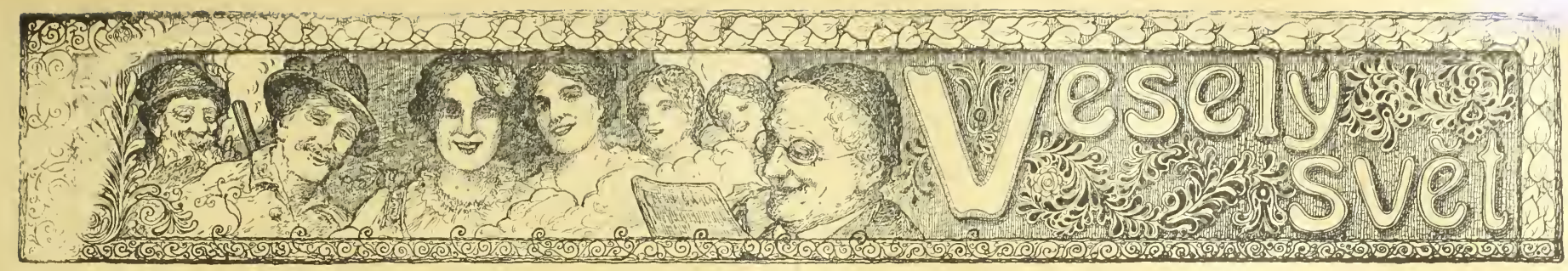

Válečna arithmetika.

Učitel: „Tak Kohne kolik pak je 9 a 7?"

Kohn (po rozmýšlení): „9 a 7 je 1 koruna a 50 haléřů."

*

Dobrý recept.

„Co jste měli včera k obědu?" „Nic!" „A jak se to dělá?" „Velmi snadno: napřed se stojí celý den marně ve frontě a pak se to uvaří!"

*

V ordinační síni.

Lékař k pacientovi: „Co pak vás sem vede?" Z čeho máte tak oteklý jazyk?" Pacient: „Jo, pane doktore, já jsem si zadřel do něho třísku z chleba."

*

Rozumné.

„Co si mám obléci za botky tatínku?"

„Inu, ty rozedrané nos za mokrého počasí a ty děravé když je pěkně."

*

Profesor mathematiky.

Profesor ke služce, která rozbila vásu: „Nešťastnice, co jste to vyvedla. Víteliž pak, že se dá výpočtem zjistit, že byste musila 50 let u nás sloužit, abyste mohla onu vásu zaplatit?"

*

Milenci.

Nevěsta: „Věř miláčku když jsem tě po prve spatřila, ihned jsem byla do tebe zamilována."

Ženich: „Ach Bože — a já již dávno před tím, vždyť víš přece, že jsem dalekozraký."

*

Za našich dob.

Host (křičí): „U čerta, to že je polévka — obyčejná, rozvařená, polévková kostka to je — a nic jiného!"

Hostinský (řve): „Snad si nemyslíte — vy pane — že k vůli vám zabiju vola."

*

Nóbl panstvo ve válečné době.

„Prosím tě, kam to jedou tvoji páni, že si bere milostivá s sebou tolik klobouků?" — „Ale to jsou jen škatule od klobouků, za soumraku si je na nejbližším brambořišti naplní brambory a zase se vrátí nóbl jako z lázní!"

*

Ze schůze

Krátkozraký předseda zahajuje schůzi: „Předně vám děkuji pánové, že jste se v tak hojném počtu na schůzi dostavili..."

Hlas ze sálu: „Račte dovoliti pane předsedo vždyť jsem tu sám... ti ostatní to je náš sklepník Véna."

*

Z restauračního zákulisí.

Prvá sklepnice: „Na všech jídelních lístcích jsi škrtla telecí nožičku a jen na tomto ne. Proč?"

Druhá sklepnice: „Ten předložím panu oficialovi Hnátkovi. Ten si na mě včera děsně vyjel a proto mu jeho zamilované jídlo dnes teprve před samýma očima škrtnu."

*

Malíř.

To je věru podivuhodné, že se lidé ku své podobě obyčejně nechtějí přiznati. Ondyno mě vyhodila moje bytná, abych ji vymaloval, že mi za to odpustí dlužící obnos. Svolil jsem. Sotva vš[illegible], že jsem hodil na plátno její malé oči a její v[illegible] n[illegible] — vyskočila — a vyhodlia mě se vším všudy.

*

Rozdíl.

A: „A vůbec — to si pamatujte jednou pro vždy, že si od vás nic líbit nedám: váš muž byl za[illegible] n v kriminále!"

B: „A váš také."

A: „Ano, ale váš dostal tři měsíce zostřené týdně přísným postem a mně měl jen tři měsíce, které si ostat[illegible] odseděl vyšetřovací vazbou."

Znamení.

„Po včerejším flámu cítím se úplně zbitým."

„Ach, to jste jistě také ženat."

*

Překvapení.

„Moje žena má zítra narozeniny. Čím bych ji tak překvapil? Už vím, já prasknu do bot..."

*

Když dá Pánbůh státní úřad.

„Co si počneme, pane dvorní rado? V zimě nebude uhlí; obyvatelstvo nebude mít čím topit."

„Hm — fatální situace! Jak si jen pomoci? Ale já už vím! Mám znamenitý nápad: Prohlásíme letní čas za permanentní."

*

Příznak doby.

„Věřil by jste to — účetní Voháňka dal se do pití kořalky.

„Ale nepovídejte — ten musí míti asi peněz."

Ze zákopů.

„Člověče až přijdu domů a budu sedět před plnou mísou — přímo se do ní zahrabu."

*

Nápady měšťáček.

Učitelka klavíru pozorujíc služku krávu dojící: „To jde hrozně pomalu! Nedalo by se to provésti čtyřručně?"

*

Zužitkování.

Muž k pudrující se ženě: „Milá ženo — myslím, že by bylo lépe uchovati si tu moučku na lívance — nemyslíš?"

*

Reklama.

Dohazovač sňatku vychvaluje inteligentovi nevěstu: „A jen uvažte pane, jaký má ta dáma nosík, klasický nos, ušlechtilé formy, svižné linie, jen že jim trochu mluví!"

*

Logika.

A: „Co myslíš, obdrží kdy náš kostel ještě zvony?"

B: „No to se rozumí... po válce budou zase dělat z kanonů zvony!"

*

Ach tak!

„Což nemáte chuti?" tázal se lékař.

„Nikoliv", odvětil nemocný.

„Hm to je podivuhodné."

„I není — právě jsem totiž obědval."

*

Prvotřídní.

Dámak pánovi: „Cože, vy nejste na vojně — a můj muž, který je stéblem proti vám musil narukovati.'"

„Hm, víte mě protěžuji vlivné dámy — ty hledají vždy jen prvotřídní síly."

*

Také snášenlivost.

„Já se vždy snáším s mým manželem" pravila kterási dáma mluvící o domácích nesvárech „ovšem vyjímaje ony případy, když je v neprávu."

*

Oekonom.

Ona: „Tento nový oděv, činí mě, jak mě všechny moje přítelkyně ujišťuji o 10 let mladší, ale můj starý klobouk naproti tomu o 10 let starší."

On: „Nuže tedy, co si přeješ více. To se vzájemně ruší a vyrovnává.

*

Před nařízením.

Host: „Nuže pane hostinský, vaše bříško přece jen ještě nesplasklo."

Hostinský: „Bohudíky, dokud nevyjde nařízení, že hostinští musí jísti společně s hosty — nestane se to asi."

*

Bude to tak.

U shromáždiště aut a drožek za krátko. Slečna k šoférům a drožkářům: „Tak kdo mě zavezе co nejrychleji na nádraží?"

Šofer: „To přijde na to, přinesla-li jste oves či benzin."

*

Později

Snoubenka: „Budu tě povždy milovati a potěšovati tě v starostech a v žalech."

Snoubenec: „Ale drahoušku vždyť já žádné nemám."

Snoubenka: „No já myslím totiž až budeme svoji."

*

Špatné odporučení.

Písař hledající práci u advokáta: „Nemáte, prosím pro mě místa nějakého?"

Advokát: „Nemám, nemám, sám nemám žádnou práci."

Písař: „Ach prosím pak mě jen přijměte ani nevíte s jakou malou prací jsem spokojen."

Moderní dítě.

Malá Sáša pozorující vařící se vodu: „Jen pohleď mamičko, jak je ta voda nervosní."

*

Pozorovatel.

„To je věru divné, že čím ženská má míň zubů — tím více dovede hryzat."

*

Dětský rozum.

„Já jsem podobná tatínkovi, Eváček je podoben mamince, teď bychom ještě potřebovali malé děťátko, co by bylo naši slečně vychovatelce podobno."

*

Přátelé.

„Musíme si konečně věc jedenkráte vyjasniti, totiž pokud se týče onoho černého obleků. Jednou ho nosíš ty, podruhé zase já — komu vlastně patří?"

*

Dle práva.

Domobranec: „Týden, že's dostal dovolenou, abys mohl navštívit svou nevěstu?" To já dostanu tedy tři neděle — já mám tři nevěsty!"

*

Pěkné vyhlídky.

„Po válce prý bude moci každý muž míti 10 žen. To je báječné; já už jsem na to konto slíbil 6 uzenářkám a 1 mlékařce manželství.

*

I to břicho.

A: „Kam pak jste dal vaše mírové bříško pane Cvrkal?"

B: „Ha — taky narukovalo!"

*

V hostinci.

„Máte to, ale, číšníku, mastné ceny!"

„Neračte se divit, vašnosti, dnes je dovoleno mastit!"

*

Anno 1913.

Mlékařka: „Pánbu rač dát šťastný dobrytro, ruce líbám, milostpaní, nesu mléko a smetánku!"

Milostivá (rozzlobeně): „Také byste mohla přijíti dříve."

*

Anno 1917.

Služka u mlékařky: „Ruku líbám, milostpaní, paní doktorová snažně prosí, nemohlali by dostat zítra půl litru mléka!"

Mlékařka (s vysoka): „No, uvidíme, co se dá dělat. S bohem!"

*

Ve škole.

Učitel (rozhorleně): „Na mou věru, hoši, pravdomluvného mezi vámi abv hledal s lucernou za bílého dne. Jako by na pravdomluvnost byly stanoveny maximální ceny."

*

Nezná ho.

Müller, šef velkého obchodního domu, potkal na schodišti jednoho svého zaměstnance, který ho nepozdravil. Müller obrátil se dopáleně na mladíka touto otázkou: „Pane, vy mne neznáte??..." „Ne, pane, Müllere," zněla klidná odpověď.

*

Jak by dnes pochodil Shylock v Německu.

Byl provozován Shakespearův „Kupec benátský". Vše naslouchalo bez dechu, když Shylock, vyzván Porcií, aby byl milosrdný, vyvolal umíněně: „Trvám na svém právu: celá libra jeho masa mi náleží." Tu však vykřikl někdo na druhé galerii: „Člověče, vzpamatuj se: tento týden má každý nárok jen na 350 gramů!

*

Starosti.

Malý František dostával častěji po svém starším bratrovi Maxovi jím odložené, ještě upotřebitelné šaty. Tak obdržel také o vánocích Maxovy bezvadné šaty jako vánoční dárek. Nebyl jím však příliš nadšen. Když se ho matka otázala: „Nu, Františku, jak jsi spokojen s dárkem, jejž ti nadělil Ježíšek," odpověděl hoch: „Zcela nic. Já vím, že dostávám vše po Maxovi; vím už, jak se musím jednou oženiti s Maxovou dcerou."

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

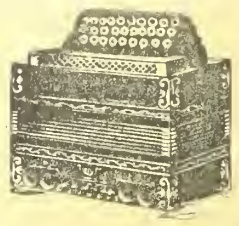

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Halvarienberggasse čís. 36

Specialita! Specialita!

Ia. náhražka citronu

za kg K 5·—

přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2055 **Telefon 4135.**

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSI.

Dámy, které v případě tomto úplně si nevěří, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes million již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46 / III

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadno jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zaplatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA.
Lastenstrasse 3/15.
Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (? rozličné druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtuji se zvlášť. Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann. Vídeň IX.,
Mosergasse 3, odd. 40

60 kusů zaručeně poliebných předmětů za K 3·80 dobírkou zasílá

Jan St. Vondrák v Žamberku. 2060

Přesvědčte se a budete míti překvapení!

2067 Pietni

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu i Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará

kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada,

VIDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Cenniky na požádání, zástupci se přijímají.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

s mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd 13. 205

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Nejlevnější inserci při velkém úspěchu poskytují „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,

Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

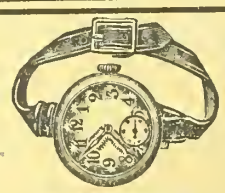

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin

Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma. 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

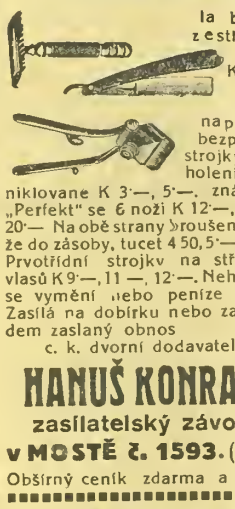

Ia břitvy z ostříbrocelí K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na střihání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Všem bratrům Čechům

doporučujeme, aby při nákupu **látek do domácnosti** obrátili se na

Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost" v Hronově (Čechy).

Zbytky pokud zásoba stačí zasílá **20 metrů za 100 K.** Vzorky zasílají se zdarma a vyplaceně proti předem zaslanému obnosu 50 haléřů. Vzorky od zbytků se nezasílají! 1815

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu ani postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Mailtel: „Vídeňské Illustrované Noviny". Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň. X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskarna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualité co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a ze hranicemi.

Prodejny a zástupce všude se hledají.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletne M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zaslano 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·— V redakční části 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8

ČÍSLO 34.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 23. SRPNA 1917.

Císař a král Karel v osvobozených. Haliči a Bukovině.

Mocnář přijímá hold obyvatelstva v Jezierně.

Druhá obrovská bitva ve Flandrech. — Před velikou srážkou na frontě u Verdunu. — Rusové zatlačeni za Seret a vyklizují Bessarabii a Moldavu. — Nová papežská sprostředkovací akce mírová.

KRISE MÍRU.

Ať už zpráva „Berner Tagblattu" o demisi presidenta francouzské republiky Poincarrea bude potvrzena, nebo vyvrácena, faktem je a zůstane, že nejen Rusko, ale i západní moci prodělávají těžkou krisi. A až sejde se ve Versailles francouzské národní shromáždění, aby zvolilo nového presidenta, spadne lidstvu kámen ze srdce, neboť bude to znamenati definitivní odchod jednoho z hlavních původců světové války z politického kolbiště. Bude odstraněna jedna z největších překážek míru, v milionových davech oživne naděje na brzký konec krvavého zápasu. Právem bylo často poukazováno na to, že původci války musí býti odstraněni, pak teprve, že bude možno vážně mluviti o míru. V Rusku se tak už stalo, carism náleží minulosti. Nyní přišla na řadu Francie, která propouští druhého viníka světového požáru. A i na druhé dojde řada. Krise francouzská byla neodvratná od okamžiku, kdy nový německý říšský kancléř dr. Michaelis učinil sensační odhalení o politice francouzského presidenta Poincarrea, který bez vědomí francouzské vlády podepsal s carem ruským tajnou smlouvu, která zavazovala Rusko podporovati Francii při dobývání levého břehu Rýna. Briand teprve dodatečně schválil ujednání presidenta republiky, když byl postaven před hotovou věc a neměl jiného východiska. Toto odhalení neminulo se svým účinkem. Předně odhalilo ruské demokracii, že milionové ruské armády krvácejí na bojištích za cizí zájmy, za dobývačné choutky francouzských šovinistů. Za druhé zasadila odhalení toto těžkou ránu francouzské socialistické většině, která dosud podporovala válku z té příčiny, že věřila, že cílem války je znovudobytí Elsasko-Lotrinska a osvobození Evropy z jařma německého imperialismu a pruského militarismu. Dnes francouzští socialisté, majorita i minorita cítí, že podporují falešnou politiku a v nedávné tajné schůzi poslanecké sněmovny nescházelo mnoho do přijetí denního pořádku, namířeného proti presidentovi republiky. Vládě Ribotově ovšem parlament vyslovil krátce na to svou důvěru, což ale nevylučuje, že dnes, neb zítra i Ribot podá demisi: Francie ocitla se v těžké krisi, která točí se kol otázky pokračování ve válce a míru. Vyjde-li z ní vítězně strana mírová, pak zůstanou národy Evropy ušetřeny od čtvrtého zimního tažení.

Co se děje v Anglii? I zde vynukla krise. A sice krise míru! Vyvolala i stokholmská konference. Socialisté mírové předporady dospěly tak daleko, že stanoven definitivně termín všeobecné konference. Účastenství slíbily všecky neutrální státy, socialisté centrálních moci, Ruska, Francie, Italie, Ameriky. Jen anglická dělnická strana vzpírala se obeslati stokholmskou konferenci, a vláda anglická dokonce zaujala příkré stanovisko proti účasti anglické na této konferenci a zejména proti účasti některého anglického ministra dělnické strany. Následek toho byl, že předák dělnické strany Henderson, který zastupuje spolu s dvěma jinými přáteli svými dělnickou stranou ve válečném ministerstvu Lloyda Georgově a který na poradách s ruskými socialisty v Petrohradě slíbil účast anglických dělníků ve Štokholmu, podal demisi. Tím ocitá se válečný kabinet Lloyda Georga ve vážné krisi. Demise Hendersonova je těžkou ranou pro anglického ministerského předsedu, který se ocitá v rozkolu s dělnickou stranou, jež dosud byla hlavní oporou jeho válečné politiky. Tedy krise v Rusku, krise v Paříži a také krise v Anglii a sice krise, která definitivně rozřešiti dá se jen jedinou cestou a sice — mírem!

▫ ▫ ▫

ZŮSTANE ŠPANĚLSKO NEUTRÁLNÍ?

Poslední dobou poutá k sobě pozornost více než kdy před tím Španělsko. Tím již od delší doby mocně a vysoko dmou se vlny veřejného mínění, skutečného i uměle vyvolaného a mnohá znamení nasvědčují, že Španělsko na dlouhou dobu svou dosavadní neutralitu nebude moci zachovati. Již králův dekret, jímž oznámeno Německu, že nebude trpěno zasahování ponorek do španělských vod, byl znamenán obratu ve Španělsku. Země při dekretu setrvala a tyto vody i německou ponorku polapila a internovala.

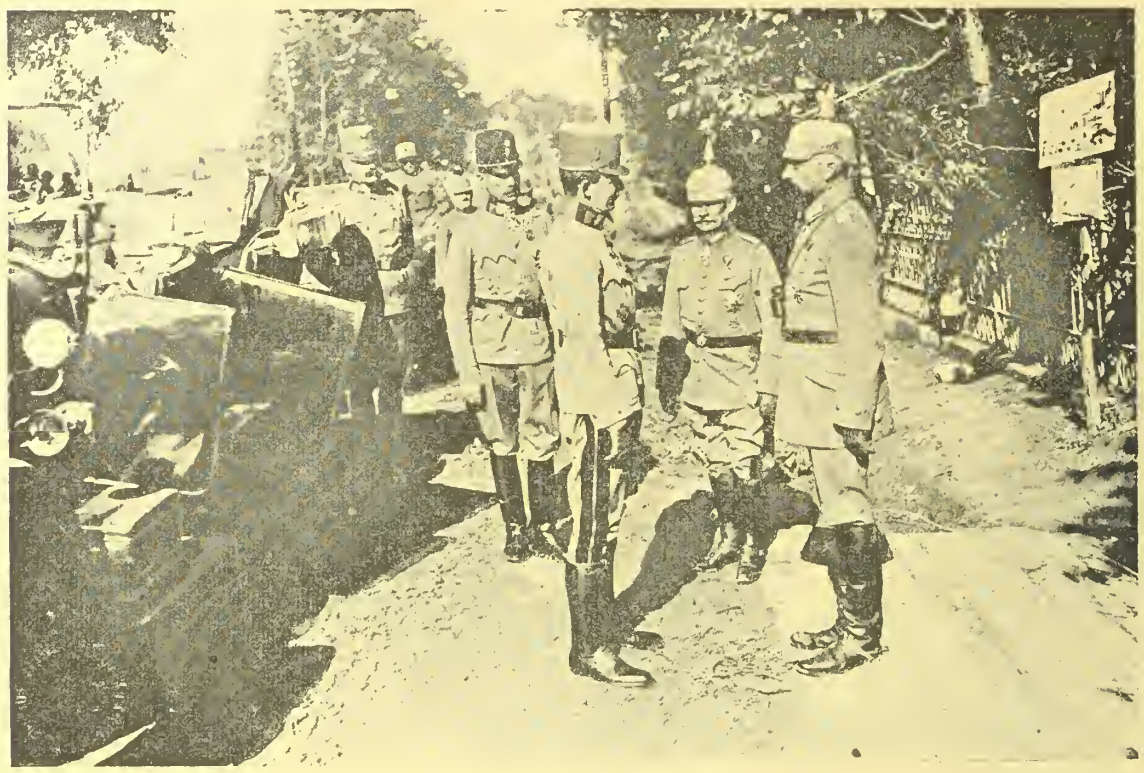

Císař Karel I. při návštěvě osvobozené východní Haliče. Mocnář rozmlouvá s bavorským sborovým velitelem, který mu referuje o průběhu operací spojeného vojska rakousko-uhersko-německého, jež korunovány byly úplným zdarem a po dobytí východní Haliče a Bukoviny ohrožují nyní už Bessarabii a Moldavu, kteréžto země Rusové a Rumuni už vyklizují.

Císař Karel I. v osvobozené východní Haliči a Bukovině. Rozprava císaře se štábem operující armády u Sniatýna. Nejvyšší vojenský velitel vyslovil důstojnictvu i mužstvu za jeho znamenité výkony plné své uznání.

Císař Karel I. v Lublani: Na své projížďce v okolí města, potkává skupinu vojáků, kterou srdečně pozdravuje.

Císař Karel I. s německým zástupcem generál-majorem šl. Gramovem v Tyrolsku. Na této frontě, jako i na Soči vyvíjejí Italové v poslední době velice intesivní činnost dělostřeleckou, leteckou a výzvědnou, která nese všecky známky blížící se nové ofensivy.

Císař Karel I. návštěvou u rakouské letecké setniny na tyrolské frontě. Naši letci v Tyrolích a na Soči zasluhují plné uznání. Zejména v poslední době byly výkony jejich znamenité. Leč i italská aviatika vyvíjí větší činnost a nedávno napadla několikráte Pulji.

K nedávné císařské cestě do Lublaně: Vojáci pozdravují svého nejvyššího vojenského pána.

Německo podává do Madridu protest a poměr mezi oběma státy doznává přiostření. Aby se toto přiostření ještě více stupňovalo, o to se ve Španělsku již stará hojně dohodových emisarů. Je prý jimi země Alfonsova zaplavena. Že tam působí i němečtí, známo je ovšem také. Otázkou jen jest, který z obou táborů se osvědčí býti vlivnějším. S Německem sympatisovali dosud hlavně konservativci Maurova směru, ale právě jejich vůdce před časem prohlásil, že je vyloučeno, aby se Španělsko postavilo proti přirozenému svému spojenci, Francii. Jediné, co Německu dosud prokazovali, bylo zachovávání neutrality. I tomu má dle mnohých znamení záhy býti učiněn konec. Dohoda pomoci Španělska potřebuje, proto na ně vykonává zvýšený nátlak. Záhy se ukáže, s jakým úspěchem.

□ □ □

BOJE V RUMUNSKU.

Velké boje sváděly se a dosud nejsou ukončeny na frontě rumunské. Rumuni, aby zdrželi postup spojených vojsk k východu, podnikli ofensivu, která se omezila na úsek Putny a Sušice proti vrchu Casinu; zde sváděly se prudké místní boje. Proti tomu zahájil Mackenson ofensivu u Fokšan, jež vedla k prostorovým ziskům, rozšiřujíc získané rumunské území k severu do Multanska. Rumuni odpověděli hromadnými protiútoky, provedeny s velkými silami. Jak zprávy týdne uvádějí, měli Rumuni velké ztráty, aniž by cíle dosáhli. V Bukovině a na Zbruči se situace nezměnila. Je hlášen postup spojenců na Gurahumoru v jižní Bukovině. Bukovinský díl fronty a Fokšany mají nyní zvláštní důležitost, neboť operace tamější sledují společný cíl: tlakem na severu a jihu promáčknouti rusko-rumunskou frontu tak, že by vojsko operující v Karpatech a v pohraničí sedmihradsko-rumunském, byla donucena těžce dosažených posicí se vzdáti a couvnouti k východu. A tu jakožto pevnější opora a základna naskytá se jedině střední tok řeky Seretu, při čemž by valná část Multanska přešla do rukou spojenců. Na možnosti tohoto vývoje upozorňuje v bernském „Bundu" také Steegemann, který přikládá zvláštní váhu dalším operacím v Bukovině a severně od Fokšan a praví, že obnovenému tlaku rusko-rumunská fronta bude nucena podlehnouti a ustoupiti až na Seret.

□ □ □

ŠTOKHOLMSKÉ KONFERENCE.

Podle pravidel soc. internacionály je každé straně, zastoupené v internacionálním soc. sekretariátě, vyměřen určitý počet hlasů na mezinárodních kongresech a konferencích. Jak sděluje „Arb. Zeitung", jsou hlasy rozděleny takto: Německo 20, Rakousko 20 (z toho Němci 9, československ. autonomisté 5, čeští centralisté 2, Italové 2, Ukrajinci 2), Francie 20, Velká Britanie 20, Rusko 20, Spojené Státy americké 20, Belgie 12, Švédsko 12, Dánsko 10, Polsko 10 (z čehož připadají 4 hlasy polské straně soc. v Rakousku [2], rus. Polsku [1] a Německu (1), Italie 10, Uhry s Chorvatskem 8 (z toho Chorvati 2), Finsko 8, Holandsko 8, Norsko 6, jižní Afrika 6, Řecko 4, Srbsko 4, Bulharsko 4, Aergntina 4, Švýcarsko 4, tur. Armenie 3, Španělsko 2, Lucembursko 2, Rumunsko 2, Australie 2 (ev. 6), Kanada 2, Portugaly 2 — úhrnem 245 (ev. 249).

President Wilson dal oznámiti senatorem Lowisem, že všecky mírové snahy jsou nyní beznadějny a že sám byl by prvním, jenž by zakročil, kdyby se ukazovaly předběžné známky trvalého míru.

□ □ □

ADRESA RUSKÝCH ŽEN SPOJENCŮM.

Temps oznamuje podle Zeit, že po nedávném křtu ohněm prvního ženského praporu, zaslal ústřední výbor ženských spolků spojencům adrsu, v níž se praví: Za této války nám vnucené vždy uspokojovalo naše svědomí, že jsme ve spolku s národy nevzdělanějšími a nejhumannějšími. Svazky společně prolité krve jsou v očích Rusů mnohem silnější než všecka ustanovení spojeneckých smluv. Dnes kdy Rusko setřáslo okovy staletého otroctví, jež poutala svobodný vývoj, sílí nás svazek s velikými západními demokraciemi a s Amerikou v boji proti

německému tyranství. Ale Německo, které se už vzdalo naděje, že nás porazí na bojišti muže proti muži, zaplavilo nás vojem tajných agentů, zrádci revoluce ruské vlasti. Rozklad naší armády naplňuje nás hanbou a studem. Ale známe srdce našich mužů a synů příliš dobře, abychom nevěděli, že jest to jen okamžité poblouzení a že naše porážka bude pomstěna.

□ □ □

VÁŽNÝ HLAS O ČEŠÍCH.

Ústřední orgán německé sociální demokracie, berlínský „Vorwärts", uveřejnil zajímavý článek o spletitých národnostních poměrech v Rakousku a o úplném vyžití se absolutismu. Píše: Rakouská vláda chce stát sanovat, jednak aby ho učinila silným a schopným odporu pro velké úkoly v době po válce, jednak aby nepřátelům vzala možnost k mísení se do vnitřních poměrů. Když absolutismus úplně dohospodařil, a přivedl stát do skutečného nebezpečí, zbývá nyní pouze možnost pokusu se živoucími silami demokracie. Ale to se lehčeji řekne, než učiní. Je-li velmi těžko šťastně a bez důsledků překonati válečné krise ve státech národnostně jednotných jest to tím těžší v mnohojazyčné dunajské říši, kde boj tříd o politický vliv jest zmnožen a zkřížen bojem národností o stát.

Císař Karel udíli v Lublani poddůstojníkům a mužstvu řády a vyznamenání a děkuje jim osobně za služby v poli prokázáné. Císař i císařovna informovali se o hospodářských poměrech města navštívili četné lazarety a byli stále předmětem nejsrdečnějších ovací veškerého obyvatelstva.

Císař Karel I. s polním maršálkem baronem Conradem Hötzendorfem na Monte Roveru. Císař Karel při této příležitosti navštívil opět vojáky v nejpřednějších zákopech, povzbuzoval je k vytrvalosti a ukojil naději, že doba míru není daleká.

Ano, o stát! Rakousko nemá zákona národnostního. Národům se zaručuje rovné právo v úřadě, ve škole, před soudem — ale kdo ho hájí, když jest porušeno, a v čem záleží, jeho náprava, Tím se stává, že půda sněmovní jest často bojištěm o toto právo, či vlastně o jeho pojetí, a že boj o uplatnění národa ve státě stává se vzájemným bojem národů mezi sebou, ano také bojem proti státu, jehož vedení nechápe velikých otázek a snaží se vystačiti malými prostředky, jež národy jen roztrpčují a státu odcizují. „Vorw." soudí, že rakouská vláda ráda by ozdravila rakouské poměry a cituje Seidleruv program, uveřejněný ve „Fremdenblattu". Program jest prý rozumný, ale velmi těžce proveditelný. Sedmdesát let od povalení revoluce r. 1848 se ochotničilo a lenošilo. Odstraniti dědictví této neplodné doby vyžaduje mnoho obratnosti a trpělivosti.

Čechové kolísají jako Poláci, kteří ostatně na ně působí. Jejich boj — to třeba chápati — netýče se jen národní samosprávy. Obrací se také s jistou oprávněností proti dualismu, který dává v Rakousku nadvládu Němcům, v Uhrách Maďarům nad slovanským obyvatelstvem, a oslabuje vliv Čechů na zahraniční politiku. List varuje ale Čechy od parlamentní osamocenosti a trilišného spoléhání na dohodu.

□ □ □

BENÁTKY VE TŘETÍM VÁL. ROCE

„Přijede-li se do Benátek z mořské strany a zahne do Canal Grande" — vypravuje dopisovatel „Daily Mail" Hamillon Fyfe — „pozorujeme ihned, že Benátky turistů a radovánek náleží minulosti. Ihned nad prvními domovními vraty spatříme nápis „Útočiště". Tato útočiště v dobách vzdušných útoků, jsou roztroušena po celém městě a jejich nápisy nás stále upomínají na nebezpečí války. Nikde neuhlídáme bývalý ruch na náměstích a mostech, a jen zřídka kdy spatříme zbloudilou gondolu. Façady slavných budov zmizely za cihelnými zdmi a pískovými pytli a na místě pomníků jeví se nám ochranné stavby jejich ve způsobě ochranných beden. Nejvíce se změnilo náměstí sv. Marka a do něho ústící Piazetta. Ve dne jsou úplně prázdny a opuštěny, jen historičtí holubi zůstali mu věrni, leč žádnému ani nenapadne, aby je krmil. Teprve v noci, počíná tlumený, opatrný život. Jen ve dvou kavárnách hraje hudba a pod arkádami bloudí v temnotě procházkou jen několik osob. V odporu k dřívějším dobám, jest dnešní benátská noc úplně tmavá, mnohem tmavější, než v nejnebezpečnějších a nejopuštěnějších předměstích londýnských. Na Ponte Rialto jsou obchody uzavřeny. Obchodníci obchodující s praktickými předměty dělají dobré obchody, oni však, jež dříve byli odkázáni na cizince, jsou dnešního dne vydáni v šanc, bídě a hladu. Rovněž i silá-

Rozstřílená obec Baranovka v Haliči, jejíž bezprostřední okolí bylo několik dní dějištěm nejtužších bojů ruského a rakousko-německého vojska.

Hořící petrolejové doly v Baku. Požár jak známo zuřil několik dní a způsobil ohromné škody. Byl založen rebely.

cké postavy gondolierů zmizely. Nynější gondolieři, pokud se o nich může mluvit, jsou většinou staří, sehnutí mužové, kteří více hosta neobveseluji svými hlasitými poznámkami a několik málo průvodčích bloudí hladově městem, aby se ihned vrhli na kořist zavítá-li náhodou, mimo jejich očekávání do této „perly Adrie".

□ □ □

MÍROVÉ SPROSTŘEDKOVÁNÍ PAPEŽSKÉ STOLICE.

Denní tisk přinesl v předvečer císařových narozenin zprávu, která opětně oživila klesající už naděje na brzký konec války. Oznámil z Říma, že papež zaslal válčícím a také neutrálním státům notu, ve které nabízí své sprostředkování ve prospěch míru. Papež navrhuje celý mírový plán a žádá odstranění armád (odzbrojení), zabezpečení míru mezinárodním smírčím soudem, žádné válečné náhrady, obnovení Belgie, Srbska a Rumunska, příspěvek všech válčících mocí na vydání obnovení zpustošených malých zemí, vyklizení francouzského území německým vojskem, vrácení německych kolonii. Dále doporučuje papež smírnou dohodu o Elsasku-Lothrinsku, Terstu, Tridentsku, Polsku a Arménii a slibuje své sprostředkování. Detaily papežské noty nejsou dosud známy proto chovají se také některé tiskové orgány, jako na příklad vídeňská křesťansko-sociální „Reichspost" prozatím zdrženlivě. Za to „Neue Freie Presse" konstatuje, že papežova nota znamená velký krok k míru, jakkoli narazí jistě na odpor u čtyřdohody a také na námitky centrálních mocí. — Neutrální tisk uznává velký význam nové papežské sprostředkovací akce a posuzuje ji dosti optimisticky. Vatikán sám slibuje si úspěch a věří, že konec války je blízký.

Tento optimismus nesdílejí však rozhodně kruhy čtyřdohodové. Zejména anglické a americké tiskové orgány zaujímají stanovisko odmítavé. „Dail Chronicle" napsala, že nota papeže je nepřijatelná. „Dail News" doporučuji papeži, aby donutil Němce nejprve k vyklizení Belgie, Francie, Srbska, Rumunska a území ruských, pak teprve, že je možno jednati o jeho podnětu. Také orgány americké píší podobně a sdělují, že Wilsonova vláda bude muset papežskou mírovou notu zamítnout.

□ □ □

UMÍRÁNÍ HLADEM.

Posl. Biankini v jedné z posledních schůzí v parlamentu rakouském promluvil o bídě v Dalmacii a pravil mimo jiné: „Pravda je, že v Dalmacii umřela sta a sta lidí hladem a že ukrutná smrt dále tiše kosí, ale tím intesivněji. Ostuda je, že dosud neučinilo se nic, co by se musilo učiniti v kulturním státě, aby se zabránilo všeobecné katastrofě v Dalmacii".

Redaktor sarajevské „Bosnische Post" měl tyto dny rozmluvu se zemským náčelníkem bosenským baronem Sarkotičem. Předně o politických záležitostech, pak o hospodářských. Baron Sarkotič doznal, že aprovisace byla špatná. Faktem je, že obyvatelstvo trpělo zejména nedostatkem tuků. Jak četnická velitelství oznámila, umřelo kolem 200 lidí hladem. Tato úmrtí stala se na pohraničním pásmu.

Na toto prohlášení Sarkotičovo navázal v hrvatském sněmu posl. dr. Pavelič a pravil: „My víme, že na dalmatských a istrijských ostrovech i v Hercegovině na tisíce lidí leží nemocno od hladu a hyne; v sousedství toho národa, na Kosově poli, zaseta je pšenice, ale ta úroda nebude potravou naši chudině, nýbrž obyvatelstvu Berlína."

Mimo to předneseny byly posl. Biakinim i na hrvatském sněmu těžké stesky, jak bylo tisíce lidí z Dalmacie a z Bosny na počátku internováno, jak se s nimi zacházelo a kolik jich zahynulo. Jak z hrvatského tisku je patrno, v Dalmacii je nedostatek sítí na chytání ryb, ježto staré jsou zničeny a na nové není materiálu, není oleje, jehož se tam používá k úpravě jídel, a není mouky. Žitné mouky kilo se tam v tajném prodeji platí za 20 až 24 K.

□ □ □

Král anglický na inspekci nového typu anglických ponorek.

Celkový pohled na kavkazské město Baku, známé středisko veškerého ruského průmyslu petrolejového.

ALPHONSE DAUDET:

TAJEMSTVÍ MISTRA CORNILLEA.

Francet Mamai, starý dudák, jenž čas od času tráví se mnou večer při sklence teplého vína, vypravoval mi jednou malé vesnické drama, které se asi před dvaceti lety odehrálo v mém mlýně. Vypravování dobráka starce mě velmi dojalo a chci se pokusiti, podati vám ho tak, jak jsem ho sám slyšel.

Představte si na okamžik milení čtenářové, že před vámi stojí vařící, kořeněné víno a že vám starý dudák povídá.

Náš kraj, milý pane, nebyl vždy tak tichý a nedotčený jako dnes. Za minulých dob vzkvétal tu obchod moukou na deset mil z okolí, přinášeli nám lidé ze svých dvorců obilí k semleti... Všechny kopečky kolem vesnice byly větrnými mlýny posety. V pravo i v levo všude bylo viděti jich lopaty, které byly poháněny severákem, jenž vyfukoval z jedlovi a celé kavalkády moučnými pytly obložených oslů, které sem po silnici zvolna vystupovaly. Celičký týden bylo veselo, a bylo požitkem poslouchati praskot bičů, sténání větrňáků a k práci povzbuzující výkřiky mlynářských... V neděli chodívali jsme v zástupech nahoru k mlýnům, kde nás mlynáři hostili muškatovým vínem. Mlynářky ve svých krajkových šátcích a se zlatými kříži byly tak krásné, jako královny. A já, já jsem si přinesl dudy a až do pozdní noci tančila se farandola (provencalský tanec, pozn. překl.). Tyto mlýny byly radostí a bohatstvím našeho kraje.

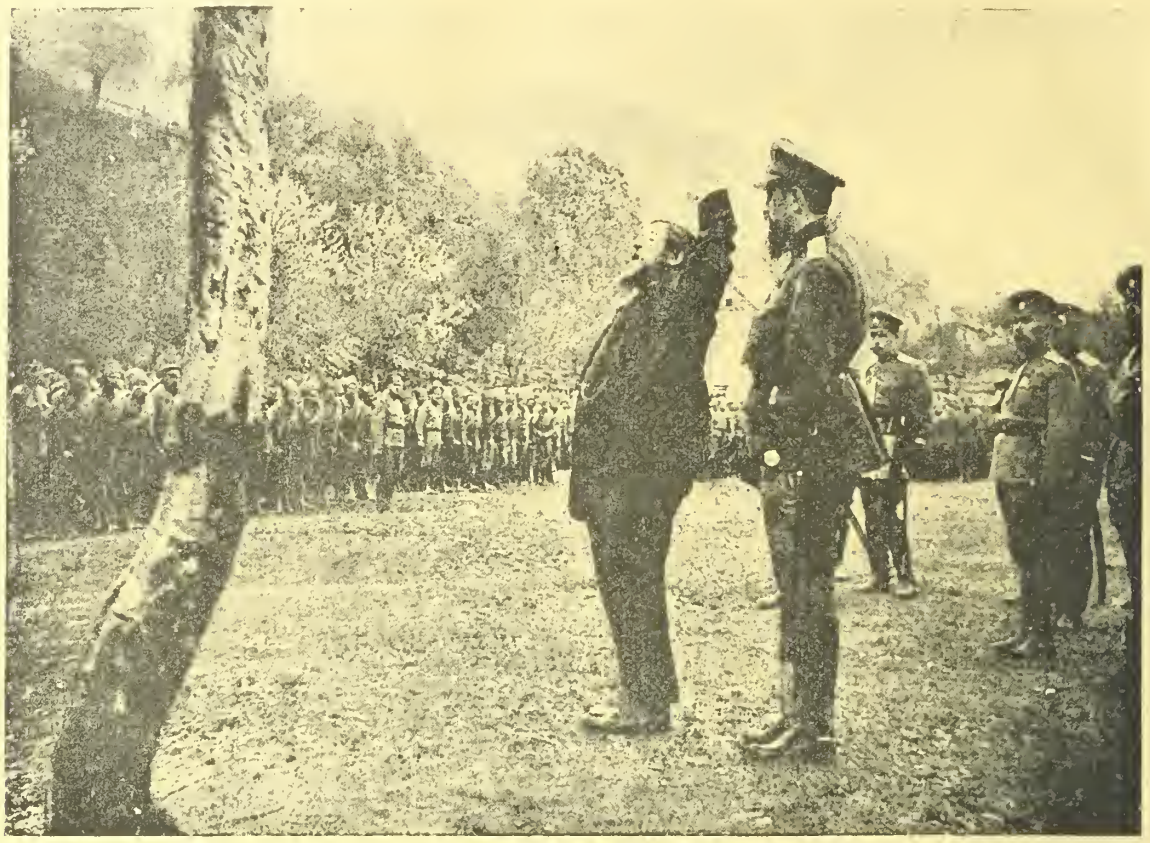

Francouzský socialistický ministr Thomas řečni k ruským vojákům a nabádá je k útoku.

Rakouská výzvědná hlidka v tyrolských horách.

Nešťastnou náhodou měli Pařížané nápad, při silnici do Tarasconu vedoucí, vystavěli parní mlýn.

Velmi pěkné, docela novodobé. Lidé si zvykli posílati svoje obilí do parního mlýna a ubohé větrňáčky odpočívaly. Jen na krátko pokusily se o odpor, leč pára byla silnější a tak musil jeden po druhém zavříti... Již nebylo viděti malých oslíku k nim putujicich ... Krásné mlynářky prodaly svoje zlaté kříže... Nebylo více muskately, nebylo více farandol! Severák foukal sice dále, leč lopaty větrňáku stály nehybně... A jednoho krásného dne, dala obec všechny tyto mlýnky zbourati a na jejich místě pěstuje se nyní víno a olivy.

Ve víru tohoto rozvratu, stál však přece neoblomně jistý mlynář a jeho větrňák točil se před nosem parního mlýna vesele dále, tak, jako dříve. Byl to mlýn mistra Cornillea, týž, ve kterém jsme se dnes večer sešli.

*

Mistr Cornille, byl starým mlynářem, který abychom tak řekli, po šedesát let v mouce žil a pro svoje řemeslo horoval. Parní mlýn, přivedl ho téměř o rozum; Po celý týden běhal vesnici, aby lidí přesvědčil, že má býti celá Provence moukou z parních mlýnů otrávena.

„Nechoďte tam", pravil „používají k výrobě chleba páry, která je vynálezem ďáblovým, zatím co já pracuji větrem, dechem to Božím"...

A z jeho úst plynula nejkrásnější slova ku chvále větrných mlýnu, leč žádný ho nevyslyšel.

A tu se stařec rozvzteklil, uzavřel se do svého mlýna a žil samotářský jako divé zvíře. Ani svoji vnučku Vivettu nechtěl míti při sobě, dívku to patnáctiletou, jež po smrti svých rodičů, neměla nikoho ve světě, než svého dědečka. Ubožáček byla nucena vydělávati si svoje živobytí a pracovala tudiž ve dvorcích v čase žní, neb při pěstování hedvábníků, či lisování oleje. A přece se zdálo jako by ji dědeček měl velmi rád. Často se totiž stávalo, že za největšího horka šel čtyři míle cesty, aby ji vyhledal v tom kterém dvorci, kde pracovala a když ji našel, prodlel u ní celé hodiny, pozoruje její práci se slzami v očích....

Všeobecně se myslilo, že starý mlynář nežije se svoji vnučkou z lakoty a nepřispívalo mu to v pravdě ku cti, že se musila plahočiti od dvorce k dvorci, vydána jsouc v šanc surovostem pachtýřů a veškeré bídě, která je údělem sloužících.

Rovněž se mistru Cornille-u, co muži váženému, velmi zazlívalo, že on, který si dovedl všude získati úctu, chodil nyní jako cikán, s roztrhanou čapkou a rozedraným oděvem... Jisto je, že jsme se my, ostatní starší zaň styděli,

Ze života za frontou: Divadlo v Castellnuově.

K bojům o vesnici Koňuchy: Major Novotný se svými vojáky, kteří odrazili první ruské útoky.

když jsme ho viděli v neděli, jak kráčí na mši, Cornille to asi silně pociťoval, takže se ani neodvážil, aby se vedle nás posadil. Zůstával vždy v pozadí kostela, nedaleko kropenky, kde stáli chudí.

V životě mistra Cornille-a bylo cosi záhadného. Po dlouhou dobu již nepřinášel mu žádný ze vsi obilí, leč vzdor tomu točily se lopaty jeho větrňáku, jako dříve... Z večera potkávali lidé mlynáře na té, či oné silnici, kterak hnal před sebou oslíky, obložené nabitými měchy moučnými.

„Dobrý večer, mistře Cornille! volali naň sedláci; „vašemu mlynáření se tedy stále ještě dobře daří?"

„Stále, stále, milé děti," odpovídal jim stařec, spokojeně se tváře „Pán Bůh zaplať! Nemáme nouzi o práci!" Leč když se ho ptali, odkud že u čerta má tolik práce položil prsty na ústa a odvětil vážně: „Nedělejte z toho žádný povyk, pracuji pro export."... Nikdy nebylo možno více se od něho dovědět.

Vstrčiti nos do jeho mlýna, na to nebylo ani pomýšlení. Ani malá Vivetta tam nesměla.

Když šel někdo kolem, spatřil vždy jen zavřená vrata a nepřetržitě se pohybující lopaty, starého osla, jenž se na mlýnském pažitě pásl a velikou, hubenou kočku, která se vyhřívala na okenní římse, zlobně se po každém točíc.

Vše to, jak se zdálo, skrývalo tajemství a skytalo lidem mnoho látky ku klepům. Každý si vysvětloval svým způsobem, tajemství mistra Cornillea, leč všeobecné mínění bylo, že jest v mlýně více pytlů s tolary než pytlů s moukou.

*

Konečně vše vyšlo na jevo a sice následovně:

Zatím co jsem hrával na své dudy mládeži k tanci, pozoroval jsem kteréhosi dne, že se nejstarší můj synek a malá Vivetta do sebe zamilovali. V podstatě jsem se na to nehoršil, neboť vzdor všemu, bylo jméno Cornille u nás v úctě a byl bych z toho měl radost, viděti onoho hezkého, malého vrabečka, Vivettu, poskakovati u nás. Jen jsem se obával náhody; poněvadž se naši zamilovaní častěji scházeli, majíce k tomu hojnou příležitost, chtěl jsem věc několika málo slovy objasniti....

Starý bručoun! Jak mě přivítal. Bylo to zhola nemožno donutiti ho, aby mi otevřel. Vysvětlil jsem mu, pokud to šlo, celou záležitost klíčovou dírkou; a po celou dobu, co jsem mluvil, vrčel mě líný, hubený kocour nad hlavou jako čert.

Starý mlynář mi ani domluviti nedal; zahulákal na mě hrubě, abych odtáhl; mám-li prý chuť svého syna oženiti, abych mu vyhledal dceru z parního mlýna.... Dovedete si představiti, jak mi krev stoupala do hlavy, když jsem tato zlá

Britský parník „Mashobra" po bombardování naší ponorkou „U 29".

K posledním bojům v Haliči: Hořící vesnice Koňuchy. V pozadí naše posice, které byly při nedávné ruské ofensivě předmětem nepřátelských útoků.

slova uslyšel, leč měl jsem přece jen ještě dosti síly, abych se opanoval. Nechal jsem starého mlynáře v jeho mlýně, šel jsem za dětmi a oznámil jim svou smůlu... Ubohá tato jehňata to vůbec nevěřila, prosíc mě, abych jim dovolil, společně se odebrati nahoru, aby promluvili s dědečkem... Neměl jsem tolik odvahy, odepříti jim toho, a frrrr! — už pádili moji zamilovaní.

Když došli nahoru, byl mistr Cornille již pryč. Vrata byla dvojnásob uzavřena. Leč starý zapomenul venku žebřík a dětem ihned napadlo, vylézti po něm a oknem do vnitř, aby uviděli, jak to vlastně v onom slavném mlýně vyhlíží.

Zvláštní! Mlýn byl dočista prázdný. Ani jediný pytel, ani jediné zrnko; ani prášek moučný na stěnách, ani v pavučinách na zdi.

Také tu nebylo oné příjemné, teplé vůně, jež prýští z mletého obilí. Hřídel byla pokryta prachem a veliký kocour pod ní dřímal. Ve spodním patře jevil se týž bezútěšný obraz bídy a opuštěnosti. — Stará postel, několik hadrů, kus starého chleba na dřevěných schodech a pak, v koutě, tři neb čtyři rozedrané pytle, z nichž se sypal štěrk a bílý písek.

To bylo tajemství mistra Cornille-a.

Tento písek vozíval z večera na procházku, aby tak zachránil čest mlýna a budil víru, že veze mouku. Ubohý mlýn! Ubohý Cornille! Bylo tomu již dávno, co mu parní mlýn odloudil posledního zákazníka. Lopaty větrňáku se stále sice, jako dříve otáčely, leč mlýnský kámen mlel na prázdno.

Děti vrátily se uslzeni, vypravujíce mi co viděly. Srdce mi chtělo [illegible], když jsem to uslyšel. Nepromeškav [illegible] běžel jsem k sousedům, a vy, [illegible] se krátkými slovy, a usnesli jsme se, dovezti do mlýna ihned veškeré [illegible], jež cosnd by [illegible] ve stodolách.

Učiněno, vykonáno! Celá vesnice vypravila se na cestu a tak jsme [illegible] v dlouhé řadě s osličky [illegible] obzvláštní.

Mlýn byl dokořán. Před vraty seděl mistr Cornille na pytli sádry, ruce o hlavu opřeny a

stran sypalo se zlaté zrní k zemi. Mistr Cornille rozvinul zrak. Nabral si obilí do své veliké, staré dlaně a pravil plesce a smějíc se zároveň. To je žito! Muj ty Bozinku! ... Opravdové žito! ... Nechte mne, abych si ho dobře prohlédl."

Pak se obrátil k nam: „Ach vedel jsem, že zase přijdete. U parní mlýnari jsou zlodeji."

Chtěli jsme [illegible] na [illegible] sbesti do vsi.

„Ne, ne, deti, nejdrve musim nasytiti svůj mlýn; uvažte jen, jak dlouho nedostal nic na zub."

větrných mlýnů pominula právě tak, jako doba starých poštovních panáčků a květovaných selských kazajek.

□ □ □

SBÍRKA VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN POHOŘELÝM VE VYŠKOVĚ.

Přenos z č. 32. Vídeňské Illustrované Noviny	K	1847,97
362 Zbořilský Josef, Řepčín	K	3.—
363 Prášek Ant., Hradec Králové	K	1.—

Z meziříčí řek Eufratu a Tigridu, Mesopotamie, [illegible]kané kdysi celým sítovím zavlažujících prupav, jichž stopy jsou tu dosud zřejmy, kdysi obilní komory světa, kteroužse pravdepodobne i v budoucnosti opet stane až hrůza ruka soldatesky zastrci mec, chopí se rydla a brán a vytvoříc z této ladem ležící pouště, opet bývalý ráj. 1. Válečný kmen Beduinu sídlících blíze Assuru na Tigridu. 2. Zříceniny Babelu, šerou minulosti, zastreného města Babylonu. 3. Podivuhodna arabská obec, jejíž domky jsou [illegible] z hlíny a rákosí. Nejvyssí stavení je hliněný palác a sídlo pohlavarovo. 4. Bojovni Beduini kmene Theme, nepřátelsky vuci Anglicanum smýšlejíci. 5. Kdysi prúrodne, nyní úplne zpustlé a pískem zavátě údolí Tigridu blíze Assuru. 6. Podivuhodný hliněný hrad Arabů kmene Muntefik, vypínající se nad vodami Tigridu.

plakal. Zpozoroval ihned, že se vetřeli za jeho nepřítomnosti do mlýna a objevili smutne jeho tajemství.

„Ja Božák", pravil „nyní mi nezbývá nic jiného, než, abych umrel. Mlynář zřízen". A vzlykal až srdce trnulo. [illegible] svuj mlýn nejkrasnějšími mrazivými jiskrami. V [illegible] okamžiku objevili se ošlehaní mlynáři [illegible] jako za bývalých krásných dob, volajíc na mlynáře:

„Hola hej! Mlynáři, Hola hej! Mistře Cornille!" Vřetyle byly složeny před vraty a ze všech

Slzeli jsme všichni, vidouce jak stařeček šuká, v pravo i v levo, otvírajíc měchy a dohlížeje na mlýnský kámen, který [illegible] zitové zrno, zatím co jemný, mouchý prášek se vznasel ku stropu.

Slíbili jsme si vzájemne, že stárého mlynáře nenecháme více bez práce. A pak, když mistr Cornille jednoho rána zemrel, přestaly se točiti i poslední lopaty, posledního našeho větrňáku — tentokráte pro vzdy. Cornille byl mrtev, nenašel se více nástupce.

Všechno má na tom světě svůj konec a doba

364 Ničl Lad. a Lukšík Em., Böhlerwerke	K	2.—
365 Svoboda Em., Plzeň	K	2.—
366 Koreckova Bož., Vejžovice	K	5.—
367 Lukasch W., Znojmo	K	4.—
Úhrnem . . .	K	1864.97

□ □ □

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

Z meziříčí řek, Eufratu a Tigridu. Mesopotamie, kde za dávných dob babylonské kultury, rozkládal se nejúrodnější kout země, a kam básnici a pěvci starověku kladli Eden, ráj Boží. (Z leva na pravo.) Amara charakteristické město na Tigridu ležící, Angličany dobyté a obsazené. 2. Před branami a baštami arabského města Mossulu. 3. Horké prameny i lázně sirové Haman Ali zvané, nedaleko Asuru ležící. 4. Městečko Ninive z mešitou, stojící nad hrobem proroka Jonáše, který tu jak nám bible sděluje, plakal kdysi nad zkázou svého města. 5. Hrad Tekris nad Tigridem se vypínající V popředí nákladní čluny Arabů. 6. Hrobka a mešita Abu Hanifela (žil kolem r. 767 po Kr.) v Muzzani. 7. Vykopávky města Assuo, bývalé residence assirské říše světové. 8. Malebný pohled na hrad Tekris.

VALKA HOSPODÁŘSKÁ A FINANČNÍ.

V následující stati přinášíme stručný přehled našich hospodářských a finančních opatření, která byla odpovědí hospodářské války čtyřdohodové: Středoevropská konference usnesla se dne 13. prosince na programu, dle něhož rozšířiti se má seznam volného zboží, jímž možno obchodovati beze cla mezi Rakousko-Uherskem a Německem. Obchodně politické útoky jiných států na jednu smluvní stranu mají býti odraženy společně. Později byl program tento vybudován zevrubněji. Programem hospodářského spojení obou říší jest: 1. celní a hospodářský svazek s hlavním obsahem pospolitosti obchodní politiky na venek (současných, na stejnou dobu uzavřených obchodních smluv se třetími státy); 2. ve vzájemném styku pokud možná celní svobodu; 3. přijetí Bulharska a Turecka do hospodářského svazu; 4. současná úprava otázek dopravní politiky; 5. obnova valuty; 6. sjednocení zákonodárství a nařizovací činností i o důležitých otázkách hospodářského styku,

Uvnitř Rakouska vyžádala si hospodářská válka pronikavých opatření; zažili jsme během tího roku světové války první den hromadného stravování v Praze (15. srpna 1916) zavedení tří bezmasých dnů (pondělí, středy a pátku) pro celé Rakousko, obmezení podávání cukru v hostincích a kavárnách, zastavení dodávek ječmene pivovarům s následkem vymizení piva z veřejného konsumu a prodeje, když již před tím obmezen byl prodej piva na dobu mezi 7. až 10. hodinou večerní, zavedení masenek s výměrou 15 dkg. na hlavu a den, ba pomýšlí se i na nucené stravování ve veřejných kuchyních a na zákaz úpravy pokrmů v malých soukromých domácnostech. Přikročeno bylo též k šetření světlem, k přídělu spotřeby petroleje, k zákazu pálení lihu, jakož i k osvětlování soukromých domácností svíčkami. Podobnými opatřeními, jako nouzi o potraviny, čeleno bylo též tísni o píci. Vydán zákaz prodeje krmné řepy, zřízena ústředna sušených bramborů atd. Aby šetřeno bylo dobytkem, jehož zabíjením plýtváno pro nedostatek píce a pro nedostatek potravin, zastaveny trhy na hovězí dobytek dnem 1. října 1916. Přikročeno též ku monopolisování obchodu mléčnými výrobky a vepřovým sádlem a k vyhlášení státního monopolu umělými sladidly, především sacharinem. Aby čeleno bylo nedostatku topiva a paliva, který vedl v únoru 1917 k uhlené katastrofě značných rozměrů za 30° mrazu, ustanovena ústředna pro hospodářství dřívím. Opatřením prvého řádu bylo, když 12. října 1916 přikročeno bylo k ustavení vyživovacího úřadu. Po vzoru Německa, kde došlo ku zřízení válečného ústavu pro všechny záležitosti, související s úhrnným válčením, došlo pak v Rakousku ke zřízení ústředny pro výživu lidu, jež 1. prosince 1916 zahájila činnost Körbrem založený úřad pro výživu lidu změněn byl 5. ledna v ministerstvo pro výživu lidu a dosavadní president Oskar Kokstein nahražen plukovníkem Antonínem Höferem. Dne 5. března 1917 započal pak činnost společný vyživovací sbor jako orientační a sprostředkující orgán všech vojenských i občanských úřadů, súčastněných při vyživovacích otázkách. Skládá se ze zástupců všech příslušných ústředen a má sídlo ve Vídni. Předsedou jeho jest šl. Ragenau.

Válka finační vyžádala si nemenšího napětí a úsilí. Stav státních dluhů Rakouska vykázán byl dnem 30. června 1916 obnosem 36 miliard, jichž zúrokování vyžadovalo si nákladu 1478 milionů korun. Tento dluh stoupl do 31. prosince 1916 na 44 miliardy 227 milionů. Celková úhrada tohoto dluhu vyžaduje ročního nákladu 1 miliardy 763 miliony korun. V Německu schválena dne 27. října 1916 říšským sněmem všemi hlasy proti hlasům sociálně demokratické pracovní pospolitosti 64. miliarda válečných úvěrů. Dne 17. února 1917 předložena říšskému sněmu německému osnova dalších 15 miliard, čímž dosaženo 79 miliardy válečných úvěrů, v červenci 1917 další osnova 15 miliard, čímž náklady Německa koncem třetího roku světové války dostupují 94 miliardy válečných úvěrů. V Německu došlo též ku stanovení kursů spolkovou radou; v Rakou

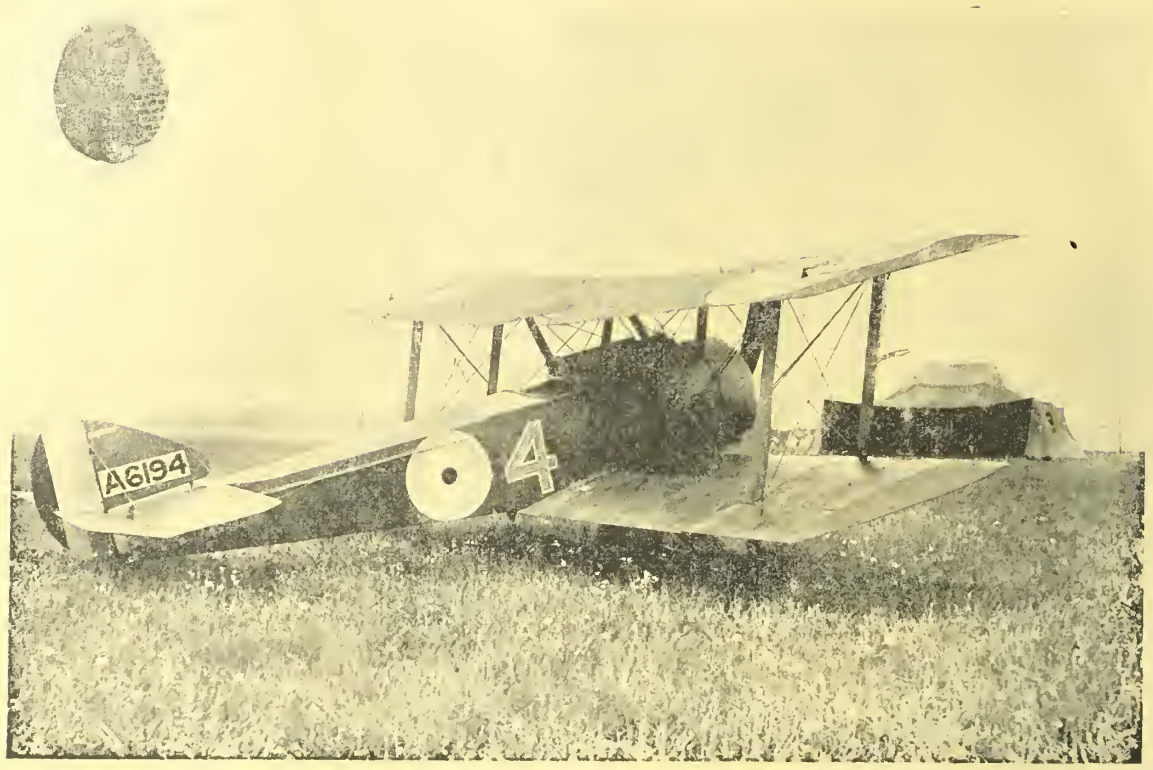

Anglický jednoplošník, ukořistěný v poslední bitvě ve Flandrech. Nahoře jeho zajatý anglický velitel.

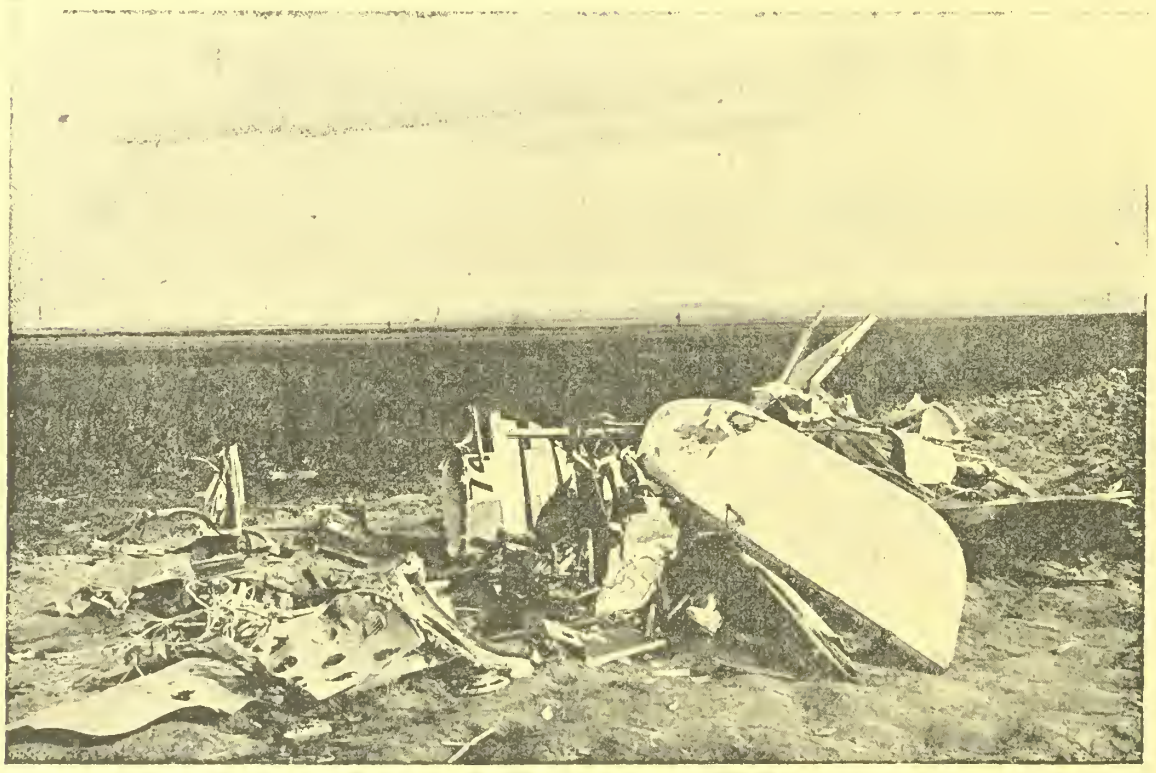

K leteckým bojům na západě: Trosky sestřeleného anglického aeroplánu.

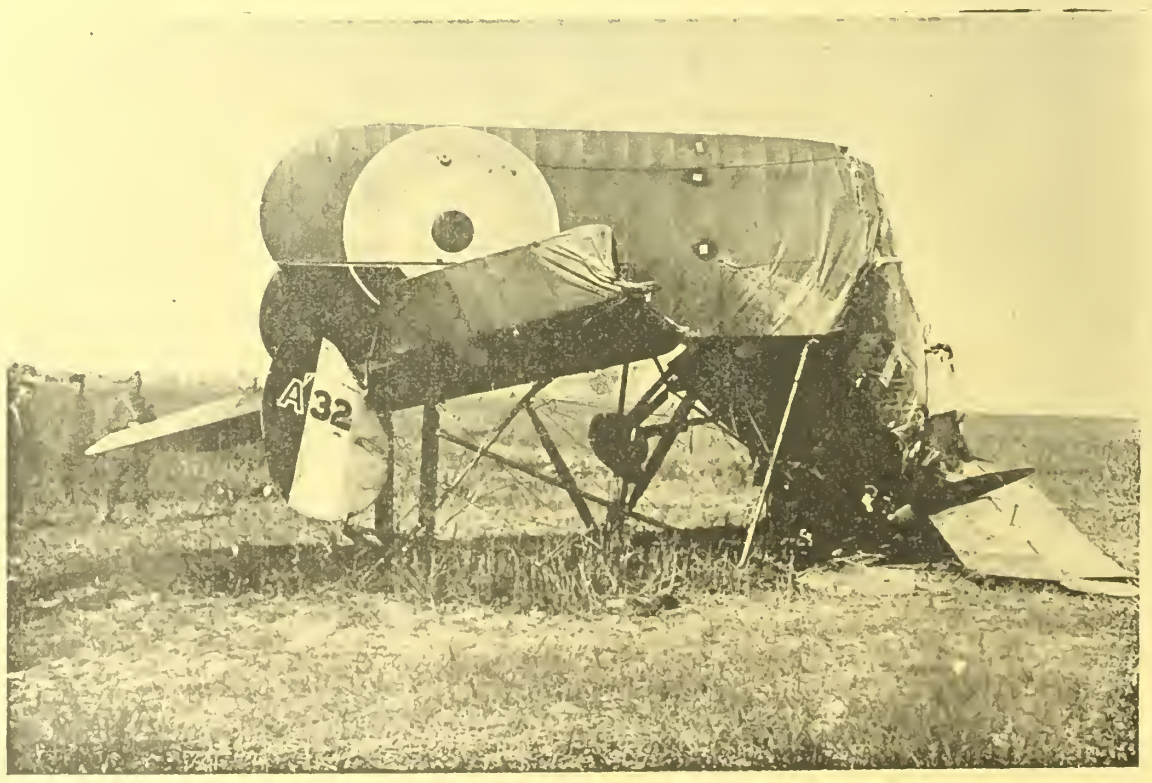

Sestřelený anglický dvojplošník.

K úspěchům našich ponorek: Kapitán anglické lodi „Mashobra" vzdává se naši ponorce před potopením svého parniku.

sku ke zrušení pokladny státního dluhu. V prostém životě občanském projevila se opatření finanční zavedením železných peněz v Rakousku dnem 10. listopadu 1916, (před tím již v Německu) a připuštěním dělení dvoukorunových bankovek na čtvrtky a půlky. Ku posílení válečné bírky zlata věnovala německá císařovna své skvosty.

□ □ □

VE VÁLEČNÉ VZDUCHOLODI.

Válečný zpravodaj „B. Boersen-C." líčí ve svém listě zajímavě plavbu válečnou vzducholodí, kterou podnikl ani ne tak z povinnosti, jako spíše z touhy po nových dojmech. V kanceláři velitelově bylo ještě třeba vyříditi před vyplutím malou formálnost. Novinář musil podepsati listinu, kterou se on i jeho rodina zavázali, že nebudou činiti nároku v případě, že by se stalo neštěstí a on se buď pádem zranil, nebo dokonce zabil. Potom se cestující odebrali do kolny, kde 150 vojáků od vzduchoplaveckých praporů drželo na lanech obrovské štíhlé tělo Zeppelina, který se vznášel tři metry nad kamennou podlahou kolny. Posádka už byla na svých místech. V kolně se rozléhaly povely velitele. Konečně bylo vše připraveno. Šestnáct osob i s důstojníky bylo na palubě lodi. Šikovatel hlásil veliteli, že je loď uchystána a v příštím okamžiku tři sta silných pěstí tálilo na kladkách šedou vzducholoď z kolny. Vzducholoď jela tiše, bez otřesů, cestujícím se zdálo, že ji někdo opatrně nese. Za chvíli byl Zeppelin pod širým nebem a pouze vule vudce zdržovala jej vznésti se do modra. Velitel — píše novinář — vzdálený ode mne asi čtyři kroky na velitelském mustku, nařídil ručičky dvou podivuhodných hodin. Zazněly zvuky, odkudsi odpovědělo se rovněž zvonkovým signálem. Kormidelníci u hořejšího a postranního kormidla otočili kola, řetízky se posunují. Zazněl povel, bílý praporek zavlál na palubě a — vojáci, kteří přede mnou stáli, náhle zmizeli — nyní je vidím daleko pod sebou, malé, jako trpaslíky — vzducholoď stoupá! Opustili jsme zemi. Pocit, jehož nelze vypsati. Plují na velké, dlouhé lodi na vlnách nekonečného moře vzduchu! Vše pode mnou se zmenšuje: domy, paláce, stromy, cesty. Lidé téměř zmizeli. „Jak jsme vysoko?" ptá se velitel hořejšího kormidelníka. — „Tři sta metrů!" Dosud jsem ani nepocítil, že stoupáme, že plujeme vzduchem. Jest mi jako na obrovském parníku, na kterém téměř není nárazů, ani otřesů. Opíráme se o hlinikové zábradlí a pohlížíme s obdivem, užasle a bez bázně na zem, která se vzdaluje stále víc. V tom náhle zmizela. Vepluli jsme do mraků. Zahalila nás šedá pára. Velitel se musí řídit podle kompasu. Stále stoupáme, pod námi se rozprostírá rozsáhlé, nesmírné moře mračen. Někdy tiché, jakoby to byly bílé hory, vklíněné do šedých údolí, někdy vlající hebký, sněhový závoj, potom opět bouřlivé, jako pěnící se vlny na nepřehledném moři. A nad námi se najednou modrá téměř bezmračná, druhá obloha. Plujeme nad městy, vesnicemi, lesy a jezery, ale nevidíme z nich ničeho. Právě s takovým klidem bychom nyní mohli letět přes moře...

Tím končí válečný zpravodaj své zajímavé vypravování.

□ □ □

Boje v Haliči: Hřbitov na výšině Lusoně, o kterou se v nedávných bojích houževnatě bojovalo.

Divadelní družina „Lovčen" se svým vojenským uměleckým ředitelem dr. Krügrem návštěvou ve Skadaru.

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Georges Stephenson, vynálezce lokomotivy, začal svůj život, co prostý dělník v dolech uhelných.

Učenci tvrdí, že za několik tisíc let strhne naší zemi týž osud, co měsíc, že se z ní totiž stane pustina bez vody.

Čiňané znali vyráběti porcelánové zboží již 2000 let př. Kristem.

V Německu zmírá ročně na 40.000 lidí rakovinou.

Na celém světě pěstuje se tabák na 1750 jitrech poli.

Slepice byly zavlečeny do Evropy v dobách perských válek.

□ □ □

Z italské fronty: Dílna krejčovská a obuvnická v úkrytu.

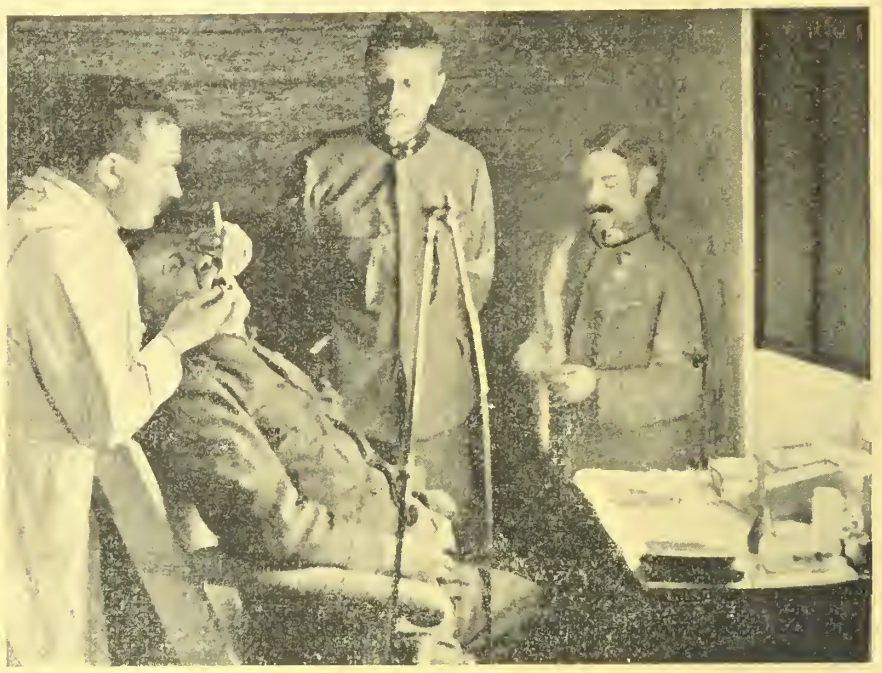

Zubní lékař v kavernách na italské frontě.

OBCHOD KOŇMI VE VÁLCE.

Válka zužitkuje všechno a nejen muži, mladí i staří jsou posíláni do fronty, nýbrž i zvířata musejí pomáhati a sledovati člověka věrně i do pole smrti. To platí v prvé řadě o koni a jest to sotva uvěřitelné, jak mnohostranná úloha mu na bojišti připadá. Musí pracovati nejen v etapě; i do nejpřednějších linií proniká a při výzvědných hlídkách vjíždí mnohdy i hluboko do posic nepřátel. Ohromné námahy, částečně nedostatečná strava a nepřátelská palba, decimují ovšem měrou nemalou armádní stav koní. Dle přibližné statistiky minulého roku padlo prý pouze na haličské frontě na 800.000 koní, jež musili býti nahraženi zálohami ze zábojiště. Tím se zmenšil ovšem vnitrozemní domácí stav koní a rovněž i jeho kvalita. Poněvadž však poptávka neustávala, stoupaly ceny v obchodě koňmi, možno-li o něm co takovém vůbec ještě mluviti, den ke dni neslýchaně. V poslední době nastala však podivuhodná změna a zdá se, jakoby ceny dokonce ponenáhlu klesaly. Příčina vězí hlavně ve špatné úrodě píce. Hospodář mající koně, prodávají je proto raději. Kůň vrátivší se z fronty, osvědčuje se po určitém odpočinku, ještě docela dobře co pracovní zvíře; neobchoduje se však ním. Obchod koňmi nestačí dnes naprosto poptávkám, zvláště po dobrých tahounech. I zde, jako v mnohém jiném, je potřebna trpělivost. Dobré koně poskytne nám teprve mír a máme v tomto ohledu přece jen lepší naděje než kterákoli jiná země, poněvadž naše česká a štýrská plemena jsou toho dobrou zárukou.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 9. srpna. Pokusy Rumunů a Rusů, odčiniti německé úspěchy, dobyté severně Foscani silnými hromadnými útoky, zcela ztroskotaly. Nepřítel až do včerejšího večera ztratil 50 důstojníků a 3300 zajatců, dále 17 děl a přes 50 strojních pušek a kulometu. Na uherské hraně i dosto včera takrka ve všech úsecích fronty ku příznivým bojům, ve kterých získali jsme půdy. Živé útoky nepřítele byly krvavě odraženy. V jižní Bukovině vyrvala naše jízda po několikadenním tuhém zápase Rusům výšinové posice u Vamy, ležící ve dvou řadách, a je na postupu do Gurahumory. Dále severně nenastala žádná změna situace. Nejasné počasí mařilo až do odpoledne živější dělostřeleckou činost. Teprve večer sesílen byl dělostřelecký boj ve Flandrech. Zůstal i v noci silný a dosáhl v některých úsecích, zejména u pobřeží a u Bixschoote až k Hollebeku krajní živosti. Anglický výzvědný oddíl, útočící u Hooge, byl odražen. V Artois byla palba po obou stranách Lensu silnější. Také zde byly násilné výzvědné pokusy nepřítele marné. U ostatních armád zustala bitevní činnost, která večer na mnoha místech se stupňovala, v obvyklých mezích. — Hrabě Czernin odjel do Berlína.

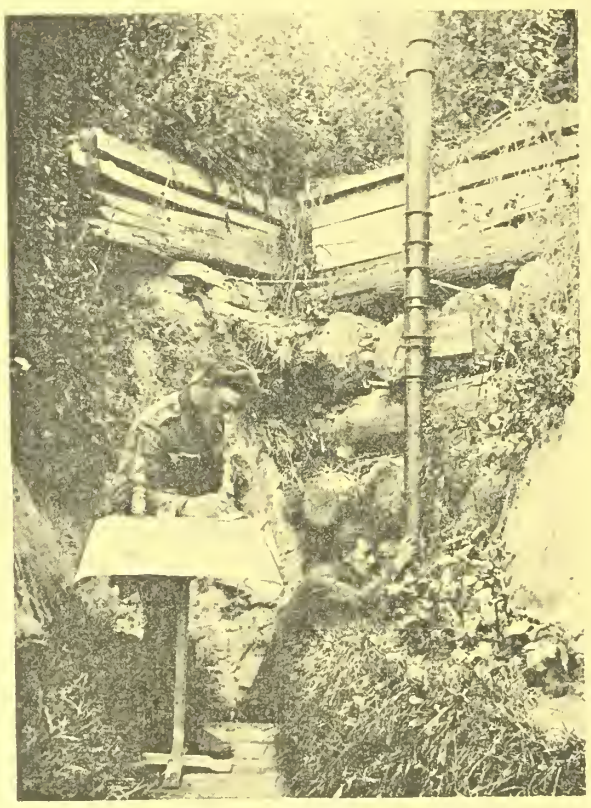

V předních pozorovacích úkrytech.

Dne 10. srpna. Severně od Foscani dosáhlo spojenecké vojsko po rozhořčeném zápasu za opětného odražení těžkých rusko-rumunských protivýpadů severního břehu Susity. Po obou stranách silnice Oitozu vyrazily rakousko-uherské a německé pluky proti opevněným posicím u Heerestrau. V tuhém útoku zahnali jsme včera nepřítele s výšin jižně od uvedeného místa. Mimo těžké krvavé ztráty utrpěl nepřítel ztrátu více jak 1400 mužů na zajatých a 30 kulometů. Také severovýchodně od Holdy na rumunské Bystřici museli Rusové našim útočícím honvédům přenechati houževnatě hájené posice. V Bukovině byly u Solky a jihovýchodně od Cernovic docíleny pokroky. Protiútoky ruské pěchoty, hnané do předu kozáky, nemohly přivoditi žádnou změnu. Na západě trvají velké dělostřelecké boje v několika úsecích.

Dne 11. srpna. Severně od Fokcsan podnikali Rusové a Rumuni včera odpoledne znova prudké hromadné útoky, které místy byly učleněny do 20 vln hluboko. Německé divise odrazily nepřítele vítěznou obranou. Boje na silnici oitozské minuly úspěšně. Rakousk.-uherské a německé síly válečné vnikly, odnímajíce obráncům zákop za zákopem, až na výšiny jižně a západně od Okny. Dále severně se situace podstatně nezměnila. Ve Flandrech útočil nepřítel mezi Frezgenbergem a Hollebekem na frontě 8 km. Z počátku se mu podařilo vniknouti do přední německé čáry, leč protiútok vypudil ho zase zpět. Na frontě u Verdunu těžké dělostřelecké boje.

Dne 12. srpna. Severozápadně Foscan zatlačili spojení Rusy a Rumuny dále na západ. Všecky pokusy nepřítele, ulehčiti frontě hromadnými útoky, ztroskotaly s těžkými ztrátami. V území Oitozu útočil nepřítel rovněž velkými silami, jižně Grojesci provedl místy až 12 útoků, které se všecky shroutily před naší frontou. Soproňský honvédský pěší pluk č. 18 se zvlášť vyznamenal. Západně Okny náš útok příznivě pokračuje. Grojesci a Slanice byly dobyty;

Telefonická centrála v podzemních úkrytech na italské frontě.

Byt našeho důstojníka v kavernách na sočské frontě.

naše vojsko blíží se k údolí Trotusu. Severovýchodně Varny v Bukovině ztroskotalo několik ruských útoků proti našim výšinovým posicím. — Na Soči živý dělostřelecký boj a činnost italských letců. — Ve Flandrech nové marné útoky Angličanů u Hollebeke. — Francouzský president Poincare nabídl svou demisi rozhodnutí odloženo do zahájení parlamentu. — Zahraniční ministr hrabě Czernin odjel do něm. hlavního stanu, odtud do stanu něm. korunního prince a pak do Berlína.

Dne 13. srpna. Severozápaduě od Focsan stekly včera německé pluky tuze hájenou Panciu. Jihozápaduě od této obce zahualo naše vojsko nepřítele z jeho postavení. Nepřátelské protútoky západně od dunajského ohbí u Galace a severně od Focsan byly marny. Naše branné síly jsou v bojích po obou stranách dolního toku potoka Slanice předmostními postaveními u Ocny. Nepřítel zvýšuje svůj odpor rozlícenými protinárazy. — Na Zbruči a na Guile podnikali Rusové výzvědy silnými oddíly. Oddíly tyto byly odraženy. Italské bojiště: Nepřátelská letecká činnost na Soči trvá.

Dne 14. srpna. Západně od Panciu v Rumunsku docílilo naše vojsko při útoku Oitozu a západně od Okna pokoušel se nepřítel marně silnými protivýpady přivoditi změnu bitevní situace. Západní bojiště: Silné útoky spojených nepřátel se připravují. Palba na bojišti ve Flandřích byla značně silnější. Násilné výzvědy nepřítele shroutily se bezvýsledně před několika úseky našeho obranného pásma. V Artois byla bitevní činnost vesměs stupňována, zejména po obou stranách Lensu a na Scarpě. Také na této frontě ztroskotaly anglické výpady. Na frontě na Aisně a v západní Champagni dělostřelba opět značně stoupla. Na Cornilette, jižně od Nauroy útočili Francouzové dvakráte bez jakéhokoli úspěchu proti posicím, námi 10. srpna dobytým. Na severní frontě u Verdunu sváděla dělostřelectva po celý den pouze s nepatrnými přestávkami ostrý, trvale se stupňující boj. Francouzové na tomto bitevním úseku nashromáždili opět silné síly, především dělostřelectva.

Dne 15. srpna. Boje u Foscani pokračují. Předmostí Baltaretu dobyto německým vojskem. Rusové a Rumuni museli vykliditi všecky posice dobyté v poslední době západně čáry Negrilesci-Soveja u Ocuy odraženy velké ruské protiútoky. Přes 3000 Rusů a Rumunů zajato děla a strojní pušky ukořistěny. — Na Soči vzduchové boje. Naše létadlo podniklo útok na Benátky. Na západě schyluje se k velkým bojům ve Flandrech, na Chemin-des-Dames a u Verdunu. — Anglie připravuje novou expedici proti Dardanelám. — Čtvřdohodové vlády se usnesly nevydat stokholmským delegátům pasy. — Poincare přijel na italskou frontu. — Papež zahájil novou akci mírovou. — Hrabě Czernin byl v Berlíně přijat německým císařem v audienci. — Nezaručené zprávy ohlašují demisi uherské vlády. — Čína vypověděla Německu a Rakousku válku.

SMĚS.

Císař Karel pojede dne 20. srpna do Budapešti, kde budou noví členové rekonstruovaného kabinetu hraběte Esterhazyho skládati přísahu.

Parlament sejde se v polovici měsíce září. Tou dobou zasedá výbor tiskový a válečně hospodářský.

Nový definitivní úřednický kabinet Seidlerův bude utvořen v nejbližších dnech. Budou v něm zasedati též český, polský a jihosl. ministři. Kabinet předstoupí v září před parlament s programem finančním a hospodářským.

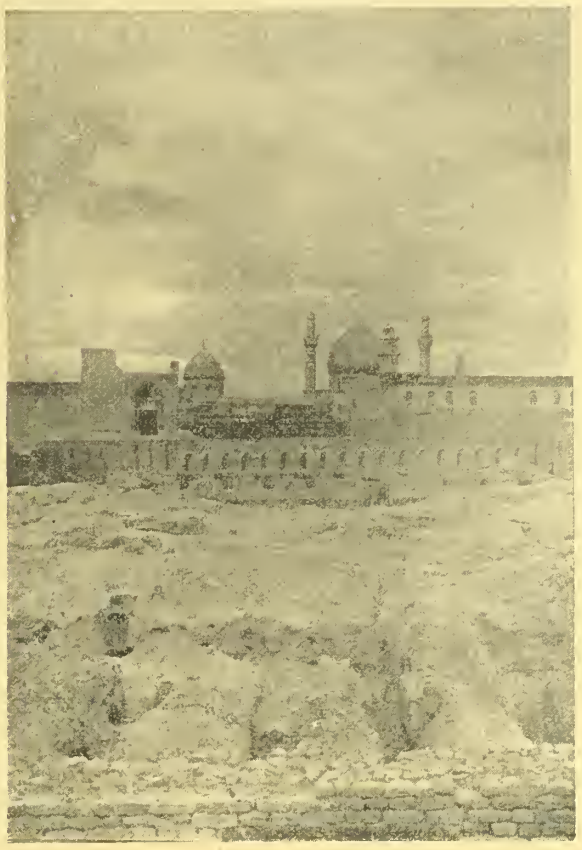

Z Mesopotamie: Samara, město ležící na středním toku řeky Tigridu, a na bitevní linii anglicko-turecké v Asii.

Shoda mezi Italií a Srbském proti Rakousku. Italské listy projevují spokojenost nad Cecilovými a Pašičovými projevy v Londýně. Zejména zaznamenávají s povděkem, že Pašič prohlásil, že není příčin k rivalitě mezi Italií a Srbskem. „Cor. d. S." vidí v tom jasné Pašičovo vyzvání, aby Italie uzavřela se Srbskem úzkou přátelskou dohodu. Pašič skutečně také přibude do Říma v nejbližších dnech. Očekává se, že nyní bude zahájena diplomatická ofensiva dohody proti Rakousku. Pašičův plán na rozbití a rozkouskování monarchie může býti proveden pouze se souhlasem Italie.

Branting-Venizelos. Stokholmská zpráva Kölnische Ztg. praví: Některé konservativní listy švédské srovnávaly v poslední době vůdce sociálních demokratů Brantinga pro jeho agitací s Venizelem. Nyní je Branting ve svém listě Sozialdemokraten úplně spokojen s tímto srovnáním. Venizelos je nenáviděn jen v ústředních státech, jinak všichni vědí, že pracoval ve prospěch Řecka. Ny a Daglight Aliehanda poznamenává k tomuto projevu, že nyní vůdce sociálních demokratů otevřeně přiznává, že sleduje stejné cíle jako Venizelos. Toto senzační odhalení zasluhuje tím větší pozornosti, ježto jistí činitelé ve Švédsku doporučují ho již nyní za budoucího ředitele ministerské levice.

Jak Venizelos mluví s králem. Messaggero přinesl z Athén zprávu o slyšení Venizela u krále. Když král ve čtyřiadvaceti hodinách nepodepsal dekrety o odvolání řeckých vyslanců z ústředních států, dostavil se Venizelos, aby žádal o okamžité podepsaní. Král pravil: Pane presidente, tento dekret vlastně znamená prohlášení války Německu. Venizelos odvětil: Právě proto přicházím si pro dekret. Král pak namítl: Vaší Excellenci bude zajisté známo, že právo vypovídati válku je dle ústavy vyhraženo mně. Veizelos pak prohlásil: Ústava bude změněna. Než se to stane, prosím o podepsání dekretu. — A král na to mlčky podepsal.

*

Nedražší železnice. New-Yorská podzemní dráha jest jistě nejdražší železnicí na světě. Stavba sama stála i se svrškem 160 mil. K, zatím co stanice a vagony pohltily obnos 200 mil. K. Vrtání a stavba stály 480 mil. Za podružné předběžné práce za spotřebu elektřiny a p. vydáno 250 mil. Tyto ohromné obnosy připadají vlastně na nepatrnou délku 26ti anglických mil, takže jedna míle (necelé 2 km) stojí okrouhle 4.000.000 kor. Přes to ale bude tento ohromný kapitál za normálního přírůstku obyvatelstva během necelých 10ti let úplně umořen.

Černý démant. „Times" vypravuje následující historku, které se dožila jistá londýnská firma s drahokamy. Kteréhosi dne přišel k ní jistý pán, vydáva-

Tajemství černé věže.

KAPITOLA V.

Inserát.

Uplynuly tři dny, aniž by se byla objevila nějaká stopa po profesoru Henningovi. Policie pracovala všemi prostředky. Kurt Leuchtendorff pátral, Carloni podnikal akci na svou vlastní pěst. Všecko toto úsilí zůstalo však bezvýsledné a pomalu ztráceli všichni naději, že se poštěstí zmizelého vypátrati. Jen Lora ještě doufala.

Dnes seděla u kávy a četla noviny a jako každodenně prohlížela si insertní část. V tom oči její utkvěly na insertu: Mladá vychovatelka hledá se ke třem dětem. Představiti u doktora Wernera v Rottenhallu.

Lora se rychle rozhodla. Ano, bude se ucházeti o toto místo. Dostane se na Rottenhall a snad se jí podaří vniknouti do černé věže, ve které rozhodl se osud jejího otce. A sdělila hned svůj plán Kurtovi.

Kurt sice namítal. Profesor Henning odjel přece z Rottenhallu do Vídně. Na zámku pátrati budeme po něm marně. Leč Lora trvala na svém, až Kurt povolil.

Lora usedla a psala ihned doktoru Wernerovi.

KAPITOLA VI.

Vychovatelka.

Doktor Werner obratem odpověděl a sice právě tak opatrně, jako psala Lora. Po obdržení dopisu odjela Lora ihned do Rottenhallu. Před Wernerem netajila se pravým svým plánem. Přiznala, že se chce dostati na zámek, jen za tím účelem, aby mohla pátrati po zmizelém svém otci. Doktor Werner kroutil hlavou. Z počátku měl řadu námitek, povolil ale na domluvu její, jen doporučoval, aby alespoň posečkala, až baron Rottenhall odjede.

„On odjíždí?"

„Ano a to zítra, neb pozejtří."

„To je mi vítané. Aspoň nemusím hráti před ním svou komedii." A než se baron vrátí, docílíme to, co chceme."

Lora zůstala už u doktora Wernera a oba se usjednotili, že vyčkají odjezdu baronova a pak, že půjdou k hraběnce. Nečekali dlouho, neboť baron odjel ještě dříve, než čekali. Téhož odpoledne zahrčel zámecký kočár a Werner a Lora spatřili odjíždějícího zámeckého pána se svými cestovními zavazadly.

O půl hodiny později ubíral se doktor Werner s Lorou k zámku.

Museli hodnou chvíli čekati, než byli připuštění k Belle.

Konečně se dostavila. S panskou pýchou pohlédla na Loru, jako na každého, kdo stál níže než ona, spanilá cikánka.

„Jste hudebně vzdělaná slečno? To je moje hlavní podmínka. Nač hrajete?"

„Na housle!"

„To je znamenité!"

„A mluvíte francouzsky?"

„Ano a též anglicky."

„Pane doktore, vy mi slečnu doporučujete? Informoval jste se?"

„Zajisté milostivá paní baronko."

„Mohu ji svěřiti své děti?"

„Ano."

„Má slečna nějaké vysvědčení?"

„Nemá, nebyla ještě ve služebním poměru. Ale hodí se k tomu úkolu znamenitě!"

Baronka ještě trochu váhala, pak se ale rozhodla a pravila.

„Jste volná a můžete ihned nastoupiti?"

„Jak paní baronka si přeje. Zavazadla mám sebou."

„Tedy prosím, nastupte zítra. Ráda bych vás vyzkoušela, protože hodlám pozítří odjeti někam do lázní."

— — — — — — — — — — — —

Druhého dne seznámila se Lora s dětmi. Protože byla milovnice malých dětí získala si záhy jejich přízeň. Stará Mara několikráte se přišla podívat do dětského pokoje a nahlížela, odešla však pokaždé, aniž by slova promluvila.

Následujícího dne baronka jak slíbila, odjela.

Loře se ulehčilo. Teď je na zámku sama a může zahájiti své patrání. Téhož dne přišel doktor Werner na návštěvu dětí, kterého nazývali strýčkem Wernerem. A Werner Loře poradil, aby si dobře všímala staré hospodyně Běty, která, ji všelicos může říci.

Lora uposlechla. A za malou chvíli přistihla Bětu v prádelně při skládání prádla. Beze řečí pomohla stařeně při zvedání těžkých košů. Běta nemohla uvěřiti, že tak elegantní a krásná dáma sníží se k takové práci.

„Co pak vás to napadá milostivá slečno. Hosté naši vrchnosti nemohou vykonávati takové práce."

„Nejsem hostem Běto! Jsem vychovatelkou. Ve služebním poměru k vrchnosti, jako vy."

„Vy jste vychovatelkou? Udiveně tázala se Běta."

A takto rozmlouvala se stařenou dlouhou dlouhou chvíli, spřátelila se s ní a ještě téhož večera, když uložila děti, odebrala se do její světnice, kde s ní dlouho do noci rozprávěla a kde získala si úplně její srdce...

jící se za Američana a koupil tam černý démant, velmi řídké jakkosti a sice za 40.000 K. Po několika měsících přišel týž kupec a po téže firmě žádal ještě jeden podobný démant, poněvadž si prý jeho, paní chce z něho dáti upraviti naušnice. Obchodník slíbil, že vynaloží vše, aby zaopatřil nový démant, ale sdělil, že nový drahokam bude nanejméně státi 70.000 K. Kupec svolil. Obchodník inseroval v novinách, co hledá a za krátko nabídla se, známá mu firma, že mu žádaný dodá, což se stalo a k velkému překvapení seznal obchodník, že je to týž démant, který před časem prodal. Bylo mu sděleno, že ho prodal jistý Francouz za 60.000 K. Kupec pro požadovaný drahokam se však nedostavoval. Juvelier přemýšlel a seznal, že zdánlivý kupec jen proto žádal nový démant, aby starý mohl prodati a sice s výdělkem 20 tisíc korun.

Americké odkazy. Je interesantní, že v Americe, v zemi spěchu a chvatu je láska k bližním na nejvyšším svém stupni. Dle nejnovější statistiky bylo ve prospěch dobročinných účelů vydáno asi 150 milionů dolarů. Z toho připadá okrouhle asi 70 mil. na dary živoucích osob a zbytek jsou odkazy závětní. Dobročinné odkazy činí asi 67½ mil. pro kulturní a školské účely bylo vydáno 46 mil., odkazy církevní tvoří 22 a půl mil. pro musea 8 a půl mil. pro knihovny 3 a půl mil. dolarů, takže národ vydal celkem 181,760.000 dolarů. Carnegie sám vydal na dobročinné účely na 4 a půl mil. dolarů, čímž jeho dobročinné dary dostouply sumy 162 milionů dolarů.

Přátelům květin. Ve Francii se konaly po dlouhou dobu pokusy, jakým způsobem by se daly květiny co možno nejdéle udržeti ve svěžesti a vůni. Při tom bylo s nejrůznějšími květy vykonáno na deset tisíc pokusů. Jako nejosvědčenější prostředek ukázal se býti ve všech případech roztok cukru a sole, leč s ohledem na různé druhy a jemnost květů nedal se přesně zjistiti pravý poměr těchto surovin. Tak na př. chrysanthemy dle toho prostředku zůstanou nejdéle svěží v pěti procentním roztoku cukru, přidá-li se ještě na jeden litr vody jedna desetina gramu kyselého fosforečného kalibioxydu. Rozhodně však je cukr nejlepším prostředkem pro dlouhé uchování svěžesti květu. (Škoda jen že ho máme tak málo. Pozn. red.)

Čínská střídmost. Italský námořní poručík Betteloni sděluje v buletinu italské zeměpisné společnosti, některé udaje o střídmosti Číňanů, které nám naše dosavadní doměnky v mnohém opravují. V Evropě se všeobecně myslí, jakoby Číňané nemilovali bohatě vystrojené hostiny a hody. Chudá třída čínského obyvatelstva, je ovšem velmi střídmá a skromná ve svých požadavcích, spokojuje se vařenou rýží neb kukuřicí, jakmile však je i nejchudšímu Číňanovi možno, připravuje si dobrý a bohatý oběd, upravený s největším rafinementem. V tom ho podporuje i veliká láce, která se nám zdá zvláště nyní přímo pohádkovitou: maso, zelenina a různé přikrmy jsou

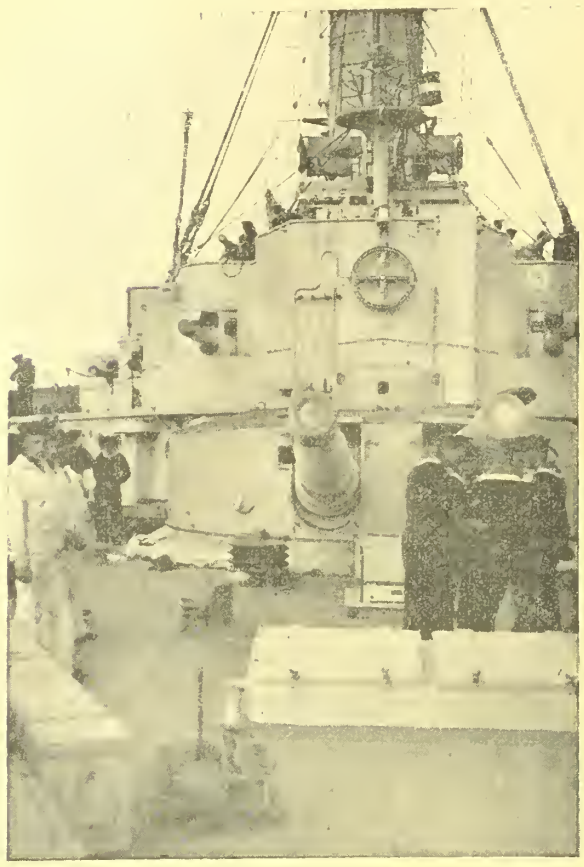

Německé válečné loďstvo: Na palubě křižáku „Barbarosa."

tak laciné, že si Číňan může ze 30 až 40 haléřů připraviti nejen dobré, nýbrž nutno říci znamenité živobytí. Číňan, který spotřebuje měsíčně pro domácnost 25 K, může se denně tak výborně sytiti, jak to není popřáno našemu dělníkovi, ba i úředníkovi ani v neděli. Za malý celkem groš, může si Číňan upraviti oběd z vajec, zeleniny, ryb, vepřového a jelněčího masa, z rýže a čaje. Bajky o odporných čínských pochutinách jsou většinou přehnány; v jižní Číně se sice pojídá maso psí, leč to není snad, jak by mnozí myslili národním zvykem a legenda, že každý dobrý Číňan musí denně sníst kousek psího masa je absolutním výmyslem. (Kéž bychom byly Číňany. Poz. red.)

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Nový zákon o vyživovacích podporách. Pro nedostatek místa nelze nám ještě ani tentokráte otisknouti doslovné znění nového zákona o vyživovacích podporách a proto činíme z něho výtah nejdůležitějších ustanovení. Počínaje dnem 1. srpna mají nárok na podporu všichni, kdož s narukovaným žili ve společné domácnosti a svojí výživou byli odkázáni na jeho výdělek. Tedy i nesezdané manželky, synovci neteře atd. a i ti, kdož třeba v žádném příbuzenském svazku s vojínem nebyli, jen když s ním žili ve společné domácnosti a svojí výživou byli na něho odkázání. Také není činěno rozdílu jest-li vojín slouží jako náhradní záložník, neb aktivně. Ve Vídni jak jsme sdělili činí podpora 2 K. Na Moravě jsou dvě třídy pro výši podpor a sice: Brno, Prostějov, Mor. Ostrava, Olomouc, Jihlava, Kroměříž, Znojmo, Přerov, Nový Jičín, Přívoz u Mor. Ostravy a Vítkovice. Podpora pro osobu denně K 1.80. V ostatních místech Moravy K 1.60. Manželky vojínů i když nežili ve společné domácnosti s vojínem, jakož i jeho děti mají nárok také na plnou tuto podporu. Naproti tomu ale příbuzní a děti nemanželské, kteří s vojínem ve společné domácnosti nežili, mají nárok jenom na tolik podpory, kolik jim vojín na výživu přispíval. Nepřispíval-li jim ničím a nejsou-li schopni dostatečného výdělku, mohou domáhati se soudně přiznání příspěvku na základě čehož i jim bude podpora vyměřena. Byl-li vojín povolán před 1. srpnem 1916 obdrží podporu o polovinu větší než je tento ustanovený příspěvek, byl-li povolán po této době, tedy dostanou tolik, kolik příspěvek ten obnáší. V novém zákoně nečiní se rozdílu ve stáří dětí a také ne v tom platí-li se nájem z bytu nebo ne. Nárok na podporu mají také manželky z válečného sňatku a děti narozené po odchodu otce na vojnu. Výdělek vojína není pro výši podpory rozhodující. V novém zákoně je toliko ustanovení, že celkový obnos podpory nesmí přesahovati 12 korun denně. Výdělečná schopnost manželky také nerozhoduje, u ostatních členů rodiny ano. Děti, matka, otec, sourozenci atd., jež jsou schopny výdělku, nárok na podporu nemají. U dětí bude zase pro to vyživov. komisemi brán věk 14 roků, ale jestliže bude dítě nad tento věk v učení, nebo chodit do školy je samozřejmo, že nárok na podporu míti bude. Rodiny vlastnící majetek, jež vynáší jim tolik, že z něho mohou býti živi, nárok na podporu nemají. V případě nesprávného rozhodnutí vyživov. komise možno se do 60 dnů odvolati k zemské komisi vyživovací. V případě, že vojín desertuje odnímá se podpora na dobu, dokud se zase nevrátí, nebo dokud je uvězněn. Do vyživov. komisí mají být zástupci obyvatelstva a sice do pětičlenné vždy dva jež jsou stejného povolání jako vojín, pro jehož rodinu se vyživov. podporu jedná. Zákona má asi na mysli jenom případy sporné. To je asi všechno, co nový zákon obsahuje.

KAPITOLA VII.

Klobouk a taška.

Policejní komisař doktor Štěpán Wolff nechal otisknouti v novinách noticku o zmizení Pavla Henninga. Udal přesně všecky okolnosti za jakých profesor zmizel a hodinu, kdy byl naposled spatřen a vypsal také odměnu 500 K tomu, který policii uvede na pravou stopu po zmizelém. Ještě téhož dne přinesla jednoduše oděná žena komisaři cestovní tašku a široký klobouk a sdělila, že obě tyto věci nalezl její hoch. Komisař podrobil ji výslechu a dověděl se, že žena se jmenuje Barbora Kuglerová, že její muž pracuje na Dunaji jako dřevařský dělník. Komisař seznal, že klobouk může náležeti Henningovi, neboť měl značku kahýrské firmy. Komisař nechal si přivésti také chlapce, který nalezl tašku a klobouk a chlapec ukázal mu u Dunaje místo, kde věci nalezl a sděll, že se tak stalo v sobotu ráno, když nesl pracujícímu otci snídani.

Komisař prozkoumal oba nalezené předměty a zjistil v nich majetek prof. Henninga. Také doba se shodovala. Profesor přijel v pátek večer do Vídně, ráno druhého dne byly věci na břehu Dunaje nalezeny.

Tedy sebevražda? Snad ze strachu před novým zatčením na Rottenhallovo udání?

Komisař Wolff kroutil hlavou. Nechtěl věřiti v takový konec věci a neuvěřil tím spíše, protože na všecky dotazy, zda-li z Dunaje vytažena byla Henningova mrtvola dostal zápornou odpověď.

Klobouk a taška na dunajském břehu — klobouk a taška zmizelého muže — to sice povrchně nasvědčuje tomu, že tu někdo spáchal sebevraždu, ale přes to byl doktor Wolff kriminalistou až tuze zkušeným, než aby se dal zmást.

V noci ze dne 13. na 14. položil někdo klobouk a tašku profesora Henninga na břeh Dunaje, Kdo to byl — Henning anebo někdo jiný?

KAPITOLA VIII.

Nová stopa.

Když komisař doktor Wolff druhého dne přišel do kanceláře, dostavil se nějaký muž k němu, sdělil, že se jmenuje Goldscheider, že je zaměstnán ve směnárně na vídeňské Mariahilferstrasse a že před několika hodinami přišel k němu cizí muž chtěl proměniti zlatou egyptskou minci. Goldscheider slíbil, že se informuje ohledně její ceny a požádal muže, aby minci nechal ve směnárně a přišel si odpoledne pro peníze. Muž se na to vzdálil, slíbil ale, že přijde a komisař může se na egyptskou minci podívati, eventuelně prohlédnouti si odpoledne jejího majitele.

Dr. Wolffovi byla tato zpráva velice vítaná. Hned odjel v automobilu do směnárny, prohlédl si minci a vyčkal až se vrátí záhadný muž. Nečekal dlouho a do směnárny dostavil se jednoduše oděný muž v prostředních letech a tázal se bez pozdravu, co je s jeho minci.

„Všecko v pořádku!" odvětil úředník. ‚Dostanete za ni 14 K 70 hal."

„Nic více?"

„Ne."

„Dejte tedy sem peníze."

Už chtěl odejíti s 14 K, když ho zastavil doktor Wolff.

„Poslouchejte milý pane, odkud máte ten peníz?"

„Co je vám potom?"

„Zajímá mě to velice, jsem přece policejním komisařem."

Muž se zarazil, ale hned se opanoval a odsekl:

„To je mi jedno. Já neměl s polici dosud co činiti."

„Ale tentokráte má policie co činiti s vámi. Odkud máte zlatý peníz?'

„Našel jsem ho!"

„Jak se jmenujete?"

„Josef Dörfler."

„A bydlíte?"

„Na Himbergerstrasse 43."

„A kde jste byl v noci ze dne 13. na 14. t. m.?"

„To mám dnes vědět? Vždyť je to už 3. neděle.

„Snad to ví vaše žena?"

„Nemám žádnou!"

„Tedy vaše domácí paní?"

„Co, Vystrčilová? Ta nic neví!"

„Tedy se přesvědčíme!" pravil komisař a nařídil agentovi, aby dovedl muže do jeho bytu sám pak jel v automobilu napřed k paní Vystrčilové, která byla nemálo polekána návštěvou policejní.

„Nic se nebojte milá paní, přišel jsem si jen pro malou informaci. Můžete mi říci,kdo je Dörfler?"

„Já myslím, že je to pořádný člověk."

„A víte, kde byl Dörfler dne 13 t. m.?"

„To se mohu upamatovati. 13. byl svátek můj, který vždycky já a můj muž slavíme. Vím, že v tento den nemohla jsem uklízeti, protože Dörfler až do 12. hod. polední ležel v posteli."

„A kam šel potom?"

„To nemohu říci."

V tom přišel agent, vedoucí Dörflera.

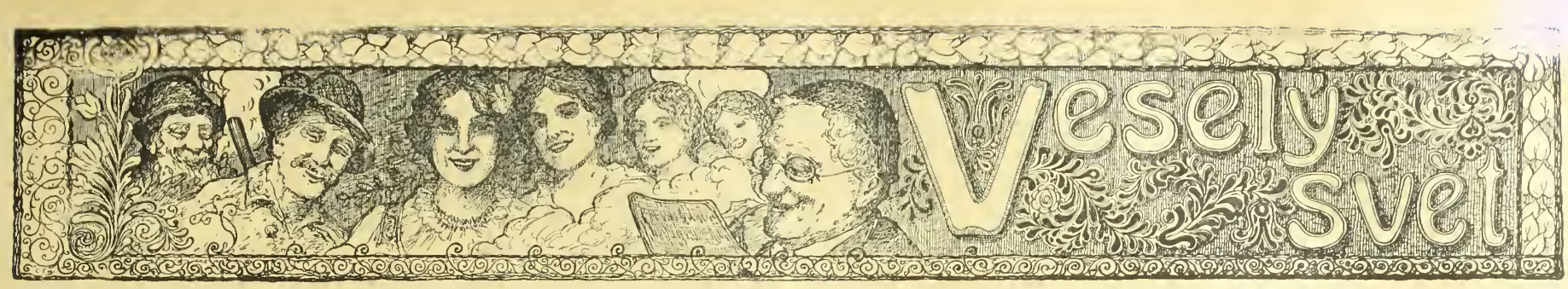

Válečné víno.

Válečný zbohatlík častuje svou „dívku" vínem a ptá se jí: „Co říkáte, milostivá, mému rýnskému vínu?" — „Dobré je, ale rýnská voda by neměla z něho tak nápadně svou chutí pronikati.!"

*

Jen to datum.

Host: „Sklepníku zdá se mi, že je na vašem vašem jídelním lístku jen to datum čerstvé a více nic."

*

Buď tak, či tak.

Pán k služce: „Fany, dáte-li se políbit, obdržíte tento pěkný náramek."

Fany: „A což, přistihne-li nás milostivá paní"

Pán: „No — pak ho dostane ona."

*

Z divadelních rozhovorů.

„To je věru podivné, že spisovatel sám ve svém kusu vystupuje."

„A co na tom divného. To je nyní zvykem v každém obchodě. Já na příklad musím ve svém obchodě, účetního rovněž zastupovati.

*

Nepochopitelné.

Šikovatel účastnící se koncertu virtuosa, který je mu přidělen k vojenskému výcviku:

„To je opravdu divné, tady to umí tak znamenitě a u nás ty kvérgrify né a né dovést."

*

Zlé časy.

Pod Prašnou bránou: „Proč se tamté hezké dívce všichni muži vyhýbají?"

„Jo, ona chodí s pány jen za večeři a jí vždy dvě porce. Žádný se nechce ruinovat."

*

Klasikové.

„Máry, tyto modré svazky musíte vždy nechati pohromadě. — To jsou totiž klasikové."

„A ták teda milostpaní — to jsou ti klasikové. A já jsem pořád nevěděla co to vlastně je. To jsou teda ti modří."

*

Lepší.

Manželka k manželovi, vrátivše se z návštěvy: „Tak vidíš Karle, mohli jsme to míti také tak zařízeno, kdybys se byl ohlédl po vojenských dodávkách."

„Ale mlč Máňo — co oni musí zaplatiti hotovými — obdržíme my na dluh."

*

Nešel daleko pro odpověď.

On: „O je, kdybych byl jediným mužem na světě, tak bych si vás přece nevzala."

On: „O je, kdybych byl jediným mužeem na světě, těžko byste mne dostala i když byste chtěla, to bych si vybral již nějakou hezčí dívku za ženu!"

*

Prasečí hody.

„Nuže, jak vám chutnalo prasátko, co jste nedávno zapíchli?"

„Ale dejte pokoj — ani jsem ho neochutnal — část jsem musil odevzdati úřadům a pak jsem musil podělit všechny známé a sousedy, co nám nosili odpadky a konec konců nezbylá pro mě nic a mimo to jsem musil pro jednoho, na něhož se nedostalo, koupit extra jedno jelito, aby se nerozhněval."

*

Odvaha.

Manžel překvapí při neočekávaném návratu svoji ženu in flagranti se zrádným přítelem. Oba jako hříšníci stojí se sklopenýma očima a očekávají výbuchy. Podváděný manžel přejíždí očima všechny kouty pokoje a vyhrkne konečně jako z vepřového hrdla: „Franto, to jsem od tebe nečekal! Víš, darebáku, kdybych teď měl u sebe revolver, dal bych ti takové dvě facky, až bys vyletěl na chodbu."

Studium opic v nepravý čas.

A: „Víš, že profesor X. chce se zabývati specielním studiem opic?" B: „Co ho to blázna napadlo — teď při tom nedostatku piva!"

*

Má velké požadavky.

„Smím vám milostivá, nabídnouti své jmění a svou ruku?"

„Raději ne vaše ruka je veliká a jmění malé."

*

Vzpomínka.

„Ty znáš toho pána?"

„Ano. Milovali jsme se kdysi vášnivě?"

„A jak dlouho?"

„Pěnně půl hodiny."

*

Časová hádanka.

Jaký je rozdíl mezi podmořským člunem a vyšehradskou plovárnou?

Žádný! Oba jsou ponorné.

In duplo.

Hostinský: „Stará, napsala jsi už, co výletnici vypili?" —

Hostinská: „Napsala."

Hostinský: „To je dobře; já také."

*

Existence.

Cizinec (hostinskému v jisté opuštěné obci): „A co myslíte pan hostinský. Vyživil by se tu zubní lékař?"

Hostinský (po delší úvaze): Inu to je těká věc. Všichni tu chodí ke kováři, ponévadž to dělá lacino.... konkurent by to musil dělat nejspíše zadarmo, kdyby se chtěl udržet."

*

Sochařský lazaret.

Kteréhosi dne vraceli se ranění v průvodu milosrdné sestry z procházky a návštěvy pinakotéky, to jest sochařských sbírek.

„No tak Vonárku, kde jste dnes byli?" táže se šef-lékař.

Vonárek nemoha si dlouho vzpomenouti na výraz pinakotéka praví konečně: „Prosím — prosím — byli jsme v sochařském lazaretě."

*

Na lokálce.

Uprostřed jízdy u vesnice zastaví náhle vlak. Cestující, celí poděšení, vyhlížejí z oken a pokřikují na vlakvedoucího, nestalo-li se žádné neštěstí.

„Buďte klidné mysli nic se nestalo," utěšuje je ten to. „Mašinfírovi žena nařídila, aby přivez domů nějaké máslo a vejce — tak se šel tady do vsi po tom poptat."

*

Mezi dramatiky.

„Povídal mi jeden nepřející, že prý tvůj poslední kus je velmi nudný. Já to ale říci nemohu, poněvadž jsem se večer o tvé premiéře ani okamžik nenudil."

„A že jsem tě neviděl! Kde jsi seděl?"

„V kabaretu „Rokoko."

*

Z hovorů na ulici.

„Kam běžíte, paní Kozlová?"

„Pro doktora. Můj muž leží —"

„Co pak? Pro Boha, co se mu stalo? Vždyť jsem ho ještě ráno viděla na ulici."

„Ale sousedovi se narodila dvojčata, on mu šel gratulovat a ten ho shodil se schodů."

*

Sedlákova odpověď.

Inženýr zastihl na poli oráče; chtěje si ho dobrati, pravil k němu: „Človíčku, víte-li pak, že se duše lidské po smrti do zvířat stěhují?" — „Nu, víte, mně to také již napadlo," odvětil na to vtipný oráč, „poněvadž můj vůl dělá tak rovné brázdy, pomyslil jsem si již často, že to bude nejspíše nějaký nebožtík inženýr."

*

V horském hotelu.

Host, který je dopálen nad přemrštěnou cenou piva: „Jakže — padesát haléřů za sklenici piva! To je ale už vrchol!" — „O ne, pane," praví číšník, „na vrcholu stojí sklenice pětasedmdesát feniků."

*

Dvě mouchy jednou ranou.

V jídelně „U bílého koně" seděla společnost cizinců u oběda. Mezi jiným byla tu i vytáhlá Angličanka s dvěma fádními dcerami. Pojednou zvolá jedna z nich: „Sklepníku, zavřete okno, sice mne ten průvan usmrtí! — „Nechte otevřeno," poroučí druhá, „sice se zalknu!" — Jistý pán, jejž nepříjemné ty výkřiky podráždily, zavolal k sobě sklepníka: „Přítelínku, učiňte již tomu konec u všech dasů!" — „Ale jak vašnosti?" táže se sklepník rozpačitě. — „Nezavírejte dříve, dokud tu jednu neraní mrtvice, a pak zavřete, aby se ta druhá zadusila!"

Chcete býti od svého

Rheumatismu dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, pichání, tažení v různých částech těla, ano i slabost oči jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádn v povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zaslu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným sloupencem.

Kévizer Keilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

6256

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—. 2řadové vid. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100·—, 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970 **v Mostě č. 1592.** (Čechy.)

KDO inseruje Prodává!!

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin HANUŠ KONRAD, c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět. 2013

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „balsám Ria" nevyhubí Vám od koř. kuří oka, bradavice a rok. výrostky, v kůži do 3 dnů bez bol. Stěré díky a uznáv. doplňky. Cena 1 kelímku s uhrazujícím doplatkem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50

Kemeny Košice (Kaschau). I. pošt. schránka 12/222. Uhry

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápalatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výborné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Olmützerstrasse 10,

Prodavači se hledají. 2044

60 kusů

zaručeně potřebných předmětů, za K 3·80 dobírkou zasílá

Jan St. Vondrák, v Žamberku.

Přesvědčte se a budete mile překvapeni!

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

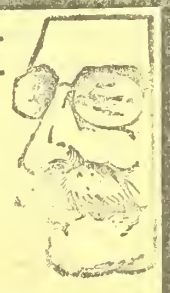

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

s mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd 13. 205 7

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (7 různé druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtuji se zvlášť. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

Každý je nadšen! Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více

Přes milion již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň V/2 Kohlgasse 46/III

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvlášť do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

Velký výběr všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

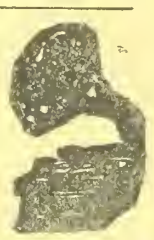

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

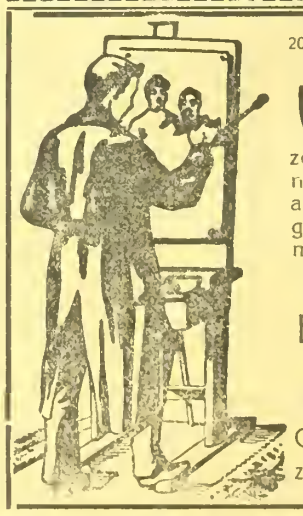

2067 Pietní

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu i Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada, VIDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43. oddělení 16.

Ceníky na požádání, zástupci se přijímají.

Specialita! Specialita!

Ia. náhražka citronu

za kg K 5·—

přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vídeň, VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2055 **Telefon 4135.**

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné POPRSI.

Dámy, které v případě tomto úplně si nevědí, obraťte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně poradí, kterak bujného poprsí dosíci možno

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry

Živnostenská banka filiálka ve Vídni = I. okres = Herreng 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 18. II., Praterstrasse 24. III. Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII. Mariahillerstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 18. XX., Am Spitz 18.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K. 80,000.000·—. Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Trst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychlejí. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 35.

VE VÍDNI, DNE 30. SRPNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku
Ročně Fr 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny insertní
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·— Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Ohromná bitva u Verdunu.

Generální nápor na západní a italské frontě je v proudu. Ve Flandrech, na Aisně a u Verdunu zuří už několik dní strašná bitva, též na italské frontě na Soči. Dosud docílili nepřátelé jen malé místní úspěchy, velký průlom se nikde nepoštěstil.

USTAŇTE V BOHAPUSTÉM ŘÁDĚNÍ!

S bouří odporu musí každý český poctivý člověk čísti ustavičné polemiky v pražských a brněnských listech, které živě upomínají na žalostnou dobu aféry Švihovy. Tiskové orgány českých politickýchh stran nemají v této vážné hodině nic jiného na práci, než navzájem podezřívati, osočovati a špiniti české politické vůdce. Hnus pojímá člověka, když vidí, kterak čeští lidé, české listy sotva že uvolnila se trochu železná pouta, která 3 roky nás tížila zapomínají na všecka zla, všecka neštěstí, která právě před válkou zavinila naše nesvornost, rozeštvanost a opět upadají do starých chyb, dělají osobní politiku a rozbíjejí jednotu naši české delegace na radě říšské ve Vídni, která zejména při posledním zasedání parlamentním docílila řadu opravdových úspěchů. Čeští lidé jakoby neviděli, kterak německo-nacionální tisk lačně čeká na každou i méně významnou zprávu o rozporech v českém táboře, aby z ní vytloukal kapitál a ostouzel národ náš před cizinou. Což zapomíná národ, jaké neštěstí pro nás bylo, že světová válka překvapila nás rozeštvané, nepřipravené, netušící dějinný obrat? A chce národ, abychom byli v podobné situaci, až rozhodovati se bude o novém uspořádání Rakouska, až sejde se mírová konference, aby udělala mapu Evropy a položila základ rozvoje národů pro příští století? Mají se opakovati chyby, na které

K vítězným operacím armádní skupiny Mackensenovy: Pohled na rusko-rumunské tábořiště po ústupu poraženého nepřítele.

Rumunská děla ukořistěná v bitvě u Fosvcan.

česká politika je tak bohatá? Je opravdu nejvyšší čas, aby povolaný činitelé našeho národa zakročili sice bude pozdě. Je nejvyší čas, aby Národní Rada Česká, Národní Výbor a Český Svaz pronesly rozhodné slovo a zakřikly energicky všecky původce štvanic, kterými je v posledních týdnech zmítán český politický tisk.

*

Známý český dějepisec, universitní profesor dr. Pekař uveřejnil v těchto dnech v Národní Politice projev, který měl by proniknout do každého srdce a který je zapotřebí opět a opět opakovati. Prof. dr. Pekař píše mezi jiným:

„Vzchopme se k protestu! Naše vnitropolitické spory a zápasy novinářské nabyly povahy tak nebezpečné, že nejvyšší čas, aby se ozvalo důrazné slovo, jež by připomnělo vášnivcům, zaslepeným nenávistí strannickou, že řáděním svým poškozují svatou věc národní a to v době pro budoucnost národa nad jiné důležité. Všichni jsme věřili, že pronásledování, jimiž bylo projíti naší obci národní v době nedávné, bude očistnou lázní, v níž zbavíme se mnutu nenávistných a nízkých bojů, jež otravovaly český vzduch v době před válkou, doufali jsme, že nové období našich dějin, zrozené z utrpení a bolesti, bude neseno novou mravní hodnotou naší duše. Ale sotva povolil útisk a novinářským projevům byla dána poměrná svoboda, vidíme, že starý kal dere se znovu na povrch, že dravá polemika, ano i úžasné podezřívání a zrádcování jednotlivých předáků národních rozmáhá se měrou neslýchanou a že se to děje namnoze způsobem nejohavnějším, t. j. zbabělými nápovědmi, netvrdícími jistotu, ale naznačující možnost její, a to ovšem v článcích autorů nepodepsaných, nezodpovědných, kryjících se pouze jménem a širokým svědomím svého listu. A vše to jest nám prožívati ve chvíli, kdy po tříletém utrpení dovoláváme se nároku svého na samostatný život státní! Vše to děje se ve chvíli, kdy voláme po českém státě demokratickém! Štváčové netuší, že demokracie znamená zvýšený smysl pro důstojnost a čest jednotlivce, že žádá mužnost a přímost a respekt k jinému přesvědčení a především cit pro národní a sociální disciplinu. Štváči netuší, že vydávají v posměch dobré jméno celého národa, že nepříteli dávají do rukou důkazy, že národ, v němž se dějí takové věci, není schopen svobody, ale že je stvořen k otroctví. Nechť zazní tento výkřik jako výzva ke všem, kteří smýšlejí podobně a kteří otálejí se svým projevem, snad z obavy, že nemají k němu dost oprávnění. Pravím proti tomu, že každý Čech je nejen oprávněn, ale povinen ozvati se v této chvíli nejvyššího nebezpečí. Jsem přesvědčen, že tak jako já smýšlí statisíce Čechů, že národ sám je zdravý a čestný a že

K Mackensenově ofensivě v Rumunsku: Transport zajatých Rusů a Rumunů z bojů u Foscan.

Odvážení rumunského civilního obyvatelstva z bitevní čáry.

jsou to jen počtem i skutečným významem nepatrné kliky a skupiny jednotlivců, jež otravují náš národní život a ohrožují naši budoucnost. Zakřiknouti je hromadným projevem výstrahy je povinností této chvíle, nemá-li býti ještě hůře.

□ □ □

VÁLEČNÁ SITUACE.

Už několik týdnů teče opět krev statisíců... Po ruské ofensivě v Haliči, v Sedmihradsku a u Smorgonu následovala německo-rakouská protiofensiva, která zatlačila Rusy takořka z celé východní Haliče a z Bukoviny a přenesla bojiště na podolskou půdu na Zbruči, na půdu Bessarabie a do západní rumunské Moldavy. Rusové pozbyli rakouská území, které měli ještě v rukou a musí napínati všecky své síly, aby zadrželi úspěšný postup spojených armád německo-rakouských do Bessarabie, Podolska, na Kijev a Oděsu. Je samozřejmé, že za těchto okolností museli upustiti od ofensivy v Sedmihradsku a u Smorgonu a vyklidili také území, která za cenu obrovských krvavých ztrát na těchto bojištích dobyli. Současně zuří generální ofensiva na západní frontě. Nejen ve Flandrech, ale i v Artois, na Aisně, po obou stranách Mósy, u Verdunu a dále na jich až v Elsasku-Lothrinsku. Jak všecky okolnosti nasvědčují jedná se snad o poslední nápor čtyřdohodových mocí, podporovaný tentokráte už i americkými silami. První den bitvy nepřinesl nepříteli jak jsme už referovali, žádné úspěchy, naopak i malé územní zisky v první čáře německé fronty, Angličani v německých protiútocích opět ztratili. V druhém náporu prorazili Angličani německou čáru u Langemarcku a pronikli 5 km hluboko až k Poelcabelle, leč protiútokem byli zase připraveni o ovoce svého útoku a Němci vtáhli opět do Langemarcku. Také na ostatních částech fronty nedocílili Angličani žádného úspěchu. Když místy vnikli do německé první čáry, byli v protiútoku německé pěchoty odraženi. Bitva poskytuje týž obraz, jako dřívější ofensivní napory ve Flandrech a i na jiných místech západní fronty. Nepřítel krvácí marně a rozbíjí si zbytečně své lebky o nerozbornou německou frontu, která jak se zdá i tentokráte odolá generálnímu náporu, jenž dle Haigových výpočtů potrvá 2—3 měsíce.

□ □ □

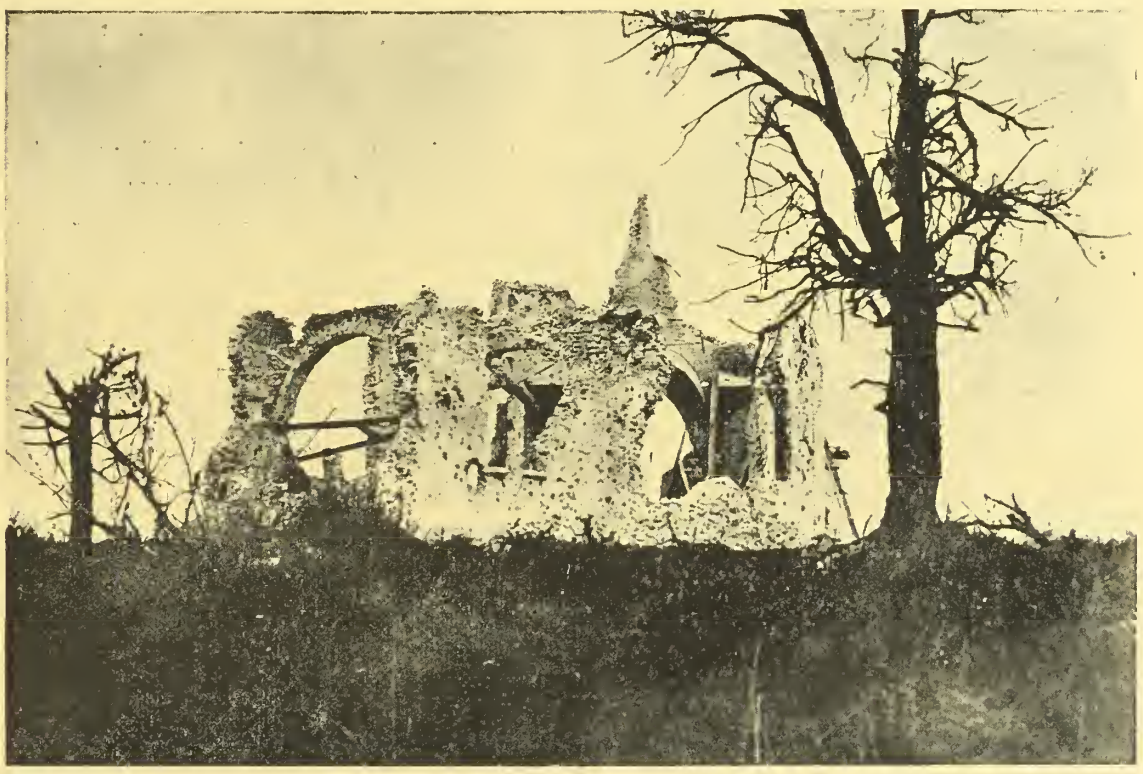

Boje na ruské frontě: Zříceniny kostela v Manajově.

K nedávné rusko-rumunské ofensivě v sedmihradských Karpatech, kterou nepřítel musel zastaviti následkem průlomu u Foscan: Sestřelený rumunský aeroplán.

TĚŽKÁ CHVÍLE ŠVÉDSKA.

„Kölnische Zeitung" píše že ve Švédsku pomýšli se na koncentrační ministerstvo za účasti levice. Liberálové švédští od neutrálního stanoviska přešli na stanovisko dohodě přátelské. V září jsou ve Švédsku sněmovní volby a vůdčí liberální list švédský napsal, že by bylo nejlépe, aby po nich přenesen úkol sestaviti nové ministerstvo na vůdce socialistů Brantinga. „K. Z." pojednává pak o smýšlení Brantingově a praví: „Tento muž za ta tři léta slovem i písmem neunavně a aniž by se lekl jakéhokoliv prostředku ke štvaní, dělal náladu proti německému národu a proti německé vládě. On konečně svou cestou do Petrohradu skutky zasáhl proti Německu. Podařilo se mu veřejné mínění ve Švédsku, které mělo tolik porozumění pro nás, otráviti. Nedávno prohlásil, že je neprozřetelno již teď říkati, že chceme raději hladovět, než zastaviti dovoz rudy do Německa. To jest jinými slovy: Dle okolností nejsme proti tomu, splniti výzvu Anglie a Ameriky, aby se Švédsko připojilo k dohodě proti centrálním mocnostem. Tento muž je pro nás — praví dále „K. Z." — to musí býti jasně řečeno, cílevědomý nepřítel Německa, k němuž ne nadarmo má tisk anglický plnou důvěru. V okamžiku, kdy on nabude vlivu na politické vedení, věděli bychom, že udeřila hodina. „K. Z." tvrdí pak, že Branting jen staví se příznivcem míru, ale tím neoklame. Ministerstvo Brantingovo znamenalo by válku Švédska po boku dohody proti Německu.

□ □

JEDENÁCTÁ BITVA NA SOČI

Jedenáctá bitva na Soči je právě v proudu, předpovědi se splnily. Půldruhého dne trvala strašlivá palba zachvacující střídavě brzy ten,

brzy onen úsek fronty od Tolmínu k moři a zasahující místa hluboko za frontou. Po tomto obvyklém na světových bojištích úvodu, jímž má se zdrtiti největší kalibrem vše zasažitelné a druhé straně k úkrytům či výpadům vojska sloužící, přešli Italové 19. srpna k všeobec. útoku. K velkým a rozsáhlým bojům na frontě ruskorumunské, k zuřivé bitvě na západě ve Flandřích, pojí se tak na nová krvavá epopej na jihu. Třetí velké a hlavní bojiště evropské je v činnosti... Roztrpčený zápas trvá podél známé linie s tolikrát jmenovanými místy: u Tolmína, Mrzli Vrchu, u Canale, mezi Desklou a Kukem zde stojí Italové na východním břehu Soče — na krvavém Monte San Gabriele a v krajině východně i jižně od Gorice, jakož na Krasu. Jde tu o nový, těžký, vyčerpávací boj, o boj posiční a to horský, jenž chce-li se posunouti ku předu, musí methodicky raziti cestu a vzíti v úvahu takřka každý metr půdy, většinou holé, šedobílé vápencové skály, do níž válečná technika vryla kilometry nových schůdných cest, vyhloubila sta a tisíce jeskyň a „kaveren", které se staly trvalým příbytkem lidských tryglobytů, jako kdysi v dobách praehistorických. Ba i ty zbraně, přizpůsobené zápasům na krátkou vzdálenost, bojům muže s mužem, hřeby pobité palcáty a j. připomínají jaksi boje primitivu.... Deset prudkých a krvavých nárazů mají Italové za sebou, k jedenáctému právě přešli, nehledíce na dosavadní oběti, které nemohou být nepatrné. Jsme teprve v počátcích ofensivy a tak jako mnohá z ofensiv minulých trvala celé týdny, muže se prodloužiti i tato. Je to v prvé řadě boj vyčerpávací, který přece jen sleduje určité strategické cíle positivní, jako na př. dosažení Terstu; rozhodovaly a spolurozhodují tu dosud i momenty jiné a úvahy rázu všeobecně válečně-politického, jako na př. snaha ulehčiti ostatním dohodovým spojencům, úsilí zceliti dohodovou frontu v Evropě, docíliti na ní jednotného a současného zasahování a snad také v neposlední řadě rozhodly úvahy vnitřně-politické. Jsou známý projevy italské opposice parlamentní, zejména vůdce socialistů Turatiho, který varuje vládu, aby protahovala válku a podnikla snad ještě čtvrté zimní tažení. Je možno doufati, že jedenáctá ofensiva bude opravdu již italským pokusem posledním?

Z hlavního města, Siamu, Bangkoku: Typická věž.

□ □ □

NOVÁ ODHALENÍ V NĚMECKÉM ŘÍŠSKÉM SNĚMU.

V hlavním výboru říšského sněmu německého ujal se slova říšský kancléř dr. Michaelis. Promluvil nejdříve o dobré shodě mezi všemi spojenci centrálních mocností a připomenul, že povstali proti nim tři noví nepřátelé: Siam, Liberia a Čína. Staly se nepřáteli bez příčiny, pouze na nátlak dohody, zvláště Spojených Států severoamerických. Pochválil jednotné vojenské velení centrálních mocností, zejména činnost polního maršálka Hindenburga. Vojsko projevuje silnou vůli zvítěziti i nad početně silnějším nepřítelem. Úspěchům na pevnině odpovídají i úspěchy na moři. V červenci bylo potopeno našimi ponorkami 811.000 tun. Je nepochopitelné, že nepřátelé nedospěli po srovnání našich úspěchů se svými neúspěchy k myšlence míru. Ještě nedávno prohlásil jistý člen anglického kabinetu, že nemůže dojít k míru, pokud nebude německé vojsko vrženo na pravý břeh Rýnu. Lze mi nyní oznámiti i další úmluvy, jež naši nepřátelé v příčině válečných cílů učinili. Dne 7. září 1914 usnesla se

Nádvoří královského zámku v Bangkoku.

Bangkok, hlavní město nepřátelského Siamu: Nahoře pohled na slavnou Agutu Vatu, vedle Pagoda, dole vchod do templu a plovoucí tržiště v Bangkoku.

nepřátelská koalice uzavříti pouze společný mír. Dne 4. března 1915 kladlo Rusko pro uzavření míru podmínky, s kterými Anglie projevila svůj souhlas notou ze dne 12. března, Francie notou z 12. dubna. Rusku mají připadnouti tyto obvody: Cařihrad s evrop. břehem mořských úžin, jižní část Thracie až po linii Enos Midia, ostrovy v Mramorovém moři a maloasijská strana poloostrova mezi Černým mořem, Bospor a záliv Ismid až po řeku Sakarii na východě. V letech 1915—16 bylo dále vyjednáváno. Během tohoto vyjednávání dalo si Rusko přislíbiti arménské vilajety Trapezunt a Kurdistan. Francie si vyhradila zabrati Syrii s Adanou a Mesinou a severní území až po Sivas a Karput. Anglii by měla připadnouti Mezopotamie. Zbytek maloasijského Turecka rozdělen měl býti v anglické a francouzské zájmové obvody a Palestýna měla býti zmezinárodněna. Ostatní obvody, obydlené Turky a Araby, tvořiti mají s vyloučením vlastní Arabie a svatého města Islamu zvláštní státní svazek pod anglickou svrchovaností. Když pak i Italie zasáhla ve válku a žádala svůj podíl na kořisti, nadešlo nové vyjednávání, o kterém se nám dostane také zpráv, jež budeme pak moci oznámiti veřejnosti. Při tak dalekosáhlých válečných cílech je zřejmo, že pan Balfour nedávno prohlásil, že nepovažuje za vhodné učiniti zevrubné prohlášení o válečné politice vlády. Je

Král Siamu ve své uniformě.

pochopitelno, zastupuje-li vzhledem k tomuto stanovisku nepřátel německý tisk názor, že nelze nám vystoupiti s novou mírovou nabídkou. Odpovědí na nabídnutou ruku k míru byla sevřená pěst k boxování. V tomto okamžiku jest jen jediná možnost; brániti svou kůži.

□ □ □

NĚMECKÝ KANCLÉŘ O PAPEŽSKÉ MÍROVÉ AKCI.

Německý kancléř prohlásil o papežské akci: Základní myšlenka papežského projevu odpovídá stanovisku, jaké zaujímal papež celou svojí osobností, i úkolu, který mu přísluší jako nejvyššímu pastýři katolických křesťanů. Papež staví do popředí svého postupu myšlenek, že na místo moci a zbraní bude musit nastoupiti formální právo a zákon mravnosti. Na tomto podkladě rozvíjí své návrhy o smírčím soudu a odzbrojení a dospívá k dalším důvodům, které vztahuje na dobu po uzavření míru. Pokud se týče materielního obsahu projevu, nemohou k němu v podrobnostech zaujmouti stanovisko, pokud nenadešlo dohodnutí s našimi spolkovými spojenci. Mohu se pouze povšechně vyjádřiti, a to chci učiniti v dvojím směru. Jednak musím vystoupiti proti ponětí, že na rozhodnutí papežovo bylo působeno centrálními mocnostmi. Konstatuji, že projev papežův k válčícím mocnostem, jak je znám z tisku, vznikl spontánního rozhodnutí nejvyššího správce katolické církve. Dále: Nemohou-li zaujmouti stanovisko k podrobnostem,

Siam ve válce proti Německu a Rakousku: Siamská princezna ve státním oděvu.

mohu přece již dnes říci, že odpovídá papežův pokus našemu mnohokráte projevenému stanovisku a naší politice z 12. prosince, že ku každému čestnému pokusu, zanésti v národy válkou zbědačené myšlenku míru, stavíme se sympaticky a že krok papežův, který, jak myslím, veden jest vážnou snahou po spravedlnosti a nestrannosti, zvláště pozdravujeme. Prohlašuji tudíž: 1. Nota nebyla námi vyvolána, nýbrž vznikla ze spontánní iniciativy papežovy. 2. Zdravíme sympaticky papežovo úsilí, učiniti konec válce národů trvalým mírem. 3. V příčině zodpovědění papežovy noty jsme ve spojení se svými spolkovými spojenci, leč není vyjednávání posud ukončeno. Dále v materielním ohledu na papežův projev vcházeti nyní nemohou. Jsem však ochoten vejíti s výborem až do udělení odpovědi ještě v užší, zvláště ujednanou formu v příčině dalšího jednání. Projevuji naději, že tato společná práce nás přiblíží cíli, který nám leží všem na srdci: k čestnému míru pro vlast.

□ □ □

REVOLUCE VE Š-ANĚLSKU.

Z podrobných a spolehlivých zpráv sem došlých z neutrální ciziny o událostech ve Španělsku, vyplývá, že tam došlo v posledních dnech, a to zvláště v Madridě, Barceloně a Bilbau ke skutečným revoltám, jež byly potlačeny vojenskou mocí, v jednotlivých případech dokonce

Korunní princ siamský.

použitím strojních pušek a děl. Toliko tomuto mimořádně energickému zasažení vojenských úřadů jest děkovati, jestliže vládě se podařilo, zabrániti hrozícímu vypuknutí větších nepokojů. Tento energický postup ozbrojené moci potvrzuje zprávu, že veškeré vojsko jest proniknuto přesvědčením, že po měsíce připravované hnutí převratné jest organisováno a financováno dohodou. Toto seznavši, postavila se armáda bezpodmínečně po bok vládě. Toto stanovisko armády bylo dodatečně úplně ospravedlněno výsledkem domovních prohlídek provedených za nepokoju, ježto při tom byly objeveny písemné důkazy, že vlády dohodové byly v úzkém styku s vůdci španělského povstaleckého hnutí a že jim daly k disposici veliké obnosy v cizozemské měně. Značné množství librových a dolarových bankovek bylo ještě zabaveno u vůdců. Revoluční hnutí lze dnes již celkem označiti za zmařené a znamená morální porážku dohody ve Španělsku. Pro tyto události a pro výsledky vyšetřování zavládá v armádě a v širokých vrstvách španělského obyvatelstva prudké vzrušení proti dohodovým vládám. Ministerský předseda Dato nemohl jinak, než s projevy hluboké hořkosti přiznati několika zástupcům veřejného mínění, že dohoda, zvláště Francie, jest ve spojení s revolučními výbory ve Španělsku a že podporovala její dílo velikými peněžními obnosy.

Královna Siamská.

Dohodové kruhy počítaly s tím, že diference, které zanesly do armády, vyvolají tam nekázeň.

□ □ □

K HISTORII ČESKEHO STÁTU.

Celistvost státu českého vyslovena byla po prvé v nástupnickém zákoně Břetislavově z r. 1055. Slavnostní a státopravní uzákonění stalo se přičiněním Karla IV. na dvou generálních sněmech koruny České, a sice r. 1348 a 1355. Zákony o celistvosti české vydal Karel IV. netoliko jako král český, ale r. 1348 jako král a r. 1355 jakožto císař římský. K žádosti stavů moravských obnovil král Jiří Poděbradský r. 1464 novým zákonem příslušnost markrab. mor. ke král. čes. Do doby bělohorské platilo pravidlo, že země přivtělené byly, volnější a svobodnější nežli Čechy. Tak domáhají se Čechové v XVI. a na počátku XVII. století na panovnících svobody náboženské, ale Moravané požívali ji v plné míře. Rovněž pokud se týče, zdělávání zákonů byli Moravané svobodnější a výkonná moc král. byla tam obmezenější než v Čechách. Naproti tomu příslušelo král. Českému jedno uznané nadpráví, jehož žádná přivtělená země nepožívala. Bylo to právo, že sněm český je strážcem celistvosti koruny české a že bez jeho přivolení žádná její příslušnost nemůže právně od ní býti odcizena. Také po bitvě bělohorské až do r. 1848 nazývány byly země bývalého samostat. státu společným jménem „dědičné země české".

□ □ □

PROSPER MERIMÉE:

PŘÍZRAK KARLA XI.

Lidé se smějí přízrakum a zjevením; leč mnohé z nich jsou tak usvědčeny, že kdybychom je chtěli popírati, musili bychom se rozhodnouti — chtějíce býti spravedlivými — veškeré historické důkazy považovati za kus papírového cáru. Za událost, kterou chci líčiti, ručí protokol ve vší formě sepsaný a čtyřmi svědky podepsaný. Musím podotknouti, že předpověď v protokolu obsažena byla známa a často citována, dlouho před událostmi, jež se za našich dnů odehrály a pak se zdá k vyplnění došly. (Spisovatel narodil se 28. září 1803 v Paříži a zemřel 30. září 1870 v Cannes. Pozn. překl.)

Karel XI., otec slavného Karla XII. byl despotem, jako málokterý jiný ze švédských panovníků, leč i jedním z nejmoudřejších mezi nimi. Zkrátil nesmírná práva šlechty, zlomil moc senátu a vydával zákony, jaké za dobré uznal; zkrátka, přetvořil zemskou samosprávu, jež do oné chvíle vězela v rukou oligarchie, změniv ji úplně a donutil stavy, aby mu povolili neomezenou moc. Mimo to byl člověkem osvíceným a mužem hrdinným, který pevně lpěl na lutheranských zásadách, neoblomný, chladný, střízlivý charakter, prost vší autosugesce.

Spojenecké vojsko v Cařihradě. Transport dělostřelecký při práci.

Zpustošené haličské město Horodenka, kde se odehrály urputné a krvavé boje a kde nepřítel nasazoval všechnu svou sílu k odporu.

Není tomu dlouho, co ztratil svoji choť Oldřišku. Ačkoliv, jak se praví, přispíšila jeho tvrdost konec kněžnin, přece jen ho její smrt velmi dojala, než by se bylo očekávalo od jeho bezcitného srdce. Vážil si ji. Po této události stal se ještě více uzavřeným a přísným a věnoval se svým záležitostem s pílí, jež byla zřejmou potřebou, vyhnouti se mučícím ho myšlenkám.

Kteréhosi podzimního večera, odpočíval v nedbalkách při velkém krbu ve své pracovně na zámku v Štokholmě. Přítomen tu byl i jeho komoří, hrabě Brabé, kterého vyznamenával svoji přízní, a pak lékař Baumgarten, který mimochodem řečeno, hrál si na svobodomyslného, popíraje vše, kromě lékařství. Karel poručil, aby ho povolali, chtěje se ho optati na malou nevoli, kterou onoho dne trpěl.

Bylo již pozdě v noci, leč proti svému zvyku nedával král přítomným, svým „dobrou noc", znamení k rozchodu. Hlavu svěšenu, zíraje upřeně do ohně, mlčel. Jeho společnici ho nudili, ale bál se, aniž by chápal proč, zustati osamocen. Hrabě Brabé, který dobře vystihl, že není jeho společnost vítána, několikráte se opatrně zmínil, není-li snad jeho Veličenstvo znaveno: mávnutí královy ruky, svědčilo však o opaku. Pak opět začal lékař vykládati o ošklivosti dlouhého bdění; leč Karel XI., zasyčel skrze zatáté zuby: „Zůstaňte, nemám ještě chuti ku spaní!"

Pokoušeli se tudíž zapříst rozhovor různým směrem, leč již po druhém, třetím slůvku zmlkli; bylo jisto, že jeho Veličenstvo trpělo dnes záchvatem melancholie a za těchto poměrů nalézá se dvořan, vždy v poněkud choulostivé situaci.

Hrabě Brabé, který se domníval, že král truchlí nad ztrátou své choti, pozoroval chvíli obraz královnin, visící v komnatě a povzdechnuv z hluboka, pravil: „Jaká to podoba! Ano, ano, i onen majestátní a zároveň něžný výraz!"

Král, který vždy, kdykoli se před ním mluvilo o kněžně, myslil, že je to jakousi výčitkou, odvětil krátce: „Pha! Obraz ji příliš lichotí. Královna byla škaredá." Pak, hněvaje se sám nad tímto tvrdým slovem, procházel se po pokoji, aby skryl rozčílení a stud, které mu vehnaly krev do tváře. U okna na dvůr vedoucího zůstal státi. Noc byla temná, měsíc v prvé čtvrti.

Dnešní residence švédských králů, nebyla tehdy ještě dohotovena, a Karel XI., jenž ji započal stavěti, obýval v oné době starý zámek, ležící na vrcholu skaliny nad jezerem Mälarckým. Jest to veliká budova, jejíž půdorys má podkovitou formu. Pracovna králova nalézala se na konci, a téměř na proti ni byl velký sál, kde se shromážďovaly stavové, jestliže je k sobě koruna povolala.

Okna tohoto sálu, zdála se být v tomto okamžiku jasně osvětlena. Králi zdálo se to býti po-

Náměstí rumunského městečka za dnů válečných.

Ze champagne-ských lesů: Dělovou ránou přeražený strom.

divným. Zprvu se domníval, že pochodeň některého lokaje, jest snad toho příčinou. Ale co by byl dělal, v tuto dobu v sále, který již po dlouhý a dlouhý čas byl uzavřen? Mimo to bylo světlo příliš jasné, než aby pocházelo od jediné pochodně. Spíše by se bylo mohlo říci, že v sále hoří; leč kouř žádný odnikud nevycházel, tabule okenní nebyly popraskány, šramot nebyl slyšitelný; nebylo pochyby, že sál byl někým osvětlen.

Karel XI. pozoroval chvíli okna, aniž by promluvil. Mezitím chápal se hrabě Brabé zvonku, aby zavolal některé páže a poptal se ho po příčině tohoto jasného osvětlení.

Leč král ho zadržel.

„Půjdu sám do sálu", pravil a řka tato slova zbledl očividně a jeho tvář nabyla jakéhosi výrazu zbožné bázně. Vzdor tomu opustil však komnatu pevným a odhodlaným krokem. Komoří a tělesný jeho lékař ho následovali, držíce každý v ruce rozžatou svíci.

Klíčník již dávno spal. Baumgarten ho vzbudil poručiv mu jménem královým, otevříti portál sálu stavovského. Ubohý muž byl všecek překvapen, nad tímto rozkazem; rychle se oblékl a záhy objevil se se svazkem klíčů před králem. Nejprve otevřel dveře k jakési chodbě, která sloužila stavovskému sálu za předsíň. Král vstoupil. Ale jak se podivil, když uzřel stěny černým potažené.

„Kdo nařídil," tázal se zlostně, „aby takovýmto způsobem sál vyzdobil?"

„Sire" odvětil však zdrcen klíčník „pokud je mi známo, žádný. A když jsem posledně dal chodbu vyměsti, byla jako vždy, dubovými deskami vyložena. Jistě je rovněž, že nepochází toto opatření od nářadnika Vašeho Veličenstva." A mohutnými a odhodlanými kroky ctil se král v poslední třetině chodby. Hrabě a klíčník těsně ho sledovali. Tělesný lékař Baumgarten kráčel poněkud vzadu; kolísal ve strachu, že zůstane osamocen, a na druhé straně se bál vystavovati se neznámému dobrodružství, které se tak podivuhodným věru způsobem ohlašovalo.

„Nechoďte dále Sire!" volala klíčník. „Při ubohé moji duši, zdá se, že tu straší! V tuto hodinu... od chvíle, co královna vaše nejmilostivější choť zemřela... povídá se, že bloudívá v této galerii... Buh vás ochraňuj!"

„Zadržte, Sire", prosil hrabě. „Což neslyšíte onen hluk, jenž ze stavovského sálu proniká? Kdož ví, jakému nebezpečí se Vaše Veličenstvo vydává v šanc!"

„Sire," koktal Baumgarten, kterému náraz větru zhasnul svíci, dovolte aspoň, abych povolal dvacet mužů tělesné stráže."

„Vstupme," pravil král pevným hlasem. Před portálem sálu se zastavil. „A ty, klíčníku, otevři rychle dvéře!"

Spojenecké vojsko v Cařihradě. Naloďování vojska a munice.

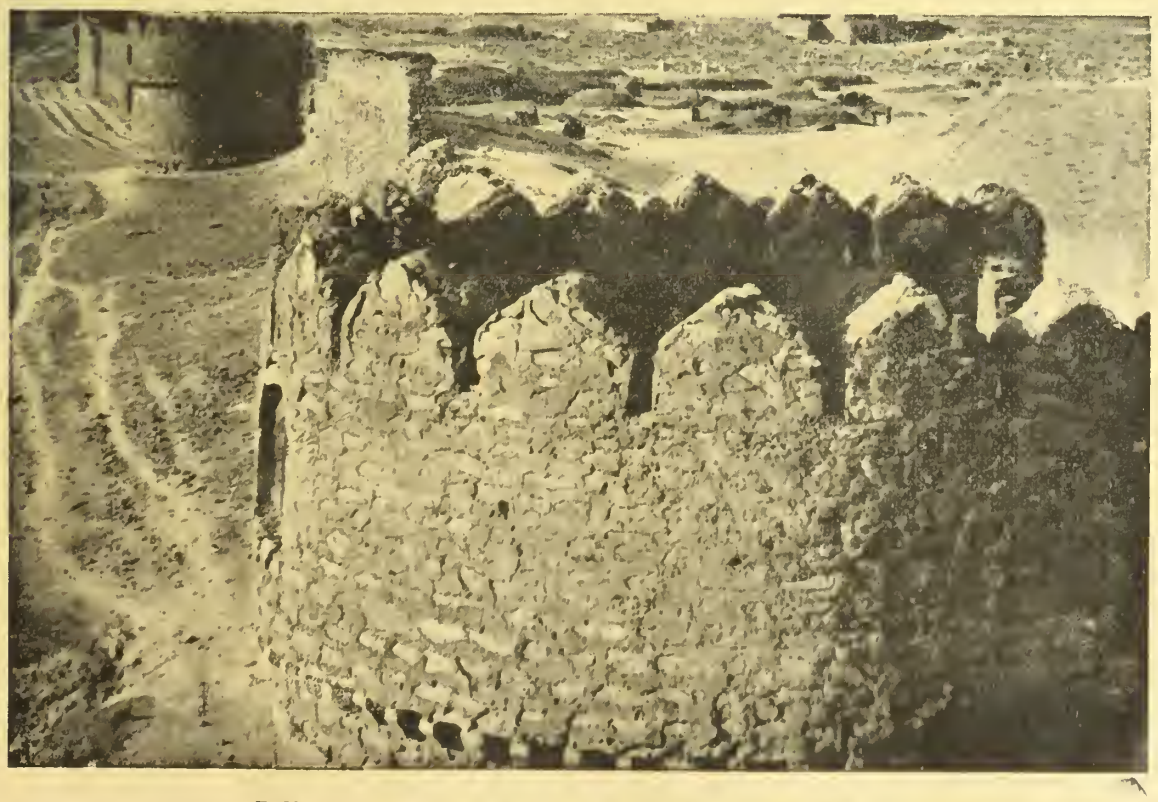

Z Mesopotamie: Pevnostní bašty arabského města Mosulu.

Kopl do nich nohou a jako rána dělová odrazilo se to o klenby dlouhé galerie. Klíčník se však třásl, že nebyl ani sto najíti otvor klíčový.

„Starý voják a třese se!" pravil Karel XI. pokrčiv rameny. „Nuže, hrabě, otevřte vy!"

„Sire," hrabě couvl a krok „nechť Vaše Veličenstvo poručí, abych se postavil před ústí dánského, či německého děla, poslechl bych bez váhání, ale zde ode mě žádáte, abych pokoušel peklo."

Král vytrhl klíčníkovi klíče. „Vidím," pravil pohrdavě, „že to musím učiniti sám"; a dříve než mu to mohli jeho průvodčí zabrániti, otevřel těžká, dubová vrata a se slovy: „S pomocí Boží", vstoupil do sálu.

Tři jeho společníci, puzeni zvědavostí, silnější než jejich strach, snad i studem, opustiti svého krále, vstoupili za ním.

Veliký sál byl osvětlen, nespočetnými světly. Černé sukno zakrývalo tapety stěn, podél nichž vystaveny byly německé, dánské a ruské prapory, válečné to trofeje Gustava Adolfa. Mezi nimi bylo viděti i prapory švédské, smutečním florem ovinuté.

Veliké shromáždění plnilo křesla. Sedělo tu, dle své hodnosti čtvero stavů, (šlechta, duchovenstva, měšťané i sedláci) všichni oděni černě a toto množství lidských obličejů odrážejících se od černého pozadí, oslepovalo oči tou měrou, že žádný ze čtyř svědků toho neobyčejného vý-

jevu nepoznal ani jedinou známou tvář ve shromáždění. Bylo jim asi tak, jako herci, který se dívá z jeviště do četně shromážděného publika a vidí jen rozmarnou massu postav a tváří, aniž by rozeznával jednotlivce.

Na vyvýšeném trůně, odkudž oslovoval král shromážděné, spatřili krvavou mrtvolu, zdobenou královskými odznaky a vyznamenaními.

Nikdo z tohoto nadlidského shromáždění, nepozoroval jak se zdálo, přítomnost Karla XI. a jeho průvodců. Když vstoupili zaslechli zprvu jen znatelnou jakous směs hlasů, z nichž bylo za těžko vybrati si zřetelné slovo.

Pak se zvedl nejstarší černě oděný soudce, který jak se zdálo byl předsedou a uhodil třikrát rukou na foliant, jenž před ním rozevřen ležel. Nastalo ticho. Několik mladíků, dobrého vzezření, bohatě oděných, s rukama v zadu spoutanýma, vstoupilo do sálu dveřmi, jež ležely naproti oněm, jimiž vešel král Karel XI. Kráčeli s hrdě zdviženou hlavou. Jich zrak projevoval odhodlanost. Za nimi kráčel muž silácké postavy, oděný kazajkou z hnědé kůže; držel v ruce konec pout, jimiž byli mladíci spoutáni. Onen, jenž kráčel v čele všech, nejvýznamější asi, zastavil se uprostřed sálu před špalkem, který měřil s výrazem nejhlubšího opovržení.

V onom okamžiku se zdálo, že se mrtvola pohnula, v křečovitém záchvatu a čerstvá, purpurově červená krev, vytékala z jejich ran. Mladý muž poklekl a položil hlavu na popraviště; meč se mihl vzduchem a dopadl temnou ranou na špalek. Krev vytryskla, poskvrnivši trůn a mísíc se s krví mrtvoly; hlava se však skutálela, poskočivši několikrát od zakrvavené po-

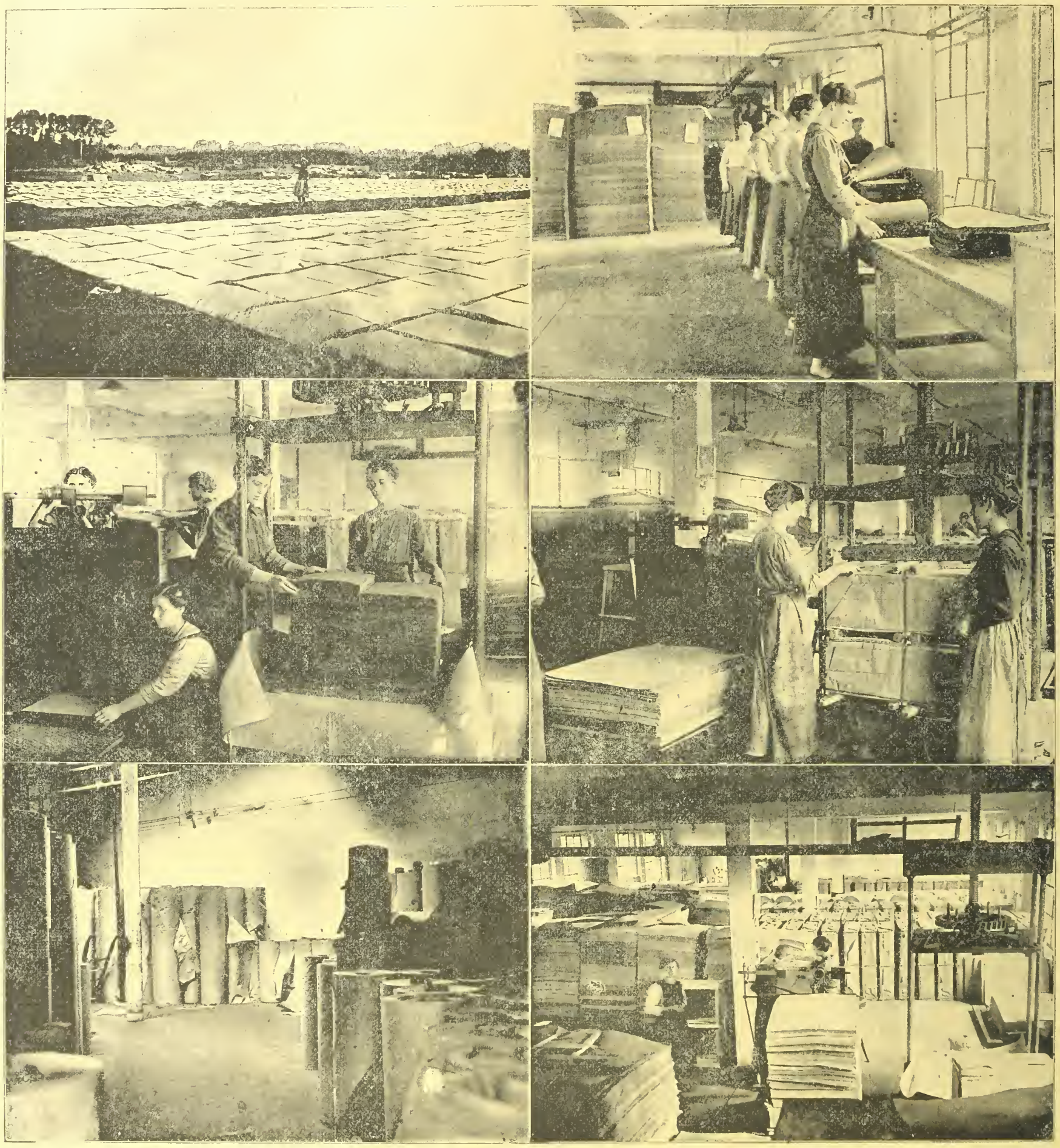

Výroba papíru tohoto dokumentu lidské kultury, bez něhož si nelze představiti život dnešní, civilisované, lidské společnosti, bez něhož nemyslitelný je obchod, průmysl, umění a věda, a který seřazený je v listy kronikáře oživuje minulost a zachycuje věčné paměti přítomnost lidstva. (Z leva na pravo): Sušení lepenky (papír tlustší než 0.3 mm). 2. Třídění hotového výrobku. 3. Balení a rozesílání hotové lepenky. 4. Lisování papírů v obalech. 5. Válce svinutého a hotového papíru v sušírně. 6. Tovární skladiště papíru a lepenky.

Po její pravici stálo dítě, mající na hlavě korunu a v ruce žezlo; po levici, opíral se o trůn tajuplný přízrak jakéhosi starce. Byl oděn slavnostním hávem, jaký nosívali knížata Švédů v dobách, než Vasa se stal králem.

Naproti trůnu, sedělo za stolem, na němž bylo několik velikých folianta pergamenu, více osob přísného a důstojného vzezření. Byly oděny v dlouhé, černé taláry a jako soudci. Mezi trůnem a křesly shromáždění, stál černým suknem pokrytý špalek a vedle něho meč.

dlahy, až k nohám Karla XI., poskvrnivší je rovněž krví.

Až dosud byl král oněměn, udiven; ale při tomto hrozném výjevu rozvázal se jeho jazyk. Učinil několik kroku k podiu, a obrativ se k postavě oděné slavnostním hávem švédských knížat, vyslovil odhodlaně známé zařikání: „Jsíli od Boha, mluv, ne-li zanech nás na pokoji."

Pomalu a slavnostním tonem odvětil mu přízrak: „Králi Karle, tato krev nebude prolita za tvého panování... (zde stal se hlas nezřetelněj-

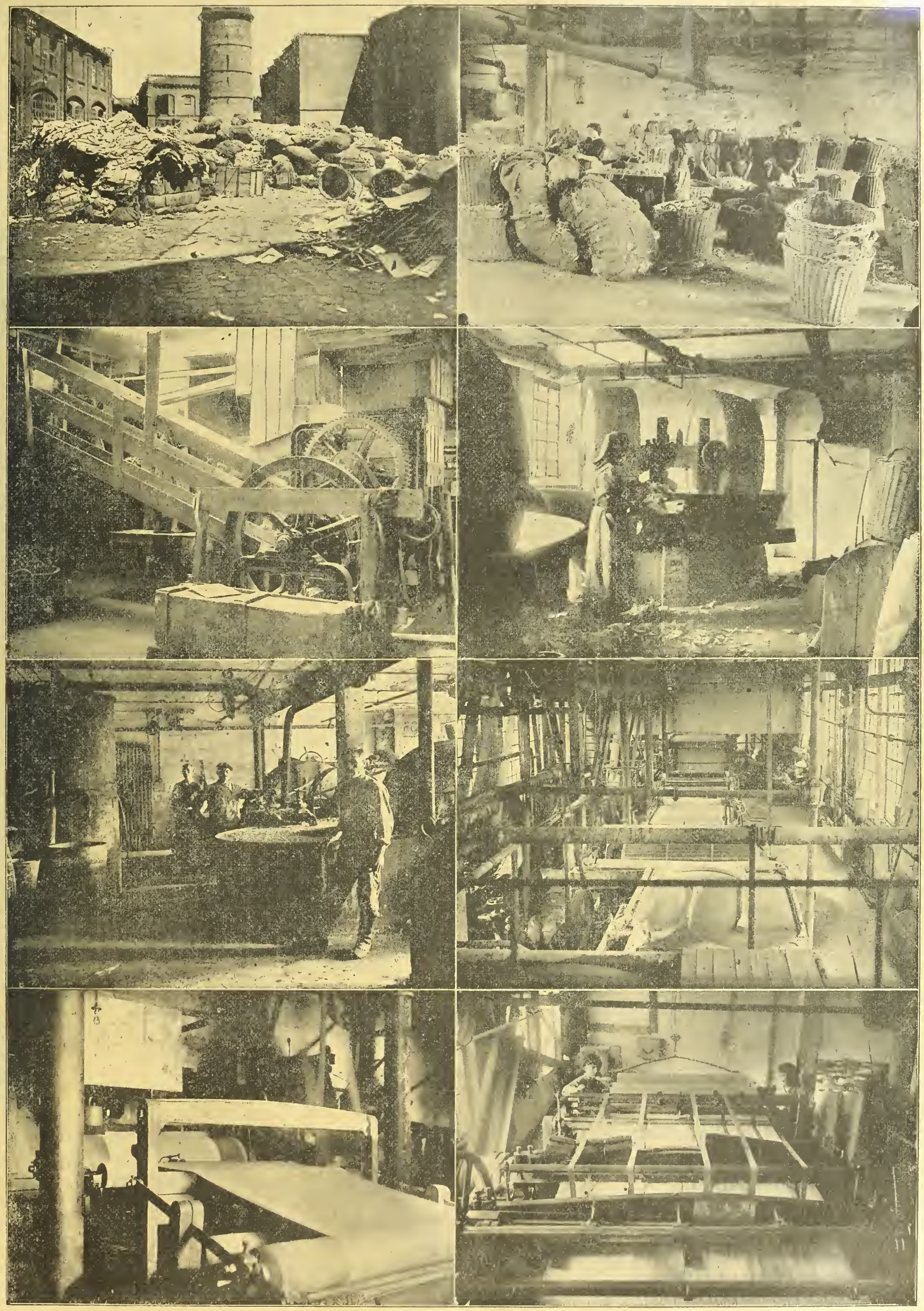

Výroba papíru, jehož nedostatek způsobil v kruzích interesentů, zvláště novin a časopisů pochopitelný rozruch a jehož cena stoupá den ke dni k neslýchaným výšinám: 1. Nádvoří papírny, kde se shromažďují odpadky papírové k novému zpracování a výrobě. 2. Třídění papírových odpadků. 3. Stroj ku trhání hadrů určených pro výrobu papíru. 4. Rozmílání odpadků, účelně zařízeným drtičem. 5. Máchání t. zv. papírové massy s různými kapalinami, v objemných nádržích. 6. Místnost odkud se hustá massa papírová převádí zvolna do strojů vyráběcích. 7. Svinování polosuchého papíru. 8. Stroje ku řezání různých papírových formátů.

ším), nýbrž za pátého panovníka po tobě. Běda, běda, běda krvi Vasově!"

A tu počaly obrysy četných osob toho divného shromáždění pozvolna mizeti, stávajíce se stíny, aby pak zmizely úplně; záhadná světla pohasnula a svíčky Karlova a jeho průvodců neosvětlovaly nic jiného, než starobylé záclony, jež se jemně, jakoby dechem větru pohybovaly. Chvíli bylo ještě slyšeti tichoučký, nevysvětlitelný šramot, jejíž jeden ze svědků přirovnal ku zavanutí větru v listoví a jiný ku zvukům harfové struny, praskne-li při ladění. O trvání přízraku byli všichni jednotni. Domnívali se, že trval asi deset minut.

Černé sukno, sfatá hlava, proudy krve, jež poskvrnily podlahu, vše zmizelo zároveň se strašidly; jen na střevíci Karla XI. byla zřejmá skvrna, jež samotna stačila, aby vybavila v mysli noční tuto scénu, kdyby se nebyla sama pevně vryla v paměť.

Vrátiv se do své komnaty, poručil král sepsati, o tom, co viděl, protokol a podepsati ho svými průvodci. Ačkoliv se mělo nejmožnějšími opatřeními zabrániti, aby obsah tohoto dokumentu, nevešel do veřejnosti, přece jen se stal brzy známým, ba dokonce již za života Karla XI.; existuje dosud a do dnešního dne neodvážil se žádný popírati jeho pravdivost.

Konec této listiny je pozoruhodný. Král tam praví: „A jestliže to, co jsem tu sepsal, není čírou pravdou, zříkám se vší naděje na lepší a blaženější život, jejž bych si snad zasluhoval za několik dobrých děl, rozhodně však za mou píli pracovati pro blaho svých podaných a hájení víry mých otců."

Účast Němců při operacích na sinaiské frontě: Německá hlídka na velbloudech na výzvědné obchůzce po poušti.

Koupání velbloudů na pobřeží palestinském.

Uvedeme-li si nyní na paměť smrt Gustava III. a soud nad Ankarstroemem, jeho vrahem, musíme uznati, že mezi touto událostí a oním podivuhodným a jedinečným přízrakem jest nesporná souvislost.

Mladý onen muž, jenž byl sfat za přítomnosti stavů, představoval Ankarstroema.

Korunovaná mrtvola, byl Gustav III.

Dítě, jeho nástupce, Gustav Adolf IV.

A stařec byl konečně vévoda Södermanlandský strýc to Gustava Adolfa IV., který vedl z počátku otěže vlády, aby po abdikaci svého synovce stal se sám králem.

□ □ □

PAPÍR.

Jako o vše jiné, přinesla krvavá litice světové války i nedostatek papíru, tohoto dokumentu lidské civilisace, papíru, který vytvořil v určitém směru naši kulturu, papíru bez něhož obchod průmysl, vědy a umění jsou nemyslitelnou věcí. První věc, s níž člověk vstupuje ve styk s veřejnosti jest papír, list křestní, a je jisto, že žádná věc neslouží člověku v životě tolikrát jako zase jen papír a papír. Oživuje naši minulost, zachovávaje věčné paměti naši přítomnost naše děje a slova. — Nechceme začíti, jako se začíná o mnohém jiném, že snad první stopy jeho byly nalezeny již v egyptských pyramidách, ačkoliv bychom mnoho nepřeháněli, neboť víme, že již staří Egypťané používali jakéhosi druhu papíru, slepené to preparované listy stromu „papyros" zvaného. Vlastní vynález papíru, vyráběného plstěním nejjemnějších vláken nutno však přisouditi Číňanům, tomuto geniálnímu národu mlžinami zastřeného dávnověku. Asi kol r. 123. př. Kr. vydával již čínský ministr orby Tsaihin časopis Ši, jehož listy byly z papíru, vyráběného z vláken stromu „broussonelia papyrifera kodzu a bambusové třtiny. Tento způsob výroby děje se dosud v Číně, v Himalai, v Pendžaku, v přední Indii, Bengalsku, Siamu a Korei i Japonsku a rozšířil se i k nám. Japonští kněží přenesli ho do své vlasti kol r. 610 po Kr.

Historie praví, že samarkandští zajatci uměli (kol r. 151) vyráběti papír ze starého přediva lněného a tento způsob zatlačil záhy ostatní. V Samarkandě vznikla tudíž první skutečná papírna.

R. 784 založena byla podobná papírna v Bagdadě, centru to tehdejší asijské kultury, která vzkvétala mohutně až do 15 stol. Rovněž i v Damašku byl kol 10. stol. vyráběn papír. Do

Němečtí vojáci koupají se u pobřeží Palestiny.

Ze sinaiské fronty: Pobřežní dráha turecká u Gazy, postavena Turky teprve během dnešní války a spojující důležité strategické body. V pozadí vojenská stanice turecká.

Evropy přinesli umění vyráběti papír Maurové, rozšířivše ho nejprve po celém břehu severní Afriky a přenesše ho kol r. 1154 do Španělska.

Rovněž i Arabové používali starých hadru k výrobě papíru. Hadry se sbíraly, třídily, daly se hnítí a pak se vařily, aby se tím desinfikovaly. Na to byly trhány a drceny zvláštními mlýnskými kameny, poháněnými vodní silou. Tento způsob, který se v principu zachoval až do našich dnů (viz obr.) jest tudíž vynálezem Arabů.

Kolem r. 1200 existovalo prý ve Fezu na 400 podobných mlýnu. Papír byl vyráběn v různých barvách. Obyčejný byl bílý t. j. zhotovený z vybělených hadrů, škrobem ztužených. Krom toho dělal se i papír barevný, který vyhovoval různým účelům. Modrý papír, indigem či kobaltem barvený znamenal smutek, a byly na něm uveřejňovány ortely smrti. Červený značil štěstí a líčumilnost a bylo velkým vyznamenáním používati ho ku korespondenci. Zlatově žlutý papír byl právem boháčů a nádherný s šafránem zbarvený byl obzvláště uctívaný.

Koncem 12. stol. nalézáme i v Evropě prvé stopy výroby papíru, zejména v klášterech a městech universitních a tak se činí zmínka o papírně v Norimberce a Augsburgu. Ve Francii zřízena první papírna kol r. 1248 a sice v Troyes, v Belgii u Stevenage r. 1460 a později v Dartfordě. V Italii pracovaly v oněch dobách papírové mlýny v Savoysku, Lombardsku a Toscaně. Mnozí tvrdí, že tento papír, pocházející ze století 12. a 13., byl vyráběn z lněných hadrů. Je na bílednl, že výrobě papíru prospěl v prvé řadě vynález tisku. Třicítiletá válka ochromila sice značně, krom všeho jiného i prumysl papírnický, leč po míru Westfalském nastal značný jeho rozkvět a to zejména v Anglii, kde se o to hlavně přičinili uprchlí Hugenoti.

Netřeba věru podotýkati, že pokrok techniky, a vynález duchaplných strojů, zatlačil všechny staré vyráběcí methody do pozadí.

První, kdo se honosil patentem na stroj pro zhotovování papíru byl Francouz Robert z Essonu u Paříže a sice obdržel ho r. 1799. První stroj k výrobě papíru měli Francouzi až r. 1815 a od oné chvíle byly mlýny na papír zatlačovány až zmizely úplně, jako mnohé jiné na tomto kulatém světě.

Dle statistiky posledních let je světová výroba papíru ohromná, a připadá z ní na tiskoviny 70 proc. a ku dopisování asi 10 proc. a ostatek na výrobu papíru luxusního a pro jiné účely. Dle této statistiky připadá na hlavu Američana ročně 8 kg. papíru, poněvadž zejména v Americe jest mnoho novin, v Anglii 6 kg. (papír je tlustší než kdekoli jinde), v Německu 5 kg., v Italii 1.5, v Rakousko-Uhersku 4 kg. a ve Francii asi 3 kg. na hlavu a rok.

Za frontou rusko-polskou: Pátrání po vodních pramenech vrbovým proutkem.

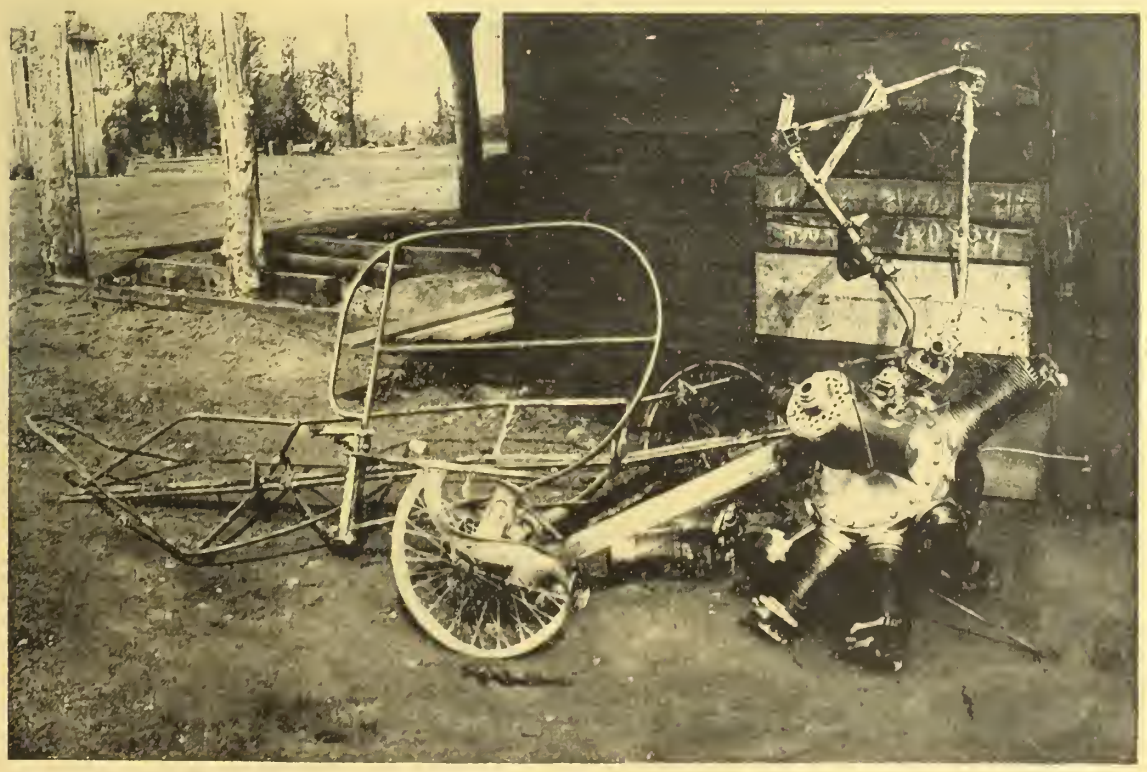

K aviatickým bojům na západě: Trosky sestřeleného nepřátelského aeroplánu typu „Nieuport". Nepřátelé naši na západě utrpěli v poslední době úžasné ztráty ve vzduchu. Jediná letecká skupina barona Richthofena zdolala za dobu sedmi měsíců 121 létadel a ukořistila 196 strojnich pušek.

Nejvíce papíren je v Německu, pak následuje Sev. Amerika a Francie a pak zejména pokud se týče produktivnosti Rakouska, Anglie, Italie, Španělsko, Rusko, Švédsko, Belgie a Nizozemí. Sluší podotknouti, že Německo samo vyrábí ¼ veškerého papíru.

Za těchto okolností bude se mnohý diviti nedostatku, jenž v Německu a u nás vznikl, ačkoliv tyto země stojí v popředí světové výroby papíru. Sluší však uvážiti, že za celkového nedostatku surovin t. j. hadrů, slámy a p., které za míru dováženy byly i z ciziny, a které se u nás používají k jiným účelům a pak ohromná spotřeba papíru, ve všech odvětvích státních zřízení, nesmírná spotřeba lístků na požívatiny a p. musila přivoditi i nouzi o papír a v důsledku toho i zvýšení a sice mnohonásobné zvýšení jeho cen. Při tom vlastně omezení papíru u nás i v Německu dosud nestává, kdežto naproti tomu jinde, jako na př. v Italii a Anglii, byl již dávno omezen rozměr a formát novin, nehledě k jiným opatřením, jež mají spotřebu papíru zmenšiti.

Jisto je, že kdybychom zavedli u nás bezpapírové dny, bylo by to většině lidu velmi příjemno, jiným opět s různých důvodů nepříjemné, ale absolutně by se denní spěch života a pokroku zastavil. A po hlubším přemýšlení o této pravdě

shledáme teprve, jak dalece zasahuje papír do našeho denního života, jak mu prospěl a co všechno pro pokrok lidský již vykonal.

□ □ □

DOKUMENTY O MARII LOUISE.

„Revue de Paris" uveřejňuje v jednom z posledních svých čísel celou řadu zajímavých udání o císařovně Marii Louise, vztahujících se na dobu jejího návratu do Vídně r. 1814 a jejího jmenování za vévodkyni z Parmy, Piacenzi a Guastally v roce 1816. V těchto dokumentech jsou hlavně udání agenta barona Hagera, pak dopisy, pocházející z t. zv. „černého kabinetu" knížete Meternicha. Veškeren materiál byl, jak ujišťuje francouzský časopis v letech 1912 a 1913 ve Vídni sebrán a do Paříže odvezen. Sotvaže Marie Louisa — praví Revue de Paris — přijela dne 23. května 1814 do Vídně, počal se o veškeré její projevy a slova a chování zajímati pruský vyslanec. Zjistil, že při jisté příležitosti se vyjádřila o své náklonosti k Napoleonovi I., dále seděla prý po celou hodinu na lavici, na které r. 1809 Napoleon I. obzvláště rád vysedával. Brzy na to odjela Marie Louisa do Aix a při této cestě získal si hrabě Neipperg, který ji byl přidělen, aby informoval vídeňský dvůr, veliký vliv na deeru císařskou. Listy adresované baronu Hagerovi konstatuji, že je císařovna mnohem rozumnější než před svým odjezdem", že již po delší dobu neobdržela dopisů od Napoleona, že však se nad tím nermoutí a jen zřídka kdy o svém manželi promlouvá. Zpráva praví konečně, že mezi císařovnou a Neippergem vytvořil se úzký svazek přátelství a že se pro ni nemohl nalézti lepší společník.

V listopadu rozšířila se zpráva, že papež zruší manželství mezi Marii Louisou a Napoleonem, a že bývalá císařovna pojme za manžela pruského krále, kterého při soukromých rozhovorech často označovala za krásného muže, a kterému příležitostně dokonce na zdraví připila. Francouští průvodci její, madame de Briguole, a prefekt císařského domu Bausset, to viděli a nemálo byli překvapeni nad tímto porušením „manželské věrnosti". Jisto je, že náklonost Louisina k Napoleonovi mezi tím vyhasla a nikdy více nebylo pozorováno, že by byla byť i jen jeho jméno vyslovila. Madame de Montesquiou pravila tehdy při jistém rozhovoru o římském králi ku svému příteli: „Obávám se, že bude toto dítě úplně svému otci odcizeno. U matky se jim to již podařilo; jest ubohému muži již vyrvána". Neipperg byl v oné době denně zván k tabuli a dlel obyčejně až do jedenácté hodiny večerní ve společnosti Marii Louisy. Ujišťoval, že císařovna od své poslední cesty, vůbec na Napoleona již nemyslí, ba že mu dokonce na jeho dopis neodpověděla. A vskutku vzrostla její náklonost k Neippergovi, který jak známo stal se později jejím manželem, nebývalou měrou. Když se kteréhosi dne opozdil, poslala za ním zvláštního posla a chválila hraběte za jeho nepřítomnosti nejlepšími slovy, které ovšem jako mnohé jiné, zalétly až do Vídně. Když dne 8. března 1815 přinesl Anatole de Montesquiou do Schönbrunnu zprávu, že Napoleon z Elby uprchl mohla Louisa jen ztěží potlačiti svoje rozechvění. Tehdy již nepodnikla ničeho, aniž by se Neipperga o radu tázala. Když hrabě přejal velení armády určené proti Muratovi, organisovala s ním tajnou korespondenci. Raporty oznamuji dne 29. května 1815: Císařovna Marie Louisa ztrávila poslední dny v slzách, ponévadž generál Neipperg přišel se svými pluky poněkud pozdě, což vyvolalo ne právě pochvalné uznání Frimontovo. Císařovna orodovala v této záležitosti u svého otce za Neipperga.

Z těchto dokumentů konečně vysvítá, že císařovna, vídala svého malého synáčka, císaře římského, nejvýše hodinu denně a že maličký princ psával něžná psaníčka své „milé mamince Montesquiou", kterou mu konečně také vzali.

□ □ □

BULHARSKÝ SVÁTEK.

Dne 14. srpna 1887 nastoupil 26letý princ Ferdinand na stolec knížectví bulharského. Bylo to po nedobrovolném odchodu Battenbergově a snad právě proto skoro všeobecně i Ferdinandovi podobný osud byl předpovídán. Ale ku podivu, mladý princ za pomoci své matky Klementiny šťastně se držel a i udržel přes to, že velmoci svého uznání mu odepřely. Tajemství jeho úspěchu vězelo v jeho vnitřní politice. Z ciziny přišlý princ dovedl vroucí lásku Bulharů k rodné zemi a jejich pyšné sny po znovuzřízení bulharského carství svésti v klidný tok přirozeného vývoje hospodářských, kulturních, politických a vojenských sil a opřen o vrozenou touhu Bulharů po všestranné neodvislosti, zachoval Ferdinand sobě a Bulharsku i potřebnou míru samostatnosti také proti Rusku, které v roli osvoboditele, nikdy nechtělo v Bulharsku spatřovati více, než svou vstupní bránu k Cařihradu. R. 1908 vsadil si Ferdinand starobylou korunu bulharských carů na hlavu a prohlásil úplnou neodvislost své říše. Jsou ještě v živé paměti dnové obou balkánských válek: Slavné činy Bulharů v první a smutný konec druhé války. Myslilo se, že vymrou bílou smrtí, ale bulharský národ všechny překvapil zázrakem svého mladistvě svěžího rozmachu ve světové válce, jejíž posavadním ovocem jest mu spojení všech Buharů se zemí mateřskou a posunutí vlastní državy až k hranicím našeho mocnářství. Na kolik za to vše Bulhaři vděčí svému králi, spravedlivě zajisté bylo uznáno za dnů nedávných jubilejních slavností v Sofii.

□ □ □

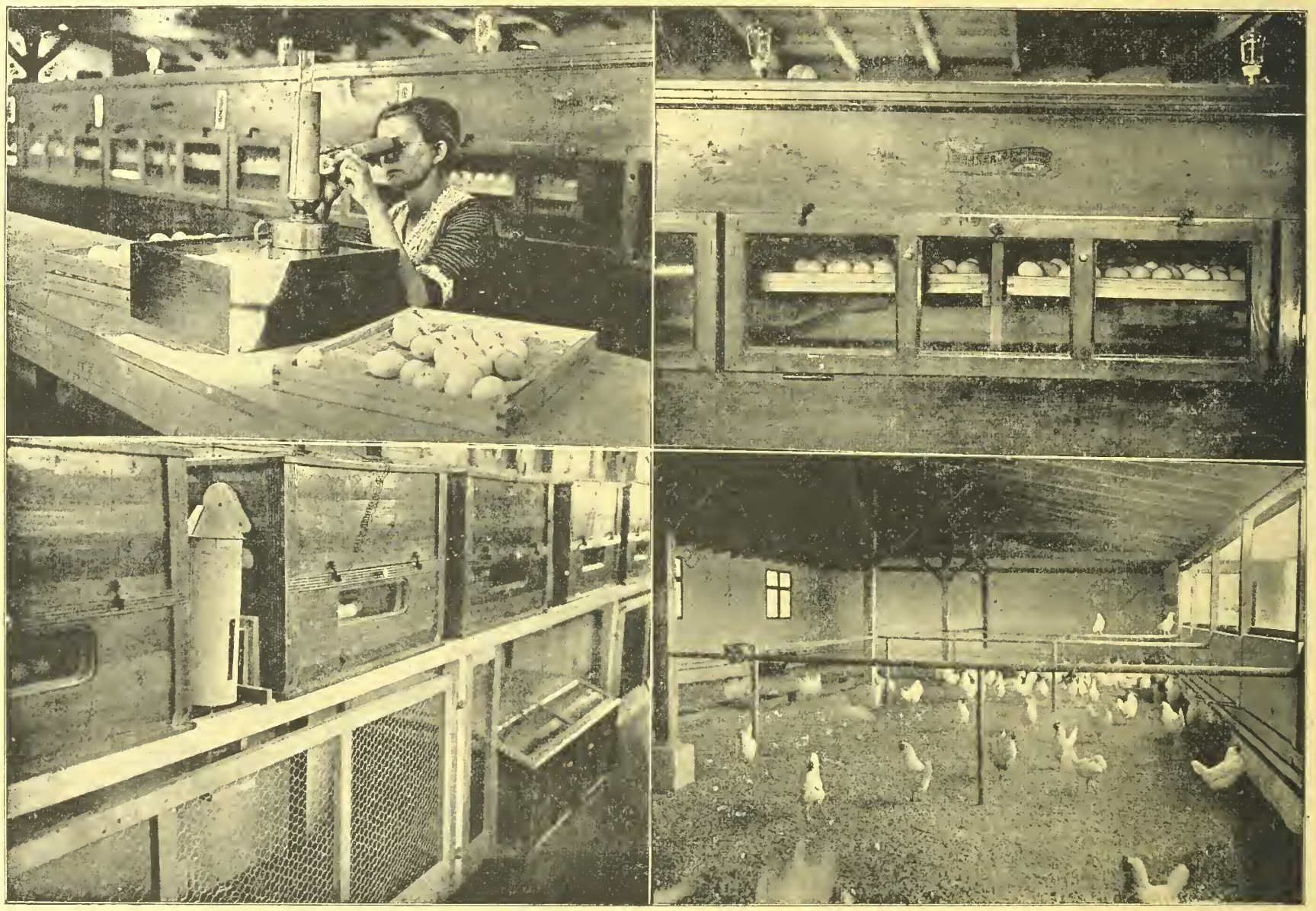

Mezi různé vymoženosti a výmysly, k nimžďala světová válka podnět, náležejí i drůbežince, kde se měsíčně z mnoha tisíc vajec uměle, pomocí elektřiny, líhnou celá hejná kuřátek. Že mají drůbežince tyto ohromný vliv na zásobování obyvatelstva vejcemi netřeba věru podotýkati. Snešená vejce se třídí a pomocí zvláštního aparátu, konstatuje se způsobilost jejich k líhnutí a tu ona, při nichž se zjistí temný puntík v žloutku, skrývají v sobě zárodek budoucího kuřete, kdežto ona bez puntíku prodávají se k požívání. Vejce k líhnutí vybraná uloží se do zvláštních skříní na vodivou podložku, jíž prochází elektrický proud (obr. 2 z leva). Mimo to jsou tu účelně zařízené prostory, kde vylíhnuté kuřátko prožívá svých prvých 8 životních dnů. (Obr. 3.) Neschází ovšem ani drůbežinec s kvočnami, jež mají na starost, záviděníhodnou dnes věru práci — snášení vajec.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 16. srpna. Na našich frontách započal nový anglický nápor na frontě 30 km. Dosud všecky útoky Angličanů odraženy.

Dne 17. srpna. V Rumunsku žádná změna. Naše kořist u Foscan od počátku bojů činí 11.000 zajatců, 35 děl, 118 strojních pušek. U Grozešti odražen ne-

přítel a ztratil 1600 zajatců. 18 strojních pušek. — Ve Flandrech skončila bitva pro Němce příznivě. Angličani útočili na frontě 30 km široké. U Langemarcku prolomili německou frontu do hloubky 5 km. leč protiútokem byli zatlačeni a Langemarck opět obsazen Němci. Na ostatní části útočné fronty nepřítel nic nedocílil.

Dne 18. srpna. Východní bojiště. Žádné zvláštní události. Od 19. července, dne vítězství u Zborova, bylo zajato spojenci na východní frontě 655 důstojníků a 41.300 mužů. Kořist obnáší: 257 děl, 546 kulometů. 191 vrhačů min, 50.000 pušek, mnoho munice, 25.000 škrabošek proti plynům, 14 pancéřových automobilů, 15 nákladních automobilů, 2 pancéřové vlaky, 6 plných železničních vozů, 26 lokomotiv, 218 železničních vozů, několik létadel a množství potravin. Italské bojiště: Včera v poledne rozzuřily se na Sočské frontě těžké dělostřelecké boje, které se dnes ráno rozšířily na celý prostor mezi Mrzli Vrhem a mořem. Oheň italských dělových a minových mass zasahuje kraje daleko za našimi zákopy. Naše baterie odpovídají a účinkují proti vojenským massám za italskou frontou. — Ve Flandrech zuří bitva. Po tvrdošíjném boji ztratili Němci Langemarck.

Dne 19. srpna. Italové podnikají opět útok proti Přímoří, náležejícímu již dlouhá staletí Rakousku. Po 36hodinové neisilnější dělostřelecké přípravě, které odpoledne následovalo několik výzvědných útoků, zahájila dnes ráno italská pěchota mezi Mrzli Vrhem a mořem bitvu. Boj zuřil s největším rozhořčením skoro ve všech úsecích fronty 60 kilometrů dlouhé u Tolmina, severovýchodně Canale, mezi Desklou a San Gabriele, jižně Gorice a na planině Krasu. Dle dosud došlých zpráv pokračuje boj v celku příznivě. Balkánské bojiště a ruská fronta: Situace jest nezměněna. Na západě bubnová palba ve Flandrech. U Langemarcku shroutil se velký anglický útok. Na Chemin-des-Dames a u Brimontu těžké děl. boje.

Dne 20. srpna. Italské bojiště: Naše udatná sočská armáda čelila v rozhořčeném zápasu proti početně přesile nepřítele. Úspěch dne byl náš! Kdežto mezi Tolminem a Krnem spokojil se nepřítel jen dílčími útoky, podnikly od Auzy dolů a k mořskému pobřeží italské massy útok proti naším posicím. Nad Canale dospěli Italové podporováni neisilnějšími dělostřeleckými účinky na výšinu Vrh. U Desoly a Vodice, na Monte Santo, na Monte Gabriele, na pahorkatině východně a jižně Gorice — všude bylo s největším rozhořčením bojováno, aniž se Italům podařilo získati píď půdy. Mezi Vippachem a Faiti Hribem roztříštilo se několik nepřátelských útočných kolon o železný odpor střeleckých pluků. Také na Krasské planině zuřila bitva v největší živosti. Jihozápadně Costanjevice kolísá bitva v prostorách první posice, jinak byl nepřítel z nejpřednější čáry všude úplně vypuzen. Ukořistili jsme přes 3000 zajatců. Krvavé ztráty Italů jsou veliké. Nepřátelské monitory bombardovaly otevřené město Terst. Na planině Sedmi Obcí, kde Italové v červnu podnikali těžké, ale marné útoky, vyklidil nepřítel především severně Asiaga v šířce 15 km, své posice na italské půdě a ustoupil z údolí Sugany o něco zpět. Dle italské zprávy, obsadil nepřítel celou přední čáru napadených našich posic a zajal 7000 Rakušanů. Na východní frontě nic nového. U Marasešti zajalo německé vojsko v živých bojích přes 2000 nepřátel. U Grosesci na Oitozu a západně Ocny byli Rusové a Rumuni rakousko-uherským a německým vojskem opět odraženi. — Před Verdunem zahájeny velké boje na frontě 28 km dlouhé. Francouzi obsadili hřeben Talonský, který Němci bez boje vyklidili. — Ve Španělsku vypukly velké bouře, zosnované čtyřdohodou. Vojsko je násilím potlačilo.

Dne 21. srpna. Jedenáctá bitva na Soči je v plném proudu. Boje zuří na frontě 70 km dlouhé. Jižně Auzzy a východně Canale zatlačily Italové naši frontu o něco zpět. Mezi Desklou a Vippachem ztroskotaly všecky nepřátelské útoky. Na Krasu dobyli Italové jen obec Selo. Jinak byli odraženi. V obou prvních bitevních dnech zajato 5.000 Italů. — Na západě zahájena obrovská bitva u Verdunu. Velká francouzská přesila přešla k útoku. Bitva není skončena. Německá zpráva jen místní úspěchy Francouzů, francouzská štábní zpráva referuje o dobytí lesa Adocourtu, Mrtvého muže, Havraního lesa. Gumeresu, Talou, Chmpagneville, výšiny 344, dvorce Mormontu, výšiny 240. 4000 Němců bylo zajato. — Ve válce ponorek ztratil nepřítel v uplynulém měsíci 800 tisíc tun, za celou dobu zostřené války ponorek přes 5.000.000 tun lodního prostoru. — Papežskou mírovou notu přijalo Německo a Rakousko příznivě, anglická vláda slíbila, že jí vážně a blahovolně prozkoumá.

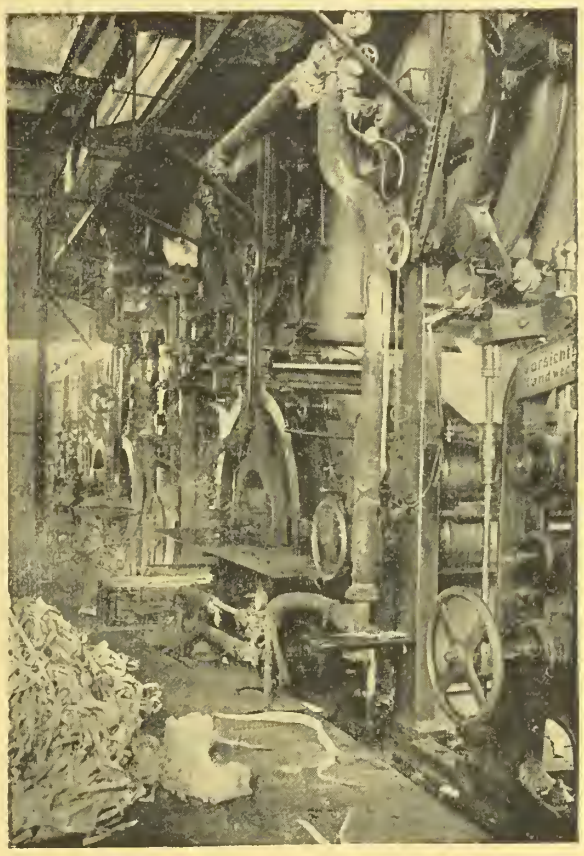

Výroba papíru: Důmyslné stroje pro výrobu papíru v činnosti.

SMĚS.

Z parlamentu. Ve dnech 27., 28, a 29. t. m. sejde se opět celá řada výborů poslanecké sněmovny, aby zahájila podzimní činnost. Bude zasedati výbor vyživovací, válečně hospodářský, sociálně pojišťovací, sociálně politický a zdravotnický. V těchto dnech budou se také v ministerském presidiu konati za předsednictví dr ryt. Seidlera velké hospodářské a aprovisační porady zástupců vlády, parlamentu a všech říšských a zemských aprovisačních ústředen.

Změna v Uhrách. Uherský ministerský předseda hrabě Esterhazy podal demisi a jeho nástupcem stal se dr. Wekerle. Program vlády zůstal nezměněný, také všichni ministři dřívějšího kabinetu zůstali. Hlavním úkolem dr. Wekerleho zůstane volební reforma, kterou chce uherská vláda uskutečniti po dohodě s bývalou vládní stranou, anebo alespoň s části této strany. Uherský parlament sejde se v první polovici září.

Maďaři slibují Slovákům nitranské knížectví. Uherská vláda záhy postihla vliv českých požadavků na Slováky a pohotová, jako vždy, kdykoli šlo o potlačení slovácých tužeb, zvolila k paralysování českého státoprávního prohlášení prostředek, který vzbuditi musel úžas v cele české veřejnosti. Do západních a severních slovácých okresů poslalo uherské ministerstvo vnitra několik agitátorů, vesměs úředníků ministerstva vnitra, jimž uloženo působiti v těchto směrech. 1. Poučovati lid o blahovuli uherské vlády k nemaďarským národnostem, 2. vyzvídati přání slováckého lidu v národnostním ohledu, 3. oznamovati slovácému lidu, že uherská vláda je ochotna povoliti Slovákům určitou samosprávu obnovu knížectví nitranského, ke kterému by však musily býti připojeny ryze slovácké sousední moravské okresy, které, jak výslovně maďarskými politickými agenty prohlašováno, znásilňovány jsou počešťovateli z Prahy. Toť úkol agitátorů uher. ministerstva vnitra na Slovácku.

Tajemství černé věže.

Komisař obrátil se hned na ňcho s otázkou, kam dne 13. v poledne odešel.

„Hledat práci" odsekl „nemohu přece žíti ze vzduchu."

„Vy hledáte práci?" nedůvěřivě pravil komisař a obrátiv se k domácí paní, tázal se:

„Pracoval už Dörfler?"

„To nemohu říci. Ale chodil pryč a říkal, že jde hledat práci."

„Můžete mi říci, kdy se vrátil dne 13. večer?"

„V 10 hod. večer, ale pak zase hned odešel a přišel domů až ráno."

„Taak" — pravil komisař a bedlivě si prohlížel Dörflera, který stále něco bručel.

„Kde jste byl celou noc?"

„V hostinci!"

„Kde?"

„U zlatého vola — hned naproti. Můžete se zeptat."

Komisař s Dörflerem odešli do hostince, kde se dověděl, že Dörfler opravdu v kritickou noc seděl v hospodě a podnapilý vyvolal hádku a pak pračku, která byla ukončena teprve zakročením policie a zatčením Dörflera a jeho jednoho spolupráče.

Komisař poslal agenta k telefonu, aby zeptal se na místním komisařství, jestli se udání toto shoduje s pravdou. Agent se vrátil se zprávou, že dne 14. skutečně byl zatčen nějaký Dörfler a že zbytek noci ztrávil na policejním komisariatu.

Komisař seznal, že Dörflerovi se podařilo dokázati alibi.

„Mohu už jít?" ptal se Dörfler.

„Počkejte. Kde jste našel zlatou minci?"

„V Rasumovskygasse."

„Můžete to odpřísáhnouti?"

„Proč ne, je to pravda."

Wolff propustil Dörflera a nastoupil zpáteční cestu.

„Tedy zase nic." — — Ve chvíli co vracel se prof. Henning do Vídně byl Dörfler na cestě k domovu a celou noc byl v hospodě a na policii."

KAPIOTLA IX.

Margitta u cíle.

Netrpělivě procházel se baron Hanuš Rottenhall na peronu norimberského nádraží. Odjel sám z Vídně, protože bál se Mary a bál se Belly aby mu při odjezdu neudělaly nějaký skandál. Proto smluvil se s Margitou, že pojede o 24. hod. dříve a že se sejdou až na nádraží v Norimberce. Nyní baron Rottenhall toužebně čekal...

Konečně blížil se vlak a v málo minutách vystoupila z něho Margitta.

„Konečně" zašeptal baron Rottenhall a pomohl Margttě sestoupiti.

A hned navrhl baron cestu do hotelu ke snídani. Margitta odmítla, že je času dosti, že bude lépe, projíti se ulicemi města a navštíviti musea. Baron musel poslouchati. Chtěl vziti povoz ale Margitta poručila cestu pěšky. Konečně prohlédli si město i museum a odebrali se do hotelu ke snídani.

Baron hořel nedočkavosti.

Po snídaní rozhodla Margitta, že půjde do čítárny přečísti si listy a napsati několik pohlednic. Baron stále úkosem na ní pohlížel. Dnes zejména dráždila ho Margitta, každý její pohyb. Dnes musí dosáhnouti svého cíle. Margitta zahloubala se do novin, kdežto baron, tváře se, jakoby četl, sledoval každé její hnutí. Pohled na její tělo odpočívající volně v křesle ho omamoval, kypré rty provokovaly aspoň k políbení... Baron musel se přemoci a raději povstal a obrátil se k oknu.

Zatím oba v čítárně osaměli. Baron pohlédl od okna na Margittu. Opřela se volněji o polštář Baron viděl, jak dmou se její nádherná prsa. A v tom zář slunce padla na její tvář a krásný vlas.

Baron se přestal ovládati. Přistoupil a přitiskl své rty na její vlas.

Jako hadem uštknuta vyskočila Margitta a ledovým pohledem změřila barona. A aniž by slova pronesla, stlačila elektrický zvonek.

Sluha vstoupil.

„Kdy jede příští vlak k Vídni?" tázala se velitelským tonem.

„V 7 hodin večer."

„Odcestuji; připravíte mi povoz k sedmihodinovému vlaku."

Sluha se uklonil a opustil čítárnu.

„Margitto, zvolal baron — proč chcete odjeti?"

„Protože si nenechám takové věci líbit."

„Vždyť jsem se ničeho nedopustil. Od prvního okamžiku setkání se s vámi si vás vážím, vysoce ctím a cením."

„Ale vaše jednání tomu nenasvědčuje."

„Ale Margitto, vždyť jsem se ničeho zlého nedopustil. Protože jsem políbil váš vlas?"

„Nebudu s vámi déle o takových věcech mluviti. Pohlížím jinak na podobné věci. Vaše jednání mne uráží."

„Margitto! Vy se mnou špatně nakládate. Vy mně musíte vyslechnouti!"

Hlas Angličanů o situaci v Německu. Bývalý berlínský dopisovatel „Daily Mailu" otiskuje článek o situaci v Německu, v němž praví, že Německo po tříleté válce je v každém směru ještě tak silné jako na počátku války. Nebylo ani vyhladověno, ani se neshroutilo. Jediné, co se shroutilo, je naděje dohody, že Německo ani rok nevydrží. Stále ještě vodí sta divisí do boje, stále ještě slyší Angličané přes průplav hřmění děl ve Flandersku. Jediné, co je jisto, je, že Německo nemůže již zvítěziti, avšak poraženo není. Německo vyloučilo Rusko jako vojenskou moc na neurčitý počet měsíců, dobylo zpět Haliče a udrželo se na západní frontě, rozřešilo problém vojenských a průmyslových záloh tím, že zavedlo národní povinnost služební, v níž povoláni muži do 60 let. Zavedlo rozdělování surovin a potravin a sice tak přesně, že každý gram a každá nitka látky zužitkuje se pro válčení. Sorganisovalo svůj průmysl, upokojilo pacifisty a demokraty mírovou nabídkou, tak že nyní jsou všichni přesvědčení, že vedeme obrannou válku. Dovedlo všem svým obyvatelům vštípiti přesvědčení, že vede jen obrannou válku a že Anglie, nejhorší nepřítel Německa dříve či později dokoná ponorkovou válku.

Přípravy k novému zimnímu tažení. „Rus. Inv." oznamuje, že v listopadu bude se konati veliká čtyřdohodová konference, na které bude vypracován válečný plán na rok 1918. Zvláště budou na konferenci učiněna rozhodnutí o námořní a vojenské pomoci států severoamerických. „Rus. Slovo" oznamuje: Nová ruská vláda činí přípravy k zimnímu tažení 1917 až 1918. Všecky smlouvy vlády se zemědělskými i průmyslovými organisacemi byly obnoveny. Reorganisace ruské armády bude dokončena teprve na jaře roku 1918. Do té doby nepodnikne Rusko žádné vojenské operace.

Jak se žije v Berlíně za války? „Lid. Nov." píší: Hrubě vzato velmi špatně, ale nepatrný zlomek těch, kdož na válce vydělávají ohromné peníze, žil bujněji, než před válkou. Řada zavřených nejpřednějších restaurací a vináren je toho dokladem, nechť rozmařilost v nich nabyla takových rozměrů, že úřadům již nebylo možno déle druhé oko přimhuřovat. V těch vinárnách a restauracích jedlo se podle francouzských lístků a nejvybranějším vkusem. Předpisy vyživovacího úřadu neměly vstup přes práh, střežený vrátným v anglické uniformě a sytá jídla vyžadovala potoky sektu. Když pak policejní hodina končila tyto veřejné hody — neřídit se podle ní nebylo možno v místnostech přepychově osvětlených — zajížděly polosvětské panstvo do jiných místností, kde utrácelo čas od půlnoci do rána. Vždyť, co by dělalo celý večer doma, když bylo nutno nějak pečovat o Durchhalten.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Nakládání okurek v octě. Vyberou se malé okurky, očistí řádně ve vodě a přes noc uloží do silného roztoku solného. Druhý den se okurky šatem suší, naloží těsně do soudků neb větších sklenic, jichž dno vyloženo koprem, višňovým listím, asi doprostřed se dá kousek papriky a vrchem opět kopr a listí. Pak se poliji v kamenné nádobě svařeným a vychládlým octem vinným, dobře se uzavrou a na chladném místě uschovají.

K výrobě trvalého másla doporučuje Dr. Paul následující způsob: máslo čerstvé se rozpustí v nádobě postavené do nádoby jiné, teplou vodou naplněné. Čisté máslo rozpuštěné vleje se pak do suché, ohřáté nádoby, zbytek ne zcela čistý se ihned v domácnosti spotřebuje. K máslu se přidá něco zahřáté soli, kteráž se vlažná smíchá s rozpuštěným máslem. Na půl kg stačí 39 gr soli. Pak se nechá máslo 2—3 hodiny ustát na teplém místě, ale aby neztuhlo. Pak se máslo proleje teplým trychtýřem přes volnou vatu, tedy procedí se do zahřáté sklenice, jíž potom dobře uzátkujeme korkovým čepkem. Na chladném suchém místě ve tmě takto upravené máslo neporušené vydrží přes rok zcela čerstvému chutí lahodnou podobné. Chceme-li z něho získat zase máslo čerstvému netopenému podobné, dáme láhev do vlažné vody a když se tuk rozpustí, vleje se do láhve dvojnásobně tak velké, smícháme 85 dílů tuku s nevařeným, čerstvým mlékem a smíšeninu tenkým proudem lejeme na mísu velmi studenou vodou ledovou naplněné za stálého míchání vody, aby smíšenina ihned ztuhla. Hmota se vyjme, prohněte, a máme z tuku zase čerstvé máslo čerstvému netopenému podobné, dáme láhev do chladna 12—24 hodin vyležet.

Z haličského bojiště: Zpustošený kostelík v Janově obět krvavých srážek posledních dnů.

Na stloukání hodí se nejlépe mléko večerní, mléko ranní a polední k účelům domácím. Dojení starodávné: na svítání, v poledne a po klekání je nejúčelnější, jak pokusy v době nejnovější zkuseno. Docílí se nejvíce mléka, nejvíce másla a dojivost krav trvale se udržuje v míře neztenčené. Hladové krávy mléko nerády „zpouštějí", proto hospodyně „k dojení" rády něco předkládají, ale to prý není účelné.

Zdravé stádo slepic si udržíme a dobré nosky získáme, když chováme mladé kohouty od nejlepší nosky pocházejícíc, a občas cizího kohouta příbuzného rázu plemenného si opatříme. Velká plemena cizí nechovejme: málo nesou a jsou špatné kvočny. Nejlepší pro nás je naše domácí slepice nezakrněná, výběrem a dobrým chovem zušlechtěná.

Kostní moučka velmi prospívá dobytku, zvláště mláďatům. Proto zkušené hospodyně přidávají do krmiva trochu kostní moučky drůbeži, podsvinčatům č. selátkům, telatům a také dojnicím. Krmí-li se plcí vyluhovanou nebo porušenou, přídavek kostní moučky je zvlášť potřebný.

Prostředek proti praskání kůže na obuvi. Dnešní mazadla na obuv jsou velice špatná a svršková kůže po nich praská. Aby se tomu zabránilo, má se leštidlo s obuvi každých 14 dní snýti a natříti ricinovým olejem. K rozdělání leštidla se hodí černá káva. Octem leštidlo se rozdělávati nemá. Také natírání obuvi vaselinou nelze doporučiti, neboť kůže sice změkne ale stává se lámavou.

Olejové skvrny odstraní se z látek lněných, vlněných a bavlněných terpentinovou silicí nebo chloroformem. Skvrna se napojí a vytírá čistým klůckem do čisticí látky namočeným. Látky ty jsou snadno zápalné a nesmí se snimi pracovati ani při světle ani blízko ohně.

□ □ □

„Že musím?"

„Musíte. Doznávám, že jsem snad nejednal správně. Ale vždyť i já jsem jen člověk — pokušení je neodolatelné a pak vězte, že vás miluji. Když to pochopíte, nemůžete mi zazlívati, musíte mi odpustiti."

Baron mluvil třesoucím hlasem.

Margittě bylo v prvém okamžiku líto barona, pak ale vzpomněla si na svou úlohu.

„Dobrá já beru na vědomí vaši omluvu" pravila tonem mírnějším.

„A odpouštíte mi?"

„Také."

„O Margitto — zvolal baron a přitiskl ruku její ke svým rtům. Jak jsem opět šťasten. A jak nešťasten bych byl kdybyste odjela. Těšil jsem se na tu cestu jako dítě."

„Odpustila jsem vám, nezlobím se už..ale přes to přese všecko dnes večer musím se vrátit do Vídně."

„Margitto?" — zvolal Rottenhall ulekán, „co vás to napadlo."

„Musí tak být! Věřte mi. Ukázal jste, že se nedovedete ovládati. Nemohu připustiti, aby se podobný případ ještě jednou opakoval."

„Ale Margitto, jak jste si představovala náš poměr?"

„Jako čistě přátelský" odvětila Margitta klidně.

„Ale já přece nejsem tak starý — jak mohu se spokojiti pouhým přátelstvím, a to ještě vůči ženě, kterou vášnivě miluji. Margitto jak můžete takhle smýšleti — to je přece šílenství."

Margitta pokrčila rameny.

„Pak jsem opravdu šílela, neboť jsem o tom byla přesvědčena."

„Margitto, vy nesmíte odjet! Zůstaňte, zapřísáhám vás. Nevíte, jak mě tím můžete ranit. Již celé týdny těším se na tuto cestu. Doufal jsem, že dosáhnu vašeho srdce, uvěřil jsem v úplné své štěstí" — —

„Udiveně pohlédla Margitta na barona."

„A vy jste si snad myslel, že stanu se vaši milenkou?"

„Proč ne Margito? Nemůže být moje hluboká a vášnivá láska odměněna?" — šeptal baron Rottenhall.

Přiblížil se k Margittě a pohlédl na ni divným pohledem.

Margitta vyskočila a ustoupila několik kroků zpět.

„Pane barone, nechci rozuměti vašim nestydatým slovům!"

„Margitto!"

„Opakuji, že jsou to slova nestydatá. Kdo vám dal právo, takhle nízce mě ceniti."

„Margitto, kdybyste mě trochu měla ráda."

„Pak, — pak bych snad někdy svolila a stala se vaši ženou. Ale to byste musel předem získati mé srdce."

Rottenhall odstoupil.

„Mou ženou — vyrazil ze sebe. To je přece nemožno. Vždyť jsem — ženat. Víte to přece, netajil jsem to před vámi..."

„To vím, ale můžete se nechat rozvést."

Rottenhall setřel si z čela studený pot.

„To není jen tak snadná věc."

„To je zcela vaši věci. Musíte věděti, co chcete. S tím se už musíte smířiti — ostře prohlásila Margitta.

„Margitto, poznal jsem vás jako dobráckou povahu. Proč jste najednou ke mně tak zatvrzela? Víte přece, že není tak snadno rozdvojiti sňatek posvěcený dětmi."

Margitta se zarazila při této vzpomínce na děti. Nečekala, že se bude brániti dětmi. Nejraději by mu už řekla pravdu, odkopla ho a zvolala mu do očí, aby se sebral a šel ke všem čertům, že si z něho dělala blázna. Pak se ale ovládla a připoměla si, že nesmí předčasně odhaliti svou pravou roli. Pravila krátce a suše:

„Dělejte, co chcete, já večer odjedu do Vídně."

„Nu dobře, tedy jeďte!" pravil zoufalým tonem, kdežto Margitta ubírala se už po schodech do prvního poschodí. Vykonala přípravy k odjezdu. V 6 hodin přišla do pokoje služka se vzkazem, že baron čeká dole v malém salonu.

„Řekněte panu baronovi, já teď nemám čas, že musím zabalit své věci."

Děvče se vzdálilo, přišlo ale brzo zpět a ohlašovalo, že baron čeká a že má pro slečnu velice důležitou zprávu.

„Dobrá, přijdu hned."

Margitta sestoupila dolů, kde na ni čekal baron a po jejím příchodu zavřel za ní dvéře.

„Co mi chcete říci?"

Chvilku mlčel. Pak začal pozvolna.

„Margitto prodělal jsem těžkou hodinu. Rozhodl jsem se — k rozvodu."

„Chci vám ukázati — dodal baron — jak vás mám rád. Opustím vám k vůli svou ženu, kterou jsem si vzal z lásky a opustím tři nevinné děti."

V Margittě to vřelo. Teď je u cíle. Může popstíti svou matku. Ale neprozradila co uvnitř cítí. Byla si vědoma, že nadešel rozhodný okamžik a že neopatrné slůvko mohlo by zmařiti její plán pomsty.

Podala mu s úsměvem ruku.

„Za takovýchto okolnosti zůstanu ovšem zde. Ale činím vás pane barone ještě jednou pozorna na to, že dnešní scéna nesmí se opakovati."

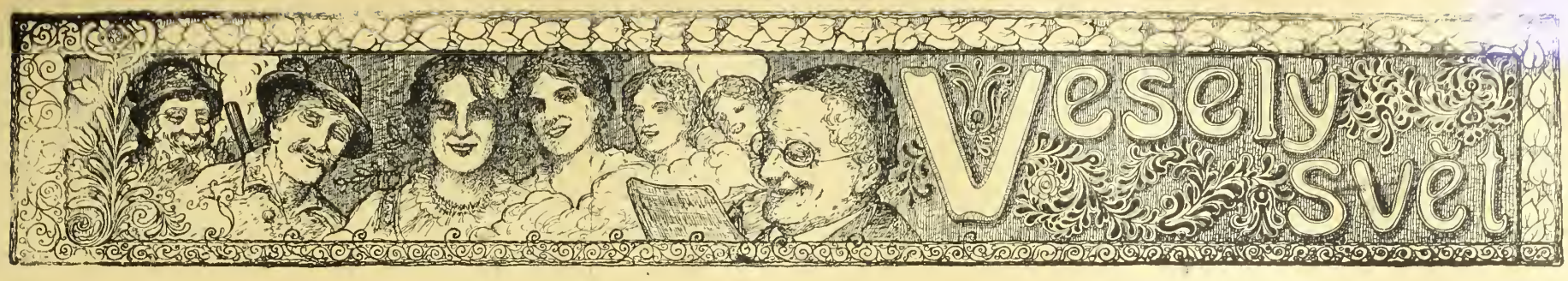

Podivuhodná morálka.

„Cože ty se necháš líbat od muže, který nemá zajištěné postavení?"

*

Příčina.

„A ty si ji nevezmeš? A proč?"

„Poněvadž jsem shledal, že stahuje kůžičku z vuřtu a to jest dnes přímo zpustlost."

*

Také pravda.

„Proč pak vstáváte v neděli časněji, než ve všední dny?"

„Proč? — Abych neděli déle užil!"

*

Všechno zdražilo.

U soudu: „To je hrozná drahota. Obyčejná facka — 50 K."

*

Útěcha.

Účetní: „Dnes je tomu 25 let co jsem u vás zaměstnán."

Šéf: „Nuže vidíte pane účetní, jaké máte štěstí. Ne všechny firmy vydrží tak dlouho."

*

Je to pravda.

„Abych řekl pravdu, mám z míru strach." Člověče nebudeme mít potom žádnou látku k nadávání."

*

Furiant.

Sedlák na poště: ‚Prosím známku."

Úředník: „A jakou 5, 10 či 15tihaléřovou?"

Sedlák: „I dejte mi tu za 15 — dnes jsem prodal poslední své brambory tak co by ne."

*

Vznešení hosté.

Hostinský k sobě: „A zase už se perou. Včera se rvali k vůli malířství a dnes k vůli literatuře. To jsou báječně vzdělaní lidé!"

*

Časy se mění.

„Zdá se, že jsi se po svém velkém dědictví mnoho nezměnil?"

„Ba ano — dříve o mě říkali, že jsem hrubec a nezdvořák a teď říkají, že jsem podivín."

*

Hledaly muže.

Paní ku staré paně své přítelkyni: „Nevidělas mého muže? Už ho hodinu hledám."

Stará panna: „To je cavyků; já už ho hledám 20 let."

*

Na letním bytě.

Paní k selce: „Tedy 8 K žádáte denně. A což bude-li vám moje dcera pomáhati v domácnosti."

Selka: „Pak to bude stát 10 K."

*

Ze soudní síně.

Soudce: „Kde jste vzal ty klíče, kterými jste zotvíral dveře do krámů?"

Obžalovaný: „Poňžeň, prosím, milostpane, já takového harampádí zdědil po tatínkovi celou hromadu."

*

Špatný vtip.

Jistý šlechtic žádán byl chromým žebrákem o almužnu. Aby se žebráka zbavil, dal mu stříbrňák. „Mylorde, vy jste velmi laskav, že tomuto darebákovi dáváte almužnu," pravil na to neznámý muž, který právě šel okolo. "Je to šelma chlap a má tak zdravé a rovné hnáty, jako vy a já," pokračoval, „zapůjčte mi, mylorde, jen na okamžik vaši hůl a já vás přesvědčím." Mylord půjčil neznámému hůl a ten ihned pustil se do chromého žebráka, kterýž ale na útěk se dal. Neznámý za ním a za několik minut byli oba pryč a mylord snad podnes čeká na svou hůl, která byla zlatem a perletí vykládána.

Pro návštěvu.

Ty „buchty" můžete udělat pro hosty z vaječných náhražek, ale dejte tam kousek skořápky, aby myslili, že tam jsou pravá vejce.

*

Divný koncert.

Na dnešní koncert budu věru pamatovati. Drahé místo, špatná hudba a v pravo i v levo věřitelé, kteří mi ani spáti nedali."

*

Špatné obchody.

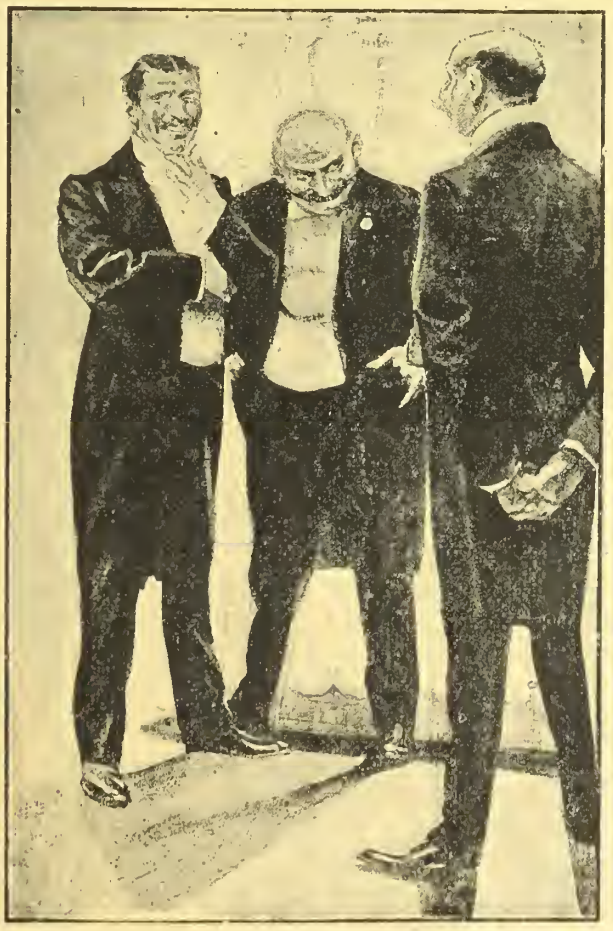

„Pane Khon, co děláte tak kyselou tvář? Snad špatný obchod?„

„Eh co špatný, špatný obchod — kdyby byl aspoň ten. — Ale žádný obchod!"

*

Znamení.

„Zdá se, že chceš demobilisovat Vocásku."

„Jak to prosím pane kapráli."

„Schází ti knoflík u rukávu.

Překážka.

„Nuže víš příteli, proč se neoženíš — jsi tak zanedbaný a žena by o tebe aspoň pečovala."

„To se ti snadno řekne — bohužel našel jsem dosud jen takové, co pečovaly o sebe."

*

Zlomyslnost.

„Co tomu říkáte — tomu šejdířství — vydlužiti si na moje jméno."

„Inu to musí býti věru notný šejdíř — když si na vaše jméno vydlužil."

*

Jazyky mateřské.

První maminka: „Ale jděte... a váš synáček ještě neběhá a náš již skáče tři neděle."

Druhá maminka: „Tři neděle — a to se ještě neunavil?"

*

Na poště.

„Nemohu vám peněz dříve vyplatiti dokud mi některá bezúhonná osoba nepotvrdí vaši totožnost. Nemáte některého přítele v městě?"

„Ne prosím jsem exekutor."

*

Spekulantka.

„No myslíte, že uspoříte, když vaříte sama?"

„To se rozumí — předně kuchařku a pak od té doby co vařím sní muž jen polovic."

*

Jak se hledali.

„Co pláčeš dceruško?"

„Hledám tatínka, který šel hledat maminku, která šla hledat Vondru, co šel hledat dříví."

*

Výmluva.

„Prosím už nemáme uhlí ve sklepě."

„No ale pro Boha — proč jste to neřekla dříve?"

„Dříve tam ještě bylo."

*

To je divné.

„Prosím milostpaní zase jsme slyšeli v kuchyni myš."

„Neslýchané — a při tom domácí zakazuje, že se v domě nesmějí chovati zvířata."

*

Odporučení.

Paní ke kuchařce: „A máte vysvědčení?"

Kuchařka: „Ano prosím, padesát jich mám!"

*

Paní a služka.

Paní: „Jděte Mary — ve sklepě mám několik láhví vína — vezměte si a pošlete ji na frontu vašemu milému."

Služka: „Ale děkuji milostpaní — vždyť si toho nezasluhuji — to nemohu přijmouti — — (po krátké pomlčce), a které je prosím nejlepší?"

*

Datum.

Jistý generál dal si malovat obraz, představující bitvu. V čele vojska, udeřivšího na nepřítele, byl vypodobněn on sám, a nad ním a kolem něho létající pumy a granáty. Po zavěšení obrazu pozval si několik důstojníků, aby se obdivovali umělcekému tomu dílu. „Nuže, jak se vám líbí?" ptal se po chvíli udivených kolegů. „Znamenitě," řekl jeden z nich; „ale schází k té bitvě datum."

*

Za všechny.

Ondyno jsem zabloudil do restaurační zahrady u „Špuntu". Tam jsem ku svému podivu spatřil pana Kamínka, lebedícího si pohodlně při litru vína a dojídajícího právě, jakous lákavou pečení s novými bramborami. „Má úcta pane Kamínek, má úcta, a co to, že úplně sám?" „Inu sám; slavím konec školního roku. Ale protože kluci přinesli špatná vysvědčení nechal jsem je doma." „No, a co milostivá paní?" „Ta je musí hlídat."

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vyn. kajících mužů vědy 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslnosti a nestřídmosti

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

můj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlin, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, odděl. 663.

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Jen několik dní pěstíte si obličej „Cremem Mirabellis" a mýdlem k tomu příslušným (dle mé methody) a každý bude se vás tázati, jak tak náhle mladě a krásně vypadáte. Vyrážky, jizvy, uhry a všecky nečistoty kožní zmizí a kůže stane se hebkou a do růžova bílou. „Crem Mirabellis" zachová krásu až do vysokého stáří Kelímek K 2.—, velký kelímek K 4.—, nepostradatelné mýdlo k tomu K 1.—, (Puder Mirabellis učiní obličej neobyčejně svěžím.) Cena K 1.—, K 2.—, K 3.—.

Při padání vlasů, při lámání vlasů, při bolestech. svrbění, při lupech a prázdných místech používejte tisíckráte osvědčeného, chvalně známého prostředku, „Hariolu", který podporuje vzrůst vlasů a je nejlepším prostředkem ku pěstění vlasu. Budete denně děkovati, že jste této rady uposlechl. Cena i s návodem úspěšného pěstění za láhev tak dlouho jak zásoba stačí K 8. Malá láhev K 4.

Mast na obočí. Pikantní ráz, dokonalé, výrazné krásy, husté obočí docílíte tmavobarvící a vzrůst podporující mastí na obočí. Cena K 3.50.

Lesk očí činí oči plnými výrazu a lesku. K největší krásе vyvíjejí se oči vaše jejich leskem. Pohled stane se živějším, zmizí únava, temný stín. K 3.50 za láhev

Červené tváře nejlepší prostředek pro bledé dámy, kterým vykouzlí krásné červené tváře a rty. Lesk vůbec není znát a nejde pryč. Cena láhve K 3.

Zasílá proti dobírce neb za předem zaslaný obnos

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Specialita! Speci lita!

Ia. náhražka citronu

za kg K 5·—

přímo u výrobce

Siegmunda Altbacha

Vi eň, VI., Kasernengasse č. 22.

Telef n 4135. 2055 **Telefon 4135**

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

(blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

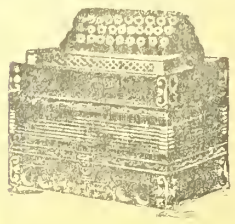

Velký výběr

všech hudebnich na strojů, jako **gramofonů, harmonik, housí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levne ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

Nejhezčí ozdobou ženy jest krásně vyvynuté, bujné

POPRSI.

Dámy, které v případě tomto úplně si nevěří, obratte se s důvěrou na

Idu Krause-ovou,

která Vám úplně zdarma a diskretně po radí, kterak bujného poprsí dosíci možno

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Ve velkém 1976 V malém.

Obuv, svršky a kamaše.

Nejlepší ruční ceny. Svršky čné vrchy velmi „Achiles" továrna na obuv a svršky

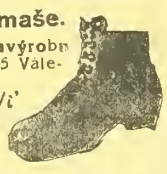

práce zavýrobn box. K 15 Valelevné· Vídeň VII./2' Mariahilferstr. 76

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (? rozličné druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtu ji se zvlášť. Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann. Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zaplatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA. Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají. 2044

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·— Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 h., na porto a obal. Dob. o 60 h. víc.

Přes milion již prodáno 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III.

Plné, pevné prsí

docílí každá paní a dívka ode mne samé upotřebeným, po 20 let osvědčeným domácím prostředkem. Ručím písemně za jistý a neomylný účinek v každém stáří. Jarmareční reklamy nemám, neb věc, která 20 let se osvědčuje, musí být dobrá. Nechť dámy uváží, ke komu mohou míti důvěru, ke mně, co jediné majitelce vynálezu, neb k nějakému tomu vykřičenému zázraku, kde již z reklamy je vidět, oč vlastně se jedná K dotazům tři 10h. známky. 1993

Pí. I. Jilková,

Šternberk, Morava.

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35· 40·. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·— 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin

Hanuš Konrad.

c. k. dvorní dodavatel

v Mostě č. 1349 Čechy

Ceník na požádání každému zdarma. 121

Komptoiristku

s praksí, rychlou písařku na stroji i stenografku a dobrou počtářku přijmou ihned

Vídeňské Illustrované Noviny

Vídeň X.,

Eugengasse 22.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55,** Čechy.

Vyznamenan c. k. rak. státní medailí

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

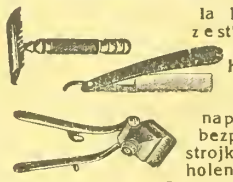

la břitvy z e stříbrooceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obšírný ceník zdarma a vypl.

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu.

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodně a levně inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu ni postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, V/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54 017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpředednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychlejí. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonorují. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají Administrace ve Vídni, X., všechny inserční kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 36.

VE VÍDNI, DNE 6. ZÁŘÍ 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a zálohovány ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Krvavá bitva na Monte San Gabriele.

Generální nápor na západní a na italské frontě trvá. Dosud uhájeny obě fronty, zejména Italové nepřiblížili se ke svému cíli. Na ruské frontě nové pokroky na severu i na jihu. — Wilson zamítl papežskou mírovou notu.

VÁLEČNÁ SITUACE A MÍROVÉ VYHLÍDKY.

Na všech frontách zuří bitvy. Ve Flandrech, u Verdunu, na Soči, v Rumunsku a také na severní části ruské fronty oživují boje. Po prvé v celé tříleté válce uskutečněna „jednotná fronta", o kterou dlouho usilovalo se na nepřátelských konferencích v Londýně a v Paříži. Dosud ale armády centrálních mocí všude vítězně vzdorují nepřátelskému náporu. Ve Flandrech se museli Angličani spokojiti jen místními zisky u Langemarcku a u Lensu, u Verdunu Francouzi jen za cenu nejtěžších obětí dobyli některé přední posice a také úspěchy Italů mají ráz čistě místní a nemohly pohnouti skálopevnou naši frontou. Ovšem nelze dosud pronésti definitivní úsudek, protože bitvy nejsou dosud ukončeny a budou trvati patrně ještě několik týdnů, ne-li měsíců. Největší význam přikládá se všeobecně bitvě verdunské. Berlínský „Tag" přináší o ní z péra válečného zpravodaje Rossnera tento zajímavý posudek: „Velká útočná bitva Francouzů v území před Verudem ukazuje stále více a více, že nepřítel staví tu do ohně své nejlepší síly a neleká se žádných obětí, aby mohl připojiti k rámci této bitvy toužený morální výsledek územního zisku. Poněvadž naše nejvyšší velení sleduje rozumnou zásadu zabrániti každé větší krvavé oběti, kde nežádá toho taktická nutnost,

K bojům o Terst: Pohled na lodi a rybářské čluny v přístavišti našeho hlavního přístavního města.

Z terstského přístavu: Oceánský parník rakouského „Lloydu.".

může se státi, že popřeje Francouzům slávu jednotlivých územních zisků. Na druhé straně však postaví proti ním železnou obranu, kdyby měli učiniti pokus, aby sledovali taktické vykořistění svých posičních posunů. Celkový obraz situace ukazuje četné nepatrné výdutě v linii našich původních posic. A zbývá očekávati, zda nejvyšší velení dá přednost opětnému vyrovnání těchto výdutí těžkými dílčími boji, či zdá bude pokládati za takticky lepší řešení srovnání na zadní linii, podobně, jako se stalo při poslední bitvě u Arrasu. — Říšsko-německý list naznačuje tedy možnost německého ústupu před Verdunem. Skutečně také Němci opustili některé přední posice, leč o nějakém průlomu, neb kolísání německé fronty nemůže býti dosud řeči.

*

Přiblíží nás poslední události na evropských bojištích k míru? Zdá se, že ano! Všecky okolnosti nasvědčují tomu, že jsou to poslední bitvy před mírem, zejména bitva na Soči je posledním pokusem o dobytí Terstu: Italové cítí, že válka schyluje se ke konci a činí poslední zoufalý nápor, aby se zmocnili Terstu, aby mírovou konferenci postavili před hotovou věc. Všeobecná je víra, že blízký je mír. Nejnověji potvrdil to v německém říšském sněmu státní sekretář zahraničního úřadu šl. Kühlmann, jenž ponesl tato slova: „Pravděpodobně vstupujeme do posledního roku tohoto ohromného boje národů." Také vatikánský státní sekretář Gasperi prohlásil po svých konferencích s papežem, s anglickým vyslancem ve Vatikánu a s několika neutrálními diplomaty, že válka bude ještě letos na podzim ukončena. Kéž splní se tyto předpovědi.

□ □ □

BITVY NA SOČI.

Krvavými písmeny bude se psáti historie bitev na Soči. Válka s Italií zahájena byla 23. května 1915, kdy Italové překročili hranice a obsadili čáru, jež jim byla přenechána z rozhodnutí rak. vojenského vedení. Dne 26. května pokusili se o ztečení gorického předmostí, byli však odraženi. V měsíci červnu došlo pak k menším akcím a sice 12. t. m. dosáhli Italové patí Doberda a v následujících dnech podnikli několik výpadů, avšak vesměs bez výsledku. Na to 29. července zahájili velkou ofensivu, jež trvala do 6. července. Proti vyvýšenině Doberdo hnali Italové 4—5 divisí, 3 divise proti Gorici. Utrpěli však jen velkých ztrát.

Dne 18. července došlo k druhé sočské bitvě. Ta trvala do 10. srpna. Za té uspořádali Italové prudký všeobecný útok po celé frontě, mezi Krnem a mořem. Výsledek toliko nepatrná vybočení rakouských posic. Soudí se, že tehdy ztratili 100.000 mužů.

Z Terstu: Shromaždiště plachetnich lodi v přístavu terstském.

K bojům o Terst: Vládní palác v Terstu na Piazza grande.

Dne 18. října vzplanul nový všeobecný útok italský. Došlo k dvěma bitvám, přerušeným jen odpočinkem 5 dnů. Boj skončil až uprostřed prosince. Italové prý ztratili 150.000 vojáků a 9000 zajatců. Ani tentokráte průlom se nepodařil.

V roce 1916 odehrála se od 11. března pátá bitva na Soči. Výsledek její nebyl žádný. Až do srpna spokojovali se Italové pouhou dělostřelbou na rakouská postavení. Ve stavu bitevním se nezměnilo nic.

Dne 6. srpna vzplanula bitva šestá. Ta trvala do 17. srpna a přinesla Italům zisk: Gorici a náhorní rovinu Doberdo. Rakouská postavení byla založena na výšinách severovýchodně od Gorice a na krasovou rovinu Comonskou. Italové ztratili však 100.000 lidí a 6.000 zajatců.

Sedmá bitva trvala od 14. do 18. září. Italové zkoušeli průlom na krasové rovině, ale dosáhli jen výšiny San Grado di Merna. Ztráta jejich byla as 45.000 mužů a 1000 zajatců.

Osmá bitva vedena byla od 9. do 12. října, jež stála Italy 65.000 mrtvých a raněných a 3000 zajatců. Stav bojiště je jí nezměněn.

Devátá bitva od 31. října do 2. listopadu. Bylo to opakování bitvy osmé. Italové zabrali západní skupinu Faiti Hribu a několik pásem na Krasu. Úspěchy zaplatili velkými ztrátami.

Desátá bitva začala 12. května 1917 a trvala do 6. června. Italové dobyli výšin Kuku a Vodice. Za to na plateau Comonském nedostali se nijak ku předu. V bitvě ztratili však 180.000 mužů a 27.000 zajatců.

Kronika jedenácté bitvy na Soči není ještě avřena.

□ □ □

BOMBARDOVÁNÍ TERSTU.

Denní listy už přinesly několik zpráv o bombardování Terstu. Stalo se tak zejména v neděli, 19. srpna. O tomto dni píše socialistický list, v Terstu vycházející „Il Lavatore": „Nádherný sluneční den, nebo jasně modré, moře kobaltové okolí usměvavé: rozkošná letní neděle, která zvala k procházce. Vylákala všechny obyvatelé z domů na ulice, na procházku, do lázní, aby se mohli poněkud osvěžiti. Nikdo netušil, že v několika hod. budou se nad městem vznášeti smrt a zoufalství. Daleko za Duinem vztekle hřměla děla, ale náš lid je již zvyklý na toto běsnění. K večeru však kolem 7. hodiny zahřměl strašlivý výbuch. Lid, který plnil nábřeží a promenády, jat zděšením, prchal se skrýti do průjezdů domů a do kaváren. Zazněly výkřiky. Otázka stihala otázku: Co se stalo? Granát velkého kalibru dopadl na město (místo dopadu censura škrtla). Nebyla však zaznamenána žádná oběť, ani žádná zvláštní škoda. — Asi po desíti minutách zahřměly dvě další rány, dva další granáty vybuchly, zvednuvše ohromný sloup půdy a rozšiřujíce všude pronikavý zápach ekrasitu. Obyvatel. bylo zděšeno ustavičnými methodickými výbuchy, které nechtěly končiti. Od té doby, co Terst ležící blíže fronty, nezažil ještě hodin tak tragických! V intervalech desetiminutových dopadaly granáty a konaly své ničivé poslání. Zničily téměř celou budovu a způsobily nepopsatelnou spoustu v zahradě. Na štěstí však villa nebyla obydlena. Až dosud nevyžádaly si střely lidských obětí. Zdálo se, že je již všemu konec. Ale po nějaké chvíli zahřměl nový granát. Obětmi byly, jako obvykle, děti, nevědouce, že smrt vznáší se nad jejich hlavami, které si na ulici hrály. Výkřiky hrůzy a zoufalství, pláč matek, chroptění umírajících, řinčení dopadajícího skla, nevylíčitelný chaos zvuků, hlasů a nářků.... Kdyby šlo jen o materielní škody! Ztráta lidských životů tu však je, nevinných dětí, bezbranných žen. Hle, co nás naplňuje nejvíce lítosti a co nás naplňujetaké největším odporem k válce. Není dosti obětí, jež válka ztráví na bojišti, vyžaduje si tak ještě oběti na obyvatelstvu občanském, na dětech a ženách..." V následujícím vypočítává citovaný časopis jména obětí krvavé neděle 19. srpna. Mezi mrtvými nalézá se 8 osob, většinou žen a dětí. V místnosti, kam sneseny byly oběti odehrály se strašlivé scény. Matka, jejíž obě dětí tam ležely mrtvy a děs-

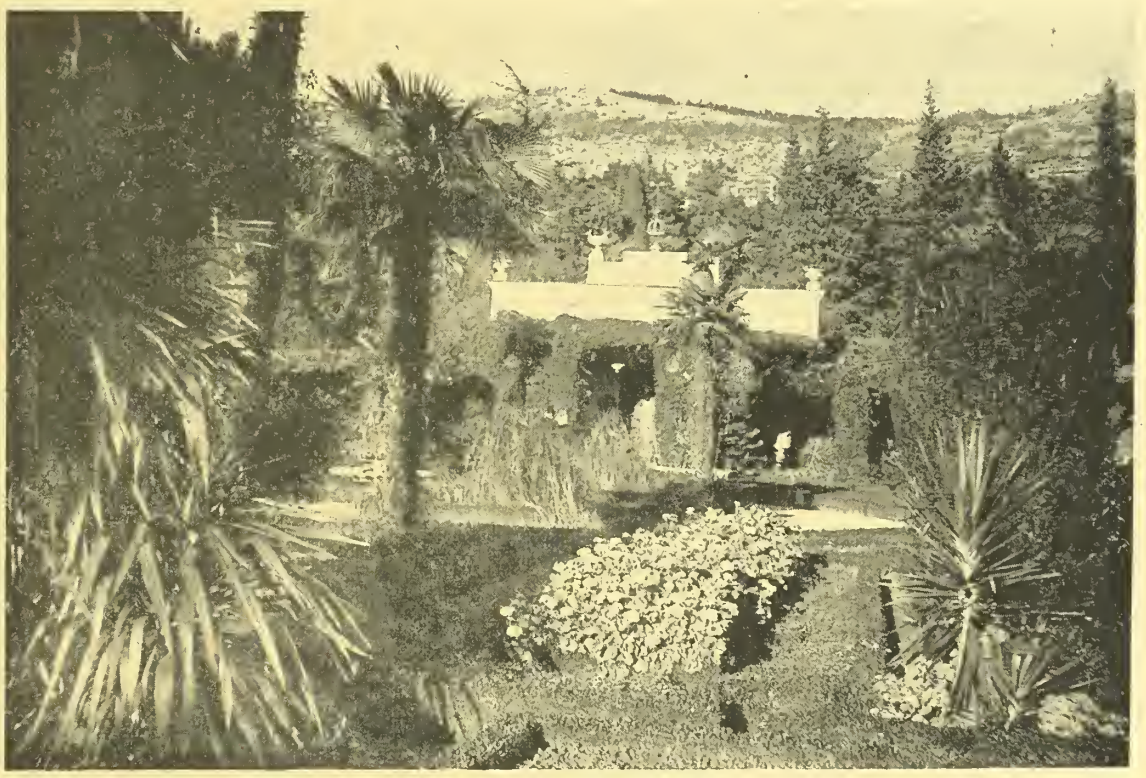

Mansoleum císaře Maximiliana Mexického v Miramare v Terstu.

Celkový pohled na Terst.

ně zohaveny, ve mdlobách shroucena byla u nich. Těžce raněných zaznamenává časopis 7. Zpráva o mrtvých a raněných rozšířila se bleskurychle po celém městě. Všichni se chvěli úzkosti. Automobily Červeného kříže a ambulantní vozy ochranné stanice střelhbitě přejížděly sem a tam. Noc snesla se již na město ve smutku, ulice však stále byly silně oživeny. Tu a tam tvořily se ustavičně hloučky osob, které hovořily o neštěstí, litujíce obětí i jejich pozůstalých. „Doufáme, končí časopis, že tragická episoda se nebude opakovati. Doporučujeme však ještě jednou obyvatelstvu, aby se rychle skrylo, jakmile uslyší výbuch prvního granátu a aby se nedalo uchvátiti zvědavostí. Místy poměrně nejbezpečnějšími jsou sklepy, průjezdy, tunely, mezzanin, nebo první poschodí.

□ □ □

OBEC VRH.

„Slovenski Narod" píše o Vrhu: „Vrh je malá obec s kostelíkem na severním konci horského hřbetu, který se zdvihá východně Soče mezi Avčami a Gregarjem (Britofom). Označen je výškou 601 m, nejvyší kota přibližně 12 km. dlouhého hřebene, Jelenik, je uprostřed a je značeno 788 m. Nepřítel napadl Vrh se svěžími silami mezi Avčami a Kanalem, tedy se severu a západu obchvatem a koncentračně, jak mu bylo umožněno terénem. Nutno přiznat, že se nepřítel usadil na severním konci výšiny. Samo o sobě je to malé prohnutí naší fronty, která by nebyla ani skoro změnou, kdyby neobsahovala výšinu. Třeba dočkati, zda se tam mohl udržeti, či zda i mohl rozšířiti zisk. Vlaši se snaží, aby získali prostoru směrem k severu, aby odtud ztroskotaly naše posice mezi Desklami a Svetou Gorou. Spoléhají se na dobrou pomoc svého dělostřelectva s blízkých horských výšin a s Kolovrata. Nové naše čety byly usazeny na Kalské planině: planina ona tvoří obranný bod, který zavírá nepříteli cestu k jihu a východu v čepovanské dolině."

□ □ □

MARNÉ ÚSILÍ.

Zpravodaj „Az Estu" sděluje, že Italové chtějí skutečně za každou cenu dospěti do Terstu a že proto se neobávají žádných obětí a námah. I zajatci potvrzují, že celá italská armáda je prodchnutá vírou a snahou, že Terst padnouti musí stůj co stůj! Boje, které se odehrávají na Monte Gabriele, potom od Faiti Hribu až po ssutiny kostanjevické, převyšují svou zuřivostí nad boje u Verdunu. Na těchto místech musí naše vojsko držeti posice za každou cenu, aby se Italové nedostali do boku Hermady. Italové bojují zde většinou fosforovými granáty; kdo nemá plynovou masku, je ztracen a musí zahynouti. Velká horka napomáhají rychlému šíření se jedovatých plynů. Naši vojáci musí v plynových maskách bojovat proti tři a čtyřnásobné většině v situacích nadmíru nepříznivých. U Sela napadl nás Italové už mnohokrát, ale Starou Lokvu posud nemohli získat. Jeden italský prapor za druhým byl naší dělostřelbou zkosen u Medeazza. I směrem od Duina namáhali se Italové marně. Na štěstí jsou naši odkázáni na pouhou obranu, za to však muscjí Italové každou píď země krví zaplatit. V malém úseku od moře po údolí vipavské soustředili Italové nejlepší své vojsko bersaglierské brigády benátské, salernské, padovské, z Bari, Mantua a Piacenza. Mimo vykonává zde službu asi 200 italských, francouzských a anglických vzduchoplavců a stále střílí ze vzduchu na naše linie. Nikdy nepřítel tak neútočil, jako nyní. Americká a anglická děla ráže 38 cm. střílí na cesty za frontou a ústřední komanda. Italové používají i velkokaliberních min, které házejí do našich zákopů. Naše dělostřelectvo pracuje v nynější těžké době bezvadně a vytrvale.

□ □ □

NOVÁ SITUACE NA GORICKU.

Vojenský odborník „N. Fr. Pr." líčí takto situaci u Gorice: Situace na Soči se změnila. Naše část fronty táhnoucí se severně od Gorice podél

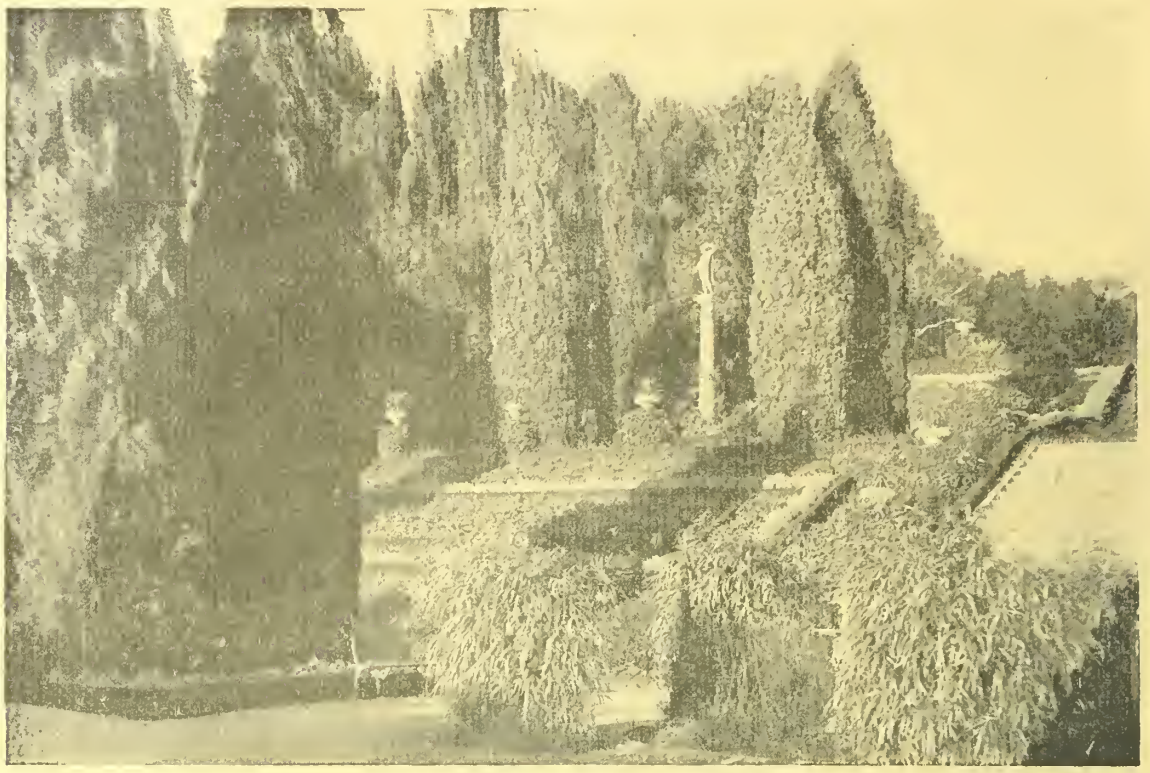

Partie z rozkošného zámeckého parku Miramare, který zajisté návštěvníci Terstu neopomenuli navštíviti.

Letecký snímek hořícího Tarnopolu po odchodu Rusů.

Osvobozené Černovice očekávající na radničním náměstí příchod Jeho Veličenstva císaře a krále Karla.

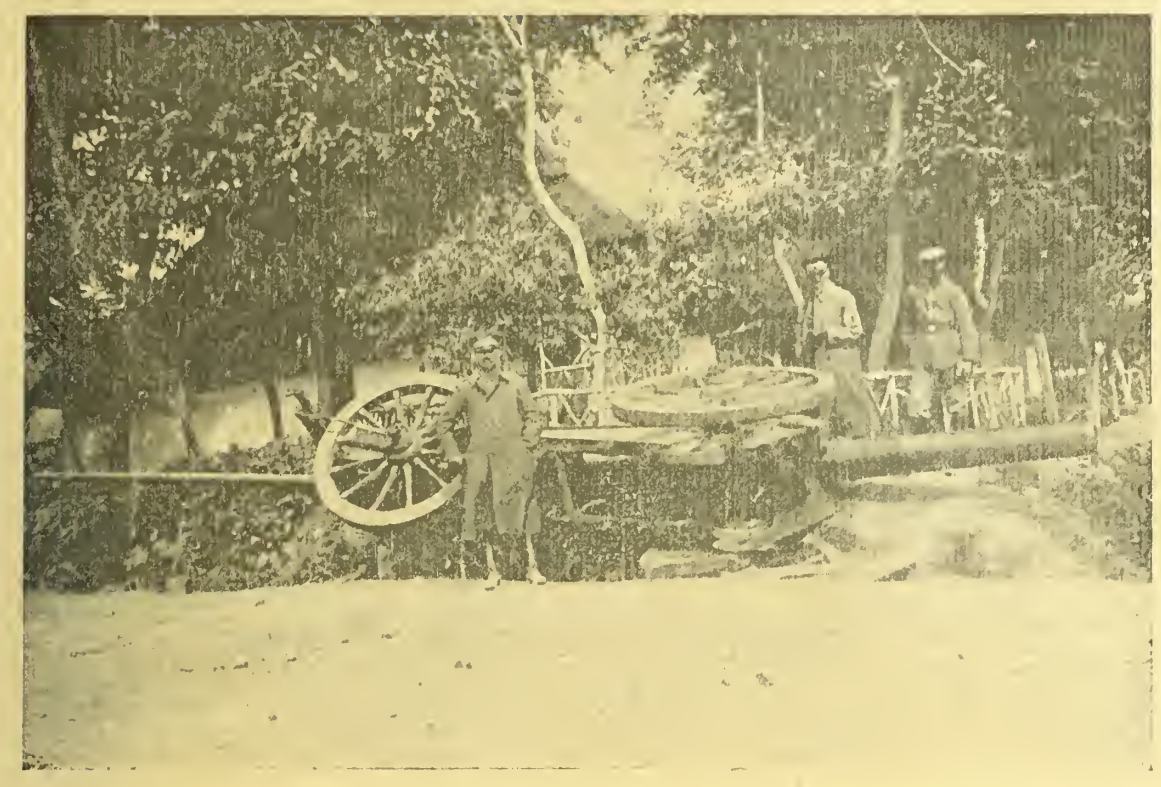

Zbytek ruské invase ve východní Haliči: opuštěné ruské dělo na silnici tarnopolské.

řeky byla vzata zpět, a probíhá nyní od Monte San Gabriele, jako jižního pevného bodu, přes vysočiny Bate-Bainsizza-Svatý Duch a Kal v souběžné linii Podlešec-Kal patrně až blízko do prostoru severního pevného bodu předmostí Santa Lucia. Nová čára tvoří takřka tetivu oblouku Soči 28 km. dlouhého vyklizeného pruhu územního činí 6 až 7 km. Taktická vlastnost našich nových posic objasňuje se poměry výškovými. Monte San Gabriele je vysoký 646 metrů, k němu pojí se západně od trnovanského lesa a u východu čapovanské nížiny přechodně plocha 300 m. vysoká. Na třech jmenovaných vysočinách probíhají vesměs výšiny přes 600—700 m, stoupajíce západně od Kalu dokonce přes 800 m. Směr je přesný od jihu k severu. Nová fronta je dobrá, avšak pokud se týče tvaru terénu a bitevní situace má jeden choulostivý bod. Je to Monte San Gabriele. Tato výšina je spojovacím článkem mezi frontou gorickou a novou frontou; je tu isolovaná a má jako nepříjemné sousedy na severu vyklizený a Italy obsazený Monte Santo a na severozápadě Monte Sabotino.

NOVÝ KABINET SEIDLERŮV.

Minulý čtvrtek utvořil dr. rytíř Seidler svůj definitivní kabinet úřednický. Zasedají v něm všichni dosavadní správcové ministerstev, vyjímaje jen barona Ertla, který odstoupil a uděl místo vůdci pravice v panské sněmovně a členu českého konservativního velkostatku hraběti Sylvovi Tarouccovi. Dalšími novými muži v kabinetě je slovinský úředník dr. ryt. Žolger, jenž je ministrem bez křesla, prof. dr. Horbačevski, který byl jmenován ministrem pro veřejné zdravotnictví. Horbačevski je jeden z nejlepších rusínských politiků. Ministrem obchodní stal se člen ústavní strany panské sněmovny dr. Wieser, kdežto dosavadní správce tohoto úřadu převzal křeslo sociální péče. Politika kabinetu zůstane ovšem nezměněna.

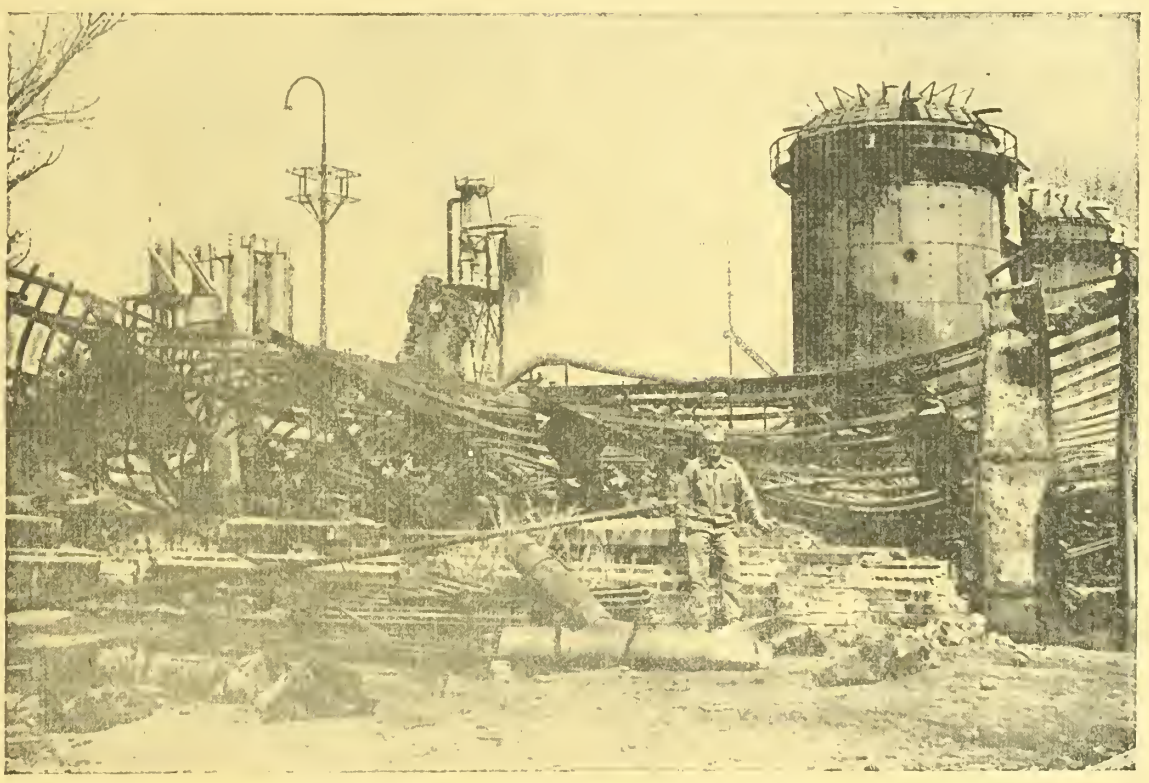

Ihned po dobytí petrolejových oblastí v Rumunsku, přikročilo se k znovuzřízení a úpravě zničených petrolejových raffinerií.

NOVÉ POKUSY O SEPARÁTNÍ MÍR.

V Moskvě zasedala v těchto dnech velká státní konference, na které ministerský předseda Kerenský učinil sensační odhalení o nových posech o separátní mír. Kerenský pravil: „Před několika dny byli jsme svědky nového hanebného pokusu, namířeného proti našim spojencům. Spojenci odmítl jej s týmž rozhořčením a jménem velkého ruského národa pravím našim spojencům: „Toť jediná odpověď, kterou jsme od vás čekali." K tomu praví „Vorwärts": „Konstatujeme, že německému národu, německému tisku a německému říšskému sněmu z celé té věci není známo ani slovíčka. Bude zajisté dovoleno, bychom žádali nejrychlejší a nejdůkladnější vysvětlení o tom od vlády německé. Německý národ chce všeobecný mír, jehož zásady jsou vysloveny v usnesení říšského sněmu ze dne 19. července. Tato mírová politika, schválená německým lidovým zastupitelstvem, nebyla by podporována, ale poškozována tajným mírovým hauzírnictvím, které klepe na jedna zadní vrátka za druhými a ptá se: „není-li co handlovat?" Zkušenosti, jaké byly učiněny v Rusku s těmito methodami, jsou tak jasné, že jejich opakování samo sebou nutně se zapovídá. Kerenský po všeobecném projevu souhlasu pokračoval ve své řeči tím, že ruskému národu projevili zvláště svůj hold. Lze z toho souditi, že nejnovější tajná nabídka týkala se Rumunů, jisté to však není. Německý národ oddechl by si volněji, kdyby se dověděl od vlády německé, že na celé věci není slova pravdy. Tajné zvláštní nabídky budou nepřátelé pociťovati vždy jako pokusy, aby byli pohnuti ku zradě na svých povinnostech spojeneckých. Jejich odmítnutí rovná se tudíž mravní porážce Německa; místo, aby se tím posloužilo míru, rozpoutávají se znovu zášť a zlovůle války. Přes to trvá rozpor, že Kerenský nazývá Německo „nesmiřitelným nepřítelem" a obviňuje je spolu jedním dechem, že „pobíhá s nepřijatelnými nabídkami mírovými".

Rumunští sedláci očišťující znečistěný petrolej od jemného písku.

J. CH. ANDERSEN:

ZLATÝ POKLAD.

Žena bubeníkova vstoupila do kostela; vzhlížela k novému oltáři s malovanými obrazy a vyřezávanými anděly; byli oboji krásní, oni na plátně ve skvělých barvách a s gloriolou, právě tak, jako oni z dřeva vyřezaní, kteří byli mimo to i pozlacení. Jich kadeře skvěly se zlatem v paprscích slunce; božský sluneční jas byl však skvělejší nad zlato; zdál se býti jasnějším a červenějším v temném stromoví, když slunce zapadalo. Bylo to věru nádherné, pohlížeti v tvář Boží! Upírala zrak v červené slunce a zamyslila se hluboce, zamyslila se nad nemluvňátkem, kterého ji měl přinésti čáp; byla spokojena sama sebou a dívala se a dívala, přejíc si, aby dítě mělo onen krásný jas slunce, aneb aby se aspoň podobalo lesknoucím se andělům oltářním.

A když pak skutečně chovala v náruči malého broučka pozvedajíc jej k jeho otci — zdálo se, jakoby to byl andílek z kostela — měl zlatý vlas; jas zapadajícího slunce se v něm odrážel.

„Můj poklade zlatý, moje bohatství, moje sluníčko!" radovala se matka, líbajíc zářící kučery; a znělo to jako nejkrásnější hudba ve světničce bubeníkově; to bylo radosti, to bylo života a pohybu. Bubeník, zavířil radostně na buben a buben — jenž bubnovával při požárech — zazníval:

„Červený vlas! Hošík má červený vlas! Věř bubnu, věř, a nikoliv tomu, co matka jeho dí! Tramtadam, tramtadam!"

A všichni si vypravovali, co buben prozradil. Přinesli hošíka do kostela, aby ho křtili. Na jménu nebylo nic obzvlastního; nazvali ho Petrem. Celé město a i buben, mu říkali: Petr syn bubeníkův s rezavými vlasy; leč jeho maminka líbala jeho červené kadeře a říkala mu zlatý poklade. V úvozu, v hlinité půdě, mnozí vryli v upomínku svoje jména.

„Sláva!" řekl si bubeník „ano sláva, to vždy něco znamená!" a vryl svoje a svého synka jméno rovněž do měkké hlíny.

Vlaštovky přiletly; na svých dalekých poutích, viděly trvalejší písmo vrytě v útesy skal a stěn chrámů hindustánských; veliké činy mocných králu, nesmrtelná jména, tak prastará, že jim nyní již žádný nerozuměl ba ani je vysloviti nedovedl.

„Pozoruhodnost! Sláva!"

V úvozu stavěli rorejsi svá hnízda; vydlábavali díry do svahu, déšť a vítr smyl veškerá jména — i bubeníkovo a jeho malého synáčka.

„Petrovo jméno udrží se jistě aspoň půl druhého léta!" pravil otec.

„Blázne!" pomyslil si buben, ale zabručel pouze: „Trrroup, trrroup, trrrroupumpum!"

Byl to hoch plný života a radosti: „synáček bubeníkův s rezavými vlasy." Měl milý hlas; uměl zpívati a zpíval jako ptáci v háji. Zdálo se to býti melodií a přec jen to melodií nebylo. „Musí se státi choristou v kostele," pravila matka; „zpívat v kostele a státi tam mezi pozlacenými anděly, kteří se mu podobají!"

„Zrzavý kocoure!" říkali mu posměvačci v městě. Buben to uslyšel od sousedek.

„Nechoď domů, Petře!" volali na něho uličníci. „Ulehneš-li si na půdě, chytne celý dům a buben bude bubnovat!"

„Mějte se na pozoru před paličkami mého bubnu!" odpovídal Petr; a jakkoli byl malý, rozběhl se tak, že ztrácel svoje malé nožky, zatím co ostatní vzali svoje na ramena; ano, ano na ramena je vzali.

Městský muzikant byl vznešený a jemný; jeho otec utírával králi příbory; měl Petra rád brával ho k sobě a učil ho hráti; zdálo se, jakoby k tomu byly prsty chlapcovi stvořeny, chtěl se státi více než bubeníkem, chtěl se státi městským muzikantem.

„Chci býti vojákem!" pravil Petr; neboť byl zcela malým chlapcem a zdálo se mu to býti nejkrásnějším na světě, nositi pušku a v pochodu kráčeti: „Jedna, dvě! Jedna, dvě!" a stejnokroj a šavli míti.

„Uč se raději bubnovati, tramtadam, tramtadam, pojď, pojď jen, pojď!" volal naň buben.

„Ano, kdyby se mohl státi generálem," řekl otec, „ale musila by vypuknouti válka.

„Buh nás toho ochraňuj!" odvětila matka.

Z dobytého Rumunska: Rumunské selky u studny.

Řecko-orthodoxní pohřeb v rumunské Moldavě.

Rumunský ovčák v sedmihradských Karpatech.

Z rumunského petrolejového území: Petrolejové doly v Ploešti.

Němečtí vojáci obnovují petrolejové šachty v Ploešti.

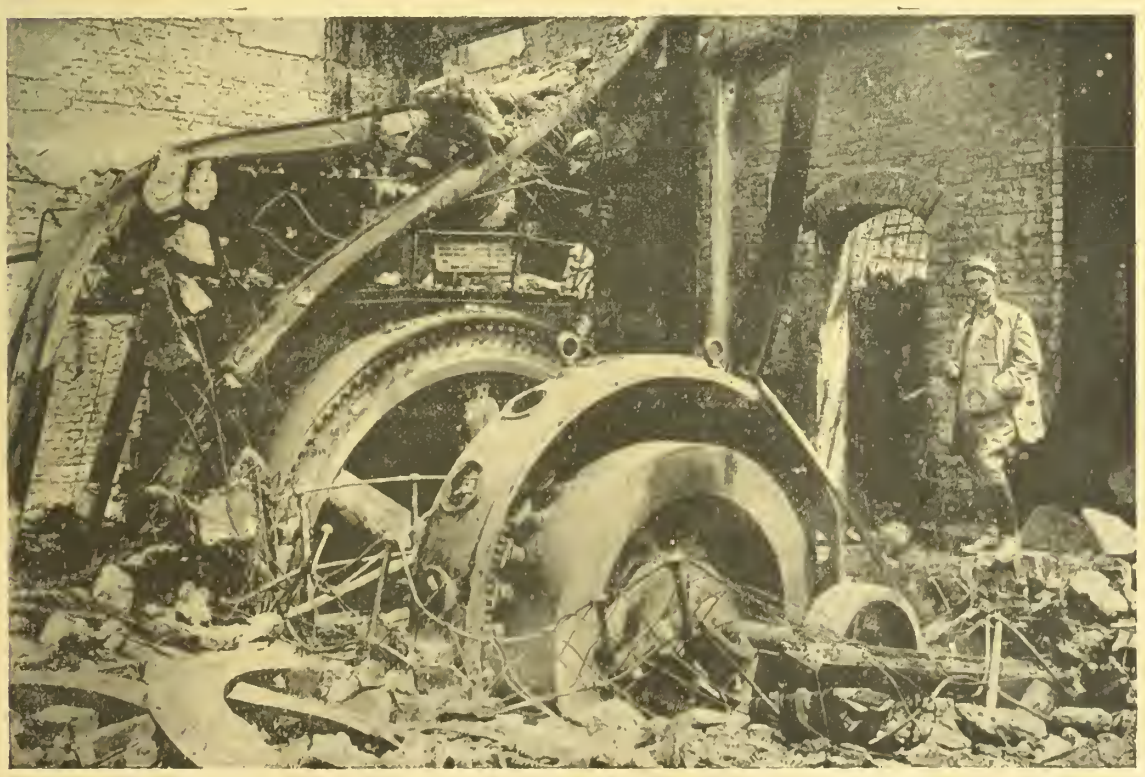

Ruskými vojáky na ústupu z Ploešti zničená elektrárna.

„Neztratili bychom ničeho — nemáme ničeho!" na to otec.

„Ano, máme našeho hocha!" řekla matka.

„Ale, což kdyby se vrátil co generál?" pravil otec.

„Bez rukou a nohou!" odvětila matka; „ne, radeji chci, aby zůstal zdráv!"

„Tram! tram! tram!" Požární buben bubnoval, všechny bubny vířily. Byla vojna. Vojáci táhli z města a syn bubeníkuv je následoval: „Zrzek! Zlatý poklad!" Matka naříkala, otec ho viděl v myšlenkách „slavným"; městský muzikant plakal; on nesměl jíti do války, nýbrž musil zustat v domovině při hudbě.

„Zrzek", říkali vojáci a Petr se smál; ale jeden či druhý prohodil mnohdy. „Liščí kuže!" — Tu zatal zuby a zahledel se stranou — do širého světa; nestaral se o nadávku.

Hbitý byl hoch a veselá jeho mysl a humor dobrý; a to je nejlepsí „polní lahvi", říkali staří kamarádi. A mnohou noc prolezel pod širym nebem v hjaku a bouri, promočen na kuzi, leč dobrá nálada ho neopustila a palicky tloukly do bubnu. „Bumtarrrra, bumtarrrra, nechť hned každý vstává!" Ano, ano, byl rozeným hudebníkem.

Nadešel den bitevní; slunce ještě nevyšlo, leč jitro se již hlásilo; vzduch chladný, boj horký; vzduch byl naplnen mlhou, leč ještě více dýmem prachovým. Koule a granáty létaly nad hlavami a do hlav, do těl a do údů; leč boj neustával. Jeden i druhý klesal, se zakrváceným spánkem, sněhobílých lící. Malý bubeník zachoval si dosud svoji zdravou barvu; nestalo se mu nic; tvář jeho byla dosud spokojena, vesele se díval za plukovním psem, poskakujícím před ním, jakoby koule, jež kol fičely byly jen pouhou hračkou.

„V před, jen v před! volal buben; a nebylo slyšeti slov: „zpět!" leč k tomu mohlo dojíti a v tom právě vězel hluboký smysl; a když se poručilo „zpět", bubnoval buben, „v před, v před," neboť tak tomu rozuměl; a vojáci ho uposlechli. Tak zavzněl buben, dodal odvahy a oni — jež již couvali— zvítězili.

Životy a údy byly v boji zničeny. Granáty vytrhávaly maso v krvavých cárech z těl; granáty rozněcovaly stohy slámy v jasné plameny, stohy, kamž se ranění uchylovali, aby tam po mnohé hodiny v opuštěnosti trpěli a snad pro vždy dotrpěli.

„Nic to nepomáhá, přemýšleti o tom! a přece se jen na to myslí; i daleko, daleko odsud — v městě; i starému bubeníkovi a jeho ženě tanulo to na mysli; vždyť Petr byl ve válce.

„Jsem syt naříkání!" pravil buben starého bubeníka.

A opět nadešel bitevní den; slunce ještě nevyšlo, leč jitro se již hlásilo. Bubeník a jeho žena spali; vyprávěli si o svém synáčkovi; činili tak každé noci; vždyť byl daleko — v „rukou Božích". A otec snil, že válka skončila, že se vojáci vraceli, a Petr že měl na ňadrech stříbrný kříž; ale i matce se zdálo, že vstoupila do kostela a že tam viděla malované obrazy a vyřezávané, zlacené anděly, a že její vlastní milovaný hoch, zlatý poklad jejího srdce, stal uprostřed nich v bílých šatech oděný a tak nádherně zpíval jak jenom andělé to dovedou, a že milostně kynul na svoji matku zvedaje se s anděly v jase slunečném.

„Zlatý můj poklade!" Zvolala a probudila se: „Pán Bůh ho k sobě vzal!" Sepjala ruce, sklonila hlavu do kartounové záclony ložní a — plakala.

„Kde asi odpočívá mezi onim množstvím všech, ve velikém hrobě, jež pro ně vyhrabali? Snad i v hlubokém močálu. Nikdo neví o jeho hrobě! Ani mši zádušní za něho nesloužili!"

A „Otče náš" lynulo se ji tiše ze suchých jejich rtů; sklonila hlavu, byla tak znavena — usnula. Dny plynuly dále v životě, jako ve snění!

Byl večer; na krajinu klenula se duha, dotýkajíc se jemně lesa a hlubokého močálu.

Říká se a lidová báj to potvrzuje:

Tam, kde se dotýká duha země, tam je zahrabán poklad, zlatý poklad; a zde — zde leží!: nikdo mimo jeho mamičky nevzpomínal na malého bubeníčka a proto se ji o něm zdálo. —

Dny plynuly dále, v životě, jako ve snění! —

Ani vlásek na hlavě se mu nezlomil, ani jediný zlatý vlas.

Trommerom! trommerom, to je on! byl by říkal buben a byla by zpívala matka kdyby ho byla viděla, aneb tak o něm snila.

Se zpěvem a hlaholem, zdobeni zelenými větvemi, vraceli se domu, poněvadž válka byla skončena a mír uzavřen. Plukovní pes skákal před všemi ve velkých obloucích, aby si prodloužil aspoň trojnásobně vítěznou cestu.

Týdny a dny přesly a Petr vstoupil do světničky svých rodičů; byl opálený jako divoch, jeho oči se jasně rozhlížely, jeho tvář zářila, jako paprsky slunce. A maminka tiskla ho do svého náručí; líbala jeho ústa, jeho oči, jeho červený vlas. Vždyť se jí zase vrátil její hoch; neměl stříbrného kříže na prsou, jak o tom jeho otec snil, ale měl zdravé údy, o čem se mamince nezdálo. A to bylo radosti; smáli se a — plakali. A Petr objímal starý buben:

„Ještě ho máte, ten starý střep!" pravil.

A otec naň zavířil.

„Zdá se, jakoby oheň vypukl," pravil buben. „Jasný den, plamen v srdcích, zlatý poklad! skrat, skrat, skrat!" A nyní? Ano, co nyní? Poptej se jen městského muzikanta. Petr přerostl zvolna i buben," pravil; „Petr bude větší nežli já!" a on byl přece synem umývače královského nádobí a příborů; ale vše, čemu se naučil za polovinu svého života, naučil se Petr za půl roku.

Rumunský statek v okolí Neamzulu.

Rumunské typy: Moldavský Hadzul se svým koněm.

Zdálo se v něm cosi tak spokojeného a dobráckého. Oči se leskly a vlas se leskl — to nemohl žádný popříti. „Nechť si obarví vlas!" pravila sousedka.

To se líbilo strážmistrově dceři a zamilovala se.

Ale záhy mu vlas sezelenal jako tráva a musil ho znova přebarvovati.

„Dovede si pomoci," pravila sousedka a Petr rovněž. Přicházel do nejpřednějších domů, dokonce i k starostovi, kde dával slečně Lotě hodiny z klavíru.

Hráti uměl! ano, nejkrásnější kousky ze srdce, jež dosud nestály na žádném papíře. Hrával za jasných nocí a i za temných. Nebylo to k vydržení, pravila sousedka a i starý buben poplašný.

Hrál, že myšlenky bloudily a plány v budoucnost spřádaly.

„Sláva!"

A Lota starostova seděla při klavíře; jemné její prsty tančily po klavesách, že to pronikalo do srdce Petrova; Zdálo se, jakoby mu to bylo řídis mnoho, a často mu to tak připadalo velmi často a tu uchopil jednoho dne jemné její prsty a krásně formovanou ruku a líbal ji hledě ji do velkých, hnědých očí: Bůh ví co říkal: my však máme dovolení prozraditi to. Lotynka se zardělа až po uši a neodvětila ani jediného slova:

— pak přišli cizí do pokoje, syn městského rady; měl vysoké, bílé čelo, které se mu klenulo téměř až na šij. A Petr seděl dlouho při ni a ona mu pohlížela něžným pohledem do očí.

Doma za večera promlouval pak o dalekém světě a zlatém pokladě, jejž skrývají jeho housle.

„Sláva."

„Tummelum, tummelum, tummelum!" pravil poplašný buben. „Petr se úplně pominul! Zdá se mi, že vypukl oheň v domě."

Příštího dne šla maminka na trh.

„Víš, co nového Petře?" řekla, když se vrátila „báječná událost!" Starostova Lotynka zasnoubila se se synem městského rady — a sice včera večer."

„Ne!" pravil a vyskočil ze židle. Ale maminka odpověděla: „Ano!" věděla to od holičovy ženy, jejíž muž to zvěděl přímo z úst starostových.

A Petr zbledl, jak mrtvola a posadil se opět.

„Pane Bože, co-se ti stalo?" tázala se matka.

„I nic, nic, jen mě nech v klidu!" odvětil a zlzy mu stékaly po lících.

„Mé sladké dítě, zlatý můj poklade!" pravila matka a plakala; ale poplašný buben pravil pro sebe:

„Lotka je mrtva, mrtva je, mrtva! a píseň je navždy u konce!" Nebyla ještě u konce; měla

Z rumunské fronty: Podzemní byty v západní Moldavě.

Rumunské selské obyvatelstvo tančí „horu".

ještě mnoho veršů, dlouhých veršů, a nejkrásnější, o zlatém pokladě života.

„Chová se jako blázen!" pravila sousedka. „Celému světu předčítá dopisy, jež obdržela od svého zlatého pokladu a všem vypravuje, co o něm noviny píší a sdělují. Ano, ano, peníze ji posílá, tech potřebuje, od doby, ce se stala vdovou.

„Hraje před císaři a králi," pravil městský muzikus. „Mě toho osud nedopřál, leč jest mým žákem a nezapomíná na svého starého učitele."

Jeho otci se často zdálo, „ví Buh," pravila matka, „že se Petr vrátí z války se stříbrným křížem na prsou; neobdržel ho ve vojně, ale takto ho obdržeti je ještě nesnadnější! Nyní má kříž rytířský. Toho se měl jeho otec dožíti."

„Slavný" pobrukoval si poplašný buben a rodné město si to rovněž pravilo: „Syn bubeníkův, Petr onen s červeným vlasem, Petr, jenž chodíval, co malý hoch v dřevěnkách a k tanci vyhrával — je slavný a věhlasný!"

„Hrával u nás, ještě dříve než před králi!" pravila paní starostová. „Tehdy byl do Lotynky zbláznčný; vždycky se poohlížel do vysoka! Tehdy bájil a dělal mudrce! Mů muž se smál když se o tom doslechl! A nyní je Lotynka paní státní radovou!"

Do srdce a duše chudého dítěte byl vložen zlatý poklad, když co malý bubeníček bubnoval: „V před, v před;" vítězný vzmach pro ony, jež couvali. V jeho ňadrech spočíval zlatý poklad — moc tonu; jeho housle hrály mohutně, jako varhany; jakoby všichni skřítkové letních nocí tančili v jeho strunách; bylo slyšeti hlas lidský; proto vnikala jeho hudba jako rozkoše do všech srdcí, nesouce jeho jméno od kraje do kraje. To byl veliký plamen — plamen nadšení.

„A pak vyhlíží tak statně!" říkaly si mladé dámy a rovněž i staré; ano, i nejstarší zaopatřila si album pro slavné kadeře, jen proto, aby si mohla vyprositi jednu jedinou, z nádherného jeho vlasu, tohoto pokladu, zlatého pokladu.

Syn vstoupil do chudé jizby bubeníkovi, jemný jako princ, šťastnější nežli král. Oči byly tak jasné, obličej jako jas slunce. Objímal svoji matičku. Líbala jeho teplé rty a plakala tak přešťastně, jak se jenom štěstím plakat může; a on kynul na každý kousek starého nábytku v jizbičce, skříni s velikými talíři a květinovými vásami; kynul i lůžku, kde spával, co malý hošík; leč starý poplašný buben vytáhl z jeho skrýše, do prostřed světnice a pravil k němu i k své matce.

„Tatínek by naň dneska zavířil. Musím to učiniti sám!" A zavířil bouřně na buben, který se tím cítil býti tak poctěn, že praskl.

„Má báječný úhoz," pravil buben. Mám naň aspoň pro vždy vzpomínku! Čekám jen, že i jeho mát praskne radostí nad svým zlatým pokladem. — To je povídka o zlatém pokladu.

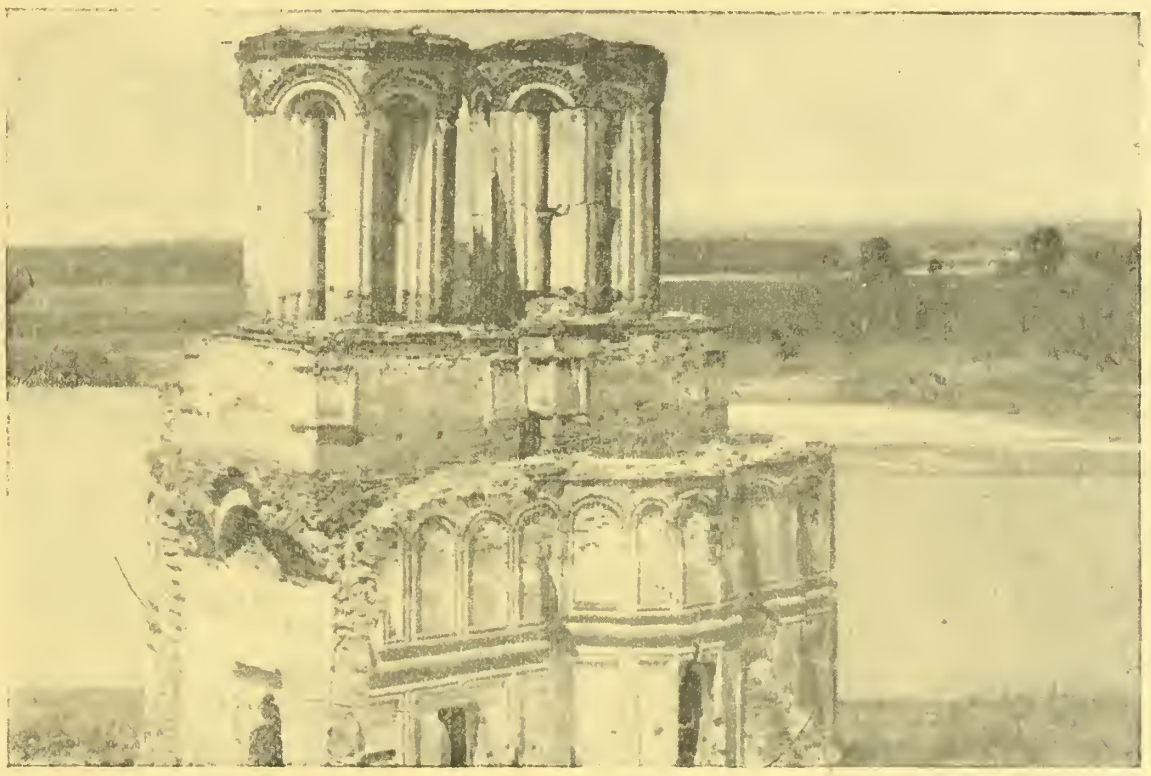

Z východního bojiště: Zříceniny chrámu v Bukovaci.

Ze sinajské fronty: Německé a turecké dělostřelectvo na frontě u Gazy.

GDANSKO PŘÍSTAVEM PŘÍŠTÍHO POLSKA.

Gazeta Narodowa přináší výtah ze článku Danziger Zeitung pojednávající o tomto thematu: Polsko bude potřebovati Gdanska a volné dráhy lodní pro své produkty. Zatím nadejde chvíle, kdy kanál viselsko-dněsterský odstraní přehrady dělící moře Baltické od moře Černého. Heslo „od moře k moři„ dojde tak svého uskutečnění velikou mezinárodní drahou obchodní. Není to nijak nová myšlenka. V závěrečném aktě kongresu vídeňského byly všecky řeky a kanály na celém území Polska v hranicích z r. 1772 uznány za svobodné pro všecky občany provincií polských. Tím způsobem uznána do jisté míry hospodářská samostatnost staré Polsky i zabezpečena nedotknutelnost na poli obchodu. Polsku přiznán charakter jednotného území hospodářského, a přiznána úplna volnost obchodu, t. j. Polsko bylo vyloučeno v hospodářském ohledu z hranic států, jež se o ně podělily. Gazeta Narodowa k tomu připojuje, že obchodní a rejdařská místa v Gdansku pohlížejí na tuto věc příznivě pro Polsko, vidouce v tom zájem a velký rozkvět Gdanska po stránce obchodní a plavební.

RUSKÉ AMAZONKY.

Už před několika týdny oznamovalo se neutrálnímu tisku z Ruska, že na frontu byl vyslán celý oddíl, sestávající výhradně z bojechtivých žen.

Americká spisovatelka mrs. Rheta Childe Dorrová měla příležitost ztráviti nějakou dobu u pluku žen, zasvěcených smrti a po svém návratu do Petrohradu sdělila své dojmy jednomu americkému zpravodaji asi těmito slovy: Rozkaz odebrati se na frontu, překvapil v hlavním stanu ženském, ač byl už dávno netrpělivě očekáván. Pochodový prapor sestával ze žen a dívek z nejrůznější společnosti ruské: selky, dělnice doktorky, stenografky, telefonistky, učitelky atd. Při odjezdu z Petrohradu ozval se v zástupu shromážděném na nádraží, jakoby posměch. „Proč jdete bojovat?" ptal se někdo a ze zástupu odcházejících válečnic ozvala se odpověď: „Protože vy muží jste zbabělci."

První noc na frontě nedaleko Vilna tloukl kdosi na dvéře bytu bojovnic. „Jsou zde dívky?" Ze stínu vystoupila žena, mající hlídku: „Nejsme dívky, jsme vojáci. Neodejdete-li střelím." Vojáci poslušně odešli. Druhého dne šel se celý ženský prapor koupati do řeky. Ženské stráže nad nimi bděly. Vojáci byli na přísný rozkaz důstojníků daleko od řeky. V následujících dnech neustále pršelo, ale ženy přes velký vítr

K bojům na Soči: Výbuch plynové pumy.

Rakouská pěchota s maskami proti plynovým útokům.

PŘÍBUZNÍ BÝVALÉHO CARA.

„Basler Nachrichten" sděluji v jednom z posledních svých čísel interesantní drobnosti ze života příslušníků bývalé carské rodiny ruské. O životě cara a carevny pověděly nám již mnoho a často listy anglické a francouzské, málo však víme o jeho příbuzných, zvláště o oněch, jež sídlí na poloostrově Krimu. Většina z nich přizpůsobila se, již jak se zdá, novým poměrům.

Na statcích Aj- Todovských, nedaleko Jalty, bydlela matka bývalého cara, Marie Feodorovna a sice se svoji dcerou Olgou, která jest provdána za rytmistra Kulikavského. Rovněž i velkokníže Alexander Michailovič, švakr Mikuláše II., tam bydlí. Před nedávnem navštívila císařovna vdova, s úředním povolením zámek Livadii, kde věnovala zejména zvláštní pozornost komnatám své snachy, bývalé carevny Alexandry. V tomto zámeckém křídle, kde carevna Alexandra obývala, jest totiž mnoho tajných chodeb a chodbiček, podivuhodné kapličky a modlitebny a nezpočetné množství zazděných skřínek. V zámeckém parku shromáždilo se za pobytu Marie Feodorovny množství garnisonního vojska, které plně mlčky a věrně odpovídalo na pozdrav carevny-vdovy. Na Aj-Todoru zabývá se Marie Feodorovna zemědělstvím. Pěstuje chřest ve svých zelinářských zahradách. Velkokníže Alexandr Michailovič věnoval se z počátku studiu

nehodu prokázaly svůj dobrý výcvik v střelbě. Žily obvyklým životem vojáků, jen s tím rozdílem, že jejich velitelka, paní Bočkareva, která je nyní raněna, byla čtyřikráte přísnější než je u nižších důstojníků obvyklé. Mnoho vojáku říkalo: „Nikdy vás nepustíme na frontu. Extremisté nám přikázali, abychom vás raději zabili, než vás pustili do ohně."

Jediné reptání, jež jsem slyšela z úst žen-vojáku — praví americká spisovatelka — vzniklo z přání žen. dostati se do bitvy. Když přišla zpráva, že se smějí hnouti blíže ke frontě, nemělo konce nadšené volání „hurá!" Tyto ženy hodily přes palubu všechny tradice a zapomněly na vše, co kdy bylo ženám vštěpováno. Sotva si lze učiniti představu toho, jak jsou ženy roztomile, jsou-li jen a jen přirozené, nesobecké. S největší vážností vykonávaly své povinnosti a nikdy nevznikl nepořádek. Nikdy před tím mi nenapadlo, že by mohly ženy válčiti, ale nyní jsem přesvědčena, že za takových předpokladů by se měly postaviti do pole ženy všech zemí se zbraní v ruce. Jde přece právě tak o jejich vlast jako o vlast jejich mužů."

S tímto názorem americké spisovatelky nelze souhlasiti, neboť citové stanovisko našich žen je v nazírání na nynější válku přirozeně zcela jiné nežli žen ruských a neutrálních.

Zkoumání ochranných masek proti plynům před bitvou na západní frontě.

Z bojiště ruského: Německá jízda na pochodu dobytým krajem.

archaeologie. Pomocí několika sedláků učinil na Krimu mnohé archaeologické vykopávky až mu bylo nyní úředně sděleno, aby pro tyto práce vyčkal okamžiku vhodnějšího. Od oné chvíle zabývá se kníže hvězdářstvím, vzduchoplavbou a vinařstvím. Zvyká své děti tělesné námaze a střádá osobně dříví pro zimu, pro svůj dům.

Bývalý generalisimus Nikolai Nikolajevič obývá malebné statky svoji choti, Čarja, blíže Jalty ležící. Žije úplně uzavřeně nevycházeje ani do sadu, zaměstnávaje se po celý den, spisováním svých memoirů, které dle udání zasvěcenců budou znamenati věhlasné dílo, historické ceny. Velkokníže má v úmyslu věnovati své vzpomínky akademii věd, leč pod podmínkou, že budou teprve po jeho smrti uveřejněny. Mimo to pracuje Nikolai Nikolajevič na objemných dějinách panování Mikuláše II., a na díle „Kdo je původcem světové války?" Toto dílo obsahuje neobyčejně důležité a historicky cenné údaje a dohromady, jež objasňuji v mnohém a mnohém příčinu stávajícího konfliktu světového. Není vyloučeno, že toto dílo bude kdysi základem dějin této strašné války.

Členové bývalé carské rodiny nemají více oné svobody co dříve. Jejich auta byla zrekvírována. Jich procházkou bylo vykázáno t. zv. neutrální pásmo, na jehož obvodu, stojí hlídky. Veliká jejich korespondence, podléhá přísné censuře, která většinou ničí. Většina dopisů má charakter prosebných listů. Tak prosil jistý „redaktor někdejšího monarchistického listu" carevnuvdovu o malou výpomoc 50.000 rublů, aby „si mohl vzíti za cíl, obnovení práv nešťastného syna carevnina". Jistý „chemik" prosí o 100.000 rublů, aby „pomocí chemické obstrukce zlepšil osud Mikuláše II."

Poživatiny vydávají se členům bývalé carské rodiny na lístky a dle předpisů platících pro ostatní občany. Žádost Marie Feodorovny, o tři libry cukru pro zavařování ovoce, musila býti tudíž odmítnuta.

□ □ □

RODINA WINDSORŮ.

Anglický král Jiří, umínil si jak známo, každou památku původu své rodiny úplně zastříti a to jak ve svých erbech tak i predikátech. Na místě starosaského titulu, přijal anglické jméno Windsor. Poněvadž tento královský akt nebyl věcí soukromou, musil se státi v dohodě s vládou. Jak oznamuje Journal de Genéve, byla změna jména provedena koncem července. Celý kabinet, jemuž předsedal sám král byl shromážděn, zástupci kolonii byli representováni Mr. Andrewem Fischerem z Australie, Mr Schreinerem, vrchním komisařem jižní Afriky a generálem Smutsem. Král podepsal proklamaci, v níž sděluje veřejnosti, že se zříká všech práv a hodností německých a že pro budoucnost přijímá jméno Windsor. Tato ceremonie odehrála se způsobem, co nejjednoduššim. Král a generál Smuts objevili se v khaki-uniformě, ministři v černém. Tímto aktem smazala anglická královská rodina svoji poslední vzpomínku na svůj německý původ. Princové a princezny anglické odstraní ze svých erbů saské pole nahradíce ho anglickým. S výjimkou prince Walesského mají nyní titul Windsorští. V anglii oceňuje se toto rozhodnutí královo, co projev a důkaz, pravého, demokratického smýšlení. Zdá se, že králi na těchto projevech mnoho záleží. Tak na př. přijal při poslední své cestě na frontu, oficielně francouzské zpravodaje, což bylo dosud považováno za zhola nemožné.

Pohřeb padlého německého důstojníka v nepřátelské zemi.

Odpočívající hlídka v lesích u Pinsku.

□ □ □

MATKA NÁRODA.

Kateřina Berežovská, známá ruská revolucionářka vrátila se, jak oznamuji zahraniční listy v triumfu z vyhnanství do vlasti. Tato žena, byla pravou mučedníci myšlenky svobody na Rusi, má věru pohnutou minulost, jejíž mnohé detaily tanou zajisté dosud na mysli jejím současníkům. Ve francouzském časopise „Revue", nakreslila Ruska Věra Starkov-ova, obrázek charakteru Berežovské, jíž nazývá babičkou revoluce, poněvadž jest v pravdě předkem všech

revolucionářských generací, které nastoupily smutnou pouť na Sibir: Za cara Alexandra III., věnovala se Kateř. Berežovská, jejíž manžel náležel ku straně liberální, obrané mužíku. Zastávala názor, že ruský sedlák je klaman povolením zdánlivých svobod, které ho vážou tím více v poddanství. Katerina opustila muže i děti a resignujíc na všechna práva svého stavu, za sedláka odená, putovala ode vsi ku vsi, žijíc život mužíku, které učila psáti a čísti.

R. 1878 byla zatčena a vypovezena na Sibíř. Tu se ukázala ohromná její duševní síla: dvaadvacet let snášela utrpení vyhnanství, živíc sta nešťastníků, výdělkem ze své malé ovocnářské zahrady, kterou sama obdělávala. Dovedla vzbudit zájem svých vzdálených přátel, nad neštěstím vypovězenců a dala vznik výpomocnému komitétu pro vězně. S ohledem na neslýchané trýzně svých spolutrpitelu, uminula si tato srdnata žena uprchnouti do ciziny, aby tam vzbudila všeobecný soucit. Podnikla dva pokusy o útek: nejprve (1880) prošla s pěti jinými vypovězenci, nezměrné lesy a močály sibiřské, jimiž bylo nutno brodit se až po kolena.

Kterési noci byli nešťastníci obklíčeni smečkou vlků. Kateřina Berežovská, rozdělala veliký oheň, aby je zahnala a to se skutečně podařilo, ale za to objevili se četníci. Hrdinná žena a jejich pět soudruhů obdrželo 40 ran knutou. Kateřině chtěli trest odpustiti s odůvodněním, že má srdeční chorobu. Leč ona stála na svém vytrpěti trest jako ostatní. Svoji péči o vypovězené pěstovala dále, a teprve po dvaadvacíti letech vrátila se do Ruska a mohla tu obejmouti opět svého syna. Ihned po svém návratu chopila se znovu revolucionářské činnosti a tak jako v mládí, putovala i nyní ode vsi ku vsi. V Simbirsku byla však znovu zatčena a v petropavelské pevnosti v Petrohradě uvězněna. Pomoc advokáta ku její obraně povolaného, zamítla. „Nač to?" pravila. „Nezměnila jsem se a moji soudci rovněž ne!"

R. 1907 byla po třetí vypovězena na Sibíř; r. 1913 dvaašedesátiletá, měla tolik síly a odvahy pokusiti se o útěk. Leč četníci nalezli její stopu a tentokráte byla zavlečena do ledových plání Sibíře. Ještě v Irkutsku byly dveře její cely bedlivě v noci střeženy a uzavírány.

Paní Starkov-ová končí své líčení otázkou: „Jaký asi musil býti návrat babičky revoluce a jak asi pohlížela tato stařenka, vyhublá a sešlá bídou vyhnanství, na uskutečnění svého snu?"

Generál Brusilov, bývalý, mnohokráte jmenovaný, nejvyšší velitel ruských vojů a generál Gučkov, který byl nedávno zatčen pro podezření z tajných styků s bývalým carem.

Dva angličtí letci sestřelení ze vzdušných sfér flanderských.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 22. srpna. Italské bojiště: Obec Vrh byla přenechána Italům. Na Krasu odraženy silné útoky. Na západní fronte nové boje u Ypern, v Artois a u Verdunu. Německé vzducholodi podnikly nový útok na anglické pobřeží.

Dne 23. března. Všecky naše posice na Soči uhájeny proti útokum italské presily. — Ve Flandrech a u Verdunu se bitvy stupňují. — V Německu dosazen komitét říšského sněmu a spolkové rady, kterému bude vláda podávati zprávu o všech otázkách zahraniční politiky.

Dne 24. srpna. Východní bojiště: U Soveje a severně Susity útočil nepřítel několikráte marně. Severně Dněstru útočí Rusové silnějšími výzvědnými oddíly. Jinak nic významného. Italské bojiště: Jedenáctá bitva na Soči trvá. Na planině Bainsizza-Svatý Duch podnikli Italové, používajíce stále nové posily, opětné těžké útoky proti čáře jižně Vrhu. Nedocílili nikde úspechu. Se zvláštní prudkostí útočila třetí italská armáda opet mezi Wippachem a mořem. Kdežto na severním křídle kolony mísy byly roztrušteny našimi bateriemi, došlo jinde, zejména mezi Kostanjevici a pobřežím k hodinovým bajonetovým bojum. Dík své udatnosti a vytrvalosti odrazili naši obránci Krasu vítězně všecky útoky nepřítele, provádené namnoze přesilou. Ve Flandrech odražen nový anglický útok u Westhoeeku. Kanadské vojsko podnikalo marné útoky proti Lensu. U Verdunu pokračovaly tuhé boje. Němci vyklidili výšinu 304. Dle francouzské zprávy obnášejí ztráty Němců u Verdunu od 20. srpna 8.000 zajatců, 24 děl a 200 strojních pušek.

Dne 25. srpna. Podél Dviny, u Smorgonu, u Lucku, Tarnopolu, mezi Prutem a Moldavou a v údolí Oitozu oživla nepřátelská dělostřelecká činnost. — Oitozu oživla nepřátelská děleostřelecká činnost. — Italské útoky proti Monte San Gabriele odraženy. Na planině Banšice sv. Ducha zřídili jsme podle situace vytvořené boji u Vrhu naší obranu na nové čáře. Nepřítel napadl na několika úsecích po prudké dělostřelecké přípravě staré, námi vyklizené posice a vrazil, jsa našimi bateriemi dukladně bombardován, při svém výpadu do prázdna. Teprve k večeru začalo se na jednotlivých bodech opětně bojovati. Počet nepřátel, které jsme zajali od počátku bitvy do t. m., obnáší 250 důstojníků a přes 8.000 mužů. Letecká činnost je také v II. sočské bitvě neobyčejně čilá. Za pomoci Angličanů a Francouzů jsou italští letci všude s to, aby vystupovali proti našim s několikanásobnou převahou. Sestřelili jsme od 18. do 24. m. m. 12 nepřátelských letců. — U Ypern rozvinuly se opět čile dělostřelecké boje. Východně od St. Jo- sra zil se útok, zahájený vyčišťováním jednoho ho hnízda, s útokem nepřátel. Po odražení nepřítele byla z mýšlená akce námi úspěšně provedena. Po obou stranách silnice Ypern-Menin pokusili se Angličané opětně vniknouti do našeho postavení. Na severozápadním okraji lesa Herenthage romáčkli naši čáru poněkud do zadu, jinak byli se značnými ztrátami odrazeni. Na několika místech ztroskotaly nepřátelské výzvědné výpady. Silná oddělení nepřítelova, která za pozdních hodin večerních postoupila proti našim čarám u Lensu bylo po tuhém boji muže proti muži zahnána do svých východisk. U Verdunu útočili Francouzi proti německým posicím na potoku Forgesu, mezi Melancourtem a Bethincourtem. Byli odraženi.

Dne 26. srpna. Živější dělostřelecká činnost na frontě arcivévody Josefa a Böhma-Ermoliho. — Na italské frontě zuřil tuhý zápas o Monte San Gabriele. Nepřítel nikde neprorazil. Obsadil jen Monte Santo. — Ve Flandrech živé boje dělostřelecké, též na Aisně a u Verdunu. Nepřátelský útok z výšiny 314 byl odražen.

Dne 27. srpna. Italské bojiště: Jedenáctá bitva na Soči trvá. Útoky nepřítele namířeny byly opět proti našim posicím na planině Bainsizza-Svatý Duch a severně Gorice. Boj byl veden se zvláštní rozhořčeností východně Anzzy. Udatní obránci ubránili se proti všem útokům. Též proti Monte San Gabriele útočil nepřítel marně. Na ruském bojišti u Jakobstadtu vyklidil nepřítel některé posice, které zaujali Němci. — Na Balkáně nic nového. Před Verdunem, západně Mosy panoval v celku klid. Na východním břehu bylo rozhořčeně bojováno. Po bubnové palbě u Beaumontu, v lese Fossesu a v lese Chaune zahájili Francouzové nové útoky a zatlačili nás z počátku z Beaumontu a z části lesů. V protiútoku byla vesnice a lesy znovu dobyty a několik set nepřátel zajato. Večer přešly francouzské síly opět k útokům, které opět vedly k bojum o Beaumont. — Řecko povolalo do zbraně 12 ročníků záložníků. — Čtyřdohoda vyjednává s Japonském o použití japonské pěchoty na ruské frontě. Několik tisíc čínských důstojníků a vojáků nabídlo Rusku své služby.

Dne 28. srpna. U Soveje na sedmihradské frontě

Z ulic Amsterodamu, jež podobně jako Benátky rozkládají se na celé řadě mořských ostrůvků, kdysi slavné centrum obchodu, umělců a učenců.

Stopy 16. století v Amsterodamě, posledním to útulku našeho slavného krajana mistra J. A. Komenského. Dům umělců pocházejících z r. 1598.

musela být jistá nedávno dobytá výšina před útokem nepřátelské přesily vyklizena. Východně Černovic dobyta vesnice Bojan a výšina Dolzok. Přes 1.000 Rusů zajato, 6 děl uloupeno. — Bitva na Soči trvá. Italové podnikají hlavně na planině Sv. Ducha silné útoky čerstvými silami. Nepřítel byl jinde odražen. — Ve Flandrech zahájeny nové silné anglické útoky mezi Langemarckem a tratí Roulers-Ypern. Jen u Fl zenbergu docílil nepřítel menší výhody. U Verdunu ochably boje. Obec Beaumont po střídavých bojích zůstala v rukou německých. Na ostatních bojištích nic zvláštního.

□ □ □

SMĚS.

Z parlamentu. V parlamentě se opět pracuje. Minulý týden zasedal výbor válečně-hospodářský, vyživovací, sociálně-politický, sociálně-pojišťovací, zdravotnický, živnostenský na tyto dny je svolán výbor pro válečné uprchlíky a výbor ústavní. Ministerský předseda dr. ryt. Seidler vyjednává už se stranami o pracovním programu podzimního zasedání parlamentu, který svolán bude kolem 20. září. Program bude rázu čistě hospodářského a finančního, politické otázky budou odloženy. Také ohlášené porady vlády s činiteli parlamentu a válečnými říšskými i zemskými orgány aprovisačními jsou v plném proudu a v nejbližší době uskutečněna bude celá řada opatření na poli výživy lidu a zásobování. Kabinet rakouský vyjednává také s novou vládou v Uhrách stran provisorního rakousko-uherského vyrovnání. Parlament uherský sejde se v první polovici září a bude zahájen programovým prohlášením dr. Wekerleho.

Mraky nepřátelských letců na Monte Sauto. Italové užívají v boji na Soči neslýchaný počet létadel. Přes 233 francouzských a italských létadel účastnilo se útoku na Monte Santo. Bylo to skutečné mračno létadel ve výši 300—400 m, takže naše vojska nebránila se jen útočícímu nepříteli, ale byla nucena krýti se palbou strojních pušek proti letcům.

Papež nemá velkých nadějí. Apoštolský delegát Spojených Států Msgr. Banzano podal v Kansas City toto prohlášení: Podle zprávy z vysoce postavené strany mohu ujistiti, že papež naprosto nemyslel, že by se válčící státy dohodly v krátké době, ale myslel, že může učiniti hlavám válečných národů nestranné návrhy, které by mohly konečně vésti k míru.

Wilson ruské vládě. Wilson poslal ruskému kabinetu odpověď na notu Tereščenkovu z 5. srpna. Odpověď jest velice povzbuzující. Wilson zdůrazňuje, že je přesvědčen sice o nesnázích ruského kabinetu, že však doufá, že ze všech těchto bojů v poslední době vyjde nové silné Rusko, které bude vystavěno na základech svobody, rovnosti a spravedlnosti.

Rozdělování střeliva na palubě německé bitevní lodi

Účel verdunské bitvy. „Ruský Invalid" dostal od svého důvěrníka ve francouzském hlavním stanu zprávu o přípravách generála Pétaina k verdunské ofensivě: Po obrovských bitvách ve Flandrech přikročí francouzská armáda v pečlivě zvoleném prostoru k ofensivě, aby ruské armádě umožnila co nejhladší odpoutání se od nepřítele. Francouzské vojsko vybojuje ruskému čas ku ozdravění. Podle dosavadních příprav, které Pétain učinil, možno pokládati za jisto, že pak vzplane největší bitva světové války. Bojů se zúčastní všechno francouzské vojsko i s generálními zálohami. Francie podniká ve svém a v ruském zájmu poslední ohromné úsilí, aby nepřítele setřásla s domácí půdy. Na 5000 děl všech ráží rozdrtí nepřátelská postavení.

Kubou zabavené německé parníky o 25.000 tunách byly předány k používání Spoj. Státům severoamerickým.

Vůdci bolševiků. Lenin, Zinovijev, Kolontaj, Parvus, Finstenberg, Kozlovský, Rošalja, Roskolnikov, Semaška a Sacharov byli postaveni, dle „V. s. v. U.", před petrohradský soud pro velezrádu.

Pivo se nesmí z Uher vyvážet. Ministr obchodu zakázal vývoz piva z Uher do rakouských zemí.

Co stojí stát jeden voják? Tuto zajímavou otázku zodpovídá na základě statistických dat kterýsi ruský časopis. Nejmenší výlohy způsobuje státu voják ruský, totiž 618 marek ročně. Potom přijde co do drahoty voják rakouský, který stojí roč. 860 marek. Značně dražší je voják italský, ten stojí 1058 marek. Francouzský voják stojí stát 1114 marek a německý 1190 marek. Nejdražší je voják anglický, který nerad se vzdává svých pohodlných zvyklostí. Způsobuje ročně státu výlohy v částce 2.134 marek. V Rusku je levno a voják anglický je zvyklý dobře žíti, jen se vysvětlují velké rozdíly výloh.

Omezení výkrmu v sanatořích. Říšský zákonník z 25. srpna uveřejňuje nařízení vyživovacího úřadu, kterým se omezuje přijímání strávníků do sanatoří k vůli tomu, aby dostali bohatou stravu. Příště bude k tomu nutno lékařského vysvědčení a bude moci vedle přijatého jen jedna doprovázející osoba být připuštěna k stravování. Nařízení týká se dále revise a pokut pro přestoupení.

Na Slovensku svítá. Poslední číslo „Slovenského Týždenika" přináší na úvodním místě výzvu k slovenskému lidu, aby vzhledem k novému režimu v Uhrách, jenž je režimem svobody a všeobecného hlasovacího práva, pohnul se a hlásil o svá práva. Ve všech městečkách a obcích mají býti pořádány schůze, o nichž se mají podávati zprávy novinám. Zdůrazňovati se má všeobecné právo slovenské školy a pracovati pro hospodáské povznesení zakládáním hospodářských sdružení, založen a pod. „Slovenský Týždeník" a „Národnie Noviny" splynou v jeden list a budou vycházeti v Budapešti jako deník.

Elsasko-Lotrinsko vévodstvím? „Wr. Allg. Ztg." sděluje ze Strašburgu: Ve zdejších kruzích živě se mluví o nastávající změně ve správě Elsaska-Lotrinska. Z Elsaska-Lotrinska má býti utvořeno vévodství a touto záležitostí bude se zabývati německý říšský sněm v zářijovém zasedání. V čele nového vévodství měl býti postaven bavorský princ, poněvadž však s této strany došlo zásadní odmítnutí, bude jmenován regentem Elsaska-Lotrinska člen katolické linie domu Urach.

Z německé říše. „Deutsche Tageszeitung" přináší z vážené strany úvodní článek, v němž ostře kritisuje mírovou resolnci říšského sněmu, obrací se proti požadavku míru bez odškodnění a územního zisku a praví: Německé národní jmění bylo před válkou od-

Tajemství černé věže.

Baron tiskl ji ruku a šeptal:

„Margitto, buďte ujištěna, zachovám klid, opanuji se. Neurazím vás už více a budu ve vás respektovati příští baronku z Rottenhallu."

„Doufám, že dostojíte svému slovu" — dodala Margitta a přenechala přemoženému obě ruce, který je se slzami v očích pokryl vášnivými polibky.

KAPITOLA X.

Kriminalistovy dohady.

Lora byla obratnou a vydobyla si na zámku Rottenhallu velice brzo zcela zvláštní a pevné postavení.

Než baronka s Marou odjela předala stará cikánka všecky klíče a celé hospodářství zcela do rukou Běty.

K Lořc pravila Bella:

„Vás prosím, abyste nad vším vedla vrchní dozor."

Když stará cikánka se svou dcerou baronkou opustila zámek, sblížila se Lora, ještě více se starou Bětou. Pomáhala ji při příležitosti a získala si brzo úplné její přízně, takže ji brzo i klíče svěřovala.

Pro baronovy děti byl angažován také domácí učitel, doktor Frant. Lister, který pohlížel k Lořc, jako k vyšší bytosti o děti se velice svědomitě staral a Lořc, kde jen mohl prokazoval ochoty.

Také dnes tomu tak bylo. Děti vzal učitel sebou do lesa, Běta si ulehla a Lora mohla sama odebrati se do parku.

Právě dnes dostala telegram od policejního komisaře dr. Wolffa, který ji v depeši prosí o rozmluvu, protože má pro ní důležitou zprávu. Lora odpověděla telegraficky, že čeká v 5 hod. odpoledne v zámeckém parku.

V ustanovenou hodinu dostavil se dr. Wolff. Jeho obličej byl vážný.

„Přinášíte něco nového?" tázala se Lora.

„Ano."

„Dobré věci?"

„Bohužel nikoli."

„Co se stalo? Našel jste stopu?"

„Stopu jsem našel."

A ukazoval Lořc klobouk a tašku, která nalezena byla u Žofinského mostu na břehu Dunaje.

Lora zbledla.

„Poznáváte oba tyto předměty?"

„Ano, to je klobouk a taška mého otce. Jak k nim přišel?"

„Byly nalezeny na dunajském břehu."

Lora vykřikla a komisař se obával, že mu padne do mdlob.

„Uklidněte se slečno" — pravil komisař. „Nevěřím v sebevraždu profesora Henninga."

„Také já nevěřím. K podobnému činu nebylo příčiny" — zvolala Lora. Já naopak nabývám stále silnější přesvědčení, že baron Rottenhall něco hrozného spáchal. Jediný Rottenhall to mohl býti! Jen on měl příčiny, obávati se mého otce. Jeho výmluvy neberu vážně, také jeho oznámení. Ostatně takhle jedná každý rafinovaný zločinec, chce-li odvrátiti od sebe podezření. Proč pak baron Rottenhall nyní odjel?"

„Vaše prohlášení je oddůvodněné také já nemohu věřiti v sebevraždu prof. Henninga tak dlouho dokud nebude nalezena jeho mrtvola."

„Pátrám už dlouho po důkazech proti baronovi" pokračovala Lora a jsem přesvědčena, že je můžeme nalézti jen zde, na zámku. Zde musíme pane komisaři přikročiti k dílu."

„Ale i když máte sama všude přístup a klíče ke všem zámeckým místnostem, přece sotva něco pořídíte, když nebudete míti po ruce kriminalistu. Ale mám myšlenku: Propustíte některého zámeckého úředníka a já nastoupím jeho místo, načež se pustíme oba do práce."

„To je těžká věc. Nemám práva propouštěti personál. Ale může to učiniti doktor Werner, který má všecky plné moci. Ostatně napadá mi právě, že inspektor zámecký dnes těžce onemocněl a je upoután těžkou horečkou k lůžku. Doktor Werner mohl by mu zakázati vstáti z lůžka a povolati vás na jeho místo."

„To je znamenité. Teď jen je zapotřebí, abyste došla k Wernerovi, aby ihned podnikl potřebné kroky. A nezapomínejte na starou Bětu. Hleďte, ať vám sdělí všecky povídačky, staré i nové. Ono na každém klepu něco pravdy bývá.

Komisař se rozloučil s Lorou, která odebrala se ihned k doktoru Wernerovi.

KAPITOLA XI.

Nebezpečná hra — ztracena.

Baron Rottenhall dlel s Margittou v elegantním Wiesbadenu, kde právě zahájena byla lázeňská saisona. Seděl vedle Margitty na verandě velké kavárny, když přišel sluha a předal mu dva dopisy. Když přečetl první list, podal ho Margittě.

„Zde je dopis od mého advokáta. Píše mi stran rozvodu."

Při tom naklonil se baron k Margittě a zašeptal.

„A teď doufám, nebudete ke mě tak chladná."

Margitta však s úsměvem odvětila:

hadováno asi na 330 až 390 miliard marek, z čehož ostatně 50 miliard, železnice, doly, pozemky atd., nalézalo se již v rukou jednotlivých států a obecních svazů. Toto celé národní jmění jest již z dobré polovice postiženo válečnými výlohami, závazky rentovými a mnoha, mnoha jinými položkami výdejními. Úroky, umořovací lhůty a zvláště v prvním desítiletí po uzavření míru silné závazky vyžadovaly by v nejbližší době nové roční daňové zatížení v obnosu asi 12 miliard, kdežto dosavadní roční rozpočet říše obnášel jen asi 3½ miliardy marek. Kdo má vzíti ohromné břímě na svá berda?

Osud Kladska. Dr. E. Chalupný píše v agrárním „Večeru": Čeští poslanci v prohlášení svém ze dne 30. května žádali spojení všech větví československého národa v jeden celek v rámci Rakouska. Tím neomezuje se český program na Rakousko nynější; neboť kdyby v budoucnosti říše habsburská se zvětšila o území, na kterém žijí Čechové v jejím sousedství v Kladsku a pruském Slezsku, samozřejmě přivtělilo by se území to zároveň k českému státu i k říši habsburské, právě tak jako v 18. stol. bylo odňato současně českému státu i dynastii habsburské. Český program tedy zásadně nevylučuje zmíněná území z příštího českého státu, naopak princip národního sebeurčení důsledně vyžaduje, aby Rakousko a český stát zároveň tato česká území reklamovaly. Skutečné provedení tohoto požadavku pak je mnohem snadnější, než kteréhokoliv jiného, neboť lze to provésti klidně dohodou mezi spojenými říšemi: rakouskou a německou. Jak známo, vláda vídeňská nedávno podnikla kroky k úpravě t. j. změně hranic mezi Čechami a Saskem. Proč by nebylo možno zároveň provést úpravu hranic mezi Slezskem rakouským a pruským, kterým by české území Opavska ležící od Slezska pruského připadlo k rakouskému za přiměřené kompensace v severním Opavsku, obydleném Němci, a obdobně v Kladsku? Obyvatelé území takto vyměněných, Čechové i Němci, byli by s výměnou tou jistě spokojeni, a Prusku by tím ubyl jeden obtížný národnostní problém. Tudíž: vrácení českých obvodů Kladska a pruského Slezska k Rakousku a příštímu státu českému je program nezbytný pro národ český a užitečný pro Rakousko i Německo. — Dodáváme: Církevně patří Kladsko i Ratibořsko k diecesím pražské a olomoucké, část Opavska pak zase k diecesi vratislavské.

Tabáčenky. Směrodatné kruhy zabývají se přípravami k vydání lístků na kuřivo, tedy „tabáčenek". Za podklad při výpočtech spotřeby tabáku bude vzat příděl trafikám v posledních šesti měsících. Přípravné práce budou co nejdříve skončeny. Týdenní spotřeba pro osobu je určena na 10 doutníků anebo 25 cigaret. Ohledně přídělu cigaretového a kuřivého tabáku bude rozhodnuto později.

□ □ □

Rekvisice zvonů v elsaské vesnici. Zvon, těžký 64 metrických centů, který nebylo možno nijak spustiti s věže, byl hozen na dlažbu.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

K nové úpravě spotřeby mouky. Normální dávka mouky bude jako dosud obnášeti u osob na veřejné zásobování odkázaných 200 gr. na osobu a den, to jest 1400 gr. na týden; z toho bude vydáno 500 gr. mouky a 900 gr., připadne na chléb ve váze 1260 gr. na týden. Dávka tudíž zůstala stejná, ale slibuje se, že chlebové lístky budou z nové sklizně plně honorovány. Pro osoby těžce pracující ponechává se zvýšení dosavadní (300 gr. tedy o půl chlebového lístku). Přídavky krup, krupice, ovesné rýže a těstovin budou se přidávati dle pohotových zásob až do čtvrt kg. týdně především osobám těžce pracujícím a třídám méně majetným, a sice teprve od 1. října. Nejdůležitější ustanovení je, že budou na tyto přídavky vydány nákupní legitimace.

Pečení chleba z celého žita. Chléb připravený jen z mouky, která skládá se převažně jen ze škrobu a bílkovin, nestačí k úplné a dostatečné výživě, proto že se béře ze zrna jen vnitřek a obal (otruby), bohatý na fosfor, síru, vápno, draslo, sodík, železo, hliník, hořčík, křemík, chlor, dává se dobytku. Proto navrhl svého času ředitel rolnicko-mlékařské školy p. Ant. Losan v Plzni, aby se chléb pekl z celého žita a to následovně: Žito se močí dle teploty ročního počasí na 4 až 6 dní ve vodě, až změkne. Na to se protlačí strojkem na rozmělnění masa. Třeba však do strojku toho dáti udělati ještě jednu jemně dírkovanou vložku, aby se docílilo jemné kaše, která se musí zahnísti ještě s něco málo moukou a kvásku a dáti prokvasiti. Takto upečený chléb je velice vonný, chutný, výživný a prý i lehko ztravitelný. Je ovšem černější, ale to dnes, kdy žito vymílá se takměř do poslední slupky a kdy míchají se k němu brambory a vše možné, není žádnou překážkou. Chléb tento je rozhodně lepší, než nynější válečný. — Zkoušejme vše a to nejlepší podržme.

Nový způsob množení cibule. V Rusku se množí cibule zajímavým a což nejhlavnějšího úsporným způsobem. Nevysazují tam sazečky celé, nýbrž rozdělují před sázením každou cibulku na dva, větší i na čtvrti dílv, hledíce k tomu, aby při každém zůstalo něco kořínků, vyrážejících na spodní plošce, To se stane několik dnů před vysazováním, aby řezné plochy zaschly. Když se pak cibulky vysadí, zakoření brzy a vyvinou se z nich právě tak pěkné a velké cibule jako z celých sazeček. Tento způsob má prý tu výhodu, že při tom žádná cibule nežene do květu.

Jantarové předměty rozlámané slepíme přetaveným kanadským balsámem, nebo klovatinou mastixovou na prášek utlučenou, se lněným olejem dobře utřenou a na mírném ohni rozehřátou. Rozlámané částky se dobře očistí, nad žhavým uhlím ohřejí a touto směsí potrou, pevně se k sobě přitlačí a nechají se ponenáhlu vychladnouti. Potom se povrch lihem očistí a vlněným hadříkem uhladí.

Skleněné zátky zabroušené, pevně v hrdle láhve tkvící, po delší době těžko se otvírají a často praskne láhev, jejíž střepy bolestně pořezávají prsty. Bez veškerého násilí, ponenáhlu takovou zátku šroubovitým pohybem vytáhneme, zahřejeme-li hrdlo láhve buď mechanickým třením, anebo ponořením do vlažné vody, kterou zvolna více zahřejeme. Varujme se zaschlou zátku z hrdla násilně vytahovati.

Květiny v pokoji zbavíme škůdců, když lupení navlhčíme zeleným mýdlem ve vodě rozpuštěným, nebo si pořídíme roztok jedlového oleje, jímž lupení a větvice otíráme, načež rostliny důkladně čistou vodou zkropíme. Tak se čistí zvláště rostliny palmovité, aralie a vůbec pokojové rostliny s listím vždy zeleným.

„Jste na omylu, zůstanu touž jakou jsem dosud. Jakmile se bude opakovati scéna z Norimberku, ihned odjedu."

„Zapomínáte, že jsme už snoubenci. Snoubenci se alespoň políbiti mohou!"

„Já to nedovolím," odvětila Margitta.

„A to má býti láska?"

„Nechte mi trochu času, milý barone. Neřekla jsem vám dosud, že vás miluji. Musím vás ještě lépe seznati, zvyknouti si na vás, snad budu potom důvěřivější... Ostatně čtěte svůj druhý dopis.

Baron roztrhl obálku, která měla německou známku a razítko z Norimberka.

Dopis obsahoval jen několik řádek. Rottenhall je přečetl a pohlédl ostře na Margittu, pravil ale na oko lhostejně.

„Píše mi jistý Jäger, akademický malíř."

Margittou to trochu škublo, hned se ale opanovala.

„Co chce od vás?"

„Prosí mne o rozmluvu. Ale mne se zdá, že jsem to jméno už slyšel. Aha, už vím, není to týž malíř, kterému jste modelem?"

„Ano, to je on!"

„Rottenhall nezmínil se ani slůvkem o tom, že zná blíže malíře a že je v jeho ateliéru. Klidný ton Margittin a lhostejnost, jakou dávala na jevo, ho pomátla.

Náhle ho něco napadlo.

„Jak ten člověk ví, že jsem byl v Norimberce a že jsem nyní ve Wiesbadenu?"

Margitta pokrčila rameny.

„Proč se tak tážete? Jak já to mám vědět?"

„Snad je mladý ten muž už zde. Ohlašuje mi v dopise svém svůj příjezd do Wiesbadenu."

Margitta jenom s velkou námahou potlačovala své rostoucí rozčílení, a aby zmátla barona počala zívati.

„Jak se zdá nudíte se?" pravil baron náhle ostrým tónem a upřel přísný pohled na Margittu.

„A nemám se nuditi? Ta hudba zde, ti elegantní lidé — — a vy.

Baron nenechal ji domluviti.

„Nenamáhejte se slečno. Pozoroval jsem vás. Postřehl jsem, jak jste změnila obličej. Nevěřím vám už ani slova!"

„Změnila jsem svůj obličej?"

„Ano, když jsem pronesl jméno malíře."

„Nesmysl!"

„Žádný nesmysl! Chcete mne odbýti krátkým slovem. To se vám ale nepodaří. Už tehdy měl jsem podezření."

Margitta ztrácela trpělivost.

Naklonila se k baronovi, pohlédla na něho ostře a pravila s důrazem:

„Činím vás pozorna na to, že nejsem tuze trpělivá. Nejsem také nikterak ochotnou, snášeti vaši žárlivost — —"

„Dáváte mi těmito slovy důkaz, že žárlivost moje je oprávněná."

Místo odpovědi obrátila se Margitta a prohlížela si elegantní dámu, která právě šla kolem stolu.

„Skvostná je to toiletta," poznamenala lhostejně.

Baronovi stoupala krev do hlavy.

„Děláte si ze mne blázny? Což pak jste neslyšela moje slova?"

„Buďte rád, jestli jsem je neslyšela."

„To nejsem. Když mám oprávněné příčiny k výčitkám, chci býti vyslyšen! Ospravedlňte se! Proč jste sklopila své oči, když jsem se zmínil o malíři Jägrovi.

„Teď toho mám dost!" — zvolala Margitta. Takovou sekaturu za žádných okolností nehodlám snášeti!"

„Ale podváděti byste mě chtěla s tím mladíkem."

„Barone Rottenhalle!"

Baron Rottenhall dal se ve své žárlivosti strhnouti až příliš daleko. Koulel očima a divoce pohlížel na Margittu.

„Vždyť já vím, proč se nechcete ospravedlniti. Protože nemůžete! Věc je pro mne zcela jasná. Odkud ví ten floutek, že jsem z Norimberka odjel do Wiesbadenu? Sama, jste mu to napsala. Vím to jistě, aniž bych čekal na vaše doznání. Touha po něm diktovala vám váš dopis. Považujete mne za tak velkého hlupce?"

Margitta beze slova povstala. Obličej její byl bledý jako stěna.

„To vím, že vám není vhod, když vám někdo říká pravdu. Ale já vám řeknu ještě více. Víte, jaké je vaše počínání? Sprosté, rozumíte mi sprosté!"

Margitta už neposlouchala, nýbrž spěchala do svého pokoje. Oddechla si teprve, když uzavřela za sebou dveře svého pokoje.

Konečně může udělati konec odporné této komedii. Nejvyšší byl už čas.

V tom někdo zaklepal. Margitta otevřela a do pokoje vstoupil — Robert Jäger.

„Ty jsi zde?" — zvolala k smrti polekaná.

„Jak vidíš. A pozoruji, že nejsem hostem vítaným."

„Jak to můžeš tvrditi, byla jsem jen překvapena, kterak jsi se dozvěděl, že jsem ve Wiesbadenu?"

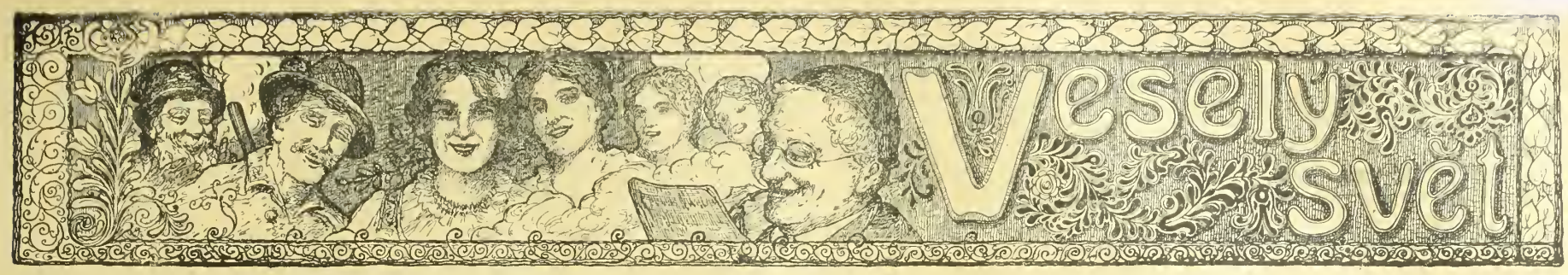

Je to pravda?

„A vy tedy máte tmavou komoru? A já vždy myslil, že nefotografujete."

„Ale prosím vás, kdo dnes nemá — tmavou komoru."

*

Starostlivost.

Muž: „Dnes jsem měl věru hrozný sen. Zdálo se mi, že jsem kráčel po mostě a náhle jsem spadl do vody."

Žena ustrašeně: „Ach Bože a nebylo tam zábradlí?"

*

Výhodná voňavka.

„To je báječná voňavka, co nyní máš. Nevoní sice lákavě, ale aspoň si nikdo v hospodě vedle nás sedne."

*

Kasarničina.

„A vyřídil jste tu věc desátníku?"

„Prosím ještě jsem k tomu nepřišel pane šikovateli."

„A u čerta jak to vůbec přijde, že jste na to přišel — že jste dosud k tomu nepřišel."

*

Pro jistotu.

Pán k pokoutnímu obchodníkovi: „A poslyšte — hořejí ty sírky také.

Prodavač: „To prosím tvrdit nemohu, ale račte si koupiti i zapalovadlo k tomu. Nebude-li hořet jedno, bude hořet druhé."

*

Vyučený.

„Vy se ucházíte u mě o místo sklepníka? Ale upozorňuji vás, že je u mě často bouřlivý nával!"

„Jen žádné obavy prosím! V roce 1916 nosil jsem na frontě jídlo až do předních linií."

*

Zapomněl.

Zloděj k zloději stojícímu nepohnutě ve zvěřinci před klecí lví."

„Ale člověče, co tu tak smutně stojíš."

„Ach máš pravdu, on je v kleci vlastně lev a ne já."

*

Všechno.

Rybář hledající marně červi: „A jak to, u všech všudy, že tu nejsou žádní červi."

Kluk: „Jó — to voni je taky asi zrekvírovali."

*

Žena.

„A tvůj ženich dostane jistě odškodnění za to, že mu spadl květináč na hlavu?"

„Jaká to otázka? Možná, že měl dokonce to štěstí, že z toho zblbne a dostane doživotní rentu — ale pak bych si jej ihned vzala."

*

Pro letní hosty.

Hospodář prohlížející vlhkou komůrku: „To bude trochu tmavé a vlhké pro našeho vepře. Ale víš co ženo, zařídím to pro letní hosty."

*

Venkovan v městě.

Nikdy se sice neptám policajta na ulice, ale tentokráte musím — každý jiný by se na mne ihned vrhl k vůli bramborám a máslu.

*

Chléb náš...

Brrrrr — to je ale vlhký chléb. Ten byl jistě pečen v potu tváře.

*

Ze soudní zprávy.

Temnota jíž byl zastřen zločin, byla náhodou objasněna světelnými obrazy.

Strach má velké oči.

„Vy mě zvete na oběd? Děkuji pěkně přijdu tedy pozitří. Nemoc už pominula a chuť je den ze dne lepší."

„Ach — tedy přijďte prosím již zítra."

*

Dcerka juristy.

„Maminka říkala, že bude tatínkovi, až se vrátí z války žalovati, že jsi nebyla hodná."

„Nic nedělá a nebojím se! Co pak nevíš, že po válce přijde amnestie."

*

Dětské nápady.

„Nu Karliku, čáp ti zase brzo přinese bratříčka, aneb sestřičku."

„Já vím, ale až v září."

„Proč až v září?"

„Tatínek přece říkal, že čáp chodí v devátém měsíci."

Aha.

„Pivo se prý bude vařiti nyní na 60 proc."

„To proto, aby pivovary měly 20 proc."

*

Vše přidražilo.

„Nevím proč by měla býti starost dražší?"

„Inu zkuste to jen a zapíjejte ji při víně!"

1917.

Host k hostinskému: „Já se posadím venku, do zahrady, tam je zdravější vzduch."

Hostinský: „Ale áno — áno — a až budete chtít něco pít — přijďte si do vnitř."

*

Znamení.

„Mě se zdá, že jsem si vybral pěkného zeťáčka! Ani jedna gratulace nedošla na oznámení k sňatku za to ale 10 výstrach."

*

Škoda.

„Žena půjde teprve na letní byt."

„Ach, to budete tedy zase slaměným vdovcem?"

„Chyba lávky. — Musím tentokráte s ní."

*

Pánové, ten lump jsem já!

Slavný hudební skladatel Haendl složil k slavnosti utrechtského míru, uzavřeného dne 11. dubna 1713 velkolepé, leč v některých částech velmi těžké „Te Deum" a ustanovil, že bude sám říditi teprve poslední, hlavní zkoušku. Než zkouška tato započala, pravil prý Haendl starostlivě: „Pánové, lump, kdo udělá chybu!" Ale skladba, již slyšel sám po prvé v plném sboru a výtečná hra hudebníků popletly jej tak, že ke konci jedné věty zamyslil se na okamžik a nedával takt, až jej jeden z hudebníků upozornil. Haendl prý se zalekl, byl po celou další hru nepokojný a zvolal, když bylo dohráno: „Pánové, ten lump jsem byl já!"

*

Důvod.

„A na vaši lokálce jezdí vlaky stále po léta stejně?"

„Inu ovšem, náš starosta si koupil jízdní řad a ten by pěkně nadával, kdyby se doprava změnila."

*

Jednoduché.

„Tento kus je vlastně pro violu a piano, ale také ho mohu sám hrát."

„Jak to?"

„Inu violu budu pískat!"

*

Jedno pro druhé.

„Co hledáš teto?"

„Inu brejle."

„A nač brejle, vždyť budeme večeřet?"

„Ale vždyť jsem si někam založila svůj chrup.

*

V době peckových central.

Hospodář zastihnuv kluka na stromě. „Co to trháš ty kluku mizerná?"

Kluk: „Ale prosím, sbírám pecky pro centrálu."

*

Tak je to.

„Ach paní sousedko, celý čas člověk nic nedostane a když něco dostane, teprve nic nedostane."

*

Obchodník.

„Nedáte nic na dobročinný účel. Pamatujte si, že dobré skutky nesou úroky."

„Tááák — a kolik procent."

*

Také něco.

„Prosím vás paní Kudrnová vy jste si nasyslovala sádla, másla, vajec, brambor a všeho. Tím škodíte vlasti, věřte mi to nebo ne. A co jste vůbec dosud pro vlast učinila?"

„No dovolte, jsem proti všem cizím výrazům a slovům."

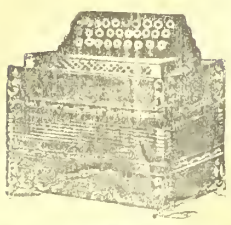

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Cen. k zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

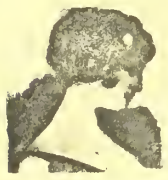

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Při vypadávání vlasů jich lámání, štěpení, lišeji vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc. osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haariolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve i s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy; 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Tresť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Perlový náhrdelník. Nádherný, všude obdivovaný klenot; jest 1 a půl metru dlouhý, nanejvýše moderní a umělecky vypravený. Pestrobarevný, aneb dle přání libovolných odstínů stojí K 6.—. Nehodí.li se zašleme peníze zpět.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

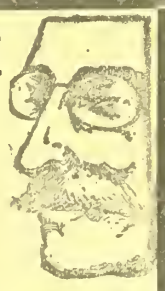

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

Na **1,000.000** ručních šidel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku spravkam kožených věcí, loreb, bot, řemenů, kovaných měchů lodního i jiného plachtovin, pytlů a p. Důležité pro voiaky, Agenti obdrží srážku. Kompletní (rozličné druhy K 4— a K 350. Porto a dobírky účtuji se zvlášť. Na bojsě je proti předem za slaného obnosu. 903

P. E. Lachmann Vídeň IX. Mosergasse 3 odd. 40

Každý je nadšen

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové série vzlíst po K 1 Dosud vyšlo 20 sérií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. 160 [illegible]

Přes milion již prodáno. 1973

J. K. Bergmann, Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápiatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkarenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými lehlami a návodem používání obr. asi 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18—. Zasílá při předem zaslaného obnosa vyplacené, při dobírce i porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají. 2044

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Významné i k. rak. státní medaile

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Moste 1547. (Čechy).

Niklove neb ocelovehodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena / nebo peníze zpět 2013

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazenými hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních housli za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—. 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100·—, 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.** c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy.)

500 korun!

Vám vyplatím když můj „Ria balsám" nevyhubí Vám od kuř. oka, bradavice a roh. výrostky v kůži do 3 dnů bez bolesti. Sleré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímu s ubezpečujícím dopisem K 1·75, 3 kelímky K 4·50, 6 kelímků K 7·50.

Kemeny (Kaschau, I. pošt. schranka 12/222, Uhry

KDO inseruje Prodává!!

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu

la náhražku citronu

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,

Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Vole a tlustý krk

jest onemocnění štítných žláz, které včas musí býti léčeno, nemá-li býti činnost tohoto důležitého orgánu čím dále tím obtížnější a nepříjemnější a nemají-li nastati velmi často i dosti povážlivé zjevy. Lékařská věda zjistila s plnou určitostí, že jod obsahující přírodní minerální soli v různých stadiích silného krku a volete mají výtečný účinek. S nesčetného množství nemocných všichni potvrzují rychlý a úplně neškodný účinek v jejich nemoci, když požívali našeho ryze přírodního produktu, jenž z nejsilnějších pramenů z Polhory jest čerpán.

Každý tudíž, kdo trpí silným krkem, má vole a naběhlé štítné žlázy, udělá dobře, když si vyžádá

2038 **!! knihu zdarma !!**

o našem domácím léčení.

Každý obdrží tento poučný spis franko a zcela bezplatně! Pište si proto o ni, bude Vám jen k užitku a každý domácí lékař dá zcela jistě k takovému domácímu léčení své svolení. — Zasílá lékárna

„císaře Viléma", Budapešť, VI., odd. 110.

Nejlevnější inserci při velkém úspěchu poskytují „Vídeňské Illustrované Noviny"!

2067 . Pietní

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie, každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada, VIDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Cenníky na požádání, zástupci se přijímají.

Každá paní

čte můj velmi vajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezp atný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost, pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Jednatelé

spolehliví a svědomití, ku získávání odběratelů pro oblíbený illustrovaný týdenník na vysokou provisi ve všech místech se přijmou. Značný a jistý vedlejší výdělek pro každého! Nab. s 10 hal. známk. na odp. do adm. t. l. pod znač. „Značný výdělek".

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budiž zasílány k vůli aktuelitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 37.

VE VÍDNI, DNE 13. ZÁŘÍ 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zaslané: 10 mm výšky, 50 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Naši vojáci opravují své zákopy po bitvě u Gorice.

Riga a ústí Dviny v německých rukou. Bitva na Soči pokračuje. — Nepřátelská ofensiva v Macedonii.

KDO JE VINEN NA POKRAČOVÁNÍ VE VÁLCE.

Na tuto otázku dostane se nám nejlepší odpovědi, když přečteme si Wilsonovu odpověď na papežskou mírovou notu. President Spojených Států zamítá mírové sprostředkování papeže. Činí tak jménem čtyřdohody, jejíž hlavou se stal dnes. Činí tak způsobem příkrým a prohlašuje, že nenastala dosud vhodná doba k jednání mírovému. Opakuje staré fráse o zničení militarismu a o německé byrokracii a povzbuzuje německý národ k mírové revoluci tím, že praví, že čtyřdohoda je ochotná jednati o mír s německým lidem, ale ne s autokratickou vládou, ve které nespatřuje záruku, že ujednaná dohoda bude dodržena. Čtyřdohoda bojuje prý pro trvalý mír, kdežto mír, jaký dnes byl by uzavřen znamenal by jen příměří na tak dlouho, než se Německo připraví k nové válce. Proto bude čtyřdohoda ve válce pokračovati!

Takovouto odpověď nečekal svět, nečekal ji ani Vatikán. Ukazuje se stále zřetelněji, že těžiště války přeloženo bylo dnes z Londýna do Washingtonu. Týž Wilson, který před rokem připravoval půdu pro mírové sprostředkování, týž Wilson, který v prosinci loňského roku překvapil svět mírovým návrhem, tentýž Wilson stal se dnes vůdcem světové války a má hlavní vinu, že se protahuje do nekonečna. Wilson živí stále ještě klesající naděje londýnských a pařížských státníku v konečné vojenské vítězství, tím že slibuje zakročení velké americké armády na francouzském bojišti, tím že nové a nové státy nutí k válce proti Německu. Dnes se také ukazuje, jak těžkou chybou bylo, že Německo nezabránilo válce s Amerikou. Bez Ameriky musela čtyřdohoda už dávno uzavříti mír a to mír pro centrální moc úspěšný. Bez Wilsona musel George i Ribot být daleko ústupnější, zejména když zmizely všecky naděje ve vojenskou velmocenskou sílu rozervaného Ruska. Jenom intervence Ameriky prodloužila světový zápas.

Nejnovější mírový pokus papežský skončil tedy nezdarem, přátelé míru zažili nové trpké zklamání. Ve válce bude se pokračovati snad do konce roku, snad také do jara, snad ještě déle. Seznámíme se na západní frontě s americkou armádou, na ruské frontě s japonskou pěchotou a možná také s vojáky čínskými. Nové těžké boje bude nutno podstoupiti na všech bojištích, kde válka teprve dosahuje vrcholného bodu a těžké zkoušky čekají také obyvatelstvo, které bude se muset v nastávajícím období uskrovnit v míře ještě větší, než doposud. Největší napětí sil na frontách a nejkritičtější chvíle za frontou teprve nás čeká. Doufejme, že i tentokráte neklame nás naše naděje v definitivní vítězství.

□ ⊡ □

Ze znovudobyté Haliče: Ruský vlak, úplně rozstřílený, poslední zbytek po Rusech v Podhajci.

Ze znovudobyté Haliče: Několik holých zdí, pole deformovaných kolejnic, výhybek a návěstí, povalující se pražce a pozůstatky vozového materialu, toť zbytky kdysi úhledného nádraží v Podhajci

ČESKÁ OTÁZKA VE ŠTOKHOLMU.

Censura propustila v těchto dnech doslovné znění memoranda, které socialistické konferenci ve Štokholmu předložili čeští delegáti poslanci Dr. Šmeral, Habermann a Němec. V memorandu praví se mezi jiným o sebeurčení národů toto: Delegáti československé sociální demokracie jsou si vědomi, že válka, vyvolaná vládami, vedenými tendencemi imperialisticko-kapitalistickými, může být ukončena brzkým mírem jenom tenkráte, když ve všech státech, na ní súčastněných, budou pevná vůle a jisté záruky, provésti zásady úplné demokracie a sebeurčení každého národa. Aby v konstrukci evropských států způsobem co možno nejdalekosáhlejším byly provedeny zásady demokracie a sebeurčení národu, to pokládáme také za jednu z nejdůležitějších podmínek trvalosti příštího míru. V důsledcích této zásady, nutno každému národu přiznati právo, aby se skonstituoval v sjednocený, samostatný celek, nadaný všemi atributy úplné státní neodvislosti. V těch případech, kde tohoto ideálního cíle nelze v nynějším dějinném období dosíci a kde z důvodů politických, hospodářských, anebo z důvodu dějinného vývoje ještě nedokončeného jest reelně nutno počítati se státními celky, zahrnujícími více národností, jest nezbytno, aby zásada sebeurčení národa byla pro každý národ v rámci těchto

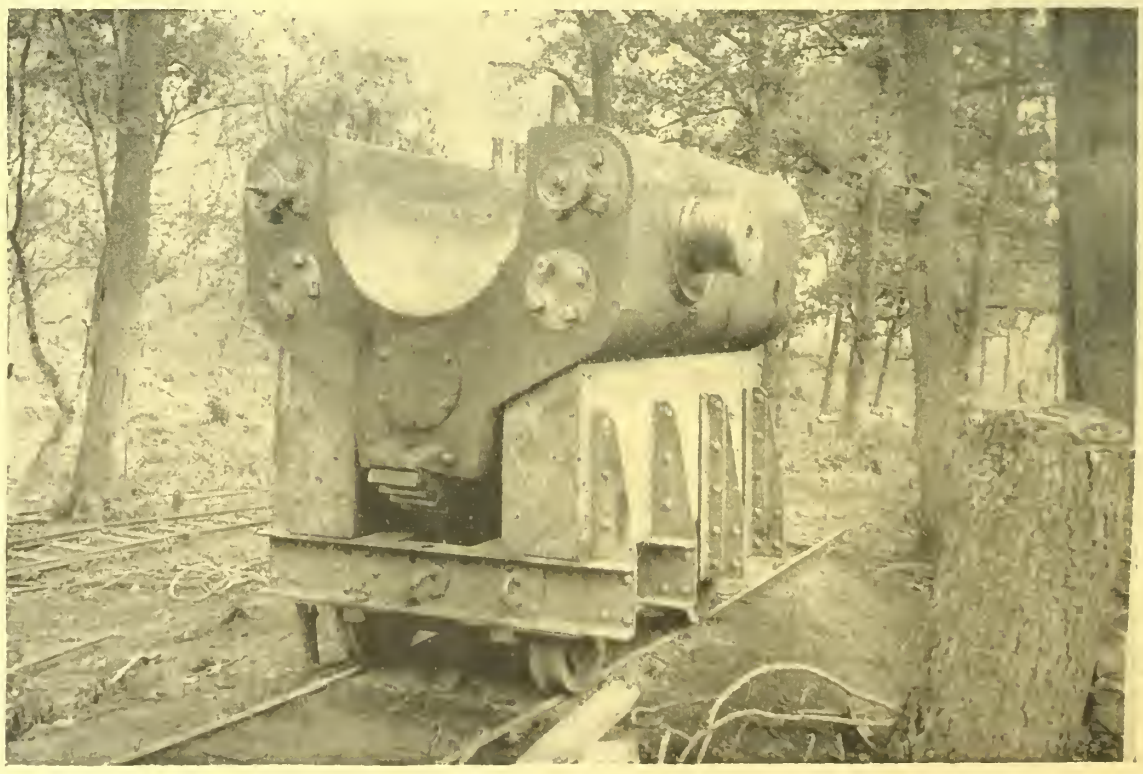

Při poslední své ofensivě používali Rusové zvláštních pojizdných hmoždířů, výrobků to amerického Jedna z těchto nestvůr padla nám za kořist u Křivého nedaleko Březan.

Trh ve Foscani, města na rumunské frontě, kde se odehrávají horké boje,

států provedena způsobem co nejdalekosáhlejším. Výslovně prohlašujeme, že nesouhlasíme s názorem delegace německé sociální demokracie Rakouska, že by k tomu stačila pouze autonomie pro záležitosti národnostně kulturní. Každé právo vznáší se ve vzduchu, když se nemůže opříti o faktickou hospodářskou a politickou moc. Proto státy, skládající se z více národností, musí býti organisovány tak, aby každému ze svých národů přiznaly spravedlivý podíl na této moci, která právě ve funkcích státu dochází výrazu. Proto jest nutno, aby tyto státy, obsahující více národů, přeměnily se ve federativní svazky samostatných států národnostních, dále aby všechna svá zařízení založily na úplné demokratisaci, která vedle federativní výstavby ústavní jest druhou cestou, po níž každý národ může brátí přiměřený mu podíl na moci. Tento způsob státní organisace pokládáme v nynějším stadiu dějinného vývoje za přiměřený nejen pro Rakousko-Uhersko, nýbrž také pro východ a jihovýchod Evropy.

O samostatném českém státu se praví v memorandu: Vycházejíce z těchto zásadních hledisk žádáme pro svůj národ český utvoření samostatného státu českého v rámci federativně vybudovaného dunajského soustátí. Žádáme, aby v tomto státě politického sjednocení došli všichni příslušníci českého národa, pokud uzavřeně obývají souvislé territorium, tedy také Slováci. Žádáme pro tento český stát všechny atributy suverenity, na které spolkový stát může činit nárok a jejichž meze jsou dány pouze tím, co celková říše potřebuje k jednotnému vedení zahraniční politiky, ku své obraně a k zajištění nejnutnějších svých funkcí hospodářských a finančních, tedy také vlastní národní zastupitelstvo a výkonnou moc témuž zodpovědnou. Samostatnost spolkového státu v rámci říše, kterou žádáme pro národ svůj, samozřejmě pokládáme také za právo všech národů ostatních.

□ □ □

NĚMECKÝ HLAS PRO VYROVNÁNÍ S RUSKEM.

Ve „Vossische Zeitung" pod titulem „Evropa nebo Anglie" uveřejňuje Jří Bernhard článek, adresovaný většině říšského sněmu německého, dle jaké zásady by se měla řídit při úvahách a provádění míru. Známý politický spisovatel praví tu, že má se počítat nejvíce s Ruskem a uvádí: „Rusko, uražené Německem, v samostatných státech východních udržovalo by trvalé ohnisko podvratné činnosti. Je první nutnost, aby byl obnoven rozumný poměr k Rusku. Nové uspořádání na východě nesmí se státi proti Rusku; je nutno, aby bylo s Ruskem smluveno.

Výstavná budova národního divadla v Jassách, hlavním to městě sev. Rumunska, Moldavy.

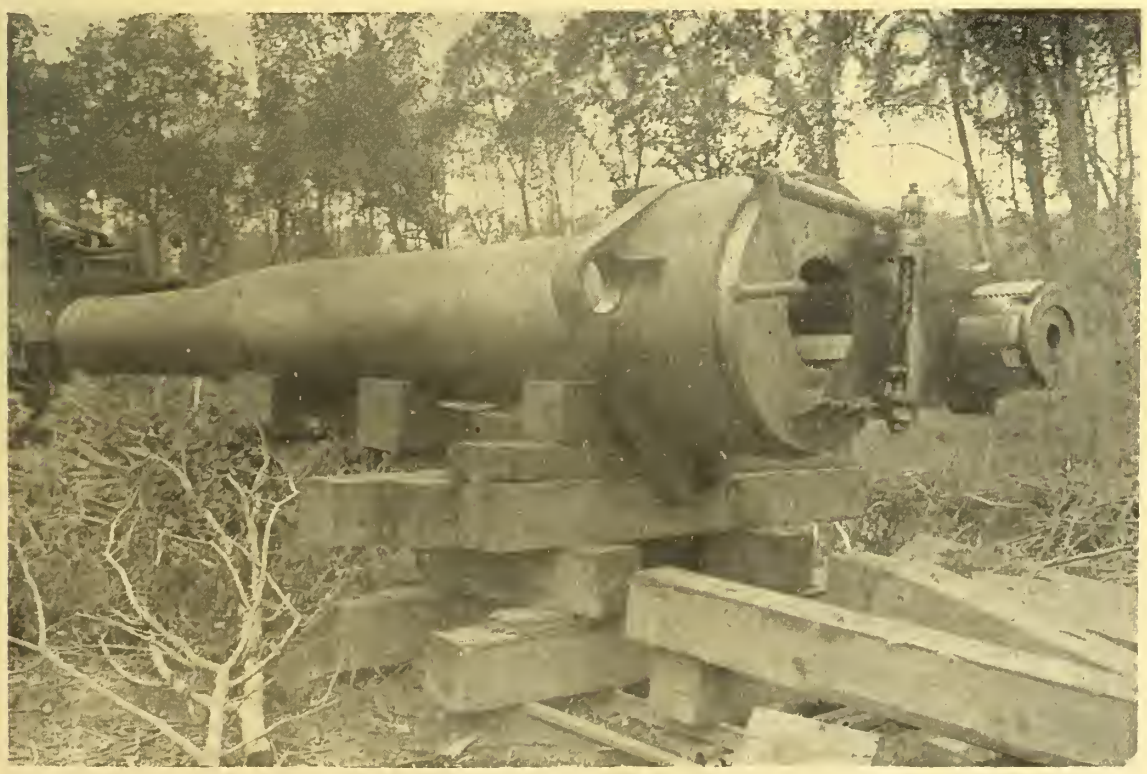

Rovněž i velikých odmontovaných děl lodních používal nepřítel za posledních bojů haličských. Obrázek znázorňuje rouru podobného děla, 6.20 m dlouhou, jehož náboj má průměr 31 cm. Dělo bylo ukořistěno u Křivého blíže Březan.

Definitivní utváření věcí na Balkáně musí býti usneseno s Rakousko-Uherskem, Bulharskem a Ruskem. Mají-li s uzavřením míru vůbec vzejíti nové státy východní, mohli bychom jejich hospodářskou existenci zajistiti pouze v dohodě s Ruskem. Pouze touto politikou můžeme zabrániti, aby v Evropě netvořila se nová anglická ohniska nepokojů a jenom když Anglie sezná bezvýslednost dalšího potírání Německa pro nemožnost, by nalezla spojence proti Německu, bude Anglie nucena, hledat trvalého upřímného poměru k Německu. Teprve potom pozbude problém belgický svého nynějšího významu. Teprve potom je Belgie celou Evropou chráněna proti Anglii. Jen tehdy však bude i nám dopřána doba klidu, umožňující našemu hospodářství, abychom znenáhla ozdravěli a pomohli k rozvoji zárodku nového rozkvětu, který vzejde pouze z takového míru."

□ □ □

UDÁLOSTI V POLSKÉM TÁBOŘE.

Situace v Polsku přiostřuje se stále více. Aféra Pilsuckého nebyla stále ještě sprovozena ze světa, protože německé úřady trvají na svém stanovisku. Polská státní rada podala demisi a polské legie byly poslány na rumunskou frontu. Za těchto okolností není ani situace v polském táboře rakouskem příliš utěšena. Nejlepší dukaz podaly poslední polské porady v Krako-

vě. Zasedal tam Nejvyšší Polský Národní Výbor a plenární schůze říšských a zemských poslanců. Jednáno o všech posledních událostech v Polsku a zdůrazňován energicky požadavek nejrychlejšího dosazení polské vlády ve Varšavě. Silná menšina Nejvyššího Polského Národního Výboru žádala, aby korporace tato se rozešla, protože po povolání polských legií na frontu stala se zbytečnou. Když majorita se usnesla, aby Nejvyšší Polský Národní Výbor pokračoval ve své činnosti, podala oposice v čele se socialisty v plenární schůzi zemských a říských poslanců návrh na zvolení likvidačního výboru Nejvyššího Polského Národního Výboru. Na schůzi došlo pak k velkým bouřím, za kterých přehlasovaná oposice opustila zasedací místnost, takže schůze nebyla schopna k usnášení. Krakovské události budou míti samozřejmě finanční vliv na polskou politiku ve Vídni. Předseda Polského Klubu na radě říšské dr. Lazarski už složil svůj úřad a 15. září bude Polský Klub voliti ve Vídni nového předsedu. Za kandidáty na toto místo uvádějí vídeňské listy sociálního demokrata Dazsynského, aneb dr. Glombiňského. Překvapení nejsou vyloučena. Zajímavé je, že strany, které na krakovských poradách byly v oposici, mají v polském poslaneckém klubu ve Vídni silnou majoritu, kdežto konservativci, kteří mají v moci Nejvyšší Polský Národní Výbor a na krakovské plenární schůzi měli většinu, jsou ve Vídni v malé menšině. Konseravtivci jsou však dnes v polském táboře, poslední silnější oporou staré polské politiky, orientované pro centrální moci, kdežto nově utvořená většina silně odbočuje s této cesty a zejména říšsko-německé časopisy zasypávají ji výčitkami, že obstarává zájmy čtyřdohodové.

Úhledný kostelik blíže Piatry v rumunské Moldavě.

Z domácích prací moldavského lidu. V pozadí je viděti t. zv. záslibnou tabuli, která je charakteristikou osad sev. Rumunska.

□ □ □

BUDE NĚMECKÝ ŘÍŠSKÝ SNĚM ROZPUŠTĚN?

Berlínský „Vorwärts" píše v úvodníku, že několik dní již zaznívá z tisku všeněmeckého, konservativního, velkoagrárnického a tisku těžkého průmyslu velký pokřik, aby byl rozpuštěn říšský sněm německý. Jde tu patrně o smluvené heslo. Kdo zná vlivy na strategii anexionistického tisku, neuvěří, že jde o náhodný prázdný pokřik. Jednání hlavního výboru zmařilo naděje, již jisté kruhy patrně se oddávaly, když dne 20. července říšský sněm se rozešel. Myslilo se, že utvoření většiny je jen výsledkem nouzové parlamentní situace, způsobené předlohou o válečných úvěrech. Očekávalo se tudíž, že mírový blok brzy se rozpadne a jevily se snahy, přispěti k tomu diskreditováním „ponížené usnesení" celé zemi. První schuze hlavního výboru ukázala chytrým pánum, že se přepočítali. Bubnová palba všeněmeckých nadávek a jedovatých pum většinou nezakolísala. Stála pevněji a silněji než dříve, a nebylo pochyby, že je odhodlána nepovoliti v ničem od směrnice své resoluce mírové. Říšský sněm má ústavně právní prostředky mocenské v ruce, by svou vůli provedl. Proti vetu sevřené většiny lidového zastupitelstva nelze v německé říši ústavně vládnouti. O tom není pochyby; poněvadž však ani nejsilnější mužové v táboru všeněmeckém netroufají si nyní doporučiti správě říše státní převrat a porušení ústavy, nezbývá jim než cesta dovolávat se voličů, rozpuštění sněmu.

□ □ □

BETHMANN HOLLWEG A GERARD.

V poslední době učinil bývalý americký velvyslanec v Berlíně, Gerard některá odhalení o německé politice za jeho pobytu v Berlíně a snažil se zejména svaliti vinu na pokračování ve válce na Německo, které kladlo prý přemrštěné požadavky, chtělo anexe a náhrady atd. Proti těmto projevům obrací se nyní bývalý německý říšský kancléř šl. Bethmann-Hollweg, který povolil zástupci „Associated Press" rozmluvu. Bethmann prohlásil, že má dojem, jakoby Gerard při svém odhalování popouštěl své fantasii přece jen poněkud příliš uzdu. Říšský kancléř pravil: Gerard reprodukuje naši roz-

Skromná vesnická kaplička v rumunské Moldavě; v popředí vidíme opět nakloněnou „záslibnou tabuli".

Z asijského bojiště: Velbloudi německo-turecká jízda, odpočívající v poušti palestýnské.

mluvu, vložil mně do úst projevy, které sice jinak mohly býti v Německu učiněny a jichž se za naší rozmluvy kolikráte dovolával, které však nejsou moje. To platí zejména u mých domnělých projevech o zálusku Německa na Lutych a Namur, na belgické přístavy a železnice, jakož i na vojenskou a hospodářskou kontrolu země. Takových válečných cílů Německa jsem před Gerardem nerozvinul. Poukazoval jsem naopak při každé příležitosti a stejně i za naší rozmluvy lednové stále na své řeči na říšském sněmu promluvené, v nichž jsem prohlásil, že Německo bude žádati o kladné záruky, že belgického území a belgické politiky nebude se směti na příště používati k neustálému ohrožování Německa. O způsobu těchto garancií jsem se nepronesl. Za této části rozmluvy zdůraznil Gerard, že kdyby byly uskutečněny dalekosáhlé cíle, jak o ně usilují některé německé kruhy, pokud jde o Belgii, zůstala by králi Albertovi na konec jen zdánlivá moc a zdali bychom neučinili lépe, kdybychom pracoval k tomu, aby Lutych byl anektován. Toho po jeho soudu prý lze dosíci. Snad tento projev učinil, aby na mně vymámil odpověď. Bylo-li tomu tak, pak jeho pokus se na všechen způsob nezdařil. Při všech svých rozmluvách tohoto druhu s velvyslancem jsem se naopak obmezoval na to, že jsem poukazoval na své projevy před veřejnosti učiněné, v nichž jsem zdůrazňoval, že usiluji o mír, jenž by v Německu umožnil a zabezpečil přátelský, sousedský život s Belgii. Podobá se, že pamět Gerardovi správně nesloužila, když napsal, co jsme hovořili o Rusku. Promlouval o válečných cílech Německa na východě jen zhruba a podotkl, že Amerika má o to zájem nepatrný, tam že bychom dojista měli volnou ruku. Také pro Rumunsko a Srbsko jevil poměrně málo sympatie. Také o těchto zemích neobdržel informaci, jaké mně vkládá do úst. Bývalý říšský kancléř při této příležitosti poukázal také na proces Suchomlinův který se právě koná v Petrohradě a který dokazuje, že na světové válce a jejím nekonečném trvání mají vinu jiní činitelé než Německo: čtyřdohodová diplomcie.

□ □ □

NĚMECKÝ DIPLOMAT V POLSKU.

Bývalý velvyslanec německý kníže Lichnowský uveřejňuje v „Berliner Tageblattu" studii o „samostatném Polsku". Německý státník praví: „Prusko povstalo z rozpadnutí Polska, také východní Prusy byly polskou zemí. Již tato skutečnost měla by chrániti před illusemi, jakoby bylo možno smířiti polskou a německo-pruskou myšlenku. Dorozumění s Poláky jest možno dosti lehce dosáhnouti, ale s národní myšlenkou polskou jest těžko myslitelno. Nové rozdělení Polska mezi Německo a Rakousko znemožnilo by bezpodmínečně nutné smíření s Ruskem, ale také by značně zvětšilo naše vnitřní nesnáze, německý základ našeho státu by seslabilo a mimo to by nás obšťastnilo židovským proletariátem, který by pak zaplavil celé Německo. Připojení Polska k Rakousku by však znamenalo přeměnu c. a k. monarchie v převážně slovanský stát spolkový neb svaz států, obtížilo by ji všepolským programem, což by jistě nezlepšilo náš sousedský poměr k Rakousku. Ze zbraně, již jsme vynašli k potírání našich nepřátel a k ochraně našich hranic, povstala polská státní myšlenka, nejnebezpečnější to plán pro budoucnost Německa. Polská otázka znamená vskutku pro nás nejdůležitější otázku války i míru, daleko důležitější, než jest osud Belgie neb Albanie! S ní stojí a padá velmocenské postavení Pruska a tím také celé říše! Lichnowský pak se táže: „Jaké řešení tedy doporučuji? To ponechávám čtenáři, poněvadž dosud to nesmím vysloviti." Redakce „Berliner Tageblattu" nesouhlasí plně s knížetem Lichnowským; samostatnost Polska je mu skutečností a otázkou je mu jedině ta, máli tento samostatný stát býti připojen ke sféře německého vlivu neb opět přičleněn k Rusku. Že kníže Lichnowský chce, aby Polsko bylo připojeno k ruské federaci, není třeba ani dokládati.

□ □ □

Z asijského bojiště: Německé hlídky procházející městem Elkris, ležícím ve středu pouště.

Z asijského bojiště: Oddíl velbloudů zásobující vojsko na frontě vodou ze studnic, v době války v poušti zřízených.

OKTAVE MIRBEAU*:

ZPRAVODAJ.

Zpravodaj dvacetipětiletý, poněkud přibledlý, světlého knírku, oděn v elegantní svrchník a v knoflíkové dírce bílý karafiát. Půl hejska, půl krámského příručího.

Dotazovaný jest hostinským, tlustým a malým, čtyřicetipětiletým.

Zpravodaj: Jste prosím pan Chapuzot?

Dotazovaný: Ano, jsem jím skutečně, pane.

Zpravodaj: Dobře.... (Měří ho pátravým zrakem.) Ano, ano... souhlasí (Dělá poznámky.)

Dotazovaný: S kým mám tu čest...

Zpravodaj: Jsem prvním interviewrem „Hlasu lidu".

Dotazovaný: Prvním in...., jak jste to povídal?

Zpravodaj: ..terviewrem „Hlasu lidu"!.... Znáte přece hlas lidu", ne? (Krčí rameny)... Ale račte odpustit, spěchám... Buďte tak laskav a odpovídejte mi na otázky, jež vám budu klásti... Nejdříve mi však doneste sklenku piva!

Dotazovaný: Prosím tu je! (Přinese sklenku piva.)

Zpravodaj: (posadí se ku stolu a položí naň svůj zápisník) Vy jste hostinský?

Dotazovaný (volaje hosty a sklepníky za svědky): No, ovšem že!

Zpravodaj: Protivné to zaměstnání.... Ale to je ostatně vaší věcí.... Se svou ženou se nesnášíte?

Dotazovaný (překvapen): S moji ženou? ... Vždyť nejsem vůbec ženat.

Zpravodaj: Tak, tak... Tedy, nežijete v dobrém poměru se svoji milenkou?

Dotazovaný: Ale, vždyť nemám milenky!

Zpravodaj: Žádnou ženu... Žádnou milenku.. a to mi chcete věšeti na nos, pane?... Znám to dobře... vím všechno!... Marně se namáháte stavěti se mě do oči chytrákem... Tedy, šidí vás vaše žena?... Anebo šidíte vy ji?... (Usmívavě.) Kdo je šizen?

Dotazovaný: Ale, račte, račte dovolit.. Vždyť jsem přece pravil, že...

Zpravodaj: Ach ano! Chcete býti víc než moudrým. Tisk se vám však nepodaří oklamat. Vyzývám vás, abyste déle s tiskem nežertoval... Já jsem tiskem pane! Tisk jest první velmocí světa... Zaluje, soudí a odsuzuje... Ještě sklenku piva!

Dotazovaný: Prosím, tu je (přináší ještě jedno pivo).

Zpravodaj: Pane, tisk je sám o sobě spravedlnosti a svědomím světa. Je vším! Odpovězte. Proč jste hodil svoji ženě na hlavu sklenici se sodovkou?

Dotazovaný: Ale, pro Boha živého, vždyť jsem vám přece povídal....

Zpravodaj (neposlouchaje zaklínaní Chapuzotovo): Jaký důvod jste měl k tomuto hrubému činu?... Byla to snad sprostá pomsta? Náhlý nepředložený výbuch zlosti? Jest nám co činiti s činem vášně, či atavismem? Bylo ve vaší rodině více vrahů? Proč nemluvíte?

Dotazovaný (škrábe se rozpačitě na hlavě): Ale u čerta já...

Zpravodaj: Dále... Volil jste sklenku se sodovkou úmyslně?... Proč ne syfon.. a proč, ne kysibelku aneb krondoříku? Nuže když se vás na vše vyptávám, poslechněte mě přece Chapuzote, činím tak jen proto, abych přesným zkoumáním všech jednotlivostí vašeho zločinu, precisním vyšetřením zvláštních momentů intimního, sociálního a manželského rázu, našel hlavní důvod činu, na němž by se mohla vybudovati psychologie vašeho zločinu.

Dotazovaný: Ale, hrome, u všech všudy....

Zpravodaj: Jste zlostným, jste vášnivcem, jste degenerovaný, neurasthenický, dekadentní? Rozumíte trochu chirurgii?

Dotazovaný (čím dále tím více se lekaje): Ale nebesa, vždyť já jsem hostinský... jsem svobodný... a nevím na mou duši co ode mne vlastně žádate!

Zpravodaj: Chcete si tropiti pravděpodobně z tisku úsměšky. Dobře tedy, dobře. Poučím vás o lepším, (Vyjme z kapsy svého svrchníku „Malé Noviny"): Ještě jedno pivo!

Dotazovaný: Prosím, tu je (přinese třetí skle-

* Slavný tento francouzský spisovatel zemřel letos na počátku roku v den svých narozenin.

Z Ruska: Hlídka německých dragounů projíždějící ruskou vesničkou.

Z Ruska: Německá jízda krývající pochod zásobovacích sborů.

Z Francie: Německá jízda na francouzské silnici.

Švadrona bavorské jízdy t. zv. chevaulegertů připravena k odjezdu.

Z Polska: Německá kavalerie na pochodu Polskem, přejíždí malou říčku.

Obrázek z oblasti řeky Seretu, kde již častěji po dobu války byly svedeny prudké a krvavé řeže.

ci).

Zpravodaj (přísně): Chcete tedy vše zapříti. Podívejte se jen sem — čtu z „Malých Novin (čte) „Následkem hádky, jejíž příčina je neznáma hodil jistý Chapuzot, hostinský v Montrouge....

Dotazovaný (živě): Ale, pane, já přece nejsem v Montrouge, já jsem přece na Montmartru!

Zpravodaj: Jmenujete se Chapuzot — ano nebo ne!

Dotazovaný: Ano.

Zpravodaj: No tak teda... Jestli už z Montrouge anebo z Montmartru, na tom nezáleží! To je úplně bezvýznamné.

Dotazovaný: Ale to já nejsem.

Zpravodaj: Zdráháte se tedy odpovídati na mé otázky? Dobře, dobře!... Uvidíme, co vám z toho vyplyne, vysmívati se tisku a tropiti si sásky z mocného hlasu novin. Zničím vás! Znectím vás: Řeknu, že máte poměr se svojí dcerou, která se stala vražednicí svého dědka, že.. že...

Dotazovaný (k smrti ulekán, neví co by odvětil, co by měl říci): Ale, u všech čertů... to je už mnoho.... Když vám povídám...

Zpravodaj: Kde jest vaše žena? Mohl bych promluvit s vaší ženou?

Dotazovaný: Ale, prosím pěkně! ... Ponévadž nemám ženy...

Zpravodaj: Vy že nemáte ženy... a házíte ji sklenice se sodovkou na hlavu? Hleďte aspoň, abyste mluvil logicky, chce-li již vší moci lháti..

Dotazovaný zoufale): Ale... tisíc hromů!

Zpravodaj (pánovitě): V před.... Zavolejte mi vaši ženu... musím ji viděti... musím ji viděti... musím se ji optati... musím studovati její duši, musím vypátrati příčinu vašeho atavismu. Jak vyhlíží vaše žena? Má hezkou postavu? Bujné tvary? Je blond?... (zmlknuv na chvíli)... má tajné vášně? je zatížená? Perverzní? Kolikráte již potratila?... Je to jasné, zdráháte se býti mi nápomocným v mém pátrání... Dobře, dobře... (Dělá si poznámky.) Ještě jednu otázku:... Co soudíte o aféře Humbertově? Jaký je váš osobní názor o korupci? Na co svádíte ubývání obyvatelstva ve Francii? Co myslíte o státu a socialismu? Jste srozuměn s návrhem profesora Algavea, aby stát převzal do své režie hostince? Jste odpůrcem průmyslových kartelů? Považujete státní monopol za škodlivý? Zamlouvá se vám nový směr naší literatury?.. Dobře, dobře... Umínil jste si neodpovídati na žádnou otázku. To je svévolná vyzývavost vůči tisku! Budete toho litovati, pane, to vám povídám. (Povstane.) Ještě jedno pivo!

Dotazovaný: Prosím tu je.

Zpravodaj (vypiv donešenou sklenici): A nyní odcházím... Poptám se u vašich sousedů a u sousedů vašich sousedů. (S výhrůžkou.) Neboť sousedé vašich sousedů, jsou našimi sousedy, jak víte! S Bohem (jde ku dveřím).

Dotazovaný (volá ho): Pane, pane, poslyšte..

Zpravodaj: Je pozdě... Je to vaše škoda!.. Měl jste mluvit, když jsem se vás ptal...

Dotazovaný: Ale o to nejde.. Za ony čtyři piva jste mi dlužen.

Zpravodaj (důstojně a vznešeně): Pane, pamatujte si, že tisk není nikomu nic dlužen! (Odchází.)

□ □ □

ROLE BOLŠEVIKŮ.

„Hamburger Echo" líčí činnost ruských maximalistů (bolševiků) takto: Kdežto většina socialistů, totiž menševici, socialní revolucionáři, lidoví socialisté a trudovci postavili se po vítězné revoluci na půdu součinnosti s liberální buržoasií, žádali bolševici převzetí veškeré vládní moci radou dělníků a vojáků. Když vytvořeno bylo koaliční ministerstvo, jež tvořilo 10 měšťanských a socialistických ministrů, postavili se bolševici proti této vládě v opposici a spatřovali v šesti socialistických ministrech jenom socialistické loutky v rukou buržoasie, jež sloužiti měli k tomu, aby socialisté byli učiněni zodpovědnými za politiku ministerstva většinou měšťanského. Také rada dělníků a vojínů, s jejíž výslovným souhlasem socialisté vstoupili do koaličního ministerstva, nemohla již se stejnou neodvislostí a ostrostí vykonávati kontrolní čin-

nost nad vládou socialisticko-liberální, jako kdysi nad kabinetem Lvowa-Miljukova-Gučkova, neboť byli to jejich vlastní stoupenci strany, kteří brali zodpovědnost za činy a opomenutí nového ministerstva. Vláda socialisticko-liberální nepomýšlela na to, pracovati vážně pro mír, a tak došlo k tomu, že vláda stále více zabředala do polovičatostí, nejasnosti a rozporu. Nemohla ani spojené vlády přiměti k tomu, aby přistoupily na mírovou formuli rady dělníku a vojínu. Nebyla sto zjednati hospodářský rozvrat uvnitř Ruska, ani provésti novostavbu sociálně politických reforem. Jelikož koaliční vláda nebyla sto ani v zahraniční, ani ve vnitřní politice docíliti úspěchu, vrhali kadeti naustále socialistům balvany do cesty a ochromovali jejich síly pasivní resitenci, což mělo za následek, že masy stojící za stranou bolševiku, nabývaly stále více přesvědčení, že nejde-li to s kadety, musí to jíti proti kadětum. Již 11./24. července chystali bolševici na přání četných pluku a továren mírové pouliční demonstrace. Rada dělníku a vojínů co nejostřeji odmítla počin bolševiku, zakázala na dobu tří dnu uspořádání jakýchkoliv demonstrací a prohlásila každého, kdo by jednal proti tomuto zákazu, za nepřítele revoluce. Bolševici protestovali, ale upustili od demonstrace. Nyní byli bolševici den ze dne zahrnováni tiskem buržoasie spoustou podezřívání a nadávek, že podnikají protirevoluční podkopnou práci. Ukrajinskou otázku vzali si kadeti za záminku, aby odstoupil, když Ukrajina žádala svou neodvislost. Zahájená zatím ofensiva dala podnět k těžkým nepokojum. Odpoledne 16. července odpočívala již práce ve velkých dílnách Lessnerových, bratří Nobelu a Parvianu. První pluk strojních pušek, pluk granátníku, dále pavlovský pluk, pluk moskevský a finský pluk připojily se k demonstracím. 17. července odpočívala práce v celém Petrohradě. Rada pluků se zdráhala uposlechnouti rozkazu vlády, kronštadští lodníci a vojáci v čele s bolševikem Rožalem přibyli do Petrohradu. Došlo ke krvavým srážkám mezi vojsky vlády, která byla podporována radou dělníku a vojínů, a mezi demonstranty. Tato občanská válka vyžádala si podle zpráv ruských listů 56 mrtvých a 650 raněných. Vojsko vládní nabylo převahy. Palác primabaleríny Křešinské, bývalé milenky Mikuláše II., kde byl hlavní tábor bolševiku, nalezla vládní vojska vyklizený, petropavelskou pevnost dobyla vládní vojska po řádném obléhání následkem kapitulace posádky. Téměř všichni vudcové bolševiku byli zatčeni, a provedeno odzbrojení demonstrantu. Ministr spravedlnosti Poreversev dal druhý den většinu bolševiku uvězniti, vydav proti nim zatykače. Alexinský pak uveřejnil v tisku výpovědi dustojníka sibířského myslivecského pluku Jěrmolenka, který prohlásil, že Němci ho propustili ze zajetí jen proto, aby ve vlasti své působil pro separátní mír Ruska s Německem. Podle výpovědí Jěrmolenka dustojníci německého generálního štábu Gigický a Lübbers mu sdělili, že podobnou agitaci v Ukrajině podniká předseda ukrajinské sekce svazu pro osvobození Ukrajiny Skoropisij-Skoltuchovský a Lenin. Lenin, že měl příkaz, aby vší moci podkopal důvěru ruského lidu v prozatímní vládu. Za agenty německé vlády označili Jěrmolenko a Alexinský dále Parvuse, bolševika Ganecki-Fürstenberga, jenž byl ve Stokholmě, a petrohradského obhájce Kozlovského. Již v únoru letošního roku konali prý bolševici v Berlíně sjezd, jehož se súčastnili kromě Lenina jeho stoupenci z Holandska, Švédska a Švýcarska. Pereverzovi byla pak činěna výtka, že předčasným uveřejněním svých odhalení zmařil opatření dalšího materiálu, svědčícího proti bolševikum, a Pereverzev odstoupil. Když pak přišly alarmující zprávy z fronty, byl to pro vládu a její útok na bolševiky přímo dar z nebe. Vášeň lidu, která směřovala proti politice vlády, obrátila se proti politice vlády, obrátila se proti bolševikum, které obvinila, že za německé peníze dělají německé vyzvědače. Burzev pak uveřejnil černou listinu německých agentů, na které se nacházejí všechna známější jména bolševiku.

Rozšiřujte a předplácejte
Vídeňské Illustrované Noviny!

Promoce tereziánských rytířů dne 17. srpna 1917.

V dobytých Černovicích. Slavný vjezd našeho vítězného vojska.

K 11. bitvě na Soči: Pohled na Auzzu.

Ruský ženský prapor se svou velitelkou paní Boč karevskou a velitelem petrohrad. geuer. Polovcem.

K jedenácté bitvě na Soči: Hlavní náměstí v Tolmínu.

Zbytky lesa a krátery granátů na Sv. Marku u Gorice.

RIGA.

Mezi tím, co italové marně usilují o dobytí Terstu a Angličani ve Flandrech s Francouzi u Verdunu rozbíjejí si hlavy o skalopevnou německou frontu, podnikli Němci z nenadání útok na Rigu, dobyli důležité toto město, zajali několik tisíc Rusů a ukořistili 150 děl. Přes Ústí Dviny je v rukou Němců.

Riga je hlavní město ruské gubernie livonské, po Petrohradě a Odese nejznamenitější ruský přístav obchodní při moři Baltickém a zálivu Rižském. Riga byla založena r. 1201 na místě osady, založené r. 1158 brémskými plavci. Riga byla také své doby pod panstvím polským. V polsko-švédské válce byla Švédy dobyta a silně opevněna. Později byla dobyta Rusy, potom dvakráte znovu Poláky, až konečně byla definitivně přivtělena k Rusku. V r. 1812 z obavy před postupem Francouzů bylo vypáleno Petrohradské a Moskevské předměstí a v okolí Rigy byly sváděny tuhé boje se střídavým úspěchem. V r. 1897 měla Riga okrouhle 300.000 obyvatelů, z nichž bylo 47 proc. Němců, 25 proc. Rusů, 23 proc. Lotyšů a ostatní obyvatelstvo pozůstávalo ze Židů a j. Střed města zachoval si středověký ráz německého města. Na místě opevnění, zbořených r. 1858 zřízeny sady, za nimiž rozkládají se předměstí: Petrohradské sídlo zámožné třídy, Moskevské, obydlené ponejvíce Rusy a Mitavské na levém břehu Dviny, obývané většinou dělnictvem. Riga vyznamenává se hojným počtem kostelů všech možných vyznání. Má dále veliký počet středních i vysokých škol, městskou knihovnu a obrazárnu, četné odborné a vědecké spolky. V Rize vychází 26 časopisů německých, 20 ruských, a 13 lotyšských. Městská duma jest 72členná. Průmysl jest silně vyvinut. Asi ve 300 továrnách vyrábělo se před válkou zboží okrouhle za 100 milionů rublů ročně. Riga má hlavně význam obchodní i přes to, že do Rigy mohou vplouti jenom lodi se 6metrovým ponorem. Z Rigy vyváží se hlavně obilí; dovážejí se stroje, železo, ocel, bavlna a uhlí. Dle nejnovějších zpráv čítá Riga s okolím přes 400.000 obyvatelů. Podle národnosti převládají v okolí Rigy Lotyši a Estonci. — Ztráta Rigy jest pro Rusko těžkou ranou jak po stránce průmyslově-výrobní tak i strategické.

Po Rize také Ústí Dviny padlo do rukou německých. Ústí Dviny čítá asi 40.000 obyvatel a má stará opevnění. Větší strategický význam nemá.

□ □ □

CO BUDE STÁT OBNOVENÍ VÁLKOU ZNIČENÝCH ÚZEMÍ?

Američané, kteří ze světové války hospodářsky tolik získávali, připravovali se, že také po válce budou mít hlavní podíl na obnově zničených území dodávkami surovin, strojů a jiných potřeb. Loni na podzim vyslali interesenti ze železářských a ocelářských amerických kruhů do Evropy komisi, aby odhadla v Evropě, zejména v Belgii a Francii, rozsah škod. Cifry, které komise jako výsledek svého šetření uveřejnila, vztahují se na stav před vstupem Ameriky do války, nicméně je to prý pokus o ciferný odhad strašlivých válečných škod a není proto bez významu. Celkově odhadují Američané, že zničení a poškození soukromého a veřejného majetku na evropských bojištích vyžádá si při obnově sumy 6 tisíc miliard dolarů (asi 30 tisíc miliard K ciframi vyjádřeno = 30,000.000,000.000) Z toho by připadlo 3800 miliard na západě a 220 miliard na východě. Pokud jde o rekonstrukce ve Francii a v Belgii, budou prý vyžadovati asi 18.780 milionů franků, z čehož připadne 1750 milionů franků na budovy, 6750 na průmyslové stroje, 1000 na zemědělské budovy, 300 na zemědělské stroje a zásoby, 4500 na suroviny a výrobky, 2130 na dráhy, mosty a silnice, zbytek pak obilí, dobytek a j. O Německu má komise za to, že bude potřebovati za 150 milionů franků dovozu strojů, Halič pak asi za 100 milionů. Celá rekonstrukce polských území vyžádá si 4400 milionů franků, z čehož připadne 1200 milionů na stroje. — Novými ofensivami na jaře a zejména i západní a jižní ofensiva dnešních dnů cifry tyto, které jsou ovšem pouze odhadem, budou v ohromné míře zvýšeny.

□ □ □

ŽÁDNÝ MÍR.

První státní konference revulučního Ruska, zahájena v Moskvě dne 26. srpna, usnesla se po projevu předsedy prozatímní vlády a konference Kerenského, jakož i po řečech ministru Avksentěva. Prokopoviče, Někrasova a projevech mluvčích poslanců prvé dumy Zabova, poslanců druhé dumy Alexinského, generalisima Kornilova, atamana kozáků Kaledina, předsedy dělnických a vojenských rad Čejdze, předsedy třetí dumy a někdejšího ministra vojenství Gučkova, mluvčího poslanců čtvrté dumy Maklakova, zástupce rad vojenských a dělnických Čeretěliho, zástupce zemstev Grušinova, delegáta svazu inženýrů Prolova, revolucionáře knížete Krapotkina, mluvčího sociálních demkratů Plechanova, bývalého vrchního velitele vojsk Alexejeva, předsedy revoluční dumy Rodzianka a vůdce kadětů Miljukova, když přečtěn byl Kerenským pozdravný telegram slibuje svou pomoc, pokračovati ve válce. Za těchto okolností koná se londýnská konference socialistů dohody a vídeňská porada socialistických delegátů ústředních států na štokholmský sjezd Internacionály (za účasti říšsko-německých, rakousko-uherských česko-slovanských a bulharských sociálních demokratů), aby urychlila mír. Obtíž tohoto podniku zřejmá je již z toho, že americkému kongresu předložena byla právě veliká úvěrová předloha Spojených Států na 100 miliard korun (21 miliard dolarů, z nichž 7 miliard má býti poskytnuto spojencům jako záloha a 18 miliard je vypočteno jako válečná vydání na rok války). Na mírový podnět papeže odpovídá president Spojených Států Wilson, že ne pouhé zastavení boje jest žádoucí, nýbrž jistý a trvalý mír, a že cílem této války jest osvoboditi svobodné národy světa od ohrožení silnou vojenskou mocí, jež jest vedena nezodpovědnou vládou, která potají pomýšlela na světové panství a dala se do provádění tohoto plánu bez ohledu na svaté smluvní závazky a dlouho existující a ceněné zásady mezinárodního zpusobu jednání. Z této odpovědi je zřejmo, že ve válce má býti pokračováno a vskutku také na bojištích není klid, nýbrž veliká ofensiva Italů na Soči, Angličanů a Francouzů na západním bojišti a pokusy o ofensivu na bojišti a pokusy o ofensivu na bojišti ruském, rumunském a macedonském.

K uhelnému nedostatku: Valná část venkovské chudiny hanoverské zabývá se dobýváním rašeliny, náhrádky to uhlí. Obrázek ukazuje bídnou chatrč podobného Hanoverčana. V popředí hromada dobyté rašeliny.

K uhelnému nedostatku: Nouze o palivo, vzbudila pozornost k rašelině a to zvláště v Německu, kde je rašelinišť až na zbyt. Dělník odvážející v močálu vykopané kusy rašeliny.

□ □ □

GENERÁL KORNILOV O SITUACI RUSKÉ ARMÁDY.

Generalissimus Kornilov sdělil na moskevské státní konferenci, že trest smrti a ostatní opatření poněkud vyléčily armádu, postiženou desorganisací. Zlo není však dosud úplně odstraněno. V měsíci srpnu zabili sesurovělí vojáci čtyři plukovní velitele a jiné důstojníky a jen k zeprolitím mohl být těmto výstupům učiněn konec. Nedávno jeden ze sibiřských střeleckých pluků, který před revolucí statečně se bil, opustil frontu u Rigy a jen rozkaz, postřílet celý pluk, přivedl jej zpět do zákopů. Anarchii potíráme nemilosrdně a potlačíme ji. Ale nebezpečí nových výbuchů hrozí zemi. Stav na frontě je takový: ztratili jsme celou Halič a celou Bukovinu, všechny plody našich posledních vítězství. Na několika bodech překročil nepřítel naš hranici a ohrožuje naše jižní provincie. Protivník snaží se zničit rumunskou armádu, útočí u Rigy a nebude-li naše vojsko držet pobřeží rižské, bude cesta do Petrohradu otevřena. Starý režim zanechal armádu, která přes nedostatky organisace byla oduševněna bojovným duchem, silou a obětavostí. Řada opatření armádě cizích lidí přeměnila vojsko v dav jednotlivců, ztrativších rozum a zřesoucích se jen o svůj osud. Má-li Rusko být zachráněno, musí se armáda regenerovat. Třeba provést tato opatření: 1.Posílit vnitřní disciplinu sesílením autority důstojníků a poddůstojníků; 2. zlepšení hospodářského stavu důstojníků; 3. omezení práv plukovních výborů; které vedle správy vnitřního a hospodářského života nesmí se vměšovati v řízení operací ani ve jmenování velitelů. Kornilov dále uvedl, že síla armády závisí od stavu v zázemí. Krev, která bude téci na frontě při znovuzřízení pořádku,

K uhelnému nedostatku: Dělník dobývající rašelinu, odpočívá po namahavé práci u hromady dobyté rašeliny.

K uhelnému nedostatku: Charakteristická chýška v oblasti hanoverských rašelinišť.

poteče nadarmo, nedostane-li se armádě posil, potravin, munice a výzbroje. I v zázemí nutno učinit stejná opatření jako na frontě.

□ □ □

ÚPLAVICE.

Na počátku války objevila se tato choroba mezi vojskem, jež bojovalo na východní frontě, a podporována nedostatky zasobování, jež tehdy vznikaly rychlými přesuny a šířila se dosti povážlivě a rychle. Později nedostatky zásobování byly odstraněny a použito všech prostředků proti šíření nákazy, takže ve vojsku je dnes vzácností. Za to objevuje se v úzadí, hlavně mezi obyvatelstvem v okolí větších měst a průmyslových obvodech. V Čechách hlásí se z Plzeňska, Kladenska, z Prahy, na Moravě vyskytla se na Olomoucku a Brněnsku, ve Slezsku na Opavsku. Aby se předešlo obavám, dlužno vysvětliti vznik a průběh této nákazy a naznačiti, jak možno se proti ní chrániti. Úplavice patří mezi choroby sdělné a byla za dob mírových dík vymoženostem zdravotnictví veřejného poměrně vzácností v zemích našich. Objevovala se tam, kde je domovem chudoba, nečistota a zanedbané poměry zdravotní. Válka, jež oslabila péči o veřejné zdravotnictví a zhoršila výživu, vyvolala úplavici v hojnější míře. Choroba vyskytuje se v dvojím způsobu, z nichž jeden však je zdomácnělý jen v trópech. Nákazu šíří bacily, objevené asi před 20 lety Shigou, Krusem a Flexnerem. Bacterium coli, původce úplavice, podobá se dosti zárodku tyfu a i nemoc má jistou podobu s tyfem.

Zjišťování choroby cestou bakteriologickou je obtížné, za to tím spolehlivější jsou příznaky klinické. Při úplavici je lhůta t. zv. inkubační — vývoj od počátku nákazy do propuknutí nemoci — velmi krátká. Trvá někdy pouze několik hodin, takže člověk, jenž byl ve styku s nemocným dopoledne, je zachvácen úplavicí v poledne nebo brzy odpoledne. Počáteční příznaky choroby jsou stejné jako u jiných nemocí sdělných: všeobecný pocit nevolnosti, bolení hlavy, bolest v údech, stoupání tělesné teploty; konečně dostavuje se průjem s bolestmi v žaludku jako při zácpě. Průjmy jsou časté, nucení velice silné, takže působí chorému velkou trýzeň. V případech zvlášť těžkých nastává takové vysilování, že srdce chabne a pak končí nemoc smrtí. Na štěstí končívá choroba smrtí jen ve vzácných, řídkých případech. Když však jde o epidemii, bývají někdy ztráty lidských životů dosti četné. Lékaři podaří se chorobu rozpoznati téměř na prvý pohled. Výměty jsou krvavé, promíšeny hnisem. Anatomické vyšetřování ukazuje, že sliznice tlustého střeva je předrážděna bakteriemi v té míře, že vznikají zanícená místa, která se jen zvolna hojí a jež způsobují právě ony změny stolice. Ostatní příznaky vznikají vlivem toxinů — jedovatých látek — vyvolaných bacily. — Choroba přenáší se bezprostředně stykem. První a hlavní podmínkou ochrany je odstranění výmětů nemocného a desinfekce. Velmi nebezpečno je v případě epidemického šíření úplavice požívání nevařeného ovoce a zeleniny a nesvařené vody. Ovoce a zelenina prochází nesčetnýma rukama a je semeništěm bacilů. Nebezpečí vzrůstá, pije-li se k ovoci voda, která nevydrží dlouho v žaludku a takřka odplavuje nezničené bacily do střev. Dlužno pamatovati, že určitou teplotou se bacily ničí — proto se převáří voda, proto se horkem provádí do jisté míry desinfekce a sterilisace, ale úprava potravin, na př. válečného chleba, děje se tak, že nemá na chorobu a její vývoj vlivu.

Obtíže působí jako při tyfu a záškrtu odloučení osoby, která je nositelem bacilů. Mnohdy je nositelem a šířitelem nákazy člověk úplně zdravý. Zásadním pravidlem je i při šíření úplavice zachovávati úzkostlivou čistotu.

□ □ □

K uhelnému nedostatku: Sušení dobyté rašeliny.

Rašelina, která je prvním stadiem uhelnatění rostlinstva, dobývá se obyčejným rýčem a motykou a poněvadž je měkká, vyrývá se ihned ve formě cihel.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

CO CHCE ANGLIE.

Londýnská „Dail Mail" psala o anglických válečných cílech a prohlásila, že Anglie ráda by chtěla obnoviti stav z roku 1864. To znamená, že Šlesvik-Holštýn má být vrácen Dánsku, Elsasko Francii, kanál Kielský učiniti bezcenným, Helgoland vrátiti Anglii a Německo rozdrobti opět v malé státy a státečky. Samozřejmé, že ani kolonie nemají být dle tohoto receptu vráceny Německu. — Tento projev vynikajícího anglického žurnálu opět nade vší pochybnost dokazuje, že naši nepřátelé nespřátelili se s formuli míru bez anexí a kontribuce.

TUNELY V ZÁKOPECH.

Francouzští váleční zpravodajové líčí obrovské svízele, jež musí útočící vojsko u Verdunu překonávat. Na výšině „Mrtvý muž" musilo se francouzské vojsko bit s Němci pod zemí. „Mrtvý muž" je obrovská skála, která má jméno tak tragicky symbolické. Pne se nad zdánlivě opuštěným bojištěm, oživeným chvílemi jen dýmem vybuchujících granátů. Na svahu hory vybudovala německá vojska dva tunely a pojmenovala je Bismarckův tunel a tunel korunního prince. Široké východy z nich byly uměle maskovány. Bismarckův tunel má menší důležitost. Je asi tři sta metrů dlouhý a tři metry široký. U „slezských zákopů" je z něho po padesáti strmých kluzských schodech východ nahoru. Všude vinou se elektrické dráty a trubky vodovodu. Několik jich bylo rozbito a někde se bořily nohy až po kolena do bahna, které je složeno z vody, lidské krve a odpadků. Tunel korunního prince je lépe zařízen. Je přes kilometr dlouhý a příčná chodba spojuje jej s tunelem Bismarkovým. Zde byla za bojů umístěna německá záloha v síle praporu. Oba tunely jsou v hloubce asi deseti metrů pod zemí. Na několika místech byly však přes to pobořeny nejtěžšími francozskými granáty. Čtyřiceticentimetrové střely zarývají se až patnáct metrů hluboko.

O RUKAVIČCE.

Svého času měla rukavička veliký význam. Dnes se stala pouhou toiletní potřebou. Ve středověku měla však za úlohu vyjadřovati určité pojmy a idee. Tak na př. uděloval-li císař tomu kterému městu tržní právo, poslal mu jednoduše rukavici. Vypravuje se, že v Sasku v kterési obci marně se kdysi kupci namáhali o toto privilegum, takže konečně se chopili lsti. Když jim císař při audienci podával ruku, pochopil kterýsi důvtipný kramář a svlekl mocnáři rukavičku a tím byla věc vyřízena. Ve Frankfurtě bylo zvykem předkládati shromážděné řadě na stůl pár rukavic. Když se jednalo o založení nové osady, byl na projektovaném místě postaven jednoduše kříž a naň pověšena císařova rukavice na znamení jeho svolení. Císařem zaslaná rukavice opravňovala rovněž ku ražení mincí neb vybírání daní. Staroslavný královec holdoval svému vévodovi tím, že mu předal levou rukavici, ve které bylo všito 800 grošů. Rukavce měla však jiný význam. Oblékal-li vojevůdce marně pevnost, projevil svůj neoblomný úmysl, nepustili od obléhání až do kapitulace, hozením rukavice na zdivo pevnostních bašt. Dle starého ustního podání uzavírali prý židé svoje obchody vzájemným předáním rukavic. Při čtení rozsudku svlékali dříve soudci rukavice na znamení nepodplatitelnosti. Ve Francii činili podobně vasalové, přijímali-li léno. V lením systému hrála rukavice vůbec velikou úlohu. Tak oblékal nově volený císař purpurové rukavice. Rovněž i papežové a biskupové oblékali si rukavice na znamení svých výsostních práv. V mnohých krajinách bylo mravem darovati při křtu knězi a matce dítěte par nových rukavic. Leč i ve světě učenišť měly rukavice své místo. Na Jennské universitě obdržel nový doktor pár bílých rukavic. — Mnohdy byla rukavice používána co předmět zločinný, tak na př. Otto III. stal se oběti darovaných rukavic. Čin byl spáchhán ze žárlivosti. Podobně zahynula i matka Jidřicha IV. Rovněž v mučírnách náležela rukavice, ovšem že železná a rozpálená ku „znamenitým" prostředkům vynutiti pravdu. Na souboj vyzývalo se hozením rukavice soupeřovi a při tak zvaných „božských soudech" bývala obžalovanému oblekána, železná, žhavá rukavice. Spálil-li se byl vinen nespálil-li se byl bez viny. Jak jednoduhé a velemoudré to zařízení starodávných pánů juristů! —ja.

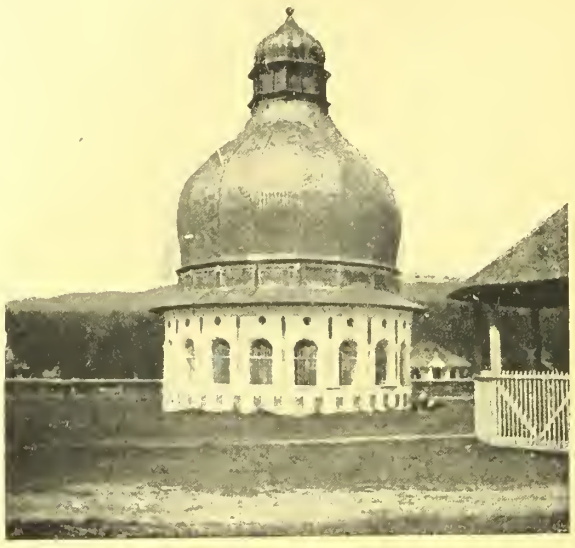

Pozoruhodný kruhovitý kostelík v Neamzu v sev. Moldavě.

Chrám v Piatře, v severním cípu rumunské Moldavy.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 29. srpna. Bitva na Soči stupňuje se zejména na planině Banšica-Sv. Duch k neobyčejné živosti. Všecky italské útoky byly odraženy, u Gorice donuceni Italové k ústupu. Nepřátelští letci bombardovali Terst. Radnice a několik budov poškozeno. — U Foscan dobyli vesnici Muncelul. Jižně Ocny další pokroky. — Wilson zamítl papežskou mírovou notu. — Polská státní rada složila své mandáty.

Dne 30. srpna. Na Soči pokračují rozhořčené boje. Nepřítel byl všude odražen; opět byl bombardován Terst. — U Foscan byl nepřítel zatlačen k údolí Susity. Na ostatních bojištích nic nového. — Japonsko zodpovědělo papežskou notu zamítavě. — Dr. ryt. Seidler utvořil definitivní úřednický kabinet.

Dne 31. srpna. V rozhořčených bojích na planině Banšice-Sv. Duch uhájili naši udatní obránci sočské fronty všecky posice. Bitva sočská po 14denním trvání ochabuje. Terst byl opět napaden italskými letci. Na ruské frontě nic zvláštního. — Na západě nové boje u Lensu. Na frontě u Verdunu několik dní jen dělostřelecké boje.

Dne 1. září. Italská fronta: Mezi Tolmínem a Vippachem se rozhořčeně bojuje. Zuřivé boje jsou v proudu na Monte San Gabriele. Opět uhájilo naše vojsko všecky své posice. Nový letecký útok na Terst. — Na ruské frontě dělostřelecké boje na Dvině u Smorgonu a západně Lucku. U Foscan další pokroky německých a rakousko-uherských útočných sborů.

Dne 1. září. Na Soči přechodně boj ochabl. Jen na Monte San Gabriele se bojovalo. Terst byl opět bombardován. — Rusko-rumunské protiútoky u Foscan odraženy. Rusové vyklizují předmostí Rigy. Němci překročili u Rigy Dvinu. — Na západě nic nového.

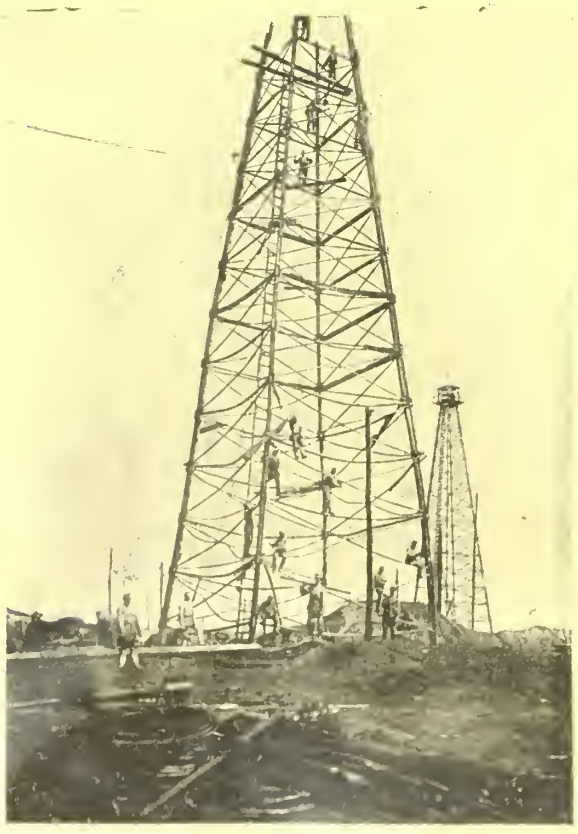

K sanaci petrolejových studnic blíže Predealu v Rumunsku, které byly poraženým nepřítelem téměř do základu spustošeny. Demontovaní po žárem zničené železné vývrtné věže našimi technickými oddily

Rumun provázející vor po řece Bystřici. Řeka Bystřice, která jak známo byla již často jmenovaná ve zprávách našeho štábu pramení se na uhersko-bukovinské hranici a protékajíc z části Moldavou vlévá se do Seretu.

K sanaci petrolejových studnic v Ploešti v Rumunsku. Surový petrolej, který následkem úplného zpustošení zaplavil celou oblast petrolejových dolů, je nutno příhodnými pumpami vyčerpati.

Za to v Macedonii vyvíjejí se nové boje. U Bitolje marně útočili Francouzi, na Dobropolji odraženy útoky srbské. — Z Říma docházejí zprávy, že papež bude pokračovati v mírové akci bez ohledu na zamítnutí své noty.

Dne 3. září. U Foscan a Ocny marně Rusové a Rumuni útočí. Na severu překročili Němci Dvinu u Uexkülu. Rusové vyklidili předmostí Rigy, načež Němci obsadili Rigu. — Na italské frontě bojuje se na Monte San Gabriele, u Gorice a Jamiany. Italové všude odraženi. — Na Balkáně nové boje u Bitolje a na Dobropolji. Všecky útoky Francouzů a Srbů byly odraženy. — Na západě dělostřelecké boje. Zmařený anglický útok na silnici Cambrai-Arras. U Hurtebije omezen francouzský územní zisk.

Dne 4. září. Na italské frontě bojuje se jen o Monte San Gabriele. Tuhé boje pokračují ve dne v noci. — Němci stojí před Ústím Dviny. U Rigy ukořistili 150 děl a zajali několik tisíc Rusů. — Na západě bojuje se na silnici Somme-Py-Sonain. Francouzské útoky odraženy. — Bývalý ruský ministerský předseda Stürmer zemřel. — Hrabě Czernin odjel opět do Berlína.

□ □ □

SMÉS.

Před novým obratem v Rusku? Neutrální listy sdělují, že se v Rusku schyluje k novému obratu. Dosavadní vláda vystřídá prý pětičlenné direktorium. Generál Kornilov obdržel plné moci diktatorské a zavádí v armádě i za frontou opět železnou disciplinu. Také vůči Finsku vystupuje ruská vláda prostředky násilnými. Po rozpuštění finského sněmu obsadili Kozáci sněmovní palác v Helsingforsu a znemožnili násilím konání poslaneckých schůzí. Soukromé zprávy ohlašují také, že v čelo zahraničního úřadu vrátí se opět Miljuko v. Dle dalších zpráv dlí Lenin ve Švýcarsku, kde provozuje energickou mírovou propagandu.

Cisař jmenoval bývalého ministra veřejných prací inženýra Otakara barona Trnku domobraneckým generálním inženýrem.

Maďaři proti Slovákům. Na Slovensku vyučovalo se ve školách maďarsky, jen v hodině náboženství bylo dovoleno používat i slovenštiny. Nyní bylo známým výnosem peštské vlády o rumunských školách současně nařízeno, že i na slovenských školách musí veškeré vyučování díti se maďarsky. Ani náboženství nesmí být slovensky vyučováno, ba dokonce všechny modlitby před vyučováním musí býti odříkávány jen maďarsky. Tak budou Slováci jistě získáni pro ideu velkomaďarské vlasti.

Židovské mírové podmínky. Holandsko-skandinavský výbor přijal delegaci židovského nacionálního svazu dělnického, která přednesla řadu přání. Přimlouvala se za zřízení organisace mezi státy, za mírový svaz národů. Stanovení práv národů a rozsah autonomie v národnostních státech nemají býti přenechány vládám, nýbrž upraveny v mírové smlouvě mezinárodní dohodou. Svaz se připojuje k požadavkům ukrajinských a českých delegátů, že všem národům má býti zabezpečeno právo, dožadovati se dle potřeby intervence mezinárodního smírčího soudu, jenž zřízen býti má, aby zamezil rušení práv národů. Delegace žádá dále znovuzřízení Belgie, Srbska, Čer. Hory a Rumunska sjednocení a neodvislost Polsky uvnitř její národopisných hranic přeměnu Ruska, Rakousko-Uherska a Turecka v spolkové státy a záruku za práva národnostních menšin. Dále žádá delegace za naprostou občanskou rovnoprávnost židů ve všech zemích a vybudování židovské vlasti v Palestině.

Němečtí a bulharští vojíni obveselující se na prapodivně konstruované houpačce, jaké si zřizují Rumuni pro ukrácení dlouhé chvíle.

První americká armáda. Americký tisk znamuje, že všechno pro prvou americkou armádu rekrutované mužstvo dostalo rozkaz k dostavení se 8. září. Dohromady má se dostavit 825.000 mužů. Jakmile bude skončen výcvik jednotlivců, budou se konati v Americe velké sborové manévry. Doufá se, že první americká armáda bude o novém roce již ve Francii.

Jesuitský otec Vaughan o papežové notě. K raněným vojákům v Yorku promluvil známý otec jesuitský Bernhard Vaughan. Mluvil o papežově mírové notě a pravil, že papež nechápe pocitu spojenců. Nemůžeme uzavříti žádného míru, protože mír dnes uzavřený byl by jen ozbrojenou neutralitou na tak dlouho, až by nepřítel opět se připravil vrhnouti se znova na nás. Pohlédneme-li na Polsko, Srbsko, Belgii Arménii a Francii a vzpomeneme-li si na vše, co by se bylo událo na našem ostrově, kdyby se nepříteli bylo podařilo poraziti nenáviděnou Anglii, pochopíme, že je nemožno uzavříti kompromis. Nemůžeme zastrčiti meč do pochvy, pokud není zničen militarismus a pokud původci a šiřitelé této „kultury" nejsou odstraněni.

Bryand pro válku? Bryand, dosavadní vynikající stoupenec míru v Americe, jest pro válku. V Chicagu pravil, čím více jest kdo pro mír, tím loyálněji musí podporovati vládu, ježto je to jediný prostředek, aby válka byla skončena jen porážkou Německa.

Ofensiva v Macedonii? Sofijský zpravodaj Az Estu prohlašuje, že čtyřdohoda pomýšlí na makedonském bojišti na velký útok. Patrně započne všeobecná bitva na této frontě v 2. polovici září.

Carská rodina upisuje půjčku svobody. Bývalý velitel armády velkokníže Nikolaj Nikolajevič následoval příkladu cara, jenž upsal 500.000 rublů na půjčku svobody a upsal rovněž 300.00 rublů.

Norsko zastavuje vývoz do Německa. Norvézsko zavázalo se nyní na anglický nátlak zastavit veškeren vývoz do Německa. V jaké míře hodlají Spojené Státy umožniti vývoz amerických výrobků, se dosud neví. Proslýchá se však také, že se Švédskem a Norvézskem nedošlo k uzavření smlouvy o vývozu.

Moskva opět hlavou Ruska. Přeložení ruského hlavního města z Petrohrhadu do Moskvy jest hotovou věcí.

Česká divise v Rusku. Jak sděluje Nov. Vremja, bylo na popud prof. Masaryka sneseno, aby „česká brigáda", jež při ústupu v Haliči utrpěla velké ztráty, byla doplněna a znovuzorganisována jako divise. Prof. Masaryk věří v uskutečnění české samostatnosti. Ruské ministerstvo pro obchod a průmysl požádalo prozatímní vládu o povolení k založení rusko-česko-slovenské obchodní kmory za účelem kulturního sblížení národa ruského s česko-slovenským.

Tajemství černé věže.

Zde není místo k podobnému vysvětlování. Také k tomu není času. Spatřil jsem tě v lázeňském parku — nebyla jsi sama, — Rottenhall seděl u tebe. Když jsi povstala, šel jsem za tebou."

Margitta nemohla nalézti slova k odpovědi. Byla zdrcena. Robert mluvil tak tvrdě přísný pohled jeho ji odzbrojil.

„Margitto" — pravil Jäger po krátké přestávce. Mezi námi musí býti jasno! Tys mi slíbila, že nepojedeš s Rottenhallem."

„Nemohla jsem splniti dané slovo — přerušila jsem jej. „Věř mi, nebylo to možné. Různé okolnosti mě donutily..."

„Jaké okolnosti?"

„Víš přece, že ti to zatím nemohu říci. Proč mě tak soužíš?"

„Protože chci, aby bylo jasno mezi námi! Tato dosavadní nejistota je nesnesitelná. Musíš přiznati baronu — donutím tě k tomu!"

„Když ale nemohu dosud mluviti. Není to moje tajemství. Nechápeš mne?"

„Chápati bych dovedl — ale nevěřím ti."

„Roberte!" vykřikla zoufale.

Jeho pohled byl však tvrdý.

„Ne nevěřím" opakoval. „Když jsme tehdy spolu kráčeli, tu slíbila jsi mi zcela určitě, že nejedeš nikam. Proč jsi zrušila své slovo?"

„Nedoponštím se ničeho špatného vykřikla Margitta. „Rozumíš, ničeho špatného."

„Přece mě nebudeš dokazovati, že takový světák, jako baron Rottenhall podniká s krásnou ženou společnou cestu — z úcty, — nebo z přátelství!"

Margitta se třásla na celém těle. Ale opanovala se s napětím všech sil a přikročila k Robertovi a položivši mu ruku na rameno pravila, přímo do očí mu pohlížejíc:

„Věř mi Roberte, nepodvedla jsem tě. Přisáhám ti, že mě baron ani nepolíbil."

Nejistě pohlédl Jäger na dívku a výraz jeho tváře se změnil.

V tom se otevřely dveře a do pokoje vstoupil Rottenhall.

Rychle odstoupila Margitta od Roberta, aby baron neviděl, že ruka její spočívá na rameni Jägrově.

„Co se tu děje?" — tázal se ledovým hlasem baron Rottenhall.

„Jak vidíte milý barone, pan Robert Jäger přišel na návštěvu."

Rottenhall změřil malíře a Margittu a poznamenal ironicky:

„To je podivné, pan Robert Jäger mi psal a prosil mne o rozmluvu a nyní ho naleznu ve vašem pokoji."

Jäger hrozivě pohlédl na barona.

„Máte právo, klásti takové otázky?" tázal se Jäger.

„Myslím, že ano" odsekl baron.

„A já mám za to, že mám právo ke své návštěvě!" — zvolal Jäger.

„Právo? Jaké právo, smím-li prosit?"

Margitta tušila, že dojde ke strašné scéně mezi oběma muži. Chtěla tomu zabrániti.

„Myslím, že je to zcela lhostejné a že to nestojí za tolik řeči. Pan Jäger je tu a protože pánové chtěli spolu mluviti, může se tak státi v mém pokoji."

„Děkuji, odvětil baron — pan Jäger půjde se mnou, chce-li rozmluvu."

„Teď ne, později. Musím ještě promluviti s Margittou."

Rottenhallem to škublo. Ukázal na dveře a pravil:

„Musím vás požádati, abyste opustil pokoj mé nevěsty."

Robert přistoupil blíže k baronovi.

„Co pravíte? Margitta a vy? Vy jste přece ženat? A Margitta je moje nevěsta! Rozumíte mi?"

„Pane vy šílíte? Říkám vám, že Margitta je mojí nevěstou. Zažádal jsem už o rozvod a když to nechcete věřiti, zeptejte se slečny Margitty, která vám to musí dosvědčiti."

Roberta Jägra, jako když trefí blesk.

„Je to pravda Margitto?"

Margitta mlčela.

„Je to pravda Margitto — mluv! Jsi jeho nevěstou?"

„ano" — vyrazila ze sebe.

Robert Jäger zavrávoral.

„Lhářko! Styď se!"

A s opovržením opouštěl pokoj.

Margitta chtěla se pustiti za ním, klesla ale v mdlobách k zemi....

KAPITOLA X.

Vypravování staré Běty.

Lora vrátila se z lesní procházky, kterou podnikla s dětmi a s učitelem Listrem. Uložila děti ku spánku a odebrala se ku staré Bětě, která skládala prádlo. Pomáhala ji a když práce skončila, usadila se s Bětou v jejím pokoji. Brzo rozpředl se mezi nimi živý rozhovor. Běta byla v nejlepší náladě a proto také sdílnější a rozpovídala se o nynějších svých pánech a porovnávala je s panstvem dřívějším. Chválila staréhо pána Rottenhallskéhо a jeho choť, líčila jeho dobráckou povahu a lásku k lidu. Též jeho choť

Polsko, Litva a Kuronsko. Na důvěrných schůzích 27. a 28. srpna radil hlavní výbor říšského sněmu německého o poměrech v království polském a na Litvě. Jak se proslýchá, shodla se komise v tom bodě, že dosavadní poměry jak v království polském, tak i na Litvě musí být změněny.

*

Neviděli bělocha. Snad poslední černé plémě, které dosud nespatřilo běloch a nalézá se na ostrovu Morningtoně v zálivu Carpertaria (Australie). Prvý běloch, jehož tam spatřili, byl P. B. Haward z Quelnolandu. Toto černé plémě, žije jen sobě. Nezná tabáku nepojídá chléb, ani masa, ani cukru, ale vše, co nachází a co se mu jen „poněkud" zdá živyká. Praví se, že ani neví co je nemoc; členové tohoto plemene, jsou hubení, ale přesto silní a rychlonozí.

Zajímavá je skutečnost, že počet porodů v poměru ku počtu obyvatel je větší na východě Evropy než na západě a v jižních krajinách větší než na severu.

Japonci staví své domy s hora dolů. Nejprve krov, který se podepře lehkými sloupky, aby tak zedníci a ostatní řemeslníci byli chráněni před deštěm a nepohodou.

Historie valčíku. Jakkoli se v dějinách tance píše mnoho, jedno je jisto: první válčík byl tančen r. 1787 ve Vídni a sice veřejně na divadelním jevišti. V opeře „Una cosa rara", Vincence Martiniho, tančili čtyři osoby, černě a růžově kostymované, prvý válčík, totiž tanec, který měl za účel několika obraty projíti veliký prostor. Německé jméno tohoto tance znělo původně „Langaus" a vlašsky „Cosarara".

Tři stejné dráty a jich jakkost. Zlatý drát určité tloušťky snese 68 kg, měděný drát téže tloušťky 137 kg, a drát železný týchž rozměrů 249 kg.

Za množství železa ceny 20 korun dalo se v míru zhotoviti podkov za 60 korun; ostří pro nože v ceně 800 korun, neb jehel za 1600 K, anebo psacích pér za 120.000 K.

Který národ spoří nejvíce? Zjistilo se statisticky, touto vědou věd, že v Dánsku mezi 100 obyvateli jest 51, kteří ukládají úspory do spořitelny. Tam je tudíž nejvíce spořitelních knížek. V Norvézsku jich připadá 33 na 100, ve Francii 20, v Anglii 27, v Holandsku 26, v Haliči 20, v Rakousku 19, v Uhrách 7 a Rusku jen 3.

Tepna myši. Tepna myší pulsuje mnohem rychleji než tepna člověka a je podivuhodno vůbec, že čím menší zvíře, tím rychleji tepe jeho puls, což platí ovšem jen o zvířatech s teplou krví. Slonův puls tepe 30krát za minutu, koně 40krát, člověka 70krát, psa 90krát, kuny 200krát. Rychlejší tep nelze dobře zjistiti. Jak sděluje „Kosmos", umínil si F. Buschanau zjistiti tep myši. Poněvadž byl přesvědčen, že pulsace myší je značná, sestrojil zvláštní stroj, který přenášel tepy na elektromotor a pomocí fotografické desky konstatovala se vibrace. Výsledek je zajímavý: tep myši obnáší 520 až 780 úderů za minutu tedy průměrně 700 úderů, tudíž 10krát více než u člověka.

Lacini herci. V Číně možno angažovati společnost 30ti herců za 140 K, kteří ve dvou dnech sehrají tolik veseloher, kolik srdce ráčí. Obyčejné místo v divadle stojí asi 10 hal. a nejlepší 20 hal.

Umělé zuby nalezeny byly v čelistích mumií v etruských hrobkách pocházejících ze 6 století př. Kr.

Psi s rukavicemi. V Aljašce nosí i psi rukavice a sice ne snad k vůli zimě, neboť tamnější psi mají tak hustou srst, že za počasí, kdy lidé mrznou, není jim zima. Psi jsou tam používání co tahouni, ale mají-li přecházeti přes led, rozdrásali by si tlapy. Aby se tomu zabránilo oblékají se jim malé, měkké sandály, podoby rukavic.

Torpedový člun našeho námořnictva vyjíždí z opěrného bodu na lov — za kořistí.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Kvasnice z pšeničné mouky. Smísíme 1/3 kg sladu žitného s 1/3 kg. pšenice a 1/3 kg sladu ječného (syrového). Rozšrotovaná směs se rozmíchá vodou 60° R teplou, tak, aby v ní nezůstaly chuchvalce. Před tím nežli na ní byla nalita voda, možno dáti do směsi asi dva uvařené oloupané a rozmačkané brambory. Směs se udržuje v teplotě si 50° R a nechá se v zakryté nádobě asi 24 hodin. Povstalý rmut se vodou (vlažnou) rozředí a teplota se sníží asi 25° R. Pak se přidá trochu lisovaných kvasnic a vše se ponechá v teplé asi 12 hodin, v kterézto době kvasnice vyplují na povrch kapaliny. Nechají se až klesnou ku dnu, voda se slije, usazené kvasnice se propláchnou čistou vodou, vybírají a lisují v plátěném pytlíku. Vyjmuté z pytlíku se nechají 5—6 hodin oschnouti a pak se mohou baliti do páru. V továrnách jim předem dodají tvaru cihel.

Návod k čistění prádla bez mýdla. V následujícím uvedená množství stačí pro dvoji naplnění (vždy asi 20litrové) prostředně velikých necek. 1/8 kg sody kusové (neb 5 dkg sody práškové) dá se do 1/2 litru teplé vody a míchá se kusem dřeva, až soda zmizí, na to se přidá 1/4 kg lesklé hlinky, jež se před tím co možná dobře roztloukla (rozmělnila) kusem dřeva se rozdělá a rozmíchá a na to asi 2 minuty důkladně vrtí (kvedlá) až se vytvoří stejnoměrná kaše bez hrudek. Kaše musí býti nejméně tak hustá, jako odstředěné mléko; čím hustší, tím je lesklá hlinka upotřebitelnější (též karlovarská hlinka neb kaolinka). Tak zvaný bílý fibolus neb bílá hlinka je naprosto nezpůsobilá. Polovice vyrobené kaše dá se do vody (asi 20 litrů do necek) a pere se právě tak jako v mýdlové vodě. Případná špinavější místa se trochou kaše vydrhnou. Mýdla vůbec není zapotřebí právě tak jako dalšího přídavku sody. Pro větší množství prádla a tudíž přídavku sody. Pro větší množství prádla a tudíž větší množství vody použije se dvojnásobného uvedeného množství tedy 1/2 kg lesklé hlinky, 1 litru vody a 1/4 kg sody. Použije-li se k výrobě kaše jen polovice sody, dá se téže beze všeho použití k mytí rukou. 1/2 kávové lžičky kaše se stejnoměrně na mokrých rukou rozetře, tak jak se to dělává s mýdlovou pěnou a pak se vodou opláchnhe.

Vosy hubíme v zahradě vydatně, když sem tam na vhodném místě zavěsíme láhvici úzkohrdelnou, jejíž hrdlo uvnitř se natře sladinou, na př. syrupem, a láhev do polovice se naplní slazenou vodou, směsí vody s octem anebo jinou tekutinou lákavou. Za nedlouho je láhev plná vos a much, jež do láhve vnikají a tam se utopí. Tak se chrání včelín a ovoce před vosami. Aby včely se také neničily, nesmí v tekutině býti med.

Proti úplavici osvědčuje prý se odvar z bobuli oškeruše, stromu příbuzného jeřábu.

---

hraběnku Leuchtendorffovou nemohla stará Běta dosti vynachváliti. Lora při té příležitosti kladla různé otázky stran Kurtovy matky, jakož i Kurta samotného. Dověděla se do jaké míry, je Kurt spřízněn s Rottenhallem. Běta znala ještě starého Leuchtendorffa a jeho sestru. Oba byli příbuznými rodiny rottenhallské. Starý baron Rottenhall oženil se s Leuchtendorffovou a její bratr vzal si zase sestru našeho barona baronku Matyldu. Starý pán prožíval tehdy své nejšťastnější dny. Leč nikdo nebyl by věřil, že za šest let bude vdovcem. Jeho krásná choť zemřela při porodu druhého dítěte, které rovněž je mrtvo. Baronovi zůstalo první dítě, hoch. Leuchtendorffovi byli 6 let bezdětní, teprve pak přišel na svět Kurt. Tím se vysvětluje velký rozdíl stáří mezi nynějším našim pánem a Kurtem.

„A co se stalo s rodiči hraběte Kurta?" tázala se Lora.

„Přišli k úrazu, když bylo Kurtovi 6—7 let. Jeli po silnici, když se splašili koně. Vůz byl mrštěn na strom, roztříštil se a oba se zabili. Starý nás pán, div že nesešílel. Měl svou sestru tak rád a proto také Kurta ihned vzal do domu. Malý Kurt byl roztomilý hošík a byl jedinou radostí starého barona. Měl ho rád více než svého vlastního syna, který mu jen bolesti působil. Byl lehkomyslný, hrál karty, pil, hýřil, při tom měl srdce zatvrdlé. Nemám taklhe o něm mluviti — pravila Běta protože je to můj pán, ale vám slečno Loro mohu říci, co si u srdce myslím. Baron Hanuš připravil svému otci peklo na zemi. A nejen to. Hanuš od svého mládí nenáviděl také Kurta.

Lora sledovala vypravování stařeny stále s největším napětím.

„Baron Hanuš prováděl vůbec pěkné kousky — pokračovala stařena" a starý pán každou chvíli musel jezdit do Vídně urovnávat aféry svého syna. Starý sluha Jan, který je už mrtev, byl zasvěcen do mnohých věcí a často mi vyprávěl divné kousky. Starý baron chtěl ho proto také vyděditi."

„Také jsem to slyšela vyprávěti ale nechtěla jsem tomu věřiti."

„A přece je to pravda. Starý baron mě sám přímo řekl: Běto až budu mrtev a vypukne spor o můj testament, pak můžeš říci, že jsem ustanovil hraběte Kurta Leuchtendorffa svým universálním dědicem. Příslušný testament jsem také napsal. A když jsem tehdy namítla, že je to jeho maso a jeho krev, prohlásil do slova: Nevíš Běto, jaké starosti způsobil mi Hanuš. Není jiné pomoci! Za to ale Kurt je dítě dle mého vkusu. Bude to šlechetný muž, kavalír bude spravedlivý, má dobré srdce. Bude lepším pánem, než jakým by byl Hanuš."

„Pak ale musel starý pán testament změniti, když Hanuš všecko sám zdědil."

Stařena kroutila hlavou, rozhlédla se plaše na všecky strany a pak šeptala:

„Víte, to je věc tuze záhadná. Testament o kterém mi vyprávěl starý pán nebyl vůbec nalezen."

„Jak je to možné?"

„To ví sám Buh. Starý baron ostatně také doktorovi Wernerovi říkal o tomto testamentu."

„Nebyl nalezen jiný testament?"

„Nebyl. A právě z té příčiny zdědil všecko baron Hanuš a Kurt nedostal nic. Na štěstí má ještě nějaké menší jmění po svých rodičích."

„V tom bila 12. hodina půlnoční."

Stařenou to škublo.

„Ó je půlnoc. Nejsem ráda tak pozdě vzhůru. Hodina duchů..."

Lora se dala do smíchu.

„Snad nevěříte v duchy?"

„To není k smíchu, Dítě moje. Sama jsem to zažila."

„Zažila? Opravdu? Prosím vás Běto vypravujte! Ráda poslouchám takové vypravování."

„Ráda bych vyprávěla, ale od té doby, co zemřel v černé věži starý pán, je mi tak divně a zdá se mi, že to na zámku dobře neklape."

„Prosím vás jen vypravujte, co jste viděla a zažila."

„Modré světlo viděla jsem na své oči a sice v černé věži."

„A co je na tom zvláštního?"

„Mnoho! Vždyť černá věž byla po smrti starého pána úplně uzavřena a žádná lidská noha do ní nevkročila.'

„Odkud tedy přišlo ono světlo?"

„To je právě to záhadné. V uzavřené věži, kam se živá duše nedostane, objevuje se občas modré světlo a to vždycky o půlnoci."

„To je divné a viděla jste ho už sama?"

„Vždyť jsem řekla, že viděla na své vlastní oči."

Lora nahlédla oknem do noci. Úplněk právě ozařoval černou věž.

„A když si vzpomenu, co jsem tehdy viděla, třesu se na celém těle" — dodala Běta.

„Vypravujte dál, co jste viděla?"

„To říkají ti, kteří nic neviděli. Ale já to mohu odpřísáhnout! Viděla jsem ho v dlouhé chodbě která vede ze zámku do černé věže. Ať tomu věříte, nebo ne je to pravda. Také starý Jan ho viděl. Škoda, že není už mezi živými, aby to mohl dosvědčiti."

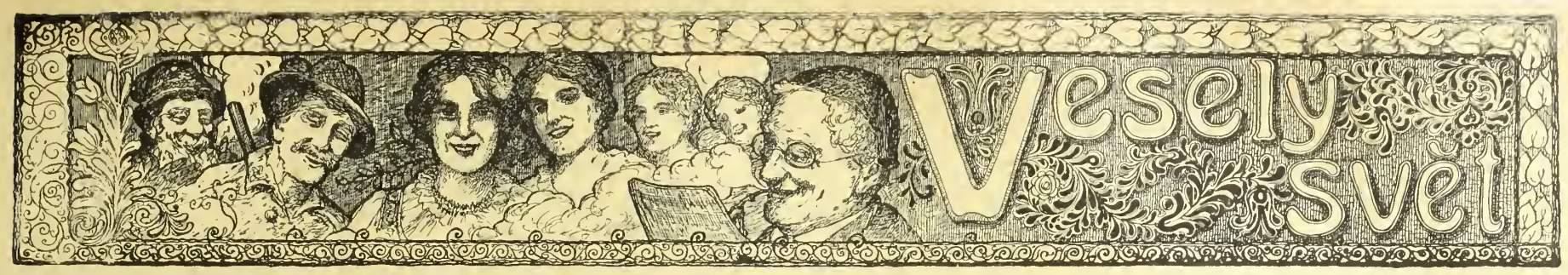

Lakomec.

Jednou jsem mu řekl, že vdechuje vzduch a vydechuje kysličník uhličitý. Usedl na to — a celý den počítal, který že z těchto plynů je dražší. Chtěl totiž zjistiti co přijímá a co vydává, aby věděl je-li pasivní, či aktivní.

*

Termín.

„Kolik přibyla ta slečna, co je u vás na letním bytě?"

„Už 5 kg."

„A jak dlouho ještě zůstane?"

„Až bude míti o 10 kg. více."

*

Dlužní úpis.

Sedlák vypravoval advokátovi, že svému sousedu půjčil 100 zlatých, které mu tento vzdor častému upomínání posud nezaplatil, a žádal ho, aby jej žaloval. — „Nu, a máte přece něco v ruce?" tázal se advokát. — „I ano, pane doktore, tuhle hůl."

*

To se rýmuje.

Ve vlaku sešel se obchodník i jistý hejtman a po delší jízdě nabídnuvši si vzájemně cigarety představil se jeden druhému:

„Já jsem obchodník Silberstein."

„A já jsem hejtmann Vandas."

„Tak — a co vezete na frontu?"

„Transport reserv."

„A já transport konserv."

*

Advokát a lékař.

Advokát přel se s doktorem mediciny. Každý uznával svůj stav za potřebnější. „My usmiřujeme rozvaděné lidi." chlubil se advokát. — „Dejte pokoj, vy je smíříte na krátký čas, aby později tím více na se nevražili", odvětí na to doktor mediciny; načež advokát: „Možná, že máte pravdu, my je smiřujeme na čas, vy ale na věky!"

*

Jediné východisko.

A toť se rozumí, že představený počestné obce Dolní Hamry (u Tannwaldu) musí mít o posvícení nové koženky! V usmolených brslenkách by přece nemohl jíti k muzice! Jedenkráte se ovšem přihodilo, že nimra krejčí nebyl včas hotov; i sešli se konšelové obce a usnesli se na tom, že — když koženky nejsou — musí se posvícení odložiti na budoucí neděli. Od těch dob tam mají posvícení o týden později. Kdo tomu nevěříš, zeptej se jich — ale telefonem, abys jim nebyl po ruce!

*

Umění.

Kupující k uzenáři: „Vy jste oba umělci ve svém oboru, vy i váš konkurent, leč vzdor tomu jest uzenina jeho zcela jiná nežli vaše."

Uzenář: „Inu to je docela možné — to jsou právě dva různé umělecké směry."

*

Reklama.

Mladík kupující houby od staré houbařky: „Nevím, nevím paňmámo není-li mezi těmi houbami některá jedovatá!"

„Ale Bože, Bože — jak může mít svobodný člověk takový strach o svůj život. Kdybych neměla 6 nezaopatřených dětí — snědla bych ty houby sama."

*

Ekonom a vychovatel.

„Ty pěkně vyblížíš, jakoby se's už 3 dny nemyl."

„Inu prosím tě při nynějším nedostatku o mýdlo to není žádný div a pak musím předcházet personál dobrým příkladem."

Z divadelního humoru.

Jistý opilství oddaný herec přišel náležitě napilý na jeviště: první slova, jež říci měl, byla „Přicházím k tobě, milená, ale bez naděje!" atd. On však nemohl dále nic než zamumlat: „Přicházím — přicházím —": to ostatní docela zapomněl. A když tak několikráte „přicházím" opakoval, zvolá jeden hlas z přízemí: „Z vinárny!" — „Uhodl jste!" odpověděl herec s opojenou zmužilostí a v divadle nastal všeobecný smích a potlesk.

*

Nápadník k bohaté vdově.

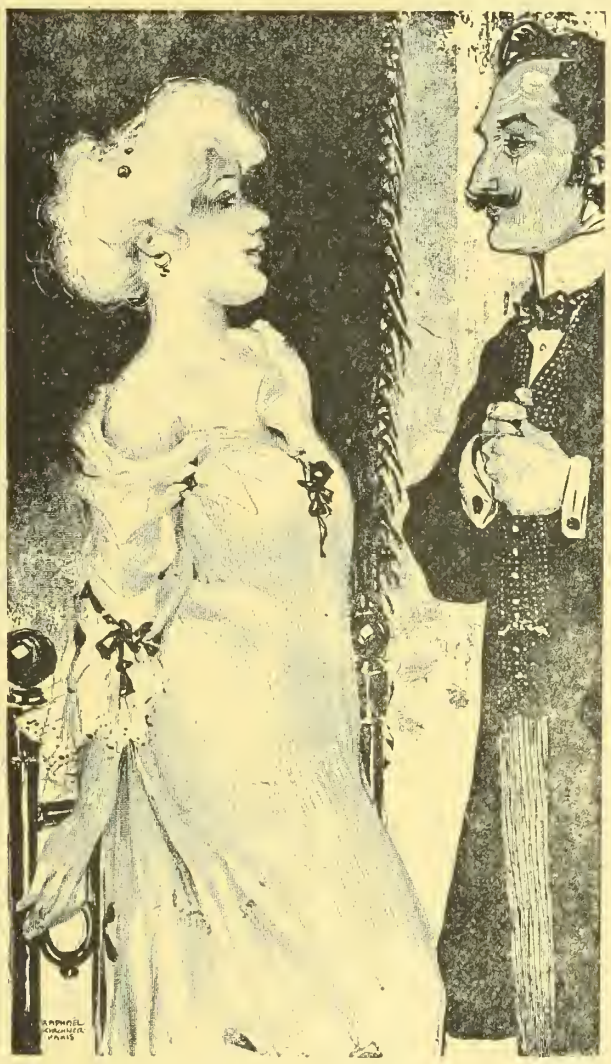

On: „A proto se vás táži drahá paní Voňásková: Chcete být moji — s aktivami a pasivami?"

*

Byrokrat.

„Nu, pane vrchní inspektore, teď máte jistědlouhou chvíli, vždyť jste už ve výslužbě."

„Jste na omylu milý pane, mám práce dosti. Teď na příklad studuji své služební předpisy...."

Hodina chudých.

Lékař k pacientovi v bezplatné hodině pro chudé: „Ale, ale, člověčku pro takovou malichernost si jdete k lékaři?"

Pacient: „No proč pak né pane doktore vždyť to nic nestojí."

*

K vůli jistotě.

Jeník, syn domkářův, psal z vojny: „Milý otče! Zde máte lejstra, já to napsal na obě strany papíru, abyste, kdyby se to jedno lestro ztratilo, přece měl ještě jedno na druhé straně."

*

Nebohý pán domácí.

„Pane Lando, kterak tomu mám rozumět, vy máte přece v Praze dva domy a ve Vršovicích třetí a jste sám v nájmu jinde?" — Pan Landa: „Když je v mých domech náramně vysoká činže!"

*

Buď tak anebo tak.

Ona: „Prosím vás pane doktore, můj, můj nemůže spáti."

Lékař: „Tedy nechť užívá prášek pro spaní."

Ona: „Ale když ho za živý svět nehce brát."

Lékař: „Tedy ho užívejte sama."

*

Oekonom.

Malíř obraceje po návštěvě Exellence své obrazy: „Ták — nyní mohu svá díla opět obrátiti."

„Jak to?"

„Inu maloval jsem na obě strany, na jedné pro Exellenci a na druhé pro širší publikum."

*

Z vojenského humoru.

„Moji dragouni přišli jako první patrola do Černovic," děl kavalerista. „To prostě není pravda," odvětil „deutschmeister"; „můj pluk tam měl první patrolu." Svobodník Moritz rozhodne však spor, že jsou oba v neprávu. „Jako první přední hlídka," prohodí, „přišla c. k. odvodní komise do tohoto města."

*

Žena diplomatka.

„Ženuška jistého poslance povídá své přítelkyni: „Co se mne týče, já svoje účty za klobouky a šaty odevzdávám svému muži vždycky jen v den sněmovního zasedání, kdy se jedná o válečných úvěrech. Tu můj mužíček je vysokým cifrám tak zvyklý, že ho ani nenapadne svraštit obočí..."

*

Ve vlaku.

(Osoby: Paní chovající v náručí kojence a cizí pán, který se chystá zapáliti si doutník):

Pán: „A snese váš kojenec kouření?"

Paní: „Ale což pak tu chvilku — k nejbližší stanici."

Pán: „A tam vystoupíte?"

Paní: „Já ne, ale myslím že vy."

*

Pěkné víno?

Host: „Prosím vás paní hostinská, proč je to víno na dně tak husté?"

Hostinská volající k službě: „Mařko, přineste tomu pánovi lžíčku, aby si mohl víno zamíchat."

*

Ba právě.

Cizinec: „To je ale hrubec, ten účetní."

Sluha úřední: „Jistě jste k tomu zavdal příčinu."

Cizinec: „Ani v nejmenším. Ptal jsem se pouze..."

Sluha: „No tak vidíte."

Chcete býti od svého
RHEUMATISMU
dny bolesti v kyčlích
důkladně vyléčeni?
Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám přírodní prostředek k uzdravení!!!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu. **Každému bezplatně na zkoušku.** Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Lékarna „U opery" v Budapešti
1977 **VI., odděl. 169.**

ZNAČKA
JETTA 19|17
na hospodářském stroji je nejlepší :-: zárukou. :-:
Jos. Smrčka,
výroba a prodej hospod. strojů
Vídeň III, Marxerg. 5.
Pišta o ceník V. J. 15 1
Dotazům přiložte □□ známku. □□

Komptoiristku
s praksí, rychlou písařku na stroji i stenografku a dobrou počtářku přijmou ihned
Vídeňské Illustrované Noviny
Vídeň X.,
Eugengasse 22.

!! Crem Mirabellis !!
(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a veliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost líci až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Při vypadávání vlasů jich lámání, štěpení, lišeji vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc. osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haariolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve i s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy: 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Třesť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „třesti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Perlový náhrdelník. Nádherný, všude obdivovaný klenot; jest 1 a půl metru dlouhý, nanejvýše moderní a umělecky vypravený. Pestrobarevný, aneb dle přání libovolných odstínů stojí K 6.—. Nehodí.li se zašleme peníze zpět.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"
V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápalotavati kožené věci, poroučhanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod né pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—, Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA,
Olmützerstrasse 10.
Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (? rozlične druhy K 4·— a K 350. Porto a dobírky účtuji se zvlášť, Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037
P. E. Lachmann, Vídeň IX.,
Mosergasse 3, odd. 40.

Výtečné fotostroje
zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.
E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

Každý je nadšen!
Kapesní kino!
Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru.
= jen K 2·20. =
Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal, na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes **million** již prodáno. 1973
J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III.

Nejlevnější inserci při velkém úspěchu poskytují „Vídeňské Illustrované Noviny"!

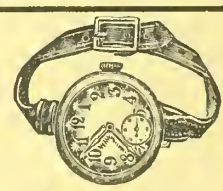

Vojenské náramkové hodinky
přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·—, 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—, 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.
První továrna hodin
Hanuš Konrad,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 Čechy.
Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy z ostříbrcené oceli K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11 —, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971
c. k. dvorní dodavatel
HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.
Obsírný ceník zdarma a vypl.

Nejlacinější noclehy
Vídeň II., Novaragasse č. 45
1858 (blíže Pratersternu).
Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Specialita **Specialita**
la náhražku čajového rumu
:-: la náhražku citronu :-:
dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.
Siegmund Altbach,
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Ve velkém 1976 V malém.
Obuv, svršky a kamaše.

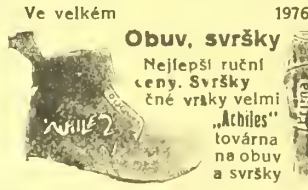

Nejlepší ruční ceny. Svršky čné vrchy velmi „Achilles" továrna na obuv a svršky

práce závodní box. K 15 Velefevně. Vídeň VII./c' Mariahilferstr. 76

Každá paní
čte můj velmi zajímavý spis
„Moderní ošetřování poprsí"
Zcela bezp atný.
Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:
ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

Velký výběr
všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

Živnostenská banka filiálka ve Vídni = I. okres = **Herreng 12.**

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:
I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky 3½%
Akciový kapitál K 80,000.000·—.
Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:
Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Teršt s expositurou v Gradu a Opatii.
Centrála v Praze založena r. 1868.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X 1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 38.

Ve VÍDNI, DNE 20. ZÁŘÍ 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Jak bydlí udatní obránci sočské fronty.

Příbytky našich vojáků u Tolmína.

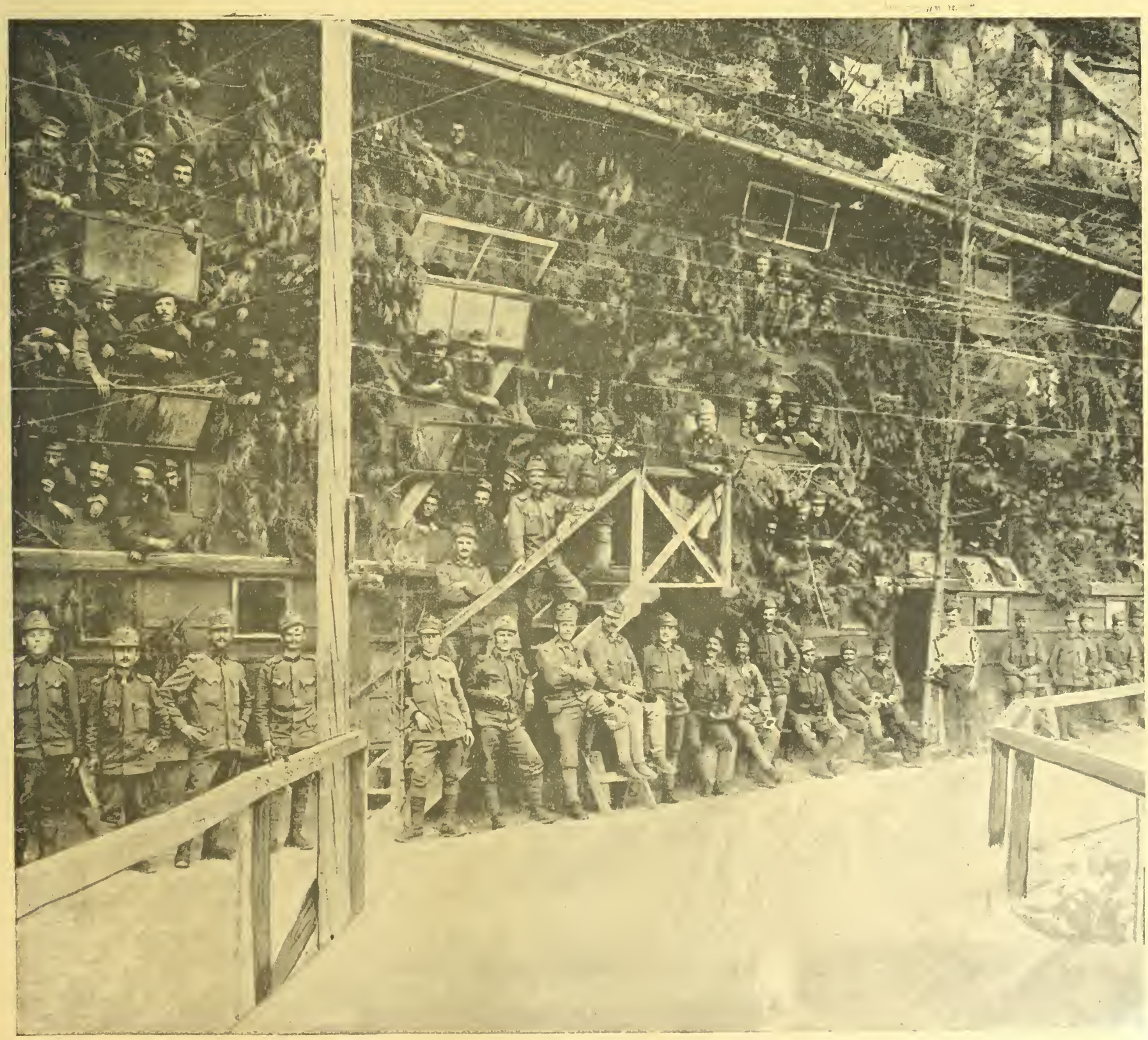

Jedenáctá bitva na Soči ukončena. — Přípravy k nové ofensivě ve Flandrech. — Občanská válka v Rusku. — Nová vláda ve Francii.

PŘED PODZIMNÍ POLITICKOU KAMPANÍ.

V krátké době sejde se opět parlament, aby zahájil podzimní své zasedání. Parlamentu představí se nový kabinet dr. rytíře S e i d l e r a a předloží mu předlohu rozpočtovou a několik jiných předloh finančních a hospodářských. Veliké problémy politické kabinet dr. rytíře Seidlera prozatím řešiti nebude, zejména revisi ústavy a rakousko-uherské vyrovnání odložil rytíř Seidler na pozdější, ale ne příliš dalekou dobu. Budapeštské a také berlínské listy dokonce tvrdí, že dr. rytíř S e i d l e r obě tyto velké otázky přenechá nové vládě, která v pozdním podzimu ujme se úřadu pod vedením vůdce českého konservativního velkostatku, předsedy pravice sněmovny panské a nynějšího ministra orby v kabinetě Seidlerově, hraběte Sylva-Taroucy.

V každém případě nutno počítati s důležitými vnitropolitickými událostmi a proto je nejvyšší čas, aby vůdčí české kruhy uvažovaly o otázce, zdali české delegace a česká politika vůbec je připravena na řešení rakouských problémů, v prvé řadě české otázky. Je nejvyšší čas, aby se v Čechách a na Moravě přestalo v nedůstojných polemikách v časopisech a na schůzích, aby zastaven byl stranický boj a všecka politická pozornost soustředěna k Vídni, kde bude nezbytně zapotřebí svorné sjednocené české delegace, která by byla schopna vrhnouti na vážky celý svůj vliv. Trpké zkušenosti mohly nás už naučiti nové politice a na druhé straně cenné úspěchy jednotného českého klubu v letním zasedání mohou nám naznačiti zcela jasně směrnici naši další politiky. Světová válka schyluje se ke konci, každý den můžeme být překvapeni nějakým senzačním obratem v otázce mírové. Bylo by národní katastrofou, kdyby v okamžiku, až mírová konference začne projednávati otázku polskou, finskou, irskou atd. česká delegace ve vídeňském parlamentě nestála na výši svého úkolu. Štvanicemi v tisku a rozbíjením schůzí neposílíme naši posici, naopak jen soustředěním všech našich sil národních a společným postupem s delegací jihoslovanskou, ukrajinskou a polskou. Česká delegace poznala v letním zasedání sílu slovanské většiny vídeňského parlamentu a bylo by těžkou chybou kdyby odbočila s této cesty, která jedině může přiblížiti všecky rakouské Slovany ku společnému jejich cíli, totiž k přestavbě rakousko-uherské monarchie, ve spolkový stát svobodných národů.

□ □ □

VÁLEČNÁ SITUACE.

Válečná situace uplynulého týdne dá se krátce charakterisovati: Mezi tím, co Němci odolali všem anglickým a francouzským náporům ve Flandrech a u Verdunu, co rakouská armáda odrazila generální Cadornův útok na Terst a spojené síly rakousko-německé maří všecky rumunské ofensivní pokusy u Focan, nemohl nepřítel zadržeti německou ofensivu v Livonsku, jejíž ovocem je nejdůležitější obchodní město ruské Riga. Čtyřdohodové velení utrpělo tentokráte krutou porážku. Dlouhou dobu usilovalo o tak zvanou jednotnou frontu a po nekonečných přípravách uskutečnilo ofensivu na všech frontách, která měla přinésti korekturu válečné mapy. A výsledek opět skončil nezdarem. Zejména západní fronta německá byla uhájena, Angličani nejsou v Bruggách ani v Ostende, ba ani v St. Quentinu a v Lille, Francouzi mají daleko do Met a Cadorna nedostal se do Terstu. Za to ale německé armády po dobytí východní Haliče a Bukoviny přikročily k nové ofensivě, která Rusku zasadila novou těžkou ránu. Vojenské neúspěchy, které už tolik krisí vyvolaly ve čtyřdohodových vládách, znovu působí v Londýně, v Paříži a v Petrohradě nepřekonatelné obtíže. Jednou z obětí situace je kabinet Ribotův, který podal demisi a druhou bude generalisimus H a i g a K o r n i l o v; čtyřdohodové listy ohlašují jejich brzký odchod.

Vyvodí nepřátelská koalice důsledky z těchto nových porážek. Asi sotva. Už zase ohlašují žurnály londýnské, že ve Flandrech a u Verdunu obnoveno bude hromadné vraždění, kdežto pařížské listy prozrazují návrhy generála Petaina, aby čtyřdohoda omezila se letos už jen na defensivu, ale na jaře s americkou pomocí podnikla útok na všech frontách. Americké přípravy po-

K nejnovějším německým vítězstvím v Livonsku: Nábřeží v dobyté Rize.

K jedenácté bitvě na Soči: Zajatí Italové z bojů na Hribu.

Účinky plné italské trefy na budově mobilní epidemické nemocnice.

K bojům na Krasu, které minulý týden dosáhly svého vrcholu: Nepřátelské posice přední čáry.

kračují horečným chvatem. Do nového roku chce míti Wilson na francouzské půdě milion svých vojáků a do té doby i japonská pěchota má státi na ruské frontě. Čtyřdohoda se tedy nevzdává plánů svých a chce jícnům děl obětovati ještě nové statisíce lidských životů.

Leč ani v Rusku nevyvolaly poslední porážky obrat ve prospěch míru. Naopak vojenští páni ruští pádu Rigy využitkují ku přiostření vnitřního kursu. Volají, že Petrohrad je ohrožen, aby mohli na město uvaliti mimořádná opatření vojenská a zlomiti moc socialistické levice a potlačiti násilím mírovou propagandu. Volají, že Petrohrad je ohrožen, aby mohli přeložiti hlavní město ruské do Moskvy, kde moc bolševíků není tak silná jako v Petrohradě a kde převahu mají ještě živly nacionalistické. Kerenský přiostřuje diktaturu, rozpouští rady dělníků a vojáků a osvojuje si všecky vlastnosti starého carského režimu. Zároveň se připravuje k dalšímu válčení. Tedy nikde vystřízlivění...

□ □ □

PO PÁDU RIGY.

Význam dobytí Rigy nelze suše odměřiti jen poukazem na ztrátu bohatého přístavního města se silně vyvinutým průmyslem a s četnými velkými továrnami: nejde jen o tyto stránky čistě materielní. Ve chvílích, kdy celé Rusko činí poslední zoufalý pokus odčiniti neblahé důsledky nezdařilé ofensivy a kdy usiluje o zorganisování všech sil národních, aby zabránilo hrozící již katastrofě, taková rána, jakou je ztráta Rigy, musí nezbytně působiti silně morálně. A tu s určitostí lze předpokládati, že nová těžká rána stane se předmětem úvah zcela protichůdných. Ti, kteří před ofensivou ruskou varovali, naleznou ve ztrátě Rigy nové potvrzení svých obav a předpovědí, a ti, kdož volají dnes po koncentraci sil národa a po bezpodmínečném podrobení se vůli vlády, budou mít pro své obranné stanovisko o nový argument více. Rusko pyká ztrátou Rigy, stejně jako dříve nezdary ve vých. Haliči a v Bukovině, za hříchy cizí a vlastní. V rozháraném stavu převzalo od carismu armádu. Za takové dědictví nové Rusko prostě nemohlo. Ale tím okamžikem, kdy Rusko, vydavší manifestační proklamace mírové a ukolébavší své armády v myšlénce brzkého míru, s těmito armádami o nic lépe připravenými a za vnitřních poměrů, ještě snad obtížnějších, vrhlo se na nátlak dohodových spojenců do ofensivy, počíná chyba jeho vlastní, za níž nyní těžce pyká. Jakkoliv je dnes velmi pohodlné svésti všechny nezdary na bolševiky, neodpovídá přece jen takový názor pravdě; v zájmu této pravdy sluší opětovati, že to byli právě bolševici, kteří obsáhlým memorandem vládu varovali před ofensivou, která dle jejich mínění, dnes skutečností potvrzeného, vnese nesvár do vojenských řad a rozpoltí armádu na dva tábory.

□ □ □

Z 11. bitvy na Soči: Dobyté italské posice na železniční trati u Gorice.

Z jedenácté bitvy na Soči: Dělostřelbou zbořený sočský most u Tolmína.

CÍSAŘ VILÉM A CAR MIKULÁŠ.

„Newyork Herald" otiskuje telegramy, vyměněné mezi císařem Vilémem a carem Mikulášem v době rusko-japonské války. Telegramy byly nalezeny v soukromém archivu carově dvěma anglickými úředníky. Z telegramů vysvítá, že v době rusko-japonské války císař Vilém dal iniciativu k spolku mezi Ruskem, Německem a Francií, namířenou proti anglo-japonskému spolku. Telegram císaře Viléma mluvil o nutnosti spolku tří nejsilnějších pevninových mocností a doufá v rozum francouzského ministra Delcassea, který prý ví, že britské loďstvo v případě války nemůže uhájiti Paříže. Císař Vilém doporučoval carovi, aby dbal o sesílení loďstva. Car úplně souhlasil s myšlenkou německého císaře a domníval se, že Francie bude ochotna se připojiti, jakmile Německo a Rusko uzavřou pevnou smlouvu. Císař Vilém vypracoval návrh smlouvy, který předložil carovi a chtěl, aby smlouva byla podána Francii; později však změnil svůj názor a chtěl, aby byl pevný spolek mezi Německem a Ruskem uzavřen bez vědomí Francie, která by snad mohla varovati Anglii a způsobiti tím útok Anglie proti Německu. V dalším telegramu varoval císař Vilém před vyzrazením úmyslu a car jej ubezpečil svojí dobrou vůlí a důvěrou (bona fides) v této otázce. Tím končí telegramy, otištěné v „Newyork Heraldu".

Jak známo k spolku Německa s Ruskem však nedošlo, nepochybně proto, že Rusko nemělo dosti odvahy vstoupiti do spolku bez Francie. Telegramy jsou (můžeme-li je považovati za pravé) prvním jasným a dokumentárním svědectvím o usilování císaře Viléma zabrániti tomu, aby se utvořila protiněmecká dohoda, ke které se tehdy již schylovalo. Jak známo, usilování toto bylo marno, anglo-francouzský spolek nepodařilo se Německu roztrhnouti a r. 1904 Rusko definitivně opustilo Německo a postavilo se na stranu Anglie. Telegramy jsou zajímavým dokladem velmi proměnlivé zahraniční politiky císaře Viléma v době tvoření se dohody.

□ □ □

NOVÁ KRISE V RUSKU.

Novou strašnou krisi prodělává Rusko. Nešťastná tato země od povalení carismu nevyšla ze zmatků a bojů: Nejprve otřásaly Ruskem zápasy revolučních stran o vládní moc, pak spory mezi socialistickými směry, které dostaly se k veslu, červencové, v krvi potlačené povstání bolševiků a nové pokusy imperialistických a monarchistických kruhů o protirevoluční převrat Postavení vlád bylo v těchto dobách nesmírně ztíženo starostmi o potřeby armády. Když desorganisace postupovala a nabývala rozměrů, které hrozily katastrofou, zakročily vládní kruhy caristickými prostředky, lidové hnutí potlačovaly v krvi, svobodné projevy vojáků dusily novými rozsudky smrti. Vrchní velitel armády byl vybaven mimořádnými právy. Ale když přes to nebylo možno dosíci obratu a Rusku hrozila záhuba shroucením hospodářského života, dostavila se náhle katastrofa: generalisimus Kornilov vyzval vládu, již považoval za neschopnou dalšího řízení osudů říše, aby odstoupila: na to Kerenský jménem vlády Kornilova zbavil vrchního velitelství. Kornilov nařízení však neuposlechl a se svými vojáky táhl na Petrohrad, aby nastolil nový režim! Nové boje v Rusku jsou nejvážnější od vítězství revoluce a rozhodnou o jejím osudu a snad i o znovuzřízení carovlády. Ze zpráv nyní jen řídce docházejících nelze si utvořiti obraz spádu ruských událostí: třeba vyčkati nezůstane asi bez vlivu na průběh války.

□ □ □

O OSOBNOSTI KORNILOVĚ.

Kornilov byl, jak známo, v rakouském zajetí a uprchl z něho. V „N. F. P." píše lékař zajateckého tábora:, kde Kornilov byl přidělen: Kornilov přišel v polovici června 1915 do Neunlengbachu, kde byl zřízen v bývalém zámku Lichtensteinském ministerstvem války zajatecký tábor pro vyšší ruské důstojníky. Lékaři jej ošetřujícímu vyprávěl Kornilov o svém zajetí: „Byl jsem úplně opuštěn svojí divisí a bloudil jsem se štábem v lese. 4 dny jsme chodili lesem bez potravy, pili jsme vodu z bažin a potoků. Hledali jsme naše lidí a doufali jsme, že na ně narazíme. Zatím však potkali jsme rakouskou patrolu, které jsem se se svými důstojníky hlásil."

Během rusko-japonské války vyznamenal se Kornilov a byl několikrát rychle povýšen, a vyjádřil se v zajateckém táboře, že stál ve zvláštní přízni bývalého generalissimu ruské armády velkoknížete Nikolaje Nikolajeviče. Po dobytí východní Haliče operoval v Uhrách. Na jaře 1915 byla jeho divise posunutá do dukelského průsmyku, a v květnu krvl ústup v čele své divise, kteron několikráte vedl osobně k útoku. Dvakrát byl pod ním sestřelen kůň. Jednou byl na levém rameni zraněn. Konečně byl vojskem úplně opuštěn a zůstal v lese. Kornilov umí mnoho řečí. V zajateckém táboře uspořádal pro ruské důstojníky jazykové kursy. Jednou týdně přednášel o válečné situaci shromážděným důstojníkům. Kornilov je střední postavy a ne příliš silný, ale vzbuzuje dojem veliké energie. Jeho malé japonské oči svědčí o velké bystrosti.

□ □ □

KONEC ITALSKÉ OFENSIVY.

Na Soči už několik dní panuje klid. Bitevní činnost omezuje se na pouhou dělostřelbu, více méně slabší, nanejvýše ještě na místní, méně intensivní a nehromadné útoky. Je to předzvěst pozvolného ochabování energie a doufejme, také předzvěst konce XI. italské ofensivy. Splnil se také tentokráte starý předpoklad, že každé napětí má své hranice. A dlužno se důvodně nadíti, že bitevní pausa bude mimořádně delší, neboť také napětí bylo kromobyčejně intesivní a ztráty přímo strašlivé. To, co bude snad ještě následovati — přejdou-li k útokům novým, mohlo by být označeno nanejvýše za druhý a závěrečný díl XI. ofensivy, spíše však za počátek ofensivy dvanácté. K tomuto názoru zdá se kloniti také nedávná zpráva, která podotýká, že nechť si Italové podniknou cokoliv, ničeho se již nezmění na faktu, že ani jejich jedenáctý útok nepřivedl je k cíli. Vypočítávajíc menší prostorové zisky Italů (dobytí planiny baňšické, Sv. Hory a vesnice Sela Krasu) staví úřední zpráva proti těmto úspěchům ztráty italské, jež odhaduje na čtvrt milionu — číslo to skutečně obrovské, odpovídající nesmírně krvavým posičním a horským a kromobyčejně dlouho trvajícím bojům. Terst, vlastní cíl ofensivy poslední doby takřka denně navštěvovaný italskými letci, nedostal se do rukou italských a zůstává stejně tak daleko od bitevní linie, jako byl před zahájením ofensivy. Mohutný val Hermada, zvaný klíčem k Terstu, i nadále je v rukou obránců, stejně jako San Gabriele ovládající Gorickо, na nějž po několik dnů namířena je nejtěžší palba italská. Obě strany činí bilanci bojů: italská zpráva z 8. t. m. hlásila 30.671 zajatých mužů a 850 důstojníků, kromě materiálu, prý ohromného, jehož sčítáním jsou Italové zaměstnání a zpráva rakouská hlásí 20.000 zajatých Italů. Jsou-li pravdivy zprávy švýcarských listů, že nové velké transporty vojska z jižní Italie jsou na cestě přes Milán k frontě, pak nezbylo by než počítati s obnovením bojů na Soči. Ale že by se tak stalo záhy, toho prostý rozum nechce připustiti.

□ □ □

NOVÁ VLÁDA VE FRANCII.

Po demisi Ribotově a po nezdaru nového Ribotova poslání, utvořil generál P a i n l e v é nový francouzský kabinet, který je složen takto: Předsednictvo a válka: Painlevé, zahraniční úřad Ribot, vnitro Steeg, marina Chaunet, munice Loucheur, finance Kloc, kolonie Besnard, veřejné práce Claveille, vyučování Vincent, obchod Clementel, orba David, výživa Long. Členové válečného komitétu: Barthon, Bourgeois, Doumes a Dupny. Ministerstvo je provisorní. Socialisté nejsou v něm zastoupeni.

□ □ □

NOVÁ ŠVÉDSKÁ AFÉRA.

Případ, připomínající aféru Grimovu, oznamuje se z Ameriky: Američtí tajní policisté zmocnili se dopisů neutrálního vyslance s jeho vládou. Americká vláda triumfálně oznamuje, že americký státní úřad zahraničí zadržel poštu švédského vyslance z Buenos Aires na jeho vládu do Štokholmu a mezi ní, že nalezla telegramy německého vyslance v Buenos Aires, hraběte Luxburga, které se týkají ponorkové války. Americké listy oznamují, že švédský vyslanec v Buenos Aires poslal německé šifrované depeše o ponorkové válce pod svou vlajkou do Štokholmu ministerstvu zahraničí. Štokholmská vláda dala pak tyto zprávy dále německému vyslanci. Podle udání měly tam býti zprávy pro ponorky o vyjíždění lodí a podobné, aby ponorky věděly, kde mají útočit. Anglická vláda měla prý již v roce 1915 o této věci vědomost. Švédská vláda slíbila, že tuto zpravodajskou službu zastaví. Nutno čekati, není-li to, co bude nyní uveřejněno, část této staré věci.

Z Ameriky se oznamuje, že Lansing uveřejnil překlady švédsko-německých šifrovaných telegramů a je bez komentáře předal švédskému a argentinskému vyslanectví. Uveřejnění má objasnit německo-švédský poměr. Dále se z Londýna oznamuje, že Amerika pohrozila, že přeruší své styky se Švédskem, když Švédsko neodprosí a svého vyslance neodvolá. Z druhé strany se tvrdí, že dohodové moci se tím nespokojí, jelikož to považují za těžké porušení neutrality. Také se oznamuje, že uveřejnění v tento okamžik způsobilo hrozné zděšení, jelikož právě švédští zástupci ve Washingtoně vyjednávají o dovolení vývozu potravin.

□ □ □

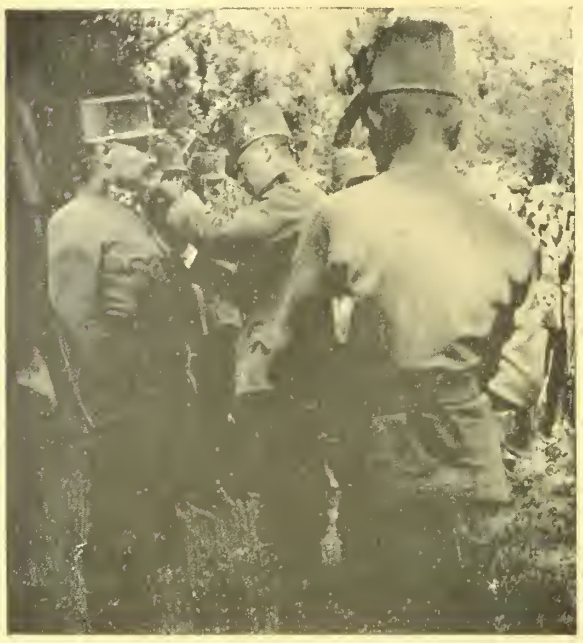

J. V. císař Karel I. udělující vysoké vyznamenání veliteli 16 armádního sboru, generálnímu plukovníkovi Králíčkovi.

Po kolena ve vodě. Účinky mocné dešťové srážky v našich zákopech na ruské frontě.

Dánské ošetřovatelky v našich službách.

Z jedenácté bitvy sočské: Rakouský sanitní vojín obvazuje raněného italského zajatce.

CARSON O MÍRU.

Dle „Lokalanzeigeru" napsal Carson list v němž praví o podmínkách pro ukončení války: Jest rozšířeno mnoho nerozvážného a hanebného žvanění o míru. Každý návrh jest nepotřebný, když moc Němců, aby páchali zločiny, zůstane nedotčena jako dosud. Příští mír bude tím kratšího trvání, čím nedokonalejší bude vojenské zničení Němců. Každý ústupek, vyklizení Belgie, bude líčit německý národ jako německou velkomyslnost a svým dětem bude vštěpovat, aby vzpomínaly této války, v které německé armády dosáhly největších vojenských úspěchů, které v dějinách světa nemají příkladu. Když tato válka má být poslední, musí se tak dlouho vésti, až vojenská moc Německa bude dostatečně zlomena, aby v dohledné době nemohla učinit útok, a až německý lid bude vyléčen ze svého domnění, že jeho armády jsou nepřemožitelné. Proto se musí vydržeti a každý, kdo se jakkoliv pokusí pozornost země od tohoto cíle odvrátit, jest nejhorším nepřítelem pravého míru.

SAMOSTATNÉ POLSKO

Porady, které při nejnovější své návštěvě v Berlíně měl rakouský zahraniční ministr hr. Czernin s německým říšským kancléřem, týkaly se mimo jiné také vybudování polského státního života na podkladě proklamace z 5. listopadu 1916. Mezi oběma státníky bylo docíleno dohody, a jak ujišťuje Wolfova kancelář, vydají v málo dnech oba mocnáři významný projev o pol. ústavní otázce. „Vossische Zeitung" naznačuje, že jde tu především o dosazení prozatímní vlády, která bude sestávati z tříčlenné vladařské rady, jíž bude dáno právo, jmenovati ministerského předsedu. Sestavení vlády bude ponecháno předsedovi. Po té dojde k vypsání voleb do říšského sněmu. Rozhraničení dosavadních gubernií zejména v hospodářském ohledu bude zrušeno. Varšavský zpravodaj piotrkovského listu „Dziennik Narodowy" potvrzuje, že přechodní komise státní rady vyrozuměla už hr. Tarnowského dopisem, že bude jmenován místo korunního maršálka Niemojowského třetím členem vladařské rady. Kdyby hr. Tarnovski nemohl do vladařské rady vstoupiti, určen je na toto místo hr. Ostrowski, člen strany realistů Matuszynů.

ŠVÉDSKO A NĚMECKO.

Pod titulem „Švédsko na rozcestí" píše Tägl. Rundschau: Za málo týdnů přistupuje švédský lid k volbám. Ač není ve Švédsku vysloveně parlamentní vládní soustavy, závisí od voleb existence kabinetu. Jestliže jak se zdá, socialisté budou posíleni, dostane na švédskou politiku rozhodný vliv muž, kterého v jeho domovině samé prohlašují za nejnebezpečnějšího muže Švédska: Branting. On neznamená ani méně, ani více, než válku mezi Německem a Švédskem. Ne že by nám Švédsko hned vypovědělo válku. K tomu je v zemi příliš mnoho upřímných přátel Německa. Za vlády Brantigovy by byla napřed uzavřena nová obchodní úmluva s Anglií a Amerikou, jež by dala švédský obchod úplně pod anglický dozor a německý by zničila naprosto. Dusledkem toho byla by obchodní válka mezi Německem a Švédskem. Krok od té k otevřenému nepřátelství není veliký, a kdyby se snad král a části vojska postavili proti tomu, Branting by bez rozpaků hrál úlohu Venizelovu a zavolal by anglické ochránce svobody proti švédským nacionalistům. Válka s Německem nebo snad také občanská válka je budoucností, k níž spěje Švédsko, bude-li příště rozhodovat o osudu Švédska ministerstvo Brantingem řízené nebo od něho odvislé. Rozumí se samo sebou, že by příkladu Švédska následovalo Norsko a snad také Dánsko. Kruh kolem Německa by tím byl uzavřen a stříbrné koule Lloyd Georgovy vykonaly by dílo, jaké by v prvých letech války každý pokládal za nemožné.

Telefonní stanice našinců, založená v malebném lesním zákoutí za sočskou frontu.

Ze slavnosti „Deutschmeistrů" ve vídeňské válečné výstavě: Slavnostní nálada ve výstavní restauraci.

PAUL MARGUERITTE:

BOHEMA.

Když mi Tomáš Kiriel, rytec, ukázal svoje studie, byl jsem unešen pracemi tohoto člověka, který devětatřicitiletý teprve, svým vznešeným a čisté kráse sloužícím uměním, přivábil k sobě štěstí a úspěch. Vyslechl mě s úsměvem a pravil pak s výrazem lítosti:

„Ach, kdybych jen nebyl utratil své krásné mládí!"

Divil jsem se tomu, poněvadž jsem věděl, že již dlouhá léta pracoval od čtvrté hodiny jitřní, do pozdní až noci, popřávaje sobě sotva trochu času k nasycení. Pravil mi však, nacpávaje si dřevěnou dýmku:

„Vidíte, vedl jsem týž potvorský život, jako jiní. Ve dvacátém svém věku utrácel jsem, aniž bych to byl tušil, svoji inteligenci a zdraví v nestoudném hýření, pil jsem jako kočí, navazuje milostné poměry s chudými, většinou hysterickými ženštinami. Poněvadž jsem byl velmi chudým, zdál se mi býti tento hrdý, bohémský život, mým právem; bohatí se přece také bavili. Teprve později jsem pochopil, že jen jediná věc omlouvá chudobu a čest ji přivádí: totiž práce. A víte-liž jak jsem na to přišel? Poslechněte jen — vypovím vám to."

Jeho dýmka měla znamenitý tah; vsál několik prvých douškú do sebe, oněch douškú, na něž se pravý kuřák nejvíce těší. Pak pokyvuje hlavou začal zadumaně a důvěrně:

Bylo to na štědrý den asi k sedmé hodně. Celý měsíc jsme již flámovali a sotva jsme ještě stáli na nohou. Kromě toho neměli jsme peněz, a náš úvěr u hostinských byl již dávno mrtev a pochován.

Naše rota, pěkná sebránka, sestávala tehdy z jednoho malíře, pak malého, dlouhovlasého básníka, dále ministerského jakéhos úředníčka, sešlého světáka a fotografa. Každý učinil to nejmožnější, aby zvedl společné naše finance: úředníček utratil celý svuj příjem předem vyplacený, fotograf prodal svoje aparáty, a světák zastavil svůj, téměř ještě úplně nový kožich. Jektal však zuby ve svém malém, světložlutém svrchníku, který mu sotva spadal přes zadek. Já pak prodal rytinu, židovskému kterémusi vetešníkovi. Básník zase nosil pod paždí v telecí kůži vázaného Ronsarda, kterého koupil na nábřeží za dvacet sous a za nějž u všech možných knihkupců požadoval nyní dvacet franků; nemusím snad podotýkati, že to byla zbytečná námaha. Malíř však nedal dosud nic. Očekával denně peněžní dopis z venkova; uvěřili jsme znenáhla tomuto výmyslu, poněvadž to byl dobrák chlapík.

Bez peněz na štědrý den, a čertovská chuť. Slavili svatvečer. Ze všech masných krámů to líbě zavánělo. Zlatožlutá kuřata, nahaté husy to-

Přinášíme několik obrazů z nemocnice, které dánská vláda zřídila pro naše a německé válečné zajatce u Viborgu v Jutsku: Skupina mužstva, které se těší neobyčejné péči dánské nemocniční správy.

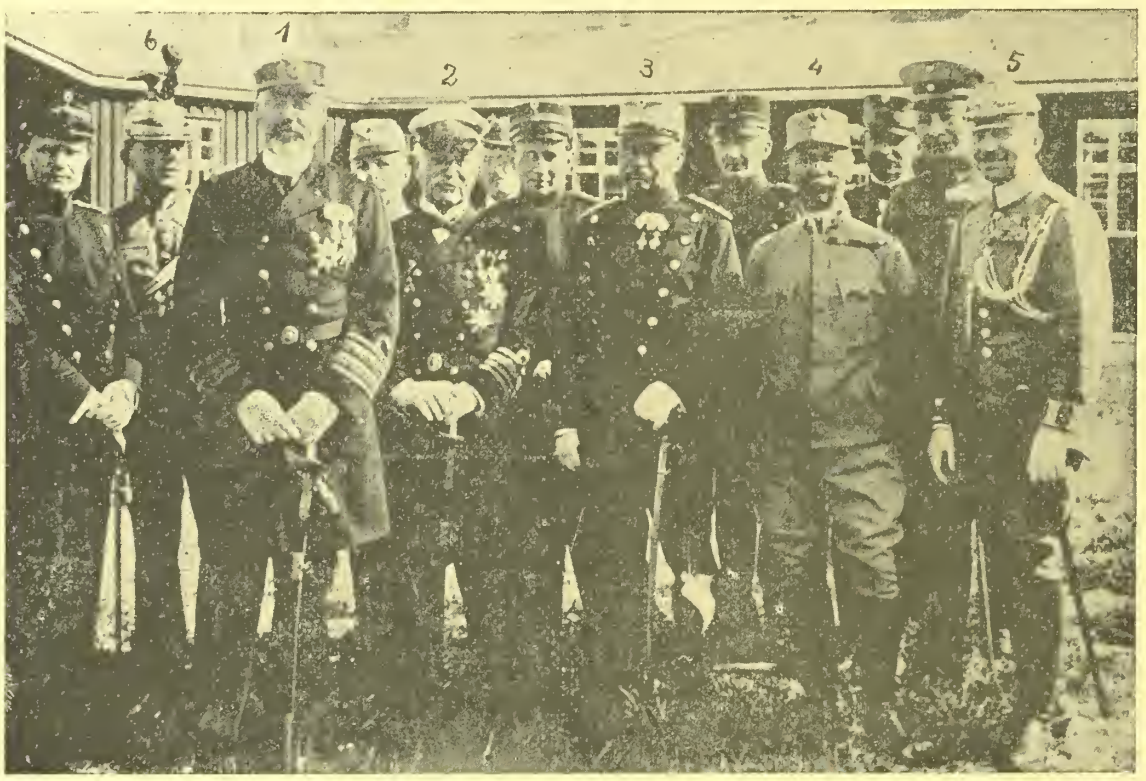

Velitelství viborského táboru a nemocnice: Princ Waldemar, admirál Zacharia, plukovník Girsing, velitel táboru rakouského pluk. Sedláček, setník Fischer, major Bushon.

čily se nad jasným plamenem jídelen. A všichni chodci vyhlíželi tak šťastně; pod paží si nesli bílé balíčky a lahve v papíru zamotané, nadouvaly jejich kapsy. Byl na to blažený a zároveň bolestný pohled. Sliny se nám na jazyku sbíhaly, a cítili jsme v nose svědění.

Usnesli jsme se, jíti nejdříve na Montmartre na absint. Přicházeli jsme totiž z druhého konce Montparnasseu. Byl to kus cesty; leč naděje na absint, který nám poskytoval na úvěr jistý kavárník s uměleckými snahami nás sílila. Absint to bylo pro nás hlavní věcí! Po tom jsme toužili ještě více než po jídle a lásce. Bylo to naše hašé; pozlacoval naši bídu, činil z nás boháče, mocné a šťastné. Vyšplhali jsme se na Montmartre a co jsme spatřili? Kavárna byla zavřena a na dveřích viselo úmrtní oznámení. Tu si fotograf vzpomněl, že znal kteréhosi zákazníka, který hrává v jisté pivnici na boulevardu Sebastopol. Poklus! Dorazili jsme tam spoceni. Host však právě odešel k dostaveníčku. Fotograf vykonal geniální kousek, vypůjčiv si u sklepníka čtyřicet šous a šli jsme popíti absint jinam.

Leč to nestačilo, večer se musil přece oslaviti! S prázdným břichem a klesajícími nohami putovali jsme zase nahoru do Batignolles. Malíř cítil jakoby jeho žaludek šťastnou předtuchou volal: dnes, dnes musel přijíti peněžní dopis, který již po měsíce očekával; domovnice by jistě

Péče o raněné a nemocné vojáky: Sluneční lázně pro pacienty, stižené plicní chorobou.

Důstojnické kasino v táboře ve Viborgu.

zatím půjčila deset franků, do zítřka kdy listonoš přinese peníze. Uvěřili jsme všemu a učinili jsme dobře.

Pošta nedoručila malíři ničeho, leč účet z kteréhosi hostince a předvolání k soudu. Tak jsme sběhali všechny kavárny. Jeden z nás vždy vstoupil, prošel sál, hledaje případně některého přítele, který by nám něco půjčil, a zase vyšel. Leč pouze ministerský úředníček měl štěstí; jistý jeho přítel zaplatil mu sklenici piva za podmínky, že za něj zaskočí v kulečníkové partii. Když se vrátil, kráčeli jsme dále melancholicky ulicí vzhůru. Tu pozvedl náhle světák rozjasněný svůj zrak k osvětlenému prvému poschodí jednoho domu. Tam zářilo světlo, slavnostně pohyblivé stíny, mihaly se na zarůžovělých graciesních záclonách, zatím co na otlučeném pianě osekávána byla epileptická polka. Světák tam někoho tušil, a snad...

„Počkejte na mě!"

Zazvonil a zmizel.

Očekávajíce jej, tloukli jsme si vzájemně botu o botu a sice vždy dva a dva. Pátý, opuštěný, kopal do zdi, až se rozsypávala. Po pěti minutách se světák vrátil, zařící, úplně změněný a do oka si strčil jako monokl, zlatý louisdor. Jak ho nabyl, od koho ho dostal? Nikdo se po tom neptal, byli jsme všichni příliš hladoví.

Ihned jsme zabočili do kterési krčmy a snědli jsme tam dva tucty vajec. Jídlo bylo považováno za nezbytné zlo; a proto jsme se usnesli, aby bylo co možna posilující a laciné. Zbytek peněz musil se propít. Pili jsme tudíž a táhli hospodami a kavárnami. A onen ubohý, podezřelý louisdor přinesl nám v pravdě štěstí. Všude jsme nyní nalézali kamarády, všude nám nabízeli přípitky! Kolem půlnoci pozval nás jakýsi bohatý blbec na večeři k Foytovi. Do němoty spiti, odcházeli jsme odtud. Od oné chvíle byla naše Odisea úplně bez plánu. Dlouhý husí pochod strhl nás k Boul-ovi. Mě rovněž. Fotograf obdržel ve rvačce od kteréhosi policisty ránu pěstí na oko. Klobouk malíře byl přejet vozem. Třikráte jsme ztratili miniterského úředníka, který se chtěl živou mocí vyspati pod některým mostem. Kolem třetí hodiny z rána, zakotvili jsme konečně s prázdnými kapsami, a pustou hlavou v jisté krčmě na boulevardu Clichy, kde náš básník našel známou ženštinu.

Vysíleni dopadnuvše na sedadla, pozorovali jsme tuto osobu, jež se jmenovala Volmunia. Byla jistě čtyřicátnicí. Měla ňadra, jako kojná a znavený zrak přítelkyň starších pánů, jež již docela nic nemůže rozrušiti. Když spočítala příjem nasadila si klobouk, oblékla si kazajku a uchopila básníka svou mateřskou paží, poněvadž se nemohl více udržeti ve svislé posici.

„Nuže pojď tedy hochu!"

Následovali jsme ji mechanicky. Leč na ulici

Rusko připravuje se k novému zimnímu taženi a povolává staré i mladé muže do 52 let do zbraně: Náš obrázek zachycuje rekrutýrku 17 a 18letých mladíků v jistém městě ruském.

Z Rumunska: Petrolejová nádržka v Ploešti, jak vypadala po odchodu Rumunů, kteří celé petrolejové doly zpustošili.

dolehla na nás veliká stísněnost, na prázdném boulevardu, v temnotě noci, v zimě při pomyšlení, že se budeme musit nyní každý sám vléci do svého obydlí. Opilost a znavenost nás docela zmohly. Mlčky, šlapajíce za sebou, z hluboka povzdychujíce provázeli jsme básníka a jeho družku až ku jejich dveřím. Tam však jsme si vzájemně stěžovali nad nastávajícím loučením. Malíř vyhrožoval, že si lehne pod okap, fotograf hlasitě vzdychal, světák kýchal, jektaje zuby, všecek skřehlý ve svém žlutém převlečníku. Vyhlíželi jsme všichni tak zničeně a sešle, byli jsme v tak ubohé náladě, že básník, soucitem jat, pohnul svoji družku, aby nás vzala k sobě, a všech šest nechala ve své jízbě vyspati. Svolila, pod podmínkou, že nebudeme tropiti hluk a že si zujeme boty, dříve ještě než vkročíme na schody. A tu nás tedy všech šest vystupovalo zvolna po schodech za ní, vecpavše se, tutlajíce smích, do temné dusné jizby.

Když bylo rozsvíceno, otevřela naše hostitelka dveře ku tmavé jakés komůrce a zvednuvši lampu nad malou postýlkou, kde její dcera spala, dítě to asi čtyřleté, světlovlasé a růžolicí, odpočívající docela klidně a docela samotinké se zafatými ručkami. Nahnula se nad dítě, hladila ho a políbila. Dítě se usmívalo, aniž by se bylo probudilo. Nenadalý zjev této malé hezké lidské tváře, mezi našimi, vepřům podobnými, obličeji — neboť jsme vskutku vyhlíželi jako

vykrmená zvířata — způsobil náhle mlčení a naše opice z poloviny zmizela. Mlčky si každý ulehl, jak mohl: fotograf do fauteuilu, malíř zabaliv se do koberce, na zem, úředníček do hlavy a světák do nohou lenošky, básnik ku své družce do postele a já jako honící pes skrčen na malou žíněnku vedle dítěte, opatrně, abych se ho ani málem nedotkl.

„Aspoň mi ho nerozmáčkněte!" pravila matka.

Pět minut po sfouknutí svíce, všechno chrupalo. Já jediný jsem nemohl usnouti.

Nejen, že jsem bděl, nýbrž dotíraly na mě i podivné, bleskurychlé, horečnaté myšlenky, jak je právě tvoří opilost; Předně zjištění mého stavu; opakoval jsem si: „Jsem opilý hrozně opilý!" Pak, když mi náhle měsíční paprsek, jenž se vloudil do světnice, osvětlil vzhuru trčící nohy fotografovy a upřímně řečeno, velmi podezřelé punčochy, byl jsem jat hroznou ošklivosti nad mými kamarády. „Jak je možno jen, se tak zhovadit!" V různě znějící chrapot, do kterého se mísil i chrapot ženy činil na mne dojem svinského chléva, kde nažraná zvířata spící chrochtala. Řekl jsem si: „Vždyť náležím rovněž k nim, třeba že nechrápu jako ostatní."

V onom okamžiku sklouzlo na moji tvář cosi něžného, teplého; byla to ručka dítěte. Bezděčně jsem ji políbil v pohnutí nad tímto čistým spánkem. Ihned přitulila se maličká, teplem mého těla lákána, ke mně, objala moji šíj, jak to pravděpodobně činila i své mamince. Ubohá nevinnost! Přemýšlel jsem o podivuhodném a neúprosném osudu: ubohý tento tvor, zrozený z náhodného setkání, za noci snad, jako byla dnešní a pak otcem bídně opuštěný. Otec! Byl vůbec znám? A čím bude příští její život! Prostitutkou, jako její matka!

V pravdě moje bdění nebylo právě veselé. Byly snad toho příčinou ony vejce na tvrdo, slavnost vánoční či alkohol? Svědomí činilo mi nejtěžší výčitky: „Jak pěkné" pravilo „jak rozkošné to je, vypůjčovati si od sklepníků peníze, jejichž původ je neznám, píti až do němoty a duší i tělo ode dne ke dni více a více zapřádati do mazlavé lenosti, a do radosti pochybného života uměleckého! To jest nládi, musí se vyboučiti! Leč jest to vskutku tak veselé? Baví se člověk při tom?"

A vzpomínal jsem na svou matičku, na onu starou dobrou ženu, která plná obav nad mými kousky, jistě nlehala plná strachu smutně na své lože. Viděl jsem v duchu, ono malé, úzké lože, její lehký spánek, vlastní všem starcům, tak čistý, jako sen dítěte, jež mi dřímalo po boku. Povstal jsem tichounce, obul se, a kráčeje přes moje soudruhy vyšel jsem bez hluku ze dveří a z domu. A octnu se konečně na ledově studené ulici, vydechnul jsem volně. Musil jsem projíti celou Paříž. V sedm hodin došel jsem domů a vetřel jsem se bez nejmenšího hlesu až do pátého poschodí a do své jizby.

Rozsvítil jsem lampu, uchopil svoje nástroje a počal pracovati, s oddaností a vážnosti opilce. Práce za mnoho nestála, ale vůle tu byla. Bděl jsem ještě v děvět hodin, když moje matka, neklidně, v domněni, že nejsem doma, vstoupila do mé světničky.

Byla velmi bledá a překvapeně na mne zírala. A když jsem ji tak viděl, přemohl mne pláč, poněvadž mi napadlo, že jest tak stará a že ji jednoho dne více nespatřím. Těšila mne a ošetřovala protože jsem byl následující tři dny nemocen. Pak jsem se dal opět do práce a tentokráte úplně vážně."

Kiriel vyklepal o roh židlice vyhaslou svoji dýmku a zakončil:

„Od oné chvíle bylo konec mému bohemskému životu."

□ □ □

PAPEŽI JAKO MÍROV. SPROSTŘEDKOVATELÉ.

Není to poprvé, co papež vytkl si za úkol zprostředkovati mír. První papež, který v novější době tak činil, byl Pius IX., který však nepřišel jako nynější papež se svými návrhy teprve uprostřed bojů, nýbrž již před vypuknutím války v roku 1870. Pius obrátil se tehdy jak ke králi pruskému, tak k císaři francouzskému, aby nelezli více na ostří nože, nýbrž aby raději za jeho

Bojiště u Svatého Petra a Gorice na kterém Italové utrpěli už několik nejkrvavějších porážek.

Zříceniny Vogerska za sočskou frontou.

K bojům na Soči: Kaverny zbořelé těžkými granáty.

Obsazení trychtýře, způsobeného našim minovým podkopem.

Příjezd raněných vojáků z bitvy na Soči dne 20. srpna.

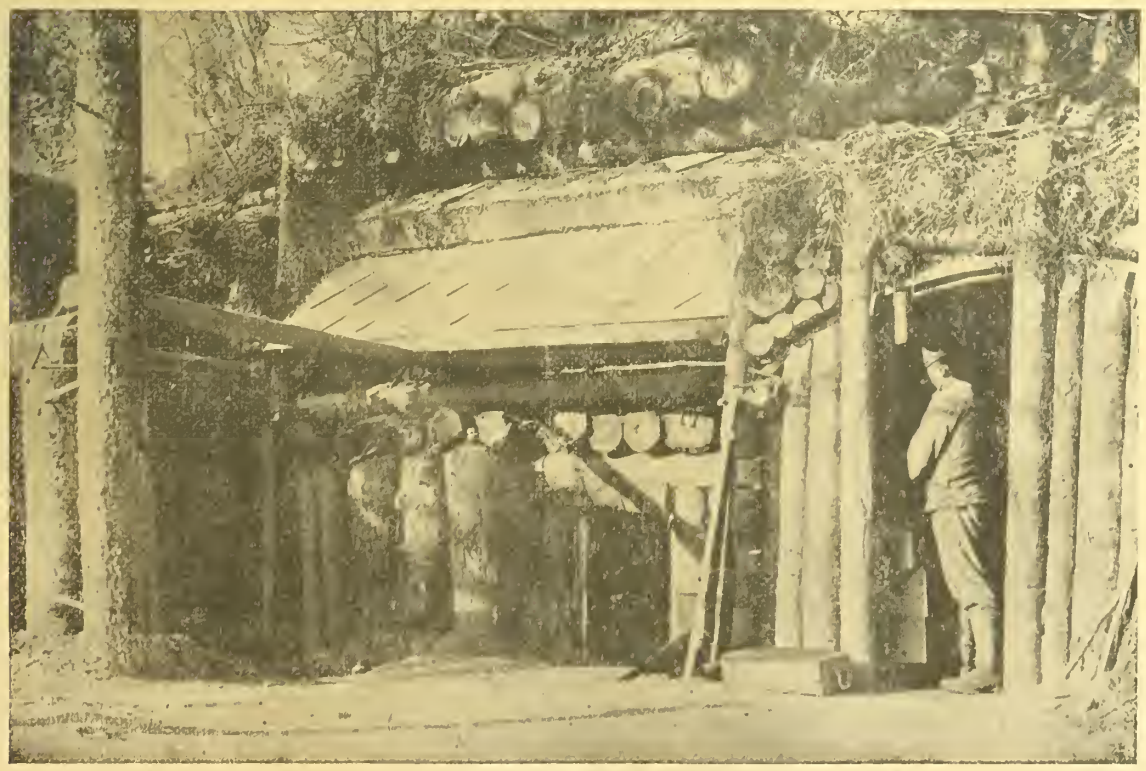

Italské dělostřelecké posice u Tolmina.

sprostředkování nastoupili cestu smírného vyřízení rozporu. Leč s obou stran byl jeho návrh chladně odmítnut. Vytrvaleji počínal si již papež Lev XIII., jenž v španělsko-americké válce neméně než třikráte vystoupil s návrhy na skončení bojů. (Královna Marie Kristina Španělská a president Spojených Států Mac Kinley.) Jeho lidumilné snahy byly tu sice oceněny, ale prosba jeho zdvořile, ale rozhodně zamítnuta. Se stejným nezdarem setkal se pokus téhož papeže zameziti válce mezi Italií a Abessynií. Toto zprostředkování vyneslo pouze dopis Menelikův, mistrovský kousek diplomatického umění, o jehož sepsání měl hlavní zásluhu tehdejší rádce Menelikův, Švýcar llg. Jako zprostředkovatel míru vystoupil papež Lev XIII. ještě i ve válce s Bury, dopsav tenkrát vlastnoručně královně anglické, s níž se osobně znal. Královna, papeže velice si vážící, poděkovala mu slovy nejvybranějšími, leč litovala, že jeho přání, aby tomuto krveprolévání byl učiněn konec, vyhověti ji nelze. I bezprostřední předchůdce nynějšího papeže Pius X. pokoušel se na počátku světové války, hned po vypovězení války Rakouska Srbsku, zachránit mír. Neučinil tak ovšem přímým obrácením se k vrchním hlavám států, nýbrž volil cestu diplomatickou. Dne 29. července 1914 došlo také k prvnímu jednání papežského státního tajemníka s rakousko-uherským vyslancem v tomto směru. Nemčly ovšem výsledku.

DOJDE NA ZÁPADĚ K NOVÉ OFENSIVĚ?

Podél celé západní fronty jsou střídavé prudké boje dělostřelecké, a útoky francouzsko-anglické soustřeďují se na krajiny výcho. od Yprů, u Lensu u Hargicourtu (proti Cambrai), sev. od Sv. Quentinu, na Aisně, v Champagni, před Verdunem. — zde útočí stále velké francouzské síly — a také v Lotrinsku. Západní fronta je ustavičně v činnosti. Jsou to však přece jen útoky lokální. O úmyslech dohody sděluje rotterd. zprav. lipských „N. Nachr." toto: Dle francouzských zpráv nelze více pochybovati, že anglické vojenské velitelství chce v druhé flanderské bitvě podniknouti mezi Armentiéres a Lombardzyde ještě podzimní ofensivu. S vynaložením sil, jaké se jeví odůvodněným jen tenkrát, má-li rozhodnutí stůj co stůj před zimou býti vynuceno, uvádí Anglie na francouzské půdě v pohyb svoji veškerou válečnou moc, aby se „čertovského ponorkového hnízda" — flanderského pobřeží — zmocnila. Možnost, že flanderské pobřeží ještě po měsících zůstane v rukou německých, pokládá se sice za velmi velikou, ale přes to se zdá, že Angličané jsou odhodláni zkusiti všecko, aby aspoň část nepřátelského postavení dostala se do rukou dohody.

ROZMLUVA S PAPEŽEM.

Nedávno rozmlouval jistý katolický diplomat dohodové země s papežem a „Daily News" uveřejnil o rozmluvě tuto zprávu: Když mluvil diplomat a o utrpení, jaké přivodily centrální mocnosti svým zemím, zvolal papež nanejvýš netrpělivě: „Ano, ale Rusové se chtějí zmocniti Cařihradu!" Diplomat odpověděl, že není žádné příčiny obávati se Rusů. Papež odvětil: Rusko nepřálo katolickým zájmům nikdy. Upomeňte se na jednání s kněžími v diecési lvovské. Když namítl diplomat, že Němci dali v Belgii mnohé kněze zastřeliti, řekl papež: Zajisté, válka přivádí ohromné násilnosti. Papež se pak tázal, čeho si vlastně dohoda přeje, načež diplomat odpověděl: Především zničení pruského militarismu. Pak ale odvětil papež, musí odzbrojiti i jiní. Papež pronesl své podivení nad ostatními válečnými cíly dohody, jež podmiňují, jak diplomat pověděl, navrácení Elsas-Lotrinska, zřízení nové Polsky, zřízení nových zemí na troskách Rakouska a vyklizení a odškodnění Belgie. Papež audienci briskně přerušil. Diplomat, který zná papeže Benedikta po mnoho let, popisuje papeže naplněného nedůvěrou vůči Rusku. Praví, že hlavními třemi motivy papežovy noty jsou: Přání, býti zastoupenu na mírové konferenci; obava, aby nebyli uraženi němečtí katolici; obava před zničením Rakousko-Uherska, největší katol. moci.

Z HISTORIE OBUVI.

V nynější ukrutné nouzi o dobrou botu, je zajisté na místě, promluviti si blíže, o této nejspodnější části lidského odívání, o jeho, abychom tak řekli, dějinách. — Je podivuhodno, že účel obuvi, ulehčiti chůzi člověka, usnadniti mu pochody přes neschudný terén, chrániti nohu před poraněním, většinou, povždy zůstal nepovšimnut, a patrným toho důkazem, je moda dnešní obuvi dámské, která hledíc zvýšiti štíhlost a úhlednost nohy, zabíhá při tom do pitvorných forem, jež neposkytují ani pořádnou oporu celému chodidlu, neřku-li, že by holdovali pohodlí. Zdá se vůbec, že moda, jako v mnohém jiném, i tu zapomněla na vlastní čel obuvi a že místo aby tvořila botu, jež by usnadňovala chození, tvoří čím dál tím více jakousi překážku pro lidskou normální chůzi.

Na venkově byla obuv, povždy, je tomu tak i dnes, co nejprimitivnější. Ve Štyrsku používalo se v stol. XII. zvláštních plstěných střevíců. Rovněž i v městech se volila v oněch dobách, zvláště k účelům domácím, obuv jednoduchá a laciná. V kuchyních a pracovnách klepaly dřeváky, které se v nynějších doslova perných, chvílích dočkaly nebývalé slávy, a zdá se, že i tehdy nebylo na nich špetky kůže, jakž vysvitá z mnohých paragrafů, společných stanovám cechů ševcovského, soustružnického a mísařského

Arabové při skládání dřeva určeného pro potřeby tureckých vojáků na sinaiské poušti.

Z Moldavy: Cikánky a jejich kojenci.

(hotovitelů dřevěných mís). Na proti tomu byla obuv pro vycházku určená, již v oněch dobách předmětem okrasným, modním, a řemeslo obuvníku zvedlo se proto předčasně ku vynikajícímu postavení v civilisovaném světě. Na nejstarších plánech vídeňských pocházejících ze stol. XII. nalézáme ulici ševcovskou (Schustersteig) a smělá pohruzka tamnějších mistru obuvníku při povstání proti Albrechtovi I., — —že mají dosti dřevěných latí, aby jimi mohli vyplniti a překlenouti ochranný příkop hradní, ukazuje, jak značný byl jich počet a jak velký jejich vliv. O botách vysokých, řekněme jízdeckých, nebylo v oněch zlatých časech ještě ani slechu; muži i ženy, pěší i jezdci odívali se stejnou obuvi. Na jistém obraze pocházejícím ze stol. XI., který prý je kopií starého originálu a znázorňujícím krále Václava svatého, koňmo, pozorujeme, že je oděn v červenavé punčochy se zlatými podvazky a střevící s ostruhami. Rovněž i modrý cechovní prapor pražských ševcu ze XIV. stol., byl zdoben střevíci s ostruhou. Dle různých jiných údajů a vyobrazení, lze bezpečně souditi, že se ve XIII. stol. nenosila v Čechách povětšině žádná obuv, jak si ji my představujeme, nýbrž že kalhoty těsně jako punčocha přiléhající halily celou nohu jsouce jen na chodidlech opatřeny jakousi koženou podrážkou, vybíhající v předu v ostrý celkem hrot. Podobná moda existuje vlastně dosud na uherském Slovácku a na Balkáně. A v oné době nastala změna obuvi.

V Německu bylo odívání nohou až do stol. XIII. celkem primitivní a bezokrasné; na sochách oné doby vidíme obuv zcela volně k noze přilehající. V Anglii, Francii a Italii vznikla naproti tomu již během XI. stol. t. zv. „zobákovitá bota", které přijavši posléze nejrůznější formu, závodila s nejpodivuhodnějšími tvary. Po dnešní dobu zachovala se prý takováto „botička se zobákem", kterou jak mnozí udávají nosila slavná markhraběnka Matylda Toscanská. Na pečetích rakouských knížat objevují se „zobákové střevíce" ve XII. století a že již před tím i v Čechách se tato forma tu a tam ujala, dosvědčuji, zmíněné již, zahrocené podešve na obrazu Václava svatého.

Století XIV. znamená však vrchol „zobákovité boty" a v oněch dobách vytvořily se nejrozpustilejší formy toho druhu. Střevíce obdržely totiž nesmírně dlouhé, kovové zobany, či nosy různě zkrášlené, ba dokonce lidské tváře, různě se pošklebující, znázorňující.

V Čechách vznikly v oné době střevíce „s ča[illegible]mi zobany" a r. 1367 udeřil prý blesk do takovýchto zobanů pana hraběte Albrechta ze Slavětína, utrhnuv je přemocně, aniž by byl u[illegible]zeného pána jinak pohmoždil.

Je zajímavo, že tato moda ujala se i ve vojsku.

K uhelnému nedostatku v Německu: Rozsáhlá rašeliniště hanoverská.

Lidové vzdušné lázně v Kagranu u Vídně.

Rytíři, do oné doby železným brněním od „paty až k hlavě odění", počali nositi střevíce ze zobany, které, když sestoupili s koně jim chůzi takřka znemožňovaly a možno proto chladně uvěřiti kronikáři jestliže tvrdí, že rytíři Leopoldovi musili v bitvě u Zampachu, zobany svých střevíců uraziti, aby se mohli pohybovati. Téhož roku (1386) dovezli si Kasellští slavně do svého města co trofej z vítězství nad thuringenskými rytíři, dvě fůry — zurážených zobanů střevícových.

Ku pochvale žen nutno konstatovati, že jich obuv nepřecházela hranici výstřednosti a že se tu více hledělo na oblou formu. Současný kronikář uvádí, že dámy nosily tehdy zvýšený nárt, takže by si byl i čížek pod ním hnízdo vystaviti mohl. Následek toho ovšem byl, že tehdejší ženy chodily pouze po prstech a patě, což ostatně se blíží modě doby naši, kde ženy chodí ještě kumštovněji — totiž pouze po špičkách prstů.

Mezi koncem XIV. až do poloviny XV. stol., mizela ponenáhlu krásná forma zobanovitá. Za to zvětšovala se nyní obuv žen, sahajíc záhy až přes kotník, což ostatně v mnohém ohledu bylo proto účelné, poněvadž tehdejší krásky nenosily punčochy, kdežto sukně vlnila se až po zemi a jen tím, že se poněkud pozvedovala, umožnila chůzi. Vznešené paní nosily botky růžové, neb žluté, zlatem zdobené.

Botky ku tančení, na něž mnohé oko zvědavého diváka zabloudilo, měly formu, co možno koketní a mravokárce oné doby trpce si stěžuje na „štíhlé botičky, jichž zjev oslepuje srdce holobrádků."

Vysoké boty jízdecké jsou i v oné době zvláštností a nosili je tu a tam jen jezdci, či pěší, používající je k delším pochodům. Jejich forma, jak se rozumí samo sebou, daleko ještě nedosahovala formy dnešních botů. Většina vojska nosila však dosud boty s jakýmsi zbytkem zobanu řekli bychom lépe, zakrnělým zobákem, či nosem.

V kontrastu s obuvi zobanovitou vznikla náhle ku konci století XV. velmi široká, v předu jakoby uťatá obuv, která měla nejrůznější jména jako kachní zobák, volská tlama, medvědí tlapa a p. Tento směr uvedl obuv na přiměřenou délku; ještě během XVI století vytvořila se ženská obuv celkem však v jednoduché formě, odpovídající přirozené potřebě a byla pouze opatřována výstřižky, jimiž prokukovala jiná barva, takže celek působil pestrým dojmem. Mimo skutečných botou, získávaly půdy i t. zv. pantofle, kterých se používalo i při tančení, o čemž mimo jiné svědčí dekret vydaný r. 1522 vídeňským dvorským radou: „že se komorným kněžny zemské odmítá žádost za opatření pantoflí a bot, poněvadž jich příliš při tančení roztrhávají." Hlavně byl ovšem pantofel předmětem domácího pohodlí.

Jak se Vídeň ve čtvrtém válečném roce baví: Veselá společnost v lázních „Gänsehäufl."

Z bojů na rumunsko-sedmihradské frontě: úskalí v údolí Oitozu.

Během let stala se obuv dokonce odznakem stavovským a není nijak divu jestliže v dobách selského povstání, měli povstalci ve svém praporu obraz hrubého primitivního opánku, znak to chudoby a bídy.

Století XVII stvořilo novou exentričnost obuvi, t. j. boty s vysokými podstavci, jaké se nosí v Číně a v Turecku, kde je nazývají „nanule". Tento střevíc jest vlastně odrudou popsané ženské obuvi století XIV, kdy se — jak jsme řekli — chodilo pouze po prstech a patě, kdežto střed chodidla byl mocně prohnut (čím více, tím větší znamení elegance). Největších výstřelků dopouštěli se tehdy v Italii. „Zoccoli" jak je jmenovali korkové, či dřevěné podstavce střevícu a dosahovaly výše až půl lokte, a bez cizí pomoci — byla chůze dámám, jež nebyly právě akrobatkami — naprosto nemožná. Nepohodlnost této obuvi měla za následek větší rozšíření pantoflí, které se ovšem dle majetku různě, ba mnohdy i přepychově zdobily.

Že naše nynější obuv nedošla ještě svého cíle, zdá se býti více než pravděpodobno. Stačí jen prolistovati modu, uplynulých desíti let, abychom seznali jakých změn se tu dosáhlo ať v mužském či dámském světě a nejen forma celku a jednotlivosti, nýbrž i barva botou hrala tu význačnou úlohu. Za dnů dnešních — kdy boty

takřka vymřely — je zejména příhodná doba pro bystrého pozorovatele, který záhy sezná, jak přepodivuhodné façony bot se dnes oblékají; perka, šněrovací botky, polobotky a p. nejstarších forem, které snad již dlouho a dlouho ohlodával zub času, objevily se opět v činnosti; na formě již nezáleží, ba ani na barvě; modou dnešních dnů je nositi botky — neroztrhané, celé, solidní; forma nerozhoduje — jen musí býti z dobré kůže — a tomuto požadavku vyhovoval výrobek uplynulých let v plné míře. Že se počínají objevovati dřevěnky, které nosívaly naše prababy před 900 lety mohlo by býti trochu důkazem, kam až klesla kultura našich dnů a lidská civilisace.

PŮVOD PUDRU.

Jest jisto, že zlatého pudru používali již staří židé, kdežto ženy helenské měly pudr vyráběný z popele na znamení smutku. Když v Římě zatlačil přepych a požitkářství občanské ctnosti, sáhly vznešené Římanky ku zlatému pudru, jenž byl přístupný jen bohatým a sloužil, ne-li jako okrasný prostředek, tedy aspoň co důkaz blahobytu. Skutečnou modou na západě stalo se pudrování teprve za času Jindřicha IV. francouzského krále a sice má se za to, že kočující vlaští herci nepřímo tuto modu zavedli. Italské divad. společnosti putovaly tehdy celou Evropou, a ježto dostihly cíle cesty obyčejně krátce před zahájením představení a jízdou po silnici byli zaprášeni, pudrovali si obličej, by neztráceli mytím času, před začátkem hry. To později přešlo co moda a přepych i na obecenstvo a přišel čas, kdy se nechtěl člen lepší společnosti dáti viděti jinak, leč pokryt, co možno plnou vrstvou sněhobílého, rýžového prášku. Především to ale byli muži, jimž se tato moda líbila a kteří za Jindřicha IV. překonávali dámy spotřebou pudru.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 5. září. Italové pokračují v útocích na horu Sv. Gabriela. Několikráte se jim podařilo zmocniti se vrcholu, ale protiútokem byli zase připraveni o ovoce svého vítězství. Na Krasu nové boje. Nepřátelští letci bombardovali opět Terst a Pulji. — Německé vojsko dobylo Ústí Dviny. — Francouzské a srbské ofensivní pokusy v Macedonii byly odraženy.

Dne 6. září. Na hoře Sv. Gabriela byli Italové opět poraženi. Bitva na Krasu má pro nás průběh příznivý. Všecky posice, které Italové v poslední době dobyli, byli protiútokem získány zpět. Přes 4.000 Italů zajato. — Na severní části své fronty, vyklidili Rusové své posice až k Fridrichstadtu. Němci jsou 70 km východně za Rigou. — Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech a u Verdunu. Němečtí letci napadli Londýn, Margatu a Southend.

Dne 7. září. Boje na Krasu a na hoře Sv. Gabriela pokračují. Naši letci podnikli útok na Benátky. - V Livonsku je pronásledující německá jízda opět ve styku s nepřítelem. — Na západě dělostřelecké boje. — Na macedonské frontě ochably boje. — Na tureckých frontách nic nového. — Francouzská vláda Ribotova ohlašuje demisi.

Dne 8. září. Dělostřelecké boje na hoře Sv. Gabriela. Na ruské a bulharské frontě nic nového. Na západě boje ve Flandrech, francouzský útok v lese Chaume u Verdunu, v lese fossesském a u Bezenvaux. Jen v lese Chaume získal nepřítel půdy. Anglické listy odhadují dosavadní ztráty ve světové válce na 9 mil. mrtvých.

Dne 9. září. Na Hoře Sv. Gabriela jen dělostřelecké boje. — Na ruské frontě žádná změna situaci. V Albánii vyvíjejí se nové boje. — Ve Flandrech podnikli Angličani po bubnové palbě nový útok u St. Julier. Nepřítel byl odražen. Před Verdunem zuřivé boje. Francouzi získali půdy v lese Chaume ale protiútok vyrval jim největší část dobytých zákopů. — Generál Kornilov zaslal petrohradské vládě ultimatum, ve kterém žádá dalekosáhlé změny v ruské politice. — Francouzská vláda Ribotova podala demisi Ribot pověřen utvořením nového kabinetu.

Dne 10. září. Ruské bojiště: U Ocny obnovují Rusové své útoky. Byli odraženi. Na Soči v celku klid. Nepřítel se připravuje k novému útoku. V Macedonii u jezera Malického naše vojsko před útokem nepřátelské přesily ustoupilo na výšiny jihozápadně jezera Ochridského. Na západě menší boje u Hargicourtu.

K bojům v Africe: Německý koloniální vojín v tropické výzbroji.

Ze starých slovinských památek: Staroslovinská truhla, pohled se shora.

Staroslovanská truhla: Pohled se strany.

Villeretu a po obou stranách výšiny 344, jakož v lese Fossesu a Chaume.

Dne 11. září. Východní bojiště: U Solky v Bukovině zatlačil ruský útok naši čáru trochu zpět. Kořist u Rigy činí 8.900 zajatců 325 děl. Italské bojiště: Bitevní přestávka na Soči trvá. I když Italové zamýšlejí nové útoky, přece možno výsledek jedenácté bitvy na Soči, započaté dne 17. srpna shrnouti v tom, že také tato nová bitevní zkouška nepřítele nemohla přivoditi žádnou změnu situace na jihozápadě. Na planině Krasu je dobytí vesnice Sela, jedinou výhodou, kterou získal nepřítel. Co jsme na jižním křídle Krasu přechodně ztratili, bylo protiútokem znovu dobyto. Také úspěšné byly pro naše udatné pluky boje v údolí Vipavy a u Gorice, kde ani nejužší zákop nezustal v rukou nepřátelských. Na planině Banšice-Sv. Duch dopřán byl Italům začáteční úspěch, který přiměl naše velení vzíti frontu v šířce 15 km. zpět o 2—7 km. Válečná situace na Soči nebyla změněna událostmi u Vrhu a Banšice. Italské napjetí sil v jedenácté bitvě na Soči — 48 divisí bylo nasazeno na stejném počtu kilometrů — nenajde se v hromadném nasazování mass ve všech útočných bitvách světové války příkladu sobě rovného. Italské ztráty odpovídají tomuto vedení boje. Obnášejí vč.etně s 20.000 zajatci po nejpřísnějších výpočtech 230.000 mužů, tedy skoro čtvrtinu milionu. Albánie: Nepřítel přešel k útoku proti horským našim posicím východně Podgradce. Byl všude odražen, na dvou místech rázným protiútokem rakousko-uherských praporů. V prostoře jižně Beratu odrazilo naše zajišťovací vojsko v živých bojích nepřátelské výzvědné sbory. Italské loďstvo bombardovalo z okolí severně ústí Vojuše starý památný klášter Pjani, který byl bombardován současně i letci, kteří usmrtili několik obyvatel. — Na západě žádné větší boje. — Z Ruska se sděluje, že vojska generála Kornilova dala se na pochod k Petrohradu. Všichni členové kabinetu dali Kerenskému svá kresla k disposici. Většina generálů a důstojníků připojila se ke Kornilovi. Část petrohradské posádky opustila město, aby se spojila s Kornilovem. Čtyřdohoda se staví za Kornilova, který je ve styku s velkoknížetem Nikolajevičem a chce dosaditi kabinet stran pravice.

Dne 12. září. Západně Ocny útočili Rusové pětkrát marně. Na ostatní části ruské fronty nic nového. — Na Hoře Sv. Gabriela vyčištěno v tuhých bojích několik zbylých ještě italských hnízd. Takřka všecky naše zákopy byly znovu dobyty. — V Albánii pokračují boje. U Beratu odraženi Italové přes horní Ocnu, u Oclaidského jezera naše vojsko před nepřáskou přesilou ustupuje. — Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech zmařený francouzský útok v Champagni po obou stranách silnice Somme-Py-Sonaiu. — Z Ruska se sděluje, že vojsko generála Kornilova stojí 30 km. před Petrohradem. Nově jmenovaný generalisimus Klembovski připojil se ke Kornilovi. Kerenski sestavuje nový kabinet.

SMĚS.

Říšská rada je difinitivně svolána na 25. září. Hlavním úkolem jejím bude rozpočtové provisorium a řádný rozpočet na rok 1918. Dne 24. koná se konference předsedů klubu. Téhož dne voliti bude Polský klub nového předsedu.

Říšsko-němečtí poslanci na frontu. Na pozvání nejvyššího velení odebralo se 32 poslanců na frontu. Jedou v několika skupinách východní i západní frontu. Nejvyšší vojenské velení chce všem poslancům poskytnunouti možnost přehlédnouti frontu.

Berlínský list o rakouských poměrech. „Vorwärts" píše o české otázce: „Pohříchu ministerstvo Stürgkhovo svou bezohlednou pronásledovací kampaní tento národ nesmírně roztrpčilo, k čemuž pár bláznů mezi německými Rakušany tleskalo a říšsko-německá veřejnost mlčela. Německo-rakouské strany občanské pochopily vůbec svůj úkol špatně a škodí všemu Němectvu více než mu prospívají. Místo aby byly mostem k českému národu, domnívají se, že musejí tvořiti hráz a rváti se o každý čtverečný kilometr německé půdy s bezmezným roztrpčením. Kdyby chápaly svůj úkol správně, nesměly by se uzavírati názoru, že jelikož Německo je spolčeno s Rakouskem, ale Rakousko je převážně stát slovanský, vyplývá pro německé Rakušany z celkového zájmu německého nutně povinnost aby se dohodli s Čechy."

Milost Dru. Bedřichu A-

dlorevi. J. V. císař po zamítnutí zmateční stížnosti Bedřicha Adlera nejvyšším soudním dvorem prominul mu trest smrti. Nejvyšší soudní dvůr odsoudil Bedřicha Adlera k 18letému těžkému žaláři.

Volby do ruského národního shromáždění. Volby do ústavodárného shromáždění budou provedeny dle volebního zákona, jenž stanoví, že volební právo je všeobecné, rovné, přímé a tajné. K volbě oprávněni jsou ruští státní příslušníci obojího pohlaví po dokonaném dvacátem roku. Vojáci mají volební právo, dosáhli-li při posledních odvodech stanoveného stáří. Sběhové a zločinci volební právo ztrácejí. Zvolitelnou je každá osoba k volbě oprávněná. Členové dřívější dynastie nemají volebního práva.

Amerika. Novoyorské listy sdělují, že u americké armády ve Francii činí se veliké přípravy vojenské Zřizuje se obrovský tábor amerických letců, ve kterém bude vycvičeno patnáct tisíc aviatických žáků Toto letiště bude největší na všech evropských bojištích.

Tyroláci pro historická práva. Zemědělská rada tyrolská konala schůzi, ve které vzdala díky papeži za mírovou akci a vyslovila se proti odstoupení tyrolského území Italii. O přestavbě Rakouska se praví v usnesení, že nutno domáhat se nového uspořádání rakouských poměrů při zachování státního celku, nedělitelnosti korunních zemí a se zřetelem na jejich historická práva.

Zbrojení Ruska. „Secolo" oznamuje, že zatímní petrohradská vláda vydala provolání všem Rusům starým 52 roků, aby se postavili do služeb obrany ruské říše.

Ruská armáda unikla obkličení. Figaro uveřejňuje telegram správce ruského ministerstva války Savinkova, v němž se praví, že ruská armáda u Rigy vymkla se dosud nebezpečí obklíčení.

Bude německý říšský sněm rozpuštěn? Přes to, že porady sedmičlenného volného výboru říšského sněmu jsou přísně důvěrné, pronikly na veřejnost zprávy, které vyvolaly velké vzrušení. V poslední poradě výboru došlo k pohnutému rozhovoru o otázce rozpuštění říšského sněmu. Rozhodnuto posud není.

Kde se Rusové zastaví? „Secolo" považuje za pravděpodobné, že Rusové v Livonsku asi 60 km východně od Rigy zřídí novou obranoou čáru, aby bránili hlavní město ruské.

Americká bursa věří mír? „Morn P." oznamuje, že odpověď Wilsonova papeži byla na novoyorské burse přijata příznivě. Ve finančních kruzích se má za to, že ještě před koncem prosince bude možno zahájiti mírové vyjednávání.

Zničeno budiž Rakousko. Ve dvou článcích Daily Mail varuje George de War britské obecenstvo před podceňováním Rakousko-Uherska anebo před domněnkou, že by bylo lze svésti je k separátnímu míru Rakousko-Uhersko jest velmi nebezpečné a panují-li v širokých vrstvách Anglie pocity Rakousku přátelské jest příčinou naprosté nechápání válečných cílů a charakteru Rakousko-Uherska. Jedině správným heslem spojenců jest: Delenda est Austria! (Zničeno budiž Rakousko. P. r.) Rakousko-Uhersko má velkolepou armádu a kdyby nebyla vázána Italy, bylo by jí použito proti ostatním spojencům. Italové stojí před obrovským úkolem.

Královna bulharská Eleonora dne 12. září odpoledne zemřela.

Válečný dohlédací úřad. Válečný dohlédací úřad, který mezi jiným vykonával také censuru, byl zrušen a na jeho místa dosazena meziministerská komise.

Co se píše a mluví o míru. O novém ruském generalissimu sděluje „Lokalanzeiger", že tento prohlásil vůči vojenskému sovětu, protestujícímu proti čtvrtému zimnímu tažení, že nová zimní kampaň je vyloučena. V nejbližší době bude válka rozhodnuta. Mírová otázka je rozhodně otázkou nejbližší budoucnosti.

Kancléř o míru. Při odcestování říšského kancléře dra. Michaelise ze Štutgartu provolal mu na nádraží velký zástup lidu „Slávu". Dr. Michaelis přistoupil k oknu a prohlásil: „Doufejme, že ještě tohoto roku přijde mír." Tato slova vyvolala velké nadšení.

O štokholmské konferenci. Amsterodamský „Algemeen Handelsblad" oznamuje, že na odborovém sjezdu v Blackpoolu Henderson řekl, že ti, kteří myslí, že štokholmská konference je mrtvou, snad za několik hodin zvědí, že parlamentární komise a správa dělnické strany učinily vážný krok, aby ji opět oživily.

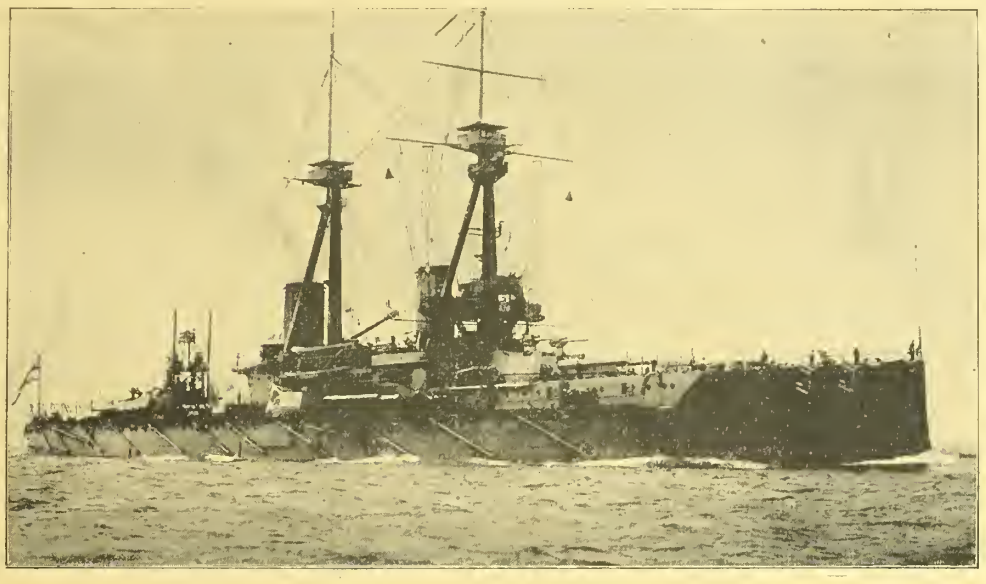

Anglický křižák „Vanguard", který před nedávnem byl potopen německou ponorkou.

Úsporu peněz našim hospodyňkám umožní podzimní číslo Alba čes. svérázu od J. Mulačové, které přináší původní české návrhy na levné a vkusné šaty pro dospělé i dívky, děti, jakož i návrhy blůz, domácích úborů, kabelek, zástěrek atd. Každý návrh doplněn jest zvlášť upravenými návrhy a předlohami vyšívek, které svojí jednoduchostí a působivostí těšily se již u prvého čísla zvláštní zasloužené pozornosti a oblibě. Nakladatel J. Svátek, knihkupec v Čes. Budějovicích nešetřil nákladu, aby dalším obohacením obsahu Alba českého svérázu přiblížil původní českou modu srdcím našich hospodyněk a tím přispěl ku znárodnění šatů české rodiny. Doporučujeme svým čtenářkám Album českého svérázu, které nutno si již nyní zamluviti buď v nakladatelství J. Svátka v Čes. Budějovicích. Cena K 1.60, váz. K 2.50, poštou o 10 hal. více, které nutno zaslati předem.

*

Nejvýše ležící konec v Evropě jest kaplička P. Marie v Zuettu nad Saluxem v kantonu Graukündenském ve Švýcarsku, kam putují pobožní poutníci. Tato kaple zvedá se ve výši 2.430 metrů (o 800 m výše než kostel na Sněžce a je i v létě stále otevřena. Uprostřed léta konají se tu často bohoslužby.

Těžiště radia v Evropě. Jediné těžiště radia v Evropě jsou doly českého Rudohoří blíže Jáchymova. Zde se odvedlo na 116.9 metrických centu rudy uranové, z nichž se vyrobily nejrůznější uranové preparáty, které měly cenu 595.000 K. Ze zbytků fabrikace barev uranových bylo c. k. továrně na radiové preparáty odevzdáno 1,754 gramů radiových preparátů v celkové ceně 1,031.352 K.

Tajemství černé věže.

„A nač zemřel starý pán baron" — dotazovala se Lora.

„To je také záhadné; jedni říkají, že byl raněn srdeční mrtvicí, druzí vykládají, že zemřel následkem rozčilení."

„A proč se rozčilil?"

„Měl prudkou scénu s mladým baronem."

„S Hanušem?"

„Ano."

„A proč?"

„K vůli svatbě s nynější baronkou. Starý pán nechtěl dát své svolení k tomuto sňatku. Pokaždé, když mladý baron přijel na Rottenhall docházelo k výstupům. Starý pán tehdy se strašně trápil. Nejedl nic, nespal. A když potom zemřel náhle v černé věži, tu lidé si vykládali všelijaké věci..."

„V černé věži zemřel, to je podivné." — poznamenala Lora, aby vyprovokovala starou Bětu k dalšímu vypravování.

Starý baron tehdy celou dobu trávil v černé věži, úplně uzavřený od ostatního světa a nikoho k sobě nepouštěl. Jen doktor Werner, starý přítel rodiny, měl kdykoli přístup k němu. Také tehdy k němu docházel. Doktor Werner už v mládí svém byl na zámku jako doma a já se nemýlím, že ho k sobě poutala krásná baronesa Matylda. Lidé vypravují, že mu bylo nabízeno skvělé místo v hlavním městě, ale doktor Werner odmítl, protože chtěl zůstati zde v blízkosti rottenhallského zámku. Po smrti hraběnky Leuchtendorffové byl jako vyměněný. Nosil stále květiny na její hrob a do jejího dítěte, Kurta se téměř zamiloval, jako do vlastního syna. Ale to jsou staré, dávné a zapomenuté věci. Nechme toho!"

Podivné pocity svíraly Loru.

„A když všecky tyto věci uvážím — dodala Běta — pak se opravdu nedivím, že starý pán baron neměl v hrobě pokoje. A víte, proč chodí, o půlnoci do černé věže jeho duch?"

„Nu povězte!" naléhala Lora.

Protože nebyl dosud nalezen jeho testament. Nemá v hrobě pokoje a protože testament je schován jistě v černé věži, navštěvuje ji duch starého zámeckého pána."

Po těchto slovech povstala Běta a naznačila, že je čas jít na lůžko.

Lora políbila jí na tváři a rozloučila se s ní.

KAPITOLA XI.

Petr Carloni a malíř.

Petr Carloni procházel netrpělivě po kuchyni. Jeho plány se nedařily. Nic nechtělo jíti ke předu. Žádná s napětím očekávaná zpráva nedocházela.

„Jestli se brzy nedozvím nic nového; půjdu do Rottenhallu."

Překvapeně pohlédla na něho jeho stará matka.

„Na zámek?" tázala se.

„Ne, k doktoru Wernerovi, který jistě dostal nějakou zpráv."

V tom na okno zaklepal listonoš a ukázoval Carlonimu dopis.

Artista pohlédl na obálku. Poznal písmo Margittino.

„Margitta píše" — zvolal a četl tyto řádky:

Milý bratře!

Slíbil jsi mi, že před mým odjezdem navštívíš Roberta, sdělíš mu, že odjedu a omluvíš mne. Zdá se, že jsi na ten slib zapomněl, neboť Robert Jäger přijel za mnou až do Wiesbadenu, kde došlo ke příšerné scéně. Jsem zdrcena! V tomto strašném okamžiku musela jsem doznat, že jsem nevěstou barona Rottenhalla. Robert mě opustil s opovržením. Snad pochopíš, co se odehrává v mém nitru. Petře, zapřísáhám tě, pomoz mi z této hrozné situace a spěchej k Robertovi a vysvětli mi pravý stav věci. Ať se dozví, že nejsem tak špatná, za jakou on mě považuje. Spěchej k němu, jen ty můžeš věci napraviti. Petře spoléhám na Tebe!"

Tvoje nešťastná

sestra.

Petr Carloni se třásl na celém těle. Co teď? Celou pravdu mu říci nemůže. Ale něco se státi musí. Ale co? Konečně se rozhodl ihned odjeti za Robertem.

„Matko pojedu ještě dnes do Vídně. Musím Margittě něco obstarati" — pravil.

„Co psala Margitta?"

„Nic z vlastního. Až se vrátím z Vídně, přečtu ti dopis."

Stařena přisvědčila.

Za půl hodinky vydal se Petr Carloni na cestu a o dvě hodiny později zaklepal na dveře Jägrova ateliéru.

Zastihl Roberta, kterak připravoval své cestovní kufry.

Robert Jäger zbledl, když poznal Margittina bratra.

„Pan Carloni? Co vás ke mne vede?"

„Přicházím z příkazu své sestry."

Robert nedal odpověď.

„Moje sestra vám poslala několik dopisů."

„Nečetl jsem je. Zůstaly ležet neotevřené."

„Křivdíte Margittě" — pravil Carloni.

První letec theoretik. První kdo vážně pomýšlel na létání pomocí stroje byl slavný Leonardo da Vinci. Vymyslel stroj, který by se pomocí zvláštních křidel udržel ve vzduchu a vrtulí a kormidlem dal se říditi. Těžkostí, jež se stavěli v cestu proveditelnosti této idee, byla neznalost elektřiny, pary, petroleje a j. Leonardo da Vinci chtěl pohánětí vrtuli pomocí zvláštního péra, na způsob péra hodinového zařízeného.

ZAHRADNICTVÍ V ZÁŘÍ.

Ovocnářství. V semeništi a školce čistíme a kypříme řádky mezi plaňáty a očkovanci, jimž povolujeme obvazy, které by se vzrůstem stromku zařezávaly; ke stromkům přidáváme týče. Za suchých dnů se zalévá. Hlavní prací ovocnáře v září jest sklizeň, uschovávání a spracování podzimního ovoce. Aby se ovoce zachovalo delší dobu čerstvé, musí býti v pravý čas a opatrně trháno a na vhodném místě uloženo. Pravým časem se nemíní jen doba jisté zralosti plodů, nýbrž i počasí a jistá doba denní. Doba zrání je ovšem nejdůležitější. Poněvadž předčasně trhané ovoce brzy uvadá a se kazí, nutno dbáti následujících pokynů: Ovoce peckaté (švestky a p.) trhají se až úplně uzrají. Ovoce podzimní sklízíme, když pozorujeme, že začíná samo opadávati, což lze seznati zejména po ránu. I zkouškou zdravého plodu možno se přesvědčiti o jeho zralosti. Jakmile pozorujeme že ovoce snadně opadává, nutno ho zčesati, neboť jinak by to učinil náhodný silný vítr sám. Sklizeň se děje až ranní rosa oschne; a sice za dne více mírného než parného. Pokud se trhání ovoce samého týče děje se to buď rukou, neb příhodným nářadím. Nutno dbáti opatrnosti, abychom stromům, lépe řečeno jeho větvím neublížili, neb kůru stromovou mnoho neporanili z kteréhož důvodu se radí vystupovati na strom na boso neb v botách hadrem omotaných, což však je dosti nebezpečné. I žebřík se v místech, kde se dotýká stromu omotává. Nejlepší však jsou žebře t. zv. stojáky. Otrhané ovoce nechá se několik dní vypařiti, buď v hromadách, neb se rozloží na stole a j. a na to se ukládá do tmavých, suchých místností na měkké místo. Často se jednotlivé plody zabalují do papíru, aby vzduch neměl přístup. Rovněž i uložením ovoce do otrub nebo plev udržuje se čerstvým. Mráz ovšem ovoce postihnouti nesmí. Občas je nutná prohlídka a zkažené ovoce musí se odstraniť.

O úpravě ovoce. Nejvíce se upravuje ovoce pro domácnost, nyní v době války ovšem i pro širokou veřejnost a uvedeme v následujícím několik způsobů konservování:

Marmeláda čili trnky: K úpravě marmelády hodí se znamenitě i ovoce otlučené neb spadené. Očištěná jablka neb hrušky se rozkrájí, případně červavniny vykrají, načež v čisté nádobě se širokým co možno dnem rozvaří, za stálého míchání v čisté, měkké vodě v níž co do výše je asi 1/3 ovoce: Rozvařené plody protlačíme žíněným neb pod. sýtem (od sýta kovováho však černá) a obdrženou hmotu, zavařujeme se stejným množstvím cukru tak dlouho až kapka její na talíř puštěná tuhne a při dotknutí se na prst nelepí. Za tepla naplníme touto zavařeninou sklenice se širokým hrdlem, a až vychládnou přiložíme na její povrch okrouhlý papír, jako je dno sklenice, namočený v rumu, čímž se zabraňuje plísni. Pak se láhev obváže. Marmeláda jak známo hodí se i na pomazánku chleba, což zvláště v našich dobách je vítáno.

Povidla švestková. Zralé švestky zbaví se stopek a pecek načež se dají do připraveného kotle neb kamenného hrnce a při ohni ne příliš silném, za stálého a pečlivého míchání se rozvařuje a sice tak dlouho až se všechna voda vypaří a zbude jen hustá hmota takto upravená povidla ukládají se do kamenných neb dřevěných nádob a sice na suchém a chladném místě. Mnohdy se ještě cedí, za tepla ovšem, čímž se odstraní kužka sliv a nahodilé pecky.

Zavařování trnek (karlátek a j.) v octě. Trnky ne zcela zralé, hodí se do vřelé vody a za půl hodiny se cedníkem vyndají a na čistém šatě nechají oschnouti. Mezitím svaří se čistá voda a odstavíce ji, dáme trnky do ni a přikryvši je necháme je po 24 hod. státi. Pak se svaří 1/2 kg cukru a 1 a půl decilitru (asi sedmina litru) vody, přileje vinného octa a svaří na syrob hustě. Do toho se pak dají trnky, povaří se v tom trochu a vyndavše je cedníkem do sklenice polejeme je prochládlou šťávou, načež se povážou.

Ovocná vína. Máme-li ovoce mnoho, připravujeme si z něho víno neb ocet (shnilé plody nutno vyloučiti, padavky se dají ale upotřebiti.) Víno jablkové neb hruškové vyrobí se tím způsobem, že se předně ovoce rozkrájí a rozmačká, vsype do kádí a poleje tolika litry vody, kolik kg. ovoce jsme rozmačkali. Pak vše 48 hod. stojí v místnosti, kde vládne teplota asi 14° R. a přes den zamíchá. Po 48 hodinách se šťáva na lise vytlačí a na vytláčku se naleje zase voda a pouze polovinu původního množství. Po 48 hod. se opět ovoce lisuje a obě šťávy z prvého i druhého lisování se smíchají, načež k nim přidáme 20 proc. rafinovaného cukru neb 22 % medu a po rozpuštění tohoto, vlejeme vše do čisté nádoby (sudu, ne ale od piva) přidavše na 1 hl vína 20 dkg prášku kyseliny vinné V neucpané nádobě vše po 8 neděl kvše.

Zelinářství v září. Prázdné záhony se hnojí. Uzralá semena se sklízejí. Zaséváme semeno špenátu, polníčku a salátu. Před rytím, ieli půda tvrdá nutno záhony den či dva dříve řádně zalíti. Po pohnojení se půda zhluboka zrvje ale nerozmělňuje a kameny kořínky a pod. odstraní. Tím se stává půda kypřejší. Setí do řádku doporučuje se u všech bylin, které se přesazují a vyžadují čistění a kypření. Nataženou šňůrou označíme si řádky, a protáhneme motýčkou a do vzniklé jámky semeno vysséváme a rukou neb hraběmi přihrneme; při půdě suché nutno trochu zalíti. Sejeme-li na široko přes záhon, tu semeno pouze hraběmi mělce do půdy zasekáme a zalejeme. Co se týče uchování zeleniny přes zimu, je nejlíp uschovati ji ve vzdušném, čistém, ne příliš teplém sklepě v čistém písku; k čemuž se neilépe hodí písek praný. Odporučuje se vyličiti sklep hašeným vápnem a vysířiti kouskem síry, položené na žhavé uhlí a tu je dobře sklep asi na 1 hod. uzavříti a pak teprve dobře provětrati.

Květinářství v září. Cibulky hvacintů a tulipánů sázíme do květináčů uschovávajíce je v tmavém sklepě. S odkvetlých květin sbíráme semena.

Portrét moldavské cikánky, kouřící dýmku.

„To dovedu jen já posouditi. Každý nahlíží na věci podobného rázu jinýma očima" — odvětil Jäger zamítavě, takže Carloni nemohl ihned nalézti slov k odpovědi.

„Pane Jäger" — pokračoval po delší přestávce — přišel jsem, abych se s vámi domluvil. Máte-li Margittu rád..."

„Není zapotřebí takových výkladů. Je dosti toho, co jsem z její úst slyšel. To mi nikdo nemůže vymluviti."

„Také se o to nepokouším. Ale Margitta snad jednala pod tlakem jistých okolnosti, třeba vám řekla něco, co neodpovídalo pravdě."

„Mě se protiví každá lež, ať se pronáší za jakýchkoli okolnosti."

„Mě nikoli!"

Carloni poznával obtíže svého poslání. Chvíli mlčel, pak se zase tázal:

„Chystáte se k odjezdu?"

„Ano, stěhuji se!"

„Kam?"

„Do Mnichova."

„Do Mnichova? A snad trvale?"

„Ano!"

Carloni cítil, že se musí něco stát.

Chápu vaše rozhodnutí, pane Jägře — pravil — na vašem místě bych možná také jinak nejednal. Ale až poznáte pravou situaci, uznáte, že přece jen chybujete a snad i Margittu odprosíte."

„To asi sotva."

„A přece, ujišťuji vás svým čestným slovem, že Margittu odprosíte, jakmile vám vysvětlím věc."

Robert Jäger změřil Petra Carloniho pronikavým pohledem.

„Tak mi to tedy objasněte."

Carloni hluboce vzdechl.

„To je právě to, co okamžitě nemohu. Není to jen mé tajemství, nemám právo prozrazovati — jen o jednu věc vás prosím..."

„A sice?" — tázal se Jäger chladně."

„Abyste se nepřenáhlil. Abyste svůj odjezd aspoň o několik dní odložil. Do té doby snad se věci změní a já budu smět otevřeně mluviti."

Malíř nedal odpověď.

Kdybych byl tak šílený — odvětil po delším mlčení — jak dlouho bych musel čekat, než se změní okolnosti, o kterých mluvíte."

„To ovšem nemohu říci. Ale píši ještě dnes Margittě. A také Margitta vám dopíše. Prosím jen, abyste dopis její zase nečtený nespálil."

Na Robertovi bylo viděti, že se v nitru jeho odehrává těžký boj.

Carloni to postřehl a dodal:

Margitta je hrdé děvče. Znám ji lépe. Margitta vás má ráda, více než sám tušíte."

„Ale nedokázala to!"

„To sice je pravda. Ale nemohla jinak jednati. Opakuji, že budete jinak soudit, až budete zcela informován. Margitta je obětí prazvláštních okolností."

„Nevěřím v román ve skutečném životě."

„Já však ano! Zažil jsem jej sám. Ale ať mě věříte nebo ne, jen o jedno vás prosím: odložte cestu svou aspoň o několik dní, než dopíši Margittě a než Margitta vám zašle list. Slibte mi to milý pane Jägře!"

A podával malíři svou ruku.

Robert Jäger nejprve váhal, pak ale pravil:

„Dobrá, tedy počkám několik dní„ — a podal artistovi ruku.

KAPITOLA XII.

Objasnění.

„Všecko, co mi dnes vyprávíte, milé dítě, je mi dávno známo" — pravil doktor Werner k Loře, která seděla v jeho besídce.

„Řekl vám starý zámecký pán, že Kurta ustanoví svým universálním dědicem a svému vlastnímu synovi poskytne jen povinnou část svého jmění?"

„Zajisté, že mi to řekl a sice vícekráte" — odvětil doktor Werner.

„A věříte, že testament je uschován v černé věži?"

„O tom se nemohu vysloviti. Snad je tomu tak, snad také ne. Důkazů pro ani proti nemám."

„No vidíte pane doktore, jen z té příčiny vzala jsem na zámku místo, protože doufám, že něco vypátrám stran svého otce. A proto také vás prosím, abyste vzal na zámek ještě komisaře dr. Wolffa, aby i ten mohl pátrati. Inspektor zámecký je právě nemocen, snad by mohl doktor Wolff zatímně převzíti jeho místo.

„To nejde milé dítě. Inspektor se uzdraví za několik dní. A pak dr. Wolff nemá znalosti, které toto místo vyžaduje. Ale něco jiného mohu učiniti. Baron Hanuš Rottenhall už několikráte vyslovil přání, aby zámecká knihovna byla dána do pořádku. Uvedu doktora Wolffa do knihovny a baronovi se vymluvím, že chtěl jsem ho příjemně překvapiti."

„To je znamenitá myšlenka" — zvolala Lora „A protože doktor Wolff je vhodnou osobou k tomuto dílu, může se pustit do práce, knihy uspořádati a registrovati."

„A já mu budu při tom nápomocná."

„Ujednáno, ještě dnes napíši dr. Wolffovi a vy se slečno postaráte, aby dostal byt."

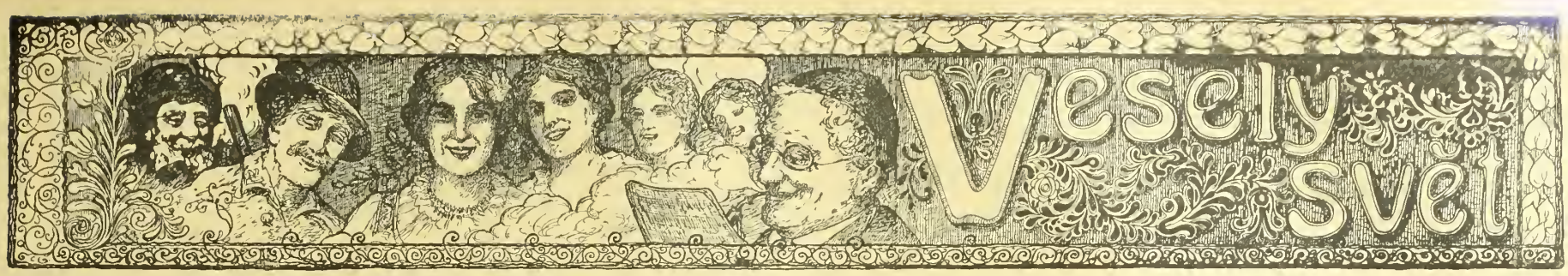

Básník a stenograf.

Pán ve vinárně ku básníku naproti sedícímu: „Vy tedy hledáte stenografa? Já píši 200 slov za minutu."

Básník (uleknutě): „Žišmarjá — kde bych se jich nabral."

*

Koštýři.

Host k hostinské, jež mu přináší ochutnat polévku: „.....já že mám ochutnat tuto houbovou polévku a posoudit je-li dosti slaná a kořeněná? To je přece vaší věcí!"

Hostinská: „Inu to je sice pravda — ale prosím vás... jsou v tom houby."

*

U advokáta.

Obhájce ke klientovi: „A poslyšte pane Borůvko, nemůžete dokázati vaše alibi? Neviděl vás v době zmíněného času někdo známý?"

Klient: „Bohu díky ne."

*

Obhájce k soudcům r. 1917.

.....ano, ano pánové, jest sice pravda, že se obžalovaný dopustil chyby, dada se uplatiti, leč nutno konstatovati, že se tak nestalo penězi — ano pánové dal se zlákati kouskem másla a trochou mouky — a ruku na srdce milí pánové — že byste to i vy za dnešních poměru rádi vzali.

*

Snadno a rychle.

„A jak jste se zbavila těch dvou protivných klepen?"

„Inu navedla jsem službu, aby náhle přišla do pokoje a nám oznámila, že u Machařů v Mlejnské ulici se prodává mouka bez známek. A to jste měla vidět — hned byly obě pryč.

*

Ve škole.

Učitel učí na hanácké škole slabikovati: „Tak Frantiku slabikuj."

Frantík: „R...y...b...y..."

Učitel: „Dohromady."

Frantík odhodlaně: „Reba".

Učitel: „Ale vždyť to není pravda. Ještě jednou."

Frantík slabikuje znovu: R...y...b...y.

Učitel: „Dohromady."

Frantík nesměle: „Reba."

Učitel: „Ale dej přece pozor Františku, tak to přece není... Čti ještě jednou."

Frantík plačtivě: „R...y...b...y."

Učitel: „No tak tedy — dohromady."

Frantík spustí moldánky: „Rebečka."

*

Ženich vzduchoplavec.

„Nuže je váš ženich také v poli."

„Ne — ve vzduchu."

*

Brrrrrrrrr.

Pán: „Pro boha vás prosím, co je to za to polévku?'

Číšník: „Říkáme ji prosím — hovězí."

*

V Schönbruně.

Malé děvčátko k mamince, ukazuíc na pštrosa: ::Ale maminko ten pštros má vskutku veliké nohy. To se mu při snášení vajíček, asi každé rozbije, že?"

*

Měřítko.

Paní ke služce v hádce: „Ani by člověk nevěřil jak se umíte přetvařovat. Říkáte stále, že jste venkovanka a ani dva pecny chleba nedovedete zaopatřit."

Chytrák.

„A je to pravda, že se dar, jenž se dostane k zasnoubení po rozejíti vrací?"

„Inu to se rozumí."

„A to je tedy báječné. Zasnoubím se co nejdříve a dám darem své nevěstě malé selátko a až ho vykrmí, tak se s ní rozejdu."

*

U holiče.

Host k holiči: „Člověče to jste mě pěkně dodělal. A za to chcete 50 hal.?"

Holič: „Abonujte se a bude to státi pouze 30 haléřů."

*

To se ví!

„Váš synek se chce státi tedy malířem pane rado?"

„Ano, ano jest to mé přání!"

„A má talent?"

„Což pak potřebuje genius talent?"

*

Oprávněná doměnka.

„Jak pozoruji je slečna z vojenské krve?"
„Matinka si to také myslí..."

*

Dvojice, která se k sobě dobře hodí.

Nevěsta: O vás se říká, že jste mnoho žen a dívek udělal nešťastnými."
Ženich: „A to mi vyčítáte, když vám chci říci, že jste mnoho mužů obšťastnila."

Na lokálce.

„A kdy pak ten vlak odjíždí vlastně?"

„Hned, hned, pan strojvedoucí už šňupá!"

*

Zástupce.

Pán návštěvou ve vesnici, kde skoro všichni narukovali: „ A ani kovář tu již není? A kdo tedy trhá zuby."

Starý sedlák: „Ponocný."

*

Stará moda.

Paní k pasákovi, jehož kráva se plaší: „A co pak té krávě vlastně je?"

Pasák: „Inu bojí se vašeho klobouku."

Paní k manželovi rozhořčeně: „No tak vidíš, i ta kráva už se bojí mého loňského, nemoderního klobouku."

*

Chytrák.

„Prosím račte mi vyplatit moje pojištění. Vyhořel jsem."

„Cože — vždyť jste člověče nezaplatil dosud letos ani jedinou premii!"

„Tu můžete strhnout."

*

Aby nezapoměl.

Ah — Mhóric — udělej si suk na šňupthychlu abhys nezapomněl, že chceš zíthra khoupit čižák.

*

Problém.

„Pověz mi drahá přítelkyně — co myslíš — stane se tvůj muž nesmrtelným?"

Žena básníkova: „Nevím, nevím — přijde-li na něj řada — je jich velmi mnoho před ním."

*

Demokrat.

Pán k nové hospodyni: „Ale prosím vás neříkejte mi milostpane ani jemnostpane, nýbrž prostě pane Mikulko!"

Hospodyně: „Inu vědí milostpán, to je přece něco docela jiného u nás se tak říká každému sprostákovi."

*

Zase pan profesor.

Paní profesorova vrátivší se z koncertu: „Inu to je pěkné — byla jsem na koncertě a čekala jsem na tebe, poněvadž jsi slíbil, že přijdeš a ty tu zatím sedíš na zemi a bifluješ."

Pan profesor: „No počkej, počkej ženuško — vysvětlím ti věc — vypadl mi totiž při oblékání knoflíček od límce a já hledaje ho našel jsem za almarou pojednání o miriopodech a je to tak zajímavé, že si to právě čtu."

*

Almužna.

Profesor ku žebrákovi: „Zdá se mě, že jste žil v lepších poměrech — co pak jste byl dříve?"

Žebrák: „Soukromým učitelem — ale přišel jsem bohužel úplně na mizinu."

Profesor: „Soukromým učitelem? Dobře tedy, přijďte zítra ke mě vynajdu vám několik starých gramatik."

*

Vše se obrátilo.

„Daleko to už došlo daleko, dříve když jsem pil vodu vyplachoval jsem si ústa pivem a teď když piju pivo vyplachuji si je vodou."

*

Hlavní věc.

Otec k synkovi: „Ty kluku mizerná, tys mi přinesl pěkné vysvědčení."

Synek: „Ale co — hlavní věci je, aby byl brzy už mír."

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Při vypadávání vlasů jich lámání, štěpení, lišeji vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc. osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haariolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve i s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy; 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Tresť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílite „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Perlový náhrdelník. Nádherný, všude obdivovaný klenot; jest 1 a půl metru dlouhý, nanejvýše moderní a umělecky vypravený. Pestrobarevný, aneb dle přání libovolných odstínů stojí K 6.—. Nehodí.li se zašleme peníze zpět.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

2067 Pietní

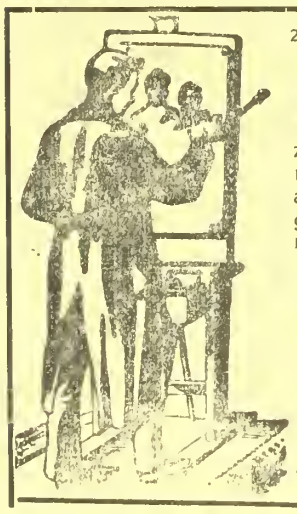

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada,
VIDEŇ XV.,
Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Cenniky na požádání, zástupci se přijímají.

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu
la náhražku citronu

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zapatovati kožené věci, poroucháno obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod né pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (7 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy ve vkusnem pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzíašť po K 1·— Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal, na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes **million** již prodano 1973

J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46/III.

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezpečný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Friedpark Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medaili.

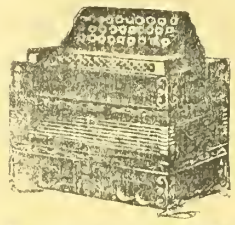

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Šťastný, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

Komptoiristku

s praksí, rychlou písařku na stroji i stenografku a dobrou počtářku

přijmou ihned

Vídeňské Illustrované Noviny

Vídeň X.,
Eugengasse 22.

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvor. dodavatel v Moste 1547. (Čechy).

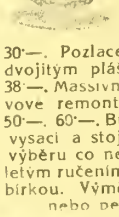

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

KDO inseruje Prodává!!

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—. 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy

Listí z liskových ořechů

a jiné luční i lesní byliny sušené i čerstvé dodává

ANT. VLČEK ve VIMPERKU, Šumava, Čechy.

Tiskopisy všeho druhu

ve vkusné úpravě, v čase nejkratším a v cenách nejevnějších, nabízí knihtiskárna

Hrazdira a spol., Vídeň X.

Eugengasse 22. **Eugengasse 22.**

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu

Majitel „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol. Vídeň. X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILLUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 39.

VE VÍDNI, DNE 27. ZÁŘÍ 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
Insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

J. V. císař Karel I. přehlíží se svou suitou opuštěné, rozstřílené ruské posice ve vých. Haliči.

Nová velká bitva ve Flandrech. — Zmařené ruské a italské ofensivní pokusy. — Belgii bude vrácena samostatnost. — Nové pokusy mírové. Zmatky v Rusku trvají.

RUSKO.

Rusko je zmítáno novou strašnou bouří. Denní tisk zaplavuje nás však zprávami, které si stále odporují, takže dosud není jasno o událostech v Petrohradě. Spousta depeší přichází z Haparandy, z Torney a jiných pohraničních míst, které ráno přinesou zprávu o vítězství Kerenského, aby večer mohly oznámiti opak. Tak to pokračuje 14 dní. Není pochyby o tom, že mnoho denních telegramů o Rusku je vymýšleno, mnoho úmyslně přehnáno a tendenčně zbarveno — a nutno proto jen raditi každému, aby je četl s největší opatrností. Než přes vše to přece jen zůstává pravdou, že na Rusi panují takové zmatky, jakých tam snad ještě nikdy nebylo. Ukazuje se čím dále tím jasněji, že dělnická a vojenská rada naprosto nestačí na úkoly, jakých vyžaduje moudrá, ale při tom také rázná správa veliké říše. Vláda sama neznamená vlastně v Rusku nic, ona stále podlehá vrtochům několika diletantů, kteří maří každý dobrý nápad, každou dobrou myšlenku a každý rozumný návrh, jejž pronesou zkušení odborníci. Dnes chápeme zcela proč Miljukov a mnoho jiných mužů opustilo veřejné kolbiště a ustoupilo do ústraní. Nejdéle vzdoroval tomuto diletantismu Kerenský, ale i ten na konec podlehl nátlaku ochotnických politků a — důsledkem toho jest — všeobecná rozháranost.

Co je příčinou těchto neblahých zjevů? Jsou to v prvé řadě hříchy carského režimu. Zde je kořen ruských zmatků. V carismu, který staral se pečlivě o to, aby široké vrstvy lidu zůstávaly v nevědomosti a přísně jim zabraňoval naučit se aspoň nejběžnějším naukám, potřebným pro život. Negramotnost ruského lidu mstí se nyní na celém státním ústrojí. Lid neví co se děje a co by měl dělat — a rovněž ne vojsko. A nevědomé tyto vrstvy dostaly najednou svobodu — tak rozsáhlou, že není jí v celé Evropě rovné. Ale právě že svobodě této nerozumějí, že ji špatně chápou, dopouštějí se věcí, které hraničí na nejhorší anarchii. Tato anarchie nejostřeji se projevuje v stálém střídání — oblíbených vůdců. Dnes je v Rusku veleben Miljukov, zítra Kerenský, pozítří Lenin — na to Kornilov — a bůh ví, kdo ještě přijde po nich. Ale toho oslavování a velebení jednotlivců nemá nijakého pevného podkladu, jej pouhým heslem, chvilkovým rozmarem, který tak rychle pomine, jak rychle vznikl. Nejhorší pro Rusko a jeho spojence jest, že tyto hrozné zmatky řádí tu právě za chvil veliké války, která přece bez přísné disciplíny nedá se vůbec vésti.

*

Dle posledních zpráv podařilo se potlačiti revoltu hlavního stanu. Kornilov byl poražen. Kerenský vychází co vítěz. Je ovšem otázka, na jak dlouho. Kerenský strhl na sebe celou moc, nastolil pětičlenný kabinet, proklamoval Rusko republikou a svolává národní shromáždění na 25. září. O dalším vývoji události referujeme na jiném místě.

Djemal paša, turecký velitel sinajské fronty, jedna z nejlepších hlav tureckých, dlel v těchto dnech ve Vídni a jednal s našimi politickými a vojenskými vůdci.

Italští zajatci ukojují svou žízeň v Sesaně.

K italským útokům na Terst: Účinky italské letecké pumy na půdě radničního paláce.

TAKÉ JIŽNÍ AMERIKA DO VÁLKY?

Po otázce Luxburgově není vyloučeno, že také jižní Amerika vstoupí asi v nejbližší době do řad našich nepřátel. Podnětem k tomu bude aféra německého vyslance u argentinské vlády v Buenos Ayres, hraběte Luxburga, který pomocí Švédska posílal odtud přes Štokholm šifrované depeše do Berlína, v nichž dával pokyny pro válku ponorek a radil několikráte, které lodi a jak mají býti polapeny. Amerika, která výborně doplnila Anglii její policejní síť nad každým hnutím Němců, nechť kdekoliv na světě, zachytila a rozluštila tyto depeše, které teď předkládá veřejnosti. Švédsko musí se dohodě zodpovídat z porušení své neutrality a Argentina začíná se tvářiti velmi hrozivě proti Německu, jehož diplomatický zástupce takto využíval svého chráněného postavení v zemi, aby proti ní připravoval nepřátelské činy. Třebas ani vstupem celé jižní Ameriky se nezměnilo mnoho na vojenské situaci, přece jen hospodářská naše situace bude tím velmi a velmi zhoršena, stejně jako podmínky pro mír a naděje na úspěch při mírové konferenci. A tu vnucuje se otázka: Bylo toho třeba, aby tito noví nepřátelé povstali Německu i jeho spojencům? Co je příčinou nové zápletky? Jen vál-

Terst ve válce: Doprava raněných vojáků po elektrické dráze.

Prazvláštní účinek italské letecké pumy v Terstu. Puma prorazila dvě poschodí, ale nevybuchnuvši zůstala v pokoji ležet.

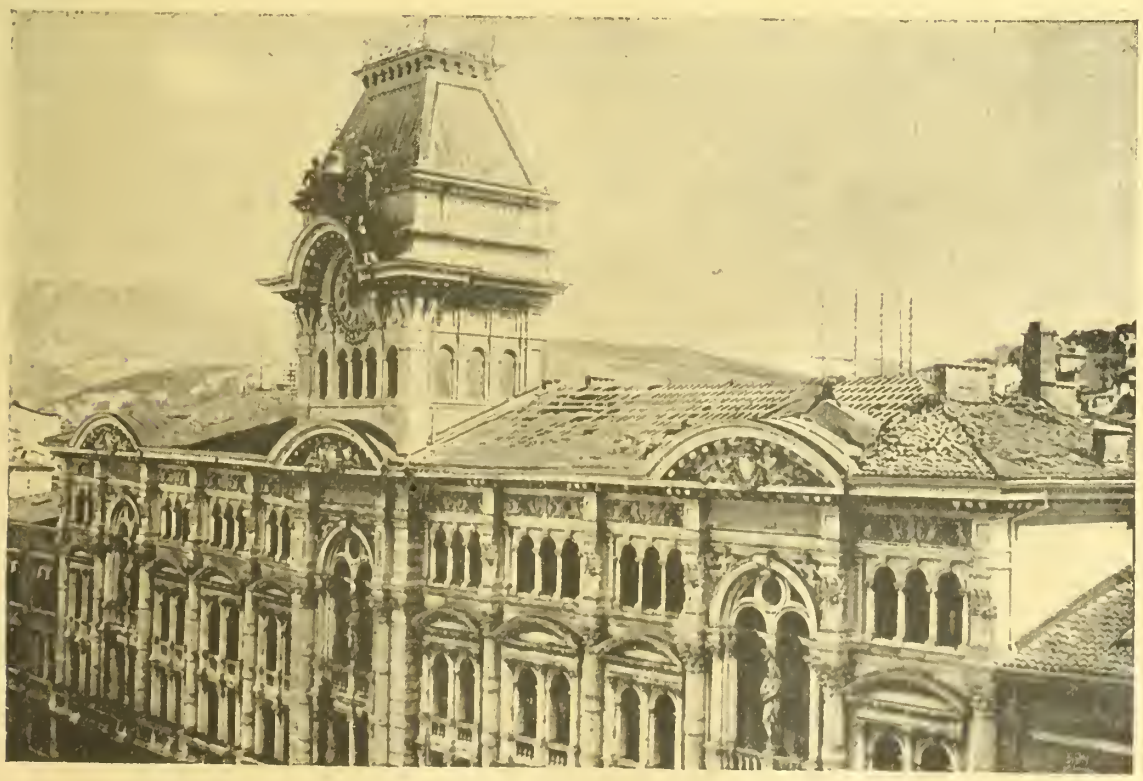

K leteckým útokům italským na Terst: Radniční budova, poškozená pumou.

ka ponorek, ta nešťastná válka ponorek. Kdyby jí nebylo, vypadaly by dnes vyhlídky na mír zcela jinak. Amerika by byla stále ještě neutrální a západní mocnosti dohodové po ruské katastrofě cítily by se bezmocnými a bezradnými, takže možnost míru s podmínkami pro ústřední mocnosti dosti výhodnými nebyla vyloučena. O tuto možnost připravilo svět Německo svou ponorkovou válkou, která nyní opět vyvolává nové a nové nepřátele.

□ □ □

ŠVÉDSKO A RUSKO.

Finské listy sdělují plán, podle něhož, dostane-li se k vládě ve Švédsku ministerstvo levice, Rusko přenechá Švédsku Aalandské ostrovy, začež Švédsko dovolí průvoz všeho válečného kontrabandu do Ruska. O věci už se vyjednává mezi Petrohradem a kruhy blízkými Brantingovi. Dohoda doufá, že takovým darem do vínku by švédská vláda levice byla upevněna.

□ □ □

VÝSTRAHA PŘED PŘEHNANÝMI NADĚJEMI MÍROVÝMI.

Všemi listy kolovala slova Michaelisova, pronesená na štutgartském nádraží, že prý mír přijde ještě letošího roku. „Vorwärts" k tomu píše: Myslíme, že podklad těchto nadějí je dosti úzký. „Vorwärts" byl snad jediný list v Německu, který americkou notu papeži nevykládal si ve smyslu, jakoby jí byly všecky naděje na brzký mír zmařeny, ale přes to myslí, že musí varovati před předčasným optimismem, stejně jako před ukvapeným pesimismem. Jestliže u nepřátel je ochota k vyjednávání, dovede se dosud zcela dobře skrývati za hrubšími řečmi válečnými, jako byla právě řeč Barnesova. Jsou-li však skutečně možnosti, učiniti v nejbližší době rozhodný krok k míru, je německá vláda zodpovědna za to lidu, aby příležitost tato nebyla promeškána. Nikdo nechce, aby vláda k vůli míru podnikla činy jimiž byly by ohrožena čest a budoucnost německého národa, ale obrovská většina lidu žádá, aby byl učiněn konec, jakmile mír ve smyslu usnesení říšského sněmu ze dne 19. července stal se možným. K tomu jest především nutno, aby vláda účinkovala na veřejné mínění způsobem, který by při každé nově vzniklé příležitosti nevzrušoval mysl více, než třeba. — I měšťanské listy německé souhlasí, že varování před ukvapeným optimismem je velmi oprávněno. Velmi pozoruhodno je však tvrzení, že „nikdo neočekává od vlády k vůli míru činů, jež by ohrožovaly čest a budoucnost německého národa". V tomto směru arciť souhlasí „B. T." s „Vorwärtsem", zajímavé by však bylo, jaké stanovisko zaujímá v této věci sociálně demokratická menšina.

UHERSKÁ VLÁDA PROTI SLOVANSKÝM SNAHÁM V RAKOUSKU.

Nový uherský ministerský předseda doktor W e k e r l e měl v těchto dnech v uherské sněmovně svou programovou řeč, ve které zaujal také ostré stanovisko proti českým a slovanským snahám ohledně přestavby Rakouska ve spolkový stát svobodných národů. Dr. Wekerle prosil sněmovnu, aby mu dovolila zabývati se krátce sny, které směřují proti celistvosti vlasti a vyšly z kruhů některých rakouských politiků. Nazývá to sny předně proto, že v obvodu zemí uherské koruny nemají žádné půdy, a my budeme pečovati, aby se tak nestalo, v druhé řadě proto, že na kompetentních místech, samozřejmě ani na nejvyšším místě ani ve směrodatných kruzích rakouské vlády a jiných politických kruzích žádné opory nemají. Ač je právě z mysli Jeho Veličenstva vyloučena jakákoli změna dualistické formy v monarchii, bylo mi dáno ujištění, že autonomní snahy v Rakousku nemohou míti ani přímo ani nepřímo vlivu na celistvost uherské země. Wekerle praví, že dostalo se mu jak od císaře tak i od rakouské vlády záruk, dle nichž mají zůstati dosavadní hranice uherské země nedotčeny. Poněvadž v Rakousku nemají trestní zákony žádných prostředků proti jednání, jež směřuje vůči celistvosti uherské svaté koruny, může rakouská vláda snahy ty pouze odmítati, kdežto náš zákon umožňuje za-

kročiti proti snahám, jež směřují vůči celistvosti rakouského státu, budeme musit samozřejmě při nejbližším vyjednávání rozvinout otázku principu vzájemnosti. Vůči Chorvatsku a Slavonsku trvá vláda přísně na ustanovení zákona z roku 1868.

□ □ □

KERENSKÝ — KORNILOV.

Ve vídeňských diplomatických kruzích, pochybuje se o úplném vítězství Kerenského, jak je hlásaly poslední petrohradské depeše. Kerenský je sice prozatím pánem Petrohradu, ale je otázkou, jak se dlouho udrží. Také jeho kabinet prodělává už zase novou krisi. Dva ministři Skobelev a Aksentiev podali demisi, krátce po publikaci definitivní ministerské listiny. Také armáda nedala se dosud zcela získati pro Kerenského, naopak revoltuje dál. Zejména kozáci v čele s generálem Kaledinem dělají vládě těžké potíže. Zdá se, že situace není ještě rozřešena a že po krátkém klidu zbraní vzplane nový boj. Nepotvrzené zprávy praví, že největší část Kornilova vojska nevrátila se dosud na frontu, naopak čeká, jak se věci vyvinou. Také Kaledin není zatčen, naopak se svými kozáky ovládá celé území. Donu a ohražuje Moskvu. Leč Kerenský i v Petrohradě samotném zápasí s obtížemi. Bol-

Z rumunské fronty: Naše voje postupující pod ochranou mocných, plynových útoků.

Episoda z jedenácté bitvy na Soči: J. V. císař Karel I. přehlíží a promlouvá s houfem raněných.

ševici, kteří dopomohli mu k okamžitému vítězství odvracejí se zase od něho, protože paktuje s kadety. V petrohradské radě vojensko-dělnické vznikla krise, v jejíž důsledcích celý výkonný výbor podal demisi. Vůbec odehrává se ve vojensko-dělnické radě tuhý boj mezi bolševiky menševiky, maximalisty a minimalisty. Jednou jsou ve většině Leninovi bolševici, podruhé menševici, usnesení dneška, zamítne schůze zítřejší a tak to jde do nekonečna. Potrvá ještě dlouhou dobu, než se podaří ustáliti poměry.

□ □ □

SITUACE NA BOJIŠTÍCH.

Ačkoli do zimy zbývá jen několik neděl, v nichž možno spoléhati na počasí příznivé k operacím, zavládl na všech bojištích skoro klid, rušený jen menšími operacemi, jimiž obě strany osvědčují svou bdělost a po případě zakrývají i přípravy k podnikům dalším. Německý tisk aspoň neustává mluviti o všeobecné ofensivě dohodové a co chvíl na důkaz její přepisuje zprávy z dohodového tábora, jež vzbuzují dojem, že na podzim se dohoda ještě jednou vzchopí k ráně. Průběh t. zv. všeobecné ofensivy dohodové posílil mínění na tomto místě nejednou vyslovené, že ani letošní rok nepřinese rozhodných událostí a že i roku příštího bude válčeno dále. Ruský převrat, jenž vyloučil pro letošek Rusko z bojišť, se ukázal činitelem válku prodlužujícím. (neboť pasivně Rusko nepřestalo býti faktorem (neboť pasvně Rusko nepřestalo býti faktorem důležitým, poutajíc značné síly ústředních mocností), musí vyčkávati pomoci Ameriky, před jejímž příchodem se nemůže odhodlati k rozhodné srážce. Při tom ovšem se nevzdává naděje, že konečně i v Rusku za vydatné podpory dohody a hlavně Japonska, jež celé nyní angažováno k zásobování Ruska válečnými potřebami, se podaří ovládnouti zmatky aspoň do té míry, aby ruské vojsko příští všeobecný podnik mohlo podporovati. Zdá se, dokud nové americké, obnovené ruské a po případě i japonské vojsko nebude na bojištích, že nebude možno dohodu nakloniti k míru. Teprve důkaz, že ani všechna tato očekávaná pomoc nezmění rozhodným způsobem položení, by mohl klestiti cestu poznání, že jediným východiskem z války jest mír na podkladě dorozumění.

*

Stagnace, která v poslední době panovala na všech frontách, byla přerušena ofensivními pokusy ruskými u Rigy, v Bukovině a v Moldavě, jakož i novými italskými útoky na Hoře Sv. Gabriela a pak novou velkou bitvou, která vzplanula dne 20. t. m. ve Flandrech. U Rigy zatlačili Rusové na některých místech přední hlídky německé do hlavních posic, kdežto v Bukovině a Moldavě všecky tyto útoky v zárodku byly utlumeny. Nezdarem skončily také italské útoky

Ovocný trh na dunajském nábřeží v Budapešti: Jak z obrazku vidno je trh klidný, ovoce dost, všeho dost. Extra Hungariam non est vita.

Episoda z jedenácté bitvy na Soči: J. V. císař Karel I. pozoruje průběh bitvy z pozorovatelského stanoviště, ve skále vytesaného a výhodně maskovaného.

Za to není rozhodnut nový boj ve Flandrech, který byl zahájen po nejsilnější bubnové palbě s velkými anglickými silami a potrvá asi několik dní.

□ □ □

POLSKA SAMOSTATNOST.

Minulou sobotu jsme dostali nového souseda: království polské. Jest to první krok, ve kterém se shodly všecky mezi sebou bojující mocnosti, a patenty obou středoevropských mocnářů jsou Polákům jakousi zárukou, že jejich otázka bude rozřešena kladně. Nechať si vojensky a tudíž skutečně jsou ještě okupováni, nechať vladařská rada je jakkoli omezována generálním gubernátorem, jejich nárok na samostatnost jest neodvolatelně uznán. O hranicích příštího státu polského dosud nelze s jistotou mluviti. Národnostní hranice polská jde na západě přibližně podél Odry až asi na 50 kilometrů západně od Poznaně, odtud severovýchodně k Chojnici (Konitz), kde přechází oblast kašubskou, a vede přímo k severu až k moři, tak že pobřeží od Leby až ke Gdansku je obydleno Kašuby. Od Gdanska jde hranice na jihovýchod nepravidelně až k Olštýnu (Allestein) a odtud na východ po Suwald. Východní hranice je velmi promíšená jednak Bělorusy (až po Bialostok) a Rusíny a postupuje celkem přímo na jih až po Přemyšl. O národnostním sjednocení není při dnešní úpravě státu polského ani řeči, poněvadž Poláci v pruském Slezsku, Pozňansku a západních Prusích jsou poddanými říše německé. Dle sčítání z r. 1910 jich jest 3½ miliony, přes 100.000 Mazurů a 55.000 Kašubů. — Také o osudu Poláků rakouských (jest jich dle sčítání z r. 1910 asi 5 milionů) se neví dosud nic jistého. V nynějším království polském jsou tedy zahrnuti jen Poláci na území kdysi ruském a těch se čítalo r. 1897 (není novější statistiky) asi 9 milonů. Ruské Polsko zaujímalo 127.000 čtverečních kilometrů a mělo asi 12 milionů obyvatel; z toho bylo 74 procent Poláků (jak udáno nahoře) a 14 procent Židů. Polská říše bývala značně větší a ještě v době prvního rozboru (r. 1772) měla plochu asi 748 tisíc čtver. kilometrů (dle Bobrzyńského Dějin) a sáhala až k moři Baltickému; Gdansk byl polským až do druhého dělení r. 1793.

Příslušné patenty, publikované ve Varšavě a v Lublině upravují státní moc polskou takto: Nejvyšší státní moc přenáší se na tříčlennou vladařskou radu, jež jest dosazena okupačními mocnostmi, spolu státní radou král. polského. Ve všech záležitostech, jichž správa se polské státní moci ještě nepředává, mohou býti zákonodárné návrhy projednávány jen za souhlasu okupačních mocností. V těchto záležitostech může vydávati nařízení s mocí zákona generální guvernér, ale jen po slyšení státní rady. Zákony a nařízení polské státní moci musejí býti předloženy generál. guvernérovi okupační moci ke schválení. Ty obory soudnictví a správy, jež dosud jsou vyloučeny z polské správy, budou obstarávány po dobu okupace úřady okupačních mocností, jež mohou také přezkoumati zákonnost a právní podklad rozhodnutí a opatření polských soudců. Mezinárodní zastoupení království polského a právo k uzavírání mezinárodních smluv může býti polskou státní mocí vykonáváno teprve po skončení okupace.

Ze sočské fronty: Charakteristická postava arcivévody Evžena, nejvyššího velitele jižní armády.

Ze sočské fronty: Čerstvě zajati Italové. Jak z obrázku zřejmo zavedli i Vlaši ve svém vojsku přilbici, která se zvláště v Alpách velmi osvědčila, chránic hlavu do jisté míry před kamennou tříští.

□ □ □

MÍROVÉ POVĚSTI.

Minulé dny vynořily se mírové pověsti, které mluvily o tom, že prý Anglie prostřednictvím jisté nutrální mocnosti podala ve Vídni mírový návrh. Pověst ta měla ohlas i na burse; avšak vídeňské listy píší, že na těchto pověstech není nic pravdivého. Vídeňský „Achtuhrblatt" přináší dle Münch. N. Nachr." zprávu, že Anglie nepodala sice v Berlíně, ale ve Vídni návrhy mírové, které směřuji k tomu, aby Německo sjednalo s Anglií a patrně také s jinými velmocemi novou úmluvu o neutralitě, týkající se Belgie, jejíž neodvislost má býti obnovena. S Francií má se státi dohoda ve formě výměny území; Německo má se pokud možno odškodniti na východě. Za to dostane větší část svých osad zpět mimo jihozápadní Afriku, kterou nelze odňati Burům, má však býti odškodněno ve střední Africe.

D. WOODHOUSE:

NOC NA ŘECE NYANGa.

(Dobrodružná povídka.)

Býti přepaden hrochy a vyváznouti se zdravou kůži, lze jistě považovati za zázrak.

V době mého vypravování obchodoval jsem v jistém odlehlém místě ležícím na řece Nyanga, asi jednu denní cestu od jihozápadního břehu afrického ve vnitrozemí ležícím.

Mongo Nyanga, jak se osada jmenovala, byla obklopena hustými, neproniknutelnými lesy, úžasně rozsáhlými a spoustu nejruznější dravé zvěře skrývající. Třeba že se toto místo nehodilo právě k pobytu, přece jen rád naň vzpomínám a na krásné chvíle, které jsem tam prožil,

Poněvadž jsem byl jediným Evropanem, věnoval jsem většinu svého času své zahradě, kde jsem pěstoval banany, sladké brambory a podobné plodiny, jež jsou v každé domácnosti vítány. A moje puška mi pomáhala k masu. Krom toho byla řeka rybami bohatá, takže se mi v Mongo Nyanga úplně dobře dařilo.

Vzdor tomu bylo to mnohdy věru těžkou věcí, zvláště když se neobchodovalo, vyplniti volný čas. Život se stával prázdným a bezobsažným. Krom toho mořila nás často malaria, ona hrozná horečka, jež člověka ponenáhlu sžírá.

Po podobném záchvatu horečky, který mě upoutal na několik dní na lože, vyzval mě můj

Z obsazeného Rumunska: Rakousko-uherský t. zv. dílenský vlak. Jednotlivé vozy zařízeny jsou v dílny tesařské, zámečnické klempířské a p., takže vlak tvoří jakousi ambulační dílnu.

Z oblasti bojů u Arrasu ve Francii: Na paměť i počest v litých bojích u Arrasu padlým německým vojínům, byl nedávno vysvěcen na vojenském hřbitově v Commines válečný pomník.

představený, abych se odebral na pobřeží na zotavenou. Poněvadž se mi zřídka naskytovala příležitost kochati se při moři, nerozmýšlel jsem se dlouho a připravoval jsem se na cestu. Pravděpodobně jsem byl ještě poněkud sláb pro všechny útrapy nastávající cesty, neboť mě stihl na moři nový záchvat, který mě znovu uvrhl na lože. Lepším ošetřováním v prostředí více civilisovanému zotavil jsem se opět brzy a po čtyřnedělním skvostném pobytu ve sílícím mořském, vzduchu, přiblížil se můj návrat do Mango Nyanga.

Abych ušel sžíravému žáru tropického slunce a abych svým veslařům ulehčil veslování, určil jsem dobu odjezdu na šestou hodinu večerní. Loď byla zatížena zbožím, které jsem chtěl dopraviti do Mongo Nyanga. Byly to po většině šaty, sukno, nože, pušky, železné pruty, prach a jiné předměty, které se hodily k obchodování výměnou.

Když bylo vše připraveno, shromáždil jsem mužstvo, rozloučil se se svým šéfem pak jsme odrazili od špinavě bažinatého břehu, do středu rychle tekoucího proudu s pruzračnými, pěnivými vlnami, který tu nedaleko ústil do moře.

Po dusném denním vedru spadla těžká, hustá mlha, která se rozprostřela zejména nad řečištěm. Poněvadž pak měsíc vycházel až po půlnoci, byla jízda celkem obtížná, takže moje posádka stále se musila míti na pozoru před různými překážkami a nebezpečenstvím.

Monotonní pleskot vesel, promísený šplouchánim vln, působili na mne jako prostředek pro spaní. Brzy jsem si nebyl vědom žádného nebezpečí aniž cokoliv jiného. Náhle jsem byl však probuzen hrubým zakolísáním a zapraskáním loďky. Zprvu jsem myslil, že jsme snad vinou posádky narazili na nějakou překážku, útes, či potopený kmen, jak se při noční plavbě často stává. Brzy však jsme zjistili pravou příčinu a nepochybovali jsme ani na chvíli o nebezpečné naší situaci. Prask! Prask! Ráz na ráz doléhalo to na naše plavidlo a v zamžené polotemnotě spatřil jsem ku svému zděšení, že jsme se octli ve středu hrošího stáda.

Jako blesk kmitla mi hlavou vzpomínka na dobrodružství s hrochy, o němž jsem kdysi slyšel a jež mělo smutný konec. Jistá společnost tří důstojníků podnikla v Mayrembě lov na hrochy, který hrozně bídně skončil. Následkem zranění, jež jedno ze zvířat utrpělo, stala se loďka předmětem útoku a překotila se; z posádky čtyř lidí vyvázl pouze jediný, který o tomto výjevu vypravoval. Pozoruhodno je, že tento zachráněný neuměl plovati. Chopil se trosek lodičky a tak se zachránil.

Měl nás snad stihnouti týž osud? Náhle po obzvláště prudkém nárazu jsem seznal, že bok na-

Z Krasu: Posice strojní pušky alarmující nebezpečí.

Z francouzsko-německé fronty: Skládání balonového obalu po přistání.

ši loďky jest proražen, a že voda rychle vnikala do vnitř, takže za krátko se musilo plavidlo potopiti. Nešťastnou náhodou spal jsem pod ochrannou sítí proti moskytům a ve spěchu jsem se do ni úplně zapletl. Nohy stály již ve stoupající vodě a strašná jistota, že bez pomoci budu musit zahynouti, stávala se mi jasnější a jasnější, neboť na plování nebylo následkem moji nešikovnosti se sítí ani pomýšlení, nehledě ku tělesné mé slabosti, kterou jsem po nemoci dosud pociťoval.

Konečně se mi po namáhavé tahanici podařilo osvoboditi se a tu uvažoval jsem o své situaci již klidněji. Veškerá námaha mužstva byla marná, loď byla ztracena. To znamenalo, že z nás jistě někteří při pokusu proplavati prudký proud zahynou. Kol dokola obklopovali nás hrochové, jež nám jistě nebyli nakloněni. Nejprve útočili na příď, později na zaď lodní, takže jsme jen stěží udrželi rovnováhu.

Loďka byla již naplněna vodou, naše situace byla zoufalá. Tak jsem stál, cítě dosud stopy své nemoci a sláb, abych se mohl pokusiti o plování dravým, proudem, v tonouci lodici, obklopen rojem rozzuřených hrochů. Byť by byl i některý z mých strachem téměř ztrnulých loďníků býval ochoten pokusiti se přeplovati se mnou ku břehu nebezpečí býti rozsápán rozzuřenými zvířaty se tím nemenšilo. Tato myšlenka, požádati o to některého muže posádky byla přímo bláhová. Zkusil jsem to jiným způsobem. Když se konečně loďka bublajíc potápěla, hleděl každý z nás s napětím sil dosíci břehu. Zdařilo se mi na štěstí, chopiti se náčelníka. Byl to boj na život a na smrt. Chtěl se zhostiti nevítané přítěže, zatím co jsem se ho se zoufalostí tonoucího křečovitě držel a jej zapřísahal, aby mě přenesl, poněvadž přece je dobrým plavcem. Má-li z nás jeden zemříti", zvolal jsem konečně zoufale „nuže pak zemřeme oba". A chopil jsem se ho ještě pevněji.

Když seznal, že se mě nezbaví, vrhl se odvážně mezi rozzuřená zvířata.

Byli jsme oba každým okamžikem připraveni na smrt. Hrůzné obludy doráželi na nás zprvu z předu na to zmizely a sápaly se na nás ze zadu, bičujíce na nás proudy vody. Řev rozčilených zvířat, šum zčeřené vody a smrtelné výkřiky plovoucích mužů byly tak děsivé, že toho nikdy v životě nezapomenu. Moje rozčilení až k nedosažitelnému jak se zdálo břehu bylo nepopsatelné a do dnešního dne nedovedu se upamatovati, jak jsme dosáhli břehu. Dolezli jsme tam, více mrtví než živí, do vysoké trávy, kde nám stále ještě sáhala voda až po bradu. Aby byla naše situace ještě nesnesitelnější, bylo-li to vůbec ještě možno, byli jsme po celý zbytek noci hrozně týráni moskyty, až konečně svitalo.

Když nastal den mohli jsme se orientovati a po dlouhém lezení a plazení se travinami a rákosím dostihli jsme konečně pevnou půdu — břeh. Šťastnou náhodou nescházel žádný, leč všichni jsme byli v ubohém stavu.

Já sám byl jsem na tom nejhůře ze všech, neboť jsem byl jen na polo oblečen, tak jak jsem spal pod ochrannou síti proti moskytum, mimo to jsem byl bez klobouku a bos. V pravdě pěkný kostým, po brodění se blativým, rákosem zarostlým břehem. Bylo nutno vyhledati buď pobřeží, neb nejbližší osadu.

Zůstati na místě a očekávati nějakou loď, jež by náhodou kol plula bylo vyloučeno, neboť to mohlo trvati několik dní. Usnesli jsme se tudíž jíti zkrátka neustále v před, což ovšem bylo snadněji řečeno než vykonáno. Traviny byly tak husté, že jsme se jen ztěží pohybovali a teprve po dlouhých hodinách neúnavné práce, kterou můj oděv čím dále tím více trpěl, nalezli jsme konečně pěšinku, která nás vedla do kterési vísky na řece Nyanga ležící.

Zde nás uvítal náčelník, z počátku ne právě uctivě, zlobě se, že jsme bez jeho povolení prošli jeho krajem. Když jsme mu ale vše vysvětlili a ho ujistili, že si ničeho jiného nepřejeme než pomoc a pohostinnost, a že máme hlad a žízeň, předložil nám kus zvěřiny a spoustu domácích kořínků, kassada zvaných. Jídlo nebylo zrovna velmi lákavé, leč hlad je jak známo nejlepší kuchař; po čtyřiadvacet hodin neměli jsme ani sousto v ústech. Proto nám báječně chutnalo.

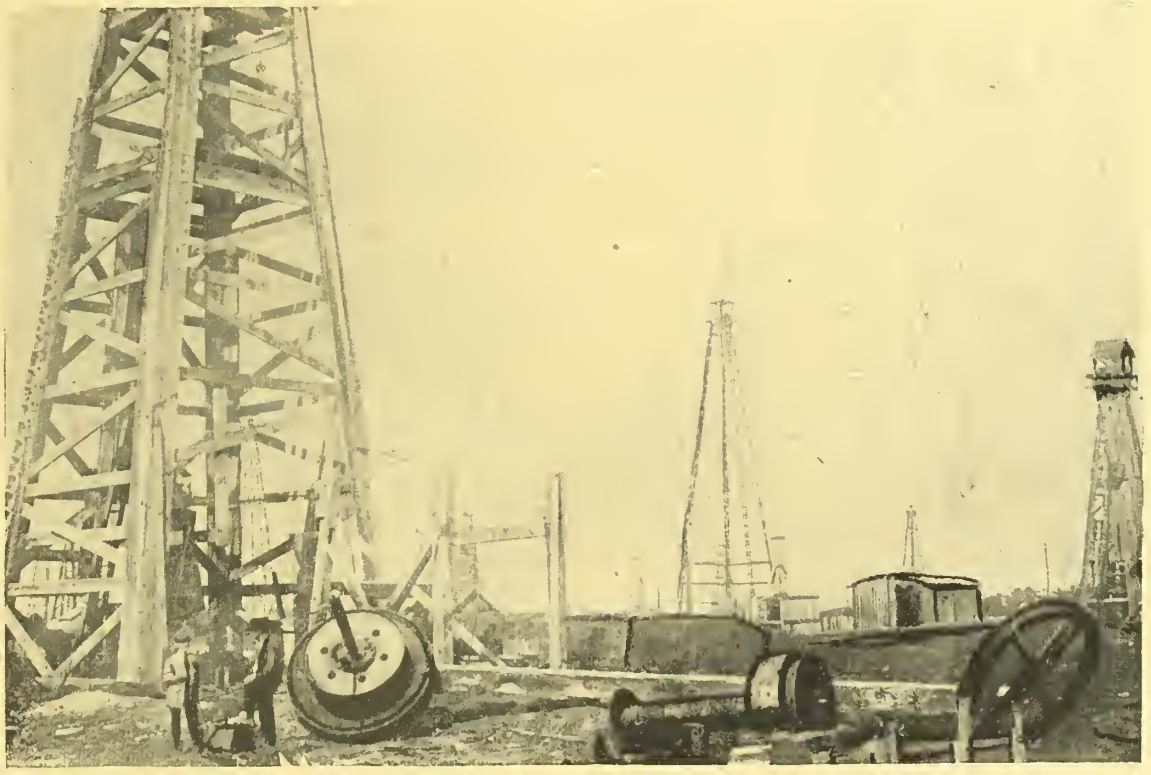

Z obsazeného Rumunska: Všechna, ustupujicim nepřítelem zničená zařízení petrolejových závodu, mezi jiným i vývrtné věže, byly naši správou opraveny po případě znovuzřízeny.

K nejdůležitějším činitelům vojenské výzvědné služby, náležejí t. zv. pozorovaci balony, jež jsouce pevně na zemi zakotveny, pozoruji z libovolné výše pohyby a posice nepřátelské. Obrázek znázorňuje přípravu podobného balonů ku vzletu.

Domorodci byli ochotni půjčiti nám člun, pro posádku tří mužů; a zatím co jsme nekonečně dlouho smlouvali a obchodovali, abychom požadovanou lichvářskou cenu poněkud stlačili, odjeli jsme konečně a dorazili do Nyanga celkem ve smutné náladě, neboť moje nohy byly dlouhou poutí krovinami rozedrané a bolavé.

□ □ □

RUSKÁ REPUBLIKA.

Rusko je od 17. září t. r. republikou! Kerenský nečekal na národní shromáždění a aby náhodou utlumil všecky snahy o obnovení monarchie a carismu, odhodlal se k tomuto radikálnímu činu. Obrovské Rusko, které dosud vždy bylo ovládáno monarchisticky, prohlášeno úředně za republiku! Když byl v mocném náporu revolučních sil povalen carism, pronikly do světa prvé hlasy o přeměně monarchické vládní formy Ruska v republikánskou, ale bylo mnoho těch, kteří nevěřili, že by Rusko jako republika bylo možné. Poslední zmatky potvrzovaly hlasy pochybovačů. Až nyní povstání Kornilova, jež bylo ve spojení s protirepublikánskými směry, dovršilo míru trpělivosti vládních kruhů. Bylo jasno, že nebude klidu, že pokusy o obnovení carismu neustanou, pokud pevnou a závaznou formou nebude prohlášeno, že Rusko je syto samoděržaví a že ruský lid ode dneška chce své osudy určovati sám. Včerejškem končí snad pro vždy historie Ruska caristického, rodina Romanovců zapadá do propadliště, v němž zmizelo již mnoho vládnoucích kdysi rodů, a Rusku nastává nová doba sebeurčení. Bude věcí ruského národa, aby z nově dobyté volnosti, z které srdečně budou se radovati pokrokové živly celého světa, vytvořil si po překonání strašné krise válečné nový a šťastnější život.

Světodějná proklamace ruské republiky zní: Povstání generála Kornilova je potlačeno, ale zmatek, který vnesl do řad armády a v zemi, jest veliký. Znova ohrožuje smrtelné nebezpečí noviti a její svobodu. V úvaze, že jest nutno stanoviti politickou vládní formu země a vzhledem k jednomyslné a nadšené sympatii pro republikánskou myšlenku, která tak jasně byla vyslovena na moskevské státní konferenci, prohlašuje prozatímní vláda, že politická forma Ruska je republikánská a proklamuje Rusko za republikánský stát. Nezbytná nutnost, učiniti neodkladně rozhodná opatření, aby otřesená státní vláda byla znovu zřízena, pohnula prozatímní vládu, odevzdati svoji celou moc pěti ministrům s presidentem ministerské rady v čele. Prozatímní vláda klade si za hlavní úkol znovuzřízení pořádku ve státě a obnovení bojovné činnosti armády. V přesvědčení, že toliko spojení všech živých sil země osvobodí zemi z trapného stavu, v němž jest, bude se vláda snažiti zdokonaliti se, přijímajíc v své řady zástupce všech prvků, které věčné a všeobecné zájmy vlasti staví nad nahodilé zájmy soukromé, stranické a státní. Prozatímní vláda je si jistá tím, že se jí v nejbližší době podaří dokonale splniti svůj úkol.

□

SOCIALISTICKÉ SNAHY MÍROVÉ.

Konference odborových organisací zemí dohody, která se v těchto dnech konala v Londýně usnesla se na těchto požadavcích: Odstranění militarismu a tajné diplomacie, obnova svobody a neodvislosti všech potlačovaných národů, žádné násilné zábory, právo sebeurčení národů, svoboda obchodu, založení svazu národů, povinné rozhodčí soudy, omezení zbrojení jakožto přechod ke všeobecnému odzbrojení. Konference se dále usnesla žádati, aby mezinárodní odborový sekretariát přeložen byl z Berlína do neutrální země. Švýcarský odborový sekretariát bude požádán, aby se písemně dotázal všech zemí, které jsou členy odborové Internacionály, co o tomto návrhu soudí. Kdyby rozhodnutí dopadlo ve prospěch návrhu, má je švýcarský odborový sekretariát provésti a zříditi mezinárodní odborovou kancelář v místě, o němž se v každé zemi provede hlasování. Návrh, aby se rozhodnutí stalo na mezinárodní odborové konferenci, která by se svolala do Bernu, byl zamítnut. Konference se dále usnesla žádati, aby dělnictvo zastoupeno bylo na konferenci mírové.

Z jedenácté bitvy na Soči: J. V. císař Karel I., pozoruje se svou suitou průběh sběsilých bojů o oblast Faiti Hribu.

Episoda z jedenácté bitvy na Soči: J. V. císař Karel I. očekávající na obvazišti raněné.

Z jedenácté bitvy na Soči: Jedinou, nemilosrdnou ranou rozdrcená a zničená divisní pekárna.

Mezi nejhroznější obranný prostředek náležejí beze sporu i vrhače plamenů, jež jako blesk, zasahují útočníka, spalujíc v mžiku vše, co zasáhnou.

Z oblasti krvavých bojů na Soči: Pověstná hora svatého Gabriela, cíl italských útoků, klíč Terstů, v posledních týdnech dnem i nocí řevem děl a výbuchy granátů do základů se otřásající.

Z jedenácté bitvy na Soči: Často jmenovaný Tolmin. V pozadí v levo stříbrný pas řeky Soči.

Ve Stokholmu konala se veliká mírová manifestace, svolaná socialistickou stranou, na níž mimo jiné promluví Branting a Palmstjerna. Učinila mohutný projev pro mír a pro zachování švédské neutrality. Reuterova kancelář sděluje že německá vláda namáhá se ve Washingtoně, aby přiměla Wilsona k rozhodnému kroku pro mír a nabízí obnovu neodvislosti Belgie a autonomii Elsasko-Lotrinska. Američané jsou prý však přesvědčeni, že manévr tento se nezdaří a nevěří v upřímnost německé nabídky.

□ □ □

NĚMECKO SE ZŘÍKÁ BELGIE.

„Deutsche Tagesztg." přinesla článek, že se Německo vzdává Belgie. Psala: „Je-li vskutku pravda, že německá vláda se již usnesla na vydání Belgie, bylo by zubožením německé říše zpečeteno a Angličané měli pravdu svým výrokem, že Němci vyhrají bitvy, ale Anglie válku. V rozřešení belgické otázky jest obsažena budoucnost německé říše. To není nijak přehnáno. Prozatím není o tom nic určitého známo, ale je nutno upozornit, že se množí v poslední době povesti o takovém německém vzdání se." „Deutsche Tagesztg." se však vrací k této věci a píše v čele listu: „Různé povesti", že se vzdala říšská vláda vrchního panství a taktické kontroly nad územím a obyvatelstvem bývalého království belgického, nabývají tvářnosti vždy určitější. Tvrdí se, že minulého týdne se usnesli směrodatní činitelé v tomto smyslu za přítomnosti německého císaře. Vzhledem k tomu, že listy levice, na př. „Frankf. Ztg" tváříce se, jako by něco veděly, vypravují, že v této osudové otázce Německa se stalo již rozhodnutí, pokládáme ve vší skromnosti za radno, aby nedemokratické kruhy německé říše nebyly ponechávány úplně v nejistotě, jedná-li se o otázky takového dosahu. Výslovně budiž zdůrazněno, že poloúřední dementi, že se nekonala žádná korunní rada nebo jiná tak či onak označená porada, bylo by bezúčelno, a jen by zvětšilo znepokojení. Jde jen o věc, nikoliv o formu." Anexionistická „Deutsche Zeitung" píše: „Pověsti s veškerou určitostí se množící o anglické ochotě k míru a jejím přijetí v říši německé, jako mráz spalují všeobecnou náladu. Abychom to opakovali zcela jasně, tyto pověsti tvrdí, že na anglický dotaz, o němž již nelze pochybovat, týkající se Belgie, odpověděla nebo odpoví vláda německá v ten smysl, že nemá na této zemi zájmu." „Tägliche Rundschauíí píše: „V okamžiku, kdy jde náš článek do tisku, dostává se nám v belgické záležitosti této informace: V poslední době kolovaly tiskem nápovědi, jež oznamovaly, že Německo při uzavření míru nemá zájmu na Belgii. K tomu jest podotknouti, že v belgické otázce byla sice již učiněna usnesení, ale nebyla ještě skoncována, takže domněnka o naší neinteresovanosti musí býti označena nejméně za předčasnou." „Nejméně předčasnou!" Zítra by se tedy mohla tato „domněnka" shodovati se skutečností! Ve „Vorwärtsu" píše posl. Scheidemann: „Bude-li jednat vláda ve smyslu usnesení ze dne 19. července, pak asi řekl baron Kühlmann papežskému nunciovi v Mnichově, že Německo nenapadne pokračovat ve válce tak dlouho, až budou musit všichni protivníci svolit ke zničení samostatnosti Belgie. V takovém prohlášení vlády by nebylo nic překvapujícího, ale mnohem spíše v opačném."

Všechny tyto citaty německých čelných listů jsou charakteristickými a snad, snad — kdož ví? ?

□ □ □

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

s mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. Cena K 6.80. Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

OSEVA OBILÍ R. 1917/18.

Nedávno teprve sklidilo se obilí letošího roku, tedy pšenice, žito, ječmen a oves a již se opet všechny staty ať válčící či neutrální zamestnávají otázkou, jak by se oseva pokud možno nejvíce zvetsila a budoucí výživa chlebem a moukou, co možno nejvíce zajistila. V Rakousku radil se teprve nedávno ministr orby s interesenty o této otázce. V Uhrách uvažuje se již dlouho o tom, zvednouti produktivnost pudy parcelací, neboť válka ukázala v pravém světle nutnost řádného hospodaření ornou půdou. V Německu jest tato otázka méně aktuelní, poněvadž tam již dávno vykořistili z půdy vše, co bylo vubec možno, leč vzdor tomu i tu jeví se snahy zvýšiti jakkost a množství sklizní. Ve Spojených Státech severní Ameriky chápou se věci po americku, neboť je to hlavně Unie, která nyní zásobuje Evropu obilím, zvláště chlebovinami. Podmořská válka tyto požadavky značně ještě zvýšuje, poněvadž cesta z Nového Yorku je nejkratší, a zatlačuje proto vývoz z Australie, Indie neb Argentiny, nehledě ani k nedostatku potřebných plavidel a o menším nebezpečí dopravním ani nemluvě. K tomu přistupuje ještě ta okolnost že Rusko a Rumunsko nepadá pro ententu a neutrály vůbec v úvahu. Přítomnost však, s ohledem na vyčerpání zásoby zámořské a letoší sotva střední úrodu, není zrovna vábná, poněvadž, jak známo poslední sklizeň v oblasti la Plata byla tak chudá, že Argentina vývoz úplně zapověděla. Bude-li úroda jihoamerických států, která připadá na počátek roku 1918 lepší, a bude-li se aspoň z části moci vyvésti, nelze ovšem dnes naprosto posouditi.

Vůle, zvýšiti obilní sklízeň v sev. Americe, má ovšem značného soupeře v průmyslu muničním, ba v tamnějším mocném průmyslu vůbec, neboť pracovní síly, kterých se nedostává jsou přece jen více lákany vysokou mzdou továren. Účast na válce absorbuje pro vojsko a námořnictvo ohromnou spoustu lidského materialu, což konečně i ostatní, do války zapletené státy, stejnou měrou pociťuji. Rovněž i u nás vypomáhají, ženy

Purkmistr nev-yorský vítá vůdce škotské výpravy která přijela do Ameriky, aby se súčastnila verbování rekrutů.

a dorost obojího pohlaví. Taktéž i nedostatku hospodářských sil a hnojiva nutno přičísti hlavní vinu, že vzdor veškeré námaze civilních a vojenských úřadu obilní produkce posledních let značně poklesla.

V Anglii se nyní již nahlíží, že potíže, jež by vznikly přeměnou luk v plodonosná role, která by měla zvýšiti sklizeň obilin, jsou nepřekonatelné.

Rovněž i t. zv. osevné premie, neměly žádoucího výsledku. S ohledem na uvedené nutno tudíž plán washingtonské vlády, dle něhož se má dosavadní průměrný výnos sklizně ze 700 milionů bushelů zvýšiti na 1250 milionů bushelů, považovati za více než optimistický. (1 bushel dělící se na 8 gallonů rovná se 35.20 litrům, 1 gallon mající 8 pintsů rovná se 3.79 l.) Je sice pravda, že potřeba tohoto množství je nutná, neboť sklizeň 640 milionů bushelů léta minulého a 653 milionů bushelů letoších, stačí sotva pro domácí konsum, naprosto nevyhovujíc velmi touženému exportu západoevropskému. Polnouti rolnictvo ku zvětšení osevy zvýšením cen, není rovněž dobře možno, poněvadž ceny léta minulého dosáhly bez toho již závratné výše. Rovněž i ta

Jak sháni Amerika vojáky. Vůdce indiánského kmene „Červený Sokol" se svou ženou, který na pokyn Wilsonův verbuje Indiány proti Německu.

okolnost, že se kukuřice rolníkům nejvíce vyplácí, stojí v cestě většímu pěstování ostatního obilí. Jeden acre dává průměrně 15 bushelů pšenice, neb 25—30 bushelů kukuřice a poněvadž ceny, aspoň za nynějších dnů jsou téměř stejné, dá se snadno vypočítati o co se pěstování kukuřice více rentuje než pšenice.

Jestliže je v nynější době upjata pozornost hlavně na zvětšení sklizně chlebovin, bude starostí příštího jara větší oseva jarních a letních plodin t. j. mimo ječmene a ovsa, zejména bramborů a kukuřice, a krom toho i podružných plodin jako pohanky a jahel. K tomu se druží opět nejrozmanitější krmiva, traviny a semena a rozzumí se samo sebou, že i plodiny zahradní v přední řadě zeleniny. Péče o zásobování zvětšuje se po dobu války rok od roku. Byla by snad na místě poznámka, že centrální velmoci obsazením úrodných krajů srbských, ruských a rumunských značným způsobem ku zásobování svého vojska a i obyvatel přispěly.

□ □ □

RAKOUSKÁ SKLIZEŇ R. 1916.

Až do vypuknutí války vydávalo uherské ministerstvo orby týdně výkazy a odhady o úrodě a sice již za dob vzrůstu plodin. Po sklizni pak bylo obšírně oznámeno kolik půdy bylo oseto a jaká byla celková sklizeň. V Rakousku byly tyto publikace povždy velmi řídkými a jediný obšírnější výkaz „statistická výroční zpráva c.. k. minist. orby", jež se obyčejně objevil značně opozděně, byl r. 1914 vubec zastaven. Nyní byla uveřejněna data osevných ploch a výsledků sklizní rakouských roku 1916 a přirovnána k oněm r. 1915 a k průměru desetileté periody (1906—1915). Data tato jsou vzata z úředních pramenu minist. orby; jsou pouze jakýmsi souhrnem zemských údajů, a vyjádřeno slovy našich dnů, jsou pouze nahrážkou za zmíněnou již výroční zprávu. Následkem války nemohly se r. 1916 osevné plochy v některých pohraničních zemích zjistiti jako na př. v Tyrolích, Gorici a Gradišce a 70ti okresích vých. Haliče, jakož i v Bukovině. Podobně tomu bylo i r. 1915, kdy mimo jmenované nutno uvésti i okres Pola (Istrie). Data z vých. Haliče za r. 1916 vztahuji se pouze na 48 soudních okresů.

Následkem různosti šetření, nejsou v tomto spisku udány žádné celkové výsledky. V následujících řádcích udáváme tudíž jen nejmarkantnější čísla nejdůležitějších druhů obilních v jednotlivých, uvažovaných zemích. Vzdor tomu osvětluji nám tyto sporé údaje rozsah neúrody uplynulého roku. Osevná plocha pšenice zmenšila se vzhledem k roku minulému a průměru desitileté periody (1906—1915) jen nepatrně, naproti tomu je ale absolutní a relativní výnos (nedostatek pracovnícch sil, potahů a hnojiva) značně menší. Tak obnášela sklízeň v Dolních Rakousích okrouhle 543.000 metr. centů (8.3 m. c. pro ha) proti 820.000 (11.8 m. c. na ha) v roku 1915 a 1,203.000 metráků (15.2 m. c. pro ha) co průměr v období let 1906—1915. V Čechácch se sklidilo 2,622.000 metráků (10.9 m. c. pro ha) proti 3,259.000 m. c. (13.2) a 4,259.000 m. c. m. c. (18.4 m. c. na ha). Na Moravě byla úroda pšenice 1,136.000 m. c. (10.3 m. c. na ha) proti 1,298.000 m. c. (11.9 m. c. na ha) r. 1915 a 1,671.000 (15.5 m. c. na ha), průměru sklizně období 1906—1915.

Mnohem horší jest výsledek sklízně chlebovin, žita. Ačkoliv osevná plocha této nejdůležitější pro nás obiliny nezmenšila se vzhledem k roku minulému a desitileté periodě let 1906 až 1915 ani o 15 proc, klesl výtěžek, téměř na polovinu, ba namnoze i na třetinu. R. 1916 bylo v Rakousích Dolních sklízeno okrouhle 1,125.000 žita (6 metrických centů na ha) proti 2,163.000 m. c. (10.5 na ha) roku 1915 a 3,089.000 metráků (14.1 na ha) průměrné úrody let 1906—1915. V Čechách obnášela sklízeň žita 4,649.000 m. c. (8.8 na ha) proti 5,500.000 (10 na ha) léta předminulého a 8,883.000 (16.3 na ha) jmenované již desitiletí periody. Na Moravě bylo žita 1,946.000 m. c. (8.9 na ha) proti 2,235.000 m. c. (9.9 na ha) a 3,162.000 m. c. (14 na ha). Sklizeň ječmene byla relativně lepší. Obnášela v Dol. Rakousích 658 tisíc m. c. (9.9 m. c. na ha) proti 752.000 (9.8 na ha) léta mnulého a 967.000 m. c. (13.6 na ha) průměrné sklizně r. 1906—1915. V Čechách 3

Dámy přední nev-yorské společnosti, které se, přihlásily do amerických leteckých služeb a přibudou v brzku na západní frontu.

mil. 243 tis. (13.16 na ha) proti 2,454.000 (10 na ha) a 5,899.000 (19 na ha); Na Moravě 2,119.000 12.1 na ha) proti 2,190.543 (11.1 na ha) a 3,328.641 (16.7 na ha). Rovněž i úroda ovsa byla lepší než v roce minulém. Byla-li vzdor tomu pociťována nouze o oves, co krmivo pro koně, nutno to přičísti té okolnosti, že se dosazoval za scházející pšenici a žito do lidských požívatin. R. 1916 bylo sklízeno: v Dol. Rakousích 1,362.000 m. c. (8.8 na ha) proti 1,136.000 (6.6 na ha) r. 1915 a 1 mil. 971 tis. m. c. (11.4 na ha) průměrné sklízni let 1906—1915. V Čechácch 4.812.000 (11.6 na ha) proti 3,109.000 (6.8 na ha) a 7,472.000 (15.6 na ha)

Na Moravě 1,853.000 m. c. (10.2 na ha), proti 1,604.000 (8.2 na ha) a 2,470.000 (12.6 na ha). Nejcitlivěji působila r. 1916 neúroda brambor. Osevná plocha zmenšila se vzhledem k r. 1915 jen nepatrně, výnos však klesl i v nejproduktivnějších krajinách téměř až na polovinu. Tak bylo v Dol. Rakousích sklízeno pouze 3,512.000 m. c. (45.1 na ha) proti 6,482.000 (69.7) leta předminulého a 6,509.000 (71.6) průměrné sklízně období let 1906—1915; v Čechách 13,655.000 m. c. (48.2 na ha) proti 26,634.000 (93) a 31,066.000 (102.4); na Moravě 11,197.000 (75.1) proti 14 mil. 987 tis. (94.1) a 16,850.000 (110.6). Nejhorší úroda brambor byla r. 1916 v Horních Rakousích, kde se sklidilo jen 926.000 metráků (33.9 na ha) proti 3,186.000 m. c. (102.6 na ha) roku 1915 a 3,878.000 m. c. (147 na ha) průměrná sklízeň desitileté periody r. 1906—1915.

PROROCKÉ SNY.

Za dřívějších dob věřili lidé, že sny oznamují často budoucnost. Vykládači snu stávají proto v v Orientu ode dávných dob, až na naše časy. Je známo, jaký vliv měl podobný vykládač snu na dvoře sesazeného tureckého sultána Abdula Hamida. Lidé věří lelikověrně ve sny a tím dán podklad k egyptskému snáři. Z něho čerpají se čísla dle snů, jaké se jednotlivci zdály a tato čísla pak sázejí do — lotynky. I za našich dnů, kdy tma pověry zabednělosti již ustoupla, ve sny se pevně věří. Leč nutno přece uznati, že sny stojí často v souvislosti s událostmi se právě odehrávajícími a dr. James Hyslop, někdejší profesor kolumbijské university, vydal o nich objemný svazek s celou řadou příkladů, jež během let od hodnověrných svědků sebral. Uvedeme několik.

Prvý potvrzují mimo osobu, které se sen zdál, ještě jiné dvě osoby. Zpráva pochází od paní Howiesen a zní: „Případ, který vám chci sděliti stal se v květnu r. 1883 (uveřejněno r. 1889). Nejstarší moje dcerka Kateřina, tehdy ještě pětileté dítě, odjela, aby navštívila moji matku, která žila v Newportu v Moumonthsireu. Před tím byla několik měsíců churavá, nervosní, a tříměsíční pobyt v onom zdravém, rozkošném kraji na ni velmi výborně působil. Matka mi čas od času podávala o ni zprávy které mě potěšovaly. Spávala jsem klidně se svým tříměsíčním děckem. Jisté noci zaslechla jsem náhle, jak Kateřinka jakoby vedle mne, ostře vykřikla: „Maminko, ach maminko! Nepomyslila jsem na její nepřítomnost a rychle povstavši zavolala jsem služku: „Jděte, podívejte se, co Katušce schází!" „Ale milostivá paní," odvětila služka „zdálo se vám asi něco, vždyť přece víte, že je Katuška v Newportu." Bylo mi to k smíchu a ulehla jsem proto a záhy opět usnula. Sotva, že jsem sdřímla, vystrašil mě opět hlas mé dcerušky, volající: „Maminko, maminko!" Vzkřikla jsem proto na služku, jež spala v sousední místnosti: „Zase jsem slyšela onen výkřik; dítěti se musilo rozhodně něco přihoditi." Třásla jsem se na celém těle; vše bylo tak jasné, ale přece jen nepravděpodobné, že jsem se jen po delší době opět utišila. Sotva že si služka lehla a já přemýšlela o podivuhodném snu, zdálo se mi znovu, že slyším hlas: „Maminko, ach maminko, mám záškrt!" Oné noci nemohla jsem více spát. Muž mě utišoval, leč marně. Následujícího dne telegrafoval do Newportu a večer došla odpověď: Katušce nebylo včera dobře, v noci měla horečku a celou noc mluvila o své matce. Proč jsem jen od ní tak daleko odjížděla?' K ránu se jí přitížilo, tak že můj otec zavolal lékaře a ten vida ji, projevil názor, že je to počátek záškrtu, který je tu rozšířen. Když dítě zaslechlo, co lékař praví, vzkřiklo: „Maminko, ach maminko, já mám záškrt!" Pan Hawieson potvrzuje tuto událost a otec paní Hawiesonové, John Douglas, kde se dítě nalézalo dosvědčuje rovněž všechny činy dítěte.

Pan Wingfeld sděluje následující: Kdysi v noci ze čtvrtku na pátek, dne 25. března 18.. šel jsem si ulehnout a dle zvyku jsem četl pozdě do noci. Pak se mi zdálo, že ležím na pohovce a čtu a že náhle se přede mnou objevil můj bratr Richard. Zdálo se mi dále, že jsem ho oslovil, ale on místo odpovědi mi jen pokynul hlavou a vyšel z pokoje. Když jsem se probudil, volal jsem po bratrovi a nemeškaje odešel jsem do vedlejšího pokoje, abych ho vyhledal a ovšem, že marně. Když jsem opět usnul, měl jsem týž sen. Moje předtucha před neštěstím byla tak silná, že jsem nemeškal a zaznamenal si tužkou celou událost i čas svého snu. Tři dny na to obdržel jsem zprávu, že můj bratr Winkfield-Baker podlehl dne 25. března 18.. ranám na lovu utrženým. Musím mimo to podotknouti, že jsem již po celý rok si s bratrem nedopisoval a o jeho zdraví a konání naprosto nebyl informován. — Jiný případ týká se ženy, která viděla ve snu svého otce na saních jedoucího a za ním rovněž na saních svého bratra. Musili přejeti křížovatku, ku které se blížil ještě jiný cestující se saněmi, který dostihnuv mého otce, povalil ho, chtěje ho předjeti. Otec spadl při tom pod kopita koní. Vzkřiknula jsem: „Otče, otče!" a ustrašena jsem se probudila. Druhého dne vrátil se otec i bratr z cest. Byli v údivu nad mým snem, neboť všechny jeho detaily shodovaly se se skutečnosti, která se jim přihodila. — Dr. Robert Coller vypravuje následující příhodu, kterou slyšel od svého přítele. „Když dne 3. ledna 18.. plul můj bratr po parníku „Alice" na Missisippi srazil se tento s jiným plavidlem. Při tom se velký stožár lodní roztříštil a rozbil hlavu mému bratrovi, že ihned nastala smrt. V listopadu následujícího roku cestoval jsem po Spojených Státech. Když jsme se rozhovořili v domě svého otce v Cardenu (New-Yersey) o smrti mého bratra, vypravovala mi matka, že právě v onu dobu, kdy se stalo neštěstí, zjevil se ji muj bratr." — Následující příhodu dosvědčily tři osoby. „Dne 21. listopadu r. 18.. asi 2 hodiny po půlnoci, ležel jsem na lože a četl při svíčce, když v tom náhle kdosi vstoupil do světnice, jako by zabloudil, zastavil se před zrcadlem a pohlížel do vnitř. Připadalo mi to, jakoby to byl Robinson Kelsey. Když jsem vstal z lože a zavolal na příchozího, zmizel ihned. Druhého dne sdělil jsem to svým známým. Byl jsem přesvědčen, že zemřel a vzav do ruky noviny (byla sobota) hledal jsem případně úmrtní jeho oznámení. Hledal jsem rovněž i v pondělí a úterý, ale marně. Ve středu mě navštívil bývalý můj pastor a když jsem mu sdělil svou příhodu oznamoval mě, že Robinson Kelsey zemřel. Obrátil jsem se písemně na pana Wooda, kněze v Lingfieldu, aby mi sdělil něco o p. Kelseyovi. Odpověděl mi, že nebožák zemřel ve 2 hodiny s půlnoci a sice právě toho dne, kdy jsem měl podivuhodný onen sen. Byl to můj rodák a osm let byl u mě v úřadě. Nikdy dříve nestalo se mi něco podobného. Je mi 72 let a nepamatuji se, že bych býval kdy byl nervosní; a nebojím se duchů ani mrtvých." Toto sdělení podepsal jistý Marchand a tři jiní pánové, kteří dosvědčuji, že jim byl sen ihned následujícího dne vypravován a že se shoduje se skutečnou události.

K leteckým útokům na jihozápadní frontě: Plná trefa na biskupský palác via Cavano.

Jaké spousty způsobili Rusové v Haliči: Nádraží tarnopolské.

ŠVÉDSKO A AMERIKA.

Washingtonské zprávy sdělují, že americká vláda podezřívá Švédsko, totiž švédskou vládu, že má s Německem tajnou úmluvu ohledně sprostředkování zpráv. Švédsko počíná si ve skutečnosti jako spojenec Německa. Ježto však Amerika nechce míti spor se švédským národem, očekává, že nejen bude odvolán švédský vyslanec v Buenos Aires, nýbrž i ministři, kteří za jeho činy jsou zodpovědni. Mezi tím učiní však Spojené Státy svá opatření. Nejprve zakáží švédskému vyslanectví užívati šifrování při telegrafických zprávách. Druhým činem bude přerušení hospodářských styků, což bude míti za následek zastavení dovozu do Švédska. Jest skoro jisté, že Spojené Státy zabaví švédské lodě, které jsou ve vodách amerických. Celá aféra vyvolala ve Švédsku nesmírné vzrušení, které se projevuje v protestních schuzích liberálů a socialistů, kteréžto strany následkem toho získají patrně v nynějších volbách veliké úspěchy. Ve Švédsku nebylo od jakživa sympatií k Německu a obyvatelstvo jistě neschvaluje jednání vlády, které se označuje za porušení švédské neutrality. Situace dobře využívá Branting, jenž už dlouhou dobu hlásá, že Švédsko musí se postaviti po bok čtyřdohody a převzal roli švédského Venizela.

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách"!

NĚMCI V POBALTÍ.

O Němectvu v Pobaltí, jehož problém stal se dobytím Rigy aktuelním, píše lipský sociálnědemokratický orgán: Baltické Němectvo zapíralo vždycky zcela důsledně zájmy livonského národa, zapíralo je nikoli však ve prospěch Německa, ale ve prospěch toho, kdo dal víc. — Týče se to německé vládnoucí vrstvy v Pobaltí, která dosud politicky a hospodářsky má převahu. Nejpozoruhodnější je při tom, že země sama není německá, ale v Kuronsku a jižním Livonsku lotyšská, v severním Livonsku a Estonsku estonská. V Livonsku r. 1881 bylo 9.7 proc., roku 1897 pouze 4,5 proc. německého obyvatelstva. V Estonsku a Kuronsku jsou cifry asi tytéž. Většinu obyvatelstva tvoří Lotyši a Estonci, k nimž druží se značný počet Rusů, Židů a Litevců. V městech je procento Němců poněkud vyšší než na venkově, protože mimo malou vrstvu šlechtickou měli Němci politickou vládu v zemi a drželi přes polovici pozemků, v městech je také zastoupen německý střední stav. Ale i zde tvoří Němci jen zlomek obyvatelstva, 10 až 20 proc. a nejněmečtější město, nyní dobytá Riga, má dle statistiky z roku 1913 42 proc. Lotyšů, 19 proc. Rusů, 6.5 proc. Židů, 9 proc. Poláků, 5 proc. Litevců a ne více než 13 proc. Němců tedy asi 69.000 z celkového obyvatelstva, jež činí 500.000 obyvatelů.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 13. září. Na ruské frontě u Rigy muselo německé vojsko ustoupiti před silnějším tlakem nepřítele přes Moricberg a N. Kaipen. Živější dělostřelecká činnost na Zbruči a u Tarnopolu. — Na Hoře Sv. Gabriela rozhořčené boje. 520 Italů zajato. Italské útoky u Podlesce zmařeny. — Na západě maří nejasné počasí bitevní činnost. — Na Balkáně u jezera Ochridy byly slabší naše oddíly zatlačeny nepřítelem do hor.

Dne 14. září. Na ruské frontě nic důležitějšího. Na Hoře Sv. Gabriela odraženy tři silné italské útoky. — Ve Flandrech sesilují Angličani dělostřeleckou palbu mezi lesem Houthoulsterským a kanálem Comines-Ypern, jakož i Frezenbergu. Též v Champagni a u Verdunu dělostřelecká činnost. — Dle zpráv z Ruska potlačena vzpoura generála Kornilova. Vítězný Kerenský pohnal jej a jeho společníky před válečný soud. Kerenský byl jmenován vrchním velitelem ruských armád.

Dne 15. září. Na sočské frontě oživuje místy bitevní činnost. Jižně od Sela na Soči ztroskotalo několik italských výpadů. Na horu sv. Gabriela jest namířena těžká dělostřelba. Dílčí útoky Italů byly sraženy. Počet italských letců, sestřelených v srpnu na jihozápadní frontě, obnáší 32. V téže době ztratili jsme 11 létadel. — Na ruské frontě nic nového. — Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech. Dílčí anglický útok u St. Julien zmařen. U Verdunu úspěšné bitky na Zimní Hoře a v lese Chaume.

Dne 16. září. Italské bojiště: Jižně Sela na Soči byly zmařeny italské útoky. V jižním úseku planiny Banšice-Sv. Duch obnovil nepřítel své pokusy o průlom našich posic. Naše vojsko uhájilo v rozhořčených bojích převahu. Italové byli poraženi. U Gorice a na planině Krasu dělostřelecký boj. Na flanderské frontě střídal se dělostřelecký boj v síle i rozměrech. Zejména na silnici Menin-Ypry bombardoval nepřítel živě naše posice. Několik anglických praporů podniklo zde útok, který skoro všude s těžkými ztrátami ztroskotal. Sever. silnice vnikl nepřítel do nejpřednějších zákopů na frontě jedné setniny. V umělé mlze podnikli pak Angličané u Cherisy v šířce 1500 metrů útok. Naše silná obrana děly a strojními puškami zmařila nepřátelský útok. Kde nepřítel vnikl do našich zákopů, byl pěchotou v bajonetovém boji vypuzen.

Dne 17. září. Na východním bojišti a v Albánii žádné zvláštní události. Na Soči živý dělostřelecký boj. Za soumraku přešel nepřítel jižně Podlesce třikrát bezvýsledně k útoku, Západní bojiště: Dobré počasí podporovalo živější dělostřeleckou činnost. Zejména na pobřeží a mezi Houthoulsterským lesem a Lysem. K útokům pěchoty nedošlo. Severovýchodně Arrasu vyrazily v noci silné anglické výzvědné oddíly k útoku; na několika místech dospěly až do naší čáry, leč rychlý protiútok je opět vypudil. Také u St. Quentinu připravil nepřítel dělostřeleckou palbou útok výzvědných hlídek, který byl úplně odražen. Podél Aisny, zejména severovýchodně Soissonsu, dále v Champagni a před Verdunem stupňovala se dělostřelecká činnost k nejsilnějším účinkům. — Na kavkazské frontě došlo k novým bojům na perské hranici východně Revanduzu, ve kterých Turci dobyli některé přední ruské výšinové posice na čáře Baka-Kesma-Rajat. — Kerenský, který se dle všeho stane president ruské republiky sestavil nový kabinet, ve kterém zasedají socialisté, kadeti a progresisti.

Dne 18. září. Na Soči bojuje se na planině Banšice Nové italské útoky byly odraženy. Na ruské frontě a na Balkáně žádná změna situace. Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech a u Verdunu. Nepřátelští letci napadli jihoněmecká města Stuttgart, Freudenstadt, Oberndorff, Saarbrücken, Kolmar a jiná. — Kornilova revolta definitivně potlačena. Kornilov a 23 generálů dopraveno soudům petrohradským. Kerenský přijel do hlavního stanu a ujal se velení vojska.

Dne 19. září. Ruské bojiště: U Rigy a také v Moldavě oživují boje. Po obou stranách údolí Oitozu odražen silný rumunský útok. — Na Hoře Sv. Gabriela nové boje. Dvakráte útočili Italové ale marně. Na tyrolské frontě protiútokem znovu dobyta posice u Carzana, přenechaná nedávno nepříteli. 300 Italů zajato. — Na Balkáně nic nového. — Ve Flandrech vyvíjejí Angličani větší bitevní činnost a bubnová palba na několika místech ohlašuje brzký útok. Francouzi útočili západně silnice Beaumout-Vackerauviele, leč bezúspěšně. — Centrální moci zodpověděly papežskou mírovou notu. Udržují se pověsti, že Německo prohlásilo svůj desinteresement stran Belgie a že také v Americe předložilo nové mírové nabídky. — Argentinský senát skoro jednohlasně se usnesl přerušiti diplomatické styky s Německem.

Vrah Ludwig Wrzesky, který ze msty zavraždil novojičínského notáře Jonáka, obrav ho o 20.000 K, a jehož obětí stali se mimo to strážník Götzl a Augustin a strážmistr Vogt, kteří se účastnili jeho stihání.

Agent c. k. policejního komisařství v Mor. Ostravě, Josef Gregor a desátník c. a k. vojenské policie ostravské Vladimír Pospíšil, kterým se po 7denním pátrání, jehož se súčastnilo na 1000 mužů pěchoty a jízdy a celý bezpečnostní aparát ostravský, podařilo vypátrati a zatknouti lupiče Wrzeského.

SMES.

Kerenský presidentem republiky. „Rječ" zaznamenává pověst, že Kerenský bude vyvolán za presidenta republiky.

Německo se zříká Belgie? Z Berlína se sděluje, že anglická vláda učinila dotaz ohledně německých úmyslu stran Belgie; německá vláda prý odpověděla, že Německo nemá na Belgii zájmu. Z této zprávy vzešla pověst o anglické mírové nabídce Německu. „Deutsche Tageszeitung" oznamuje, že dotyčné usnesení, že Německo zříká se kontroly území belgického, bylo skutečně učiněno a sice za přítomnosti samotného císaře. „Tagblatt" k tomu sděluje, že ohledně Belgie nerozhodla se vláda dosud určitě, tak jako se nerozhodla, má-li býti Litva samostatným státem.

Změna v anglické vládě? Rotterdamský Curant oznamuje, že nastane v brzku změna v anglické vládě. Lloyd George odstoupí a Balfour se stane ministerským předsedou.

Nesprávné zprávy vedly Kornilova k jeho postupu. „Daily News" oznamuji: Ti, kdož Kornilova dobře znají, vědí, že nikterak nepomýšlel na roli Boulangerovu, Zdá se, že bezohlední lživí politikové ho uvedli do klamného postavení. Kdyby byl Kornilov nemyslil, že u některých členů vlády nalezne oporu, nebyl by se jim svěřil. Zdá se, že nesprávné zprávy o stavu věcí v Petrohradě ho sedly k jeho postupu.

Němci chystají ofensivu proti Dvinsku? Vrchní velitel ruské západní fronty generál Valujev vydal svým armádám denní rozkaz, v němž jim oznamuje, že nepřítel nespí, nýbrž naopak, svými úspěchy u Rigy opojen, připravuje podle spolehlivých zpráv průlom ruské fronty u Dvinska a Pinska. Vrchní velitel připomíná vojákům, podařilo-li by se to nepříteli, že vlast a revolucí získaná svoboda byly by ztraceny, a napomíná je, aby poncechali vládě rozřešení vnitř-

Pestrá sbírka majetku vraha Wrzeského. V divném chaosu, strach nahánějícím, vidíme tu browning, lupičské nástroje všeho druhu, falsifikáty, legitimací, zápisník lupičův a zbytek hnusného jeho činu, několik prstenů a bankovek.

ních otázek a pomýšleli jen na udržení kázně a pohotovosti armády.

Ruské národní shromáždění. Podle zprávy Matinu sejde se ústavodárné shromáždění ruské v prvním týdnu měsíce listopadu, aby rozhodlo o míru nebo válce.

Anglický průchod Holandskem. Anglický důstojník který byl zajat Němci řekl, že jestliže Anglie až do jara nedobude německých ponorkových přístavů, pokusí se o násilný průchod Holandskem.

Samostatný stát litevský? Německá vláda hce učiniti z Litvy a Kuronska samostatný stát. Současně se však oznamuje, že litevsko-běloruská území s Vilnem a Grodnem mají býti přivtělena k Polsku. Uprostřed října sejdou se ve Vilně litevští politikové, kteří se touto otázkou budou zabývati. Rovněž s otázkou touto suvisí cesta litevských delegátů do Štokholmu, kde se sejdu s delegáty ruských Litvanů.

Uherský vládní list proti Čechům. „Pester Lloyd" v článku „Česká vyzývavost" žádá důtklivě, aby rakouský trestní zákoník byl doplněn paragrafy, které by zaručily uherskému státu v Rakousku ochranu proti snahám dotýkajícím se nedílnosti Uher. Čeští vůdcové prý chodí pilně do učení do Anglie a Ruska, jak roztrhati rakousko a Uhry, někteří jsou soudně jak roztrhati Rakousko a Uhry, někteří jsou soudně poznati, že v Rakousko-Uhersku jen vyložení velezrádci a několik neodpovědných bláznů chce pro cíle dohody urovnati cestu. Zákon prý nesmí zůstati jen literou, pouze čepelí, k níž chybí rukověť. Pester Lloyd naznačuje mezi řádky, že by šlo věc provést také nařízením.

Úlevy ve vojenské službě. Císař vydal vlastnoruční list, který stanoví, že mají být používání u polní armády: 1. vojíni, kteří jsou jedinými syny rodiny, z níž už 2 nebo několik synů padlo anebo zemřelo na zranění, utrpěné při válečné službě nebo následkem válečných útrap či nemocí přivoděnou konáním válečné služby, 2. vojíni, kteří jsou otci šesti neb více nezaopatřených dětí, o které musí se starati. Příslušníci těch, kdo činí si na tyto úlevy nároky — anebo jejich obce — mají podati u politického úřadu krátkou žádost s připojením rodinného archu aneb jiných důvěryhodných průkazů. Politické úřady mají žádost po přezkoumání potvrditi a co nejdříve přímo zaslati příslušnému velitelství.

Domobranci ročníků 1867 a 1868 smějí být používání jen v zázemí. Ministerstvo války vydalo výnos, dle kterého smí být na příště používáno mužstva roč. 1867 a 1868 pouze v zázemí.

První mrazy. První mrazy na Šumavě se již dostavily. Na Želnovsku pomrzla nať bramborů. Trochu brzy hlásí se tedy zima letos, kdy bude hostem ještě nepříjemnějším, než kdykoliv jindy.

Konec letního času. V noci na pondělek o třetí hodině skončil letní čas, zavedeny v Rakousku již po druhé.

Ruská republika krokem k míru? V informovaných kruzích je proklamace ruské republiky považována za následek Kornilova povstání. Kerenský přiblížil se v boji proti Kornilovu radikálně-socialistickým kruhům a prohlášením republiky splnil hlavní jejich požadavek. Radikální socialisté považují republiku za důležitý krok na cestě k míru.

Z bojiště ve Flandrech: Obrovská americká střela, která se minula svého účinku.

Parlament sešel se v úterý a zahájil podzimní zasedání. Též sněmovna panská se sešla.

Záliv Rigy v německých rukou. Celý záliv Rigy nalézá se už v německých rukou. Německým válečným lodím se podařilo zničiti ruská minová pole, načež ruské loďstvo ustoupilo V čelo obecní správy města Rigy povolán byl lübecký senátor dr. Neumann.

Italské přípravy ke dvanáctě bitvě na Soči. Neutrální listy ohlašují novou dvanáctou už italskou ofensivu na Soči. Přípravy jsou v plném proudu. Nedávné uzavření italských hranic souvisí s těmito přípravami.

Dovolená domobrancům ročníků 1867. „Nordböhm. Tgtt." oznamuje, že domobranci ročníku 1867 během podzimu obdrží trvalou dovolenou.

Nová ruská vláda. Kerenskému podařilo se sestaviti kabinet v tomto složení: Kerenský ministerské předsednictvo a armádní velitelství, Tereščenko ministerstvo zahraničí, Kičkin vnitro, Karbašev kultus, Bernacky finance, Konovalov obchod, Maljantovič Maljantovič justice, Archangelski vyučování, Aksentiev orbu, generál Verchovski válku, admirál Verderski marinu, Buryškin říšskou kontrolu, Skobelev práce, Jefremov veřejnou péči, Nikitin poštu a telegrafy.

*

Hlavní město Japonska. Tokio má 800 veřejných lázní, kde se denně koupá na 300.000 lidí. Na druhém místě pokud se týče množství koupelí je Cařihrad a po něm následuje Petrohrad.

Korálový kostel. Na ostrově Mochén, stojí chrám neobyčejné krásy, vystavěný ze samých korálů. Ostrov Moché je asi 900 m vysoký a je největší ve skupině t. zv. ostrovů, jsou vystavěny z korálových skalin a meji všemi budovami vyniká nad jiné, zmíněný již kostel, který se prý na slunci leskne, jakoby byl z nejlepšího mramoru.

Co vydělává Ford. Fordovy továrny v New Yorku, vyrobily v r. 1916, a sice od počátku roku do konce července, na 533.900 automobilů. R. 1915 pouze 248 tisíc vozů. Ford, jak známo, prohlásil kdysi, že v případě války, kterou hledí „mermo" ukončiti svoji mírovou propagandou v Evropě, ovšem bezvýsledně, dá své továrny k disposici válečné industrii. Pravděpodobně proto, aby ještě více rozšířil své zásady.

Válčík, který trval 14 hodin. Vlašský tanečník mistr Guartierro nabídl co sázku 1000 K onomu, který dovede déle tančit než on. Přihlásilo se pět tanečníků: 3 Francouzi, 1 Vlach a Rus. Závody konaly se v taneční dvoraně Tivoli v Paříži. Vyhrál Gartierro, který začal tančiti v půl desáté dopoledne a tančil za průvodu klavíru bez nejmenší přestávky plných 14 hodin. Také rekord.

Holubi ve službě pošty. Mezi Auklandem a Novým Zelandem a jistým šestadvacet km vzdáleným

---

„Nespatřil jste u něho žádnou zlatou minci?"

„To ne, ale pozoroval jsem, když je v dobré náladě, kterak si hraje v kapse s drobnými mincemi. Je-li to zlato, nebo stříbro nedalo se zjistiti."

„Dobrá. A teď vám kladu na srdce, abyste ho stále měl na zřeteli. Dávejte dobrý pozor, jak žije, co dělá, s jakými lidmi obcuje."

Doktor Wolff odzvonil.

„A nyní prosím vás pane doktore, abyste mi prozkoumal zbytky tekutiny, kterou objevil jsem nahoře v černé věži v šálkách."

Doktor Werner udělal vážný obličej. Máte snad podezření..."

Oba muži umlkli. Něco je tísnilo...

Pak doktor Wolff přerušil mlčení.

„Při snídani jsem se dověděl, že služebníci spatřili v noci modré světlo v černé věži a že jsou proto opět velice rozrušeni."

„Jen jestli nebude nápadne, že poprve objevilo se modré světlo v nepřítomnosti zámeckých pánů?" podotkl doktor Werner.

„Jak to?"

„Protože v černé věži strašilo vždycky jen když baron Hanuš Rottenhall dlel na zámku. Rozumíte mi?"

„Rozumím!"

V tom vstoupila do světnice stará hospodyně Brigitta.

„Pane doktore, venku čeká Petr Carloni. Chce s vámi mluviti."

„Pak nebudu vyrušovati" — podotkl doktor Wolff.

„Naopak jen zůstaňte. Snad Carloni přinesl některé zprávy, které i vás budou zajímati."

V tom vstoupil Petr a spatřiv doktora Wolffa pravil:

„Jaká to náhoda, že se s vámi zde setkávám — beztak jsem vás chtěl vyhledati a pohovořiti si s vámi. Jde mi totiž o účastenství na vašem pátrání pane komisaři."

„Vy pane Carloni a jakým způsobem?"

„Pane komisaři, v našem okolí potlouká se spousta cikánů a tu bych chtěl jako starý cikán pátrati v jejich řadách. Myslím, že u nich bychom se mohli něco dověděti; zejména mě by se to snad spíše podařilo, neboť k cikánu má cikán větší důvěru, než k úřadům a k četníkům."

„Dobrá učiníme pokus s vašimi cigány."

KAPITOLA XV.

Rozbitý příbor.

Malá služka Běta přiběhla plačíc k Loře.

„Co se stalo Běto?"

„Milostivá slečno — stará Mara mě zabije až se vrátí. Rozbila jsem cukřenku a dva čajové šálky. K tomu jsou to její vlastní věci."

„Snad se to dá spravit" — pravila Lora. — „Ukažte."

Děvče podalo Loře několik porcelánových kousků.

Lora se podívala.

Kusy ukazovaly týž vzorek, jako šálek, který Wolff přinesl dříve z černé věže.

Mlčela však, protože nechtěla se tázati dříve, než promluvil komisař. Podotkla jen:

„Jak se to stalo?"

„Dnes bylo velké čistění a tu mi stará Běta říkala, abych uklidila také pokoj, který obývala Mara. Když jsem tak při práci pohnula skříní, spadly tyto dva kusy porcelánu a rozbily se. Ostatnímu porcelánu se nic nestalo. Co mám teď dělat."

„Jděte po své práci. Smluvím se už s Bětou."

„Zaplať pán bůh" — pravilo děvče a chtělo Loře políbiti ruku, leč Lora nenechala k tomu dojít a odešla.

V poledne chěla Lora upozorniti komisaře, že má pro něho novou zprávu, leč Wolff se nedostavil. A když se ptala sluhy po jeho pobytu dověděla se, že Wolff dnes vůbec nepřišel domů. Musela tedy čekati až do večera, pak ale šla rovnou do knihovny.

„Tohle dnes naše děvče rozbilo" — pravila hned ve dveřích a ukazovala mu střepy.

Wolff vyskočil.

„Kde byly ty věci?"

„V pokoji, který obývá Mara."

„V rozbitém stavu?"

„Ne, děvče šálek rozbilo a přišlo mi to říci."

„Ano. Sama jsem se šla ihned podívati, protože měla jsem k tomu záminku. Je tam dosti velká a těžká porcelánová deska s rozbitými 10 tácky.

„To byl tedy příbor pro 12 osob a komu náležel."

„Maře."

„Víte to zcela jistě."

„Řeklo mi to děvče."

„Teď bychom měli alespoň nitku, slabou nitku ve svých rukou."

„Vy myslíte..."

„Mara to přece byla, která nesla do černé věže čaj, vašemu otci. A podivné je při tom, že nesla čaj v příboru, který jindy používala."

Lora umlkla. Komisař chodil po pokoji.

Posléze přerušila Lora mlčení a tázala se:

„Jedu zítra do Vídně, potřebujete snad něco?"

„Děkuji nic."

Když Lora opouštěla sál, šeptaly její rty.

„Nevím co je to — ten rozbitý čajový šálek nejde mi z hlavy..."

ostrovem, vykonávají holubi řádnou službu listonošskou. V mnohém v pravdě zastiňují tito ptáci i železnice i parníky, neboť urazí 144 km, z čehož připadá jen 48 km na pevninu, za 36 minut. Psaní a telegramy napsané na tenkém papíře, přiváží se holubům na nožky. Jakmile doletí na určené místo, udeří lehce na dvířka holubníku, které se snadně otevrou, při čemž zvláštním kontaktem se zvonkem spojeným způsobují zvonění, a příslušní úředníci odvážou jim pak od nožek přinesené depeše a dopisy.

Čínský cop. Jistý statistik tázal se Číňana, kolik by se uspořilo času a tudíž i peněz, kdyby nenosil cop. Česání a pletení copu vyžaduje denně nejméně 15 minut, za kterýžto čas lze vydělati nejméně 4 až 5 haléřů a tu by tedy všichni Číňané, uvažujeme-li pouze ony, starší 15ti let za rok uspořili 1450 až 1500 milionů K. Kromě toho ozdoba copů stojí značné peníze, nehledě ku poškození oděvu copem; dohromady souhrnem uspořilo by se tedy asi 1600 až 1700 milionů K. Nutno podotknouti, že v posledních letech cop v Číně, aspoň v inteligentních kruzích ponenáhlu mizí. Začíná se asi spořit.

Sbírka knoflíků. V Gentu v Nizozemsku měl jistý měšťan sbírku knoflíků, jejíž mnohé exempláře pocházely až z 9tého století. Sbírka tato byla prodána za 180.000 K. První knoflík této sbírky pocházel prý z oděvu císaře Karla Velikého, který jak známo byl r. 800 p. Kr. korunován za krále římského.

Počet obyvatel naší zeměkoule v různých obdobích. Počet obyvatel na známém povrchu země byl v době smrti římského císaře Augusta, tudíž asi na počátku křesťanského letopočtu, dle úsudku vlašského statistika Bodia 57 milionů lidí. Tehdy neznali Římané ani Asii, krom Indie, ani Afriku, kromě dnešního středozemského pobřeží. R. 1492, když slavný Kolumbus objevil Ameriku, odhadoval se počet obyvatel Evropy na 40 milionů duší. Nyní má Evropa desetkráte tolik lidí t. j. 400 milionů obyvatel. Na jeden čtvereční km připadá tudíž něco více než 40 lidí.

Obyvatelé severních Karolin žijí mnohem déle než lidé ostatních zemí, a to zejména proto, že způsob jich života je celkem jednoduchý. Piji mléko a jedí prý v létě svěží a v zimě sušené jahody.

Číňané tvrdí, že jich stát existoval již mnoho tisíc let před potopou světa; dle úsudku nejznamenitějších badatelů, založen byl čínský stát 2500 let před narozením Kristovým.

Nejdražší kuchyni na našem ubohém světě nemá snad jak by mnohý myslil věhlasný americký nabob, nýbrž perský šah. Kuchyňské jeho zařízení pačí se na 10 a půl milionů K. Každá mísa, každý talíř a vše ostatní je uvnitř pozlaceno; nože, vidličky i lžíce jsou z ryzího zlata a rukojetí posety jsou drahokamy — Rovněž i kuchyně španělského krále je velmi drahá. Pouze načiní jimž se strojí tabule královské rodiny má cenu 250.000 K a načiní královských dětí stojí na 150.000 K.

Hrající pasti na myši. Je známo, že většina zvířat, mezi nimi zejména myši a ještěrky miluje hudbu. S ohledem na tuto vlastnost sestrojil jistý Američan hrající pasti na myši. Místo slaniny neb sýra, jsou na dně pasti malé hodinky, které obsahují v sobě hudební strojek, který svoji hudbou myšky láká a do záhuby přivádí.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Ocet. Jablka (neb padavky, slupky) omytá, nečistoty zbavená se na kaši rozmačkají. Tato kaše naplní se vrstvovitě do nádoby, nejlíp kádě a silně ušlapuje (stlouká) jako zelí. Nádoba se asi na 1/20 výšky nechá prázdnou a postaví se do teplé místnosti a čím tepleji, tím rychleji nastane zoctění. Ušlapaná kaše začne za několik dnů kvasiti, kteréžto líhové kvašení přejde, záhy ve kvašení octové, což se po vůni pozná: Za 3 měsíce zoctí se v otevřené kádi všechna šťáva jablečná a kohoutkem dole upraveným, vytočíme nejsilnější ocet, jehož možno dosáhnouti lisováním do 70% jablek. Chceme-li ale mnoho octa, scedíme jen ten, který sám kohoutkem vytekl a když ustal, nalejeme do kadě vody s přídavkem 3% lihu t. j. na každý litr asi 3 až 4 dkg lihu. Manipulaci možno 3kráte opakovati. Dle Kneippa upravuje se pro domácnost ocet následovně: ovoce, jablka, hrušky, slivy se rozkrájejí a roztlučou dřevěnou palicí a naházejí do nádoby; k tomu se přidá, na měřicí ovoce 2 hrsti na vzduchu sušených kopřiv, 10—15 l vlažné vody a 3/4 kg cukru neb medu a vše se promíchá. Nádoba se pak papírem obváže a papír špendlíkem trochu propíchá, načež se vše postaví do teplé místnosti. Po 8 dnech se kaší zamíchá a zase papírem obváže; míchání se opakuje 2 a 3krát vždy po týdnu. Za 5 až 6 neděl obdržíme dobrý ocet, jejž plátnem procedíme, hustou tluč utlačivše a dobytou šťávu ve sklepě uschovavše: tam se pak hustší, částice usazují na dně a na hoře zbude čistý ocet. Podobně lze zpracovati i hrušky.

Syrub. Jablka od červotočiny očistěná a rozčtvrcena, se 15 až 20 minut v kotli rozvařují, pak lisují a šťává se tak dlouho zavářÍ až zhoustne. Syrub z jablek se přidává do povidlí a j. Podobně možno vyráběti syrub z hrušek.

Láhve na mléko z lepenky. Na všech stranách počíná se nedostávati láhví, předmětu snadno podléhajícího zkáze a nyní nenahrazovaného novou výrobou Z papíru se však už dělá tolik náhražek, proč by tedy i v tomto případě nevypomohl z nouze? Z 1 tuny dřevité kaše lze prý zhotoviti 60.000 láhví na mléko. Ovšem láhve nejsou pouze z papíroviny. Papírovinou je potažen ocelový plech. Hotové láhve se ještě namáčejí do roztoku parafinu, aby zcela vyhovovaly požadavkům.

Ohnice zmizí, když za jasné pohody mladičkou ohnici, dokud nemá stonek zdřevnatělý, tedy před čtvrtým listem, postříkáme ve vodě rozpuštěnou zelenou skalicí. Roztok síranu železitého či skalice zelené spálí šťavnaté lupeny, listy zastižené zčernají, ohnice zahyne. Osení stříkání neškodí.

Na těžké půdy z hnojiv strojených nejlépe se hodí superfosfát. Jeho účinky jsou nejlepší a jisté, tudíž hnojením superfosfátem na těžkých půdách docílíme vždy nejvydatnější sklizně. Superfosfát se nezaorává nýbrž jenom zavláčí.

□ □ □

Cikánské typy z Moldavy: Cikánka, kouřící doutník.

Wolffa byl tedy dokázán fakt, že baron Hanuš Rottenhall hraje na zámku strašidlo. Naskytá se otázka, jaké okolnosti přiměly jej k této komedii?

Komisař prohledal celou místnost. Když prohlížel si pohovku, nalezl malý manžetový knoflík. Uschoval ho do kapsy.

Pak začal prohlížeti pohovku. Na zaprášené podlaze objevil brzo menší a větší stopu mužskou. A když pátral důkladněji objevil také slabé otisky ženských nohou. Je tedy jasné, že v době nedávné dlely v těchto místnostech tři osoby.

Doktor Wolff ještě jednou prozkoumal pohovku. A nikoli bezvýsledně. Za krátko objevil malou zlatou minci. Pohlédl lépe a seznal, že je to egyptská mince.

Tedy profesor Henning dlel v této prostoře.. Rottenhall musel míti důvody, proč mlčel o existenci této tajné místnosti.

Doktor Wolff byl spokojen s nálezy svými a protože bila 12. hodina dal se na zpáteční cestu. Drže modrou lucernu před sebou, opouštěl pomalu černou věž...

Když druhého dne přišel do jídelny, zpozoroval, že služebníci plaše na něho pohlížejí.

Při snídaní tázal se ho domácí učitel, jestli měl nerušenou noc.

„Pracoval jsem trochu déle a proto jsem brzo a tvrdě usnul" — zněla Wolffova odpověď.

„Dnes v noci jste už pracoval? vmísila se do hovoru Lora.

„Ano, chtěl jsem vykonati nějaké malé přípravy."

„To se divím, že jste mohl klidně spáti. Služebníci vypravují, že prý dnes o půlnoci opět strašilo v černé věži modré světlo. Jsou všichni celý rozčilení..."

KAPITOLA XIV.

Nálezy v černé věži.

Doktor Wolff nezůstal dlouho v jídelně. Dal Loře znamení, že s ní chce mluviti a vrátil se do knihovny. Lora přišla brzo za ním.

Doktor Wolff ukazoval ji manžetový knoflík, který našel v černé věži.

„To je majetek mého otce" — zvolala Lora. V drahokamu na knoflíku je také vyryt den narození jeho."

Komisař prohlédl knoflík zvětšovacím sklem. Lora měla pravdu.

„Dnes půjdu ještě jednou do věže." pravil doktor Wolff. A sice ještě za dne."

„Není to nebezpečné?"

„Musíme si počínati opatrně. Ale jíti tam musím. Včera jsem nebyl hotov. Večer vám podám zprávu."

Doktor Wolff rozloučil se s Lorou a spěchal k černé věži. Nebyl nikým pozorován a dostal se šťastně do pokoje, ve kterém v noci zahájil své pátrání. Za denního světla naskytoval se mu zde jiný obraz. Nábytek byl opotřebovanější a ohnisko v koutě připadalo mu jako velké černé peklo.

Doktor Wolff otevřel starou velkou truhlu, stojíce u dveří. Byly v ní hadry a odřezky látek. Druhá truhla byla zavřena na zámek. Musel ji otevříti paklíčem. Pohled do vnitřka ho nemálo překvapil. Ležel tu moderní čajový příbor, konvice a dva nevymyté šálky, na jichž dně byly ještě zbytky čaje. Komisař vzal jeden z obou šálků do kapsy a nepozorovaně jako přišel, vrátil se zpět do knihovny.

Netrvalo to dlouho a Lora byla už u něho.

„Řekněte mi slečno, patří tento čajový šálek ke příboru, které se používají na zámku?"

„Rozhodně ne. Neviděla jsem nikdy takový příbor. Můžeme ale pátrati v kuchyni a v komorách. Zavolám sluhu Josefa, který nás tam dovede."

Za nedlouho přišel sluha Josef s klíčem a zavedl doktora Wolffa do kuchyně a do komory. Prohlédli si všecko nádobí, leč žádný kus nehodil se k šálku, v černé věži nalezenému. Rozmrzen opustil doktor Wolff zámek a spěchal k doktoru Wernerovi, kterému vykládal, že byl v černé věži a co tam všecko našel.

„Nepochyboval jsem nikdy, že za strašidlem v černé věži vězí jen baron Hanuš. Jenže nevím, jaký účel má tato hra."

„Snad i to se brzo objasní."

Doktor Wolff sdělil dále, že přišel aby mohl zatelefonovati. Ze zámku telefonovati nechce, protože by to bylo nápadné a služebníci stojící pod vlivem Mary, snadno mohli by poslouchati.

Komisař doktor Wolff spěchal k telefonu.

„Hallo!"

„? ? ? Prosím, bezpečnostní oddělení!"

„Hallo!"

„Zde dr. Wolff. Pošlete mi agenta Brunera k telefonu."

„Okamžitě."

Krátce na to přihlásil se u aparátu hlas Brunerův.

„Dověděl jste se něco nového o našem chasníkovi?" — tázal se Wolff.

„Vlastně nic zvláštního. Je stále ještě bez zaměstnání, bydlí v téměž bytě, je ale nápadné, že vydává větší sumy peněz."

„Tak? Pozoroval jste to sám, aneb vám to jen někdo říkal."

„Viděl jsem to sám, pane komisaři. Pije a jí v hostinci jen nejlepší věci, častuje své kamarády a platí občas bankovkami padesátikorunovými."

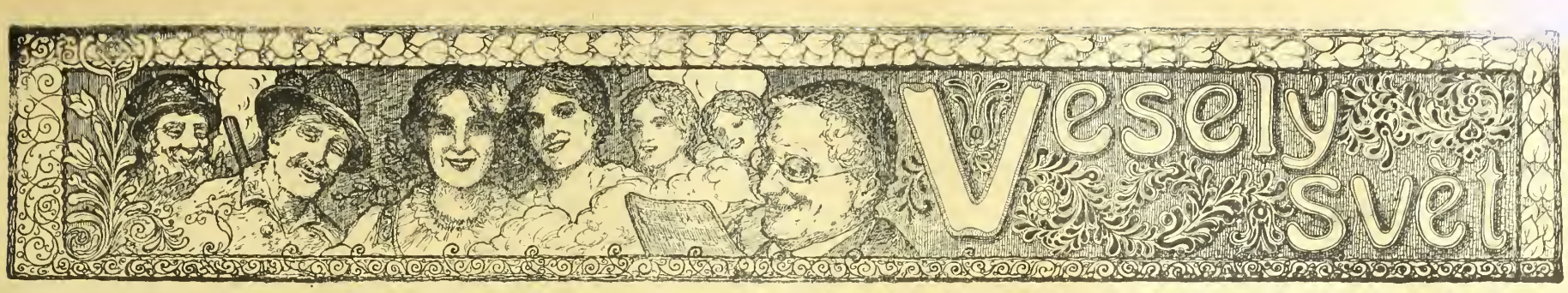

Upřímné ujištění.

Návštěva k služce: „No to je vskutku smůla. Jsem tu již po třetí a pan stále není doma."

Služka přesvědčivě: „Račte prosím prominout — ale dnes skutečně není doma."

*

Dopálen.

Profesor kreslení, jemuž žák předložil hanebně umazaný výkres: „Halíku, vy jste se zmátl v adrese. Já jsem profesor kreslení a tohle patří do ústředny pro zužitkování hadrů."

*

Dědičnost.

„Prosím tě, neznáš tam toho kloučka, který trhá každý papír, jenž mu přijde do ruky?'

„Ano, to je ukázka dědičnosti. Jeho otec je totiž kritikem."

*

Povzdech matky šesti dcer.

Bože, bože, všude stojí psáno: „Vyprodáno„ nebo „Zboží už není", jen já mám pořád svých šest zboží nevyprodaných na skladě.

*

Distance.

Nová komorná: „To je hrozné, pan baron byl včera zase opilý."

Starý lokaj: „Pst! Opilý mohu být já. Ale pan baron ten je jenom nemocný.

*

V redakci.

Redaktor: „To nemohu potřebovat; je to neslané a nemastné."

Spolupracovník: „Bohužel sem mohl do toho vrazit jen svou máslenku!

*

Chyby tisku.

„Kupuji staré porouchané chlupy."

„Zručná vařečka se přijme."

„Prodám vole, mající 30 sáhů."

*

Špatná nahrážka.

Lékař: „To je úžasné jak věda lékařská už pokročila. U nás na klinice vsadili jsme včera jednomu patientovi umělý žaludek."

Posluchač: „Tak, tak — tedy dokonce už i žaludeční nahrážka."

*

O profesorské roztržitosti.

Služka: „Pane profesore, venku stojí nějaký muž s dřevěnou nohou a..."

Profesor: „To bude omyl. Řekněte mu, že žádné nepotřebuji."

*

Pochopitelná pýcha.

Učitelka praví na školním výletě žačce: „Proč si kohout tak hrdě vykračuje, Eliško?"

Eliška: „Protože jsou vejce teď tak drahá."

*

Nejlepší!

Zbankrovatělý manžel ku své choti: „Nuže ženuško — je to moc špatný. Zbývá mi pouze několik tisíc a bude snad nejlepší vrazím-li je do nějakého obchodu."

Paní: „Tak, tak abys pozbyl i ty. Kup mi za ně raději několik kostýmu a uvidíš, že dostaneme pak všude zase na dluh.'

*

Dovolená.

Vojín vrátivší se do zákopů je tázan kamarádem krajanem: „No tak Adolfe jak si se měl doma?"

„Dobře; to je přece jasné."

„A co dělají Mazalovic."

„Nevím."

„Tak a spravili naši už ten plot u zahrady?"

„Nevím."

„A co v hospodě, chodí tam ještě starý Kejklíček?"

„Nevím."

„No tak člověče cos vlastně doma dělal?"

„Jedl, spal, jedl, spal a pak už bylo po urlóbě."

Její podmínka.

„Dobrá vezmu si vás za ženu a slibuji, že se nebudu dotazovati nikdy po vaší minulosti."

„Ale ani po budoucnosti se nesmíte tázati!"

*

Stálý nadbytek.

„Milostivá, nezamítejte mě. Mužů je už velký nedostatek."

„Nebude to tak zlé. Alespoň říká mi moje přítelkyně, že musí často jednoho hosta schovávat před druhým."

Časy se mění.

Lékař: „Věru zajímavé, dříve jsem byl pověřen revisí mouky pekařů a běda jestliže jsem v ni shledal kukuřici a hle jak se časy změnily ... nyní musím konstatovati nalézá-li se skutečně v každé mouce kukuřice a jiné věcnosti, jinak chlapík pekař je hned trestán."

*

Síla zvyku.

Starý gymnasiální profesor, nyní záložní setník, cvičil nováčky: „Pušku k noze!" — Jeden nováček to špatně provedl a setník poslušen síly zvyku, naň zahřměl: „Sedněte si!"

*

Optimista.

Lékař k pacientovi: „Jakže, chcete, abych vám dovolil píti pivo, když jsem to před měsícem zakázal?"

Pacient: „Já myslil, pane doktore, zda lékařská věda neudělala za ty čtyři týdny pokroky."

*

Dva osudy.

„Žiji teď volně a šťastně jako pták. Žena mi utekla se svým učitelem piana.'

Gratuluji. Já jsem na tom hůře. Moje žena se také chytala na svého pianistu a také by s ním byla utekla, ale jejich věčné brnkání mne tak rozčilovalo, že jsem chlapa předčasně vyhodil.

*

Poměry — v Rusku.

Penězokaz Někrasov se přiznal, že vydávají měsíčně za 800 miliónů rublů bankovek, za něž nemají kovové úhrady. A když našinec vydá mizernou tisícovku, hned ho zavrou.

*

Dopálen.

Host, jemuž byl pode jménem pečeně podán hanebně malý kousíček masa: „Číšníku, v kuchyni se spletli. Já chtěl pečenou husu a ne drůbty.

*

Čím se teď krmí.

Pekař krmí obecenstvo chlebem z otrub. — Sedlák červenými bramborami. — Radikál nadějemi a ministr výživy —enkami.

*

Studentské hovory.

Dobrý student: „Co říkaš té štokholmské konferenci, Karle?"

Špatný student: „Já si od žádné konference neslibuji zásadně nic dobrého."

*

Péče o národy.

Wekerle k Tiszovi: „Pane kolego, nic naplat! Evropa moc hlučí, že nedáváme ničeho svým národnostem. Musíme to přetrumfnout a zřídit něco jen pro ně."

Mozoly.

„Ale, slečno, ukažte? Kde jste si zmozolila své krásné, hebké ručky?"

„Když já chodím tleskat našemu tenoristovi."

*

Špatný vlastenec.

„Ten Knoflíček není dobrý vlastenec."

„Proč? Říkal něco?'

„To ne, ale když jsem nadhodil, že to s námi zle dopadne, kýchl."

*

Achillova pata.

Jistý starý námořní kapitán platil v kruhu svých známých za znalce všech nápojů na světě. Se zavázanýma očima dovedl všechny rozeznati. Jednou přišel k němu mladý kapitán a řekl: „Vsaďte se, že všechny neznáte!" — Uražen a podrážděn přijal starý námořník sázku. Zavázali mu oči a již hádal: Mléko, káva, pivo, malaga, portské, kontušovka. Byla toho nekonečná řada. Pojednou se však zarazil, čichal znovu a znovu k nápoji, ochutnával, hladil sklenici, až překonán svěsil hlavu. Toho nápoje neznal. Tajuplným nápojem byla — voda.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení. Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestou

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti: suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

muj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlin, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, odděl. 663.

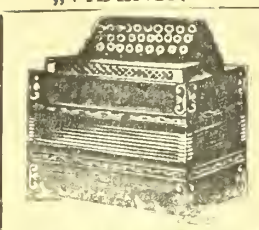

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceníky zdarma. 1958

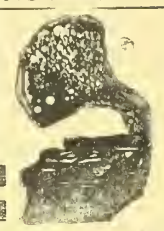

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí okú pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrováni K 1.—.

Při vypadávání vlasů jich lámání, štěpení, lišeji vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc, osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haariolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve i s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy; 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Tresť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílite „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádaji jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Otok žláz.

U lidí s onemocnělými žlázami je výživa těla snížena a tím síla proti škodám různého druhu značně zmenšena. Proto se musí dalšímu úpadku lékařským ošetřováním včas předejíti. 1948

Naše domácí léčba

jest předpisována od mnoha známých profesorů a lékařů a bylo jí docíleno nejlepších výsledků.

Naše nedostižitelná žlázová

léčebná sůl

ze sta let starých pramenů Árvy-Polhory získaná zlepšuje krevní smíšeninu a tělesné šťávy, zvyšuje zdatnost a všeobecný stav, zmenšuje naběhnutí žláz, až konečně žlázy zcela zaniknou.

Nezdravé látky

se vylučují, buňky oživují, tělo se přivodí k novému rozmachu energie a hojivá síla se povzbudí. Nechte si ihned zaslati naší

knihu domácí léčby,

kde je způsob používání ve všeobecně srozumitelným způsobem popsán. Tento poučný spis nestojí Vás ani haléře. Váš lékař dá zajisté svůj souhlas k domácímu léčení. Pište ihned na adresu:

Expedice lékárny císaře Viléma,

Budapešť VI., odd. 110

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—, S radiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb. peníze zpět.

První továrna hodin

Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma.

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrooceli, K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí. Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasilatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obsáhlý ceník zdarma a vyp

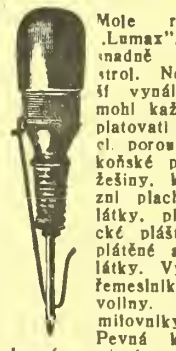

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zaplatovati kožené věci, poroucháno obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod né pro řemeslníky, rolníky a volíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za spotřebitelnost. překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými lehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA,

Olmützerstrasse 10,

Prodavači se hledají. 2044

Na **1.000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, hot řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlí a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3, odd. 40

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes million již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V/2, Kohlgasse 46, III

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje

a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,

Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

Oslňivě krásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého, tisícráte vyzkoušeného receptu. Všechny nečistoty kůže, jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí. Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela zdarma! Pište ihned na adresu Fr. Manschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30. 1997

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezpečný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost, pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Přešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

Specialita **Speciality**

Ia náhražku čajového rumu

Ia náhražku citronu

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,

Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres — Herrengasse 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V. Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII. Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102. IX. Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—.

Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 40.

VE VÍDNI, DNE 4. ŘÍJNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatně a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 30 mm šířky K 2·—. Zaslán o: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Třetí bitva ve Flandrech,

Němečtí vojáci očekávají v bubnové palbě vhodnou chvíli k protiútoku.

Ve Flandrech pokračuje třetí obrovský anglický nápor. — Na italské frontě schyluje se k novým velkým akcím. — Argentina přerušila diplomatické styky s Německem.

ODPOVĚĎ PAPEŽOVI.

Minulý týden uveřejněna byla odpověď centrálních mocnosti Vatikánu. Odpověď je jistě mírové otázce příznivá, na druhé straně nesplnila však všecky naděje, které v ní byly skládány. Odpověď centrálních mocí poukazuje na mírové snahy obou císařů a projevuje souhlas s prohlášením papeže, že příští světový pořádek nesmí se opírati o moc zbraní, nýbrž o morální moc práva, o panství mezinárodní spravedlnosti a zákonnosti. Císař Karel a také císař Vilém projevují v notách svých ochotu ku omezení zbrojení na souši i na moři a chtějí uznati mezinárodní smírčí soud pro vyřizování sporů mezi národy. To jsou jistě dobré stránky odpovědní noty. Na straně druhé postrádají však obě noty precisní odpověď na papežské návrhy stran Belgie, ohledně vyklizení obsazených území francouzských, stran Elsaska, Polska a také Terstu. Papež ve své mírové notě žádal samostatnost Belgie, vrácení dobytých území, též i kolonií a vyslovil naději, že sporné otázky německo-francouzské a rakousko-italské dle spravedlnosti budou vyřízeny. Odpovědní noty centrálních mocností přecházejí k dennímu pořádku přes tyto papežovy návrhy. Právem napsala „Arbeiterzeitung". Všeobecné je přesvědčení, že odpověď centrálních mocí vylučuje každou myšlenku na násilnické dobývání a pokoření. Máme za to, že odpověď to chce říci a hledá jen slova, kterými by se vyjádřila. Je-li tomu tak, jest-li vlády vídeňská a berlínská takto smýšlí: Proč to neřeknou otevřeně? Proč vyhýbají se otevřenému přiznání, když celý svět čeká na odpověď jasnou a srozumitelnou. Myslí si vlády, že tyto okliky jsou diplomatickou obratností? Chtějí naznačiti, že pravé a poslední záměry nemožno vysloviti otevřeně protože také nepřítel ještě otevřeně nepromluvil? Jest-li takové jsou příčiny stanoviska vídeňské i berlínské vlády, pak je to velký omyl. Nesmí se zapomínati, že v notách nemluví centrální moci jenom k nepřátelským vládám, ale také k nepřátelským národům, což je dnes vlastně nejdůležitější. Ale právě k nepřátelským národům nutno mluviti zcela otevřeně, aby zabráněno bylo nedorozuměním, aby znemožněno bylo šíření falešných zpráv o našich mírových cílech mezi nepřátelskými národy, kterými se povzněcuje válečná nálada.

□ □ □

Císař a král Karel I. návštěvou u bavorského vojska na ruské frontě: Mocnář společně s armádním velitelem gen. Bothmerem a polním podmaršálkem Hoffmannem přehlíží útočné kolony u Tarnopolu.

Císař a král Karel I. návštěvou u armádního velitele Leopolda prince Bavorského.

BELGIE.

Už v minulém čísle jsme sdělili dle berlínských a vídeňských listů, že Německo prohlásilo svůj desinteresement stran Belgie. Otázka belgická je dnes v popředí zájmu a censura připouští o ní valnou diskusi. Nejnověji „Neue Freie Presse" přinesla pozoruhodný článek o Belgii z péra říšsko-německého poslance Gotheina, ve kterém pisatel dokazuje, proč Německo nemá ani vojenský ani hospodářský zájem na přivtělení Belgie. Z ohledů vojenských proto, že by německá hranice byla tím vytvořena velice nešťastně. Nedůvěra Holandska by tím byla vyprovokována a země tato zatlačena byla by po bok nepřátel Německa. Belgický národ trpce by snášel německé panství, stal by se úhlavním nepřítelem Německa a takto stala by se Belgie pro Německo druhým Irskem. Německo nemá také zájem na hospodářském dobytí Belgie. Podklad výživy německého lidu zmenšil by se v tomto případě. Belgie je zemí ještě průmyslovější než Německo a je odkázána na dovoz potravin. Je konkurentem německého průmyslu, který netouží po volné soutěži s Belgií, sproštěné celní hranice, Německo má naopak velký zájem na tom, aby zachován byl poměr vzájemných výhod a aby Antverpy v budoucnu byly ještě důležitějším střediskem dovozu a vývozu a aby hned po uzavření míru obnovily svou činnost. Stane se tak vzdor usnesením pařížské obchodní konference, protože belgické zájmy jsou v tomto směru totožné s německými. Antverpy ztratily by světové jméno, kdyby přestal jejich styk s německým obchodem a průmyslem. Rotterdam a Amsterodam by je zatlačil úplně do pozadí. Také by utrpěly belgické železnice a vodní ce-

Císař a král Karel I. s polním podmaršálkem Hoffmannem, který za své znamenité služby v posledních bojích ve východní Haliči, byl vyznamenán Leopoldovým řádem I. třídy s válečnou dekorací a mečem.

K otázce elsaské: Císařský místodržitel elsasko-lotrinský dr. šl. Dallvitz na spolkové oslavě v Rosariu v Zabernu.

sty, kdyby pozbyly styk s Německem. Německo, Francie a Anglie mají společný zájem na tom, aby Belgie ani v ohledu vojenském, ani politickém nedostala se do rukou německého svého souseda. Neutrální Belgie jest jim nejvítanější.

□ □ □

NOVÉ VLÁDY NEPŘÁTELSKÝCH STÁTŮ.

Ve Francii dosazeno bylo v nedávných dnech nové ministerstvo, v Londýně schyluje se ke krisi kabinetu Georgeho a také Italie má novou vládní krisi, jejíž rozřešení bylo jen na krátkou dobu oddáleno. Četné okolnosti ukazují, že státníci nesoucí vinu na světové válce ustupují do pozadí a dělají místo novým mužům, kteří nemají vázané ruce a mohou vstoupiti v jednání o mír, třebaže dosud hlásají energické pokračování ve válce. Mají ovšem procesy, které se odehrávají v Rusku a ve Francii rozdílný ráz a utváření vlád těch se také značně od sebe liší. Ve Francii nastala změna ve vládě, poněvadž radikální socialisté odepřeli podporu vládě a nynější ministerský předseda Painlevé, těšící se jako ministr války v minulém kabinetě všeobecné důvěře, přivedl sám Ribota k pádu prohlášením, že se nemůže vzdáti podpory socialistů.

Očekávalo se tudíž, že jeho kabinet bude míti ráz převážně socialistický s programem určitým, převážně pokrokovým, na důvěře širokých vrstev spočívajícím. Zatím představil se Painlevé s kabinetem středu, složeným ze všech stran republikánských, ale právě tak bez socialistu, jako bez monarchistů. Je to naciolnální vláda energického pokračování ve válce, obsahující četné význačné osobnosti republiky jako Barthona, Dommerguea, L. Bourgeise i Ribota. Přes to lze se domnívati, že Painlevé dohodl se i s oběma skupinami organisovaného francouzského dělnictva, neboť vychází jim hned při svém nastoupení vstříc příznivým stanoviskem k obeslání konference štokholmské.

Je-li tedy nový kurs ve Francii ve znamení koncentrace národních sil, dosazuje Kerenský v Rusku po urychleném vyhlášení republiky vládu složenou vesměs jen z osob svého politického vyznání, stojící na základně revoluční socialistické demokracie. Obranu proti opětovné možnosti monarchistické protirevoluce, za jakou prohlášen i ztroskotavší pokus Kornilovův a zajištění vymožeností revoluce vidí Kerenský jednak v předčasném prohlášení republikánské vládní formy, dříve než o ní rozhodlo ústavodárné shromáždění, jednak v bezvýhradném opření se o sociálně-revoluční živly dělnického a vojenského sovětu i selské rady. Že to je daleko od podobného soustředění všech sil země, jaké trvá ve Francii, netřeba podotýkati. Nacionalisace ruské demokracie je vržena opět o několik honů zpět tím, že nebyla k dílu a zodpovědnosti přibrána ruská buržoasie, ve svých vynikajících představitelích. Další zprávy z Ruska, z nichž budeme moci podrobněji sledovati vývoj událostí, nás poučí, do jaké míry bude za těchto okolností a při tomto kursu nové vlády možno vnitřní ustálení ruských poměrů a splnění velikých úkolů, které ruské demokracii ukládá válečný stav a budoucnost země.

Třetí bitva vzplanula ve Flandrech: Angličani napiali v tomto boji úžasné síly lidstva a materiálu. Dosud marné však byly jejich pokusy o průlom. Na našem obrázku zachyceny jsou zbytky rozstříleného kostela v Gheluveltu u Ypern. V popředí pomník německých padlých.

Třetí bitva ve Flandrech: Polozbořené náměstí v Commines ve Flandrech, jeví strašné stopy anglické bubnové palby.

PRVÉ VŠEOBECNÉ VOLBY V RUSKU.

Dopisovatel krakovského „Czasu" líčí, jak se v Rusku děly za revoluční vlády prvé všeobecné volby. Byly to volby do městských zastupitelstev. Byl to zároveň prvý pokus o všeobecné hlasování. Všechny samosprávné sbory za revoluce povstávaly dotud autonominací, sebejmenováním. Volbami jim teprve měl býti dán zákonný charakter. Také volební řád jest jednostranným aktem vlády a může býti závazný pouze do svolání konstituanty. Volební řád ruské revoluce je velmi radikálně. Jen v Australii bychom mohli najíti větší všeobecnost a rovnost. Volební právo přináleží každému, kdo se dožil 20. roku a bydlel aspoň 6 měsíců ve své gubernii. Ženy jsou rovnoprávny beze všeho omezení. Hlasování se děje originálním způso-

bem; mezi volice rozdají se kandidátní listiny uznaných stran, a voliči volí odevzdáním těchto listin, na nichž nesmějí ničeho měniti a z nichž každá má své pořadové číslo. Celý ten volební systém má mnoho slabých stránek a především tu, že omezuje vůli voličů, znemožňuje jim hlasování pro kandidáty, kterých by si přál on osobně, a nikoli jen jeho strana. Rovnost a všeobecnost jest posunuta do posledních hranic, a jedinou korekturu je úměrnost, jež dovoluje také méně četným skupinám voličů dostati do zastupitelstva jistý počet svých představitelů. Jinak v celku ohromnou, drtivou převahu mají vrstvy nejméně osvícené a nejsnáze přístupné každé radikální agitaci. Z předu bylo možno předvídati, že při volbách zvítězí v prvé řadě socialisté, a tak se i stalo. Do volebního boje šly všecky frakce socialistické, tedy sociální revolucionáři, národní a mezinárodní socialisté, konečně bolševici a spojení s nimi anarchisté; jedinou stranou „měšťáckou", jež si dovolila závoditi se socialistickou silou, byli kadeti: živly konservativní se voleb vzdalovaly. Trudovíci jen v několika městech vystoupili s vlastními kandidátními listinami. Volební kampaň minula poměrně klidně, ale ne bez silného nátisku dělnických rad na voliče. V celku socialisté ro-manitých odstínů — v Rusku je 13 socialistických stran — se rozdělily na dvě skupiny: v jednom bloku byli sociální revolucionáři, sociální demokraté, menševici a národní socialisté: do druhého vešly odstíny nejkrajnější, bolševické. Vítězství dobyl blok prvý, jenž představuje politiku nynější vlády a petrohradské vojensko-dělnické rady. Nejtěžší porážku utrpěli bolševici kteří mimo Petrohrad nikde nedostali většího

Ruské Amazonky: Jak známo, utvořil se v ruském vojsku, zvláštní pluk žen, které oděny v stejnokroj vojenský a ostříhány, neliší se svým zevnějškem ani v nejmenším od ruského vojína-pěšáka.

počtů hlasů. Na druhém místě co do početnosti stojí kadeti; všechny jiné listiny obdržely nepatrný počet mandátů. Hlasovalo okolo 50 procent voličů, hlavně z vrstev chudších; vojáci společně v řadách sevřených hlasovali pro listiny socialistického bloku. V Petrohradě na př. se ví, že většinu obdržela listina kadetů, ale prohlášeno bylo vítězství socialistické.

□ □ □

PROGRAM MINISTERSKÉHO PŘEDSEDY.

Ministerský předseda dr. ryt. Seidler v první schůzi podzimního zasedání měl exposé, ve kterém prohlásil, že čestný mír, v jehož brzké uskutečnění doufáme, může býti jenom tehdy zajištěn, když uchovají si naše zbraně, jako dosud, vítězství, a když slavná armáda bude podporována mužnou vytrvalostí obyvatelstva v zázemí. Napomáhati bude prý vláda výživě zvláštním podporováním zemědělských producentů. Promlouvaje o otázce péče, přislíbil, že vláda se dle možnosti bude snažit o odstranění byrokratismu. Přeje si býti vláda ve stálém styku s parlamentem a obyvatelstvem a je si také vědoma toho, že dělnictvu dlužno děkovati, že v zázemí jsme si dovedli uchovati své posice. Po válce chce se vláda snažiti o to, aby povšechné hmotné hospodářství, které se musilo zavésti za války, vráceno bylo opět v normální poměry, především pak soukromné hospodářství, jež po staletí

Z německo-francouzského bojiště: Spousta raněných dopravuje se tu, obzvláště v neschudném, zalesněném terénu, pomoci příhodných visutých drah lanových.

se osvědčovalo, je přes všechny nedostatky přece jen nejlepší. Leč na okamžité zrušení válečného hospodářských zařízení nebude možno pomýšleti. Činnost centrál bude však kotrolována dozorem vlády i parlamentem. Společenstevní duch však ani po uzavření míru více nezmizí. „Sociálního oleje" nebude moci stroj našeho národohospodářství více postrádati. (Soulas.) Ministr-president přislibuje vládní péči o výrobu, zvláště zemědělskou, maloživnostenskou a hornickou přislibuje lepší dopravu, zlepšení valuty a také prý lepší výchovu mládeže. Měšťanské školy chce vláda přeměniti ve vzdělávací ústavy, jež se sice nebudou rovnati středním školám, leč budou přípravkami k různým odborným povoláním. Promlouvaje o velké otázce reformy naší ústavy, sliboval princip národnostní rovnoprávnosti na podkladě národnostní autonomie za hájení státní jednosti. Vláda prý se ujme v této věci vůdčí úlohy. Výboru ústavnímu budou předjení státní úlohy, o nichž již dnes lze mu říci, že se budou vztahovati na celý stát v rámci korunních zemí, přihlížejíce k jejich zvláštnostem a k utvoření krajů jako modality k úpravě národnostní otázky. Materiálu je prý tu spousta, zvláště pro Čechy. (Výkřiky.) V otázce zahraniční politiky zdůrazňoval ministerský předseda věrnost ke spojencům a v příčině míru vzpomenul všech námětů, jež byly z rakouské strany učiněny. Má-li býti dosaženo čestného a trvalého míru, dlužno si přáti, aby styky mezi národy nebyly budoucně odvislé od moci zbraní, nýbrž aby upraveny byly mocí práva. Zmiňuje se o odpovědi, zaslané císařem papeži, zdůrazňoval, pokud nepřátelé nebudou chtít vyjednávati, potřebu vytrvalého zápolení. Nebudou-li nepřátelé ochotni sáhnouti po nabízené jim ruce, vytrváme v obranném boji do krajnosti, abychom zabezpečili klidný vývoj monarchie pro všechny časy. Silné Rakousko, v němž se cítí všechny národnosti šťastným, bude nejlepší zárukou brzkého a trvalého míru. Již proto se má parlament snažiti o ústavní reformy.

□ □ □

UČIŇTE JIŽ KONEC VÁLCE.

Z válečného tiskového stanu se oznamuje: Hlas z italských střeleckých zákopů. — Hluboký pohled do nálady italských bojovníků na frontě skytá denník, jenž nedávno byl nalezen u jistého vojína italského pěšího pluku 28. Nepatrný malý sešitek, psaný v úzkém střeleckém zákopu za bitevních přestávek, sešitý měděným drátem obranných zařízení, mluví výmluvnou řečí.

Zasažení Italie, tak se praví v zápiscích, bylo usneseno za velikého nadšení. Táhneme k nádraží. Ó, jak jste měli pravdu, vy dobře smýšlející vlastenci, jak vám překypovalo srdce. Ale řekněte nám přec, proč řvete „ku předu" a zů-

Obrázek z údolí řeky Isonza čili Soče: Malá osada Santa Lucia, dějiště krutých a krvavých bojů rakousko-italských.

Nejkrásnější kout země, městečko Bled v Kraňsku, nad stejnojmenným jezerem se rozkládající, vábící k sobě ročně tisíce a tisíce turistů a poutníků.

stali jste přece doma, daleko od deště kuli a boje. vzdáleni nebezpečí. K ubohému vojínu voláte: „Ať žije válka". Jděte přece sami máte-li odvahu, ven na ona krvavá pole, kde se blýšti ostří bodáku. Jděte jen nejdříve vy, vy nízcí, vy falešní, máte-li chrabré srdce jako alpini, kteří bosi vytrhli v noci, aby dobyl Krnu! Vy jste však spali zatím v bílých peřinách a nedali jste si nic ujíti. Nebo jste pili šampaňské v kavárnách. Na svých schůzích jste nemluvili pravdu. Podle vašeho způsobu se nedobude Monte Nero, Santa Lucia, Santa Maria a pevnosti kolem Tolmína. Na veřejných náměstích křičeli jste „Eviva la guerra". Ó, vy zbabělci, vy bídníci, vy zloději! Přijďte přece sem do země, kterou nazýváte svou, kde vás očekávají rakousko-uherská děla. Kde vězíte, vy bídníci, jde-li o to dobytí Terstu? Do jakého vojska dali jste se zařaditi, abyste dobyli Gorice, Řeky, Terstu a Tridentu? Chopte se ručnice a přijďte k nám do střeleckých zákopů. Avšak vy se dobře chráníte, vy špinavé duše, sobci života. Zasluhujete šibenici, jste hodni, aby vám byly strhány nehty s prstů.

Učiňte přece konečně jednou konec. Vy bídníci, neslyšíte vzdechy a sténání. Vy jste v bezpečí. Ale na hrobě nás ubohých zavražděných porostou na jaře květiny, které hlásati budou čistou posvátnou myšlenku: myšlenku na naši pomstu, která vás bude pronásledovati a která vás postihne."

Tak smýšlejí italští vojíni a mužové národa o původcích loupežné války, která přinesla zemi až dosud jen zklamání. A k vůli tomuto hloučku křiklounu pošlapala vláda Viktora Emanuela slavnostní spolkové smlouvy a dala v sázku politickou a hospodářskou budoucnost země.

STÁTNÍ ROZPOČET.

Ministr financí svob. p. Wimmer předložil poslanecké sněmovně finační zákon se státním rozpočtem pro správní rok. běžící od 1. července t. r. Rozpočet respektuje ve vydáních i příjmech všechny mimořádné poměry války a předpokládá, že tyto poměry potrvají ještě celý tento správní rok. Vydání jsou preliminována obnosem 22.169 mil. K. Z toho připadá 5360 mil. K na trvalá vydání a zbytek 16.809 mil. K na přechodní vydání. V stálých vydáních jsou obsaženy úroky všech dosud uzavřených válečných dluhu obnosem 1702 mil. K. Pro přechodni výlučně válkou zpusobená vydání jsou zařazena: Jako příspěvky rakouské kvoty pro mobilisovanou ozbrojenou moc 12.000 mil. K, pro válkou poškozené a pro válečné uprchlíky 338 mil. K. pro vyživovací příspěvky 3432 mil. K, pro všeobecná opatření, válečné pense, jmenovitě výživu nejméně zámožných vrstev obyvatelstva 235 mil. K pro státní zřízence, duchovní a dělníky státních závodů na drahotních přídavcích 572 mil. K, na obrození válečných území 232 mil. K. Jako státní příjmy je preliminováno 4194 mil. K a to 3890 mil. K jako trvalé příjmy a zbytek 304 mil. K, které budou vytěženy hlavně z daně z válečných zisku jako přechodní příjmy. Z trvalých příjmu plyne 677 mil. K z přímých daní, 102 mil. K z cel. 353 mil. K z potravní daně, 456 mil. K z poplatků, 649 mil. z monopolů a 1560 mil. K z podniků, zbytek 93 mil. K tvoří správní příjmy. Jako účinek četných dávkových zvýšení vykazují všechny státní příjmy, vyjma potravní daň, vůči poslednímu mírovému roku 1913 velmi značné stoupnutí příjmů. Na výnos téměř všech potravních daní působilo velmi neblaze omezování výroby průmyslu, jehož výrobky jsou podrobeny potravní dani, ježto většina surovin musila býti vyhražena lidským potřebám a jako píce. Oproti značně zvýšeným příjmům z monopolů a ostatních podniků stojí zvýšení režie.

Deficit trvalého hospodářství obnáší 1469 mil. K, deficit přechodního hospodářství 16.506 mil. K, celkový deficit tudíž 17.975 mil. K. K jeho úhradě požaduje vláda zmocnění k úvěrním operacím, aby si opatřila půjčkou 18.000 mil. K. V tomto obnosu je však již zahrnuto zmocnění úvěrové, obsažené v běžném rozpočtovém provisoriu na obnos 6000 mil. K.

K finančnímu zákonu jsou vydány vysvětlivky. Z nich plyne, že ryze vojenské válečné výdaje Rakouska, které čerpány ve formě kvotových příspěvku pro mobilisovanou ozbrojnou moc, obnášely v prvých třech válečných letech dohromady 27.293 mil, K, z čehož 6327 mil. K vypadá na prvý válečný rok, 9513 mil. K na druhý válečný rok, 11.453 mil. K na třetí válečný rok. Pro nynější čtvrtý válečný rok požaduje se, jak již uvedeno 12.000 mil. K. Finanční zákon pamatuje však na možnost dřívějšího skončení války a sice tak, že kvotových příspěvků nutno použiti pro vydání jen v případě dálšího trvání války a jen v měsíčních částečných obnosech činících průměrně dvanáctinu obnosu celého. 30. června 1917, na konci třetího válečného roku, tvořily dluhované obnosy, ze všech válečných operací vzešlé, celkem 41.257 mil. K. Z nich bylo 23.229 mil. K získáno šesti válečnými výpůjčkami a zbytek 18.023 mil. jinými výpůjčkovými operacemi. Tyto jiné výpůjčkové operace záležejí ve výpůjčce u cedulové banky v obnosu 8680 ml. K, z výpůjček u rakouských bank a spořitelen obnosem 6943 mil. K, výpůjčky v cizině 2405 mil. K.

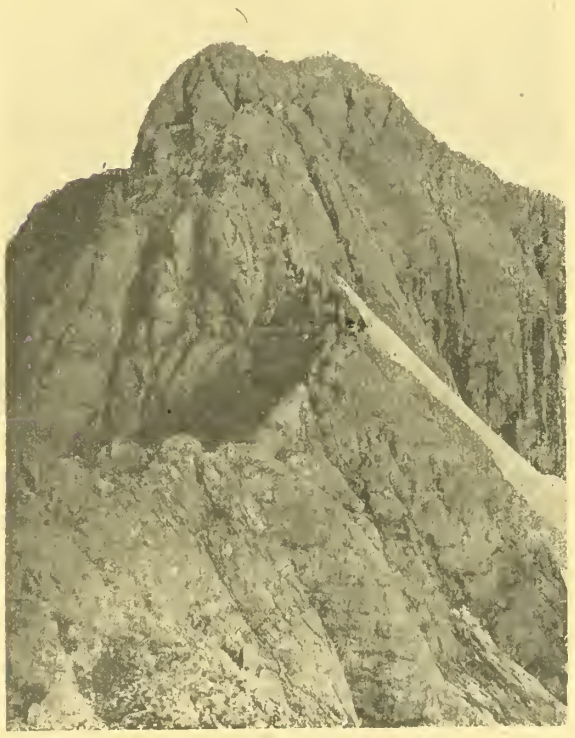

Vrchol Triglavu 2864 m vysokého na hranici Kraňska a Goricka se vypínajícího.

Gorice, město na levém břehu Soče ležící, nyní Italy obsazené. V pozadí horské hřbety, které jsou dosud hájeny naším vojskem.

POTÍŽE S PAPÍREM se v poslední době značně přiostřily a těžce dolehají také na náš časopis. Proto zaplať každý předplatné a vyrovnej nedoplatky, aby administrace zavčas mohla se zásobiti potřebným papírem.

N. N.:

BÍLÉ RUČKY.

Črta z evropské války.

Přeložil L. F. B.

Čtrnáct hodin trvá již bubnová střelba.

V přední čáře v jámě asi dva metry hluboké leží telefonista František Málek na vlhké hlíně a tupě pohlíží ve svůj zápisník.

Za ním sedí schoulen mladý poručík od osmé setniny, jenž se tu ukryl, když střelba započala.

Nad nimi žene se peklo. Granáty třískají do rozstřílených zákopů, takže celé sloupy země a bahna do výše létají.

„Slyšíte něco?" křičí poručík Málkovi do ucha.

Ten zavrtěl pouze hlavou.

Čekají. Ale nikoliv na nějaký rozkaz od setniny. Spojení telefonické jest již několik hodin přerušeno...

Čekají na — granát. Jednou musí k nim také zabloudit! Jinak to nejde! Proč by stále jen v pravo nebo v levo zhoubné ty střely měly dopadati?

Poručík krouti si cigaretu. Jsou to slabé bledé ručky, jejichž bílé prstíky tabák žmolí...

Málek s úžasem pozoruje ty ženské téměř ručinky. Hrají si tak nedbale a pranic se nechvějí, ač každou chvíli hrozí smrt, kdežto jeho vlastní hrubé upracované, spálené ruce se třesou, že sotva tenký zápisník udrží...

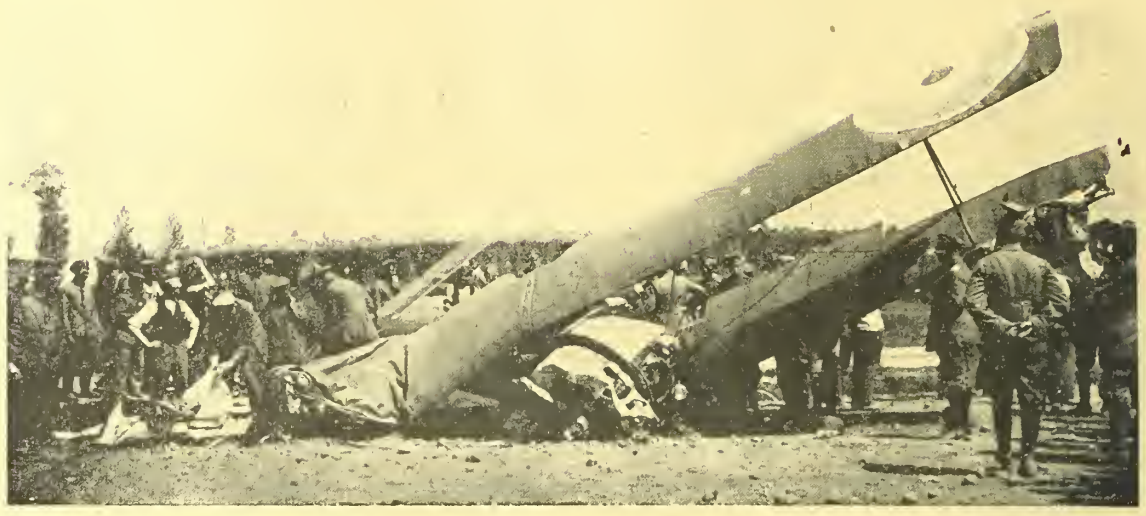

Vzduchové boje ve třetí bitvě ve Flandrech nabyly nebývalých dosud rozměrů. Náš obrázek zachycuje zničené anglické létadlo.

Městečko Pskov jižně Petrohradu, bývalé sídlo ruského hlavního stanu, je německou ofensivou u Rigy a Dvinska silně ohroženo. Pskov je důležitá silniční a železniční křížovatka.

V koutku někdo zasténal. Jest to myslivec, jenž před několika hodinami přinesl rozkaz. V tom — několik kroků od zákopu — praskl šrapnel. Jedna střepina rozdrtila mu levou ruku. Tenký obvazek byl již všecek krví potřísněn.

„Bolí to?" křičí naň poručík.

„Bolí!"

Poručík se k němu odebral a ránu mu převázal. A také myslivec všecek udiven pohlíží na ty slabé, bělounké ručky, které tak klidně a tak rychle pracují.

Myslivec i telefonista čekají. Čekají, kdy se počnou ty bílé ručky třást...

A venku stále trvá ještě ta pekelná, bubnová střelba. Kdo by mohl vyváznouti z té vřavy životem? Nikdo, nikdo! Poručík podal telefonistovi a myslivci cigaretu. Oba se třesou a s úžasem hledí na bělostnou ručku poručíkovu, která tak klidně cigaretu k ústům přikládá...

Náhle nastalo ticho. Poručík chvíli naslouchá, jakoby nevěřil sluchu svému. Náhle vyskočí a zvolá: „Vzhůru! Teď přijdou!"

A telefonista opakuje: „Teď přijdou!" Všichni tři lezou ze zákopu. Vše jest kolkolem rozstříleno, rozerváno, rozdrceno, klády, drátěné ploty, pytle s pískem...

„Dejte mi nějakou ručnici!" volá poručík téměř plačky.

Telefonista hledá, hledá a náhle zajásá:

„Pane poručíku!"

Našel strojní pušku! Jest téměř celá v písku zahrabána. A vedle ni leží tři vojáci mrtví, bez hnutí.

Všichni tři pušku vytahují. Poručík ji prohlíží. Jest neporušena. A náboje jest tu také dost.

Myslivec a telefonista opět žasnou, jak ty bílé, slaboučké ručky klidně pušku proti nepříteli říují a nabíjejí.

A teď bylo ticho přerušeno pokřikem válečným.

„Ku předu! Tam již nežije nikdo! Jen ku předu!"

S jasávým pokřikem blíží se již první řady ke zbytkům drátových sítí.

Náhle ozve se strojová puška: tak — tak — tak — tak — tak— tak — —

Nepřátelé klesají, jakoby nějaká neviditelná ohromná kosa mezi nimi řádila.

První řady klesly k zemi. Přicházejí druhé.

„Ku předu!"

Tak — tak — tak — tak — tak —

Nepřátelé klesají k zemi, křičí, řvou, sténají, kolísají, hledají.

Kde jest ta ďábelská puška?

Třicet metrů před nimi mezi rozbitými pytly s pískem leží schouleni tři muži. A mezi nimi jest něco černého, nepatrného. Dvě malé bělostné, slaboučké ručky si s tím hrají. Dvě silné, opále-

Strašné účinky těžké anglické bubnové palby ve třetí bitvě ve Flandrech: Zbytky rozstříleného města Holebeke u Ypern.

Z bitvy ve Flandrech: Pohled na město Commines, anglickými bateriemi v popel obrácené.

né ruce podávají pás s patronami, jiná ruka nabíjí pás reservní.

Poručík, telefonista, myslivec. Tři proti stům! Telefonista i myslivec bezděky dívají se chvílemi na ty bělostné ručky, kteréž tak hbitě pracují a pranic se nechvějí.

A náhle ozve se na pravo a na levo od nich střela.

„Hura! Hurá!"

„Sláva to jsou naši!" zajásá poručík.

Nepřítel prchá.

Strojní puška hovoří spokojeně: tak — tak — tak — tak —

Uplynulo čtrnáct dní.

Celá dvise byla shromážděna.

Divisionář připjal mladému poručíkovi za statečnost signum laudis. Telefonista a myslivec obdrželi zlatou medail.

Při společné hostině telefonista a myslivec často zadívají se na mladého poručíka. Vidí, jak se spokojeně usmívá, jak ty jeho slabounké, bělostné ručky s obdrženým vyznamenáním si pohrávají.

A podivno, teď se jim zdá, jakoby ty slabounké, bělostné ručky přece se trochu třásly.

□ □ □

ČESKÝ VÝVOZ.

Úředně bylo sděleno: Již delší dobu opětují se pověsti, že se z Čech vyváží ohromné množství potravin. Pověst tato se šíří a vede k roztrpčení, jež vrcholí v požadavku, aby se z Čech nesmělo vůbec ničeho vyvážeti, tedy ani do Německa, ani do jiných zemí rakouských. Skutečně jest v poslední době viděti dlouhé vlaky se životními potřebami, jež z Rakouska jezdí přes německou hranici a okolnost ta jest asi příčinou pověsti o ohromném vývozu do Německa. Avšak již počet železničních vlaků a veliké množství transportů musely by každého poučiti, že tu nejde o české plodiny, poněvadž by i požehnaná korunní země Česká nebyla s to tak veliké množství potřeb vydati. Odkud tedy přicházejí tyto transporty, jež tolik rozruchu zaviňují? Rozluštění této otázky jest velmi jednoduché. Přicházejí z Rumunska a představují kvotu rumunského obilí na Německo vypadající, jež jinou cestou nežli Rakouskem nemůže býti vyvezena na své místo určení. Rumunské obilí rozděleno bylo co nejloyálněji po podrobném jednání mezi ústřední mocnosti, a kdežto náš podíl byl spotřebován, dopravuje se Německu náležející kvantum najednou naším územím — to jsou ony dlouhé vlaky s požívatinami. Uvedené pověsti mají dále za následek odpor proti vývozu ovoce. Ovocný obchod s Německem jest však starodávný a jest důležitým příjmovým pramenem severočeských sadařů a vltavsko-labské paroplavby. V míru dopravovalo se do

Nová německá ofensiva u Dvinska. Pohled na totodůležité město s aeroplánu.

Celkový pohled na městečko Gheluveltu u Ypern. v jejíž okolí bylo ohnisko třetí bitvy ve Flandrech.

Německa po velikých člunech a kdo byl jednou v době ovoce v Berlíně ten ví, s jakou radostí každoročně jsou tam přijímány „české jablkové čluny" a jak čilý ruch jest na těchto lodích, zakotvených ve Sprévě a v Zeměbraneckém kanálu, když se berlínské hospodyně v novinách dočtou, že došlo české ovoce. Jest zajisté zcela odůvodněno, aby ve válce výtěžku zemských použito bylo především ku krytí vlastní spotřeby. Vývoz ovoce z Rakouska zastaviti úplně, nebude již proto dobře možným, poněvadž Německo a Rakousko jsou také v oboru zásobování na sebe vzájemně odkázány. Máli princip vzájemné pomoci bezpodmínečou platnost pro obě říše, tím více platí princip ten pro poměr jednotlivých zemí rakouských. Čechy jsou tak šťastné, že jsou nejvýnosnější zemi mocnářství. Však ani v míru nemohli jsme provozovati politiku, jejíž cílem by bylo uzavření jednotlivé země co do zem. plodin. Dříve rozděleny byly státní příjmy na daních tím způsobe, aby neprospívaly jen těm zemím, z nichž pocházejí, nýbrž i krajům mocnářství, kulturně méně vyspělých. Nyní ve válce musí nastati vyrovnání se zeměmi, jež mají přebytek a těmi, jimž se nedostává prostředků výživy. Ať jest egoismus jednotlivcův sebe větší, přece nelze předpokládati, že vůbec někdo by mohl zastávati bezohledné stanovisko, že si chce nemilosrdně ponechati

nejen to, co potřebuje sám k živobytí, nýbrž i všechen přebytek, jejž vydá jeho země a jeho okolí, kdežto by lidé v ostatních zemích nebo i v sousedních okresech, jež následkem klimatických poměrů nemohou se samy uživiti, strádati ano i hladověti musili. Ku příkladu nejsou Istrie a Dalmaci s to, aby se z vlastních prostředků uživily, poněvadž veliké části jejich jsou obsazeny vojskem. Obyvatelé Istrie a Dalmacie nepřinesli však menších obětí na krvi, aby od zemí šťastněji a daleko od bojiště ležících odvrátili nepřátelský vpád a tím i zpustošení. Není tudíž příkazem spravedlnosti a lidskosti, aby Istrie a Dalmacie vyživována byla ze zemí, jež mají přebytky? Lze zajisté očekávati, že toto vysvětlení domnělého pašování do Německa nejen umlčí kolující nesmyslné pověsti, nýbrž přispěje i k tomu, že roztrpčení na mnoha místech bezdůvodně propuklé v brzku ustoupí přátelskému nazírání.

CO SE DEJE V HOLANDSKU.

„Vossische Zeitung" píše o poměrech v Holandsku a zmiňuje se v delším článku i o zvláštních poměrech, v nichž se největší město Holandska octlo. Otázka, je-li Amsterodam neutrální stává se stále více opravněnou, město má svoji zvláštní politickou notu a na tu dlužno poukázat. Nikde v Holandsku nepracuje čtyřdohoda tak energicky a otevřeně a z toho vyplývají zvláštní poměry.

Holandsko jde dnes vstříc zlé zimě. Vzhledem k ostatním zemím nevedlo by se Holandsku zrovna zle, ale teď jde válka přece jenom rovnou i na obyvatele Nizozemska. Po zdražení potravin, jichž je málo, přišel teď i nedostatek uhlí a svítiva. Člověk nemrzne rád a ve tmě už teprve. To působí na náladu a také na protiněmecké smýšlení. Holanďan není dosti politický vychován a nerozumí tomu, jak věci spolu souvisejí, časopisy pak, zejména známý „Telegraaf", pracují pro nepřátele Německa a štvou obyvatelstvo že bídou Holandska je vinna jenom německá vláda. A tak dochází v Amsterodamě co chvíli k všelijakým nepokojům Přede dvěma měsíci došlo k velkým nepokojům pro brambory a i těch využilo se ke zvětšení protiněmecké nálady. Rozumní se, že v zimě budou nepokoje zase a nálada poroste, vláda už se toho vážně obává. Už byla potvrzena zpráva, že amsterodámská posádka byla rozmnožena, vláda snad opravdu chce zabránit všemu, co by na styky mezi Holandskem a Německem mohlo vrhnout špatné světlo.

Podle zpráv zpravodajových nelze se ubrániti dojmu, že věci v Amstrodamě přec jen nechaly se vyvíjet příliš jednostranně se sklonem k Anglii, a naskytá se otázka, zda nebylo moudřejší zakročit už dávno proti přítelíčkům čtyřdohody. To by nebylo bývalo porušením neutrality; dnes už to došlo tak daleko, že dlužno ptát se se vší vážností, zda je Amsterodam vůbec ještě neutrálním městem či není.

Celé město je Německu nepřátelské a to vědí zejména cizinci příliš brzo. Je to cítit na tramway v divadlech, v kinech, zejména kinech. V Pathéových kinech předvádějí se bez zakročení úřadů reklamní filmy pro věc čtyřdohody a celý Amsterodam baví se jenom na účet Němců. V kinech dochází i k výstupům proti Němcům a ochrany u úřadů dovolat se postižení nemohou. Pisatel uvádí i případy tělesného násilí, poměry staly se pro Němce a německé příslušníky nemožnými. Holandská úřední místa jsou lhostejna ke všem vyzývavostem agentů čtyřdohody. Amsterodam už není ve skutečnosti neutrálním městem a za nastávající zimy se jím teprve nestane. Dojde k stavu, který by byl nevítán jak v Německu tak Holandsku.

□ □ □

ŘEČ FINANČNÍHO MINISTRA.

Ve druhé schůzi poslanecké sněmovny mluvil ministr financí dr Wimmer. Cifry, které sdělil, naplnily jeho posluchače hrůzou a zděšením. Celkové výdaje státní jsou pro správní rok 1917 až 1918, t. j. 1. července 1917 do 30. června 1918 rozpočteny na dvaadvacet miliard, stošedesát devět milionů korun. Příjem obnáší naproti tomu jen čtyři miliardy stodevadesát čtyři miliony

Z oblasti řeky Soče čili Isonza: V řetězu hor vrou bicích naši italskou frontu vyniká nad jiné i hora Mangart 2678 m vysoká.

Malebná vyhlídka z turistické útulny triglavské, na věnec šedých, zasněžených Julských Alp, stápějících se v moři bílých mračen.

Vrchol Zelenice a přiléhající pohoří Kraňských Alp, kde každá strž a sluj, ba téměř každičký kámen tvoří nadlidské překážky, které snad jen mnohonásobnou obětí krve lidské a materiálu mohou býti překonány.

Z italské fronty: Skupina pohoří Triglavu v Julských Alpách se rozkládající a v Malém (1778 m) a Velkém Triglavu (2864) kulminující. Prvním, kdo se vyšplhal na vrchol Triglavu byl dr. Willonitzer a sice r. 1778.

Z italské fronty: Skupina Triglavu, na jehož severním boku se rozkládá široký ledovec, z něhož prýští mnohé praménky do Soče a jiné opět do Sávy; tvořit Triglav rozvodí mezi mořem Černým a Adriatickým.

Z italské fronty: Skupina Triglavu, jehož massiv se skládá z t. zv. dachšteinského vápence, je celkem divokého rázu, jemuž hluboké, rozervané sluje dodávají tím větší nevlídnosti; jen na jihozápadní jeho patě lahodí oku 7 terasovitě položených jezer.

Všechny ostatní výdaje musí býti hrazeny půjčkou. Při tom počítá ministr financí, že za tuto dobu bude vydáno jen dvanáct milionů, ale předem soudí, že tato cifra bude jistě překročena a že bude dvojnásobná! Kromě toho dlužno uvážit, že do června tohoto roku vypůjčil si stát na válku jedenačtyřicet miliard. Vláda má v úmyslu v nejbližší době zavésti novou daň z vína a uhlí a zvýšiti daň z cukru a zvýšiti poplatky železniční a tarifní. Jak hospodářství státu bude uvedeno do pořádku, to ovšem ministr financí říci nemohl. Neví to on, aniž kdo jný ...

Ministr sdělil ohledně válečných dluhů, které až do konce června 1917 činily 41.256 mil. K. že z toho připadá na zálohy cedulové banky 8679 mil. K, tedy 20% všech válečných dluhů. Tato číslice muze býti spíše příznivě než nepříznivě posuzována. Je to ovšem pro naše síly neobyčejný obnos, který jsme si opatřili válečnými půjčkami a normálními zálohami. Pokud nestačí normální prostředky, nelze než vypůjčti si od cedulové banky a to ve srovnání s našimi sumami nebylo nadmírně použito. Ministr financí: Koncem července činil v Rusku oběh bankovek 33.847 mil., ve Francii 19.240 mil., u nás udržuje se stále ještě pod výši záloh banky oběma státům mocnářství. Ministr poukazuje na velký úspěch válečných půjček a zdůrazňuje, že hlavní zásluha na úspěchu patří obyvatelstvu, avšak i našim úvěrovým organisacím, našim bankám, spořitelnám, úvěrním společenstvům a pojišťovacím společnostem. V nejbližší době bude nutno přikročiti k nové válečné půjče. Každý kdo něco má a něco vydělá, je interesován na úspěchu této válečné půjčky, neboť každý majetek a každý výdělek bude v budoucnosti záviseti na dobrém výsledku války a tudíž také na našem finančním vydržení

□ □ □

K CELÉMU DNEŠNÍMU NÁKLADU

přikládáme složní lístky a prosíme čtenáře své, aby jich použili k zaslání předplatného na dobu pokud možno nejdelší a ku vyrovnání eventuelních nedoplatků. Naše administrace je ve velkých nesnázích, zejména zásobení papírem vyžaduje neobyčejnou energii a velké sumy peněz. Proto prosíme čtenáře, aby rychlým zasláním předplatného přispěli nám ku pomoci. Dále prosíme čtenáře, aby při odesílání peněz zaznamenávali na hořejší okraj složního lístku (ve střední části, na nějž píší svoji adresu) číslo, které je uvedeno na adrese — neboť tím usnadní nám zápisky do knih a účtování vůbec.

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, již každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

DNEŠNÍ PETROHRAD.

„Nieuwe Roterdamsche Courant" vypravuje o nynějším pobytu v Petrohradě: Nikde v Evropě neztratily peníze tolik na ceně jako v Rusku. Staré mince nejsou tu více v oběhu. Po celé tři neděle, co se nalézal dopisovatel tohoto listu v Petrohradě nespatřil než jeden stříbrňák, kterým kupovalo jakés mladé děvčátko v kterémsi obchodě. Vše se platí papírem. Jsou tam „válečné papírky" o 1, 2, 3, i 50 kopejkách. Mimo to jsou tu i bankovky nelepené a poštovní známky 10, 15 a 20ti kopejkové, jež užívají co platidlo. Velké bankovky jsou majiteli velmi nepříjemným břemenem. Kdysi platil dopisovatel depeši pětistyrublovým papírem a obdržel jen 3 rublové bankovky co zpětné. Širší publikum vyhlíží ještě docela dobře, takže má člověk dojem, že vzdor fantastické drahotě poživatin a obtíží při jich nákupu, bída zem ještě nezasáhla. A co se týče peněz, o ty nemá ptrohrad. dělník nouzi. I za nepokojů jsem neměl dojem, že by nedostatek poživatin působil vážnou krisi. Všechno přidražilo asi 5krát vůči normálním dobám a to nejen co se týče potravin, nýbrž i odívání. V lepším restaurantu platí se za jednoduchý oběd 10 až 15 rublů (32 až 48 K). Obědnal jsem si telecí kotletu s kompotem a kávu a platil jsem za to 13 rublů a 75 kopejek (44 K 70 h). Kteréhosi večera scházela v hotelu obsluha. Musil jsem si postel ustlati sám. V restauracích obsluhuji kuchaři se svými učeníky. Cukrovinky či pečivo není v celém Petrohradě vůbec viděti. Od dubna panuje tu zákaz pečení, který se přísně sleduje. Nahrážek dosud není.

□ □ □

ÚDOLÍ TROTUS V RUMUNSKU.

Spisovatel Georges Valliany, který jest rodem z Adjudu v údolí Trotus, uveřejnil nedávno v „Gazette de Lausanne" celou řadou skizz, jichž podkladem jsou jeho vzpomínky z mládí a jež mnohé politiky našich rumunských nepřátel staví do jasného světla.

„Okolí malého městečka Adjudu a panství kol se prostírající, náležely ode dávna knížecí rodině Balsů, z kteréhož rodu pocházeli dvě panující knížata sev. Rumunska, Moldavy. Zámek Balsů vypínal se uprostřed velikého parku, ve kterém rostly staleté stromy a jehož hlavní okrasou byly nádherné sklenníky. Leč obdivovati tyto zázraky, nebylo občanum adjudským nikdy popřáno. Poslední majitel panství princ Alexandr Bals, přijímal tu jen své nejbližší příbuzenstvo a přátelstvo a vznešené hosty. Mimo jiné bylo tu připraveno velkolepé, slavnostní uvítání knížete Karola rumunského, krátce po jeho zasednutí na trůn. Poněvadž tehdy neměli Rumuni ještě vlastní hymnu, zpívala rumunská školní mládež hymnu rakouskou, s pozměněným textem.

Z 11. bitvy na Soči: Naše italské posice na frontě východně Gorice

Ke zmařené 11. italské ofensivě: Zbytky kaštanů na hoře Svatého Marka u Gorice.

Po několika desítiletích připadly zámek a panství princi de Z..., jehož krásná a elegantní choť, náležela nejvyšší a nejbohatší rumunské šlechtě. Princ přijal kteréhosi dne návštěvu svého přítele ze studií, prince de H... Leč jedné noci byli obyvatelé zámku a města vyrušeni ze spánku, výstřely pušky a bylo viděti mladého muže — byl to princ de H... — polooděného, bosého jakoby bez smyslů k nádraží prchajícího, zatím co se za ním slepě hnal jeho hostitel, nabízeje čas od času svoji pušku, vypaluje ji za prchajícím, aniž by ho byl na štěstí trefil. Princi de H... přálo štěstí; zastihl ve stanici rozjíždějící nákladní vlak, do kterého vskočil, zachrániv se tak před svým pronásledovatelem. Knížecí manželé odjeli v příštích dnech do Bukurešti a teprve po mnohých měsících vešlo ve známost, že se rozvedli a sice vinou choti princovi....

Nedaleko panství Balsů, na levém břehu Seretu, stálo sídlo bojara Bahdana Sturdzy, synovce to prince Michaela, který byl svými poddanými r. 1848 sesazen.

Na rozdíl od svého bratrance Demetera Sturdzy, který za dob Karolových hrál v Rumunsku velikou politickou úlohu, byl Bohdan urputným nepřítelem politiky, zajímaje se hlavně hospodářstvím a správou svých statků. Jediným jeho důvěrníkem a přítelem byl jakýsi starý Žid, kterého vysílal každého roku do Galace, aby mu

Z bitvy na Soči: Maskovaná silnice v území hory Svatého Gabriela, o kterou se již po týdny Italové marně namáhají.

Podvratné živly, které pádem carismu zapustily svoje kořeny i hluboko do armády, ruského kolosa, působí nyní Angličanům největší starosti. Anglické vojenské a důstojnické expedice na Rus mají tomuto zmatku odpomoci. Anglický důstojník povzbuzuje kleslou mysl Rusů.

tam zpeněžil sklizeň a ten se pak vracel, předávaje bez dlouhého počítání a mluvení, svému pánu pytlík dukátů. Ať byla úroda či neúroda, rok suchý či příznivý, Bohdan Sturdza vždycky obdržel své zlato, staraje se pramálo o odměnu svého komissionáře, o jehož poctivosti byl skálopevně přesvědčen. Při jedné z těchto cest, když se správce-Žid vracel se ztrženými penězi, utonul bídně v rozvodněném Seretu. Bojar Sturdza byl nad ztrátou věrného svého sluhy do té míry roztrpčen, že do své smrti, neobsadil více jeho místo — místo správce.

Jede-li se drahou na západ asi 20 minut po proudu řeky Seretu, dorazí se do malé obce Cuiute (Kayoac). Podél silnice, která v zimních měsících je hlubokým, močálem a za léta prachovou pustinou, tahne se po obou stranách řada malých doškovými střechami krytých domečků. Ale za obcí vypíná se hrdě zámek knížecí rodiny Rodoconachi. Obrovský park, napodobenina starého parku Versailles-ského, obepíná nádhernou tuto budovu. Zde jsem poprve za svého živobytí spatřil oranžovníky a citroníky volně v přírodě rostoucí, ohromné skleníky s nejvzácnějšími japonskými květinami a podivuhodné druhy a odrudy exotických ptáků. Kdo dnes tento pohádkovitý kout země obývá, nevím. Ale zámek a sad nalézají se v oblasti zuřivých půtek a bitek blíže Oitozu a hřmění děl a jekot strojních pušek, jistě nyní často pohne listovím starých, vysokých, stromů...

Na Adjud mě připomíná i malá episoda, jež mi asi nikdy nevymizí z paměti. Byl jsem tehdy asi 10 let, když byla kterési noci doručena mému otci důležitá zpráva, poněvadž na něm bylo zřejmo veliké pohnutí. Poručil mi tehdy, abych si oblékl sváteční šat a šli jsme pak spolu do malé hospůdky adjudské, kde nás čekal vysoký šedobradý šlechtic. Otec se mu vrhl k nohám, líbaje mu ruce a volaje vzlykavě: „Jste to vy můj princi, náš milený princi Vodo!"

„Ano, jsem", odpovědl cizinec, Přijel jsem z Kronstatu, abych naposled ještě spatřil svou vlast. Poznal jsem ale, že mě nikdo více nezná, a že čas můj pro vždy minul. Dříve však než se opět vrátím do vyhnanství, chtěl jsem se rozloučiti s prefektem galackým" — „Ano, princi odvětil otec,, zachoval jsem vám věrnost a přivedl jsem svého syna, abych mu ukázal onoho muže, jenž byl posledním naším knížetem — rumunské krve."

Cizinec nebyl vskutku nikdo jiný než princ Cuza, jehož národ nazýval Cuza Voda. Naposled před svou smrtí — zemřel totiž rok na to — odvážil se poslední Rumun-kníže vydati v nebezpečí svoji svobodu, věda asi, že král Karol a jeho ministři byli pevně přesvědčeni, že nachází se v bezpečném vyhnanství, kamž ho zahnala revoluce roku šestašedesátého.

Rozvrat na Rusi: Všeobecné převraty v Rusku působí neblahým dojmem i na ruské vojsko a není řídkým zjevem, že celý pluk odepře náhle vůdcům poslušnost a opouští své posice, nedbaje proseb ani hrozeb svých velitelů.

Rozvrat na Rusi: V moři zmatků a vládních změn, které v posledních měsících otřásají širou Rusi ozývají se i mocné projevy mírové. Přinášíme ukázku mírových demonstrací v Moskvě, bývalým a jak se zdá i budoucím to hlavním městě ruské veleříše.

Pátnácte let po této noční scéně byl jsem na nádraží v Adjudu svědkem žertovného setkání. V čekárně sešli se dva cestující, chtějíce oba odjeti do lázní Slanice. První z nich byl starší, veliký a silný, s purpurově červenou tváří a bílým vlasem, druhý pak asi třicetiletý, bledý a hubený.

„Hej, hochu!" zvolal náhle starý pán s přízvukem dobromyslné ironie „kdy nastoupíš na trůn svých otců?" „Po vás, monseigneur!" odvětil druhý řízně a v nejbližším okamžiku vybuchli oba v pustý smích, tisknouce si vřele a přátelský ruku.

Tito dva cestující nebyli nikým jiným než tehdejšími pretendenty rumunského trůnu: starší byl princ Michael Sturdza a druhý princ Alexandr, syn již svrchu zmíněného knížete Cuza Vody.

Oba rivalové byli náhodným setkáním vesele překvapeni a odjeli na to společně do Slanice. Leč léčební moc těchto lázní neprospěla nijak zdraví prince Alexandra. Zemřel několik měsíců na to v Madridě, ve Španělsku.

Neochabujte v agitaci pro „VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY", největší a nejrozšířenější český lidový illustrovaný časopis a získavejte mu nové abonenty a nové prodejny.

ZMAR LETNÍ OFENSIVY ČTYŘDOHODY.

V „Bundu" píše známý vojenský kritik Stegeman: Není ani nejmenší pochybnosti, že všeobecná letní ofensiva dohody je odbyta. A celkem měla výsledky mnohem menší než všeobecná ofensiva dohodová v r. 1916. V této měla ofensiva r. 1917 pokračovat a dospět k bezprostřednímu úspěchu, který měl záležet ve zhroucení čtyřspolku zdánlivě zatlačeného do defensivy. Myslilo se, že předpoklady k tomuto úspěchu dány jsou předem dalekosáhlými přípravami na frontě západní, jižní a východní. Zdálo se, že pouze navázat na úspěchy z r. 1916 a pokračovati v útocích na Ancru, Sommě, Soči, Zlaté Lipě a Bystřici, aby byly prořídlé a defensivou opoutané linie nepřítele, mnohem slabšího na technické prostředky, poraženy a fronta jeho na životních bodech prorážena.

Než staly se věci nečekané. Přišlo jaro 1917 a s ním takořka přes noc všecky tyto předpoklady padly. Německé vrchní velení dostalo se šťastně z této situace tím, že zavedlo nový způsob obrany a že přešlo k pohybům. Hindeburgu strategický ústup na západě zmařil všecky podmínky ke stupňování bitvy na Sommě a postavil útočníka před nové, možno říci nerozluštitelné problemy přechodem z nehybné k pohyblivé obraně a od systému obranné linie k systému obranného pásma. Přes to však budou Angličané a Francouzi pokračovat ve svém úsilí o prolomení německé fronty, ježto žádné jiné možnosti nemají, aby na průběh války vykonávali bezprostřední vliv a pak pokračovat v ofensivě nutí je tlak na jejich námořní bok vykonávaný ponorkami. Na bojištích zůstává jim na nejvýše možnost, aby se přizpůsobili názoru a hledisku italskému a předložili těžisko na rakouskou frontu, aby ji prolomili. Počátek v tomto směru stal se nepochybně v 10. a 11. bitvě na Soči. Ježto pak se průlom nepodařil, nýbrž přes počátečné úspěchy zápas skončil bojem o horu Sv. Gabriele, nutno prý pokus tohoto druhu považovat za zmařený. Příležitost napadnout nepřítele velkou přesilou už sotva se podaří v takovém rozsahu jak tomu bylo v 11. bitvě na Soči. Němci mají právě tak velký strategický zájem na účinné obraně jižní fronty jako Rakousko-Uhersko a využitkují vnitřní linie i v tomto směru, stane-li se tlak dohody na Soči příliš silným, Jestliže tedy Italie obnoví ofensivu na Soči, pak jest nám počítat s mocnějším vynaložením sil centrálních velmocí na italském bojišti. Dnes ovšem je pánem situace ještě Boroevič a Cadorna je dosud v postavení útočném.

Co se týče macedonské výpravy, mohl by nyní Sarrail po rozřešení řecké otázky počít s prodlužováním svého levého křídla, o což se také pokouší, jak nasvědčují nové boje u jezera Ochridského. Ježto však bulharská armáda je neopotřebovaná, nemá Sarrail r. 1917 úkol o nic lehčí než měl r. 1916.

Na východě zhacena byla generální dohodová ofensiva r. 1917 ruskou revolucí, takže koncentrický její účinek byl předem seslaben. Místo aby budovala dále na útočných úspěších r. 1916, stala se ruská ofensiva vratkou defensivou na posicích druhého řádu. Pádem předmostí u Rigy zmohutněly německé posice na zimu tou měrou, že připouštějí strategické ohrožení celého ruského boku z bezpečného základního postavení. Zároveň strategické poměry na Baltickém moři změnili se od základů ve prospěch Němců.

□ □ □

KAM TO SPĚJEME . . .

Jistý německý lékař líčí v „Bohemii" poměry ve Výprtech a praví, že nelze již jíti dále, nemá-li veškeré obyvatelstvo soustavně býti ničeno. Již loni byla tu bída, ale když koncem dubna došly brambory, nastal opravdu strašný hlad: obyvatelstvo si pomáhalo tím, že peklo doma otruby, pokud je ještě dostalo, mnoho lidí kupovalo semenec, mlelo jej na kávovém mlýnku, dělalo z toho jakési pečivo, a rovněž tak z vyvařené ssedliny sladové kávy. Nesčitelně rodin požehnaných dětmi nevidělo již 2 leta mléka a je nuceno píti čtyřikráte denně jakousi tekutinu, které se říká káva, úplně černou, často i neslazenou. Z nedostatků tuků lidé oškrabují svíčky a užívají jich k vaření. Onemocnění vzrůstají hroznou měrou: z 374 případů onemocnění v kruzích dělnických, jež onen lékař pozoroval, je valná většina nedostatečné výživy, 33 lidí z nich onemocnělo vysílením z hladu, těžké střevní katarhy 28, zkrátka z 347 onemocnění plných 173 případy byly onemocnění zažívacích orgánů ze špatné výživy. Typický je tak zvaný osdem, ona nemoc z hladu, která schvátila 70 až 80 procent obyvatelstva z chudších vrstev. — Tolik lékař výprtských hor. — Zkušenosti lékařů odjinud, kdyby se uveřejňovaly, nebyly by jiné. Bída, zoufala a krutá, zahostila se všude.

□ □ □

Císař a král Karel I. návštěvou u raněných vojáků z 11. bitvy na Soči.

Anglie proti míru: V poslední době opět rozbito v Londýně několik mírových schůzí Náš obrázek zachycuje takovouto schůzi, kterou policie a vládní stoupenci násilím rozehnali.

Jaké paláce staví si organisace a spolky v Německu: Nový spolkový dům německo-nacionálních obchodních pomocníků v Lipsku, který bude v těchto dnech odevzdán svému účelu

ČTENÁŘE ROMÁNU

upozorňujeme, že v minulém čísle stala se v tiskárně naší malá nehoda. V románové příloze v čísle 39. ocitlo se nepravé pokračování. Opravili jsme nemilé toto nedopatření tím, že pokračování románu čísla 39. opětujeme správně v čísle 40. Ti, kdož román schovávají potřebují jen přílohu z čísla 39. vypustiti.

KRONIKA VALEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 20. září. Nový italský útok na hoře Sv. Gabriela byl odražen. Také ruský ofensivní pokus u Arbory v Bukovině byl zmařen. — Ve Flandrech začala třetí bitva. Před Verdunem odražen francouzský útok.

Dne 21. září. Na Sieťu útočili Italové marně. Na ruské a balkánské frontě nic nového. Velký anglický nápor ve Flandrech skončil nezdarem. Jen na dvou místech pronikli Angličani 1 míli hluboko do německého obranného pásma. Jinak byli všude odraženi.

Dne 22. září. Na frontách rakouských armád žádné větší události. Na Dvině zahájili Němci nový útok a dobyli Jakubov. 1000 zajatců a 50 děl padlo německým vítězům do rukou. — Na Balkáně v území Ochridy zmařen nepřátelský útok. Ve Flandrech pokračuje bitva. Kdekoli Angličani vnikli do německých posic, byli protiútokem vypuzeni.

Dne 23. září. V Bukovině byly odraženy nepřátelské útoky výzvědných oddílů. Jinak jen nepatrná bitevní činnost. — Na jižní části planiny Banšice a na hoře Sv. Gabriela živý dělostřelecký boj. — V území Skumby zatlačili jsme Francouze s jisté výšiny. Různému rakousko-uherskému oddílu se podařilo proniknouti za nepřátelskou čáru a rozptýliti zde silnou zálohu. Ve Flandrech těžké dělostřelecké boje. U St Julien došlo k dílčímu anglickému útoku, který byl odražen.

Dne 24. září. Na frontách rakouských žádné větší události kromě dělostřeleckých bojů na hoře Sv. Gabriela. — Ve Flandrech dělostřelecké boje. Francouzi bombardují kathedrálu v St. Quentinu. U Verdunu dělostřelecké boje.

Dne 25. září. Východní bojiště: Místní předpolní boje. Italské bojiště: Na Soči silnější dělostřelecká palba nepřátelská a živější letecká činnost. — V Albanii bitky čet. Západní bojiště: Ve Flandrech na Aisně a v Champagni přechodné stupňování dělostřelecké palby a výzvědné bitky. Na východním břehu Mosy odehrávaly se mezi silnicí Vacherauville-Chaumont a Mancourtem boje pěchoty. Jižně Beaumontu vyrvalo naše vojsko Francouzům zákop v šířce 400 metrů. V lese Chaume došlo k rozhořčeným bojům, které nezměnily situaci. U Besaunyaux bylo Francouzům odňato 350 zajatců. Naši letci napadli Anglii. Na vojenské objekty a skladiště v srdci Londýna, na Dover, Southend, Chatam a Schermess byly vrženy pumy. — Argentina přerušila diplomatické styky s Německem.

Dne. 26. září. Na našich frontách nic nového Ve Flandrech započal nový anglický útok. Bitva zuří na frontě 15 km od lesa Houthoulsterského až k průplavu Commines-Ypern. Angličani vnikli až 1 km hluboko do německého obranného pásma, kde pokračuje tuhý zápas.

□ □ □

SMĚS.

Mírové porady v Bernu. V nejbližších dnech započnou v Bernu mírové porady, svolané spolkem přátel míru. Z Rakouska pojede tam prof. dr. Lamasch, posl. Redlich, Renner, z Uher hrabě Karolyi, zástupcem českým bude vicepresident poslanecké sněmovny Tusar.

Krise v Rusku. Sotvaže bylo potlačeno povstání zosnované generálem Kornilovem, už zase propukla v Petrohradě krise nová. V kabinetě Kerenského zasedají zástupci měšťanských stran a tato okolnost zavdala bolševikům nové příčiny k nespokojenosti. Bolševici už zase chystají nové povstání a žádají nastolení kabinetu čistě socialistického. Bolševici naléhají stále hrozivěji, aby zatčen byl Miljukov a Rodzianko, aby rozehnána byla duma a aby rady vojáků a dělníků, jakož i rady sedláků prohlášeny byly za parlamentu, o který bude se vláda opírati až do ústavního shromáždění. Není vyloučeno, že tato kampaň skončí novou ministerskou krisí v Petrohradě Kolikátou už?

Válečné cíle Francie. Nový francouzský ministerský předseda Painlevé ve své programové řeči před parlamentem prohlásil, že válečné cíle Francie jsou dnes tytéž, jako v roce 1871, kdy Francie byla poražena: Vrácení Elsasko-Lotrinska (desanexe) náhrada za škody a sponsty válečné, nepřítelem zpusobené a uzavření míru, který by nebyl mírem donuceni, kterým by nebyl žádný národ, ať malý, ať velký potlačen, záruky před novým útokem — to jsou válečné cíle Francie. Pokud tyto cíle nebudou dosaženy, musí Francie pokračovati ve válce.

Němečtí socialní demokraté proti vrácení Elsaska. Sociálně-demokratický „Vorwarts" napsal: Rozumné je stanovisko Vydáme Belgii Avšak ani na to ne-

myslíme vydati Elsasko-Lotrinsko anebo jiný kus říšského území. Na vydání Elsasko-Lotrinska, to by se mělo ve Francii věděti, nemyslí v Německu nikdo, ani jediný muž nejkrajnější opposice. Chce-li Francie míti Elsasko-Lotrinsko, tu musí Německo poraziti a to tak poraziti, že by každý odpor proti požadavkům nepřítele byl úplně beznadějný.

Nový prostředek proti ponorkám. Jistý vynikající námořní odborník anglický prohlásil o ponorkové válce: Ještě dále budou ponorky potápěti naše lodi, ale ponorky německé jsou již poraženy. Kdyby lidé věděli, co my víme, mysleli by jinak a neměli by obav. Obrana spočívá v mračnech kouře. Anglická admiralita již několik měsíců používá tohoto ochranného prostředku a většina lodí je opatřena těmito aparáty. V případě útoku zahalí se loď do mračen kouře. Ponorky nemohou dosáhnout svého cíle.

Japonci na evropských frontách. V Londýně, Paříži a Římě konaly se poslední dobou četné rozpravy zahraničních ministrů s japonskými vyslanci. Japonská vláda oznámila dohodě, že je ochotna před příštím jarem Rusku vypomoci vojskem a válečným materiálem. Sibiřská dráha je péči amerických inženýrů schopna dopravovat velký počet vojska i zboží. Dohoda přijala návrhy Japonska. Jisté potíže připravuje Rusko, ale těžkosti ty se překonají. V brzku možno očekávat vystoupení japonských čet na východní frontě.

Harden pro obnovu Belgie. V sále berlínské Filharmonie mluvil Maximilian Harden o politické situaci a žádal, aby Německo úplně se vzdalo jakéhokoli ovládání neb aspoň vykonávání vlivu na Belgii. Pro návrhy bezpodmínečného uvolnění Belgie mluví politické a lidské nutnosti, poněvadž anexí by válka jen byla prodlužována a vzniklo by nebezpečí nových válek. Žádal proto zřetelné prohlášení Německa, že nepomýšlí na přičlenění Belgie. Tato řeč doprovázena byla bouřlivým souhlasem, jinak také velmi hlučně malá skupina odporovala. V rozčilení chtěl Harden ukončiti, z nenadání však klesl do mdlob a schůze musila býti ukončena. Teprve později byl přiveden k vědomí.

Dr Rašín promován po třetí za doktora. V těchto dnech byl amnestovaný dr. Rašín promován na pražské universitě opět doktorem práv. Též Kramář bude v nejbližší době znovu promován.

Bývalý ministr války jako prostý voják do fronty. Bývalý správce ministerstva války Savinkov podal žádost, aby byl zařazen jako prostý voják do nárazového praporu.

Zkoušky invalidů. V Budapešti konají se zkoušky, které skládá 58 vojínů-invalidů před komisí, vyslanou z min. kultu. Ti, kteří obstojí, dostanou vysvědčení, na základě, jehož mohou obdržeti místo u dráhy, u pošty, v obchodech nebo se mohou státi diurnisty, čili rozmnoží jenom proletariát. Máme za to, že by bylo záslužnější získati pro invalidy kus půdy a střechu nad hlavu jim dát.

Důležité nálezy z doby předhistorické. Ag. Amer. oznamuje z Rio Grande da Sul v Brasilii, že u Sant Anny byly při dolování nalezeny části kostry obrovského zvířete z doby předhistorické, jehož rozměry daleko přesahují rozměry všech dosud známých zvířat předhistorických. Špičák měří 1 m 30 cm a malý článek páteře váží 2 kg 900 gr. Museum v Rio Grande vyslalo výpravu, která podnikne další vykopávky, aby pokud možná byla kostra celá. Učenci se domnívají, že jde o dosud neznámý druh zvířat.

Délka železničních tratí činila dle poslední statistiky z roku 1914 v Evropě na 338.880 km, v Asii 105.011 km, Africe 40.489 km, Americe 541.028 (ve Spoj. Státech 396.860) km a Australii 32.401. V Evropě mělo co do délky tratí nejvíce železnic Německo a sice 61,936 km pak následuje Rusko 61.078, dále Francie 50.232, Rakousko-Uhersko i s Bosnou 44.820, Velká Britanie a Irsko 37.649, Italie 17.228, Španělsko 15.097, Švédsko 14.095, Belgie 8.660 a ostatní menší Na 100 km² připadá železnic nejvíce v Belgii a to 29.3 km, pak následuje Luxemburg 19.9, dále Velká Britanie a Irsko 12 km, Švýcarsko 11.5, Německo 11.4, Malta, Jersey, Man 10, Dánsko 9.7, Nizozemí 9.6, Francie 9.3, Rakousko-Uhersko i s Bosnou 6.6, Italie 6.0, Portugal 3.2, Švédsko 3.1, Španělsko 3.0, Rumunsko 2.7, Řecko 2.4, Bulharsko 2.0, Srbsko 1.9, Rusko 1.1, Norvézsko 1.0, a konečně Turecko 0.9 km na plochu 100 km².

Zábavy vojáků za frontou: Obrovské kolo, postavené ruskými vojáky na Mesticanestii.

Jaká práva má anglický král? Práva anglického krále jsou malicherného i velikého významu. Anglický král neplatí ani daně ani cla, neboť jeho jménem se daň i clo předpisuje. Rovněž ani před soud ho nelze předvolati. Sám však může pohnati před soudnou stolici, což ostatně nynější král Jiří V. krátce po svém nastoupení na trůn dokázal tím, že žaloval jistého vydavatele novin, který o něm trousil klevetu, že žije v bigamii. Anglický král nikdy nikoho nezve. Jináče si však se svými známými živě dopisuje. Ostatní obdrží na svoje dopisy pouze odpovědi od královského sekvestra a pobočníka. Král rovněž nesmí býti nikým zván na hostinu — zve se sám. V tom případě dlužno mu předložiti seznam jmén osob, které se mají hostiny účastniti a on pak libovolně může škrtati neb připisovati. Král rovněž nepřijímá poklon a žádná kniha mu nesmí býti věnována bez jeho zvláštního svolení. V okamžiku kdy nastoupí na trůn, přestává býti členem klubů, v nichž se dosud těšil zábavám. Královský anglický automobil má jediný právo, jezditi bez čísla.

Dnešní Kresus. Jako bajka z „1000 a jedné noci" zní vyprávování, jež uveřejnil „Pearson Magazin" o maharadžovi čili gackvaru barodském. Sajadži Rau III. Sajadži Rao III. jest nejbohatším knížetem indickým. Roční jeho důchod obnášel před 20ti lety 16 milionů rupií. Veškerý postroj pro jeho slony je z ryzího zlata a drahokamů. Za velikých oslav obléká si maharadža drahocenný náhrdelník, který má cenu 5 milionů K: tento šperk obsahuje i drahokam 125ti karatový a pocházející z jmění Napoleonova. Mimo to má tento kníže ještě jiných šperků v ceně 14timilionů. V jeho arsenálu stojí dělo z čistého stříbra, v ceně 2 milionů. Vzdor tomu tento velkokníže málo utrácí. Jeho vydání činí asi 3 miliony, což je vskutku malicherност s ohledem na ohromné jeho jmění.

V Londýně sní se ročně na 800 milonů vajec. Váha tohoto množství, dnes tak vzácného pokrmu, činí na 60 tisíc kg a kolik by stály to se asi — neptejte.

Tajemství černé věže.

„Stane se. Dostane pokoj vedle knihovny, jestli víte na dlouhém koridoru, který vede k černé věži."

Lora se vrátila do zámku a nařídila hned, aby pro dr. Wolffa uklizen byl pokoj. Jen stará Běta namítala, že prý je to pokoj blízko černé věže, že tam není radno bydlet atd. Leč Lora trvala na svém a prohlásila, že doktor Werner sám nařídil, aby Wolffovi poskytnut byl právě tento pokoj, protože je vedle knihovny. Pak se vytasila Běta ještě s novou námitkou:

„Myslíte, že ten nový pán je učenec?"

„Zajisté je doktorem práv a dobrý znalec literatury."

Odpoledne přistěhoval se na zámek nový pán. Lora div nevykřikla, když ho spatřila. Tak se doktor Wolff změnil. Vlasy nechal si ostříhati, vous odstranil a celý úbor úplně změnil.

Doktor Wolff ubytoval se hned ve svém přikázaném pokoji a za malou chvíli odebral se do knihovny, kde se sešel s Lorou, které předal dopis od hraběte Kurta Leuchtendorffa. Kurt dotazoval se jak se vede Loře a naléhal, aby aspoň na několik dní přijela do Vídně, kde on touhou zmírá.

Lora poděkovala za dopis a vyprávěla pak komisaři dopodrobna všecko, co slyšela od staré Běty. Komisař zajímal se zvlášť o modré světlo a zvolal:

„To je znamenité. Budeme ho moci použíti, abychom služebnictvu nahnali strachu a sami mohli nerušeně pracovati: Služebnictvo je pověrčivé a jistě se bude černé věži z daleka vyhýbati.

Komisař dotazoval se pak Lory na některé místní poměry a slíbil, že co nejdříve prohlédne si chodbu k černé věži a žádal hned klíč. Lora sdělila, že klíče má sice všecky ve svých rukou, ale klíč k malým dveřím koridoru mezi nimi není. Baron ho patrně Bětě nepředal. Lora ale slíbila, že klíč stůj co stůj opatří.

Pak se rozloučila s komisařem, který činil ihned přípravy k noční své práci.

KAPITOLA XIII.

Policejní komisař „straší".

Bylo 10 hodin večer. Komisař doktor Wolff měl už v pokoji svém připravenou spoustu různého náčiní, jako noční lucerny, klíče atd. Občas nahlížel oknem ven. Konečně nastal klid v zámku a obyvatelé většinou odebrali se na lože. Komisař myslel na Loru, jestli jen opatří klíč. Pak vzpomněl si, že by mohl v knihovně nalézti plány zámku, které jistě mohou mu znamenitě posloužiti. Pustil se do hledání a hle, netrvalo dlouho a vytáhl ze zásuvky psacího stolu to, co hledal: zámecké plány. Počal je zkoumati a objevil ukryté schodiště, malé tajné pokoje, dvoje podlahy a dvojí stěny s východy k jednomu neb druhému komínu. A na konec vypátral na plánu také podzemní tajnou chodbu, která — alespoň dle plánu — spojovala zámek s černou věží. Tato chodba začínala dle výkresu, pod velkým tanečním sálem, který byl v prvním poschodí ve středu hlavní fronty. Odtud šla pod severním křídlem k černé věži a odtud dál z věže ven. Dr. Wolff seznal, že tajná chodba musí vésti do parku.

Bilo už ½ 12 hodiny noční.

Jen na jižní straně hořelo ještě několik světel. Dr. Wolff začal připravovati svou toilettu. Namazal obličej všelijakými barvami, oblékl na sebe dlouhou noční košili, zapálil modrou lucernu, jejíž zář padala na jeho obličej a celou postavu. Pak vzal klíč, který mu Lora zatím opatřila a odebral se k malým dveřím zámeckého koridoru.

Malé dveře byly ze železa. Komisař otočil v nich dvakrát klíčem a neušlo mu, jako zkušenému kriminalistovi, že zámek otevírá a zavírá se bez šramotu, což je okolnost jistě podezřelá. Okolnost tato nenasvědčuje, že dveře jsou uzavřené už několik let. Kdyby tomu bylo tak, jistě by se nedaly tak snadno otevříti, byly by rezavé. Ale takto se zdá, že Rottenhall dveřmi těmito v nedávné době procházel. Snad v den, kdy měl v černé věži návštěvu Henningovu. Když pak pohlédl blíže, seznal, že zámek byl namazán. Tedy dvéře byly zařízeny ke stálému používání.

Doktor Werner vkročil do černé věže. Zvedl lucernu do výše a prohlížel si stěny a nábytek pokoje. Samé staré výrobky z dubového dřeva s rytinami. Ale na první pohled byla mu nápadna jedna okolnost. Věž totiž z dálky vypadala mnohem větší, kdežto pokoj tento byl daleko menší. Po stranách pokoje musely být tedy ještě jiné místnosti. Počal ohledávati stěny a hle za nedlouho objevil tajné dveře. Otevřel je a vkročil do malé prostory, která byla plná prachu. Stranou stála pohovka a vedle stůl. Na stole lampa s modrými skly.

Komisař se usmál.

Aha, zde je modré světlo strašidla. To ale znamená, že existuje někdo, který služebnictvu chtěl nahnati strachy před strašidly. Kdo to mohl být? A protože stará Běta a starý Jan viděli také strašiti starého zámeckého pána, pak to nemohl být nikdo jiný, než Hanuš. Běta i Jan viděli starého pána, tak jak vyhlížel v mladých letech. Není pochybnosti o tom, že Běta v rozčílení považovala syna za otce. Pro doktora

Amnestován po smrti. V prosinci roku 1914 odsouzen byl redaktor Josef Kotek k trestu smrti. Několik hodin po vynesení rozsudku byl skutečně zastřelen. Vyžádal si pouze před svou smrtí, aby mohl býti oddán se svou milenkou. Poslanec Stříbrný obdržel tyto dny od příbuzných redaktora Kotka výměr c. k. zeměbraneckého divisijního soudu v Krakově následujícího znění: Čís 1101/XIV. Došlo dne 23. srpna 1917. C. k. okresnímu soudu v Prostějově. V Krakově, dne 21. srpna 1917. Žádáme, aby v Prostějově bydlící příbuzní Josefa Kotka vyrozuměni byli, že trest smrti zastřelením, jakož i následky odsouzení rozsudkem c. a k. polního soudu číslo 1101/XIV., ze dne 23. prosince 1914, pro zločin § 65 tr. zák. byly mu Nejvyšší amnestií ze dne 2 července prominuty. O vyrozumění téhož budiž zdejší soudu podána zpráva. Podpis nečitelný.

□ □ □

LÉKAŘSTVÍ.

Rozšíření střevních nemocí. Nedostatečná výživa válečná způsobila pravou epidemii střevních nemoci, úplavice a jiných poruch. U nás jsou tyto epidemie v několika průmyslových obvodech. V Německu svolali na to anketu lékařů. Vyplývá z ní, že lékaři připisují vinu zvláště špatným účinkům válečné stravy, hlavně válečného chleba. Tak profesor Müller potvrzuje tento náhled. Je zajímavo, že při případech úplavicí se podobajících, nebyl nalezen bacil úplavice, příčina onemocnění jest tudíž strava, která není bezvadná. Jinde jde o bacilární případy. Také mouchy pomáhaly rozmnožovat epidemii. Dle názoru profesora Strausse souvisí úplavice a paratyf s válkou tím, že vrátilo se mnoho osob nakažených z fronty a že doma špatnou výživou mají lidé oslabený organismus proti infekcím následkem podvýživy a špatné, střeva dráždící stravy. Na černý chléb pronášejí četní lékaři stížnosti. Způsobuje špatné trávení, dále špatná jakost jiných potravin a zvláštní sklon k onemocnění zaviněný špatnou výživou dodělává ostatek. Především starší lidé trpí touto bídnou jakostí stravy, i sucho podporuje vznik střevních nemocí. Lékaři vyzývají důtklivě úřady, by zabránily šíření se nemoci. Mají zvláště pečovati o to,

Momentky ze života našich vojáků na frontě a za frontou: Čáp, jemuž vojáci dali jméno „Bílý Petr". Je majetkem vojáků 84 pěšího pluku, kterým často krátí dlouhou chvíli.

aby se neprodával špatně pečený chléb a k tomu ze špatné mouky.

Svrab. Mezi choroby, které teprve během války staly se známými lepší společnosti náleží i svrab (scabies) též prašivka zvaný. Svrab (scabies) je nakažlivou nemocí kožní, způsobem zvláštním cizopasníkem, jenž vyhlodaje si v kůži chodbičků, zasazuje do ni své zárodky. Ssaní krve tohoto cizopasníka, který se pouhému oku jeví, co malý, bílý puntík a jeho hlodání v chodbičkách podkožních, způsobuje nesnesitelné svrbění (od toho slovo svrab). Nákaza svrabem následuje dotekem, tak při společném spaní v jediném loží, pohlavním stykem a p. V závodech a dílnách přenáší se po společně užívaných nástrojích. Běžný styk s onemocnělým obyčejně k nákaze nedostačuje. První příznaky prašivky je nesnesitelné svrbění, zvláště je-li tělo v zahřáté místnosti, v loži a p. Nezabranitelným škrabáním vznikne kožní vyrážka, která se zvláště objevuje mezi prsty a v krajině kloubové, pod lopatkami, na pupku v krajině pupeční a na pohlavních údech a rovněž i na panvích. Hlava a krk je obyčejně vyrážky prost. Ošetřování možno provésti buď v nemocnici nebo i doma, ovšem s náležitou pečlivosti. Upravíme si zvláštní, čer- em vonící mast, sestávající ze síry, křídy, mýdla, dehtu a vaselinu. Ráno i večer celkem pětkrát se touto masti kůže natře, zvláště mezi prsty, v ohbí rukou a zaloktí, pod lopatkami, v pasu a na břichu, kol pohlavních částí, v podkolení a na chodidle. Po posledním, pátém nátěru napudruje se kůže křídovým práškem (federveisem) kteréžto pudrování se po čtyři dny opakuje, aniž by se mast snad mytím, či jiným způsobem odstranila. Rovněž i ruce se nesmějí po celou dobu léčení mýti, nýbrž nutno je pokud možno rukavičkami odívati. Patého dne, po posledním napudrování, připraví se mýdlová lázeň a po ni, popraská-li kůže, či zčervená-li, nutno ji natříti zinkovou mastí. Celou proceduru léčebnou lze tudíž v týdnu absolvovati a chorobu potříti: pak je možno teprve obléci čisté prádlo. Svědění, které se ještě několik dnů na to pociťuje, nesvědčí naprosto o bezvýslednosti léčení. Úplné ujištění, že svrab již zašel, dá nám jedině lékař, jehož poptati se, jest ve vlastním našem zájmu.

□ □ □

Wolffa byl tedy dokázán fakt, že baron Hanuš Rottenhall hraje na zámku strašidlo. Naskytá se otázka, jaké okolnosti přiměly jej k této komedii?"

Komisař prohledal celou místnost. Když prohlížel si pohovku, nalezl malý manžetový knoflík. Uschoval ho do kapsy.

Pak začal prohlížeti pohovku. Na zaprášené podlaze objevil brzo menší a větší stopu mužskou. A když pátral důkladněji objevil také slabé otisky ženských nohou. Je tedy jasné, že v době nedávné dlely v těchto místnostech tři osoby.

Doktor Wolff ještě jednou prozkoumal pohovku. A nikoli bezvýsledně. Za krátko objevil malou zlatou minci. Pohlédl lépe a seznal, že je to egyptská mince.

Tedy profesor Henning dlel v této prostoře.. Rotenhall musel míti důvody, proč mlčel o existenci této tajné místnosti.

Doktor Wolff byl spokojen s nálezy svými a protože bila 12. hodina dal se na zpáteční cestu. Drže modrou lucernu před sebou, opouštěl pomalu černou věž...

Když druhého dne přišel do jídelny, zpozoroval, že služebníci plaše na něho pohlížejí.

Při snídaní tázal se ho domácí učitel, jestli měl nerušenou noc.

„Pracoval jsem trochu déle a proto jsem brzo a tvrdě usnul" zněla Wolffova odpověď.

„Dnes v noci jste už pracoval? vmísila se do hovoru Lora.

„Ano, chtěl jsem vykonati nějaké malé přípravy."

„To se divím, že jste mohl klidně spáti. Služebníci vypravují, že prý dnes o půlnoci opět strašilo v černé věži modré světlo. Jsou všichni celý rozčilení..."

KAPITOLA XIV.

Nálezy v černé věži.

Doktor Wolff nezůstal dlouho v jídelně. Dal Loře znamení, že s ní chce mluviti a vrátil se do knihovny. Lora přišla brzo za ním.

Doktor Wolff ukazoval ji manžetový knoflík, který našel v černé věži.

„To je majetek mého otce" — zvolala Lora. V drahokamu na knoflíku je také vyryt den narození jeho."

Komisař prohlédl knoflík zvětšovacím sklem. Lora měla pravdu.

„Dnes půjdu ještě jednou do věže." pravil doktor Wolff. A sice ještě za dne."

„Není to nebezpečné?"

„Musíme si počínati opatrně. Ale jíti tam musím. Včera jsem nebyl hotov. Večer vám podám zprávu."

Doktor Wolff rozloučil se s Lorou a spěchal k černé věži. Nebyl nikým pozorován a dostal se šťastně do pokoje, ve kterém v noci zahájil své pátrání. Za denního světla naskytoval se mu zde jiný obraz. Nábytek byl opotřebovanější a ohnisko v koutě připadalo mu jako velké černé peklo.

Doktor Wolff otevřel starou velkou truhlu, stojíce u dveří. Byly v ní hadry a odřezky látek. Druhá truhla byla zavřena na zámek. Musel ji otevříti paklíčem. Pohled do vnitřka ho nemálo překvapil. Ležel tu moderní čajový příbor, konvice a dva nevymyté šálky, na jichž dně byly ještě zbytky čaje. Komisař vzal jeden z obou šálků do kapsy a nepozorovaně jako přišel, vrátil se zpět do knihovny.

Netrvalo to dlouho a Lora byla už u něho.

„Řekněte mi slečno, patří tento čajový šálek ke příboru, které se používají na zámku?"

„Rozhodně ne. Neviděla jsem nikdy takový příbor. Můžeme ale pátrati v kuchyni a v kodovede."

Za nedlouho přišel sluha Josef s klíčem a zavedl doktora Wolffa do kuchyně a do komory. Prohlédli si všecko nádobí, leč žádný kus nehodil se k šálku, v černé věži nalezenému. Rozmrzen opustil doktor Wolff zámek a spěchal k doktoru Wernerovi, kterému vykládal, že byl v černé věži a co tam všecko našel.

„Nepochyboval jsem nikdy, že za strašidlem v černé věži vězí jen baron Hanuš. Jenže nevím, jaký účel má tato hra."

„Snad i to se brzo objasní."

Doktor Wolff sdělil dále, že přišel aby mohl zatelefonovati. Ze zámku telefonovati nechce, protože by to bylo nápadné a služebníci stojící pod vlivem Mary, snadno mohli by poslouchati.

Komisař doktor Wolff spěchal k telefonu.

„Hallo!"

„? ? ? Prosím, bezpečnostní oddělení!"

„Hallo!"

„Zde dr. Wolff. Pošlete mi agenta Brunera k telefonu."

„Okamžitě."

Krátce na to přihlásil se u aparátu hlas Brunerův.

„Dověděl jste se něco nového o našem chasníkovi?" — tázal se Wolff.

„Vlastně nic zvláštního. Je stále ještě bez zaměstnání, bydlí v témže bytě, je ale nápadné, že vydává větší sumy peněz."

„Tak? Pozoroval jste to sám, aneb vám to jen někdo říkal."

„Viděl jsem to sám, pane komisaři. Pije a jí v hostinci jen nejlepší věci, častuje své kamarády a platí občas bankovkami padesátikorunovými."

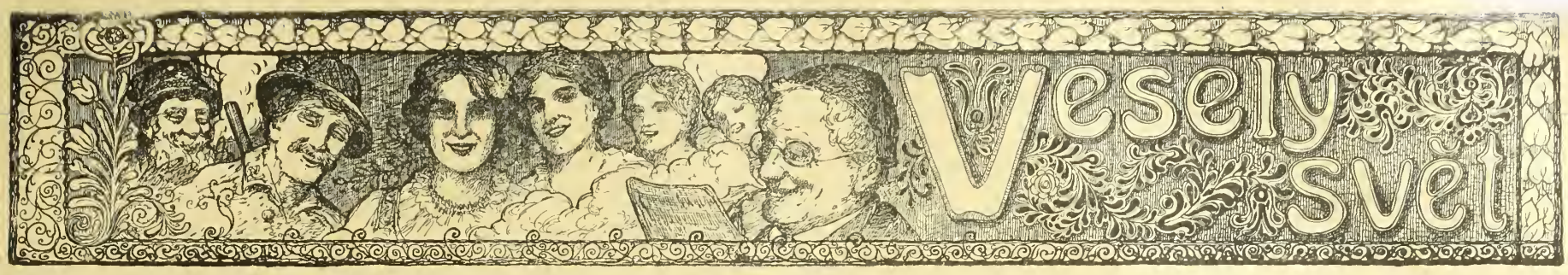

Co je válka.

Lidé padají — ceny stoupají, to je válka.

*

Velkoobchodník rybami.

Teď mohu klidně zemříti. Ideál mého života se splnil. Slaneček stojí 1 korunu.

*

Oddůvodněná obava.

Divadelník: „Viděl jsi už „pana domácího?"

Nedivadelník: ‚Tomu se na sto honů vyhýbám, protože jsem mu dosud nezaplatil celou činži."

*

Jen hledat.

Jistý antikvář ondy oznamoval: Koupíme: „U snědeného krámu". Těch dneska je!...

*

Nadávka.

Pán, hádající se s jiným výkřikne náhle v přívalu slov: „Pane, pane — vy jste — vy jste.."

Druhý: Cože — cože — žádám vás — abyste to ihned odvolal!"

*

Prvotní hřích.

A: „Hrom uhoď do té drahoty jablek. Za kilo chtějí dvě koruny."

B: „Škoda, že to nebylo již dříve."

A: „Jak to?"

B: „Nu, nemusilo být prvotního hříchu, Eva by si při takové ceně jistě rozmyslila svésti Adama!"

*

Z trhu.

Paní cítící divný zápach z tašky své přítelkyně: „A kde pak jste koupila tu mořskou rybu?"

Přítelkyně: „Ale vždyť to není žádná — to jenom tak voní."

*

Omluva.

Dcera k otci, jenž poprve pozval jejího ženicha k obědu: „A nezdálo se ti tatínku, že byl Dolfík dnes velmi zamlklý?"

Otec (přesvědčivě): „Pro samé jídlo — chudák ani k slovu nepřišel."

*

Děti.

Učitel (k dětem, které zastihl, jak si hrají na vojáky): „A poslouchej Oldřichu, proč pak říkáte Franckovi generál?"

Oldřich: „Inu prosím pane učitel — on má z nás jediný boty."

*

V městě anno 1917.

Hlava rodiny uspokojeně: „Ták — teď už mám celé hospodářství pohromadě. Ve květináčích mám brambory a zeleninu, v troubě chovám slepice, pod troubou králíky, na okně holuby, pod stolem kozu a husu. Teď si ještě nasadím ve vaně ryby.

*

Štěstí v neštěstí.

Muže, kterému právě ujeli na dráze obě nohy, těšili lidé, kteří ho nakládali do ambulance: „Vzpomeňte si, ubohý muži, že to mohlo dopadnout pro vás hůře."

„To je pravda," pravil beznohý, „což kdybych byl baletka?"

*

Obět války.

Zde pochován je dobrý občan z Místku,
ten společnosti velmi prospět chtěl.
Pochytil smysl všech zásobních lístků
a rázem z toho — zcela zpitoměl.

*

Po návštěvě.

„A jak vás přijali u notáře?"

„Málo srdečně."

„A kolik bylo jídel?"

„Srdečně málo."

V době maximálních cen.

„Co jsem to slyšela, — je pravda, že tvoje zasnoubení s nadporučíkem K. je zrušeno?"

„Ano."

„A proč."

„K vůli nejvyšším cenám."

„Jak tomu mám rozumět?"

„Nabízela jsem mu za jeho dlouholeté přátelství svou ruku, on však ji chtěl za každou cenu ještě před svatbou."

*

Praktická.

On: „Anděli chcete tedy se mnou nastoupiti cestu života."

Ona: „Ano, ale já jsem zvyklá jezditi v automobilů."

No, pak ovšem.

„Slyšel jsi, Čáp odejel do fronty."

„Nu, a pak si ještě stěžují na malý počet porodů, když to sami zaviňují."

*

Na trhu.

„Jdou, milostpaní, mám okurčičky jako mandle!"

„To vím, ale ty hořké!"

*

Za našich dnů.

„A jaká byla hostina?"

„Pod vší kritiku — ještě osm dní na to jsem měl hlad."

*

Poznal ho.

„Pane, zdá se mi, že vás od loňska znám?"

„Jak to — nepamatuji se —"

„Váš svrchník je mi totiž dobře znám."

„Ale odpustíte loni jsem ještě vůbec ani svrchník neměl."

„To je to právě — vy ne — ale za to já ho měl."

*

Rázná odpověď.

„Prosím vás řekněte mi, jak můžete nosit paruku — vlas neznámého člověka na své hlavě?"

„Ale nemluvte — vždyť vy také nosíte na sobě vlnu neznámé ovce."

*

Pendant.

Kupec sedící ve Variete a pozorující provazolezce ke svému společníkovi: „Zdá se mi, že to balancování toho kumštýře nemůžeš snésti.?"

Společník: „Uhodl jsi — uhodl — připadá mi totiž právě tak jako naše firma."

*

Nejnovější stupnice dramatická.

„Co je k mluvení hloupé — zpívá se,
co je k zpívání hloupé — tančí se,
a co je k tanci hloupé — filmuje se.

*

Rekord.

„Četl jsem nedávno, že před 10ti lety podnikl kdosi cestu kolem světa, bez groše v kapse a šťastně ji vykonal."

„To nic není. Znám člověka, který po celých 8 měsíců cestoval po Rakousku a nevydal ani jediné známečky na potraviny."

*

Ve škole.

Učitel vykládá o vzduchoplavbě: „Řekni mi Holásku, co dělá letec v baloně, chce-li se vznést?"

Holásek: „Spustí přítěž."

Učitel: „A což chce-li se snésti dolů."

Holásek: „Tak tu přítěž zase vytáhne."

*

V divadle.

Pán k dámě: „To je zvláštní, že starší operní zpěváci, chtějí-li vyjádřit hrůzu, chytají se za hlavu, kdežto staré zpěvačky tisknou ruce na srdce."

Dáma: „To je přece zcela přirozené — každý se chápe své slabé stránky."

*

Aby nezaspal.

Žena (k muži na pohovce ležícímu): „Proč pak držíš ty hodinky v ruce — Otoušku?"

Manžel: „Ale — chci si deset minut sdřímnout."

*

Jistota.

„Jak, vy se zase ženíte a již po čtvrté? A což nevíte, že vaše nastávající je zlá, hubatá a k tomu ještě nemocná?"

„Buďte klidný, příteli. Vím, co dělám, neboť moji nastávající bude léčit tvůj můj domácí lékař, který ošetřoval již tři mé nebožky..."

*

Zrnko soli.

Co je platno všecko lání,
vydávati provolání,
když lichváři jsou přec páni?!

Chcete býti od svého

Rheumatismu

dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Revizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

6256

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy

KDO inseruje Prodává!!

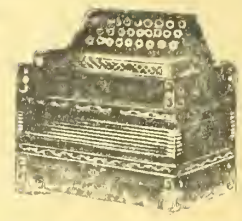

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma 1958

G. Stlostny, Vídeň XVII., Kalvarienbergasse čís. 36

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

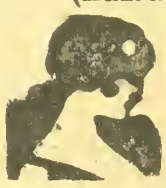

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,: nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Při vypadávání vlasů i jich lámání, štěpení, lišeji vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc, osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haariolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve i s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy: 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Třesť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „třesti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nadáte snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvlášť, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55,** Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezpečný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Ctd. 37. Uhr

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní cenník, který se Vám na požádání zdarma zašle

První továrna hodin HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelovéhodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět. 2013

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a uděláme rady pro účelnou reklamu

Oslňivě krásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny zmizí. Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď obsah toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu: **Pr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30** 199

2067 Pietní

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada, VIDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Cenníky na požádání, zástupci se přijímají.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách"!

Specialita **Specialita**

Na náhražku čajového rumu

Na náhražku citronu

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,

Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2054 **Telefon 4135.**

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lamax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchapilnější vynález, aby si mohl každý sám zapatlovati kožené věci, poroachanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za spotřebitelnost překonává všechny konkarenční výrobky: mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—, Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají 204

Na **1.000.000** ručních šídel jsem již prodal! Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti drží srážku. Kompletní (7 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 203

P. E. Lachmann. Vídeň IX Mosergasse 3 odd. 10

Každý je nadšen

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ze vkusnem pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové série vzlášť po K 1·. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes million již prodáno 973

J. K. Bergmann,

Nejlevnější inserci při velkém úspěchu poskytují „Vídeňské Illustrované Noviny"!

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaiserstr. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní. Vklady na knížky a účty.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny" Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol. Vídeň, XVI., Fugengasse 22

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 41.

VE VÍDNI, DNE 11. ŘÍJNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zaslán: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Z bojiště Kavkazského:

Vojenská kolona na pochodu horskými cestami.

Sensační mírový projev hraběte Czernína. — Krise rakouské vlády a parlamentu. — Nové boje na italské frontě. Třetí bitva ve Flandrech. Příšerné účinky letecké války na západě.

ZKALMANÉ NADĚJE MÍROVÉ.

Jedno zklamání za druhým stihá přátelé míru. Nejnověji zklamal opět Berlín. Celý svět čekal s jistotou bližší informace o stavu papežské akce mírové, zejména pak ohlášené prohlášení o Belgii, leč německý říšský kancléř dr. Michaelis a státní sekretář zahraniční dr. Külhmann odpověděli souhlasně, že všecky zprávy o Belgii postrádají podstaty. Není pravda, že Německo chce vykliditi Belgii, naopak Německo chce si i nadále ponechati zcela volnou ruku a Německo nechce také v tomto okamžiku sděliti své mírové a válečné cíle. Výsledek je ten, že se opět nepřiblížilo ani o krok k míru, že situace je dnes právě tak bezradná, jako před rokem!

Říšský kancléř ve své řeči v hlavním výboru německého říšského sněmu zdůrazňoval, že mezi spojenci panuje úplná dohoda a že také styky s neutrály jsou znamenité. Pak líčil situaci v nepřátelských státech. Poukazoval na Francii, která nemá peněz, na Italii, kde lid trpí hlad, na Anglii, kde vláda musí vynakládati všecko úsilí, aby poltačila hrozící revoluci. Mluvil o Spojených Státech, které nemají chuti k opravdové vojně, o Rusku, které spěje vstříc velké katastroiě politické. Na to kancléř zabýval se papež, notou a dokazoval všemožně, že Německo nesmí v tomto okamžiku sděliti své mírové podmínky, protože nepřátelé spatřovali by v tom známku slabosti. Vláda německá se nenechá donutiti k prohlášení, co vlastně chce.

Podobně mluvil i dr. Kühlmann. Říkal o Belgii, že vláda německá s nikým dosud o této otázce nejednala. O papežské notě mluvil jako kancléř o odpovědi centrálních mocí zdůraznil, že je to společná odpověď vlád a národů, neboť vzešla ze společné práce jejich. Vláda i národ jsou ve věci za jedno. Ostatně nejbližší týdny rozhodnou prý o tom, zdali válčící státy zastrčí zakrvácené meče. Sjednocené Německo nebude poraženo, nemůže být poraženo.

Po těchto vládních projevech rozvinula se v hlavním výboru debata, leč ku podivu, všecky strany souhlasily s vládou. Ukázalo se tedy, že diplomatická akce nevedla dosud k žádnému positivnímu výsledku a že není radno spoléhati se na brzký mír.

□ □ □

NEPŘÁTELÉ MÍRU V RAKOUSKU.

Zrovna tak jako Všenčmci v říši, i u nás mnozí lidé chtějí válku protahovati do nekonečna, nechtějí mír vzájemné dohody a dorozumění, odmítají mír bez anexe a náhrad, naopak věří ještě, že tato válka skončit může mírem, který bude diktovati zakrvavený meč. Teprve poslední dny přinesly nový dokument této šílené politiky. K rakouským Němcům bylo totiž vydáno provolání proti míru. Provolání protestuje proti štokholmské konferenci, která prý je dílem čtyřdohody. V provolání se dokazuje, že vojenská situace čtyřspolku je tak skvělá, že musíme prý vytrvat. Ani hospodářská situace není špatná. Bohatá úroda rumunská nám zabezpečuje vytrvání ve válce. Pak se autoři projevu ostře obracejí proti těm, kteří se pokoušejí zkaliti náš poměr k Německu. Není pravda, že Německo nese vinu na ustavičném protahování války, není prý správné tvrzení, že válčíme více v zájmu Německa, než v zájmu vlastním. Německo stálo po našem boku na počátku války a tudíž je naší povinnosti setrvati na jeho straně až do konce. Budoucnost Rakouska spatřují autoři proklamace jenom ve spolku s Německem a to silným Německem a proto všecko, co toto Německo ve válce vyhraje, je prý také výhra Rakouska. Provolání na konec protestuje energicky proti tomu, aby na příští mírové konferenci jednalo se o vnitřních otázkách rakouských a aby se nám tam předpisovala forma příštího státního útvaru říše. Tato proklamace proti míru je podepsána čelnými členy obou sněmoven poslanecké i panské, dále členy vídeňského obecního zastupitelstva a příslušníky mnoha četných německých korporací.

□ □ □

BÝVALÝ VELKOADMIRÁL TIRPITZ O VÁLEČNÝCH CÍLECH NĚMECKA.

Berlínský zpravodaj Neue Freie Zürcher [illegible] článek o válečných cílech Německa.

Ze vzdálených bojišť Asie: Vojenský transport — pouští táhnoucí a k odpočinku se chystající. V záři zapadajícího slunce, vyvstávají na jasném obzoru jen temné silhuety stanů a velbloudí karavany.

Těžká naše vojenská auta projížději za nynější války i širými pustinami asijskými, rušíc ohlušujícím svým supěním věčný jejich mír a klid. Přes široké řeky pouště, jako Tigris, kde není mostů, nutno tyto kolosy přeplavovati pomocí zvláštních prámů.

Rakousko-uherské dělostřelectvo na pochodu do údolí tigrisského. Je zajímavo, že již před mnoha a mnoha staletími táhli tudy národové, aby zničili jiné a strhli tak na sebe panství světa. Xerxes, perský král vrhl se tudy na Řeky, dav zbičovati na cestě, neposlušné moře a roty Alexandra Velikého razily si tudy cestu do Penžabu

Ze vzdálených bojišť Asie: Rakousko-uherský nemocniční tábor v Bir-es-Sebě v Palestýně. Na jedné straně stany a turecká mešita se štíhlou minarou, na druhé pak moderní dům, telegrafní tyčovi a automobil; jak podivuhodné to sbratření východu se západem.

Rakousko-uherská automobilová kolona projíždějící pustinou směrem k Mosulu, městu blíže Ninive, na středním Tigridu ležící. Opět tu v podivné pospolitosti nalézáme vynález moderní techniky dopravní — automobil — a koráb pouště, od tisíciletí na poušti používaný.

Ze západní fronty: Radnice v Meninu, městečku, ležícím v bitevní čáře a obráceném anglickou dělostřelbou téměř v trosky.

tzem, který prohlásil že Německo musí jednou pro vždy odstraniti anglickou námořní policii, ale ne papírovými smlouvami, ale účinnými prostředky násilnými. Anglie nevzdá se nikdy dobrovolně své nadvlády na moři, proto k tomu musí býti donucena. Belgie nesmí zůstati anglickým operačním územím. Tirpitz dokazoval dále, že silné Německo je v zájmu Rakouska. Nebude silného Rakouska bez silného Německa. Kdyby Německo vykonávalo ochrannou vládu nad Belgií, mělo by také Rakousko velké možnosti vývoje, neboť i Rakousko má mnoho zakopaných pokladů. Tirpitz se chlubil, že zemřelý arcivévoda František Ferdinand úplně s ním souhlasil. Vítězství bude náležeti Německu, jestli zachováme silné nervy. Anglie se nevzdá svého nadpráví, dokud nebude úplně poražena na kolena. Tak a podobně Tirpitz pokračoval.

□ □ □

Dr. VIKTOR ADLER O ČEŠÍCH.

Dr. Adler, mluvčí německé sociální demokracie přiblížil se v úterní řeči nejednou myšlenkou hodně k českému stanovisku. Vybíráme několik vět z jeho řeči (podle „Arb.-Ztg."): „Čeho potřebujeme, je vědomí, že staré časy již minuly. Ne to, co bývalo, je podkladem historické další práce, nýbrž, co se stalo. Stalo se, že národové nedají se už komandovat kaprálskou holí, ze síní byrokratů, ale také ne šibenicí.

Viděli jsme příliš mnoho krve, než aby se ještě který národ krve bál... Viděli jsme příliš mnoho bídy, než aby se který národ ještě šetřil v boji o své nejdražší, o svou existenci. Musíme se chopiti práce, proniknouti myšlenkou, že musíme vybudovati nové Rakousko; ale čím méně bude se toto nové Rakousko podobati starému, tím bude lépe."

Reaguje na řeč min. předs. Seidlera o státní myšlence pravil o ní dr. Adler, že nemůže žíti ze samých řečí ministrpresidentů. „Rakouská státní myšlenka je krásné slovo, s nímž ve vývoji národů spojeny byly rozmanité věci. Nám, soc.-demokratům na př. je státní myšlenkou ne lidový stát, také ne svobodný lidový stát, nýbrž svobodný stát národů. Podporování rozvoje národů, ne oběti, které musí národové přinášeti pro tento rozvoj, to je státní myšlenka.

Slyšeli jsme od poslance Zahradníka velmi temperamentní řeč, v níž žádal svrchovanost českého národa a je o ní přesvědčen, že bude výsledkem míru. Soc. demokrati mají všecky sympatie pro snahy českého národa a samostatný vývoj a uplatnění všech jeho sil. Ale všechny tyto touhy nemohou sprovodit se světa skutečnost, že musíme žíti pohromadě, a tu je slovo „svrchovanost" trochu dvojsmyslným."

Na to snaží se řečník dokázati nejlepší způsob řešení rakouské ústavní krise v duchu národní autonomie, jak ji rozumějí němečtí soc. demokraté (čeští nikoliv). Dokazuje že v žádné části říše nesmí býti nadvláda národa nad národem — což prý musí pochopiti také čeští politikové vzhledem k Němcům, kteří bydlí v českých zemích. (My je však přece nechceme znásilňovati!)

Dosti již vzájemné otravy, starého hněvu a záští! Je třeba stavěti zcela znova, od základů. „Mýlí se ten, kdo myslí, že na staré stavbě může pořídíti jen budovu na oko. Nechme my, Němci, padnouti starý sen o poslání, na které nestačíme, nebo kterého snad nemáme, jež však nikterak není způsobilé, aby nám dalo právo na jakékoli panství."

□ □ □

VÁLEČNÁ SITUACE.

Na bojištích nenastala podstatná změna. Jen ve Flandrech je v proudu třetí bitva a na italské frontě oživly boje. Mluví a píše se mnoho o nových čtyřdohodových plánech. Dohoda prý počítá s neschopností Ruska a s tím, že na východní frontě se musí zjednati pořádek. Tento dodatek svědčí, že dohoda uznávajíc nyní Rusko za neschopno k boji, doufá nicméně, že se mu podaří zreorganisovati se uvnitř i vojensky. Ovšem Rusko sotva nabude tak rychle své bitevní schopnosti, aby záhy už mohlo podniknout ofensivu. Když začala letošní ofensiva Brusilova a Kornilova nazvali jsme to nejúžasnějším experimentem, který [illegible] dějiny viděly. Důsledky ofensivy [illegible] máme na mysli hlavně vnitřní du-

sledky — ukázaly vůdcům dnešního Ruska, že zkouška byla předčasná. Po událostech, které následovaly, sotva bude v Rusku chuť zkoušku zásy opakovati. Problemem „reformace ruské armády" se zabýval v těchto dnech v Berl. Tagebl. general Ardenne. Ruská armáda, mající mírový stav 1¼ mil., měla válečný 4 miliony, ale Rusko prý za války zmobilisovalo 20 milionů mužů. Ještě roku 1916 dovedl Brusilov, díky výborné organisaci v budování nových armádních částí, zkouti armádu 2½ mil. mužů, nejlépe vycvičenou a vyzbrojenou, kterou kdy Rusko mělo. To se Rusku už znovu nepodařilo. Revoluce změnila i psychický základ ruské armády, celý systém se zhroutil. Důstojnictvo opatřeními zatímní vlády pozbylo autority, do armády vnesena byla nekázeň. Bylo nutno znovu sáhnout k drakonickým opatřením, aby kázeň se vrátila, ale hlavní nositel tohoto směru, Kornilov, nemohl dílo dokončiti pro svou vzpouru. Kerenský kolísaje, pokusil se armádu jeho vinou desorganisovanou potrestat tím, že několik oddílů, které podle jeho mínění se chovaly zbaběle, škrtl ze seznamu". Tento trest podle německého kritika nepomůže, právě tak jako výnos Kerenského z 21. září, v němž se pokouší působiti na vojsko střídaje lichotky a vyhrůžky. Ardenne připomíná, že Napoleon dovedl před svým klasickým italským tažením 1796 úplně zdivočelou jakobínskou armádu zkrotiti mocí své geniální osobnosti. „Rusko a celá dohoda hledají takové muže", praví Ardenne a naznačuje, že jádro problému jest v silné osobnosti. A — v čase, dodali bychom my, neboť času jest třeba, aby dostavila se únava ze svobody zvrhnuvší se až v anarchii, ostřízlivění, které vrací lidu schopnost mysliti nejen na svobodu, nýbrž i na její zabezpečení a užívání a vrací mu smysl pro konkretní [illegible]. Tato krise revoluce, jíž jaksi representuje generál Kornilov a z níž vedou jen dvě cesty buď k restaurac starého režimu (třeba s novým mužem) nebo k ponenáhlé, ale bezpečné evoluci, Rusko pravděpodobně ještě čeká.

Na západním bojišti pokračuje bitva ve Flandrech se svou dělostřelbou a dílčími podniky a obvyklá činnost na francouzské části fronty, zejména u Verdunu. Všecky nepřátelské útoky nemohly dosud přivoditi změnu situace.

Na východě kromě obvyklých dělostřeleckých potýček sev. od Dviny, záp. od Lucku a na Zbruči, se ruské oddíly na nejjižnějším křídle fronty přeplavily přes Seret a svatojirské rameno Dunaje, ale byly zahnány.

Na italském bojišti oživl značně bitevní ruch na sev. svahu hory Sv. Gabriela; v Judikarii útočící Italové byli zahnáni u Chiesy.

□ □ □

SENSAČNÍ PROJEV HRABĚTE CZERNINA.

Rakouský zahraniční ministr hrabě Czernin učinil nový sensační projev pro mír, který se značně liší od posledních prohlášení berlínských státníků a znamená skutečný krok k míru. Hrabě Czernin jasně prohlásil, že Rakousko nechce zvětšiti své území, přijal tedy formuli mír bez anexe a bez náhrad a hrabě Czernin vyslovil se pro odzbrojení na moři i na souši. Ministr poukázal na to, že miliony, které bojují, ať v zákopech či v zázemí, chtějí vědět, proč a zač bojují, a mají právo zvědět, proč nenastal dosud mír, jehož si přeje celý svět. Když jsem nastoupil svůj úřad, pravil, použil jsem první příležitosti, abych prohlásil, že nechceme míru násilného a že jsme ochotni vyjednávati, jakmile nepřátelé naši souhlásiti budou s mírem na základě dohody. Tím jsem, naznačil mírové cíle říše, třeba jen v hrubých obrysech. Dnes chci říci, jak si c. a k. vláda představuje další vývoj evropských poměrů právních, nyní úplně rozvrácených.

Spolupracovník našeho listu učitel Fr. Urban, který co šikovatel vykonává vojenskou povinnost.

Naším programem je vybudování nového řádu světového. Široké vrstvy byly překvapeny, že Rakousko-Uhersko chce se v budoucnosti zříci vojenského zbrojení. Válka však utvořila nové poměry, které otřásaly základy dřívější politiky evropské. Mezi mnoha politickými thésemi, které se rozplynuly, byla i ta, že Rakousko-Uhersko jest státem umírajícím. Dogma o nadcházejícím rozkladu říše to bylo, které ztěžovalo naše postavení v Evropě a z něhož vyplývalo všechno nedorozumění pro naše potřeby životní. Jestliže jsme se v této válce ukázali zdravými a při nejmenším rovnocennými, pak z toho následuje, že můžeme čekati na plné porozumění v Evropě, a že jest vyvrácena naděje, že bychom mohli býti zbraněmi přemoženi. Až do tohoto okamžiku nemohli jsme se odříci ochrany zbraní, ale nyní jsme s to odložiti zbraně současně s našimi odpůrci a upravovati budoucí své spory cestou smírčích soudů a smírně.

Evropa musí býti po válce postavena na nový právní základ. Za prvé musí poskytovati jistotu, že nebude žádné války odplatné. To se dosáhne jedině pomocí mezinárodního, světového odzbrojení a uznáním smírčích soudů. Válka jako prostředek politiky musí býti potírána. Jest omylem domnívati se, že by svět po této válce mohl začíti tam, kde v roce 1914 přestal. Už před

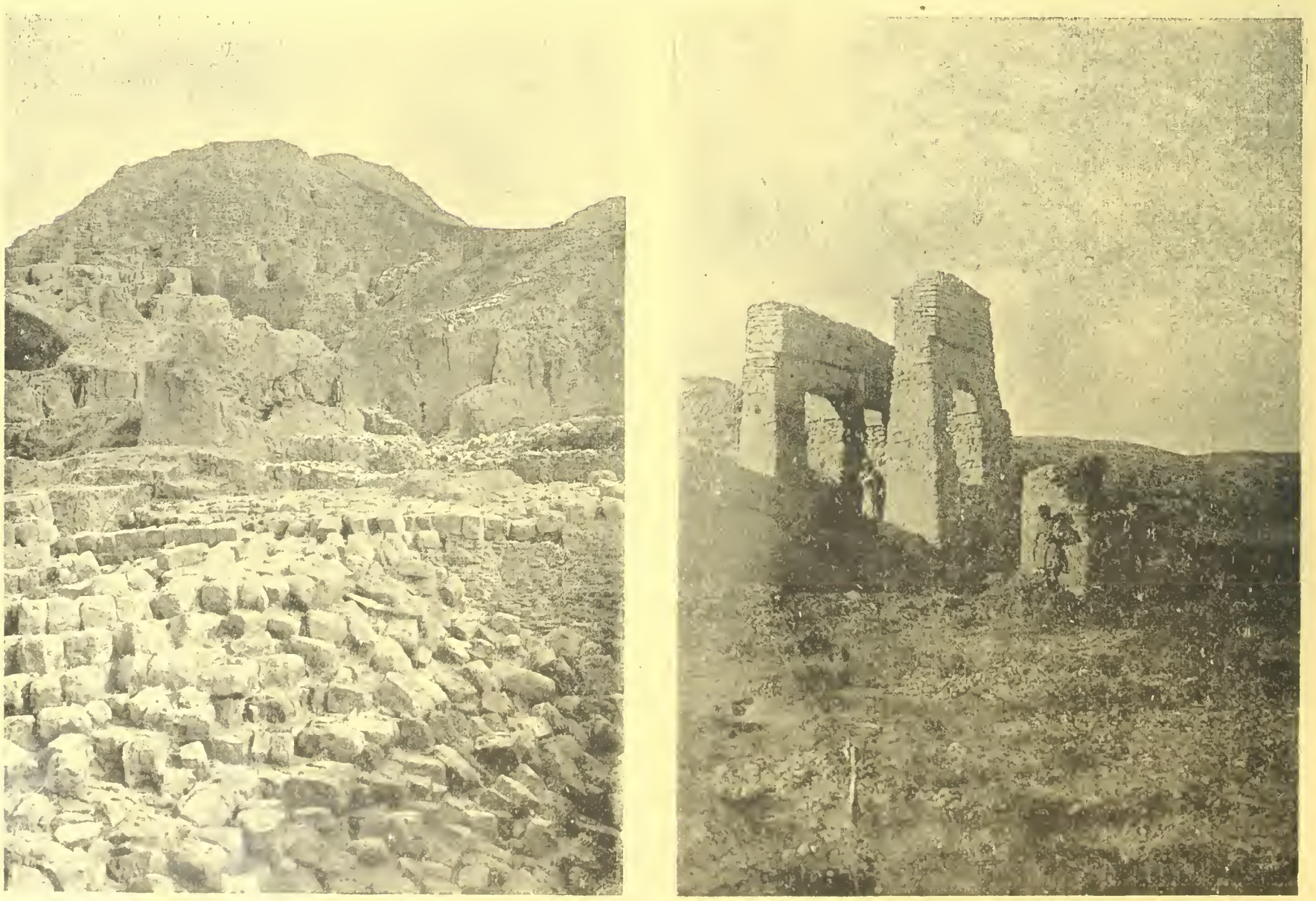

Mesopotamie: Vykopávky Assuru, světového kdysi centra, hlavního města rozlehlé říše Asyřanů, jehož mocné paláce a chrámy stávaly na řece Tigridu jižně od nynějšího města Mossulu. Ze staletého spánku podsypkým, jemným pískem vzbuzeny, ukazují nám zřejmě mohutnou vyspělost tehdejšího ducha lidského, potvrzujíce naše domněnky o tomto bývalém ráji světa, jejž tehdy nazývali Aram Naharaim, Syrie obou řek, a jenž teprve později obdržel řecký název Mesopotamie.

touto válkou byla válečná břemena zdrcující, ale po této válce stala by se — při svobodném zbrojení — ve všech státech nesnesitelnými. Vojenský rozpočet státu musil by obnášeti několik miliard — to jest však nemožnosti při všech břemenech, které všechny válčící státy po válce budou musit vléci. Jediným východiskem jest úplné odzbrojení na celém světě. Obrovská loďstva nemají smyslu, jestliže státy zaručí světu svobodu na moři, a vojska pozemská musila by býti omezena na míru, která by stačila k udržení vnitřního pořádku. To jest možným pouze na základě mezinárodním, pod mezinárodní kontrolou Každý stát bude musit popustiti něco ze své samostatnosti, aby zajištěn byl mír světový. Nejspíše, že naše pokolení se nedožije ani konce tohoto velkého hnutí mírového, ale máme za naši povinnost, abychom se mu postavili v čelo a uspíšili jeho provádění. Při uzavírání míru musejí se položiti jeho základní principy. Prvním z nich jsou povinné mezinárodní soudy rozhodčí, druhým svoboda moře. Jakmile budou tyto dva principy uskutečněny a zajištěny, pak odpadne každý důvod k teritoriálnímu zajišťování a to jest třetím základním principem nového mezinárodního řádu právního. Bude-li mezinárodní odzbrojení schváleno našimi dnešními nepřáteli, pak nám nebude zapotřebí teritoriálního zajišťování. V tomto případě mohli bychom se zříci zvětšení říše Rakousko-Uherské, předpokládaje, že i nepřítel vyklidí naše obsazená území. Čtvrtým principem, který musí býti dodržován, jest svobodná hospodářská činnost všech a zamezení hospodářské války v budoucnosti. Toto jsou základní principy nového řádu světového, které spočívají na všeobecném odzbrojení. Též Německo se přiznalo ve své odpovědi papeži k myšlence všeobecného odzbrojení — a také naši nepřátelé tak z části učinili. Otázka odškodnění, již dohoda stále nadhazuje, nabývá podivné povahy, uváží-li se spousty, které vojska jejich napáchala v Haliči, Bukovině, Tyrolsku, na Soči, ve východních Prusích v tureckém území a v koloniích německých. Dohoda libuje si v tom, že svá programatická prohlášení hlásí v silná slova. Já však myslím, že síla státu nespočívá v silných slovech jeho vůdců a je obyčejně v poměru obráceném k nim. Válka tato nerozhodne se zvučnými slovy. My svoji sílu ve velkých slovech nehledáme, nýbrž v síle naší slavné armády, v pevnosti našich svazků, ve stálosti našeho zázemí a v rozumnosti našich cílů válečných. Ale ať se nikdo nemýlí, že mírný program mírový platí a platiti může pro všechny časy. Donutí-li nás nepřátelé naši ve válce pokračovati, pak budeme nuceni program náš revidovati a žádati náhradu. Mluvím pro nynější okamžik protože jsem přesvědčen, že nyní jest světový mír možným — při pokračování války ponecháváme si však volnou ruku.

Obrovská většina na celém světě chce mír na základě dohody, který nabízíme, ale někteří se mu protiví. Chladnokrevně půjdeme svojí cestou Víme, že můžeme vydržeti, v poli i v zázemí. Nebyli jsme nikdy malými v uplynulých těžkých chvílích, nikdy jsme nezbujněli vítězstvím. Naše hodina přijde a s ní záruka volného, mírného vývoje Rakousko-Uherska.

VÁNOCE 1917. V POLI.

Po čtvrté od začátku války připravuje úřad pro péči válečnou vánoční nadílku našich vojínů v poli a ve vojenských nemocnicích. Právě jak v letech minulých má brněnská sběratelna věcných darů opět podarovati 25.000 důstojníků a mužů, jakož i několik tisíc vojínů spojeneckých armád. Skoro 3 miliony kusů nejrůznějších praktických milodarů v ceně asi 700.000 kor. byly dosud odbočkou brněnskou a pražskou c. a k. úřadu pro péči válečnou zaslány do fronty, statisícům vojínů byla tím učiněna radost a byl zprostředkován pozdrav z domova. Není pochybnosti, že i letos obecenstvo nezapomene na udatné bojovníky, kteří snášejí tolik těžkých trampot. Všechny dary buďtež zaslány co možná nejdříve, nejpozději však do 30./10. 1917. na sběrny v hlavních městech, aby se mohly včas zpracovati a odeslati na frontu. Úřad pro vál. péči očekává, že obyvatelstvo i tentokráte bude sbírku účinně podporovati.

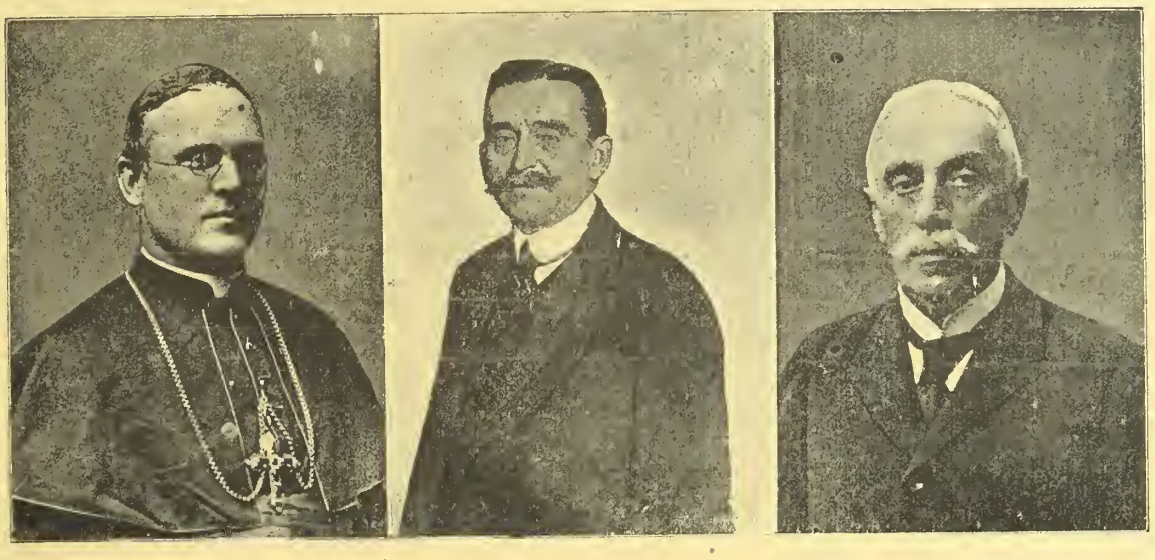

Noví representanti polského státu: Varšavský arcibiskup šlechtic Kakovski, který se posud úmyslně stranil veškerého politického života, bývalý předseda varšavského občanského komité, kníže Lubomirski, potomek staré a slavné rodiny polské a velkostatkář Josef hrabě Ostrovski, bývalý vůdce politické strany t. zv. realistů.

Kormidelníci pouště: Širými pustinami Mesopotamie, mnohde bažinami močály ovlažovánými jsou karavanám vycvičeni domorodci jedinými vůdci.

Z Mesopotamie: Zříceniny středoevropských stavebních výtvoru v Mosulu, mesopotámském to městě na středním Tigridu ležícím, centrem stejnojmenného vilajetu a sandžaku tureckého panství.

EMIL ZOLA:

ZE VZPOMÍNEK.

Válka, bezečná válka, válka prokletá.

Neznali jsme ji, jako mnozí, jiní mladí lidé, kteří r. 1859 byli sotva dvacetiletí. Hrozné její jméno, při jehož vyslovení bledlo líce matek, upomínalo nás pouze na to, že jsme v ony dny, mívali ve škole prázdno.

A v našich vzpomínkách nacházíme jen vlahé večery, kdy lid se na ulicích veselil a smál; za jitra tonula Paříž v slavnostní horečce ohlášením jakéhosi vítězství a když se stmívalo, iluminovali obchodníci svoje výkladní skříně a uličníci pouštěli a vypalovali na ulicích laciné prskavky. Před kavárnami seděli pánové, pijící pivo a politisující, zatím co v daleké cizině, v kterési neznámé končině Italie neb Ruska, leželi mrtví, zírající svýma široce rozevřenýma, bezvýraznýma očima na vycházející hvězdy.

Vzpomínám si, že, když se kteréhosi dne r. 1859 rozšířila zpráva o vítězství u Magenty, šel jsem z koleje k domovu přes náměstí Sorbony, abych mohl pozorovati horečné rozčílení, jež se zmáhalo ulic. Roj malých uličníků křičel z plna hrdla: „Vítězství! Vítězství! Tušili jsme, že budeme míti den prázdno. A z chaosu tohoto smíchu, z chaosu tohoto řevu, dolehl k mému sluchu vzlykot.

Byl to starý přištipkář, jenž plakal v pozadí svého krámu.

Z oblasti sočských bojů: Planina Banšice, dějiště krvavých a divých bojů rakousko-italských, která spolu s horou Sv. Gabriela, byla v posledních týdnech cílem nepřátelských útoků.

Ze západní fronty: Němečtí vojáci dopravují belgické obyvatelstvo ohrožených obcí dál do vnitrozemí.

Kráčeli jsme v pochodu vedle vojáku. Provázeli jsme je na zaprašené silnici. Vojenská hudba hrála za pohostinství. Byla to slavnost.

Vzpomínám si, že jsem tímto způsobem urazil mnoho mil cesty. Kráčeli jsme v taktu, knihy řemenem spiaté na rameni, jako nabojnici přehozené.

Vojsko nesmělo se dále provázeti než k la Poudiére; tam jsme šli až k mostu a vystoupivše na svah sjednotili jsme se opět za vesnici. A jestliže nás popadl strach, že by nás mohli zatknouti, vystoupili jsme na kopeček a sledovali odsud pochod pluku, pozorujíce, jak znenáhla mizí, a jak se oněch tisíce malých plamenků v oslepujícím světle slunečním na obzoru rozplývá.

*

Na jihu není vojsko ve zvláštní oblibě.

Viděl jsem, jak plakali únavou a vztekem, držíce v ruce malou cedulku, určující místo jich ubytování a sedíce na dlažbě. Měšťáci a vysměváčci mající par grošů důchodů, zdráhali se přijmouti je.

Musila zakročiti vyšší moc.

Moje babička, jež pocházela z Beauceronu, přijímala všechny tyto děti severu, které ji připomínaly její domovinu, s přátelským úsměvem. Rozhovořila se s nimi, ptala se jich po jménu

Ubohý muž měl v Italii dva syny.

Od oné chvíle vybavil se mi onen vzlykot častěji ve vzpomínkách. Jakmile se doslechnu o válce, zdá se mi, jakoby ke mě z daleka odkudsi doléhal vzlykot onoho přištipkáře, celého bělovlasého národa, zatím co se na veřejných náměstích líce horečkou se rozehřívají.

Leč ještě jasněji si vzpomínám na jinou válku, na válku krimskou.

Bylo mi tehdy čtrnácte let, a žil jsem v zapadlém venkovském městečku s takovou bezstarostností, že ona válka nebyla pro mne ničím jiným, než neustálým pochodem vojska na nějž dívati se, bylo našim nejmilejším požitkem.

Malým městečkem na jihu, kde jsem tehdy pobýval, prošlo, jak se mi zdá, všechno vojsko odcházející do Orientu. Místní noviny oznamovaly vždy předem, které pluky v příštích dnech přibudou. Odchod byl určen obyčejně na 5. hodinu ranní. Od čtvrté hodiny byli jsme všichni na corsu; ani jediný z externistů koleje při tom nescházel.

Ach! Oni hezcí lidé! A oni kyrysníci a lancovníci, dragouni a husaři! Nejraději jsme měli kyrysníky. Když vycházelo slunce a jeho paprsky se lamaly na kyrysech couvali jsme oslepeni, a umlčeni, jako by celá armáda osedlaných [illegible] kolem nás táhla.

Pak za zněly [illegible] lnice a šlo se.

Z oblasti sočských bojů: Polní hlídka rakouská vyzbrojená všemi ochrannými prostředky moderního válečnictví: ocelovou přilbicí, chránicí hlavně proti kamenné tříšti a účelnou škraboškou proti záludným, smrtícím vlnám jedovatých plynů.

Z oblasti sočských bojů: Nejen utrpení, nýbrž i mnohých veselých chvil užívají naši vojáci, zejména jakmile tomu čas i místo dovoluje. Mimo sport, baví se vojsko i různými hrami a mezi nejoblíbenější náleží jistě hra v kuželky — Kuželna sanitní stanice v Gradiscuttě.

vesnice, ze které pocházejí a jak veliká byla její radost nalézala-li se tato obec jen několik mil od její domovské vísky.

Obdrželi jsme od každého pluku dva muže k ubytování; neměli jsme místa pro ně a poslali je proto do hostince, však dříve ještě než odešli, podrobila je babička malému výslechu.

Vzpomínám si, že k nám přišli jednoho dne dva, jež byli z jejího kraje. Ty nepustila. Dala jim v kuchyni najísti a sama jim donesla občerstvení.

Když jsem přišel z koleje, prohlížel jsem si oba vojáky! zdá se mi skoro, že jsem si s nimi připil.

Jeden byl veliký, druhý malý. Vzpomínám si docela jašně, že se při odchodu oči velkého zalily slzami. Zanechal doma ubohou starou ženu, a děkoval pohnutě mé babičce, jež ho připomněla na jeho drahý Beauce a na vše co doma zanechal.

Utište se jen, utište, pravila, dobrá stařenka. Vrátíte se opět a s křížem čestné legie.

Potřásal bolestně hlavou.

Nuže, až zase tudy potáhnete zpět, navštivte mne. Uschovám vám jednu láhev tohoto vína, které vám tak chutná.

Oba ubozí hoši se smáli.

Toto pozvání dalo jim na okamžik zapomenouti na hroznou její budoucnost a viděli jistě v duchu jak se vracejí, jak sedí v tomto pohostinském domě, připíjejíce sobě ku zdraví nad překonaným nebezpečím. Slíbili, že si přijdou pro darovanou onu láhev.

Kolik věru pluku jsem tehdy provázel a kolik bledých vojínů klepalo na naše vrata!

Často, přivřu-li oči, vidím ještě a vzpomínám si určitých postav a ptám se pak sebe samotna:

— Kde je asi jejich hrob? — — — — — —

Pak přicházely pluky řídčeji a kteréhosi dne táhly zpět, zmrzačeni, zranění, namáhavě silnicí se vlekoucí.

Tehdy jsme je neočekávali; neprovázeli jsme je více, tyto vysílené lidi. To nebyli již naši krásní vojáci.

Smutné toto tažení trvalo dlouhou dobu...

Jednoho dne mínila babička:

— A oni dva z Beauceronu... Víš, přece, koho myslím... snad zapomněli?

Leč jednoho večera, když se stmívalo, zaklepal vojín na naše dvéře.

Byl sám. Byl to onen malý. —

— Kamarád je mrtev, pravil vstupuje do domu.

Babička přinesla láhev.

— Ano, pravil, vypiji ji sám.

A sedě za stolem a pozvedaje číši a marně hledaje kamaráda, aby si s ním připil, vzdechl si těžce a z hluboka.

Musil jsem mu slíbit, že budu jeho starou tě-

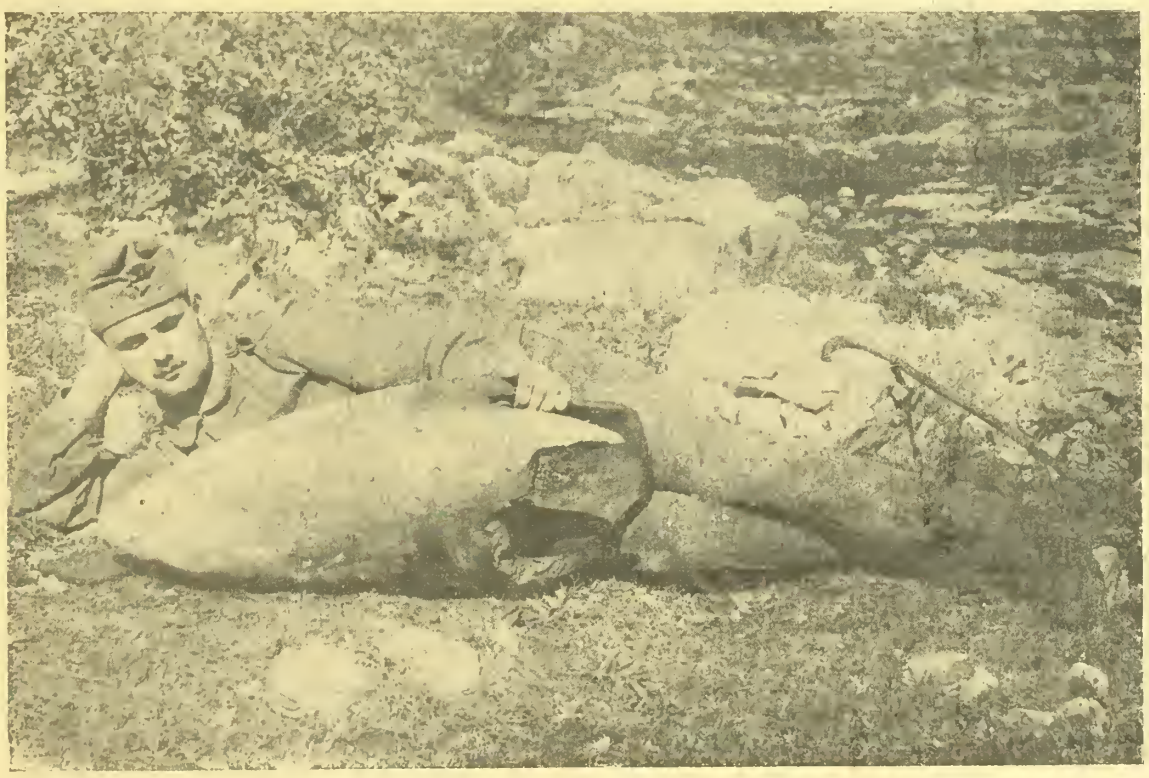

V líbém spánku vedle sebe odpočívající dva nejúhlavnější a nejzarputilejší nepřátelé: rakouský vojín a italský granát 38ti cm kalibru, ze kterého, jak pozorujeme, zbyla jen špička.

Dělová rána si nevybírá; ať živý, či mrtvý, ať kámen, zvíře, či člověk — ničeho nešetří, ba ani hrobů ať chuďasů, či boháčů. Na krásném zámku Dulno v Přímoří, zastihla a spustošila rodinnou hrobku knížat Turn-Taxisů

šit — pravil. — Raději bych ležel na jeho místě v hrobě...

Později vstoupil Chauvin, můj druh, do správní služby. Byli jsme oba malými úředníčky a naše psací stolky stály těsně při sobě v tmavé místnosti, přímo jakoby stvořené k lenošení a očekávání konce úředních hodin.

Chauvin býval vojákem a po Solferinu vrátil se do vlasti, chorý horečkou, kterou si uhnal v piemontských rýžovištích.

Proklínal svoji chorobu utěšuje se jedině tím, že si občas sedl na dlužní knihu, tehdejšího našeho nepřítele. Zle ho spořádala ta sebránka.

Chopil jsem se tohoto vojína a pevně jsem si umínil nepustiti ho dříve až mi sdělí některé pravdy. Zejména některá vznešená slova mě zajímala: sláva, vítězství, vavřín, bojovník — slova, jež se hrdě z jeho úst lynula; čekal jsem až pomine příval jeho nadšení a zamířil pak útokem na jednotlivosti. Byl jsem ochoten, totéž vypravování po dvacetkrát vyslechnouti, abych pochopil pravý jeho smysl. Aniž by toho byl pozoroval, učinil mi Chauvin nejkrásnější přiznání

Upřímně řečeno byl vlastně dětinsky naivní. Nechlubil se svými činy; známá vojenská vychloubačnost, plynula z jeho úst docela jednoduše a prostě, „přestřeloval" aniž by to byl tušil dobrák hoch, z něhož kasárna udělá nesnesitelného hlupáka.

Každý záhy seznal, že o všem uměl vypravovati nejakou episodu, že na kazdou otazku vedel odpoved. Urcite, bychom tak rekli, nerozborne vety, zaobaly jeho anekdoty o „nepremoznitelnych plucich a „hrdinnych dustojnicich, kteri byli v krvave rezi „heroismem svych vojaku zachranem.'

Dve dlouha leta slychal jsem den jak den po dve hodiny vypravovati o naiskem tazeni.

Lec nechci si snad stezovati. Chauvin doplnil moje vedomosti.

Jemu a jeho vypravováním v tmavé naší kancelari jsem vdecen za to, ze znam valku, pravou, skutecnou valku, ne onu, ze ktere nam pisalkove dejepisu vykladaji o hrdinnych cinech, nybrž valku, ktera za jasneho slunecniho dne nám na celo vyhani pot desu a strachu.

*

Vyptával jsem se Chauvina.

— A vojáci — šli do ohně radostně?

— Vojáci? Vždyť je tam hnali!... Vzpomínám si na nováčky, jez nikdy jeste nebyli v boji a kteri se primo vzpinali jako plasivi koně. Bali se. Dvakrate se dali na utek. Lec zavedli je zase zpet a kterasi baterie jich polovinu smetla a stálo to za podivanou, jak krví zbrocení a jako o slepem, vikum podobní, se vrhli na nepritele. Nepoznavali více sebe samotna, plakali vztekem, chteli zemříti.

Z toho plyne poučení, pravil jsem, abych ho dále podnítil.

Ach ano, špatné poučení zajisté! Vidíte, největší horkokrevníci jsou nejchladnokrevnějšími. Clovek musí býti spitým, má-li se dobře biti. Tu nevidí ničeho více, a útočí zuřivě jako pominutý. A oddal se úplně svým vzpomínkám.

Kteréhosi dne postavili nás asi 100 metru před víškou, nepřítelem obsazenou a nařídili nám, že se nesmíme ani pohnouti, ani stříleti. Lec padouch nepřítel zahájil čertovsky, pekelnou palbu na náš pluk. Když počali kulky říceti nám kolem uší, uhybal se každý. Viděl jsem, jak se přimáčkli břichem z zemi. Byla to potupa. Nechali nás tak státi čtvrt hodiny. Dvěma kamarádum zbělely tam vlasy.

Po chvílce pokračoval:

Ne, nemáte o tom všem tušení. V knihách je to úplně jinak vyličeno... Večer po bitvě u Solferina, ani jsme nevěděli, že jsme zvítězili. Rozšířila se zpráva, že nás nepřítel ještě všechny potluče. Ujišťuji vás, že jsme nebyli právě v nejrůžovější náladě. Když se pak za svitání troubilo k dalšímu pochodu, chvěli jsme se, obávajíce se, že se bitva rozzuří ještě dívěji. Onoho dne byli by nás jistě porazili, neboť naše síly byly vyčerpány. Tu náhle přišla zvěst: mír jest podepsán. A nyní panovalo v celém pluku nejrozpustilejší veselí. Vojáci se chápali ze ruce a tančili v kruhu, jako malá děvčata... Věřte mi, že nelhu. Byl jsem při tom. Byli jsme velmi spokojeni.

Chauvin, který pozoroval, že se usmívám, domníval se, že mu nevěřím, že by ve francouzské armádě existovala tak veliká láska k míru. Jeho nápad byl obdivuhodný.

Tázal jsem se:

A vy jste se nikdy nebál?

Ach já! odpověděl usmívaje se skromně. Byl jsem jako druzí... Nevím.. Což pak myslíte, že člověk o tom ví, je-li udatný? Každý se třese a srdce mu buší, to se nedá popříti... Kdysi mě trefila zbloudila kulka a já klesl k zemi. Zůstal jsem ležeti a uvažoval jsem o tom, že kdybych se zvedl, mohlo by mne stihnouti něco horšího.

□ □ □

OTÁZKA VALUTY.

Znehodnocení naší valuty, jež se každému jeví v denním téměř stoupání cen, zaměstnává, jak přirozeno všechny politické i hospodařské faktory. Ministrpresident Seidler a jmenovitě ministr financí svobodu pan Wimmer zmínili se ve svých, nedávných, parlamentních řečích o této otázce, bohužel nedovedli udati žádného prostředku, abychom jim mohli ještě za doby válečné čeliti vzmahajícímu se zlu. Omezení zahraničního dovozu a úsporná opatření, jakkoli jsou v této otázce velmi oprávněnými činiteli, nezabránily přes to stoupajícímu klesání a návrhy posledních dnů, aby se opatření peněz dělo pokladničními poukázkami, místo dosavadních půjček u cedulové banky — by na věci asi mnoho nezměnily. Již nyní dávají banky vládě přeplatné bankovky ve formě záloh k disposici. Tak potřeba peněz zůstává však neustále tak

Mesopotamie: Assur, hlavní město zašlé veleříše Assyrské as 20 km, již. od Mossulu, na pravém břehu Tigridu se rozkládající, před více než 3000 lety residence mocného krále Tiglatpileserse I. Dnes, pouhé trosky někdejších gygantických palácu assyrských knížat, nazývají je Arabové Kal'at Šergat.

Mesopotamie: Zvědavý rýč archeologů, od desitileti v Mesopotamii, zbytky někdejší assyrské kultury hledající, objevil mezi jiným i obrovité zdi assurského opevnění, jejichž hřeben byl tak široký, že po něm pohodlně tři vozy mohli projížděti. Praví se, že cimburí městských bašt, jichž bylo na tisíc, byla až 60 m vysoká; patnácte to poschodí moderního činžáku.

Z Mesopotamie: Karavanseraj — zájezdní hostinec — v Mossulu, největším to po Bagdadě mesopotamském městě. V pestré směsi setkávají se tuna dlouhých cestách poušti Turci, Arabové, Kurdové, Chaldejci i Armeni. Mossul tvoří obchodní poutko mezi Bagdadem, nyní Angličany obsazeným a Syrií.

K nedávnému, významnému sejití císaře Karla I. a německého mocnáře: Císař Vilém vracejíc se 29. září t. r. ze sedmihradské fronty, sešel se při projížďce haličského městečka Dziedic s J. V. císařem Karlem I. Schůzce se přikládá důležitý politický význam.

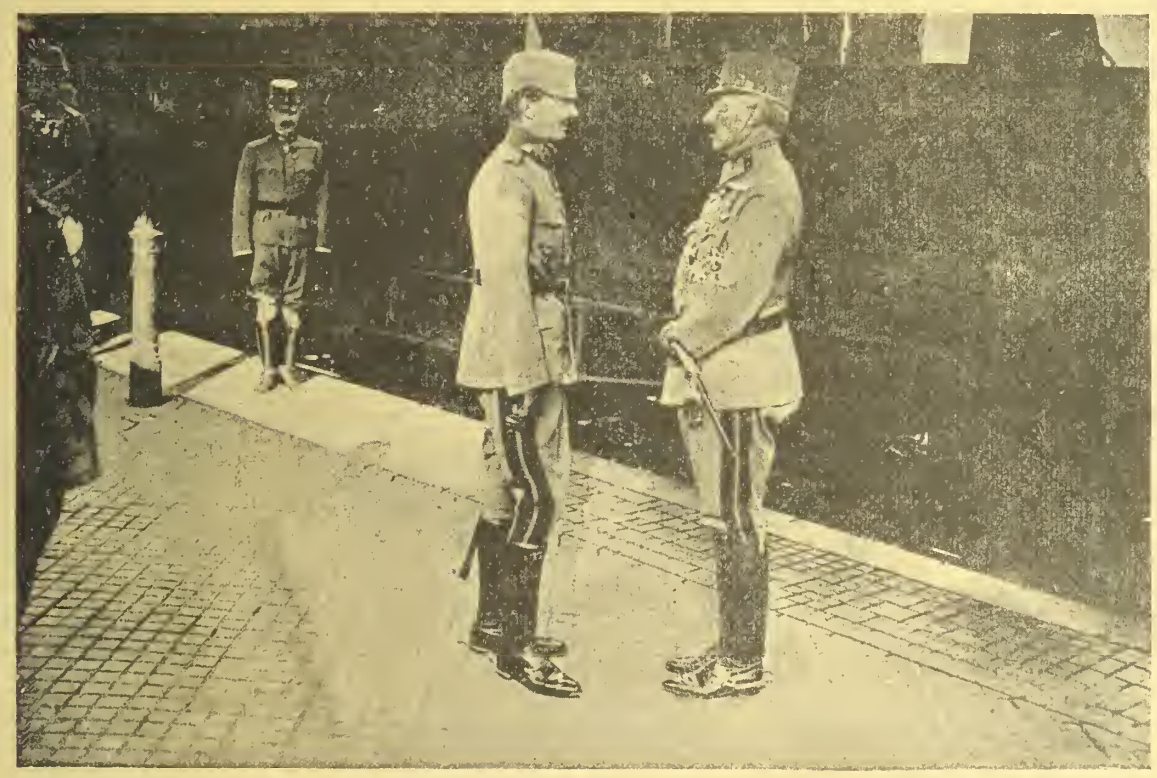

K významné schůzce mocnářů v Dziedicích: Rakouský panovník, v uniformě německého generála, rozmlouvá na peroně dziedického nádraží s císařem Vilémem v rakouské uniformě oděným.

Ze Soče: Proti úžasné spoustě aeroplanů a vzducholodi nepřátelských pracuje na Isonzu celý aparat obranný. Účelně konstruované dělo, kde horizontální i vertikální osy otáčivé, zaměřuje na blížícího se nepřátelského letce.

značnou, že tyto zálohy nestačí, nýbrž znovu a znovu zase musí apelovati na tiskárnu bankovek. Mimo vydaných daní, jež však za doby války lze ztěžka inkasovati, bylo by účinným prostředkem omeziti oběh bankovek, kdyby se vydání vojskem způsobená uhražovalo v bonech které by teprve v určitém termínu po uzavření míru byly splatnými. Tento prostředek by však beze vší pochyby narazil na nepřemožitelný odpor, jmenovitě hospodářských producentů.

Vývin poměru valutních v Rakousku-Uhersku, zajímá značnou měrou i zahraničí. Jmenovitě v Německu se touto otázkou detailně zabývají praktikové a theoretikové, při čemž padají na váhu v prvé řadě vlastní zájmy materielní. Jak známo musilo si Rakousko během války vyžádati na Německu několikrát t. zv. valutových zapůjček, jež sloužily k uhražení nákupu poživatin a válečného materiálu v Německu a částečně i v neutrální cizině. V dodatku posledního rakouského zákona finančního, objevuje se tato suma pouze pro naši polovinu říše a to jen do 30. června 1917 v okrouhlém obnosu 2 miliard marek. Pokud se týče Uher, možno říci, že jejich valutové půjčky v Německu dosáhly výše asi 1 miliardy M. K tomu se ještě druží soukromé, v krátkých termínech splatné dluhy po většině rakouských a uherských bank neb velkoprumyslových závodu, které se odhaduji na 4 miliardy. V poměru k celkovému našemu dluhu válečnému, není sice tento obnos obzvláště veliký, ale absolutně posuzováno, jest dostatečný, aby Německu, obzvláště s ohledem na brzké termíny splatební, zajistil rozhodující vliv v otázce sanace korunové naší měny.

Že podobná závislost, jednoho z nejduležitějších problému státního života neprospívá vnitřním i zahraničním otázkám národohospodářským, je více než jasno. Proto se snaží všichni političtí a národohospodářští činitelé, kteří hlásají těsné sblížení s Německem, tento kámen úrazu odstraniti, aneb aspoň zmenšiti. Za nejúčinnější prostředek považuje se v prvé řadě konsolidace našich dluhu v Německu. Aby se to však mohlo provésti, musila by se chybná politika německého bankovního světa, proti naší korunové měně od základů změniti. Odvolávajíce se totiž na přísná nařízení devisního obchodu se týkající, odpírají německé banky a směnárny větších měst, vyplatiti i sebe menší korunové obnosy. Pokud tato zásada bude převládati, najde se v Německu sotva který kupec, který by zakoupil větší rakousko-uherskou konsolidovanou zápůjčku, jež nejen v zájmu dlužníků, totiž Rakousko-Uherska, nýbrž i v zájmu Německa je nevyhnutelnou a potřebnou.

RAKOUSKÝ PARLAMENT.

Poslanecká sněmovna zahájila své podzimní zasedání ve znamení těžké vládní krise. Vláda svolala parlament a předložila mu zatímní rozpočet do konce tohoto roku a řádný rozpočet na příští správní rok spojený s předlohami úvěrními. Vláda však nemá pro zákony tyto většinu, naopak v prvých dnech zasedání stala tu silná většina proti vládě. Vedle Českého Svazu ohlásili nejostřejší oposici Jihoslované, Ukrajinci a také němečtí sociální demokraté. Stejně i Poláci na počátku zasedání vyslovili se pro oposici dokud nebudou splněny známé haličské politické a hospodářské postuláty. Situace zdála se být kritickou a hrozila vyvrcholením krise parlamentu a to tím více, ježto na krajní levici jevila se snaha rozbit parlament a nastolit opět vládu absolutismu. Nálada na německých lavicích byla podrážděna, také vzhledem k novému úspěchu slovanské většiny o aféře Buřivalově. Amnestovaný poslanec, který stojí na stanovisku že zatčením a odsouzením porušena byla jeho poslanecká imunita a že tudíž mandát jeho nepozbyl platnosti dostavil se do schůze a energii svou donutil sněmovnu, že imunitnímu výboru uložila, aby do 14 dnů rozhodl o osudu mandátů, všech amnestovaných poslanců. Situace je dnes taková, že když amnestovaní poslanci nebudou už pozvání do parlamentu, vrátí se do sněmovny po nové volbě, která pravděpodobně v brzku bude vypsána. Za těchto okolnosti řádil strašně německý radikalismus a všemi prostředky snažil se vehnati německonacionální svaz do oposice. Tyto pokusy ovšem selhaly, situace se zlepšila, vláda vyjednává s polským klubem a s jinými stranami a doufá, že podaří se ji zjednati majoritou pro nezbytné a neodkladné zákony. V plenárních schůzích sněmovny nastala z té příčiny přestávka, aby vládě poskytnuto bylo dosti času k novému jednání. Také ve výborech zaželnána hrozící krise. Rozpočtový výbor odročil své jednání o týden, aby tím vyčkal vyjasnění situace a také výbor imunitní a železniční odročil usnesení, o mandátech amnestovaných poslancu a o jazykových výnosech ministra Forstera. Snad za týden neb za 14 dní bude situace lepší a umožní rozřešení sporných otázek.

LOV NA LVY V AFRICE.

„Dříve, mnohem dříve než slunce vyšlo" tak vypravuje dr. W. S. Rainsdorf — „vypravili jsme se na lov já, muj lovec Hoey a Brownie. Jeli jsme pomalu koňmo, tu a tam se zastavujíce a krajinu bedlivě pozorujíce. Urazili jsme již pět mil a dosud jsme nespatřili ani jediného lva. Asi půl míle od nás rozkládal se malý lesík. „Zůstaňme zde" pravil Hoey „vždy jsem tu v tuto roční dobu dopadl lva." Sotva že domluvil zpozoroval on i Brownie ve vzdálenosti několika tisíc stop malý žlutý bod. Slyšel jsem jak Brownie zašeptal: „simba" (lev) a hned na to zaměřil Hoey svým dalekohledem do dálky. Pak řekl: „Výborně — je náš." Skočivše do sedla uháněli jsme dále. Domorodci nesouci pušky, pelašil za námi pěšky a záhy zůstali daleko pozadu. Nyní jsme mohli z malého návrší jasně pozorovati lva, pouhým okem. Když se vynořil z travin, seznali jsme, že je to statný samec. Bylo nutno si pospíšiti. Nebylo třeba koně pobízeti. Cítili blízkost šelmy a pádili proto jako diví. Brzy jsme byli zcela na blízku. Jel jsem asi 100 yardů za Browniem a Hoeyem. Urazili jsme půl druhé míle. Lev nás již zpozoroval. Ulehl, skočil a opět ulehl, šlehaje rhytmicky ocasem. Na koho se asi vrhne? Nebylo času na zbyt a dvěma dobře mířenými ranami jsem ho skolil. Blahopřáli jsme si vzájemně. — když v tom přiběhl jeden domorodec křič

„Simba." a skutečně, minuli jsme asi jiného lva, který se vracel do svého pelechu. Bez pochyby se nám vyhnul, když jsme jeli kolem něho — a když domorodci za námi utíkali — a pak zamířiv v jiném směru hleděl uniknouti. Snad bylo možno ho ještě dohoniti? Byl asi míli od nás vzdálen. Zkusili jsme to.

Na štěstí lev mnoho nespěchal — poněvadž ho nikdo nepronásledoval. Zdálo se však přes to, že ho před lesem nedohoníme. Jeli jsme po břehu řeky — co nejrychleji nám bylo možno. Lev pádil rovněž. Záhy byly obě strany velmi znavený. Hoey byl lvu tak blízko, že zcela dobře viděl, jak mu únavou visí jazyk z tlamy. Hoey skočil rychle s koně a vystřelil — mysle, že tím

Z činnosti rakousko-uherských polních kurátů: Katolický, polní farář, konající svoji povinnost, potěšuje na bojišti laskavými slovy raněné, zmírňuje tak, nesnesitelná často, duševní jejich muka.

šelmu donuti k zastavení. Rána trefila zadní tlapu, leč bylo jasno, že kost nezranila. Jako blesk otočil se lev a vrhl se směrem na Hoeya. Když jsem se přiblížil zpozoroval jsem ihned, že není vše v pořádku. Hoey utíkal nazpět, co mu síly stačily chtěje dostihnouti svého koně. Lev se přibližoval jen pomalu, poněvadž mu zranění překáželo. Nechápal jsem, proč Hoey prchá a nestřílí. Byl jsem vzdálen ještě asi 250 yardů a lev se neustále blížil více a více k pronásledovanému. Byl nejvyšší čas zakročiti. Pobídl jsem koně a rychle jsem se rozejel směrem k rozzuřené šelmě. Namířil jsem a spustil. Rána ho trefila a učinila neschopného k dalšímu boji. Obrátil se a hleděl zmizeti v blízkém lese. Když jsem se přiblížil k Hoeyu — seznal jsem ihned, co se stalo a proč se musil vrátiti. Zapomněl vzíti sebou náboinici a tak měl v pušce po výstřelu jen jedinou ještě ránu. Travíny byly husté a vysoké a překážely v útěku, jedinou jeho spásou bylo — očekávati lva a sraziti ho poslední ranou z největší blízkosti. Bylo skutečně třeba velmi silných nervů — očekávati lva a spolehnouti se jen na jedinou a poslední ránu své pušky.

Je zajímavo, jak lev pronásledovaný lovci koňmo — napadá svoje nepřátele. Oba lvi, jež jsme toho dne ulovili a mimo to ještě jiný, třetí, zastavili se vždy na okamžik, pak ulehli, čekajíce, připraveni jsouce ke skoku, na vyhlídnutou

Na Soči: Chrám v Gorjansku, jehož věži byl italským granátem ustřelen vršek.

obět. Hoey, který již skolil několik lvů, mi vypravoval, že lev je-li lehce zraněn aneb vůbec nezraněn raději hledí uniknouti. Lvice jsou mnohem divější než samci a rychle napadající; proto ji i nebezpečnější skoliti samici.

Zvláště v době mláďat je lvice úžasně zuřivá. Sám jsem to zakusil. Když jsem byl po prve na řece Athi, podnikli panové L. a G. na břehu dolního Jabuku lov na lvy. Kteréhosi dne spatřili lvici a zamířili k ní. Přiblížili se ji však blíže než je obyčejně radno. Náhle byl pan G. stržen s koně a záhy na to vrhlo se zvíře i na pana L. kterého udeřilo tlapou do obličeje a těžce ho zranilo. Zatím co drželo ve svých spárech svoji obět, trhajíc mu maso, vzpamatoval se pan G. a ačkoliv sám zraněn — skolil je jistou ranou k zemi. Pan L. podlehl však několik dní na to těžkým svým zraněním.

Málo kdy se stává, že lev podnikne útok z větší vzdálenosti. Jistý můj přítel, lovec prvého řádu — podnikl kdysi lov se svým přítelem nemajícím nejmenších zkušenosti. Cílem jejich byly dvě lvice nalézající se na holé vršině vzdálené asi 250 yardů. Jmenovaný můj přítel — skolil jednu z nich prvým, dobře mířeným výstřelem. Druhá lvice se však bleskurychle na ně obořila. Na prvý pohled bylo zřejmo, že šelma nežertuje.

Můj druh uchylil se za malý pahorek a vykřikl ku svému průvodci: „Nestřílejte — nestřílejte nechte ji jen přiblížiti blíže." Když se lvice přiblížila asi na sto kroků, vypalil na ni nejprve můj přítel a pak jeden z domorodců, kteří nesli pušky a náboje. Leč netrefili ji a lvice tím více rozběsnili. Přiblížila se jim asi na 10 yardů, když v tom obdržela ránu mezi oči a klesla mrtva. V poslední sekundě, bylo tím zabráněno neštěstí.

Nesmyslné jest — stříleti na lva z dálky, jak to učinili uvedení právě lovci; neboť po několika, ba dokonce po jediném výstřelu znaví se ruka střelcova a není více tak jistá, jak by bylo třeba. Ze dvaceti případů — v devatenácti — blíží se lev obyčejně pomalu ku svému nepříteli. Ponenáhlu zrychluje svůj krok a poslední yardy teprve rychle běží. Tu a tam se zastaví, aby si prohlédl svoji obět, dříve než se na ni vrhne. Domorodci, kteří usmrtili více lvů pouhým kopím, mi vyprávěli, že jich lovci — zpozorují-li, že se lev chystá k skoku, zůstanou nehybně na místě státi. Jediné knutí — znamenalo by smrt, neboť jakmile člověk klidně stojí — lev se zarazí byť by i byl zraněn. Zalekne se, abychom tak řekli — klidu. V onom okamžiku mu pak vráží kopí do těla. Vypravování, že lev sám bez důvodů se vrhá na svoji oběť jakmile jí jen — i z velké dálavy uhlídá — jsou právě tak věrohodná jako povídky o slonech a nosorožcích. Vyrušen výstřelem, běží po sluchu a často se ovšem stane, že přímo, abychom tak řekli vrazí nosem do lovce. Běží ale jen proto, aby seznal příčinu hluku a ne snad, aby se vrhl ihned na lovce.

Kteréhosi misionáře — překvapili tímto způsobem tři exempláře lví: samec a dvě lvice. Měl mimo dva náboje v pušce ještě malou pistoli při sobě. Missionář zůstal klidně státi jako socha, a lvice se mu přiblížila až na 10 kroků, ale pak zařvala a — vzdálila se. Podobně i druhá lvice. To se opakovalo čtyřikráte po sobě. Konečně se přiblížil lev tak blízko, že kněz byl přesvědčen, že odbila jeho poslední hodinka. Missionář proto naň vypálil z pistole — při čemž mu vyrazil přední tesák. Rána byla tak mocná, že se lev svalil, leč záhy se vzpamatoval — zaržál mocně a vzdálil se i svými družkami.

* * *

PERSEKUCE V ČECHÁCH.

V prvé schůzi parlamentu ujal se slova posl. Němec, který ostře charakterisoval prohlášení ministerského předsedy, který mluvil o všem možném, jen ne o tom, čeho je třeba nejvíce. Neřekl ničeho o cestě k míru, velmi málo mluvil o výživě a otázce sociální, ale nemluvil vůbec o státním právu českého národa. Čeští sociální demokraté stojí neochvějně na prohlášení z 30. května. Můžete nás pronásledovati jak chcete, od požadavků v tomto prohlášení obsažených neupustíme. Německy pokračuje praví: čeští so-

...a odpočinutí věčné dejž mu ó...
Válka, která zachvívá každou živou bytostí lidskou, nepopřává ani mrtvým klidného odpočinku. Dělovou ranou italskou spustošený hrob hřbitova ve Vogersku.

ciální demokraté žádají změnu Rakouska ve spolkový stát národnostní, povolání všech odsouzených a amnestovaných poslanců do parlamentu, vypsání voleb na mandáty uprázdněné smrtí poslanců. Připomíná persekuci národa českého během války a praví, že procesy s českými poslanci zůstanou nesmazatelnou skvrnou na tomto státu, ježto se dokázalo, že obvinění proti nim za vlasy byla přitahována. Český národ vedl těžký boj s vojenským absolutismem a byl v boji tomto úplně osamocen. Němci nepřišli nám v něm na pomoc. Nikde však nebylo stopy po organisované velezradě, z níž nás obviňovali. Nejhůře však pronásledováno bylo české dělnic

tvo, dělníci byli na léta zavíráni jedině proto, že prohlásili, že mají hlad a žádali větší plat. Továrny byly proměněny v donucovací pracovny. V další části své řeči zabýval se posl. Němec mezinárodními otázkami zejména naším poměrem k Německu, o němž pravil, že to není přátelství nezištné a nesmí se naň tuze spoléhati. Žádá odstranění tajné diplomacie a demokratisaci zahraniční politiky. Vítal mírový krok papežův, který jim napravuje velkou vinu, jíž katolicismus má na válce. V boji o mír přijmeme rádi každou pomoc. Zdůrazňuje potřebu míru, k jehož co nejrychlejšímu uzavření nutí už otázka výživy a jiné naléhavé otázky hospodářské. Při uzavírání míru musí spolupůsobiti parlament.

□ □ □

VŠENĚMECKÁ AGITACE PROTI MÍRU.

Všeněmecká protimírová agitace každým dnem vzrůstá. Nestačí již tisk, nestačí schůze. Najatí kočovní kazatelé putují od místa k místu a zuří většině říšského sněmu za její mírovou resoluci. Nejzuřivěji pracuje poslanec pruské sněmovny Traub, který se zvláštním zájmem štve proti stranám většiny. Jak sděluje „Tageblatt", bude tento poslanec vlastním voličstvem vyzván aby ihned složil poslanecký mandát, poněvadž svým jednáním octl se v rozporu s pokrokovými voliči, kteří nemohou strpěti, aby pokrokový poslanec štval proti pokrokové straně. Všeněmecká D. Tageszeittung jásavě a slavnostně zaznamenala letecké útoky na Londýn. Napsala o nich: Opětovné letecké útoky na anglické pobřeží a na Londýn, oznámené v těchto dnech, jsou blahodárnou kompensací k německé odpovědi na mírovou notu papeže a my nemůžeme si ani představit radostnější průvod hudební k ní a k tomu hlubokomyslnému výkladu o míru dorozuměním na podkladě statu quo. Končíme upřímným přáním, aby německé letecké útoky proti Anglii zůstaly známkou toho, jakým způsobem se rozvine vyrovnání a doroznmění, z nichž vzejde příští mír. „Vorwärts" k tomu připsal: Kdyby některý anglický lord a novinář označil výbuchy leteckých pum, jež by usmrtily německé ženy a děti, jako blahodárné kompensace a radostnou průvodní hudbu, jistě by D. Tageszeittung pro takové surové smýšlení pohnala k zodpovědnosti celý anglický národ. „Pro mír dorozuměním pořádají nyní schůze a tábory sociální demokraté. Ve všech větších městech Německa a průmyslových místech pořádají sociálně-demokratičtí poslanci projevy, aby čelili všeněmecké agitaci. — Podobné mírové schůze konaly se už v Hamburku, ve Frankfurtě, Karlsruhe atd.

□ □ □

Moderní vymoženosti ve válce: Přístroj, který dodává vzduch minovým zákopníkům při obtížných jejich podzemních pracech.

RUSKÝ ZAHRANIČNÍ MINISTR O SITUACI.

Ministr zahraničních věcí Tereščenko přijal zástupce tisku, před nimiž podal toto prohlášení: Odpovědi německé a rakousko-uherské vlády na notu papežovu dokazují, že naši nepřátelé trvají na svém zdráhání, učiniti nějaký upřímný krok k míru. Obě noty opakují pokrytecky zastaralé ujišťování o mírumilovnosti ústředních mocností a jejich ochotě, přijmouti zásadu obmezení zbrojení, ale nečiní nejmenší narážky na základy příštího míru. Několik výrazů v notách nasvědčuje dokonce tomu, že německá vláda v rozporu se známou resoluci říšského sněmu se nezřekla německého míru, který špatně souhlasí se zásadami práva a spravedlnosti, a že Německo považuje jisté sporné otázky za definitivně rozřešené. Jiný pocit, jejž německá nota budí, jest, že berlínská vláda chce připustiti vyjednávání jen na základě tak zvané válečné mapy, t. j., že bude chtíti podržeti všechna dobytá území, vyjímaje snad jednotlivá parcielní navrácení, které by přiznala mírová konference sama. Ani rakousko-uherská nota nepřináší žádného vyjasnění situace. Vedle společných válečných cílů, jež spojenecké demokracie sledují a které byly jasně formulovány v odpovědi presidenta Wilsona na papežovu notu, oznámilo obnovené Rusko před časem zásady za něž bojuje ruský národ. Na to vše nepodává Německo žádného otevřeného upřímného prohlášení, nýbrž pokračuje stále v záhadné hře, hlásajíc zasadu, že násilí má přednost před právem a vyčkává jen okamžiku, kdy bude moci konsulovati to, čeho násilím dobyto. Ministr promlouval pak o posledním jednání Německa v otázce polské, jmenovitě o císařském vlastnoručním listu generálnímu guvernérovi varšavskému a o novém správním statutu pro Polsko, v němž spatřuje řečník povolnost vůči Polákům, jež však vyplývá ze slabosti Německa a neuspokojí Poláky. Ministr konečně projevuje nadějí, že povšechná politika Ruska od nynějška nebude již politikou parády, jež přišla Rusku draho. Poslední měsíce pravil, byly vskutku ovládány myšlenkou míru, avšak ve skutečnosti jsme toliko vytvořili podmínky, jež prodlužují válku. Snažili jsme se zmenšiti počet obětí, vskutku však rozmnožili jsme proléváni krve ještě hrůzněji, zasazovali jsme se o demokratický mír, vskutku však jsme na nové proklamovali triumf imperialismu německého. Taková nedorozumění jsou nepřípustná. Abychom ukončili válku podle zásad vládou oznámených, jest nutno, aby se sjednotili všechny živoucí síly země, aby umožnily vládě uskutečniti politiku veskrze národní.

Pokud Tereščenko, který jak známo zatím už podal demisi. Jak bude mluviti jeho nástupce, je otázkou.

■ □ □

Vojáci vynášejí svého kamaráda, který nalezen byl v podkopané jámě, naplněné plyny v bezvědomí. Mužstvo je vyzbrojeno aparáty kyslíkovými

TEĎ PŘIJDE TAKÉ NA ŠVÉDSKO.

Švédské volby do sněmovny, které se konaly během měsíce září, jsou nyní skončeny. Dály se za situace, vzhledem na poměry zahraniční velmi napjaté a již z toho důvodu je výsledek jejich velmi důležitý. Všeobecný výsledek voleb přinesl značný úbytek straně konservativní a posílil stranu socialistickou. Dle korespondence Behrmanovy v říšskoněmeckých listech, sestává nová švédská sněmovna ze 70 poslanců pravice (konservativců, kteří měli dříve 86 mandátů), z 62 liberálu (dříve 57) a 98 socialistů (dříve 87), z čehož na socialisty levice připadá 12 mandátů. Socialisté získali celkem 11 mandátu, liberálové 5, kdežto konservativci 16 mandátů ztratili. Za těchto okolnosti množí se zprávy, že ve Švédsku přijde k veslu nová vláda, ve které Branting bude hrát rozhodující roli. Situaci dobře charakterisoval londýnský časopis „Truth", který s nadpisem „Teď dojde na Švédsko", napsal: Švédskému králi a jeho klice dlužno postaviti před oči osud krále Konstantina a cara Mikuláše, kteří jsou mezi nezaměstnanou organisací králů Socialista Branting bude hráti úlohu Venizelovu.

□ □ □

MNOHOŽENSTVÍ PO VÁLCE.

Anglické a francouzské listy zabývají se velmi vážně otázkou, zdali by po válce světové vzhledem k tomu, že veliký počet žen nebude se moci pro nedostatek mužů provdati, nebylo záhodno zavésti zákonem dovolené mnohoženství a to po několik let po uzavření míru a až do doby, kdy úbytek mužů, válkou povstalý bude vyrovnán. Tento návrh není nikterak nový, neboť po třicetileté válce bylo již mnohoženství jako nouzový prostředek proti hrozícímu vylidnění skutečně zákonem zavedeno v Německu. Obyvatelstvo německé říše, které r. 1618 činilo asi 18 milionů duší, kleslo v roce 1648 na necelé 4 miliony duší. Světská vrchnost tehdy vydala proto nařízení, jímž pro výsostní zájem státní se dovolovalo, ba dokonce nařizovalo mnohoženství. Papež toto výjimečné opatření tehdy schválil. Nařízení Ferdinanda III. ze dne 14. února 1650 výslovně prohlašuje, že všechny mužské osoby během příštích 10 let smějí se oženiti s 2 ženami, aby mužstvo, zkosené mečem, nemocemi a hladem, bylo opět nahraženo." Od r. 1650 do 1660 vládlo tedy v německé říši přechodně zákonité mnohoženství.

□ □ □

Po plynovém útoku odstraňují naši vojáci jedovaté plyny ze zákopů, ke kterémuž účelu mají zvláštní stroje.

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Kupuješ-li čeho ti netřeba — budeš pravděpodobně brzy prodávati to, čeho ti **třeba**.

Pyramidu Cheobsovu, stavělo asi 100.000 lidí a sice kolem 30ti let.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 27. září. Na ruské frontě v okolí východně Radauce oživl občas nepřátelský dělostřelecký oheň. — Italské bojiště: U vojenské skupiny šlechtice Boroeviče byli našimi letci a obrannými děly sestřeleny 3 nepřátelské aeroplány. V území Tonale dospěla naše horská hlídka za nepřátelskou frontu, zničila tu dvě stanice lanové dráhy, několik skladišť a vrátila se se zajatci a bez vlastních ztrát. — Jihovýchodní bojiště: Žádné větší boje. Západní bojiště: Bitva ve Flandrech zuřila včera od časného rána až dlouho do noci nepřerušeně; v menších bojích pokračovala až do rána. Opět vzdorovala osvědčená čtvrtá armáda britskému náporu; vojsko všech německých žup má účast na úspěchu dne, který nepříteli přinesl ještě menší zisk půdy než dne 20. t. m. Bubnová palba neslýchané moci zahájila útok. Za stěnou kouře a prachu vyrazila anglická pěchota mezi Mangelaere a Hollebeke k útoku, provázena pancéřovými vozy. Nepřítel, útočící opětně po obou stranách Langemarcku, byl po každé naší palbou nebo v bajonetovém boji odražen. V okolí východně St. Julien až k silnici Menin-Ypry podařilo se Angličanům proniknouti až 1 kilometr hluboko do našeho obranného pásma, ve kterém se pak celý den odehrávaly rozhořčené, střídavé boje. Přeložením své dělostřelecké hromadné činnosti pokoušel se nepřítel mařiti postup a zasahování našich záloh. Železná vůle našich pluků proklestila si však cestu ohněm; nepřítel byl v čerstvém náporu na mnoha místech odražen. Zvlášť tvrdošíjně bylo bojováno na silnicích, vybíhajících ze Zonnebeke na západ a večer o Gheluvelt. Vesnice zůstala v naší moci. Dále na jih, až ke kanálu Commines-Ypry shroutily se dělostřelecké útoky bez výsledku a s těžkými ztrátami; neotřásly pevnost naší obrany. Na ostatních úsecích flanderské fronty a v Artois stupňovala se jen přechodně dělostřelecká činnost. Bombardování Ostende v noci vyžadovalo si kromě škod na budovách také lidské životy.

2ne 29. září Východní a albánské bojiště: Nezměněno. Italské bojiště: Na severním svahu hory Sv. Gabriela oživla značně bitevní činnost. Na Chiese v Judikariích byli útočící Italové zahnáni našimi zajišťovacími vojsky. Na flanderském pobřeží a mezi Houthoulsterským lesem a Lysem, měnila se střídavě síla bitevní činnosti dělostřelectev. Po prudké dělostřelecké palbě ve večerních hodinách východně Yprů následovaly anglické dílčí útoky ponze u Zonnebeke. Byly odraženy. Na cestě Ypry-Passchendaele byl nepřítel zahnán z linie jam, které tam dosud držel. Severovýchodně od Soissonsu a před Verdunem sesílil občas značně střelecký boj. Na Mose zůstal živý také v noci. Několik bojů v předpolí, jež vedly naše útočné oddíly do francouzskych posic, měly plný úspěch.

Dne 30. září. Východní a albánské bojiště: Nezměněno. Italské bojiště: Jižní část náhorní roviny Banšica-Svatý Duch a hora Sv. Gabriela byly včera opět jevištěm rozhořčených bojů. Italové nikde nepronikli. Západní bojiště: Za nepříznivého výhledu byla bitevní činnost u všech armád nepatrnější než v předešlých dnech. Ve Flandřích byl dělostřelecký boj silný na pobřeží a večer od pobřeží až k průplavu Commines-Ypry. Výpady, podnikané anglickými oddíly, byly na několika místech odraženy. — Před Verdunem byla bitevní činnost mírná, nehledě k přechodnému stupňování palby. Naši letci napadli poznovu doky a sýpky v Londýně, jakož i Ramsgate, Sheerness, Margate. Účinek pum bylo lze seznati podle požárů. Létadla se vrátila vesměs bez pohromy. — Císař Karel měl v Dědicích v Haliči schůzku s císařem Vilémem.

Dne 1. října. Italské bojiště: Na sočské frontě ochably útoky italské pěchoty. U Podlaky, na planině banšické byl nepřátelský útok v zárodku potlačen. Dělostřelecké boje trvají v obvodu hory Sv. Gabriela a severovýchodně od ní nezmenšeně prudce. U voj. skupiny gen. maršála svob. pána Conráda žádné zvláštní útoky. Ve Flandrech byl dělostřelecký boj na pobřeží a v oblouku ypernském v poledne silný. Podél Aisny severovýchodně od Reneše a v Campagni ožila dělostřelecká činnost spojená většinou s výzvědnými boji, které nám vynesly zajatce. Před Verdunem pohybovala se bitevní činnost v mírných mezích. Naši letci vrhali opět na vojenské stavby a skladiště uvnitř Londýna pumy. Jiná létadla napadla účinně Margate a Dower.

Dne 2. října. Na našich frontách nic důležitějšího. Ve Flandrech a u Verdunu silné dělostřelecké boje a dílčí útoky pěchoty. Silná letecká činnost. Němci napadli Dunkirchen, kteréžto město tři dny v plamenech, dále Londýn, Margatu, Sheerness. Francouzi v odvetu házeli pumy na Stuttgart, Koblenz, Trier, Frankfurt a jiná německá města.

□ □ □

SMĚS.

Deschanel o mírových podmínkách. Národní liga francouzská pro právo a svobodu s Deschanelem jako předsedou prohlašuje, že právo národa jen tehdy zvítězí, když podmínky o obnově, odškodnění a zárukách budou nepřítelem přijaty. Jinak by neby mír nic jiného než příměří, které by připravovalo ještě horší válku. Hanebný mír nemůže býti trvalý, jelikož by znamenal hospodářskou hohromu, pod kterou by trpěli těžce hlavně dělníci a rolnictvo.

Nová ruská ofensiva? Z Ruska přicházejí zas již zprávy, že Kerenský připravuje novou ofensivu.

Baron Trnka doživotním členem panské sněmovny. Jak se sděluje, byl bývalý ministr veřejných prací ing. Trnka bar. z Laberonu jmenován doživotním členem panské sněmovny. Tím obsazeno opětně místo po nedávno zesnulém pairovi Řivnáčovi.

Nové stěhování Germánů v oblasti českých zemí? „Prager Tagblatt" ve sněmovním referátu přináší tento odstavec z Wolfovy řeči: Obyvatelstvo pohraničních hor trpí hrozně hladem; až uhodí mrazy nemohu za nic ručiti. Obyvatelstvo tamní sestoupí do českého území a vezme Čechům bílou mouku, z které si pečou buchty.

Rozšiřování profilu prokopané miny. Podkopávání pevnostních hradeb nepřátelských, prováděli již švédští vojevůdcové za války třicetileté. Za války našich dnů podrývají se posice nepřátelské a nezřídka se stává, že se oba protivníci pod zemí setkají, či jedna „mina" druhou podkope. Krtčí tento system válčení vyžaduje tudíž nejen značné obratnosti, nýbrž i vybroušené opatrnosti a odvahy.

V terénu měkkém, písečnatém, čl hlínitém provádí se podzemní mina ručně krompačem, rýčem a lopatou. Vedení miny zeminou tvrdou, skalnatou , naráží však na značné překážky, jež možno jen pomocí účelných strojů vrtacích překonati.

Přípravy ke čtvrtému zimnímu tažení. Vojenský výbor francouzského senátu jednal za předsednictví Clemenceaua o přípravách pro čtvrté zimní tažení. Cherou podal zprávu o zásobování a zdůrazňoval nutnost největší spořivosti obilím, ježto žeň letošní byla nepříznivá. Vláda prý co nejdříve podá výboru v té příčině prohlášení.

Palestina. Na mimořádné schůzi Svazu anglických sionistů podal předseda dr. Weizmann toto prohlášení: Zatímní stav, kterého lze dosáhnouti válkou, jest ten, že by Palestýna byla pod správou tak mocného a spravedlivého státu, jako jest Velká Britanie. Správa takové moci učiní Židy schopnými samosprávy, které zasluhují. Jsem zmocněn prohlásiti, že anglická vláda jest ochotna přijmout naše plány. Pokud se týče posvátných míst, budou Židé šetřiti citů všech náboženských skupin a sekt. S nejvyšších míst katolické církve se prohlásilo, že by se založení židovského státu v Palestýně radostné pozdravilo.

Německo se stále ještě ničemu nenaučilo. Lord Milner měl na politické schůzi řeč, ve které prohlásil, že poslední projev Tirpitzův ukazuje, že se Německo stále ještě ničemu nenaučilo. Dokud v Německu budou takoví lidé nemůže s nimi býti řeči o míru.

Židé v armádě. Mezi spisy, došlými poslanecké sněmovně, je také odpověď ministra zemědělství na dotaz poslance Vitose, v němž vytknuto bylo protěžování židů v armádě. Ministr odpovídá, že vojenské správě není o vytknuto bylo protěžování židů v armádě, ničeho známo. Zákonná ustanovení o branné povinnosti provádí se vůči všem občanům stejně. Že tu a tam dochází k podvodnému sproštění, k odvolání z fronty a osvobození od vojenské služby, nelze popírati. Vojenská správa však každý případ bezohledně stíhá. Příčinu, proč malé procento haličských židů možno nalézti ve střeleckých zákopech, třeba hledati v nepatrné schopnosti těchto lidí, což i při mírových odvodech se projevovalo.

Nucený návrat haličských uprchlíků. V těchto dnech vyšel ministerský výnos, dle něhož všichni obyvatelé z Haliče, jichž návrat není již nemožný, musí se vrátit do svých bývalých bydlišť. Počínaje 12. říjnem, bude jim zastavena státu podpora a neodeberou-li se do svých bydlišť dobrovolně, budou tam dopraveni.

Dernburg proti vlastenecké straně. V revui „Deutsch Politik" obrací se bývalý státní sekretář Dernburg proti nové vlastenecké straně. Protože prý Wilson chce demokracii, přichází reakce a říká zatvrzele nikoliv a zaplavuje Německo loyálními projevy. Tím povstává dojem, že německý národ nemá být tázán na svou vůli.

Letecká odveta Angličanů. „Daily Chronikle oznamuje: z anglické strany zahájí se velký letecký útok proti německým městům za odvetu německých leteckých útoků na Anglii.

Zákon proti lichvářům v Německu. Hlavní výbor německého říšského sněmu přijal návrh centra opětovně a důrazně požádati říšského kancléře, aby předložil říšskému sněmu urychleně návrh zákona, jenž by bojoval proti lichvářům válečným všeho druhu a obzvláště předpisoval odebrání získaného vylichvařeného majetku ve všech směrech.

Kubelík se usadil trvale ve Vídni. Jan Kubelík zakoupil si ve Vídni velký dům a trvale se zde usadil. Svůj statek uherský prodal a opustil. Chce tady věnovati se výhradně umění svému jak skladatelskému, tak reprodukčnímu. Dvě jeho dcery navštěvují vídeňskou konservatoř jedna odíl houslový, druhá klavíru.

Americk cena na hlavu císaře Viléma. Francouzský

tisk, mezi jinými listy „Le Journal oznamuje, že občané Mulvane v Kansasu vypsali odměnu 5 milionů franků na zavraždění císaře Viléma. Američné od svého vstupu do války přivlastnili si obdivuhodným způsobem bitevní methody „kulturních moci". Počestní občané Mulvane jsou učenlivými žáky čtenářů a redaktorů anglického listu John Bull, který 4. listopadu rovněž uveřejnil detailní plán k zavraždění německého císaře Viléma I. Hohenzollernského.

Let z Turina do Londýna. Italské listy píší nadšeně o letu setníka Laureatiho do Londýna jako o triumfu italského národního průmyslu. Létadlo odpovídalo ve všem vojenským předpisům a bylo ve všech částech italským výrobkem. Laureati přistál beze vší škody po sedmihodinném letu poblíž Londýna. Přinesl pozdravný list italských průmyslníků králi Jiřímu, anglickým ministrům a vojínům. Laureati patří k italským letcům a před několika týdny letěl bez zastávky z Turina do Neapole a zpět.

*

Ohromný vodovod, vede nyní Apulii. Vodovod je 212 km dlouhý a přivádí vodu až z pramenů della Sanita u Coposele. Jižní provincie Italie, které zejména za letních měsíců trpěly nedostatkem pitné vody, budou míti nyní vody přehojnost. Tři kraje mající na 2 miliony duší mohou počítati na denní spotřebu pro jednoho člověka 100 litrů. Krom toho bude možno upotřebiti 275 milionů litrů vody k jiným účelům. Vodovod, který zásobuje vodou Nový York a který byl dosud největší jest téměř o polovinu menší než apulský, jehož cena činí 125 mil lir. á

Jablko za 336 K. Z úrody hospodářské školy v Herefordshireu prodáno bylo jedinné jablko za cenu 336 K. Jablko mělo objem 32 cm, výška jeho obnášela 12 a půl cm a vážilo 765 gr. Cena získána byla dražbou, která se konala ve prospěch nemocnice Charing Cross v Londýně.

Lidský vlas. Je podivuhodno, že vlas chlapců roste o polovinu pomaleji než vlas děvčátek. Od 21tého do 24 tého roku roste vlas muže nejrychleji. K vzrůstu délky vlasu 10 milimetrů, je třeba 20 neděl a jeho trvání jest 100 až 150 dnů.

Žena s 15ti muži. Nedávno žádala jistá žena v Nebrasce o rozvod; shledalo se, že měla dosud 15 mužů, z nichž 6 jich bylo ještě na živu. Při výslechu, používala zvláštního seznamu jmen svých mužů, poněvadž, jak pravila, se na všechny dobře již nepamatuje.

Zacházení s knihou. V lože se nemá čísti; listy knihy nemají se překládati; listy knihy nemají se sliniti, rovněž se nemají listy knihy prstem rozřezávati; na knize nemá se psáti ani nad ni kouřiti; více knih v jednu vázati není pěkné, ani účelné. A hlavně pokud se týče knih — nepůjčovati je.

Ohromné zrcadlo. Hotel Savoy v Novém Yorku může se pochlubiti, že má největší zrcadlo světa. Zrcadlo je čtvercem o straně dlouhé 4 m a je tlusté 2 cm. Je zhotoveno z 5 druhů skla a lito v Paříži ve sklárně St. Gabiona a převeženo do Ameriky, parolodí „Friesland".

Lékařské dovolení k ženitbě. Ve státě Indiana panuje zákon, že všichni muži vstupující ve stav manželský, musí se vykázati lékařským vysvědčením, že nemají nemocí, jež by mohly poškoditi potomstvo.

Prsten španělské královny. Španělská královna Vi-

Mezi nejstarší způsoby bojování náleží i prokopávání se pod posice nepřátelské, pomoci zvláštních štol, francouzský „les mines" zvaných, které dospěvši pod svůj cíl, naplní se prachem a vyhodí se do povětří.

Obrázek náš znázorňuje „mineura" při práci.

ktorie, jak sděluji některé francouzské listy, umínila si nositi prsten velmi nešťastného původu. Je to prsten, který daroval král Alfons XII. svoji prvé choti Mercedes, která jak známo, záhy zemřela. Po její smrti daroval král zmíněný prsten své babičce Kristině. Za nedlouho na to zemřela i ona. Pak začla infantka del Pilar, sestra králova, nositi onen prsten, leč několik dnů na to rovněž zemřela. Prsten pak připadl zpět králi, který ho na to daroval sestře svoji prvé choti. Tři měsíce později však i ona zemřela. Od oné doby nalézá se prsten v královské klenotnici nedotknut. Nikdo se nemůže odvážiti nositi na prstě tento prsten smrt donášející. Nynější královna Viktorie, rozhodla však, že ho bude nositi. Vysmívá se pověře a myslí, že „serie mrtvých" jež moci prstenu podlehli, jest již dávno u konce.

Jak se kouří jinde. V Manile, hlavním to městě souostroví Filipín, ležícím na jihových. pobřeží asijském, jest kouření přímo společenským požadavkem a kouří tam, abychom tak řekli přímo nemluvňata i kojenci. Často se stává, že potkáváme na procházce celou rodinu: otce, matku a děti, které se sotva batolí kouřící labužnický a zvolna se procházející. (Páni bráci, aj — to by bylo něco, něco...)

Pro fajfkáře. Nejdražší dýmku ma perský šach, kterou podědil od svého strýce a ten opět od svého děda. Z této t. zv. „služební dýmky", kouří se jen při důležitých státních poradách a slavnostech. Je vykládaná rubíny a démanty a má cenu asi 2 a půl miliónů K. Když z ní šach nekouří je uschována ve skleněné skříni, kde ji hlídá vysoce postavený dvořanín.

*

Orchestr Národního divadla pražského do Vídně. Na pozvání vídeňské Jednoty „Máj" přijede v neděli dne 14. října úplný orchestr Národního divadla pražského (80 hudebníků) do Vídně, aby za řízení skladatele a šefa opery král. zemského Nár. divadla v Praze Karla Kovařovice sehrál cyklus symfonických básní od Bedř. Smetany „Má vlast": I. Vyšehrad, II. Vltava, III. Šárka, IV. Z českých luhů a hájů, V. Tábor, VI. Blaník. Koncert bude pořádán v největší a nejkrásnější koncertní dvoraně vídeňské, v Konzerthause, II., Lothringerstrasse 20, která pojme 2000 posluchačů. Koncert bude opravdovým kulturním svátkem vídeňských Čechů a dojista „Má vlast" ještě větší měrou uchvátí posluchače, než tomu bylo v předcházejících koncertech orchestru Národního divadla v městech českých a moravských. Zájem o tento koncert je neobyčejný a není pochyby, že již předem budou všechny vstupenky rozebrány. I z Moravy, Dol. a Hor. Rakous, jakož i z uherského Slovenska jsou vstupenky objednávány. Hlavní předprodej vstupenek je v sekretariátě „Máje", Vídeň, V. Margaretenplatz 7, I. patro.

Tajemství černé věže.

„Nespatřil jste u něho žádnou zlatou minci?"

„To ne, ale pozoroval jsem, když je v dobré náladě, kterak si hraje v kapse s drobnými mincemi. Je-li to zlato, nebo stříbro nedalo se zjistiti."

„Dobrá. A teď vám kladu na srdce, abyste ho stále měl na zřeteli. Dávejte dobrý pozor, jak žije, co dělá, s jakými lidmi obcuje."

Doktor Wolff odzvonil.

„A nyní prosím vás pane doktore, abyste mi prozkoumal zbytky tekutiny, kterou objevil jsem nahoře v černé věži v šálcích."

Doktor Werner udělal vážný obličej. Máte snad podezření..."

Oba muži umlkli. Něco je tísnilo...

Pak doktor Wolff přerušil mlčení.

„Při snídani jsem se dověděl, že služebníci spatřili v noci modré světlo v černé věži a že jsou proto opět velice rozrušeni."

„Jen jestli nebude nápadne, že poprve objevilo se modré světlo v nepřítomnosti zámeckých pánů?" podotkl doktor Werner.

„Jak to?"

„Protože v černé věži strašilo vždycky jen když baron Hanuš Rottenhall dlel na zámku. Rozumíte mi?"

„Rozumím!"

V tom vstoupila do světnice stará hospodyně Brigitta.

„Pane doktore, venku čeká Petr Carloni. Chce s vámi mluviti."

„Pak nebudu vyrušovati" — podotkl doktor Wolff.

„Naopak jen zůstaňte. Snad Carloni přinesl některé zprávy, které i vás budou zajímati."

V tom vstoupil Petr a spatřiv doktora Wolffa pravil:

„Jaká to náhoda, že se s vámi zde setkávám — beztak jsem vás chtěl vyhledati a pohovořiti si s vámi. Jde mi totiž o účastenství na vašem pátrání pane komisaři."

„Vám pane Carloni a jakým způsobem?"

„Pane komisaři, v našem okolí potlouká se spousta cikánů a tu bych chtěl jako starý cikán pátrati v jejich řadách. Myslím, že u nich bychom se mohli něco dověděti; zejména mě by se to snad spíše podařilo, neboť k cikánu má cikán větší důvěru, než k úřadům a k četníkům."

„Dobrá učiníme pokus s vašimi cigány."

KAPITOLA XV.

Rozbitý příbor.

Malá služka Běta přiběhla plačíc k Loře.

„Co se stalo Běto?"

„Milostivá slečno — stará Mara mě zabije až se vrátí. Rozbila jsem cukřenku a dva čajové šálky. K tomu jsou to její vlastní věci."

„Snad se to dá spravit" — pravila Lora. — „Ukažte."

Děvče podalo Loře několik porcelánových kousků.

Lora se podívala.

Kusy ukazovaly týž vzorek, jako šálek, který Wolff přinesl dříve z černé věže.

Mlčela však, protože nechtěla se tázati dříve, než promluvil komisař. Podotkla jen:

„Jak se to stalo?"

„Dnes bylo velké čistění a tu mi stará Běta říkala, abych uklidila také pokoj, který obývala Mara. Když jsem tak při práci pohnula skříní, spadly tyto dva kusy porcelánu a rozbily se, Ostatnímu porcelánu se nic nestalo. Co mám teď dělat."

„Jděte po své práci. Smluvím se už s Bětou."

„Zaplať pán bůh" — pravilo děvče a chtělo Loře políbiti ruku, leč Lora nenechala k tomu dojít a odešla.

V poledne chěla Lora upozorniti komisaře, že má pro něho novou zprávu, leč Wolff se nedostavil. A když se ptala sluhy po jeho pobytu dověděla se, že Wolff dnes vůbec nepřišel domů. Musela tedy čekati až do večera, pak ale šla rovnou do knihovny.

„Tohle dnes naše děvče rozbilo" — pravila hned ve dveřích a ukazovala mu střepy.

Wolff vyskočil.

„Kde byly ty věci?"

„V pokoji, který obývá Mara."

„V rozbitém stavu?"

„Ne, děvče šálek rozbilo a přišlo mi to říci."

„Ano. Sama jsem se šla ihned podívati, protože měla jsem k tomu záminku. Je tam dosti velká a těžká porcelánová deska s rozbitými 10 tácky.

„To byl tedy příbor pro 12 osob a komu náležel."

„Maře."

„Víte to zcela jistě."

„Řeklo mi to děvče."

„Teď bychom měli alespoň nitku, slabou nitku ve svých rukou."

„Vy myslíte..."

„Mara to přece byla, která nesla do černé věže čaj, vašemu otci. A podivné je při tom, že nenesla čaj v příboru, který jindy používala."

Lora umlkla. Komisař chodil po pokoji.

Posléze přerušila Lora mlčení a tázala se:

„Jedu zítra do Vídně, potřebujete snad něco?"

„Děkuji nic."

Když Lora opouštěla sál, šeptaly její rty.

„Nevím co je to — ten rozbitý čajový šálek nejde mi z hlavy..."

ZAHRADNICTVÍ V ŘÍJNU.

Ovocnářství. V zahradách přesazujeme stromky, sklízíme poslední ovoce, prohlížíme stromy, oškrabujeme, líčíme a proti zimě a zajícům opatřujeme. Jádra a pecky vyséváme na záhon, přes léto hluboko zrygolovaný, do řádků. Řádky jsou asi píď od sebe vzdáleny a do nich se naseje jader ovocných a sice husto do hloubky 3 cm a pak se vše přihrne hlínou neb pískem a zaleje. Aby myší semena nesežraly, odporučuje se namočiti je před zasetím v hnojůvce. Leč i písek je ochranou proti myším. Pecky se zastrkují do řádků rukou jen as 1 cm hluboko. Ořechy asi 4 cm hluboko a 20 cm od sebe. Záhony se pak zakrývají suchým hnojem, aby záhon nevysýchal. Nemožno-li vyseti z různých důvodů jader přímo na záhon, stratifikujeme je buď v říjnu neb listopadu, což záleží v tom, že semena (jádra, pecky a p.) ukládáme vrstvovitě do bedniček vlhkým pískem naplněných. Na vrstvu písku as 2 cm silnou, rozloží se semena jedno vedle druhého, aby měla stejnoměrnou vlhkost, načež se opět asi 2—3 cm silnou vrstvou písku zasypou atd. Poslední nevrchnější písková vrstva budiž 6 cm vysoká. Takto naplněná bednička se ukládá v suchém sklepě neb do země do hloubky asi 60 cm se zakopává. Na jaře se pak tato semena, která přes zimu mírně vyklíčí, vysévají. Z jednoročních semenáčů vyberou se zdravé, rovné kusy o stejné tloušťce kterým zkrátíme asi o ½ hlavní kořen a i poboční kořínky a poboční větévky. Na záhoně se vyryje asi ⅔ m od sebe, 25 cm hluboké i široké járky a do nich se pláňata vloží a to tak, že kořenový krček je ještě asi 4 cm hlínou zahrnut.

Při vykopávání stromů k přesazování určených obryjeme opatrně v kruhu o poloměru asi půl metru boční kořeny i hlavní kořen ostrým rýčem přetneme, načež se stromek opatrně nazdvihne a přenese i s hlínou pozůstalou. Stromek vytrhovati se neodporučuje, aby se vlásečnice, nedůležitější činitelé výživy, nepřetrhaly.

Zelinářství v říjnu. Zaséváme pažitku a zelenou petržel do bedniček, špenát na záhon. Květináče s pažitkovými cibulkami uloží se na chladné místo. Pokud se týče sklizně zeleniny — činíme tak za suchého ne ale parného dne — nejlépe odpoledne, kdy není rosy. Za parna sklizená zelenina brzy vadne, za vlhka snadno hnije. Kapusta růžičková či zelníček, kadeřávek, špenát a por zůstáva v zahradě. Přihrne se jen slamou, aby jim mrazy neškodily. Hlavkovému zeli ukrajují se hlávky, hrubých nepřiléhajících listů se zbaví a pak strouhá a ukládá nebo má-li zůstati zeli čerstvé, ukládají se hlávky do plev nebo slámy na půdu. Kapusta, zelí, květák a brukev vytrhuji se i s kořenem zbaví se poškozených listů a i s kořeny a pak se ve sklepě do písku hustě vedle sebe zasazují. Větrání je nutné. Červená řepa salátová, mrkev, petržel, celer, černá řetkev a křen se opatrně vyrývají, abychom je neporanili, jinak hnijí. Dobyté kořeny se dají oschnonti a pak teprve hlíny hadrem zbaví. Prátí se kořeny nemají neboť ztrácí jednak na vůni i chuti a pak zahnívají. Mrkev, červená řepa a černá ředkev se skrájí jako cukrovka a uloží u zdi vrstevnatě s vlhkým pískem neb v pyramidách a to tak, že se mrkve v podobě kruhu tenčím koncem do středu sestavují. Na to se nasype vrstva písku a atd. Podobně se ukládá i černá ředkev a červená řepa. Lépe je ale uložiti ji v dole, v zahradě, slamou a hlínou obloženém. Petržel se nezkrajuje nýbrž se jí nať obere až na srdečko a takto upravená se podobně, jako mrkev ukládá. Zanechané srdéčko se rozkládá a poskytuje i v zimě do polévky zeleného. Z té příčiny petržel se zakládá vždy ke světlu, aby nať nezbledla. Celer se zbaví všech bočních, kořenitých výhonků, aby měl kulovitý tvar. Spodní kořeny se na 5 cm zkrátí, nať až na srdéčko otrhá a celý celer na hladko opatrně nožem oškrábe, pak vedle sebe sestaví, aby se ale nedotýkal jeden druhého. Rovněž i v pyramidu, jako u mrkve, lze celer stavěti. Křen se buď zkrájí neb až po srdečko odebéře a ukládá jako mrkev.

V době uhelného nedostatku,
odporučujeme naším čtenářům následující nahrážku: Novinový papír drtí se tak dlouho rukama až úplně změkne, načež se vloží na 24. hodin do vody. Po vyjmutí z vody se lisuje a to buď obyčejným lisem, jak ukazuje nejhořejší dva obrázky, aneb se stlačuje v příhodném válečku upraveným dřevěným neb železným pístem, jak vidno ze středních a posledního obrázku. Tím se voda úplně vytlačí, a obdržíme jakýsi druh briket, (obr. 3 řada prvá a obrázek 1 řada poslední) které po náležitém vysušení (nejlépe blizko kamen neb pece) poskytují znamenitou, pomalu se spalující hořlavinu.

Úprava červené řepy salátové. Řepa se řádně opere, v celku na měkko uvaří načež se lístky rozkrájejí a v kamenné nádobě ukládají. Na každou vrstvu řepy nasypeme něco soli, kmínu a kroužků křenných. Na to se řepa poleje octem a přiloží prkénkem obtěžkaným závažím, aby nad ocet nevynikala. Mnohdy se přidává i něco cukru. Místo toho je lépe míchati lístky řepy salátové a lístky uvařené cukrovky, kteréž uložením pěkně se zbarví a jsou výborné chuti: k vůli vůni přidává se i něco anýzu neb fenyklu.

Nakládání zelí. Hlávky zelí zbaví se volného listí barvy tmavozelené, rozpůlí se, hlouby z nich vyřežou a takto připraveny se na struhách nakrájejí. Do připravené dřevěné nádoby dobře horkou vodou vyčistěné naloží se na dno něco celých bělových listů zelných, na ně nahází se vrstva asi 1 dm silná rozstrouhaného zelí a stupou se utlouká (mnohde se nechutně nohama sešlapuje) při čemž se vždy zelí přisoluje solí míchanou s kmínem a na hrubo nakrájenou cibulí. Když je vrstva dosti utlučená, přihodí se opět zelí čerstvé a znovu posolí. Vyvstávající voda se emailovým hrníčkem odebírá a vylévá. Poslední vrstva konečně se pokryje plachtou, na ni položí čistá prkénka a přiměřeným závažím obtěžká. Takto se nechá zelí volně kvasiti. Při odebírání zelí k potřebě se vždy horní usedlina z vody sebére, plachta vymáchá a prkénka umyjí načež se opět na zelí i se závažím přiloží.

Nutno se ještě krátce zmíniti o **rytí a hnojení půdy.** Záhony se k zimnímu odpočínku zryjí, což se děje asi na 30 cm hluboko, půda se náležitě obrátí a rozmělní, kořínky a plevel odstraní. Při tom možno půdu hned hnojiti chlévským hnojem. Mnohým zeleninám, jako na př. mrkvi, ředkvi, petrželí, cibuli a luštěninám toto hnojení nesvědčí.

Květinářství v říjnu. Tráva s trávníků se naposled seče, růže i jiné keře ozdobné se přesazují, záhony cibulkami osaázené zakrývají. Při vyrývaní růží aj. odstraníme nejdřív horní hlínu opatrně až na kořen, abychom jej nepoškodily, pak dle velikosti koruny kořeny protneme a růži nebo keř, ze země vyndáme a přeneseme nebo na kolečkách převezeme. jáma pro růži neb keř určená řídí se velikosti kořene, při čemž se přihlíží k tomu, aby měl vsazený keř od konců kořenů ke stěnám aspoň 10 cm silnou vrstvu hlíny. Rovněž i koruna se náležitě přistřihuje.

Byla už za dveřmi, když zavolal ji ještě Wolff

„Slečno spatřím vás ještě ráno při snídaní, aneb pojedete už ranním, sedmihodinovým vlakem?"

„Pojedu v 7 hodin."

„Uvidíte-li totiž hrabčte Kurta, sdělte mu, že jsem v knihovně objevil důležité listiny. Chtěl jsem už telefonovat o tom doktoru Wernerovi, ale upustil jsem od toho, protože by to bylo odtud přece jen riskantní. Řekněte mu prosím vás, aby přišel k doktoru Wernerovi."

„Vyhovím vašemu přání. Apropos. Půjdete dnes do černé věže?"

„Zajisté mezi 11. a 1. hodinou!"

KAPITOLA XVI.

Ve Vídni.

Přepodivnými pocity byla ovládána Lora, když jela do Vídně.

Její hlavou vířily vzpomínky na poslední události. Vzpomínala na Kahýru, na svůj poslední pobyt ve Vídni, na zprávy komisaře doktora Wolffa atd. Pokoušela se zažehnati obavy, které vyvolávaly zejména poslední objevy Wolffovy. Konečně zastavil vlak na nádraží v Meidlinku.

Lora obstarala své nákupy a odebrala se s Margittině matce, kde se dověděla, že Margitta odjela. Též Carloni nebyl přítomen, za to ale dostavil se ve smluvenou hodinu Kurt. Shledání bylo neobyčejně srdečné, tím větší bolest musela však proto působiti Loře Kurtova ztráta, že se jedná o jeho služební přeložení do Štokholmu, což jak všechny okolnosti nasvědčují, je výsledek intrik mocného jeho poručníka, barona Hanuše Rottenhalla.

Lora dala se do pláče.

„Uklidni se, ještě není všecko ztraceno. Podnikl jsem kroky, aby věc byla napravena. Ještě jsem neztratil poslední naděje, že se mi podaří udržeti se ve Vídni. A teď mi pověz Loro, co je nového na Rottenhallu.

„Velice mnoho. Komisař doktor Wolff podá ti zprávu. Musí zejména s tebou mluviti ve věci velice důležité."

„Tak? To bych mohl s tebou odjet rovnou k Wolffovi. Co tomu říkáš?"

„To je znamenité, ale ne praktické. Mohli by nás spatřiti pohromadě..."

„V předposlední stanici přestěhuji se do jiného kupé. A z nádraží půjdu přímo k Wernerovi a sice sám. Ty pujdeš také sama. Nikdo nás nespatří. V nejbližších dnech můžeme se častěji viděti. Mám totiž krátkou dovolenou a myslím, že bude nejlépe, když ji strávím u doktora Wernera."

Nyní začala Lora vyprávěti Kurtovi o výsledku Wolffova pátrání. Kurt žasl, když uslyšel, že Wolff byl v černé věži a že tam nalezl knoflík prof. Henninga a to v tajné místnosti věžní a že tam objevil egyptskou minci.

„Co tomu nálezu říká Wolff?"

„Je mu vše velice podezřelé. A pro tebe nalezl Wolff v knihovně velice důležité listiny."

„Nejde mi do hlavy jak se profesorův knoflík a peníz dostal do černé věže a k tomu do tajných jejích místností. Že by Hanuš..."

Kurt nedořekl, ale divné pocity svíraly jeho srdce, zejména když Lora podala mu ještě zprávu o dalším Wolffovu objevu v černé věži, totiž o čajovém příboru.

„To je hrozné..." zvolal. „A pak Hanuš odjel bez ženy a bez dětí. Tedy přece — vražda!"

KAPITOLA XVII.

Jed.

Doktor Werner seděl právě u snídaně, když stará jeho hospodyně Brigitta dala se do vyprávění o Bětě, že prý je jí zase špatně, že je celá rozrušená, protože v černé věži opět se objevilo strašidlo a sice dvě noci za sebou.

„Opravdu?" — tázal se s úsměvem doktor Werner. „Snad si to Běta jen domýšlí."

„Ale vždyť i starý Josef to často dosvědčil, též kuchařka a kuchař. Všichni několikráte viděli modré světlo starého zámeckého pána. A dnes ráno přiběhla také nejmladší služka zámecká celá ustrašena k snídaní. Také ona viděla dnes o půl noci modré světlo a dokonce i slečna Lora potvrdila, že o půlnoci modré světlo ve věži bylo.

Nyní doktor Werner už mlčel a také Brigitta netroufala si dále hovořiti.

„Netrvalo to dlouho a k Wernerovi přišel nový zámecký knihovník.

„Pane doktore rád bych věděl, jestli jste už prozkoumal zbytek čaje v nalezených šálkách. A když ne, pak vás prosím, abyste to tak učinil třeba nyní, v mé přítomnosti."

„Chci se právě pustiti do práce" — odvětil doktor Werner. „Pojďte se mnou do mé pracovny."

Oba muži odebrali se pak do sousedního pokoje, kde doktor Werner začal zkoumati zbytky čaje. Po půl hodině pravil s vážnou tváří.

„Tedy opravdu, jed. Ale jen v jednom šálku v druhém nikoliv."

„A jaký jed?"

„To zatím nemohu zjistiti. Musím se obrátiti na svého přítele, profesora Strombacha, aby mě informoval. Ale jed je to určitě!"

Reklama.

Prima prášek pro bujný vzrust vlasů pouze 25 haléřů. Jedna lahvička tinktury k rozředění prášku 5 korun.

*

Útěcha.

Vojín, jemuž náhle otekla tvář: Ještě dobře, že jsem tu boulu neměl včera. Zrovna mi totiž včera letěla kulka vedle tváře.

*

Radost.

„A proč pak se ta stará panna tak blaženě usmívá?"

„Jmu lékař ji zakázal, že se nesmí vdávat."

*

U soudu.

Soudce: „Přijímáte trest?"

Odsouzený (dobrácký): „No — nechci vám dát košem.

*

Omyl.

„Blbci — křičela jsem chopte ho — chopte ho — a oni se chopili mého muže a já zatím myslila klobouk, co mu uletěl.

*

Praktický.

„Máte smutek, pane Králíček, že nosíte na klobouku flór?"

„Ale kde pak — to sice ne — ale mám děravý klobouk.

*

Nadávka.

„Proč pak pláčeš Vašíčku?"

„Hráli jsme si na válku a Toník mi nadával, že jsem jako ti Rumuni."

*

Pěkná vyhlídka.

Cizinec k posluhovi: „Kde pak je zde prosím nějaká pěkná vyhlídka?"

Posluha: Tamhle u toho řezníka je vývěsní tabule a jsou na ni namalované šunky a vuřty."

*

Nahrážka.

„Ach vy tady máte teploučko. A kde jste vzal uhlí?"

„Jaké pak uhlí. Sebral jsem všechna nařízení stran topení a udělal si z nich ohníček.

*

Omluva.

„Nu a v tom kvinde není ani nejmenší omluvy?"

„Ale ano, abych odpustila, že tak škrábe, že má na spěch."

*

Diplomat.

První mládenec: „Povězte mi, jak jste se zbavil té vaší škaredé hospodyně?"

Druhý mládenec: „Hm — velmi jednoduše — vychvaloval jsem její práci a jídlo tak dlouho až žádala zvýšení platu a to jsem hladce odmítl. Ona pak — že se tedy poohlédne po něčem lepším."

*

U dohazovače.

Ona: „Našel jste již pro mě něco vhodného?"

Dohazovač rozkládající album kandidátů ženitby: „Hm — snad" (listuje v albumu). „Zde je jeden — ten by se mohl ženit, ale nebude asi chtít" (listuje dál) tento by chtěl, ale je to ještě otázkou (listuje ještěje dál) — a tento se musí ženit — snad by se vám hodil?"

*

Následek podvýživy.

Pan Tadeáš Kučabka byl profesorem matematiky na — ské reálce. Ve všem jsa přesným, vážil se každého prvního v měsíci u kupce Bulavy, aby sledoval účinky nynější výživy na svém těle. A pokaždé shledal ke své mrzutosti, že mu ubývá na váze, vždy pět kilo. I sedl jednoho dne a vypočítal ke své hrůze, bude-li ubývání toto pravidelně pokračovati, že dne 1. srpna 1918 vážiti bude — dvě kila.

Špatný předpoklad.

Vždycky jsme se domnívali, že nadměrné popíjení piva zavinilo, že naše politika byla vždy tak neztřízlivou. Dnes, kdy nelze o pivo ani zavadit, vidíme, že je ještě nestřízlivější.

*

Matka jako dcera.

„Vaše nejmladší má tedy ctitele — to jste šťastná?"

„Co? Šťastná? Zasnoubí se s ním, vdá se za něho — dá se s ním rozvést a zase ji budu mít na krku."

*

Přebytek.

Domácí k nové partaji: „A ještě něco. Hudbu netrpím. Moje žena hraje piano, syn píská flétnu, dcera hraje housle a já troubím lesní roh — a to myslím stačí pro celý dům."

Vše se hodí.

„A mají tatínku jedovaté houby také nějakou cenu?"

„To se ví — člověk si na nich může schladit žáhu."

*

Naděje.

„Vy chcete v míru zůstat na vojně."

„Rozumí se. Pak budou musit všude dřít, jen na vojně se bude ležet na břichu."

*

Měřítko.

První obžalovaný při čtení rozsudku nad spolu obžalovaným: „Za telecí nožku a sklenku vína 6 měsíců? No servus! To já asi za tu srnčí kýtu a sklenici piva dostanu 6 let.

*

Vždy stejný.

Pan Hulka: „U Kulhavých mají přírůstek v rodině, zase holčička, to už je pátá."

Pan Bulka: „Jo, jo, on býval Kulhavý od jakživa samá holka."

*

Důkaz.

„Povídáte, že i psi mají karakter?"

„Ovšem že! Mám doma pinčla, ten byl dříve policejním psem a teď krade maso."

*

Příčina.

„To je podivné, že je dnes tikot vašich nástěnných hodin tak zřetelně slyšet."

Pán bytu, do něhož fouká všemi skulinami: „To není nic zvláštního dnes vane jižní vítr."

*

Zvyk

„To nechápu, proč slečna Kulkova schovává vše, co jí přijde do ruky, pod stůl."

„To ze zvyku. Ona je totiž prodavačkou v trafice a má nařízeno schovati každé zboží pod pult."

*

Poustevník.

„A není vám život nudný?"

Lesní poustevník ve skalní sluji obývající: „Ale kdež — mnohdy mívám denně až 60 ba i 70 návštěv."

*

K vzteku.

Hrom do toho! V míru, kdy bylo dost piva, musil jsem před půlnocí být doma, abych nedostal od ženy. Teď stráví žena celé noci na frontách a já zase nemám piva!

*

Cenné věci.

Portýr hotelu (k hostu, jenž mu přináší koš vajec a hrnec sádla): „A co s tím mám dělat s těmi vejci a s tím sádlem?"

Host: „No vždyť všude u vás v pokojích stojí, že se za cenné věci ručí jen tenkráte když se u vás uschovají."

*

Poznámky.

Pro nevěsty začíná prvotřídní materiál teprve v osmé hodnostní třídě.

Sedí v křeslech a ložích a říká a píše se: z galerie válečných zbohatlíků.

Vídeň a jiní. Mouku naši mají, ale s námi péci nechtějí.

Kdo přišel ze žní, řekne, že agrárníky viděl hrabat.

*

Nová nemoc.

Služka: „V rodině mých pánů řádí nemoc, která postupně zachvátila všechny členy rodiny, jen mne ne. Napřed paní, pak pána, potom starší dceru, syna a včera mladší dceru."

Zvědavá: „A jaká je to nemoc?"

Služka: „Mléčná. Paní má předepsané mléčné lázně k vůli své pleti a tak musili všichni členové rodiny onemocnět, aby dostali přídušní lístky na mléko!"

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravam! K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenan c. k. rak. státní medail.

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezpečný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost, pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Přešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

Oslňivě krásný obličej

s mladistvou pletí si udrží paní a dívky až do pozdního stáří jen používáním mého tisíckráte vyzkoušeného receptu **Všechny nečistoty kůže,** jako pihy, vřídky, játrové skvrny **zmizí!** Zasílám každému na požádání když mi pošle známku na odpověď opis toho receptu zcela **zdarma!** Pište ihned na adresu **Fr. Menschik, Vídeň 62. Fach 1. Oddělení 30.** 1997

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu
:-: la náhražku citronu :-:

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

o mám tak veliký úspěch, že nemohu ani postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

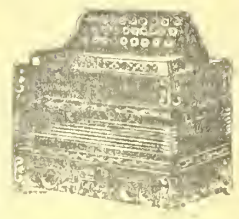

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stlustny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—. (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Při vypadávání vlasů i ich lámání, štěpení, lišejí vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc, osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haariolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy; 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Tresť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících plkantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladívše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zaplatovati kožené věci, poroučbanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod né pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za spotřebitelnost překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplaceně, při dobírce porto zvlášť do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA
Olmützerstrasse 10.
Prodavači se hledají.

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

Každý se nadšen

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

= jen K 2·20. =

Proti předem zaslanému obnosu K 2·20 sendí Proti předem zaslanému obnosu K 2·80 na, aparát a 50 filmů. Přes million již prodán. 99

J. K. Bergmann,

Nejlevnější inserci při velkém úspěchu poskytují „Vídeňské Illustrované Noviny"!

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

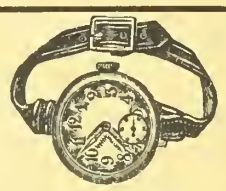

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·—, 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin
Hanuš Konrad,
c. k. dvorní dodavatel.
v Mostě č. 1348 Čechy.
Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Na břitvy ze stříbrocell, K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·—. Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,
zasílatelský závod
v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.
Obšírný ceník zdarma a vyp

Rozšiřujte a předplácejte Vídeňské Illustrované Noviny!

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ slabým a malomysl zdarma poslána Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáží vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti: suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

muj „Ukazovatel cesty".

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S., O.,
Michaelkirchplatz 13, odděl. 663.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= 1. okres = Herrena 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herrengasse 12. 6., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III. Lusdstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100 VII. Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 102 IX. Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 98. XII. Meidlingerr Hauptstrasse 15. XX. Am [illegible] 15

Vklady **3 1/2 %** na knížky

Akciový kapitál K 80,000.000·—.
Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Mailtel: „Vídeňské Illustrované Noviny". Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54 017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 42.

VE VÍDNI, DNE 18. ŘÍJNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Těžké kulomety v přední bitevní čáře na Soči.

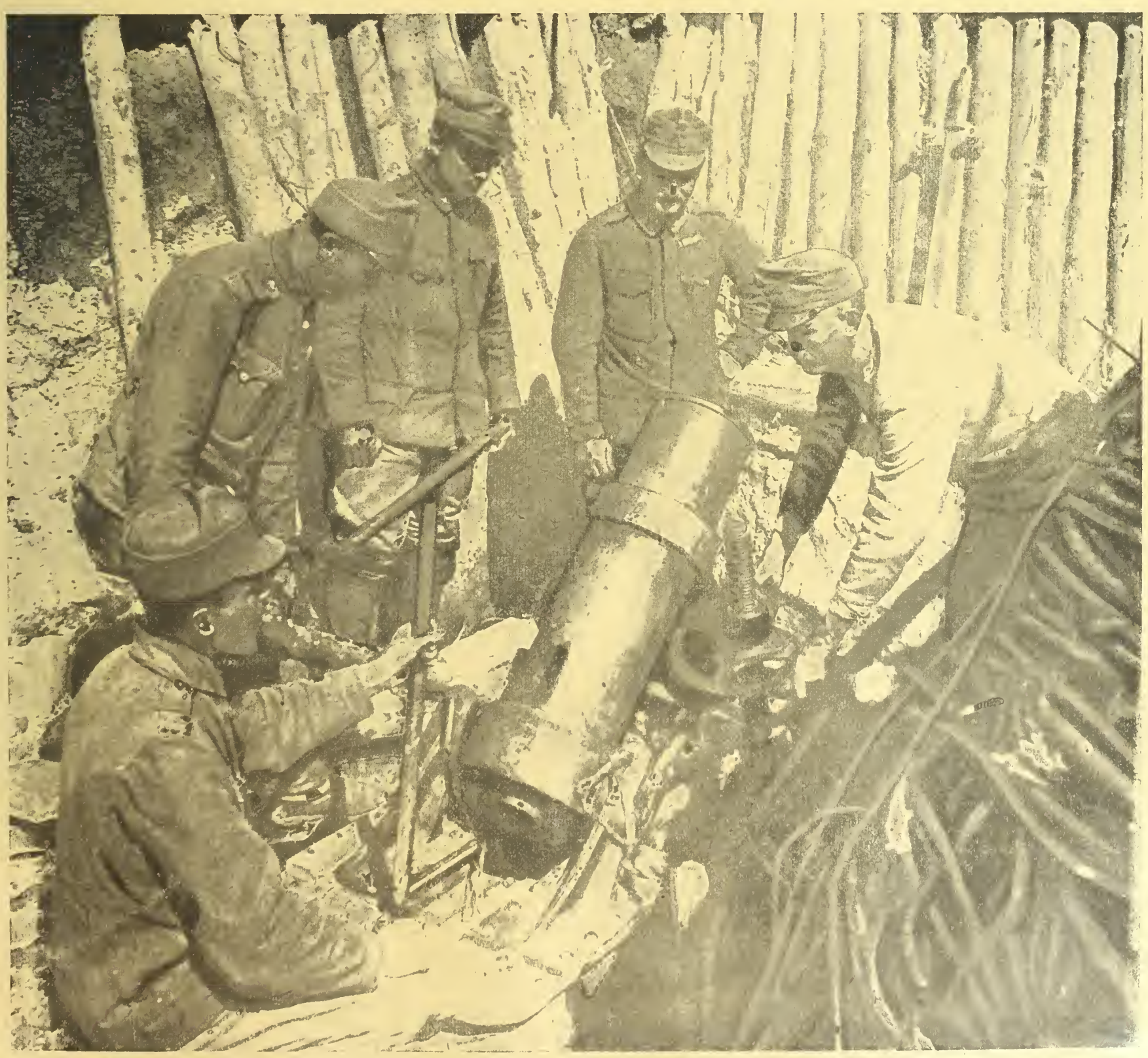

Vážná krise v Německu. Nová koaliční vláda v Rusku. Zoufalý zápas ve Flandrech.

MARNÉ OBĚTI

Marné [illegible] na západní fr[illegible] sivém [illegible] rozpočtů [illegible] ve které [illegible] vých a ran[illegible] tu. Územní zisk, kterého Angličani dos[illegible] o nic větší, než v posledních ofensivách. [illegible] několika ojedinělých místech podařilo se [illegible] niknouti na 1 km hluboko do německého [illegible] ného pásma. Angličani nejsou ani v Bru[illegible] ani v Ostende, nedospěli ani k jedinému [illegible] ofensivy, která byla zahájena proto,aby N[illegible] vyrvány byly opěrné přístavy ponorek n[illegible] derském pobřeží. Už několik bitev pod[illegible] Angličani ve Flandrech, ale cíle svého ne[illegible] a také už asi nedosáhnou. Anebo upouští[illegible] gličani od průlomných svých plánu a veď[illegible] na vyčerpání německých záloh lidských a [illegible] muničních. V tomto případě selžou asi angl[illegible] výpočty, neboť Německo má stále ještě zá[illegible] s kterými obstojí několik nových bitev flande[illegible] ských.

Na ostatních bojištích je situace nezměněn[illegible] Na ruské frontě došlo v minulém týdnu jen [illegible] ojedinělým místním ruským útokům v Buko[illegible] kdežto na frontě u Rigy, Dvinska a na Zbruči o[illegible] živila dělostřelecká palba. Zdá se, že se Rusové opět vzpamatovali a že v armádách jejich obnovuje se disciplina. Na italské frontě bojovalo se jen na hoře Sv. Gabriela, která i nadále je pevně v rakouských rukou. V Macedonii neudálo se nic podstatného. Z tureckých bojišť nedošlo rovněž žádné zprávy o větších operacích. Jen u Ramadie v Mesopotamii obnovili Angličani útok a dobyli toto město.

Z [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible]

Z italského bojiště: Od týdnů otřásá se celá naše, pohraniční oblast Krasu, přemocnou nepřátelskou dělostřelbou, která ničí vesnice i městečka a nevinné, mírumilovné občany, rozrývaje kamenitou a chudičkou tamnější půdu.

souvislá linie vyšších míst na spojovací čáře Mangelaere Paschendaele-Becelaire-Zandwoord Území lze velmi nesnadno přehlédnout, věc vítaná pro útočníka i pro obránce. Anglické listy líčí nyní „novou methodu" tak, že prý Haig chce jí zabránit přílišným ztrátám na životech. Dosud každý anglický útok byl zaražen německou dělostřelbou v prohlubních a jamách, jež zbyly po rozstřílení první obranné čáry. Nyní pokouší se Haig o zcela jednoduché rozřešení tím, že systematicky ostřeluje a drží v šachu za útoku nepřátelskou dělostřelbu. Děla bojují proti dělům, ale není v tom pranic nového a přílišným ztrátám se tím nezabrání, nepočítáme-li už s rychlými protiútoky, než dojdou posily. Tyto protiútoky stojí více mužů než si jich vyžádá palba děl.

REPUBLIKA FINSKÁ.

Finský senát vypracoval osnovu pro novou politickou soustavu ve Finsku. Bude republikánská. Časopis „Tokse" oznamuje o základech nové soustavy: Zákonodárné funkce bude vykonávati sněm. Vrchní hlavou státu bude president který bude zvolen na základě všeobecného hlasovacího práva na pět let. Bude jmenovati ministry, udíleti svůj souhlas zákonům, usneseným zemským sněmem, dosazovati úředníky a míti právo udíleti milost. Aby styky mezi Ruskem a Finskem byly upraveny, bude se dohodnouti zákonodarnými korporacím obou zemí. Po vyhlášení nezávislosti zvolí zemský sněm své zástupce pro mírovou konferenci. Po válce odvolá Rusko své vojsko z Finska a odevzdá Finsku pevnosti, která má nyní obsazeny.

Finsko bude tedy samostatnou republikou! Finsko bude první republikou, svobodnou a nezávislou, která vzejde ze strašlivého chaosu ruského a z hrůzných let války. Finská republika bude prvním článkem nové spravedlivější a demokratičtější Evropy. A dlužno hned připojiti, bude to první republika, v níž sociální demokracie bude tvořiti většinu, neboť již dnes tam strana sociálně demokratická má hlavní slovo, majíc absolutní většinu v parlamentě a v celém zřízení země. Ze stylisace shora uvedené úřední zprávy jde na jevo, že jakkoliv Finsko bude úplně samostatné, přece jen zůstane v určitém, dosud žhlé ještě nedefinovaném styku s Ruskem. Jde nyní o úpravu těchto styků. Suverenita a neodvislost země doznává uvnitř výrazu úřadem presidentským s volbou na podkladě demokratického hlasovacího práva a zevně již tou okolností, že zemský sněm zvolí si po ukončení války zástupce na mírovou konferenci. Rusko odvolá své posádky ze země a vydá Finům všechny dosud obsazené pevnosti. Volání Finů po sebeurčení národů nezůstalo voláním v poušti a oběti, jež přineseny myšlence samostatnosti, nebyly marny. Šťastní Finové, národ pokročilý a vzdělaný, stejně jako pilný a hospodářsky zdatny, jsou první u mety svých tužeb. Nemuže být o tom pochyb — stylisace telegramu ostatně tomu nasvědčuje — že nová úprava finských věcí děje se v souhlasu s ruskou vládou. Tato přece v prvé řadě musí dáti souhlas k různým opatřením, jí samé se týkajícím. Nové demokratické a republikánské Rusko bude správně chápati a řešiti svou dějinnou úlohu. Jedna z nejpalčivějších pro Rusko otázek, Finsko, byla by rozřešena. Doufejme, že k trvalé spokojenosti a štěstí obou činitelů. A že po Finsku dovede nové demokratické Rusko řešiti složité národnostní otázky ostatní v duchu spravedlnosti a smířlivosti.

Z italského bojiště: Podělování čerstě zajatých Vlachu „menaži". I Italové zavedli pro své vojsko nejnovější vymoženost světové války, ocelovou přilbici, která bývala hrdostí lancknechtů 15. a 17. století.

Účinek pumové explose na frontě. Mocným tlakem vzduchu způsobeným výbuchem pumy, zachvívá a boří se celé okolí. Stavení se bortí lidé jakoby podtatí padali, střechy se zvedají. Obrázek ukazuje těžké vojenské auto, tlakem vzduchu převržené.

□ □ □

ANGLICKÁ ŘEČ PROTI NĚMECKU.

V Pontefractu mluvil 24. září anglický generál sir Josef Richert proti míru bez anexí a náhrady škod. Belgie, Francie, Srbsko, Rumunsko a Polsko musí rozhodně dostati náležité odškodnění. Německo musí prý zaplatit ztracené lodi jak neutrálům, tak válčícím státům a kromě toho ještě musí zaplatit alespoň část válečných nákladů Nelze pochybovat o tom, že by i vítězné Německo žádalo po nepříteli, aby nahradil válečné výlohy. Kdyby se to od Německa nežádalo, stalo by se tak jen proto, aby nebyl vyvolán bankrot střední Evropy a aby se předešlo anarchii

v ní. K náhradě válečných nákladů mohou se započítati německé osady, jichž podržení odporučuje se i z různých jiných důvodů, obzvláště vzhledem k tomu, že Němci by v osadách vyzbrojili bojovné kmeny moderními zbraněmi. Dále nesmí se strpěti žádná základna pro německé loďstvo v Indickém oceáně. Australie žádá, aby Tichý oceán byl úplně vyklizen od nepřítele. Tento požadavek najisto budou podporovati Spojené Státy. A konečně nesmí se spouštěti se zřetele ráz příští války v důvěrnějším styku s pevninou. Ponorky budou omezovati operace britského loďstva na moři. A létadla nebudou postupovati v počtu 40 až 50, nýbrž po stech a tisících a lučba jim zmenší váhu pum. Vzducholoďstva budou zahrnovati stroje k dopravě střeliva, potravy, létadla ambulanční a létadla s válečnými stroji. Žádná opevnění, žádné vody nezabrání jim v cestě, žádné dráhy nebudou se stavěti. O osudu říše bude rozhodnuto ve čtrnácti dnech. Proto je životní otázkou Anglie, aby si zajistila kontrolu kanálu La Manche takovým způsobem, že by strategické body pobřežní pevniny byly buď pod kontrolou dohody nebo majetkem neutrálů. Ale předpokladem pro to vše je vojenská porážka Německa, která na se nedá dlouho čekati, jakmile Nový Svět ve Starém obnoví rovnováhu. Anglie nesmí se uzavírati před budoucnosti, před dílem, pro něž její nejlepší a nejudatnější synové obětovali život. Dílo to musí

K nedávnému pobytu císaře Viléma I. na rumunské frontě. Císař, promlouvající s generálem arcivévodou Josefem, vrchním velitelem armády v sev. Rumunsku.

Z jihozápadní fronty: Důstojnické byty, zničené nepřátelskými granáty.

dokončiti. Německo pak bude mít doma dosti práce, zvláště když se mu vezmou všecky naděje že by mohlo nabýti dostatečného prostoru ve světě pro uplatnění vlastního vlivu a výkonnosti.

□ □ □

KRISE V NĚMECKU.

Také Německo má svou krisi. Těžkou krisi, která se vleče několik měsíců a jež dosud nedala se definitivně zažehnati. V německém říšském sněmu rovněž jako ve Vídni utvořila se většina — proti vládě. Napětí toto trvá již od 19. července, kdy většina usnesla se na mírovém projevu a kancléř zprvu ku projevu se přidal, později vyslovil se nejasně proti němu a konflikt zatímně vyrovnal, obojetným prohlášením. Konflikt propukl znovu když byla na denním pořádku interpelace sociálních demokratů o všeněmecké agitaci zvláště v nové „německé straně vlastenecké" a o její podpoře úřady vojenskými i civilními. Nebezpečné napětí bylo dne 6. října v plné schuzi říšsko-německého sněmu ještě stupňováno. Hned na počátku schuze vzbudilo nevoli většiny, že kancléř se nedostavil. Poslal za sebe svého náměstka, neoblíbeného dra. Helfericha. Nejprve mluvil ministr války Stein. Jeho ostrá, tvrdá slova a jeho lhostejnost k nevoli [illegible] stran měly za následek bouřlivé [illegible], které vzrostly v divoký výbuch hněvu při řeči dra Helfericha, jenž svůj výklad náhle přerušil a odešel rozčilen ze sálu. Vřava utuchla, ale vystřídal ji hněvivý klid těžce zklamané většiny sněmu, která s jistotou očekávala, že vláda odsoudí všeněmeckou agitaci válečnou a anekční a zvláště účast úřadů na těchto rejdech. Vláda však ústy ministra Steina projevila pravý opak, tak že konservativci demonstrativně ministrovi tleskali. Bezprostředně před svým odchodem kancléřův náměstek dr. Helfferich položil sněmu otázku důvěry. Bouřlivá odpověď zněla: „Nemáme důvěry."

Taková byla situace dne 6. října. Leč dr. Michaelis v posledním okamžiku uklidnil bouři. Odjel do hlavního stanu, jednal s císařem a vojenskými veliteli a v pondělí dne 8. října se vrátil do Berlína, kde uklidnil sněmovnu prohlášením, že vláda a vojenské velení nebude na příště trpěti v armádě žádnou politickou agitaci a nebude protěžovati žádnou politickou stranu. Říšský sněm dal se tímto prohlášením uklidniti a odhlasoval vládní úvěrní předlohy. Leč krise tato byla jen na krátkou chvíli překonána a už v úterý byl německý říský sněm dějištěm nových velkých bouří. Prvním řečníkem pondělním byl neodvislý socialista Dittmann. Vývody kancléřovy, pravil, vyvolají v cizině dojem dvojakosti, nepoctivosti, zbabělosti a falše. V cizině bude dojem, že vláda nechce míru na základě

Z fronty rumunské: Vzdušná cesta na lanové dráze, jaké staví naše vojsko na frontě sedmihradské.

Na tyrolské frontě, které velí baron Conrád Hetze ndorf oživly v poslední době dělostřelecké boje. Náš obrázek zachycuje výbuch italské miny.

dohody, že se sice pro něj veřejně vyslovuje, ale tajně pracuje k prodloužení války. Říšský kancléř dr. Michaelis ihned odpověděl na tyto výtky. Vyčítal Dittmanovi, že on je posledním, jemuž přísluší právo mluviti o agitaci v armádě a v námořnictvu. Státní sekretář námořního úřadu sdělí prý později něco, co tento výrok ospravedlní. Strana neodvislých socialistů nepatří k oněm stranám, jímž kancléř slíbil nestrannost, neboť stojí mimo strany, které nesledují cíle, ohrožující trvání německého státu. Zde byl kancléř přerušen bouřlivým souhlasem na pravici a prudkými výkřiky na krajní levici. Státní sekretář námořního úřadu Capelle učinil po té prohlášení: Ruská revoluce popletla také hlavy několika lidem v našem námořnictvu, kteří si chtěli, zvoliti na všech lodích důvěrníky, aby přemluvili mužstvo k neposlušnosti, a tak násilně učiniti loďstvo neschopným boje a vynutiti tímto způsobem mír. Tito lidé byli ve spojení se stranou neodvislých socialistů. Je dokázáno, pokračuje Capelle hlasem povýšeným, že hlavní agitátor zde ve sněmovně, v klubu neodvislých socialistů, přednášel své plány poslancům Dittmannovi, Haasemu a Vogtnerovi a že ti je schválili. Jmenovaní poslanci poukázali na nebezpečí tohoto počínání, napomínali k největší opatrnosti, ale slíbili celý podnik podporovati dodáváním agitačního materiálu k rozeštvání loďstva. Vůči této agitaci bylo mojí první povinností znemožniti proniknutí slíbeného materiálu. Žádal jsem velitele, aby rozšiřování jeho všemi prostředky zabránil. O ostatních událostech na lodích nemohu se šířiti. Několik lidí, kteří zapomněli na svoji čest a povinnost, bylo potrestáno. Zprávy však, které o tom se rozšiřovaly, jsou tuze přehnané. Pohotovost loďstva nebyla ohrožena ani na chvíli a tak tomu zůstane. Neodvislý socilista praví: Námořník, o němž mluvil státní sekretář, mluvil sice se mnou ale nepředložil mi žádného plánu. Stěžoval si a mluvil o nespokojenosti mezi námořníky, kteří ve velkém počtu odebírají listy neodvislých socialistů. Upozornil jsem, že na tom v celku ničeho není a že samo o sobě je to dovoleno, ale napomínal jsem ho k opatrnosti a varoval ho. Hluboce mne dojalo, když jsem slyšel, že za své přesvědčení musil umříti. Účel státního kancléře jest jasný. Chce mávati červeným suknem. Také plány kancléřovy nejsou ničím novým. Známe je už z doby protisocialistického zákona. Větší štěstí než vy, pane Michaelisi, neměl ani Bismark a vy je nebudete míti též. Do další debaty zasáhl mimo jiné sociální demokrat Ebert, který prohlašuje útoky státního sekretáře proti neodvislým za neodůvodněné. Poslanci mají právo obcovati s vojáky a nedají si je vzíti. Podobné prohlášení mohla učiniti jenom vláda, která si není vědoma své zodopovědnosti, a sociální demokraté s radostí pozdraví den, až národ německý bude jí zbaven. Po delší pak debatě, do níž ještě po dvakráte zasáhl říšský kancléř, byl zamítnut návrh neodvislých socialistů na vyslovení nelibosti vládě. Hlasovali proň jen socialisté obou skupin. To jest průběh památné schůze pondělní. Jaký je celkový výsledek? Kancléř zase zvítězil, proti němu hlasovali pouze sociální demokraté, neodvislí i vládní. Kancléř našel kouzelný proutek, jímž ztišil rozbouřené vlny: strašidlo revoluce. Vyprávěl, že neodvislí socialisté chtěli svésti armádu, v prvé řadě válečné loďstvo, k revoluci a vylíčil je jako vlastizrádce, kteří chtějí zničiti německý stát. Ministr námořnictva pak obvinil tři poslance neodvislé frakce, kteří prý byli ve spojení s vůdcem revoltujících marinářů a dodávali mu revoluční tisk. „Ejhle", znělo to z vládních lavic, kdo provádí politickou agitaci ve vojště! A jakou agitaci! Co je proti tomu agitace Všenčmců? A vy chcete, aby vláda a vojenská správa ničeho proti tomu nečinily? Zde vidíte nejlépe, jak důležitou jest „vlastenecká výchova", jíž provádí vojenská správa. Měšťanští poslanci byli ovšem stejně ohromeni velikostí nebezpečí jako nadšení bdělostí námořní správy, která věděla o rozšiřování revolučních letáků ještě dříve nežli byly rozšiřovány a seskupili se jako zeď kolem vlády.

Z fronty sočské: Obvaziště v kavernách na Soči.

Účinky bubnové palby na Soči: Tlak vzduchu ničí a trhá střechy domů.

MARIE KONOPNICKÁ:

STAŘENKA.

Bylo o poledni; varšavský městský sad stápěl se v horkém tichu. V zelenozlatém síťoví slunečních paprsku, jež prosvitaly listovím stinné lipy, laškoval rej mušek. A nedaleko mě kmitali běláskové po zeleném pažitě.

Před lavičkou na níž jsem odpočívala, bělalo a oslepovalo oči bílé křemení a vzduch byl prosycen těžkými a vonnými výpary. A to vše — po chladném, smutném jitru! Jako stříbrná koule vyhouplo se však náhle slunce, stápějíc svým žárem úpící, potem trýzněnou zemi. Sad byl liduprázdný, poněvadž ti, jež tu před polednem byli, již dávno odešli a oni, kteří tu hledali osvěžení v odpoledním stínu, dosud nedošli.

A tu náhle jsem uslyšela na blízku, jakoby šramot. Krátkými, spěšnými kroky, blížila se k lavičce stařenka hluboce sehnutá. Její bílý, škrobený šátek a lněný šat a malá zástěrka hrály v slunečních paprscích nejpestřejšími barvami. V jedné ruce nesla košík, zatím co se druhou opírala o hůl, která byla nejen oporou vetchým jejím nohám, nýbrž i vodítkem za sesláblý, zamžený její zrak.

Byla ještě dosti vzdálená, leč znavený, těžký její dech již ke mně doléhal. Zdálo se, že k lavičce spěchá, aby si trochu odpočinula a aby se na chvilinku zbavila své přítěže — koše. Chudé nohy pohybovaly se namáhavě, klopytajíce, kroky stávaly se nejistějšími a nejistějšími; hlavu uměla tak hluboce skloněnou, že rysy její tváře úplně mizely. Zdálo se, že mne stařenka vůbec nepozorovala; teprve, když šlápla na můj stín, zastavila se, zvednuvši hlavu. Ach — jaké to síťoví vrásků? Život, jenž ho upředl, byl asi hodně dlouhý a nikdy pravděpodobně neodpočíval; za časného jitra asi vstávala k práci, ulehajíc o půlnočním kokrhání. Tvrdé a šedé vřeteno života spřádlo každičkou nitku vetchých jejich prsou, znovu a znovu ji vždy rozpřádajíc, stále spěchajíc — bez odpočinku...

Stařenka se na okamžik zarazila, její maličké šedé oči se zvedly, pak přistoupila blíže, postavila košíček z pola jakýmisi koláči naplněný a podpírajíc se o lavičku ztěžka povzdechla.

„Horko je dnes!" pravila jsem, abych něco řekla.

„Z Boží milosti!" odvětila otírajíc pot se své bledé, průhledné tváře. „Strašná horka, strašná horka nás postihla."

„Nechcete se snad posaditi?"

„A k čemu, milostivá paní? Ve stáří se těžko sedá i vstává. V kříži při tom práská a to bolí."

„Kolik je vám let?"

„Nač počítati léta, milostivá paní? Bůh je spočítá i beze mě... Osmdesát... a snad i více. Nelze si to tak snadně z hlavy vypočísti, ale naše obec, tam to vědí, tam mají listiny..."

„Nejste tedy odsud, stařenko?"

„Jakž bych měla býti odsud, milostpaní? Pocházím z Plocku — jenže tam jsou teď jiní lidé než kdysi a jiný pořádek jako dříve; leč přes to jsem tam známa. Staří i mladí tamnější znají Banašínovou."

„A vy jste se přestěhovala do Varšavy?"

„Ach, kdež bych se byla přestěhovala do Varšavy, milostivá paní? Mladí — ano mladí, ti mohou světem cestovati ale v mých letech .... Jen dceru tu mám provdanou za dělníka, který pracuje v jisté továrně na hřebíky a když svatá země, začla mě přitahovati, chtěla jsem zemříti mezi svými dětmi; přece se to jen mezi svými snadněji umírá. Chraniž Bůh každého před smutným koncem — ale tak přece jen podestelou trochu slámy a pomohou ubohé duši z bídného těla."

„A daří se vám dobře u vašich?"

„Ovšem že! Starcům se daří všude dobře, poněvadž bez toho nikdy nevychází z útrap! Jen, že se mi to přece jen tak nepodařilo, jak bych si byla přála..."

„A co pak se vám nezdařilo?"

„Inu, s tím umíráním, milostivá paní! Přišla jsem k dětem zemříti a zatím tu žiji dál a dále. Jsem bídným slabochem — na shasnutí by se myslelo a zatím mám tuhý život, až Bůh brání! Z počátku to Bohu díky ucházelo; oznámili mne zcela v pořádku na policii; zeť chodil do továrny, dcera hospodařila doma, a já jsem sedávala u kamen, tu a tam něco ze svých hábů vyprala,

Polní mše na pasece lesíka blíže Kovelu: Co myšlenek, co vzpomínek na vlast a domov, na milené a drahé vyluzuje asi tento okamžik klidu a míru. Z dáli hřmí děla, země se chvěje — a daleko, kdesi daleko vzpomínají oni.

Souboj dělostřelectva za temné noci: Na rozdíl od válek dob minulých, kdy veškerá činnost bitevní se omezovala na bílý den, panuje za nynější války i za noci mocný ruch válečný a mimo prudké dělostřelby dochází často ke krvavým útokům pěchoty.

Mesopotamie: Pusté zříceniny, bývalého, slavného centra asyrské veleříše: Assuru, města milosti, dle stejnojmeného boha Asyřanů nazvané, kdysi residence mocného krále Tiglatpileserse I.

Mesopotamie: Bývalá tato obilní komora světa je dnes po většině vypráhlou pustinou. Naíta a jakýsi druh kamenného uhlí jsou celým jejím bohatstvím. Jen v oblasti řek, Eufratu, Tigridu Chaburu, Džaghdžaga a Beliku pěstují se různé plodiny, hlavně sladké melouny, jež tvoří hlavní podstatu obchodu tamnějších Beduinů.

Mesopotamie, kdysi centrum asyrské kultury; za periody arabských panovníků, sídlo chalífů, dosáhla za Harun-al Rašida vrcholu své slávy. Vpádem Seldžuků a Turků však úplně spustošena, je za dnů našich obývána povětšině Beduiny — syny pouště.

Dětská slavnost mesopotamských dětí na Bairam. První den po půstním moslimském měsíci „ramazanu" čili prvního dne měsíce „šawwalu" slaví mohamedáni den Bairamu, Araby Id-ul-fitr a Turky Küčük Bairam (malý b) neb Šeker Bairam (cukrový b) zvaný, na rozdíl od druhého svátku bairamu Id ul kabir, Kurban Bajram, který se slaví 70 dni na to, 10tého dne měsíce „silhidže", na památku oběti Abrahama.

...ji
...dva

...šel domovník a
...Petře — neboť tak pokřtili u
...musíte zaopatřiti mamince
...zdejšímu pobytu, zůstane-li nadále u
... se tomu divil, tázaje se: „A musí to
...? A co to stojí?" A domovník odvětil: „Ano
...stojí to 2 ruble po čtvrt roku." Petr ho na to
...ostil tabákem a pálenkou a domovník zase
...odešel. Pravila jsem pak; „Nač jen je mi třeba
...né listiny — vždyť jsem nepřišla žít — nýbrž
...zemřít." A dcera mínila: „Je to pravda! Maminka žije bez toho z dneška na zítřek." Tak jsme to mezi sebou umluvili a bylo opět dobře. Pak na mne dolehla tak hrozná slabost, potila jsem se tak hrozně, že každá kůstka ve mě praskala, a před očima, se mi zdálo, že mi saze poletují. Pomyslila jsem si: „Nyní to už asi dlouho trvat nebude! Ale co pak ví ubohý hříšník?

Uplynul čtvrt rok — uplynul druhý a já žila dále. Nejedla jsem téměř nic a spala na zemi u kamen, ale žila. Myslila jsem, že Bůh již mi hříchy odpustil.A tu přišel jednoho dne zeť z práce a hned za ním domovník.

„Nuže tedy, co pak je s vaší matkou? Řekli, jste, že přišla k vám zemřít, a nyní tu již vysedává čtvrtý kvartál bez lístku! Musíte to nějak skoncovati — tak anebo tak! Vždyť je to do dneška již více než deset rublů. Petr stál a hleděl zmateně a dcera pravila: „Ví Bůh, jak si to ta maminka vypočetla — přišla sem zemříti — a po smrti ani památka. Mnozí lidé ani ve stáří nenabudou rozumu! Teď abychom vyhodili deset rublů — to ještě neznamená konec! Tu povídal zeť, který má tak dobré srdce, že by ani mouše ublížiti nědovedl; „Ale mlč. Franko!" A domovníkovi dal dvacet kopějek, aby to nějak spravil — vždyť se to může každým okamžikem změniti. Srdce mě zabolelo nad tím vydáním, dcera zuřila, vždyť nebylo divu! Kdyby se ty peníze byly aspoň projedly, nebo propily — ale tak, za nic...

Popřáli mi také vždy lžíci polévky — lhala bych, kdybych to popřela — rozumí se, že jsem je mnoho nevyjídala — jen ten zbyteček, co na míse zůstal. Přáli mi ho oba!"

Stařena zmlkla potřásajíc hlavou.

„A co bylo potom?"

„Inu, pak nadešla nová zima — — nic! Domovníkovi se zkrátka vždy něco podstrčilo a bylo opět dobře, ale mě to stále vrtalo hlavou, že se mi to nezdařilo tak, jak jsem myslila.

Na jaře to zase začlo, v kostech mě škubalo a kašel mě zmáhal. Začla jsem se postiti, aby se Bůh nade mnou konečně smiloval, vždyť jsem se již před lidmi v domě styděla; všichni přece věděli, že jsem přišla zemříti a všichni se již po mě ohlíželi. Zeť mi zprvu nechtěl půst dovoliti: „Co se má státi — stane se! A vůbec — na jaře umírá mnoho starých — nepokoušejte tedy Pána Boha!" povídal. Ale nedala jsem si to vymluviti."

„A pomohlo to?"

„O ano! Třetího dne jsem byla již tak slabá, že jsem ani kapku vody více polknouti nemohla! Teď asi nastane konec pomyslila jsem si. Čistě jsem se umyla, oblékla vypranou košili a s růžencem v ruce usedla jsem na prahu a čekala. Na nebi pluly milé bílé mráčky, vrabci štěbetali kolem mě, a všude bylo cítit, že se jaro blíží. A když začli v městě vyzváněti, počala jsem se modliti: „odpočinutí věčné, dejž mi o Pane a světlo věčné ať mi svítí až na věky věkův, Amen!

Přivřela jsem oči, bylo mi tak lehko u srdce — když v tom jsem uslyšela, že někdo přichází. Dívám se, dívám, byl to domovník s ceduličkou od policie v ruce! Myslela jsem, že se země pode mnou rozevřela. Petr nebyl doma a dcera prala v prádelně. Kdyby tu byl býval zeť, byl by to jistě s domovníkem opět uspořádal a do večera by mě tu nebylo více bývalo. Co jsem si měla počíti? Přehodila jsem si šat a šla na policii, mnatam tři páni za stolkem a psali. Pozdravila jsem se motala a bylo mi jako by mě polil vodou, aneb opařil! Když jsem tam konečně došla, seděli tam tři páni za stolkem a psali. Pozdravila jsem a řekla jsem proč přicházím. Ukázali mi na jiné dveře a šla jsem tudíž dále. Leč i v druhé místnosti řekl mě mladík jakýs, že to je jinde. Vlekla jsem se od stolu k stolu až mi došla poslední síla, když se nade mnou konečně smilo... jakýs člověk v uniformě a zavedl

mě k pravým dveřím. Na prahu třásly se mi již do té míry kolena, že jsem sotva stála. Zase jsem jakémus pánovi vysvětlila proč přicházím a vše od začátku: že jsem sem přišla zemřiti a proto žádný lístek pro zdejší pobyt nezakoupila, poněvadž žiji jen tak od dneška k zítřku, že jsem však vzdor tomu, žila dále a že mě proto sem zavolali. Vyslechl mne a povídá: „Musíš zaplatiti dvacet rublů, stařenko — nic naplat!" Když jsem to uslyšela zvedla jsem ruce: Pro Kristovy drahé rány! Vždyť to je právě tolik, kolik jsem zanechala Petrovi na můj pohřeb, když jsem se k němu nastěhovala! A kde bych ty peníze sehnala? Vždyť vím, milostivý pane komisaři, že již dávno nadešla doba, abych zemřela. Ale co si počíti, když má člověk tak tuhý život? Odpusťte mi pane ten trest, vždyť již sama čekám od hodiny k hodině na svoji smrt... A svůj pobyt na tomto světě jsem si již na Bohu vykoupila; třináct dětí jsem porodila, tak čistých jako bílé růže; dva syny mi vzali na vojnu... jeden hoch se mi v řece utopil, dcera se mi v městě zaběhla a nejmladší přišel při požáru k úrazu... a tak jsem za svůj život roděním a utrpením, a tvrdou prací, hladem a krvavými slzami zaplatila!..."

Stařena zmlkla; velké slzy, stékaly ji po vpadlých tvářích, suché její rty se chvěly a každičké slovo na nich zmíralo. V pravdě, tento tvor splatil Pánu na haléř, svůj život.

„A co se stalo dále?" tázala jsem se, když se poněkud utišila. „Inu co? Musila jsem zaplatit! A zeť na to musil dokonce ještě dva rubly přidati. Co bylo určeno na můj pohřeb — vše jsem musila dáti! Aby jim to Pán Bůh nebeský odpustiti ráčil! Snad za to ani nemohou, že jsou takové zákony."

„A nyní žebráte?"

„Prodalal jsem svoji peřinu: polovici z toho, co jsem za ni stržila, zaplatila jsem příští kvartál a k zbytku hledím několik kopějek přivydělati, abych zase nebyla trestána. Vždyť na konec bych snad ještě musila zaplatiti za celý rok — protože mám tak tuhý život."

Zírala kamsi v neznámo, potřásajíc hlavou, jakoby se podivovala pořádku tohoto světa.

□ □ □

PEŇÍZE A PAPÍR.

Ve finančním a hospodářském životě národu a států hraje otázka valuty či měny významnou roli. Těžké, katastrofální následky mohly by v zápětí následovati, kdyby v peněžní rovnováze nastala porucha. Války právě jsou nejvýš způsobilé přivésti měnu a valutu toho kterého státu do těžké krise. Valutou rozumíme ono platidlo, které si náš kupec výměnou peněz našich za jiné cizozemské opatřuje, aby jimi zboží v cizině platil. Každý tisk papírových peněz má býti kryt hodnotou ve sklepě cedulové banky toho onoho státu. Ale nejen to — také hospodářský stav, říše jest zárukou peněz. Lidé často slychávají o krachu peněz, o poklesu jejich hodnoty a neví, co to vlastně je. Tak příkladně dnes je očividně zřejmý pokles hodnoty peněz, poněvadž jich musíme dáti třikrát až desetkrát víc za jeden předmět, pocházející z výroby — neuspořádaných a dotčených poměru hospodářských za války. Zde je vidět, jak peníze kráčí ruku v ruce s poměry hospodářskými. Referent rozpočtového výboru, poslanec Kraft, podával zprávu o státním dluhu našem, který činí asi 42 miliard. Referent potvrdil, že máme u nás 10¼ milardy podezřelých dluhu — t. j. peněz nekrytých garancií a spočívajících pouze v tisku papíru. Na této cestě — pravil — nesmíme pokračovati, neboť valuta naše v cizině trpí. Cizí kupec, který u nás koupí zboží za 1000 franku, dostane ho vlastně za 2500 K. Exportér, který chce koupit za 1000 fr. zboží, dá za ně ve Švýcařích 2500 K.

Z toho příkladu vidět, jak těžce náš průmysl a obchod odnáší znehodnocené peníze, t. j. valutu, způsobené hromaděním dluhu. V téže schuzi bylo konstatováno, že z válečných půjček a daní nemůžeme kryti válečné útraty a že jsme nuceni tisk nových bankovek vziti za svou věc. Ale jest úplně vyloučeno — pravil Kraft ku konci, abychom na této cestě daleko kráčeli. Nemoc znehodnocení peněz hlodá na těle národa...

□ □ □

Mesopotamie: Gygantická, stará opevnění, hlavního města světové říše Asyřanů Assuru, asi 20 km od nynějšího města Mossulu na Tigridu ležící.

Rozsáhlá a slavná mešita Karimenova, blíže Bagdadu nyní Angličany obsazeného, za panování slavných arabských knížat centrum věd a umění. Z nesčetného množství karavanserajů, medres, tekii a výstavných mešit, jichž tu bylo na 30, zbyly do našich dnů jen slabé zbytky, svědčící o bývalé, zářící kultuře zašlých dob.

Prastará města v Mossulu, hlavním to městě stejnojmeného tureckého sandžaku, kdysi věhlasného obchodního města Orientu, pojitka to mezi Bagdadem a Svrií; Dnes je obývá na 50.000 obyvatel hlavně Turků, Arabů, Kurdů a Chaldejců. Mossul je spojen velkým, dřevěným mostem přes Tigrid vedoucím, s biblickým Ninive, Araby Kalah Ninua nazývaným.

Mesopotamie: Posledni stopy Assuru, residence to asyrských králů. Archeologové posledních let objevili tyto trosky architektonického umění, davše tak základ k novému odvětví archeologie t. zv. assyriologii, která bádá v těchto kamenných listech zašlé budoucnosti.

Zásluhou t. zv. Asyriologů, v prvé řadě Angličana J. Richa, N. F. Ainswortha a Botta, byly v pustinách mesopotámských pouští nalezeny zříceniny a trosky, dávných, velikých měst Asyřanů, jejichž říše se kol 9tého století př. Kr. rozkládala nad celou Mesopotamii, Babylonii, Palestinou, Armenii, Syrii i Egyptem.

Mimo Angličany pátrali tu v dobách míru i němečtí archeologové a sice zejména v pořící Tigridu, kde, jak na obrázku vidíme, postavili si ku ochraně své expedice dokonce malou, jakousi pevnůstku.

MESOPOTAMIE.

Daleko, daleko odtud, asi 3500 km na jihovýchod rozkládá se zašlý ráj země, kde před dávnými staletími kvetla kultura nejvyšší kultura tehdejšího světa, kout země, který byl obilní komorou národu doby předkristové, který však nyní je vypráhlou pustinou, v níž tu a tam činí smutně zbytky zříceniu biblických míst a měst a který je nyní domovem Beduinů, synu pouště. Nejstarší obyvatelé oněch končin, Asyřané, nazývali tento kraj Aram Naharain, Syrie obou řek, mocného veletoku Eufratu a Tigridu. Před 1200 lety před narozením Kristovým, vládl v této zemi, kulturního střediska, mocný král Tiglatpileseren I., za něhož říše Asyřanů započala na sebe strhovati hegemonii světa, což se ji za krále Asturnarcipala plně podařilo, neboť tehdy, bylo to v 9tém století před započetím našeho letopočtu, rozpínala se moc králu asyrských nad celou Babylonii, Mesopotamii Armenii Palestýnou, Syrii ba dokonce i Egyptem. Asyřané stáli v popředí civilisace, a jejich astronomové, hvězdopravci, mathematikové a architekti budí podnes zasloužený obdiv. Zejména smělá jich architektura vrcholila v gygantických dílech a není divu, že mezi sedmi divy světa, mlhavou rouškou minulosti zahaleného, na prvním místě se nalézají zahrady Semiramidiny, této panovnice mocné a krásné, kterou ctili, zbožňovali a již se klánělí všichni tehdejší mocní tohoto světa Tehdejší paláce, jichž ssutiny ze staletého spánku vyrušila motyka archeologa, dokazuji nám mistrnost, starých obyvatel Mesopotamie. Většinou na umělých návrších vystavěné, skulpturami a reliefy nejrůznějšího druhu zdobené, jsou jakýmsi kamenným archivem, pro budoucí pokolení, neboť všechny údaje a významné činy tehdejší periody lidstva jsou na nich v obrazech a sádře vyjádřeny. Portály palácu, mohutné, drticí svoji obrovitosti, okřídlenými zvířaty, asyrské sochařství tak charakterisující lidskými obrovitými hlavami, lvím sousoším, a modlami bohů zdobené, překonávají bohatstvím i fantasii všechnu pomyslnost. Scény z bitev, triumfů a popravy rebelů na stenách prostranných sálů mistrnou rukou sochařu vytvořené, lekají nás svoji reálností a svéráznou asyrskou ztrnulostí. Ukazuji nám tehdejší kulturu v obrazech, dosvědčuji nám velké schopnosti svých tvůrců, jak v oborech technických tak i válečnictví. Střediskem tohoto ráje — této země zaslíbené — bylo v oněch dobách město Assur, město milosti, dle stejnojmenného mocného boha asyrského nazvané, na pravém břehu Tigridu as 20 km jižně od Mosulu se rozkládající, jehož rozvrácené, mechem porostlé trosky, Kalat Šergat zvané, jsou dnes pouze sídlem ještěrek a hadů. Za slavných dob řeckého krále Alexandra Velikého, jehož odvážná vojska hleděla tudy proniknouti až do Indie, a snad i dále, obdržel tento kraj, dvakráte větší než Čechy, řecký název Mesopotamie. Za dob našich jmenuje se severní část tohoto meziříčí él džezireh, ostrov, a jižní Irak Arabi, (Babylonie). Kdysi nádhernými, účelnými průplavy zavlažovacími propletená, je dnes písečnatou pouští. Slavná města periody římské slávy, Edessa a Nisibis, zanikla v jemném písku samunů. Nádherná role obilní jsou nahražena dunami a závějemi pískového prášku tu a tam oasou oživenými, v jichž stínu jen pštros, či gazela hasí svou žízeň a divoký osel z pastvy vyrušen hlonpě zahýká.

A je vskutku zajímavo, že dnešními obyvateli této kolébky naši kultury, jsou národové na posledním stupni našeho, současného vzdělání stojící: Arabští Beduini, Arméni, Turci a nezkrotní Kurdové. A na bývalá slavná města, prameny moudrosti, věd a umění, upomínají nás dnes pouze zakrnělá, nedlážděná, špinavá sídla orientálního života: Urfa, Mardin, Nisibin, Ed Deir Rakka a j. Mosul a Bagdad jsou z nich největší.

Za dob Asyřanů a Babyloňanů v rozkvětu a blahobytu stojící, za moudré vlády Arabů kalify hostící, celý svět zásobující, ve své slávě kulminující, byla tato klasická země stržena vpádem Seldžuků a Turků do nejtemnějších hlubin. Města se zbořila a paláce se zřítili, mocné kamenné bloky chrámů se rozdrobily a v prach proměnily. Kultura se odstěhovala jinam — daleko, daleko na západ zanechavši za sebou jen vypráhlou pustinu. Zdaž na vždy?

Ing. P. H.

JASSY.

Dopisovatel „Journal de Geneve" sděluje některé zajímavosti ze života města Jass, které jak známo stalo se brzy po vniknutí vojsk středoevropských mocností do Rumunska, sídlem rumunsko-ruského generálního štábu.

Před válkou měly Jassy na 78.000 obyvatel. Po pádu Bukurešti, přestěhovaly se sem všechny úřady rumunské, z okupovaného území prchající a Jassy staly se centrem a cílem uprchlíků ze všech končin Rumunska. Tím zaujaly čestné místo mezi velkoměsty, náhle a bez dlouhých okolků, jako všechna ona města, která klímajíc, zapomenutá kdesi stranou všeho světského ruchu, stala se vlivem velkých dějinných událostí středem vší pozornosti. Zašlá sláva Jass, jíž se toto město honosilo po celé 19té století, vzešla rázem opět, jako vycházející slunce.

Jassy bývaly kdysi duší Rumunska. Zde byla zařízena první universita rumunská, zde se koncentrovala věda a umění, zde bylo sídlo literárních a učených kroužků a společností. Jassy byly tehdy středem rumunské kultury a politiky.

Když kníže Alexander Lapusneanu se vzdal Sučavy, staly se Jassy hlavním městem Moldavy, nynějšího sev. Rumunska. V oné době hojilo město svoje rány, jež 50 let před tím vpádem Tatarů obdrželo. Zpustošené a vypleněné město zvedalo se pomalu z trosek. Po rychlém velkém vykvětu, kulminovala záhy jeho sláva a přední místo mezi rumunskými městy zaujal Bukurešt. Moderní Jassy, jak ho známe z doby předválečné, nepůsobily sice dojmem zmírajícího města, leč všude byla tu zřejmá jakási ospalost, malátnost. Frekvence města nebyla obzvláštní a velkoměstský ráz mu naprosto scházel. Pouze krásné pomníky a architektonicky obdivuhodné chrámy zvedaly Jassy nad niveau obyčejných měst Orientu, jejichž ospalost a nuda je svéráznou. Tyto veřejné výstavné budovy a četné paláce knížecích rodin jsou právě tím, co dodává Jassám úctyhodného nátěru, přes to, že dlážděním ulic pronikají nerušeně bujné traviny. Chrám sv. Mikuláše založený Štěpánem Velikým, věž Goliášova, dílo to slavného Vasile-a le Loup-a a zvláště chrám sv. Trojice, pocházející z r. 1640 náleží mezi pamětihodnosti, jež se v mysl vrývají. To platí v prvé řadě o chrámu sv. Trojice, která je šťastnou stilisací slohu byzantinského a arménského, promíšenou perskými motivy.

Nad jiné vyniká židovská čtvrť. Je známo, že v Rumunsku je t. zv. židovská otázka důležitým činitelem. Rumuni vyčítají svým židovským spoluobčanům bezuzdnou ziskuchtivost, předhazujíce jim, že nespatřují v Rumunsku svoji vlast, nýbrž jakousi kolonii vykořisťování. Židé naproti tomu tvrdí, že je jim znemožněno zajímati se blíže o zemi, která jim odpírá veškerá občanská práva. V Jassách spočívá veškerý obchod v rukou Židů. Ať je to cokoliv, jen u Žida je to k dostání. Nutno podotknouti, že židovské obce v Rumunsku jsou spravovány a pohromadě udržovány s neuvěřitelnou přísností. V celé zemi je více než 600 synagog a modliteben. Ani jediný Žid nemůže se vyhnouti náboženské pospolitosti. V židovském městě v Jassách, jsou obchody přímo jeden na druhém a prodávají nejpomyslnější zboží. Krámky jsou většinou jakési dřevěné boudy, neboť je pochopitelno, že Židům, kterým se tu neposkytuje domovského práva, ani ve snu nenapadne, aby si tu stavěli stabylní příbytky. Proto nespatřujeme rovněž v židovské čtvrti ani nejmenší zahrádku, ba ani jediného stromečku. Vyhlíží

Mesopotamie: Zříceniny Kara Seraillu v Mosulu, na levém břehu Tigridu ležícím. Kdysi slavné obchodní město, domov mušelínu a koberců, obchodní uzel do nitra Kurdistanu, je dnes bezvýznamným místem.

Mesopotamie: Ssutiny Kasr-el-Blnt v Kalal Šergatě. Arabský výraz Kasr značí hrad, či pevnost. Obrázek znázorňuje tudíž mohutný hrad na umělém návrší postavený a sice v Kal'al Šergatě, jakž nazývají nynější Arabové zbytky slavného města Assuru.

to jako symbol tohoto pronáreda, který tu nesmí zapustiti svoje kořeny.

Podobně jako v dobách své slávy, jsou i nyní Jassy městem tichého bádání. Na universitě a laboratořích se pilně pracuje. Přední duševní velikáni vzešli z Jass; dokonce i nyní za ruchu válečného, kdy spousta uprchlíků ruší obvyklý tu jinak klid a kdy v téměř každém druhém stavení nalézáme nějaké vojenské komando — dokonce i nyní se tu pokračuje v práci.

□ □ □

BUDOUCNOST NĚMECKÝCH KOLONIÍ.

Osud německých zámořských osad vzbuzuje v německém tisku stále větší a větší ohlas a vynořuje se všude plánu o tom, jak vše po válce uspořádat. Trochu střízlivého světla padá do těchto diskusí článkem známého znalce osadní otázky v Německu dra. C. Peterse v lipských Nachrichten. Peters ví, že výměna kolonií za území v Evropě obsazená bude velmi těžká. Čtvereční kilometr území v Evropě a v Africe je dvojí věc a i kdyby se uspořádal mír za hesla statu quo, ještě by vrácení kolonií nebylo tak jednoduché. Proto musí Německo pracovat už dnes i přes odpor interesentů na vytvoření jednolité osadní říše v Africe, jež by se dala uskutečnit. Je těžko si představit, že by Japnsko vrátilo jenom tak Kiaučau, Australie tichomořské ostrovy a Francie části Toga s Kamerunem, velmi těžko možno si představit navrácení západní Afriky Jihoafrickou Unií. Německo bude se muset tedy snažit podržet východní Afriku a část Konga, v úvahu pak musí být při tom kusy Ugandy a území kol horního Nilu. Kilimandžarský obvod bude asi velkým problemem, neboť Anglie chtěla ho už dávno a roku 1892 už pro tento obvod mohlo dojít k válce. Uskutečnit bude možno tyto plány jenom porážkou Anglie. Peters píše: Porážku Anglie považují ještě dnes jenom tenkrát za možnou buď vyhladověním britských ostrovů nebo zaženeme-li Angličany od Suezského průplavu a z Egypta. Každý jiný výsledek znamená porážku Německa. Loni jsem vyslovil mínění, že Anglie má zásob na dva roky a ve všech částech Německa se na mne křičelo, jako bych zásobení Anglie na dva roky byl provedl já sám. Přes všechno disputování a spor našich statistiků obávám se, že vývoj věcí dá mi za pravdu. Proto zůstává nám k rozhodnutí jenom vítězství na blízkém východě s Turky. Žádné jiné řešení nebude vlastním rozhodnutím. Dnes musíme především chránit se bláhové domněnky, že nějaké hnutí mysli u Angličanů, nějaké vyrovnání s Anglií přineslo by naší vlasti spásu. Kdybychom měli být odkázání na dobrou vůli Anglie, nedosáhneme ničeho ani v Evropě ani za mořem!

□ □ □

AMERICKÝ VÁLEČNÝ PRŮMYSL.

V berlínském časopise spolku německých inženýrů sděluje inženýr Kaemmerer některá data z amerických odborných časopisů, jak se Amerika chystá na válku technicky. Zbrojí se horečně, továrny zvýšily výrobu pokud možno, třebas už se objevily i v Americe obtíže jako v Evropě. Dělnická otázka připravuje dosti obtíží v Unii, proto, že vláda odmítla vměšovat se do dělnických záležitostí a závody jsou tudíž odkázány jenom na sebe. To je jedna velká obtíž pro závody, druhá pak už se vyskytuje hlavně v loděnicích v nedostatku dělnictva. Vycvičených sil v loděnicích je dnes sotva třetina, stavba lodí se tím značně zdržuje. O poměrech v americkém lodařství už se re-

ferovalo. Na státních loděnicích byli generál Goethals a ředitel Deumann, kteří se nemohli shodnout v otázce, zda se mají stavět lodi železné či dřevěné, sesazeni a na jejich místo povolání admirál Capps a známý loďař Hurley. Stavějí se hlavně ocelové lodi a má jich být do dvou let vystavěno 400. Pozdější stavby prý už půjdou rychleji. Měsíčně počítá se s novostavbou lodí o 100.000 reg. tun. Velikost lodí určena na 5000 a 7500 tun. Kromě vládních loděnic pracují horlivě i loděnice soukromé. Práce je na nich plno a loďaři stále ucházejí sě u vlády o nové stavby lodí. Plánem vlády je stavět jednotné obchodní loďstvo o velikosti 7500 tun, jichž by se hlavně použilo k dopravě zboží do Evropy. Sumy, určené na tyto stavby lodí, jsou na papíře závratně vysoké. Prapodivná a skoro neuvěřitelná zpráva dochází z Ameriky o objednávkách děl. Vláda se rozhodla hlavně pro dela ráže 7.5 cm a 15.5 cm hmoždíře, jež objednala všechny ve Francii. Proč se to stalo, je trochu hádankou, úžasné je dle Vossische Ztg. na tom to, že francouzské továrny i na tuto objednávku vedle domácí práce úplně stačí. Je to tím podivnější, že v prvním roce války dodávala děla čtyřdohodě přece Amerika. Americký senát přijal zákon o zřízení leteckého sboru o 100.000 mužů a dal k disposici proto 640 milionů dolarů. Má být vystavěno plno továren na létadla, 22.000 létadel a 40.000 kulometů pro ně. Letos má být hotovo už 3500 létadel, kterých prý se má použít hlavně jenom k výcviku aviatiků. Instruktory budou francouzští a angličtí letci. Na motorová vozidla byly určeny rovněž veliké obnosy. Bylo objednáno dle amerických novin na 10.650 automobilů za obnos 33 milionů dolarů jenom pro válečné účely.

□ □ □

JAK HUMANNĚ VÁLČILI HUSITÉ A JAK SE VALČÍ DNES.

Jana Hájka z Hodětína řád vojenský z r. 1413, platný napotom pro vojska husiská a po celou dobu válek husitských přísně zachovávaný obsahuje v v 47 článcích mimo pravidel vojenských i čistě lidská, překvapující zvláště dnes svou hlubokou kulturností na př.:

3. Všechna lání a nestydatá mluvení, aby stála a přestala; pakli kdo bude láti a usvědčen bude, takový čtyři dny před vojskem v řetěze choditi musí.

4. Prodejného smilstva aby žádného nebylo dopuštíno u vojště, ani před vojskem, ani okolo vojska, ale aby takové zlé ženy bez milosti pryč hnány a puzeny byly od rychtáře vojenského; a jestliže by toho rychtář zanedbal, tehdy buď k němu hledíno jako k neposlušnému. Pakli by se kdo dopustil toho zlého tomu šilink bude dán bez milosti skrze pračata.

5. Jestliže by kdo násili které panně neb paní učinil kdekoli a usvědčen byl, takový bude hrdla zbaven bez milosti.

8. Na přátelském bude-li kdo bráti jiné věci nežli pokrm sobě skrovny a koňům obrok, takový bude kárán jako loupežník.

9. Koní, krav i jiného dobytka a šatuv na přátelském aby žádný nebral, ani jiných věcí, kteréž k hospodářství přísluší: nebo takový kárán bude jako loupežník.

35. Včelám aby žádný nepřekážel ani vydíral, nebo takovým nebude odpuštíno.

38. Kdež kolivěk, buďto na přátelském neb ne na přátelském, kdež se ženy s uzly a šaty vyvezou a na nich i při nich sednou, aby jimi žádný nehýbal, ani těm ženám co bral, ani jich nepřehledával. Pakli jim přes to kdo brání bude, takový bude kárán jako jiný loupežník.

40. O mlýnech přikazujem, aby žádného nepálili, nebořili ani kazili, ani kterých mlýnských železa brali, tak aby ku potřebě našich vojsk mohlo mleno býti. Pak-li by kdo proti tomu učinil, budeť jemu bez milosti ruka ufata. Též také jinde ve dvořích neb v chalupách, zvláště v přátelských, tedy i v nepřátelských, aby žádných zámkův, řetězův, neb jiných železa, kterýchž kolivěk, jakožto šinů s kol neb hřebíků z bran nesbíjeli neb nevybíjeli a nebrali; a také na poli s pluhů železa nebo-li s jiných příprav, aby nebrali.

43. Rybníků malých ani velkých, ani také haltýřů žádný aby nekopal, ani také v nich lovil, ani jich spouštěl, leč by komu hejtmané rozkázali.

44. Piti před vojskem ať šenkována a osobami od hejtmanů na to zřízenými ať jsou sázena; a netoliko pití, ale i chléb buď sázen, i jiné potřeby, jakožto obrok koňský, tak aby se všem spravedlivé dálo.

□ □ □

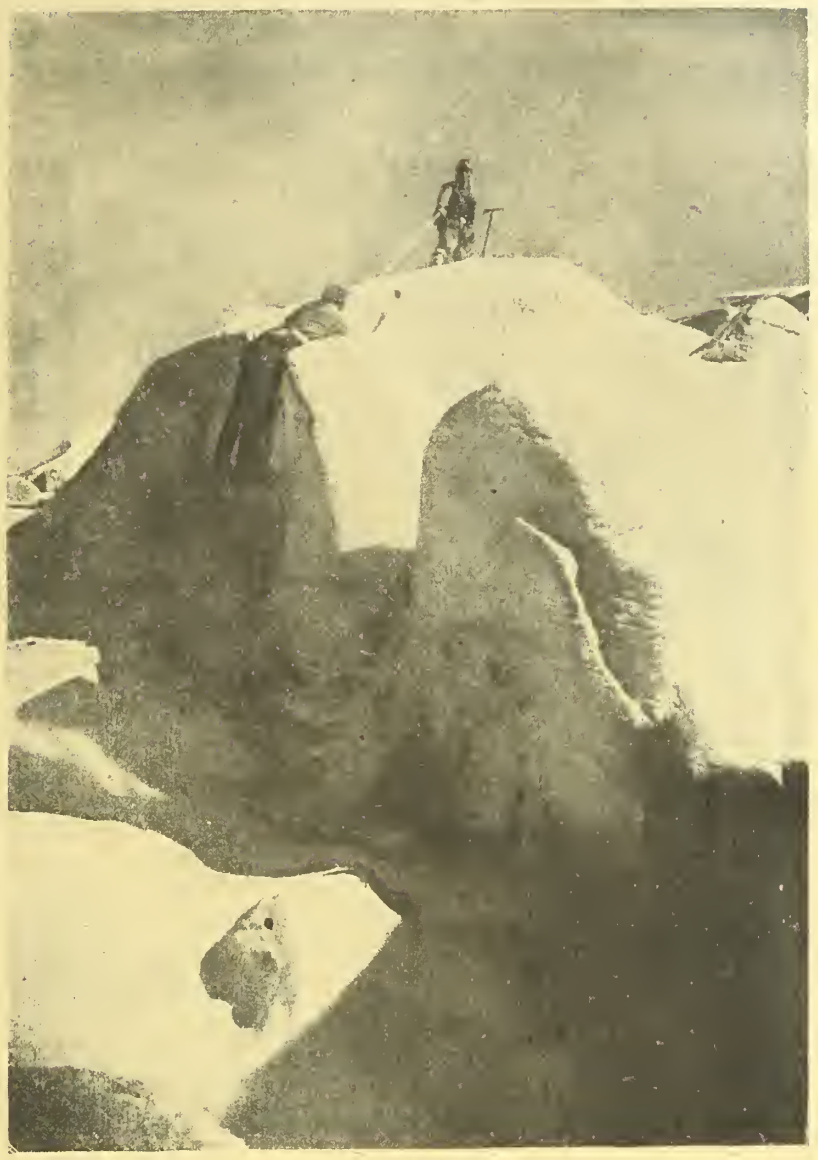

Z jižní fronty: Stanoviště dělostřeleckého pozorovatele nutno často voliti na nebezpečných vrcholcích alpských hor, firnech. Mezi nejnebezpečnější výhony tohoto druhu druží se i výstupy v oblasti Ortlersu.

Věrní druhové: Hlídka na pozorovacím stanovišti a věrný její psík.

BÝVALÁ CAREVNA.

Journal de Genève uveřejnil zajímavý článek o carské rodině, který napsal ruský lékař dr. Perský, jenž svého času stýkal se s okolím carovým. Dr. Perský vypravuje, že vlastně rozhodovala ve všem carevna. Žádný ministr nebyl jmenován bez jejího souhlasu. Celá řada ministrů, kteří se v poslední době neustále střídali, byla dosazena z její vůle. Carevna vlastně vyřizovala státní záležitosti a pracovala často až pozdě do noci. Generalissimus Alexejev měl ji často na krku, neboť carevna dojížděla do hlavního stanu, kde si vyžádala někdy i předložení strategických plánů. Nevydávala sice rozkazů, ale její rady musely být respektovány jako rozkazy, z čehož povstával jen zmatek generálního štábu. O haemofilii, častém krvácení, kterou nemocí trpí bývalý carevič Alexej, praví dr. Perský, že je to dědičná nemoc rodu Hessenského. Bismarck usiloval o sňatek princezny Alice Hessenské s bývalým carem Mikulášem, poněvadž věděl (!) o krevní nákaze Hessenského rodu a chtěl jí z politických důvodů zatížiti i carskou rodinu, neboť haemofilie dědí se ženami. Také rodina prince Jindřicha Pruského zatížena je prý touto chorobou. Princ Jindřich má za ženu sestru carevninu.

□ □ □

ANGLIČANI PROTI MÍRU.

Jako odpověď na mírovou výzvu hraběte Czernina možno považovati řeč, již pronesl anglický ministr Churchill. Ona vyjadřuje jasně smýšlení Anglie a jejich spojenců o této válce a je měřítkem pro posuzování dalšího jejího vývoje a konce. Přejeme si ze srdce, aby nastal mír na zemi, pravil Churchill, ale není času mluviti o něm. Jsme v nejvážnějším období vojny, v níž boj národů bude velmi prudký, v němž může býti získáno ovoce pro všechny časy budoucí, nebo může býti hanebně odsouzeno. Válečné cíle nejsou dosud uskutečněny. Pruský militarismus není dosud zničen a bylo by strašnou chybou uzavříti mír dříve, nežli náš cíl bude dosažen. Budou-li Němci poraženi, takže ztratí víru ve svůj vládní systém a pochopí, že je vede v záhubu a dělá z nich nepřátely lidstva, poznají-li tyto pravdy a osvobodí samy sebe a zrodí se v národ svobodný a demokratický, pak věřím, že přijde mír na pevném základě a umožní nám snad zahojiti strašné rány, které v této válce byly zasazeny. Jestliže však válka by skončila

mírem neuspokojivým, nezůstane Anglie nikdy klidnou a nebude dobré vůle, obnoviti zpustošený svět. Také Amerika neustane, pokud nepřijde rozhodnutí konečné. Ač jest pokračování ve válce hroznými, nelekáme se této volby.

□ □ □

AFÉRA PRUSKÉHO PRINCE BEDŘICHA LEOPOLDA.

Princ Bedřich Leopold Pruský, který nedávno byl dán pod kuratelu, podal žalobu na krále pruského a pruského domácího ministra. Princ, nar. roku 1895, vstoupil na počátku války do vojska přes to, že prý má silnou srdeční vadu. Stav jeho se však zhoršil a on dostal dovolenou. Odejel do Mnichova, kde pokračoval ve svých přerušených studiích uměleckých. V Mnichově si zařídil byt přepychově, naplnil jej krásným nábytkem a uměleckými předměty. To se považovalo za marnotratnost a princ byl dán nejvyšším rozkazem pod kuratelu s vyloučením odvolání. Princ podal nyní žalobu na krále a na domácího ministra. V žalobě se praví, že královské nařízení nesmí se odchylovati od zákona, který přece dovoluje odvolati se z kurately. O marnotratnosti se nemůže mluvit, protože nakoupené zařízení má nyní mnohem větší cenu, než se za ně zaplatilo. Proces je zajímavý proto, že v něm poprvé bude podrobena královská moc v kruhu rodiny názoru a usnesení soudců.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 3. října. Na východním bojišti a v Albánii žádné zvláštní události. Italské bojiště: V úseku sv. Gabriela oživly včera opět boje pěchoty. Velké nepřátelské síly útočily proti našim posicím. Zisk úzkého zákopu na západním výběžku hory je pro Italy jediný výsledek útoků, které stály je velké ztráty. Na Balkáně nic nového. Ve Flandrech těžké dělostřelecké boje. Ráno se pokoušel nepřítel opětně, ale zcela bezúspěšně, o znovudobytí ztracených posic severně silnice Menin-Ypry. Všechny jeho útoky byly krvavě odraženy. Na východním břehu Mosy podařilo se ráno württenbergskému vojsku dobýti francouzských zákopů na severním výběžku výšiny 344 v šířce 1200 metrů. Francouzové provedli za dne 8 protiútoků, byli ale odraženi. Pumové útoky našich letců na Londýn, Margatu, Sheerness a Dover. Také na anglické přístavy a hlavní ohniska dopravní v severní Francii házeny pumy. Na Dünkirchen shozeno 60.000 kg pum. Město je v plamenech.

Dne 4. října. Na Soči ochably boje. Na východě a na Balkáně nezměněná situace. Zahájením nových silných anglických útoků u Ypern vzplanula nová bitva ve Flandrech. Angličani pronikli při tomto velkém útoku jen asi na jeden km. hluboko do našeho obranného pásma mezi Poelcapelle a Ghuleveltem. Zvlášť rozhořčeně bylo bojováno ještě východně Zonnebeke a západně Beceleere. Na východním břehu Mosy zahájena za soumraku na ráz nejsilnější dělostřelecká palba na výšině 344, východně Samogneux. V hlubokých řadách vyrazili pak Francouzové k útoku, aby znovu dobyli ztracené posice. Útok se shroutil v obranných účincích našeho dělostřelectva a o tuhý odpor württenbergských pluků, s těžkými ztrátami a bez výsledku. Z tureckých front sdělují Angličani, že dobyli v Mesopotamii důležité město Ramadii. — Také ve Východní Africe oživly boje.

Dne 5. října. Na našich frontách zuřila strašná bitva. Od rána až do noci opakovali Angličani silné své útoky na frontě 15 km od Langemarcku až k Menin-Ypern. Ohnisko bylo u Poelcapelle, okolí Paschendaelle a Zonebeke až k vesnici Ghuleveltu. Přes tuto čáru nepřítel nepronikl. Zisk Angličanů činí 1—1½ km Ghulevelt zůstal v rukou německých.

Dne 6. října. V gabrielském úseku shroutil se italský útok, zahájený ve večerních hodinách. Ostatně nelze hlásiti ze žádného bojiště nic zvláštního. Západní bojiště: V bitevním území flanderské fronty sesílila ve dne mohutná ničivá palba, večer v jednotlivé vlny bubnové palby mezi Poelcapelle a Gheluveltem. Anglické útoky nebyly provedeny. Severovýchodně od Soissonsu nabyla večer dělostřelecká činnost větší síly a plánovitosti. Severovýchodně od Remeše ztroskotal se francouzský výpad. Na obou stranách Mosy vpadly naše útočné oddíly u Malancourtu, Bethincourtu, Forgesu, Samogneuxu a Bezonvauxu do nepřátelských postavení a vrátily se všude se zajatci. Macedonská fronta: Namnoze potírala se dělostřelectva čileji než dosud. Východně od Doiranského jezera byl útok jednoho anglického praporu odražen bulharskými zajišťovacími oddíly.

Dne 7. října. U Seretu v Bukovině útočil včera nepřítel po silné dělostřelecké přípravě. Byl u St. Onufry dělostřeleckou palbou, u Vaškouce rakousko-uherským a německým protiútokem odražen. Italské bojiště: V úseku hory Sv. Gabriela omezili se Italové včera jen na dílčí výpady; tyto zůstaly bezvýsledné. Na Costabelle zajaly horské oddíly v nepřátelském zákopu 21 bersaglierů. Západní bojiště: Za deštů a vichřice zůstala bitevní činnost takořka u všech armád nepatrná. Ve Flandrech silná ničící palba, provázená ojedinělými, živými, dělostřeleckými výpady na bitev. poli mezi Poelcapelle a Zandvoorde. — Před Verdunem oživl na východním břehu Mosy občas dělostřelecký boj.

Dne 8. října. Východní bojiště: Situace jest nezměněna. Italské bojiště: U Kalu, na planině Banšice—Sv. Duch byl včera ráno odražen italský útok za silných ztrát pro nepřítele. 120 zajatců a 7 strojních pušek zůstalo v naší moci. U Konstanjevice zajato při úspěšném podniku 180 mužů. Albánie: Východně Valony byl zmařen italský pokus přechodu přes Vojuši. Západní bojiště: Dělostřelecký boj ve Flandrech byl vzdor bouřlivému deštivému počasí silný mezi Houthoulsterským lesem a Zandvoorde. Večer soustředil nepřítel své účinky k živým vlnám ohně proti jednotlivým úsekům. Po neklidné noci stupňována byla dělostřelecká činnost na celé frontě k palbě bubnové. Po obou stranách dráhy Stader-Bolsinghe a severně silnice Menin-Ypry vyrazila anglická pěchota k útoku; boj je v proudu. Dopoledne rozvinula se nová bitva, která mezi Draaibankem (severně Bixschoete) a Ghuleveltem (18 km) ještě trvá. Vzdor opětovaným útokům omezil se zisk nepřítele dle dosavadních zpráv na úzký pruh mezi Draaibankem a Poelcapelle. Jinak byl útok odražen.

□ □ □

Z Anglie: Král Jiří anglický vítá maličkou čtrnáctiletou, pracovnici londýnských loděnic. Je vidět, že nejen u nás, nýbrž i v Anglii začíná se jevit nedostatek pracovních sil. Ani tam není tudížlidský material nevyčerpatelný a je to ostatně přirozeno v každém válčícím státě, že s přibýváním vojenského tělesa a tím i potřeb válečných, ubývá v přímém poměru i pracovních sil, jež nutno nahraditi, ne všude dostačitelnými silami ženskými, a jak pozorujeme i dětskými.

Z italského bojiště: Pusté trosky kostelíka v Ranzianu, který byl nemilosrdnou, zuřivou kanonádou nepřítele v hromadu ssutin obrácen. Co je řádění Vandalů v Římě proti ničícím vymoženostem moderního válečnictví, co jsou vpády Hunů, Tatarů a Maďarů, proti hrozným sponstám způsobeným válkou evropskou?

SMĚS.

Povoláváni neodvedených domobranců. Listy se zabývají posledním výnosem ministerstva zeměbrany dle něhož bude vojenská správa povolávati domobrance prohlášené při dosavadních přehlídkách k vojenské službě za neschopné. Poslanec Pik oznamuje v „Nové Době", že věc přivede na přetřes v parlamentu. Vídeňské listy vysvětlují, že akce bude prováděna s největší šetrností a ohledy. „Arb.-Zeitung" usuzuje dle textu vyhlášky, že ročníky 1892 a mladší jsou předurčeny, aby po válce bylo jich používáno k aktivní službě. Z textu také vysvítá, že konání nějakých dalších — pátých již — domobraneckých přehlídek není vyloučeno. V parlamentu pravděpodobně bude přednešena řada námětů, jež budou mít účelem, aby byla prováděna s náležitým zřetelem na zdravotní stav domobranců, na jejich význam pro hospodářství a také se zřetelem na zdravotní stav těch, kteří mají být novými domobranci vyměňováni.

Zatímní ruský parlament. Demokratická konference v Petrohradě, která zasedala v uplynulých týdnech ustavila zatímní ruský parlament, který zvolil Čchejdze za předsedu. Kancelář zatímního parlamentu sestává z desíti členů, mezi nimiž jsou bývalí ministři Axentěv a Černov, jakož i maximalisté Trockij a Kameněv. V tajné schůzi vyložil Ceretěli průběh vyjednávání delegátů demokratické konference, zástupců moskevských průmyslníků a strany kadětů s členy vlády a sdělil, že vyjednávání vedla rychle k dohodě ve všech otázkách, vyjma otázku zodpovědnosti kabinetu prozatímnímu parlamentu, jež vyvolala dlouhé a živé rokování. Bylo docíleno usnesení, v němž se praví, že prozatímní parlament byl vládou oficielně svolán a že má právo interpelovati vládu, která musí odpověděti. Vláda není formálně a právně zatímnímu parlamentu zodpovědna avšak žádný kabinet nesmí asistovati bez důvěry zatímního parlamentu.

Nový kabinet v Rusku je složen ze 6 socialistických a 14 občanských ministrů. Kerenský je ministerským předsedou a nejvyšším vojenským velitelem. Nikitin převzal vnitro, poštu, telegrafy, Malianković justici, Prokopovič výživu, Aksentiev zemědělství, Gvozder veřejné práce, Tereščenko zahraniční úřad. Konovalev obchod a průmysl, Bernacky finance, Salackin vyučování Kartašev kultus, Kišin veřejná péče, Smirnov státní kontrolu, Tretiakov presidium hospodářské rady, Liverovský doprava, Verchovský válka, Verderovský marina.

Princ Lichtenstein o mírové otázce. Ve

velké dvoraně vídeňské radnice došlo k mírovému projevu křesťansko-sociální strany. Princ Lichtenstein pravil o míru: Chceme mír dorozuměním a je-li proveditelno vzájemné odzbrojení, jakož i stálý smírčí soud, jenž učiní pro vždy konec nynějšímu barbarskému ničení lidských životů a hodnot. Chceme však čestný mír, jenž nás v budoucnosti trvale bude chrániti proti zločinným útokům zlých sousedů. Nabízíme ruku k čestnému dorozumění. Bude-li odmítnuta, chopíme se meče, jenž s pomocí Boží, jako posud rozhodne v náš prospěch.

Maxim Gorkij vzdává se politické činnosti. Maxim Gorkij vystoupil z redakce svého listu a hodlá vzdáti se politické činnosti, která prý jej trpce zklamala.

Argentina zbrojí? Dle zpráv z Buenos Aires byly v Argentině dva ročníky zálohy povolány do zbraně. Nad celou zemí vyhlášen byl stav obležení. Argentina slepě se podrobuje vlivu Spojených Států.

Wilsonovy podmínky? President Wilson žádá: 1. vyklizení všech území Německem a Rakouskem obsazených; 2. obnovení suverenity a vybudování zpustošeného území; 3. přistoupení ústředních států k mezinárodní lize mírové dle zásad dohodou navržených; 4. přijmutí požadavků Francie a Italie. Nebudou-li tyto návrhy přijaty, povede se válka dál až do úplného zdolání Německa, které bude ještě 50 let po válce hospodářsky boykotováno. V případě, že by Německo na podmínky přistoupilo, poskytne mu Amerika výhodnou půjčku neomezené výše.

Srbská vláda do Soluně. Srbská vláda rozhodla se definitivně přesídliti do Soluně z Korfu. Přesídlení nebude provisorní, nýbrž definitivní.

Vídeňští Všeněmci v „Alldeutsches Tagblattu" vyslovili se pro samostatný československý stát. Jenže nám doporučují, abychom si jej zřídili — v jižním Rusku. Tam prý máme se vystěhovati a Čechy, Moravu a Slezsko máme ponechati skromným Němcům. Nebylo by lépe, aby vystěhovall se z českých zemí — přistěhovalci, když již se navrhuje nové stěhování národů?!!

Akce pro propuštění 50letých z vojska. Jak známo, nařídil císař svým aktem milosti, že nejstarší v armádě sloužící domobranci ročníků 1865 a 1866 mají býti až na další propuštěni na dovolenou. Stalo se tak proto, že osoby náležející těmto ročníkům stály při vypuknutí války na nejvyšší hranici branné schopnosti a průběhem války tuto hranici překročily. V parlamentních kruzích učinili nyní z tohoto aktu milosti císařovy nutnost, aby byly propuštěny i ony ročníky, jež dokončují nyní 50 rok věku. Jsou to příslušníci ročníku 1867. Poslanec Denk dostává se v sobotu k ministru války, aby se v tomto smyslu informoval. Ministr poukázal na ohlášené propuštění 51 a 52letých z armády, čímž ubude 130 až 140 tisíc mužů. Propuštění r. 1867 znamenalo by úbytek dalších 70 tisíc mužů, takže vojenská správa musila by počítati s úbytkem 200.000 mužů. Náhradu bylo by nutno opatřiti novými odvody nebo rušením reklamací. Ministr slíbil vziti tyto otázky v úvahu.

„To vše oplatíme Němcům i s úroky." Lloyd George navštívil města, která byla bombardována německými letci. Při jeho příchodu uvítaly ho davy lidu voláním: „Chceme pomstu za tyto oběti; musíme bombardovati německá města." Lloyd George přišel před dům, ze kterého vynášeli 4 mrtvoly a hned na to mrtvou ženu s 5 mrtvými dětmi. Lloyd George při tomto pohledu prý zvolal podle „Daily Mail": „To vše oplatíme Němcům i s úroky."

Hasičský sbor v Dlouhomilově (sev. Morava župa č. 7.) ve středu se svým velitelem p. Al. Ryznarem. — Žena, která za této války v mnohých oborech nahradila muže, chopila se, jak vidno, i těžkého úkolu, který zejména v nynějších krutých dobách, plnou tíhou na bedrách hasičských sborů spočívá.

Masaryk v Kijevě. Dle zprávy ruské tiskové kanceláře z Kijeva měl prof. Masaryk na tamnějším táboru lidu velkou politickou agitační řeč, v níž vyložil úlohu Čechů ve světové válce a vybízel k energickému boji proti Němcům.

Poslanec Klofáč k odvodu? Jak se proslýchá, dostaví se posl. Klofáč k vojenskému odvodu. Poněvadž byl po celou dobu trvání války internován, nemohl dříve učiniti zadost předepsaným přehlídkám.

Ministr, který vydává nařízení a nedodržuje je. Uherský ministr vnitra Ugron který vydal přísné předpisy o policejní hodině, byl ve 14 dnech již po druhé přistižen na flámu. „Az Est" oznamuje, že se Ugron účastnil večírku u velkobagounáře Perlesa. Společnost byla za cikánské hudby tak veselá, že policie zakročila, ale opatrně u vrátného domu se přeptala, kdo to do noci hýří. Když se jí dostalo poučení, diskretně odešla. Aféra měla zajímavou dohru. Císař Karel zavolal si ministra a volal ho ku zodpovědnosti. Ministr musel se náležitě omluviti a slíbiti polepšiti se. Je na bíledni, že aféra Ugronova vyvolala velký rozruch v Uhrách i u nás.

Tajemství černé věže.

Oba muži smluvili se pak, že nejbližším vlakem pojedou do Vídně k prof. Strombachovi. Co smluveno, vykonáno a za několik hodin přijal je oba profesor a brzo potvrdil, že v jednom koflíku je zbytek otráveného čaje. Není to ale jed, jaký možno koupiti ve volném obchodě, nýbrž svařenina několika jedovatých bylin.

„Je silný?"

„Ano."

„Smrtelný?"

„Ano — totiž to záleží na okolnostech."

„Jak to?"

„Na množství jaké bylo užito."

„Účinkuje jed rychle."

„Nikoliv, pozvolna. Nejprve dostavují se mdloby, dřímota. Lehká, sladká smrt následuje."

Doktor Wolff obrátil se k Wernerovi:

„Teď je věc jasná!"

Doktor Werner hluboce povzdechl.

„Ale když Rottenhall, anebo Mara na návod Rottenhalla čin tento spáchala, pak se shoduje s faktem, že profesor Henning odjel v kritický večer do Vídně, kde byl nalezen jeho klobouk a taška."

„Snad byl to jen pokus oklamati nás. Ostatně uvidíme, co přinesou příští dny."

KAPITOLA XVIII.

Cikán a jeho přítel.

V hostinci „U zlatého Berana" ve Favoritech ve Vídni bylo veselo. Pivo teklo plným pramenem, také vína bylo dostatek. V zadní místnosti seděla společnost, která byla v nejlepší náladě a hlavní slovo měl Josef Dörfler. Byl už podnapilý.

Právě dopil sklenici a volal na hostinského:

„Víno."

V několika okamžicích postavil před něho hostinský plnou sklenici.

„Těm druhým pánům také! — poroučel Dörfler.

„Výborně!" — Jednohlasně volala celá společnostnost.

„Přece jen náš Josef je hodný hoch" — poznamenal kdosi u stolu.

„Kdyby neměl, neplatil by" ozval se druhý hlas. „Podruhé bude platit našinec."

„Na to „podruhé" budeme ale hezky dlouho čekat" — praví jiný hlas.

„Mlč sice ti..."

Hrozící hádce zabránil mladík, kterého nazývali Januš. Uchopil sklenici a zvolal:

„Ať žije Josef Dörflerův. On má zlaté srdce! Sláva mu, sláva, sláva!"

Vděčně pohlédl na něho Dörfler a vyprázdnil opět a opět svou sklenici, aniž zpozoroval, že Januš sám nepije a nenechává si nalévati.

Blížila se 12. hodina a proto přišel ke stolu hostinský, aby upozornil, že je nutno zavříti hospodu.

„Tedy platit!" — zvolal Dörfler a vytáhl svou náprsní tašku.

Brzo ale vyšlo na jevo, že nemá dosti peněz u sebe.

„Zaplatím až zítra" — zvolal. „Ale domů nepůjdeme Janoši, že ne. Ještě někam do kavárny! Ale hostinský mi musí půjčit ještě desítku. Zítra zaplatím všecko na haléř."

Ochotně dal mu hostinský žádanou bankovku a Dörfler povstal, opřel se o Janšovo rámě a potácel se ven. Ale také Janoš dělal, jakoby nestál na pevných nohou. Oba nejistě kráčeli až k nejbližší kavárně.

„Kořalku sem!" — vzkřikl Dörfler, sotva že vstoupil, kdežto Janoš objednal si černou kávu."

Po chvilce připoměl Janoš svému společníkovi, že není radno, aby pil mnoho kořalky protože ráno chce přece vstát a podívati se po práci.

„Po práci?" — zvolal se smíchem Dörfler. Co tě napadá." A nakloniv se k jeho uchu dodal: „Ani mi ve snách nenapadne, hledat práci. Mám dojnou krávu a to dostačí."

„Taak?" udiveně se tvářil Janoš.

„Tobě to řeknu, Janoši. Mám na venkově bohatého strýčka, k tomu si zítra pojedu. Ten dá peníze, musí dát! Povídám, že musí."

„A kam pojedeš?"

„Do Vídeňského Nového Města."

Pak povstal a hodl na stůl několik stříbrných korun.

„Tu máte pakáži" — zařval chraptivým hlasem.

Janoš uchopil ho za ruku a táhl ho ven z kavárny. Dörfler byl už tak spit, že nevěděl, co se kolem něho děje.

„Platit musí" — chroptěl stále. Ano platit. A hodně mi musí zítra dát, pan baron!"

„A když přece jen nezaplatí? namítl Janoš, aby Dörflera provokoval.

„To by bylo pěkné. To bych se na to podíval!"

„Můžeš ho donutit k placení?"

„To si myslím. Ale pan baron zaplatí bez nucení. On ví, že musí platit. Sice něco povím... a bude zle!"

Po těchto slovech klesla jeho hlava na prsa a nescházelo moc, byl by Dörfler klesl k zemi.

Srbská vláda do Soluně. Srbská vláda rozhodla se definitivně přesídliti do Soluně z Korfu. Přesídlení nebude provisorní, nýbrž defitivní.

Američtí Jihoslované pro velký jihoslovanský stát. Ministersky předseda Pašič dostal následující telegram z valného shromáždění Srbské Národní Obrany v New Yorku, již se súčastnilo obrovské množství Chorvatu a Slovincu: „Všichni Vám jednomyslně vyslovujeme díky za dohodu, ujednanou na Korfu, a zavazujeme se, že všemi silami budeme bojovati a přineseme všechny oběti, dokud jednota nebude vyhlašována."

*

Státní knihovna ve Washingtoně náleží k největším sbírkám světovým. Budova a zařízení knihovny stály 7 milionů dolarů, 50 sochařů a malířů pracovalo na zařízení. V čítárnách novin nalézá se na 3100 novin a časopisů. Celkem odebírá knihovna na 7000 časopisů a novin a obsahuje přes milion svazků knih. Hudební bibliotéka má na 300.000 opusů. Roční vydání činí okrouhle půl milionů dolarů. Do knihovny má každý volný přístup, jakmile dovršil svůj 16. rok. Knihovna zaměstnává na 2700 lidí. V Americe má téměř každé městečko svoji knihovnu, neboť Američan dobře vystihuje cenu knihy. Krásnou budovu New-Yorské městské knihovny přinesli jsme na našem obrázku v čís. 15.

Japonské noviny. Nikde na zeměkouli nejsou noviny tak rozšířeny jako v Japonsku. Prvý denník byl tam založen r. 1872; roku 1890 bylo v Japonsku již na 716 novin a časopisů, které vycházeli okrouhle ve 2 milionech exemplářích. Toto číslo se ovšem zatím značně zvětšilo a rovněž i počet knih je ohromný.

Největší reflektor světa nalézá se na hoře Pike Peaku v Coloradu. Jeho paprsky pronikají do vzdálenosti 450 km.

Obydlí Černochů. Ve většině černošských chýší nalézáme talíře, číše, mísy, zracadla, lžíce, nože, vidličky, různé kahany a lampy, slunečníky a deštníky a tu a tam i hodiny; veliká poptávka je zejména po mýdle a petroleji. Strava Černochů se značně zlepšila. Dříve bylo mezi Černochy mnoho vegetariánů; jen za zvláštních oslavných příležitostí zabíjeli vola; nyní mají v každé obci masné tržiště, kde se prodává velmi lacině maso. I ostatní strava černošská je nyní snesitelná. Za dob dřívějších pěstovali Černoši obchod výměnou, leč nyní kupuje se vše od nich za peníze. Jedna číše čaje s cukrem stojí na př. 1 pesetu. Vliv civilisace spatřuje se zejména i na ženách. Černoška nikterak nezůstává pokud se módění týče za Evropankou; přímo neuvěřitelné, jak rychle u Černochů domácní technické vymoženosti k. př. šicí stroje. Nejen v městech přímořských leč i hluboko ve vnitrozemí, není šicí stroj řídkostí.

6642 nabídnutí se sňatků. Jeden z nejbohatších Američanů Spojených Států pan Green v New Yorku obdržel na základě novinářské anonce na 6642 nabídnutí k sňatku.

Země mladých manželstev zdá se býti Skotsko. Zajímavé toho doklady ukazuje nám statistika posledních let. Dle toho vstoupilo během roku do stavu manželského: jistá čtrnáctiletá dívka s mužem dvojnásobně starším: šest dívek se vdalo v 15ti letech. Šestnáctiletých novomanželek bylo 55 a mnohé z nich se vdaly i za vdovce. Třistadvacetšest dívek přijalo sedmou svátost ve svém 17tém roku. Mírněji vedli si mladí Skotové. Jistý 16letý mladík oženil se s dívkou 15letou. Jiný 16letý pojal za ženu dívku o 5 let starší. Dvacet jinochů oženilo se ve stáří 17ti let.

Z galerie našeho vojska: Tyrolský dobrovolník 79letý Kašpar Walnöfer, vrchní myslivec tyrol. střelců, který co 10letý chlapec s kosou na rameni, účastnil se tažení r. 1848/49 proti Italii, obdržev tehdy stříbrnou medaili za hrdinost. R. 1866 byl vyznamenán za dobytí italského děla zlatou medaili za udatnost a nyní účastní se po třetí — co stařec— tažení proti Vlachům.

Lev co domácí zvíře. Slečna Františka Bothe-ova, bývalého burského generála Bothe-a, prvého ministr-presidenta Jižní Afriky, má na statcích svého otce, nedaleko Kapského Města, odrostlého ochočeného lva, který jako pes provází svou paní na všech jejich procházkách.

* * *

ZDRAVOTNICTVÍ.

Kornatění cév, čili arteriosklerosa, jež se zejména dostavuje v pokročilém věku, působí největší obtíže, zasáhne-li cévy, jež přímo zásobují srdce krví. Prudké bolesti prsou, záchvaty strachu, stísněnost, lapání po vzduchu, pichání jsou hlavními toho příznaky a to velmi povážlivými. Podobné záchvaty vyžaduji okamžitého ošetřování. Do příchodu lékařova umožněme nemocnému vdechování čerstvého vzduchu, otevřením dveří a oken, svlékněme jej z oděvu, dávejme mu teplé obklady na krajinu srdeční a dejme mu užívati silné kávy neb koňaku. Rovněž i Hoffmannovy kapky jsou dobré, zvláště pro osoby s astmatickou náklonosti. Často se stává, že jmenované potíže po tomto domácím ošetření, s překvapující rychlosti zmizí, leč objevuji se po čase znovu, mnohdy i po týdnech, ba měsících. Třeba že jsou tyto záchvaty symptomy vážného onemocnění, není třeba ztráceti naděje na zlepšení a vyléčení, které je úplně možno, nepokročila-li choroba příliš značně a vykonávají-li se přesně dle lékařova nařízení, hlavně pokud se týče vegetarianské diäty. Příčina této choroby spočívá, ve většině aspoň případů, v bujné a nezřízené životosprávě. Neboť kdyby byla všeobecným příznakem staroby, musila by v určitém věku téměř každého postihnouti. Přemírné kouření nemoc tuto obzvláště podporuje. Kdo pociťuje první počátky její, slabou stísněnost srdeční, strach, náhlé pichnutí v prsou, měl by rozhodně kouření zanechati. Kornatění cév druží se rádo i k jiným chorobám, jež mají svůj původ v zvrácené životosprávě, zejména ku gichtu čili dně, cukrovce, ztučnělosti. Naráží po většině osoby, jež pracuji více duševně než tělesně, pil tom dobře žijíce a jmenovitě přemírně jedí a pijí. Není pochyby, že alkohol nebezpečnou tuto chorobu zejména podporuje. Rovněž i duševní rozrušení a starosti přispívají prý ku jejímu vzniku, zrovna tak jako všechny případy nervosy, způsobující urychlení tepu srdečního. Mimo úpravy výživy, jest jmenovitě důležité, aby se nemocný vyhýbal rozčilování a duševním pohnutím, aby užíval procházek na čerstvém vzduchu, a aby mimo tabák, alkohol, jakož i všechny dráždivé, kořeněné pokrmy. Lázně, masaže a léky nechť nemocný užívá jen dle lékařského předpisu. Změněná, životospráva pokrok nemoci brzdí, leč musí se sledovati důsledně.

* * *

Janoš ho uchopil za ruku a vlekl dál. Leč Dörfler se postavil na odpor a nežli to mohl Januš zabrániti, usadil se uprostřed ulice do bláta.

Policejní strážník přikvapil se slovy:

„Zde přece nemůžete přenocovat."

A pomohl Dörflerovi opět na nohy. Pak ucho pil ho z jedné strany Januš, z druhé policista a vlekli oba opilce k jeho domu a zazvonili na domovnici.

„Co se stalo? Už je zase Dörfler tak opilý?"

S pomoci domovnice dovlekl Januš svého společníka až do jeho pokoje.

— — — — — — — — — — — —

Když druhý den ráno Josef Dörfler přišel už vystřízlivělý na nádraží jižní dráhy, shledal se tu opět s Janušem. Jeli spolu až do Vídeňského Nového Města. Zde opustili vlak a šli kus cesty ještě společně. Pak ale rozloučil se Januš s Dörflerem, kterému řekl, že musí jíti jiným směrem. Zahvizdl ještě na malého cikánského chlapce, který je z nádraží stopoval, ukázal mu na Dörflera a nařídil, aby šel dál za ním, sám pak zabočil polní cestou do vesnice, kde bydlel Petr Carloni.

Dörfler dospěl zatím do Rottenhallu a vyvolal sluhu, aby ho zavedl k panu baronovi.

Velké bylo jeho překvapení, když mu sluha sdělil, že zámecký pán není přítomen.

„To není pravda" zvolal. „Zaveďte mě k němu. Já se nedám jen tak snadno odbyt."

Sluha pohlédl na drzého mladíka, vida ale, že s ním nic nespraví, nechal ho státi a odcházel. Leč Dörfler nedal se zastrašit. Spěchal po schodech nahoru, zasypávaje sluhu a barona spoustou nadávek.

Hluk vyburcoval nového knihovníka zámeckého doktora Wolffa, který nahlédl s okna a ke svému nemalému překvapení poznal mladíka, s kterým se seznámil ve směnárně ve Vídni a kterého podrobil výslechu.

Naskýtá se vítaná příležitost. Doktor Wolff dal rozkaz, aby mu byl mladík předveden a upravil si na rychlo svůj úbor, který ho změnil k nepoznání.

„Co si přejete?" tázal se doktor Wolff Dörflera, když mu byl předveden do pokoje.

Dörfler, jenž už myslel, že nechal si ho zavolati sám baron ze strachem před skandálem, byl velice překvapen když se ocitl tváří v tvář cizímu muži.

„Já — já chtěl jen mluviti s panem baronem."

„Pan baron odcestoval, jak jste už slyšel od sluhy. Já jsem jeho knihovník a mám právo disponovati jménem baronovým. Co si tedy přejete?

Dörflerovy rozpaky vzrůstaly.

„Mám obchody s panem baronem" pravil nejistě.

„Nu a?"

Dörfler nevěděl kudy kam.

„Když mi nechcete říci jaké obchody pak s vámi nemohu jednati. Opakuji vám, že můžete mluviti bez obalu, neboť mám všecky plné moci baronovy.

Konečně dodal si mladík odvahy

„Chtěl jsem od pana barona peníze."

„Peníze? A zač?"

„Pan baron je mi dlužen."

„Dlužen?"

„Vykonal jsem mu jistou práci "

„Kterou vám baron asi zaplatil?"

„Zaplatil ale málo. Takovou práci vyžadovalo zcela jinou odměnu."

„Byla to těžká práce?"

„Těžká práce nebyla, ale špatně byla zaplacena. A já teď potřebuji peníze."

„Tak rychle to nepůjde pane. Musíte mi říci jaká to byla práce a já nahlédnu do knih."

„Taková vydání jistě pan baron nezanesl do knih."

„Jste na omylu pan baron zapisuje každé vydání a sice s neobyčejnou přesností."

„To je nemožné, ale moje položka jistě v knihách nebude."

„To musela být prazvláštní práce!"

Dörfler se usmíval.

„A jaké je vaše jméno?"

„Jan Brunner."

Fakt, že Dörfler udal falešné jméno, měl pro komisaře velký význam.

„Není třeba. Přijdu za několik dní sám."

Po těch slovech odešel. Nevracel se však zpět na nádraží, nýbrž zabočil k lesu a pak rovnou k chatrči Sobotově. Poblíž cíle setkal se se Sobotou a dlouho s ním diskutoval, aniž by postřehl, že mladý cikánský hoch sledoval ho z Rotenhallu až do lesa. Dlouho rozmlouval se Sobotou, nebyl však tuze spokojen s výsledkem, neboť když se s ním rozloučil, dělal kyselý obličej. Nyní namířil své kroky k nádraží a teprve když vstoupil do vlaku, opustil ho jeho pronásledovatel a pádil rychle touže cestou, kterou dříve ubíral se Januš.

Ve stísněné náladě dostavil se Dörfler do své hospody. Sotva že usedl ke stolu, již přišel i Janiš.

„No našel jsi práci?" tázal se ho Dörfler.

„Našel u sedláka v Rottenhallu."

„No a tvé dost jsi peníze?"

„Nedostal "

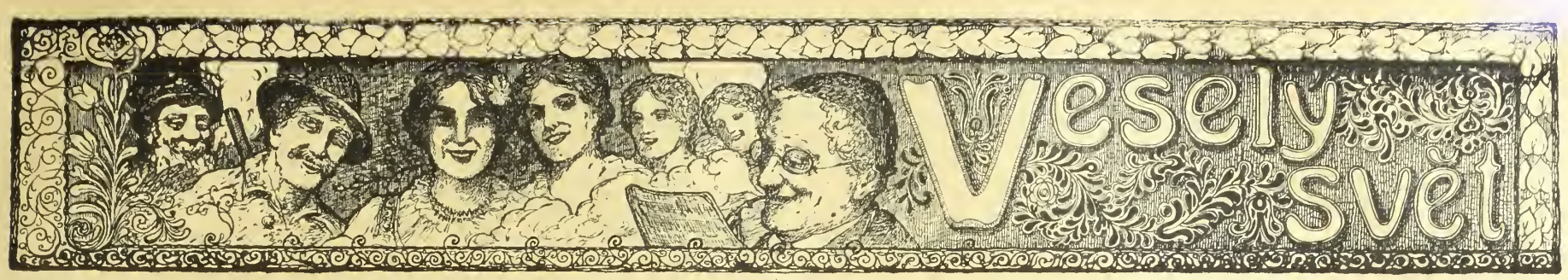

Tempora mutantur.

Dříve se říkalo: kdo nadává koupí a nyní: kdo koupí nadává.

*

Pohádka.

Babička končící pohádku: ....a od těch dob se král již nikdy nezasmál!"

Zvědavá Sašenka: „A co pak když ho někdo lechtal?"

*

Válečná nevěsta.

„Ty říkáš, že tvá nevěsta je pohádkovitým zjevem? Já ji nalézám poněkud moc tlustou."

„No a není to pohádka?"

*

Dle okolností.

„To máslo a ty brambory — jdete odvádět ústředně?"

„Jest,li mě chytnou — tak ano!"

*

Kritik

„Pane vy jste opakem slavného zpěváka Farinelliho."

„Jak to?"

„Ten totiž svým zpěvem uzdravil blázna na normálního člověka a vy svým zpěvem uděláte z normálního člověka blázna."

*

Situace.

„Pane, dejte mi něco vydělat! Čeká na to doma sedm hladových krků."

„Jakže, vy tak mladý a už máte sedm dětí?"

„Ne, pane, jsem svoboden, ale na dnešek mi ohlásilo návštěvu sedm mých věřitelů."

*

Pro návštěvy.

Prodavačka ke kupující: „Prosím, zde bych měla kávové šálky, velmi pěkné, ale jsou poněkud malé."

Kupující: „To se mi výborně hodí. — Potřebuji je pro hosty."

*

Spořivost.

Otec k marnotratnému synovi: „Pověz mi, prosím tě, jest-li pak jsi už někdy, aspoň haléř uspořil."

Synek: „Jak by ne. Poslal jsem ti nedávno nefrankovaný dopis a tím jsem uspořil dokonce 15 haléřů."

*

V době nouze o uhlí.

Lékař k patientovi, který k sobě tiskne křečovitě ruce: Ale proč pak ty ruce tak k sobě tisknete?"

Patient: „Inu pane doktore — mám horečku a té okolnosti chci využíti a uvařit si pod rameném vejce na měkko."

*

Držgrešle.

O svatbě jistého držgrešličky tázán byl družba, známý to čtverák, ví-li as, proč se říká: „Všude dobře, doma nejlíp." — I odpověděl: „Jak pak bych nevěděl! Doma si člověk na příklad vezme co se mu líbí, kdežto v cizině musí býti spokojen s málem."

*

Insert.

Onen cizinec, který mi minulé noci v nádražní ulici, kol 2. hodiny z rána vytřel dvě facky a na rozloučenou přidal kopanec, se co nejuctivěji a přátelsky prosí, aby oznámil svoji adresu, poněvadž jsem obviňován z krádeže a musím dokázat svoje alibi. Oznámení pod zn. „Naděje".

*

Různost povah.

A: „A řekněte mi — žádala již někdy vaše manželka od vás nemožnosti?

B: „Ne — nikdy."

A: „Ale jděte — myslím, že žertujete!"

B: Naprosto ne — ona si je totiž vždycky beze všech cirátů poručí."

*

Veritas veritatum.

A co je vlastně v tom vuřtu — 90 % vody a ostatní je tajemství.

*

Moda.

Manželka: „Postýsk mužičku — v mém náhrdelníku schází několik granátů."

„Manžel: „Ach to nic nevadí — granátové díry jsou teď nejčernější."

*

Šťoural.

Slecna: „Zítra budu slaviti své 20. narozeniny."

Pan: „A kolik vám to bude let?"

U knihkupce.

Služka ke knihkupci: „Chtěla bych si koupiti „Rádce lásky pro letce."

V hostinci.

Host v hostinci volaje na kuchařku: „Ale jen se podivejte, — dvě mrtvé mouchy v polévce."

Kuchařka prohlíží opatrně polévku a náhle praví vítězně: Prosím, jen jedna — jen jedna — je mrtvá — ta druhá je ještě živá."

*

Theoretik.

„Prosím vás, kdo je onen člověk, támhle v onom rozedraném šatě a děravé obuvi?"

„Ten? To je přece autor spisku „Snadno a rychle milionářem."

*

Proto.

Host v lázeňské kanceláři: „A hned první den mám platit lázeňskou taxu? Jinde se přece platí až třetí den."

Lázeňský úředník. No ano — ale u nás obyčejně žádný host 3 dny nezůstane."

*

Půjčka za oplátku.

Slečna domácí k služce: Poslyšte Máry — právě mě potkal v naší tmavé chodbě váš ženich a omylem mě políbil; myslil, že jste to vy."

Služka: „Ale slečno to nic nevadí. Vašemu panu ženichovi se to už také stalo."

*

Těžký výdělek.

Prvý: „Ano můj drahý — své peníze jsem si musil těžce vydělati."

Druhý: „Tááák. A já vždy myslil, že jste je zdědil."

Prvý: „No, to je sice pravda — ale což ta práce se soudy a ostatními dědici — to je maličkost?"

*

Chytrák.

Cizinec k městskému posluhovi: „Poslyšte kudy vede cesta k nádraží."

Posluha: „Vašnosti — to neřeknu — my jsme rádi když sem jednou za čas nějaký cizinec zabloudí."

*

Znalec.

„Vy jste ještě nebyl ve výstavě moderních obrazů?"

„Ale ano, ano — už dokonce dvakrát."

„Rozumíte tedy obrazům?"

„Obrazům ano — ale malířům ne."

*

Dobrota války.

„Nutno říci, že válka přinesla i mnoho dobrého!"

„Jak to?"

„Roku 1913 jsem odložil šaty, že mě byly malé a teď si z nich dám udělat dva obleky.

*

Rozhodný důkaz.

Dosti hledaný malíř podobizen právě dokončil obraz starší slečny a dostál šťastně své úloze zde tím těžší, poněvadž šlo o podobizu dámy nepříliš mladé a tudíž bylo třeba tváři již odkvetlé dámy dodati rázu mladosti. Příbuzní dámy té prohlíželi a posuzovali podobizu v ateliéru mělcově, nacházejíce každý různých chyb „Nos je příliš dlouhý," pravil jeden. „Ústa nedosti sličná," druhý. „Třeba více výrazu v očích," řekl jiný. Zkrátka vytýkány nejruznější chyby. — „Nuže," pravil konečně malíř, „chci ještě něco opraviti, a je-li vám libo, dovolám se zítra rozsudího stejně povolaného, jako předpojatého, totiž malého psíka milostivé slečny. Druhého dne byl obraz skutečně přenesen v salon slečnin a postaven na podlahu; otevřenými dveřmi přiskočil psík a shlédnuv obraz, lísal po způsobu psu vyobrazenou ruku své paní. Nyní arcit obraz za výtečný prohlášen. O tom však nikdo nevěděl, že malíř dříve ruku na obraze kusem slaniny natřel.

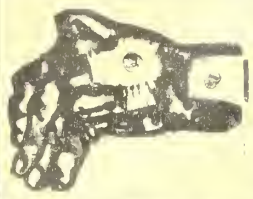

Chcete býti od svého **Rheumatismu** důkladně vyléčeni?

1965 **Tisíce již uzdravených!**

Bolesti v kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob. **Nabízím Vám přírodní prostředek k uzdravení!** Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu. **Každému bezplatně na zkoušku** Pište mi ihned, zaš u Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem. Zasílá

lék. ústav „U OPERY" BUDAPEŠŤ VI., odd. 169.

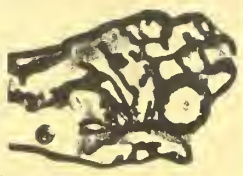

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55, Čechy.**

vyznamenán c. k. rak. státní medailí

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezplatný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

2067 Pietní

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará

kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada, VIDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Ceníky na požádání, zástupci se přijímají.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

s mým chloupky odstraňujícím prostředkem **„Rapidenth"**. Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

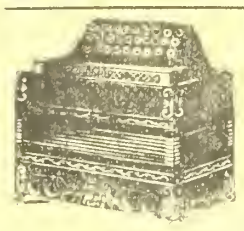

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Při vypadávání vlasů i ich lámání, štěpení, lišeji vlasovém, rovněž i při t. zv. svrbění a bolestech vlasů, při lupech a lysinách použijte tisíc, osvědčeného, vzrůst vlasů podporujícího, nejznamenitějšího prostředků ku pěstění vlasu „Haarlolu". Denně budete nám vzdávati díky za tuto radu. Cena láhve i s návodem úspěšného pěstění a ošetřování vlasu K 4.— a K 8.—, pokud zásoba stačí.

Nejjemnější prášek pro mytí hlavy; 2 balíčky K 1. Příjemně vonící tuk „Brillantina" k natírání vlasů. Cena K 2.

Tresť na obočí. Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajiciho oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstiny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nadíte snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", šetřívá snadně jako šicí stroj. Nejdachapilnější vynález, aby si mohl každý sám zapiatovati kožené věci, poroucháno obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod mé pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—, Zasílá při předem zaslaného obnosu vypraceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA.

Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (7 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes **million** již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2. Kohlgasse 46 / III

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čechy

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRÁD,

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelovéhodinky kotvové K 16·—, 18·—20·—. Náramkové hodinky K 18·-, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—. 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

KDO inseruje Prodává!!

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 **(blíže Pratersternu).**

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Vole a tlustý krk

jest onemocnění štítných žláz, které včas musí býti léčeno, nemá-li býti činnost tohoto důležitého orgánu čím dále tím obtížnější a nepříjemnější a nemají-li nastati velmi často i dosti povážlivé zjevy. Lékařská věda zjistila s plnou určitosti, že jod obsahující přírodní minerální soli v různých stadiích silného krku a volete mají výtečný účinek. S nesčetného množství nemocných všichni potvrzuji rychlý a úplně neškodný účinek v jejich nemoci, když požívali našeho ryze přírodního produktu, jenž z nejsilnějších pramenů z Polhory jest čerpán.

Každý tudíž, kdo trpí silným krkem, má vole a naběhlé štítné žlázy, udělá dobře, když si vyžádá

2038 **!! knihu zdarma !!**

o našem domácím léčení.

Každý obdrží tento poučný spis franko a zcela bezplatně! Pište si proto o ni, bude Vám jen k užitku a každý domácí lékař dá zcela jistě k takovému domácímu léčení své svolení. — Zasílá lékárna

„císaře Viléma", Budapešť, VI., odd. 110.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres =

Herreng. 12.

Vklady na knížky 3½%

Akciový kapitál K 80,000.000·—.

Reservní fondy přes K 23,000.000·—.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herengasse 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 24. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 4. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 100. VII., Mariahilferstrasse 81. VIII., Josefstadterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 65. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

„Vídeňské Illustrované Noviny" vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, VI., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.
Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 43.

VE VÍDNI, DNE 25. ŘÍJNA 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.
Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

Z oblasti tyrolské fronty.

Namáhavý a obtížný pochod našeho vojska a transport zásob do nejpřednějších posic.

Dobytí zálivu Rigy německým loďstvem. — Obsazení ostrovů Oesel a Moonu. — Nové bitvy na západě. — Krise ve Švédsku.

VÁLEČNÁ SITUACE.

Deset velkých nárazů provedli již Angličané, ve spojení s Belgičany a Francouzi ve Flandřích Každý z těchto nárazu rozpadá se časově i místně vždy v několik oddělených skupin. Je to ustavičné napínání sil do krajnosti a vždy, kdykoliv se již zdálo, že nadejde větší bitevní pomlčka, sebrány k útokům nové a větší síly. Angličanům jde o vyvrácení ponorkové základny německé na flanderském pobřeží a počítají, že kdyby se tento cíl podařil, že by také stav na belgické frontě podstatně byl dotčen. Výslednicí dosavadního vojenského úsilí anglického ve Flandřích je, že do německé fronty zaražen tupý klín, hluboký as 8 km a široký 30 a. 35 km., který se hlavní anglické velitelství snaží střídavým zasahováním a trvalým tlakem rozšířiti a vytvořiti takovou situaci jaká vznikla svého času na Sommě, kde Němci následkem klinového postavení a trvalého tlaku vzali svoji frontu zpět. Flanderská bitva zase vzplanula se svou obvyklou prudkostí. Opět útočí Angličané od lesa Hout-hulstského k Zonebeke, tentokráte ve dvou pásmech, a hlavní jejich útoky směřují k Paschendaele, lépe řečeno na Roulers, velkou železniční křižovatku belgickou a jeden z hlavních opěrných bodů německé operační armády. Pozvolným postupem — při každé bitvě dostanou se Angličané asi o 1 km ku předu — přiblížili se až k Paschendaele, čili jsou k hlavnímu bližšímu cíli na půli cesty. Na východě podařilo se Němcum obsaditi ostrov Oeseł v zálivu Rigy. Německé listy oslavují tento německý úspěch, také listy petrohradské doznávají, že definitivní ztráta zálivu Rigy může míti těžké následky strategické, ale na druhé straně prohlašují ruští vojenští velitelé a odborníci, že Petrohradu nehrozí bezprostřední nebezpečí. Je-li tomu tak, ukáže se v době nejkratší.

K nedávné cestě císaře a krále Karla I. po Haliči: Mocnář pozdravuje staré pensisty v jisté vesnici za frontou východohaličskou.

Císař a král Karel I. pozoruje se svým štábem na bojišti východohaličském pohyby nepřátelského vojska.

□ □ □

DAŇOVÉ REFORMY.

V poslanecké sněmovně připravuje subkomitét finančního výboru anketu o zavedení vydatné dávky ze jmění. A jak jsme se dočetli, bylo v tom směru už usneseno, aby vláda a ti členové výboru, kteří projevili k tomu ochotu, snesli věcný materiál v dotazníky, na nichž by potom plenum výboru mohlo podrobněji pracovat. Pro nás není bez zajímavosti, jak si zavedení daně ze jmění představuje posl. dr. Otto Steinwender, jeden z nejznámějších a také nejhorlivějších stoupenců daňové reformy v tomto směru. Dr. Otto Steinwender je jediným z politiků, jenž má odvahu projevovati houževnatě názory, v mnohém přímo cílící právě na vrstvy jeho voliču. Tak dr. Steinwender prohlašuje otevřeně za naléhavou státní potřebu zavedení daně ze jmění co nejdříve a ne až po válce. Zdaněním schnatí obnosy potřebné ke zúročení válečných půjček a půjček mírových i kdyby ihned válka byla skončena jest prostě nemožno, poněvadž by tím hospodářský život byl připravován úplně o své každoroční výtěžky. Steinwender počítá, že jen zúročení bude vyžadovati sumy 3 miliardy ročně. Jedině daň ze jmění pomůže. Jak by prý přišel chudý poplatník k tomu, aby platil na celé zástupy státních rentierů? Daň žádá progresivní od určitého minima majetku, které bude dáno vyšetřenou státní potřebou a má začíti 10 procenty a nebáti se vystoupiti nad 30 procent. Mimo to budiž daň vyměřena a zaplacena najednou, nikoliv rozvrhována na 10 let, poněvadž by to jednak byla potom daň z příjmů nikoliv ze jmění, jež by hleděl každý přesunovati na hospodářský život a mimo to stát by za 10 let byl právě tam, co teď; malé dávky by spotřeboval a velké dluhy by zůstaly. Spravedlivé vyměření se prý už najde. Při majetku domovním, hypotekách a pohledávkách jest to nejsnadnější. Státní hypoteka pomůže tam, kde k zaplacení není hotovosti. Podobně též při statcích. U velkostatků doporučuje odděliti kvotu statků in natura, aby tím docíleno bylo rozdělení a lepší zhospodaření půdy. Při podnicích průmyslových a obchodních, kde by ocenění činilo potíže, může stát býti zúčastněn několik let na zisku. U spo-

Císař a král Karel I. vrací se ze své návštěvy východohaličské fronty a je všude ve městech a vesnicích předmětem srdečných ovací obyvatelstva.

Pěchota a oddíl strojních pušek ve vnitru rakouského panceřového vlaku.

lečností stát stane se majitelem určitého dílu akcií nebo podílů. Ovšem při rozdílení zisku bylo by potřebí korektury tak, že nezámožným, malým akcionářům dostávalo by se doplatků, naproti tomu bohatí, spadající pod určitou vysokou třídu, byly by povinni k příplatkům. Státní papíry, obligace a pod. mohly by býti odkolkovány s příplatky a doplatky dle majetkového stavu jejich držitelů jako u akcií. Daň budiž zavedena neprodleně. Relativní nejistota pro oceňování potrvá i několik let po válce, jak je nyní a jestliže se poskytne pro částečné platy na zálohu 5procentní skonto, bude každý nutiti se nejvíce poskytnouti hned, ušetříme tím už jednu válečnou půjčku a zarazíme přehánění cen efektů. Steinwender žádá, aby daň proponována byla tak, aby vynesla alespoň 25 milionů korun. Zbytek potřeby asi stejně veliký bylo by prý již potom snáze uhrazovati z běžných příjmů státních. Tento veliký koncept daňové reformy rozvine dr. Steinvender pravděpodobně v nejbližší schůzi subkomitétů finančního výboru a soudě ze zájmu všech interesentů, budou se muset svésti velmi tuhé boje se zástupci vrstev, jichž by se tato reforma nejcitelněji dotkla.

□ □ □

ROLE BULHARSKA V OTÁZCE MÍRU.

V Sofii meškal právě německý císař Vilém. Odjel tam krátce po schůzi říšského sněmu, v níž státní tajemník Kühlmann prohlásil, že jedinou překážkou mírového vyjednávání jsou země Elsasko a Lotrinsko, na jichž vrácení činí nárok Francie. Dr. Kühlmann ve své řeči ujasnil, že Německo nejde za územním ziskem, že vůbec nepomýšlí na rozřešení vlastních hranic. Rakousko-uherský ministr zahraniční hr. Czernin zdůraznil již vícekráte, že cílem rakousko-uherského mocnářství je mír bez anexí a bez válečných náhrad. Dvě hlavní moci čtyřspolku vyslovily se tedy pro zachování dosavadních hranic. Další dva spojenecké státy Bulharsko a Turecko však se dosud nevyjádřily o válečných cílech, odpověděly toliko souhlasně na mírový podnět papežův, v němž bylo doporučeno, aby balkánské otázky řešila mírová konference. Jak známo, vstoupilo Bulharsko do války, aby dosáhlo připojení Makedonie a částečně i opravy hranic jinde. Bulharsko mělo tedy a má dosud vážné územní nároky a jemu je takřka nemožno, aby bez jich splnění uzavíralo mír. Po dvou válkách balkánských, v nichž obětovalo nesmírné množství junáků a hospodářsky se skoro vyčerpalo, pustilo se do nové války, aby konečně spojilo všecky příslušníky bulharského národa a povzneslo svůj význam. Nesmírné jsou oběti, které Bulhaři přinesli ve světové válce, a proto asi trapno by jim bylo, kdyby v mírové konferenci o jejich požadavcích rozhodovali též odpůrci.

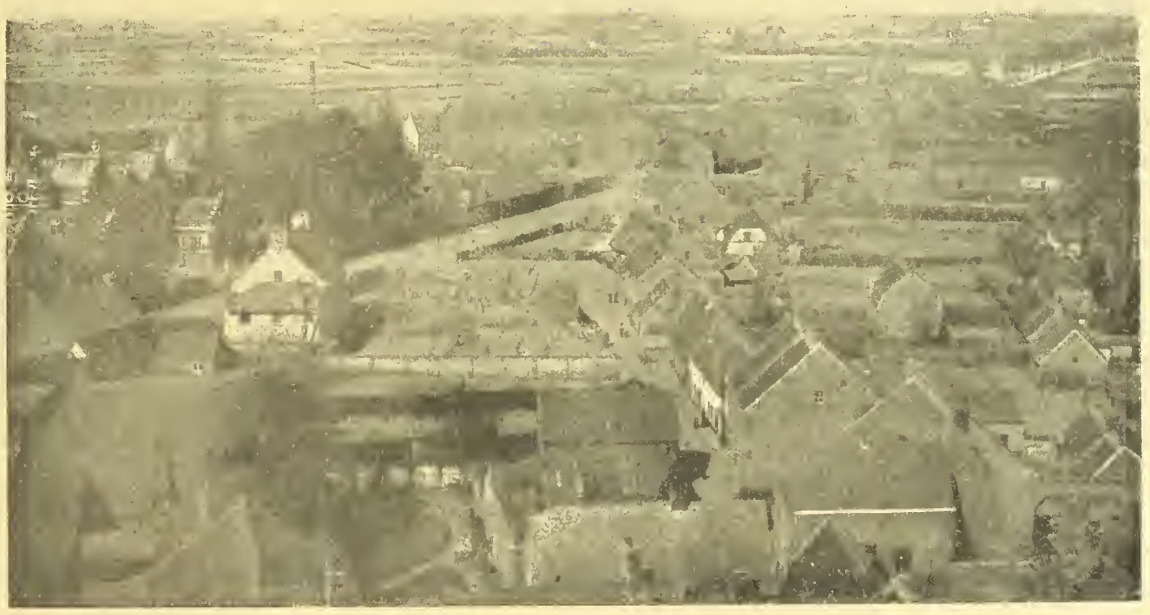

Ze západní fronty: Celkový pohled na osadu Gheluvelt, která byla ohniskem poslední bitvy ve Flandrech.

Vnitřek bývalého chrámu v Gheluveltu.

Asquith ve své liverpoolské řeči zmínil se o balkánské otázce a prohlásil, že bude pouhým splacením starého dluhu, když se Srbsku a jeho jihoslovanským sousedům a příbuzným kmenům, jakož i Rumunsku poskytnou přirozené hranice. Dohoda patrně chce upravovat hranice na cizí účet a nelze si prozatím ani představit, jak by se zachovala k Bulharsku. Otázka mírová je tedy pro Bulharsko jednou z nejtěžších a není pochyby, že při návštěvě císaře Viléma věnována jí byla patřičná pozornost.

□ □ □

FRANZOUZSKÉ AFÉRY.

Francie jest zemí afér. Paříž ještě nezapomněla na proces anarchistického předáka Almereydy, jehož mrtvé tělo nalezeno bylo ve vězení v takovém položení, že vznikla domněnka o násilné smrti jeho. Clemenceau, jehož vášeň roste s jeho stářím, využitkoval tohoto případu k útoku na ministra vnitra Malvyho, že dost ostře nepotíral anarchistickou, podkopnickou práci až do zákopu prý proniknuvší, a ve své slabosti jen s Almereydou ve vyjednávání se pustil, aby anarchisty alespoň po dobu trvání války od podněcování stávek a jiných protirepublikánských piklu zdržel. Malvy se bránil, ale útokům zuřícího starce přece neodolal. Velkou ztrátou krve vysílená a nervově rozrušená Francie v zápětí na

to stržena byla v prudký vír úžas budícího skandálu. Bolo paši, člověka nejpestřejší a nejnemožnější minulosti. Kdysi frisér oblíbenkyň egyptského khediva, prodělal Pavel Bolo všechny stupně dobrodružné kariéry a za pomoci poměrně neznačného důchodu své manželky, jejž jí zabezpečil její milenec, počal hráti v Paříži úlohu veřejně politisujícího zbohatlíka. Jeho mladé miliony počaly pronikati francouzským tiskem a uplatňovaly se všude tam, kde objektivnost a věcnost politického programu zatlačena jest osobními aspiracemi a zlobyplným antagonismem. Jeho rádcem i ochráncem byl první president apelačního soudu francouzského Monnier, a to i v době, kdy Bolo paša svými cestami do Švýcar se stal nápadným a trestnímu vyšetřování pro podezření ze zemězrady propadl. Vyšetřující soudce pátraje po původu Bolových milionů dostal od francouzských komisařů z Ameriky podivné vysvětlení. Německá banka složila tam deset milionů vesměs na účet Bolo paši, jenž je i přijal! Francouzská veřejnost zmítala se hněvem i lítostí proti zrádci... ale než domyslila, přepadena byla novou zrádyplnou sensací. Leon Daudet, majitel „L'Action Francaise", zaslal presidentu Poincaréovi dopis, v němž odstoupivšího ministra Malvyho obvinil, že stojí v žoldu Německa, že prozrazuje německé vládě tajnosti národní obrany a že jen proto dal se voliti do válečného komitétu, aby mohl německému velení zraditi francouzský plán, podle kterého měli býti napadeni na Chemin des Dames. Obviněný Malvy uchýlil se se svou obranou do veřejnosti a z řečnické tribuny ve sněmovně tázal se nejprve vlády, v jakém stadiu je vyšetřování zrádné aféry Bolo paši, a když vláda mu odpověděla, že paša je již za mřížemi, překvapil sněmovnu sdělením, že i on je Léonem Daudetem viněn ze zemězrady. Sněmovna vyslechla obsah Daudetova listu a jednomyslně ho odmítla; ani jediný poslanec se nenašel, jenž by byl uvěřil, že Malvy je zrádcem. Léon Daudet jest z největších štváčů válečných a Malvy ministr, kterému Clemenceau vytýkal chabost v obraně vlasti. Almereyda, Turmel, Bolo, Malvy a zítra zase jinak se bude jmenovati zrádce. Francie je na sklonku svých sil; čím více roste její nenávist k nepříteli, tím větší je její strach před zradou, a strach má velké oči.

□ □

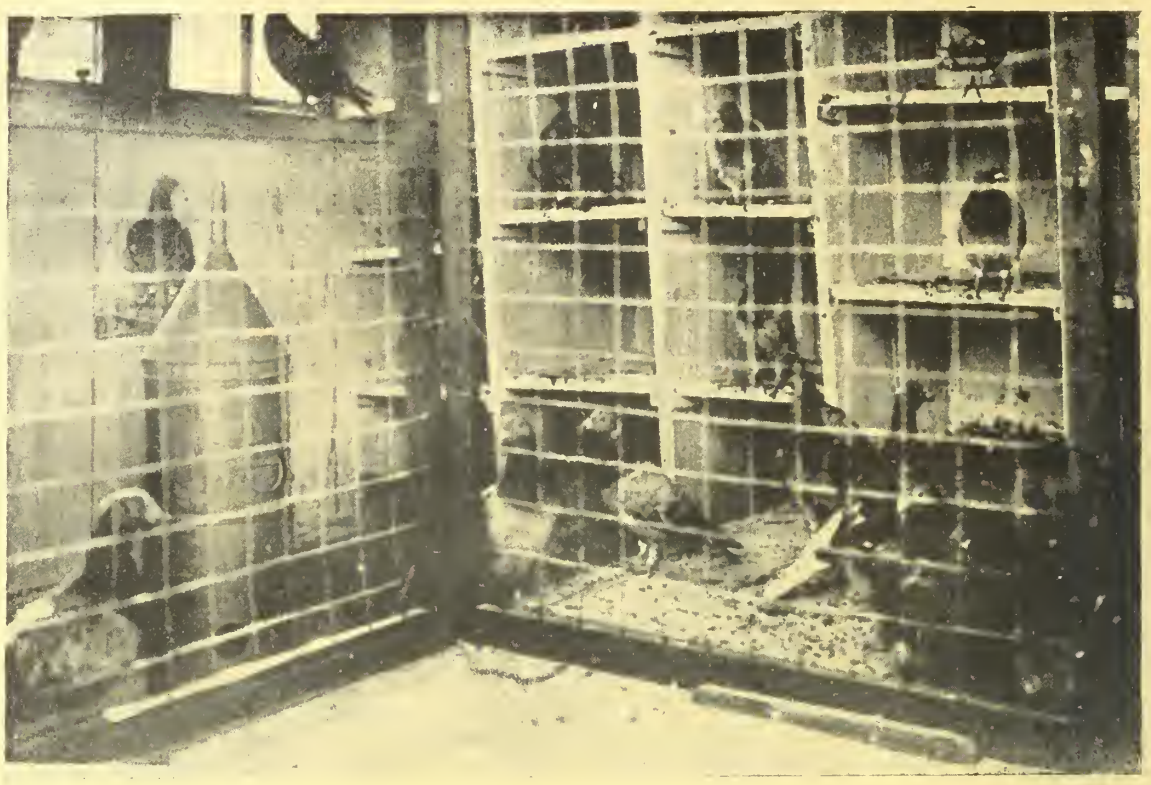

Poštovní holubi, náležejí mezi nejdůležitější činitele pro sdělování zpráv v poli bitevním, neb z obležených posic a pevností. Vnitřek holubí pojízdné stanice.

Ku sdělování rychlých a důležitých zpráv, užívá se v nebezpečné oblasti fronty bitevní, holubů, kteří donášejí depeše ve zvláštním kovovém obalu, na nožce připevněném na určité místo.

MESOPOTAMSKO PERSKÉ BOJIŠTĚ

„N. Zürch. Zeitung" uveřejnila podrobnější úvahu o bojích na mesopotamsko-perské frontě, kde Turci zápasí s anglo-indickou armádou, kterou velí generál Maude. V úvaze připomíná se nejdříve stav letos v dubnu, poněvadž od té doby žádné válečné operace pro nepříznivé letní počasí nebyly vůbec možnými. Pronásledování tureckých ustupujících sil vedlo se tehdy třemi směry. Na sever dělo se pronásledování podél Dijaly, která pod Bagdadem ústí do Tigridu. V tom směru dosaženo bylo Kisil-Rabatu. Při tom sledováno bylo jako cíl spojení s ruskou kolonou generála Baratova, který postupoval z Hamadanu. Spojení toho mělo se dosáhnouti přes Khanikin a měla se jím každá turecká akce ze severu ohrožením jejího levého křídla znemožniti. K tomuto spojení však nedošlo, poněvadž oddíl gen. Baratova po srážkách s Turky vrátil se do svého východiska. Ve směru severozápadním postupovaly anglické voje podél Tigridu na silnici k Mosulu a dospěly až k Samaře, kde zmocnily se konečného nádraží, kterým uzavřen je jižní kus bagdadské dráhy, vedoucí na sever. K dalšímu anglickému postupu tam nedošlo, ačkoliv na sever od Samary na silnici k Mosulu došlo ještě ke srážkám. Ve směru západním po cestě karavan, která spojuje Bagdad přes Hit se Syrií, zahnali Angličané turecké stráže a dospěli až k Eufratu. Na severu a severozápadě opsaly anglické předvoje kolem Bagdadu kruh, jehož poloměr obnáší 120 km. Na západ dostali se Angličané z Bagdadu nejdále na 70 km. Takovým způsobem si zjednali možnost pro další operační akce ve třech říčních údolích, poněvadž v této zemi, trpící nedostatkem vody, vázán je vojenský postup na řeky. Proti posicím angli-

Roj holubů na své východisko, holubi stanici se vracející. Holubi tito dopravují se obyčejně na určité místo, a v okamžiku, kdy se vypustí, vrací se pudem lnání na své původní stanoviště.

Z oblasti ruské fronty armády Hoímannovy. Koupání a čistění koní v hlubokém příkopě.

CO SE PÍŠE O MÍRU.

V nejbližších dnech uveřejněny budou mírové návrhy štokholmského výboru. O dosavadních výsledcích akce štokholmské vyslovil se Troelstra před odjezdem ze Štokholmu, že prodloužení války zhatilo vyhlídky na mír. Před čtyřmi měsíci bylo možným dosáhnouti na středních mocnostech mír příznivější nežli by to bylo možným dnes. Nutno se obávati, že ruská revoluce bude první obětí prodloužení války.

Papež povolal do Říma francouzské kardinály a kladl jim na srdce, aby zahájili horlivou propagandu mírovou. Poctivý a spravedlivý mír jest nejen v zájmu katolického křesťanstva, nýbrž v zájmu veškerého lidstva. Oproti zájmům národním jsou zájmy lidstva, jakožto nejvyšší přikázání církve katolické.

Časopis „Nieuwe Courant", vycházející v Haagu, uveřejnil tuto zprávu, kterou prý dostal z mírumilovné strany anglické: Před časem dotázalo se Německo oficielně ententy, jak smýšlí ohledně úpravy hranic v Elsasku-Lotrinsku. Následkem toho došlo k rozporu mezi vládou francouzskou a anglickou. Lloyd George mínil, že není možno rozehřáti anglické obyvatelstvo trvale pro dobytí Elsaska- Lotrinska. Také v kruzích papežských vzbudilo by podobné stanovisko nelibost, ježto se tam má za to, že Anglie válčí jen k vůli Belgii. V liberálních kruzích anglických je odpor proti programu válečného kabinetu a není vyloučeno, že k vůli této otázce nastane změna ve vládě.

ckým ovšem vybudovali si Turci rovněž silná postavení, o nichž však není podrobnějších zpráv. Zvlášť silné postavení vybudovali si Turci v Ramadii, stanici to při Eufratu na cestě karavan z Bagdadu na západ do Hitu. V Ramadii soustředili Turci značný počet vojska, což ukazovalo na to, že chystají se k útoku massami na anglické posice bagdadské a k nebezpečnému průlomu anglické fronty. Anglický vojevůdce vystihl, co mu hrozí, a jakmile příznivější počasí dovolilo napadl se značnými silami turecké postavení v Ramadii, obklíčil je jízdectvem, osamotil a donutil ke kapitulaci. V Ramadii ukořistili Angličani větší množství válečného materiálu a mezi zajatci je také vyšší turecký velící štáb, z čehož lze souditi, že v Ramadii byl smíšený oddíl v síle nejméně jednoho pluku. Tak dostali se Angličani o 50 km. dál na západ při Eufratu a přiblížili se na 50 km. k Hitu, důležitému středu silnic, z nichž jedna vede z Aleppa a druhá spojuje přímo přes syrskou poušť Damašek s Bagdadem. Turci ovšem po ztrátě Ramadie zahájili nové rozsáhlé válečné přípravy, aby neúspěch záhy odčinili. Zdá se, že generál Maude nemá dostatečných sil, aby dosaženého úspěchu mohl plně využitkovati.

Malebné zbytky kostelíka v Gheluveltě anglickou litou dělostřelbou, téměř se zemi srovnaného.

Papírové varhany. V Schirgiswalde v Německu, odevzdali při requisici kovů i bronzové tamnější varhany. V náhradu za ně pořídili si varhany z papírů, přesně dle starých zhotovené natřeli se aluminiovým lakem a nyní, neděli jak neděli, na ně tamnější kantor hraje.

OSTROV OESEL.

Ostrov Oesel je dobyt Němci, 10.000 Rusů zajato, 50 děl ukořistěno. Dobytí ostrova Oeselu zajišťuje námořnictvu německému nejen državu zálivu Rižského, jejž dosud ovládala těžká anglicko-ruská děla v Cerelu, nýbrž přeměnilo také námořní strategickou situaci v moři Baltickém úplně na prospěch Německa. Oba nárožní pilíře naší baltické posice jsou na západě Kielský záliv a na východě Rižská zátoka s ochranným ostrovem Oeselem. Jako však Kiel zároveň ovládá jižní přístup k Severnímu moři průplavem císaře Viléma jest na druhé straně Oesel jižní branou ke vchodu do zátoky finské a tímto dvojitým významem na západ a na východ vrcholným bodem ovládající posice v baltickém moři. Držení této posice zajišťuje dále naše armády, stojící východně od Dviny, kryje Kuronsko a ohrožuje Rusy uvolněním cesty do Estonska. Anglickým nadějím, jimž nebylo odporováno, pevně se usaditi ve východním baltickém moři, odňalo dobytí ostrova Oeselu poslední oporu.

EDGAR ALLAN POE:

SKOKAN.

Nepoznal jsem věru žádného, kde by byl býval tak naložen ku žertům a vtipům jako král; bylo to takřka jeho živlem. Vypravovati mu dobrým způsobem veselou anekdotu — to byla nejjistější cesta, docíliti snadno jeho přízně. A tak se stalo, že všech jeho sedm ministrů bylo nejdokonalejšími tvůrci kratochvíle a žertů. — I jinak se podobali králi: byli nejen nesrovnatelnými vtipkaři, nýbrž i velkými korpulentními, tučnými muži. Zdali lidé žertem a vtipem tloustnou, anebo zdali vlohy ku žertování a vtipkování jsou údělem zvláště obtloustlých lidí, toho jsem nemohl nikdy přesně zjistiti: faktum jest, že hubený vtipkář jest rara avis in terris, řídkým zjevem na zemi.

O jemnost či, jak říkal, o „ducha" vtipu se král pramálo staral. Obdivoval se hlavně šířce vtipu, a z toho důvodu snesl i jeho délku. Přespřílišné jemnosti ho nudily. Byl by jistě dal přednost Rabelaisově „Gargantue" před Voltairovým „Zadigem", a jedním slovem řečeno, líbilo se mu mnohém lépe nějakou čertovinu provésti, než ji poslouchati.

V době, o níž vypravuji, bylo na dvorech panovníků a knížat zaměstnání šašků, ještě v modě. Mnozí „velmocnáři" kontinentu udržovali ve ve svém průvodu „dvorní blázny" v pestrém oděvu a s čepičkou s rolničkami oděné, které z

Vojáci naši kladou ekrasitové patrony ku zničení slepé nepřátelské granátové střely.

Ze sočské fronty: Bitevní posice Arzových myslivců, kteří se v četných bojích znamenitě osvědčili.

vděku za drobty, jež obdrželi z tabule královské vždy museli míti vtip i žert pohotově.

Také náš král měl, jak se samo sebou rozumí, svého dvorního blázna. Jisto je, že mu bylo trochu bláznovství třeba — ať již jen, co jakousi protiváhu ohromné moudrosti jeho přemoudrých mužů, ministrů — o něm ani nemluvě. Jeho blázen, aneb šašek, nebyl však jen pouhým bláznem. V očích králových měl tím větší cenu, poněvadž byl zakrnělým a mrzákem. Za starých oněch časů nebyli trpaslíci mnohem řidším zjevem než blázni a mnozí panovníci těžko by věru byli prožívali svůj denní život (a při dvorech jsou dny delší než kdekoli jinde) bez šaška, s nímž se mohli smáti a bez trpaslíka, nad nímž se mohli smáti. Ale jak jsem již podotkl jsou vtipkáři v devětadevadesáti případech ze sta obtloustlí, kulatí a těžkopádní — takže si náš král mohl vskutku gratulovati, že měl ve skokanu (to bylo jméno jeho šaška) v jedné osobě trojnásobný poklad.

Nemyslím, že by byl trpaslík obdržel již při křtu jméno Skokan, nýbrž byl za ně vděčen radě moudrých ministrů a své neschopnosti, choditi zpříma jako jiní lidé. Skokan se mohl totiž jen zvláštním a podivuhodným způsobem pohybovati — napolo skákal, napolo se plazil — způsob, který všem dvořanům se zdál neuvěřitelně [illegible] a králi byl velikou útěchou, neboť v porovnání se svým bláznem, považoval se vzdor svému mocně vyčnívajícímu břichu a své chronické, vodnatelné hlavě za muže krásné postavy.

Leč přes to, že se Skokan následkem schromlých svých nohou mohl jen ztěžka a bolestivě pohybovati po rovinné ploše, vykonával pokud se šplhání týče přímo divy: neboť příroda za nedokonalé spodní končetiny, vybavila jeho paže tím mocnějším svalstvem. A šplhaje po stromech a lanech, podobal se více veverce neb opici nežli skokanu.

Nemohu s určitostí sděliti, ze které země Skokan pocházel. Pravděpodobně to byla nehostinná země, o níž nebylo ničeho známo — a daleko, daleko vzdálena dvora našeho krále. Skokan a mladá dívka, skoro právě tak jak on trpaslíčí postavy (jen že byla úměrnější a byla znamenitou tanečnicí) byli násilím odvlečeni ze své vlasti do sousedních zemí, odkudž je kterýsi povždy vítězící generál poslal králi darem.

Za takových okolností není divu, že oba malé zajatce pojilo vroucí přátelství. Skokan, jenž vzdor své kratochvilnosti, nebyl zvláště oblíben, nemohl Tripettě ničím prospěti; ona však byla, vzdor své trpaslíčí postavě a dík řídké líbeznosti a spanilosti jakou oplývala, všeobecně ctěna a hýčkána; měla tudíž veliký vliv a proto kde mohla používala ho ve prospěch Skokana.

Při příležitosti jakési významné státní událo-

Turečtí vojáci, ranění neb onemocněli v Haliči v našich reconvalestech: Poddůstojník předčítá jim pozdravy z dálného domova.

Udílení vyznamenání tureckým vojínům, kteří se súčastnili haličských bitev.

sti (co to bylo jsem zapomněl) rozhodl král pořádati maškarní ples; a kdykoli se pořádala při dvoře maškarada, či co podobného apelovalo se na talent Skokanův a Tripettin. Skokan byl zejména nad jiné vynalézavým v sestavování a seskupování slavnostních kostymů a uměl vymýšleti tak znamenité masky, že se zdálo, že by se to bez jeho rady a pomoci vůbec nezdařilo.

Nastala slavnostní noc. Nádherná síň byla pod dohledem Tripettiným vyzdobena vším, čeho bylo třeba k náladě šibřinek. Celičký dvůr byl v horečném očekávání. Pokud se týkalo masek a kostymů, nutno předpokládat, že si je každý volil dle vlastní své chuti. Mnozí již před týdny ba měsíci se rozhodli, jak se ustrojí; a v pravdě nebylo více u nikoho nerozhodnosti — vyjímaje krále a jeho sedm ministrů. Proč právě oni byli ještě na vážkách, to nevím, ale snad, že jim to připadalo komickým. Pravděpodobnějším je však, že jim bylo za těžko, najíti pro svá tučná těla příhodnou úlohu. Zkrátka, čas utíkal a jako poslední rádce a zachránce dali předvolati Tripettu a Skokana.

Když oba malí přátelé, se dle rozkazu krále dostavili, nalezli ho s jeho sedmi ministry při víně. Ale vladař byl, jak se zdálo ve špatné náladě. Věděl, že Skokan nemiloval vína, poněvadž ho až k šílenství rozčilovalo, a šílenství není zrovna příjemným stavem. Leč král, který rád někomu vyvedl čertovinu, chtěl si tentokráte učiniti vyražení a nutil Skokana k vínu, aby (jak říkal) ho rozveselil.

„Přistup blíže, Skokane", pravil, když šašek se svou malou družkou vstoupili do místnosti. „Vypij tento pohár ku zdraví tvých vzdálených přátel (Skokan si povzdechl při těch slovech) a pak nás račiž oblažiti svou vynalezavosti. Potřebujeme skupinu — skupinu maškar, chlapíku něco docela nového — originelního. Jsme syti věčné jednotvárnosti. Tu máš, pij! Víno tě osvítí."

Skokan se pokoušel, jak to i jindy činil, žertem odpověděti na blahovolné pozvání královo, ale námaha byla marná. Neboť právě toho dne, měl ubohý trpaslík narozeniny a rozkaz připíti „vzdáleným přátelům", nutil ho k slzám. Velké a hořké kapky padaly do poháru, který z rukou tyrana poníženě přijal.

„Och! Hahaha!" řehonil se král, když šašek s odporem číši vyprázdnil. „Hleďte, co zmůže číš vína! V pravdě, tvoje oči se již lesknou!"

Ubožák! Nejen, že se jeho oči leskly, ony hořely; neboť na jeho lehce vznětlivý mozek mělo víno nejen mocný, nýbrž i okamžitý vliv. Postavil číši třesoucí se rukou na stůl, rozhlížeje se polo blouznivým zrakem po shromážděných. Všichni přítomní měli radost nad zřejmým úspěchem královského „žertu".

Útulek reconvalescentů tureckých vojáků ve Vídni.

Lékařská prohlídka v turecké útulně reconvalescentu ve Vídni.

„A nyní k práci!" pravil ministerský předseda velice tlustý pán.

„Ano" řekl král. „Pojď, Skokane, poraď nám. Charakterní úlohy, muj krasavče! Scházejí nám charaktery — všem nám — hahahaha! A poněvadž tato poznámka byla zřejmě žertovně míněna, přizvukovalo mu všech jeho sedm ministrů blahovolným smíchem.

Také Skokan se smál — ale ne právě srdečně.

„Tedy rychle, rychle", pravil král netrpělivě, „nemáš žádný návrh?"

„Pokusím se, vymysliti něco nového", odvětil mrzáček roztržitě, poněvadž byl zamlený vínem.

„Pokusíš?" zařval tyran zuřivě; „co tím chceš říci? Och, vidím, že nejsi dobře naložen a je ti třeba více vína. Tu máš, pij!" A naplnil po druhé plný pohár nabízeje ho šaškovi; ten však lapaje dech se z místa nehýbal.

„Pij — pravím ti", ječela nestvůra, „anebo, u všech čertů..."

„Trpaslík se zdráhal. Král zčervenal zlostí jako purpur. Dvořané se ušklibovali. Tripetta, na smrt bledá, přiblížila se ku králi, vrhla se před ním na kolena zapřisahajíc jej, šetřiti jejího druha.

Tyran byl její smělostí přímo omráčen. Okažik na ni s podivením oči upíral. Zdál se býti ve velkých rozpacích: — co měl činiti, co říci, jak

dáti průchod své zlosti? Konečně ji bez slov odstrčil a jedním rázem ji celý obsah poharu chrstl do tváře.

Ubohá dívka vstala, potácejíc se — a ani ku vzdechu se neodváživši — postavila se opět na své místo, u nohou stolu.

Půl minuty panovalo mrtvé ticho; list na zem padající by bylo bývalo slyšeti. A tu zavzněl do tohoto mlčení jedva slyšitelný, leč ostrý a déle trvající skřípavý zvuk, který jak se zdálo, vycházel zároveň ze všech koutů místnosti.

„Proč — k čemu — co znamená ten skřipot?" tázal se král šaška zuřivě. Ten, jak se zdálo, se ze své opilosti úplně vzpamatoval, hleděl ostře, leč klidně králi do tváře a řekl pouze.

„Já — já?" Jakž bych to byl mohl učiniti?"

„Zdálo se mi, že zvuk přicházel z venčí," podotkl kterýsi dvořan. „Byl to asi onen papoušek — tam na okně, který otíral svůj zobák o

„Provedeme to," rozhodl král, vstávaje s těžkými víčky.

„Hlavní vtip celé hry záleží v hrůze, kterou působí na dámy," pokračoval Skokan.

„Znamenité!", prskal mocnář ve sboru se svými ministry.

„Pořídím vám tedy orangutanní kostým," pravil dále trpaslík. „Ponechte to jen na mě. Podoba bude tak překvapující, že vás celá maškarní společnost bude považovati za skutečné opice — a to se rozumí — zděšení bude právě tak veliké jako překvapení."

„Och, to je nádherné!" volal král. „Skokane věř, z tebe ještě muže udělám!"

„Řetězy budou sloužiti k tomu, aby svým chřestěním zmatek zvyšovaly. Musí to působiti dojmem, jakoby byly opice svým hlídačům „en masse" uprchly. Vaše Veličenstvo si nedovede ani představiti, jaký účinek osm spoutaných o-

kud možno nejvíce od sebe vzdáleni, tvořili jakýsi kruh; a aby vše působilo co možno nejvíce dojmem pravděpodobnosti, protáhl trpaslík i vnitřkem kruhu dva řetězy křížem. Bylo to docela dle způsobu, jakým se ještě dnes na Borneu poutají k sobě veliké opice.

Rozlehlý sál, kde se šibřinky konaly, byl kruhovitou, velmi vysokou místností, do které dopadalo světlo jen jediným oknem, ve středu kupole umístěným. Za noci — a zejména pro noční slavnosti byl tento sál určen — byl osvětlován ohromným lustrem, na řetěze uprostřed okna kupole zavěšeným a jak už to bývá, protizávažím vyvážený a nahoru i dolů dle libosti pohyblivý. Protiváha byla ovšem z důvodu okrasných veden a skrytě na zevnějšku kupolovité střechy.

Výzdoba sálu byla přenechána dozoru Tripetty; v mnohých jednotlivostech požádala však i

Nové bitvy na západní frontě: Bojiště u Gheluveltu, které bylo ohniskem třetí bitvy ve Flandrech.

mřížoví svoji klece."

A nyní se smál trpaslík (král byl zarytým vtipkářem, než aby byl komu zabraňoval smích) ukazuje dvě řady velikých silných, odpor vzbuzujících zubu. Mimo to projevoval veškerou svoji ochotu, napíti se tolik vína, kolik si jen kdo přeje. Král byl spokojen. A Skokan vypiv druhý pohár, bez zvláštních viditelných následků, začal se ihned obírati návrhy k šibřinkám.

„Nemohu opravdu říci, jak mi to mohlo napadnouti," podotkl tak klidně, jakoby nebyl nikdy v životě ani kapky vína pozřel, „ale právě v okamžiku kdy Vaše Veličenstvo odstrčilo dívku a vychrstlo ji víno do tváře, a v okamžiku kdy onen papoušek tam na okně — vyloudil onen zvláštní zvuk, napadl mi báječný žert — jedno z nejveselejších čtveráctví mé domoviny, jež zejména při maškarádách je u nás velmi oblíbeno — zde však bude jistě úplně novinkou. Bohužel je k tomu však třeba přesně osmi osob, a ..."

„Vždyť je nás právě tolik!" zvolal král, řehtaje se nad rychlým svým objevem shodnosti číselné. „Přesně osm mužů — já a mých sedm ministrů. Nuže k dílu! Vylož nám své čtveráctví!"

„Říkáme mu", odvětil mrzák „osm spoutaných orangutanu, a jestliže se dobře provede, účinkuje skutku velkolepě."

rangutanu vyvolá, poněvadž je většina společnosti považuje za skutečné bestie, když s divokým řevem vrazí mezi všechny ony nádherně a milé oděné dámy a pány. Kontrast, který tu vznikne, je nepopsatelný."

„Každopádně to provedeme," pravil král. A shromážděná rada se rozešla, neboť se již připozdívalo, a bylo nutno pospíšiti si a plán Skokanův připraviti.

Způsob kostymování krále a jeho ministrů za orangutany byl celkem jednoduchý, ale vyhovoval plně svému účelu. Orangutani byli v onech dobách, v nichž se náš děj odehrává v civilisovaném světě ještě velmi řídkým zjevem. A poněvadž šaškem navržený kostým byl vpravdě hnusný a bestiálně vyhlížející, byl úspěch klamu úplně zajištěn. Král a jeho ministři oblekli si nejprve těsně přiléhající hnědé, vlněné košile a kalhoty. Ty byly pak natřeny dehtem. Kdosi navrhl na to peří, leč mrzák tento plán zavrhl a přesvědčil všech osm pánů, že srst orangutanní lze daleko lépe napodobiti pazdeřím. Stalo se a tlustá vrstva těchto lněných vláken byla přilepena na dehet. Pak byly přineseny dlouhé řetězy. Nejprve byly přiloženy králi kol těla a pevně svázány; právě tak i ostatním sedmi účastníkům. A když byli všichni takto spoutáni a po-

ona o radu svého druha, trpaslíka. Dle jeho pokynů, byl i velký lustr ze sálu odstraněn. Kapky kapajícího vosku byly by jistě poškodily nádherné kostymy hostů, poněvadž se přece všichni účastníci nemohli vyhýbati místu pod lustrem. Četné stojany svíčkové byly postaveny podél stěn sálu a každá z padesáti či šedesáti karyatid třímala v ruce jasnou pochodeň, libou vůni vydávající.

Osm orangutanu odložilo dle rady Skokanovi svůj vstup až na půlnoc „až bude sál maškarami přecpán." Sotva že však zavzněla dvanáctá, vrazili tam případněji řečeno vevalili se tam — neboť řetězy jim překážely, strhnuvše mnohé k zemi a kdo neupadl, klopýtal.

Zděšení maškarní společnosti bylo nesmírné a naplňovalo srdce královo blahem. Jak bylo možno předvídati, byli mezi hosty mnozí, jež tyto hrůzně vyhlížející tvory považovali, byť snad i ne za orangutany, tedy přece aspoň za divoké bestie. Mnohé dámy omdlely leknutím, a kdyby byl král z opatrnosti nezapověděl onoho večera nošení zbraně, byl by jistě se svými společníky krvavě za svůj žert pykal. Tak však hleděl každý co nejrychleji dosíci dveří: Král však nařídil, aby byly ihned po vstupu opičí skupiny uzavřeny a klíče pak Skokanovi, jakž si vyžádal, předány.

Když rozruch dosáhl nejvyšší míry a každý host hleděl jen sebe spasiti — neboť tlačenice stala se mezitím životu nebezpečnou — bylo možno pozorovati, jak řetěz, na němž obyčejně visel veliký lustr, a jenž po jeho odstranění byl téměř úplně vytažen, se zcela zvolna zpouštěl, až jeho kotva byla od podlahy jen ještě asi tři stopy vzdálena.

Brzy na to se stalo, že král a sedm jeho kumpánů, motajíce se celým sálem, přiblížili se i do středu a jak je samozřejmo i do nejbližší blízkosti s hůry visící kotvy. A když tak stáli, uchopil mrzák, jenž jim byl neustále v patách, nabádaje je bezpřestání k divokosti, řetěz, jímž byli spoutáni, přesně na onom místě, kde se oba uvnitř protínající řetězy křížily. Bleskem zavěsil je na to na kotvu dolu visícího řetězu lustrového, a v témže mžiku vytáhla je neviditelná jakás síla do výše, takže kotvu nebylo lze více dosáhnouti. Tento pohyb do výše, strhl však osm orangutanů těsně k sobě, takže se vzájemně obličeji dotýkali.

Mezitím se maškarní hosté ze svého překvapení vzpamatovali, počali vše považovati za promyšlený žert a vypukli nad podivuhodnou situací opičí skupiny v hlaholivý smích.

„Přenechte je jen mě!" zaječel náhle Skokan, převyšuje svým pronikavým hlasem hluk celého shromáždění. „Jen mi je přenechte! Myslím, že je znám. Kdybych si je mohl jenom pořádně prohlédnouti, hned bych vám pověděl, kdou jsou!"

A proplétaje se shromážděním až ku stěně sálu, vyňal jedné z karyatid hořící pochoden z ruky, vrátil se na své místo a s opičí mrštnosti vyšvihl se na to rovnou králi na hlavu a dále po řetěze vzhůru. Několik stop nad orangutany, sklonil pochoden, svítě jim do tváře a zaječel znovu: „Hned, hned poznáme, kdo jsou!"

A pak náhle — zatím co se celé shromáždění ani opice nevyjímaje, téměř dusilo smíchy — šašek pronikavě zapískl; řetěz na to v mžiku vyletěl asi do výše třiceti stop i se zavěšenými, zděšenými, kol sebe mlátícími orangutany; viseli nyní nohama bezmocně třepetajíce asi v polovině výše taneční síně. Skokan, který se řetězu pevně držel, zůstával neustále v téže posici, co dříve, stále ještě — tak, jakoby se nic nestalo — skláněl k nim dolů svoji pochoden, jakoby se pokoušel, zjistiti, kdo vlastně jsou.

Zděšení bylo tak mocné, že jistě aspoň minutu panovalo mrtvé ticho. A tu se opět ozval onen tichý, ostrý, skřípavý šramot, jenž byl králi v okamžiku kdy vchrstl Tripettě víno do tváře, tak nápadným. Nyní však nebylo pochybnosti odkud tento zvuk přichází. Vycházel z dravčích zubu trpaslíka; byl to skřípot vycházející ze zpěněných jeho úst; jeho zrak hořel výrazem šíleného vzteku upíraje se do obličeje krále a sedmi jeho společníků k němu vzhlížejících.

„Aha!", zvolal šašek. „Aha!" Poznávám již pomalu, kdo jsou tito lidé!" A jakoby si chtěl na krále blíže posvítiti, přiblížil se pochodní ku kožichu v němž vězel, takže pazdeří, jediným šlehem vzplálo v jasném plameni. Za méně než půl minuty vzňalo se a hořelo všech osm orangutanu a celé shromáždění dole zavřísknuvší a jako ukováno sděšením hledělo na ohnivá těla, jimž žádný nemohl pomoci.

Konečně stávaly se, olizující jazyky plamenné, tak mocnými, že blázen byl nucen vyšplhati se výše, a tento pohyb na ráz způsobil všeobecné utišení. Trpaslík použil této příležitosti a ujal se ještě jedenkráte slova.

„Nyní poznávám jasně," pruavil „jaký druh lidí jsou tyto maškary. Je to veliký král se svými sedmi ministry — král kterého pranic netížilo svědomí, uhodil-li bezbranné děvče, a jeho rádcové, jež jeho hnusnému činu přizvukovali. Co se pak mě týče, jsem jen Skokan, dvorní šašek, a to je můj poslední kousek šaškovský."

Následkem veliké hořlavosti pazdeří i dehtu, bylo dílo pomsty vykonáno dříve ještě, než trpaslík svoji krátkou řeč skončil. Osm mrtvol kývalo se na řetězech — smrdutých, černých, hnusných, nerozeznatelných těl. Mrzák mrštil pochodní, vyšplhal se skokem až ku stropu a zmizel na to oknem kupole.

Nutno předpokládati, že Tripetta stojící na střeše kupole pomáhala svému druhu ve vykonávání hrůzyplné této pomsty, a že pak oba uprchli do své vlasti, poněvadž je na to nikdo nikdy více nespatřil.

□ □ □

V UHRÁCH CHTĚJÍ DEMOKR. MÍR.

V Budapešti konala se schůze měšťanstva strany neodvislosti a osmačtyřicátníků. Mluvil hrabě Karolyi, který mezi jiným pravil: Mír může býti dosažen jen, když lid sám mír ten uzavře, když právo národů přijde k platnosti. V mír, který by uzavřela diplomacie, není možno důvěřovati. Lid musí vzíti věc sám do rukou a rozhodnout o válce a míru, jakož i o smlouvách. Chceme mír, též bez anexí a žádáme za něj, jakožto za životní podmínku každého jednotlivého národa. Během dosavadní doby dokázalo se, že válka neničí jen kulturu, nýbrž že ničí též rasy a my nejsme ochotni dále přinášet oběti imperialistickým snahám. Řečník potom mluvil také o organisaci vlastní strany a dával na schůzi za vzor sociálně demokratické organisace dělnické.

□ □ □

PROF. DELBRÜCK PRO MIR.

Prof. Delbrück prohlásil berlínskému zpravodaji „Deli Hirlapu", že politickou situaci nepovažuje za nepříznivou, ačkoliv prý událostí mohly by se rychleji vyvíjeti. „Německá vláda", pravil prof. Delbrück, „která stojí na stanovisku obnovení neodvislosti Belgie, musela by však s jasnou zřejmostí mluviti, aby ulomila hrot každému podezření. Nynější postup je sice diplomatický, nepočítá se však s tím, že budoucí mír nebude uvřen jen vládami. Obrat, kterého použil Kühlmann, že mimo Elsaska-Lotrinska není žádné překážky míru, jest neobyčejně jemný výrok. Víme přesně, že v Anglii jest silné hnutí, které jest ochotno na základě obnovení Belgie uzavříti mír. Tomuto hnutí musíme dopomoci k vítězství. Jsem přesvědčen, že Německo dosáhne všeho, čeho může dosáhnouti, avšak musí zřejmě prohlásiti, že jest k míru ochotno. Nenahlížím, co bychom pokračováním ve válce mohli získati. Já a jiných 48 profesorů berlín. university poslali jsme kancléři v tomto smyslu memorandum.

K posledním bitvám na západní frontě: Obraz velkého francouzského útoku, provedeného po noční bubnové palbě proti německým posicím ve Flandrech.

STO DNÍ VE ŠTOKHOLMĚ.

Když člověk prosedí celé léto ve Štokholmě, očekávaje konferenci, která stále a stále byla odkládána a jež do dneška není vlastně uskutečněna, lze mnoho vypravovati, více, mnohem více než je uvedeno v následujících řádcích.

Štokholm, je svérázné, na skalnatých březích Mälerského jezera ležící město. Ne příliš veliké se svými 350.000 obyvateli, a jen asi polovina mnohem živější Kodaně; leč jako jiná města hlavní jež nezasáhl ruch válečný, spokojené a veselé, třeba že ne tak jako Kjöbenhavn. Leč vzdor tomu mnoho hudby a tance a bezstarostných tváří, byť by neoplývalo medem a mlékem jako města dánská. Švédsko, jehož jižní část je jediným sídlem agrárnictví, a nutno podotknouti, že i tu dosti skrovně, je velmi odkázáno na dovoz potravin. Cesty vodní z blízského Finska jsou nebezpečné a jediné železniční spojení s Ruskem je přetíženo nehledě k tomu, že zmatky v Rusku dovoz velmi ztěžují. Švédsko nemůže mnoho vyvážeti; jedině snad rudy a to pouze do Německa, poněvadž ponorková válka dopravu do Anglie, na nejvyšší míru ztěžuje; Německo však může za to dodávati v nynější době jen uhlí, medikamenty a lučebniny. Tak je švédská výživa odvislá od dobré vůle ententy, a je známo, jaké přísnosti ona používá.

Výměra chleba 1300 gramů týdně je zatrapeně malá dávka. Dokonce i německá zmenšená dávka chlebová obnášela více t. j. 1600. Kávy není a štokholmské ženy interpelovaly na jaře pana starostu štokholmského „overstadhalter" zvaného, žalujíce a stěžujíce, že nemají mléka pro své dítky. Nutno však říci, že v restauracích i kavárnách je ještě všeho dost; bramborová nouze červnová nebyla příliš citelná, poněvadž bylo dosti masa, výživného piva a j. Ovšem musilo se to zaplatit — a řádně zaplatit. Dvojnásobnou cenou a mimo to kursem, který švédskou korunu nejen nad středoevropské, nýbrž vůbec nad měnu všech zemí současnosti pozvedl.

Člověk si záhy zvykne přepočítávání domácí měny na švédskou, což ostatně v principu nic nemění a pak se právě žije jako Švéd mezi Švédy. Tak docela jednoduché jak si mnohý myslí to ovšem není, neboť v porovnání s holandštinou je švédština mnohem obtížnější. Vzdor tomu že se ve školách učí i němčině ovládá tento jazyk málo kdo.

Nepopsatelně krásné je okolí města, zejména partie kol Saltsjö s výletními místy Saltsjöbaden, námořní pevností Varholm, v níž cizinci nesmějí přenocovati, dále Dalarö a Nyanös. Tramwayí neb prámem lze za několik minut dojíti nádherného Lidingö, velikého to ostrova s četnými letohrádky. Krásný je rovněž národní park Skansenský, kde selské švédské domky a chýše Lapónců tvoří jakési přírodní museum, k němuž se druží malý zvěřinec. Z terasy restaurantu t. zv. operního sklepa, spatřujeme mohutnou stavbu královského zámku a parlamentní budovu na ostrůvku ležící, anebo z oken Grandhotelu širokou vodní pánev, kde nezřídka kotví válečný křižák, vysílající dunivý svůj pozdrav, jestliže král Gustav ho poctil svoji návštěvou. Viděl jsem ho poprve při zahajovacím představení v srpnu v opeře, v horní loži v civilu oděného.

Domobrana, z mladých lidí po většině pozůstávající, je uniformována polní uniformou; leč nové stejnokroje nemají ani stopy po polních barvách, jsouce osvěžovány vkusnými temněmodrými výložkami. K tomu se druží středověký třírohák, jehož okraje lze za deště prakticky stáhnouti. Aktivní vojsko je ve službě i v paradě zcela dle pruského vzoru oděno.

Štokholm je zároveň pěkným jako skromným městem. Existuji tu uzounké uličky s nízkými domky a filigranskými obchůdky a nalézáme tu naproti tomu veliké, rozlehlé, obchodní domy s jejichž teras se nám naskytuje nádherná podivaná na město a mořský chobot. Ulice stoupají a klesají, domy řadí se téměř na sebe, zelené lesiny, skály nad tichými a bouřlivými vodami vroubí toto město, na nějž se těžko zapomíná.

V jedné z těchto strmých ulic, má mezinárodní socialistické sdružení svoji kancelář, která se před německou okupací nalézala v Bruselu, pře-

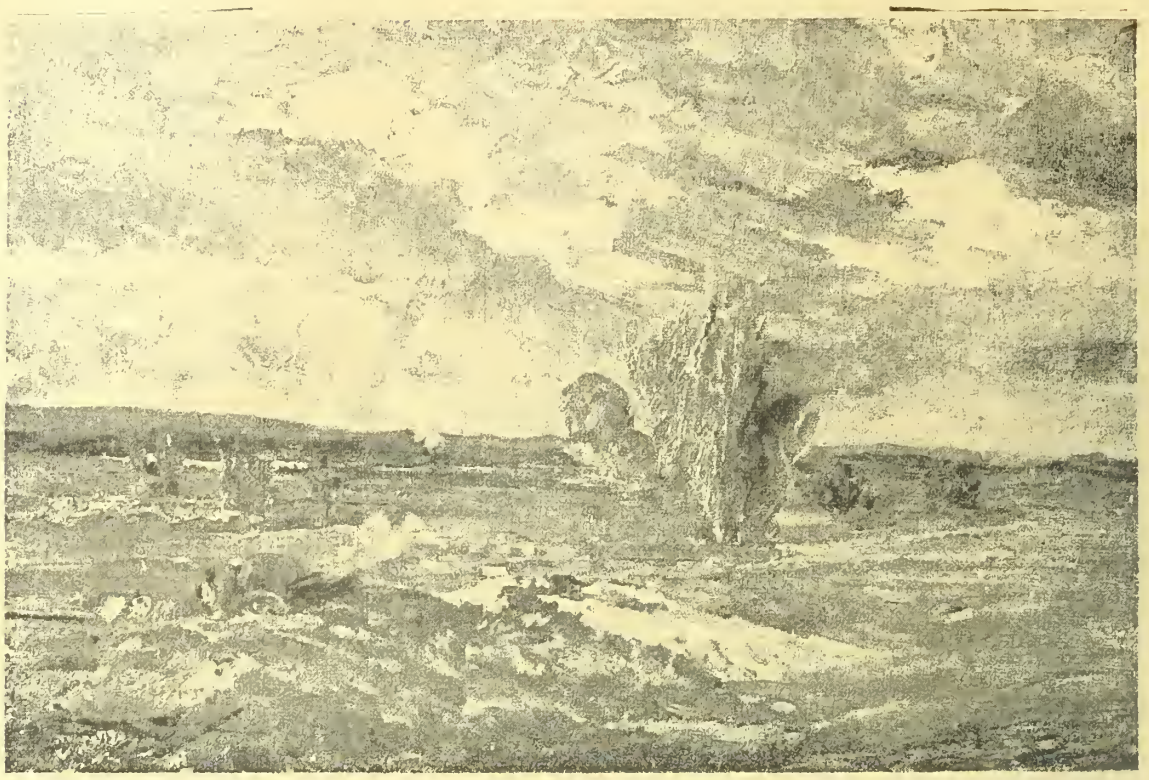

K posledním bojům na západě: Bojiště u Blxschoete.

Vojenské hřbitovy: Obrovský balvan pomníkem padlých hrdinů v údolí Lepny.

Ze západního bojiště: Řečiště známé řeky Mosy, na jejíchž březích už celé měsíce zuří krvavé boje.

Práce našich domobranců v dobytých územích. Pracovní oddíl pálí cihly na opravu spustošených měst a obcí.

stěhovavši se na to do Haagu a půl roku později do Stokholmu st[illegible] v čele holandsko-skandinávského kouité. Zde se setkával[illegible] s tajemníkem Internacionály dr. phil. Camilem Huysmanem, který je rodem Vlámem, původem Španělem, mluvícím všemi kulturními jazyky mimo slovanské (!). Huysman je i Belgičan, což ovšem na značný vliv na jeho postavení Ale ohromná práce která leží na bedrách toho pětačtyřicátníka svědčí jak plně je oddán Internacionale. Při tom zabývá se i uměním; jest totiž zpěvákem, malířem a znamenitým humoristou, jedním slovem — un bon camarade. V komité zasedá i pan Hjalmar Branting, známý přívrženec ententy a vůdce švédských socialistů. Leč i ku svým odpůrcům je vždy pln líbeznosti. Kdyby nebyla vypukla válka bylo by tohoto silného, bujným, bílým vlasem oplývajícího muže poznalo Rakousko ve Vídni na mezinárodním sjezdu socialistů, jeho spolu s holandským vůdcem Trolestrem amsterodámským to advokátem, který přeje centrálním mocnostem, na rozdíl od svého rodáka a přítele senatora van Kola, onoho sněhobílého a hladce oholeného starého pána, který vzdor svému stáří oplývá neobyčejnou živostí, měl mnoho krásných řeči o koloniích, ujal se často domorodců a užíval slušných rent kolonialistů. Pravým obrem je Dán Borgbjerg, šefredaktor kodaňského listu „Socialdemokraten" a vůdce dánského Folkethingu. Brzy po vítězství ruské revoluce odejel do Petrohradu a tlumočil tam novým vedoucím mužům přání ostatního světa socialistického. Všichni jmenovaní byli tu shromáždění a očekávali konferenci, která se bohužel neuskutečnila.

Lanová lávka, 7½ m vysoká. Umožňuje stale spojení mezi dvěma úseky fronty. Ukazuje zdatnost našich zákopnických sborů.

Z ruské fronty: Minový trychtýř, neboli kráter, svědčící o strašných účincích válečných zbraní.

□ □ □

PROGRAM NOVÉ RUSKÉ KOALIČNÍ VLÁDY.

Nově utvořená koaliční vláda uveřejňuje prohlášení, v němž se v úvodu činí zmínka o nepokojích, jež ač rychle byly potlačeny, ohrožují samu existenci republiky převratem. Vichr anarchie vane zemí. Vláda slibuje usilovat o uzavření všeobecného míru s vyloučením každéhokoli znásilnění. V naprosté shodě se spojenci súčastní se prý vláda v nejbližší době schůzky spojených mocí, na níž bude mimo svoje obvyklé vyslance zastoupena osobností, požívající zvláštní důvěry demokratických organisací. „Tam současně s řešením otázek společné války spojencu budou naši zástupci hledět se dohodnout se spojenci o základech zásad hlásaných ruskou revolucí. Vláda vynaloží veškeré své síly, aby podporovala společnou věc spojencu, bránila zem, čelila rázně každému podniku k dobytí jiných národních obvodů a každému pokusu o vnucení cizí vůle a bude usilovat o vypuzení nepřátelských oddílů z Ruska." K obnově a bojovné zdatnosti vojska nastoupí vláda cestu demokratických zásad, jak je hlásá denní rozkaz vrchního velitele, uveřejněný jménem vlády ministrem války. Pečlivý výběr mezi veliteli, jejichž technické schopnosti musí vyhovovat všem požadavkům moderní války, a kteří zároveň mají oddanost k republice, jakož i součinnost velitelstev s vojenskými a námořními organisacemi jak na frontě, tak v zázemí, bude tvořit i na příště podklad reorganisaci vojenských. Opatření ta obnoví nutnou vojenskou kázeň, bez níž mocné vojsko nemůže býti Program uvádí dále snížení oddílů v zázemí propuštěním starších vojáku, dotýká se dělnických burs, agrární otázky a j. Vláda přizná prý všem národnostem právo, aby na základech, jež vypracuje ústavodární shromáždění, rozhodovaly o své budoucnosti a zvolí ihned zvláštní radu pro národní záležitosti, aby usnadnila jich řešení ústavodárným shromážděním.

□ □ □

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Největší vodní reservoir jest v Londýně. Pojme na 254 milionu litrů vody a zásobuje 1⅞ milionu lidí vodou.

Hra v kuželky zavedena byla r. 1309 jistým Hugem Trimebergem, mistrem v Ramberg-Thamenstädtu.

VLASTENECKÁ STRANA TAKÉ V RAKOUSKU.

Vídeňský „Abend" uveřejnil článek, dle něhož snahy všeněmecké říšské „Vaterlandspartei" počínají se již kouleti do Rakouska, a jestliže rakouská veřejnost nebude na stráži, záhy se pocíti toho účinek. Jak známo v Německu utvořena bude zvláštní společnost „Allgemeine Anzeigen". Gesellschaft mit b. H.", která označuje se zkráceně známkou „Ala". Záměry této společnosti na Rakousko dozrály již k činu. Ve Vídni byly ze všeněmecké strany učiněny v poslední době vážné pokusy, získati předpoklady pro vydávání velikého denníku. — Dlužno konstatovati, že páni se odvolávali na velmi dobrá doporučení. Prozatím však neměli žádného úspěchu. Jest pravděpodobné, že vystoupení německých radikálů z německého národního svazu nastalo bezprostředně po návštěvě všeněmeckých politiků říšských ve Vídni. Z Německa sem přijel známý všeněmecký štvavý profesor Schaeffer a s ním všeněmecký kníže Salm-Horstmar a konali porady s německo nationálními politiky. Jestliže němečtí radikálové nyní zahájí anexionistickou propagandu, tož dlužno konstatovati, že venkovské listy, koupené za peníze těžkého průmyslu, budou jim konati dobré služby Ostatně jsou prý již ve Vídni listy, jichž stanovisko určují peníze těžkého průmyslu německého.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 9. října. Východní bojiště: Situace jest nezměněna. Italské bojiště: U Kalu, na planině Banšice—Sv. Duch byl včera ráno odražen italský útok za silných ztrát pro nepřítele. 120 zajatců a 7 strojních pušek zustalo v naší moci. U Konstanjevice zajato při úspěšném podniku 180 mužů. Albánie: Východně Valony byl zmařen italský pokus přechodu přes Vojuši. Dělostřelecký boj ve Flandrech byl vzdor bouřlivému deštivému počasí silný mezi Houthoulsterským lesem a Zandvoorde. Večer soustředil nepřítel své účinky k živým vlnám ohně proti jednotlivým úsekům Po neklidné noci stupňována byla dělostřelecká činnost na celé frontě k palbě bubnové. Po obou stranách dráhy Stader-Bolslughe a severně silnice Menin-Ypry vyrazila anglická pěchota k útoku. Rozpoutala se bitva, ve které vzdor opětovným útokům omezil se zisk nepřítele na úzký pruh mezi Draaibankem a Poelcappelle. Jinak byl útok odražen.

Dne 10. října. Rakouská zpráva: Nikde zvláštní události. Na bojišti ve Flandrech nastoupilo včera vedle 11 anglických divisí opět francouzské vojsko do boje. Obrovské napjetí sil obou spojených západních velmocí vyčerpalo se v celodenním zápase o houževnatost našich flanderských bojovníků. Ranní útoky, provedené po nejsilnější bubnové palbě zahájily bitvu, která se při nepřetržitých nejživějších dělostřeleckých účincích odehrávaha dlouho do noci v šířce skoro 20 km. na trychtýřových polích mezi Bixschote a Gheluveltem. Nepřítel vrhal stále nové a nové síly do boje, které na některých místech až šestkrát útočily proti naší čáře. Jižně lesa Houthoulsterského získal nepřítel u Draaibanku, Manngelaere, Veldhoeku a u nádraží Poelcappelle asi 1500 metrů půdy, až ho trefil protútok našich záloh, který omezil jeho počáteční úspěch. Od Poelcappelle až jižně Ghuleveltu má udatné naše vojsko bitevní svou čáru pevně ve svých rukou; opětovné nepřátelské útoky proti této 13 km. široké frontě shroutily se všecky s nejtěžšími ztrátami. U ostatních armád byla bitevní činnost nepatrná; jen na Aisně sesílen byl dělostřelecký boj. Jižně silnice Laon-Soissons byly odraženy útočící francouzské setniny.

Dne 11. října. Na žádném našem bojišti větší boje. Ve flanderském pobřežním úseku a mezi Blankartsee a Poelcappelle stupňovaly se odpoledne dělostřelecké boje k velké síle. U Draaibanku útočili Francouzové opětně, aniž docílili úspěchu. Ve vzduchové bitvě, která se vyvinula večer nad Zonnebeke-Zandvoorde a které se súčastnilo asi 80 letadel, byla sestřelena 3 nepřátelská letadla. V měsíci září obnášejí ztráty nepřátelských vzduchových sil na německých frontách 22 upoutaných balonů a 374 letadel, z nichž 167 sestřeleno za naší čárou, kdežto ostatní se střítily na frontě nepřítele. Německé ztráty: 82 létadel a 5 upoutaných balonů.

Dne 12. října. Při nepatrné bitevní činosti situace všude nezměněná. Západní bojiště: Včera omezila se dělostřelecká činnost ve Flandrech na silný souboj v pobřežním úseku a u lesa Houtholsterského. Severovýchodně Soissons a východně Mosy stupňovala se bitevní činnost dělostřelecká k velké živosti. Macedonská fronta: V okolí Bitolje a v ohbí řeky Černé potírala se dělostřelectva občas silně. Na pravém břehu Vardaru ztroskotaly útoky anglické setniny před bulharskou frontou.

Dne 13. října. Na východě a v Albánii u našich vojsk nic nového. Na Soči a na tyrolské frontě došlo na četných místech k živější dělostřelbě. Jižně od Pellegrinského údolí přivedly naše nárazové oddíly, sesílené tyrolskými střelci, zajatce a přinesly válečné nářadí z nepřátelského postavení. Západní bojiště: Bitva v Flandřich oživla po krátké přestávce. Tentokráte provedli Angličané útoky na užší, asi 10 km, široké frontě mezi silnicemi Langemarek-Houlthoulst a Zonnebeke-Morslede. Jejich dosazení dělostřeleckých bitevních prostředků bylo neobyčejně silné. Po mnohonásobném bezúspěšném náporu podařilo se anglické pěchotě postoupiti mezi nádražím a vesnicí Poelkapelle v jámovém území. V rozhořčených, přes den trvajících bojích zahnala naše vojska nepřítele po obou stranách Pondsbeeku. Naše postavení v Poelkapelle a jižně od Poelkapelle byla dopoledne a se svěžími silami večer poznovu marně napadena. Silný tlak nepřítele směřoval na Passchendaele; také zde musili se Angličané spokojiti s úzkým pruhem našeho předpolí. Obec jest v našem držení. Východně od Zonebeke shroutily se nepřátelské útoky. Také u Gheluveltu ztroskotal silný výpad. Celkem obnáší zisk, vykoupený nepřítelem těžkými krvavými obětmi, na dvou zálomových místech asi půl kilometru území. Všude jinde bylo úsilí nepřítele marné. Přes noc potrval dělostřelecký boj. Dnes ráno stupňoval se opět v bubnovou palbu mezi Lysem a průplavem Comines-Ypry. Podle došlých zpráv nedošlo doposud k žádným novým útokům.

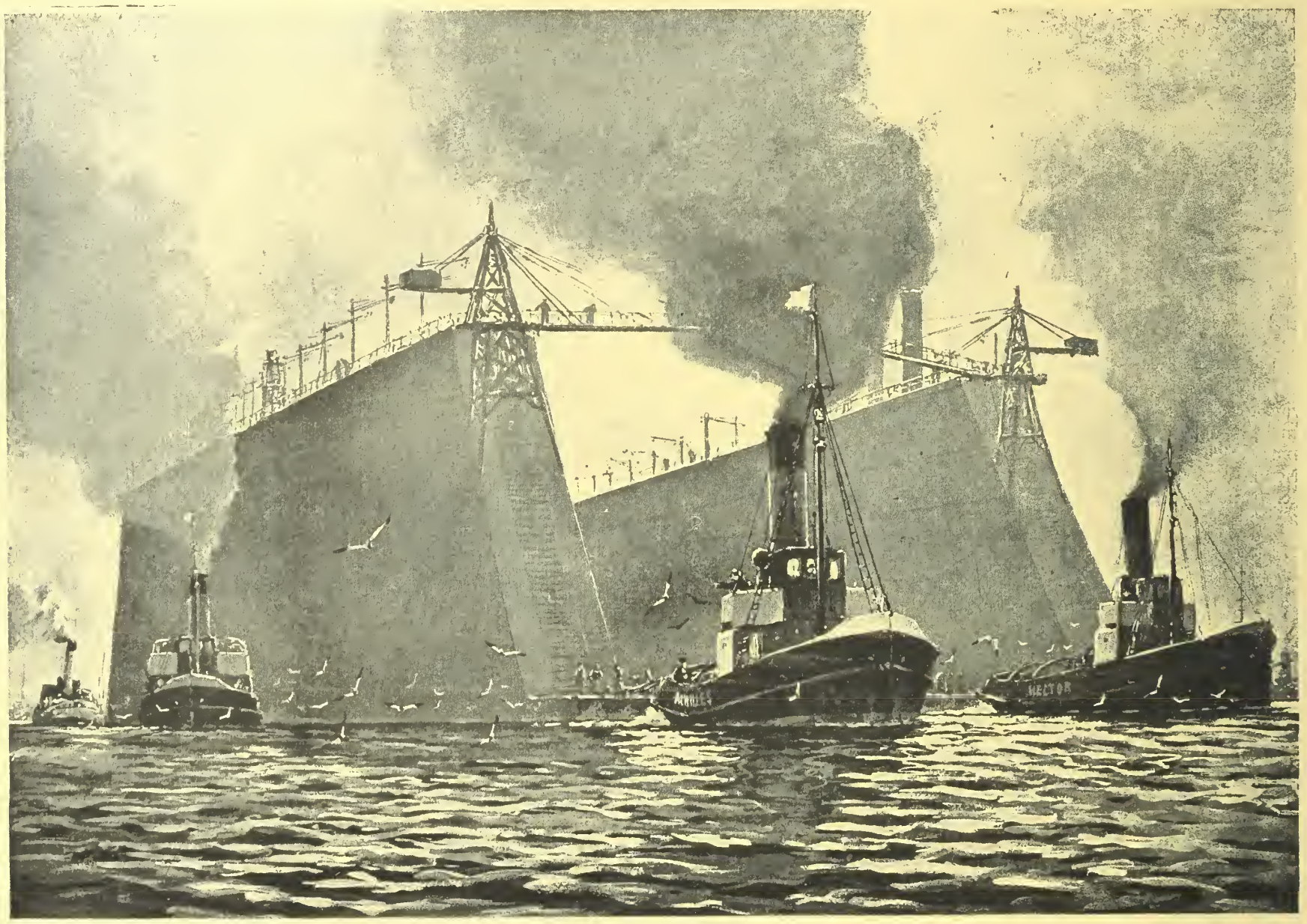

Německé plovoucí loděnice v Kielu, svědčící o velkých pokrocích německé námořní techniky.

Dne 14. října. Na našich frontách nic nového. — Německá zpráva: Východní bojiště: Po promyšlené přípravě dobyt za znamenité součinnosti armády a mariny silný opěrný ruský bod, v rižském zálivu ostrov Oesel. Po odklizení min v pobřežních vodách zahájena dne 12. října ráno palba proti opevněním poloostrova Svorbe, u Kielkoudu, v zálivu Taggy a na Soele; po zdolání ruských baterií bylo vyloděno vojsko. Při akci této, jakož i na cestě loďstva ruským minovým polem, osvědčil se znamenitě čerstvý útočný duch a zdatnost loďstva; bez jakékoli lodní ztráty se zdařila první část této operace. Vojsko vyloděné v zálivu Taggy na severozápadním pobřeží ostrova, zlomilo v čerstvém útoku odpor Rusů a postupuje dál na jihovýchod. Zerel na jižním hrotu poloostrova Svorbe a Arensburg, hlavní město ostrova Oesel, hoří. Mezi Východním mořem a mořem Černým je situace nezměněná. Západní bojiště: Na bitevním poli ve Flandrech nenásledovaly útoky pěchoty bubnové palbě, kterou namířil nepřítel včera ráno proti frontě mezi Lysem a Duele. Přes den zůstala dělostřelecká činnost na pobřeží a od lesa Honthoulsterského až ke Gheluveltu živou a byla zejména večer stupňována. Silné francouzské a anglické výzvědné oddíly vyrazily na několika místech proti naší čáře; byly odraženy. V Artois a severně St. Quentinu oživl vzájemný dělostřelcký boj ve spojení s výzvědnými bitkami. Na macedonské frontě dělostřelecké boje.

Dne 15. října. Italské bojiště: Za trvajícího nepříznivého počasí došlo také včera jn na hoře Sv. Gabriela a v údolí Vipavy ku zvýšené bitevní činnosti. Podniky našich útočných sborů měly úspěch. Italské útoky byly odraženy. Východní bojiště: Na ostrově Oesel docíleny byly rychle pokroky. V nezadržitelném

postupu odrazily naše pěší pluky a prapory cyklistů nepřítele všude, kde se postavil, nečekajíce ani na zasažení dělostřelecké. Poloostrov Svorbe byl ze severu uzavřen, palba našich lodí zdolala pozemní baterie. Stojíme před hořícím Arensburgem a postupujeme do východní části ostrova, kam rychle ustupují ruské síly, aby unikly přes hráz, která spojuje Oesel s ostrovem Moonem. Naše torpedové čluny pronikly mezi Oesel a Dagö a v několika bitkách zatlačily ruské námořní síly do zátoky Mohnu. Zapadní bojiště: Bitevní činnost ve Flandrech byla střídavě silná. V Artois útočili Francouzové velkými silami mezi Scarpou a silnicí Cambrai-Arras v šířce 4 km. Na křídlech ztroskotal útok nepřítele; v centru vnikl nepřítel do naší čáry, byl ale v noci protiútokem opět vypuzn.

Dne 16. září. Východní bojiště: Vojsko, bojující pod velením generála pěchoty šl. Kathena na ostrově Oesel zmocnilo se úplně hlavních částí ostrova. Na poloostrově Svorbe, vybíhajícím na jich, klade ruské vojsko, které zde bylo odříznuto, houževnatý odpor. Těžké pobřežní baterie byly zdolány palbou našich lodí. Směrem k východnímu pobřeží byl nepřítel tak ostře pronásledován, že jen jeho části zachránily se ústupem na Mohn. V bojích o předměstí Orrissaru na východním okraji Oeselu zachovaly účinně také naše síly námořní. Dosud napočteno přes 2400 zajatých Rusů, ukořistěno 30 děl, 21 strojních pušek, několik létadel a četné vozotajstvo. Macedonská fronta: Na rovině Strumy přenechali Bulhaři Angličanům několik vesnic. Včerejší bitvní činnost dělostřelecká ve Flandrech byla stejná jako v minulých dnech. K větším bojům pěchoty nedošlo. Výzvědné oddíly Angličanů byly na několika místech také v Artois odraženy. Opět byl dělostřelecký boj severovýchodně Soisonsu přes den živý.

Dne 17. října. Ostrov Oesel je celý v německých rukou. Německé válečné loďstvo vniklo do zálivu Rigy, který je ovládán Němci. Na souši nic nového. Jinak na východní frontě, v Albánii oživuje místy bitevní činnost. — Italské dílčí útoky na hoře Sv. Gabriela odraženy. — Na západě dělostřelecké boje od Ypry až k Lysu, u Soissonsu, v Argonech a v Champagni. 10 nepřátelských letců sestřeleno. Dünkirchen a Nancy napadeny německými letci.

□ □ □

SMĚS.

Devatenáctá pěší divise a česko-slovácká brigáda. Ministr zeměbrany odpověděl na interpelace stran chování se c. a k. 19 pěší divise v bitvě u Zborova a o česko-slovácké brigádě, která v těchto bojích bojovala na ruské straně, a sdělil na základě informací vrchního velení, že vojsko 19. pěší divise chovalo se bezvadně, zejména bosensko-hercegovský pluk číslo 1. dále 5. prapor polních myslivců a dělostřelectvo. Jen malé oddíly dvou pěších pluků neprojevily sílu odporu, která dala by se předpokládati. 19. divise je stále ještě na frontě. O česko-slovácké brigádě sděluje ministr, že tato skutečně ve svazku ruské armády existuje a po prvé zasáhla na jaře 1916. Politováníhodné je, že tento sbor utvořen byl ze značné části z válečných zajatců naší branné moci. V rozporu se zvyklostmi u nás platnými, svádí ruské velení naše zajatce všemi prostředky ku porušení věrnosti. Slabé a nesvědomitými agitátory rozeštvané živly porušily přísahu a dopustily se zrady císaře, krále a vlasti.

Prof. Masaryk vyjednává s Poláky. Jak sdělují moskevské listy, měl profesor Masaryk, který prodlévá v Petrohradě, několikahodinovou poradu s vůdcem všepolské strany v Rusku prof. Stanislavem Grabským v záležitosti postupu Čechů a Poláků ve válce.

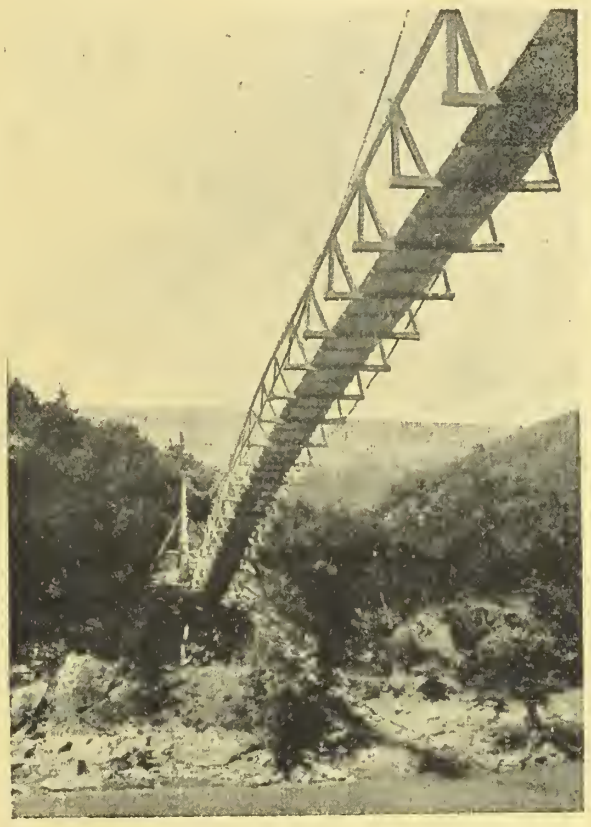

Lanová dráha za frontou, sloužící dopravě osob a materiálu.

Mexiko přeruší s Německem diplomatické styky. „Agencia Americana" sděluje, že mexická vláda prohlásila, že je s peruánskou vládou solidární a považuje přerušení diplomatických styků s Německem za politickou nutnost. V peruánských přístavech kotvící německé lodi o nostnosti 40.000 tun budou dopraveny do Spojených států, aby se jich použilo k dopravě zboží.

Anglický ministerský předseda sděluje, že ponorková válka ochabuje. Lloyd George měl k deputaci zemědělských organisací proslov, ve kterém dokazoval, že bude nutno napnouti v příštím období všecky síly, aby zásoby Anglie byly rozmnoženy. Mluvil pak o ponorkové válce a pravil, že se nebojí ponorkového nebezpečí. Lloyd George může definitivně prohlásiti, že nebezpečí ponorek se rychle zmenšuje. Ztráty posledních měsíců jsou menší, než v kterémkoli období posledního roku. Naše ztráty jsou menší než od září 1916. Nebojím se proto, že nepříteli se podaří vyhladověti Anglii ponorkami. Co dnes vzbuzuje naše obavy, není válka ponorek, jako spíše okolnost, že světové zásoby potravin jsou menší. Příčiny jsou různé. Francouzská produkce obilí klesla. Též i italská. Obě tyto moci musí kupovati větší množství obilí na světovém trhu. Z Australie nelze dovézti náhradu následkem velké vzdálenosti. Musíme své lodi používati ke kratším cestám. Musíme se snažiti, abychom se pokud možno sami zásobili. Nepřítel nás nevyhladoví, ale musíme se snažiti, abychom se obešli bez amerického trhu!

Vojenská diktatura v Německu? V berlínském dopisu, poslaném různým německým listům čteme: Pro situaci nynější je přiznačno, že tou dobou všechna politická rozhodnutí se dějí v hlavním stanu. Je to neudržitelný stav, že císař, nositel nejvyšší vládní moci, meškà daleko od politického ústředí uprostřed generálů, takže říšský kancléř ustavičně jezditi musí mezi Berlínem a hlavním táborem. Při tom nemůže nalézti žádného času k nejdůležitější práci. To by mělo býti císaři naznačeno, že ve věci hlavní je místo jeho v sídle vlády v Berlíně. Vládnutí při stěhování způsobilo již dříve mnoho škody.

Bedřich Adler dopraven do Steinu. Dne 12. října dopoledne byl Bedřich Adler z vězení vídeňského zemského soudu dopraven do zemské trestnice ve Steinu, kdež má odpykati trest 18letého žaláře. Byl převezen docela nenápadně. V průvodu úředníka vězeňské správy a dvou dozorců byl Adler v uzavřeném voze dopraven na nádraží Františka Josefa, odkudž jel ve zvláštním oddělení vagonu přes Kremží do Steinu. Po čas vězení u zemského soudu obíral se Bedřich Adler studiem děl z věd sociálních a pracemi spisovatelskými.

Tajemství černé věže.

„To se podívejme" — podpichoval ho druhý soused. „Včera jsi mluvil, jakobys čekal miliony a teď přicházíš s prázdnou."

„Drž hubu" — zakřikl ho Dörfler.

„Nechme hádky" — volal jiný hlas. „Postarejme se raději o peníze. Dörfler nemá, já nemám, kamarád nemá. Něco se musí stát. Proč ti baron nic nedal?"

„Není doma, odjel pryč."

„To je znamenité. Mám dobrý nápad. Když rottenhallský baron není doma mohli bychom se podívati na jeho zámek. A udělejme to ještě dnes v noci."

„Výborně" — zvolal Dörfler. „Na zámku bude jistě spouta šatů, prádla a šperků."

„Nebude to snadná práce" — namítal soused.

„Už zase se bojíš" — zvolal Dörfler. „Já to ostatně provedu sám tady s Janošem, že ano?"

Janoš dosvědčil.

„Půjdeme všichni" — volali druzí."

„Pak ale pojďme nejprve ven. Zde se o našem plánu nedá mluviti. Smluvíme se venku!"

Po těchto slovech měl se Dörfler k odchodu. Druzí ho následovali.

KAPITOLA IXX.

Pavel Henning žije!

Jak smluveno přijel hrabě Kurt Leuchtendorff k doktoru Wernerovi, aby se u něho po dobu své dovolené ubytoval. Byl srdečně uvítán a stará Brigitta postarala se o všecko jeho pohodlí.

Druhého dne časně z rána přišel doktor Wolff.

„Co je nového?" volal na něho Kurt."

„Důkazy proti tvému poručníkovi, baronovi Hanušovi se množí. Dnes není pro mne pochybnosti, že se jedná o vraždu."

Kurt div, že neklesl.

„To je příšerné." — zvolal.

„A ví o všem Lora?"

„Ví všecko ostatně už sem přichází"

Kurt přistoupil k oknu. Skutečně. Po cestě ze zámku ubírala se k domu Wernerovu Lora Henningova.

Doktor Werner dal Wolffovi znamení a oba opustili pokoj, aby mladým lidem umožnili setkání o samotě.

Lořin obličej prozrazoval stopy velkého bolu. A když se oba na pozdrav políbili, kanuly ji dvě velké slzy po tvářích.

„Vím všecko — šeptal Kurt. Můj poručník má na svědomí smrt tvého otce. Když pomyslím na to, že nespatřím už profesora, a že zločincem je můj blízký příbuzný, tu nejsem daleko zoufalství..."

„Prosím tě Kurte nemluv už o tom."

Oba umlkli na chvíli, až si Kurt vzpomněl, že má dopis pro Loru."

„Od koho?"

„Od Wangenheima."

„Z Paříže?"

„Ne. Wangenheim je ve Vídni."

„Proč píše mě?"

„Nevím. Včera náhle překvapil mě svou návštěvou a předal mi tento dopis pro tebe."

„To je divné. Co mi chce a proč na jeho místě nepíše Lucie?" — pravila Lora a prohlížela si obálku dopisu.

Posléze roztrhla pečeť...

Jiný malý dopis vypadl.

Ruce se jí počaly třásti, obličej zbledl a z prsou vydral se výkřik.

„On žije!"

„Pak klesla do náruče Kurtovy."

Kurt pohlédl na řádky. Nestálo tam nic jiného, než slova:

„Nemohu ti sděliti nic jiného, než že žiji!"

Tvůj otec Pavel Henning.

I Kurt zajásal.

Jakoby zbaveni těžkého břemene, padli si oba do náručí.

„Loro, dítě moje — jaké to štěstí pro nás oba" šeptal Kurt, kdežto Lora nemohla radostí nabýti slova.

Když po chvíli se vzpamatovali, četla Lora list Wangenheimův:

„Velectěná Slečno! Neodvážil bych se psáti Vám, kdyby mě k tomu nenutily prapodivné okolnosti. Je to romantická historie. Hledal jsem vás ve Vídni, dověděl jsem se na policii vaši adresu, když ale přišel jsem do bytu, shledal jsem, že je uzavřený a domovnice mi sdělila, že milostivá slečna odcestovala. Šel jsem proto za Kurtem v předpokladu, že vám předá můj dopis."

Lora přerušila čtení listu a poznamenala:

„Podivné, co se to jen stalo?"

„Čti dále, snad se dozvíme!"

Lora pokračovala.

„Když jsme se vrátili ze svatební cesty z Francie nazpět do Vídně, pozval mě starý můj přítel, baron Alfred Schelheim, jehož statky sousedí s Rotenhallem na hony. Přijal jsem s radostí pozvání a odjel na Schelheimův lovecký zámeček. Večer po honu, chodil jsem procházkou lesem a zabloudil jsem. Několik hodin hledal jsem zpáteční cestu, ale marně. Až ocitl jsem se na pasece, v jejíž pozadí spatřil jsem starou nějakou, zanedbanou myslivnu. Vešel jsem dovnitř a setkal jsem se tu s nějakým mužem, který mi na dotaz můj sdělil, že se nalézám v lesích rottenhallských. Zaplatil jsem mu a požádal ho, aby mě zavedl zpět k Schellheimovu loveckému

Pravnuk Napoleonův. Novinami prošla zpráva, že u Craone padl mladý lékař hrabě Leon, pravnuk Napoleonův. Při té příležitosti vzpomíná Georges Montorgueil v pařížském „Eclairu" na návštěvu, kterou před několika lety vykonal u rodiny hraběte Leona, bydlící nedaleko chrámu invalidů. Byla to skromná domácnost, jejíž největší ozdobou byly velké obrazy, pokrývající stěny salonku. Jeden z obrazů představoval silnou dámu v rozkvětu neobyčejné krásy. Domácí pani pozvedla lampu a řekla: „Babička mého muže". Byla to Eleonora de la Plaigne, „krásná Eleonora", se kterou setkal se Napoleon kdysi u princezny Muratové a vzplanul k ní láskou. Nějakou dobu zabýval se Napoleon myšlenkou, uznati syna Eleonory před světem za svého a prohlásiti ho za dědice trůnu. Potom se rozmyslil jinak. Dal se rozvěsti s Josefinou a oženil se s princeznou, která svým rodem poskytla mu přístupu do legitimního kruhu knížat a dědici jeho slávy zajistila posvěcení tradice. Dítě Eleonory dostalo tedy potom jenom titul hraběcí a polovinu jména svého otce Leon. Vyrostl v domě císař. sestry, po pádu Napoleonově ještě na Sv. Heleně vzpomínal Napoleon s láskou na toto své dítě. Hrabě Leon zdědil po svém otci tahy obličeje, ctižádost, nezkrotnou vůli a impulsivní teperament.

I v Čechách je slyšet flanderskou bubnovou palbu. Sděluje se, že v České Kubici na Šumavě je již delší dobu slyšeti ohlasy zuřivé bitvy ve Flandřich. U rybníčku nad Folmavou jest slyšeti zcela zřetelně nejen bubnovou palbu, ale i jednotlivé výstřely těžkých hmoždířů a houfnic. Jsou to patrně ohlasy dělostřelby od Yprů, tedy asi 300 km, ve vzdušné čáře. Nejmohutněji je slyšeti tuto střelbu v podvečer. A je-li ticho, prožívají obyvatelé České Kubice strašné a zároveň mohutné divadlo.

100 marek za 50 vajec. Jistá pani jedoucí z Pasova ku svým příbuzným do Mnichova, vezla pro ně 50 vajec. V hovoru zmínila se o tom svým spolucestujícím a jeden z nich ji ihned za toto v Německu tak drahocenné zboží nabídl 50 marek. Když paní tuto nabídku odmítla, zvýšil ji chtivý cestující na 100 marek a za tuto cenu mu paní oněch 50 vajec prodala. Na první pohled by se zdálo, že se tu snad jedná o sloní vejce a přece to jen byly obyčejná vejce slepičí.

□ □ □

Hasičský sbor v Brníčku (župa čís. 7) se svým zaslouženým cvičitelem p. Al. Ryznarem. Nedostatku sil, jenž v nynější době těžce dolehl na venkovské naše sbory hasičské, hledí odpomoci mladé dívky, jejichž odvaha jest vskutku chvályhodnou a následováníhodnou.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST

Husa, kterou v domácnosti na sádlo vykrmiti hodláme, musí býti dobře vyvinutá, dosti zmasilá a již poněkud zakrmená. Krmení hubené a slabé husy se nevyplatí, neboť i když na sebe husa přibere, začne záhy tučněti, dá trochu sádlla, ale žádné maso. Při pečení se smrskne, k jídlu je houževnatá, neboť místo šťavnatého masa **má trochu tuhé** a nechutné svaloviny. Koupíme tedy nejlépe nyní ze strništní pastvy zravou a dobře vyrostlou husu, které již byl výběh omezen a jež byla ovsem, nebo jiným zrním krmena; není-li takové koupí se husa z pastvy, třeba hubená, ale jinak zdravá a zakrmí se zrním, nebo otrubami smíšenými s odpadky zeleninovými, nejlépe však s mrkví nebo řepou, a poskytneme jí dosti vody. Za několik dni nasadí husa na maso, ale dosud netloustne. Tu je teprve příhodná doba účelný výkrm na sádlo začíti, při úplném a těsném uzavření jejím. Krmíme-li šiškami, kterých jsme již větší zásobu připravili, začneme osmi kusy na jedno krmení pětkráte denně a každý následující den přidáme po dvou kusech na každé pokrmení, takže sedmý den sto kusů šišek do husy nacpeme. K dokrmení dává se, kde to možno, oves s vařenými rozmačkanými brambory smíchaný, čímž chuť masa velmi získá. K pití dáváme čistou vodu nebo zákal s otrubami. Aby lépe husa trávila, přidávaly hospodyně do šišek různé koření, pepř i zázvor — neboť toto prý i vzrůst jater podporovalo Při nedostatku těchto dražidiel chuti pomůžeme si malým strožkem česneku, který občas huse do jícnu vstrčíme: podporuje a vzbuzuje chuť k jídlu a zabraňuje různým nemocem. Rozumí se, že čistota všech nádob ke krmení určených, jakož i přesnost v stejnodobém podávání pokrmů jest velmi k užitku

---

zámku. Stalo se já zavčas ještě vrátil se do společnosti. Svou tašku, kterou jsem měl sebou předal jsem u vchodu sluhovi a sám odebral jsem se do jídelny, kde celá společnost byla už shromážděná u večeře. Ráno jsem odjel do Vídně. Moje Lucie vzala mi z rukou svrchník a tašku a zasypala mě sponstou otázek. Také tašku otevřela během rozhovoru a k nemalému svému a také mému překvapení nalezla zde malý dopis.

„Zdá se, že se za tvou honitbou skrývá nějaký flirt" — pravila žertem. „Máš v tašce milostné psaníčko."

Pohlédli jsme blíže na obálku a shledali, že dopis je adresován slečně Lořе Heningové. Ale marně sem si lámal hlavu, jakým způsobem dostal se dopis tento do mé tašky. Jen na obalu nalezli jsme ještě tyto řádky psané rukou nejistou a nevypsanou: Prosím dodejte tento dopis slečně Heningové. Uznáte sama slečno, že dopis, za takových okolností do mé tašky vpasovaný musel jsem co nejrychleji vám doručiti. Vám oddaný Otto Wangenheim."

A pod dopisem četla Lora ještě tyto řádky od Lucie.

„Nevernici, která už měsíce nepíše, zasílám přes to 1000 hubiček. Tvoje malá, šťastná Lucie."

—

Když oba dočetli dopis pohlédli na sebe tázavým pohledem.

„Co teď?"

„Musíme ihned všecko sděliti doktoru Wernerovi"

V zápětí vstoupili doktor Werner a doktor Wolff.

„Strýcku Wernere! Otec žije" a radostí záříc ukazovala mu dopis, kdežto Kurt hovořil s blasněním.

„Tedy nikoli vražda — nýbrž — snad jen únos" — poznamenal doktor.

„Anebo — nepodařená vražda — pokus vraždy bez výsledku" — odpověděl komisař doktor Wolff významným hlasem...

KAPITOLA XX.

Nové pátrání.

„To je strašné, co mi tu vypravujete. Profesor Henning že zmizel?" zvolal baron Wangenheim. „A baron Hanuš Rottenhall v podezření z vraždy?"

„Dnes, když víme, že profesor Henning žije, může se jednati jen o nezdařený pokus vraždy" — odvětil doktor Wolff.

„Ale pro boha, jaké příčiny mohly barona Rotenhalla přimětí k podobnému činu. Vždyť je to přece člen nejlepší společnosti. Jaký může být motiv takového příšerného činu?"

„O příčinách, které jsou dosud v mlhách, budeme moci mluviti později. Teď se nám jen jedná o to, kde máme hledati Henninga. Z té příčiny jsem přišel k vám pane barone, protože myslím, že se od vás něco dovím."

„Ode mne? Jak vás tohle může napadnouti? Já přece o celé věci nic nevím."

„To je pravda, leč přes to můžete nám posloužiti. Předně vás prosím pane barone, kde jste byl na honech?"

„U barona Schellheima."

„Kde bydlí?"

„Na zámku Rosbachu anebo na loveckém letohrádku v Grindelu."

„Říkal jste, že lesy jeho sousedí s rottenhallskými?"

„Ano."

„Dovedete se informovati na slphu, kterému jste dal do ruky svou tašku? Víte snad jak se jmenuje?"

„Jak se jmenuje nevím, jak vyhlíží nedovedu se dobře upamatovati. Vím jen, že byl velké postavy a hladce oholený. Tašku pověsil na hřebík vedle kabátu. Více vám sděliti nemohu."

„To mi stačí pojedu nyní za baronem Schellheimem. Zastanu ho na Rossbachu, anebo v Grundelu?"

„To nemohu s určitosti říci. Nejlépe bude však když pojedete do Grindelu. Když nebude přítomen, snad sluha vám bude moci posloužiti."

Doktor Wolff rozloučil se s baronem a odebral se rovnou na nádraží.

KAPITOLA XXI.

Osvobození.

Komisař doktor Wolff přijel na nádraží ve Vídeňském Novém Městě, aby odtud jel rovnou do Grindelu přitlačil se k němu cikánský mladík a zašeptal:

„Prosím k panu doktoru Wernerovi. Všickni tam na vás čekají."

A zmizel v davu.

Doktor Wolff uposlechl a jel k Wernerovi. Nalezl zde Kurta, Carloniho a Loru společně s Wernerem.

„Jaká je tu schuze?" zvolal doktor Wolff.

„Čekáme na vás" — odpovídala Lora radostí zářic. „Víme už kde se nalézá otec. Čekáme jen na vás, abychom ho šli osvoboditi."

Wolff uchopil Lořinu ruku a tiskl ji.

„A víme také jakou cestou dostal se Henningův dopis do tašky barona Wangenheima.

„Opravdu?"

„Malý cikán, který čekal na vás na nádraží to provedl" — pravil Carloni. — „Je to velice o-

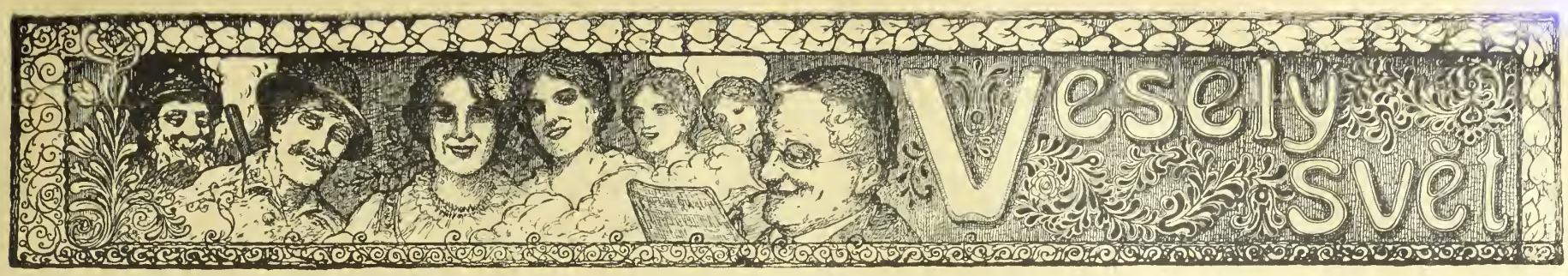

Ze školy.

Učitel: „Co nás učí včela."

Žák: „Výrobu medu."

*

Nechápavost

„Jak pak se vede vašim bratrům?"

„Dobře — ale mám pouze jednoho."

„Ale jak pak — vždyť mi ondyno vaše sestra říkala, že má dva bratry."

*

Dočká se.

Básník: „Chceš si snad přečísti mé nejnovější básně, které chci právě zaslati jisté redakci?"

Přítel: „Ach ne, ne — mám dosti času až je dostaneš zpět."

*

Nestydatost.

Milostivá: „Co se člověk s vámi nazlobí (v zrcadle se zhlížejíc). Celá jsem z toho zbledla!"

Služka: „Ano, to vám ale výborně sluší, milostivá."

*

Konkurence.

Cestující (k obchodníkovi): „Tento stroj samočinně sčítá, odčítá, násobí i dělí a stojí pouze 500 K."

Malý Mhóricek (tahaje tatíka za rukáv): „Thâti, já ti tho budu dělat za 300 K."

*

Prozíravý.

Paní: „Ale ta podobizna, nemá ani nejmenší podobnost s tebou; neměl jsi ji vůbec přijímati!"

Prohnaný manžel: „Inu, kdož ví... snad se mi bude jednou hoditi — až na mě vypíšou zatykač."

*

Výmluva.

Host (prohlížeje sklenku piva): „Pane hostinský, ale to pivo je nějak kalné?"

Hostinský: „To nic nedělá, časy jsou také zakalené."

*

Drzost.

Hostinský: „Tak, vy tedy nechcete zaplatit útratu? Dobře tedy, dám zavolati strážníka."

Host: „Strážníka? A myslíte snad, že ten za mě zaplatí."

*

Reservován.

„Nuže strýčku, spalo se vám dobře?"

„O ano."

„A měl jste pěkné sny?"

„Děkuji jsem spokojen."

*

Podezření.

Žák: „Prosím tatínek vám posílá pane učiteli k svátku tuto maličkost."

Učitel: „A to se podívejme, jaké to nádherné broskve, a tolik, devět, deset, jedenáct (nedůvěřivě) — a nebylo jich snad dvanáct Honzíčku?"

*

Špatný vzrůst.

Přítel: „Vždyť jsi, mě se zdá, chtěl sobě nechati v poli narust plnovous?"

Voják na dovolené (resignovaně): „Sešlo z toho, a naopak, připojila se tomu ještě lysina."

*

Slabý zeměpisec.

Manželé prohlížející divadelní, týdenní program:

„Škoda," pravil on, „že nedávají Rosiniho znamenitého „Lazebníka sevillského!"

„A proč se vlastně nehraje, mužíčku?"

„Inu, poněvadž to je italská opera!"

Žena se naň ulekaně zadívá:

„Ale, nemysli přece, že mi můžeš všechno věšet na nos! Sevilla přec neleží v Italii."

Na svatební cestě.

Mladá paní: „Ach — ty jsi hrozný Roberte! Zašla jsem s tebou do musea, poněvadž venku opěvuješ a obdivuješ stále jen přírodu a zde opět stále jen toneš ve chvále obrazů."

*

Mezi boháči.

„Představ si strýčku matinka náhle rozhodla, že se mám učit vařit."

„Aha, to proto, že všechny potřeby kuchařské jsou tak drahé."

*

Znamení.

Matka (dceři): „Jen se neboj Aničko, tvůj ctitel brzy již o tebe požádá: cíti se již u nás jako doma, poněvadž si již ani boty u dveří neočistí když přichází!"

*

Zbožné přání.

Milenka vojínovi: „A budeš na mne mysliti i v nejprudší palbě?"

Vojín: „To se rozumí — a budu si přáti, abys byla u mě."

*

Nebylo času.

A ve tvém posledním postavení jsi, jak se zdá dlouho nevydržel?

Uhodil jsi — ani zálohu jsem si nemohl vzít.

*

Vojančina.

„Člověče, já jsem už prodělal plynový útok — nemáš ani ponětí, jak mi tehdy bylo! Šest hodin, jsem měl na obličeji masku proti plynům a při tom jsem zapomněl v hubě špačka."

Na úřadě.

Sedlák: „Takový pilný člověk! Za každým uchem péro, v ústech držátko a tuškou píše."

*

Z dopisu z fronty.

„Za zaslaný nožík vám děkuji: je velmi praktický; jen ten nůž na otevírání konserv nevím jak se používá. Můžete mi jedenkráte při příležitosti, jednu konservu poslati, abych to mohl vyzkoušeti!"

*

Výměna.

Měšťák ve vlaku vraceje se z rekvisice: Včera jsem měl báječné štěstí. Dopálil jsem jednoho sedláka tou měrou, že mi jednu vsolil, a abych ho za to nežaloval, zaopatřil mi obratem ruky 2 kg másla a 30 vajec.

*

Moderní.

„Tenle Kornoutek — ten musí asi hospodařit?"

„Jak to myslíš?"

„Inu — jak to — před třemi lety otevřel si obchod na jméno své ženy — a nyní už má firmu znějící na jméno svoji babičky.

*

Zná ho.

Sluha, (který smutně a pokorně svému pánu oznamuje, že rozbil dvě sklenice vína): „Ano, ano milostivý pane — snad si nemyslíte, že bych byl to víno vypil; věřte mi, že jsem zakopl a..."

Pán: „No dobře Johane — ale zakopl jste až při druhé láhvi, že ano?"

*

V době válečných úkonů.

„Dobrý den sousede — Jak to, že jste tak vesel?" —

„Inu pomyslete si jen to štěstí. Prosadil jsem, že přijali mou starou a tchýni v továrně na výrobu třaskavin."

*

Ze soudní síně.

Soudce: „A z jakých pohnutek jste bral kolomaz, mýdlo a petrolej."

Obžalovaný: „Z hladu."

*

Nouze omastková.

„To je hrozné bez másla i sádla. Přestává vůbec všechno vaření."

„Používám místo másla oleje."

„Táák — a odkud ho máte?"

„Ale můj muž k vůli tomu snědl 10 krabiček sardinek."

*

Telefon.

„Prosím pane Kadeřábek, co je to vlastně telefon?"

„Telefon — telefon? To je přístroj, jímž se lidé všechno co nejrychleji dovědí."

Táák — A to je tedy moje maminka taky telefon!"

„Jak to myslíš?"

„Víte — ona je pradlena."

*

Klepny.

„.....a co jsem vám nyní sdělila, zustane mezi námi. Ani človíček to nesmí věděti."

„Ani Kačence či Andulce to nesmím říct?"

„Těm už jsem to povídala."

*

Dobře situován.

— Jak že se mi daří, milý příteli? Brilantně! Padesát tisíc korun dluhů, deset tisíc korun úvěru... a mimo to ještě dvacet korun na hotovosti.

*

Chyba tisku.

Zájem obecenstva vzrostl viditelnou měrou, když přednášející přešel ve své řeči z renaissance k taroku.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

13/8 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. · Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezpatný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu :-: la náhražku citronu :-:

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,

Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.

Telefon 4135. 2054 **Telefon 4135.**

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti

i s kořínkem!

s mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. Cena K 6.80. Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápiatovati kožené věci, poroucháno obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod né pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ. OPAVA.

Olmützerstrasse 10,

Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem za slaném obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více.

Přes million již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III

Nejlevnější inserci při velkém úspěchu poskytují „Vídeňské Illustrované Noviny"!

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Tresť na obočí, Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Prášek na mytí hlavy, silící a podporující vzrůst vlasů ať světlých či tmavých (odporučeníhodný zejména při vypadávání vlasů) 4 balíčky K 2·—. Brilantina dodává vlasu krásného lesku a příjemné vůně. Kelímek K 2·—, větši kelímek K 4·—. Crem ku holení, znamdnltě pěnící, lepší jakosti po K 3·— a K 5·—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvlášť, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienbergasse čis. 36

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl., zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti; suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

muj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, odděl. 663.

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

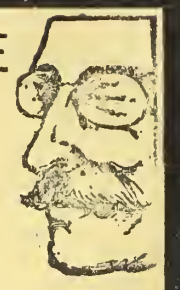

Život lidský, lze prodloužiti, nemocí se vystříhati, nemocné uzdravlti, slabé posllovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ní požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, anlž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vld. Illustrov. Novinách" !

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·—, 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—, 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb penize zpět.

První továrna hodin

Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma. 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

la břitvy ze stříbrooceli, K 3·—, 4·—, 5·—,

naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—. známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·—. Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se vymění nebo penize vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obšírný ceník zdarma a vypl

Krásou uchvacujícím šperkem

každé dámy jest, nádherný pestrobarevný, vysoce elegantní

Perlový náhrdelník „Prinzess"

Elegantní dámy, neopomeňte si jej opatřiti! Náhrdelník je 1 a půl m. dlouhý, a zhotoví se ve všech dle libosti volených, barevných odstínech a dá se rovněž co hodinkový řetízek používati! Naše náhrdelníky vzbuzují všude obdiv, a každý jednotlivý oplývá krásou. Cena kusu K 6.—, 8.—, 12.—, 20.— a 50.—. Zasílá na dobírku:

Parfumerie MIRABELL,

Vídeň VI.,

Mariahilferstrasse 41.

Při odprodeji srážka.

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a uděllme rady pro účelnou reklamu.

Rozšiřujte a předplácejte Vídeňské Illustrované Noviny!

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, VI., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna,
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zaslány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 44.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplácí se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.

V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.

V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.

V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 1. LISTOPADU 1917.

Rakousko-uherské útočné vojsko v zákopovém boji v Haliči.

Velké podzimní bitvy na Soči, u Soissonsu a ve Flandrech jsou v plném proudu. — Italská fronta na horní Soči prolomena, Desetisíce Italů v našem zajetí. — Rusové vyklidili záliv Rigy a všecky tamní ostrovy a loďstvo ustoupilo do finského zálivu.

KDYŽ DĚLAJÍ GENERÁLOVÉ POLITIKU.

Polní maršálek Hindenburg je jistě jeden z největších současných vojevůdců. Ale přece měl na druhé straně posl. Heine v německém říšském sněmu pravdu a mluvil ze srdce velké většiny německého národa, když rozhodně se obrátil proti vměšování se Hindenburga do vnitřní zahraniční politiky německé říše. V Německu dělí se národ už delší dobu na dva tábory. V prvém je velká většina dělnictva, sedláků a inteligence, která chce mír bez anexí a kontribuce, parlamentarisaci říš. vlády a demokratisaci pruského sněmu. Druhá strana chce pokračovati ve válce, tvoří ji velkokapitalisté a junkři, tovární feudalismus západu a agrární kapitalismus východu. Tato strana udává dosud v Německu tón a jestliže dovedla se uhájiti oproti velké většině národa, pak je to zásluhou vlivu, který v její prospěch vykonává velký hlavní stan v čele s Hindenburgem. Proto nelze se diviti, že zejména v poslední době často ozývají se hlasy na německém říšském sněmu a v německém tisku proti tomu, aby generálové dělali politiku. Také „Arbeiterzeitung" zabývá se těmito zjevy a poukazuje na to, že v Německu už před lety byly rozpory mezi vládami a generály. Tak jako Michaelis je v rozporu s Hindenburgem, tak byl i Bismark na křížku s Moltkem. Tak jako v roce 1866 i dnes vede se boj mezi vládou a hlavním

Ze života válečných fotografů: Ku zjištění a fotografování nepřátelských posic užívá se účelně zařízených aparátů opatřených čočkami s 3 metrovou, ohniskovou vzdáleností, takže i snímky na větší dálky jsou velmi jasné a detailní.

Císař Karel dává si demonstrovati letecký fotografický přístroj.

stanem. Tehdy stáli Prusové před Vídní a v hlavním stanu německém, který sídlel v Mikulově, rozhodovalo se o tom, jestli má být Vídeň obsazena, německé Čechy a rakouské Slezsko anektováno a Rakousku uložena peněžitá náhrada. Moltke chtěl Rakousko pokořit, Kdežto Bismarck chtěl mír dohody, zamítal obsazení Vídně, zamítal anexi severních Čech a anexi rak. Slezska. Nechtěl uložiti Rakousku kontribuci, naopak chtěl se s ním dohodnouti a uzavříti spolek pro budoucnost. Také Bismarkovi byly dělány předhůzky, že chce „hanebný mír", právě tak jako se dnes Scheidemanovu míru říká „mír hladový". Spor v Mikulově vyhrál tehdy Bismark a dnes v Německu mu jistě vděčí za to, že Rakousko v roce 1866 nepokořil, naopak získal pro spolek a nevehnal do náručí Napoleonovi. V roce 1870/71 vznikl opět spor mezi Bismarkem a generály. Bismark nechtěl anektovati francouzská území Elsasko-Lotrinska. Chtěl se spokojiti jen s německými okresy ale generálové chtěli „strategickou" hranici, prosadili zábor francouzské části země, zejména Met. Tehdy prohrál Bismark a zvítězil Moltke a následek toho byl, že pokořená Francie nevzdala se plánu odvety. Tím vznikl zárodek nové války. Podobná byla historie v roce 1888, kdy němečtí generálové pracovali k válce s Ruskem, ale Bismark plány jejich [illegible]. Ukázalo se opět, že Bismark dobře v Německu radil. Bohužel nemá dnes Německo Bismarka, ti kdož zaujímají jeho místo jsou slabí proti Hindenburgovi. A přece je dnes na bílední, že Německo dostalo by mír, kdyby chtělo. Jen nabídnout mír bez anexí a kontribucí! Jen se vybavit z vleku všeněmeckého a zbaviti se politiky generálů.

□ □ □

ŠTOKHOLMSKÝ MANIFEST.

Přípravný výbor konference štokholmské vydal manifest, adresovaný stranám Internacionály, v němž vytčeny jsou zásady míru, sestavené na základě požadavků, jež v případných poradách přednesli zástupcové skoro všech kulturních národů. Manifest líčí nejprve hrozné spousty které válka způsobila, zdůrazňuje nutnost míru a navrhuje zásady, podle nichž mají se vyříditi sporné otázky, které války zavinily, nebo které se v jejím průběhu vyskytly. Jsou trojího druhu: teritoriální, národnostní a hospodářské. Teritoriální otázky mají býti vyřízeny navrácením všech obsazených území oněm státům, jimž náležely před válkou; otázky národnostní mají se upraviti na základě svobody a sebeurčení národů. K vůli nim nemá se však válka prodlužovati a kdyby se nepodařilo vyříditi některou z nich, má býti přikázána mezinárodní komisi. Mírové

Ze života válečných fotografů: Doprava objemných a choulostivých fotografických aparátů vyžaduje značné opatrnosti a působí zejména v Alpách značné potíže.

Arcivévoda Fr. Salvator generální inspektor zdravotní péče na prvním lékařském sjezdu v Badenu u Vídně.

podmínky sestaveny jsou takto: Žádná anexe, to jest: Veškerá obsazená území v Evropě i v koloniích se vyklidí a v zájmu trvalého míru vrátí onomu státu, jemuž náležela před válkou. Provedení zásady této nevylučuje však možnost přátelské dohody ohledně úpravy hranic, při čemž bude se dbáti vůle súčastněných národů.

Žádné kontribuce! Provedení této zásady nevylučuje náhradu za pokuty a rekvisice, které které během války uloženy byly proti ustanovení konvence haagské. Obnova spustošeného území pomocí mezinárodního fondu, bude-li toho vyžadovati zájem států, které byly těžce poškozeny.

Národnostní otázka vyřídí se ve smyslu svobody národů. Národní samospráva upravena budiž mezinárodně a její šetření zaručeno budiž mezinárodním dvorem. Státy, které jsou složeny z několika národností, proměněny buďtež ve státy spolkové. Území, jež jsou obývána určitými národnostmi, tvořiti budou obvody, jež vůči spolkovému státu v ohledu politickém jsou autonomní: národnostní menšiny, které v obvodech těchto bydlejí, obdrží kulturní svobodu.

Záruka dělnických práv ve smyslu usnesení leedského, štokholmského a bernského.

Všeobecná amnestie za všechny politické zločiny, jež byly spáchány v souvislosti s událostmi válečnými.

Úplná politická a hospodářská obnova Belgie, kulturní samospráva Flander a Valonska. Náhrada za všechny kontribuce a rekvisice, jež byly provedeny proti mezinárodnímu právu. Odhadnutí náhrady, kterou má platiti Německo, jejíž zásadní oprávnění uznáno bylo vládou německou v jejím prohlášení ze dne 4. srpna 1914 a jejíž posouzení může se přenechati rozhodčímu soudu v Haagu.

Vyřízení otázky elsasko-lotrinské hlasováním lidu v určité době, která stanovena bude po uzavření míru.

Obnova hospodářsky i politicky neodvislého Srbska, spojeného s Černou Hrou, a jeho znovuzřízení pomocí mezinárodního fondu. Ono, stejně jako Bulharsko a Řecko, obdrží svobodný přístup k obvodu a přístavu soluňskému, jež budou podřízeny soudnictví jmenovaných tří států. Na druhé straně vyhoví se teritoriálním nárokům Bulharska tím, že se mu přizná východní Macedonie až k Vardaru, který však zůstane dopravní čárou Srbska k moři.

Teritoriální samospráva národů v Rusku v rámci spolkové republiky se zárukou práv menšin. Neodvislost Finska, které bude spojeno s republikou ruskou.

Vyřízení otázky české ve smyslu sjednocení všech Čechů ve spolkový stát, spojený s Rakousko-Uherskem. Sjednocení jihoslovanských národů ve správním obvodu, v němž by požívali

Rakouský vojenský zástupce plukovník Tanczos u velké druhé bulharsé armády generála Todarova.

úplné hospodářské rovnosti. Italské obvody Rakouska, které nebudou odstoupeny Italii, požívati budou kulturní autonomie.

Politická neodvislost a hospdářská rovnoprávnost Irska v rámci Velké Britanie.

Přátelské vyřízení otázky severního Šlesviku dorozumněním mezi súčastněnými státy na základě úpravy hranic, po dohodě s obyvatelstvem.

Neodvislost a teritoriální obnova tureckého Arménska a záruky pro jeho vývoj hospodářský.

Mezinárodní rozřešení otázky židovské; osobní autonomie v obvodech Ruska, Rakousko-Uherska, Rumunska a Polska, kde Židé žijí v uzavřených massách, jakož i obnova židovské kolonisace Palestiny.

Aby mír mohl býti trvalým, prohlásí všechny strany, že jsou ochotny založiti společnost národu, která by spočívala na povinném rozhodčí soudnictví a všeobecném odzbrojení, v níž by nebylo hospodářských válek a kde by parlamentům příslušela kontrola zahraniční politiky.

Štokholmský výbor žádá všechny strany Internacionály, aby mírové zásady tyto prozkoumaly a do 1. prosince pronesly o nich svůj soud. Očekává se od socialistu ve Francii, Anglii, Italii a Americe, že se zasadí, aby dostaly pasy do Štokholmu. Od socialistu Německa a Rakousko-Uherska očekává, že naléhali budou na své vlády, aby zavedly vládu parlamentární a demo-

Lékařský sjezd v Badenu u Vídně. Zahajovací schuze u přítomnosti J. V. císaře Karla I.

kratickou a přesně stanovily své válečné cíle. Od socialistu všech zemí pak žádá se boj proti anexionismu a Imperialismu.

□ □ □

NĚMECKÝ HLAS PRO ČESKO-SLOVANSKÝ STÁT.

Vídeňská „Rundschau" přináší zajímavý článek o českých stranách státoprávních, zajímavý tím, že jeho autor, „Dr. K.", snaží se ony snahy posuzovati kritický, kdežto až dosud jsme zvykli naprostému odmítání těchto snah se strany německé. Podáváme některé myšlenky z uvedeného článku připomínajíce, že pisatel nesprávně předpokládá, jako bychom my Čechové spokojili se pouhou národní autonomií. Píše: „Není spojeno žádné poškození německých zájmů s tím, jestliže Čechové se Slováky, Rusíny, Rumuny a Jihoslovany v obou polovinách říše sjednotí se na základě národní autonomie. Takový federalismus jest v každém případě ještě vždycky centralističtější než dualismus, neboť umožnil aspoň jednu říšskou vládu a jeden říšský parlament, kdežto při dnešní „státní jednotě" společné zájmy říše mohou, či správněji řečeno, nemohou býti zastupovány. Žádati v Čechách národní autonomii a zavrhovati spojení Čechů a Slováků, zavrhovati české státní právo, uherské státní právo však velebiti, dělati z Haliče pomocí zvláštního postavení druhé Uhry, neodpovídá ani německým, ani velkorakouským zájmům, ježto se tím způsobem obětují tak haličtí, tak uherští Němci, a kromě toho razí se cesta českému samostatnému státu, jakož i polské, rusínské, rumunské a jihoslovanské irredentě. Proto nemůže a nesmí národní autonomie zastaviti se na české hranici, musí také v Haliči a v — Uhrách si proklestiti cestu. Jiné řešení vnitřní krise jest nemožné.

□ □ □

KRVÁCEJÍCÍ EVROPA.

Dopisovatel „Köln. Ztg." líčí v delší studii poměry v Paříži a ukazuje na to, že i tam nastaly, pokud se týče zásobování, těžké poměry. Od 15. října byla zavedena chlebenka, cukřenka byla zavedena již dříve, přes to však není ve Francii tolik všelijakých těch „—enek"; cena jednotlivých potravin ovšem značně stoupla, a také jeví se nouze o uhlí. Tyto stesky jsou všeobecného rázu; pozoruhodnější je, co praví se o náladě v zemi. Dopisovatel píše, že zakrvácení Francie je tak důkladné, že francouzští vlastenci mají největší obavy o budoucnost země i pro případ vítězství. V lidu je jasno, že dříve či později dojde jistě k revoluci; v Paříži mluví se již všeobecně o tom a ve vzduchu visí cosi jako v revolučních letech 1793, 1848 a 1871. Přes to, jak dopisovatel praví, je přesvědčen, že Francie nic neriskuje, jestliže protáhne válku na leta, a Francouzi spoléhají hlavně velice na diplomatickou nešikovnost německou. Pro nás je nejpozoruhodnější, co píše dopisovatel, jistě dobrý Němec, o zakrvácení Francie. Nejen Francie, ale i celá Evropa takto se zakrvácí; nastává doba, kdy nejkrajnějších mezí strádání je již dostiženo a veškeré články o vzrůstající nouzi v Anglii i ve Francii měly by býti jen podnětem, abychom uvažovali o vzrůstající těžké situaci hospodářské u nás. Evropa potřebuje ozdravění; zdá se, že nastala poslední chvíle, pravá hodina dvanáctá, kdy netřeba mluviti jen o vykrvácení Francie, ale i celé Evropy. Toto přesvědčení, že Evropa vykrváceti nesmí, mělo by býti všeobecné, mělo by proniknouti všady, státi se nejmocnějším podnětem sjednání míru, který by konečně dal lidu nejnutnější podmínky života, kterých nyní nemá, a čímž dříve či později musí jeho síla úplně se zhroutili. Vykrvácení Evropy, jaké to strašlivé memento, mluvící více, než cokoliv jiného, aby tato válka byla ukončena co nejdříve, netrvala ani minutu déle, neboť stále blížíme se v celé Evropě více k oné osudné mezi, kdy nastává katastrofa zhroucení. Nelze přezírati těchto to varovných hlasů, ať již jsou pronášeny v kterékoliv zemi; jde zde o věc největší: o budoucnost celého evropského lidstva.

□ □ □

MÍROVÉ NADĚJE KLESAJÍ.

Opět mluvil anglický ministerský předseda Lloyd George a řeč jeho ukázala, že nejsou valné naděje na brzký mír. Lloyd George prohlásil: Dnes není možným takový konec války, který by znamenal trvalý mír. Německo by uzavřelo dnes jen takový mír, který by mu přinesl užitek, k vůli němuž uvrhlo svět svévolně do této války. To by znamenalo, že by mělo prospěch ze své zločinné odvahy a povzbudilo tím pro budoucnost některou jinou říši k opakování zločinného tohoto počínání. Nezdar Napoleonův byl pro Francii poučením, jehož nikdy nezapomněla, a podobné naučení musí býti vpáleno do srdce i hlavy každého Prušáka, nežli se skončí tato vojna.

Musíme upírati svůj zrak na veliké úkoly války. Není to otázka úpravy hranic, vyjma oné, která jest nutná k uznání národních práv, není to otázka náhrady, vyjma takové, která má napraviti spáchané bezpráví, nýbrž jde o vyvrácení falešné víry, která učinila Evropu bojácnou a rozštěpila ji. Skutečný nepřítel jest válečný duch, který se pěstuje v Prusku. On je ideálem

Útok nepřátelského letce na rakouský pozorovací balon zápalnou raketou.

Ze života válečných fotografů: Na vrcholky horské a do posic téměř neschůdných, musí si váleční fotografi své jemné přístroje sami dopraviti.

Z galerie našeho vojska: Několikanásobně vyznamenaní vůdci t. zv. útočných kolon, bojujících po většině ručními granáty.

světa, v němž síla a brutalita neobmezeně vládnou a jest protivou světa, který jest obýván svobodnou demokracií a sdružen v poctivou ligu míru. Tento ideál válečného boha pěstěn jest v Postupimi od padesáti let. Tam se neúnavně kuly plány, jak by se Anglie přepadla a pokořila.

Rusko, Belgie a Srbsko byly vyčerpány úplně Německem, které se po celý lidský věk věnovalo zotročování svých sousedů. To jest onen válečný duch, který se pěstuje v Postupimi. Nebude míru na světě a nebude svobody, dokud modla tato se nerozbije a její kněžstvo se nerozežene a nebude zbaveno své vážnosti. Doufal jsem, že se nám to podaří letos. Všichni pohlížíme k obrovským silám, které se sbírají a chystají ke srážce. Čas je na naší straně. Ministr-president mluvil pak o ponorkové válce, o účasti Ameriky, jejíž prostředky předčí celý svět a o událostech v Rusku, načež pravil: V roce 1917 říkalo se v Německu: Amerika neplatí a v roce 1918: Amerika nebude míti velké armády, a roku 1919 vůbec už nebude. Tak se v Postupimi počítalo. Myslilo se, že už v roce 1918 všechno loďstvo světa bude na dně mořském. Ale počítalo se falešně. Dnešní ztráty neobnášejí ani třetinu ztrát z dubna, kdežto Německo ztratilo v necelých desíti měsících více než dvakráte tolik ponorek, nežli v celém roce minulém. Stavba našich lodí se množí, a v příštím roce zhotovíme jich čtyřikráte tolik, co v roce minulém. Totéž činí Amerika. Německo se dříve vysmívalo, když Čína, Brazilie, Peru a Guatemala vyhlásily vojnu. Teď se stává smích jeho dutým, neboť začíná chápati, co to znamená. Země tyto vyvážejí potraviny a suroviny pro celý svět, nejen luxusní předměty jako čaj, kávu, kakao a tabák, nýbrž také obilí, bavlnu, vlnu, kůži, olej, měď a jiné důležité kovy a suroviny. Ony jsou na straně nepřátel Německa, a i kdyby německý vojenský stroj měl vyhráti, což se však nestane, tu odsoudí tento svazek volných národů Německo k bezmocnému osamocení, nepodá mu ruku na světovém trhu hospodářském. Jsme před nejdůležitější konferenci spojenců, pravil Lloyd George ke konci své řeči, která bude konferencí vojenskou i politickou. Usnesení, jež tam budou učiněna, budou míti vliv na celý další průběh vojny a rozhodnou možná též i o tom, co se stane i po jejím ukončení.

PODZIMNÍ BITVY.

Velké podzimní bitvy jsou v proudu! První na italské frontě byla vyvolána rakousko-německou ofensivou a byla nazvána 12. bitvou na Soči. Druhá na západní frontě u Soissonsu byla zahájena mocnou ofensivou francouzskou. K nové podzimní bitvě schyluje se konečně v Macedonii.

Největší pozornost poutá bitva na frontě italské. Odolá Cadorna spojenému náporu rakousko-německého vojska, anebo bude zdolána italská fronta? Bude míti průlom italská fronta a pochod na Benátky, nebo na Milán vliv, na akci mírovou, přiblíží nás vítězství na Soči k míru? To jsou otázky, kterými zabývá se celá naše veřejnost, na které však nelze zatím dáti odpověď.

První a druhý den bitvy v Italii přinesl úspěch spojeným zbraním rakousko-německým. První italská čára v šířce 30 km od Rombonu až k Auzze byla dobyta, útok přenesen byl v těchto místech na druhý břeh Soči. Druhý den obnášel počet zajatců italských 40.000 mužů a ukořistěno 300 děl. Boje pokračují.

Na západě pokračují boje ve Flandrech. Angličani ve spolku s Francouzi postupují zde jen nesmírně zvolna, každou bitvou o nějakých sto metrů, nanejvýše kilometr a dostali se až k jižnímu kraji velkého lesa Houthulstského a před Paschendaele, tedy asi na půl cesty k železničnímu důležitému bodu Rouseliaere. Dle anglické poslední zprávy pronikli již do Houthulstského lesa a tam si založili posice. Strašlivou, předběžnou, dlouho trvající kanonádou zdají se Angličané šetřiti vlastních lidí a rozbíjejí německé posice raději před každým útokem takřka na padrť! Taková je anglická taktika, již můžeme sledovati během celého vývoje ve Flandřích. Mnohem bouřlivěji počali ofensivu Francouzi na bojišti u Soissonsu, před Laonem! Ze šestidenní strašlivé dělostřelby vyvinula se velká bitva, která zuří na linii asi 25 km dlouhé. Jevištěm jejím je krajina od úžlabiny potoka Ailette až po Paissy, krajina pahorkovitá a zalesněná, ve které Němci vybudovali nesmírně pevné posice „Siegfriedovy" zvané. Francouzové pronikli až na vesnici Alemant a Chavignon. Z důvodů těch musili Němci ustoupiti; zničili přední baterie a zanechali je Francouzům. Francouzská zpráva hlásí, že v rukou Francouzů je Chavignon. Kromě toho získali Francouzi ještě jiných obcí, na př. Alemantu a Vaulessonu a jiné (Pergny a Filain), jež mohou ovládati. Za prvního bitev. dne zajali 8.000 Němců a v rukou jejich je kořist, dle francouzské zprávy, prý nesmírná, mezi ní je 25 různých děl. Celkem vzato hnuli se Francouzi ku předu, dobytím Chavignonu o 3½ km; jimi dobytá tvrz Malmaison náleží již k systému laonských opevnění. Prozatím zdá se, že po prvním bitevním dnu nadešla pomlčka, sotva asi dlouhého trvání.

o o o

K zahájení výstavy obrazů námořních ve Vídni. Arcikníže Karel Štěpán (1) a dvorní rada Leisching (2) ředitel musea umění a průmyslu, při vchodu do výstavní síně.

Vchod do caverny (vlašský to výraz pro sklep) vyš šího velitelství na Soči. Telefonní dráty v pravo i v levo viditelné tvoří spojení komanda s jednotlivými oddíly fronty.

V zasněžených oblastech italské fronty odívají se naše hlídky ve zvláštní, bílý oděv, aby je nepřítel v bílém pozadí sněhovém nemohl rozeznati a neurušil jejich práci.

HJALMAR SÖDERBERG:

MODRÁ KOTVA.

I.

Ve velikém sále se tančilo; netančící pánové uchýlili se však do kuřáckého salonu. Mladší z nich krášleni bílými květy v knoflíkové dírce zastrčenými, starší pak, obtloustlejší, zdobeni byli — řády. Stranou, v koutě, na pohovce seděl osamělé muž, usmívaje se tiše, jakoby ve šťastných vzpomínkách. Jeho tvář byla do bronzova opálená, ale jeho čelo bílé a jeho oděv korektní, jako všech ostatních, ba dokonce i bílý květ v knoflíkové dírce nescházel. A na hřbetě pravé ruky, jež nedbale spočívala na opěradle lenošky, měl vytetovanou modrou kotvu...

Ve skutečnosti to vlastně ani domácí ples nebyl, nýbrž společnost k diner sezvaná, leč mládež si nemohla po tabuli upříti požitek taneční.

Kterýsi pán s řádem na prsou kráčel právě okolo, tázaje se:

„Vy netančíte, pane Frant?"

„Jakž by ne..." odvětil Frant roztržitě „právě jsem byl v kole se slečnou Gablerovou."

Při tom se poněkud zarděl, poněvadž mu napadlo, co je komu po tom s kým tančil, a zdálo se mu, že prohloupil a vrhl proto nepřívětivý pohled na tazatele, ostře a tvrdošíjně pohlížeje na jeho řád. Byl jakéhosi lupičského původu nejhoršího druhu. Pán rovněž pochopil, neboť se stal

K posledním bojům v Macedonii, o kterých hlásila německá štábní zpráva, že skončily přenecháním několika vesnic na Strumě Angličanům: Angličtí vojáci, kteří padli do bulharského zajetí

Scéna z tržiště hlavního města bulharského, kde v poslední době dlel návštěvou císař Vilém.

náhle rozpačitým a pokrčiv rameny odcházel.

Frant zustal opět o samotě a pohlížel do zrcadla na protější straně visícího, leč nepozoroval se v něm, nýbrž viděl pouze oslňující světelnou zář taneční síně a dámy ve válčíkovém tempu kolem míjející... A zase již ona... Po třetí se již objevil, její obraz v lesklém zrcadle... Tančila se svým bratrankem, mladým studentem a ačkoliv Frant na tom úplně nic zvláštního nenalézal, přece se jen zlobil a zvedl se proto a vyšel.

Zaslechl jak se kdosi za jeho zády tázal:

„Povězte mi, kdo je vlastně tenhle pan Frant?

„Prý cosi vynalezl," zněla odpověď „nějaká taková plynová historie, či co... Rozhodně je však na nejlepší cestě státi se boháčem."

„Jak podivuhodné! Viděl jste i onu modrou kotvu, kterou nosí na ruce?"

Frant ještě zaslechl, jak se oba smáli.

II.

Bloudil z pokoje do pokoje až zabloudil konečně do přijímací velké síně, kde několik pánů velkoobchodníků asi, sedělo na starožitné truhle, hovořice o svých obchodech a šermujíce na dotvrzení svých slov tlustými doutníky. Když ho zpozorovali, zmlkli náhle, bafajíce mlčky a s velkým interesem svoje cigara.

Frant vstoupil do malého, zeleného salonu, který se stápěl v měkkém soumraku; jen jediná žárovka svítila u stropu a i ta byla dušena — hustým modravým perlovím. Na hracím stolku se světlezelenou malachitovou vložkou seděl s nohama skříženýma čínský porculanový bůžek. Z dáli zavznívala válčíková melodie.

Malým pohybem ukazováčku odsunul Frant bůžka stranou. Dvě velká zrcadla nastěnná opakovala v nekonečných seriích, pomalý, ospalý tento pohyb. Rovněž i hudba v dálce zmkla.

— — — — — — — — — — — — —

A náhle stála téměř těsně u něho, uprostřed salonu.... ani nepozoroval, že vstoupila. Podala mu obě ruce a nabídla mu rty ku políbení. „To je život", cítil, líbaje ji. „Ano, to je věčnost..."

Zdálo se, jakoby se byl bůžek daleko, daleko vzdálil, ale jeho holá lebka kývala neustále ještě zeleným šerem.

„Tak jako ty, neumí žádná líbati...", šeptal.

„Ale tak jako ty, líbají mnozí," odvětila se smíchem.

A on si myslil: směje se, aby ukázala, že to míní žertem, a že dosud žádný se jejich rtů nedotekl...

A tu spatřil, jak její pohled zabloudil na jeho levici a jak tam nehybně spočinul.

„Ach, prohlížíš si kotvu," řekl,omlouvaje se zároveň. „Ano, není pěkná, vím to. Ale, nedá se bohužel smazati."

Před novým rozhodným zápasem na sočské frontě: Pohled na horu Sv. Daniela, na Sv. Gabriela a na Santo.

Rakouská vzduchoplavecká služba v poli: Vojáci skládají balonový obal s povozu a odnášejí ho do nové posice.

Zvedla jeho ruku blíže ku svým očím, dívajíc se zvědavě na modré tečky, z nichž byla kotva sestavena, leč nepromluvila ani slova.

„Pochází ještě z Hamburku," přerušil mlčení, „z dob mého námořnictví... Navštívili jsme tehdy na pevnině jakousi hospůdku a upomínám se ještě dnes na všechno velmi přesně: na oněch tisíce stožárů přístavních a na podzimní mlhu a zvláštní onen puch, jenž vychází z kalné vody.. Moji kamarádi byli všichni již tetováni na rukou neb pažích a jinde na těle, a mínili, že i já se musím této proceduře podrobiti. Nesměl jsem se tomu vzepříti, byl bych je urazil a mimo to by mě byli považovali za zbabělce, jahož snad tetování bolí. Ostatně se mi zdálo, že to je zcela pěkné. Bože — vždyť jsem byl tehdy ještě tak mlád..."

„Inu, a jsi snad na těle rovněž tetován?" tázala se.

„Jen na prsou," usmíval se poněkud nuceně. Tam mám vykreslenou loď a ptáčka, jenž má znázorňovati orla, je však více podoben slepici."

Zadívala se naň zasněným zrakem, zvedla pak zlehounka jeho ruku ku svým rtům a vtiskla na modrou kotvu dlouhý, vřelý polibek....

III.

Od onoho večera uplynula léta, když Richard Frant kteréhosi dne, právě v okamžiku kdy se chystali do společnosti zdánlivě bez úmyslu pravil:

„Myslím, že modrá kotva brzy již zmizí; je již sotva viditelná..."

„Tak? Skutečně!" odvětila roztržitě, neboť její myšlenky byly v onom okamžiku u jejího bratrance Toma Gablera, ataše vyslanectví v Madridě. Byl již několik měsíců na dovolené ve vlasti a slíbil, že přijde k nim, aby společně pak odejeli do společnosti.

„Ale nyní je nutno, abys si poněkud přispíšil," pravila, „aby Tom nemusil dlouho čekati."

„Jsem hotov," odvětil.

Posadil se do kouta světnice, zatím co ho ona se strany pozorovala.

„Ale — ale — a svůj řád jsi zapomněl..." řekla.

„Nechci ho."

„Ale Richarde. Chceš vskutku býti nezdvořilým k Tomovi, který ti ho zaopatřil?"

Zvedl se, odešel k stolku a vyňal z něho řád. Byl to solidní řád, střední jakosti a mezitím, co si ho připínal, maně mu prolétla myšlenka, že ho vlastně již s ohledem na modrou svoji kotvu, potřebuje....

IV.

Po skončené tabuli se v sále tančilo, leč Frant se uchýlil na pohovku v kuřáckém pokoji. Vedle něho seděl týž pán, kterého kdysi pohněval tím, že jeho zahraniční řád měřil ostrým podce-

Partie z Doiranského jezera, v jehož okolí odehrávají se v poslední době nové boje vyvolané franc. ofensivou.

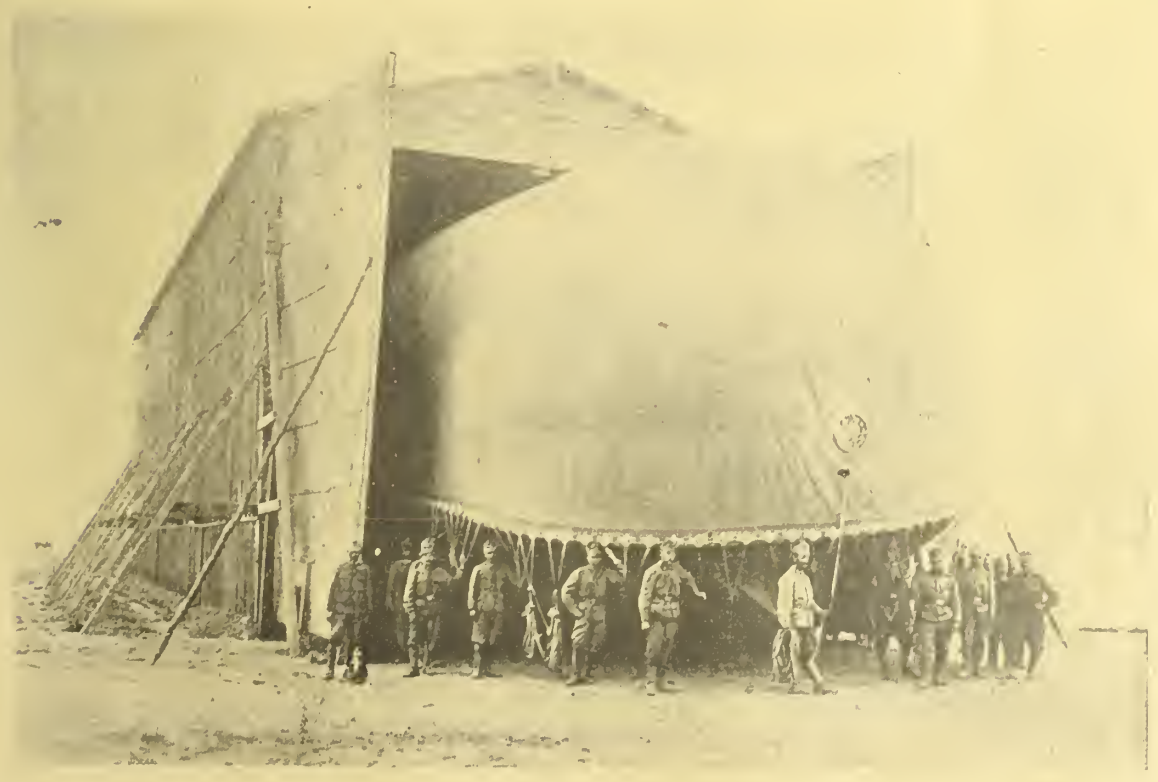

Rakouská balonová služba v poli: Balon vleče se z hangaru na letiště, aby vzlétl ku pozorování nepřátelské činnosti.

ňujícím pohledem; leč tomu bylo již mnoho let, a mezi tím stali se dobrými přáteli, týkající si v v hovoru; nyní mlčeli, sedíce tiše na pohovce, kouříce dlouhé doutníky a rozumějíce si až do poslední jednotlivosti.

Frant měl kouření od lékařů přísně zakázáno, s ohledem na choré svoje srdce, ale nestaral se o to mnoho a právě si zapaloval třetí doutník.

Naproti v zrcadle viděl, tak jako kdysi, blikání světel a rej a pohyby tančících. V tomto zrcadle viděl kdysi i ji ... svoji ženu, plynouti kolem... co mladou dívku ve skromných šatech plesových... Jak se změnila!...

Ach, — tu byla — zavěšena v rámě svého bratrance! Zastavila se na okamžik v rámu dveří, štíhlá a graciesní jako vždy a jemu bezděčně napadlo, že vyhlíží, jakoby byla úplně nahá, zahalena pouze těžkou clonou anglického, těsně přiléhajícího hedvábu. Jejich hlavy se přikloni a oni počali horlivě rozmlouvati a šeptati — —

Ne, to nebylo nic, seděti neustále v tomto poloteměném kuřáckém pokoji... bylo by dobře projíti se trochu... a zvlášť po těžkých těchto doutnících.....

Frant si zapálill čtvrtý a odcházel z pokoje. Venku na starožitné truhlici seděli tři mladíci s cigaretami v ústním koutku a bavili se ženskými historkami; když kráčel kolem nich, umlkli náhle.

Otevřel dveře k malému, zelenému salonku a vstoupil. Salon byl prázdný. Pošimul mechanicky porcelanovou soskou a přistoupiv k oknu, úplně zamrzlému, vydýchal skulinu do ledových květů a vyhlížel ven. Obloha byla temná a poseta hvězdami. Bylo již pozdě asi....

Nemohl se přemoci, aby neopustil tento pokoj, tak silná touha pojala ho náhle po jeho ženě a po onom polibku, který ji tehdy v témže pološeru vtiskl a jehož jediným svědkem byla tatáž porcelánová čínská soška.. Kdyby nyní vstoupila, právě nyní, v tomto okamžiku —? Nikdo neuměl tak líbati, jako ona! Ó líbal mnohé ženy, od chvíle kdy ho přestala milovati, ale na všechny opět zapomněl pro ni, jedinou. Ba vyhýbal se jim daleko široko, když je měl potkati. Ano kdyby ona tak nyní přišla —! A kdyby vstoupila, jen proto, aby se tu sešla s oním, druhým, i tehdy by tento klam považoval za štěstí, i tehdy — — —

Poslouchal. Bezprostředně u dveří kdosi tichounce šeptal, ale ihned zase zmlkl...

Cítil náhle podivuhodný pocit u srdce a tušil, že v nejbližším okamžiku padne bez smyslu na koberec — leč dosud stál zpříma ... namáhal se..ještě tak dlouho, že slyšel, jak kterýsi z mladíků, venku v přijímací síni sedících, opovržlivě podotkl:

„Inu ovšem, to je konečně úplně jasné a vysvětlitelné. Člověk vskutku nemůže požadovati, aby taková paní zůstala věrná muži, který běhá po světě s modrou kotvou na ruce...“

V.

Rakev stála uprostřed světnice a černě oděná paní, chodila neklidně kolem.

„Nepřichází... nepřichází..“

Leč přišel přece a pravil vstupuje do dveří:

„Odpust mi, milovaná. Měl jsem návštěvu a ta mne zdržela.“

Pokývla prkeně hlavou. Nevěřila mu; vždyť by ji byl jinak políbil.

A když se stávalo ticho stále tísnivějším, přerušil ho a řekl:

„Obdržel jsem depeši z Madridu — z vyslanectví... Zítra musím odjeti. Ale přisáhám ti, že se opět vrátím...“

A poslední větu řekl úplně tichouce, jakoby se bál, že by ho mohl mrtvý slyšeti.

Chápala, že lhal, a že se k ní nikdy více nevrátí. Leč mlčela a jen přikývla.

„Žij blaze...“ řekla po chvíli odvrátivší se od něho.

Když odešel, přistoupila ještě jedenkráte k rakvi a pozorovala dlouho a dlouho mrtvého; a náhle se ji zdálo, jakoby závoj jakýs odhrnul ji nitro a cítila opět, že kdysi tohoto tichého muže vřele milovala. Ach, a pak, i mnoho jiných mužů měla ráda — mnoho — ale zdálo se ji v tomto okamžiku, že nikoho tak nemilovala jako tohoto zde... Připadalo ji, jakoby ji cosi srdce svíralo, a chopíc se levé jeho ruky, ruky, na níž se již jen slabě odrážela modrá kotva, vtiskla na ni dlouhý, bolný, něžný polibek, zatím co horké slzy ji z oči vytryskly.

□ □ □

KDO NECHCE MÍR.

V nedávných dnech pronesli nepřátelští i němečtí státníci několik řečí, které do jisté míry objasňují situaci válečnou i otázku mírovou. Z Berlína slyšeli jsme prohlášení o zámyslech Německa ohledně západní fronty: Německo nikdy se nezřekne Elsasko-Lotrinska, ale mimo této otázky nevidí prý žádné překážky míru. Neřekli že Německo nechce si podržeti ničeho z cizích území, naznačili pouze, že jest ochotno vyjednávati o všech otázkách ostatních, jenom ne o Elsasku-Lotrinsku. Obě tyto provincie jsou pro německou vládu i národ mimo otázky, o nichž se má rozhodovati na mírové konferenci a kdyby Francie trvala na tom, aby jí byly navráceny, jak prý budou Němci bojovati dotud, dokud německá pěst dovede svírati flintu. Na toto prohlášení odpověděla Anglie ústy dvou svých nejlepších státníku. Lloyd George řekl ve čtvrtek k delegaci pojišťovacích společnosti, že německé prohlášení prodlouží válku do nekonečna, neboť Anglie bude po boku Francie bojovati tak dlouho, až její porobené děti budou osvobozeny od cizího jařma. Stejně mluvil téhož dne Asquith na schůzi v Liverpoolu, jehož řeč je ještě jinak za-

Malebná džamije se štíhlou minarou, vystavena pro pobožné, věřící Mohamedány c. a k. bosn. herc. pluku č. 4., těsně v bitevní oblasti.

Telefonní stanice v jistém tunelu jednokolejné dráhy na sočské frontě.

Ze stavebního ruchu na frontě: Pažení nově postaveného, kamenného můstku na italské frontě.

Z našich posic: Polo podzemní úkryt strojní pušky, určený ku mařeni útoku nepřátelské pěchoty.

Z čarukrásných míst italské fronty: Obrázek zná zorňuje charakteristickou horskou silnici, podobnou v mnohém starým, válečným horským silnicím římským.

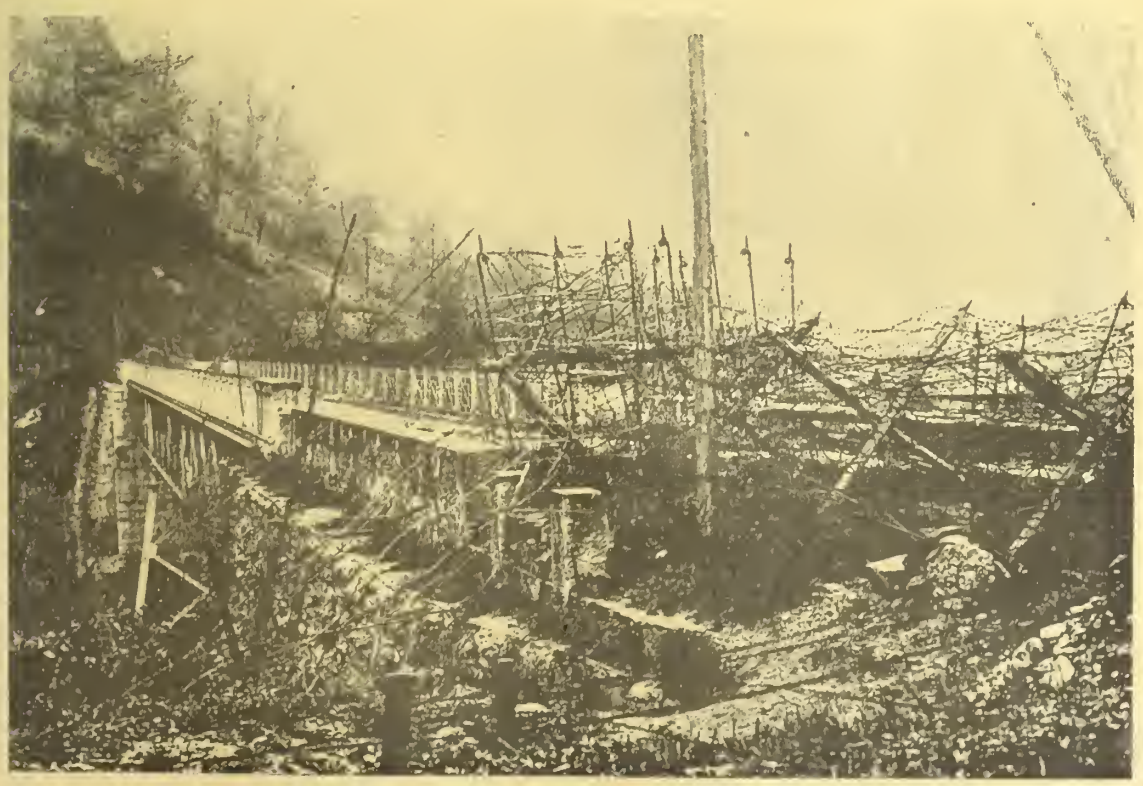

Ze Soče: Mocnými drátěnými překážkami zatarasený přichod jistého mostu na sočské frontě.

jímava. V Německu se hádají, pravil, jak se má vykládati mírová resolnce říšského sněmu, což jest nejlepším dukazem její bezcennosti. Nepochybujeme ovšem, že Německu je upřímné přání po míru a jest o tom pevně přesvědčen, pokud jde o Rakousko-Uhersko. Ale směrodatným činitelem, s nímž se musí počítati, není veřejné mínění německé, ani německý parlament, nýbrž německá vláda. A ta nemyslí to s mírem upřímně a poctivě. Nechce vydati provincie, které v roce 1871 byly Francii uloupeny a byly do dneška symbolem pokořené Francie, pramenem nejistoty a horečného zbrojení, jež vedlo k této strašné válce. Německo mlčí o budoucnosti Belgie, Srbska a Rumunska. Srbům a jejich slovanským sousedům musejí se dáti jejich přirozené hranice. Totéž platí o Rumunech. Není horšího pařeniště válek, jako jsou nespokojené národnosti, odloučené umělým způsobem od svých soukmenovců a od své vlasti. Anglie nesáhne na německé území, ale nestrpí, aby Němci ovládali národy jiné; bojuje proti pruskému militarismu, proti tak zvané politice moci, pod níž slabí nemají žádného práva. A ač válka způsobila spousty příšerné, jest lépe vésti jí až do úplného rozhodnutí, nežli aby byla ukončena špatným kompromisem. Neboť pouze skutečný mír bude moci ospravedlniti oběti, jež ve válce této byly přineseny. — Není pochyby, válka trvá již příliš dlouho, vyžádala si již mnoho obětí, než aby se mohla ukončiti kompromisem, který by zmařil naděje již lidstvo v ní klade. Každý národ, který dosud byl potlačen, očekává svobodu a přináší-li oběti, které jsou namnoze nad jeho sílu, pak to činí ve víře, že jimi vykoupí svoji svobodu a samostatnost. Zmaří-li mír naděje tyto, jaký to bude mír? Jaká by to byla budoucnost, kdyby byla obnovena stará Evropa se všemi svými nespravedlnostmi? □ □ □

Dr. ING. A. O. SAMOHRD MRTEV!

Před několika dny zemřel v Brně po krátké nemoci c. k. stavební rada a podnikatel železničních staveb dr. ing A. O. Samohrd. Byl zakladatelem největšího moravského podnikatelství železničních a silničních staveb a konkuroval čestně s nejprvnějšími podniky toho druhu v Rakousku i za hranicemi. Dr. ing. Samohrd získal si neocenitelné zásluhy o výstavbu lokálních drah na Moravě jejichž, abychom tak řekli, byl representantem a jež v něm ztrácejí nenahraditelnou sílu. On to byl, jenž projektoval důležitou spojnici Újezd-Luhačovice lázně, pozvednuv tímto způsobem tyto moravské Karlovy Vary na přední místo rakouských lázní. Lokální tratě Nové Město-Žďár, Frýdlant-Bila, Litovel-Velká Senice jsou rovněž jeho dílem. Také dráha Brno-Líšeň, neocenitelné služby pro vývoz Líšně konající, jest jeho projektem. Krom toho celá řada jiných silničních a regulačních staveb jsou svědectvím znamenitého jeho vedení a ducha. K nedohotoveným jeho záměrům náleží zejména projekt dráhy Přerov-Bystřice p./H. a znamenitý plán okružní elektrické dráhy brněnské, jakož i proponované spojnice Rájec-Sloup, jež měla usnadniti přístup cizině k bohatým nádherám Moravského Krasu. Že dr. ing. Samohrd účastnil se živě i národních akcí, netřeba podotýkati a stačí jmenovati pouze jeho námahy na prospěch výstavby nového, českého divadla brněnského, abychom ho v tom ohledu dovedli plně oceniti. Nejen však ve vlasti, nýbrž i v cizině razil Samohrd úctu k českým schopnostem a vědění. V Bosně vyhrál svým nepopiratelně znamenitým, obchodním talentem boj proti přemocné německo-maďarské konkurenci, obdržev koncesi pro výstavbu důležité dráhy Bihač-Bos-Novi. Žel, válka zmařila mnohé jeho naděje. Rovněž i dráha Rudolfswert-Metlike v Kraňsku byla vystavena inženýrskou jeho kanceláří. V Dalmacii pak kde výstavba železnic uzrála v nezbytné faktum, založil po francouzském způsobu, sdružené podnikatelství „Dalmaspoj" v Kninu, jehož hlavní úlohou byla výstavka dalmatské sítě železniční. Čeští technikové budou jistě rádi vzpomínati jeho kanceláře, která jim tvořila bránu k budoucímu životu a z níž vyšla cela řada cenných a osvědčených sil. Inženýr, obchodník, diplomat, kavalír a řekli bychom i stratég svého oboru — byl stotožněn v tomto znamenitém muži. Čest budiž jeho památce! Ing. P. H.

DIPLOMATICKÉ PÍSMO.

Jak po většině známo, vyřizují se depeše zahraniční politiky každého státu písmem šifrovaným, tajným, zvláště jedná-li se o důležitá sdělení diplomatická. Každé vyslanectví, každé ministerstvo zahraničních záležitostí, má zvláštní dešifrovací kancelář, v níž se šifrované depeše a zprávy luští a překládají. V souvislosti s posledními depešovými aférami hr. Luxburga, uveřejňuje „Temps", zajímavou stať pojednávající o moderním šifrování a míní, že by jistě velmi zajímalo širší veřejnost, kdyby úředníci těchto bureaux, sepsali a sestavili svoje paměti a zkušenosti, které zejména v době světové války prožili. Zvyk šifrovati depeše tajným písmem, aby zůstaly utajeny a nepřístupny zvědavosti širšího publika, je prastarého původu a je všeobecně rozšířen. Kdo listuje v zaprášených aktech starých archivu, naráží při považlivých záležitostech státu se týkajících, jako na př. při policejních raportech neb při konfiskované korespondenci státních, politických zločincu, vždy a vždy zase na záhady, pro jejichž rozřešení schází jakýkoli podklad a klíč. Několik řádku, mnohdy celé archy, bývají popsány tajným písmem, jehož objasnění je nemožné, bez t. zv. klíče dešifrovacího, na jehož základě bylo dotyčné, tajné písmo sestaveno. Dny a měsíce můžeme proseděti nad šifrovanou depeši, lámajíce si hlavu jejím luštěním, nic naplat — ani na krok se nepřiblížíme cíli. Při tom je člověk týrán přesvědčením, že právě ony tajné řádky skrývají nesmírné důležitosti a zajímavosti.

Tak existuje v pařížských zahraničních archivech nesmírné množství šifrovaných aktu z doby direktoria a tří konsulů, jichž obsah zůstane asi povždy již tajemstvím poněvadž se příslušný dešifrovací klíč ztratil. Klíč je talismanem, bez něhož lidský um nemá moci. Při tom nutno předpokládati, že zřízenci dešifrovací kanceláře jsou nadmíru pilní, svoji povinnost přesně a s láskou vykonávající. Aspoň by tomu tak mělo býti. Jisto jest však, že práce podobného bureaux se naprosto vymyká jakékoli kontrole. Je tudíž přímo rájem pro povahy lenošné a pomalé. Neb v případě kde se jedná o dešifrovaní cizích, zachycených depeší, je základ, na němž se luštění buduje velmi problematicky a kolísavý. Nutno se omeziti na náhodné pokusy a domněnky. Že se, za takovýchto okolností, může čas tráviti v příjemném lenošení a vzdor tomu projevovati všechny symptomy horečné práce je více než jasno.

První zprávu o šifrované depeši uvádí nám Plutarch v životopise Lysandrově, vítěze to Aegospotamoiského. Plutarch popisuje při té příležitosti skytalu, která sloužila Spartanům, ku sdělování tajných, důležitých zpráv.

Z Flanderska: Zaplavena území ve Flandrech, tvořící značnou překážku válečných operací. Před více než 100 lety byla podobnými záplavami zabráněna invase Napoleonových vojsk do Nizozemí.

Z bojiště rumunského: Porušený železniční most. Jediný snad muž a několik dynamitových patron zničily v mžiku dílo, na němž pracovalo po týdny sta rukou a důmysl moderní techniky.

Skytala byla tyčka pro dopisy, v dnešním slova smyslu, diplomatické. Každý do zahraničí putující úředník státní jmenovitě vojevůdcové bral si podobnou tyčku, zatím, co v domovině, Ephovové, měli na vlas stejnou skytalu. Zpráva se podávala tím způsobem, že se na tyč ovinul, úzký bělavý řemínek a ten se ve směru délky tyče popsal nutným sdělením, pak opět odvinul a odeslal. Příjemce navinul je znovu na svoji skytalu, která jak jsme již řekli byla úplně podobná odesílatelově, a tímto způsobem, objevila se opět zpráva a stala se čitelnou. Abychom naznačili jak těžkým bylo napodobiti skytalu uvádíme výsledky pokusu Andrea Langie-a uveřejněné v Lausanské „Bibliotheque Universalle". Zjistil, že i v případě diferuje-li objem obou tyček jen o pouhý milimetr, je dešifrace naprosto nemožná, poněvadž zprávou o 20 písmenech nastává již spousta kombinaci. Nutno podotknouti, že důmyslnost kryptografů nezná vlastně mezí. Neustále a neustále vymýšleji se nové a těžší systémy šifrovací, aby se tím ztěžovala, aneb úplně zamezila námaha dešifrovacích bureaux.

□ □ □

PŘEDIVO Z PAPÍRŮ.

Komerční rada Kuffler sděluje v Zeit některé zajímavosti o nejnovější vymoženosti světové války: papírovém předivu. Válka, která postihla

Z Flanderska: Vojenský tábor německých vojáků hovící si v úkrytu flanderského lesíka.

Z pohraničí krvavých bojů ve Francii: Vojenské zátiší ve francouzské vesničce blíže Arrasu.

veškeru naši výživu, obchod i průmysl, zasáhla těžkou ranou i textilnictví, které bylo zejména při výrobcích jutových a bavlněných úplně vždy odkázáno na dovoz zámořský, zatím co vlna a len, jen v malých poměrně dávkách bylo lze ve vnitrozemí obdržeti. Juta od počátku války, bavlna od vstupu Italie do války, nebyly více k nám dováženy a při veškeré spořivosti byl by nedostatek surovin vedl ku hospodářské katastrofě, kdyby si nebyl domácí průmysl všemožně a nutno říci důmyslně pomáhal.

Přádelny, tkalcovny, výrobny pletiv, barvírny tiskárny, které již po dlouhé měsíce stály v mrtvém klidu, započínají opět svoji činnost, ale místo různých předív a výrobků z nich vytvořených zpracovávají nyní — papír. Z dřevní celulosy vyrobený, obyčejnému, hnědému, balícímu papíru podobný papír, upravuje se na účelně zařízených, speciálních strojích v úzké proužky, na způsob telegrafních papírových kotoučů a tyto proužky, se pak předou v přízi. Nejprve se myslilo, že se tato příze, jež má většinou silná čísla, bude používati jedině místo špagátu k záplatování pytlovin a plachet. Od měsíce k měsíci ale, ba skoro ode dne ke dni zdokonalovala technika tuto přízi v stalé jemnějšJ a tenčí druhy.

Před necelým rokem rozhodla se vojenská zpráva užívati pro pytle pískové místo dosavadní bavlny a lnu pouze předíva papírového. Zdálo se téměř nemožnou věcí zhotoviti tak husté přediwo, aby se mohl z něho pořídíti užitelný pytel. Za dnů dnešních, nejen že této úloze bylo plně vyhověno, nýbrž průmysl textilní zabývá se nyní dokonce výrobou šatů a prádla z papírů. Nevýhoda papírového předíva spočívá hlavně v jeho neohebnosti a slabém odporu proti vodě, leč od okamžiku k okamžiku se i tyto špatné vlastnosti zmenšuji a jestliže pozorujeme oděvní látky toho druhu, ve všech barvách na trhu se již objevující, je téměř na první pohled nemožno rozeznati je od pravých, bavlněných výrobků. Ale zdokonalování výrobku předív pokračuje neustále a ponenáhlu se přestupuje i k výrobě tkaných a pletených součástí prádla, jež by ovšem jako prádlo dřívější se mohly práti i čistíti. Třeba že předivo papírové nedosáhlo dosud ohebnosti předíva normálního, překonává přece vlněná a lněná předíva v ochraně proti zimě, poněvadž je papír velmi špatným vodičem tepla. Znamenitě se papírová předíva hodí zejména pro podšívky.

Hranice použitelnosti není tím ovšem nijak vyčerpána. Nejen vlákna textilní, nýbrž i kůže může býti papírem nahražována. Pásy pro pohon, i obyčejné a technické potřeby nejrůznějšího druhu možno z příze papírové vyráběti a nutno říci, že jsou plnocennou náhradou.

Konec tohoto nového odvětví průmyslového jest nás ovšem ještě vzdálen. Jisto jest ale, že nám poskytne možnost, abychom po dobu války

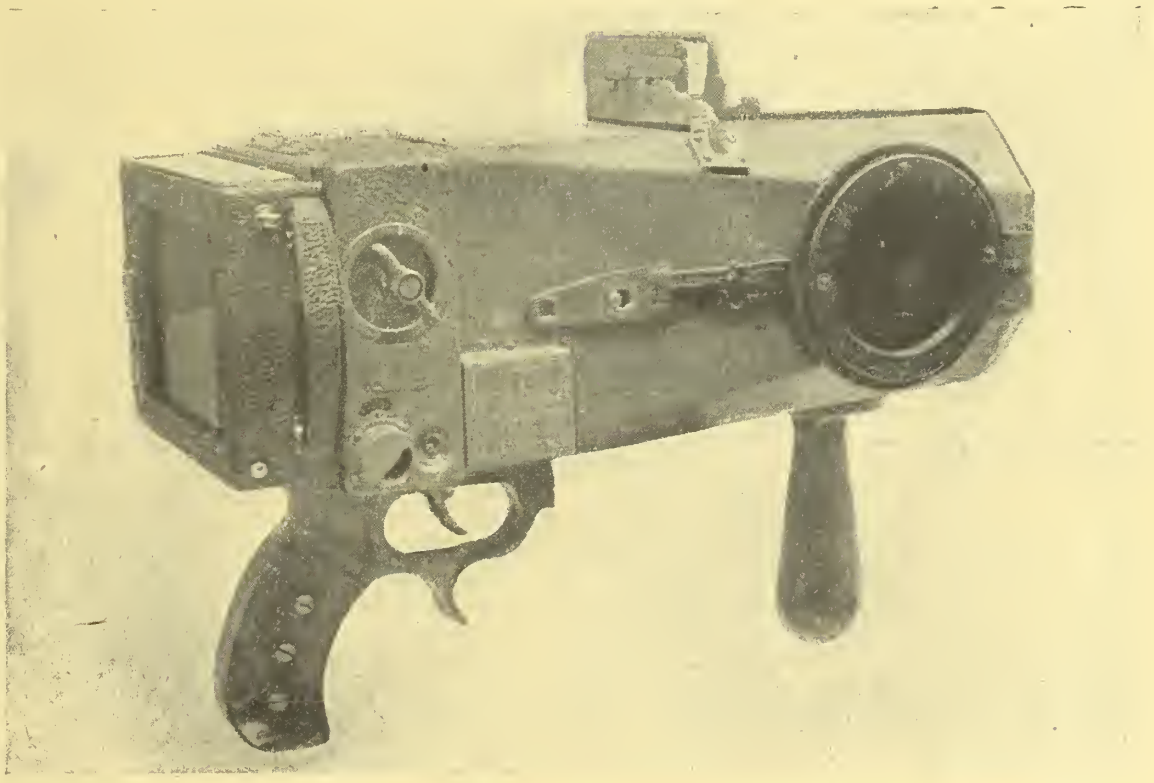

Mezi nejdůležitější součásti výstroje letecké náleží i fotografický aparát, jehož mechanismus, se jak na prvý pohled vidno, značně liší od obyčejných aparátů.

Z obsazené Francie: Domácí obyvatelstvo obsazeného území bylo z nařízení německého, vojenského velení hromadně odstěhováno do zábojiště, vzdor všem protestům nepřátelského tisku.

kryli nutnou naši potřebu, neodvisle od ciziny a sice po tak dlouho dokud styky zahraniční nebudou znovu obnoveny.

□ ⧈ □

STAT AMAZONEK.

Pařížské listy píší, že emancipace žen stala se nyní v Paříži skutkem. V té míře jak i ženy měšťanské vnikaly do povolání mužů, přijímaly jejich zvyky a žiji samostatněji I ženy měšťanských vrstev, které pracují, osvobodily se společensky, nabyly větší samostatnosti vůči mužum ukazuji to při každé vhodné i nevhodné příležitosti. Ani domácky založené povahy ženské nemohou se ubrániti tomuto vlivu. Kdo navštěvuje restaurace a kavárny žasne tu nad návštěvou ženského světa; k tomu druží se u ženského pohlaví nezvyklá finanční nezávislost, která je následkem skvělých obchodu: kde jaká řezníce v Paříži nosí nyní drahocenné brilanty. Vykonávati povolání není považováno za společensky neušlechtilé, naopak i sentimentální ženy touží vydělávat peníze. Paříž je ve znamení státu Amazonek, neboť oba druhy mužů, kteří tam ještě jsou, totiž dovolenci a cizinci, se nepočítají. Ještě ostřeji jeví se stát Amazonek v Anglii; tak anglický ministr války žádá, aby měsíčně 10.000 žen obléklo vojenské khaki a účastnilo se služby válečné doma i mimo domov. Ve všech bursách práce byly otevřeny verbovací

kanceláře. Hledají se hlavně kuchařky, služky děvčata pro všecko, písařky na stroji a řidičky automobilu se šestiměsíční praxi. Písařka na stroji dostává 50—60 korun týdně, kuchařkpy a služky 60—120 korun týdně, kuchařky a služky, 600—1200 korun ročně, řidičky automobilů 60 korun týdně a jiné ženy 30 korun týdně. Jak viděti, nastal válkou důkladný převrat v ženském světě: zdali i ve prospěch žen, nemožno zatím tvrditi.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 18. října. Na našich frontách nic nového. Na Soči maří deště operace. Kořist německá na ostrově Oesel činí 10.000 zajatců a 50 děl. Ve Flandrech silná dělostřelecká činnost. U Draaibanku zmařen anglický útok. Dělostřelecké boje u Soissonsu od Ailette až k Braye nabývají rázu dělostřelecké bitvy. 13 nepřátelských létadel sestřeleno. Francouzi podnikli letecký útok na Frankfurt, němečtí letci na Nancy.

Dne 19. října. Italské bojiště: Na tyrolské a korutanské frontě došlo předevčírem a včera na četných místech k místním bojům. Naše vojsko zajalo 300 mužů a ukořistilo válečné nářadí. Na Soči obvyklá dělostřelecká činnost. Na ostatních našich frontách nic nového. — Němci vylodili vojsko na ostrově Moonu. V rychlém postupu byli Rusové všude, kde kladli odpor, poraženi; do poledne byl celý ostrov v německých rukou. Dva ruské pěší pluky v síle 5.000 mužů byly zajaty: kořist je značná. Naše námořní síly svedly ve vodách Moonu několik bitek s nepřátelskými silami. Ruská bitevní loď „Slava" (13.000 tun) byla rozstřílena a potopila se mezi Moonem a Sildavou. Dělostřelecká činnost ve Flandrech dosáhla opět na pobřeží a mezi Iserou a Lysem velké síly. Zvlášť živá byla palba u lesa Houthoulsterského u Paschendaele a mezi Gheluveltem a Zandvoorde. Po deštivém počasí stupňovala se dělostřelecká bitva severovýchodně Soissonsu plné síle a zuří nepřetržitě Ráno vyrazily u Vauxaillonu, večer na celé frontě až k Braye po bubnové palbě silné francouzské sbory k výzvědným útokům; v místních bojích byl nepřítel krvavě odražen. U ostatních armád omezoval dešť a mlha bitevní činnost. Naši nepřátelé ztratili včera 12 létadel.

Dne 20. října. Na našich frontách nic důležitějšího. Jen u Ochridy odraženy francouzské útoky; operace v zálivu Rigy pokračují. Němci obsadili také ostrov Dago. Na západě pokračují dělostřelecké bitvy ve Flandrech a u Soissonsu.

Dne 21. října. Na východní frontě nezměněná situace. Po obsazení Dago byl také ostrůvek Sildava obsazen Němci. Ruské loďstvo ustoupillo ze zátoky rižské ztrativši pancéřovou loď „Slavu" a torpedový člun „Grom". Dle ruských zpráv mělo německé loďstvo těžké ztráty. 6 torpedových člunů německých bylo potopeno, 2 dreadnouhgty, 1 křižák, 1 dopravní parník a několik jiných torpedových lodí a lapačů min poškozený; bližší není známo. V Albánii útočili Francouzi mezi údolím Skumby a Ochridou byli ale odraženi. Ve Flandrech a u Soissonsu bubnová palba. Angličani bombardovali s mořské strany Ostende, Němci Dünkirchen, na ostatních bojištích nic nového.

Dne 22. října. V jižním Tyrolsku oživla bitevní činnost, zvláště v průsmyku Collském a v údolí Pellegrina. Úspěšné akce naše na Monte Siefu a v údolí Cordovale. Na ruské frontě žádná změna situace. V Albanii na západním břehu Skumby dobylo naše vojsko několik francouzských posic. Ve Flandrech bubnová palba mezi Houthoulsterským lesem až ke kanálu Comines-Ypern, které následovaly ráno mezi Draaibankem a Poelcappelle nové útoky anglicko-francouzské pěchoty. Mezi Aillette a Braye, dělostřelecká bitva. Německé Zeppeliny podnikly útok na Anglii, při kterém 6 Zeppelinů přišlo na zmar. Ve válce ponorek zničeno v měsíci září 672.000 tun čtyřdohodového lodního prostoru; od počátku zostřené ponorkové války celkem 6,915.000 tun.

Dne 23. října. Na hoře Sv. Gabriela ztroskotaly dva slabší italské útoky. Jinak živější dělostřelecká činnost na severní části sočské fronty. Na ruské frontě nic nového. Celková německá kořist na ostrovech zálivu Rigy činí 20.000 zajatců, 100 děl, 150 strojních pušek atd. V Macedonii živější boje u Bitolje, na Vardaru a u Doiranského jezera. Na západě zuří bitva mezi Draaibankem a Poelcappelle. Nepřítel vnikl na šířce 1.200 m do německého obranného pásma v hloubce 200 m. Úspěch nemohl nepřítel rozšířiti. U Gheluveltu byli Angličani rovněž odraženi, kdežto na bojišti u Soissonsu pronikli Francouzi až ke Chavignonu. Němečtí letci podnikli útok na Belfort.

□ □ □

SMES.

Parlament vyřídil zatímní rozpočet a úvěrní předlohy. Vládní většina sestávala z německých stran. Poláků, Rumunů, 4 bukovinských Rusínů a 2 Italů. Oposici tvořili Češi, Jihoslované a sociální demokraté němečtí, kdežto většina poslanců rusínských a italských nesúčastnila se hlasování, aby zamítnutím rozpočtu nezpůsobila krisi vlád a eventuelně i krisi parlamentu. Parlament povolil však jen rozpočtové provisorium 4měsíční a zamítl vládní požadavek provisoria 6měsíčního 243 proti 170 hlasům, v čemž jistě nemůže kabinet dr. ryt. Seidlera spatřovati votum důvěry. Sněmovna přikázala výboru návrh, aby železničním zřízencům poskytnuto 100 milionů korun na úpravu platu, dále návrh na státní příspěvek 60 milionů ve prospěch učitelů a konečně i návrh na povolení 50procentního přídavku státním úředníkům Vý-

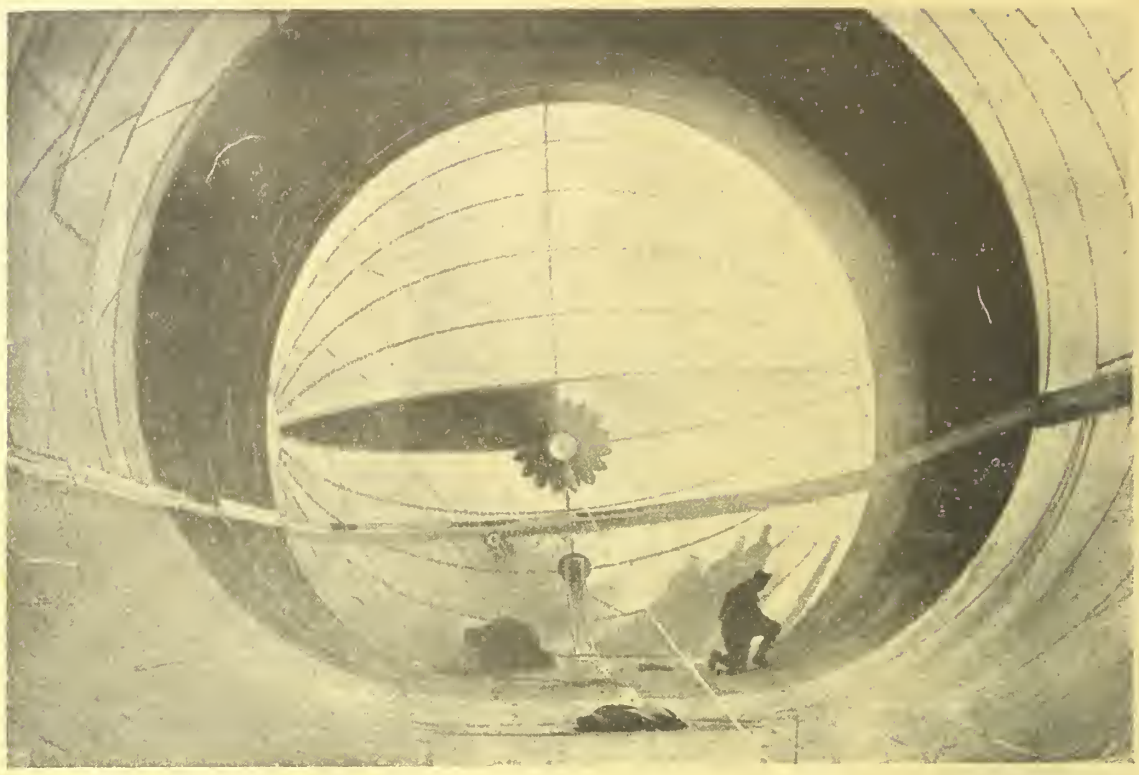

Ze zaměstnání našich vzduchoplavců. Oprava útrob rakouského balónu mnohými trhlinami poškozeného.

Z Francie: Ku ochraně pozorovacích balonů, proti nepřátelským letcům, užívají Němci zvláštnich účelně konstruovaných; strojních pušek.

Slavnostní shromáždění polské veřejnosti na dlvadelním náměstí ve Varšavě, na paměť 100leté památky úmrtí slavného, národního hrdiny Tadeáše Koscluzska, jenž kdysi zasvětil svůj život boji za polskou samostatnost.

bor učiní během 14 dnů o těchto návrzích usnesení a podá plenu parlamentu svou zprávu.

Krise v Německu. Krise v Německu je akutní. Známé události v německém říšském sněmu hlavně pak odhalení o potlačené vzpouře německých námořníků měly za následek demisi německého státního sekretáře mariny šl. Capella. Císař Vilém po svém návratu ze Sofie, Cařihradu a Budapešti zamítl demisi tuto, čímž doznal, že krise je všobecná a že nedá se rozřešiti odchodem některého člena kabinetu. Berlínské listy ohlašují demisi kancléře i místokancléře. Za kandidáty na úřad dr. Michaellise uvádí se Kühlmann, Bülov, Solf, Roedern a nejnověji také kníže Hatzfeld Trachenberg.

Ruská vláda přesídlí do Moskvy. Po ztrátě ostrovů zálivu rižského je ruská vláda definitivně rozhodnuta přesídliti do Moskvy. Příslušné přípravy jsou už v proudu. Také zatímní parlament přesídlí do Moskvy, kde bude zasedati také národní shromáždění.

Po Novém Roce začne ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách" vycházeti nový sensační román, na který čtenáře předem upozorňujeme.

Vladařská rada polská nastolena byla dne 27. října slavnostním obřadem.

Krise v Italii. Italie ocitla se opět v těžké krisi. Dosavadní běh sněmovního zasedání ukázal, že vláda nemá ve sněmovně důvěry a že její politika se neschvaluje než u malé hrstky poslanců. Otázka výživy stává se stále hrozivější a vláda si neví rady, jak opatřiti scházející potraviny. Demokratičtí ministři nemohou zůstati ve vládě a v nejbližších dnech dojde nejspíše k odstoupení kabinetu.

Také Francie má ministerskou krisi. Na všech stranách vládní krise: V Německu, v Italii a také ve Francii. Kabinet Painlevův podal demisi, kterou ale president republiky Poincare zatím nepřijal. Tím ovšem není krise ještě rozřešena.

Mírové podmínky petrohradského sovětu. Listy sdělily v těchto dnech mírové návrhy a podmínky petrohradské vojenské a dělnické rady. Mluví se v nich o autonomii Polska, Litevska, Finska, ale na českou otázku petrohradští bolševici úplně zapomínají.

Klub českých sociálních demokratů v rakouském parlamentě má nového předsedu v osobě plzeňského poslance Habermanna, který byl také na místo dr. Šmerala vyslán do předsednictva Českého Svazu.

Válečné příspěvky na nákupy. Ve sněmovně projednává se několik návrhů, které žádají zvláštní příspěvek státním zaměstnancům na nákupy potravin.

Návrh na zvýšení vojenské gáže. V poslanecké sněmovně podali čeští poslanci návrh, aby gáže mužstva a poddůstojníků u zemědělské a domobrany byly zvýšeny na 100 hal. na frontě a 70 hal. v zázemí. Soutření ve prospěch společného vojska a námořnictva, jest ministr války, aby učinil v delegacích totéž oparodního výboru, a po živém rozhovoru usneseno, aby

Zahraniční ministr hrabě Czernin odjede v těchto dnech do Budapešti, kde bude s politickými činiteli jednati o situaci.

Jakou přestavbu Rakouska připravuje vláda Seidlera? „Polnische Stimmen" se dovídají, že směrnice ústavní reformy, které hodlá předložiti vláda ústavním výborům obou sněmoven, opírají se o zásadu nynější státní ústavy, jež valně pozměněna býti nemá. Oproti tomu zemské ústavy mají býti zavedením krajských ústav a krajských správ v kompetenci své značně obmezeny. Přihlíží se tu, jak zjevno, k přáním Němců v sudetských zemích, aniž by se také dbalo snah neněmeckých národů.

Nejvyšší národní výbor polský se rozešel. V Krakově konala se valná schůze členů Nejvyššího Národního výboru, a po živém rozhovoru usneseno, aby

Z veselých chvil na italské frontě: Naši hoši obveselující se v prázdných chvílích odpočinku hrou v kuželky.

polský nejvyšší národní výbor se rozešel v okamžiku právoplatného ustavení polské vlády a celou činnost dosavadní má převzíti výkonný výbor. Týž výkonný výbor předá odboru politických věcí ve Varšavě vedení zahraničních národních středisk a podniků. Peníze, které zbudou po ukončení činnosti Nejvyššího Národního Výboru, budou odevzdány vládě království polského, aby se jich užilo k podpoře legií.

Vyplenění Jasné Poljany. Při příležitosti posledních selských nepokojů, padla i Jasná Poljana, sídlo slavného Tolstého za obět rozzuřeným mužikům. Vdova Tolstého, obrátila se nyní jak sděluje „Temps", na ministra vnitra s prosbou, aby do Jasné Poljany poslal ochranné mužstvo, aby se tak zabránilo dalšímu plenění.

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezplatný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

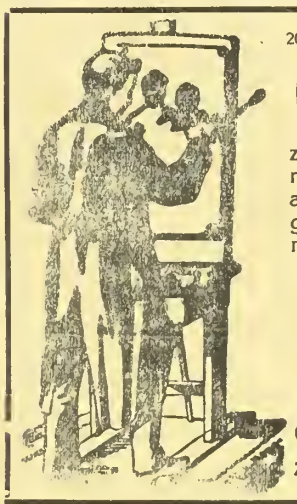

2067 Pietní

vzpomínku

zemřelých, docílíte zvětšením jejich obrazu! Zvětšení a umělecké provedení fotografie každé velikosti za mírné ceny, s ručením věrného zobrazení obstará

kreslířský a umělecký závod

Ferd. Ludv. Chamrada,

VIDEŇ XV.,

Wurmsergasse 43, oddělení 16.

Cenníky na požádání, zástupci se přijímají.

Vyšší šarže vojenských inženýrů-techniků. Vyhovujíc dlouholetému požadavku inženýrů-techniků, aby jim bylo vykázano ve vojště rovné právo s absolventy university najmě lékaři a právníky vydalo

Tajemství černé věže.

bratný hoch. Nařídil jsem mu, aby střežil Dörflera. Malý Arpád stopoval ho do lesa, viděl, kterak se Dörfler sešel se Sobotou a dostal se s ním do hádky. A když Dörfler odjel zpět do Vídně, vrátil se Arpad zpět k Sobotově chatrči ze svého vlastního popudu, protože mu byl Sobota podezřelý — a dával pozor. Nešel nadarmo. Spatřil brzo elegantního pána, kterak mluvil se Sobotou a dotazoval se na cestu. Sobota neochotně odpovídal, na konec ale dal se penězitým darem pohnouti k tomu, že vedl elegána v loveckém úboru směrem ke Grindelu. Mezi tím Arpad vnikl do chaty prohlížel si všecky její místnosti až dospěl na malou úzkou chodbu, do které ústilo okénko tmavé komůrky. Když se přiblížil, spatřil v šeru muže, který mu podával dopis a šeptal:

„Prosím tě mladíku, vezmi tento dopis a dodej ho nenápadně elegantnímu pánovi, který před chvilkou mluvil venku se Sobotou. Rád bych ti zaplatil, ale nemám peněz, jen zlaté hodinky. Tu máš, vezmi si je a už utíkej, abys mohl dopis předat.

Arpad slíbil, běžel rychle až do Grindelu. Oknem dostal se do předsíně a dopis zastrčil do tašky barona Wangenheima.

„To je znamenitý hoch, báječný talent. Musím se o něho postarati. Zvolal doktor Wolff.

„Zlaté hodinky i s řetízkem mě pak předal" — dodal Carloni a vytahl obojí z kapsy.

„Otcovy hodinky" zvolala Lora.

„Tedy v Sobotově chatrči je profesor Henning uvězněn..."

„Co teď?" tázala se Lora. „Nebude nejlépe, když půjdeme ihned otce osvoboditi?"

„Zajisté."

„Nejlépe bude, když zavoláme četníky a půjdeme k Sobotovi" — navrhoval Kurt.

„To bych nedoporučoval — namítl komisař. „Sobota mohl by snad ublížiti Henningovi. Lépe bude, když na něho půjdeme lstí."

Doktor Werner přisvědčil.

„Zavoláme Sobotu na zámek pod zámínkou, že přijel baron Rottenhall" pravil doktor Wolff. Slečna Lora to obstará. A pak půjdeme všichni osvoboditi Henninga."

Carloni byl v náladě povznesené. Konečně konečně nadešel okamžik, po kterém dlouhá léta žíznil. Konečně bude moci uchopiti darebu za límec. Nyní jen Margittu zbaviti muk.

A Carloni telegrafoval dvě depeše. První Margittě, aby se ihned vrátila, že její součinnosti není už zapotřebí, druhou Jägrovi, aby zůstal ve Vídni dva dny, že přijede Margitta a vše bude vysvětleno.

Pak odjel do Szilvagy, dal Arpadovi potřebné pokyny a odebral se ke své matce.

Už ve dveřích volal:

„Matko, matko — hodina odplaty nastává. Brzo budeš pomstěna — —!"

— — — — — — — — — — — —

V časných odpoledních hodinách poslala Lora sluhu s krátkým dopisem k Sobotovi, načež sama s Wolffem odešla k Wernerovi. Také Carloni s Arpadem se brzo dostavili a celá společnost dala se ihned na cestu do lesa.

Arpad šel napřed. Oklikou přišel do bezprostřední blízkosti chatrče. Arpad zahvízdl a z houští vyskočili dva jeho malý cikánští pomocníci, které poslal napřed Sobotu špehovati. Sdělili mu, že Sobota odejel a zavřel chatrč.

„Tedy ke předu" zvolal doktor Wolff."

Lořc tlouklo srdce.

„Je to skutečná pravda, uvidí opět svého otce?"

Dospěli k chatě. Všecky vchody byly zavřeny, též okna.

Carloni a Wolff vypáčili tedy dvéře a Arpad ukázal cestu ke komůrce. Opět vypáčeny dvéře a Lora vrhla se se slzami v očích k nohám svého otce....

KAPITOLA XXII.

Jak se to stalo.

Po scéně, jež se nedá slovy vylíčiti odebrala se celá společnost s osvobozeným prof. Henningem do Wernerova domu. Henning byl skoro vyčerpán. Lora uložila ho na lůžko a ošetřovala po celý den a celou noc.

Následujícího jitra procitl profesor Henning posílen.

Z počátku nemohl se rozpomenouti co se s ním stalo a kde se nachází. Nebyl v tmavé díře, v jaké se dosud každé ráno probouzel, ale v elegantním pokoji, ozářeném slunečním jasem. Jako v pohádce... Teprve když se ve dveřích objevila jeho Lora byla mu potvrzena skutečnost.

V poledních hodinách dostavil se komisař dr. Wolff. Přišel jeho starý přítel a zapředl s Henningem přátelskou rozmluvu. Vyptával se pomalu, jak se profesor dostal do černé věže, o čem rozmlouval s baronem Rottenhallem a co se potom přihodilo. Henning vyprávěl pokud se mohl upamatovati, že došlo mezi ním a baronem k prudké srážce. Hrdla jim oběma vyschla. Jako na zavolanou přišla Mara a přinesl oběma čaj. Profesor vyprázdnil šálek, v zápětí zmocnil se ho však prapodivný pocit. Jakoby těžký kámen spadl mu na prsa a v mozku pojednou takový neklid. Henning chtěl povstati, klesl ale

J. V. nařízení, kterým se ode dne 8. srpna 1917 zavádějí následující tituly důstojníků inženýrů: domobranecký-poručík-inženýr, domobranecký-nadporučík-inženýr, domobr.-hejtman-inženýr, domobr.-major-inženýr, domobr.-podplukovník-inženýr, domobr.-plukovník-inženýr a domobranecký generál-inženýr. Tyto šarže mohou obdržeti i oni absolvování technikové, kteří se ve veřejném životě nad jiné ve prospěch státu a branné moci vyznamenali. Jich titul nutno psáti a vyslovovati vždy nezkráceně a je tedy oslovení „domobr. inženýr" a p. naprosto nesprávné. Pokud se týče vojenských úředníků posud t. zv. „domobranecký inženýrů", rekrutujících se i z netechniků, přikládá se jim nový titul a sice t. zv. „domobr. úředníků technického odvětví." Označení „domobr. inženýr" se ruší a zapovídá a na místo jeho nastupuje, pro XI. třídu hodnostní této kategorie titul „domobr. akcesista technické služby" a pro X. tř. hodnostní: pojmenování „domobr. officiál technické služby".

Zásobování uhlím v Paříži. Delanney prefekt departementu Seine, podal pařížské obcí zprávu o zásobování města uhlím. Dle toho má nyní, na 300.000 tun uhlí k disposici; pro bezprostřední blízkost Paříže je reservováno 100.000 tun. Jak Temps podotýká bude malířům a sochařům povoleno větší množství uhlí, aby mohli vytápěti i svoje ateliery. O svém zaměstnání a oprávněných požadavcích musejí však podati důkaz. Cena obyčejného uhlí obnáší 60 franků za tunu. Uhlí antracitové, nejlepší to druh uhlí vůbec, stojí 80 franků. Výslovně se podotýká, že rozdíl mezi detailní cenou a cenou ve velkém nesmí obnášeti pro tunu více než 20 franků, při čemž výdaje transportem vzniklé a i ostatní jsou v tom obsaženy.

Leonardo da Vinci vynálezce „tanku". V nejbližších dnech bude v Londýně ve veřejné dražbě prodána slavná sbírka Alfreda Morrisona, obsahující četné autografy, dopisy a manuskripty slavných a věhlasných mužů. Mezi nimi nalézají se i jak sděluje Daily News, perokresby slavného malíře Leonarda da Vinci-ho, jehož originál Mona Lisa byl jak známo před lety ukraden ze sbírek pařížského Louvru, v nichž jak se zdá převídal tento znamenitý umělec budoucí vymoženosti techniky. Leonardo chtěl konstruovati jisté nedobytné pojízdné těleso, které by bylo opatřeno děly a jež by mohlo vnikati do řad nepřátel, razíc tak cestu sledujícím ho plukům. Nebyl jediným konstrukterem pradědů nynějších tanků. R. 1814 předložil jistý dělník Napoleonovi I. přesný a detailní plán zvláštního vozidla, koňmi taženého, který měl děla i určitou posádku přivésti bezpečně až do řad nepřátelských; vše bylo kryto pancířem i koně. Pozoruhodno je, že onen muž byl zatčen, a co šílenec uvězněn.

První doutník. Zprávu o prvním doutníku nalézáme v historii Nicaragua, kterou napsal Gonzalo Fernandez de Oviedoj Valdez a která zní: „V sobotu dne 19. srpna 1526 přijel dvě hodiny před večerem Don Alonzo, Kazike z Ricoja, na veliké návsi vesnice. Jméno tohoto Kazike bylo vlastně Nambi, což znamená v řeči chorotegu pes. V rohu náměstí shromáždilo se asi 80 či 100 Indianů oslavujíce zpěvem a tancem slavnostní náladu. Byli to lidé obyčejné kategorie. Kazike, vešel slavnostně a usadil se v druhém rohu návsi na jakýsi druh stolice. Kolem něho zaujali místo jeho důstojníci a asi 60 jiných občanů. Mladá jakás dívka přinesla v dyňové míse, jakýsi druh, kyselavého silného vína, připraveného z kukuřice a chicha zvaného. Tento nápoj má barvu polévky, které se přidalo vejce. A mezitím co počali popíjeti, vyňal Kazike balíček s kousky tabákovými, asi šest coulů dlouhými a jako prst tlustými; byly upraveny z listů, jichž žilnatina odstraněna. Pěstuji tuto rostlinu velmi pečlivě a smotky, jež z jejího listí vytvoří na jednom konci zapaluji: doutnání potrvá velmi dlouho. Druhý konec smotky zastrčí do úst, vtahujíce do sebe kouř, jejž čas od času ústy neb nosem v mocných mračnech vypouštějí. Každý Indian měl podobně smotané listy, které se v řeči Ynpognetů a na ostrově Hispaniale neb Haiti „Tabaco" nazývá.

Umění ve službách války: Rakouský válečný malíř v území věčného sněhu v tyrolských horách.

Úlevy sňatkům v Italii. Jak oznamuji římské listy, zrušil papež přísné omezení, sňatků v Italii se týkající sníživ stáří sedmé svátosti chtivých u dívek na 14tý a u jinochů na 19tý věk. Také zákaz ženění mezi blízkými příbuznými byl nyní omezen až do třetího kolena. I civilní úřady hledí všemožně nadlehčiti vdavek i ženění chtivým; zvláště mezi ženským světem hledí se propagovati sňatky s invalidy.

Noční orgie. Vzdor smutné době a nuzným poměrům existuje dosud, zvlášť v městech a v jistých kruzích, bezúzdné veselí. Tak se oznamuje z Berlína, že tamnější kriminální policie objevila v Kochstrasse „noční lokál", ve kterém se cházeli dámy i páni lepšího světa ještě po policejní hodině holdujíce tu do pozdních nočních hodin hrám, Bacchu a Venuši. Policii bylo sděleno, že se v bytě jistého Baczkowského scházejí po 12té hodině noční dámy a páni. Nejprve se hrálo, pak se tančilo a hodovalo. Sekt špatnější kvality prodával se tu za 40 až 60 marek. Když se v bytě náhle objevili policejní zřízenci, utekly se dámy, po většině jen polo oděné na půdu a do sklepa; byly tam však vypátrány a po doplnění jich toilety s ostatními členy společnosti zjištěny a na nejbližší komisariát policejní odvedeny. V jistém domě v Jüdenstrasse byla objevena herna. Majitel bytu, jistý Gesterich pronajímal hráčům svoje místnosti. Třicet osob bylo policii při hře překvapeno. Mnozí, kteří zapřeli svoji totožnost vyskočili z okna prvního poschodí.

ZDRAVOTNICTVÍ.

Chřipka. Vedle jiných nemocí řádí letos ve větší míře chřipka, jejíž následky při nedostatečné výživě mohou býti nebezpečné. Žaludeční choroby a těžko stravitelná potrava léčení její velmi ztěžují. V prvních počátcích působí proti chřipce nejlépe silné zapocení. Dobře působí používání sušeného vařeného ovoce a k pití ovocné šťávy. Lihovin musíme se varovati. Místo jiných léků doporučuje se užívati odvaru žebříčku oslazeného pravým medem.

Peluňkové thé osvědčuje se jako dobrý domácí prostředek proti škrkavkám, chorobách žaludečních, při krticích a vyrážkách. Při nechutenství používá se odvaru ze stejného dílu peluňky, hořkého jetele a jalůvčin. Čajová lžička této sušené směsi se polije horkou vodou, svaří se ve vinné sklenici vody, po odstavení nechá se odvar as 10 minut státi, procedí se a pije se půl hodiny před jídlem. Také odvar zeměžluče je dobrým domácím prostředkem při vleklém nechutenství.

zpět do lenošky, na oči jako když mu padne černý závoj. V zápětí pozbyl vědomí."

„Nu a později?"

„Později jsem se zase na okamžik vzpamatoval. Ležel jsem na pohovce v nějaké nízké protože, takové podivné formy."

„Vím, byl jsem tam také a našel jsem na pohovce váš manžetový knoflík."

„A kde to bylo prosím?"

„V černé věži, vedle pokoje, kde jste měl schůzku s baronem. V místnosti, o které nikdo nevěděl, která také byla přísně tajena.

„A co se dělo dále" — tázal se doktor Wolff.

„Co se dále dělo? To nemohu říci, upadl jsem v hluboký těžký spánek a probudil jsem se pozdě, tuze pozdě v tmavé komoře u Soboty. Zde živořil jsem tak dlouho až jste mě osvobodili.

„Ještě bych rád věděl, jak povstala vaše rozepře s baronem Rottenhallem. Mužete mluviti zcela otevřeně. Vím, že nemám před sebou Pavla Henninga, nýbrž Pavla Lucia."

Profesor se v prvním okažiku zarazil, pak ale odpověděl:

„Řekl sem vám všecko co vím. Bližší vysvětlení dostala jistě moje dcera v dopise, který jste snad četl."

„Vím sice, že slečna Lora dostala od vás dopis, který jste předal Petru Carlonimu, ale obsah jeho neznám."

„Dobrá, řeknu vám v několika slovech jeho obsah. Byli jsme s Rottenhallem dobří přátelé, až jsem na svá bedra převzal těžký jeho zločin: falšování směnek. Za to sem byl odsouzen.

„Vím všecko."

„Učinil jsem tak z lásky k svému dítěti, které jsem chtěl za každou cenu zachrániti. Hlavní věcí bylo, že baron zavázal se čestným slovem k mlčení, slíbil, že nikdy neprozradí mé pravé jméno. Baron však zrušil své dané slovo a v dopise hraběti Kurtovi Leuchtendorffovi označil mu Loru jako dítě zločince. Přišel jsem k němu a pohrozil prozrazením celé aféry, jestli nesvolí ke sňatku mé dcery, anebo neřekne Kurtovi a Loře, že nejsem zločinec. Baron ovšem vyhověti nechtěl."

— „A pokusil se odstraniti vás s cesty" dokončil doktor Wolff profesorovo vypravování.

Doktor Wolff rozloučil se na to s Henningem a vrátil se do zámku, kde si dal předvésti Sobotu, který byl krátce před tím dvěma agenty zatčen.

Sobota se třásl na celém těle, když ho komisař počal vyslýchat.

„Jak jste se mohl opovážiti uvězniti pana profesora ve své chatě?"

„Já — — já za to nemohu" — koktal Sobota.

„Nezapírejte, já sám jsem Henninga osvobodil ze zavřené komory. Mluvte raději jen pravdu. Je to pro vás nejlepší. Jinak si hodně uškodíte."

Sobota doznal, že je všecko marné a proto se přiznal.

„Bylo mi uloženo — vyprávěl, abych pana profesora odstranil, — víte úplně odstranil. Tam na onen svět. Leč já si nechtěl vzít na svědomí tak těžký zločin. Víte pane doktore, že jsem už seděl v Lucaře, kde jsem Henninga poprve viděl. Pan baron si mě zavolal, a povídal mi: Soboto ty víš, že jsi v mé moci. Tedy neodpovídej a dělej, co ti poručím. Tenhle profesor Henning musí zmizeti! Úplně zmizeti, aby se už nikdy — nikdy nemohl objeviti. Co jsem měl dělat. Protože ležel na pohovce jako mrtvola, snesli jsme ho dolů do mé chaty, kde ale procitl. Uvědomil jsem si slova barona Rottenhalla, ale nemohl jsem se odhodlati k činu. Nejsem vrahem pane doktore."

„Kdo vám pomáhal nésti profesora s černé věže?" — tázal se doktor Wolff.

„Dörfler."

Doktor Wolff nechal Sobotu odvésti do vazby a sám jel do Vídně za Dörflerem. Věc šla nyní hladce. Dörfler vida, že je vše ztraceno, nezapíral. Líčil, že měl uloženo, aby zavedl stopu profesorovu z Rottenhallu do Vídně. Za tím účelem oblékl na sebe jeho šat a klobouk, tašku musel na rozkaz barona zapomenout nahoře, aby mu ji služka mohla donésti na nádraží. K pokladně šel s jízdním lístkem, který nalezen v šatu Henningově. A když přijel do Vídně položil klobouk a tašku Henningovu na břeh Dunaje, aby bylo vyvoláno zdání, že profesor spáchal sebevraždu. Co se před tím dělo ve věži Dörfler nevěděl a nestaral se o také o to.

Také Dörfler byl ponechán ve vazbě a též i jeho společníci, kteří všichni padli do rukou policie, zavolané agentem Brunerem, jenž byl zasvěcen do plánu vyloupení zámku Rottenhallu a v kritické chvíli odhalil svou roli.

Když se doktor Wolff vracel na zámek Rottenhall, zabručel si do vousů:

„Teď ještě musím důkladně prohledati pokoj staré cikánky Mary — a pak přikročíme k dílu. Mara i baron budou omráčeni....

KAPITOLA XXIII.

Mara.

Baron Rottenhall seděl na pavlači lázeňského hotelu ve Wiesbadenu a čekal na Margittu. Míjela minuta za minutou, leč Margitta nepřicházela. Už uplynulo půl hodiny a baron seděl sám.

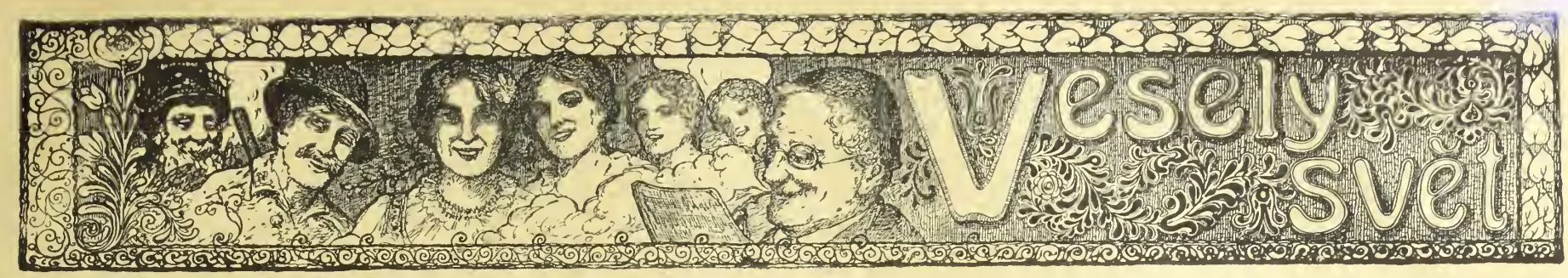

Poznámka.

Maximální ceny jsou náhražkami za obchodní poctivost.

*

Chyba tisku.

Lichvář M. byl viděn, když si kartáčem vydíral skvrnu na kabátě.

*

Mezi dětmi.

Synek koželuha: „Náš tatínek vydělává kůže."

Synek lichváře: „A náš sto procent a ještě lidem kůži, on to povídal."

*

Dobrodinec.

— Je to banda nespokojenců, teď mi zase předhazují v novinách, že z mých zisků dělnictvo nic nemá. A já přece z každého stoprocentního zdražení věnuji pět procent rebelům v továrně na mzdy.

*

O lichvářích.

Lichvář při půjčce nad tebou pláče, ale při splátce se na tebe směje. Válečný lichvář je jako ssací papír — všecko vypije. Lichvář nemá duši ani z bezu.

*

Libozvučnost.

Wenn die Spediteure in den Chokoladen-Laden Laden laden, laden Ladendiener auch.

*

U prostředkovatele sňatku.

„Jak můžete tvrditi, že má tato dáma mladistvý vzhled, a vzezření, když jsem dokonce vrásky na ni objevil?"

„Inu když ji tak z blízka prohlížíte."

*

U advokáta.

Advokát ke klientovi vcházejícímu k němu s ovázanou tváří: „Spletl jste se asi a hledáte zubního lékaře, že ano?"

Klient: „Ó nikoliv pane doktore, přicházím abych podal žalobu k vůli fackám, co jsem obdržel."

*

Starost nad starost.

„Člověk si nikdy nemá předčasně dělati starosti. Nejprve jsem si lámala hlavu, jak budu zavařovati bez cukru a pak když jsem ho měla, nedostala jsem žádné ovoce."

*

Radost.

Voják (při jídle v hospodě domovské obce): „Ach Bože, po dvou letech opět první vlas v polévce."

*

Důkaz.

Služka: „Jak to vyhlížíš Mařko?"

Komorná: „Ale — nestyda kominík mě objal a chtěl líbat.

Služka: „Tedy se přece umyj."

Komorná: „Až potom — nejprve to půjdu udat."

*

Tvrdohlavý dědeček

Návštěvník: „Co pak všichni hledáte?"

Pán domu: „Dědečkovy brejle — chci si přečíst čerstvé noviny."

Návštěvník: „A k tomu potřebujete dědečkovi brejle?"

Pán domu: „Ovšem že. On totiž novin dřív nevydá, dokud si je celičké nepřečte."

*

Představa.

Ptáčník: „Tohoto papouška jsem koupil z pozůstalosti paní vládní radové Citzwarkové... Pohužel se naučil za krátkou onu dobu, co byl v ošetřování u domovníka škaredým výrazům jako: Drž hubu stará. Ze vás vyhodím vy dětská holoto."

Stará paní: „Ach ano — toho koupím — aspoň si budu moci představit jak to je, je-li člověk vdaný a má-li děti."

Otázka.

„Kterou knihu čte teď tatínek?"

Synek lichváře: „Ze zlatého věku v Čechách."

*

V radosti.

„A to ti tedy včera strýček, když jsi ho byla navštíviti daroval živou husu?"

„Ano pomyslí si jen — měli jsme takovou radost, že jsme si při zpáteční cestě najali auto."

*

Povzdech.

Malý Toníček: „Ach ta válka! Dokud měl tatínek ještě velké břicho, nemohl mě nikdy přehnout přes koleno, ale teď...!"

*

Jak to?

Tenhle lichvář Aberherr je ale uzavřená povaha."

„To už sedí?"

A tak.

V trafice (ku dvěma hostům): „Vám nesmím ničeho dáti vždyť ještě nejste ani 16 let!"

„Ale prosím dohromady jsme už 20 a my tu cigaru budem kouřit dohromady."

*

Pod pantoflem.

Návštěvak pánovi domácnosti: „A pověz mi, nemáš pražádnou žížeň po tak ostrém jídle?"

Pán: „Ach, kdež bych měl, — bylo by to i bezúčelné."

*

Drahá dovolená.

Známá (ku konduktérce pouliční dráhy): „Váš manžel byl na dovolené?"

„Ano, ano, ale přišlo to velmi draho!"

„Jak to; což pak tolik jedl?"

„Ale naprosto ne; ale aby mi byl neustále na blízku tak celý den se mnou jezdil v tramwayi."

*

Rafinovanost.

Mlékař (ke kolegovi): „Ty jsi tedy s tou konví upadl a všechno mléka se vylilo na ulici? Taková nešikovnost!"

„Inu — víš — blížil se ke mně totiž dozorce potravin a ten chtěl mléko zkoušeti."

*

Ctižádostivý.

Žena holičova: „Nevěřil byste ani, jak je můj muž ctižádostivý, proto se nyní uchází o úřad holičský ve zkušebním ústavě pro konstatování trichin! Nebude z toho mít mnoho ale ten titul — ten ho láká."

*

Domácí pán.

Nájemce (osm dní před prvním): „Chtěl bych již dnes zaplatiti nájemné, pane domácí."

Domácí: „Pro mne — za mne... ale nemyslete si snad, že vám prominu budete-li jindy chtíti zaplatiti osm dní později."

*

Dárek k narozeninám.

„Jakže omalovaný vuřt?"

Dceruška řezníka učící se malovati skromně: Chtěla jsem ti pouze ukázati, jaké jsem udělala pokroky! Ale můžeš ho klidně požíti... barvy, které jsem použila neobsahují jed!"

*

Zotavuje se.

„Jak se daří panu manželi?"

„Děkuji, děkuji, už je mu tak dalece dobře, že mu mohu vycházky opět zapovědíti."

*

Osvobozený.

Lékař: „Vždyť vy ještě nejste úplně zdráv a již se hrnete do kanceláře?"

Nemocný: „Nejde to jinak pane doktore, nejde to jinak, víte — čeká tam na mne mnoho práce."

Lékař: „Nu — a je to vskutku tak zlé?"

Nemocný: „Upřímně řečeno nikoliv... ale šef by mohl zpozorovati, že to i beze mne docela dobře jde."

*

Krásné mýdlo.

Na stolku mého holiče, vyšňořeném všemi možnými specialitami, leželo docela v popředí několik kousků jemného glycerinového mýdla v skleněných miskách se zlatou obrubou.

„Co pak to máte za báječné novotiny" tázal jsem se.

„O nikoliv," odvětil holič úslužně „to je ještě jemné francouzské zboží, nejlepší jakosti. Sotva je asi již k dostání."

„A co stojí kus?"

„Pět korun!"

Rychle jsem se posadil do křesla a položil hlavu vzad na podložku.

„Je to trochu vysoko," pravil jsem a mínil tím podložku.

„Ach, poněvadž jste to vy, přenechám vám ho za 3 koruny", odvětil holič a mínil tím mýdlo."

Chcete býti od svého
Rheumatismu
dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Révizer Heilschlamm akc. spol., Budapešť VII., Thököly-ut. 27, oddělení 169.

6256

Krásou uchvacujícím šperkem

každé dámy jest, nádherný pestrobarevný, vysoce elegantní

Perlový náhrdelník „Prinzess"

Elegantní dámy, neopomeňte si jej opatřiti! Náhrdelník je 1 a půl m. dlouhý, a zhotoví se ve všech dle libosti volených, barevných odstínech a dá se rovněž co hodinkový řetízek používati! Naše náhrdelníky vzbuzují všude obdiv, a každý jednotlivý oplývá krásou. Cena kusu K 6.—, 8.—, 12.—, 20.— a 50.—. Zasílá na dobírku:

Parfumerie MIRABELL,
Vídeň VI.,
Mariahilferstrasse 41.
Při odprodeji srážka.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zapatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Zárukou za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosa vypraceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zapracení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA.
Olmützerstrasse 10.
Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel

jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (7 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX.,
Mosergasse 3. odd. 40.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy
ve vkusném pouzdru
= jen K 2·20. =

Filmové serie vziášť po K 1·—. Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal. na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes **million** již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,
Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45
(blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - **Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.**

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje
a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.
Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět. 2013

Zdarma a vypláceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—. 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy

KDO inseruje Prodává!!

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle mojí methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Třesť na obočí, Dlouhých řas, propůjčujících plkantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „třesti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových líčí omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Prášek na mytí hlavy, silící a podporující vzrůst vlasů ať světlých či tmavých (odporučeníhodný zejména při vypadávání vlasů) 4 balíčky K 2·—. Brilantina dodává vlasu krásného lesku a příjamné vůně. Kelímek K 2·—, větší kelímek K 4·—. Crem ku holení, znamdnltě pěnící, lepší jakosti po K 3·— a K 5·—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"
V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolest i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem **„Rapidenth"**. Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50. odd. 13. 2057
Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu
:-: la náhražku citronu :-:

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22.
Telefon 4135. 2054 Telefon 4135.

Katarrhy dýchacích ústrojů.

Lékaři při léčení těchto nemocí béřou hlavně zřetel na odstranění nepříjemného dráždění, jako kašle, ochraptění a špatného dýchání. Mezi prostředky, které s nejlepším úspěchem nemoci tyto léčí, které často až k nesnesení se vyvíjejí, stojí na prvním místě naše přírodní

nenapodobitelná zdravotní sůl,

která ze stoletých pramenů v Alva-Palhora dobyta jest. Tato účinkuje mnohem rychleji než každý jiný prostředek tím, že běh zdlouhavě tvořícího se hlenu urychluje a

uvolněný hlen odlučuje

a tímto vyloučením hlenu ulehčení a uzdravení se docílí. 1954

Léčení zdravotní soli jest velmi prospěšné proti poruše v trávení a výživě chronických katarů žaludečních a střevních pro množení se odlučování žaludečních šťáv.

Náš správní lékař sepsal velmi poučnou knihu, kterak nemocný svému lékaři v nemocech katarových nápomocen a nemoci své sproštěn býti může. Žádejte tuto Vám

věnovanou knihu
zdarma a dopište ještě dnes

Expedici lékárny císaře Viléma, Budapešť VI. odd. 110.

ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ BANKA

filiálka ve Vídni, I. WIPPLINGERSTRASSE ČÍSLO 2.

Směnárny: I., Hoher Markt 7, IV., Wiedner Hauptstr. 26, VII., Kaisersir. 43, XX. Wallensteinstr. 16.

Akciový kapitál K 40,000.000·—. Úvěry na nákupy approvisační a financování vojenských dodávek. 1816

Veškeré obchody bankovní.
Vklady na knížky a účty.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny" Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, X/1., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány. — Fotografie budtež zaslány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění. — Neuveřejněné se nehonoruje. — Rukopisy se nevracejí.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře, v tuzemsku a za hranicemi.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 45.

VE VÍDNI, DNE 8. LISTOPADU 1917.

Jednotlivá čísla 30 hal.

Předplací se v Rakousko-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 15·60, půlletně K 7·80, čtvrtletně K 3·90, měsíčně K 1·30.
V Německu:
Ročně M. 15·60, půlletně M. 7·80, čtvrtletně M. 3·90.
V cizozemsku:
Ročně Fr. 21·—, půlletně Fr. 10·50.
V Americe:
Ročně Dol. 4·—, půlletně Dol. 2·—.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 8·—.

ROČNÍK XII.

J. V. císař Karel I., velitel naší ofensivy

proti Italům prohlíží na bojišti ukořistěnou revolverovou pušku.

Vítězná vojska rakouská a německá dospěla na Tagliamento. Italové ztratili v prvním týdnu naší ofensivy 200.000 zajatců a 1500 děl. Vláda italská podala demisi, nový kabinet utvořil Orlando.

MÍSTO MÍRU — BOJE NA VŠECH FRONTÁCH.

Místo mírového vyjednávání dočkali jsme nových bojů na všech hlavních evropských frontách. Dříve, kdy bylo zcela jisto, že válka přetrvá zimu, bylo zcela pochopitelno, když velké operace válečné odkládány byly na jaro, letos však, kdy mnoho v různých formách mluvilo se o míru, vede se zápas bez ohledu na počasí, a to na všech hlavních bojištích. Nebojuje se však proto, aby před začátkem zimy ukončen byl nadobro strašlivý zápas. Nikoli, ač by celý svět si přál, aby již jednou nadešel konec bezpříkladného válečného vraždění, není dnes vůbec již pochyby, že válečný běs půjde dál přes zimu do roku 1918, aby v jeho jaře vyšlehl v nové, možno-li ještě strašlivější plameny. V letošním pozdním podzimu měří obě strany síly: nynější boje mají ráz zatěžkací zkoušky. Dohodové státy zkoušejí v nich, zdali jich síly stačí již na zlomení vojenské moci centrálních mocností i bez Ruska, které vypadlo z počtu a ústřední moci skládají tuto zkoušku, a to nikoli jen trpnou obrannou, nýbrž také útokem. Síly se měří pod olověným podzimním nebem, když selhaly před tím zákulisní námluvy mírové, zakročení papežovo i v širokých rysech nahozené mírové výzvy vůdčích státníků Německa a Rakousko-Uherska. A jak dopadne ta zkouška? Přebohužel víme předem, jaký bude výsledek. Dokáže se, že je třeba nových milionů mužů, nových desetisíců tun střeliva, nových tisíců děl a létadel, aby hledáno bylo znovu rozhodnutí ve válečném jaře 1918. Již dávno nehlásily zprávy z bojišť tolik závažných událostí, tolik velkých bitev, jako dnes. Bojuje se nejen v belgických Flandrech, ale Francouzi podnikají veliký nápor proti Němcům také na Aisně, mezi Remeši a Soissonsem. Dále vzplála velká bitva na Soči, tentokráte vyvolána rakousko-německou ofensivou proti Italům. Tedy na všech místech současně se bojuji velké bitvy! Místo míru přinesl nám podzim prudké vzplání válečné litice!

J. V. císař Karel I. zatloukající zlatý hřeb do „Orla v železe" v lázeňském městě Brixenu v Tyrolích.

Inspekční cesta J. V. císaře Karla I.: Mocnář přehlížející útočné oddíly, v údolí fleimském shromážděné.

□ □ □

PĚJIŠTĚ NOVÉ OFENSIVY.

Po pečlivých a rozsáhlých přípravách, jichž prvním krokem bylo společné stanovení strategických plánů oběma vrchními vedeními a z nichž posledním byla překvapující bubnová palba nejtěžšího kalibru, následoval na 35 kilometrech frontální šířky postup našich útočných kolon. Stěžejní body našeho útoku jest bovecká pánev a tolminské předmostí. Bovec a Tolmin jsou oba body, na kterých se rakousko-uherská fronta ještě na pravém břehu Soči udržela a byly tudíž výpadními dvířkami naší protiofensivy. 2208 metrů vysoký Rombon, severně od bovecké pánve, jest současně kloubem fronty, která se zde ze severního směru zahýbá na západ. Pomocné kolony spojenců postoupily a rozšířily se v pánvi údolí boveckého. Dělostřelectvo skvěle pracovalo a tak stáli útočící v italských zákopech dříve než omámená posádka nabyla smyslu. Rychle přivolané italské posily byly zničeny v uzavíracím ohni našich nahromaděných děl. Tento začáteční úspěch může být významný. Mezi Bovcem a Tolmínem opisuje Soča, posledními lijáky silně rozvodněná, oblouk, na jehož západní straně leží podélně mohutný, oběma stranami ovládaný hřeb Krnu. Na jihu spadá pruh Krnu s Mrzlým Vrchem do tolmínského údolí. Město Tolmín samo leží na levém břehu Soči. Rakousko-uherské předmostí však přeskakuje u Dolje řeku a opírá se o obě osady Sveta Maria a Santa Lucia, které byly Bosňáky drženy proti všem italským hromadným útokům. Santa Lucia kryje příchod k idrijskému údolí a údolí čepovanskému, jež oddělena vysočinou Banšica-Sveti Duch od Soči. Německé čety pod velitelem známého a od počátku světové války osvědčeného jména pomáhaly tu uskutečnit úmysl a naše plány. Prudká palba z mnoha tisíc starých a nových baterií třaskala silou a hrůzou, jak ji Italové ještě nezažili. Celý hřbet Kolovratu a spodní zatáčka sočského S mizela v ohni, kouři, prachu a dešti kamení. Pak putova-

Z rozbouřené fronty sočské: Útok rakousko-uherské pěchoty, podporovaný mocnými, plamenými jazyky ohňových stříkaček a chráněný nepronikutelným kouřem při tom vznikajícím.

Z rozbouřené fronty sočské: Ochranná a pomocná stanice rakousko-uherského sanitního sboru nedaleko Tolmína.

la ohnivá stěna za rozdrcená italská postavení a ihned vrhly se naše připravené čety ze skalních jeskyň u Santa Lucia, z pobřežních postavení u Sela a ze severního cípu vysočiny banšické u Lomu na Italy, kteří se bránili se zoufalou odvahou. Ze hřbetu Kolovratu chrlily nepřátelské baterie smrt a zkázu. Také toto pásmo bylo našimi útokem přeběhnuto a italská postavení na výšinách byla dobytá.

□ □ □

HOLANDSKO NA POKRAJI VÁLEČNÉ KATASTROFY.

O situaci Holandska docházejí zprávy stále povážlivější. „Vossische Zeitung" napsala na příklad: V poslední době vzrostly pesimistické úvahy o možnosti, že Holandsko přece jenom bude vtaženo do války a stane se jevištěm rozhodujícího zápasu mezi Německem a Anglií. Dnes je to jmenovitě orgán bývalého ministra dra. Kuypra Standaart, který otevřeně dává výraz těmto obavám. Jeho úvodník zdůrazňuje, že poslední anglická a ještě více americká politika vůči Holandsku, politika zřejmého znásilňování, nepřípouští jiného výkladu, než že se chce Holandsko násilím přetáhnout na stranu čtyřdohody nebo potrestat za neutralitu. Methody, jíž se použilo vůči Řecku, používá se nyní zcela bez ohledů i vůči Holandsku. Dle všeho vymyslila si čtyřdohoda plán Holandskem pokusit se o útok na Německo. Posílení, jež čeká Anglie od Ameriky, zdá se podporovat tento plán a v Holandsku musí se vážně počítat s možností, že úmyslem čtyřdohody pro jaro je velký angloamerický výpad přes Holandsko, Tento stav je rozhodně tak nebezpečný, že je nutno se ptát, zda mezinárodní nezdvořilost a paličatost, jež charakterisují jednání Anglie a Ameriky k Holandsku, nejsou už v souvislosti s tímto úmyslem. Politika obou zemí byla v poslední době tak vyzývavá, že lze soudit jenom na zúmyslnou schválnost, Holandská vláda se vyjádřila ovšem odvážně a energicky k Anglii, že Holandsko nebude druhým Řeckem. ale tyto všecky protesty neudělaly žádného dojmu. Dle všeho chce se přejít přes Holandsko k dennímu pořádku a také přes holandské osady v Indii, o nichž snad už se Anglie dohodla s Japonskem. Ale právě proto, že se chce odpor Holandska zlomit násilím, mělo by Holandsko být jednotnější a odhodlanější. V celé Evropě a především v Anglii měli by vědět, že nezná Holandská, kdo si myslí, že se tato země pod í násilí. Trpělivosti neschází, ale zahrávat s námi — toho nesnesejmenovaného politika hodo nedávna hrál důležitou roli v aktivní polit a je jistě dobře informován.

□ □ □

Mocná naše ofensiva, která způsobila Italům nečekané ztráty, na materiálu i území vynutila si i nesčetné spousty zajatců. — První desitky zajatýchItalů.

Čarovný pohled na městečko Tolmín, který za posledních italských ofensiv byl často dějištěm urputných a krvavých bitek.

CO SE MLUVÍ O MÍRU.

Sir Eduard Carson měl v Portsmonthu řeč, v níž pravil: Válka dostala se do stadia, na něž nikdo nemůže mysliti bez starosti. Naše vojska mají převahu nad nepřátelskými a my doma musíme předčiti nepřítele vytrvalostí. Přes všecky mírové řeči v německém sněmu a mírové noty německé nutno konstatovati, že nedostali jsme nikdy dosud mírové nabídky. Bylo by zločinem vésti válku déle, nežli do okamžiku, kdy bychom v zájmu země a národa mohli uzavříti trvalý mír. Němci musejí věděti, že neuzavřeme míru bez souhlasu svých dominií. Dále, nebudeme vyjednávati za zády spojenců, nýbrž naše úmluvy musejí se provésti do písmene. Nenecháme Rusko na holičkách, když udeří hodina svobody jeho národa. Neuzavřeme též míru, který by obsahoval zárodek nové války. Německý kancléř pravil, že není mezinárodního práva a při uzavírání míru musíme se rozpomenouti na toto prohlášení. Národ, který jednal tak, jako národ německý, nemůže býti připuštěn ke spolku národů. Nemůže býti též hospodářského míru, dokud Německu zustanou dobytá území a dokud Prusko nebude zničeno. Vítězství Německa znamenalo by porážku demokracie, a jenom vítězství dohody může přinésti mír.

Podobně mluvili i jiní čtyřdohodoví státníci a vojenští vůdcové. Ve francouzské sněmovně

mluvil Painlevé a Barthou. Painlevé pravil: To, oč nám nyní v naší politice jde, jest vrácení Elsaska-Lotrinska Francii. Za to musíme se bíti a zvítěziti. Ministr zahraničí Barthou, velebil dohodové armády a prohlásil, že má za zvláštní povinnost upevniti jednotnost Francie s dohodovými státy, které prožívají s Ruskem těžké zkoušky, jehož armáda ale, jak prohlásil Kerenský má vůli se uspořádati a opět klade odpor. Ministr s radostí zjistil, že nikdo nemluví o tom, aby Rusko bylo necháno na holičkách a že všichni jsou za jedno, aby Rusko bylo udrženo. Barthou pokračoval: Francie nikdy neměla více důvodů k důvěře na vítězství. Jakmile vstoupí do boje Spojené Státy a pošlou vojáky a válečné nářadí, které zaujmou místo v naší frontě, jest to událost, jejíž následky jsou nevypočitatelny. V okamžiku, kdy zaujímám místo v konferenci dohody, potřebuji důvěry a sympatie sněmovny, neboť stojíme v době války, kde — jak pravil Lloyd George — musí býti střežena diplomatická ofensiva Německa, v níž vidí Německo své poslední naděje usilujíc, aby dohodu rozdělilo, národní cit každého národa oslabilo, staré sporné otázky opět rozvířilo a strany proti sobě poštvalo. Tomuto nebezpečí musí se čeliti. Konference dohody plány Německa vysvětlí. Ve vnitru učiní až do konce svou povinnost právní péči až k vykonání rozsudku na těch, kteří Francii zradili. Po té mluvil Barthou o německých umělých lunatech vůči neutrálům, o válečných cílech zdůraznil denní pořad sněmovny z 5. června, který přijímá za svůj: nutnost vrátiti Elsasko-Lotrinsko vlasti, opět napraviti učiněné škody a záruky. Francie nemůže Německu pro Elsasko-Lotrinsko učiniti nijakých ústupků. Nikdy! Pokud francouzská pěst může třímati pušku, budeme brániti nedotknutelnost území, jež jsme přejali po otcích. Elsasko-Lotrinsko jest štítem Francie a obrazem její jednoty. Němci budou musiti nahraditi o obsazených územích škody, pořízené bez vojenské nutnosti.

DVANÁCTÁ BITVA NA SOČI A MÍR.

Dvanáctá bitva je skončena, druhá a třetí italské armády úplně poraženy opustily v nepořádku celou čáru od korutanské hranice až k moři a ztratily přes 200.000 zajatců a 1.500 děl. Mohutné válečné dějství, které se právě odehrává na jihozápadě, skutečně posunuje do popředí otázku na jiné ožehavou, otázku, kterou stále mají miliony na rtech: přiblíží nás opravdu toto hrozné, nejnovější zápolení míru, zakládají se slova předsedy sněmovny na nějakém určitém podkladě, či jsou jen pouhým výrazem naděje? Každé válečné dějství vyvolává určité politické dusledky na té i oné straně: straně útočící přinášejí úspěchy zvýšení sebedůvěry, straně ustupující morální pokleslost, straně, jdoucí od neúspěchu k neúspěchu dokonce ztrátu víry v sama sebe. Majíce na zřeteli prohlášení presidenta posl. sněmovny dr. Grossa, že naděje na čestný mír po vítězství v Italii ste[illegible] mohli bychom — nechceme-li jej vůbec p[illegible]žovati za pouhý výron naděje — konstruovati jistou srojitost mezi mírovými nadějemi a náladou, jaká vznikne následkem válečných událostí v Italii? Italský ústup neobejde se bez zpětných účinku na vnitřní politický život Italie. Nemůže být o tom sporu, že tam přileje oleje do plamene nespokojenosti. Nedávné události v hornoitalských městech — massakry a vzpoury v Turíně, Alessandrii, hnutí v Miláně a jinde — svědčí o válečném přesycení, volání po chlebu a po konci války, o hnutí, jež se zdvihá proti válce. Proti čtvrtému tažení promluveny ostré řeči ve sněmovně a nové seskupení 47 parlamentníku. Giolittovců a socialistu, více méně nepokrytě vystupuje pro urychlení míru. Ale naproti tomu stojí zde „železné nutnosti", odvislost od dohody, obavy před unáhleným mírem a celým státním aparátem stále oživované válečné nadšení, s nímž také třeba počítati: jakkoliv nelze podceňovati vlivu válečných nezdaru na vnitropolitický život, přece jen sotva bylo by na místě vliv ten hodnotit nadpřílis, již z toho duvodu, že italská fronta jest jen pouhou částicí celkové fronty dohody. Tu bude správnější, raději vyčkati. Ale současně vrací se jiné otázky: Kdo [illegible] ze nynější situace nabídnoutí mír, nabídne-li

Císař a král Karel I., jenž velí ofensivě proti Italii, dlel na inspekci u vojska tyrolského a navštívil osvobozenou Gorici a jiná města přímořská. Náš obrázek zachycuje setkání císaře s vojáky a důstojníky tyrolské fronty.

Císař a král na inspekci vojska tyrolské fronty.

Císařův vlak projíždí údolím Isonzským.

jej vůbec strana, sklízející okamžité úspěchy, a v kladném případě bude-li souhlasiti s nabídkou strana druhá, která stále ještě spolehá v čas a v nevyčerpatelnost svých válečných prostředků. A vrací se konečně i otázka, několikráte již nadhozená, nebylo-li na čase, ohlížeti se po čestném sprostředkování, aby tomuto úžasnému krveprolévání učiněn byl konec. Kruté čtvrté válečné zimě mohlo by být zabráněno, neboť myšlence míru dorozumněním dostává se den ze dne větší opory.

*

Co se děje v Italii, podruhé již silně ohrožené ofensivou spojenců? Pokud se dají události přehlédnouti, zmocnilo se italského veřejného života vzrušení. V Miláně vylepeny byly plakáty, vyvybízející občanstvo ke klidu a konejšící je, že to, co se děje na Soči, může býti označeno jen za „stav přechodný". Další zprávy sdělují, že Italie sbírá na rychlo veškeré po ruce jsoucí reservy, že velké massy nového vojska vypraveny byly na frontu a že očekávána jest také pomoc cizí. Tomu by skutečně nasvědčovalo nejnovější prohlášení italského ministra vojenství, který ve sněmovně uvedl, že pomoc spojenců Italii je „v plném chodu". V čem tato pomoc bude spočívati zdali jen ve vyslání válečného materiálu či snad také v zasáhnutí vojsk, pravděpodobně francouzských, nelze dosud říci. Válečný neúspěch přiostřil vnitřní politickou krisi, která od několika týdnů v Italii zavládala. Ministerský předseda Boselli podal demisi a jeho nástupcem jmenuje se Orlando. Přes to ještě nedávno prohlašoval zahraniční ministr Sonnino, že na mír není ani pomýšlení a nedávnou řeč německého říšského kancléře, německého státního zahraničního tajemníka, jakož i rakousko-uherského ministra věcí zahraničních, označil za nedostatečný podnět pro mírové jednání, podnět, jenž neobsahuje dle mínění Sonninova, žádnou praktickou půdu nebo praktický mírový návrh. Bude nutno nyní pečlivě sledovati vývoj vnitřního politického života Italie; o tom není sporu, že nejnovější událostí určí mu nový směr.

*

Zatím italské armády vyklidily celé Přímoří, pohraniční frontu korutanskou, ztratily Vidim, Palmanovu a ustoupily za Tagliamento. Ústup jejich stál strašné oběti a jen u Latisany byly odříznuty a musely kapitulovati 2—3 armádní sbory se 60.000 muži a 500 děl. Italové chtějí na Tagliamentu klásti odpor a podle čtyřdohodových listu bude to jejich nová fronta. Ovšem jen jestli ji udrží.

Panoráma tolmínského předmostí, kde prolomena byla italská fronta.

Kaple císařovny Zity na planině Lavaronské; planina byla kdysi dějištěm velkých bojů.

Z osvobozené Gorice. Opět vlaje rakousko-uherský prapor na gorickém kastelu.

MAXIM GORKI:

CHÁN A JEHO SYN.

„Na poloostrově Krimu žil kdysi chán Misolajma el Asvab se svým synem Tolajk Alhalou."

Tak začal vyprávěti starou pověst, jimiž Krim jest tak přebohat, vetchý, slepý Tatar, který s žebráckou mošnou putoval z kraje do kraje. Na kamení, měkkým mechem porostlém, sedělo několik, jeho krajanů v jasně barevných svých krojích a pestře vyšívaných čepicích a naslouchalo vypravování. Večer se skláněl nad krajem, slunce uléhalo v moři, takže jeho paprsky pozlacovaly bující podrost mezi balvany, vrhajíce jasné, chvějící se pasy na skaliny břečťanem obrostlé. Starými javory šuměl vítr, jako neviditelný, tajemný vodopád.

Ačkoliv starý žebrák vypravoval tichým, třesoucím se hlasem, spočíval přece jen v jeho vetché, vráskčité tváři výraz nejhlubšího klidu duševního; slova známého mu vypravování lynula se plynně z jeho rtu, takže v duši posluchačů vyvstával jasný obraz zašlých a lepších časů.

„A chán byl již starý a starý," vykládal žebrák, „leč vzdor tomu choval ve svém harému ještě mnoho žen. A všechny mu byly vřele nakloněny, a jich srdce hořelo touhou po něm, jenž dosud uměl tak něžně a vášnivě milovati.

Vždyť srdce žen náleží přece jen vždy mužům, jež dovedou ohnivě milovat, třeba že mají bílý vlas a vrásky na tváří. Krása záleží v síle a ne snad v hebkých a červených lících.

A tak, všech tři sta žen, jež chán z nejrůznějších končin ve svém harému nahromadil, milovalo svého pána; jeho srdce náleželo však jen jediné — jediné Kozačce od břehu dněperských. A život těchto žen — byl blažený, jako život květin; pojídaly nejchutnější mlsky a tančily, hrály a zpívaly jak jim bylo libo.

Pro svoji Kozačku dal však chán pořídíti útulek ve věži, skýtající rozhled na moře. Zde nahromadil vše, co žena štěstím zove; sladkosti, nádherné obleky, klenoty nejrůznější, hudbu a nejpestřejší ptactvo všech končin. A k tomu lásku horkokrevného chána.

V tomto věžním útulku prodlévaly oba po dlouhé dny; zde se chán zotavoval z námah svého dobrodružného života, vždyť věděl dobře, že jeho syn dovede hájiti jeho chanát, táhna jako divé zvíře ruskými stepmi vraceje se vždy slávou věnčen a s bohatou kořistí zlata a žen. Nářek a kouřící trosky, umrtví a krev byly stopami, jež za sebou zanechával.

A tak, když se jedenkráte Alhala opět vracel z loupežné výpravy z Ruska, byla na jeho počest pořádána nádherná slavnost, k níž byli sezváni nejvznešenější a nejstarší občané poloostrova. Hodovalo se a hrálo se a aby se vyzkoušela jistota a síla svalů a rámě, střílelo se otrokům do očí. A pak se hodovalo zase dále a Alhala byl oslavován — jeho činy opěvovány a jeho hrdinný odpor proti nepříteli veleben.

Nejšťastnějším byl však starý chán. Těšil se, že jeho panství připadne po jeho smrti v tak mocné ruce, jež nikdy nezmenší slávu chanátu.

Aby projevil svému synu svoji pochvalu a otcovskou láskou povstal, pozvedl pohár a pravil u přítomnosti veškerých hostí:

„Budiž Alah pochválen, a Mohamed veliký jeho prorok! Jsi znamenitým synem, Alhalo!"

A všichni ve sboru vzdávali úctu prorokovi.

A chán pak pokračoval,

„Budiž Alah pochválen, že mne obdařil tak hrdinným synem, v němž mladistvá moje síla znovu vykvetla, v němž budu i nadále žíti, i když moje tělo již dávno bude v hrobě trouchnivěti. Ano, veliký jest Alah a Mohamed, jeho prorok! Jak věru hrdinného syna mám! Jak mocné a silné jest jeho rámě, jak odvážné jeho srdce, jak bystrý jest jeho duch! Alhalo, řekni, čeho si dnes žádáš. Obdržíš vše — po čem toužíš."

Ještě dříve než starý chán ukončil, povstal Alhala. Jeho oči se leskly černě, jak moře temné noci a ohnivě jako zrak orlí ve vzdušných výšinách. Pravil spěšně:

„Pane můj, můj otče, žádám od tebe tvoji Kozačku!"

Z rozbouřené fronty sočské: Výbuch italských posic na planině Banšica, podrytých rakousko-uherským oddílem sappeurů.

Velkovévoda Arnošt Luvík Hessenský s důstojníky svého štábu v poli.

Velkovévoda Hessenský pozdravuje útočné své vojsko, připravené k akci.

Z Volyňska: Na první pohled by se zdálo, jakoby se tu jednalo o brod malé říčky — leč nelekejte se — tak vyhlíželi tamnější silnice, které ovšem válka úplně dorazila.

Jen jediný mžik oka zachvěl se přemocně srdce chanovo, přemohl se však a děl pevným hlasem:

„Obdržíš ji. Jakmile slavnost se ukončí můžeš si ji vzíti."

Růměnec radosti polil odvážné líce Alhalovo a prudký oheň vyšlehl z jeho očí, když hrdě vzpřímen odvětil svému otci:

„Pane můj, můj otče, vím dobře, kolik mi dáváš. Poznal jsem to, chci býti posledním tvojím otrokem, můj život náleží tobě, krev svoji chci za tě v kapkách proliti, dvacetinásobnou smrti za tebe zemříti!"

Bílovlasá, slávou věnčená hlava starého chána, sklonila se hluboko na prsa a pravil temně:

„Nechci ničeho od tebe."

A když slavnost skončila kráčeli syn a otec zvolna ze zámku k harému. Byla temná noc, měsíc byl skryt, ani hvězdička nezatřpytila; těžká hustá mračna je ukrývala.

Tak bloudili otec i syn v temnotě až náhle chán el Asvab pravl:

„Život můj se den ke dni sklání; tlukot srdce mi ustává a radosti ubývá. Jediným mým štěstím byla vřelá láska moji Kozačky. Ach, Alhalo, přeješ si ji skutečně tak snažně? Dám ti sto — ne — všechny mé ženy, ponecháš-li mi ji jedinou!"

Alhala mlčky povzdechl.

„Jak dlouho budu ještě žíti? Snad mi je souzeno pouze ještě několik dnů a štěstí těchto několika hodin jest ona ruská dívka. Rozumí mě a miluje mě. Nikdo již mě, starce nebude, nebude míti rád, vezmeš-li mi ji. Nikdo, Alhalo — nikdo!"

Alhala stále ještě mlčel.

„Nesnesu, aby si ji k sobě tiskl a líbal. V boji o ženu nerozeznává se otec od syna. Alhalo — v tom případě jsme si — muži — všichni rovni. Jak smutné bude moje stáří! Ó kéž bych byl mrtev, kéž by se otevřely všechny staré rány na mém těle, aby poslední kapka mé krve mohla vytéci, dříve než nadešla dnešní noc, můj synu!"

Tak stáli oba dlouho se skloněnými hlavami před vraty harému. Vůkol panovala černě temná noc; mraky se honily v divokých závodech po nebi a konečně zašeptal Alhala:

„Miluji ji dlouho již, můj otče...."

„Věděl jsem o tom, leč i to, že tě neměla ráda," odvětil otec.

„Srdce se mi chvěje, myslím-li na ni."

„A což radost dnů mého stáří?"

Zmlkli opět.

„Jakou pravdu dí věru mudrc," podotkl Alhala „praví-li, že žena je zkázou mužovou. Je-li dobrá a krásná? pohlížejí na ni ostatní žádostivým zrakem a muž žárlí. Je-li špatná, ohlíží se muž po jiné a muka závisti trýzní jeho srdce. Není-li

Z Macedonie: Malebné zátiší z macedonské vísky. V popředí vesničanky chovající maličké junáky.

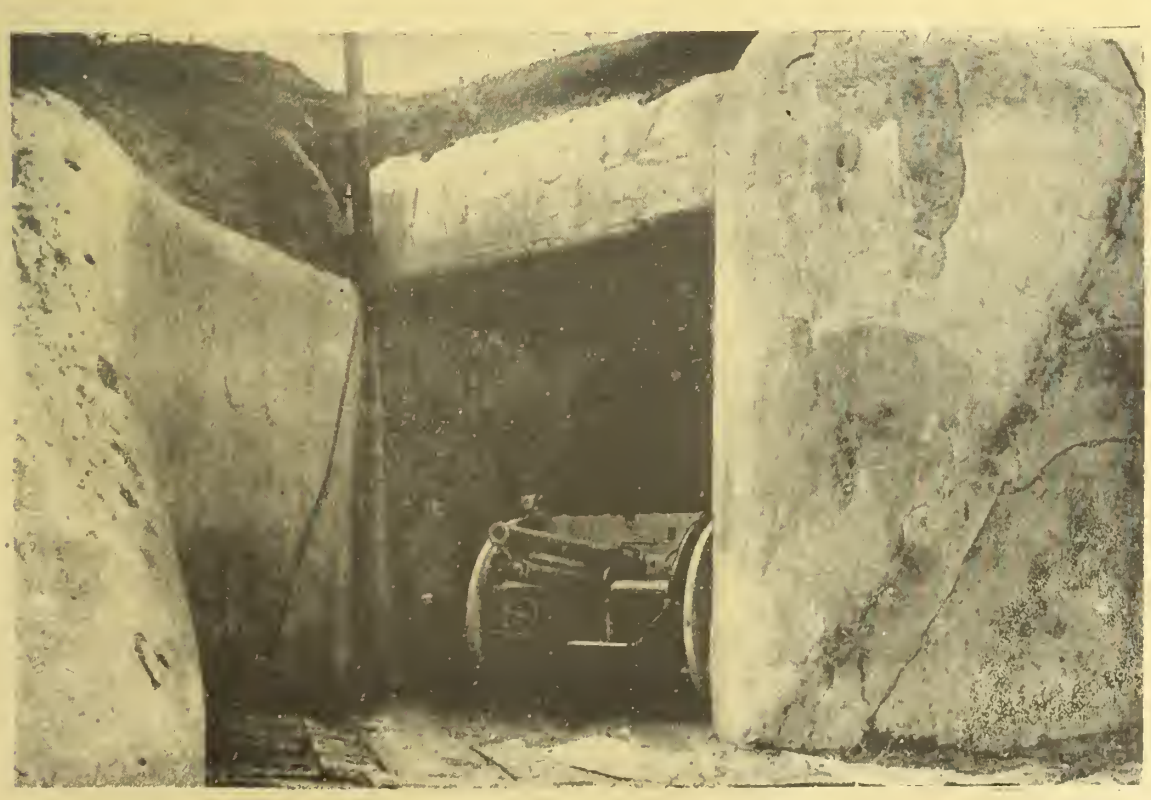

Denní útulek polního děla, které pracuje pouze za noci, kdy se staví do nejpřednějších řad rojových podporujíc tak útoky našich vojů.

však ani dobrá, ani zlá, pozná muž velmi záhy, že se klamal a toto poznání ho bude rovněž mučiti.

„Co jsou slova mudrcova, zmírajícímu srdci?" tázal se chán.

„Jeden musí míti soustrast s druhým, otče!"

Smutně pohleděl chán na svého syna.

„Usmrtíme ji!" řekl náhle Alhala.

„Tvoje samolibost je větší, než tvoje láska k ní a ke mně," pravil chán zamysliv se krátce.

„Nejsi rovněž takovým?"

Zase okamžik ticho.

„Ano jest tomu tak," šeptal chán bezmocně. Stal se v oné noci dětinským.

„Usmrtíme ji?"

„Nemohu ti ji dáti, nejde to," naříkal chán.

„A já ji musím dostati, dej mi ji, anebo mne zab!"

Chán neodpovídal.

„Mohli bychom ji svrhnouti ze skály do moře."

„Svrhnouti do moře", opakoval chán jako ozvěna slov synových. Konečně vstoupili do ložnice. Kozačka tam spala na nádherném koberci. Dlouho nad ni stáli v němém obdivu. Slza za slzou perlila se po vetchých lících chánových, zachycujíc se jako třpytná kapka rosy na bílém jeho vousu.

Ohnivým zrakem pohlcoval syn Kozačku; přemohl se tak mocně, že zuby zatínal a jimi

skřípal. Tím dívku probudil. Oči se ji široce rozevřely, oči temněmodrým květům podobné z rúměné tváře zářící. Nepozorovala Alhalu, nabízejíc starému chanovi, svěží červeň svých rtu.

„Líbej mne, můj orle!"

Leč sám zašeptal:

„Zvedni se, musíš jíti s námi."

A tu spatřila i Alhalu a slzy na staré, milované tváři. Bystrý její důvtip ji všechno prozradil.

„Půjdu," odvětila. „Rozhodli jste se, že žádný z vás nebude mým pánem! Tak jednají hrdinové; půjdu s vámi."

V hlubokém mlčení kráčeli všichni tři k moři. Pěšina byla úzká a kamenitá, a vítr jim hrál ponurou píseň.

Kozačka byla jemných svalu a znavila se brzy, ale její hrdá mysl nechtěla se k tomu přiznati; když Alhala to pozoroval, řekl:

„Jsi znavena?"

Pohlédla naň svým lesklým okem, ukázavši mu svoji nohu, krví zbrocenou.

„Dovol, abych tě nesl," prosil Alhala, chtěje ji obejmouti. Vstáhla páže po starém orlu, který ji pozvedl jako sněhovou vločku a nesl ji. Skryta v jeho náručí, rozvírala větvoví, aby mu tvář neranilo.

Tak kráčeli dále a octnuvše se na uzounké pěšince uslyšeli z dáli hukot moře. Tu pravil náhle Alhala:

„Otče, dovol mě jíti před tebou, neboť by se mne mohlo zmocniti pokušení, zabíti tě úkladně."

„Jdi tedy. Allah tě potrestá za tuto zbujnou myšlenku, aneb ti odpustí. Jak se mu zlíbí: Já, tvůj otec, který zná dobře žár lásky, ti odpouštím."

Konečně byli na místě. Černé a nekonečné burácelo pod nimi moře, hluboce pod strmou skalinou. Vzpínalo se zuřivě a divě. Jak hrůzně chladná, musila býti samota — tam — dole.

Tu políbil stařec Kozačku a pravil šeptem:

„Žij blaze."

„Žij blaze!" řekl rovněž Alhala, hluboce se pokloniv,

Mlčky skřížila ruce na ňadrech a přistoupila na pokraj strže. Zděšeně se však ihned odvrátila.

„Vrhněte mne dolů," prosila.

Sténajíc vztáhl po ni Alhala ruce, leč v tom již ji chopil chán, líbaje ji naposled. Pak ji pozvedl vysoko nad hlavu a jediným mocným vzmachem ji vrhl do hlubin moře.

Dole burácely a řvaly vlny, přehlušujíce každý jiný zvuk. Žádný výkřik, ani stesk, ani pád nebyl slyšitelný. Těžce klesl starý chán na kolena, hledě kalným zrakem k obzoru, kde se moře snoubilo s oblohou, hleděl vstříc divým vlnám a burácejícímu vichru, který mu rval dlouhý, bílý vous.

A Alhala — tvář ve dlaních skrytu, stál vedle něho. Tak plynula minuta za minutou a černé mraky honily se divoce po obloze. Byly tak těžké a temné, jako srdce chánovo, jenž tu klečel na studeném kamení.

„Pojď — otče," promluvil konečně Alhala.

„Ještě ne," odvětil chán a zdálo se jakoby naslouchal.

A zase stáli oba mlčky na svých místech. Pod nimi hučely vlny a nad nimi skučel vítr.

„Pojď — otče!."

„Ještě ne."

Kolikráte věru řekl oné noci Alhala ku svému otci: „Pojď otče!"

Stařec se však nehýbal z místa z místa kde ztratil štěstí svého stáří. Konečně se však vzmužil a povstal. Zamračen hluboce, ale vzpřímen řekl temně:

„Pojďme."

Po krátké cestě se však znovu zastavil.

„A proč mám vlastně odsud odejíti, můj synu?" pravil. Celé moje bytí v ní spočívalo, nač bych měl ještě žíti dále? Kdo mě — starce — bude míti ještě rád? A bez lásky nestojí život za to — aby ho člověk žil."

„Což nemáš poklady, slávu, čest, můj otče?"

Za jediný její polibek dal bych všechny své poklady. Ty jsou mrtvé, jen láska ženy jest živá. kdo není milován — jest chudší než nejchudší žebrák, a dny jeho života zmirají bez štěstí. Žij blaze, synu můj — můj Alhalo! Allah tě provázej a žehnej!"

Po těchto slovech vrátil se chán zase k moři.

„Otče můj!" volal Alhala „můj otče!"

Pohled na italskou pevnost Vidim (Udine), bývalé sídlo Cadornovo, s aeroplánu. Vidim je už přes týden v našich rukou a vítězové na postupu z tohoto města k Tagliamentu zajali 60.000 Italů.

Italové na útěku spálili a zbořili nejen četné obce v Přímoří, ale ničí i svá města na benátské půdě. Náš obrázek zachycuje zbořeniště v Palmové.

Zbořená a spustošená města a obce na Soči.

Ohromné úspěchy dvanácté bitvy na Soči, která skončila útěkem Italů za Tagliamento a zajetím skoro 200.000 nepřátel a ukořistěním 1.500 děl. Náš obrázek zachycuje zajaté Vlachy z Vidimu.

Jak vypadají osady a města na Soči po odchodu italského vojska.

Účinky bubnové palby v bojích na Soči.

Co jiného měl i říci člověku, který hleděl smrti vstříc? Nic nemohlo více vrátiti život srdci otcovu.

„Neruš mě."

„Ó, Allah!"

„Nech mne!"

A dříve ještě nežli mohl syn otce zadržeti, přiskočil stařec k okraji propasti a vrhl se dolů.

Jako před tím, utlumily i nyní vlny každičký zvuk; nebylo slyšeti ani výkřiku, ani steny, ani pádu. Vlny hučely bez ustání, a vichr ječel dále svoji šílenou píseň.

A Alhala nad strží se nahýbaje, dlouho a dlouho pohlížel dolů:

Ó, Allahu, dopřej i mě podobné odvahy a srdce tak hrdinného!

A po těch slovech se obrátil a odcházel temnou nocí.

To byl konec chána Misolajni el Asvaba, po němž vládl na Krimu jeho syn, chán Tolajk Alhala.

□ □ □

POSLANÍ VÍDEŇSKÝCH ILLUSTROVANÝCH NOVIN V DOBĚ POVÁLEČNÉ.

Počínaje příštím číslem zavedeme národohospodářskou rubriku k poučení svého čtenářstva o hospodářských poměrech výrobních, obchodních, průmyslových, peněžních jak u nás tak i v cizině, aby čtenářstvo našeho listu mohlo srovnávati životní své podmínky u nás s poměry u našich sousedů a u jiných národů. Světová válka přivedla národy blíže k sobě tak, že příslušníci různých národů se seznali a stali se sobě bližšími. Kus světovosti vniká do našich vojáků, kterým dříve cesty ve vlastní zemi většinou bývali obtížnými, ale ve válce přes všecky vzdálenosti a obtíže staly se samozřejmými. Naši lidé naučili se pozorovati život jiných národů, jejich životní podmínky a způsoby. Chceme v národohospodářské rubrice doplňovati poznatky ve válce nabyté našimi lidmi a upírati pozornost našeho dělnictva i obchodnictva a živnostnictva na vzory jiných národů a přispívati k jejich poznatkům světové soutěže mezi národy. Budeme v národohospodářské rubrice podávati svému čtenářstvu stručné zprávy o národohospodářských zřízeních výrobních obchodních i peněžních, aby čtenářstvo bylo nabádáno k následování toho, co nejlepšího mezi národy vidí, a samo přicházelo k vlastním opravným podnětům ve svém životě. Při tom v národohospodářské rubrice obrázková část naše rovněž účelně bude vedena podrobnými články blíže čtenářstvu vysvětlována. Názorné vyučování tímto způsobem zajisté přispěje částečně k národohospodářské výchově našeho čtenářstva a urychlí ji, pokud se jeví zaostalou. Potřeba kroku rychlého ne pouze stejného, nýbrž předstižného s jinými národy v době poválečné zejména u nás bude velmi palčivou. Značný podíl, který tu českým ženám přísluší, jest nám zároveň pobídkou, abychom přinášeli také příspěvky o ženské otázce na tomto poli do praxe. České ženy v době válečné osvědčily značnou výkonnost a samozřejmě v době poválečné neustoupí s národohospodářského kolbiště, nýbrž budou se stejným úsilím na něm zapolití s mužským světem dále.

V těžkém životním boji náš lid potřebuje v prvé řadě vyšší národohospodářské způsobilosti. Lid při své ruční práci vidí, jak jiní vyškolení národové ovládají v praxi vědy právní, státní, národohospodářské, pomocí jichž při svých ostatních národohospodářských vlastnostech a ctnostech ve styku s konkurenty pak mohou své zájmy lépe a snadněji s lepším výsledkem uplaňovati. Učiniti poznatky vědy právní, státní a národohospodářské přístupnými lidu v širších vrstvách jest povinností naší inteligence. Proto také z tohoto hlediska ve své národohospodářské rubrice budeme přinášeti stručné články z oboru práva soukromého i veřejného, jakož i ze státních věd a to zejména z národního hospodářství, finanční vědy, jakož i z národohospodářské politiky a jiných věd sociálních. Popularisace věd právních a státních a jejich praxe jest tudíž úkolem naší národohospodářské rubriky.

Redakce.

□ □ □

DĚLNICKÉ HNUTÍ V ANGLII.

Moc anglického dělnictva vzrostla za války do té míry, že jak se „Times" obává hrozí tím nebezpečí pro občanské obyvatelstvo a stát. Zatím, co dříve existovala jakási protiva mezi kapitálem a prací, není tomu tak více za našich dnů. Na základě rychlého, válkou způsobeného vývinu, dělí se anglické občanstvo na dvě skupiny. První obsahuje organisované dělnictvo, jehož příjmy se během války asi o dvě třetiny zvýšily a obnášejí nyní dohromady asi jednu miliardu liber šterlinků (1 libra = 24 K). Je sice pravda, že i tato třída občanstva přinesla válce mnohé oběti, obětujíc nejen krev, nýbrž i jmění, ale v porovnání s ostatními, byla zatížena a postižena jen lehce, zatím co její spotřeba jakéhokoli druhu se zvýšila. Členům této části obyvatelstva, bylo umožněno rozšířiti svoje sociální práva a podařilo se jim, lhostejno, af pracovali v dolech neb loděnicích, na drahách neb jiných závodech průmyslu zbrojního, úplně se vymaniti a emancipovati z područí svých chlebodárců. Stali se jakýmisi zaměstnanci státu, zatím co dřívějším jejich pánům bylo vzdor jejich nechuti přidělena úloha státních funkcionářů.

V druhé skupině jsou všechny ostatní stavy a zaměstnání aneb, jak „Times" praví, dřívější „Old England". Celkový příjem této kasty je sice větší než organisovaného dělnictva ale chudší třídy — a k těm nutno počítati i ony dělníky, jež nepracují v muničních závodech, jako na př. dělníci textilní v Lancashiru, hrnčíři v Staffordshiru a j. — trpí mnohem hůře. Orgnisovaným dělníkům se podařilo upevniti své sociálně politické postavení. Pak docílili na př. důlní dělníci několikráte zvýšení svých mezd. Na jejich přání byla cena uhlí úředně stabilisována a nyní požaduji znovu značné zvýšení svých platů, který byl působil na 35 milionů liber větší vydání. Vláda musí povolovati krok za krokem. A věc se nalézá v nynější době v takovém stadiu, že dle náhledu Roberta Smilliese, předsedy sdružení důlního dělnictva, tyto požadavky budou v brzku uskutečněny. Leč s ohledem na patriotismus a s ohledem na chudší vrstvy lidu, nebude organisace, jak pan Smillies míní, svoji moci zneužívati. Ve skutečnosti není však nálada veskrze spokojená. Objevují se spodní proudy, cílící k tomu, využíti každé příležitosti a zasaditi kapitalistickému státu rozhodující ránu. Ne násilím nýbrž častými výhrůžkami stávkou a zastavením práce. Tyto snahy jsou podporovány psychickým složením anglického dělníka a celým jeho smýšlením. Zcela rozumně, jak se zdá, nechápe proč by neměl těžiti z války, právě tak jako průmyslníci, kupci a jiní živnostníci. Mimo to denně více chápe, že se mu nyní může klásti malý odpor, bude-li požadovati větší mzdu. Ve většině případu stačí pouhá vyhrůžka zastavení práce, aby se zvýšení docílilo. A jedna organisace, opičí se ovšem po druhé. Tímto způsobem stoupají mzdy den ode dne a hnutí se šíří stále ve větších rozměrech, jako sněhová koule. Uhražení, jež tato zvýšení způsobují musí ovšem zaplatiti druhá kasta obyvatelstva, stát representující. Zvýšení mezd znamená však v souvislosti se zvětšenou spotřebou i stoupaní všech cen, čímž se zvětšuje oběh bankovek, vyvolávající opětné stoupání platů. Tak se pohybuje celý hospodářský život Anglie v jakémsi pochybeném kruhu, a nezastavili-li se brzy tento koloběh, hledí stát vstříc určité katastrofě.

Z radhošťských zákoutí: Sirotčí spolek v Rožnově p. R. zakoupil polnosti s lesem a vilou na jižním vrchu Kozince ležící a zřídil z nich ozdravovnu moravských dětí, podav tím nový důkaz svoji zásluhyplné a nežistné práce.

Z radhošťských zákoutí: Pohled na Rožnov p. R., v jehož pěkném romantickém okolí v klínu tichých, valašských lesů zřídil místní, sirotčí spolek, útulný domov chorobným a nedužívým českým dětem.

LETOHRÁDEK ANGLICKÉHO PREMIERA.

Anglická veřejnost byla nedávno uvedena v podiv nad zajímavým darem. Jak „Times" sděluje, odkázal sir Arthur Lee, nádherný svůj letohrádek Chequeurs v hrabství Buckinghamshire, ležící a mnohé umělecké poklady a jiné cenné věci obsahující, anglickému národu, s vymíněním, že tento statek po vymření nynějšího majitele, připadne co oficielní majetek současnému, anglickému ministrpresidentovi. Tento velkolepý dar, není prý snad následek okamžité nálady sir Arthura Lee-a, nýbrž dobře promýšleným plánem, navrženým na radu jistého znamenitého politika, který si prý mnoho slibu-

Z bojů ve Flandrech: Rozbořený a rozstřílený chrám v Poelkapelle, na jehož bývalou existenci upomínají jen smutné zbytky románských oken.

Z bojů ve Flandrech: V zuřivých a krutých bojích o Bixchoete byl nepřátelskou kanonádou obrácen v hromadu kamení i městský chrám.

je od klimatických poměru a zdravého vzduchu a jich vlivu na přepracované nervy státníkovy.

Statek Chequers (jméno se odvozuje od titulu královského kancléře pokladu za Jindřicha II.) lze dosahnouti z hlavního města za 1 a ½ hodiny železnicí. Bohaté historické a politické vzpomínky druží se k tomuto, více než 7 století starému sídlu. Darovací plán jest tak navržen, že Chequers bude nejen oficielním majetkem současnému premieru, nýbrž že mu bude sloužiti i za letní pobyt. Poněvadž ministerský předseda nemůže ze svých příjmů státních kryti i mimořádná svoje vydání, bylo pamatováno i na větší důchod, jimž by se platilo služebnictvo a udržovaly zahrady a pole. Aby mimo to byla premierovi dána možnost pořádati hostiny a přijímati hosty, byl mu štědrým dárcem vykázan značný obnos. Letohrádek, vybudovaný z části ve slohu tudorovském, částečně alžbětinském, byl teprve před krátkým časem předními umělci zrestaurován. Dárce si vymínil, že stávající sloh musí býti i nadále zachován. Veliké sady, rozsáhlé polnosti, lesy a četná hospodářská stavení náleží k letohrádku a dle odkazu mu přísluší. Sady a pole mají podléhati dohledu ministerstva orby. Zámku podobný letohrádek byl po dlouhá léta sídlem potomků Oliviera Cromwella, tohoto nešťastného muže, který na sklonku svého dobrodružstvími bohatého života, ze strachu před smrtí nosil ve dne v noci drátěnou košili. Nyní připadne tento historický zámeček s celým vnitřním zařízením anglickému národu.

K daru náleží i velmi cenná sbírka obrazů, obsahující věhlasné podobizny Cromwella znázorňující a mimo to i bibliotéka sestávající z 5000 svazků, značné ceny. Jsou to jmenovitě díla 16., 17. a 18. století; i mnoho řídkých exemplářů francouzské literatury je tu nahromaděno. Většina knih je vázana v originální vazbě a i autogramy dotyčných autorů opatřena. Pozoruhodné je i množství vlastnoručně psaných dopisů Napoleona I. Nalézáme mezi nimi jeho korespondenci s Barras-em za doby jeho velení nad italským vojskem, dopisy Josefiny na Barras-e, v době kdy dlel Napoleon v Italii a kresby Napoleona ze Sv. Heleny, týkající se jeho polních tažení a bitev, mnohé dopisy odporučující ku vstupu do čestné legie s vlastnoručními rozhodnutími Napoleona a pak i psaní a listy všech členů rodiny Bonapartovi a jeho maršálků, ministru a p. Rovněž i první anglicky psaný dopis paní de Stačls tu nalézáme. Krom toho dvě pistole Napoleonovy, klíč k pokoji, v němž se narodil, kadeř jeho vlasů a jeho prsten s miniaturním obrázkem. Mezi četnými manuskripty a listy nalézá se i sbírka dopisů věhlasného Tennysona (mnohé z nich nebyly dosud vůbec vytištěny) i s korespondenci, kterou vedl s Walt Whitmanem, mimo to listy Nelsonovy, Wellingtonovy, Pillovy, Washinghtonovy, Franklina, královny Viktorie, Jindřicha Navarského, Karla I. a j.

Z bojů ve Flandrech: Vandalismus světové války vyžádal si za obět i kostelík v Langemarku, spustošiv v nemilosrdné palbě i přilehlý hřbitov.

Z bojů ve Flandrech: Partie trosek v Paschendaele, které bylo téměř se zemí srovnáno a o jehož obsazení se dosud zuřivě zápasí.

Nynější ministrpresident Lloyd George vzdal jménem všech svých nástupců, štědrému dárci siru Arthuru Lee-ovi ze velkolepý jeho dar nejvřelejší dík.

□ □ □

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Nejvíce kávy vypijí Němci, po nich Švýcaři, pak Belgičani, Norvežani, Dánové, Švédi a Holanďané. U všech těchto národů připadá na osobu 3 kg ročně. V Rakousku-Uhersku a Francii je spotřeba menší a v Anglii, Italii, Španělsku, Rusku a Australii připadá na osobu necelý kilogram ročně.

2500 milionů lidí vykonalo by práci, všech na světě stávajících parních strojů.

Ve Švédsku byly zavedeny železnice ze všech zemí nejpozději a to r. 1865.

Největší herbář na světě měl před několika lety zesnulý ředitel botanické zahrady v Antverpech van Henrick; měl 70.000 různých druhů phanerogamů a celkem všech rostlin na 300.000 druhů.

V Berlíně se spotřebovalo v míru denně na 500.000 škatulek sirek.

□ □ □

TADEÁŠ KOSCIUSZKO.

Dne 15. října bylo tomu právě 100 let co zemřel, slavný polský hrdina Tadeáš Kosciuszko. Narodil se r. 1746 z malé, bohaté, šlechtické rodiny litevské a byl vychován ve Varšavě pro stav vojenský. Co inženýr, v hodnosti plukovníka bojoval za Washingtona po dobu 9ti let za svobodu Spojených Států a sice nejprve v armádě generála Gata, posléze generála Griena a vyznamenal se tak znamenitě, že byl konečně povýšen na brigádního generála. R. 1786 vrátil se do Polska bohat a slávou ověnčen. Když pak se Rusko, Rakousko a Prusko chystalo k novému dělení Polska, uprchl Kosciuszko do Lipska, a organisoval odboj Poláků a sám se mu v čele postavil. Na krakovském náměstí přísahal, že dříve nesklonísvého meče do pochvy, dokud Polsko nebude opět jednotné a svobodné. Po té r. 1794 začala krvavá vojna proti Rusům, kteří byli polskými vzbouřenci u Raclavic na hlavu poraženi. Den 4. dubna 1794 byl triumfem Kosciuszkovým a celé Polsky. Varšava byla osvobozena a vítěz se stal diktatorem; leč bohužel 6. června musil u Szkoczyna ustoupiti sdruženým vojskům rusko-pruským. Kosciuszko sebral, uchýlív se do Varšavy, nové vojsko a postaviv armádu 10.000 mužů hleděl čeliti Rusům ale štěstí válečné ho opustilo a on 10. října 1794 znovu u Maciejovic poražen a mimo to i těžce zraněn a zajat. Na to dopraven Rusy do Kijeva a tam držán plná dvě léta v zajetí. Po smrti carevny Kateřiny II. udělil mu car Pavel r. 1796 milost. Kosciuszko žil na to do r. 1814 v úplném ústraní ve Francii, přesídliv na to do Solothurnu ve Švýcarsku, kde se dne 15 října r. 1817 pádem s koně zabil. —

V Lublínu pořádala se 15. října veliká oslava staleté památky Kosciuszkovy. Všechny domy okrášleny prapory, v kathedrále slouženy slavnostní bohoslužby a po městě konal se imposantní průvod. Generální guverner proslovil delší řeč, v níž předčítal vlastnoruční list císařův, vzpomínaje zároveň vřelými slovy památky velikého Kosciuszka.

□ □ □

Z bojů ve Flandrech: Centrem zuřivé nepřátelské palby bylo za posledních dnů městečko Zonnebeke, jehož veškeré budovy značně utrpěly. Mocná dělostřelba nenašetřila ani pěkný, místní chrám.

KALAMITA S PAPÍREM

dosahuje svého vrchole. Celá řada listů byla zastavena, ostatní omezily svůj rozsah, anebo zachránily se nákupem strašně drahého papíru a dle toho také zvýšily předplatné. V Uhrách bude vůbec vydávání listů na čas zastaveno. Věci spějí k těžké krisi!

Také „Vídeňské Illustrované Noviny" strašně trpí, nicméně však nebude rozsah jejich omezen, jenom cena jejich stoupne od 15. listopadu o 6 hal. Vydavatelstvo nerado přikročilo k tomu opatření, leč není žádné jiné pomoci.

Předplatné bude obnášeti, měsíčně 1.56 K, čtvrtletně 4.68 K, půlletně 9.36 K, celoročně 18.72 K, jednotlivá čísla po 36 hal.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 24. října. Na celé italské frontě stupňuje se bitevní činost. U Fliče, Tolmína a na planině Banšica-Sv. Ducha zahájila rakousko-uherská a německá pěchota po mocné dělostřelecké přípravě útok. Boje trvají na frontě 30 km dlouhé. Na ostatních našich frontách nic nového. — Ve Francii zuří velká bitva na Chemin-des-Dames. Francouzi po strašných bojích vrazili do německých posic mezi Allemantem a Chagnonem. Následkem toho vzali Němci svou frontu z těchto místech zpět, další postup Francouzů byl ale zastaven jižně Pinonu, a Vandissonu a Chavignonu. Také jižně Filainu podnikli Francouzi mocné útoky, které neskončily žádným úspěchem.

Při ztroskotání balonů, používají naši i nepřátelští letci účelných padáků formy deštníkové, jenž jim umožňuje seskok ze vzdušných výšin mnohdy několika set metrů. — Padák nepřátelského letce, který byl použit pro seskok ze zničeného pozorovacího balonu.

Dne 25. října. Italské bojiště: Dvanáctá bitva, vyvolaná iniciativou centrálních mocností, byla úspěšně zahájena. V 7 hodin ráno zahájily dělostřelecké massy své ničivé dílo. O hodinu později přešla pěchota v bouři, dešti a sněhové vánici k útoku. Počasí kladlo vojsku neobyčejně těžké překážky. Nepřítel se bránil nejtvrdošíjněji. Přes to však již v poledne byla italská fronta bitevní mezi Rombonem a Auzzou na četných místech prolomena. Alpské pluky dobyly Flič mecké vojsko jižněji odrazilo nepřítele již v prvním náporu. Výšinu Volčachu a severovýchodně Auzzy byly večer úplně v rukou spojenců. Na severní části planiny Banšice-Sv. Duch kladli Italové našim útokům nejživější odpor. Na hoře Sv. Gabriela, u Gorice a na planině Krasu vyvolaly místní podniky podmínky pro další boje; dělostřelecká palba v těchto místech oživla k velké síle. Až do večera bylo hlášeno přes 10.000 zajatců, mezi nimi divisní a brigádní štáby. Kořist se ani z daleka nedá přehlédnouti. U vojenské skupiny polního maršálka bar. šl. Conrada dělostřelecké boje. — Na ostatních frontách nezměněná situace. — Ve Flandrech dělostřelecká bitva. U Soissonsu zahájili Francouzi po několikadenní bubnové palbě útok pěchoty. U Pinonu a Chavignonu vzali Němci přední vojsko své zpět za kanál Oisy-Aisny.

Dne 26. října. Italské bojiště: Rakousko-uherské a německé síly postupují. Také na planině Banšice-Sv Duch až do okolí hory Sv. Gabriela byl odpor Italů zlomen. Nepřítel začíná vyklizovat všecko území, které v jedenácté bitvě na Soči vykoupil životy četných tisíců. Nápor spojenců otřásl ve dvou bitevních dnech nepřátelskou frontou v šířce 50 kilometrů. Mezi ustupujícími Italy panuje namnoze největší zmatek. Dosud prošlo shromaždištěm zajatců přes 40.000 Italů a napočteno asi 300 ukořistěných děl. Východní bojiště a Albánie: Nic nového. — Dnešní boje ve Flandrech vyvinuly se ve velkou bitvu. Silné útoky Francouzů a Angličanů od Bixschoete až ke dráze Roulers-Ypry a na obou stranách silnice Menin-Ypry se v našem obranném pásmu krvavě shroutily. Po silné dělostřelecké přípravě vyrazili Francouzi také na severních výběžcích Chemin-des-Dames k útoku směrem k Ailete. Jejich útok se srazil s předními voji, stažnými uplynulé noci na jižní kraj lesa Pinonu, které po krátkém boji byly vzaty zpět na severní břeh kanálu Oisa-Aisna. Při tom se nepodařilo úplně zachrániti dělostřelecký materiál, zakopaný před posledními bitevními dny v rozstříleném lese Pinonu. Na ostatních místech bitevního pole byly po úspěšném odražení nepřátelského útoku naše čáry přeloženy podle plánu za kanál u Chavignonu a dál na jihovýchod. Opětovně pokoušel se nepřítel překročiti nížinu pruplavu. Byl našim bitevním vojskem všude odražen. Francouzi ohlašují kořist 11.000 zajatců a 126 děl.

Dne 27. října. Ofensiva proti Italii, vedená císařem Karlem činí velké pokroky. Na horní Soči poražen nepřítel v okolí Rombonu, Caninu, na Monte Stolu. Monte Matajna dobyt, naše a německé vojsko vkročilo na italskou půdu. Na planině Banšice ustupují Italové, Monte Santo je v našich rukou. Též Faiti Hrib dobyt. Počet zajatců 60.000, ukořistěných děl 500. — Na západě nasadili Angličané ve Flandrech velké síly k toku, který byl opět marný. Tuhé boje sváděny v okolí Paschendaele. Francouzi pronikli v útoku až k Bultehoeku, protiútok zastavil jejich postup. — Německý říšský kancléř dr. Michaellis odstoupil. Jeho nástupcem stane se dle všeho bavorský ministerský předseda hrabě Hertling.

Dne 28. října. Celá italská fronta na Soči padla. Italové jsou na celé čáře na ústupu. Gorice opět v našich rukou, též Podgora, Tržič, Gradiska, Plava. Německé vojsko obsadilo Cividale. Počet zajatců dosáhl číslice 100.000 ukořistěných děl 700.

Dne 29. října. V pátý den bitvy, bylo dobyto všecko území, které nepřítel s námahou dobyl v 11 krvavých bitvách, vykupuje každý čtvereční kilometr ztrátou asi 5400 mužů. Na planině Krasu vyrazilo naše vojsko, dobyvši horu Sv. Gabriela, k Soči. Naše oddíly překročily rozvodněnou řeku. Gorice byla v pouličním boji vyčištěna. Podgora pozdě v noci dobyta. Prostora Oslavije, Monte Sabotina a výšina Korada byly dějištěm velice tuhého zápasu. Každý odpor Italů byl marný. Pronásledování nepřítele, ustupujícího v největším zmatku, vedlo nás přes Cormons a Monte Quarin. Německé a rokousko-uherské vojsko stojí před Vidimem. Také v horském pásmu severozápadně Cividale jsme na rychlém postupu. Italská fronta korutanská je v nejdůležitějších úsecích otřesena. V dešti a sněhové vánici vyrvali jsme nepříteli zahraniční posice 2½ roku opevňované jihozápadně Tarvisu, u Pontaflu a na Velkém Palu. Rychlý, všecky překážky lámající postup spojenců znemožňuje přesnější sdělení o počtu zajatců a ustavičně rostoucí kořisti. Pokud se válečného nářadí, ukořistěného ve 12. sočské bitvě týče, přesahuje tato kořist haličsko-polské ofensivy v roce 1915. — Ve Flandrech dělostřelecké boje. Na Chemin-des-Dames útočily velké francouzské síly po živé dělostřelecké přípravě dvakráte u Braye. Zachvácen naší palbou, na některých místech protiútokem, musel nepřítel ustoupiti.

Dne 30. října. Také italská fronta korutanská je prolomena, Italové na útěku. Naše vojsko stojí u Gemony a dobylo panceřovou tvrz Monte Lauze. První italská pevnost Vidim, sídlo Cadorny dobyto. Naše a německé vojsko blíží se k řece Tagliamentu. — Ve Flandrech dělostřelecké boje. Na Chemin-des-Dames

Z bojů ve Flandrech: Rovněž městečko Bixchoete bylo nemilosrdně bombardováno a mnohé tamnější stavení se zemí srovnáno. Na místě bývalého chrámu, čni dnes jen konřící, opuštěné trosky holých zdí.

Paschendaele a Gheluvelu. Na ostatních frontách nic nového. — Boseli definitivně odstoupil.

Dne 31. října. Ofensiva v Italii činí další pokroky. Spojenci zatlačují Italy na Tagliamento. Palmanova obsazena. Počet zajatců stoupl na 120.000 ukořistěných děl 1.000. Orlando utvořil nový kabinet. Sonino ponechal si křeslo zahraničních záležitostí. Španělský kabinet odstoupil. Bolševici připravují novou protirevoluci v Petrohradě.

Dne 1. listopadu. Rakouská a německá vojska dospěla na Tagliamento. U Latisany odříznuta byla ústupní cesta 2—3 italským armádním sborům. Nových 60.000 Italu muselo složiti zbraně. Celkový počet zajatců v prvním týdnu ofensivy činí 180.000, po u Braye bubnová palba francouzská Krvavé boje u

čet ukořistěných děl 1500. — Z ostatních front žádné důležitější zprávy. Jen z Petrohradu se sděluje, že Němci opustili poloostrov Verderský.

o o o

SMES.

Sněmovna panská vyřídila minulý týden zatímní rozpočet a provedla u té příležitosti zajímavou politickou debatu, ve které přišly i na přetřes české a jihoslovanské státoprávní požadavky. Panská sněmovna vyřídila tak několik předloh sněmovny lidové, na příklad předlohu zákona o válečném zákonu o ochraně válečných uprchlíků, novelu nemocenského pojišťovacího zákona, ale provedla na osnovách různé změny, takže byly vráceny sněmovně poslanecké k novému projednání. Nebude-li konflikt po druhém hlasování v obou sněmovnách urovnán, pak jednotlivé sporné předlohy budou projednány ve zvláštní společné komisi sněmovny lidové a sněmovny pairů. V poslanecké sněmovně dojde tento týden jistě k ostré kritice politiky, kterou provozuje panská sněmovna.

Říšské doplňovací volby v Čechách. Otázka mandátů amnestovaných poslanců a vypsání doplňovacích voleb do říšské rady není ještě rozřešena přes to ale český tisk sděluje již některé kandidáty na uprázdněné mandáty. Tak ohlašuje se na mandát po Dürichovi prof. české university Josef Pekař, kdežto mandát po prof. Masarykovi bude nabídnut Macharovi.

Vladařská rada v Polsku byla slavnostně dosazena dne 17. října. V sále královského zámku varšavského přečetli oba generální guvernéři poselství obou císařů a rakouského německého, kterým se dosazuje vladařská rada: arcibiskup Kakovski, kníže Lubomirski a Ostrovski (viz obr. v čís. 41). Vladařská rada vydala pak příslušnou proklamaci k polskému národu.

Ruská vláda zůstane v Petrohradě. Každou hodinu mění se situace v Rusku a vláda nsnáší se na něčem, co včera zamítla, anebo naopak. Před 10—14 dny hlásily petrohradské depeše, že zatímní vláda se usnesla vykliditi Petrohrad a že vyklizování hlavního města ruské veleříše jest už v plném proudu. A nyní sdělují nové zprávy petrohradské, že vláda a zatímní parlament se rozhodly zůstati v Petrohradě a brániti město do poslední chvíle, za kterým účelem byl také dosazen zvláštní výbor na obranu města.

Jak se mluví v uherském parlamentě. Hrabě Michael Karolyi polemisoval v uherském sněmu proti řeči hraběte Tiszy. Řekl, že to není docela žádná chyba, mluví-li se o ochotě k míru. On tak činil v době, kdy hrabě Tisza slovo to ani do úst nevzal a za trestuhodné pokládal. Nyní mluví již mnozí jiní státníci, mimo jiné státní sekretář šl. Kühlmann o nutném vyžadování míru. Není žádným zločinem, doporučuje-li se Němcům, aby se v zájmu míru vzdali Elsas a Lotrinska. To může Německo tím snadněji splniti, jelikož nám Německo doporučilo rovněž odstoupiti území naší monarchie Italii. (Sohlas ve sněmovně.)

Obtíže s papírem. Spotřeba papíru novinářského obmezena byla již v listopadu 1917. Vzhledem k rostoucím obtížím při výrobě a zasílání rotačního papíru novinového, je nutno obmeziti ještě více spotřebu. Vídeňský úřední list uveřejnil dne 31. října vyhlášku na základě ministerského nařízení ze dne 12. března 1917, dle kteréž dodávané množství papírů do 10 vagonů měsíčně o 32 procent musí býti zmenšeno, měsíční množství do 20 vagonů zmenší se o 37 procent a měsíční množství přes 20 vagonů zmenší se o 42 procent. Ostatní ustanovení zůstanou beze změny v platnoti.

Z rozbouřené italské fronty: Důležitým činitelem pro výzvědnou službu tvoří i nepřátelští zajatci, jež se v důležitých případech vyslýchají a jejichž výpovědi mají mnohdy velikou důležitost ačkoliv nelze popříti, že jsou častokráte vylhané, aneb fantasií zbarvené. — Výslech italských zajatců.

Kloťáč nebyl odveden. Jak se z Prahy oznamuje, byl posl. Kloťáč při prohlídce v pražské garnisonní nemocnici uznán za neschopna k vojenské službě.

Ministerský předseda divadelním spisovatelem. Ministerský předseda dr. Seidler napsal divadelní kus „Engelhart". Bude hrán tento týden v Lidovém divadle ve Vídni. Dr. Seidler pokonší se tedy hledat štěstí na divadelních prknech, když se mu to nedaří v parlamentě.

Pomsta Venizelova. Řecké sněmovně předložena byla zpráva vyšetřující komise, která obsahuje důkazy o vině kabinetu Skuludisova, že jeho členové vlády porušovali ústavu. Jediný admirál Kunduriotis je bez viny. Zpráva sněmovně předložená končí návrhem, aby všichni ministři pohnáni byli před nejvyšší soud. Vládě Skuludisově se vytýká, že rozpustila sněmovnu, aby mohla odstranit ústavu, aby mohla provozovat osobní politiku krále. Vláda zavinila ztrátu milionů na nezákonitých daních a uzavřela dvě tajné půjčky v Německu, aniž by se otázala sněmovny. Vláda prodloužila národní bance koncesi o 25 let a vrátila mohamedánům majetek v Macedonii při čemž nedbala zákona. Porušila smlouvu se Srbskem a veřejné mínění v Řecku spoutala, k čemuž použila i vojska. Německou propagandu v Řecku chránila a protežovala a Bulharům vydala pevnosti a města v Macedonii, jakož i armádní sbor s celým materiálem.

Bolševici proti Němcům? Jak oznamuje „Ruskaja Volja" bylo v Petrohradě rozdáváno ve velkém množství toto provolání bolševiků: „Bolševici! Spoluobčané! Ministři zradili ruský národ, zničili armádu, naplnili armádu a loďstvo německými agenty a nyní chtějí jako první opustti Petrohrad a přenechati nás osudu. S nimi prchá také přípravný parlament, tato rota uchvatitelů, kteří chtějí nahraditi národní shromáždění. Spolnobčané! Zima, hlad a německé otroctví vám hrozí. Vinníci musejí s vámi sdíleti týž osud. Nedejte jim uprchnouti. Ozbrojte se a konejte stráž u stanic, aby žádný ze zrádců a z banditů, zakoupených od Němců, nevyšel se smolenského institutu."

Ústup Němců u Rigy. Dle posled. zpráv pokračují Němci ve svém strategickém ústupu na frontě u Rigy zejména na severu od Friedrichstadtu, kde ve dvou dnech ustoupili 30 verst. Ve směrodatných kruzích se soudí, že Hindenburg ponechá si pouze pravý břeh Dviny a za řekou zřídí obranné pásmo pro Rigu.

Telegram Masarykův polskému sjezdu v Moskvě. K polskému sjezdu v Moskvě dodatečně se uveřejňují některé pozdravné projevy, jež došly předsednictva sjezdu, mezi jiným i telegram Masarykův: „Zahraniční československý národ, výbor srdečně děkuje za bratrský pozdrav. Úplně souhlasíme s pro-

Tajemství černé věže.

Zavolal sluhu a poručil, aby šel nahoru a řekl milostivé slečně, by si pospíšila.

Sluha se však vrátil se zprávou, že slečna je pryč a že zanechala v pokoji dopis, který podal baronovi.

Baron vyškubl sluhovi dopis z rukou a četl:

Milý barone.

Právě jsem dostala od svého bratra telegram, kterým mě volá do Vídně. Nemohu se s vámi rozloučiti ústně, činím tak cestou písemnou. Prosím nejezděte za mnou. Nenaleznete mě. Budete marně po mně pátrati. Naše styky jsou u konce. Musí býti u konce. Mé rozhodnutí je neochvějné. Děkuji vám za přátelské služby, které jste mi prokazoval a

znamenám se v dokonalé úctě

Margitta."

„Zbláznilo se to děvče" bručel baron. „Myslí, že se mne může jen tak hravě zbaviti, když ji něco vleze do hlavy.

Rottenhall spěchal ke vrátnému, aby vyšetřil hodinu odjezdu Margitty. Dověděl se, že Margitta v noci dostala telegram a objednala ihned automobil, který ji zavezl do Mohuče.

Rottenhall spěchal do Mohuče a tu se dověděl, že Margitta odjela do Vídně.

Vrátil se spěšně do Wiesbadenu a rychle činil přípravy odjezdu do Vídně. Již byl téměř hotov když do dveří vstoupila — jeho žena v průvodu Mary.

Baron hrubě zaklel: „Co tu chcete?"

„To ti hned povím" — odsekla Mara. Myslíš, že si necháme od tebe takové kousky líbit. Bella tě unavila a ty se domýšlíš, že my ti sedneme na lep a přistoupíme na tvé plány z rozvodem? Radím ti po dobrém, abys upustil od svých nápadů. Bella se nikdy nedá rozvést."

„Uvidíme."

„Ano, uvidíme. Ale něco jiného, než co ty myslíš. Bella ti nedala příčiny k rozvodu."

„Příčiny? Stačí, když říkám, že je mi na obtíž, že se mi hnusí její nepořádnost, její věčný strach před Carlonim. To že všecko dohromady je nepřekonatelný odpor — příčina k rozvodu. Ostatně poskytnu vám oběma náležitou rentu."

„Nech si takové hloupé řeči. Bella se nenechá rozvést — Bella zůstane paní na Rottenhallu! Myslím, že jsem vaše panství na Rottenhallu dosti draze pro vás zaplatila. Rozumíš — —!"

Rottenhall zbledl při těchto slovech, opanoval se však a chtěl něco namítat. Leč stará cikánka nenechala ho mluviti a křičela:

„Myslíš, že jsem tak hloupá? Jen tobě, se divím, že se necháš od takového děvčete vodit za nos. Co pak jsi dosud nepozoroval, že si z tebe dělá jen blázny?"

„Mlč!"

„Nebudu mlčet a když ty jsi tak slepý a nepoznáš pravdu, tedy ti pomohu. Víš, kdo je ta tvoje Margitta? Je to sestra Petra Carloniho, dcera staré cikánky ze Szilvagy! A ty jsi tak hloupý a nevědomý, že nepoznáváš, že je to nástroj Petra Carloniho, nástroj jeho strašné pomsty. Zbalamutila tě a tys ji sedl na lep."

Baron zaťal pěstě.

„Nerozčiluj mě" zasípěl. Budeš toho litovat!"

„Jen dej pozor, abys sám nelitoval. Vzpomínáš, že jsi úplně v mých rukou? Připomenu ti jen na jistý druh čaje, po kterém se každému, kdo ho pije dělá špatně, připomenu ti černou věž. Pamatuj si, co se tam odehrálo před nedávnem a co se tam sběhlo před dávnými lety..."

Baron Rottenhall celý bledý a třesoucí se na celém těle sípal:

„Mlč, co pak musí celý hotel slyšet, co spolu mluvíme?"

„To je mi lhostejné, budu mluvit i jinde stejným tónem."

„Koupím Belle v Hitzinku villu, dám vám peněz, co budete chtít."

„Nenamáhej se! Margitu si nevezmeš, Bella se nenechá rozvésti. O to se už postarám. Šlápnu na krk té zmiji, která chce mé dítě vytlačiti ze zámku."

„To se ti nepodaří!"

„To se mi podaří. Ukáži ti ještě, jak nebezpečná je stará Mara."

„Budeš mlčet, protože každé slovo, které proneseš bude tvou vlastní záhubou."

„Pak budeme zničeni oba. Ale pro mne bude jen potěšením, když bude viset na šibenici vedle — barona Rottenhalla!"

Po těch slovech uchopila Mara svou dceru za ruku a zatáhla ji ke dveřím.

„Teď pojedeme do Vídně a podnikneme kroky, které za hodné uznáme."

A dříve, než Rotterhall mohl dáti odpověď zmizely obě ženy a přirazily za sebou dveře.

V největším rozčilení vyžádal si baron Rottenhall účet, zaplatil a jel na nádraží. Bella a Mara už tu nebyly; zastaly před půlhodinou vídeňský rychlík, kdežto Rottenhall musel vyčkati teprve příští vlak, který jel za 12 hodin.

O dvanáct hodin mě předstihla ta zmije — bručel pro sebe Rottenhall. Snad v té době nespáchá nějakou hloupost...

Ráno seděl baron Hanuš Rottenhall v rychlovlaku, který ho vezl do Vídně.

gramem. Máme společného nepřítele, a společné nebezpečí, jak učí dějiny, vymáhá společné politiky. Bez volné Polsky nebude svobodného státu československého. Buďme svorni v práci a boji o osvobození národa."

Bilance dosavadního trvání války. Švýcarský „Rote Kreuz-Zeitung" sděluje v obšírném pojednání, že dosud usmrceno ve válce sedm milionů mužů. Právem praví, že to je velmi minimální odhad. „Manchester Guardian" vypočetl na základě všeobecných oficielních zpráv, že padlo do konce prvního pololetí letošního roku nejméně 9,750.000 mužů. Připočteme-li úbytek porodů vlivem války nastalý, můžeme čítati ztráty na životech lidských nejméně 14,250.000. Jak zjistiti statisíce úmrtí, jež válka způsobila mimo bojiště? Raněných je v této válce přes 23 a půl milionů a zajatců je — mírně počítáno — přes 4 miliony a k tomu přes 250.000 civilních zajatců. Celkem bylo povoláno do zbraní 49 a tři čtvrti milonu mužů, a to Amerika a Rumunsko nejsou počítány. Válka odňala tedy přes 60 milionů lidí obvyklé občanské činnosti, ohrozila a ztížila život jejich rodinám... Co způsobily mory, nedostatečná výživa a nemoci venerické? Ne, bilanci války není a nebude možno sestaviti; ostatně není ji ani třeba vzhledem ke zničení tak příšernému, které se nám jeví na každém kroku. Že je válka nynější pro celý svět neštěstím nikdy netušeným a naprostým bankrotem snah, které ji vyvolaly nebude třeba v historii nikdy dokazovati.

Železobetonové lodi. Nedávno vyjela z loděnic první norská betonová loď a sice za velké slávy a za přítomnosti ministerského předsedy Kundsena. Loď jest, jak sdělují anglické zprávy, vystavěna dle úplně nového systému a stavěna byla v loděnicích dnem vzdůru; následkem této neobyčejné polohy byla spuštěna na moře pomocí zvláštních saní, jež s lodí se břehu sjely. Když byla hladina dosažena oddělily se saně a loď se vzpřímila. Vynálezce inženýr Alssen, ředitel cementaren, byl norským ministrpresidentem, který je rovněž inženýrem, slavnostně uvítán. Státník kladl důraz na nový tento vynález, který dovoluje v kratičké době vystavěti mocné loďstvo. Nová loď, 200 tun obsahu, vyžadovala ku své stavbě pouze 3 neděl, leč při příštím korábu se tato lhůta prý ještě o ½ zkrátí. Loď o 1000 tunách vybuduje se prý tímto způsobem za pouhých 6 neděl.

Obchod s tabačenkami. V Sarajevě rozmohl se podivuhodný obchod — obchod tabačenkami. Sotva že tu byly zavedeny —ihned se našlo několik čtveráku, kteří tyto důležité lístečky, poukazující na odběr tabáků na dobu 6ti neděl, prodávají a sice abychom mluvili řečí bursovní, v kulisách za cenu 100 až 150 K.

Promoce Číňana. Na vratislavské vysoké škole technické byl nedávno Číňan inženýr Futung Liao z Fu-Čau promován na doktora technických věd na základě disertace pojednávající o „elemolu a jeho derivatech".

Velkou cenu Jean-Reynaudovu, kterou ročně vypisuje pařížská akademie umění a která obnáší 10.000 franků obdržel letos slavný malíř Leon Bonart, který je 84letý.

Drahota v Anglii. „Labour Gazette" uveřejňuje statistiku cen v Anglii dle které stouply ve Velké Britanii od července r. 1914 ceny průměrně o 97.2 proc., mezi jiným hovězí maso o 111 a 147 proc., jehněčí o 80 až 133 proc., slanina o 110 proc, ryby o 156 proc., mouka o 52 proc, chleba o 55 proc. čaj o 84 proc., cukr o 190 proc, mléka o 78 proc., máslo o 99 proc, sýry o 91 proc, margarin o 66 proc, vejce o 160 proc a brambory o 40 proc.

Hlavní prameniště řeky Soči, italský Isonzo zvané jejíž břehy byly v těchto dnech svědky mocného našeho útoku, a jehož vlny, zbroceny krví bojovníků, spěchají v divém chvatu k Adrii.

Nejstarší stavební památka Polsky. Řediteli adaptačních prací krakovského královského hradu Wawelu, prof. Ad. Szyszkovi-Bohuszovi podařilo se učiniti vzácný objev. Vykopávkami narazil na neznámé zdivo, které nejen že jest nejstarší stavbou Wawelu, nýbrž pravděpodobně i nejstarší stavební památkou Polska vůbec. Jest to dle sdělení prof. Szyszka zbytek kostela v čtyřtiskové formě vybudovaného, který v objeveném místě dosahuje výše 6ti m. Byl vystaven asi v 9. či 10. století. Při stavbě hradu ve století 14. za Kazimíra Velkého, byl tento kostel ušetřen, leč ve stol. 16. při budování renaisačního paláce, byl přeměněn za část hospodářských místností. Asi v polovině minulého století, byly při dalších novostavbách smazány poslední jeho zbytky. Není pochyby, že objevené zbytky jsou stopami kostela sv. Felixe i Audaktia o němž se zmiňuje kronikář Dlugosz.

Denníky krále Ludvíka I. Jak oznamuji mnichovské „Neuste Nachrichten", budou v nejbližších dnech předány veřejnosti denníky Ludvíka I. krále bavorského. Ludvík zanechal v zapečetěných kufrech svoje soukromé dopisy a denníky. Váky jsou nyní v opatrování královského domácího archivu v Mnichově. Dle testamentárního ustanovení králova nesměly se tyto denníky, o nichž se král sám vyjádřil, že „nic v nich nezamlčel", otevříti a uveřejniti až 50 let po jeho smrti. Král Ludvík I. zemřel dne 29. února 1868. Za krátko vyprší tudíž vyměněná lhůta a veřejnost se dozví snad mnoho zajímavosti.

Zabavení tabáku v Německu. Dle nařízení s okamžitou platností, bude veškeren tabák ať v tuzemsku nahromaděný či z ciziny dovezený, v Německu zabaven a tabákové centrále v Drážďanech odevzdán. Tím se ruší nařízení z dubna r. 1916 o dovozu tabáku. Nová tato opatření v tabákovém prodeji jsou následkem stoupání cen tabáků orientálních.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Ořechová jádra slouží dnes jako náhražka mandlí. Slupka má nahořklou chuť a má se proto sloupnouti. U zaschlých ořechů je to spojeno s obtížemi, ale spařili se ořechová jádra, oloupnou se tak snadno jako spařené mandle.

Starý chléb učiníme vláčným, když ho dáme do hlíněného hrnce, nádobu dobře přiléhající poklicí přikryjeme a nádobu tu postavíme do vařící vody. Chléb nabude vláčnosti a chuti chleba čerstvě pečeného.

Svinky (berušky) vyhubíme, když na místa, kde se vyskytují, klademe trochu mechu nebo kousky vykrojené řepy, mrkve, bramborů a pod. Svinky se sem hromadně slezou a hozením předmětů těch do vařic. vody se zničí. Opakujeme-li to několikráte, vyhubí se tento hmyz záhy docela.

KAPITOLA XXIV.

Odplata.

Matka Karolyová dokončila svou odpolední práci a pohlížela okuem na venkovskou silnici. Venku nádherný jarní den, všude veselo, jen ona sama cítila se opuštěná.

Chotě měla, dvě děti má, ale pořád je odsouzena k samotě.

Z prsou její vydral se hluboký vzdech.

Jen kdyby Margitta a Petr byli šťastnými! Pak by snad ráda snášela tento svůj osud. Ale co ví o nich? Oba stále cestují, něco před ní tají.

Náhle zvedla stařena hlavu.

Spatřila v dáli po silnici přicházeti Margittu v průvodu mladého elegantního muže. Nechtěla věřiti očím, ale je to přece ona. A kdo je její průvodce?

V několika minutách vkročila Margitta a padla své matce do náručí.

„Matinko moje, odpusť, že tak dlouho jsem byla pryč. A zde pohlédni na mého průvodce. Chce se stát druhým tvým synem."

„Co to pravíš Margitto?"

Margitta uchopila Roberta za ruku.

„Jsme zasnoubeni, matinko. Já a pan Robert Jäger. Oba jsme nevýslovně šťastni, chceme ale od tebe ještě mateřské požehnání.

Stařena byla v rozpacích. „Není přece možné" namítala. „Tys jen chudá dívka a on takový elegantní pán. Řekla jsi mu, že nemáš ani haléře věna."

„Ovšem, že řekla" odvětil s úsměvem Jäger. Mám však Margittu rád a o ostatní je mi lhostejno. Chceme vaše požehnání a já pak pojedu vyříditi své záležitosti v Mnichově a po návratu se ihned zařídím s Margittou ve Vídni."

Stařena v nejvyšším pohnutí dávala oběma požehnání a šťastná trojice dlouho rozmlouvala o budoucnosti.

Konečně povstal Robert Jäger. Musil k vlaku, aby nezmeškal a slíbil, že hned po návratu z Mnichova Margittu i její matinku ihned odveze do Vídně.

Po odchodu Robertově osaměly matka i dcerara a Margitta vyprávěla, kterak se seznámila s Robertem a jak se oba mají rádi...

V nejlepší rozpravě otevřely se prudce dvéře.

„Kdo to?" zvolala Margitta.

„To jsem já, — Mara" — odpovídal drsný ženský hlas.

„Co tu chceš?" — táže se Karolyová.

„Od tebe nic, ale s tvou počestnou dcerou jsem se přišla vypořádati" — odvětila Mara a přistoupila hrozivě k Margittě.

Také Margitta povstala.

„Co chcete v domě mé matky?"

„Ty bezectná kreaturo! Nestydíš se lákati ženaté muže do svých osidel..."

„Jak se můžeš opovážiti urážeti mé dítě" — zvolala Karolyová.

„Nezastávej se jí je to lehká ženština, která běhá za ženatým baronem Rottenhallem. A chce ho přinutiti, aby se nechal rozvésti se svou ženou, s níž má děti. Ale to zabráním za každou cenu. Rozumíš ty — mladá pobčhlice. Oznámení na tebe podám a nechám tě zavřít pro cizoložství..."

„Nenadávejte a nehrozte! Karta se může obrátiti..."

Nedořekla, neboť v tom otevřely se dveře a do světnice vkročil policejní komisař doktor Wolff, provázený Petrem Carlonim.

„A pan knihovník" — zvolala mu Mara vstříc. „Obcujete snad s touto spřeží?"

„Jdu jen za vámi paní Maro" — odvětil suše komisař.

„Za mnou? Co ode mne chcete?"

„Hned vám vysvětlím, — jen prosím paní Karolyovou a její slečnu dceru, aby na chvilku opustily tento pokoj".

Když Mara s komisařem a s Petrem osaměla, tázala se:

„Co tedy chcete?"

„Chci jen vědět, jak se jmenuje jed, který jste namíchala Henningovi do čaje."

Mara zbledla.

„Šílíte pane?"

„Nikoli, jsem duševně zdráv. A zatýkám vás ve jménu zákona."

Bleskurychle vrhla se ke dveřím a již byla na prahu.

V tom ale postavila se jí v cestu stará Karolyová a již ji držela za hrdlo...

A jako rána kladivem dopadlal pěst na tvář Mary.

„Tu máš za to, že jsi mi vzala muže. A tu máš druhou, protože jsi potupila mé dítě. A prsty její zarývaly se stále hloub a hloub...

Mara už měla obličej celý modrý, když ji Wolff a Petr vyprostili. V bezvědomí byla donesena na pohovku a když přišla k vědomí, stál vedle ní četník a poroučel:

„Vstát a jít sebou. Do vězení!"

KAPITOLA XXV.

Rottenhallův konec.

Tou dobou, co Mara za velkého jásotu cikánské mládeže, odváděna byla četníky do vězení okresního soudu, vracel se baron Hanuš Rotten-

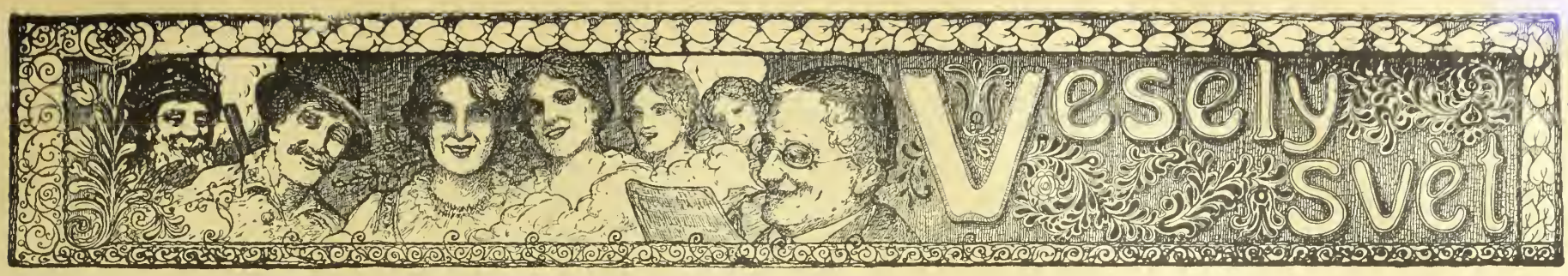

Kasárničina.

Šikovatel při cvičení vojínu ve vrhání pum: „A chasníci — vrhat ty pumy musíte umět, že i nebožtík Disk, byl děckem proti vám."

*

Jako staří.

„Tři pany jsi dostala najednou Mařenko; to máš radost."

„Ano, ano teď vyjdu aspoň s chlebenkami se svoji rodinou."

*

U obchodníka.

Malý František: „Chěl bych nějaký dárek pro tatínka do pole."

Obchodník: „A co má státi.?"

Frantík: „Nic. Musí to být dárek z lásky."

*

Vojenská hyperbola.

Voják při vypravování: „Bylo tak tma, že člověk ani vlastní ruku před očima neviděl. A mimo to stál proti nám ještě oddíl Černochů."

*

V restauraci.

Host: „Tak co pak máte dnes čerstvého?"

Číšník: „Jídelní lístek, prosím."

*

Horlivost.

Čtenář novin: „To je přímo hrůza! Za den třicet trestních oznámení na drobné zdražovatele!"

Druhý čtenář: „Nediv se, když se dva velcí pustí, musí se chytit aspoň třicet malých."

*

Mezi lichváři kožemi.

„Vidíš, co o mně napsali. Že dru lidem kůži s těla!"

Druhý zamýšlen: „Kůži ... jsou-li to dobré podešvice, koupím."

*

Štěstí.

„Včera mě navštívila teta a hráli jsme karty."

„Ták. No a jak to dopadlo?"

„Báječně. Stále prohrávala až ji to konečně tak dohřálo, že se sebrala a odešla."

*

Štěstí v lásce.

Baron: „Mám báječné štěstí v lásce. Jak mi prostředkovatel sňatku sdělil, chtěly by mě za muže všechny jeho klientky."

*

U vetešníka.

„Cože, ten stolek že stojí osm marek? Za ty peníze si mohu koupiti nový!"

„Co pak si vlastně myslíte? Což nevíte, že pracovní síly a mzdy jsou tak drahé?"

*

Jemná kuchařka.

„Co pak vám mám vlastně do vaší služební knížky napsati?"

„Napište tam milostpaní, jednoduše, že mezi námi nevládla nikdy harmonie!"

*

Při hostině.

Sousedka k sousedce: „Váš manžel je úplně zabrán v myšlenky paní Svitavská, preparuje se asi k nějakému přípitku?"

„Prosím vás, ten toho nemá zapotřebí, aby se tak dlouho preparoval ... už tři dny to umí na paměť."

*

Strach má velké oči.

Učitel v pokračovací škole: Celý svět nám dodává potraviny na náš stůl. Papriku máme z Uher, pepř z Indie, rýži z Číny, ryby z Norska, obilí z Uher a Ruska, skopce ze Srbska, pomeranče z Italie, sago z Afriky — Nováku, proč jste se pokřižoval?

Novák: „Pane učiteli, já si jen vzpomněl, jak to bude, až také tam budeme musit jezdit na aprovisaci, jako teď do Čáslavi.

To není.

„A to místo není ani na mapě."

„A k čemu — je asi úplně rozstříleno."

*

V rodině zbohatlíka.

Pán ke služce po skončeném obědě, při kterém byly předloženy i švestkové knedlíky: „A Mari — pecky z těch švestek doneste do sběrny, abychom také něčím přispěli na oltář vlasti.',

*

Řetězový obchod.

Pan Silberstein, majitel výnosné kanceláře ku sprostředkování sňatku, dohazoval nevěstu panu Morici Blumenscheinovi. Ženich vybral si nevěstu ne právě mladou, ale přitloustlou. Po svatbě setkal se s panem Blumenscheinem seniorem, který mu děkoval jménem syna. „To věřím — praví Silberstein, že mužete být spokojeni. Vždyť nevěsta je ještě mírové zboží ..."

Po cvčení.

První četa tři kroky v před. — U všech hromu Študlík, vy jste udělal čtyři kroky. Vy mě se zdá chcete desertovat.

*

V přenáhlení.

Slečna: „Nikdy bych se nedala líbat od pána, který šňupá."

Pán: „Skutečně?"

Slečna: „Zcela určitě ... raděj od každého jiného."

*

Hrozná myšlenka.

„Dnes v noci jsem měl hrozný sen."

„Zdálo se vám snad, že vás povolali na vojnu?"

„Ještě hroznější. Zdálo se mi, že musím z mých novin, které mám abonované, pročísti znovu všechna čísla od začátku války."

*

Poznání.

„Nechápu, jak je to možno, že by ten mladý poctivý dosud muž mohl na vaše jméno padělati směnku?"

„Já to úplně chápu! Nerozumím však, jak to dokázal ... aby na tu směnku obdržel peníze."

*

Zlomyslnost.

První herečka: „Co pak hledáš tak horlivě?"

Druhá herečka: „Založila jsem někam v kabelce malou ceduličku."

První herečka: „To byla nejspíše tvoje role — v nejnovějším kuse, že ano?"

*

Praktický.

Vetešník: „Nádherná zařízení". Jakmile koupím nějaký střep, který nemá nejmenší ceny, napíší naň prosto: „Prodá se bez lístku" a hned ho mám prodaný."

*

Vlastenec.

„Vy nosíte místo brejlí monokl? Proč pak?"

„Inu to je přece samozřejmé. Musí se spořit. Spořím na skle!"

*

Samozřejmost.

„A vy myslíte, že náš syn udělá jedenkráte znamenitou partii? A jak to?"

„Jak to? To je jasné. Je písařem u dohazovače sňatků, a tu si můžete mysliti, že si nevybere tu nejhorší.

*

Ve zlosti.

Z jisté hospody pokřtěné „u Hindenburga" byl vyhozen zpurný host: „Taková sprostota", křičel rozčileně když se octl na ulici „to kdyby věděl Hindenburg."

*

Obrázek z manželského ráje.

„Nemusíš se hned tak mračit, když děti pláčou. Nemáš si brát v manželství každou maličkost tak k srdci. Pamatuj přece, že sňatky se uzavírají v nebi!" — Muž: „Ba, právě proto bych se tam nejraději co nejdříve dostal!" — Žena: „Právě proto? Jak to?" — Muž: „Abych tam dopadnul toho, který uzavřel ten náš sňatek! Ten se může těšit!"

*

Nepříjemné.

Mladému statkáři krátce před svatbou utekl vůl a nemohl být přes úsilovné hledání nikde dopaden Statkář musil odejeti na svatbu, ale před odjezdem nakázal ještě svému správci, aby chytí-li se někde zabloudilé zvíře, okamžitě mu o tom zprávu podal. Při svatební hostině byly jako obyčejně předčítány došlé telegramy, mezi jinými také správcův, který spojil správu svou zároveň s blahopřáním v následující slova: „Gratuluji! Vůl se chytil!"

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro zatáčečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, **Rumburk 55, Čechy.**

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu mýdlem (dle mojí methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—,; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.—, a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Tresť na obočí, Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Prášek na mytí hlavy, silící a podporující vzrůst vlasů at světlých či tmavých (odporučeníhodný zejména při vypadávání vlasů) 4 balíčky K 2·—. Brilantina dodává vlasu krásného lesku a příjemné vůně. Kelímek K 2·—, větši kelímek K 4 —. Crem ku holení, znamdnitě pěnící, lepší jakosti po K 3·— a K 5·—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, Vídeň VI., Mariahilferstr 41.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchapinější vynález, aby si mohl každý sám zápiatovati kožené věci, porouchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod né pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými lehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při **předem zaslaného obnosu vyplacené, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.**

JOSEF PELZ, OPAVA,

Olmützerstrasse 10,

Prodavači se hledají. 2044

Na **1,000.000** ručních šídel

Isem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, pytlů a p, Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (? rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40.

Každý je nadšen!

Kapesní kino!

Aparát s 50 filmy

ve vkusném pouzdru.

= jen K 2·20. =

Filmové serie vzlášť po K 1·— Dosud vyšlo 20 serií. Proti předem zaslanému obnosu o 80 hal, na porto a obal. Dob. o 60 h více. Přes **million** již prodáno. 1973

J. K. Bergmann,

Vídeň, V./2, Kohlgasse 46./III

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách"!

Nové rady pro nemocné

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ.. slabým a malomysl.. zdarma poslána. Můj spis je výsledkem 50letého mvšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy 1953

Kdo se chceš zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmosti

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti: suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

muj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, odděl. **663.**

Objednávejte

své potřeby druhu jakéhokoli a odkudkoli vždy jen prostřednictvím takových firem, které Inserují ve **„Vídeň. Illustr. Nov."** a při objednávkách a nákupech, odvolávejte se na náš list.

ČESKÁ MUZIKA.

Zapadlí vlastenci v dálných zákopech snažně prosí P.T. hudebníky o laskavý dar „ručního fortepiana" (harmoniky). do adm. t. l.

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30 —, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·-. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

Prvni továrna hodin

Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma 171

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrné oceli K 3·—, 4·—, 5·—.

na prosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.—, 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11 —, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 197

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasilatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy

Obšírný ceník zdarma a vyp

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

856 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu

:-: la náhražku citronu :-:

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,

Vídeň VI., Kasernengasse č. 22

Telefon 4135. 2054 **Telefon 4135.**

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle o dstraníte bez bolest i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J Oswald, Vídeň VIII., Florianigasse 50. odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Každá paní

čte můj velmi zajímavý spis

„Moderní ošetřování poprsí"

Zcela bezp atný.

Okamžitá rada při slabosti a při nouzi o plnost. pište okamžitě na adresu:

Ida Krause-ová Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhr

! Již nyní !

každý prozíravý obchodník a živnostník hledá vhodný časopis, kde by levným a účelným insertem upozornil na svoje zboží nebo výrobky, vzhledem k blížícím se svátkům vánočním. Všichni pp. obchodníci a živnostníci

inserujte

též ve **„Vídeňských Illustrovaných Novinách"**, kteréž pro svůj bohatý obrázkový i textový obsah těší se velké oblibě a tištěny jsou v mnohatisícovém nákladu. Inserce ve **„Vídeňských Illustrovaných Novinách"** jest výhodná již proto, že časopis tento nachází se v rukou čtenářů, ve veřejných místnostech, čitárnách a pod. po celý týden a rozesílán jest nejen po vídeňském okolí, ale tisíce a tisíce exemplářů jest expedováno do Čech, Moravy a Slezska, jakož i do ciziny českým rodinám a jedincům. Levné podmínky insertní, překlady, návrhy atd. vyřizuje ochotně administrace **„Vídeňských Illustrovaných Novin"** Vídeň X., Favoritenstrasse 130. Nenechte ujiti sobě tuto praktickou příležitost hlavně pro potřeby, jež nutno doporučovati jako příležitostné dárky

k Vánocům!

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres = Herreng. 12.

SMĚNÁRNY VE VÍDNI:

I., Herengase 12. I., Graben 15. II., Praterstrasse 21. III., Landstr. Hauptstr. 88. IV., Favoritenstrasse 1. V., Margaretenstrasse 71. VI., Gumpendorferstr. 109. VII., Mariahilferstrasse 84. VIII., Josefstädterstr. 103. IX., Porzellangasse 9. X., Favoritenstrasse 95. XII., Meidlinger Hauptstrasse 15. XX., Am Spitz 15.

Vklady na knížky **3½%**

Akciový kapitál K 80,000.000·—.

Reservní fondy přes K 23.000.000·—.

FILIÁLKY:

Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, a Terst s expositurou v Gradu a Opatii.

Centrála v Praze založena r. 1868.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny" Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň. XVI., Eugengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna:
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje —

Rukopisy se nevracejí.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ROČNÍK XII.

Jednotlivá čísla 36 hal.

Předplácí se v Rakousku-Uhersku s poštovní zásilkou:

Ročně K 18·72, půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.

Předplatné pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·—

ČÍSLO 46.

VE VÍDNI, DNE 15. LISTOPADU 1917.

Vítězná ofensiva proti Italii.

K rychlým přesunům vojska, děl a válečného materiálu použito na korutanské frontě mnoha set automobilů.

Naše a německé vojsko na řece Piavě. Kořisty Italii činí 250.000 zajatců a 2.300 děl. Nové boje na západě. Německé loďstvo stojí před hlavním městem Finska, Helsingforsem. — V Rusku vypukla nová revoluce. Petrohrad je v rukou bolševiků. Lenin je diktátorem. Polsko dostane císaře Karla za krále, Kuronsko a Litevsko císaře Viléma za velkovévodu.

KALAMITA PAPÍROVÁ

těžce doléhá také na „Vídeňské Illustrované Noviny". Leč nejen papír dělá těžké starosti vydavatelstvu, ale i zásobování tiskařskou černí, výroba štočků, nedostatek pracovních sil a jiné. Situace je někdy taková, že nutno vynaložiti veškeré síly, aby ve vydávání listu nenastala přestávka. Velký počet listů odpykal dnešní krisi papírovou svou existenci, anebo udržuje se s napětím posledních sil, při čemž hlavní břímě zvýšené výrobní ceny uvaleno bylo na abonenty. „Vídeňské Illustrované Noviny" dosud neobmezily svou část textovou a obrázkovou, naopak stále ji zdokonalují. „Vídeňské Illustrované Noviny" až dosud jen mírně přidražily a i k tomuto opatření rozhodly se vždycky jen v nejposlednější chvíli, když už opravdu nebylo jiného východiska. Proto také doufá vydavatelstvo „Vídeňských Illustrovaných Novin", že čtenáři a přátelé našeho listu přijmou s klidem zprávu o zdražení „Vídeňských Illustrovaných Novin" počínaje dnem 15. listopadu, že rádi zaplatí zvýšenou cenu, která zůstává daleko pozadu za poměrným zvýšením cen časopisů ostatních. Vydavatelstvo „Vídeňských Illustrovaných Novin" doufá, že přátelé našeho listu usnadní naši situaci v těžké této době získáváním nových předplatitelů a prodejen a nabádáním liknavých platičů a dlužníků k přesnějšímu plnění jejich svatých povinností vůči

Z páté inspekční cesty J. V. císaře Karla I., na tyrolské frontě: Přehlídka tyrolských střelců nedaleko Clesu.

Z páté inspekční cesty J. V. císaře Karla I. na tyrolské frontě: Mocnář v průvodu maršálka Conrada dává si demonstrovati manipulaci ukořistěné, italské pušky revolverové.

českému tisku, který nehoní se za výdělkem, nýbrž staví se výhradně do služeb národní a výchovné propagandy.

Počínaje 15. listopadem obnáší

předplatné „Vídeňských Illustrovaných Novin"

měsíčně	1.56 K,
čtvrtletně	4.68 K,
půlletně	9.36 K,
celoročně	18.72 K.

jednotlivá čísla po 36 hal.

PORÁŽKA ITALIE A MÍR.

Též i Italie je poražena, armády její, které ještě do nedávna ohrožovaly Terst a Lublaň, byly zatlačeny z přímořských pohraničních okresů, z korutanských hranic a naše vojska stojí daleko na italské půdě na frontě Tagliamenta, odkudž nemají daleko do benátské roviny. Pyšná Cadornova armáda se shroutila, utíkala v největším zmatku od Gorice přes Vidim a protože neosvojila si simistrnou ruskou ústupní taktiku, utrpěla strašné ztráty a celé její 20 tisícové armádní sbory padly tak do rakouského a německého zajetí. Za několik dní ztratil Cadorna ovoce, krvavě dobyté v 11. bitvách a nedovedl zabrániti postupu našich a německých armád na italskou půdu. A Cadorna se svým štábem a římským kabinetem, který sebevědomě provozoval vždycky politiku na vlastní pěst i vůči čtyřdohodovým spojencům, prosí nyní v Paříži a v Londýně o pomoc a záchranu před úplnou katastrofou. Těžce mstí se na Italii její staré hříchy její sobecká a sebevědomá politika. Taktáž Italie, která reklamovala pro sebe ve svých válečných cílech nejen Trident Terst a Přímoří, Albanii, ale i celou Dalmacii s chorvatským přímořím, která chtěla miliony Jihoslovanů porobiti, tatáž Italie zápasí o svou existenci hluboko na domácí půdě a čtyřdohodové mocnosti společně s Wilsonem musejí ji korejšiti zaručením integrity italského území. Neslýchaná je blamáž těch, kteří vedli Italii do války slibujíce ji anexi nových zemí a dnes nedovedou uhájiti ani svou půdu.

Taková je situace Italie! Leč na druhé straně bychom se klamali, kdybychom z této situace vyvozovali, že Italie bude nucena složiti zbraně a uzavříti eventuelně separátní mír. Právě porážka italská spoutá tuto zemi ještě více se čtyřdohodou. Francie a Anglie, které poslaly na benátskou rovinu své pomocné sbory, zajistí si silný vliv na vládní politiku římskou, kterou ji předepíše politika čtyřdohodová. I kdyby republikáni využitkovali k odstranění krále a ku le a ku proklamaci republiky, je malá naděje na

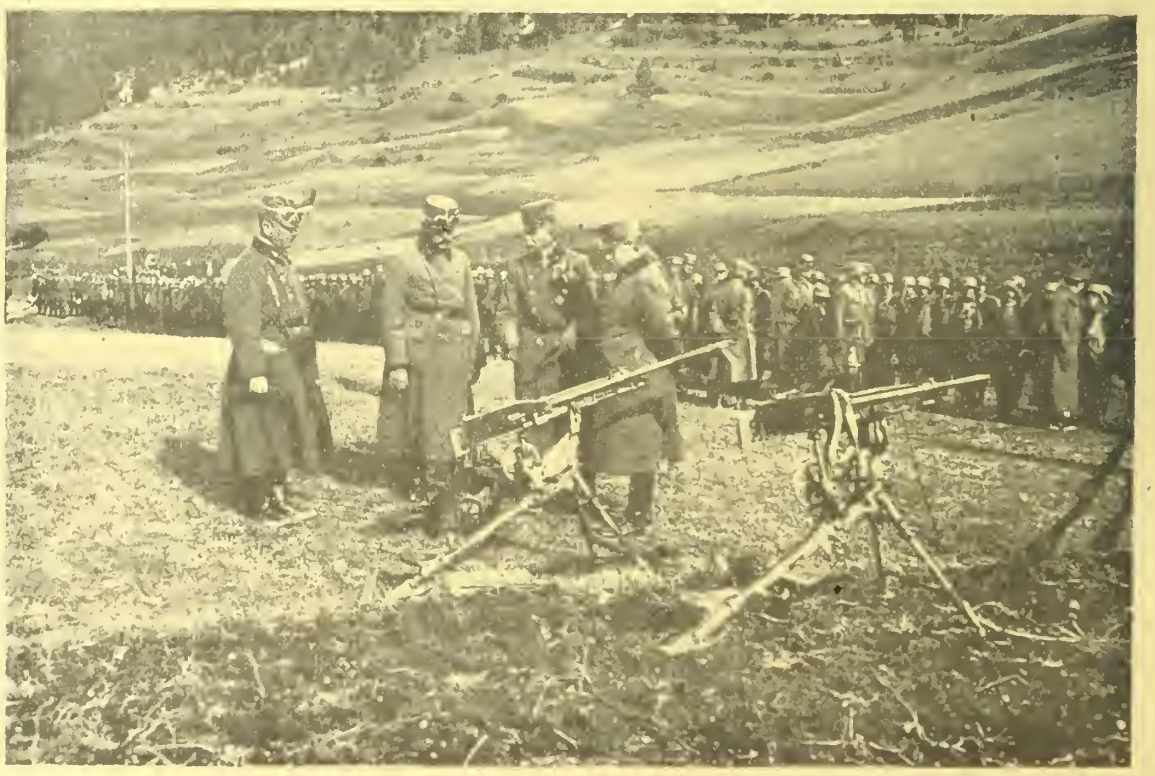

Z páté inspekční cesty J. V. císaře Karla I. na tyrolské frontě: Dobyté stanoviště italských revolverových pušek.

Z páté inspekční cesty J. V. císaře Karla I. na tyrolské frontě: Mocnář dekorující nadporučíka sappeurů, který vedl minovou akci na hoře Monte Sief, na italské frontě.

obrat, neboť italská revoluce, italská republika bude muset pokračovati ve válce právě tak, jako revoluce ruská. Tedy separátní mír je vyloučen.

Oproti tomu je fakt, že porážka italská musí míti v zápětí zmírnění italských válečných cílů, že římský kabinet bude muset hodně sleviti ze svých požadavků a že minulo nebezpečí, že Italie podmaní si země našich jihoslovanských bratří. Je tudíž porážka Italie vítaná zejména také Jihoslovanům.

□

JAK BYLA NA TAGLIAMENTU OBCHVÁCENA ARMÁDA VÉVODY Z AOSTY.

Vídeňské a budapeštské listy přinášejí dodatečně některé zajímavé podrobnosti o obchvácení armády vévody z Aosty na jejím útěku, přes Vidim. Prchající italské síly byly dirigovány směrem k Tagliamentu; za touto ochrannou barrierou doufal Cadorna, že shromáždí zbytky svých armád a že zadrží přivedenými zálohami postup spojených armád. Spojené voje táhnoucí přes Vidim, a sbory, přicházející od lagun, byly rychlejší, než prchající Italové. Německé a rakouské divise armády Belowovy zahnuly od Vidimu na jihozápad a dosáhly v zrychlených pochodech po silnicích vedoucích přes Campoformio, bažinatého území lagunového okrsku, ještě před jádrem třetí armády vévody z Aosty. Zabráním Palmanovy byla oloupena o severní ústupnou silnici mimo lagunové území a byla nucena táhnouti po jediné silnici podél železnice Tržič-Benátky. Přetížení této jinak výborné, ale deštěm rozměklé silnice zpomalilo tak tempo ústupu, že vévoda z Aosty rozkázal aby opuštěn byl všechen těžko pohyblivý válečný maeriál, těžká děla a obozové kolony. Sotva překročily kolony dolní tok Stelly a přiblížily se k předmostí Latisaně, přinesla se severu prchající jízda zprávu, že Below táhne od Vidimu, aby vévodovi zatarasil týl. To působilo paniku, kterou zpravodaj srovnává s panikou při přechodu Napoleonově přes Berezinu. Všechno se vrhlo k mostům přes Tagliamento. Do tohoto zmatku udeřily první salvy našich předních vojů, které s jízdou se přiblížily v zrychlených pochodech k nepříteli a vpadly od bažinatého území horní Stelly do boku třetí italské armádě. Podařilo se jim vraziti klín do nepřátelského středu, které našim sbíhajícím jádrem bylo zatlačeno k lagunám a muselo se vzdáti. Skoro úplně padly do zajetí 7., 23. a 8. italský armádní sbor. Italské brigády utekší se do předmostí jsou kryty uzavíracími tvrzemi Rivolto a Bezno, které potírá naše dělostřelectvo.

□ □ □

Brixenští občané, oděni v historickém, národním kroji tyrolském, vítající mocnáře.

Císař, co nejvyšší velitel našeho náporu proti Vlachům při stndlu v hlavním stanu; na pravo z kraje polní maršálek svobodný pán Conrad a generál jízdy šef rak.-uherského gen. štábu s. . pan z Arzů.

PROJEVY TÁTNÍKŮ O VÁLCE A MÍRU

Ministr věcí zahraničních Tereščenko promluvil v zatímním parlamentě o zahraniční politice dlouhou řeč, v níž za vůdčí hlediska stanovil dobře pochopené zájmy země, které žádají, aby Rusko setrvalo v nynějším spolkovém poměru a aby neujednávalo ponižujícího míru, jenž by měl za následek brzy novou válku. Tereščenko prohlásil, že kdyby síla ruského vojska po červencové ofensivě nebyla ochabla, byl by již býval mír. K otázce, zda centrální mocnosti, jsou vítězi, odpověděl řečník záporně přes strategický úpadek Ruska a nejnovější neštěstí Italie. Tereščenko poukázal k tomu, že Německo se snaží isolovati Rusko od západu ne an nýbrž pokojným rozdělením politických jednotek, jež hospodářsky slábly, tíhly by k Německu. Tak by vytvořilo Německo val, jenž by odděl val Rusko od celého západu a odstraňoval pro Německo nebezpečí spojení Ruska se západními mocnostmi.

Musíme za úzkého souhlasu se svými spojenci vésti válku dále a s nimi pospolu projednávati otázky o válce a míru. Na pařížské konferenci spojenců budou probrány také otázky obrany a akční jednotnosti. Mimo to budou bezpečně stanovena hlediska, která umožní dohlédnouti v obrysech konce velikého krveprolévání.

□ □ □

slova Miljukov. Souhlasí s Tereščenkem, že zahraniční politika a obrana země musejí býti v souhlasu, ale mají-li míti úspěch, musí býti obnovena kázeň v armádě, odstraněn rozvrat v zemi a zřízena silná vláda. Souhlasí s politickým soudem rozhodčím, s obnovením zbrojení a s parlamentární kontrolou diplomacie. Avšak kontrola tato nesmí jíti až ke zřejmé zradě, jako požadavky, které žádají okamžité uveřejnění tajných úmluv. Obšírně zabýval se pak instrukcemi, které dělnická a vojenská rada dala Skobelovu na konferenci pařížskou. Instrukce tyto vyslovují zásady štokholmské, ale utopicky přemrštěné a k prospěchu zájmů německých. za těchto okolností je jasno, že na pařížské konferenci zástupce ruské demokracie byl by v rozporu s oficielní ruskou politikou. Není tudíž divu, že spojenci nechtějí, aby Skobelev k nim přišel. Značná část instrukcí je protiruská. Elsasko-lotrinskou otázku vyřizuje ve prospěch Německa, otázku srbskou ve prospěch Rakouska. Úmysl demokracie, aby mořské úžiny byly neutralisovány, donutil by Rusko vydržovati silnější loďstvo nežli nyní k hájení celého pobřeží černomořského. Zájmy Ruska na jihu byly by obhájeny jenom tenkráte, kdyby dostalo vojenskou kontrolu nad úžinami. Co ruská demokracie navrhuje, míří ke zhoršení postavení Ruska. Po řečí Miljukova uspořádala část sněmovny ovace diplomatickým zástupcům spojenců. K cařihradskému zpravodaji „Vossische Zeitung" pravil turecký ministr zahraničních věcí Talaat, že Turecko nemá v Evropě žádných aspirací, avšak nemůže válku ukončiti dříve, dokud všechny částky osmanské říše nebudou osvobozeny. Turecko chce býti nezávislým od velmocí a to i od těch, které jsou jeho spojenci. Jenom na tomto podkladě přijme reformy, které mu německá kultura nabídne.

DÍK CÍSAŘE KARLA VÍTĚZŮM.

Císař vydal 3. list. tento armádní rozkaz: Před 2½ roky vyslala Italie své milionové vojsko monarchii v zad. Mělo ji zasaditi smrtelnou ránu. Avšak moji stateční bojovníci na Soči v 11 krvavých bitvách odrazili vítězně každý nápor. Bez obavy o jihozápad mohly býti vybojovány mohutné bitvy na východě. V posledních dnech vytvořeny byly podmínky, připravené a udržované nesrovnatelným odporem, tak že mohla býti vedena rozhodující rána, která vedla ke dvanácté bitvě. Vděčně vzpomínám osvoboditelů přímořských zemí, všech skvělých činů, které od svatodušních svátků 1915 byly provedeny našimi vůdci a vojskem proti Italii. Vděčnou vzpomínku věnuji hrdinům, kteří vykoupili vítězství cenou svého života. Všemohoucímu budiž vzdán dík! Krev statečných hrdinů neteklo darmo. Mé vojsko a vojsko mých věrných spojenců stojí hluboko na půdě nepřátelské. U strážných ohňů ve Friaulu oživují se pyšné vzpomínky Mé branné moci. Vzpomínky na dávno minulé slavné doby, v nichž tkví vojenské mládí Mého nezapomenutelného pradjce císaře a krále Františka Josefa I. a které nelze odloučiti od jmen Mých starých předků Karla a Albrechta a od vzpomínky na Radeckého. Duch těchto velikánů, který v každé době žije v Mé branné moci, kéž i dále nás vede na dráze úspěchů, na které jedině Moji národové mohou dosáhnouti míru vytouženého celým světem. Bůh s námi!

V Badenu u Vídně, 2. listopadu 1917.

Karel m. p.

□ □ □

MARNÉ USILÍ O DEMOKRATISACI UHER.

Jak ukazují poslední politické události v Uhrách, bude tato země poslední, kde velké slovo demokratisace Evropy nenabude půdy. Nikde není tak velkých překážek pravé demokratisaci, jako právě v tomto podivném státě, kde vládne oligarchie šlechticů připomínající v mnohém směru oligarchie středověku. Tito magnáti nevzali si poučení ani z toho, že v Rusku musil demokratickému hnutí ustoupiti i všemocný car. maďarští magnati jsou v jistém směru, pokud se týče autokracie, horší i bývalého cara; patrně domnívají se, že oligarchie snáze se udrží, když těch autokratů je víc. Nyní vidíme, že dochází k těž-

Z inspekční cesty J. V. císaře Karla I. v Tyrolsku: Školáci a školačky vzdávající hold mocnáři.

Z inspekční cesty J. V. císaře Karla I. v Tyrolsku: Duchovenstvo z Clesu vítající panovníka.

Z inspekční cesty J. V. císaře Karla I. v Tyrolsku: Mocnář opouštějící po bohoslužbách chrám v Grödnertales.

Z italské fronty bitevní: J. V. císař Karel I. přijímá zprávy o šťastných výsledcích našich útoků, zejména o zdařené akci v sedle Siefském.

Mocnář v rozmluvě s kurýry přinášejícími radostné zprávy o prvních vítězných srážkách a ústupu nepřítele.

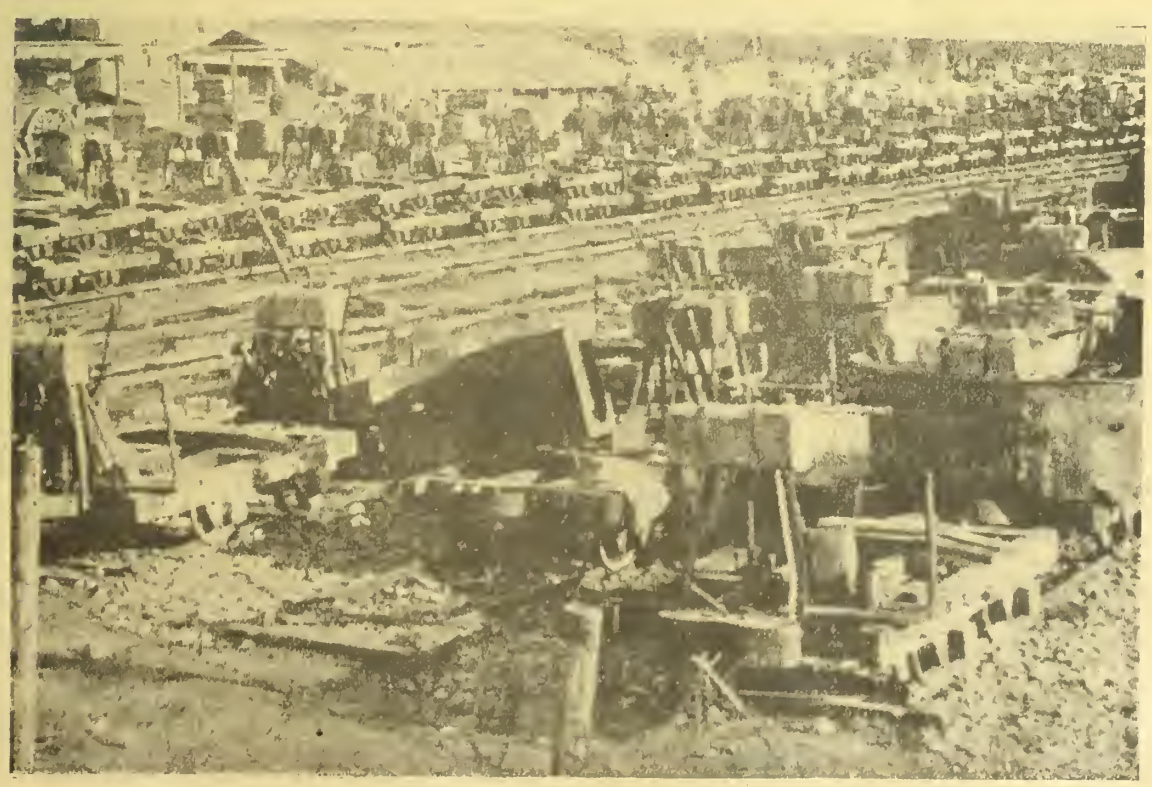

Kořist naší ofensivy: Po prolomení italské fronty, prchal nepřítel v divém zmatku do nížiny benátské, zanechav našim ohromnou spoustu užitečného, neporušeného materiálu. — Ukořistěný materiál a park polních drah nepřítele.

kému konfliktu mezi stranou vládní a ministerským předsedou Wekerlem. Příčina jest tato: Strana Karolyiho zaujala stanovisko ve výkonném výboru stran podporujících vládu, proti plánum ministerského předsedy, dle něhož má dříve projednati se rozpočet a potom teprve přistoupiti k volební opravě. Karolyi nechce podporovati tento program, ponevadž rozpočet vyžaduje 40denní debaty, přerušené ještě zasedáním delegací, takže projednávání předlohy volební nastalo by v nejpříznivějším případě teprve na jaře. Strana Karolyiho žádá, aby volební reforma byla projednána rychle a rozpočet odstaven. Není také spokojena s návrhem volební opravy, poněvadž všichni majitelé Karlova kříže nenabývají volebního práva a poskytuje se dělnictvu průmyslovému výhoda před dělnictvem zemědělským. Tato přání vládní strany budou předána ministerskému předsedovi dle návrhu hraběte Andrássyho. Na splnění těchto podmínek opposice závisí osud vlády; nebudou-li přání strany Karolyiho přijata nebude tato strana vládu jich podporovati. Volební reforma v Uhrách, jak vidětí, musí prožívati těžkou a bolestnou cestu, ale zdá se, že jako všude na světě, i demokratisace Uher je nezadržitelná, ačkoliv zde právě setkává se s nejtěžšími překážkami, způsobenými zcela zvláštními poměry. Nechybíme, že i dualism, nadržující ve všem Maďarům, přispívá značně k tomu, že Uhry mají do demokratisace tak daleko.

□ □ □

POLSKÁ OTÁZKA.

Berlínský „Lokalanzeiger" uveřejnil zprávu, že korunní rada, konaná dne 5. listopadu, dospěla k dohodě o rozřešení polského problému v rakouském smyslu. Polské království má býti ve formě personální unie spojeno s Rakouskem, při čemž Halič připadnouti má k budoucímu království Polskému. Za to se má k Prusku připojiti Litevsko a Kuronsko. Ihned ozval se nejen ve „Vorwärtsu", ale i v četných jiných listech v Německu silný odpor proti tomuto plánu a opposice proti němu roste. „Vorwärts" píše: „Trvá-li tento plán skutečně, nelze proti němu ani dosti záhy a energicky protestovati. Připojení Polska k Rakousku v reální a personální unii nemohlo by býti nikterak pokládáno za obnovení polské neodvislosti. Rozšíření německé mocenské sféry na Kuronsko a Litevsko bylo by činem, jenž by byl s úředními prohlášeními německé diplomacie, zejména s odpovědí, danou papeži, jakož i s projevem většiny říšského sněmu německého ze dne 29. července, v nejpříkřejším odporu." Že mezi politiky polskými zprávy, z Berlína došlé, veliké vzrušení vyvolaly, je pochopitelno. Zprávy tyto ovšem nelze pokládati za autentické, než jsou přece tak významné, že vstoupily do popředí veškerého politického ruchu. Také ve vídeňském parlamentě vyvolaly zprávy tyto velký rozruch a v páteční schůzi došlo k polské debatě. Vláda nepodala žádané prohlášení, omezila se jen na poloviční dementi, které zprávy nevyvrací spíš potvrzuje.

□ □ □

NOVÁ REVOLUCE V RUSKU.

Petrohrad má nové pány! Maximalisté, neboli bolševici v čele s Leninem za pomoci námořních vojáku zmocnili se hlavního města a když se i petrohradská posádka k nim připojila, zatkli celou vládu, až na ministerského předsedu Kerenského, kterému se podařilo uprchnouti, rozehnali zatímní parlament a strhli celou moc do svých rukou. Vládní paláce, telegrafy, železnice jsou v jejich moci, vojáci severní fronty táhnou k Petrohradu, aby se postavili na obranu nové vlády. Co bude dál? Jak se zachová vrchní velení, armáda? Odpověď na tyto otázky nelze dosud podati, nutno vyčkati, jak se věci vyvinou, neboť v Rusku mění se situace každou hodinu. Nová vláda chce v prvé řadě mír, za kterýmžto účelem navrhne válčícím stranám příměří. Nová vláda chce ihned předati ornou půdu sedlákům a chce rozřešiti hospodářskou krisi, ve které se Rusko ocitlo. Nejbližší budoucnost ukáže, zda-li se jí podaří uskutečniti tento program.

□ □ □

CATULLE MENDES:

DVĚ MOMENTKY.

I. Boudoirní idylka.

Poněvadž se již do sytosti vypovídaly o krajkách a látkách a o přednostech a chybách slavných mistrů krejčovských — obě krásné dámy vznešeného světa v boudoiru vyzdobeném v barvě světlekukuřičné, (samy byly jak se samo sebou rozumí v hnědém) — kde na filigránském stolečku se kouřilo z čajových šálků, zatočily hovor, a počaly si vykládati o milenkách svých mužu.

Baronka: Ach, jsem velmi spokojena, že mne pan z Marciacu krátké. Travím následkem toho svoje večery v příjemné osamělosti — úplné dle své chuti. Vždyť nejlepším na manžeu jest přece jen jeho nepřítomnost. Vzdor tomu jsem svému muži povděčna, že ve volbě svoji přítelkyně projevil vkus.

Hraběnka: O zajisté. Vernost mužu působila by nám jistě mnohé nesnáze. Vždyť jsme tak zaměstnány. Návštěvy, hostiny, plesy, trocha hrtu, to vše vyžaduje mnoho času. A já, právě jako vy, úplně souhlasím s mužovou neverou, ponevadž i pan de Valensole nedal si vyhotoviti vysvědčení nemajetnosti.

Baronka: Bóže, je sice pravda, že žijeme zcela odděleně. Leč vzdor tomu jest mezi námi a těmi, jež nám dali své jméno, jakási souvislost, již děkujeme za to, že se nás částečně dotýkají jejich úspěchy a porážky, že se s nimi radujeme a že s nimi trpíme. A nejen, že se za ně červenáme je-li toho třeba — ne, rdíme se i za sebe bavíu-se způsobem, jenž se s jich stavem naprosto nesrovnává.

Hraběnka: Ano, neboť, nemůžeme požadovati, aby nežnost, jíž jsme je z počátku zahrnovaly nám navrátili. A to, co si ponechali, míní se přece jen s pocity a vášněmi, kterými — dík ochotě a přívětivosti jiných žen — smějí oplývati. Byly bychom v pekných věru rozpacích, kdyby se, byť i ten nejmenší dílek naší bytosti, musil pojiti s něčím odporným, či obyčejným.

Baronka: Bohu díky, nemusím se něčeho podobného obávati. Maitressa mého muže jest šlechtického, skoro knížecího původu, zaujímající ve společnosti přední místo a jménu, které on s tak velkou nežností vyslovuje, vzdávají všichni nejhlubší úctu.

Hraběnka: I já mohu býti hrdá, třeba že z jiných důvodu. Není sice princezna — naopak! Je to operetní diva, ale slavná, zbožňovaná a uctívaná. Miliónáři z Brazilie a princové angličtí chodí do divadla pouze a jen k vůli ní.

Baronka: Její krása je přímo božská. Veliká, plavovlasá a bledá, téměř průhledná — řekla bych — uskutečněný sen.

Hraběnka: Je to malý, graciesní ďáblík. Roztomilý a kulaťoučký a s důlky ve tvářích, na šíji, na rukou, podobá se obživlé paně.

Baronka: Její elegance je neporovnatelná. Svoje nádherné vlečky nosí s nedbalou majestátností a nad čelem v pravdě královským, září démanty, kterými ji můj manžel obdařil.

Hraběnka: Není elegantní — ale vkusná! V záplavě svého krajkoví jest povždy originelní a rozkošná. Když zvedne svoji krátkou sukynku ukazujíc podvazkové proužky zdobené perlami a safíry, které dostala od mého muže — omamuje každého.

Baronka: A skutečně ho miluje! Vzdor tomu, že jest již po léta vdovou, odmítla ruku jistého panujícího knížete, aby nemusila opustiti svého přítele.

Hraběnka: A je mu věrná! Tvrdí se, že již po celých šest měsíců s žádným jiným nevečeřela, než panem de Valensole. —

Tak se bavily obě dámy vznešeného světa, v boudoiru vyzdobeném v barvě světlokukuřičné, při šálcích čaje, tiše kouřícího na filigránském stolečku a cítily soustrast — malou, směšnosti plnou, pohrdavou soustrast, vzpomenuly-li sobě na paní du Ruremondé, jejíž muž se zamiloval do prosté měšťanky, dokonce ani ne hezké, s níž každou středu hraje domino, anebo přemýšlely-li o politováníhodné madame de Lurey-Sevi, jejíž manžel se pobláznil do tlusté Konstatiny Chaputové v „bouffes" účinkující. A ty velké její nohy — — —.

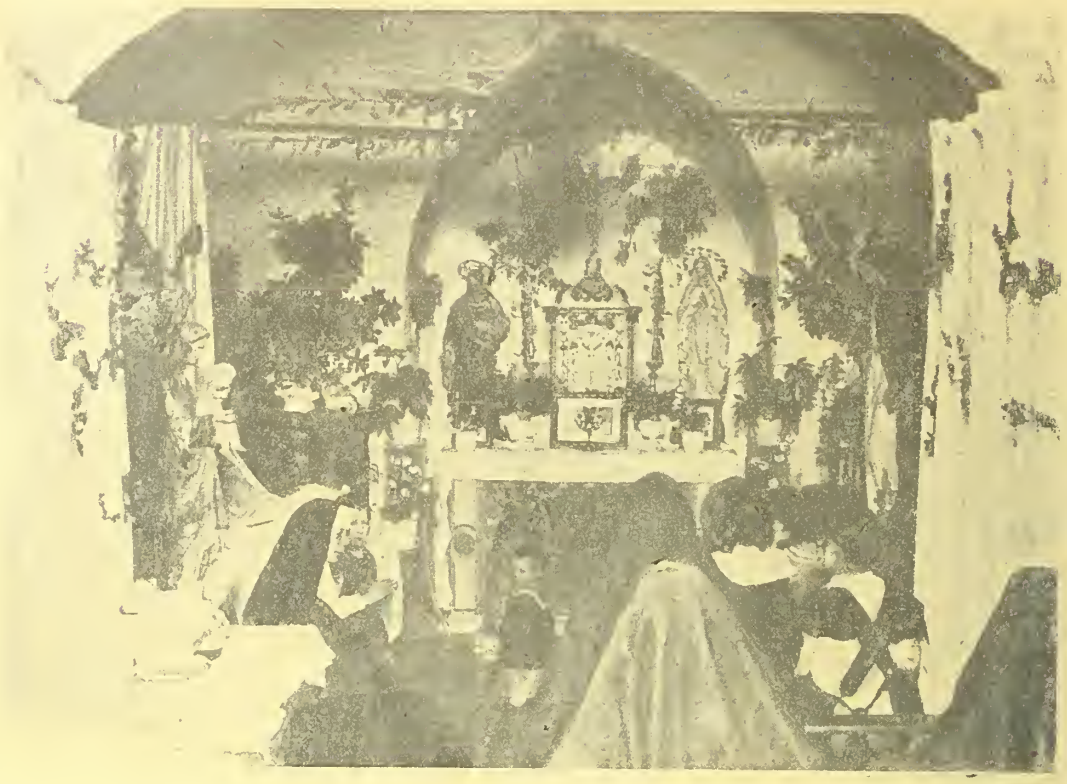

Z dob vlašské inva e v Gorici: V kapli přeměněný sklep uršulinského kláštera v Gorici — útočiště proti letcům a granátům.

Z dob vlašské inva e v Gorici: Podílení chudých dítek gorických jeptiškami uršulinského kláštera. Místnosti klášterní, byly po většině přeloženy do sklepa.

Ze znovu dobytých krajů přímoří: Kanonádou zle zřízena papírna v Podgoře, nedaleko Gorice ležící.

Z dob vlašské invace v Gorici: Strašná kanonáda ničící domy a bořící stěny a stropy obytných stavení donutila mnohou rodinu gorickou, hledati útočiště a pobyt ve sklepě.

Útulně zařízený vinný sklep — neschází ani křeslo, ani pokrývka na stůl, ba dokonce ani piano.

Italové opouštějící město zničili vše, co bylo možno, založivše v městě rozsáhlé požáry, jež pohltily mnohá dosud méně dotčena stavení.

II. Tři klobouky.

Chtěli si vyjíti na procházku. Zimní slunce, pozlacující bledým svitem tabule okenní, vábilo zamilované do bezlisté, zasněžené zahrádky. Jde se to tak krásně, v těsném přitulení, v měkké kožešiny zahalena, zrychleným krokem holými alejemi, občas teplý dech jeho polibku za rukávníkem tvář chvílemi zakrývajícím, přijímajíc.

„Který klobouk si mám dnes vzíti?" tázala se Julietta.

„Nevím," odvětil Valentin roztržitě, a ona pokračovala šelmovský se usmívajíc.

„Snad onen červený? Sluší mým vlasům, jako červený mak zralému letnímu obilí."

„Ne," odvětil, „ne, onen červený nikoliv!"

„Ne?", tázala se — „jak jsi zapomětlivý. Nasadila jsem si onen klobouk tehdy, když jsem ti poprvé dovolila, aby si odhalil můj závoj, moje rty halící."

„Ano, oním polibkem jsi mne úplně pobláznila a ještě nešťastnějším učinila."

„Nuže dobře," smála se, „tedy onen modrý s mechovými růžemi? Jest krásný a koketní a kytice se na něm tak šelmovský naklání, že se zdá, jakoby se každá růžička smíchem prohýbala."

„Ne" — řekl, „ne" onen modrý rovněž ne!"

„Nevděčníče! Jest to přece týž, který jsem měla když jsi při naši první společné jízdě kterou jsme podnikli do bouloňského lesíka, klesl přede mnou na kolena! A jak jsi tehdy rychle a zuřivě povstal, když náhle jakýsi důstojník přejížděl kolem na koní! Pak nezbude nic jiného než nasaditi si onen žlutavý s vinným listovím, které jakoby bylo sluncem zbarveno v jasných, hýřících barvách!"

„Ano ten si vezmi, prosím tě o to — ten a žádný jiný!", zvolal.

„A proč právě ten?" tázala se.

„Proč?" opakoval a ona rozpomínajíc a zardívajíc se, skryla svou hlavinku na jeho rameni.

„Poněvadž jsi onoho večera", šeptal „onoho šťastného večera našeho spojení, onoho večera, kdy si se stala moji — kdy veškerý hedbáv a krajkoví, jež tě halilo, netrpělivými mými prsty zcucháno, v růžovém chaosu padalo na koberec, poněvadž jsi tehdy měla tento klobouk se zářivým vinným listím úžasu na svoji hezké, plavé hlavě."

[illegible]

Počátkem února příštího roku bude míti umělecký svět londýnský svou sensaci. Známá firma Christie Mauson and Woods bude pořádati veřejnou dražbu uměleckých památek. Jedná se totiž o prodej věhlasného archivu medicejského obsahujícího spoustu autogramů, dopisů a veřejných listin pocházejících z období let století jedenáctého až osmnáctého. Aby se přilákalo mnoho kupců a zejména bohatí sběratelé američtí byl již nyní vydán katalog jednotlivosti dražebních. Archiv medicejský, jehož uspořádání a sestavení vyžadovalo dobu plných pěti let pochází z majetku bratří Cosina a Averada de Medici. Dějepisec Reyall Tyler byl pověřen sestavením katalogu. V předmluvě, doplněné rodokmenným znázorněním nejrůznějších větví rodinných, činí se zmínka o jednotlivých členech tohoto slavného rodu, zvláště pokud jsou souvislosti s předměty ku podržení určenými. Zdá se, že ani dějepiscům není mnoho o tomto archivu známo. Od nejslavnějšího člena rodin de Medici, Lorenza Krásného, nalézáme v archivu sbírku dopisů, mezi nimi 106 jím vlastnoručně psaných. Leč i dopisy ostatních členů rodiny a listy znamenitých a velikých vévodů a mnohých panujících knížat oné doby, jsou v této sbírce zastoupeny.

Nejstarším dokumentem je darovací listina jistého Petra de Petronia, datovaná ze dne 2. dubna r. 1084. Obsahuje rozhodnutí, dle něhož čtvrtina pozemků dárcových, má připadnouti co dědictví klášteru sv. Barnabáše v Gammano. V dalším dokumentu z r. 1240 nalézáme rady, jakým způsobem lze ukojiti věřitele pana Quido Guerry, domýšlivce a marnotratníka, o kterém dokonce slavný básník Dantes ve svém „Inferno", v kapitole XVI. se zmiňuje, přisoudiv mu tam šibenici. Všechny ostatní listiny jsou po vět-

šině smlouvami, kupními vyhláškami a p., které mají pro nás více méně cenu starožitnickou, než historickou. Veliký dějepisný význam mají naproti tomu vlastnoručně psané listy Leonella z Este, Lorenza de Medici, Karla VIII. krále francouzského, Ludovica Sforzy, Kateřiny Sforzy, Angela Panziana, Lucrezie Salviatte Lorenzia di Pier, vrána vévody Alexandra Florentinského Cosmy I., vévody Toskanského, Bianey Capello, slavného kardinála Richelieua a j. Tato část archivu, nejvýznamnější to sbírka z doby renaissance, bude vydražena úplně.

Téměř všechny listy Lorenze Krásného jsou psány Pietru Alamanni, florentinskému to vyslanci v Miláně, později v Římě a v Neapoli. Nalézáme tu tudíž mnoho dopisů a konceptů od Alamanniho na Lorenza a Otlino di Branca adresované. Nejstarším dopisem Lorenzovým Alamanni-mu pochází z Florencie a je opatřen datem 2. máje r. 1489; od tohoto listu existuje tu rovněž duplikát; oba dopisy byly, jak se zdá, různými kuryry Alamanni-mu do Milana doručeny, opatřeny to, jež Lorenzo z opatrnosti velmi často užíval, aby, kdyby se jeden dopis ztratil, aspoň druhý došel. Tento list pojednává o zapletených politických poměrech oné doby, kdy zejména král neapolský a papež hrali důležitou úlohu. Jiný dopis Lorenzuv Alamanni-mu byl určen pro Ludvíka II. Mora a obsahoval na druhé půlce papíru jakási šifrovaná sdělení. Patnáctého ledna r. 1490 sděluje v dopise Lorenzo, že je velmi rád, že Alamanni svoluje k několika týdennímu pobytu v Římě, neboť je prý dobře, že pozná Řím a Řím zase jeho; Alamanni sezná, že jsou tam dvorané stejní jako kde jinde a že mu kardinálové také nepřipraví větší nepříjemnosti. Mnohé dopisy Lorenzovy Alamanni-mu sdělují, že papež obdržel zásilku vína z Bernaccia, známého to nektar, rovněž Dantem opěvovaný, a který zejména nad jiné miloval papež Martin IV. V dopise ze dne 17. května r. 1491 píše Lorenzo o dvou láhvích vína casentinského, o něž papež důtklivě žádal a oznamuje i další zásilky.

Lorenzo měl v oné době jiného přání než udržovati Alamanni-ho v dobré náladě, neboť 1491 narodil se dceři Lorenzové Magdalene, za Franceschetta Cibo provdané, synáček, a Lorenzo dočkal na papeže, aby vymohl pro jeho zetě zřízení a povolení malého státečku; mimo to měl značný obnos zaručiti rodině Cibo dobrou budoucnost. Otázka tato byla po delší korespondenci příznivě vyřízena. Poslední dopis Lorenzův datuje se ze dne 20. března 1491; brzy na to zemřel, a sice 9. dubna 1492; o dalším vývinu události dovídáme se ale z dopisů Alamanniho Pietrovi de Medici a sice až do doby obsazení Italie Karlem VIII. francouzským a do pádu Pietro Medicejského. Mezi dopisy pozdější epochy nalézá se i list Lorenzina di Pier Francescovi de Medici, datovaný 5. února 1586 v Benátkách, v němž se pisatel hledí ospravedlniti, že pomocí najatého vraha jistého Scoronconcola, zavraždil vévodu Alexndra Florentínského. Četné listy pocházejí od Blanky Capello Rafaelovi de Medici. Mezi těmito listy nalézá se i jeden, který napsala tato nešťastná žena, jejíž tragický osud je spjat s dějinami Florencie, 14 dni před svou smrtí. Ve sbírce nalézáme dopis velkého francouzského kard. Richelieua psaný 24. dubna 1629 arcibiskupovi v Pise, Giulianu de Medici; mimo to je tu mnoho listin s podpisy Ambrosia Spinoly věhlasného to vojevůdce, který dobyl Bredu a kterého Velasquez a jiní slavní malíři zvěčnili ve svých dílech. Archiv medicejský obsahuje mimo to ještě na 80 hlavních, pokladních a účetních knih a memorand bankéřů a obchodníku z rodiny de Medici pocházejících.

□ □

BOLO A VENEZUELA.

Bolo Paša, který nyní vzpomíná na krásy a blahobyt světa v nevlídné vězeňské nemocnici ve Fresnes, byl jistě nejpodivuhodnějším dobrodruhem, jaký od mnoha desítiletí ve Francii vyrostl. Dnes si nelze ještě učiniti náležitý obraz o něm, ale snad naši potomci mu dají přídomek „balzacien" a velký Balzac, který ve svých dílech rád modeloval slavné zločince, byl by si ho jistě vzal za vzor k některému ze svých mistrných románů. Nejnovější odhalení, praví, že

Po stopě našich vojů: Údolí Can di Ferro, kterým se vine trať vedoucí z Vidimu do Pontebby. Úzký tento skalnatý průsek byl jedinou branou italským plukům korutanské fronty, ustupujícím do nížiny benátské.

T. zv. čertův most v Cividale, vedoucí přes řeku Natisano, a pocházející z 15tého století. Město Cividale del Frinli, slovinsky Staré Město zvané, nyní našim vojskem obsazené, bylo r. 1509 marně obléháno císařem Maximilianem I. R. 611 spustošili je Avaři a r. 1419 padlo v područí Benátčanů.

Starodávné vlašské město Gemona, 60 km sev.-záp. od Gorice ležící, bývalá pevnost, hájící přístup do nížiny benátské.

Po stopě našich vojů: Pamětihodné město Udine, slovinský Vidim. V okolí pěstuje se hojně vína, v městě samém kvete zejména průmysl hedbávnický a papírnický. Od r. 1420 až 1797 pod vládou Benátčanů, náleželo později pod žezlo Habsburků, proti nimž se r. 1848 vzbouřilo. R. 1866 připadlo Italii..

Piazza Vittorio-Emanuele (třída Viktora Emanuela) ve Vidimu. V popředí socha Viktora Emanuela od Barzaghia, pocházející z r. 1885 a sloup s okřídleným lvem benátským.

Piazza Vittorio Emanuele ve Vidimu, ze strany protilehlé, vzhledem k obrázku předcházejícímu. V popředí antické sochy Herkula a Caca.

Pavel Bola, ještě mnohem dříve než obdržel titul egyptského paši, věnoval svou pozornost Venezuele.

Je ještě dosud v živé paměti, že za vlády presidenta Castra vzniklo mocné napětí mezi Francií a Venezuelou. Náhoda tomu chtěla, že před několika týdny musil Ribot poslati obratného diplomata a ministra s plnou mocí. Taigny-ho do Ženevy, aby tam uspořádal a do normálních kolejí uvedl část francouzského generálního konsulatu, poskvrněnou hnusným, jakýms skandálem. Byl to týž pan Taigny, kterého dal kdysi Castro, bylo to 11. ledna 1906, naloditi bez zavazadel v Guaraya a bez zpátečního lístku poslati do Francie. Trvalo ot tehdy hodně dlouho a mnohé a mnohé hrozby padly se strany Francie nežli Venezuela povolila.

Pět let na to byl Castro, jejž pařížský tisk nazýval „opice kordilierská" svým rivalem Comezem svržen a zapomenuv úplně na svou nenávist k Francii, odebral se dokonce do Paříže, aby tam léčil svoji neurasthenii. To ovšem byla jen záminka k plánu zahnati Comeza a vrátiti se v plné sláve opět do Caracase. Na tomto plánu stavil i Bolo svuj projekt. Soudil, že v případě, prozradi-li plány Castrovy venezuelské vládě„ získá si její sympatii, a že se mu pak podaří založiti v Caracas banku, jejíž akcionáře si zkušeným okem vybral. Dal tudiž Castra hlídati a zjistil, že se bývalý pan president dvoří jisté chovance, kterehosi Venušina „pensionatu" a sice obdivuhodnou mírou, nejen s ohledem na jeho stáří ale i jeho neurasthenii.

Bolo se dal mademoiselle představiti a bez dlouhých okolku řekl: „Chcete si vydělati 10 tisíc franku? Nuže — musíte pana Castra přesvědčiti, že ho horoucně zbožňujete a milujete, že bez něho nemužete žiti a že chcete jen a jen jemu náležeti!"

To bylo pro sveholivou krásku ovšem pouhou hříčkou; brzy na to byla svým ctitelem z „pensionátu" vyplacena a v koketním appartementu uvedena. Několik týdnů na to objevil se Bolo s novými návrhy:

„Dnes večer musíte Castra zapřísáhnouti, že ho budete všude následovati, všechna nebezpečí s ním sdíleti a v nutném případě, že i svuj život zaň nasadíte!"

Stalo se... A zatím co byl Castro nekonečně hrdým na svoje pařížské úspěchy a všechny svoje plány vyžvanil, byla jeho slova tajným špiclem, ve skříni uschovaným, slovo za slovem zachycena. Bolo se tím způsobem přesvědčil, v kterém přístavě chce Castro vystoupiti, v které době a za čí pomoci. Několik dnů na to věděl Comez o všem a nařídil nutné přípravy. Je známo, že Castro po dobrodružné pouti po Spojených Státech a po Kubě musil se svého protirevolučního plánu žalostně vzdáti.

Když ale Bolo žádal Comeza o povolení státní banky, bylo mu krátce naznačeno, že tu pro něho není místa. Místo bylo již obsazeno a co bylo nejžalostnější — žádnými Francouzi! Takového nevděku byla schopna pouze Venezuela!

To bylo příčinou, že Bolo opustil rozmrzeně Ameriku, obrátiv svou pozornost k východu, kde prohnanému marseilleanu kynula šťastná budoucnost.

□ □ □

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

Nejstarší větrný mlýn nalézá se v Monte-Med Tento mlýn pracuje již po 170 let a dosud nebyl restraurován.

Jsou lidé, které si jen proto znepřátelíme, poněvadž je prohlédneme.

Ženitba je ochranný přístav před bouří, ale ještě častěji bouře v přístavě.

Trní a bodláčí, činí cestu obtížnou, ale ne naprosto neschůdnou.

Dvě jako havran černé slepice orpingtonské, které byly svého času vystaveny na výstavě drůbeže ve Filadelfii, vyceněny byly kus za 57 tisíc a 48.000 K. Za jediné vejce těchto slepic platilo se 120 K. Pomalu jako dnes.

V Persii chová ke v každém koňském stáji aspoň jeden vepř, poněvadž se domnívají, že je to prospěšno koňům.

Člověk je jediným tvorem zemským, jehož nozdry směřují k zemi. I u nejvyvinutějších opic mají nozdry směr vodorovný.

O ZÁSADĚ HOSPODÁRNOSTI.

Moci dosíci největšího výsledku prostředky pokud možná nejmenšími, toto kouzlo úspěchu a tato zásada hospodárnosti v životní praxi částečně se projevuje i v přísloviích našeho listu jako: „Jednou ranou dvě mouchy trefit", nebo pracovati s tak zvaným „fortelem", to jest dovedně s úsporou sil. Vědecký název „ekonomický" úplně souhlasí s naším českým „hospodárně". Věcný výklad této zásady jest úplně vystižen slovem, „hospodárnost", hospodařiti to jest účelně správně nakládati s jednotlivými statky dle potřeby. Potřeby jsou, dány životem člověka a lidi hmotnými a duševními. Dle toho také statky jsou hmotné k ukájení potřeb hmotných a myšlenkové či-li ideální k ukájení potřeb duševních. Potřeby i statky určují se životem přírodním, v němž všechno se tvoří i se svými zevními formami svého bytí podle svého přírodního poslání. Poměry různých krajů určují tedy také jejich potřeby a plody přírodní. Potřeby lidstva se množí vzestupem vzdělanosti: proto také schopní lidé v národech pokročilých mají nejvíce a nejlépe vyvinutou soustavu národohospodářské tvorby nejrůznějších statků k ukájení potřeb jak národa vlastního tak národů sousedních a jiných.

O vzniku peněz. Opatřování statků děje se od počátku plody přírodními z vlastní půdy, jakož i výrobou statků vlastních a vlastními prostředky, pokud pak šlo o statky cizí mimo vlastní výrobu, dálo se výměnou. Výměnou statků pak zavedl se zvyk, že za nejcennější plody přírody a vlastní výroby vyměňovalo se více méně cenných statků jiných, až se dospělo k ustálení nejcennějších statků za něž všecky ostatní byly vyměňovány. Takovým nejcennějším statkem byl u starých Římanů dobytek, „pekus" zvaný, za který vše ostatní zboží bylo vyměňováno a který také svým kmenem slovním dal vznik jménu peněz latinský „pecunia".

Když tedy peníze jsou nejcennějším statkem, podle kterého se cení všecky ostatní hmotné statky a dokonce i statky ideální, jest samozřejmo, že ode dávných časů za peníze byly vybírány nejcenější předměty. Od dobytka přešlo se až ke kůži, pak ke kovům a mezi kovy až k zlatu a k platině.

V životě obchodním statky vyměňované za peníze byly by se valně zdražovaly, kdyby bývaly se musily platiti vždycky hotovými, zejména při různosti míst. Když kupitel byl povinen peníze v hotovosti zaslati, doprava peněz byla drahou a mimo to také nebylo dosti osobní bezpečnosti při zasílání peněz hotových, přišlo se na myšlenku, nahraditi peníze jinou cennou hodnotou, její doprava byla by lacinější a v případu ztráty cestou škoda z ní jdoucí byla by nepatrnou. Tato myšlenka zejména hledíc k dopravě peněz a vzdálenosti veliké za hranicemi **vedla k vynálezu směnek,** když také ve státech malých a četně spolu konkurujících vlády dokonce zakazovaly vývoz peněz snažíce se peníze udržeti ve svých územích. Taková státní správa středověká přirozeně ochromovala obchod mezi státy. Všecky překážky však v tomto směru zavedením směnek padly a obchod mezi státy středověku byl uvolněn. Ovšem nestalo se tak jedním rázem, nýbrž pozvolna samorostlým vývojem směnek a směnečného práva, kterýž později blíže vyložíme. Jakmile směnka začala zastupovati hotové peníze, obchod do nejvzdálenějších odbytišť se začal vyvíjeti. Kupci začali směnkami platiti své dluhy a inkasovati své pohledávky. Tak povstaly základní dvě myšlenky směnečně právní podle tohoto dvojího účelu, totiž, že věřitel směnkou ze vzdálenosti si peníze k sobě přitáhl a že dlužník ze svého místa vyplniv směnku pro svého věřitele své peníze z místa směnky směnkou poslal svému věřiteli. Proto se nazývá směnka, kterou věřitel si svou pohledávku od svého dlužníka přitahuje, směnou taženou podle latinského slova „trahere" a nazývá se vydavatel takové směnky trasantem a dlužník její příjemcem či-li trasátem. Naproti tomu pak dlužník, který směnkou posílá peníze, podle latinského slova „mitere" remitentem.

Směnka jest vedle platební pomůcky v druhé řadě také pomůckou úvěru. Úvěru schopný a úvěru hodný obchodník si počal nahražovati peníze pomocí směnky tím způsobem, že v případu potřeby využil své směnky ku krytí úvěru, jejž si opatřoval u peněžníků. Tímto způsobem v obchodě potřebný úvěr pro úvěru schopného a hodného obchodníka stal se snáze přístupným, ba do konce mezi obchodníky váženými také dokonce hravým tím způsobem, že obchodník prostě směnku převedl na obchodníka jiného tak zvaným rubopisem t. j. podpisem na rubu či-li na zadní straně směnky. Tento rubopis se nazývá indosamentem. Každý na směnce podepsaný dlužník ručí za svůj podpis a směnečnou hodnotu a dává tudíž směnce větší jistotu. Čím více dobrých obchodníků na rubu směnky jest podepsáno, tím povinnost rukojemnická více dobrých obchodníků větší cenu směnce dává v oběhu. Směnka takto se stává cirkulačním papírem, který sám na peněžním trhu jest předmětem prodeje, koupě, poněvadž svoji hodntoou obsahuje pohledávky svých směnečných věřitelů. Proto také podle záruky rubopisců indosament se nazývá žírem.

Jako předmět prodeje a koupě směnka jeví tak zvanou kursovní cenu, za kterou se prodává a kupuje, stává se tedy směnka sama jako zástupce peněz zbožím. Kupní cena či-li valuta počítá s tak zvaným směnečným diskontem či-li tak zvanou srážkou, která kryje dílem úroky dílem také provisi.

V mezinárodním obchodě směnky každého státu jeví pohledávky a dluhy jeho obchodnictva a na směnečném trhu vyrovnávají se vzájemně mezi sebou, aniž jest třeba zásilky hotových peněz. Tato působnost směnek na mezinárodním trhu souvisící hlavně s poptávkou a nabídkou, jeví směnečné kursy. Tato ná-

Z nočního života na bojišti: Rakousko-uherský reflektor, osvětlující pronikavým svým světlem kostelní věž vzdálené, italské osady a pátrající po nepřátelských stanovištích.

Z ruského bojiště: Účinek mocné kanonády a pod zemních min, jichž výbuchy vyráží celé lány kamení, hlíny a písku, tvoříce tak často jmenované trychtýře.

Ze zborcené italské fronty sočské: Hřebeny hor tonoucí v moři hustých mračen, dějiště gygantických bojů posledních dnů. Jediný pohled na obrázek stačí k ocenění nesmírných obtíží a překážek, jež naše vojsko musilo překonati, nežli vniklo do italských nížin.

Ze zborcené italské fronty sočské: Mocným útokem dobytý opěrný bod italských posic.

Z italského bojiště: Někdejší rakousko-uherská stanoviště na pohraničí Kraňska.

Z italského bojiště: Snímek zasněžených ostrých hřbetů korutanských Alp ze vzdušných výšin létadla.

rodohospodářská funkce směnek jest našemu obchodnictvu venkovskému nedostižnou a souvisí se zařízením bank a burs, kdež směnka se svým významem národohospodářským teprve plnou měrou jako náhrada místo hotových peněz vyniká. Aby našim čtenářům smysl směnečného života právního a peněžního byl úplně jasný, vyložíme níže dějinný vývoj směnky.

Ve středověku zejména v Italii obchod kvetl. Každé větší město italské bylo střediskem obchodu a mělo svou vlastní i politickou samostatnost i s vlastní měnou peněžní. Také v jiných zemích v Německu, Francii a jinde podobně se věcí měly., samostatných městských států a knížectví s vlastní měnou bylo mnoho a proto také peníze četných různých peněžních měn staly se za příčinou výměny zbožím, jímž se obchodovalo v živnosti penězoměnecké tak zvané kampsorské. Zejména války křižácké přivodivší četné obchodní styky Italie, Německa, Francie, a Španělska s východem balkánským a asijským měly na vývoj tehdejšího světového obchodu a s ním také na rozmach penězoměnecké živnosti rozhodný vliv. Všude, kde se usadili obchodníci, následovali za nimi také hospodáři rovnající se našim bankéřům, proto, aby při neobyčejné různosti měn peněžních a při obtížích dopravy hotových peněz usnadňovali placení obchodníků tím způsobem, že sami na účet obchodníků zase u kampsorů jiných míst s nimi obchodujících prováděli výměnu peněz. Hromadily se tedy peníze nejrůznějších měn u kampsorů penězoměnců, kteří na všech obchodních místech ve spojení spolu byli a na účet svých obchodních komitentů navzájem si peníze místo hotových zásilek jenom poukazovali. Tyto jejich poukázky se staly směnkami. Obyčeje v této praxi samy s sebou podle životních potřeb povstávaly a přednášely se z jednoho obchodního místa na druhé až zdomácněly a staly se všeobecně platnými. Kampsoři směnky tímto způsobem sobě navzájem posílajíce řídili se s hora vytčenými funkcemi směnečnými, zejména jako směnky tažené věřitelské a jako směnky dlužnické či-li rimesy. Zároveň s nimi také směnky vlastní od výlučného dlužníka směnečního samého vydané byly v obyčeji. Nejstarší směnky, které se zachovaly, jsou z roku 1335 a 1339 italské a začínají podle tehdejšího způsobu jménem Božím, stavovským pozdravem a obsahují poukázku platební.

Kampsoři, staří to bankéři, snažili se tímto způsobem veškerý obchod strhnouti na sebe a monopolisovati. Obyčeje obchodní u nich ustálené staly se právem platným. Tato jejich činnost vyvíjela se zejména na velikých obchodních trzích, v hlavních obchodních ústředních městech, na něž obchodnictvo se z celého tehdejšího světa přitahovalo. Obchodnictvo přirozeně nemohlo na takové trhy veliké, na něž z nynější doby připomíná trh Lipský nebo v Nižním Novgorodě, voziti peníze hotové z důvodu bezpečnosti a pro nedostatek různých měn v rukou jednotlivců. Proto také obyčeje z těchto velkých trhů nabyly pro vývoj směnek největšího tvůrčího významu. Největší trhy obchodní a směnečné měli kupci z měst Florencie, Pise, Janova a Lyonu, Besanconu, Piacenzy a Novi.

□ □ □

MODA VE VÁLCE.

Z opatření, která byla učiněna v Německu proti různým výstřelkům módy svědčí o tom, že ženy určitých tříd nedovedou ani v běhu dnešních dějinných událostí svou rozmařilost zakrýti. Ať již svádí k tomu nedostatek ušlechtilejšího cítění, zvýšena konkurence „v boji o muže" nebo zlaté potůčky proudící z potu dělníků do kapes spekulantu, zůstane to všude, v Německu stejně jako u nás, jednou z ošklivých skvrn na dnešní velké době. Tím spíše ženy pracujících tříd musí se dnes vystříhati opičení se po ženách, které kromě shánky po flirtu, zábavě a dobrém živobytí, nemají kromě té hanby za výstředním, době neodpovídajícím obleku nic vážnějšího na starosti a jimž i odchod jim blízkých mužů na frontu zdá se býti nějakou zábavnou procházkou. Naše žena musí právě dne i oděvem dávati veřejně na jevo, že dnešní historické události nejdou kolem ní nepovšimnuty. Jednoduchý šat, jednoduchý klobouk nebo šátek, jednoduchá obuv — vše u ní musí nasvědčovati o tom, že cítí vážnost doby. Kde možno starého oděvu použíti na úpravu části oděvu nového sobě nebo dětem, učiní tak každá žena, i když hospodářské poměry přímo ji k tomu nenutí. Pro letní dobu upraví si levný oděv z pracích látek, jež vkusně ozdobený límečkem, vázankou a pod. sluší ji lépe, než mnohé dámě nejnádhernější oblek z drahých látek; rovněž vkusné vyšívání dodá ženskému pracímu obleku poměrně levnou a trvale cennou ozdobu. Dnes nezbývá našim ženám ani času, ani chuti, ani peněz k nákladnému parádění se, které můžeme docela klidně přenechati těm, které myslí, že na světě nic není ani dnes důležitějšího jako oblékouti se podle módy za každou cenu. Tím ovšem nechceme říci, aby ty, které mohou, zaměstnaly i teď tisíce těch drobných pracovnic, jež šitím šatů se živí; práce jejich na ceně neztratí, když pomohou našim ženám při opatřování šatů co nejvíce šetřiti a i při tom budou dbáti vkusu při úpravě jednoduchého oděvu, jež by odpovídal požadavkům doby a oprávněné snaze vyhověti úměrně péči o ducha i tělo.

□ □ □

JAZYKOVÁ SVOBODA UH. SLOVÁKŮ.

Uherský min. předseda dr. Wekerle ve své programové řeči pravil: „Ani v jednom státě širokého světa jazyková otázka nemá té míry jako u nás." Spisovatel K. Kálal zasílá mu proto otevřený list, ve kte-

rém praví: „Dvoumilionový národ, nadaný, kulturní, nemá ani stolice ve své řeči. Na slovenské půdě je 33 gymnasií, 6 reálek, 16 paedagogií, 1 hornická akademie, 4 právnické fakulty, 2 theologické evangelické akademie, 4 katolické a 1 řeckokatolický seminář, několik klášterních ústavů, vesměs to školy ryze maďarské, vědomé si předního úkolu: odroditi slovenský národ: Na těchto školách není jediné hodiny slovenské, ba za slovenské slovo jsou žáci trestáni, mají nařízeno mluviti maďarsky i v rodinách, profesoři prohrabávají studentům kufry, nemají-li v nich skryty slovenské knihy a již mnoho žáků bylo pro skrytou slovenskou knihu ze všech škol uherských vyloučeno; jsou případy, že byli trestáni žáci, kteří si bezděčně slovanskou píseň — pohvizdovali. Tak se mají uherští Slováci, jež mají tolikerými zákony zaručenu samosprávu, a jež jsou Apponyiovskými zákony na každém kroku maďarisováni. Opatrovny pro děti od 3 do 6 let jsou ryze maďarské. To je jazyková svoboda?

□ □ □

KRONIKA VÁL. UDÁLOSTÍ.

Dne 2. listopadu. Na dolním a středním Tagliamentu jsme ve styku s nepřítelem. Italské vojsko, které se chtělo hájiti východně řeky, bylo poraženo nebo potřeno, při čemž opět několik tisíc zajatců padlo do rukou spojenců. Gemona je v našich rukou. V území Felly a v obvodu horního Tagliamentu má postup našich armád za myšlený průběh. Na několika místech musel být nepřátelský odpor zlomen. Na ostatních bojištích žádné významnější události. — Ve Flandrech živá dělostřelecká činnost na Iseře. Nepozorováno a nerušeno nepřítelem přeložilo naše vojsko uplynulé noci podle plánu čáru svou z loňské fronty Chemin-des-Dames. V noci na 1. listopadu napadla naše letadla úspěšně Londýn a anglická pobřežní místa.

Dne 3. listopadu. Situace na Tagliamentu zůstala nezměněna. Počet zajatých překročil 200.000, kořist na dělech stoupla více ne 1800. Spolehlivé údaje nutno vyhradit podrobnému sčítání. Ruské bojiště: U Dvinska, Smorgonu, Baranovičů a na dolním Zbruči oživla palba. Macedonská fronta: Na macedonské frontě nabyl dělostřelecký boj východně od Vardaru značné síly. Déšť a mlha omezovaly bitevní činnost u všech armád. Ve Flandrech udržoval nepřítel silnou palbu na město Dixmuiden a jeho spojovací linie. V noci z 1. na 2. listopad provedli jsme přeložení našich linií za Chemin-des-Dames, už delší dobu zamýšlené, bez obtěžování se strany nepřítele. Všecky naše pohyby zůstaly nepřiteli zatajeny. Nepřítel až do včerejšího poledne udržoval ještě živou palbu na posice, které jsme opustili. Naši letci 1. a 2. listopadu napadli Londýn, Gravesende Rawsgate, Margate a Dünkirchen. Silné požáry svědčily o dobrých úspěších.

Dne 4. listopadu. Italské bojiště: Bitevní činnost na Tagliamentu se stupňuje. — Ve Flandrech dělostřelecké boje.

Dne 5. listopadu. Rakouská a německá vojska překročila Tagliamento. Císař Karel sám dlí na pravém břehu řeky. Italové ustupují na Piavu. Též dolomitská fronta Italů kolísá. Na macedonském bojišti prudké dělostřelecké boje. Dílčí útoky anglické na Vardaru byly odraženy. Na západě nic důležitějšího. Na sinajské frontě nové boje. U Gazy dobyli Angličani první tureckou čáru. V Mezopotamii zahájili Angličani nový útok po obou stranách Tigridu.

Dne 6. listopadu. Italové pokračují ve svém ústupu. Fronta Tagliamento dobyta. Nepřítel vyklizuje dolomitskou frontu. — Na západě velké boje pěchoty u Paschendaele a na silnici Menin-Ypern. — V Petrohradě schyluje se k novému povstání bolševiků.

Dne 7. listopadu. Italové ustupují na řeku Piavu. Vítězové dospěli na Livenzu. U Tolmezza zajato několik tisíc Italů. — Ve Flandrech zuří rozhořčené boje. Nepřítel zmocnil se vesnice Paschendaele. Také v Sandgan přikročili Francouzi k útoku. Tuhé boje se odehrávají u Amerveileru a Heidveileru. — V Berlíně stalo se rozhodnutí o polské, kuronské a litevské otázce. Polským králem bude prý císař Karel. Kuronsk a Litevsko dostanou samostatnost, velkovévodou jejich bude císař Vilém. — Německý vicekancléř dr. Helfferich definitivně odstoupil.

Dne 8. listopadu. Naše a německé vojsko překročilo řeku Livenzu a je na pochodu k řece Piavě. U S. Simeone zajato dalších 17 tisíc Italů a ukořistěno 80 děl. Celkový počet zajatců od počátku ofensivy proti Italii činí 250.000, ukořistěných děl 2.300. Německé loďstvo stojí před Helsingforsem. — V Petrohradě vypukla nová revoluce. Město je v rukou Leninovců. Vojsko přidalo se k nim. Kerenský prchl, ostatní ministři jsou zatčeni, zatí-

Z jihozápadní fronty: Často jmenovaná planina Banšica, dějiště krutých a divých bojů jedenácté bitvy sočské a východisko mocných útoků naší ofensivy.

Ze zbořené italské fronty sočské: Ohlušující a celým krajem otřásající bubnová palba, která byla předzvěstí mohutné rány, jež spojená naše vojska zasadila italským armádám vyrazivše je v několikadnech z pevných, po dvě léta silně opevňovaných posic sočských.

mní parlament rozpuštěn. Veškerou moc strhli bolševici v čele s Leninem a Trockim. Nová vláda chce v prvé řadě mír. — Angličani dobyli Gazu.

□ □

SMĚS.

Neoficielní mírové konference. Vídeňský dopisovatel časopisu „Deli Hirlap" otiskuje rozmluvu s jistou osobností, která nechce býti jmenována a jež se vrátila právě ze Švýcarska. Prohlásila, že nedávno v jistém městě švýcarském konaly se porady mezi neoficielními zástupci dohody a ústředních mocností. Hrabě Goluchowski zdržuje se již delší čas ve Švýcarsku, dále kníže Bülow, který tam stále bydlí. Z Paříže přijel jako zástupce bývalý president Loubet. Porady trvaly dlouho do noci, avšak přes všecko úsilí s nezdařilo nalézti podklady k officielnímu vyjednávání mírovému. Snahy zástupců ústředních mocností ztroskotaly o tvrdošíjnost francouzských delegátů, pokud se týče Elsasko-Lotrinska. Současně sešli se v Montreux rakousko-uherští, francouzští i angličtí zástupci finančního světa. Z Vídně bylo přítomno několik ředitelů velkých bank. Vyjednávání týkala se otázek hospodářských. Delegáti rakousko-uherští odebrali se pak do Berlina, aby tam podali zprávu. Během hospodářských porad byl vysloven názor, že po válce nebude pokračováno ve válce hospodářské.

Italie republikou? V neutrálních listech vyskytují se pověsti, že italský král zřekne se trůnu. Demonstrace pro republiku v různých italských městech nabývaji stále větších rozměrů. Rostou obavy, že italská porážka povede k revoluci v Italii.

Japonsko na místě Ruska. V Petrohradě se nyní otevřeně přiznává, že ruští delegáti na pařížské konferenci spojenců mají v první řadě sděliti, zda vojenské síly Ruska dostačují pro jednotnou akci spojenců na všech frontách. Při určení této otázky jde o určité podmínky, vojenské, jež Rusko má splnit. Bude-li zpráva ruských zástupců záporná t. j. přizná-li neschopnost Ruska zahájiti ofensivu v určité době na určitých místech evropských a asijských bojišť, má konference učiniti usnesení, odpovídající společné vůli spojenců podporovati Rusko v boji proti spol. nepříteli a provedením tohoto úkolu pověřiti Ameriku a Japonsko. Těmito důvody má se uskutečniti, oč se v Paříži a Londýně snaží od počátku války, totiž aktivní zasáhnutí Japonska v Evropě. Aby se již napřed odstranila každá nedůvěra k japonskému spojenci, vystoupí Amerika a Japonsko společně jako vykonavatelé vule čtyřdohody v Rusku.

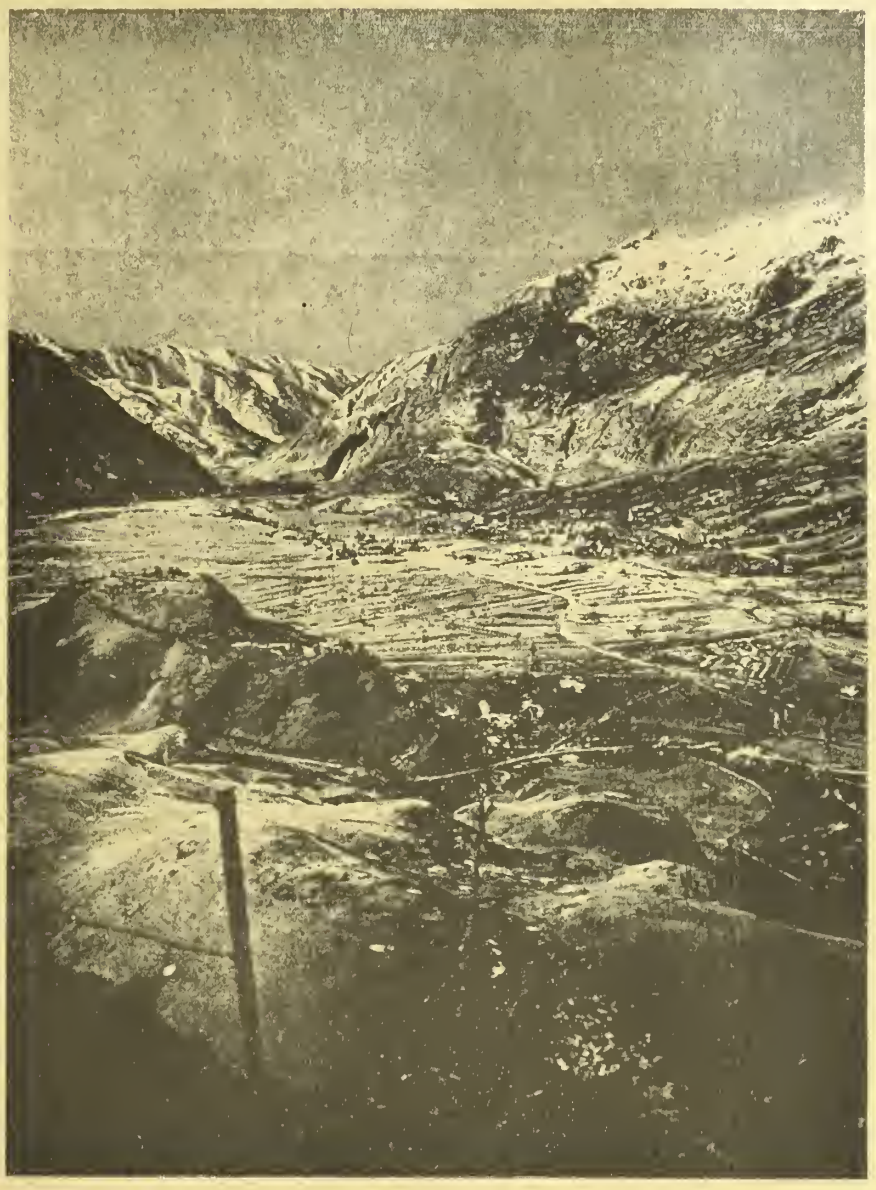

Ze zborcené italské fronty sočské: Charakteristické panoráma obtížného terénu sočské fronty. — T. zv. iličská pánev. — Flič a Tolmín, tato dvě jména zapsána budou povždy v historii našeho válečnictví a v dějinách světové války vůbec.

Tagliamento druhou Marnou? Časopis „Genevois" píše vzhledem k porážce italské, že je k pláči, jaké chyby dělali státníci a diplomaté spojenců. Oddálení pomoci japonské na neurčito dalo ústřednim mocnostem vedle klidu na ruské frontě možnost, že mohly vrhnouti takové spousty vojska proti Italii. Nutno se ptáti, zda-li letecká služba Italům nic neukázala a zdali italské špehounství u ústředních mocností nebylo nic platné. Pouze rychlá pomoc může zachrániti Italii. Doufá se, Tagliamento bude druhou Marnou.

Sedmá rakouská půjčka válečna. Podle vyhlášky, jež byla vydána 1. listopadu, vydá se jako sedmá rakouská válečná půjčka daněprostá 5½% ní umořitelná státní půjčka, jakož i daněprosté 5½% dne 1. srpna 1926 splatné státní pokladní poukázky. Státní půjčka se splatí v jmenovité hodnotě a umoří se vylosováním v letech 1923 až 1957. Ministr financí může však, počínaje 1. lednem 1927 vylosování zesíliti anebo ještě neumořený obnos půjčky splatiti bez vylosování ve jmenovité hodnotě, při čemž zachová se tříměsíční výpověd. lhůta. Rovněž může býti půjčka pokladních poukázek splacena také před 1. srpnem 1926 za dodržení tříměsíční výpovědní lhůty ve jmenovitě hodnotě buď úplně nebo částečně. Upisovací cena obnáší pro státní půjčku 92.5%, pro státní pokladní poukázky 94.5%. Upisovatel dostane bonifikaci ½% a při umořitelné státní půjčce mimo to ještě jednoměsíční úrokovou bonifikaci. Obrat obou půjček nepodléhá dani z obratu cenných papírů. Upisování započalo 5. listopadu a skončí se 3. prosince.

Petrohradští důstojníci o stavu ruské armády. Důstojníci petrohrad. posádky měli poradu, na které pojednali o vla-

Tajemství černé věže.

hall na zámek svých otců. Sotva že se převlekl, přišel sluha Josef a oznamoval baronovi, že pan knihovník prosí o rozmluvu.

„Jaký knihovník?"

„Nu pan doktor Wolff, kterého Werner přijal nedávno jako knihovníka."

„Taak? O tom nic nevím. Ať vstoupí, zeptám se hned na to."

Polilcejní komisař doktor Wolff vstoupil.

Překvapen pohlédl naň baron.

„Vy...? Co tu děláte? Myslel jsem, že knihovník si přeje..."

„Ano já jsem knihovník. Protože jsem chtěl vyšetřiti všelijaké záhady rottenhallského zámku a proto jsem doktora Wernera požádal, aby mě přijal za knihovnika."

„Jaké záhady jste chtěl vysvětlovati?"

„Chtěl jsem na příklad rozřešiti tajemství černé věže" — odvětil ironicky doktor Wolff.

S baronem to škublo.

„Pokud já vím, neexistuje žádné tajemství rottenhalské a nevím také jaké tajemství by v sobě mohla skrývati černá věž.

„Jste na omylu, pane barone. Jsou tajemství a sice velice zajímavá tajemství."

„No a podařilo se vám rozluštiti některé z nich?

„Zajisté. A ne jedno, nýbrž několik."

„To je potěšitelné" — pravil baron Rottenhall s nucenou ironii. A smím věděti, jaká jsou to tajemství?"

Komisař upřel významný pohled na barona Rottenhalla.

„Dozvíte se všecko: z té příčiny jsem přišel. Tedy za prvé: Smrt starého pana barona Rottenhalla..."

Komisaři se zdálo, jakoby si baron po těchto slovech byl oddechl.

„Tak daleko saháte zpět?" poznamenal na oko lhostejně.

„Tak jest. Starý pan baron zemřel za podivných okolností v černé věži — v téže černé věži, ve které naposled spatřen byl profesor Henning než zmizel."

„Mýlíte se" — zvolal baron. Profesor Henning nebyl posledně spatřen v černé věži. Je dokázáno, že opustil černou věž, že byl spatřen ve Vídeňském Novém Městě a že pak odjel do Vídně."

Policejní komisař nedal odpověď. Pohlížel jen na barona pronikavým pohledem.

„I to vám vysvětlím! Nejprve mi ale řeknete nějaké maličkosti. Předně mi povězte, proč jste dal Maře rozkaz, aby otrávila profesora Henninga?"

Hanuš Rottenhall vyskočil.

„Pane, zbláznil jste se?"

„To nemyslím."

„Jak se můžete opovážiti — —?"

Komisař se vzpřímil a pozvedl ruku.

„Činím vás pane barone pozorna na to, že Mara Romanová je už zatčena — —"

Baron zrudl.

„Mara zatčena?"

„Nejen Mara, ale i Sobota je zatčen a také Dörfler. Sobota i Dörfler se úplně přiznali a soudní znalci konstatovali, že čaj, který Mara vašemu hosti přinesla byl otráven. Co tomu říkáte?"

„To jsou nesmysly. Mara mne nenávidí a protože se chci nechat rozvést se svou ženou — její dcerou. Každé slovo, které mluví je lež. A Sobota? Propuštěný trestanec, osoba jistě nespolehlivá! Budete přece věřiti více mě, než Sobotovi."

„A co řeknete, když vám pane barone dokáži, že vás různé okolnosti postavili před alternatidu, buď profesora Henninga odstraniti, anebo.."

„Pane — !"

„Jsem také informován o směnečné záležitosti..."

„Nesmysl. Směnečná historie vaše je výmysl Mary. Mezi mnou a Henningem byly sice diference, ale ty se týkaly jen svatby hraběte Kurta, který chtěl si vzíti Heningovu dceru za ženu."

„Jsem lépe informoyán" — pravil komisař vážně. Ostatně hned se to vysvětlí. Budete tak laskav a doprovodíte mne do černé věže."

„Proč?"

„Uslyšíte."

„A když vás neuposlechnu?"

„Pak vás k tomu donutím."

„Cože? V mém domě?"

„Ano!"

„Pane, víte, že jsem baron Rottenhall?" Pán tohoto zámku?"

„Vím! A já jsem policejní komisař doktor Wolff."

„Po tom mě nic není."

„A přece! Když nepůjdete po dobrém, pak vás zatknu a nechám vás do věže dovésti."

Rottenhall přemáhal se všemožně, aby se uklidnil.

„Ujišťuji vás..."

„Zbytečné jsou další řeči. Následujte mě do černé věže."

Baron svěsil hlavu a kráčel mlčky za komisařem.

Oba vkročili do černé věže.

Rottenhall usedl a pravil:

Prosadil jste svou vůli, pane komisaři. Nyní

stní situaci. V dlouhé debatě předneseny byly četné stížnosti na rozvrácený stav armády, načež schválena byla resoluce, v níž se prohlašuje, že skutečně není armády, není autority vůdců, takže vlast je úplně bez ochrany a obrany. V resoluci se také praví, že nastává okamžik, kdy nutno bude úředně to prohlásit, aby nikdo se o stavu věcí neklamal.

Kancléřská krise v Německu. Kancléřská krise je již rozřešena. Michaelis odstoupil a nástupcem jeho jmenován hr. Hertling. Ústupky, které hr. Hertling učinil stranám většiny, jsou tyto: Hr. Hertling ujišťuje, že není odpůrcem autonomie Elsko-Lotrinska. Zavázal se dále, že bude působiti k uskutečnění souhlasí se změnou paragrafu 9. říšské pruské volební reformy, prohlásil, že ústavy a chce parlamentarisaci provésti tím způsobem, že nejen v říši, ale také v Prusku jmenován bude jeho zástupcem v úřadě parlamentář. Úřad vicekancléře nabídl posl. šl. Payerovi a úřad náměstka ministerského předsedy v Prusku národně-liberálnímu poslanci Friedbergovi. Pokud jde o zahraniční politiku, chce setrvati úplně na stanovisku, jaké bylo projeveno v odpovědi papežovi.

Carovy děti odcestují do Anglie? Podle zpráv ruských časopisů dovolila vláda ruská dětem cara Mikuláše, odjeti do ciziny. Carská rodina v Tobolsku koná přípravy k odjezdu bývalého následníka i jeho sester. Carovy děti odjedou nejspíše do Anglie.

Souchotináři v Uhrách. Prof. Korányi přednášel na zdravotnickém sjezdu v Pešti o tuberkulose v Uhrách. Více než 400.000 lidí hyne souchotinami pro neduživost, špatná obydlí a bídu hmotnou. Z toho je 250.000 churavých ke každé práci neschopných. Těmto nemocným přispívá stát 2 K ročně na hlavu a den. Pro tyto nemocné by bylo třeba 60.000 postelí, ale všechny nemocnice a zdravotní ústavy v Uhrách mají asi jen 50.000 postelí. Souchotiny nemožno léčiti medicinou, neboť není to vlastně v pravém slova smyslu nemoc, nýbrž chřadnutí, úbytě lidské síly pro nedostatek výživy zdravého vzduchu. A při spořádaném hygienickém životě by bylo lze téměř všechny vyléčiti.

Symfonický koncert Jednoty „Máj". Po skvělém úspěchu koncertu, při němž

Ze zbořené italské fronty sočské: Rakousko-uherské dělo těžkého kalibru při práci nedaleko Fliče. Zahraniční listy nemí: že jen přemocná dělostřelecká převaha spojených vojsk rakousko německých a nové typy střel a plynů, způsobujících mimo jiné i sležení, způsobily shroucení italské, sočské armády.

hostila česká Vídeň orchestr pražského Národního divadla, připravila Jednota „Máj" na 18. listopad koncert vídeňských hudebních umělců, kteří pod taktovkou Oskara Nedbala provedou tři vynikající díla slovanského hudebního umění. Bude to skvělá ouvertura k Smetanově „Prodané nevěstě", která jistě rozehřeje a zapálí srdce každého Čecha, bude to Dvořákův „Koncert pro violoncello" v reprodukci vynikajícího umělce p. Kreislera a bude to konečně skvělá a strhující Čajkovského „Symfonie patetická".

□ □ □

ZDRAVOTNICTVÍ.

Tlustý krk léčí se následujícími domácími prostředky: Masáží (třením) naběhlého krku buď holou rukou anebo lépe ještě vlněnou rukavicí na ruku navlečenou. Vždy po masáži se krk teplým olejem olivovým (stolním) nebo mandlovým. Na noc dáváme na krk silný obvaz, potřený vrstvou mazlavého mýdla. Za dne občasně potíráme krk směsí kolínské vodičky, kafrového líhu a opodeldoku nebo práškem ze suchého mýdla, kuchyňské soli a zvlhčeného kafru. Opodeldok připraví se z 50 gr. mýdla, 10 gr. kafru a 500 gr. líhu; aromatisuje se (dodá se příjemné vůně) přidáním 5 gr. dymianu a 25 gr. líhu salmiakového. Mazání tohoto používá se při oteklinách, opuchlinách, schváceninách, suchém lámání a pod. — Také častější mytí a polévání tlustého krku studenou vodou je dobrým prostředkem. Pařížský lékař dr. Raine uvádí, že vole vzniká následkem požívání znečistěné pitné vody, která obsahuje větší množství nerostných solí a provádí léčbu výhradným podáváním destilované (překapané) vody k pití; v nedostatku jejím možno použíti dobře svařené a schlazené vody dešťové.

Octové obklady pomáhají proti naběhnutí bolí při pádu nebo narážení způsobených. Při obkladech prsních je také přidání octa doporučitelné, jež to se tím účinnost obkladu značně zvýší. Rovněž ledové obklady, které někteří nemocní nesnesou nebo které při nedostatku ledu — zvláště na venkově — nemáme po ruce, mohou býti dobře octovými obklady nahraženy.

□ □ □

jsem zde a čekám až mi řeknete, co znamená tato komedie."

Komisař neodpověděl. Stiskl jen tajný knoflík, kterým otevřel tajné dveře do sousední místnosti.

Baron Rottenhall pozvedl zraky a vyskočil.

Je to možné? V tajných dveřích stál profesor Henning a Petr Carloni!

Studený pot zakryl jeho čelo a baron, jako bleskem raněný, klesl do křesla.

„Co tomu teď říkáte?" tázal se komisař.

Baron mlčel.

Profesor Henning přistoupil blíže. Zastavil se před baronem a pronesl jediné slovo:

„Vrahu!"

A s opovržením se od něho odvrátil.

A Carloni dodal:

„Teď jsme vypořádání."

Oba opustili místnost, ve které zůstal jen komisař a baron.

Rottenhall jakoby neviděl a neslyšel. Seděl tu jako bezduchý.

Doktor Wolff chvíli čekal, pak energicky zvolal:

„Nu, chcete se přiznati?"

„Nemám k čemu."

„Máte pravdu. Není vskutku zapotřebí, abyste ještě mluvil, zejména nyní, když jsem mezi papíry a listinami u Mary nalezl — testament starého barona."

„Co také testament?"

„Ano i testament, ve kterém starý pán určil svým dědicem hraběte Kurta Leuchtendorffa. Pochopíte, že musím se tázati, jestliž iste neoplel Maru, aby také vašemu otci podala jed, abyste si zachránil ztracené jmění pro sebe."

Rottenhall chtěl něco říci, ale hlas mu uvízl v hrdle.

Teprve po chvíli se vzpřímil a vychroptěl ze sebe:

„O minulosti nebudu s vámi mluviti. Chci vám jen podati důkaz své neviny."

Při tom přikročil ke dveřím. Doktor Wolff pastavil se mu však v cestu.

„Lituji, ale černou věž už nemůžete opustiti."

Baron se zapotácel.

„A tak — — to znamená — — ostatně není zapotřebí, je tu všeho, co potřebuji. Pusťte mě jen do vedlejší místnosti" —

„Dobrá."

Baron vkročil, kdežto Wolff zůstal státi ve dveřích. Několik okamžiku stál ještě baron nehybně, pak padla náhle — střelná rána.

Doktor Wolff vrhl se do vnitř.

Na pohovce ležel baron Hanuš Rottenhall mrtev. Browning vedle.

ZÁVĚREK.

Testament, který komisař doktor Wolff předal hraběti Kurtovi stanovil skutečně Kurta dědicem veškerého jmění. Kurt upsal značnou část vdově po baronovi a dětem. Vyzval ji také, aby zůstala na zámku. Leč Bella třásla se až příliš před nastávajícím procesem proti Maře a raději s dětmi zámek opustila.

Hrabě Kurt ještě nařídil, aby černá věž byla zbořena a když jeho rozkaz proveden, vykonány poslední přípravy ke dvojí svatbě. Neboť i Robert Jäger se zatím vrátil z Mnichova a společně s Kurtem slavil svůj sňatek.

A žádná chmura nerušila už nádhernou slavnost dvou párů, které bůh v lásce a věrnosti až do smrti spojil.

KONEC

!!Náš nový román!!

Končíce tímto číslem náš román „Tajemství černé věže", který svou napínavostí poutal jistě všechny jeho čtenáře, uveřejníme do ukončení tohoto ročníku dvě neb tři kratší povídky, abychom v ročníku příštím započali nový, poutavý, tentokráte historický román

„ZBĚH"

Toto dílo, které napsal věhlasný anglický spisovatel R. Buchanan, vystihuje mistrným perem poměry a stav i duši našich předků v dobách velikých, válečných tažení Napoleonových. Grandiosními tóny začíná tato velkolepá válečná sinfonie, aby zvolna vystupovala ke kulminaci, zvolna a napínavě, vyličujíc všechny psychické záchvěvy člověka, který se hledě vyhnouti válečnému ryku francouzské soldatesky a který v nedostupných stržích a slujích divokých úskalí Bretaňských opuštěn všemi — štván všemi, jako divá šelma prchal a se bránil. Rohan a Marcela, dva milenci, jsou hrdinami tohoto jedinečného románů, jehož filosofie a děj zejména čtenářům našich dnů budou jasnými a pochopitelnými. Napoleon sám, jeví se tu jako šedý, hrozivý stín válečné furie proklínán mnohými, leč zvzdor tomu jinými ještě zbožňován a oslavován. Magická moc tohoto podivuhodného, korsického dobrodruha ovládajícího jediným pohybem statisíce, obětujícího za svůj cíl nelítostně celé armády, ničícího nelítostně štěstí, mír a statky klidných občanů, tato magická moc, které se vzepřel Rohan je látkou tohoto díla anglického básníka, které všem našim čtenářům bude sloužiti ku osvěžení volných chvil, jehož napínavý vývoj bude jistě každý sledovati s dychtivou pozorností a nedočkavostí!

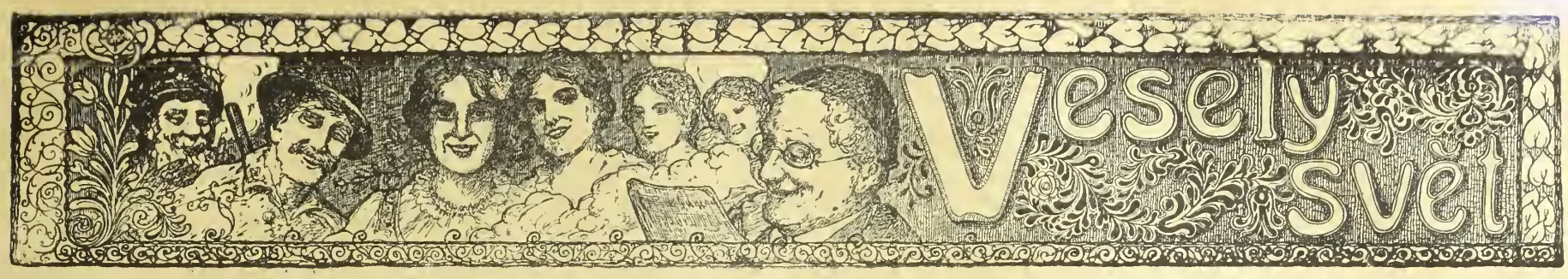

Nezapřela se.

Shára ke Kohnovi, který když mu sklepník předložil jídlo poděkoval: Phroč mu dìkuješ — vždyť si tho zaplatíš.

*

Brambora a člověk.

Já myslím, že si taková brambora musí nyní při adat jako člověk. Sotva že spatří světlo světa, již se musí úředně přihlásit.

*

Dětinství.

Otec: „Budeme musit krmiti naše slípky ječnou nahrážkou."

Synáček: No ano tatínku, ale pak ony budou klásti jen vaječné nahrážky — že ano?"

*

Válečný sloh.

„I hleďme, hleďme odtučňovací systém ti tedy znamenitě pomohl?"

„Ano, ano — mé břicho je nyní úplně srovnáno se zemí."

*

Diplomat.

Pan vrchní k hostinskému: „Pane restauratér, ty nože jsou tupé jako dřevo — musíme je dáti nabrousit."

Hostinský: „To by ještě scházelo. Uvažte jen — to by byl každý host za dvě sekundy se svým řízkem hotov. Chápete?"

*

U zvěrolékaře.

„Můj pes kouše ode tří dnů jako divý a po všem chňapá. Co mám dělat?"

„Dejte mu misu kostí a přejde ho to."

*

Dobrovolně.

Přítel: „A ty jsi dobrovolně vystoupil z kuželkového klubu anebo tě vyloučili?"

„To se rozumí, že jsem dobrovolně vystoupil; moje žena nechtěla, abych tam na dále chodil."

*

Pochvala.

Návštěva: „Ta vása co jsem vám přinesla k narozeninám se vám tedy líbí?"

Paní domácí: „Je znamenitá. Člověk by ani nevěřil, jaké krásné věci může člověk za několik haléřů dostat."

*

Moc žádáno.

Vrchní číšník k hostovi: „Ale račte dovolit pane, zde se nesmí veřejně plívati — to je přísně zakázáno."

Host: „Ale prosím vás nezvaňte — snad si nemyslíte, že si k vůli jednomu vyplivnutí najmu u vás chambre separée?"

*

Oprávněný požadavaek.

Pán k bytné: „Ach, nedovedete si ty bolesti vůbec představiti! Celé noci běhám po hodiny po pokoji."

Bytná: „Ták? To mi budete musit přidat od nynějška a sice 5 K za opotřebování koberců."

*

Jedno pro druhé.

„Ale pro Boha — paní Skálová — poslední dobu velmi špatně vyhlížíte — a rovněž i pan manžel — co pak se vám stalo?"

„Inu milá bratchu — koupili jsme si totiž dvě husy na krmení a ty nám všechno sežerou."

*

Opatrný.

Přítel k druhovi, kterého potkal v dešti bosého na ulici: „Ale člověče ty se šplounáš v dešti bos po ulici a botky nosíš na rameni zavěšené?"

Druh: „To z opatrnosti. Za dnešních dnů člověk nikdy neví co snese vodu, a proto jsem si raději hned jak začla krápat zul boty a punčochy."

Rozdíl.

Pán a při příchodu do hotelu: „Byli v tomto hotelu alespoň nějací lepší lidé?"

Sluha: „Lepší lidé nikoli, ale bohatí."

*

Musí odporovat.

„Má e pravdu, milostivá, zmýlil jsem se, když jsem tehdy tvrdil, že válka bude brzo skončena. Ale jak jste tehdy už věděla, že bude trvat tak dlouho, jak to, že jste byla tak dobře informována?"

„I nebyla jsem informována. Chtěla jsem vám jen odporovat."

Mezi vojáky.

A to se podívejme taková veš — jako tygr — tu pošlu do vojenského musea, aby ji tam vycpali.

*

Umění

„Cože — padesát haléřů stojí tato vaječná nahrážka."

„No dovolte, což je to drahé? Uvažte jen to umění!"

*

Otázka.

„Včera jsem vám viděl mravenčí hnízdo, člověk by nevěřil jak ta zvířátka pilně hromadí vajíčka."

„Vajíčka — a dovolí se to?"

*

Vzorný pořádek.

Žena (ku svému muži): „Teď jsme hledali celý den střevíc našeho Pepáčka a hle — zde vězí v našem nakládaném zelí. Já přece jenom věděla, že se u nás nic neztratí!"

*

Domovník.

„Víte-li, paní Kropenatá, že pan domácí o Všech Svatých všem přirazí?"

Nájemnice: „Nám je to jedno. My bud nájem tak jako tak dát nemůžeme."

*

Z našich domácností.

Anna přišla domů a všechny klepy z ulice povídala své paní. — „A ještě něco," dodala. „u radu budou míti dnes společnost." — „Tak? Jak to víte?" táže se paní. — „Jejich služka přinesla před chvíli ze zastavárny stříbrné náčiní," odvětila Andula.

*

Spravedlivé rozhořčení.

Úředník: „Proč pak mně oznamujete teprve dnes narození svého dítka, to je trestné!"

Sedlák: „Dovolte, vy jste odcestoval a dítě se narodilo právě ve vaší nepřítomnosti."

Úředník: „Nu, pro tento případ vám to odpustím — po druhé ale ať se mi to více nestane."

*

Na vojně.

Plukovník: „Žádate za dovolenou, abyste mohl hráti velikou roli?"

Herec: „Ano prosím."

Plukovník: „Nemůže se povolit. Ostatně tady na frontě můžete také hrát velikou roli."

*

Nepříjemnost.

Šéf: Dnes jsem chtěl účetnímu jednou řádně vyčiniti, poněvadž přicházel v poslední době vždy pozdě do kancelláře a zrovna dnes musil přijíti ještě před osmou.!

*

Lítost.

„Když jsem se doslechl strýčku, že budeš i ty musit narukovat bylo mě to velmi líto."

„Tak — tak — a proč vlastně?"

„Inu proč — protože mi napadlo, že nyní bude tetička všechny balíčky, co jsem od ni dostával — posílati tobě."

*

Pěkná vyhlídka.

Pán ku svoji nové bytné vzrušeně: „Poslyště — denně ode tří hodin z rána klape mi sousedna piano — to si rozhodně nenechám líbit — bez toho celé noci nespím."

Bytná: „No tak — a ten pán také né."

*

Bolestné s náhradou.

Paní domu: „Dala jsem se dnes při obědě zlosti strhnouti, vhodivši vám na hlavu talíř Berto! Tu máte tři koruny a už se na mne nehněvejte!"

Berta: „Ale prosím milostpaní vždyť to jsou pouze dvě koruny a 20 haléřů."

Paní domu: „No — a jak jinak! Osmdesát haléřů jsem si strhla co náhradu za rozbitý talíř."

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Víd. Illustr. Noviny"!

Rheumatismu

Chcete býti od svého dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Expedice lékárny „U opery"
Budapešť VII., oddělení 169.

2107

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ručal šidlo „Lumax", sešívá snadně jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zapatovati kožené věci, poroučhanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod mé pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za upotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šidla s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—, Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto uvlášť, do pole jen po zapla-ceni předem.

JOSEF PELZ, OPAVA,
Olmützerstrasse 10,
Prodavači se hledají 2044

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

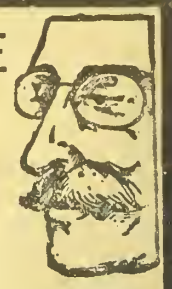

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, jíž každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlín S. W.,**
Markgrafenstrasse 63, odd. 436

Specialita **Specialita**

la náhražku čajového rumu
la náhražku citronu

dostati lze přímo u výrobce od 5 litrů výše, à K 5·—.

Siegmund Altbach,
Vídeň VI., Kasernengasse č. 22
Telefon 4135. 2054 **Telefon 4135.**

Zdarma a vypláceně

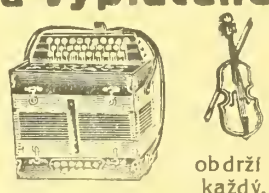

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·— 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—, 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970
v Mostě č. 1592. (Čechy

---

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin
HANUŠ KONRAD,
c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

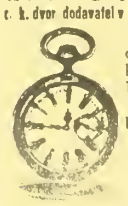

Niklové nebo ocelovéhodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·-. Náramkové hodinky K 18·-, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvová s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevnější se 3letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a příslušným k tomu toiletním práškem pleť krásnou činícím (dle moji methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a veliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost líce až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líce — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.— a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Tresť na obočí Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrvi, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3·50 K

Růžových líčí omladívše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Prášek na mytí hlavy sílící a podporující vzrůst vlasů ať světlých či tmavých (odporučenihodný zejména při vypadávání vlasů) 4 balíčky K 2.—. Brilantina dodává vlasu krásného lesku a příjemné vůně. Kelímek K 2.—, větší kelímek K 4.—. Crem ku holení, znamenitě pěnící, lepší jakosti po k 3.—, a K 5.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, VÍDEŇ VI., Mariahilferstrasse 41.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolest i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby **Komory pro zatáčečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody,
Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách"!

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

353 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Na **1.000.000** ručních šídel

jsem již prodal Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot řemenů, kovářských měchů lodního i jiného plachtoví, mytíš a p. Důležitá zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku, Kompletní (? rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 203

P. E. Lachmann. Vídeň IX. Mosergasse 3 odd. 10

KDO inseruje Prodává!!

ÚPISY na VII. rakouskou válečnou půjčku

přijímáme za původních podmínek a provádíme co nejkulantněji.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres Herrengasse 12.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, V/1., Eugengasse 22

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna.
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.
Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honoruji se dle obvyklé sazby až po uveřejnění Neuveřejněné se nehonoruje —
Rukopisy se nevracejí.
Prodejny a zástupci všude se hledají.

Jednotlivá čísla 36 hal.
Předplácí se v Rakousku-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 18·72. půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.
Předplatné pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.
Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.
Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·

CÍSLO 47.

ROČNÍK XII.

VE VÍDNI, DNE 22. LISTOPADU 1917.

Císař vracející se z osvobozené Gorice.

Občanská válka v Rusku. Nové úspěchy rakouského vojska v tyrolských horách. Přípravy k bitvě na řece Piavě. Demise francouzského kabinetu. Před vládní krisí v Anglii.

RUSKÝ NÁVRH MÍROVÝ.

Petrohrad je v rukou bolševiků — maximalistů, L e n i n a T r o c k y mají v rukou otěže vlády, rada vojáků a dělníků osvojila si moc parlamentu. Program nové revoluční vlády je okamžitý mír, v druhé řadě rozdělení půdy.

Udrží se tato vláda u vesla, nebude zahnána tak, jako Kerenský? Bude uskutečněn její program? Tyto otázky bude možno zodpověděti teprve později, — až bude jasno, jestli bolševici zvítězí, také v Moskvě, až bude rozhodnuto na kterou stranu přikloní se hlavní stan a armáda. Jak se věci dnes mají, schyluje se v Rusku k občanské válce, protože odpůrci bolševiků nechtějí uznati novou vládu a chystají se k boji. Petrohrad bude dějištěm nového krveprolévání.

Nová vláda petrohradská a kongres vojenských a dělnických rad vydal nový mírový návrh ve kterém se prohlašuje: Revolucí ze dne 6. a 7. listopadu vytvořená vláda dělníků a rolníků navrhuje, opírajíc se o sověty, vládám všech válčících zemí zahájiti neprodleně vyjednávání o demokratickém spravedlivém míru. Vláda soudí, že demokratický spravedlivý mír, o který většina dělnických tříd všech válkou vyčerpaných a zničených válčících zemí pracuje, mír, jaký žádali ruští dělníci a rolníci po svržení mocnářství, musí býti okamžitý mír bez anexí t. j. bez přivlastnění si cizího území a bez přivtělení cizích národností a bez náhrad. Ruská vláda navrhuje všem válčícím ihned přikročiti k takovému míru a prohlašuje ochotu podniknouti neprodleně všechny energické kroky až do konečného schválení všech podmínek tohoto míru splnomocněnci všech zemí.

Pod anexemi anebo násilným přivtělením území rozumí vláda dle právního vědomí demokracie všeobecně a dělnické třídy zvláště každé přivtělení malé, slabé národnosti do velkého mocného státu bez jich souhlasu bez ohledu na její stupeň civilisace a zeměpisného položení, ať je to v Evropě anebo na druhé straně oceánu. Násilné podržování nějakého národa nějakým státem, odpírání obyvatelstvu proti jich — ať již tiskem nebo lidovými schuzemi nebo usneseními stran, nebo povstáním proti utlačovatelům — projevené vůli dáti právo lidového hlasování, odpírání odvolati okupační vojsko, konečně odpírání práva, zřízení jich vlastní politické vládní formy; to je anexe nebo násilné přivtělení. Vláda soudí, že pokračování ve válce za tím účelem, přemožené národnosti rozděliti mezi bohaté a mocné národy, je velkým zločinem proti lidskosti. Proto vláda oznamuje slavnostně své rozhodnutí podepsati mír, který za uvedených, pro všechny národnosti spravedlivých podmínek učiní konec válce. Současně prohlašuje vláda, že uvedené podmínky nemají býti považovány za definitivní t. j. vláda je s tím srozuměna všechny jiné mírové podmínky zkoumati a trvá na tom, aby tyto podmínky byly s nejmožnější rychlostí dotyčnou válčící zemí navrženy a aby byly vesměs jasné. Vláda odstraňuje všechnu tajnou diplomacii a potvrzuje svoje pevné odhodlání vésti otevřeně před celým světem mírové vyjednávání a přikročiti k uveřejnění všech tajných smluv, schválených anebo uzavřených vládou velkostatkářů a kapitalistů. Vláda prohlašuje tyto tajné smlouvy za neplatné, pokud, jak tomu je ve většině případů, tyto usilují zvláštní výhody a práva poskytnouti velkostatkářům a velkokapitalistům tím, že provedené anexe ponechávají v platnosti nebo je rozmnožují. Vláda zve všechny národy ihned zahájiti mírové porady ze své strany prohlašuje ochotu tyto porady písemnými nebo telegrafickými sděleními, jakož i konferencemi zástupců různých zemí anebo konferencemi jmenovaných zástupců uskutečniti. Aby tyto porady byly usnadněny, bude vláda jmenovati zplnomocněnce v neutrálních zemích. Vláda navrhuje vládám všech válčících zemí uzavříti ihned příměří, při čemž soudí, že toto příměří má býti uzavřeno na tři měsíce, na dobu, která by stačila, aby vyjednávání bylo úspěšně ukončeno Vláda dále navrhuje, aby zástupci všech národností nebo národů, kteří byli vtaženi do války nebo touto trpí, zúčastnili se mírových porad a aby byla svolána konference zástupců všech národů světa ke konečnému [illegible] vypracování mírových podmínek.

J. V. císař Karel I. na italské frontě: Panovník po zorující dalekohledem zuřivé a urputné boje a útoky na Falti Hribu na pohraničí Kraňska.

J. V. císař Karel I. na italské frontě: Mocnář přijímající zprávy a vysvětlivky ku srážkám v oblasti Marmolaty se odehrávajícími; v levo, v popředí sv. p. Conrád z Hötzendorfů a šef gen. štábu sv. p. z Arzů.

J. V. císař Karel I. na italské frontě: Panovník rozmlouvající nedaleko Tolmínu s prostým husarem, který se účastnil prudkých srážek a pronásledování v oblasti tolmínské.

Po stopě našich pluků: J. V. císař Karel I. následoval v automobilu svoje pluky, při mocném pochodu do italských nížin.

Návštěva J. V. císaře Karla I. v námořní naší pevnosti Pulji. Panovník prohlížející oddělení námořních min.

Návštěva J. V. císaře Karla I. v námořní naší pevnosti Pulji: Námořníci demonstrují mocnáři vytažené, nepřátelské miny.

Prozatímní vláda dělníků a rolníků Ruska podávajíc vládám všech válčících zemí tento mírový návrh, obrací se zejména ke třídě uvědomělých dělníků 3 největších kulturních národů světa, kteří jsou nejvíce na nynější válce zúčastněni, totiž k Anglii, Francii a Německu. Dělníci těchto zemí prokázal věci pokroku a socialismu největší služby. Zejména odborové organisace v Anglii, velké revoluce francouzského proletariatu a hrdinný boj německých dělníků za jich organisaci, všechny tyto příklady jsou zárukou, že dělníci těchto zemí pochopí problémy, které před nimi povstávají: Problémy osvobození lidstva od hrůz války, a že tito dělníci svoji účinnou nezištnou energii nám pomohou dokončiti mírové dílo a osvoboditi všechny pracující třídy od využitkování.

□ □ □

V BENÁTSKU.

Italové vzdávají se horských postavení na hranici korutanské a východotyrol., která tvořila zvláště pevnou frontu, namířenou proti Trentinu a jeho perlám, Tridentu a Bolzanu. Přes dva roky posunovali se Italové pozvolna do horských údolí, přemáhali nebetyčné, přes dva tisíce metrů vysoké hory, zakládali vojenské visuté dráhy, provrtávali skály, podminovávali dolomitské velikány, věčně sněhem pokryté a nyní opouštějí vše, ustupují, jsouce pronásledování armádní skupinou Conrada z Hötzendorfu. Byl-li ústup z Julských Alp a z Krasu do benátské nížiny zlý, spojený se ztrátou těžkého válečné materiálu, byl ústup z Dolomitu ještě horší a stále nebezpečnější, jsouc omezen na určité horské cesty a přechody a stále ohrožován s boku postupujícími skupinami spojeneckých vojsk Ustupující italské vojsko z Dolomitů, aby nyní stále bralo zřetel na vývoj událostí západně od toku Tagliamenta. Fronta tyrolská, na níž vrchní polní maršálek sv. p. Conrad, počíná se pohybovati; zahájena je tak ofensiva proti Italům také tam. Prvními zřejmými jejími úspěchy je vytlačení Italů z údolí Travignolského a údolí sousedních a dosažení městečka San Martino di Castrozzo, ležícího blízko říšské hranice; dále na sever ztratili Italové půdu v údolí Ampezzanském a včera večer vtáhla vojska spojenců do měst Cortiny d'Ampezzo, v mírových dobách střediska turistického ruchu v Dolomitech. Na Col di Lana a na Monte Piano vztyčeny prapory spojenců. Významné je získání Col di Lana; o tuto horu se úporně bojovalo a nazvána byla jistě právem „horou železa a krve". Známo jest, jak podkopového válčení právě tam užito, svého času celý vrcholek Col di Lany vyhozen i s posádkou do povětří. Italové ustupují dále až ke Kreuzbergu, jižně od obce Sillianu v Pusterském údolí, kterýžto vrch je na rozhraní Korutan a Italie. Ústup Italů z fronty dolomitské byl předvídán; je přímým důsledkem vývoje události na Tagliamentu. Tím okamžikem, kdy zdařil se spojeným voiskům přechod přes řeku — stalo se tak ve střední části mezi Osoppem a Pinzanem — záchrana dolomitské fronty vstoupila do popředí. Nyní půjde o to, dostanou-li Italové všechny své válečné síly zavčas zpět, na jih, do bezpečí. To zase záleží na dalším vývoji západně od Tagliamenta. Uidou-li z nevýhodného pytlovitého postavení lidé, sotva bude možno zachrániti těžší válečný materiál. Kořist bude asi velmi hojná. Je příznačné, že se italské hlavní velení odhodlává tak pozdě, snad až příliš pozdě, hnouti s dolomitskou frontou! Pro další posuzování budoucí válečné situace budou nyní směrodatný dvě věci: 1. postup spojenecké ofensivy od Tagliamenta na západ a 2. vývoj ofensivy Conradovy z Tyrol na východ. V Benátsku vyvíjí se tak jedno z nejnapínavějších válečných dějství: obě strany mají důvod ke krajnímu napětí sil, spojenci, aby zaskočili italské hlavní síly, ustupující z Dolomitů a z horního Tagliamenta, Italové zase, aby se ubránili druhé ještě rozsáhlejší katastrofě včasným couvnutím přeny jsou nyní bezpečnější. K bojišti benátské přeny jsou nyní zraky celého světa! Není tam už jen italská fronta, nýbrž italsko-francouzsko-anglická. Též vojska americká budou brzo na benátské půdě. Velení nemá Cadorna, nýbrž Diaz, který má k ruce gen. Focha i gen. Smutse.

□ □ □

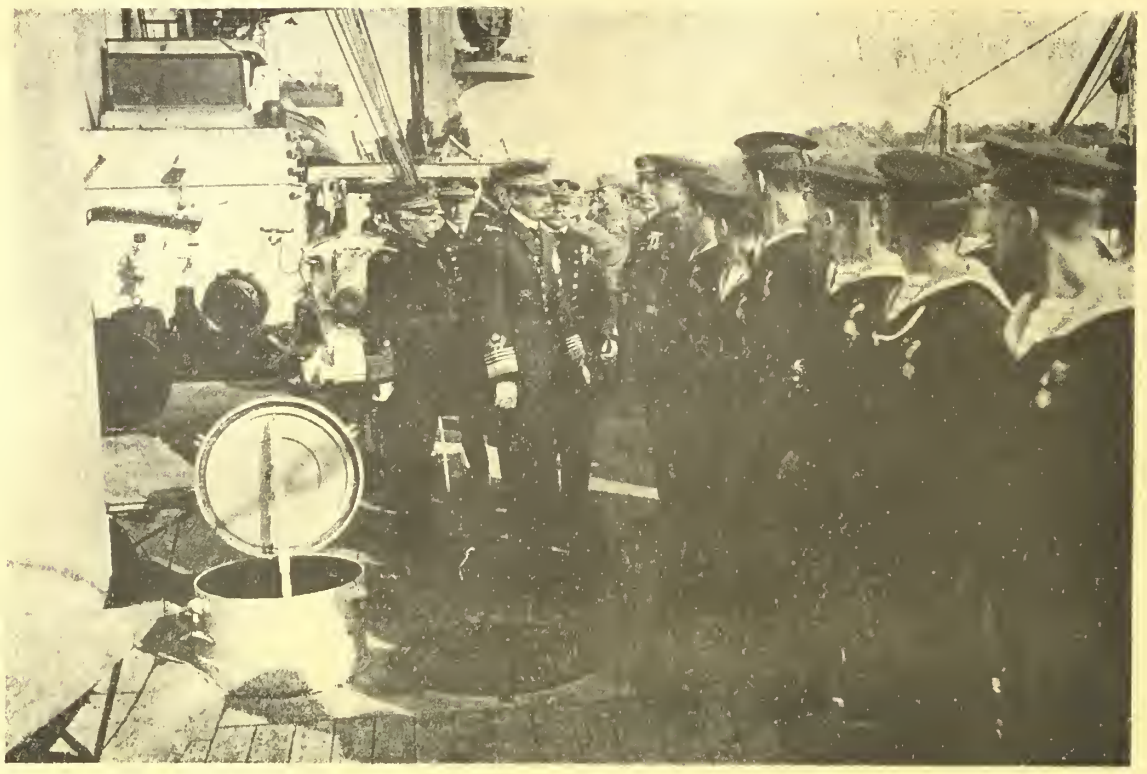

Návštěva J. V. císaře Karla I. v námořní pevnosti Pulji: Mocnář přehlížející na palubě větší rak. uher. válečné lodi, lodní posádku.

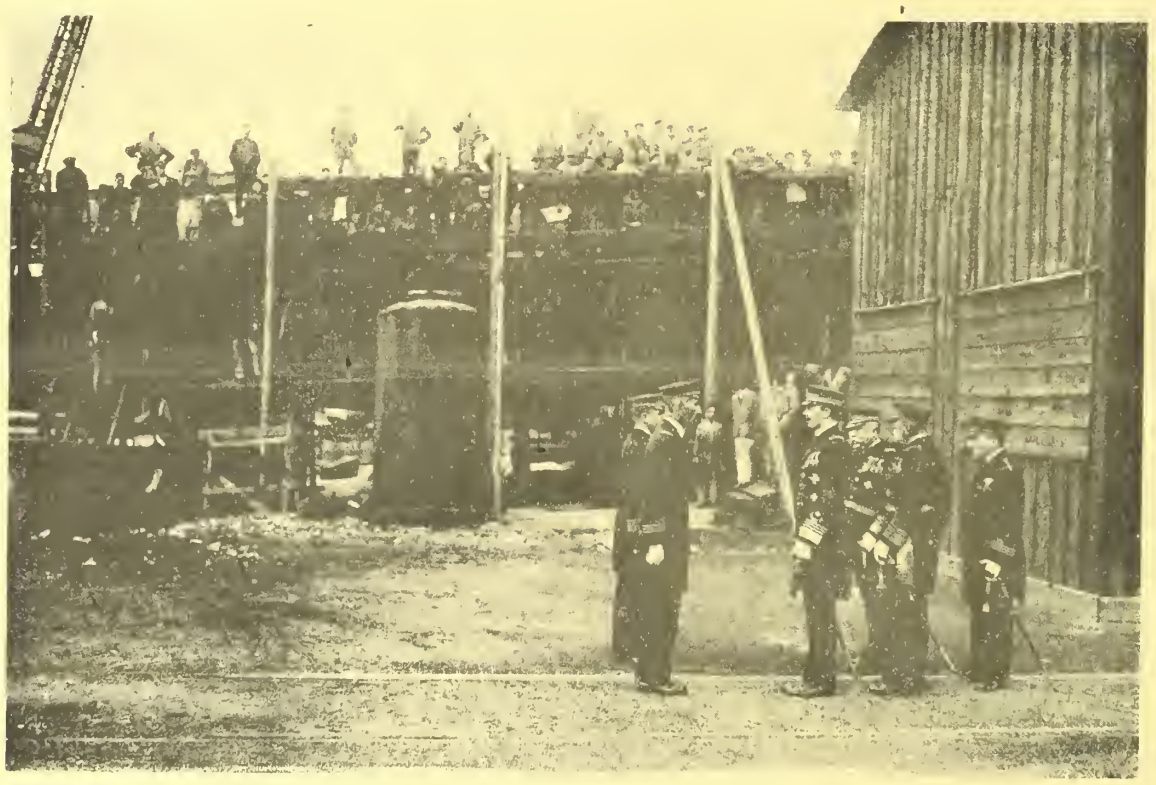

Panovník prohlížející zařízení námořního arsenalu.

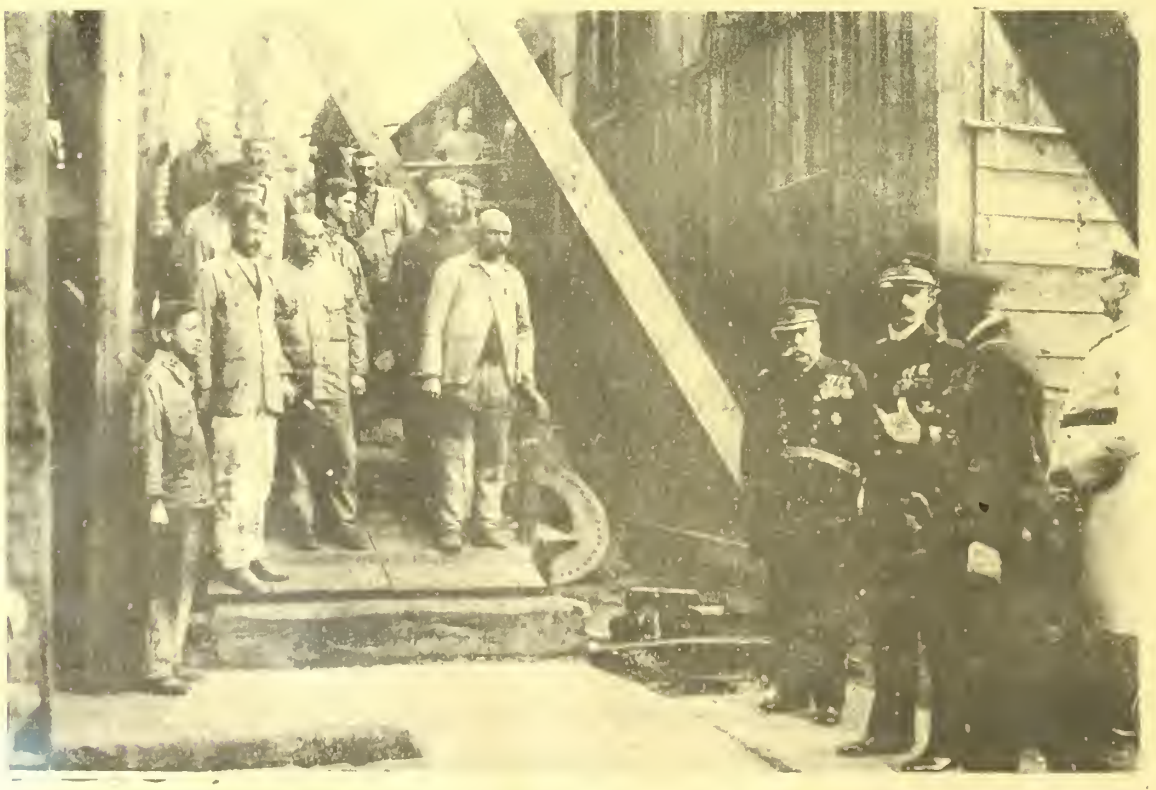

Delnictvo námorního arsenálu představuje se císaři

PROJEVY O MÍRU A VÁLCE.

Německá vlastenecká strana uspořádala v Mnichově velkou schůzi lidu, na které promluvil také velkoadmirál Tirpitz, který pravil mimo jiné: Není žádnou přenáhleností a také ne touhou po annexích, když řekneme, že pro výsledek války a pro německou budoucnost bude rozhodujícím momentem, zdali ochrannou moci Belgie bude Anglie nebo Německo. V tom spočívá naše vojenské zajištění, naše hospodářské kompensace, které náš 70milionový národ, odkázaný vedle zemědělství na průmysl, vývoz, na němž válka si vyžádala těžkých obětí, zbaví starostí. Flamům i Valonům chceme popřáti, aby znovu hospodářsky ve spojení s námi se vzmohli, avšak nám je třeba k ochraně hospodářských zájmů vojenské moci. Německo kráčí v hospodářských snahách krále Ludvíka na evropské pevnině. Proto Rakousko-Uhersko ve vlastním životním zájmu bojuje s námi proti Anglii a Německo zas má zájem na tom, aby Rakousko-Uhersko zůstalo silnou moci při Středozemním moři a mocnou ochránkyní ústí Dunaje. Můžeme snad Anglii donutit, aby nás uznala jako ochrannou moc Belgie? Zajisté! Musíme si jen vésti politicky. Naše vojsko, loďstvo a ponorky to dokáží! Úspěch se včas dostaví, ovšem lhůtu proto nelze stanoviti. Proto mírová resoluce říšského sněmu nebyla správna, ale nechme již kritiky a doufejme, že většina přívrženců resoluce k nám se přidá, donucena skutečnostmi. Každý konej svou povinnost! Přispějme všichni Německu v jeho osudné chvíli ve smyslu zásad a názorů německé vlastenecké strany.

Anglický ministerský předseda Lloyd George měl v Paříži řeč, ve které vítal zřízení rady spojenců, jichž armády bojují na západní frontě. Pravil: Konstatuji, že společná převaha spojenců mohla již dávno přinésti vítězství. Jestliže se tak nestalo, tu není vina na našich loďstvech a na našich armádách, nýbrž vina je pouze z nedostatku skutečné svornosti ve vedení války. U spojenců přes všechny pokusy byla každé zemi ponechána její vlastní iniciativa. Řečník líčil pak události posledních čtyř polních tažení a vzpomněl velkých vítězství, která spojenci dobyli na moři a souši, avšak uvedl také i neúspěchy, které utrpěli. Srbská tragedie, rumunská katastrofa a zhroucení se vojenské moci Ruska dokazují, že Francie, Anglie, Rusko a Italie vedly 4 války na místě jediné. Roku 1917 událo se totéž neštěstí z téhož důvodu, ježto přece italská fronta je právě tak důležitá pro Francii a Anglii, jako pro Německo. Je třeba uznati celý dosah neštěstí. Míra, v jaké můžeme zabrániti, aby z tohoto neštěstí nestala se katastrofa, závisí více méně na rychlém a dokonalém způsobu, jak uskutečníme činy nutnou jednotnost všech front spojenců. Vyšší rada, kterou jsme právě utvořili, bude míti skutečnou moc soustřediti síly a pak vítězství bude odměnou. Kdyby tu byla skutečná součinnost, tu bychom nyní již pracovali v Italii nikoli, abychom od svého spojence odvrátili neštěstí, nýbrž abychom nepříteli způsobili porážku. Válka byla prodlužována partikularismem a bude jednotností zkrácena. Jestliže bude uskutečněno společné jednání, pak nepochybuji o výsledku války, ať již se stane cokoli s Ruskem anebo v Rusku. Ujišťuji, že zvítězíme, avšak chtěl bych, abychom zvítězili tak rychle, jak je to možno, a pokud možno nejmenšími obětmi.

BOJE O PETROHRAD.

Jak počala a zvítězila bolševická revoluce? Petrohradská telegrafní agentura vylíčila první boje takto: Akce revolučního výboru zahájena byla večer dne 6. t. m. obsazením jistých bodů, mezi jiným též telegrafní centrály a telegrafní agentury. V noci obsazena nádraží a banky. Druhého dne dopoledne vydána už proklamace, ve které ohlášen pád staré vlády a přechod moci do rukou sovětu, jakkoli starý kabinet dlel ještě v Zimním paláci a Kerenský po celou noc až do 7. hod. ranní konferoval v paláci petrohradského štábu se zástupci vojenských úřadů, hlavně s generálem Manikovským. Krátce na to zmizela stopa Kerenského. Posádka se připojila k revoluci, kozáci prohlásili svou neutralitu. Zatím ožilo sídlo sovětu a revolučního výboru. Budo-

Návštěva J. V. císaře Karla I. v námořní naší pevnosti Pulji: Mocnář na projížďce motorovým člunem.

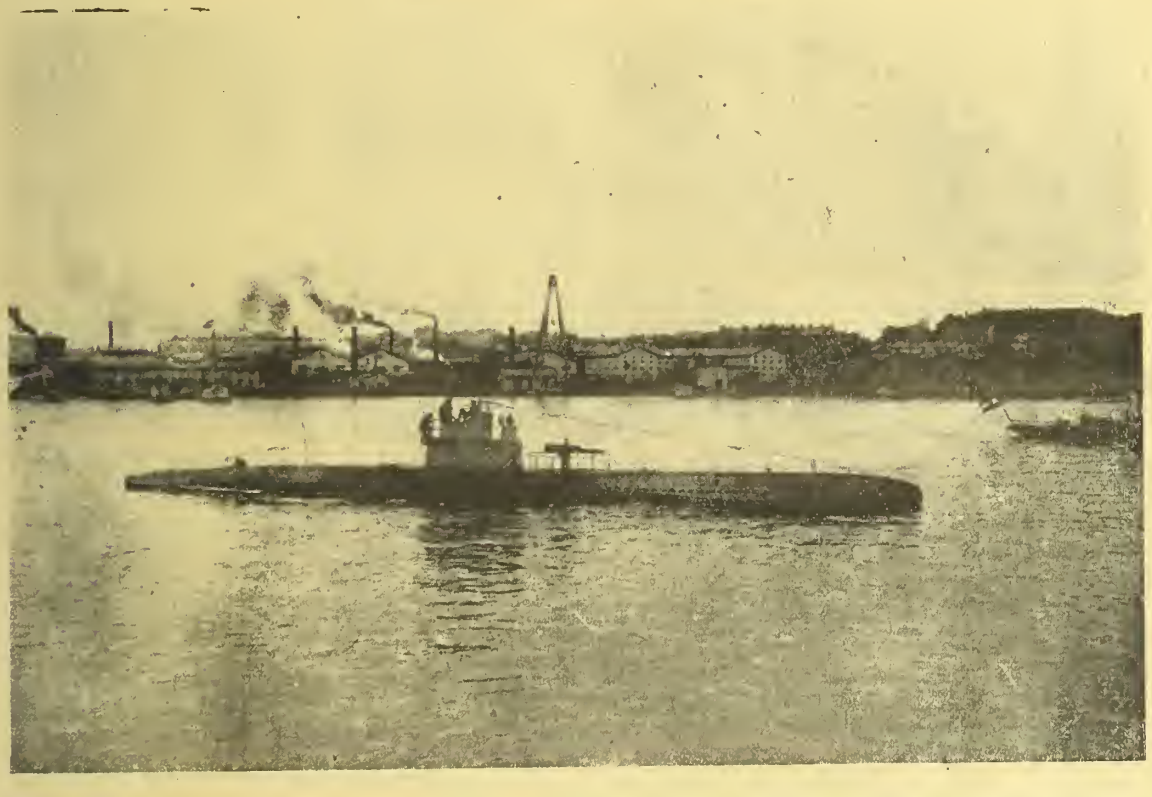

Ponorka našeho námořnictva křižující v pulském přístavě a hostící našeho zahraničního ministra hr. Černína a šefa generálního štábu svob. p. z Arzů.

J. V. císař na italské frontě: Při projížďce istrijskou Poreči (Parenzo) podělował mocnář shromážděnou chudinu dary a jídlem.

va jeho obklíčena vojskem. V okolí objevily se pancéřové automobily, vyzbrojené strojními puškami a děly. Přišel Lenin a byl uvítán jásotem. Dal rozkaz obsaditi všecky vládní budovy a vojáci „Rudé gardy" plnili všecky jeho pokyny. Z Kronštadtu přibyly oddíly námořních vojáku, křižák „Aurora" zakotvil u Mikulášova mostu, též dvě torpedové lodi. Odpoledne byla revoluce pánem celého města. Zimní palác, sídlo vlády, obklíčen. V 8 hodin vyzvali revolucionáři ministry, aby se vzdali. Ministři zamítli a posádka paláce uvítala bolševiky palbou strojních pušek. Na to vypálily torpedoborce 4 dělové rány a i pancéřové automobily začínaly střílet na palác. Tou dobou přibyly z Helsingforsu 4 torpedoborce a několik minonosek a vylodili nové vojsko, jež se súčastnilo útoku na Zimní palác. Konečně, ve 3 hodiny ráno, vnikli vojáci sovětu do paláce. Dne 8. t. m. večer došlo ve městě k panice, ve které 30 osob bylo zabito neb zraněno.

*

Tak stali se bolševici pány v Petrohradu a začali organisovati už novou vládu, vrchní velení a dělali přípravy k zahájení jednání o tříměsíční příměří a mír. Některá města se k nim připojila. Na příklad Kronštadt, Reval a jiné. Leč sláva bolševiků netrvala dlouho. Už dne 11. listopadu ocitl se před Petrohradem K e r e n s k ý s části 12. armády, s druhé strany pak přitáhl Kornilov se svými Kozáky, Došlo k bojům, které nabyly svého vrcholce u Gačiny a u Carského Sela, a které skončily porážkou sborů bolševických. Zatím také v Petrohradě odpůrci bolševiků, zejména kadeti, vzepřeli se bolševikům. Železniční zřízenci též poštovní a telegrafní odepřeli Leninovi poslušnost. Na ulicích petrohradských zuřily dva dny krvavé boje až konečně Kornilovi kozáci vnikli do města. Petrohrad je opět v rukou vlády Kerenského, kterou podporuje Kornilov a i Kaledin. Též Moskva je v rukou vládního vojska a bolševíci v Kremlu obklíčení, byli na konec poraženi. Ovšem není boj dosud ukončen. Leninovci jsou opevněni v petrohradské dělnické čtvrti a čekají posily, aby se znovu pokusili o své štěstí. Překvapení nejsou tedy vyloučena.

□ □ □

BOJE O JERUSALEM.

Jakmile nastalo příhodné počasí zahájili Angličané v Syrii po dlouhé přestávce v říjnu válečné operace směrem k Jerusalemu. Armáda jejich čítá několik divisí, moderně vyzbrojených, a je patrně sesílena osadním vojskem francouzským. První útok směřoval proti Bersebě. Turecká obranná linie, kryjící přístup k Jerusalemu, táhla se od moře k jihovýchodu a byla bočním postavením u Berseby sesílena a zajištěna. Dne 30. října podařilo se Angličanum jednou divisí pěchoty a jednou jízdy obchvátit turecké postavení u Berseby. Džemal paša ustoupil s vojskem levého křídla zpět k hlavní linii. Ustup provedl s nepatrnými ztrátami. Dne 2. listopadu odrazili Turci, kteří zachovali souvislost obranné linie, silný boční útok u Ghazy. Avšak obchvat levého křídla a vynucený tím ústup působily na postavení u Ghazy. Dne 7. listopadu vydali Turci Ghazu. Ze zpráv nelze posud vystihnouti, zdali Džemal paša vzal zpět pravé křídlo od Ghazy z důvodu strategických nebo podařil-li se tam Angličanům průlom turecké čáry. Tímto úspěchem dosáhli Angličané železnice Ghaza-Jerusalem. Není vyloučeno, že nyní do boju zasáhne i středomořské loďstvo anglické, které nedávno se objevilo u Askalonu. Loďstvo povede asi boční útok proti pobřeží a že pokusí se o vylodění vojska. To by mohlo mít za následek další ústup tureckých vojů. Jerusalem, který je od Ghazy vzdálen asi 80 km., nebyl by ani v tomto případě bezprostředně ohrožen, nutno však míti na zřeteli, že místní poměry v Syrii nedovolují, aby se jedni obranná linie budovala za druhou v libovolném počtu. Také místo vylodění musilo se rovněž vzíti v úvahu obranných opatřeních. Není pochyby, že Turci podnikuou vše, aby anglický útok zmařili. Podle poslední anglické zprávy z 11. listopadu obsadily ustupující turecké voje levé svahy severního ramene říčky Sukereifu.

□ □ □

JAROSLAV FR. URBAN:

SHLEDÁNÍ.

Starší domobranec pospíchá prašnou silnicí, nad níž v postříbřených nitkách poletuje bábí leto. Nejde, ale přímo letí. Touha shlédnouti ženu a děti popohání ho přímo k běhu a zvláště když ví, že jeho dobrá žena, oddaná spolutrpitelka těžce je nemocná. Ani ten drahý kraj, který tak vášnivě miloval jej nezajímá. Kvačí podél svých polí, ale nevidí jich, vidí jen ji, nemocnou, obklopenou dětmi, s vpadlým zrakem a vráskami na čele. Jak byla vždy starostlivá, hodná a laskavá a nyní snad by měla — — — Až se zachvěl při té myšlence. Vůlí duše rozhání neblahé myšlenky a zase jen letí — letí.

Vrací do vesnice. Psi štěkají na něj, ale on se neohlíží a jen pádí. Vběhne na náves a oči jeho nejednou rozevrou se široce. Studená vlna projela mu po těle. Dech se mu tají, srdce prudce buší jako perlík na kovadlině. Zří před svým domkem zástup lidí a k uším jeho dléhá pohřební zpěv kněží s basovým doprovodem učitelovým.

Poznává rázem, co se stalo. Změť hrůzy vpletla mu srdce i duši v kolo muk. Vlítne mezi zástup, proklestí se jím do světnice, kde černá rakev a kolem plačící přátelé a jeho děti. Vida již rakev zabedněnou prosí, aby ji ještě otevřeli. Vždyť ji neviděl třináct měsíců. Dnes již naposled. Pláč zadrhl mu slova.

„Tatínku, tatínku, drahý náš", křičí děti a šest malých, naříkajících dětí chytá jej, líbá mu ruce a skrápějí je slzami.

Sotva nadzvednuto víko, vojín se srdcervoucím nářkem vrhá se na mrtvolu, objímá ji a líbá. Ale marné jeho polibky, pláč i naříkání. Duše té, již celuje, prochází se už neznámými krajinami tam, kam pluji oblaka vznáší se zpěv ptactva a kam zalétají naše vzdechy.

„Tatíčku, tatíčku," volají děti a věsí se mu na hrdlo. „Maminka nám umřela."

Objímá je, sirotečky, celuje a hladí.

Zase zaduní rány, které jakoby mu vrážely nůž do srdce a zazní táhlý, smutný zpěv.

„Komu zanechá dětí, kdo se o ně postará," hučí mu v hlavě jako vodopád, když kráčí bezvládný, vyčerpaný za ženinou rakví.

Několik dní přespí s dětmi v nevlídném, chladném domově, pustém jako ty chalupy tam na Volyňsku. A pak zase odjíždí s krvácejícím srdcem do pole.

„Kdo potěší, kdo obživí opuštěné děti? Kdo mu je vychová?" A pláče jako ty děti, od nichž se skoro násilím musil odtrhnouti.

□ □

VYZVĚDAČSTVÍ ENTENTY VE ŠVÝCARSKU.

Mnohé sensacechtivé německé říšské listy přinesly v poslední době detailní zprávy o rozvětveném vyzvědačství ve Švýcarsku. Švýcarský tisk se proti tomu ohražuje a hledí vysvětliti pravdivost věci.

Předně konstatuje, že v celém Švýcarsku nestojí v současné době nikdo před soudem pro delikt vyzvědačství, zejména však ne francouzský vojenský ataše neb francouzský konsul v Lausanne. Nedávno ve středu dopoledne bylo v Bernu zatčeno pět osob, poněvadž bylo podezření, že stojí ve službě francouzské vyzvědné kanceláře. Jest to strážmistr Koetschet, holič Dangé a jistý Gurtner, pak Jutzi a portýr hotelu „Bernský dvůr". V souvislosti s touto aferou byl v posledním týdnu zatčen i jistý Ferdinand Kästli. Co se týče osob, nutno ohledně strážmistra Koetscheta, říci, že jest druhým případem, kdy švýcarský policejní úředník vyzvídal ve prospěch Francie. Prvním byl kterýsi ženevský policejní zřízenec, který však v čas uprchl přes hranice. Jmenovaný strážmistr byl nápadným rozhazováním peněz, které se s jeho pětifrankovým denním žoldem naprosto nesrovnávalo, jakož i neustálým sočením na vše německé. Jeho choť šatila se v drahocenné kožešiny a jeho syn byl přímo hýčkán a dary přeplňován. Koetschet využíval svého přístupu do vojenského arsenálu a sděloval Francii pomocí prostředkovatelů nutné údaje o vojenských poměrech Švýcarska.

Holič Dangé byl již kdysi zatčen pro vyzvědačství, leč záhy opět propuštěn, rovněž i portýr

Episoda z naší ofensivy proti Vlachům: Rakousko-uherská útočná hlídka, opouští svoji posici, granátem vystřelený trychtýř, aby postoupila dále proti nepříteli.

Návštěva J. V. císaře Karla I. na italské frontě v Tyrolsku: Panovník vyslovující nejvyšší pochvalu a uznání mnohonásobně dekorovanému horskému vůdci našich vojů.

Z inspekční cesty J. V. císaře Karla I. v Tyrolsku: Upřímný a slavný hold jihotyrolského občanstva mocnáři.

Návštěva J. V. císaře Karla I. v námořní naší pevnosti Pulji: Panovník přijímající na palubě válečné lodi Chameleon sdělení o obsazení Cividale a Gorice.

Návštěva J. V. císaře Karla I. v námořní naší pevnosti Pulji: Mocnář při prohlídce v moři vylovených min.

Po stopě našich vojů: Výhybka italské dopravní linie zničená jedinou, dobře mířenou ranou rak. • uhor. letce.

hotelu „Bernský dvur", který byl útulkem všech vznešených cizinců, byl dlouho v podezření, že podával entente mnohé duležité zprávy. Jinak však se tito lidé nedopustili ničeho.

Pro stihání četných případu vyzvědačských zřízeno bylo zvláštní oddělení se sídlem v Bernu. Často docházejí stížnosti o mírných rozsudcích tohoto soudu. Nesmí se ale zapomínati, že pro rozsudek jsou zejména motivy činu rozhodující. Vlastenecké pohnutky čin omlouvají, kdežto hrabivost a touha po zisku jsou přitěžujícími okolnostmi, zejména při osobách, jež pracuji na dvě strany, řekněme pro Francii i Německo. Jak chromné obtíže staví se tu v cestu, dokazuje případ, jenž se tu před lety stal, kdy ruská výzvědná kancelář ve Švýcarsku hrozila, že za rozsudek vynesený švýcarskými soudy nad ruským vyzvědačem bude hledati odvetu v ten smysl, že jednoho z četných Švýcarů na Rusi žijících uvězní rovněž.

o o o

NÁRODNÍ LÉTADLO AMERIČANŮ.

O vývinu létadel vydalo nedávno americké ministerstvo války oficielní zprávu, kde mezi jiným praví:

„Národní létadlo Spojených Státu obstálo svoji závěrečnou zkoušku. Byla skvělá a plně uspokojila. Nový motor „motor svobody" jest nyní hlavní oporou státum stavícím létadla válečná ve větších množstvích najednou. Pokud se týče síly, rychlosti, trvalosti a nejmenší váhy překonává náš motor všechny evropské vymoženosti toho druhu. Nové americké létadlo děkuje svému vzniku společnému myšlení a práci několika tuctů inženýru, jež svoje vědomosti a svůj důvtip postavili do služeb státu, jsouce všemožně podporováni ministerstvem války.

Vznik tohoto stroje je pozoruhodný. Mezi nejdůležitější problémy, jež vypovězením války bylo nutno řešiti, byla konstrukce spolehlivého motoru. Byly tu dvě možnosti; buď povzbuditi příslušné továrny ku zlepšení motorových typu anebo, sjednotiti přednosti nejlepších stávajících strojů v jediný, „národní". Cestě poslední dána přednost. Dva nejznamenitější inženýři Spoj. Státu, kteří se osobně neznali, byli povoláni do Washingtonu a uloženo jim, skonstruovati v nejkratší co možno době, jednolité americké létadlo, obsahující všechny přednosti stávajících strojů. První porada obou mužu, byla dne 3. června a trvala od ½3 odpoledne až do příštího dne.

Oba inženýři byli ubytování v jistém hotelu ve Washingtoně a pověřeni návrhem motoru pro létací stroj, který se má používati na evropských bojištích. Po plných pět dni neopustil žádný z nich najmuté místnosti. Odborníci z celé říše byli povoláni, aby případně přispěli svými radami. Oba inženýři vykonávali střídavě službu 24 hodin trvající. Cenné služby prokazovali i inženýři a továrníci motoru, jež mnohá svoje tajemství s ohledem na válečnou nutnost prozradili. Závody na výrobu motoru daly k disposici dvě stě nejzručnějších dělníku a v době tří neděl byl návrh hotov.

Aby mohlo nové „národní" létadlo vzlétnouti po prve v den oslav severoamerické neodvislosti, byl hotový, kompletní stroj z jistého města amerického západu, dopraven zvláštním vlakem do Washingtonu. Transport trval 21. hodin; 4 muži musili létadlo provázeti a byli zaň osobně zodpovědnými. Součásti stroje byly zhotoveny ve 12ti různých továrnách země, a sice v městech mezi Connectient-em a Kalifornii ležících.

Hlavním požadavkem konstrukce „národního létadla", bylo, že žádný inženýr nesmí použíti konstruktivní metody, která by nebyla do nejmenších detailů prakticky vyzkoušena. Theorii nebyla ponechána pražádná vůle. Nový stroj stělesňuje nejlepší myšlenky technických zkušeností našich dnů. Nejznamenitější odborníci Spoj. Států závodí se zástupci Francie, Anglie a Italie ve vynálezu tohoto motoru. Americká vláda uznala po konečné zkoušce, že létadlo je skutečně nejlepším mezi všemi dosud existujícími typy.

Nejen zkouška na vzdálenost, nýbrž i výšková zkouška potvrdila toto tvrzení. Nedávno teprve nový tento typ létadel, překonal americký výškový rekord. Válec, píst a všechny ostatní součásti jsou vzaty za normu příštích strojů. Cela

řada továren je vládou pověřena a vyrábí a hotoví tyto stroje. Jednotnost stroje ulehčuje správky a udržování létadla, poněvadž nutné součásti lze všude a vždy obdržeti. Nový stroj lze konstruovati ve čtyřech typech — čtyř až dvanáctiválcový — a dle nového ustaleného typu lze osmi či dvanáctiválcový motor skonstruovati týmiž součástkami, jak válci, jak písty neb ventily. Tato okolnost ulehčuje, usnadňuje a urychluje výrobu opravy velmi značně". Inu v Americe jinak to ani býti nemůže.

□ □ □

POLITICKÉ STRANY V RUSKU.

Politický život Ruska soustřeďuje se ve třech hlavních skupinách stran: ve stranách liberálních a v krajní levici. Pokud jde o strany pravice, možno mluviti o třech, které se projevily během revoluce: 1. Pravice nacionalistická, jejímž vůdcem je Balašov a 2. krajní pravice, jejímž nejhlavnějším představitelem byl dr. Dubrovin. Ruští liberálové dělí se na tyto skupiny: 1. Pokrokoví nacionalisté, které vede Šulgin, a k nimž náležel také Puriškijevič, 2. centrum pod vůdcovstvím Vladimíra Lvova (nikoliv knížete Lvova; zde jsou soustředěni představitelé severoruského pozemkového vlastnictví. 3. Oktabristé, které vede Gučkov a mezi nimiž jsou hlavně velcí majitelé půdy a velkoměšťští kapitalisté. 4. Pokrokovci, s vůdcem Jefremovem, representující velkokupecký svět moskevský a 5. kadeti, čili konstituční demokraté za vůdcovství Miljukova, k nimž náleží průmyslová a měšťská inteligence. Neobyčejně se rozmohly strany levice. Levice se rozpadá ve dva hlavní směry, sociálně demokratický a sociálně lidový: první směr bere si za příklad sociální demokracii západoevropských a rekrutuje členstvo z vrstev městských, kdežto směr druhý získává přívržence na vsi a je směrem specificky ruským. Sociální demokracie dělí se na tři strany: 1. Bolševiky, čili maximalisty, kteří se dožadují největších a nejkrajnějších sociálních reforem a kteří jsou nesmiřitelní ve svých požadavcích. 2. Menševiky, čili minimalisty, kteří by vzali za vděk i reformami menšími a kteří hledají sblížení s ruskou liberální buržoasií, i za ústupky svého programu. 3. Umírnění socialisté demokratičtí, kteří tvoří jakýsi střed mezi maximalisty a minimalisty. Vůdcem bolševiků je Lenin, menševiků Plechanov, a umírněných socialistů Čeidze. Lidové strany jsou následující: 1. Trudovici, čili „strana práce", jejímž vůdcem je Kerenský; strana tato sestává ze sedláku, drobného měšťáctva a malých úředníků. 2. Sociální revolucionáři, vyhledávající své členstvo mezi těmiž třídami, jenže mají program nanejvýš radikální. 3. Socialisté lidoví, kteří se dožadují komunismu agrárního. Po prohlášení republiky vznikla také v Petrohradě strana anarchistických kommunistu, nemá však mnoho přívržencu.

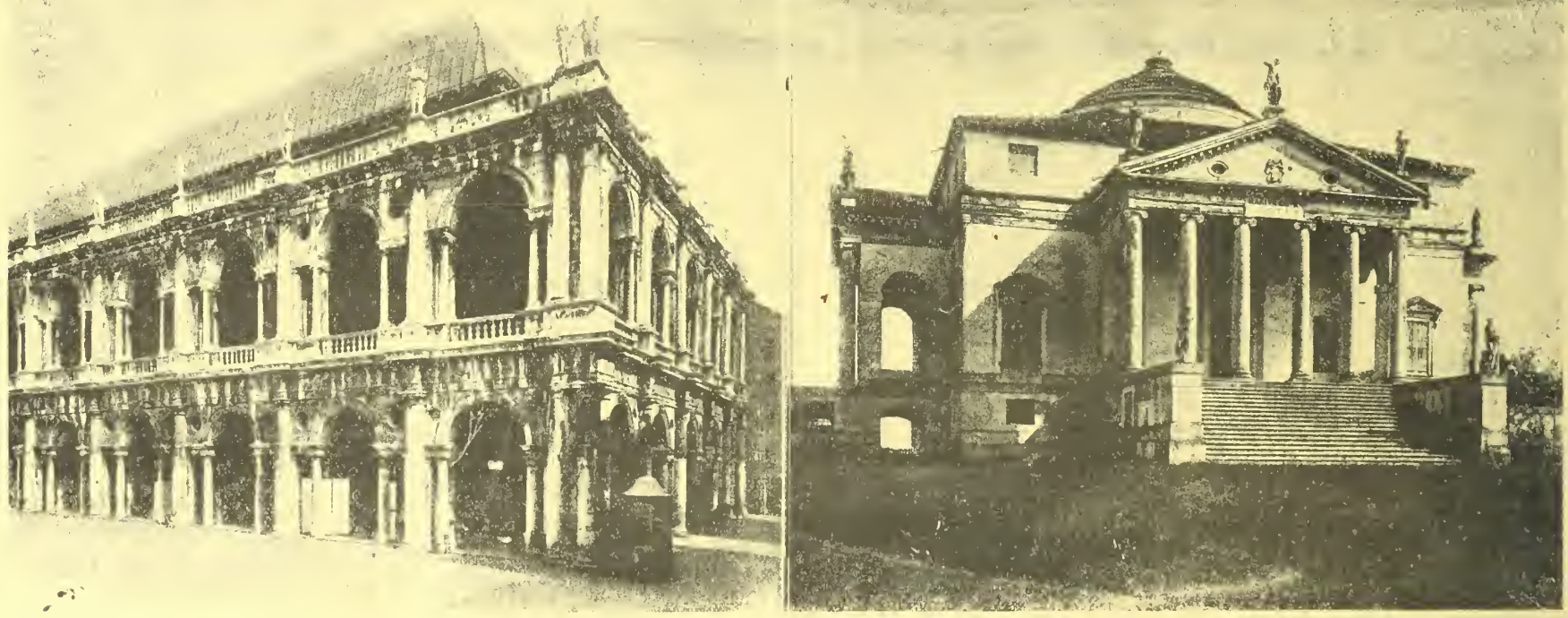

Benátky a Vicenza se vyklizují. Přinášíme některé obrazy z těchto slavných měst: 1. Chrám sv. Antonína Paduanského, věhlasný svými uměleckými poklady. 2. Chrám Panny Marie na Canale Grande v Benátkách. 3. Palazzo della Ragione ve Vicenzi. 4. Villa Rotonda u Vicenze, dílo Palladiovo.

CÍSAŘ V NEBEZPEČÍ ŽIVOTA.

Císař Karel dlel v sobotu dne 10. listopadu s bulharským králem Ferdinandem v Gorici a v Palmanové. V Gorici se oba súčastnili bohoslužob. Z Palmanové jel bulharský král dál na frontu, kdežto císař Karel odebral se na inspekci vojska u Strassoldu a Cervignanu. Na zpáteční cestě jel automobilem a chtěl poblíž Rudy překročiti bystřinu, řeku Sočn provázející. Automobil však uvázl v hlubší vodě, takže motor vypověděl službu. Druhý nákladní automobil, který chtěl císařův automobil, obklopený vlnami, vyprostiti, uvázl rovněž následkem poruchy elektrického motoru. Strážmistr tělesné stráže Tomek a myslivec tělesné stráže Reisenbichler šli do vody, aby císaře vynesli. Při tom sbortily se kameny, po nichž kráčel tělesný myslivec a v následujícím okamžiku uchvácen byl proudem rozvodněné bystřiny. Císař, který viděl myslivce v nebezpečí života, nepustil svého věrného sluhu, rovněž nepustil strážmistr Tomek císaře. Tak se stalo, že všichni tři byli strženi proudem, k nemalému zděšení osob, které císaře v automobilech provázely. Švakr císaře, princ Felix z Parmy, jehož automobil první dojel na břeh, vrhl se první v kožichu a v plné zbroji do proudu, aby císaři přispěl ku pomoci, a dík bezpříkladné hrdinnosti a obětavosti ostatních členu císařského doprovodu, mohl býti císař Karel po těžké námaze zachráněn. Císař neztratil v kritické chvíli duchapřítomnosti a když byl vynesen na pevninu, platila jeho první otázka švakrovi a služebníkum, kteří s ním zápasili ve vlnách. Císař vyčkal na břehu, až všichni byli zachráněni a když vstupoval do automobilu, aby pokračoval ve své zpáteční cestě, pravil: „To je právě válka, která mnohé oběti žádá!" Císař je zdráv a udílel ještě následující noci audience.

□ □ □

MÍROVÁ MANIFESTACE VE VÍDNI.

Za hromadné účasti dělnictva byla konána ve velké síni koncertního domu schuze, uspořádaná sociálně-demokratickou stranou. Po vývodech říšských poslanců Ellenbogena, Rennera, Tomesche a Adlera, jež přijaty byly bouřlivou pochvalou, schválila schuze jednomyslně resolucí,

v níž se vítá vítězství petrohradských dělníků a vyslovuje se naděje, že se spojeným snahám dělníků všech zemí konečně podaří učiniti přítrž válce. Dělnictvo vídeňské jest přesvědčeno, že může býti přivoděn konec války, chopí-li se Německá říše a Rakousko-Uhersko ruky, podávané jim ruskou demokracií a vyzývá tudíž rakouskou vládu, aby v dohodě se spojeneckými vládami pozvala nepřátelské státy ihned k zahájení mírového vyjednávání a aby v tomto pozvání výslovně a nedvojsmyslně řekla, že 1. se nesnaží nabýti zemí a nepožadují válečné náhrady, 2. že ústřední mocnosti ani neanektují, ani si nechtí politicky přičleniti, ani udržovati ve stavu hospodářské nebo vojenské odvislosti Belgií, Srbsko, Rumunsko, Polsko, Litevsko a Kuronsko, 3. že ústřední mocnosti předloží mírovému kongresu konkretní návrh o vybudování práva mezinárodního, o mezinárodním odzbrojení a rozhodování všech sporů mezi národy závaznými rozhodčími soudy, 4. že vlády ústředních mocností uznávají organisovanou veřejnou moc, dnes v Rusku vskutku existující a navrhují, jakož i všem válčícím mocnostem za účelem zahájení mírového vyjednávání, příměří. Ježto do síně koncertního domu mohla se stěstnati toliko nízivě malá část dělnictva, shromáždily se před budovou tisícihlavé zástupy, k nimž promluvili sociálně-demokratičtí poslanci z tribun narychlo zřízených. Počet účastníků mírového projevu odhaduje se přes 50.000.

UKONČETE VÁLKU!

Nejvážnějším sociálním zjevem války jest pokles porodů. Jeví se všeobecně a nabývá rozměru stále rostoucích. Že pokles porodů je zjevem vskutku válečným, dokazuje materiál, sebraný na vídeňských porodních klinikách drem Richterem, dle něhož pokles porodů ve válce započal přesně devět měsíců po zahájení války. Dle dra Richtera projevil se úbytek porodů od 1. dubna 1915 do 1. ledna 1917 úbytkem 34.3%. Úbytek ten zajisté roste tím tempem, jakým horší se životní poměry a ubývá mužů, manželského života schopných. V Čechách jde vývoj tohoto nebezpečného zjevu pro třídy, národ i společnost lidskou tempem opravdu velice rychlým. „Svépomoc", orgán nemocenských pokladen českých, zaznamenává velmi pozoruhodná data z Hořovicka. Pokles porodů, zaznamenaných u okresní nemocenské pokladny v Hořovicích, jest velmi příznačným. Tak v roce 1914 bylo při průměrném počtu 275 ženských členů 20 porodů, v roce 1915 při 288 členkách již jen 10 porodů, a v roce 1916 při 309 ženských členech pouze 5 porodů; roku letošního, za uplynulých skoro 10 měsíců při průměru 288 členek není dosud ani jediný případ porodu. Správně poznamenává redakce, že tyto číslice jsou hroznou obžalobou poměru přivoděných válkou a že jest nejvyšší čas, aby zodpovědní činitelé si uvědomili, že další vedení války jest škodlivé jak po stránce sociální a hospodářské, tak i se stavisk státu, ať již takového či onakého. V Plzni nejsou však poměry lepší. I populace kvapem klesá. Ba může se říci, že Plzeň vymírá, neboť zprávy městského fysikátu týden co týden oznamují počet úmrtí, převažující o 200 i 300 procent počet porodů v téže době se udavších. Tak hubí příšera války lidský rod za frontami v zázemí. Není pochyby, že jenom mír co nejrychlejší může zastaviti tento proces nejvýš osudný. Mír jest lidskou potřebou, mír znamená fysickou záchranu národu, lidstva a států. Válka stala se dvojnásob krvavou a vraždící. Mír rychlý, mír co možno okamžitý jest příkazem prosté lidskosti!

□ □ □

Krása a umělecké poklady Benátska: 1. Piazza dei Signori nejkrásnější náměstí Vicenzi s pomníkem Palladia. 2. Pomník generála Gattamelatty Donatella v Padui. 3. Basilika sv. Antonína v Padui. 4. Pomník Masina II. ve Veroně. 5. Radnice ve Vicenzi. 6. Pověstný „most vzdechů" v Benátkách, ze kterého za vlády benátských dožat vrháni byli odsouzenci moře moře.

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

V Německu je na 509 akciových pivovarů.

V New Yorku prodává se komplex země 50 m² za 30 milionů K; tudíž jeden cm² za 60 K.

Ve Francii se vyrábějí padělané mumie, které se rozesílají do celého světa. Obchodníci starožitnostmi zkoušejí proto pravost mumií röntgenováním.

V Mexiku byl nalezen povětroň o váze 500 metrických centů.

Praví se, že je republika Paraguaj v jižní Americe pravým rájem laciného živobytí. Evropané mohou tu se 700 K ročního příjmu nádherně žíti. (Pojďme tam.)

□ □ □

VÁLEČNÉ VÝDAJE.

Generál Percin je tvůrce nového francouzského dělostřelectva a vynikající odborník v tomto směru. Jeho názory jsou tudíž velmi důležité a jistě spolehlivé. Co tento odborník praví o strašlivých výlohách válečných pouze na dělostřelectvo, stojí za zaznamenání; vypočítal, že výstřel z děla 15.5cm. stojí asi 250 franků, čítaje v to amortisaci ceny děla, které zvláště u těžkých kalibrů se rychle opotřebuje. Dle údajů z fronty je třeba, aby byl zničen jediný metr zákopů, 100 granátů z 15.5cm. děla; jenom při takovém vynaložení množství střeliva je možno počítati na jistý výsledek, hledíme-li k nezbytnému rozptýlení. K zničení čtyř zákopových linií a zákopu, jaké jsou nyní v dobře vybudovaných posicích na frontě 50 km. dlouhé, je třeba 40 milionu střel, jichž cena je 10 miliard, a k výrobě bylo by nutno zaměstnati veškeré ocelárny světa 10 dní a 2 roky jeden milion dělníků. Počítáme-li k tomu ještě, že také na ostatních frontách ustavičně se střílí a že také na frontách, na něž podniknut útok mimo vlastní ničivou palbu, děje se ještě boj dělostřelecký, jakož i uzavírací palba a ničivá palba na vojsko mimo opevnění a zákopy, stálo by úplné zničení veškerých obranných zařízení vojsk. tam jsoucích, asi 20 miliard franku. Aby se za jediný den vypálilo 40 milionu střel, je potřebí 40.000 děl, každé z nich musilo by vystřelit 1000 ran. Na každý běžný metr přišlo by asi jedno dělo. Není-li tolik děl po ruce, nutno rozděliti palbu na několik dní, ale pak by měl nepřítel zase čas a příležitost, aby vybudoval vzadu nové posice, a tudíž vyrovnal celý úspěch ničivé práce. Na základě těchto úvah dospívá generál Percin k závěru, že dosavadní užívání dělostřelectva neposkytuje vůbec vyhlídek na úspěch. Žádá tudíž, aby dělostřelectvo bylo jinak vyzbrojeno, a sice jedním lehkým dělem, které střílelo by na krátkou vzdálenost a jehož střely by měly tenký ocelový plášť, ale za to silné látky výbušné, aby se docílilo žádoucího účinku s malým vynaložením materiálu. Tedy úplné přezbrojení dělostřelectva, ale o jeho výsledku se patrně v nynější válce již nedozvíme. Zdá se, že celé dělostřelectvo je strašlivým přežitkem, válka stále více ukazuje, že všecky tyto ničivé technické „vymoženosti" přežívají se velmi rychlé vzdor veškeré ohromnosti. Nastane snad dosti brzy okamžik, kdy tyto strašlivé zbraně budou putovat tam, kam už dávno vlastně patří — do starého železa.

KÁM TO SPĚJEME.

Hrozná čísla došla v poslední době k sluchu veřejnosti. Na bojištích klesají tisíce lidí v předčasný hrob, ale také v zázemí nastalo velké umírání. Seslabení podvýživou, podléhají mladí i staří snadněji nemocem. A na druhé straně stále klesá počet porodu! V Praze narodilo se v týdnu od 23. do 29. září 86 dětí, ale zemřelo 184 lidí; v týdnu od 30. září do 6. října narodilo se 58 dítek a zemřelo 175 lidí. Na jednoho narozeného připadla tři úmrtí! Za půl roku do 30. června 1917 ubylo v Praze 1655 duší. V Plzni narodilo se od 30. září do 6. října 16 dětí, ale zemřelo 31 osob. V Prostějově na „žírné a úrodné" Hané, narodilo se v srpnu 20 dětí, zemřelo však 39 osob, tedy téměř dvakrát tolik. Na Moravě narodilo se roku 1907 86.918 dětí zemřelo 12.594, to jest 22 ze sta nedožilo ani roku 1915. Příšerné statistiky oznamují zejména průmyslová města, Moravská Ostrava, Vitkovice a ostatní obce severomoravského průmyslového obvodu. Jsou to cifry hrozné, o nichž nutno přemýšlet a uvažovat. Jsme národ malý i chudý a každý úbytek dvojnásob hlodá na našem kořeni. Náš chudý český lid, naše ubohé děti jsou ohroženy a trpí bídou, hladem a vším tím neštěstím, které přinesla válka. A bohaté vrstvy na venkově a v městech přihlížejí se zatvrzelým srdcem k tomuto utrpení a devětadevadesát ze sta ani ruky nepodá k úlevě neštěstí... Kam to spějeme?

VATIKÁN PRO ZRUŠENÍ BRANNÉ POVINNOSTI.

„Orsevatore Romano", orgán Vatikánu, rozepsal se v polemice s nedávnou řečí italského zahraničního ministra Sonnina obšírně o plánu všeobecného odzbrojení, jak si je ve Vatikáně

Italské porážky a ztráty: Italové zajatí v bojích o Gemonu.

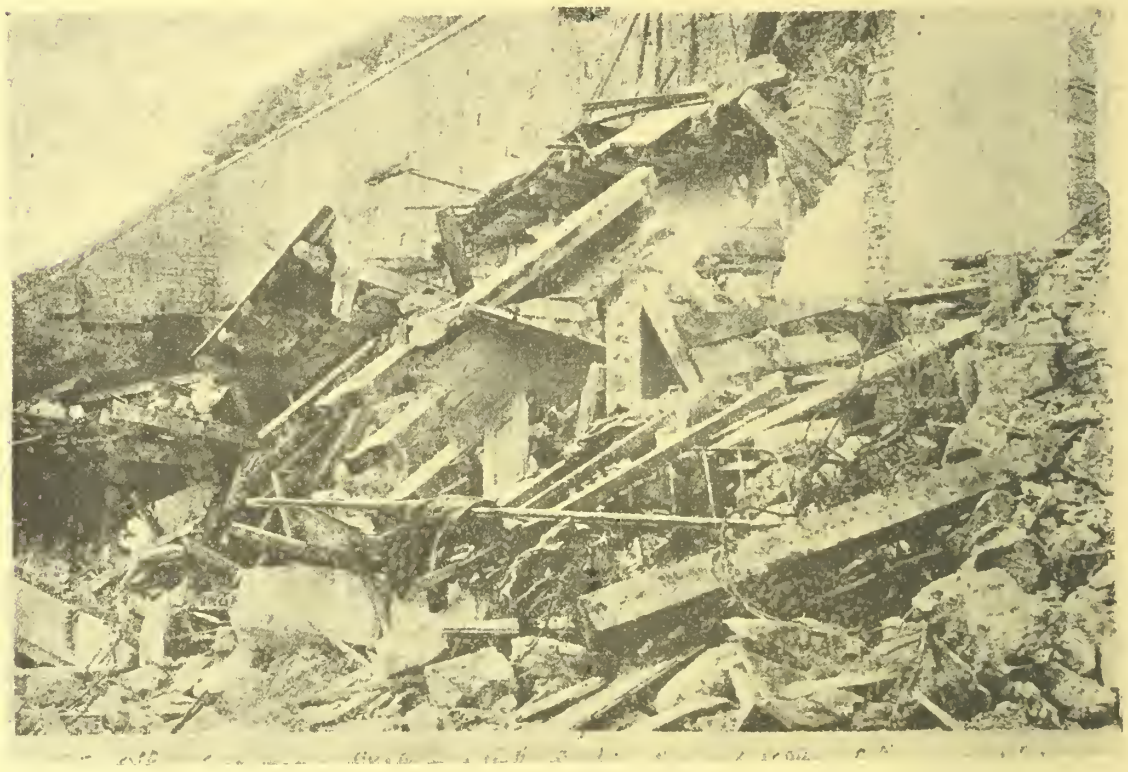

Italské porážky a ztráty: Mocnou střelbou našich děl rozvrácené nepřátelské kasárny.

Na mnoho kilometrů zemí otřásající bubnová palba našich baterií, zničila za krátko všechny ochranné posice nepřátelského dělostřelectva. V pustém chaosu vidíme tu zbytky dopravních kárek, srubů a lafet, mocných betonových a dřevěných opevnění a p.

Italské porážky a ztráty: Divoké spousty a zmatený nepořádek po boji na hoře sv. Gabriela. — Obrázek náleží k oněm řídkým snímkům, jež zachycují válku v šílených jejich záchvatech.

Italské porážky a ztráty: Rozvrácená a hroznou dělostřelbou téměř roztepaná říšská silnice, která za prudkých bojů o Gorici, byla terčem našich baterií.

Válce, jež surovou svojí rukou zničila přemnohá cenná díla a historické památky padl za oběť i světoznámý kamenný most přes Soč u Saicana v Istrii, největší to kamenný most, železniční na světě vůbec. Rozpětí hlavního oblouků obnášelo 85 m. Z kamenných mostů překonával ho pouze silniční viadukt v Plavě v Sasku mající 90 m rozpětí.

představují. Je to první úřední sdělení o papežově návrhu. List praví, že myšlenka papežské stolice uznána byla všeobecně jako jediný prostředek k odstranění nebezpečí nové války nebo alespoň k znemožnění tak strašné války, jako je nynější, aby se předešlo finančnímu zhroucení všech států a také sociálním otřesům, které bohužel dají se již předvídati. Papežská stolice z úcty k nejvyšším hlavám válku vedoucích států jim ponechává veškerou péči o úpravu všech ustanovení k uplatnění navrženého systému, soudí však, že zrušení branné povinnosti je jediný praktický protsředek, který lze provésti bez potíží dohodou mezi kulturními národy k současnému a společnému nucenému odzbrojení, které by doplněno bylo ještě zřízením závazného mezinárodního soudního dvoru a jímž dostalo by se sankce všeobecnému boykotu toho národa jenž by se buď pokusil o opětné zavedeuí branné služby nebo by se zdráhal podrobiti se rozhodnutí mezinárodního soudu a nechtěl ho přijmouti. Zrušení branné povinnosti muselo by být prvním článkem mírové smlouvy. Příklad států, které nemají povinných odvodů, dokazuje dostatečně, že systém ten lze prakticky všude provésti. Dobrovolná vojenská služba úplně stačí na kontingent vojska k udržení veřejného pořádku a nedodá ony obrovské massy vojska, jichž vyžaduje moderní válka. K náležitému zachovávání podobné smlouvy nestačilo by tedy jen závazné slovo vládnoucích, nýbrž musela by býti dána pevná záruka i národy samými.

□ □ □

SPOJENÉ STÁTY A JAPONSKO SE ÚPLNĚ DOHODLY.

V notách, jež byly vyměněny mezi Ishim a státním tajemníkem Lansingem, prohlašují vlády Japonska a Spojených Států, že pokládají žádoucím v této chvíli ještě jednou oznámiti svoje společná přání a úmysly, pokud se týká čínské republiky, aby umlčeny byly tak zlomyslné pověsti, které se občas vynořují. Prohlašují tedy toto: 1. Spojené Státy připouštějí, že Japonsko následkem blízkosti svého území má zvláštní zájmy v Číně, zvláště v území. na něž hraničí japonské držba.2. Územní suverenita Číny zůstane neporušena. Spojené Státy chovají úplnou důvěru v opakovaná ujištění Japonska, že ačkoliv jeho situace vyžaduje zvláštní zájmy, nebude činiti pokud se obchodu týče, žádného rozdílu mezi druhými národy, a že si nepřeje popírati práv, jež dosud Čínou nebyla přiznána v obchodních smlouvách. 3. Japonsko a Spojené Státy nerozmýšlejí zkrátiti nějak neodvislost anebo územní integritu čínskou. Jsou ještě stále stoupenci zásad otevřených dveří a rovnoprávnosti čínském obchodu a prumyslu. 4. Japonsko a Spojené Státy prohlašují se společně proti získání zvláštních práv a privilegií nějakou mocností, čímž by dotčena byla neodvislost či územní inty nepomýšlejí zkrátiti nějak neodvislost anebo občany nějaké země v plném požívání stejného práva v čínském obchodu a průmyslu. — Dne 3. t. m. v den podepsání smlouvy odjel Ishi do Japonska.

□ □ □

HOLANDSKO.

Náhlé rozhodnutí holandské vlády podati návrh zákona o občanské služební povinnosti všeobecně překvapilo a vzbudilo dojem, že ve směrodatných kruzích nepovažuje se nebepečí války pro Holandsko za odstraněno. Ještě nikdy nebylo Holandsko tak vyzbrojeno více než 300 tisíc mužů je zmobilisováno a dalších 100.000 je připraveno posílti armádu ve vhodném okamžiku. A občanská služební povinnost o níž se radí státní rada, než vše předloží parlamentu, značně rozmnoží počet ochránců vlasti. Ke kapitole válečného zbrojení náležejí také ohromné, v holandských poměrech neslýchané, úvěry, jež ministerstvo van der Lindenovo na generálních státech nepřetržitě žádá. Tyto úvěry mají zcela nevinné názvy, ale ve skutečnosti mají vládě opatřiti prostředky proti všem možnostem blízké a nejbližší budoucnosti. Jak se utváří tato budoucnost to nikdo zde neví.

□ □ □

Upisujte na VII. rakouskou vál. půjčku!

NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ ROZHLEDY

Upisujte sedmou válečnou půjčku.

S vřelostí, která se s trůnů zřídka kdy ozývala, ohlásil císař, že upisuje na válečnou půjčku a žádá všechny občany bez rozdílu, aby jej následovali. Ke všem jednotkám říše se obrací srdečným apelem, není o tom pochybnosti, že každý vyhoví dle možnosti své. Ovšem z mála poskytneme málo, ale zámožní, majetní mají zvýšenou povinnost přihlásiti se s patřičnou částkou majetku svého. Kdo jen poněkud je obeznámen s rakouským systémem daňovým, dobře ví, že na vrstvách lidu nemajetného, nebohatého spočívá největší tíže daní a dávek. Toto břímě repartuje se tak hluboko, jak jen možno, a jednotka nejdrobnější platí daně největší v dávkách spotřebních. Nuže teď je dána příležitost, aby se závaží přesunulo, aby v tomže poměru, v jakém daně a dávky jsou na široké vrstvy uvaleny, k válečné půjčce přispěli vrstvy dobře situované, zámožné, bohaté. Ani tím ovšem vyrovnání nenastane mezi chudými a bohatými, neboť kdo válečnou půjčku upisuje, naprosto ničeho státu, říši nedaruje, jen sobě samému současně prospívá, zaručuje si na dlouhou dobu velmi slušný úrok a nad to, co nesmírně mnoho váží, přispívá ku zvýšení hodnoty peněz, k odstranění nadměrného množství dluhu nezaručeného, papírových peněz. Drobný poplatník koná i vůči válečné půjčce svou povinnost bez pobízení tiše, rozumí se samo sebou, že své drobné úspory v poštovní spořitelně ukládá, kdež rostou na milionové sumy v papírech válečné půjčky uložené. Nezámožný občan dlouho nerozmýšlí a dává ne pouze slovem, nýbrž skutkem vše až do těch hrdel a statků. Pravda, miliardy již upsané a složené nebyly by vyrostly pouze z rukou lidu, vrstvy zlatem oplývající, ohromné zisky stále ukládající z příčin rozličných rovněž bez váhání a uvažování na válečnou půjčku upisují, kruhy ovládající průmysl,

Generál Foch, známý vojevůdce dli v Benátsku a organisuje italský odpor.

velkoobchod, peněžní ústavy, slovem držitelé milionů jediným trhnutím péra poskytují sumy větší, než na jaké celé davy by se složiti mohly, miliony mluví řečí velmi významnou, kterou nelze podceňovati, ale konají tu povinnost svou opravdu všechny wertheimky monarchie? Konají svou povinnost všichni držitelé půdy nyní tak vysoce výnosné? Vysocí hodnostáři, by tentokráte měli vyrovnati krok s masami, které rády a ochotně snášejí hřivny své.

*

Válka a její hospodářské následky.

Minulý týden byli jsme svědky silného klesání kursů na našich bursách. Byl to přechodný zjev, může nazván býti bouřkou, která vyčistila vzduch, po níž nastalo opět zotavení. Leč přes to událostí tyto mohly tisícům, které jsou na bursovním životě interesovány, uvésti před oči strašné nebezpečí bursovní spekulace, které za jistých okolností může vésti ke ztrátě celého jmění za jediný den, zničením existence. Neznáme oficielní výkazy vídeňské a budapešťské bursy, ale tolik je všeobecně známo, že ve vůdčích papírech došlo ku pronikavým změnám. V normálních dobách vyžádal obrat stokorunový v bursovním obchodě dlouhou dobu, nyní je možný za pouhých 24 hodin. Příčiny jsou jasné. Situace válečná, stav otázky mírové, ale také vnitřní situace hospodářská. Slyšeli a četli jsme v posledních dobách celou řadu zpráv a projevů o konjuktuře podávaných na valných hromadách peněžních a průmyslových podniků, které nabádají k největší opatrnosti. Značnou roli hrál v poslední době také výnos ministra financí, kterým se umožňuje prodej dividendových papírů za účelem upisování válečné půjčky bez nebezpečí zdanění zisku. Interesované kruhy mají na zřeteli všecky tyto zjevy poslední doby a činí různá opatření. V těchto dnech nastoupilo také už v platnost ujednání bank a firem, které nové nákupy papírů připouští jen proti plnému zaplacení. Tímto opatřením značně bude čeleno spekulaci a bude-li nový pořádek přísně dodržován a důsledně zaváděn, pak bude vskutku ochranným prostředkem a zažehnáno mnohé neštěstí.

o o o

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTÍ.

Dne 9. listopadu. Italské bojiště: Odpor Italů na řece Livence je zlomen. Spojenci překročili na celé frontě řeku. Též v tyrolských horách dobré pokroky. Na ruské frontě a na Balkáně nic nového. Na západě dělostřelecké boje ve Flandrech a v Artois.

Dne 10. listopadu. Spojenci pronikají stále hloub do Italie a stojí na Piavě. Dalších 10.000 Italů zajato, 94 děl ukořistěno. Tuhé boje na planině Sedmi Obcí. Asiago dobyto. — Ve Flandrech bubnová palba a Poelcapelle, po které podnikli Angličani prudký útok, jenž se nezdařil.

Dne 11. listopadu. Na dolní Piavě kladou Italové odpor. V horách pokračují operace příznivě. Belluno je v našich rukou. Na planině Sedmi Obcí tuhé boje. Italské protiútoky odraženy. Na ruské frontě nic nového. V Macedonii dělostřelecké boj o obhí řeky Černé. Ve Flandrech zuřila opět strašná bitva mezi Poelcapelle a Paschendaele. Nepřítel vnikl do německého obranného pásma a podnikl pak 5 silných útoků, aby dobyl pahorkatinu severně Paschendaele. Byl odražen. — Vítězní bolševici utvořili novou ruskou vládu v čele s Leninem a Trockým, bývalým ministrem války Verchovským a jinými. Nová vláda vyzývá čtyřdohodu, aby zahájila mírové vyjednávání a sama navrhuje 3měsíční příměří. Kerenský organisuje protirevoluci za pomoci Kornilova, Kaledina a

Z ruské fronty: Domberg v ohroženém Revalu.

Věhlasný zámek Viborg.

40.000 zajatých Italů v jediném zajateckém táboře.

Alexejeva a táhne s vojskem na Petrohrad.

Dne 12. listopadu. Na dolní Piavě dobyto německým vojskem předmostí Vidor. Vítězové stojí u Feltre. U Longarone zajato 10.000 Italů. — Ve Flandrech odražen nový anglický útok severozápadně Paschendaele. —

Dne 12. listopadu. Naše a německé vojsko postupuje proti Feltre. U Longarone odříznuto a zajato 10 tisíc Italů. Ve Flandrech dělostřelecké boje. Nový italský útok u Paschendaele odražen. V Mesopotamii postupují Angličani proti Jerusalemu. Na ostatních frontách žádná změna situace. Z Ruska docházejí senzační zprávy, že Lenin byl v bitvě s vojskem Kerenského a Kornilova u Carského Sela poražen. Kornilovi kozáci vnikli do Petrohradu.

Dne 13. listopadu. Na planině Sedmi Obcí další pokroky. Pancéřové tvrze italské Leone na Cima di Campo a Cima di Lan dobyt. Dobytím těchto tvrzí proveden průlom italského pohraničního opevněného pásma. Dalších 6.000 Italů zajato. Italové dostávají velké anglické a francouzské posily, které se koncentrují 80 km za řekou Piavou. Benátky se vyklizují. Ruské bojiště: Jižně dráhy Riga-Petrohrad menší srážky. Dělostřelecké boje v Macedonii. Ve Flandrech odraženy dva nepřátelské útoky v území Yser.

□ □ □

SMĚS.

Parlament. Poslanecká sněmovna vyřídila v minulém týdnu několik drobných předloh, mezi nimi zákon o nedělním klidu a výplatách mzdy v hornictví. Přijala též zákon o potírání pohlavních nemocí a tuberkulosy, dále povolila zemím 70 milionů korun na válečné přídavky učitelstvu a provedla též volbu do delegací, které se sejdou dne 3. prosince a budou zasedati až do ledna.

Cadorna dohrál. Není už velitelem italských armád, jeho nástupce je generál Diaz. Jinak ale mají velení nad italskými armádami v rukou Angličani a Francouzi. V italském hlavním stanu dlí zejména věhlasný francouzský vojevůdce Foch, dále anglický generál Smuts a jiní. Porážka italských armád přivedla Italii úplně pod komando čtyřdohodové.

Zákaz soboje. Císař Karel zvláštním rozkazem armádě a loďstvu zakázal souboje.

Lenin zrazen a opuštěn. Dle dodatečných zpráv z Petrohradu zlomily Leninovy vaz jen rozpory v táboře bolševiků a rozpory mezi socialistickými stranami. Menševici, sociální revolucionáři opustili Lenina, též sociální demokraté a jiné socialistické frakce.

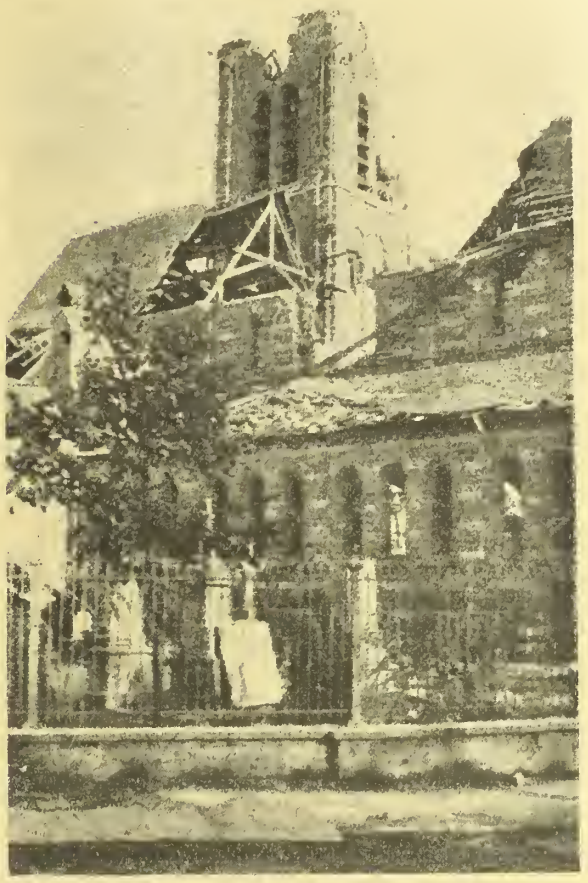

Z Francie: Architektonicky a historicky památný chrám v Paschendael stal se rovněž obětí nepřátelské dělostřelby.

Kolují pověsti, že Lenin a Trocky prchli do ciziny.

Moravský sněm bude svolán na 15. prosince ke krátkému zasedání.

Mandáty českých amnestovaných poslanců. Minulý týden pokračoval imunitní výbor za předsednictví poslance Bukvaje v debatě o návrzích, aby přiznána byla platnost mandátů odsouzených poslanců českých ruských a Slovince Grafenauera. Poslanec Onciul navrhl, aby uznána byla platnost mandátu poslance Buřivala, jehož imunita jako člena sociálně-pojišťovacího výboru nebyla zrušena. Při hlasování byl poměr hlasů 8 : 8; předseda dirimoval svým hlasem na prospěch Buřivalův. Návrh dra Stránského, aby uznána ti korunou trnovou. Nechápeme, proč upouští se od souzených, byl zamítnut 9 proti 8 hlasům. Sociální demokraté navrhli vypsání doplňovacích voleb na všech 43 uprázdněných mandátech poslaneckých; návrh přijat 11 proti 6 hlasům. Věc bude ještě předmětem hlasování v plenu sněmovny.

Koruna polská — korunou trnovou. „Bohemia" v pojednání o polské otázce mezi jiným píše: Máme dosti práce s Uhrami a proto bychom si rádi ušetřili námahy při vyrovnání s Polskem. Z vlastenecké povinnosti si přejeme, aby tíže koruny polské na našeho císaře nedoléhala. Koruna polská může se snadno státi korunou trnovou. Nechápeme, proč upouští se od plánu, aby se stal polským králem habsburský princ, jenž by nebyl současně císařem rakouským. Nová úprava nesmí postaviti rakouské Němce před strašidlo ústupků, břemen a obětí.

Vnitropolitické změny v Německu. Císař Vilém sprostil náměstka říšského kancléře a státního tajemníka dra Helfiericha po jeho žádosti úřadů jako náměstka říšského kancléře a člena státního ministerstva. Novým vicekancléřem jmenován tajní rada šl. Payer. Dále sprostil státního ministra dra šl. Breitenbacha po jeho žádosti úřadu jako místopresidenta státního ministerstva a jmenoval řádného universitního profesora m. sl. tajného vládního radu dra Friedberga státním ministrem a místopresidentem státního ministerstva.

*

Odhady obilní úrody v Čechách. Dle vývodu člena panské sněmovny opata Helmera, v sezení ze dne 17. října, činí vývoz z českých a německých okresů v Čechách následující množství, jež dle ujištění pana Helmera jsou prý úplně autentická: Dle úředních odhadů obnášela celková úrodná plocha Čech, pokud

---

JAROSLAV PETRUS:

OGAŘI A DĚVUCHY.

Bylo léto suché, jasné a krásné.

Jasné, zlaté slunce jako obrovská zářivá koule, putovalo po jasně bledé nebes báni a pomalouku blížilo se k horám vysokým, temně modrým, hustě lesnatým, jež kolem do kola, kam pohled sáhl všude a všude v kruhu opínaly smavý náš valašský kraj, tož počátek krásy a kameničí a konec, už skoro zatvrdlý koneček chleba.

Tu u nás ještě v dolině, kde vzduch se jasným vedrem docela znatelně chvěl, tu na těch úzkých pásečních polí, jež táhla se dlouze od bílé klikaté silnice až po železniční násep, na němž v slunečním jase na písečném žlutém podkladě šedavým stříbrem blýskalo dvé dlouhých úzkých kolejnic, už žloutla žita a zrála pro kosu a vedle mírným vánkem rozehrány ve dlouhých vlnách vlnily se tloustnoucí klasy, nízké horské pšenky, proseté rudými květy velkých pleskanců, hvězdicovými kvítky modrých chrp a fialovými pakličkovitými kvítky kolénkovitých koukolů. A zaše vedle zelené lány nevelkých ovsu už vymetly svá kvítka žlutavá, jež chvěla se i při nejmenším větrů vanutí a řady vodnic, řady zemáků, jichž listy jako schlíplé klápěly vedrem slunečním.

Tam v dáli mezi lesy bledý, zelenavý pas. To byla louka, sytě zelená a postříkaná skvrnami všech barev jak jemně tkaný perský koberec planoucí jasem, krásou, barvami, jež ladil umělec.

A pod ní rozlité, blýskavé, čisté, bílé stříbro, jen místy s zelenavým nádechem, to byla naše dravá, bystrá, čiperná, hravá, čistá, chladivá říčka! Tam mířil dnes ten zástup ogaru a našich mladých děvuch.

Nebylo divu. Horko jak na jihu. Pravé psí dni!

Což krávy a což husy. Kdopak je popase pod svatými Rochy za takových dní. Vždyť by posčípaly. I jim třeba vody.

„A zřaďme se, nechaď zme jak vojsko!"

To Jožka Potůčků: — „S předy idú kravaře, bo ti majú biče, to sú kanonýři, potém idú husaři, lebo mají proutky tajak sú palaše, a potém idú robky a drobůčké děcka. To sú martikáni a baj martikánky."

„Co sú to ti „káni" a baj martikánky?" optala se Hanča ušmatá ze mlýna.

„Si ty hlúpá, Hančo! To sú při vojákoch, abych řecí jak šankéři, kteří im prodajú neco pojest alebo baj hutnuť" vysvětloval Jožka, který tuto moudrost měl už od stařička, který prý sloužíval „pod járci kňažitem nejjasnějším Karlem lebo osum roku a lebo baj včcej" jak o sobě říkal a ne s malou chloubou a který, jak říkal — „na svoje očiska čúl Napolióna.

Krávy, husy v pravo, ogaři, děvuchy po jich levé straně již se šikovaly v malebné veselé vojsko.

Jen Ondrouš Bašicu smutně posedoval pod kvetoucím hlohem a žalostným okem pomrkoval stranou na veselý zástup. On nemohl s nimi, měl dnes mnoho díla. Na malém kopečku pěkně vedle něho stádo hus se páslo. Stádo hus běloun kých dosud jako mléko, jakoby dnes si teprv bílé kabátky převlékly místo svých starých už, žlutavých šatů. A vedle na pravo seděl jeho bratříček tož dvouletý Crha, který se doposud víc válel než chodil. Toho Ondrouš hlídal, s tím nemohl nikde. Což pak o ty husy, ty by capotaly, než ten hloupý Crha, co se jen tak cape.

„A tož co ty, Ondrouš, ty nepůjdeš nigde?" — Křikl Jura Kvastlík.

„Či možu? Nemožu." tlustý, malý Ondrouš se slzami v očích.

„Či ťa máma držá?" řehonil se chutě Ozefek Potůčku.

„Tož držá, nedržá! teď mám toťkáj husy."

„A my ich nemáme?"

„A toť ogarčisko, které nezná chodiť. Tož co naputuju?" a Ondrouš Bašicu jen pohodil bradou maličko na pravo a tak všem ukázal zcela znamenitě, což ho tu drží.

V porozumění. Ono ogarčisko, to nemní capaf na dalekou cestu — to je rada drahá. Než malý bašica měl přátelstvo dobré. To umělo radiť.

„Budeš sa ím parať. Vemeš ho na záda tajako tornistu" rozhodoval Ozef tělem duší voják a šlohl si bičem, až se to rozlehlo celým širým krajem. To na dotvrzenou.

V očích Ondroušových zrovna zajiskřilo. Tohle byla rada lepší pytle zlata. A hned sa ohýbal a malého Crhu, připlacoval, pak si ho posadil pěkně na kopeček, sám si sedl před něj o znaménko níže, opřel se šlapama o zelený trávník:

„A tož, Crha, chyť sa, chyť sa koléj krku obama rukama a zapni si prsty pěkně na pazúrky."

Maličký Crha, ogar jak řemeň, rozuměl dobře a s chutí se chytal bratra kolem krku.

„No tož držíš dobře?"

Crha kývl hlavou, až bratra Ondrouša drobnou svojí bradou podrbl do týla.

„Tož dobře. Tož idú! Odžeň, ty Rudošu, húsky moje henkaj k tvóim!"

Rudoš Valenta „huš, huš!" kývl proutkem, Ondrušovy husy na to pokynutí pěkně se sřadily, jak patří, po jedné a vzhůru pochodem!

Zatím tlustý Ondrouš podepřel levičkou zadeček bratříčka, opřel se o paty a zafuněv zdlouha, pomalu se zvedl; s drahým nákladem.

„No, či to nejde?" tázal se Jura vesel pro svuj nápad.

„No baj, ide, ide!" a milý Ondrouš zas již skládal na zem svuj drahý náklad, aby se ho lépe statečněji chopil.

„Já su Napolión! Já vás hned povedu." rozpodl Ozefek.

„Di, di, ty oskafo. Ty bys cosi zvédl. Já su Napolión, bo já su silnější" na to Jura Kvastlík.

„To možeme změřaf. Šak hneď uvidíme!" Ozefek Potůčku vyhrňal rukávce, aby se připravil na souboj o primát.

I Jura nelenil. Též zdvihal rukávce.

„Jura by byl lepčí. On má inší svaly" mínil Francek Zgabaj.

„Ale on Ozefek, on to všecko spomňál." To Janek Zogoľů, ten černý kudrnáč s velkýma oči

se týče pšenice 227.697 ha, žita 530.898, ječmene 318.513 a ovsa 481.091. Z toho připadá na české okresy pšenice 159.434 ha, žita 240.398, ječmene 204.133 a ovsa 239.499 ha, na německé pak 46.717 ha pšenice, žita 185.390, ječmene 87,482 a ovsa 161.095; ve smíšených okresech připadá pak na pšenici 21.546 ha, na žito 75.110, na ječmen 26.898, na oves 80.497 ha. Z této plochy bylo po odečtení vlastní spotřeby a nutného setiva u obilní válečné centrály devzdáno počítá-li v metrických centech: pšenice 1,228.500,š žita 1.816.100 ječmene 1,891.200 a ovsa 2,129.600. Z toho lze vypočítati kolik metr. centů se odvedlo z 1 ha rodné půdy v Čechách: pšenice 5.39, žita 3.45, ječmene 5.93, ovsa 4.42. V německých okresech obnáší úrodná plocha pšenice 46.717 ha, žita 165.390, ječmene 87.482 a ovsa 161.095 ha. Z toho se odvedlo: pšenice 310.400 metr. centů, žita 818.000,ječmene 586.500, a ovsa 798.400, z čehož plyne, že z jednoho ha půdy těchto okresů bylo odvedeno metr. centu: pšenice 6.64, žita 494, ječmene 6.60, ovsa 4.95. V českých okresech páčí se plocha pšeničná na 159.434 ha. Žitná 290.398, ječná 204.133 a ovesná 239.499, z čehož odvedeno pšenice 871.300 metráků, žita 840.300, ječmene 1,179.700 a ovsa 1,020 000 a z toho plyne, že z jednoho ha odvede mter. cent. pšenice 5.46, žita 2.87, ječmene 5.75, ovsa 4.25. Ve smíšných okresech obnáší osevná plocha pšenice 21.546 ha, žita 75.110, ječmene 26.898 a ovsa 80.497 ha Z toho odvedno 43.800 metr centů pšenice, žita 157.800, ječmene 125.000 a ovsa 298.700 a připadá tudíž na 1 ha půdy metr. centů: pšenice 2.10, žita 2.10, ječmene 4.70, ovsa 3.60. Jenže pan opat Helmer zapomněl udati kolik lidí připadá na 1 ha českých resp. německých či smíšených okresů, či lépe vyjádřeno jak jsou tyto okresy zalidněny a možna, že by si pak svoje numirka nechal v notýsku pro sebe.

Kaučuk. Kaučuk, o nějž je v nynějších trudných dobách veliká nouze objevuje se v dějinách lidstva poprve co stavivo hraček. Ze druhé cesty Kolumbovy bylo seznáno, že obyvatelé ostrovu Haiti používají míčů vyrobených ze „smolného jakéhosi dřeva". Počátkem 17tého století počali Španělé zhotovovati z kaučuku nepromokavé oděvy, leč vlastní prumysl kaučukový vznikl ve stol. 18tém. Spisovatelé dřívějších věků, zmiňují se i o kaučukovém oleji, vyráběném k účelům lékařským.

Ohromný ještěr. Nejznamenitější vykopávkou předpotopního tvora v pověstných dolech ve Wyomingu jest ohromný ještěr, jehož kostra měří na 95 m. Kostra je celkem dobře zachována a zdá se, že každá kost zaujímá normální, původní polohu, třeba že jest ještěr úplně zkamenělý. Ještěr není dosud úplně vykopán, sen ve Wyomingu, které obsahuje největší počet ale jeho povrch je již zcela zřícný. Jediný obratel jeho páteře váží 155 kg. Ještěr bude vystaven v mupředpotopních, zkamenělých zvířat.

□

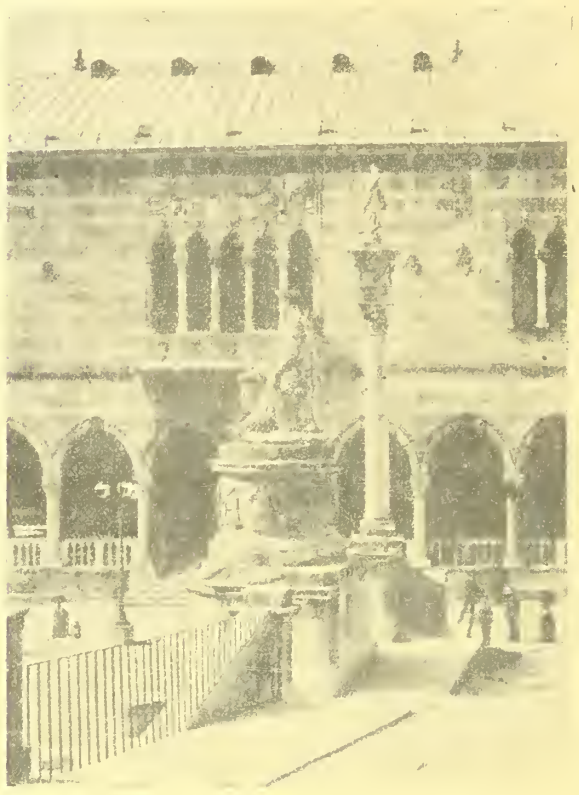

Palazzo comunale (radnice) ve Vidimu, nejkrásnější palác města, pocházející ze století 15tého. Před budovou krásná socha bohyně míru.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST

K zazimování bramborů. Při ukládání bramborů klade se nejčastěji otázka, zda se brambory mají uschovati v místnosti světlé nebo tmavé. To jest však věc, která až v druhé řadě padá na váhu. Hlavní věci je, aby místnost byla vzdušná, suchá a studená (3—5 stupňů Celsia). Ztráta na váze dle provedených pokusů jest poměrně stejná v místnosti světlé jako tmavé, ale ztráta na spotřebovaném škrobu jest v místnosti světlé až o dvě třetiny menší než v místnosti tmavé — za stejných ostatních podmínek. Bude tudíž výhodno uschovati brambory přes zimu v chladnu (teplota nesmí klesnouti pod 2 stupně Celsia) a v suchu, ale při tom má býti místnost světlá a vzdušná.

Který cukr má větší sladivost? Veškery v obchodě se vyskytující druhy rafinovaného cukru obsahují aspoň 99.55 proc. sacharosy, takže při stejné hutnotě byla by jich sladivost poměrně stejná. Nestejná sladivost stejného objemu cukru různého druhu závisí právě na různé hutnotě jednotlivých druhů cukru. Tak na př. krychlový centimetr kandysového cukru váží 1.59 gramu, kdežto krychlový centimetr homolového cukru váží 1.33 gr., ale dle způsobu výroby také jen 1.08 gr., tedy o třetinu méně než kandysový cukr, v důsledku čehož musí se vzíti tohoto cukru na objem o třetinu více než kandysového, aby se docílilo stejné sladivosti. Z toho si také vysvětlíme, proč stejný kousek cukru ze špičky homole více sladí než z prostředku homole. Cukr je tu hustší, je těžší a proto poměrně více sladí. Kdyby byl cukr prodáván dle objemu (na př. v homolích 1 dm³ byli by konsumenti při řidším, lehčím cukru poškozeni, ale poněvadž se prodává dle váhy, nepřichází ku škodě, když dostane některý druh cukru, jehož hustota je menší.

Čím je zaviněn nedostatek octa. Vojenská správa zrekvirovala pohotové zásoby octa, který potřebuje na úpravu pokrmů a na odvšivování. Ocet, přidaný do koupele, ničí hnidy. Také je mnoho octa zapotřebí na konservování potravin.

Výstraha kuřákům. Z kruhů lékařských upozorňuje se na to, že kouření tabákových náhražek (zejména mařínky vonné a kopytníku) způsobuje záněty dásní a při delším užívání vypadávání zubů. Ti, kdo náhrážky ty delší dobu kouřili, stěžují si na viklavost zubů a na obolavělé dásně.

---

ma hájil kamaráda. „A pro kého ty si?" ukázal na Rudu, též Valentového.

„Já mám radši Juru. Bo on je jak obr."

„To sa bude vidět. On je Ozef lata. Baď má on svaliska." To Karlík Pivodu. A z jednoho vojska v ráz jsou dva tábory.

„Což ty Juru necheceš?"

„Či je Ozef ragan či jakási baba?"

Karel Pivodu s Rudošem Valentou už se pasovali a zrovna tak Jura se sokem Ozefkem Potůčkem a Janek Žegolu s Franckem Zgabajovým a ti malí spolu a děvuchy taky.

Byla krutá bitva. I střely padaly v podobě kamení, které svým přátelum děvuchy nosily z hromady kaménčí.

Zatím bílé husy stočily se ke rži. Jedna odvážnější natáhla dlouhý krk, zvedla malou hlavu a žlutým zobákem zachytivší stéblo, klásek si skláněla. Zobák jí sjížděl po dlouhém stéble až k tlustému klasu, jehož mladá zrnka jedenkrát nalitá pomalounku tuhla. Byla u konečku. Než se dotkla klasu, rýhovaným krajem žlutého zobáku ulomila stéblo zrovna pod kláskem. A klásek upadl, upadl až k zemi. Mlsná husička přišla na šťastné chvíle. Zrnka vyloupala, vesele kousala. — A zachutnalo jí. Šťastná zakejkala a hnala se po druhém.

Ty ostatní husy jakoby rozuměly po jejím příkladě rozběhly se polem a lámaly klásky.

Strakaté kravičky také nezahálely, hned tu při silnici byla jetelinka. Voňná! Už kvetoucí. Též si pomlsaly.

V bojovné své vášni nezřeli ogaři, nezřely děvuchy, cože se kde děje.

Faganstvo bezbožné! Oštáry jakési! Spropadlené duše!"

To jel strýček Říbek od dědiny kolem.

„Husiska sú v škodě, kraviska v jatelí vy sa zasite?"

Dlouhý kožený bič jen zapraskal kolem. Několik ran v pravo, několik ran v levo i strýc Říbek vyhrál v zápase obou stran, což strany Juro[illegible] i Josefovy a obě strany, vypráskány, sbi[illegible]ty — neboť strýček Říbek měl moc „trefnou" ruku — svorně odhodily své kamenčí stranou chopila se ruček svých drobných bičíku, odháněly husy, odháněly krávy z kraju zakázaného.

Tak bylo po boji a svorné voje znovu se řadily. Což v předu, před všemi sedě na huňatých kravkami tažených ujížděl strýc Říbek jako Napolión, za ním v dlouhé řadě jak patří po jedné kolébaly se tu prostředkem silnice majestátně husy, jež popohánčla obratně na boku přikvašená Rozla, za nimi s houfy kráčely kravky, jichž břanivé zvonky zvučely krajinou, potom stálé vojsko: což v popředí Jura, nejurostlejší kravař a Janek Žogolů, černý kudrnáček a Francek Zgabajů a Ozef Potůčků, ten s ryšavou hlavou „druhý Napolión" a malý Valenta s tříletým Martinem a Karlík Pivodů, což představeného, ten s Ferdušem bratrem. Tihle všichni měli bičišťata v hrstích, jimiž práskali hned ten a hned onen, jak to chvíle nesla. Potom se kutálel pěkně pomaloučký tlustý Ondruš Bašicu s drahým svým nákladem bratříčkem Crhou na skřivených zádech, celý upocený, celý horkem zrudlý. Ale přes útrapy kráčel ještě vesel, aby si ukrátil svou křížovou cestu hubou vytrubovat všem hasičský pochod, jak ho z domů uměl, pak šli všichni menší, ti co měli proutky husaře s palaši a pak „martikánky", což Maruša Hrubá z hořejška od zvonka, vždycky rozcuchaná, řehtavá Heda z hořejší chalupy „malých" Dorazilku a usmátá Hanča z dolejšího mlýna.

Už minuly Rochy, už přešli Choleru, už byli docela na té pestré louce pod stříbrnou říčkou.

„A toť zůstaneme. Nech sa krávy pasú a nech husy žerú, šak na pasinku."

„My sa opereme."

Slova našla ohlas. Všichni souhlasili. Bundičky, kabátce, gatice i sukně už létaly k zemi

„Ty, Martine, nesmíš!" varoval Valenta menšího bratříčka

„A možu, a možu."

„A nesmíš a nesmíš!" Na tvaře Martinka lépalo se cosi co i nejbranější lidské společnosti moc neradi berou.

„Též ša budu túpať! najednou vyrazil Pivodu Ferdušek, též ve stáří tří let.

„Taty, taty, taty!" nejmenší Crha Vašicu ručkama zatleskal.

„Vy tu zostanete. A my zajdem' henkaj, donesem vám prátky!" — vytáčel se Ondruš, vždy jako diplomat ze zlé situace.

„Dlúhúčanzné prútky?" otázal se Martin osušuje slzy.

„Dlúhúčanzné prútky."

„A baji věnečky?" — Začala Martička, Marušina sestra.

„Což baji věnečky. — Enem si tu hrajte!"

Velcí utíkali skoro polonazí v pravo stranou k vrbí a malí si hráli.

Několik naháčů pobíhalo břehem.

„Ondrúšu, je teplá?"

„Ojej jak vařená!"

„A sú tam baj ryby?"

„Baj místama raci." A Ondruš, jenž první ve vodě se čváchal, shýbal se pod kámen.

Černooký Janek pleskl sebou do vlu a Rudoš Valentů jen se pokřižovav už též poskakoval v blýskavých vlnkách.

Rezavé Rozle rudé vlasy vlály jak čarodějnici, řehotavá Heda jenom tak chrčela od křiku a smíchu a z radosti nad tím, jak ty smavé vlnky jí líbaly tělo.

Jen usmáté Hanči se tam moc nechtělo. Stála už sic v proudě než jen po kolínka a to se krčila a jen otřásala a na osmělenou neměla dost sílv.

„Pomočíš sa, Hančo, lebo nepomočíš?"

A dlouhý proud vody odražený plochou dlaní Rozly přiškvařené vzuesl se do výše a nesl se vzduchem k tělu Hanči.

„Pomočíš! Pomočíš!"

A už ploché dlaně nad vodní hladinou jen jen se mihaly a voda stříkala, děvuchy křičely, ogaři vřískali jak o posvícení.

A skály, ty dumné skály pod borovým lesem vracely výkřik divokou ozvěnou jakoby se smá[illegible] v bujné veselosti rozjařených dětí. — Dokonč

Tak je to.

„U vás prý zavedli i maseuky již?"

„Ano. Maso bez lístků už není u nás k dostání. Za to ale lístky bez masa."

*

Prádlo.

Hostinský: „Co pak tu stále radýruješ?"

Hostinská: „Ale — což nevidíš — čistím naše papírové ubrousky."

*

Oboje.

Synáček k tatínkovi jdouce kol vězení: „A tati — proč stojí ten člověk za tou mříží?"

Otec — „ale hlupaku ten sedí!"

*

Láska.

Od té chvíle, co pán Klofáček je na vojně, oblažuje ho jeho paní častými dukazy lásky. Jen si pomyslete — k poslednímu balíčku, který mu do pole posílala — přiložila dokonce klíč od domu.

*

Čarovné slůvko.

„Co mi nápadno u tebe, že k tobě nepřijde žádný žebrák ani žádný podomní obchodník: já jsem lidmi přímo oblehán a obtěžován."

„Inu a což si nepozoroval, že mám na dveřích cedůlku s nápisem: Atelier!"

*

Logický účinek.

Novinář: „Zda je ti známo, jaký účinek měl poslední vpád Zeppelinů do Londýna?"

Přítel: „Nevím. Jaký?"

Novinář: „Okamžité rozpuštění spolku „pro povznesení návštěvy cizinců."

*

Chladnokrevný.

Strašná vichřice probudila paní mistrovou v noci z nejlepšího spaní. Poněvadž se ale sama při tom burácení bála, vzbudila svého manžela slovy: „Manželi, spíš? Neslyšíš řádění větru? Toť je hrůza, pravý soudný den!" — „Už troubili?" ptal se muž zcela chladně, obrátil se ke zdi a spal dále.

*

Vrchol.

Soused: „Nezazlívejte mi to pane Morkovský, ale když má vaše dcera hodinu zpěvu, není to absolutně k vydržení."

Pan Morkovský: „Inu — prosím vás a co mám říkat já, který nejen že to musím poslouchati ale dokonce i za to platiti."

*

Rozdíl.

Dva učitelé ve dvou sousedních obcích dostávali velmi malý plat, jeden z nich byl však definitivním. Když jednou při rozmluvě definitivní učitel se chlubil, že má aspoň doživotní postavení, pravil učitel provisorní: „Příteli, já ti několika slovy vyjádřím rozdíl našeho postavení. Já nemám provisorně co jísti, a ty můžeš definitivně umřít hlady."

*

Také důvod.

„To je hrozné — jak se nyní draho žije."

„Ale přece se jen ještě snese:"

„To je pravda. Dostávám tolik všelijakých —enek, že mi ani peníze nestačí k nakoupení všech těch věcí — a nechati ty lístky propadnout — to by byla škoda."

*

Minul se povoláním.

Major prohlížeje si svůj polní útulek: „Podívejme jak jste ty zdi pěkně omaloval; to je jistě vaše řemeslo?"

Domobranec: „Jsem, poslušně hlásím — akademickým malířem!"

Major: „Tak, tak, jen akademickým malířem? Ale nutno přes to říci, že se vám to tak povedlo, že se můžete směle vydávati za dekoračního malíře."

Na dovolené.

Voják pojídající syrečky: Cáákra — to aby si člověk taky k vůli nim dal masku na nos.

*

Pozoruhodnost.

Host: „Co pak bych dostal k jídlu?"

Hostinský: „Znamenitý pivní sýr."

Host: „Tak, dobře a k tomu sklenku piva."

Hostinský: „Pivo bohužel nemáme."

*

Pomoc s hůry.

„Tvoje sestřička se tedy vdala?"

„Ano přišel si pro ni letecký poručík."

„Tak je to tedy — vždyť já nadarmo neříkám: Všecko dobré přichází se shora."

*

Při prohlídce starého zámku.

U všech čertů — to je tady hnusná tma. Jediné světélko visí nad pokladnicí pro zpropitné

Zrnko.

Domácí mír jest ve většině případů nutno si vybojovat.

*

Výmluva.

Strážník: „Jakže vy prodáváte likéry, ač nemáte povolení k prodeji alkoholických nápojů?"

Obchodník: „Pane, to se jen tak zdá, že v těch mých likérech je alkohol, ale ony neporazí ani dědko."

V dobách absolutismu.

„Excellence, je zde zástup žen, stěžovati si na aprovisaci. Vpustím jen tříčlenou deputaci.."

„Ne, vpusťte jich aspoň dvacet, ať jich můžeme více zavřít."

*

Doplněk.

Sta a sta knih líčí za dnešních dnů episody vojenské. Teď by se měla také jednou vydati knížka pojednávající o kuchyňských episodách, aby tím byl úplně doplněn obraz doby.

*

U holiče.

Host (po stříhání svých vlasů): „Tak málo jste toho ostříhal? Což pak je můj vlas tak slabounký — či snad špatná úroda?"

*

Odpozorováno.

Bankéř (pozorující svoji manželku, připravující se k večerní společnosti, zavěšující si brilianty, náhrdelník a konečně zastrkující do účesu i květiny): „Mně se zdá, že tvým principem jest také: --Vše na frontu!"

*

Když je mléko jen pro nemocné.

Manželka rozkazuje velmi energicky svému choti: „Dělej, jak rozumíš, Adolfe, ale musíš býti rozhodně až do pátku nemocen." — „A proč dušinko?" — „Jak bych si jinak opatřila mléko pro svoji páteční čajovou společnost?"

*

Příprava.

Host: „Což pak ta hovězí pečeně není ještě hotová?"

Sklepnice: „Zajisté, zajisté, jen ještě co nabrousím nůž."

Vyzývavě.

A nepřekáží vám vaše objemné bříško pane Vocásek?"

„Mě ne — ale nejspíše jinému."

*

Také díkuvzdání.

Ředitel jistého polepšovacího ústavu přisoudil jednomu tuláku tucet ran liškovkou. Při vykonávané této exekuci prosil ale káranec tak úpěnlivě o prominutí dalších ran takže mu ředitel polovici těchto odpustil, začež vděčností jat vzdal káranec řediteli díky následujícími slovy: „Ach, pane řediteli, buh vám to stokrát vynahraď, co jste mně dnes prominul."

*

Na hom.

„Poslyšte," praví majitel vily, „slepice, jež jste mi včera dodal, jsou velmi pěkné, ale kukaně, jež jste pro ně vystavěl, jsou naprosto nedostatečné. Všechny slepice nám z nich večer utekly. Musili jsme se ženou podnikati na ně pravý hon a šťastně jsme jich deset pochytali. Kolik jste nám jich vlastně dodal?" „Šest!"

*

Stupnice.

„Měla jsem výbornou, přičinlivou službu. Jednoho rána žádala mne o dovolenou těmito slovy: „Dovolte mně, milostpaní, abych šla na nádraží. Pojede tudy jeden krajan." — V poledne žádala o dovolenou již takto: „Dovolíte, milostpaní, abych si vyšla s mojí návštěvou?" — A večer již takto: „Smím si, milostpaní, vyjít s mým ženichem?"

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Víd. Illustr. Noviny“!

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis“ a příslušným k tomu toiletním práškem pleť krásnou činícím (dle mojí methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, ulity, vrásky a veliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis“, udržuje sličnost lící až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.— a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Tresť na obočí – Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrvl, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí“, která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazuplným a jasným. „Očním leskem“ dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových lící omladívše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně naším prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Prášek na mytí hlavy silící a podporující vzrůst vlasů ať světlých či tmavých (odporučeníhodný zejména při vypadávání vlasů) 4 balíčky K 2.—. Brilantina dodává vlasu krásného lesku a příjemné vůně. Kelímek K 2.—, větší kelímek K 4.—. Crem ku holení, znamenitě pěnící, lepší jakosti po k 3.—, a K 5.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvlášť, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie“

V. MIRABELL, VÍDEŇ VI., Mariahilferstrasse 41.

Každá paní

čte můj velezajímavý spis o moderním ošetřovdní poprsí.

Dobrá rada při slabosti a nouzi o plnost

Pište okamžitě na adresu:

Ida Krause, Prešpurk Schanzstrasse 2. Odd. 37. Uhry.

Nestojí Vás to nic.

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i lněného plachtoví, nvtlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více. Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX. Mosergasse 3. odd. 40

KDO inseruje Prodává!!

Podporujte „Komenského!“

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolest i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth“. Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50. odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

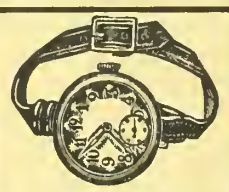

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·- Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

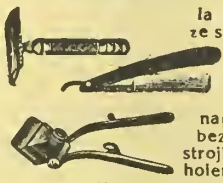

1a břitvy ze stříbrooceli, K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—. známka „Perfekt“ se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11 —, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasílatelský závod v MOSTĚ č. 1593 (Čechy.

Obsírný ceník zdarma a vypl

500 korun!

Vám vyplatím když můj „Ria balsám“ nevyhubí Vám od kuř. ok, kuřího oka, bradavice a roh. výrostky v kůži do 3 dnů bez bolesti Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena 1 kelímku s ubezpečujícím dopisem K 2·75, 3 kelímky K 5·50, 6 kelímků K 8·50

Kemeny Košice (Kaschau.)

1, pošt. schránka 12/650 Uhry.

Žádejte všude Vídeňské Illustrované Noviny!

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

! Již nyní !

každý prozíravý obchodník a živnostník hledá vhodný časopis, kde by levným a účelným insertem upozornil na svoje zboží nebo výrobky, vzhledem k blížícím se svátkům vánočním. Všichni pp. obchodníci a živnostníci

inserujte

též ve **„Vídeňských Illustrovaných Novinách“**, kteréž pro svůj bohatý obrázkový i textový obsah těší se velké oblibě a tištěny jsou v mnohatisícovém nákladu. Inserce ve **„Vídeňských Illustrovaných Novinách“** jest výhodná již proto, že časopis tento nachází se v rukou čtenářů, ve veřejných místnostech, čítárnách a pod. po celý týden a rozesílán jest nejen po vídeňském okolí, ale tisíce a tisíce exemplářů jest expedováno do Čech, Moravy a Slezska, jakož i do ciziny českým rodinám a jedincům. Levné podmínky insertní, překlady, návrhy atd. vyřizuje ochotně administrace **„Vídeňských Illustrovaných Novin“** Vídeň X., Favoritenstrasse 130 Nenechte ujíti sobě tuto praktickou příležitost hlavně pro potřeby, jež nutno doporučovati jako příležitostné dárky

k Vánocům!

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Mole ručal šídlo „Lumax“, sešívá snadně jako šicí stroj. Nejdůchaplnější vynález, aby si mohl každý sám nápinlovati kožené věci, pornuchanou obuv koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, pist, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhodné pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za spotřebitelnost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými řehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vyplacené, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA.

Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají. 2044

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských Illustrovaných Novinách“ v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem insertním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a uděl íme rady pro účelnou reklamu.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1358 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyzn. nejvyšším c. k. rak. státní medailí.

ÚPISY na VII. rakouskou válečnou půjčku

přijímáme za původních podmínek a provádíme co nejkulantněji.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I okres Herreng 12.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny“ — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň, V/1 Eugengasse 22

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.

Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.

Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.

Telefon interurban 54.017.

Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honoruji se dle obvyklé sazby až po uveřejnění Neuveřejněné se nehonoruje —

Rukopisy se nevracejí.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 48.

VE VÍDNI, DNE 29. LISTOPADU 1917.

Jednotlivá čísla 36 hal.

Předplácí se v Rakousku-Uhersku s poštovní zásilkou:

Ročně K 18·72, půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.

Předplatné pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Rozstřílené italské baterie po bitvě na Tagliamentu.

Nová velká bitva ve Flandrech. Italská protiofensiva mezi Piavou a Brentou pokračuje Nová vláda ve Francii Anglický postup na Jerusalem. Ruská nabídka příměří. Občanská válka v Rusku

ROK PANOVÁNÍ J. V. CÍSAŘE KARLA I.

21. t. m. bylo tomu rok, co zemřel po krátké nemoci v požehnaném věku stařičký císař František Josef I., zanechav opuštěný habsburský trůn mladičkému 29letému svému prasynovci arcivévodovi Karlovi. —

Co bude nyní? co bude nyní? tato otázka tanula nám na mysli, když mladičký tento princ se chápal žezla — tohoto těžkého a obtížného žezla Rakousko-Uherského mocnářství. Projevili jsme tehdy názor, že s novým panovníkem, s panovníkem mladým, v moderním směru vychovaným, zavane u nás nový, svěží, mladistvý a moderní duch a neklamali jsme se. Od prvního dne vlády císaře Karla pozorujeme na všech stranách nový život a každé nařízení a zákon podepsané jeho mladou rukou, nesou na sobě stopy nových směrů, k jakým tíhne obrozená, budoucí Evropa. I malé episody o nichž se tu a tam doslechneme o našem novém císaři, charakterisují jeho povahu, jeho myšlení a jeho cíle; mocný boj proti všem zastaralým copům, které po mnohá a mnohá léta halily obraz našeho pokroku. Řekli bychom, že se v něm jeví nový císař Josef, který tolik dobrého a užitečného a lidstvu prospěšného zavedl a vytvořil. A nelze popříti, že i nám, Čechům v těžkých chvílích našich, blahovůle císařova připravila radostné dny. Že svoláním parlamentu tak dlouho

Císař a král Karel I. s bulharským carem Ferdinandem na jihozápadní frontě.

Císař a král Karel I. na Tagliamentu.

potomci našich dnů. Pravé pochopení pro lidskost ukázal císař i zákazem a zmírněním přísných tělesných trestů v armádě tomto pozůstatkem z dob žoldáků pruských králů. Zákazem souboje ve vojsku dokumentoval jen svoje moderní smýšlení hodné našeho století. A každý, kdo spatřuje jeho obraz, je mile dotčen, jeho přívětivou tváří, která se v tak mnohém, prospěšně odlišuje od oněch panovnických rysů mnohých mocnářů, jak je známé z obrázkových dějin, v nichž se hledí dokumentovati absolutistická vůle, panovačnost a bojovnost. — Lidskost, dobrosrdečnost, přívětivost a mírnost, tyto čtyři vlastnosti, jež činí každého mocnáře neocenitelným značí se plně nejen v tváři, nýbrž i činech císaře Karla I., a myslím, že není nikoho u nás, kdo by pochyboval, že to jest on, a zase jen on, který se vší moci snaží, aby nám vrátil, toužený mír, onen mír, který má všem národům přinésti klid a vrátiti je spokojené práci, a který má býti konečným vítězstvím nad válečnou furii, jež od staletí hubí nemilosrdně lidstvo ve svých litých šílených záchvatech. Děla utichnou a přemění se v rydla oráčů, z mečů vyrobí se kosy, tíha vojenských břemen zmizí a národové — svobodní, znovuvzkříšení, budou oslavovati po dlouhá staletí všechny ty, jež bez ohledu na své zájmy nabídli ruku k míru, vzkřísíc zkrvavenou, polomrtvou Evropu k novému, lepšímu životu. H.

želeného získal si náš císař úcty zahraničních vlád není věru třeba dokládati a obrat, který nastal ve smýšlení anglickém a částečně i francouzském, vzhledem ku naší říši a dynastii, je toho zřejmým a pádným důkazem. Tuším, že dokonce v anglickém parlamentě, tomto parlamentě v pravém slova smyslu, padla slova, že „n y n ě j š í" Rakousko je mostem, který vede do Německa, jinými slovy, že bude prostředníkem mezi rozzuřenou Anglií a rozezleným Německem.

Velikou zásluhu získal si nový náš císař organisaci lidové výživy, která hrozila katastrofou. Ministerstvo výživy, které vzniklo v prvních dnech jeho vlády, bude jistě náležeti mezi nejpřednější dokumenty jeho péče a starosti o lid.

Co se pak týče nových nařízení v armádě, dle kterých se mají otcové 6 dětí, mužové nejstarších ročníku propustiti domu, svědčí tato pouze o tom, že nový císař dovede pochopiti a chápe city a starosti ubohého, válkou úpícího lidu a má-li mocnář pochopení pro tyto city znamená to věru mnoho. Je ovšem nutno podotknouti, že i jasné choti J. V., císařovně Zitě, přísluší lví podíl na všech oněch krásných činech, jimiž císař Karel svoje národy oblažil.

Rozsévá tím lásku v lidu a úctu k sobě, a s vděčnou vzpomínkou budou naň vzpomínati

Rakousko-uherský šef generálního štábu šl. Arz a generalissimus armády bulharské gen. Jekov

Císař a král Karel I. v osvobozené Gorici.

CLEMENCEAU.

Po demisi Painlévého pověřil nyní president francouzské republiky sestavením kabinetu George Clemenceaua. Budoucí ministerský předseda je muž silné vůle a veliké energie. Píše se o něm, že je zastáncem války až k vítěznému konci s obětmi sebe většími. Politické smýšlení Clemenceaua vrcholí v jeho nepřátelství proti Německu. Politickým přesvědčením je republikánským radikálem, s jistými socialistickými zásadami. Francouzští socialisté však několikráte měli příležitost se s ním sraziti, zejména byl to vůdce francouzské sociální demokracie Jaurès, který s Clemenceauem vyvolal otevřený konflikt svého času ve sněmovně. Ze životopisných dat nového ministerského předsedy francouzského možno uvésti toto: Clemenceau pochází z Vendée. Narodil se roku 1865. Vystudoval medicinu a stal se lékařem v Paříži. Roku 1876 zahájil v radikální straně svoji politickou kariéru a byl zvolen za poslance. Brzo stal se vůdcem radikálních republikánů. Roku 1903 byl Clemenceau zvolen za člena francouzského senátu. Po pádu ministerstva Rouvierova vstoupil do ministerstva jako ministr vnitra. Roku 1906 stal se po prvé ministerským předsedou. Tehdá uspíšili jeho pád socialisté, poněvadž Clemenceau příliš se zasazoval o posílení autority státu. Od té doby byl nynější ministerský předseda činný skoro výhradně jen žurnalisticky, ačkoliv i politicky velmi mnoho platil. Clemenceau do nedávna Poincarovu politiku potíral ve svých listech, z nichž jeden mu byl dokonce zastaven. Že jej Poincaré povolal přes to v čelo vlády, svědčí nejlépe o povážlivém stavu politických poměrů ve Francii. Ale ještě jeden osobní nepřítel Poincaréův je v nové vládě a to Pams býv. kand. na úřad presidentský. Třetí zajímavou osobností jest ministr námořnictva Doumer, rovněž bývalý kandidát na úřad presidenta republiky. Nová vláda sestavena je takto: Předsednictvo a válka Clemenceau se senátorem Jeanneetem jako státním podsekretářem; vnitro Pams zahraničí Pichon; justice Peret; finance Lebrun nebo Klotz; obchod Clementel; kolonie Augagneur; orba Dauria; vyučování Laffére; námořnictví Doumer; výživa Loucheur; veřejné práce Claveille; aviatika Jonnart.— Podle politického smýšlení jsou skoro všichni ministři radikální republikáni. Socialisté nejsou v něm zastoupeni.

□ □ □

BENÁTŠTÍ SLOVINCI.

Ve „Slovenci" píše dr. Jos. Lovrenčič", že Slovinci kdysi sahali až po řeku Tagliamento. Nyní jich zbylo už jen 40.000 Akvilejští patriarchové, kdysi vladaři Slovinců benátských, měli v úmyslu v Čadadu (Cividale), hlavním městě benátských Slovinců, založiti universitu, která měla býti určena hlavně pro Slovince. Italie však se svou 2000letou kulturou nedala Slovincům ani jediné obecné školy v mateřském jazyku. Kniha slovinského dědictví sv. Mochova (Hermagoras) jen s velkými obtížemi dostala se mezi benátské Slovince. Slovinští benátští bohoslovci a abiturienti arcibiskupského gymnasia ve Vidinu založili roku 1910 po vzoru Slovinského studentského svazu svůj Svaz, aby mohli mezi svým zanedbaným lidem pracovati kulturně a organisačně. Ve vsi Matajur měli za velké účasti studentů a občanů první svou schůzi v září 1910, byli však rozehnáni a Svaz rozpuštěn. A co to bylo křiku, když nebožtík dr. Krek přišel mezi benátské Slovince, aby je organisoval v zádruhách. A úřady: od nejvyššího do nejnižšího italské, třebas převážná většina lidu italsky, nerozumí; co se děti za pár let v italské škole naučily, nebo co jim bylo vtlučeno do hlavy, zapomenuly při první příležitosti Mučírenpřelejváren nikdy rády nevzpomenuly. Bylo proto nutno u úřadů užívati tlumočníků. To bylo v zemi, která kdysi patřila k benátské republice, jež byla na tolik střízlivě politická, že svým Slovincum ponechala svobodné domácí soudy. V hospodářském ohledu nebylo lépe. Dále vzpomíná dr. Lovrenčič nebožtíka faráře Podreky, lidového básníka benátských Slovinců.

Císař a král Karel I. na inspekci vojska v dobytých italských krajích.

Císař a král Karel I. pozoruje na italském bojišti zápas letecký

Vzpomíná veršů Zamejskeho, který prvni vyřkl tužby svých rodáků a volal po „záři, která rodí se na východě". Vzpomíná sbírek lidových písní, které viděl u dvou farářů na Benátsku, v nichž národní myšlenka a touha po spojení s rakouskými Slovinci převládala. Vzpomíná kněží, na něž jedině byli benátští Slovinci odkázáni. Kostel se slovinským kázáním byl sloupem slovanského ducha v Italii. Ovšem i do kostela chtěli se Italové vedrati. Ve Št. Petru Slovenském je italský zemský učitelský ústav. Pro ten měla býti v 10. hod. mše sv. s italským kázáním. Farář Gajon, národovec venkoncem, se vzepřel a mše sv. zůstala, jak byla, slovinská se slovinským kázáním. Duchovenstvo zná svůj lid a chtělo-li stále k Slovincům rakouským se připojiti a prahlo-li po dni, kdy bude benátské Slovinsko vykoupeno, pak stál za ním i lid.

o o o

RUSKO.

Bolševici jsou zatím pány Petrohradu, ovšem nikdo neví, jak dlouho se udrží. Přeměnili Petrohrad ve vojenský tábor a ozbrojili dělnictvo. Utvořili také novou vládu, která nabízí příměří. Avšak moc bolševiků klesá. Občanské strany organisují odpor a čekají jen na příležitost, aby se střásli Leninova panství. Armáda z velké části nechce se podrobiti nové vládě, generálové Kornilov a Kaledin usílí o obnovu monarchie a spojili se s velkoknížetem Nikolajevičem. Kaledin má v moci Kijev a četná jižní města ruská. Kornilov táhne na Moskvu, kdežto jiná armáda stojí u Lugy a chystá se k útoku na Petrohrad. Je to strašná občanská válka, která zuří v Rusku a potrvá ještě delší dobu, než se rozhodne.

Za našimi vojsky: Pořádání a odchod italských zajatců v Gorici.

Za našimi vojsky: Gorice pustá, liduprázdná polozbořená, našimi pluky znovudobytá.

Kerenský — Lenin.

Několik poznámek o dvou hlavních osobách nejnovějšího dramatu ruského: Před válkou znal Kerenského celý Petrohrad, každý také věděl, kdo je to Lenin. Extatik, trpící těžkou ledvinovou chorobou, žlutavě-bledé, ostře tesané, herecky holené tváře, z níž svítí tmavé oči, zvítězil první. Na národ dolehly těžké starosti — Kerenský ho uklidnil. Jeho slova srovnala vlny vzrušení v Petrohradě. Vojsko zneklidnělo — a stačilo, že on přijel na frontu. Při tom nezněla jeho řeč lichotkami, ozdobnými frázemi, on nesliboval, nelákal — často mluvil dosti tvrdě, příkře, chladně podškrtávaje nemilosrdnou logiku skutečnosti. Z jeho osoby vyzařovala síla, která poutala. Tak postavil se ke kormidlu státní lodi. Celý stát měl býti zorganisován podle plánu, jež byly dobře vypracovány snad, ale jejich provedení se na konec nezdařilo. Potřeba [illegible] života zvítězila nad vědomým a vypočítavým kouzlení jeho osobnosti a tím také ha sla dramatická a démonická síla jeho řeči.

Lenin před ním prchl, ale vrátil se, když dozrálo ovoce snah, za něž bojoval. V minulých dnech dospěl syn gymnasijního ředitele Ilji Uljanova z gubernie simbirské na výši dne, stal se pánem situace. Vladimír Iljič Uljanov, jenž se přezval Leninem prošel pálivým utrpením carského policejně-úředního pronásledování, při němž nemohl zůstat ušetřen sibiřského vypození, ale nezměkl utrpením, naopak stal se ještě tvrdším, ještě rozhodnějším, ještě bezohlednějším — brutálním, musí-li to být skoro zaslepeným fanatikem, jemuž uniká realita života. Široké lícní kosti a uzká forma oči propůjčují tvrdé tváři s bradou téměř brutálně vypjatou, s čelem sklánějícím se do zadu, skoro mongolského rázu. Nemluví vznítivě, ani dráždivě, vykládá klidně, věcně, chladně, ale s takovou skálopevnou a neochvějnou rozhodností, že účin jeho řeči se vždycky dostaví. Jako ztělesnění posledních důsledků Stirnerovy filosofie, stojí klidně a rozvážně v moři vzrušení. Námitek neuznává: zná pouze logiku svého myšlenkového pochodu a ta jest železná. Svět, jenž leží mimo jeho ideje, dotýká se ho právě tak málo, jako bouře, kterou vzbouzí jeho slova, a jest také zvyklý — dokázal to — jíti až do nejzazších konsekvencí jednou vyslovené zásady. Proto také bezohlednost, s níž postupuje proti odpůrci, působí přímo mrazivě. U Lenina imponuje, působí, fascinuje síla

Za našimi vojsky: Před svým odchodem zničil nepřítel obrovská pobřežní děla na ostrově Gradu v dobách míru oblíbených to mořských lázní, zejména i Čechy hojně navštěvovaných.

Za našimi vojsky: Spojenecké voje centrálních velmocí v znovudobytém Montfalcone.

fanatika, jenž nemá úcty před ničím a před nikým, než před svojí ideou, jenž nebojí se ničeho a nikoho, než vlastní nedůstojnosti, jenž nešetří ničeho a nikoho — ani sebe ne. Když březnová revoluce skácela carský trůn, žil Lenin již téměř 10 let v cizině, většinou ve Švýcarsku. Byl jedním z prvých, kdož použili dovolení vrátit se domů. A protože mu Anglie zabránila cestu po moři, jel na Rus Německem. Přibyl do Petrohradu ve chvíli, kdy se domníval, že osud dává mu možnost, aby provedl, co léta a léta nosil ve své zvířené hlavě. Postavil se rázem proti Kerenskému — ale dílo se mu na poprve nezdařilo. Zdá se, že jest údělem tohoto muže, aby byl věčně v rozporu se srdcem ruského národa, aby celým životem nesl tíhu přesvědčení o prastaré pravdě, že mnohá krásná slova jsou krásná jenom v theorii, ale záhubná a ničivá v životě praktickém. Jisto je, že myšlenky a plány, kterým věnoval celý život, pro něž trpěl a strádal, jsou cizí, do základů cizí národu, z něhož vyšel, a že ruský národ pokládal by uskutečnění těchto myšlenek a plánů za nenapravitelné snad neštěstí... A v tom právě tkví tragika Leninova politického gesta.

□ □ □

SITUACE NA BOJIŠTÍCH.

Náhlým výpadem Angličanů u Bapaume a Péronne se ukázalo, jak napiatou je situace na západní fronte. Zatím co v Italii pracují horečně obě zápasící strany o to, aby zmohly jedna druhou, Angličané zkusili své štěstí větším náhlým podnikem. Německá úřední zpráva věnuje této události zvláštní pozornost. Anglické útoky zahájeny byly silnou dělostřelbou. Mířily především ke Cambrei a byly vedeny podél tamních silnic z měst Bapaume a Peronne. Útok veden byl za pomoci obrněných automobilů. Zisk, který Angličanum zustal v rukou, vytčen je ve zprávě až k obcím Graincourt a Marcoing. Prvá leží 10 km od Cambrai, druhá 7 km na jihozápad. Náhlým ústupem byli Němci nuceni zanechati na místě zamontovaný materiál, který nemohli odnést. Postup anglický v získaném území dá se odhadnout na 5 km. Útok a další postup anglický byl ovšem brzy zase zadržen a zálohy německé zachytily anglické oddíly v zadních postaveních. Angličané vypadli také o něco jižněji od tohoto prostoru, a sice u obce Vendhuile. Útok tento neměl prý úspěchu. Výpad tento je kryt silnou dělostřelbou u St. Quentinu a dále k jihu u Alaincourtu francouzskou pěchotou a ze severu mohutnou palbou mezi obcemi Poelcapelle-Passchendaele. Boje ovšem pokračují. Prostor těchto velkých operací útočných rozprostírá se mezi velkými městy Arras-St. Quentin; je to území hustě zalidněné a ležící na pokraji velké francouzské pánve uhelné, jejímž střediskem je Lens.

Za našimi vojsky: Rakousko-uherské pluky defilující za zvuku „pochodu Radeckého" před J. V. císařem Karlem v jisté osadě v Benátsku.

Za našimi vojsky: Zbylé barikády a drátěné překážky v těžce zkoušené Gorici, jak je našli naše pluky po ústupu nepřítele.

Co se děje za italskou frontou, osvětluje poněkud sdělení v dánském listě „Dagens Nyheter", které čteme v „Reichenb. Ztg." Do severní Italie docházejí prý denně značné anglické a francouzské vlaky s vojskem. Vše vozí se se všemi možnými válečnými potřebami k bojišti. Část francouzského vojska přešla pěšky přes zasněžená sedla Alp do Italie, aby uspořeno bylo vlakového materiálu, jiná část francouzských sil byla dopravena po moři; nepochybně z Toulonu do Spezie, kde jako v námořním přístavě jsou vhodné výkladní stroje. Anglické prapory kráčejí pak dílem a noci severoitalskými městy a jsou vítány s nadšeními vším obyvatelstvem. Přípravy k velikému zápasu na italské frontě jsou tedy v proudu. Dle posledních italských zpráv možno souditi, že k hlavní bitvě dojde až na řece Piavě. Alespoň prohlásil italský ministerský předesda Orlando, že na této frontě budou italské armády klásti nejkrajnější odpor. Ve skutečnosti také Italové zejména na severní části fronty mezi Brentou a Piavou kladou odpor zoufalý a podnikají silné protiútoky. Jiné zprávy zase tvrdí, že Italové budou na Piavě klásti odpor jen tak dlouho, než Angličani a Francouzi zaujmou v Benátsku své posice a že pak ustoupí na Adiži. Z ruské fronty nelze sděliti nic nového.

□ □ □

ALPHONSE DAUDET:

SMRT DAUPHINA*).

Malý dauphin stonal, malý dauphin umíral. Ve všech chrámech a kostelích království hořely ve dne i v noci obětní svíce, za uzdravení královského dítěte. V ulicích starého residenčního sídla bylo smutno a ticho, zvony nevyzváněly více, vozy jezdily jen krokem. Mřížemi palacové ohrady prokukovali zvědaví občané na tučné, v bohatě pozlaceném stejnokroji oděné, Švýcary** rozmlouvající o průběhu nemoci dauphinově.

Celičký zámek byl pln ruchu. Komoří a hofmistři spěchali po schodech, brzy nahoru a brzy zase dolů. Chodby a síně byly naplněny dvořany a pážaty v bohatém hedvábu oděnými, bloudícími od skupiny ke skupině, aby zvěděli poslední zprávy. Ve většině salonech bylo viděti dvorní dámy osušující oči slzami skropené v v krásné, krajkové kapesníky.

V oranžerii byla schůze četných lékařů v tálárech. Bylo je viděti oknem, jak rukama dokládají svoje argumentace; s tváří vážnou, tu a tam své napudrované paruky k sobě naklánějíce.

Guvernér a štolba malého dauphina přecházeli přede dveřmi očekávajíce rozhodnutí fakulty. Kuchaříci se mihli kolem, aniž by koho byli pozdravili. Štolba klel jako pohan, guvernér citoval verše Horácovy... A z dola, ze stájů bylo slyšeti dlouhé, žalostné řehotání. Byl to dauphinův

Vítězný postup našich armád do Italie: Naše kolona odpočívá na pochodu po horských cestách v okolí Cividale.

Skupina italských zajatců z bojů na Soči.

mnědák, na něhož sluhové zapomněli a jež nyní nad prázdným svým korytem naříkal.

A král! Kde bylo Jeho Veličenstvo král? Král se uzavřel ve svém saloně, na nejzazším konci paláce ležícím. Veličenstva nemají ráda, pozorují-li druzí, že pláči. Královna — to bylo něco jiného. Seděla u hlavy dauphinova lože krásnou svoji tvář slzami zarosenou a lkala a vzlykala. zcela hlasitě přede všemi, jak by to činila ta nejchudší.

A v krajkových peřinkách, bledší než bílé povlaky, oči zavřeny. ležel malý dauphin. Zdálo by se — že spí; leč nikoliv. Malý dauphin nespal. Obrátil se po matce a vida ji vzlykati, ptal se:

„Madame, proč pláčete? Což myslíte skutečně, tak jako druzí, že bych mohl zemříti?"

Královna chtěla odpověditi, leč pláč ji zdusil slova.

„Neplačte přece, madame, zapomínáte, že jsem dauphinem a dauphin tak snadno neumírá..."

Královna zavzlykala ještě bolestněji a malý dauphin počínal se lekati:

„Hola", pravil „nechci aby si mne smrt vzala. a budu se ji brániti, až přijde... Nechť se ihned čtyřicet nejsilnějších mužů postaví na stráž k Mému loži! Sto nabytých děl nechť dnem i nocí hlídá Moje okna a dveře. A běda smrti, kdyby se odvážila přiblížiti se Nám.

Královna pokynula na znamení, aby se dítěti vyhovělo. A neuplynula ani hodina a bylo slyšeti jak na dvoře rachotila veliká děla a čtyřicet velikých lancknechtů, třímajících v ruce partisany obstoupilo lože princovo; byli to staří bojovníci s šedivými vousisky. Když je malý dauphin spatřil, zatleskal ručkama. Poznal z nich jednoho a vzkřikl naň:

„Lorrain, Lorrain!"

Starý válečník pokročil o krok blíže k loži.

„Mám tě rád můj starý Lorraine... Ukaž mi tvoji velikou šavli, abych si ji trochu prohlédl... Až mě bude chtít smrt odnésti, usmrtíš ji, že ano?"

Lorrain odvětil: „Ano Monseigneur!" A dvě velké slzy kanuly mu po rozbrázděné tváří.

V onom okamžiku přiblížil se k dauphinovi zpovědník; rozmlouvaje s ním tiše, předkládal před něj kříž. Malý dauphin s výrazem velikého překvapení naslouchal; pak ho náhle přerušil:

„Rozumím dobře, co pravíte, pane abbé; ale což by nemohl konečně zemříti za mě malý můj malý přítel Beppo, kdyby se mu za to dalo hodně peněz?"

Zpovědník promlouval dále tichým hlasem a a malý dauphin čím dále tím více žasl. Když kněz skončil, pravil malý dauphin dlouze po-

Opuštěné postice italské armády na Monte Sabotinu

* Dauphine byl korunním princem francouzským
** Tělesná garda francouzského krále bývala rekrutována ze Švýcarů

Jak přeplněny byly silnice při postupu našem k Cividale.

zvdychnuv: „Všechno, co pravíte, milý pane abbé, je velmi truchlivé, ale těší mě aspoň to, že v ráji zůstanu i nadále dauphinem... Vím, že milý Bůh je mým příbuzným a že mě přisoudí místo jaké mi patří vzhledem k mému stavu." A obraceje se na to k matce, dodal: „Nechť mi přinesou nejkrásnější moje šaty, můj purpurový plášť s bílým hermelínem a moje sametové botky; chci se andělům pěkně obléci a v oděvu dauphina vtáhnouti do ráje."

A kněz se sklonil po třetí nad malým dauphinem promlouvaje k němu dlouze tlumeným hlasem. U prostřed řeči přerušilo ho však náhle královské dítě:

„Ale což pak," křičelo, „býti dauphinem neznamená pranic!" A aniž by byl dále poslouchal, obrátil se malý dauphin ke zdi a hořce vzlykal.

ŽENEVSKÁ AFÉRA.

Zpráva o sebevražedném pokusu choti a dcery francouzského generálního konsula v Ženevě Pascala d'Aix, které se vrhly do ženevského jezera, způsobila před nedávnem značný rozruch. Německý tisk švýcarský dokládal tehdy, že tato událost, která měla za následek odvolání generálního konsula, souvisí s velikou podvodní a vyzvědačskou aférou, zatím co francouzské listy ve Švýcarsku o případě vůbec mlčely. „Berner Nachrichten" tvrdily svého času, že mimo Pascala d'Aix byli do aféry zapleteni i zřízenci ženévské policie. Toto tvrzení zůstalo nevyvráceno. Aféra sama byla v Ženévě, pravděpodobně úmyslně, zamlčena.

Před nedávnem uveřejnil berlínský „Tag" článek, pojednávající o jednotlivostech případu d'Aix a německé listy švýcarské požaduji vzhledem k tomu švýcarské úřady o vysvětlení celého případu.

Článek „Tagu" praví mezi jiným:

Mezi šefem francouzského vyzvědačství, kterým je kapitán Desvernines jehož garnisona dlí v Annemasse, a mezi francouzským generálním konsulem v Ženevě Pascalem d'Aix nastala prudká roztržka pro milostnou záležitost. Marie Sandoz z Neuchatelu, milenka kapitanova, byla totiž generál. konsulem unesena, který ji v Ženevě najal byt. Kapitán Desvernines pomstil se za to tím způsobem, že všem Francouzům, kteří chtěli odejeti z Ženevy do Francie odpíral podpis na jich pasu. Pan Pascal d'Aix však Francouze v Ženévě dobře zaměstnával. Spojil se se ženevskou policii, jejíž šéf pan Bettiner, dále brigádník Kohlenberg, policejní ředitel Perrier a advokáti Bernard a Gerard mu ve zvláštním bureaux pro pečování francouz. vojínů na dovolené dlících pomáhali ve výcviku zvědů a mimo to měli za úkol zjistiti a zatknouti německé vyzvědače v Ženevě se potloukající.

Žurnalista Miguel Almereyda, který jak známo zemřel záhadným způsobem v pařížské věznici, dopomohl panu Pascalu d'Aix ku výdělku. Přijel jednoho krásného dne do Ženevy, aby hledal finanční podporu pro nový, čistě francouzský časopis, la Justice. Jistý ženevský bankéř dal Almereydovi šek znějící na 50.000 franků. Desvernines, pověřený francouzskou vládou, aby pozoroval Almereydovu činnost v Ženevě, poněvadž se založení listu mělo zabrániti, dal Almereydu jistým agentem, jménem Charles Schuler, sledovati a pozorovati. Ten podplatil jistého hotelového zřízence 500 franky, vlezl na to pod lože na němž Almereyda spával a za noci se zmocnil jeho náprsní tašky. Almereyda se při tom zbudil a došlo ku prudké scéně, která konečně později skončila smírem, neboť francouzský generální konsul Pascal d'Aix se musil záležitosti oficielně obírati. Odňal Almereydovi šek, zanechav mu polovinu uvedeného obnosu, 25 tisíc franků a —15.000 si ponechal pro sebe, a zbývajících 10.000 obdržel Schuler odměnou. Věci by si nebyl žádný povšiml, kdyby se nebyl Pascal d'Aix se Schulerem nepohodl. Tak se dověděl o události milostnou aferou dosud rozlícený, a po pomstě toužící pan Desvernines, a podle předpisu a povinnosti oznámil ihned vše do Paříže. Tam nejprve přimhouřili oči —

Tábor postupujícího rakousko-uherského vojska poblíž dobyté Gemony.

Jaký obraz poskytovaly ulice Codroipa po odchodu Italů. U Codroipa jak známo překročila naše armáda Tagliamento

Madame Pascal d'Aix, choti generálního konsula dámě v nejlepších letech, dvořil se v oné době jistý ruský šlechtic. Jednadvacetiletá dcerka Pascalova zalíbila se poručíkovi Marandovi. Pan Pascal se pak medil s paní Marii Sandoz. Poručík Morand byl vášnivým hráčem. Kteréhosi dne přiznal se svoji nevěstě, že potřebuje ku na-

kové pokladny. Když pak, byla koncem srpna 1917 pokladna revidována, byla tato defraudace objevena. Brzy dověděl se o záležitosti i francouzský vyslanec v Bernu Beau. Dal na zkoušku zrevidovati všechny pokladny generálního konsula a při tom bylo objeveno manko 37.000 franku. Z těchto peněz byl asi uhražen schodek

Ženevy komisař francouzské vlády, navštívil mimo jiné i generální konsulat a zjistil, že v pokladnách schází více než 37.000 franků.

A nyní teprve vzplanul boj v ženevské veřejnosti. Francouzská vláda hleděla případ zaclonit rozhodla se však Pascala odvolati. Afera však nabyla tragického rázu, když se dne 22.

Z antických míst krásného Benátska: Spojenecká vojska ohrožují nyní Benátsko, tento rozkošný kout země, přeplněný nádhernými a velkolepými památkami zašlých dob, památkami a výtvory, jimž se v míru obdivoval celý svět, a o který se proto jeví nyní veliký zájem a není divu, že k našim, jasným císařským manželům byly vzneseny ze všech krajů ciziny prosby, aby tato mistrovská díla klasické kultury byla zachována a nestala se snad obětí války. (Z leva na pravo): 1. Věhlasná kaple Ricciova v basilice sv. Justina v Padově. 2. Verona, mezi nejstarší italská města náležející, na středním toku Adiže ležící, čítá mezi nejstarší svoje památky i most „ponte Castel vechio" zvaný. 3. Světoznámá římská arena veronská vystavená r. 290 římským císařem Dioclecianem. Za císaře Augusta stála Verona na vrcholu své slávy, r. 452 zničil ji hunský, divoký král Atila. Verona byla též sídlem ostrogotských a langobardských králů. R. 1387 podmanili si ji Milánští a 40 let na to Benátčané. Po pádu francouzského císařství připadla Rakousku, které ji r. 1866 musilo odstoupiti Italii. 4. Celým světem obdivované řezbařské výtvory ve chrámě Santa Giustina v Padově. 5. Benátská Piazetta, výběžek to náměstí sv. Marka. Dva vysoké sloupy na břehu stojící, jsou vyvedeny z jediného žulového bloku a náležely pravděpodobně některému z antických chrámů a byly ve 12tém století dožetem Vitale Michielem II. přivezeny ze Syrie do Benátek. Na pravém z nich je socha sv. Bohdana, patrona Benátek, na krokodilu stojící, na levém pak okřídlený lev sv. Marka. V pozadí ostrov San Giorgio Maggiore se stejnojmenným chrámem, dílem to slavného Palladia a Scamozzi ze 16tého století. 6. Chrám Santa Giustina v Padově; mistrný tento výtvor umění Ricciova pochází z prvé polovi stol. Mimo jiné nalézá se tu i hrobka sv. Justina

pravem své porouchané cti 15.000 franků. Obě dámy, kterým byla svěřena pokladna spolku pro výpomoc francouzských vojenských rodin v Ženevě, vypůjčily si proto tento obnos ze spol

v pokladně výpomocného spolku. Vyslanec zprvu neučinil žádného udání do Paříže a pan Pascal se v ženevských listech ohnivě ohánět proti všemu podezření. Brzy na to přijel však do

září, choť a dcera Pascala d'Aix pokusily o sebevraždu. Dcera zemřela, matka byla zachráněna.

Ženevská policie se proti podezření ženevské-

ho publika ohradila. „Ale pouze" jak praví citovaný list „proti uveřejňování celého příběhu" Státní Rada kantonu ženevského vynutila si na Veliké Radě, že jednoho ze svých členů, poslance Gomberta vyslala do ženevských redakcí. Gombert musil pak všude důtklivě žádati, že se o aféře pomlčí, leč nepodařilo se to. Na ženevského vyjednávání. Toto rozhodnuti bolševické vlády znamenalo by velký krok k míru, prozatim nutno ale vyčkati, jestli ruští vojenští velitelé bolševickou vládu — uposlechnou a jestli centrální moci nabídku tuto příjmou. Rotterdamské listy mají zprávu berlínského svého zástupce s úředním prohlášením německým ohledně stanoviska Německa k mírové nabídce bolševiků. Německo vzalo nabídku na vědomí, ale neodpovědělo na ni dosud, ježto neví, jak velká jest utvoření spolku národů, nebot nemuže souhlasiti, aby Německo bylo jeho členem. Belgičané by mohli říci nejlépe, jakou cenu má podpis Německa. Je proti mírové agitaci socialistů. Slíbil, že nebude více tajné diplomacie. Válka musí se vésti s veškerou silou. Sněmovna usnesla se v tomto smyslu.

V Bernu pokračuje se v nezávazném rozhovoru o mírových otázkách. Přijel tam vídeňský Julius Meinl

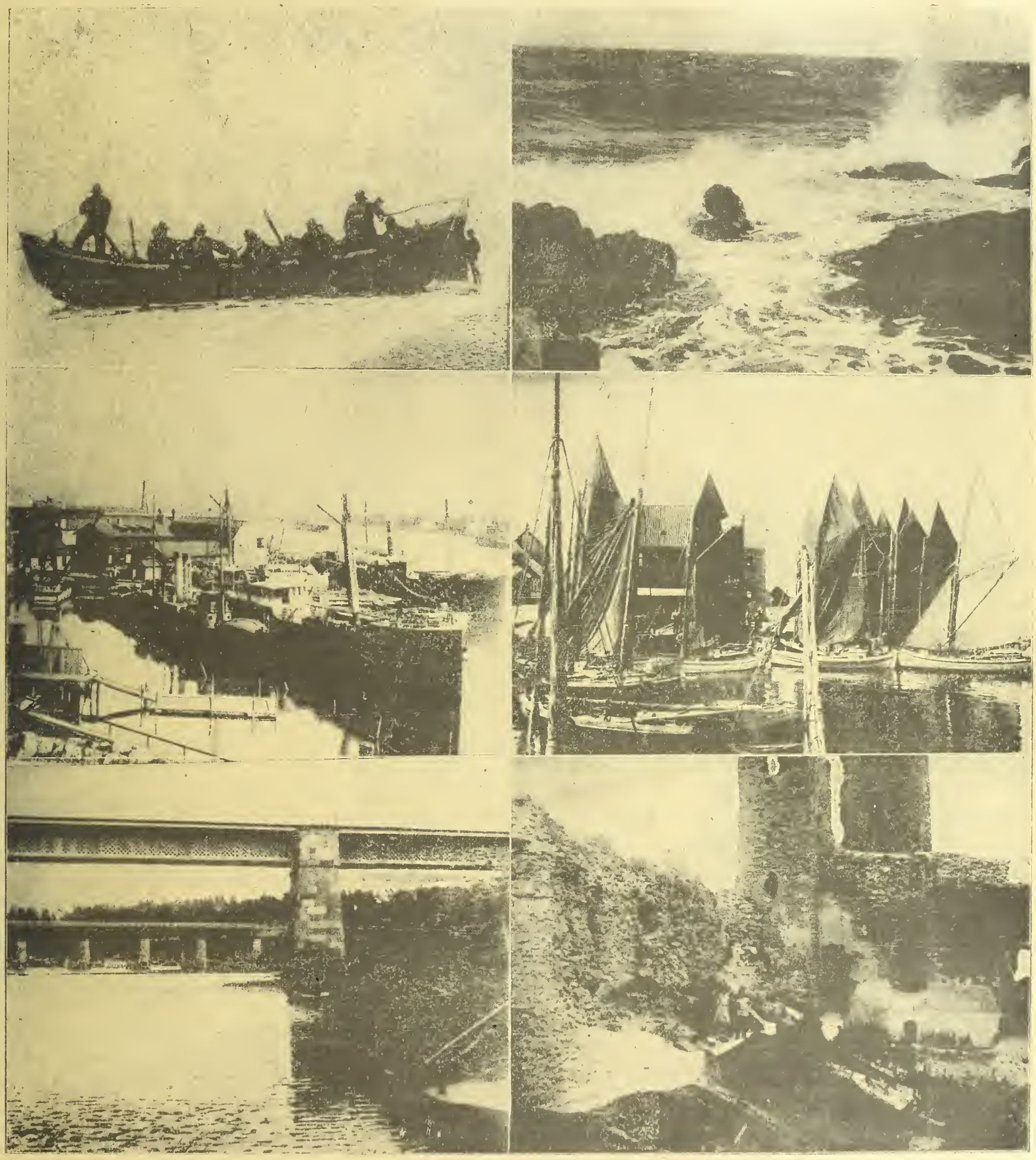

Z nejvzdálenějších míst evropského bojiště, z pobřeží zálivu Finského, který se stal po pádu Rigy cílem německého loďstva a německých snah: (Z leva na pravo.) 1. Ruský záchranný člun ve finských vodách. 2. Nádherný mořský příboj na finském pobřeží, hodný štětce Knüpferova 3. Přístav helsingforssky Helsingfors, hlavní to město velkoknížectví Finského náleží mezi nejvýznamnější obchodní centra ruská. Krásné a výstavné, mnohými pomníky zdobené zhlíží se hrdě v modrých vlnách Baltického moře, které tu Finským zálivem zabíhá hluboko do ruské veleříše. 4. Malebné rybářské čluny v Abó, městě to na západ od Helsingforsu na řece Aurajoti ležící. Nedaleko Abö, které se finsky nazývá Turku a švédsky Torg Markt vypíná se hrad Abókus, který je nejstarší pevnosti finskou. 5. Podivuhodná mostní konstrukce nedaleko Pskova, který hrál jak známooři svržení vlády Romanovců důležitou úlohu. 6. Zříceniny hradu Viborgu v nejzazším cípu finského zálivu stojící.

ské úřední kruhy vrhá to ovšem podivné podezření.

□ □ □

PROJEVY PRO MÍR A PROTI MÍRU.

Ruská bolševická vláda přikázala vrchním velitelům na frontě, aby zakázali vyjednávání s nepřátelským velením ohledně klidu zbraní za účelem mírmoc bolševiků a zdali mají za sebou skutečně národ ruský. Mír může uzavříti pouze s národem ruským a ne nahodilými pány Petrohradu. Ostatně najde se odpověď Německa v usnesení říšského sněmu ze dne 19 července.

Nový francouzský ministrpresident Clemenceau prohlásil ve sněmovně svůj program ohledně otázky mírové. Jeho cílem jest — vítězství. Prostředkem k němu boj proti nepříteli a proti pacifistům. Je proti

a president senatu Elsner, z Uher profesoři Buday a Jaszi, z Německa poslanci Gathein a Haine a prof. Niemayer, dale dva delegáti z Holandska.

□ □ □

Upisujte na VII. rakouskou vál. půjčku!

JAK SILNÉ BYLY ITALSKÉ ARMÁDY

Válečný zpravodaj „Berliner Tageblattu" Adelt, sděluje, že při rakousko-německé ofensivě byly poraženy dvě nejsilnější italské armády, a to třetí pod vévodou z Aosty a druhá generála Capella. Také sousední armádní skupina Karnská byla pak stržena k ústupu. Síla 2. a 3. armády byla při jedenácté sočské ofensivě odhadována na 50 divisí čili $^3/_4$ milonů mužů; z toho nyní musí býti vyřazeno 300.000 mužů, čili 20 divisí, nebo-li dvě pětiny stavu obou armád. O armádách ústředních mocností, operujících proti Italii, praví jmenovaný dopisovatel: Vrchní velení měl císař Karel. Jihozápadní fronta, stojící pod vrchním velitelstvím arcivévody Eugena, skládá se se z vojenské skupiny generála plukovníka Boreoviče, vojenské skupiny Belowovy armádní skupiny generála Alfreda Krause, armády generála plukovníka bar. Krobatina a vojenské skupiny bar. Conrada z Hötzendorfu. O síle těchto armádních svazů nesmí býti nic sdělováno.

□ □ □

PODLOUDNICTVÍ V RAKOUSKU A V UHRÁCH

Od doby, co se jeví nedostatek v Rakousku i v Uhrách, rozmohlo se značně podloudnictví a třeba že tomu hledí úřady všemožně zabrániti, je jisto, že dosud mnoho a mnoho požívatin a

Z ruské fronty: Svátek Všech svatých a dušiček roku 1917 slavený na vojenském hřbitově ve Volyni.

Italské baráky za dobytou frontou na planině Sedmi Obcí.

věcí se z Uher do Rakouska pašuje a zde draho prodává.

Nejlepším důkazem toho jsou úspěchy pohraniční policie, která denně odhaluje nové a nové úskoky a lsti, konfiskujíc při tom takové množství požívatin, že nelze ani na chvíli pochybovati, že velké množství podloudníků, zůstává utajeno provozujíc dále svoje nekalé ale výnosné řemeslo. Mnohé triky kdysi velmi efektní ztratily úplně na ceně. Požívatiny neskrývají se více v kufříčcích a balíčcích a v železničním kupé ztěží, co ujde dozorčím organům. Dokonce i oděv krásného ženského světa není více ochrannou, poněvadž se nyní u zvláště „tučných a „tělnatých dám" nařídila tělesná prohlídka. Mnohé selky, jež s nádhernými, plnými ňádry vstoupily do policejní síně, opouštějíce ji na to úplně zhubenělé, uvedly úřady na myšlenku přísné tělesné kontroly, která má za následek překvapující výsledky. Že si mnohé cestující selky plnily ňadra čočkou a fazolemi, bylo již naznačeno. Nebylo to ani originelní. Překvapení vzbudily však důmyslně ušité dámské kalhoty, skrývající ne více a ne méně než — 18 kg nejjemnější nulky. Rovněž i selská halena, chovající na spodní obrubě 20 kg tabáku, vzbudila zasloužený podiv — tím větší, že je známo, že se tabáku v těchto končinách naprosto nedaří. Největší sensaci způsobila však Slovačka, v jejíž spod ničce bylo objeveno — 30 vajec, tak umělecky zabalených a rozložených, že mohly docela bez úrazu býti dopraveny až do Vídně, nebýti vtíravosti a horlivosti pohraniční policie.

Ovšem je pašeráctví tohoto druhu přímo hračkou, uváží-l se, že ve vagoně, jenž dopravoval z Budína závodní koně do Vídně, byly nalezeny dva pytle mouky, několik beden cukru a čokolády, ba i 30 kg vepřínového sádla. Ještě více požívatin bylo vypátráno ve vagoně, kterým se dle udání transportovaly — aeroplany. Poněvadž se však nemůže každý vagon, každá bedna a každá krabice revidovati, vyvádějí podloudnici policii přece přemnohé čertovny, často přímo demonstrativním způsobem. V pohraniční stanici vrhají se často „tělnaté dám" a „obtloustlí pánové" v posledním okamžiku do vlaku do Rakouska odjíždějícího a tímto způsobem odvážejí si přece z Uher mnohé, pro ukojení hladového svého rakouského žaludku. Rovněž i odvažní plavci, přeplavují se s mnohým zapovězeným přes Moravu či Litavu do Rakouska.

Často se naskytá otázka proč podloudník nasazuje za malý poměrně výdělek svůj život? Při mouce se námahala ještě jaks taks vyplácí, neboť podloudníci prodávají prý nulku, kterou kupují za necelé 2 K, za 14 K! Jestliže však selka pašuje 60 vajec, které koupí v Uhrách za 60 hal. a v Rakousku sotva po 1 K prodá, nelze pocho-

Velké italské bitevní létadlo, sestřelené v bojích u Asiaga naší dělostřelbou.

Pontonový most postavený na postupu našich armád přes Soču.

piti proč vlastně utrácí tímto namáhavým a strastiplným způsobem čas vydávajíc se v šanc nepříjemnostem. Či je snad podloudnictví vášeň?

Vzdor tomu je jisto, že již po měsíce se den jak den na hranici konfiskuje asi 10 tun t. j. 10 tisíc kg. požívatin, ačkoliv je nyní cestujícím dovoleno vézti sebou proviant pro tři dny (po případě ½ kg mouky). Konfiskované věci prodávají se pak úředně za maximální ceny obyvatelstvu maďarského okolí, a stává se asi často, že mnohý dnes koupil, aby zítra propašoval.

□ □ □

BASILIKA V AQUILEJI.

Při výroční schůzi Institut de France dne 25. října za předsednictví presidenta Diviše Cochina přednášel v oddílu filosofickém prof. Diehl o „aquilejské campanile", která za posledních válečných událostí stala se aktuelní.

Na východní hranici lagun, jimiž děkuji Benátky za svůj vznik, zvedá se v širé rovině, kdysi mořskými vlnami omývané, campanila aquilejská. Z daleka se jeví oku pozorovatelovu. Ve stínu této campanily, praví prof. Diehl, stojí prastará křesťanská basilika. V nynější své formě, pochází ze staletí XI., z oné epochy, kdy aquilejští patriarchové, byli mocnými pány, nejen v ohledu církevním, nýbrž i světském. Papež sám prohlásil aquilejskou basiliku za hlavní a za metropoli všech italských chrámu. Patriarchové byli feudálními pány, jim podléhalo přímoří až k Alpám, Trevisu a Terstu. Basilika působí svým přísným zjevem a střízlivými liniemi, mohutným dojmem. Bývalá majestatnost a slavná budoucnost se v ni obráží. Její dimense jsou rozměrné. Střední loď, jest oddělena mohutným sloupovím od obou pobočních lodí chrámových. Nádherný je i starý kůr; baldachin rozpínající se nad hlavním oltářem, je řídkým uměleckým výtvorem. Vysokou cenu uměleckou mají i fresky. U nohou madony řadí se figury svatých, město ochraňujících. Rovněž i císař a patriarcha, jež město založili jsou zvěčněni na těchto freskách. Když na počátku války s Italii, obsadili Vlachové toto město, navštívil tuto basiliku jistý princ rodu Savojského, který uchvácen krásami a nádherou tohoto stavitelského díla prý nadšením zvolal: „Zdá se mi, jako bych byl v Římě." A skutečně připomíná tato imposantní a při tom jednoduchá basilika na staré římské chrámy téže doby.

Kolem basiliky prostírá se starý věhlasný hřbitov. Pravděpodobně neexistuje jiného krásnějšího útulku zemřelých. Staré cypřiše, tmí se nad zašlými zvětralými hrobkami, růže a vavřín kvete tu v bohaté nádheře. Květy máku oživují svými živými barvami toto slavnostně — smutné zákoutí světa. Za války se hřbitov rozšířil.

Z nové fronty na severovýchodě: Hlavní třída ve Wesenbergu v Estonsku.

Neščetni italští vojíni byli tu pochováni. Jednoduché dřevěné kříže, nad hroby se sklánějící, tvoří řídký kontrast k nádherným, sta let starým náhrobním pomníkům bývalých patricijských rodin. Uprostřed těchto nových hrobů skví se mramorová deska na nichž září zlatými písmeny tři terciny, jež Gabriele d'Annunzio věnoval padlým.

□ □ □

OBSADILO NĚMECKO ALANDSKÉ OSTROVY?

Francouzské listy zaznamenaly zprávu, že Němci vylodili na Alandských ostrovech vojsko a že zmocnili se již celé ostrovní skupiny. Agence Havas připojila k této zprávě, že pařížský tisk označuje obsazení ostrovů za další následek německé převahy vůči Rusku. „Petit Parisien napsal, že Švédsku hrozí nebezpečí ztráty dosavadní volnosti pohybu v Baltickém moři. List očekává, že švédská vláda bude si nyní jasně vědoma toho, co tato skutečnost znamená. „Petit Journal" pak prohlásil, že Švédsku hrozí úplné obklíčení a že snad konečně pozná, jak velikým nebezpečím je pro ně Německo. „Journal" poukázal pak na to, že Rusko vždy postupovalo vzhledem na Alandské ostrovy loyálně a že nyní německá nadvláda ohrožuje skandinávské státy. Všeněmecké záměry obledně německé převahy

Rakousko-uherští polní myslivci v ulicích dobytého Vidinu

v Baltickém moři začínají se uskutečňovati. Obsazení ostrovů bude prý mít dalekosáhlé následky. Švédové mohou se teď již dovtipit, co by znamenalo pro ně vítězství Německa. — „Frankf. Zeitung" označuje zprávu za fenomenální švindl, který nemá jiného účelu, než Švédy poštvat proti Německu.

□ □ □

NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ ROZHLEDY

Sedmá rakouská válečná půjčka a parlament.

Nemůže jinak býti, než že i v této světové válce znovu se osvědčuje staré pravidlo, že k vedení a vítěznému skoncování války jest třeba peněz, ano mnoho peněz. A každý rozumně myslící člověk ví, že enormní náklady moderní války, kdy stojí proti sobě miliony vojáků a tisíce děl, nelze vůbec hraditi z běžných státních příjmů, které nad to ještě válečným stavem klesají pod mírový normál. Nezbývá tedy státnímu hospodářství, než obrátiti se k občanstvu a vyzvati je, aby svoji soukromou hřivnou přispělo na nevyhnutelný státní válečný výdej. Ale této soukromé hřivny nežádá stát jako nějaký dar či věnování, stát volí formu půjčky, a to půjčky naprosto zajištěné a velmi dobře úrokované. Výsledky úpisů předešlých půjček dokázaly jasně, že široké kruhy obyvatelstva chápou významu toho, že poskytují státu peníze ve chvílích, kdy právě peníze stávají se rozhodným činitelem pro další úspěšné vedení války, jejíž příznivý mír zajistí nám na dlouhá, dlouhá léta pokojný rozvoj našich hospodářských sil a dovedl nás při pilné vytrvalé práci — bezpečně k blahobytu. Sedmá rakouská válečná půjčka má význačný ráz lidovosti také tím, že vypisována je na základě usnesení lidového zastupitelstva — poslanecké sněmovny. Sbor mužů, kteří zákonitě representují všechno obyvatelstvo naší říše, doporučili kladným hlasováním tuto novou půjčku co nejdůrazněji a označil ji tak za státní nezbytnost. Je plně oprávněna naděje, že všichni občané bez rozdílu stavu, chápajíce dosah usnesení vlastního zákonodárného sboru, budou dnes tím radostněji konati svoji vlasteneckou povinnost a súčastní se upisování s horlivostí, kterou diktuje vědomí, že vybojujeme boj spravedlivý, nám vnucený, že bojujeme za existenci a budoucnost monarchie, a tím také za existenci a budoucnost svoji. Pamatuj každý, že také sedmá rakouská válečná půjčka není žádnou úvěrovou operací na výdělek jednotlivce nebo jednotlivců, nýbrž, že je to pomocný podnik všech národů, tvořících tuto říši, jímž vlastně podporují sebe samy.

*

Rakousko-uherské vyrovnání a bankovní provisorium

V jedné z posledních schůzi parlamentu podala vláda předlohu o prodloužení smluv, upravujících rakouské a uherské obchodní styky, t. zv. vyrovnání, o dva roky. Stejné má být prodlouženo privilegium rakousko-uherské banky a mincovní a měnná smlouva. Dosavadní smlouvy, které by jinak 31. prosincem vypršely, mají platiti dále, až do doby, kdy vyjdou v platnost mezi oběmi vládami ujednané smlouvy nové, nejpozději však do 31. prosince 1919. Předlohy byly přikázány vyrovnávacímu výboru. Koncem roku vyprší také platnost dosavadní kvoty, dle níž hraženy jsou společné výdaje. Nová kvota musí být stanovena po dohodě obou parlamentů. Sejde se tudíž také kvotová deputace, sestávající z 15 členů, z nichž 10 je ze sněmovny poslanecké, 5 ze sněmovny panské.

*

Nový mzdový systém.

Nový způsob odměňováni dělníků a zřízenců hledají kapitalisté v Norsku. Chtějí totiž každého svého zaměstnance odměňovati ne dle vykonané práce a schopností, nýbrž dle toho, jaké má nezbytné potřeby. Každý zřízenec má udati, jak vysoká jsou jeho vydání na životní potřeby, nájem, daně, pojištění a spolková vydání, čímž je získán pevný obnos mzdy, který jako základ pro dotčeného dělníka je zanesen. Kodaňští velkoprůmyslníci a velkoobchodníci dosadili výbor, který má zkoušeti, jak systém provésti. Není zajisté tento systém bez dobré myšlenky. Bylo by přece ideálem, aby každý zaměstnanec za svou práci obdržel tolik, aby mohl všechny své potřeby ukojiti, ale vydávati určování těchto potřeb v ruce zaměstnavatele, to ovšem je velmi povážlivé a dělníci si zajisté rozmyslí, dříve nežli přijmou tento nový mzdový systém.

□ □

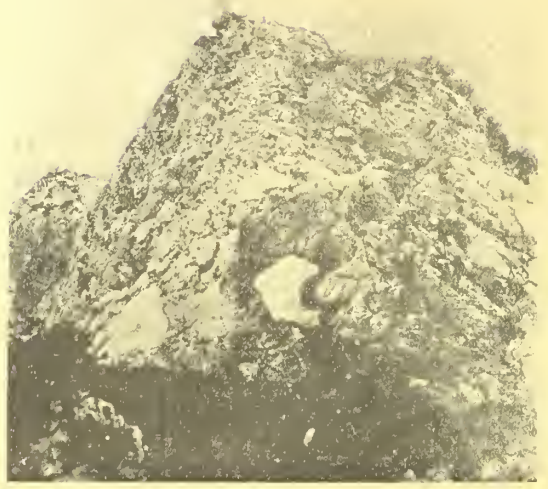

Za našimi vojsky: Nepřátelské posice na jistém alpském vrcholku, zapálené rakousko-uherským granátem.

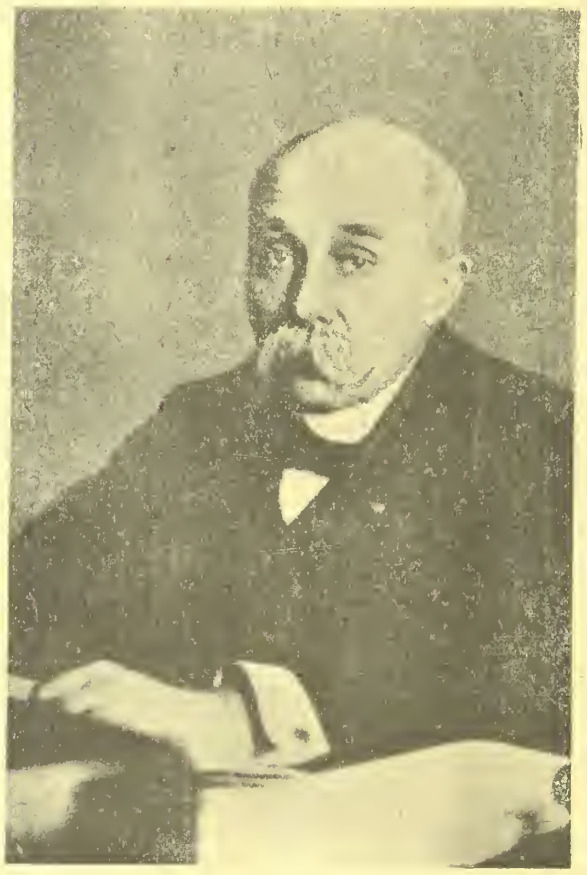

Clemenceau — nově zvolený francouzský ministrpresident. Ve své nástupní řeči pravil mimo jiné: „Mým cílem jest — býti vítězem!"

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI.

Dne 14. listopadu. Naše vojsko vtáhlo do Feltre a Fonzasa. V horách nové úspěchy zejména východně Asiaga. Pancéřová tvrz Monte Lisoer dobyta. Na ostatních našich frontách nic nového. Ve Flandrech dělostřelecké boje; zprávy petrohradské potvrzují vítězství Kerenského a Kornilova. Největší část Petrohradu je opět v rukou bývalé vlády. Též v Moskvě byli bolševici poraženi. Boje nejsou ještě ukončeny. Obě strany čekají posily. Francouzský kabinet podal demisi.

Dne 15. listopadu. Na planině Sedmi Obcí dobylo naše vojsko Monte Castelgomberto. Jinak nic nového. Ve Flandrech dělostřelecké boje.

Dne 16. listopadu. V ústí Piavy, před lagunami benátskými odňaly oddíly honvédské v houževnatém boji nepříteli území, při čemž více než 1000 Italů zajato. V údolí Brenty zmocnilo se rakousko-uherské vojsko obce Cismonu a okolních výšin. Také severovýchodně Asiaga Italové ztratili opět několik tvrdošíjně hájených horských posic. Albánie: Čára západně Ochridského jezera, francouzským vojskem vyklizená, byla obsazena naším vojskem. Západní bojiště: Dělostřelecký boj byl časně ráno ve flanderském bitevním území, podél Ailetty a na východním břehu Mosy stupňován. Francouzské oddíly, které za ranní mlhy vnikly přes Ailettu do čáry našich hlídek, byly v protiútoku odraženy. — Novou francouzskou vládu utvořil Clemenceau.

Dne 17. listopadu. Jižně Feltre zdolán italský odpor a obsazen Monte Prassolau a Monte Peurna. Na dolní Piavě byly sbory, překročivší na druhou stranu řeky vzaty zpět následkem silné nepřátelské palby. Na ostatních frontách žádná změna situace.

Dne 18. listopadu. V prostoře Asiaga podnikli Italové silné protiútoky, aby znovudobyli ztracené posice. Byli odraženi. Mezi Brentou a Piavou vyrváno Italům zpět několik výšinových posic. Na dolní Piavě dělostřelecké boje. U Helgolandu pokoušely se anglické lodi vniknouti do německého zálivu. Pokus tento selhal.

Dne 19. listopadu. V horách jižně Feltre pokračují boje. Obec Quero a Monte Cornella dobyty. V Albánií dobyto předmostí Ferras na Vojuši. Soukromé zprávy ohlašují novou ofensivu centrálních moci proti Italům v jižní Albanii a proti Francouzům a Angličanům v Macedonii. Na ostatních evropských frontách nic zvláštního. Z asijských bojišť sděluje se dobytí Jaffy Angličany. V Rusku žádné vyjasnění.

Dne 20. listopadu. Rozhořčené boje v horách mezi Brentou a Piavou. Italové kladou houževnatý odpor a podnikají protiútoky, aby znovudobyli ztracené posice. Na dolní Piavě čelí nepřítel pokusům o překročení řeky. Ve Flandrech podnikli Angličani mezi Bapaume a Peronne velkými silami útok směrem na Cambrai a získali z počátku půdy. Dle zpráv z Ruska schyluje se tam k rozhodnému boji mezi bolševiky, kteří mají opět v rukou Petrohrad a Moskvu a dvěma armádami bývalé vlády, jež táhnou na obě hlavní ruská města.

Dne 21. listopadu. Ve Flandrech zahájili Angličani novou velkou průlomnou bitvu mezi Bapaume a Peronne směrem na Cambrei. Nepříteli s podařilo získati půdy. Jeho útok byl zadržen v zadních posicích. Obce Craincourt a Marcoing zůstaly v nepřátelské moci též části zastaveného materiálu. — Na ostatních frontách nic zvláštního.

□ □ □

SMĚS.

V uherské sněmovně mluvilo se o Polacích a o Češích. Poláci byli chváleni, bylo jim přiznáno právo na samostatný stát s vlastní armádou. Čechům se nadávalo zrádců, jejich snahy po samostatnosti označeny byly za zločin, který se trestá při nejmenším šibenicí. Snahy Poláků podporuje vláda naší monarchie a Maďaři vítají vzkříšení polského státu. Ale Čechové mají zůstati věčně v porobě a každé jejich hnutí po samostatnosti musí býti zaškrceno a utopeno, třeba ve vlastní jejich krvi. Takový je smysl včerejšího jednání sněmu uherského o „českých útocích na maďarský stát". Byla to schůze významu historického a vývody uherského ministrpresidenta budou v budoucnosti svědectvím maďarského smýšlení o svaté zásadě sebeurčení národů, za jejíž uskutečnění umírají na bojištích miliony.

O bolševické revoluci a českých cílech vyjádřil se tyto dny na veřejné schůzi pozoruhodným způsobem posl. Modráček. Charakterisoval druhou revoluci v Rusku jako dovršení rozkladu vojenské moci Ruska a naprostou desorganisaci života politického a pravil: Nebude-li vláda bolševická záhy odstraněna, ustane Rusko hráti pro dozírnou dobu v událostech světových úlohu. Je možno, že dojde k separátnímu míru

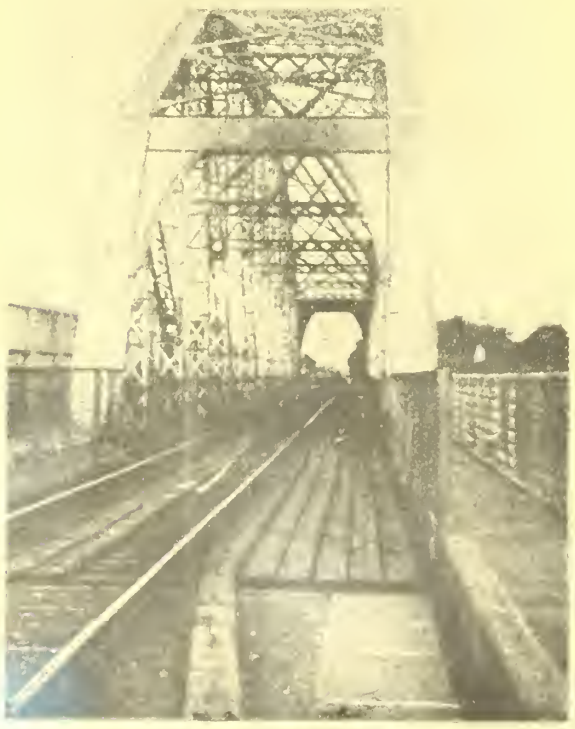

Z technických výtvorů Ruska. Mohutný železniční most u Narvy na trati Reval-Petrohrad.

Za našimi vojsky: Dobyté italské hnízdo v kamenité a pusté oblasti Krasu.

s úředními mocnostmi, ale tím válka nebude skončena. Leč i v tom případě, kdyby tento krok Ruska měl za následek, že by dohoda byla donucena k uzavření míru, scházel by při mírovém jednání na váhu padající hlas revoluční demokracie a nejpalčivější otázky evropské zůstaly by nerozřešeny, ano ještě více by se zkomplikovaly. A následek toho? Nové zbrojení a za čas nová světová válka. Z té příčiny dlužno za to míti, že rozvratem a seslabením revoluční moci Ruska, jež vedlo by k nedohledným bojům a konečnému vítězství reakce, utrpěly by nejvíce malí nesamostatní národové evropští. V tom smyslu má akce bolševiků i na českou otázku vliv nepříznivý. Přes to neztrácí posl. Modráček víru v uskutečnění české samostatnosti. Rakousko-Uhersko nemohlo by po válce žíti jako národnostně rozvrácený stát, obklopený na všech stranách nepřáteli, snujícími pomstu. Řešení ve smyslu státní samosprávy národů mocnářství musí se najíti, ať dopadne válka tak i onak.

Čeští členové delegace. Do delegace byli zvoleni z českých poslanců: Habermann, Kloíáč, dr. Körner, Stanček, dr. Stránský, Stříbrný Tomášek, Udržal a dr. Zahradník. Do kvotové deputace zvoleni dr. Fiedler a dr. Soukup.

Proč? „Oest. Illustr. Rundschau" předkládá vládě řadu otázek v záležitostech, z nichž některé vzbuzují všeobecný zájem; vybíráme z nich: Proč se uhlí prodává dnes půl. metr. centu až za 7 K? Proč stouply ceny cukru a proč vyživovací úřad odůvodňuje věc, že nebylo možno zabrániti vývozu cukrovky do Uher, když Uhry dovedou zabraňovati tak důsledně vývozu svých plodin do Předlitavska? Proč trpí se ve velkém i malém směnný obchod, který odnímá zboží z volného prodeje a odstraňuje je z dosahu ostatních konsumentů? Proč trpěl se na př. takový směnný obchod ve velkém v ostravské uhelné pánvi s brambory? Proč nejsou potahy pro nutnou dopravu zásobovací atd., ale je jich dost pro luxusní povozy? Proč lze obdržeti v restauracích knedlíky bez moučenek, v kavárnách bílou kávu, u cukrářů cukrovinky, když není dost mouky, mléka a cukru pro děti? A ještě plno jiných podobných otázek by bylo..

Rekvisice v Čechách. Tento týden začaly v Čechách rekvisice u zemědělců a samozásobitelů na venkově. Rekvisicí nesúčastní se už učitelé. Povaha komisí rekvisičních bude čistě vojenská.

Dr. Peták mrtev. Plzeňský starosta, známý český předák a pracovník na poli české samosprávy, zemřel.

Spojení strany soc. dem. a národní bude v brzku hotovou věcí a k nové jednotné české socialitsické straně připojí se i centralisté a anarchisté.

V krásném zámku Duino vysoko nad mořským příbojem ležícím, zničila šílená furie válečná mnohé krásné památky architektonické i umělecké zničila obrazy a rozvratila hrobky knížecí, zničila i kapli zámeckou a jen jako zázrakem nedotkla se sošky Bohorodičky na oltáři, uprostřed zkázy a rozvratu stojící.

Velká rozhodující bitva v Italii? „Corriere della Sera oznamuje, že na italském bojišti připravuje se velká rozhodující bitva celé světové války.

Maďarská láska k Slovákům. Koncem října bylo tomu deset let, kdy došlo v Černové u Růžomberka k hroznému krveprolití. Měl tam býti vysvěcen slovenský kostel. Vysvětiti přišli jej čtyři maďarští kněží a pro jistotu přišel s nimi pluk četníků. Slováci chtěli tomu zabrániti. Došlo ke krveprolití, při němž bylo patnáct Slováků zabito a devadesát raněno. Jeden z maďarských kněží při tom zvolal: „Jen do té chátry slovácké!" Robotnické Noviny přinášejí v upomínku na černovskou tragedii báseň, kde se o příchodu maďarských kněží praví: „Černovski mládenci, — kde je z venca brána? — Už sa tu farári — s láskou Krista Pána. — Nie sa to Kristovi, — ale posli pekla! — Na černovskom poli — preto krv vytiekla." — Ke konci se v básni připomíná: „Kým len jeden Slovák — na svete žiť bude — černovskú posviacku — nikdy nezabude.!"

Anglie pro židovský stát. Angl. min. Balfour ve své hodnosti jako ředitel britského zahraničního úřadu zaslal lordu Rotšildovi přípis, v němž projevuje sympatie se sionistickým hnutím. Anglická vláda dle přípisu je nakloněna plánu vybudovat Palestýnu za útulek židovského národa a použije výsledků svého úsilí na východním bojišti, aby došlo k cíli.

Kníže Wied se nevzdal albánského trůnu. Bývalý kníže albánský princ Wied prohlásil v rozmluvě s berlínskými zpravodaji, že se trůnu albánského dosud nezřekl, ani práv albánského knížete. Jest prý povinen zase se ujmout vlády. Bude prý to také v zájmu Rakouska, jež více než Německo musí mít na zřeteli vybudování trvalého míru na Balkáně.

Jak král. České a Morava pomohly! Ministr výživy gen. major Höfer prohlásil v panské sněmovně: „Naše situace v uplynulém hospodářském roce, zvláště v zimě až do dubna, dokud jsme neměli rumunský dovoz, byla taková, že zásobování pasivních obvodů říše ocitlo se ve stadiu nadmíru kritickém. Aby se tentokráte vydrželo přes nejtěžší dobu, než zahájen byl rumunský dovoz, musely býti Čechy a Morava, naše hlavní produkční území, co nejostřeji vyrekvírovány. Následek toho byl, že obě tyto velmi úrodné země pomohly nám překonati těžkou dobu a je možno říci, že prokázaly tím monarchii, a zvláště Rakousku nedocenitelnou službu. Ovšem že zaplatily to pak později před novou žní velkými obětmi, neboť

JAROSLAV PETRUS:

OGAŘI A DĚVUCHY.

Dokončení.

Zvonečky kraviček klinkaly co chvíle po louce i v háji — a kejhání husí, to je provázelo.

Ti nejmenší bobci Martinek Valentů, Ferduš představených, malička Martička, ještě menší Crha hověli si v trávě, v zeleném koberci, dávajíce slunci líbati svá těla a byli šťastnější než turečtí paši.

„'Diš toť je koníček!"

„A jaký koníček?"

„No tótkaj koníček", a Ferduš dotkl se kobylky, jež seděla v trávě.

„To je divný koník. Má želené nožky."

„Baj taký kabátek."

„A jak rušno skáče!"

„Tajak od kubíka!"

„Než vožiť nevoží?" pokyvoval ručkou drobounký Martinek upíraje očka Ferdušovi v tváře

„Hlúpý, co by vozil! Takový drobúčky!"

„A vozí, a vozí!" Maličká Martička rázně odpírala.

„Takový malúčký?"

„Vozí až je větší."

„A co by též vozil?"

„Malúčké škatulky... a tak s nima skáče!"

„A, Martičko, nelžeš?"

„A co bysem lhala. Ale vozí, vozí, já 'sem to vidčla. Toť Ondruš Vašičů takého tlustého ráz sobě zapřihnúl."

„Či, Crho, zapřihnúl?"

„Žapříhnul, žapříhnul."

„Tož též zapřihneme." Maličký Martinek poskočil si v trávě, hnal se za kobylkou.

A uskočila mu. Darebačka jedna. A zas uskočila a zase uskočila a už ji měl v hrsti. Martinek se zlobil. A Ferdoš se zlobil, i maličká Marta. Zlobil se dokonce i ten nejdrobnější — toť Vašičů Crha.

Koníček byl hbitý. Ne. Nechytili ho, ač hon poradali

„Nechej ho, je hlúpý!"

„Tajak čert škaredý."

„A je baj malúčky. Či ten co utáhne."

A Martinek na to, že nic neutáhne, že je tuze malý. Ferdoš též tak myslel, Martička i Crha, a tak nechali ho. A koníček skákal šťastný a veselý, že uklouzl smrti.

„Češ totu lůžičku?" A Martinek držel v ruce laštovičník.

„To není lůžička."

„A čo by to bylo?"

„Růžička je velká."

„Taková červená."

„To lužička není! To není čelvené!"

„Ne. Toto je žluté."

„Celigon! Celigon!" Rozpomněl se Ferduš.

A byl to celigon.

„Téče ž něho mléčko."

„No. Takové žluté."

„Žlutější neži to, co míváme doma."

„A je takéj doblé?"

„No šak si ty lízni."

A Ferduš si lízl a že prý je dobré. Marta lízla také. Ano je to dobré, dali Martnkovi, též mu to chutnalo a dali Crhovi, též to bylo dobré.

Všem to zachutnalo, tož lízali všeci. Ten víc a ten málo. K malému Crhovi byli nejštědřejší. Byl jim za to vděčen. Lízal jak o závod.

* * *

Na západní straně začernala se černá mrakovitá hora.

Z dáli jakoby zahřmělo.

Kravičky, husičky sešly se v kupu.

„Káplo mi na nos."

„Ajej mi takej."

„Hňj to sú hory."

„Gde máme háby?"

A skok, skok na břeh. Naháčů ihned plná lucina.

První těžké kapky veliké jak grejcary pleskly o kamenité břehy. Za nimi druhá a třetí.

Je gatice natáhli ogaři, řemeň podpásali. Košule a bundy stočili pod paži a už pelášili rovno na příč loukou k rodným svojim chýškám, děvuchy za nimi a za nimi děcka. Nejzáze šel Crha. S počátku on též tak, jak stačil utíkal, pak jen pocapoval jak zvoneček vzadu, pak se už jen kýval jak by mu mdlo bylo a pak zcela sedl, nedbaje lijáku, u cesty.

Tak ho tady našel nejstatnější kravař, tož Jura Kvastlíků, který se ohlédl ještě po té louce i sousedním háji, zdali které kravky bokem nezaběhly. Našel ještě kravku a tucet husiček. Ty byly v podhájí pod největším dubem schlíplé, přikrčené. Teď našel drobečka, tož Crhu malého, jaksi sežloutlého, zamodralých rtů, zrovna jak mrtvolka.

Jal ho do náručí, pozapraskal bičem a popolnav stádo v podivném úděsu s polochladným tělem utíkal k dědince.

*

„Ty daremné střevo, ty mrvo jakási, gde ťa čerti nosá, nevíš gde je domů?" — vítala maměnka svého nejstaršího, tož synka Ondruša, mokrého na kůži, řádnou herdou do zad — „a gde máš ogara, ná a gde sú husy?"

Do Ondruša jak by střelil. Teď se teprv lekl arci Crha, husy, oh kdeže je nechal, přece je měl sebou. Kde jsou, kde jsou, kde jsou?

„Hybaj mi hneď ze vrát a hneď ať sú doma všeci, jak sa patří. Crha a baj husy."

Nepozorný hlídač s divným strachem v duši utíkal ze dveří. Daleko neběžel. Tu je stádo husí, tu už letí do vrat, ano je jich zrovna jak jich bylo, když je hnal ze vrátek. Jeho strach se menšil. A toť, toť gdos letí, už zabírá do vrat Ondruš šel do předu zcela již pomalu s tou pevnou jistotou, že už vyhrál terno. Co běží jen Jura toho poznal z dáli a s čím by k nim letěl? No s Crhou v náručí.

Ale tenhle Crha, jak on to vypadal. Žlutý jako z vosku, oči půl zavřené a pysťečky modré, pod očima kruhy hluboké a černé.

„Zdýmaj pro doktora! Alebo umíře, alebo je mrtvý."

pak v samotných oněch územích byl namnoze nedostatek."

Odběratelé novin si museli zvykat na pořádek. Nic se tak špatně neplatilo jako noviny. Za boty, maso, mouku atd. dlouho dluhovati bylo hanbou, za to za noviny zůstávali třeba po léta dlužni i největší páni. A když se na dlužníky uhodilo, aby konečně zaplatili, platili po částkách a s rámusem. Mnozí nechali dojít k nejhoršímu, jiní — a nebylo jich málo — udiveně se vymlouvali, že si ničeho neobjednali. Takové byly u nás poměry! Jednotlivci přijímali noviny třeba po léta a neplatili ani nevraceli, ale když předplatné bylo vymáháno, o noviny nestáli. Proč prý byli obtěžováni! V tomto ohledu opravdu mnoho vyspělosti u nás nebylo Ale nyní nastávají jiné časy. Všeobecná drahota dolehla těžce na všechen tisk. Papíru je k tomu nedostatek i jiných potřeb novinářských a tak novinářským podnikům nezbývá, než uvažovati dobře, mohou-li náklad svůj libovolně zvětšovati, neb i jen dosavadní výši udržovati. Proto konej každý svou povinnost i vůči listu, a ne až dostaneš několik upomínek!

•

Počet obyvatel evropských měst před 100 lety. Roku 1917 bylo v Evropě pouze 22 měst o více než 100.000 obyvatelích. Byly to Londýn, Paříž, Dublin, Marseille, Amsterodám, Berlín, Hamburg, Vídeň, Neapol, Řím, Milan, Benátky, Palermo, Madrid, Barcelona, Lisabon, Petrohrad, Moskva. Pouze dvě města měla přes 500.000 lidí totiž Londýn 950.000 a Paříž 600.000. Neapol byla tehdy třetím největším městem světa, mělať 300.000 obyv. a Vídeň byla na místě čtvrtém bydlelo tu totiž tehdy na 230.000 duší. Za našich dnů má Londýn přes 7 a ½ milionů obyvatel, Paříž, 2 ¾ milionů, Neapol přes ½ milionů a Vídeň přes 2 miliony obyvatel.

Smutek po otci či matce má trvati celý rok; po dědovi či babičce půl roku a rovněž tak po bratrovi či sestře; po strýci, tetě, tři měsíce.

Stavitel simplonského tunelu zemřel. Stavitel simplonského tunelu, nejdelšího to tunelu světa (simplonský tunel měří 19.731 km), inženýr Karel Brandau zemřel nedávno v Kasselu ve stáří 68 let. Po 8mileté námaze a překážkách terenních a podzemních, byl tento gygantický tunel za vedení Brandauova r. 1905 proražen, což onoho času znamenalo ohromné vítězství techniky. Simplonský tunel byl jeho životním dílem a když byla práce skončena uchýlil se inž. Brandau do ústraní.

Kroceni zvířat ve starověku. Francouzský přírodoslovec Gustav Loisel, zjistil bádáním, že veliké odrudy šelem kočkovitých byly kroceny za středověku v Indii, Persii, a Asyrii. Lvi byli tehdy tak ochočeni, že se jich používalo k lovu divokých zvířat, jako medvědů a oslů. Naše kočka domácí ochočena po prve Číňany.

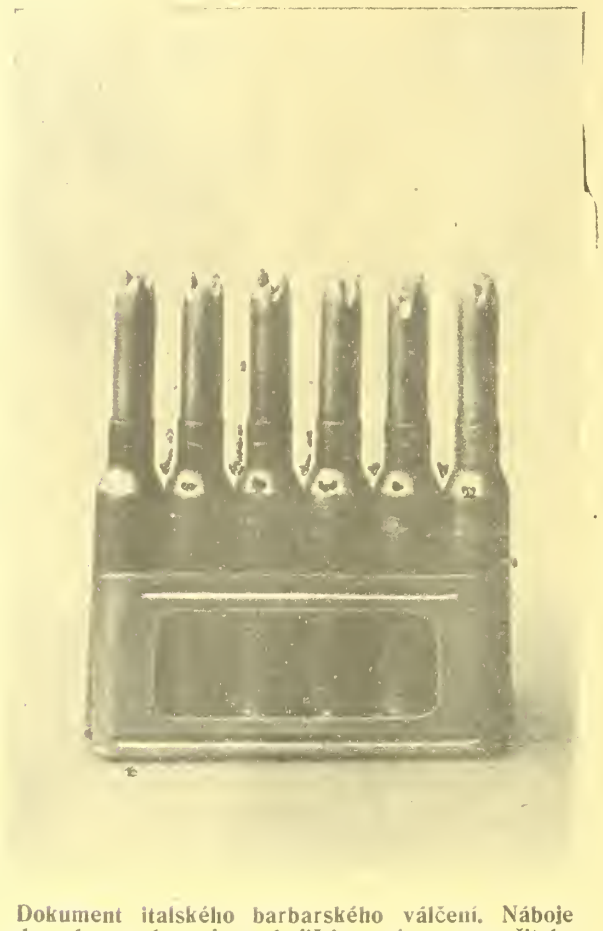

Dokument italského barbarského válčení. Náboje dum-dum nalezené na bojišti po ústupu nepřitele.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST

Vodnaté brambory zmoučnatí, když se rozloží blízko kamen, aby z nich přebytečná vlhkost vyprchala. Také se pomáhá tím, že se před vařením jich ve slupce, sloupne kolem úzký proužek slupky. Brambor je moučnatý a chutný.

Aby ořechy neplesnivěly, vydřou se několik minut ve vodě, do níž se přidalo trochu sody. Pak se v čerstvé vodě opláchnou a na vzdušném místě se nechají oschnouti. Téže vody může se upotřebiti 3—4kráte ku praní dalších ořechů, pak se musí dáti voda nová.

Žaludová káva. Zrálé žaludy se usuší a oloupají, což se dá snadno provésti kapesním nožem. Oloupané žaludy musí se zbaviti hořkosti, což se provede tím způsobem, že se dají do pytlíku a ten se zavěsí na 24 hodin do nádoby s čerstvou vodou, která se několikráte obnoví. Pak se žaludy na vzduchu dobře nechají oschnouti a upraží se v kastrolu nebo v pražiči na kávu. Kdo má po ruce šrotovník, rozemele upražené žaludy na něm, jinak se žaludy ve hmoždíři roztlukou a na kávovém mlýnku rozemelou.

Zužitkování nahnilého ovoce. Nahnilá jablka a hrušky mohou se dobře upotřebiti ku přípravě ovocných povidel a ovocných šťáv. Shnilé části musí se ovšem pečlivě vykrájeti a rozkrájené ovoce se dobře opere v čerstvé vodě, dříve než se dá na plotnu vařiti. Úplně shnilé ovoce nedá se upotřebiti ani na ocet, ani k jinému účelu.

Jednoduchá příprava ovocného octa. 1 kg méně cenných, vypraných jablek se rozkrájí a v kamenném hrnci se poleje 10 litry studené studniční vody. Hrnec dá s nahoru na plotnu a když se voda oteplila, přidá se za 4 hal. kvasnic. Tekutina nechá se kysati 2—3 neděle, mezi kteroužto dobou se přidávají slupky a jádřince z ovoce v kuchyni upotřebeného. Vykysalá tekutina se přefiltruje a ocet se plní do čistých lahví, jež se dobře zazátkují a zasmolí.

Kaštany jako náhrada za mýdlo. Oloupané kaštany se usuší a roztlukou na hrubý šrot, který se v poměru 1 : 3 ve vodě rozmíchá a přistaví na oheň. Když se dobře povařily břečka se slije do jiného hrnce a zahustí se na ohni na hustotu syrobu, načež se k ní přidá jemně mletá porculánová hlinka (dostane se u materialisty) a prohněte se s ní na tuhé těsto, které se vyformuje v malé cihličky a ty se dají na prkno uschnouti, až jsou docela tuhé. Toto mýdlo nehodí se ovšem ku praní prádla a látek, ale lze ho za to dobře upotřebiti k mytí rukou, na čistění nádobí, kuchyňského nářadí atd.

„Ježíš Marjá Josef, co je s mojim děckem!" Crhova mamička stanuvší ve dveřích zalomila ruce.

„Alebo umíře, alebo je mrtvý!" oznamoval Jura klada drahé břímě v mateřské náručí.

„Ondruš pro dochtora leť, co móžeš nájvěc — ty, Juro, zapřihni, za ním, hneď ho přivez." Kázala rozšafná, energická žena, přes vše uděšení ještě sebe mocná, odnášejíc děcko domů do chalupy.

Ondruš upaloval, opravdu co mohl, dlouhou návsí dolů k blízkému městečku, oči uděšené, vlasy rozježené, jak štván liticemi. Tak mu bosé nožky tloukly do chřestících zcela promočených roztrhaných gatic.

Za chvíli za ním dojížděla bryčka. Tu Jura řídil, rychle zapřáhnuv koně. Už ho předjížděla. Ondruš jen poskočil a chytil se v zadu horních opěradel.

A teď ujížděli zrovna jak o závod s dovádivým větrem.

Dojeli. Na štěstí i doktora stihli.

Před jeho domečkem, u těch hnědých dveří Ondruš trhl zvoncem, až se to rozlehlo. Mladá služka přišla.

„Co ogaři chcete?"

„Alebo umíře, alebo je mrtvý."

Víc se netázala. Viděla tu hrůzu v jejich bledých tvářích a četla v těch očích děsně vytřeštěných, že se tady jedná o cosi vážného. Oznámila ihned panu doktorovi.

A pan doktor vyšel již v gumovém plášti.

„Tož co je ogaři? Cos přinesl, Ondrušu?" ptal se synka, jejž znal dobře od vidění. Den co den tu Ondruš z rána zvonívával, když nosíval mléko.

„Alebo umíře, alebo je mrtvý!" ohlašoval Ondruš nedočkavě stoje a přešlapávaje z nožičky na nožku.

„A tož kdo, Ondrušu? Mamička? Staříček?"

„Crha, malý Crha." A Ondrušovi pochybělo jeho srdnatosti. Jeho dvě oči náhle se změnily dvě pramenná zřídla a z těch žhavých zřídel na tváře se draly dva maličké proudy drobounkých slziček.

Pan doktor nasedl. Ujížděli zpátky. Zase jako s větrem. V neveliké chvíli stanuli před statkem.

„Tož Pámbů vás potěš! Máte pacienta."

Ale panímáma jenom mlčky vedla volaného hosta dále do světnice stěží tlumíc vzdech a skrývajíc slzy pod bílým šátečkem.

„No snad nebude zle," utěšoval doktor, dětí mají život i smrt v jednom míšku, jako smích a slzy. A více mají smíšku a života, nežli slz a smrti, a proto vždy v nich vítězívá život."

„Tož tu, pane dochtor."

A pan doktor vstoupil. Pohlédl na lože. V klidné jeho tváři s šedivělým vousem ani sval se nehnul, ale v očích, v očích. Kdo by lépe četl, oh mnoho by vyčetl.

„Ondruši, hned sem pojď." Sahaje po ruce svého pacienta volal jeho bratra.

A Ondruš přistoupil.

„A tož kde jste byli a co jste dělali? Co jste jedlí, pili a jak jste se prali, to mí všecko povíš, jak patří, po pravdě. Jinak Crha umře."

A Ondruš pomalu, pobekuje při tom vyprávěl, co bylo.

Při tomto výkladu už pan doktor Prudký bodal Crhovi jehlou v drobnou ručku. Hoch se ani nehnul. Lékař kýval hlavou.

„Tož byl s Crhou Martin, Martička a Ferdoš."

„Tož Martička, Martin a baj, baj ten Ferdoš."

„A hned mi je zavolej!"

Ondruš je zavolal. Přišli ulekaní, celí udčšení. Martička plakala, Ferdoš pobrekoval, Martin smutně hleděl z koutečka do koutka. —

„Děcka, co jste jedli?"

„Nic my 'zme nejedli."

„Tož proč jste se bíli?"

„My zme sa nebili."

„A tož co jste pili či jste se koupali?"

„Nekoupali zme se ani nepijali."

Lékař kroutil hlavou.

„Ale lížali šme šťávičku doblú!" náhle vzpomněl Martin.

„A jakou dobrou?"

„Že žlutého kvíta."

Doktorovi blýsklo.

„Žlutou šťávu?"

„Žlutú..."

„Z droboučkého kvítečka?"

„Ž drobúčkého kvítečka."

„S velikým listím?"

„Baj! S velikým listím.

„Celigon, celigon..." zašeptala matka.

„Ano laštovičník. Kluk je přitrávený!" Doktor potom napsal malou cedulíčku. „Hybaj do lékárny. A zatím mu dáme trochu černé kávy, polehtáme kluka trošku lžičkou v hrdle."

Spíš než přišli zpátky poslíčci z lékárny, Crha už pomazal celé lože i zem, jak divou dávil.

„Tak a vyhráli jsme. Teď mu přejte spánku. Ráno bude dobře."

Pan doktor odcházel. Mamička povzdechla, teď už ne s bolesti ale radostivě, že zas bude dobře.

Byly tři hodiny po tmavé půlnoci.

„Mama, mama, mama!"

„No tož, co je Crho?"

Synek chtěl hrneček. Tak ho posadili.

Syneček posedal, plakal, bil nožkama.

„Nešču umžít, nešču!"

„Neumřeš, neumřeš! Jen když hodný budeš!"

„Budeš, budeš, budeš!" —

A bylo po pláči.

„Já ču pohádeču!"

A mamka začala známou pohádečku: „Tak žili v jedné chaloupce mamička, Ondruš a Crha. Mamička byla celá šedivá, tak jako kukačka sivá — —

V loži se ozval klidný dech. Teď si i maminka zdřímla.

A ráno v domku vstávaly tři šťastné, veselé duše mamička celá šediva, tak jako kukačka sivá, dva hoši pěkně červeni, jak jablíčka míšenská.

o o o

Povzdech.

Hospodyně: Bože, kdyby šlo nastavovat také tu nastavovanou kaši!

*

Partie.

„Jak si mohl ten Pšenička vzít za ženu onu slečnu Pěnkavovou, která ničím nevyniká a ani věna nemá!"

„Pravda, ale netančí a považ tu úsporu na podrážkách."

*

Nenapravitelný.

Ze všech —enek, co jich máme
ve městě i na venku,
nejraději mám každý týden
novou, čerstvou — milenku!

*

Oběť svého povolání.

„Prosím vás, proč tamhle ten člověk stále zapaluje sirky?"

„Ale, to je bývalý censor a nemůže-li nic jiného, tedy aspoň škrtá sirky."

*

U soudu.

Soudce: Osobo, jak jste mohla spáchat tak rafinovaný podvod, vy, tak mladičká! Čím jste?"

Obžalovaná: „Herečkou. Hrají naivky..."

*

Přísnost.

Kondukter: „Zde se nesmí kouřiti, pánové."

Pán: „Vždyť jsem tu samojediný."

Konduktér: „To je lhostejno! A kdyby tu žádný nebyl tak se tu kouřiti nesmí."

*

Továrník poživatinami.

„Což pak vám je hej, vy jste si z vašich výrobků jistě mnoho doma nahromadil."

„Inu — máte pravdu — v nejhorším případě musil bych na ně sáhnouti."

*

Šetřil.

Soudce: „Nestydíte se, obžalovaný, mísiti v nynější drahé době ještě dokonce piliny k mouce?"

„Račte odpustit, slavný soude, chtěl jsem šetřit moukou."

*

Čaroděj.

Malý Oskarek vypravuje mamince: „Dnes ve škole byl u nás jakýsi muž a pořádal nám představení. Vzal čistý ubrousek zatřepal jím na důkaz, že je prázdný, pak ho stočil a když ho opět rozbalil bylo v něm vajíčko. A tolikrát to opakoval, tolikrát vyňal vajíčko."

Matinka s povzdechem: „Ach ano to byl čaroděj!"

*

V době nouze o uhlí a osvětlení.

„To mě těší, že se musí spořit uhlím," pravil pan Bublinka, „to se mělo již v míru zavésti a nařídit. Není třeba, aby lidé svoje byty tak mocně vytápěli — jde to i bez toho. Soudím tak dle sebe. Já jsem v posledních 5ti letech uspořil několik tun uhlí. — nyní mohou i jiní spořit!"

„Vy jste uspořil několik tun uhlí?"

„To se rozumí. Od pěti let bydlím totiž v domě, kde mají centrální topení a měl byste vidět, co jsem vytrpěl zimy a co jsem se nazlobil."

*

Z divadelního humoru.

Jistý divadelní ředitel v městečku udělil úlohu Hamleta mladému človíčku a nechal tohoto pohostinsku vystoupiti. Mladík ten byl začátečníkem beze všeho uměleckého nadání a hrál tedy pod vší kritiku. Obecenstvo bylo hned při prvním výjevu nepokojné; ředitel, celý bez sebe, kázal rychle hledati herce, jenž jindy úlohu tu hrával, a předstoupí — aby přítomné jen upokojil — v největší rychlosti, řka: „Račte odpustit, velevážení dobrodincové, nahlížím, tento Hamlet jest osel, ale posloužím hnedle druhým!"

Špatné vyhlídky.

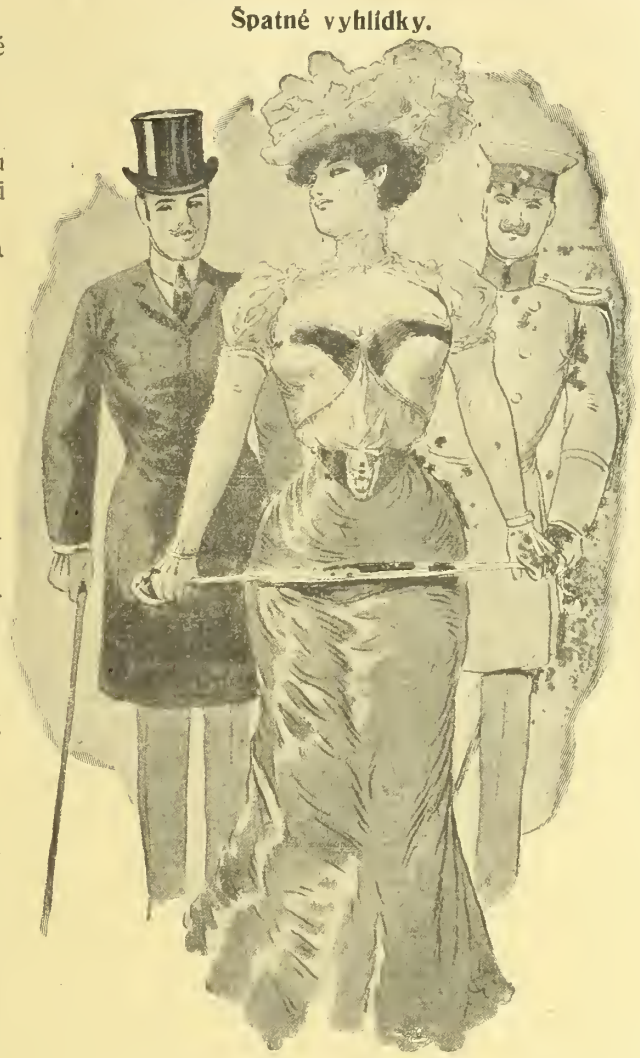

„Přijal jste pozvání paní radové k večírku?"

„Co vás napadá! První její slovo by bylo: „Musíte odpustit — ale dnes je válka" ... a ostatně ona takovým válečným způsobem hostila již v míru."

*

Dobrá patriotka.

„Jsem dobrou vlastenkou — když vojín některý z fronty přijedší stráví se mnou třeba jen dva dny, již končí dobrovolně svou dovolenou a spěchá zpět do zákopu."

Kosa na kámen.

Pán ku své choti v zrcadle se zhlížející: „Jistý statistik zjistil, jakou spoustou času utratí žena před zrcadlem."

Paní: „Utratí? Dovol musíš uznati, že onen statistik při svém počítání ještě více utrácel čas."

*

Praktický.

„Takový vous jako liščí ohon bych si přál míti."

„Proč?"

„Inu proč, když je krutá zima může si ho ovinouti kol uší, a chrání je tak proti omrznutí."

*

Času dost.

Hospodyně: „Jak tomu mám rozuměti pane oficiale; všem vašim přátelům jste namluvil, že si mne vezmete za ženu, jen já o tom nic nevím?"

„Ale prosím vás, ženy nesmějí být tak zvědavými... když už to konečně tak daleko došlo — dozvíte se to."

*

Těžká ruka.

Učitel vypravoval: „Žák K., nedbalý chlapec měl na vysvědčení samé špatné známky. Když mi je vrátil hleděl jsem na nemotorný otcův podpis a pravím: Tatínek má těžkou ruku."

„To má," pravil kluk a začal si hladit svoji kůži tam, kde obyčejně řádí rákoska.

*

Na vybranou.

Paní (s nákupem z trhu) u lékaře: „Pane doktore — mám takové náhlé bolesti. Nedostala jsem snad úplavici?"

Lékař: „Ukažte jazyk!"

Paní (sahajíc do tašky): „Ten telecí, prosím?"

*

Stejné.

Muž k ženě nesoucí vřeštícího kluka: „No tak vidíš ženuško, kdybychom byli déle zůstali v hospodě, byl by si náš kluk odpočinul a nemusila bys se s ním táhati.

Žena: „Ano, ano — ale pak bych se mohla táhati s tebou."

*

Ze školy.

Profesor zkoušel žáky z dějepisu, i tázal se Blažka, který byl v dějepisu velice slabý, ba na propadnutí: „Zdali pak víte, kdo dobýval roku 1648 Prahu?" — „Nepřátelé," odvětil rychle Blažek, který do dneška se tomu diví, kterak mohl dostat z dějepisu dvojku, když tak chytře, na otázku jemu danou, odpověděl. Leč, to nebyla jediná jeho duchaplná odpověď: po druhé, když ho týž professor zkoušel, tázaje se ho, aby mu vyjmenoval všech šest válek, které proti Španělům vedeny byly, odpověděl: „První, druhá, třetí, čtvrtá, pátá a šestá."

*

Sedlák ferina.

Sedlák přijel do Prahy a jeda kolem university, viděl, že se tam hrne mnoho studentů i profesorů, i tázal se, co to tam bude. Řečeno mu, že disputace, načež on s ostatními bez rozpaku šel do síně. Profesoři chtěli si ztropiti žert, i pravili že chce-li se také hádati musí dáti dukát, a nedovede-li odpovědit na otázku, že prohraje. Sedlák vyňal peníz a položiv jej na stul vyzval ostatní by totéž učinili. Když se tak stalo, tázal se jeden profesor sedláka, jak se jmenovala matka boží „Marie", odpověděl sedlák, ale hned se zároveň tázal: „Jak se jmenovala moje matka?" Učení pánové pohlíželi naň s udivením a pak se dali do smíchu. Sedlák shrábnul peníze a odcházeje pravil: „S bohem, pánové, až bude za se disputace, dejte mně o tom vědět!" (Ovšem, že se to stalo áno domini emdecitma, kdy se ještě slavní bakaláři hádávali.)

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Víd. Illustr. Noviny"!

Katarrhy dýchacích ústrojů.

Lékaři při léčení těchto nemocí béřou hlavně zřetel na odstranění nepříjemného dráždění, jako kašle, ochraptění a špatného dýchání. Mezi prostředky, které s nejlepším úspěchem nemoci tyto léčí, které často až k nesnesení se vyvíjejí, stojí na prvním místě naše přírodní

nenapodobitelná zdravotní sůl,

která ze stoletých pramenů v Alva-Palhora dobyta jest. Tato účinkuje mnohem rychleji než každý jiný prostředek tím, že běh zdlouhavě tvořícího se hlenu urychluje a

uvolněný hlen odlučuje

a tímto vyloučením hlenu ulehčení a uzdravení se docílí. 1954

Léčení zdravotní solí jest velmi prospěšné proti poruše v trávení a výživě chronických katarů žaludečních a střevních pro množení se odlučování žaludečních šťáv.

Náš správní lékař sepsal velmi poučnou knihu, kterak nemocný svému lékaři v nemocech katarových nápomocen a nemoci své sproštěn býti může. Žádejte tuto Vám

věnovanou knihu

zdarma a dopište ještě dnes

Expedici lékárny císaře Viléma, Budapešť VI. odd. 110.

Každá paní

čte můj velezajímavý spis o moderním ošetřování poprsí.

Dobrá rada při slabosti a nouzi o plnost

Píšte okamžitě na adresu:

Ida Krause. Prešpurk Schanzstrasse 2. C.č.d. 37. Uhry.

Nestojí Vás to nic.

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlů a p. Důležité zejména pro voláky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více. Na bojiště jen proti předem za stanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

KDO inseruje Prodává!!

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1958 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou. 1955

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami K 1·60, 2·20, 4·50 atd.

E. Birnbaum fotozávody, Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rak. státní medailí.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růstí nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. Cena K 6.80. Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Inserujte ve „Víd. Ill. Novinách"!

!! Crem Mirabellis !!

(Zázrak v péči o krásu těla.)

Pěstujte jen několik dní svůj obličej „Cremem Mirabellis" a při slušným k tomu toiletním práškem pleť krásnou činícím (dle mojí methody) a každý se vás jistě optá, jak to, že jste tak náhle omládl a zkrásněl! Vyrážky, uhry, vrásky a všeliké jiné poskvrny kožní zmizí a pokožka stane se hebkou a běloskvoucí. „Crem Mirabellis", udržuje sličnost líčí až do pozdního stáří. Lékaři jej všude odporučují. Kelímek stojí 2 K, větší kelímek K 4.—; nevyhnutelný k tomu mýdlový prášek K 1.—, (Pudr Mirabellis dodává tváři neobyčejné svěžesti; má barvu, lidské pokožky a nanešen proto na líc — mizí oku pozorovatelovu). Cena K 1.—, 2.— a 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Tresť na obočí Dlouhých řas, propůjčujících pikantní ráz tváři, hustého obrvi, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte „tresti na obočí", která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Lesk očí činí zrak výrazupiným a jasným. „Očním leskem" dodáte vašim očím nejmožnější krásy. Zrak stane se živým a mdlý jeho výraz a temné odstíny zmizí. Láhev 3.50 K.

Růžových líčí omladivše tím zároveň své rty, které postrádají jmenovitě bledé dámy, nabudete snadně našim prostředkem, který se nejen neodbarvuje, nýbrž ani leskem se neprozrazuje. Cena láhve K 3.—.

Prášek na mytí hlavy sílící a podporující vzrůst vlasů ať světlých či tmavých (odporučenihodný zejména při vypadávání vlasů) 4 balíčky K 2.—. Brilantina dodává vlasu krásného lesku a příjemné vůně. Kelímek K 2.—, větší kelímek K 4.—. Crem ku holení, znamenitě pěnící, lepší jakosti po K 3.—, a K 5.—.

Poštovní zásilky doručuje nenápadně a sice na dobírku anebo po předem zaslaném obnosu, porto zvláště, do pole jen po předem zapraveném obnosu.

„Parfumerie"

V. MIRABELL, VÍDEŇ VI., Mariahilferstrasse 41.

PRODLUŽ SVÉ ŽIVOBYTÍ!

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožura, jíž každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlin S. W., Markgrafenstrasse 63, odd. 436**

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelovéhodinky kotvové K 16·—, 18·—20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevnější se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

Zdarma a vyplaceně

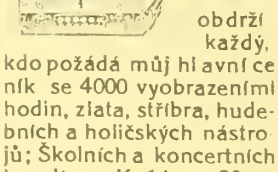

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—. 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obchodům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970 v Mostě č. 1592. (Čechy

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

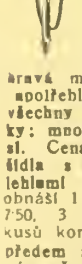

Mole ruční šídlo „Lamax", sešívá snadno jako šicí stroj. Nejdachaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápiatovati kožené věci, poroxchanou obuv koňské postroje koberce, koberce, vozní plachty stanové látky, pist. cyklistické pláště, měchy, a plátěné a lněné, silné látky. Výhod mé pro řemeslníky, rolníky a voliny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka za spolehlivost, překonává všechny konkurenční výrobky; mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídla s niti, čtyřmi různými lehlumi a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA, Olmützerstrasse 10.

Prodavačí se hledají. 2044

Dobrý účel

má i nejmenší insert, je-li vhodně sestaven — a ve vhodném listě. Zkuste inserovati též ve „Vídeňských illustrovaných Novinách", v nichž inserty opravdu úžasně působí. Na přání posloužíme každému rozpočtem inserátním, zdarma sestavíme návrhy na texty, stočky a udělíme rady pro účelnou reklamu.

ČTĚTE A ROZŠIŘUJTE VÍDEŇSKÉ ILLUSTROVANÉ NOVINY!

Majitel: „Vídeňské illustrované Noviny" — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň V/1 Eugengasse 22

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.

Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.

Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.

Telefon interurban 54.017.

Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasilány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honoruji se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje —

Rukopisy se nevracejí.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 49.

VE VÍDNI, DNE 6. PROSINCE 1917

Jednotlivá čísla 36 hal.

Předplácí se v Rakousku-Uhersku s poštovní zásilkou:

Ročně K 18·72, půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.

Předplatné pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Císařští manželé návštěvou v osvobozeném Tržiči.

Císařovna a královna Zita podnikla při té příležitosti první plavbu na torpedoborci.

Velká bitva u Cambrai. — Občanská válka v Rusku. — Ruská nabídka příměří. — Zasedání parlamentu a delegací.

RUSKÁ TRAGEDIE.

Ukrutné boje prožilo v posledních měsících Rusko, přes to ale nejtěžší zkouška čeká teprve tuto veleříši. Od pádu carismu neustál zoufalý vnitřní zápas. Vláda dumy odstraněna po dlouhém zápasu, k veslu přišel Kerenský s koaličním kabinetem, který několikráte byl rekonstruován, kabinet, který stále kolísal, dělal koncese na všecky strany, hledal kompromisy a nemohl si dodati odvahy ani k energické politice mírové, ani energickému válčení a tím méně pak k obnovení vnitřního pořádku v zemi. Klopýtal už ve sporu s Finskem a s Ukrajinou a neodhodlal se k radikálnější politice ani po prvé nezdařené bolševické revoluci. Následky této nejisté a slabošské politiky musely se dostaviti dříve nebo aby uhájili svou moc. Za tím účelem chce za každou cenu uzavříti s centrálními mocemi mír. Nabídli také již příměří na všech frontách za účelem mírového vyjednávání a hrozí čtyřdohodě separátním mírem, jestli nepovolí. Slibují sedlákům dělení pozemků a činí přípravy ke svolání národního shromáždění ruského. Uskuteční se tyto jejich plány? Pochybujeme! Leninova vláda nemá tolik autority, aby u armády prosadila splnění svých rozkazů. Četli jsme už minulý týden, že ruský vrchní velitel neuposlechl rozkazů bolševické vlády. A když i Lenin prosadí u armády svou vůli uzavře klid zbraní s centrálními mocemi a zahájí vyjednávání o separátní mír, přece tím světovou válku neukončí. Čtyřdohoda prohlašuje už dnes, že bude pokračovati ve válce i bez Ruska. A druhou otázkou je, může-li Rakousko a Německo vyjednávati o mír s vládou, která nemá v Rusku autority, kterou nebude nikdo poslouchat a která přes noc může býti odstraněna tak rychle, jak přišla. Centrální moci mohou uzavříti mír jen s Ruskem a ne jen s jedinou politickou stranou, která dostala se násilím k veslu a nebude míti nikdy tolik síly, aby ovládala obrovskou tuto veleříši. Lenin operuje sice krásnými hesly: mírem a dělením půdy, ale v okamžiku, kdy ruský lid pozná, že plány tyto jsou neproveditelné, že hesla tato zůstanou jen hesly, svrhne vládu bolševiků tak, jak svrhl vládu carismu. Ostatně bolševici už dnes pozbývají vlivu a moci. Ostatní socialistické strany odvracejí se od Lenina, dokonce i menševici odmítli jakoukoli spolučinnost s novou vládou a v lunu bolševiku samostatném vznikly rozpory, které měly za následek, že 5 členů vlády vystoupilo z Leninova kabinetu. A strany měšťanské organisují urputný boj proti novému systému, který chce celý společenský pořádek v Rusku zvrátiti. Lenin a Trocký neukončí světovou válku, naopak uvrhnou Rusko do strašného boje, který může míti následky katastrofální.

* * *

CO SLIBUJE BOLŠEVICKÁ VLÁDA?

Bolševická „Pravda" uveřejňuje úřední prohlášení nové vlády, jehož druhou část přinesla korespondenční kancelář, ale první nesmírně důležitou část vynechala. Celé prohlášení zní takto: Listopadová revoluce započala ve znamení všeobecného osvobození. Sedláky osvobodíme z moci majitelů statků. Právo pozemkového vlastnictví již neexistuje. My jsme je zrušili. Vojáky osvobodili jsme od autokratických generálů. Generálové budou ode dneška voleni a mohou by-

Schůzka obou císařů na jihozápadní frontě: Nahoře: Oba mocnáři studují mapu. Dole: Šef rakouského generálního štábu podává císařům zprávu o průběhu ofensivy.

později a proto znalce ruských poměrů nepřekvapilo, když Lenin a Trocký se svými bolševíky zmocnili se náhle Petrohradu a dali signál ke krvavé občanské válce, která zachvátila celé Rusko. Lenin a Trocký ovládli Petrohrad v málo dnech však zase pozbyli převahu a hlavní město ovládli opět umírněné živly, ale Kerenský donucen se svou armádou po krvavých bojích u Gačiny a Carského Sela k ústupu a v Petrohradě diktuje opět Lenin. Leč ani Kerenský ještě nevzdal se svých plánů. Organisuje novou armádu, sehnal nových 30.000 mužů a čeká na další posily, aby pak znovu podnikl útok na hlavní město. Také ostatní odpůrci Leninovi nezahálí. Táhnou na Moskvu a Kaledin organisuje odpor na jihu říše. A Petrohrad, nasycený hrůzovládou posledních dnů čeká jen, až se přiblíží Kerenský, Kornilov anebo Kaledin k městu, aby podstoupil nový boj proti bolševikům. Okolnosti tyto nasvědčují tomu, že nejnovější zápas teprve nastane.

Lenin a Trocký vynakládají zatím všecko úsil-

podepsáno jménem ruské republiky komisařem národnostního oddělení. Stalinem, a předsedou rady národních komisařů, Leninem.

□ □ □

MAĎAŘI PROTI SVOBODĚ OSTATNÍCH NÁRODŮ.

Touha po samostatnosti je vlastností každého kulturního národa. Maďaři sami nelekali se ani revolucí, aby domohli se velkomaďarského státu. Osmačtyřicátník Košut jest jim podnes národním hrdinou a jeho politický odkaz jest dosud programem maďarské politiky. A přece byl Košut velezrádce odsouzený k smrti a jeho jméno bylo v Pešti katem přibito na pranýř. Jest příznačno, že Maďaři nedovedou si představiti svoji svobodu a samostatnost jinak, než potlačením a zničením svobody a i existenci národů nemaďarských. Košutův ideál velkomaďarského státu vypínal se na piedestalu hrubou mocí bezohledného násilí potlačených nemaďarských národů v Uhrách. Vznešený ideál národní svobody měl vyrůstati z jezera krve národů zotročilých. Košut-psanec dočkal se záhy zadostiučinění: císařská moc dala se na ústup a dualismem založen byl za Litavou despotism maďarský, zatím co před Litavou zmocnili se politické nadvlády a tím i hospodářské, Němci. Již Palacký prorokoval, že tento politický nesmysl nemůže míti dlouhého trvání. Ale Košutovi i dualism byl málo, neboť zaujímal stanovisko úplné samostatnosti Uher. K té Maďaři pilně pracovali pomocí dualismu. Obrátili se proto domácím nemaďarským národům svojí těžkou krvavou botou. Evropa sama nemohla se na tyto násilnosti dívati. Björnson, slavný básník norský, vydal protesty, které kulturní Evropou zachvívaly. — Tak to šlo v Uhrách dál, až do války a i ve válce. Wekerlova poslední řeč byla projevem, který byl přesycen nenávistí ku osvobozovacím snahám národů nemaďarských. Uhry vyhlásil za jediný ráj národnostní svobody na světě, ale týmž dechem ujistil urozené magnáty, že najde jeho vláda prostředků, předejíti s plnou rázností rejdům, které v Uhrách by se u nemaďarských národů mohly vyskytnouti pod dojmem českých řečí v rakouské sněmovně. Wekerlevi se však jistě nepodaří to, co podařilo se jeho předchůdcům v r. 1867: české snahy po spravedlivé samostatnosti tentokráte Maďaři neporazí, neboť nestojí pouze samému demokratickému duchu současných dějin. To jest výhoda naše a to jest nevýhoda Maďarů!

V nejbližších dnech očekává se debata o uherských věcech v delegacích.

□ □

CINGTAU

„Frankf. Zeitung" vzpomněla, že v měsíci listopadu uplynulo 20 roků od chvíle, kdy v Cingtau vztýčena byla německá vlajka. Vojenské obsazení úzkého pruhu země při zátoce Kiačau provedeno bylo právě po vítězném zdolání Číny Japonskem, kdy evropské moci usilovaly o však se všechno změnilo. Italové prý pochopili, co je v sázce. Socialisté a jiní odpůrcové války připojili se k vládě. Obyvatelstvo vítá francouzská a anglická pomocná vojska. Celá Italie připravuje se k boji. Nepříteli snad se ještě podaří obsaditi Benátky, ale události na Soči nebudou se již opakovati.

□ □ □

K nedávné schůzce obou císařů na jihozápadním bojišti: Nahoře: Císař a král Karel I. odvádí císaře Viléma ke společné projížďce na frontu. Dole: Snídaně pod širým nebem. Oba hosté v Gorici.

CO PÍŠE NOVÝ FRANCOUZSKÝ MINISTERSKÝ PŘEDS: DA O ITALSKÉ PORAŽCE.

Francouzský ministerský předseda Clemenceau píše ve svém listě o příčině porážky Italie. Praví, že asi 24. října byly po celé Italii krvavé revolty, zvláště v Turině, Janově, Ravenně, na Sicilii, Sardinii a jinde, a že vojáci v massách desertovali. Většina dovolenců nechtěla se prostě ke svým plukům již navrátit. Četnictvo nemohlo desentéry zatýkati, jelikož obyvatelstvo je chránilo a schovávalo. Obyvatelstvo bylo rozhořčeno na spojence, že strhli Italii do války. Armáda byla tudíž demoralisována. Při rakouském útoku u Tolmína zahazovaly celé divise zbraně a velitelé nuceni nařídíti ústup, aby zabránili ještě většímu neštěstí. Jelikož byl nenadálý, nebyly pro něj učiněny žádné přípravy a žádná opatření. Silnice nebyly pro ústup způsobilé a nebylo pro ustupující armádu proviantu, ponévadž musil býti zanechán ve skladištích. Jen tak se stalo, že nepřítel mohl zajmouti 250.000 pojáků a ukořistiti 2.300 děl. Italští vojáci prchali všemi směry a rozprchli se po celé severní Italii. Nyní

TURECKO VE ČTVRTÉM VÁL. ROCE.

V poslední době opět Turecko poutá pozornost politického světa. Byli jsme před půlrokem svědky tureckého zápasu v Mesopotamii, kde Turci po svých počátečních vítězstvích u Kut-el-Amary museli se dáti na ústup, až ztratili i Bagdad. Byli jsme svědky tureckého útoku na suezskou frontu, který ale skončil ústupem do Palestiny, která z velké už části je v rukou anglických. A v Kavkaze nezlepšila se situace. Po pádu Erzeremu nepodařilo se Turkům dobytí znovu ztracené kraje arménské. Válečná mapa turecká nestojí tudíž zrovna dobře, jak to doznávají i berlínské listy a proto je pochopitelné, že v Turecku mluví se ve čtvrtém válečném roce o míru více, než kdekoli jinde. Štěstím pro Turecko jsou dnešní zmatky v Rusku. Oficielní Turecko chce mír a prohlásilo to také ve své odpovědi na papežskou mírovou notu, třebaže na druhé straně silné proudy v Turecku žádají pokračování ve válce až do úplného vysvobození turecké půdy od nepřítele, poukazujíce zejména na to, že Turecko bez Bagdadu, Mesopotamie a Palestiny bylo by zatlačeno do řadv států podružných. Samo Německo uznává, že Turecko bez Bagdadu ztratilo by svou váhu a svůj význam ve čtyřspolku. Jest-li však Turecko v případě dalšího válčení má býti vysvobozeno z dnešní nezáviděníhodné vojenské situace, jak státi se tak může jen za energické vojenské součinnosti spojenců, zejména Německa, na kterou také cařihradské vládní kruhy spoléhají. Ještě horší je však situace hospodářská. Turecko strašně trpí. Cařihrad stojí v ohledu zásobovacím daleko hůře, než Vídeň a Berlín a Německo nemůže Turecku poskytnouti takovou pomoc, jakou by potřebovalo. Ovšem nesmíme podceňovati energii turecké vládv. která je odhodlána vytrvat!

□ □ □

ČTYŘDOHODOVÉ PLÁNY ZE ŠVÉDSKEM.

Rudolf Kjellén napsal úvahu o postavení Švédska ve válce, která vyvolala značný rozruch a polemiku. Švédsko dle Kjelléna představuje jednak most, který spojuje Rusko se západními spojenci, a jednak je křídlem, boční ochranou ústředních států. Na počátku války a zvláště minulou zimu, kdy přístav v Archangelsku dlouho byl zamrzlý, hrálo Švédsko velkou roli jako spojovací most, avšak tato úloha pozbyla významu, když vojenská pomoc ruská byla revolucí ochromena a když spojení dohodv s Ruskem začala obstarávati Amerika přes Asii. Švédsko ztratilo pro dohodu v tomto smyslu na ceně a proto začalo se proti němu s plánem vyhladovovacím, aby donuceno bylo buď k válce nebo alespoň k přerušení obchodních styků s Německem. A tento hospodářský bovkot, který zahájila dohoda a zostřila Amerika, vyvolal ve Švédsku úvahy, zdali jsou prospěšnější styky s dohodou, než s Německem. Je dohoda vůbec s to, aby přes moře zásobila Švédsko potřebným?

Zachránce císaře Karla z nebezpečí utonutí na Soči, nadporučík princ Felix z Parmy. Byl vyznamenán zlatou medailí za udatnost.

Setník Werkmann a nadporučík Kurt Friess Barta součastnili se záchrany císaře Karla z nebezpečí utonutí. Byli rovněž vyznamenáni.

Desátník Kraft jeden z účastníků záchrany císaře Karla byl vyznamená stříbrnou medailli, šikovatel Pokorný zlatou medaili, tělesný myslivec Reisenbichler zlatou medaili, gardový inf. Tomek zlatou, šikovatel Jirous zlatou, četař Schumann zlatou ašikovatel Blakovič zlatou medaili.

Kjellén na tuto otázku odpověděl záporně. Doho da nemůže vypomoci dovozem uhlí, obilí, soli a cukru, poněvadž nemá sama dostatek a poněvadž není lodního prostoru k dopravě. Německo však může Švédsku nejen v hospodářském ohledu vypomoci, nýbrž Švédsko je na něm i závislým v Baltickém moři, o čemž po pádu Dagö nelze vůbec pochybovati a zvláště kdyby se tato závislost rozšířila německým obsazením Allandských ostrovů. Dějinné poslání Švédska jako germánské a evangelické moci je ze všeho samozřejmé.

Kjellénova úvaha vedla v tisku, přátelském dohodě, k ostré polemice, do níž zasáhl hlavně list Dagens Nyheter, který použil příležitosti ke snižování válečných úspěchů ústředních států. Dobytí Oeselu nazval vítězstvím nad ruskými vzbouřenci a o triumfálním postupu v Italii napsal, že přátele Němců ve Švédsku neopravňuje k nadějím na brzký pád nové švédské vlády. „Frankfurter Zeitung" přinesla vzhledem k úvaze Kjellénově v těchto dnech zajímavý článek o věcech švédských. Ve článku se konstatuje, že ve Švédsku panuje nedostatek tuku, chlebovin a surovin průmyslových a že situace tam stane se v únoru nejvýš vážnou. Nová švédská vláda bude se asi hledět zabezpečit nějakým úspěchem v zahraniční politice. Podaří-li se jí to, je velká otázka. Přes všecka ujištění o neutralitní politice Německo ví, že má v ní nepřítele a dle toho se bude i při dovozu do Švédska říditi. Nový sněm sejde se v lednu a není vyloučeno, že nedostatek potravin přivodí politickou krisi. S možností nových voleb na jaře se ve Švédsku počítá. V politických kruzích ve Stokholmě rozšířila se v těchto dnech sensační zpráva, že dohoda prostřednictvím Francie nabídla Švédsku za přerušení obchodních styků s Německem obsazení Allandských ostrovů a zjednání klidu a pořádku ve Finsku. Zprávě, která není nijak zaručena uvěřilo se následkem toho, že do Stokholmu přibyla právě deputace finského senátu, aby požádala švédskou vládu o povolení provozu potravin do hladovícího Finska. Chce-li dohoda v Baltickém moři stavět proti Německu Švédsko a chce-li Švédsko posílat do Finska k obnově pořádku, pak mohlo by to vésti k osudným krokům pro Švédsko, poněvadž v těchto věcech rozhodné slovo vésti může toliko Německo.

□ □ □

SAMOSTATNÉ POLSKO

Politické strany v Polsku dělí se na dva velké tábory: aktivisty a pasivisty. Aktivisty nazývají se ti političtí v Polsku, kteří smiřují se s hranicemi a útvarem polského království, jak je navrhují ústřední mocnosti. Pasivisté, sice neodmítají zásadně nového polského království, ale chtějí si nechati dveře otevřené pro možné spojení všech Poláků, tedy i připojení Poznaňska k Polsku, které dosud německá vláda se zdrá há vydati. V minulých dnech konala se ve Varšavě schůze předsedů aktivistických

stran, které súčastnil se také polský ministerský předseda Kucharzevski. Prohlásil, že je otevřeným a důsledným aktivistou a nastínil následující program polské vlády. 1. Co nejrychlejší a nejúplnější vybudování polského státu na základě výnosu z 5. listopadu a 12. září 1917. 2. nejrychlejší opatření pravidelné národní armády ještě před svoláním státní rady, za pomoci rekrutýrky a vojska legii. 3. Aktivitu a pokud možno největší jednotnost kabinetu. 4. Povolání státní rady dle zásad, které by umožňovaly spolupráci s vládou. Časopis „Glos" k tomuto programu podotýká, že aktivistické strany činí svoje další chování se k vládě závislým na zárukách, které bude moci dáti budoucí složení kabinetu pro provedení tohoto programu.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDALOSTÍ.

Dne 22. listopadu. Západně Monte Melletty byly italské útoky odraženy. Mezi Brentou a Piavou dobyli císařští myslivci Monte Fontanu, Secou a Monte Spinucii. Bitva jihozápadně Cambrai trvá. Nepřítel pokoušel se vynutiti průlom, který se mu v první den útoku nepodařil. Nepoštěstilo se mu to. Mohl sice získati málo půdy dále přes naši přední čáru, leč většího úspěchu nedosáhl. Na západním břehu Seldy odrazila nepřítele na Anneux a Fontaine, na východním břehu do jeho starých posic jižně Auvillu. Silný francouzský oddíl vnikl na jižní frontě u St. Quentinu do naší přední čáry. V protiútoku přední čáry. V protiútoku byl vypuzen. V součinnosti s anglickým útokem zahájili také Francouzi mezi Craonne a Berry an Bac velkými silami útok proti našim posicím. — V Palestině obsadili Angličani Betlehem a dospěli až na 5 mil k Jerusalemu.

Dne 23. listopadu. Na dolní Piavě zůstala situace nezměněná. Mezi Piavou a Brentou mají boje příznivý průběh. Italové ztratili několik tisíc zajatců. Na bojišti jihozápadně Cambrai byly ohniskem boje Moeuvres a Fontaine. Proti Moeuvres a posicím na západ přiléhajícím útočil nepřítel několikráte marně. Menší počáteční úspěchy byly vyrovnány protiútokem. Na obou stranách Fontaine a z tohoto místa vedli Angličané velké síly proti naší čáře; došlo k rozhořčeným bajonetovým bojům, ve kterých nepřítel podlehl. V rychlém protiútoku odrazila naše pěchota nepřítele a dobyla zpět vesnici Fontaine. Les La Felic byl vyčištěn od nepřítele. Anglické útoky namířené proti Rumilly, Bautoaux a Vendanille se shroutily s těžkými ztrátami. — Bolševická vláda vyzvala vrchního velitele ruského gen. Duchonina, aby ujednal s nepřítelem příměří. Současně i Trocky v notě čtyřdohodové žádal příměří na všech frontách za účelem mírového vyjednávání

Schůzka císaře a krále Karla I. s německým císařem v Aquilejl.

Císař Karel I. a císařovna Zita na cestách v dobytých italských územích.

Císař Karel v nebezpečí života: Automobil císaře, který uvázl v rozvodněné bystřině do Soči ústící. Dva vojíni chtěli císaře vynésti na břeh, byli ale ale zachváceni proudem. Císař ocitl se v největším nebezpečí života.

Dne 24. listopadu. Italské protiútoky na planině Sedmi Obcí a mezi Brentou a Piavou odraženy. Bitva u Cambrai trvá. Prudké útoky podnikal nepřítel na Bourlon, Fontaine a La Folii za cenu strašných ztrát získal nepřítel půdy směrem na Bourlon. Protiútok zastavil jeho postup. U Fontaine selhaly anglické nápory z ostatních bojišť nic nového. — Ruský vrchní velitel Duchonin neuposlechl rozkazu bolševické vlády, aby zahájil vyjednávání o příměří. Vláda ho prohlásila za sesazeného a jmenovala vrchním velitelem Krylenka. Duchonin nechce předati velení.

Dne 25. listopadu. Na našich bojištích žádná podstatná změna situace. Bitva u Cambrai pokračuje. Tuhé boje zuří u Juchy a Bourlonu. Francouzi útočí mezi Samogneux a Beaumontem. Kerenský Kornilov a Kaledin se chystají k novému útoku na Petrohrad a Moskvu. Kerenský stojí u Ilmenského jezera se 80.000 muži, Kaledin táhne na Moskvu.

Dne 26. listopadu. Na našich frontách žádná změna situace. Na bojišti u Cambrai podnikali Angličani velké útoky na Juchy a u Bourlonu. Útoky ztroskotaly. Francouzi podnikli velký nápor mezi Samogneux a Beaumontem. Pronikli do přední německé čáry, ale protiútok zatlačil je zpět.

Dne 27. listopadu. Situace na italské frontě nezměněná. Bitva u Cambrai pokračuje. Nepřátelské útoky proti Bourlonu odraženy. Mezi Samogneux a Beaumontem Dělostřelecké boje. — Zahraniční ministr hrabě Czernin projevil ochotu Rakouska k vyjednávání o ruské nabídce příměří.

Dne 28. listopadu. Na našich frontách nic nového. Bitva u Cambrai pokračuje. Mezi Bourlonem a Fontaine pronikli Angličani do německé čáry. Obě vesnice padly do jejich rukou, ale protiútokem německé pěchoty byly znovu dobyty. V Paříži sešla se nová čtyřdohodová konference, na které Rusko není zastoupeno.

Dne 29. listopadu. Menší boje na západním břehu Brenty. Ve Flandrech dělostřelecký zápas. Angličani bombardují Cambrai. — Mírová nabídka ruské bolševické vlády došla bezdrátovou cestou do Vídně a do Berlína. Rakouský zahraniční ministr hrabě Czernin a německý říšský kancléř hrabě Hertling odpověděli, že Rakousko i Německo je ochotno vyjednávati o příměří a mír na základě směrnic ruskou vládou navržených.

Dne 30. listopadu. V Benátsku stupňuje se dělostřelecký boj. V Albanii na Vojuši úspěšné boje proti Italům. Ve Flandrech dělostřelecké boje. Na bojišti u Cambrai odražen nový silný anglický nápor. Na ruské frontě zastavea byla palba a na zprávy o zahájeném vyjednávání o příměří vztyčeny všude bílé prapory. — V poslanecké sněmovně rakouské sdělil ministerský předseda dr. ryt. Seidler, že c. a k. vláda přijala ruskou nabídku příměří a je ochotna vyjednávati o mír bez teritoriálního a hospodářského znásilnění, bez vměšování do vnitřních poměrů jiných států, při čemž ale vláda nestrpí, aby někdo cizí vměšoval se do záležitostí rakouských

BOŽA ZÁBORCOV:

ZORKA.

Jest opravdu podivné, jak některé zjevy zanechávají hluboký dojem. Zachycený úsměv, letmý pohled, několik slov, stisknutí ruky — jako meteor ozáří šedivou mlhu všednosti, vnesou v duši trochu života, opravdu života, který jásá a vzdoruje ve světlých barvách — a i po letech vzpomeneš a takové vzpomínky hřejí teplými reflexemi. Vracíš se k nim, žárlivě jich střežíš. Jsou to okrouhlé sluneční skvrny v stínu. A málo jich jest, a snad právě proto utajují v sobě tolik půvabu. V mém životě jest několik takových hezoučkých chvilek: doba dětské lásky (ještě teď se usmívám!), rozčilující nepokoj v době dospívání — zase pěkná kytice vzpomínek; a konečně rozkošná momentka z etapy uzavírá tento zářící kruh.

K té se vracívám nejčastěji, ta vždy přikouzlí úsměv na rty:

Jmenovala se Zorka — titěrně droboučká, s velikýma očima, zařícíma jako černé démanty. Zorka.... Zorka! Ještě teď, po tolika měsících, probíhá mým tělem cosi nevyslovně rozkošného, srdce živěji buší, jásat bych chtěl, v písních závratné čistoty vyzpívat melancholii rozluky.

Takhle se vede asi milencům, kteří v záchvatu první lásky hledí si do očí, nemluví, jen ve vlně mučivého blaha, prochvívající tělo až do nejjemnějších nervů, v očistné lázni koupají duše.

A přece, můj Bože — viděla nejvýš po čtvrté růžové květy mandloní, Zorka moje, ale tím nevysvětlitelnější a tím čistější jest náklonnost, jíž jsem k ní, svěží jako opravdová Zora, cítil. A do nejslabších záchvěvů prožívám znova všechny dojmy našeho prvního setkání.

Bylo to v prvním rozpuku jara, nedaleko velkého přímořského města. Kvetly akáty, v dlouhé sbíhavé aleji jejich bílé hrozny tesklivou září; prochladlý vzduch silně voněl slanou mořskou vůní. Schylovalo se k večeru, ale v ulicích bylo neobyčejně živo, tak živo, jak jen může býti v etapě vzdálené za bitevní linií. Plukovní hudba dohrávala, vzduch se třásl energií překypujícího zdraví. Důstojníci jako osleplí hleděli do ubledlých tváří děvčátek z polosvěta. Hýřil život, život ve svých extremech, tak jakoby se všichni chtěli životem usmrtit... nervosně vášnivý život.

Obloha rudě svítila, vzdáleným hukotem zaznívala děla, země se vlnivě třásla. Ale k obloze hleděli jsme neradi a plaše: tam smála se smrt v rudých záblescích výstřelů a v nás nikdy nebylo tolik drtivé touhy k životu, jako tehdy.

A tak jsem ji potkal, vlastně zachytil, jak úprkem vyběhla z ohromných vrat zasmušilého domu. Zachytil — a užasl! Tehdy mi bylo, jakoby mi z otevřeného ráje padl v duši teplý paprsek: díval jsem se do jejich očí, rozjařených během, hladil vlásky, hedvábně jemné a kovově se lesknoucí; byl jsem opojen vůní akatů a moře a kypícím životem, šťasten, že mohu drobnou nevinnost držeti za buclatou ručku, hledět na komické a k zulíbání směšné prstíky. Stal jsem se dítětem.

Sebral jsem trosky svojí slovinštiny a zeptal jak se jmenuje.

Zorka, řekla důvěřivě a odvádějíc mě alejí akátu, svěřovala mi drobné starůstky svého života, žvatlala, žvatlala a já jen poslouchl a usmíval se. Rozuměl jsem jen nepatrně, ale to nikterak nevadilo našemu přátelství, tak podivnému jako nenadálému.

Zastavila se. Že jí bolí nožky... Což — přemítám — to by byla zlá věc, vzdálili jsme se dosti od jejího domova — na blízku již byly vojenské příbytky. Několik kamarádů-vojáků z dáli na nás pohlíželo... volali cosi.

Chvilku přemýšlím. — Co teď? Mám se pochlubit svojí malou přítelkyní?

Zatím zazněly znovu zvuky polní kapely. Vojíni, kteří šli naslouchat známým tónům, utkvívali na Zorce úsměvným pohledy. — Líbila se jim Zorka.

Rozhodl jsem se: sklonil, vzal Zorku do náručí a nemotorně — vždyť zřídka jsem měl cosi tak delikátního v rukou — jsem kráčel k soudruhům, kteří v hustém půlkruhu obstoupili sbor hudebníků.

V údolí sočském: Prvních 10.000 italských zajatců, vesměs téměř ocelovými přilbicemi opatřených, chystá se k odchodu do zábojiště.

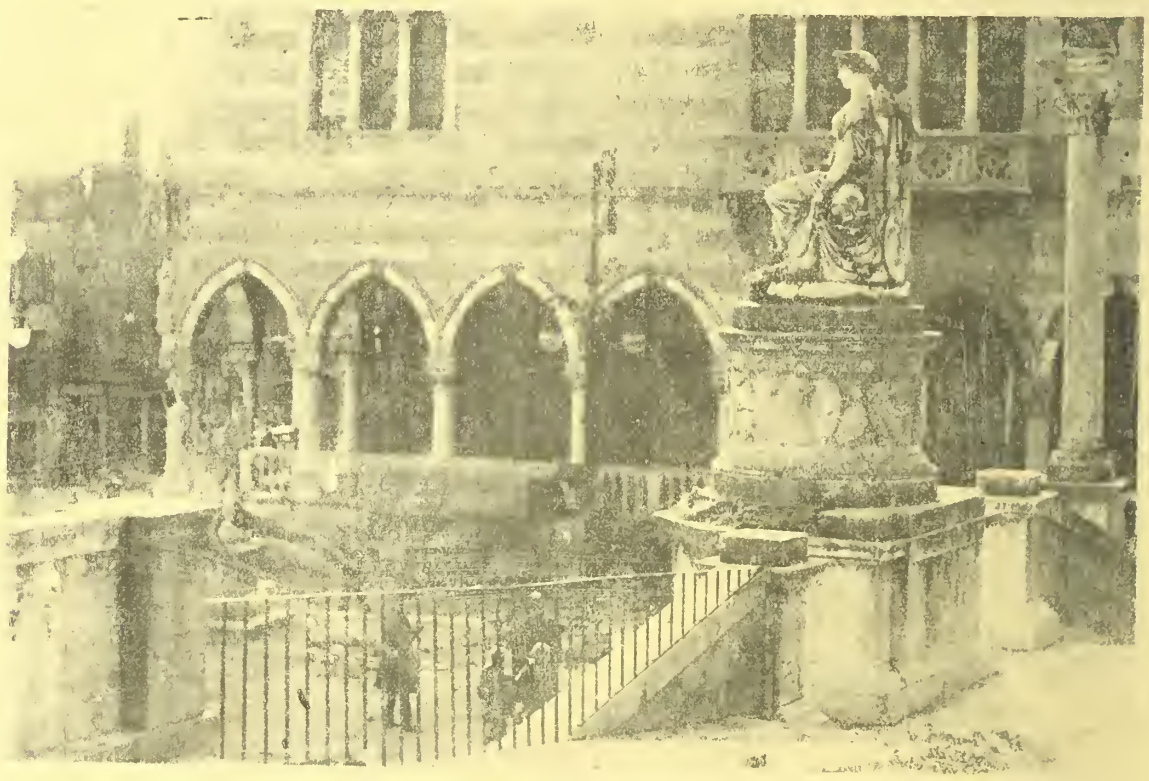

V dobytém Vidimu (italský Udine zvaném): Palazzo comunale, radnice, nejkrásnější to palác vidimský, výtvor umění 15 století; v předu socha bohyně míru.

Po stopě našich pluků: Přechod rakousko-uherských útočných oddílů přes most horské silnice nepřítelem vybudované.

Po stopě našich pluků: Rakousko-uherská pěchota táborící ve stanech ve volné přírodě nedaleko Udine.

Z dobytých krajů Italie: Mezi jiným obsadila naše vojska i obec Pieve di Cadore, rodiště to přeslavného italského malíře Tiziana, jehož mistrným dílům se klání celý svět. — Nakraji v levo na obrázku, rodný dům Tizianův.

V dobytém Vidimu: Rakousko-uherské vozatajstvo uvelebené na nádvoří jistého, staroslavného vidimského paláce.

— — Haló! s jejich strany, příval nedočkavých otázek.

— Zorka, moje malá přítelkyně, představoval jsem ji pyšně, tak jako bych byl sám otcem krásného stvoření. A Zorka byla opravdu krásná, úchvatně krásná!

Nedořekl jsem. Zorka, která všechen ten ruch ustrašeně pozorovala, objala moji šíji svýma ručkama — a než jsem byl vůbec schopen nějaké myšlenky, před očima všech mě políbila. — Ucítil jsem drobnou, broskvově pružnou tvářičku přitisknutou na svých rtech.

Bylo to opravdu příliš nenadálé; i ostatním překvapení odňalo řeč. Ale jen na chvilku, již v následujícím okamžiku propukli všichni v divoký, nevázaný smích. Cítil jsem, jak se mi krev žene do tváří, bylo mně, jako bych profanoval čistotu.

A Zorce, nezvyklé takovému ruchu, vlhce se zaleskla očka a již její titěrné ručky s roztomilými dolíčky stíraly veliké, bohaté slzy.

Plakala, celé tílko zachvívalo se v křečovitém nářku. Cosi se pohnulo v dětském srdéčku; snad pudem vystihla, že vykonala cosi nevhodného. Ale vše bylo tak božsky naivní...

Pamatuji se: tehda mi nejistě zamžikaly oči, — a já líbal Zorku, její ručku s dolíčky, broskvovou tvářinku... A nestyděl jsem se. — — —

Zorko, malá Zorko, setkáme se ještě?

Z DOBYTÉHO BENÁTSKA.

Z dopisů vojínů, kteří bojují na benátském území, ozývá se v první řadě radost nad tím, že vyvázli pro tuto zimu z alpských oblastí ledu a sněhu a ocitli se na území, kde je zima mírnější než u nás a kde jaro počíná o měsíc dříve. Je nesporno, že tato změna pobytu, způsobená posledními operacemi rakouské a německé armády, přinese našim vojákům vysvobození od těžkých útrap horské zimy a horské služby vůbec. Kromě toho docházejí také zprávy, že bylo ukořistěno v dobytém území hojně potravin. Budapešťský „Az Est" píše, že tyto zásoby jsou „ohromné" a že vystačí pro zásobení vojska z italské fronty na osm týdnů. Italové tu zanechali zejména mnoho rýže. Také hedvábí ukořistěno zde veliké množství, jak hotového, tak zejména i surovin. Sociálně demokratický ústecký „Volksrecht" uveřejňuje dopis soudruha vojína z italské fronty, který rovněž píše, že v obsazeném území je hojnost potravin. V Gradu, Cividale, Vidimu jsou dle jeho údajů ceny v poměru k našim cenám úžasně levné. Kilogram kávy stojí 4 K, mouky 80 hal., čokolády 4 K, mýdla 2 K, rýže 1 K, sádla 4 K, oleje 3 K a všecko to lze bez potíží koupit. Také bílého chleba je tu s dostatek a bez lístků. Látky jsou tu levné, nejlepší látky z česané příze stojí tu 6 K metr. Také tabáku je tu do libosti. Nedostatek je na cukru a ulilí. A čím dále od bývalé italské fronty ty tím prý je lépe. Dopisovatel praví, že tyto poměry neopravňují k nadějím na zhroucení se Italie, třebaže tu lid trpí následky války, přece není ještě tak zle, jako jinde. V „Zeitu" píše universitní prof. Brückner o zemědělských poměrech Benátska a vyslovuje naději, že by nám příštího roku mohla dáti tato úrodná krajina Italie značné množství potravin. V letech 1909 až 1911 byla v Benátsku sklizena jedenáctina veškeré italské sklizně pšenice. Kukuřice dalo v oněch letech Benátsko celou čtvrtinu italské sklizně, to jest téměř 5 mil. metrických centu. Pěstování rýže není daleko v takovém rozsahu, jako v Lombardsku a Piemontsku, přece však dává třináctinu italské sklizně. K tomu dlužno připočítat brambory a zeleninu všeho druhu, jakož i značné množství vína. Pokud se týče dobytka, má ho Benátsko sedmý díl počtu v celé Italii. Jak vidět, otevřel nám prof. Brückner velice vábný pohled do cizí spižírny. Slib, že se příští rok budeme moci najísti dosyta pravého italského risotta a zapíti je dobrým italským vínem podmiňuje ovšem profesor Brückner předpokladem, že zůstane letos v Benátsku dosti zemědělských pracovníku, kteří by nám připravili zemi k příští sklizni. Krásně se to věru povídá krásně — jenže jsme na to už zvyklí: povídalo se tak po pádu Srbska, po dobytí ruského Polska jsme očekávali bílé houstičky a po okupaci Rumunska se nám sliny v ústech sbíhaly. Teď se těšíme na risotto. Inu, inu...

A JEŠTĚ LENIN.

Po Kerenském stal se nejpopulárnější osobností ruskou na celém světě Lenin, vudce bolševiků, kteří chtějí přetvořiti Rusko na nejdokonalejší socialistickou republiku. Český tisk měšťácký, zejména agrární, líčí Lenina, jako by to byl uplatný vyvrhel a žid. Jeho pravé jméno jest prý Isák Zederblum. Pravda však je toto: Pravé jméno Leninovo zní Vladimír Iljič Uljanov, je synem gymnasijního ředitele z gubernie simbirské a není vůbec židovského původu, nýbrž pravý Rus. Jméno Lenin dal si, když musil uprchnouti před carskými katany do ciziny. Tímto cizím jménem chránil se před slídivými špicly ruskými v cizině. Než uprchl, pocítil v žaláři násilnictví carského režimu i ve vyhnanství na Sibiři. Útiskem jen ztvrdl, stal se odhodlanějším i bezohlednějším. „B. Tagblatt" líčí jej takto: „Jest zavalitý muž širokých ramen, trochu obtloustlý, proti štíhlému Kerenskému zdá se menší. Široké lícní kosti a úzké oči, vzdorná brada, čelo a silná šíje mají cosi mongolského. Jeho řeč nerozplamení, ba ani nerozčilí: mluví klidně, věcně, suše jako člověk, který si jest svou věcí neomylně jist. — Nezná námitek, nedbá jich. Věří jen své logice, a ta je železná jako u všech utopistů. Zevní svět a jeho skutečnost málo ho zajímá. U Lenina strhuje fanatická síla přesvědčení, neznající bázně. Téměř deset let žil v cizině, větším dílem ve Švýcarích, odkud po úspěšné revoluci vrátil se přes Německo do Ruska."

□ □ □

ZIMNÍ PALÁC ZNIČEN.

Z Paříže přichází zpráva, která smutkem naplní mezinárodní ctitele umění. „Petit Journal" oznamuje, že carská obrazárna v Zimním paláci stala se obětí požáru, který vznikl při ostřelování paláce. Už jednou bylo nádherné sídlo ruských carů zničeno požárem. Jedné noci r. 1837 vyšlehly na několika místech paláce plameny, které jsouce podporovány větrem, brzy ztrávily celou budovu. Potom byl Zimní palác vystavěn ještě krásnější, než byl. Vysoké síně s malbami předních ruských malířů otevřely své dveře, když o slavnosti sv. Jiří zaskvěl se palác pohádkovou nádherou, záplava světel zazářila v oknech při dvorních plesech, na které se přišly poklonit carským manželům ruské kněžny, okrášlené svými neobyčejně velkými brilanty. S palácem sousedí Eremitáž, překrásná stavba, naplněná skvostnými uměleckými poklady, které nyní padly za oběť bojům Kerenského proti Leninovi. Obrazy a skulptury starých i nových mistrů, sbírka starožitností egyptských, mince ze všech zemí, nádherné oděvy z dob Petra Velikého a Kateřiny II., skvostné kameje a gemmy, všechny tyto nedocenitelné poklady prý jsou teď zničeny. Ředitel vídeňského dvorního musea historického prý si povzdychl slovy: „Zničením pokladů Zimního paláce bylo výtvarné umění stiženo velkým neštěstím. Doufejme však, že to nebude tak zlé, jak se povídá."

□ □ □

SVĚTOVÁ VÁLKA A OSUD MALÝCH NÁRODŮ.

O této otázce uvažují slovenské „Robotnické Noviny". Připomínají, že před válkou se říkalo, že nárok na život má jen silný národ, silný stát. Válka však ukázala, že i malý národ, sjednotí-li se, může konat divy. Každý i nejmenší národ, má plný nárok na své bytí, neboť i on je vzácným pokladem spol. kultury. Když ukázaly „Robotnické Noviny" na změnu názoru ve prospěch malých národů, pokračují: My Slováca dnes ešte necítíme nijako, žeby sa táto zmena v osude našem diala. Ešte cítime nelásku, hrozbu, vyhrůžky. Tak se zdá, že vánok jarného života daleko veje od našej zeme, že u nás ešte panujú časy predválečné. Veď naši politikovia krajinski, naši ministři a hlavný župani po inštalaciach v stoličných výborech krmia ako zamračený Peruň za snažných horách Olympu. Čelo sa im mračí, z očí srší hnev, piaste zavierajú, ako by chceli dakoho omráčiť smrtonosným úderom!... Ale i to je pravda: hlas ich nemá prísnosti muža, ale znie ako škrek malomocného decka. Čosi sa už stalo, čo odoberá važnosť hrozbe, akoby nejaká tajná ruka stále zachytávals ruku,

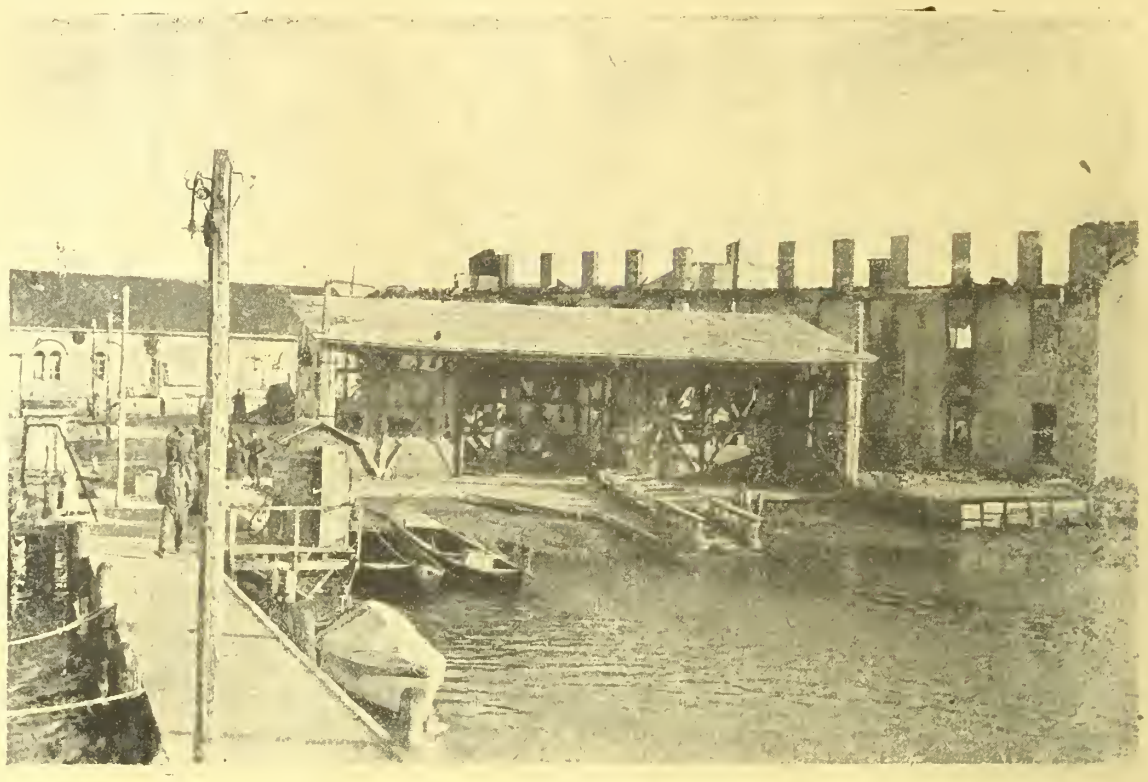

Hangar italských motorových člunů na ostrově Gradu, který se stal za války operační základnou italských námořních akcí proti Terstu.

Jak prchal nepřítel: Při nezdařeném přechodu Tagliamenta, zanechali Italové ohromnou spoustu válečného materiálu na pospas vítězi. Děly, vozy a automobily, byly všechny přes Tagliamento vedoucí silnice přímo zataraseny.

V osvobozené Gorici: Při strašném boji o toto krásné město nebylo ušetřeno ani místního hřbitova, ze kterého vytvořili nepřítel silnou, opevněnou tvrz, jež měla hájiti přístup k městu. — Brána hřbitovní, přeměněna v mohutný cementovými pytly, dřevem a železem opevněný srub.

Boj o Palestýnu: Nedávný oznámený pád Jaffy, umožnil Angličanům přiblížiti se na vzdálenost 60 km k Jerusalému. — Německá automobilová kolona účastnící se odklizovacích prací v Jaffě Za anglického bombardementu.

Kudy válka kráčí: Stopy italské třetí armády, která byla mezi Tagliamentem a Codroipem nejen na hlavu poražena, ale i téměř úplně zničena.

Po stopě našich pluků: Dřevěné mostní provisorium, pro přechod našeho vojska přes Soč z Gorice do Lucinica zřízené, dokumentující vyspělost našich technických a zákopnických vojenských oddílů.

ktorá chce hrozbu premeniť ve skutok. Vieme čo je to. — Europou letí heslo: sloboda, právo sebeurčenie národov! A toto je ta tajemná síla ktorá bráni slabých pred silným, ktorá láme ostré kopie, namierené k útoku. A příde čas, že mocní tohoto sveta miesto piesti, zatatých k úderu, ponúkať bude mäkke pravicu — k pokoju. A na nás bude záviset, či dobu po vojne žiť budem ako kulturný národ, a či ako nerozumné deti rozmrháme dary za blýskavé dary pozlatkové hračky.

□ □ □

ZE ŽIVOTA ANDRÉ CHENIER-A.

A. Perroud uveřejnil nedávno v „Revue la Revolution Française" studii o věhlasné „Fanny" poslední to lásce André Chénier-a, tohoto velikého lyrika francouzské revoluce, která básníka nadchla k nejkrásnějším milostným básním. Fanny se jmenovala svým občanským jménem, jak se podařilo Sainte-Beuve-ovi zjistiti — madame Laurent Lecouteulx. George Forster, který ji viděl v létě r. 1793 na letním pobytě líčí ji takto: „Jest krásná v onom smyslu, jak se to obyčejně myslí. Nic zvláštního ovšem. Leč zdá se býti velice příjemná a nezná a i do jisté míry vzdělaná. Otec „Fanny" byl bankéř Louis Pourrat, rozený v Nimes, který vedl nejprve bankovní obchody v Lyoně a později se přestěhoval do Paříže. R. 1785 provdal svoji dceru za Laurent Vincent Lecouteulx de la Noraye, mladšího to bratra a společníka znamenitého finančníka la Noraye, proti němuž zejména Mirabeau mocně útočil. Fanny obdržela věnem duchod 90.000 livrů a žila proto ve znamenitých poměrech vedouc nádhernou domácnost, kde se scházel literární svět. André Chénier-a poznala v r. 1787. Roku 1791 byl jejím hostem na jejím letohrádku v Louveciennes, kde vytvořil uchvátné verše oplakávající úmrtí svého dítěte. Když pak žil básník v r. 1793 v přísném ústraní ve Versailles, navštěvoval často dvě míle vzdálený Louveciennes, aby spatřil svou milenku. Byla to tichá vášnivá láska, kterou Chénier zvěčnil ve svých jemných, rozbolněných elegiích. R. 1793 byl otec „Fanny", bankéř Pourrat a všichni členové rodiny Lecouteulx uvězněni. Pourrat byl dne 9. července sťat. André Chénier-a stihl týž osud 25. července, Laurent Lecouleulx, choť Fanny, byl 14. srpna propuštěn na svobodu, zemřel však rok na to, v září 1794. V dodatku k těmto biografickým údajům uveřejňuje Perroud pět, dosud neznámých dopisu Fanny, které psala co vdova, příbuznému svého choťe, Lecouleulx de Canteleu, který byl pověřen liquidaci bankovních záležitostí své rodiny. V těchto listech objevuje se tato žena, Chénierem na jiné zbožňovaná co velmi zběhlá v obchodech a jednotlivostech bankovního života. Uděluje v těchto dopisech pokyny a rozkazy týkající se nákupů pozemků v Normandii a velikých teritorii v Americe. Častěji se zmiňuje o tom, že její jmění musí býti zachováno jejím dětem. Tyto listy, pocházející z r. 1795 z Dieppe, kde Fanny se svými dětmi užívala mořských lázní, jsou velmi melancholické a mimo obchodní jejich obsah velmi banalní. Duševní profil této ženy, jež velikého básníka nadchla k nejlepším jeho výtvorům není v nich nikde zřejmý. Stěžuje si v nich na nechuť k jídlu a marné prostředky, jimiž své chatrné zdraví chce posíliti. Zemřela čtyři měsíce po svém návratu z Dieppe 8. ledna 1796. Její děti přežily ji jen o několik let. Zda-li Fanny ctila památku básníkovu či zda-li naň vůbec myslila zůstane tajemstvím.

□ □ □

ZAJÍMAVÉ DROBNOSTI.

V Londýně užívá se místo čaje jisté byliny, již objevil r. 1775 Niebuhr a jež se jmenuje catha edulis.

V Japonsku jest mezi městem Ramondonem a Rikoa krásná alej, dlouhá 80 km. Každý strom této aleje je rovný, jako stožár a vysoký na 40 až 50 metrů a jeho objem 12 až 15 metrů. Šest mužů, by ho tudíž stěží objalo.

Mléko obsahuje pouze 13 proc. výživnin; ostatních 87 proc. je pouhou vodou. — Pivo naproti tomu obsahuje živných látek 8.45 proc. alkoholu 5.24 proc. a vody 86.31 proc. Rozumí se, že pivo kdysi, kdysi.

□ □ □

NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ ROZHLEDY.

Směnečná způsobilost,

to jest býti směnečným dlužníkem (způsobilost passivní), nebo směnečným věřitelem (způsobilost aktivní) jest předpokladem směnečných práv a povinnosti. Směnečným dlužníkem může býti jenom ten, kdo může se smlouvami zavázati. Směnečným věřitelem každá osoba, která může nabývati práv, tedy také osoby, které jsou pod mocí poručenskou neb opatrovnickou, jako nezletilci, osoby duševně choré, marnotratníci dále mimo to členové duchovních řádů. Passivní způsobilost směnečná byla odňata skutečným aktivním neb pensionovaným důstojníkům a mužstvu vojenského stavu v době služby. Osoby, které mají ponze charakter důstojnický, jako důstojníci záložní, voj. auditoři, mají směnečnou způsobilost passivní. Když tedy na směnce jest podpis osoby nezpůsobilé k směnečným závazkum, žádná směnečná právní povinnost pro takovou osobu ze směnky nevzešla, ale na závazky ostatních směnečných dlužníků na směnce podepsaných takový podpis osoby nezpůsobilé nemá vlivu. Každý směnečný dlužník má pro svou osobu samostatný závazek směnečný a ručí zaň a jeho splnění svým jměním.

Směnka jest buďto vlastní nebo cizí. Když vydatel směnky sám pro svou osobu ve směnce prohlašuje, že zaplatí určitý obnos peněz v určité době třetí osobě ve směnce označené sám a mluví ve směnce ve svém vlastním jméně, jest jeho směnka směnkou vlastní. Aby taková vlastní směnka byla platnou, musí u ní býti tak zv. směnečná klausule t. j. označení směnky jako směnky, udání směnečného obnosu, jméno směnečného věřitele, podpis vydatele směnky jeho vlastním jménem, udání platební lhůty, místa roku měsíce a dne, kde a kdy byla směnka vydána. Není-li místo platební zvláště ve směnce udáno platí místo kde směnka byla vydána, také za místo platební a bydliště vydatele.

Směnka cizí jest taková směnka, ve které vydatel dává směnečnému dlužníkovi rozkaz, aby zaplatil třetí osobě směnečný obnos na její účet. Tímto rozkazem liší se směnka cizí od směnky vlastní. Dále jest třeba, aby směnka cizí obsahovala vedle shora vytčených údajů také ještě určení této třetí osoby, které se má směnečný obnos zaplatiti od směnečného dlužníka. Vydatel směnky, jenž směnku s oním rozkazem vydává musí býti podepsán pod zněním směnky první a nazývá se t. zv. trasantem od latin. slova: trahete, které značí tolik jako: táhnouti, přitahovati, jakoby vydatel svým rozkazem peníze na svůj účet přitahoval. Směnečný dlužník, který rozkaz vydatele přijímá, podpíše se pod vydatele neb na příč pod zněním směnky vedle své t. zv. adresy ve směnce psané s udáním jeho jména úplného a bydliště. K svému podpisu může připojiti slovo: „přijal" latinským slovem nazývá se „akceptantem" příjemcem směnky. Když tohoto slova přijal nepřipojí, značí jeho podpis sám přijetí směnky a z něho plynoucí závazek směnečného dlužníka hlavního a prvního povinného k zaplacení směnky. Osoba, které se má směnečný obnos zaplatiti, nazývá se remitentem. Jí patří směnečný obnos a ona může zase jako vlastnice směnečného obnosu o dalším jeho osudu rozhodvati. Tím, že směnku samou dále platí převádějíc směnku na osobu jinou. Na tom spočívá t. zv. přenosnost směnky. Také v takové směnce cizí jest k platnosti jejímu třeba jejího poznačení jako směnky, udání směnečného obnosu výlučně peněžního, což se děje nahoře v rohu v pravo číslicemi a ve znění směnky slovy. Je-li rozdíl mezi číslicemi a slovy, platí obnos vyjádřený slovy, poněvadž při psaní slov omyl v obnosu neb jeho falšování není možný. Je-li obnos vícekráte v číslicích a víckráte slovy vyjádřen platí obnos nižší. Když vydatel směnky poznačí sebe sama, jako remitenta, jemuž přísluší výplata směnečného obnosu, vyjádřuje to slovy „na řad můj vlastní". Těchto užívá vydatel vždy tenkráte, když v době vydání směnky sám ještě neví, na kterou třetí osobu směnku převede neb přenese. Doba, kdy směnečný obnos smí býti splacen, musí býti vyznačena dnem splatnosti, který může býti pouze dnem jediným a nesmí připouštěti nebo obsahovati splátky. Celý směnečný obnos smí býti splatný ponze najednou a směnky na splátku jsou neplatné. Doba splatnosti může však býti stanovena dnem určitým nebo rčeními počátkem uprostřed neb konci měsíce (primo, medio, ultimo). Takovým směnkám říká se směnky denní. Mimo to lze stanoviti splatnost určitou dobou ode dne vydání směnky, což se vyjadřuje slovy: ku př. za tři měsíce ode dneška „a dato". Dále také muže splatnost směnky býti stanovena určitým trhem, o kterém má býti v místě trhu zaplacena. Takovým směnkám se říká, že jsou trhovými a datum trhu značí dobu splatnosti. Ponejvíce se užívá k tomu trhu velkých všeobecně známých. Vedle toho doba splatnosti se mu hdy také ustanovuje ukázkou či předlohou směnky, při čemž splatnost nastává toho dne kdy majitel či věřitel směnky ukáže či předloží směnku dlužníkovi k výplatě. Splatnost v takovém případě může býti také ustanovena na nějakou dobu ode dne ukázky neb předlohy směnky tak zvané (směnky a vista. anebo též (směnky na viděnou). Místo, kde směnečný obnos má býti vyplacen musí býti ve směnce rovněž udáno. Směnka, ve které není zvláštní místo platební a ani při jméně směnečného dlužníka, jest neplatnou. Ve směnkách dále viděti také rčení: „hodnotu přijal", „hodnota ve zboží", „hodnota v účtu". Těmto rčením se říká klausule valutová, kterou se vyznačuje peněžní a právní poměr mezi vydatelem a remitentem v tom co remitent vydateli dal neb má dáti, zboží neb peníze neb úvěr. Vedle těchto rčení ve směnkách lze čísti ještě t. zv. klausule krycí, která vyznačuje peněžní a právní poměr mezi vydatelem a příjemcem směnky. Rčení to zní „a dejte ji

Za našimi vojsky: Naši automobilisté ve Vidimu (Udine) na náměstí Viktora Emanuela, jehož socha je v pozadí na obrázku v pravo viditeiná. V levo v předu antická socha Herkula.

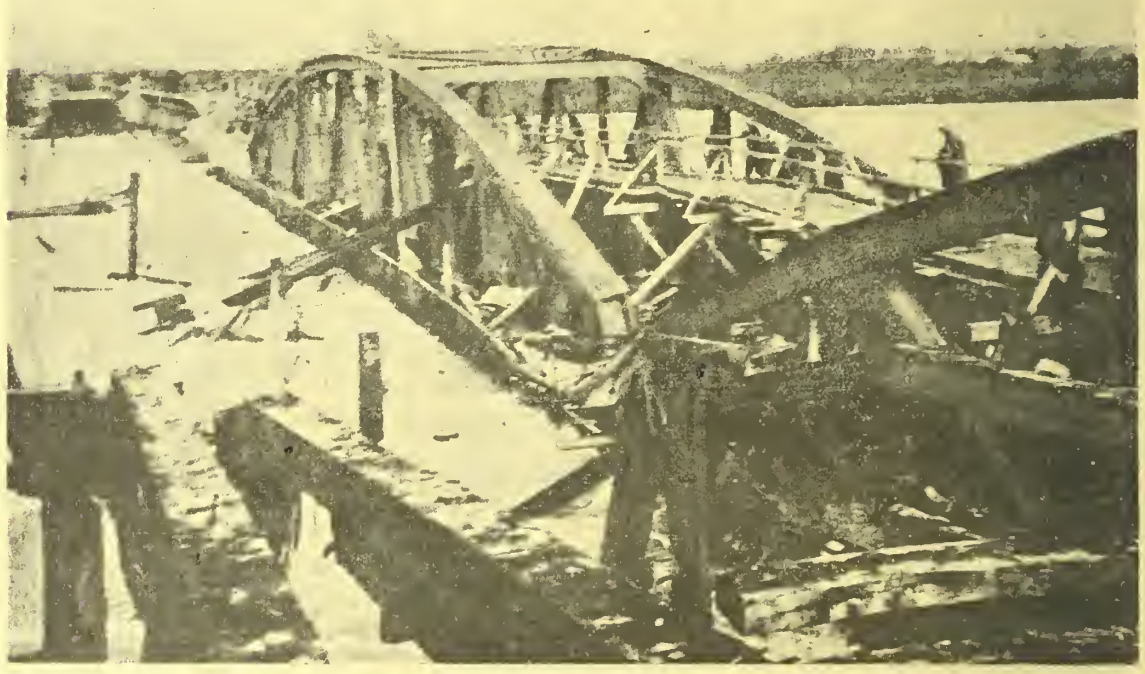

Jak prchai nepřítel: Ustupujícími Itaiy zničená a zbořená, železná mostní konstrukce přepínající Soč u Sagrada.

Opuštěné bašty nepřátelských posic na San Mich ele vybudované, mohutné, pevné, balvany vyzděné a železem vystužené, dnes jen bezcenná památka.

Za našimi vojsky: Rakousko-uherský zásobovací oddíl tábořící na svém důležitém poslání v Udine, slovinsky Vidim zvané.

Za našimi vojsky: „Krásný pořádek" na peroně vidimského nádraží, dokumentující zřejmě spěšný ústup poraženého nepřítele.

Za našimi vojsky: Ulice vidimské po dobytí města v prvních minutách po obsazení našim vojskem

na můj účet", nebo na účet osoby třetí. Na směnce píše se také převod směnky na třetí osobu. Tomuto převodu se říká žiro nebo rukopis. Kdo směnku převádí nazývá se žírand nebo rukopisec indosand. Indosatářem čili žiratářem jest osoba, na kterou směnka se převádí. Tato přenosnost směnky jest přirozeným zjevem způsobilosti platební směnek. Směnka jako platební pomůcka nahražuje tudíž peníze. Převod čili rubopis vykonává v prvé řadě vydatel směnky sám, jsa k tomu jako rozkazovatel povolaným činitelem. Týž může také přenosnost směnce odníti, když připíše k svému podpisu aneb do směnky dodatek „nikoli na řad".. nebo „bez postupu" nebo „bez dalšího převodu". Směnka taková nazývá se „rekta směnka". Když takováto směnka předce proti tomuto zákazu přenosnosti dá se do oběhu, nemá převod žádné směnečno-právné platnosti. Takový zákaz převodu může každý další rubopisec při svém podpisu směnky připsati. Rubopis jest úplný neb neúplný in bianko. Úplný rukopis se píše slovy: za mne panu N. N., nebo jenom panu N. N., načež následuje podpis prvního rubopisce a dále indosatáře. Rubopis neúplný in bianko záleží pouze v podpisu rubopisce bez rčného přidavku. Rubopis píše se samozřejmě na rubu směnky. Rubopis značí převod všech práv ze směnky na indosatáře i s právem směnku dále převésti na další osoby, čímž zároveň záruka za směnečný obnos se zvětšuje zárukou každého rubopisce, který k svému rubopisu nepřipsal rčení: „bez záruky", „bez obliga". Tato přenosnost směnky, jakožto platební pomůcky má v národohospodářském životě neobyčejný význam. Tato povaha směnek jako peněz má v zápětí v praxi peněžních ústavů i v obchodech největší přísnost a bdělost nad správným a úplným zněním směnek, podpisů na nich a jednotlivých směnečně právních prohlášení, poněvadž neplatnost směnek přivoděná neúplností neb vadnosti směnek značí ztrátou směnečně právních nároku a peněz. Proto do oběhu smí přijíti pouze směnka bezvadná a jest tudíž každý obchodník, živnostník i rolník vůbec každý, kdo směnky se dostane povinen, znáti všechny podmínky platnosti směnek a jejich oběhu.

□ □ □

JAK RUSOVÉ UCTIVAJÍ Dr. ADLERA.

„Arbeiterzeitung" sděluje zajímavé podrobnosti o účinku, jaký měl Adlerův atentát a jeho osobnost na mysle revoluční demokracie v Rusku. Po atentátu ve Vídni hlásili se bolševíci co nejvášnivěji k Adlerovi a demonstrovali pro něj. Jeho čin nalezl tam hlasitou ozvěnu. Vzpomínky na atentáty ruských revolucionářů žijí v ruském lidu a tyto vzpomínky pohnuly ruské lidové massy, aby čin Bedřicha Adlera pokládaly za hrdinské sebeobětování pro věc dělnické třídy. O Adlerově přelíčení před výjimečným soudem vídeňským přinášely ruské časopisy zprávy na celé strany. V Petrohradě konala se ohromná schůze, v níž mluvili Lenin a Sinovjev o Adlerově boji proti válce, o jeho atentátu a oblajovací řečí. Obě řeči byly otisknuty v brožuře, která vyšlá obrovským nákladem. Současně vyšla o Adlerovi brožura z péra Martovova, vůdce menševických internacionalistů; prodalo se ji za několik dnů několik set tisíc. Dále vyšly pohlednice s obrazem Bedřicha Adlera a byly prodávány nejen v Petrohradě, nýbrž i v městech až k Urálu a Černému moři. V četných městech projevilo dělnictvo své sympatie k Adlerovi pouličními průvody; takové průvody konaly se dokonce i v městech Sibiře! Nejmocnější projev byl uspořádán v Moskvě, kde dělníci proklamovali na oslavu Adlera jednodenní stávku. Na znamení protestu proti vykonání trestu smrti, k němuž byl tenkrát Adler odsouzen, zastavily se veškeré závody v Moskvě. Stávka byla všeobecná; nejezdila ani pouliční dráha, dokonce i hostince byly zavřeny, protože sklepníci se také súčastnili stávky. V Rusku nepožívá jméno žádného Rakušana takové popularity, jako jméno Bedřicha Adlera. V hodině, v níž se ruská demokracie ujala moci, je prvním jejím slovem žádost na osvobození Adlera.

□ □ □

POPRAVA MATA HARIS-OVÉ.

O popravě známé tanečnice Mata Haris, která způsobila v Paříži ohromný rozruch, uveřejňují francouzské listy toto oficielní communiqué: „Marketa Gertruda Zelle, řečená Mata Hari, byla pařížským vojenským soudem dne 24. června 1917 pro zločin vyzvědačství a dorozumívání s nepřítelem odsouzena k smrti. Úřady mají po ruce důkazy, z nichž zřejmě vychází na jevo vina popravené a její nebezpečné styky s nepřítelem. Obviněná, zaměstnáním tanečnice, původem cizinka, žila v různých městech evropských zejména ale v Paříži, kde byla dne 13. února 1917 zatčena. Je dokázáno, že Mata Hari dlela v době

vypovězení války v Berlíně, kde se stýkala s vojenskými a policejními kruhy. Je dokázáno že Mata Hari byla zanešena pod určitým číslem v německé výzvědačské kanceláři, že se mimo Francii stýkala s vysoce postavenými nepřátelskými osobnostmi, známými co představení služby výzvědné a že od května 1916 častěji obdržela značné obnosy, co odměnu za svoji činnost. S ohledem na potěžující tyto důkazy, přiznala se obžalována. Rozsudek byl jednohlasně pronešen." O popravě, která byla vykonána 15. října 1917 přináší Temps následující podrobnosti: O páté hod. z rána přijel pro odsouzenou do vězení Saint-Lazare automobil. Dvě milosrdné sestry a pastor Darban usedli s Mata Hari do vozu, společně se dvěma policejními inspektory. Poprava vykonána byla v okolí Vincennes. Mata Hari byla do posledního okamžiku zmužilou. Zapověděla si, aby ji byly oči zavázány. Mrtvola byla pochována na novém hřbitově ve Vincennes. Před opuštěním věznice Saint-Lazare předala Mata Hari svému obhájci balík dopisů.

□ □ □

SMĚS.

Parlament a delegace. V parlamentě byl poslední týden, týdnem práce. Vyřízena celá řada předloh a referátů, zprávy rozpočtového výboru o činnosti kontrolní komise státního dluhu, zprávy imunitního výboru o platnosti mandátů českých amnestovaných poslanců, prodloužení rakousko-uherského vyrovnání atd. V prosinci nebude zasedati plenum sněmovny, jen výbory, v prvé řadě rozpočtový. — Delegace zahájeny byly dne 3. prosince. V pondělí konána zahájovací schůze delegace uherské, na to zahajovací schůze delegace rakouské. V úterý byly obě delegace přijaty císařem ve dvorním hradě, ve středu podával zahraniční ministr hrabě Czernin v obou delegacích své exposé o zahraniční situaci.

Co se děje ve Španělsku? Madridské zprávy líčí situaci Španělska opět v divném světle. Schyluje prý se v zemi této k vážným událostem. Bývalý ministerský předseda Romanones měl řeč, ve které opět mluvil o zakročení Španělska po boku čtyřdohody.

České legie v Rusku. O českých legiích v Rusku šíří tisk opět dobrodružné zprávy. České legie bojují prý proti bolševikům, ovládají Kijev a tvoří jádro Kaledinovy armády, která táhne na Moskvu. Všecky tyto pověsti přijímati nutno s největší reservou.

Mírové schůze a demonstrace. Ve Vídni a v celé říši pořádána byla v poslední době řada mírových schůzí. Pořádá je většinou strana sociálně-demokratická. Resoluce na schůzích přijaté žadají mír bez anexi a bez náhrad a přijetí ruské nabidky příměří.

Císař v Piranu v Přímoří: Obyvatelstvo města doslechnuvši se o pobytu vzácného hosta uspořádalo mocnáři upřímný a srdečný hold.

také v Budapešti uspořádalo dělnictvo obrovskou schůzi a demonstrační průvod za účasti 30.000 lidí. Na uherském venkově bylo několik podobných schůzí úřady zakázáno.

Masaryk proti petrohradskému sovětu. Jak známo, byl minulého měsíce Skobelev určen sovětem jako zástupce demokratického Ruska pro pařížskou konferenci a obdržel instrukce pro ni. Proti těmto instrukcím pozvedá plamenný protest prof. Masaryk v „Utro Rossiji", v němž vytýká centrálnímu výboru bolševiků, že se těžce provinil na programu sebeurčení národů, přijatém celým Ruskem a že se stal nevěrným věci demokracie. Pokyny Skobelevovi nepraví ničeho o národu Husově a Komenského a neuznávají práva národů a naopak ochraňují Rakousko, které svou nečestnou balkánskou politikou zavinilo světovou válku. Sovět převzal v ochranu německý a rakouský militarismus, který ve spolku s degenerovanou autokracií udržuje v porobě 7 národů. Masarykův protest oplývá nadávkami proti Habsburské dynastii, proti niž staví demokratism pánů Wilsona a Lloyda Georgea. Protest končí ujištěním, že trvalý mír je nedosažitelný, pokud není německý a rakousko-uherský militarismus pokořen a Rakousko rozděleno.

Pověsti o carovi. Listy přinesly zprávu, že bývalý car Mikuláš uprchl ze Sibiře do Japonska. O velkoknížeti Nikolajevičovi se sděluje, že dlí v hlavním stanu generála Kaledina a že s ním kuje plány, které směřují o obnově monarchie.

Dozvuky aféry Moritzovy. V těchto dnech konalo se přelíčení proti poručíkovi Zerdíkovi a. nadporučíkovi Reckzüglovi, kteří pohnáni byli před soud následkem případu dragounna Moritze, který jak je v živé paměti způsobil velký rozruch. Poručík Zerdik odsouzen na 6 neděl profosního vězení, nadporučík Reckzügel na 8 dní vězení domácího.

Bolševici a menševici. Karakteristická historka dnešních ruských poměrů, výstižnější všech telegramů. Katu byl odevzdán bolševik a menševik k popravě, neboť carismus zvítězil. Bolševika vedl kat na dlouhém provaze, menševika na krátkém. Cestou spatřil hospodu, zašel tam a nechal oba bez dozoru venku. Když byl upozorněn na to, že mu mohou uprchnout, opáčil: „Nemám strachu. Budou se hádat o programy." A skutečně. Ač dlouho popíjel, našel je, vyjda z hospody, pohřížené ve velkou politickou rozpravu. Zavedl je do lesa a prohlásil, že ještě trochu prospí, aby nabyl síly k své práci. Mezitím co tak kat pod stromem chrápal, pokračovali oba v politické rozpravě až pojednou oba dali návrh: „Oběsíme kata!" Dohodli se, ale hned se dali do sporu, neboť bolševik stál na

Vítězný přechod rakousko-uherského vojska přes řeku Tagliamento.

tom, aby k tomuto revolučnímu činu bylo použito jeho provazu, kdežto menševik dokazoval, že jen jeho provaz se k tomu hodí. Hádka trvá dlouho, tak dlouho, až se kat probudí a provede svůj úkol: bolševika oběsí na dlouhém provaze a menševika na krátkém.

Demobilisace a hospodářství. Na schůzi sociálně-politického výboru, hlavního výboru pro válečné a přechodní hospodářství, podal předseda Kuffler návrh, aby při demobilisaci byly vládě doporučeny ku provedení v podstatě tyto směrnice: Demobilisace má se povšechně díti po vydání císařského demobilisačního rozkazu tak rychle, jak to dopouštějí dopravně-technické možnosti, a to uvnitř vojenských formací dle tříd věku, počínajíc nejstaršími ročníky. Aby bylo umožněno nejrychlejší znovuoživení hospodářského a vývozního života, mají býti propouštěni nejdříve příslušníci určitých skupin povolání, kterým připadá zvláštní důležitost pro přípravu mírového hospodářství. Mimo to, jakmile bude uveřejněn demobilisační rozkaz, má býti propuštěn určitý číselně vymezený kontingent specielně kvalifikovaných osob. Po rozpravě byl návrh schválen.

Krylenko. Jak z denních listů již známo, byl za nástupce Duchoninova jmenován bolševickou vládou náčelníkem generálního štábu ruského dřívější praporčík A. Krylenko. Krylenko, kterému je asi 37 let, je širší socialistické veřejnosti znám svým vystoupením v petrohradské volební kampani v roce 1906—1907 pro druhou dumu. Tehdá působilo velikou sensaci, že ve veřejných volič schůzích, které se konaly pod policejním dohledem a kontrolou, mohl on sociální demokrát, a k tomu směru bolševického, mluviti. Vláda Stolypinova přivírala prý tehdy oko, poněvadž jí přišla vhod kritika, kterou prováděl Krylenko na liberalismu (kadetech). Tehdy působilo vystoupení soudruha „Abrama", jak se Krylenko nazýval, v celém Rusku silným dojmem a zavdalo podnět k rozhovorům. Také noviny zaznamenávaly podrobné zprávy o jeho řečech. Zajímavé je, že „Vorwärts", který tuto zprávu přináší, považuje za nutné ke konci životopisu Krylenkova napsat ještě toto: Přes toto židovsky znějící jméno (Abram) je Krylenko od narození pravověrným křesťanem ukrajinského původu. Měšťácký tisk totiž nejen u nás, ale i v Německu

K osvobození korutanské hranice od nepřítele: Pohled na údolí Fella (1), s Pontafelem (2), Pontebbou (3) a pohraničním mostem (4). Malebný tento kraj je znám jistě všem návštěvníkům Benátek, který dráhou z Terstu přes Pontebbu a Pontafel, benátskou rovinou zavítali do krásné Venecie.

velmi mnoho si dává záležet na tom, aby zjistil kdo z vůdců nové ruské revoluce je židem.

Rodin proti Němcům. Proslulý sochař francouzský zprvu nevěnoval světové válce valné pozornosti, až teprve v březnu 1916 uveřejnil projev proti Němcům, v němž napsal: „V této tragické hodině jest naší povinnosti, všech i nejdražších ideálů se odříci a dbáti jen kruté skutečnosti. Nutno zanechati mdloby, neboť v této chvíli jedná se o jediné: vyhnati Němce z naší vlasti. Čiň, co činiti nutno, využij všech sil, všech pramenů pro národ."

Amerika vyhlásí Rakousku válku? „Daily News" oznamují z Nového Yorku, že se ve Washingtoně uvažuje o vypovězení války Rakousko-Uhersku.

Český konservativní velkostatek o českém státním právu. Bývalí poslanci českého konservativního velkostatku na sněmu království Českého ve své schůzi zdůraznil, že český konservativní velkostatek jako strana věrná dynastii a říši zůstává ve smyslu svého starého programu věren své politice. Ta domáhá se uznání státního práva zemí koruny české, a sice výhradně v rámci habsburské monarchie, a odmítá každý zevnější vliv.

Válka se nevyhrává jen na bojištích. Říšsko-německý kancléř Herting přijal předlitavské a zalitavské novináře a pravil jim m. j.: „Víte, že se válka nevyhrává jenom na bojištích. Nastávají nám ještě nejtěžší politické boje. Teprve, až je dobře skoncujeme, můžeme bez nadsazení říci, že jsme plně obstáli ve zkoušce, a tu, páni zástupci tisku, počítáme zcela zvláště na vás."

Divadlo sdružených měst východočeských do Vídně. Ve dnech 8. a 9. prosince 1917 vystoupí ve Vídni na pozvání Jednoty „Máj" osvědčená a oblíbená divadelní společnost východočeských měst za vedení ředitele p. B. Jeřábka a sehraje čtyři novinky českých autorů. Stanoven jest následující pořad: V sobotu dne 8. prosince: Odpoledne: „Povodeň." Hra od F. V. Krejčího. — Večer: „Naše babička." Komedie od V. Skocha. — V neděli dne 9. prosince: Odpoledne: „Ulička odvahy." Komedie od J. Mahena. — Večer: „Hnízdo v bouři." Drama od J. Hilberta. Představení budou ve dvoraně Českého domu, 1. Drachengasse 3, hotel Pošta.

ZACHRÁNĚNA.

Bez ustání smět spáti — beze snů a bez probuzení — jak krásným by to musilo býti!

Bylo pro ni ještě nějakého vysvobození ze života? Její žíti, její mládí — čím jí bylo?

V tyto myšlenky pohřížena byla dívka sedící v úzké, chudobné jizbě u kamen, z nichž vyzařovalo tak málo tepla, že dívku mrazilo a ona ještě více se k nim přitulila.

Ano — její mládí! V tiché bolesti skryla čelo v dlaně, když pomyslila, čím jí bylo. Řetězem hladu a odříkání, nouze a zoufání — bez všeho: bez lásky a péče, bez radosti a světla, tak vyrostla, ona, dítě nešťastné, jakýmsi urozeným klukem svedené matky, která zemřela, darovavši ji život.

Nemčla v světě nikoho. Její otec — nevěděla nic o něm a netoužila také po něm. Po smrti matky odevzdána byla rukám staré ženy, „pěstounky", která jí vychovala mnohými ranami a nedostatečnou stravou, až tolik dospěla, že sama mohla něco vydělati.

Tak uplynula léta jejího mládí. Sama nevěděla, jak dlouhá jich řada byla — věčná trýzeň — žádným laskavým slovem neb skutkem zmírňována — a tak se stala lhostejnou — lhostejnou vůči spílání staré ženy, která jí každého večera odňala peníze v továrně vydělané, nikdy nejsouc spokojena, lhostejnou vůči zevnímu světu.

Vše v ní odumřelo. Přesazena z tohoto temného ovzduší do volnějšího, čistšího vzduchu — sotva by byla znovu vykvetla. A přece od jisté doby na stinou cestu jejího žití padal paprsek světla, který jí by něčím nezvyklým, jehož sporou zář ona radostně ssála.

Jednoho dne, právě před několika týdny, oznámila jí stará, že má vystoupiti z továrny a státi se prodavačkou květin. Je nyní dospělou a to ji více vynese — pravila žena, měříc jí pátravým pohledem. Jí to bylo lhostejným. Z počátku ovšem přemýšlela, co je příčinou asi této změny, ale staré nechtěla se blíže tázati.

Následujícího jitra stála na rohu hlavní třídy až dosud neobsazeném mladá dívka, nabízející kolemjdoucím skromně kytice fialek. Ostatní prodavačky pohlížely na ní závistivě, byla ještě v prvním květu mládí a tvář její měla — přes výraz únavy — zvláštní jemné a pěkné ryry, takže mnohý z kolemjdoucích se u ní zastavil a koupil. A jako chodívala dříve denně do továrny, tak kráčela nyní každého dne k rohu ulice a prodávala svoje kytice, při nejistotě výdělku nevydělala více než dříve v továrně a přece nebývala stará nyní tak nespokojenou.

Nová její činnost učinila ji o něco živější a nestravovala také její síly v té míře jako namáhavá a zničující práce v továrně. Proud lidu valící se denně kolem v podobě vždy nové, hlomoz vozů a koní, to vše bylo pro ni novým světem.

Také svoje květiny milovala. Před ní v koši spočívali první vonní poslové jara, fialky a sněženky. A jak květiny rovnala, tu se jí zmocnil bezejmenný cit touhy po zeleném lese, v němž rostly. Nikdy tam nebyla, jak nádherným musí býti!

Každého rána přicházelo malé děvčátko z okolí a odkoupilo od ní za několik grošů květin. Pak si nechala od děvčátka vyprávěti o lese, to však začasté nechápalo, co ona mínila a řeklo, aby šla ven a podívala se na les. Ano, kdyby byla směla jen jednou z té temné, špinavé ulice ven do volné přírody! Ale myšlenka, že by mohla obdržeti k tomu svolení od staré, byla tak směšná, že se ani neodvážila ji vysloviti.

Ale nějaká radost pro ni přece stávala. Před několika týdny padl onen slunný paprsek v její srdce a ona byla zaň osudu nekonečně vděčnou. V jejím mladém, lásky potřebném srdci, pro něž dosud nebylo člověka, k němuž by se bylo mohlo obrátit, probudila se náklonnost, tím hlubší, čím úzkostlivěji se chránila ji projeviti. Jednoho dne byla se u ní zastavila mladá, jemná dáma v průvodu starší, její matky, a pána a koupla malou kytiti. Dáma na ni laskavě pohlédla a to jí oblažilo, protože tomu nebyla zvyklá. A když příštího jitra mladá dáma opět přišla a zase k ní s laskavým pohledem přistoupila, tu po celý den na ni myslila, jestli snad příště opět přijde. Neklamala se, — a pak vybírala vždy tu nejkrásnější a nejvonnější ze svých kytic pro mladou dámu a zamilovala si ji tolik, že by byla vše pro ni učinila.

Hned v prvních dnech vyptávala se poslušně, stojících na témže rohu, kdo ona mladá dáma je. Řekli ji, že je to slečna Mirani jediná dcera z velmi bohaté rodiny. Onen pán, jenž častěji dámy provázel, jakýsi hrabě, byl prý jedním z nejhorlivějších ctitelů slečniných, jehož náklonnost však nebyla opětována, ačkoli mu matka přála. Bohatá dědička bezpochyby věděla, že jeho náklonnost spíše jejímu věnu než jí samotné platila.

Květinářka nemohla jej také snésti. Jeho oči měly drzý, vilný výraz, jenž jí byl odporným a ji děsil. Jak mohl po boku onoho půvabného stvoření míti oči pro jiné ženy!

Dnes ráno přišel sám a učinil pokus s ní zapřísti hovor a jen proto, že mu neodpovídala a nechtě v oživené třídě vzbuditi pozornost, odešel, ale zašeptal k ní ještě: „Na shledanou dnes večer!"

Tato slova pronásledovala ji po celý den. Co měla znamenati?

Přemýšlela ještě nyní o tom.

A stále více hroužila svůj obličej do dlaní.

Tu náhle se polekala. Dvéře se otevřely a stará žena vstoupila. Tvář její měla tvrdé sprosté tahy a pohled, jejž vrhla na dívku u kamen sedící, byl žhavý.

„Tak sama drahoušku," zvolala pronikavým, nepříjemným hlasem — „tak sama? Nu počkej, počkej, dostaneme brzy návštěvu, dnes večer."

Policejní opatření proti frontám ve Vídni. Policejní ředitelství ve Vídni vydalo vyhlášku, kterouž se obmezuje, dílem zakazuje stavění se do front před krámy. V době od 7 hodin večer do 6 hodin ráno je zakázáno stavěti se poblíž krámů a stánků, ve kterých se za den spotřební zboží prodává. Děti do dokonaného 12. roku vůbec se do front těchto také za dne stavěti nesmějí. Nařízením policie před krámy o pořádek dbající se každý musí podrobiti. Rozumí se, že tím jsou povinni také majitelé krámů a stánků. Kdo neuposlechne, bude potrestán vězením od 6 hodin do 14 dnů a pokutou od 2 do 200 K.

Tabák bude opět zdražen? Pro kuřáky neveselé zprávy přicházejí z Uher. Tamní pěstitelé tabáku nespokojeni prý nízkými cenami, neehají většinou pěstění tabáku a oseli svá pole jinými zemědělskými plodinami. Aby měli důvody vrátiti se opět k osazování polí tabákem, budou prý ceny za tabák ze sklizně 1918 ztrojnásobeny a v důsledku toho zvýší prý tabáková režie příštího roku velmi podstatně ceny tabákových výrobků. Nejlepší odpovědí na tento zdražovací systém bylo by proto: Nekouřit!

*

Slaměné klobouky nosili již staří Řekové a ony jež nosí naši švihácí vešly v modu před 50ti lety.

Šibenice nebo jed Zvláštní zákon mají ve státě Nevada v Americe. Dle něho je odsouzencům ponecháno na vůli voliti si za smrt buď šibenici aneb jed. Deset minut před rozsudkem dodá lékař odsouzenci jed; nepoužije-li ho tento během 10ti minut, platí to co znamení, že je mu šibenice milejší.

U marockých lupičů obstarávají ženy všechny těžší práce, zatím co muži, jsou-li doma připravují jídlo a zašívají oděv.

Život v Sibiři. Sibiřské osady jsou většinou ohraženy plotem 3 až 3½ m vysokým, aby ovce a jiný dobytek nezabloudily v blízkých lesích, kde by se staly oběti dravců. Rovněž má každá obec veliký počet silných psů, které chrání vísky před vlky, zvláště v zimě, kdy se tyto šelmy stávají dotěrnými. Tito psi jsou živeny celou osadou společně.

Objevení kovů. Chemikům našich dnů jest známo 60 různých kovů. V prvních dobách lidských dějin byly známy jen čtyři kovy a sice měď, cín, zlato a stříbro. Po nich objeveny byly a sice rovněž za dávných a dávných dob: železo, olovo a rtuť. Těchto sedm kovů bylo známo za starověku a v prvním tisiciletí po Kristu. Zdá se, že měď byla vůbec prvním kovem, který člověk poznal, poněvadž se měď nalézá hojnou měrou v čistém stavu v přírodě. Pak byl asi seznán cín, poněvadž ho objevujeme hojně v pravěkých sídlech. Železo počalo se užívati asi 1000 až 1500 let před narozením Kristovým.

Nejdelší vlečku měla prý, Kateřina Medicejská. Tato obrovitá vlečka byla přes 43 m dlouhá a 10 párů pážat musilo ji obsluhovati a nad podlahu nadnášeti.

Váleěný výdělek pana „vrchního". Jistý vrchní číšník kteréhosi budapešťského nočního lokalu, zakoupil si v těchto dnech veliký hotel za 500.000 K, z kterézto sumy vyplatil ihned hotovými 300.000 K, kdežto zbytek prý zaplatí při přejmutí budovy.

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Zacházení se smaltovaným nádobím. Železné smaltované nádobí udržuje se sice poměrně snadno v čistotě a je velmi úhledné, ale za to se stanoviska zdravotního dá se proti němu ledacos namítat. Nehledě tomu, že glasura obsahuje někdy kysličník olovnatý, je hlavní nebezpečí pro zdraví v tom, že glasura snadno odprýskává a úlomky její dostanou se do žaludku a do střev a přivodí často velmi vážné ochuravění, na příklad zápal slepého střeva. Aby se snadné odprýskávání polevu zamezilo, necháme novou nádobu naplněnou vodou zvolna ohřáti na mírném ohni. Ryehlé ochlazení nebo zahřátí a hlavně suché zahřívání přivodí snadno popraskání a odprýskání glasury. K čistění používá se louhu z dřevěného popele nebo potaše a chlorovým vápnem. Zašlá glasura dobře se vyčistí, když se nádoba dá do vařící vody, do níž se přidalo něco kyseliny solné. Vždy ovšem musí se pak nádoby vypařiti a vymýti v čisté vodě. Na místě glasurovaných železných nádob lze pro kuchyňské použití doporučiti nádoby z kameniny, které jsou praktické a zdravotně bezzávadné.

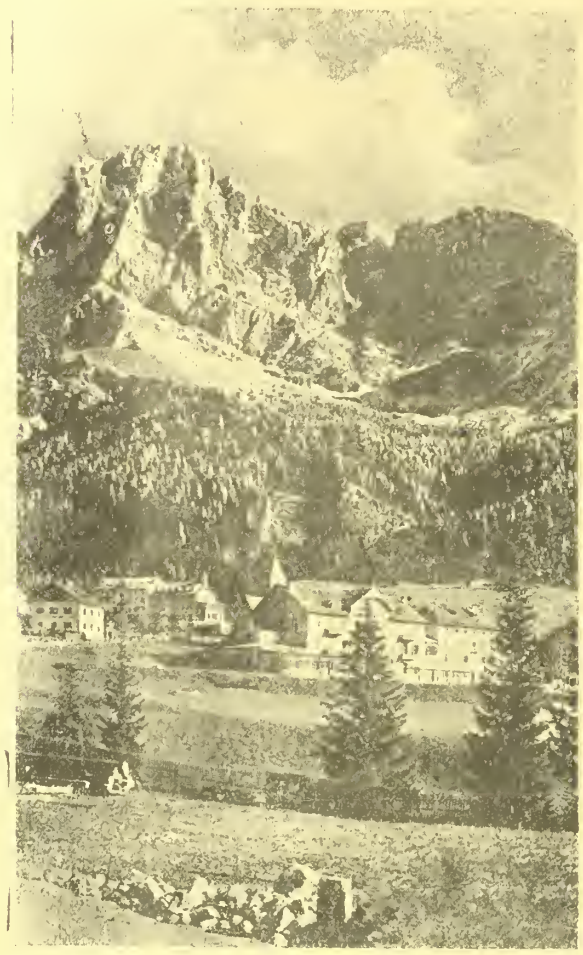

Znovudobyté kraje jižních Tyrol: Oblíbené a známé San Martino di Castrozza v dobách míru nesčetnými cizinci navštěvované, vábící svoji rozkošnou a malebnou polohou, bylo po nedávném italském ústupu znovu obsazeno našimi pluky.

Při praní špinavého prádla nechme toto ležeti ve slabém louhu, k němuž se přidá něco salmiakového lihu nebo petroleje. Praní se tím značně usnadní a prádlo pěkně zbělí.

Žaludy ke krmení hus. Tam, kde je po ruce větší množství žaludů, mohou se dobře upotřebiti k výkrmu hus. Tloustnou po nich velice rychle a sádlo je jadrné. Žaludy se uvaří, oloupají, dovaří se do měkka (hořká voda se vylije) tak, aby se daly na kaši rozštouchati, a zadělají se se zadní moukou na šiškové těsto.

Čistění rukou. Ruce znečištěné od fermeže a olejových barev natřeme terpentýnovým olejem nebo benzinem a pak je umyjeme mýdlem v horké vodě. Od oleje nebo mastnoty znečištěné ruce opláchnou se v silném lihu a umyjí se mýdlem a louhem; rovněž stearin a parafin v lihu se rozpouští. Klih, želatina, bílek a pod. pouští teplou vodou a mýdlem; včelí tmel smyje se když se ruce natrou kouskem másla až zpění a pak se ve vodě omyjí. Inkoustové skvrny pouští kyselinou šťavelovou neb vinnou (citronem a pod.), pak se ruce důkladně umyjí ve vodě. Od borůvek a j. šťáv ovocných očistí se ruce, držíme-li je nad kouskem zapálené síry; musí býti vlhké. Také javelská voda rozpouští barviva ta. Terpentýnový olej a petrolej rozpouští dehet a mazadlo na vozy, líh rozpouští laky. Ruce znečištěné vápnem omyjí se v měkké vlažné vodě. Popraskané ruce dobře se umyjí vlažnou vodou a pak se natrou olivovým olejem nebo čistým nesoleným máslem. Rozpraskané ruce omyji se v louhu z dřevěného popele, opláknou se v čisté vodě a natrou skopovým lojem; pak se ovážou čistým plátnem. To se na noc opakuje po několik večerů. Aby ruce zůstaly vláčné, natírají se směsí citronové šťávy, másla, lžičky kolínské vody a boraxu.

Vydělání králičích kožek. Králičí kůže musí se hned jak se králík stáhne, napnouti hřebíky na prkénku chlupy dolů a sice tak, aby mezi srstí a prknem byla volná prostora. Když zaschla navlhčí se litrem vody, do níž dáme dvě hrsti soli. Druhý den se kůže tupým nožem zbaví všech volných masitých, na ni lpějících částí. Po té se vytře hrsti soli a kamence, svine se masitou částí dovnitř a uloží se do kamenného hrnce, kde se nechá týden ležeti. Pak se kulatým dřevem po vnitřní části dobře vypracuje a zavěsí se někam na průvan, aby vyschla. Každý druhý den se ještě znovu dřevem vypracuje, aby změkla. Na malou kůži stačí lžíce kamence, na větší vrchovatá lžíce, na velkou půldruhé lžíce. Vezme-li se kamence příliš mnoho, kůže ztvrdne.

Dívka vzhlédla skorem v úžasu nad tímto tónem. Byl jí docela novým. Až dosud slyšela vždy jen nadávky a potupné řeči. Co měl pojednou znamenati tento odporně lichotný tón?

„Co chceš?" otázala se krátce. Pak zpozorovala v ruce staré ženy několik lahví a pokračovala: „A k čemu ty láhve?"

„Počkej jen, dítě, hned přijde ten hezký mladý pán "

„Kdo přijde?!" — tázala se důtklivě; náhle bylo jí jasno, co znamenala slova hraběte dnešního rána.

Nedostala odpovědi, neb v tom okamžiku po krátkém zaklepání vstoupil hrabě.

Kráčel k ní. Povstala a učinila krok nazpět. „Co zde chcete "

„Co chci? Jak můžeš se ještě ptáti" — odložil klobouk a plášť a pokračoval s cynickým úsměvem: „Pohovořiti s tebou trochu, mé dítě, nalej stará, nalej, budem píti na přívítanou."

Chopil se sklenice, kterou stará ochotně naplnila.

„Na tvoje zdraví, dítě," a snažil se levou rukou ovinouti její šíji, co zatím pravice nesla sklenici k ústům.

Stála jako ztrnulá: „Co chcete ode mne?" — vykřikla v úzkosti „nechte mne".

„Co chci? Nuže, políbení s tvých rudých rtů, mé dítě," — a zhýralec objal ji a blížil se svými rty jejím ústům.

Však nedotkl se jich. Na okamžik prochvěl jí bezejmenný hnus, před jejími zraky točilo se vše a v tom, jak bezvědomě kolem sebe sahala, aby se bránila, zachvěla jí děsná pravda a jako by jí mlha s očí padala — věděla, co hrabě chce — s náhlou silou odstrčila jej až se zapotácel.

„Toho budeš litovati" A zaklnul a znov přistoupil, co zatím stará se vadila a křičela.

Ale ani nyní nedotkl se jejího ramene

Vztýčena, stála ztepilá dívka před ním, vše hrůza bázeň její zmizela a její zraky plály hněvem

U dveří stála hul hraběte. Chopila se ji a v nejbližším okamžiku svištěl prut vzduchem i na tváří před ní stojícího hraběte — pak prchala z jizby, dolu po schodech uaulici.

Kam? — — to nevěděla — jen pryč, pryč.

S výbuchem síla její zároveň zase prchala a znovu padala na prsa strašlivá úzkost.

Tisíce zmatených myšlenek zimničně jí zachvívalo čelem — však žádná nevedla k východišti. Ale všechny ukazovaly ji celou bezútěšnost jejího postavení a stupňovaly její rozčilení až k šílenému strachu. Hanba — hanba — zavrávorala zděšeně nazpět před hloubkou propasti, otevřevší se náhle před jejími zraky, po jejímž okraji už celé týdny netušíc kráčela.

Kam? — Kam? — Došla na konec ulice. Před ní ležel most, vedoucí přes řeku. Šumění řeky zalehalo v její sluch a jako spása zaznívalo.

Již věděla kam — —

V její chladné vlny chtěla se uložiti — k věčnému klidu, tam dole chtěla spáti — spáti — ó jak krásné!

Dospěla k mostu a nachýlila se přes železné zábradlí. Zdola šuměly k ní vlny tak lákavě, zvolna plynuly a jasný měsíc stříbřil hřebeny vln, do pilířů bijících. Kolkolem vše bylo tiché.

A pohledla vzhůru. Divuplně klenulo se nahoře nebe — jen jeden pohled chtěla vyslati k němu, ale ten zanikal v nekonečnu, v něž kroužila se její duše a ona zapomněla, kde se nachází, zapomněla na svůj stav, na svoje rozhodnutí — zpomněla na vše.

Tu poděsil ji rychlý krok zazněvší tichem na dlažbě a těsně za sebou viděla postavu hraběte, několik jen kroků vzdálenu a k ní chvátající.

Chtěla vykřiknouti — ale týž strašný pocit úzkosti zadrhl jí hrdlo. Vzchopivši se a nemyslíc více na svoje předsevzetí, dala se na útěk a pádila přes most.

Proti ní jel vuz. Nepozorovalá jej a v nejbližším okamžil strženo byla kolu kola vozu

jela přes ní — bolestný výkřik projel vzduchem, zaklení kočího a dvířka vozu otevřela se zevnitř. S úzkostlivou otázkou vyskočila z něho mladá dívka provázena starší dámou, a spatříc na zemi ležeti bezduchou postavu, spěchala polekána k ní. Byla to slečna Mirani, která poklekla vedle ležící dívky, snažíc se pozvednouti její hlavu. Tu padl zrak její na hraběte, jenž zděšen couvnul, neodvažuje se přiblížiti.

„Pro boha, hrabě, pomozte —"

Ale když viděla jeho strhaný obličej, jeho nepokrytou hlavu, tu uhodla pravdu.

A když nyní hrabě chtěl blíže přistoupiti, odpudil jej pohyb ruky a opovržlivý pohled nechal jej státi.

„Chápu, hrabě — jděte — jděte — Vaše obět zde — o jak hrozné — —"

Neměl smělosti zůstati a vzdálil se.

Bezradně stálo několik lidí kolem skupiny, stará paní nevěděla si pomoci.

„Mé ubohé dítě," vzlykala dcera a políbila zsinalé čelo umírající.

Proud krve vylil se z úst této na bohatý plesový šat její — křiklavý kontrast k nuznému šatu dívčině.

Tato otevřela oči a smírný úsměv přelétl její obličej, když poznala mladou dámu.

„Vy — vy," sténala tiše.

„Mé milé — milé dítě —"

Při láskyplném zvuku těchto slov ozářil šťastný úsměv ještě jednou znavené tahy jejího obličeje — pak klesla její hlava k prsům držící ji dívky a hasnoucí zraky se zavřely.

„Cos asi musila vytrpěti — smrt tě snad zachránila před životem, jenž byl pro tebe tak těžkým" —

„Jest ještě spása?" — tázala se pak lékaře právě se dostavivšího.

Klekl po boku mrtvé a krátce na ni pohlédnuv potřásl mlčky záporně hlavou

□ □

Potvrzení.

„Teď teprve chápu jaké jsem poctivé děvče — ani jediný dopis nemusím frankovat — všechno je polní pošta."

*

Pohostinnost.

„A co pak stojí ten hrneček mléka?"

„Ale nic — nic — můžete nám dát korunu zpropitného."

*

Ujištění.

Nevěsta: „V případě, že by snad můj otec, svoje jmění ztratil, přerušil by si zasnoubení?"

Ženich: „Co pak si myslíš, mé kotátko! Stal bych se snad poněkud méně něžným, ale opustiti tě — pha — jaká to myšlenka."

*

Chce ho užíti.

Domácí: „No, no, co pak se stalo, že dnes bezustání, hrajete na váš gramofon až by se člověk pomalu zbláznil?"

Nájemník: „Dnes mi jej zabavili, mohou mi ho každou chvilku odnésti a tak ho chci ještě trochu užíti."

*

Škodolibost.

Přítel k mladému lékaři, který nemá dosud žádné pacienty, a který se chce ženit: „Úplně ti to schvaluji — úplně — jsi asi již syt smutné samoty."

*

Duchapřítomnost.

Vojín k holičskému učni: „No ty jsi mě pěkně zřídil!"

Učeník: (šeptem): „Ach jen tak prosím vás nekřičte — právě přichází mistr — řekněte mu, že jste uvázl v drátěných překážkách."

*

Výmluva.

Hajný k ženě, kterou přistihl s jejím synkem při sbírání dřeva: „Což pak nevíte, že je pouze dětem dovoleno sbírání dřeva?"

„Inu pane myslivec — vždyť já nesbírám — to můj kluk — já mu to pomáhám pouze nésti."

*

Choulostivá situace.

Sedlák v hostinci: „Proč pak ten inspektorův pes pořád a pořád čenichá."

Soused: „Pro Boha živého, drž hubu, až budu venku, sedím na klobouku toho grobiána."

*

Pokus.

Přítel při loučení na nádraží spěšně: „Mohl bys býti tak laskav a koupiti mi zatím lístek. Já se mezitím poohlédnu po svých zavazadlech."

„Ale milerád, milerád; dej sem peníze!"

„Ách, v tom případě si to obstarám sám!"

*

Na dvě strany.

Slečna k pánovi, jemuž přednesla cosi na pianě, ale velmi nedostačujícím způsobem: „Jak dlouho myslíte, že jsem se učila na pianě?"

Pán: „Hm, hm... tři měsíce."

Slečna: „Oho pane... čtyři léta..., což pak hraji tak špatně?"

Pán: „To sice ne, právě naopak, milostivá! Jen jsem si myslil, že při Vaši inteligenci tři měsíce na to stačí."

*

Ctnot a neřest.

Když císař Napoleon III. byl ještě presidentem republiky, prosila ho kdysi kterási dáma, aby zakázal úplně kouření tabáku, poněvadž prý je to jen neřest.

„Dávám vám za pravdu, že je to neřest," pravil president, jenž právě odložil svůj doutník, leč tato neřest vynáší Francii ročně 100 milionů franků. Ale nehledě k tomu, zakáži to, jakmile budete tak lakava a povíte mi o ctnosti, která by tolikéž mohla vynésti státu."

Dvojsmyslné.

— Ale pane Borovička — neudělal byste mi to potěšení a nepopil by ste se mnou několik štamprlí „Hindenburgova likéru?"

— Děkuji, děkuji pane Vohnálek — tak těžké likéry nesnesu.

*

Pěkný dárek.

Tetinka: „A už jsi se rozhodla Elinko, co dáš matince k svátku?"

Elinka: „Bože — to je jednoduché — položím ji na stolek mezi dárky lístek se slovy: Vlna a nitě rekvírovány."

*

Kariera.

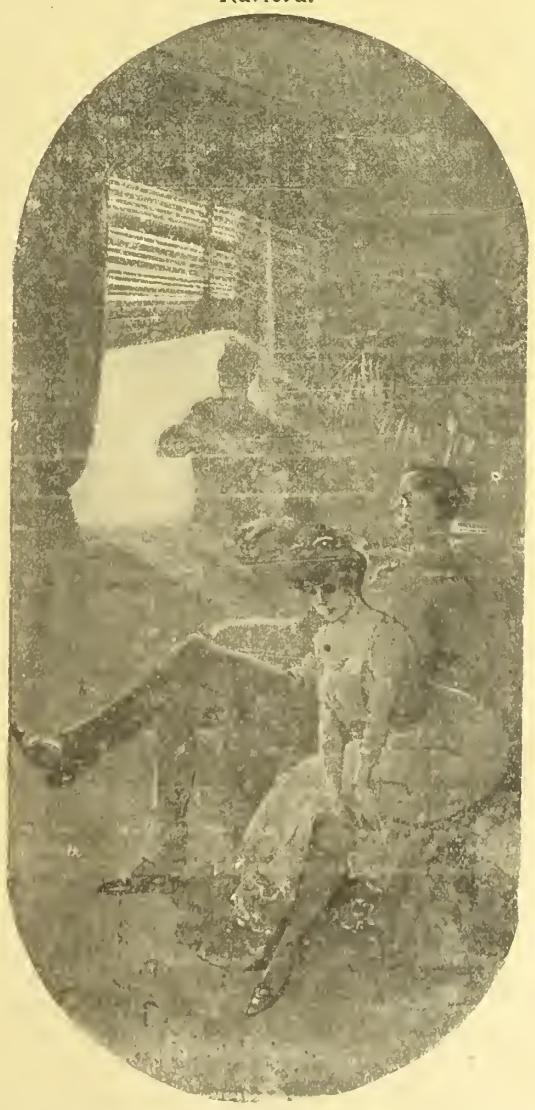

„Slyšel jsem, že i baron X. byl povolán k vojsku."

„Ano, ano byl povolán od fideikomise ke komisi.

Pravda.

Cizinec: „Chlapče, nevíš kde je tu letiště?"

Chlapec: „Inu kde — ve vzduchu.

*

Ještě hůře.

„Vaše paní, která je s vámi rozvedena, vypůjčuje si na vaše jméno? Měl by jste o tom dáti uveřejniti vhodný inserát v novinách!"

„Víte — to je totiž také taková těžká věcnost. Když by ji nikde nepůjčili, vrátila by se mi do chalupy."

*

Na vesnici.

Ona: „Tož Honzo, vítam tě z vojny, vítam tě z Ruska — Bóóže — kdybych já měla jet z Ruska domů, jistě bych zabloudila."

On: „Ale co tě napadá má drahá — jak má člověk v ruce urlóbšain tak musí trefit, kdyby i nechtěl!"

*

Při příležitosti.

Domácí pán k pánu koncipistovi po hostině poněkud nachmelenému: „No tak pane doktore, jest-li pak víte, že jsem vás dnes večer zasnoubil se svoji dcerou?"

*

Studentská kamna.

První student: (Přikládaje do kamen.) „Člověk by ani nevěřil jaké teplo ten papír vydává."

Druhý student: „To si myslím, vždyť to byly milostné verše."

*

Mezi boháči.

Ona: „Ale Alfonsi — mohl bys se přece trochu stydět, že celé dopoledne tak prolenošíš a prozíváš?"

On: „Máš pravdu Kamilo, nejlépe bude — budu-li vstávati až po dvanácté!"

*

Dobročinnost.

Slečna v pokladně večírku pořadaného ve prospěch dobročinnosti k pánovi:

„Ale račte odpustit pane Silberstein, dáváte mě šek na 5.000 K ale není podepsán?"

Pan Sliberstein: „Víte slečno, jedná-li se o dobročinnost — tu se nerád ukazuji a blýskám."

*

Maďarský humor.

Nejpopulárnějším uherským králem byl Matyáš. O něm vznikla už v 16. století řada anekdot, z nichž nejznámější jest anekdota o „czinkotské holbě". Czinkotský farář objevil v kostelním archivu dokument svědčící o tom, že jeho fara byla za krále Ondřeje Jerusalemského (13. stol.) povýšena na opatství. I odebral se do Budína ke králi s písemnou žádostí, aby ho jmenoval opatem. Matyáš byl právě v dobré náladě a napsal na druhé straně žádosti: Přání bude vyhověno, zodpoví-li farář tři otázky: Předně, kde vychází slunce? Dále, jakou cenu má král, a za třetí, co si král myslí. Farář dostal tři dni na rozmyšlenou, ale ať si lámal hlavu jak chtěl, nemohl přijít na kloudnou odpověď. V největší tísni pomohl mu učitel czinkotský, který se převlekl za faráře a na jeho místě předstoupil před krále. „Tak tedy, kde vychází slunce?" tázal se Matyáš. „Vašemu Veličenstvu v Budíně a mně v Czinkotě," znělá správná odpověď. „Dobrá, a teď, jakou cenu má král?" „Když Spasitel stál třicet stříbrných, tedy král náš stojí jistě devětadvacet stříbrných" odvětil učitel. „Správně jsi řekl," král na to, „ale jak je tomu s třetí otázkou, co si myslí král?" „Jeho Veličenstvo si teď asi myslí, že mluví s czinkotským farářem a zatím mu odpovídá czinkotský kantor." Matyášovi se vtipný učitel tolik zalíbil, že ho chtěl jmenovat opatem. Ale za tuto hodnost se učitel poděkoval a prosil místo toho krále, aby v Czinkotě byla zavedena holba dvakrát větší než jinde. „Budiž," řekl král, „ode dneška bude u vás holba dvojnásobná." A tak je tomu dodnes. Ovšem, že stoní holba v Czinkotě dvakrát tolik, co jinde

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Vid. Illustr. Noviny"!

Každá paní

čte můj velezajímavý spis o moderním ošetřování poprsí.

Dobrá rada při slabosti a nouzi o plnost

Pište okamžitě na adresu:

Ida Krause. Prešpurk, Schanzstrasse 2. C.č.d. 37. Uhry.

Nestojí Vás to nic.

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtoví, nytlí a p. Důležité zejména pro voláky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (2 různé druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více. Na bolístě jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Luchmann, Vídeň IX. Mosergasse 3 odd. 40

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou.

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami a návodem: K 3·50, 4·20 a 6·80.

Komory sklopné 6×9 K 12·— 9×12 K 15·—. Stroje Luxusní až do K 900·—.

Desky, pohlednice a přípravy vždy na skladě

E. Birnbaum, fotozávody. Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. r. kouskou státní medaili.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růstí nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. Cena K 6.80. Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

500 korun!

Vám vyplatím, když můj „Ria balsám" nevyhubí Vám od kořínku, kuří oka, hrádavice a roh. výrostky v kůži do 3 dnů bez bolesti. Stovky díků a uznávací dopisy. Cena 1 kelímku s úhledným návodem K 2·75, 3 kelímky K 5·50, 6 kelímků K 8·50.

Kemeny (Košice) I., pošt. schránka 12/650, Uhry.

Každý si může svoje správky sám zhotoviti.

Moje ruční šídlo „Lumax", sešívá snadno jako šicí stroj. Nejduchaplnější vynález, aby si mohl každý sám zápletovati kožené věci, porouchanou obuv, koňské postroje, kožešiny, koberce, vozní plachty, stanové látky, plst, cyklistické pláště, měchy, a plátěné a jiné, silné látky. Výhod má pro řemeslníky, rolníky a vojíny. Klenot pro milovníky sportu. Pevná konstrukce a hravá manipulace. Záruka na spotřebitelnost. Překonává všechny konkurenční výrobky: mnoho pochvalných uznání. Cena kompletního šicího šídlu s nití, čtyřmi různými jehlami a návodem používání obnáší 1 kus K 3·90, 2 kusy K 7·50, 3 kusy 11 korun 5 kusů korun 18·—. Zasílá při předem zaslaného obnosu vypláceně, při dobírce porto zvlášť, do pole jen po zaplacení předem.

JOSEF PELZ, OPAVA. Olmützerstrasse 10.

Prodavači se hledají. 2044

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Rheumatismu

Chcete býti od svého dny, bolesti v kyčlích důkladně vyléčeni?

Tisíce již uzdravených!

Bolesti v údech a kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, pichání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob.

Nabízím Vám

přírodní prostředek k uzdravení!

Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu.

Každému bezplatně na zkoušku.

Pište mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem.

Expedice lékárny „U opery"
Budapešť VII., oddělení 169.

2107

Jen po několik dnů

pěstujte svůj obličej

! Cremem Mirabellis !

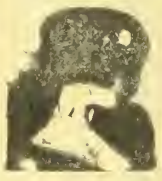

(Zázrak v péči o krásu pleti) používajíc při tom příslušného toaletního prášku dle mojí methody a každý se vás jistě otáže, jak to, že jste tak náhle omládl a oslňujícím přímo způsobem zkrásněl. Kůže se neznatelně obnoví skvrny na pokožce, přižívnící jejl a jiné a jiné kožní nečistoty zmizí a tvář stane se čistou, hladkou a bělo-skvoucí. Malý kelímek K 2.—, větší K 4.—. Nepostradatelný toaletní prášek k tomu stnjl K 1.50. Pudr, nádherně vonnící, barvy lidské pokožky, dodávající tváři nesrovnatelného půvabu prodáváme v krabicích po K 1.—, 2.—, 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Růžových lící (Růžové kapky), skvostný, nepostradatelný prostředek pro bledé dámy, aby vyčarovaly na svých lících a rtech jemnou a mladistvou červeň. (Neodbarvuje se ani se barvou neprozrazuje.) Cena láhve K 3.—.

Třesť na obočí Dlouhých řas, propůjčujících ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte tohoto třesti, která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Pošt. zásilky doručuje nenápadně, bez udání obsahu „V" Mirabell Vídeň V Mariahilferstr. 41 II Pesth 1 25.

Návod o péči o tělesnou krásu jest každé zásilce přiložen. — Porto nutno hraditi.

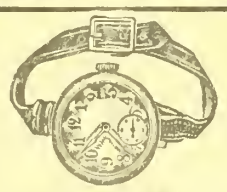

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·-. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin Hanuš Konrad,

c. k. dvorní dodavatel.

v Mostě č. 1348 Čechy.

Ceník na požádání každému zdarma. 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

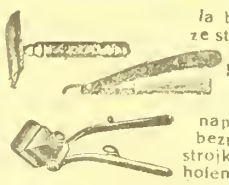

Ia břitvy ze stříbrooceli, K 3·—, 4·—, 5·—, naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11·—, 12·—. Nehodící se výměnl nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD,

zasilatelský závod

v MOSTĚ č. 1593. (Čechy.

Obsírný ceník zdarma a vypl

KDO inseruje Prodává!!

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vid. Illustrov. Novinách"!

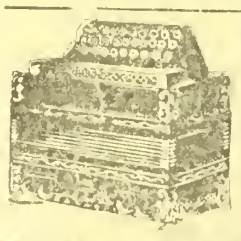

Velký výběr

všech hudebnich nástrojů, jako gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

Žádejte

všude ve veřejných místnostech týdně vycházející

Vídeňské Illustrov. Noviny!

ÚPISY na VII. rakouskou válečnou půjčku

přijímáme za původních podmínek a provádíme co nejkulantněji.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres, Herrena 12.

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny" — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira a spol., Vídeň V/1 Rüdergasse 22

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.

Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.

Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie buďtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje —

Rukopisy se nevracejí.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 50.

VE VÍDNI, DNE 13. PROSINCE 1917.

Jednotlivá čísla 36 hal.

Předplácí se v Rakousku-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 18·72, půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.
Předplatné pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Nové vítězství v Itálii.

Rakouská muniční kolona na pochodu údolím Primolana, kde se nalézá velká údolní přehrada.

Delegační zasedání ve Vídni. Trůnní řeč a exposé zahraničního ministra. — Vyjednávání s Ruskem o příměří je v plném proudu. — Na západě pokračují boje.

MÍR NA OBZORU!

Ruská revoluční vláda nabídla centrálním mocnostem a čtyřdohodě příměří za účelem vyjednávání o všeobecný mír. Vlády rakouská a německá přijaly tuto mírovou nabídku — vyjednávání je v proudu. Ovšem neznamená to ještě, že zítra, nebo pozítří musí přijíti už mír. Naopak cesta k míru je ještě dlouhá, ale na druhé straně nelze popříti, že ruská mírová nabídka příměří, její přijetí vládami centrálních mocí a zahájení vyjednávání je prvním velkým krokem k míru. Je pravda, že zatím vyjednává se jen s vládou Leninovou, která může za krátkou dobu náležeti minulosti. Leč i když moc bolševiků se zhroutí, po Leninovi přijdou k veslu zase jen strany socialistické, které mají mír v čele svého programu. Ba ani občanské strany ruské nebudou po posledních událostech v Rusku míti tolik odvahy, aby pokračovaly ve válečné politice. Pro Rusko je okamžitý mír životní otázkou, Leniu, stejně jako Plechanov a Miljukov musí v prvé řadě uzavříti mír a pak teprve může přikročiti k řešení vnitřních otázek říše.

Mír je na obzoru! Na východní frontě zastaveny boje. Děla a pušky umlkly, v zákopech vlají bílé prapory. Vojáci se sbratřují, nechtí už slyšet o dalším válčení a jsou pevně přesvědčení,

K nedávnému pobytu císařských manželů v Gorici: Císař s císařovnou v kastelu gorickém.

K vítězné ofensivě proti Italii: Rakouští vojáci před pomníkem Dantovým v Tridentu.

že z velké části budou vánoce tráviti v kruhu svých rodin. Kéž se splní jejich naděje!

o _ o

SEBEURČENÍ NÁRODŮ.

Ministerský předseda dr. ryt. Seidler sdělil v poslanecké sněmovně, že c. a k. vláda přijala ruskou nabídku příměří a že je ochotna vyjednávat o všeobecný mír bez teritoriálního a hospodářského znásilnění. Ministerský předseda odpovídal zároveň, na další požadavek ruské revoluční vlády, které klade vedle požadavku žádné anexe, žádné kontribuce, také třetí podmínky: záruky pro sebeurčení všech národů. Dr. ryt. Seidler odpověděl v poslanecké sněmovně na adresu ruské revoluční vlády, že c. a k. vláda přiznává právo druhým státům, aby svým národům poskytl možnost určiti své politické osudy, ale c. a k. vláda nepřipustí, aby se někdo cizí vměšoval do vnitropolitických záležitostí monarchie. Jinými slovy: vláda rakouská nemá nic proti tomu, když Rusko svým národům dá jejich práva, právo sebeurčení neplatí pro Rakousko! Toto prohlášení přirozeně rozladilo české, jihoslovanské a ukrajinské poslance, kteří v projevu Seidlerově a v projevu, který téhož dne učinil k delegátům českým a jihoslovanským sbatřují demonstraci proti státoprávním požadavkům rakouských Slovanů. Ve společném projevu prohlašují předsednictva všech zmíněných třech parlamentárních korporací, že v prohlášení dr. ryt. Seidlera shledávají také zamítnutí hlavního požadavku ruského mírového manifestu, který žádá záruky sebeurčení všech národů, a vyslovuje obavy, že mírové jednání vzhledem k tomu narazí na obtíže. Doufejme, že vláda rozptýlí brzo tyto české a slovanské obavy. Doufejme, že c. a k. vláda která je s Petrohradem v bezdrátovém telegrafním spojení, dala Rusku takovou odpověď, která zaručuje výsledek mírové akce. Doufejme také, že vláda neřekla v otázce poslední slovo a že totéž co přiznává Polsku, Kuronsku, Litevsku a Finsku, přizná také národu českému a našim Jihoslovanům.

o _ o

AMERIKA PRO DALŠÍ VÁLČENÍ.

„N. Wr. Journal" rozepisuje se o účasti Ameriky na válce. Připomíná povzbuzující poselství, které přinesl plukovník Horse, toto „skutečné faktotum presidenta Wilsona", dne 22. t. m. do Paříže. Američané, praví se ve zmíněném poselství, chtějí vybojovati trvalý mír a pokračovati ve válce, až bude svět osvobozen od příšery militarismu. Bohatý strýc americký však je nespokojen s nynějším vedením války se strany dohody, zejména že tato nedospěla dosud k jednotné frontě. Amerika prý musí sama jíti a vzíti věc do ruky. Především pokládá za radno, aby dohoda vedla nemilosrdnou válku vzduchovou pro-

Císař a král Karel I. na inspekci rakouského vojska v Olesu

Císař a král Karel při slavnostním odhalení pomníku zemřelého císaře Františka Josefa v Celovci.

ti průmyslovým městům německým. To bude arcit to nejbližší, neboť na pomoc armády americké pro jaro 1918 si dohoda velikých naději dělati nemůže. Proslýchá se, že Lloyd George má těžké námitky proti vzduchové válce a že těžce nese, že Anglie není už dávno skutečným samostatným vůdcem dohody, nýbrž že mu americký bič praská u uší, bič to bezohledného popoháněče. Amerika je to, která mluví nejhlasitěji o pokračování ve válce světové. Wodrov Wilson chce v prosinci vyhlásiti válku všem spojencům Německa, slovem, Wilson vhání bičem dohodu vždy hlouběji do strašného krveprolití světové války.

□ □ □

ROZUMNÝ HLAS Z MAĎARIE.

Denní tisk přináší každý den spoustu protičeských projevů maďarských listů a maďarských politiků. Proto dlužno zaznamenati také rozumný hlas, který se občas ozve z Uher. Nejnověji je to hlas hraběte Károlyiho, jenž vystupuje tu rozhodně proti násilné národnostní politice maďarské a též proti všeněmeckému ideálu „střední Evropy", v níž zardouseny měly být všechny neněmecké národy za účelem uskutečnění všeněmeckého snu: velké německé říše od Baltu až k Bagdadu. Hrabě Károlyi, jenž zúčastnil se bernské konference přátel míru, podal „Neue Zürcher Zeitung" některá svá prohlášení o politických otázkách budoucnosti. Vyslovil se pro základní reformu uherského parlamentarismu a volebního práva a vyjádřil se, že uherská národnostní otázka může být řešena jen na základě úplné demokratisace a proti staré zásadě „divide et imperia". (Rozděl a panuj!) Pak pravil hrabě Károlyi dále: „Jsem z přesvědčení nepřítelem naumannovské „střední Evropy". Tato střední Evropa ve všeněmeckém pojetí byla by zdrojem ustavičného válčení. Svobodný obchod je nutnou podmínkou trvalého míru. Na základě tohoto principu jsem též výslovným nepřítelem toho, abychom my Uhři za dnešních poměrů uvírali s Německem nějakou dlouhodobou smlouvu.

□ □ □

ÚSPĚCH VÁLEČNÉ PŮJČKY — POJIŠŤUJTE DALŠÍ NAŠE VÍTĚZSTVÍ.

Povšimneme-li si obnosů, jež vykazují válečné půjčky našich nepřátel, pozorujeme, že obnosy ty se každou půjčkou zvětšují. To znamená, že nepřátelská cizina napíná finanční síly stále víc, jsouc si vědoma, jakým morálně povznášejícím dojmem působí úspěch válečné půjčky doma i za hranicemi. Zvláště ovšem za hranicemi, protože půjčkový úspěch je nesporným důkazem hospodářské síly a vůle zvítěziti u každého válčícího státu. Vzpomeneme-li velkých obnosů všech našich dosavadních válečných půjček, vidíme, že u nás je životné a plné porozumění pro tuto státní potřebu. Jinou je ale otázka, zda jsme všichni, muž vedle muže, žena vedle ženy, vykonali v tomto směru, co jsme vykonati mohli, co vykonati můžeme. A tu je nutno říci, že naše upisovací síla nebyla dosud ještě ani z daleka vypjata na nejvyšší míru. Příčinu toho hledati dlužno ne snad v úmyslném opomíjení nákupu tak znamenitých ukládacích cenných papírů, jimiž jsou úpisy rakouských válečných půjček, spíše lze tento moment vysvětliti okolností, že snad do všech vrstev obyvatelstva nepronikla ještě podrobná znalost výhod válečných úpisů, z nichž — vedle velmi dobrého zúročení — zvláště třeba zdůrazniti naprostou jistotu peněz, v nich uložených. Příklad ciziny, jak ona upisuje své půjčky, budiž nám také pobídkou k hojnému zakupování VII. rakouské válečné půjčky. Nechť každému vstoupí s novou silou na mysl jeho vlastenecká povinnost! Nechť každý radostně pospíší složiti svůj obol na potřeby monarchie, která v budoucnosti zmnoží pak jeho vlastní blahobyt. Každý dle svých poměrů: bohatý mnoho, chudý málo — ale upisuj každý! I z drobných obnosů lze složit miliardy sedmé válečné půjčky!

□ □ □

Gener. pl. hrabě Scheuchenstul se svým štábem údolí Suganu.

Císař a král Karel při odhalení pomníku zesnulého císaře Františka Josefa v Celovci

TRŮNNÍ ŘEČ.

V úterý byly přijaty delegace rakouská a uherská ve dvorním hradě císařem Karlem, který pronesl tuto trůnní řeč.

V době, kdy jsem z Boží milosti nastoupil na trůn svých otců, poprvé shromáždila se dnes delegace říšské rady, aby vyřídila své úkoly. Ujištění o neochvějné věrnosti a oddanosti, které jste pánové, projevili mně dnes ústy svého předsedy, béru s upřímným uspokojením na vědomí a podávám vám z vděčného srdce císařský pozdrav svůj. Stařičký císař, kterého všemohoucí před rokem povolal k sobě, nezavinil nynější spor, který otřásá základy světa, ale přijal vyzvu, když válka stala se nevyhnutelnou. Nadšený ohlas, jejž výzva císařova vyvolala po celé vlasti naší, potvrdil skvěle jeho důvěru. Slavné úspěchy vítězných armád našich, odvaha našeho loďstva naplňují nás vlasteneckou pýchou, začež děkujeme především Bohu Všemohoucímu, ale vzpomínáme dnes také statečných bojovníků, kteří dali život za trůn a vlast. Nemenší účast máme na truchlivém osudu oněch tisíců lidí, kterým válka vyrvala otce, manžela, jedinou podporu. Plni soustrastí obrací se zrak náš k oněm politování hodným, kdo, vypuzeni byvše ze svých domovů, obětovati musili svůj majek na oltáři vlasti; ti všichni budtež přesvědčeni, že jim náleží přední péče naše. Jako v těžkých dobách neznali jsme zoufání, tak nesmíme nyní, když vyjasňuje se výhled do budoucnosti, přepínati míru toho, čeho lze dosíci a oč se snažíme; je třeba rozvážně se omezit. Po slavném obhájení mocenské posice své jsme jako kdykoli dříve ochotni, sjednat čestný mír, zaručující existenční podmínky říše. Ve shodě s našimi úmysly projevila společná vláda naše ochotu, vyhovět pozvání ruské vlády a zahájit vyjednávání o všeobecném míru. Kéž požehnání Všemohoucího spočívá na tomto díle míru a přinese smír a vzájemnou důvěru evropským národům! Těžce zkoušený národ ruský, který prvý z protivníků našich ochoten jest vyhovět našemu volání po míru, může býti jist, že upřímně přejeme sobě, obnovit dřívější přátelské a sousedské vztahy k němu. Na druhé straně však za nejsvětější povinnost svou musíme pokládati, meč, jejž chtivost kořisti loupežných sousedů nám vtiskla do rukou v tomto boji, jenž rozhodne o celé budoucnosti říše, neskloniti dříve, až naši protivníci neobojetně vzdají šílených plánů rozdělovacích Chceme zůstati pány ve vlastním domě."

Císař a král Karel I. odevzdává generálu pěchoty šl. Kransovi vyznamenání za jeho úspěchy v Italii.

Tato poslední věta byla přijata hlučným potleskem německých delegátů a v zahraničním výboru uherské delegace poukázal na ni zvlášť zahraniční ministr hrabě Czernin, a uherští delegáti označili ji za přímé odmítnutí českých a slovanských požadavků.

Dále praví se v trůnní řeči: „Skvěle osvědčené spojenectví s německou říši bylo na jihozápadním bojišti ve vítězném tažení znovu slavně posíleno. S povznášejícím se Bulharskem pojí nás nejlepší vztahy spojenecké a bratrské. Obdivujíce se statečnosti tureckých vojsk, doufáme, že otomanská říše kráčí k novému rozkvětu. Prvá snaha naše směřuje k upevnění styků našich k neutrálním státům, jimž povinni jsme vřelým díkem za péči o válečné zajatce naše. Pánové, předlohy, Vám podané a týkající se dle tradic také Bosny a Hercegoviny, kladou mohutný nárok na Vaše vlastenectví. Pevně doufám, že předlohy projednávati budete s obvyklou vážností a v duchu smířlivém a přeji vašim pracím nejplnějšího úspěchu ku blahu milované vlasti naší."

□ □ □

CZERNINOVO EXPOSÉ.

Ve svém výkladu v zahraničním výboru delegace pravil hrabě Czernin, že vidí možnost, dospěti v do-

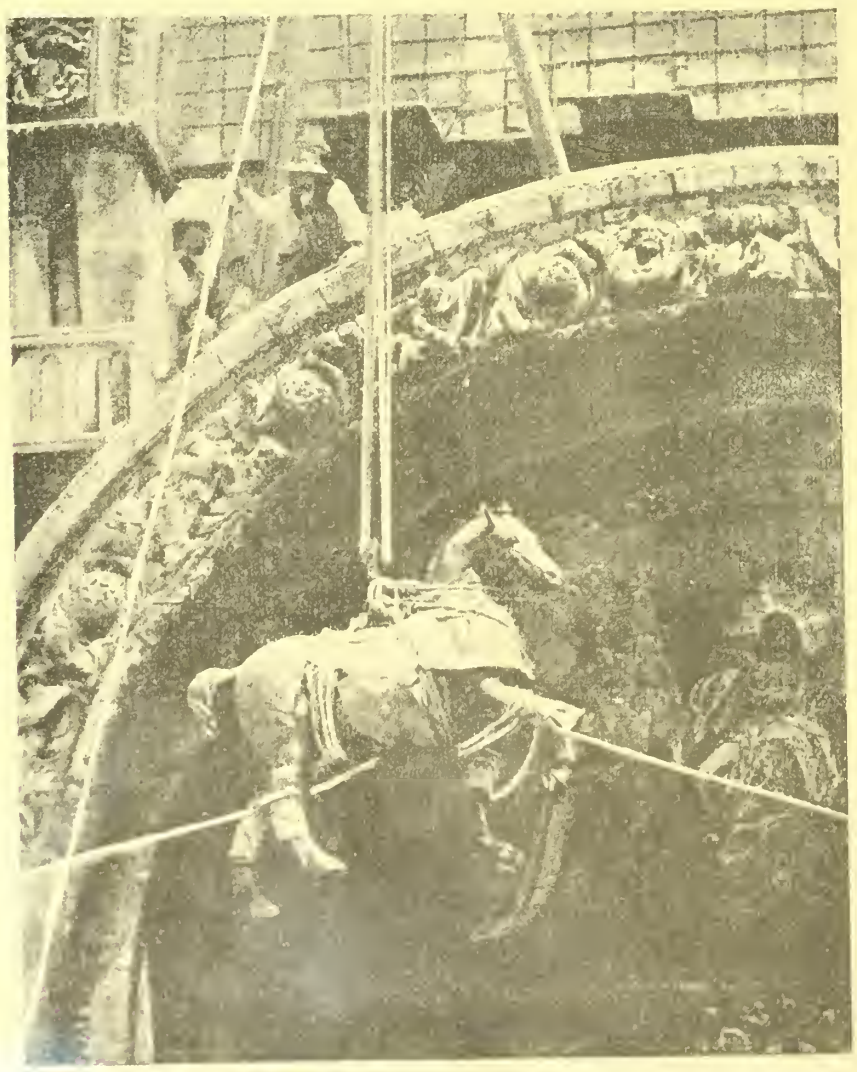

Benátky se vyklizují. Mezi jiným odmontovány z façady chrámu sv. Marka, bronzové, pozlacené koně za Nerona a Vespasiana Řím zdobící později do Cařihradu odvlečené. Když Napoleon dobyl Benátek, odvezl koně do Paříže a po vídeň. kongressu byly opět Benátkám vráceny.

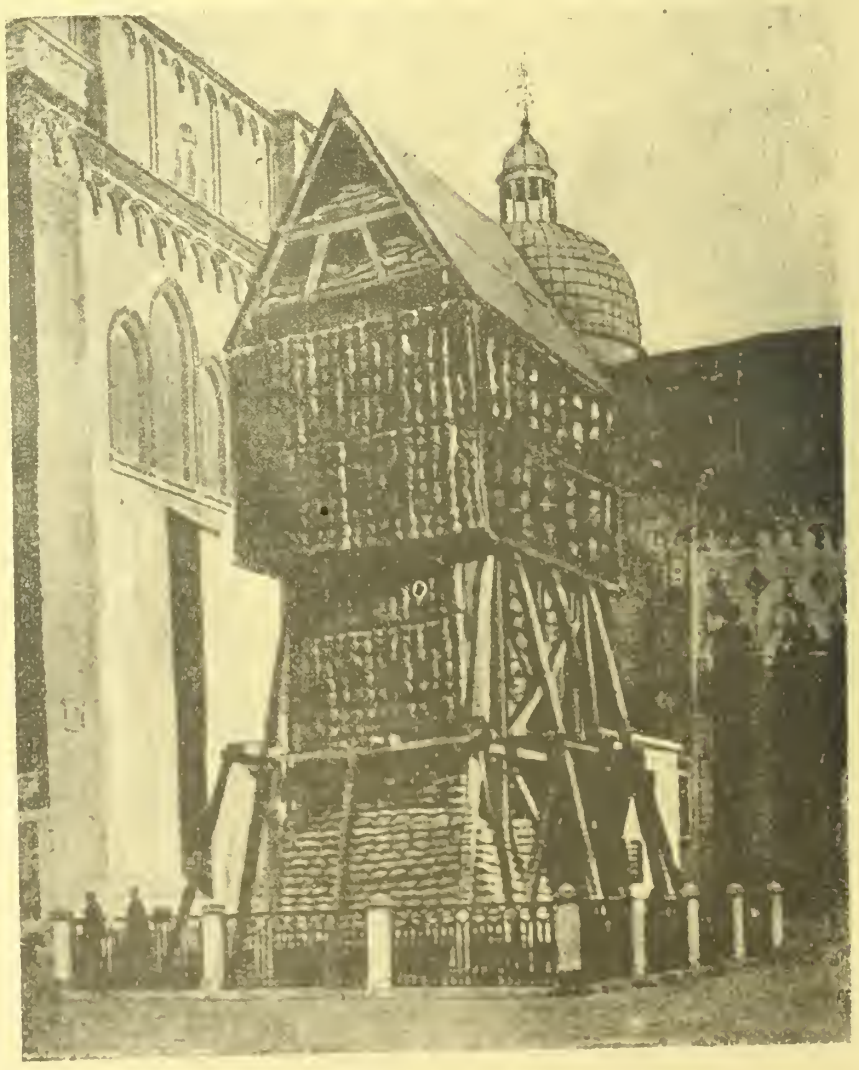

Na ochranu před pumami letců staví se kol uměleckých památek stavebních v Benátkách dřevěné obranné stěny pytlemi dobře vypěchované, aby ani výbuchem vzniklé otřesy nepoškodily tyto perly zašlé kultury a vyspělosti dávného ducha lidského.

hledné době k míru. Pro nás, pravil, je tato válka válkou obrannou. Našim cílem tudíž je, abychom uzavřeli mír, který by zajistil svobodu, samostatnost a teritoriální državu Rakousko-Uherska. Netoužíme po vynuceném rozšíření území a po hospodářském znásilňování, avšak žádáme účinné zabezpečení našeho svobodného a nerušeného vývoje v budoucnosti. Zabezpečení takové mohou nám poskytnouti smlouvy, které budou obsahovati dostatečné záruky ohledně pozvolného, současného a vzájemného zmenšení zbrojení, ohledně svobody moře, při současném zavedení závazného rozhodčího soudnictví. Jsme tudíž odhodláni uzavříti se svými protivníky všeobecný, spravedlivý a čestný mír, který zajistí teritoriální nedotknutelnost říše a její svobodný vývoj politický i hospodářský.

Právě jsme zahájili na tomto podkladě vyjednávání s Ruskem. Pokud jde o ostatní nepřátelské státy, tu nedá se dosud říci, zdali se též k vyjednávání tomuto připojí a nemohu se tudíž dnes ještě vysloviti o tom do jaké míry dá se také s nimi uskutečniti mír, mnou právě vylíčený. Za všech okolností musím však prohlásiti, že oproti veřejně přiznaným anekčním zámyslům našich protivníků, nemohu stanoviti naše nezištné cíle pro veškerou budoucnost setrvají-li při svém úmyslu, ve válce pokračovati

Mým nejvznešenějším cílem je, dáti říši rakousko-uherské brzký mír, který by zabezpečil naše práva, jež jsme tak účinně hájili a zajistil naši budoucnost a přinesl národům trvalé smíření. V tomto přání mám dozajista za sebou zdrcující většinu národů Rakousko Uherska. Prosím vás proto, abyste mne v dosažení cíle tohoto podporovali. Mám naději, že dojdeme k míru cestou dorozumění. V opačném případě, o tom jsem pevně přesvědčen, si jej vynutíme.

□ □ □

WILSON CHCE VÁLKU S RAKOUSKEM

President Wilson zahájil kongres dlouhou řečí, v níž vyložil úmysly a cíle Ameriky a pravil: Našim cílem je válku vyhrát a nebudeme slabými, aniž se dáme odvrátit od cíle tohoto, až válka bude vyhrána. Až bude Německo poraženo, nadejde doba, kdy bude možno mluviti o míru, kdy německý národ bude míti své důvěrníky a tito budou ochotni, jeho jménem připojiti se k úmluvě o základech budoucích zákonů pro lidskou společnost, pak zaplatí Amerika ráda cenu mírovou. Cenou tou je: úplná a nestranná spravedlnost pro každý národ, platná pro nepřítele stejně jako pro přítele, jež je obsažena ve formuli; ani anexe, ani válečná náhrada. Nic nás neodvrátí od toho, abychom válku vyhráli. Všechny naše síly a reservy na lidech, penězích a materiálu věnujeme tomuto úkolu, až bude vyplněn. Těm všem, kteří chtějí míti mír dříve než-li úkol tento bude splněn, radím, aby své mínění pronesli jinde, my je nepotřebujeme. Budeme považovati válku za vyhranou teprve tenkrát, až národ německý svými pověřenými zástupci nám řekne, že jest ochoten přijmouti mír, který by spočíval na spravedlnosti a na napravení bezpráví, které jeho vladaři napáchali, na náhradě škody, která byla způsobena Belgii.

Němci rozšířili svoji vládu na jiné země a na jiné národy, na velkou říši Rakousko-Uherskou, na národy balkánské, na svobodné Turecko a na Asii. Země tyto musejí od této vlády býti opět osvobozeny.

Mír, který uzavřeme, musí zhojiti všecky škody. Musí osvoboditi národy Belgie a severní Francie od pruského ohrožování; musí též osvoboditi národy Rakousko-Uherska, Balkánu, jakož i evropského a asijského Turecka od vojenské a obchodní autokracie pruské. Musíme však zdůrazniti, že nechceme žádným způsobem poškoditi Rakousko-Uhersko a že není našim úkolem, zabývati se institucemi národů. Nechceme jim žádným způsobem předpisovati, jak se mají zachovati, přejeme si pouze, aby své záležitosti, malé i velké, vyřizovali sami. Naše cíle vuči Německu jsou rovněž takové. Nesmýšlíme s Německem špatně, nechceme se vměšovati do jeho vnitřních záležitostí. Bojujeme za emancipaci Německa, nikdo však nechce ohroziti jeho existenci, neodvislost nebo svobodný jeho vývoj.

C. a k. apoštolský polní vikař armádní biskup Bjelik návštěvou v Lublině.

Z Palestiny: Abrahamův pramen u Hebronu.

Malebná rokle z rakousko-italské branice.

Vítězné naše boje v Italii: Tvrz Cima di Lana, kterou Italové vyhodili do povětří.

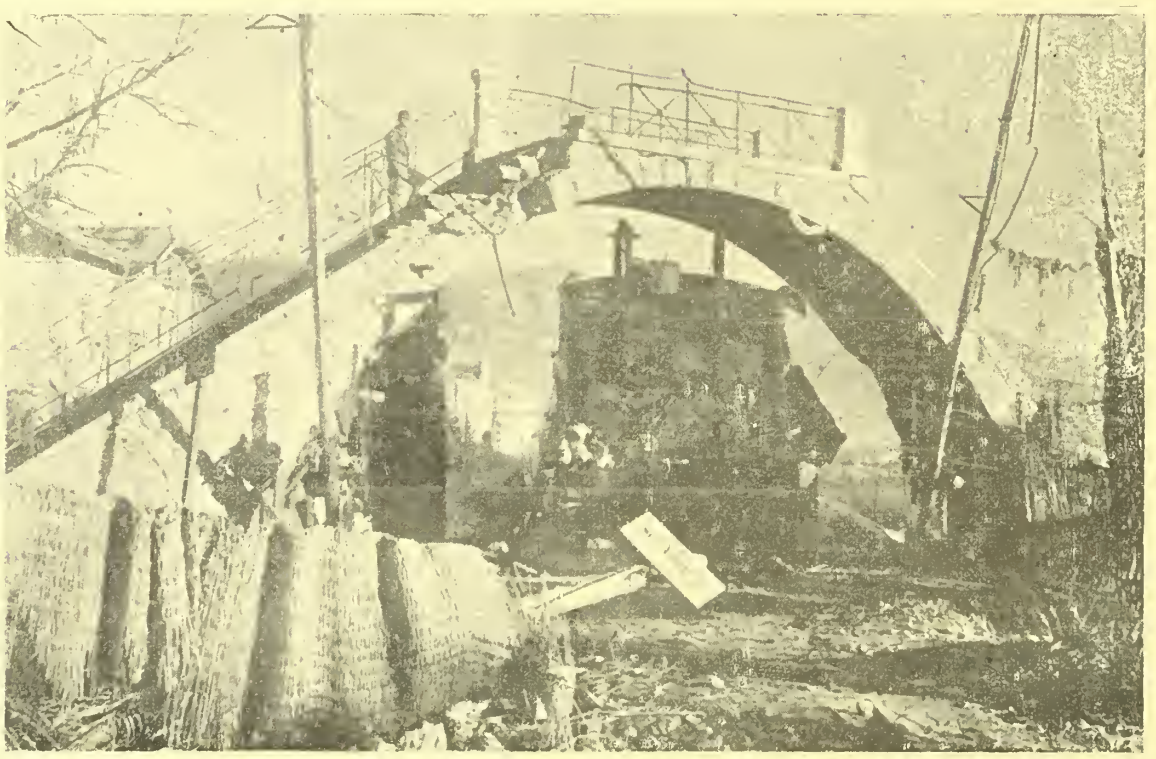

Zbořený nádražní most na státní dráze v Gorici.

A. THEURIET:

KOUZELNÁ FLÉTNA.

Přel. Mařka Langova.

Tři králové — Kašpar, Baltazar a Melichar — nesouce kadidlo a myrrhu, vydali se na cestu za Ježíškem. Neznajíce dobře cestu do Betlema, zabloudili, a prošedše hlubokým lesem, dorazili do jedné vesničky, když už slunce zapadalo.

Byli unavení a ruce měli jako potlučené od nádob s vonnými mastmi a oleji, které nesli pro syna Mariina; ostatně zmírali také hladem a žízní.

Zaklepali tedy na dvéře prvního domku ve vsi a prosili o poskytnutí pohostinství.

Chaloupka tato, téměř u samého lesa, patřila jistému drvoštěpu jménem Denis Fleuriot. Žil velice chudě se ženou a čtyřmi dětmi.

Chaloupka byla slepena z hlíny a mechu a za velkých lijavců prosakovala střechou voda.

Tři králové, utrmácení a unavení, zatloukli tedy na dvéře a když jim drvoštěp otevřel, poprosili ho o nocleh a o večeři.

„Ach, lidičky," pravil Fleuriot, „mám jenom jednu postel pro sebe a pro děti pelech; k večeři bych vám mohl nabídnout jenom vařené brambory, kousek chleba a trochu vody... Ale pojďte dál; spokojíte-li se s nabídnutým, rádi posloužíme."

Vstoupili tedy.

S chutí se najedli brambor a po té jim drvoštěp se ženou přenechali svoji postel; spalo se jim na ní dosti špatně, zejména Kašparovi, jenž měl rád pohodlíčko a tu byl velice smáčknut v prostředku mezi hromotlukem Baltazarem a zavalitým Melicharem.

Druhého dne ráno, dříve nežli se vydali na další cestu, pravil Baltazar k Fleuriotovi:

„V odměnu za vaše pohostinství vám něco dám!"

„Nečekáme na nic, protože jsme vám nabídli ze srdce rádi", odvětil drvoštěp, ale ruku přece natahoval.

„Peněz nemám," řekl Baltazar, „ale nechám vám tu něco, co se nedá penězi vyvážit."

Sáhl do mošny a vytáhnuv malou flétnu, podal ji Fleuriotovi.

Drvoštěp poněkud zklamán ve svém očekávání, zatvářil se kysele.

Baltazar k tomu dodal:

„Budete-li si něco přát, zapískejte na tuto flétnu a každé vaše přání se vám vyplní. Vezměte, nezneužívejte jí a také nikdy neodepřete almužny chudým lidem."

*

Když tři králové zmizeli za výhonem, řekl Fleuriot ku své ženě, opovržlivě potěžkávaje flétnu v ruce:

„Mohli nám dáti něco chytřejšího, nežli tuto píšťalu; no — ale přece si na ni písknu, abych se přesvědčil, jak si z nás udělali blázny."

Zvolal:

„K snídani bych měl rád bochník bílého chleba paštiku a láhev dobrého vína!"

Na to zapískal na flétnu a k svému velkému úžasu objevil se před ním na prostřeném stole chléb, víno a paštika.

Vida, co flétna zmůže, nezůstal při prvním pokuse a žádal, co ho jen napadlo.

Hrál na flétnu od božího rána do večera. Hned si přál nové šaty pro ženu a pro děti, peníze do kapsy, stul bohatě přistrojený a mnohé jiné.

A protože se mu každé přání hned splnilo, byl z něho v krátké době boháč, jemuž se široko daleko nikdo nevyrovnal.

Svoji polozbořenou chatu rozboural a postavil si místo ní nádherný zámek, jejž opatřil drahocenným nábytkem a koberci. Když bylo všechno pořízeno, vypravil velkou hostinu, aby oslavil nový svůj domov. K hostině zasedli kolem tabule bohatě přistrojené, zaujal místo na hořením konci se ženou, vyšňořenou jako princezna. Hudebníci, kteří zaujali místo na vyvýšené estrádě, bavili hodovníky veselou hudbou.

Aby slavnostní hostina nebyla rušena, nařídil Fleuriot svým sluhům, že nesmí do dvora vpustiti dotěrné zvědavce a žebráky; ba dokonce k vratům postavil dva obrovité sluhy s holemi, aby odháněli všechny trhany a darmošlapy.

Tak hosté bez obavy, že budou vyrušováni, dopřávali si, co hrdlo ráčilo.

Onoho večera vraceli se tři králové, složivše v Betlémě k jeslím Ježíškovým své dary. Pro-

Italské těžké dělo ukořistěné rakousko-uherským vojskem při vítězném postupu u Palmanovy.

Tvrz Cima di Campo, součástka panceřové skupiny Leonské.

jdouce lesem, poznali vesnici, v níž přenocovali; místo chaloupky spatřili zámek slavnostně osvětlený a tu řekl Kašpar uštěpačně k Baltazaru:

„Jsem zvědav, jak užil ten chlap své flétny a dodržel-li slib, že ani v bohatství nezapomene na chuďasy."

„Zkusíme to a přesvědčíme se," řekl Baltazar úsečně:

Ustrojili se za žebráky, zaměnili svá roucha za hadry a přijdouce k zámku, prosili o noclech. Byli však šeredně uvítáni. Nedali se odbýti a hlučeli, až vykoukl z okna Fleuriot; vida žebráky, nařídil, aby na ně poštvali psy, před nimiž se tři králové rychle klidili, nikoli však se zdravýma nohama.

„Vždyť jsem to tušil!", klnul Kašpar, pokousaný do lýtka.

„Nevadí," rozhodl Melichar, „zví nyní, co znamená hněv tří králů!"

*

Hosté hodovali zatím vesele dál. Došlo už na zákusky a Fleuriot chystal se zrovna rozkrájet velikánský koláč, když na dvoře zazvonily rolničky poštovského vozu, taženého čtyřmi bujnými koni se zlatými čabrakami. Fleuriot vyhlédl z okna a vida přicházeti vznešené hosty, nařídil, aby byli co nejspěšněji uvedeni. Sám přišel je uvítat s pochodní v ruce před hodovní síň. V nádherném šatě, z purpuru a drahokamů, přicházeli tři králové.

Fleuriot, jenž v nich poznal nedávné hosty, nepozbyl mysli a zval je vybranými slovy ku stolu

„Díky!" zvolal Baltazar, „nejíme u člověka, který je tak bezcitný k chuďasům."

„Pěkně umíte držet slib!" rozkřikl se Melichar mocným hlasem.

„Tak ty tedy pouštíš na žebráky psy!?" výhrůžně dodal Kašpar, ohmatávaje si pokousanou nohu; „počkej, zapískám ti písničku, jakou's ještě neslyšel!"

A vytáhnuv z kapsy flétnu podobnou oné, již dal Fleuriotovi, pronikavě na ni zahvízdal.

Razem zmizela tabule, hodovníci, zámek a všechno ostatní, a dřevoštěp stál samoten na kraji lesa před pobořenou chatou, se ženou a otrhanými dětmi...

„Alespoň že mně zůstala flétna," myslil si v duchu.

Nadarmo se však hrabal v děravých kapsách, flétna zmizela i s třemi králi.

*

Od té doby mají lidé zvyk, že při krájení koláče tříkrálového dají na stranu kousek pro chudé.

Upisujte VII. rak. válečnou půjčku!

Italská válečná loď, blížící se ku svému dostavění, ukořistěna byla v loděnicích v Tržiči.

Momentky z bojů v Italii: Naši vojáci opravují ukořistěný italský automobil k nové činnosti při pronásledování nepřítele.

EVA LAVALLIÉRE V KLÁŠTEŘE.

Mezi pařížskými hvězdami zářila dvacet let „komická varietní naivka", Eva Lavallière. Nejprve konkurovala, co operetní zpěvačka s Annou Indic-ovou a Jeanne Granierovou a její úloha prince Orlovského v premiéře „Netopýra" znamenala vrchol umění. Její krása byla přitažlivá, jemná děcká tvář s nepřirozeně velkýma, černýma očima, jemná a štíhlá, s pohyby nejgraciesnějšími a mimo to dovedla svůj silný altový hlas, přeměňovati až hlubokému basu. Co exentrická tanečnice neměla sobě rovna a v jemném konversačním tonu mohla klidně soupeřiti se všemi naivkami a heroinami. „Comédie Francais", a to věru znamená mnoho. Není tudíž divu, že v proslaveném, řekli bychom, klasickém varietním městě, kde kdysi slavná Hortensie Schneiderova kochala svět svými výkony, brzy zaujala přední místo. Ve fraškách Feydau-ových — nezapomenutelná zůstane její „dama z maximu" — ve vaudevillech Flers a Caillavetových ve veselohrách Capus-ových vytvořila hlavní úlohy, místo v nich burleskní komiku a nejjemnější něhu, což, jak je pochopitelno působilo neodolatelně. Pravý, v Paříži se říká boulevardový, úspěch byl bez ní nemyslitelný, a není tudíž divu, že hrávala střídavě a sice vždy jen krátce v „Gymnase", v „Renaissanci" a ve „Vaudeville" ve skupině oněch varieté, jimž náleželi prosla veni komikové jako Max Dearly, Braseur, Prin

ce, Quy a Max Linder (z kinemat. jistě všem známý) a kde zejména ona tvořila korunu všeho.

Z toho důvodu je přirozeno, že i její osobní úspěchy v soukromém životě po mnoho let vypíňovaly pařížskou kroniku. Při tom všem.

nikomu známo, odkud pochází, jaké je, pravé její jméno, a kde se připravovala ku svému povolání To bylo tajemství, jež dovedla s největší obratnosti skrývati. Zůstávala podivuhodně mladou a hrala ještě rok před vypuknutím války úlohu mladé žabky s neuvěřitelnou pravostí. Pak náhle zmizela s jeviště. Počátkem r. 1915 prošla novinami kratinká zpráva, že leží těžce nemocná v jisté nemocnici jižní Francie. Pak se na to zapomnělo, jako se mnohé jiné věci za této války přehledly, věci které dřív celou Paříž uváděly v úžas. Dnes je známo, že Eva Lavalliére oblékla ve vší tichosti závoj, a že co jeptiška sní v jistém klášteře nedaleko Marseille o marnostech světa... Sní — ano — to je nejvhodnější slovo, poněvadž následkem tyfu na obě oči oslepla. Je to dvojnásob těžká rána osudu pro umělkyni, která po tak dlouhá léta žila ve víru potlesku pařížských diváků. A poněvadž dle francouzského přísloví nemají nepřítomní nikdy pravdu a rychle se na ně zapomíná, tu i ubohá Lavalliére stala se záhy opuštěnou, malý její soukromý palác v Polích - Elysejských byl vydražen a podobně i její letohrádek — zkrátka „c'est la purée noir", jak sama za šťastných dnů svých triumfů často prozpěvovala. A netřeba se snad domnívati, že by onen klášterní závoj byl jen pouhým trikem à la Sarah Bernhardt, aby s tak uchovala veřejnosti v paměti. Lavalliére nepoužívala nikdy reklamy, a neměla ji také zapotřebí, neboť její talent byl příliš pravým a mnohostranným, než aby se byl dovolával fanfárami veřejnosti. Pařížské listy nyní oznamují, že pochází z poctivé, hodné rodiny z Marseille a že byla do 18tého svého věku vychována v klášteře, leč divadelním ďáblem posedlá, utekla odsud, kterési noci, putujíc a plahočíc se pak po mnohých venkovských jevištích, dříve než se objevila v Paříži. Je jisto, že vliv její výchovy, mnoho působil na nynější její rozhodnutí, mimo žal který pocítila vídouc se světem dokonce i vlastní dcerou opuštěna. Neboť nyní se objevila nová 22tiletá Lavalliére, jejímž otcem byl nedávno zemřelý varietní ředitel Henry Samuel, který ji rovněž prohlásil za universální dědičku. Jako častokráte v podobných případech, odcizilo se toto přísně po měšťansku vychované dítě lásce svoji hříšné matky a je věru podivuhodno jak podivně spřádá často osud běh lidí. Krásná černooká marseilleanka si jistě nepomyslila, když přijala divadelní jméno Lavalliére, jež po krátkém milostném snu po boku krále Ludvíka XIV. v karmelitanském klášteře pařížském doplakala svůj život.

ANGLIE CHCE POKRAČOVAT VE VÁLCE.

Na schůzi zástupců konservativců a unionistů, v Londýně mluvil Bonar Law o válečných cílech vlády anglické a pravil: Jest strašným, předvídati pokračování ve válce. V tom jsme všichni za jedno. Proč jsme začali vojnu? Nezačali jsme jí proto, abychom nyní obdrželi mír, nýbrž abychom dosáhli záruky pro mír v budoucnosti. Jak bychom toho mohli dosáhnouti nyní, kdybychom mír uzavřeli? Dopis Lansdownův opírá se o předpoklad, a sice o zvláštní předpoklad, poněvadž Němci říkají, že jsou ochotni utvořiti spolek národů a mluvili o odzbrojení, že by byl mír možný. Před válkou neopovážila se naše vláda navrhnouti Německu odzbrojení. Chtěla tak učiniti několikráte, ale Němci by to byli považovali za úvod k válce a před vypuknutím této války byly v Německu zakázány knihy, které schvalovaly odzbrojení, a myslím, že jsou zakázány do dneška. A pak, slyšeli jste o tom něco v prvých dvou letech války, kdy to v Německu vypadalo ne zrovna nejlépe? Nebylo nám o tom řečeno ani slova, že by ve smýšlení Němců byl nastal nějaký obrat. Myslím, že nespokojenost s nynějším systémem v Německu značně vzrostla. Ale co je důvodem této nespokojenosti? Je to pocit, že vojenský systém nepřinesl očekávaných výsledků. Co by to znamenalo, kdybychom nyní uzavřeli mir? Znamenalo by to, že zrovna ti mužové, kteří provedli největší zločin, o němž ví dějiny, kteří uvrhli svět do největší bídy a muky, měli i na dále možnost, opakovati to i v budoucnosti. Nikdo přece nebude tvrdit, že by byli vázáni smlouvou, kterou by snad podepsali. Jaká moc by je mohla k tomu zavazovati? Dnes je proti nim ozbrojen celý svět tak, jak tomu asi nebude už nikdy více. Neprosadíme-li nyní svá práva, jak chceme proti nim bojovati později za nových podmínek? Je to strašné, mysliti na to, že německý národ může býti přiveden k rozumu jedině tenkráte, když pozná, že válka se nevyplácí, že jeho válečný stroj nemůže dosáhnouti oněch úspěchů, jež si přeje, a jež jenom vítězstvím mohou býti dosaženy. Rovněž pouhými úspěchy na bojišti nemůže býti válka ukončena. Nechte jen Němce přijíti k poznání, že my to déle vydržíme než oni. Změna názorů, o niž tolik slýcháváme, bude denně silnější, a možná, že sama o sobě přinese výsledky, po nichž všichni toužíme. Mír uzavřený na zásadách Lansdownových, byl by ve skutečnosti porážkou ententy. Abychom vojnu vyhráli, musí míti vláda jistotu, že má celý národ za sebou. Nemáme-li tuto, pak nemůžeme míti úspěchů. Leč vláda doufá, že celý národ ji bude podporovati, aby mohla přivésti válku k vítěznému konci.

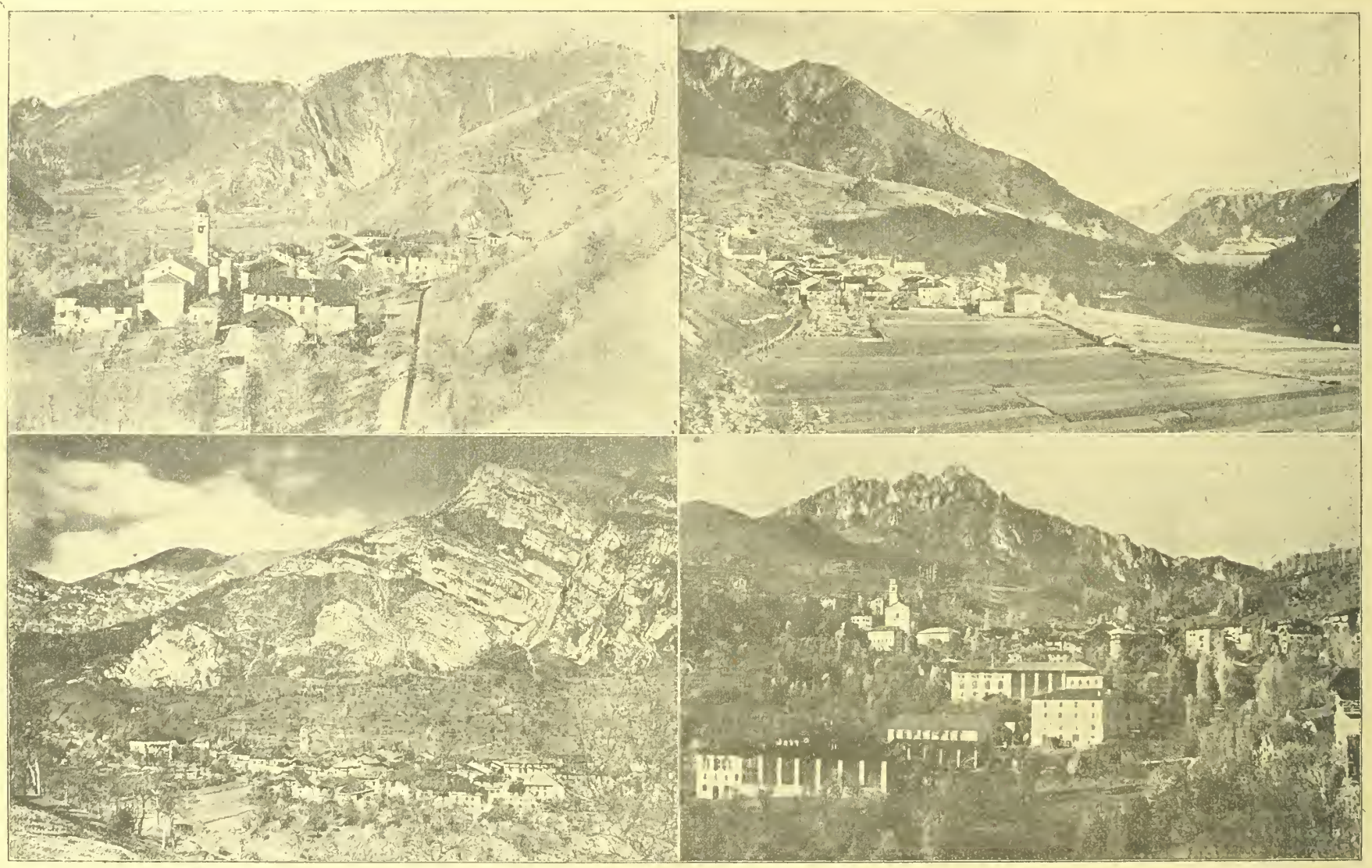

K nedávným vítězným bojům rakouské armády v údolí Ledra. Piave de Ledro v Judikarii s nádherným pohledem na Alpy. Vedle: Bezecca, pohraniční obec, která v roce 1866 byla dějištěm bitvy. Dole: Vesnička Legos di Ledro. Známé letní sídlo Molina de Ledro.

BÍDA U MĚSTSKÝCH BRAN.

Vídeňská radnice konala porady o otázkách zásobovacích

Zásobování vídeňského trhu řepou začalo minulého roku až z jara, letos však se rozváží řepa po vídeňských okresích již na podzim. Situace otvírá oči kde komu, a hledá se zodpovědný vinník. Starosta Vídně dr. Weiskirchner zavolal na poradu všechny poslance za vídeňské okresy bez rozdílu politických barev k poradě o této palčivé otázce. Podávány na ní návrhy a vyměňovány názory. Návrhy magistrátního sekretáře dra Roszkopfa vyzněly v požadavek, aby co nejdříve byla sebrána vnitrozemní žeň (třebas i s použitím násilí) a provedeno stejnoměrné rozdělení a utvoření nejnutnějších zásob moučných, (které městu Vídni zabral obilní ústav), dále uzavření termínové smlouvy s uherskou vládou na dodávku chlebových obilnin a mouky a okamžité zahájení jednání s Německem o stálou výpomoc. Konečně žádáno zabrání obilnin v okupovaném území, zvláště v ruském Polsku, v Rumunsku a Benátsku. Necháme stranou demonstrační akci vídeň-

ské radnice před voličstvem, které si má uvědomit, že radnice na říšské radě nemá v čas potřeby dostatečného zastoupení, důležitější však jest moment jiný. Vídeňská radnice žádá pomoc od Německa Vídeňská radnice žádá spravedlivé rozdělení kořisti v Italii mezi Rakousko a Německo. Uvidíme jak pochodí vídeňská radnice s těmito svými požadavky.

□ □ □

SIBIŘSKÁ POHOSTINNOST.

Okolnost, že mnozí z našich zajatců v Rusku zavezeni byli až do daleké Sibiře, poutá značnou pozornost naši k podivné a přírodnicky tak bohaté této zemi. Cestovatelé po Sibiři chválili vždycky velice pohostinnost tamnějších Rusů. Zaklepá-li poutník na dveře kteréhokoli domu v sibiřské vesnici — hostince jsou toliko podél hlavních silnic — zazní uvnitř úsečné „Kdo to?" Odpoví-li: „Cizinec", uvítají jej ihned slovy: „Host v domě, bůh v domě". Hospodář otevře ihned dveře, vede koně do dvora, snímá kožich s hosta, čepici a rukavice a shledává nejlepší, co má, pro hosta k večeři, a vlastnoručně upravuje mu čisté a pohodlné lože. Jeho ochota stará se nejen o hosta samého, ale i o jeho koně a psa. I když host prodlí několik dní, nerad je hospodářem propouštěn, vždyť vypravuje o dalekém světě, s nímž není takřka spojení. Nabídnouti peníze za pohoštění, bylo by urážkou. Také uprchlí trestanci těží z pohostinnosti. Vesničané se sice s nimi nestýkají, ale pomáhají jim jinak. U vzdálených polí bývají hospodářská stavení, v nich, celý čas opuštěných, je pro tyto brodagy" připraven chléb, sůl, mouka, mléko, časem i obnošené šaty a pod. Když zásoby zmizí, vesničan je doplňuje.

□ □ □

MÍROVÉ PODMÍNKY AMERICKÉHO DĚLNICTVA.

Americké dělnictvo usneslo se na kongresu v Buffalu na následujících podmínkách mírových: 1. Budiž utvořen silný světový svaz, který by poskytoval každému nesvobodnému národu pomoc v zájmu spravedlivých a mírumilovných poměrů mezi národy. 2. Jednotliví národové nesmějí zřídit taková hospodářská obmezení, jež by jim skýtala výhody oproti národům druhým. Mír budiž uzavřen bez odškodnění a odvetných opatření, ale porušení práva musí býti napraveno. 3. Nutno uznati práva malých národů a zásadu, že žádný malý národ nesmí býti potlačován. 4. Změny území mohou se státi jen v zájmu světového míru a ve prospěch národů, na takových změnách interesovaných. 5. Do mírových podmínek musí býti též přijata osmihodinná pracovní doba pro celý svět. Americký tisk přijímá toto usnesení sympaticky.

□ □ □

□ □ □

DVOJŽENSTVÍ.

Lidstvo čím více se vyvražďuje, tím starostlivěji pátrá v temné budoucnosti zraky na slovo vzatých učených pánů, kteří časem promluví velmi moudře. Musí ovšem vždy začíti od nejpřirozenějšího prostředku, totiž od ženy a od muže, ale zbývá při tom problémem, jak tyto dva činitele znásobiti v plodivé mohoucnosti co nejvýše, aby dílo bylo opravdu zdárné. Tak se vyskytl návrh pana Herrmanna Torgesa, který míní zavésti zcela vážně — dvojženství. Vedle ženy řádné bude prý muži dovoleno míti ještě jednu neř— nikoli:ženu vedlejší. Tahle vedlejší byla by jakýmsi tvorem výpomocným tam, kde už žena řádná je dámou „určitého věku" a kdy jaksi sama sebou přestává naděje na možnost zvýšiti vítaným přírůstkem rodinu. Žena výpomocná by ji v tom zastala. Legitimní ženy přivolí prý jistě zcela nezištně k podobnému dualistickému dělení náklonnosti manželovy, už hlavně z toho důvodu, že nad osobní zřetel je tu zřeel vyšší — vlastenecký! Ale pan Torges není osamoceným navrhovatelem. Jiný apoštol populačních theorií béře vážný zřetel k oné zásobě dam a slečen, ať svobodných, ať ovdovělých, které nemají naději na vdavky nejsouce ani existenčně zabezpečeny. Navrhuje pro ně — jednodenní sňatek. Manžel byl by k takové ženě — jednodenní „manželce" — na státní útraty dovezen a odvezen: „manželka", jakmile by po jednodenním sňatku vidčla se matkou, byla by hned prohlášena za vdovu po odvezeném jednodenním manželi a byla by zaopatřena státní rentou, jež by podepřela exisenci její i jejího dítěte... Je to nezakrytá prostituce, snižující poslání ženy. — jen když mohou státu dáti děti!

K nedávným houževnatým bojům v údolí Ledra: Starodávný kastel Stenico. Vedle: Malebná osada Piave de Ledro. Dole: Pohled na jezero. Vedle: Tiane, v údolí Ledra, nejdůležitější železniční křižovatka celého kraje do nedávna shromaždiště italského vojska.

O ZBOŽÍ KOLONIÁLNÍM A MEDIKAMENTECH.

Zbožím koloniálním a medikamenty, o které den ode dne je větší nouze, jsme po dobu války zásobováni ze zásob nahromaděných v německých přístavech říšských. Jen nepatrné množství léčebnin povolili nám naši nepřátelé dovážeti. Poněvadž Německo stojí v popředí pokud se týče chemických výrobků a výroby léčebnin jsme úplně od něho odvislí.

Pokud se týče zboží koloniálního bylo v míru dováženo přes Terst přímo z ciziny, mnohé též prostřednictvím Německa přes Hamburk nebo Bremy. Válka však tuto cestu přerušila. Celá řada důležitých léčebnin, jako aloe, manna, sassaparilla, Ipe, kafr, ricinus, a j. dodávalo nám ze svých zásob ještě před krátkem Německo. Nevyhnutelné medikamenty nutno, pokud nejsou v zásobě, dováželi ze Švýcar, poněvadž vývoz jejich z Holandska pohlcuje Německo. O nutnosti dovozu jistých koloniálních plodin nastává často rozpor mezi devisní centrálou, která povoluje placení do zahraničí a odborníky obchodu. V devisní centrále označují se na př. prášek kakaový, slupky kakaa, čokoláda, čaj, skořice, koření jako šafrán, pepř, zázvor, kmín a j., jako věci postradatelné. Šafrán nejlepší jakkosti dodává jen nepatrné množství — 80.000 květů dává teprve 1 kg — kremžská krajina; převažná spotřeba

Anglický pochod proti Jerusalemu: Turecká etapní stanice na poušti sinaiské u Gazy.

Z tyrolského bojiště, které je nyní zbaveno nepřítele: Údolí u San Martina di Castrazza.

byla kryta dovozem ze Španělska a jižní Francie. Kmín nám dodávalo Holandsko, kde se pěstuje na rozlehlých lánech. Jedno kilo stávalo dříve 90 h a platí se nyní 60 K (!) Pepř, který stával 2 K kg nabízí se dnes za lichvářskou cenu 120 K. Ze zásob velkoobchodu předává se na detail. kupce za 20 K. Paprika, která není vlastně koloniálním zbožím dodává se z Uher za 70 až 80 K ačkoliv se tam, jak známo, přehojně pěstuje. Většina koření zmizela a lze ho obdržeti jen pod rukou za závratné ceny, ačkoliv by tato nutná koření, naši často úplně nechutnou a nemastnou stravu velmi zlepšila a stravitelnější učinila. Podobný obrázek jeví se u zboží materiálního. Mnoho důležité výrobky vězí ve spárech central a přicházejí do obchodu jen v nepatrném množství. Soda se prodává za 45 h, vinná tresť za 7 K ale i za 25 K; olej tabulový, který byl dříve ve velkém dovážen z Dalmacie užívá se nyní výhradně k technickým účelum a v obchodě veřejném se vůbec více nevyskytuje. Síra, která dříve stala 18 h kilo, lze obdržeti nyní jen za 20 až 36 K. Kyselina borová nutna ku glasuře nádob, která byla dříve k dostání za 60 až 70 stojí dnes 18 až 20 K. Rovněž i většiny ostatních kyselin není ve veřejném obchodě k dostání; anebo jen v pramalé míře za nebetyčné ceny. Nejvíce zatěžuje materiální a koloniální obchod hospodaření central, poněvadž každá věc, která jen poněkud spadá do jich hospodářské činnosti okamžitě zmizí. Nejlépe illustruje bídu koloniálních a materiálních obchodů ta okolnost, že svaz těchto firem, který je oficielní jejich centrálou podělovací nemohl za letošího leta nabídnouti svým členům jiného zboží než melouny, dyně a — jabka. (!) Ceny droguerního zboží stouply po většině o 100 až 1000 % a není řídkým případem i zvýšení ceny o několik 1000 %. Mnohé věci nejsou vůbec k dostání, jiné opět v malém pouze množství. Mnohé z nich jsou ovšem postradatelné. Skutečného nedostatku nutných, nepostradatelných materiálních a léčebných věcí netřeba se obávati, poněvadž vojenská správa má celkem značné zásoby a vláda by v nutném případě při trvajícím jich nedostaku rovněž nařídila devisní centrala uvolnění dalších platebních prostředků.

□ □ □

PŘEDTUCHA O LÉTADLE.

R. 1759 napsal Angličan Samuel Johnsohn román „Rassalas", který je v anglické literatuře vysoce oceňován. Toto dílo staví se přímo vedle Voltairova „Candide", který pravděpodobně celému dílu sloužil za vzor. V Johsonově románu nalézá se kapitola, která podivuhodně překvapuje a která jak „Temps" poznamenává, obsahuje do jisté míry jakousi aktualitu. Tato kapitola je nadepsána: „Rozmluva o umění létacím"

Romantické údolí Sextenu v Dolomitech.

Sv. Sebastian v jižních Tyrolích, dlouho obsazený italským vojskem byl vyčistěn od nepřítele.

a uvádí jasnovidecky přednosti a nebezpečenství moderní vzduchoplavby. Děj knihy odehrává se v Habeši a líčí rajské poměry tak rajsky, že obyvatele této šťastné země nemají pražádného přání více. Naprosté toto blaho, vyvolává však nudu, kterou pociťuje zejména princ panujícího rodu. Touha po ostatním světě to zžírá a trápí. Leč z údolí štěstí, není uniknutí možné, poněvadž hranice země byly věnčeny kol do kola neschůdnými vysokými horami. Tu o[illegible]l princ mezi obyvateli své země učence, který již mnoho znamenitého vynalezl, chystaje se právě konstruovati okřídlený vůz. Mile jsa dotčen pochvalou princovou, prozradí mu jednoho dne své tajemství: „Pane, máte jen nejasnou představu o tom, co technická věda všechno ještě může dokázati. Již dlouho se obírám myšlenkou nahraditi pomalý pohyb lodí a vozidel, letem. Říše vzdušná bude vědou ztečena. Jen nevědomost a lenost zabraňuji nám přiblížiti se slunci." Princ chopí se této idee, doufaje, že tímto způsobem bude moci vzduchem uniknouti do světa. Po dlouhém otálení uvolí se učenec, přání princově vyhověti, ale za podmínky, že zůstane jeho vynález tajemstvím. Na otázku princovu, proč že se nemá státi podobná, důležitá věc majetkem veškerenstva, odvětil učenec: „Kdyby byli všichni lidé dobří, milerád bych je naučil umění létati. Ale kam by se podělá jistota dobrých, kdyby je mohli zlí každým okamžikem ze vzdušných výšin napadnouti? Proti armádě, která by hustými mračny přitáhla, nepomohly by ani hradby pevnostní, ani hory, ani moře? A princ uznal důvody učence.

Momentka z finského pobřeží, v jehož vodách operovalo nedávno ještě německé loďstvo.

Osvobozené údolí Sugany u Borga.

□ □ □

LENIN MÁ ZÁLUDNÉ PLÁNY?

„Zeit" upozorňuje důtklivě, že i bolševici ve svém nejnovějším mírovém provolání užívají výrazu „naši spojenci", což zřejmě ukazuje, že se nemíní od dohody odlučovati a zejména že nepomýšlejí na zvláštní mír. Trvají tedy na stanovisku, které vyhlásil Lenin před svou revolucí, že je bezectný ten, kdo by pomýšlel na zvláštní mír. Tím však i tito nejvýstřednější z výstředních, nejsvobodnější ze svobodných svázali si ruce a učinili se závislými na „zpátečnické diplomacii", která jejich vlády neuznává a jejich mírovou výzvu jako nepřijatou odmítá. Jak může takto dojíti k míru? Trocký snaží se vykonávati nátlak, jak říká, na dohodové vlády uveřejňováním tajných smluv. Leccos uveřejnil, ale nic rozhodujícího, žádnou tajnou smlouvu, nic, co bychom již beztak nevěděli. Má snad nátlak, který chce vykonávati, také své meze? Mosty k dohodě nejsou tedy ještě strženy. Ale pak ani mírové vyjednávání nenímožné a provolání bolševiků jest jen záludným prostředkem, aby se posilnila vůle národů v dohodových zemích k míru a zlomil se odpor jejich vlád. Pokud Leninovi spojenci nechtí, nesmíme se oddati přeludům o brzkém míru.

□ □ □

SLOVANÉ RAKOUŠTI A RUSKÝ MÍROVÝ MANIFEST.

Předsednictva českého Svazu, Jihoslovanského klubu a Ukrajinského parlamentního zastupitelstva sešla se a vydala tuto zprávu: Mírová nabídka nynější ruské vlády nespočívá jen na zásadě žádných územních zisků a žádných náhrad, nýbrž také na zásadě sebeurčení všech národů, což naší vládou bylo zamlčeno. Zjišťujeme proto, že podklad, na kterém rakouská vláda podle prohlášení ministerského předsedy je ochotna k mírovému vyjednávání, stojí v důležitém bodu v přímém rozporu k potřebám mírového manifestu nynější vlády ruské, neboť nabídka ruská předpokládá záruku sebeurčení, kdežto odpověď rak. ministerského předsedy sebeurčovací právo mlčením vylučuje. Vzhledem k tomuto rozporu v nejdůležitějším bodě nabídky příměří obáváme se, že zahájení vyjednávání nepovede k uzavření míru, zač vládu musíme činiti plně zodpovědnou. Z našeho stanoviska zjišťujeme opětně, že trváme na požadavku práva sebeurčení všech národů ve smyslu našeho prohlášení ze dne 30. května

NÁRODOHOSPODÁRSKÉ ROZHLEDY

Světové finance po r. 1920.

Předpokládaje, že světová válka by měla trvati ještě tři léta, snaží se francouzský národohospodář Charles Gide ve „Semaine Littéraire" vypočítati, jaká bude r. 1920 finanční situace: „Od 1. srpna 1914 až do 1. srpna 1917 bylo zúčastněnými státy vydáno na válečné výdaje na 500 miliard franků. Oč se zvětší toto číslo za předpokladu dalšího, ještě tříletého, vedení války? Kdyby se snad myslilo, že se v tom pádě tento obnos zdvojnásobí, zmátli bychom se velice. Předně nutno konstatovati, že denní výdaje válečné stále stoupají. Mohli bychom říci, že se toto číslo průměrně zdvojnásobilo. Chceme-li tudíž odhadnouti příští výdaje, nutno vzíti za základ na snad průměrné měsíční vydání uplynulých let, nýbrž průměrné posledního měsíce. To obnáší asi 20 miliard, což je 240 miliard ročně, čili 120 miliard v příštích třech letech Ale poněvadž se vydání stupňovala, nutno předpokládati, že se tak bude i nadále díti: a oněch 720 miliard nutno pak aspoň o ¼ zvýšiti. Mimo to přistoupily k válce i Spoj. Státy, jež rovněž mají značná vydání. Finanční ministerstvo Spoj. Států, předpokládá za první rok válečný 60 miliard franků, bez ohledu na půjčky spojencům, jež nyní obnáší 6 miliard franků měsíčně. Tyto zapůjčky nebudeme uvažovati, poněvadž tvoří část vydání dlužníků. Násobíme-li tudíž normální vydání Spoj. Států 3, obdržíme s úroky na 200 miliard. Sečteme-li všechna s hora uvedená válečná vydání, seznámé, že by stála válka od 1. srpna 1914 do 1. srpna 1920 asi 1.600 miliard franků. (1,600.000.000.000.) Abychom číslo učinili přístupnější uvedme několik přirovnání. Za tento obnos koupili bychom dvacetkrát tolik zlata, kolik ho za posledních staletí na zemi existovalo. Tato suma je čtyřikráte větší než vydání za výstavbu všech železnic světa. Kdyby se tyto peníze rozdělili mezi všechny obyvatele světa připadlo by na jedince 1000 K. — To by bylo ještě nejchytřejší.

*

Nárok dělníka na mzdu v nemoci.

Dělnictvu v továrnách není namnoze jasno, jaké nároky na mzdu má v případě nemoci. Podle § 1154 b(III. díl novely občanského zákonníka trvá nárok zaměstnance na mzdu za těchto podmínek: 1. trvá-li pracovní poměr již 14 dnů; 2. je-li zaneprázdnění způsobeno nemocí, úrazem neb podobnými příčinami; 3. není-li zaneprázdnění úmyslné neb zaviněno úmyslnou nedbalostí; 4. netrvá-li zaneprázdnění déle jednoho týdne. Dělníku je tedy po čtrnáctidenním zaměstnání zaručen nárok na mzdu až do výše týdenní mzdy, je-li mu práce znemožněna nemocí, úrazem neb jinými důležitými okolnostmi. Nesmí mu také býti činěny srážky ze mzdy, když volán jest k soudu za svědka či na úřad berní, jde k odvodu neb třídění, kontrolnímu shromáždění, k volbám, pokud zavedena jest volební povinnost. U žen, také když dochází pro vyživovací příspěvky. Zaměstnavatel může však mzdu zastaviti, zaviní-li zaměstnanec sám zdržení v práci. Pobírá-li dělník v čas nemoci neb úrazu nemocenskou podporu, je zaměstnavatel oprávněn sraziti si ze mzdy částku, již on sám k pojištění přispívá.

□ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTI

Dne 1. prosince. Italské útoky na Monte Pertici odraženy. V Albánii u Korče úspěšné místní půtky.

Zničené italské zásoby a materiál v Palmanové.

Na ruské frontě ujednáno od divise k divisi, od sboru ke sboru příměří. Operace všude zastaveny. Bitva u Cambrai vzplanula poznovu s velkou prudkostí! Vlastní protiútoky k zlepšení našich postavení měly plný úspěch. Nejsilnější účinná palba dělostřelectva a minových praků razila naší pěchotě cestu do nepřátelských linií. Mezi Moeuvres a Bourlonem a od Fontaine a La Folle zahnali jsme nepřítele zpět k vesnicím Graincourtu, Anneuxu a Cantaingu. Po obou stranách Banteuxu ztekla naše vojska od Šeldy nahoru výšiny na západním břehu řeky, prorazila první nepřátelské linie a dobyla vesnic Gonnelisu a Villers-Guislainu. Úporně se bránící nepřítel měl těžké ztráty. 4000 Angličanů bylo zajato, několik baterií ukořistěno. Protiútoky, které nepřítel podnikl večer na Gonnelieu.

Dne 2. prosince. Na Monte Perticu byl opět odražen italský útok. Jinak v Benátsku nic nového. Na dolní Vojuši skončil útočný podnik našeho vojska úspěšně. Ve Flandrech stupňovala se dělostřelecká palba k večeru po obou stranách Paschendaele k největší živosti a byla také v noci silná. Boje u Cambrai pokračují. V úseku Inchy až k Bourlonu vyvinula se po našem úspěšném podniku živá dělostřelecká činnost. Nepřátelské útoky pěchoty byly západně Moeuvres utlumeny naší palbou, východně téže obce zhroutily se před naší palbou, východně ténieres byla od nepřítel vyčištěna. Silné protiútoky podnikl nepřítel s novými čerstvými silami proti posicím, které mu byly vyrvány na západním břehu Seldy. Po rozhořčených, až do noci trvajících bojích byl nepřítel odražen. Stejným neúspěchem skončily útoky, které nepřítel podnikal západně Vendhuille. Na bitevním poli ukořištěno dosud 53 anglických děl a více než 100 strojních pušek. — Macedonská fronta: Mezi jezerem Ochridským a Prespou a v ohbí řeky Černé oživla. Západně jezera Ochridského a na Vardaru úspěšné výzvědné boje.

Dne 3. prosince. V Italii a v Albánii nic nového. Ve Flandrech útočili Angličani u Paschendaele. Byli odraženi. U Cambrai dělostřelecké boje. Kořist od 30. listopadu stoupla na 6000 zajatců a 100 děl. — Ve Vídni zahájeno delegační zasedání.

Dne 4. prosince. Na ruské frontě klid zbraní. Vyjednávání o příměří započalo. V Italii a v Albánii klid. Ve Flandrech dělostřelecké boje. Severně Gheluveltu odraženy útoky anglické pěchoty. Místní boje u Cambrai byly rovněž úspěšné. Obec La Vacquerie byla opět dobyta a uhájena protianglickým protiútokům. — Z Petrohradu se sděluje, že bolševici po tuhém boji zmocnili se hlavního stanu. Vrchní velitel ruských armád Duchonin padl v těchto bojích. Ruské národní shromáždění je svoláno na 11. prosince . — Členové rakouské a uherské delegace byli

---

IVAN SERGEJEVIČ TURGENĚV:

NÁSI MNE POSLALI.

Nastal čtvrtý ze známých dnů červnových roku 1848, oněch dnů, jež tak krvavě jsou zapsány na listech dějin francouzských...

Bydlil jsem tehdy na rohu ulice Míru a Italského boulevardu. Již od počátku června zavánělo to ve vzduchu prachem, každý cítil, že konečná srážka jest nevyhnutelná; a po schůzce delegátů právě rozpuštěných národních dílen s Marrym, členem dočasné vlády, který v řeči k nim pronesené, nerozvážně užil slova „otroci", jež oni považovali za vyčitku a urážku, po této schůzce záležela otázka již jen v tom, ne kolik dní, nýbrž kolik hodin zbývá ještě do této nevyhnutelné, neodvratné srážky? „Est-ce pour aujourd hui?" (Bude to dnes?) — tak se pozdravovali známí navzájem každého jitra.

„Ça a commencé!" (Již to začalo!) řekla mi v pátek ráno, 23. června, pradlena, přinášejíc prádlo. Dle jejích slov byla postavena velká barrikáda přes příč boulevardu, nedaleko brány Saint-Denisské. Ihned jsem se tam vydal.

Z počátku jsem nepozoroval nic zvláštního. Tytéž zástupy lidu před kavárnami a obchody, tentýž ruch kočárů a omnibusů; tváře se zdály býti poněkud oživenější, rozmluvy hlasitější a — podivná věc! — veselejší... ale to bylo vše. Čím dále jsem však kráčel, tím více se měnila tvářnost boulevardu. Kočáry se vyskytovaly řidčeji, omnibusy zmizely úplně; krámy ano i kavárny se spěšně zavíraly neb již byly zavřeny; lidí bylo na ulici mnohem méně. Za to ve všech domech byla od shora až dolů všecka okna otevřena; v těchto oknech jakož i mezi vraty bylo natlačeno lidí, hlavně žen, dětí, služek, chův — a všechno toto množství štěbetalo, smálo se, nekřičelo, ale volalo na sebe přes ulici, ohlíželo se, mávalo rukama, jakoby se chystalo na podívanou; jakoby bezstarostná, sváteční zvědavost zachvátila všecek tento dav. Různobarevné stuhy, šátky na krku, čepečky, bílé, růžové, bledě modré šaty, míchaly se a pestřily v jasném letním slunci, vzdouvaly se a šustěly při lehounkém letním větérku právě tak jako listí topolů, všady vysázených to — „stromů svobody". „Což opravdu zde ihned, za pět, za deset minut počnou se bíti, budou prolévati krev?" myslil jsem si: „To není možné! To se zde hraje komedie. Na tragedii nelze mysliti.. prozatím."

Však hle, v předu vystupovala nerovná čára barrikády, asi čtyři lokte vysoké, na přetínající boulevard po celé jeho šířce. Právě uprostřed nevelká červená korouhev obklopená jinými trojbarevnými, zlatem vyšívanými prapory, třepetala — na pravo, na levo — svým špičatým zlověstným jazýčkem. Za hřbetem navalených šedých kamenů bylo viděti několik dělníků v bluzách. Šel jsem blíže. Před samou barrikádou bylo dosti pusto; asi padesát lidí, ne více, přecházelo sem tam po dlažbě. (Tehdy ještě nebyly boulevardy macadamisovány.) Dělníci v bluzách žertovali s přicházejícími diváky; jeden, přepásaný bílým vojenským pasem podával jim láhev a sklenici do polovice naplněnou, jakoby je zval, aby šli a připili si, jiný vedle něho, křičel: „Ať žijou národní dílný! Ať žije republika demokratická a sociální!"

Vedle něho stála vysoká černovlasá ženština v pruhovaných šatech byla opásána řemenem, za nímž měla zastrčenou pistoli; ona jediná se nesmála a jakoby v zamýšlení upřela své velké, tmavé oči přímo před sebe. Přišel jsem na levo přes ulici — a ulebedil jsem se asi s pěti neb šesti takovými darmošlapy jako já ku samé zdi domu, u něhož se počíná lámati přímá čára boulevardu a v němž se nalézala — a až posud je umístěna — Jouvénská továrna na rukavice. V tomto domě byly žaluzie spuštěny. Stále ještě jsem nevěřil, i přes očekávání a předtuchy minulých dní, že věc vezme vážný obrat.

Mezi tím bylo stále silněji a blíže slyšeti buben. Již od rána rozléhalo se ulicemi ono zvláštní trojí víření bubnu — le rappel — víření, jímž se svolávala národní garda. A hle, z levé strany boulevardu, asi dvě stě kroků od barrikády, objevil se oddíl občanského vojska, zdlouhavě se pohybuje a natahuje, jako dlouhá černá žížala; jako tenké třpytivé jehly blýskaly se na ním bodáky; v čele jelo několik důstojníků na koních. Oddíl došel k protější straně boulevardu a úplně ji obsadiv, obrátil se čelem proti barrikádě a zastavil se, neustále narůstaje ze zadu a víc a více houstna. Ačkoliv přibylo takové značné množství lidí, vůkol se rozhostilo nápadné ticho; hlasy se tlumily, smích zaznával řídčeji a krátčeji; jakoby závoj nějaký dusil všechen zvuk. Mezi řadou národní gardy a barrikádou objevilo se náhle liduprázdné prostranství, po němž se přehnaly, lehce se točíce dva tři nevelké kotouče prachu — a cupal, ohlížeje se na všechny strany, černý, strakatý pejsek na tenkých nožkách. Náhle, neznámo odkud, zda ze předu či ze zadu, z hora či z dola, ostře třeskl krátký drsný zvuk; podobal se spíše úderu těžce dopadnuvší železné tyče nežli výstřelu a ihned za tímto zvukem nastalo strašné, utajené ticho. Vše až ztrnulo očekáváním — zdálo se, že i sám vzduch naslouchá a náhle, těsně nad mou hlavou cosi protivně silně zatřeskloo, prasklo — jako rázem roztržené plátno... To povstalci hromadně vystřelili skrze žaluzie okenní v prvním poschodí obsazené jimi Jouvénské továrny. Hnal jsem se rychle se svými sousedy darmošlapy kolem domů po boulevardu (pamatuji se, že jsem ještě zahlédl na prázdném prostranství před námi člověka na všech čtyřech; spadlou čáku s červenou kokardou a v prachu se válejícího strakatého psíka) a když jsme doběhli k nevelké příčné uličce, ihned jsme do ní zahnuli. K nám se připojilo ještě asi dvacet jiných diváků, z nichž jeden, asi dvacetiletý mladík byl postřelen. Na boulevardu za námi neustále rachotily výstřely. Přešli jsme do jiné ulice — nemýlím-li se do — Rue de l'Echiquier. Na jednom konci se zdvihala nízounká barrikáda — a hošík asi dvanáctiletý skákal po jejím hřbetu, pitvoře se a mávaje tureckou šavlí; tlustý národní gardista, bledý jak plátno, přeběhl kolem, vrávoraje a sténaje při každém kroku... z rukávu jeho stejnokroje kapala na zem rudá krev.

Tragedie započala — a nebylo již možno pochybovati o její vážnosti, ač sotva kdo tušil i v tuto chvíli, jakých dosáhne rozměrů.

Neměl jsem příčiny bojovati ani na té ani na oné straně barrikád; vrátil jsem se domů.

přijati ve dvorním hradě vídeňském císařem. Císař přednesl trůnní řeč. Zahraniční ministr hrabě Czernin pronesl v obou zahraničních výborech delegace své exposé.

Dne 5. prosince. Vyjednávání o klid zbraní rozšířeno bylo také na frontu rusko-rumunskou. V Italii na planině Sedmi Obcí obnovila vojenská skupina Conrádova ofensivu. Několik důležitých výšin dobyto mezi nimi Monte Meletta, 9000 Italů zajato, 40 děl ukořistěno. Ve Flandrech dělostřelecké boje. Rakouský parlament se odročil na 18. prosinec.

Dne 6. prosince. Mezi rakouskými, německými, bulharskými, tureckými a ruskými vojenskými zástupci ujednán 10denní klid zbraní pro všecky ruské fronty, který započne 7. prosince ve 12. hod. v poledne. V Italii na planině Sedmi Obcí pokračuje naše ofensiva.

o o o

SMĚS.

Parlament. Poslanecká sněmovna vyřídila v uplynulých dnech celou řadu drobných předloh a přijala též osnovu o prodloužení rakousko-uherského vyrovnání a prodloužení privileje rakousko-uherské banky, načež vzhledem k zasedání delegačnímu přerušila své práce a sejde se až po Novém Roce. Delegace zasedají, je ale pravděpodobné, že budou vzhledem k mírovému vyjednávání s Ruskem odročeny.

Obecní přirážky. Za základ k výpočtu obecních přirážek, jichž výnos má hraditi řádně rozpočtěná obecní vydání, pokud jich úhrada není kryta jinými příjmy, slouží předepsané přímé daně. Předpis těchto daní má si obecní starosta vyžádati od berního úřadu a má ho spolu s rozpočtem nejméně na 14 dnů veřejně vyložiti. Podle § 72. českého obecního zřízení má se rozpočet na příští správní rok, který se shoduje s rokem občanským, sděláti a výborem obecním schváliti nejdéle měsíc před početím tohoto roku. O stížnostech proti nesprávnému sestavení rozpočtu nebo nesprávnému vyměření přirážek rozhoduje okresní výbor, ale stížnost musí se ve lhůtě ve vyhlášce o vyložení rozpočtu ustanovené podati prostřednictvím obce ne tedy přímo.

Povolání neodvedených domobranců. Domobranci, kteří jsou nyní povolávání k domobranecké službě, budou prohlédnutí presentační komisí aby byl prozkoumán jejich zdravotní stav; nezpůsobilí, totiž ti, kdož nemohou vykonávati vůbec žádnou službu, budou propuštěni. Povolaní nemohou býti přiděleni k jiné službě, nežli ke službě beze zbraně. Dojde-li však k novému vypsání odvodů, mohou i tito muži podrobeni býti přehlídkám a odvedeni ke službě v poli. Při prohlídce osob, povolaných k domobranecké službě beze zbraně, má býti určen stupeň jejich nezpůsobilosti; povolaným poskytne se 14denní lhůta před narukováním, aby uspořádali si své věci. Povolaní budou vzati do přísahy a dostanou vojenský oblek a 8 dní budou vojensky vyučováni. Pokud to služba dovoluje, má jim býti dovoleno vykonávati občanské povolání, bydleti mimo kasárna a nositi občanský oděv mimo službu.

Od 1. ledna zhoršený jízdní řád. Rychlíky na krátkých tratích budou zrušeny. Zvláště bude postižena doprava novin, která bude vyloučena z rychlíků do osobních a nákladních vlaků. Rychlost osobních vlaků bude zmenšena k vůli úspoře uhlí.

Bude demobilisovati i Rakousko? Interpelace poslanců Pika, Němce, Charváta a soudruhů na pana

Naše a německé vojsko na pochodu ulicemi znovudobyté Gorice.

ministra zemčbrany ohledně okamžité demobilisace nejstarších ročníků vojska a dovolené pro další ročníky zní: Vaše Excelence! Zástupci ústředních mocností a nynější ruské vládní moci sešli se již k jednání o podmínkách příměří. Dle úředních zpráv uzavřeno bylo spontaně mezi ruskými a rakousko-uherskými oddíly příměří na důkaz zbytečnosti dalšího prolévání krve. Ruská revoluční vláda však již dříve předešla příkladem a provedla demobilisaci vojska nejstarších ročníků ruské armády a vrátila tyto rodinám a užitečné práci hospodářské. Poněvadž i u nás jest zbytečno zdržovati v pohotovosti nejstarší ročníky, záložníků a domobranců, a ježto jest nutno, aby vláda naše podala důkaz opravdové mírumilovnosti, táží se podepsaní: 1. Jest pan ministr ochoten působiti k tomu, aby vojsko ročníků 1865, 1866 a 1867 vůbec bylo prohlášeno za demobilisované a domobranci ročníku 1867 dosud ještě ve službě se nalézající, propuštěni byli před vánocemi do svých domovů? 2. Jest pan ministr ochoten působiti dále k tomu, aby též mužstvo ročníků 1868 až 1875 z ruské fronty bylo propuštěno na dovolenou?

Berlínské noviny podražily o 100 procent. Všechny berlínské denní listy zdražily o 100 proc. předplatné i ceny jednotlivých čísel. Výtisk „Vorwärtsu", jenž až dosud prodával se za pět feniků, stojí nyní deset feniků. Zdražení odůvodňují listy drahotou papíru, tiskařských potřeb a zvýšením mezd.

Německý hlas o Kramářovi. Ve vzpomínce na zesnulého německého národohospodáře prof. berlínské university Adolfa Wagnera, vzpomíná Heřman Bahr v nedělním „N. W. Journalu" doby, kdy byl žákem Wagnerovým, vlivu, jímž naň Wagner působil, i četných posluchačů, kteří do Berlína přišli Wagnera poslouchat. Bahr tu píše: Byl tu také mladý Čech Karel Kramář, již doktor, s úžasnými vědomostmi, člověk silné vůle, vnitřní sebekázně, sebevědomé rozhodnosti, daleko nad nás všechny vynikající, což nám i příležitostně dával na jevo, oslňující debatér, nepřekonatelný v parátnosti, vždy připravený k zápasu útočný, zvyklý všechny ovládat, rozený vůdce, mezi námi všemi jediný, jenž už tehdy znal svou cestu, můj věcný v těch dobách soupeř, on Husita, já ještě se skořápkou Schenerianovce, k velké radosti Wagnerově, který tyto opravdové rakouské příznaky, jimiž jsme v základě oba byli a zůstali, se zálibou pozoroval..."

Ruský mírový manifest nebyl sdělen celý. V posl. sněmovně podal posl. Zenker a soudruzi tento dotaz: Znění mírové nabídky ruské republiky, jak bylo uveřejněno, je neúplné a to nejen pro technické poruchy, nýbrž nota je, jak vychází na jevo, také na jiných místech zkrácena. Vzhledem k tomu se táží: Je vláda ochotna tento důležitý dokument neprodleně uveřejniti v plném znění a nezkráceně?

Celý den minul v nevýslovném nepokoji. Bylo parno, dusno... Nevzdálil jsem se s Italského boulevardu, který byl natlačen lidmi všeho druhu. Rozšiřovali se nejneuvěřitelnější pověsti, stále se střídajíce s jinými, ještě fantastičtějšími. K večeru však jedno bylo jisto: skoro polovina Paříže nalézala se v moci povstalců. Všude vyrůstaly barikády — zvláště za Seinou. Vojska zaujímala strategické body; chystal se boj ne na život, nýbrž na smrt. Následujícího dne změnila se tvářnost boulevardy a vůbec vnější tvářnost Paříže; pokud byla v rukou povstalců, změnila se jako pokyn kouzelného proutku. Vyšel rozkaz velitele pařížské armády Cavaignaca, kterým se zakazuje všeliké pohybování anebo přecházení po ulicích. — Národní gardisté pařížští i z provincií, rozestavení v řadách po chodníku, střežili domy; pravidelná vojska, národní garda, bojovala; cizinci, ženy, děti, nemocní seděli doma. Ulice v okamžiku vymřely. Jen zřídka projede jimi povoz nebo v kočáře lékař, neustále zastavovaný strážemi, jimž ukazuje průchodní list; nebo s hrubým rachotem a hřmotem projede baterie směřujíc k místu bitvy, jde oddíl vojska, uhání na koni pobočník nebo ordonance. Nastala strašná trapná chvíle; kdo ji nezažil, nemůže si o ní učiniti ponětí. Francouzům bylo ovšem úzko mohli se domnívati, že jejich vlast, všecka společnost se rozpadává, klesá v prach; však stesk cizince, odsouzeného k bezděčné nečinnosti, byl ne-li hroznější, tedy jistě trapnější, než rozhořčené jejich zoufalství. — Bylo parné vedro: nelze vyjíti; do otevřených oken se řinou žhavé proudy paprsků; slunce oslepuje; na jakékoliv zaměstnání, na čtení, psaní, není ani pomýšlení. Pětkráte, desetkráte za minutu rozléhají se dělové výstřely, někdy dolétne k sluchu třesk pušek, zmatený hluk bitevní... Na ulicích jakoby vymetl; rozžhavený vzduch mihotá se v slunečních paprscích; podle chodníků táhnou se zasmušilé tváře a nehybné postavy národních gardistů — není jediného zvuku obyčejného života! Vůkol jest prázdno, pusto — a je ti úzko, jako v hrobě nebo v žaláři. — Od dvanácti hodin se naskytají nové výjevy: objevují se nosítka s raněnými a zabitými... Hle, nesou muže se šedinami, s tváří bledou jako poduška, na níž spočívá; — to je smrtelně raněný poslanec Charbonnel... Mlčky před ním smekají — on však nevidí těchto projevů truchlivé úcty, jeho oči jsou zavřeny.

Jde houfec zajatých; vedou je mobilní gardisté, vesměs mladíci, skoro hoši; z počátku jim málo důvěřovali, ale oni se bili jako lvi. Někteří nesou na bodácích zkrvavené čáky svých padlých soudruhů, nebo květiny, jež jim hodily ženy s oken. „Vive la république!" volají národní gardisté s obou stran boulevardu, nějak divoce a unyle protahujíce poslední slabiku: „Vive la mobi-i-ile!" Zajatci jdou se sklopenýma očima tisknouce se druh ke druhu — jako ovce! nepěkný houfec, zasmužilé tváře, mnozí v hadrech, bez čepic, někteří mají spoutané ruce. A dělostřelba neumlká. Těžké, jednotvárné rány jakby se vznášely ve výši; stály nad městem zároveň s dýmem a čmoudem vedra.. K večeru jest slyšeti z mého pokoje ve čtvrtém poschodí cosi nového; k tomuto dunění přidružily se jiné, ostré, mnohem bližší, krátké a jaksi vějířovité salvy. To prý střílejí povstalce po čtvrtích (mairies). A tak to trvá hodinu za hodinou. Spáti nelze ani v noci. Zkusíš vyjíti si na boulevard, chceš dojíti alespoň do nejbližší ulice, abys něčeho se dozvěděl, nebo jen tak — abys se poněkud občerstvil. Ihned tě zastaví, vyptávají se, kdo jsi, odkud, kde bydlíš, proč nemáš uniformy? A dozvědí-li se, že jsi cizinec, podezřívavě si tě prohlížejí a velitelský tě posílají domů. A jednou dokonce jeden gardista z provincie (ti byli nejhorlivější) chtěl mne stůj co stůj zatknouti proto že jsem měl ranní kabátec. „Vy jste jej oblékl proto, abyste snáze se dohodl (pactiser) s povstalci!" křičel jako sběsilý. „Kdo pak vás zná, jste snad ruským agentem, máte v kapsách zlato, abyste rozdmychoval naše rozbroje (pour fomenter nos troubles!)" Navrhl jsem mu, aby mi prohlédl kapsy. Ale to jej ještě více podráždilo. Ruské zlato, ruští agenti strašili tehdy ve všech těchto podrážděných, pomatených, spletených hlavách. Opakuji: byla to strašná, trapná doba!

V takovýchto, možno říci, mukách, uplynuly 3 dny; nastal čtvrtý (26. června). Zprávy z bojiště dostaly se k nám dosti rychle, sdělovali si je druh druhu podél chodníků. Tak ku příkladu jsme již věděli, že Pantheon byl vzat, že celý levý břeh Seiny jest v moci vojska, že jenerál Brée byl zastřelen povstalci, že arcibiskup Affre smrtelně raněn, že se drží ještě předměstí Svatého Antonína. Pamatuji se, že jsme četli proklamaci Cavaignaca, dovolávajícího se naposledy vlastenectví, jež nevymizí ani v nejrozhořčenějších srdcích. Náhle ujížděla po boulevardu ordonance, husarský důstojník a utvořiv prsty pravé ruky kroužek asi jako jablko veliký, volal: „Takovými kulemi do nás střílejí!"

V témž domě, kde jsem byl ubytován a na týchž schodech bydlel známý německý básník Herwegh s nímž jsem byl znám; často jsem k němu chodíval, abych alespoň si trochu ulehčil, abych utekl sobě samému, i svírající tesknotě nečinnosti a samoty. Tak sedím u něho 26. června za jitra, když právě posnídal. Náhle vejde garçon s ustrašenou tváří.

„Co jest?"

„Ptá se po vás, pane Herweghu, nějaká bluza?"

„Bluza? Jaká bluza?"

„Člověk v bluze, dělník, stařec, chce mluviti s občanem (le citoyen) Herweghem. Ráčíte ho přijmouti?"

Herwegh se podíval na mne. „Uveďte ho", řekl konečně.

Garçon odešel, opakuje jakoby pro sebe: „člověk... v bluze! Byl zděšen; a přece nedávno, brzy po únorových dnech, považovala se bluza za nejmodnější, nejvhodnější a nejnevinější oblek? Jak je tomu dávno, co při bezplatném představení v Theatre Français, určeném pro lid, viděl jsem, na vlastní oči jsem viděl množství nejvybranějších šviháků, tak zvaného beau monde, kteří si oblékli bílé a modré bluzy, z pod nichž podivně vykukovaly naškrobené límečky a jaboty? Leč jiné časy — jiné zvyky; v době červnového boje stala se bluza v Paříži odznakem opovržení, Kainovým znamením, vzbuzovala zděšení a hněv.

Garçon se vrátil — a s němým chvěním pustil

Demobilisace v Rusku. Bolševická vláda provádí postupnou demobilisaci. Propustila ročník 1898 a propouští i jiné sbory. V celku odešlo domů 700.000 vojáků.

Půjde Lenin? Opět a opět docházejí z Ruska zprávy, že Leninova vláda udělá místo nové koaliční vládě socialistické. Dle jedněch zpráv Lenin skutečně již odstoupil. Z Mohyleva došel telegram ve kterém se praví, že zástupci všech armádních výborů a kadětů i socialistů pravice usnesli se na mohylevské schůzi za přítomnosti Miljukova a bývalého ministra vojenství Veršovského navrhnout bolševikům utvoření koaliční vlády, ale Cereteli byl proti tomu a navrhoval vyloučení bolševiků. Stávkující úředníci říšské banky byli propuštěni. Dle dalších zpráv zmocnila se bolševická vláda státní banky.

Leninovy pohrůžky. V rozmluvě s delegáty 49. armádního sboru pravil Lenin: Nebudou-li spojenci dbáti našich přání, máme dobrý prostředek abychom je učinili povolnými. Můžeme totiž ohlásiti státní bankrot, čímž by se všechny pohledávky spojenců vůči nám staly bezcennými. Rada národních komisařů učinila opatření, aby demokracie ostatních zemí byla našemi agenty informována. Prozatím můžeme jen s největší rázností pokračovati ve svých snahách, nadíce se, že budou úspěšné.

Leninova „svoboda". Bolševici zabavili volební provolání socialistů a dali se zdi strhnuti volební plakáty různých stran. Vojáci hrozí, že rozeženou ústavodárné shromáždění bodáky, nebude-li většina maximalistická. Vůbec prováděli při volbách do národního shromáždění teror neslýchaný. Přes to nejsou pro ně volební výsledky uspokojivé. V Petrohradě, kde jsou pány situace, dostali 400.000 hlasů, kadeti 250.000 a soc. revolucionáři 150.000. Bolševici dostali 6 mandátů, Kadeti 4 a soc. revolucionáři 2.

Válečné přídavky učitelstvu. Ministr Cwikliński prohlásil, že vládní přídavky učitelů budou vyplaceny před 15. prosincem. Pro země, které ještě nezaslaly vládě potřebné statistiky, bude přidělena kvota analogická a rozdíly budou dodatečně vyrovnány.

Niklové desetihaléře platí jen do 31. prosince 1917 Niklové desetihaléře lze v soukromém obchodním roku. Od. ledna do 30 dubna 1918 budu přijímány jen styku používati jako platidel pouze do konce tohoto u státních pokladen a úřadů a v rakousko-uherské bance. Náhrady za niklové desetihaléře ovšem dosud není.

*

3200 německých národních hymen. Nedávno vypsal spolek německých obchodníků hudebninami konkurenci na novou německou národní hymnu, která se v nynější formě nelíší — téměř pranic od anglické. Následkem toho došlo 3200 návrhů. — Než rozhodnou, která je nejlepší — cáákra — to se nazpívají.

Eliška Krásnohorská sedmdesátnicí. Slavná naše básnířka a spisovatelka Eliška Krásnohorská pravým jménem Eliška Pechova slavila tyto dny den svých 70tých narozenin. První její sbírka vyšla r. 1870 pod názvem „Z máje žití."

Přijdou? „Úřední pražské noviny" uveřejňují dvě zajímavé předvolání plzeňského finančího ředitelství. Dle jednoho byl dne 27. června nalezen turistický vak se 6.000 zahraničními cigaretami dle druhého byli dne 6. srpna pozorování na hranici dva muži, kteří vidouce přicházeti četníky dali se na útěk, zahodivše při tom pytel s 9.000 zahraničními cigaretami. Poněvadž se v obou případech nedalo majitele zjistiti vyzývá

Ukázka z pobořeného městečka Tessina, které Italové na ústupu bombardovali.

je zmíněný list, aby se během 90ti dní o svůj majetek přihlásili jinak, že s ním bude naloženo dle „zákonitých nařízení". — Kdo si troufá — přihlas se!

Zavedení „americké pracovní doby" ve Francii. „Temps" oznamuje z Lyonu, že několik tamnějších továren zavedlo pokusně „americkou pracovní dobu". Začíná se o 9. dopoledne a s půlhodinovou přestávkou o poledni pracuje se až do ½ 6 večer. Pracovní doba je tedy 8mihodinná. Tímto způsobem chce se čeliti stávajícímu nedostatku osvětlení a topení a případně tuto reformu i pro vždy zavésti.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Strupovitost bramborů. Vlastní příčiny této choroby nejsou dosud na jisto postaveny. Jedni svádí na půdu, jiní na zastínění pole a vědecky má se za to, že vyvolávají ji vláknité houby (bakterie) V tomto případě je půda nakažena a cizopasná houba přichází na hlízy z půdy. Jako ochranný prostředek proti strupovitosti doporučuje se moření hlíz v 0.1% roztoku formalinu. S výborným výsledkem byl použito síry, která se spolu s umělým hnojivem z jara rozhází a zadělá. Ježto však na ½ ha je potřebí 100 kg. síry, nelze dnes tohoto prostředku použíti stejně jako bordeauxsé (bordozské) směsí z vápna a modré skalice. Brzo pozorováno, že brambory v sírovaném poli nejen že netrpí chorobami, ale že také využitkují lépe dusíkatých živin. Také prášení bramborů sireným květem se doporučuje při jich ukládání na zimu. Když je možno získati k satbě jiné brambory, nemají se brambory strupovité vysazovati.

Nepromokavé mazadlo na boty připravíme rozpuštěním (za studena, 7 osmin kg. sádla a 1 osmina kg. loje v 60 gr. terpentýnu, k čemuž přidáme 65 gr. rozpuštěného vosku a vše spolu důkladně utřeme. Dobře očištěná obuv se touto směsí namaže a obuv se nechá aspoň půl dne státi, aby kůže mazadlem dobře nasákla. Obuv je nepromokavou a kůže trpí daleko méně než když se maže kupovanými mazadly. Ku přípravě tohoto mazadla upotřebí se na venkově různý jinak nepoužitelný tuk.

Mléko od krávy, která se běhá není nijak zdraví škodlivé, ale dává méně smetany (špatně se odstřeďuje) a smetana z takového mléka špatně se stlouká. Je-li mléko stopou krve znečistěno, nehodí se k požívání. Jinak může se beze všeho k přípravě jakýchkoliv pokrmů použíti i k sýření upotřebiti; tu však bylo pozorováno, že se v sýru rozmnožují škodlivé bakterie na úkor bakterií, kterých je třeba k normálnímu zrání sýra.

---

před sebou člověka, který šel za ním, a skutečně — byl oblečen v bluzu, v rozedranou, zamazanou bluzu. I kalhoty a střevíce tohoto člověka byly zabláceny a záplatovány; kolem krku měl červený hadřík a hlavu pokrýval jak čapka chumáč černošedých, zcuchaných, až do očí visících vlasů. Z pod této čapky vynikal dlouhý, ohnutý nos, vykukovaly malé stařecké zardělé a kalné oči. Tváře měl zapadlé, vrásky hluboké jako jizvy v celé tváři, široká, zkřivená ústa, neholenou bradu, červené, špinavé ruce a tak zvláště nahrbený hřbet, čímž se vyjadřuje tlak dlouholeté, síly přesahující práce. Nebylo pochyby; před námi stál jeden z oněch bezpočetných, lopotných pracovníků, hladových a nevědomých, jimiž tak oplývají nejnižší vrstvy civilisované společnosti.

„Kdo jest zde občan Herwegh?" tázal se chraplavým hlasem.

„Já jsem Herwegh." odvětil německý básník poněkud zmaten.

„Čekáte svého syna, spolu s bonnou z Berlína?"

„Ano, tak jest. Jak to víte? Měl vyjeti před čtyřmi dny... domníval jsem se však..."

„Váš hošík včera přijel; jelikož však nádraží v Saint-Denisu jest v našich rukou" (při tomto slově garçon div nevyskočil leknutím), „a poslati jej sem nebylo možno, odvedli jej k jedné z našich žen — tadyhle je napsána na papírku jeho adresa — a mně naši řekli, bych došel i vám, abyste neměl starosti a jeho bonna je s ním; jsou pěkně umístěni — a živiti je budou oba. A nebezpečí není. Až se vše skončí — vezměte si ho podle tohoto lístku. S bohem, občane!"

Stařec kráčel ke dveřím...

„Počkejte, počkejte!" vykřikl Herwegh, „neodcházejte!"

Stařec se zastavil — neobrátil se však tváří k nám.

„Je-li možná," pokračoval Herwegh, „že jste sem přišel jen proto, abyste upokojil mne neznámého vám člověka, stran mého syna?"

Stařec pozvedl svou sklopenou hlavu. „Ano. Naši mne poslali."

„Pouze proto?"

„Ano."

Herwegh spráskl ruce. „Ale prosím vás.... já... já... prostě nevím, co bych řekl. Divím se, jak jste mohl sem se dostati! Jistě že vás zastavovali na každé křižovatce?"

„Ano."

„Vyptávali se, kam jdete, proč?"

„Ano. Všichni se mi dívali na ruce, nejsou-li tam stopy prachu. Namátl se i jeden důstojník — ten hrozil, že mne dá zastřeliti."

Herwegh oněměl údivem; garçon také vyvalil oči. „C'est trop fort!" bezděky šeptaly jeho pobledlé rty.

„S Bohem, občané," určitě pronesl stařec, jakoby se rozhodl k odchodu. Herwegh skočil k němu a zadržel jej.

„Stůjte... počkejte.... dovolte, bych se vám poděkoval..."

Počal se přebírati v kapsách.

Stařec mu zabránil svou širokou, neohebnou rukou. „Neznepokojujte se, občane, peněz nepřijmu."

„Tak alespoň dovolte, bych vám nabídl... třebas snídani.. nu sklenku vína... něco..."

„To neodmítnu," promluvil stařec, po krátkém mlčení. „Vždyť jsem již druhý den skoro nic neměl v ústech."

Herwegh poslal ihned garçona pro snídani a zatím požádal svého hosta, aby se posadil. Tento těžce sklesl na židli, položil obě dlaně na kolena a zamyslil se.

Herwegh počal se ho vyptávati... ale stařec odpovídal neochotně, zasmušilým tónem; bylo viděti, že jest velmi unaven — ale jinak nejevil ani rozčilení, ani strachu — a na vše mávl rukou. A také rozhovor s „bourgeois" nebyl mu po chuti. Při snídani však poněkud oživl. Nejprve jedl a pil dychtivě, potom poznenáhlu počal rozprávěti.

„My jsme v únoru," tak rozvažoval, slíbili prozatímní vládě, že budeme čekati tři měsíce: teď minuly ty měsíce a nouze stále stejná, ještě větší. Prozatímní vláda nás oklamala: slíbila mnoho, a ničeho nesplnila. Nenčinila nic pro dělníky. Všechny své peníze jsme projedli, práce není, dílo stojí. To je ta republika! Nu, rozhodli jsme se, máme zhynout tak nebo tak!"

„Ale dovolte," podotkl Herwegh, „co jste mohli očekávati od tak nerozumného povstání?"

„Vše jedno, zhynout tak či tak," opakoval stařec. Pak si utřel pečlivě ústa, složil ubrousek, poděkoval a zvedl se.

„Vy odcházíte?" zvolal Herwegh.

„Ano. Musím k našim. Nač bych zde zůstával!"

„Ale vždyť vás na zpáteční cestě jistě zadrží a možná, že opravdu zastřelí!"

„Možná. Tak co na tom? Dokud jsem živ, musím sám opatřovati chléb pro rodinu, a kde jej vzíti?! — A když mne zabijou, naši lidé sirotků neopustí. S Bohem, občané!"

„Povězte mně alespoň své jméno! Chc věděti, jak se jmenuje ten, který tolik pro mne vykonal!

„Mé jméno naprosto nepotřebujete znáti. Abych řekl pravdu, to co jsem učinil, neučinil jsem pro vás, ale že naši poručili. S Bohem!"

*

Tak stařec doprovázen garçonem odešel.

Téhož dne bylo povstání úplně potlačeno. Jakmile byla volná cesta, vyhledal Herwegh dle zůstavené adresy ženu, jež přijala k sobě jeho synáčka. Muž její a syn byli zajati; druhý syn zahynul na barrikádě; synovce zastřelili. Odmítla rovněž peníze; ale ukázavši na dvě holčičky, běhající po světnici, dcerky jejího zabitého syna, pravila: „Kdybych někdy byla nucena prosit o něco pro tyto, pak af si váš chlapeček na ně vzpomene."

Jaký byl osud starce, jenž navštívil Herwegha, zůstalo neznámo. Nebylo možno nediviti se jeho činu, oné nevědomé skoro vznešené prostotě, s níž jej provedl. Jemu patrně ani nenapadlo, že vykonal něco neobyčejného, že se obětoval. Není však také možno nediviti se oněm lidem, kteří jej poslali, kteří v nejprudším žáru a tísni zoufalého boje mohli mysliti na duševní úzkost neznámého jim „bourgeois" a starali se, aby jej uspokojili. Pravda, podobní lidé za dvacet let na to zapálili Paříž a postříleli rukojmí; než kdo jen poněkud zná srdce lidské, nepozastaví se nad těmito protivami.

□ □ □

Příčina.

„Nezdá se ti, že moje žena omládla."

„Jak pak ne. Slyšel jsem, že dědila 100.000 K!"

*

Pan domácí.

Ona: „Právě čtu, že prý je hvězda Mars obydlena."

On: „Co je mi to platné, když je můj dům napolo prázdný."

*

Vzdech.

Manžel (k choti, ukazuje na předložené mu jídlo): „Prosím tě Olgo, cos to upekla?"

Olga: „Iuu, co by to bylo, je to roštěnka!"

Manžel: „Člověk by ani nevěřil co si takový mrtvý vůl všechno musí dáti líbit."

*

Pěkná vyhlídka.

Patient: „Máte čas, abyste mi vytrhl zub?"

Venkovský fušer: „Ale jo, jo — jen máte-li vy čas!"

*

Odvaha.

„A co pak jsi to dělal za rámus, než jsem přišel?"

„Ale řekl jsem ženě své mínění!"

„Vždyť není doma?"

„Právě proto, právě proto!"

*

Jemně řečeno.

Host prohlížející si nevrle předložené mu kuře: „Poslyšte sklepníku, předešlý týden byl tu u vás v městě sjezd profesorů, že?"

„Ano, ano prosím."

„A to kuře nechal asi někdo z nich státi že?"

*

Uznání.

Profesor učenec ku své hospodyni: „Tak vy jste dres u mě již 25 let Klotyldo. V uznání vašich zásluh nazval jsem nový mnou objevený druh štěnice vašim jménem."

*

Na venkově.

Cizinec k občanu: „A vy jste hrdí na onoho 100letého starce? Století lidé jsou věru vzácností."

Občan: „Ale co vzácnosti. Na lumpy budeme ještě hrdi... Celý život nic nedělal jen stárl a k tomu potřeboval také 100 let."

*

Neschopný.

Soudce: „Vy jste vícekráte než desetkráte změnil svoje povolání! Čím pak jste byl naposledy?"

Obžalovaný: „Hodinářem."

Soudce: „A proč jste zanechal i tohoto řemesla?"

Obžalovaný: „Inu tak ze zvyku. Člověk stále ty kolečka zamčňoval no a tak tedy..."

*

Nepochopitelné.

„Ale Katuško — musila jste zrovna zavolati toho starého zdravotního radu!... Proč ne onoho mladého, svobodného doktora, jenž tu bydlí vedle nás?"

„Ale když vaše nehoda stala se tak neočekávaně..."

„To je docela jedno — tolik duchapřítomnosti má člověk vždycky mít."

*

Znalec.

Kandidát ženitby: „Byl jsem 10 let sklepníkem, a chtěl bych si nyní koupit hotel. Nemám však potřebných k tomu peněz a tu si myslím právě, že kdybych se oženil s Vaší dceruškou, že..."

Hostinský: „Tak, tak — 10 let jste byl sklepníkem — a ještě si nemůžete koupit ze svého hotel? Inu to jste asi pořádný lump a flamendr!"

Tušení.

Mladá paní: „To kuře je báječně upravené, skutečná báseň."

Redaktor: „Jen aby můj žaloudek nebyl redakčním košem."

*

Chlouba.

Student: „Zítra večer, v tuto dobu budu již sedět propadl-li jsem."

Sklepnice: „Ale nechlubte se pane doktore, — vždyť vy to víte už teď."

*

V myšlenkách.

Paní profesorová: „...Člověk by se zbláznil! Už čtvrtý den neustále leje a jen leje!"

Pan profesor: „Ano, je to hrozné!...Ještě dobře, že je při tom špatné počasí!"

*

Válečný bochníček chleba.

Větší jedlík: Abych s předepsanou dávkou chleba na týden vystačil, rozkrájím ho na 20 krajíčků, na které nalepím cedulky s nápisem: „Pozor! Nemrhat!"

Insert.

Vyměním novou moderní dubovou salonní garnituru nábytku za dobrou kozu nebo za sádlo.

*

Výjimka.

„...Můj muž nerozeznává rozhodně žádné barvy. Jedině dobře pozná modré pondělí.

*

Opravené úsloví.

Nevyzpytatelné jsou cesty — zabaveného zboží a potravin samozasobitelům.

*

Zklamaný dědic.

„A zemřelý pan strýc vám pranic neodkázal?"

„Ne úplně nic — dokonce i tučenky a chlebenky úplně před svou smrtí vypotřeboval."

*

Neklamný důkaz.

„Naše sousedka má jistě veliké zásoby mouky; já viděla, jak jim z okna spíže vyletěla zamoučněná moucha."

*

Mezi fiakry.

První: „Cože — tys dostal šňupavý tabák?"

Druhý: „Ano — bojoval jsem zaň včera ve frontě přes 3 hodiny a nyní si ani šňupnout nesmím, ponévadž kdybych kýchl, chcípla by mi otřesením jistě moje udřená kobyla."

*

Mezi „pumpáři."

„Poslouchej Františku, zítra bych potřeboval můj černý oděv, který jsem ti před nedávnem zapůjčil."

„Ach — máš pravdu, ale půjčil jsem ho svému příteli! Myslím, že ho hned vrátí, požádám-li ho o to... ovšem — nepůjčil ti ho snad dále!"

*

Dobrá reklama.

„Mistře Jehličko, co to máte za podivuhodné, kalhoty ze zárlat a zbytků sestavené?"

„Inu — to je ceník látek, které mám na skladě."

*

Ze školy.

Učitel: „Kdo prodává uhlí, jmenuje se uhlíř, kdo prodává staré šaty, jmenuje se vetešník, Vodráčku, jak se jmenuje ten, kdo prodává brambory ve velkém?"

Vodráček: „Lichvář!"

*

Příčina.

Paní k svobodnému známému pánovi s kterým se sešla na letním bytě:

„Ach, víte pane Kořínek, ani bychom nebývali na letní byt šli, ale učinili jsme to k vůli dětem. A proč Vy jste opustil město?"

Pan Kořínek: „Já také k vůli dětem. V našem domě jest jich totiž padesát."

*

Interes.

Komorná: „Jsem zvědavá jak dopadne proces našich pánů o rozvod?"

Sluha: „A proč — máte snad nějaký zájem na tom?"

Komorná: „Inu byla jsem přece přijata s podmínkou stálého styku s rodinou a chtěla bych proto vědčti komu budu přisouzena.

*

Na smrtelné posteli.

Superintendent Mayer v Greifswalde se bavil blíže se svému konci, se svým lékařem o radostech nebeských. „Řeete mi přece, důstojnosti, v čem vlastně budou pozůstávati?" Kněz se posadil: „To vám povím —" s těmito slovy dokonal. — K tomu přidružujeme jinou odpověď. Počtář Maupertius nejevil v posledních dnech pražádného zájmu o nejzajímavějších věcech, jež mu předříkávali. Avšak sotva se ho otázali: „Dvanáct povýšeno na druhou?" měl hned odpověď pohotově: „Sto čtyřicet čtyři" vydechl a skonal.

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Víd. Illustr. Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou.

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami a návodem: K 3·50, 4·20 a 6·80. Komory sklopné 6×9 K 12·— 9×12 K 15·—. Stroje Luxusní až do K 900·—.

Desky, pohlednice a přípravy vždy na skladě

E. Birnbaum, fotozávody. Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. r. kouskou státní medailí.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. Cena K 6.80. Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1853 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Jen po několik dnů

pěstujte svůj obličej

! Cremem Mirabellis !

(Zázrak v péči o krásu pleti) používajíc při tom příslušného toaletního prášku dle mojí methody a každý se vás ihned otáže, jak to, že jste tak náhle omládl a oslňujícím přímo způsobem zkrásněl. Kůže se neznatelně obnoví skvrny na pokožce, přižívnicí její a jiné a jiné kožní nečistoty zmizí a tvář stane se čistou, hladkou a běloskvoucí. Malý kelímek K 2.—, větší K 4.—. Nepostradatelný toaletní prášek k tomu stojí K 1.50. Pudr, nádherně vonnící, barvy lidské pokožky, dodávající tváři nesrovnatelného půvabu prodáváme v krabicích po K 1.—, 2.—, 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Růžových lící (Růžové kapky), skvostný, nepostradatelný prostředek pro bledé dámy, aby vyčarovaly na svých lících a rtech jemnou a mladistvou červeň. (Neodbarvuje se ani se barvou neprozrazuje.) Cena lahve K 3.—.

Trest na obočí Dlouhých řas, propůjčujících ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte tohoto trestu, která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3·50.

Pošt. zásilky doručuje nenápadně, bez udání obsahu „V" Mirabell, Vídeň V Margaretenstr. 41 II Presch. I 25.

Návod o péči o tělesnou krásu jest každé zásilce přiložen. — Porto nutno hraditi.

Vole a tlustý krk

jest onemocnění štítných žláz, které včas musí býti léčeno, nemá-li býti činnost tohoto důležitého orgánu čím dále tím obtížnější a nepříjemnější a nemají-li nastati velmi často i dosti považlivé zjevy. Lékařská věda zjistila s plnou určitostí, že jod obsahující přírodní minerální soli v různých stadiích silného krku a volete mají výtečný účinek. S nesčetného množství nemocných všichni potvrzují rychlý a úplně neškodný účinek v jejich nemoci, když požívali našeho ryze přírodního produktu, jenž z nejsilnějších pramenů z Polhory jest čerpán.

Každý tudíž, kdo trpí silným krkem, má vole a naběhlé štítné žlázy, udělá dobře, když si vyžádá

2038 **!! knihu zdarma !!**

o našem domácím léčení.

Každý obdrží tento poučný spis franko a zcela bezplatně! Pište si proto o ni, bude Vám jen k užitku a každý domácí lékař dá zcela jistě k takovému domácímu léčení své svolení. — Zasílá lékárna

„císaře Viléma", Budapešť, VI., odd. 110.

Žádejte

všude ve veřejných místnostech týdně vycházející

„Vídeňské Illustr. Noviny"!

Velký výběr všech hudebních nástrojů, jako gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stinetzo Vídeň VIII., Kalvarienbergasse čís. 36

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu téměř postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Podešvové odpadky kůže.

Pěkné velké suché hodící se na opravu bot. 5 kg na zkoušku jako vzorek à 1 kg 7 K. poštou na dobírku každému zasílá

LHOTÁK ANT., PŘEROV, Velká Dlážka 43. Morava.

Skvělý vedlejší výdělek

naskytuje se **zástupcům pojišťoven, kolportérům lednatelům a vůbec osobám v lepších rodinách obeznámeným ve všech místech.** Reflektanti račte zaslati nabídky s udáním referencí a přilož. známkou na odpověď pod zn. „Vedlejší výdělek" do admin. t. l. načež další sděleno bude.

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle

První továrna hodin

HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové net ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—, 20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—. Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budíčky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb. peníze zpět. 2013

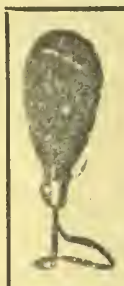

Na **1,000.000** ručních šídel jsem již prodal. Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, botů, temenů, kovatských měchů lodního i jiného plachtoví, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agent obdrží srážku, Kompleint (7 rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více. Na bojiště jen proti předem zaslanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX Mosergasse 3 odd. 30

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 1970

v Mostě č. 1592. (Čech

Tiskopisy všeho druhu

ve vkusné úpravě, v čase nejkratším a v cenách nejlevnějších, nabízí knihtiskárna

Hrazdira a spol., Vídeň X.

Eugengasse 22. **Eugengasse 22.**

Majitel: „Vídeňské Illustrované Noviny". — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. — Tisk: Tiskařský a nakladatelský závod Hrazdira & spol. Vídeň. X/1., Eugengasse 22

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.
Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.
Administrace a tiskárna
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasilány k vůli aktualitě co nejrychlejí. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje —

Rukopisy se nevracejí.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 51.

VE VÍDNI, DNE 20. PROSINCE 1917.

Jednotlivá čísla 36 hal.

Předplácí se v Rakousku-Uhersku s poštovní zásilkou:
Ročně K 18·72. půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.
Předplatné pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.
Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—. Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Rakousko-uherské přední voje

na pochodu v pohraničních horách italských.

Mírové vyjednávání s Ruskem je v proudu. — Rusko propouští starší ročníky. — Národní Shromáždění ruské zahájeno. Angličani obsadili Jerusalem. Konec koloniální války v Africe.

VÁNOCE 1917.

Už čtvrtých válečných vánoc jsme se dočkali. Ani tentokráte neuskutečnily se tužby národů po míru, ani tentokráte nemůžeme oslavovati Vánoce mírové. Válečná furie řádí dále a hrozí pokračovati i v roce příštím. Jen na východě svítá. Na celé frontě ruské zastaveno hromadné vraždění nevinného lidu, nastal klid zbraní a vyjednává se o příměří. Vojáci v zákopech na východě oslavují Vánoce 1917 v náladě mírové; oddechli si po strašných útrapách třech válečných let a oslavují svátky v naději, že není daleká doba návratu. Bohužel nesdílí tuto radost vojáci fronty jižní, jihozápadní a západní. Tam pokračuje zoufalý zápas a svádějí se nové bitvy, tam neradují se vojáci z příměří, neoslavují Narození Páně společně, přítel, nepřítel, jako v zákopech od Rigy až k Černému moři. Vojákům na jihozápadě a na západě přinesly vánoce 1917 nejtužší boje, které převyšují všecky hrůzy dosavadního válčení.

Kdo je vinen, že ani Vánoce 1917. nepřinesly všeobecný mír? Není to monarchie, která právě v posledních týdnech opět dokázala svou ochotu k míru a zahájila s Ruskem jednání o příměří, není to Rusko, které uvolňuje své pouto se západními velmocemi a uzavírá příměří proti vůli Londýna a Paříže. Jsou to velmoci západní, které nechtějí ještě mír, je to především Amerika, která v okamžiku, kdy na ruské frontě vyhlášen klid zbraní, vypovídá novou válku — novou válku Rakousko-Uhersku. Na západě jsou vinníci dálšího válčení a největším vinníkem je Wilson, ze kterého vyklubal se zapřísáhlý nepřítel Německa a Rakouska.

Vánoce roku 1917. přinesly přátelum všeobecného míru velké zklámáni. Radost nad příměřím na východě nevyváží žal nad dalším vražděním na ostatních frontách. Bojovníci na jihu a na západě svírají pěstě proti těm, kteří oddalují mír. A nám v zázemí je bolno u srdce, když si vzpomene, že nemůžeme ani Vánoce 1917. oslaviti společně se svými bratry a otci. Zapomněli bychom rádi na hospodářskou bídu našeho lidu, která zejména o Vánocích desateronásobně bolí, zapomněli bychom na všecky tyto útrapy, jen kdybychom už měli doma své bratry, své otce. Leč ani této radosti nebylo nám dopřáno.

□ □ □

PŘIJDE PO PŘÍMĚŘÍ OPRAVDU MIR?

Tato otázka lpí na rtech statisíců a milionů Jedni tvrdí, že klid zbraní, který nastal na ruských frontách od Baltického moře až k moři Černému a od Černého moře až k Bagdadu, bude už definitivní, že ruská vláda když se ji nepodaří přimětí západní spojence k zahájení mírového jednání, uzavře mír separátní bez ohledu na Anglii a Francii a Ameriku. Nutno varovati před podobnými nadějemi! Ruská vláda bolševická počíná si vůči čtyřdohodě samostatněji, než předešlé petrohrad. kabinety, — avšak cílem ruské vlády je mír všeobecný a nikoli separátní. Ruská vláda uzavře v nejlepším případě separát. příměří, které může být ozbrojené. Četli jsme ostatně v těchto dnech výslovné prohlášení nového ruského zahraničního ministra T r o c k é h o, který pravil, že Německo nesmí poslati východní své armády na frontu západní. Tento projev vyvrací všecky naděje německé válečné strany, že v případě příměří s Ruskem bude možno zbraněmi vynutiti rozhodnutí proti Francii a Anglii.

Rusko pracuje všemi prostředky k miru. Ruská revoluce chce mír bez anexí, bez kontribucí a se zárukami sebeurčení národů. Rakouská vláda, stejně i německá přijaly tyto podmínky a vyjednávají s Ruskem. Neznáme sice průběh vyjednávání, nevíme, jaké protinávrhy podaly centrální moci a jaké záruky pro sebeurčení národů nabídly vládě bolševické, ale tolik je jisté, že dojde k míru, když centrální moci přijmou mír dle ruské formule. Přistoupily centrální moci na takový mír, zřekne-li se Německo, Bulharsko a Turecko anexí tak jako se jich zřekl hrabě Czernin, poskytne-li čtyřspolek záruky sebeurčení národů, jak je žádala ruská mírová nabídka, pak je mír na cestě, pak vyrvána bude nejen Anglu, ale i Americe zbraň k dalšímu válčení. Po příměří přijde mír — ale jen tehdy, když splněny budou podmínky ruského mírového manifestu

Císař na bojišti: J. V. císař a král Karel I. na úbočí znovudobytého Sv. Michala. Na levo, v plášti princ Lobkovic, pobočník císařův.

J. V. císař a král Karel I. přijímá zprávy polního maršálka arciv. Evžena (levo) a gener. plukovníka sv. p. z Boroeviče (uprostřed).

Císař na bojišti: Jeho Veličenstvo na velitelském můstku torpedového člunu.

Bývalý uherský ministerský předseda hrabě Štěpán Tisza v uniformě plukovníka, ve středu svých důstojníků ve válečných posicích.

Plukovník sv. p. Zeidler Sterneck, první mezi rak. uherskými brigádníky, který byl před krátkem vyznamenán důstojnickou medaili za hrdinnost.

K výstavě rak.-uh. umělců v Amsterodámě: Výstavní komité v čele (×) s plukovníkem Eisner-Bubna, velitelem rak.-uh. válečného tiskového stanu.

Mír byl by však ohrožen, kdyby čtyřspolek zastával anekční snahy Bulharska, mír byl by ohrožen, kdyby diplomacie centrálních mocí osvojila si požadavky, které v uherské delegaci tlumočili Tisza, Andrassy a jiní představitelé uherské válečné strany.

President Spojených Států zamítá prozatím mír a prohlašuje, že válka nemůže býti ukončena před porážkou německé autokracie a že o mír smí jednati jen skutečni zástupci německého národa. Americký president opětně zdůrazňuje, co už před časem prohlásil, že totiž všeobecný mír nastane až uplatní se všude demokracie. Totéž ostatně říká Lenin a Trocky, kteří mírový manifest ruský adresovali ne na vlády, nýbrž na národy. Trocký opětovně prohlásil, že Rusko revoluční nebude trpěti, aby mírové zásady ruské revoluce byly při jednání mírovém zamluveny, anebo aby byly odbyty nějakými vytáčkami. Zde opět vidíme, že pochybený je ton a způsob psaní o sebeurčení národů ve vídeňských a budapeštských oficielních kruzích a v inspirovaných listech a že neposlouží věci mírové.

Příměří máme, ale cesta k míru bude ještě dlouhá a trnitá. Od příměří k míru dostaneme se jen přes demokracii, přes sebeurčení národů. Až splněna bude tato podmínka ruské revoluce, nebude ani Wilson překážeti míru. Proto doufáme, že rozhodující kruhy ve Vídni nestotožňují se se stanoviskem, které o sebeurční národů hlásá vídeňský a budapeštský tisk a že v otázce sebeurčení neněmeckých a nemaďarských národů neřekly své definitivní „nikoli".

o o o

ZE ZÁKULISÍ VÍDEŇSKÉHO KONGRESU.*

„U knížete Starhemberga slyšel jsem mnoho o vyzvědačství, jehož se na každém panovnickém dvoře používá. Rovněž i celá společnost kongressu vykonává službu vyzvědačskou sama jsouc vystavena jejím pronikavým očím. V tomto oboru se mnoho a mnoho vykonává."

Tak psal ve svém listě jistý agent, přednostovi vídeňského tajného kabinetu. Dopis je podepsán dvěma křížky. Agent byl tudíž rovněž zvědem, kterému byla jeho šefem, baronem Hagerem, přidělena čestná úloha, střežiti a kontrolovati činnost ostatních zvědů a denuncovati je.

Oba křížky, podpis nahražující, měly svoji dobrou příčinu, neboť kongres byl mimo svoji velikou, poctivou práci, jež se tu řešila, i řetězem nejspletenějších intrik. Používalo se nejpodivnohodnějších prostředků, a nejnaivnějšího tajnůstkářství. To, co se dělo v zákulisí kongresu, jest vlastně mnohem zajímavější, než všechny slavnostní akty státní, které representovaly účel kongresu. Nedávno vyšla v Paříži kniha o tomto zakulisním životě, kterou napsal komandant Weil a jejíž název zní: „Les dessous du congrés de Vinne". Ve dvou objemných svazcích líčí se podrobně celý tehdejší život, ohromná práce a znalosti doby a tehdejších lidí je tu, jak praví „Journal de Geneve", nahromaděna. Předností knihy jest, že není určena pouze pro dějepisce, nýbrž že svou svérázností v popisu celého děje, je přístupna i širokému publiku a zejména přátelé anekdot mohou býti uspokojeni.

Policejní služba, kterou organisoval baron Hager ve svém delikatním pozadí konala velmi cenné služby. Nebyly sice úplně bezvadné a čistounké, nýbrž zabíhaly často do idei Macchiavelliho, leč jinak to nešlo. Baron Hager používal ku svým službám podivuhodné věru společnosti. Vysoce urození pánové a šlechtici s věhlasným rodokmenem, páni nepřístupní z nejvznešenější společnosti, komorníci, lokajové, herečky a dámy z polosvěta byli Hagerovými zvědy. Vše, co se dělo v salonech ve více či méně diskretních alkovnách, vše, vše bylo vyčenicháno Hagerovými agenty a denně mu detailně raportováno. A baron Hager donášel pak vše svému šefovi — Metternichovi. Díky činosti Hagerově a jeho spolupracovníku, byla rakouská vláda vždy o všech činech a rejdech a konáních a slovech na

* Vídeňský kongres, po velikých taženich Napoleonových, obsahuje za našich dnu, příštímu kongresu blízkých, mnoho aktuality. Zracdli se v něm tajné služby a vyzvědačské pomůcky tehdejší diplomacie která bohužel i za dob dnešních není menší a při příštím mírovém kongresu bude asi rovněž platným faktorem

kongresu súčastněných do nejmenších podrobností informována. Dokonce i nejnevinější schůzky a konference i rozhovory, ba pouhé bezvýznamné klepy byly Metternichovi referovány.

Weil líčí dále spoustu malých intrik a událostí, jež nemají zdánlivě souvislosti s kongresem, jež však, a to je zejména důležité, ve svém seskupení znázorňují a kreslí psychologii této historické konference národů. Hager byl, abychom tak řekli, jakýmsi komorníkem kongresu, a komorník jak známo, zná svého pána nejlépe. A tak jsou všichni diplomaté, velvyslanci a vyslanci kongresu vykresleni Hagrem v pravé jich podobě a osobitosti, všechny jejich náklonnosti a slabosti prozrazeny, a člověk náhle chápe, proč se mnohá akce nezdařila a jiná měla úspěch. Na nic se tu nezapomíná. O čem Mellernich vyjednával s carem Mikulášem, co se děje za nočních hodin v zamlklých appartementech princezny Saganské z Bagrationu, kdo truchlil nad osudem Polsky a na koho se usmála madame Soundso.

UPOZORNĚNÍ PP. PŘEDPLATITELŮM.

K celému dnešnímu nákladu přikládáme složní lístky a prosíme pány předplatitele, aby jich co nejdříve použili ku zaslání předplatného na dobu pokud možno nejdelší a k okamžitému vyrovnání veškerých nedoplatků.

□ □

SITUACE.

Na ruské frontě je klid zbraní a potrvá do 17. prosince, načež pravděpodobně bude prodloužen Ale na jihozápadní frontě se bojuje dále, zejména na planině Sedmi Obcí sváděny byly v poslední době urputné boje, ve kterých Italové

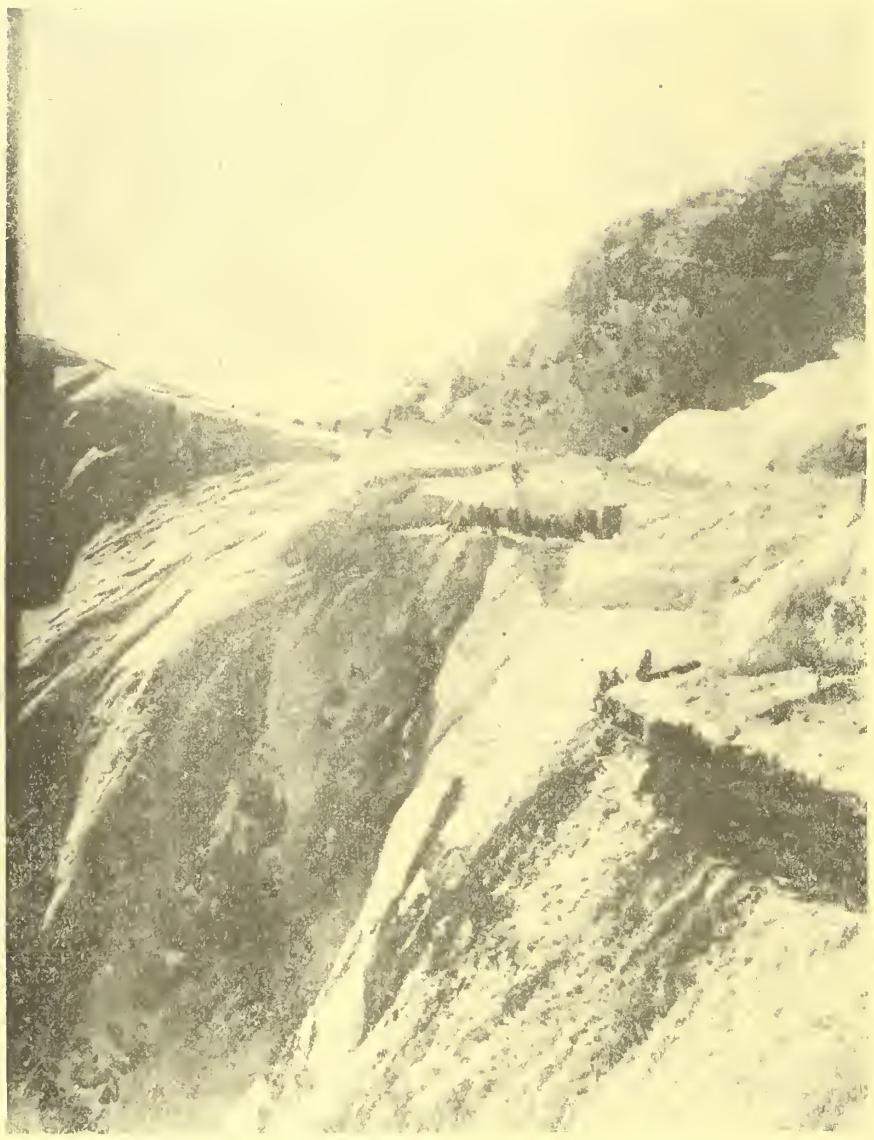

Z bývalých bojišť: Posice rak.-uh. dělostřelectva v zasněžených horách Korutanských Alp.

Z bývalých bojišť: Rak.-uh. metereologická stanice umístěna v jedné z četných sluji Korutanských Alp.

všechno, vše bylo zanešeno v aktech. Pruský král, který večer, klobouk hluboce v čele zarážen, nepoznán jak se domníval bloudil vídeňskými ulicemi, aby se zotavil po těžké denní práci, neušel právě tak argusovým očím Hagerovým, jako Eugene Beauharnais, který tu čekal na trůn, a který se zatím těšil přízni malých tanečnic a hereček. Dokonce prohnaný a mazaný Talleyrand neušel léčkám Hagrovým. Všechny jeho hovory byly slovo za slovem zachyceny. Co příklad uvádím následující raport jistého agenta ze dne 30. září 1814:

Kníže Ligne'ský pravil Talleyrandovi: „Za dnu dnešních hrajete významnou úlohu. Vy jste dnes vlastně králem francouzským. Ludvík XVIII. musí vám tančit do noty. Běda mu kdyby se zdráhal!"

Talleyrand odvětil: „Vysosti, jest tomu sedm let, co mě Bonaparte podezírá."

„Jakže?" zvolal kníže Ligne'ský „teprve 7 let? Já už vám nedůvěřuji po dvacet let."

Byl to Talleyrandův lokaj, který celý tento rozhovor Hagrovi prodal.

Z uvedeného jest patrno, jakým způsobem a jakým účelům pracuje t. zv. tajná diplomacie, která z vyšpiclovaných udání vždy sobecky těží.

□ □ □

krok za krokem jsou zatlačováni. Také na dolní Piavě stupňují se dělostřelecké boje a schyluje se k nové bitvě. Na západě došlo k německému protiútoku u Cambrai, ve kterém Angličani ztratili velkou část území nedávno dobytého. Též několik tisíc zajatců a mnoho dělostřeleckého materiálu pozbyli Angličani. V Macedonii a v Albanii místní boje, v Mesopotamii nic nového, v Palestině zmocnili se Angličani Jerusalema a v Německé Východní Africe skončeny boje ústupem zbytku německých sil na portugalské území. Takovou je situace válečná před Vánocemi, zatím co vyjednávání s Ruskem pokračuje. Zatímní výsledky jsou nevalné. Situace je taková: Ruští splnomocněnci žádali po sejití se s delegáty ústředních velmocí, aby přistoupili na známé ruské podmínky mírové: mír bez anexí a kontribucí s garantiemi pro sebeurčení národů plebiscitem. Delegáti ústředních velmocí nemohli o mírových podmínkách vůbec jednati, poněvadž obapolná plná moc jejich znčla pouze na vyjednávání o příměří, nikoliv o mír. Mimo to ruští zmocněnci stále zdůrazňovali, že jim nejde o separátní jednání, nýbrž o všeobecné příměří a všeobecný mír, aniž by však měli plnou moc jednati jménem čtyřdohody. Tak se ukázalo po seznání obapolných mírových podmínek, že ne-

zbývá než omeziti se na jednání o příměří. Druhého dne jednáno tedy už jen o příměří. Ale i tu přišli Rusové s podmínkami, které Wolffova kancelář charakterisuje šetrně, „že vzhledem k ruské situaci vojenské šly úžasně daleko". Rusové, jejíž armády aspoň dle toho, co se tiskne o nás, jsou úplně na hromadě, přes to se opovážili žádati: 1. uznání známé ruské formule z 9. listopadu, 2. ponechání všeho vojska ústředních velmocí v zákopech po celé trvání 6měsíčního příměří čili nepoužití jeho na frontách jiných a 3. vyklizení ostrovů v rižském zálivu, obsazených Němci. Wolffova kancelář konstatuje, že „na tyto podmínky nemohli jsme ovšem vůbec přistoupiti". Ale hned na to praví, že „při dalším jednání se ukázalo, že mimo otázku vyklizení ostrovů, která jest vůbec nepřijatelná, v ostatních otázkách bylo by lze docíliti dohody. Avšak dohody docíleno nebylo, jednání přerušeno na týden, aby zmocněnci mohli si opatřiti instrukce další. Místo příměří uzavřen pouze klid zbraní. Avšak, jak věci dnes stojí, jde o všeobecné příměří a to situaci mění docela.

□ □ □

RUSKO PŘED ROZHODNUTÍM.

Nová překvapení možno očekávati z Ruska. Volby do Národního Shromáždění jsou skoro dokončeny a konstituanta, která má v prvé řadě rozhodnuti o míru neb válce sejde se v nejbližší době. Celkový výsledek volební není dosud znám. Dle dosavadních resultátů mají bolševíci většinu jen ve velkých městech jako v Petrohradě a v Moskvě, a tato většina je slabá. Hned po bolševicích přijdou kadeti. Petrohrad zvolil 5 bolševiků, mezi nimi Lenina. 4 kadety mezi nimi Miljukova. V Saratově byl zvolen do Národního Shromáždění Kerenský. Hlasů měli bolševici v Petrohradě půl milionu v Moskvě 300.000. Na venkově vítězí většinou strana sociálně-revoluční. Jak se věci mají nebudou míti bolševíci v Národním Shromáždění většinu a když bude tato jen slabá a neudrží se bez podopory jiných socialistických stran. Mluví se už o bloku socialistickém v čele s bolševíky, leč tento je možný jen tehdy když bolševíci sleví ze svých požadavků.

Jinak nedošly v poslední době z Ruska žádné zaručené zprávy. O Kerenském kolují jen pověsti. O Kornilovi je jisto, že uprchl z vězení, ale kam neví nikdo. Pravděpodobně, že se uchýlil ke Kaledinovi, který soustřeďuje své kozácké síly v území Donu. Vyskytly se také zprávy, že bolševická vláda vyjednává s Kaledinem, aby zabránila krveprolití. Veřejnost evropská byla v těchto dnech pobouřena, také zprávami, že bolševická vláda prohlásila všecky ruské pů[illegible] za neplatné. V zápětí dementovala petrohradská telegrafní agentura tyto zprávy a ukázalo se, že pověsti vznikly z článku bolševické „Pravdy". Proto pozor na všecky zprávy z Ruska, zejména pokud přicházejí přes Haparandu a Torneu.

□ □ □

JAPONSKO A ČÍNA PROTI RUSKU.

Zatím, co úřední zprávy oznamují, že Rakousko a Německo uzavřelo s ruskými a rumunskými oddíly na celé rumunské frontě příměří, dochází zpráva, že japonské vojsko vniklo do Vladivostoku a Číňané do Charbinu. Bude-li tato zpráva potvrzena, pak možno z ní usuzovati na kombinovaný útok asiatských velmocí proti Rusku, na pravděpodobný plán čtyřdohody, jenž má sloužiti buď odstrašivě na revoluční Rusko anebo ku zdolání bolševické revolucc, vymknuvší se ze závazků a solidarity vůči dřívějším svým spojencům. Poslední případ není vyloučen. Pouhý pohled na světovou mapu ukazuje, že čtyřdohoda v žádném případě nemohla vojensky vystoupiti proti bolševické revoluci a podpořiti revoluční vládu mírnějších, ale válečně neústupných směrů. Ani po moři ani po souši nemohla čtyřdohoda v Rusku svými vojsky intervenovati. Proto volila prostředky jiné, které mohou míti nedozírné následky ve vývoji světových událostí. Intervence Japonců mohla býti provedena jen za souhlasu Ameriky.

□ □ □

Z bývalého bojiště: Dobyté posice táhnoucí se jistou továrnou nedaleko Montfalcone. Nesčetné trefy na továrním komíně, dokazují nejen prudkost bojů, nýbrž i obdivuhodnou stabilitu komínu.

Z dobytých území Italie: Rak.-uh. vojíni poděluji zbylé obyvatelstvo pozivatinami. — Většina domácího lidu uprchla hlouběji do Italie a jen starci a stařenky neopustili svá rodná místa.

Wolffova informace přes to končí nadějně, šíříc, že možno i v tomto krátkodobém ujednání spatřovati dobré znamení do budoucnosti. Obtíže, o nichž mluvil tak mnoho hrabě Czernin ve své pslední řeči delegační se tedy, jak vidno z Wolffovy zprávy, neberou v Německu tak vážně jako ve Vídni. Z toho však, co dosud proniklo z jednání na veřejnost nutno si opraviti celkovou situaci asi takto: Nejde vůbec o separátní akci Ruska; i bolševická vláda mluví stále o spojencích Ruska a hrabě Czernin sám prohlásil, že ústřední velmoci nechtějí Rusko odtrhnouti od jeho spojenců. Jde tedy o všeobecné vyjednávání, k němuž i západní mocnosti projevily ochotu v předpokladu, že je nabídne ruská vláda zvolená konstituantou jako jediným zákonným representantem ruského národa. A jak se dnes oznamuje, zamýšlí Leninova vláda přenechati ústavodárnému shromáždění rozhodnutí o příměří a tím svaliti na ně celou zodpovědnost. Jsou-li tyto zprávy pravdivé, pak se celá záležitost dostává do jiného světla, než v jakém dosavadní zprávy, zkomolené a zpožděné ji ukazovaly.

Věci vyvíjejí se jinak, než jak jsme byli informování dosud. Co se ve světě stalo, proč ani bolševická vláda nežene se za mírem za každou cenu, to dosud nám poddaným objasněno není.

Čtěte, čtěte!

Ročníkem 1918 začne vycházeti historický román, slavného anglického spisovatele Roberta Buchanana:

„Zběh"

mistrné líčení velikých válek Napoleonových před 100 lety svět v utrpení a hrůzy uvádějících.

Rohan, prostý, vesnický rybář z chudé Bretagne a Marcela, schovanka vysloužilého invalidy veliké Napoleonovy armády, jsou hrdinami této reminiscence zašlých dob.

Buchanan, který s oblibou vybírá si k líčení, rozervané kraje pobřeží oceanu maluje tu s nedostižnou virtuositou bretaňské břehy Francie, v nichž Rohan-zběh se skrývá pronásledován a stíhán a povrhován všemi, dokonce i Marcelou, s níž ho pojí od dětství přátelství a láska.

Hlubokost myšlenek, dějí sám a různé episody románu uchvacuji čtenáře neobyčejnou svojí poutavostí, jsouce zvláště v těžkých dobách našich dnů přístupnější a pochopitelnější.

Román, který zčeštil H. L. Váňa, bude jistě s vděkem přijat naším čtenářstvem, které bude okouzleno jeho stilisací s nádherným popisem, s nevyrovnatelným líčením válečných dob a běd.

□ □ □

FR. HOLEČEK:

ZDAŽ SE VRÁTÍ?

Ponurý den, zimavý a zavlhlý, odumíral.

Nedávno teprve tomu, co na hodinách kláštera emauzského odbila druhá čtvrt po hodině čtvrté, a již stmívalo se v uzoučké uličce, ústící do hlavní třídy podskalské, i setmělo se v příbytcích a v ohradách. Tma houstla, posilována šedavými mlhami sypajícími se odkudsi s hůry, a pobřeží, jindy v tuto dobu ještě plné ruchu, ovládl klid zamlklý, skorem až tíživý.

Škaredý den štědrý ustoupil temnému večeru štědrému.

V ohradách i přes, sotva že dnes čím hnulo a dobrá polovice potahů ani nevyvedena ze stájí. Nebylo práce pro lidi, nebylo jí ani pro zvířata. Všecko jakoby nějak zmalátnělo před rodinou večeří, jedinou toho druhu v roce, a jakoby před přikvapivšími dny svátečními nikomu nechtělo se čímsi počíti Ani v těch hospůdkách živé duše, všecko doma při krbech vytopených a skryto před sychravou nepohodou, neslušící dnům vánočním.

Pusto bylo tu proto již od samého podvečera a jenom tamo při hradbě ohrady, ustupující poněkud s cesty a tvořící s vyčnívající sousední prkennou stěnou nevzhledný kout, choulili se tři hošíci Plašilovi. Drobní jako housata, nejstarší snad sedm, osm jar, nejmladší pak jedva tři, čtyři. Nebylo tu na ulici, jak pověděno, příliš kale, ale přece jen lépe než v zavlhlé, setmělé síňce, sloužící jim za příbytek, v níž dle příkazu odšedších z rána rodičů nesměli si ni zatopiti, ni rozsvíti. Tam v temné jízbě ze zelenavě obílených stěn čišela na ně zima protivněji než tu skulinami prken a nad to skličovala je tam jejich opuštěnost. Snad se po tmě i báli. A proto vyčkávají tu venku matičky, jež každou chvilenku se již musí vrátit.

Hošíci tulili se k sobě a polohlasem rozprávěli. Nejstarší, Váša, klučík čiperného rozumu, vzpomínal na loňský štědrý večer a povídal, že tehdy bylo jim veseleji. Tatínek byl už z práce doma, maminka do posluhování tehda nechodila a než uvařena večeře, nastrojen stromek, že větvičky šmahem se ohýbaly. A Váša vnořiv se v ty chvíle, vyličoval zažitky své nejmladšímu brtříčkovi Lojzíkovi, jenž krče se v moldonové bundičce, naslouchal tu s otevřenými ústy. Nechápal sice vše, co Váša mu tu předváděl a na nic se již také nepamatoval, ale ten stromek okrášlený, plný řetízků, pamlsek sladkých a ořechů zlatých i stříbrných, skvící se v záři svíčiček všech barev, kouzlil si přece před očima a to ve vidinách bajných i oslňujících.

Mžoural jasnýma očičkama a na rtech se mu již chvěla otázka, již Vášovi hodlal položiti, než prostřední z hochů, Jaroš, ho předešel:

„A dnes nebudeme míti takový stromek, Vašíku, ani k nám Ježíšek nepřijde?" zeptal se dychtivě.

„Nepřijde asi, nepřijde ..." povzdechl nejstarší ze synků Plašilových mladšímu bratru v odpověď. „Maminka povídala, že Ježíškovi se nechce do takových děr, jakou máme my, a zabloudí-li v takovou chudobu přec, že bývá skoupý. Ale u bohatých, kde mají všeho beztak dost, prý neskrblí a nadělí jim věcí celé spousty ..."

Lojzík nespustil s Váši očí. Tajemná bytost, o níž tu bratříček vyprávěl, zjevovala se v přepodivných představách v jeho útlé mysli, a proto nyní, když Vašík se odmlčel, olíznuv nejprve jazýčkem chladem zmodralé rty, pozměnil otázku, prve již uchystanou a nesměle vyhrkl:

„A nosí Jezíset nůsi nebo tahá vozejt?"

Tímto dotazem octl se Váša v rozpacích. Doslechl se sice o božském zjevení již lecčehos ve školce mateřské od jeptišek a teď nedávno od velebníčka, ale o tomhle nebylo nikdy řeči. Sbíral proto nakvap všecky své vědomosti o nebeském jezulátku, a aby Lojzíka upokojil, vysvětloval:

„Ježíšek nemá ani rukou ani nohou. Má křidélka a létá ve vzduchu, a zachce-li se mu, snáší se k zemi ..."

„Tedy jako pedlásek, viď?" zeptal se teď Jarouš.

Odpověděti ještě na tuto otázku Vášovi nestačil už čas.

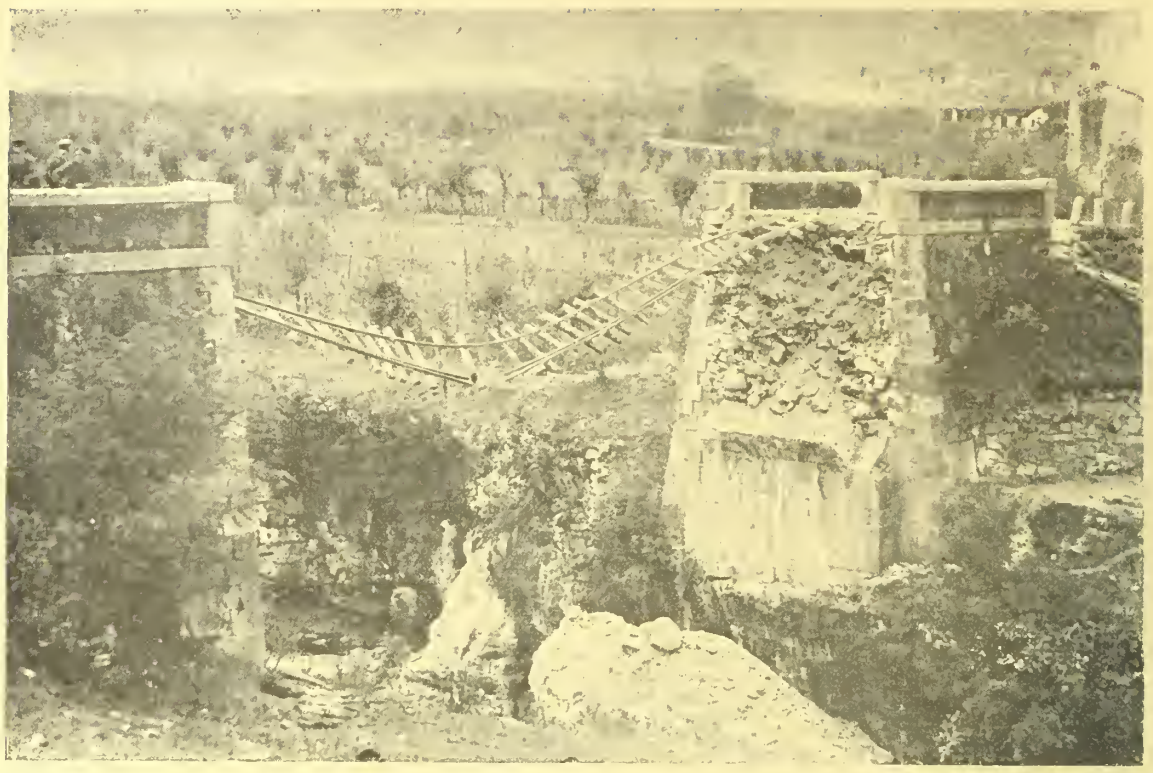

Po stopě poražených: Zbořený, kamenný, železniční most přes Natisone. Volně vysící kolejnice a pražce jsou jediným důkazem někdejšího spojení obou břehů.

Italská jizda ustupující z fronty před útočícím vojskem spojenců.

Po stopě poraženého nepřítele: Jedinou ranou granátu zničená posice italského děla na tyrolské frontě. Na pravo připravená hromada nábojů, na levo padlý obhájce děla.

Z nově dobytých krajů jižních Tyrol: Polní mše konaná na palouku, v krásných, malebných Alpách Dolomitových.

Z oblasti řeky Tagliamenta: Návrat italských uprchlíků, do jich domovů. V pravo, v pozadí opuštěné betonové posice nepřítele.

Za našimi vojsky: Oddíl rak.-uh. zásobovacího sboru, tábořící v úrodné nížině Benátské.

„Kdybyste táhli už domů, kluci nezvedení," ozval se pojednou rozmrzelý hlas nad hlavami chlapců. „V takový den všecko je už doma a vy tu očumujete do noci, jako byste se té ulice nenabažili dost za celý den! Kliďte se odtud, holomci, a nepřekážejte člověku, nebo některý z vás něco slizne!..."

Starý, mrzutý lampář, na něhož podskalská mládež na potkání pokřikovala „Vystrč-zastrč!" a z kteréž příčiny on ji také nemálo naviděl, rozkřikl se tak zhurta na hochy, že chuděrkům bylo jako by jim kdosi byl náhle hodil hromadu sněhu na hlavu. Šourali se z koutečku bez hlesu, netroufajíce si očí pozvednouti, a teprve když stařík rozžal svítilnu, pod níž chlapci se byli prve postavili a odebelhal se těžkým krokem, ohlédli se po něm i po koutku, v němž dobře se jim besedovalo.

Leč na dřívější své místo se už nevrátili.

Zašli v úzkou uličku a touto až ke schodům ke klášteru benediktinskému vedoucím, kdež matičky za nedlouho se již dočekali.

*

V nezastřeném okénku, vyhlížejícím do temného dvorka, zachvěla se zář zažehnuté lampy a roj paprsků světelných rozlil se tu po kluzkém kamení i řadě kolniček při zdi postavených.

V chudičké jizbě, vlhké a vychladlé, hoši Plašilovi seskupeni kol matičky a nedočkavě, dychtivě sledují každičký pohyb její ruky, lovící v útrobách proutěného koše. Vrátila se od „pánů", kdež výslužkou na ni vzpomněli, a teď, rovnajíc směsici uštědřených pochoutek na odřený stůl, raduje se s dětmi ze sladkého nadělení.

Hromádka jablek, ořechů a kaštanů, několik datlí a titěrných figurek cukrových, skrojek vánočky a několik vdolků, vysoko pomazaných a posypaných, to bylo as tak všecko to bohatství, jež hochům rozněcovalo zraky a dráždilo lačnící nitro.

Lojzík, mazánek zatoužil po čokoládovém cigárku s planoucím ohněm na konci, Jaroušovi zachtělo se kaštanů, jež chystal se ihned upéci, a nejstarší a nejhladovější, Váša, sáhl hbitě po vdolcích, pravou i levou. A mžikem zahryzl se do jednho z nich s takovou chutí, že v zápětí pod nosem zjevil se mu rozplizlý povidlový knír. Hltavě takřka pozřel sousto prvé i druhé, a při třetím zamlaskal tak hlasitě, že Plašilka, přikládajíc právě suchých kůr do pece, bezděky ohlédla se po synkovi. A vidouc, jak hoch se činí s jídlem, zeptala se starostlivě:

„Ohřáli vám někde v poledne kafíčko?"

„U Macků," odpovídal Váša ztěží pro plná ústa. „Pomáhali jsme tam dětem dělat řetězy. Mají jich plný koš na prádlo, takže jich ani nespotřebují a dali by i nám nějaké. Jen mít stromek..."

„A co měli jste ke kávě?" ptala se znovu Plašilka, zamlouvajíc rychle hochovu zmínku o stromečku.

„Vzali jsme si za pětník housek z krámku paní Apinky. Povídala, že to připíše, ale raději prý by viděla peníze!"

„Až přijde tatínek..."

Lojzík, pohrávaje si s cigárkem, při matčiných slovech pojednou zvedl hlavu, v očkách mu blýsklo a popošel od trouby, u níž se ohříval, k matičce, zažvatlal:

„Stovám cidárto tatíntovi, vid maminto? Tatínet lád touzí, a já vemu si dolet jato Vása!"

Plašilka sklonila se k hochovi, stiskla jeho hlavu v upracovaných svých rukách a místo odpovědi políbila ho na čílko. Nevěděla opravdu, co by malému tomu žvatlálkovi odvětila. Útlocit i dětská láska nejmladšího jejího miláčka dojaly ji k slzám a v tu chvíli i nějak divně bodlo ji u srdce.

*

Ton dobou, kdy Váša s Lojzíkem obíral se vdolky a Jarouš oloupával pečené kaštany, jich tatíček vracel se již k domovu. Vypomáhal známému řezníku při prodeji ryb, a když večer nadešel a kupci již nepřicházeli, odvezl zbylé ryby do sádek, převrhl kad dnem vzhůru i válhy uklidil, a zastrčiv vydělaný peníz do kapsy, nastoupil cestu k rodině.

Zamýšlen ubíral se poloprázdným uličkami smíchovskými a v duchu kreslil si představy, jak doma ho uvítají. Pod levou paží tiskl stromek maličký, v pravici svíral cípky kapesníku, v

němž vrtěl se hladký kapřík, a kapsy kalmuku nabity měl přípravami k té rybičce, aby děti pak do tmy nemusily. Pro ně byl stromek, pro ženu ryba. Ne že by si ona čí Plašil sám potrpělí na nějaké kejkle či čáry, ale svátky bez ryby neměli posud, co byli spolu, a aby manželce tyto duy nezdály se být tak chudobnými, proto tu rybičku na řezníkovi vyžebronil. Zakusili oba manželé dosti již útrap od samého jara, kdy továrnu, v níž Plašil od dětství takřka se již dřel, uzavřeli, naplahočila se ona i vytrpěl on a útěchou jim bylo ve všech těch nesnázích, že po novém roce bude lépe, ježto výroba ve fabricce novými majiteli znovu měla býti zahájena.

Na ženu a děti Plašil myslil cestou, přemýšlel o vyhlídkách v nejbližší dny a tak aui skoro nevěda, octl se u řeky, u přívozu. Sešel s terrasy na led a opatrně ubíral se k podskalskému břehu. Mlha zavalila pořící, že nebylo viděti před sebe na sáh, a pusto bylo kolem jako v nejpozdnější noci. Krok za krokem, s nezbytnou obezřelostí šinul se Plašil po ledě změklém a zřídlém kolikadenní oblevou a napínal zraky, aby nezbloudil do vysekané „dráhy", nebo nevkročil na místa vlhkem v ledě prožraná.

S věží emauzského kláštera rozezvučely se zvony štědrovečerní klekání ozvalo se i s farního kostelíka trojického, pak v táhlé jich znění zalehl temný hlahol se stráně vyšehradské, a mohutný ten sbor rozhučel se stichlým večerem, odnášel se přes řeku ku břehům smíchovským a odtud až k pustým, v mlze a tmě skrytým kopcům protějším.

Plašil blížil se již k břehu podskalskému a zdálo se mu, že v spoustách mlhy rozpoznává již plynové plameny, když pojednou levá noha zabořila se mu v ledu jako by byl šlápl na hromádku sněhu. Snažil se učiniti krok zpět a opřel se nohou pravou, leč i ta pozbývala pevné půdy. Slabé zapraštění ozvalo se Plašilovi pod nohama a v témž okamžiku zmocnil se již ulekaného muže pocit, jakoby řítil se v prohlubeň.

Chlad promrzlé vody, smáčevší v mžiku šat i obuv Plašilovu, rozlil se mu údy, a náhlé leknutí jej přímo ohromilo. Pustil stromek i šátek s rybkou a roztaženými lokty zachytil se okrajů ledu. Leč s největší jen námahou udržoval se nad vodou. Led, sotva že se oň zachytil, drolil a lámal se pod tíhou jeho těla, puklina kol nešťastníka rozšiřovala se vždy víc a Plašil poznával, že čím dál ocitá se na tříští slabší.

Letmo, jakoby bleskem, uvědomil si nebezpečí, v jakém se octl, zmocňovala se ho nevýslovna úzkost při seznání, že k silnějšímu ledu, na nějž by se vydrápal a který by ho unesl, se již neprolame a výkřik hrůzy, smrtelný skřek vydral se ze sevřeného jeho hrdla.

„Pomoc!... Pomóóc!" rozlehlo se příšerným zvukem po zčernalé ledové pláni, tlumenou ozvěnou ozvalo se od vysokých hald dříví, leč k uchu lidskému nedolehlo.

Táhlé dunění zvonů přehlušovalo zoufalé volání, a když toto doznívalo, chraplavé výkřiky více se neeozvaly, ztichly nadobro.

— — — — — — — — — — — —

V uzounké jizbě podskalského baráku, jejímž nezastřeným okénkem draly se proudy světla v neveliký dvorek, rozhostilo se jemné teplo, s plotny rozšiřovala se vuně jíšky do zlatova upražené, a hoši do jednoho na podlaze u postele.

Vdolečky již odpravili i kaštany pečené, rozlouskli i každý po oříšku, jež mátička jim nedovedla odepříti a nejmladšího z nich, mazánka rodiču, Lojzíka, zmáhaly se přes tu chvíli laskominy na hnědé cikárko s planoucím ohněm na konci.

Odolá však pokušení, kdyby měl i sebe déle čekat a uchová cigárko pro tatíčka, až se domů vrátí....

o o o

KŘIŽ U CESTY.

Vojenská črta

Jest krásné květnové jitro. Procházíme právě albánskou vesnici Kikiší. Jsme tu teprve druhý den a proto každá sebe malicheručjší věc budí naši pozornost. Nahlížíme zvědavě do každé kuchyně a trneme při spatření hromady nahých špinavých dětí a žen v širokých otrhaných kalhotech.

Prošli jsme dědinou a stanuli u řeky. Jest to Černý Drin, jehož vlny se zde snoubí s dravou

Ze znovudobytých území v oblasti Sočí: Obelisk postavený Italy na hoře sv. Michala a nesoucí významný nápis: „Na tomto místě sbratřili se ve smrti Italové s Maďary, vykonavše za živa svoji povinnost".

Po stopě poražených: Velké, italské muniční skladiště v Palmanově, které padlo úplně neporušené, se všemi svými zásobami do rukou rakouských vojsk.

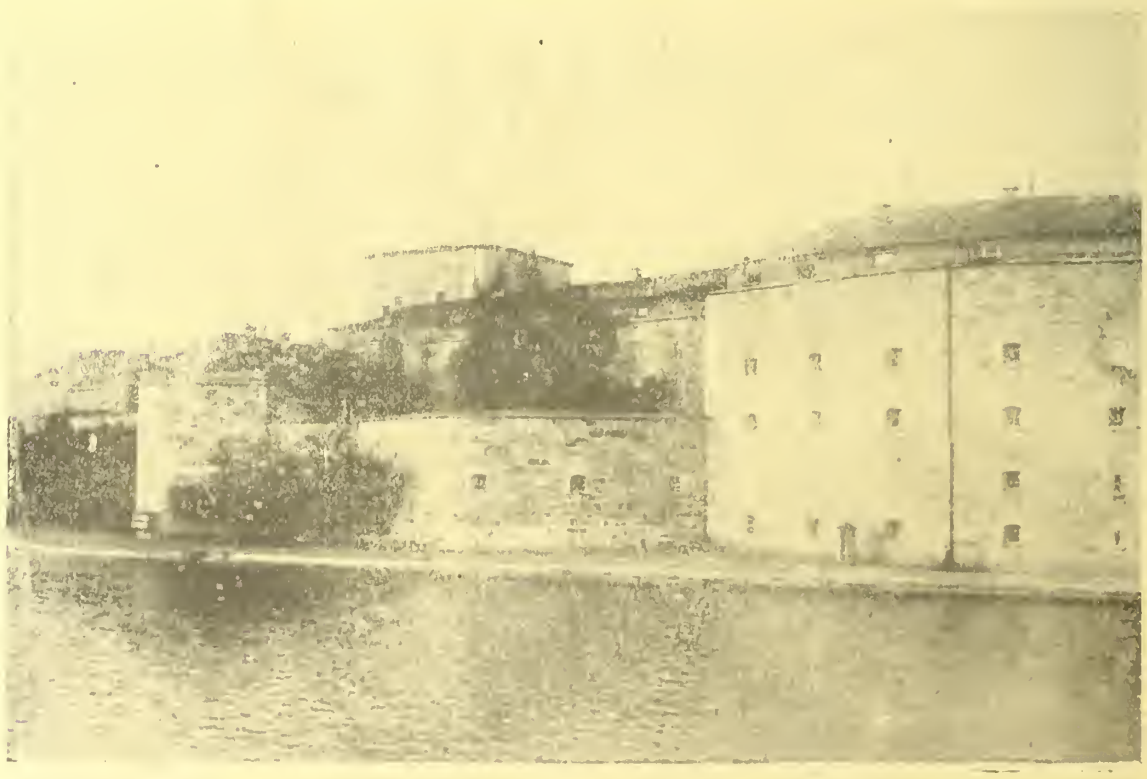

Z pohraničí rozvrácené Rusi: Staré, pevnostní hradby hradu Viborgu, ležícího v nejzažším cípu Finského zálivu.

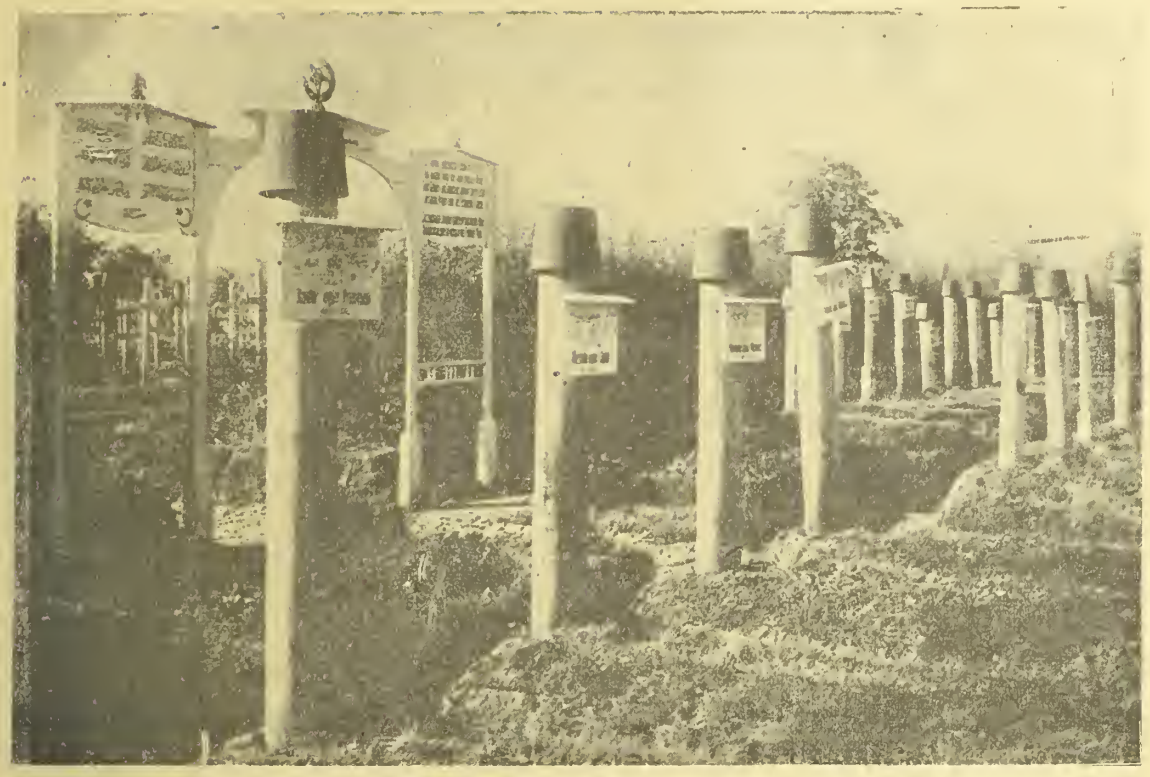

Z mist tichých a opuštěných: Turecký, vojenský hřbitov nedaleko Stryje v Haliči. Každý obelisk zdobí turbanovitá ozdoba, jak toho žádají předpisy koranu.

Po stopě poražených: Ve zmatku ustupující Italové zanechali veškeré svoje válečné potřeby na pospas nepříteli, jen aby zachránili armádu. Zejména při přechodu Tagliamenta u Codroipa padla do rukou našeho vojska ohromná spousta těžkých děl, které přímo ucpávaly všechny sjízdné cesty a silnice.

Rychlá přeplavba přes řeky děje se ve vojsku pomocí provisorních prámů spočívajících na pontonech a vesly řízených.

vodou Bílého Drinu. Zákopníci převezli nás na pontonových člunech na druhý břeh, kde postupujeme druh vedle druha podél spojených řek. Z křovin a korun nízkého stromoví zaznívá k nám hotový ptačí koncert.

Na strmé stráni, orají dvě bídné, malé kravičky, v dřevěné ruchadlo zapřažené, špatnou, kamenitou a neúrodnou pudu. Kravky nemohou s místa, zůstávají znaveny státi a Arnaut řvaním a ranami holí popohání je ku předu. Hubená a v cárech oděná žena, shrbená až k zemi pod tíhou rance, vláčí se za ruchadlem a sází kukuřicí. Na druhé stráni dva mladí Arnauti pasou stádo koz a ovcí. Psí pobíhají semo-tamo po vrchu a shánějí rozběhlé stádo dohromady.

Zahýbáme podél břehu v levo a přicházíme ke zřícenině mostu starého římského slohu. Tam nedaleko činí z vysoké trávy prostý dřevěný kříž na hrobě vojáka. Rozestavíme se kolem a snažíme se přečísti, kdo je tu pochován. Leč jen počáteční písmena byla čitelná a rok narození i úmrtí: J. K., narozen r. 1885 a zemřel zde u pracovního vojenského oddělení v prosinci 1916. Vedle jsou ještě dva hroby ale bez křížů.

Stojíme všichni v tichém zadumání a nikdo se neodvažuje rušiti velebné ticho kolem...

Na špičku dřevěného kříže usedl konipásek a hbité skáče dolu, nesa něco v malém zobáčku. Letí k hromádce kamení, odkudž zaznívá mu vstříc pípot mláďat. Větřík pohrává si bujným podrostem a vysoko v oblacích zpívá skřivánek. Hnuli jsme se ku předu. Ohlížím se a napadá mi: Zde nový život, a tam pod křížem jen mrtvý věčný klid.

□ □ □

JAK SE VYJEDNÁVÁ O PŘÍMĚŘÍ.

Za našich dnů není jistě bez zajímavosti vysvětliti, jakým způsobem vyjednávají o příměří válečné strany. Dle nařízení u nás stávajících jsou ku styku s nepřítelem opravněni pouze nejvyšší armádní velitel a armádní vojevudci, dále komandanti samostatně operujících armádních těles, dále vůdci oblehající či obležené armády a konečně osoby výslovně tímto úkolem pověřené.

Komandanti, kteří pomocí parlamentářů s nepřítelem vyjednávají přejímají tím na sebe veškeru tíhu zodpovědnosti a následky. Co parlamentáři používají se vždy dustojníci, jež mimo pověřovácí listiny musí nésti zřetelně bílý prapor v čele jich průvodu. V případě nutnosti, provází parlamentáře trubač a dolmeč. Ruské předpisy se od našich celkem mnoho neliší. Parlamentář nemající písemného pověření a plnou moc, aneb projevující nepřátelský úmysl, aneb snažící se prchnouti, jest okamžitě považován za válečného zajatce. Je-li třeba použije se proti němu i zbraně.

Parlamentáři a jich průvodci mají obyčejně rozkaz, aby se pokud by nebyli zřejmě napadeni, každého nepřátelského neb podezřelého projevu zdrželi a svého poslání se pokud možno brzy zhostili. Parlamentáři a jich průvodci jsou povinni slušným a zdvořilým chováním.

Vojenských příprav a pod. nutno zanechati. Po vykonání svého poslání a všech nutných opatrnostních opatření, vracejí se parlamentáři po vykázané jim cestě a v případě nutnosti jsou i provázeni oddílem hlídkovým.

Po uniluveném klidu zbraní, nenastane, jak by se snad myslilo bratření a družení se obou vojsk. Rovněž i nutná opatrnost nesmí se zmenšiti Klid zbraní má pouze význam, zabrániti dalšímu prolévání krve, poněvadž v době, kdy se vyjednává o všeobecné příměří jest jakousi zárukou dobré vule jednati o mír. Opatrnosti ovšem nikdy nezbývá. Obyčejně děje se vše v určitých mezích. Polní hlídky, pozorovatelé a stráže vykonávají i nadále své povinnosti rovněž i vojenské pohotovostní oddíly dlí ve svých posicích.

Po dobu klidu zbraní, ustává jak se samo sebou rozumí každičký projev nepřátelský, právě tak jako posuny vojenské, posily a opevňování, aneb pořizování nových posic. Všechny tyto otázky jsou ovšem předmětem předběžných jednání a jsou plnomocníky obou stran předem stanoveny. Široká massa vojska ovšem se zatajeným dechem čeká na výsledek — bude — nebude? Snad přece!

□ □ □

NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ ROZHLEDY.

(Z úvah prof. dra Bráfa.)

Dnes každý z nás musí míti na mysli, že dílo obrození národního bude teprv dovršeno, postaráme-li se, aby proces vyrůstání hospodářsky silných osobností také u nás dokonale se prováděl. Nutno jest též, aby se český člověk uživil na české půdě. Proti tomu velikému cíli zdají se mi všechny naše národní časové spory, které nás často velice rozčilují, příliš nepatrnými. Úkol, který nás čeká, můžeme vykonati jen pomocí hospodářské svépomoci národní. Musíme býti vedeni určitou logickou, musíme spojiti chladný rozum s nejvroucnějším citem. V nás musí tedy především vzniknouti a do všech vrstev národa proniknouti láska k českému výrobku. V tom smyslu heslo „Svůj k svému", rozumně pojímané, pokládám za správné. Hospodářský život, ať tu jde o průmysl, obchod nebo cokoli, není naším posledním účelem, ale je mohutným prostředkem, kterým si můžeme veliké své jiné cíle zabezpečiti.

Neběží jen o to, abychom kupovali od Čechů; neboť kdyby měli Čechové na prodej jen výrobky cizí, podporovali bychom nepřímo přece jen rozvoj cizího kapitálu. Proto Čechové musí také prodávati opravdu české výrobky. O „českém" obchodě bude řeč v pravém a krásném smyslu toho slova jen tenkráte, bude-li sloužiti výrobkům českým. Proto je nutno zakládati české průmyslové podniky. Ale ovšem podniky takové zakládati nelze bez jistého kapitálu, bez určitých odborných znalostí a bez podnikatelské schopnosti.

Často se slýchává, že my Čechové podnikavosti obchodní nemáme. Já tomu nevěřím... Lidé volí si povolání dle vlivu svého okolí. Kde je čilý obchod, tam vyrůstají obchodnické talenty. Co mladý člověk ve svém okolí vidí a slyší, to se mu vštěpuje bezděčně, dává jeho smýšlení a snažení směr a cíl. Ani u Židů není obchodnická schopnost zděděna jako spíše ustavičným vlivem okolí buzena a pěstována. A obchodnický talent není v podstatě nic jiného, než souhrn určitých vědomostí, které si možno osvojiti. Proto s politováním pozorujeme, kterak synové zámožných rodičů po vykonaných studiích ubírají se domů a vědomostí svých dále nerozšiřují, místo aby šli do velikých středisk práce a obchodního ruchu, tam obohatili své zkušenosti, získali si nové vědomosti odborné a vůbec rozšířili svůj názor životní. Dále musíme užívati všech prostředku podnikatelského spolčování a při tom si uvědomiti, že zdar každého společenského podniku závisí na pořádku a přesnosti: celou řadu svých vlastností musíme hleděti změniti. Někdo snad řekne: „To vše se lehce takto povídá a učí, ale ke skutku je daleko." Takovýmto však usuzováním nedojdeme nikam. Nesmíme stále jen říkati: „Je to těžké." Tisíce lidí budovalo dílo národního obrození: z těchto velebných a krásných příkladů může celá generace nynější čerpati sílu. A každý si musí v tom záměru hledati prostředí svého působení.

Chceme-li svou odběratelskou ochotou pomáhati českému vyrabiteli s jistou oběti, musí ta obět míti účel. Jest v této příčině jistá podobnost s tak zv. ochrannými cly. Víme totiž všichni, že od státu jistá odvětví výroby, která jsou slabší, bývají chráněna ochranným clem. Zdražujeme na hranicích uměle jisté výrobky cizí, aby domácí stejného druhu mohly s nimi soutěžiti. Stát tu praví k výrobci: „Chráním tě, ale jen proto, aby ses sebral, hospodářsky zesílil a zdokonalil, abys časem mohl své ochrany pohřešiti a dávati své výrobky tak dobré a tak levné jako ti cizí. A něco zcela podobného máme na mysli, pravíme-li, že má český člověk a zvláště všichni zámožnější, prokazovati své národní vlastenectví tím, že chovají lásku k českému výrobku, odběratelskou ochotu pro něj. Ale za tu ochotu odběratelskou musí také český vyrabitel převzíti jistou povinnost, povinnost, ke zdokonalování a pokroku své výroby. Jinak by heslo „Svůj k svému" nám nepomohlo, bylo by namnoze zhoubné. Někteří se provádění toho hesla vysmívají; ale což nevidíme, kterak se provádí v Uhrách, v německých krajích Čech a kterak i v samé Anglii Chamberlain o ně horlil? A tak náš národ, který po šťastně dokonaném vzkříšení jazyka ocítá se před velikými událostmi a chce si raziti cestu k svému hospodářskému osamostatnění a zmohutnění, nevymyká se heslem „Svůj k svému" z oněch velikých hesel doby, nýbrž chce také jen pomocí jich domoci se toho, co je dnes cílem jiných velikých národů. Duch našich buditelů neodstupuj od nás, naše kroky veď jejich oddaná láska a obětovná věrnost, jejich sebezapření a neúmorná práce!

RUSKÝ ANTISEMITISMUS.

Jak sděluje „Temps" stojí židovská otázka v Rusku opět v popředí, ba stala se dokonce věcí velmi vážnou. Pogromisté nabyli opět vrchu a hledí všemi prostředky podporovati své rejdy. Židům se v prvé řadě klade za vinu nedostatečné zásobování měst a obcí. Sedláci střeží pečlivě svoji žeň a úrodu, zdráhajíce se prodati něco ze svých zásob měšťanům. To stačí, aby se poukazovalo na Židy činíce je za to zodpovědnými. Vhodnou půdou, kde lze s úspěchem rozsévati nenávist vůči Židům, jsou rovněž dlouhé unavené fronty lidu před krámy s poživatinami [illegible] čekající. Nuda je veliká, mnoho se žvaní, mnoho se podezřívá a obžaloba proti Židům je [illegible] Stačí nepatrnost a rozčílení shromáždění vzroste v zuřivou, vraždící vášeň.

Z řad německých: Důležitým faktorem na francouzské frontě Němců, jsou v poslední době ženské síly. — Doprava pracovnic autem na místo posláni.

Z bývalých bojišť: Santa Lucia v Buchensteině, známá to pohraniční osada v Tyrolích.

Z pohraničních bojů: Důležité italské etapní město Vicenza, ohrožované za posledních bojů armadou Hötzendorfa.

Ze znovudobytých krajů jižních Tyrol: Malebné Primiero, dobyté před krátkem rakouskými pluky.

Borgo ležící v údolí Sugany, kde, jak je všeobecně známo, odehrávaly se svého času nejprudší srážky. Dnes je tu ticho — nepřítel zmizel.

Ze znovudobytých krajů jižních Tyrol: Piazza nedaleko Arsi zničená mocnou italskou dělostřelbou.

V mozku široké lidové massy jest Žid hlavním původcem všeho, co stihlo ubohou ruskou republiku. Nejen hlad a nouze vznikly jeho vinou, nýbrž i válka je jeho dílem. Především se tu jedná o agenty starého režimu, kteří hledí všemi možnými prostředky poštvati neuvědomělé množství proti stávající vládě, způsobujíce ji, kde mohou, překážky. Za cara-bařušky se protižidovské štvaní stále podporovalo a není tudíž divu, že v nižších vrstvách lidu stal se antisemitismus nutnou potřebou a takřka přirozenou vlastností. Židé bydlí po většině v městech. Poněvadž jim jsou státní úřady nedostupny, musili se ovšem vrhnouti na obchod, či průmysl, čímž jak je jasno vešli ve styk i s Německem a Rakouskem. A na tyto styky se poukazuje zejména v nepřátelském jich táboru. Když se po zdařené revoluci nové strany konstituovaly, hleděl se representantum židovství zabrániti přístup. Přes to podařilo se Židům, dík silnému jich postavení v průmyslu a obchodě docíliti svého práva a získati si vlivu v socialistické straně. A nutno říci, že jsou zejména Židé, kteří hledí revoluční idee vší mocí a úplně prosaditi. To dosvědčuje následující okolnost. Před revolucí měla každá strana dopisující, autonomní židovský odbor. Tak existovali židovští kaděti, židovská strana dělnická a židovský svaz minimalistů čili menševiků. Pouze bolševíci (maximalisté) skupina Leninovců neobsahovala židovského odboru. Za našich dnů náležejí k této straně, vzdor všemu odporu mnozí čelní židovští vůdci. Židé nasazují veškerou svoji sílu a moc k urovnání poměrů. Oder a Berkenheim dva znamenití židovští vůdcové hlásají mezi svými souvěrci, že vlast a společné otázky národní mají přednost přede vším ostatním.

Proti této činnosti, směřují ku prospěchu Ruska, má se prý nyní poštvati široké massy lidu Zatím co se holduje nízkým vášním širokých vrstev, má se revoluce Ruska zastaviti a mají se plány k zlepšení budoucnosti křížiti a demokratisaci Ruska zabrániti. Reakcionáři vědí docela dobře, že jsou Židé důležitým faktorem ve vývinu revolučního Ruska a proto je hledí odstraniti. Pogromy jsou výstřelky anarchie a tu reakcionáři potřebují, aby se zase mohli pevně usaditi v sedle, z něhož byli vyraženi.

SLOVÁK KRÁLEM NA MADAGASKARU

V XVIII. století našeho věku, vládl na Madagaskaru, ostrovu to východně od střední Afriky ležící, král, který byl původem Slovák. V oněch dobách nebyla tu ještě hornouherská šlechta odnárodněná, ponévadž úřední řečí byla latina. A jeden ze členů této šlechty, Nitran hrabě Beňavský, jehož jméno dávno žije v ústech lidu, dosáhl toho, že byl r. 1776 domorodci Madagaskaru prohlášen za krále. Zmíněný Beňovský bojoval nejprve v řadách Poláků proti Rusům a byv zajat, byl poslán do vyhnanství na Sibíř. Tam žil v dalekě Kamčatce, kde co švarný hoch, získal si záhy přízeň guvernerovy dcerky, kterou později pojal za manželku. Leč nepohodnuv se s novým svým tchánem, osnoval proti němu vzporu, byl však poražen a musil prchnouti. Sedl na loď a plavil se — do širého neznámého světa. Na širých mořích bloudil dlouhé měsíce, účastniv se dokonce námořních loupeží, až přistál konečně na ostrůvku Mauritius východně od Madagaskaru ležící a Francouzům náležející. Tehdy v něm procitnula stará odbojná krev, a nabídnul se Francouzům, že jim dopomůže k nadvládě nad ostrovem, o kterou po dlouhou dobu již usilovali. Obdržel armádu a dada se převésti na Madagaskar, neměl jiné starosti než dáti se vyhlásiti za krále. Leč jeho panování netrvalo dlouho a po dvou letech musil ostrov opustiti, vrátiv se znovu do Evropy. Žil v Londýně, založiv tam společnost Madagaskarců a pomocí Anglie a Ameriky vypravil se znovu na Madagaskar, leč tam v bojích s Francouzy vedených padl, skončiv tím svůj pestrý dobrodružný život.

POTÍŽE S PAPÍREM se v poslední době značně přiostřily a těžce doléhají také na náš časopis. Proto zaplať každý předplatné a vyrovnej nedoplatky, aby administrace zavčas mohla se zásobiti potřebným papírem.

PRO SVOBODU CELÉHO SVĚTA.

Carson měl řeč, ve které pravil: Bojujeme za veliký ideál a sice za jediný ideál, pro zajištění naší budoucnosti a pro to, aby válce byl navždy učiněn konec. Je to obnova svobody a našich práv, dále abychom bez obavy před obnovením nepřátelství mohli žíti, abychom mohli žíti v míru a aby mír pro budoucnost byl zajištěn, nikoli pro Anglii, a nikoli pro svobodu Italie, Ruska nebo Srbska, nýbrž pro svobodu celého světa, abychom se tak každý dle své civilisace mohli vyvíjeti. Proto neznám žádný možný konec této války bez uhájení práv malých národů právě tak dobře, jako uhájení práv Anglie a Německa. K rumunskému vyslanci obrácen, pravil Carson dále: Opětuji pevné rozhodnutí naší vlády jíti tak daleko, až bude dosaženo společného cíle, za který jsme táhli do války. Není lehko pomoci Rumunsku, avšak to je nejmenší, co můžeme učiniti, abychom pomohli svému udatnému spojenci. Rumunsko, mající za sebou Ameriku, náš národ a ostatní spojence má všechnu naději a všechnu jistotu, že přes všechna svoje utrpení konečně dosáhne svobody a míru. Srbsko a Rumunsko mohou se s Řeckem spojiti a tito tři nejpřirozenější spojenci budou přece s to zjednati stav, který přivodí nejen svobody všech národů, nýbrž i nám dopomůže při řešení otázek, které vznikají na blízkém východu. Carson poznamenal k poslednímu dopisu presidenta Wilsona Rumunsku: Může býti, že Wilson při tom vycházel z klamného stanoviska avšak pro svoji osobu trval na tom, že Spojené Státy a Anglie, dva velcí příbuzní národové, i sami jsou s to úplně splniti všechny záruky, které dají.

□ □ □

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ.

Dne 7. prosince. Východní fronta: Klid zbraní. Italské bojiště: Vojsko polního maršálka Conrada dobylo v útoku dalších úspěchů. Rakouské střelecké pluky zlomily v několikahodinném lítém boji muže proti muži nepřátelský odpor na Monte Sisemolu. Pádem této bašty po neděle houževnatě hájené, pozbyl Ital přes tisíc zajatců a velikého množství bitevních prostředků všeho druhu. Počet zajatců přivedených ode dne 4. prosince východně od Asiaga stoupl na 15.000. Také počet ukořistěných děl se zvětší. Západní bojiště: Palba rozšířila se na jich až k Lysu. Na Yserském břehu Scarpy byl dělostřelecký boj stupňován. Dvorec La Justicec byl zteče. Marcoing vyčistili jsme od nepřítele. Severně od Lavacquerie uhájili jsme svých posic v lítých bojích proti anglickým útokům ručními granáty.

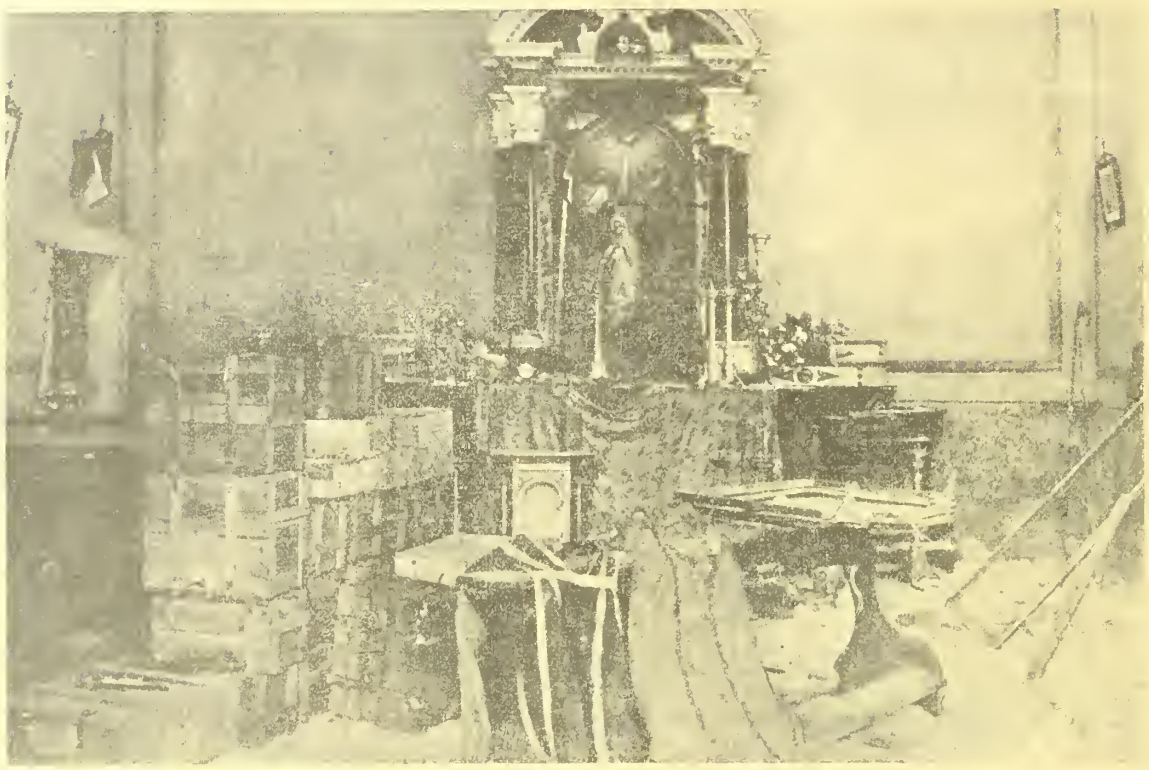

Chrám v kasteiu Gorickém, ve kterém Italové ukrývali své zásoby střeliva. Po obsazení Gorice byla tu nalezena bohatá kořist, která svědčí o zneužívání chrámu k vojenským účelům.

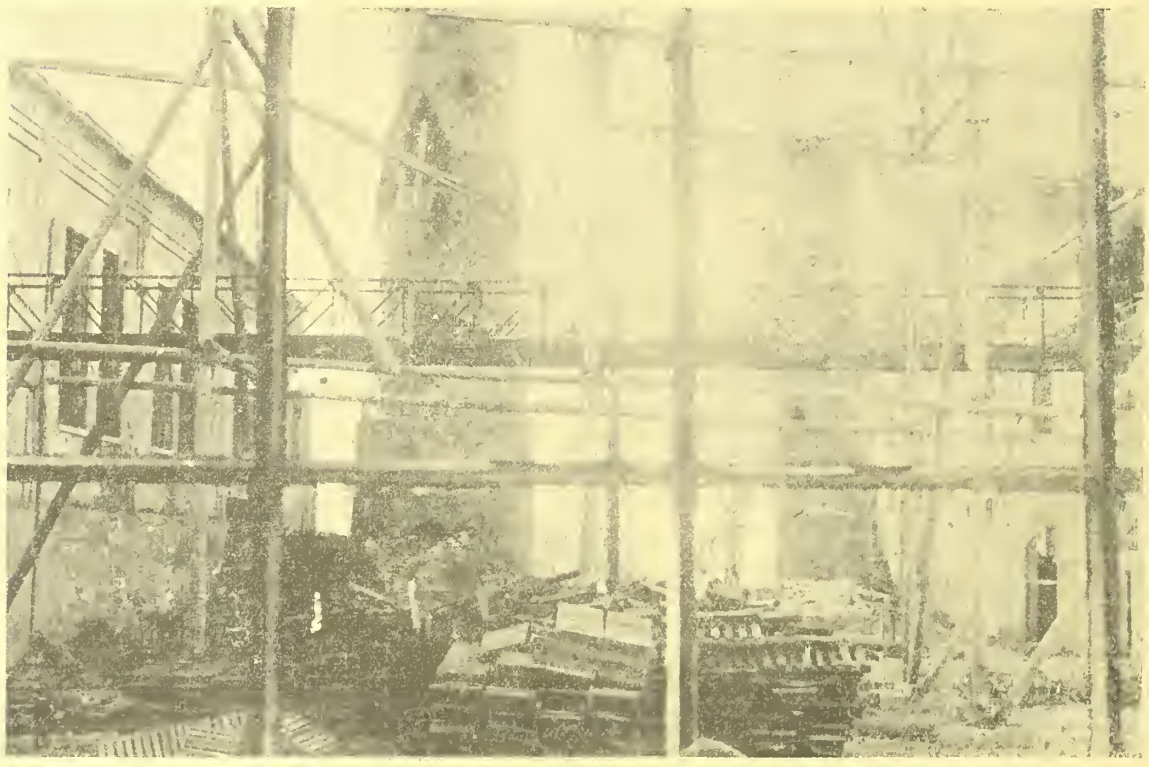

Po stopě poražených: Jaderské závody v Tržiči, polozbořené italskou dělostřelbou. Jsou dnes v našich rukou a budou v době brzké odevzdány opět původnímu svému účeiu a obnoví výrobu.

Spálené italské automobily v San Valentinu.

Dne 8. prosince. Italské bojiště: Naše vojsko dobylo včera východně Asiaga silné opěrné body u Stenile a uhájilo je v protiútoku. Počet zajatců u armádní skupiny polního maršálka Conrada od 4. prosince přesahuje 16.000 Na flanderských trychtýřových polích mezi Westroosebeke a Becelaere, jakož i severně Warnetonu odpoledne živá palba děl. Jižně Scarpy zvýšená dělostřelecká činnost. V bojích ručními granáty zatlačili jsme Angličany po obou stranách Graincourtu o několik set metrů zpět. Několik útoků nepřítele u La Vacquerie ztroskotalo.

Dne 9. prosince. V Benátsku místní dělostřelecké boje. Ve Flandrech žádná změna situace. Dělostřelecké boje trvají Boj o německou Východní Afriku definivně skončen. Po 3½letém boji ocitla se poslední tato německá kolonie v rukou anglických a belgických.

Dne 10. prosince. Klid zbraní vyjednán také pro rumunskou frontu od Dněstru až k ústí Dunaje. V Benátsku dobyto předmostí Bresanin při ústí Piavy. Na západě jen dělostřelecké boje. Jerusalem se vzdal Angličanům.

Dne 11. prosince. Mezi Piavou a Brentou činí náš útok další pokroky. Ve Flandrech dělostřelecké boje. Rakous. bitevní loď „Wien" byla torpedována a potopena. Ve válce ponorek ponorek potopeno od počátku roku 8,000.000 tun nepřátelského lodního prostoru. V Rusku zřízeno bylo demobilisační ministerstvo. Částečná demobilisace je v proudu.

Dne 12. prosince. Mezi Brentou a Piavou v menších bojích nové úspěchy. Jinak na frontách nic nového.

□ □ □

SMĚS.

Parlament a delegace. V plenárních schůzích parlamentu nastala přestávka, která potrvá do ledna. Jen 18. t. m. kona se plenární schůze, aby vyřídila válečnou daň a zvolila zástupce do společné komise obou sněmoven k definitivní vyřízení této předlohy. Výbory nezasedají, vyjímaje rozpočtového, který projednává řádný rozpočet. V zasedání delegačním nastala kratička přestávka, zejména zahraniční výbor delegace rakouské se odročil vzhledem k náhlému onemocnění zahraničního ministra hraběte Czernina. Plenární schůze delegační budou se konati kol 10. ledna.

Nesprávné zprávy o ruské demobilisaci. Wolffova kancelář rozeslala v těchto dnech do světa zprávu, že ruská demobilisace započala Zpráva tato není pravdivá a jedná se v Rusku jen o propuštění několika nejstarších ročníků

Rumunsko nesúčastní se jednání o separátní mír. Rumunský ministerský předseda Bratianu prohlásil, že klid zbraní na rusko-rumunské frontě vynutila si armáda, avšak žádná moc na světě nedonutí Rumunsko k účasti na jednání o separátní mír

Těšínsko a Poláci. V Krakově konána politická schůze, na kterou dostavila se také deputace ze Slezska a debaty se súčastnili i dva Poláci z Litvy. Slezští zástupci předložili usnesení všech národních stran těšínského Slezska, jež bylo pojato v resoluci schůze s přáním, aby se usilovalo o sloučení této od věků polské země s budoucím státem polským. Zaznamenati sluší, že o Poznaňsku se v resoluci nečiní ani zmínky.

Celá Německá Východní Afrika v rukou Angličanů. Německá Východní Afrika je od Němců úplně vyčistěna. Tím všechny něm. zámořské osady ocitly se v rukou anglických. Jen malý německý oddíl ještě se zachránil útěkem na sousední portugalské území. Celkový počet zabitých neb zajatých nepřátel v listopadu obnáší 115 Němců a 3382 domorodých vojáků. Ukořistěna nebo zničena byla nepřítelem 2 děla 10centimetrová, 1 polní houfnice 10 cent., 1 houfnice 70 mm., 73 strojních pušek atd. Tak padla po 3 a půlletém odporu poslední německá kolonie.

Kapitulace Jerusalema. Zpráva o kapitulaci hlavního města Palestiny nepřekvapila. Pád Jerusalema čekal se už několik týdnů. Po obsazení Hebronu anglickou armádou byl osud jeho zpečetěn. Pád Jerusalema je událostí, jejíž vojenský a zejména politický význam nesmí se podceňovati. Město bylo v tureckých rukou od roku 1517. Má 60.000 obyvatel, z toho 40.000 židů, 13.000 křesťanů a 7.000 mohamedánů. V zionistických kruzích přijata bude zpráva o pádu Jerusalema s velkým jásotem, neboť Židé očekávají od vítězných Angličanů vybudování své židovské vlasti, kterézto dávné jejich a toužebné přání bude nyní jistě splněno. Židovské národní dobrovolnické pluky súčastnily se dobývání Jerusalema po boku anglickém. Syn anglického Rothschilda tu padl.

Dohoda chystá po moři útok na Rakousko. „Eclair" vyslovuje naději, že podaří se společná součinná akce dohodových námořních sil v severní Adrii. Vedení ponecháno bude Italii. Je možno, že důležité body rakouského pobřeží budou napadeny a že bude k disposici také expediční vojsko.

Všeněmci pracují zas proti míru. Vlastenecká strana německá uveřejňuje provolání, v němž pojednává o vyjednávání s Ruskem a žádá, aby Německo neskládalo zbraní tak dlouho, až bude zdolán hlavní nepřítel Německa, totiž Anglie.

Také Wilson mluví o možnosti míru. Wilson prohlásil prý v důvěrných kruzích, že Spojené Státy súčastní se nejbližší konference dohody, která zaujme stanovisko k situaci, jaká nastala po událostech v Rusku. Jestliže Německo povolí, pak věci spějí k míru. Amerika nemá však příčin súčastniti se vyjednávání o příměří a o mír, které navrhují Rusové Amerika se dohodne se spojenci o společném postupu. Je pravděpodobně, že mírové vyjednávání začíti může již v několika měsících.

Jednota „Máj" pořádá ve dnech 21.—23. prosince 1917 ve dvoraně Českého domu hotel „Pošta", I., Drachengasse č. 3 Zájezd České činohry z Prahy. Ředitel pan Bohumil Benoni. Pořad: V pátek, 21. prosince večer: Posel, drama od Viktora Dyka. V sobotu, 22. prosince večer: Monika, tragedie od J. J. Kollára. V neděli, 23. prosince odpoledne: Inserát, veselohra od Karla Sabiny. V neděli 23. prosince večer: Maryša, drama od bratří Mrštíků. Vstupné od 1 do 6 korun.

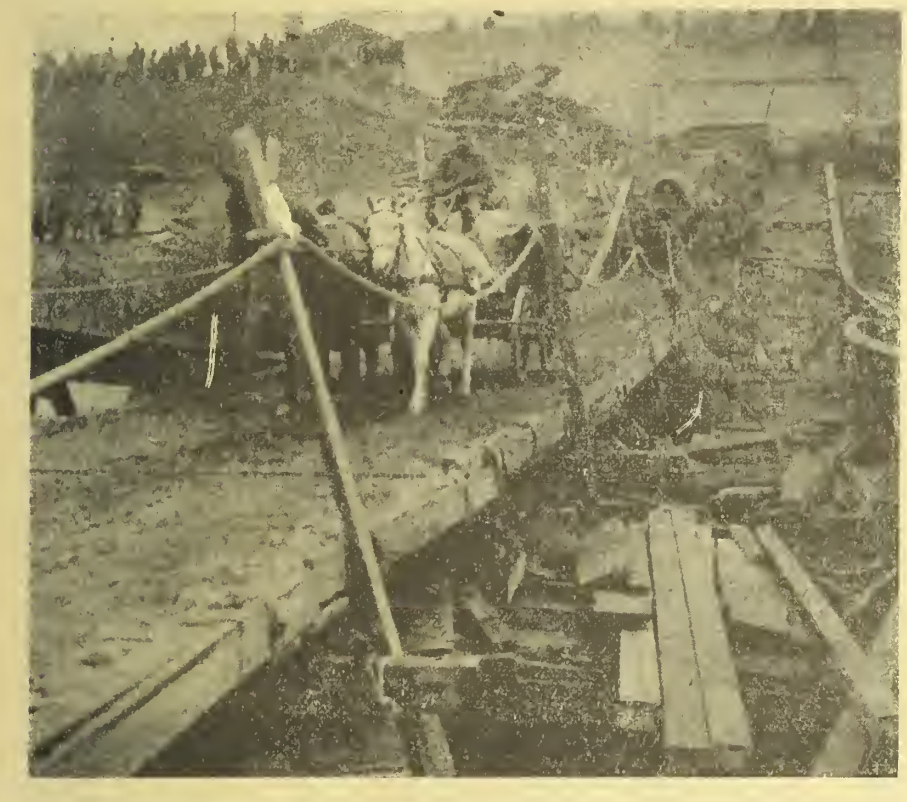

Za našimi vojsky: Při přechodu přes řeku Tagliamento bylo zřízeno na rychlo několik dřevěných provisorií přes něž přešly první oddíly našeho vojska

Po stopě poražených: Město Latisana, jež asi po vždy zůstane Italům v paměti, neboť zde bylo dokončeno katastrofální zničení 3 italské armády.

MARCEL PRÉVOST:

OČI.

Slečna Antoinetta Legrand, panu vicomtovi Hervé de Laverrière.

Píšíc tyto řádky, pane Hervé, pochybuji velice, že Vám moje jméno na konci tohoto dopisu něco prozradí, či že Vás na něco upomene.... Prožil íste zajisté tolik dobrodružství! Není to snad ani správným, nazývati to, co se mezi námi přihodilo, dobrodružstvím... Vám to není ničím; minutu na to, Jste asi zapomněl na onu mladou, v černém oděnou dívku, kterou Jste jistého večera... bylo to 18. května, sledoval od rohu ulice Boissy d'Angelais až k náměstí des Paramides... pamatujete se? Tam jste mne oslovil a šli jsme pak společně až k rue Montorgueil, zcela blízko mého bydliště.. Byl jste ve fraku a bílém nákrčníku, měl Jste lakýrky a černý plášť s hedvábnou podšívkou. Ó, upomínám se na vše! Připadalo mi to tak rozpustilým, tak krásným, baviti se a kráčeti s Vámi ulicí, jako bychom byli staří známí! Styděla jsem se, a přece jsem byla šťastná. Myslila jsem si: „Když se neostýhá provázeti mne nyní, za bílého téměř dne, přede všemi lidmi, jistě nejsem škaredou a nuzně oděnou..." A když Jste mne opustil, domlouvaje mi nejprve ve velikých vratech našeho domu (byli jsme skutečně pobláznění!) byla jsem přesvědčena, že vzdor všemu, co jsem vám řekla, přijdu k dostaveníčku, které Jste mi na pozítří nabídl v bytě v rue de la Terasse. Ach! Nemůžete si představiti, co se až do onoho okamžiku v mém mozku a v mém srdci dělo.... Když jsem se vám na krátké naši procházce svěřila, že jsem dosud s nikým neměla známost, že jsem dosud nikdy, neklesla, aniž bych byla měla úmysl poklesnouti, tu Jste se potěšeně usmíval, zastavil a v oči se mi zahleděl, a pravil: „Nezkažena? Úplně? Tak mladá Pařížanka, jako vy? S takovými očima, s takovými rtíky? Nezkažena v devatenácti letech?"... Pozorovala jsem, že Jste mi jen na polo věřil. A přece jen to bylo čistou pravdou: přísáhám Vám to ještě nyní, a jistě byste mi uvěřil, kdybyste byl v tomto okamžiku u mě, v okamžiku, kdy člověk ztrácí chuť k žertu a ku lhaní. Ach, pane Hervé, jsem velmi churavá. Mě, které po celičké jaro i celičké léto bylo tak dobře. Myslila jsem, že jsem úplně ozdravěla. A nyní, za prvých studených dnů, mě opět napadl kašel... Musím doznati, že jsem nikdy nebyla obzvláště silnou... A pak jest naše zaměstnání pro slabé lidi tak strašlivé.... Člověk zkouší kožešinový plášť, aby hned na to oblékl kostým s velikým výstřihem, před ním nesnesitelný žár kamen a za ním chladný průvan dveří bezustání nemilosrdně otevíraných... Při tom nutno neustále státi, otáčeti a obracetí se, jako skutečná děcká panna, — ano panna se tomu také u nás opravdu říká!... Ale nechci Vám psáti o tak smutných věcech. Nehněvám se na Vás, naprosto ne... Chci Vás toliko o něco prositi, co by mi způsobilo velikou radost: neodmítnete mě jistě, přečtete-li můj dopis do konce.

Tedy, onoho ustanoveného večera (řekla jsem tehdy: ne! ne!... ale Vy Jste dobře porozuměl, že to znamenalo přece jen ano) odešla jsem z obchodu o hodinu dříve než obyčejně a rychle spěchala k domovu, abych se převlékla. Své starší sestře jsem řekla, že jdu se svoji přítelkyni do divadla. Netušila ani to nejmenší, neboť věděla a znala moji úpřimnost. Mohu Vás ujistiti, že jsem vyhlížela rozkošně, když jsem došla na roh rue de la Terrase, kde jsme se o deváté měli sejíti. Neměla jsem na sobě více černých šatů; byla jsem oděna v krásný modravý alpakakostým, zhotovený dle vzoru, jež byl v našem obchodě objednán pro jistou anglickou princeznu, pomyslete si jen! A byla jsem tak šťastná, že Vás opět uvidím, že jsem nepocitovala ani nejmenší výčitky svědomí... Ujišťuji Vás (A přemýšlela jsem o tom od oné chvíle již často a chladnokrevně)... byl byste mohl činiti tehdy se mnou, co byste chtěl. Vím dobře, že nelze po celičký život zachovati nevinnost; člověk má mnoho štěstí, může-li se provdati za svého svůdce. Rozumí se, pane Hervé, že jsem na to ani nepomyslila, že byste se se mnou mohl oženiti: Věděla jsem, že se mne nasytíte a že mne po čase opustíte; ale to mi nevadilo, byla jsem vzdor tomu šťastná, při pomýšlení, že mne budete, byť i jen kratinkou dobu míti rád a že se Vám oddám, aniž bych kdy náležela jinému, právě tak, jako byste byl mým mužem. Tak Jste se mi líbil! Nevíte ani, jakým dojmem Jste na mne působil. Vždyť i u nás, v obchodě, vídáváme elegantní pány, kteří provázejí svoji choť, neb svoji přítelkyni ku zkoušce. Ale žádný nemá takový knír jako Vy, tak krásné zuby a Vaše oči.... obzvláště Vaše oči. Zatím co jsem Vás na rohu ulice de la Terrasse očekávala myslila jsem na Vaše oči, říkajíc si zároveň, že kdybychom byli sami v pokoji a kdybych měla odvahu, že bych zlíbala — tak srdečně zlíbala — Vaše oči!...

Čekala jsem hodinu, čekala jsem dvě... čekala jsem až do půlnoci, přecházejíc mezi avennue de Villiers a boulevardem, stále vyhlížejíc, takže kolemjdoucí se vší určitosti se domnívali, kdo že jsem. Páni mne oslovovali hnusnými slovy, a nevěděla jsem ani jak bych se jich zbavila, neboť jsem si netroufala uprchnouti, z bázně, že bych Vás minula. Konečně, když tlouklo půl jedné a omnibusy přestaly jezditi, rozhodla jsem se, že se vrátím domů, abych sestru neznepokojila.

V mém srdci byla tíha, pane Hervé, a ujišťuji Vás, že jsem neusnula, nýbrž mnoho, mnoho plakala. Chtěla jsem zůstati rozumnou a říkati si: „Snad ho zdržela rodina, či snad obchody .... nemohl mě o tom zpraviti, poněvadž nevěděl moji adresu"... ale přece jsem se jen styděla, že jsem pouze já přišla k dostaveníčku... Myslila jsem si: „Kdyby byl skutečně po tobě touží, byl by vzdor všemu našel k tobě cestu." Byť by byl člověk i nevinným, přece jen ví, jaci

Maďaři o Češích. Pod tímto názvem útočí vídeňský dopisovatel v nedělním „Pester Lloydu" ostře na slovanské poslance, kteří se ohradili proti projevu ministerského předsedy Seidlera o ruské mírové nabídce. V článku se uznává, že je rozpor mezi pojetím práva na sebeurčení rakouských a ruských národů, ale vytýká se Čechům, Jihoslovanům a Ukrajincům, že ve svém prohlášení, které jen formálně se obrací na rakouskou vládu, ve skutečnosti jest však určeno vládě ruské, úmyslně tuto protivu zdůrazňují a ruskou vládu na ni upozorňují. Účel slovanského prohlášení je jasný; slovanští politikové v Rakousku kují z mírové otázky zbraň, aby jí násilně prosadili své stanovisko. Volají cizí vládu ve chvíli, kdy se s ní chystáme vyjednávati, na pomoc a žádají od ní, aby osud míru učinila závislým, na tom dou-li jejich státoprávní požadavky v plném rozsahu honorovány. Jejich snaha směřuje k tomu, aby ruská vláda použila mírové otázky jako nátlaku na prospěch imperialistických požadavků jednotlivých rakouských politiků a ku potlačení práva jiných národů rakouských. V článku činí se státoprávní strany slovanské odpovědny za případný zmar mírového vyjednávání s Ruskem a hrozí se jim, že by nennlkly pak zdrcující obžalobě z velezrady na míru.

Vánoční dovolená chorým vojínům. Poněvadž loni bylo dáváno v nemocnicích jen málo vánočních dovolených, žádal soc. dem. poslanec Max Winter v ministerstvu války, aby letos s vánočními dovolenými bylo pamatováno hlavně na choré a raněné vojáky. Vojenská zdravotní správa vydala rozkaz, který této žádosti vyhovuje. Rozkaz praví, že mužstvu a gážistům v zázemí má býti v 22 turnech dle možnosti služby poskytnuta třídenní vánoční dovolená, která počíná 10.—12. prosincem a končí 1.—3. lednem. Doba, ztrávená na cestě, se do dovolené nepočítá. Při udílení dovolených má býti brán v první řadě zřetel na lidí, kteří byli v poli, dále na takové, kteří se vrátili zranění nebo nemocní, a ty, kdož dlouho nebyli doma. Zvláštní výhody mají býti dány obchodníkum a živnostníkům. U uzdravujících se vojáků má býti brán zřetel na jejich zdravotní stav a lékaři mají rozhodnouti, zda-li přerušeným léčením nebude ohroženo jejich zdraví. Poslanec Winter žádal o poskytnutí vánočních dovolených nemocným vojákům hlavně proto, poněvadž stravování ve vojenských nemocnicích jest nedostatečné a poněvadž mnohým z nemocných vojáků, hlavně těm, kteří mají příbuzné na venkově, jest tím umožněno, aby se několik dnů lépe živili.

Vídeňské ženy pro propuštění dra Bedřicha Adlera. Ve Vídni konala se schůze žen, na níž usneseno založiti mírovou stranu. V jednomyslně přijaté resoluci, uveřejněné ve vídeňských listech, se vláda žádá, aby v hodině vítězství vůle po dorozumění propustila na svobodu dra Bedřicha Adlera, tohoto „šlechetného pomocníka Trockého a Lenina, který u nás první zahájil boj o mír a o dorozumění národů."

Polská láska k Maďarům. Poláci jsou svými politickými vůdci divní lidé. Ještě se neohřáli ve vlastním státě, ještě většina z nich je pro připojení poznaňských Poláků k sjednocené Polsce, ale už drží palec Maďarům proti vyrvání Slováků z maďarského jha. „Nowa Reforma" totiž omlouvá se proti českým snahám o Slovensko a proti útokům na uherskou integritu. „Nowa Reforma" to vysvětluje Maďarům tím, že Poláci vidí v českých snahách výstřelky národního maximalismu českého, které patří spíše do literatury než do politiky. Jinak poměr Poláků k Uhrám spočívá na bezpodmínečné úctě Poláků k státní integritě Uher. Žádný zodpovědný Polák si nikdy nedovolí vměšovati se do vnitřních poměrů uherského státu. Uhry mohou býti klidny, Poláci se nikdy nedají pohnouti k útoku na nedotknutelnost Uher.

Z krajů Abrahamových, Angličany před krátkem dobytých: Ženy hebronské u studně.

□ □ □

RADY A POKYNY PRO DOMÁCNOST.

Kávovou náhražku, mléko silně barvící, pořídíme si bez jakýchkoli nechutných přísad, vhodnou úpravou praženého žita nebo ječmene. Hned po praženi semeleme žito a v nádobě dáme stranou, pečujíce, aby teplota jeho byla zachována. Obyčejně připravíme tolik zrní, aby zásoba stačila na 8—14 dní. Polovinu cukru pro tu dobu přiděleného jemně utlučeme a na pánvi za stálého a opatrného míchání do hněda upražíme, dávajíce pozor, abychom ho nepřipálili. Pak za stálého míchání přidáváme onen teplý ječmen nebo žito, při čemž povstane ihned tuhnoucí, drobivá hmota, která potom vychládnuvší, upotřebena býti může. Příprava nevyžaduje větší spotřeby cukru, poněvadž cukr, je-li opatrně zahnědnut, svou sladkost podrží.

Vejce, uchované ve vápenné vodě nebo ve vodním skle, vaříme-li na tvrdo, obyčejně praskne a bílek vytéká. Snadno tomu zabráníme, propíchneme-li několikrát skořápku jeho jemnou jehlou, dříve než je do horké vody vložíme. Tím uvolní se pory konservujícími prostředky ucpané, skořápka může se horkem poněkud lépe roztáhnouti a nepraská.

Kaše z bramborů a z vodnice. Oloupeme stejné množství čistě opraných brambor a vodnice (neb brukve), brambory pokrajíme na menší kousky, vodnicí rozstrouháme a každé pro sebe dáme vařit v malém množství slané vody s trochem zelené petrželky. Když je do měkka uvařeno, protlačíme sítkem nebo cedníkem a vložíme na rendlík s řídkou jíškou zalitou odvarem z vařené zeleniny, kaše nechá se navařiti, okořeni se drobně sekanou petrželkou, pepřem a zázvorem, dle potřeby se přisolí a zředí polévkou ze zeleniny.

že jsou muži, touží-li po ženě ... Ano, byla jsem hlavně proto smutná, poněvadž mi naprosto nic nenapadlo, jak bychom se mohli znovu najíti. Svoji adresu jsem Vám neřekla; znala jsem sice Vaše jméno a Váš klub ale nikdy bych se nebyla odvážila, psáti Vám. Po dlouhém přemýšlení jsem si řekla, že mě asi zase najdete, bude-li Vám na tom záležeti, poněvadž Jste věděl, kde jsem zaměstnána a v kolik hodin z práce odcházím ...

Ach, a kolik týdnů, pane Hervé, jsem večer jak večer, zůstávala státi u dveří našeho obchodu, ohlížejíc se, nepřicházíte-li; a pak jsem se docela zvolna vlekla nahoru do rue de Rivoli, přesně po stopě našeho prvého setkání ... Nikdy jsem Vás ale nepotkala. Bylo to jasno, že Jste více na mne nemyslel — měla jsem na Vás zapomenouti, že ano? I já jsem si tak myslila — ale nešlo to. Čím čas více prchal, tím více jsem na Vás myslila, tím více jsem se trápila. První večer zdál Jste se mi hezkým, bylo mi velkým potěšením, když jste mě v průjezdu políbil. A tu přejíc si tak horoucně, abych Vás opět spatřila, leč marně, marně, pocifovala sem takovou touhu po Vás, že jsem byla přesvědčena, že Vás miluji. Bylo by to hnusné, kdybyste se tomu smál, co Vám sdčluji. Ve Vašem světě tolik věcí rozptyluje myšlenky, že snad nezbývá ani času, poslouchati hlasu srdce. My však nemáme ničeho, než obchod a náš domov, jež nejsou nikdy velmi zábavnými; a jestliže některého večera navštíví člověk divadlo, jest to velikou událostí ... A za dnů když se zkouší šněrovačky, či pláště, anebo za noci když člověk beze snů odpočívá v loži, kmitá se mozkem tolik myšlenek o muži. A nic mi nepřipravovalo většího potěšení, než mysliti na Vás. Dříve jsem bývala veselá, se životem spokojená; plna naděje hleděla jsem v budoucnost, aniž bych vlastně dobře věděla proč. Potom jsem však již neměla žádných přání, nic mi nechutnalo a nemohla jsem spáti Věříte-li, že jsem za posledních čtrnácti dnů měsíce června, každého večera stávala na ulici naproti Vašemu klubu, abych vás zahlédla? Osmkráte jsem Vás uviděla, pane Hervé, ale nikdy jsem Vás nemohla osloviti; buď jste byl ve společnosti, anebo jste spěšně vstupoval do Vašeho povozu ... a pak, chvěla jsem se tak přespříliš, že jsme nemohla ani kroku učiniti, tím méně mluviti.

Koncem června odcestoval Jste na venkov. Četla jsem to v „Gaulois", který náš šef odbíral: „hrabě Hervé de Laverrière odcestoval na zámek d'Estussan (Vendée)". Ani byste nevěřil, že jsem byla za Vaši nepřítomnosti mnohem klidnější Věděla jsem, že nejste v Paříži, a že jsem Vás tudíž nemohla viděti. Řekla jsem si: na podzim se zase vrátí; vždyť nejsme ještě staří; bylo by to vskutku podivuhodné, kdybychom se neměli více spatřiti a měla jsem pravdu, neboť jsem Vás po Vašem návratu do Paříže potkala. Povím Vám ihned jak se to stalo; nesmíte se však proto na mne hněvati, pane Hervé, činilo mi to mnohé starosti.

Tedy stalo se to následovně: četla jsem v novinách, že se s mnohými jinými boháči, jež mají na venkově statky vrátíte brzy do Paříže. Zaujala jsem proto svoji posici proti Vašemu klubu a to přesně o ½ 10té. Ale jsem pevně přesvědčena, že nás osud oba stihal: sotva že jsem tu asi tři minuty stála, když v tom předjížděl panský jakýs povoz před vraty klubu. Uvnitř seděla dáma. Malý sluha vyšel ze dveří, promluvil s damou několik slov a hned na to zmizel opět co nejrychleji v místnostech klubovních. Nebude Vás to asi bolet, pane Hervé, řeknu-li Vám, že mi ona dáma nepřipadala ani obzvláště krásnou, ani příliš mladou a že její toaleta nebyla rovněž taková, jako pořizujeme pro dámy vyšší společnosti. Zkrátka, brzy jste vyšel a dříve ještě než Iste vstoupil do vozu, zvolal jste na kočího: rue de la Terrasse!" Bodlo mě při tom u srdce. Můj Bože! Řekl Jste mi při našem setkání: „Mám tam maličký, útulný byt, jen pro tento účel! ... Věděla jsem tudíž dobře, co se mělo státi.

Není to hloupé? Od onoho večera byla jsem žárlivá. Nevím sama proč! Neboť jsem si mohla přece pomysliti, že nežijete jako světec ..... ale spatřiti onu osobu, věděti o onom místě .... Ach, to zabolelo, to zabolelo. Nemohu si ani vzpomenouti, jak jsem došla domů. Hned jsem ulehla. Nevím zda-li jsem se nastudila, či snad bylo-li toho příčina rozčílení: v noci mě zachvátila horečka, bolelo mě v krku a kašlala jsem ... tak mnoho jsem kašlala, že ještě nyní, po měsíci, jsem vázána na lože a skutečně již myslím, že více z něho nevstanu. Rozumíte mi dobře pane Hervé, nesvaluji snad vinu své nemoci na Vás .. Neměla jsem nikdy otužilých plíc; kašlám každé zimy a co se mi nyní stalo, bylo by mě kteréhosi krásného dne jistě stihlo ale snad přece jen se to k vůli Vám poněkud uspíšilo, aniž byste za to mohl. Poněvadž to však není rozhodně pěkné umříti ve dvaciti letech, aniž bychom okusili a prožili, velkého štěstí, prosila bych Vás o něco, co by mi připravilo veliký, veliký požitek a Vás jen malou námahu stalo. Kdybyste mě aspoň jedinkrát navštívil a dal mi s Bohem; vždyť já k Vám nemohu. Neměl byste nejmenší nepříjemnosti a kromě moji osoby nemusil byste druhých oslovovati. Nuže, v ulici Mortogueil ve třetím patře, tam nutno zazvoniti a optati se moji sestry jež Vám otevře, po slečně Antoinettě Legrandové. Nechají nás o samotě ... Zhubněla jsem velmi, leč budete viděti pouze moji tvář. Je skoro ještě právě tak něžná, jako tehdy, tak se mi aspoň zdá. A pak mi musíte něco vypravovati; budu se na Vás dívati Vašemu hlasu naslouchati ... A domnívám se, že zemru mnohem klidněji, dovolíte-li, abych aspoň jedinkrát políbila Vaše oči.

□ □ □

Nová reklama.

Dnes slaví milionář pan Zlaťoušek své 70té narozeniny.

Domácí jeho lékař: Dr. med. Kořínek.

Dotěravý milovník.

„Drahá slečno, jen jednu hubinku mně dejte a rád chci zemříti," žebronil dotěravý milovník; načež slečna: „Nuže pojďte," a políbivši jej, dodává: „Zde máte polibení, ale nyní af dostojíte slovu."

*

Reakce přírody.

„Slyšel jsi již o tom, že naší sousedce se narodila hrbatá dcerka?"

„Chudák! Ale co mohla jiného čekat, když v posledním roce nosila stále na zádech bafoch!"

*

Dvojsmyslnost.

„Mužičku byla jsem u kartářky."

„Nuže a co ti všecko řekla?"

„Ach, mezi jiným, že budu velmi starou!"

„To měla pravdu."

*

Různá překročení.

Mladík se raduje, že překročil 24. rok, stará panna se trudí, že překročila třicátý rok, námořník se opije, že překročil rovník, člověk je potrestán, když překročí bez pasu hranice a lichvář slavil jubileum, že po tisícáté překročil maximální ceny.

*

U raportu.

Dragoun Řemla: „Poslušně prosím o dovolenou na mlácení."

Hejtman: „Co pak se teď z jara mlátí?"

Řemla: „Poslušně hlásím, u nás bude v neděli posvícení a tu my s kamarádem Zemanem vždy vymlátíme celou hospodu."

*

Jezdí pohodlně.

„Jak živ bych před 8. hod. už nejel elektrickou dráhou, div že mě neumačkali."

„Vidíš, to já jedu vždycky náramně pohodlně. Vstoupnu si na přední plošinu a zapálím si dýmku s tabákovou náhražkou, a za chvíli je tam prázdno."

*

Blahopřání.

Malé děvčátko odříkávalo svému dědečkovi, který má hroznou bolest zubů, tvář oteklou a šátkem zavázanou, nenucenou gratulaci následujícími slovy: „....a takových blahých dnů jako je dnešní, abyste zažil ještě množství veliké, toho rač vám, dědečku, bůh nebeský laskavě dopřáti!"

*

Zimní repertoir.

Divadelní společnostt v * vydala následující vyhlášku: Za příčinou malého přídělu uhlí k vytápění hlediště, musili jsme upraviti následující repertoir: „Bobří kožich", „V ředpeklí", „Uhlíři", „Uhlířka", „Sklenice čaje", „Nepohrávej s ohněm", „Ohnivá země", „Cesta do Italie", „Cesta do Afriky", „Jižní krev", „Bujná krev", „Pan profesor v pekle", „Slunce", „Dým života", „Hořící listí" „Léto" „Na kovárně", „Zedník a zámečník", „Paličova dcera" atd.

*

Myšlenky nad vybíleným místem v českých novinách.

Herr von Schkrtalek: To si ta novinářská havěť pořád stěžuje na nedostatek přidělenéího papíru a tady nechávají celé sloupce nepotištěny.

Český poslanec: Je to velice praktický zvyk, že časopisy nechávají místo zabavených článků nepotištěné. Já si tam vždycky hned zapíšu poznámky pro patřičnou interpelaci v nejbližším zasedání říšského sněmu.

Vzpomínky staré panny.

Kolikráte jsem už měla v těchto místech dostaveníčko... A nikdy nápadník nepřišel podruhé.

Mužská nechápavost.

„Ten dnešní mužský svět je nechápavý. Upadnu k vůli němu, jen aby našel záminku a on přec nepochopí."

Přeřekl se.

„Váš soused onemocněl! Co pak je mu?"

„Ale namohl se při ohni, který nedávno u mě vypukl — packář!"

*

Učenec.

„O povězte mi proč vlastně utekla mladá paní profesorová svému choti.?"

„Protože on, místo aby studoval její duševní život, zajímal se více o život chroustů."

*

Vyučování esthetice.

Učitel: „Koudelko, ty jsi vtipná hlava. Kdybys vešel do krásné zahrady, plné vonných růží květin a ovoce, co bys nejprve pocítil?"

Koudelka: „Strach, nekouká-li na mne zahradník."

*

Vždy stejný

Manželka: „Pro rány boží, tvoje laboratoř vylítla i s assistentem do povětří."

Profesr: „Inu to je stále ten starý nešvár, že ti mladí lidé dělají co chtějí."

*

Osud.

„Proč pak jsi tak smutný příteli — stalo se ti něco?"

„Pomysli jen poslal jsem svuj dekret, že jsem avancoval do humorů a vtipy, jež jsem měl připraveny pro tento list, poslal jsem svému šéfovi."

*

Šelma zeťáček.

Tchýně: „Nedávno mě pozval muj zeť k sobě na den svých jmenin, a poslal mě zároveň jízdní lístek."

„Tak, to je skutečně tedy hodný člověk!"

„Tak, tak, to se jen tak zdá... Lístek platí totiž pro rychlovlak a ten u nich — nestaví!"

*

Musí.

Mladá paní, která je velmi energická: „Ach můj muž je vždy velmi přívětivý vůči mně."

Přítelkyně: „Asi mu nic jiného nezbývá!"

*

Dvořan:

„Proč pak jen ten pan komoří neustále krouti a potvoří svůj obličej?"

„Inu kníže ho maloval, a chce býti nyní mermo podoben tomu obrazu."

*

Tajemství.

Paní Rozvařilka: „....Ale nikomu, ani muk — že né, paní Křiklavá? Jen vám jsem to svěřila!"

Paní Křiklavá: „Ach jak si můžete něco takového myslit, paní Rozvařilová! Mě můžete svěřit všechuo — já jsem jako hrob! Zde máte ruku na to!"

(Obě se rozejdou.)

Paní Křiklavá: „I ejhle paní Bublinková! Neřeknu ji sice nic, ale zeptám se ji jestli to už ví."

*

Na vsi.

Sedlák v obecním sezení: „Starosto, my jsme se tedy usnesli, že tě s ohledem na velké tvoje zásluhy prohlásíme za čestného člena obce.

Starosta zalichocen: „Tak, tak, tak."

Sedlák poškrabuje se za uchem: „A dále ti oznamujeme, že tě už více nebudeme za starostu volit, protože jsme všichni proti tomu!"

*

Pochopitelné.

„Co pak tu děláte před domovními dveřmi?"

„Co bych dělal, chci spáti — pil jsem moc vína mám opici."

„No a zapomněl jste snad klíč domovní?"

„Ale ne ale netroufám si do bytu."

„Jste asi ženat?"

„Ale kde — jsem malíř porcelánu."

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Víd. Illustr. Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou.

Rychlofotografické stroje a potřeby. **Komory pro začátečníky** s přípravami a návodem: K 3·20, 4·20 a 6·80. Komory sklopné 6×9 K 12·— 9×12 K 15·—. Stroje Luxusní až do K 900·—,

Desky, pohlednice a přípravy vždy na skladě

E. Birnbaum, fotozávody. Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rakouskou státní medailí.

Nepříjemné chloupky

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Clasena a Dr. Ergusa odporučeno. **Cena K 6.80.** Zasílá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1358 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Jen po několik dnů

pěstujte svůj obličej

! Cremem Mirabellis !

(Zázrak v péči o krásu pleti) používajíc při tom příslušného toaletního prášku dle mojí methody a každý se vás jistě otáže, jak to, že jste tak náhle omládl a oslňujícím přímo způsobem zkrásněl. Kůže se neznatelně obnoví skvrny na pokožce, přižívnící jejl a jiné a jiné kožní nečistoty zmizí a tvář stane se čistou, hladkou a běloskvoucí. Malý kelímek K 2.—, větší K 4.—. Nepostradatelný toaletní prášek k tomu stojí K 1.50. Pudr, nádherně vonnící, barvy lidské pokožky, dodávající tváři nesrovnatelného půvabu prodáváme v krabicích po K 1.—, 2.—, 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Růžových lící (Růžové kapky), skvostný, nepostradatelný prostředek pro bledé dámy, aby vvčarovaly na svých lících a rtech jemnou a mladistvou červeň. (Neodbarvuje se ani se barvou neprozrazuje.) Cena láhve K 3.—.

Tresť na obočí - Dlouhých řas, propůjčujících ráz tváři, hustého obrvl, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte touto tresti, která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Pošt. zásilky doručuje nenápadně, bez udání obsahu „V" Mirabell, Vídeň V. Mariahilferstr. 41. II Poschn. 25.

Návod o péči o tělesnou krásu jest každé zásilce přiložen. — Porto nutno hraditi.

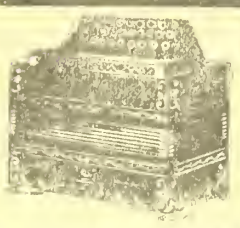

Velký výběr všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, housli, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienbergasse čís. 36

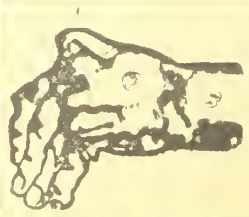

Chcete býti od svého **Rheumatismu** důkladně vyléčeni?

1965 **Tisíce již uzdravených!**

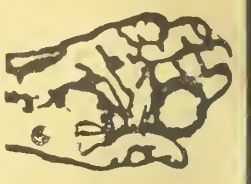

Bolesti v kloubech, napuchlé končetiny, schromené ruce a nohy, škubání, píchání, tažení v různých částech těla, ano i slabost očí jsou následky rheumatických a dnavých chorob. Nabízím Vám přírodní prostředek k uzdravení! Žádný povšechný lék, nýbrž léčivý prostředek, jaký dobrotivá matka příroda poskytla trpícímu lidstvu. Každému bezplatně na zkoušku Píšete mi ihned, zašlu Vám svůj prostředek a své poučné pojednání zcela zdarma. Stanete se mým vděčným stoupencem. Zasílá

lék. ústav „U OPERY" BUDAPEŠŤ VI., oddel. 169.

Na **1,000.000** ručních šídel

Jsem již prodal Praktický ruční nástroj pro každého ku správkám kožených věcí, toreb, bot, řemenů, kovářských měchů, lodního i jiného plachtovi, pytlů a p. Důležité zejména pro vojáky. Agenti obdrží srážku. Kompletní (? rozličné druhy proti placení předem 4·50 a proti dobírce o 30 h více Na bojiště jen proti předem za slanému obnosu. 2037

P. E. Lachmann, Vídeň IX., Mosergasse 3. odd. 40

500 korun!

Vám vyplatím když můj „Ria balsám" nevyhubí Vám od kuří oka, bradavice a roh. výrostky v kůži do 3 dnů bez bolesti. Stěré díky a uznáv. dopisy. Cena i křímu s ubezpečujícím dopisem K 2·75, 3 křímky K 5·50, 6 křímků K 8·50.

Kemeny (Kaschau.) Košice I. pošt. schránka 12/650 Tatry.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Víd. Illustrov. Novinách"!

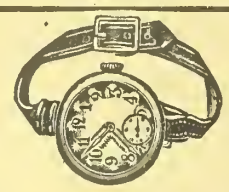

Vojenské náramkové hodinky

přesně vyzkoušené niklové aneb ocelové K 25·—, 30·—, 35·—. S rádiovým svítícím číselníkem K 30·—, 35·— 40·—. Stříbrné náramkové hodinky K 50·—, 60·—. 14 karátové zlaté náramkové hodinky K 130·—, 160·—. 3letá písemní záruka. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena neb peníze zpět.

První továrna hodin Hanuš Konrad, c. k. dvorní dodavatel. **v Mostě č. 1348** Čechy

Ceník na požádání každému zdarma 121

Dobré strojky k holení a stříhání vlasů.

Ia břitvy ze stříbrocell. K 3·—, 4·—, 5·— naprosto bezpečné strojky na holení poniklované K 3·—, 5·—, známka „Perfekt" se 6 noži K 12·—, 15.— 20·— Na obě strany broušené nože do zásoby, tucet 4·50, 5·—, 6·— Prvotřídní strojky na stříhání vlasů K 9·—, 11 —, 12·—. Nehodící se vymění nebo peníze vrátí Zasílá na dobírku nebo za předem zaslaný obnos 1971

c. k. dvorní dodavatel

HANUŠ KONRAD, zasílatelský závod **v MOSTĚ č. 1593.** (Čechy.

Obšírný ceník zdarma a vypí

Nové rady pro nemocné

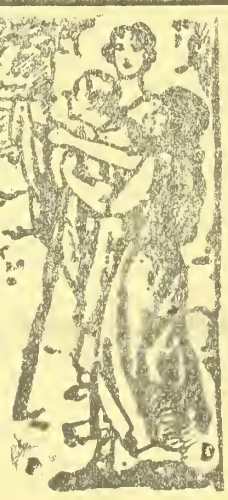

Sepsal jsem spis, abych v něm ukázal milionům trpících jedinou cestu k uzdravení Tyto rady nestojí ani haléře a tato kniha bude každému, kdo se cítí nemocným, neduživ., slabým a malomysl zdarma poslána Můj spis je výsledkem 50letého myšlení a studia, obsahuje výtah bohatých, praktických zkušeností a mnoho důkazů vynikajících mužů vědy 1953

Kdo se chce zachrániti,

následuj mého učení, které již mnoha tisícům pomohlo. Ať povstala nemoc starostí, zármutkem, přepracováním, ať bylo utrpení způsobeno

lehkomyslností a nestřídmostí

všem utlačeným, neschopným k práci, lidem slabé vůle ukáži vědeckou a

přirozenou cestu

k osvobození od nervových nemocí, nespavosti, nechuti ku práci, tělesné a duševní slabosti: suchého lámání, bolestí hlavy, poruch zažívacích i žaludečních a mn. j. nemocí. Pište ihned lístek a žádejte zdarma a franko

muj „Ukazovatel cesty"

Lístek adresujte na

Ernst Pasternack, Berlín, S., O.,

Michaelkirchplatz 13, odděl. **663.**

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských

Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu není postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Žádejte všude ve veřejných místnostech týdně vycházející **„Vídeňské Illustr. Noviny"!**

ÚPISY na VII. rakouskou válečnou půjčku

přijímáme za původních podmínek a provádíme co nejkulantněji.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

= I. okres = Herreng 12.

Majitel „Vídeňské Illustrované Noviny" Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira. Vydavatel a zodpovědný redaktor A. Hrazdira a spol. Vídeň. XVI., Engengasse 22.

VÍDEŇSKÉ

ILUSTROVANÉ NOVINY

Vycházejí každý čtvrtek.

Redakce:
Vídeň X., Favoritenstr. 130.

Administrace a tiskárna.
Vídeň X., Eugengasse 22.
Telefon interurban 54.017.
Účet poštovní spořitelny 86.320.

Práce nejpřednějších spisovatelů jsou vítány — Fotografie budtež zasílány k vůli aktualitě co nejrychleji. — Příspěvky honorují se dle obvyklé sazby až po uveřejnění — Neuveřejněné se nehonoruje —

Rukopisy se nevracejí.

Prodejny a zástupci všude se hledají.

ČÍSLO 52.

VE VÍDNI, DNE 27. PROSINCE 1917.

Jednotlivá čísla 36 hal.

Předplácí se v Rakousku-Uhersku a poštovní zásilkou:

Ročně K 18·72, půlletně K 9·36, čtvrtletně K 4·68 měsíčně K 1·56.

Předplatně pro cizozemsko se zdražuje pouze o diferenci poštovného, než-li v Rakousku.

Předplatné a inserty jsou splatny a žalovatelny ve Vídni, X.

Inserty přijímají:
Administrace ve Vídni, X., všechny insertní kanceláře v tuzemsku a za hranicemi.

Ceny insertní:
V insertní části: 10 mm výšky, 40 mm šířky K 2·—, Zasláno: 10 mm výšky, 80 mm šířky K 6·—. V redakční části: 10 mm výšky 80 mm šířky K 8·—

ROČNÍK XII.

Italští zajatci na hlavním náměstí ve Vidimu.

Příměří na všech ruských frontách. Mírové vyjednávání v Brestu Litevském. – Nová protirevoluce v Rusku. Přípravy k novým bitvám na západě.

LIKVIDACE SVĚTOVÉ VÁLKY.

Rok 1917 chýlí se ku konci, aniž byl docílen všeobecný konec světové války. Leč rok 1918. musí přinésti mír. Na ruské frontě od Baltického moře až k Dunaji a dál až k Bagdadu panuje příměří, jednání o mír s Ruskem je v plném proudu. Vyjednávání má dobré vyhlídky na výsledek a to tím více, ježto Rusko prožívá novou protirevoluci, která mu nedovolí pokračovati ve válce s centrálními mocemi. Ale i jinak stouply naděje na všeobecný mír Francie projevila ochotu k účasti na vyjednávání všeobecném a také zprávy z Londýna zní už smířlivěji. Všecky okolnosti nasvědčují tomu, že blíží se konec světové války. Vyjednávání v Brestu Litevském pokračuje. Jakmile docílena bude dohoda s ruskými revolucionáři bude i Rumunsko v nové situaci. Vésti další válku bez Ruska by bylo pro Rumuny nemožné. Se zatajeným dechem přihlíží k mírové akci celý svět. Zejména ovšem chudé vrstvy lidu. Poslední rok přinesl lidu v otázce míru častěji zklamání, a není divu, že tento neoddává se přílišným illusím. S mnohou skepsí přijímá zprávy o míru a těžko se věří, že by měl býti konec strašlivým utrpením, které přivodila válka. Zprávy z Ruska však vlévají novou důvěru a naději. Moc bolševiků, se v Rusku upevňuje, odpor monarchistů a militaristů se láme a jest nyní jen přání, aby vyjednávající diplomacie byla dostatek schopna a jednání přivedla k cíli. Na straně ruské se prohlašuje, že jednání mírové vedeno bude v plném světle veřejnosti a bude také asi z ruské strany naléháno, aby též národové Německa a Rakouska byly o průběhu vyjednávání informováni. Chováme další naděje, že vyjednávání neztroskotá se v hlavních otázkách. Stanovisko ruské vlády jest jasné: mír trvalý na základě vyloučení anexí, náhrad a provedení sebeurčení národů. Poskytne-li sebeurčení národům ve velké ruské říši, bude-li k spokojenosti upravena otázka polská a lotyšská, pak také nutno, aby též národnostní svobody, podmiňující další vývoj sociální, poskytnuto bylo národům v Rakousku, v Německu a zejména v Uhrách. Nelze přece čekati, že by po tak velikých zkušenostech války Němci a Maďaři se postavili proti oprávněným národnostním tužbám menších národů. Vždyť podmínky uzavřeného míru s Ruskem vedou také k míru se západními mocnostmi a s Amerikou, které nechtějí věřiti, že by se tak mohlo státi bez provedení války až do konce. Spravedlivý mír s Ruskem, uznání práv na samostatnost pro malé a menší národy znamenalo by tudíž likvidaci celé světové války. Našemu lidu neběží pouze o separátní mír, který by umožnil, že by ruský lid se vrátil k pluhu a náš lid nadále krvácel na jiných frontách před jícny děl, národové Rakouska a Německa si vůbec přejí mír všeobecný, úplný. To jest veliký úkol diplomacie, aby ve svých snahách k němu vedla. Mír s Ruskem, ve kterém by strana, nalézající se vojensky v příznivější situaci, uplatnila snahy imperialistické, nevedl by k všeobecnému míru, naopak, stupňoval by krutý boj válečný, do něhož Rusko při svém vnitřním chaosu mohlo by býti znovu strženo. Proto chceme mír všeobecný a trvalý. A ten jest možný jen na spravedlivém dorozumění, na vzájemné ústupnosti, rozřešení hlavních sporných otázek a přiznání práv všem národům.

□ □ □

RUŠITELÉ MÍRU.

Dne 15. prosince obnoveno bylo v Brestu Litevském příměří s Ruskem a Rumunskem do 14. ledna 1918. Ve Vídni konala se za předsednictví císaře Karla několikahodinová korunní rada. Tyto a také celá řada jiných okolností nasvědčují tomu, že otázka likvidace světové války a otázka mírová ocitly se ku konci roku 1917 ve stadiu rozhodujícím a že nejbližší doba může přivésti sensační události. Celý svět s napětím sleduje průběh událostí v Brestu Litevském a doufá s určitostí, že z města tohoto dojde první zvěst o míru, která vysvobodí národy Evropy z déle než 3letých válečných útrap. Naděje tyto zkaluje však opět agitace všeněmecká, která v poslední době obrací se zvlášť proti Czerninovi. Hrabě Czernin prohlásil jak známo v uherské delegaci, že nezná rozdíl mezi Strass-

K posledním bojům v benátských horách: Císař a král Karel I. u vítězného vojska Conradova na Cimědi Camko.

Císař a král Karel I. na Monte San Michale. Hora tato byla jak je v živé paměti ohniskem desáté bitvy na Soči.

Císař a král Karel I. u vítězného rakouského vojska v Benátsku.

K nedávné návštěvě císaře a krále Karla I. na jihozápadní frontě: Císař na prohlídce horských posic v benátských horách.

Císař Karel I. sleduje v horských bouřích mezi Brentou a Piavou vítězné operace armádní skupiny polního maršálka Conrada z Hötzendorfů.

Císař a král Karel I. návštěvou v osvobozené Cortině d'Ampezzo

burgem a Terstem. Těmito slovy chtěl rakouský zahraniční ministr naznačiti, že centrální moci v obranné válce stejně se chtějí zasazovati o integritu území mocnářství rakousko-uherského, jako o ochranu dosavadní teritoriální državy našeho německého souseda Avšak právě toto Czerninovo prohlášení vyvolalo bouři odporu ve všeněmeckém tisku. Všeněmecké orgány vyčítají hraběti Czerninovi, proč nežádá anexi Belgie, proč nedomáhá se, aby uhelná a železná ložiska Briey-Longwy přivtělena byla k Německu, proč netrvá na vypuzení Francouzů z Maroka. Všeněmci nemohou odpustiti hraběti Czerninovi, že zříká se anexí a náhrady. Belgie, francouzská uhelná ložiska, Maroko a peněžitá náhrada jsou dle všeněmeckých anexionistů minimální požadavky, které mohou býti podkladem příštího míru. Mohli bychom ignorovati toto řádění anexionistů, leč na druhé straně nesmíme podceňovati jejich vliv, nesmíme zapomínati, že vlivné kruhy vídeňské otevřeně i potají podporují všecky tyto snahy. Za takových okolností je všeněmecká agitace sto, poškozovati akcí mírovou a zachovati rušivě do průběhu akce, vedené v Brestu Litevském.

□ □ □

VESELÉ VÁNOCE A ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK

přeje veškerým předplatitelům a přátelům našeho listu

ADMINISTRACE.

CLEMENCEAU.

(Viz vyobr. v čís. 48.)

Nynější francouzský ministerský předseda náleží nepopíratelně mezi nejzajímavější francouzské politiky, třeba že ho nelze považovati za geniálního, nýbrž spíše za člověka principielně opositního. Má nesčetně mnoho nepřátel, což mu, jak sám doznává, působí veliké potěšení, a přijmím „tigre", jehož se mu dostalo se přímo honosí. Zdá se, že nevypočitatelná impulsivní jeho náladost, často již poškodila zájmy Francie.

Zevnějškem pranic nepřipomíná Francouze, ale ve svém domově, v drsné, Vendée, nalézáme často tento typus nezlomné, ponurné energie, jež vysvítá z jeho hlubokých, hustým řasovím a obrvím zastíněných očí. Jeho tvář má skoro mongolské rysy, jakoby v něm kolovala zbloudilá kapka hunské krve, lícní kosti jsou neobyčejně široké, rty a ústa přísná, pod hustým vousem skrytá, brada masitá, vzdorovitá. Charakter jeho působí dojmem směsi nihilismu a autokratismu. Nikdy se nikomu nepodřídil, nikdy nestrpěl vedle sebe jiné autority. Vystupoval ostře proti všem ministerstvům, dokud jich sám nedosáhl. Jest obávaným vtipkařem, nikdy nemůže odolati svodům užíti „bonmot" zvláště v případě, může-li tím raniti nejlepší své přátele. Jeho nenávist vůči francouzské bureaukratii je příslovečná a není to jistě jeho zásluhou, vzrostl-li rok od roku počet francouzského státního úřednictva. Neboť, co ministr byl vždy toho názoru, že „ouřadové jsou lenoši a že je proto nutno zmenšiti jich počet na třetinu".

Clemenceau, dnes 76letý, je vzdor tomuto stáří a těžké žaludeční chorobě, velmi čilý. Jest lékařem a sám se řídí přísnou dietou. V míru býval každoročním hostem v Karlových Varech Nyní, v dobách války navštěvuje lázně Mont-Doré ve střední Francii. Za poslední periody svého premiérství byl pro své nevypočitalné rozmary a naladovost postrachem svých podřízených. Denně byl proto jeho komorník telefonický ze všech stran dotazován je-li „patron" v dobré náladě. Bylo-li tomu tak, byl si každý jist, že ho přistihne veselého, žertem oplývajícího a příjemného. V opačném případě bylo velmi zatěžko mu vyhověti, a běda prefektu, který byl onoho dne předvolán k audienci.

Jeho činnost od počátku války je známa. Co vydavatel novin „l'homme libre" (volný člověk), jenž dík censuře změnily brzy svůj název v „l'homme enchaine" (spoutaný člověk") připravil vládě často perné chvíle. Jeho pracovní výkonost jest úžasná. Denně psával 300 až 500 řádků neporovnatelně ostrých, plných duchaplné ironie, a v nejskvělejším slohu. Co předseda dvou parlamentních komisí pro záležitosti [illegible]

hraniční a armádní, co senátor a p. vykonával neúmornou práci. Tajemství této pracovní schopnosti spočívá ve spořádané jeho životosprávě. Tak na př. nekouří Clemenceau již po dvacet let. Po obědě odpočívá aneb se prochází ve své zahradě, kde si zařídil drůbežnictví. Chová tu kuřata, holubi a pávi a je velmi hrdý na to, že se mu předkládají k večeři vejce a zeleniny z vlastního jeho hospodářství. Jeho soukromý dům nalézá se v ulici Franklinově, rue Franklin.

Clemenceau žije jako mudřec, jistě pokud se týče hygieny. Snad se proto domnívá, že je oprávněn co politik často překročiti přiměřené hranice a meze.

□ □ □

NAŠIM PŘÁTELŮM

děkujeme na sklonku roku za všecky služby prokázané našemu listu, za agitaci jejich pro list a za snahu po zdokonalení „Vídeňských Illustrovaných Novin". Prosíme jen, aby i v Novém Roce, který doufejme bude rokem míru, pokračovali ve svém úsilí a byli i nadále nám nápomocni.

PORTUGALSKO.

Nešťastná tato země prožívá novou těžkou krisi. Urychlila ji ruská revoluce, která působí přitažlivou nakažlivostí. Jiskra přeskočila daleko na západ a zapálila. V Portugalsku vypukla revoluce, která se podobá jako vejce vejci ruskému převratu. Příčina je v obou zemích stejná. Je to nespokojenost lidu s válkou a snaha třeba i násilím se vymaniti z přediva, které lstně obtkala kol těchto zemí dohoda.

Kdežto v Rusku po mnohých zmatcích se drží zatím u vesla strana, která si přeje míru, zvítězil v Portugalsku živel válečný a strana mírová podlehla. Tím ovšem není krise docela zažehnána a Portugalsko může býti brzo svědkem ještě krutějších vnitřních otřesů. Pokud ze zmatených zpráv o portugalské revoluci došlých a telegrafním drátem nepohlcených jde na jevo, byl zápas v Portugalsku velmi tuhý. Přívrženci míru a války chtěli zbraní domoci se svého požadavku: Buď Portugalsko se odtrhne od dohody nebo zůstane dále věrno svým spojencům a půjde na válečné jatky, na nichž bezprostředně nemá zájmu. V Lisaboně se po tři dny zcela pravidelně bojovalo. Vláda uprchla na loď a odtud bombardovala město. Konečně revoluční živly, získavše lisabonskou posádku, nabyly převahy. Utvořena nová vláda, jejíž prvním činem bylo ujistiti Anglii, že Portugalsko věrně vytrvá po jejím boku a dostojí všem smlouvám, které spojencům dal portugalský národ. Portugalsko, které bylo v hmotném i mravním úpadku před válkou, bylo válkou těžce postiženo. Konečně donuceno vystoupiti z neutrality a dáti své skrovné prostředky k disposici dohodě. Tím ocitlo se na okraji zkázy. Hladové, krvácející z mnohých ran, zmítáno vnitřním rozkladem konečně zatoužilo po míru. Touha byla tentokráte ještě krvavě udušena. Ale je vidno, že živelní volání po míru se ozývá stále bouřlivěji se všech stran a musí konečně dolehnouti k uším těch, kdož jsou stále hluší k utrpení lidstva.

□ □ □

MÍROVÉ VYJEDNÁVÁNÍ.

Příměří na východě je uzavřeno. Mírové vyjednávání s Ruskem zahájeno. Zmocnění zástupci ruského nejvyššího vedení armádního uzavřeli s nejvyššími vedeními armád německé, rakousko-uherské, bulharské a turecké v Brestu Litevském dne 15. prosince příměří, jež počíná v poledne dne 17. prosince a platí do 14. ledna 1918. Nebude-li v sedmidenní lhůtě vypovězeno, bude trvati automaticky dále. Vztahuje se na všechny pozemní, vzduchové a námořní síly všech ruských front. Současně oznamuje petrohradská telegrafní agentura, že uzavřeno bylo ve Foscani také prozatímně příměří mezi rumunskou armádou a armádami německou, rakousko-uherskou, bulharskou a tureckou. Po leta trvalo příšerné prolévání krve a vzájemné ničení na obrovských frontách a nyní počíná opět navazování zpřetrhaných mezinárodních spojek. Ruská revoluční vláda osvědčuje nezlomnou vůli ukončiti vraždění ve frontách, všechny síly ententy

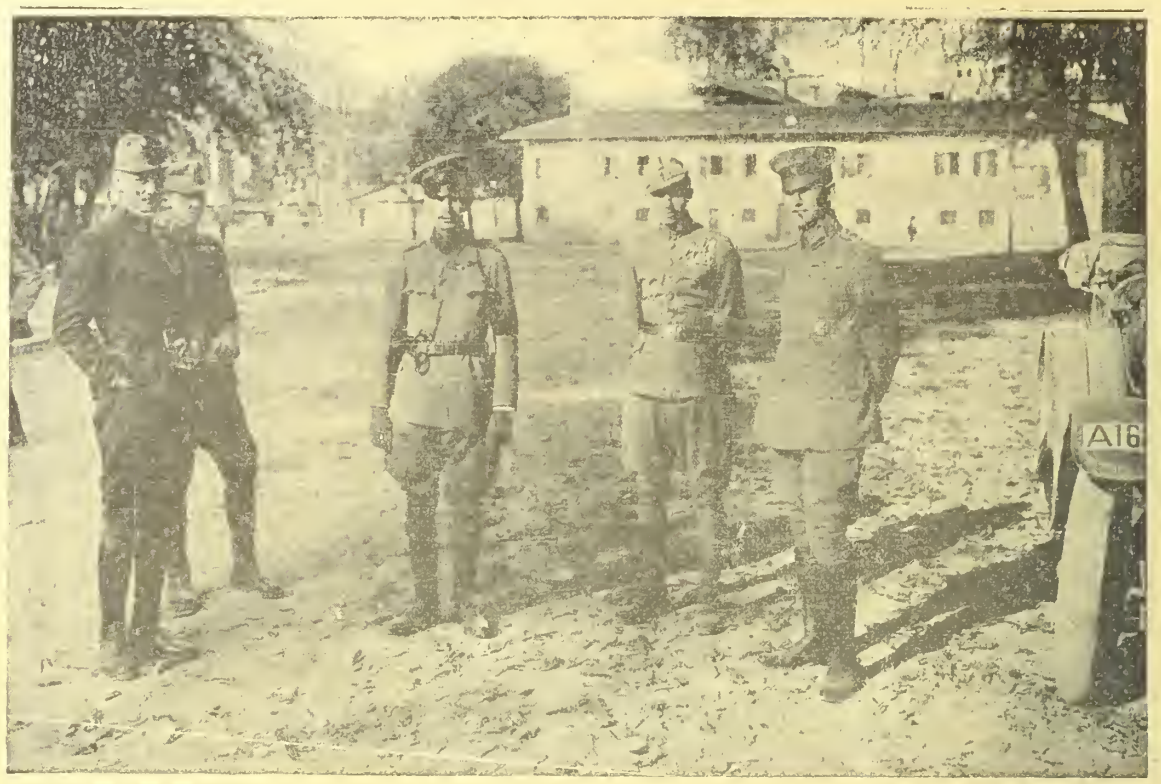

Z dobytého Vidimu: Na levo arcivévoda Max, dále princ Felix Parma, vévoda Würtemberský, princ René Parma a vévoda Albrecht Würtemberský.

Z okupovaných území na východě: Slavnostní vysvěcení nově vystavěného mostu viselského v Annapolu v Polsku.

Nově vystavěný viselský most u Annapolu v Polsku, zřízený péčí rak.-uherské polenské správy byl nedávno slavnostně vysvěcen

Davy italských zajatců z posledních bitev na pla nině Sedmí Obcí na shromaždišti gorickém. Italští zajatci líčí příšerným způsobem hrůzy italského ústupu a i bídu lidu italského zázemí.

Italští zajatci ve velkém gorickém zajateckém táboře při výměně peněz.

Rakousko-uherské zákopy na planině Krasu u Gorice. Do nedávna ještě dějištěm strašných italských ofensiv leží dnes daleko za frontou

byly napjaty, aby příměří zamezily, ale nemohly je ani oddáliti. Pevným krokem jde Rusko k míru. Bylo by bláhovo domnívati se, že je k němu blízko, ale zdá se nezvratně a všechny okolnosti nasvědčují, že katastrofa svět. již překročila vrcholný bod, a že se lidstvo odtud již ubírá do rovin všeobecného, trvalého míru.

Toto jsou zajisté radostné zvěsti v době vánoční a novoroční. Přes to nemůže být radost naše úplná, protože ze západu nedocházejí stále ještě toužebně očekávané zprávy mírové. Wilson a Lloyd George hlásají stále ještě válku do nekonečna a Clemenceau brutálními prostředky potlačuje pacifistickou agitaci ve Francii. Že Wilson vypověděl Rakousku válku v okamžiku, kdy Rusko uzavřelo příměří a že Lloyd George štve právě v tuto chvíli tak vášnivě proti míru, není nikterak nápadné. Jistě se tu jedná o vzpružení pokleslé mysli čtyřdohodových spojenců a ujištění jich, že Amerika je ochotna nahraditi spojencům, co ztratili odpadnutím vojenské moci Ruska. A tak zakaleny jsou červánky kýženého míru, jež ukázaly se na východě. Ukazuje se, že zvláštní mír s Ruskem neznamenal by skutečný mír, nýbrž válku ještě litější. O tom nenechal nás na pochybách ani zahraniční ministr hrabě Czernin. Prohlásil otevřeně, že „kdyby na povšechném evropském obraze válečném nastaly jiné konstelace a kdyby na jiných frontách sběhly se veliké události, pak uvítal bych živě, když i na ostatních frontách bychom bojovali společně se svým spojencem. Přeloží-li se to z mluvy diplomatické do řeči obyčejné, znamená to: Kdyby se podařil mír s Ruskem, pak bychom šli pomoci Německu na západní frontu. Leč o míru s Ruskem za takových okolností není dosud žádné jistoty. Lidový komisař pro ruské zahraniční záležitosti, Trocký, prohlásil totiž, že ruská vláda nedá při mírovém jednání zamluviti zásady míru všeobecného, a že kdyby došlo ke klidu zbraní, nesmí Německo vrhnouti vojsko na západní frontu, pokud budou trvati mírová vyjednávání. Dále musí prý Německo vyslechnouti též přání národů, a neučiní-li tak, pak bude Rusko silnější, neboť existuje ještě větší síla, než síla fysická. A v obrovském shromáždění 4. prosince prohlásil Trocký, že vláda ruská nabízí příměří na všech frontách, aby přivoděn byl mír na základě ruské formule, že každý národ má všeobecným hlasováním lidu rozhodnouti, ke které zemi chce náležeti. Spojenci musí s lidovou vládou v Rusku zacházeti jako s rovnoprávnou. „Neuzavřeme míru diplomatického, nýbrž lidový mír."

□ □ □

VŠECKY ČESKÉ A NĚMECKÉ LISTY

počínaje 1. lednem roku 1918 přidražily následkem nového velkého zdražení papíru až o 50 procent, říšsko-německé o 100 procent. Také „Vídeňské Illustrované Noviny" jsou nuceny zvýšiti předplatné a ceny v drobném prodeji, ale jen o nepatrnou částku

pouze o 4 haléře na exemplář

Počínaje 1. lednem stojí „Vídeňské Illustrované Noviny" v drobném prodeji jednotlivá čísla 10 haléřů, celoroční předplatné 20.80 K, pololetní 10.40 K, čtvrtletní 5.20 K, měsíčně 1.74 K.

□ □ □

V. ZIMMERMANN.

SMÍŘENÍ.

Sněhové vločky padají s oblohy. Šedě a šeře svítí den okny domů a na ulicích je čilý život. Pravá honba zachvátila lidstvo, jež se bezstarostně a vesele tlačí ulicemi a uličkami velkoměsta, aby učinilo ještě poslední přípravy ke štědrému večeru. Líbá vůně proniká vzduchem, jakoby celá země byla jediným obětním oltářem všeho dobrého a krásného, co v sobě skrývá.

V předměstí residenčního města však nižší stále víc nádhera tato a čím se člověk vzdaluje od příbytků bohatých lidí tím smutnější shledává obydlí chudiny.

V podkrovní světničce nájemných kasáren sedí soustružník železa Adolf Wagner. Drže v ruce deník, dívá se zarmouceně na svou ženu. S hořkostí ukazuje jeho prst na oznámení, mezi tím, co jeho zklamaná žena studuje jeho obsah. „Ano Adolfe" — povzdechla — tady máš odměnu za svou obětavost! Vše jsi obětoval, existenci, naše štěstí, svou práci! A dík? Hořkost v srdci nutila ji k mlčení. Nechtěla také muži dělati srdce ještě těžší. Potlačila několik slz a obrátila se ke kamnům. Její muž vstal ze židle: byla zima. Přistoupil ke kamnům, aby se přihřál.

„Poslouchej ženo nevede se nám ještě nejhůř. Dojdu pro stávkovou podporu. Musíme sice zaplatiti nájemné, ale snad nám ještě něco zbude.

„Dnes je však štědrý večer, muži!"

Škubl sebou.

„Ba, Aničko —"

„No a děti?" tázala se Anička nesmělc.

Bol a lítost zachvěly jeho srdcem. Děti! Jak se jindy veselé vracel domů! Koně, panenku! Vozík a krámek! Všechno přinesl domů. Bylo co jísti a píti. Věrný, pilný muž všechno vydřel a ušetřil, aby připravil svým radost. A tohoto roku neměl ničeho! Stál tu s prázndýma rukama, on, jenž by tak rád dával. Ale stávka, kterou vedl, odstavila ho stranou, zbavila ho místa, kde byla práce a chléb. Stávka neskončila bezvýsledně, on sám se musil obětovati, aby nemusil viděti své druhy dále strádati. Rád přinesl tuto oběť, zvláště proto, že mu stála po boku dobrá a rozumná žena. Uvažoval ještě jednou o všech událostech a v mysli obíral se všemi podrobnostmi. Tu se ho zmocnila radost a štěstí, obejmul svoji hodnou ženu, odpovídaje jí:

„Ah, Aničko, naše děti! Ach, ty jsou hodné a rozumné. Vypravuj jim, co si zatím pujdu pro podporu, jak se stalo, že jim dnes nehoří stromek a budou rozumeti tobě i mně i pohádce o Ježíškovi. Pochopí, že je to všechno jen podvod a sebeklam!"

Na to se oblékl a pomalu odcházel — — —

V soustružně velké továrny na stroje „Vulkán" bylo dnes velmi rušno. Starý Hildebrandt běhal s listinou od druha k druhovi. Mezitím koloval také denník od dělníka k dělníku. Stroje stály. Časněji, než kdy jindy, byla dnes ukončena práce, neboť téměř každý měl ještě cosi obstarati pro své milé. Proto mohl lehce starý Hildebrandt upozorniti své kolegy krátkými slovy na význam oznámení.

„On nás vedl a ředitel nám slíbil, že přijme nejdříve Wagnera. Začali jsme také pod touto podmínkou před šesti týdny pracovati. Teď chceme, aby byl slib dodržen. Druhové, půjdu ještě dnes k řediteli! Kdo z vás půjde ještě se mnou?"

Rozhodnost jiskřila z věrných, starých očí. Jeho šedým plnovousem obrostlý obličej lehce zčervenal. Očekával zřejmě hlášení svých přátel. Všichni s ním souhlasili a shodli se, že vyšlou trojčlennou deputaci k řediteli.

Hildebrandt nedal si vzíti, býti prvním, neboť chtěl svému příteli Adolfovi dokázati, že svému slibu dostál. Krátce a dobře, předal jim vedenou sběrací listinu jinému příteli a kráčel mužně s oběma spoludělníky do závodního kontoaru.

Udiveně vzhlédl ředitel „Vulkanu" od svých knih, když mu byli ohlášeni tito tři lidé. Nedovedl si představiti možnosti, jež by se ho mohla snad ještě nepříjemně dotknouti. Nad to byl dnes již ve slavnostní náladě a tak ihned všechny tři předpustil.

„No. Hildebrandte, co pak máte dnes na srdci?"

Hildebrandt si trochu odkašlal a pak mu pro[illegible] slovy připomněl jeho slib

Pochod rakousko-uherských polních kolon v zaplavené nížině benátské.

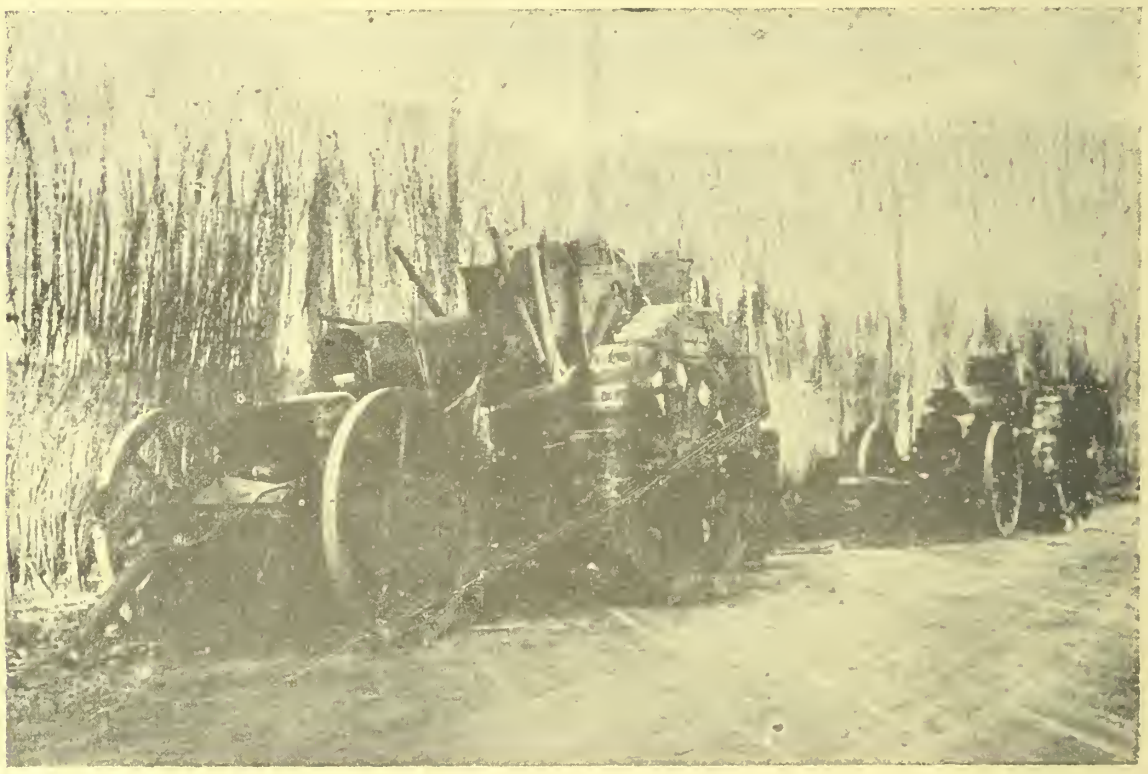

Opuštěná italská děla na silnici svatomartinské.

Obsah spižírny italské ukořistěné rakouským vojskem v Palmanové

K dobytí Jerusalema Angličany: Pohled na německý etapní lazaret v Jerusalemě. Byl v bojích o toto důležité město anglickými granáty značně poškozen.

Momentky italského útěku: Vozatajstvo za frontou, kterého zůstala obrovská spousta na silnicích ústupu a padla do rukou vítězů.

Zásoby konservy v Palmanové, ukořistěné rakousko-uherským vojskem

„Hm, Hildebrandte! Řekněte, trpíte nouzi, když dotyčný — hm — Wagner nemá práce? Neměl tedy stávkovat!"

„Pane řediteli," odpověděl tento, „zda trpím nouzi? Ne, ale on nám dopomohl k úspěchu, a my cítíme povinnost zastati se teď Wagnera. Hledáte zručné soustružníky železa v denníku, nebyl snad Wagner zručný?'

„Hildebrandte, buďte rád, že máte vy práci," odpověděl ředitel vyhýbavě.

„Ne, ne," odmítal Hildebrandt, „slíbil jste nám ku konci stávky, že Wagnera brzy přijmete. Věřili jsme vám a doufáme ve splnění vašeho slibu!"

Ředitel byl ve velkých rozpacích. Velmi rád by se byl vyhnul těmto třem lidem.

„No, ať sem tedy jednou Wagner přijde, snad se dá něco dělati, ale slíbiti, nemohu ničeho."

„Pane řediteli," Hildebrandtův hlas zněl rozčileně, „pane řediteli, chci věděti, zda ano neb ne! Slovy snad anebo ale není mi dnes pomoženo. Dnes je štědrý večer. Máte práci pro jiné, jenom pro toho jednoho ne, který se vám postavil na odpor při jedné stávce, při níž se jednalo o jeho dobré právo. A toho mu nemůžete zapomenouti? Jeho rodina může hladověti a hynouti, co zatím druzí boháči, jsou plni křesťanské povinnosti a lásky k bližnímu, poněvadž jim ničeho neschází. Tedy pane řediteli, ještě jenom slovo! Splníte dnes váš slib?"

Ředitel se začervenal, když mu tento prostý dělník — snad dokonce i nevěrec — připomněl jeho křesťanství. Dělník ho skutečně zahanbil a nezbylo mu jiného, než slíbiti, že může Wagner svou práci beze všeho nastoupiti — — — —

V bytě Wagnerově panovala velká radost. Vánoční stromek zářil jasným leskem a žena i děti jásaly hlasitě. Několik sklenic zlatočerveného nápoje rozšiřovala příjemnou vůni. Veselost a radost naplňovaly prostor. Starý Hildebrandt přišel, provázen několika mladými druhy. Děvčátko skákalo s panenkou, hošíci výskali s malými koníky, a matka — cinkala několika stříbrňáky! To vše způsobil Hildebrandt svojí listinou.

Teď přišel. Několik lahví laciného vína dodali mladí hoši. Dříví a uhlí obstarala matka Wagnerová a mezitím přinesl jeden z mladíků stromek dovnitř, rozsvítil svíčky a udělal „slunovrat"!

To bylo radosti a jásotu. Matka šla koupiti pytel uhlí a kousek dříví, mezitím co děti jásaly a radovaly se.

Matčino vypravování bylo tak velice smutné. Nechtěly přes svoji hodnost a chytrost přece jen věřiti tomu, co jim matka vypravovala. A teď byla usvědčena ze lži, dětská víra zvítězila.

Teď se otevřely dveře!

Otec stojí jako oslepen v jejich rámu. Společnost sedí stranou. Ačkoliv zpozorovali Adolfa dělají, jakoby ho neviděli. Ťukají na zdraví Wagnerovo. Pijí a dělají, jakoby ho nepozorovali. Adolf přichází blíže, pozná Hildebrandta a — padá mu kolem krku.

„Příteli! Starý! Jsi to ty?"

Hildebrandt se brání:

„No, jsi to ty, Adolfe? Řekni aspoň, když přijdeš do řádné rodiny, dobrý večer!"

„Starý, dobrý," odpovídá; nic jiného.

Adolf si přisedne k přátelům, vyměně s nimi pozdravy. Děti ho vesele obklopují a i on nalézá dárek. 25 doutníků je jeho, přátelé jsou jeho a když mu Hildebrandt vše vypravoval, ví také, že má opět práci. Práci! Svou pýchu a svůj život! Práci! Své štěstí a svou radost!

A když pak všechno ví a všechno zvěděl, zdvihá sklenici a praví ku své hodné, věrné ženě: „Vidíš, ženo, všechno je klam, jediné, co neodvane žádný vichr, co je mladé a silné jako ten malý jedlový stromek zde, co však nikdy neseschne, to je pospolitost, to je solidarita!

A všichni radostně volali: „Sláva!"

□ □ □

ZLOMENÝ KVĚT.

Napsal Roskolnikov.

Na dveřích chefovy kanceláře ozvalo se tiché stlumené zaklepání. Doktor, nedbale jakási akta prohlížející, zvolal „dále!" a zamířil zraky své ku dveřím. Mladá, urostlá dívka nevšední krásy vklouzla do kanceláře, nesmělě se rozhlížejíc.

„Slečna uchází se o místo v mé kanceláři?' předešel ji doktor, vida, jak mladá dívka marně

snaží se nalézti vhodných slov.

„Prosím!" a mladé děvče pokročilo v před, podávajíc advokátovi jakýsi bílý papír. Bylo to vysvědčení z kterési soukromé školy obchodní. Doktor přelétl vysvědčení a zraky jeho zazářily.

„Milada Nálevková. Zkusíme to. Pro prvé tři měsíce dostanete pětadvacet zlatých. Budete-li vyhovovat, zvýším vám plat na třicet. Přijímáte?" Ton doktorův nepřipouštěl odporu.

Milada zakoktala cosi o milosti, které se jí dostalo a vyslovila mínění, že bude pilnou svou prací vyhovovati.

„Uvidíme, uvidíme! Hned odpoledne můžete nastoupiti. V půl třetí. Doufám, že budeme se spolu dobře snášeti." Nestoudný úsměv přelétl tvář advokátovu.

Doktor doprovodil Miladu až ku dveřím.

•

Matka byla radostí unesena. Zmateně pobíhala chudičkým pokojem, nemajíc stání.

„Holka, to štěstí, to štěstí! Ani nevíš, jak máš být Pánu Bohu vděčná. Hned na poprvé dostat místo. Ta důra protější vztekem puknen. Pět. advacet zlatých! To se budeme mít jako v ráji."

Milada, sedíc na pohovce, zmateně se usmívala, majíc oči zaroseny. I ona byla přeplněna radostí, jen že nedostávalo se jí slov, jimiž by ji vyjádřila. Neustále pokukovala po hodinách, bojíc se, aby nezmeškala.

Matka samým chvatem, jakým oběd dodělávala, zatočila se pojednou kol okna a strhla sebou vykvetlý štěp růže. Stonek, na němž růže tkvěla, se přerazila zlomený květ naklonil malomocně rudou svou korunku. Matka se zasmála.

„Aspoň si ji vezmeš sebou do kanceláře."

Když Milada odcházela, políbila ji matka na rozkvetlá ústa.

„Jdi šťastně, dítě! A drž se mi, to ti povídám."

•

Doktor sám vykazoval Miladě práci. Stolek její nacházel se u druhého okna chefovy kanceláře, která byla dřevěným pažením ve dví rozdělena. Milada pečlivě opisovala sáhodlouhý účet poručenský a bylo jí smutno. Div že neplakala. Mocná touha po jejich pokojíku se v ní ozvala, po jeho klidu a po všedním žvatlání matčině. Tak cizím a odporným připadalo jí toto ovzduší, kde, jak chef její pravil, měla se cítiti jako doma.

Dveře pažení se otevřely a doktor vstoupil.

„Až budete s tímhle hotova, tak napíšete tyto adresy. Nu a jak se vám zde líbí? Dobře, viďte!" a masitá ruka doktorova spočinula na jejím rameni. Milada se zachvěla neliboští. Doktor, hlavu maje u samé její tváře, hlasitě funěl a pokračoval v rozhovoru. Musela ustati ve práci a zodpovídati jeho otázky. Pojednou ucítila v týle žhavý polibek. Všechna krev vehnala se jí do tváří. Vykřikla a snažila se doktora odstrčiti. Ten však pevně ji objímal a smál se jejímu rozhořčení.

„No, no, malinká!" a vlekl ji k měkkému tureckému divanu. V očích se jí setmělo a divoká bolest projela jí nitrem. Malomocně podlehla jeho útoků — — —

„Před vámi měl jsem tady jinou, taky takovou mladičkou jako vy, ta však nebyla tak rozumnou vyťala mi políček a utekla. Chacha!" a doktor široce se rozesmál. Miladu polévala jeho cynická slova jako vařící voda. Když odcházela, sotva že pozdrav zašeptla. Oba písaři znalecky zamrkali očima a jeden z nich prohodil

„To by tak bylo něco pro našeho starého," a oba se zasmáli.

•

Povalovala se na posteli a přemýšlela. Srovnávala se s růží, která zatím vadla pohozena na jejím živůtku. A vzpomněla si na svou prvou lásku, na toho bujného, červenolícího hocha, který ji tolik miloval. Nabízel jí své srdce a chtěl navždy sepjati život svůj s životem jejím.

Odmítla jej tehdy, sny její zalétaly příliš vysoko! A dnes?! Za pětadvacet zlatých!

Šílená bolest lomcovala jejím tělem. Hlavou bleskla jí myšlenka na sebevraždu. Zmizela však ihned a Milada si uvědomila, že příliš miluje život. Chmurný, vzteklý smutek drásal její nitro. A pojednou byla rozhodnuta, že do kanecláře více nepůjde. Ale matka! připomněla si. Pro ni musí! Zaryla hlavu do podušek a prsty zuřivě svírala polštáře ...

Naše kořist z Italie: Pancéřové automobily italské, ukořistěné na bojištích benátských.

Po stopě poražených Italů: Silnice u Vidimu, jak vypadala po útěku italských armád. Všude opuštěné povozy s materiálem, nepohřbené mrtvoly lidské vedle padlých zvířat...

Obtíže postupu rakouského vojska v horním údolí řeky Plavy Silniční most, který Italové na útěku zbořili

Náš šef generálního štábu baron Arz projíždí v automobilu opuštěné bojiště.

Z bojiště flanderského. Rozstřílené baterie na silnici Menin-Ypern.

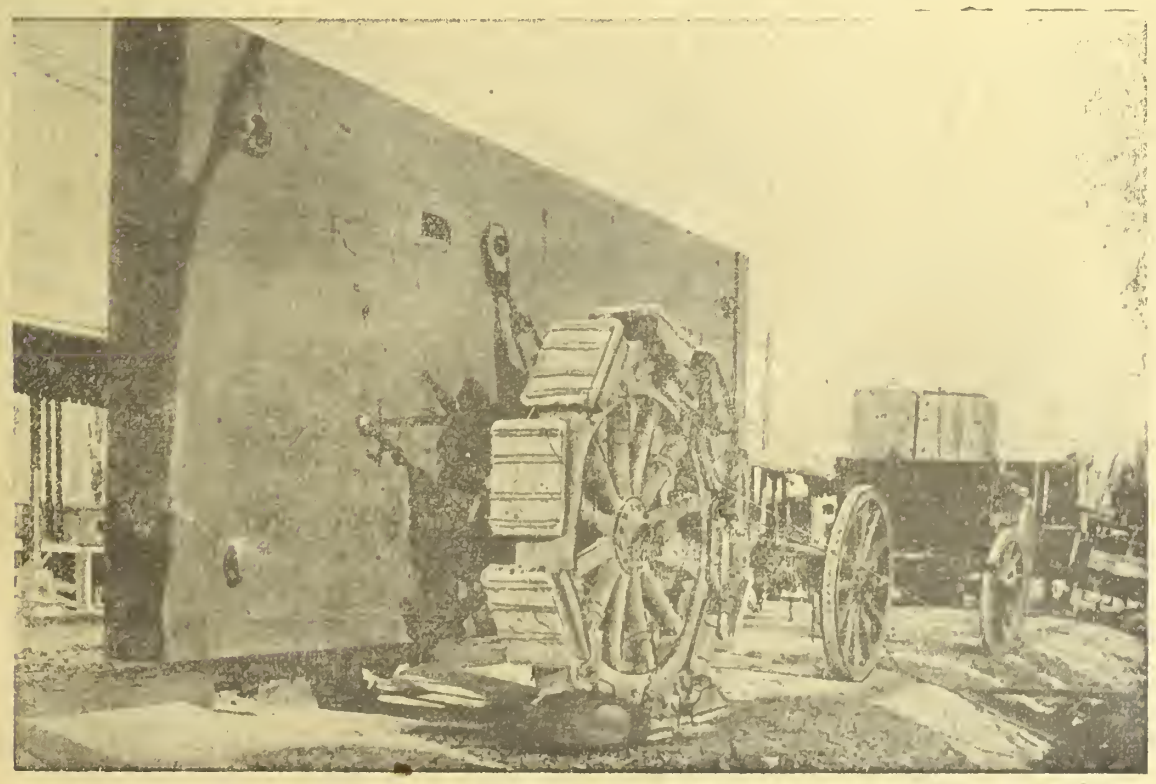

Stavební materiál ukořistěný vítězným rakousko-uherským vojskem v Cervignanu.

A ráno nevyspalá vrávorala do kanceláře, s očima krví podlitýma. Zdálo se jí, že se brodí samým bahnem. Chefův nestydatý významný pohled zasáhl ji jako políček. Zaťala malomocně pěstě a ponořila se v mechanickou svou práci.

□ □

□ □ □

SELSKÁ HNUTÍ V RUSKU.

O významu selského hnutí v Rusku a o nesmírné moci selských organisací nabudeme jasného názoru teprve, když si uvědomíme číselný význam selského stavu v národě ruském. Podle Miljukova spisu „Rusko v číslicích" bylo v roce 1897 v evropském Rusku 82,188.000 sedláků a 12,027.038 obyvatelů měst. Rubakin udával v r. 1912 počet měšťanů na 22,506.800, kdežto sedláků bylo 141,272.000. V r. 1851 činilo měst. obyv. v Rusku 7'8 proc., v r. 1878 9.proc., 1897 12.proc. a 1912 13.7 proc. Uvážíme-li že venkovské obyv. činí v Anglii 22 proc., ve Francii 58 proc., v Německu 43 procent, kdežto v Rusku 86,3 proc., tu teprve poznáme, jakou mocí vládnul by ten, kdo by dostal sedláky na svoji stranu. A bolševíci, jak se zdá, získali valnou část sedláků, neboť vzali do svého programu nejvroucnější jejich požadavek, jediné takřka přání životní: rozdělení pozemků sedlákům. Ruská říše měla před válkou 22 milionů čtverečných kilometrů, to je šestina plochy celého světa; z toho bylo 39 procent lesů, 16 procent pastvin a 26 procent pastvin a 26 procent orné půdy. Půda byla až dosud z největší části majetkem carské rodiny. klášterů a šlechty, kdežto sedlákům náležela pou ze nepatrná část. Revoluce prohlásila, že půda náleží těm, kdož ji obdělávají, bolševická vláda prohlásila ji za majetek národní, a konstituanta má ji dáti sedlákům a založiti v Rusku nový socialní a hospodářský řád.

□ □ □

BOLŠEVICI A MENŠEVICI.

Veleříše ruská oplývá nesčetnými národy, sektami a politickými frakcemi. Každá politická strana jest roztříštěna na množství podružných skupin a je věru zapotřebí mnoho zkušenosti a znalosti ruského politického života, aby si člověk mohl učiniti systematickou a pravou představu o celkové činnosti všech účastněných stran. Mezi velkým množstvím socialistických skupin zaujímají přední místo bolševíci a menševíci, ne snad, že je vzájemně dělí věčné protiklady, nýbrž poněvadž v době současné bojují o primát ve straně socialistické. Straně, která vyjde, co vítěz z tohoto boje, budou ostatní skupiny a odrudy socialistů do jisté míry podřízený.

V novinách a dennících psalo a zmiňovalo se za posledních týdnů velmi mnoho o bolševících a menševících, maximalistech též extremisty zvaných, a minimalistech a je jistě málo těch, kteří by jasně chápaly smysl a postavení obou těchto frakcí v ruském veřejném životě. Co znamená „bolševik", co „menševik"? ptají se mnozí. Nuže, odpověď je jednoduchá, leč nestačí ku objasnění věci. Bolševíci jsou socialisté většiny, menševíci, socialisté menšiny, bolše znamená mnoho, menše, českému „menší" podobné, prozrazuje samo svůj smysl. Leč v tomto případě nejsou slova „většina" a „menšina" poj

my, jež by skutečně stav celé strany vyznačovaly. Dnešní většina, stane se snadno zítra menšinou a včerejší menšina snadno se přes noc změní ve většinu. R. 1903 na ruském socialistickém sjezdu v Londýně vznikla v jisté dogmatické otázce určitá většina a menšina, tudíž bolševíci a menševíci. Od oné chvíle psalo se v ruském frakčním tisku vždy jen o bolševících a menševících, bez ohledu na číselnou velikost té které strany, na její význam a vliv. Cizinec ovšem tato dvě jména naprosto nechápe a pochopiti nemůže. Proto se v zahraničním tisku píše o „maximalistech" a „minimalistech", kterážto pojmenování mají vzhledem k politckým událostem nynějším poněkud více smyslu než nomenklatura, již zplodila náhoda. P o n ě k u d více smyslu! Neboť by bylo klamem mysliti si, že by maximalisté (bolševíci) zastupovali program maximální, a minimalisté (menševíci), že by snad pracovali pro minimální podmínky socialistických požadavků. Obě tyto skupiny mají v principielních otázkách, jmenovitě v otázce selské, stejné názory a rovněž i boj proti kapitalismu směřuje u obou k jednomu cíli. Čím se obě tyto skupiny liší jest jmenovitě t a k t i k a, kterou zaujaly vzhledem k revoluci. Bolševíci, chtějí již nyní mimo otázku ustavodárnou řešiti i problémy sociální — menševíci naproti tomu uspokojuji se nyní jednáním o otázce ústavodárné tudíž jaksi minimem sociální otázky (minimalisti). V tomto smyslu a světle může obě tyto strany cizinec pochopiti. Můžeme říci jinými slovy: bolševíci jsou utopisté, menševíci pak realisté, a to nám vysvětluje proč jsou vlastně menševíci stranou vladaření schopnou, kdežto bolševíci nikdy kormidlo státu v ruce neudrží a udržeti nemohou. Menševíci jsou v podstatě podobni rozhodujícím většinám v ostatních válečných státech, kdežto bolševíci jsou nesmiřitelni, neodvislí radikálové.

Z těchto rozdílů plyne i různost názorů ku stávající válce a ty jsou právě fundamentálním protikladem mezi těmito, oběma největšími socialistickými skupinami. Menševíci jsou nacionalisté, bolševíci internationalisté, menševíci jsou, byť i s vnitřním odporem, pro pokračování ve válce až do uzavření čestného míru, bolševíci žádají uzavření míru za podmínek aspoň poněkud přijatelných. Je jisto, že by uzavřeli i mír za každou cenu, kdyby se neobávali náhlého vzplanuti národního ducha ruských občanů. Proto se chápou a hlásají formuli „bez anexe a kontribucí" poněvadž se tím nejméně dotýkají citů a samolibosti Rusů. Že by se maximalistická vláda mohla delší dobu udržeti je velmi, velmi problematické, leč je jisto, že by byla na ráz smetena, kdyby chtěla uzavříti „mír za každou cenu." Své postavení a popularitu děkuji bolševíci svým názorům a zásadám protiválečným, jsouce podporování zejména oněmi vrstvami na níž tíže válečná nejvíce dolehla tudíž vojskem, dělnictvem a sedláky. Leč vzdor tomu, že heslo bolševiků o příměří a míru je velmi přitažlivé neudrží se dlouho u vlády, poněvadž jim odporuji rozhodující vyšší stavy, úřednictvo, svobodná zaměstnání a řemesla, kapitalisté, průmyslníci a velkostatkáři, důstojnictvo a nationální mládež — i ve vojště — a poněvadž veškeré protirevolucionářské frakce těží z okolnosti, že všichni Leninovi nejbližší, nejznamenitější to a nejvlivuplnější bolševitští vůdci — Trocký- Sinoviev a Kamenev a j. — nejsou čistokrevnými Rusy.

Aniž bychom chtěli prorokovati — prorokování v politických věcech, zejména nyní o Rusku, je věru považlivou věcí —, zdá se nám, že přece konec konců se ruští socialisté sbratří, aby společně bojovali za svůj cíl, svobodu, volnost. Konec občanské války není však dosud dohledný, poněvadž sociální revoluce jest mnohem pronikavější než čistě politická a jednotlivé kasty a třídy prudce se asi srazí. Veliká francouzská revoluce, jež se nyní často porovnává s ruskými událostmi, bude hračkou proti krvavým scénám a dramatům, jež v hrůzné ozvěně k nám z Ruska dolehnou. Je samozřejmo, že dnešní vůdcové zmizí, Kerenský, poněvadž poštval proti sobě všechny strany, a Lenin, protože se — byť i svoji stranou zbožňován —co fanatik a theoretik za vůdce nehodí; mužové, jež ho obklopuji budou smeteni prudkým vlnobytím antisemitismu. Na jevišti se objeví a budou mízeti nové a

Z osvobozených jihozápadních krajů: Letní sídlo Cortino d'Ampezzo, které bylo přes 2 roky v italských rukou je dnes osvobozeno a v brzké době snad se zotaví z hrůz a škod, způsobených italskou invasí.

Dolomity vyčistěny od nepřítele: Horské sedlo znovudobytého Monte Plana v Dolomitech. V těchto horských posicích sváděny až do nedá vna velice tuhé boje s nepřítelem.

Světoznámý průsmyk Falzarego v Dolomitech

Z jihozápadního bojiště: Ukázka z Dolomit, jichž jižní cíp nalézal se dlouho v moci Italů a nyní byl vyčištěn od nepřítele, který zatlačen nyní i z tohoto bojiště daleko na svou domácí půdu.

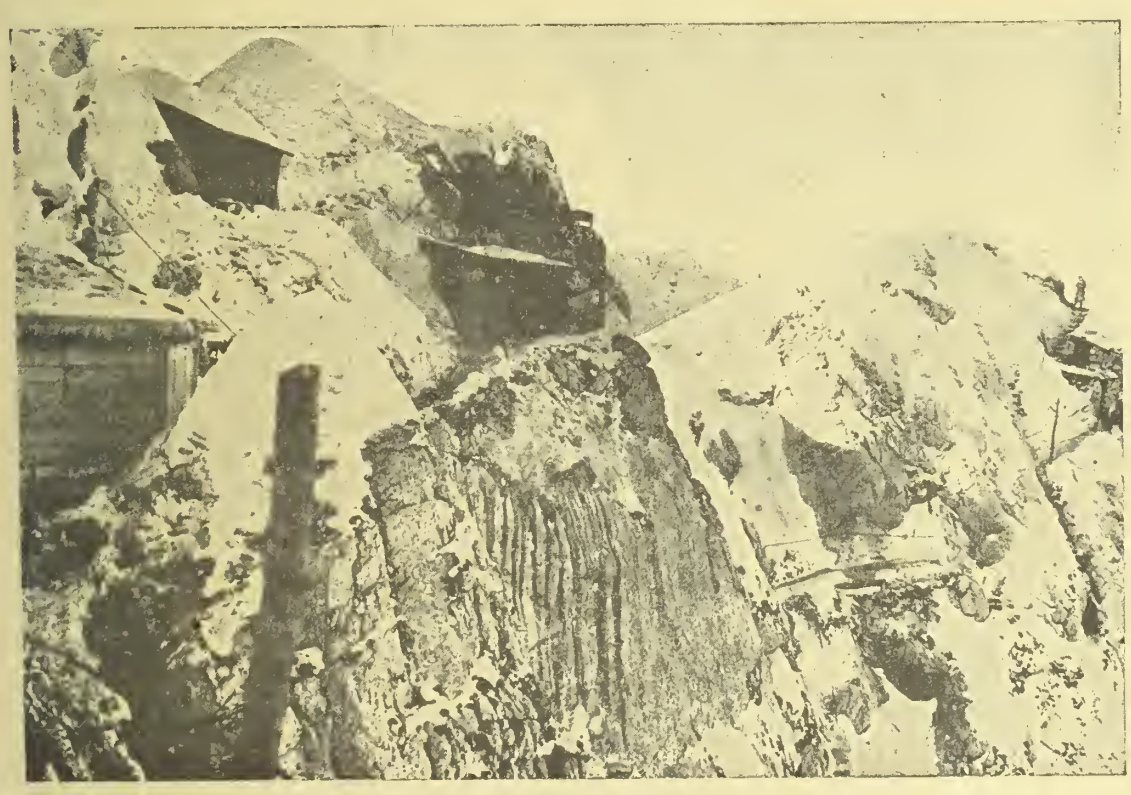

K vítězným bojům Conrádovým: Rakouská pohraniční horská posice v horské skupině Marmolatské, která byla hlavním cílem poslední Conradovy ofensivy.

Z osvobozených tyrolských a korutanských hor: Ciretta s jezerem v jižních Dolomitech.

nové a nové osoby, až z tohoto hrozného chaosu„ vykvete nádherný květ a plod příští svobodné a volné země.

□ □ □

NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ ROZHLEDY

Debata o rozdělení půdy v rak. parlamentě.

V rozpočtovém výboru poslanecké sněmovně byla minulý týden na přetřes uvedena zajímavá otázka. Čelný člen české strany agrární, místopředseda poslanecké sněmovny U d r ž a l sdělil, že jménem své strany podá zevrubně vypracovaný návrh, o jehož prosazení se bude strana vážně zasazovat, to jest návrh na rozdělení půdy a pozemků. Odůvodnil své stanovisko delší řečí, jež zejména potřebami potravin ospravedlněno. Poukázal na příklady jiných států. Tak dokazuje Dansko, že za svobodného selského stavu se produkce zvýšila a vyživovací poměry se zlepšily. Uváděje další argumenty, řečník prohlásil, že rozdělení půdy a pozemků odpovídá i právnímu vědomí lidu. Široké vrstvy stojí v řadě s bolševíky. Vláda, jež považuje nyní bolševíky za rovnocenné a k dvorní společnosti způsobilé, nemůže v tom spatřovati nic pohoršujícího. V debatě posl. Udržal uvedl: Vláda považuje bolševiky, nynější držitele moci v ruské republice, za vhodné pro dvorní společnost a způsobilé k vyjednávání. I zástupci neněmeckých národností, zástupci Čechů, považují bolševíky vzhledem na jejich program za způsobilé k vyjednávání; neboť trvají v prvé řadě na tom, že mír má být uzavřen na podkladě sebeurčení národů. I jejich sociální program je českým agrárníkům a všem českým zástupcům v mnohém směru velmi sympatický. Vyžadované jimi rozdělení půdy souhlasí v zásadě se zájmy zemědělské produkce, výživy lidu i berní produkce. I patriotismus, laska k domovině budou rozdělením půdy velmi posíleny; neboť k hroudě upoutané, urodilé, domov svůj milující obyvatelstvo bylo vždy nejbezpečnější oporou každého státního zřízení. Chceme v sociálním ohledu učiniti vše, aby byla výživa lidu zabezpečena a nebojíme se na cestě za tímto cílem ani rozdělení půdy.

□ □ □

VÁLEČNÉ NÁHRAŽKY.

Němečtí profesoři dr. T h o m a s a dr. J u c k e n a c k po pečlivém zkoumání náhražkové záplavy odhodlali se veřejnosti říci, jakou horou švindlu je celý ten rozvětvený náhražkový průmysl. Vykonali tím jistě dobrý čin. Z hladu kupují lidé jako slepí, co se jim nabízí a neohlíží se pranic na cenu, v naději, že budou moci aspoň částečně doplniti mezery na svých stolech. Zatím vyhazují peníze za bezcenné přípravky, které mají jediný účel: naplnit kapsy svých výrobců a obchodníků. Profesoři dr. Thoms a dr. Juckenack zaznamenali celé řady švindlířských náhražek. Náhražka za máslo sestává ze směsi margarinu aneb těsta a bramborové mouky; vlastní obsah tuku kolísá mezi 12 až 20 procenty. Přichází také do obchodu náhražka másla, obsahující aromatisovanou směs žluté obarvené bramborové mouky se solí. Náhražka másla k pečení vyrábí se z obarveného škrobu a trošky sušeného mléka a prodává se za 8 marek 50 feniků kilo. Obecenstvo kupuje to houfně. Náhražka salátového oleje sestává z 90 až 98 procent vody a zbytku rostlinného slizu. Nesčetné náhražky vajec jsou většinou složeny ze žlutě obarvené mouky aneb prášku na pečivo s přísadou bílkoviny. Největší švindl provozuje se s polévkovými kostkami. Hlavní věcí je zde sůl, extrakt z kostí a přísada zeleniny a koření. Náhražka pepře vyrábí se z kuchyňské soli, ořechových slupek a papriky. Marmelády se nahražují přípravkem ze směsi vody, želatiny a nějakého barviva.

Nejhorší svinstvo zpracovává se namnoze v uzeninách. Směs obarvené, bezcenné zeleniny s lojem přichází do obchodu jako jatrnice. Ve velikých rozměrech vyrábí se také kakaové náhražky. Směs z rozemleté kukuřice, ovesné mouky a prášku z kakaových slupek s použitím příslušných barviv tvoří hlavní obsah válečného kakaa. Také sýry se nahražují s velikou umělostí. Používá se tu dosti špatných zbytku mléka, které se mísí s jemně umletým práškem z cihel a paprikou na uherský liptavský sýr. Řada švindlířských náhražků je nekonečná. A i když nejde přímo o švindl, není pravidlem cena náhražky v žádném poměru se skutečnou její hodnotou a konsument je v každém případě poškozován. Všechna opatření, která se strany úřadů proti náhražkovému švindlu byla učiněna, nedostačují. Nezbývalo by než uvědomovat obecenstvo o podstatě výroby všelijakých náhražek a varovati je před koupí. V Rakousku nejsou poměry o nic lepší a vývody i závěry německých profesorů platí zde v stejné míře jako v Německu.

□ □ □

Čtěte, čtěte nový náš román „Zběh"

Za příští náš román vybrali jsme dílo věhlasného anglického spisovatele a básníka Roberta Buchanana „Zběh", které zvláště v nynějších pohnutých chvílích, kdy se historie brodí slzami a krví, kdy národové zachváceni šílenstvím válečného běsnění, vyniká sensačním svým dějem, uchvacujíc nádherou popisu, hlubokou filosofii pitvající duši lidskou v nejjemnější vlákna a unášející svoji mistrnou stavbou a stilisací. Látka vzata jest z rozervaných břehu Bretaně a hrdinou románů jest chudý, vesnický rybář ze zapomenuté vísky Kromlaix. Prchnuv před odvodem, skrývá se ve slujich a nedostupných strží pobřežních, pronásledován štván a opovrhován všemi, dokonce i Marcelou svoji milenkou, schovankou to desátníka-invalidy Napoleonova vojska. Román, jehož látka vyniká nad jiné a který jest svého druhu mezi prvními zčeštil pro náš list H. L. Váňa. Obsahuje 38 kapitol a začne vycházeti již příštím

1. číslem ročníků 1918.

KRONIKA VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ

Dne 13. prosince. Na východě klid zbraní, Vyjednávání s Ruskem o příměří bylo obnoveno v Brestu Litevském. V Benátsku a ve Flandrech žádná změna situace. V Rusku připravují kadeti novou protirevoluci. Vojska Kornilova a Kaledinova se utkala s vojsky bolševickými. Předběžné porady Národního shromáždění zahájeny.

Dne 14. prosince. Vyjednávání v Brestu Litevském pokračuje. V Benátsku menší boje. Italský útok na Monte Pertici odražen. Na západě nic nového. Dle petrohradských zpráv byli Kornilov i Kaledin poražen. Bolševické vojsko obsadilo Kaluži. Kornilov dle nezaručených zpráv uprchl.

Dne 15. prosince. Vyjednávání s Ruskem v Brestu Litevském je na nejlepší cestě. — Italské bojiště: Nové úspěchy našeho vojska na Col Caprile. Nepřátelské útoky na Monte Pertici zmařeny, též na Monte Spinnecii. V posledních dnech zajato 3000 Italů. — Ve Flandrech nic nového. Německá štábní zpráva konstatuje, že Angličani po 4 nedělních bitvách zastavili své útoky a že velikou jejich ofensivu proti Cambrai možno považovati za ukončenou. — V Rusku pokračují boje vládního vojska bolševického proti Kaledinovi, Kornilovi a Dutovovi úspěšně. — U norvéžského pobřeží došlo ke srážce německých torpedoborců s anglickou obchodní flotilou. 2 anglické torpedoborce potopeny, též 6 parníků, mezi nimi též parníky švédské a dánské.

Dne 16. prsince. V Brestu Litevském podepsáno příměří pro všecky ruské fronty, které potrvá do 14. ledna 1918. Příměří platí též pro frontu rumunskou. Italské bojiště. V území Col Caprile dobylo naše vojsko několik italských posic. Na Piavě dělostřelecké boje. — Na západě dělostřelecké boje. Anglické útoky u Monchy a Bullecourtu odraženy. — Na macedonské frontě obnovují Angličani boje mezi Vardarem a Doiranským jezerem. — V Palestině východně Jerusaléma nové dělostřelecké boje. — Nepotvrzené zprávy z Petrohradu sdělují, že Kaledin byl zatčen.

Dne 17. prosince Východní fronty: Příměří. Italské bojiště: Jižně Col Caprice zajato několik set Italů. Macedonie. Anglický útok mezi Vardarem o Doiranem bulharskými strážemi odražen. Na západě dělostřelecké boje, zejména jižně St. Quentinu. — Mírové vyjednávání s Ruskem a Rumunskem započalo. Hrabě Czernin a dr. Kühlmann odjeli do Brestu Litevského.

Z Benátska: Italšti zajatci při výslechu.

□ □ □

SMĚS.

Nové války. Po Spojených Státech také republiky Panama a Kuba vypověděly Rakousku válku.

Přípravy k novým bojům na západě. Listy referují o velkých přípravách k německé ofensivě na západní frontě. Německo má prý k této akci připraveno 154 divisí. Neutrální tisk poukazuje na to, že rakouské pomocné sbory budou na západní frontě dříve, než americké.

Také němečtí nacionálové proti Maďarům. V Amstettenu konala se schůze německých radikálů, na které mluvili poslanci Wichtl a Wolf. Wolf ve své řeči se zabýval otázkou nového uspořádání Rakouska, aby zajištěno bylo navždy jako německá država. Posl. Wolf dovozoval, že Němci v Rakousku musí všemožně usilovati o spojení království polského s Haliči. Aby pak Rakousku zjednána byla za toto oslabení jistá náhrada, má se západní část Uher, obydlená Němci, připojiti k němu. Tím by se docílilo v Rakousku německé většiny proti Slovanům a nadvláda Němců byla by tak navždy zajištěna.

Z předsednictva Českého Svazu se píše: V poslední době hrnou se na předsednictvo ze všech částí Čech i Moravy žádosti o nejrůznější intervence. Předsednictvo má intervenovati v záležitostech vojenských vyživovacích příspěvků, v různých soukromých záležitostech a pod. Musíme znovu žádati, aby celá veřejnost česká si uvědomila, že Český Svaz byl utvořen ku hájení práv celonárodních, a jest naprosto nemožno, aby ve Vídni úřadující členové předsednictva mohli tyto intervence obstarávati. Není tak přípustno z důvodů politických, nemohli by však ani fysicky vyříditi všechno, co se od nich žádá. Kancelář Českého Svazu jest tak skromně zařízena, že nemůže zastati ani nutnou korespondenci. Proto znovu sdělujeme, že intervence lokálního rázu, vojenské, vyživovací a vůbec všechny soukromé povahy museji vyřizovati poslanci jednotlivých okresů a nemůže tak činiti Český Svaz. Každý, kdo uznává, jak těžké a zodpovědné postavení Český Svaz zaujímá, dá nám za pravdu.

Caillaux - velezrádce. Caillaux vystoupil v parlamentě francouzském na tribunu a prohlásil, že veškera obvinění proti němu jsou pouhým žvastem. Podá komoře ochotně vysvětleni o své politice před válkou i za války. Caillaux vyzval pak povýšeným hlasem Clémenceana k rozmluvě. V komoře je v otázce obžaloby Caillauxe mínění rozdvojeno.

Z dnešního Jerusalema, města božího. Také svatou zemí, Palestinou, kolébkou křesťanství hnala se lítice války a místa, ověnčená náboženskými legendami, otřásala se hřměním modernich děl a půda jejich rozrývána byla zákopy, minami a granáty. Ale poetické představy, které mají zejména lidé věřící o o Palestině a jejich památných místech, neodpovídají dávno pravdě. Na př. o Jerusalemě píše švédská spi-

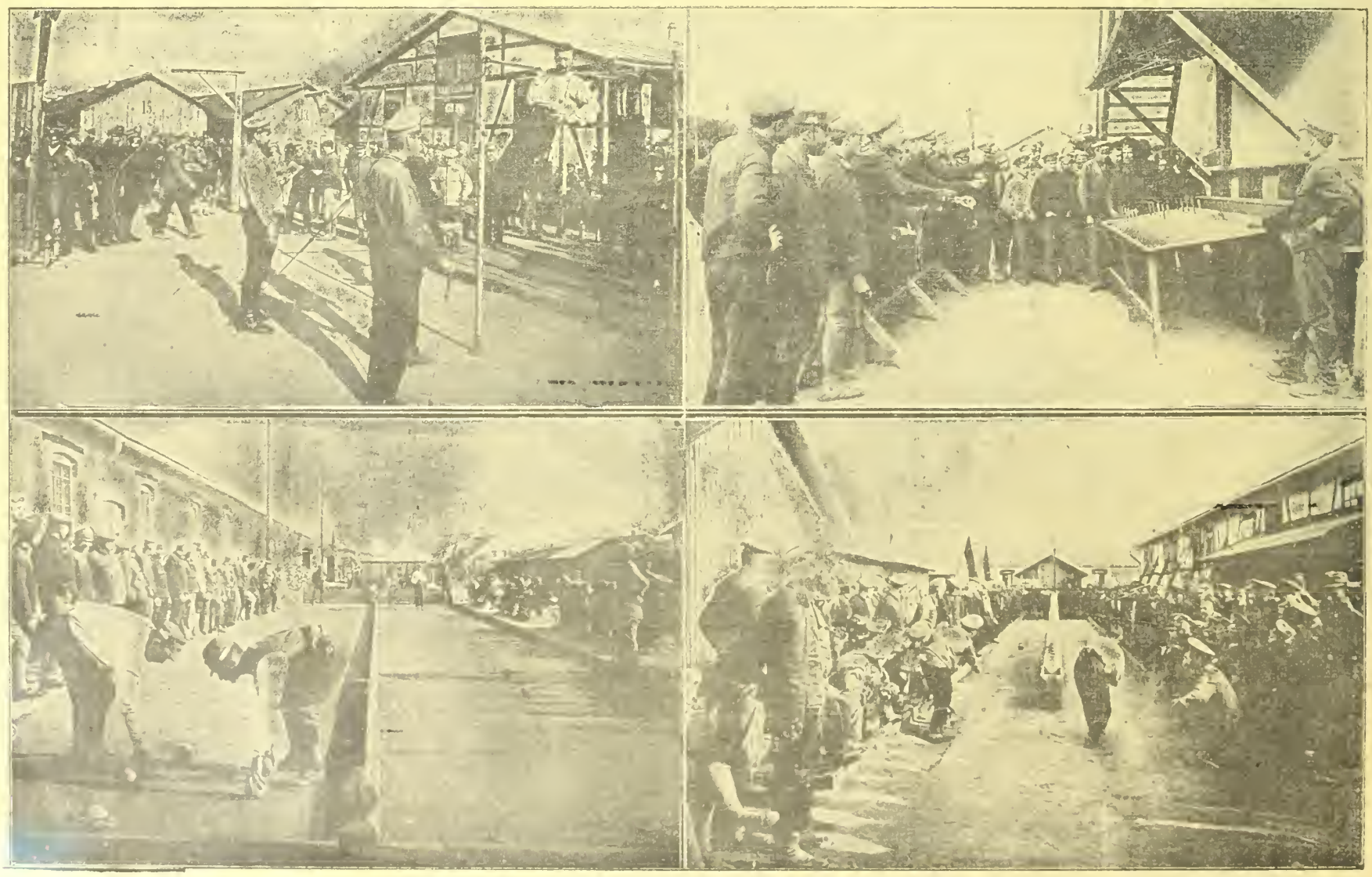

Ze zajateckých táborů v Rakousku-Uhersku. Tělocvična a hřiště vedle: zajatí Rusové a Italové při výcviku kruhů; dolní řada Hřiště zajatců a kůželníky

sovatelka Selma Lagerlöfová v románě, jehož děj se odehrává v Palestině: „Na severovýchodě a na východě města, v oné čtvrti Jerusalema, která vznikla za hradbami, tyčí se pyšné misionářské paláce a velké hotely. Zde staví si konsulové a ruští popi okolo svých kostelů krásné villy. Jsou zde sady a jasné široké ulice, hrčí zde kočáry a jsou to nespočetné krámy s všemožným pobožnůstkářským zbožím, výklady bank a cestovních kanceláří. Zde také najdete velkolepé židovské a německé zemědělské osady, velké kláštery a všemožné dobročiné ústavy, missionářské školy a nemocnice. Zde bydlí mužové vědy, kteří studují Jerusalem starověku a žijí zde staré anglické dámy, které by nikde jinde nemohly obstát. Spisovatelka nazývá tuto část města „Jerusalemem hanby na duše, Jerusalemem zlých jazyků, kde všichni lidé o sobě vyprávějí jen špatné a zlé věci: katolíci o protestantech, metodisti o kvekrech, luteráni o reformovaných, Rusové o Arménech". Zde nenávidí člověk člověka „ku větší ctí a slávě Boží". Tak líčí Jeursalem Selma Lagerlöfová. Cestovatelé vypravují také mnoho o častých sporech různých mnišských řádů, sváděných i na svatých místech, při nichž o nějaké kopance a políčky, tím méně o spílání není nouze. Místa, k nímž před staletími putovali zbožní zanícení lidé za největších obtíží a strádání a pro jejichž vyproštění z panství Turků bylo vedeno ve středověku toilk krvavých válek jsou teď zamořena kšeftařstvím všech konfesí a cizineckým průmyslem, jemuž je konec konců lhostejno, kdo nad Jerusalemem panuje. Žijeme v době, kdy peníze a kramaření vládnou nad vším.

Nový nakladatelský podnik. Ve Vídni se ustavilo v těchto dnech Literární a nakladatelské družstvo „Chelčický", jež novým rokem počínaje, bude vydávat půlměsíčník „Svědomí", výchovný list s přílohami: „Kulturní a Náboženské Směry", „Škola Socialismu" a „Nové Květy". Předsedou družstva zvolen Fr. Dvořák, redaktor Děl. Lsitů. Členy družstva jsou hlavně čeští theosofové ve Vídni a přináležejí k dělnickým a úředníckým vrstvám. Družstvo koná již také přípravy k vydání nového týdenníku „Česká Rodina", listu pro zušlechtění vzdělání i zábavu. Majíc zabezpečeny příspěvky i větší práce osvědčených českých sil literárních započne družstvo ještě během roku 1918 s vydáváním vlastní knihovny.

Několik poznámek o censuře. Cesura je mocná.

Za italským ústupem: Poražený nepřítel hledí zničiti všechny železniční objetky pokud mu čas stačil. Též most přes Licenzu padí za oběť.

ale zasahuje jenom slovo, a nikoli duševní disposici k němu. — Malomoc slova stupňuje sílu myšlenky. — Myšlenka je nesmrtelná, censura ji činí toliko zdánlivě mrtvou. — „Censurní obtíže", říká, a přece „pracuje" censura tak neobyčejně lehce. — „Prosím, pane dvorní rado, jsem tu v rozpacích.." „Jaké pak rozpaky? Škrtněte to jednoduše." Censura má se spravedlností jenom slepotu společnou. — Censura se má k myšlence, jako opilý osel k příboru z porculánu. — Docela neprávem se mluví o duchu censury. — Také censura má svoji Achilovu patu, totiž místa podepsaná: na těch je i censura smrtelná. — Na počátku války nesmělo se říci, co se myslilo: a později se myslilo tak, že se to nesmělo říci. Co však si skutečně myslíme, nepotřebujeme nikomu říkati, nebylo by to nikomu novinkou.

Nedostatek cukru a cukerinu. Vedle nedostatku cukru je nyní i o cukerin velká nouze. Dle sdělení státní továrny na umělá sladiva muselo býti veškero vydávání sacharinu do obchodů zastaveno, ježto zásoby úplně jsou vyčerpány. Příčinou této povážlivé kalamity dlužno shledávati na prvém místě v naprostém nedostatku surovin. Již od nějaké doby dostávaly se do prodeje stále menší částky a konečně došlo k úplnému zastavení tohoto přídělu. Věc je tím kritičtější, ježto od zřízení státní továrny na sacharin dovoz cizího sacharinu jest přísně zakázán. Také hostincům a kavárnám vydalo se v poslední době vždy menší množství a někde příděl již dávno nadobro ustal. Kdy bude státní továrna na umělá sladidla s to, aby si opět suroviny opatřila, není známo a zprávy o tom se vůbec nezmiňují. Cukru domácnostem přidělovaného cestou aprovisační je však nepatrně málo.

□ □ □

LÉKAŘSTVÍ.

O omrzlinách a zmrznutí,

Zmrznutím rozumíme jisté změny, jimiž lidské tělo, anebo jednotlivé jeho části vlivem zimy podlehají. Výše respektive nízkost teploty, jež přichází v úvahu jest nejen individuelní, to jest od konstrukce jednotlivcovy odvislá, nýbrž i dle okolností, jež spolupůsobí velmi odlišná. Staly se případy, kde 3 stupně zimy přivodily smrt, zatím co badatelé polárních končin přestali i 50ti stupňovou zimu. Děti a starci, jakož i lidé marasmem, nemocemi, hladem neb nesprávnou

---

ANDERS EJE:

K. G. SCHAKAL & SPOL.

I.

„Nezní to sice právě neuvěřitelně, co mi pravíte, leč nemiluji anonymních udání."

„Musíte prominouti exellenci, ale svůj křestní list nemohu ukázati. Můj pas však, ten vám dám beze všeho k disposici."

Exellence však tuto nabídku nepřijala. Pane X či pane Y. Vy tedy tvrdíte, že má být v nejbližší době propašováno přes hranice lékarnické zboží, jehož vývoz je zapovězen a sice má se tak státi ze Stokholmu přes Karungi do Petrohradu, a že za věcí trčí v přední řadě štokholmská firma K. G. Schakal?

„Ano, exellenci."

„Dále: že hlavní součásti tohoto zboží jest kokain, za který se platí nyní v Petrohradě ohromné peníze, totiž 62 oerů* za gram, a že se jedná celkem o 400 kilogramů."

„Ano, exellenci, tak tomu skutečně jest."

„Co však chcete, abych učinil? Domovní prohlídka u pánů Schakal & spol. nemá smyslu, poněvadž kdyby se i u nich kokain našel, není zákona, který by mohl lékárnickému podniku zapověditi, aby měl na skladě větší množství tohoto uspávacího prostředku."

„To vím věru dobře. Pravděpodobně se kokain nalézá již — u jiné firmy, kde se asi upraví a připraví tak, aby se mohl vyvézti."

„Bylo by tudíž nutno tento podnik číslo dvě nalézti — že ano — to byste navrhoval?"

„Docela správně. Kdybychom zjistili, jakého druhu tato druhá firma jest, stačilo by pozorovati vývoz jejich výrobků — a není vyloučeno, že při tomto hledání narazíme na továrnu konserv, či závod hudebninami."

„Ale, milý pane, přijíti této věci na kloub, jest vlastně úkolem detektivní policie!"

Pan X pokrčil rameny.

„S ohledem na slabé důvody podezření by nás snad odmítli. Schakal & spol. jsou bezúhonnou firmou a každé podezření zdá se tudíž bezpodstatným. Vy však exellenci, vy jež můžete, chce te-li...."

„Inu, povězte mi tedy, co byste vlastně dle vaši představy učinil!"

„Během dnešního dne — snad již za půl hodiny — bude schůzka mezi K. G. Schakalem a representantem oné druhé firmy, dle všeho v Schakalově komptoaru. Anebo snad — bude vše vyřízeno písemně. Dejte pořídit v kanceláři Schakalově myší past po způsobu Richelieu-ově a nařiďte zatím aspoň jen třídenní censuru všech dopisů, jež jsou adresovány této firmě. Tím se všemu zabrání."

Exellence se usmála, hned ale zase zvážněla.

„Máte podivuhodné představy o osobní svobodě" pravila. „Váš návrh je naprosto neproveditelný. Co si dovolil Richelieu, nesrovnává se naprosto s moderní státní zodpovědnosti. Věc je vážná. Myslím sám, že máte příčinu k vašim předtuchám, po důvodech, které jste právě uvedl, leč neznám žádného jiného východiska, než abyste se sám věci chopil a šel po stopě již jste vypátral dále. Zdaří-li se vám věc, prospějete tím své vlasti — v případě opačném...."

Exellence pozvedla obočí a obrátila ruce dlaněmi vzhůru, pozvednuvši je k ramenům. Oslovený pak povstal.

„Dobře — nejméně, nepustím věc z očí," odvětil.

II.

Ředitel Karel Göran Schakal, šef firmy K. G. Schakal & spol., seděl u svého psacího stolku a čistil si nehty. Osoba tohoto finančníka ztotožňovala v sobě více dobrých vlastností — měl velmi kulatý obličej, ale par modrých, dobrosrdečných očí a veselý tupý nos, jež musil v každém pozorovateli vzbuditi představu, že velkoobchodník Schakal je přívržencem rozpustilých anekdot a dobrých jídel. Jak si tu tak hověl na své široké zádi, čistě si s neúnavnou píli nehty, representoval typus oněch úředníků, kteří od božího rána čekají toužebně na konec úřadování.

Naproti němu, rukou na židli opřena, stála mladá, krásná, úplně černě oděná dáma, oči čistými slzami zarosené.

„Neučiníš toho, Karle Göране!" pravila.

„Proč by ne," odvětil Karel Göran „ví Bůh, že to udělám. Co mi je po tvých hloupých tušeních a snech! Vyzískám tímto obchodem 248.000 koron s 50ti procentním výdělkem. Myslíš, že jsem snad zhloupl?"

„Ale což jsi již nevydělal dosti na této hrozné válce?"

Karel Göran leštil si dále nehty palce, že se mu leskl jako meruňka na slunci.

„Milé dítě", pravil „na válce nevydělávám ničeho. Takové tvrzení je čirým výmyslem. Využívám pouze conjuktur a získávám vlasti zlato — to je vše. Obdržíš-li na trhu u některého obchodníka laciněji chřest, proto že ho ukradl v cizích zahradách, koupíš ho rychle a bez řeči a budeš ráda, že jsi udělala dobrý obchod, aniž bys se ho ptala jak to a proč že je ten chřest tak laciný. Hlavní věci je vždy, abychom to, co potřebujeme koupili za malý peníz. Jaké pak přetvářky má drahá — obchod je obchod."

Paní se rozplakala leč Karel Göran leštil si své nehty dále. V tom kdosi zaklepal a malý, kancelářský sluha oznamoval:

„Ředitel Malvin."

Pan Schakal zřejmě vzrušen, zanechal čistění nehtů.

„Výborně! Malvin přichází o půl hodiny před ujednanou schůzkou. To je dobré znamení. Prosím, nechť vstoupí."

Zdálo se jakoby přítomná chtěla něco namítati.

„Ne, ne," stál pan Göran na svém „věc je ujednána. Buď rozumná a jdi. Pomysli jen všech oněch ubožáků svíjejících se v mukách pod operačním nožem. Celá věc je dílem dobročinnosti a měl bych vlastně za své námahy obdržeti řád a vyznamenání."

Několik minut na to usadil se v křesle, o nějž se černě oděná dáma ještě před chvilkou opírala, kulaťoučký pán.

Na kolenou držel papírovou škatuli asi dva decimetry dlouhou a přibližně asi polovinu této míry širokou.

Karel Göran Schakal zapálil si pro změnu cigaretu.

„Je všechno v pořádku?" tázal se.

„Ano, souhlasíte přibližně s výpočtem?"

„Jak to myslíte — přibližně?"

Latka byla o dva oery na metru dražší. Je to však nejlacinější bílý, bavlněný satin, jaký lze sehnati."

„Ach co záleží na látce. Hlavní věc je ostatní."

„Vešlo se tam o dva gramy více než-li jsme předpokládali."

Karel Göran zamnul si spokojeně ruce.

„Krásné! To jsou čtyři gramy na pár a 16.000 gramů při 4.000 párech. Při ceně gramu 62 oerů, budeme mít o malý výděleček, 9.920 oeru více. Máte to u sebe?"

Pan jenž byl uveden pod jménem ředitel Malvin postavil papírový karton na psací stůl a otevřel dvě přihrádky na jeho boku umístěné

* 1 oer jest 1.35 haléře 1 švédská koruna — 100 oerům jest 1.35 K

životosprávou oslabení zmrznou mnohem spíše než-li lidé zdraví a silní. Rovněž i alkoholismus je vážným momentem při zmrznutí, již z toho důvodu, poněvadž opilý nepociťuje normálně vliv zimy a také ji pohybem svalů (nohou, rukou a p.) nepotírá. Člověk snese totiž značně velikou zimu, a sice tak dlouho, pokud provádí energické pohyby těla a svalů. Pohyb tento vyvozuje tělesnou teplotu a tato jest tím důležitější, poněvadž trvající vliv zimy způsobuje znavenost a zmálatnělost a ospalost. Povolí-li člověk těmto úkazům a oddá se, „na chvílinku odpočinku" v kruté zimě, venku, ve sněhu, usne v minutě, a obyčejně spánkem věčným. Má-li však dosti vůle a síly, vyvinouti silnější činnost srdeční a lepší oběh krve (pochodem, během a j. pohyby) ujde snadno nebezpečí smrti zmrznutím.

Škodlivě spolupůsobí v prvé řadě vítr. Zatím co se za bezvětří i nejkrutější zimy celkem dobře snášejí, působí menší mrazíky za větru velmi nepříjemně. Rovněž i t. zv. vlhká zima je mnohem nepříznivější nežli suchá; je tudíž jasno, že smrt zmrznutím nastává snadněji ve studené vodě, či sněhu. Že i nedostatečně teplý oděv náleží mezi důležité faktory zmrznutí podporující, netřeba věru dokládati.

Celkem rozeznáváme tři stupně omrznutí a omrzlin. Co stupeň první označujeme onu formu, která způsobuje jen červené spáleniny a otekliny pokožky, provázené nepříjemným svěděním a pálením. Je-li tělo vystaveno vlivu zimy po delší dobu, a je-li mráz silnější vzniká stupeň druhý, jevící se v temně rudem či modravém zabarvení pokožky a způsobujícím puchýře. Při stupni třetím odumírají částice těla a údů. Napadené části, lidského těla, jmenovitě uši, nos, prsty na nohou i rukou, mohou omrznuti do takové míry, že se lámou jako led, poněvadž jimi s ohledem na malé jich rozměry, snáze proniká mráz. V takovém případě, ustává v nich krevní cirkulace a následek toho je celkové zpomalení celého krevního objehu nával krve do vnitřních orgánů a poruchy oxydačních procesů zejména v mozku a míše. Následkem toho vzniká zmíněná již zmalátnělost, oslabení svalstva, a ospalost, v dalším pak průběhu porucha smyslů a myšlení a konečně stav komatonosní, stav bezcitnosti. Smrt vzniká mozkovou anaemii (nedostatkem krevního přívalu do mozku) a ochrnutím dýchacích ústrojů a činnosti srdeční. Proti zmrznutí je nutno především dobře se ošatiti, ne však tělo oděvem přes příliš spínati. To platí nejen o trupu, nýbrž i o údech. Úzké boty, či úzké rukavice podporují vznikání omrzlin. Pohyby rukou a nohou musí býti úplně volné, ničím omezované. Již slavný Wellington pravil: „Prvním požadavkem vojína jest pár dobrých botou, druhým pár dobrých reservních botou a třetím pár dobrých podešví." Kůže má býti nepromokavou, ohebnou a trvalou. Účelem oděvu je zabraňovati ztrátě tělesného tepla. Toto teplo, jež tělo pokožkou vyzařuje, jest oděvem udržováno v blízkosti těla, ohřívajíc tak nejbližší jeho vzdušné okolí. Důležitým činitelem je i schopnost tepelné vodivosti látek, která je méně odvislou od podstaty jejich, než od jejich formy, obsahu a vzdušnosti; neboť ne snad jednotlivá vlákna látková nýbrž vzduch v nich obsažený je hlavním Isolatorem. Potřeby odívací, které platí za nejteplejší, jako vlna, kožešiny, a peří, pozůstávají z nekonečně mnoha malých vzdušných skulinek; naproti tomu oděv těsný, přilehavý, napjatý, není teplým, poněvadž jeho vodivost je veliká. Vatovaný kabát, jehož podšívka opotřebovaním je pomačkána a stlačena, „nehřeje již tak", jako kabát nově podšívaný, kde vata je dosud pružná, nestlačená. Požadavkem teplého oděvu je ale, že se jím nesmí zabraňovati tělesným výparům. Je proto žádoucno, aby bylo naše šatstvo porézní a vzdušné. Porosita všech látek je odvislá od elasticity vláken a zejména důležito, zůstává-li tato pružnost za mokra i suchá tatáž, anebo diferuje-li silně. Oděv čistě vlněný, o velikých a tažitelných vláknech, jest tudíž nejlepším ochráncem proti zimě. Vlněné, spodní šatstvo, přímo na těle nošené, čepec, nákrční šátek, rukavice a punčochy z pravé vlny, mimo to dostatečně široký, dobře podšívaný svrchní oděv jsou nejlepší ochranou proti nejkrutší zimě. Proti mírnějším stupňům, jmenovitě proti t. zv. omrzlinám uší nosu, nohou a rukou, odporučuji se obklady alkoholové neb t. zv. olovnaté vody, natírání jodovou tinkturu, kolodiem, ichtyolem nebo též truhlářským klihem. Při silnějších, čerstvých omrzlinách, je nutno v prvé řadě vzbuditi v napadených údech, pokud možno rychle, znovuoběh krevní. Děje se tak třením: sněhem, neb mokrými šátky, až omrzlé místo nabude zase normální tělesné teploty. Tato tření musí se však na nose, uších a prstech díti velmi opatrně, poněvadž omrznou-li tyto části silněji, mohou se při neopatrném silném tření, snadno ulomiti. Vyskytnouli se puchýře, nutno je otevříti, mírně mastí natříti a obvazem opatřiti. Tyto procedury nesmějí se však nikdy konati v blízkosti teplých či vytopených kamen, aneb v silně vyhřáté místnosti, nýbrž v mírně studeném pokoji, poněvadž se zahřátí v každém případě musí dítí pozvolna. Aby se zabránilo sněti (brantu), zbrantovatění údu odporučuje se vertikální suspense, jinými slovy poloha kolmá k zemi. Rámě či noha přiváže se na hůl, neb desku a pak zavěsí, aby volně, kolmo spočívaly k zemi a shledá se, že údy, které již zmodraly a úplně vychládly, znenáhla zase nabývají normální barvy. Úd a mnohdy i život je tím zachráněn. V případě, že sněť (brant) ten který úd zasáhne, nutno použíti permanentních vodních lázní a je-li případ vážnější nutno zasáhnouti chirurgicky.

Slavný francouzský sochař Rodin, který nedávno skonal.

vytrhnuv na to dva plesové střevíce s vysokými podpadky.

Dobrosrdečně, modré oči Karla Görana zaleskly se nadšením. Postavil si střevíčky na stůl, před sebe a jeho prsty si pohrávaly na jemných a hebkých jejich klenutích.

„Jakoby stvořeny ku tanci na růžích!" podotkl. „Zrovna jako pro tanec na růžích!"

„Neměli bychom si pohovořiti trochu vážně?" navrhoval suše ředitel Malvin.

„Nikdy jsem nebyl v životě vážnějším, než v tomto okamžiku vysvětloval pan Schakal uškliebuje se a snáže se odšroubovati vysoký podpatek střevíce. „Podal byste mi laskavě ony váhy, tam na římsoví."

Ředitel Malvin vyhověl této prosbě a pan Karel Göran začal svoje výpočty, vážil zkoumaje a zaznamenávaje občas na čistém papíře čísla a výsledky, zatím co jeho uspokojení jak se zdálo od minuty k minutě, vzrůstalo.

„Naplnil jsem jen jeden podpatek. Druhý je prázdný!" poznamenal Malvin.

„Ano, pozoruji. Obsah souhlasí s výpočtem a váha není nápadnou, dík papírovým podešvicím. A v každém podpadku je padesát gramů drahocenného zboží."

„Dvaapadesát."

„Počítejme zatím pouze s padesáti. Pár střevíců nás stál dvě korony a deset oerů — že ano? — za čtyři tisíce párů tedy osm tisíc korun; dva zmíněné gramy stačí tedy, jak pozorujete, k uhražení výloh za boty a při tom ještě zůstane jakýsi výtěžek. Každý podpatek obsahuje kokainu za třicet jednu koruonu, čtyři tisíce párů má, dle mathematických zákonů přesně osm tisíc podpatků — sumárně 248.000 korun. Čistý obchůdek — a při tom úplně jistý!"

„Hm! Vzdor tomu chtěl bych s tím jeti do Karunghi. Člověk se nemůže nikdy s určitostí spoléhati."

„Začínáte býti dětinským, milý Malvine. Ani dušinka to netuší. Vždyť jste sám všechno aranžoval. Pod námi máme sklep s klenutím a sousedů tu není. A nota bene, vždyť jste dveře sám na závoru uzamkl?"

V onom okamžiku stiskl kdosi z venčí kliku (Karel Göran vyskočil. Leč dveře nepovolily, „Byla to solidní práce."

„Kdo je?" zařval Schakal, jehož ňadra tížilo „Prosím za odpuštění," prosil z venčí pokorný hlas „spletl jsem si asi dveře. Hledám konsulat...."

Pak se kroky vzdalovaly, tiše, temčř plíživě.

Oba pánové vrátili se k svým místům. Karla Göran Schakala opustila ponekud jistota. Chopil se rychle střevíců vložil je do kartonu a pro jistotu vše zabalil ještě do balícího papíru.

„Nezdálo se vám, že mluvil lámanou švédštinou?" ptal se Malvin.

„Ano," přisvědčil Schakal. Snad to byla výstraha. Zatím však je tajemství ještě dobře uschováno. Půjdete jako obyčejně autogaraží, že ano?"

„Ovšem že."

„A odcestujete dnes večer?"

„Ano. Střevíce budou dnes v poledne odeslány."

Pan Schakal si oddechl.

„Buďte obezřelý, jak dosud. Vše půjde dobře. Až se vrátíte měl bych pro vás nový návrh, poněvadž toto jest vlastně pouhou nicotností. Chuť se jak známo dostavuje při jídle... příště budeme počítati se sedmiciferným číslem. Zatím adieu. Ďas vás opatruj!"

III.

Vaše Excellence!

Slíbil jsem sděliti Vám výsledek mé akce v aféře firmy Schakal a spol., poněvadž je mi nemožno učiniti tak ústně — odcestuji, totiž odsud do Norvéžska — musím použíti písma, abych Vám sdělil, co se přihodilo ve Štokholmě — a zde.

Celkem nerozhodnut o způsobu, jak bych této podloudnické věci přišel na kobylku, odebral jsem se, jistě asi již po sté, k domu, kde firma Schakal má svoje kanceláře. Shledal jsem, že bylo opět použito týchž opatrnostních opatření jako jindy; vyhlídka, že bych jednoduchým způsobem něco vyzvěděl, byla tudíž velmi nepatrná. Návštěvy pana Schakala, mají zvyk zavírati za sebou dobře dveře, takže nelze v tomto směru počítati na to, že by je člověk mohl překvapiti. Vzdor tomu jsem byl přesvědčen, že by mi jediný pohled do kanceláře, při jisté okolnosti stačil k dalšímu pátrání a k objasnění věci.

Návštěva číslo prvé byla dáma v smutku; jak jsem zjistil byla to Schakalova přítelkyně. Přišla automobilovou garáží, která slouží, jak se zdá při tajných konferencích za vchod i východ. Zaujal jsem posici na druhé straně ulice, kde byl kolem jakéhos stroje zřízen metrový plot. Jakákoli vyhlídka byla odsud nemožná — okna Schakalova komptoaru, nemohla býti lépe chráněna, ani kdyby byla slepá bývala. Je sice pravda, že právě k vytouženému oknu vedla děšťová trouba, leč jakýkoli pokus vyšplhati se po ni vzhůru byl by mě jistě přivedl do styku se dvěma hlídkami, které jak se zdálo, nemínily své stanoviště vůbec opustiti.

Věděl jsem, že společník každým okamžikem přijde a stál tu v rozhodném okamžiku úplně bezmocen — snad to byla poslední jejich schůzka! Náhodou padl mi do oka čištič oken, který v protějším domě, čistil okenní tabule, a napadlo mi něco, a Excellenci musíte sám uznati, že to byl nebeský nápad. Sto koron jest jistě značným obnosem pro ubohého čističe oken: pět minut na to měl jsem jeho světlemodrou uniformu, čapku, žebřík a utěrák na sobě a mladík oblekl si můj oděv, který jste Excellence na mě při audienci viděl. K programu ještě náleželo, že zmíněný mladík na dané znamení vejde do domu Schakalova a zaklepe na dveře jeho kanceláře, pokoušeje se je otevříti! Rovněž jsem mu udal po čem se má ptáti a co má odpověditi.

Všechno šlo dle úmluvy. Přestrojený čistič oken prošel jak se samo sebou rozumí garáží a v okamžiku, kdy oba pánové věnovali zvýšenou pozornost klepání, šplhal se falešný čistič oken rychle k prvnímu poschodí. Nepotřeboval ani krátkých desíti minut, aby spatřil, co se uvnitř děje. Stačily dvě.

Pokládám si za čest oznámiti Vaši Excellenci že úřady v Karunghi zkonfiskovaly před hodnou osm beden se čtyřmi tisíci pary tanečních střevíců adresovaných na jistou firmu v Petrohradě. Vysoké podpatky, byly vlastně dutými válečky, a v každém z nich bylo 50 gramů kokainu. Celková cena celé této zásilky — na místě dodacím — obnáší asi čtvrt milionů koron.

V souvislosti s tím byl zatčen i jistý velkoobchodník Malvin, který chtěl násilím absolutně zabrániti revisi zboží, jíž jsem požadoval. Bil kolem sebe jako vzteklý a pěna mu vyvstala kolem úst. Škoda, že jsme neviděli také dobrosrdečné modré oči dobrého pana Schakala, kterak mžikaly zlostí, překypujíce jedem a žlučí. Že ano?

Vždy k službám

Vaši Excellenci ochotný X

Opatrný.

Patient: „Prosil bych vás o radu, mám totiž děsně špatnou paměť!"

Doktor: „Tak — inu — v takovém případě, bude nutno abyste mi vyplatil honorář předem."

*

Mnoho žádáno.

Návštěva: „Ale pro Boha paní radová, zdá se mi, že sedí váš Oskárek na mém novém klobouku."

Paní radová: „Cože, vy se nad tím rozčilujete. Vždyť vždycky říkáte, že máte děti ráda."

*

Štěstí v neštěstí.

Cizinec k hostinskému: „U všech všudy jen si představte, zmeškal jsem vlak."

Hostinský: „Inu buďte rád dnes máme dobré pivo."

*

Sváteční střelec.

„Ale pane rado proč pak jste toho paďocha nestřelil seděl vám u samé nohy."

„Inu, nešlo to, mám moc dlouhou flintu."

*

Ze soudní síně.

Soudce: „A dal jste panu svědkovi skutečně dvě facky?"

Obžalovaný: „Ovšem že, ale on mi čtyři vrátil!"

*

Zlomyslnost.

Ve výstavě moderních obrazů: „Ještě štěstí, že se malíř na obraze podepsal, jinak by člověk nevěděl z které strany se vlastně má na obraz dívati."

*

Pozoruhodné.

„No tak jak jste se včera bavil ve schůzi atheistů?"

„Jedním slovem božsky."

*

Důvod.

Soudce: „A proč pak jste se vlastně do té hádky mezi hostem a sklepníkem mísil. Vždyť se vás věc naprosto netýkala?"

Obžalovaný: „Jakže, pane soudce, když člověk sedí čtvrt hodiny bez obsluhy, tu musí přece do věci zasáhnouti."

*

Nezištní honci.

Sváteční střelec (vraceje se z honu, ku své choti): „Na světě jsou přece tu a tam nezištní lidé! Dnes jsem postřelil svoje dva honce; a myslíš snad, že požadovali náhradu ode mne?" Ani haléře... Jen mne natloukli."

*

Prokurista.

„Proč pak netančíš s ženou svého šefa?"

„Ona tanči jen se svým mužem."

„Ale u čerta — vždyť ti svěřil přece prokuru."

*

Duchaplná zábava.

Dáma (k rybáři): „Rybářství musí býti asi děsně nudné! Co si vlastně myslíte, když to udicí konečně cukne?"

Rybář: „Myslím si — aha, aha!"

*

Dekorace.

Hospodyně: „Zítra sem přijde nový pluk Rézi — bude nutno dekorovati a prapory vyvěsiti!"

Kuchařka: „Dobře, milostpaní, já už to všechno obstarám."

*

Dvojí.

„Slyšel jsi, že slečna Luisa, je opět zasnoubená?"

„To je hrůza; vždycky říkám, že bude asi věčně hledat muže"

Prosaický strýc.

Neteř: „Rády bychom ti něco daly k svátku strýčku. Nějakou ruční práci, jakou bys si přál?"

Strýček: „Jakou — játrové knedlíčky."

*

Pensista.

„Tak jste už druhý rok v pensi? No jak se vám to líbí?"

„Inu jak, jak... tak, tak, tak... jen víte... dovolená mi schází."

*

Furiant 1917.

Řezník (jehož dcera má slaviti svatbu, ku synovi):

„...a poslouchej Frantíku, až budeš dělat ty jaternice, dej do každé jeden brilantový prsten — rozuměls?"

*

Podivná otázka.

Slečna nevěsta ke své bývalé paní: „Jak jsem šťastná — ještě čtyři týdny — a já šťastně přistanu v přístavu manželství!"

Paní: „A kdy opět vyplujete?"

*

Narážka.

Dáma (jež si od jistého času barví vlas na světlo): „Proč pak jste mne naposledy, když jste mne potkal nepozdravil, pane doktore?"

Doktor: „Milostvá, temně si vzpomínám."

*

Na podzim 1917.

Lajdák ve vězení: Letos jsem se ale řádně přepočítal!... Už sedím plných 8 neděl a venku je ještě stále počasí jako med."

*

Předčasně.

Otec nevěsty k ženichovi: „Informoval jsem se o vás a...."

Ženich (přerušuje ho): „No, to přece nebudete věřit, co vám napovídali."

*

Ve zlosti.

Sklepník k panovi: „Prosím už račte mít poručeno?"

Pán: „Už před půl hodinou."

Sklepník: „A co smím-li se ptáti?"

Pán zlostně: „Což pak si myslíte, že mám tak dobrou paměť."

Pěkná vyhlídka.

Obchodník: „...Na tomto procesu závisí celá moje budoucí existence! Chcete se ujmouti mých zájmů?"

Advokát: „Buďte bez starostí! Doufám, že proces vyhraju a kdyby to mělo býti mým životním úkolem!"

*

Chytřejší.

„Pořad říkají, že fořtův pes je chytrý! Pečeni mu mohou dáti pod nos — ani se ji prý nedotkne! To je můj jezevčík o moc chytřejší! Tomu kdybyste dali pečeni pod čumák, bez meškání by ji sežral."

*

Suma sumarum.

„Nuže milostivá! — Co pak dělá pan manžel, slečna tetinka, dětičky a váš katár?"

*

Opakuje se.

„A vy máte ještě neustále ten ohromný, tučný břích. Což pak jste nedělal odtučňovací kůru?"

„Ale jakž by ne. To je už čtvrtý břích od té doby."

*

Měřítko.

„Řekni mi, prosím tě, jak to vlastně s tím mladým statkářem stojí?"

„Inu je až po uši svého příštího tchána zadlužen."

Dvě zrnka.

Jsou na světě knihy, jež se mohou předložiti jen úplně zralým lidem neb — dětem. —

Nervosním nazývá se obyčejně ten, kdo jiné činí nervosními.

*

Přítel přírody.

„Ale u čerta, vy jste na letním pobytě jak se patří ztloustl!"

„Inu víte, z jídelny našeho hotelu, byla nádherná vyhlídka."

*

Na svatební cestě.

On: „...Nyní ale budeme rozumnými Rozárko, a dáme si hubičku jen za každým třetím kilometrem!"

Ona: „Ano; ale pak dovol, abych řídila auto — ty jedeš velmi pomalu!"

*

Fatalní potvrzení.

Paní (k služce hubujíc ji): Inu vy jste mi pěkné stvoření!"

Služka: „Mají pravdu milostpaní milostpán mi to taky říká."

*

Jednoduché.

„Můj manžel mne nedávno utvrdil, že půjdou-li dobře obchody, zajedeme si v létě do lázní!"

„A půjdou-li špatně?"

„Půjdou-li špatně, inu — pak pojedu sama."

*

V nouzi.

Pan domací překvapivší neplatící partaj při bohatém jídle: „A to se podívejme pane Krtičko. Za dnešní drahé doby a vy máte husičku k večeři — a nájemné — na to nemáte, že — to je skandal."

Pan Krtička: „Inu vidíte pane domácí jak se člověku zle vede, krmivo žádné a tak jsme ze soucitu musili toho ubohého opeřence zabít."

*

V líbánkách.

„Nepochopuji, milý příteli, že proto, že jsi se oženil nenacházíš více času k studiu a vědě! Máš přece nádherný pokoj pro sebe — báječný klid; a potřebuješ-li něco, zazvoníš prostě — jednou na sluhu — dvakrát na služku — —"

„Ano, ano, ale nezvoním-li vůbec přijde vždycky moje žena."

Žádejte všude ve veřejných místnostech „Víd. Illustr. Noviny"!

Výtečné fotostroje

zvláště do pole se světelnou optikou.

Rychlofotografické stroje a potřeby **Komory pro začátečníky** s přípravami a návodem: K 3·70, 4·20 a 6·80. Komory sklopné 6×9 K 12·— 9×12 K 15·—. Stroje Luxusní až do K 900·—,

Desky, pohlednice a přípravy vždy na skladě

E. Birnbaum, fotozávody. Rumburk 55, Čechy.

Vyznamenán c. k. rakouskou státní medailí.

Nejlacinější noclehy

Vídeň II., Novaragasse č. 45

1858 (blíže Pratersternu).

Čisté postele pro pány po K —·60, —·80 a 1·—. - Pokoj s dvěma lůžky K 2·40.

Každý praktický obchodník inseruje ve „Vídeň. Illustrov. Novinách"!

Jen po několik dnů

pěstujte svůj obličej

! Cremem Mirabellis !

(Zázrak v péči o krásu pleti) používajíc při tom příslušného toaletního prášku dle moji methody a každý se vás jistě otáže, jak to, že jste tak náhle omládl a oslňujícím přímo způsobem zkrásněl. Kůže se neznatelně obnoví skvrny na pokožce, přižívnící jeji a jiné a jiné kožní nečistoty zmizí a tvář stane se čistou, hladkou a běloskvoucí. Malý kelímek K 2.—, větší K 4.—. Nepostradatelný toaletní prášek k tomu stojí K 1.50. Pudr, nádherně vonnící, barvy lidské pokožky, dodávající tváři nesrovnatelného půvabu prodáváme v krabicích po K 1.—, 2.—, 3.—. Štěteček k pudrování K 1.—.

Růžových lící (Růžové kapky), skvostný, nepostradatelný prostředek pro bledé dámy, aby vvčarovaly na svých lících a rtech jemnou a mladistvou červeň. (Neodbarvuje se ani se barvou neprozrazuje.) Cena láhve K 3.—.

Třesť na obočí Dlouhých řas, propůjčujících ráz tváři, hustého obrví, dodávajícího oku výrazné a dokonalé krásy docílíte touto třestí, která mimo to podporuje vzrůst vlasů, dodávajíc jim temnějšího odstínu. Cena K 3.50.

Pošt. zásilky doručuje nenápadně, bez udání obsahu „V" Mirabell, Vídeň VI. Mariahilferstr. 41. II. Posthof! 25.

Návod o péči o tělesnou krásu jest každé zásilce přiložen. — Porto nutno hraditi.

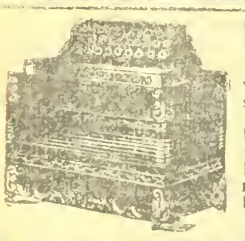

Velký výběr

všech hudebních nástrojů, jako **gramofonů, harmonik, houslí, louten, kytar, citer, mandolin, křídlovek, klarinetů** atd. — Velmi levné ceny. — Ceník zdarma. 1958

G. Stiastny, Vídeň XVII., Kalvarienberggasse čís. 36

Žádejte všude ve veřejných místnostech týdně vycházející **„Vídeňské Illustr. Noviny"!**

PRODLUŽSVÉ ŽIVOBYTÍ!

Život lidský, lze prodloužiti, nemoci se vystříhati, nemocné uzdraviti, slabé posilovati, nerozhodným vůli a nešťastným spokojenost vrátiti!

Co jest příčinou nemoci?

Oslabení nervové síly, stísněná nálada, ztráta milých přátel, neb příbuzných, zklamání, bázeň před onemocněním, nesprávný způsob žití a mnohé jiné příčiny.

Veselá mysl a dobré srdce

jest nejlepším lékařem! Ku získání spokojenosti a oživení nálady, posílení naděje, vede jen jediná cesta, o níž pojednává malá brožůra, již každý, kdo o ni požádá obdrží

zcela zdarma

V této malé příručce se učí, jak lze během krátké doby získati nových sil duševních a tělesných, silných nervů a svalů, aniž bychom tím rušili denní naše zaměstnání, jak se lze zbaviti únavy, špatné nálady, roztržitosti, slabé paměti, nechuti k práci a mnohých jiných chorobných příznaků. Žádejte tento spisek, který Vám přinese poučení a naděje v budoucno.

Adresa: **Ernst Orsech, Berlin S. W.,**

Markgrafenstrasse 63, odd. 436

8 haléřů

(za koresp. lístek) stojí vás můj hlavní ceník, který se Vám na požádání zdarma zašle.

První továrna hodin HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel v Mostě 1547. (Čechy).

Niklové neb ocelové hodinky kotvové K 16·—, 18·—20·—. Náramkové hodinky K 18·—, 22·—, 26·—, Kotvové remontoirky s dvojitým pláštěm K 28·—, 30·—. Pozlacené kotvové s dvojitým pláštěm K 36·—, 38·—. Massivní stříbrné kotvové remontoirky K 40·—, 50·—, 60·—. Budičky, hodiny vysací a stojací ve velkém výběru co nejlevněji se 3-letým ručením. Zásilky dobírkou. Výměna dovolena nebo peníze zpět. 2013

Zdarma a vyplaceně

obdrží každý, kdo požádá můj hlavní ceník se 4000 vyobrazeními hodin, zlata, stříbra, hudebních a holičských nástrojů; Školních a koncertních houslí za K 14·—, 20·—, 25·—, a výše. Harmoniky za 16·—, 22·—, 30·—, 40·—, 2řadové víd. harmoniky za K 70·—, 80·—, 100.—. 120·—, 3řad. 180·—, 200·—, 240·—, 280·—.

Výměna dovolena, neb peníze zpět. Zásilky dobírkou neb proti předem zaslanému obnosu zasílá obch. dům **Hanuš KONRÁD.**

c. k. dvorní dodavatel 197

v Mostě č. 1592. (Čech

KDO inseruje Prodává!!

la. Orientálské korále (mořské)

na šňůrách jedno až 5. řadových, nejmodernější okrasa nabízí ve vzorkách na dobírku od 5 až 12 K za šňůru. Nehodící vymění, peníze vrátí. HYNEK POLLÁK, SUDOMĚŘICE na dr. F. J.

Proč se tak blaženě usmíváte?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Protože používám výhodné a levné inserce

Vídeňských Illustrovaných Novin

a mám tak veliký úspěch, že nemohu nyní postačiti stále stoupající počet kupujících ani při nejlepší vůli uspokojiti!

Nepříjemné chloupky!

v obličeji i na těle odstraníte bez bolesti i s kořínkem!

mým chloupky odstraňujícím prostředkem „Rapidenth". Místa, na nichž chloupky se tvoří odumřou, takže chloupky více růsti nemohou. Žádné svrbění kůže, mnohem lepší, než elektrolysa. Žádný prášek. Od Dr. Ciasena a Dr. Erguza odporučeno. Cena K 6.80. Zašlá diskretně proti dobírce

salon J. Oswald, Vídeň XIII., Penzingerstrasse 50, odd. 13. 2057

Obchodní hodiny od 9—12 a od 2—6.

SENSACE DNE!

20 haléřů stojí jedno kilo prádla

sněhobílé vypraného, bez veškeré téměř námahy a zaručeně beze škody a sice pomocí:

„Tow-Tow" prima prací pasty a universálním, čisticím prostředkem.

„Tow-Tow" pastou lze práti prádlo, čistiti nádobí všeho druhu a dokonce i podlahu lze jí drhnouti, a sice beze vší přísady mýdla, sody, louhu, či co pod.

„Tow-Tow" lze upotřebiti bez všelikých přísad Tow-Tow je všeobecně užívaným, velmi již populárním pracím a čisticím prostředkem, poněvadž je nejlacinější a nejlepší; nemá tu scházeti v žádné domácnosti, nemocnici, klášteře, sirotčinci, hotelu, sanatoři, restaurantě, konsumu atd. atd.

„Tow-Tow" je tuku prostá, chemická sloučenina, neobsahující, ani hlinité ani chlorové součásti.

Tow-Tow konkuruje se všemi stávajícími nahrážkami pracích prostředků ne cenou, nýbrž neporovnatelnou a nepřekonatelnou schopností čisticí.

Tow-Tow 5 kg (brutto) stojící jen dvacet korun stačí úplně k sněhobílému vyčištění 70—80 kg prádla. Bedna obsahuje 10 kg.

Tow-Tow za 37. K vyčistí 150—160 kg prádla a nutno v tom případě objednati bednu o 20 kg.

Tow-Tow za 70 K vypere 300—350 kg prádla. Zasílá se bez přirážky za bednu a dopravu a sice na dobírku. Znovuprodejnám skytáme výhodný výdělek. Zkušené agenty hledáme všude a mezi všemi.

Dopište ještě dnes továrně „Tow-Tow":

Márton Rubinstein & synové ak. sp., Mako, (Uhry).

Návod k použití (velmi jednoduché) jest každé zásilce přiložen. Objednávky račte laskavě psáti jen německy

ÚPISY na VII. rakouskou válečnou půjčku

přijímáme za původních podmínek a provádíme co nejkulantněji.

Živnostenská banka filiálka ve Vídni

I. okres Herreng. 12.

Majetek „Vídeňské Illustrované Noviny" — Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira.— Vydavatel a zodpovědný redaktor: A. Hrazdira a spol.
Vídeň, X/1., Fugengasse 22

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 066925998